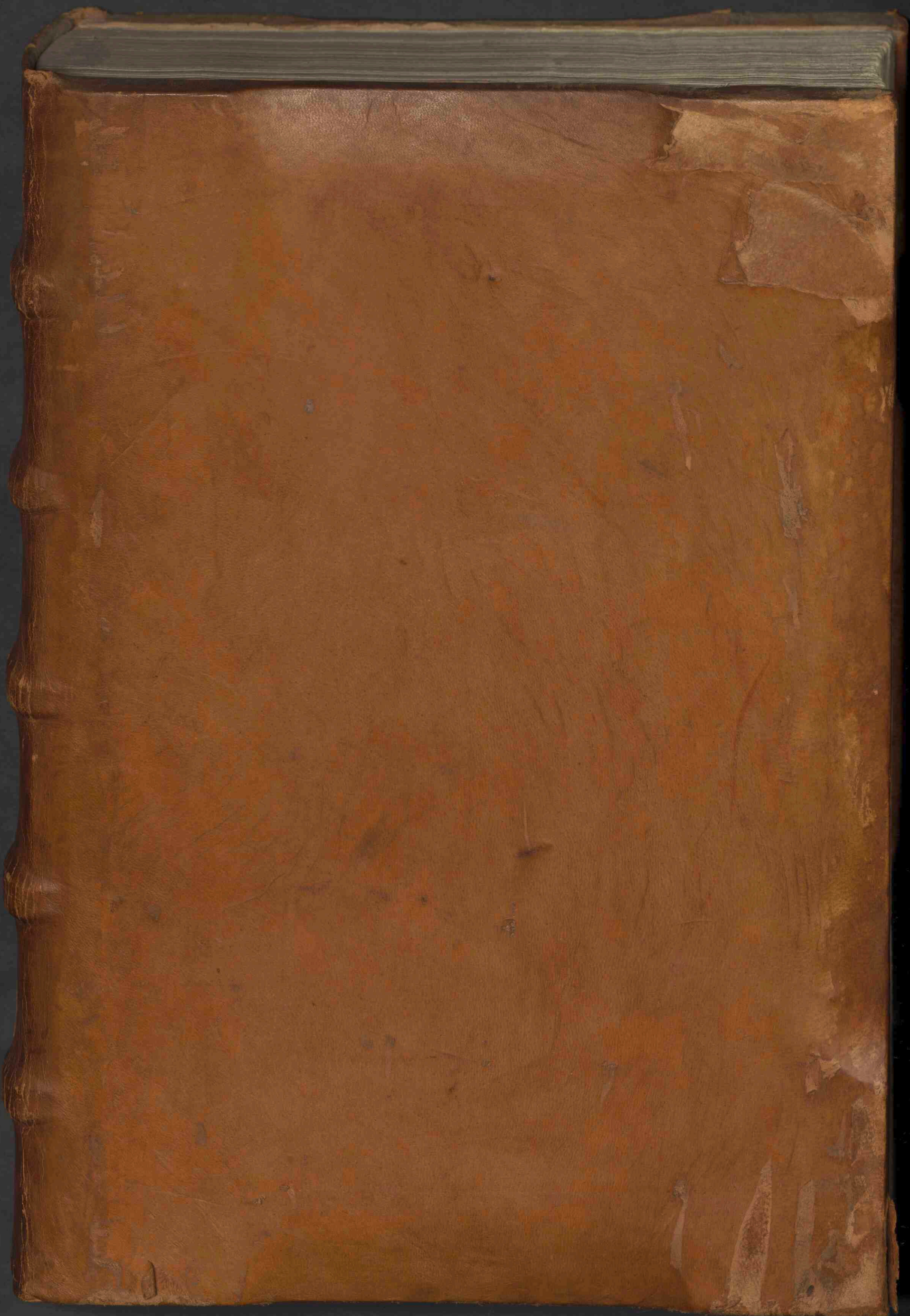

Clarissimi ac utriusq[ue] iuris interpretis famosissimi Johannes de Jmola opus preclarum i[n] Cleme[n]tinas.

<https://hdl.handle.net/1874/461244>

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
 - de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
 - the spine
 - the head edge
 - the fore edge
 - the bottom edge
 - the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

dant ut clerici si omnino sit laici perdant utrumque
et quo ad personas et quo ad res et verbis omnino
non respicit privilegia vel tempus assumptionis
sed respicit incedere ut laici et hoc est vitas et
eum perdant ergo si incedant ut clerici privile-
gium quo ad res quod insisterint in illis et simi-
liter quo ad personas et perdant quod insisterint
in illis sine habitu et dimittendo officia recupera-
to habitu recuperabunt et utrumque dimittendo
officia non recuperato habitu perdunt adhuc ut-
rumque et hoc est veritas secundum eum quicquid
illi involuant et hunc intellectum sequitur Pan.
qui dicit quod hoc littera in verbo quod facit ad
questionem an clericus perhibens cum unica et vige
qui prius incedebat ut laicus si reassumat habitum
et tonsuram quod gaudeat privilegio de quo p. Jo.
an. ubi s. et per Archid. de de. p. c. i. in vi. secunda
Pan. et exponit verbum omnino. Iste loco in lit-
tera positum. In omni habitu incedendo et ni-
hil ostendendo de clericatu per habitum et ton-
suram sic s. de sen. exco. p. i. in vi. Pan. Glo.
ex ipso colligitur notabile ex littera quod licet sit ne-
cessaria monitio ut sequatur privatio tamen in
privatone non est necessaria sententia vel factus
hominis privantis quia surgit privatio ipso iu-
re. Dicit tamen quod est necessaria declaratio facti
non facti ex quo privatur ut patet de h. c. i. c.
secundum in vi. Sequitur.

Quoniam qui abiectis.
Dividitur in vi. partes. Prima
premissa exordio ponit prius de
ricos beneficiatos utentes publi-
ce vigata vel partita veste. Secundo
subdiaconos et diaconos. Tertio
ponit omnes clericos tonsuram publice porta-
tes cum tali veste. Quarta ponit habentes persona-
tus dignitates et beneficium curatum et sacerdo-
tes et religiosos publice portantes talem vestem
vel insulam. Quinto ponit omnes predictos
utentes tabbardum notabiliter brevis integre fode-
raro. Sexto certas caligas clericis interdictis. Sa-
bi si vero. Tertia ibi idem quoque. Quarta ibi di-
gnitatem. Quinta ibi sed et tales. Sexta ibi hinc et
super. Non primo modos cognoscendi cano-
nem late sententia. Quando dicit ipso facto vel
eo ipso vide remissiones in de. i. s. c. Non hic
de dictione circa que hic stat exclusio. Non
ex vi. ceteri et religiosi administrationem non habentes
non possunt dare elemosinam nec habent
aliquam administrationem in vestibus quas po-
tunt. Habentes autem administrationem possunt
dare elemosinas dare et in vestibus dicuntur ha-
bere administrationem. Non ex ph. illud nul-
gatum quod privilegium meretur amittere et c. co-
cor. xi. q. ii. privilegium. Non non licere sine ro-
nabili causa clericis vel religiosis uti vestibus hic
prohibitis vel insula seu pileo et similiter ne ca-
ligas sordidatis. Et non hic penas perfractentibus.
Quero an hoc constitutio respicit preterita. dicit
Bull. quod ad penam non quia in hoc est iuris
novi quo ad factum vero trahitur retro quia
hoc est in declaratoria fin. Bull. all. de elec. c. i.
in cunctis. S. hic sane. Idem in similibus casibus

s. e. de eta. et qua. ut qui et de testa. mo. c. i. fin.
Bull. et hoc dicitur cum glo. Quero an clerici
conjugati utentes vestem bipartita sordidatam
utrigata gaudeant privilegio. Dicit hic Bull. quod non
quia sunt vestes seculares all. de de. p. c. i. in vi.
Que autem dicatur vestis secularis. dicit quod de
hoc arbitratibus indecens est in hoc cognoscere
an vestis sit secularis de sen. exco. si index in vi.
et in dubio potius arbitratibus vestem ecclesiasti-
cam quam secularem propter penam. propter autem
caligas partitas dicit quod quis non recederet ab
habitu ecclesiastico dum tamen alias vestes pri-
cipales clericales deferat ut accessorium in vi. q.
ut ad principale de re. ius accessorium in vi. q.
ut ad male faciant fin. Bull. per quod dicitur
quod non omne maleficium clericis puniuntur in am-
issione privilegii et c. Quid si clericus beneficiatus
postquam publice tulit tales vestes cepit aliud
beneficium an suspendatur a redditibus eius.
Bull. q. sic. unde dicit ad litteram obtinet ut ob-
tinebit quia ei poterunt conferri cum non sit p-
uatus eius suspenso a beneficio vel officio
solum subtrahi sunt sibi fructus sic s. e. copul.
de eta. et quali. ut qui et sic non ob. de elec. c. i.
inter. R. et c. per inquisitiones et de elec. si comp-
missarius in vi. Quero quid si propter pauperem
tem portat clericus vestes diversi panni an cas-
dat in penam. dicit quod non fin. Zen. quia licet sint
diversi coloris et panni non tamen habet locum
de. Quid si talem vestem portat quis non con-
tinue nec causa usus porri sed ex alia ut ob se
suum licitum doctorale vel uxoriale vel simile ut
ob honorem. aliquis magnatis de cuius urbe
est. fert ad momentum temporis vel ad interval-
la prolapsam cadit in hanc penam. Zen. dicit quod
non quia hic non usum qui continuatione non
fit de acqui. r. do. l. naturalium. S. paronum et c.
ceruus et quia iocosa non obligant. ff. de ac. r.
ob. l. obligationum substantia in ff. de iur. l. i.
illud de sen. exco. c. i. ad hoc ne de. vel mo. c. i. s.
Item quia talis temporalis mutatio non mu-
tat habitum clericalem. ff. de re. ius nemo alio
s. temporalis ad hoc. l. i. q. penit. ff. de infami.
non s. e. cum decorum. Item quia non dicitur al-
sumpsisse qui in brevi est dimissurus. ff. de del.
vor. l. i. q. de pe. di. diuortium. sic nec translatum
videtur quod ad tempus momentaneum est tran-
slatum. ff. de del. i. q. i. questum. ff. de heredi. insti. l. i.
ex facto. S. rerum italicarum. ff. que res pig. ob.
pos. l. aristo. Item quia non dicitur hoc ex pre-
sumptione. scilicet quod non verbum presumit in
tex. positum. Item non videtur abicere qui ad te-
pus abiicit ut dicta. l. questum ad hoc quia ver-
ba sunt civiliter intelligenda. ff. de serui. l. si cui.
ff. ad exhiben. l. penit. Quero an dicatur bene-
ficiatus habens vicualia ab episcopo. Pan. q. si
per hunc tex. quia hic loquitur in promotio ad
sacros qui promouetur non debet absque vicualibus
bus et tamen non dicitur habere beneficium bi-
ficiatus tamen non dicitur specie fin. Pan. quia
actionem habet rem videtur habere. ff. de re. ius
qui actionem de talibus tamen vicualibus non
oportet fieri mentionem in rescripto beneficiati

fin. Pan. Quero an in clerico requiratur ton-
sura et rasura ut dicatur concedere ut clericus
incedat. Dicit Pan. q. sic. quia utrumque ponitur
et. c. i. s. s. sola consilio absque rasura non monstra-
ret clericum fin. conuersum. sic enim rasura et sa-
nitate capitis clericorum quia ad diuina mini-
steria deputantur sed conuersi non sunt diuina
mancipati ut non in de. i. de eta. et quali. ideo si
peris non raduntur ergo rasura est necessaria
ut dicatur clericus tonsura fin. Pan. Nec ob.
quod hic dicit solum tonsura et c. clericus. dicit
Pan. q. ratio superior exigitur adesse totum. ad
hoc facit quod non de apol. c. i. r. c. tuc. et. xx. q. ii. q. d.
fin. Pan. Venio ad idem et quero in quo dif-
ferentia clericis beneficiati et in sacris a non benefi-
ciatis et non in sacris. Dicit in hoc quod beneficiati et in
sacris incurrunt penam portando bas vestes. p.
hibitas sine bas portant cum tonsura sine no-
non in sacris et non beneficiati ita demum si cum
clericatura deferant. Ratio quia illi possunt abs-
que tonsura cum tali veste incedere et sic absque pe-
na a statu clericali recedere sed ibi non saltem bi-
ficium retinendo. ar. de de. p. c. i. Joanes et c. si. et
ideo puit deferendo tonsuram cum talibus vestibus
quia clerici est clero tonsuram ferre in habitu
laicalis ut nigrum in meretrici non gaudent p-
uilegio virginum. ff. de iur. l. i. Tres apud labonem
S. si quis virginem de sen. exco. in audia secunda
Bull. Venio ad verbum dignitatem et quero quid
dicatur obtinere beneficium. dicit Bull. quando
quis illius habet possessionem. ar. de preben. de
multis. xx. q. ii. Si quis iam translatum de elec.
p. m. l. i. in vi. et sic sola collatio sine possessione non
sufficeret ad idem si obtineret de facto et fortius
ar. de preben. eum qui in vi. secundum Bull. et dicit
Pan. q. de comprehensio etiam beneficii si
p. l. i. c. respectu prime partis et respectu secunde
dignitatis vel carat quia verbum beneficii a
lege prolaturum late intelligitur. oportet tamen
quod habeat in titulum ut perpetua nicaria vel ca-
pellania. unde dicit quod non comprehendit guber-
nationem hospitalis non datur in titulum infra
de reli. do. c. i. fin. Pan. Nunquid autem sic bene-
ficiati possint celebrare per alios. ponitur hic Bull.
et c. ponit Jo. an. post Inno. de cele. mis. dolores
et c. Quid si clericus portat caputium nigrum
tamen habet locum pena. dicit Bull. q. ar. e. q.
sic quod hic dicitur de pileo propter eminentiam ca-
pitis in quo portant ar. l. cum in diuisis. ff. de re-
li. supra. fone. fin. glo. Bull. non placet quia pe-
ne non extenduntur in re. in penis de re. ius i.
vi. Quid si clericus de nocte portat insulam l.
pileum ad vitandum frigus capitis. dicit Bull.
quod non inducit hanc penam quia littera ponder-
rat publicam delationem. Quid si diaconus vel
subdiaconus non habens beneficium portat pi-
leum vel insulam. dicit quod pena non habet locum
in eo. unde tales portando non incurrunt hanc
penam licet portare non debeant. Venio ad p.
sed et tales et quero an religiosus possit portare
tabbardum non federatum. dicit hic Bull. q. si.
et non habet locum ar. a contrario littere et quia
absurditas sequeretur et ita aliud contradicere non

de for. compe. significasti. l. de epi. et de consen-
ticularum. Ius autem contradicere dicens quod ius
habitus religiosus debet esse exterior ut dicit glo.
hic. Quid si tabbardus est longus ita quod inferior
vestis non videtur et tamen tabbardus est fode-
ratus usque ad oram et an habeat locum hoc p-
videtur hic a contrario littere quod non et quia tex-
videtur duo exigere videlicet federatam et be-
nitatem ergo pro altero tantum pena non im-
ponitur. In contrarium quia eadem est mens et ratio
statuti. In tabbardum federato vel ita breui ego
ad hoc extenditur. ff. de adul. si postulerit. q.
ratio. ff. de eden. l. quedam. S. numularius. non gar-
de elec. capientes circa prim. in vi. non de respic.
in de. l. fin. Zen. bicet ratio non est bona et per
ibi non. que ibi dixi et illa iura non probant et
ideo dicit hic Zen. quod nullus est tenere quod pena lo-
cum non habeat quia benignum in dubium ten-
endum est secundum Zen. all. de transac. c. si. c. n. z.
similibus sed hoc quia copulativa et si potest co-
pulative teneri non autem disjunctive maxime
si disjunctive tenendo contingat amplius odia
ut dixi in de. in plerisque de elec. et ita videtur mi-
hi. Quid si clericus ille est in potestate patris et
quomodo dabit tabbardum pauperibus. dicit
Pan. q. tunc sufficit quod resignet patri sicut suffi-
cit quod monachus resignet suo superiori cum fili
usfamil. dare non possit. ff. de pac. l. iur. l. i. g. i. n. z.
S. i. nisi haberet illud n. castrense vel quasi l. et
in longinquis partibus. ff. de iudi. l. si longius.
S. i. fin. Pan. Quero Pan. a quo tempore cur-
rat mens. dicit quod a tempore illius licet aliquid
tunc quod a tempore publicationis huius compi-
lationis de preben. cum singula. S. contra eos in
vi. quod sibi non placet et quia sequeretur quod hodie
tales prebentes non ligarentur quod non videtur fin.
Pan. et c. Venio ad p. hinc insuper hic non scri-
bitur aliquid utile ideo venio ad glo. Glo. co-
gruentibus op. et etiam laici debent portare ve-
stes congruentes. xli. di. S. i. r. q. per symoniam.
xxx. di. si quis pitorum glo. facitur. unde cleri-
ci debent portare congruentes vestes suo ordini
et laici congruentes eiusque varietate tamen sexus
variantur. xxx. di. si quia mulier et sic congruen-
tia vestium concernit etiam laicos. unde ex qua
litate vestis presumitur quis talis qualem eum
iudicant. Item apud labonem. S. si quis vir
ginem. ff. de iur. de sen. exco. si vero et c. si in
dex lams in vi. fin. Pan. Dicitur autem quibus
vestis licita que non apparet prohibita. xvi. q.
i. sunt nonnulli et generaliter omnibus sunt in-
dicere vestes nimium fulgide et nimium sordide.
xli. di. S. i. r. c. i. r. c. q. et maxime per quas mora-
tur humana effigies de cons. di. vi. r. c. si. media
ergo tenendum est et indubium declinandus ad
humiliores quia humilitas preuallet de pe. di. q.
presentium. et sic multa licent que non expedit
ut. q. i. S. i. fin. Bull. et c. Glo. cessante all. pro-
cor. decre. d. s. q. et sic patet quod causa ex-
istente licet mutare vestes et maxime de hia su-
perior si potest haberi ut dicto. c. deus qui et c.
penit. et c. si quis. Glo. clericus notanda est qua
ex ea habes quibus infinita appellatione cleri-

L. fol.
797

RARIORA

Cm

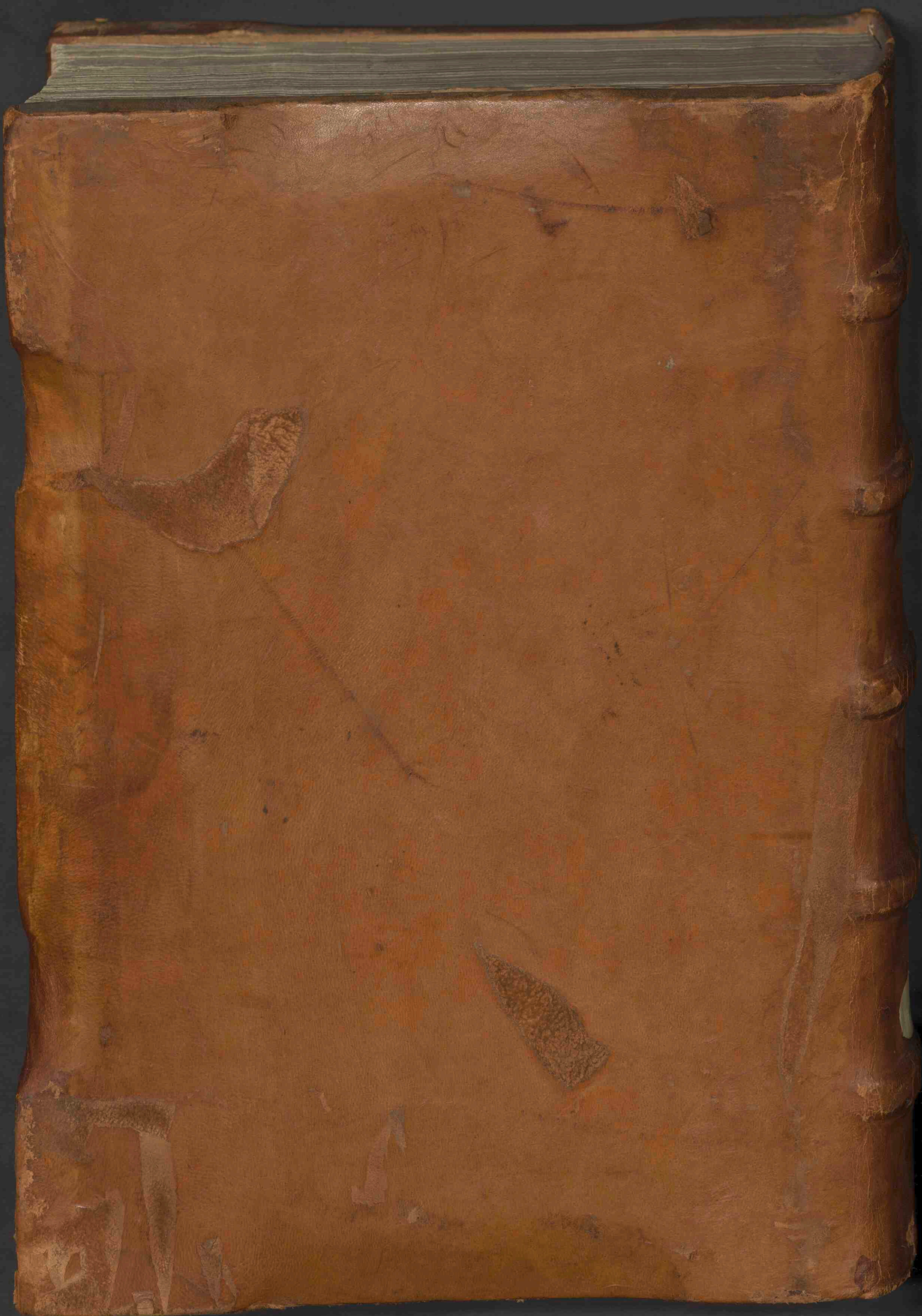

Cm

Cm

206

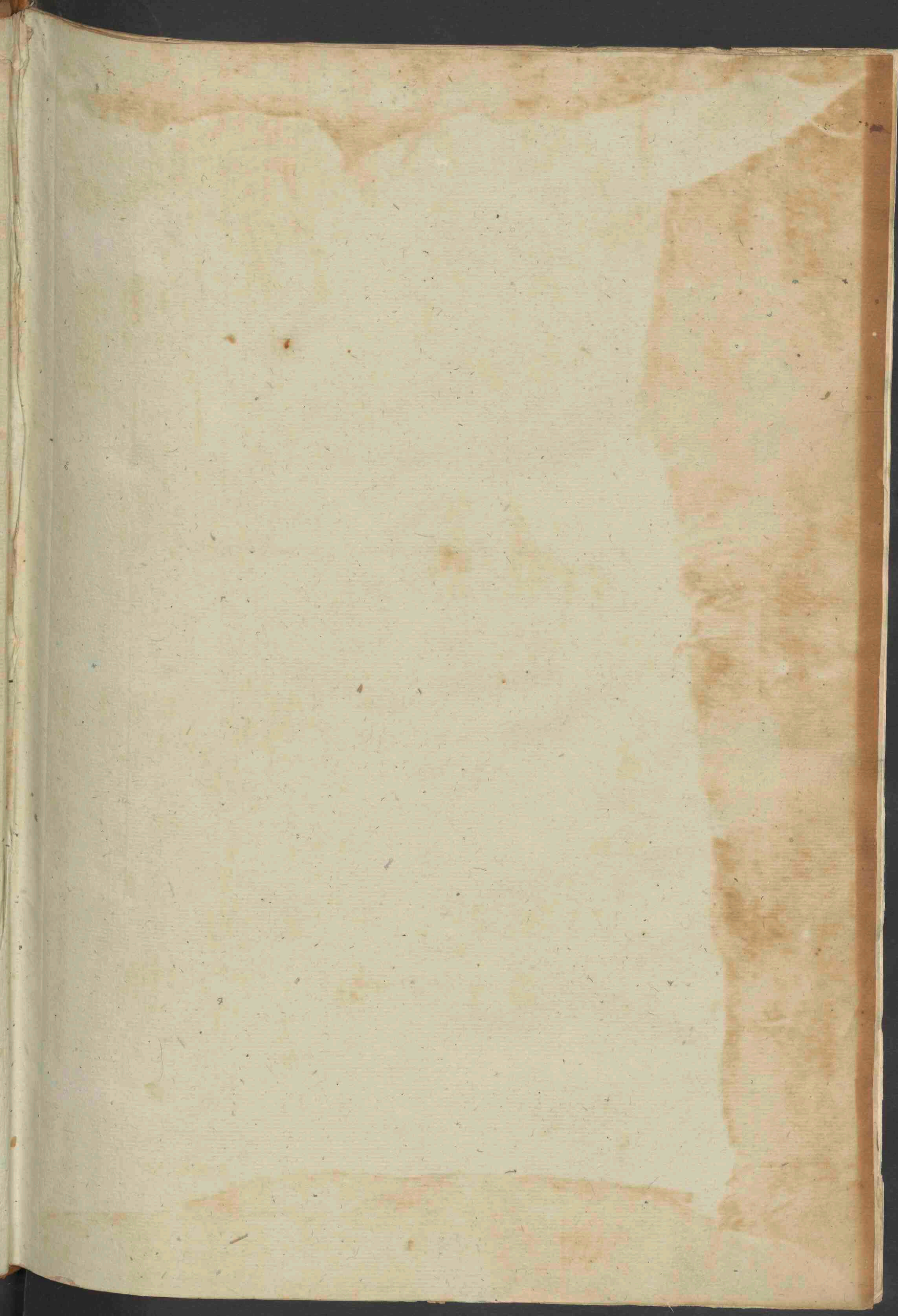
Jus positivum et Interpretes

Folio no. 797.

409. **Johannes de Imola**, Opus in Clementinas. Venetië, Jac. Le Rouge (de Rubeis) 1475. 2°. L. 2°. 797

Typen 3, 4. — HC* 9143. — Holtrop II 425. — Pr. 4241.

Op het 1e bl.: „Hunc librum legavit magister Anthonius pot canonicus traiectensis”. Anton Pot, kanunnik en klein kameraar van den Dom te Utrecht 1473, † 1500, was arbiter in een geschil met den pastoor van S. Bavo te Haarlem 1497. — Uit het kapittel van S. Maarten (van den Dom) te Utrecht.

15. de ymola sup. etc.

*Hier Voe yn de de vuerle mon logen ghemind chuntenzif myn titel de pde pefing ruzo.
B murep titel de fepm.*

Hūc libꝝ legauit mīgr Anthoniū pot canoic⁹ traiectionē

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT

Abates.

Ablo. sumat et di-
uidit. Elemtina
diuidit in duas:
quia primo po-
nit duplex pro-
hibitio. 2° du-
plex pena: una
iur: alia hois.
fa ibi. Si qd
autem. Ad cui-
dentiam. **A**le. premissis et dicitur An. qd si actor
et reus sunt eiusdem diocesis: oportet qd actor impe-
tret in diocesi de qua sunt: d. x. p. statuti. q. cu. at
li. vi. Si uero diuersi: actor necessitat ad ipe-
trandum: uel in diocesi reuel i. p. p. qua p. dicta:
In p. p. at actoris impetrare n. pot: ut ibi. 2°
p. mittatis: qd p. m. b. r. s. u. b. i. e. c. t. i. s. abbatibus agere pos-
sunt et appellare: et qn abbatibus p. f. e. r. a. t. u. r. h. e. t. u. r. m. a. t. i. a
d. i. u. d. i. c. i. c. u. d. e. p. u. t. a. t. i. d. e. t. e. s. t. i. c. u. o. l. i. m. i. t. d. e. r. e. l. i. d. o.
cu. uenerabilis: et plenius de resti. spo. olim cam: que
superflue tractat hic. **Pau.** pone casum p. te
ut colligitur ex glo. **N**o p. qd presidentes re-
gularibus uocantur abbatibus: et qn hnt membra
subiecta uocantur p. r. e. s. i. d. e. n. t. e. s. et alii priores: de regula.
. c. f. i. Qui aut possint in abbatibus assumi hntur
de etate et qua. c. i. **A**duerte tñ qd dicit **Lad.**
qd nom abbas est potius sollicitudinis et oneris
q. honoris: de quo de etate. et qua. tu. a. **z. z. elinus**
p. t. r. a. d. i. c. e. n. s. qd e. h. o. n. o. r. i. s. n. o. o. n. e. i. s. h. o. c. u. e. z. o. l. i. z. e.
hodie secus: de etate. et qua. c. i. **Uel** intell. simplr
qd n. est ordinis: qd n. numerat inter ordines: de
q. b. u. s. i. n. p. h. e. m. i. o. v. i. a. l. l. x. x. i. d. i. c. l. e. r. o. s. p. h. o. c. e. t. i. a
qd e. d. i. g. n. i. t. a. t. i. s. u. t. s. t. a. t. i. m. d. i. c. a. **J. o. d. e. l. i. g. d. i. c. i. t. qd**
Lad.inus n. negauit fore nom dignitatis: sed
qd est potius oneris si pl. habeat oneris q. hono-
ris: qd est uer. facit. x. l. d. i. a. n. o. m. i. a. x. x. i. i. d. i. n. e. r.
u. i. **E. t. a. n. s. i. t. d. i. g. n. i. t. a. t. i. s. n. o. m. e. u. i. d. e. i. n. d. e. A. t. t. e. n. d. e. n. t. e. s.**
S. u. e. z. d. e. s. t. a. m. o. z. i. n. c. i. d. e. m. n. i. t. a. t. i. b. u. s. S. u. e. z. d. e. e. l. e. c. i. n. v. i. u. b. i. d. i. c. i. t. qd s. i. c. i. t. h. o. c. t. e. n. e. t. H. o.
s. t. i. n. c. t. u. a. p. h. o. c. qd e. p. a. l. i. s. h. o. n. o. r. a. n. d. d. e. s. t. a. m. o. c. u. a. d. m. o. n. a. s. t. e. r. i. u. m. v. a. b. b. a. t. i. s. z. o. l. i. z. e. t. i. a. r. e. g. u. l. a. r. i. s. i. n. m. i. n. o. r. i. b. u. s. e. x. i. s. t. e. n. s. p. o. t. e. r. a. t. a. s. s. u. m. i. i. n. a. b. b. a. t. e. x. x. v. i. q. i. l. e. g. i. h. o. d. i. e. d. e. b. e. t. e. s. s. e. s. a. c. e. r. d. o. s. d. e. s. u. p. n. e. g. l. i. p. l. a. c. i. z. d. e. i. p. o. z. s. c. i. a. q. u. a. l. i. s. i. e. i. s. r. e. q. u. i. r. a. t. u. r. u. i. d. e. d. e. e. l. e. c. c. u. i. n. c. u. n. c. t. i. s. **No f. o. e. x. i. m. p. l. i. c. a. t. i. o. a. l. i. i. q. a. p. p. e. l. l. a. t. i. o. n. e. r. e. l. i. g. i. o. s. o. z. c. o. p. r. e. h. e. d. u. t. a. b. b. a. t. e. s. d. i. c. i. t. tñ g. l. o. h. i. c. qd n. s. e. m. p. h. e. c. d. i. c. t. i. o. i. m. p. l. i. c. a. t. i. o. q. u. o. d. x. p. s. e. d. e. s. i. t. i. a. u. c. t. e. x. t. e. s. t. a. **L. d. e. c. o. l. l. a. d. q. u. o. e. t. i. a. p. e. r. J. a. c. o. b. u. d. b. e. l. u. i. s. o. i. n. a. u. c. t. u. t. d. e. f. u. n. c. t. i. s. e. u. f. u. n. e. r. a. S. i. c. o. l. l. v. z. h. i. c. p. e. r. d. o. J. o. A. n. **E. t. c. o. n. c. l. u. d. i. t. p. J. a. c. o. d. b. e. l. qd d. i. c. t. i. o. a. l. i. u. s. n. o. i. m. p. l. i. c. a. t. u. b. i. p. r. e. c. e. d. i. t. u. e. l. s. e. q. u. e. m. a. t. i. a. e. x. t. r. a. n. e. a. u. l. d. i. u. e. r. s. a. p. r. o. f. u. s. i. s. s. e. d. u. b. i. p. r. e. d. i. t. s. i. l. i. s. i. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. u. e. l. q. u. a. l. i. t. a. t. e. u. e. l. a. c. c. i. d. e. n. t. e. l. p. r. i. c. i. p. a. n. t. e. s. i. l. i. n. r. o. n. e. u. e. l. i. u. r. e. i. s. t. a. qd p. o. t. s. i. m. l. c. o. a. p. t. a. r. i. t. u. n. c. i. m. p. l. i. c. a. t. a. l. l. e. g. a. t. i. q. u. o. d. f. f. d. e. r. e. b. u. s.******

dubij. **N**o appellatio gubernatorum compen-
di priores et quoscunq alios administratores: et
hntes ius: non nuda potestate administrandi. **E. t.**
no de h. v. gubernator. **N**o q abbas potest
hnt loca subiecta que non sunt de mensa. **E. t. e. t. i. a.**
loca ad mensam deputata: sicut epus. **E. t. n. o. q. r. e.**
pugnare uidet locum esse de mensa: et hnt spales
administratores: de quo j. de excess. prela. frequs
in glo. no Inno. et p. hoc uidet q si epus l. abbas
tale locum confert in titulum: et separe uidet a me-
sa. **P. u. t. a. t. tñ. d. A. n. q. c. o. l. l. a. t. a. l. i. s. n. o. p. r. e. i. u. d. i. c. e. t.**
successoribus q abdicet locum a mensa: nisi hoc fa-
ceret ex cā fm euz. intello et cā sollemnitate obita:
et sic l. z. interz licite teneant: nō tñ hnt titulum cū
nō possit hnt titulum temporalē. vñ. q. i. t. p. z. a. l. i. s. cū
ibi nō. **N**o de vbo uexare quia sumit pro uexa-
tione iudiciali. **U. i. d. e. d. e. f. o. p. p. e. s. i. d. i. l. i. g. e. n. t. i. **N**o**
de vbo presumptis: qd nōt uexationē et attenta-
tionē p. t. r. a. i. u. s. **I. t. e. n. o. a. l. i. u. d. i. n. t. e. r. e. s. s. e. s. i. c. u. t. e. x. p. e.**
sa: uide de iniur. in n. s. **U. i. d. e. t. tñ i. d. e. i. n. t. e. r. e. s. s. e. e. t.**
damna: ut p. z. h. i. c. i. u. i. c. t. o. c. f. i. s. s. e. o. d. e. t. z. h. o. c. i. g. l. o.
a. n. i. p. e. **N**o q possibile est quē nō esse iudicē
in p. n. c. i. p. a. l. i. z. tñ posse iudicare i. a. c. c. e. s. s. o. r. i. o. e. x. p. e.
saz. **A. d. i. d. e. d. x. p. c. f. i. c. u. i. b. i. n. o. t. z. c. s. u. p. l. i. t. i. s. z.**
et e. t. i. d. i. s. p. e. d. i. a. i. n. v. i. **N**o ult. q i pondera-
da dioc. quo ad tractu debitū nō attendit p. s. o. a.
ipetrantis: s. locus cuius rōne impetrat: et cui
actiois substantia qritur: et cui qritur p. m. o. d. u. s. et
nō cui qritur actiois exercitiū: et sic magis attē-
ditur locus subiectus: pro quo ipetrat: q locus
superioris ipetrantis. **E. x. q. u. o. n. o. q. m. a. g. i. s. i. s. p. i. c. i.**
debet cā imediata q mediata: uide de homi. de
cetero. **I. t. e. n. o. q. p. r. i. o. r. s. u. p. e. r. i. o. r. p. o. t. a. g. e. r. e. p.**
loco inferiori subiecto, facit de success. ab intesta.
cū dilectus: et de p. s. c. r. i. p. a. u. d. i. t. i. s. **N**o ar. pro et
contra qd hec vbanō v. z. p. r. o. c. e. s. s. u. s. u. e. l. i. r. r. i. t. s. i. t.
p. c. e. s. s. u. s. i. n. d. u. c. i. t. n. l. i. t. a. t. e. p. c. e. s. s. u. s. i. p. s. o. i. u. r. e. **C. i. r.**
cā p. m. a. p. a. r. t. e. q. u. e. r. o. a. n. l. o. c. u. h. e. a. t. **A. l. e. q. u. e. c. u. q. z.**
sunt subiecta loca inferiora, dicit **P. a. u. q. s. i. c. i. s. i. n. u. e.**
sunt subiecta talis q prelatus possit ad nutū re-
moueri: siue talr q n. possit remoueri ad nutū:
sed sit potius perpetuus et necessari' administra-
tor. **A. n. a. u. t. u. t. r. o. b. i. q. z. p. r. e. f. e. r. a. t. s. u. p. e. r. i. o. r. i. n. e. x.**
cicio actionis tractat hic **P. a. u. d. e. q. u. o. p. l. e. d. e. r. e.**
s. t. i. s. p. o. o. l. i. m. c. a. m. z. d. e. i. u. d. i. c. u. d. e. p. u. t. a. t. i. z. p. h. o. c.
p. z. q. p. r. e. d. i. t. **A. l. e. s. i. n. u. e. l. o. c. u. s. s. i. t. i. m. e. d. i. a. t. e. s. u. b. i. e. c. t.**
superiori ipetranti: siue mediate qd t. z. e. t. i. a. **S. u. i. l.**
z. c. **2° q. u. e. r. o. a. n. d. i. s. p. o. A. l. e. p. r. e. d. a. t. i. q. u. o. l. i. b. z.**
loco qualiscunq sit locus. **S. u. i. l. u. z. s. e. n. t. i. r. e. qd n. o.**
ponderat. n. l. i. t. e. r. a. q. u. e. d. i. c. i. t. l. o. c. o. z. qd v. b. u. s. s. i. g. n. i.
ficat unitatē ad loca de v. s. i. g. c. a. p. cū in partib. z. f. f. d. e. v. s. i. g. l. p. u. p. i. l. l. u. s. i. s. t. e. r. r. i. t. o. r. i. u. s. **U. n. c. o. n. c. l. u.**
dit qd o. z. qd locus sit talis q personas ibidē d. g. e.
res ad se trahat ut accessorias: licet persone alie
sint digniores rebus. l. i. p. e. c. u. d. u. s. f. f. d. e. u. s. u. z. z. e. n.
z. e. l. i. n. n. s. c. o. t. r. a. d. i. c. e. s. l. o. c. a. s. u. m. i. n. o. tñ p. l. o. c. i. s. m. a.
g. n. i. s. s. e. d. e. t. i. a. p. r. o. p. u. i. s. z. s. i. m. p. l. i. c. i. b. u. s. qd g. e. n. e. r. a.
l. i. t. s. e. q. u. e. l. l. i. t. t. e. r. a. i. b. i. z. c. d. p. r. e. u. i. l. qd c. c. z. qd e. t. i. a.
e. a. d. e. r. a. t. i. o. d. e. c. o. n. f. u. t. i. cū d. i. l. e. c. t. a. cū p. r. o. r. **I. d. e.**
B. e. r. z. J. o. d. e. l. i. g. d. i. s. A. n. p. c. o. d. a. t. o. p. i. qd s. i. l. o. c.
e. t. a. l. i. s. qd h. a. b. i. t. u. s. i. t. c. a. p. a. x. i. u. r. i. s. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. n. d. i. z.
et sic ei qritur substantia actionis que eius noie
est exercenda: locū h. z. d. e. **S. i. v. o. l. o. c. u. s. s. i. t. t. a. l. i. s.**

[illegible]

non tunc dicitur littera: quibuslibet administrationibus: fac
 d. v. sig. quibus / z. l. q. ij. saluator. **C**dem glo.
 i. v. z. late: quoniam an littera ista procedat / siue tales
 presidentes sint prelati ordinu / ut sunt predicti de
 quibus proxime / siue sint prelati monasterioru habē
 tium membra subiecta ut est uidere in prelato nouā
 tulani monasterij z pomposiani z similibus. **R**ndz
 q. sic: quia late debet intelligi littera ut pcedat in
 oibus predictis ex quo simpliciter loquitur. ar.
 decreet. q. a. c. d. priuile. cū pcor. zc. **3** quoniam eadē
 glo. in v. **E**t licet nō intellexerit an locū habeat
 dispositio **C**le. in presidentibus capitulis pro
 uincialibus monachoru: de quibus in .c. ea q. i. z
 in .c. in singulis de sta. mo. **R**ndz glo. q. nō putat
 auctorē decretalis de talibus intelligisse: q. tales
 nō impetrāt p prouincie monasterijs nec consueue
 runt impetrare p illis: dicit tū q. si daretur q. quo
 cuius modo posset impetrare p illis: q. tunc locum
 haberet in illis dispo. **C**le. q. a. eadem cēt. rōis. zc.
Ar. de cons. uti uel iuti cū dilecta. **I**ta glo. signā
 ter nōt. d. **A**n. ex qua colligit q. aliqui sit extensio
 legis uli iurē rōis statuētis specificē. ad id q. si sta
 tuēt ppositū fuisset. statuissē sibi subsistere pari
 tate rōis: q. a. adest tunc mēs generalis / licet nō
 specificat: q. appellatur hēc extensio per paritatez
 rōis: hoc tēperat esse uez: nisi effemus in matia
 exorbitanti a iure cōtra: quia in illa non fieret talis
 extensio cū debeat fieri restrictio ad vba z mēte
 ex vbis supā specificē ad istā generalē: attēto
 potissime q. illud qd est ex mēte ista generali nō
 est ex vbis / z fm hoc dicit intelligendā. l. nōis et
 rei. **S**. vbum ex lege. ff. de v. sig. q. dicit q. id qd ē
 ex mente legis / dicitur esse ex ipsa lege: q. pcedit
 z illi qd qn ē ex mēte specificam qn ex gene
 rali tracta per rōis ydentitatē: fm predicta dī
 cit esse intelligēdaz glo. in .c. i. de tempo. or. i. vi.
 z si aliter intellexerit / dicit illā male dicere. **E**t p
 hoc dicit patere rōnem quare in exorbitantibus nō
 fit extensio per ydentitatē rōis: q. a. sunt stricte i
 telligēda / z referēda ad mēte specificē. supā ex
 vbis: hoc ē q. aliter dicere consuevit recolendū me
 morie dñs z preceptor meus. d. fran. de rampo
 nibus: z al. dīci uobis in .c. si postq. de elec. li.
 .vi. z in dicto. c. i. de tēp. or. q. in exorbitantib. lici
 tū est procedere z arguē / ex mēte comprehēsiua
 nō extensius. **R**atio q. a. pīa colligitur ex vbis
Cz ex sola ydentitate rōis: de quo latius dicā
 in **C**le. i. j. tit. i. zc. **U**lti^o glo. eadem i. v. sculo
 et licet de religiosis: q. rīt an hic q. dicitur de reli
 giosis habētibus loca subiecta / pcedat i seculari
 bus prelati si hēant loca subiecta in aliā dioc.
 dicit q. sic per ydentitatē rōis: tō auctor hic ex
 pressit de religiosis q. a. magis frequētabatur: nō
 q. a. non uellet idē esse i secl. ar. b. prelati: **E**x hac
 glo. nō. d. **A**n. q. dictū in uno / nō uiz in alio nega
 tuz: q. rōne maioris frequētatōis id qd ē dictū
 fuerit expressū / nō ut aliud nōretur diuersū i ex
 pssio ad tacitū z sic dicit limitand. c. nonne de p
 sup. vñ aut surrexit hēc frequētatō magis in re
 ligiosis: dicit **S**uill. q. ex eo q. religiosi frequēcius
 hnt loca in diocētib. diuersis q. secl. ar. b. **I**te f3
 zezelinū multi citius dant religiosis q. secl. ar. b.
 allegati: q. i. q. pōtiffices: z b. testa. z quis istis facit

I. Nam ad ea ff. de legi. Et p. dicta dicit Pau. q. si epus uel alius secularis prelatus habet ecclesiam in aliena dyocesi spectat ad sui colloz: et uelit agere pro ipsius possessione / q. locus hēt de quia eadem est ratio. Nec obstat uerbu. Alij quia non semper implicat dicit gl. et dixi notando. Idem tenet zenze. mouetur quia pēa odi oia quandoq. extenditur ex rōnis identitate. l. si postulauerit. §. ratio. ff. de adul. et ff. de eden. l. quedam. §. nummularios: et de elec. si postq. §. si. i. vi. et de offi. vica. c. i. Nec obstat de elec. c. ista tutum in vi. quia ibi non impeditur extensio ppter solam penalitatem / sed quia est exorbitans a iur. Itē fm eū potest dici q. ibi non est eadem ratio quia diutius uacarent collegiate q. alie / cū facilius differentiant collegia q. ordinari: et cess. preben. quia diuersitatem: et licet ordinari: habz esse cum caplo: facilius tamen caplm cum eo p fenciat q. difficiat: quia inter pares cōsueuit ee inuidia fm zen. **N**ō bene hoc dictū si esset uerum: sed non ē uerū et cum repbat dñs An. hic dicens q. est contra regulā in penis. de relis iur. in vi. et de perdi. l. §. pener. l. si de interpretati one. ff. de penis non obstat. §. ratio: quia ibi nō est extensio. Item nec. §. nummularios: quia ibi non est dispositio penalis. Item nec. c. si postq. / quia illo casu sit extensio propter cōitatem et parificationez extraneoz: ut ibi dī. glo. si que nō ē alibi: et quia participant extrema de eodem fine ut nō glo. si. i. c. i. de postu. pla. in vi. respondēdo ad contrarium. c. cum in cunctis. Preterea ista dici potest ibi extensio iur. Item nō ob. p. dictis q. dictum est hanc de. extendiet tamen est pena lis. Nam in quantum imposit nullitatem pro cessus nō est pēalis proprie: ut nō Jo. an. de elec. c. si. li. vi. in glo. secunda. Item nec in quantum dicit de expensis: quia nō proprie dicitur pena cuz comprehendat iteresse aduerse partis. et materia plenius uidebit i. ele. i. §. ti. i. **R**euertēdo ad materiam decre. Querit Pau. quid si non est prelatus superior sed alius de capitulo superioris ecclesie qui agit pro iur. administrationis iste rōnis ecclesie: ut p. recuperatiōe alicui rei male alienate q. patet xij. q. ij. nō liceat de testi. cuz olī fm eum. Aduerte ante q. respondeam nō bene hoc dictum Pau. quia extēdit iura preall. que loquuntur i. canonicis illius ecclesie cuius res ē male aliēata ad canonicos superioris ecclesie habētis ecclesiam subiectam / q. est bene nōndū fm dñm An. dicit Pau. ad questionē q. putat idez esse ac si prelatus ageret / quia agit nomie ecclesie et quia loco prelati agit eius negligentiam sup plēdo g. et rar. rle is q. i. ius d. re. iur. li. vi. et ut lite pen. ecclesia ij. hinc ē q. contra talem / snia lata tenz: et p. iudicat ecclesie nec retractatur p. prelatum uel procuratorem prelati uel capli nisi doceatur d. collusionē. p. predictis facit q. talis potest etiam ante lit. p. procuratorem cōstitue: ut nō spe. in ti. d. pcur. §. rōne quoq. v. qd. si canonice Pau. qd. nō bene ēz dñz Pau. quia mirabile uidet q. canonic / qui nullum ius habēt i. re pro qua agit / possit cōstitue: procuratores an li. p. tamen uidet q. non possit sicut nec tutor

C. de procur. l. neq. tñ dubiū nō est in prelato qñ habet aliqd ius proprium in administratiōe q. fructus suos facit. qd. nō. l. d. bo. maf. l. i. Quid d. patrono. ecclesiastico uel seculari qui agit pro ius ecclesie sue site i. aliena dyocesi. Dicit Pau. q. locum habet de. eadē rōne / ut sic ponderetur locus ecclesie patronate nō locus patroni. Idez putat dñs An. si tutor ageret nomie pupilli: uel curator nomie adultuli ciuitas pro aliquo castro: uel unus mercator pro aliquo preposito in alia prouincia ad merces administrandas ita q. actio sibi quereret. Idem de silibus. **S**ed iuxta predicta querit dñs An. ecce q. aliquis cessit alteri iura suatā in ponderando loco impetrā di iudicem delegatum attenditur locus cedentis an locus cessionarij: v. q. locus cessionarij cū cā immediata potius inspici debet q. mediata: ut s. dixi nōndō. putat ipse salua meliori deliberōne q. si cessio facta fuit ad cōmodū et utilitatem cedentis / ut quia facta fuit pro utilitate debiti / et tunc attenditur locus cedentis per hanc de. a cōtrario. Si uero sit ad modum cessionarij ut q. aīo donandi sibi cedat: tunc si cessionarij intentat directam nomie cedentis. Idem. **C.** de p. cūr. qui stipendia cuz ibi nōr. l. i. **E.** de act. et obl. Si uero intentat utilē nomie proprio: et tunc cum ista iura considerant in ponderando loco personas trahi inuitas putat q. attendetur loc. cessionarij. fa. q. nō ē eodez. c. si. et per. **E.** xi. post. **I.** de are. **E.** de procur. l. si. ubi dicit q. reus nō potest petere ut cedens se pntet: uel ut legalior persona quando cessio facta ad pmodum cessionarij. Idez Butrigarius in l. ij. §. si autem. ubi glo. tagit. **C.** de iur. calū. Nec ob. q. exceptio q. obstat cedenti obstat et cessionario. l. apud Aelsū. **S.** de auctoz. et §. si cū licentia de doli except. q. haec exceptio est mere personal: ideo non obstat sicut dicimus d. exceptione excōis: licet ibi Din. dixerit p. rariū de quo s. de iur. patro. c. i. i. vi. et de relis iur. si quis in ius e. li. et similis non ob. q. agens utilē tenet defendere cedentē quia illd qñ oppōitur excep. i. rez seu realis: ut ibi nō. hīc nō ē exceptio personalis ut predicti et. **G**lo. occasione querit quid si cām propriam uel capitis cui preest prelatus uult agere / et pro illa impetrare p. ptuz delegationis an habebitur cōsideratio ad membz. dicit q. non per litteras a cōtrario. dum dicit occasione prioratū et. **E**xemplificat Pau. quādo agit cāz ecclesie superioris ut quia agit de iur. subiectionis. quā habet ecclesiā superior i. inferiores: quia attendit locus superioris: quando autēz dicatur nomie suo agez: exemplificat: si pro iniuria illata persone subiecte et i. loco subiecto habitanti noīe suo agit qd. pōt iux. nō de succ. ab itel. c. si. d. proba. l. 3. d. pe. c. ij. fac. l. ij. i. ff. de iur. et qd. ibi d. patre et filio dicitur. Hec oīa repbat Bertu. p. litterā istā nec occasione et c. quia causa prioratū de mensa ē proprie plati superioris ecclesie et nihilominus attenditur loc. subiectus i. tractu. **S**ed cetera melior est opi. Pau. nec ob. v. nec occasiōe quia ibi spectat principalr ad mēsz et in psequentiā ad prelatū cum in exemplis Pau. contra princi

paliter agitur de iure prelati / incidenter de iure inferiorum. **Jo.** d. lig. tenet glo. dñs **An.** conclu dit pro ueritate huius passus q̄ interdum materia est illis q̄ ex ea nec actionis substantia nec exercitium nec commoditas actiē passiuē trāsfertur ad superiorem / et tunc indubitanter procedit de. non ex uerbis eius / quia hoc casu non loquitur sed ex uerbis c. statutum. **¶** cum autē Exemplum si ageretur de obligatione persona li cōtracta ex facto administratorum / taliter q̄ locus specialis non obligaretur fm̄ nō de elec. q̄ relam. Interdum actionis substantia et exercitium et eius commoditas competit superiori administratori et tunc non procedit de. ut dixit glo. et **Pau.** s. Interdum actionis substantia remanet penes inferiorem locum. Exercitium uero et actionis commoditas transfertur in superiorem / et tunc locum habet de. in v. nec occasione. **¶** Idē si actiōis substantia et commodum remanet penes inferiorem / sed exercitium transit ad superiorem ut in p̄ **R.** de. Interdum actionis substantia sciditur seu multiplicatur numero / et una trāsit ad aliam / et tunc si transit cum eius utilitate et exercitio attenditur locus eius cui est quesita ut dixi i cedente et cessionario / quando cessio ē facta ad p̄modū cessionarij / q̄d̄ intellige quando intentat utilem nomine suo / secus si directam nomine cedentis et originarij querētis ut dixi. **¶** Si uero in alium transfertur utilis in substantia et quo ad exercitium / commoditas tamē remanet penes illum qui originarie quesitū et tunc attenditur locus originarie querētis ut dixi s. i cessione facta ad commodum cedentis et c. **¶** Glo. legatorum querit quid in delegatis legatorum uel sedis apostolice / dicit idem ut in. **¶** i. nō nullo in decre. statutum. **¶** Demum querit quid in inferioribus ordinarijs / dicit q̄ locum habet de. qui a nec i illis habet locū dec. statutum / ad cuius interpretationem hec de. uenit / sed locum habet dec. ut litigantes de offi. in vi. **¶** Sed an procedat in quibuscunq̄ litteris per quas delegat impetretur. dicit q̄ sic. vnde procedit in forma ea que de bonis dare consuevit pro renouatione bonorum male alienatorum / de qua dñs eccle. nō alie. epi. **¶** Item in forma conquestus uel alis simplicis ad lites **¶** Item in litteris ad beneficia si ex eis sit iurisdicō cōtentiosa exercenda et si contentiō sup̄ exceptiōe de nouo appōita ut sepe fit iuxta nō de excep pastoralis s. **¶** Guil. **¶** Item. uō dicit q̄ de non habet locum in litteris ḡosīs s. in contenciosis / sicut et decretal. statutum / quaz hec de. interpretatur. **¶** Item quia non prefigitur ordo executioni ut nō de presump. dudum et in de. i. de offi. del. dñs **An.** dicit q̄ non uidit cōgruum exemplum qualiter possit adaptare ad l̄minos de. ideo ei non placet opi. **¶** Item. et c. **¶** Conclu de quo ad qualitates requisitas in persona delegatorum locum habet dec. statutum / s. i. etiā in executoribus gratiarum quo ad tractum. ultra dietam **¶** Idem si utantur uia iurisdicōali assumēdo partes iudicis et imputet sibi pars que non considerat hoc posse uenire scilicet q̄ ipsa uiam assumet / q̄ potest s. nō i de offi. del.

secus si assumat partes executorum per nō. in. **¶** s. in nullo in. c. statutum s. eo in vi. **¶** Glo. conuenire querit pro. itellctū littere **¶** Ecce q̄ ego bonon pro membrō bono uolo conuenire prelatum maiorem cuius membrū est subiectum q̄ ē dyocesis aretine / an potero impetrare bon. **¶** Rñdet glo. ponderandam esse litteram que dicit cōuenire / per quod patet q̄ loquitur in actore et non in reo / et per hoc dicit q̄ in casu proposito cum conuenitur ut reus superior membri non debet attendi locus membri sed ipsius superioris qui conuenitur ideo nō bon sed aret debet impetrari iudex / uel in loco illi proximo j̄ dietam fm̄ dñs cre. statutum / s. cum autem s. e. li. vi. **¶** Mouet glo. p̄ quia hec littera ut dixi loquitur in actō hoc est quando superior agit / non in reo / hoc est quando conuenitur. **¶** Item quia in fauorem reorum est inductum q̄ fingatur idem administrator membri et suus superior. **¶** Ideo in eorū lesione retorqueri non debet / de rel. iuz q̄ ob gram cū concorq̄ esset in casu proposito si aliud diceretur ḡ et c. **¶** Fatetur tamen glo. q̄ priorē prepositum imēdiate membro bñ possum bono cōuenire et contra illum ibi impetrare iudicē delegatū per. **¶** s. iuz uō in decre. statutum. **¶** Ultio dicit q̄ predicta procedunt posito q̄ etiam in realibus ponderetur locus domicilij de quo nō. in. pall. **¶** s. cum uō in glo. olim dicebatur ut dixi ibi et rō quia eadem est rō que in personalit̄ / ideo nō h̄z locum de. in reo ut dictū est ḡ et c. **¶** Et predicta decidit dñs **An.** sup̄sc̄ scripta p̄ doctores hic per doctrinam glo. **¶** Glo. coram quibus querit quare littera hic exprimit de personis corā quibus possint cōueniri membra considerato q̄ de illis non erat dubium / sed solum de loco q̄ demum coram iudicibus competentibus poterat fieri conuentio. **¶** Rñdz q̄ ideo forte expressit de personis ut det intelligere q̄ sicut impetrat a priorē loci potuisset recusari poterat etiam recusari si sit impetratus per maiorez ordinis / scit q̄ nō de offi. del. insinuante et c. **¶** Querit glo. ulterius in v̄ hoc scias. **¶** Ecce q̄ prior domus seu membri est exceptus ita q̄ possit illius uirtute repelli ab agendo. an eodem modo poterit impelli superior agens pro membro si ipse superior non sit exceptus. **¶** Rñdet q̄ non. mouetur quia hic solum disponitur de exceptione circa p̄sōas coram quibus debet fieri conuentio et c. loca i quibus debet fieri conuentio ideo cuz exceptio predicta sit mere personalis non obstat alij p̄sone. **¶** Ar. nō de iuz pa. c. i. in vi. d. **¶** An. hic latius concludit si queritur an exceptio que posset obici agente uel administratore membri possit obici agente superiore prelato pro illō et est exceptio concernens ius oblonis ut exceptio compensationis et obici potest per nō in r̄la is qui i ius de iuz in vi. et ff. de procu. si quis in rem. **¶** Fate tur tamen q̄ pro debito domus superioris non posset obici compensatio contra creditorem agentē nomine inferioris loci ad hoc all. s. isti spo. frequens ad si. in vi. **¶** Si uero concernit specialem personam administratoris membri ut exceptio excoicationis et non obstat ut dictum est.

Si uero ageres de exceptione personam iudicis
concernente / et tunc dicit quod obstat quia ad hoc
funguntur eadem persone superior domus et spe-
cialis administrator / ut superius dixit glo. et c. **Blo-**
liceret. quod an obedientiarum quod diu manentur
in obedientiarum possunt agere pro locis illis et
illa defendere. Respondet quod sic / quod qualiter intelli-
gitur et an si concurrat superior cum eo. quis pre-
feratur remittit ad nota in c. cum deputati de iu-
di. et de resti. spo. olim causam / et de reli. do. cum
uenera. dicendum ut in iur. pall. quia preferat pri-
cipalis prelati superior si ad nutum potest re-
mouere inferiorem cum possit a totali admini-
stratione remoueri et consequenter a parte / de offi.
del. pastoralis. al. secus / nisi agatur de iur. prin-
cipaliter spectante ad superiorem: ut de iur. subie-
ctionis / uel nisi negligens fuerit uel al. repelli pos-
set inferior ex aliquo defectu et c. **Aduertendum**
tamen ut dicit Inno. in preall. c. cum uenera. ad
fi. et refert glo. quod eo casu quo contra membrum agi-
tur / et agitur de eius defensione: non potest proce-
di ad missionem si unus eorum sit contumax
sed requiritur omnes uoces esse et contumaces al.
hoc autem. ff. ex qui cau. in pos. eatur ubi etiam
patet amicos uocandos et sic fortius predictos:
facit quod non in de. i. j. de iudi. et c. **Blo.** habe-
ret querit an loca de mensa habeant specialem gu-
bernationem. Respondet glo. quod non est necesse
quod habeant: ut innuit hec littera / et ita interdum
de hoc contingit quod non habet: per hoc inferat quod
fructus talium locorum concedant clericis qua-
doque ad firmam: non tamen diceretur locus ua-
care per mortem talium si eos mori contingat
al. non in de. frequens. j. de excess. prela. in v. q.
dam etiam: ubi de hoc et ibi uidebimus que loca
proprie dicuntur de mensa de quo per Inno. al.
quid de re. eccl. non alie. ut si et ibi uide quid iur.
in isto loco demensa: Sed potest esse dubium quod de
locis istis que aliquando ununtur in diuersis dio-
cesibus an si facta sit unio unius ecclesie inferi-
oris ad aliam superiorem si contigat superiorem
agere pro administratione inferioris an debeat
seruari de. doc. hic non tangit. dñs An. hic tan-
git et dicit salua meliori deliberatione quod si sit uni-
o quo ad ea que tantum concernunt officium di-
uinum de modo uiuendi et de alijs ne se par. i. et
tunc non est dubium quod superior non habet
tunc potestatem agendi: Si uero sit unio quo
ad bona / tñ illi ecclesie unite reliquit specialis pre-
latus qui subest prelato superiori / et habet locum
indubitanter de. Si uero unitur ex toto quo
ad bona et administrationem bonorum ut quia
unitur ecclesie superiori: ita quod superior habet
administrationem inferioris loci / et tunc si in ta-
tum unitur quod non retinet aliquem habitum
administrationis sed totum. confunditur in locum
superiorem: et actiones queruntur in substantia
ei et mouentur eius nomine / et tunc non habet
locum de. per ea que sunt dixi. secus si retineret hi-
tum iurium et administrationis quod exercitum
transferatur ad superiorem / tunc locum habet
de. per v. nec occasione. **Circa illud uero quod**
dixit glo. loca demensa non habere specialem ad

ministrationem dicit quod uidetur dubitari quid
si epus contulerit beneficium demensa an mor-
tuo beneficiato beneficium dicatur uacare / ita
quod cadat sub impetratione expectantis: dicit
quod si concessio est facta ad firmam ut intellexit glo.
uel simpliciter. quia in dubio sic prefici intelliget
satis putat decisum quod non uacat / per illud quod
dixit glo. Si uero expresse id in titulum contulisset
tunc si per causa litima solueretur unio mese / et
sic diceretur uacare: Si uero non subesset causa
non diceretur uacare. quia non ualere concessio
nisi ut ad firmam in preiudicium saltem succes-
sorum ar. ne prela. vi. suas querelam et de loca. c.
ij per predicta dicit Pau. quod talia loca demensa
appellantur obediē de talibus non debetur pro-
curatio nec uisitatio de censu. c. fi. et possunt ibi fie-
ri oratoria non tamen potest sine licentia epi ibi
dem celebrari de priuilegiis in hijs et c. **Blo.** uexa-
re: non et poterat litteram quod ex sola impetrati-
one non uenit quis condemnandus in expensis
uel interesse nisi sequatur uexatio uel conuēti-
o. Idem zen. quia uexatio incipit in iudicio. Insti-
de pe. temere liti. s. fi. et quia ex sola impetrati-
one nil interest aduersari hinc est quod potest im-
petrator non uti rescripto de resti. spo. ex p. que-
stione / licet Inno. aliter ibi sentiat / et mal. s. zen.
de quo in de. constitutione ad fi. j. ti. pr. Pau-
idem quia uexatio fit per solam citationem uel
iudicium actum. Non de isto uerbo uexare sub
pena quando dicatur contrauenire de alijs uide
de foro compe. si diligenti. **Ultimo glo.** expo-
nit ipso iure. i. sine ope exceptionis: et per hunc tex-
tum glo. dicit Buil. quod hec de. facit pro opi. Host.
scilicet quod surreptio etiam in contenciosis uiciat
ipso iure / ut non de r. p. dilectus. Sed eius opi-
coiter damnatur in contenciosis ut non. s. e. ad au-
dientiam. Nec ob. hec de. et similia quia loquitur
ubi surreptio procedit a causa annullare ipso iure
ex dispositione iuris ad quod de r. p. c. i. li. vi. vn-
de surreptio non uiciat ex se ipso iure nisi natu-
ra cause hoc inducat Simile quod dicimus de ap-
pellatione extra iudiciali de elec. bone i. et c. confi-
deramus. Et per predicta dicit Buil. quod hec de.
facit pro et contra quod littere nulle possunt ex exp-
so consensu partium ratificari quod patet quia ha-
bent aliquam ualiditatem quo ad condemnatio-
nem expensarum: In contrarium est tex. enti. sta-
tutum ad fi. et hoc credit uerius. d. An. nec cre-
dit quod illis iudicio posset prorogari: quia habet
iurisdictionem in incidenti / per hoc non posset
in principali prorogari iurisdictione al. sequeretur
quod cuius libet / licet funditus non habeat iuris-
dictionem posset iurisdictione prorogari cum saltim
in illo incidenti an sit iudex propter dubium habet
iurisdictionem de r. p. super litteris. ff. de iudi-
Si quis ex alia: quod est contra tex. de offi. del.
significatibus. At hec sufficiat omittis que hic
extrauagante tractat doc. Sequē de. Et si. Jo.
de Imola doctor fa.

Et si principalis.
 Prima pars ponit duo permissi-
 ua. **P**rimo prohibita fa ibi in
 officiali. **D**ivisio et summarium pa-
 tet in glo. Pro evidentia premittit qd habetur i
 c. statutum. **S**i. e. ti. li. vi. scilicet q inter cetera q
 exiguntur i delegato pape: exigunt q sit i digni-
 tate per qd apparet q stricte intelligitur de digni-
 tate scilicet propria iudicis del. quia sic i dubio
 uerba debent intelligi ut naturalem et propriam
 naturam plus respiciant q accidentalem de sen-
 ex. si quem: d. testa. **S**i pater in vi. qd non e mo-
 dicum fundamentum ad dicenda. **N**o pri. dupli-
 cem speciem officialium quos potest habere epi-
 scopus scilicet principalem officialem et foranensem.
No **1**o multiplicem speciem seu qualitate pri-
 oratum: quia quidam sunt prioratus principa-
 les / et principalem administrationem habentes in
 bonis universalibus et i iuribus conventus: qui
 daz autem sunt prioratus inferiores habentes
 administrationem tantum in pertinentibus ad clau-
 strum et normam rite. **E**t horum et priorum qda
 per electionis viam: quidam p provisionem viam
 preficiuntur seu assumunt. omnes tamen predi-
 cti comprehenduntur appellatione religionum.
No ar. qd de iure conventus quis debz pcesse p
 viam electionis: patet / quia hic dicit de consuetu-
 dine quandoq secus. **g**o de iure debet prefici per
 viam electionis: hoc enim hic probatur a contra-
 rio sensu et de hoc de elec. c. l. **4**o no declaratio-
 nez. c. nisi de preben. inquantum dicit prioratus ee
 dignitatem quia procedit in prioratu principali
 non claustrali siue inferiori. **G**lo. principalis: q
 rit quid si epus habet plures officiales in solidum
 an poterit utriusq delegari. **R**ndet q principalis
 aribus littere. **S**i vero essent eque principales
 gl. non dicit hic: sentit tamen. **J**. quid iuz: sed dic
 fm **B**uil q utq potest delegari. **E**x quo habet
 q uerba prolata in uno si possunt i pluribus ve-
 rificari intelliguntur de pluribus. **E**t conclude
 q dispositio prolata in singulari sine ministerio
 iuris habet locum in plurali al. secus iuxta no p
 Butriga in l. ij. **S**. negocia. ff. de neg. ges. vide
 Bar. in l. omnes populi. ff. de iust. et iuz. et iuz. et ff. d
 puatis delictis. l. nunq. **E**t per hoc potest infer-
 ri ad questionem q si statutum det premium cen-
 tum intranti primo castrum. **A**n si duo primo
 occurrunt simul intrantes eque principalis utq
 debeat habere centum. **V**idetur q sic per predcat
 de quo p **J**a. d. are in. **J**. ius autem i probe. ff. **B**ar
 ponit in l. hoc articulo. ff. de hz. iust. **U**bi dicit fo-
 re hoc uerum / q si statutum dicat: quicumq pri-
 mo intrauerit: uel quisq: uel si quis intrauerit
 primo castrum et c. **A**terqz habebit premium ce-
 tum: uelut multiplicabile ex quo actus intradi cu-
 libet isolidum attribuitur. super quo fundatur
 primum ar. l. qui filiabus. **S**. si. ff. de le. i. **S**i uo
 premium no esset multiplicabile ut equus / et tuc
 facerent partes per concursu in eo. **S**i uero loq-
 retur per uerba distributius ut quis uel qui pri-

mo intrauerit et c. et tunc neuter debet habere de
 iure aliquid. l. si fuerit ff. d. rebus dubijs / tam
 ex mente disponentis est aliud. l. semper. **S**. nego-
 ciatores. ff. de iuz. in iuz. fm **J**a. de are. ut s. hoc
 uidet contra. l. si fuerit pall. que loquit i legatis
 que fauorabilia sunt et in quibus metez respici-
 mus. l. cum uerum. **C**. de fideiuss. **F**aciunt etiam
 predicta ad aliam questionem scilicet si statutum
 det premium centum primo capienti uexilluz /
 an si duo capient eodem instanti quilibet habeat
 centum: dicit **B**ar. in l. hoc ar. q. hec questio no
 est similis precedenti quia actus intrandi cuilibz
 ibi attribui potest isolidum quando siml. intrat
 ideo uterqz eorum habet centum: hoc secus i actu
 capiendi ex quo simul capiunt: sicut dicitur i du-
 obus ferentibus trabem. l. ita uulneratus. ff. ad
 l. aquill. ideo non habebit quilibet centum sed i
 districte i. abos centi diuidet equalr. **D**ec dic va-
 .d. **A**n. si uerba plata i singulari ex proferentis
 mente uerificentur in casu plurali occurrente al-
 non: per qd dicit q si papa daret delegatu offi-
 cialem episcopi q si duo essent euales officiales
 non erit ambo delegati / quia licet locutio huius-
 cle. i singulari uerificetur in plurali tamen actu-
 alis datio in singulari non uerificatur ex mente
 i casu occurrente in plurali propter forma ma-
 dati. ar. de offi. dele. prudentiam in pn. imo tuc
 esset locus determinationi glo. ad qua infra reit-
 tit vide ad predicta **B**utriga. in l. ij. **J**. negocia. ff.
 de nego. g. **R**edo ad glo. in v. **I**tem quid si si-
 pliciter querit quid si causa delegetur simplici-
 ter officiali de quo intelligitur si epus habet pl-
 res: dicit q de principali iuxta no d. offi. de. qm.
Si uero uterqz esset eque principalis et tunc an
 aliquis eorum intelligatur delegatus et quis / re-
 currendum est ad no in pall. c. qm quia si potest
 ex coniecturis apparere de quo senserit delegas
 ille erit / al. nullus: et imputet sibi impetras. ar.
 .l. duo sunt **L**icet de testamentaria tutela et c.
Sed querit glo. ulterius quid si desit esse offici-
 alis post delegationem: glo. concludit q si no fu-
 it expressum proprium nomen sed nomen digni-
 tatis desinit esse iudex per. c. **Q**uam abbas. **R**atio
 quia tunc uidetur contemplata dignitas poti-
 q persona. **S**i uo nomen propriuz fuerit expssu
 et tunc durat nisi aliud eum impediat / ut qd fo-
 re effectus sit secularis / et causa sit ecclesiastica:
 allert: no in spe. et etiam per archi. in simili in eo
 q desit esse canonicus s. e. statutum. **S**. i. **A**duerte
 tamen ibi non uidet simpliciter q licet qd desiat
 esse canonicus non desinit esse iudex: et sic uidet
 contradicere predictis nisi dicas illd intelligendu
 q nomen propriuz no fuit expssum sed uerius
 credo ibi in canonico qui no dicitur habere suc-
 cessore i dignitate iux no d. electi q sicut p **B**er.
 et **I**nno. **I**deo ibi non curatur an sit expressuz
 nomen proprium uel no / quia semper habetur p
 inde ac si sit expressum hic non loquitur in eo
 qui habet successorem in dignitate. **P**er predic-
 ta patet an eo casu quo desinit esse iudex cogno-
 scat successor in dignitate quia sensu glo. q sic
 per. c. qm abbas. dñs **S**y. de bursano dicit con-
 trarium in casu nostro quia dispositio fundatur

super dignitate quam quis habet alterius coru-
satione non infixa ex se ideo non transit ad suc-
cessorem. ff. de le. ij. q. principi. 2. l. Si angustie. **N**o
ob. decre. qm abbas quia loquitur ubi dispositio
fundatur super dignitate propria inducit per hac
doctrina casum legum pall. dñs. **An.** dicit clar?
esse concludendum quia si dignitas sit persona
lis que cum persona desinit nec habet subsistere
de per se a persona / et tunc dispositio super tali di-
gnitate non transit ad successores quia successio
non subrogatur in illa dignitate ut antiqua rea-
nente sed noua cum ea creata in specie ut est uis
re in uicario epi quia mortuo epo non est ampli-
us uicarius nec dignitas de presenti representat
uicarius ideo mortuo uicario. secus si dignitas
habeat subsistere de per se ut in dignitate epali l.
simili quia mortuo epo uel remoto remanet di-
gnitas sed mortuo uel imoto uicario extingui-
tur dignitas officialis nec unquam existeret nisi de
nouo crearetur et ideo in delegato et canonico
in ecclesia non numerata ut non dñs. **An.** in c. quo-
nia abbas. **I**dem uidetur si sit in ecclesia nume-
rata per non in c. qd sicut licet ipse sentiat contra-
rium. **C**onclusionem autem glori. inquantum di-
xit qd remanet iudex qui desinit esse canonicus l.
in dignitate quando nomen proprium fuit expres-
sum tenet. **P**au. mouet quia ad ponderandum ha-
bilitatem persone cui sit delegatio attendit tem-
pus delegationis unde deficiens dignitas non ui-
ciat impetum nec potestatem cognoscendi et hac ra-
tione sentit glori. i. v. canonicat? in c. statutum ubi
dicit qualitatem canonicat? sufficere assistere fin
tempus date et late ibi prosequitur. **R**ay. finalit?
tenet hanc partem. **S**ed contra hanc rationem
facit ratio quas glori. ibi assignat quare requirant
qualitates canonicatus assistere de quibus in d.
legato pape ne si per panosum clericum represen-
tetur. **H**ec ratio concludit non solum respectu pri-
cipij delegatis sed etiam respectu medij et finis
et respectu cuiusque processus postea successui g. et
c. ppi hoc dicit dñs. **An.** qd hoc e reicidere illa
uiam brocardicaz difficile i qua difficile est facere
determinationem firmam scilicet an cessante quali-
tate super qua fundatur dispositio remanente sub-
iecto in substantia de quo per glori. aliquid de p-
ben. cum de beneficio in vi. **I**n proposito tamen
concludi posse qd si dispositio requirit qualitates
ut pro certificatione subiecti et hoc constat suffi-
cit qualitates adesse dispositionis tempore. l. si co-
gnatis. ff. de rebus du. et non p. **27. C. d. sacro sac.**
eccl. l. placet. **N**on stante declaratione subiecti di-
positio ad illud applicatur nec sumat amplius
de qualitate ideo non curatur an cesset. **S**i uero
qualitatem in subiecto assumat dispositio pro
causa impulsiva et tunc illa cessante non cessat di-
positio non de elec. cupientes i presenti li. vi. **S**i
uero exigit pro causa finali et hoc constat et tunc si
exigit illam certo et determinato tempore requi-
ritur qd sufficit seu assistat fin tempus determi-
natur. l. ij. ff. de an. et ar. lega. ubi si lego ea que
parata sunt tempore mortis uxori illa cedunt le-
gato que tunc parata reperiuntur et sufficit illa
tunc esse parata licet ex post facto uel ante para-

ta non fuerint. **S**i uero non apparet tacite uel ex-
presse qd certo et determinato tempore exigatur a
disponente et tunc si constat illam qualitatem assu-
ptam pro causa permanendi cessante qualitate ces-
sare dispositio. ff. qui mo. usufruct. amit. l. si cu-
i balnei / ubi si cui legatur usufructus balnei / al-
terato balneo in tabernam extinguatur usufruc-
tus et legatus / facit lex tutelam. ff. de cap. et ubi
agnatus potest esse tutor quia agnatus ideo si
desinit esse agnatus desinit tutela. **H**ec uera nisi
qualitas in melius mutetur uel alteretur in quali-
tatem non mutantem rationem disponentis. ff. de co-
di. et demol. l. filia. §. i. **A**d hoc. l. pelt. ff. si ex no-
xali causa agatur et de preben. si pauper cleric?
in vi cum ibi non. **S**i uero constat qualitates assu-
ptam pro causa agente iuuante uel habilitante
materiam ad agentem prout agit et sufficit qua-
litatem subesse secundum tempus quo agitur. ff. qd
satisfacere cogant. l. sciendum. §. si. ubi non huius pos-
sessionis immobilis necitat quem ad cauendum qua-
cautione prestita que fundatur super non habet
possessionem non cessat licet postmodum habeat
possessionem quoniam est dubium qualiter assumens i
dispositione illa assumpserit qualitates et tunc si
dispositio et qualitas est successiua uel saltem so-
la qualitas uidetur assumpta pro causa perma-
nendi. l. sepe. §. negotiatores pall. ubi si concedit
immunitas negotiatori durat quodiu durat ille ne-
gociator. **A**d id qd non d. scholare i salutatioe sex-
ti §. et an eorum. §. affinitates. ff. de postu. ubi
affinis pro affine potest postulare quod intelligitur
demum durante affinitate. **S**i uero dispositio est
momentanea et tunc h. Bar. i. l. ex facto de uul-
gari et pui. **S**i iungitur qualitas uerbo disposi-
tione tunc fin tempus dispositionis sufficit quali-
tatem adesse. l. ij. ff. de adimendis lega. ubi si le-
gatur puero sufficit qd sit puer fin tempus lega-
ti facti. **S**i uero iungitur uerbo non effectus aut
executionem dispositionis sufficit h. illud quali-
tatem adesse ut dicta. l. ij. de an. et ar. le. **A**d pro-
positum §. si teneamus qd qualitas requisita i d.
legato requiratur ne papa representetur per ui-
lem et panosum clericum / et ista sit causa finalis.
oportet concludi contra glori. quia qualitas digni-
tatis non causam permanendi sed credit qd hec
fuit ratio impulsiva. **R**atio uero finalis fuit quia
coiter in dignitate positi reperiuntur habiles et
magis intellectus honestiores et fideles cum iam
sint in assumptione dignitatis approbati de elec.
nihil et de preben. cum iam dudum sufficeret digni-
tatem adesse fin tempus dispositionis et delega-
tionis nisi ex fine dignitatis declararetur eius i
habilitas uel nisi pueniret qualitatis opposita to-
taliter in capacem reddens personam attenta ca-
delegata ut fidelegatus in spiritali assumpsit
seruidam in uxorem et sic effectus esset bigam?
et sic non posset de causa spiritali se immiscere
secus dicit spe. in ti. de le. §. excipitur ubi quid si
causa. **S**i clericus in minoribus contraheret cum
unica et uirgine habitum deferens et tonsuram cum
tunc posset cognoscere de causa spiritali et esse
etiam in illa delegatus pape quod non placeret pape
hic quia nihil de ecclesiastico retinet nisi quo ad

duo tñ de quibus in c. de cler. cōiuga in vi. vii
de non potest esse uicarius epi. ut ibi nō 7 de de.
coniuga. **Joannes** in v. q. **Ibo** nō potest cogno
scere de causa spiritali sicut nec purus laicus.
xxvi. di. bene quidem. **Ex** hoc appz quid si cau
sa delegetur priori qui postea efficitur simplex mo
nachus an poterit cognoscere de licencia abba
tis si cum proprio nomine expresse fuerit cōfissa
ut est dictum de officiali de quo in spei in dicto
c. excipitur. v. quid si fiat. 7 per **Jo. an.** in dic
to. c. statutum. **Ex** his habes qualiter debet in
telligi qd nō de offi. dele. licet undiqz in glo. et
super ea. et e. ti. q. uis li. vi. **An** autem de causa p
papam delegata principali officiali epi possit epi
cognoscere: dicit **Paul.** q. non. ar. de prebē. hi q
in vi. et quia in delegata potestate sepe ratū ē au
ditoriū epi ab officiali: fa. q. nō d. foro cōpe. v. 7
7 de elec. q. in vi. fatetur tamen q. epi potest
eum impedire remouēdo euz ab officio quādo
non sub nomie proprio facta est delegatio. 7 sic
inquisitores remouentur per suos superiores q
tamen non possunt cognoscere de illa causa j. d.
hereti. uolentes / qd credit dñs **An.** verum nisi i
motio fieret in fraudem iurisdictionis delegate
als possit tanq. inturbantem iurisdictionis de
legate animaduerti / d. offi. dele. c. i. 7 c. **Blo.**
officialis nōt. uicarium epi uocari officialē alibi
alr ut in ea patet. **Dicit** tamē **Buil.** q. nomē offi
cialis est generale ad omnes habentes officium
iurisdictionis l3 ex usu uicarij epi appellē offici
ales ab officio. cis. q. multa nōt ut sit nomen
psequens rei de preben. cum fm. **Demū** querit
glo. quid si aliquis est vicarius epi in spiritali
bus tamen non ē als officialis epi an poterit ei
delegari. **Dicit** q. non saluo nisi ex certa scientia
principis fieret commissio ut j. uisibitur cū ulti
ma glo. vnde hic loquitur de generali vicario e
piscopi q. hēt idēz cōciliatoriū euz epi: qualiter at
cognoscetur q. sit principalis officialis epi. **Dic**
eo q. est deputatus ad uniuersitatem causaz et
habet cōmissionēz officij generalez de offi. uicar.
licet in vi fm. **Buil.** 7 c. **Sed** quid si habet du
os officiales unum in ciuitate alium i certa par
te diocesis 7 solemniorē quo ad populū quis dī
cetur principalis: **Dic** q. ille qui est i ciuitate ubi
est caput cathedre. l. cum in diuersis. ff. de reli. et
sup. fu. f3 zen. **Ar.** si ambo essent extra ciuitatez
constituti ille esset principalis qui representaret
pro principali d. iure patro. p. sultacionibus. **Ra**
tio autem quare principalis officialis potest esse
delegatus pape est: quia est in dignitate per hoc
reprehendit zen3 nō per doc. de preben. d. mltaz
7 per archi. d. preben. cum de beneficio in vi. vbi
dicunt q. ut quis dicatur prelatus opōret q. ha
beat dignitatem perpetuā / quia non est uerz ut
hic 7 j. de sup. neg. prela. c. i. **Ratio** qā hic digni
tas attēdit p. rōne loci q. persōe d. offi. del. qm
abbas de ip. si glose. li. vi. fm. zen. **S3** certe hec
de. fm. dñm **An.** nihil dicit de prelato sed de di
gnitate 7 non sequitur quis est i dignitate: g
est prelatus: ut nō de iudi. c. ij. **Alij** assignāt rō
nem q. ideo officialis principalis dari potest qā
habet ordinariam: **Alij** uero delegatam vñd nō

habent dignitatez sed quicqd hñt habent a com
mittentibus de offi. del. super questionibz 7 e. ti.
quis in vi. **Alij** dicunt ibo quia principalis offi
cialis cōiter ad maiora deputatur q. alij: hec rō
non placz **Buil.** / quia etiam si foraneus deputa
retur ad maiora non posset esse delegatus pape
Blo. epi querit quid i officiali inferioris ab
epo ut archi. ul. similiuz. **Rñdet** q. secus / quia nō
poterit esse delegatus pape **Ste.** 7 **Wach.** cōt.
si sit officialis inferioris habentis ordinariā cū
territorio. **Si** uero sine territorio / ut quandoqz
ex consuetudine contingit de fo. compe. cū cōti
gat procedit glo. 7 **Buil.** tenet glo. ar. dēre. nōne
de presumpz 7 decre. **Ad** audiciāz d. deciz qā
isti non sunt de personis enūatis in. c. statutū. **S3**
i. de xptis in vi. vnde licet ad officialē epi extē
datur ppter auctoritatez epalem cui deferē de
se. ex in vi. c. quia periculosuz: tamen secus est i
alijs **Nec** obi. q. eadē sit ratio in officialibus ali
orum quia habent ordinariam 7 territorij de
iure quia **Rñde** q. epi habet ordinariam 7 ter
ritoriū d. iuret alij territorij habent soluz d. 7
suetudie ut dicto. c. cū cōtingat cūz ibi nōtatis.
Ite nō obi. q. idē sit cōciliatoriū uicarij 7 p. cipa
lis / de consuetu. c. ij. in vi sed principalis potest
dari delegatuz si habet dignitatez ergo 7 uicari
us quia **Rñde** q. dicitur habentem dignitatem
posse dari delegatum est uerū si habet iure pro
prio: secus si accidentali colore ex coruscatione
alterius ut contingat in officiali seu uicario alte
rius: per hoc patet quia foraneus epi non pōt
dari licet qñz hēat maiore potestate q. officialis
inferioris f3 **Buil.** **Demūz** querit glo. qd d. of
ficiali querz dat caplm sede uacā. / an dari possit
delegatus. uidetur q. non / quia non potest dari
officialis epi qui tunc non ē / sed hic loquitur d.
officiali epi g. 7 c. **Blo.** tenet contra / quia licet
non sit officialis epi: est tamen officialis epal iuz
dictionis: in qua succedit caplm sede uacante de
maio. 7 obe. c. i. in vi. **Et** per hoc concludit glo.
idem in officiali elci in epm 7 confirmati licet nō
duz consecrati. ar. de elec. transmissaz. **Per** hoc
quia quo ad iurisdictionem officialis consecratio
nihil addit / quia per illam maiorez iurisdictionēz
non cōsequitur facit de tempo. or. c. cūz nullus
f. i. i. vi. et sic remanet glo. dñs **An.** dicit tu
tus esse tenere contra his duobus casibus. scilicet
in officiali epi elci 7 confirmati: mouet quia
hec de. extendit dēre. statutuz. **S3** i. ad extēz i di
gnitate accidentalē contra uim uerborū prola
toriū cūz ibi necō intelligatur de habente digni
tatem iuz p. prio. **Ideo** ultra uim uerborū non ē
hec de. extendenda ad casuz in uerbis non com
phensum uelut exorbitas: ar. rle que a iure de i
uris in vi. 7 c. **Blo** conuentual querit qua
lis etas requiratur in ista cōuentuali: 7 que dice
tur ecclesia conuentual / remittit ad nō de pri
ad de. ne in agro. **S3** centuz / quia debet esse xxv.
annoruz / de fo ad nō de iure patro. nobis 7 de
elec statutuz in vi / tangit hic zen3. **Ultio** nōt
poratā dñm dici dignitatē si sit cōuentual: al
non 7 sic appbatur q. nō abbas d. preben. nisi 7
c. **Blo.** electionem opponit hic imut. obedie

tarius qui remoueri potest ad nutum. **N**ā de a
 lio non est dubitatio dici in dignitate / et per hoc
 posse esse delegatum pape: et idem in principali of
 ficiali epi q̄ similiter potest ad nutum remoueri. **S**z
 contra quia isti nō sunt perpetui ex quo ad nutum
 possunt remoueri ḡ non dicuntur in dignitate.
 glo. soluit q̄ immo dici possunt perpetui / quia
 q̄dū uiuunt possunt dici esse in dignitate prop
 ter dubiū an remouebunt uel nō. **I**. sufficit. ff.
 de condi. iō. et de cū apostolica de his qui si. a. p.
 la. et. **S**. neq̄ in illi. de aut. tuto. **P**ro hoc etia al
 glo. quia per mortem ipsorum obedientiariorū di
 cuntur prioratus uacare. **I**. de sup. neg. pla. c. i.
Nō bene glo. que uult q̄ idēz statuitur de dubio
 q̄d de perpetuo. **A**d idem gl. de ip. c. si in vi. **S**z
 zenz. quia tales sunt in dignitate donec tollerā
 i ea licet ad nutum statuentiūz possint remoue
 ri de offi. uica. suar. **H**ic est casus in quantum pa
 pa repellit differētiā an per uia electionis assū
 mātur an non quia nō propter aliud repellit nā
 ab illa causatur an possit remoueri ad nutum an
 non de sta. mo. cum ad monasterium. **S**z tales et i
 . **S**. si. **E**x hoc inferit **S**uill. q̄ mutabilitas persona
 rum non tollit quin beneficiū duret in sua qua
 litate: per q̄d dicit q̄d celerariū uel prepositi ec
 clesie annuatim mutentur / beneficia tamē ecclesi
 astica dicuntur perpetua / et sic uidetur q̄ archi
 uel alius habēs dignitatem non possit illaz tene
 re ar. c. i. de consue. li. vi. **S**ibi tamen non placet
 hoc ultimūz / quia phibitio est in perpetuis quo
 ad personam et uitam. **I**. ff. pro socio. **I**tem lo
 quitur in beneficijs sed in predictis nō datur ti
 tulus nec institutio. unde proprie non sunt bene
 ficiales s̄z admittuntur i. q. iij. saluator. **A**d hoc
 extrauagan. **E**xcrabilis. **I**tem quia monachus
 potest esse delegatus si sit in dignitate. dicit hic
Suill. plus considerari dignitatem q̄ conditionēz
 persone cum al monachus si non sit in dignita
 te non sit aptus ad iudicia forētia / de offi. ordi.
 quanto. **A**n tamen religiosus possit esse delega
 t̄ p̄pe nō xvi. q. i. de presentiu. de monacho uō
 uel canonico regularis ecclesie nō archi. d. ip. sta
 tutum. **S**. i. **N**unquid autem religiosus possit eē
 uicarius epi. dic q̄ sic de licentia abbatis / al nō
 etiam si epus diocesis consentiat / quia in hoc
 obediendum est abbati xi. q. iij. qui resistit. **S**ed
 an religiosus possit esse arbiter dicit **S**uill. q̄ sic
 de licentia abbatis ar. c. ij. de testa. in vi. **P**au. di
 cit q̄ non potest esse arbiter nisi de licentia abba
 tis et pro utilitate monasterij allat nō per hosti
 in summa de arbi. **S**. quis possit in fi. quinymmo
 fm **S**uill. non posset esse arbitrator ut nō in spe.
 de arbi. **S**. sequitur v. sed quid de simplici licet et
 citer ibi opi. **O**do. cōtra q̄ dicit q̄ imo potest eē
 quia monachus est quasi seruus xij. q. i. non di
 catur: seruus autem potest esse arbitrator. q. vij.
Sitria v. cognitores / ergo et monachus et hoc
 tenet **O**ldra in aut ut differentes iudices. **S**. **S**i
 uēo contingit et ff. pro socio si societatem: facit
 lxxxv di. peruenit. **I**o. de lig. tenet opi. primaz q̄
 non posset esse quia caret uelle et nolle. **D**ñs **A**ln.
 dicit q̄ in arbitro tenet opi. **P**au. putat tamen u
 tilitatem monasterij satis subesse si uelit esse ar

biter iter cōmunes amicos monasterij per nō p
Ino. de de re iudi. cū **I**. et **A**. et p nō q̄ si. sit le.
 per venerabilem. **A**rbitrator autem esse poterit
 solo abbatis imperio intercedente / quia sine stre
 pitu iudicij ad concordiam reducez est actus pi
 us ar. de se. c. i. et facit q̄d nō **I**o. xi. q. i. sicut
 enim nec ob. equiparatio de seruo ad monachūz
 uide licet per quem uidetur q̄ etiam sine abba
 tis imperio eē possit arbitrator / quia q̄ seruus
 habeatur pro nihilo est contra naturalem equi
 tatē. hinc est q̄ naturaliter obligantur. ff. d. p̄di.
Inde bil. si q̄d. organa autem uelle et nolle i mo
 nacho sūt reclusa sub abbatis imperio. nec hoc
 est contra naturalem equitatem / cum hec condi
 cio causetur a principio uoluntario uoti. per hoc
 dicit q̄ non est bona argumentatio affirmatiue
 hoc potest suus ḡ et monachus: s̄z negatiue sic /
 per quod ulterius infert q̄ licet seruus posset nol
 le adire hereditatez etiam si excoietur. l. iij. **C**. d.
 here. insti. non sic tamen in monacho per predi
 cta dicit q̄ destruuntur multa dicta legistarū q̄
 fundantur in monacho ex equiparatione ad ser
 uūz / et dicunt multa falsa potissime eē materiā
 . c. in presentia de proba. an scilicet monachus he
 reditatem non aditam trāsmittat in monaste
 rium ea sibi delata in uita de quo dic ut ibi per
 q̄d damnatur opi. **B**ar. in l. i. ff. de uul. et pupil. et
 sic dicit de facto ostendisse. **A**n autem religiosus
 possit esse procurator dic ut in c. i. de fido et p
Ino et de re iudi. cum **I**. et **A**. et **E**. **G**lo dele
 gatus querit an officialis epi possit esse confer
 uator: de priori cōuentuali nō uidetur dubiū q̄
 sic per decre. ultimā. **R**. de offi. dele in vi. inq̄
 tum permittit q̄ habens dignitatem in ecclesia
 collegiata eē possit conseruator quia sub illo cō
 prehendi potest prior predictus **D**. tamen **A**ln.
 dicit q̄ glori sentit q̄ non possit esse quia cūz ibi
 tantum loquatur de abbate et sumus in materi
 a stricta non comprehenditur prior ar. nō i. cle
 ri. **R**estat ergo dubium de officiali epi et uidetur
 q̄ possit eē sicut et delegatus pape ut hic iuncta
 decre. statutūz d. **R**xp i. vi. **I**n contrariūz quia d
 cre. ultia preall. loquens de materia conseruato
 rum requirit q̄ si quis tanq̄ i dignitatē habens
 uelit esse conseruator q̄ habeat dignitatem uel
 personatū in ecclesia cathedrali uel collegiata q̄
 secus est in decre. statutum. **S**. i. ubi sufficit simpli
 citer q̄ habeat dignitatez uel personatum nec re
 quiritur q̄ illa heat in ecclesia cathedrali uel col
 legiata: per q̄d uidetur q̄ licet possit esse delegat̄
 quia ē dignitate / predictus idēz pre alijs dotat̄
 tamen uidetur q̄ non possit esse conseruator
 quia illam dignitatem non uidetur habere i ecc
 lesia cathedrali uel collegiata q̄d requiritur p
 all. decre. ultimā. **G**lo. finalr inclināt q̄ esse pos
 sit quia ex quo datur q̄ est in dignitate uidetur
 dignitas illa esse in cathedrali cum ex dignitate
 epi descēdat iure quasi cōnexionis iō sicut epi
 scopus esse possit sic et eius officialis. quia conne
 xum et de consli. translato. fatetur tamē quia
 egeret declaratione. **P**au. tenet cōtrariū scilicet
 q̄ esse non possit cōseruator **D**ouefq̄a nō par
 ticipat cum ep̄o in hijs que sunt ordinis propter

q̄ dari pōt ep̄us conseruator sed solum in his q̄
sunt iurisdictionis ideo ratione participij quod
habet cuz ep̄o uel iure connexionis hoc dici nō
pōt: pro predictis facit quia in ep̄o differunt or
do et iurisdictionis / de excess. prela. accidentibus / et
de elec. transmissam fm̄ Pau. Jo. de lig. uidetur
tenet glo. dicens q̄ potestas conseruatorz nō ē
ordinis pontificalis qd̄ patet / quia deputant ab
bates et prelati ecclesiariū collegiatz ut in pall.
c. si. Itē quia potestas conseruatorū est fori iu
dicialis et iurisdictionis contenciose que iurisdic
tio competit officiali principali ep̄i: unde p̄ p̄is
debet participare de hac potestate que annexa
tur iurisdictioni. dñs An. tenet cum Pau. quia l̄
potestas conseruatorz sit iurisdictionis ep̄alis n̄
applicatur ep̄o sub rōne iurisdictionis sed ordi
nis ep̄alis cum ei ut ep̄o et sic cōsecrato applicet
ari de re. docti. et sic patet q̄ officialis ep̄i nō
potest esse cōseruator ep̄i fm̄ eum: Nam aut di
ces q̄ esse possit eo qd̄ habet dignitatem que ali
bi dici esse nō potest q̄ in ecclesia cathedrali ut
dixit glo. et hoc respectu nō potest / quia licet di
ceretur habere dignitatem in ecclesia cathedrali
quia tamen nō ē p̄pria et infixa sed accidental
ex cōsecratione alterius ideo esse nō potest. q̄
loquendo de dignitate / in dubio intelligitur d̄ p̄
pria Aut dices eū ēē posse rōne p̄icipij dignita
tis cum ep̄o: et eē nō potest p̄pter ratioēz Pau.
quia nō participat dignitati ep̄i respectu ordi
nis quo respectu dari potest / et sic residet mibi
videtur glo. uera per nō in dicto c. si. ubi nō ē q̄
electus cōfirmatus potest esse conseruator licet
nō sit cōsecratus quia licet nō includat sub
appellatione ep̄i / includitur tamē sub habēte di
gnitatem i eccia cathedrali dic̄ ut ibi et c. Glo.
foraneo querit quis dicatur foraneus / et qualis
sit ei iurisdictionis an ordinaria an delegata. p̄ndz
q̄ foraneus dicitur qui i certa parte diocesis ul
ad certos actus constituitur de app. romā. in vi
de offi. or. romā. c. li. Iurisdictionis autē ip̄sorum est
delegata fm̄ Immo: et Hosti in dicto. c. romā de
offi. or. Hinc est q̄ de sn̄is talium appellatur ad
ep̄z. Unde q̄ dicitur unū cōcistoriū esse official
ep̄i et ep̄i intelligitur de principali de quo all' glo.
de app. romā i p̄n. li. vi. Demū glo querit qd̄ de
decanō rurali q̄ in parte diocesis qñz gerit uices
ep̄i ut l. c. Ad hec d̄ offi. arch. dicit idem quod
in officiali foraneo. Nam et talis dici potest fora
neus quia de foris cognoscit iuxta nō in c. rōna
de offi. ordi. in vi et per consequens nō poterit
esse delegatus pape talis decanus: Nec dico esse
uera nisi tales officiales uel decani ex alio capite
q̄ quia officiales uel decani uelint admitti / ut
quia forte p̄tendūt se canōicos eccle cathedral
uel similia quia tunc possunt. ele. enim ista so
lum eos excludit ex capite predicto et nō ex alio
fa. q̄ nō Jo. an de offi. dele. c. si. in vi. in fili. Ex
predictis patet multas differentias inter offici
alem principalem et foraneū. Sed de uno est du
bium an v̄z datus in certa parte diocesis dica
tur habere ordinariā an delegatam glo. sentit
q̄ delegatam dum dixit de decano rurali qui in
certa parte diocesis et c. Idem glo. ff. de iurdicti

one. om. iudi. l. solz. ubi dicit q̄ dat̄ ad causas
certi loci uel certi castri dicitur delegatus ad uni
uersitatem causarum: dic̄ q̄ si datur a non hñte
potestatez dandi ordinariā et planum ē q̄ est d̄
legatus: Si uō datur a non hñte potestate dan
di ordinariā / tunc principaliter decernitur tri
ritorium: ut quia dicit concedimus tibi tale ca
strum / uel tale territorium / uel talem partem di
ocesis et dicitur habere ordinariā. l. i. §. cuz urbē
ff. de offi. prefec. urbis et c. ubi et apud quā re
stitutio inuitē peti possit. l. si. sic d̄ intelligi: Alz.
in sumaz ff. de iur. om. iudi. §. Itē alia / cui v̄ba
ponit Jo. an de offi. dele. quoniam abbas: Qñz
cōmissio principaliter refertur ad causas talis
castri uel territorij / et tūc Ay. in l. i. c. qui p̄ sua
iur. d. in q. vltima tenet q̄ sit delegat. Idē Huil.
de cu. in l. ij. c. de spor. et in l. a iudice. c. d̄ in d̄.
Barin hac materia loquitur diuersimode: qñz
facit differentiam inter cōmissionē unius nego
cij uel plurium ex una et uniuersalem cōmissionē
ex alia in l. ambiciosa. ff. de decre. ab ordine fact
endisi: qñz an per uiam legis fiat cōmissio an p̄
uiam cōmissionis in l. plane. §. si d̄curiones. ff. q̄
cuiusq̄ univ. et t̄git in l. more. ff. d̄ iur. d. om.
in d̄. Conclude p̄z dñm Alu. concordando eum /
quia interdum fit cōmissio causarū simpliciter i
loco / nec determinatur cause nec p̄sone certe /
et quocūq̄ fiat cōmissio habet ordinariā: q̄
ex quo p̄sone uel cause nō determinatur uide
tur data territorio hoc est dictum Bar. in l. si. c.
ubi et apd̄ quē et ibi exp̄licat i iuris iudicibz car
tularijs interdum deputatur certo causaz gene
ri non expressa p̄sona: uel etiam datur uniuers
itati certorum negotioz in loco: ul datur certo
generi p̄sonarū nō expressis causis / et tunc si i
concessione exprimitur q̄ faciat auctoritate cō
cedentis nō est ordinariā sed delegatus. l. i.
§. omnia eniz. c. de ve iur. enucle. et i probe. iust.
ibi auctoritate nostra et c. de ip. cuz aliquibus i
vi. Si uō nō exprimitur q̄ faciat auctoritate
cōmittentis / tūc procedit ultima opi Bar. quia
si sit per uiam simplicis cōmissionis ul ip̄i ul
p̄uilegij est delegatus / ut patet in inquisitore he
retice p̄auitatis quem tenemus delegatū d̄ hē.
ne aliqui in vi et hec i foraneo nō. Bar. c. de iu
di. l. certū. Si uero per uiam legis uel statuti est
ordinariā et predicta sunt nōnda propter arbi
traria que dantur quotidie a cōitatibus aliqui
bus an tales dicantur ordinarij uel delegati et ef
fectus est magnus quo ad potestatez alteri dele
gandi / et ut unus sine altero possit procedē per
ea que nō ē d̄ offi. dele. p̄cedentia et quo ad ef
fectum an possint uariāz si semel aliquid delibe
rauerit de quo d̄ offi. del. in l. i. et h̄c questi
onem disputat Bar. in questione que incipit adu
nantia generalis et c. Glo. claustralis querit
quid in sacrista: custod. uel camerario mōasterij
dicit idem et sic dicit curiam tenere Sz contra
predicta oppōit de c. ex tenore de concef. preben.
iuncta subscriptiōe ubi dicit q̄ claustralis et sub
prior possit esse delegat. / cui cōtrariuz h̄c dicit
tur sol. glo. illud de iure antiquo fm̄ qd̄ nō erāt
determinate qualitates requisite i delegato ho

die secus tam secundum tempus extraneam p
sentit. Inno. iij. q. decretalis statutum et huius de.
sed obstat predictis ultra glo. q. claustralis uis
tur magis idoneus q. officialis epi cum aliqua
do sit perpetuus et non officialis. Item mortuo
abbate durat officium claustralis ne se, uat. i.
secus in officiali epi de offi. uicari. romana. in vi.
Rnde q. claustralis non est idoneus ut sit iudex et
hoc propter regulares obseruantias et silentia
et quia tales de se non sunt apti ad forensia q.
ratio cessat in officiali epi ideo autem durat
post mortem abbatis claustralis ppter curas.
aiaum que continuo iminet et non est alius q.
ministret. officialis autem epi eo mortuo non du
rat quia in potestate epali est alius qui succedit
scilicet capl. ne sede uacat. li. vi. f. 3. huius et zeyerit.
Glo. obseruari op. de cum olim de priuile.
Rndet ibi ex certa scientia principis fuit datus de
legat. contra formam huius de hoc expresso. hic se
cus: fa. quod non est ipstatutum in prin. li. vi. in
glo. fatetur tamen q. certa scientia delegati hoc
non possit operari / quia illum artat constituto
superioris q. tollit non potest / et contra illam inscri
bere iuxta non de h. statutum in vi. i. glo. mag. et
facit qd non de offi. archi. in c. fi. Ex hac glo. not.
dñs An. q. licet legatus possit aliud facere con
tra ius dispensando / non tamen potest aliud dis
ponere uel rescribere contra ius aliud disponen
do: ad idem glo. preall. in castatutum: tu uero non
ex prin. huius glo. duo: primo q. sufficit contra
legem rescribere ex certa scientia nec uidet necesse
saria c. non obstat de quo d. i. p. non illi. et d. ex
ces. prela. c. i. in vi. et de consti. c. i. li. vi. p. glo. et
de i. p. t. statutum in glo. pene c. li. i. Non q. ut a
liquis dicatur certum ex certa scientia / oportet
hoc exprimi in litteris: sicut dicimus de motu p.
prio c. si motu proprio d. preben. in vi. Ad id
glo. preall. pene in c. statutum hoc itell. ge ut ibi
nisi appareat ex tenore i. p. t. q. huerit noticiam
facti / quia tunc satis dicitur rescribere ex cer
ta scientia licet non exprimat Jo. de Imola.

Auditor in romana.

No primo q. auditores deputa
tur in curia per uiam i. p. t. ut fa
ciat ad titulum. No. i. q. audi
tor datus in curia h. potestate
cognoscendi: i. m. i. d. i. et exequendi. No. 3. q. circuitus
est iudicandus qd est uerum si sit inutilis / al. sec.
ut no. de causa pos. cum dilectus et uide de cir
citu inextricabili. C. de pigno. i. l. usucapio ubi
in glo. No. de uerbo prouidere qd p. p. r. sonat
in actum habentem in se totalem transactionem
iuris. No. q. auditor in curia deputatus in cau
sa beneficii pronuntians beneficium debitum
potest illi conferre cui pronuntiat debitum de iu
re. secus q. si alius sit deputatus extra curiam
auditor aut delegatus. Ex quo no. q. l. 3. act. col
lonis uel prouisionis se habeat ut executio obli
ti de iure / non tamen est in potestate iudicis pro
nuntiantis cu hoc permittatur ex dispensatione

quadam auditori ut circuitus curretur. **O**p. co
tra istud ultimum no. et uidetur q. quilibet iudex
habens al. potestatem exequendi possit hanc col
loem uel prouisionem ex quo est executor facere
et sic non uidetur q. debeat dici speciale in audi
tore dato in curia in causa beneficii. **U**nde op.
de c. querenti de offi. del. et d. l. qui restituere. ff.
de re uen. soluit dñs An. q. multiplex est executi
o quia quedam est puri facti que consistit in fa
ciendo rem tradi uel restitui / et hac quilibet iudex
habens potestatem exequendi al. potest facere ut
in contrariis. quedam est executio puri facti ha
bens in se annexum relatum. Ius insequens scilicet
sic noua causatio iuris et idem. na. condemnati i
actione personali potest iudex bona debitoris ca
pere et dare insolutum. ff. de re. iudi. l. a diuo pio
ff. mandati si procuratorem. ff. si ignoranter et
ex illa traditione sequitur dominij translatio iux
ta no. in l. p. p. onis. ff. si iusta. ff. de acq. poss.
et sic transfertur ius tercio quedam est executio
que non habet se ad ius determinatum ut execu
tio puri facti sed est iuxta translationem in parte fide
tis uel tercij et hanc non potest facere iudex q. q.
habens al. potestatem exequendi sed habet com
pellere partem in qua residet ius ad illud transfe
rendum. ff. si seruitus uendicetur. l. i. egi et. ff. de
no. ope. nunciacione. l. si prius. Nam q. q.
iudex pronunciet seruitutem indebitam a Lici
o aut usufructum non poterit inde creare serui
tutem aut usufructum exequendo qd pronunci
at sed habebit partem hoc est Liciuz compelle
re ad constituendam seruitutem. Gallit i. audito
re in curia in causa beneficii quia eo quod p. n. i.
ciat iuxta debitum auctoritate huius iuris in ipm
imprimatur potestas conferendi. ut sic possit exe
qui ex executione etia iuris in parte residendi. qd
no. / et per hoc p. 3. q. hec de. p. oit ius exorbitans a
iure coi. et sic cum habeat locum in dato a papa
sec. erit in dato ab alio. **I**tem in dato ab audi
tore secus in dato a delegato. **I**tem in dato i. curia
secus erit si extra curiam fm dñs An. adde. **I**tem
in causa beneficii et sic secus in alia que inferi
examinaunt et c. **G**lo. i. querit an coram au
ditore curie possit peti beneficium pronuntians d.
bitum et conferri Rndet q. sic fm hanc de. quin
imo est hodie tutum et sic i. libello peti fm glo. et
de quo per Copos s. e. mandatum ad fi. **S**z iux
ta hoc querit glo. quid si in libello non fuerit pe
tium conferri sed solum pronuntians d. bitum an
post pronunciationem quod sit debitum poterit pe
ti conferri. **G**lo. rndet q. sic mouet quia sicut
potest conferri licet non fuerit comissa collo / eo
dem modo debet posse conferre licet no. sit in p.
mo libello petita collo. **E**x glo. ista no. fm dñm
An. q. licita est argumentatio de uirtute commissi
onis ad vim libelli. 2. no. q. non est necesse q. i.
libello petatur executio: sed sufficit q. petatur
pronuntians super eo de quo debet fieri condem
natio. **A**duerte quia ut dicit dñs An. dupl. p. t.
intelligi qd glo. primo an data peti. de uel libello
coram papa in quo ab eo no. petur collo. an tunc
per simplicem commissionem auditor habeat pote
statem conferendi et dicit q. sic per hanc de. qd est

ueris ex iure dispensatio ut i patebit. Si uero esset
petita collo coram papa et simpliciter postea p
eum fieret commissio tunc in auditorem trasset
tur potestas conferendi et rigore quia iuxta limi
tes petitionis papa committere uidetur ar. l. si de
fensor. §. qui interrogatur. ff. de inter. acc. et
non de accus. cum oporteat. 2º modo potest intel
ligi de libello dato coram auditore et sic i uerita
te loquitur et tunc si queritur an in casibus de q
bus i. dicitur / auditorem uel alium non habet
potestatem conferendi an potestas applicetur ex
ampliatione petitionis in qua coram auditore
petitur collo: et dico q non quia uetus potestatis
auditoris regulatur a forma commissiois et ut
ribus eius non uiribus libelli seu petitionis
licet alibi ubi petitio claudi potest et non claudi sub
iurisdictione iudicis ex contentis in libello dica
mus iurisdictionem iudicis cognosci. ff. de iudic.
omnium iudi. l. i. et scribit Inno. in tribus locis
de iudi. ceterum de fo. compe. cu. fil. et c. conque
stus. Si uero essemus in casibus in quibus di
citur i auditorem uel alium habere potestatem
conferendi an eius potestati strabatur ex strac
tione libelli uel ex defectu petitionis comprehen
dentur petitiones collonis. dic adhuc q non per e
andem rationem. unde per hoc inferat q state pote
state iudicis licet iudex propter ineptitudinem pe
titionis non possit se de collone intromittere eo
quia collo non est petita et iudex super non peti
to pronunciare non debet de simo. licet ely. tam
dicendum q non propter hoc deficit quin pars
lata sententia posset petere executionem. Et de exe.
rei iudi. l. i. et sufficit q lata sententia aut agen
do in factum aut officium iudicis implorando
petit executionem q procedit etiam qn executio
est puri iuris ut non dicit hic glo. q non bene et c.
Demum querit glo. in v. scias qualis sit iuris
dictio istorum auditorum curie an habeant or
dinariam an delegatam uidetur q delegatam p
pter situationem tituli ar. non de zp. tibi qui in vi.
Glo. pcludit q auditor ptradictoriarum et audi
tor camere habet ordinariam fm Hof. et Hostie.
Alii autem auditores fm Huil. in spe. ti. p. §. iij.
p. prin. habent ordinariam in cognoscendo sed
delegatam in pronunciando et diffiniedo: archi.
uero ut refert glo. dicebat Bonifacius octauum
interlocutus fuisse q in curia nullus habet ordi
nariam nisi papa: facit q uidetur i. ti. prox. ne
roni et sic residet glo. aliter non declaras. Or. hic
aduerte credo i hoc tenendum q curia tenet q
a standum est stilo curie de crimi. fal. q graui.
Si uero non appareat tunc an sint ordinarii de
iure an delegati colligi potest ex forma commissi
onis fm ea que dixi s. de. prox. Circa articulu
illud qualiter cognoscetur an quis sit ordinari
an delegatus et hanc puto ueritatem in hoc pu
cto licet dñs An. aliter declaret. Querit tamen
dñs An. et latissime prosequitur primo an ad po
testatem cognoscendi sequatur potestas sentenciandi
et pronunciandi. 2º an ad potestatem sententiam
di sequatur potestas exequendi. Ad primu exa
minat hic p. generaliter. 2º specialiter in audi
toribus ex quibus patebit in illis aliquorum que

etigit glo. Ad primu remittit s. matia p Bar.
in l. a diuo pio. ff. de re iudi et in spe. i. titulo dñ.
§. sequitur v. quid si officiu. v. et non. q si p
et per doc. de offi. dele super qonum et c. pastora
lis. §. preterea et per glo. ff. de procur. l. qui pro
curatorem dattreiectis opi quas hic refert late.
conclude q interdum committitur merus arti
culus et clarum est q non uidetur commissio potestas
pronunciandi ut in c. super questionibus Interdu
committitur mixta. i. habens annexam cognitionem
et tunc ponderanda sunt uerba commissiois quia
si dicitur committimus causam audiendam uel co
gnoscendam et sine debito terminandam et planu
e q sic et sic seruat stilo curie qd facit pro ise
rius dicendis. Idez si dicit committimus tibi cau
sam inter tales uertentes uel committimus tibi uicel
nostras inter tales id offi. dele. Si delegat i vi.
et non Inno de offi. del. si pro debilitate facit e. ti.
quis in vi et l. i. C. qui pro sua iurisdictione Inter
duz dicit committimus tibi causam inter tales co
gnoscendam uel audiendam et tunc non uidet co
missio diffinitio fm Bar. ar. decre. nonne s. p. sup.
et l. ubi. Et de fals. q satis placet dño An. qui pro
hoc allat stilo curie de quo predicti non ob. q dif
finitio uertit ad pñaz cognitionis l. de qua re. ff. de
iudi. de ca. pos. cum etiaz ubi de qua re iudex co
gnouit et c. quia illud uerum in hñte potestatem
super utroq. als in originanda potestate unum
per aliud non concluditur. Ad fm scilicet quid
in auditoribus an habeant potestatem pronuntiandi
et quam concludit q in auditore ad meru ar
ticulum planu est q non per supradicta. In audi
toribus uero alijs qui constituntur a papa con
cludit q auditorum multiplex est spes quia q
dam est auditor camere et iste est ordinarius et
cognoscit de causis spectantibus ad cameram ppe
et de delictis et contractibus i curia perpetratis
et de questionibus ex eis emgentibus que sint sca
inter curiales et hic habet potestatem pronuntiandi
et de hoc non loquitur hic. Quidaz est auditor co
tradictoriarum et iste cognoscit an littere debeat i
petrari et concedi et qui iudices et in quo loco de
beant deputari et iste adhuc est ordinarius et po
test sententiare et d. isto non loquitur hic. Quidaz
est auditor curie qui constituitur ad causas particu
lares et hic dupliciter deputatur. Uno modo ab o
re proprio pape ut in causis magnis et arduis
sicut in electione cathedralium et regularium eccle
siarum et i his coiter dñs Cardiales s. qbus in. c.
Rainucius et Rainaldus de testa et tales non fe
sententiam ex generali commissione sed referunt
pape post conclusionem et pronunciat ex nouo ma
dato de concess. preben. cum nostris v. auditor
et hi dicuntur habere ordinariam in cognoscendo
delegatam in pronuntiando. hoc credo potius ex
stilo curie q d. iure ex quo specialis sit commissio
certe cause quia i totum debet dici delegatus p
dicta s. prox. de. 2º modo deputant diuersi au
ditores i palatio quibus referendarius uel alius
vicepape inferiores causas committit. et de istis
i. pñia pot. in illi de. et talis auditor i negocio sibi
comisso potest per cursores curie iuratos citare
per se uel alios in curia et et extra usq. ad duas

dietas ut nō spe. in ti. de iudi. del. §. i. et citacōe
 §. dicto extra curiaz tamen si citat ultra duas
 dietas uel cōmittit non facit ut auditor sed solū
 facit sub nomine pape sub bulla ut si forte rece
 ptionem testium alibi cōmittat. de offi. del. cle.
 ai. et tunc facta commissione sub bulla auditor
 desinit esse iudex in causa illa nisi sibi ut pri^o ite
 rum cōmittatur fm siluz curie: nullus tamē ta
 lis auditor sententiā qualescūq; nisi prius causa
 rimata cu3 alijs auditoribus in relationibus de
 consensu aliorum oīum uel maioris partis feret
 sed si sunt equales et discordes itur ad papaz fz
 silum cui se q; attendi debet de consi. ex litteris
 fm **Sul.** et uide in spe. vbi glo. remittit fm dñz
An. per predicta uidetur q; potestas istorū au
 ditorum quanta et qualis sit pendet a silo curie
 de iure uidetur q; ex quo requiritur specialis cō
 missio in qualibet causa occurrente uel ore pape
 uel ab alio uice eius q; potestas eorū sit delegata
In alijs auditoribus q; camere et contradictoria
 rum q; illi uidentur habere ordinariāz ppē vni
 uersalem cōmissionem que sit in pñ. cōmissiois
 officij: quanta autem sit potestas predictorū pen
 det ex forma cōmissionis de iure cōi. et an potesta
 tem habeant pronuntiandi: dicendūz esset ut s.
 dixi in delegatis. et hoc in prin. principali v3 nun
 quid ad potestatem cognoscendi sequat potestas
 pronuntiandi et c. **Ad** fm autē an ad potestatem
 pronuntiandi sequatur pñs exequendi. **Dic** q;
 quedam executio est puri facti uel habens i se a
 nexum ius qd declarā ut dixi in prima opinioe.
Quedam est puri iuris in prima et in fa dic q;
 si queritur in delegato principis uel subdelega
 to ab eo dicendūz ē q; sic quia in tales transeunt
 ea que sunt mixti imperij l. i. **C**ui pro sua iuris
 dictione cum ibi nō fa. de offi. del. querenti et nō
Bar in l. a diuo pio. **In** delegato autem ab alio i
 feriore est opinio d. quo in c. si quis cont. clericū
 de fo. compe. et per **Inno** de offi. or. cu3 ab eccle
 siarum et per **Bar.** in l. a diuo pio et ibi etiā per
 glo. et in spe. de execu. senz. **S.** nūc uidendūz circa
 prin. dñs **An.** hic reprobāt opi. **Bar.** et glo. i. c. si
 quis contra clericū tenet opi. **Inno.** s. q; possit ex
 equi ad limites et ad metas sue potestatis et non
 ultra tūc exequi potest excoicacō uel mulctam
 indicendo mittendo autē re ipsa nō pōt. l. prope
 randum. **S.** in autē reus. **C.** de iudi vbi dicit esse
 casum. **Sed** obuiat quia uidetur q; etiam actua
 liter mittendo possit exequi quia ea que sunt me
 ri uel mixti imperij possunt delegari fz ius cano
 nicum de offi. ordi. q; sedem et iuz executio licet
 sit mixti iperij l. i. iubere cauere ff. de iudic. om.
 iu. **R**ndet q; illud quando specifice secus si simplici
 ter causa est cōmissa nec specialiter executio ē de
 mandata quo ad actūz mittendi re ipsa q; tūc
 cu3 talia sint grauis ponderis etiam d. iure cano
 nico nedum ciuili non ueniunt in simplici cōmis
 sione de offi. uica. c. ij. in vi et sic in casu dubij q;
 do facta est simpliciter cōmissio nō est differen
 tia inter ius canonicum et ciuile sed in casu cer
 ti ubi constat de mente quia de iure ciuili
 non possunt ea que sunt mixti uel meri imperij
 delegari secus de iure canonicō fm dñm **An.** for

te tamen hoc est uerum quādo aliq; q; uicario uel
 i casu necessitatis uel nisi per papam possunt ta
 lia delegari q; in alijs casibus nō clare reperio:
 fa. q; nō in c. si de offi. uica in vi et ut de. uel mo.
 c. si. e. li. et de prebē. statutū. c. li. **I**te obuiat q;
 pronuntiatio finita est potestas c. in litteris de
 offi. dele. ergo non potest exequi que fuit rō **Bar**
Rndet q; hec ratio non est bona quia concludet
 etiam in delegato principis uel pape cōtra dcre.
 querenti de offi. dele. **U**nde dic ut nōr glo. i. c. i. lit
 teris et c. querenti quia finitur pñs pronuntiati
 onis delegati quantum ad actum sentētie ul' co
 gnoscendi ut amplius non possit illam reuocare
 uel de causa cognoscere l. si. ut pponis. **C.** quō et
 quando iudex non quo ad actum exequendi ex
 his aperitur uia ad intellectum huius cle. **I**n ter
 cia executione scilicet puri iuris ut est actus col
 lonis post pronuntiationē iuris debiti an itaz fa
 cere possit uel habens potestatem exequendi audi
 tor uel alius punctus iste pendet in hoc an hec
 cle. pcedat ex iuz rigore an ex iure dispensatiuo.
Glo. i. vbo a nobis t3 q; ex iuz dispensatiuo p
 tra cōem regulaz hoc apparet ex littera que assi
 gnat causam scilicet ut circuitus euitetur et pro
 casu all. etiam decre. super eo de offi. del. vbi pa
 tet q; talis non potest exequi executionē iuris pro
 ista parte fa. d. puill. pastoralis ubi si conceditur
 mōachis ut ecclesiam conuertant i usus suos nō
 possunt sine auctoritate diocesani **Pau.** hic nitē
 defendere cōtrariū. s. q; cle. non sit exorbitans a
 iure cōmuni / mouetur principaliter q; collatio ē
 executio pnuntiationis iuz debiti ergo illam d. iu
 re cōmuni potest facere cum quilibet delegatus
 saltem pape possit exequi suam sententiā de iuz
 all. de offi. del. querenti. **2** q; cū cōmittitur pri
 cipale uidetur accessorijz cōmitti c. prudentia. **S.**
 sexta de offi. dele. **3** ad oculum dicit hoc posse
 ostendi quia si aliq; sit delegat' i cā debiti ex cā
 mutui uel alia actione personali et condemnauit
 debitorem ad soluendū debitum capere poterit
 bona et soluere ff. de re iudi ad iuz pio ff. manda
 si procuratorem. **S.** si ignoranter nō ob. ci super
 eo fm eum quia ibi non litigabatur super iure d
 bito uel non debiti beneficij ad qd collo se imedia
 te habet ut executio sed litigabatur super iuz pri
 marie potestatis illorum qui potestatem habent
 presentandi aut conferendi ad quod collatio se nō
 habet ut imediata executio quia est dare mediūz
 scilicet ius beneficiandi qd applicatur ad benefi
 cium ad qd postea sequitur collo ut executio et
 sic. ibi de iure debite potestatis hic de iure debiti
 beneficij disputatur que sunt seperata nec vnum
 sequitur ex altero. nec ob. etiam c. pastoralis q;
 ibi loquitur d. duobus articulis extraiudicialibz
 et seperatis quoz vno expedito per papam alte
 rum p ordinariz est expediendūz sed hic actus
 sentētie est iudicialis et consequēter maioris au
 ctoritatis et non est seperatus ab executionē imo
 illum ad se trahit p ppro dco. s. d. actibz extra
 iudicialibus facit q; tuz ad ppositum quia pprie
 tas nihil habet comune cum possessione unde
 ad concessionez proprietatis non sequitur cōces
 sio possessionis que nō debet propria auctoritate

occupari sine licentia habentis possessionem intra
do l. predia 2 l. si ex stipulatione ff. de acq. possz
2 l. naturaliter. §. nihil coe. et i. Jo. de lig. tenē
opi. glo. mouet quia collo non est executio scēti
tie quia executio scētie nō est aliud q̄ declaratiō
o uerborum sententie quasi uelit q̄ executio sūt.
non est nisi in facto declarare uerba sententie 2°
et melius allat quia non sequitur hcc est execu
ergo spectat ad pronuntiantem de iure quia
hoc esset uerum quando clauderet sub potestate
pronuntiantis et ad alium non spectaret allat
l. i. 2 l. pel. §. i. ff. de offi. eius cui madata est iuris
dictio. ubi delegatus pronuntiat mittendum 2 si
mittit q̄ ad se non spectat fm Jo. de lig. d. An
dicit q̄ ratio Jo. de lig. parum stringit quia ipe
tit q̄ querimus quare non trāsit executio hec. s.
potestates conferēdi cum alia transeat 2 ut uide
tis non clare respondet ipse Jo. de lig. ad hoc iō
dicit quia difficultas illius dubij pendet ex isto
an collo habeat p se ut purus act^{us} executiu^{us} ad
pronuntiationem iuris debiti. An dato q̄ sic te
habeat de iure spectet ad habentem potestates sen
tentandi 2 als exequendi. Ad primum fatetur
q̄ collo est executio pronuntiationis iuz debiti
illam expectans ut finem sui sed dicit q̄ non est
executio puri facti sed est executio iuz 2 eq̄ prin
cipalis imo principalior quia per pronuntiationē
declaratur ius ad rem per collonem creatur ius
i re iude concludit quod dixi prima oppōe q̄ ex
ecutione puri facti uel habentis ius annexū trāf
latiue de uno in alium. potest quilibet iudex face
re et q̄ habet potestatem exequēdi 2 de ista loqu
tur iura per Pau. all^o executionem uerō iuz ma
xime principalioz ut est collo per quaz trāsserit
ius trāslatiue de uno in alium sed oportet no
uiter creati nō potest facere iudex licet hēat p̄a
tem exequendi ut est casus in l. 2 hanz. ff. si serui
tus uendicetur in l. corruptione cum glo. sua. C.
de usufruc. ubi iudex pronuntias ius mihi debi
tū ut seruitutem aut usufructū non potest mihi
predicta creare sed oportet q̄ compellat habentē
potestatem creandi ut tradat fm materiam l. iij.
§. dare. ff. de usufruc. Ex predictis patet res
positio ad rōnes Pau. quia loquuntur in executi
one puri facti uel facti habentis ius annexū nos
i alia. Itē potest dici q̄ collo non est accessorium
cum collo conferat ius in re cuius iuz potestas
pendeat ab alio unde uidetur potius eque p̄ci
pale ius als principalius pronuntiato ut predicti
2 per hoc p̄3 responsio ad omēs rōnes Pau. tñ
pro clariore conclusione dicit dñs An. duo uidē
da 2 primo an datus super iuz debito possit cō
ferre trahendo dubium ex folis uiribus cōmissi
onis non attenta forma libelli. 2° esset uidendū
quid iuris attenta forma libelli d hoc fo dixi §.
ideo non insisto 2 c. Circa primum conclusō
q̄ si executor est deputatus a tali qui non potest
actualiter exequi ut delegatus ab iore et pla
num est q̄ non possit conferre. Si uero est dat^{us}
a tali qui exequi possit 2 tunc si datus est super
iure primarie potestatis conferendi uel presētan
di 2 non potest confere 2 si uerba addicerentur
in cōmissione que saperent translationem huius

potestatis potius impropriarentur ut est casus
i c. super eo pall. in cuius intellectu optime dixit
Pau. s. 2 per hoc putat dñs An. q̄ si papa cō
mitteret causam an beneficium sit deuolutū an
nō non possit delegatus conferre nisi addere
2 si appareat deuolutum prouideas uel ordines
quo casu dicta uerba proprie intelligerentur cu
non agatur de preiudicio alterius q̄ committen
tis. Si uero non est questio super iure prima
rie potestatis prouidēdi sed super actuali prout
applicatur beneficiato ad beneficiū 2 tunc inter
dum est questio super hoc an sit suum uel nō su
um 2 sic est questio de iure in re 2 non ad rez 2
poterit exequi 2 non conferre quia hoc esset im
pporcionabile sententie de fide instr. inter dilec
tos sic intelligit glo. hic in uerbo debiruz. In
terdum est contentio super iure debiti beneficii
ad rem 2 hic est proprius casus noster quo casu
dic q̄ si est questio inter beneficiatos contenden
tes de rigore planū est q̄ non includeretur i mā
dato potestas conferendi maxime resistent po
testate in ordinario tercij ar. decre. sup eo de offi.
dele. in ratione sui de equitate sic ut hic. In dñ
est questio 2 contentio iter beneficiand^{um} 2 collato
rem 2 tunc idem si disputatio questionis est su
per iure dependente a papa uel habere causam
ab eo stante in papa solo singulari 2 uniuersali po
testate conferendi ut quia papa dedit gratiam
uel legatus 2 tunc licet de rigore potestas confer
endi non includeretur ut est dictum nunquid
habeat tamen locum equitas huius cle. dic sic
si papa i modo prouidēdi reuocasset ad se pote
states ordinarij non est dubium q̄ haberet locū
quando illam non transulisset in executores
an tunc cōmittēdo alteri decisionem transferra
tur potestas conferendi posset esse dubiū quia
uidetur q̄ non quare in dubio non uidet uelle re
uocare executores quez dedit nisi aliud expri
mat. Concludit q̄ si ille cui cōmittit subrogat^{us}
loco executoris q̄ est quādo appellatur 2 per ui
am appellatiōis sit commissio adhuc procedit
de. 2 ei^{us} equitas quia ille subrogatur ex toto lo
co primi propter appellatiōes sic itelligit dictū
ppost. 2 Buil. in locis preall. i pri. glo. §. si alia ui
a adiretur papa pro iuris administratiōe 2 tūc
executor cui primitus cōmisit non sit negligens
uidetur secus si uero esset negligens esset magis
dubium tamen dic ut dicam statim scilicet i ca
su qui statim sequitur in ordinario Interdū ex
modo cōmittendi uel beneficiandi papa nō reuo
cat potestatem ordinariam ad se pū q̄ questio ē
super ipto in quo mandatum est ordinario ut p
uideat nullo executori dato maxime ad prouidē
dum nec aliū reuocando potestatem in casu neglie
nam prima facie non uidetur q̄ datus in curia
etiam ex iure dependente a papa posset conferre
per decre. super eo in rōne sui quia non est uerifi
mille papam cōmittendo tercio habent potestatem
conferēdi preiudicare uoluisse nihilominus ut
circuitus euitetur putat equitate cle. locuz habe
re 2 hic dicit glo. hec uoluisse que indefinite loq̄t^{ur}
Interdū cotenditur super iure causato ab ordia
rio 2 glo. hic i. uidetur uoluisse q̄ hic casus nō

fit possibilis quasi ex iure ordinarij non possit esse debitum uel affectum: sed male dicit in hoc h3 eum quia licet non possit esse affectum ex iure ordinarij quia non possit sibi ligare manus/pot tamen esse debitum quia licet non det ius ad uacaturas de concess. preben. c. ij. tamen uacante pbe da posset dare ius promittendo: et etiam recipiē do de preben. relatur 7 e. ii. si clericus in vi. de 2 si. cum **P.** put tamē q non habeat tunc locuz decisio de. nec de rigore nec de equitate. quia ex quo ipse uel habens causam ab eo non ddit ius non uidetur esse uel fuisse in uoluntate conferre di committendo: quam rōnez ponderat compo. 7 hui ex quorum dictis facta est de. sec' dicit q do contenditur super iure dependente a se uel lo cum tenēre quia tunc uidetur esse 7 fuisse i uolū tate conferrentis committendo. Ideo committēdo 7 fert saltem de equitate potestātē pferendi. **Ex** his pateant decisa duo dubia que tāgit glo. unū super uerbo debitum 7 quid si electio. Aliud su per v' **A** nobis 7 c. **G**lo. romana curia: qrit quid in dato extra curiam dicit a contrario cle. q non habet locum in illo subdens q in aliquo non corrigitur decre super eo de offi. dele. allegat simile j de seques. pos. 7 fruct de i. pau. hic tenet q glo. scilicet q locum habet etiam in dato ext' curiam quia hec cle. procedit per punctum rōnis fm eum 7 sic de iuris rigore. unde uelut non ex orbitans est extendenda per identitates rōnis f eum **Jo.** de lig dicit q si papa super hoc nullum antea dputauerat executorem tunc poterit pronuntiato iuz debito cōferre ut circuitus euitetur **I**tem qd ista t'lis collatio licet non intrinsece tam extrinsece 7 complexiue est executio sicut dicim' in rei uendicatione cum petitur quem declarari dñm quia intrinseca executio nō est resō posses sionis s3 ē complexiua 7 intrinseca. Si uero erat deputatus executor idem si negligens erat secus si paratus erat conferre quia tunc tenet dictum **P**auidñs **A**mindistincte tenet glo: quia hec cle. est exorbitans ideo ad aliū casum non extēdē da ideo 7 c. **G**lo. a nobis tquerit q si a lega to ad quem spectat pmissio beneficij fuit facta commissio an poterit providere saltē si fuerit com missa pronuntiatio. dicit q non per litteram a 2 trario. **I**tem qd alius auditor q pape audit 7 nō pronūtiat de offi. del' super questionē fa. s. e. tū super eo. **N**ō q factum legati non censetur scm pape licet quandoq3 censeatur factum sedis apo stolice de quo per **L**appum de elec. Si abbatem in vi. **D**enūm querit glo. qd dicitur auditor a papa deputatus dicit q in minoribus causis il le qui fm morem curie per referendarium uel a lium officialem ad hoc datum deputatur ad au diendam talem causam bñficialem delatam ad curiam in cathedralium 7 regularium ecclesiay causis tam maioribus q minoribus ille dicitur a papa dputatus cui papa ex eius ore ppria uo te committit 7 de stillo curie est ut dicit glo. q has maiores causas beneficiales deuoluit ad curiā ut plurimuz cardinalibus committit 7 c. **G**lo. beneficio querit quid si fuerit questio de dignita re uidetur secus a cōtrario littere glo. in c. si. de

prebenitenet contrariuz quia hic late sumit bene ficiū ut etiam cōprehendat dignitates mouet quia in illis est eadem ratio q 7 c. allat qd nō de regulis iuris c. i in vi. **Ex** ista glo. dicit d. **A**n. nōndum 7 perpetuo. menti tenenduz q ius exorbitans 7 strictum licet non extendatur p rō nis identitatem ampliando dispositionez ad di uersum uerbi ampliāt tamen dispositionē 7 extē dit de stricta significatione uerbi ad latam signi ficationē eiusdem uerbi. 7 est ratio quia illud qd comprehenditur potest esse de mēre speciali. et fm hoc dicit intelligenda esse que uidistis nō in cle. i. s. e. per istam glo. nōbilem quā dicit d fa cili alibi non inuēiri. **G**lo. debitum querit qd si pronunciat suum an procederet cle. dicit q nō a contrario littere pro hoc quia non propor tionaretur collo talis sententie ut s' dixi ar. l. si cui. s. sed si queratur ff. si seruit' uendicet. **Ex** hoc cōcludit glo. q aliud ē bñficiū dici suū aliud dbitū sicut aliud ē ius ad rē 7 aliud ius i re al' d pben. si tibi absent in vi 7 c. pel' 7 de cōces. pbe. c. ult' e. li. deinde querit glo. ecce q elect' appella uit a denegatione confirmationis uel a cassatio ne electionis nunquid auditor datus super cā appellationis si pronunciat bene appellatuz uel reuocat cassationem poterit confirmare: videtur q nō quia hic loquitur solum de prouisione et ubi debitum est beneficium: q non tenet locum in confirmatione ar. de preben. cum in illis in vi **I**n 2 facit quia hoc faceret delegatus in casu p misso all' de excep. significauerunt 7 de re iudi. ad probandū: q 7 iste auditor eadem rōne pro hoc quia ex quo bene est appellatuz debet facez q debebat iudex principalis cāe de excep. dilecte 7 q nō ē. de ap. eos in prin. 7 d testa **R**ainald' in v' condemnauit 7 in hanc partem uidetur in clinaz 7 residere glo. licet non clare loquat **E**t si dicas quare q expressit de prouisione 7 collatio ne 7 nō de confirmatione. **R**ūdet q de illa magis e rat dubiuz. **N**am uidemus q confirmationē fa cit officialis 7 caplm sede uacan. 7 tñ non pūsi onem seu collationem de insti. c. i in vi 7 ne se. ua. c. illa ideo de illa pot' fuit expressū hic ut nota retur idem nō esse in confirmatione: sñiam glo. tenet dñs **A**n. all. quia cassatio 7 cōfirmatio hñt se connexim tanq sint directe opposita 7 vno d ducto eius. oppositum a parte aduersa deductū v2. ff. de excep. rei iudi. **S**i inter me. 7 de cā pos. euz ecclesia ad hoc qd scribit **I**nno: de offi. dele. cum cōtingat 7 de cā pos. c. euz ecclesia de resti: spo. **Ex** conquestione / q tamē secus est in collat one per respectum a iure debitum **G**lo. pote rit querit an tenebitur 7 artabitur ad hoc audi tor scilicet ut conferat. **R**ūdet q non quia hic dicit poterit 7 sic potestātē auditori committit qd non quicqd iudicis potestati committit 7 c. ff. de iudi. nō quicqd dñs **A**n. dicit q licet glo. suaz tur in pratica tamē de iure tenendū ē q compell i poterit non ob. q hec cle. videtur hoc uerbo po terit q illo non uinitur q uelit ponere i potestate eius qd de hoc non erat dubiū s3 ex eo quia erat dubium an ex hoc casu posset / quo casu posset quo casu. **R**ūden' per vbi pōt non ponit in ei'

uoluntate sed potestate et omne quod est in potestate iudicis est necessarium regulariter ar. l. si numerum. §. iudicandi. ff. de mu. et ho. et in auct. ut dist. iudi. per totum et c. Glo. circuitus all. cor. ad rex. et declarat quod aliter esset circuitus et clara est ideo illam omitto de materia in l. dñs testamenti. ff. de cond. inde et concluditur quod si circuitus est inutilis et euitadus aliter secus. Glo. si. qrit nūquid dispō de iqtu dicitur auditor possit pūdeat procedat siue de facto pape beneficiū sūt dñtū siue ex facto inferiorū ul' legati uel delegati quod esse pōt iuxta nō de preben. si tibi abñti i vi. Rñdet q sic quia littera simpliciter loquitur. Sed contra hanc decisionē opponit glo. quia decisio huius eleuatur procedere ubi nulli tercio sit p iudiciū sed solum pape cōmittenti ar. decre. super eo de offi. dele. et sic uidetur sentire Lompo. et Buil. in loco all. in glo. Rñdet ad illaz decre. q in casu premissis agitur d preiudicio legati ul' delegati et c. Soluit glo. q in effectu non uidetur agi nisi de pñdicio pape quia potestas legati ul' delegati pape causatur a papa nec ex alterius facto potest esse debitum uel affectū et sic censetur agi solum de potestate pape et satis uidetur hēre locum ratio predictorū contrariū procederet ubi de alteri imo scilicet diuersi pñdicio ageretur. Nō glo. ibi nec ex alterius facto et c. quia sentit q ex facto ordinarij nō potest beneficiū affici l' effici debitum in pri. bñ dicit per c. inde concess. p ben. in ij nō per c. relatum de preben ut s. dixi. An tamen tunc procedat de. quādo ex facto ordinarij est dñtū dixi s. q non ar. decre. super eo preall. sepi. s. Pro complemento materie quero de aliquibus. Primo nūquid auditor conferendo transferat curam animarū si bñficiū sit curatus. dicit q sic quia hoc facit auctoritate pape fm Buil. An ista institutio sup curam possit fieri in absentia. dicit q sic de preben. accedens traditio autē corporalis possessio sit per litteras pape qui certos executores exē curiam cōtinebunt quia talium auditorum extra curiam non extenditur potestas ut s. dixi. Quēro an executores qui beneficia conferunt auctoritate pape uel delegati qui illa adiudicant ut sua possint cōmittere curas aiarū uel mittere in corporalem possessionē. dicit hic Buil. q si spectat ad collōnē pape poterunt de re iudi. cum olim. fatetur tamē q ipsi prouisi debent se ordinarij exhibere et cum eorū gratia curas gerere lxx di. si quis. Si uero non spectant ad collōnē pape et tunc non poterūt per c. super eo de priuill. Pa. storalis. dñs An. dicit q credit differētiā esse an pronunciet beneficiū iure debitum an pronuncietur suum per uia iudicis et iter simpliciter conferrentem quia primo casu etiam in casibus in quibus possit conferre non poterit tradere possessionem nisi ad papam potestas esset deuoluta quia executio per quam preiudicatur iuri tercij non uidetur cōmissa per iura preall. nō ob. hec de. quia non dicit q possit possessionē tradere s. solum conferre non ob. q traditio possessionis ueniat executiue ad pronuntiationē quia hec collatio non fit ut actus iudicialis cum cognitiōe s.

est actus executiuis quasi extraiudicialis unde nō trahit ad se executionē facti per dñe pall. Pa. storalis. Sed sōte ibi loquitur quando cōmittit parti quo casu non uidetur cōcedi q propria auctoritate possessionē accipiat ne als d facili nēaz egrediat mandati secus uidetur quando cōmittitur. fa q nō Inno. de offi. del. in litteris et in c. super. eo. eo. ti. ubi aperte hoc tenet nisi forte diceres q negligente illo possit super quo dicit recurrendum ad nō de prebē. pro illorum. Casu quando pronunciat suum dicit q de iure poterit tradere possessionem facti siue beneficiū sit deuolutum siue non. quia tunc tradere possessionem habet se ut executio puri facti ad pronuntiationem iudicalem que illaz ad se trahit et hoc uerum etiam in non deuoluto ab papam. Causa scilicet in executore conferente dicit q si processit ut merus executor tunc quia collatio est actus merus extraiudicialis putat q non possit tradere possessionē nisi aliud habeat in mandatis q ista executio non trahit necessario ad actū collationis extraiudicialis nisi eēt beneficiū deuolutum ut dixit Buil. et bene. Si uero executor assumpsisset partes iudicis i prosequendo et pronūciasset et contulisset tunc licet hoc licet posset esse magis dubium tamē idem putat quia actus collationis non expeditur per modum iudicialē ideo possessio se non habet ad illud ut ad actus iudicialem et sic procedit c. pastoralis. Curam aut auctorizabilem in omnibus casibus in quibus dixi q potest conferre bene potest transferre cū cōferat auctoritate pape qui est super omnem curam. Ultio quero an q pronunciauit iur debitum in terminis de. mortuo papa possit cōferre uidetur q sic fm Pau. propter periculum longue uacationis et quia hoc est uoluntarie iurisdictionis et non contenciose allegat qd nō i spe. de iudice ordinario. §. i. v. quid si d auditoribus ubi dicit q p obitū pape expirat potestas auditoris ad hoc j ti. prox. de ij. v. eo tñt et hoc si litter sequitur Pau. per qd apparet q etiam in ceptis coram auditore prius expirat Jo. d Imola.

Oratie ut de dignitate
Pro euidencia premitte fm dñm
An. q acceptatis duobus beneficiis in compassibilibus et iure tali complete adepto in utroque alio quando adeptione secundi uacat primum ipso iure immediate ex iuris dispositionibus ut in casibus decre. de multa. de preben. quādoq uacat primū non ex iuris dispositione s. uel cuiusdam tacite renuntiationis ut quando beneficium exigunt residentiam continuā quo cāuadeptione si uacat primum uel tacite renuntiationis lxx non ex dispositione dñe. s. multa ut nō scribit Inno. in decre. vlt. de cle. non resit. Ma pro cedebant quando beneficia ambo erant effectualiter assēcuta. s. ubi ad primum sola gratia pen debet hic casus nō erat per illa iura decisus. unde de per hoc putat q adeptione si compassibilis pē

dente gratia ad primum etiam in beneficiis d
 quibus loquitur decre. de multa ex dispositione
 iuris illius decre non sequatur puatio ul' exclu
 sio prie gratie ipso iure quia illud ius ut penale d
 bet restringi ad terminos de quibus loquitur et non ex
 tendi unde propter hoc antequam emanaret hoc de
 de casu eius poterat probabiliter dubitari: dicitur
 tur tamen hic quod excedat prima ex viribus tacite
 renuntiationis et non ut decre. de multa et credit
 decisionem rationabilem sumpta ratione a ratione Inno.
 in predicto. c. si. et hoc dicit uoluisse tex. Dicitur dic
 renuntiare uidetur quasi causa excludens surgat
 a tacita renuntiatione. **N**o primo quod littere ben
 ficiales ante earum executionem appellantur gratie
 ad hoc de preben. si cui in vi. **N**o 2o hoc de v
 bo iudex quod non presumptionem que se habet ad ue
 ritatem et falsitatem sic fati quod si testis dicit sic est
 ut mihi uidetur non probat aliquid ad h. l. qd tñ
 si arbitri ff. de arbit. ibi p. Bar. et uidetur quod non
 de app. preterea requisisti et ff. de acqui. pos. l. na
 li i glo. et p. Bar. ff. de uen. inspi. l. i. Si uero testis
 deponit de credulitate uide de testi. quoties et quod
 ibi non dicitur inquisitionis ad si. et ibi per Jo. an.
 qui remittit ad spe. **N**o 3o quod ubi acceptatio
 si beneficii excluditur primus oportet quod sit pa
 cifice affectum. idem si agitur de exclusione gra
 tie precedentis. **N**o 4o quod exclusio iuris a pri
 ma gratia per ademptionem fit surgit ex viribus ta
 cite cuiusdam et presumpte renuntiationis que e
 presumptio iuris et de iure. **N**o quod aliqua sunt
 beneficia que non sunt incompatibilia sed de iu
 re possunt teneri et sic aliquo casu uidetur pluri
 tas permixta de iure de quo s. e. gratia i vi. **N**o
 quod appellatio beneficii non comprehendit dignitas
 de preben. c. si. **N**o quod per litteras ad beneficia cre
 atur ius ad rem etiam gratia pendente et dicitur
 debitum uide glo. de renuntiatione ueniens et Inno.
 de concess. preben. p. soluit et e. ti. c. i. in vi. **N**o
 quod res deueniens ad eum casum a quo incipit per
 iure iam extincto non ualidatur. Ex quo non quod
 per remotionem cause extinguens actum extinc
 tus actus non ualidatur. **N**o ulterius quod aliud
 est aliquid fieri uel paratum esse ad faciendum: ali
 quando tamen equiperantur ut hic et d. app. inter
 posita. **N**o argumtus quod gratie pendenti ad ali
 ud quod ad dignitatem uel beneficium curatum non ut
 detur renuntiare quis per ademptionem si beneficii
 de quo j dicitur. **N**o ultimo quod causa potens
 ad tollendum actum puz et in esse formatum e potens
 ad tollendum actum prout est in fieri facit d. iuz
 iuz quemadmodum. **G**lo 1a opponit et uidetur
 quod indifferenter per ademptionem si beneficii quodcumque
 sit illud extinguatur effectus prime gratie cuius
 contrarium hic inuitur a contrario littere dum di
 citur quod simul de iure cum dignitate et c. Unde op
 ponit de decre si pauper de preben. in vi cum ibi
 non sol' glo. Aut ademptionem si precedit gratia in
 forma pauper et in forma iustitie et tunc loquitur
 contrarium: aut precedit littera in forma gratie et
 tunc procedit hoc de. Ratio diuersitatis quod licet i
 forma pauper seu de iustitia habent tacitam co
 ditionem annexam nisi fuerit aliud affectum quod
 cumque sit illud ratio quia tunc cessat iustitia et ius

agendi ex decre. cum fin. **E**x qua colligitur la
 iustitie et eius forma que ratio cessat i beneficia
 libus glosis. 2o i v. Et quia generaliter querit
 an procedat de. siue gratia fuerit facta a papa si
 ue ab alio publice legato. Dic glo. quod sic quia hic ge
 neraliter loquitur g. et c. an. decre. j d. p. u. lepro:
 cum filibus. An autem procedat i gratia facta ab
 inferiore quod a legato uel papa. uidetur quod non p. no
 p. glo. s. c. p. in glo. si. s. tenendo quod ibi dixi sci
 licet quod etiam per inferiores possit effici beneficium
 debitum licet non affectum procederet bene: vñ et
 in gratia facta ab ordinario procederet fin. dñm
 An. **G**lo renuntiare querit quid si quis litiga
 bat super aliquo beneficio et litigio pendente rece
 pit fin. incompatible cum primo: an uidebitur renun
 tiare. Dic quod sic et ita tenebant Inno. et Compos.
 s. e. in nostra: pro ipsis benefacit hec de. et eius
 ratio. **Q**uerit glo. quid si recipiendo fin. pro
 testatur quod non intendit renuntiare gratiam tunc
 procedit de ut nihilominus uideatur renuntiare.
 Rñdet quod sic mouetur quia talis protestatio iue
 lut facto contrario non tenet: nec defendere debet
 i his preiudicialibus et incompatibilibus allegat
 de consili. cum d. et de elec. ut quis duas i vi fa.
 qd non d. arbit. c. i. e. l. i. Sed aduerte quod dñmatio
 ni glo. repugnat quia protestatio tendens ad tol
 lendam presumptionem in facto dubio tanquam decla
 ratoria mentis protestantis admitti debet
 ff. de. acqui. heredi. l. qui in aliena. s. celsus
 ubi apprehendens possessionem hereditatis cum
 protestatione quod non intendit ad id impedire aditio
 nem posito quod remota protestatione uideatur a
 dire propter apprehensionem alicuius rei heredita
 rie ad hoc. licet si quis. s. plerique. ff. de religio. et l. i.
 nensenus. ff. de nego. ge. **C**oclude s. dñm An. In
 terdum protestatio emanat ad declarandum dubia
 uoluntatem circa fin. multipliciter intelligibile cir
 ca quod nulla cadit presumptio plus in uno quod i alio
 et protestatio inuat d. consili. cum d. p. Inno. et dñm s.
 plerique. Interdum emanat circa factum ad tollendum
 aliud consecutum dispositionem iuz et protestatio non
 inuat ut est casus in dicto. c. cum d. et p. ff. de pe
 cu si seruus. s. finali. ubi si dñs concedat suo pe
 culium et protestetur quod non intendit tenere de pecu
 lio cum ius disponat eum tenere ad hoc protesta
 tio non inuat l. pria. s. et si pmissit. ff. nauicau
 sta. In dñm protestatio tendit ad aliquod tollendum
 consecutum ad factum super quo ius non dispo
 nit sed presumit et tunc si presumit presumptionem
 iuris et de iuz idem quod non pendet a protestantis
 potestate hac presumptionem tollere et sic potest in
 telligi hec glo. ad hoc tex. cum dictis doc. dispo his
 quod interdum protestatio tendit ad tollendum consecu
 tum a iure presumptum super quo presumit so
 lam presumptionem iuris et tunc inuat quia potest
 clarare uoluntatem suam contra id quod ius presumit
 in dubio et iste est casus in iuribus all. In contra
 rium ad hoc quod me. ca. c. i. et non glo. de regula. ex
 parte. **P**er predicta concluditur quod ad propo
 tum quod si quis acceptat secundum beneficium inco
 passibile cum primo in qualitatibus positum in d
 cre. de multa post ademptionem si insurgit prius
 tio primi ex dispositione iuris contra talem autem

dispositione non iuuat protestatio: Idem in terminis de. qd licet non surgat priuatio ut dispositiois iuramentum surgit ut tacite renuntiationis p sumpte presumptione iuris et de iure: super quo ius firmat pedes / et sic non iuuat. que uerba sunt non da et c. **G**lo. beneficium: querit de ex qd sit beneficium qd 6° loco acceptum potest esse in passibile cum primo exemplificat glo. si sit beneficium curatum: dignitas: uel perdat: all de pbe de multa. **I**dem dicit si in eadem ecclesia habens primo una prebendam acceptat tam: per decre. litteras de concess. preben. **I**dem dicit: si fin de iure forte speciali puta ex consuetudine ut priuilegio requirit residentiam. all non per Inno de cle. non resi. c. si. et c. **P**ro intellectu glo. et materie dicit dñs An. hic videnda esse duo. **P**rio qñ beneficia sunt incompatibilia et qñ non. **Q**uoniam an quelibet incompatibilitas habeat operari exclusi onem prime gratie. **A**d primū Jo. de lig. hic recitat omnes opiniones que possunt reperiri in hac materia: an pluralitas beneficiorum sit prohibita. **P**rimo allat pro et contra. **Q**uoniam potest opinari. **D**ecidit qd plitas non sit permissa. **P**rimo allat qd sit permissa: qd i certis casibus sit prohibita scilicet in casibus decre. de multa de prebe. et c. et c. singula in vi et de concess. prebe. litteras: g^o in alijs uidetur permissa ar. d. presumpt. none. **I**n contrarium all: quia institutio beneficiorum est solum propter cultum diuinorum comprehendentes ministeria diuinorum et deferentia i diuinis et sic quilibet titulus residentiam requirit in diuinis: de ce. mis. c. i. xxi. dñi qñ per totū: sed impossibile est quē simul seruire duobus locis xi. q. i. c. i. g^o et c. **I**tem et hanc rationem aduertat qui uiuit de beneficio clericus non debet habere ultra uictum et vestitum cum usufructus sit: et non usufructuarius in d. Inno. de eta. et qua indecorē propē qd dicit qd clericus de altari uiuere debet in d. luxuriant: per que tenet Archi. de xptis statutis in. s. asforem de offi. ordi. presenti i vi. q. clericus tenetur restituere quicquid consumpserit de bonis ecclesie inhoneste: uel ultra necessitate: pro quo xi. q. i. hanc consuetudine xi. q. iij. c. i. xij. q. i. s. si xvi. q. vi. c. si. si sicut ergo qui querit uel unū bñtium saltem si sit sufficiens querit superabundantiam et ultra usum et uictum et sic qñt que sunt peccati g^o plitas ibibita. **S**uper hoc recitat opi que colliguntur ex non lxix. di. sanctorum ubi per Jo. et de elec. duduz qñ ubi per Ber et in c. iij. de cle. non resi. et c. ubi p Inno. et de ep. gratia in vi et i spe. de leg. s. nōc restat v. illd et in dñe extirpanō p uin. s. i. et sic super iordata per Hosti. et per Bos. de preben. et per Paulic. et c. et c. **T**enēt opi Inno. de qua per glo. in c. gratia. **J**o. de lign: tenet pluralitate beneficiorum indistincte inhibita nisi appareat a iuz specificē permessa. dñs An. concludit dilucidando hanc materiam: qd aut habemus respectum ad iustant ad consuetudine uel aliam dispositionem speciale. **P**rimo cau concludit qd in dignitatibus supremis. ut in epatibz et s^o plitas sine dubio est prohibita de excess. pla. sicut qd intelligit nisi rōne unionis aliud dicatur ut si forte rōne paupertatis unus epat^o altē uni

retur forte propter defectum populi: qd tūc posset pluralitas: sicut in alijs tollerari. **I**n beneficiis uero inferioribus duplicibus ut sunt beneficia qd appllat dignitates uel psoat^o uel icuratis et i talibus pluralitas est inhibita de preben. de multa qd intelligit nisi unum dependeat ab alio uel sint unita de elec. duduz. i. de eta. et quali. ea te. uel nisi unum habeatur in titulu aliud i comedā xxi. q. i. qui pñres / de elec. nemo deiceps in vi. **S**i uero agitur de concursu simpliciu beneficiorum uel unius simplicis cum duplici / quo casu dicunt doc. hic et maxime Huil. hoc pcedere a pari et tunc i casibus in quibus statim dixi pluralitatem permisam in duplicibus: **I**dem et fortius dicit i istis quibus adde **I**dem si tenetur beneficium euz premonitijs uel pensionibus non intitulatis iuxta nō s^o e. postulasti. **E**xtra predictos casus dic qd si quis uult habere duos titulos uniformes uel duos canonicatus et prebendas in eadez ecclesia hoc est prohibitum / de concess. preben. l. ias et c. si iuxta. j. de preben. **S**i uo uult habere simplicia beneficia in diuersis ecclesijs similia uel dissimilia subaudio uel in eadez duo dissimilia et tūc dicit qd si uult illa retinere quo. ad titulu et facta tem fructuuz percipiendi et nō potest nisi in utro qd resideat p se uel p alio d. pñt. cum oēs s^o Huil. qui dicit intelligi debere qd resideat euz effectu ut i. singulis diebus et horis uel maiori parte horarum intersit cessante impedimēto all de cle non resi relatum: qd dicit esse contra quosdam qui i eadem ciuitate in plibus ecclesijs solēnibus faciūt se residentes isiml et male de quo j. d. cele. mis. c. i. **N**az hoc modo de iure qdlibet beneficium etiā xx. sol. requirit residentiam d. cle. non resi. pñtē fm Huil. dñs An. dicit se credere qd ubi non licet tenere quo ad titulu: nec licebit quo ad fructus qd quando sit statim declarabitur. ubi autem est licituz tenere quo ad titulu licebit quo ad fructus quando beneficia non sunt sufficientia quia si nō repugnat habitus titulorum non repugnat auaritia a redditu: et sic dicit posse intelligi de eta. et qua eam te cū concor ibi positus ubi potestis uidē. **S**i uero uult tenere plura beneficia talia solum respectu tituli possidenda et non quo ad lucranda fructus et tunc dicit Huil. Inno. esse in opinione qd simplicia possint de iure teneri Hosti. contra de preben. super inordata que dicit qd opi Inno seruatur de facto: pro qua hec cle. et c. ti. gratia i vi. et hoc sequitur hic Huil. et zen. qd papa scit consuetudine et tollerari. dñs An. dicit qd quedā sūt beneficia que requirunt residentiam de iure uel consuetudine uel statuto et tūc etiā fm Inno. plitas est inhibita. **Q**uedā sūt que ex statuto consuetudine uel alio iure determinatū est qd resi detiam non requirant qd pōt determinare consuetudo in diuersis ecclesijs ut nō glo. in dicto c. g^o et in illis putat pluralitate permittaz salte quo ad titulum et quo ad redditus quādo sunt tenues uel ubi deficit numerus clericorum: uel etiā ubi sunt pingues uel etiā quo ad redditus duz tñ i alia deferuat per sufficientē substituti assignatis sibi redditibus ad sustentatione et sic potest intelligi de eta. et qua eam te. **Q**uedā sūt beneficia

In quibus statutum uel consuetudo non disponit
aliud super non residentia uel super residentia / et
tunc dicit ipse quod licet docet dicitur quod in his
Inno. uoluit pluralitatem esse permissam / tamen i ueri
tate de hoc expresse nihil dicit / Immo dicit con
trarium in c. si. de de. non resi. iungendo cum eo quod
dicit in c. cum iam dudum / et c. super inordinata.
Nam dicit in dicto c. si. quod omnia beneficia quibus
cumque agitur / de iure presumuntur habere residentiam.
ad hoc de demon resi. conquerente et in c.
cum iam dudum et in c. super inordinata dicit quod i
beneficiis requirentibus residentiam pluralitas est i
hibita et sic sequitur quod si cum pluralitas est i
hibita. unde iungendo quod alibi dicit concludit diuers
An. circa hoc / quod quedam sunt beneficia que co
feruntur non i titulum sed ad sustentationem pro
pter paupertatem aliquibus pauperibus clericis et
in talibus de iure contra residentiam non requiritur
quia sola pietas iustificat retentionem licet di. mul
tos xx. q. ii. auruz xvi. q. i. si putat / sunt hec uer
ba doc. in c. clericos de de. non resi. Quedam
sunt que conferuntur in titulum et i istis cum oia re
quirant de iure residentiam nisi probetur contra
rium ut non in dicto c. si. pluralitas est ihibita id est
de iure nisi consuetudo aliquid aliud disponat
quod an possit patebit in sequenti membro. Si uero
casu / quando habemus respectum ad consuetudi
nem et querimus an de consuetudine possit pluralitas ubi
est ihibita permitti. Dic quod si sunt beneficia du
plicia uel epatus non potest aliquid consuetudo
de consue. c. i. in vi. Si uero sunt beneficia simpli
cia uel unum duplex cum alio simplici et tunc be
ne potest hec consuetudo a. a contrario sensu dic
ti c. i. fm Buil. et glo. in dicto c. i. uerbo unicuique
Item posset consuetudo disponere fm di. An
prout putat quod epus haberet in ecclesia uice cano
nici de preben. cum in ecclesia li. vi. In diuersis
autem ecclesiis duplicibus non posset consuetu
do permittere pluralitatem fm Buil. Ad hoc
quod non in dicto c. gratia dicit tamen hic Buil. quod
dicta procedunt quantum ad titulum quantum uero
ad fructus lucrandos non possit consuetudo per
mittere pluralitatem tanquam ecclesiis onerosa nisi
per se uel alium resideret. Ad hoc quod non de
sti. cum omnes quod putat uerum di. An. nisi a
gilitas beneficiorum aliud induceret per text. de
eta. et qua eam te. Sed iuxta predicta queritur
et reuocatur in dubium an in qualibet incompati
bilitate locum habeat de. Sciendum est eiz
quod quedam est incompatibilitas inducens priuati
onem ipso iure et quedam inducens possibilitatem
priuandi ut patet in c. de multa de preben. et c. re
ferente. An ergo locum habeat in qualibet ista
rum uidetur quod non sed solum i prima a contra
rio littere inspecta qualitate beneficiorum hic enu
meratorum ex natura dictionis aliud que est im
plicatiua similium de ep. sedes. Pro hac parte
facit quia si non datur incompatibilitas priuati
ue ipso iure non uidetur dari uoluntas in esse re
nunciando primam et sic cessat ratio et coiter di
spositio de. In contrarium facit quia text. hic so
nare uidetur quod indistincte si sunt de iure teneri
non possunt locum habeat de. etia data quacum

que incompatibilitate. Pau. hic dicit quod quedam est
incompatibilitas priuatiua ipso iure et i qua ius coe
resistit pluralitati et ulterius procedit ipso iure pri
uando et in istis locum habet de. Quedam sunt
i quibus ius coe pluralitati assistit de quibus de elec.
dudum ii. et s. dixi et in his non habet locum. Queda
sunt beneficia in quibus ius coe non resistit sed
non assistit pluralitati tunc quando sunt beneficia
in quibus si datur pluralitas non surgit priuati
o ipso iure immediate i altero et dic quod hec sunt dupli
cis speciei quia quedam est pluralitas in qua
datur incompatibilitas non priuatiua ipso iure
in mediate / a iure datur tamen priuatio ex ui cu
iusdam tacite renuntiationis et tunc concludit una
cum glo. hanc de locum habere exemplificat quod
beneficia sunt talia que requirunt continuam resi
dentiam et extra terminos c. de multa et in istis lo
cum habet de. quia habet locum ratio et quod talis
incompatibilitas dari possit extra terminos de
crede multa patet ex non per Inno. in c. si. de de.
non resi. Quedam sunt beneficia in quibus
datur in compatibilitas sed non priuatiua ipso
iure ex dispositione iuris uel tacite renuntiationis
ut quando requirunt residentiam ad finem fructu
um colligendorum non propter incompatibilitatem
titulorum et tunc non habet locum de. An autem de iure
talem residentiam requirant beneficia dictum est
s. Aduerte tamen glo. que uidetur hic sentire
quod continuam talem residentiam que inducat re
nuntiationem beneficiorum simplicium etiam ex ui ta
cite renuntiationis non uidetur requirere ius coe
sed tantum de iure speciali inquiri uidetur ut pa
tet ex glo. ibi speciali iure. Tu tene quod etiam de
iure ut dixi s. et sic loqui uidetur Inno. in dicto
c. si. et c. Glo. pacifice et glo. non posses querit
de duabus questionibus facillimis ideo omitto et
c. Glo. resignare non in sui priuatiuam perempta
non iniungit ex post facto et per hoc inducit text.
ad questionem illam. nunquid si clericus benefi
ciatus contraxit matrimonium et postea dissoluit
per professionem sponse non cognite carnaliter
fm decre. ex publico de p. iunga. uel quia forte
reperitur consanguinea an recuperet beneficium
uidetur quod non ex quo semel perdidit per hanc de.
de quo glo. remittit ad non de de. conu. c. i. in p. et
ut non Bar. brix tenuit hanc partem in questio
nibus suis. Alij uero distinxerunt inter sponsa
lia de futuro tantummodo tractata et inter ma
trimonium de presenti ut primo casu dissolu
tis sponsalibus possit redire a. de regularibus
beneficiis in vi. In p. non quia fuit uinculum in
passibile cum priuatiuam et sic peditur est ius ad illud cum
ei ex hoc uideatur renunciatus ideo amplius non
datur recursus ad illud. Dec. dicunt uero quando
sponsalia p. contracta uel matrimonium tenue
runt sed si fuissent nulla et tunc si propter defectum
utriusque potest reuerti quia non superuenit vin
culum incompatibile ex quo nullum est. Aut
non tenet propter defectum consensus clerici et idem
Aut propter defectum consensus mulieris et tunc
si non erat apta ad matrimonium non perditur
beneficiu de spon. ipu. litteras. Si uero erat
apta perdit illud nec datur regressus quod quantu

in eo fuit contraxit et sic fuit uoluntas renūciā
di. Si uero non tenuit propter alium defectum
q̄ consensus: ut propter impedimentū consāgu
nitatis: uel aliud tunc si erat notū utriq̄: uel sal
tem clerico non perdit beneficium: quia nō uide
tur habuisse uoluntatē renūciandi. Nec ob. si
dicatur q̄ iste non debet esse melioris cōdictiōis
q̄ ille qui legitime contraxit ar. d. preben. cum q̄
in vi: Quia rñde q̄ hic agitur de priuatione ex
nuntiatione non ex delcō. Nec intellige uera nī
si processit ad copulam quo casu propter affec
tum cum opere subsequuto saltem esset priuan
dus ar. de bi. nuper. Si uero uterq̄ ignora
uit uel saltem clericus tunc credo q̄ beneficiū p
dat: nec amplius ad illud sit recursus seu regres
sus. Fatetur tamen q̄ hec questio disputabilis es
set et caderet in uiam brocardicam. In res dūci
ens ad casum a quo incipere posset ualidetur de
qua. ff. d. v. ob l. pluribus §. et si placeat per Bar
et per Di. de re. iur. i. r. a non firmatur li. vi. uide
ad materiā questionis. Jo. an. de de. p. Joannes
circa si. **Glo.** ultima querit nunquid si in cā
de. acceptans §. uellet dimittere illud. an possit
primum olim sibi debitum conferri per collonē
ordinarij. uidetur q̄ non per hanc litteraz dum
dicit. etiam si secundum sis renuntiare paratus.
glo. tenet contrarium: quia aliud est querē nūq̄d
ex ui gratie cui uidetur renūciasse posset illud p
sequi per suos executores. et dicendum q̄ non cū
non sit amplius sibi debitum et sic est intentus lit
tere huius que sic debet intelligi. Aliud est que
rere an per ordinarium possit sibi conferre eo re
nunciante 2° et dicendum ē q̄ sic q̄ iste ex accep
tatione si non efficitur inhabilis ad primū olī
sibi debitum uirtute gratie. nec hoc dicit hec de
ideo bene poterit ei cōferri. **Ex** predictis glo
nō hic unum casum in quo patur exceptio con
tra gratiā q̄ tenuit a prin^o. de pluribus alijs re
mittit ad nō de preben. quia sepe li. vi. in vlt glo.
et dicatis ut ibi. **Expedite** sunt glo. uideamus
aliquid circa tex. **Oppo.** pri^o q̄ nō possit ac
ceptione si perdi gratia primū cū hoc fiat p
uiam tacite renuntiationis que non habet locū
nisi in manibus superioris fiat d. renūciadmoēt
et c. q̄ in dubijs soluit Ste. contrariuz procedit
i renuntiatione expressa: hic loquit i tacita allat
glo de his que fi. a ma. par. c. ex ore. **Dec** cō
ter non tenent doc. ut nō in decre de multa Ideo
dic fm dñm An. q̄ hic agitur de renūciatiōe iur
ad rem nondum quesito iure in re: quo casu nō
est necessaria renūciatio in manibus superior
ut nō glo. de trāsla. iter corporalia et de elec. si ele
ctio in vi. **Quero** 6° an lite mota super epātū
renunciet quis epātū per adeptionē pacificaz cu
ratū uel dignitatis dic q̄ non de conces. prebē. cū
nō nā pena decre. de multa nō habet locū i epā
tibus fm Pau. **Quero** 3° an de adeptione si
uacet gratia pendens siue ignorans gratiam suā
sciat siue ignoret fm beneficium sibi collatū siue
non. Dic q̄ oportet q̄ sciat utriq̄z alīs non ui
tur renūciare cum ignorans ad hoc non consē
tiat s. e. gratia li. vi. fm Ste. et c. **Quero** 4°
q̄ sit consiliuz habēti gratiā et ad illam anhelāti

si sit iam affectus: ut quia est collatus secundū
sz nondum est affectus possessionem als esse
mus in casu de. salvo nisi beneficia essent incom
passibilia: dic q̄ nullus est si renūciat nisi alr sit
secutus quia renūciādo perderet fm et ad primū
non haberet regressum perderet tamen fm ita d
mum si placeret superiori all. nō de renūc. q̄ in
dubijs cautum est g^o q̄ non renūciat p^o nisi sit
securus q̄ consequatur primum nec uiciabitur
condicio cum iudice. sz sit inhabitum cū parte
de re. permu. q̄tū de preben. nisi et c. **Ultimo**
quero quando dicatur quis beneficium pacifice
cōsecutus. dic fm zen. et Ste. eo q̄d habet libe
rum cure exercitiū licz bonorum possessionē ma
ioris partis nō habeat all. nō per Buil. duram de
elec. licz canon in vi. et ponit glo. in. c. nō pmissa
e. ti. et li. hoc est cōt. tex. et glo. de pbe. si tibi cō
cesso in vi. nā sz sufficiat hē exercitiū cure quo
ad finē ut curat tempus de quo in ic. licz. canōt
nō tñ sufficit quo ad finē ut uacet primū nisi ha
beat reddit^o et pacificā possessionē fm. ut ibi nō. pau.
dicit q̄ pacifice dē possidere q̄ possidz sine cōtro
uersia iurē ul fci iudicialis ul extraiudicial fm
eū itelle. s. maiorez pte bonoz bñficiū ut dixi s.
Jo. de ymola.

Litteras nostras super.
hec de. hz materiāz subtilē **Glo.**
non diuidit eā neqz sumat. muta
tis uerbis pot sic sumari. Grā su
per uacaturo nō pñdit bñficiū p^o dataz i substā
tia creatū. h. d. Nō primo q̄ appllone līarum
cōpñditur grā ppe que ē in fieri et dicit zen. q̄ ta
les hñtur loco tituli: sz cōpos. ti. super līs id dē
cit uez quo ad pbacōem iur questū sz ipā colla
cio seu pñsio ē uerus titul^o ipius iur questū de
quo p Cal. de zp. i. nā. **Nō** 2° q̄ madatū de cōse
redo uacatura v3 ubi līe sūt ppe et sic dat ius ad
uacaturas de quo plene de conces. pben. c. ij. et c.
ti. c. ij. in vi. licet secus i līerioribus ut i dcō. c. ij.
Nō de pben. relatur. dicit tñ hic zen. q̄ legatus
dat ius ad uacaturas de offi. lega. pñti. i vi. cois
ē opti. i p. quia licz possit referuare nō tñ dat ius
ad uacaturas. ut nō de pben. dīcus ij. et nō p Jo.
an. de pben. licet in vi. i nouella. Et hoc teneas.
Et nō ulterius sumari **Ex** quo nō q̄ in pō
derāda vi cōpulsua i pñi ex pte subiecte matie
bñficiū attēdit tpe date. **Ex** quo nō etiā magis
late q̄ dispō. applicabilis ad altez pluriū subiec
toz applicat ad altez eoz que sūt in eē fm tpus
originis dispositiōis. Nō ultimo q̄ dispō. super
qualitate futura nō extendit ad futurā eē sz ad
principalit^o exercitiā i sola qualitate futura. Nō bñ
glo. q̄ in exorbitatibus sit extensio ex idēitate
rois sz i uoluit glo. s. e. audito i vi. rōana cūia
sed dicez potes q̄ hic pcedit ppe fortē eqtātē fa
uentez multiplicacōi bñficioz ul quia lata signi
ficatione factū legati dicitur factū ppe cuius ui
ces gerit. fa. q̄ dicit i de. auditor. i vi bñficiū licz
fm strictaz significationē aliud sit factū legati et
aliud factū ppe licz cōseatur factū sedis aposto
lice de zp. si glose i vi. cū ibi nō de ele. si abbates
e. li. sz gl sequēs forti^o astringit et c. **Nō** ij q̄t
hic dicit līas nās et c. q̄d in litteris referuacōis

legatorum an procedat de, dicit q sic et multo fo-
tius cu minor potentie sint q lre ppe de pbeibz
qui et c. si postq i vi. et c. **Glo.** ubi querit qd
si ppa dedisset alicui pteze conferendi pma uaca-
turam no expssa psoa cui debet conferre. hic dicit
glo. q hic loquitur ubi expssa fuit psona qd dixit
et c. tan pcederet dispoico de. Rndet q sic qd
eadem est ro g idez ius de transla. prela. c. ij. de
cofir. uti. uel inuti cu dilecta cu filibus. Idē dicit
si contulisset alicui fructus beneficiorum primi ani-
que contigeat uacare in diocesi aliqua uel pui-
cia quia no ppendent fructus beneficii post dataz
creati. **Monet** quia eadez est ro ergo idem ius.
ut est deum. Idē t3 pau. quia pui. m tale ē abi-
tiosu et odiosu de ip. si pp i vi. de offi. ordi pnti-
s. porro. c. li. idē restringēduz quo ad iudiciū suc-
cessoris cui fructus sūt seruadi de elec. quia sepe
liuiciū glo. etia3 concor. zen3. all. de pben. si cui
in vi. **Sz** obuiat quia immo v3 secus in pdictis
Naz in cau de. id sic disponitur qz ibi agitur de
lis que sunt odiose et p pns restringēde dere-
iuz odia in vi. **Sz** in cābz questionis glo. lre sūt
grose et sic fauorabiles lux no de. v. significatōe
c. penl. et de pben. c. si. c. ti. dudū i vi. et per cons-
extēdēde. ut in pall. regula odia et sic etia3 ad
creatū post dataz extēdi deberet. **Sz** rñde q
io no extēditur quia licet extēsiō qñqz fiat non
tñ qz fieri ultra nūmāz significatōem vboz tar-
no in l. labeo. **Sz** idē tubero. ff. de supplecti. lega.
pro conclusiōe aut glo. all. zen3. qd statutu3 et
penale ul odiosu seruatur in alio cau ubi ē eadē
ro ul penitus filis de elec. cupiētes i vi. in v oēs
derici. et in aut. ut hi qui obli. perbi. res minoz
s. l. coll. vi. ubi lex penalīs de tutore trahit ad
curatores eadē rōe ut ibi no accu. Idēz nō zēz
s. e. de. in fili dño an. nō placet hec rō licet deter-
minaciō sit uera quia constitutiō penalīs nō ex-
tēditur ex identitate rōis ut dictū fuit i dicta
de. i. nō ob. autentica ut hi qui et c. cu glo. suas
quia glo. illa ē falsa uel ibi sit extēsiō quia tuto-
et curator coiter a iuz parificantur ut dixi i dicta
de. i. et sic pōt rñderi etia3 ad c. cupiētes: hec dicit
pau. va qñ sit pcessiō p uia3 pūilegiū secus dicit
in concessiōe generali ut possit conferre omnia
beneficia uel si hoc hiet a iure coi. qd tunc etiam
p dataz creata includunt i mandatō qz hec con-
cessiō est fauorabilis. lapushic tenet q glo. dices
q de. non h3 locū qñ ppa facit grām ei cui con-
cedit pteze conferēdi. all. de pben. si cui i vi. **Jos**
de ligalimitat lapū intellendo put distixit pau.
di. **An.** dicit q si concessiō est facta specialis per
uia3 pūiliū pcedit glo. tenendo q tenebit i uib3
q de. hec pcedit ex rōe intrinseca sed si concessiō
ē facta per uia3 iuz tñ putat q tūc extēdatur ad
futura cuz hic agatur de modico pūidicio **Arz**
l. fi. c. que res pig. obli. pnt et q j dicitur Si uō
fiat concessiō generalis putat q si concessiō fiat
ab alio q ab hñte pteze conferēdi et tūc qz tan-
gitur pūidiciū terciū non extēditur hec cōces-
siō quātunqz generalis concessa per uia3 pūile-
giū ad beneficia postea creata propter terciū pre-
iudiciū. Si autem hec concessiō fiat ab haben-
te potestatem conferēdi et sic agitur d pūendi

cio suo tñ hec cōcessiō etiā extēdatur ad nouū
creata per illam l. fi. et sic potest intelligi dictum
Pauli. **Glo.** uacaturo querit quid si littere, e-
manassent super uacante an de. procederet. Dic-
q sic et fortius quia tunc nulla est dubitatio: nā
non potest dici uacans qd nondum est creatum
xxxij. q. ij. q. vō de homicidio si aliquis **De**
mū querit illa glo. an procedit de. siue mādātū
fuerit si p r prouideri de uacato sū d uacato cū
clausula qd dixit acceptandū. Rndet q indistric-
te procedit cum eadem sit ratio g et c. de cofir.
uti. uel inuti. cum dilecta et c. **Glo.** post datā
querit quid si paulo post datam sit creatum nō
interueniente magno interuallo an procedet lit-
tera. Rndet q sic all. nō. per Hosti s. c. c. si. **Pro**
hoc all. quia inspiciendum est tps date quo ad
subsistentiā bñficiū sicut inspiciū tps date quo
ad etatem impetrantis all. s. e. si eo tēpore in vi.
et concor. s. e. eam te et de preben. dilectus ij. **Sz**
cōtra hoc facit c. ei cui de preben. in vi. **Sz**
j patebit g et c. **Glo.** creatum i sui pñcipio
querit de exēplis Rndet ponendo illa et clarissia
est. **Demū** in v. **Sz** quid dices: querit quid si
beneficiū olim creatum tpr date fuerit suppl-
sum: sed post datam fuerit renouatum et depōsi-
tum in pristinum statum an in tali locum habe-
bit dispositiō de. ut non comprehendatur all. p
et contra nō s. e. qñ in vi. glo. uidetur inclināz
q includatur dicens q uidetur includi et sic non
habeat locum dispositiō de. in eo all. nō de cōn-
sti. cum accessissent iñ. et q nō po? Hosti. de cen-
significauit super fine pel. glo. all. etia3 pro hac
glo. precipue quia hoc est ius nouum et loquitur
tñ de creato g nō hēt locū i renouato cū ut iñfra
tenebit glo. hec de. exorbitet a iure coi et plus ius-
tificetur a causa extrinseca q intrinseca ut dixit
in gl. prima Idem tenet zen. quia proprie nō di-
citur nouiter creatum q olim fuit de Judeis cō-
sulit et de sen. c. ij cū similibus. **Pro** hoc etia3
all iura dicentia originem attendā. ff. de nouaci-
onibus. l. que id qd ad hoc: quia hec de. restringē-
da uidetur ne ipe diat litteras magno labore ha-
bitas ul acquisitas ar. de renūc. super hoc. **In**
contrariū facit quia prima creatiō fuit extinc-
ta propter subtractiōem beneficii ideo q nō re-
nouatur debet dici noua creatiō non ātīqua sub-
stitutiō de consti. cum accessissent fa. l. fi. c. de re-
mis. pigno **Sed** rñde q licet sit uerum q bñ-
ficiū suppressum non sit in rerum natura uel
esse non censetur quo ad facultatem impetran-
di ut in c. cum accessissent. Non tamen sic de-
bit esse quando renouatio reducat illud ad ius
primum et peti possit. quia renouatio i pristinu
statum reducit de sepul in de. dudum ff. de mio
l. q si minor. **Sz** restō Non ob. alia iura in q all
quia loquuntur de iure priuatorū semel extinc-
to uel remisso qd non reuiuiscit de conse. di. iij.
queris et l. q res. **Sz** aream. ff. de soluci. sed i sup-
pressiō beneficii non est suppressiō iuris certe p
sone priuate quia tātmōdo uacante beneficio
sit talis suppressiō de dona. consultationib3. **Itē**
in illis agitur de obligatiōe que uelut odiosa nō
reuiuiscit nisi ex noua causa sed in renouatiōe

beneficij suppressi uidetur renouatio reducere il-
lud ad ius primuz ideo cedit in gratia. **N**ā et si
littere beneficiales quia odiose sunt sunt restringē
de non tamē amare interpretāde ut effectū care-
ant ar. l. si id q. §. si quis. ff. de dona. iter vi. 7 ux
7 quia zpūm ad beneficia nō ē penitus odiosū
maxie pro paupere nōt compoie. ti. in decre. ca-
plm in fa glo v. sed quid si non est fm zen3. hoc
idem tenet pau. 7 dicit uidendum qd habet 7 d
pe. c. fi. Jo. d. lig. dic q glo. procedit si suppressio
facta fuit ad tempus 7 ex causa aio renouandi.
Si uero sit suppressum ut sic perpetuo duret et
consilio nouiter habito ex causa emergenti ino-
uatur 7 tunc non procedit glo. quia non includi-
tur In litteris: quia oio nouuz uidetur / ratio di-
uersitatis: quia suppressum primo mō non uide-
tur extinctuz: sed cessare iō renouatum tunc cen-
setur idem cum primo l. sed si manente. ff. de. p-
cario. ff. de v. ob. l. inter stipulantem. §. si faciam.
Quā dicitur nouiter creatuz non renouatū
ex quo primo fuit extinctum fm Jo. de lig. dñs
An. dicit q tota uis huius questionis pendet in
hoc an suppressio extinguat ipso iure beneficiuz
seu esse beneficij an solum faciat effectum ei⁹ ces-
sare: zpūm q potius faciat cessare q ipso iurē extē-
guetur. Hoc demonstrat quia hoc uerbo simpli-
ci 7 nuda uoluntate cōtrauēdiendo reuocalescat
ut dicto. c. cum accessisset qd repugnat extinctiōi
ipso iure. Si enim esset extinctuz noua creatio ē
quiretur ut dicto c. dilecto 7 c. uacante d. prebēz
per Inno. e. ti. tue. Hoc etiam patet quia suppl-
sio tacite recipit cōdicionem nisi fructus sup ex-
creuerit 7 nō in c. cū accessissent 7 c. cū M. de p-
stitoibz: 7 sic per consequēs suppressiōis mens
non quiescit in suppressione perpetua. Per hoc
ē all. quia tal suppressio uel p publica utilitatez
est odiosa iuris: solum ope exceptionis tollit bñ-
ficiū non ipso iure ar. l. si tibi. §. quedam. ff. de
pact. 7 nō in uli de trāsla. prela. 7 hoc tenet indis-
tincte cum glo. 7 c. **Q**uā hęc ultima ratio non
uidetur nimis bōa iō alie meliores. **Q**uerit
3 glo quid si sit dubium an beneficiū fuerit cre-
atum ante datam zpūm an post nec alr appz. hic
ponit glo. exemplum si forte eadem die utrūqz
factum est ar. decre. pel. t. s. e. li. vi. quis obtinebit
an impetrans an excipiens contra illum uidetur
q excipiens contra impetrantem: quia impetrās
est ille qui petit beneficiū 7 sic agit g ei incumbit
probatio. l. probare illud ē sibi debitū. l. g. ff. de
proba. 7 de proba. in c. ex litteris: sed nō pot pro-
bare illud debituz nisi necessario pbet illud cre-
atum ante datam g 7 c si nō probat nō fiat exe-
cutio: p eo allat qd nō de senexco. venerabilibz
ad si. li. vi. 7 q ibi nō in glo: pelt ubi petens abso-
lutionē ad cautelaz habet probare q excoicatio-
nem precessit app⁹ sic uidetur hic q habz proba-
re q creatio precesserit datam. phac etiaz parte
all. glo. quia idubio obemus iudicāz pro reo de
proba in pñtia 7 c. ex litteris e. ti. pro hoc etiam
all. decre. cū tu. de testi. fm una lec. **E**x his cō-
cludit q indubijs debet succubere impetrans et
contra eum sūta ferri. **I**n contrarium v3 q i-
petrans debeat obtinere all. glo. quia indubijs d

bemus fauere ei qui habet potiorē gatiā uel hēt
eam a maiore: ut in pall. decre. pe. de preben. si a
sed in vñ sed iste impetrans est huiusmōi g 7 c.
Quā in dubio interpretari debemus potiorē
ut res ualeat q pereat de v. sig. abbate 7 potior p
effectuali executione xpti q q pereat eius execu-
tio. **Q**uā all. glo. quia dato q dicamus ipetrātē
actorem tamē aduersarius est excipiens: s3 quo
ad onus probādi exceptionē reus dicitur actor
ff. de excep. l. i. g. si non probat exceptionem. l. q
post datam sit creatum debet succubere all. pre-
allata iura: non ob. huic rōni si dicatur q illud
qd dicitur excipientē debere probare exceptionē
ē uerz si exceptio sit affirmatiua sec⁹ si negatiua
ar. c. de nō nūa. pecu. l. asseueratio 7 l. si ex cau-
tione 7 l. actor. c. de proba. quia xñdet glo q il-
lud procedet in mera negatiua secus iea que l3
proponatur per uerba negatiua tamē habet impli-
citam affirmatiuam 7 resoluitur in illam: ut in
decre. super hoc de renūc. 7 ita est in casu pro-
posito quia licet excipiens dicat nego tūc extas
se uel dico q tunc non extabat habet implicitam
affirmatiuā in qua resoluitur 7 que probari po-
test scilicet dico post datam creatam Jo merito
tali excipienti incumbit onus probandi fm glo. uel
extra glo. **Q**uā potest dici q excipiens negatiue
etiam si non habet implicitam affirmatiuā habz
probare nisi icāibus expressis i iure ut nō Inno.
d. accu: super his 7 nō de elec. bone 7 est casus d
pñel. c. pri. in vi. 7 nō Jo an. de re iur sine posses-
sione in vi fa. q nō Inno. de offi. del. cū i iure pē-
tus 7 q nō Bar. ff. de v. ob. in illa 7 l. hoc iure et
hanc parte fam. l. q excipienti incumbit onus pro-
bandi l3 finalit glo. all. pro hoc ultimate hec cō-
stō pōndo nomini Jus contra dispositionē iuris
antiq parat 7 inducit exceptionē pūcto cōtra im-
petrantem g sicut olim obtinere debebat ipetrās
ita hodie nisi probet exceptionē per hāc de. iduc-
tam contra regulas iuris antiqui non ob. all. i
cōtrarium: quia fm glo. loquuntur ubi non con-
stat de intēione actoris: sed in casu nostro d illa
cōstat statim ex dispositione iuris facta fide v3
de impetratione 7 uacatione fm glo. quasi uelit
q fundans se ex fa habeat fundaram itēionez
suam nisi excipiens aliud probet fa. q nō Inno.
de dila. p 7 Bar. in l. g. ff. si quis in ius uo. n ierit
cū glo. 7 cor. zen3. nec hēt ob. all. in cōtrariū f3
cum primo illud q dicitur q impetrās debet p-
bare fatendū est sed probat hoc eo quia littera p
prehendit hoc beneficiū et appz hunc esse nisi
apparet q post datam fuerit creatum **I**tem
non ob q indubijs 7 c quia hoc non est dubium
imo certū pro actōz nō ob. et c. venerabilibz ad
si. cū ibi. nō. quia ibi dicēs sentēciam nullam fun-
dat intēione suā super hoc q app⁹ precessit nec
sua intēio est fūdata anteq appellationē cōstat
precessisse. **H**ec autē est fundata eo qd appareat
beneficiū esse creatum 7 proportionalr uerbis
littere. **I**tem ibi est presūptio cōtradictē appē-
lationē precessisse sententiāz quia in dubio gladi-
us spiritualis penetrabilior est actu hōis ut ibi.
nō. 7 de appl. **P**reterea f3 zen. dñs An. dicit hic
q qd putat q hec glo. seruaretur in pratica in

pūit q̄ disputatiue posset dici oppositū. **M**oue
tur quia actoris probatio debet concludere d̄ ne
cessitate de proba. in p̄ntia; sed agens fundat itē
cionem super mandato pape hoc beneficiū inclu
dente ḡ probare habet uerba ip̄ti et mentem ta
lem q̄ in ip̄to includatur. hoc autē non probat
eo q̄ beneficiū hodie sit q̄ non sequitur hodie
est ḡ olim fuit ante datā uel tali tēpore; nec obz
si dicatur ex quo aliud non appareat extrinsec̄
sicut nec presumitur ante sic nec post quia certe
ex quo hoc reuocatur indubium cum in presēti
nō sequatur preteritūz necessario intentio acto
ris remanet dubia. nec ob. etiā si dicatur q̄ d̄ iūz
antiquo istius erat fundata intentio tenēdo op̄i
glo. q̄ de. est exorbitans et inducat nouā excepti
onem et sic excipiens habeat probat ex quo dat
fundamentum iuris antiqui. quia potest hec ra
tio negari tenendo lec. q̄ i. et uel 2° etiam tenendo
lec. glo. uide ff. de duobus reis. l. ij. per Bar r̄ndē
dum est q̄ ualde est ponderandum qualiter ius
nouū disponat aliquid apte agētis aggrauādo
illam circa illa a quibus causatur ius agēdi uel i
cludi uel nō includi in ip̄to uel ip̄tum extēdi ul
non extēdi stante dispositione iuris noui in cas
bus nouis post illam materiam ex qua producit
ius agēdi nouo iuri subiecta et tunc detrahāt iū
ri agēdi nisi accidentia per nouū ius acquisita
assistant et probentur: ut hic. **A**ut nouum ius
stante iure agēdi ex parte rei dispōit nouā ex
ceptionem inducendo et tūc procedit glo. s. hic
f̄s non est casus noster fm̄ eum sed primū; quia
p̄pter concludit q̄ de iure uidet dicendū q̄ glo.
illa non procedit al̄ ad p̄dicta nō per glo. et Bar
ff. de no. ope. nūc. l. non solū. §. sed ut probari
ubi dicit q̄ al̄ ubi ius agēdi uariatur ex tēpore
ul̄ loco quia uniformiter nō cōpetit lo. nec tem
pore op̄z actorē partem loci ul̄ tēporis proba
re super quo fundat intentionē per q̄d̄ dicit ibi q̄
si agens et libellans probet mutuū et nō apparet
an mutuūz precesserit libellū an nō q̄ super illo
libello non potest obtinere condemnationē ar.
de re iudi abbate sane in vi et q̄ ibi nō. nam illud
ius potuit superuenire pendente iudicio quo cān
super eo nō pōt ferri sentētia ut ibi. debz ḡ p̄ba
tio concludere q̄ ante concludatur ius agēdi q̄
libellus sit p̄orrectus ex glo. nō tam duo primo
q̄ ubi intentio actoris est fundata dicēs ius no
uūz excludens ius antiquūz funditus debet illd̄
probare ad hoc optime tex. de ip̄. constitutus: et
hoc inducit ad q̄stionē quā dicit se d̄ facto uidis
se que erat talis d̄ iure cōi scriptūa manu priua
ta t̄no teste. nōta saltem i personali d̄ debitorez
effectum habet instrumenti publici. C. qui po. in
pig. ha. l. scripturas cum auct̄ sua et nō de si. i. ff.
c. ij. **M**odo statutum erat factū bōnōi p̄ quod
data erat noua forma scripture faciēde agebat
q̄s ex scriptura antiqua obiciebatur q̄ non hēz
formam statuti agens dicebat q̄ fuit ante statu
tum conueni? uō dicebat q̄ facta fuit p̄ / modo
fm̄ glo. istam probare d̄bebit q̄ dicit statutū pre
cessisse scriptā et sic re? quia intentio agētis est fun
data fm̄ ius antiquum. credo attendenda uer
ba statuti an dicat nulla scripta priuata ualeat.

sine tali solemnitate quia tūc prima facie exclu
dit intentionē allantis scripturā / et sic agēt et ide
o agentī replicanti incumbit tūc onus probandi
scripturam aīe factam fuisse: secus si dicat statu
tūz nulla scriptura facta p̄ hoc statutūz q̄ tūc
procedit hoc dictū cū prima facie nūc excludit
simpliciter ius agentis et hoc credit uerūz q̄ illo
casu fundata est intentio agentis ut allr et dicēs
formam datam nō uiter allr. ad exclusionēz fun
date intentionis ḡ probare debet sed in casu clez
stante iure nouo et post hoc ius ip̄to manēte ius
requirit ad intentionē aliud. s. q̄d sit creatum tē
pore date q̄d est de intentione agentis q̄d dispōit
circa principia iūz agēdi. **A**d hoc optime de
elec. dudum ij ubi dicens consilium de multo p̄
cessisse concessionē beneficiorū d̄ quibus ibi arta
tur ad probandū. **N**ō ex glo. q̄ ubi stāte ac
tione clara et exceptionis obiectū sūt redditur ac
tio et exceptio dubia obtinet agens et ad hoc all
hanc glo. Bar in l. non solū. §. sed ut probari
ff. de no. ope. nūc. dñs An. dicit circa hoc aduer
tenda duo uerba quia q̄nq̄ ex parte agentis itē
tio redditur dubia circa aliquam exceptionēz ul
probationē exceptionis et debet probare actor
Exemplum statutum est q̄ in tali prato a medi
o citra puniatur pascentes boues ab alia parte
non accusatur quis q̄ boues. **T**icij missi sunt
ad pascua et non determinat pars succūbit actor
Idem potest poni de t̄p̄ Exemplum statutum
q̄ de mense marcij usq̄ ad mediūz licitū est pas
cuari et non ultra. **A**ccuso et prebo q̄ boues **L**i
cij missi sunt in pascua d̄ mense marcij succūbo
nisi alr determinet et probez p̄tē t̄p̄ p̄uibilem ad
hoc l. i. in si. cū l. se ff. de incen. rui. nau. **Q**uq̄
propter exceptionēz et p̄bationē exceptionis actoris
intentio et exceptio rei redditur dubia et tūc si pre
sūptio iuuat aliq̄ alterz p̄ illo fertur sūia **E**xem
plum accusat nobilis uel magnus q̄ intrauerit
palaciū tempore maij factum est consilium quo
t̄p̄ licitum est magnatibus ad palaciū ire fm̄
statuta debet absolui quia alr non determinatur
t̄p̄ potuit delc̄m esse et non esse in casu dubij po
tius presumitur q̄ delc̄m nō fuerit q̄ fuerit. ff.
de proba. l. quo iens §. qui dolo et l. merito ff. p̄
socio et sic p̄sumitur pro eo ad hoc tex. et glo. l. ij.
Et de peti. heredi ubi si contra agentē petitiōe he
reditatis opponatur d̄ titulo et non apparet. an
precesserit licentia ul̄ nō sumitur precessisse ut e
uitetur delc̄m et idem in filiabus. **S**i uero p̄ neu
tro est presumptio ita q̄ presumptio non iuuat
alterum eoz et tūc dicit Bar in dicto. §. sed ut p̄
bari q̄ succūbit excipiens quia ex quo semel i
tētio actoris est. clara si reus non probat. clarē
exceptionem suam succūbit: quia in exceptionibz
est actor ff. de excep. l. i. **I**n hoc dicit dñs An. q̄
aut opposita exceptione intentio redditur dubia
absq̄ alia probatione exceptionis ut quia id de
quo dubitatur requirit ius a parte agentis et tūc
dicit q̄ actor succūbit ut s̄ dicit q̄ glo. dixerit
hic aut patefacta exceptiōe uel obiecta intentio i
ditur dubia ius tamen q̄ exigit plus procedit
ab excipiente et tunc procedit dictū glo. fm̄ eum
et c. **G**lo statuti op. et uidetur q̄ imo impetrā

ti debeat beneficium qd nunc uacat qd post da-
tam fuerit creatur quia ad quicumq casum ad-
aptantur uerba dispositionis adaptatur et dispo-
sicio. l. q. constitutum. ff. de testa. mili. et c. idem
nitatibus. §. pelt de elec. i. vi. sed uba dispositio-
nis apti adaptatur ad casum propositum. nam loqu-
untur de uacaturo ut sic. cum sit uacans def. ex-
pectantis sed certum est beneficium licet nouit crea-
tum nondum alteri collatum uacare g. ex quo
alteri non est debitum ipsi impetranti debetur et
debet conferri et hoc fortificat glo. quia fauorabi-
lior est expectatio uacationis per creationem
q. per mortem g. fortius debet cadere sub appo-
sitione uacaturi all. in ar. accedens de conce. pre-
ben. Nec ob. si dicatur q. ideo non debeat im-
petranti uacatur et sub tali impetratione no ca-
dit: quia poderandum et inspicendum est tempus
date ar. s. e. eaz te cum similibus: q. dicit glo.
q. quantum ad propositum tale tempus inspicien-
dum non est in preiudicium impetrantis sicut nec
inspiceretur in eius fauorem in casu e. conuersos
ut quia beneficium qd tunc exibat tempore da-
te debito modo seu cu solemnitate debita et non
in fraudem impetrantis fuit ex tunc uel sup-
sum non debetur impetranti fm forma capli de
consti. cum accessissent. Item per hoc qd non o-
beat attendi tempus date quatu ad propositum all.
glo. quia si hoc esset uerum sequeretur multa ab-
surda. **P**rimo enim sequeretur q. si impetranti
litteras ad beneficium curatum et aliquod erat
beneficium simplex tempore date et postea effectum
est curatum q. non deberetur ideo e. si impetra-
ret super simplici et beneficium curatum tempore
date postea extingeretur simplex q. uideretur absur-
dum nisi in fraudem impetrantium esset extractio
o facta cui fraudi est obuiandum p. diuor. q. to ad
fi. et de renuc. c. ij. in vi. **I**tem sequitur et si po-
derare tempus date q. si impetraret ad collonem
alicuius et fm tempus date non expectaret bene-
ficium ad illius collonem. ut si ex permutatione
ul. al. fieret alius collonis q. prius o re permuta-
Ad q. tiones q. l. tempore uacationis spectaret q.
non deberetur qd uidetur falsum et absurdum sicut
et precedentia cum in predictis et similibus inspi-
ci debet tempus uacationis et collonis ut pbat cle.
Si de beneficio j. de preben. et c. e. cui. e. ti. li. vi.
Confirmat gl. predicta. q. d. uel super enuata
sequitur et aliud preceteris magis absurdum v. q.
q. si canonicus expectaret prebendam q. no debe-
retur prebenda que surgeret ex sup. exntia fructu-
um cu per id dicatur noua prebenda creati iux.
no. d. consti. cum **D**icitur c. dilectus al. dilectus de pbe-
Item sequeretur et q. in ecclesijs non habet
tibus num non deberetur impetranti fm forma
cle. prebenda aliqua ul. portio contra no de con-
ces. preben. c. pelt i. vi. Hoc confirmari potest et
iuxta dicta per glo. quia dispositio generalis co-
cernit futura: vnde si obligo omnia mea bona n-
solum preterita sed etiam futura subiungitur ob-
lioni. C. que res pig. ob. pos. l. fi. Item per hoc q. d.
in iuris quo ad vim eorum attendi uidetur tempus
presentationis aut uacationis de ap. super eo et
de preben. dilectus. g. creatum post datam debz

attendi. Quapropter ex predictis glo. concludit
q. hec cle. inducit ius nouum in cuius decisione
auctor decretalis fuit forte motus per simile: q. d.
sicut ipta ad lites non extenduntur ad lites ex
ortas post iptum. sic per simile statuit q. ipta be-
neficialia no trahantur ad beneficia creata post
datam et bona uidetur fuisse similitudo: q. litte-
re ad beneficia dicuntur odiose ut et littere ad li-
tes all. de preben. q. uis in vi. per qd concludit glo.
q. est hec mens cle. q. ut beneficium debeat im-
petranti requiruntur duo conuictim v. q. bene-
ficium fuerit i. rez natura tempore date et q. uacat
tempore collonis. ad q. all. glo. l. rutilia polla. et l.
Iulianus. ff. de contrahen. emp. facit s. e. c. si. cu
concor. ibi all. i. quarta glo. **I**dem dicit glo. q. for-
te propter aliud simile potissime auctor decre. fu-
erit motus ad hanc decisionem ex causa extrinse-
ca ne. s. forte creatores beneficiorum traherentur a
creatione illorum q. forte fecissent si uidissent illa
deberi impetrantibus statim: unde ex equitate no
luit deberi beneficium nouiter creatum licet uacat
mouetur quia forte alio non fuisset creatum sicut
in fili ex eadez uel simili eqtate beneficium uacans
per permutationem non debetur impetranti: q. d.
forte alias non fuisset uacatur de re. permuta. c. i.
in vi. et forte citius creabunt cum sciant expecta-
tibus non deberi ar. l. de bo. q. libe. l. ij. et l. cum
opz et in auct. ut libe. de cetero. §. si quis auctz
libertum. Pro hoc etiam facit q. a non obeat illu-
di fundatoribus licentia iuris utentibus in crea-
do q. fieret si impetranti statim deberet et no da-
retur ei cui uellet ar. l. de re. permuta. c. l. f. zenz
remanet g. conclusio glo. q. ista cle. iustificat p.
ab ipellenti et extrinseca et q. intrinseca et ronabi-
lituel finali ca. et ppter hoc dicit q. cle. ista uia e.
uerbo statuimus et non uerbo deciamus. **F**ate-
tur tamen glo. q. cu decre. ista generaliter loquat
non solum habet locum in prima ordinatioe be-
neficij: s. et in ulteriori. **E**xempli si. data fuit gra-
in kl. ianuarij et i. kl. februarj creati beneficia qd
fertur **I**tem per cuius mortem nunc uacat. nam
non debetur impetranti. licet ratio predicta non
deficiat. s. ne fundatores retrahantur et c. Pre-
dicta dicit glo. esse uera quando quis expectat
uacatur ex reservatione seu uirtute ipti. secus
si uirtute canonice sibi collate quia tunc debetur ei
beneficium nouiter creatum forte propter augmen-
tum reddituum de consti. cum **D**icitur de preben. re-
latum et de conce. preben. cum super et sic no hz
locum cle. Ratio quia tunc non debetur ei simpli-
citer uacatur sed cum se facultas obtulerit que
uba et in nouiter creato uerificantur fa. de pces.
prebe. accedens et per hoc e. expedita glo. magna
Sz aduertendum quia si poderemus ratio. extrin-
seca et impellens qua glo. all. at concluderet sola i.
patronis clericis in laicis non: quia per hoc no
deberent retrahi a creando cum creatum etiam
a tempore date in talibus litteris non includeretur
de offi. l. dilectus et d. iure patro. cu dilectus. **I**u-
stificat tamen glo. cle. ex duobus s. libus. s. ex ipto
ad lites per c. fi. de ipte. et ex permiscioe de re. pmu.
c. i. in vi. **I**tem de lig. et pau. uident uelle q. hec cle.
pcedat etiam in picro ronis et sic reguletur a ca

potest imprimi potestas ante presentationem p
c. tibi qui d. x. i. vi. et hec quo ad specificata quo
ad alia dic ut de x. pastoralis. §. i. aut queritur
quo ad perpetuandam iurisdictionem et tunc in
contenciosis dic ut in c. licet vndiq; et in c. grati
de offi. deleg. In beneficalibus dic ut in c. si
super gratia d. offi. deleg. li. vi. et hic per laur. et de
hoc etiam in c. presenti de offi. leg. in vi. et in c. si
cui de preben. in vi. Aut queritur quo ad effec
tum perpetrandi gratiam contra reuocatoriam
de quo i. c. penultimo de preben. in vi. dic ut ibi
quia inspicitur tempus quo ius i. re est collatus.
Aut queritur quo ad imprimendum ius ad rem
et inspicitur tempus date. §. eo gratie. Aut quo
ad ius afficiendi beneficium et dic ut in c. si soli
de concessione prebende in vi. Aut quo ad ius q
rendi ius in re et inspicitur tempus collationis sal
uo eo qd habetur de prebendis si tibi li. vi. pot. i.
breuib; concludere q inspicitur tempus date uel
presentationis uel collationis uel processus execu
toris uel aliud prout suadet ratio subiecte materi
e. Unde si suadet inspicere tempus date illud inspi
citur ut hic cum s. m. i. b. u. s. Si suadet inspicere te
pus presentationis illud inspicitur ut in c. super
eo de ap. et sic de singulis ut patet intuenti et co
sideranti rationem singulorum casuum. Ad suadenda
s. an dispositio extendatur ad futura an ad pre
rita et hec materia est magis legalis q canonica.
Dic ut per Bar. de au. et ar. le. i. l. si ita cui uerba
ad litteram hic refert Jo. d. lig. et dñs. An. sequen
do eum quasi in omnibus licet in aliquibus rep
bēdere nitatur. et principaliter prosequit tres ca
sus: quia interdum dispositio emanat cum uerbis
presentis uel preteriti temporis Interdum cum
uerbis extensis in futurum. Interdum cum uerbis
aptis ad utrumq; tempus. Primo casu dic q
aut tale uerbum proferitur a lege aut ab homine
Si a lege concludere regulam q regulariter respicit
futura quia lex sepe loquitur. l. ariani. c. de he
reticis. Unde legi omnia futura sunt presentia.
Ad hoc aut omnes authenticas q hntur i. c. que
incipiunt. Hodie: fallit primo si lex sit privilegi
ans et non lex cois: quia tunc fin eum non respi
cit futura ut nō in l. placet. c. de epis. et ele. q est
nōndum. C. fallit si lex cois contineat remissi
onem delictorum ut quia dicit statutum q omēs
banniti eximantur a banno soluendo quia in
telligitur de preteritis bannitis non de banniedis
in futurum: et hoc ne lex uideatur dare occasio
nem delinquendi contra. l. conuenire. ff. de pace
dota et decre. ut clericor. de vi. et ho. de. et q nō p
Bar in l. cum lex. ff. d. legi et per Ry. po. Richar
dum malumbram in l. leges. c. de legi. Ex hoc
patet q si statutum dicat q instrumenta in qui
bus est confessio guarentigie habeant executionē
paratam uel q instrumenta de quibus soluta est
gabella habeant executionē paratam intelligitur
et de his que post legem sunt confecta. Si uō
ab homine tale uerbum pntis uel preteriti tempore
proferatur tunc regulariter non trahitur ad fu
tura. l. si colono et l. cum stipulamur. ff. d. v. ob. fal
lit primo si in dispositione apponatur hoc uerbum
potest uel aliud extensiuum: quia tunc extenditur

ad futura ff. d. le. i. l. si ita qd ubi si lego Ticio q
tum capere potest habebit illud ne dum q capet
potest tempore testamenti sed etia q postea. C.
fallit quando tale uerbum presentis temporis uel
preteriti emanat circa dependentia mere a defūc
ti uoluntate: quia tunc respicit futura. ff. de le. i.
l. talis scriptura. §. i. al. si. ubi si testator dicit
omnia legata que feci in hoc testamento i quibus
dies non appositus uolo q presentur in pascate
non solum intelligitur de legatis factis tunc sed
etiam de factis postea in eodē testamento aut co
dicill. illo testēto pfirmatis. C. fallit si uaria co
tingit circa eandem rez uel habetur loco eiusdē
rei ex d. spositione defūcti: quia porrigitur ad fu
tura: ff. de alimē. et cibaz. lega. l. mella. §. i. ubi si
testator legat libertis alimenta que unius presta
bat non solum debentur illa que prestabat s; te
pus testamenti sed etiam in eodem testamento a
utque prestabat post fm tps mortis. Quar
to fallit in his in quibus agitur de modico pre
iudicio quia tunc porrigitur ad futura. l. si. et ibi
nō i glo. et que res pigno. obli. pos. ubi si obligo
bona mea intelligitur et az de futuris / quia i pl
non obligor soluere q. soluere totuz debitū quo
soluto cessat obligatio ad bona tam presentia
q futura et c. Quinto fallit si sit in dispositi
one adiecta a qua dictio notans seu determinans
tempus ut ē dictio tunc l. iij. ff. d. condit. et demonstra.
et l. tutorib; ff. de testamentaria tutela. Sexto
fallit si id qd in futurum ordinatur accedit pri
mo non autem est ei eque principale. l. si. §. si. ff.
de libe. lega. fm Bar. in l. si ita dñs. An. placet
q dictum est ex dispositione legis. In dispositio
ne autem hominis dicit Bar. dicta procedere
quando additur dispositio alteri materie ul qua
litati q illi que respicit capacitatem eius cui quo
disponitur: quo casu dicit tenendum qd est dictū
post eū saluo quā circa casum l. talis scriptura
quia dicit q de illo non debet fieri fallentia de p
se sed cadit sub illa ubi in materia contingit ali
quid addi in futurum circa id qd est idē uel qd
reputatur loco eiusdem. Si autem additur
dispositio materie uel qualitati respicienti capa
citatem eius cum quo disponitur et tunc n attendi
tur tempus dispositionis s; tempus quo materia d
bet ad personam applicari ideo futurum post di
spositionem testamenti uel aliam cedit dispositio
quia uidetur suspensa uoluntas ad tempus quo ap
plicari debet ad personam ut est casus i. c. ei cui
de preben. in vi. C. casu principali quando ema
nat dispositio cum uerbis i futurum extens et tunc
si uerba extensa in futurum respiciunt dispositionē
respectu subiecte materie et accidentium totā dis
positionem extendit in futurum et illi cedunt etiam
po. esset iata. ff. de contrahen. emp. l. nec emptio
ubi si uendo tibi futuros fructus comprehen
duntur fructus postea creati. Si uero tale u
bum futuri addicatur in dispositione alicuius ac
cidentie uel qualitati circa substantiam materie
super qua fundatur dispositio et tunc restringit
ad subiecta pntia l. z qualitate futura ut l. si. ff. d.
le. i. in glo. in uerbo omis et in l. a filio §. i. ff. d. ali
men. lega. ff. de au. et ar. lega. l. si qd legauit. Et

ex isto membro habetis intellectum de quia de isto est hic casus ex quo appz futurū Jo. de liza dicit per predicta uerba Bar. in l. preall. l. si ita qsi testator legat omnes res que possunt repiri florentie q res ille que tunc deerant florenti non uidebatur legare l3 postea sint reperte: quia uerbum potest extensiuū in futurū ad uerbū repēri rēferē et sic illud tantū extendit et nō aliud. Per predicta etia dicit q si testator dicit i testamēto si non ualeat iure testamēti ualeat ut ualere pōt: quia uerbum potest est extensiuū eius ad qd refertur et refertur ad uerbū dispositiuū ualeat non ad uerbū condicionatum si non ualeat. idō si contingat testamentum rumpi agnatione postu mi post factum testamētum illa clausula nihil o perabitur f acit qd ipse nō i l. i. ff. de iure codicil orum et c. de libe. preteritis auctērica ex causa secus si dixisset si non potest ualere iure testamēti ualeat et c. ut appz ex predictis. **3°** casu pīcipali. quando dispositio profertur simpliciter et tunc dicit q interdum cōcernit nomē collectiuū. et sup eo fūdat. Inēduz super iure uli qd unitū ē et interdum hoc profertur sub oīone particulari. Interdum et 2° sub orōne indefinita. **Primo** casu concernit nomen collectiuū et super illo fū datur et tunc extenditur ad futura particularia q illi collectiuo subijciuntur. ff. de le. i. l. grege. ff. de le. f. l. si peculiū ubi si lego gregem uel peculū non solum aīalia uel res tepore legati existētia debentur sed etia postea peculio uel gregi sub missa. **2°** casu quando est fundata super uni uersali iure qd unitum est: Et idem ut in ci quia circa d. priuile. ubi si papa ex priuilegio concedit decimas extenditur ad futuras. **3°** casu quādo sub oīone generali: ut lego uniuersas res meas et tunc restringitur ad presentia ut l. si. ff. de le. i. l. si mādauero. **4°** is cuius. ff. mandati ubi publicis bonis publicantur presentia et nō futura fm Bar. hec uera sūt regulariter. **5°** fal lit primo nisi ratione accessionis aliud inducat qd patet in offerente se et sua quia oblatio intellē gatur non tantum de preteritis l3 et de futuris xxv. q. i. ut lex contineat ubi per glo. et Arby et nō de succes. ab intes c. si. sec. si offert bona sua tantum quia oblatio tū intelligitur d. presētibz p dicta iura et per ibi nō per Arby. **6°** fallit 2° quando agitur d. modico preiudicio ut dicta. l. si. C. que res pig. ob. pos. ff. pro socio. l. si societa tem sic posset intelligi ff. de serui. rus predi. l. si seruitutes. **7°** casu quādo oratio est particu laris et tunc si id qd cedit de futuro uenit: ut ac cessio ad id qd principaliter d. spsitioni supponit et ad illa refertur dispositio alis secus. ff. de le. i. l. q i rez et si. l. ex toto et ff. de usufruc. l. itē si ad buc. **8°** i. ubi si lego fūdū incrementa postea ad fū dum superuenienta cedunt legato: ut est tex. cuz glo de priuile. cū capella. **9°** casu quando oīo est indefinita et tunc si agitur de modico preiudi cio comprehendit futura ut dicta. l. si. C. que res pig. ob. pos. Si uero de magno idē si potuit pre uidere oīa futura l. si. ff. de serui. urba. predi. ubi si impono seruitutez nelūbz officiat ut intē nō solū respectu presentis edificij sed et futuri quia

videndo domum pōtuit hoc cogitari. Si uero ageretur de magno preiudicio et non posset pre uideri tunc nō trahitur ad futura. ff. de au. et ar. le. l. si ita et l. si stipula. **10°** i. ff. d. v. ob. et l. si a colo no. et ti. **11°** Ex istis potest inferri decisio ad multas questiones. **12°** Primo quia si fertur sen tentia excoicationis in populum non solum liga bunt presentes: sed et postea illuc ueniētes durā te interdico ut scribit cal. in tractatu de eccāc. in terdicto: sed forte hoc nō pōcedit in snia excois per scripta in c. romana. **13°** i. uniuersitatē de sen exco. unde in alia dispositione facta d. ppo pō cederet: ratio quia est nōmen collectiuū et sic tra hitur ad futura sub eo comprehendēsa ut dixi. Itē si lego nepoti unā partē bonoz intelliget de vna fm tempus testamēti: quia est nomē generale se cus si dicerem lego unam partem hereditatis q a ē nomen uniuersale ideo comprehenditur sub eo pars augmentata de quo per Cy. i. dicta. l. pla cet et c. de pac. l. si. **14°** Item patet q si quis obli gat sua bona constituens se precario nomie pos sūdere non solum presentium sed futuroz refer tur possessio quia agitur de modico preiudicio ar. dicta. l. si. C. que res pig. ob. pos. et ibi per Bu triga. **15°** Item q promittens coquere panē Ti cio et familie nō tenet fālle postea augmentata: qd agitur de magno preiudicio: et non potuit preui dei de qua questione per Jo. an. in ca. quanto d. censu et per Butriga. in l. si. C. de sacrosanc. eccl. **16°** Et est questio Bar. brix. que est dñicalis incipit Quidaz pater familias Et idē si cuilibet cano nico sancti laurentij legata sūt x. pro anniuersa rio annuatim et postea augmentatus est numerus ad xx. cum prius essent x. de quo in l. non modus. C. de fui et hoc de f. principali. **17°** Ad terciū et ultimum principale et cuz isto dēlarabitur mate ria de. principal. v3 in casu ubi a rescribente i be ficialibus aliquid ponderatur in substantia ul ac cidenti: siue circa personaz grauataz siue circa rez siue circa materiam beneficij siue circa perso nam honoratam: quo tempore talia exiguntur existerē. **18°** Circa qd dicit aduertendū i quolibz ipso fa uel quattuor tēpora. **19°** Primū tēpus date **20°** Secundum presentationis ipri. **21°** Tercium recepti onis ipri. **22°** Quartū uacatōis. **23°** Quintū collōnis ut patet de ip. tibi qui i vi. **24°** Hoc pmissio dicit quat tuor uidēda. **25°** Priō quo tpr exigat qualitas in grauatīs a rescribente ponderata. **26°** Secun do quo tpr exigat is aut matia bñficij. **27°** Qd de qualitate erga materiam requisita. **28°** Qd de qualitate erga personaz honoratā. **29°** Ad p mum uerbi gracia mandatur alicui puideri de beneficio spectante ad collōnez epi florentini quo tempore requiratur q spectat ad collōnez eius: glo. hic innuit q sufficit q spectet f3 tēpus uaca tionis seu collōnis beneficij licet non spectet f3 tē pus date all. de. **30°** Si de beneficio f3 itellctū glo. j de preben. fa. de preben. ei cui in vi. et hoc apte et glo. in dicta de si de bñficio in vbo existit q placet dño An. et idēz hic Buil. quia tēpus uaca tionis debet attendi ut in c. ei cui secus si fm tē pus date spectet ad eius collōnem l3 postea dñje spectare ante collōnem epi florentini intendit g

nare ep̄m florentinum ⁊ non alium ut dicit glo.
in dca de. si de beneficio ⁊ sic ponderant temp⁹
collōnis ideo si tūc qualitas illa non adest nō uē
dicat sibi locum īptum: nā rescribens ponderā
qualitatem in grauato uidetur ponderasse fm tē
pus quo grauamen applicatur ad exercitiū gra
uati qđ est tempus collōnis cum illo tēpore gra
uetur in eo: quia tollitur sibi libertas alteri cōse
rendi de īp. mandatum nec ob īpredictis si di
catur qđ deuoluta potestate conferendi ad alium
ille subrogatur loco primi in potestate conferēdi
⁊ sic in grauamine consecutiuē: ut li. pe. ecclia l. ij
de conse. di. i. fabrica quia rīde qđ hīc ⁊ non sub
rogatur loco primi i hoc accidentali grauamē
contra intentionem pape cuius intentio non fuit
alium grauare: qđ uerū putat dñs An. nisi i frau
dem expectantium aliud fieret quo casu saltem
affectis manibus collato: ei non proficeret talis
collō potestatis conferendi in alium ar. decre. qđ
to d̄ diuor. ⁊ maxie appposito decreto in forma
consueta decernente irritum qđ in fraudē expec
tantis a quocūq; quauis auctoritate contingeret
attentari ⁊ per hoc teneri Pau. in de. si de bene
ficio: qđ si facto ep̄i grauati eo sciente grauamen
ius conferendi ad alium est traslatum transibit
beneficiū ad donatarium cū causa sua ⁊ onēz
durante fa. de reli. do. quia mōm ad hoc cle. i. d̄
supplē. ne. pla. Non ob. p̄ si dicatur debere īpici
tempus date quia fm illud tempus oritur oblo
ex īpto de īp. eam tēz quia ad ea sola de quibus
cogitabat rescribens tempore cōcessionis īpti ex
extendi uidetur de īp. nonnulli ppter que Buil.
huic disputationi reliquit: quia nō pcedūt. Nec
obstant quia quando qualitas certo tempore ue
rissimiliter est ponderata sicut quando scribit ad
collationem alterius cum intentionis est īscribē
tis tunc illum soluz ad cuius collōnē scribit gra
uare ⁊ grauamen pōderasse fm tempus collōis
sed iura pcedā i alijs casibus ⁊ quo ad alia lo
quuntur ut ex eorum tenore appz ⁊ procedunt
predicta maxime si beneficiū spectans ad eius
collōnēz f3 tempus date ex post facto cessaret p
uiam enūciationis: quia nō uidetur illius a quo
fuit enūctum. ff. de i. iuris non uidet f3 zen3 et c.
Ad fm quo tempore exigatur materia bene
ficij quo ad rem. glo. hīc ui. letur uelle qđ nō debz
de puncto numeri attendi tempus date nec suffi
ceret tempus esse creatum tēpore uacationis. p
trarium tenuit s̄ dñs An. Ideo dicit aduertēd
formam īpti in futuro non solum respectu quali
tatis beneficij aut alterius accidentis: sed etiā re
spectu substantie cedit īpto in futuro in substantia
⁊ sic attenditur tempus date: sed tempus uaca
tionis siue uarietur in substantia tempore date d̄
non esse ad esse sūi ep̄ dñmō fraus cessat ⁊ affec
te nō sint manus quo ad supprimēdū potestātē.
Exemplum si mandatur prouideri cum se facul
tas obtulerit hec gratia est in futuro extensa etiā
respectu substantie corporis: quia facultas se offē
re potest per creationem beneficij beneficiū ḡ
creatum post datam gratie submittitur ⁊ nō h3
locuz hec cle. per qđ glo. hīc dicit qđ si aliquis ex
pectat ex canonica uel ex receptione in canonicuz

fm practica. c. relatu3 de preben. ⁊ c. clerice eo ti.
in vi. q. talis potest petere beneficium ēt post rece
ptionem creatum: quia canonico non debetur
simpliciter uacaturuz: sed cum se facultas obtu
lerit hīc est qđ ei debetur prebenda per augmen
tum fructuum uel reddituum creata de p̄bēre
latum: ⁊ c. dilectus de consti. cū **N**o per predicta
dicit hīc Pau. qđ si pro aliquo recepto in canoni
cum a caplo papa scriberet ⁊ manderet prouī
deri ex ui receptionis etiam si papa confirmaret
receptionē auctoritate apostolica qđ in tali mā
dato ēt ubi ageret ex uiribus mandati ⁊ īpti i
cluderetur beneficium post datam creatuz: quā
a illud īptum recepit intellectum a nā oblonis
surgentis ex receptione in canonicum p̄cu^o exe
cutione emanauerat que obligatio extenditur n̄
solum ad uacaturum: sed quocūq; alr facultas
se obtulerit. Nam licet talis diceretur receptus
auctoritate pape de īp. cum aliquibus i vi. tam
i prebendis pretendit ius ex n̄ īseruatione: sed ex
receptione ideo futurum post datam creatuz in
cludit. Per predicta etiam dicit Pau. qđ si man
detur alicui prouideri in forma iustitie fm formā
c. cum fm de preben. de etaz ⁊ quali. accepim^o qđ
cum tale ius non creetur ex litteris: sed ex recep
tione preambula ad ordines ex qua surgit oblo
non solum ad uacaturuz: sed etiā cū se facultas
obtulerit ideo debetur etiā post datam litterarū
iustitie creatum. **P**er predicta etiam dicit dñs
An. qđ si papa contulisset canonicatuz ⁊ manda
ret prouideri de prebenda uel mandass3 prouī
ri cum esset in canonicū tā receptus cum tunc ta
li competat ius duplex agendi unum ex uiribus
litterarum aliud ex dispositione iuris: quia cano
nicus est ⁊ non debet esse sine prebenda: qđ si age
ret ex dispositione ⁊ uiculo oblonis a iure dato
quia fm illud debetur sibi cum primum se facul
tas obtulerit consequitur etiā post dataz creatū
sit ḡ cautus expectans in prebendis: quia potēit
illudere istam cle. si instat ante ut recipiatur i ca
nonicuz ⁊ eo recepto ex uiribus receptionis agat
⁊ non ex uiribus īpti ⁊ sic consequitur benefici
um post datam creatum pro hoc quia nō debet
esse minoris auctoritatis receptio facta auctori
tate apostolica qđ auctoritate inferioris. ar. dca
c. ei qui qđ est nōndum fm eum. **I**nterdu3 re
scribens solum suspendit in futuro aliqđ accidēs
circa corpus beneficij ut quia mandat prouide
ri de uacaturo ⁊ tunc considerandi sūt cas^o duo.
Primus quando qualitas uel accidens uari
atur de non esse ad esse. **C** quando econtra.
Ad primū si querit quo tēpore exigat qualitas
hec uacationis. Dic quod sufficit quod adsit tē
pore uacationis ⁊ hoc: quia ad hoc īptuz est i fu
tuz extensum. Sed hīc est unū dubium an bene
ficiū dicatur uacare eo ipso qđ est creatum et
uidetur qđ non nisi salte3 una uice fuerit collatū
quia uacare proprie dicitur beneficiū eo qđ spōso
priuatur: quia priuatiua qualitas ista uidet^o exi
gere habitum sponsi p qđ uidetur qđ in beneficiū
ante datam creatum qđ nulli aliq fuerit collatuz
non includitur in mandato de uacaturo. uel de
futuro uacante. Credit tamē contra per istā cle.

quia uacare intelligitur siue spōsem nūq̄ huerit siue habuerit et sit mortuus ad hoc de transla. p. la. inter. Si autem querimus quō tempore extingatur esse beneficii quādo sic est gratia respectu qualitatis in futurum extensa et ueritas est q̄ extingatur fm̄ tempus date ut hic est casus: quia si illud tēpus dispositio ip̄ti applicatur ad materiā op̄z q̄ illo tempore detur esse materiē nec ob. q̄ suspensa sit dispositio per participiū uacatur: quia suspensa est solū in hoc accidenti uacationis non in substantia corporis beneficii imo principaliter ponderatum est esse beneficii: quia uno suspensio reliquum purum relictum ē ex vi sermonis de presūp. c. nonne. et hoc est uerū indubitanter si creatum est: et nūq̄ ordinatū fuit p̄l tenet hic glo. q̄ etiam si creatū fuerit post datā et alteri collatum medio tempore et postea uacet ita q̄ nō im̄eat. **S**ecunda collatio adhuc vi litterarum hoc non debetur: quia cū tūc t̄p̄r date non extaret non potuit gratia ad illud applicari ideo q̄quid de eo ex post facto contingit amplius gratie non submittitur que causat a uoluntate mandantis: et adeo solum fm̄ t̄pus mandati et non postea unde ad illud non extenditur ex quo aliter respectu corporis beneficii non est in futurum extensa. **2** casu quando e contra contingit uariatio d̄ esse ad nō esse: ut quia erat creatum fm̄ tempus date et postea suspensum. et hic dicit glo. q̄ hoc beneficium non includitur ul' saltim eximetur a litteris et sic attenditur tempus uacationis et conferri possit. tamen hoc uerū nō si suppressio facta esset i fraudē expectantis. Hoc tenet hic zen. q̄ papa simpliciter scribendo non tollit potestatem supprimendi sicut nec conferendi de preb. dilectus de concess. preben. c. i. §. ex p. te in vi et ut sic mandati intelligatur re in eadez forma manente ff. de annuis legatis l. rem legata fm̄ zen. **3** a. dicit q̄ glo. procedit quādo alteratio contingit re ipsa absq̄ ministerio hominis si autem fiat hec suppressio hominis ministerio inferioris per uionem: uel aliter non potest preiudicare spectanti maxime si per inhibitionem et decretum est affectu ad hoc extrauag. benedicti sedes apostolica nec est necesse q̄ fiat mentio alterationis que fit per hominem de beneficio per superiorē referuato all' scripta. Jo. an. et Archy. de preben. cum de beneficio i. vi. Jo. de fan. dicit q̄ si mandatum fuit simplex sine decreto et nihilomin' iussit p̄cessus executoris affectiuus glo. dicit uerum quia mandatum ordinatur solum ad obligandum collatorem personaliter ut impediatur actum suppressionis quo casu dicit q̄ si causa legitima supprimit cessante fraude ualeat suppressio sicut ualeret alteri facta collatio. d̄ preben. dilectus. **S**i autem supprimit in fraude hec suppressio non potest habē iustam causā et sic suppressio nō ual3 per nō de consi. cūz accessissent et sic beneficium deberetur expectanti. Si autem suppressione precedit decretum uel ali' processus executoris affectiuus: et tunc pōderada est forma decreti: quia si cōcludit ad ligandā manus supprimentis etiā quo ad actum supprimendi locum habet dictum. **4** a. al' s. procedit dictuz

glo. Nec ob qd nō Jo. an. in preall. c. cum de beneficio: quia ibi specialiter fuit inhibita alteratio beneficii et inhibito fuit specificata pape. vnde an nullat fortius q̄ inhibito executoris de cōces. p. ben. c. i. in vi. et scribit Jo. an. de concess. preben. p. nitur per qd appz q̄ dictuz Jo. an. potius fa. p. et hoc placet dñō Jo. an. **S**ed est dubiū quid si ante datam ordinatum fuisset d̄ creando et p̄ datam fuisset creatum an hic includeretur i litteris. Pau. tenet q̄ non: quia uoluntas non sufficit ubi op̄ est facto de eo qui iuit in pos. c. i. et d̄ ap. si a iudice in vi. **Q**uid de beneficio creato ante datam: sed dotato post. Pau. tenet q̄ non uidet creatum ex quo nō est dotatum de conse. eccle. uel alta. c. cum sicut: hec sufficit et c. **A**d ē cūm quid de qualitate erga materiā beneficii requisita ut quia scribitur de curato et tunc temporis nō est sed postea ē s3 ex post facto d̄ s̄t ul' scribitur de beneficio consueto cōferri clericis secularibus et similiter tempore date non est. uel ē et postea d̄ s̄t uel scribitur de beneficio certi ualoris et tunc non est illius ualoris sed ex post s̄cō fuit uel erat sed d̄ s̄t: glo. hic aperte tenz q̄ nō inspicitur tempus date: sed tempus uacationis iō post datam curatum includeretur sub mandato de curato. Hoc tamen uidetur contra hāc de. q̄ a qua rōne beneficium nō exis quo ad corp' beneficii non submittitur gratie eadem rōne nō existens quo ad qualitatem arguendo de parte ad totū de offi. dele. pastoralis. §. i. l. que de toto. ff. de rei uen. prop̄ que glo. hic uoluit dicere q̄ de. ista non in se haberet rōnem quia idem deberet esse in non exite respectu substantie uel in nō exite in qualitate a rescribente ponderata. dñs Jo. de fan. conabatur ostendere rōnez diuersitatis inter predicta et sic iustificare de. q̄a ubi a principio mandati deficit substantia beneficii non ipe rit iptum aliq̄ subiectuz super quo se possit fundare in subsistendo ideo necessario euanesceat i fō iure a beneficio non est fm̄ tempus date et sic superueniens esse beneficii non ualidat quo ad illd̄ gratiam nullam. Ar r̄e non f̄r̄matur de i iuris in vi. ubi autem beneficiuz est in esse licet nō habeat qualitatez reperit iptū aliud subiecti saltē in substantia super quo fundatur licet ḡ ex toto deficiat qualitas gratia non deficit i pō iure licet interim cesset et qualitate expectet qua superueniente ad illud applicat. Hoc dictuz nūq̄ placuit dñō An. ut ipse hic scribit quia sicut defect' subiecti beneficii facit euanescere gratia: que subiectum respicit ita et effectus qualitatis a rescribente ponderate facit deficere gratiam et euanescere eam a subiectis illam qualitatem nō habentibus ff. de re. du. l. si ex agnatis ff. de noxa. l. i. delictis. §. si extraneus. ff. de neg. g. l. i. iō dicit q̄ i hoc uidetur sibi aliter fore dicendū. v3 ut q̄d d̄ dicat glo. exigitur qualitatem subesse fm̄ tempus date nec sufficiat qualitatez ex post facto superueniente hoc demonstrat per remotionē subiectoꝝ glo. que dicit non habere ob. **P**ro cuius declaratione dicit aduertendū q̄ interdū cōtingit qualitatem uariari a tēpore date de nō esse ad esse ut quia mādatur prouideri de curato et id qd a p̄n

cipio erat simplex est ex post facto factis curati
et ad illud se non extendit gratia ut hic arguen-
de substantia ad qualitate et hoc uoluit alibi glo.
nobilis in cle. Si de beneficio. de preben. in vbo
caplin et clarius ibi Pau. ubi tenet qd si benefici-
um alteretur in qualitate de mo^o eligendi et con-
firmandi ad modum conferendi ut quia manda-
tur prouideri de collatione et tempore date non
erat collatum ex post facto est factum qd tale non
includitur all. de preben. cum i illis. Si. et cle. i. e.
ti. et idem dicit Pau. si alteretur de modo prese-
tandi ad modum prouidendi. Sed hoc uidetur
contra dicta superius ubi dictum est qd si qualitas
concernens personam grauata alteretur qd non at-
tenditur tempus date sed uacationis ut dicta cle.
Si de beneficio: qd uidetur contra predicta p^{re}ie-
xnder qd quedam est qualitas que concernit na-
turam beneficii tantum. Quedam que concernit
personam grauata tantum. Quedam mi-
xta que concernit grauata simul et nazaz bene-
ficii. **P**rimo casu dicit attendi debere tempus
date ut non includatur beneficiu ex post facto
assumens qualitate requisitam a rescribente:
exemplum patet ex supradictis. **C**asu dicit
attendi tempus uacationis ut dixi s^o et exempla
posui. **C**asu quando est qualitas mixta ex-
plum mandatur prouideri ad collone epi florenti:
ista qualitas respicit personam grauata hinc est
qd dicimus: p^{re}ator: collator: uel elector respicit
etiaz naturam hinc est qd dicimus beneficiu col-
latum electu: uel presentatu: ut dicto. c. euz
in illis. **A**duertendum qd hoc casu quia si co-
tingit uariatio ex parte persone quia stante man-
dato ad collone: epi ex post facto superuenit ad
collonem qd a principio non erat qd cum prius
erat collatu: ita qd uariatur tantu ex pte pso-
ne et tunc dicit qd attenditur tempus collonis per
ea que supra dicta sunt: quia qualitates istaz re-
spectu grauate persone rescribens uidetur pond-
rasse s^z tempus actualis grauaminis. **S**i at
uariatio contingit ex parte nature ut quia bene-
ficiu prius erat electiuu stante mandato de be-
neficio ad collonem epi postea illud est factum
collatiuum quia tunc uariatio contingit princi-
paliter ex parte nature illud non includitur: qui-
a illa qualitas attenditur fm tempus date: et sic
debet intelligi glo. in dicta cle. si de beneficio. **S**i
autem contingeret uariatio mixta ut quia pen-
dente mandato ad collonem epi beneficiu electi-
uum ad electionem alterius est effectus collati-
uum ad collationem istius epi et si credit qd inclu-
datur ex quo contingit uariatio ex parte natu-
re per illa dicta superius. Hoc uerz quando contigit
uariatio de esse ad non esse: ut quia pendente ma-
dato de curato tunc curatum tempore date
efficiatur postea simplex tunc credit qd deficeret
gratia cessante fraude cum intentio pape fuerit
istum habere curatu: ad hoc de prebe. cui de si
in vi: et sic concluditur qd in qualitate respectu p-
sone grauate attenditur tempus uacationis quo-
cunqz uarietur. In qualitate uero nature uel ee
beneficiu si uarietur de non esse ad esse attenditur

tempus date. **S**i e^o de esse ad non esse attendit
tempus uacationis cessante fraude uel alio actu
manuum effectiuo quo ad potestatem sup^{re}me
di substantiam uel qualitate. Per predicta deci-
ditur qd hic tetigit Guil. et non decidit v^z qd si be-
neficiu ex ualore suo non cadebat sub gratia
qd istud non debebitur quia uariatio contigit cir-
ca qualitate in natura beneficii: secus si uariet
de ualore proprio et proporcionabili ipso ad ua-
lorem incongruu quia attenditur tempus uaca-
tionis et non sufficit illud fuisse in ualore congru-
o. semper intelligendo cessante fraude: et hec suffi-
ciant de 3° principalia. **A**d quartum et ultimu
membru scilicet qd de qualitate respectu persone ho-
norate requisita an habilitas eius in qualitate at-
tendatur fm tempus date / an s^z tempus uacati-
onis: et hic punctus est ualde difficilis cum diffi-
cultas pendet ex intellectu duorum cap^orum ip-
sorum simul. scilicet si eo ipse de ip. i. vi. et c. ei de
preben. c. li. **S**uper cuius solutione uariant a-
tiqui et moderni. Naz in ponderanda etate tex-
dicit in c. si eo tempore poderandu tempus date
c. ei cui dicit attendi tempus uacationis Jo. an.
pro solutione et concordia iurium predictorum po-
suit tres solutiones in dicto c. ei cui in glo. quaru
quibet hic examinat d^{ns} An. finaliter tenet fana
solutione in ordine ibi positam in glo: quam sic
declarati: quia interdum mandatur alicui prou-
deri de beneficio expressis certis qualitatib^z qua-
rum alique exigunt determinata qualitate et
atteditur necessario tempus date quia tunc si p-
sona est inhabilis etate ad aliqd beneficium de-
specificato necessario quo ad illud ipso peccat
in surreptione quia impetrandu determinate su-
per tale uidetur se asserere abilem ad tale et si
tunc temporis est inhabilitas ipso est surrepti-
ciu et per consequens debet inspicere tempus date
quo ad ualiditatem ipso cum illo tempore surri-
piatur ut dixi s^o unde superueniens abilitas si
ualidat ipso in ea parte in qua fuit surrepti-
ciu et sic inualidum ideo remanet inualidu quo
ad illam et quo ad alia in quibus non est inficio
ualida. Ex quo non qd ubi ipso comprehendit
plura que sunt sepeata etiam in beneficiabilibus
surreptio in uno non uiciat totu ipso imo remanet
ualidum in ea parte in qua non est surreptio ut
est cas^o nobilis in deo c. si eo tempore. Interdu ma-
datur prouideri non expressis qualitatib^z ut qd
mandat prouideri de prebenda tunc posito qd i ec-
clesia sit sacerdotales et non sacerdotales non pot-
dici ipso inualidum quia illud mandatu g^{ra}uif
intelligitur ciuilitate ut uideatur mandatu de eo
beneficio ad quod est abilis et qd illud conferatur
ad qd reperietur abilis. et sic si qd uicium dicat
esse non est uicium surreptionis: sed uicium capa-
citate uel incapacitate. cum autem disputatur
de uicio capacitatis uel incapacitatis non dato alio
uicio rescribens uidetur ponderasse capacitatem
uel incapacitatem fm tempus quo beneficium
ad personam honoratam debet applicari: quia
fm illud tempus prodesse aut nocere poterit be-
neficio capacitas uel incapacitas persone. ff. de l.
q^u si ita et dixi s^o. Nam si testator legat **L**icio

quantum capere poterit non inspicitur tempus te-
stamentum sed quo ille capere debet post mortem et ita
erit hic et sic inspicitur tempus vacationis quo te-
pore potest fieri et non ante et ita intelligitur et
cui de preben in vi. et sic dicitur quod consuevit transi-
re legendum per hoc inferri quod si in terminis de-
creti. et cui expressisset qualitatem impetrans idem
esset ibi quod incisi eo tempore et contra si in finis
et si eo tempore non expressisset qualitatem. Ideo
esset quod in c. et cuius si impetrasset expressis qua-
litatebus facta mentione de defectu etatis: quia
tunc surreptio cessaret dicebat quod in terminis et
si eo tempore attenderet tempus vacationis et
refert Jo. de lig. dicere in l. c. et cui quod quidam
scholaris suus qui fuit dominus Jo. de fan. doctoris d.
An. et dicit se audivisse a quodam hispano qui in-
terfuit disputationi quod impugnabat hanc soluti-
onem per duas rationes. Primo quia mandatum
simpliciter factum de prebenda in ecclesia ubi sunt
sacerdotes et non sacerdotes equipollet man-
dato providens de prebenda siue sit sacerdotalis
siue non et sic non est differentia an fiat expressio
qualitatis an non: quia expressio eorum que insunt
nihil operatur. C. de fideius. l. non recte et de elec. c. l. i. vi
cum ibi notis. Quia si in casu c. et cui pape
fuisse etas expressa non mandasset verisimiliter pro-
videri de sacerdotali siue si tacite fuerit de illa pec-
cat imputum in uicio surreptionis: sicut et in c. si eo
tempore et per prius debet esse nullum imputum pro-
pter hoc Jo. de lig. dicebat aliud in mandato alie-
nationis: ut in c. si eo tempore aliud in mandato ge-
neris ut in c. et cui ratio colligitur ex notis in l.
cum his. §. si. ff. de condi. inde et l. meum. §. duo
bus. ff. de leg. i. §. quod in obligatione generis nil a prin-
cipio est in obligatione secus in obligatione alternativa.
hoc impugnabat dominus Jo. de fan. quia si rationes
predictam utrobique debet inspicere tempus vacati-
onis: quia rescribendo de uacatu conditiona-
liter intelligitur rescribere si uacabit ueniente ipe-
trante. ff. de pdi. et de hys mens. §. si. ff. de v. ob.
l. interdum et sic tantum a tempore condicio-
nis exiit et per prius vacationis oriatur obliga-
tio utrobique semper illud tempus inspicere debet ipe-
trantis euadere argumentum et nihil in effectu boni dic-
turi An. dicit quod dixi non ob. Et primo non
obstat primum quia uerum est quod equipollet quo
ad quid: sed non quo ad omnia equipollet enim
in hoc effectu: quia alterum ipsorum debet: sed in
modo quia expressis qualitatibus datur pecca-
tum surreptionis: secus eis non expressis: quia man-
datum non est precisum sed est generis et interpre-
tabile ut interpretetur de isto uel illo finem qualitatem
impetrantis: quia non est quod expresse sunt qua-
litates quod de illa uel illi precise tunc est scriptum. unde
cum non possit aliter impetrari propter expressum
quia uerba expressa et clara interpretatione non
recipiunt ut dicit Innocentius de testa. cum clamor ne-
cessario sequitur quod imputum peccat in surreptione
§. et c. Et si dicatur expressio eorum que insunt
nihil operabitur: unde quod uerum est nisi ex ipsa exp-
sione exprimat aliter quod insunt. ff. de libe. et postu. l.
iij. §. si filius iuncta. l. filius. §. sed cum exhereditio. ff.
de contrahendis cum similibus. Non ob. §. quod

si etas esset expressa litteras sigillatas non habu-
isset in terminis decreti. et cuius quia imo certe qui
a cogitasset mandas hoc mandatum interpreta-
bile et ad sanum intellectum reducibile ut de sacer-
dotali provideretur si abilis esset ad sacerdo-
talem: aliter de non sacerdotali et sic nulla esset sur-
reptio. Et si dicatur sic potest intelligi manda-
tum de beneficio cum cura uel sine cura: et hec
alternativa intelligatur de beneficio cum cura
si tempore vacationis erat abilis ad curatum si non
provideatur de beneficio sine cura. Unde quod hunc
intellectum non potest habere hoc mandatum quod
impetrans in terminis si eo tempore impetrat
de beneficio cum cura uel sine cura proximo uaca-
turo et sic precise uoluit curatum si esset proximo
uacaturum esset uel non esset abilis etate. unde
tacendo etatem necessario sit expresse impetran-
do seu precipue peccauerit in surreptione et si ip-
sum quo ad illam partem nullum. hanc rationem
assignat c. si eo tempore preallatum. Pro clari-
ori tamen conclusionem materie concludit quod que-
dam est qualitas que in persona beneficiati pon-
deratur extrinsece a rescribente quando mandat
alicui provideri uocando eum doctorem uel scho-
larem: uel capellanum suum et similia: et si hec qua-
litas uarietur de esse ad non esse ut quia aderat
finis tempus date postea desit attenditur tempus
date quia cesset talis qualitas assumpta ut ea
efficiendi non ut causa permanendi: et quia defe-
ctus qualitatum non uariatur esse persone. quod
ponderatur propter qualitates nisi ex defectu in-
abilitatur aliter persona ut uidetur in cle. et si prin-
cipalis §. c. Si uero contra uarietur de non esse ad
esse non ualeat imputum nec ualidatur ex post facto
quia peccat in surreptione ar. dicti c. si eo tempo-
re. Quedam est qualitas que exigitur a bene-
ficiato non expresse a rescribente sed tacite ex na-
tura beneficii et tunc si pro beneficiando est imputum
expresse qualitate beneficii exigitur quod assit finis
ipsi date aliter non ualeat imputum quia peccat in sur-
reptione ut dicto c. si eo tempore quod intelligitur quando
qualitas exigitur contemporanee cum assumptione be-
neficii aliter non attenditur tempus date nec uacati-
onis sed sufficit suo tempore a iure determinato
hanc qualitatem superuenire. Exemplum in qua-
litate ordinis beneficii curati ut probatur in decre.
si pro clericis de preben. in vi. iuncta decretum licet
canon de elec. c. l. i. Si uero rescribitur non expresse
qualitate beneficii sufficit qualitatem adesse finem
tempus quo beneficium est ad personam applica-
dum ut in dicto c. et cui nec ob. glo. de imputum statu-
tuz in uerbo canonicis ad fi. i. vi. ubi in pondera-
da abilitate persone iudicis delegati quo ad qua-
litatem delegato tempore pape requisitaz attenditur te-
pus date: quia ibi loquitur in delegatione iudicis
onis que imprimatur a tempore date imputum ideo
secundum illud tempus exigitur abilitas. Et hec
sufficiant de 4. Nunc sic declarata materia
restat per ordinem respondere ad ar. glo. p. que co-
cludit hanc de non procedere per intrinsecam rationem
cuius contra §. conclusum est. Non ob. §. primum
quod dicebatur adaptabile uerbis est adaptabile
menti quia beneficium creatum post datum est

uacaturus et sic est adaptabile uerbis respectu accidentis: sed non menti respectu substantie que non poterat applicari ad id quod non erat finis tempus date et c. **A**d finem duorum glo. dicit si includit uacaturus quod fortius creatus per patet ex ratione odia. **D**ic quod causa fauoris et odij nihil infert quando id de quo queritur non est applicabile menti quod est quando id de quo agitur non erat in rerum natura et c. **A**d tertium dicit glo. contrariorum est eadem dispositio: sed creatum a tempore date ex post facto suppressum eximitur a litteris de consuetudine cum accessissent quod non ens finis tempus date ex post facto creatum includitur. **D**ic quod argumentum a contrario procedit quando contrarium est ratio: sed hic secus quia super eadem dispositio in tollendo potest firmari ideo beneficii quod est potest excludi: sed super eo quod non est mens firmari non potest ideo non potest includi et sic non est par ratio et c. **A**d quantum et sextum apparet nunc ex premissis et c. **A**d septimum dicit glo. si debetur beneficii expectanti ex super excrecentibus ut in c. cum. **D**ic quod debetur creatum. **D**ic quod ar. procedit quando agitur ex uirtute receptionis quo casu ius agendi non solum respicit uacationis tempus. sed etiam futurum ex parte quia debetur cum se facultas obtulerit ut dicitur et c. **A**d octauum dum dicitur quod in ecclesia non nuntia in mandato de uacaturo includit id cuius facultas se offert per modum canonici iuxta non per glo. de concess. preb. c. si. in vi. sic necessario includitur post datam creatum: quod potest dici quod illa glo. non procedit: uel per fatendo illam dic quod illud ibi ideo contingit propter qualitates ecclesie in qua rescribitur: in qua non est possibile uacatio proprie. unde ne ipsum sit friuolum uerificatur in quadam uacatione impropria: ut sic res magis ualeat quod pereat de qua uidetur rescribens sensisse ex qualitate ecclesie in qua rescribitur. **E**xpedi a est materia de. quod hic tractat. **S**ui. si. an gratia expirat per mortem que sunt expedita per decre. si cui de preben. in vi. et c. si super gratia de offi. dele. c. li. tractat etiam qualiter se debet habere executor ad gratiam perpetuandam quod omnino sunt in pertinentia ad materiam de: que satis sua materia est grauata ideo non infuso. **D**e electione et electi potestate. Rubrica.

Quam rationi non. Sumatur et diuiditur in glo. i. diuiditur in quatuor partes. primo ponit prohibitionis causas. **2**o prohibet. **3**o decernit. **4**o protestatur. **I**bi prohibemus. **I**bi quod si fecerit. **Q**uarta ibi per hoc. **T**extus ibi prelatum siue sit principalis prelatura in ecclesia siue alia inferior. **N**o primo rationem posse pro iure allegari concord. de preben. ro. et ff. de bono dam. l. cum ro. de quo. l. id. ius est et c. consuetudo et c. et. ex eo in vi. et c. **N**o 2o quod lex et constitutio debet esse rationalis per cor. iij. di. erit autem lex. **N**o 3o rationem et causam reddendam de eo quod dicitur: Nunquid hoc procedit in iuribus uisum est per. si quando et l. non oium

. ff. de legi. de teste uide de testi. cum cas. 7. **E**. de testi. li. testimonium. **N**o quarto quod lex et canon debet esse conformis honestati per cor. iij. di. erit autem 3. 3. et c. **N**o quinto quod regulariter prohibetur sociari seu simul iungi homines diuerse professionis uel habitus. ratio quia ius et ratio aborent in unitate diffinitatem et diuersitatem. unde unum in essentia debet esse unum in apparatu in forma exteriori de hoc de vi. et ho. de. deus qui vnde hoc non est congruum neque decens fin. d. **A**n. et sic est argumentum quod non conceditur morem uel societatem scholaris canonicis cum artibus. **N**o sexto ex dictis uel littera posita quod religiones non differenciantur in substantia ex diuersitate habitus sed diuersitate religionis uel professionis. diuersitas tamen in habitu dat quandam differentiam accidentalem que quandoque potest ut hic fin. diu. **A**n. **N**o disparitatem habitus emittit ratio quia solet scandalum generare de vi. et hoc. de. deus qui et inducit istud text. **S**ull. i. argumentum contra religiosos quorum aliqui in eadem domo induuntur fulgidis uestibus aliqui sordidis quorum utrumque est reprobatum xli. di. q. i. et c. **E**t non fin. diu. **A**n. quod episcopalis dignitas non est mere regularis sed secum compatitur compus regularis. **N**o argumentum quod in iure prohibente generaliter non includitur episcopus de quo dicitur sen. exco. quia periculosum in vi. et de preben. **U**ariis per la. **N**o principaliter ex de. quod religiosus unius religionis non potest alteri prefici si sit differens in altero trium si in habitu religionis uel professione. **E**t non quod non solum conceditur principaliter prelaturam sed etiam quamlibet aliam. **N**o 2o quod non obstat disparitatem habitus uel professionis potest promoueri ad dignitatem episcopalem tam secularem quam regularem ecclesie. **N**o 3o ar. a contrario quod religiosus non potest promoueri ad prelaturam secularem inferioris episcopali. **N**iquid autem hoc de. tollit consuetudinem appositam ei qui fuisset ante eam disputat. **P**au. hic et post ad litteram non per Jo. an. de v. sig. abbate inf. et dic ut ibi 3. diu. **A**n. **P**ro euidentia permittit quod tota christianitas quandoque appellatur religio dicitur ex multa causa ibi non et de consuetudine ecclesie sancte **M**arie et hoc late loquendo non stricte solum canon dicit quod duo sunt genera hominum scilicet laicali et clericale per q. i. duo: **I**tem clericale genus subdividitur quia aliud clericale genus simplex aliud monachale. **M**onachale subdividitur quia in tot religiones et professiones quod sunt regule approbate. unde quidam profitentur regulam sancti Augustini. Alii Benedicti. Alii Francisci. Alii sancti Domini. Item subdividitur monachale in diuersos habitus quia monachorum alius habitus est albus. alius niger alius medij coloris. Diuersitas autem colorum sola non inducit diuersitatem habitus ut patet in cisterciensibus qui induunt uarias colores fin. **S**te. unde per hoc dicit **P**au. quod monachus albus et monachus niger non sunt diuersi habitus quia utrumque utitur habitu monachali et in eodem monasterio ut est dictum. **Q**uandoque sunt diuersi coloris explicat in monasterio uall. isumbrose. all. de. ne in agro de testa

mo. all. p. predictis: quia iure nō ē cautū qual
coloris debeat esse ueritas religiosorum: dummodo
sit honesti et religiosi et nō diuersi coloris suspe
cti xxi. q. i. c. si. Et nō Archy. xvi. q. vii. in noua: p
dicta uera nisi diuersitas coloris induceret disti
ctum habitum: ut quia esset de substantia habi
tus specie color et tunc comprehenderetur sub p
hibitione huius consōnis et hoc etiā uoluit hic
glo. **Ex** predictis habetis tria: que sunt diuersa
i. professio: religio: et habitus: unde licet discerere
et cartusienles sint eiusdem professionis: q. idem p
fitemur. s. regulam Benedicti: sunt tamen diuerse
religionis: que attenditur propter diuersum mo
dum uiuendi iuxta nō de reg. sane. Et similiter
dicendum de predicatoribus qui profitentur re
gulam Augustini. tamen per consōnem se adeo i
stringunt q. p. minimum est in eorū religione o
rta Aug. f. 3. **Quero** d. rōe decre. Dicit q.
ratio prime prohibitionis fuit que assignatur i. lit
tera: et quia non debent iungi quibus studia sūt di
uersa. nec arandū ē in boue et asino xvi. q. vii. i.
noua et de elec. c. 3. cām ratio v. per hoc et sic fas
statu fuit quia maius periculum uirtutis in ua
catione dignitatis episcopalis: et in uacatione ecclesie
cathedralis q. aliarū. ppter multa et ardua inci
dencia fm. **Item** fm. Stes. fuit ratio: qui
a utilitas publica preferenda est priuata de positi
prela. bone cū pcor. epus enī preest omnibus ec
clesiis sue diocesis: et incipit etiam mōchos ad pro
fessionem xvi. q. ii. mōsteria xvi. q. ii. omnes et d
regula. p. rectum ideo et c. **Glo.** prima in v.
prima pars: opponit contra decre. et uidetur q. p
fessus unius religionis in aliaz possit assumi. vn
de opponit de c. nullus s. e. in vi. dum dicit uel
alterius religionis et c. **2°** hoc probat ratione
quia si religiosus potest prefici eccle. seculari pro
pter curas ut probatur xvi. q. i. doctos. et c. se. d
sta. mo. q. dei timorem: g. fortius prefici possit
ecclesie regulari: licet alterius et forte minoris re
ligionis cum ibi minor diuersitas sit. sol. glo. q.
de casu hic deciso alique erant opi. quia quidaz
dicebant professum unius religionis posse prefici
et alteri maiori religioni: sed alteri minori religi
oni non: pro qua faciebat decre. l. 3. de regula. **Aliq**
et erat comunis opinio approbata per consuetudi
nem q. indistincte prefici possit monasterio alicui
ius religionis reiecta distinctione predicta: q. suf
ficiebat q. circa talia substantialia egule esset pro
fessus et hoc placebat Archy. xvi. q. i. qui uere et
e. ti. nullus in vi. et Jo an. in decre. cum ad mo
nasterium de sta. mo. fa. q. nō. xvi. q. vii. i. noua.
huic tamē opinioni ob. ratio huius cle. et dictuz
c. in noua. cum similibus et c. cum causaz s. e. ti.
Pendet glo. j. in v. societur: quaz iunge cū isto.
qd contra rōnem huius cle. et predictoruz iuriz
prouidebatur quia electus in prelatum se confir
mabat habitui illorū quibus erat prefec. iux
ta nō de vi. et ho. cle. deus qui et ad c. i. noua. **Rxn**
obatur q. ibi prohibetur disparitas ut secularis
clerici uel layci ad professos: secus in disparita
te religionis: hodie uero quicqd olim diceret sta
dum est cle. huic. **Ex** qua habes q. et disparitas
religionis professio: uel habitus reprobatur.

Hec intellige uera quando sociatur et conueni
aliter aliq. ut unū corp. iunguntur: secus si ut si
guli ad officium aliquod explicandum: dū tamē
alterius professio eum non reddat inabilem. vn
de potest clericus: et laycus iungi in officio execu
toris arbitri uel consiliarij d. testa. Joannes: facit
de arbitris contingit de quo in pall. decre. Jo an
a fa. oppoe et e. ti. officij in glo. penlt. **Ex** p. di
ctis appz q. glo. remanet i. conclusioe q. hec cle.
sit iuz antiq. correctoria corrigens potissime decre
nullus e. ti. li. vi. Bertrādo hoc nō placet. **Moue**
tur: q. iuris correctio ē euitada s. e. cū expediat
in vi. **Ad** decre. nullus s. e. **Pendet** q. ibi debet
exponi littera dum dicit alterius. s. monasterij: nō
autem alterius. s. religionis uel habitus. unde f. 3.
cum hec consō erat declaratiua antiqui iuris nō
promulgatoria noui: per hoc ifert q. electiones
facte ante publicationem huius constitutionis ui
dentur fuisse nulle contrarium t3 propter vbum
d. cetero hic positum qd respicit futuras tñ elec
tiones et sic non preteritas ante decretale. ideo at
tenebant ante publicationem constitutionis: prop
coem opinionē doctoz: q. pro iuz obseruabat f. 3.
Ber. Nota bene hoc dictuz q. tollantur gesta v
tute cois opinionis: licet postea declaretur opinio
nem comunē non fore nec fuisse iuridicam: et per
hoc limita nō de consi. c. si. et de usu cū tu. **Con**
tra opi. tamē istam v3 q. hec constitutio non sit
declatoria s3 correctoria facit: q. nō uidetur bo
na responsio ad decre. nullus ibi enī dicit eiusdē
uel alterius religionis nō dicit mōij nisi expensas
religionis. i. mōij s3 hoc est litteram uiolare **Nec**
potest aliter responderi saluando opi. predictaz
q. ibi uacat argumētuz a contrario sensu ar. nō
de elec. publicato et sic 3enz. respōdebat. unde in q.
tum ibi innuit a contrario q. expresse professus
potuit assumi in prelatum alterius religionis: nō
tamen debet tale argumētuz sumi quia resulta
ret absonus iuris intellectus. **Ultimo** ex glo.
i. ibi consuetudine roboratam nō. d. **An.** q. con
suetudo disponens idem qd ius super quo sunt
opinionēs et appbas una ex ill. licet illa sit psonal
iuridicā aliud operari: secus si disponderet oio idē
quod ius claruz et certum et sic tpat nō per glo.
de consi. c. i. in vi. facit l. minime et l. d. quibus ff.
de legi. **Ad** hec et glo. l. 3. nō allegat in cle. statutū
j. e. ti. et c. **Glo.** homines: querit an cle. locuz
habeat in monasterijs montalium quo ad earū
prelatos **Rxnder** q. sic. **Mouetur** quia dicit hic
homines q. est generis cois: unde declinat hic
et hec homo ad idem l. homis. ff. de v. sig. **Ex**
ista nō dñs **An.** q. d. ppria et stricta significatioe
uocabuli nomen generis cois comprehendit in se
masculinum et femininum etiam dato q. in cois
usu loquendi aliud ponatur ad significadū ma
sculinum fm. euz. **Sed** aduerte: hoc uidetur con
tra nō ff. de le. iij. librorū. **q.** q. tamen cassi: ubi
cois ul. preualer proprie significatio: et cuiusq.
alteri dicit q. habito respectu ad uulgaz procedit
qd dicit dñs **An.** d. usu cois q. habz q. assumat. p
masculino: sed in latino et in prolacione latina cō
prehendit etiam femininum fm. usum loquēdis
unde sane intellige eius dictum. sed obuiat pre

dictis quia uidetur q̄ in casu isto nō comprehē
datur femininum: quia tēp. in uerbo prohibem⁹
dicit ne religiosus ē: et sic de masculo uidetur
tantum loqui. r̄ndet glo. q̄ sub isto masculino
comprehenditur femininum: iuxta nō ē. t̄l. genēa
lī in vi. in glo. ij. de quo ibi etiam plene ē. xvi. q̄
iij. si quis suadete per Archy. et per Pau. hic et
Jo. de lig. qui ponit uerba Bar. ad litteras q̄ po
nit in l. i. ff. de v. sig. **Nō** ex glo. i. fm dñs An.
q̄ quādo adiectiuum profertur sub uoce mascu
lini generis. pcedente s̄bō cōis generis etiā i ma
teria stricta concipit femininum. s̄ quo per Bar.
in pall. l. i. licet Butri. contra per .l. i. §. de eo. ff.
s̄ pecul. sed potest saluari dictum Bar. q̄d com
prehendit uirtute regule iuris antiqui de qua i
l. i. de v. sig. licet nō forte ex proprio significato
et ita loquitur Butri. in l. quicunq̄. l. s̄ ser. fugi.
ubi per Cy. et l. si quis i tantā. l. unde vi. **Ex**
ista glo. nō duo fm dñm An. **P**rimum q̄ ubi
ius corrigens in uerbis rōnis latius loquitur q̄
in uerbis statuti aut dispositionis statuti ad id
extenditur q̄d potest comprehendī ex uerbis cōs
buet sic statuti corrigens ex idēitate rationis
scripte extenditur: non tam extenduntur uerba
rōnis q̄tuncq̄ extendantur uerba statuti aut
dispositionis. que uerba sunt nōnda secundum
eū propter statuta que i probemys ponunt uer
ba latiora q̄ postea ipetant in statuto specifice:
ad hoc tēp. optimus fm euz in l. r̄a. §. sed l̄z. ff.
de iur. et sci. l̄z. cōcor. hūc glo. i. i uerbo eligatur:
que clari⁹ hoc probat: certe puto q̄ glo. ista pro
bat econtra. s̄ q̄ attendendum est statuti gene
rale et non ratio specifica ut appz ex recitatione
eius. Nūquid ḡ si dispositio sit latior rōe debz
attēdi dispositio: dicit q̄ sic all. glo. de tēp. ordi.
cū null⁹ in vbo clericus in vi. meli⁹ sic. i. in uerbo
clericus: sed dicit ipse q̄ glo. i. i sic h⁹ glo. sentit
hoc: et uerū ē ibi. dicā. Non ob. c. cū nullus: qui
a ibi: ideo quia gratia exēpli ponitur de clerico: l̄
quia in alia decre. hoc est expressum. s̄ in c. si. e. t̄
et l. i. **Q**uid autēz si r̄ca sit generalior mi
gro: Butri. fm eum. l. de usu. auct. ad hec sentit
q̄ debet attendi nigrum: sed certe glo. sentit cō
trarium in auct. de inces. nup. in p̄m. et c. de inces.
nup. auct. inces. et in r̄ca. l. ne fideius. dotiū dē
et l. i. c. et ob cyrographariā pecuniaz: dicit tam
Odefredus i dicta l. i. c. etiā ob cyrographariā
pecu. q̄ l̄z a r̄cis legum sit licitum arguet q̄a e
as fecit imperator: tamen secus in r̄cis decreto
rum: quia facie sunt a nō hūte potestatem con
dendi ius uel legem: sed habetis glo. in q. iij. car
te. Ad materiam fa. q̄d nō s̄ cōba. cle. et mu. ue
stra in r̄ca. ff. de eo per quez factum erat: et ibi
habetur an sit licitum arguere ab ordine r̄capp.
et l. i. ff. de confir. tuto et c. **D**einde quero cum
glo. an cle. locū habeat in monasterijs monialiū
que reguntur per maiz q̄d potest esse xviij. q. ij.
qui religiosus ē: et c. i. decima uidetur q̄ non quia
inter tales non est nec esse debet societas: de qua
hic loquitur in prin. v3 q̄ in eodem monasterio
sint mares et femine simul sociate: ut pall. c. in s̄
cia. unde s̄ his loqui nō uidetur glo. tenet cont.
per tēp. i. v. prohibemus qui loquit generalit̄ ḡ

et c. de coniug. lepro. c. ij. cum similibus fa. q̄ nō
in fili in c. identitatibus. §. sane in glo. magna ad
fi. s̄ c. i. vi. **Ex** ista glo. nō dñs An. q̄ ubi sta
tuti in rōne sui habet strictiora uerba q̄ in dis
positione opponantur attenditur statutum et nō
ratio: sed hoc dicit falsū q̄ ratio semper restri
git dēz ar. l. q̄ dēz. ff. s̄ pac. et l. adigē. §. quis ff.
de iur. pa. Nō ob. so. glo. q̄ dicit q̄ illa ē ueritas
non per rōnem glo. unde dicit q̄ ratio hic habi
ta pōt proportionari casui glo. quia societas da
tur inter prelatum: et ecclesiam quociq̄z cōiunga
tur ut prelatum cum late dici possit sponsus de
elec. ne pro defectu: et sic licet non sit societas tan
ta q̄ra est inter mares tantum uel feminas tantū
inter prelatum monasterij monialiū et ipsas mo
niales: tamen locūz habet ratio littere: que gene
raliter de qualibet societate in eodem monasterio
loquitur: Aduerte tam q̄ potes dicere q̄ ubi uer
ba statuti aut dispositionis sunt certa et clara: et
specifica attēditur dispositio potius q̄ ratio: s̄
ubi sunt dubia uel indefinita seu generalia tunc
secus: et sic potest saluari glo. et dictum dñi An.
Fallit si uerba dispositionis sunt dubia. Si tam
uerba ratiois late sumpta possunt adaptari ad
casum dubium uel indefinitum comprehensū: et tū
geat eadem ratio uide de tēp. or. c. i. in vi. i glo.
in uerbo clericum: sic etiam intelligitur ista. glo.
Conclude quādoq̄z gratia est strictior dispositio
ne q̄z econtra. **P**rimo casu si dispositio ē ad
specifica et clara q̄ expresse et specifice comprehē
dit casum ad quē ratio non adaptatur: et tunc
attendimus dispositionē: et ratio presumitur i
pulsua non finalis. Ar. nō de renact. post trans
lationem. Aut non specifice: sed sub generalitate
includit casum s̄ quo queritur et tunc: aut ratio
est impulsua q̄ in dubio presumitur: quia est de
preterito iuxta nō l. i. §. si. ff. de dona per Bar.
et tunc attendimus dispositionē: et sic intelligitur
tēp. cū glo. in c. i. de tēp. ordi. in vi. Aut est fia
lis q̄ in dubio presumitur quando respicit futu
ra et tunc per rōnem restringitur dispositio si re
strictio fiat ad finem ne quis in debite dāni pa
tiatur. l. adigere. §. quis. ff. de iur. patro. et in l. ij.
c. de noxa. Idē si fiat ne quis idebite ad lucrum
admittatur. ff. de mu. et ho. l. ut gradatim §. i.
et c. s̄ sacrosanc. eccl. l. i. §. si fieret ne quis per
deret lucrum idebite: ut l. p̄sperit. ff. qui et a qui
bus ut nō Bar. in l. omēs populi et s̄ in l. i. et iure
in materia interpretationis statutoz. Ja. tam de
are in l. i. ff. so. ma. dicebat q̄ semper attenditur
dispositio et non ratio nisi per eandem legē: uel
aliam aliud sit expressum: et sic intelligit .l. p̄spe
xit: sed dictum precedens uidetur uerū. **C**o
su quando ratio est generalior dicto an fiat extē
sio. dic q̄ sic in nō exorbitatibus uel penatibus.
Quando ratio est finalis in exorbitatibus uel cō
rectorij: aut pēalibz dic ut i: quia aut sunt uer
ba dubia et sit extē. o: aut clara et regulariter nō
fi t̄. **B**lo. monasterijs. querit an ecclesie secula
ri possit prefici religiosus. r̄ndet q̄ per hūc tēp
non prohibetur: quia loquitur tātū de monaste
rij. unde non cōprehēdit ecclesias seculares de
quo i dicitur. facit l̄xij. di. §. de seruic. j. de pēis

e. si. 7. c. ex eo in si. e. ti. in vi. 7. c. cupientes in pn.
7 de consue. c. ij. Contra hoc facit qd nō de sup
ple. neg. prela. grandi. Dic ibi dicitur v3 appllo
ne ecclesiarum comprehendendi monasteria: non at
e cōtra: qd qualiter itelligi debeat dic ut ibi dixi.
Querit ulterius glo. qd de ecclesia facti Ambro
si mediolaneñ: vbi est duplex collegium. s. mōa
chorum 7 regulariūz canonicorū: an in ea locūz
habeat de. ut sic mōchus non possit prefici regu
laribus canonicis. Rēdet qd si quis cū qdlibet
collegium sit ibi diuisum. quia mōchi reguntur
per abbates 7 canonicī per prepositū. Idēz i ta
libus prelatīs assūmēdis locum habet de. qd nō
poterit mōchus eligi in prelaturā canonicorū nec
e cōtra. **Querit** dñs An. qd in collegiis mixtis
vbi in eodem ecclesie corpore habitant masculī
7 femine ad diuina celebranda: ut est inferior ec
clesia sancti Petri maioris. an de iure seu dispo
sitione hoc sit licitum. dicit qñ ita iunguntur q
cōitatem habeant in eodem choro 7 claustro uel
dormitorio prohibitum est xviij. q. ij. diffinim?
7 c. perniciosum 7 c. in nullo. Idem si taliter iū
gantur qd habeant aditum facilem ad cōfabulā
dum per iura prēdicta. Idem si habent habitā
separatūz nec possūt de facili cōfabulari tacitez
quia de mero rigore talia monasteria debēt i lo
giquo edificari a loco religioso ut probat xviij.
q. ij. monasteria ij. 7 si tale reperiatur sū iunctūz
in eodem loco eps debet dimittere moniales i lo
co suo 7 cogē monachos ad edificandū alibi: in
loco loginquo mōnasteriūz: 7 si facilis non esset
hec separatio posset tollerari dūmodo adeo ab i
nicē separētur qd inter eos nō sit cōio: ut dicto c.
in nullo: loquuntur tamen illa iura d monachis
sed idem credit de clericis secularibus propē idē
titatem rōnis. An autem clerici seculares pos
sint cum religiosis simul iungi. Dicit qd si uolūt
iungi tamq̃ prelati monachorum non possunt
Idem si tamq̃ mēbra unius 7 eiusdem corporis
iungi uelint per rōnem littere cū concor. Si uēo
uellent iungi tāquā habentes exercitiūz cure po
puli extrinsece ubi ecclesia conuentual esset cura
ta possunt 7 licitum est imo de iure facere debēt
de cap. mo. c. i. Idē si uolunt habere titulūz in ca
pitulis ipsis mōchis subiectis extra corpus mo
nasterij de ma. 7 obe. dilectat: ubi religiosi habēt
clericos subiectos. Si uero uolunt intitulari in
corpore ecclesie: ut capellani Et sic habēt titulū ex
tra conuentum: tū ecclesia tamē regulari: ut sep
ati a corpore collegij nō ut illi aggregent. Hostia
uidetur uelle qd sic de sta. mo. ea que. s. p. cipim?
sed certe tex. ibi uidetur uelle contra fin. d. An.
dum reseruat tñ in pteritū receptis: 7 sic reci
piendos in futurū indistincte phibet fin. d. An.
Si autem monachi uellent prebendare aliquēz
pauperem clericum causa pietatis ad substantia
tionem non in titulum possent per ibi nō p
doc. An autem ad actūz electionis posset secula
ris cleric? ex pacto uel aliter iūgi cū mōchis. dic
Hosti. qd sic si pactum fuerit in fundatiōe appo
situm. Idem si postea dūmodo hoc sit consuetu
dine roboratum alīs non licet. Ad hoc s. e. ti. cō
stitutus 7 c. scriptum 7 c. Glo. prelaturā i sui

prin. querit an procedat littera in quolibet prelā
to quocūqz nomine nūcupetur. Dicit qd sic: quia
sic generalr loq̃ littera. vnde locū hēbit in pris
re: ministro: custodi: pposito. Archyepo: cū sūib?
Idem Guil. 7 Pau. dicentes in quolibet admini
stratore etiā ac nūm remonibili ar? i de supp
neg. prela. c. i. xvi. q. i. de pñtium. **Deinde** op
ponit glo. 7 uidetur qd imo licitū sit qd homines
diuerse religionis sū societur: vnde op. de dōre.
licet de regulis. sol. Aut loquimur in transitu p
viam prelacionis: 7 loquitur hic tex. aut in tran
sitū sociali 7 fraterno: 7 tunc habet locum cōtra
riū: quia si est parisi: uel minoris iligionis nō
est licitum. Cui? tñ tūc iquiratur licentia an pa
pe an sufficiat epi 7 abbatis uis de preb. cū sin
gula: 7 in glo. 7 in nouell: 7 per Inno. de renūci.
post translationem: secus si maioris ut ibi. Nec
ob: ratio hic posita que uidetur generalis etiā ad
transitum socialem: 7 per pñs uidetur qd de. ē
in illo locum habeat: qd dicit glo. qd licet ratio sit
generalis quo ad clerici transitum: tamē probi
bitio solum est de transitu per uiam prelacionis.
Nō bene glo. secundum dōinum An. quia dis
positio statuti stricta non extenditur ad limite
rōnis magis late. cōtra. s. dixit glo. ij. i vbo ho
mines. vnde dicit qd glo. bene sentit in dicto: sed
nō in rōne: quia nūquā est dare in assumpto: aut e
lecto in monachūz qd ibi sit societas diuerse pro
fessionis: quia si consideratur tēpus post assumpti
onem 7 transitum tunc est socius: 7 societati cō
firmatus cū sit tūc de eadem religione: professio
ne: 7 habitu. Si consideramus tēpus ante tran
situm non est disparitas: quia adhuc non ē d il
la religione. Et si dicas idem deberet esse in pre
lato qui poterit etiam se cōfirmare ut dixit glo.
Dicit aliud in prelato: quia tunc ei electio que
ritur aliud ius in prelacione: 7 anq̃ sit religioni
confirmatus ad quam assumitur cūz ante eliga
tur qd profiteatur qd non est i assumptione i mo
nachū: quia ex sua electione nullum ius queri
tur ante pfectionem: 7 sic nūquā reperitur dispa
ritas i societate qd ponderat hec de. Ex glo. ista
ē in quātūz dicit non prohibet eligi 7 c. **Nō**
fm dñz An. qd monacho ad actum monacha
tus prouidetur aliquando per uiam electionis
alibi. Idem sentit Inno. de elec. officij ubi dicit
qd secularis tamquā inabilis debet postulari ad
monachatum non eligi. Alibi dicit nō meminit
se se legisse: idō dicit glo. bñ nōndū quia d facili
alibi nō reperies fm eum. Sed certe circa hoc
habetis bonā glo. i cle. ij. de Judi. i glo. nūqd qd
7 per Archy. i c. idemnitatibz. s. si uō ad illā i
uerbo recipiat s. eo i vi. qdqd tamē dicatur hec
ē impropria electio nec aliquod ius queritur ante
professionē 7 c. **Glo** religionis: querit quid
si religiosus eligatur in prelaturā mōij eiusdem
professionis ex eo: quia idem profiteatur uterqz
est tamē alterius religionis: an habebit locū pro
hibitio cle. Dicit glo. qd sic per istū tex. qui dicen
hic i v prohibemus de dispari religione uel bitu
7 in prin. de dispari professione dat intelligēz qd
i quocūqz istorū eum sit disparitas: 7 ideo cadit
sub prohibitione cle. Idēz Pau. hic qd dat exem

plum de predicatoribus qui profitentur regulā Augustini: sicut et hēmitanti: et tamen sūt diuerse religionis et sic se restrinxerunt q̄ parū est de illa regula in regula eorum. Quid autem habeat inducere diuersitatē religionis: idic q̄ maioritas a speritas uite et silentij: iuxta nōra de regula. sane per doc. **S**ed querit Pau. quid si due sint; Ali giones eadem in obseruatijs: sed diuersos habēs inuētores an sit locus huic cōstōni. videtur q̄ sic: quia persone uel rerū idētitas q̄z considera tur de scriptis abbēz cōtra credit. s. q̄ unus pos sit eligi in prelatum alterius: quia cessat ratio cō stōnis. nam ratione inuētoris tantūz nō possūt dici diuerse cū oīum religionum sit unus auctō .s. deus et papa licet diuersi sint inuētores de re li. do. c. si. et 2. ordinans uidetur imitator prime xxiij. q. i. Licius de hēti. excoīcam? fm euz. hoc credit dñs An. si rle habentur p eisdem als sec? quia tūc procedit glo. et 2. **G**lo. habitus: q̄rit hic dicitur q̄ triplex diuersitas facit locū huic p sitioni: v. q̄ sit in professione: religionē: uel ha bitu. **Q**uid de 4. s. de diuersitate colorū: an illa solūz faciat locū huic cōstōni: r̄ndet glo. q̄ non: quia de illa hic non expressit ibi et 2. ar. de tranlla. c. ij. et de deci. ad audiam. per hoc ifert q̄ omnes canonici regulares qui profitentur regulā Augustini: licet uariant i colore: quia aliqui utā tur albo: alij nigro: alij mixto: alij griseo: poterit inuicem eligi in prelatos. hoc iustificat glo. quia e orum habitus est linea cocta quā portant sub ca pa sa. **I**. de sta. mo. ne in agro post prin. et q̄ nō xvi. q. viij. in noua. ideo nō curandum de colore exterioris uestis cū illa non sit de habitu ut ē dic tum. pro hoc al. etiam glo. quia uidem? q̄ i mltis religiosis eiusdem monasterij est duplex colō ut est uidere in cisterciē. qui utātur albo et grise o prout eis placet. dicit glo. uera esse ubi diuersi tas colorum non est de substantia habitus et sic nō iducit diuersitatem in habitu als caderet in cōsti tutionem istam non ex diuersitate coloris imēdi atē: s. ex diuersitate habitus que induceret tunc ex diuersitate coloris fa. **I**. de regula eos qui et 2. **G**lo. de ceteris: querit quid de electionibus primo factis ante cōstōnem istam cōtra formā huius cle. an uiciate fuerint per hanc cle. Rndet glo. q̄ non et si lis penderet tēpore hui? cōstōnis et hoc inuit uerbum de cetero per quod solum ir ritat futuras fa. qd nō d postu. prela. c. uno i vi. pro hoc all. Lau. q̄ hec cōstitutio est noui iuris promulgatoria et correptiua antiquitudo nō re spicit electiones factas ante publicationē hui? cō stitutiōis: In contra all. qz hec cōstitutio funda ta est super naturalē inhibitionē. s. nō arabis in boue et alino faide usūz cū tu finaliter tenet idēz cum glo per uerbū de cetero. Non ob. contra q̄ ille tex. non arabis et 2. debet itelligi ad sanum intellectum: ideo non cōcernit principalr pmitte statum regularium qui procedit de iure positi uo: sed inhibitionē vsuraz que procedit a iurē di uino: ut dicto. c. cū tu cū ibi nō fm eum. **C**larus potestis dicere q̄ illa auctoritas non arabis pōt itelligi in sensu mystico fm nō vi. di. s. is ita. fa non eris tardus in bene operando: ut alinus: sed

laboriosus et sollicitus ut hos. **S**er tamē alr dice bat ut uidētis post glo. i. quia dicebat q̄ hec cō stitutio est declaratoria iuris antiquitatis: quia contra cōem opt. que pro iure suabatur: ideo nō comprehendit preterita et 2. **G**lo. eligatur: q̄ rit an religiosus unius monasterij postulari pos sit in prelatum alterius religionis professione l habitus. Rndeo q̄ sic: quia hic nō prohibet ne eli gatur non autē prohibet de postulatiōe: ideo p cludit glo. q̄ ex causa poterit postulari fa. l. cum pretor. si. de iudi. facit de presump. nōne. **2** querit glo. a quo dbet illa postulatio fieri: dicit q̄ a papa a l. qd nō a simili s. c. idēmitatibus p prin. in vi. Idem tenet Pau. quia eps non potest contra consilium dispensare de preben. dilect? et nō ē ex cum dilecti. Idem Stef. mouetur per. ce dilectus et p nō per Inno. de temp. ordi. c. i. quia dispensatio hoc non reperitur permissa ideo epf illam facere nō poterit ut ibi nō fa. qd nō per In no. e. c. officij. Idem etiam zen. l. dicat Inno. et Hosti. sentire contra in c. si de postu. prela. et si soluit alr. sed dic hic d postulatiōe solenti quā so lus episcopus potest admittere qui potest cū ui cioso dispensare iuxta nō in dicto. c. si. **S**ed con tra cōsilium et cōiter contra hanc cōstitutionēz que cōsiliū est non potest eps dispensare nec cō tra legez cōem j e. ne rōni et 2. e. cū dilecti cū ibi nō fa. l. ij. **S**ed offi. prefec. preto. orient. s. r. q̄ nō d offi. Archiepi. c. si. dictum autē Inno. loquit in postulatiōe non solēti que est preambula ad electionē. Archi. uero ut refert Jo. an. in c. indē nitatibus tenet cōtra. s. q̄ a solo epō possit postu lari per c. cum in magistz s. e. et quia non est de reseruatīs pape de quibus in c. q̄ translationi de offi. ole. **S**ed certe precedens opinio uerior ē ho die: licet oli forte secus per. c. cū i magistz palli sed est hodie clarum per predicta superius et per c. pe. et si. d. si. p. et cum glo. tene Jo. de fau. et dñf An. **Q** querit glo. q̄ multipliciter potest q̄s assumi in prelatū. s. per uiam electionis: et per ui am postulatiōis: et per uiam promissionis j e. cāz et 2. e. c. i. et c. ut certa in vi. quia dictum est de uia electionis et postulatiōis: quid de uia promi sionis: an per illam prefici poterit an i platur al terius religionis professionis uel habitus: uidet q̄ sic q̄ hic loquitur tantā de electione g? i pro uisioe locum nō habet cū hec diuersa sint ut pro batur in c. cū i ill de prebē. in vi. per hoc q̄ iul antiquum nō corrigitur nisi i casu expresso de ap. precipimus et 2. e. cū expediat i vi. glos finalr di cit q̄ licet hoc possit disputariue defendi tamē p putat esse de mente huius cōstitutionis. **M**ouet quia ratio hic expressa est cōis ad uiaz promissio nis et electionis: g? ex mēte que ex ratione colligit l. di. cōsuetudo et l. i. l. que sit lon. cōsue. habebit locum cle. et hoc potissime dicit glo. saltey proce dere in eo qui habet ex iure ad ipsum deuoluto propter electiois negligētiā uel delictum: quia tūc cū succedat i iure illius qui habebat eligez e odem iure quo ille debet uti fa. qd uidebitur j d supp. neg. pre. gradi f3 glo. **I**dē tenet hic Pau. q̄ format qōnem i eo qui pōt prouidere ex iure proprio uel deuoluto. **M**ouetur primo per rōez

generalem consensum. **¶** 2° quia electio large et i generali significatione continet in se prouisiones et presentationē de elec. querelam. etiam all. simi let: quia institutio quāq; dicitur electio uel collo d concess. preben. post electionem: et hoc per effectū at ibi nō per Inno. Item qz institutio et collo po nuntur p eodem de preben. p illorū z.c. accides de insti facit de concess. preben. ne captande i. vi. vnde in generali significatione ista non differit .s. collo iustis: electio et pmissio. nam tendunt ad eundem finem et effectū. ideo cum ratio huius constitutionis concernit effectum ne disparitas et c. et causa plus sit attendenda q̄ factū xxiij. q. iij. nimum et q. viij. accidit: nō comprehenditur hic prouisio. et si dicas quare expressit hic de electione tantum. Respondet q̄ ideo d illa expressit: q̄ regulares ecclie regulariter sunt conuentuales: i quibus de iure cōi prouidetur per uiam electionis .s. e. c. i. xvi. q. vlt. c. congregatio: non quia ueter idem esse si aliter q̄ per uiam electionis prouide retur. Sed contra decisionem glo. in prin. fortit ob. contrarium tactum per glo. s. q̄ ex identitate uel maioriāte rōnis non debet induci correptio in casu non expresso: ut nō in alicuius actiones .s. c. d. sacrosanct. ecclie. fa. q̄ nō in regula odia d rez iuz. in vi. i qd per Jo. an. et s. e. statutum in vi. et c. **¶** Quadruplex potest dari responsio. prima ē qz contrarium procedit quando ratio nō est ex pressa. sec^o quādo est expressa: quia tūc nō attendit mediate uis statuti: sed uis statute rōnis: et hoc tenebat dñs Jo. de fau. all. l. iij. **¶** d. dicta vidu itate tollenda. Sed certe illa lex hoc non bñ pro bat fm dñm An. quia ibi illud est ppter naturā correlatiuoz que habent q̄ statutū in uno intel ligat statutū et in alio ar. ff. de accepti. l. si. **¶** 2° solutio est que colligitur ex dictis Pau. q̄ cōtra rium procedit qñ casus est oio sepeatus: sec^o qñ non est oio sepeatus casus ad quē fit extēsiō: s3 fit ad caplm qd sublata significatiōe comprehen dit casum expressum: et quia sublata significatio ne comprehenditur sub expresso bene potest fieri ita hic. nam prouisio lata in se continet electōez et electio etiā prouisionem. nam et qui uidet el git et contra iuxta nō de preben. relatu. Et hec solutio potest esse uera fm dñm An. nūc all. sed bene facit qd uidistis in cle. auditor in vbo bene fictio. **¶** 3° solutio est que colligitur sū ex dictis Pau. s. q̄ p̄trariū pcedit r̄lante fallit quando agitur de fiēda extensione extremi ad extremū quando sic se habēt extrema q̄ p̄cipant n̄ solū de rōne generis. sed de eodem specifico sicut q̄a in idem tendunt seu ad eundem effectum: q̄a tūc licita est maxime ubi in rōne lex ponderat finē et nō modū. p hoc all dñs An. l3 Pau. nō all. glo. in. c. i. i. si. de postula. prela. in solutione. c. cum in cunctis de elec. tu. et all. nō per Jo. an. in. c. si. s. e. in vi. super glo. ij. q̄ autē Pau. sic uoluerit p3 quia dicit q̄ electio: prouisio: et collatio in genea li significatiōe et c. ut s. dixi post Pau. Et aduer te q̄ hec solutio dīr a p̄ia ex eo: quia illa uir q̄ ubicunq; ratio expresse uendicet sibi locū uendi cet ēt dispositio: et ita se stringit: ut hoc habeat locum cū ex uir rōnis expresse agitur de extēsiō

ne fiēda extremi ad extremū que i generali si gnificatione conueniunt: et tendunt ad eundem ef fectum et finem: et hūc dco p̄cor. ut dixi Jo. an. l nouella in dicto. c. si. s. e. i. vi. super glo. ij. et hoc dictum forte uerius q̄ p̄mū ppter regulā cōez que colligitur ex. l. p̄cipim^o. **¶** 4° de app. et per tex. cū glo. in. c. consō s. e. i. vi. ubi uidetur glo. con traria dicte prime soloni. **¶** 4° solutio colligit ex. c. si postq̄ i si. s. e. i. vi. s. q̄ ideo hic lata est ex tensio quia collo: electio: et prouisio cōter reperi untur a iure parificata: ideo statutum in uno ex tenditur ad reliquum ut dicitur. **¶** in glo. pe. fa. q̄ nō. **¶** 5° de fur. l. si quis seruo et l. q̄ uero. ff. d leg. Hanc tamē solutionē intelligo sane quando sup uēit consō in materia in qua reperitur facta pa rificatio. al^o secus iuxta nō per glo. de eta. et qua. c. i. in vi. et ne de. uel mo. c. i. e. li. et s. e. licet canō i. vi. et hec solō sic intellecta potest esse uēa. **¶** 6° uero iuncta prima et fa potest sustineri: sed p̄ma non placet per ea que dixi licet pro ea faciat. l. te cum glo. ff. de legit. tuto. iuncta. l. iij. **¶** 7° si parens .e. ti cū ibi nō sit: sed ibi app3 solutio. fa etiā sim pliciter sumpta non placet per nō per Bar. in. l. oēs populi in mā statutoz circa materiā iūpre atōnis. ff. d iust. et iuz. **¶** Si g queritur nūqd i pe nalibus et exorbitantibus licita sit extēsiō per i dentitatem rōnis. Conclude quia si dispositio n̄ est mere penalis: licita est extēsiō maxime quan do casus expressus fuit specificatus rōne maioz specificationis sic intelligo glo. s. ti. i. in de. i. in uerbo p̄sidentes ad si. **¶** Si uēo dispositio sit me re penalis uel exorbitans: tunc regulariter non est licita extēsiō. Fallit primo si agitur de exten sione fiēda ad casum non specificatum uirtute regule iuris antiqui. l. si quis seruo. **¶** 2° de furis et l. q̄ uero. ff. de legi. **¶** 3° fallit si agatur de ex tēsiōne fiēda d uno correlatiuo ad aliud: quia similiter licita est ppter naturā correlatiuoz. l. ij. et si. **¶** 4° d. dicta vidui: tollen. **¶** 5° fallit si agatur de extēsiōne fiēda vnius extremi ad aliud extē mum quando talia sunt cōter in iure equipata: quia licita est extēsiō in materia in qua facta ē equipatio: ut est glo. in. c. si. postq̄ in glo. p̄all. s. e. in. vi. secus si ageretur de extēsiōne fiēda in alia materia ut ē tex. cū glo. i. c. i. ne de. uel mo. i vi. et c. l3. s. e. i. vi. de eta. et qua. c. i. e. li. **¶** 6° Quar to fallit quando agitur de extēsiōne fiēda i dī spositione iuris cōis ad casum qui comprehendit sub uerbo ēt ex p̄pria significatione late tamē su menda ut est tex. cū glo. s. ti. i. de. auditor i uer bo beneficio: secus esset i dispositione hominis: ut in. c. si. de preben. iuncto. c. quis. e. ti. **¶** 7° Quinto fallit quando casus specificatus in dispositione fuisset expressus gratia exēpli: ut. l. i. ff. uti possi detis et c. e. ti. l. i. cum ibi nō iūcta. l. damni in se cti in prin. per totum. ff. d dam. insec. **¶** 8° Sexto fallit si lex prolata sit i casu fauorabili et pio. l. il lud cū glo. sua. **¶** 9° de sacrosanct. ecclie. **¶** 10° Septimo fallit quando agitur de extēsiōne fiēda per casū qui fm cōem usum loquendū licet non ex pro p̄a significatione cōprehēditur sub expresso. l. libro rum. s. q̄ tamē cassius. ff. d le. iij. **¶** 11° Octauo fal lit si al^o resultaret absurdus: uel absonus illece?

fieret extensio ad casum illum ar. l. scire oportet
§. illud. ff. de execu. tu. **N**ono fallit quando
agitur de extensione fienda extremi ad extremum
quando illa extrema conueniunt i generali signi
ficatione: et tendunt ad eundem effectum: et ratio
respicit finem seu effectum: quia tunc licita est
ut hac glo. iuncto dicto Pau. et iuncto dicto Jo.
an. §. e. c. si. in vi. et dicitur potius fieri extensio ex
mente comprehensiuam quam extensiuam in predictis ca
sibus: ut dicit in de. i. §. ti. i. predicta uera quan
uerba dispositionis sunt certa. Si uero sint dubia
et fin diuersarum punctuationem possunt comprehē
dere: uel non comprehendere casum de quo quā
mus: uel alii sunt dubia: uel generalia. tunc licet
simus in materia penali uel exorbitanti licitum est
ba generaliter intelligere: ut comprehendant omnes causas
qui comprehendendi possint ex identitate rationis etiam
si uerba cōiter expressa stricte sumpta non aptan
tur cuilibet casui sub dispositione comprehensibili
dummodo in lata significatione possint adaptari sic
intelligo glo. in c. i. de temp. or. in vi. in uerbo cle
ricum. Hoc puto uera. licet Bar. aliter sentiat in. l. si
si constante in prin. in ix. q. prime partis. ff. solu.
matri. facit quod ipse not. e. ti. l. si uero. §. d. virores
in. l. non dubium. **C**. de legi. 2. l. omnes populi in
materia interpretationis. ff. de iust. et iure uide et
per Cy. in. l. i. §. que sit lon. consue. et glo. in de. lic
teras in ij. glo. et ij. §. ti. i. et in de. et si principaliter
uerbo episcopi. §. ti. i. et in de. auditor. in ij. et ij. glo.
et i glo. in v. beneficium. Jo. an. in. c. si. d. consue. ad fia
simile. **C**onclude quando ratio est generaliter di
cta: an licita sit extensio. aut queritur i penaliibus
aut in exorbitantibus: aut in correctis: aut in
alijs. **C**. casu clarum quod sic. primo casu aut
agitur de pena nullitatis actus: aut de alia. et si de
alia: aut est mera pena ex utraque parte: aut non est
mera pena. Circa hoc uide Jo. an. in. c. dispensa
de scriptis in vi. et de elec. c. si. i. e. li. et Pau. i p
hemio huius operis in v. de cetero et glo. et doc. i
de. i. de scriptis et etiam in hac de. fm. Pau. et
Lapum **C**lo. inane: querit quid si electio facta
contra formam de. confirmetur per superiorem: an
tenebit. Respondet quod non per hanc litteram que dicit
inanem talem electionem: et ipso iure irritam. et p
consequens non potest confirmari alii. glo. non in
simili per glo. in decre. qua sic. e. ti. in i vi. Jo. de
lig. post Pau. latius hoc prosequitur. **C**onclude
ex dictis omnium quod si facta est confirmatio ex certa
scientia a papa et ar. decre. proposuit de cōcel. pre
ben. et tunc est potius de nouo datio quam confirmatio
sic intellige glo. in qua dicit de certa scientia pa
pe in. c. §. sit et Pau. hic. et hoc uerum siue peccet
electio in iure positum: ut hic siue in iure natura
li hoc est in consensu: licet aliqui in hoc distinguant
nam licet non possit facere quod confusus qui non
interuenit interuenit quo ad essentiam facti. po
test tamen hoc facere quo ad iuris effectum
quia potest tale ius introducere quale foret in
ductum si electio ualida precessisset. nam de nihilo
potest facere aliquid de hoc de spon. is qui
C. de rei vx. acti. l. una. Si uero est facta non
ex certa scientia non tenet ar. c. inter dilectas de
si. aliu. Si uero sit facta per inferiorem a papa

et tunc si electio peccabat in iure naturali non tenet
confirmatio per non in. c. quod sicut per Inno. et Lopo
et ibi etiam per Jo. de lig. Si uero peccabat in de
fectu iuris positum tunc glo. in. c. §. sic fall. et
hic et in. c. i. d. postu. prela. tenet quod non v3. Archi.
contra §. e. si cui in vi. et hoc puto uerum. quia se
tencia in istis beneficiis transiit i re iudicata. ad
preiudicium partis §. e. cum dilecti ad fi. unde
non potest amplius defectus iuris positum obici
forte tamen iudex ex officio uel ad partis denunti
ationem posset inquire: an canonice fuisse electus ar.
non de scriptis constitutus et. e. ti. ad audiam et c.
Clo. religiosus: querit an procedat etiam i no
micio: respondet quod sic alii. §. e. nullus cui ibi non i ult
glo. li. vi. quoniam pcedit et in medicantibus: quia
littera generaliter loquitur: quod tam dicit glo. itel
ligendum saluo casu de. ut professores j. de regula
et c. quorundam §. re. in vi. quia eo casu quo eligunt
seruata forma huius de. non debet esse electio in
discordia: ut ibi et c. An religiosus possit esse re
ctor scholarii. dic quod si statutum uel consuetudo id
disponit seruatur si nihil disponit. Si e medicatio
et i discordia non potest. dic aut est diuersitas p ma
iori parte laycorum: aut pro maiori parte clericorum
seclarium: aut pro maiori pre religiosorum aliquo
rum quod sue religionis: et hoc ult. cau tantum potest
esse ar. non per Bar. in. l. si. §. d. colle illicita: huius
de. et quia hoc casu non est cura animarum: sed te
poralium fa. quod non in de. quod contingit i v. seclari
bus de re. do. et c. **C**lo. seclari: an religiosus
possit eligi in prelatum ecclesie secularis. Respondet
glo. primo fm quosdam quod non mouetur ista qua
ex quo rex permittit quod eligi possit in episcopum ecclesie
seclari: §. a contrario datur intelligi quod ad prela
turam inferiorem ecclesie seclari eligi non possit ar.
decre non ne d. presump. cum similibus. glo. tenet
contrarium. Mouetur primo: quia hic solus p
hibet eligi in prelatum ecclesie regularis diuersae
religionis: professionis: uel habitus pater ex pri
ncipio ibi in eisdem monasterijs societur. §. in p
latum ecclesie secularis potest eligi. et sic ille rex. a
contrario hoc probat. **C**. de iur. antiquo hoc
erat permittum. ut probatur ly. di. priscis lviij.
di. c. l. xvi. q. i. doctos cum multis capitulis ibidem
et de sta. mo. quod dei timore: cum §. hoc non reperiat
coram stabimus illi antiquo iuri ar. §. e. cum ex
pediat in vi. non ob. quod hic dicitur de seculari ec
clesia ad quam religiosus potest i episcopum eligi. et sic a
contrario uidetur quod secus sit i alia prelatura ec
clesie seclari: quia dicit glo. hic incidenter. hic e
dictum in seculari: quia principaliter intendebat
protestari de regulari ut sequitur in littera: ideo
non debet sumi argumentum a contrario illius in
cidetis dicti: quia ubi incidit plata non disponit d.
priuile. Si papa in vi. facit quod non. **C**. de epi. et de. i
l. conuenticula: uel fm Pau. ne quis credet probi
bitum per. c. nullus §. e. in vi. quod pro parte: hic cor
rigitur credens ipsum i toto corrigi f3 et i. uel dic
§. quod non debet sumi argumentum a contrario ad cor
rectionem iurium §. e. publicato cui ibi notis. pretere
a fm dnm An. potestatiue non dispositiue ista v
ba sunt prolata ut est dictum: ideo dispositiones
non ampliatur. Ar. non in de. i. §. de pb. et hoc dicit

glo. sibi placere i ecclesijs secularibus n collegia-
tis: quia ad illas potest religiosus eligi i prelatu
r de hoc est minus dubiu. Sed dubiu maius e
niquid idem sit i ecclesijs secularibus collegiatis
videtur q sic fm glo. all. nō. per Ber de sta. mo.
.c. ij. i si. i glo. r. c. q. dei timore. r q nōt Jo. lxviij.
di. c. ij. lxviij. di. quorūdam. xvi. q. vij. i noua. In
cōtrariuz all nō per Hosti. i decre. q. dei timore
vbi ipse tenet q monachus nō possit habere pre
posituram uel decanatum ecclesie secularis nisi
hoc fiat propter necessitatem cure aiarum. Pro
hoc all glo. fa quia disparitas habitus ipedit
trāsītum prelationis: g illuz multo forti impē
dit diuersitas habitus r iligionis que adest hoc
casu: quia diuersi est habitus diuersa religio ab
habitu r religione clerici secularis: r potissime uis
tur hoc prohibitum i collegio clericorum simul
uiuentium: quia in illis potissime uiget ratio cle
posita in pri. quia quādoq; fuguntur priuilegijs
religiosorum de vi. r ho. cle. qm r nō xvi. q. i. in
decia. vnde i eis uidetur idē q i iligiosis diuerse
religionis: uel habitus r c. Glo finaliter dicit
q hoc egeret decisioe papali tamen inclinat sic in
ecclesijs secularibus collegiatis qd i non collegi
atis. mouetur: quia ut dictum est. q. cle. ista uide
tur solum prohibere transitum prelationis qui
fit in monasterijs: ut patet in pri. ibi in eisdē mo
nasterijs nisi forte dicat glo. dicas uerbum mō
nasterijs expōi. p ecclesijs sicut i si. i. xvi. q. vij. nemi
sed certe hec esset impropria expositio ar. c. ij. de p
sue. r d. supp. neg. prela. grādi in vi. Non ob. pre
dicte dōcōiōi q dictū est: quia si habitus dispa
ritas tm r c: quia potest dici fm glo. q hic non
est habitus disparitas: quia clerici seculares nō
habent certum habitum q probat: quia i iure nō
est expressum de colore uel forma: sed per talia
uel alterum eoz oportet habitū discerni r distin
guitur j. de regula eos qui g r c. Unde licet cer
ta forma: r certi colores sit i eis prohibiti d vi.
r ho. cle. c. qm s. e. clerici nō per hoc sequitur q
certus sit habitus pfixus ipsi clerico seculari. fa
tetur tamen glo. q late loquendo potest dici cer
tus habitus clericorum seculariuz. i. qui sit hone
stus et eis conueniens: nec eis prohibitus sicut
i simili dicimus habitum laycalem illum qui cō
uenit laicis fa. de sen. ex. si iudex in vi. r p hoc
patet q habitus religiosoru est etiā cōueniens cle
rico seculari: r sic non dicatur esse disparis habi
tus. Ex his remanet glo. in cōclusionē q in eccle
sijs secularibus non collegiatis: r et i collegiatis
licet in hoc fō sit magis dubium prefici pōt rel
giosus: licet dicat egere declarationē cum glo.
concor. Pau. qui tamē dicit q forte Hosti. in. c.
q dei timore non intellexit de dignitate pncipa
li que semper est curata respectu collegij: et sic se
per subest causa dispensationis. sed de inferiorē in
quo posset ratio dispensationis cessare: quasi per
hoc uelit respondere ad dictum Hosti. La. uēo
hic dicit q illa cura collegij nō est illa cura d qua
iura loquantur: uidentur enim intelligi de cura
parochianoru all. s. e. statutum in vi. all. at etiā
quia in ista: r non in prima exercetur officia pre
dicandi: r ad talem prelaturam bene posset eligi

osus eligi: sicut ad curataz ecclesiam nō collegia
tam potest eligi pro r cōtra facit qd scripsit La
pus de preben. cū in illis in vi. vbi dicit uidendū
pro hoc: quia si cura collegij sufficeret debuisset
idistincte permitti religiosos transi ad prelaturā
alterius collegij religiosi. nisi dicas q ibi est ma
ior diuersitas: quia habitus secularis potest dici
non diuersus ab habitu regulari. Item uita rel
giosu potest dici conuenire etiā seculari l3 nō e
contra: r pro opi. La. facit: quia hec ratio cle. l3
quo ad uerba non uideatur locū habere i secula
ribus ecclesijs: tamē ei mens locū habet. Ideo i
propriari debet uerbū mōasterijs ex quo dispo
sicio est lata: Steph. hoc non attingit in glo. sed
dicit q monachus nō potest effici prelatu canōi
coruz regulariuz: r per hoc dicit approbatā opi.
Hosti. r reprobata opi. Hugo. r sequatū d qua
lvij. di. c. ij. et. lxviij. di. quorūdam Ber. tenet cū
glo. Mathe. tenet contra glo. in ecclesia seculari
collegiata de quo imittit ad decre. preterea d pbe.
r de vi. r ho. cle. deus qui zen3. etiaz fm dñ3 Ana
uidetur uelle contra glo. s. q possit eligi soluz in
epm ecclesie secularis non ad aliam prelaturā
ecclesie secularis. dicens q i epo est speciale: quia
in eius uacatione est maius periculū ppter mltas
que ei incumbunt plus q alijs s. e. transmissu
r de excels. prela: attendētibz: ideo ut tanto peri
culo succuratur expedit cito fieri episcopos: hic
est q etiā sunt a iure in multis priuilegiati de
sen. exco. quia periculosum in vi. r s. de offi. dele.
ic. ij. e. li. Idem Archi. recitando de preben. cum
figula i vi. uelle uidet q cōit teneat opi. glo. r cre
do q illa seruaretur in pratica. Tamē pro clar
ori euidētia dñs nō hic clare exorditur materiā
querendo quid iuris ante cle. r quid post: et
ponit opi. de quibus in. c. q. dei timore. In quibz
finaliter concludit cū glo. q ad epalez dignitatez
secularis ecclesie potest eligi mōchus. Itē ad pla
turam ecclesie secularis collegiata: quia illa non
potest esse sine cura collegij. Ad ecclesiā pcho
alem curatam non collegiatam potest similiter e
ligi de iure cōi: dispensatiue tamē contra regulas
alias iuris ppter dissolutionē uoti obedientie: et
poti paupertatis: r extra claustrum uagationez
que omnia mōcho repugnant facit decre. nihil
ad f. s. e. vbi d isto iure dispensatiuo absqz hois
facto. de iustitia tamē pmoitiōis esse dicit q fiat
ex causa necessaria: ut quando non sunt idonei
seculares xxvi. q. i. di. Itē q mōchi qui promouē
sint honesti in uita r bōi predicatores d sta. mo.
c. ij. s. porro s. e. cū in cunctis: r pōt tal esse so
lus: l3 tutius sit q cū socio sit si haberi potest ut
i. c. q. dei timorem de quo per Hosti. i sūma de
sta. mo. s. utrum. Ad canoniam autē: uel aliam
dignitatem non principalem in ecclesia collegia
ta pmouēi nō pōt l3 glo. arguendo teneat contra
de vi. r ho. cle. deus qui r d preben. preterea sed
Hu. Hosti. r Archy. contra lvij. di. c. ij. r d r laa
super eo. Ad ecclesiam uero simplice: uel aliud
beneficiū non curatum seculare planum est f3
omēs: q eligi nō potest. De rectoria hospital dic
ut colligitur ex cle. q contingit de reli. do. in vbo
secularibz r uide Archy. xviij. q. ij. quidam d3

non potest ibi prefici cum deficiat ibi cura ex po-
testate clauis. **Q**uerit glo. an ep^{us} secularis pos-
sit eligi in ep^{us} ecclesie regularis. Dicit q^d sic: q^d sic
est ep^{us}: et q^d ep^{us} recipit mōchos ad professiones
de regula, porrectum: et quia mōachus tñ qñq^z
subsit ep^{us} xvi. q. i. qui uere. **Q**uero an mona-
chus assumptus ad ecclesiam secularē teneatur
seruare regulā. Dic ut per Jo. xviij. q. i. c. i. et xvi.
q. i. c. d. mōachis: et per Sof. et Hosti. i. sūma de
sta. mo. Dic q^d ab omni eo q^d tenetur ex regula
si id est impassibile uidetur esse absolutus: p^{er}
hoc patet q^d non est absolutus a uoto castitatis
nec a uoto paupertatis respectu sui ipsius respe-
ctu tituli cui queritur et potestatis administrandi
sicut quo ad uotū obedientie secus: si ecclesia ad
quāz transit abbat nō est subiecta quo ad esuū
carnium non est absolutus: nisi rōne scandali ali-
ud dicatur ar. de sta. mo. recollentes. §. i. a delati-
one habet nō est excusatus, potest tñ rōne scanda-
li se in exteriori appatu confirmare cū in illis cū
quibus habet uiuere de ui. et ho. de. deus qui. a
modo autem beneficiandi bene est absolutus: ut
nō in c. de mōchis xvi. q. i. per Jo. facit q^d nō ē
de cele. mis. in de. i. Idez uidetur a ieiunijs et uigi-
lijs: ut nō in dicto. c. iij. Item quia propter curā
oportet sepe extraordinarie comedere et surgere.
Sed an ep^{us} religiosus remotus ab ep^{atu} pos-
sit remanere monachus primi monasterij. Dicit
q^d non de quo per Fre. in opere suo. c. v. et per Jo.
xxij. di. si qui sūt. **Q**uid si mōchus electus ad
prochialem ecclesiā eo ipso exñte eligatur ad ali-
am an requiratur alicuius consensus ut consen-
tire possit. Dicit q^d nō quia exñs ibi solus est sub-
iectus ep^o cui non oīo subest obedientia mōacha-
li: ideo consentire poterit: licet transire nō possit
sine eius licentia: sicut nec alius clericus secularis
hoc uerum nisi antecessisset ecclesie: quia tūc eff^{us}
in potestate epⁱ: ut dicit ipse si uis tenere idē licet
q^d requiratur licentia potes dicere q^d absolutus
est ab obedientia monachali respectu ecclesie cui
preest non respectu alioz. unde adhuc dī mona-
chus xvi. q. i. presbyteros cū ibi nōrīs: et sic intel-
ligatur xvi. q. i. ne pro cuiuslibet et c. d. mōachis
et xviij. q. i. c. i. unde requireretur licentia abbatis
uel saltem epⁱ qui est loco abbatis: ut dicto. c. de
monachis. An autē talis eligi potest ad prelatū
ram olim sui monasterij tenet q^d sic: q^d pur. ma-
net professus circa tria substantialia regule: ut
patet ex predictis. **Q**uero an cōsuetudo: que
ante hanc cle. habebat oppositum eius q^d hic dis-
ponitur sit sublata Pau. tenet q^d non: p^{er} hoc iste
tex. ibi de cetero. fatetur tamē q^d post hanc cle.
non possit induci uelut irrōnabilis: quia licet ante
fuerit rōnabilis: tamen post hanc cle. esse nō po-
test: de quo plene hic per Pau. et de v. signi. abba-
te per Jo. an. **A**redo q^d hoc non procedat per nō
in cle. ut hū qui in glo. quid de posteris j. de eta.
et qua. Nam hic solum reseruat electionem fac-
tam: sed consuetudinem non reseruat: nec aliqd
expresse circa illam disponit. **C**ontra intelligit
reprobata: ex quo declaratur eius irrōnabilitas
per. c. primū cū ibi. nō de consti. in vi. Quid d. ele-
ctionibus factis post constōnis datam infra du-

os menses: ante tamen aſturam et publicationem
eius: et anteq^{uam} perueniret ad noticiam eligentiu
an teneat. dicit Pau. q^d non propter decretūz hic
appositum q^d afficit etiam ignorantes a tempo-
re date. fatetur tamen q^d cum sint sine culpa per-
sequens erunt sine pena: sed ut dixi nō ualebit
electio contra inhibitionem huius constitutionis
secus dicit si sola fuisset hic inhibito sine decreto
all. de iscrip. tibi qui in vi. et de preben. duduz: et
c. si apostolice de concess. preben. c. i. in vi. et sic p^{er}
cludit q^d accessorium trahit ad se principale hoc
est decretum constōnis fm Lapuz. **N**ō bene
q^d decretum pape ligat et afficit ignorantem etiā
si de eis in decreto non exprimat de quo dic-
ut s. se. si eo tempore in vi. Idem nō in resuati-
one. De inhibitione uō an illa soluz afficiat igno-
rantem sentit hic Lapuz q^d nō: sed dic ut colligit
ex cle. i. de iurpatro. cum glo. **N**ō etiā ex dic-
to Pau. q^d l3 constō ante duos mēses non liget i-
gnorantes ad penam extrinsecā: ligat tamē quo
ad nullitatem actus. Idem nō supra in probemī
o in uerbo de cetero. Nunquid si ep^{us} uult unire
duo loca diuersarum professionum et habitūz
ita q^d utriq^{ue} remaneant sua priuilegia salua: et bo-
na sua: sed habeant prelatum cōmunez hoc pote-
rit non obſte hac cle. Pau. ridet distinguēdo mo-
dos vnionis: de quibus habetur ne se. va. c. i. per
glo. et per Jo. xvi. q. i. et t. ep^{or}is et cōcludit q^d si
fiat vnio taliter q^d utriq^{ue} remaneat sua priuilegi-
a salua et sit diuersitas p^{ro}fessionū et hitūz q^d tūc
nō pōt hac cle. ob. sed si fiat vnio confusiuaria q^d
monachus vnus sit monachus alterius tūc sic
quia cessat prohibitio huius cle. et eius ratio.
Querit ultimo Ma. quid si monachus uadit
ad stupham: uel alium locū similem ul^{terius} habitūz
dimittit incidit ne in penā. c. ne. cle. uel mo. in vi.
uidetur q^d sic: quia semper etiam in lectulo debet
z manere habitus xxiij. di. scimonialem i uestib^{us}
q^d b^{on} se per usura est et xx. q. i. c. si. ibi p^{ro}fessus ueste
in lectulo tamen tenet cōtrariuz dūmodo teme-
rarie non deponat nā in dicto. c. i. solum temerā-
tas pōderatur: ideo cessante illa cessabit pena fa-
cle. i. j. de vi. et ho. cle. ibi preterq^{uam} ex cā rōnabili

e romani electioni.

Diuiditur in. vi. partes ut patet
ex glo. i. quia primo ponit de po-
testate cardinalium sed uacante
2° de officio camerarij uel pēitēci-
arij. 3° determinat quid compre-
hēdatur appellatiōe diocesis: et quid si papa mōt-
tur extra curiam: 4° determinat quid si contin-
gat omnes cardinales exire conclaue. **Q**uinto
de exceptione censure non opponende cōtra car-
dinales eligentes rōanūz pontificem. **S**exto ar-
ctat uenire debētes existentes extra curiam: ut
ueniant et licet intellexerint sedem uacare fa-
ibi si tamē. 3° ibi sane. 4° ibi pōro. q^dnta ibi cetera
septa ibi uerum Legam usq^{ue} ad. §. sane. **N**ō
primo q^d ex diuersitate opinionū surgit dubitā-
iudiciōrū et obfuscatio ueritatis: et hoc quia pro-
babiliter dubitatur in talibus et ponit hic Guil.
quid est opinio: et in quo differt a fide dicēs q^d sci-
entia habet cognitionē certā, opinio dubitatioem

fides medium tenet: quia non habet dubitatione
nec cognitione certa d. s. tri. sup. exica. vno dicit
q. opinio est duplex: particularis arbitratio que a
docto: alicuius scientie auctoritate assumit / hec
non est preponenda ueritati: ideo dicit lex q. ubi
casus legis est ibi nulla est dubitatio. l. de fur. a
cille de uoto ex multa: ubi autem est dubium fa
uendum est opinioni doctoru de deci. c. l. et sic co
cordari possunt concordande sunt de resti. spo. lit
teras: et ff. de dam. infec. l. si finita. §. illud. Alia
dicit Jo. de lig. circa fidem et opinionem uolens da
re differentiam inter illa que sunt pblica: ideo o
mitto: Sed aduertendum: quia dicit zen. q. opi
nio doctorum etiam probabilis non est i scriptis
redigenda nisi ad instructionem de postu. prela. c.
i. cu ibi no: et per hoc dicit q. habens pro se opi
nionem doc. i aliquo casu si succubat excusatur
ab expensis: quia iustam fouet causam litigandi
d. quo d. app. ut obit. et c. cu spali p. Inno. et ff. de
lega. ij. qui solidi. §. etia. unde dicebat dñs. pe.
parcendum iudici qui unaz elegit opi. all. no. ff.
de rei iudi. cu prolatis: et de costi. ne imitatis. Ro
predictorum est quia a iure doctor habet potesta
tem interpretandi. l. i. c. de legi. et ibi no: et in. c. i. de
postula. prela. ideo eius interpretatio reddit rem
dubiam cu sit pbabilis: ut dictis iuribus fa. xi.
q. i. §. ex his cu ibi no: et. Hec dicit uera nisi o
pinio esset comunit probata: quia tunc fatuus
esset iudex. qui sequeretur eam nec excusaret i si
dicatu. Insi de obliga. que ex q. delic. nas. i pri
ubi glo. fa. q. no de consti. c. in nouella. unde di
cebat dñs. An. post zen. q. opinio subtilior pre
ferenda e de ferijs capellanus de quo de iudi. dila
hic est q. licet est discipulo qñz mgm reprehē
dere. ff. de condi. ob cam. l. dedi debet tam si pot
pot. excusare ex. Sabini q. sniaz mgm sui Las
si bene excusauit. ff. de arbi. l. quales. et c. Cir
ca predicta sunt uidenda duo. primo que opinio
debet seruari. An opinio excusat ab expensis.
Circa primu dic q. si consuetudo approbat: uel lex
aliqua ciuili: uel canonica illi standu e: ut in. l.
mimo. ff. de legi. et in. c. licet cu ibi. no. de fo. ppe.
al si potest reduci ad concordiam induci debet d.
resti. spo. litteras. Si non possunt illa que cois est
suanda e saluo nisi per rōnem cui rñderi n possit
appareat opposituz: ut no in. c. i. de consti. p. Jo.
an. Si uo non appareat que sit cois illa que uali
dioribus et pluribus rōnibus iuuatur seruanda
e ar. l. si. c. de edili. edicto al. illa q. est benignior: et
benignior dicitur que fauet iuramento: matrimonio et
libertati: testamento et religioni: ut in. c. i. cum ibi
no de pñna. spu et c. fi. de re iudi. uel illa que fauz
reo ut ibi. Circa sm dic q. si opinio sit consue
tudine approbata: uel lege excusat alias no excu
sat: sed si neutrum predictorū appareat: et apparz
que sit cois iuuat. Si uo non appareat que sit co
munis est dubium dñs. Warb. tenet q. illa n ex
cusat zen. contra sentit: et Jo. an. et pe. i. c. ut de
bit. et Spe. i loco ibi posito. qd uidetur procedē
si sit opinio moderni doc. et autentici: quia non e
uersimile q. sic magna rōne fuerit mor. qd pote
rit discuti per alegatiōes. unde potest quis pba
biliter dubitare: an poterit sustineri. Naz si appa

rebit illa rōne falsitatez alterius opinionis cui be
ne respondere non posset preferenda esset coi opi
nio: et qd dixi coez opi. preferenda intellige mo
dernoru et aucteticor de s. tri. c. i. ad finez et ibi
p. Lopo: et Jo. an. **C**no 1° d. isto uerbo obstacu
lum quia pprie dicitur perpetuu: uel nullitatez
actus inducens dilatio rñt tpalis dicitur **C**no
3° q. lex inferioris non tollit legem superioris
de quo de ma. et obe. q. sup. his qd maxime pro
cedit: ut hic non dicit glo. qñ inferior habet cau
satam potestatem a superiore: ut est in cetu card
naliu vacante sed: qz potestas tal. causatur a pa
pa per quod uidetur q. caplm uacante sede non
possit reuocare consilem epi quasi ab eo habeat
potestatem fm dñm. An. Sed certe fre. d. senis
disputauit contrariuz: ut refert Jo. an. de maio.
et obe. c. i. in vi. nec est uerum q. ab epo causet po
testatem caplm sede uacante sed a papa: uel a iu
re coi: ut patet ep. c. cu olim: et c. his de maio. et o
be. et c. i. in vi. **C**no 4° q. aliud est modifica
aliud corrigere: aliud mutare: aliud strabere: ali
ud dispellare. Corrigi dicitur qñ corrigitur statu
tum nec de nouo loco eius illi fit. Mutatur qñ
sublato illo aliud loco ei statuitur. Detrahitur
qñ in parte tollitur. Modificatur quado tpatur
et restringitur seu limitatur. Dispensatur quan
stante statuto in nullo alterato i aliquo statu pri
culari suspenditur qd no p statutijs habentib
potestate circa statuta uide glo. et tex. de offi. dele.
super questionum in pri. **C**no illud uulgatu
q. idem iuz est de toto quo ad totum qd e d. pre
quo ad partem pcor. sunt i glo. **C**no q. quedā
sunt i papa per modum potestatis: ut creare car
dinales. Quodam per modū iudicioris. **C**no
ex rōne litte in prin. que generalis est q. inferior
a papa etiam cetus cardinalium sede uacante no
potest mutare uel corrigere consilem editam a
papa: et per hoc dicimus q. inferior non rescribit
contra legem coez: unde non posset concedere et
scriptum in causis plenarijs: ut procederet sū
marie et de plano sine strepitu et figura iudicij et
si sit legatus de latere: ut no glo. de ip. statutum
c. si. in vi. Idem in alijs qui habent potestatez
ab imperio. l. formam. c. de offi. prefec. pretorio
orientis. Idem putat dñs. An. i antiquis uel po
ribus: quia hoc esset absorbere ius alteri q. tol
lere solius principis est. ad hoc de offi. dele. super
questionum et idem putat in pñlio ppli nisi esset
ppls liber et hēz galia: quia talia sūt principi i
seruata. uel dicit q. forte posset quo ad preiudici
um eorum ar. l. oēs ppli. ff. de iusti. et iure hoc
credo statuendo post dictā. l. facit. l. venditor. §.
si constat. ff. coia prediorū: sed rescribendo uidet
secus fa. qd hētur i. l. iij. §. plae. ff. qd ui. aut clā.
An autem inferior possit tollere facultatem ap
pellandi uide in dicto. c. super questionū et de iuz
iuz. uenientes: et per Bar. ff. a quibus appellare n
licet. l. i. et ff. de aqua. plu. arce. l. si. et in. l. omnes
populi. **C**no q. uacante sede papali cetus card
naliu non succedit in potestate: aut iudicioris
pape nisi quaf appz expressum: et sic est approba
ta opi glo. de scis. c. i. in vi. **C**no q. inferior a pa
pa non dispensat cōtra consiliū ad hoc cōiter

allr uide glo. s. e. cum dilecti 7 q. nō d. si. pref. c. 3.
pelt. 7 de preb. c. exposuisti p. 30 an. post Hosti.
7 c. **In** v. eo tñ. Nō q. limitata causa limita-
tum parit effectus: quia potestas data cardinali-
bus in subrogando 7 creando camerarium: 7 pe-
nitenciarium non producit effectum nisi ip-
sam ad tempus uacationis: pcor. l. ita autē. i. p. r.
ff. de administ. tu. Nō q. aliquādo dicitur sub-
rogari loco alterius id qd ultra nūm ponitur et
c. **In** v. sane Nō differentiam int districtum
7 territorium. 7 quelibet ciuitas habet districtum
7 territorium fm dñm. An. contra etiā possz hic
colligi per deōm seu: que nōt identitatez in sub-
stantia de postu. prela. bone. i. in glo. **Nō** ap-
plone districtus non comprehendit ultra limites
diocesis fm dñz. An. hic tamē facit cōtra qz uis-
tur hic speciale dñ dicit hoc casu. Nō 3. q. res ali-
bi destinata non uidetur esse ubi naturaliter est: sz
i loco ubi est destinata. Ex quo nō q. in positio-
nē ad dispositionē ad rezuel quo ad ius qd
surgit ex re. res uidetur esse potius ubi est locus
destinatus: q. ubi est locus naturalis rei. Ad hoc
ff. de hēdi. insti. l. ex facto. §. uerū 7 c. **Ex** v.
porro. nō unum casum in quo clerici subijciunt
laycis. aliquos hēs xxiij. q. v. principes f3. pau.
7 c. **Ex** vbo uerum nō duo remedia ad pro-
uidendum cuiusq. negō. s. dei adiutorium cum
spe i deo: 7 sollicitudo operatiōis in finē. **Nō** 2.
q. citatio predecessoris arctat citatur ad compa-
rendum coram successore: 7 sic instantia iohabata
cū predecessore transit ad successorem in iurisdic-
tione adō q. trāsīt ē affectus citationis in tñ q.
nō est necessaria noua citatio 7 c. **Circa** pri-
cle. quē an papa possit facere cōstōnez per quā
sibi sit licitum eligere successores. Jo. q. non lxxij.
di. si transitus quīs possit cū cardinalibus deli-
berare nōt viij. q. i. c. i. §. ex his. 7 super electione
facienda cōstōnez facere: ut hic probatur 7 xxiij.
di. In nomine dñi lxxij. di. Adrianus. dñ tamē de
consensu cardinaliū: quorū est eligere: ut ibi. nōt.
Archy. fm pau. uide. c. **Moyses** vij. q. i. fm. d.
An. q. dictum est ex consensu cardinaliū credo
uerum ex honestate nō ex necessitate p. c. signifi-
canti s. e. 7 de cle. n. resi. ex gestis cū ibi nō. **C**
quero an epus possit statuere q. canonici tenean-
tur aliqne extrinsecus ad electionem uocare uel
aliud in electione seruare: dñ q. non qz non pōt
statuere contra cōsiliū generale: uel contra ius
saltem in preiudiciū alterius. nisi illi de quo-
rum preiudicio agitur consentiant: uel presentes
sint 7 taceant ut nō Hosti. d. loca. c. ij. q. ultimū
de taciturnitate non est uerum per nō in rla. Jo
qui tacet. l. filiusfamilias. §. inuitus. ff. de p. ur
7 c. **Q**uero an cetus cardinaliū possit re-
stituere fame uidetur q. non ut hic. In contrari-
um: quia senatus pōt. l. i. de qua. ff. de postu. ego
7 cetus cardinaliū qui illi equiperatur: ut nōt.
Inno. i. c. cū te d. 7 iudi. 7 xvi. q. i. ecclesia: 7 xvi.
di. Constantinus. Non ob. cle. quia intellige q. ni-
hil potest eoz: que sunt iurisdictionis contentiose
sed uoluntarie sic. tutius tamen est tenē contra
fm Ber. dñs. An. dicit q. si cetus cardinaliū hoc
non pōt ex sua potestate uiuēte papa procedit di-

ctum Ber. q. nō poterit se. va. sed si tenes q. pos-
sint uiuēte papa: ut uidetur sentire Inno. i. loco
pallato tunc poterit etiā eo mortuo: quia ea q.
competunt cardinalibus vi. pprie potestatis / nō
negantur hic cardinalibus mortuo papa. **Nō**
glo. hic i. v. pertinere. **Q**uē an cardinales i
ecclesijs suis habeantur loco epoz: dñ si sunt epi
habeantur loco epoz quo ad iurisdictionalia: 7 quo
ad epalia: uel quo ad iurisdictionalia tñ / d. quo de
ma. 7 obe. his que: 7 cum olim de cap. mo. cum
dilectus pro hoc / quia habet sub se capellanos
ut dictis. c. quos nulla ecclesia inferior epali d. iur-
cōi habet: ut nō Inno. i. dicto. c. cū dilect. **Q**ui
to tractat hic aliqui de potestate uicarij pape: 7
de potestate rectoris vrbis nō ē instandum quia
modicum utile ē. **S**exto quid si p. terra eccle-
siā uel euidenti periculo cetus cardinaliū uult
dare legatum unum ex cardinalibus non cōse-
tientem an possit cogere: dñ q. dari non pōt ius-
tus ne uoce sua priuetur: 7 quia par in parem nō
habet imperium: sed dñi possit oppositum: quia
utilitas publica preferenda ē: 7 quia cardinaliū
cet. maior ē quolibet cardinali ar. nō de offi. or.
irrefragabili: 7 de supp. neg. p. re. c. pelt. in vi. vo-
lens dari possit non tamē esset generalis legatus
sed solum i actu illo imminente s. e. vbi periculū
fm pau. **In** v. sane tractat hic: an locus sit d.
iurisdictionis electionis de quo supra. e. cū terra ubi
dicitur q. non licet honestū sit seruare locū consu-
etum. Item an possit fieri in loco interdicto de
quo s. e. licz quia dicitur q. sic: 7 speciale i electi-
one pape s. e. ubi periculū in vi. **Q**uero an
applone diocesis comprehendatur ciuitas: dñ e
contra q. applone ciuitatis non comprehenditur
diocesis. xij. q. ij. c. si. ff. de arbi. si cū dies. §. si ar-
biter. Appellone uero diocesis regulariter comp-
henditur ciuitas. fallit in scriptis ad lites: uel ad
beneficia: licet pau. in hoc uli hic contra glo. te-
neat. facit de re. permu. c. i. in vi. et d. era. 7 qua-
accepimus: 7 uide Bar. ff. de v. sig. l. ij. **Q**uid
si epus moritur i certo loco diocesis: 7 ibi uult se-
peliri: ut i monasterio monachoz: an ecclesia ca-
thedralis poterit petere canonicam suam uidetur
q. non: quia tota diocesis est sua parochia epiter
ibi debz sepeliri nisi aliud disponatur. Nā ibi ha-
bet domicilium de testa. requisiti vj. q. i. scire. d.
priuile. c. i. f3. Ber. qd est nōndum. Idem dñi pos-
set de rectore ecclesie: uel priore: uel prelato: uel co-
nonico: quia ipsa ecclesia in euz sustinz sacroz o-
nus: 7 sic debet habere canonicas. An oppōi pos-
set exceptio symonie contra cardinales: dñt q. nō
etiā si notoria sit. i. q. i. si quis: sicut nec excoica-
tio. Item nec exceptio heresis: quia excoicatu
incidat in canonem: secus si hereticū d. quo cōstz
ut nō Inno. de sen. exco. sac. fm Buil. 7 zen3. Ad
hoc: quia electio i papam nō potest oppōi excep-
tione: licet de illa possit accusari fm Inno. s. e.
licet glo. ibi contra. **G**lo. inferiorem all. pcor.
7 nō ipsam hic: 7 hoc maxime 7 c. **G**lo. tolli
oppōit d. nō i fi. d. offi. archiepiscopi. **P** hic uli
tollere legem superiorū ibi per pene adiectionē iu-
uare qd potest: nec etiam hoc prohibetur. 7 c.

Glo: cetum opponit q̄ iñs congregatio cardia-
lium aliter appelletur. s. gremium uel collegium
ut xxiij. di. In nomine dñi z. c. i. de scisma. fatef
tamen q̄ p̄ eodem in effectu supponit dicta no-
mina. **C** querit an cardiales habeant ius col-
legij an uo censeantur ut singuli. remittit ad nō
de iudeis ad deliberandū in v° sacrosce. z. ibi con-
cludit q̄ sic. pro hoc allegat q̄ uulgariter appel-
latur collegium ut etiam tetigit hic in glo. iij. et
c. ar. **S**icet z. aliud Insti. de donatio. Item qui
a habent arcam cōez quo ad seruitia cōia z. ca-
merarium specialem loco fidici qui oblata equa-
liter diuidit inter eos. z. simul etiam congregant
ad tractatus totius mundi expediendos. z. est a
deo unitum cum papa q̄ cum ipso unum. z. idē
est qui si. sint legit. p. venēabile. **S**. sunt aut et c. **S**.
Glo. modificari z. glo. dispensari querunt quid sit
modificatio. z. quid dispensatio. **R**nde ut in eis q̄
a modificatio sapit diminutionē de v. sig. c. pe. **S**.
Dispensatio est qñ stante dispositione superioris in
aliquo casu pticulari dispensatur de eta. z. qua.
sci. i. vi. z. c. **Glo.** non consonam op. q̄ imo
cetis cardinalium succedit in ptate papali mor-
tuo papa: quia sic uidemus in alijs collegijs de
maio. z. obe. is que g. z. c. **C** quia non est vñ
simile filium dei uoluisse mortuo papa suuz grē
gem esse sine pastore: uel ecclesiam sine sponso. **R**
Rnde glo. propter hoc olim erant opiniones: et
Host. propter predicta tenebat contrariuz et
q̄ hic deciditur: sed opinio eius hic reprobatur. z.
in decretali vbi periculū. s. e. in vi. licet ab illa ex-
cusari possit: z. ab ista quia eas nō uidit. **N**ō ob-
contra z. p. primum quia illud in alijs caplis: q̄
a hoc eis permittitur hic uō expresse prohibet
ut patet hic z. dicto. c. ubi. **N**ō ob. fin: quia spon-
sus rector pastor z. caput ecclie ē christus mortu-
o papa: vnde licet deficiat vicarius nō deficit pri-
cipalis. vnde concludit q̄ opinio Hosti. nō est bo-
na imo ex ea sequeretur magnū absurdū vñ q̄ nō
esset necesse nec utile ecclesie eligi papam ex quo
cetis cardinaliū haberet vicariū christi q̄ non
esset expediens: nec utile ecclesie dei facit de pces.
preben. quia diuersitatem in parte decisa et c. **S**.
Glo. reprobamus oppo. de nō s. e. licet ubi cet-
cardinalium uidetur posse tollere consiliū. c.
licet de euitanda sol. aliud est querere nūqd pōt
tollere illud consiliū: uel aliud: dicendum q̄
non. Aliud est querere nunquid possit cetus car-
dinaliū disponere q̄ nominat a p̄ribz in scri-
tinio sit papa. z. dico q̄ sic quia hoc non est tolle-
re consiliū. c. licet de euitanda: quia illud consiliū
met talē ordinationē approbat cū dicit nisi maiō
peordia interuenerit. vnde in dicto casu cū uideā
tur nominat ab omnibus ille qui a p̄ribz nōi-
natur precedente tali ordinatione. merito tenet e-
lectio: nec dicitur contra formam dicte decre. l. z.
z. ita ibi tenz Hosti. **S**ompo. z. Hosti. **Glo.** pote-
statis op. s. nō lxxix. di. nullus el q̄ ubi nō ceti
cardinalium posse creare cardinalem. Dic ibi po-
nē op. Jo. que hic reprobatur nec ob. q̄ potest
creare papaz q̄ est plus: z. per p̄ns debz posse cre-
are cardinalem q̄ est minus: quia non sequitur.
Nam z. caplm creat ep̄m: z. tamen non p̄fert be-

nificia ad collonē ep̄i tñ spectare ne se. va. c. illa.
Glo. pertinenter ponderat litteram que loquitur
solum de pertinentibus ad papam. per hoc isert
q̄ hic non impeditur cetus expedire que alis ei p-
p̄tunt. tetigi aliquid super tex. in. q. illa an ceti
possit restituē fame z. c. **Glo.** camerariū q̄rit
quale seu quod sit beneficium camerariū dicit q̄
eius officium est: quia ad euz spectat t̄palia pau-
peribz erogare: ut nō Jo. viij. q. i. c. i. hodie uō di-
cit glo. q̄ est magnum in curia officiu z. exercet
iurisdictionem contra omnes debentes camere z.
hoc ē poterit habere sed uacante ar. huius l. z.
Fatetur tamen q̄ pendente p̄uisione faciēda de
eligendo in papam cardinales nō debent habere
ab eo super eo vbi periculum. **S**. prouisionis. **C**
Glo. maiorem querit de intellectu littere: **R**ndet
q̄ intellectus littere est q̄ officium penitenciarū
maioris qui solet esse cardinalis: uel aliquoz isei-
orum non expirat morte pape. **F**atetur tamen
q̄ penitenciarū maior si est cardinalis nō pote-
rit per se officiu exercere tēpore prouisionis cū obe-
at esse inclusus i conclau cū alijs: licz si uellet renun-
tiare uo i stado extra possit illo tali officio uti ut
fecit quidam dñs Castellanus: ut dicit glo. **R**a-
predictorū est quia in conclau nulli debet pate-
re aditus s. e. ubi. s. ubi additur iudex ibi ē op-
aditu de testi. p̄stitur el q̄ g. multo forti ad p̄i-
tentiarū: potest tamen stare extra ut dixi: q̄a
cuiuslibet est licitum iuri suo renunciare s. regula.
ad aplicam cū p̄cor. **Glo.** expira op. de nō s.
ti. i. de auditor vbi uidet q̄ camerariū: z. auditor
camere habeant potestatem delegatam z. p p̄ns
debz expira morte pape ar. s. de offi. dele. licet
sol. glo. si tenemus q̄ predicti habeant ordinari
am ut tenet Spe. ti. iij. **S**. i. z. ibi idem dicit de
maziscalco nō ob. p̄tra: quia talis potestas nō ex-
pirat morte p̄cedentis s. de offi. dele. c. ij. in vi.
Si tenem q̄ habeat delegatū tunc dic q̄ hoc sit
sp̄ale all. simile s. de hēn. in fidi fauorem li. vi.
Fatetur tamē glo. q̄ de maziscalco hic nihil dicit
in tex. isto. Ratio potest. esse sp̄alitatis piculum a-
nimarum qd continue iminet ne. se. ua. c. i. i. si.
Glo. cetus op. q̄ imo maior pars cetus sufficiat
ad subrogandū nūz penitenciarū. l. q̄ maior. ff.
ad municip. glo. fatetur vnde supplet hūc tex
per illum hoc tamen intelligit uerū quan s. sup-
plecione fiēda i nūm tractatur: sed si s. fiēda
ultra nūm dicit q̄ requirit omnes in plēa p̄cō-
dia p̄sentire: z. sic intelligit tex. huius v. **S**o tamē
in si. z. sic. ille v. si hoc eidem z. c. etiam refert ad
solum proximum casum qñ agitur s. subrogati-
one ultra nūm. **N**ō ex ista glo. q̄ determinatio
in fine posita determinas duo determinabilia z.
tertū ad proximū tñ de quo per Bar in. l. pre-
tor. **S**. est differentia. ff. vi. bo. rap. z. tenz q̄ ad
utrunqz referatur per. c. vbi. **S**. idem s. e. in vi.
vbi que sunt grauis preiudici debent p̄corditer
fieri tene glo. quia in dubio tutius est illaz tenez.
Nō f. ex glo. q̄ illud dicitur fieri i p̄cordia q̄ sit
ab omnibus al uno solo p̄tradictē non dicitur
fieri in p̄cordia hoc credo uep si ius signant req-
rit p̄corditer fieri. al satis pōt dici p̄corditer fie-
ri qd sit a maiori parte sic intelligo glo. s. e. vbi

periculum. **S**idem in uerbo singul. Idem i glo:
in v. p. corditer. licet glo. alr. sentiat de re iudi. nō
potest. **B**lo. si hoc querit quid si nullo deficiente
ex numero pñarioz cetus p. corditer uult. pūde
re pro ampliorian possit glo. inclināt q. non: qā
hoc non est permissum eis: g. hoc non possūt cū
sola permissa possunt cardinales se. va. hoc autē
demū permittitur pñiente nūo igi. zc. zenz. t3
p. i. q. imo poterit ex causa propter piculū aīaz
puta ueniente ad curiam magna multitudie po
puli: cui non potest satisfacere nūs pñetis peni
tencionarioz mouetur: quia p. corditer magno pi
culo occurrenti etiaz in casu non expresso possūt
pñdere: ut s. i. ubi. **S**idem: sed nullum est mai
periculum periculo aīaz. **C**. de sacrosanc. eccl.
l. facti. igi. zc. pro hoc littera hec cū dicit expe
dire videbitur zc. z hoc uidetur uerius. **B**loz
moriente querit an v. sane pcedat papa cedente.
dicit q. sic: quia quo ad sedem habetur pro
mortuo vj. q. i. **S**. ecce Item eadem ratio: i. fa
uor prouisionis ecclesie dei. Nec ob. de rescriptis
statutuz i. vi. quia ibi i. impetratione ad beneficiū
a ubi casus mortis non comprehendit casum
cessionis: quia ille sunt ambitiose z restringende.
hic in iuris dispositione ubi de nulla iperatione
agitur. **N**ō ex hoc limitationē ad. c. susceptis
zc. **B**lo. diocesim querit de rōne quare plus
ponderatur diocesis q. districtus: Respondet q.
ideo quia diocesis de facili non uariat. districtus
sic quandoq. per pcessionem ipiaz: qñz p. occu
pationem principatū: uel ciuitatum ideo poti
inspici debet diocesis. **N**ā ad mutabilitates tēpo
rales z rerum tēporaliū non decet statuz ecclia
ruz mutari de reli. do. c. i. **E**x istis ifert glo. q.
si papa moritur apud castrum nouāculē: uel basō
que loca sunt districtus boni. quia tñ sunt de dio
cesi. **Q**uātiā fiat electio pape in ciuitate. **Q**uātiā
z ibi includi debent cardinales per hāc litteram.
Sed contra predicta op. glo. quia vj. imo q. me
lius fuisset ponderari territorium ul. districtum
pprie sumēdo q. diocesim. **N**ā i dicto casu quan
papa moreret in castro nauāculē: uel basā regēs
ciuitatem. **Q**uātiā non poterit cogere cardinales
z eos includere in ciuitate. **Q**uātiā ubi erant car
dinales: pñder glo. q. cardinales se. debent offerz
z sic sperandum est q. hoc faciant quod cōtingit
d. facili. quando saltem aliqui hoc faciant: unde
per psequens uerisimile est q. aliq. sequetur ne per
dant uocem suam: sicut uidemus de facto fieri.
S dicit glo. poterit esse locus remissio: ut sit u
nus iudex alium iunet iuxta nō de offi. ordi. c. i.
z in de pastoralis d. re iudi. z per hoc p3 q. n. oba
p. trarium. **I**deo autem ponderauit plus diocesim
pp ea que dicta sunt. z quia mltā sunt loca que
dicta sūt que nō distinguūt p. ciuitates aliquas:
sed per singulares dños qui non respondebant ci
uitatibus: unde non poterat comprehēdi bñ. tñc
sub uerbis. c. ubi piculum q. loquitur quādo i. di
strictu uel territorio ciuitatis moritur papa vñd.
ut talia loca comprehendantur que licet nō sint
in districtu ciuitatis sunt tñ de diocesi: ideo acce
pit territorium pro diocesi. **N**ō bene istā glōz
fm dñm. **P**e. q. loca exempta licet non sint in di

ocesi sunt tamen d. diocesi all. sile qd nō de fere
ptis. **S**i ppter li. vi. Certe hoc non dicit glo. nec
facit differentiam inter in. z de: sed facit differēti
am inter districtum z diocesim: dicens q. talia lo
ca nō sūt d. districtu: uel territorio ciuitatis sūt tñ
de diocesi z glo. loquitur nedū d. locis exemptis
sed etiam d. locis de facto non obedientibus ciuit
tati zc. **B**lo. hoc casu oppo. q. territorium z
districtus dicatur omne id qd per ciuitatem terz
tur z distinguitur. ut. l. pupillus. **S**. territoria. ff. d.
v. sig. sol. glo. littera hec sol. p. tra. dñ dicit hoc ca
su quia spale ē hoc casu q. sumatur p. diocesi ē
si sit locus qui per ciuitatem nō distingatur re
gulariter: z fm propriam significationem sumit
ut dicitur in contrario hic: g. territorium sumit
pro diocesi all. glo. sile i. c. i. xvi. q. i. similr. dicit
q. prochia quandoq. ponitur pro diocesi late sū
mendo prochia: qñz regio similr. late sumēdo
all. iura que in ea patent similr. e. p. tra. qñz dioce
sis improprie pōitur p. prochia d. pecu. cle. c. ij.
cū ibi nōtis. **E**x predictis g. habes quid ppri
e comprehendatur appllone districtus: uel terri
torij: quia comprehenditur ois locus inter fines
ciuitatis ubi magistratus ciuitatis pōt frere: z di
stringere ut dicto. **S**. territorium. **I**dem hic tenz
Lau. dices q. est proprie locus subiectus ad ter
mina uel excessus puniendum de pba. licet ipri.
Idez zenz. quia dicit q. qñz largi. sumitur. i. pro
loco maritimo lxij. di. ego. **L**odouic. aliqd per
Imo. de fo. p. p. cū ptingat. **P**er predicta detmi
nat hic. **P**au. q. si statuto imponat pena aliqua
de ciuitate uel diocesi bladum extrahenti nō com
prehendatur districtualis. **A**d hoc **J**o. de lig. qā
statuta sunt stricti iuris: z sic restringenda. ff. de
v. ob. l. quicquid id stricte sumetur nomen dioce
sis: ut differat a districtu: pro hoc etiaz facit iste
tex. per locum a spali: quia si speciale est hoc cau
q. appllōe territorij: z districtus pñneatur. dioce
sis g. z in alijs: secus facit ad predicta de z. iuz i
penis in vi. **U**idete credo dictum. **P**au. veruz qñ
districtualis est de loco qui distinguitur p. ciuita
tem non tamē est de diocesi al. cū ex pprio signi
ficato diocesis omne locum etiā exemptuz in se
comprehendat: credo q. talis pñneretur sub pēa
statuti. **Q**uid autēz cōprehendatur appllōe cōi
tatus imutit. **P**au. ad nō pxiij. q. viij. si uobis v
bi dicitur q. cōitat. dicitur curia principis aliter
tamē sumitur in uulgaru: ut uidetis v3 pro ter
ritorio subiecto ciuitati i quo maioribus subijci
untur ibi exñtes q. illi qui sunt de ciuitate: uel d.
pñnentibus edificijs ar. l. que i pñnentibus. ff. de
v. sig. fa. l. i. cūz ibi. nō. ff. ad municipales. **E**x
pñctis habes q. aliud ē diocesis: aliud territori
um: aliud districtus: z aliud cōitat. **H**oc ultimū
non credo uerum. **N**am fm propriam significa
nem ut dixi districtus pñhendit omnez locum
qui per ciuitatem distinguitur: siue cōitatus sit
siue non: z similiter territorij hic bonon. habet
ciuitatem: guardiam: z cōitatu. **I**mo habet dñ
strictum: ciuitatem: z cōitatu. **A**n autem aliud
sit territorij: aliud districtum uidetur q. non: qā
hic pōitur dictio seu que distingit tñ uerba et
non sensum. **E**de in litē iu. l. ad protegēdū: z s.

de postu. prela. bone i. ad fi. glo. potest dici q. de iure latior sit significatio districtus q. territorij: quia territorium solum p. cernit uniuersitatem a grorum subiectoꝝ ciuitatū dicto. **S.** territorij. Sed districtus posset etiā comprehendere ciuitatem: uel castrum subditum alteri ciuitati **Bar. i.** l. pupillus. **S.** territorij. sentit idem etiā i. territorio. Per predicta patet q. castrū liberum intra fines ciuitatis. nō est de districtu: uel territorio eius: licet de diocesi esse possit qd est clarum si sit liberum: quia exemptum. Idem si de facto subtraxit se ab obedientia: ut fctit glo. precedens in vbo diocesis qd d. hic fctit dñs **Pe. 7. c. Blo.** uacare: nō q. inspiciendus est primus status alt. simile de muliere uidua que denominat a dignitate prioris mariti donec alteri nubat fa. p. hoc q. ideo debet inspicere primus status: quia ad illuz reuersa est g. 7. c. de le. ij. q. situz 7. l. d. bitor. ff. d. pigno. Per que concludit q. ponderandus est habitus sine actu alt. sile s. de sum. tri. c. uno i. fi. vnde dixit **zenz.** q. ubi est curia uidetur esse papa xxiij. di. legimus circa fi. nec attenditur quātuz distet licet alibi sit in. c. presenti de preben. in vi. i. **S. fac. Blo.** omnes: querit quid si aliqui uel unus tm remaneret: dic q. in illum: uel in illos z fideret ius eligendi: sicut in uno residet ius collegij ex negligentia uel delicto aliorum de postu. prela. gratum cū ibi nō. 7. probatur in. **S.** sane in decre. ubi s. **e. Sed** querit glo. quid si omnes cardinales essent mortui glo. remittit ad nō per se post **Hosti. s.** e. l. 3. ibi dicit **Hosti.** imaginaduz q. deo disponente non occurreret talis casus q. oēs mortui sint: si tamē occurreret dicit q. electio spectaret l. ad consiliuz generale: uel ad cleruz romanum: 7. hoc fz uidetur equius prop. difficultatē 7. moram que adhiberetur in congregatione multitudinis: ideo ut euiteretur periculum vacationis 7. more in tanta dignitate q. esset maximū uidet equius q. ad clerū romanū spectet ar. pall. decz. licet **Blo.** compellant: querit quid si aliqui ex eant cō clauē: aliqui non quid erit. dicit glo. q. p. fidens talē territorio ubi est conclauis debz compellere remanentes in territorio: ut intrent cōclauem: 7. eos includere fm formam. c. ibi periculū 7. put ibi dicitur ipis nō exstibus. Sed an illi soli poterint eligere glo. non aperit clare. sentit tm q. ius eligendi remanet penes remanentes in territorio: alij se priuabunt **Suul** hic zcitat alios dicere q. exeuntes reintrare precise compelluntur q. a hic non excusatur qn compellantur nisi ppter duos casus. s. infirmitatis: 7. debilitatis. Ideo cū non sumus in altero casuz predictoꝝ compelluntur intrare et si uellēt uoci sue renunciare p. hoc quia forte si intrabunt trahent alios in suam ptem d. elec. bōe ij. 7. c. sicut. finaliter tm **Suul.** tenz glo. per. c. ubi. **S.** sane. s. e. ar. s. e. c. uz expediat Pro hoc fa. fz **zenz.** quia quanto paucioꝝ erūt intrantes tanto citius concordabuntur: ut in. **S.** se. 7. quia nullus inuitus cogendus est eligere: sed habet posse uoci sue renunciare s. e. ti. In causis 7. de regula. ad aplicam. Item quia si inuitus intraret posset magis turbare electionem q. illi p. cere. Non ob. iste tex. quia hic duo casus solum

exciuntur qñ omnes cardinales exeūt quo casu non est ratio quare vnus magis q. alius compellatur: secus ergo ubi non omnes exeunt. **Itē** istis duobus casibus addendus est tercius quando. s. aliqui uolunt intrare: aliqui non qui casus colligit ex dicto. **S.** sane qui ut hic dixi aperte nō est correctus igz 7. c. per subauditum 7. tacitum intellectum non debet corrigi iuxta nō s. e. cupientes. **S.** q. si per viginti in glo. in vi. **Quero** p. quid si nulli remanent in conclauē 7. omnes exeunt territorium loci ubi est conclauis quid erit faciendum. **Dic** q. locus erit remissioni: uel presumendum est verisimiliter q. aliqui uenient quos alij sequuntur ne uoce sua priuentur: ut uidistis s. e. i. glo. iustum in vbo diocesis in fi. **Quero** s. quid si omnes exeuerunt conclauem i. tm remanent in territorio ubi debet fieri electio: 7. aliqui z intrant citius conclauem q. alij: an statim reintrantes poterint eligere glo. dicit qd planuz est q. sic 7. alij non habent iustam causam quare non reintrant: aprin. aut debent quando intrant alios p. x. dies expectare s. e. ubi. Sed iuxta hoc: querit glo. quid si alij non reintrantes habent iustā cāz ut quia timent mortem uel aliam stragē put al labatur post mortē **Clementis:** nec est aliq. d. ita potens qui possit securitatem ipsis prestare p. ut etiam de facto dicebatur: vnde si nolunt intrare dicta de causa quātūcūq. pellantur quid erit fiendum. 7. si reuocetur in dubiuz de iustitia metus quis cognoscat 7. quis erit iudex competens in hoc discutiendo dicit glo. q. ista hic nō deciditur fortetquia non erant pūsa per auctorem huius compilationis. vnde adhuc egebunt 7. eger p. uisione 7. decisione: 7. sic ut uidetur glo. n. dicit. dicere potestis fm **Suul** q. si dñs tēporalis non ē potens per se prestare securitatem debet inuocare auxilium: uel brachiū alicuoz dñoz all. xxiij. q. ij. dñs 7. c. d. iudi. p. p. adū. **S.** si aut: 7. d. treu. 7. pa. c. i. **Quis** aut cognoscat de iustitia metus dicit q. in dubio ille dñs tēporal. loci ubi debet fieri electio ex pte sibi tradita a iure per decre. ubi periculum. **S.** preterea s. e. fm **Suul** hoc posset procedere si metus nō surgeret a scō dñi tēporalis loci al. hoc dictum non procederet ar. l. i. c. ne quis i. causa sua dñs **An.** dicit q. hoc procedere posset ante electionem factam: sed glo. loquitur de facta in qua dicit nō est remedium dare qd nemo pot. iudicare de facto pape: et ex hoc nō glo. ista p. tra illos qui dicūt hodie pos se congregari consilium in factis pape: 7. egeret hoc decisione. **Aduertet** quia qd d. dixit. d. **An.** glo. loquitur de electione fienda: 7. sic non probat id ad qd allatur. 7. p. tra dictum suuz facit xxiij. q. v. principes. ubi seculares possūt compellere clericos i. cāu scismatis: dicere potestis saluan. eū q. ibi qñ pstat q. faciūt scisma fz hic non pstat q. **Ro.** pōtēfex faciat scisma imo cōit reputat uer. papa ēēt tm equū satis q. possz cogi p. silū puocari ne i. tāto scismate ecclia dī uigerz qd sciebat hic dñs **Pe.** per pallatum. c. principes cū ibi nōtis. **Ex** predictis concludit q. si locus esset tur. clarū est quō fiendum. Si uō non est tutus: 7. met. surgat a facto alterius q. dñi tēporalis loci ubi dñz

fieri electio. dñm est ut. s. Si uero ab alio proce-
dit tunc dic q omnes debent pcordare de alio lo-
co tuto all. lxxix di. si quis pecuniaz: nec sūt tūc
compellendi in loco nō tuto intrare: quia hec dif-
ferentia dñi dicit de ppulsione ciuilitur intelligēd
est nisi iusta causa interueniat. ar. l. si cui. ff. de f
uit. l. i. ff. qui satisfda. cogant. l. i. pelt. ff. de exhi-
ben. reis. Non enim tenetur se periculo exponere
s. ut lit. non p. accedens fa. qd nō Inno. s. e. bo-
ne j. de no. op. nūc. c. ij. Quid autem si nullus
uult intrare pclauem cessante iusta causa. dicunt
quidam q omnes sunt priuati: ut i. s. sane s. e. s.
ubi periculum in vi. tene ptra. s. j. Hosti. quia ille
s. loquitur ubi aliqui intrant: et aliqui nō de quo
s. e. licet in uerbo nullatenus et c. Glo. incur-
suri: querit an ciuitas etia incurrat penā d qua
in. c. ubi periculum. s. ciuitas s. e. in vi. in casu i
stius. s. dicit q sic: quia illa est etiam pena dñi: et
reitoris ciuitatis. **N**ō q licet hec materia sit
penalis: tamen late uidetur fieri interpretatio: et
hoc ideo fit: quia hēc decre. uenit ad interpretati-
onem dicti. c. ubi periculum: ideo ibi dicta repeti-
ta hic intelliguntur. ar. nō. s. e. in cle. statutus et c.
In: s. ceterum in glo. ceterum: querit nunquid p
cedit rex. etiam si sit exceptio excoicatiois: ul su-
spensionis notorie: ut d tali pccnente pccas el-
gentium cardinalium non possit obici contra ele-
ctum a duabus partibus: unde q sic et hoc ult
littera dñi dicit cuiuslibz: et i hoc appro. opi. Jo.
et Compo. Sed obuiat q alii cōicando talibz pec-
cant de sen. exco. nup: g. debet posse de tali excoi-
catione: uel suspensione obici: unde q imo non
peccant: quia faciunt iuz aucte q preuidet omnē
exceptionem all. l. seruus. s. si quis riuus. ff. de ri-
uis. Pro hoc etia: in casu necessitatis licitum ē
excoicatio cōicare de sen. exco. si uero sed maior
necessitas esse nō pōt q carētia uicarij Jesu chri-
sti. xxij. di. omnes g. et c. et qd dictum est d electi-
one facta. ut contra illam non possit de tali exce-
ptione obici. Idem dicendum de facienda: ut cō-
tra eligentes non possit obici. Et de hoc ultio
proprie loquitur littera. Contra predicta tamē
facit s. e. ubi periculum in vi. ubi admittitur ex-
ceptio interdicti. Dic ibi est exceptio interdicti re-
spectu loci hic respectu persone: Ratio diuersita-
tis est quia ex interdicto loci non surgit dissensio
secus in exceptione interdicti persone fa. qd hēti
s. e. idemnitatibz. s. ut autē in vi. Glo. veruz
opponit qd ex quo mortuus est iudex corā quo
quis tenebatur cōparere non arctetur ad compa-
rendum. imo si non uenit debet remitti pena. ff.
si quis i ius vo. ierit. l. ij. soluit glo. q olim erāt
de hoc opiniones: quia quidam tenebant qd hic
deciditur: ut Barlas et Jo. mo. s. e. cupientes mo-
uebantur: quia iurisdicio sede uacāte remanz pe-
nes collegium cardinalium. Hec tamen ratio est
improbata. s. e. in prin. ad dictam. l. ij. dicebant
q ibi non dicitur q non teneatur pparere: sed si nō
compareret pena debet remitti. Archy. uō ibi tenē-
bat contra decisionem hic positam in casu decre.
cupientes et hoc propter uerbuz corā nobis ibi
positum Jo. an. non tetigit i decre. cupientes: qd
de equitate uidebatur uera opi. Archy. de rigo

re opi. Bar. quia uidebat astringi ex eo: qd oī die
poterat creari papa et ipse q uēire dbebat nō pote-
rat diuinare an esset creat? ul nō. **O**r. qd sit ut
detur hic decisum q tenetur comparere: qd licet
sit rigorosum tendit tamē ad expeditionē littera-
rum et propter hoc forte nō utitur uerbo decla-
ramus: sed uerbo statuimus. **N**ō ē uerbo sta-
tuimus idem nō ē. tit. c. si. in glo. si. in prin. et nō
intellectum. l. ij. ff. si quis in ius uo. non ierit idē
s. e. cupientes. s. q si per viginti et c. **G**lo. ozo-
nis: de materia ozonis imittit ad cle. si dñus ubi
ple nōtur per Archy. de imu. eccl. dicit in vi. in
uerbo: ozonibus et cur oretur ad deum habetur
per eundem xxij. q. iij. obtineri. **G**lo. quacūqz
oppo. et uidetur q citatus ad curiam non teneat
ire uel mittere papa mortuo: s. requiritur noua
citatio successoris s. de accu. licet et qd ibi nō ē
in v accessissent sol. glo. olim de hoc erant opi. et
Hosti. tenebat ptra. eius qd hic deciditur: sed ei
opi. improbat hic. s. j. dicit q opi. Hosti. potest
saluari in alio iudice q in ptate citante. Conclu-
de q si citatio ē facta ab inferiore a papa nō trā-
sit effectus citationis in successorem ut. l. mortuo.
o. ff. de iudi. et l. neracius. ff. de re. iuz et ij. q. ix. ca-
ueant et ibi per Archy. **A**duertenduz tamē: quia
si predecessor incipit citare licet non citauerit per
emptorie sufficit q successor compleat: nec arcta-
tur ad faciēdū iterato tres citatoes si due erāt fa-
cte: uel unam peremptoriam: sed sufficit q factis
duabus faciat unam. Si autem compleuisset p-
decessor omnem nūz citationuz uel amonuerit p-
emptorie opz successorem unaz facere citatoes:
non exigitur tamen q sit peremptor. l. et post. ff.
de iudicis. et nō xxij. q. iij. de illicita et in Spe et
de cita. s. sequitur v. sed nunquid notorius et se.
Per predicta dicit Archy. v. q. ij. si egrotans. q
si delegatus qui cognouit dcausa citauerit perē-
ptorie ad sniam audiendam et postea alteri com-
mittat sententie plationez is cui cōmittit iterato
citare debet. ff. de iudi. l. edictuz: et idē nō per glo.
et Bar. in. l. consentaneuz. C. quo et qñ iudex. Si
uō citatio fit a papa et tunc si fuerit expressum
nomen pprum in citatione nō arctat quo ad suc-
cessorem fa. qd nō glo. per Archy. in uerbo ueruz
Si uō sub nomine dignitatis tunc transit in
successorem: ut hic nec exigitur alia citatio sic ut
detur sentire Hosti. i. dicto. c. licet per qd tēperat
hāc cle. Idem fm dñm An. si dictum fuit cōparē
as coram nobis p tex. et glo. d. i. scriptis Si glose
i vi. et c. ii. litteras intelligo idem. s. quando nomē
pprium fuit expressum certe hoc uidetur cōtra
glo. i. v. verum. Si autem nomē pprum et appel-
latuum esset expressus ispiceretur forte q prece-
deret. ar. ff. de castren. pecu. l. si finis cōis: ul di-
cedum esset. ut colligitur ex nō. c. qm abbas de
offi. del. **G**lo. mittere querit de exemplis qui
sunt isti qui arctantur ire ad curiam: unde po-
nendo exempla per decre. cupientes s. e. i. vi. et filia.

Causam electionis.

Diuiditur in v. partes: quia priō
ponit formam per quam app. d-
bet itimari appllato: ut causa bñ
ficialis ad curiam deuoluatur et

2° prouidet qñ appellatus: uel ipsius specialis p-
curator non potest haberi. **3°** prouidet quan-
tum non potest fieri intimatio pp metum appellati-
suorum. **4°** uiciat intimationem aliter factā
Quinto prorogat hunc modum intimandi ad ali-
os. Ita ibi q si forsā. 3 ibi uerū. 4 ibi itimeti qñ
ibi idem quoq. **¶** Nō primo q ideo statuitur d
occasione: et de pendentibus ab aliquo: q de ipso
principali facit de. i. de iudi. c. 3 ibi nō. per Bar.
ff. de alimen. lega. l. solent. fa. l. non dubiū. C. de
legibus: quādoq. secus. ff. de peculio. l. eo tempo-
re. sed ibi ideo: quia ius ponderat cām proximam
et immediatā non remotam. **¶** Nō ar. qd in appel-
latione: sicut et in alijs actibus iudicialibus uide-
tur exigi partis presentiatul q pars sit citata: l.
saltem q appellatio sit intimata. pōt et induci in
pura. quantū ad ualiditatem appllois: quia hic
videt requiri citatio: et intimatio ad hoc q causa
sit in curia non quo ad ualiditatem appellatiōis
¶ Nō tertium casum in quo requiritur spale man-
datum de quo de pcuratore qui ad agendum
in vi. **¶** Nō sciām procuratoris specialis nocere
dño in generali: idic secus ubi requiritur speciale
mandatū in alijs nocet: si habet generale cū libe-
ra. ff. de tributo. l. iij. in pñ. cū glo. **¶** Nō q ubi
est dies. et pena admittit qñ purgatio more iure
videt permittente expresse maxime in penis lega-
libus. **¶** Nō ar. primo citandum dñm si inueniri
pōt. 2° loco procuratores de quo per 17. et Bar.
C. unde vi. l. meminerint: et p Inno. in. c. fi. de eo
qui in pos. et per glo. de dolo: et puma. causam.
¶ Nō q cū causa agitur per pcuratores actus q
fit post sententiam pōt fieri cūz dño etiam nō ci-
tato procuratore: secus in actibus ate fētētiā nō
Bar. ff. de re iudi. l. furioso qd bene nō. **¶** Et nō ca-
sus in quo nō expirat officiu pcuratoris post se-
tentiam qñ ualeat actus gestus cū eo. ex quo col-
ligi potest regula q officium procuratoris durat
usq. ad actum appellationis interpositum per se: l.
per alium et cuiusq. solemnitate consecutus
ad eam: et sic ampliatur officium pcuratoris.
¶ Nō ar. q nō potest fieri citatio ad domū nisi ubi
dñs uel pcurator inueniri nō potest de dolo. c. ff.
et de eo qui mit. in pos. c. fi. et dicta. l. meminerint
et ponderandum est q ad actum huius intimati-
onis fiende ad domum uidetur ponderari absen-
tia dñi: et procuratoris: si sit cau? aduocat? pra-
ticās hac de. ut faciat fieri discussiones pcurato-
ris sicut dñi al. si possit repiri pcurator: l. 3 nō dñi
nō ualerz si ficit ad domū. **¶** Nō ad quā domū
debet citari si dñs et pcurator non potest reperi-
ri: quia in illa in qua habitat: uel cōter habitat
cōstet: ideo sit cau? notarius ut hic exprimat
quō eo presente facta est ad domū in qua cōf
habitare consueuit. **¶** Nō bene ex hac decre. itel
lectū pluriū glo. i. ti. de do. et pñ. et de eo q mit. i
pos. que dicunt q sufficit mittere ad ecclesiā: qd
debent intelligi qñ dñs: uel pcurator cōmodū hñi
non possunt. **¶** Et nō in qua ecclesia debet fieri: q
a in ecclesia cathedrali et in ecclesia benefcū si est
qd de beneficiis. **¶** Et pondera q debet publicari. et
publice ad et hostium figi. **¶** Et nō etiam q qñ
sit ad domum nihilominus debet fieri ad ecclesiā

am. **¶** Ex v. verum nota praticam quando nō
pōt procedi propter potentiam aduersarij: quia
debet sic publicari q uerisimiliter transire possit
ad noticiā citati uel procuratoris et c. **¶** Ex v.
intimatio. **¶** Nō q hec intimatio uidetur solum
exigi propter finem deuolutionis cause per qd
appz q appo non infringitur quo ad alios effectus
ualebit q quo ad hunc finem ut possit extra cu-
riam delegari de quo in glo. **¶** Nō regulā q ubi
denuntiatio: uel intimatio requiritur solū ad fi-
nem cercionandi non est necessaria si aliter quis
sit certus ad hoc quod nō de emp. et ven. c. fi. et i
Spe. de emp. et ven. circa pñ. et ibi per Jo an. de
offi. dele. prudentiam de scriptis sciscitatus. **¶** Et
adauerte q ut tollatur necessitas intimandi opz
q scia sit plena: et q ueniat infra tempus infra qd
debz fieri intimatio: cuius loco subrogatur. **¶** Ex
quo ultimo nō q ubi unus subrogatur loco alte-
rius debet fieri. **¶** Idem tempus. **¶** Pro euidentia
premitte casum. c. l. s. e. in vi. et c. cupientes ad cu-
ius determinationem uenit hec de. quia causa bñ
ficiali ad curiam deuoluta per uia appellationis
debet pars arripere iter infra menses a die appel-
lationis seu obiectiōis: et si iter arripuerit: et uene-
rit ad curiam expectata altera parte per xx. dies
a die aduentus postea procedi poterit i principa-
li negotio: nō obstante alterius partis absentia: et
hoc in causis beneficialibus minoribus: in cathe-
dralibus uō et regularibus seruāda sunt tēpora
decre. cupientes: quia post concessum prestitū da-
tur mensis ad iter arripiendū: et post illum men-
sem habent tempus arbitriū fm distantia lo-
corum et post tempus arbitriū. xx. dies. **¶** C.
premitte q causa dupliciter potest esse causa in
curia. vno modo ut ibi tractetur. **¶** Alio modo
ut extra curiam delegetur. primum fit i benefici-
alibus. fm reglāter in alijs nisi expresse ex dispo-
sitione pape aliud contingat. et uide in decisioe ro-
te pñ. c. cccxxi. et c. xiiij. et c. **¶** Quēo an ad hoc
ut causa sit in curia ultra intimationē d qua hic
oporteat probari q appo sit ex causa legitima in-
terposita: idic q sic quia quo ad ueritatem et iusti-
tiam appellationis nil imutat hec de. **¶** Ideo debz
pbari ex causa legitima appellatūz nisi appellas
obtulisset se paratum probare iuxta decre. inter-
posita de appz que tamen oblatio nil operatur
in extraiudicialibus appellationis: ut ibi nō et s.
e. cū inter canonicos et c. cū nobis olim. **¶** Hec ue-
ra appellāte prosequente appllonem: sed appel-
lato prosequere. an ipse appellatus habeat neces-
se docet de iustitia appellationis. **¶** Compos q nō
s. e. statutum li. vi. qd fatetur. **¶** Pau. in appella-
tione ad papam qui est iudex omnium ix. q. iij. cū
cta. unde i eo nō est defectus iurisdictionis. **¶** In pñ
sita uero ad inferiorem idem si detulit appellati-
onem ar. de ap. cū appllonibus in vi. **¶** Si nō obtulit
uel appellatum est extra iudiciūz tūc si appellat
petit pronūciari male appellatur non curādi de
iustificatione appellationis: etia respectu forme
quia tēdit ad illam impugnandam ar. de nat. et
ex libe. ven. c. i. **¶** Si uero petit procedi in pñ-
cipali quasi appo detulerit negotium ad superi-
orem tunc hoc nō potest nisi probz appellationez

talem fuisse que detulerit negotium: et sic quod fuerit **I** tempus legitimum: et ex causa legitima interposita. de ap. rō. §. cum autem et. §. se. in vi. fa. de zp. cum dila: et qd nō in Spe. de appel. §. de offi. v. pone. fm Pau. Non tamen erit ne cesse probare intimationem factam fm formaz huiusmodi: ut dicit glo. in uerbo deuolutam i fi. Ratio quia illa requiritur in fauorem appellati non in eius odium fm dñm. An. qd dicit Pau. de papa non credo neq: quia licet sit iudex oīuz si adeat pūa querele uel appllationis: tamen si aditur per uiam appllationis: ita demum illius uirtute erit ppetens si sit legitima appllatio: alio secus §. e. p. litationem. §. in super cum ibi nōtis. **S**° quō an in appllatione interponenda requiratur presentia partis. dicit Buil q si est iudicialis debet fieri in presentia iudicis si hñ potest al de bet fieri protestatio de app. si iustus et. c. cupientes. §. q si per viginti in glo. li. vi. Extra iudicialis uero debet fieri in presentia partis si haberi pōt al si sit in absētia debet postea ei intimari: et sic habes q iudicialis non requirit partis presentiam extra iudicialis: sic de alijs differētijs iter eas. **U**ltō §. de app. bone et de maio. et obe dilecti. Breuē non uidetur differentia predicta bonat: quia utrobiz tenet appllatio: sed nō prodest ut pcedi possit cōtra appellatum ad actum pre iudicialē qd intimetur saltem per iudicem citantem occasiōe appllationis. Conclude q debet fieri in presenti a iudicis nisi iusta causa excuset non debet tamen ipse iudex queri i hortis: sed in loco publico et ad camerā si ius ibi pauerit addere ut nō glo. §. e. cupientes. §. q si per viginti li. vi. que est notanda: si tamen fiat in absētia iudicis tenet: sed non defendit a iurisdiccione illius nec inuocabunt attemptata per uiam attemptati nisi post intimationem: seu scientiam de app. si duobus: et idem dic de presentia partis quia debet fieri in illius presentia uel saltem ei intimari si in absētia sit facta ut in cle. i. §. de app. alio attemptata per partem non retractabuntur per uiam attemptat: sed per uiam iustitie si obineatur in causa et sic nō in decisionibus nōis ccc. x. fa. qd nō §. de appel. cū app. li. vi. i glo. in et super per Inno. de app. dila: et per glo. e. ti. suggestum. An autē possit fieri in ppetratō ante dationē caploz uide in antiquis decisioibus ploe ccc. xviij. ibi tenet q fieri in p. lu. ccccl. cōtrariuz et i nouis p. lu. ccccl. xviij. sed primuz de iure uidetur uerius per nō i dicta p. lu. ccccl. quia a tempore interposite appllationis incipit annus ad psequēdū. **C**an sufficiat appllatō interpositam in presentia partis: dicit Pau. q non in iudiciali: quia debet fieri etiā in presentia iudicis de app. suggestum: unde illa non defendit nisi cū uenerit ad notitiam iudicis: ut dicto c. suggestum: nō in Spe. de app. §. qualiter v. item cautum §. Pau. In v. q si forsan. **Q**uero quis dicatur abesse ita q intimatio possit fieri ad domum uel ecclesiam: dicit Pau. q licet multipliciter dicatur qñ pars abesse iuxta nō. p Archy. et Jo. an. de offi. dele. si delegatus i vi. et l. pñs. ff. de p. cur. et in auct. de fidei. §. i. coll. si. tamen quantum ad casum ppositum dicit il

lum abesse qui non appz in ciuitate uel uilla ubi pauerit morari: uel in loco uicio: uel ubi iudicari agitur: et alibi publice i loco imoro appareat all. l. abitem. ff. de v. sig. et sit rōne appellans sic culpa cogatur uagari et tollatur uia fraudibus q fieri possit si possit discurrere p diuersa loca fa. l. iij. §. abesse. ff. de dam. infec. Buil dicit q ille dicitur abesse qui est extra ciuitatem: uel diocesim ubi facta est electio: quia illam est de electōe tractandum et inquirendum xxiij. di illud: uel dicit hoc arbitrium dñs An. hic infinita uerba circa hoc sparsit. concludendo q potest dici arbitrium: tamē hoc non declarat ar. decre. de causis de offi. dele. Arbitrari autē debet q dicatur absens qui non est in loco iudicij: nec in ciuitate loci iudicij uel ubi pauerit cōiter morari nec alibi ē requirendus. Nec ob. §. si uō in auct. de exhibe. re. coll. v. quia ibi de honestate loquitur dñs immut in alijs locis inquirendum abitem non autēz ponit necessitatem iuz. Quid autem sit esset in ciuitate: sed nō patitur se citari: dic q sufficit citari ad domum ubi cōiter consueuit habitare: et debet fieri discursus in locis predictis p nūcios mado iudicis ar. l. cū quidam cū ibi nō. ff. de l. ij. et hoc quo ad casum de. quid in alijs casibus p. patebit. **Q**uero an ordo qui seruatur i intimatione sit in citatiōibz obseruand? dicit Buil q sic mouet: qz ista intimatio sit de appe. extra iudiciali que habet uim citationis: uel puocationis ad causam de ap. cū sit rōna: et §. e. statumimus et. c. cupientes in vi. unde dicit q primo debet citari psoalr si pōt hñ si nō pōt hñ dñ citari ad domū ad hoc qd nō de eo qui mit. in pos. c. fi. p Inno. et per glo. de do. et contu. causam fm Buil. **I**o Pau. qui dicit in tantum hunc ordinem substatificuz q eius peruersio uiciat q agitur. **A**duertendum tamen q licet sit utile i alijs citationibz q fiat publicatio in locum cathedralis ecclesie uel beneficij non tamen est necesse: sed sufficit q fiat ad domū ubi habitat saluo nisi citaret clericius p residentia cū habitatio sua obeat esse in ecclesia: seu loco beneficij: ut i. c. ex tua. d. cle. nō i fi. Ideo tunc in loco beneficij debet publicari al regulariter secus: quia i citationibus alijs iura nō requirunt hanc publicationem q d necessitate nō est fienda. et sic seruatur practica fm Pau. **E**x p dictis patet q sentit Buil et Pau. q nō potest fieri citatio ad domū nisi in subsidium quando nō potest reperiri persona: quia est absens de quo in Spe. de citatione. §. sequit v. Et nō idē Inno. i pall. c. fi. de eo qui mit. in pos. Dy uariatur refert Bar. in l. iij. §. pretor ait. ff. de dam. ifec. sed Bar. tenet qd dictum est. Nec ob. ff. de excu. tuil. scire opz. §. oportet: quia ibi ponitur alina tina ordinis. Quando autēz dicatur absens concludit q si ē priā citatio ita q nūq fuit i iudicio: et causa celeritatem desiderat dicitur abesse eo q in iudicio non inuenitur. l. iij. pall. §. abesse. In alijs causis nō exigentibus celeritatem si semp fuit in iudicio exigitur q sit absēs a ciuitate: ut in auct. de exhib. re. §. si uero coll. vi. et c. de annali excep. ut perfectius sic intellit nō de dolo: causa Si uero absentia fuit in iudicio ut i quatiq

causa etiam non exigente celeritate possit ad do-
mum citari. l. 7. post edictum. ff. de iudi. 2. **C.** quom-
modo quando iudex. l. consentaneus. 2. in auct. qui se-
mel ubi glo. 2. ple. per Bar. in dicto. §. pretor cu-
ius uerba quasi ad litteras hic ponit dñs An. po-
nendo formam commissionis quam debet facere
nūcio iudex: 2. aliqua alia que ibi ponit Bar. hec
uera ubi in certo loco abest extra ciuitates: sed u-
bi in certo loco extra ciuitatem abest bene faceret
iudex requirere eum ubi abest 2. dare terminum
ad comparandum finem distantia loci: ut dicto. §.
si uero: tamē non tenet de necessitate facere imo
ex quo facta discussione non reperitur i. ciuitate
statim potest fieri citatio ad domum. quia ille. §.
non ponit ordinem necessitatis. Sed an sufficit
q. quis citetur ad stationem ubi consuevit artes
exercere: edic. q. nō sed ubi cōter cū familia sua qd
habitare cōsuevit debz citari. l. lex cornelia. §. do-
mum. ff. de iniurijs. 2. l. 1. §. 1. ff. de libe. ag. In inti-
matione est expressum hic q. non sufficit fieri in
loco ecclesie: uel beneficii: uel ecclesie cathedralis tā-
tum. **Q**uid autem si non habet domum propriam
sed conductam: dic. idē: ut dicto. c. domus. Item
quid si iudex commissit citari personaliter: uel ad
domum: an tenet commissio 2. quō debet intelligi
2. qualiter nūcius debet referre. **A**d primum
dic. q. debet intelligi finem intellectus iuris. **A**d
finem dic. q. debet referre specificē nō alternatiue s. 3.
formam commissionis: quia maior est presumptio
de renūciā pñtia. Quid etiam si statutus dicat
citationem faciendam personaliter. uel ad domum
dic. ut Bar. in dicto. §. pretor ait. 2. ponit hic. d.
An. non insisto: quia ut statutum aliquid operetur
citari sufficit ad domum a primis: 2. sic statuti alii
quid addat iuri cōi. Quero an amici sint citandi
ad hoc ut procedi possit in abitem ad aliquem
actus preiudicialem. dicendum q. sic s. 3. Pau. all.
dictum Hosti. de eo qui mit. in pos. c. si. Alij di-
cunt q. id qd dicitur de amicis citandis nō ē ue-
rum nisi in minore: nec finem canones inueniunt q.
tales debeant citari: sed sufficit sola cōtumacia:
ut fiat missio: ut l. 1. non pñ. qm. §. in alijs de eo q.
mit. in pos. c. 1. 2. §. finem Pau. 2. hoc cōter tenetur
finem dñm An. Aduerte glo. in i. ciuil. cōter tenet
primam partem: ut patet ex nō in l. si finita i. §.
Julianus de dam. infec. 2. in l. hec autem in. §. si
ff. exqui. ca. in pos. eat. Idem Inno. i. c. si. de
eo qui mit. in pos. Idem glo. in de. i. §. de iudi. vl.
tramontani tamē ut refert Ly. in l. cū pponas
d. ho. auct. iudi. pos. tenent pñtia: unde dicit
speciale in minore: seu in pñtia fiendo pñtia mio-
rez credo tutum seruaz op. glo. 2. Inno. licet for-
te de iuris rigore talis citatio amicorū nō requiratur
nisi in processu pñtia minorē Idem dico d. fieri
contra ecclesiam: uel contra aliam pñtia tam per-
sonam ar. nō i. l. 1. c. d. iuz rei pub. l. 1. pñ. 2. ff. exqui.
cau. ma. l. ego fa. qd nō ē. ti. i. in de. i. 2. pñ. Inno.
de reli. do. cū uenēabil. 2. in de. i. §. d. iudi. Quēo
ulterius an atēq. fiat citatio ad domum dñi absē-
te exigatur procuratorem prius citari: dic. q. sic
si constat: uel notorium est q. dimisit procurato-
rem: al. secus 2. sic intelligit Bar. hanc de. in deo
§. ait pretor. Sed iuxta hoc quero qd si dñs: et

procurator est absens: an prima citatio possit inco-
bari de persona procuratoris: dic. q. si dñs esset
absens 2. cōtaret posset citari procurator: al. si nō
constaret eum absentem: debet fieri discussio s. 3.
formaz. l. cū quedam. ff. d. le. ij. 2. dixi supra hoc
intellige nisi in casu quē statim dicam qñ esset p-
sentes. Si uero. uterq. est presens. s. dñs: 2. pñtia
tūc regulariter dñs primo loco est citandus. fallit
in his q. sūt leuīs pñtia: q. i. illis sufficit cōtū-
cia procuratoris primo loco citati. l. hoc amplius
§. si cū. l. sequenti. ff. d. dam. infec. cū ibi nōtis p-
Bar. 2. l. meminerint. C. unde vi. 2. **R**edeun-
ad materiam specificam de. quero i. casu de. an
sufficiat habitatio sine domicilio: dic. q. sic s. 3. zēa
Idem Hosti. in citatione de eo qui mit. i. pos. c.
si. per qd dicit q. scholares in loco studiū posset
perueni seu citari: licet ibi non sortirentur domi-
ciliū nisi hītarēt pñtia. l. ij. c. d. i. col. li. x. d. quo
d. de fo. compe. c. si. hoc dictum esset planus si al.
sortiretur forum rōne pñtia: uel delicti ibi cō-
tracti: al. posset ibi esse dubium tamē idem uidet
rōne assidue pñtia: ar. l. ij. c. ubi sena. uel
clarissimi. 2. l. ij. ubi de crimie agi opz cū nōtis p-
trobz per Ly. 2. Bar. 2. per Inno. de fo. pñ. ex
parte. b. fa. qd nō. e. ti. q. clericis per Hosti. 2. per
Dy. 2. Bar. in l. lex cornelia. §. domum. ff. de in-
iurijs: 2. per glo. i. l. hez abñs. ff. de iudi. Quid
cōprehenditur hic applicone ecclesie cathedralis
dic. epal. q. illa ē prochia cuiusq. ruralis 2. ciuita-
tenz: seu diocesis xij. q. ij. ubi cūq. de offi. Archi-
presby. c. i. **Q**uid si intra septa ecclesie uel in
claustro: uel i. cimiterio fiat hec intimatio: an suf-
ficiat: dicit Pau. q. nō: q. tūc non sit in ecclesia
q. predeā sunt iux: uel extra ecciaz ar. d. se. etc.
Si ciuitas in vi. xij. q. i. necessarium. Ideo pl. ex-
igitur fieri in ecclesia secūduz Pau. quia facilius
transit i. notitiam: quia ibi est maior concursus
populi. alia loca sūt magis solitaria. Cōter sua-
tur q. ponitur ad ualuas: uel portas ecclesie nec
ob. de pñ. eccle. uel al. c. i. vi. xvj. q. iij. si quis p-
tūmax de priuile. c. i. in vi. ubi idem iudicatur d.
cimiterio contiguo q. de ecclesia: quia quo ad a-
lium si rez ibi d. i. respectu priuilegiū pñtia eccle-
hie quo ad itimationē faciendā: que facilius tran-
sit i. notitiam si fiat i. ecclesia: ut dictum est. Nō
bene hoc dictum Pau. ex quo in l. i. habes q. fa-
ctum in porticu non dicitur factum in domo:
2. sic non punietur pena statuti punientis malefi-
cium scilicet i. domo. Quid autē si i. hostio uel i. itine-
re hostij sit scilicet an d. s. 3. i. domo: dic. q. sic si i.
clausuram hostij. secus si extra uersus porticu:
nō pñtia. l. i. §. i. ff. de clericis. secus si ageatur
de maleficio puniendo pñtia ad domum: q. suf-
ficeret q. esset iuxta domum factaz ar. l. quida:
yberus. ff. de fuit. vr. predi. unde differētia est i.
dcōez ad: 2. dcōez i. q. dcō i. nō i. rñsitate i. actu.
l. i. ff. de ien. rui. 2. naufra. 2. c. In v. verum
q. io. Quid si nō pñtia metū hoc est appellati et
suorū non potest fieri itimatio: ut prefertur: dic-
te d. finem Pau: quia procedēdū est sicut si per me-
tū appellati: uel suorū hoc pñtia: mouetur: q.
illud uerbu suorū respicit uerbum: potentiam: 2.
non uerbu metum: alias respicit utraq. 2. tūc

supplendum est maxime dñi tamen metus sit co-
tinuus quia ad dñz 7 pcuratorem: vñ aduertere
quia si est metus appellati: uel suorum: sufficit et
dato qd n̄ tangat personaz pcuratoris. Si uñ est
aliorum metus opz qd tangat dñm 7 pcuratorem
ut procedi posset fm̄ formam hic positā in hoc
uerbo verum. **Q**uero 8º quando dicatur uerū
similiter posse transire in notitiam: dñc hoc relin-
qui arbitrio iudicis qui arbitrat ex qualitate
actūrum qui hoc uerisimiliter notificent: uel no-
tificare possint appellato de no. ope. nūc. l. de pu-
pillo. §. nunciare: 7 sic appz qd est consideranduz
qd notificatio potuerit ad illum cui debet notifi-
cari peruenire: ut in. c. l. d. postu. prela. f. doc. tu-
uide qd nō de excep. exceptionez 7 i. de. l. i. d. sept.
Quero qd p̄babit intimationē solemniter factā
an hoc dicens an negans: dñc fm̄ Buil. dñcēs qd
hec est solemnitas extrinseca que nō presumit
nō de re. iudi. sicut 7 d. eo qd fur. ordi. susce. c. ij.
dñbit tamen fm̄ zenz. esse facta alta uoce pluri-
bus astantibus qui matrī. accu. pos. cū in tua in-
tra eorum ydionia: uel capacitates. l. sedez si pu-
pillus 7. §. proscribez. ff. de instiō. viij. q. i. opz 7
c. **I**n v. intimatio quero quid si iudex dñlūc
app̄oni non tamen facta fuit intimatio. de qua
hic an sufficiat q̄rum ad hoc qd dicatur causaz
esse deuolutam in curia Pau. qd sic: quia tunc d
uoluitur ad curiam ppter aliam causam accidē-
talem. s. delationis in qua non exigitur forma in-
timationis de ap. sepe licet tunc natura cause nō
deferat de app. cū appellatiōibus in vi. f. Pauz
7 dñm. **A**n. Idēz dñi d. rota p̄lōe cccxliij. 7 c.
In v. idēz: quero an in alijs appellatiōibus exi-
gatur intimatio. Buil. qd non: quia speciale est i
his casibz. In alijs sufficit qd inposita app̄lōe 7
admissa ut p̄babilē citet ptes de appella. rōana.
§. i. in vi. fm̄ Buil. hec intellige saluo casu de. i.
j. de app. **U**ltio qrit Bertrando qd si p̄ termi-
niū datū ad articulandū uerū cōtūax post t̄minū
7 tradit articulos ad probandum de iure suo: 7
petit admissiōez fieri: an audiat dñc ut p. **L**opo
i. decre. sicut s. e. **B**lo. electiōis: qrit an de lo-
cum habeat in electione facta ad cathedralē seu
ep̄alem ecclesiam: dñc qd sic facit qd uidebitur j.
e. §. penlt. vñ dñc Pau. qd locū habet in ep̄a-
tibus 7 prebēdis 7 i. oibz alijs beneficijs dñ tamē
datis in titulum in quibus locū habet: decre. l. s.
e. in vi. per quod dñc secus fore si prelatu de
dñt aliquid annuatū alicui prelato usqz ad bñ
placitum suum: quia tunc non habet in titulu
nec habet locum dictum. c. i. 7 per p̄ns nec illud
simile qd nō in de. ij. j. de iudi 7 c. **B**lo. p̄uissi-
onē nōt hic tria expressa ut diuersa d quibus i.
c. l. s. e. in vi. in tex. 7 glo. e. ti. ut circa. e. li. per
glo. **B**lo. occasione: querit quādo dicatur oc-
casiōe electiōis uel postulatiōis 7 c. appellatū
dñc glo. quando ppter causaz electiōis: postu-
latiōis: uel p̄uissiōis appellatur: licet nō appel-
letur ab ipsa electione: uel postulatiōe: uel p̄uissi-
ōe. **E**xempluz si appellatū fuit a grauamine il-
lato per iudicem additū super causa beneficiāli
electiōis: postulatiōis: uel p̄uissiōis i quo ca-
su etiam locum habet decre. l. s. e. in vi. 7 ibi nō

Lopo. q̄nimo plus dñc ibidē **L**opo. qd si sup̄
prima appellatiōe facta in causis predictis dati
esset iudices extra curiam: 7 ab eorū grauamē
appellaretur ad papam qd locum habet decre. il-
la: 7 cōiter ista 7 sic dñc Inno. seruasse de facto:
licet alij sint contradicentes qd decre. illa solū locū
haberet in causa prime appellatiōis interpositē
in causa beneficiāli ad curiam: 7 nō in fa appel-
latiōis: sed certe ut dñc glo. hoc est contra men-
tem illius dñc. quia equiformiter posset procela-
ri uacatio sicut per primam: idēz pariter debet
locum habere ar. decre. translato de consti. Idēz
tenet Pau. qui dñc idēz si appelleretur a confir-
matione: licet Inno. contra fm̄ eum s. e. in. c. i.
Idēz si questio super iure electiōis: uel p̄uissi-
ōis ad quem spectet: quia illud legitimū tendit
ad p̄uissiōem ecclesiāz contra quarum uaca-
nem hec de. p̄uideret fm̄ **L**opo. 7 Jo. de lig.
Dec rō solū concludit quādo esset questio de iu-
re eligēdi sede uacante: vñ de melior est rō qui
a sufficiat qd occasiōe cause electiōis qd propter
illam sit appellatum. Idēz dñc si appelleretur ex-
tra iudiciū a p̄firmatione: uel inductione fa-
q nō s. e. si postq i vi. **B**lo. sedē applicaz: qrit
quid in appellatiōibus factis ad inferiorem dñc
qd secus qz non habet locum in illis decre. l. s. e.
7 p̄sequenter: nec ista Buil. 7 zenz. tenent idēz i
appellatiōibus ad inferiores Jo. de lig. tenz glo
quia sepe reperitur hoc uerbu applica 7 c. ar. c.
ad audientiam de deci. 7 quia hec deuolutiō fit
contra ius: 7 quia in illis propter distantiam
uiarum est maius periculuz qd dñc maxime p
cedere quo ad effectum citatiōis: 7 deuolutiōis
tu dic maxime procedere quo ad penam: secus
quia non habet locum decre. illa prima in appe-
ad inferiores iuxta nō in de. non pōt d pcuratōz
7 s. e. is qui contra in vi. **B**lo. deuoluti. op. d.
§. penlt. j. e. cū ibi nō sol. qd hic requiritur itima-
ad effectum ut causa deuoluatur ad curiaz 7 sit
i curia 7 qd ad effectū ualiditatis appellatiōis
non. de quo ibi latius 7 c. **B**lo. appellatū: qrit
qualiter fiet intimatio caplo ul collegio q̄i con-
tra ipsum appellaretur remittit ad nō s. e. bōe
7 de concess. preben. si caplo: quia debz fieri capl-
p̄gregato per superiorem: uel per illum ad quez
spectat more solito 7 c. **Q**uid autēz si nolue-
rit congregare: dñc ut ibi dñc glo. qd potest com-
pelli per superiorem: uel forte sufficeret fieri ligul-
ut singul de quo dic ut ibi 7 c. **B**lo. specialr
oppo. de nō in Spe. de cita. §. sequitur vº quid
si procuratori soluit qd olim erant opi. an suf-
ficeret itimari procuratori. 7 quidam dicebant
qd sic: alij qd nō. ueritas est qd potest fieri speciali
pcuratori 7 non generali sicut ibi dicebat Spe.
cuius opi. hic approbatur. Ad hoc d testi. p̄ntiū
§. ceterum i vi. cū alijs all. i glo. 7 s. e. non in iu-
ste. Sed iuxta predicta querit glo. an possit fieri
intimatio per procuratorem dñc qd sic si sit spe-
cialis secus si genēalis: sicut extra f̄iē potest spe-
ciali 7 non generali ut hic patet: pro hoc qd tal
habens speciale mandatum in his causis benefi-
cialibus appellare potest s. e. §. pcurator in vi.
Idēz Pau. in effectū uide in decisione rote p̄lōe

cxvi. ibi dicunt per quicūq; etiam nō procura-
torem in forma autentica posse fieri intimatio-
nē per id qđ dicitur in. §. penlt. in fi. r. **Quo**
autem debeat formari procuratorium ad intima-
dum: r. qđo procuratori fiat intimatio: r. quomō
de procuratorio sicut de appellatione debet fieri
fides remittit ad ea que nōiūt. **Quil** i andeghor
in libello suo in fi. **Or**. satis appz ex predictis
quia debet habere speciale mandatum ad predcā.
Quale autem dicatur speciale mandatum procu-
ratoris dicit **Pau** qđ sufficit qđ hēat speciale man-
datum ad causas appellationis: licet nō habeat
speciale mandatum ad intimationem faciendā.
Posti. plus sentit. s. qđ sufficit qđ sit generalis pro-
curator: dum tamen tractet causam illam in
qua postea cōtigat appellari qđ credit dñs **An**.
fore uerum ar. de rescriptis si pastoralis in. §. r.
facit ultra eam de resti. in inte. substituta: **Hoc** di-
cunt non uidetur uerum: quia non sufficit gene-
rale mandatum in causa beneficiāli ppter penas
decre. i. s. e. qđ locū habent etiam si per uiaā aliā
qđ appellationis causa agiteretur nō in de. non po-
test de procuratore. dicebat tamen **Bar** qđ absq;
aliā intiatōe sufficiebat appōne interposita i ab
sentia iterato coram ipso appellare: quia sufficit
qualitercūq; quis certus reddatur. l. certuz. ff. si
certum petatur. intelligo quādo sit per procura-
torem habentem mandatum sufficiens s. expro-
curator in vi. **Sed** an sufficiat fieri intimationē
appellationis procuratori habenti mandatum
ad causam principalem: licet nō habeat ad cau-
sam appellationis: dic qđ sic quia licet expiret of-
ficium suum lata sententia: durat tamen quo
ad appellationem r. psequenter quo ad intimati-
onis actū sic qua appellatio non haberet effectū
fm dñm **An**. **Quid** si plures esset procuratores
constituti: dic qđ electio debet fieri per iudicē s. r.
formā. c. si duo. §. si de. pcuratoz i vi. r. illorū ele-
ctio debet fieri r. non aliorum ut ibi patet r. c. r.
Quid si sit procuratori reuocato parum post p-
stitutionem anteq̃ suscipiet mandatum eo tamē
ignorante dicit fm **Bernesse** dūtinguendū an a-
gatur de damno uisando r. non de lucro: ualeat i-
timatio illi procuratori tali facta: si etiā intims
ignoret ne afficiatur damno ex probabili ignorā-
tia fa. qđ nō in de. i. s. reuic. r. de rescriptis ex pte
decani. **Iuxta** predicta quero quid si appello ad
papā a collōne facta ab epō boni aduersarius hz
boni procuratorem tractantez principalem cāz
aliū habet in curia tractantem omnem causā
ibi per appellationem deuolutam: an sufficiat in-
timare illi de curia: uidet qđ sufficit r. oporteat sic
fieri quasi procurator principalis cause sit i hoc
prohibitus per deputationem specialis procura-
toris ad causas deuolutas ad curiam ar. decrez
nonne de presump. **Pau**. credit ptra. s. oportere
intimare dñō uel procuratori principalis cause
mouetur: quia hic dicit littera: aut eorum alteri
cū pmississet de dñō r. procuratore principalē cāe
que autem primo dicitur intelliguntur in sequē-
tibus repetita. de ap. c. §. requiris sit etiam ratio
ut per talem intimationem sciet procurator pri-
cipalis cause ab eius executione appellatum r. c.

Ho. interpositiones querit an computetur termi-
nus mēsis de quo in littera a die interpositionis
appellationis an ab hora r. momento interposi-
tionis: dicit qđ de momento ad momentum sien-
da ē computatio. **Hoc** sonat littera que dicit
ab interpositione appellationis non dixit a die in-
terposite appellationis: facit qđ nō y. q. vi. biduū
r. de re iudi. qđ ad cōsultationē. **Idē** tenet **Pau**.
quia hoc tempus est ad odium appellantis: r. fa-
uorem appellati i g. r. c. iuxta nō. in l. iij. §. mino-
rem. ff. de. mino. **Qui** demū. hic psequit quō
aliud est tempus cōtinuū: aliud utile: de quo ui-
debitur in de. i. de resti. in inte. ubi per glo. r. per
Accur. in. l. si. **De** temp. in integrum resti. petē.
Demum querit **Pau**. quid in x. diebus datis ad
appellandum. dicit qđ cōputatur tempus de mo-
mento ad momentum a tempore sententie r. scie-
ntiā. qđ. antioz. siue agat d. appellationē siue diffini-
tione uel interlocutorie: ut si iudex dixit i spōdē
dum libelloz ul. si aliquid precepit ul. mādāt hoc
enim habet uim interlocutorie. l. qualem. ff. de ar-
bi. **Si** uō al. grauetur uel pmittat ita qđ illud nō ha-
beat uim interlocutorie uel diffinitive cū nō oīe
uox iudicis r. c. **De** sē. ex picu. recitandis. l. i.
pōt appellari ex quo grauiamē non reuocari vn-
de dicit qđ si iudex hodie assignat locū non tutuz
etiam si post mēsez requiratur ut reuocet: r. al.
signet locum tutuz: nec hoc faciat: poterit appel-
lari. **Idē** si cōminetur parti nisi consenserit corā
eo litigare de app. cū cessantez: r. hoc nō in **Spe**. d.
app. §. restat. v. sed quid dices r. ponit **Hosti**. de
app. rōna. i. vi. **Hoc** dictū dicit dñs **An**. notādū
quia dicit qđ nō meminit alibi se legisse: dicit tamē
qđ non placet sibi ex toto qđ indifferenter post g.
uamē audiat quis appellans post x. dies s. ap.
cōcertatiōi in vi. fatetur tamē qđ pōt saluari iūsti-
gendo dictum **Pau**. quia si grauiamen est momē-
taneum a die grauiamēis i. x. dies debet appel-
lari: ut in. c. concertationi. **Si** uero est successiuū
ut trahere ad locum non tutum nam omni die
qua trahitur grauiatur ut nō de rescriptis dile-
ctus per **Compo**. r. tunc possit quādoq; appel-
lari: sic intelligitur dictuz **Pau**. **Aduertat** tamē
appellans quō appeller: r. a quo fm dñm **An**. r. si
appeller ab actu assignatiōis loci ul. alfectione pre-
teriti. opz qđ j. deez dies appeller a tempore assi-
gnationis uel a tempore alfectionis. **Si** autem
a grauiamē presēti ul. futuro tūc bene admittet
appellatio: licz assignatio ante x. dies facta esset.
Hec dicit uēa dñs **An**. ubi cōminatio ul. act. iu-
dicis habet uim sententie adhuc possit appellare
post x. dies: quia de isto iudicatur ut d. actu seu
dicto extraiudiciali p nō p **Inno**. de consti. cum
oīis r. p doc. de tēp. ordi. ad aures. **Ad** hoc de e-
lec. considerauimus r. c. audit fm cum hoc di-
ctum suum uidetur ptradere dicto **Pau**. ubi di-
xit qđ assignatio loci non habet uim siue cui op-
positum ipse sentit pcor. tamen **Pau**. in dicto: s. r.
non credo uerum hoc dictum r. hāc limitationē
ad. c. pcertationi: quia generaliter loquitur: r. idi-
uincte g. r. c. de pūg. lepro. c. ij. **Ite** credo qđ assi-
gnatio loci habet uim interlocutorie: quia est uox
iudicis ad cāz facies g. r. c. **Ar**. per glo. in. §. oēz

in auct. de liti. coll. ix. licet Pau. senserit qd sed dominus An. non rē. Quot autē dies habeat mensis remittit glo. ad nō in. c. qd sit s. e. in. vi. quia tot dies quot habet mensis in quo incipit currere tempus. nō etiā per Bar. ff. de v. sig. l. cum bisextus rē. **Glo.** porrecto. querit an expensis intimantis debet in scriptis intimatio porrigi appellato: aut eius procuratori dicit qd sic mouetur per litteras que dicit qd porrectio rē sic innuit qd expensis porrigere habentis hoc habeat fieri sicut in simili dicimus de libello quia. l. dī cū effertur libellus rē intelligitur expensis pro ducētis in. q. iij. offeratur. zen. dat. simile de copia que fit iudici ad deliberandum que fit expensis appellantis cum ad opus seu cōmodum suū appellauerit. **Suū.** tamen rē ipse zen. tenent qd expensis appellantis mouētur: quia non arctatur hic appellans nisi ad porrigendū uel legendum l. faciendo copiam si petatur g. alteruz sufficit ar. l. i. s. edē. ff. de edendo. Item quia satis grauat appellans qd intimatio rite non facta non tē. Itē quia utitur iuris beneficio quod esse debet sine diminutione in auct. p. l. o. que d. dignitatibus. s. illud. Item quia forte appellans metu expensarū dimitteret ius suū indiscutū p. tra. l. illud. ff. d. peti. hēdi. Nec ob. hec littera dū dicit porrectio: qd non sequitur g. expensis porrigētis sicut uidem? in simili qd ille qui tenetur edere. uel exhibere liberatur dando facultatem exhibendi describēdi: l. apprehendendi. ff. de eden. l. i. s. edere. ff. de tabulis exhib. l. i. s. pretor. Sic recitat dñs An. plus nō dicens Jo. de lig. dicit qd facultas describendi fiet expensis appellantis: sed copia recipietur expensis appellatū: sic p. cor. opi. **Ubi** uidetur tutius esse tenere glo. qd ad alterū duorum teneatur i timans. s. uel porrigere intimationem in publica forma: uel legere. uel copiam facere si petatur: iō si non legat: sed uult porrigere intimationē i forma autentica tunc procedit glo. quia al. nō facit. s. faceret uerbis de. si non porrigeret suis expensis: sed copiam tantum faceret naz nūq. esset uerū dicere qd porrexisset n. si actualiter porrigat. Si uero legit rē petatur copia posset pcedēz opi. zen. rē. **Suū.** tamē puro adhuc glo. melius dixit se: quia tex. dicit simili modo factū: sed non est dubiū qd supra debet fieri expensis porrigētis ut dixi g. rē hoc casu ut sic i dubio sit similitudo per omnia. Nec ob. p. dictis. l. i. s. edere. ff. de eden. do. r. l. i. s. pretor. ff. de tabulis exhiben. p. l. qd aliud est edere: uel exhibere: aliud corrigere. Naz sine dubio edit qui demit: licet non dimittat penes aduersariū: sed non porrigit aduersario nō si qui actualiter ei tradit fa. qd uidebitis in de. l. de app. Et nō bene glo. in eo qd dicit de libello qd seruatur in pratica. Nō de uerbo porrigere: uel offerē: quia significat expēsas porrigere: uel offerē hñtē debere fieri rē. **Glo.** autentica: querit qñ dicatur: scriptura autentica: R. ndet qñ est confecta manu publici notarij: uel habet sigillū autenticū all. de sen. excōl. cū medicinalis in vi. rē qd nō de pba. post cessionē. Ideo autē requiritur qd sit i scriptura autentica porrecta appllō: qz graue esset dicere qd aduersario meo dicente se appellasse ad

curiam teneat credere. nā cū hec apella. hēat utz citationis ut in. c. i. s. e. in vi. rē j patebit possz fatigari valde cōtra debitum rōnis si forte non esset appellatum ad curiam rē hec ratio concernit fauorē appllati. Subdit glo. qd ēt pōt tendere in fauorē appllati hoc fieri facit qd uidebit j. c. p. s. penlt. quia si nōlet prosequi appellationē poterit probare per scripturam autenticam se i timasse appellationē: rē sic faciliter probabit intimationem qd al. nō sic de facili faceret. Idēz tē Pau. remittens ad nō in. c. i. rē j. de si. instru. ubi nōtur que dicatur autentica scriptura dicit tamē qd hoc i appellatione que datur iudici a quo non procedit: quia illa potest esse non autentica. Rō diuersitatis: quia cmissio appellationis patet iudici: sed dicenti se appellasse quis non tenetur credere: quia aduersarij nimium faciliter mentiuntur. l. i. ff. de questioibus. **Glo.** plecto: querit an eo casu quo porrigitur debeat legi. Item an eo casu quo legitur debeat per se legi. Ad primum dicit qd nō propter alternatiuam hic positam: rē qz hic dum dicit de porrectione non exprimit de elec. Ad sūm dicit qd debet perfecte legi: quia deo per perfectionem significat. l. urbana familia. s. pernoctare. ff. de v. sig. Sed quid si non sit per appellantem quominus plegat: sed p appellatū. dicit qd non imputabit ei. q. q. vi. antioz. unde dicit Pau. qd cū uidet eum patum ad fugaz expediat se rē porrigat appellationē rē ex quo illaz interponit p. sente aduersario sufficit maxime: ex quo are recessum incohat lege: dū tamen ante recessum tm legat qd sit cert. de appellatione sūm dñs An. certe uidetur qd etiam si non incohaerit legere imputetur sibi: ex quo stat per eum quominus legetur ei tutius tamē tūc est porrigē i scriptis. **Glo.** consimili ponderat litteram que dicit copiam faciendā si petatur: per qd dicit duo v. qz secus si non petatur: quia sufficit qd perlegerit appellationem. Idēz dicit qd de consili est eo casu quo fit petitio copie qd hac petitione faciat petens fieri publicum instrumentū all. de sen. exc. c. i. in vi. fatetur tamē qd etiam si factum nō est pbari posset per testes in casu illo: licet secus i casu. c. i. de sen. excō. in vi. Ratio quia hoc non exigit tex. hic secus ibi facit. l. in exercendis. c. d. si. instru. **Suū.** alr sentit. tenz glo. s. Pau. que dicit qd hec petitio copie debet esse facta congruo loco rē tempore al. non habet locū pena all. d. elec. cū in ueteri rē de app. ab eo in vi. rē currit tempus a die petitionis copie rē date: ideo si non petitur satis est qd plegerit. Si uō petitur non tenetur statim dare: sed qprimuz pmodose potest. l. qd dicimus ff. de solu. Sz an si non fiat copia appellationis iudici ualeat appellatio: dic qd licet non facta copia pti impediatur deuolutio: tamen secus si nō sit iudici sūm zen. mouetur: quia hoc nō reperit iure cautū: rē quia ualeat appellatio facta in absentia iudicis: si eius copia non habetur de app. si iustus fortius ualeat si. sit eo pñte quīs ei non fiat copia: quia scire debet an grauauerit. **Math.** alr dicit. tene qd dixi. fatendum tamen qd licz teneat appellatio facta in absentia iudicis licet non intromittatur tamen non ptegit appellantem donec

fuerit ipsi iudici intimata de app. si duobus. l. .
R. 2. c. **Glo.** i. domo oppo. de. l. pleriq. 2. l. se
ff. de in ius uo. ubi non debet quis inuito dño
intrare domum: ut cum citet. imo tenetur inu
riarum cuius contrarium hic innuitur. sol. glo.
exponendo in domo. i. ante domum quia non ē
necessarie q. fiat in domo: sed sufficit q. fiat ante
domum. **Nō** ex glo. q. dictio in aliquando po
nit pro ante q. nō pro illa questione. Si statuto i
ponatur pena aggredienti aliquem in domo uel
ante domum: ut imponatur pena si in porticu
fuerit factus aggressus uel in conspectu domus
secundum dñz An. uide. l. gallus. §. ille casus. ff.
de. li. 2. po. tu. 2. l. i. §. i. ff. de cloacis. p. Bar. 2. l. q.
daz hiberus. ff. de seruitu. vr. predi. vbi de ista
dictioe ad. dic. ut dixi §. c. textualia 2. **Glo.**
habitare: qu. rit an sufficiat ut habitet ut Inqui
litus licet non sit sua. d. cit. q. sic all. l. iij. ff. de
dam. infec. An autem sufficiat q. habeat domici
lium in loco: licet ibi non habitet. Guil. q. non qd
hic ponderatur dom. in qua cōmuniter consue
uit habitare. q. intelligit nisi esset uagabundus:
quia tunc sufficit fieri ad domum loci domicilij:
all. nō per Hosti. de eo qui mit. in pos. c. fi. 2. ex
hoc habes q. quis potest habere domicilium. liz
non habitet in loco pro quo est casus de so. ppe.
postulat. **Nō** q. quis potest dici uagabun
dus: licet habeat domicilium ex quo non habet
certam habitationem: sed per mundū uagatur.
Idem glo. in. l. iij. §. pretor. ff. de dam. infec. 2.
ff. de iudi. l. habes licet aliter loquatur in. l. eius
qui. ff. ad muni. de quo per Inno. in dicto. c. fi.
2. per spe. qui tacet q. dictum est in t. de compe
tentis iudicis adicione. §. i. v. quid si debitor. vbi
autem debeat conueniri uagabundus cōmunē
dicitur q. ubiq. nō de so. compe. c. fi. Hosti. in sū
ma in illo ti. d. cit. q. habet eligere ubi uult conue
niri nisi caueat de redeundo ad domicilium. all.
l. i. 2. q. Cudi de cri. agi oportet. de quo in dicto
c. fi. vbi autēz Binitus possit conueniri dicit q.
ubi habitat etiam ex delco alibi cōmissō quia ibi
fortitur forum ex sola mora. licet ibi non hēat
domicilium perpetuum: 2. hoc ne delictum sibi p
stet imunitatem secundū Spe. i. ti. preall. 2. pall.
§. v. sed pone. Idem dicit de exiticiis expulsis p
parcialitates: quia poterunt conueniri i loco ubi
habitant si publicata sunt bona al. in loco a quo
est expulsus quia ibi fortitur forū 2. domicilij
secundum Guil. per qd uidet q. dictuz precedēs
debet intelligi de bannitis: quorum bona publi
cantur ex eadē ratioe. **Glo.** cōmuniter oppo.
q. nō sufficiat q. cōmuniter habitat ubi debet fie
ri intimatio: sed debeat maiori parte anni 2. sic
ultra dimidiam anni habitasse de. l. maiore. ff. de
uer. sig. Solut q. aliud in casu isto ubi sufficit q.
cōmuniter ibi inhabitat 2. plus q. alibi. licet ult.
dimidiam anni non habitat: quia uerisimilius
transibit in noticiam partis si ad talem domum
fiat. Aliud in casu illo quo ad interdictum uide
licet utrobiz quia non obtinet in eo nisi qui tē
pore litis contestatione reperitur anni maiore p
te possedisse. Sed iuxta hoc querit glo. quid si
in duobus locis equaliter habitat ubi debz fieri

dicit q. poterit fieri in quolibet preut elegerit ap
pellans. fatetur tamen q. tutum esset in utroq. fi
eri. Ar. de sepul. cum qui §. i. in vi. Remanet g.
glo. in conclusione 2. est de mente tex. q. sufficit i
timationem fieri in loco ubi cōmuniter plus q.
alibi consuevit habitare. 2. sic uidetur q. non sit
necessē q. sit in loco ubi pñcialiter habitat tēpore
intimationis Bar. in. l. iij. §. pretor. ff. de damp.
infec. dicit glo. procedere quo ad intimationem
de qua loquitur tex. propter tex. istum secus dī
cit in citatione: quia a debet fieri ad domū ubi pñ
cialiter habitat secundum tempus citationis qd
tex. exigit q. citetur ubi degit. ut dicto. §. pretō
2. per hoc apparet q. in citatione non est questio
ubi equaliter habitat in duobus locis: quia debz
attendī tempus ubi habitat secundum tempus
citationis plus uidetur tenere hic Pau. q. etiam
intimatione non sufficiat fieri ubi cōmuniter ha
bitare consuevit si ibi non habitat fin tempus i
ntimationis ut sic iste tex. intelligatur. vbi coiter
habitare consuevit 2. etiam habitat. dñs An. cre
dit q. glo. bene dicat ubi non est certus intmans
de habitatioe incerta. aliud si est de hoc certifica
tus non putat sufficere si ibi intmet ubi p. con
suevit habitare nisi etiam intmet ubi nunc mo
ratur. cum enim ista intimatio fiat ad finez cer
tificandi debet fieri etiam ad domum in qua de
git si de illa est certus. 2. licet loquatur non soluz
de preterito non per hoc excluditur presens 2.
sic concor. opi. **Glo.** remotis. **Nō** ex remo
tione loci statui ius diuersum 2. all. 2. cor. hoc itel
lige quando diuersitas 2. remotio locorum indu
cit uarietatem 2. diuersitatem rationis al. secus
al. fi. C. de temp. in integrum resti. peten. 2. ibi nō
tur. 2. in decre. cupientes §. e. in vi per glo. Quis
autem dicatur locus remotus relinquitur arbi
trio iudicis. ut glo. dicit all. nō de institutione i
ntegram in. c. tum ex litteris. **Glo.** beneficio:
querit quid si sit campestre uel rurale in quo for
te non sit copia testium uel notariorum: tan pro
cedat in illo littera dicit q. sic. unde tunc debet eē
cautus ut testes 2. notarium ducat secum: 2. sic
seruat practica: fa. §. e. c. fi. in. vi. pro hac littera
ista que simpliciter loquitur. Item zeniz licet aliij
dicant q. fieri debeat in ciuitate si locus bene
ficii sit inhabitabilis. ar. §. e. ubi. §. si uero i vi.
sed in alio casu loquitur glo. ut preferitur: querit
de intellectu littere. Respondet q. intellectus littere
est q. si propter potentiam uel metum appellati
2. suorum non potest fieri dño nec procuratori
appellati: nec ad domum nec in beneficio nec in
ecclesia cathedrali: tunc posset fieri in aliquo lo
co publico prout hic dicitur: al. si posset fieri ad
domum licet non possit fieri personaliter ppter
potentiam uel possit fieri per procuratorem. liz
non per dñm uel ep. uel non possit fieri dño per
sonaliter propter potentiam uel metum tñ possz
fieri procuratori uel econ. tunc non posset fieri
in loco publico fm formā huius vñ. vey. 2. hoc
uoluit littera dum dixit indefinite 2. simpliciter
si fieri nō potest ut preferitur. quasi loquatur eo
casu quo nulla de precedentibus intimationibz
fieri potest tunc demuz possit ad istam deueniri:

secus si aliqua fieri possit de precedentibus: et sic
si propter potentiam non poterit fieri persone si
et ad domum: si non poterit fieri ad domum si
et ad ecclesiam cathedralem: et in subsidium si
etiam ibi fieri non potest fiat ad locum publicum:
ut hic dicitur. Aliquando dicunt quod sufficit intima-
tio in loco publico in continentibus: quando non potest
propter penam vel metum appellati fieri persone:
et hoc tenet **Bull.** quia appellanti preter suam cul-
pam non debet auferri beneficium iuxta quod possit
per se facere vel procuratorem. Ad hoc de app.
ex parte: et quod ibi notatur: et potissime propter adue-
sarium: quia illi prodesse non debet. **Hos.** pu-
tat tutiorem opi. prima quia debet appellans pro
se vel alium intimare vel expedire id quod sibi in-
cumbit qualitercumque potest: nec debet hic inspicere
malicia appellati: sed favor publicus ne beneficia
diu uacent: secus forte in alijs. **zenz.** tenet fam.
opi. quia appellatus est in culpa: et nec potest fieri
intimatio ut prefertur et sic verificatur uerba tex.
ideo sufficit quod fiat ad locum publicum. unde dicit
Bull. quod si intimatio non posset fieri domino non
posset fieri in loco publico: licet posset fieri procu-
ratori: et imputet sibi dominus qui se talem reddidit.
Nam non compellitur quis compelli procurator
torem si magis uelit eligere dominum. l. i. §. si quis. ff.
de ui. aut clam. l. si. ff. de iur. iud. c. 3. et **Bull.**
Pro ista opi. fa. glo. quam ipsi alii. et etiam dominus
An. all. §. in de. i. in glo. penult. iuncto tex. p.
hoc. l. Stichum aut pamphilum cum ibi non. ff. de
solu. ubi si alterz alternatiuorum non est in obla-
tione ex culpa rei licitum est actori eligere quod uult:
tu. cor. opi. ut colligitur ex his que dixi super
littera post **Pau.** quia hec ultima opi. est uera quoniam
est metus uel potentia appellati et suorum: alia quoniam
propter metum uel potentiam extraneorum etc.
Glo. loco aliquo: querit an sufficiat quod fiat in
uno tantum publico loco: respondet quod tutum et de
consilio est quod fiat in pluribus: ut sic facilius tra-
seat in noticiam: prout etiam dixit **Bull.** man-
deghot. in libello suo electionis: tamen non est ne-
cesse per hanc litteram que loquitur in singulari
et sic in uno solo verificatur dummodo publicus sit.
ideo autem exigitur ut sit publicus ut dicit glo.
sequens: propter tollendas fraudes illorum qui
clandestine faciebant in absentia partis uel illorum
qui possent intimare. alii §. omnem in aut. deli-
ti. coll. viij. et quod non est. e. c. si. in vi. etc. **Glo.**
solemniter: querit an sufficiat in quolibet loco pu-
blico fieri: dicit quod non: sed debet fieri in loco uici-
niori domui in qua communiter habitare consue-
uit: uel uiciniori ecclesie cathedrali: uel loco bene-
ficii: secundum superius dicta in tex. et debet fieri
publice in publica missa populosa uel in sermone
bus aut predicationibus: uel in alio actu frequen-
tato per populum: quia tunc facilius transibit in
noticiam et uerisimilius attendenda enim est ue-
risimilitudo: ut dicit glo. in vbo uerisimiliter alii.
de presump. quia uerisimile est si **Glo.** deuo-
luta op. et uidetur quod appellatio ex quo emissae
publico faciat causam deuolui ad curiam: et arctet
etiam ignorantes a dicto tempore ad arripiedu-
iter **3** mense ad curiam et per consequens nulla intimatio

est necessaria: et contrarium hic dicitur in v. inti-
matio iuncto pñ. huius cle. unde op. de non per
Inno. et **Hos.** in decre. l. s. e. in vi. soluit glo. quod
illa erat opi. **Inno.** et **Hos.** que hic reprobatur
tanquam falsa ideo non ob. **Uel 2°** potest dici quod hec
cle. loquitur respectu persone appellate cui debet
fieri intimatio ut hic dicitur. dictum uero **Inno.**
et **Hos.** loquitur in alijs personis quarum inter-
est: quia illis non est necesse aliquam intimatioem
fieri. **Uel 3°** dicit glo. dictum **Inno.** et **Hos.** de
bere intelligi et restringi ad casus v. uerum. s. quoniam
propter penam uel metum non potest intimatio fieri
eri: quia tunc sufficit quod fiat in loco publico ita
publice quod uerisimiliter potuerit ad noticiam ap-
pellati uel eius procuratoris specialis peruenire.
Al. at non sufficeret appellatione publice emissae
uel intimationem publice factam: ut est casus in
hac cle. Pro qua facit quod talis app. in causa bene-
ficiali facta ad papam habet uim citationis per
emptorem: probatur in dicto. c. i. s. e. in vi. et d.
app. in. c. sepe. adeo quod non ueniens in termino
iuxta sibi a iure deputato in dicto. c. i. habeatur: ut
uerus contumax et procedi potest contra eum: ut
contra contumacem in principali negotio: ergo de-
bet esse taliter facta quod transeat ad noticiam ap-
pellati aut ipsius procuratoris specialis alii ablu-
dum et incongruum esset dicere quod censeretur ue-
rus contumax ignorans cui app. non esset inti-
mata et contra eum tam grauiter posset procedi.
Uel ergo glo. in effectu quod cum agatur de ma-
gno preiudicio quia de processu in causa princi-
pali oportet quod intimatio apprehenderit personam
nisi malicia uel dolus absentis partis interuene-
rit in se absentado. Et ex isto colligitur. d. **An.** quod
ad hoc ut procedi possit in his que sunt grauis
preiudicii oportet quod interueniat uera contuma-
cia que concluditur ex citatione ad personam de
quo in. c. si. de eo qui mit. in pos. per **Inno.** et **Hos.**
sui. et huic sumpta occasione tangit an citatio ad
domum sufficiat eo casu: uel fieri potest ut quia
persona non reperitur: supra uidimus an et quo
possit fieri ad domum hic tangit an sufficiat tunc
si fiat ad domum. Concludit post **Bar.** in. l. iij.
§. pretor. ff. de dam. infec. quod in hijs que sunt le-
uis preiudicii sufficit ut in dilationibus et aliquo
emergenti leui quia tunc non exigitur uera con-
tumacia: ideo sufficit citatio ad domum dummo-
dimus in casu in quo fieri possit ut quia perso-
na non reperitur ut latius dixi §. sic intellige
non per glo. in. c. causam §. de do et contu. ubi
dicit sufficere citationem ad domum et quod non est
dicto. c. si. In actibus uero que sunt grauis pre-
iudicii quod uidetur esse quando agitur de preiudi-
cio proprietatis uel possessionis transferende §. 3.
Bar. licet **Inno.** in. c. si. sentiat preiudicium posses-
sionis leue: sed non bene secundum. d. **An.** quia iura
allata per **Inno.** non loquuntur ubi agitur de
possessione transferenda: sed de tenuta danda per
quam non transfertur possessio. Item uidetur esse
magnum preiudicium quando agitur de exa-
tione testium ad eternam rei memoriam tunc
requiritur uera contumacia ut hac glo. ideo re-
gulariter non sufficit citatio ad domum. Fallit

primo quando impedit per uim uel motum ne
citatio ad eum perueniat: ut hic. 2° fallit si est
presens et maliciose se occultat: ut i. §. quid si la
titare. fallit 3° si maliciose se absentauerit: ut hic
facit. l. fulcimus. §. quid si latita. ff. exqui. cau.
in pos. eatur. hac autem maliciose absentia pro
batur: uel uere si de illa conitet per uerba prola
ta: uel aliter iuxta nō per glo. i. dicta. l. fulcimus
uel presumptioe: presumptioe autē probatur in
pluribus casibus. 4° quando semel personali
citatus se absentauerit iuxta nō in dicto. c. fi. et
in dicta. l. fulcimus. 2° quando aliquando fuerit
in iudicio: et postea se absentat: ut nō Inno. i. di
cto. c. fi. et i. c. ex parte. i. q. de resti. spo. et in. c. i. q.
matri. accu. pos. et in dicto. §. quid si latitare. 3°
presumitur quando ex natura oblationis arctat
ad morandum in certo loco: ut si moratur cuz
uore: et i. beneficiato in beneficio. de cle. nō resti.
ex tuc. et dicto. c. i. hac uera in casibus in quibus
a p^{ri} citatio ad domuz non sufficit: sicut ē uerz
regulariter. Sed i. casibus in quibus sufficit: ut
ei in causa que celeritatem desiderat: ut damni
infecti de. dam. infec. l. si finita. §. si forte. ff. uel i.
cau. liberali. l. neq. infantis. ff. de libera. ca. claz
q. indistincte sufficit citatio ad domum in causa
matrimoniali uel beneficiati sufficit absētia ne dū
dolosa: sed etiam culposa: dum tamen non pos
sit inueniri ut hic. unde tunc seruanda est prati
ca huius cle. in modo citandi et decre. qm. §. sin
autem s. ut lite non contes. per predicta patet q.
in examinatione testium ad eternam rei memori
am non sufficit citatio ad domum regulariter: et
quia ibi agitur de magno preiudicio: qd intelli
gitur quando examinantur testes ordinarie: se
cas si extraordinarie propter aliquod periculū.
ita q. desideretur celeritas: quia tunc sufficit ci
tatio ad domum secundum formam. c. qm. §. i.
ut lite non contes. de quo dic ut ibi. et per Bar. i.
§. pretor. et per Jo. an. in rla presuitur in questi
one de re. iuz in vi. Deinde redeundo ad glo. in
v. et hec omnia: quero cum glo. an. dispō. huius
cle. et qd dictum est in prin. huius glo. locum ha
beat etiam in electionibus cathedralium et regu
larium ecclesiaruz: quando in eis appellatur ad
curiam: de quibus loquitur s. e. cupientes i. vi.
Nam in alijs inferioribus de quibus loquitur s.
e. c. i. clarum est q. sic ut patet ex nō in glo. i. En
det glo. q. sic. unde necesse erit in illis intimatio
nem fieri secundum formam huius cle. pro hoc
all. glo. quia decre. illa cupientes que loquitur in
cathedralibus et regularibus fortius punit et
arctat q. decre. i. e. t. patet: quia decre. illa cupiē
tes priuat iure quesito et totali prosecutione p
cessus. et arctat ad personalem comparitionem
sed decre. i. solum in processu fiendo in absentia
partis: et secundum illaz satis est in casu de quo
loquitur mittere procuratores nec arctatur q.
personaliter comparere: ergo cū maior sit pena
fortior in casu illo fienda est hec intimatio. ar.
auct. multo magis. l. de sac. sanc. ec. l. et sic etiā
seruabat curia. licet doc. uarie loquerentur quan
do appellatus non posset haberi: sed hoc est hic
expeditum et c. 3° quero cum glo. in v. et nō s.

An si non sit facta intimatio secundū formam
huius cle. tamen alio app. est legitime interposita
an ex toto app. erit nulli effectus. Respondet glo. q.
non ponderat enim litterā que solum uiciat de
uolutionem ad curiam et non seruata solemnita
te in intimando. non autem uiciat appellationez
in substantia. per qd glo. concludit q. licet causa
non sit tunc in curia nec teneatur ad illā compa
rere. §. terminum decre. i. et decre. cupientes. s.
e. in. vi. et consequenter ut possit fieri ipetratio in
curia: tamen cum teneat appellatio fieri poterit
impetratio extra curiam. Pro cuius clariori in
telligentia glo. dicit tria tempora aduertenda in
istis appellationibus ad curiaz interpositis. Pri
mum tempus est. x. dierum datum ad appellan
dum a tempore noticie grauaminis de ap. conce
tationi in vi. et per lapsum huius prescribitur ap
pellationi et substantie appellationis ne possit in
terponi. Secundū est tempus i. qd debet fieri i
timatio ut sic principale negocium deuoluat ad
curiam: et istud est tempus de quo in hac cle. et p
lapsum huius temporis: quia non sit intimatio
i. debiti tempus: uel non fiat debita forma pre
scribi deuolutioni principalis negocij ad curia.
non autem substantie appellationis uel prosecu
tionis eius totaliter: quando saltē extra curia pos
sit prosequi et super ea impetrari. Tertium ē
tempus i. qd quis debet prosequi causam appel
lationis: et illud in deuolutis ad curiaz est tēpus
de quo i. decre. cupientes. s. e. in. vi. in cathedra
libus et regularibus in inferioribus est tempus d
quo. s. e. c. i. in vi. In alijs autem nō deuolutis ē
tempus anni et ex causa biennij de app. ex ratioe
et c. cum sit. Secundum autem supradictoruz
non potest esse sine pmo. i. deuolutio sū appella
tione legitime facta: quia nō potest esse qualitas
sine substantia. l. eius qui. ff. si certum pe. de de
spon. impu. ad dissoluendū. Primum autem be
ne potest esse sine 2°: quia potest tenere app. licz
non deuoluatur ad curiam all. c. postea de app.
in vi. bene enim potest esse substantia sine certa
qualitate accidentali. ut in facto uidemus hic fa.
ut refert hic glo. id q. dicit Jo. mo. in rla genera
li de re iuz in vi. quia facilius tollitur ius singla
re et speciale q. cōmune all. ff. de pact. l. si unus. §.
pactus et in auct. de non alie. §. quia non coll. ij.
sed negocium tractari in concistorio princ. ut
est in casu huius cle. et decre. i. et decre. cupientes
s. e. in vi. in istis. l. beneficiatibus est ius speciale
et singulare cuz regulariter cause habentes ortū
extra curiam extra illam tractentur. facit d. app.
Nicolao cum ibi nō et de renunc. ueniens in glo.
magna. ideo hoc q. tractetur i. curia facilius tol
litur q. q. tractetur extra curiam. Refert tamen
glo. alios dicere contra: ut audiuit dicentes q.
mens huius littere est q. non ualeat aliquomodo
app. nec super illa etiam extra curiam possit im
petrare si non sit predicto modo secundum for
maz huius cle. i. intimata. Glo. hoc reprobat
dicens q. sibi placet precedēs opi. que placet etiā
Jo. mo. i. preall. i. gula generali: ut patz ex predi
ctis. Sed contra predicta oppo. glo. quia si p
dicta opi. uera est erit in potestate appellantis

illudere decre. statumimus: quæ prima est et decre.
cupientes. s. e. in vi. et facere quod negotium non d
uoluatur ad curiam: quia non habebit nisi non
intimare seu non seruare formam in intimatioe
de qua loquitur hec cle. qd uidetur absurdum.
Exdet glo. qd imo non erit in potestate appella
tis impedire deuolucionem si appellatus uelit:
quia si appellatus forte sciens licet plenam et cer
tam scientiam non haberet. ut differt a casu. s.
penult. quem appellans crederet ignorantem ue
niret ad curiam. i. tempora decre. preall. uel si pa
pa sciens appellationem citaret appellatum ad
curiam si appellans ibi non esset posset procedi i
eius absentiam secundum formam preall. decz
tatum: quia in preiudiciu appellantis causa abs
q intimatione aliqua est in curia et arctat i te
pora decre. i. s. e. in vi. mens enim et intentas
huius constitutionis est preuidere appellato igno
ranti et no appellanti: et pro tanto consuluit glo.
q propter predicta consulte facit appellans i si
dato q non seruaret in intimatione formam hu
ius decre. si uadit uel mittit procuratorem suffi
cientem instructum infra tempora debita: de q
bus in decre. ij. s. e. in vi. quia ut dixi possibile es
set q appellatus esset in curia: quem forte credet
ignorare cum sciret: al autem si nullus esset ex
parte appellati in curia et si nullus etiam ibi ex p
te appellantis infra tempora esset predicta planu
q non haberet locum pena all. decre. i. s. e. que
loquitur quando altera pars est presens altera ab
sente: sed bene posset habere locum pena decre.
cupientes: que indistincte loquitur: ut uidelicet
appellans esset exclusus a totali prosecutione:
quia ut dictum est in eius fauorem iteracio ista
non requiritur: sed in fauorem appellati. Opt.
glo. tenet etiam zen. quia hec intimatio non est
de substantia appellationis: licet exigatur quo ad
hanc qualitatem: ut fiat deuolutio in curiam: alio
o. porteret q fieret infra .x. dies et non sequitur i
timatio facit deuolutio: ergo est de substantia ap
pellationis: quia appellatio potest esse sine deuo
lutione: ut dixit glo. pro hoc quia delatio facit
causaz esse in curia: et tamen non e substantia
appellationis. de app. quot. cordi. et c. cu3 appel
lationibus in vi. Item quia secundum eum illa
sunt de substantia actus que contemporanee cu
actu introducendo concurrunt seu concurrere d
bent: non que post actum originatum interueni
unt. all. l. cum hi. s. si pretor. ff. de transact. et l. z
fulcimus. s. quid sit latitare. ff. ex qui. cau. i. pos
tatur: et est casus in. c. cum terra de elec. et l. unis
sa. C. de preci. impera. offe. sed ista intimatio no
est huiusmodi: quia etiam post appellationez po
test interuenire usq ad mensem ergo et c. dat si
mile de aplis: quia non sunt de substantia appel
lationis cum ex post facto sint dandi et petendi
de app. ab eo in vi. secundum zen. No bn istud
dictum zen. ex quo habes theoricam que dictu
tur substantia actus. vide Jo. an. de usuris qd
in. vi. in glo. fi. et super ea Buil. no. ut hic refert.
Jo de lig. tenet contra glo. et hoc ne illudatur p
prie appellationi contra. c. bone de postu. prela.
et ne illudatur. c. statumimus. s. e. Item ne fiat

ignoranti preiudiciu contra quod fieri posset
impetratio iudicium. Jo. de lig. dicit hanc opi.
equiorem. Math. uero dicit q mens lau. fuerit
eadem cum glo. et nisi esset ultima ratio. Buil.
forte posset dicei uerum: uel forte simpliciter di
xit uerum: ut i dicam: potes dicere q de substan
tia ualiditatis appellationis: no est intimatio qd
et appellatio alio legitime interposita: s3 quo ad
effectum deuolucionis ad curiam in beneficiali
bus est necessaria quo ad preiudiciu appellati:
quia procedi contra eum non potest uirtute ap
pellationis: nisi ei fuerit intimatum sic intellige
cle. i. de appel. fa. c. si duobus de ap. et q dixi s.
In hoc tamen differt ab intimatione que fit in
beneficialibus: quia illa arctat i tempora decre.
i. et decre. cupientes: secus in ista: per hoc uidetur
q si imperiti sunt iudices ante intimationem fa
ctam uel al habitam sciam plenam ab ipso ap
pellato q non teneat impetracio si appellat hoc
uelit. Et per hoc patet q mens lau. potuit esse e
adem cu ista glo. que a predictis etia discrepat.
et c. Blo. appellatum: querit an non facta in
timatione secundum formam premissam suffici
at procuratorem habere plenam noticiam et sciam
i tempus quo debuerit intimatio fieri. Rendet q
non ponderat enim litteram que dum dicit suf
ficere sciam habitam plene solum dicit de psoa
appellati: nec repetit de persona procuratoris cu
prius quo ad intimationem pariter dixerit de u
troq: et ego et c. ar. decre. ad audiam de deci.
Idem zen. idem Pau. quia intimationez sibi p
curatori factam i que surgit ex facto appellatis
tenetur dno inuicare: sed sciam quam habet ut
ipse non. facit qd no dy. in regula eum qui cer
tus est. No bene istam glo. q ubi requiritur do
minum habere plenam sciam alicuius facti: no
sufficit procuratorem habere sciam illam. etia3
si sit procuratoris specialis: q est bene notanduz
secundum dnm An. Blo. plene et certa: querit
an sufficiat dnm seu appellatum habere aliqua
lem sciam appellationis forte per famam: uidetur
q sic de cle. exco mis. illud i glo. et contra per lit
teram ista que dicit plena et certa: et sic non suffi
cit aliquat: imo per id q dicit plena requirit q
totius appellationis et omnium obiectorum ha
beat noticiam: sicut in simili dicimus de teste qd
debet dicere plenam ueritatem: quia debet dicei
omnia que sunt de ueritate negocij de accu. cum
dilecti. Per id autem q dicit certi requiritur q i
dubitanter sit certus uel esse debeat sic fore ap
pellatum prout est. unde si habet tale plenam et
certam sciam ex qua certus est: ulterius per inti
mationem certificari non debet: cum illa fiat so
lum ad finem certificandi q non cadit in eo qui
est certus: quia q certum est i alia certificatione
non eget. l. i. in fi. ff. de dote prele. et in regula euz
qui certus est in vi. Sed iuxta hoc querit glo.
quomodo poterit consistere q habuerit ista ple
nam et certam sciam. dicit si apparet q con
suluit aduocatos et amicos super appellatione i
forma in qua fuerit facta uel alia similia: uel qd
forte apparet q per proprium amicum ap
pellati uel per proprium amicum appellante sibi

plene fuerit intimata appellatio in forma forte
 autentica. Idem de similibus: quia forte appa
 ret q̄ appellatus fuit presens: uel est quando ap
 pellatio publicabatur d̄ postu. prela. c. i. 7 q̄ ma 2
 accu. pos. c. si. 7 de clā. despon. cum inhibicio iul
 quia in presentia multorum dixit appellatiōem
 ad sui noticiam peruenisse. ar. de excels. prela. q̄
 sit. **N**ō ex glo. q̄ quando constitutio exigit q̄
 quis habeat plenam 7 certam noticiā de illo dī
 citur quis habere talem noticiā / quando hēt
 eam per plenam probationem. Illud enim ē ple
 num cui nihil deficit secundum Buil. fa. vñ. q. i.
 nihil. 7 q̄ nō ē. e. c. i. in vi. 7 de. pr. ad finem i
 plius. **G**lo. tempus predictum in v. 7 nō: que
 rit quid si notificatio sit facta appellato post tē
 pus. de quo dicitur in hac de. dicit q̄ non arcta
 bit appellatus nec deuoluet negocium ad curiā:
 mouetur per hanc litteram a contrario. Itē q̄ a
 alis sequeretur absurdum uidelicet q̄ si post an
 num uel etiam quinquennium fieret notificatio
 q̄ arctaret appellatum 7 deuolueret ad curiā:
 q̄ est absurdum: 7 contra mentem huius de. q̄
 determinauit tempus predictum: de qua deter
 minatione doc. olim non cogitauerunt. **E**x predi
 ctis concludit glo. q̄ inter alia substantialia que
 requiruntur ut deuoluatur ad curiam causa bñ
 ficial de quibus in. c. i. 7 c. ut cē. s. e. in. vi. req̄
 ritur etiam q̄ fiat notificatio in debita forma: 7
 q̄ fiat etiam infra tempus debitum: 7 probatur
 hic. Concurrentibus autem predictis causa bñ
 ficialis deuoluitur: adeo ad curiam q̄ constituit
 contumax absens si non apparet infra tempora
 debita decre. i. s. e. in. vi. 7 procedetur in ipsius
 absentia etiam ad diffinitiuam sententiam in pri
 cipali negotio. Nunquid autem adeo constitua
 contumax q̄ non possit appellare a sententia cō
 tra eum lata: solet esse questio 7 Com. i. decre. i.
 s. e. in. vi. dicit q̄ quando citatio uel notificatio
 personaliter apprehendit quem sit uere contumax:
 nec appellat: secus si facta sit ad domum uel ec
 clesiam uel locum publicum: quia tunc fit ficta 7
 contumax: 7 per consequens potest appellare: 7 hec
 opi. ut dicitur multum uiget in curia. unde per p
 dicta uidetur aliquibus q̄ i casu isto nō sit equi
 q̄ priuetur facultate appellandi maxime cū hoc
 non sit expressum in iure. unde satis sit q̄ punia
 tur in processu 7 prosecutione cause glo. finalit
 imittit ad nō in de. i. de do. 7 contu. ad fi. 7 ibi 2
 eludit q̄ priuetur potestate appellandi: quia cita
 tio iuris nō minus est nō q̄ citatio hominis que p
 sonaliter apprehendit: de quo ibi in glo. magis
 ad fi. Nam habet uim peremptorie quo ad oīa
 talis intimatio cum termino secundū dñs An.
 all. de ap. sepe. 7 nō bene glo. de citato / de quo
 habes aliam glo. in de. Si ante: 7 non sunt alibi
 in iure canonico uel civili. nō tamē in. l. prophan
 dum. c. de iudi. secundum dñm Pe. predicta in
 quantum dictum est q̄ solum puniatur in proces
 su fiendo in absentia / sunt uera: ut dicit glo. in
 beneficialibus de quibus loquitur decre. i. s. e.
 In alijs uero de quibus loquitur. c. cupientes
 clarum est q̄ nedum puniatur in processu immo
 etiam priuetur a prosecutione totalis negocij. cū

cadat ab omni iure suo: probatur in preall. decz.
 cupientes. §. q̄ si per. xx. **G**lo. casibus: querit
 de exemplis qui sunt alijs casus in quibus requiri
 tur intimatio. Rñdet ponēdo exempla ex decz.
 i. j. de app. 7 de. unam j. ti. i. 7 per decre. manda
 to de procu. 7 ut lite non contes. qm. Sed iuxta
 hoc querit glo. quia aliqui sunt casus in quibus
 quis non solum tenetur intimare: sed etiam req̄
 rere ut patet in. c. placuit. xvi. q. iij. 7 c. si. d̄ emp. 7
 7 ven. cum alijs similibus allatis in glo. 7 in ali
 quibus etiam quis tenetur intimare pape. ut in
 c. graue de preben. de sta. mo. c. si. cum alijs all.
 in glo. an etiam in istis sit forma huius de. ser
 uanda in intimatione faciēda. Rñdet q̄ in pri
 mis quando. i. quis tenetur intimare 7 requirez
 tutum esset seruare 7 sic inuit q̄ non sit necessari
 um: quia hoc casu non loquitur. de. nec iste v. 7
 sic cum non sit de iure expressus esset superstitio
 suz inuentionibus nouis insilire de trans. c. ij.
 In his autem casibus. i. quando pape est fienda
 concludit aperte q̄ non potest de. locum habere
 que loquitur de intimatione inferioribus fiēda
 non pape iij. 7 c. ar. de presump. nonne: pro hoc
 quia in agendis cum alijs non est solemnitas ali
 qua necessaria: quia eius presentia omnem defe
 ctum supplet. l. omi. c. de testa. fa. q̄ nō Inno. d̄
 lit. contes. c. i. 7 de libel. ob. c. i. **N**ō bene glo. ad
 duo primo q̄ non sufficit uenditori denunciat li
 tem motam nisi etia 7 requiratur ut defendat h
 uult glo. all. c. si. de emp. 7 ven. de quo in. l. p̄tor
 c. de euic. 7 in. l. denunciasse. §. q̄ tam. ff. de adul.
 2º q̄ dicto casu: 7 similibus nō est necesse in intia
 tione seruare formam huius de. que solum loq̄
 tur quando quis tenetur intimare. unde in casu
 mixto non habet locum. i. quando tenetur intia
 re 7 requirere. ar. l. non possum. §. prescriptu. ff.
 de adul. Sequitur de. alia.

Constitutionem ut circa
 Hec de. ē bene glosata. 7 psuevit
 reputari difficil. Dicit autē dñs
 Pe. q̄ eius difficultas surgit ex
 defectu practice: que olim erat tē
 pore huius de. que modo non ui
 get: quia papa omnia beneficia collōnes 7 prou
 siones ipsorum inuocat ad se: ita q̄ ordinarij pro
 uisores: uel electores non habet se intromittez.
 tempore autem **O**ld. multum praticabatur hec
 materia ideo super illas fecit multas allōnes: ut
 patet in. l. allōnum 7 consiliorum suorum: 7 cō
 iueuit hic dicere dñs Pe. q̄ tex. huius de. est diffi
 cilior aliquo alio huius uoluminis. adeo q̄ nūq̄
 legebat hanc de. 7 precedentem qui sibi darēt la
 bore. **G**lo. uero de. si ante de do. 7 contu. di
 cebat difficiliorem illam alia huius uoluminis
 uos habetis etiam de. unicam de causa pos. 7 p
 prie. que etiam est multum difficil. venit autem
 hec decre. ad declarationem decre. ut certa. s. e. 7
 determinando aliqua dubia cē illam que Boni
 facius non declarauerat. licet multa declarauit
 tempore suo currentia 7 decidit aliquas opi. de
 quibus j̄ uidebitur potissime: ut hic dicit glo. i. i
 sine decidit opi. archy. in. ciut cē ubi dicebat suf
 ficere electum seruare iura antiqua ratio / quia

prosequitur ius proprium priuatum. Diuiditur autem cle. in .v. partes. quia in prima declarat decre. ut circa. non habere locum ubi excipitur que opponitur directe seu principaliter concernit ius oppositoris uel ecclesie. In sa ibi ceterum declarat in casibus exceptis in decre ut c. non admittendum eum qui omisit debitam specificationem circumstantiarum. In tertia ibi sane declarat appellatione facta in causa beneficii per eum qui prosequitur proprium interesse omisit forma decre. ut c. alium uolentem uenire per interesse comuni: et non appellanti non debere admitti contra appellatum. In eadem causa prosequendo eosdem articulos licet possit assistere appellanti ne collidat et prosequi suum interesse si illud pretendat. In quarta ibi. insuper. declarat appellanti non finem debitam formam decretalis: ut c. non esse audiendum per uiam querelle regulariter etiam si illa appellatione nolle uti. In quinta ibi illius: declarat omissionem forme decre. ut circa repellere approbatione fienda et non uicia iam factas. **Textus ibi.** Tertius non appellans: si uult adherere appellationi facte et processui appellantis: et clarum est quod non admittitur ei eo quod littera dicit. Idem si non uult adherere processui sed appellationi. Si autem nec processui nec appellationi uellet adherere clarum quod non debet aliquo modo audiri in eadem instantia: sed non e contrario. secus in 3° appellante intelligo forma seruata: nam iste debet audiri in eadem instantia principaliter prosequendo articulos in quibus uniformiter per alium est appellatum: et hoc quod ad eundem iudicem debent tales remitti: et ex hoc sequitur quod si uenit iste Tertius in tempora .c. i. s. .e. l. vi. bene quidem si non uenit. Idem quia prosecutio alterius faciendo causam committi sibi prodest ex quo coram eodem ambo debent esse ad litigandum contra appellatum. **Textus ibi in .e.** causa: secus ergo in alia causa. Instantia putatur querelle uel actionis si sit tertius non adherens alii secus ut in .s. insuper quia auditur contra illum ex quo est in curia occasione illius cause et roma communis patria est secundum **Suif.** **Textus ibi** eosdem a contrario secus si alios puta non uiter exortos ex quo super illis processus non est factus per appellantiem. unde iste audietur ad adherens appellationi licet non processui: alii etiam processui non audiretur forte illo appellante inuito: uel forte etiam eo inuito ex quo adhuc nihil dictum erat: de hoc nouiter superuento. In alijs in quibus est processus non auditur inuito appellante uolendo principaliter admitti et assumere in se instantie prosecutionem si assistere potest. **Textus ibi** non negamus per uiam actionis uel querelle in alia instantia: uel dic etiam in eadem ut bene aduersetur predictis: et etiam admittitur principaliter prosequendo eosdem articulos informes: et etiam aliquos cum possit repellere ipsum ex quo ipse qui superuenit prosequitur proprium interesse et secundum hoc prima appellatio omisit forma. c. ut circa deuoluitur sed non auditur informiter appellans: et hoc tenet hic lapius: et sic adhibebit appellationi licet non prosecutioni

et prosequitur quod appellans non potest: et hoc intelligo si ignorauit appellationem et sit tertius adherens. Nam si non adhereret appellationi: non uideo quomodo in eadem instantia debeat admitti. **Non ex cle. p.** quod facilius quis repellitur a prosecutione iuris publici quam priuati: hoc ideo quia id est magis infirmum officium priuati quam publici. **Non 2°** quod ius competens ecclesie non dicitur ius proprium seu priuatum prelati. **Non 3°** pro generali allone quia uidetur sufficere licet non allegetur. de quo hic per **Suif.** et de coha. cle. ueltra. breuiter illa sufficit ubi per eam quis redditur certus alii non. **Non** quod aliquid permittitur directe quod non permittitur indirecte simile e contra. ff. de auctu. l. i. fa. l. qm. C. de adul. et l. seruos. ff. de accus. si iungendo secundum dictum **Oldra** et d. **Per.** et c. **Ex v.** ceterum. **Non** quod proponens exceptionem inepte succumbit. fa. l. i. s. ab eo. ff. de summi. et quod non per **Bar.** ff. de excep. l. i. de proponere actionem ineptam habemus de iudi. in. c. examinata et in. l. i. ff. si messor fal. mo. dix. secundum dominum **pe.** **Non 2°** secundum dominum **An.** quod ubi ius arctat aliquem ad singularem expressionem facti non sufficit expressio in genere nisi circumstantie specificce exprimantur ad hoc de excep. pia. l. vi. **Res** patet quia quod sit in genere non dicitur fieri specificce. l. pretor. s. quod autem. ff. de iniuri. **Ex** quo non casum in quo excipiens arctatur ad declarandam exceptionem parti ad ualiditatem exceptionis absque eo quod aliquid opponatur. Et non que dicuntur circumstantie: quia ille de quibus substantia facti circuitur et ad factum circumstant. **Non** ulterius quod ubi plura separata accumulantur ad actum et finem eundem omisso solennitatis in uno non uiciat aliud ad hoc de re. iu. utile. in vi. **Non** quod plus operatur substantiam ad noticiam peruenit quam circumstantiam uel qualitatem: et sic non quod melius est ex toto omittere quam opponere informitatem seu formam non seruata et c. In v. sane. **Non** primo quod ius principalis agentis regulat ius tertijs uenientis ad hoc. c. ij. ut lite pen. in vi. et quod non per **Inno.** de re iudi. cu. super et de dila. c. preterea secundum dictum **pe.** **Non 2°** finem intellectum quod ubi plura per appellantiem in causa electionis opponuntur et in altero forma seruatur: in altero non admittitur appellans ad prosecutionem eorum in quibus forma est seruata: et repellitur ipse uel assistens uolens pro communi interesse a prosecutione eorum in quibus forma non est seruata: pro interesse autem priuato non repellitur. **Ex** hoc non 2° quod tertius oprens non admittitur ad prosequendum instantiam per principalem informitatem incohatam quando instantia est informis non solum respectu principalis: sed etiam respectu ipsius tertijs uolentis attento modo et forma qua in iudicio assistet uel lit. ubi ius utriusque pariter subiicitur forme. Si autem attento modo quo uenit ius suum forme non subiicitur admittitur ad prosequendum instantiam etiam informitatem incohatam. respectu principalis que tamen est formis respectu ipsius de nouo uenientis attento modo quo uenit. **Non** tertium comparentem pro suo interesse

posse in iudicio temporaliter assistere: primo in
stantiam in se assumendo. 2° simpliciter non as-
sumpta instantia assistendo. 3° instantiam noui-
ter incohando: de quibus modis de testi. ueniens
de re iudi. cum super 7 c. Ex vñ^o insuper. **Nō**
singularem limitationem ad. c. examinata de in-
di. quia propter ineptitudinem instantie ex presu-
pta calumnia non solum quis excluditur ab in-
stantia: sed etiam a meritis cause quo ad poten-
tiam opponendi: nec potest omitti instantia non
rite incohata deducere in alia rite incohata id qd
in prima inepta deduxerit. **Nō** 2° q inepte p-
ponens crimina uel defectus non solum repel-
litur ab instantia proposita: sed etiam a meritis
cause: etiam si per uiam excipiendi uel defendendi
necum agendi aliquid noui deducere uelit. Ex
quo nō casum in quo quis repellitur a defendē-
do. **Nō** q ubi ex inepta propositione queritur ius
aduersario circa merita cause non potest ab illa
ad euitandum penam inuito aduersario desistere.
Et sic nō generaliter q ubi ex facto alicuius que-
ritur ius alteri non potest in preiudicium alteri
illi renunciare: ad hoc. l. si post mortem. §. si. ff. de
contra tabul. l. petere 7 q utrobiz nō. C. de tēpa
in inte. reit. pete. 7 in. c. l. de mu. peti. **Nō** q dī-
cens formam seruata in actu grauatur onere
probandi 7 c. Ex vñ^o illud uero. **Nō** primo q
confessio facta in instantia minus legitime pro-
mota transit in notorium: 7 sic apparet q deser-
ctus forme instantie non uiciat confessionem: 7 sic
confessio quo ad sui esse non exigit instantiam.
Ad hoc casus cum dictis Inno. in. c. pisanis de
reit. spo. 7 c. cum dilectus de or. congru. ad hoc
ci. 7 q. de accu. in vi. 7 per Inno. de accu. qualite-
re quando. ff. de custo. reorum si confessus ubi p-
Bar. plus etiam uidetur hic probari q confessio
in minus legitima instantia facta preiudicat 7 sic
sa. pro dicto Bar. in. l. ab hostibus. §. sed q sim-
pliciter. ff. ex qui. cau. maior. ubi tenet q proba-
tio plena in iudicio sumario non leditur ex qua-
litate instantie quominus habeat effectum plene
probationis. **Nō** q exceptio excludens quem
ab opponendo perpetuo illa ut peremptoria pot-
est quandoq opponi ante oppoem tamen nō ui-
ciat gesta: quando ius opponendi fundatur sup
fauore priuato opponentis quantumcūq ea p-
posita in futurū ipso iurē repellatur. **Nō** q ubi
forma a iure data fundatur super fauore priu-
te persone: non ualent gesta. omitta forma. Ita
demum si pars opponat al si non opponat ual-
lent gesta. **Nō** q exceptio repellens que a po-
testate probandi potest dici peremptoria. ad hoc
glo. de excep. c. l. 7 de testi. in. c. de testibus 7 c. ti.
ex parte ade. ubi tenet glo. q exceptio reprobatō-
ria testium quasi repellens probationē potest di-
ci peremptoria qd bene nō. Op. i. 7 uidetur q op-
positio criminis absq specificatione circumstan-
tiarum sufficiat. unde op. de. c. presentium de te-
sti. in vi. in. §. testis. Solo. in testibus quando cō-
tra eos opponuntur crimina sufficit infra termi-
num datum opponere sine specificatione circum-
stantiarum ut ibi: sed postea parte petente pot-
est tenetur oppositiones specificare: quia hoc non ē

de nouo proponere sed declarare: ar. l. heredes
palam. §. sed si nota. ff. de testa. 7 ita loquitur cō-
tra idem in inquisitione: quia non seruatur talis
specificatio ut nō Inno. 7 Hosti. de pur. ca. c. si.
Nem in accusatione de leui 7 notorio crimine:
quia non tenetur tunc accusans ad talem specifi-
cationem nō insti. §. pub. in di. in. §. n. 7 l. leuia. ff.
de accu. In causa uero beneficii est speciale q 2°
quiritur talis specificatio in obiectum exceptio-
nis per decre. ut cē 7 per istam. olim uero suffi-
ciebat generaliter disponere periuriz uel homi-
cidium iuxta nō per Inno. de app. consti. 7 de
elec. cum inter canonicos. Ratio in 2° noui fuit
ut tolleretur uia calumnijs: maxime in istis bene-
ficialibus secundū Pau. 7 patet in decre. ut cē.
2° tractat hic Pau. an elapso hoc termino de ex-
cipiendo uel opponendo possit opponi exceptio
dilatoria 7 peremptoria: 7 ponit qd scribit Lōpola
de elec. q sicut 7 q nō dñs An. de excep. pasto-
ral. quia conclusio est regulariter q non nisi in
casibus decre. pastoral: licet aliqui distinguant i-
ter dilatorias 7 peremptorias: decre. pastoralis
uero loquitur in peremptoris q tēuit Compos.
in preall. c. q sicut dic ut ibi 7 in preallato. c. pa-
storal. In vñ^o sane: quero quid si appellans nō ha-
beat ratam appellationem: an indistincte possit
prosequi. dicit Pau. q ita demum potest eaz ha-
bere ratam 7 prosequi si 7 tempus appellationis
interponendi: sic 7. x. dies a tempore scientie ra-
tificet. q. q. vi. non solet 7 l. bonorum. ff. rem ra-
ba. 7 sic 7. x. dies a tempore scientie al repellitur
cum non appellauerit nec ratam habuerit ul ad-
heuerit tempore competentis: nocet tamen ei ad
hesio facta post tempus. licet ei nō prosit ad hoc
l. cum preior. §. illud de libera. causa fa. ad predi-
cta. l. i. ff. de app. recipi. sa. q statim 7 uidebitis.
Aduertendum tamen q talis non appellans: s;
assistens non tenetur ad seruandū formā decre.
ut cē ut ibi notatur. tamen q arctatur ad seruandū
da tempora decre. i. §. e. quia illa generaliter lo-
quitur arctans omnes quorum interest. 2° que-
ro an processus habitus cum isto prosequente p-
iudicet principaliter tercio compenti pro inter-
esse. dicit Pau. Compos. tenere q sic §. e. c. l. i. vi.
7 in tantum fit preiudicium ei per processum in
curia q si pronuncietur super principali etiā for-
te omisso articulo appellationis. hic etiam cuius
interest amplius non audietur super his super q
bus pronunciatuz est: licet sententia sit formata
tantum i appellansem 7 appellatum. dum tamē
sciuerit appellatus cum illud. c. l. §. e. in vi. vocz
seu citet omnes 7 causa electionis censetur ut cō-
popularis sa. decre. cum dilecti ad si. cum ibi nō
in glo. §. e. 7 c. cupientes. §. ceterum. e. ti. in vi.
unde non audietur nisi probetur de collusionē
sed si solum pronuncietur super appellationis ar-
ticulo: tunc ille cuius interest admittetur: 7 etia;
appellans petendo electionem cassari ex alia cau-
sa q hodie intellige si appellans formam serua-
uerit: ut hic dicit glo. q dictum est scientem tan-
tuz arctari per decre. primam credo uerum: s;
non q non preiudicetur per sententiam ignoran-
tibus nisi doceatur de collusionē uel ignorantia

et privato interesse. ar. nō in decre. cupientes. §. ce-
 terum in glo. si. An autem in iurisdictione conclusio
 uel alicuius alterius terminus qui excluderet ap-
 pellantem excludat terciū. Sicut. q. non quia re-
 gulariter gestum cum appellante non nocet ter-
 cio: nisi i casu de re iudi. quis secundū dñm An.
 qd dicit de collusionē credo uerum qd nō in pre-
 allato. c. cum dilecto. r. c. cupientes. r. in. c. i. r. q.
 de collu. dete. Sed q. dicit de termino uel renun-
 ciatione si fiet in uim iurisdictionis contenciose
 puta renunciando allationibus non credo uerū
 si sciuit causam agi: quia cuiusq. nocet sententia
 nocet etiam r. processus preambulus ut. l. si mē.
 §. si. r. ibi per dñm Bar. ff. de excep. rei iudi. r. p.
 Inno. de testi. causamq. secus credo si inuinciat
 per modum uoluntarie iurisdictionis ut renun-
 ciando liti quia tūc uidetur remaneat ius saluū.
 3° nam preiudicatur q. appellans tunc foueat in
 iustam causam: r. ideo de iur. intellectu uiz ap-
 pellati. ar. q. vi. §. si uero r. hoc intellige si ap-
 pellatus r. illi quorum interest non contradicat
 al. renunciare non posset: quia ista appellatio hēt
 uim citationis quo ad omnes quorū interest iō
 per illam quo ad partes est iurisditio perpetua
 ta. unde iuri tam quēto aliq. non posset eo iurito
 renunciari: ut hic in. §. penult. r. per Inno. r. Bo-
 sti. de testi. spo. ex conuentione. Item q. dictum
 est terciū uenientem audiri intellige si appellas
 uel appellat^r prosequatur i causa: secus si neq.
 prosequitur licet forte al. remaneat ei ius suū
 saluū: quia proceci poterit contra appellatū
 si ceterū r. non al. quia constitutio decre. i. non
 reputat absentem presentem nisi cum alter eoz
 prosequitur: sed Compos. r. Archy. iuxta nō s.
 c. statum in vi. in nouella super glo. nunquid
 r. c. In v. insuper: quero quare plus admittitur
 in casibus exceptis in decre. ut cē q. in alijs glo.
 hoc declarat declarando intellectū decre. ut cē
 uidebitis cū ea. Querit hic Pau. pro intellectu
 c. ut cē. An episcopus in casu illius. c. teneatur
 prestare iuramentum corporale. An uero suffici-
 at uerbo iurare. r. arguit pro r. contra ut fa. glo.
 decre. ut cē finalit tenet post Archy. qd ibi tenz.
 Jo. an. in additione v3. q. sit speciale in iuramen-
 to calumnie r. testium: al. debet iurare corpora-
 liter all. de iureiur. ego el. ij. de pur. ca. totiens
 ij. q. vi. quotiens r. est ratio: quia in alijs casibus
 non reperitur priuilegiatus r. c. In v. illius vō.
 op. r. uidetur q. confessio r. etiaz probatio hic fa-
 cta tanq. in tela nō legit. me instituta nō ualeat.
 ar. ij. q. vi. §. diffinitia r. l. prolatam. l. de sen. r.
 inter lo. omnium iudi. cuius contrarium hic uis-
 tur uelle: solo tollendo primo contrarium iquā-
 tum concernit confessionem. r. in quantum cō-
 cernit probationem. Ad primum dic q. cōfessio
 facta in instantia minus legitime instituta etiaz
 ratione forme preiudicat confitenti: quia confes-
 sio ad sui esse r. ualiditatem non exigit calorem
 instantie: sed sufficit q. ex abrupto fiat corā iu-
 dice r. recipit implementum sui ex solo calore iu-
 dicis. l. proinde. §. si. ff. ad. l. acquil. r. nō de elec.
 dudum el. ij. ideo dicimus q. confessio facta co-
 ram iudice competente etiam in iudicio nullo v3

de testi. spo. pisanis r. in dictō. c. i. r. q. de accu. in
 vi. q. temperat Bar. in. l. si confessus. ff. de custo-
 dia reorum fore uerum quando hec confessio
 directe est facta r. expresse secus autem si indire-
 cte. all. l. iubemus cum glo. sua. l. de liberali cā
 ubi dicit q. accusatus opponere potest exceptio-
 nem contra accusantem qd ab accusando debet
 appellari: quia socius criminis est q. ex tali tacita cō-
 fessione non debz damnari. fa. q. nō glo. licet. d.
 An. non all. in. c. i. de testi. in vi. Per predicta et
 dicit Inno. de or. cogni. c. ij. q. confessio facta in
 tela suaria habet uim pte probationis: quia ex
 qualitate tele in nullo leditur integritas confes-
 sionis qd est notandum. Per hoc etiam dicit alibi
 de accu. inquisitionis q. licet ex modo proceden-
 di dispensetur in quantitate pene quando proce-
 ditur per inquisitionē. tamē si de delicto constet
 per dispensationē non attenda qualitate tele iu-
 dicit cum de illa non curet confessio quominus
 integritatez suam obtineat poterit de delicto in-
 tegra pena imponi quasi de illo plenarie constet q.
 est notandum: r. per hoc tollitur contrarium de
 confessione. Sed de probatione est magis dubiū
 q. illa leditur ex qualitate tele iudicij. l. penlt.
 ff. de his qui sunt sui. uel alie. iur. cūz ibi nō d. r. t.
 si ueniens. ij. Pro solutione cōtrarij potestis di-
 cere q. si tela agnatur ex defectu forme omnino
 est nulla: tunc est fatendum q. probatio est nul-
 la de rescrip. dilecta r. ita loquitur contrarium.
 Si uero tela non est omnino nulla: sed ita demū
 si pars opponat: tunc probatio facta ante op-
 positionem est ualida: postea uero non r. ita hic.
 Nam hic nullitas tele fundatur super fauore p-
 tis ideo est nulla ita demum si pars opponat q.
 potest quādoq. pendente iudicio opponere se-
 cundum Pau. vel dic 2° pariter ad utrūq. q. iū
 q. confessio r. probatio non ualent quo ad utili-
 tatem partis. instantiam male inchoantis r. ita
 contrarium ualeat: tamen quo ad iudicem ut de
 his que sibi pstant. etiam tela male instituta pos-
 set se fundare in tangentibus publicam utilitatē
 r. determinare q. iuratum est ad hoc q. nō glo. s.
 e. Si forte in vi. in quinta glo. Et hoc ad litterā
 dicit glo. s. e. cupientes. q. ceterum in vi. excludit
 retur secundum glo. in v. contumacia r. s. d. po-
 stu. prela. bone. Oppo. ultimo q. hec exceptio nō
 posset opponi ante lit. contes. quasi sit dilatoria
 de re iudi. inter monasteriū. So. dicit Pau. qdā
 est exceptio dilatoria processus: r. hec potest op-
 poni quādoq. lite pendente seu processu fa. d.
 excep. pta i vi. r. e. ii. exceptionē. Quedam est ex-
 ceptio peremptoria persone: hec etiaz potest op-
 poni quādoq. all. cle. religiosus j. de pcura.
 quedaz est dilatoria persone ut exceptio milicie
 r. hec demum ante lit. pte. potest opponi ut in cō-
 trario secundum Pau. fa. l. ita demum. l. de p-
 cura. Querit demum Pau. cē predicta quid si
 ante probationem factaz opponit appellatus q.
 non debet audiri appellans: quia formam non ē
 uauit nūquid audietur cum semel eum admise-
 rit. dicit q. nō nisi expresse consenserit. mouetur
 quia hic non fit contestatio. all. cle. ij. de iudi. f3
 Pau. L. r. e. hec ratio non est bona: quia in cāis i

quibus non fit contestatio. id est operatur actus
 contradictorius circa merita quod contestatio in ali
 is iuxta non. **C.** de procura. l. nihil. 2. l. procuratori
 bus in. c. cum. **M.** de consti. unde melior uidetur
 ratio: quia constitutio loquens de hac exceptione
 respicit quamlibet partem processus: ideo ptra
 quamlibet potest opponi. ar. decre. exceptione.
 de excep. 2. e. n. pia in vi. **Glo.** fa. querit nun
 quid hec de. habeat alud innouare uel declarare
 circa terminos decre. statuimus 2. c. cupientes s.
 e. in vi. Respondet quod non: ponderat enim hic littera
 que facit mentionem de decre. ut c. 2. sic dat in
 telligere quod circa alia iura non intendit declaratio
 nes facere. unde restringenda est hec de. ad termi
 nos illius decre. cum ueniat ad iuris interpreta
 tiones fa. quod non est statutum pro hoc fa. quia de
 cre. preall. statuimus 2. cupientes loquuntur etiam
 quando quis prosequitur interesse proprium in
 appellatione quod non est in casu dec. ut c. uel hu
 ius de. nec curandum dicit glo. de hoc quia po
 derentur circa diuersa que statuunt dec. ut c. 2. p
 all. decre. Nam decre. ut c. 2. arctat ad exprimen
 dum 2. iurandum quando interponitur appella
 tio: 2. dat formam appellationis: dec. predicte ar.
 crant ad ueniendum 2. tempora appellatione pri
 us legitime interposita: 2. sic dant formam pro
 cessui supposita ualiditate appellationis: 2. ea in
 terposita formaliter 2. legitime. 2. bene dicit glo.
 quia hec est principalis differentia inter decre. ut
 c. 2. ex una parte 2. preall. decre. 2. ex alia uideo eo
 casu quo locum habet decre. talis ut c. 2. conse
 quenter locum habent dicte decre. sed non sem
 per est e contra: quia quandoque habent locum di
 cte decre. licet non habeat locum decre. ut c. 2. ut
 quando quis prosequitur interesse priuatum uel
 ecclesie: quia tunc sufficit appellatione interpo
 sita ex legitima uel probabili causa secundum
 formam decre. l. de app. l. vi. licet non fuerit
 uata forma decre. ut c. 2. 2. ea sic interposita fieri
 debet processus secundum tempora preall. decre.
In causis beneficialibus de multis alijs differen
 tijs inter preall. decre. que tamen descendunt ex
 predictis habetur per lapum in. c. ut c. 2. 2. ibi etiam
 per Jo. de sancto geor. **Glo.** directe opponit
 quod nunquam seruanda sit forma decre. ut c. 2. quia ubi
 tangitur ius ecclesie non habet locum: ut hic di
 citur: sed nunquam est dare quod quocumque fiat oppositio
 non tangatur ius ecclesie cum agatur de ipsius
 prelato 2. ipsius ecclesie inter sit habere bonum p
 latum 2. canonice 2. legitime promotum: 2. non cri
 minosum 2. e contra non habere malum. ar. l. q
 fundum. §. si tutor. ff. pro emptore. 2. l. interdum.
 §. qui tutelam. ff. de fur. **Solut glo.** quod littera
 hic dicit directe uoluit dicere ad contrarium quod
 quandoque directe 2. principaliter tangitur ius ec
 clesie: quod quando sit 2. patebit: 2. non habet locum
 decre. ut c. 2. Idem si tangitur principaliter 2. di
 recte ius opponentis ut hic patet: quandoque dire
 cte 2. principaliter non tangitur ius ecclesie l. op
 ponentis licet secundario uel indirecte seu per p
 sequentiam tangitur ius ecclesie. **Exemplum** quod
 opponitur exceptio contra formam electionis:
 uel opponitur defectus uel crimen contra psoas

eligentium uel electi 2. tunc locum habet decre.
 in c. **Glo.** ecclesie: querit de intellectu littere
 2. de exemplo. Respondet in principio quod intentus pot
 esse littere quod ecclesia se opponit pponendo directe
 ius suum 2. sic de ecclesia se opponente 2. electionem
 factam ad aliam ecclesiam. pot etiam esse sensus quod
 non loquatur de ecclesia se opponente ptra electionem
 factam ad aliam ecclesiam: sed alii de iure ecclesie ad quod
 facta est electio disputatur directe. unde dicit quod ubi
 opponitur s. quod hic sequitur pot coniungi cum hoc ubi
 ecclesie 2. etiam non coniungi 2. utroque modo pcedit
 littera. ut s. intelligendo. quoniam aut dicitur directe
 agi de iure ecclesie mittitur glo. exemplificare po
 nendo per exemplum per decre. scriptum 2. c. coiti
 tutum 2. c. humana s. e. 2. de causa pos. cum ec
 clesia uidelicet quando certa ecclesia uel prelatus
 ipsius nomine se opponit contra electionem factam
 dicendo hoc esse de iure ipsius ecclesie quod uocem
 habeat in electione 2. per consequens irritandum
 cum ea contempta sit facta electio contra decre.
 quod licet s. e. t. 2. c. ecclesia uestra. **1.** ponit exem
 plum per decre. cum dicitur de consue. quoniam. **2.** eccle
 sia uel prelatus eius nomine se opponit ptra electi
 onem factam dicens quod ad eam spectat prouisio uel
 quod de ipsius gremio debuerit eligi 2. per cons. cas
 tari debeat electio aliter facta. Ad idem decre. §.
 de reit. i. in te. de v. sig. **Abbate.** certe his casibus
 cum principaliter tangat 2. directe ius ecclesie oppo
 nentis non habet locum decre. ut c. 2. ut in appel
 latione necessario sit forma illa seruanda. Idem
 dicit glo. si disputetur directe de iure ecclesie ad
 quam facta est electio postulatio uel prouisio 2
 ponit duo exempla. **1.** per decre. considerauimus
 de elec. quando ubi dicitur quod contra priuilegia i
 ipsius ecclesie facta est electio prouisio uel postu
 latio. **2.** ponit exemplum per decre. constitutus
 de rescrip. quando. i. opponitur de numero: quia
 dicit quod receptus est per rescriptum apostolicum uel
 numerum terminatum ecclesie non facta mentio
 ne de numero in rescripto: quia similiter his casu
 bus cum agitur principaliter 2. directe de iure ec
 clesie non habet locum forma decre. ut circa i ap
 pellatione interponenda 2. c. **Habetis** ergo istas
 expedit. tam sed aduertendum quia inquantum po
 sunt glo. exemplum per. c. cum ecclesia summa di
 citur lau. 2. idem sentit hic ma. hoc procedere si de
 rici summi appellant quod canonici uelint eligere sine
 eis: si appellauerunt ab electione facta uel fienda
 de certa persona ex eo quod spernerentur uoces eo
 rum: quia tunc secundum eum potius diceretur
 obiectio in formam 2. defectus forme cum omnes
 sint uocandi ad electionem: qui ius habeant in e
 lectione ex forma decre. quia propter. Ideo tunc
 seruanda esset forma decre. ut c. 2. secundum eum
 2. tenet glo. 2. illa uidetur uerior: quia etiam
 in predicto casu quando obicitur contra electio
 nem factam uel fiendam de certa persona dicta
 de causa prosequuntur canonici directe princi
 paliter ius ecclesie sue allando illud esse de iure
 ecclesie sue quod debuerint uel debent interesse ele
 ctioni licet in consequentiam 2. indirecte: sed secun
 dario resultet effectus forme: ex hoc patet quod
 decre. ut circa intelligenda est quando ponitur de

fectus forme annullans electionē q̄ non est i de
fectu contentus: ut in. c. ecclesia nra. ij. Nam pri
cipaliter ⁊ directe tunc tangitur primo casu de
forma. In **T** secus licet dicamus q̄ opponere ꝑ
tra formam solum competat habentibus ius in
electione: ⁊ opponere de contemptu solum contē
ptis iuxta nō d̄ accu. super his per **Inno.** ⁊ s̄. e.
ut circa in glo. quorū interest in vi. uel forte pos
set dici attendi debere: an contemptus principaliter
se fundet allando defectum forme ex decre. ⁊
quia propter dicendo non seruata formam il
lius decre. cum ex illius forma omēs qui ius ha
bent sint uocandi: quia factum non fuit de ipso
qui ius habebat propter ius suū uel ecclesie sue.
An uero principaliter ⁊ directe se fundet ex iure
suo uel ecclesie sue: dicēdo electionem cassandā ꝑ
pter ius suum uel ecclesie sue: cuius uirtute debu
it uocari ⁊ interesse: ⁊ sic primo casu locuz hēt
decre. ut cē. **P** non. similem differentiam uidē
tis in modo praticandi in de. vltia s̄ ti. i. **U**ltra
exempla glo. potest pōi exemplum si dicatur per
monachos alicuius monasterij q̄ abbas illius nō
potest in episcopū eligi. xvi. q. i. s̄. hinc ē **Buil.**
uō hic ponebat exempla extranea uidelicet ꝑ det
cre. cum ad quorū daz de excel. prela. ⁊ de app.
dilectus ⁊. c. de priore ⁊ de re iudi. cum. **B.** ⁊. **A.**
de accu. cum olim. certe hoc non sunt congruent
tia exempla: quia non tangunt materiam electio
nis in qua sumus: ideo illa utpote non digna re
citatione: ut ipse dicit omitto: sed ideo illa forte
quesiuit: quia difficile sibi uisum fuit reperire ex
emplum q̄ non tangeret principaliter ius ecclesie
sed certe licet quandoq̄ tangeret secundario ⁊ i
directe id non est attendendum: ut dixi in prece
denti glo. fa. l. si quis nec causam. s̄. res pignori.
ff. si cerium petatur: **Sed** quid si opponatur ex
ceptio inopie facultatis ecclesie ad quam benefi
ciatus se petit admitti: an dicitur respicere directe
ius ecclesie. **Steph.** dicit se uidisse dubitari: ⁊ ui
detur q̄ sic. all. de vi. ⁊ ho. cle. quoniam de insti.
c. i. ⁊. c. aucte. de concess. preben. c. ex parte. finaliter
dicit se determinasse. ꝑ. de consilio auditorū. s̄.
q̄ non dicatur aspiciere ius ecclesie. **Mouetur** q̄a
hec exceptio obrepcōnis gratia / quia tacuēit ino
piam facultatum plus respicit formam q̄ ius ec
clesie. **Si** autē hoc opponētur contra prouisio
nem faciendā ꝑ episcopum. dicit q̄ tunc respi
ceret ius ecclesie dicit **Buil.** dñs **An.** putat pon
derandum modum opponendi: quia si opponēs
dirigat oppositionem contra rescriptum oppo
nendo surreptionem **Steph.** dicit uerum. **Si** ue
ro opponit in uim peremptorie dicendo q̄ ibi nō
debet recipi propter inopiam ecclesie ne graue
ecclesia tunc cādīt q̄ talis obiectio respicere dica
tur ius ecclesie: ⁊ idem si dicatur dignitatem de
qua prouideri nolebat suppressam ⁊ prouentus
aliorum usibus deputatos de consili. cuꝫ accessis
sent secundum dñm **An.** uel aliter possemus di
cere in ista exceptione inopie: quia considerandū
est an ecclesiamet illam exceptionem opponat: ⁊
tunc dicatur opponi ius proprium ecclesie quo
modocunq̄ fiat obiectio: licet in consequētiā re
sultet defectus forme: ⁊ ita uidetur fuisse de mēte

glo. hic in ultimo exemplo. q̄d ponit per decre?
fuitus. Nam constat q̄ ibi est obiectio obreptio
nis respectu taciturnitatis numeri que reddit
respectum nullum. unde glo. uult q̄ quia princi
paliter fundatur ex iure ecclesie dicitur concernē
ius ecclesie quando ecclesia se opponit. **Si** uero
cuius talem exceptionem opponat: tunc dicatur
contra formam: quia extraneus principaliter se
fundat ex defectu nullitatis forme rescripti: nec
se opponit ut prosequatur ius ecclesie: licet in cō
sequentiam tangatur ius ecclesie uel suum: quia
si ille contra quē obicitur non habet ius opponēs
habebit ita sentit glo. j̄ in v^o opponētis v. perce
pi ⁊ in v^o communi iuncto ultimo exemplo hui⁹
glo. quod ponit ꝑ preall. decre. constituit. uel pos
sumus dicē q̄ tercio se opponente procedat q̄d
dixi: sed ecclesia se opponēte consideratur forma
opponenditan opponat ad merita an ad proces
sum: ⁊ si ad processum an principaliter fundan
do se ex defectu forme an ex iure proprio. **Con**
clude q̄ ubi exceptio originatur ⁊ fundatur a iu
re opponētis: si est ecclesia dicitur respicere ius
ecclesie. **Si** tercius dicitur respicere ius tercij op
ponentis non attento modo opponendi: quia ui
detur de mente glo. in ultimo exemplo licet forte
de iure posset dici modum attendendum quod
forte fuit de mēte glo. in exemplo. **Si** uero ori
ginatur ⁊ fundamentatur al. ex iuris dispositio
ne aliquid disponentis ut pro forma: tunc est
obiectio in formā. **Modo** habetis exempla q̄
obiectio directe respicit ius ecclesie. **Restat** uidē
que sunt que possunt opponi contra formam. di
cit **Pau.** q̄ contra formam dicitur obici si dica
tur q̄ non est seruata forma in decre. quia ꝑpter
in maioribus beneficijs. In simplicibus uero bñ
ficijs potest dici contra formam obici si obiciat
maiorē partem capituli non consensisse. **Non**
autem in simplicibus est seruanda forma decre.
quia propter licet **Hosti.** contra ut nō s̄. e. c. i. i
vi. In promotis uero ad hospitale opponi pōt
defectus forme secundum formam decre. quia
contingit de re. do. **Ite** dicitur obici cōtra for
mam si dicatur formam rescripti non seruataꝫ
circa conditiones expressas de concess. preben. in
cle. i. uel si dicatur q̄ facta sit prouisio uel electio
contra consuetudines ⁊ prouilegia ecclesie secun
dum **Pau.** hoc tamen ultimum uidetur respicē
principaliter ius ecclesie etiam se opponente licet
secundario defectum forme ut glo. s̄ dixi. dñm
Pau. posset procedere tercio se opponente. **An**
autem opponere contra personas eligentium sit
opponere contra formā **Inno.** ⁊ **Compo.** s̄. e.
c. i. in vi. q̄ sic ⁊ fatetur **Pau.** quādo opponitur
carentia potestatis eligentium: quia tunc est obi
cere contra formam secus si opponantur crimi
na uel defectus: licet hic equiparentur. **Jo.** de lig.
dicit q̄ opponere contra personas eligentium i
abilitatem undecunq̄ prouenientem: cuius ꝑtra
ria abilitas est de forma consilij. c. quia ꝑpter
est obicere in formam al. sic obicere est in perso
nam simpliciter: ut hic ⁊ satis uidetur residē cū
dicto **Pau.** modice tamen utilitatis est hec inue
stigatio cum non statuatur ius diuersum in cān

de inter objectionem in formam et objectiones et personas eligentium. Sed an hec de inquantum seruandam dicit formam decre. ut circa locū haberi si aliud opponatur q̄ hic dicitur puta si obiciatur ex alia causa electionem postulationē l. prouisione n̄ tenere q̄ propter crimina uel defectus uel defectum forme dicit. Pau. q̄ non. sed sufficit esse interpositam appellationem ex causa legitima i. x. dies. Exemplum si dicatur electus renunciaſſe. idem dicit si non per uiam appellationis: sed per uiam querere petat principaliter electionem suam confirmari et aduersarij iſſuſſari. Ratio quia decre. ut circa non habet locū ubi per uiam querere proceditur. Tangit etiaſ inde ceter hic Pau. an si dicto casu probetur aliud q̄ debeat electio cassari sit cassanda electio: si nō p̄ sit alteri parti: et an possit peti declarari causa quare debet cassari de quo de re iudi. cum Ber. tordus. Tangit etiaſ que habentur de rescrip. in c. q̄. et d. iudi. exhibi. a. an duobus obiectis sufficit alterum probare. dicit ut ibi et c. Glo. opponens: querit de exemplo quando dicatur exceptio respicere ius opponētis. Rndet glo. ponendo exemplum: ut quia opponens dicebat beneficiū ad se spectare et esse suū: uel dicebat sibi debitum beneficiū: ideo non potuisse alteri cōferri uel dicit forte q̄ fuit contemptus tempore quo processum fuerit ad electionem: uel forte dicebat q̄ ipse canonicus erat electus. unde alius eligi non potuit. unde quia in casibus predictis et similibus obiectum respicit directe ius opponētis: ideo non est necesse in appellatione seruare formam decre. ut circa: ut hic dicit littera secus q̄ obiectum indirecte uel per reflexionem tangeret ius opponētis: ut quia principaliter agitur de obilitando uel iminuendo iure aduersarij forte q̄ opponitur contra formam uel contra personas eligentium uel electi secundum Math. Steph. et 3en3. Tangit hic Math. an prouisorius agens debeat docere de collatione et potestate conferentis et de idoneitate. dicit q̄ sic quia hec ut extrinseca non presumuntur: licet intrinseca sit d. presumptudum et ut ecclesia bene. c. unico per Inno. et Doſti. de concess. preben. c. i. in vi. per q̄ dicit q̄ si quis pet. t. beneficiū q̄q̄ probet de canonica institutione si non probat predicta ante conclusionem cause uel certum terminum datum ad probandum succumbet: et sic dicit de facto se uidisse Ba. de are. exite pro actore et archy. pro reo. all. de transac. ex litteris et c. Glo. in v. percepit querit de una. q. que facta fuit in curia. Ecce q̄ papa mandauit mihi prouideri in certa dioceſ. puta ferrariē de beneficio q̄ non excedit sumā seu ualorem. l. floren. uel sub conditione si d. loco dioceſ in quo scribebat esse oriundus demū so scripsit pro ticio et nō expreſſo aliquo ualore uel conditione mandauit simpliciter prouideri d. beneficio uacando uel uacaturo emanatis dictis rescriptis uacauit certum beneficiū in dicta dioceſ. ferrariē. ego feci mihi illud conferri p̄ meū executores. Ticius similiter idem fecit. s. p̄ suos executores ipse sibi conferri: et sciens collationem mihi factam appellat a prouisione mihi facta et

a processibus meorum executorum. d. q̄ non potuit mihi conferri ex eo: quia beneficiū excedit sumam in rescripto contentam: uel quia non sum oriundus de loco in rescripto contento. Modo queritur an in hac appellatione debeat ticius seruare formam decre. ut c. uidetur q̄ n̄: quia hec appellatio fundatur super iure appellatis et non super defectibus aliquibus uel criminibus et per consequens non debet habere locum: ut hic dicitur. In contrarium all. glo. quia utroq̄ casu siue opponatur de defectu ualorū siue de defectu conditionis opponitur contra formam prouisionis. ergo locum habet decre. ut c. quia locum habet non soluz si opponitur contra formam electionis. surgentem ex. c. quia propter s. e. sed etiam si opponitur contra formam prouisionis: quia in illa cadit obiectio in formam: ut ibi patet ex tenore tex. decre. ut c. et decre. statum. e. ti. in vi. Pro hoc all. glo. quia fa obiectio. s. de defectu conditionis potest dici obiectio in personam prouisorij: que defectiua dicitur ex loco originis quo ad illud beneficiū ex forma rescripti: q̄ in hoc etiam laus conuenit iuri cōmuni honestati: licet non necessitati iuxta nō de i. scriptis. Si proponente in glo. si. ergo locum habet illius respectu decre. ut c. que locuz hēt ubi in formam aliquid obiectum uel in personas eligentium uel electi: prouisorij uel prouisi. et in hac parte residet glo. et sic uidetur remanere. q̄ i dicto casu seruanda sit forma decre. ut c. et. Et hanc ultimam partem tenet dñs An. quia tex. hic non ponderat interesse simpliciter: sed ponderat q̄ super interesse ut super facto specificē exceptionis fundetur exceptio opponētis: sed hoc casu non fundatur principaliter super interesse opponētis: sed super defectu forme licet i consequentiam tangatur ius illius opponētis: quia si ego primus non habeo ius in beneficio: ipse ticius habet ergo et c. Glo. appellante: iducit decre. que simpliciter loquitur de appellante nō exprimente ad sedem apostolicam uel ad papam q̄ decre. ut circa habeat locum in appellationibus interpositis ad inferiores quod tenet glo. in c. ut circa in uerbo appellari. fatetur tam planū esse q̄ solum in appellatione extrajudiciali locū habeat s. e. constitutio in vi. Glo. personas: querit que sunt ista que possunt opponi contra personas. Rndet remittendo ad nō in. c. ut c. i. s. ceterum. Glo. circumſtantiarum: et glo. super his declarant litteram et litterales sunt. Glo. de nouo op. et uidetur q̄ imo iurādo circumſtancias de nouo uenisse ad noticiam uel earum probationem debet audiri. unde oppo. de decre. ut c. s. e. in vi. ubi auditur super exceptionibus quas iurat de nouo ad eius noticiam peruenisse uel illarum probationem soluit glo. q̄ hoc faciebat dubium in decre. quia uidebatur idem dicendum de circumſtantijs q̄ de substantia exceptionis uel probatione substantie exceptionum. tam contrarium hic deciditur quia diuersa est ratio: nam non est quid imputetur illi qui non exprēſſit exceptiones: si illas ignorauit quia non debet anceps periurium subire: et idem si sciuit earum

probationem: licet pro tunc non habebat. ar. ij. q. 4
vñ. plerq. i principio. Sed est bene imputandū
illi qui expressit exceptiones: si non expressit de
bitas circumstantias: quia si illas nesciebat uel
non habebat probationem potius debuit tacere
ar. dicti. c. plerq. nec debuit uagari cum disci
mine aduersarij s. e. ut quis duas. per hoc pa
tet q. interdum magis expediens est in totū ue
ritatem tacere q. minus perfecte dicere: tunc con
fueuit nō per Jo. an. in decre. bone de confa
uti. al. iuti. 2. c. In. §. sane. Glo. omīssa 7 glo.
prosequente op. q. littera implicet contradictio
nem contra regulam ubi repugnantia. de re. iuz.
ff. q. si omīssa forma decre. ut c. est appellatum
ergo non potuit prosequi appellationem ipse q.
appellauit uel alius ei adherens per ea que habē
tur in decre. ut circa: cuius contrarium hic dicit
in tex. 7 in glo. in vbo eadem. Nam ex quo for
ma non est seruata habetur perinde ac si appel
latum non esset: 7 sic prosequi non posset. soluit
glo. q. in aliquibus exceptionibus seu obiectioni
bus fuerit seruata in aliquibus uero non. illas
autem in quibus seruauit formaz potuerit pro
sequi dūmodo seruauerit alia requisita in de
precedenti 7 l. c. statuimus s. e. in vi. 7 ita intel
ligitur hic quatinus permittit prosecutionem.
Uel 2° dicit glo. possumus intelligere q. aliqua
obiecerit in quibus non arctabatur ad formam
7 illa fuit prosecutio ita intelligitur hic. quatin
dicit de prosecutione: alia autem expressit non
uata forma in quibus arctabatur ad formam:
7 illa fateor q. non potuit prosequi ita contrariū
vel 3° extra glo. dicit secundum Buil. 7 Steph. q.
de iure prosequi non poterat ex quo forma non
erat seruata. ut in contrario: sed de facto sic 7 ita
erat hic: quia de facto prosequabatur secundū
predictos. Uel 4° dicit secundum eos q. iūto ad
uersario prosequi non potest: ex quo omīssa est
forma: sed eo paciente 7 non contradicente sic
ita intelligatur hic. forte enim paciebatur appel
latus colludens ne super illis obiectionibus alius
decetero etiam finito illo iudicio audiretur de ac
cu. de his iuncto. c. cum dilecti ad fi. s. e. 7. e. ff.
cupientes. §. ceterum ad fi. i. vi. 7 ideo ibi permit
titur ut alius assistat ne colludatur. Uel dicit 2°
secundum Steph. q. ubi certum est formam nō
esse seruata non potest prosequi ita contrariū
sed ubi est dubium an sit seruata tunc interim
dum pendet dicta altercatio non potest prosequi
casus expressos in quibus non seruauit ut ibi s. 3
alios casus: qui ex post facto superuenissent de q.
bus in. c. ut c. sic 7 d. illis potest hic intelligi quo
modo docunq. tamen appellatum sit in curia occa
sione appellationis: siue illa fuerit formiter inter
posita siue non. teneatur respondere per uia que
rele uel accusationis. 3° compente pro suo inter
esse ut sequitur: quia roma cōmunis patria est:
nec habet priuilegiū reuocandi domum ex quo
accusatio talis est in curia. secus si esset extra cu
riam: quia ex quo appellatio non tenuisset nō ar
ctabitur ad ueniendum: nec possit trahi illuc per
hunc tertium non appellantem ex quo ibi non
esset secundum Buil. An renunciatio uel pēlio

litio seu terminus peremptorius cum principali
appellante nocet illo tercio. dicit Buil. q. non: q.
cum sol. appellato 7 appellante actum est in iudi
cio uel extra ideo non nocet illi qui ratione pri
uari interesse est admīssus. uidere si prosecutus
fuit appellationem indebite: quia formam non
seruauit credo h^o claz: quia cum non legitimo
contradictore actum est igitur 7 c. ar. l. cum nō
iūto. de collu. detegen. Si uero prosecutus fuit
debito appellationi: tunc si tertius compareret p
teresse cōmuni preiudicaret secundum ea que di
xi super tex. ar. l. ij. ff. de popu. acci. iuncta dec.
cum dilecti ad fi. de elec. Si uero tertius p suo
interesse priuato compareret. non uideretur q. ei p
iudicet: quia diuersa est causa eius 7 diuersum
ius ab eo q. in iudicium est deductum per princ
ipalem ergo non ob. exceptio rei iudi. l. cum que
ritur 7 l. cum de hoc. ff. de excep. rei iudi. fa. q.
nō Inno. de testi. cum oliz. d. archy. qd. intellige
si ignorauit causam agi. ar. nō in. c. cupientes. §.
ceterum in fi. An autem tertius comparens preferi
debeat principali appellanti si hoc petat. dicit
Steph. q. sic si prosequatur interesse proprium
tertius appellans 7 appellas princip. pal. interesse
cōmune. al. l. ij. ff. d. popu. acci. al. si uter
q. prosequatur interesse cōmune non debet pre
ferri: nec potest in se sumere litem: sed potest assi
stere ne fiat collusio: ut hic dicitur. fa. q. nō in si
mili per Inno. de preben. dilectus. hoc dicit neq.
uiuente principali appellante eo nō mortuo uel
aliter impedito bene posset tertius assumere litē
in eo statu in quo inuenitur in. c. i. 7 ij. ut lite pē
den in vi. Sed an prosequens interesse cōmune
posset per procuratores litigare. dicit Steph. q.
non. ar. l. licet. §. in popularibus. ff. de procura.
tu dicit ut nō s. c. cupientes. §. penultio in vi. q.
hoc uerum in agendo secus in defendendo. Nun
quid autem iste cuius nomine non est appellatus:
uel si est appellatum eius nomine non tamen est
ratificatus j. x. dies debeat audiri. dicit Math.
q. non. al. nō per Inno. s. c. c. i. in vi. cuius opi
nionem dicit h. c. approbati maxime per tex. su
per iorem ibi appellante prosequente 7 c. quia nō
tenetur pars prosequi appellationem j. decendū
qd. habet ad appellandū. ex quo patet q. nō ap
pellans uel non ratificans non debet admitti ad
prosequendum appellationem. Ratio est: quia nō
faciens alterum predictorum. v. detur nolle agē
imo consentire ei qd. est fin. s. 3. Ma. qui tamen
fatetur q. uictoria appellantis prodest non appel
lantibus uel appellationem non prosequentibus
ar. l. i. §. i. ff. si unus ex pluribus. Deinde Math.
inquantum dicit non debere admitti non appel
lantem nec ratificantem. uidetur uerum si uelit
principaliter uenire ut principalis: sed si ut assi
stens liti ne fiat collusio. uidetur secus: cum eius
inter sit: ne ei fiat preiudicium in totum uel saltē
coequalē per processum principaliter appellantis
secundum ea que superius dicta sunt. Item uidē
tur uerum si uenit ratione cōmunis interesse se
cus si ratione proprii interesse p. tex. hic in fi. 7 c.
Glo. non appellans: querit hic dicitur tertius
non appellantem non debere audiri principalē

uolendo uenire non ut adherens si compareat p
interesse comui et uelit prosequi articulos incho
atos per aliu. Quid si iste tercius uult uenire ut
adherens super predictis articulis prosequendo
interesse comune: an debet audiri. uidetur q sic
quia hic solum prohibet ubi principaliter uenit
uult glo. tenet. **A**licet maius sit dubiu. sed hu
ic littera obstat in fi. ibi licet appellanti et cetera.
Rñdet glo. p illud est propter interesse terci: ut
permittatur ibi assilire. uidetur si glo. intellexit q
ratione priuati interesse ibi permittatur assilire
planum esset: sed non uidetur de mente illius lit
tere: que uidetur loqui de interesse comuni usq
ad v. non tamen exclusiue: quia ibi postea loqui
tur de priuato interesse. unde non uidetur q glo.
bene dixerit in quantum dixit terciu: ut adhe
rentem non admittit: nisi forte q uidetur ueruz
dicas q glo. uoluit differetiam facere inter adhe
rentem et assilentez. Lapsus hic aliter dicit et m
tum offuscat tex. et intellectum. ideo omisiss ei
dictis: Concludo q omni casu in quo ratioe for
me non seruata repellitur appellans: repellitur et
adherens siue in eadem instantia siue in alia: siue
per uiam appellationis: siue per uiam querele ue
lit uenire. tercius uero non adherens si uenit ult
in eadem causa. i. instantia repellitur in predictis
casibus in diuersa non assilire tamen semp po
test ne fiat ei collusio. et hec est mens huius tex.
et huius glo. et glo. in v eadem causa et i v articu
los et adherere e in se lit assilire cuq alio. Sz
assilire est alteri litem prosequenti assilire. La
pus uero hic alijs uerbis utitur: quia dicit q obi
ectio forme decre. ut c. repellit appellantem:
repellit etiam terciu si sit adherens. Idem in
alio superueniente qui non sit adherens: ut hic
sane. qd ultimum intelligit Jo. an. secundum
La. si eodem durante iudicio uenit: et hoc in exps
sis in quibus forma non est seruata. super no ex
pressis uero dicit post Guil. tam esse audiendu
ratione comunis interesse: et i eadem instantia ut
not Guil. in decre. ut circa ratione autz priuati
interesse audiretur. etiam super male expressis
etiam eodem durante iudicio uel finito secundu
no post Guil. in decre. ut circa in glo. Si g. et c.
Glo ead: causas querit quid si in alia causa ue
lit principaliter iste tercius admitti contra certu
appellatum an debet audiri. Rñdet glo. q sic a p
trario littere intellige in alia causa. i. in alia insta
tia: ut patet ex sequentibus: et quia al non heret
hoc dubium. Sed contra hoc oppo. glo. quia ui
detur q nullo modo debet admitti etiaz in alia
instantia. unde op. de. §. Insuper j. pr. **Sol.**
glo. aut iste tercius qui in alia causa hoc est insta
tia uult uenire per uiam accusationis seu quere
le non prosequendo appellat onem erat de adhe
rentibus principaliter appellantis: et tunc omni
no excludetur sicut ipse principal ut i contrario:
Aut non erat de adherentibus et procedit qd e
dictuz iterato contra tex. in predicta op. glo. qd
si hoc est uerum q tercius in ista instantia contra
appellatum admittatur: ergo nil proderit appel
lato q iste tercius non possit principaliter uenire
in instantia appellationis: quia una uia fugiet

alia incurret ut ita dixerim. **Sol.** glo. q imo
proderit multum ipsi appellato istum terciu
repelli respectu istantie appellationis quia appellans
succumbit. qui forte non succubisset isto terciu
admisso et condemnabitur appellato in expensis.
preterea dicit glo. forte iste tercius uidens se no
admitti in instantia appellationis forte amplius
no ager uel forte si ager repellatur ex alio capite
ex quo forte non fuisset repulsus si per uiam ap
pellationis egisset: ideo multum prodest illi appel
lato hunc terciu non admitti i instantia appella
tionis et c. **G**lo commune querit quando di
catur tercius prosequi interesse comune. Rñdet
glo. quando etiam prosequitur uis et interesse
comune sibi et appellanti. exempla plura ponit
glo. puta ille qui est electus uel prouisus dicitur
criminosus uel dicit defectuosus ex defectu na
taliu. uel dicitur q prouisio uel electio facta
fuit facta per eum qui no potuit illam facere p
pter crimia uel defectum. uel dicitur prouisio
factam per litteras surrepticias et alia similia fo
te non factam electionem. uel prouisionem sua
ta forma deb ta. nam his casibus pretenditur in
teresse comune ipsi terciu et appellanti qui dictis
de causis appellauerat. No bene exempli quod
glo. posuit de surreptione litterarum et per eam
habes iuncta alia glo. in uerbo opponentis in v.
percepit q attendi debet id q in conaz sit cum ter
cius opponit exceptionem surreptionis cum pri
cipaliter obiciat de forma licet in conaz tagatur
ius ecclesie uel ius proprium id non attenditur
ut dicit hic glo. et glo. preallegata: scilicet si eccle
sia ipsa uel prelatus eius nomine hanc exceptio
nem obiceret: quia tunc cum propter ius suum
defendendum ne uidelicet molesteretur fiat oppo
sicio dicitur obiectio d recte respicere ius ecclesie
quia originatur exceptio illa principaliter a iure
ecclesie: sed in casu precedente no originatur pri
cipaliter a iure ecclesie: sed opponeris. **G**lo. ar
ticulos: querit de qbus articulis loquatur. Rñ
det q de illis quos non specificauit licet expresse
rit: quia ad prosecutionem illorum non admit
titur appellans nec etiam adherens: ut hic clare
patet. Idem erat de mente decre. ut c. licet no
ita clare in v. alioquin. Idem dicit Pau. de spe
cificatis: quia ex quo appellans prosequitur ap
pellationem: et per ipsum causa est incepta no de
bet superueniens audiri principaliter super eisdē
articulis: sed assilire potest si uult. al non per
Compo. s. e. c. l. in vi in ultima columna secun
duz La. 2. glo. in v licet op. et uidetur q imo li
cet unus repellatur per ineptudinem propositio
nis uel propter defectum opponentis. tamē ali
in quo cessat dictus defectus non debet repelli.
unde op. de. c. prohibetur. ij. q. i. r. c. libelloru
e. causa. q. viij. et s. de accu. ueniens et ff. de accu.
bi tamen et l. ij. in fi. ubi no de repulsione ista p
pter ineptudinem libelli fa. l. Si maritus in fi.
ff. de adulterijs et l. ij. §. interdictum. ff. de libe
ro homine exhibe. fortificat glo. opt. quia negli
gentia uel culpa unius i male exprimendo no de
bet nocere alteri habenti equale interesse ar. regu
le delectum et i se si debet alijs de re. iuris in vi.

Sol glo. q. hoc erat q. faciebat dubium in decr.
et propter hoc prima facie uideretur decre. ista
continere iniquitatem. tamen decisio hic posi-
ta est equa: quia si non esset hęc decisio inutilis et
derisoria fuisset prouisio decre. ut circa: que ex-
cludebat appellantes debita forma non seruata.
quia si tercius posset indifferenter admitti ap-
pellans qui uideret se exclusum submitteret peda-
gogum in eadem causa seu instantia qui clare
formaret et exprimeret male formata et insuffici-
enter expressa per illum: et per alium consequere-
tur qd per se non posset: et sic illuderetur decre.
ut circa et pararetur uia fraudi contra decre. quā-
to de diuor. ad fi. Nec habent ob. contra que lo-
quuntur quando tercius uult admitti in alia cā-
seu instantia. hic autem quando in eadem quo-
casu dicit glo. imputet sibi iste tercius qui a prin-
cipio non appellauerit: ideo non admittetur in ea-
dem instantia principaliter: licet assilire possit
super expressis ne fiat collusio: ut hic dicitur: et
tunc debet in statu in quo inuenit assumere secū-
dum Pau. Preterea dicit glo. satis est q. isti ter-
cio reueruaretur questio nullitatis: ideo non ē ab-
sonum q. in instantia appellationis repellatur.
Glo. ne colludat dicit a principio super exp-
lis uolens tollere oppositionem de contrarieta-
te littere quā tenigit glo. in v. prosequēte. **D**e-
muz querit quid proit adherere: et quid permit-
tatur huic assilenti remittit ad nō i. c. q. in fi. &
procura. in vi. et in d. si suspectam. ff. de i. offi. te-
sta. quia potest producere testes quos non produ-
cit principalis uel saltem implorare officium iudi-
cis: ut faciat principalem illos producere et c.
Glo. proprii: querit quo iure admittetur iste
prosequens proprium interesse: et Respondet per uiam
appellationis: si propter id sit appellatum: etiam
si non sit seruata forma decre. ut c. uel admittere
tur per uiam querele: si non sit appellatum pro-
pter illud. Et si dicas quomodo in eadem causa
potest pretendere interesse publicum et priuatum.
Respondet glo. q. hoc non est absonum q. accusatio
publica uel populari quandoq. contineat priuati-
tatem interesse: probatur j. l. ij. §. Si ad plura
ff. de sepul. mola. et ff. de procura. licet in popula-
ribus in pñ cum suis concor. et c. **I**n. §. insu-
per glo. i. et glo. in uerbo querele simpliciter op-
contra istum. §. et uidetur q. impulsus a uia appel-
lationis admittatur per uiam querele: cuius con-
trarium hic dicitur. unde op. de nō p. Compos.
§. e. c. i. in glo. qualem utraq. ubi dicit q. pars
appellans que non prosequitur appellationem j.
tempora illius. decre. i. potest prouisionem uel e-
lectionem impugnare per modum querele. etiam
ex eisdem causis ex quibus appellauit neduz ex
alijs. hic autem dicit uidetur §. i. simili ergo et c.
Solut glo. q. dicitur Compos. loquitur i di-
uerso casu. unde non habet obstare: quia loquitur
de pena decre. i. §. e. in vi. hic autem loquitur de
pena decre. ut circa quā nō uidit Lōpos. Ratio
autem illius dicti est: quia pena illius decre. i. nō
est ut nullatenus audiat appellas lapsis tem-
poribus de quibus ibi. licet secus sit in lapsu te-
poris decre. cupientes. e. ti. et li. ut ibi nō in. §. si

uero in glo. i. idem uel in lapsu anni uel biennij
dati ad prosequendum uel in lapsu temporis de
quo in decre. cum sit rōna: et decre. personas de
ap. sed solum est illius pena ut non ob. absentia
ipsius appellantis procedi possit in negotio prin-
cipali ideo merito auditur postea per uiam que-
rele. hic autem ut dixi loquitur in pena decre. ut
c. que imponit penā ex duplici capite quia pri-
mo imponit penā illi qui in narrando non fuit
formam ibi positam q. non audiat etiam sup-
expressis. **E**t illi qui exprimit obiecta s. nō cū
debita forma uel nullatenus nisi in casibus excep-
tis unde cum per decre. illam ut c. simpliciter
repellatur ab opponendo intelligitur repellere ne-
dum per uiam appellationis sed etiam per uiam
querele: et ita etiam declarat iste. §. hic ergo sim-
pliciter in penam incursum nullatenus est audie-
das ubi uero puniuntur ut procedi possit in eius cō-
tumacia auditur per uiam querele: quia audietur
etiam per uiam appellationis si in processu
fiendo contra eum appareret nec mirum si diuē-
sa est pena huius decre. ab illa decre. i. §. e. quia
diuerse sunt culpe ut uidetur et patet per se: ideo
nimirum si diuerse sunt pene. Simile uidemus
in decre. cum ana cum ibi nō ad fi. §. e. in glo. fi.
Aduertendum tamen ut patet ex predictis: et tā-
git glo. in v. Item scias q. circa obiecta in quibus
requiritur forma traditur duplex forma per de-
cre. ut c. una est q. in appellatione omnia et sint
gula debeant exprimi i instrumento publico seu
litteris auctoritatis. 2. q. super obiectis debeat
iurare secundum formam ibi traditam sicut §.
est duplex forma: sic et duplex ē pena. unde si pri-
ma forma seruetur et secunda. i. in exprimendo
non seruetur dicit glo. q. pena est q. non auditur
etiam super expressis ut §. e. ti. is qui in vi. Si
uero seruetur ha forma. i. in iurando: sed prima
i. in exprimendo non seruetur tunc que sit pena
aduertendum est quia si nihil exprimitur debi-
to modo non auditur appellans: nisi in casibus
ibi exceptis in preall. decre. in v. nisi. Si uero ex-
pressit al qua debito modo aliqua non et tunc
auditur super expressis debite: et super non exp-
lis in casibus exceptis: super expressis aut non
debite specificatis non auditur etiam si uelit in-
rare circum tātas de nouo puenisse. ad illud hec
dicit glo. uera esse in obiectis in quibus requiritur
forma. Nam si quis uellet aliqua prosequi in
quibus non arctatur ad formam de quibus §. i
prin. cle. tunc posset illa prosequi etiā si neutra
dictarum formarum seruasset. quia non debite
expressit nec iurasset. Et bene dicit. Per predicta
dicit hic La. hodie clarum ē que sit pena nō suā-
tis pstitutione ut c. quia pena ut non audiat
inuito appellato super male expressis et male iur-
ratis et etiam super eximendis nisi in casibus
exceptis de quibus ibi. In quibus audietur etiam
appellato inuito. nō autem est pena q. appellatio
ipsa non ualeat quia uidemus q. causam princi-
palem deferit ad curiam et etiam appellatio si ap-
pellatio fuit intimata uel ad noticiam eius puenit
§. c. pr. fa. §. fi. **I** hac e. constitutione secundum
u3. Nā licet non audiat tamē iudex appellōis

ex officio procedere potest ut patet ex his que ui
debitur in. §. si. quod non esset si appellatio non ua
let. fa. §. e. si forte inpi. p. trarium tamen sensit
Jo. an. in nouella §. e. ti. li. vi. in. c. qui propter. 2
ibi etiam per Lapum. Sed obuiat predictis qd
dicitur qd etiam in casibus exceptis non debet au
diri super non expressis p ea que habent de ap. c. c.
causam. 2 j de ap. in de. appellati. Solut qd hic
est speciale ut causam non expressam in appella
tione quis possit prosequi in casibus predictis.
Ratio est quia in illis non est in culpa ideo debz
audiri ar. decre. q. de consil. Sed iuxta p. dicta
quero. uos uidetis conclusum post Composit. 2
glo. qd si j tempora pref. xa in decre. i. §. e. in vi.
comparuit appellatus audiri debz appellans ue
niens ad prosequendum appellationem suam et
si post dicta tempora ueniat faciat. l. petende. C.
de temp. resti. in inte. petende. Quid si nullus co
paruit j dicta tempora an appellans postea uen
iens debeat audiri ad prosequendum appellationem.
Jo. de lig. hic post longam 2 prolixam dis
putationem tenet qd non. Mouetur: quia dicta o
cre. p. ma uidet ibi statuere 2 prefigere terminuz
ad prosequendum: ergo si j illud non fiat prose
cutio deseritur appellatio: sicut in simili uidem
in decre. cum sit 2. c. personas de ap. 2. e. ti. c. sug
gestum de hoc in. l. q. C. de temp. ap. vbi lapsus
fatalum facit deserui causaz. ergo eodem modo
dicamus in casu proposito ubi ius statuit termi
num ad causam introducendam in concistoriuz
pape. d. p. tenet contrarium. Mouetur: quia
in dicta decre. non dicitur qd appellatio sit deserta
per lapsum dicti temporis sed qd proceditur ali
cuius absentia non ob. 2 loquitur quando alter
fuit presens 2 fuit j tempora. vnde cum consil
tutio illa sit penal 2 contra ius comune secundum
qd datur annus uel biennium ex causa ad proce
dendum: non debet extendi ad penam ibi expres
se non contentam maxime ad casum de quo non
loquitur expresse. ar. regule in penis de re. iuz in
vi. pro hoc al. glo. istam in uerbo insuper 2 di
ctum Composit. de quo ibi in glo. 2 s. dixi. al. et
glo. in v. deuoluta §. i. p. de. ubi glo. aperte ult
q. secundum tempora istius decre. ista prefixa sine
solum respectu prosecutionis fidei i curia 2 hoc
credo tunc propter auctoritatem glo. preall. i
v. deuoluta pro hoc quia non debet esse melior 2
dictio appellati contumacis qd comparatis 2 n. co
tumacis §. decre. eum qui depreben. in vi. sed si
non esset contumax si compareret non esset appel
latio deserta qd fortius non erit eo contumace ex
istente hoc credo etiam o. m. huius glo. que di
cit penam decre. i. solum esse in processu fidei non
in totali desertione. Glo. repellitur querit an i
differenter repellatur appellans ab obiectionibus
in quibus formam non seruauit. R. uidet glo. qd
non: sed ita demum qd hic petat 2 instat appella
tus ar. eius quod videbitis j in fine huius par
tis. Idem etiam tenuit super glo. p. sequente. Sz
nunquid admittetur inuito appellato ad psequen
dum exceptionez nullitatis p. ra sententia excō
municationis. 2 alios processus contra ipsuz oli
factos per executores super gratia illa. R. uidet

Buill. qd non ubi ex hac contingeret ius aduersa
rii ledi per hanc litteram ex quo non seruauit de
cre. ait c. secus dicit in alio casu qd in non seruā
do hanc decre. excluderet ut quia seruasset tēpo
ra appellationis uel duas diffinitiuas habuisset
cōtra se al. de. i. de seqs. poss. 2 fruct. §. Buill. 2 c.
Glo. expressis op. de repugnantia littere que
dicit super expressis non auditur nisi formam f
uauerit: si enim non expressit ergo formam sua
uit ergo male dicit nisi formam seruauit quo ad
expresse. R. uidet Glo. qd nulla est repugnantia qd
potest intelligi qd expressit sed non debet: quia non
cum debitis circumstantiis. 2 tunc clare procedit
littera sine conditione uel potest intelligi qd o
bite expressit 2 tunc qd prosequitur nisi forma 2
c. intelligat de forma i iurādo quasi uelit qd liz
debita expressit. si tamen formam in iurādo non
seruauit non auditur etiam super expressis p. viaz
querele: cum nec super illis audiat per uiam
appellationis ar. regule cum quid una de re. iuz
in vi. Glo. preterq. querit de intellectu littere 2
R. uidet qd intentus littere ē qd appellans qui for
mam non seruauit in exprimendo audit super
articulis nouiter emergentibus uel ad noticiam
nouiter prouenientibus. uel super qbus supuēit
facultas probandi in quibus casibus audiretur
per uiam appellationis. 2 sic multo fortius p. uia
querele: non autem est sensus littere qd si formam
non seruauit in exprimendo: quia forte non ex
pressit debitas circumstantias qd propter super
uenientiam noticie illarum uel probationē illaz
audiat: quia hoc esset contra. §. i. huius de. 2
ideo glo. in sui principio dicit qd ista dictio pref
excipit ab illo uerbo aliis. Sed nunquid iste iura
bit agendo per uiam querele in casibus illis ex
ceptis sicut si ageret p. uia appellationis. R. uidet
Buill. qd cedit qd sic mouet qd al. non esset i illi cas
bus cum illi semper iuramenti requirant: pos
set tamen dici secundum eum qd requirunt iura
mentum ubi per uiam appellationis agitur: secus
si per uiam querele. primum uidetur tutius p.
rationez decre. ut c. i. ut i calumniis obuietur
fm tamē forte uerius p ea que s. dixi post Pau.
c. glo. in v. ecclesie 2 c. Glo. nolle querit que
poterit esse ratio mouens istum ab nollendū uti
appellatione dicit glo. forte de consilio aduocat
hoc faciebat: quia celabat appellationem uel dice
bat qd illa non uult uti ut sic posset cāz prosequi p
uiam querele quam non poterat per uiam ap
pellationis: quia in illa formam non seruauerat.
Demum glo. inducit istum tex. ad. q. de qua per
Juno. 2 Hosti. de resti. spo. ex conquestione vide
licet qd ille qd quē impetratum est rescriptū possit
illo uti inuito impetrante: quod ē uerum si factū
est cōe 2 sic ius quesitum parti aduerse ut quia
illius uirtute processum est ad citationem. ar. de
offi. dele. gratuz. al. posset lacerare. 2 p. hac opi.
bene fa. iste tex. ex quo colligitur regula qd ubi ex
facto aduersarii queritur mihi ius illo inuito pos
sum uti facto suo ex quo ius est quesitum mihi
ad hoc. l. petende cum ibi nō. C. de temp. resti. in
inte. peten. 2 in. l. Si pō i mortem in fi. ff. de p. ta
Glo. fides querit qualis debet esse fides hec q

debet fieri de appellatione: an debeat esse plena
an sufficiat semiplena. per unum testē et litteras
quas procurator absentis de cuius mandato con
stat uult impetrare super appellatione per ea que
nō **Compos.** s. e. c. i. in vi. glo. tenet. **P.** uidelicet
q. requiratur plena. per istum tex. qui simplicitē
dicit fidem debere fieri. **Ex** quo nō q. ubi fit mē
tio de fide uel de probatione intelligitur de plēa
in dubio: pro hoc quia semiplena probatio nō ē
probatio. ut nō in. c. i. s. e. in vi. et in. c. ut cē. et
sic uidetur q. semiplene probans non excusetur
ab expens. licet quandoq. semiprobatio supplea
tur per iuramentum. de iure iur. c. si. secundum
dñm **Pe.** nec ob. dictum **Compos.** preall: quia
dicit glo. q. loquitur in diuerso casu: quia loqui
tur quo ad hoc ut procedi possit in absentia par
tis: et quo ad hoc ut probetur negotium deuolu
tum ad curiam. hic autem quando quo ad pe
nam repulsionis debet probari appellatio: quo
casu plenior requiritur probatio cum de maio
ri preiudicio agatur. **Preterea** dicit glo. ibi loq.
de probatione fienda coram iudice appellationis
quo casu leuior sufficit. hic de fienda coram iu
dice queret: quo casu durior requiritur propter
diuersitatem instantie. **Preterea** **3.** dicit glo. ibi
agitur de probanda substantia appellationis hic
de probatione forme appellationis: et sic in mul
tis diuersus est casus et quo loquitur **Compos.**
ab isto. **Ex** hac ultima solutione nō q. in dubio
durior uidetur fieri probatio in probanda qua
litate q. in probanda substantia. prima solutio
uidetur tunc. **Ex** predictis concludit glo. q. uti
le est appellato sibi tradi copiam appellationis i
forma autentica tempore quo sibi intimat: q. a
per hoc ostendendo illam coram iudice si non fu
erit forma seruata poterit semper repellere ap
pellantem: etiam si postea uellet agere per uiam
querelę. dicit tamen hic **Bull.** et **Pau.** q. possit et
probare per testes. ar. l. in exercendis de si. instru
mentorum et in. e. ti. in decre. cum **Joannes:** quia
id de quo scriptura debet intercedere nō subici
tur necessitati probandi per scripturaz: sed suffi
cit per testes probari. licet **Hosti.** contra de priuile
gijs cum olim. et fa. q. nō **Bar.** ff. ad. l. aquil. i.
in. l. aquile si delectum. **Glo.** questum: querit
nūquid aduersario consentiente uel paciente pro
sequi quis posset exceptionem informiter propo
sitam. dicit q. sic quia hec repulsio fit in fauore
appellati: ideo eo paciente bene procedit. **Pro**
hoc uidetur casus in. c. p. nec ob. s. e. ab eo in
vi. cum ibi nōt quia ibi loquitur in diuerso casu
ubi uidelicet quis non repellitur ex solo fauore p
tis: sed propter fauorem publicum: ut citius cā
beneficialis terminetur. ideo ibi ius opēatur i pa
cientia partis: ut ibi nō in glo. si. unde dī
cebat **lapis** q. ut appellans audiatur non ob. q.
formam non seruauerit decre. ut circa cedit in p
modum appellati ideo ex paciente audiri debet
seu in casu. c. ab eo q. audiatur appellans non se
uata forma illius decre. respicit cōmodum ap
pellati: et in eius cōmodum et onus est q. non au
diatur: ideo ibi etiam de consensu appellati non
potest penitere uel pretermittere formam: quia

iuri in odium inducto non potest renunciari iur
ta nō in. l. cum et si. ff. ad macedo. et nō de fo. cō
pe. si diligenti et c. **Glo.** forme: querit de cui
forme omissione loquitur. **Respondet** q. potest intel
ligi de omissione forme in iurando: et etiam de o
missionem forme in exprimendo: secundum distin
ctionē quā uidistis s. in glo. insuper et c. **Glo.**
legitime: querit quid si inuito et contradicēte ap
pellato fieret receptio probationum super articu
lis super quibus non debet recipi. **Respondet** q. non
nocebit sibi mouetur per istum tex. a. **P.** dū dicit
per confessionem aduersarij nel al. legitime: et sic
si non legitime sit recepta probatio non nocet. dī
cit tamen glo. q. de consuetudine pratici consue
uerunt semper admittere articulos salvo iure i
pertinentium et non admittendorū quo casu cla
rū esset q. nō noceret probatio super illis facta:
quia propter protestationem predictam non cō
sensisset de quo de offi. dele. cum contingat. sup
glo. penit. de testi. ex parte ade. fa. q. dixi sup. tex.
ad si. **Lapis** hic dicit q. talis probatio ualebat i
preiudicium appellati: non autem in fauore ap
pellantis: ut ipse possit dicere eam ualere. **Et** qd
si dicatur quid prodest eam ualere in preiudiciū
appellati: si non potest appellans dicere eam ua
lere. **Respondet** q. prodest in hoc: quia poterit iudex
iudicare secundum eam ex officio: nec appellat
uel appellans dicere poterit se grauatum siue p
nunciet siue non nec per consequens appellare al
quod scripsit **Jo.** an. de re. iur. infamibus in so
lutione questionis et **Bull.** in spe. de offi. iudi. **G.**
impedit secundum **La. fa.** q. nō de excep. excep
tionum **Bull.** hic aliter dicit. v. q. ea q. sunt at
cta cause et litis et sic acta iudicialia sunt ualida.
secus de alijs que non habent dependentiam ne
cessariam a lite sicut confessiones et similia. que
facti sunt et factum cōcernunt: quia illa semper
durant per nō per **Inno.** de elec. inquisitionum et
de testi. causamq. **Or.** credo tutius tenere glo. et
que magis conformatur littere que simpliciter
loquitur. **Istum** tex. in. **G.** sane inducit la. cōtra
opi. **Inno.** de qua de accu. super his et archy. de
qua. xxiij. di. illud ubi dicunt q. ad opponendum
seu excipiendum contra electum admittitur qui
libet. dicit enim per hunc tex. tal. opi. damnatur
quia imo solum uidetur admitti ille cuius inter
est ratioe priuati uel cōmunis interesse et nō al.
ut hic a contrario et sic uidet hic approbati opi.
glo. de qua s. e. ut circa in vi. in glo. quorum in
terest. dicit tamen q. sufficit q. interesset etiam de
facto. nam q. alicuius intersit in facto non iure
consistit. ff. de re. iur. l. quatenus et q. nō **Inno.** et
Hosti. de testi. ueniens nō tamen sufficeret q. qd
diceret ecclesiam sibi obligatam: quia tale inter
esse buriale non attenditur ut nō in dicto. c. sup
his. **Idem** tenet hic **Ma.** dic ut in dicto. c. super
his per dñz **An.** quia hic in obiectione defectus
uel criminum in obiectu uero de contemptu sol
contemptus se opponere potest. In obiectu fame
solum illi qui habent ius in electione: quia non i
terest ecclesie alios admitti si al. sit bonus et est
de consensu maioris partis electus et c. **Querit**
dñs **Pe.** an de ineptitudine libelli possit opponi

post sententiam dicit q̄ sic all. c. cu3 dilecti de ep. 2 ven. ubi dicit esse casum 7 all. dictum Baldi in l. edita. C. d. edēdo 7 ff. e. ti. l. i. Hoc credo ueruz quando resuleret iuris error expressus in sentētia: ut est in casu dicti. c. cum dilecti: al. credo sec⁹ ar. c. i. de re iudi. 7 l. ij. C. quando prouocare nō ē necesse. **Q**uerit an 7 quando libellus est inep⁹ tus: sed probatio apta an ualeat probatio: dicit q̄ Spe. in ti. de offi. iudi. §. deseruit dicit q̄ sic et potest fieri sententia si potest sustentari libellus: sec⁹ si nullo mō potest sustentari all. c. exaiata cū ibi nō ē. de iudi. 7 resti. spo. cum ad sedez. **Q**uero an iudex possit supplē ubi est pposita ex ceptio inepta: dicit q̄ nō per l. libellorum. §. q̄ si libelli. ff. de accu. unde debet tunc potius reicere libellum q̄ supplere et ubi agitur de uindicta. pu blicatur est in maleficijs in quibus potest multū iudicis officium iuxta nō de testi. cum clamor 7 in l. si non defendantur. ff. de penis 7 in questioe Bar. iudex maleficiorū. **U**ltimo pro cōclusioe tex. in §. sane 7 in §. insuper 7 eorum que in sca te hic scribit La. possēt sic distinguē quia aut est appellatum debita forma seruata in omnib⁹ aut est appellatum debita forma non seruata in aliquo. Aut est app. latus forma debita seruata in aliquibus: 7 in aliquibus non. **P**rimo ca su in p̄secutione appellationis auditur appellans uel adherens alius uero tercius non adherens i eadez instāi uolens principaliter admitti nō au dietur ex quo causa est iam cepta per unum: sed assistat si uult fm. **C**ompos. s. e. c. i. i. v. colump na q̄ intelligit ueruz nisi doceret se ignorasse ap pellationem interpositam 7 doceat de proprio i teresse: cum alius appellans prosequeretur cōe. Nam tunc auditur etiam principaliter assumē do in se instantiam cu3 sit interposita ista appel latio pro omnibus quorum interest s. e. c. i. l. i. vi. Secus in casu. l. qui de crimine. C. de accu. quia tunc in noua instantia tantum auditur 7 super sedebitur prius inchoate. unde isto casu adhere bit appellationi: sed non appellanti al. s. non uide o quomodo possit eandem instantiam prosequi uel dic q̄ tercius non adherens nunq̄ auditur: s. assistendo tantum. saluo nisi prosequatur itereē propriū 7 doceat se ignorasse: 7 hoc uerius uis tur ar. l. si cui. ff. de accu. 7 ff. de popu. acci. l. ij. 7 nō ē. cupientes. §. ceterum in vi. in glo. si. 7 p. Inno. de preben. dilecto fa. q̄ nō ē. e. cum dilecti ad si. 7. C. de accu. l. si quis homicidij 7 l. qui de crimine. finita autem instāi. an auditur super alijs appellans uel adherens: dic. q̄ nō si super ne gatio electionis est pronuntiata: secus si super articulo appōis tm̄ ar. c. cum inter de re iudi. et l. Julianus. ff. de condi. inde. 7 qd nō per Lopo. s. e. c. in vi. **I**dez dico de alio terciō ueniente 7 nō adherente: 7 hec uera nisi in duobus casibus. pri mo si uellet dicere collusum. 7 si doceat se igno rasse causam agitātam 7 appellatā 7 uellet p̄seq propriū nō interesse per nō in dicto. §. ceterum: et hoc de primo casu principali. **S**⁹ casu quādo appellatum est debita forma nō seruata: tunc si in nihilo fuit seruata nō auditur appellans nec ad herens in eadem: uel alia instāi. etiam per uia q̄

leiat in §. sane iuncto. **S**⁹ insuper: siue uelit uenire super expressis informis: siue super nullo modo expressis. **F**allit tamen hoc ultimum quando uenire uult super nullo modo expressis in tribus casibus exceptis in decre. ut cē in quibus etiam tercius non adherens audiretur etiam in eadez instāi intelligo nisi contradicat appellas: 7 uelit ipse admitti: ex quo causa est super eum cepta: ut s. dixi. Si tamen de facto admittatur super i formiter exp̄ssis potest ipsi appellanti assisti per adherentem: uel alium ne colludatur: an autē ter cius non adherens possit admitti 7 in eadem cā seu instāi: seu alia: dic ut i sequēti casu. 7 hec de p. 7 c. **T**ercio casu quando est appellatus for ma debita seruata in aliquibus: 7 in aliquibus non: dic q̄ super male expressis: 7 male iuratis: nec appellans: nec alius adherens uel nō adherēs etiam si proprium interesse priuatu3 uelit profe qui auditur uolens principaliter admitti in eadē causa: le. i. instantia. 7 hoc per rōnem glo. in vbo articulos ne appellans una uia obtineat ubi in a lia succubet 7 hoc de mte glo. in v. eadē cā: 7 i v. n. appellas: 7 i v. articulos ad si. 7 i v. p̄pri. as sisti tm̄ poterit appellanti d. facto forte prosequē ti ne colludatur: in §. sane in si. iuncta glo. in v. non appellans in si. 7 hoc in eadem instāi in ali a uero etiam durante primo iudicio pōt admit ti tercius non adherens per uia querele: ut i glo. in uerbo eadem 7 probatur. §. sane a cōtrario ap pellans uero: uel adherens etiam in alia instāi e tiam per uiam querele repellatur: ut in §. insup hec super male expressis 7 male iuratis. **S**up nō expressis non auditur appellans 7 adherēs i ca sibus exceptis in decre. ut cē in v. nisi: 7 tunc de mum cum specificatione: 7 iuramento ut ibi dī Alius uero tercius non adherens: cuius interest fm. La. intelligo respectu cōis interesse: ut i. pate bit fuisse de mte sua auditur in casibus predictis exceptis 7 super non expressis eadem durante in stantia hoc non credo si non adheret iudicio ēt non iurando intelligo si uenire uult per triam q̄z le all. ob. deci. e. ut circa nisi dicas illaz artare so lum appellātem 7 adherentem qd itell go dū. absens fuerit tempore appellationis interposite. Si autē prius presens in nullo audiretur duran te primo iudicio eo finito audiretur solum si istu per articulo appellationis esset pronuntiatus: ul si doceret de collusionē 7 hoc quando tercius cō parens prosequitur cōe interesse. Si uero proseq retur priuatum interesse tunc audiretur etiā eo dem durante iudicio uel finito f. La. **I**ntelligo ēt in articulis male expressis: uel iurans in diuer sa instantia: ut littera sonat ut sic fraus euitetur de quo in glo. in uerbo articulos fm. La. ut scri psit Bu. l. in. c. ut cē in glo. si ergo appellans qd intelligit esse uerum si ignorauit appellatum: l3 sciuerit causam agi: sed si sciret appellatus tunc etiam pro suo interesse non audiretur finito illo iudicio qd itelligo si super nego appellationis fu it pronuntiatum all. nō per Compos. s. e. statui mus in vi. in glo. cōstituto. 7 in gl. oad quid. **R**ō est quia illa constitutio ex quo est appellatus uo cat omnes quorum interest absolute 7 sic etiam

si inter sit respectu proprii interesse que ratio cessat
ubi non est appellatum: quia ubi agitur per viam
querelle quo ad defectum arbitrii et devolutum non
habet locum illa constitutio: ut ibi non. Est tamen
dria secundum Lapum quando scit causam agere: ne
sciat appellatum inter eum qui habet causam ab
appellato: et eum qui non habet: quia ut dicit Cōpo.
primo casu sit prejudicium. 2º non sit prejudicium
in iure suo privato. Rō quia decre. statuimus si
arctat ignorantes appellationem ut s. p. de. al. nec
etiam arctat ubi agitur per viam querelle ut pre
dixi. Sed contra illud dictum v3 q. prejudicare
etiam debeat ignoranti appellatus si sciuerit causam
agi facit qd non glo. in. s. ceterum cum iuribus ibi
allatis quia uidetur prejudicare etiam tunc non
habenti causam nisi doceat de collusionem tunc igno
rantia et proprio interesse. potestis dicere qd non sit
ei prejudicium ex processu facto in curia si non sci
uit illum ibi agi: sed putavit alibi agi: al. forte se
cus cogita. Ex predictis patet secundum Lapum. qd in
non adherentem qui prosequitur suum proprium
interesse et alium qui non prosequitur proprium
interesse: sed comune non uidetur differentia si ue
lint venire durante iudicio in eadem instantia: et
ambo repelluntur si uolunt prosequi male expre
satos uel male iuratos in alia instantia uterque ad
mittitur si absentes fuerint appellationis tempore
et sint ignorantes: sed finito iudicio bene est diffe
rentia: quia prius auditur. si doceat de proprio in
teresse. 2º non nisi doceat de collusionem. Sed con
tra hoc facit: quia cui habet ob stare sententia. h3
ob stare et processus de testi. causam per Inno. s3
prosequentem interesse comune etiam ignoranti
obstat sententia nisi doceat de collusionem: ergo eodem
modo debemus dicere de processu et sic non debet
audiri in alia instantia eodem durante iudicio et
si ignorauit appellatum nisi doceat de collusionem: po
testis dicere dictum La. non procedere et contra
ipsum fa. a contrario v. propter hoc intelligendo
ut intelligit glo. ul. potestis dicere qd regula illa cui
obstat sententia et procedit ubi eadem est ratio:
al. s. sec. et ita hic: quia conueniens est qd penden
te iudicio ex quo appellans non potest prosequi
male expressos iste possit prosequi si causa est
finita non est ulterius de prosecutione querendum.
Si uero finit presens tempore appellationis ma
le interposita et tacuit imputare sibi quia uidetur
uelle agere et acquiescere: tali appellationi et consen
tire et factum est secundum Ada. fatetur tamen qd uicto
ria appellantis prodest: tunc non appellati uel ap
pellanti et non prosequenti. l. i. c. si unus ex plu
ribus appellauit secundum Ada. sequitur.

In plerisque ecclesiis ne.
Diuiditur in tres partes principa
les: quia in prima parte ponitur
constitutio causa. In 2ª consto. In
tercia protestatio. et ibi uolentes
ibi sane. 3ª pars facit quattu
or prout glo. dicit non insisto. Non qualiter se
debet habere prelatus: quia debet prodesse iuxta
facti expedientiam: et secundum qd decens est. Non ob
nubilari et offuscari dignitatem ecclesiasticam ex
duobus v3 ex uagatioe et mendicitate. Non ex

v. volentes. ar. q. pena conferentis. uel prouid. tis.
non extenditur ad eum cui sit collatio: uel pro
uisio nec e contra uide lxxxi. di. tantis Daniel et
Inno. de re iudi. quauis. Non q. ecclesie cathe
drali populo et clero christiano superiore etiam in
ferior a sede apostolica prouidere potest de prela
to nisi esset hec prohibitio secundum dominum An. sed certe
imo uidetur idem fuisse ante hanc constitutionem ar.
non s. e. q. in vi. et tenet hic Sui. super glo. in v.
superiorum. Non q. appellatione populi comp
henduntur soli christiani subiecti et c. In v.
nullus. Non q. linea prelati non excusat subiectos
in delictis: uel in his que aguntur contra ius. ff.
ad. l. acquit. liber homo et in regula q. quis man
dato li. vi. Non bene q. hic uidetur apertum qd
illegitime promotus ad episcopatum. si contingat ex
illitate repelli potest repetere primum monasteri
um et sic app3 q. per actum promotionis seu
receptionis nullo modo renunciat: nec absolutus
a iure monasterij qd est bene non dandum s3 dñ3 An
sed de hoc non mirandum: quia ex quo electio non
sortitur effectum habetur pro non facta ar. l. quot
ff. qui satisda. cog. al. s. esset secus per non in de. i.
de el. c. et per Jo. xxj. di. si qui sit et c. Ex vbo
nos enim. Non q. consecratio ad episcopatum inter
positus potest reddi nulla. et sic uidetur qd decre
tum iuris annullat etiam sacramenta super quo uis
glo. supra. e. prouida in vi. et de consue. quanto p
Inno. et c. Ex v. sane. Non q. casus specialis non
debet trahi ad consequentiam. unde si potestatem
restringit in aliquo casu contra ius in alijs casib3
nullo modo restringitur nec ampliat. Ex quo non
q. ar. per locum a speciali non procedit quando
lex expresse disponit non similitudinem: uel quando
illud aliud pcluderet contra ius fa. q. non de elec.
publicato et c. de epi. et de puenitulum et l. ij. c. de
condi. insertis et c. Quo primo an religiosus
appetens dignitatem peccet mortaliter: uidetur
q. non quia opus bonum desiderat viij. q. i. qui epi
scopus. In contrarium facit: quia deum dimittit p
pter temporales honores regla. licet xix. q. ij. due
dic q. si appetit ut proficiat non peccat xxxvi. di. si
quis xvi. q. i. monachi: si ut presbit: et tunc licet il
lud quod appetit in se sit bonum. s. episcopus tamen
appetere est malum. ideo peccat. S. quod qd
si episcopus est expulsus cum populo et clero: an eo mo
do loco habeat de. ut possit sibi eligi episcopus. Pau.
q. sic mouetur quia tunc episcopus carz clero et po
pulo christiano eo tamen uiuente poterit iurisdic
tionem exercere: ut in de. i. de fo. ppe. et durat epi
all. ad primum q. locus designat esse sacer p cap
tuitatem hostium. l. cum loca. ff. de religio. dcm
placet: sed non ratio: quia non est uerum qd p cap
tuitatem hostium locus designat esse sacer. Nec
ob. l. cum loca: quia ut sentit hic glo. verum e qd
designat esse sacer quo ad exercitium ministrorum
et ecclesia uidetur ministris: ut non. vij. q. i. pa
stor. Ad hoc secundum Zen3. quia secl. secl. non coinqua
tur de cohi. cleri. vestra. de re. iuz. secl. deo et d. i. vi
nec e necesse quo ad de. q. sit loc. cap. ab hostib3
sacer enim est qd clero caret et populo christiano
licet non sit in hostium potestate uide ad predca
Jo. in dicto. c. pastoralis et Inno. de sepul. c. pe

et si. et c. **Q**uero in v. volentes quare plus pō-
derat frequentiam in recipientibus q̄ in dantib⁹
dicit Bui⁹ q̄ maior reperitur importunitas i eis
de ip. c. si. in. vi. et de concess. preben. detestanda e.
l. **Q**uero quid de electionibus factis ante hanc
cle. dicit Bui⁹ et Pau. q̄ pr. us facte per pūlm l.
consuetudinem ualebunt: sed amō non ualebunt
ut sic priuilegiū uideatur amittere et c. xi. q. iij.
priuilegiū. **E**x hoc dicto nō. l. q̄ per hanc p̄stitū-
tionem uidetur priuilegiū sublatum: licet nil
dicatur de eo: et hoc est ideo: quia al̄s non posset
aliud operari hec prohibitio cum de iure cōi. nō
liceret ante hanc constitutionem: ut s̄ terigi et tā-
getur in glo. super glo. super. ori. al̄s p̄ius cōmūe
non tolleretur priuilegiū nisi de ea expressa fie-
ret mencio de prescrip. veniens et qd nō de ip. c.
i. contra hoc facit q̄ saltim potuit operari i spe-
ctu iuris consuetudinarij. **S**o. ubi a iure inhibet
consuetudo uidetur solum inhiberi et dānari fu-
tura non preterita de quo dicitur in cle. statutū
de elec. et c. ij. de re. eccl. non alie. et per Ly. l.
dudum. l. de contrahen. emp. et in l. ij. et si. l. que
sit lon. consue. **Q**uero an cle. locū habeat solū
in religiosis tantum. uidetur q̄ sic: quia frequen-
tius sic fac. unt ut dicit cle. dic. contra: quia i oib⁹
locum habet: sed precipue in religiosis fm Bui⁹
facit qd uiditis in cle. i. in v. p̄sidentes in glo. s̄
ip̄is hoc intellige in principali statuto: secus i pe-
nali: ut in glo. fa. qd nō de ip. dispendio. li. vi. in
nouel. et c. **A**n habens potestatem i tali loco
eligendi possit eligere uidetur q̄ sic: quia tātum
loquitur de prouisiōe: Tene q̄ non quia ex quo
prohibetur prouisiō dicitur etiam inhibita ele-
ctio secundum Pau. licet in cō. fa. c. cum i illis
de preben. in vi. sed illud in materia rescriptoriū
que est ambitiosa fa. glo. in cle. si. j. e. Quid si e-
piscopus habet saltem duos subditos. uidetur
q̄ sufficiat q̄ hic dicit subditis. ar. regule plural.
locutio in vi. cum concor. cōtrarium tenet Pau.
quia s̄ dicit populo in quo saltem requiruntur
p. i. q. iij. vno. ff. vi. bo. ra. l. pretor. et nō de elec.
c. i. **U**terius dicit Ber. hic apertum esse q̄ ecclē-
sia non desinat esse cathedralis licet careat clero
et populo: et sic facit pro opi. Jo. et archy. de qua
s̄. e. licet canon in vi. dicit tamen ipse Ber. et
q̄ aut discesserunt animo non iudeundi seu reuer-
tendi. et ecclē. d. finit esse parochialis et cathedra-
lis. Aut non discesserunt eo animo: et tunc secus
hoc reprobatur. Jo. de lig. quia non debet pendere
a potestate populi et cleri facere ecclē. definē
cathedralem esse. vij. q. i. multociens. ut ecclē.
benef. c. uno. et dereli. do. c. i. Alij dicunt q̄ paro-
chialis et cathedralis definit esse si passa est ara-
trum. ff. de usufruc. l. an usufructus quod intelli-
ge uerum si facta sit aucte. superior al̄ secus ut
nō Inno. de no. ope. nunc. c. ij. et de sen. exco. gra-
uem. Posset tamen hec cle. induci pro alia opi-
nionē: quia aliud hic statuitur quando caret cle-
ro et populo: et aliud quando non caret et c.
Quero in v. nullus quid si talis episcopus agēt
nomine ecclē. an ei obliaret exceptio Pau. q̄
sic: quia hec exceptio. hec ecclē. a caus. clero et po-
pulo. probari potest saltem indirecte: et es proba-

ta constat istum non esse episcopum nec eē posse
de quo per Inno. d. elec. nihil et per archy. xij. q. i.
ij. alienationes. xij. q. iij. non ne. xij. di. quiescaz.
ad hoc qd nō in spe. de actore. §. i. v. quid si con-
tra prela. um. Quare non ualeat consuetudo: dīc-
tū onerosa est ecclē. s̄ consue. c. i. **U**ltimo dī-
cit Ste. hic colligi q̄ consecratus in ep̄m i eman-
z subiectus inferiori sic al̄s archiep̄us est subiect⁹
ep̄o de renunc. ad supplicationem vij. q. i. hoc ne
quaq̄ et c. **I**n v. sane Op. q̄ possit ampliari
quia si speciale est in his ut non possit superiores
providere: ergo in alijs: secus de iure cōi. que ar.
procedit in iure. l. ius singulari. ff. de leg. **S**oluit
zenz. q̄ argumentatio non procedit in his que dī-
dinantur ad diminuendū: quia nō debent in alijs
ampliari ne contra propositum ampliuntur. ff. dī-
condi. et demon. l. cum tali. §. si. ff. del. i. l. legata
iur. aliter: uel dīc ut dixi in nobilibus et c. **G**lo-
et populos: querit cum populus et clerus sint dī-
sa ut probatur in decre. ex parte de priuilegiis. de sē.
exp. si sententia in vi. hinc est q̄ in odiosos unū
aliud non comprehendit in. c. sedes. **I**nfauorabi-
libus autem populus comprehendit clerū ex p̄-
pria significatione. Insi. de iur. naturali. §. plebs
fm zenz. fa. de fo. p̄p̄ dilecti. Quid ergo si altēo-
tū careat ecclē. an locum habeat cle. uidetur
q̄ non: quia hic copulatiue requirit ecclē. ca-
rere populo et clero. sed habens alterum tantum
non caret utroq̄ ar. nō de ip. inter ceteras et l. si
heredi plures. ff. de condi. **I**nstitutio sicut uisū
in simili q̄ habens unum non includitur sub ca-
rente pane et uino et habens Codicem tantum nō
includitur sub carente codice et digesto. **E**t similr
non habens aurum non includitur sub carēte au-
ro et argento. **E**x quibus p̄z q̄ ecclē. habēs cle-
rum uel populum non includitur sub carēte cle-
ro et populo. **P**ro. hoc facit s̄ fm glo. quia al̄s nō
esset differentia an diceretur clero uel populo
clero et populo q̄ non est dicendū: cum differen-
tia debeat esse inter copulatiuam et disiunctiuam
nisi sumeremus copulatiuam pro disiunctiuam qd
esset impropriare litteram. **I**mproprietates autē
sunt excusande non sequende de v. sig. **P**reterea
cum ibi nōz. pro hoc all. glo. quia absurdūz eēt
dicere q̄ ex quo habet clerum uel populum. illi cle-
ro uel populo subtraheretur prelatus et hoc nō
multum pungit: ut attestatur glo. **I**n contrariūz
all. quia carere idem est q̄ non habere: constat at
f. dixisset si non habet uel nisi habeat clerū: et
populum q̄ requireretur q̄ haberet utrunq̄ pro-
pter copulam: sicut esset uidere in simili in exem-
plis s̄ positis: ergo in habente alterūz tū rex q̄
non habet utrunq̄ ar. etat cōstitutio pro hoc all.
decre. cum in cunctis de elec. iuncta decre. eam te-
de eta. et quali. ubi idem uidetur dicere si careat
scia moribus et etate. et si nō habeat scia morēs
et etatem. **U**ltimo all. pro et contra et sic pro u-
traq̄ parte. l. si is qui ducenta. **S**utrum. ff. de re-
du. **F**inaliter glo. dicit q̄ licet hoc egeret decisione
tamen prima pars sibi plus placet cuz glo. p̄cor.
Pau. per rōnes glo. **N**on ob. cōtra quia dicit q̄
carere non est idem q̄ non habere: quia carere in-
dicat priuationem que in duobus coniunctis nō

uerificatur in altero tantum uerbum habere idem
cat effectualem impletiōem que non datur nisi
utrunque impleatur seu habeatur. hic est q̄ dicim⁹
q̄ in alternatio negato neutrum debet fieri. In
affirmatio alternatio sufficit alterum fieri de
mu. peti. c. i. de re. iuz. In alternatio in vi. zen.
tenet contra glo. q̄ sufficit q̄ altero tantum care
at: mouetur quia mens huius cle fuit reprimere
temeritatem sic prouidentium et recipientium: s̄
temeritas est etiam in ecclesia habente tantum po
pulum: uel tantum clerum: ergo mēti stabitur et
contra uerba. ff. de execu. tu. l. scire. §. aliud ē. e.
si postq̄ in vi. **¶** Quia coniunctim consideratis
clero et populo carens altero tantum dicitur cle
ro et populo carere ar. l. cum eiusdem. ff. de edili
edic. **¶** q̄ hic clerus et populus nō proferunt
siml sed separatim: et semper i medio est uerbu
carentibus et uerbum careat: ut sic sit sensus et q̄
s. ecclesia careat populo. s. tantum et que. s. ecclesia
repete uerbu careat clero. s. tantum: Ad ratioē
glo. rñdet. et primo. **¶** Ad primum duz dicit q̄
debet carere utroq̄ propter copulam: et hec ratio
cessat in consōm prohibitoria in pluribus: ut cō
iunctim consideratis. Non ob. ratio q̄ attendi de
bet proprietas uerborum: quia imo mens maxi
me ubi aliter salua esse nō potest de v. sig. intelli
gentia et c. preterea. **¶** Nō ob. tercio q̄ absurdū
esset q̄ ecclesia carens populo tantum: uel clero tā
tum careat ep̄o: quia habere poterit papam: uel
ep̄m a papa. **¶** Non ob. ultimo q̄ in i copulatis
debet utrunq̄ concurrere q̄a hoc uerz nisi aliud
sufficiat de quo de rescrip. c. cum inter cetera. ff.
de v. si. l. sepe fm zen. Bertrā. cōcor. opi. quia si
ecclesia caret populo tantum non procedit cle
ne clerus absq̄ culpa p̄inetur potestate eligēdi et
sic procedit opinio zen. si clero tantum et tunc p
cedit quia nullum infertur p̄iudicium populo
non habenti potestatem prouidendi de clec. sacro
sacta et c. massana. hoc reprobat. **¶** An. et meri
to quia hic tex. non ponderat p̄iudicium inferi
orum uel habentium potestatem eligēdi uel p̄
uidendi sed ponderat tantum mēditatem et ob
probrium clerī. et uagaciōez. **¶** An. dicit hic duo
uidēda unuz an ex ui locutiōis sermōis sit dīa
an oratio proferatur affirmatiue per hec uerba
carz clero et populo christiāo. An negatiue nō hz
clerum et populum **¶** Est uidere q̄ de effectu
et materia copulatiue. Ad primū dicit q̄ est dīa
ex vi locutiōis quia dicen. affirmatiue requirit
concursum utriusq̄ copulatiuorum q̄ non dat
in carentia alterius et sic non uerificatur in alio.
Negatiua uero negat concursum copulatiuorū
qui concursum non datur altero existente uide g.
in cle. sepe j de v. si. ubi similem questionem po
nit. **¶** Ad secundum dicit aduertendum q̄ oratio
pluralis geminat suas singularitates quando as
picit diuersos effectus. l. ffa. §. i. ff. de condi. et de
mō. et q̄ nō in. l. quis. c. de impu. et alijs substi. et
l. hezdes mei. §. cum ita. ff. ad trebel. cum ibi nō
mō i p̄pos. to cum p̄p hic ponderat duplicem cāz
uagatiōis. s. et mendicitatis si ecclesia habet po
pulum tantum et non clerū: hic necessario uaga
tio uel mendicitas non includitur: similiter nec ē

contra: ideo satis putat maxime ex cō: quia hec
constitutio est penalis q̄ altero tantum existere si
habeat locū pena cle. ut dixit glo. et pau. maxi
me quia in penis uerborum intellectum propriū
et strictam significatiōem sequimur: et quia dato
q̄ uerba possent dupliciter intelligi inquantū po
test restringenda est cle. ar. regule. In penis. tene
menti glo. de istis uerbis affirmatiuis habentib⁹
in se priuationem inclusam an applicentur ad na
turam uerborum simplicium affirmatiuorum: et
an ad naturam negatiuorum: et concor. glo. i cle
sepe uide. l. si. ff. de do. excep. de natura coplatiue
in. l. penl. c. de v. sig. et per Jo. mo. de hēti. accusa
tus ubi dat vsus per Bar. in. l. i. ff. de iusti. et iure
et aliquid in. l. recoiunctim et p̄le in. §. utrum i. l.
si is qui ducenta dñs An. etia hie plene ponit et
c. **¶** Conclude si ponitur inter incompatibilia re
solvitur in disiunctiuam et ponitur pro uel. ff. de
usufruc. lega. l. si. **¶** Licio et de iniurijs oliz. Si poi
tur inter ea que sunt idēz resolvitur in adiectiū
alteruz de copulatis si potest fieri al i expositiua
idem in. l. i. ff. de pac. l. di. consideret per archy. et
xxxi. di. oino et per doc. de ui. et ho. cle. monasteri
a. Si uero ponitur inter compatibilia diuersa: et
tunc prosequitur latissime. v. membra quia inter
dum copulat condiciones: interdum causas: intē
dum res aut personas. interdū qualitates demō
stratiuas rerum: uel personarum: interdum acti
ones. Conclude si certum est de mente dispen
tis sit lex: uel homo illam serua in dubio si mē
disponentis uerificatur in quolibet copulatiuorū
per se non requiritur cōcursum utriusq̄ al regu
lariter requiritur concursum. **¶** Aduertendum tamē
quia dicit q̄ mens disponentis uidetur esse i an
plian do fauorem et restringendo odiū ar. regule
odia in vi. Item aduertendū q̄ ubi copulat qua
litates nec appz expresse: uel coniecturas an com
plēt illas respectu diuersorū subiectorū: an eius
dem q̄ in hoc cāu et dubio cū natura coplatiue
sit ampliare. l. ea tamen adiectio. ff. de le. iij. Ideo
potius refertur ad diuersa subiecta q̄ de iur sic
ampliatur et dispositio plura comprehendat per
quod infert ad. q. disputataz per Butri. q̄ si lego
militibus doctoribus uel mercatoribus: uel arti
ficibus artis lane uerificatur in militibus tantū
uel artificibus tantum. uel mercatoribus tantū
ad hoc. l. patronus. ff. de le. iij. in. §. i. Hec est mā
larga **¶** In materia uero stricta aut exorbitant
ti intelligeret respicere idem uel diuersum: prout
plus restringitur odium et plus ampliatur fauor
nisi alr pateret de mente: per quod dicit q̄ si im
poneretur pena nobilib⁹ et bastardis aliq̄ per
cutientibus intelligeretur de bastardis et nobilib⁹
simul: et sic bastardi non nobiles: uel nobiles non
bastardi non comprehēderetur **¶** Glo. christia
no: querit an locus sacer desinat esse sacer per ca
ptiuitatem hostium: Rñdet q̄ non et bene et rñdz
ad. l. cum loca. ff. de reli. prout superius tetigi su
per littera ideo non insisto fa. qd nō per Inno. in
c. penlt. et si. de sepul. et c. **¶** Glo. religiosus: ip̄o
derat litteram contra religiosos: dicens q̄ ipsi in
terdum laborant importune et per corruptelas
ut p̄moueant: et sic exeunt laqueum obedientie. et

per. consequens dicere possunt cū psalmista La-
queus contritus est et nos liberati sumus et c.
vñd dicit q̄ propter istas importunitates quan-
q̄ mirāda conceduntur. hinc est q̄ glo. dicit se ui-
disse religiosum cōsecratum ad titulum qui nō
erat in rerum natura nec etiam patere poterat p̄
provinciale: ubi omnes tituli sunt descripti et c.
Glo superiorum: querit quo iurē spectaret hec p̄-
uissio ad superiores et non inferiores a papa: dicit
q̄ non est curandum quia quouis modo specta-
ret procedit de. subdens q̄ quattuor principales
patriarche de quibus de priuile. antiqua et aliqui
archiepiscopi sub eis consueuerunt facere multū
contra hanc de. cōtra quos etiam emanauit hec
de. dum dixit quantacūq̄ et c. it̄ dicit glo. su-
per illo uerbo. Sūl. dicit q̄ n̄ uidit qualiter hoc
facere potuerint tales superiores nisi de iure spe-
cialit̄ quia de iure cōi non s̄. e. q̄q̄ in vi. et c.
Glo. obnubilatis: op. q̄ n̄ possit ex medicitate ob-
nubilari dignitas ep̄alis: quia ita est ep̄us Agubi-
nus sicut ep̄us rome urbis: et sic quilibet et pau-
perimus ep̄us xciij. di. legimus igitur et c. fa. de
cohābi. de. uestra. soluit glo. q̄ re uera coinquina-
rit: ul' obnubilari non potest: sed quo ad famam:
seu opinionē ul' q̄ sic q̄ male uidetur ul' q̄ ma-
le loquitur quando uidet ep̄m male ornatum fa.
q̄ nō de priuile. c. i. et q̄ nō in dicto. c. legimus i
quo autem consistat seinitas pontificalis dignita-
tis habetur in de. si quis d̄ penis: quia sunt pari-
tes et columnę aliorum fa. de accu. qualiter. ij. et
d̄ uoto magne et c. Glo. speciali: querit an sus-
ficeret habere generalem potestatem prouidendi
super ep̄atibus: rñdet q̄ non per hanc litteram a
contrario. Illud enim est specialiter q̄ est a gene-
ralitate exclusum. ff. de iure fisci. l. ita fidei q̄ itel-
ligit Sūl. etiam si haberet prouidendi. potestātē
super ep̄atibus spectantibus ad prouisionem pa-
palem fa. de preben. c. ij. in vi. Quando ergo dice-
tur habere speciale mandatum dicit dñs An. q̄
tunc quando exprimit causam propter hoc non
transit sub generali mandato: ut quia dictum est
non obstante q̄ clero careat et populo christiano
uel al' est certificatus et committit al' excludit
ex defectu uoluntatis in cōmittēdo: et sic intellige
iura que exigunt speciale mandatum et hoc tenet
hic Pau. ad litteram Sed an legatus de latere
hoc possit ex mandato legationis. tenet q̄ non p̄
litteram istam ibi quantacūq̄ et c. fa. de priuile.
quia circa cū concor. et xix. di. s̄. romanorū et c.
Glo. christianis: querit an uacante ecclia parochi
ali in scismate constituta uel infidelitate possit ad
electionem. uel prouisionem procedi: Rñdet g. q̄
n̄ et idē glo. s̄ i p̄bo de p̄stoz q̄nimo ut dic glo.
circa quattuor sedes patriarchales q̄diu sūt i po-
testate infidelium: et scismaticorū specialiter pro-
uidit Bonifacius in extrauagati sancta romana
ubi dicitur q̄ q̄diu scisma durat ipsis uacant b̄
ad electionem: postulationem: uel prouisionem
quouis modo procedi nō possit nisi prius ad apo-
stolice sedis noticiam deducatur decernentes irri-
tum et inane quicq̄ contra predicta per quēq̄
tingeret attemptari scienter uel ignoranter et irri-
tat quascūq̄ cōsuetudines: uel statuta etiam iu-

ramento: uel confirmatione uallata et quecūq̄
priuilegia et c. Glo. prelato: querit qua pena e-
rit puniendus prelatus licentians subditum con-
tra formam de. q̄ dicit q̄ pena erit arbitraria cū
hoc non determinetur ar. c. de causis de offi. dele
uel dic q̄ sicut trāsgressor canonis puniri poterit
de cuius pena iij. di. deniq̄ et c. generali i vi. i
glo. Glo. in et in ep̄m: querit an ex solo consen-
su promotus contra formam huius de. incurrat
hanc penam: Rñdet q̄ non. ponderat enī litterā
que copulatiue loquendo requirit etiam ultra cō-
sensum consecrationē fa. pro hoc quia ille pene
ut odiose sunt restringende ut in regula odi a. et
in regula in penis in vi. Glo. permiserit quicq̄
in absolute coacto dicit q̄ in eo cessaret hec pena
nec imprimeretur caracter all. q̄ me. causa sacrif
et de bap. maiores Glo. honores: querit qual-
est pena ista non recipi in pontificali honore: Rñ-
det et clarissima est et c. Glo. monasterij: querit
an decre. locum habeat in ecclia regulariū cō-
nicorum: Rñdet q̄ sicut quia talis ecclia appellat
monasterium de priuile. cum olim ij. et per hanc
litteram dicit glo. patere a contrario q̄ pena hu-
ius de. non potest habere locum in alijs q̄ in reli-
giosis p̄motis: dispō tñ hēat etiam in alijs locis: ut
s̄ dixi fa. q̄ nō de ip̄. dispēdia i vi. et c. Glo.
plato. op. de. c. i. xviij. q. i. ubi per promotionem
soluitur ab obedientia: Rñdet q̄ hic non tenuit
promotio ibi sic fa. q̄ nō Jo. xciij. di. si qui sunt:
a quibus aut promotus ualde et legitime libere
factus ep̄us nō in. c. dicto uno et xvi. q. i. de mōa-
chis et c. ne pro cuiuslibet et dixi in de. i. s̄. e. gloz
tenet Ste. in opere suo consilio. v. et consilio xxij.
all. dictum. c. ne pro cuiuslibet et archy. ibi ubi di-
cit q̄ ep̄s dispēsa n̄ potest ut mōachus q̄ inuiciat
capelle redeat ad p̄muū mōasteriū all. de renūc.
ex transmissa et xvi. q. vlt. c. si. unde dicit q̄ tunc
remanebit monachus ep̄i ex quo alibi non est p̄-
fessus et ep̄us ordinabit uitam suam lxxx. di. ad
reatum et per Inno. et Hosti. de regula. correctū
Quid autem si talis promoueat ad eccliam
regularem tunc tenere uidetur fre. q̄ remanet mo-
nachus si monasterij all. de sta. mo. cū ad mona-
sterium ubi de hoc per Inno. et Hosti. d̄ symo. di-
lectus ij. Istam questionem ipsemet disputat con-
silio xxij. et ibi concludit q̄ si quo casu desinat ēē
mōachus si nō repetit primum locū et q̄ si p̄mo-
tus est ad fm absq̄ professione si loci q̄ non re-
manet monachus si q̄ ultimū non placet dño
An. quia ex quo patitur se promoueri ad fm ta-
cite ibi p̄stari uidetur ar s̄ de elec. officij et c. euz
i magis uidet s̄. e. n̄ l̄s i vi. et s̄. e. de. i. Glo. ne ali-
q̄ ponderat litterā que decernit irritū quicq̄ at-
temptatū contra premissa ul' aliq̄ premissorū
per quod infert q̄ non ualet prouissio facta de ta-
li ecclia: nec licentia data nec etiam consensus p̄-
stitus: nec etiam promotio facta de tali ecclia p̄-
tra formam de. q̄nimo nec consecratio facta cō-
tra formam de. ualet q̄ itelligit glo. quo ad ex-
ecutionem non quo ad caractere: quia ille semel
impressus non potest irritus fieri all. nō de cōse-
di. v. manus in ult. glo. et q̄ nō de consecra. quan-
to super glo. i. glo. tenet Ste. all. vj. q. i. ep̄iscop̄

ix. q. ii. nullus rici episcopum et de temp. or. consulationibus. Idem tenet hic Pau. unde dicit q talis promotus carebit honore in executione (remanebit tamen habitus: quia de substantia consecrationis non est q ad certam ecclesiam consecratur: sed sufficit ad generalem consecrari: que unica est xxiij. q. i. loquitur de transla. inter. Hec residet in dubio an effectus consecrationis imediatur propter decreti. ita q sit nulla de quo in dicto. c. ma. et in. c. quanto. **S**uul. hic dicit primo q est differentia inter ea que competunt ratione officij: uel ordinis: et ea que competunt ex mandato accidentali cum admiculo ordinis. primo cau p habitus confert. et non xcv. di. peruenit lxxx. di. c. i. hec tenuit glo. in preall. c. quanto: et c. manus uel f. fm euz dici potest q tota potestas ultra p sbyteratuz est circa corpus christi mysticum qd e ecclesia ut ad ordinandos sacerdotes et similia: unde papa ex plenitudine potestatis potest potestate illam circa corpus christi mysticum concedere n habenti et tollere habenti: sed potestat circa corpus christi uerum non fm eum: et sic sentit **S**uul. q epus depositus ordinando no imprimeret caracterem qd est contra tex. de ordi. ab ep. c. i. **N**ec ob. si dicatur q epatus non est sacer ordo per se et sic non imprimit caracterem et sic per consequens potest deleri ex toto: et sic uidetur q **S**uul. bene dicat: qd rñd q super isto sit opi. **T**heologi tenet q est ordo prout sumitur ordo pro officio xxi. di. clerus ubi de hoc cu similibus. Nam est us mltos actus sacros facit de electio q sicut. s. preterea: sed sumendo ut pro sacro epatus non est ordo de hoc in probemio in vi. et de pur. ca. quoties dñs. **A**n. uidetur q hec sit ueritas salua determinatione ecclesie q ordo presbyteralis et epalis fuerunt unum et idem in primitiua ecclesia: ut probat xxi. di. innoua: et xcv. di. olim: et xciij. legimus: idem utriusq erat caracter: et licet postea i aliquo prelato sit epalis potestas et presbyteralis etiam tempore apostolorum: ut in iuribus predictis remansit tamen idem caracter aliquale impressus in presbytero et ampliatus i ep. ex dispositione apolorum que interpretatur. imo est dispositio di ar. de cele. mis. cu marthe. et ex hoc inferit q opi. que habet q epalis dignitas non sit ordo est uera intelligendo de ordine alio separato a presbyteria i illi coniuncto: uel accumulato: sed dico fz cu q bñ est ordo idem cum presbyterali: licet i aliquo potestate maioris: et sic saluatur utraqz opi. **P**ro hoc concludit ad propositum q si ep. prohibetur potestas ordinandi: uel prohibetur quominus consecratur: uel eius consecratio per decretum annullatur. ualebunt gesta quantum ad caractere: et habitum qui aliquo modo potest dici inesse epali dignitati et dixi: et hec est causa quare si destituitur: uel deponatur adhuc remanet epus quo ad habitum et per consequens ordinando imprimit caracterem: ut dicto. c. i. de or. ab ep. per hoc dicit se dixisse de facto q ordinari. ab ep. creatio aucte alterius sumi pontificis etiam qui romanorum uerus pontifex non est sicut necesse est esse vij. q. i. in apibus q illi celebrando conficiunt uerum corpus christi cu ipsi pontifices consecra

ti fuerint a pontificibus antiquis et sic ceperunt caracterem et per consequens creando alios episcopos: licet contra prohibitionem impresserunt. caracterem et ordinati receperunt. **P**ro hoc facit quod habetur de scisma. c. i. ubi ordinati a scismaticis receperunt caracterem et conficiunt ix. q. i. ordinationes. **S**equit aliud. c.

Quod circa religiosorum.

Breuis est no diuiditur. **C**ollige casum fm dñm. **P**e. ex glo. hoc itendit. **N**o primo q electiones mendicantium in discordia et no mendicantium a minore parte capli non ualent: ut probatur s. e. quorundam in vi. **N**o p q uerba a iur. prolata i sua rudi et materiali significatione intelliguntur q quando uerba sunt tali a que plus in facto q in iuris effectum regulantur: ut est uerbum discordia fa. l. Lucius. s. tres here des. ff. ad trebell. **E**x quo no q uerba prolata in materia naturaliter seu regulariter debent intelligi: nec inspicimus iuris effectum tutellas. ff. de capi. dimi. et per hoc dicimus uerbum filij qd naturale est q appellatione filij comprehenditur etiam bastardus: ut ibi no Bar. **N**o s q uerba prolata in dispositione in dubio non referuntur ad casum fictum: sed uerum fa. l. iij. s. hec uerba ff. de neg. gest. cum ibi nois et de ip. susceptum in vi. **N**o q interdum quis sibi non prodest et alteri nocet facit. **C**o. naturalib. liberis auct. l. fa. ff. de le. i. plane. **N**o triplicem speciem uocuz: quia alique consistunt in facto et iuris effectum simil ut uoces date habiles qui de iure et facto possunt eligere quedam in fictione: ut uoces habentium habitum iuris: seu potestatem eligendi et non habentium actualiter uocem uere: sed ex iuris fictione. **Q**uedam nec i fictione nec in iure consistunt: fz in solo facto: ut uoces non habentium habitum nec actum iuris eligendi. **N**o q ubi uerba proferuntur in materia que potest intelligi de facto et de iure si no est ma. aptabilis in oi sui parte ad dispositionem ut sonat in iure in dubio uerificatur in materia facti tantum probatur hoc: quia papa annullat electionem factam a minori. **H**ec dispositio: prout annullat no potest referri ad minores partem numeri prout sortit in iure effectum tantum: quia sic erat etiam ante nulla necessario ut aliquid addat refertur ad factum nñ p hoc reprobatur opi. Jo. an. de qua in. c. idem nitare. s. sane ut dicit **S**uul. **N**o q ubi uerba pssunt intelligi debent de facto si alr intelligendo dispositio nihil operaretur. **N**o q aliud potest dici subsistere tripliciter uel i esse. s. i iuris effectum: aut in iuris fictione. aut in facto tantum et c. **G**lo. electiones: querit quid si religiosi ad quos spectaret eligendi ad aliquam prelaturam seculari elegerunt aliquo modo no mendicantem et non religiosum in discordia maior tam pars fuit pcorum an tenebit electio uidetur q non per hanc litteram dum dicit circa religiosorum electiones et c. glo. hic et contra: quia hic loquitur de electionibus passiuis hoc est quando ipsi religiosi eliguntur a quibuscuqz eligantur sint religiosi uel non. no at de electionibus actiuis hoc est quando ipsi religi

ost eligunt: mouetur q̄a sic loquitur decre. q̄orū dā
ad cuius declarationēz hec uenit: ergo 7 c. h3 tñ
locum siue provideatur de religioso per uiam e
lectionis: siue postulationis: uel prouisionis. Ex
quo nō q̄ quadoq̄ ad plures dicitur spectare. p
uio. licet proprie ad unum sicut collatio 7 c.
Slo. constitutione: querit de qua cōstitutione re
sponder q̄ loquitur de cōstitutione. c. indemnita
tibus: Rñdet q̄ non qd̄ pbat. primo quia hīc lo
quitur in singulari numero dicendo cōstitutioē
cum indubitanter loquitur in. c. quo: tñ dā n̄ com
prehendit aliam cōstitutionem: quia hīc loque
tur de pluribus propter qd̄ debuisset i plurali di
cere si hoc uoluisset comprehendere. Probat f̄ 7
quia in decre. indemnitatibus non solum tracia
tur de discordia in minoritate numeri imo etiā
tractat de numero duplo maiori quando proce
ditur per uiam compromissi. Itē de maiori n̄
duplo maiori 7 etiā minor: sed decre. quorū dā
loquitur solum de electione in discordia facta 7
de facta a minori pari te numero: ideo bene patz
q̄ de illa decre. indemnitatibus non loquitur. Ja
ctur tamen glo. q̄ licet ad litteram de illa non lo
quatur tamen propter identitatem rationis di
spositio huius de. locum habet in casu decre. idē
nitatibus respectu eius qd̄ ibi dicitur de numēo
saltem quo ad. q̄ si qua uero de quo cūz glo se
quenti 7 c. Blo. in facto querit d̄ intellectu et
exemplificatione littere: Rñdet litterā exēplifican
do q̄ mens 7 intentus de. c. q̄ si ex x. electoribus e
legerunt aliquem de ordine mendicantium: uel p
tradixerunt: uel contradicunt electioni de mendi
canti. Modo si aliud opponitur contra istos du
os: propter quod negatur ipsos uocem habuisse
ut quia dicantur excoīcati suspensi 7 irregulares
uel ea uice puati potestate eligēdi uel aliqd̄ aliud
simile: puta quia uota expresserunt cōtra formā
c. g. s. e. in vi. fa. de posu. gratum 7 de consue.
cum dilectus fin. zen3 propter qd̄ dicitur uirtu
tes 7 potestates capli consistere 7 fuisse in illis oc
to 7 per consequens dicitur ex iurisdictione electi
onem concordem cum illi octo fuerint cōcordes
que a iuris fictione representant capl3 certe hoc
non prodest mendicanti nec ipsum iuuat. Silr si
ex. x. canonicis: uel monachis quattuor tantuz e
legerunt religiosum non mendicantem modo si
dicatur q̄ reliqui sex: uel saltem tres ex reliquis
sex sunt suspensi 7 c. ut s̄ propter quod allegat
electionem illam factam a toto caplo: uel a maio
ri parte saltem attenta fictione iuris que figit su
spensos non fore de caplo respectu uocis dande
hoc non habet iuuare talem electum 7 hīc est in
tentus littere. Sed iuxta hoc glo. in v. sed quero
querit uos uidetis uoces excoīcatorū computa
ri: ut nocant nunquid uoces excoīcatorū 7 sili
um computantur in numero ut prosint 7 auge
ant numerum 7 suffragium in tantum q̄ in illis
uocibus possit sequi confirmatio que al's n̄ pos
set fieri illis exclusis exemplum ponit si ex electo
ribus sex elegerant religiosum non mendicantē
qui omnes sex erant excoīcati uel salte3 tres ex
eis. Nam si computantur poterit confirmari ut
electus a maiori parte: al's secus glo. tñdet q̄ nō

quantum ad casum. c. quorū dā mouetur qz
in quolibet casu illius decre. constitutio illa solū
impedit 7 nocet non autē adiunat ut aperte ap
paret ex uerbis illius decre. al. sequeretur absur
dissimum v3 q̄ si ex xx. canonicis xviij eligerint
mendicantem 7 duo alium q̄ ualet electio duoz
q̄ est absurdum vnde prima non ualet iure spe
ciali fa iuz cōi fa. ff. de heredi. insti. l. 7 si nō lex. p
hoc etiā all' glo. quia uidemus in sili q̄ si ex x.
p. electoribus ix. elegerunt professum 7 sic regula
re non sequitur q̄ per hoc electio facta per xi. in
tellige excoīcatos: uel inabiles al. debet ualere ut
est casus in. c. scriptum s̄. e. 7 in. c. indemnitatib.
. q̄ si uero 7. q̄ si qua uō. vnde cū iura antiqua
in hoc non reperiuntur correcta nec mutata nō
est nostrum illa mutare ar. l. de testa. sancim' fa.
s̄. e. cum expedit in vi. Dec dicit glo fore uera:
ut uoces inabiliū non augeant numerū quan
tum ad casum capli quorū dā: quantum autē
ad casum decre. indemnitatibus in quantum lo
quitur de electione facta per uiam scrutiny a du
plo maiori numero a principio: uel etiā ex post
facto subsecuto accessu debite in quantum etiā
loquitur de electo ne facta per uiam compromis
si: cui minor pars se opponit: uidetur dicēdū esse
secus ut v3 uoces inabiliū prosint 7 augeat nu
merum. ratio quia ibi dicitur q̄ confirmari dbe
at taliter electus exceptione aliqua non ob. aduer
se partis. uide in hoc uidetur electio abbatiss: l'
priorisse esse similis electioni cardinalium quorū
uoces augent numerum etiā si sint excoīcati s̄.
e. ne romāi. q̄ pel. 7 hoc f3 g. satis uidet fuisse d̄
mente illius decre. indemnitatibus: tamen quia
aliqui tenent q̄. 7 glo. olim tenebat contrarium
ibi de c̄ si quis uult defendere oppositum potest
respondere q̄ uoces inabiliū non prosunt. Nā
licet ibi non audiat exceptio partis: tamē offi
cium iudicis non deficit ut ibi patz 7 sic iudex ex
officio exaibit: an electio sit canonice facta. 7 p
consequens ab abilibus: si reperiet eam factam
ab inabilibus cassabit eam. Or. glo. finaliter ui
detur adherē pcedēti opinionī: vnde dicit q̄ hec
opinio destrui uidetur per. q̄. sane qd̄ uidetur in
telligendum q̄ ex consideratione numeri sit inue
ta electio canonice facta puta respectu forme
7 materie debet confirmari: 7 sic uult q̄ iudex in
confirmatione 7 examinatione electionis solum
habeat respectum ad formam 7 materiaz electi
onis: seu ad abilitatem 7 inabilitatem persone e
lecte non ad numerū: seu abilitatem: uel inabilita
tem eligentium. In quantum autem decre. idē
nitatibus loquitur de electione facta a maiori p
te non tam duplo maiori concludit glo. q̄ respe
ctu administrationis impediēte locū de. habebit
quia illo respectu n̄ admittitur exceptio partis.
respectu uero electionis cassande sic: quia illius i
spectu bene admittitur exceptio licet sūmarie de
beat cognoscitur ibi dicitur. Fatetur tamē glo. q̄
predicta quantum ad casum decre. indemnitati
bus egerent decisione papali. zen3. tamen dicit q̄
per illud. c. satis est declaratum propter idēmi
tatem rationis Idem Pau. dicens illud speciale
in mulieribus sicut 7 alia multa: quia non tenē

scribere iura: ut nō i. q. iij. §. nōndum. credit. d. An
q̄ si tot sint uoces inabilium q̄ electa non rema-
net electa a maiori parte abiliū ex officio pore-
rit ipsam cassare et in hoc posset supplere si autē
non sunt tot q̄ imaneat electa a maiori parte sa-
tis credit q̄ iudex illam non cassabit: quia nō est
uerisimile papam uoluisse electionē a minori par-
te attentis uocibus abiliū confirmare. **Exemplū**
si xij. sint moniales et octo elegerunt unā et oēs
octo sūt excoīcate l. saltē quattuor ex illis. **Credo**
tūtius tenere glo. q̄ exceptio inabilitatis person-
eligen- tis non admittitur in monialibus ne oriat
scandalū et ne una discoopēiat obprobria alteri-
us que fuit ratio illius decre. ut ibi nōtur: idō cū
illa pariformiter locum habeant etiam in electa
a minori parte respectu uocum inabilium ergo et
c. ar. de consi. translatō. **Redeo** ad glo. in v. et
et quero an uoces absentium et non uocandorum
et uocatorum qui noluerunt uenire: ul' expressē
nūnciauerunt computēt in numero et sic dica-
tur electus a minori parte qui non est electus a
maiore etiam talibus computatis: uidetur q̄ sic
quia predicti non habent uocem ex fictione iuris
ergo et c. per hanc cle. que loquitur simpliciter: et
indistincte. **In contrarium** facit: quia satis uidet
absurdum uoces talium computari ex quo actua-
liter non habent uocem in caplo alia rōne quasi
inabilitatis defectus persone: licet al' sit de nume-
ro capli et ad hanc partē inclinat glo. licet dicat
q̄ datione egeret. vnde pcludē ubiq̄ talium uo-
ces non consueuerunt in sacris collegiis masculo-
rum prout cōiter tenetur per cle. ij. de eta. et qua-
et sicut etiam non computantur uoces non cofes-
sorū in collegiis etiam seīnarum in c. indemnī-
tatis pass. **Per predicta** ergo. concludit q̄ d. mē-
te huius cle. est q̄ habens al' uocem: licet acciden-
taliter eam perdidit non excludatur ex fictio-
ne a numero: sed non est mens q̄ non habens al'
uocem computetur in numero. vnde an tales nō
habeant al' uocem ut patet ex predictis et i. dcre.
q̄ sicut de elec. et c. quia propter mēto nō augēt
numerus hoc confirmat glo. per simile: quia sic
uidemus in electione pape ubi i. dual us: partibz
cardinalium non computantur nī inclusi qui sūt
exclusi ex renunciatiōe tacita: ul' expressa: l. al'
computentur excoīcati ut patet ex dcre. ubi peri-
culum. §. sane s. e. in vi. iuncta cle. ne romani. §.
pel. **Idem** dicit zen. q̄ non constituti in sacris nō
computantur: quia eorum repulsio per dictam
cle. ij. est magis ad factum q̄ ad iuris effectum: qz
si de facto admittantur tamen non habēt uoce
ut ibi patet: tamen nō possunt dici priuati uoce
iurifictione: cum eam non habuerit. **Insi de capi-**
dimi. §. seruus: sed illi tantum qui eas habent et
ipsam perdunt ex aliqua causa tales salte3 de fa-
cto sunt de numero quīs nō ex iurifictione: et sic
loquitur hoc. c. fm zen. dñs. **An.** hic idem tenet
q̄ glo. hic prosequendo latius v. casus. **Quia** pri-
mo quidā sunt priuati habitu primario a quo
surgit habitus numeri et iuris eligendi et sunt pri-
uati secundo habitu s. i. iure eligendi et cōiter
acti ut sunt intrusi uel renunciantes beneficio i-
ta q̄ perdant possessionem uel priuati bñficio nō

privati potestate eligendi si sit privatus ante actum electionis. si autem privaretur in actu electionis illa vice uox eius licet non tribuet suffragium ali cui computaretur tamen in numero: quia procedit in alijs electionibus non regularium et c. **Q**uerit hic dominus An. quid si sit xx. canonici et duo excoicati ex illis religiosus non medicans est electus a vi. de non excoicatis si isti duo non computantur in numero habebit maiorem partem al non: an computabuntur in numero pau. q. non quia non computabuntur in numero. nedum ut uocem dent: sed etiam ut non sustineant numerum dic contra fm. dnm An. per hanc cle. per quam sibi non placet hoc dicum pau. certe ipse non bene percepit dictum pau. et male cum recitat: quia pau. in effectu uult id quod dixit glo. circa. c. q. rundam. s. q. uoces excoicatorum nocent non aut profunt: ideo si ad complendum maiorem partem sit aliquis excoicatus non perficiet. **M**odo est ex pedita materia cle. in trinitate. Aliqui hic tractant materiam fictionis ponentes quid est fictio: et vnde dicatur et quot sunt species fictionis de quo hic per Buil. et per Jo. de lig. qui ad litteram quasi ponit uerba Bar. in l. si is qui pro emptore. ff. de u. l. cap. ubi plene non de materia et dic ut ibi et uide glo. s. de spon. is qui et xxv. di. quod interrogasti et in l. non est uerumile. ff. qd. me. causa. 2. l. siue apd. acta. C. de proba. tractat hic. d. An. an aliquid sufficiat de facto fieri uel de iure siue qrim? quo ad effectum pene euitande siue committende: siue sit pena legalis siue couentionalis: siue quo ad effectum creandum: siue quo ad creandum alium effectum: et quia materia est magis legalis q. canonica et pendet ex declaratione legum omisso et conclude q. ubi constat de mente illa est seruanda in dubio si conuentione facti quis leditur uidetur de facto cogitatio: alio solum de iure effectu al. si quis maior. C. de transacti. ubi de hoc: et in l. ea quidem. C. si mancipium ita fuerit aliena. ubi per Cy. et Dy. et Bar. in l. quidam cu filium. ff. de u. ob. **U**ltimo querit dominus de questione de qua per Bar. ff. de adul. l. si maritus sit i magistri tu. s. i. **S**equitur cle.

Statutum super bonis. **P**onit dictum cum certa determinatione. **Q**uod ab illo excipit ibi. et ceterum. **N**on primo q. caplm sede uacante succedit in potestate jurisdictionali siue ecclesiastica: siue seculari et sic uidetur succedere i accidentaliter iurisdictione non solum in naturali de quo de fo. compe. verum de ma. et obe. c. i. in vi. **N**on s. q. iurisdicio in temporalibus in terris ecclesie subiectis uidetur temporalis et non ecclesiastica et sic uidetur fm. leges et non fm. canones terminanda de quo in c. si duobus de app. et in c. ij. de arbi. li. vi. **N**on q. id qd dicitur caplm sede uacante succedere in iurisdictionalibus habet locum non solum in cathedrali ecclesia: sed etiam in alia collegiata: uel conuentali inferiori fa. j. de sup. neg. prela. cle. i. **N**on hic de uerbo emolumentum quod sumitur pro redditu pecunie non intelligitur deductis expensis et c. **E**x v

bo ceterum non q. de iure coi ad alium q. caplm si deuoluitur potestas iurisdictionalis sede uacante. **E**t non q. ubi deuoluitur consuetudine: disponente uel privilegio: quia tunc cum emolumento deuoluitur emolumentum tunc non reseruat futio successoris. **N**on s. q. ius speciale comprehendit i se ius privilegij et consuetudinis et q. potest aliud ius comprehendere fm. dnm An. puto tamen necessarium illud aucte apostolica pfirmari. **N**on fm. dnm Pe. difficilius tolli privilegium concessum dignitati q. persone fa. de iscrip. c. pel. in vi. **E**t s. in dubio uideatur concessum dignitati: uel persone habes glo. de insti. cum uenissent et xxv. q. ij. in summa et per Bar. de seruitu. lega. l. pel. et hoc et in regula privilegium in vi. **N**on ex sigillo qnz percipi emolumentum qd est maxime in partibus ultramontanis: quomodo autem multis de causis potest sigillum carte imponi habetur de si. instru. c. ij. et an presumatur positum de uoluntate eius cuius est: dic ut in simili consueuit dici de instrum. to cancellato penes debitorem reperto in c. ecclesia. ij. ut lite. pen. **I**tem an in dubio sigillans dicatur consentire habes glo. C. de rebus alie. no alie. l. ij. **O**p. primo q. caplm sede uacante non succedat i potestate iurisdictionis temporalis ut non p. Inno. de fo. compe. ueruz. **N**am hec potestas est accidens talis in qua nihil est coi inter prelatum et caplm. **S**o. dic q. forte caplm habebat aliquem coitatum in tali iurisdictione propter qd in illa succedit per ea que non Inno. ubi s. et per. c. i. ne sede uac. in vi. **H**oc non placet quia hic in bonis istis coibz cle. non habet locum ut hic ij. glo. dicit. **I**deo dic q. hic caplm succedit in hac parte ex dispositione alius cuius consuetudinis: l. statuti aut alius ius specialis. uel dic q. loquitur de emolumento ueniens re aliud q. ex exercitio iurisdictionis propter solum habitum: uel propter solum exercitium in uita p. latu datur forte omni anno tantum et si occurrat solutio in uacatione reseruanda est successoris. **Q**uero primo a uacante sede sallaria que dabant ab epo. aduocatis et procuratoribus debeant solui dicit pau. q. sic quia tunc magis eget ecclesia aduocatis et procuratoribus qui aduocare et litigare possint si redditus epales occupentur. **A**d hoc de sindi. c. i. unde tales habent dicta sallaria etiam cum ecclesia non litigat. **A**d hoc d. offi. ordi. presenti. s. porro in vi. nec ob. ne se. va. c. ij. ubi nulla lis debet tunc haberi quia aliquando oportet haberi fm. pau. saltem enim de facto uerari. **Q**uero an occupata ante dispositionem huius cle. s. emolumentis iurisdictionis a caplo se. va. debeat solui: dicit Buil. q. sic mouetur quia hec constitutio est iuris antiqui declaratoria et p. consequens trahitur ad preterita ar. s. e. cum in cunctis. s. sane. unde dicit q. posset agi condicioe ex hac decre. ad repetendum ea que forte propter opi. Jo. an. fuerunt usurpata quia sic faciendo i. cederunt in penam et si ius decre. quia sepe prope generalitatem eius ibi qd qd et c. **E**t quia i dubio is erat melius abstinere de homi. significasti fm. Buil. fa. de spon. **I**uuenis dnm An. putat hoc uerum quo ad loca ubi nulla erat consuetudo opposita contra hanc cle. et sic pro op. Jo. an. non tra

bitur retrō per glo. inc. i. de postu. prela. in vi. et
qđ nō de consli. c. si. **N**ō tamen ex dicto Guil.
qđ nō excusatur a pena faciēs cōtra ius sup quo
sūt opī. qđ est uerum quando pena uenit imponē
da propter culpam: sed si ius exigeret ad penam
dolum uel latam culpam bene excusaret si ius es
set dubium. ff. de iure 7 fa. igno. l. ij. 7 qđ scribitur
per Bar. ff. de positi. l. qđ nērua. fm dñm An. vide
te in quantum dicit qđ in pena imponenda nō ex
cusaretur faciēs contra ius super quo sūt opī.
non u. detur uerū quia dubietas opionum ma
xime ubi iudex seqtur approbatum a iure cōtē
excusat ab omni culpa ar. nō in pall. c. i. d. postu.
prela. 7 de ap. cū speciali 7 c. ut debitus fa. qđ nō
glo. i. de consue. cum uenerabilis. secus si esset opī
cōter reprobata per nō s. de consli. c. i. p. Jo. an.
7 s. e. ne romani. **E**an esculenta uel poculēta
sint successoribus reseruanda Pau. qđ non: quia
sunt in mera libertate donant s. de zp. statutum.
Insup i. vi. secus ergo si sunt debita rōe obite
constitutionis. Quero an si caplm sede uacante
facit aliquem de canonicis officialem possit ei d.
terminare salaria de bonis prelatore uacantis.
Conclude qđ sic quia non debet iste officialis suis
stipendijs militare de prescrip. cum ex officij cū
non debeat os bouis triturantis 7 laborātis liga
ri de preben. exstirpande 7 quia illud qđ agit of
ficialis agit ad utilitatem prelati non capli: ideo
ei debet fieri solutio de bonis pīlature nec ob. qđ
caplm se. ua. exercet iurisdictionem iure suo de
maio. 7 obe. is qui 7 c. cū olim 7 sic de suo debe
at prouidere officiali: quia licet exercet iure suo
exercet tamen nomine pīlature 7 ad opus 7 ad
utilitatem prelatore non ad suam utilitatē. Nec
ob. etiam qđ est ordinarius 7 sic nihil debet habere
de vi. 7 ho. de. cum ab omni: quia non est ordia
rius nomine suo nec ad opus suū: ideo ei solut
debet pro labore 7 de bonis prelatu ad cui op
ipse laborat: nec de hoc deducet expensas quas
domi esset facturus nō de zp. statutum. **I**n sup
in vi. 7 ij. q. i. In primis licet aliqđ contra f3 Pau
Quero quid comprehenditur appellatione emol
imenti: dicit Pau. qđ est fructus 7 utilitas seu cu
iuslibet rei acquisitio: Alij dicunt ut Lopus qđ ē
fructus ex molendino proueniēs. **S**exto qđ
quare ratione cōsuetudinis potest hic extraneus
acquirere 7 non caplm dic fm Pau. qđ caplm ex
ex cōnexitate ad prelatum succedit in iurisdictione
ne se. va. c. i. in vi cū similibus et sic sola pceptio
emolimenti esset in prescriptioe cōsuetudinis qđ
esse non potest etiam in extraneo quasi esset irro
nabilis contra regulam qui sentit onus in vi. sed
ubi ille ad quem non deuoluitur a iure cōi se. va
iurisdicio eam habet de consuetudine potest eius
accōrius prescribere. s. emolimentu 7 in preiudici
um prelati 7 iurisdictione in preiudiciu capli. **E**
Ex hac ratione sequeretur qđ forte prescribi pōt
fm. c. i. de zp. in vi. quia hec proprie non est cōsu
etudo: sed pscriptio: licet aliquo aspectu dicit pos
set consuetudo iuxta nō de consue. c. ij. in vi. vñ
melior ratio que colligitur ex solutione sequētis
q. v3 quia decre. quia sepe nō respicit extraneos
Septi. quid si de iure cōsuetudinario deuoluūt

iurisdicio cum remolimento ad caplm alterius
ecclesie an habeat locum iste finis: Rñde qđ sic f3
Pau. quia. c. quia sepe nō respicit extraneos qui
non sunt de eodem collegio: ergo nec ista dclara
7 c. **G**lo collegiarum: querit quid in aliis:
Rñdet qđ non habet locum de. nec decre. quia se
per sed decre. presenti de offi. or. in v. **G**lo. di
missis: querit an littera procedat idistincte in oī
bus bonis dimissis sede uacante: Rñdet qđ nō: sed
solum in dimissis a prelati: ut littera dicit. **E**t
per hoc dicit glo. post Archy. qui hoc tenebat in
c. quia sepe qđ non habet locum in bonis cōib?
prelati 7 capli. sed solū in bōis distinctis prelati
Ratio quia bona cōia nō sunt a prelato solo di
missa all. xij. q. ij. hoc ius 7 c. licet 7 c. caritatez 7
c. illud 7 c. de laycis 7 q. v. sicubi 7 magis ad p
positum ne se. va. c. i. in vi. 7 de regula. c. ultimo
e. li. **S**ed contra hoc facit multu littera que se
quitur cum dicit aut al. vñdecimq. 7 c. 7 plus n
dicit glo. sed potestis dicere qđ non ob. quia obz
intelligi aut al. vñdecimq. s. de bonis prelati qui
a hoc. c. solum loquitur in casu decre. quia sepe:
ideo cum illud non habeat locum in bonis cōib?
ergo ne istud ar in auct. de filijs ante dotalia iū
menta nat. s. i. fm dñm Pe. 7 c. **G**lo. reserua
dis querit per quez bona prelatore sint seruanda
se. va. remittit ad nō in. c. quia sepe quia debent
seruari per yconomum ecclesie si habet lxxv. di.
quoniam xij. q. ij. non liceat 7 c. illud uel per visi
tatoreu seu administratoreu si hēt de sup. neg.
prela. ecclesie in vi. 7 enz. his deficientibus recur
re ad nō per Jo. a. xij. q. ij. illō 7 c. **G**lo. decla
ramus Op. 7 uidetur qđ fructus proueniens ex
iurisdictione capli se. va. illi debetur quia accōri
regulatur fm naturam principalis ut i regula ac
cessorij: sed iurisdicio que est principalis trāsīt
ad caplm sede vacante ergo 7 fructus ex ea pro
ueniens qui est accessorij ad hoc regula qui
sentit li. vi. 7 quia non debet labor esse sine merce
de in auct. d. iudicib. s. ne aut labor. **D**ui? timoz
facta est glo. que dicit qđ olim de hoc casu erant
opī. propter contrarium formatu. Nam Jo. an
glosator huius operis 7 sexti tenebat oppositu
tius qđ hic dicitur per rōnem s. dictam 7 Archy
tenebat idem qđ hic est decisu mouebatur pro
pter generalitatem decre. quia sepe ubi prohibe
bat indefinite bona uacationis tempore obuē
tia. Item quia caplm habet custodiam 7 admi
nistrat nomine alieno non suo. vñde debet custo
dire nō usurpare 7 sic dicebat Bonifacii declaraf
se glo. uō ut hic refert dicit qđ cū uilia uice lege
vi. dicebat qđ non ccedebat propterea a sua opm
one nisi uideret declarationem ad rōnes Archy.
rñdebat. **E**t primo ad id quod dicebat de v. ob
uenientia generaliter prolato rñdebat qđ strige
batur ppter relatiuū que ibi subiunctum ad
bona obuēntia qđ debēt futuris successoribus
reseruari inter que nō erat hoc emolimentu ex
iurisdictione proueniens. **A**d id qđ dicebat de cu
stodia respondebat qđ non succedit tantum in cu
stodia: sed etiam in iurisdictionis exercitio al. seq
retur qđ non posset recipere procuratoreu uisita
do de quo f de hēti. multonū. **O**r. quicquid oī

esset non est instandum: quia standum est declarati-
oni huius de. per quam patet qd non corrigit
imo reprobatur opi. glo. in decre. quia sepe. Ratio
huius declarationis potuit esse: quia etiam in hoc
casu uiget generalitas rationis. c. quia sepe v3 ne
hac occasione protrahatur uacatio. Pro hoc et
facit commendator et administrator ecclesie: quia si
facit fructus suos licet habeat administrationem
s. e. nemo deinceps in vi. Similiter uisitor: q3
habeat liberaz s. e. is cui in vi. similiter tutor. l. 2.
a tutoribus. §. si. ff. de admi. tu. Nec ob. qd acces-
sorium sequatur naturaz principalis quia illud
est uerum nisi dispositio: uel ratio dispositiois co-
cernat soluz accessorium et non principale s3 Pau.
ar. de iur. i. debitorum et c. Blo. ex iurisdic. de
querit que sint emolumenta ex iurisdic. proue-
nientia: Rndet qd pene pecuniarie uel emende q
occasio e debitorum soluuntur officio de offi. or-
dilectus fa. qd no de penis licet fa. qd no de sen-
exco. venerabilibus. §. deniq3 in vi. et de offi. or. ir-
refragabili. §. si. uel dicit glo. qd forte loquitur o
quota litis que potest ex consuetudine debet fm
no per Bul. in Spe. de salariis. §. i. v. a. Si uero
ordinarius et se. hoc glo. reprobatur per dect. cum
ab omni de vi. et ho. cle. ubi in simili casu non h3
locum consuetudo seu non v3. vel extra glo. pot
poni exemplum in sportulis iudicis i. auct. de iu-
di. §. ne aut labor coll. vi. nec ob. de ip. statum
§. i. super in vi. quia illud in delegato pape. uel lo-
quitur de multa ob p3iaz. l. ij. §. si. ff. de iudi. uel
loquitur de penis penitentium ut no de symo. ad
aures de delic. pue. c. ij. et de rap. i. archiep. xij
q. ij. deuotissimam xvij. di. quoniam secundum
zenz. Limitat tamen Pau. hoc procedere
quando emolumentum directe prouenit ex iurisdic-
tione: secus si ex causa persone excentus iurisdic-
tione: gratia aliquid datur ut si officiali dato
a caplo propter missionem in possessionem aliquid
donatur fm Pau. In glo. sigillo: querit quid
est emolumentum ex sigillo proueniens: dicit glo.
qd si sigillu sit ad usum causarum forte cum fie-
bat littera citatoria uel aliud simile sigillabatur
et certuz quid soluebat: uel si forte erat ad usum
contractus sigillum soluebat certum quid: quan-
do contractus recognoscebat: seu publicabatur
tum sigillo curie: qd forte fiebat: ppter defectu
usus tabellionum all. de si. instru. cu3 dilectus et
de fo. compe. romana in vi. Nec dicit uera Pau.
quando apponitur sigillum ab officiali nomine
officij: secus si officialis apponat. §. gilluz testimo-
niale nomine suo proprio et no officij: et per hoc
app3 qd pro sigillo est licitum aliquid accipere.
Ad hoc de delic. pue. c. ij. nec ob. de symo. c. ij. q3
illud in spiritualibus: sed et ibi tamen pro labore
potest dari ut ibi no et i. q. ij. plane fm zenz. et c.
Blo. uel secularis op. de. c. nouit de iudi. ubi eccle-
siasticus se non intronit de temporalibus. Sol-
uit qd forte prelati habebat temporalem iuridi-
ctionem in loco: quia erat forte de terris ecclesie.
ar. de ap. si duobus et c. Blo. consuetudine: q
rit an in casu huius de. contra dispositionem ei
ualerent statuta: uidetur qd sic: quia hic solum p-
hibetur consuetudo et non statutum. Si autem uo-

lisset id prohibere expressisset etiam de illis hic
sicut et ibi ar. de deci. ad audiam: Rndet glo. testi-
do oppositum v3 qd etiam statuta non ualent co-
tra hanc de. Nec ob. qd hic non exprimat de illis
quia licet hic no exprimat satis est in illa expref-
fisse ad cuius declarationem et interpretationem
hec uenit: et u3 dicta in iure interpretato intellan-
repetita i iure interpretante. Nil all. glo. sed tex e
in auct. de filijs ante dotalia instrumta nat. §. i.
Pro hoc quia hec non corrigit decre. quia sepe i
mo illam confirmat: sed illa tollit priuilegia et sta-
tuta et consuetudines: ergo et c. Idem zenz. qui
a satis fuit unum ex illis exprimere. Naz cu hic
in illa omnia supponantur uno ex illis sublato.
sublata alia uidentur ar. de consi. translat. et c.
de nup. si libertam. Ex hac glo. no bene fm dñz
An. qd constitutio declarans aliaz recipit omnes
limitationes: ampliationes: et declarationes con-
stitutionis declarate per qd dicit Lopus qd si ad
statutum fiat aliqua adiectio censet repetita In
constitutione declarantis et c. qd no bene: rema-
net ergo conclusio qd etia hic intelligitur prohibi-
ta statuta nedum consuetudines. S3 iuxta hoc
querit glo. quam consuetudines intelligitur hic
prohibere: ex quo p decre quia sepe erat iam pro-
hibita consuetudo dicit glo. qd uoluit tollere con-
suetudinem que fuisset inducta post illam decre.
contra capitulum huius de. que als non fuisset
sublata nisi expresse fuisset facta merito per ea q
habentur in. c. i. de costi. in vi. Aduerte aliqui ha-
bent in glo. uoluit aliqui noluit: sed de mente glo
uidetur fuisse qd habeatur in littera uoluit. hanc
glo. consuevit dñs Pe. allare pro singulari po d.
suum dñs Bal. dicens qd glo. uult qd damnata si
pliciter intelligantur damnata preterita et non si-
tura et si. habetis in glo. noluit multum facit pro
hoc dicto Si habetis etiam in littera uoluit. Idē
uidetur q3 fm hoc ius emanasset hec constitutio
decre. quia sepe licet prohiberet consuetudines si
pliciter non tamen intelligebatur prohibuisse co-
suetudinem que post illam introduceretur hic e
qd post inducta ualuit et ualere nisi per hanc con-
stitutionem esset sublata An autem hoc dictum
sit uerum j dicam cum glo. concor. Pau. respec-
tu eius qd dictum est de consuetudine dicit tam
qd licet tollat consuetudinem post inductam: qui
a exprimit tamen priuilegium uel indulgentiam
que derogarent illi post concessa non tollit: q3 hoc
non exprimit fm Pau. La. hic dicit qd id qd de
consuetudine dicunt glo. et Pau. non uidetur beni-
dictum quia ex quo per. c. quia sepe damnata e
rat consuetudo non poterat induci consuetudo:
nec inducta ualebit et sic per consequens non erat
necesse hic fieri mentionem de consuetudine all.
qd no Jo. an. de v. sig. abbate i glo. pe. in fi. et pau
in de. i. s. e. vbi aperte uolunt damnata consue-
tudine futuram intelligi damnatam. pro isto di-
cto etiam facit ultra euz qd no Ay. C. que sit lo.
consue. l. ij. ad si. ubi aperte hoc tenet et tangit ali-
quid in. l. dudum. C. de contrahen. emp. Ad hoc
etiam est tex cum glo. in. c. i. de con. li. in vi. vbi
app3 qd consuetudo irrationabilis non ual3. Illa at
dicitur irrationabilis que prohibetur a iure ut ibi

exemplificat glo. **A**d hoc autem. **C**assa. **C.** de sa. sac. ec. et in auct. nauigia cum similibus. **C.** de furtis ubi damnatur simpliciter consuetudo et tñ doc. intelligunt qd non tenet p̄suetudo cōtra ipsa post illa iura. **N**on ob. hec de quia dicit **L**a. q. res p̄p̄ factum: quia forte de facto erat inductatio illa de facto tollere uoluit quasi d. iuz ministerio hoc nō esset necesse exprimere fa. l. i. cum ibi nō ff. d. ferijs ubi aliquid inuocatur quatenus de facto p̄ cessit. facit qd nō de app. dilecto. **E**x pred. etis qd remanet conclusio quia damnata simpliciter cōsuetudine intelligitur reprobata sequēs seu fusa hoc intelligo uerū esse ubi consuetudo nō sequatur expresse super casu expresse: sed super casu dubio quia tunc non intelligitur reprobata cum circa illius interpretationem standum sit consuetudini. l. minime. et l. si de interpretatione. ff. de legi. **I**deo oportet qd constitutio sequēs dēclaratoriā illius tollit expresse al' non intelligitur sublata et ita potest intelligi hec glo. et dictum **P**au. hic. **N**am hic consuetudo non emanauerat super casu expresse clare in d. cre. quia sepe: sed super casu de quo erant opt. ut uid. his cum glo. i. vbo declaramus: ideo per decre. qd sepe non erat sublata nec esset nunc nisi fuisset hic expresse. **A**re do uerum indubie qd damnata consuetudo ne intelligitur damnata p̄terita et futura saluo nisi futura emanet super casu dubio ar. c. cum dilecto de consue. et hoc clarum ante superuenientiam p̄stitutionis declaratorie: sed postea est dubium an intelligatur tunc etiam consuetudo illa introducta in casu dubio sublato. **L**a. hic sentit qd sic glo. sentit contra. s. forte dictum **L**a. uerius per nō in de. i. s. e. ubi per illam de. cor̄ca opt. cōi. intelligit cor̄cta p̄suetudo p̄ncipal' idē d. sponēs ut ibi nō in glo. i. pro hoc quia consuetudo disponens idē qd ius cōe censetur ius cōet: ideo si corrigat ius cōe corrigit et consuetudo et sic si declaratur ius antiquum et reprobatur opinio uidetur etiā reprobati consuetudo: **S**ecus si principal' aliqd disponerent puta qd de certo gremio monasterij alterius religionis fieri debet electio et p̄dicto **L**a. fa. principium huius glo. et eius ratio et idē uidet in statuto et in priuilegio qd in consuetudine ante declarationem et postea idem etiam in ea tan aut facta preterit talis consuetudinis irritentur pender ex nō in de. i. s. e. et in c. i. de postu. prela. et in vi. et in c. i. de de. nō illi. li. vi. **E**x his que dixi ante tex. et c. **E**x pred. s. nō limitationem ad glo. c. i. de cōsti. in vi. ubi dicit qd consuetudo idē disponens qd ius cōmune nihil operatur: quia illud est uerum ubi disponit super casu claro et cōtō in iuris dispositione: **S**ecus si super dubio qd tunc declarat illud ius et ad cit. u. nolum adeo qd sublato illo iure postea non intelligitur sublata p̄suetudo nisi aliud expresse dicatur. **A**d hoc etiam glo. i. in de. i. s. e. ti. hoc quo ad consuetudinem quo ad priuilegium uel indulgentiam concessa. **I**n hoc casu dubio eadem rōne et idem uidetur i statutis dico qd non uideretur sublata ex quo nō exprimitur: ut dixit **P**au. secus in cōcess. s. in casu certo ut pred. al' forte indistincte: secus i statutis quia illa non habent interpretari ius nec pos

sunt. fieri cōtra ius superioris d. offi. archy. c. fi. et hic sentit glo. ista i prin. nisi referas illaz ad casum certum. decre. quia sepe non ad casus dubium huius de. qd tamen est cōtra mentes glo. **I**n priuilegijs: similiter uidetur secus qd in consuetudine nisi ex certa scientia sint concessa seu cū clā non ob. fin. nō de excef. prela. c. i. in vi. et de ip. c. i. et c. nonnulli. **N**am priuilegiorū natura non est interpretari nisi dicas qd de rōne dubij probabilis sustententur ut uoluit **P**au. qd est nōdum p̄limitatione nō de ip. c. i. **G**lo. expense querit qd sit ille expense: **R**ndet ponendo exemplum si aliqd datur officiali iurisdictionem exercenti uel sigillatim uel si fiant expense in certa carta et similibus et al. iura. **N**ō officiali dandum salarium sede uacante: de quo in c. penlt. d. offi. vica. et l. i. §. diuis. ff. de varijs cognitionibz et est clarum in creato sede uacante: sed in electo ab ep̄o est dubium tam doc. idem ar. l. diem defuncto. ff. de offi. assessorum id facto tamen nō seruatur nisi pro tempore quo seruunt u. uente ep̄o uel nisi postea confirmetur et seruatur et c. **G**lo. singulares personae querit an iste tex. intelligi debeat de singularibus personis extraneorū an uō possit intelligi et d. si singularibus personis ipsorum caplorum: seu collegiorum uidetur qd non per decre. quia sepe ubi tolluntur priuilegia quantum ad eos. **I**n cōtra. fa. quia al' hic uerba superflue essent prolata nisi de talibus intelligantur considerato qd p̄ decē quia sepe certuz erat nō ligari extraneos: sed solum capla et ipsorum personas. glo. si. dicit qd putat qd prima pars sit uera. nec ob. decre. quia sepe: quia locum habet quādo non uendicant sibi singulares persone ex iur. dignitatis suarum cū priuilegium dignitatis ibi non tollatur: sed alia de causa. dicit tamen in prin. redarguendo cōpositorem decre. qd debuisset hoc clare decidere qd fecerit salua pace ip̄suz et qd si tunc adhef. fecerit declarare. cum glo. concor. **P**au. i. effectu qui dicit qd si singulares de caplo ratione beneficij uel ordinis hoc uendicant locum habebit de. in hoc si **I**dem si ratione dignitatis puta si erat p̄suetudo qd si erat primitus sacerdos exerceat iurisdictionem. cuz emolumento se. ua. ul' canonicus qui haberet talem prebendam ul' cosimile aliud unde dicit glo. sequens qd si ratione personatum uel officiorum singulares persone hoc uendicant: **I**dem est dicendum siue in eadem eccl'ia siue in alia habeant personatum talem uel tale officium. **E**xemplum ponit si competat **A**rchy. in eccl'ia cathedrali uel in ecclesia collegiata ubi sit canonicus: licet sit archydiaconus eccl'ie cathedralis hec uera quando cōsuetudo uel priuilegium defert iurisdictionem cum emolumento: secus si defert iurisdictionem tantum ut dicit in vbo emolumento et c. **G**lo. specialiter querit quid appellat hic ius speciale respondet qd statutum factum in fundatioe dignitatis uel eccl'ie xviij. q. iij. eleuterij us: uel res iudicata uel arbitrium al'. ad primuz d. re. iudi. cū it. et c. cū olit. p̄scrip. et d. arbi. cū o. li. **E**xtra glo. p̄t. p̄t. exēplū in cōcessione facta per superiorem dignitati de ista. cum uenissent.

Quam concessa religioso

Concessio licentie generalis religioso de consensu electioni facte uel fiende non ualeat. h. d.

Nō sumariuz Nō tollendaz materiam ambitionis potissime in

religiosis. Quid est licentia dicit Guil. q. est g.

na per quam licet qd ante non licebat. 7 dicitur a liceo es. 7 quia gratia estideo perpetua dicitur nisi ad certum usum uel tempus detur de pmo.

ic. i. Itē tanq. fauorabilis est amplianda de rez. iuz. oia in vi. unde per hoc dicit q. licentia de es.

fendo in scholis: uel alia non perit morte cōcedē tis nō Inno. de cle. non res. cu3 ad hoc licet glo.

ibi sentiat contra. fm Guil. sed illam glo. intelli ge fm 3enz. ubi ex causa reuocatur qd potest se

cus si sine causa reuocet de re. iuz. mutare li. vi. fa. qd nō lxxij. di. clericos fm 3enz. 7 etiaz succes

for ex causa potest reuocare fm Guil. ut dicto. c. cum ad hoc 7 s. de elec. innotuit.

Ex istis ap paret q. habens licentiam recipiendi ordines a quo

cuq. epō hoc facere poterit etiam proprio epō mortuo. Ad hoc qd nō Archy. de elec. cu3 ex eo

in vi. super uerbo septennium fm Guil. 7 add. i. bi per Jo. an. 7. e. ti. licet in vi. C. 2. quero et qd

sit superior in danda licentia dicit 3enz. q. imedi atus s. e. q. sit 7. e. si religiosus in vi. 7 ibi idem

nōtur fa. e. ti. quorundam idem Pau. nisi regla aliud disponat.

C. 3. quero quid si hec licentia ge neraliter daretur a papa: dic q. illa ualere: quia

non est legibus ligatus. ff. de legi. l. princeps 7 s. concess. preben. proposuit de accu. ad petitionem

7 de transla. prela. quanto. C. 4. quero quid si a liquis est monachus unius monastarij tempore

electionis ante consensum transiit ad aliud mo nasterium quis prelatu3 licentia3 eum uidet3

q. non sit de hoc tractandum. quia uidetur q. ex transitu ad fm uidetur renuncia3 iuri que

sito ex electione quia renunciat beneficio 7 digni tati si haberet qd est plus ad hoc de. gze de zp. 7

de uoto per tuas. Sed si teneamus q. nō renū ciet fs abbas cui nunc subest licentia3 eum: qui

a de illius preiudicio agitur Credit dñs An. q. nō uideatur renunciare iuri quesito ex electione per

transitum ad fm monasterium: mouetur: qz sta tus fs non repugnat electioni cu3 adhuc nō pfe

serit: sed bene zpugnat habitui beneficij secularis in de. gratie zpugnat habitus si beneficij gratie:

ideo si casus contingeret e3: quia impetrauerat ad gratiam habens beneficiu3 illi si renunciaret.

Quinto quero ad que beneficia requiratur licen tia dicit Pau. q. ad epatum s. e. cle. i. uel ad bñ

ficiu3 curatum: uel ad prelaturam eiusde3 pro fessionis: uel habitus al. licentia data de certa re

ligione diuersi habitus: uel prouisione iam facta de seculari dignitate: uel personatu nō curato nō

tinet cu3 ad illud non possit trāsire ut nō Hosti. de sta. mo. q. dei 7 dixit s. e. cle. i. In postulatione

autem non requiritur licentia consensu3 cum postulatus non habeat consensu3 s. e. cupietes

s. deniq. in vi. fm Pau. Sexto quero quid si religiosus habita licentia intrat postea acruis

monasterium cuius sunt bōa medio tēpore que sita dicit q. prioris monasterij ut nō i Spe. de sta.

mo. v. xij. hoc intellige nisi omnino fuisset habitus pro derelicto: quia tunc si interim aliud querit si

uidetur quoniam primo monasterio cu3 sit sub obedientia epī fm dñm Pe. qui all. fre. de senis

sic tenuisse in publica disputatione consi. xix. fa. qd nō xvi. q. i. qui uere: licet Bar. alr. senserit. ff.

de stipu. ser. l. q. seruus. Septimo quero qd si legatur aliquid religioso sub condicione et arte

condicionem extantem epus cui queritur legatu3 dic q. epatui quia in legatis 7 fidei cōmissis attē

ditur tempus legationis 7 cōdicionis extantis ff. de re. iuz. l. que legata. ff. quando dies legati

cedat. l. si usufructus: secus si in religioso esset a liquid promissum sub condicione quia tunc spe

ctatur tempus promissionis 7 sic deberetur pri mo monasterio. ff. de v. ob. l. si filius 7 de stipu. l.

uorum. l. si. hoc est uerum in pdicionib3 casuali bus: secus in potestatiuis: quia prima trabunt3

retro fa. non. l. potior 7. l. qui balneum. ff. qui po tio in pig. habeantur de quo plenius per Bar. in

l. si filius 7 quod nō de zp. si pro te i. vi. 7 de ma teria per Jo. xviij. q. i. c. l. 7. q. ij. c. l. 7 c. C. 2.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8. fa. querit de una questione q. est facilima 7 c. C. 2. 8.

est extensio per identitatem rationis sed hoc ide
o qd haec ex pro po significato generis cai? spe
cificus continetur dic ut dixi i cle. i. s. e. fa. qd no
in cle. auditor de i pti. i uerbo beneficio et c. **E**
Blo. nullus querit quid si uelit consentire uirtu
te talis licentie generalis electioni prius facte de
ipso eo tñ ignorante an possit uideri qd sic qd
respectu illius cessat ambitio ex quo iam ante li
centiam facta erat. glo. tenet contra. per litteraz
que dicit indistincte nullius pformitatis ee quasi
intentus sit littere qd licentia sit danda super cer
to non in genere 7 super incerto 7 c. **B**lo. fir
mitatis querit quid si uirtute talis licentie con
sentit: Rñdet qd non v3 7 incurrat penas quia p
uatus est ex hoc omni iure quesito ex electioe h3
ea que habetur s. e. si religiosus pri' iñso i vi.
7 hoc dicit glo. satis etiam erat de mente iuz an
tiqui in quantum v3 decre. si religiosus preall. i
pri' 7 fo R. 7 decre. qd sit e. ti. 7 li. vi. loquebatur
de consensu prestado electioi facte quasi secus ef
set in facienda prout apre est hodie hic decusum
7 c. **D**emum glo. in v. tamen Op. hic uide
tur qd male facit abbas in concedendo talez lice
tiam generalem. tamen si pure concedat teneat
sicut in simili uidemus qd male facit abbas si ab
soluat monachū ut transire possit ad aliud mo
nasterium si non habet illud paratum 7 consuet
qd eum recipere uelit tamen si pur concedit tenz
iuxta nō p Inno. de reñic. c. si. per Hosti. de iure
iuz sicut ex litteris: Rñdet glo. qd per predictā rō
nem olim tenebamus contrarium: quia expresse
in iure atquo non habebamus oppositūz forte
licet tacite fuisset de mente ut dixi ex quo patet
qd hec cle. exorbitat uidetur a regulis iuris p qd
concludit glo. qd stricte intelligenda est in cau. su
o ex quo ifert qd si talis licentia generalis fm for
mam cle. daretur clerico seculari de consentiēdo
7 transiēdo ad aliud beneficiūz si ad aliud pro
moueretur ualeret talis licentia licet secus in ali
giōso qd in seculari clerico ut hic pro hoc qd ma
ior nōri potest ambitio propter uiz professionis
in religioso qd in seculari clerico ideo ibi ē maior
prohibitio fa. s. e. cle. in plerisq. Ideo at dixi in
seculari datam licentiam de consentiēdo 7 tran
seundo quia propter solum consensuz absqz trā
sitiu non esset necessaria: qz posset consentire abs
qz aliqua licentia seculari electus licet non tran
siē ut in decre. qd i dubijs de reñic. 7 e. ti. admo
net. Sed obuiat predictis quia non potest dari
potestas aliqua circa beneficiū uacaturum ne
aperiatur uia uacaturū contra cōciliūz lateranē
de concess. preben. c. ij. 7 c. constitutus. Sol. glo.
circa beneficiū uacaturūz potestas actiua hoc
est ut detur potestas eligendi ad uacaturūz uel
promouendi bene est prohibita a iure ut i cōtra
rio: sed potestas passiua per quaz quis abilitatū
ad uacaturum si ei in futurum contingat confē
ri bene potest dari 7 est permisa all. de tranl. c.
fi. 7 de si pres. c. i. 7 ij. in vi. ubi quādeqz per ep3
dispensatur ut illegitimus possit abilitari ut pro
moueri possit ad uacaturum cum glo. concor.
Pan. licet Buil. contra per all. c. constitutus: sed
non ob. ut proxime dixit glo. Nō tamē ex his q

dixit glo. ibi. quia ad solum consensum 7 c. qd
quo ad consensum prestandum in seculari cler
co non exigitur licentia superioris: exigitur tamē
quo ad transitum qd ultimūz dicit Pau. esse ue
rum quando transit ad eccliam alterius dioce
sis al' iufficeret tacita de eo qd non cōtradiceret
per nō de reñic. c. si. 7 c. admōet 7 vj. q. i. placu
it dñs An. dicit qd si transeat in eadez diocesi ad
beneficiū ex quo surgit uacatio primi qd nō t3
trāsitiū quo ad iudiciūz superioris quomin' illū
inuocare possit 7 trāsitiū 7 tacita iñic. isrigē p nō
d iñic. ad mouz 7 de pben. demulta. pōit at hic
Pau. 7 dñs Pe. post eum formam dande licenti
e religioso qui monasterium arctius uult quere
de quo per Inno. de reñic. c. si. quia debz sibi da
ri potestas 7 licentia querendi non tamen licenti
ari nisi ex quo repetit sibi placitum ut sic interz
sit sub obedientia abbatis licentiantis non autē
debet statim licentiarī absolute ne detur materia
dissolutioni 7 uagationi contra cle. in plerisq. s.
e. **Q**uerit Pau. an cle. locum habeat si mōa
chus eligatur ad papatum 7 sic nō pferre pos
sit nisi legit me licentiaz obtinuerit. Rñdz qd sic
all. q. i. ne pro cuiuslibz 7 qd nō Jo. xvij. q. ij. qd
sit pro hoc quia non habet uelle uel nolle ut deo
c. si religiosus dñs Pe. tenet contra. quia nulla
exceptio obici potest electo in papam nisi heresis
lxix. d. si quis pecuniam xi. di. si papa 7 ideo nō
poterit sibi obici qd non leg. tie confertit. Nec ob
qd non habet uelle seu consensuz quia illud ex iu
risdictione non naturaliter. Nam uidemus qd co
medit bibit 7 loquitur nō. in auct. Idem est et
auct. Item excipitur. c. d. bonis que liberis 7 nō
in. l. q. optari 7 ff. de re. iuz 7 in auct. de mōachis
s. cogitandū cōll. i. pro quo fa. qd nō de despō.
in pu. c. i. in vi. ubi ex sponsalibus contractis cur
mōcho orit publice honestatis iustitia. Pro hoc
et facit qd in electione ad tacitam dignitatē uel
des liberari a potestate abbatis. ar. l. si. c. d. decu.
li. x. 7 insti. quibus modis ius prime potestatis
soluitur. s. filius 7 c.

Illusio et uariatio.
Ponit dictum. fa. ibi nisi. Ponit
exceptionez a dicto 7 quid deter
minet de dictis antiquorūz pōit
glo. i. in fi. **N**ō primo qd illusi
o 7 uarietas maxime in personis ecclesiasticis ē
inhibita per hoc dicunt doc. i. c. continebatur de
his que fuit a prela. qd licet secularibus liceat ua
riare re uendita uni alteri eaz tradendo ut sic se
cundus sit potior. c. de rei uendi. l. quoc. tñ hoc
non est licitum clericis ideo primus erit potior.
Quid autem sit illudere dicit glo. in v. illusio in
fi. qd est decipere uel deridere. Alij dicunt qd est
unum propter aliud ostendere. variare uero fūi
tur pro mutare. **N**ō fo qd cessio uel renuncia
tio dignitatis potest fieri per procuratorem nec
eo qd quis constituit procuratorem ad renuncia
dum beneficiū uidetur renunciare beneficiū add
7 uide. glo. de elec. c. i. in vi. in glo. fi. **N**ō ter
cio casum in quo ualent gesta extraiudicialia p
procuratores reuocatum anteq ad eius noticiā

transcat reuocatio uel ei⁹ cum quo negotium de
bet gerere ad hoc. l. i. §. sed si quis. ff. qui aut
clam. **N**o paria esse notificationem factam esse
uel stare per eum cui fieri debet uide glo. s. ti. i.
in cle. causam. **O**p. dñs **P**e de. l. is qui. ff. de cessi
one bonorum ubi i cessione facta admittitur pe
nitentia. **S**ol. q. ibi in uero dño cui plus permit
tatur hic in prelato qui est procurator d. dona. ce
terum ideo ei minus permittitur l. fo fauor fa
me cedentis ibi suadet cessioem posse reuocare
ne laceretur eius fama per creditores: hic fauor
fame cedentis in casu isto suadet oppositum. s. fa
non posse reuocari ne nocetur v3 persona ecclesia
stica de illusione 7 uariatione. ideo nō admittitū
penitentia. nomen enī monachi debet esse factū
non sacrilegū de no. ope. nūc. c. ij. 7 sic idem fauō
diuersa operat̃ ideo in simili nō. de elec. si quis in
sto in vi. **C** op. de. c. si. de procūre i vi. iuncto
c. ij. de transla. **S**oluit ibi q. in matrimonio
carnali hic in spiritali ubi non semper requirit̃
consensus in dissoluendo imo etiam quandoq3
quis inuitus deponitur. multe alie differentie nō
in. c. tue de spon. **A**duerte tamē q. proprie lo
quendo hic agitur de matrimonio dissoluendo i
c. si. de procūr. de matrimonio contrahendo: vñ
de casus sunt diuersi adeo q. ibi dixit **L**a. q. si a
geret de matrimonio spūali p̃traben⁹ idē esset dicē
dū qd in matrimonio carnali ibi dicitur. nec ob.
hec cle. que hoc casu non loquitur 7 quia in con
trahendo requiritur consensus: sed in dissoluen
do non semper: qui aut dixit etiam quandoq3 qd
inuitus dponitur de quo dic ut ibi dictum fuit.
An autem hec cle. locum habeat etiam si ex cā p
mutationis fīda sit cessio: tenz ibi **L**a. q. sic qd
loquitur indistincte. **S**ed querit dñs **P**e. quid si
quis renunciet 7 in nullius manibus: an tenet 7
nunciatio: dicit q. non sed speciale est in papa qui
non recognoscit superiorem s. e. c. i. in vi. **A**lī di
cūt q. t3 i p̃iudiciū suū l3 n̄ i p̃iudiciū suū p̃iōz: qz
iuri reali īnūciari pōt alio abñte s. e. uenies ubi
p. **I**nno. fa. qd nō d. pac. cū p̃dē 7. c. d. pac. postq̃
lēt 7. ff. de lib. ratiōe legata. l. non solum. §. lib. rati
onis vba: 7 hoc uidetur ue3 i secus forte si i ma
nibus laici quia ibi uidetur infici ex toto prop̃
presentiam laici ar. de renūc. q. in dubijs d. quo
dic ut ibi. **Q**uero quid si credens notificatio
nem peruenisse ad procuratores administrat cū
non peruenierit an ualent que facit. dic q. ualent
que ut prelatus gessit donec scuerit sicut dicim⁹
in iudice qui ignorat iurisdictionem reuocatam
s. de app. si duobus de resti. spo. audita lxxij. di.
tibi dño cum ibi nō. fm **S**ul. 7. c. **B**lo. ceden
dum querit an dispositio cle. procedat in procu
ratore dato solum ad petendum licentiaz ceden
di. **N**am d. dato ad cedendum loquitur cle. vñz
7 **I**nno. dicebat q. n̄ imo ualz iuocatio ē po⁹ peti
tionem presentataz superiori all. de elec. cū post
petitam a contrario ibi cōtentā 7 c. quasi secus
si nō sit obtenta: sed solū presentata petitiō all.
etiam decre. lecte s. c. **S**ed huic opi. decre. bone
obuiat v. **N**ec nocebit de postu. prela. ubi po⁹ po
stulationem superiori presentatam non est locus
penitentie: ergo eodem modo i proposito soluit

q. aliud i postulatione que sit publice 7 solemnī
Aliud in hac petitione que non sit publice nec
cum aliqua solemnitate: ideo licita est penitentia
maxime cuz nullius interfit ut sic facilius tollat̃
id qd facilius inducitur ar. regle prime d. re. iura
Ex istis inferitur q. si post dictam reuocationem
concedatur licentia q. nihil operatur. hoc intellit
Inno. si superior sciens reuocationem illam con
cedit. **S**i autem ignorasset teneret licentia 7 uale
ret. **H**ec fuit una opi. quā sequi uidebatur **I**nno.
7 **V**icen. dicebat tamē **I**nno. q. post poterat di
stingui an p. r. procuratorem sit petita dicta lice
tia an per nuncium ut sic primo casu non ualeat
reuocatio post presentationem factam superiori.
In fa. sic hec poterat esse fa. op. i. de ista differentia
inter nuncium 7 procuratorem aliquid infra di
cetur in glo. si. **C** dicit q. per rationem cle. di
ci potest idem in procuratore dato ad petendū
licentiaz q. hic dicitur d. procuratore dato ad ce
dendū p. q. concludit q. si procuratori ad hoc p
stituto 7 petiti data sit licentia cedēti prius q. re
uocatio peruenerit ad procuratorem: uel cessate
malicia qd cogetur talis qui tale mādatur dedit
cedere per ea que habentur in decre. quidam s.
e. **R**em zenz. dicit q. sibi imputet qui procurato
rem non certificauit 7 sic uidetur q. non curetū
an presentata sit petitiō licentie superiori uel nō
pro quo iste tex. q. ponderat solū an cessio sit fa
cta: non autem ponderat an mandatum procu
ratorum de cedendo presentatum sit iter que ē
differentia iuxta nō de elec. si quis iusto: an autē
possit reuocari postulatione post presentationem fa
ctam a superiore remittit glo. ad nō i. c. bōe po⁹
Hosti. 7 ibi tenet q. ante locus n̄ i. licet sec⁹ i ele
ctione publicato scrutinio: ut nō d. elec. publicato
q. p. **B**ern. teneat idem in electione 7 postulatione
dic ut in. c. bone 7 c. **B**lo. procuratores q. r̄
an sit differentia: an un⁹ an plures procuratores
sint constituti in casu cle. 7 si plures sint p̃stituti
an sit differentia an in solidum: an cōiuncti sit
constituti: **R**ūder q. non dicens q. nec est differē
tia an laicum uel clericū constituerit licz tutus
sit clericum constituere per nō d. preben. accedēs.
per hoc dicit **P**au. q. laicus procuratorio noīe
potest acceptare beneficiū de quo de concess. p̃bē.
in cle. i. pro hoc quia potest cedere ut hic qd est o
diolum: ergo 7 q. acquirere qd est fauorabile et
quia contrariū eadez ē disciplina xxxij. di. ho
spiciolum. **H**onestum tamen est fieri per clericū
fm **P**au. **B**lo. spōre: querit quid si coacte: re
spondet q. secus a contrario littere ideo tunc nō
ualeret constitutio procuratori. de procuratore
accedens fa. c. ad audiam q. me. cau. de pena co
gentium clericos ad īnūciandum beneficijs vñz
in cle. multorum de penis 7 c. **B**lo. libere: que
rit quando dicatur libere cōstitui procuratori: di
cit glo. q. libertas potest considerari ex parte cō
stituentis quia debet esse liber in constituendo d.
procuratore accedens. **I**tez potest considerari ex
parte constituti quia non in diem uel sub condi
tione **E**x hoc uidetur q. cle. locum non habeat
in constituto in diem uel sub conditione qd tem
perat glo. peruz ante diem: uel conditionem et

idem sequitur **zenz.** Nam aliquid ante faciendū
n. h. l. agit. quia contra formam mandati facit &
scriptis cū dilecta. Secus si iā dies uel cōdictio
euenisset tempore quo procurator uult cedere: &
tunc idem ac si a principio pure esset constituta
all. l. potior. ff. q. potiores in pignori habeant
& nō de scriptis si pro te. in vi. **Glo.** ignoran
tem: querit de rōne quare sufficit reuocationem
peruenire ad noticiam procuratoris: licet non p
uenerit ad noticiā superioris ut innuit hec litte
ra. Rūdet q. iste procurator in casu d. e. uidetur
datus ad negotium: sed in procuratore dato ad
negotia sufficit reuocationem ad eū perueni. ff.
mandati si mandassem & q. nō de scriptis ex p
te decanitergo & c. quasi uelit q. in procuratore
ad iudicia non sufficeret procuratori intimataz
reuocationem: sed deberet esse intimata iudici: &
aduersario. Or qualiter hoc debeat itelligi j pa
tebit. Idez dicit **zenz.** si sciuerit procurator reuo
catione: licet ad eū non perueniret intimatio
domini quia eadez est ratio. s. quia est datus ad
negotia fa. licet nō all. s. ti. p. de. causa & c.
Glo. quomodolibet querit quō potuerit reuoca
tio fieri: Rūdet q. multis modis v. reuocādo ex
presse & etiam tacite dando alium procuratorem
Item per mortem subsequētem dicebat **zenz.** etiā
ignorante procuratore ipsam mortē per nō. ff.
si cer. pe. eius qui. dicit tamen glo. q. tūc uacaret
morte beneficium non renunciatio de scriptis
susceptum in vi. & de pben. dudum. e. ti. e. c.
Glo. teneat op. uolu. & uidetur q. teneat reuoca
tio & impediatur actus etiam si reuocatio non
transiit in noticiā procuratoris: unde op. de
l. si pater. ff. d. mauiū uidicta & l. si pen. tuit. ff.
de diuor. licet ista posset induci in contrarium.
Item op. de. c. vlt. de procuratoribz i vi. **Qui?** si
more facta est glo. que dicit q. circa casuz hic de
casum olim erant opi. **An.** enim i decre. veniē
s. e. uidebatur. primo tenere q. hic dīpostea rō
ab hoc recedere uidebatur & hoc tēperare v. q.
non teneret renunciatio. ita demū si constitutus
incubebat possessioni & publice reuocauerat mā
datum & tunc requirebat procuratorem uel su
perioiorem cerc. oratum. fatebatur tamen q. tene
batur ad expensas & interesse & cuius interfuit i
uocationem intimatam all. pro ista opi. fa. de p
ben. dudum in fi. in vi. & ff. si certum petatur ei
qui i prouincia & pro ipso faciebant etiam iura
in contra. all. tamen his non ob. dicitur p. priā
opi. s. q. non teneat reuocatio & per consequē te
neat cessio n. si in noticiā procuratoris uel supe
rioris transiuerit reuocatio. Non ob. contraria
non ob. c. ultimū & procuratoribz li. vi. quia ibi
est specialissimus casus in matrimonio. s. contra
bendo ubi impeditur matrimonium etiam si re
uocatio non perueniat ad procuratorem uel aduer
sarium. Non ob. etiam l. si penituit de diuor. q.
illa potest etiam facere contra. ut uidistis de pro
curatore in. c. fi. vi. vel responde ut proximo cō
trario: quia ibi speciale in matrimonio carna
Non ob. l. si pater de mauiū uidicta quia ibi lo
quitur quando mandaturus interuenit ut nud
minister hic ut procurator. Et binc sumpta occo

sione glo. hic in v. & uide generaliter subleat. an
impediat actus exercēdus per mandatarium si
reuocatio mandati non peruenit ad noticiā p
curatoris uel aduersarij recitat opi. quia prima
fuit opi. **Dy.** in preall. l. si pater qui dicebat q. aut
mandatarij non intererat an actus teneret uel nō
& tunc impediatur actus etiam si reuocatio nō
peruenisset ad eius noticiā ut in dicta. l. si pater
aut intererat mandatarij & tunc non impediatur
actus nisi in eius noticiā transiisset reuocatio
o & sic intelligebat. l. qui mandassem. ff. manda
ti cum similibus. hec opi. uidetur contra casum
huius de. ubi non intererat mandatarij: an actus
teneret uel nō & tū non ipedit actus nisi reuocatio
transiuerit in noticiā procuratoris uel aduersa
rij ideo fa. datur opi. in vlt. **Alij** dicebant q. aut
loquimur in reuocatione expressa & semper opz
procuratorem reuocatum certificari ut in preall.
l. si mandassem. Aut in tacita que fit per mortē
& tunc licet **Idem zenz.** ut dixi in glo. prox. fa.
all. l. eius qui in prouincia & c. hec opi. uidetur cō
tra predictam. l. si mandassem que aperte loqui
tur in reuocatione expressa & tamen nō requiri
tur ibi reuocationem intimatā procuratori: iō
datur tertia opi. in vlt. quare. **Alij** dicunt q. aut
mandatarius interuenit ut nudus minister aut ut
procurator. primo casu reuocatio impedit acti
gerendum sic certioratione ut dicta. l. si mandas
sem. ubi enim filius erat nudus minister patris
q. patet quis manum. ff. per filium de manda
to patris nō est libertas filij sed patris. ff. de ma
numiss. l. nepos. ff. de iure pa. l. si filius sic etia
potest intelligi. l. si penituit preall. & dicta. c. ult.
de procuratore in vi. **2^a** casu quando interne
nit ut procurator tunc si actus gerendus ad sui
essentiam requirit concursum uoluntate dñi ex
emplum in translatione domini q. sic nostro fa
cto nobis auferri non potest. ff. d. re. iuz id quod
nostrum & tunc impeditur actus ex reuocatione
etiam non intimata sic pōt itelligi. l. eius q. in pui
ciam. §. quas uō & ff. de donat. l. i. §. si quis dō
tarius sic etiam potest itelligi licet glo. non dicat
decre. vlt. de procuratore in vi. ubi ex rōne ibi in
serta hoc mēbruz colligi potest ibi ut d. p. fallit
faore liberationis ubi tenet liberatio si fit solu
tio procuratori reuocato licet in liberatione tri
buenda requiratur consensus dñi sic debet intel
ligi. l. eius qui §. quas uō & l. cuz quōs. §. i. d. sol
& l. q. hominem. §. si ita **Ticium** Si uero ad ef
sentiam actus non requiritur concursus uolūta
tis mandati ut si mandatur emi liber uel equus
qui potest emi etiam ignorante dño eius nomi
ne & reuocatio sola sine certioratione non im
pedit actum Ita intelligitur. l. si mandassem. ff.
mandati hec opi. uidetur esse contra casum hui
de. ubi ad essentiam actus requiritur uoluntas
mandantis: quia agitur de perdendo dominio &
tamen non impeditur ex sola reuocatione sic cō
tioratione. unde hec de. uidetur destruere opi. istā
& etiam opi. illam dicitur s. dixi glo. uidetur d. ce
re q. sit speciale in casu isto ut actus nō impedia
tur ex sola reuocatione nisi alr sit intimata p
ratori uel superiori ratio huius specialitatis p. 36

ex principio de. f. ne illudatur superiori 7 ne con-
tingat uariatio qd est maxime in personis eccle-
siasticis reprobatur 7 per hoc uidetur qd ex-
casum de. residere in hac tertia opi. que uidetur
ipsa ueritas saluo casu de. ratio diuersitatis iter
nuncium 7 procuratorem collr ex nō. in. c. si. de
procuratorio in vi. 7 l. 7 licet. ff. de cōst. pe. Ad
uerte tamē qd predicta opi. preceedit quo ad sub-
stantiam actus impediendam uel non: sed res-
pectu actōis mādātū si iter sit mādātarij rēe forte
aliquarum expensarum: Sic qd semper opz reuo-
cationem mādātū in eius noticiam transiit. ff. de
ut illius interesse euitetur petitio ut nō glo. in di-
cto. c. ut de procur in vi. in glo. pē. fa. dicta. l.
si mādātū. Item qd dictum est respectu uali-
ditatis substantie in ultimo casu quando actus ge-
ritur per procuratorem ad cui. se non equi-
concurrit uoluntatis mādantis procedit ut a-
ctus ualeat si nō transiit reuocatio in noticiam
procuratoris: si uero transiit ualere nō lēmin?
actus: sed non in p. reuocatum dñi nec quo ad re-
petendas expensas sic intelligitur dicta. l. si man-
dātū. fa. l. si qd prohibuerit. ff. de publicis ut. cū?
Intellectus patet ex p. dictis 7 tēgi in dicto. c. si
ibi. enim impeditur dñi translatio quia non pot-
ille actus fieri sine concursu uoluntatis dñi: si nō
uenditionis contractus quia illa poterit fieri et
am cura mādantis consensum fa. qd nō glo. in
c. alie. in li. de actio. 7 hoc i reuocatione extrin. di-
ctali 7 respectu ualiditatis actus uel actionis dā-
de inter procuratores 7 dñm: sed respectu pūdi-
cij actionis dande inter aduersarium cui quo cō-
trahit procurator 7 ipsum mādantem an suf-
ficiat reuocationem factam licet non transierit
in noticiam aduersarij nō tangit qd o. hic. 7 glo.
In vbo. faciēda. que breuiter cocludit qd si p-
sona cum qua actus geri debet fuit expressa i
mādātū illi est faciēda intimatio. reuocationis
Si uero non fuit expressa sed generaliter fuit da-
tum mādātum 7 tunc idem uidetur dicendū
quia im. utet sibi qui mādātum generale dedit.
vnde omnibus debuit intimare: tamen quia hoc
esset nimis difficile subdit glo. qd sal. em tunc dñ
intimari procuratori 7 sufficit. videte credo glo.
ueram quo ad casum de. extra casu m. uō de. cō-
clude quia si mādātum est datum speciale de ge-
rendo actum cum certa persona illi debet intima-
ri reuocatio. l. si fideiussor. §. i. si mādātū. qd in
rell. ge. si notificati m. fuit mādātū m. al. non ef-
set necessar. a intima. reuocationis ut i sibi nōtē
dixit glo. in. c. qd de p. recū in vi. in glo. magna 7
dixit hic dñs An. si uō non fuit expressa persona
in mādātū 7 tunc si publice fuit p. p. os. i. s. qz
fuit generalis procurator 7 insitor publice debz
reuocari in loco p. p. os. i. s. 7 litteris intelligibi-
libus fm idyoma loci sicut publice institutus. l.
sed si pupillus. §. p. scribere. 7 §. de quo palaz. ff.
de institutoria Si uō non fuit publice constitut.
7 ad actus p. s. sed simpliciter datum mādātū
de certo actu expediendo non determinata pso-
na cum qua actus geri debeat 7 tunc sufficit re-
uocationem intimari procuratori ut hic dixit glo.
hoc intellige fm dñm An. nisi dñs esset certifica-

tus cum qua persona actum gerere intendit uel
cepit quia tunc illi esset faciēda si fuisset de mā-
dato certificata fa. de i. tis pastoralis. §. si. al. p-
cedit qd dictum est et in iudicijs. Ratio qz tunc
intimando ei facit qd potuit non enim potuit a-
lys intimare cum ignorauerit cū quo cōtraxisset
ideo sufficit quia contrahens cum procur. debu-
it cogitare hoc uenire posse 7 sic tenet etiam
Math. silmani 7 ita publice disputauit ut refert
Ly. in. l. mādātum. c. mādātū ubi p. de ma-
teria. dicit tamē dñs An. qd hoc casu ita publice
debet fieri reuocatio qd ueris. l. r. possit transire in
noticiam omnium de loco in quo fuit sic simili-
ter constitutus. hec uera in reuocatione expressa
in tacta uero que fieret per mortem nō est neces-
se qd notificetur etiam in iudicio. l. q. ff. que sen-
si app. rescut. Ratio quia non pōt aliquid impu-
tari non notificanti nō Bar. in. l. i. c. de satisfan-
7 in. l. si procuratorem absentem. ff. de procur. et
s. tēgi in. q. opi. pote. i. tamē mādātarius repe-
tere si quid eius interfuit sciuit. ne iusta punitū
ignorantia i. §. rē. in li. mādātū. Ex predictis
patet qd non est differentia inter procuratorem ad
iudicia 7 procuratorem ad negocia quia utrobī
qz est dicendū aut ad noticiam eius. cum quo a-
ctus geri debuit non peruenit noticia mādātū a
ut deuenit 7 hoc fo casu: aut fuit mādātū spe-
ciale aut generale 7 si generale aut fuit deuenit
ad speciem dñi sciente aut non glo. tamen cōter
faciunt differentiam inter procuratores ad iu-
dicia 7 procuratorem ad negocia dicentes qd in
procura. ore ad iudicia non sufficit reuocationē
fieri nisi intimetur aduersario uel iudici secus i
procuratore ad negocia ut nō de i. script. s. ex p-
te decani 7 in. l. i. §. sed si ego. ff. q. uili. possunt
saluari tamen ille glo. respectu cōter accidentiū
quia cōius accidit aduersarium certificari dñ mā-
dato in iudicio cum reddatur in iutū 7 dispu-
ter ibi de apicibus iur. qd de mādātū i cōtractu
7 cōius accidit mādātum dari de agendo cum
certa persona in iud. c. o. qd in contractu. Item i
alio est differentia qz in iudicijs sufficit reuocati-
onem intimari iudici licet non i. mētū aduersa-
rio secus in contractibus. Item quia licet iudici-
um sit actus qui nō pōt exerceri sine uoluntate
dñi. l. si pupilli. §. u. deamus. ff. de neg. ges. tamē
non impedit ex reuocatione n. si transierit in no-
ticiam iudicis uel aduersarij certificati de mā-
dato secus i cōtr. bus ut s. dixi qd intellige i re-
uocatione expressa. Itaz i tacta que fit per mor-
tem: secus ut s. dixi 7 hoc forte ideo est ne illuda-
tur superiori uel iudici 7 propter effectum iudici-
orum fa. qd nō. c. si tutor uel curator inuenit. l.
si. 7 l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudic. cum si-
milibus Habens expeditaz substantialis glo. itā
7 glo. i vbo faciēda 7 materiam de. substantificā
licet dñs Pe. alr dicat post Bal. in. l. i. c. de satisfan-
dando 7 dñs An. latiss. me etiam prosequit re-
ferendo. opi. Guil. fo. opi. Pau. demū dicēdo qd
sibi uidetur de materia hē in preall. l. mādātū
c. mādātū per Ly. 7 Bar. i. l. i. c. de satisfan-
ubi etiam per glo. 7 l. si procuratorem absentem
ff. de procur. 7 in pal. l. eius qui in prouinciam

et per glo. in c. q. de procur. in vi. r. t. et l. c. n. l. et
et in etiam per Jo. an. hec i reuocatione quo ad
iudicia uel contractus quo ad. m. alesia die ut p
Inno. de hoi. ad audiam. Nunquid aut per mo
tem semper intelligatur tacite mandatum reuo
catum non est nostra materia: licet in mandato
iurisdictionis dic ut in. c. licet undiq. de offi. dele
et in. c. gratum et relatum et c. ti. cu. plures i vi.
et c. si a subdelegato quia morte re integra con
tingente reuocatur al. no de quo et in. l. et q. ff.
de iud. om. iudi. dicit autem sine integra per
tationis actum f3 coem opi. licet Hosti. alr di
cat in alijs casibus: dic ut per Bar. n. l. q. si qd
dederit. ff. de donat. q. hic ad litteram ponit dñs
An. Sed omitto quia esset leges declarare et no
canones. Conclusio est q. regulariter mandatu re
integra finitur morte mandantis. fallit in certis
casibus in iur. expressis ut i procuratore co. l. i. u
to in rem suam uel dato quo ad aliquid facien
dum post mortem. et si. l. illam. C. de dona. Ex
glo. notetis intellectus duos ad. l. si pat. ff. de ma
numiss. uindicta tertiuz habetis per glo. i. c. tibi
dño lxiij. di. et c. Glo. manibus querit in cui
manibus sit facienda cessio beneficii. rñder q. i
manibus pape si erat dignitas epalis cui cedi o
bebat all. c. i. et q. de transla. prela. Si uero erat i
ferior dignitas tunc debet fieri in manibus con
firmatoris uel collatoris etiam si talis sit inferi
or epo all. no. s. c. admonet et vij. q. i. epus de lo
co ultimate concludit sam prosequendo Inno.
s. c. q. in dubijs v3 q. in illius manibus est fieda
cessio beneficii qui potest destituere beneficiatuz
ipso iurito hoc idē sequitur Pau. temperat tam
primum dictum uerum quando institutio uel o
lto simul ad ipsum de iur. spectant uel consuetu
dines: si autem quis prescripisset confirmatione
non possit consentire cessionī quia prescriptio est
odiosa. C. de annua excep. l. si. i. f. i. deo uno prescri
pto remanet ius coe i alio quia prescriptio restri
gitur ad id tantuz qd prescriptum est o elec. cu
mana et de deci. cu ptingat cum ibi no. An autē
in cessione requiratur consensus habentis ius p
sentandi dicit Pau. q. sic quia eius interest unde
si ad abbatem spectat presentatio: ad epm cofir
matur consensus abbatis in renunciatōe. al.
de offi. archy. ad hoc de preben. i lateranēsi ado
q. in manibus abbatis in temporalibus tantum
renunciare et in manibus epi et in spūalibus tātuz
renunciare non possunt / quia hec sūt ado conu
cta q. unum sine alio esse non potest. i. q. iij. si qd
obiecerit et no Inno. e. ti. et Hosti. c. si hoc tamē
dictum q. requiratur consensus presentatoris i
cessione non uidetur de mente Inno. inquantuz
dicit q. sufficit q. fiat in manibus illius soli qui
potest inuitum destituere nisi dicas q. fieri dz in
ma. b. ei q. pot inuitū destituei accidente in con
sensu presentatoris nec hoc negat Inno. pro q.
facit q. no in decre. de re. permu. c. i. i vi. Et hoc
uidetur uerius Recitat hic Pau. dictuz Inno.
q. ponitur s. c. q. in dubijs. f. an requiratur con
sensu capli ecclie cui renunciatur de quo dicendū
ut ibi quia dicit q. sic an autem requiratur coe
sus capli ecclie cathedralis quando in manibus

epi sit cessio dicit q. non nisi renunciaree magne
dignitati uel al. fiat magnum preiudiciuz ecclie
ex cessione al. de his que sunt a prela. quanto
Bio. alios Op. q. sufficiat per unum impediti et
uocantem all. l. q. s. homines ff. ui. bo. rap. et qd
est eadem ratio igit et c. soluit r. soluendum pte
in singulare sicut in simili in decre. ut priuilegia o
priuile. facit q. uidetur in cle. ij. de ep. de isto nūo
pli et c. Glo. eorum alterum: querit an suffi
ciat q. sit impeditus notificari alteri predictorū
hoc ē supiōi ul. pcuratori licet n. fuerit impedit
notificari cuilibet puta quia forte fuerit impedit
notificare procuratori: sed non superiori uel cō
dicit q. sic per hanc litteram: hoc forte est ueruz
quando per procuratores uel superiores impedit
secus ubi quado p tertiuz ar. eorum que dixi in
cle. causaz in vi. ut prefertur uel tene glo. istam
simpliciter in casu uio ar. l. i. a hoc iur. ff. de uul
gar. et pupill. et c. Glo. ultima: querit an i hac
intimatione seruanda sit forma de causam o
ti. i. dic et q. sic ut uidetur no in. s. fi. No bñ hac
glo. uicta precedere q. facit ad id qd dixi i glo.
preal. ut prefert. Seqt.

De sup. neg. pla. Rca.

Quia regulares prelati.
Diuiditur i quatuor partes pri
cipales quia in prima parte poit
de regularium prelatorum negli
gentia a beneficijs supplenda p
diocesim et de modo supplendi. In fa parte poit
de ecclis non applicandis mensis prelatorū nec
grauandis in pensionibz. In tertia determinat
de quibus ecclis predicta intelligantur. In quar
ta declarat duas constōnes Bonifacij v3 decre.
pñti de offi. ordi. et o preben. cu singla in vi. fa i
bi eadem. tertia ibi premissa. quarta ibi in qbus.
No i uerbo disponere qd est aptum importare
plenam dispositionem et prouisionem de quo o
preben. cum in illis in vi. No fo de isto v. cō
mittere quia idem importat q. cōferre. unde ua
leret collatio si collator diceret cōmitto u o glo.
de iu. patro. c. fi. uidetur tamen q. aliqua sit dif
ferentia inter cōmittere et conferre fm Bull. Tre
dit dñs An. q. hec sit differentia quia collatio ē
quando conferit titulo irreuocabili: cōmissio qñ
cōmittitur irreuocabl. ad nutum dicit hic zen.
q. cōmittere est proprie ad tempus ecclia guber
nandam cōmittere de sta. mo. cu ad monasteri
um. s. tales de quo hic in glo. in vbo cōmittere et
No non alternandum statum ecclie. No q. pore
stas loco alterius subrogata regula: ur f3 nafaz
eius cui in loco subrogat o quo in glo. No q. o
iure cōi diocesanus supplet negligentiam confer
rendi particularia beneficia ad prelatos etiaz re
gulares spectantia qd est uerum in non excep
tis In alijs autē supplet aucte apostolica. Ex quo
no q. ubi papa reintegrat potestatem casualem
in exemptis non substituit oio eandēz qualitatez
prime potestatis: sed nouaz creat et sic in exemptis
habet aucte delegataz per illud uerbum aucte
nostrac oncor. de ep. cum aliquibus in vi. o hoc
i glo i uerbo apostolica et sic habes q. quandoq.

a iure datur delegata potestas q[ue] est q[ui] hoc expri-
mit expresse uel per aliqua uerba hoc iportatio
de quo de offi. or. irrefragabili. §. ceterum adde
et de h[er]i. ad abolendam. Ex v[er]o eadem n[on] q[ue] in
appellatione eccl[esi]e non comprehenditur b[en]eficiu[m]
sonans i[n] dignitate nisi al[iter] exprimeret: sed benefi-
cium simplex fa. de preben. c. si. **N**o hic quat-
tuor prohibita monachis seu prelati[s] i[n]gularib[us]
sibi subiectis. **P**rimo ne applicet beneficia ad
mensam propriam. **Q**uod pensiones novas n[on]
imponant. **T**er[ci]o q[uod] impositas non augmentent. **Q**uod
q[uod] nouiter impositas non exigant. **N**o q[uod] p[ro]
hibitus nouiter imponere non uideat[ur] r[ati]o prohibitus
antiquas exigere uel augere quod est n[on]dum
pro his quibus sunt concessa priuilegia imponen-
di pedagia uel collectas an si p[ro]lea prohibeant
nouiter imponere possint antiquas augere. **N**o ar-
q[uod] prelati exempti applicando locu[m] n[on] exem-
ptum ad mensam propriam n[on] uidetur subici-
iurisdictioni ordinarij: licet delinquat in rem
non exemptam ut uidetur hic probare tex. cu[m]
aucte delegata hic puniat ep[iscopu]s sed potest restri-
gi quia tunc aucte delegata faciat quado appli-
cat loca ex[em]pta et eodem modo potest colligi q[uod] ex-
emptus negligens circa beneficia non exempta n[on]
possit iudicari per ordinariu[m] ex vi potestatis o-
dinarij nisi eodem modo restringas et c. **E**x
v[er]o p[re]missa. n[on] bonum tex. ad cogoscenduz q[ui]
beneficia sunt o[mn]i[m]e[m] mensa. s. quando non habet spe-
ciali[m] administratorem aliu[m] a superiore pre-
lato presumitur enim q[uod] sint de mensa dicit
tamen hic tenet q[uod] in his que sunt de mensa po-
nuntur simplices ministri uel collectores ar. §. c.
sicut et n[on] Inno. de sta. mo. c. i. et ij. **N**o qui co[m]pre-
henduntur appellatione rectoris eccl[esi]e quia p[re]-
benduntur etiam p[re]sident d[omi]nati uel alteri
eccl[esi]e q[uod] n[on] p[ro]pter madata que quandoq[ue] fi-
unt rectoribus eccl[esi]e credo hoc ueruz salu-
consuetudine ar. n[on] in c. i. de consue. in vi. **N**o
arguitur q[uod] manuales priores non possunt reuo-
cari nisi ex causa cu[m] hic dicat eos reuocandos de
mum cum oportuerit de quo infra. **N**o non
esse licituz prelato regulari occupare bona uaca-
tia particularis benefi[cij] sibi subiecti. Ex quo n[on]
extensionem decre. quia sepe de elec. in vi. **N**o q[uod]
pluralitas in prioratibus regularibus et curatis
est prohibita religiosis a contrario quia in non
curatis uel in non prioratibus v[er]o p[er]missa d[icitu]r q[uod]
de scriptis ele. gratie. **N**o in prohibenda p[re]s-
te non est uis: an p[er] se an p[er] aliu[m] quis se heat
exercere in benefi[cij]s. **O**p[er] ad primam partem
et uidetur q[uod] ad cap[itu]l[u]m deuoluatur potestas non
ad diocesaniu[m] de concess. preben. c. ij. **S**o. hoc
fallit in regularibus in quibus p[ro]pter negligen-
tiam prelati non deuoluatur potestas ad cap[itu]l[u]m
nec ex ar. d[icitu]r sta. regu. c. ea que **S**uul. dicit hoc fal-
sum: unde dicit q[uod] nec in isto nec in alio casu fiat
deuolutio de prelato in conuentuz uel e contra
in inferioribus cap[itu]lis a cap[itu]lo eccl[esi]e cathedralis.
Nam. c. cum in cunctis d[icitu]r elec. ad fi. et de co[n]ces. p[re]-
ben. c. ij. solum loquuntur in cap[itu]lo et prelato ca-
thedralis eccl[esi]e unde secus in alijs assignat cam-
inter prelatos et illa collegia et inter prelatos et ec-

clesiam cathedralem quia est sponsus de testa.
requisiti. Item in multis differunt cathedrales
eccl[esi]e ab inferioribus de elec. q[ui] i. vi. Item q[uod] a
ep[iscopu]s habet matrimoniu[m] sp[iritu]ale cum eccl[esi]a sua
et indissolubile citra aucte pape secus in alijs in-
ferioribus de transla. prela. c. ij. et n[on] de posu. p[re]-
la. c. ij. et dicit **B**ern. hic q[uod] hoc tenet curia v[er]o q[uod] p[ro]
pter negligentiam prelati inferioris ep[iscopu]s non de-
uoluatur potestas ad cap[itu]l[u]m uel conuentum nec e-
contra glo. tamen hic dicit deuolui de cap[itu]lo ad
prelatum: et uidetur uera quia non est absolum
superiorem supplere negligentiam inferioris: sed
econtra sic. Nec credo illam esse alibi hec tamen
vera saluo titulo curie qu[od] facit de cri. s. l. q[ui] gra-
ui. tamen caueat q[uod] non reperitur h[ic] u[er]o cauuz
exp[re]sse q[uod] p[ro]xi[mo] superior alius ab ep[iscopu]o suppleat
negligentiam in conferendo ideo cogita. Querit
hic **S**uul. quid comprehendatur appellatione ad
ministrationis dicit q[uod] prepositura cameraria in
quibuscunq[ue] rebus uel iuribus redditibus habe-
antur que etiam dicuntur procuratores i. q. ij.
saluator. Sed nunquid tales habent curaz dic-
q[uod] licet al[iter] curam non habeant tam si ex officio
suspendunt clericos cum delinquit quo ad hoc
dicuntur habere curam de maio. et obe. dilecta.
In contrarium tam[en] facit quia si aliqua specia-
litas in his benefi[cij]s aderat quado ipsis religi-
osis conferuntur reseruantur ep[iscopu]s n[on] Inno. de
priuileg. pastoralis de excep. cum uenerabil[is] in fi.
Suul. hic disputationi relinquit. Jo. de lig. dicit
q[uod] h[ab]ent curam for. p[re]ciosi n[on] p[re]sial ar. n[on] de elec.
dudum ij. di. t[er]m[in]e sine ecclesiastica per v. alia et quia
p[re]missi de ecclesiasticis. Quid comprehendatur
hic appellatione benefi[cij]orum dicit **S**uul. q[uod] o[mn]ia
quecunq[ue] sint illa et hoc p[ro]pter uerbum genera-
le queuis et p[ro]pter specificationem que precessit
de procur. qui ad agendu[m] i. vi. imo dixit d[omi]n[u]s fra-
q[uod] si sumitur alijs uerbis generalibus uerbu[m] b[en]-
ficiu[m] includeret p[re]missa quia infinita et c. p[ro]
ze. all. glo. j. de preben. c. l. in uerbo cuius facit
glo. §. de rescriptis i. de auditor. **N**o ex hoc
dicto duas limitationes ad. c. si. de preben. quia
appellatione benefi[cij] comprehenditur simplex
uerum est nisi specificatio precedens seu speciez
enunatio aliud inducat uel uerborum generalitas
ex qua app[er]et q[uod] de opposita mente aliud iduat.
dicit tamen **S**uul. q[uod] ubi precessit speciez enun-
tatio genus intelligitur de paribus expressis et eiusd[em]
generis et grad[us] ad hoc xcv. di. illud ad hoc cle-
n[on] potest de procuratorib[us]. **Q**uero qualis erat
hec potestas super exemptis tenet dicit q[uod] ordina-
ria quia datur a iure igit[ur] et c. iuxta n[on] ff. de iur[is]
om. iudi. l. et quia. Item quia non perit morte
pape sicut delegata i. auct. ut nulli iudi. §. et hoc
uero n[on] de offi. dele. q[ui]m idem **M**ath. Pau. 132
tra dicit. q[uod] e delegata pro quo ibi aucte nostra
et c. et dicit cum delegatum a iure ideo non expi-
rat morte pape de quo in simili de offi. ordi. i. r[ati]o
irrefragabili. **N**o bene quando in aliqua disposi-
tione apponitur uerbum aucte nostra quia uidet[ur]
delegatus etiam si. per n[on]iam legis talis potestas
concedatur uide q[uod] dixi de scriptis in de. et si p[re]-
cipalis et quod n[on] de h[er]i. ad abolendam in fi.

22
Quinto quero quando dicatur ecclesia consueta regi p clericos seculares. dic q quando p xl. annos r ultra sic est recta de preben. cum de beneficio i vi. q. uis fm alios in consuetudine que non est p tra ius sufficiant x. anni ut nō xij. di. cōsuetudo r d consue. c. si. per Compof. r. e. ti. c. si. i vi. Idē Math. dicit de intellectu. c. cum de beneficio ut dixi in dicto. c. si. quia ibi ideo propter dubiū an prescriptio sit contra primenū statum eccleie r p sequent p ius ar. c. cum dilectus de consue.

Sexto quero an dignitas. uel beneficia particularia possunt conferri extra conuentum religiosi uel alijs dicit Buil. q non argumto hui' de. ubi patet q abbas non potest dare prioratum mōa cho alterius mōasterij nisi canonice esset traslat' ad suum monasterium. Idem Ste. ubi nō pnt in monasterio idonei monachi ipeiri quia tūc poterit aucte diocesi alteri conferri de prebē. grauidum tamen non sit alterius religionis ul' habitus r hoc ne diu uacēt beneficia. **N**ō hoc dictum quia extendit de. i. s. ti. ij. que loquitur in principalibus prelaturis ad particularia beneficia. **S**eptimo quero cuz tempus icipiat currere a tempore scie epi quando dicitur epus scire dicit Buil. q presumitur scire citius uel tardius prout magis uel minus uacatio ē publica ar j de concess. preben. de. i. nisi alr probaretur sibi notum esse s. ti. ij. causam ante fi. facit qd nō de scriptis cum contingat de de. p. i. m. illud ad de r de cōces. preben. ex pre ascens ubi per Jo. an in simili. **N**ō bene hoc dictum an epus presumat scire uacationē beneficiorum sue diocesis r sic qn negligens dicit in prouidendo. Ultimo inducit Lapis istum tex. per Hosti. de quo uidi sis i de. i. s. ti. ij. in glo. pelt dic ut ibi r c. **I**n v. eadē Op. de nō per Inno. de sta. mo. c. ij. ubi nō q abbas bona mense monasterij sui potest diuidere r dare monachis suis pensionem sed dic q ad tempus potest ut ibi nō perpetuo ut hic quia unire r diuidē spectat ad solos epos ut d' exel. prela. sicut r de. i. s. ad hoc de sta. mo.

Quero quare non potest abbas particularia beneficia applicare mense sue. dic q hoc esset unire q est tantum eporum ut dicto. c. sicut r quia talia sunt in antiquo statu seruanda de priuile. pastoralis cum ibi nō fm Buil. possit ex causa de consensu ordinarij applicare ut i. c. uacante de pbe. r dicto. c. sicut fm zen3. r c. **C**irca fam ptez huius vfi. pensiones quero quid est pensio: Dic q est certa portio ex mēsa ul' beneficio ex causa ad tempus non perpetuo separata r pendet a p prietate beneficij a quo subtrahitur sicut usufructus a proprietate de pigno. c. si. xvi. q. i. possessiones xij. q. ij. quicunq fm Buil. **Q**uero quot sint species pensionū dic quedam licite ut dictis iuribus. quedam illicite ut hic. Quid si pensioarius uxoretur uel fier miles: an uacet pensio dic q non nbi non est assignata in beneficium ecclesiasticum sed pro officio ul' seruicio temporali ut pro pulsando campanas r silibz d iuz iuz breui uide de zp. postulasti xvi. q. i. possessiones r c.

An pensio possit cum beneficio ecclesiastico permulari dic q non est titulus ecclesiasticus cum

sepe pro officio temporali ut detur dictis iuribz ergo r c. de symo cum esset r d pac. cuz pridē Quid si pensio data esset pro titulo ad ordines si super mūmonio uel mensa prelati an permulari possit cuz beneficio Rūdet q non de his pē sioibus nō. d. cen. prohibemus r de prebē. nisi f3 Buil. **C**irca tercium vfi. s. an ueteres Op. de nō per Inno. de preben. de monachis r de cen. p bibemus. dicit Pau. augmentare non potest sic causa cum causa sit de aucte diocesi an all. nō p Hosti. de. cen. significauit. **Q**uero d intellectu litem huius vfi. in quantum prohibet pensiones augeri. dicit Buil. q littera uult q etia3 si pro xl. annis sunt impositae non tñ proderit hec possessio imo cogetur per diocesanum cessare: causa tam cognita r iuz ordie seruato de causa poss. c. si. r de elec. querelam al' esset spoliare r posset institui ut ibi cum possessor sit in sua possessione tuend' ut lite. pen. c. i. nisi possessio esset usurpata q tal' posset abhominari r spoliari per ordinarium r non restitueretur quia ordinarius officium suū exequitur r nō spoliat de pac. accepim' ad hoc de resti. spo. accepta r. c. conquerente r. c. d. ufi f. l. usus f3 zen3. **E**x hoc app3 q sola prescriptio xl. annorum non dat titulu3 fa. de cen. peruenit **A**n autē sufficiat bona fides per xl. annos absq titulo. dic q forte non contra epm qui habet ius cōe pro se xvi. q. vij. omis d' exel. prela. sicut sed in consuetudine ut hic app3 nō requiritur titulus sed sufficit causa rōnalis cū debito tempore de consue. c. si. fm Buil. dic ut ibi an si augeatur pensio sola pars aucta sepeabitur dic q sic ar. re. utile i vi. quia iseparabil' utile r c. ut ibi. **Q**ue dicuntur noue pensiones dic ille que non fuerunt. impositae tempore foundationis non que sunt prestite spacio. x. annorum: nec que sunt impositae post decre. prohibemus de cen. de quo dic ut. c. ti. significauit f3 La. an de. locum habeat in exemptis etia3 pape immediate non subiectis uidetur q sic quia generaliter loquitur i contrarium q non solum in exemptis immediate subiectis ut in de. s. de beneficio de pben. d. sta. mo. attendentes. i. xy. r hoc tutius fm La. fa. d' offi dele. super eo. **I**n v. premissa dicit hic Buil. q iste tex. facit in argumentum q in separatione seu distinctione bonorum uel ministrorum attendi debet consuetudo r sic est argumtum q nō opō teat unum beneficium probari si semel p xl. a nos ecclesie sit solite per unuz regi facit xi. di. ec clesiasticum. **N**ec ob. q sine canonica institutione nō possideantur r per psequens non prescribuntur ut in re. prima i vi. sic uidetur q i distinctione ar. de resti. spo. ex transmissa quia incompassibilibz r connexis consuetudo sufficit sicut in dependē tibus de consue. cum dilectus de v. sig. abbate d' eta r quali. eam te. de consli. translatō fm Buil. **I**n v. in quibusan pl'ritas administrationū sit inhibita Buil. q non q patet q d' de illis locut' est r hic eas in fine nō prohibet: sed tacet ut de tur itelligi q nō in eis inhibita sit de preben. cum singula i vi. per qd dicit' saluari posse opi. Hosti de preben. de multa ut plures administrationes possunt uni cōmitti r sic adhuc seruat cōsuetu'

in hospitalarijs fm **Buill.** dicit **Pau.** q[ue] d[icitu]r q[uo]d no[n] tenet aliqui de preben cum singula in vi. q[uod] plures prelaturas regulares non possit quis retinere et si sint prioratus simplices sine cura uel sint obedientie manuales q[uo]d n[on] dicitur. **Boet.** i. c. de m[er]ita **Archiep[iscop]** de offi. or. presenti. xvi. q. vii. Si quis quia corriguntur et sic **Pau.** damnat op[er]i. **Buill.** s[ed] proxime positam uoluit etiam dicere **Archiep[iscop]**. in dicto. c. presenti q[uod] tales prioratus simplices et obedientiarum non uacant et q[uod] in eis non habet locum. c. presenti q[uod] corrigitur hic fm **Pau.** In dicit ultimo. **Buill.** h[ic] tex. q[uod] priorat[us] sit dignitas siue sit collegiatus uel non: uratus. u[bi] n[on] et quis sit mutabilis de preben. nisi. s. si. et de ip[s]o. c. q. et ex hoc sequitur q[uod] licet cum alio benefici o sit compassibilis ex parte cure uel collegij. que sibi non iminent tamen non est sibi compassibilis in eo q[uod] est dignitas sicut nec alie dignitates d[icitu]r ben. de multa fm **Buill.** et **Boet.** fa querit an in secularibus prelati locu[m] habeat cle. xij. q. 3 q[uod] non in quantum ponit ius nouu[m] uel preiudicat priuilegio exemptorum. mouetur per litteram a contrario d[icitu]r de regularibus facit. de p[re]s[er]u. no[m]i[n]e. **Boet.** prelati querit: quid si non spectaret collatio uel prouisio ad prelatos: sed ad cau[er] tantum q[uod] esse potest de regularibus. c. si. in vi. an statim cap[itu]lo negligente ep[iscopu]s pot[est] sup[er]ire ne gligentiam ex iure deuoluto. Et r[ati]o d[icitu]r q[uod] n[on] imo dicit q[uod] prius deuoluitur potestas ad prelatum et demum illo negligente ad ep[iscopu]m all[egat]. c. si d[icitu]r b[ene]ficio j de preben. Bu. l. tenet contrarium. s. q[uod] et tunc statim deuoluitur potestas ad ep[iscopu]m. unde d[icitu]r dicit q[uod] appellatione prelati hic continentur qui in conferendo seu disponendo primi sunt sui sit ut collegium siue ut singuli all[egat]. de symo ex. in si nuatione. tene glo. quam tenet etiam **Pau.** q[uod] dicit q[uod] appellatione prelati comprehenduntur qui habent perpetuam dignitatem de preben. de m[er]ita cu[m] ibi n[on] d[icitu]r. Saluo q[uod] h[ab]etur de consue. c. q. in vi. et ubi tenet cap[itu]la ecclesiar[um] cathedralium non est dubium q[uod] glo. procedit: sed in non cathedralibus est magnum dubium quia non inuenitur q[uod] fiat deuolutio de uno ad alium et **Boet.** disposi tionem querit quid comprehendatur hic appella tione dispositionis. dicit collatio uel prouisio per q[uod] dicit q[uod] secus esset si ad electionem uel prouisi onem regularium spectaret beneficiu[m]: quia tunc non deuolueretur potestas ad ep[iscopu]m semper: s[ed] ad instituentem uel confirmantem siue ille esset dioce san[us] siue alius facit. de offi. dele. super eo licet glo non all[egat]. idem tenet **zenz.** dicens q[uod] tunc seruantiu[m] iura antiqua s[ed] e. sicut et de iur[is] patro. qm. et c. cu[m] propter. Pro hoc quia fm eum presentator no[n] propte disponit s[ed] uiam parat: unde presentat[or] non habet ius in beneficio donec sit admiss[us]. licet habeat ius petendi se admitti de re iudi. cu[m] **Ber** radus **Buill.** tenet contra. dicens q[uod] uerbum dis positionem comprehendit presentationem de p[re] ben. l. 3 in vi. maxime ubi precedit uerbum gene rale et uerbum plenariam uel q[uo]dcu[m]q[ue] uel quis de ma. et obe. solite. sed hic precedit uerbum quis alia igitur et c. unde dicit exponi debere d[icitu]r sp[eci]a tionem. i. ordinationem fm **Buill.** sed certe p[re]buz

quis alia non refertur ad uerbum dispositionem sed ad uerbum beneficia **Boet.** comittere que rit quare utatur hoc uerbo p[re]mitt[er]e et non uerbo conferre: R[ati]o ad tollendam fraudem qua[m] fa ciebat prelati qui dicebant se non conferre s[ed] p[re] mutere uel castaldis et pedageis et sic non h[ab]ere locum consilium laici. q[uod] loquebatur in habente potestatem conferendi certe in effectu est con ferre uel prouidere: ideo proinde esset ac si dixisset se conferre et n[on] de hoc uerbo comittere ut dixi super litteram et c. **Boet.** laici all[egat] ubi est hoc consilium. s. in. c. ij. de co[n]ces. preben. deinde op[er]i. d[icitu]r notis per **Inno.** et **Compos.** de elec. Ne pro defe ctu ubi dicunt in prioratibus conuentualib[us] ser uanda tempora decre. Ne pro defectu siue p[re]iudicatur per uia[m] electionis siue prouisionis q[uod] **Lopo** ibi fatebatur in perpetuis non in temporalibus. hic n[on] dicitur q[uod] ubi prouidetur per uia[m] prouisi onis sunt seruanda tempora concilij laici. s. c. ij. de con[ces]. preben. Sol. q[uod] oliz de hoc erat op[er]i. ut patet ex ibi n[on]. hodie per cle. istam clarum est q[uod] si prioratus est principalis in ecclesia regulari collegiata et ei prouidetur per uia[m] electionis locum habet indistincte. c. ne pro defectu: secus si per uia[m] prouisionis: q[uia] tunc seruanda sunt t[em]po ra decre. ij. de con[ces]. preben. unde i hoc corrigi[te] op[er]i. **Inno.** et **Compos.** intelligendo q[uod] loquat[ur] d[icitu]r prioratu etiam conuentuali prout loqui uidetur cum indistincte loquat[ur] **Boet.** locorum: que rit quid si prelatu[m] alterius diocesis habet prio ratu[m] in diocesi bonon[ensi] que negligit conferri quis supplebit negligentia[m] an ep[iscopu]s bon[oniensis] an ep[iscopu]s dio cesanus p[er]sone religiose dicit per litteram ista q[uod] dicit diocesanis locorum et c. q[uod] ep[iscopu]s bonon[ensis] ad idem s[ed] e. it. c. ij. ibi in suo ep[iscopatu] et c. facit q[uod] ui debetur **j.** in p[re]x. glo. **Boet.** sua auct[orit]at[em] querit an in prioratibus et non exemptis ecclesijs si prelati sint exempti que habent conferre diocesan[us] suo iur[is] suppleant negligentiam: R[ati]o d[icitu]r q[uod] sic unde solum in ecclesijs exemptis et prelato[rum] exem ptorum intendit hic papa concedere q[uod] auct[orit]ate apostolica diocesan[us] suppleant all[egat] de p[re]uile. cu[m] capella et c. ex ore. **Boet.** querit an post deuoluta potestatem ad ep[iscopu]m si ipse ep[iscopu]s negligat **j.** sex menses conferre possit etiam conferre supplendo suam negligentiam: R[ati]o d[icitu]r q[uod] non quia permitti tur supplere negligentia inferiorum prelato[rum] sed non suam propriam. unde tunc deuoluetur potestas ad metropolitano[m] si sit proxim[us] su perior uel papa si ep[iscopu]s sit ei immediate subiectus hoc clarum i beneficijs non exemptis: sed dubiu[m] est an in beneficijs exemptis et prelato[rum] exempto rum deuoluta potestate ad ep[iscopu]m ex negligentia p[re] lato[rum] curat tempus semestre ep[iscopu]s fo si curat: an elapso semestri deuoluat potestas ad metropolitano[m] an ad papam **Ad** primum uidet[ur] dicendum q[uod] non **j.** de preben. s. d[icitu]r beneficio cu[m] ibi n[on] in glo. sed nunquid per hoc reliquitur sup flua questio: secunda tamen ad illam resp[ond]et ni hilo glo. q[uod] dato q[uod] curre[re]t q[uod] uidetur q[uod] ad papam n[on] ad a[nt]ep[iscopu]m deuoluat all[egat] de cler. exco. c. uno i vi remittens ad n[on]. d[icitu]r here. ad abolenda sup glo. si. **Pau.** hic concor cu[m] glo. in fo. quia hec potestas

non est ordinaria: sed delegata. ideo in ea non succedit azebus. ad hoc quod non de facto. compere. verum in p^o tenet contra glo. quia hic equiparantur beneficia exempta et non exempta: sed in non exemptis currit ergo et in exemptis. pro quo facit quia uita da e longa uacatio quam abhorrent iura quod al surge re possit et sic residet Pau. l.3 dicat quod alij contra tutius uidetur sequi glo. quia hec conclusio sequitur nec statio. Nunquid autem epus beneficia uacantia in curia posset conferre: dic quod non nisi post menses de preben. licet in vi. et idem in deuolutis ad papam fin. Buil. et Pau. **Glo.** in ex p^o priis op. s. e. sicut soluit illud ius uetus quod hic co rigitur. **Glo.** negligenter querit quod si prelati sit priuatus rone delicti non propter negligentiam: an poterit epus supplere. dic quod non si prelat^o est exemptus et beneficium est exemptum: quia hic non exprimitur de delicto: sed de negligentia in non exemptis dicit quod sic al. non de elec. quod in vi. **Glo.** secularibus. querit an si ecclesia consueuit regi per seculares clericos monachi possunt presentare regulari. respondet quod non et ita tenebat Ab. et Pe. in decre. sicut s. e. pro quibus fa. hic tex. quod tamen glo. temperat procedere si beneficiu sit non curatum uel uolunt presentare: ut claustrale quasi secus si beneficium sit curatum et presentetur non ut claustrale de hoc p. hosti. de re. eccle. non alie. poss. ff. ones Buil. dicit quod pot dici contra quia facilius est transire de secularibus ad reglares de donat. apostolice xij. q. ij. bone rei secus e contra de re. eccle. non alie. possessioes de sta. m. d. ea que. s. i. Item propter reliquias pri mi stat^o et quia res de facili reuertitur ad natam suam xxxv di. ab exordio. Nec in tali casu s. cu proced. t. c. cum de benef. c. o. de preben. in vi. l.3 alij teneant contrarium fin. Pau. Nec ob quod dicitur hic deuoluta potestate ad epum non posse de regularibus. uidere quod non est tam libera potestas per rēdi i iur^o deuoluto sicut i iure proprio ordinari quia conferrens ex potestate deuoluta conferre potest cum consilio aliorum al non de concess. p. ben. c. ij. et de elec. ne pro defectu fa. s. ii. q. c. i. fm Buil. dñs Th. dicit quod questio stat in hoc an cano nici impressio statu in beneficijs ex consuetudine habeant potestatem mutandi statum ecclesie et satis putat quod non: quia hoc insidet in potestate epi ex q^o ia est impressus ideo collatio alr facta v3 alio non dato propter quod i utat de locum habere sic. g. pro. edere et c. **Glo.** monasteriorum: qui a alia est litteralis qrit quid si non reperit aliq^o idoneus in monasterio qui possit prefici illi beneficio quid fiet remittit ad non de prebe. cu sigla i vi. quia ex causa alius poterit prefici in subsidium ne beneficium uacet cum necessitas lege non habeat de consue. quanto cu3 similibus. **Glo.** in v. et optime inducit istud tex. ad questionem quam olim disputauit v3 an ille ad quem deuoluitur potestas eligendi teneatur eligere de illo collegio de quo tenebatur eligere qui neglexit: quia fa. iste tex. quod sic quia potestas surrogata uidetur surrogari cum eadem qualitate et natura. que aderas in potestate principali de qua questione glo. reuertit ad mercuriales sub hoc titulo quia olim me

curiales locauerunt sub titulis congruis et meli^o stetit: ut tamen postea pro complemento nouelle sexti imposuit subti. de re. iur^o et ponit questionem predictam in regula contra eum. Item inducit glo. tex. ad. no. de elec. publicata i ultima. q. v3 quod si electores etiam compulsi nolunt eligere notiam in scrutinio quod superior ad quem deuoluitur potestas tenetur de illo providere cu3 sit iaz potestas limitata ar. l. non intelligitur. s. si. ff. de iur^o fisci: et quia res transit cum onere suo de pigno. ex litteris et hoc tenet Pau. Idem zen3. quia pl non deuoluitur ad superiorem quod esset penes negligentem. per predicta dicit quod si superior ex iure deuoluto confert alicui monacho alterius monasterij quod non tenet collatio al de consue. cum dilectus et d. v. sig. abbate et quia non debz illud huic cle. ar. s. ii. i. cle. i. ad hoc non p. hosti. s. c. ne p defectu: licet non ibi per Inno. et Bern. aliquantulum possit induci in contrarium sed non obstant quia ibi potest caplm vnde cu3 eligere sic etiam potestate superior hic secus quia a principio solum erat p uidentur de monachis illius monasterij et non de alijs. **Glo.** imponat Op. s. non de cen. significauit et c. prohibemus: dicit quod prelati aucte proprii a non potest augere uel de nouo imponere maxime sic cu3 s. cu3 aucte epi sic de quo dicitur ut i dictis iuribus. Idem zen3 all. de preben. uacatio de excessu. prela. sicut de eta. et quali. ea3 te. d. statu monacho. cle. i. s. ad hoc Idem Math. allat de censu significauit xviij. q. ij. seruicium quod intellige fm. Math. quia licet augeantur redditus non dz augeri census fuit enim casus dubius. c. de usu. l. si ea lege quando augentur predia non pot augeri census et ff. de usufr. l. si fundum et l. s. si usufr. de vi. et ho. cleri. de cens. qro et qd ibi non et c. de i. de censu. in. s. premissa et c. **Glo.** de mensa. Non ex littera quod beneficia que sunt de mensa non dicuntur uacare ideo in eis non habet locum quod hic dicitur de negligentia supplenda. Item nec quod dicitur de pensione augenda quia totum est abbatibus: unde dicebat Pau. quod poterat abbas ponere monachum de mensa qui soluat certum quid de bonis ipsius prioratus non aliunde ut non Inno. de sta. mo. c. ij. v. prioratus: non tamen posset antiquum statutum ecclesie mutare s3 Buil. all. glo. non per Inno. de priuilegiis pastoralis ubi de potestate prelatorum in bonis locorum subiectorum. et c. **Glo.** cu3 oportuit pro intellectu illius v. remittit ad non in decre. cu3 ad monasterium de sta. re. et q cle. uel mo. insinuante statiz uisibitis cu3. g. se. quod uoluerit per hanc remissionem. **Glo.** reuocari in principio sui: querit an hi claustrales possent stare soli dicit quod non unde dicit quod secus i alijs quod preponuntur regimini ecclesie secularis curare de quo j. de sta. re. ne i agro s. ad hoc et ibi de hoc dicitur. Deinde in v. sed aduerte op. et uidet quod in talibus prioratibus obedientiaris non habeat locum decre. concilij latean. s. c. ij. de concess. preben. cuius contrarium hic dicitur quod sic ostenditur: quod a derisio ad hoc sequeretur: nam non habebit nisi abbas cuius negligentiam suppleuerit epus positus ab ep^o statim reuocante et sic hoc e conferret vni epus abbas: cras reuocabit quod est derisio quod

sic uerbis et non rebus lex esset imposita contra
decre. comissa. §. porro de elec. in vi. Nec potestis
dicere quod talem sic ab episcopo institutus abbas reuo-
care non possit: quia non potest plus uel aliter per-
re supplens et conferens ex potestate deuoluta quod
principalis negligens possit ex iure proprio ut §.
§. pp. Item quia aliter aperta esset uia ad faciendam
perpetuum claustralem: quod non est de mente huius
decre. quia nec papa hoc uult facere nec concedere
de confir. uti. uel inuti ad uelram et c. porrecta.
quod autem aperta esset dicta uia patet quia non ha-
beret dictus abbas uolens perficere nepotem suum
uel sibi carum: seu amicum nisi permittere labi
tempus ut sic postea ille institueretur per episcopum et
esset perpetuus talibus autem fraudibus obui-
dum est de diuer. quanto ad si. glo. Respondet quod hoc
erat quod faciebat dubium et propter predicta olim
non fiebant huiusmodi suppletiones ne per abbas
cras reuocaret illum cui episcopus hodie conferret. in
hodie standum est decisioni huius decre. Nec ob-
stat quia imo non erit derisorium si satisfit iuri in
supplendo negligentiam abbatis. Nam non potest
negari quin aliquo saltem respectu hoc sit utile:
abbates enim erubescunt saltem non de negligentia et
ideo magis erunt attenti circa prouisionem faciendam
sa. de accu. qualiter. i. Item fin. zen. non erit alio-
re pectu elusoria hec prouisio seu episcopi suppletio:
quia si abbas postea reuocet sic institutum ab episcopo
ipse institutus contra illud poterit implorare offi-
cium iudicis: seu superioris ne sola uoluntate abs-
que causa reuocetur: ut non inno. de elec. uel uo. in si-
nuante ubi glo. precedens imilit ut non. de offi. ore
presenti in vi. per Archy. Non. g. et dictum zen. ex
quibus habes primo quod si manualis a papa con-
firmetur potest desitui. et ad claustrum pro libito
reuocari hoc est uerum si in forma coram facta sit et
firmatio uel constet de ueritate litterarum que in
dubio presumuntur false ut dicto. c. porrecta: si si
ex certa scia esset facta non potest desituere sine
noua causa: sic intellige non per inno. de re iud. de
cetero et de offi. del. super eo ubi ponitur ueritas
et de confir. uti. uel inuti. **¶** Non ex dicto zen. quod
obedientiarum et manualis non possunt absque cau-
sa reuocari quoniam saltem habeant potestatem implo-
randi officium iudicis pro hoc faciunt iura que
dicunt cum oportuerit reuocetur ut dicit hic litte-
ra et §. de sta. mo. cum ad monasterium cum filiis
que non causam debere subesse. Posset tamen huic
respondere quia ut dicit Bui. uerbum oportuit
quandoque sonat inhonestum xxv. q. i. c. i. l. quod
doque contra in necessitatem ut ibi non de libel. ob-
la. c. i. Sed contra predicta facit quia sola uolun-
tate possunt reuocari et amoueri. c. ij. an. si. de sta-
mo. Item quia isti dicuntur obedientiarum et sic ad
libitum reuocari posse debent ne releuet obedientia.
Bui. concludit in materia manuali qui non est cor-
firmatus a papa nec per uiam electionis prouisus
nec promotus ad ecclesiam curatam: quod mala uolun-
tate remoueri non potest si illa constat imo tunc pote-
rit supplicare superiori ne remoueat sicut et ser-
uus supplicare potest. l. i. c. de preci. impa. offe. in
si de his qui sunt sui iuris circa medium et non inno.
in dicto. c. insinuante quod ponit Jo. an. in dicto. c.

cum singula de preben. in vi. et de offi. or. presen-
ti. e. li. per Archy. Si uero non constat de mala uo-
luntate quia reuocans aliter. cum rationabilem tunc
subditus eam negans non debet difficultatem fa-
cere cum de hoc fiat sumaria cognitio seu idaga-
tio de sta. mo. c. i. §. tales de accu. qualiter ij. de
symo. per uas: potest tamen et de qualitate cau-
se opponere quia debet esse probabilis et equa de
app. interposita xi. q. ij. illa. Si autem de causa
probabili constet etiam sumarie sine cause cogni-
tione et absque iuris ordine repellatur non ob. pro
de non remouendo ad uitam de priuileg. volentes
§. in eo in vi. et non inno. in dicto. c. insinuante. de
An. credit quod si apparet quod fiat iusta de causa clarum
est quod potest isti constet quod sine causa clarum est quod
fieri non debet in dubio si aliter causam iustam et
illam dicit ueram: tunc dicit quod forte est standum
uerbo prelati quia melius scit quid expediat mo-
nacho ar. c. ad aures de temp. or. potest enim habere
notam aliquam causam occultam quam exprime
non expedit et eo ipso quod contradicit esse in obedi-
entis uidetur dum tamen persona superioris sit ho-
nesta et non subit presumptio alicuius odij: et hoc
uoluit hic Pau. qui etiam dicit quod hoc dicit uelle
Jo. an. de capel. mo. §. c. i. i. vi. ubi dicit quod tales li-
bere reuocari possunt ne frangatur obedientia. si
potius seruetur et hoc placet domino An. **¶** An au-
tem morte contradicentis tales obedientiarum reuo-
centur uidetur quod sic: quia possunt expresse reuoca-
ri ut est dictum: ergo et tacite. Pau. tenet contra:
sicut in simili uidemus quod legatus potest ad nutum
reuocari: et tamen morte pape non expirat officium
eius de offi. le. c. ij. in vi. **¶** Ali. etiam simile de
legato re non integrat in precario de offi. dele. l. 3.
et de precar. c. si. al. etiam similem decre. si delega-
tus de offi. dele. i. vi. licet secus in causa decre. si gra-
tiose de zp. in vi. quibus Vincen. sentit contrarium
in hoc ultimo de elec. dudum. §. fin. Pau. qui dicit
quod licet isti religiosi obedientiarum possint ad nutum
reuocari: tamen secus in beneficiis collatis clericis
secularibus: quia illi non sunt de claustro nec ad
claustrum possunt reuocari nec debent beneficia
eis ad tempus conferri. vij. q. i. pastoralis et forte
per papam ut ibi licet secus in dignitatibus tem-
poralibus que dantur ad tempus de iudic. si. Re-
deo ad glo. in v. Item scias ibi glo. inducit istum
tex. ad questionem quod si papa concedit alicui pri-
uilegium recipiendi fructus beneficiorum uacan-
tium quia illi debeantur fructus prioratus ma-
nualis: mortuo ibi presidente uel remoto. nam po-
test quod talia beneficia manualia que non sunt de ma-
sa dicuntur uacare deficiente ibi gubernatore ut
hic determinatur. scilicet tamen quod hic tendit ad
noxam quia ex hoc sequitur contumacia qua
si perpetuam claustraliu quia abbates timentes
fructus non occupari per tales priuilegiatos sepe
tolerant illud que expediret remoueri et que aliter
moueretur: id dicit quod si assisteret pape de larariis
statui impetraret ut talia priuilegia non extenderen-
tur precise ad manualia: sed solum debere certa
de talibus beneficiis puta xx. uel similia ipsis pri-
uilegiatis durante tempore priuilegii quia per
hoc stante dicta declaratione non impediretur cor

rectio manualis nec etiam frustrarentur penitus
privilegia et bene dicit et c. **G**lo. consuetudinem in
prin. all. ubi est hec constitutio. de. inde op. de no. i.
.c. presenti de offi. or. in vi. per Jo. mo. Rndet q.
in casu hic deciso olim erant opi. inter Archy. et
Jo. mo. et opi. Jo. mo. hic reprobatur inquantum
dicit prioratus commendatarios non uacare si in
tellexit de manualibus. Si uero intellexit de illis
de mensa potuisset uerum dicere ut hic patet.
Glo. statutum in prin. querit ubi sit hoc statutum
R. q. in. c. cum singula de preben. in vi. Demum
op. de no. i. deo. c. cu. singula glo. rndet q. illud de
quo erant olim ibi opi. hic deciditur per huc tex.
qui approbat duas opi. Jo. an. ibi no. quarum pri
ma erat contra Archy. v. q. decre. illa etiam locum
habeat et in prioratibus manualibus Item q. lo
cum habet etiam in non curat et c. **G**lo. cu
ram op. q. ille tex. nobis seruiat de uento: q. erat
olim decum per decre. cum singula et sic frustra
facta est decisio de eo de quo erat casus quia ubi
casus legis et c. l. acille. C. de fur. Sol. glo. q. olim
non erat clare decum ideo hic deciditur et decla
ratur. Dubium enim erat olim an uerbum cura
tis ibi positum determinaret uerbum prioratib.
ibi positum: an ad uerbum ecclesijs qd ibi proxi
e precedit. hodie clarum q. solum refertur ad uer
bum ecclesijs quia in prioratibus etiam non cu
ratis locum habet. No. bene ex ista glo. iuncta de
cre. ista cum tex. decre. cu. singula in prin. q. qua
litas adiuncta et posita post duo subiecta refertur
ad proximum tantum. nec qualificat omnia pre
cedentia etiam in eadem oratione posita imo dis
positio uerificatur in quolibet etiam in primo si
qualificato circa hoc v. an qualitas illa iure po
sita in uno casu intelligatur in alio repetita. et nu
quid dictum in uno casu intelligatur in alio repe
titum in uno. c. legis uel statuti. dñs An. hic refert
uerba Bar. in l. p. etor. q. est differentia. ff. in bo
rap. Et q. hoc esset declarare leges no. canones
ideo non insisto concludit quo ad casum nostrum
q. ubi plura in eadem oratione proferuntur ita q.
ab eodem uerbo reguntur dictum in uno intelli
gitur in alio repetitum. l. i. iuncta. l. ij. q. ait. ff. de
incendio ruina naufragio. Fallit si ex repetitione qua
litas contineret ius corrigi uel resuaret abso
lutus intellectus: quia per tales repetitiones et subau
ditiones non debet induci correctio habetis glo.
licet si all. de elec. cupientes. q. si per xx. fallit e
tiam si mens ueris caretur in quolibet distributi
uo sine repetitione qualitatibus: et ita intelligitur hoc
.c. et c. cum singula fm dñm An. posses dicere q.
hic non utitur uerbo declaratio. unde forte de
iur. erat secus: sed hic de nouo statuitur q. hic dicit
censuimus q. est idem q. statuimus fac. q. no. s.
de ip. de. ult. in glo. in vi. statuimus dicatis lati
us de materia per Bar. ubi s. Tu tene menti du
as uel tres conclusiones. vna est q. exorbitantibus
non fit repetitio. fa. q. ubi una lex procedit per
modum regule alia specificet disposit illa fa. intelli
gitur de omnibus legibus de materia loquentibus
et repetit idem in statutis. tertia q. ideo si una lex
uenit ad interpretationem alterius dictum in l.
interpretata intelligitur dictum in l. interpretante ui

dictis de elec. in de. statutum idem si in statutis
ut ibi uidistis. per ista decidi possunt aliqua quot
tidiana. **P**rimo q. si statutum in prima parte
dicit q. hoc habeat locum in preteritis. quia hoc
est exorbitans non intelligitur in sequenti parte
a iur. repetita ut tenuit disputando Jo. de bel. in
auctentico. ut cu. de app. cog. q. si. facit lex talis
scriptura cum ibi no. dele. i. **S**i statutum di
cat q. iudex teneatur ferre quantalibet sententiam
cum consilio sapientis q. si alio statuto postea ca
uetur q. in certis causis debeat procedi sumarie
de plano et c. qd intelligitur repetitum q. possit
filio sapientis committere quia primum statutum
procedit per modum regule et ita disputando te
net Oldradus.

Qum ecclesie quibus.
Premissa rōe excitat officium dio
cesanorum et obsequia canonum loqn
tium de promotione ad beneficia ibi.
Nos uolentes parue tñ utilitatis ē hec consō ut
hic dicit glo. prima quia simpliciter nouat ius a
tuum sine adiectione alterius pene. No. q. mā
dare ut iura seruentur non uidentur frustra: forte
ideo quia plus solet timeri et c. xxij. di. q. q. et de
bere. si aduersus. **N**o. fo. tres qualitates que
quiruntur in quolibet beneficiando. s. mores etas
et scientia. Ex quo no. q. qualitates inquisite in pro
mouendo in epm requiruntur etiam in quolibet
beneficiando si est uerum in genere respectu gene
ralis qualitatibus non respectu quantitatis. Ex hoc
no. cum non fiat mentio de ordine q. regulariter
beneficia non habent ordinem annexum dic ut
de elec. dudum. c. i. No. q. ad officium diocesanū
spectat promoueri habiles ad beneficia et inquisi
re an aliqui inabiles sint promoti ad hoc. c. nihil
est de elec. et c. cum nobis et c. si postq. **N**o. q. fa
ciens contra canones maxime publicam uti
litatem concernentes pe. cat mortaliter de pena
transgressoris canonis unde de elec. generali in vi.
No. q. ut prelati sit bonus no. sufficit ut i se sit
bonus nisi etiam in subditis quantum i se est si
militer sit bonus de q. in glo. h. c. no. **G**lo. in
v. et potest exponi querit an in promouendo ad
ministeria ecclesiastica puta ad dignitates uel p
sonatus requiratur concursus qualitatibus de q.
bus in littera uidetur q. non a contrario littere q.
a hic loquitur de promouendo ad ecclesias: q. sic
ad regimen ecclesiarum glo. tenet contrarius: q. sic
eadem est ratio et quia hic est casus exponendo eccle
siasticis ministeria q. satis potest fieri in cau
tissimo cum constitutio ista nil noui exorbitantis a
iure antiquo inducat. sed mere inouat ius antiquu
um fac de cōsti. translatō. cu. similibus. **G**lo.
scientia querit qualis scientia requiratur in epos
et qualis in alijs ministris ecclesie. Rndet q. suffi
cit competens scientia que requiritur fz qualita
tem officij licet non adsit eminens scientia de elec.
ecclesia. ij. et c. non nobis oli q. si est psalmista dz
scire psalmos. Si exōista exorcismos. Si subdi
aconus debet scire epistolam et legere lectiones.
Si est diaconus debet scire euangelium. Si p
foster debet scire canōes penitenciales et missam
celebrare xxxvij. di. omis et c. que ipsis Si autē

est episcopus debet habere scientiam nomi
et veteris testamenti: et etiam iuris po
sitiui: quia est iudex animarum: et debet
ius reddere. xi. q. i. de persona Archidiaconi
aconus similiter debet scire ius: quia ha
bet ius reddere et ea que ad eius officiu
um spectant. turpenim est ab alio quere
re doceri quod quis scire debet in aucten
tico de sancte pi. §. i. coll. ix. **Q**ue autem
dicatur scientia eminens et que competens
remittit ad notata in. c. cum in cunctis per
Innocentium: et Compostolanum: quia
eminens dicitur quando quis habet scien
tiam in promptu sine aperitione libri.
Alia dicitur competens que habetur demu
per aperitionem libri. **N**unquid autem
omnino illitteratus debeat: uel possit pro
moueri: dic q non: promotus tamen ca
racterem recipit: ut ibi notatur et xxxv.
di. c. alias xvi. di. c. ij. **A**n autem pa
rum sciens possit promoueri dic q sic si
est spes de eius profectu: alias secus: nisi
sit ecclesia: que plus eget contemplatione
q scientia: ut monachorum et heremitarum.
Sed an peccet promoueri se faciens
si non habet sufficientem scientiam ad or
dinem quam suscipit requisitam: dic q sic
ut in preallegato. c. omnes xxxviij. di. Fate
tur tamen q ex causa tali potest dispensa
ri: quia imperfectum scientie supplere pot
est perfectio caritatis de renunciatione. nisi
§. pro defectu. Idem zenzelinus: quia
predicta omnia tangit et explicat. **T**an
git etiam an episcopus iuris ignarus pos
sit petere salarium pro assessore: et dicit
q non: quia debet esse peritus. ut supra
tetigit de quo de rescriptis statutum. §. as
sessore in 2. §. in super in vi. et in. Specu
latore de sal. §. i. versiculo si uero extra
ordinarius. **G**losa de etate: que
rit an in promouendo requiratur quali
tas ordinis videtur q non: quia hic nil
de eadem dicitur glosa ad hoc remittit
ad notata de prebendis si pro clericis pau
peribus in sexto. quia si agatur de pro
mouendo per uiam electionis ad dignita
tem: uel personatum: uel beneficium curatu
requiritur q sit in ordine sacro: secus de
promouendo per uiam institutionis: uel
prouisionis seu rescripti: ut dicto. c. Si
pauper de electione: licet canon et. c. cum
ex eo in sexto: et utrobique de hoc et de el
lectione dudum. i. et hoc sequitur Joann
nes andreas. **P**aulus tamen et Joann
nes cal. contra per. c. licet canon: qd est
in materia electionis. et per. c. si pauper preal
legatum de institutionibus. c. i. et. §. in se
xto cum similibus: et. c. si pro clericis de
prebendis in sexto: quod loquitur in ma
teria rescriptorum: que est odiosa eodem
titulo et libro quamuis: et tamen ibi non

requiritur q sit in sacro ordine tempore
impetrationis. **I**tem quia alias non
esset differentia inter promouendum in
episcopum: et promouendum ad digni
tatem: uel beneficium curatum. non ob
stat. c. preterea de etate: et qualitate: qui
a ibi loquitur de iure dispensatio abs
que facto hominis: sicut in simili de ele
ctione nihil ad finem non obstat. c. du
dum: quia ibi debet exponi uel pro et: ut
dicit clarius patere ex antiqua: et idem
ibi sequitur dominus Bualdus. **O**r. credo
tantius tenere glosam preal
legatam. c. dudum. et. c. preterea:
In dubijs enim tutius est illi inherere
propter eius auctoritatem uide in clemen
tina. i. infra de officio vicarij. et cetera.
Glosa ratione officij querit an dyoce
sani in eo quod hic dicitur utantur po
testate delegata: an ordinaria. **R**espon
det q ordinaria: quia hic excitatur of
ficium eorum: non autem de nouo sibi
datur aliqua potestas. patet: quia dicit
quibus ratione officij: ad hoc de officio
ordinarij: licet et. c. graue ubi per Inno
centium. vñ ubi papa scribit ordinario si nō
apparet videtur excitare eius officium:
nisi alteraret in aliquo iurisdictionem or
dinariam. forte dando potestatem q sum
marie procedat in causa ubi prius ordi
narie procedi debebat: de quo per Barto
lum. ff. de insti. et iure. l. ius civile et ff.
de officio presidis. l. sepe. **G**losa ul
tima: querit que erit ista determinata ult
tio contra istos diocesanos negligentes.
Respondet q erit ultio: seu pena specia
liter circa hec statuta: quia possunt per
superiores pena arbitraria puniri in au
ctentico: ut differentes iudices. §. i. facit
de officio delegati de causis: de officio
ordinarij ad reprimendum cum ibi no
tatis. **Q**ue autem sit pena generalis
transgressorum canonis: remittit ad no
tata de treuga et pace. c. primo: et de celebra
tione missarum dolentes. de electione ge
nerali in sexto. **P**aulus hic dicit q si quis
transgreditur canones et contemnit: quia
credit papam non posse canones conde
re est hereticus: et ut hereticus puniendus
xix. distinc. nulli fas: et est etiam excommu
nicatus de hereticis excommunicamus.
Si autem credit q possit canones con
dere: tamen illos contemnit et non ser
uat obligatur ad mortale peccatum si con
tinent canones precepta affirmatiua: uel
negatiua: xiiij. q. i. quod precipue de uer
borum significatione in clementina exiui.
secus si canones dent consilium tantum:
de maiestate et obedientia statui
mus quod esset si hoc exprimeretur uel
alia ratio hoc suaderet. ff. de his qui notant

infamis il. hec uerba predicta uera nisi si
at transgressio canonis excaua rationabi
li: quia tunc non obligatur quis ad mor
tale etiam si sit canon precepti notat
Archidiaconus lxxvi. distinctione uti: po
test autem deponi talis transgressor cano
nis continentis preceptum: ut notatur d
electione generali in sexto et quarta di
stinc. §. ultimo quod limitat Pau. fore
uerum nisi tantum semel offenditur: qd
a prima offensa non debet deponi allegat
lxxvii. distinc. honoratus: **C**redo qd si
in contemptum canonis transgreditur sci
enter etiam pro prima debeat deponi ar
gumen. de. sententia excommunicationis cu
illorum ad finem et de excessu prelatorum
c. si. **S**i uero non seruat canonem
non in contemptum: sed ex negligentia ul
errore: tunc procedit quod dicit Paulus:
quia pro prima uice non deponitur. Ad
hoc quod notatur xix. distinc. in summa.
Per hanc clementinam dicit Stepha
nus qd conferrens beneficium scienter in
digno peccat mortaliter: quia infidelis e
domino suo committens eius ministerium
indigno facit lxi. distinc. miramur ubi ca
sus: et quod notatur in clementina prima
de magistris. **Q**uerunt hic aliqui ali
qua de materia consilij querentes **C**
Primo quid si alter tantum litigatorum
petat consilium an debet dari expensis ut
triusq; an petentis tantum et dicunt qd
petentis contra quem forte iudex sentit alle
gat iij. q. iij. §. uenturum secundum Ma
theum et cetera. **Q**uerunt secundo
quid si duo consiliarij discordent et assu
munt tertium quis prouidebit tertio de
salaris die qd illi duo debent comunicare
illi tertio suum salarium ne de dolo su
o commodum reportent notatur in Spe
culatore de salario assessorum §. salariu.
Quid si consultor consulat contra ius
an iudex teneatur sequi veritas est qd no
de quo in regula nullus ex consilio in sexto
et de officio delegati. **S**i pro debilitate
et de consuetudine cum ad uelram et de e
lectione cum in ueteri et de arbi. cum tem
pore et per Bartolum in l. i. §. si plures. ff.
de executoria.
Sequitur clementina **U**t hi qui.
Dominus Joannes de Imola iuris utriusq;
doctor famosissimus.

Ethi qui diuini in ca.
 Due sunt partes / quia primo
 declarat non existentez i sacris
 non habere uocem in capitulo
 cathedralis ecclesie / uel collegi
 ate. 2º idem dicit de habente beneficium cui ane
 xus est ordo nisi ad illum promoueat cessante
 impedimento infra annum: quia illo elapso / tunc
 non habet uocem in capitulo: et subtrahitur ps
 dimidia distributionum. 2º ibi illi uero. **N**o
 primo argumentum: q lex loquens de actu per
 uerba preteriti temporis: quando est penalis re
 stringitur ad preterita tantum uel presentia non
 autem ad futura: patet quia hic dicitur mancipati
 uel mancipabuntur in posterum: et sic non suffici
 ebat primum. et hoc adde in cle. ad litteras d. 2º
 contrarium uide uerum per nō de his que vi. me
 tus ne causa fiunt. c. i. in vi. **N**ota ex negligentia
 aliquando aliquē priuari uoce capituli / que est la
 tior pena quā priuare uoce electionis / quia p b
 priuatur etiam alijs actibus. **N**ota casus in quo
 priuatus uoce non integratur ad actum uocis /
 etiā ex participatione habentiu uocem: hoc ideo
 quia est priuatus ex solo defectu iuris: secus si ex
 inabilitate a iure in personam impressa / de qua
 de elec. cum unionem. **N**ota q in collegiata uel ca
 thedrali ecclesia / quis non habet uocem / nisi sal
 tem sit in subdiaconatu constitutus. **I**n. v. illi
 uero. **N**ota q dispositio penalis loquens per uerba
 presentis uel preteriti temporis non respicit futu
 ra: sed restringitur ad presentia uel preterita. p 3
 ibi nunc optinent uel optinuerint in futurum: sa.
 q. d. dixi fm. dian. **S**ed certe hoc est hic propter
 dictionem: nunc alias secus per nō q me. c. i. in
 vi. per Jo. an. 2º. **N**ota q in dispositione pe
 nali super non facto finito excipitur iustus impe
 dimentus quasi pena in dubio super negligentia
 fundetur / que excluditur dato legitimo impedim
 to de pig. significantes: de quo de concess. preben.
 quia diuersitatem. **N**ota q annexio ordinis ad
 beneficium in dubio annexi uidetur / non ut co
 temporanee exigatur cum beneficio: sed exigatū
 post / et sic uidetur q regulariter propter ordinis
 assumptionē nō detur inabilitas beneficiandi quin
 dato ordinis defectu possit dignitatem et benefici
 um assumere. **N**ota tempus statutum ad assūmē
 dos ordines quando beneficium habet ordines
 annexum. **N**ota penam non assumentis ordines
 in beneficijs nō curatis / qā non priuantur iure
 beneficij: sed dimidia distributionu priuantur: et
 uoce capituli: **N**ota q pena successiua a iure im
 posita commensuratur quantitati continueate et
 est in dubio temporalis non perpetua / d. quo d. 2º
 si. ex litteris. **N**ota ex fine ar. pro et contra: q p
 penam nouiter impositam a iure non uidetur re
 cessu ab antiqua / uide de hoc Bar. ff. vi. bo. rap.
 l. 2. c. in il. qui sepulchra. ff. de sepul. uiolato.
 Primo per litteram ibi mandati arguit zen. q d
 liber habens beneficium in ecclesia etiam sine cu
 ra tenetur ad horas canonicas: qd patet patz qā
 est mancipatus diuinis officijs / hoc ē electus nū
 cupatus uel deputatus / ut hic dicit glo. de quo d.
 cele. mis. c. i. ubi per Hosti: et Jo. an. qā bec est ue

itas / etiam si sit in studio optabat tamen Hosti.
 prouidere q sufficeret: tunc dicere officium beate
 uirginis. **A**n autē habens ordines sine bñficio
 teneatur ad horas canonicas. dic q sic si est in sa
 cris al uon uidetur arctari cuz possit retrocedē:
 de quo dic ut ibi. **T**racat hic Pau. que sint ec
 clēsie collegiatē: dic ut per glo. de elec. statutum i
 vi. et per Jo. an. de iu. patro. nobis. et per Inno. ex
 ti. postulasti et de elec. c. i. **A**n autem suspensio a
 potestate uocis danide seu a potestate eligendi ul
 a dimidia distributionum si elligatur ibi ul alibi
 ualeat electio. **D**i. it. Guilermus q sic: secus in
 suspensio ab officio. et idem etia si a beneficio qā
 respectu beneficii cuius est suspensus eligi nō pot
 de elec. si compromissarius in vi. et ibi nō in glo.
 et de elec. per inquisitionem. eligere autem bñ po
 test suspensus a beneficio tantum in alia electioe
 etia in ecclesia in qua est suspensus / ut nō Inno.
 de elec. cum unionem sa. q nō. e. ti. cum in cūctis
 Ex predictis patet q suspensus non in totu. **S**
 in aliqua parte: ut a uoce que ē de fructibus bene
 ficij de resti. in inte. c. ij. cuz ibi nō uel ab alijs fru
 ctibus / uel pane / uel uino / uel dimidia distributio
 num / uel huiusmodi bene potest eligi. qñimo et
 eligere nisi ubi expresse uox subtrahit. **R**atio qā
 talis suspensio non est uera suspensio ad beneficia
 sed quedam subtrahio certi iuris particularis i
 penam de temp. ordi. ex tenore. et de penis omīs
 fm. Guil. **E**t aduerte / quia suspensio a beneficio
 uelut indiuidua / et non restrictiua ad locum iabi
 litate ipsum non potest in uno / quādo in alio nō
 inabilitat quasi ptaminet: et afflicter personam: s3
 suspensio a bñficio bene potest inabilitare ad cer
 tum locum tantum: et in hoc solo est differentia i
 ter suspensionem ab officio / et beneficio. nam al
 data qualibet sententia indefinita quelibet ē eius
 dem effectus / et ubilibet inabilitat. et per hoc pa
 tet q ratio diuersitatis Guil. quaz assignat inter
 suspensionem ab officio / et a beneficio: dicens q
 prima procedit a clauē que ubilibet extenditur d
 treu. et pa. c. i. sicut et deus / a quo clauis mouetur
 xi. q. ij. nemo: sed prima procedit a iurisdictione
 humana que non transit territorium. de. cōsti. c.
 ij. in vi. et ideo procedit quia suspensio simplex et
 indefinita a beneficio ubilibet extendit effectum
 suum: ut patet ex predictis / quia tunc etiam illa
 afflicter personam uelut lepra. sa. l. ex ea. ff. de po
 stulando. **Q**uid si canonicus est in subdiaconatu
 sed est priuatus executione propter bigamiam ei tñ
 cum dispensatione est reseruata canoniam et prebē
 da et forte executio minoris ordinis. **A**n talis ca
 nonicus habebit uocem. dicit Paulus q sic:
 quia tex. hic non requirit subdiaconatus execu
 tionem. sed essentiam tantum. ideo habebit uocē
 cum dispensatio sibi reseruatur canoniam ex qua
 et loci assignatioe in capitulo et stalli: et choro ipi
 competit uox de constitum. **Q**uod et essentia ordi
 nis tribuit uocem secundum Pau. **I**dem putat
 d. **A**n in alio uulgari ex defectu / siue culpa sua et
 forte idem etiam si est si surgat defectus ex deli
 cto ante tamen q sit priuatus. contrarium tamē
 tenet La. et Jo. de lig. **M**ouetur quia tex. arctas
 ad essentiam non propter ipsam tantum: sed ut

ecclesie seruial in diuinis ar. de cle. nō refi. relati
qō fieri non potest per non existentem in sacris
pro hoc etiam all quia si est suspensus ab execu
tione ordinis / ergo carere debet uoce quaz ex or
dine consequi uult ad hoc de consue. cum dilectis
de zp. sciscitatus. 7 de preben. ei cui in vi. **D.** an.
his non ob. tenet cum **Pau.** Mouetur quia da
ta existentia ordinis sufficit q per eum non stet
quominus habeat executionem ordinis / quia p
hoc non sunt negligentes de concess. preben. quia
diuersitatem. talem autem negligentiam ponde
rat maxime in sa parte. igitur 7 c. **Hec** dicit va
quo ad alios actus / q quo ad actum uocis electi
onis. In illo enī possz **La.** dicere uerum fm enī
per dictum. c. cu3 dilectus. 7 sic in effectu quo ad
casum cle. respectu uocis dande in electione non
habet uocem in capitulo / sed respectu aliorum
actuum sic. **Sorte** tutius esset tenere simpliciter
dictum **La.** quia suspensus ab ordine uidetur su
spensus ab omnibus que ab ordine descendunt.
sed uox capitularis ab illo descendit / ut hic patz
ergo 7 c. 7 hoc sentit glo in uerbo constitutus i
prin. 7 i in cle. propz. **Aduertendum** tamē quia
dicit. d. **An.** sequendo suam opinionem / q quo
ad habitum ordinis non ponderatur negligentia
unde quomodocumqz detur non habitus etiam
sine negligentia: non habet canonicus uocem: sz
dato habitu quo ad executionem ponderatur ne
gligentia. Nam illo dato est satisfactum uerbis
cle. que est penalis: 7 satisfactum est etiam menti
si non staret per eum quominus habeat executio
nem / pro hoc quia in dubio ex quo non expressa
apparent uerba super actu uel super existentia di
sponentia / credendum est q in actu ponderat ne
gligentiam ut minor sit penitentia. ar. rle in pēis
de Reg. iu in vi. **Et** si dicas sicut in habitu nō exi
git negligentiam: sic nec in actu pna non procedit
cum ista sint seperata. ideo de uno ad aliud non
infertur q si. sint legit. per uenerabiles. **J.** i. l. si. ffa
de calum. 7 c. **In** v. illi uero. **Quid** si omnes
canonici prebendarij debent esse in sacris ex con
suetudine uel statuto: nūquid canonici expectat
non in sacris habebit quotidianas distributiones
integras cum sit ibi consuetudo q expectantes il
las habeant / dicit **Pau.** q sic. secus dicit si consue
tudo uel statutum simpliciter dicat q omnes ca
nonici debeant esse in sacris: nec addicet de prebē
da all ar. de preben. si pro clericis in vi. **Quid** si
beneficiuz non habet annexos sacros ordines: sz
minores: dic idem in illis q hic dicitur de sacris
hoc tamen casu non promotus ad sacros ha
bebit uocem in capitulo si sit in minoribus. se
cus si prebende non haberent aliquem ordinem
annexum: quia tunc non haberet uocem nisi essz
i n sacris constitutus. ut sup in. i. **Reica.** 7 sic patet
q hoc casu melioris est conditionis habens bene
ficiū cui annexus est ordo minor q habens bñ
ficiū cui nullus est annexus ordo. forte idem si
sit annexus ordo: quia hēc constitutio non intē
dit. in v. illi uero ampliare: sed restringere. 7 c. ar.
ilegatur inete. ff. de le. i. 7 pro hoc quia primum
rñsum loquitur indistincte: igitur 7 c. **Hoc** suf
ciūt tamē quo ad utrumqz q sit acolitus secundū

Paulum quoad primum. glo. sentit contrarium
7 illam putat ueram: d. **An.** **Quid** si beneficium
exigit certum ordinem / an ad uitandas penas suf
ficit ipm promotum ad maiores q requirat bñ
ficiū **Pau.** q sic: quia nihilominus retinet mi
nores / 7 eorum executionem. xv. di. perlectos.
xv. q. i. c. i. 7 iij. 7 lxxij. di. c. iij. secus in dignita
tibus secularibus: ubi caractē nō imprimitur. **L.**
de dig. l. iij. li. xij. **Dicit** tamen **Jo. mo.** de preben.
si pro clericis in vi. q sacerdoti expectanti nō po
test prouideri de prebenda habente dyaconatum
annexum 7 subdyaconatum secundum **Pau.** de
quo ibi 7 de zp. cum aliquibus in vi. **Pro** decla
ratione littere que dicit cessante impedimēto. 7 c.
Quero quid si impedimentum prouenit ex clpa
propter quod non potest promoueri ad ordinem
requisitum ad beneficium. dic q nō excusatur de
quo s. re. c. i. 7 c. queris. 7 de elec. licet canon i vi
per glo. 7 c. **Quid** erit interz durante anno: dic
q integras distributiones: 7 uocē in capitulo ha
bebit: nisi al impediat: ut si prebenda esset dya
conalis uel presbyteralis: 7 non subdyaconal. s.
e. **Ro.** sed **Pau.** 7 c. **Quid** si anniuersarij pro s
functis fiat dic idem q de distributionibus quot
tidianis: ut nō **Jo. an.** de cle. non refi. c. i. in vi. fm
Suil. **Nec** ob. q hoc statutum sit penale: 7 per cō
sequens non debet extendi de elec. statutum in
vi. quia fm zen. extenditur ex identitate rationis
quia isti non promoti non possunt in ordinibus
deseruere: all zen. nō per se de ipts. cle. i. **Hec** rati
o non placet ubi dixi ideo dicit. d. **An.** q hēc pēa
non est imponenda cum talia non sint quotidiana
ne distributiones: sed aliud separatz. nec ob. q
nō in dicto. c. i. quia ibi i nō interessentibus diui
nis: hic in interessentibus: sed non in ordine requi
sito ad beneficium. **Quid** si quis tenet prebendam
sacerdotalem in ecclesia in alijs ecclesijs simpliciter: 7
non est presbyter i annum: an perdat hanc dimi
diam distributionem in omnibus: **Suil.** q non sz
solum in illa ecclesia in qua deliquit. ar. de elec.
si compromissarius in vi. **Uenio** ad glo. 7 c. **C**
Glo. i. in v. cam dedit: **Querit** quid dederit cam
huic constitutioni. **R.** uidet fm q nō per **Hosti.** in
duobus locis. p3 in decre. extirpande. **S.** qui uero
de preben. 7 in decre. ij. de offi. apresbyteri. dice
bat enim in. **J.** qui uero q equum erat q sicut mi
nor subdyacono nō eligitur: ita nec eligeret di
cens q constitutiones legatorum in prouincia sic
esse statutum q non existens in sacris non habet
uocem: q dicit glo. etiam fuisse statutum p mul
tos epōs: quos constat constitutiones facere pos
se secundum nō p **Hosti.** de offi. apresbyteri. c. ult.
in. c. fo preall. dicebat q sicut in cardinales nlls
erat qn saltem esset dyaconus. ita inter canonicos
nullus debet esse qui saltem esset in sacris: all in
ar. s. e. quorum cum alijs similibus: all etiā ad
predicta q dicit canon. xvi. di. satis euidenter ubi
dicitur illicitum esse eum qui non est in ordine ec
clesiastico ministerij fructibus: qō maxime ex eo
uidetur illicitum: quia tales retrocedere possunt
ab habitu clericali: de elec. cum ex eo in vi. **Nota**
bene ex glo. q ante aditionem huius consilij tene
bat constitutio epī: q nō haberet uocem nō ex pns

in sacris; pro quo fa. s. e. q. rimonā p. tenui in re
petitione. c. cum omnes de pñi. quia hoc statutū
est contra ius causā non subsistente / nec beneficij
qualitate hoc requirente iuxta nō ple per glo; de
elec. licet canon in vi. et tenet glo. j. in uerbo in eis
dem. ergo fieri non poterat / et factum non tene-
bat s. de elec. ne roman. facit q. nō in addi. spe.
super Rica de elec. et c. **Glo.** regularibus idu-
cit tex. ad ea que uidistis in. c. ut circa. de elec. e. p.
pi. ut non constitutus in sacris in ecclesia collegi-
ata nō computetur i numero / neq. ex iurisdictione
ne; sed nec etiam de facto. ratio quia iste non ha-
bet habitum iuris eligendi. igitur et c. **Glo.**
mācipati in principio exponit litterā et dicit qua-
re utitur hoc uerbo. et clara est. **Deinde** in v.
in his igitur. querit nunquid eo casu quo cōuer-
si uel professi laici habent uocem in electioe; qd
esse potest ex consuetudine / uel privilegio secūdi
nō de elec. ex eo q. in fi. in vi. sit illud hodie corre-
ctum per hanc ele. saltem in ecclesijs regularibz;
uidetur q. sic / quia non sunt constituti in sacris.
contra tenet glo; quia hic quatinus requirit ad
esse ordinem sacrum loquitur de mācipatis h.
e. de electis. et deputatis ad diuina officia / sed pre-
dicti conuersi uel professi laici non sunt deputati
diuinis officijs / ex quo sunt meri laici / de consi-
ecclesie sancte marie cuz similibus; ergo habebūt
uocem; licet non sint in ordine sacro; et ita seruati
de facto. hoc etiam confirmat glo. quia al. dicēdo
oppositum sequeretur q. per hanc constitutionē
moniales non haberent uocem in suis capitulis /
cum ille propter sexus fragilitatem non possunt
aspirare ad ordines de peni. et remis. noua q. daz
et xxvij. di. dyaconissam. **Ex** predictis infert glo.
q. eadem ratione constitutio illa non ligat extra-
neos / qui nō sunt instituti in ecclesijs collegiatis
sed in illis habent uocem in capitulo / quo ad cer-
tos actus ratione ecclesie sue de elec. scriptum. et
c. humana. qd tamen glo. temperat esse uerum; in
si ideo haberent uocem in alia ecclesia / q. uocem
haberent in proprio capitulo; quia tunc in pñam
etiam in extranea ecclesia ut possent habere uocē
requireretur q. essent in sacris; cuz al. in propria
uocem habere non possent. cū glo; concor. **Pau.**
dicens q. in conuersis hospitalium uel piorum lo-
corum non innuit aliud ele. que loquitur de eccle-
sijs / aliud autē est hospitale aliud ecclesia d. pben.
ele. p. lras. Idē d. pueris ecclesie n. collegiate cū d.
collegiata hic tantū loquatur. Idem de conuer-
sis ecclesie collegiate; que solum de consuetudine
uel privilegio habere possunt uocem / per rationē
quam glo. dixit. s. quia tales non sunt deputati
diuinis officijs; nec ob. q. hic tolluntur consuetu-
dines; quia intelliguntur tolli in casu in quo loqē-
ele; Item non ob. xij. q. i. duo sunt ubi uidetur q.
tales sint deputati / quo ad cantandum non cele-
brandum; et sic intelligitur illud. c. fa. q. nō. xij.
di. ratio ubi per glo. uel q. ibi loquitur de diuinis
officijs respicit clericos / q. autem ibi subdit com-
pilationi; respicit laicos conuersos; de quibus ibi
sequitur pro hoc quia aliud est officium mona-
chale; aliud clericale; aliud conuersale; et unus ab
alio non comprehenditur. xvi. q. i. si cap. et c. se. et

c. monachus. unde bigamus pōt esse monachus
et non clericus / propter que dicit **Pau.** q. si hic ni-
hil expressum fuisset de regularibus non fuissent
inclusi regulares monachi. et c. **Glo;** officijs;
querit an de in hoc p. Ro procedat / etiam si nō
sit annexus sacer ordo officio / seu beneficio ad
qd quis est promotus. **Rūdet** glo. q. sic; et in hoc
differt a v. i. l. uero qui infra proxime sequitur;
qui loquitur ubi certus ordo beneficio est anne-
xus. et c. **Glo;** posterius **Opp.** hic uidet uelle
littera q. nedum recipiendis in posterum possit
asperior status indici / sed etiam iam receptis cū
hoc arctet ad ordines sacros; etiam receptos
Sed contra hoc **opp.** glo. et uidetur q. iam intitu-
latus saltem non professus status asperior; non
possit indici; unde **opp.** de. c. nec his. xv. q. i. et c. i.
tegritas. xxxij. q. i. xx. q. iij. pñens; ad qd facit; qd
nemo inuitus cogendus est crescere. lxxij. di. ge-
stazubi de hoc fa. q. nō de re iuris q. omnes. et d.
sta. rel. a. c. i. in vi. circa prin. per glo. **Soluit** glo;
q. contraria locum habent in continentia / que nō
indicitur iuto; hic q. ad alia. s. quo ad sacros or-
dines / propterea dicit glo. q. decrei; non cogit eos
precise; sed causatiue; nec priuat eos uoce capitu-
li. unde merito hoc fieri potest / nam et beneficio
priuari posset si urgente necessitate remanēt ordi-
nari. ut probatur. s. e. q. uis; et sic multo fortius
faciliter priuari potest uoce capitulo / et pro causa
sufficiente uidetur q. non sit in sacris / cum non
possit tunc bene deferuire in diuinis; et sic qui nō
laborat non manducat; secundum glo; concor.
Accur. ff. de dam. infest. l. i. ius. **Opp.** glo. et
uidetur q. non debeant in preteritum includi mā-
cipati diuinis officijs; quia constitutio debet dā
formam futuris negotijs / et non preteritis. s. ide
consti. c. si. cum concor. **Respondet** glo. q. consti-
tutio ista nō porrigitur ad preterita; quia n. ligat
preteritas institutiones; sed futuros tractatus. et
actus capitulorum. hoc non uidetur uerū; quia
immo hic aperte loquitur de iam institutis; ideo
glo. in v. Item non uiciat; aliter **Rūdet** v. q. hec
constitutio non dicitur respicere preterita / attēto
eo super quo disponit principaliter. disponit enī
super actu uocis dande uel non dande. non autē
disponit sup uoce iā prestita. ideo merito hec con-
stitutio non dicitur principaliter disponere super
preteritis; sed super futuris habentibz. tantum
connextatem ab actu de preterito. Idem nō de
elec. licet canon in vi. et j. de testa. cie. unica. **Ex** p.
dictis nō ponderandum id super quo constituto
principaliter disponit; quia si super actu de futu-
ro; licet habeat connextatem ab actu de preteri-
to dicitur respicere futura; si sup actu preterito
dicitur respicere preterita; ex quo patet q. ubi cō-
stitutio dat certam formam alicui actui si actus
ille est fiendus in futurum; licet habeat ortum a
causa de preterito subicitur forme constitutionis
secus si sit causa. unde concludit hic dñs **An.** iij.
casus; quia si dispositio respicit actus et subiectū
seu suppositam de futuro; et hoc constat et tūc exi-
gitur utrunq. esse de futuro. Si uero respiciat a-
ctum solū prout in est; uel inesse potest subiecto
de preterito; et illi dat formam; ut hic in de. i. infra

de testa. Interdum uero lex dat formam actui /
et non apparet an det illi formam: prout inheret
subiecto de preterito / uel futuro: et tunc si alteri e
iam ius priuatum quesitum: Ad qd si extendet
tur dispositio illud tolleretur: et tunc censetur forma
dare actui / prout inest subiecto de futuro: quia n
est intentio statuentis alterius iuri priuato iudi
care: et iste est casus de consti. c. si. iuncto. c. statui
de malo. et obe. idem si actus preteritus omnino
ratione connexionis in consequentiam attingere
tur ut in glo. in cle. unica. j. de testa. Si uero non
tolleretur ius priuatum quesitum: et tunc respicit a
ctus futuros: etiam prout inheret subiectis de
preterito ut hac glo. et in cle. i. d. testa. et cle. i. d. ui.
et ho. cle. Ratio quia sufficit de futuro pendere ex
quo actus futurus est ille qui dispositioni subicit
all. de usu cum tu. et ibi per Inno. Sed contra p
dicta fa. glo. cle. i. j. de testa: ubi dicitur / q. cle. illa
q. subicit executores / etiam exemptos ordinarios /
et dicit glo. q. non comprehendit nisi deputatos ad
executionem qui post tempus illius constitutionis
deliquerunt / et male gesserunt: cuius oppositum
deberet esse / quia cum dat formam i. ratione red
denda: que est in futurum deberet etiam forma
dare preteritis gestionibus: quarum ratio non e
reddita. Rndet ipse q. illa cle. dat formam i. rōe
reddenda i. huc finē solū / ut retrahat admistrato
res a male admistrado. vñ si fuit intentio auctoris
disponē de rōe reddenda ex sola mala admistratōe
pp se: et d. rōe reddenda pp detrahē male admistra
tiōis gestio: ut ab illa retrahat executores. id
oportet q. et ratiois redditio / et gestio sit de futu
ro: cum principaliter utriusq. respiciat: non est tñ
necesse q. fuerit deputatus executor post illā cle.
et illa est ueritas. **C**lo. propensius: expōit hoc
aduerbium: et vnde deriuatur: subiungens etiam
de hoc aduerbio propensius. et c. **C**lo. in capi
tulo. querit quid est de stallio chori. an per hoc il
lud perdat. dicit q. non: cum de illo hic nō fiat mē
tio: ad hoc regula in penis in vi. 2. querit quid si
aliquis de canonicis / seu de capitulo uelit dare uo
cem ut priuatus: non ut de capitulo: an ille p h
sit priuatus Rndet q. non: eadem ratione: quia
hic priuatur uoce capitulari. Ex hoc infert glo.
q. canonicus non constitutus in sacris in ecclesia
in qua uiget constitutum / uel statutum / uel optā
do domum uel prebendam eque bñ poterit optare
sicut constitutus in sacris: nisi expresse statutum
uel consuetudo aliud disponderet: ratio quia talis
optatio competit cuilibet canonico: ratione cano
nie et prebende: quam habet etiam non constitu
to in sacris de consti. cum. **C**lo. cum ibi nō: nō ra
tione uocis capituli. Per predicta etiam infert q.
potest dari delegatus de zp. statutum in vi. et etiā
agere pro prebenda sicut existens in sacris de pro
ba. ex litteris: et etiam episcopum associare: et fru
ctus ex hoc percipere: et ecclesiam defendere. Ad
primum all. de cle. non resi. ad audientiam. Ad
fm de concess. preben. ex parte cum similibus. **C**
Clo. conceditur: querit quid si de facto admitta
tur cum fratribus et socijs ad electionem: an eius
uox aliquid operabitur. uidetur q. sic per nō de
elec. cum uintonien. contra. credit glo. **C**ouetur

quia hic inhabilitatur persona ex iuris rigore. id
et talem defectum non possunt consocij tollere co
trariuz loquitur ubi persona non inhabilitatur: s
solum priuatur actu dande uocis pro illa uice:
pro quo fa. etiam littera que hic dicit: nullo mō
et c. per quam litteram glo. etiam concludit q. et
tra hoc non posset epus dispensare. **E**x glo. ista
cum tex. nō bene q. episcopus non potest dispen
sare contra constitutionem uniuersaliter actū p
hibentem: ut per uerbum nullo modo uel nullate
nus et similia: similiter nec contra canonem conc
liarem. s. de elec. cle. ne romani. et e. ti. cum dicit
in glo. et j. cle. prox: in glo. sed. d. An. hoc nō pro
limitatione hosti. de qua in. ciat si clerici. s. i. s.
de iudi. et offi. or. c. i. super glo. ubi dicit episcopi
posse regulariter dispensare cōtra canones resp
cientes factum expediendum per ministros seu
subditos: quia illud erit uerum regulariter fallit
in predictis duobus casibus. **C**al. tamē in. c. at si
clerici: tenet indistincte epm non posse contra ius
dispensare nisi ubi apparet expressuz uel permis
sum. ar. cle. ne romani de elec. cum similibus. **E**t
nō etiam q. consensus partium nil potest operari
contra ius inhabilitans personam uel uniuersalitē
actum prohibens: fa. l. quos prohibet. ff. d. postu
lando: et q. uidistis de zp. statutum. s. cum uero:
Sed an ualebit electio facta ab alijs istum admis
tentibus scienter. Inno. sentit finaliter q. non: in
c. illa de elec. ubi licet uacillet finaliter tamē dicit
idem dicendum in electoribus q. in iudicibus i
quibus constat q. non v3 gestum ab eis scient ad
mittentibus: quem abilitare nō possunt s. d. offi.
dele. cum super. **I**n contrarium uidetur facere q.
nō in re. q. alicui. de reg. iuris. Jo. de lig. et pau. i.
c. preall. illa tenent q. v3 per nō in regula q. alicui
suo nomine ubi Jo. an. hoc aperte tenet. nec obe
c. illa: quia ibi loquitur quando admittitur exco
municatus: cuius admissio inficit uoces alioruz
quia peccant sibi cōmunicantes. hic secus. **I**tem
non ob. c. cum super: quia ibi admittendo alius
secum uidebatur fateri se sine illo procedere non
posse. hic secus. nam licet possunt per se facere tñ
de gracia alium admittere possunt. licet hoc ca
su non possint. **C**lo. constitutus. **O**p. de cle.
prox: ubi uidetur q. non sufficiat q. sit in sacris:
sed requiritur q. sit saltem in etate. xviij. annoz
fatetur glo. contra. quasi cum al. careat executi
one ordinis. consequenter etiam caret uoce capli
q. nō propter ea que tetigi in tex. post pau. **D**e
inde querit de aliquibus questionibus ad littere
declarationem. Quid si canonicus uacationis tē
pore non sit in sacris: s. tpr quo iminet electio sic
an habebit uocem in electione: uidetur q. non pō
derando initium de elec. dudum. i. glo. tenet con
tra. quia sufficit q. tempore electionis fiende sit
abilis: all. d. excep. aplice. et de elec. cum inter. i. in
fi. pro hoc etiam all. quia similiter in eligēdo suf
ficit q. tempore electionis fiende sit abilis: licz sō
te tempore uacationis fuerit inabilis de elec. du
dum. elij. et el. ij. all. etiam alia similia: quia suf
ficit q. quis sit canonicus tempore quo iminet
electio: licet non fuerit tempore uacationis: similr
sufficit q. tempore electionis quis sit in locosund.

debet uacari ut uacetur: licet tempore uacationis non fuerit. ad hoc de elec. dudum. el. ij. et ibi nō. nec ob. q. dicitur initium spectandum in electionibus / quia uerum est si loquitur de initio electionis: secus si de initio uacationis / ut patet per predicta. **Ex glo.** nō fin. d. an. q. ubi persone abilitas requiritur ad actum certum sufficit q. ad sit fin. tempus exercitij actus / seu quo ad exercitium actus applicatur ad personam / ad hoc d. preben. et cui in vi. uide de zp. de. litteras. **Secundo** querit glo. in v. sed fortius: nunquid si imminet electio / et canonicus non constitutus in sacris uelit ordinari ad sacros in proxia quattuor tempora teneantur canonici illum expectare / maxime si hoc petit et de proximo futura sunt quattuor tempora. Respondet glo. q. nō all. c. i. ne se. ua. ad fi. in vi. ubi in simili de hoc uidetur esse casus pro hoc etiam all. glo. quia al. sequeretur eadem ratio ex secundum antiqua iura concanonici tenentur expectare concanonicum impubere cuius pubertas finiretur infra terminum electionis / et similiter abientem de loco remoto. unde non debet uacari si dicit se uelle uenire ad ecclesiam / et similiter ex communicatum dicentem se uelle petere absolutionem / uel nouitium dicentem se uelle profiteri: q. omnia constant absurda / et iuri non consona uelut dilatacia uacationum et id de app. oblate ad fi. **Tertio** querit qd si nullus sit de capitulo in sacris / et imminet aliud faciendum in capitulo quo expeditur. Respondet glo. q. per prelatos id solum poterit expeditur. **Quod** ueretur per preall. decre. unicam ne se. ua. in vi. all. etiam nō de elec. cu. ecclesia. **Nota** bene ex glo. q. nēdum prelarus supplet negligentiam capitulo de quo in. c. cum in cunctis de elec. et de concess. preben. c. ij. et si. i. de. unica i. uerbo prelati: sed etiam supplet inabilitatem et defectum seu inualescentiam capitulo / qd est nō dignum hoc procedit quando aliud imminet faciendum q. electio prelati fin. d. **An.** dic hoc uerum in ecclesiis inferioribus a cathedralibus. In alijs uideatur secus ar. nō de elec. q. ij. in vi. et nō si. i. in de. i. in v. prelati: certe glo. procedit indistincte et hic non eligatur electio temporalis dignitatis ex quo supponimus prelatum superiorem: et sic ep. et sic regulariter uerum est superiorem negligentiam inferiorum supplere. Queritur ergo tertio secundum glo. qd si imminet electio prelati faciendum / et nullus de capitulo est in sacris per quez uel quomodo expeditur. Respondet glo. q. proximo superior prelati et capitulo habebit expectare lapsu termini iuris: quo lapso poterit providere per ob. cre. preall. ne se. ua. c. i. ij. **Pro.** et de elec. commissa in vi. in prin. **Ex** hoc nō secundum dñm **An.** q. prelati supplet negligentiam prelati etiam quando datur defectus respectu facultatis se abilitadi nec ob. q. dictum est supra nō expectanduz a canonicis concanonicum non existentem in sacris: quia ibi sunt concanonici qui sunt capitulum et ex iure proprio habent potestatem eligendi seu p. uidendi: hoc autem casu superior habet providere ex iure deuoluto / et potestate deuoluta. ideo citi possunt eligere canonici / qui iure proprio et ordinario potestatem habent q. proximus superior qui

uti debet potestate deuoluta que nunq. deuoluit nisi per lapsum termini / an decre. commissa in prin. preall. et sic dicit glo. tenendum: licet asserat q. predicta egerent decisione: subiungens q. predicta pro repetitis uult haberi in. s. prox. **Sed** contra decisionem glo. fa. c. quia diuersitate de concess. prebe. ubi impedito nō currit tempus q. cum capitulum sit impeditum propter defectum ordinis ei non debet currere tempus: sed responde per nō in. c. si. de elec. quia imputet sibi capitulum si cū potuit facere se ordinari in tempus iuris: et non fecit. secus ergo si non possit illud ordinari ar. nō in dicto. c. si. et dicto. c. q. diuersitate. ad uerte tamen quia in quantum glo. dixit expectandum lapsum terminum iuris: ut ante non possit superior providere: **Pau.** hic sentit contrarium: dicens q. hic proprie non cadit deuolutio: cū tal defectus respiciat quantlibet singularem personam et priuatam que non habet uocem: et sic eam non potest perdere. **xxxij. q. ij. q. nō** / sed est eius suppletio qd inferior facere non potest propter sui inabilitatem: cuius igitur ius eligendi uacatis ecclesia non sit penes aliquem predictorum: patet q. statim uelut pura prouisio est penes superiorem / et non sit penes capitulum actu uel habitu: et sic secundum eum quo ad uoces capituli non existentes in sacris equiparantur mortuis / per que ut si dixi uidetur uelle **Pau.** q. superior prelati statim habeat necesse lapsum terminum iuris expectare. **D. An.** putat q. si dicatur defectus in canonicis / cuius suppletio non pendet a potestate eorum: ut defectus etatis tunc dicit uerum **Pau.** **Quod** ueretur quia tunc tempus currere non potest ut in preall. c. quia diuersitatem ideo non potest tunc superior per uiam deuolutionis providere: sed supplere: unde tunc dicit q. in episcopatibus papa habet providere / per nō de elec. q. ij. in vi. et per nō si. de elec. in de. ij. plerisq. In alijs inferioribus dignitatibus dicit q. statim putat equum q. epus superior provideat / ut sic provideat propter defectum / sicut provideat propter delictum. ut dicto. c. q. de elec. i. vi. **Si** uero datur defectus in canonicis que tollere pendet a potestate canonicorum: ut quia non sunt in sacris / et possunt se ad sacros abilitare: et tunc superior habebit providere per uiam deuolutionis: quia negligentes uidentur pro posse non facere: ex quo facere possent ut possint. ff. de re. iuz. l. qui potest. de elec. c. si. nec ob. si dicas q. non habent actualem uocem quia fateor non tamen habitus largus uocis et a iuz concessus eliditur. hoc dico propter nō in de. q. circa. nec hoc negari potest cu. in ueritate comprehendendi potest negatiua. ideo ille habitus utilis transit in superiorem: licet esset inutilis penes canonicos. ad hoc. ff. de noua. l. deli. et l. fideius. cu. his. s. i. de iuz pa. c. i. in vi. **Conclude** aut spectat ad prelatum et capitulum collatio prebendarum: seu beneficiorum: aut ad prelatum tantum: aut ad capitulum tantum. **Primo** casu qualitercuq. uno impedito alter supplet: ut in. c. uno. ne se. ua. in vi. q. licet loquatur in episcopo / et capitulo lo cum habet etiam in alio inferiori prelati. ar. c. si. de regul. in vi. et hoc operatur ratio comunione

habet in actu. Secundo casus aut spectat ad prelatum tantum simpliciter. aut ad prelatum cum consilio: et consensu capituli. Primo casu mortuo episcopo non deuoluitur: eo negligente sic ut in c. ij. de concess. preben. secus in inferioribus: quia non requiritur quod capitulum prelati inferioris ab episcopo suppleat defectum. Si uero sit suspensus uel excommunicatus: si negligens est in petenda absolutione deuoluitur ad capitulum lapsa termino iuxta ar. c. si. de elec. et non in c. quia diuersitatem de concess. preben. al. non currit tempus et spectaret ad papam. In inferiore prelato posset ad episcopum spectare si imminet periculum in expectatoe. Si uero deliquit quia confert scienter indigno episcopo deuoluitur ad eius capitulum. In alijs h. non reperitur supra cum in cunctis in si. et fa. q. non supra ti. i. de i. unde tunc deuoluetur ad episcopum in inferioribus: quando prelatus ecclesie inferioris confert indigno. Si uero ad prelatum cum consensu uel consilio: et tunc idem per omnia saluo quod episcopo suspensus: si est in mora statim capitulum supplet ut est tex. cum glo. in c. uno. in Ro. ne se. ua. in vi. Tertio casu quando ad capitulum tran. et tunc aut simpliciter: aut cum consilio uel consensu prelati. primo casu si negligit deuoluit ad proximum inferiorem sit episcopus uel alius glo. est in de. i. s. ti. i. et facit. c. q. de elec. in vi. ne. p. defectu de elec. et de. si de beneficio. Si uero scienter eligit in dignum in cathedralibus ad papam deuoluatur. in alijs ad proximum superiorem p. c. q. de elec. in vi. Idem si sit excommunicatus uel suspensus capitulum si est in mora petendi absolutionem: al. non currit tempus. Si uero omnes de capitulo sunt mortui. Pau. sentit quod proximus superior: et hoc casu sit papa in cathedralibus: et alijs proximus prelatus. ar. c. q. licet hic casus ibi non bene sit expressus: et tamen hoc est de mente Pau. et glo. et si esset proximus superior episcopus hoc esset clarum. ar. x. q. i. regenda. In alio est dubium magis: et presertim per non per Innoc. in c. quia diuersitate. Si uero sint illi de capitulo: si inabiles: quia non sunt in sacris: dic ut dixi supra post dñm An. cum glo. Si uero spectat ad capitulum cum consilio uel consensu prelati. idem quod supra: saluo eo quod dixi si suspensus prelato: quando ad prelatum spectat cum consilio capituli. q. d. autem si episcopus sit mortuus uel remotus: hoc casu deciditur in c. preall. uno in. §. illi uero. **C** Glo. certi: querit an procedat de. etiam si inferiores ordines tantum sint annexi. Rñdet quod sic pliaz que simpliciter dicit: certi ordines: nec addicit siue sint sacri uel non: de priuile. quia circa cū filiabus **C** Glo. annexi: querit quomodo possit hoc esse quod beneficio sit certus ordo annexus. Rñdet quod multis modis. s. de iure communi. exemplum patet s. e. c. i. et de elec. in cunctis. §. inferiora quod promouendo. s. in abbatem uel archiepiscopum uel decanum debet fieri presbyter. In arch. dyaconus. Item ex primeua institutione beneficii quod sic fuit institutum ut promouendus ad illud teneretur esse in certo ordine. Item potest esse ex antiqua consuetudine uel statuto. ad hoc de consue. cū dilectis cū ibi non. Item potest esse ex dispositioe

iuris ar. de preben. significatum fm Bull. et c. 2. glo. i. v. et intelligo: querit an procedat littera ista si in certa prebenda sit ordo annexus exemplum: si tertia prebenda uacans sit seu esse debeat sacro dotalis potest habere ministrum ibi deputatum sacerdotem. Rñdet glo. quod sic. unde dicit quod littera procedit siue certe siue incerte prebende sit ordo annexus: quia littera simpliciter loquitur. al. etiam non de concess. preben. proposuit in prin. fatet tamen glo. quod littera debet intelligi quando preb. uel beneficium habet ordinem annexum: ex eo quia promotus ad prebendam uel beneficium tenetur se facere promoueri ad certum ordinem: secus dicit si prebenda uel beneficium ideo habet certum ordinem annexum: quod non possit conferri nisi existenti in certo ordine: quia tunc non eēt reperire tempus in quo quis haberet prebendam: uel beneficium: et non esset in ordine: et sic non procederet littera que loquitur de habentibus seu optinentibus beneficia quibus ordo sit annexus. hec dicit uera de iure communi. nam ex dispositione pape per litteras eius posset quis etiam non existens in ordine requisito ad beneficium: et illi ad annexo quod non existenti in ordine conferri non posset promoueri: et tunc locum haberet littera ista: ratio quia licet sit dispensatum respectu tituli: tamen quod ad alia est dispensatum: scilicet quod non. xij. di. nos consuetudinem: et de si. pres. c. i. et in vi. per quod dicit. g. quod si esset dispensatum nedum respectu collationis tituli: sed etiam ut non teneretur ad recipiendum ordinem non procederet littera: quia tunc haberet uocem etiam si non esset in ordine annexo prebende uel beneficio. **C** Glo. concor. Pau. qui dicit quod dato quod cum aliquo non existente in ordine dispenseretur ut habeat prebendam non per hoc uideretur dispensatum ut habeat uocem: nisi dispenseretur ut non teneatur promoueri ad ordinem. al. de preben. non potest in vi. ad h. quod non. de de. non resi. c. in vi. in glo. non quod de priuile. pastoralis cum si. Nota bene ex glo. quod de re duplicem annexionem ordinis ad beneficium quia quedam requirit ordinem preambulum uel contemporaneum fm tempus collationis beneficii et tunc ordo deficiens uiciaret collationem: quod requirit ordinem post beneficium iam assumptum uel simpliciter: et tunc sufficit quod post superueniat uide de preb. si pro clericis in vi. et de insti. c. ij. e. li. et c. **C** Glo. in eisdem exponit litteram in prius in quibus ecclesijs loquatur. et in v. sed mihi reuocat in dubium pro intellectu littere: nunquid de. ista in primo Ro. et secundo habeat locum in principali prelatura ecclesie collegiate: puta in archiepiscopali presbytero uel plebano plebis: ut sic non posset dare uocem requisito ad prelaturam. constat ei quod illi est certus ordo annexus presbyteratus s. e. c. i. Arguitur pro et contra. uidetur enim quod sic: cum hic loquatur de dignitatibus et personatibus nedum de prebendis uel officiis. ad hoc de ip. statutum in prin. in vi. ubi idem iudicatur de principalibus prelaturis quod de inferioribus prelaturis: beneficijs: et prebendis. ad h. etiam. c. pel. de offi. le. ga. in prin. in vi. ubi per legatum non potest in pediri prouisio principalis prelature: ut sic celeris

illi provideatur: sic et hic debet celeriter provideri
 principali dignitati: ut isti sint in ordine requisito
 ad illam: hoc 2° confirmat glo: quia non est rati
 onē dare diuersitatis / quare magis arcendus sit
 habens personatus uel canoniam ecclesie collegi
 ate / q̄ habens prelaturam principalem. uidet q̄
 magis sit arcendus: quia plus est restrictus q̄ pre
 dicti de impedimento. est enim prepositus ad regimē
 sui et aliorum ut ibi. unde debet in se ipso ostendē
 quid habeant subditi facere de elec. cum in p̄ctis
 in prin. et sic cum sit caput ab ipso uelut capite ē
 choandum est: ar. l. argentarius. §. edi. ff. de edē
 do. In contrarium all' glo. primo decre. statutum
 de elec. in vi. ubi in dispositione penali non com
 prehenditur prelatus principalis ecclesie collegi
 ate: 2° hoc confirmat per deductionē ad absurdū:
 esset enim absurdum et inconueniens q̄ prelatus
 principalis ecclesie priuaretur uoce propter defe
 ctum ordinis: nec procederet etiam sine graui dā
 no ecclesie cuius negocia sunt ordinanda. ideo h^o
 euitandum. ar. decreti. de consue. et hanc partem
 tenet glo. in v. unde potest. et illam 3° confirmat:
 quia prelatus et capitulum sunt diuersa / ut patet
 in rubro et nigro / supra de his que fiunt a prela.
 sine consensu capituli: et ne se. ua. c. i. in vi. cū simi
 libus. ergo sub appellatione capituli de q̄ sit mē
 tio hic et in primo Ro. de. non comprehenditur
 prelatus. Sed predictis obuiat / quia saltem de
 latissima significatione uocabuli prelatus nomi
 ne capituli uidetur comprehendi: quia caput ra
 tione effectus resultantis ex prelato et capitulo 2°
 prelatus et capitulum faciunt unum corpus. q̄ p̄
 latus includitur sub appellatione capituli. sed h^o
 non procedit / quia immo potius sequitur oppo
 situm / cum appareant diuersa ex quo simul faci
 unt unum corpus: et dato q̄ contineretur seu in
 cluderetur unum sub alio esset ex latissima signi
 ficatione: non ex propria / ut est dictum: nec com
 muniter etiam id contingit: ideo cum sumus in
 materia correctiua iuris ueteris / et penalis i qua stri
 cta et non latissima est fienda interpretatio de re
 iur. que a iure / et regula in penis in vi. ideo nō cō
 prehenditur. Item non ob. decisione glo. uerbis
 dignitatis hic positum: quia non loquitur de ha
 bente dignitatem ecclesie: sed in ecclesia: et sic non
 loquitur de principali prelatura / iuxta nō in cle.
 in glo. de isto tertio de preben. et sic resistit glo.
 dicens q̄ idem dicendum circa decre. ut professio
 res de re. iur. ut ibi nō. Similiter appellatione ca
 pituli non comprehenditur principalis prelatus.
 Fatetur tamen q̄ et hic et ibi necessaria esset decla
 ratio / cum glo. concor. zen. dicens q̄ hic agitur
 de priuādo quē uoce in capitulo et distributioni
 bus quotidianis que pene cōmuniter nō cadūt ē
 prelatos / hec rō parum uiget. ideo uidetur mel
 lior ratio glo. Ex glo. tamen nō duo. Primo itel
 lectum ad id qd dicimus prelatus est in ecclesia
 sine capitulo: et ecclesia in prelato de testi. requisita
 quia intelligitur id de latissima significatione uo
 cabuli non ex stricta: 2° nō q̄ appellatione bñficii
 uel dignitatis in ecclesia non comprehenditur pr
 cipalis dignitas ecclesie: 3° nō q̄ in rōnibus con
 tingentibus et penaliibus simul non sit extensio et

per maioritatem rationis: nec de stricta significa
 tione ad latissimam ad latam / sic fm dñm An.
 all' nō per se in cle. i. de elec. et de ip̄m de. auditor
 Or. qualiter hec intelligant in dicta cle. dixi. et c.
 Glo. impedimento. Opp. de. c. p̄ s̄. e. ubi nō
 uidetur curari / an ex impedimento quis promo
 ueri prohibeatur soluit ibi culpa sua interueniente
 non potest promoueri. hic secus / ideo cum tunc
 promouendus non sit in negligentia et pena ista
 imponatur negligentia non cadit in eo: per qd con
 cludit q̄ secus esset in priō Ro. de. ubi etiam iustū
 impedimentum absq̄ culpa proueniens non iu
 uaret: quia ibi non imponitur pena ratione negli
 gentie / et hoc nō propter ea que dixit gl' in v. con
 stitutus. in p̄ctis. q. ut ibi nō dicatur prelatus sup
 plere negligentiam capituli. et c. Glo. infra a
 num: querit a quo tempore iste annus currere ī
 cipiāt. Rñdet in p̄s p̄stitutis a tēpore quo ligat
 hec p̄stitutio: de quo sup in probemio in. §. sane
 In alijs instituend a tempore habite possessionis
 uel quo per eos stetit. all' de elec. commissā in vi.
 et in c. licet. e. tit. Glo. ex tūc: querit hic v̄ uelle
 q̄ demum lapso anno sit locus pene huius cle. s̄z
 contra s̄ in. i. Ro. soluit glo: non subsistente im
 pedimento indubitan post annum / locum habz
 hec pena: q̄ ē priuatiois uocis capituli: et dimidie
 ptis distributionum in promotio ad beneficiū ha
 bens certum ordinem annexum. ante uero nō ha
 bebūt locum pena ex capite huius v. poterit tamē
 locum habere ex alio capite: s̄. ex p̄ Ro: que ē p̄a
 tantum priuationis uocis capituli. puta si aliq̄s
 habens prebendam dyaconalem non est subdya
 conus: certe infra annum excluditur ex p̄ capite:
 sicut si excluderetur etiam si prebenda esset sub
 dyaconalis. post annum uero excluderetur ex h^o
 2° capite huius v. etiam si esset subdyaconus: si nō
 esset adeptus ordinem dyaconalem: qd intelligit
 glo. cessante impedimento / ut hic dicitur. Glo.
 donec: querit an illis ordinatis cesset pena. Rñ /
 det q̄ sic propter dictionem istam donec: que sui
 natura ad tempus habet suspendere: all' nō de e
 lec. quia sepe. Nota de ista dictione donec p̄
 pter statuta que dicunt quandoq̄ feminaz exclu
 dendam donec masculus superuixerit: de quo
 Bar. ff. ad tertul. l. si. et c. Glo. nullomodo.
 ponderat litteram que sic uniuersalr prohibet p̄
 qd dicit q̄ concessio capituli et dispensatio nil pōt
 operari contra hanc cle. Nota bene glo. ad id qd
 dixi in glo. in v. concedatur. et c. Glo. distribu
 tionum. quid in ecclesijs in quibus non habetur
 uox capituli nec dantur distributiones: an locuz
 habebit cle. Rñdet q̄ non. quia pena huius con
 stitutionis / et eius uerba adaptari tunc non pos
 sunt. ergo et c. Ar. de elec. indemnitatibus. §. p̄t
 in vi. Querit. nunquid habet locum in preposi
 tis. capellanis. uel altaribus in ecclesia collegiata
 uel cathedrali. ex quorum institutione tenentur
 ille institutus officia ecclesie. Exemplum pōit
 glo. in ecclesia Bon. Rñdet glo. q̄ sic: si distributi
 ones certe dentur ipsis interessentibus in diuinis
 quia dimidia eis subtrahatur: si nō sint in ordi
 ne requisito ad beneficium. quo ad redditus autē
 capellanie uel altaris locum non habebit / ut sic

aliquid de illis sibi subtrahatur quia hec pena hic non imponitur. *ig. 7 c. ar. decre. ij. de trasla. plas. 7 regule in penis de re. iuz. in vi.* Idem dicit *Pau.* i archidiacono ecclesie collegiate que non est de capitulo de consuetudine uel statuto: quia locus esset pene quo ad distributiones quotidianas. *Ex* predictis non secundum d. *An.* q. dispositio penalis non refertur ad subiecta ex toto pene in capacia sed refertur bene ad subiecta aut ex toto capacia pene: aut in parte. *7 c. Blo.* certis horis: *Indu* cit *tex.* pro consuetudine ecclesiarum collegiarum que habent q. distributiones que ordinantur dari per certas horas non per omnes / 7 attribuunt aliquas partes missae licet non sit de his horis canonicis iuxta non de cele. mis. c. i. 7 propter hoc forte decre. unica de cle. non resi. dixit q. officijs non de horis: quasi uellet comprehendere illas q. dantur in missa / 7 sic sentiat glo. esse missam de officio: licet non de horis. fatetur tamen gl. q. honestius esset q. fieret compartitio per omnes horas ut sic melius seruiretur ecclesie in diuinis. all. in q. equa datur indulgentia infra de cele. mis. cle. si dominum in fi. *Buil.* tenet contrarium. g. 7 idem *zen.* dicens q. talis consuetudo de qua in prin. glo. non vult all. de conse. di. v. nunq. xxvi. di. q. causaz q. cele. mis. c. i. 7 quia irrationabilis uidetur de cle. non resi. c. i. in vi. 7 quia est ambiciosa de constit. omis. 7 q. denarius diuinus non debetur: nisi quotidianis operanti de mgis. c. ultio: nec ob hoc littera certis horis: quia hic non diminuit de septem horis sed eas decernit ab alijs horis ut dicto. c. nunq. 7 dicto. c. i. secundum *Buil.* 7 *zen.* 7 sic residet dominus *An.* forte est tenere tutius glo. per illum *tex.* qui simpliciter loquitur. nec ob. contraria / quia generalia sunt / nec multum stringunt ad propositum. *Blo.* inter fuit. *Opp.* q. immo in totum priuari debeant non solum dimidia de cle. non resi. c. i. in vi. *Solut.* ibi quando non interest i diuinis: hic sic: sed non in ordine annexo beneficio. all. enim si non interest priuaretur toto 7 daretur alijs interessentibus / 7 officium facientibus secundum *Buil.* all. de offi. unica. c. si. de appe. peruenit de cle. non resi. cum a nobis 7 c. *Blo.* dimidia: querit an hec pena uendicat sibi locum: etiam si ex reliqua dimidia distributionum non possint isti beneficiati se sustentare. *Rndz* glo. q. sic. *Impu* tet enim sibi ex quo poterit hanc penam euadere ordines debitos recipiendo. all. non in simili de elec. quia sepe in glo. aliud in vi. 7 per hoc patet q. non obsta: de elec. cum vintonien in glosa non q. in fi. 7 de app. pastoralis in fi. vi. glo. ubi egenti debz dari tantum q. possit se sustentare: quia istud uerum est ubi non potest aliter sibi providere: s. hic potest sibi providere 7 penam euitare recipiendo ordines. igitur 7 c. 7 per hoc patz q. glo. dicit uerum: licet *Buil.* reprehendat eam dicens sufficientem sustentationem illi dandam / quia etiam de posita subueniretur. l. di. accedes: 7 per hoc quia incongruum est q. in opprobrium cleri mendicaret de renunc. ad supplicationem. unde dicebat q. p. alias uias compellitur ordinari si causa subsit. all. de temp. or. ad aures: tene glo. secundum d. *An.* 7 ad all. per *Buil.* patet responsio p. predicta.

2º glo. i. v. 7 scias. querit cui dabitur ista dimidia pars distributionum que subtrahet ista non promoto ad ordines annexum. *Rndet* q. accrescet a l. interessentibus diuinis all. instit. de. lega. q. si eadem 7. l. i. ff. de usufruc. accrescendo q. temp. at glo. uerum nisi de ea aliter esset ordinatum ex statuto uel consuetudine ecclesie. all. de cle. non resi. c. i. in vi. 7 non infra de vi. 7 ho. cle. in de. ij. 7 sic residet glo. *Buil.* uero dicit q. conuertentur i utilitatem ecclesie: quia ei subtractum est officium: al. xvij. q. iij. si quis deinceps. 7 de offi. or. si canonici in vi. concludens ex hoc q. post ordinationem suam ipsius sic priuati sibi non restitueretur all. in ar. de elec. commissi in vi. zen. autem tenet glo. quia dicit posse tollerari pro tempore futuro. *B.* *An.* dicit aduertendum qualiter disponat consuetudo: quia si dicit q. distributio fiat inter omnes interessentes in diuinis procedit glo. *Si* uero dicat q. detur certum. quid cuilibet canonico interessenti in horis diuinis. 7 tunc procedit opt. *Buil.* quia vult de mente statuentis q. cuilibet interessenti tantummodo: detur illud deputatum: non plus. unde ex dispositione consuetudinis plus ei dari non debet. *Item* nec ex iure accrescendi: quia non sunt tunc coniuncti: sed disiuncti. 7 ideo non est locus iuri accrescendi: nec ob. l. i. ff. de usufruc. accres. all. per glo. ubi si relinquatur cuilibet locum habet ius accrescendi quasi sint coniuncti uerbis uel saltem re. quia ibi loquimur in alia materia. s. in ultima uoluntate in materia usufructus relictus in qua materia facilius est locus iuri accrescendi: hic autem sumus in materia quasi contractus: in qua non est locus iuri accrescendi sic facilius maxime ex q. solet alia iuris dispositio: q. uult superfluos fructus applicari ad utilitatem ecclesie de v. signi. c. penul. preterea ibi loquitur in parte data: 7 postea defecta. hic in parte nunq. data non ordinato. nam constitutio que dicit dari interessentibus / intelligitur de interessentibus ut debent: unde si testator relinquere cuilibz canonico interessenti tali die in diuinis tantum / non per hoc crederetur pars non interessentium alijs: quia non in interessentibus nil datum uidetur 7 ius accrescendi locum habet in parte data ex uoluntate disponentis 7 ex post facto ei ablata uel pro non scripta aliter quam per uoluntatem disponentis. l. i. c. de cadu. toll. 7 hac dicit fore ueritatem: in qua dicit se reperuisse Jo. de lig. concordare. 7 c. *Blo.* statutum: querit an privilegia per hanc cle. intelligantur reuocata. *Rndet* q. non quia de illis hic non fit mentio: all. simile de capel. mo. c. i. in vi. Non bene hanc glo. 7 uide aliam huic concordem de sepul. dudum ad fi. 7 de elec. cum non deceat in vi. *Blo.* ultima querit que sunt pene statute contra nolentes promoueri ad ordines: remittit ad non s. e. quarum: 7 de elec. licet canon in vi. de pena autem religiosorum non facientium se promoueri ad ordines remittit ad cle. ne in agro. q. ceterum infra de testa. mo. 7 c. *8* **G**eneralem uero eccle. Breuis est 7 non diuiditur. declaratur autem etatem requisitam i promouendo ad sacros ordines

corrigenz in hoc canones antiquos qui aliter di-
sponant de quibus in glo. i. **N**ota primo
uires generalis consuetudinis: quia ad artus sa-
cramentales seu sacramentorum abilitat inabi-
les etates: sic et contra i sacramento matrimoni:
ut i. c. iij. de consang. et affi. et diligenter pōderāda
est littera que loquitur in cōsuetudine generali: ex
quo patet a contrario q̄ particularis consuetudo
alicuius loci: hoc inducere non potest circa sacra-
mentalitā: ex quibus solius pape ē disponere. Ex
hoc nota communiter secundum dñm An. q̄ ge-
neralis consuetudo ecclesiarum tollerata per pa-
pam potest operari circa depēdētia a potestate so-
lius pape: quod est ualde notabile. certe hoc non
uidetur mirandum: quia consuetudo cōtra ius
potest disponere iuxta nō de consue. c. si. nec repe-
ritur q̄ hoc sit de reseruatis pape: nisi ex eo quia
inferiori non licet contra ius disponere: ut patet
ex nō de offi. delega. q̄ translationem: circa refer-
uata autē specificē soli pape nō uidet posse opari
consuetudo: nisi esset tanti temporis: cuius initij
memoria non existit: quia illa v3 privilegia obte-
net. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quottis
et usu. de v. sig. super quibusdam. §. i. nō l. x. l. d
emancipatis. libe. l. i. et Bar. de publi. l. publicam?
Nota q̄ generalis consuetudo aliquando
transfunditur in ius simile. quandoq̄ spetialis:
ut in. c. cum inhibito de clan. despon. in prin. Ex
quo nō q̄ ius superueniens super consuetudinem
adicit uinculum de quo de consi. ca. in vi. Nota
q̄ concurrente multiplici impedimento ad remo-
tionem unius non sequitur remotio alterius ad
hoc de prebē. non potest in vi. Ultimo nō etates
requisitam ad promotionem sacrorum ordinū:
Opp. q̄ generalis obseruantia non tollat cano-
nem: quia non potest alias obseruantia originari
sine peccato de maio. et obe. c. ij. ergo non potest
summere effectum. ar. i. q. i. principatus. Secūdo
intelligitur hic quando consuetudo non est prece-
pti uel prohibitionis. et originatur ex iusta causa.
contrarium quando consuetudo est prohibitōis
uel precepti: et non inducitur cōsuetudo ex iusta
causa: ut causa gulositatis uagationis uel alia cāz
tunc enim licet excuset a pena temporalī non tñ
gehennali seu diuina. iij. di. deniq̄: et ibi nō fa. de
sta. regu. c. i. Idem si ex obseruantia constitutiōis
surgat graue scandalum. viij. di. consuetudinem
et dicto. §. neq̄ sedum Buil. Preterea potest dici
q̄ hic fuit triplex causa quare ualeat consuetudo.
i. quia a canone approbata. et quia prescripta: et
q̄ cessabat cā finalis p̄stitutiōis. fa. lxiij. di. §. uerz
et §. his oib⁹ ad materiā uide de treu. et pa. c. i. cū
ibi nō p̄ Arch. iij. di. §. leges. et q̄ nō de p̄sang. et
affi. q̄ circa Pau. hic dicit q̄ si consuetudo est rō-
bilis et prescripta tollit legem: ut nō Jo. in dicto.
§. leges de consue. c. si. et in hac sufficit tacitus cō-
sensu principis. aut non est legitime prescripta:
et non tollitur lex nisi intercedente pape auctori-
tate. ar. iurium preall. nec ob. l. omnes populi. ff.
de iustit. et iure: quia loquitur in subiecto impatori
qui habet potestatem a populo. ideo fa. l. contra
p̄ncipez et consuetudinē dato q̄ nō sit p̄scripta: dñ
tamen sit legitimo tempore formata. hic autem

loquitur in consuetudinē contra papam que nō
causat nec recipit potestatem a populo: sed a dō
et fuit ratio Arch. in dicto. §. leges. Si autem p̄
suetudo non sit introducta contra legem: sed ipsa
lex ab initio habuit obseruantiam: et tunc quidā
dicunt q̄ transgressores non incurrunt peccatū:
ut nō de treu. et pa. c. i. quia ut lex ualeat tria req̄-
runtur. i. statutum et potestas in condē. d. et q̄
moribus approbetur subditorum: ut nō Arch.
in dicto. §. leges: et §. si. q̄ ultimum hic deficit: id
tunc non obligat transgressores Hosti. in dicto.
c. de treu. et pa. dicit q̄ in constitutionibus q̄ sūt
precepti non excusat mos non utentiu. unde di-
cit. §. leges: intelligendū in constitutionibus sim-
plicibus. all. xiiij. q. i. precipitur Pau. dicit hoc di-
ctum Hosti. posse intelligi de his qui suberāt se-
cundum tempus constitutionis preceptorie non
de his que postea successerunt: quia prescriptio
quandoq̄ capit uires a successore non ab inchoa-
te de iure pa. cura. xvi. q. iij. sacerdotes. dic de hō
ut plenissime per dñm An. in decre: q̄ circa de p̄-
sang. et affi. ubi plenissime istum passum exami-
nat: potestis dicere q̄ peccat exercendo actū ad
finem priuati commodi: sed in quantum intendit
finem publicum consuetudinis que tendit ad uti-
litatem publicam non peccat. ar. xxiij. q. iij. qui
peccat. et per hoc patet q̄ procedit etia3 in his q̄
erant tempore constitutionis preceptorie. al. seq̄
retur q̄ non inchoaret a tempore illorum: sed a
tempore successorum qui haberent bonam fidē.
Nec ob. c. cura. quia ibi non inchoatur a prede-
cessore prescripto: sed a successore: sed habet bo-
nam fidem: quia sic inuenit factū p̄ predecessore
rem: ut ibi nō: et hoc intellige etiam: si a p̄ncipio
non recipiatur lex precepti quia non est in pote-
state inferiorum tollere legem superiorū: uel ipaz
non recipere. ar. xxi. di. inferior: nec ob. §. leges: q̄
est dictum gratiam q̄ non est autenticum iuxta
nō de zp. c. ij. et ij. q. iij. §. hinc colligitur et c.
Quero an circa etatem de qua supra possit epus
dispensare ut minor possit ordinari. dicit Pau.
q̄ nō. all. de temp. or. dilectus Idēz glo. hic secus
dicit i ordinato extra quattuor tempora: ut nō
Hosti. de temp. or. consultationi secundū Pau.
Quid si minor. xviij. annis. q̄ non potest esse sub-
diaconus impetret in ecclesia collegiata ubi pre-
bende non habent annexos ordines: an ualeat re-
scriptum. uidetur q̄ non: cum non sit abilis ad
iura canonie: quo ad uocem capituli sup̄ proxta
ele. et sic non uidetur ualere eo citato de zp. si eo
tempore in vi. Contrarium putat Pau. quia de
esse canonicatus non est uocem habere: unde ina-
bilis ad uocem potest esse canonicus de elec. ex eo
q̄ in vi secundum Pau. Ex quo nō q̄ taciturni-
tas defectus inabilitatis que est circa aliqua par-
ticularia cōsecutiua ad canonicatus uel beneficiū
et non ad habitum substantie beneficij uel cano-
nicatus non uiciat litteras q̄ est ualde notandū
fm An. Quid si quis infra. xviij. annum faciat
se promoueri ad ordinem annexum alicui p̄bēdō
ualebit ne et proderit ei: ut sic obtinere possit pre-
bendam habentem ordinem ad quem est promo-
tus ante etatem. Mouetur Jo. an. et Arch. dicit

q̄ nō quia debet p̄h̄rī quo ad suspensionē ut
supra de tem. or. uel non est compos. ideo nō de
bet esse melioris conditionis ad beneficium cōse
quendum. ar. c. cum qui de preben. li. vi. pro hoc
quia non debet inspicī factum: sed qualitas facti
de elec. cum causam: et hoc sentit glo. hic l. pau.
contra: ut uidistis sup. c. pro. et c. **Glo. i. op.**
de. c. i. et ij. per totum. lxxvij. di. de his ubi aliter
distiguit etas ordinādoz q̄ hic dī. R̄ndet glo. q̄
illud secundum canones antiquos: hic de iure
nouo: quos illos corrigit: et similiter cōrigit seu
determinat nō de elec. cum in cunctis: et de temp.
or. uel non est compos: de quo aliud in glo. se. 2°
oppo. glo. q̄ hec decre. sit male situata sub hoc ti
tulo: quia immo debuit situari sub titulo de tēp.
or. cu. tempus ordinandorum tractet contra. l.
ij. ff. de sta. hominum. Respondet glo. q̄ decre.
ista propter connexitatem q̄ habet cum materia
precedenti: fuit posita sub hoc titulo: fatetur tñ
q̄ proprius stetit sub R̄ica specifica de temp.
or. facit s̄. e. ad aures cum ibi nō **Glo. obser**
uatiā: querit unde procedebat ista general obser
uantiā: et unde traheret originem. R̄ndet glo. q̄
procedebat a. §. inferiora. c. cu. in cunctis d̄ elec.
nam secundum canones antiquos ordinādo ad
sacerdotiū debet esse. xxx. annorū completorū
patet q̄ per. §. inferiora dīminuebatur d̄ etate or
dinandi tempus. v. annorū: quia sufficit scōz
§. inferiora tetigisse. xxv. annum. unde eodē mō
uidebantur dīminuendi. v. anni de etate dyaconi
et subdyaconi: per quod uidebatur q̄ etiam in
xv. anno possit quis promoueri in subdyaconū
et in. xxv. ad dyaconatum: unde dicebamus an
tiquos canones correctos per. §. illum inferiora
q̄ etiam confirmabatur: quia etiā fm̄ antiquos
canones sequebantur certa intersticia seu intual
la temporis inter ordinem et ordinem q̄ constat
hodie non seruari i. q̄ et. vñ q̄a talia intersticia n̄
seruantur: concludit glo. q̄ purus laicus in car
nispriūo: in festo resurrectionis potest esse p̄b̄r:
quia potest promoueri ad omnes minores i una
dominica uel in una die quattuor temporū et
in alia potest ordinari in subdyaconū in sabba
to meridiane quadagesime in dyaconū: et in
sabbato sancto in presbyterū: ut in decre. iij. de
temp. ordi. Hosti. uero uolens seruare antiquos
canones ad. §. inferiora: dicebat q̄ ibi dispensaba
tur in etate propter curā: et fm̄ Inno. erat ibi ne
cessitas: ex eo quia uocatus erat ad beneficiū q̄
requirebat ordinē. ideo tunc sufficiebat etas. xxv.
annorū in presbytero: al̄ secus glo. reprobat
istorum opi. et responsionem. nam dicitur absur
dum q̄ dispensatiue dicitur promoueri ad ordi
nes annexos beneficio: cum tamen de iure com
muni ad beneficiū curatū talis promoueat: et
per consequens eodem modo debet posse talis
promoueri ad ordinem sacerdotiū illi annexum:
preterea satis uideretur absurdū q̄ maior. xxiij.
annis: quia ingressus. xxv. possit habere benefici
um curatum: et non sacerdotium. Item sequeret
aliud absurdum fm̄ predicta. s. q̄ eadē esset etas
episcopi et sacerdotis v. 3. xx. annorū: propter
que dicit glo. q̄ sepe clamabat in scholis contra

epi. Hosti. et etia sepe in curia scripsit: potissime
uni cardinali nominato in glo. ut determinaretū
etas in promouendis ad sacros. et ideo propter
hoc forte emanauit ista clemen. quia a propter
predicta fuit summe utilis et necessaria. Item fuit
ualde utilis propter precedentem cle. al̄ enī circa
illas emanare potuissent multe inextimabiles
questiones: nisi hec cle. emanasset. Nam canonici
cui uolens habere uocem in capitulo si fuisset ma
ior. xiiij. annis. quia ingressus. xv. licet minor. xxi.
ut haberet uocem in capitulo fecisset se ordinari
in subdyaconū. fuisset sibi obiectum illum. hoc
non ob. repellendū uelut non rite promotus pro
pter defectum etatis iuxta nō de preben. et cui in
vi. iunctis canonibus: de quibus in prin. glo. i. fu
isset replicatum q̄ illi canones sublati erant per
contrariam consuetudinem generalem. demum
fuisset duplicatum q̄ hec non erat: nam propter
op. Inno. et Hosti. predicta: quam sequitur Rich.
in dicta decre. et cui. de preben. in vi. ideo ad hoc
et similia dubia tollenda utilis fuit hec declaratio
et c. **Glo. nō duas regulas in materia ex**
tensiōis fm̄. d. An. Prima q̄ ubi duo extrema sic
se habent q̄ unum uenit ad alterum consecutiue
et connexum immutatio in uno etiam ex iure strī
cto ad aliud extenditur: ad quod de consti. trāsla
to. et nō glo. de preben. quia itatum de ip. statutu
§. i. in vi. de re. iudi. cū olim. Secunda regula q̄ ubi
duo uel tria ad se inuicem habent subordinati: et
gradatim in uno per imutationem sequitur gra
datim immutatio in reliquo. uide q̄ circa idem
nō in dicto. c. cum in cunctis: fm̄ eum ista regula
secunda: hic non sumitur immo potius opposita:
quia nisi emanasset hec questio uerior uidebatur
de iure oppi. Inno. et Hosti. facit tamen pro ipso
q̄ nō. c. de sacrosanc. eccle. illud per glo. sed illa
glo. ibi reprobat per. p̄. et Bar. quando dispo
sicio fit per nomina simplicia: ut est hic et ibi: sc̄
quando per nomina respectiua et c. **Demum q̄rit**
glo. in v. l. q̄d erit de promotis ante hanc decre.
si promouuntur ante etatem: de qua hic an habe
ant executionem ordinis. dicit q̄ satis putat q̄ sic
si tempore cle. erant in etate de qua hic: licet tē
pore ordinationis non fuissent. ar. de temp. or.
uel non est compos. Si uero non essent in etate
de qua hic: tunc carebunt executione usq̄ quo p̄
uenerint ad etatem de qua hic. **Ultimo querit**
glo. cui ordinatus ad sacros infra pubertatem: et
sic in pupillari etate teneatur ad continentiam
seruandā: remittit ad nō de cle. per sab. promo.
c. i. quia ueritas est q̄ non: ut ibi nō: saltem si nō
erat doli capax. dum tamen infra. xiiij. annum et
tradit. et c. **Glo. antiquis. Opp. de capitulo**
i. lxxvij. di. ubi secundum antiquos canones suf
ficiebat q̄ quis esset in. xiiij. anno ut possit pmo
ueri ad subdyaconatū: cuius contrarium hic in
nuitur: et s̄ dictum est. R̄ndet q̄ ibi intelligitur
de. xiiij. anno inchoando post infantiam: et sic ex
tendebatur usq̄ ad. xxi. et sic nō ob. et c. **Glo.**
in v. decernimus. ponderat litteram que nō dicit
declaramus. quasi uelit dicere q̄ corrigit iura an
tiqua: non autem opi. Inno. et Hosti. et nō bene
de hoc v. decernimus et v. statuimus uidistis in

de. si. de ip. de vbo uolumus. uide in de. se. d. vbo
 censuimus in de. quia regulariter ad si. **Glo.**
 libere querit quādo dicatur libere promoueri di
 cit glo. quando sine dispensatione quid fieri pōt
 non subsistente alio impedimento q̄ etatis: al se
 cus: **Item** dicitur libere promoueri si non habet
 at beneficium aliquod quod requirat ordinem:
 quia tunc cogereur promoueri ad ordinem req̄
 situm: **Glo.** in. xvij. anno. querit an sufficiat
 xvij. annum inchoatum: **R̄ndet** q̄ sic. sufficit ei
 q̄ attingat. xvij. annum: **et** idem dicit de sequen
 tibus tēporibus: quia sufficit q̄ q̄ illa attingerit
 licet non compleuerit. **Monetur** quia ille qui est
 maior. xvij. et in. xvij. anno. licet non sit. xvij. a
 norum uidetur esse in etate legitima. vnde cu3 lic
 tera non requirat q̄ sit. xvij. annorum. sed q̄ sit
 in. xvij. anno sufficit illum attingisse: quia sic uerū
 ficata sunt uerba littere. **Fateretur** tamen glo. q̄ oī
 erat secus quia requirebatur tempus esse com
 pletum ut dixit glo. in. **Ultimo** nō glo. ex hac
 decre. multa et precedenti in. p. mo. Ro. q̄ impu
 bes non habet uocem in capitulo: nisi sit in. xvij.
 anno: quia ante non potest esse subdiaconus ut
 hic patet: quia requiritur q̄ possit habere uocem
 in capitulo prout ibi dicitur: **Nota** bene ex
 glo. differentiam esse an lex proferat etatem per
 uerba ablatiua ut in. xvij. anno: quia tunc lex re
 quirat annum ceptum: sed non completum. **An**
 per uerba genitiui. xvij. annorum: et tunc requiri
 tur q̄ sint completi: pro hoc aperte ē casus. ff. de
 manuf. testa. l. si ita fuerit et c. **Hinc** sumpta
 occasione tractant hic aliqui. an ubi ius requirit
 certam etatem sufficiat annum ceptum esse: an
 exigatur q̄ sit completus: de qua materia t̄git
 Jo. lxxvij. di. dyaconus: et c. clericus. lxxvij. di. et
 ibi per Arch. de elec. cum in cunctis. §. inferiora
 de offi. dele. cum. xx. de v. sig. auunculus: et p. Ar
 chi. xij. q. i. c. l. et per legistas in. l. si cui. ff. de le. d.
 ubi per Bar. et in. l. ex his. **Et** quando dies legati
 cedat ubi per Syn. et per glo. Accur. in. l. iij. §.
 minorem. ff. de mino. et in. l. i. c. quando dies le
 ga. cedat dominus noster. tamen refert opt. glo. i.
 dicto. §. subdiaconus non insulo: quia ibi habe
 tis. **Finaliter** concludit tres casus principales: q̄
 interdum stante certitudine temporis queritur:
 an in principio temporis aliquid sit soluendū an
 in fine. et tunc hec non sit materia nostra: sed de
 illa dicendum: ut per doc. in. c. peruenit de arbi. et
 in. l. i. c. quando dies lega. ce. ubi per glo. et Syn.
 et per Bar. in. l. qui hoc anno. ff. de v. ob. quia si
 aliquid annuatim est soluendum: debet solui i. p̄n
 cipio anni cuiuslibet. **Si** uero unica est solutio de
 bet solui in fine anni cum dies sit adita causa de
 mationis. l. liber homo. §. decem. ff. de v. ob. **In**
 terdu3 queritur de computatione temporis ubi
 simpliciter tempus profertur per numerum āno
 rum non respectiue ad certam personam: et que
 ritur an computetur tempus de momēto ad mo
 mentum: an uero sufficiat q̄ ul. imus annus sit
 certus ut habeatur pro completo: et tūc adhuc nō
 ē nostra materia: sed dic ut p. glo. in. l. iij. §. mino
 rem. ff. de mino. quia debet distinguī: an agatur
 de fauore: an de odio ut ibi. **Interdum** numerus

annorum exigitur in respectu ad certam perso
 nam ut in dandis honoribus: et similibus: et tūc
 si ius disponens de etate declarat an uelit attendi
 principium an finem anni. et tunc illud seruatur: et
 tunc si queritur de ratione reddi non potest alia
 nisi quia placuit sic legislatori q̄ aliquando red
 di possit persuasione: et hic est casus in dicto. c. cu3
 in cunctis. §. inferiora: et in dicta. l. ad rem publi
 cam. quandoq3 lex aliter non declarat: et tunc p
 sequitur uerba Bar. in. l. si cui preall. ff. de le. i. l. 3
 non insulo quia esset declarare casus legum: sed
 conclude breuiter ut ipse ultimate tangit cum p
 fertur a lege: tempus uel ab homine: q̄ si constat
 de mente illa est seruanda. **Si** non constat: et tūc
 interdum profertur in genitiuo: et requiritur an
 num esse completum. ut dicta. l. si cui: et hac glo.
Interdum profertur in ablatiui: et tunc si cum
 prepositione in. sufficit q̄ annus sit ceptus: ut hac
 glo. et dicta. l. si ita. **Si** uō profertur in ablatiui
 sine prepositione requiritur q̄ sit completus: ut
 in de. i. de sequestra. pos. et fruc. in uerbo triennio
 Ratio surgit ex uirtute sermonis: et communis
 usus loquendi. ar. dc. l. si ita. **Aduerte** tñ q̄ h̄ mē
 brum quando sine prepositione profertur in ab
 latiuo uidebatur cadere sub 2° casu principali nō
 sub §. in quo sumus. **Interdum** profertur in ac
 cusatiui: et tunc si profertur cum dictione ante et
 tunc sufficit annum inceptum esse ut est casus re
 cte intelligendo in. l. qui filium. §. i. ff. ad trebel. et
 ff. de mu. et ho. ad rem publicam: et hanc theoricā
 ponit tex. de v. sig. in. l. urbana predia. §. si. **Aut**
 profertur cum dictione significante rez perfectā
 ut cum dictione p. uel cum futuro subiunctiui: et
 tunc requiritur annum completum esse. ff. de p
 di. et demo. l. putabaz: et l. si in anno. et dicta. l.
 si cuius uera nisi ex precedentibus uel sequenti
 bus aliud appareat fuisse de mente disponētis:
 ut sic testator dixisset. **Instituo** Titium cum per
 uenerit ad. xxv. annum. et demum in substitutione
 dixisset: et si decesserit. xxij. annorum tales sub
 stitutos: quia tunc cum substituerit usq3 ad extre
 mitatem principij sufficit. xxv. inceptum. **Sic** di
 cit intelligendum. l. qui filiam. §. sabinus. ff. ad
 trebel. licet aliter legiste intelligant: et male fin
 eum. **Si** uero profertur in accusatiui absq3 ali
 quo uerbo notante perfectionem: et tunc si agitur
 de fauore habetur annus ceptus pro completo:
 si fauor est q̄ habeatur pro completo. **Si** agitur
 de odio: quia temporis cursus inducit odium: et
 tunc expectari debet finis: quia non sufficit illuz
 ceptum: ut preall. l. ad rem publicam. ff. de mu.
 ne. et hono. et l. qui filius: et ff. de diuers. prescrip.
 l. in usucapione: et in dicta. l. iij. §. minorem. ff. de
 mino. ubi per glo. Accur. et c. **Glo.** dyaconat^o
 querit: an existens in. xx. anno eligi possit in archi
 dyaconu3: et uidetur q̄ sic: quia potest promouēi
 ad ordinem requisitum ad dignitatem archidia
 conalem: v3 ad dyaconatum: ut hic patet. glo. te
 net contra: quia immo requiritur q̄ sit. xxv. āno
 rum: ut in. c. cum in cunctis. §. inferiora de elec
 que hic non corrigitur: gitor et c. de elec. cum ex
 pediat in vi. nec tenet predicta consequentia pōt
 promoueri ad ordinem requisitum ad dignitatē

ergo ad dignitatē poterit promoueri: al sequetur q̄ cum in promouendo ad episcopatum sufficit q̄ sit subdiaconus s̄. e. a multis etiam sufficere deberet ad dignitatem episcopalem: et ad illam promoueri posset qui esset in. xvij. annos quod est falsum: et absurdum igitur et c. **Glo.** annos querit quid si prius ante etatem hic determinatam ordinatur quis ad sacros ordines. **Rñ** det glo. q̄ punitur ordinans et ordinatus: quia ordinans est suspensus a collatione ordinum: et ordinatus ab executione ordinis collati usq̄ ad etatem legitimam de temp. or. uel non est. **Demū** glo. querit an circa istam etatem possint episcopi dispensare. **Rñ** det q̄ non: per hanc decre. et p̄ decre. dilectus de temp. or. **Nota** bene glo. q̄ circa etatem: quo ad ordines non dispensat episcopus uide glo. de elec. cum dilecti. **Glo.** promouendi: querit quid agitur de etate promouendi ad minores. **Rñ** det q̄ ab infantia. s. ut sic maior istate possit promoueri ad illos: all. xvij. di. de his de temp. ordi. nullus in vi. et xvij. di. c. ij. et que nōt in summa eiusdem distinctionis. dic concludendo etates. si queritur de etate ordinis prime tonsure sufficiunt vij. anni: de temp. or. c. si. i. vi. In aliis ātis a vij. ātis. s. usq̄ ad ānū xij. pōt q̄s effici hōstias: lectōr: et exorcista: et a. xij. s̄ acolit? lxxvij. di. i. sū. vñ dicit Pau. q̄ acolit? pōt q̄s eē in xiiij. āno. c. di. subdiacon? i. q. i. puer. In ordib? sacris qualis etas requiratur seruandū est: quod hic dicitur. In ordine episcopali serua decre. cū i cunctis: hec de etate promouendorum ad ordines. Si uero queritur de etate promouendorum ad beneficia: tunc si ad episcopatum serua decre. cum in cunctis: quia idem q̄ in ordine episcopali si ad alia beneficia duplicia ut in abbatibus et dignitatibus et personatibus et ecclesijs curatis: et tunc exiguntur. xxx. de elec. indemnitatibus i vi. In simplicibus beneficijs: puta si sint canonici: exiguntur. xiiij. de preben. super inordinata. nec ob de elec. ex eo q̄ in vi. quia ibi illud fuit dispensatiue uel ibi factum narratur si sunt alia beneficia simplicia: et tunc sufficiunt septem anni cōpleti ut dicto. c. super inordinata: quia tunc possunt fieri clerici: ut est dictū in dicto. c. si. de temp. or. in vi. ergo et beneficium habere: de preben. cum fm̄ hec uera nisi talia beneficia haberent d̄ iure statutorum uel consuetudine certum annexum ordinem: ut sunt prebende sacerdotales: et ecclesie rurales: et altaria: et similia: de preben. significatur: et uel essent principales administratores ecclesie: licet non curate: quia tunc requiritur q̄ sint. xiiij. annorum: nō Inno. s̄. e. ti. in. c. preterea. et nō de zp. si certo tempore in vi. in nouella super glo. si uero queritur de etate in actu promouendi: seu transeundi ad religionem: et tunc in masculino sufficit etas. xvij. annorum. In femina. xij. xx. q. i. in sūma: et ibi nō: et de regu. c. postulasti f3 Guil. De officio Vicarij. Rubrica.

Que de ecclesijs curam. Non potest commode diuidi ad litteram: quia unico structu clauditur ment aliter: potest tñ diuidi in tres partes: sicut sunt

tria dicta. Scda ibi. Hoc de ipsorum. Tertia ibi Et de eorum. **Nota** primo q̄ aliud est habere ecclesiam curatam in titulum: aliud in uicariam et hinc est q̄ statutum in uno non extenditur ad aliud extensione hominis: sed extensione iuris sic **Nota** sō tria que hic extenduntur de ecclesijs curatis i titulu collatis ad collatas i uicariā ppe tuā. Primū q̄ acceptatione sepd̄i uacat primū Scdm q̄ sicut in illis quis debet certo tempore promoueri ad sacerdotium: sic et in istis. Tercio q̄ illa etas que requiritur in illis: requiritur et in istis. **Nota** in curatis tantum locū habere de **Oppo.** et uidetur: q̄ ecclesia curata non possit dari perpetuo in uicaria de elec. nemo in vi. Secundo modo in commendam dari non potest ut ibi sed uicariam sicut hic et c. **Quero** an inferior episcopo dispensare possit super non residentia. dic ut per Inno. et Hosti. de cle. non residentia: et per Pau. hic et per Archi. ij. q. vi. bi duum et in spe. ti. ij. s̄. sunt quoq̄ circa si. uis Jo. an. de elec. licet canon in glo. penul. et super ea in vi. quia conclusio est q̄ si si potest priuari rōne non residentie al̄ secus. An existens in minorib? possit eligi ad uicariam ecclesie curate: uidetur q̄ sic: quia hic nihil dicitur de ordinibus: ad hoc q̄ nō. lx. di. c. p. i. q. i. quicqd̄ de elec. cum in p̄cis s̄ inferiora: ubi nō fit mentio de ordinibus. nec ob. lx. di. c. i. et ij. quia illa. c. sunt abrogata: et correcta quantum ad hoc ut ibi nōtur in dicto. c. i. et idem Inno. tenet in dignitate non curata i. c. preterea. de eta. et qua. Hosti. ibi contra dices q̄ ad aliquam dignitatem eligi non possit existens in minoribus: et sic sentit glo. de his que sunt a maio. par. cali. c. i. et c. ex ore. uide de hoc tactū de elec. licet canon in vi. et e. ti. dudum. i. Idē tenet Hosti. et Joan. an. in ecclesia curata de elec. ex eo q̄ in vi. et de preben. si pro clericis. e. li. Archi. tenet contra. s̄. q̄ etiam ad ecclesiam curatā possit eligi existens in minoribus. Mouetur quia si occurrit ratio quare potius talis admittatur p̄ uiam presentationis et institutionis ut in. c. i. et ij. de insti. in vi. et per uiam rescripti apostolici uel collationis pape ut dicto. c. si pro clericis q̄ per uiam electionis. Nam presentatio et rescripta sūt odiosa et extraordinaria. Item quia sic tenendo semper oporteret q̄ tēpore promotionis sue haberet aliquod beneficium. cum sine titulo pmo ueri non debeat ad subdiaconatum: de preben. cum secundum. Item sic tenendo non esset differentia inter promouendum in episcopum et eligendum ad ecclesiam curatam uel dignitatē: q̄ non uidetur equum. Idem tenet Jali. in. c. dudū p. Mouetur per predicta. Item quia in. s̄. inferiora non fit mentio de ordine nec in cle. s̄. ti. i. Item per decre. licet canon ubi uidetur casus nō cauillando cum illa decre. sit posita in materia electionis: et sic uidetur debere intelligi iuxta materiam quando proceditur per uiam electionis. ar. l. imperatores. ff. de in diem adicc. non ob. de ere. dudum i. quia ibi debet exponi: uel pro et ut clarius ibi patet ex antiqua secundum eum. Itē non ob. dicto. c. preterea: quia debet intelligi d̄ dispositione iuris non hominis simile in. c. nūl est

ad si. de elec. Idem tenet dñs Gaspar. Pau. hic dicit q̄ quo ad dignitatē curatam procedit op̄i predicta / 7 sic intelligit nō per Inno. 7 compos. d̄ elec. dudum. i. ante si sic pertransit dñs An. licz non recitet dicta Cal. mibi uidetur tutius tenez glo. Jo. an. per decre. dudum. i. ubi casus non canillando: 7 exponere uel pro 7 est oīno litteraz de struere uel uiolare cū dicte dictiones opposite sint nature: unde absonum est unam in aliam exponi aliquo alio non apparente. nō ob decre. licz canonica debet intelligi quando per aliam uiam q̄ electionis proceditur / ut ibi dicit glo. nam cuz ex preste non corrigitur ius antiquum decre. dudum i. non ē nostruz per subauditiones: 7 suppletiones corrigere. ar. nō per glo. de elec. cupientes. §. q̄ si per uiginti in vi. Item quia illa decre. non itendit principaliter hoc dubium decideret sed solū supposito q̄ quis sit canonice promotus / an teneat promoueri ad sacerdotiū. nec ob. q̄ non est differentia inter promouendum ad episcopatum 7 promouendum ad dignitatē uel beneficiū curatū quia licet non sit respectu ordinis / est tamen respectu etatis: ut dicto. c. cū in cunctis qd̄ sufficit. nec ob. etiam q̄ non sit mentio in. §. inferiora de ordine: quia suppleri debet per decre. dudum. ar. l. scio quesitum. ff. de testi. 7 qd̄ nō. ff. de publican. l. de pretio. 7 c. **Q**uero an de locum habeat i parochialibus non annexis. Rñdet Pau. q̄ non: quia illis perpetuus rector datur non uicarius: annexis autē datur uicarius: dicit tamen q̄ possit locum habere in non annexis in casu cle. i. de sup. neg. prela. poterit. hic Suil. quādam summulam super materia uicariorum recolligendo alibi dicta referam utiliora alijs pretermittis. 7 c. **Q**uerit ei primo quid est uicarius: refert ut glo. dicit hic q̄ uicarius est qui priuatis rectoris nomine deseruit ecclesie. **Q**uerit quot sunt species uicariorum. dicit q̄ quattuor: quia qdaz perpetui ad parochiales ecclesias cōstituti ut hic quidam assumuntur ad alios actus: non tamen perpetui: ut mercenarij 7 capellani: nam expedit missam celebranti habere secum presbyterū. vii. q. i. nihil. quidam sunt speciales non ad curam: sed ad certum articulum: actus: uel locum. §. de. etia. quidam non perpetui nec ad curam / nec ad certum actum. sed generaliter dantur ad omnia sicut faciunt prelati dum se absentant: de pben. statutum in vi. de temp. or. cum nullus. e. li. 7 c. et quando dantur in presentia ut sunt uicarij ep̄oz de offi. vica. c. i. i. vi. **C**irca primā specie querit quid facit eos perpetuos. Respondet q̄ auctoritas episcopalis qua mediante constituuntur ad curam animarum: que semper imminet: de transla. ueniens: 7 de elec. cle. ne romani propter quam auctoritatem censentur perpetui 7 immutabiles. §. e. ad hec de preben. de mō. de capel. mō. c. i. in vi. **Q**uid si non sunt positi ad ecclesias parochiales: sed alias dic q̄ sunt perpetui: 7 eos ad libitū remouebit prelati: nisi sint per ep̄m instituti. ar. dicti. c. dicit Inno. de preben. in late ranensi. **Q**uero quis habet curam animarum: an uicarius: an prelati: quo ad hoc ut dentur decime uel primitie. Respondet q̄ ubi ecclesia ē sub

lecta monachis: si monachi sint tantum patroni uel habent certas portiones in ecclesia 7 certi fructus 7 redditus sunt uicarij / tunc cura animarum 7 uendicatio predictorum spectat ad uicarios: sic intelligit glo. de preben. expositi. **S**i autem fructus generaliter sint monachorum certa portio relicta uicarijs: ut d̄ de preben. c. l. in vi. 7 uicarij comedunt de mensa prioris: 7 tunc de iure cura animarum / 7 uendicatio fructuum spectat ad eos maxime in foro contentioso: sed exercitiū cure ad uicarios spectat i foro aic. de pben. §. e. i. vi. **I**deo Rica de capel. mo. non dixit uicariorū uel episcoporum: sed dixit monachorum / sic dicit intelligendum de preben. cum singula in vi. 7 tales monachi uendicant sibi decimas 7 alia iura de zp. ex transmissa: 7 de sepul. ex parte. 7. c. in nostra 7 c. **Q**uero qd̄ ius habeant tales uicarij perpetui in ecclesia / dicit q̄ sunt quasi procuratores in rem suam: 7 sicut procuratores facti dñi litis de proci. c. i. in vi. seu tāq̄ emphiteote habentes utile dominium. **L**. de iur. emph. per totum uel tanq̄ conductores ad non modicum tempus. ff. si ager uectigal. l. ij. **S**ed an preferantur uero domino seu principali rectori. Rñdet q̄ quauis tales uicarij non sint domini. **C**. d̄ prescrip. xxx. annorum. l. male agitur. preferunt uero domino ad id quod specialiter pertinet ad eos quia dicuntur utiliter domini propter ius utile qd̄ habent in re de integ. resti. c. i. non tamē prescribit p̄ ueros dños ut dca. l. male agi: uide Hosti. d̄ cle. nō resti. quia nōnulli: 7 fuit i simili q̄ stio de facto bono / quia principalis rector uolebat audire confessiones capellani: qui consueuerat audire hoc nolebant: 7 querebatur an potuissent prescribere 7 fuit in ecclesia sancte Marie maioris domino se. assilenti pro capellano / 7 domino An. p̄ rectore: 7 de materia uica. uide per Hosti. in summa. e. ti. 7 q̄ nō de elec. cuz ex eo in vi. ubi habes an sine auctoritate episcopi possit constitui uicarius temporalis: ueritas ē q̄ sic ad modicum tps cā subsistente / ut quia forte oportet q̄ paucis diebus sit absens: al̄ secus: 7 intellige q̄ constituatur in uicarium talis quem notum sit esse presbyterum / al̄ secus: ar. de cle. peregr. c. i. 7 si. et per totum. **N**unquid autem curatus occupatus in quadragessima possit committere curam monacho: ut audiat confessiones parochianorū suorum habetis glo. singulare: q̄ non. si monach⁹ al̄ non presit alicui ecclesie curate in cle. i. de priuile. alia proquitur hic Suil. 7 Pau. que rāguni i et de offi. uica. in decre. ij. in vi. 7 in. c. vlt. de offi. lega. e. li. 7 multa ponunt que parue sunt utilitatis. ideo omitto quia uidistis utiliora. **G**lo. **Q**uerit cum duplex possit esse cura. s. fori penitentialis / 7 fori iudicialis de elec. dudum. ij. cum ibi nō. an littera procedat in quantum sit hic mērio de cura in cura i utraqz cura. Rñdet q̄ sic all nō per se 7 per Hosti. de preben. de multa. **I**dem zen. 7 Suil. qui dicunt q̄ tales curate ecclesie uocantur parochiales: de elec. licet canō in vi. 7 sub audit ad litteram in habentibus. s. qualencunqz. **Q**uid autem sit cura. dicit Pau. q̄ est onus 7 sollicita custodia: all nō de penis onus: ubi plenus

ponitur distinctio curat per Arch. viij. q. i. qui
episcopatus. xvij. q. ij. cognouimus. et in spe. ti. ij.
§. uidendum v. Item queritur. Sed an quo ad
terminos cle. et decre. licet canon in vi. sufficiat ec-
clesia. curata habitu: licet non sit in actu curata.
Opi. sunt d. quo in preall. c. licet canon. Pau. hic
dicit per hanc cle. reprobari opi. dicentiu q. suf-
ficit q. sit habitu curata per litteram hic dñi dicit
habentibus et c. et sic exigit q. actu habeat curaz
non solum habitu. Ad hoc. l. nomen filiaru. §. 2.
habere. ff. de v. sig. pro hoc quia cessat causa co-
stitutionis que fuit actuale exercitium. si actuali
non sit curata. ergo cessare debet constituto. ar.
l. adigere. §. quis de iuz. pa. ff. vnde si desinit hie
populu. uel propter potentiam: uel propter ho-
stes uel alia de causa cessabit hec cle. et dispositio.
c. licet canon all. xvi. q. i. et temporis fm Pau. et idē
Hosti. in decre. de multa de prebē. **¶** Glo. amit-
tendis. Opp. de. c. extirpande. §. qui uero de pre-
ben. et de nō. plene. e. ti. de multa. ubi per receptio-
nem scōi curati non uacat primū. Rñdet q. hic
dicitur procedere regulariter. Fallit in calibz ibi
nō. quia fallit ubi beneficium curatu est annexū
alteri nō curato uel dependens ab illo uel alijs
similibus ibi nō in dicto. c. de multa fa. de prebē
super eo in vi. **¶** Querit glo. an extrauagans
Jo. xxij. que incipit execrabilis: et eius pena locuz
habet in uicarijs perpetuis ecclesiarum curata-
rum. Rñdet q. sic quia ibi loquitur de ecclesijs
et beneficijs: et officijs curatis: ergo per cōsequens
locum habet in uicarijs. ar. huius cle. Nota bene
istam glo. fm dñm An. q. dispositio penalis et cō-
rigens recipit extensionem iuris ad extremum
in quo reperitur regula antiqua ambo extrema
parificans ad hoc glo. i. l. si quis seruo de fur to.
contrarium dicit glo. in regula que a iure. §. 2. dic-
q. glo. illa procedit quando constitutio disponit
circa nouam materiam in qua extrema non rep-
iuntur parificata a iure. Nam licet quo ad mate-
riam de qua de regula non solum in vi. sint pa-
rificati minores: et alij mendicantes non tamen
sunt parificati quo ad mater. a detractōis quar-
te. ideo dispositio facta contra ius de quarta in
minoribus non trahitur ad alios: ut dicit glo. il-
la fa. q. nō p. doc. in dicta. l. si quis seruo: et q. nō
per. B. in. l. i. §. lex falcidia. ff. ad. l. falc. et ff. de iuz.
sti. et iure. l. omnes populi: al. procedit hec glo. et
nō extensio passiva quia extenditur per regulaz
antiquam q. nō fm dñm An. tu adde glo. in. c. i.
de eta. et qua. in vi. que aperte dat predictam the-
oricam et in decre. i. ne clerici uel monachi in vi. et
ibi probatur iuncta decre. dudum. ij. de elec. et c. et
¶ Glo. promouendum: querit an debeat pro-
moueri: et quando incipiat tempus infra quod d-
beat promoueri. Rñdet q. infra annum qd incipit
a tempore quo non habuit pacifice possessionem
beneficij uel per ipsum stat de elec. licet canon. et
c. commissa in vi. **¶** Deinde in v. et i. hoc difert
Opp. quia uidetur q. non possit uicaria concedi
non existenti in sacerdotio. vnde opp. de. c. nemo
deinceps de elec. in vi. Solut. g. q. diuersites ca-
sus est non oppositio: quia ibi loquitur quando
committitur ecclesia in commendam: sic ut com-

mendatario: hic quando committitur: ut uicario q.
casu ideo est sicut quando committitur ut princi-
pali rectori. ideo potest taliter committi: non sa-
cerdoti dum modo fieri possit sacerdos: ut hic in
cro. c. licet canon. Ratio diuersitatis est: quia co-
menda non debet fieri nisi subsistente necessitate:
et utilitate ecclesie. ideo ut plene necessitati ecclesie
succurratur: oportet q. sit sacerdos cui commit-
titur commenda ecclesie curate. **¶** Tercio glo.
in v. et scias: querit quid si infra annum moneatur
uicarius ut faciat se promoueri: et monitus non
obtemperat: an poterit priuari uicaria. uidet q.
non: quia habere uidetur annum infra quez po-
test promoueri. ut hic dicitur iuncto. c. licet cano-
ergo et c. ar. rle indultum de re. iuz. in vi. contra-
tenet glo. quia cum talis pena esset de iure antiq.
s. e. c. si. ideo cum non reperiatur hoc correctuz
remanet saluum: pro hoc fa. q. dicimus in simili
in principali rectore: quia per penam decre. licet
canon de elec. in vi. non tollitur pena antiq. qua de
cre. cum in cunctis. §. inferiora. fa. s. de. prox. in
fi. et q. nō in. c. licet canon in glo. anpe. in prin. et c.
¶ Glo. sacerdotium. Opp. de nō in decre. licet
canon preall. ubi uidetur nō q. decre. illa locum
nō habet in uicarijs perpetuis. Solut. glo. q. ibi
ponitur opi. Archi. que hic corrigitur. **¶** Que-
rit glo. nunquid episcopi poterunt dispensare cū
istis uicarijs perpetuis: ut d. ferre possint ordina-
tionem ad sacerdotium usq. ad septennium si ue-
lint esse in studio sicut possunt in principali recto-
re de elec. cum ex eo in vi. uidetur q. non qd ma-
gis uidetur astrictus ad residentiam uicarius q.
principalis de preben. extirpande. §. i. Item quia
uicarius non potest dare uicarium s. e. clericos:
sed hoc casu oporteret ut daretur pater inie. cū
ex eo. ergo et c. Contrarium tenet glo. per hanc
cle. iuncto. c. cum ex eo. quia si hoc potest epus i
principali rectore: ut in. c. cum ex eo. ergo et in ui-
cario. ar. huius cle. **¶** Hoc conf. rmat per gene-
ralitatem illius. c. cum ex eo: ubi generaliter per-
mittitur episcopos dispensare cum his qui obti-
nent ecclesiam curatam: et sic potest etiam comp-
bendere uicarios. **¶** Per hoc all. glo. quia ratio
ibi posita. s. ut repleatur ecclesia uniuersalis uirif-
scientificis: pariter habet locum in utroq. ergo
et idem ius de consti. translato. non ob. c. clericos
quia rñdet glo. q. ibi uicarius non dabit uicariu:
sed epus dispensatiue loco uicarij perpetui potest
uicarium septennale dare: sicut ibi ponitur lo-
co principalis rectoris: ut in preall. c. cum ex
eo. §. porro. non ob. etia. §. qui uero: quia illud
procedit in ecclesia annexa. secus si non esset an-
nexa: quia illi est ita astrictus rector ad residentiam
sicut uicarius ecclesie annexe. Habetis glo. expe-
ditam: licet non respondeat ad dictum §. qui uo-
et glo. ista nōt dñs An. aliam regulam in ma-
teria extensionis. s. q. ubicunq. ius reducit unum
extremum ad paritatem alterius extremi dispo-
sicio illa in extremo parificatō recipit condicio-
nes et limitationes primi. Nam uidetur hic q. da-
to hoc q. uicaria sit parificata rectorie omnia iu-
ra loquentia de rectoria extenduntur ad uicaria
ad h. l. i. §. i. ff. ad. l. falc. et h. optimū tex. d. ser-

non ordi. miramur. **Nota** 2° q^{uod} ius dispensa-
tium q^{uod} tum ad optantis concessionem extendi
per identitatem rationis / de quo in. c. at si cleri-
ci de iudi. **3°** nō q^{uod} id quod dicitur uicarius nō
potest dare uicariū / procedit ubi propria aucto-
ritate dare uult. secus si auctoritate superioris.
quod nō bene. **4°** **Glo.** etate querit an epus
possit dispensare cum rectore circa etatem ut mi-
nori. xxv. annis possit conferri uicaria. **Rūdet** q^{uod}
non: sicut nec potest in rectore: ut in. c. i. de eta. et
qua. in vi. nam respectu beneficii curati non pōt
epus dispensare / ut ibi. **Pau.** dicit **Archi.** tenere
in. c. licet canon. q^{uod} ex causa necessaria ipse possit:
tene glo. et bene / quia casus est in dicto. c. i. et
5° **Glo.** perpetuis: querit an in temporalibus lo-
cum habeat ele. **Rūdet** q^{uod} non a contrario littere
all' simile: quia non est necesse fieri mentionem
uicaria temporalis. sed de perpetua sic: de ap. po-
stulasti: de istis autem uicariis temporalibus po-
nit exemplū per decre. peruenit de app. et de elec.
cum ex eo cum similibus. **Qualiter** autem co-
gnoscat uicarius perpetuus a temporali. **Rūdet**
det glo. q^{uod} cognosci potest per ea que habentur i
c. extirpande. **6°** qui uero: et de capel. mo. c. ij. i vi
quia perpetuus est ille qui preficitur ecclesie ubi
principalis rector nunq^{uam} exercet curam et ponitū
loco rectoris perpetuo impediti / et instituitur au-
toritate episcopi. **Temporalis** uero qui loca re-
ctoris temporalis impediti qui al' exercet curam
cum glo. concor. **Suil.** dicens q^{uod} duo sunt necessa-
ria / ut locum habeat ele. s. q^{uod} sint perpetui. **7°**
q^{uod} ad curam animarum preficiantur in ecclesijs:
ut hic patet / per quod dicit q^{uod} in alijs speciebus
uicariorum locum non habet: de quibus supius
dictum est. **8°** **Glo.** parochialibus ecclesijs curatis. **Rēpōdet**
sic de parochialibus ecclesijs curatis. **Rēpōdet**
glo. ut daret intelligere q^{uod} solum in ecclesijs paro-
chialibus annexis per premissa sit uicaria ppetua
et non simpliciter in beneficijs curatis / ex quo de-
claratur decre. extirpande. **9°** qui uero de prebē.
Nota glo. in duobus. **Primo** q^{uod} differentia ē
inter parochialem ecclesiam et curatam. **2°** q^{uod}
de iure non potest constitui uicarius perpetuus:
nisi in ecclesia parochiali curata. **Glo.** uolu-
mus. **Opp.** hic uidetur innui q^{uod} ista constitutio i
ducatur ius nouum: sed contra / quia immo idem
uidebatur de iure antiquo. Nam primū de plu-
ralitate q^{uod} hic dicitur probari uidetur per decre.
i. et c. prouideas. s. c. fm de sacerdotio uidetur p-
bari in. c. fi. s. e. et iū de etate uidetur probari p-
all' decre. fi. et per decre. super eo de preben. in vi.
Rūdet glo. q^{uod} immo illa constitutio est noui iuris
promulgatoria. et ideo utitur uerbo uolumus: et
non uerbo declaramus: et per iura antiqua palli-
non apparebit q^{uod} imponeretur pena priuationis
ipso iure / que hodie per hanc decre. imponitur iū
cta decre. licet canon. **Forte** tamen dicit gl. q^{uod} sa-
tis erat de mente eorum / etiam q^{uod} hic statuitur:
prout patet quo ad primum: ex nō per **Bu.** in. c.
i. s. e. de **2°** patet per decre. commissa de elec. in
vi. que in sui principio latius loquitur q^{uod} decre. l. 3
canon. de **3°** patet etiam ibi. satis: et c. ultimo q^{uod}rit

glo. an per adaptionem dignitatis uel psonatus
etiam non curati uacet uicaria perpetua. dicit q^{uod}
sicut est in acceptatione beneficii curati in rectori-
am uel uicariā. et idem e contra. ar. decre. dudū
ij. de elec. et si dicas quare hic non fecit mentionē
de dignitatibus et personatibus. **Rūdet** q^{uod} in alijs
non requiritur / q^{uod} quis promoueat ad sacerdo-
tium: de quo hic et in. s. inferiora in decre. cum i
cunctis. non autem ut uellet notare per acceptati-
onem eorum non uacare uicariam perpetuam
ante habitam. et c. **Sequitur.**

De officio delegati. Rubrica.

Iudices super recepti.

I Non potest pmode diuidi. quia
unico uerborum structu claudi-
tur. **Mentaliter** tamen potest
diuidi in duas partes / sicut duo
sunt dicta. **1^a** ibi. **Nec non** **2^a** **Nota** primo dele-
gatum in causa ciuili posse alteri subdelegare uel
ces suas ad articulum receptionis testium. **Ex q^{uod}**
a contrario inferuntur duo. **Primo** q^{uod} si non ē
iudex / sed al' purus executor non potest alteri de-
legare. **2°** q^{uod} delegatus in causa criminali non
potest alteri delegare receptionem testium: s^{ed} ui-
ces suas ad id committere. **Ex** fa parte nō q^{uod} ex-
ecutor datus ad promouendum alicui: si per in-
quisitionem sollertem. et c. non uidetur purus ex-
ecutor: facti. ideo potest alteri committere uices
suas / nec uidetur electa industria persone. **Ex q^{uod}**
nō q^{uod} ubi committitur inquisitio certe persone ē
beneficio: ita q^{uod} principaliter intendatur prouisio
ni persone qualitercunq^{ue} adiciatur clausula etiā
inquirendi personā / non uidetur electa industria
ita q^{uod} alteri uices suas dare non possit. **Nota**
3° q^{uod} delegatus datus cum clausula: si cum uice.
et c. recipit cognitionem: et consequenter potesta-
tem subdelegandi. et c. **Glo.** i. in vi. et nō. **Opp.** et
uidetur q^{uod} delegatus ad receptionem testium non
possit alteri subdelegare / quia talis uidetur me-
rus executor. et ideo non subdelegat. s. e. c. fi. **1^a**
Soluit glo. q^{uod} uerbum iudices hic in littera posi-
tum tollit contrarium / quia interdum alicui de-
legatur receptio testium ut iudici / et tunc potest
alteri subdelegare ut hic. **Interdū** delegatur rece-
ptio testium alicui / ut puto executori: et tunc nō
potest subdelegare / ita loquitur contrarium. **2^a**
Quomō autem cognoscetur an delegatio sit fa-
cta ut iudici: an ut executori. glo. dat theoricam
notabilem: quam in glo. alibi non habetis. licet i
dictis doc. sic / quia aduertendum est q^{uod} aut com-
missio receptionis testium fiat alicui receptis iaz
iuramento testium / et examinato secundum q^{uod}
fieri debet articulo super quo debent recipi: et si
insliter de interrogatorijs. ita q^{uod} sola examinatio
facti restat: et tunc dicitur merus executor et ex-
aminator testium: non autem iudex: nec proprie
etiam dicitur receptor. **Ubi** autem committitur
receptio testium predictis non examinatis nec di-
scussis: ita q^{uod} habet cogere testes: et citare illum p-
tra quem producantur: ut ueniat ad uidendum
eos iurare: ita q^{uod} consequenter habet exaudire ex-
ceptiones: et recipere iuramenta: et examinare in-
rogatoria: et refrenare multitudinem testium: et

punire etiam testem qui tacillando aures eius offe-
deret (sin formam. l. nullum. **C.** de testi. tunc iste
non dicitur executor merus: sed iudex et receptor
testium cum iurisdictionem habeat in predictis: et
ideo merito quia iurisdictionem habet ex quo illa
habet a principe potest subdelegare. l. a iudice. **C.**
de iudi. **Q**uod autem hic fuerit a sede apostolica
putatus. patet hoc ex uerbo a sede apostolica: quod
etiam a coniugii debet cum uerbo iudices: ut glo. hic
dicit. **N**umquid mera examinatio testium possit fieri
die feriato. **R**espondeo gl. quod sic. quia illa est puri facti nec
est actus iurisdictionalis: ut est dictum. ideo omni
die fieri potest: et ita non **Spe.** in ti. de feri. **S.** ij. v. **S.**
quid sit tunc habetis illa glo. expediam: ex qua
non tria. **P**rimo quod receptor testium qui non est
simpliciter examinatus potest punire testes uacillantes.
2o qualiter cognoscatur an articulus
receptionis sit merus an mixtus: quia ex quali-
tate facti perpenditur: de quo de offi. dele. super
questionum: et c. si. et de re. iudi. cum **Bertoldus.**
3o quod delegatus potest punire testem uacillan-
tem. **4**o quod debet attendi tempus receptionis seu di-
positionis. ex quo gl. concludit quod non uiciatur
dictum testis deponentis die feriato: dum modo
die iuridico iurauerit. **R**atio huius dicti est: quia
actus depositionis trahitur ad actum iuramentum
et ad eius tempus. l. si quando. **C.** de testi. et ibi non
et in auct. de testi. **S.** penul. coll. vij. et de testi. uene-
rabilis. **C**irca primum in quantum glo. dixit
quod receptor testium si non sit merus executor potest
punire testem uacillantem: est aduertendum: quia idem
tenet **Bull.** dicens maxime hoc uerum: si habe-
ret illam clausulam. si autem odio se subtraxerit.
et c. de quo de testi. cogen. c. i. et c. delictorum. et
idem tenet **Pau.** quia tales habent iurisdictionem
in multis. ut in notificando quanta sit fides testi-
bus adhibenda. et de fideius. constitutus: et non de
proba. quoniam contra. et de testi. presentium in
vi. certe hec ratio concluderet etiam in simplici
examinatore per non in dicto. c. quoniam: unde me-
lior est ratio glo. **S**i autem aliquis esset merus
executor: et etiam examinatus testium non compellere
testes nisi in commissione sit expressum: ut
non est. c. super questionum. et c. si. **C**irca tertium
quod sequitur ex isto primo uero quod delegatus potest pu-
nire testem uacillantem: est aduertendum quod hoc
uidetur contra dictum **Inno.** in c. dilectus: ubi in-
telligit. l. nullum. **C.** de testi. in ordinario: et uidetur
probari ff. de fal. l. diuus. et ibi hic non **Bar.** et uide-
tur etiam probari in **S.** Si uero ignoti in auct.
de testi. coll. vij. potestis concordare ista dicta: ut
glo. ista procedat in delegato principis: qui equi-
paratur ordinario. l. a iudice. **C.** de iudi. iuncta. l.
imperium in ti. ff. de iurisdic. om. iudi. alia dicta
loquantur de iurisdictione inferioris. **C**irca
quartum uero quod attendi debet tempus iuramenti in
depositionis testium: cuius est ratio quam dixi
supra attendenda: quia hoc inducit dominus **Pe.** ad duas
questiones. **P**rima est: an si testis iurauit co-
ram iudice in palatio uel alio loco deponit dictum
suum: et dixit falsum: an si accusetur de falso de-
beat poni locus in quo iurauit: an in quo deponit
falsum. constat ei quod aliquis locus debeat poni. ij. q.

vij. libellorum: quia uidetur per predicta quod locus
in quo iurauit. nam licita est argumentatio de te-
pore ad locum. ff. si certum petatur. l. uinum. **S.**
tempus depositionis trahitur ad tempus iuramen-
ti: ut supra est dictum. ergo et locus depositionis
trahitur ad locum iuramenti: et ita dicit quod reputat
quendam doc. **Perusinum** consuluisse. **M**ouetur
etiam quia examinatio et iuramentum complet
unum totum. ut patet de se ideo debet attendi a-
ctus qui palam fit: non actus qui occultatur. ar.
l. ij. **S.** si. ff. de dona. in vi. et v. et melius fa. l. iij.
S. si quis palam. **C.** de agricol. et cen. li. xi. ubi inspicitur
locus in quo debent esse ascripti: non locus ubi
sunt. fa. de ne. romani de elec. et l. qui domum. et
l. qui ait. ff. de adul. de quo plenius hic per et c.
Secunda questio est: an si testis iurat infra termi-
num: et deponit post terminum: an ualebit eius di-
ctum. uidetur quod sic: per predicta: ex quo tempus
iuramenti tantum inspicimus: de quo in c. pia et
excep. in vi. et per **Bar.** in l. damni. **S.** sabini. ff. de
damp. infec. et hoc tenet **Butri.** si simpliciter dat
sit terminus ad probandum: secus si ad proban-
dum et probatum habendum: et ita uidetur sta-
tutum **Bononie.** **M**ouetur quia productio testi-
bis parti: sed iudici examinatio: ut in l. si quando
C. de testi. unde sufficere debet parti: si infra termi-
num facit quod ei incumbit. **Bar.** uero in dicto. **S.**
sabini: dicit quod utrobique debet fieri depositio: et pu-
blicatio infra terminum: aliter non ualeat. **M**ouetur
quia licet examinatio debeat fieri per iudicem
tamen fiet cura et sollicitudine partis: ut in dicta
l. si quando. **C.** de testi. quod temperat esse uerum
si aliqua negatiua potest imputari parti: ubi autem
non posset imputari negatiua parti: sed iudici pro-
cedit quod dictum est ut teneat testificatio: et sine
dubio tutius est propter opiniones uitandas quod
positio fiat infra terminum. propter predicta di-
cit dominus **Pe.** quod multi notarii ponunt diem iuramen-
ti tantum: et non diem depositionis: forte possit
dici quod ante factum seruanda sit opt. **Bar.** post fa-
ctum: ne pereat probationum facultas. ar. l. quo-
niam. **C.** de heredi. procedit opt. **But.** simile non
Jo. an. de elec. nihil ad si. de materia in **Spe.** de
teste. **S.** qualiter. v. is est: predicta uera quod dat est
terminus ad probandum: secus si datus esset ad
producendum testes. quia tunc sufficeret eos pro-
duxisse: et fecisse iurare infra terminum. Item pre-
dicta uera respectu actus iuramenti: et depositio-
nis. publicatio autem in dubio potest fieri post ter-
minum: ut non per **Spe.** in loco preall. et de dilai-
S. i. v. sed numquid: et se. et v. illud plene per **Jo.** an.
in additionibus **Spe.** super preall. v. is quoque. et
uide quod dixi in dicto. c. pia: et in **Spe.** de dilai-
S. i. sed quid si infra. et dominus de rota in nouis conclusio-
nibus conclusionis. l. xij. et in antiquis conclusio. c. cclix. et
c. **Glo.** civili. **Opp.** hic uidetur innuere quod secus
esset si in causa criminali committeretur receptio.
Sed contra: quia causa etiam criminalis possit
subdelegari seu delegari: ut non de offi. ordi. quod ad
sedem per glo. et xxiij. q. iij. illud. xcv. di. c. i. de
rapto in archiepiscopatu de testi. in inte. c. i. et in
Spe. ti. i. **S.** ij. v. Item quod est delegatus in causa.
Soluit glo. quod hic uacat argumentum a contrario sensu.

propter iura in contrarium allegata: quia resul-
taret intellectus contra ius. Ideo non debz sumi
ut nō de elec. publicato 7 de eta. 7 quali. c. i. in vi.
licet enim in causa criminali testes sint exhiben-
di coram iudice in auct. de testi. §. 7 quonia. 7. **C.**
de fi. instru. auctentia apud eloquentissimum: et
nō. iij. q. ix. testes 7 de iudi. ac si clerici in. iij. glo.
7 de testi. cogen. c. i. 7 per consequens nō de facili
debet fieri commissio alteri tamen non sequitur q
fieri non possit. **N**o litteram ergo dum dicit in
civilis causa subaudiendū est maxime. **E**x glo.
habes primo q i criminali testes exhiberi debet
coram iudice ut coram eo deponant. **Q**uare aut
hoc sit dic q ideo ut iudex perpēdat fidē testium
s de testi. constitutus 7 de fideiussoribus consi-
tutus 7 ut subiciat eum torture si expēdiat. iij.
q. ix. salvo. **A**n autem 7 quando clerici possint
torqueri plene habetur in regula cum in contem-
platione s reuiz in. bona fides de deposito q
nō torquetur nisi sit infamis 7 uilis: ut ibi. **S**cd
habes q causa criminalis potest delegari: 7 q in
ea procedat hec de. 7 sic q hic dicit de civili nō
accidentiam facti. **P**au. hic quo ad terminos de-
tenet contrarium dicens. q hec de. non haberet
locuz i criminali sumpto argumento a contrario
littere q in dubium est ualidum / de his que fiut
a prela. cum apostolica. **N**ec ob. iura all. per **S**.
que dicunt causam criminalem posse secundum
canones delegare quia secundum eum loquun-
tur in ordinario: secus in delegato etiaz pape: ut
hic dicitur a contrario. **R**atio secundum eum:
quia in criminali uidetur industria electa: secus i
civilis. **P**ro hoc quia in multis differunt civiles a
criminalibus. s. quo ad litigantes: quo ad iudi-
cem: 7 quo ad modum procedendi: ut patet ex
his que habentur de accu. ueniens. ij. q. viij. libel-
lorum de procura. tue. **E**x predictis patet con-
clusio q delegatus etiam principis nō potest sub-
delegare causam criminalem: 7 sic residet domi-
nus. **A**n. **I**dem sequitur dominus. **P**e. hic all. nō
per **E**yn. **E**. qui pro sua iurisdictione. l. unica: 7 ibi
per **P**e. all. etiaz qz ubi maius periculum 7 c. de
elec. ubi periculum in vix pnde cum causa crimina-
lis sit magis ardua uidetur electa idustriat: sic
in illa cautius agatur. **I**dez sequitur **S**ra. accuz
7 **L**an. de rauē. in dicta. l. i. **M**onetur per ratio-
nes all. 7 quia ordinarius non potest delegari. l.
ij. **E**. de pedaneis iudi. ergo fortius nec delegatus
ne plus operetur concessio principis q legis glo.
in dicta. l. i. tenet contrarium: quam seqtur **S**uil.
de cunio 7 **B**ar. in. l. potest in. §. quindena. ff. de
le. iij. quia exiuit semel causam prohibitionum:
ex quo ipsa causa semel est delegata igitur 7 c.
ut dicto. §. quindena: pro hoc optime facit l. uis-
amus. ff. q me. cā. **I**tem pro hoc uidetur esse ca-
sus in dicta. l. i. **E**. qui pro suo iurisdictione que si-
pliciter loquitur: sic etiam in dicta causa crimi-
nalis: licet aliquando restringant ad causas civiles
tantum. **N**on ob. q uideatur electa industria: q
dicit hoc non esse uerum / nisi aliud appareat. **I**te
non obstat. q ordinarius de iure civilis non dele-
gat causam criminalem. quia illud ideo: quia fa-
ceret iure proprio: sed delegatus facit iure princi-

plis ideo potest. **P**otestis concordare opini. uide-
licet q opi. **P**au. 7 sequacium procedat de iure ca-
nonico. **S**ecunda de iure civili. **R**atio diuersita-
tis est: quia de iure canonico ordinarius non pos-
set delegare: ideo uidetur electa industria pro-
pter arduitatem negotij: ex quo causa est crimi-
nalis: 7 quia cessat ibi ratio q semel exiuit causā
prohibitionis. **U**el potestis dicere q ubi causa est
simpliciter commissā: tunc possit delegari: etiam
si sit criminalis: ut in contrario: sic procedit opi.
glo. 7 aliorum: sed ubi est commissā receptio te-
stium in criminali: tunc quia signant ille articls
est commissus in quo multum consuevit operari
industria ad neritatis indaginem. procedit opi.
Pau. ut non possit subdelegare: quasi uideatur
electa industria pro hoc dicta auctentia apud e-
loquentissimum. licet posset induci contra prece-
dens membrum: sed loquitur de iure civili. **I**ta
procedunt tenendo opi. q causa criminalis scdm
canones possit delegari: de quo per glo. 7 d. **A**n.
in decre. q sedes de offi. ordi. 7 in alijs iuribus su-
perius all. **S**ed aliter consuevit dicere uidelicet q
etiam de iure canonico regulariter non possit ca-
criminalis delegari. fallit si a principe delegetur
ut in. c. illud preall. 7 in dicto. c. in archiepiscopa-
tu. fallit secundo si necessitas hoc suadeat. ut q
ecclesiasticus habet iurisdictionem temporalem: ne-
de. uel mo. c. fi. in vi. fallit tertio si fiat delegatio
uicario: ut in. c. ij. de offi. uicari. in vi. 7 ibi terigiz
Nec mirum si aliqua possint committi uicario q
non possunt alteri committi: quia hoc etiam al p-
tingit: ut patet ex nō in dicto. c. ij. 7 c. fi. e. ti. 7 li.
de preben. statutum in vi. 7 hoc tenendo procede-
ret solum fa concordia nō prima 7 c. **G**lo. ne-
cessario exponit litteram ex qua habes q due ne-
gationes faciunt unam affirmationem. 2° hōs
de dictione ista neque habet ampliatam copu-
lam cum negatione 7 c. **G**lo. exectores: que-
rit an exectores gratiarum habent iurisdicio-
nem ordinariam an delegatam. **R**ndet q dele-
gatam patet: quia tractatur eorum materia sub
hoc titulo. **N**ō q licitum est arguere ex situatōe
titulorum. **A**d idem glo. de rescrip. tibi qui i vi-
7 de offi. dele. c. i. e. li. **G**lo. aliquibus op. 7 v-
q executor datus ad prouidendum aliquibus si
sint idonei 7 c. non subdeleget quia circa perso-
nas uidetur electa idustria ex quo simpliciter di-
xit aliquibus non nominando aliquem ar. s. e.
is cui in vi. 7 c. fi. e. ti. **S**oluit glo. intellige q hic
mandauit aliquibus prouideri. s. certis nomina-
tis ita q electio personarum non erat in potesta-
te executoris: sed solum indagatio qualitatis p-
sonarum: ut ibi nō **D**osti. s. e. c. fi. §. is autem p nō
non erat demandatum nuduz ministerium: sed
executio mixta 7 i contrario non erant specifica-
te persone 7 per predicta damnatur filius curie
de quo per **D**osti. in dicto. c. fi. 7 **I**nno. c. ii. ex lit-
teris. **G**lo. si per inquisitionez. op. 7 uidetur q
non possit alteri committere uices suas talis exe-
cutor datus ad prouidendum alicui si per inqui-
sitionem sollertem 7 c. quia ex quo ei mandatū
inquisitio uidetur electa industria ar. s. e. c. fi. s.
7 sic non debet posse subdelegare. **R**ndet q hoc

faciebat dubium, tamen contrarium hic decidi-
tur: quia non per hoc sequitur quod sit electa indu-
stria, nam et ordinarius etiam inquirere debet et
etiam ille cuius est electa industria, facit. xxx. q. v.
iudicantem et de iudicibus ibi non est. **C**
Concludit ultimatē glo. quod hec littera consuevit
frequenter adduci in forma pauperum: de qua d
preben. cum secundum: et de preben. si pro clericis
in vi. et pro principali dicto glo. facit quia presu-
ptio facit pro beneficiando de presump. c. si. et sic
facilis erit inquisitio, ideo non uidetur electa indu-
stria. et licet forte propter infamiam esset presu-
ptio contra inquisitum, tamen inquisitio non est
principale quod committitur, sed incidenter comit-
titur: sed collatio est principale commissum, que
potest committi alteri: ex quo persona est expressa.
igitur et per consequens inquisitio que est pream-
bulum collationis. ar. de offi. dele. pre. et c. ex lris
secundum Pau. secus autem dicit ubi principa-
liter mandatur inquisitio in capite et membris
quia non potest delegari sup. e. c. si. pro ratione di-
uersitatis facit. c. super eo de preben. in vi. Item
primo casu agitur de priuato comodo. Secundo
de publico: ut malitia puniatur de sen. excom. ut
fame et c. **G**lo. repererint: que est glo. ma-
gna consuevit reputari difficilis et male pcepti
intellectus tradam ea uobis clare sequendo eius
ordinem licet dominus An. hic per saltum legat et in-
trabo glo. querendo ut est demente glo. licet dominus
An. intret per oppositionem opponendo de. c. si.
sup. e. clarius intelligetur intrando per questionem
et ita etiam patet ex epilogo Jo. an. dicit enim quod
glo. ista primo queritur: arguit pro et contra. et po-
nit opi. Inno. an forma sapiat conditionem: an
monitionem. Secundo ponit de arbitrio executoris
et de effectu processus. Tercio ponit opi. distingu-
entem in forma conditionalis: aut ius alterius le-
ditur, aut non cui obicit et soluit dupli. Ultimo
ponit finale dictum Inno. non curantis: an sit p-
ditio uel monitio, sed an dicatur si est idoneus:
uel si constiterit: et per id finale dictum questionem
in primo loco formatam soluit. Secunda ibi. Dicit
tamen. Tercia ibi. Dicit demum. Quarta ibi. di-
cit enim. Tu tamen latius et clarius summa istam
glo. quia primo format unam questionem. Secundo
arguit pro. Tercio ponit dictum Inno. distingue-
do inter clausulas que sonant in conditionem ex
quo deciditur una questio principalis in materia
vz an prouisio facta ab executore dato ad proui-
dendum contra ueritatem clausule in rescripto
apposita ualeat: nec ne. et de hoc etiam tractat p-
v. Dicit enim Inno. et c. in v. Tamen si monitio
glo. Quarto ponit aliud dictum Inno. circa arbi-
trium executoris: et defectum processus: ex quo
soluuntur tres questiones. Prima est an executio
datus ad prouidendum possit assumere partes
iudicis apposita aliqua clausula uel etiam nullat
et hoc tangit in v. Tamen dicit Inno. et in v. qui
etiam dicunt: et post v. dicit demum Inno. scdm
v. potest tamen. Secunda est an presupposito quod
assumeret partes iudicis teneatur tunc uocare p-
tes: uel cause cognitionem adhibere: et qualem or-
dinem debet seruare. et hoc tangit post v. Tame-

dicat ibi. potest etiam ibi non: et non uocatis et c.
post v. Dicit demum. i. Secundo v. potest tamen ibi
et tunc si non admittit et c. Tercia questio est: an
sit differentia: an sit processus factus ut a iudice
uocata parte et ca cognita. An uero ut ab execu-
tore: uel parte non uocata. et hoc tangit ibi p-
v. tamen dicit in v. differunt. et post v. Dicit omni-
q. v. potest tamen ibi. et tunc si. Quarto glo. ponit
aliud dictum Inno. distinguens in forma condi-
tionalis: aut alterius ius leditur: aut non cui obicit
et dupliciter soluit: et ex hoc dicto surgit decisio al-
terius questionis: conuertere in materia conuertere.
vz an presupposito quod executor datus ad proui-
dendum possit assumere partes iudicis necessite-
tur illas assumere: quod prouisio aliter facta non pe-
detur cause cognitione: nec parte uocata non uale-
at: et hec in effectu est questio primo loco forma-
ta in glo. licet hoc faciat in v. dicit demum. i. **U**
timo ponit finale dictum Inno. non curantis. an
clausula sonet in conditionem: aut in monitionem:
sed an dicatur si est: an si constiterit: et ex hoc sol-
uitur questio. v. de qua proxime dixi: et q-
stio glo. in principio formata: et recedit Inno. ab opi. qua
posuit in v. dicit demum. et c. q. melius dixit: glo.
Tu dic secundum Inno. quia Inno. etiam dixit
Tu dic in dicto. c. si. de presump. **Q**uero igitur
cum glo. an dato executore ad prouidendum cum
clausula de qua in littera: an antequam prouideat sit
necesse quod precedat cause cognitio: et uocentur hi
quorum interest: ut sic aliter facta non teneat. Ar-
guit glo. quod sic: quia hoc sonare uerba clau-
sule. i. illud uerbum reperierit: et illud uerbum p-
inquisitionem ex quibus uidetur quod cause cogni-
tio debet precedere. et per consequens pars uoca-
ri. Nam alio non posset bene inquiri uel reperiri
ueritas cum merita causarum et c. de resti. i. men-
te. cum ex litteris et in. l. si. c. si. per vim: uel alio
modo glo. in v. dixit Inno. Arguit ad contra. p-
ea que non. Dicit in. c. si. sup. de presump. ubi dicit
quod si adicitur clausula sonans in monitionem: ut
est clausula: si persona sit idonea: quia illa tacite
subintelligitur de presump. c. si. q-
stio tenet prouisio
etiam contra ueritatem clausule factam: quia talis
clausula non dat nouam formam mandato: sed
instruit executorem quali persone habeat prouid-
re: unde hoc casu tenet prouisio facta indigno: et
etiam excommunicatio lata propter illud contra
contumaces. potuit enim ferri per talem exe-
cutorum: cum iurisdictionem habeat igitur et c. ar. s.
e. preterea: et c. ex litteris. secus autem esset in clau-
sula sonantis in conditionem. exemplum si dicat
prouideas Petro de tali uilla si sit oriundus: quia
iste tacite non subintelligitur. ideo capit condi-
tionem: et addicit mandato nouam formam: quia
tacite non inerat. unde si fiat contra ueritatem
clausule prouisio: non ualeat prouisio: nec etiam
tenet excommunicatio lata contra formam manda-
ti. ar. de rescrip. cum dilecta. hinc est etiam quod non
audiretur petens prouisionem suam ante omnia
executioni mandari: quia negatur fundamentum
iurisdictionis: quo non existente consequenter ac-
cessorium quod est prouisio in casu nostro subsistere
non potest. ar. de fidei instru. inter dilectos. ar.

sup. e. cum in iur. facit qd non Inno. in c. si. preall.
 Dabitis glo. usq; ad v. dicit tamen Inno. ex qua
 habetis primo qd duplicis generis reperiuntur clau-
 suleque in rescriptis apponuntur: et quedam so-
 nant in conditionem quedam in monitionem pme
 conditionant gratiam: scde non. Qualiter autem
 consideretur an sonet in conditionem: an in moni-
 tionem terigi sup: quia exprimitur qd tacite ierat
 sonant in monitionem: al in conditionem. facit. l.
 muto. §. i. ff. de tutelis: et hoc sentit glo. j in vbo
 dicit demum Inno. i. **N**ota secundo ex glo. qd
 exceptio surreptionis in istis clausulis sonantibus
 in conditionem eis non parificatis impedit pro-
 uisionis effectum: hoc est adeptiois professiois: ex
 qua de hac pditione quasi facta sit extra formam
 mandati. et potestatem delegat: qd non pro limi-
 tatione. c. constitutus de ap. quia loquitur ubi non
 opponitur defectus fundamenti potestatis: quo
 casu solum exceptio criminis cum instantia obici
 potest de accu. accedens. hoc intelligit uerum dñs
 An. quando possessio peteretur coram ordinario
 qui potest istas exceptiones admittere. An aut p-
 cederet hoc si peteretur possessio coram executore
 qui haberet potestatem dandi possessionem: ut tunc
 obesset dicta exceptio Inno. ambigue loquitur i
 dicto. c. si glo. hic indistincte transeundo videtur
 sentire qd sic dominus An. dicit qd quicquid sit o-
 iure de facto dicit se expertum qd non admittit
 tales exceptiones: sed dicit qd male faciunt maxi-
 me quando opponitur predicta exceptio per pos-
 sessorem a quo non est abdicanda possessio sine
 cause cognitione de preben. licet in vi. licet autem
 glo. hic dicat precipere pmissio non tenet. tamen
 infra dicit alternatiue qd aut non tenet aut uenit
 cassanda declarabo infra. Sed redeo ad glo. i v.
 dicit tamen Inno. quia hucusq; uidistis. ar. pro
 et contra. ad questionem premissam: tamen huic
 ar. in contrarium facilius possent respondere. qd
 in questione glo. queritur an tenet pmissio et pro-
 cessus facti sine cause cognitione: Sed Inno. de
 hoc non dixit in prop. dictos sed an tenet pmissio
 et processus non subsistente ueritate clausularum
 et hoc infra sentit glo. in secunda solutione ad con-
 trarium formatum. Adscdam opi. et etiam in
 tertia opi. forte tamen v. dicit Inno. supra recita-
 tus melius recitaretur intrando nouum quesitum
 an is. daretur executor cum aliqua clausula si fi-
 at pmissio non subsistente ueritate clausule: an
 teneat pmissio et processus ob illam factus. Pro
 cuius solutione et euidencia premitit quomodo
 reperiunt clausule duplicis generis: qd aliq clausule
 sonant in monitionem: alique in conditionem: p-
 me conditionant gratiam: scde non. unde in pri-
 mis non tenet: in secundis sic. et ideo infert: qd licet
 collatio facta indigno et c. ut in glo. patet: et sup
 dixi. hoc ideo dixi. quia qd dicitur de isto v. dicit
 Inno. sup recitato non uidetur inferre contra pri-
 cipale quesitum. non enim queritur an teneat pro-
 uisio et processus non subsistente ueritate clausu-
 larum. Sed an teneat pmissio et processus: si fiat
 sine cause cognitione in isto v. dicit tamen Inno.
 qd etiam in prima incipit soluere quesitum prin-
 cipale. et ponit unam opi. ad illam que est ista qd i

arbitrio est executoris: siue sit datus cum clau-
 sula sonante in monitionem: siue cum clausula so-
 nante in conditionem: an assumat partes meri
 executoris: an assumat partes iudicis: et siquidem
 assumit partes meri executoris: potest etiam sine
 cause cognitione. et sic consequenter nullis uocatis
 providere potest de beneficio uacante. Si uero as-
 sumit partes iudicis: tunc in potestate eius est in-
 quirere de contentis in clausulis predictis uoca-
 tis his quos tres tangit: et etiam illis non uocatis
 dum committens iurisdictionem habuerit. **N**o-
 uetur glo. quia sic posset facere delegans: ut est
 supra dictum: ergo et delegatus qui eius uices ge-
 rit. facit de rescrip. super litteris. et secundum hoc
 restat conclusio: qd idifferenter tenet pmissio non ad-
 hibita cause cognitione: et nullis uocatis maxie
 quando ut executor processit et c. **C**irca istam
 opi. primam glo. hic interserit duas questiones.
 una est in v. differunt tamen. Secda in v. qui etiam
 prima est an sit differentia: an fiat processus cum
 cause cognitione partibus uocatis: an uero sine
 cause cognitione partibus non uocatis: an uero
 sine cause cognitione. Respondet glo. qd sic: quia
 primus preiudicat illis quos res tangit: ex quo
 causa cognita eis uocatis factus fuit: scds non: ut
 non Inno. in preall. c. dudum: facit. l. p. ff. de his
 qui sunt sui uel alie. iur. et l. si. ff. de vim uel a-
 lio modo et c. Secda questio est: an si clausula ali-
 qua non sit adiecta in rescripto: executor nihilo-
 minus possit assumere partes iudicis. Rñdet qd
 sic quia tacite subintelligitur. facit de elec. causa
 qd et dicto. c. si de presump. igitur et c. ar. l. cum
 quid. ff. si cer. pe. hoc dicit glo. uera nisi esset puz
 ministerium commissum: quia tunc non posset
 assumere partes iudicis d. offi. dele. c. si. in v. dicit
 demum Inno. et alios et c. **P**onit secundam solu-
 tionem et opinionem ad quesitum quorundam quos
 dicit Inno. melius diceret: quia si loquimur de ex-
 ecutore: qui datur cum clausula sonante in mo-
 nitionem procedant proxime dicta seu pma opi.
 Si uero loquimur de dato cum clausula sonante
 in conditionem: ut quia exprimitur conditio que
 non inerat. Exemplum quia mandatur provide-
 ri alicui sub conditione: si de tali uico est oriundo
 uel si est doctor in sacra pagina: uel alia simili ta-
 cite non subintellecta: ut si mandetur inquisitio
 ueritatis contra aliquem sub conditione si fuit i-
 famatus: tunc subdistingunt ista: quia aut per ta-
 les litteras tollitur: uel leditur ius alterius: ut or-
 dinarij prouisorum: uel collatorum: et tunc non
 potest providere: nisi presentibus: uel uocatis
 his quos res tangit et causa cognita de cognitio-
 ne cognoscat. Fatetur tamen qd de plano: et sine
 libello et litis contestatione poterit procedere qd
 dicit glo. hodie esse expeditum per cle. ij. de iudi.
 ubi in beneficialibus proceditur de plano: et sine
 strepitu et figura iudicij: aut per tales lras non tol-
 litur: nec leditur ius alterius. Exemplum si proui-
 sor: uel ordinarius collator mandat prouideri
 sub premissis conditionibus: et tunc tenet pmissio
 facta etiam sine cause cognitione: et etiam non uo-
 cati partibus: Rñ quia tunc congrue non pot-
 dici qd sunt partes rex qd de alius p iudicio non agz.

Sed contra istam opi. oppo. glo. in v. et si dicas, et uidetur quod immo etiam quando ordinarius p. uisor: uel collator mandat prouideri sub pmissis conditionibus dicatur agi de preiudicio tertij non agitur de preiudicio ecclesie: cui forte expedit pl. habere istum sic conditionatum: et in quo concurrant conditiones et qualitates premisse et in aliu uel etiam istum si concurrant predicta. ergo salte ipsa ecclesia non debet uocari: et clerici ecclesie poterunt uenire ad defensionem de testi. cum olim cum ibi non et de re. eccle. non alie. si quis presbyte rorum. Respondet glo. dupliciter. Primo quod quod agatur de preiudicio ecclesie: tamen si ipsa non uocata facta est prouisio per executores: seu delegatum. contra prouisionem hoc opponi non potest: quia nec potuisset hoc opponere contra prouisionem ordinarij collatoris: seu p. uisoris. cui delegatus eius uices substat: quasi modicum sit ecclesie hoc preiudicium: ex quo si ordinarius taliter prouideret non posset opponere. Secundo soluit glo. quod aliud est querere: an prouisio delegati possit annullari ratione forme mandati non seruata: et tunc dicit quod sic. ar. de rescriptis cum dilecta. sic et posset prouisio ordinarij prouisoris forma facta non seruata: ar. q. vi. prolaturum. §. diffinitiuum. aliud est querere an possit annullari: ex eo quia partes non fuerunt uocate: et dicendum est quod non: quia non sequitur propterea quod illos sit necesse uocari in prouisione facienda. Hec solutio non uidetur tollere proximum contrarium: sed potius per ista uidetur recedere ab ista scda opi. et sic indifferent non sit necesse partem uocari ad ualiditatem prouisionis et processus: licet alias posset ex alio capite scilicet propter falsitatem clausularum reddi nullus. Ideo glo. in v. dicit demum Inno. q. dat tertia solutionem. et est tertia opi. ad quesitum principis. et est talis quod aut in rescripto est adiecta clausula cum uerbo notante ueritatem conditionis: puta si est: aut est adiecta clausula cum uerbo notante et sonante iudicalem indaginem. puta si constitit quod talis sit de tali uico et c. primum membrum prosequitur glo. annectendo ad illud scdam que rationem usque ibi. secus ibi prosequitur scdz. pmo casu quando addicitur clausula cum uerbo notante ueritatem conditionis. dicit glo. quod indifferenter sine clausula sonat in conditionem: siue in monitionem tenet prouisio delegatitiam sine aliqua cause cognitione facta: et consequenter etiam partibus non uocatis. Et intelligo glo. quod tenet: quia non potest esse nulla ratione omisisse cause cognitionis: uel uocationis partium: ut p. ex sequentibus. Mouetur quia talis non est iudex: sed prouisor: ut in. c. uenerabilem de elec. in v. exercuit. Ideo non arctatur ad cause cognitionem: ad quaz arctari consuevit iudex. fatetur tamen quod si condicio uel monitio non est uera: quod id quod fecit seu acceptauit prouisor: seu delegatus tam obrepticie factus sit cassabitur: uel cassum nunciabitur alii de re. iudi. cum olim: uidetur quod glo. hic loquatur alternatiue Sed contra in v. dicit tamen Inno. loquitur precise: sed concordat quia ibi glo. loquitur quando adiecta fuit clausula sonans in conditionem hic simul mixtum locuta est glo. quando sonat in

monitionem uel conditionem. unde quod dicit quod cassum nunciabitur procedit in clausula sonante in conditionem. quod autem dicit quod cassabitur pro cedit in clausula sonante in monitionem. Nam ibi mero iure tenet prouisor: cum talis clausula conditionet mandatum. quia cum iniuste factus est retractari debet: sic declarat dñs An. Circa istud primum membrum et primum casum glo. primo querit an retenta ista opi. pro uera et possit prouisor assumere si uult partes iudicis: quia ex predictis patet quod non necessitatur. Respondet quod sic Sed tunc in v. et si non admittit. Secundo querit glo. quid si illas assumit: sed non admittit opponere idest contradicentem: quod opponit de falsitate clausule quid erit. Respondet glo. quod poterit ab eo appellari: quia ex quo partes iudicis assumpsit debet seruare iudicium ordinem: alio grauat partem. ideo potest ab eo appellari. Nota bene hanc glo. quia in hac solutione innuit quod ubi quis potest uti duplici potestate: una electa non potest illa omittit in preiudicium partis. facit ad non de iuriz. quinta uall. et l. i. ff. de iudi. et l. si domum. ff. de furtis. per Di. et Bar. et Lyn. et glo. et de episcopa li audientia. l. si ex consensu et aut. ibi posita. In contrarium tamen facit quod sequitur: unde refert glo. quod alij dicunt contrarium. v. quod ab ipso tunc non poterit appellari. Mouetur quia talis prouisor non tenetur assumere partes iudicis: ut est dictum: et si illas assumit solum illud facit ad suam instructionem. ergo non potest dici pars per hoc grauari. et per consequens appellare non poterit: et sic nullum erit remedium: nisi sicut processum esset partibus iudicis non assumptis. et in isto glo. residet. et non bene. facit ad materiam dicti. et quia uallis. et uidet glo. in cle. sepe de v. sig. in vbo scias. Glo. prosequitur scdm membrum: et secundum casum: quando in rescripto adiecta est clausula cum uerbo sonante indaginem iudicalem: puta si constitit quod talis sit de tali uico et c. et tunc subdistinguendum est: quia si per tale rescriptum prouidetur iuri alterius: ut ordinarij collatoris: et tunc non tenebit prouisio facta sine cause cognitione et partibus non uocatis. ratio quia hoc importat naturam et uirtutem clausule: cum enim per tale clausulam uideatur datum mandatum. ut iudicij est proprie indagare: et coram quo aliud non potest dici constare: nisi causa cognita partibus uocatis ut. l. si. et si per vim: uel alio modo de testi. i. inter cum ex litteris: ergo similiter ita erit dicendum in isto. Si uero per tale rescriptum non prouidetur iuri alterius: tunc ualebit quod fiet etiam sine cause cognitione et partibus non uocatis. ratio quod tunc non uidetur sibi commissio facta ut iudicis: sed uelut bono uiro: ut sit tanquam bonus uir se informet: et faciat quod sibi constat de ueritate clausule. ideo sufficit et satis est quod se instruat: licet non procedat ut iudex: ex quo non est iudex: uel inquisitor. Ratio est quia sufficere debet quod faciat id quod faceret ordinarius delegans. ar. de rescriptis super litteris. Ultimate quia hucusque non uidistis nisi opi. glo. premissa excusatione: quare hic posuit glo. istam cum habeatur per Inno. et Hosti. de presumpc. si. dices quod ideo posuit quod utile esset putauit summa

glo. predictorum cum satis prolixè sint. **C**onclu-
dit q per finem huius glo. solui potest primum
quesitum et sic uidetur approbare ultimaz opi.
positam s in v. dicitur, demum, q. quam etiaz ap-
probat Inno. in dicto. c. si. et Lap. hic dices q execu-
tor non cogitur uocare partes nec adhibere cau-
se cognitionem nisi opposita sit clausula si consti-
terit et preiudicetur alteri; secus dicit Lap. si scri-
ptum est si reperieris et c. **R**es differētie surgit ex
cum ex significatione uerborum quia constare ē
esse clarum et certum quod esse non potest nisi p-
tium assertionem et causa cognita; sed reperire est
de re perditā scire q sit etiam absq aliqua cau-
se cognitione iudicialiter dictum suum est uerū
et forte seruaretur in practica non uideo tam ma-
gnū fundamentum quare aliud in uerbo ipe-
rierit dñs. **P**rimo dicit q i practica seruā-
retur tertia opi. et sic finaliter resideret; prout facit
hic glo. aliquo tamen addito ut i. uidebit dñm.
Pe. dicit se p- uoluisse q sep necessitetur executor
assumere partes iudicis ubi contradictor apparz
all. nō in. l. a diuo pio. ff. de re iudi. et de offi. del.
pastoralis. **S**. preterea. Nam dicit q nō uidit dif-
ferentia it hunc executorem et illum de quo ibi
all. etiam. l. meminerint. **C**. unde ui ubi dicit exp-
sum. als dicit si oppositum fieret posset appella-
ri et ita dicit se consuluisse cō litteram ubi nō cōt-
cla si preces ueritate nitantur que tam subintel-
ligitur de ip. c. ij. erat tamen clausula amoto
quolibet detentore per quaz poterat de titulo co-
gnoscere fin nō de cōces. preben. proposuit all. et
ad predicta quia non est uerisimile q i dubio pa-
pa uelit preiudicare iuz terti ar. s. e. ti. super eoz
dicit tamen q non potuit tñ clamare q obtineat.
Certe cuz reuerētia uidetur q opi. glo. sit meli-
quia. l. a diuo pio cum ibi nō r. q. preterea cum
alijs. s. fall. loquantur quando cōmittens nō po-
terit extraiudicialiter procedere. Ideo nimirum
si delegatus uel datus ab eo executor similis hoc
nō potest. **H**ic sum i matia bñficiali ubi delegas
et committens posset extraiudicialiter procedere
sine cause cognitione nullis uocatis iuxta nō. de
elec. c. si. in vi. Ideo circa potestates delegati ab
eo ponderanda est qualitas facti et poderada sūt
uerba an talia proferat per que appareat q in-
tendat dare potestatem solum iudicialem an nō.
Ex predictis apparet lucidatam hanc materiaz
executorum deputatorum ad prouidendū sup
beneficialibus quam dñs **P**e. reducit ad tria m-
bra. **P**rimo an executores debeant citare.
2o si debeant cognoscere si contradictor appareat
3o an teneat prouisio si condicio nō sit uera an
uero reddatur surrepticia dñs **An.** et meli-
reducit ad quinqz membra. **P**rimū est nunquid ex-
ecutor datus ad prouidendum cum aliquibus
clis uel sine his super quibus habet se habet in
formare ad purificandum gratiaz possit partes
iudicis assumere. **2**o an sit necesse q partes iu-
dicis assumat an uero sufficit assumere partes in-
formatorum extraiudicial. **3**o an i casu i quo
assumpsit partes iudicis sit necesse q partes uo-
cet et qualem ordinem debet obseruare. **4**o
an sit al iqua differētia an assumpserit partes iu-

dicis uel non iudicis quo ad effectum processus.
Quinto an assumptis partibus iudicis uel non
ualz processus uel sit nullus si non reperiatur ue-
ra que ad gratiam purificandam requirantur.
Ad primum patet ex dictis dicendum q sit in o-
mnibus clericis et etiam sine aliqua clausula. Fal-
lit si esset datus executor ad nudum ministeriū
facti ut dixit glo. hic in v. qui etiam dicunt.
Ad fin conclusio est q regulariter non necessi-
tentur partes iudicis assumere. Fallit in uno ca-
su tantum. s. quando datus est cum clausula so-
nante iudicialem indaginem puta si tibi consti-
terit et per litteras preiudicatur. **3**o et idē forte
si ageretur de priuando quem possessione ar. ci-
licet. de prebendis in vi. et hoc tenet etiam dñs
An. et j dicitur. **A**d tertium dicit q tenet cāe
cognitionem adhibere et partes uocare eo casu q
partes iudicis assumpsit si ad illas assumendas
necitabatur qd quādo sit dictum est proxime i
alijs casibus i quibus non necessitabatur. **C**on-
cludit glo. q nō ut patet hic i glo. **C**irca primā
opi. positam in v. tamen dicit Inno. in v. pōt
etiam et circa tertiā opi. ad si. in v. alijs. contra-
d. **An.** dicit q putat hoc ultio cāu equū esse cont-
rium nisi ex toto recederet a processu primo ar.
nō de iuz iuz. quinquauallis al non ualz processus
Facit tamen q practici q hoc non admittunt
sed simpliciter inherēt glo. et sic iam in causis
succubuisse se infert hec dicit uera nisi in forma
ip- expressē. haberet q citari debet parēda tūc
clarum esset illum citandum ar. nō de ip. cuz di-
lecta eo tamen casu quo ut iudex procedit dicit
q sufficit si obseruat ordinem de quo in cle. sepe
de v. sig. iuncta cle. ij. de iudi. forte posset dici i fo-
casu quando assumit partes iudicis q non tene-
antur et si assumpsit respectu omnium gerendorū
uel simpliciter exprimendo hoc qd intendit assumere
partes iudicis procedit dictum **An.** per nō in di-
cto. c. quinquauallis. **S**i uero simpliciter i aliquo
actu processit ut iudex ut glo. in simili in cle. se-
pe de v. sig. in uerbo partibus per quam glo. idē
uidetur dicendum de eo qd nō in simili preall. s.
cre. quinquauallis. **A**d quartū dicit q est diffe-
rentia eo casu quo necessitabatur quia ualet p-
cessus si assumit adhibendo cause cognitionem
partibus presentibus non uocatis; als secus ubi
uero necessitabatur sed assumpsit uolūtariē ex
glo. non est differentia in procedēdo modo ut s.
proxime dixi circa tertiū quia utrobiz posset
procedere sine ordine et ibi fuit dictum. quantū
autem ad preiudiciū partū bene esset differē-
tia quia ubi processit ordine seruato et assumptis
partibus iudicis preiudicat partibus qd est acti
ut sententia nisi appelletur intra spacium. x. die-
rum a die grauaminis quia sententia in benefici-
alibus ad preiudiciū partis transit in re iudi-
de elec. cum dilecti ad si. et de ip. ad audiam; sed
ubi processisset partibus iudicis non assumptis tūc
non preiudicaret; quando partes posset perpetu-
o reuocare illegitime factum ab executore quia
acta extraiudicialiter non transeunt in re iudi-
iuxta nō de his que fuit a ma. per ca. c. i. per In-
nō. et hoc dixit hic glo. circa primā opi. in v. dif-

ferunt tamen. Item fm aliquos erit differentia: quia si non assumpsit partes iudicis non potest ab eo appellari ut a iudice tamen non sic: sed ubi assumpsit partes iudicis tunc poterit ab eo ut a iudice appellari: qd est uerum fm aliorum opi. in qua glo. residet hic et Inno. in dicto. c. si. quando assumpsit ubi necessitabatur assumere alio si non tenebatur appellatio nihil suspenderet de eo quod esset iuste factum: quia censetur ut extrajudiciali ex quo non necessitabatur assumere licet assumpsit: hoc inducit dñs Pe. hic ad questionem notat in c. quintauallis vrian si ille in quem compromissum est factum ut in arbitrum et arbitratorem si cepit procedere an arbiter possit redire ad utrum arbitratorem: quia uidetur qd sic per hanc glo. per quam patet qd ille qui potest procedere ut iudex et ut executor eligendo procedere ut iudex non uidetur se restringere quando possit procedere ut executor: de quo remittit ad non in preall. c. quinquauallis et ff. de testa. mili. l. iij. per Dy. et ff. de fur. l. dñm. per Bar. dici potest ut colligitur ex glo. i. de sepe in uerbo partibus et si dixi i simili circa tertium membrum. dñs An. i puncto glo. an sit differentia quo ad appellationem putat qd utrobique appellatio deuoluatur ad superiores ut reuocetur iniuste factum nam ab executore appellatur si modum excedit de re iudi. qd ad consultationem cum ibi non licet enim non grauaret exceptiones non admittendo et cum partibus non procedendo seu absque partibus procedendo: grauat tamen si prouidet contra formam clausularum facit qd non Inno. de elec. cum inter. R. et de concess. preben. p. posuit vnde dixit Inno. i dicto. c. proposuit qd executor ad prouidendum debet admittere legitimas exceptiones cum talis executor sit nuncius mixtus et subintelligatur si sit idoneus licet non sit expressum de ip. cum adeo et c. causaz et quia legitime exceptiones sunt admittende de offi. del. ex parte. Finaliter tamen dñs An. residet in hoc qd dicit se satis putare qd etiam ubi assumpsit partes iudicis uoluntarie teneatur admittere exceptiones: non tamen arctetur ad cognoscendum: sed dicit referri superiori de iudi. de cetero. Si autem non assumpsit partes iudicis non arctatur admittere exceptiones. Si autem repellat legitimas exceptiones et appelletur non retractabitur qd factum est nisi constet de ueritate exceptionis nec sufficit tunc probationis oblatio ut non Inno. in dicto. c. cum inter et c. cum nobis olim et ponit Jo. an. de ip. c. i. i. vbi. sed nunquid exceptiones. Remanet ergo conclusio qd si assumpsit partes iudicis ubi tenetur clarum est quia tunc in omnibus iudicatur ut iudex. Si uero assumpsit ubi non tenetur et sic uoluntarie assumpsit tenetur admittere relictum non cognoscere quia non potest recedere a processu ut dictum est. Referre tamen debet superiori per. c. de cetero de re iudi. Si uero non assumpsit partes iudicis ubi non tenetur admittere nec cognoscere tenet appellatio ut ab actu extrajudiciali fm dñm An. forte posset dici qd siue non assumpsit partes iudicis siue assumpsit: sed uoluntarie utrobique sit idem ut non teneatur admittere nec cognoscere sed solum teneat appellatio

ut ab actu extrajudiciali cum a mero executore appelletur si modum excedat: hoc magis uideatur de mente glo. hic. ut dic qd non tenebit appellatio si appelletur: eo quia non admittitur exceptio sed si ex eo exceditur modus in prouidendo contra ueritatem etc. tunc sic. Ad fm an ualeat processus et prouisio an uero sint nulli si non reperiuntur uera que requiruntur ad gratiam purificandam. Glo. in v. tñ dicit Inno. et sic ante primam opi. dicit qd tenet processus in datis executoribus cum clausulis sonantibus in monitionem: ideo ualebit prouisio facta de indigno qd dicit ueruz Pau. si sit in dignitate circa quam curia consueuit dispensare al. sec. ut si sit oio illius p. non de excess. prela. inter al. si dati sint cum clausula sonantibus in condicionem processus sit nullus et prouisio subsistit falsitate clarum de quibus non cognouit. Glo. circa tertiam opi. In v. dicit demum Inno. qd dicit alternative qd aut processus erat nullus aut annullandus seu de facili reuocabit dñs An. concordat ista dicta qd i clausula sonante in monitionem tenet sententia: sed reuocabitur quia sententia iniusta in beneficialibus non transit in rem iudi. quo ad iudicem nec quo ad prem respectu vic. denuntiationis euangelice iuxta non de ip. ad audiaz. et hoc credo siue partes iudicis assumpserint siue non quia non condicionata potestas executorum per superiores dicta ex quo clausula sonat in monitionem. In clausulis uero sonantibus in condicionem erit nullus processus fm eum qd intellige quando non assumpsit partes iudicis al. uidetur qd si sit cognitum de ueritate clausule iudicialiter et pronunciatum qd processus teneat: sed ueritatem tractatus per non i dicto. c. ad audientiam et hoc in casibus ubi non arctatur assumere partes iudicis. In illis enim si non assumpsit partes iudicis ex quo tenebat processus ex alio capite qd ex defectu ueritatis clausule esset nullus scilicet ex eo quia non processit ut debuit. Modo est expedita hec materia et habetis ea clarissime licet reputetur ualde difficilis. Glo. a sede apostolica Op. qd delegatus non subdelegat de app. cum causam et ibi non et l. a iudice. l. de iudi. Solut hic i dato a sede apostolica ibi i dato ab inferiore a principe qui non subdelegat etiam lite contestata coram eo fm ueram opi. non in dicto. c. cum causam. Sed an hoc sit uerum etiam si delegatus ab inferiore sit delegatus cum potestate subdelegandi. Archy. qd sic Jo. an. cor. et contra eius opi. tenetur de quo s. e. is cui i vi et l. more. ff. de iudic. om. iudi. c. i. de procur. i n vi. et per Ly. l. de iudi. l. a iudice. Glo. committere querit quid in successore executoris an i eo procedat dispositio de. Respondet qd sic quia ead est ratio dum commissio facta fuerit sub nomine dignitatis: secus si expresso proprio nomine qd a tunc non transit potestas aliqua in successore s. c. quoniam abbas ideo indubitanter delegare non posset. Sed querit ultimo glo. quid si alicui committitur nudum ministerium sub nomine dignitatis an transeat in successorem remittit ad non per Inno. et Hosti. s. e. c. si. ubi uidetur concludi qd non facit qd non per Bar. ff. de uul. et pupil. qd liberis

¶ hec uerba ubi omnino nider. **B**lo. si. querit
nunquid delegatus ab ordinario possit alteri co
mittere nudum ministerium facti q̄ occurat in
iudicio faciendo. uidetur q̄ non per decre. cū cāz
de app. contrariuz tenet glo. per nō supra eo. sup
questionum in prin. super glo. si ergo 7 per nō i
Spe. e. ti. §. i. v. sed nūquid. Ex ista glo. habetis
q̄ delegatus ab ordinario illum articulu sine co
gnitione aliqua delegare potest: quia per se uide
tur facere. unde potest comittere sicut 7 citationē
comittit: sed cum cause cognitione nulluz articu
lum comittere potest ne al per partes totam cāz
delegaret: quia qua rōe posset unū delegare pos
set 7 alium. 7 hec est cōis opi^o canonistaruz. **P**e. 7
¶ contra in. l. a iudice. §. d. iud. quia cui probi
betur genus 7 quelibet eius species. l. i. in fi. cum
ibi nō. ff. de suis 7 legitimis: 7 sic cum delegato ab
inferiore a principe generaliter prohibet delega
tio §. 7 cuiuslibet articuli cāe prohibet. fac qd nō
§. de accu. l. reos 7. l. ij. ff. de public. iudi. l. pel.
§. ad crimen. Et forte hec opi. est d. iure uenior:
tamen satis potest sustineri precedens opi. quia
uidetur mera executio. Ideo uidetur posse comit
ti sic 7 citationis actus. In autem indistincte de
legatus principis uel pape possit delegare ponit
hic **B**uil. 7 **P**au. Inno. 7 **H**ost. §. e. c. si. 7 dñus
¶ hic per multa uerba. Conclude q̄ si comitti
tur mera executio ita q̄ est purus 7 nudus mini
ster 7 sic nudum ministerium non potest delega
re etiam si clausula prebens iurisdictionem contra 7
belles sit adiecta s̄m **P**au. quia tunc non poterit
principale commissum delegare: sed solum expedie
dum uirtute cle. Si autem sit commissum negoci
um requirens cause cognitionem regulariter po
test delegare. fallit si electa sit industria persone
q̄d quan^o sit patet ex supradictis cū glo. 7 i glo
in uerbo civili 7 in uerbo inquisitionem. Si uero
sit commissum negociuz mixtu: sicut est prouisio
de beneficio: quia potest esse ut merus executor
7 ut iudex ut in glo. mag^o 7 tūc idēz quia potest
delegare ubi apparet electam industria ut patz
ex hac cle. iuncta glo. in uerbo aliquibz 7 que ibi
dixit. **U**ltimo dñs **P**e. limitat hic predicta et
glo. in quantum dictum fuit q̄ merus executō
non subdelegat esse uera quādo quis habet exai
are ex delegatione alterius: secus si ex iuz propri
o licet ad requisitionem alterius iudicis: ut quan
do unus iudex comittit alteri extra territoriu
comittentis exaiationem testium: quia tunc dele
gare potest all. nō in **S**pe. ti. i. §. iam nunc v. sed
nunquid delegatus: per quod dicit q̄ si ab illo ta
li qui ex iure pprio exaiare habet licet ex iussu al
terius iudicis appelletur: seu appellari contingat
q̄ appellari debebit ad superiorem ipsius non
ad superiorem comittentis al. nō in. c. super que
stionem: q̄d dicit singulare 7 nō ad hoc licet nō
all. q̄d nō **B**ar. ff. de re iudi. a diuo pio. §. i. Tra
ctant hic doc. circa materiam executor. 7 prio
querit **B**uil. an executor possit inuocare brachiū
seclre p̄mittit ad nō §. e. v. causis coit tenet q̄ sic
de quo §. e. c. significanti. **Q**rit an executō
datus ad prouidendum possit cognoscere de bñ
ficio: quod non uacat de facto quis uacet de iuz

7 causa cognita de ipso ut de uacante prouidere
all. pro 7 contra. Finaliter concludit q̄ potest qñ
papa specialiter sibi hoc commisit all. de cōces.
preben. cum nostris 7. c. litteras. debet tamē uo
catis uocandis hoc facere 7 cause cognitione p̄
missa all. de resti. spo. cōquerente. dicit autēz ma
xime ptes uocandas in traditione possessionis de
preben. licet epus in vi. Nec ob. dictum. c. cu: nō
stris 7. c. litteras quia loquitur qñ i ipetratioe
quis tacuit de possessione colorata qua expressa
papa difficulter concessisset: 7 sic nō ualuit impe
tratio de ip. super litteris s̄m **B**uil. **E**x isto di
cto nōt dñs **A**n. q̄ executores in abdicanda pos
sessione necessitantur assumere partes iudicis et
cause cognitionē adhibere et exceptiones legitias
admittere: quia alicui non est auferēda possessio
sine cause cognitione 7 per hoc dicit dicta glo. ma
gna procedere quādo possessio est uacās uel quā
tum ad prouisionem non quantum ad possessio
nem si alius possidet: quia illi sine cause cognitio
ne auferri non debet ut est dictū quod nō. **A**d
declarationē cle: querit **B**ertradius p̄de q̄ execu
tor datus ad prouidendum de beneficio cū clau
sula si per inquisitionem 7 c. de qua in littera p̄
misit simpliciter alicui executionē mandati apo
stolici modo commissarius inquisit 7 ante q̄
impleuerit plenarie inquisitionē se absentauit pe
rit impetrās ab executore ut prouideat ei qui di
cit q̄ non potest: quo simpliciter alteri p̄misit
uices suas: an possit uidetur q̄ non §. e. qñis in
vi. contrarium tenet per nō per Inno. §. e. in
litteris 7 per nō §. e. cum plures in vi. ubi si plu
ribus negocium est commissum in solidum si un^o
icēpit 7 alēz contigat impediri alter exequi po
terit. **A**d iura cōtraria respondet q̄ loquuntur
in iudicialibus ut nō Inno. in. c. litteris de re iur.
c. i. ad si. **U**ltimo querit **P**ath. an per clau
sulaz moneas 7 inducas possit executor compel
lere ep̄m si non habet mandatum ad prouidēd
tenet q̄ sic mouetur quia per hanc clausulaz da
tur iurisdicio als periret 7 ptuz si ep̄s parere nol
let facit §. e. ex litteris 7. c. preterea. **I**tem q̄a
per uerbum moneas datur monitio 7 per conse
quēs p̄ uerbuz inducas datur coactio: ut aliquid
operetur potissime cum inter ista posita sit copu
la ut inter duo diuersa extrema facit de pba. l. 3
cām. Non ob. si dicitur q̄ uerbū inducas nō ipō
tat coactionem ut in. c. discretionē d. eo qui p̄g.
p̄sang. ux. sue. 7 §. e. ti. c. ueniens 7 de piug. le. p̄.
c. i. quia in. c. discretionem m̄r non potuit com
pelli ad intrandum religionem: ideo ratione sub
iecte materie uerbum inducas ibi non importat
necessitatem. similiter nō ob. c. ueniens quia loq̄
tur in foro penitentiali in quo fit monitio hic in
iudiciali in quo non fit. **I**tem non ob. dictū. c.
i. de piug. lepro. quia loquitur de comparatiua
p̄missione s̄m eum 7 dñm **A**n. **E**x predictis nō
de natura huius uerbi inducas: quia sua natura
importat necessitatem saltem quando copulatū
cum uerbo moneo nisi natura subiecte materie
inducat aliud de questione predicta remittit. d.
An. ad nō per Jo. an. de prebendis si pro clericis
i vbo mōito i vi. hñf expedita q̄ hic doc. scribitur

Et clericorum audacia.

E primo premitit causam mada-
ti. **Q**uid summittit ibi eiusde
Nō q epus sub correctione excel-
sum et delictorum in sua diocesi
solus fundat intentiones de iur cōi ad hoc de for
compe. cū contingat et xi. q. i. de persona. **N**ō
quando quis dicatur delinquere ex audacia de q
hic in uerbo audacia. **N**ō etia quando quis
ex insolentia dicatur delinquere d quo hic i glo.
in uerbo insolentia. **O**p. q solus epus non sit or-
dinarius. ij. q. i. nouo de offi. ordi. cum ab eccle-
siarum. dicit Pau. q solus epus est ordinarius i
omnibus et super omnes post papam in sua dio-
cesi; cum alij sumant ordinariam sub epō glo.
hic uidetur uelle q quo ad correctionem solus
epus habeat potestatem de iure. **A**lij si hnt hanc
de iure singulari tenet q nō de for. compe. cum
contingat et de offi. Archy. ad hoc q ponunt hic
aliqui. quia prima opi. uera est in leuibus fa-
ti grauibz excessibus. **Q**uero quis exemit
clericos a iurisdictione temporalī. **S**uil. hic ponit
dicta. **I**nno. d. ma et obe. si quis i quia papa aucto-
ritate dei exiuit et potuit etiam sine consensu im-
peratoris et ratio naturalis id suadet xvi. di. cō
ad ueram et caduo sunt et c. imperator. **N**am cu
dederunt corpus et animam in seruiciū christi xij.
q. i. cui et per psequens pape iudicio et cōstitutio-
nibus subesse debet uelut res spirituales. x. di. im-
perium et c. susceptus de ma. et obe. solite per qd
dicit q priuilegium clericorum solum iudicandū
est fm canones et non fm leges quia eius est inf-
pretari cui est cōdere de sen. exco. inter alia. **P**er
predicta damnat. **S**uil. mltas glo. **I**nno. primo
in eo qd dicit de sen. exco. ut fame q clericus su-
gitium quis capere potest absq nota excoicati-
onis per. l. ait pretor. §. si debitorem. ff. de his q
in frau. credi. et ff. de pe. l. respiciendum. **E**t p hoc
etiam damnat glo. de iudi. cum non ab homie q
per preall. l. et ff. de adul. l. capite dicit q clericus
deprehensus in facinore potest detineri per xx. bo-
ras et damnat dictum **I**nno. de fo. compe. trans-
missa ubi dicit q dñs feudi qui super hoc ē ordi-
narius si condemnauerit clericus in amissione feu-
di potest ipsius impune si est rebellis. per spatulos
expellere ar. de resti. spo. olim. **I**deo in omnibus
predictis dicit standum regule posite xvij. q. iij.
Si quis nisi ubi canon uel papa excipit lex et sic
tenet **H**osti. in. c. ut fame **B**ertrandus hic contra-
rium et tenet cum **I**nno. et glo. quia sententia ex
cōmunicatiōis nō hnt absq peccō mortalitē nō ui-
detur laicus esse in peccatis mortalibus in dictis
casibus ex quo fac aucte legis xxiij. q. iij. qui pec-
cat. **P**ro hoc aliteriam quia al daretur materia
auferendi bona aliena et uolentias inferendi con-
tra mentem huius clei. **A**d contraria respondet
q de omnibus predictis est expressum ex mente
desen. exco. si clericus in vi. **P**erit tamē declara-
ri pro hoc etia facit qz canon si quis suadendo
posuit manū temerariam sed tunc nō uidetur te-
meraria igitur et. **A**d hoc etiam de elec. cū ex-
pediat in vi. et de no. ope. nūc. c. i. in vi. cū ibi nō.

Ad idem quia ius generaliter loquens debet de-
clarari per ius speciale. ff. de adul. l. capite quin-
to iuncta. l. i. c. de priuatis car. et hoc tenet d. **P**e-
et dicit tenere dominū Bal. in auct. statuimus. c.
de epi. et clei. **E**t credo equi hoc tenere salte post
factum potissime illa rōne quia canon si quis su-
adente solum posuit manū temerariam. **Q**uero
an epus possit corrigere exemptos in suo territo-
rio **H**osti. ponit i suma de priuile. et Jo. mo. d. p
uul. eorum in vi. ubi per Jo. ant. uidet **S**uil. q si
questio est notoria uel factum notorium pot epus
declarare ius iter exemptos et subiectos quo ad
preiudiciū exemptorum per quod infert q si d
legatus citat contra formam mandati uel si fra-
tres medicantes detinent notorie porrectionem
parochialis ecclesie debitam ut in cle. dudum de
sepul. poterit cognoscere et declarare talia fieri nō
debere neq posse et hoc etiam suis publicare sub
dictis quia paruz esset iura condere et c. de elec.
ubi periculum. §. preterea in vi. **O**rdinarij autē
sunt executores iurium in parochijs suis de sen.
exco. nuper xvij. di. per totum ad hoc de cōsue-
cum inter ubi papa sine petitione aliqua irritat
suetudinem malam nec debet ex potestate in no-
torijs q agat xxv. q. iij. ecce. **A**d hoc quia ubi q
rit an aliqd de iur possit fieri ubi nō est necessari-
iur ordo de si. pres. qm et nō **I**nno. et **A**mpo. in
dicto. c. cu inter **I**dem ubi agitur de facto noto-
rio de transla. qro. hic est q petitiō iniqua ex fa-
cto qd non potest esse non notoriuz repellitur ex
officio iudicis de offi. iur. c. i. et p **I**nno. de iudi.
exaiata in additione. ff. de assesso. l. i. cum ibi nō.
Hinc est etia q in notorio index potest dicere lie-
tera papalis nō ob. uel priuile licet al de priuile
pape nō possit se intromittere de si. pres. accepim
de iudi. cum uenissent et ibi nō de priuile. cu pfo-
ne i vi. **A**d hoc all. i. finita alia genēalia **H**osti. in
suma loco preall. dicit q si exemptus deliquerit et
in loco exempto et circa rez exemptam et notorie
ita q preiudicetur alii poterit epus per extōmu-
nicationem punire al non all de priuile patentibz
et c. tuarum. §. uerum **J**o. mo. in dicto. c. epo-
rum addit q si etiam in loco exempto delinquat
circa id i quo non est priuile et sic circa rem nō
exemptam q priuile ad id non extēditur et sic
poterit punire **J**o. an. in. c. eorum residet q si p-
sona est exempta simpliciter non locus tunc quo
mōcunq delinquat potest puniri. **S**i autem ē ex-
empta quo ad locum et delinquat in loco exēpto
tunc graue est dicere exemptos puniri per ordia-
rium extra casus expressos in iure sicut est in ca-
su cle. i. d. sup. neg. prela. et sic hoc concludit. dñs
An. q putat q licet ordinarius possit declarare
id qd uult ius et subditos non teneri non poterit
exercere iurisdictionē suam in exemptis ad hoc
de priuile. c. i. in vi. **A**d. c. parētibz et c. tuarū rñ
det ut ibi dixi et nō quia non loquitur in oio exē-
ptis nec et delinquēis i loco exēpto. **C**ontra hoc
tamen v3 q non possit etiam declarare facit glo
j. de sequestra. pos. et fructuum in cle. i. pro qua
de ap. in. c. plectus. **P**otestis dicere ibi i facto nō
notorio uel dic ut j dicitur. **I**dem tenet. d. **P**e.
qui dicit q tunc etiam indirecte potest punire ex

emptores ut puta prohibendo parochianos ad ec-
clesiam exemptorum accedere; ex quo ista clausu-
la subestialis forte secus de priuilegio, quanto. Fate-
tamen et dicit se de facto uidisse quod episcopus quando
quod excoecat exemptos in foro notorio; uel alio et
exempti episcopus et sic sit derisio in populo. Quero
qua pena posset ordinarius punire clericos; dicit
Pau. quod si sunt enormia et talia in quibus episcopus si
potest dispensare; sed requirunt dispensationem pa-
pe de quibus per Inno. de cor. vi. c. i. et de iudi. a
at si clerici et in Spe. ti. ij. §. nunc uidendum v. x.
debet punire prout ius dicit nec in talibus ual-
compositione; quin episcopus inquirat no. v. q. iij. si p-
mates id alijs excessibus potest compescere et pu-
nire per penam pecuniariam no. de pe. l. xvi. di-
quod uerberibus subicere xxij. q. v. uel in exilia
mittere de calu. c. i. de iudi. cum non ab homine
et de penis felicitas in vi. Pro quo antequam crimine de-
ueniet deponendus no. lxxxi. di. c. i. et per Jo. an.
de iudi. a. si clerici. Nunquid autem pro sim-
plici fornicatione quis deponatur uideatur quod non
lxxxi. di. Maximianus et ibi no. x. q. vij. lator
quod potest esse uerum in simplici fornicatione.
Sed dicit Pau. quod illa non potest esse in constitu-
to i sacris. Sic ut p. d. An. i. c. ac si clerici. Certe
doc. considerant incestum respectu mulieris cum
qua committitur fornicatio. Quero in quibus de-
lictis iudex ecclesiasticus puniet laicum dicit Pau.
Inno. dicere quod solum ecclesiasticis de pur. ca. nos
inter Archy. de consue. non est in vi. q. in quibus
cunq. zenz. tenet primam quo ad penam tempo-
ralem alio frustra esset gladius apud dominum. tempo-
ralem. Sed ibi agit de pena penitentiali uel qua
si de iudi. nouit. Ultimo tractat hic Bui. an
et quando possit iudex ex inquisitione procedere
et ponit multa que habentur de accu. qual. i. et
ij. c. cum oporteat. Inter cetera ponit quod non po-
test inquirere ad utilitatem priuatam et pro iure
priuato nisi quando non potest agi propter frau-
dem aduersarij maxime si sit notorium peccatum
de quo per Inno. de iur. iur. ad n. az. dicit etiam
an quando proceditur per uiam inquisitionis re-
ratur contestatio de quo ut lit. non cont. qm. §.
sunt et alij de re. iudi. cum. i. et A. et de pur. ca. cu
dilectus de testi. cum olim et cum clamor cum
ibi not. quia dicit quod sic in duobus casibus. s. qm
presens est ille contra quem inquiritur et ubi p-
ditur ad partis instigationem intellige ea presen-
terat secus cum sit eadem ratio que in pte que
sita. Ultimo querit an episcopus possit facere statu-
tum quod absque infamia procedatur contra dictas
decre. qualiter uel absque expositione articuloz
et finalit. et quod non quia ius beneficii nemini est au-
ferendum de secundis nup. c. si. et quia contra iura
non statuit xvij. di. c. i. §. Bui. et c. Glo. pri-
uilegijs querit de quo priuilegio hic loquatur cum
multiplex sit priuilegium clericorum de vi. et ho. de.
c. si. cu. ibi not. Bui. et de priuilegio canonis si de
suadente. concernente immunitatem persone et de p-
uilegio fori de fo. compe. nullus et c. si diligenti.
Glo. diffamatur. Op. quod ecclesia uelut res sancta
diffamari non possit de coha. de. et mu. uza. Rñ
det quod in se non potest inquinari uel diffamari;

respectu uirgi de ea male predicari uerificari et de
honestari et sic all. ij. q. v. si mala fama. Glo.
scandala. non scandalis obuiandis et all. iura. Bui.
hic ponit de isto uerbo scandalum. Est enim sca-
dalum factum uel dictum prebens occasione rui-
ne de quo de elec. quorundam. Glo. insolentia
ponit quid sit insolentia et non bene eam et uide de
postu. ex pte de censi. quod in vi. de sta. mo. c. ij. al.
si. all. ante penultimo. Sequitur.

Et si apostolice sedis.

Non potest diuidi. Metuliter po-
nit duo dictas. Primus unum i
legatis sedis apostolice. 2º ali-
ud in alijs collatilibus fa ibi in
alijs. Non quod omne id quod inducit surreptionem
in gestis a papa inducit surreptionem in gestis a
legato. Non ideo quod taciturnitas cuiuslibet benefi-
cij addit collationem nullam a legato factam. Non ad hoc
quod ualeat collatio beneficii aliud obrinenti exigat
quod facta sit mentio specialis non ergo sufficit gene-
ralis. Non quod taciturnitas beneficii non reddat sur-
reptionem collationem factam ab ordinario. An
legatus extra prouinciam sibi decretam possit
conferre beneficia dic quod sic non finita legatione al-
secus sic intellige non de offi. le. nouit et per Archy.
§. c. i. in vi. Quid de dispensatione legati: an
ualeat non facta mentio de beneficio. Pau. quod non
eadem ratione intellige in casu in quo posset al. di-
spensare al. enim questio non haberet dubium. Id
dicendum in confirmatione per papam per quam
confirmat alicui beneficium non Archy. de prebe-
si motu proprio in vi. An impetrans teneat fa-
cere mentionem de pensionem dicit quod non si habz sti-
pendium non in titulu. ut non Archy. in dicto. c.
si motu proprio et per doc. §. ip. c. postulasti et zenz.
hic. Quid de hñte hospitale quo ad administra-
tionem: an teneatur de illo i impetratione facere
mentionem Pau. quod non quia non hñt i titulum
ecclesiasticum de reli. do. c. ij. §. ut aut aliud i pñt
monijs ut non i dicto. c. postulasti. An legatus pos-
set conferre beneficia ad sedem apostolicam deuo-
luta zenz. quod sic all. de preben. venerabil. secus dic-
in uacantibus in curia de preben. statutum et c.
ij. in vi. et non §. de offi. le. c. i. in vi. Glo. delegato
Op. de. c. i. de offi. lega. ubi legatus non potest p-
ferre beneficia dicit quod hic in legato de latere ibi i
alijs qui non possunt nisi aliud ex eorum priuile-
gijs pateat ut ibi habetur facit de priuile. porro
Glo. facta: querit an procedat hic de. in Bui. etia
si collo sit facta proprio motu alligato. glo. dicit
quod hic aperte non declaratis sed debuisset declara-
re. uidetur dicendum quod sic quia littera hic simpli-
citer loquitur §. et c. ar. decre. quia circa de pri-
uile. et hoc tenet Jo. mo. de offi. le. c. si. in vi. Idem
Archy. in. c. si motu proprio. glo. tenz. contrariuz
dicens quod collo facta motu proprio legati tenet e-
tiam si fiat habenti aliud beneficium non facta men-
tione de illo. ratio quia tunc cessat uicium surre-
ptionis ex quo sit motu proprio de preben. si mo-
tu proprio in vi. de quo latius in dicto. c. si. de of-
fi. le. in vi. zenz. hic tenet opi. Jo. mo. et Archy.
per de. istam que simpliciter loquitur. Idem Pau.
dicens quod speciale est in papa ut ei motu propri-

operetur quia solus est legibus solutus: unde secus
in alijs de concess. preben. proposuit et non de sen-
exco. nulli. pro hoc quia maioris est auctoritas gratia
pape quam legatis seu alterius inferioris de preben.
hi qui in vi. et de concess. preben. si soli cum ibi non
.e. li. Item quia sacrilegius instar obtinet reprobandum
que approbavit xvij. q. iij. §. sacrilegius et l. i. c. §.
crimi. sacrile. et hanc op. tenet et Lau. et Math.
dñs An. nititur concordare opiniones dicens quod motus
proprius legati tollit surreptionem sicut et motus
proprius pape: quia est eadem ratio non enim tunc
potest imputari quid parti ex quo non impetravit.
unde non potest ibi dici surreptio que surgit ex ta-
curnitate veri et expressioe fli et ip. ex litteris: sic
procedit op. glo. Putat tñ quod si apparet iura legati
quod motu proprio fecerit quod imo illi iura non est stadi-
immo poterit probare contrarium ut sic in hoc gaudeat
littera pape prerogativa prealij iuxta uero in cle.
.l. de proba. et sic procedit alia op. An autem mo-
tus proprius tollat nullitatem littere ex defectu
intentionis: dicit quod non unde si apparet quod aliud bene-
ficiu habet ille cui facta est talis collatio motu
proprio legati de quo non erat certificatus legatus
quod si fuisset litteras non contulisset quod tunc uiciabi-
tur littera. intelligo quantum ad effectum. quia non
poterit uti littera si uelit primum retinere ut ex
non in glo. quibuslibet et in dubio dicit presumen-
dam ignorantiam secundum eum cum aliud non proba-
tur: quia non est uerisimile quod conferat alii benefici-
ato contra iura secundum dñs An. facit quod non in dicto
.c. si motu proprio et i. cle. si Romanus. et tñ. uis-
te veritas huius questionis pendet ex ratione diversi-
tatis inter collationes legati et collationem ordi-
narij collatoris quo uiso apparebit ueritas que-
stionis. Quero igitur pro declaratione predictorum
et cle. que est ratio diuersitatis inter collationem fa-
ctam a delegato ex una parte et collationem factam
ab alijs ex alia: Respondet glo. in v. uolumus quod est id
quia potestas legatorum de latere uel aliorum quoniam
ex speciali concessione possunt beneficia conferre
est potestas extraordinaria: licet enim faciat uice
pape: tamen per eorum potestatem preiudicatur
ordinarijs collatoribus: unde talis potestas uelut
extraordinaria et alteri preiudicialis et accidenta-
liter super inducta fuit merito restringenda. Col-
latio nero ordinarij est ordinaria naturaliter
ideo uelut fauorabilis amplianda ad hoc de ip.
ad hec de re iudi. c. si. de re. iuz odia in vi. facit quod
non in simili de ip. c. l. et c. statutum in vi. Et si di-
cas quod imo et legati potestas ordinaria est de offi-
le. c. ij. in vi. et sic non uidetur procedere quod est di-
ctum. dic quod est accidentaliter ordinaria uirtute ma-
dati legati ideo hoc respectu extraordinaria
dici potest Sed contra rationem glo. facit quod non hic
in glo. in uerbo habentibus in si. ubi dicit quod ideo
in delegatis ab ordinarijs quod in ordinarijs: quod
bene probat littera hic cum dixit uniuersaliter in
alijs quibuslibet et tamen delegata potestas extra-
ordinaria est iuxta no. de ip. c. i. in vi. per glo.
ergo ex eo quia potestas legatorum sit extraordi-
naria non uidetur dicendum: secus in eis quod in alijs
cuius contrarium dixit glo. Potestis uidere quod
potestas delegata que derivatur ab ordinaria l3

sit extraordinaria tamen fauorabilis est cum per
eam non preiudicetur ordinario imo illi faueat
cum tendat ad illius executionem. facit quod non de
elec. si confirmationem in nouel. in vi. secus in de
legata que non derivatur ab ordinaria potestate:
quia tunc illa est restringenda cum per ipsam prei-
iudicetur ordinarij potestati et sic etiam sentit glo.
cum dixit et collatoribus preiudicatis. et c. et c. et c. ar-
dat aliam rationem quam collegit ex non de ip.
statutum in vi. In simili per glo. dicit enim quod ratio
est quia ordinarij magis sciunt beneficia et perso-
nas locorum suorum quam papa in toto orbe ul lega-
tus in tota prouincia ar. de presump. quanto et
.c. quosdam. xvi. di. q. dñs ideo aliud in papatu et le-
gato. aliud in alijs collatoribus Et si dicatur. hec
ratio cessat si collatio fieret per ordinarium ex-
neo quod fieri potest de insti. c. ij. quia non habet illud
notum: Respondet quod hoc non debet attendi: quia co-
muniter debet conferre suis lxx di. c. nullus et c. o-
bitum. c. de epi. et cle. in ipsis quibus collatio alias
facta teneat de elec. cum inter et quod ibi non. Huic ra-
tioni et c. obuiat per hoc quod glo. dixit in uerbo
habentibus ubi dicit quod idem in delegatis ab ordi-
narijs quod dicitur in ordinarijs: tamen constat quod
delegatus ordinarij qui forte erit extraneus. l. i.
.c. pro sua iurisdictione non habet noticiam omnium
de diocesi. Ideo melior uidetur ratio glo. nisi su-
stineas rationem et c. per. l. nam ad ea. ff. de le. ut
dicas quod hoc non debet attendi quia contra delegat
subditi qui habent notos alios de diocesi. Dis-
hic suppositis si rite ponderatur predicta apparet
rationem glo. quod in delegato ideo non ualeat collatio in
casu cle. propter defectum potestatis. ex ratione
et c. sequitur quod non ualeat ratione surreptionis
non ratione defectus potestatis et sic si ratio est ue-
ra dedit sibi de ligno in pedem in vi. et c. et c. et c.
uera tunc op. glo. esset uera et c. et c. sibi dedit
deligone in pedem. puto quod utraq ratio esse potest
erit ut i. dicam. Ex predictis uidetur quod in pri-
cipali quesito an uidelicet motus proprius legati
tollat surreptionem est uerior op. contra glo. l. i.
Jo. mo. Archy. et aliorum per rationem glo. na
illa op. etiam est contra cum glo. enim solus Str.
concordat licet dñs An. et dñs Pe. teneant glo.
Pro hoc etiam cle. si romanus de preben. que di-
xit si romanus pontifex et c. non dixit sedes apo-
stolica et sic legatus non comprehenditur ar. no.
per La. de elec. si abbatem in vi. Pro hoc etiam cle.
ista que simpliciter loquitur ergo et c. Item quia
hic loquitur quando collatio facta fuerit si colla-
potest fieri absenti de preben. si tibi in vi. ergo hic
loqui uidetur etiam si fiat motu proprio. per hoc
etiam quia licet ratio et c. potuisset esse ratio cle.
tam similiter et illa glo. etiam potuisset esse ratio cle.
et cum in dubio dicendum est utraq fuisse ex quod
non apparet magis de una quam de alia ar. l. generaliter
. ff. de fideius. sed ubique due rationes concurrunt
licet una cessat et alia non remanet dispositio ut non
per glo. in l. liberaz. §. notantur. ff. de his qui no.
infa. et probatur in §. affinitatis insti. de nup. §.
et c. ideo si collatio sit ad impetrationem uiciat
ex duplici defectu. s. surreptionis et ex defectu po-
testatis facit. l. et si non lex. ff. de here. insti. hoc v3

mibi p mo l3 al legendo sextum tenerē cūz opi.
 glo. motus: quia n̄ uidebatur annullari hec coll^o
 ex defectu potestatis: sed ex defectu uolūtatīs at
 tenta ratione zen3. quā sumebaz ex dcre. statutū
 de ip. in vi. cum ibi nō. per glo. ponderat litterā.
 Glo. spālīs q̄ uult q̄ ad hoc ut tollatur surrepti
 o requiratur q̄ sit facta mentio specialis p qd
 dicit approbatam opi. Archy. i. decre. ult. de of
 fi. dele. i. vi. ubi dicebat qd nō sufficebat i impetra
 tione fieri mentione3 generalem s3 formā decre.
 nō potest in fi. d preben. i. vi. qd inducit etiam ad
 nō. de ip. i. nōtra. **D**emū querit d qualitate cu
 re beneficij qd habet impetrans an sit fienda mē
 tio de cura beneficij quod ipetrat clarū est q̄ sic
 de preben. cum in illis in vi. r̄ndet glo. remitten
 do ad nō de preben. in cle. i. r̄ ubi uidebitis p **C**al
 d. ip. in n̄a. **Q**uando autē dicatur esse facta mē
 tio specialis beneficij dicit hic zen3. quando ē fa
 cta mentio de beneficio r̄ eius circumstantijs r̄ de
 oib3 que possunt mouere concedentem ad bene
 ficiū dandum concludens q̄ generalis non suf
 ficit all. de do. ex litteris de ip. super litteris cum
 similibus. **G**lo. quibuslibet **O**p. q̄ etia3 aliud
 non possit conferre a legato beneficiū habenti
 aliud beneficiū cum plitas beneficiorum sit i
 hibita de preben. quia iūm. R̄ndet q̄ nō uiciatur
 ex eo qd non sit facta mentio specialis q̄ secus ē
 in collatione legati. **T**amen an possit utrunq3 re
 tineri de iure an uero dispensatiue bñ debeat ha
 beri consideratio si utrunq3 uelit retinere de quo
 de ip. in cle. gatīe r̄. e. ti. gratia i vi. **G**lo. collo
 nitur an possit fieri collo uel presentatio de ha
 bente aliud beneficiū: r̄ndet q̄ sic. nec d hoc ē
 dubium: quia talia pendent ab officio confirma
 to3 uel instituto3 s. e. cum nos r̄ de elec. nihil ē
 unde nil est qd imputetur parti. **I**dez **P**au. tenet
 dicens hoc uerum etiam si sit curatus beneficiū:
 quod tenetur quia poterit nihilominus talē pre
 sentatum instituere: dicit tamen q̄ ille carebit p
 mo si beneficia sint impassibilia d offi. vica.
 in cle. i. r̄ de preben. de multa. **A**n autem legatus
 possit dare ius ad uacaturas zen. q̄ nō: licet pos
 sit referuare de offi. le. c. iij. in vi. **I**dem **J**o. an. de
 preben. licet. e. ti. r̄ hoc cōter tenetur lic3 contra
 rium notetur de ip. litteras r̄ de preben. bi qui i
 vi. **G**lo. habentibus: querit an procedat hoc e
 tiam si ex iūz detoluto habeat potestatem conse
 rendi: **R**espondet q̄ sic per litteram que uniuers
 saliter dicit quibuslibet per quam dicit etiam in
 delegatis ab ordinarijs qd nō per ea que s̄ dixi.
 Glo. ultima **O**p. de. c. ordinarij infi. supra. e. i. vi.
 ubi collatio facta hñt aliud beneficiū ē ipso iūz
 nulla: r̄ndet glo. q̄ collatio n̄ uiciatur ex ui sur
 reptionis r̄ ita loquitur hic. potest tamen ex alio
 capite uitiari ut si sit facta haberi plura benefici
 a non unicum tantum put ibi dicit. **S**edē rex.

Instrumento uel litteris.

Primo ponit dictuz **C** ratio
 nem illius assignat. fa ibi cum p
 hoc. **N**ō q̄ aliud uidetur esse
 littera. aliud instrumentum r̄ sic
 in stricta significatione nobili ap
 pellatione instrumenti non comprehenditur scri

ptura priuata qd est nōdum propter statuta.
Nō q̄ contractus procuratoris potest perfici p
 nuncium uel eplam inter absētes. ratio quia so
 lo consensu perficitur ar. l. consensu. ff. de act. et
 ob. **N**ō q̄ per receptionem instrumenti quis ui
 detur recipere r̄ approbare contenta in eo. similr
 dicimus in tradente instrumentum: quia in eo p
 tenta tradere uidetur de rēndic. sane de offi. dele.
 coraz ut lite pen. ecclesia de consi. c. ij. similr r̄ in
 producente instrumentum: quia uidetur omnia
 i eo p̄tēta facē uera ēē ut nō **I**nno. de cēsi cū olī.
Nō q̄ protestatio inuat protestante3 quando sit
 ad tollendum sensum surgentem ex iuris presū
 ptione tantuz: r̄ hoc iō q2 pendet a potestate pre
 stantis uide qd dixi s̄ de ip. gratie. e. compilati
 one. **N**ō sō q̄ in pendentibus a consensu quis
 facto demum consentit quando datur scientia r̄
 certificatio eius qui facit al n̄ cū errās r̄ ignorās
 non consentiat. ff. de iūdi. om. iudi. l. si per erro
 res. **C**autela est ergo in casu cle. ut probet recep
 tionem factam esse per scientez. **N**ō casum in
 quo quis precise compellitur ad factum iudicia
 le r̄ quando quis recipit mandatum dño cauēte
 r̄ pro eo satisfāte. **N**ō praticam procurato
 rij sufficientis quia debet cōstituens prestare cau
 tionem: quam habet prestare pro procuratore d
 dño defendendo si cōstituatur a parte actoris
 r̄ q̄ dñs ratum habebit uel de iudicato soluēdo
 si sit procurator ex pre rei de quo de procūr. c. l.
 insti. d̄ satisfāda. s̄. sed hodie r̄ ē. **N**ō cōsequēt
 ex hoc q̄ persona publica alteri stipulando etia3
 absenti r̄ pro cautione etiam recipiendo obliga
 nē: querit ad hoc. l. Gayus. ff. d̄ usu. insti. de iūti.
 stipu. s̄. si quis alij. uide de hoc. d. **A**n. in saluta
 tione gregoriana in uerbo seruus. r̄ uide **I**nno. d̄
 conu. conu. dudum. **A**dde etiam **J**o. an. de usu
 ris q̄q̄ in vi. r̄ per **B**ar. ff. rem. ra. ha. l. iij. **N**ō
 q̄ paria sunt aliqua non fieri ul minus legitime
 fieri pcor. l. quos. ff. qui satisfāda co. **Q**uero an
 mandatum procuratorium possit probari aliter
 q̄ per litteras uel p instrumentuz aut p testes.
 uidet q̄ n̄ ut hic a cōtrario r̄ ar. s̄. e. c. i. **A**d hoc
 quia possēt preiudicari dño si eo absente produ
 cerentur testes r̄ sic non ualere uidetur si recipiā
 tur ar. s̄. de testi. In nomine dñi. **B**uil. tenet con
 trarium ar. l. in exercendis. l. de. fi. instru. r̄ s̄
 de fi. instru. cum **J**oannes. **N**on ob. c. i. s̄. e. quia
 ibi fuit etiam in odiuz illius qui sepius uariavit
 in constitutione procuratorij. **N**on ob. etia3 q̄ di
 citur q̄ preiudicabitur dño quia in dubio cōpel
 letur procūr per aduersariuz cauere de rato sub
 pena de offi. dele. coram r̄ sic procūr soluet penā
 si dñs cōtradicat. uidetur ergo scire **B**uil. q̄ n̄
 probetur mandatum per testes **J**a. de ra. r̄ **P**e.
 r̄ **S**y. tenent q̄ n̄ potest probari p testes ad hoc
 inducunt decre. p̄mam s̄. e. r̄ similia iura que
 dicunt mandatum per litteras probari. **I**tem q2
 testes deponere debent parte presente uel cōtuma
 ces sed ad hoc nōn erit citatus dñs r̄ per p̄sequēs
 nec cōtumax iugitur r̄ ē. **A**d hoc insti. de excep.
 s̄. **I**tem si in iudicio. per quod concludunt q̄ ex
 igitur probatio probata ut est probatio insti
 insti. de satisfāda. s̄. sin autem probatio aut p testes

non est probatio probata: quia multa possunt op-
poni contra testes que non contra instrumentum
facit quod non **Inno.** in simili de elec. per inquisi-
tiones 7 de si. instru. cum **Ioannes** **C.** p hoc
facit quia non debet effici condicio rei deterior
per interuentum procur. l. ij. §. recte ostendi. ff. ex q.
cau. in pos. eatur. sed eo casu fieret quia probati
o facta cum procur. non preiudicaret domino
cuz res iter alios acta 7 t. l. i. **C.** quibus res iudi.
non nocet 7 t. **Buil** de cu. simpliciter tenet ma-
datum posse probare: tamen quia ius dicit q. po-
test constitui procurator per nuncium q. non esset
si requireretur scriptura. l. i. ff. e. tamen quia ma-
data non ardua possunt ex non scripto probari vt i
auct. de colla. §. eos 7 ut li. i. §. q. uo er i. aut
in medio lit. §. 7 hoc dicimus. **C.** pro hoc alt.
quia sequeretur q. per litteras probari non possit
cum oporteat litteras si negentur per testes pro-
bari. **Non** ob. q. testes debent recipi parte presete
quia recipientur presente procuratore. **Item** non
ob. q. dicta testimonium non preiudicabunt absentis: qz
dicit non preiudicabunt sibi quin possit dicere q.
non sit procurator 7 per consequens testes dixisse
falsum: sicut nec instrumentum preiudicaret quo-
minus posset dici falsum: uel dic fo nobiliter q.
contraria procedunt in negociis in quibus neces-
saria est partis presentia. hic i negotio ubi non e
necessaria presentia: imo potius necessaria e absen-
tia: quia si dnus esset presens non esset necessaria
probatio mandati. **I**deo testes tunc bene possunt o-
ponere absente parti: quia tale negocium est in q.
requiritur partis absentia quo casu agi uidetur
inter partes ut possit probari in absentia. ad hoc
l. sed si interpellatus. §. si arbiter. ff. de arbi. non
ob. l. i. **C.** de manda. prin. quia loquitur i manda-
to officialis 7 i causa ardua de quo s. de offi. del.
cum in iure 7 hanc opi. tenuit **Azo.** in suma hu-
ius ti. oportet tamen q. testes sit omni exceptioe
maiores facit. l. optima. **C.** de p. trah. 7 pmit. sup.
Buil. idem in **Spe.** de procur. §. ratione aut for-
me c. prin. **Ad** hoc glo. de procur. c. i. 7 idem te-
net **Bar.** in. l. i. ff. e. **Ad** rationes **pe.** nidet q. iste
probationes habebunt preiudicare absenti ex q.
facte sunt dubio subsistente: sicut i simili dicim.
de iudice qui ratione dubij pronunciat competes
7 habent iurisdictionem. ff. de iudi. l. si quis ex ali-
ena de zp. super litteris cuz similibus. sic procur.
ratione dubij dicitur legitima persona ad exami-
nandum: an sit procurator 7. sola superest dno acti-
o falsi contra testes sicut 7 contra instrumenta.
Idem tenet in. l. non soluz. §. qui alieno. ff. e. hoc
dictum **Bar.** uidetur contra non per doc. de zp. su-
per litteris 7 p **Ly.** 7 **Bar.** i. l. licet. **C.** e. 7 sic **Bar.**
uidetur sibi contrarius ubi dicit q. si iudex pro-
nunciavit aliquem procuratorem esse cum non sit
non preiudicat dno. hec sententia. cum non sit in
potestate iudicis dare procuratorem licet dare tu-
torem sic: ideo tunc preiudicat. l. i. §. idem pps.
ff. q. falso tu. auc. 7 hoc et **Bo.** an. i. addi. **Spe.** in
ti. de sindico. §. quid si index: licet vbertus de bo-
bio ibi contra. **Ad** hec quia certi sunt casus i qb.
res iter alios acta alijs preiudicat iter quos iste
non numeratur ut pz ex no i. l. i. 7 g. **C.** quib. res

se absq; alio calore iudicis et an productionem proba-
 probata. **S**ecunda uero secus ideo illa fa non
 facit preiudicium nec grauat onere probandi. Per
 predicta concludit q non est tutum ei cont que
 producit procuratorium qd admittat produ-
 cens ad id probandu per testes, per qd dicit q si
 accederet non admitteret ipsum nisi d rato caue-
 retuel si testes esset omni exceptione maiores, p
 dictis autem non ob, q probatio per testes et in-
 strumenta equiparantur, ut in l. i. expensis: qd
 uerum est quo ad illos qui fuerunt in iudicio: s3
 non quo ad extraneos. No ob, etiam q iudex p-
 pter dubiu possit cognosce: a sit iudex et sic per
 consequens propter dubium an quis sit procura-
 tor possit de hoc cognoscere: quia utruq; pot p-
 dictoru: sed non sic preiudicat sententia lata sup
 pcuratore dno: quia no est lata super iurisdici-
 one: quia est lata cum partibus: et hec est ueritas
 s3 cu qd dixerit Bar. **M**ibi v3 q nec proba-
 tio per testes, nec probatio per instrumenta ime-
 diate preiudicat dno: quia dno comparante sicut
 oportet testes produci iterato sic oportebit ite-
 rato instrumentu produci: nec sufficeret produ-
 ctio facta sicut in simili dicimus in ac. l. ij. cum
 ibi no: ff. iudi. solu. et l. naturalis. §. nihil coe. ff.
 d acqui. pos. unde si forte instrumentum amissu
 set non preiudicaret dno productio facta nisi ali-
 ter fieret probatio per testes s3 forma. c. cu oliz:
 et c. i. de priuile. **I**n hoc ergo solo erit differentia
 inter probationes testium: quia probatio instrum-
 ti promptior est: et si dicas quaz ergo admittitur
 procurator sine cautione: ex quo talis pro-
 batio non preiudicat: quia iudex debet pro-
 certo opinari et firmam credulitate habere q iste
 habet mandatum. Cautio autem rati debz d iuz
 exigi quado est dubium de mandato: et per cose-
 quens hoc casu non debet exigi, ex quo no e du-
 bium: et quia uerisimile est q eodez modo proba-
 bit contra dnu si expediet et si dubitaret d morte
 testium uel absentia diuturna haberet remediuz
 ac, quoniam frequenter ut lit. non p. Item pro p-
 te rei possit fieri probatio ad eternam rei memo-
 riaz fm formaz, c. preall quoniaz, §. sunt et alij et
 qd clarum esset si dnu semel in iudicio fuisset: ul
 al appareret q maliciose se absentasset al fieri n
 posset nisi ratione mortis imminetis: uel absentie
 diuturne ut dicto, c. quoniaz in prin. **Q**uid si di-
 catur q producat instrumentum non est ille q
 in instrumento nominatur: licet sic uocetur: Dic-
 q presumitur pro producere, l. si qua per calini
 am: et ibi per Cy. C. de epi. et cle. quid si reuocetu
 in dubium an sit notarius qui dicitur scripsisse:
 et an presumatur scripsisse qui dicitur: dic q noz
 regulariter, unde primum debet probare per co-
 parationem et similia, facit in auct. de here. et fal-
 ci, §. Si uero absunt et d si. instru. et cautela, §. s3
 sui iuz. Fallit si instrumentum est prima facie sic
 macula non abolutum: non cancellatum nec i ali
 qua sui parte suspectum: et de longinquo produ-
 ctum sit per personam non suspecta ar. l. si quis
 ex argentijs, §. i. ff. de edendo, et no, in Spe. i. ti
 de instru. ed. §. restat v. sed quid si producit et
 per hoc limitatur no per Inno. i dicto, c. i. et c.

Quid si dnu non cauisset debito modo: dicit et
 q non preiudicat sibi procurator recipiendo istu-
 mentum tale per locum a contrario pro hoc: qz
 al posset ualde preiudicari procuratori non ido-
 neo per dnu reuocato: ideo deficeret presumpti-
 o consensus que est causa quare defendere tenet
 ar. no. de elec. in genesi et in regula is qui tacet in
 vi. **Q**uid si dnu constituat procuratorem sub
 hac forma constituo talem procuratorem pro q
 promitto de rato et iudicato soluendo nomine oi-
 um quoru interest: nunquid ualet talis promissi-
 o si non apparet d promissione procuratoris, ui-
 detur q non quia hec satisfactio que fit p cura-
 tore e priora: et sic requirit fideiussore, l. priora, ff.
 d fideiul. s3 fideiussoria no potest esse sine princi-
 pali, ff. d fideiussor. l. i. et l. fideiussor obligari i pn
 et c. sed hic non est principalis pro quo fideiube-
 at: ex quo procurator nihil promittit. Nam non
 potest dici q ipse dnu sit etiam principalis: quia
 sic esset etiam sui ipsius fideiussor: qd esse no po-
 test, ff. de fide l. uianius, §. i. et l. heredes, §. i. i. g. i.
 et c. **I**n hoc sunt multe opi. quas recitat hic dnu
 An. et habentur per Cy. in l. i. C. de satisfda. et p
 Bar. ff. iudi. solu. in r3ca et finaliter residet in opi.
 Cy. v3 q debet procurator promittere nuda et
 simplici cautione: et tunc illi accedet oblo dnu cuz
 releuamento ab onere satisfdadi: nec alr fieri pos-
 set: quia omittitur forma pretorie stipulationis:
 qd fieri non posset nisi a pstore, ff. de preto. stip.
 l. i. in fi. et ff. de v. ob. l. in conuentionalibus:
 dicit ibi Cy. q hec est prima questio quaz habu-
 it postq exiuit de studio et q nuq potuit obtine-
 re super hac exceptione: v3 q non esset idonee sa-
 tisdatum nisi procurator simplici cautione caue-
 ret Bar. hoc idem tenet de iuz in loco preall.
 quando pro dno nullus fideiussit. Si uero dnu p-
 misisset ut s et dedisset fideiussores tunc claruz
 esset q teneret, l. si defunctus, ff. de procur. alt.
 ad plica. l. tribus, ff. de usufruc. ea re que usu, co-
 su. et glo. in l. ij. §. quis, ff. si cum plus q per. la-
 falci. Potes sustinere coez consuetudines ut tene-
 at promissio dnu etiam in primo casu. Nec ob, q
 non potest esse fideiussor sine principali: quia pot
 dici q n erat principal obligat i psoa pcuratois
 qui obligabitur ex quasi contractu in eundo in
 lit. cont. et etia in actu sententie, l. ij. §. idetz scribit
 ff. de pecu. et l. ij. §. si. i. glo. ff. de preto. stip. Nec
 ob, l. plaucius, ff. de procur. ubi uidetur probari
 q per lit. cont. non obligatur quis ei qd in senten-
 tia deuenit: sed solum instantie q patet: quia ibi
 fit executio in dnu non in procuratorem et per
 consequens non debet teneri fideiussio iudicatu3
 solui: quia repellitur sine principali: quia rñde q
 licet dnu obligetur utili oblo ne ei qd euenit i se-
 tentia que habet effectum contra euz ut dicta, l. i.
 plaucius: tam directe obligatur procurator ut
 est tex. cum glo. ff. de re iudi. l. ij. §. si quis condē-
 natum i glo. si. **U**ltimo inducit Guil. de ista
 i ar. ad questionē qdaz arrestatus seu detent. ad
 hoc ut relaxaret dic iudici do uobis istos fideiuf-
 fores qui coram uobis sub pena tali uenient de
 die in diez ad uestra requisitionē. illi erāt presen-
 tes et nihil dixerunt et sic scripti fuerunt in libro

curie. Querit an illi sint obligati ut fideiussores
videtur q non: quia fideiussor uerbis obligatur
.l. bladi. **C.** d. fideius. dicit aliq eos obligari per
.l. cum ostendimus. **S.** si. **C.** de fideius. **Tu** fm **Ol**
dra. **Suif.** **Ja.** de ra. **7** Bar in contrarium dicetes
q illud est speciale in stipulatione rem pupilli sal
uam fore: in qua et stipulatur pupillus inabilis
ad stipulandum. l. seruum. **7** l. non quasi. ff. re pu
pil. sal. fore. sic residet dñs **An.** dñs **pe.** uno a
no tenuit opi. primam. so anno aliaz. **Potestis** p
cordare opi. quia prima opi. potest procedere si
pro maleficio ad utilitatem publicam accipit si
deiussor. Nam cum res publica pupillo equipaz
tur. l. rem publicaz. **C.** de iur rei pu. li. xi. ideo erit
idez qd ibi dicitur in pupillo. facit qd nō Bar. ff.
so. ma. l. q. dot. **Secūda** procedit ubi accipitur
fideiussor pro maleficio ad utilitatem priuataz.
Tractat hic **Pau.** de multiplici cautione quia q
dam est cautio de rato: quedam iudicatur solui
que cōtinet i se tres clausulas. ff. iudicatur solui
.l. iudicatum solui: quedam est de defendendo
in cā reconuentionis quaz habet prestare litigās
i diuersis casibz: **7** prout diuerso mō uenit ad iu
diciū de quo in. c. i. **7** c. mandato de procūr. et
.l. o soluz. **S.** qui alieno. ff. e. cautioez rati prestari
habet per procuratorem actoris ubi est dubiū
de mandato. l. i. **C.** d. procūr. **7** ibi habetur quan
dicatur esse dubium **7** in. c. coram de offi. dele. q
a quando per unum testem probatur: uel reperi
tur habere instrumenta cāe penes se ex parte rei
regulariter non prestatur cautio iudicatur solui
nisi in casu ubi interesset actoris ut in rei uēdica
tionibz **7** similibz. l. pōponius. **S.** si is q. ff. de p
cūr. **7** l. non solū. **S.** ij. ff. e. **Item** cautio de defen
dendo in causa reconuentionis **7** de iudicato sol
uendo prestatur. ff. de procūr. l. actor. l. seruū. **S.**
si. ff. e. **Cautio** uero iudicatum solui prestatur
regulariter ex parte rei: **7** sufficit etiaz si esset du
bium de mandato: uel constaret q non haberet
mandatum **7** que sit rō pte nō. in. l. non soluz. **S.**
qui alieno. ff. e. **7** s. e. mandato. **Ad** predicta uis
qd nō **Do.** i. c. monachi xvi. q. i. ubi dicit q mōa
chus agens non debet admitti si sit dubiū de ei
mandato: ratio qz nō potest cauere de rato nec
se obligare nisi d mādato abbatis ut dicto. c. mo
nachi **7** sic limitari dñz. l. i. **C.** de procūr. **blo.**
litteris: **Oppo.** qz inuit litteras priuatas: l. sigil
lum priuati facere fidem: sed contra d. l. instrumē
ta. **C.** de proba. glo. soluit q contrariū procedit
regulariter. fallit quando agitur de pbando mā
dato procuratoris: quia tunc littera **7** sigilluz p
uati facit fidē ar. huius cle. **7** ff. e. l. si procurato
rem absentem ubi de hoc. **Que** autē est ratio spe
cialitatis glo. non dicit. **Ideo** dicit **Suif.** hic q lit
tera priuata de manu scribentis facit fidē cōt
ipsū sicut **7** confessio sua. ar. ff. de interroga. acci
.l. de etate. **S.** i. **7** ita hic quia facit fidē cōtra dñz
scribentem **7** similiter eius sigillum: sed pro scri
bente non facit fidem ut in contrario ut i in. l. rō
nes **7** in. l. exemplo. e. ti. de proba. **7** sic si dñs uel
let probare se dedisse mandatum per litteras su
a manu scriptas **7** eius sigillū nō posset: **7** per hoc
uidetur q si procurator alicuius presēt litterā

scriptam manu constituentis cām eius sigillō q
nō probet ut necessario procurator debet admit
ti l. 3 aduersarius possit illum admittē si uelit.
Idem **Jo.** an. de proba. post cessione ubi de mā
ple: s. cōtra hoc fac hec cle. **7** l. si pcuratorē. ff.
e. propter qd recitat hic dñs **An.** opi. de quibus
in preall. l. si pcuratorē **7** hic per doc. **7** p **Cy.** **7**
alios i. l. si qua p calūniā. **C.** d. epi. **7** cle. **7** p **Bar.**
ff. de publi. l. si publican. **Finaliter** pcludit q si
queritur an credatur litteris ad preiudiciū dñi.
dicendū est q si sunt littere priuate sigillate sigil
lo autentico: **7** tūc si constat q si de uoluntate
habentis sigillare sint sigillate probant fm **Suif.**
Si uero constat q sigillo publico sint sigillate: s.
non constat q de uoluntate sigillare habentis sit
sigillate tunc credit **Jo.** an. post **Butri.** in dicta. l.
si procuratorē q nō admittetur procūr nec cre
ditur tūc litteris: quia hoc est magni preiudiciū:
igitur **7** c. ar. no. in. c. post cessione de proba. qd
dicit uerū nisi forte uellet soluz procūr admitti
ad impetrandū l uellet admitti cum cautioe de
rato ar. de zp. nonnulli **7** per **Compof.** de elec. c.
.i. in vi. licet **Bar.** dicat eum indistincte tunc ad
mittendum per. l. si qua per calūniā qd sibi
n placet. **Per** predicta forte posset dici hoc ue
rum nisi sigillum teneatur per personā idoneā
7 sufficientē **7** caute sicut quotidie in sigillis do
mior: quia tunc sit uera opi. **Bar.** quasi tunc de
facili non sit suspicio q subtractum fuerit. facit
qd no. in. l. i. **S.** sed ne fraudādi. **C.** de lati. li. tol. l.
labeo **7** l. postq. ff. d. pac. **7** de cōsuec. ij. **Nec** oba
ij. c. post cessione qz loquūt ubi litte sit sigillate
sigillo iudicis actam exercentis. hic quādo sigil
lo autentico litteris scriptis per alium actuz ad
sui cōmodum exercentem. **Quid** autem dicatur
sigillum autentico. dicit **Bar.** i dicta. l. si pcur
atorē q eo ipso q est alicuius dñi: uel cōitis alt
.l. i. ff. de ser. fugi. **7** l. diuus d. offi. presi. **7** i auct
ut nulli iudicium. **S.** si uero quis. **Si** uero sint lit
tere sigillate priuato sigillo si sint sigillate sigillo
alieno **7** hoc constat: sed non constat q de dñi cō
stituentis procuratorem uoluntate sigillate sunt
7 non probant. **Idem** si cōstat litteras sigillatas
sed non constat cuius sit sigilluz: quia hic casibz
7 similibz nil probant. **Si** uero littere sint sigil
late alieno sigillo **7** de uoluntate dñi **7** tunc pro
bant. l. ad testium. **S.** i. ff. de testa. qd uidetur uerū
si sumus in actu in quō non requiratur sigilluz
de substantia. al si sit actus in quō sigillum req
ratur de substantia ut in testamēto i scriptis nō
uidetur sufficere nisi ubi quis non haberet sigil
lum propriū: uel cōmode habere non posset
7 de hoc facit mentionem ut in dicto. **S.** i. ar. nō.
per **Inno.** de si. instru. c. ij. **Si** uero littere sunt si
gillate sigillo proprio **7** priuato **7** tūc si cōstat q
d uolūtate dñi sigillate sit **7** tūc pbant sine alia
pbatioe s. e. qd itelligo i p iudiciū dñi: sic itlle
glo. hic i v. **7** est casus: s. in preiudiciū tercū nō
ar. l. rationes **7** l. exemplo **7** l. instrumēta. **C.** d. p
ba. **Idem** si non essent sigillate aliquo sigillo: sed
scripte manu dñi uel alterius de ipsius uolunta
te **7** hoc constaret per comparationem litteraruz
legitime factam fm formam. l. cōparationes. **C.**

*De officio pcuratoris
sigillū pcuratoris*

de fi. iſtru. z. l. ſcripturas. C. q̄ potio. i. pigno. ha.
cum ſua mā. uel al' legitime puta per teſtes ar.
.l. in exercendis. C. de fi. iſtru. Si uero cōſtat q̄
littere ſint ſigillate ſigillo dñi: ſed non conſtat q̄
eius uoluntate z tunc dicit Bar. in. l. ſi procura
torem q̄ ſi littere ſint approbate probant: al' nō
probant etiam in preiudiciuz dñi. Approbatio
autem poteſt fieri duobus modis ſz ei. C. pri
mo ſi habet teſtimonium publicum: ut quia no
tari' atteſtatur q̄ dñs fecit dictas litteras p̄prio
ſigillo roborari all. C. de fi. iſtru. auct. ad hec.
2° poteſt per teſtes qui fuerunt preſentes qui di
xerunt ſe uidiffe ſigillare. l. ſiquis ex ſignatoribz
ff. quēadmōm teſta. ape. z q̄ no. in. l. ij. circa pñ.
.e. ti. C. Poteſt etiam 3° ultra cum approbare
p confeſſionē aduerſe partis ut no. glo. i. dicta .l.
ſi pcuratorē. ff. e. Nūquid at al' generaliter alijs
iſtrumtis priuatis credatur: dic ut i. dicto. c. ij.
de fi. iſtru. p̄te nō. Quid ſi procurator habz ſigil
lum tantum nec habet aliquam ſcripturam: an
ex hoc probetur aliquod mandatum: dic q̄ non
quia ſigillum uelut indeterminatum nihil argu
it de per ſe determinate ut nō Archy. d. offi. or.
in. c. q̄uis z. c. ſi canonici in vi. z tenet hic Huil.
An autem habens iſtrumenta ad cauſam faci
entia penes ſe preſumantur ex hoc habere manda
tum ſi hoc allet dic q̄ ſic adeo q̄ admitti debet
ſaltē cuz cautioe rati de offi. dele. corā z nō Bar.
i. l. ij. §. due cauſe. ff. ad carbo. C. Glo. debito mo
do: querit' qd ſi dñs p̄ſtituit aliquē procura torē
promittendo ſe ratum habiturum id quod legi
time fecerit pcurator. an idonee dicitur ſatisda
tum ſeu cautuz remittit glo. ad nō de dila. expo
ſuit. Jo. tenuit q̄ nō xxi. q. i. relatio. Jtē Boſ. ibi dō
idem Spe in ti. de procūr. §. rōne autē forme ad
fi. prime colūne. Idez finaliter uidetur ſequi Jo.
an. in dicto. c. expoſuit. licet ibi Boſi. ſentiat con
trarium. An autem uideatur procurator idonee
cōſtitutus ſi conſtituatur ad certū tempus tātū
uel ad lī. conē. vide quod nō de procūr. c. i. i. vi.
Ultimo glo. nōr ex littera q̄ nō legitime factum
habetur pro non facto: ſicut hic nō idonea cautio
habetur pro non cautione all. pro cōcor. l. quōt
ff. qui ſatisda. cogantur. C. Glo. cauiz: querit de
qua cautione loquatur: gñdet q̄ de illa iudicatiū
ſolui quia loquitur d̄ procuratore ex parte rei
q̄ illam conſueuerit interponere iuxta nō s̄. e.
mandato z dixi s̄ poſt Pau. C. Glo. proteſtati
onem op. q̄ proteſtatio non debet operari: qz v̄z
cōtraria facto igitur z c̄ de cōſti. c. cuz. M. Sol
uit glo. q̄ hic proteſtatio non eſt contraria facto
imo ſe comparitur cuz illo z eſt illius declarato
ria ſiue proteſtatio fuerit generalis: ut quia pro
teſtatus fuerit q̄ recipiens iſtrumentum procu
ratorium non intendit ſe obligare: ſed uult deli
berare ad quod all. de reſi. ſpo. olim. el. ij. ſiue
fuerit ſpecialis puta ſi proteſtatus fuit q̄ non in
tēdit recipere mādatū certe cāe i. pcuratorio iſcr̄i
pte. Nā hec ſtant ſimul q̄ quis recipiat iſtū z tñ
uelit deliberare uel nolit acceptare mandatu: cer
te cauſe ibi incluſe z aliarum ſic. l. in cāe in prin.
ff. de procūr. Secus autem quando facto eſt con
traria quia tunc non ualet. ut in contrario d̄ hac

matia uidistis in cle. gratie d̄ ip̄. Cū glo. concor.
Buill. qui dicit q̄ ubi factum est multipliciter in
 intelligibile: ut est hic quia potest recipi ut delibe-
 z etia3 ut acceptet 7 tunc protestatio iuuat: quia
 declarat factum. ideo si factum sit uniformiter
 intelligibile: sed agatur de detrahendo sensui pre-
 sumptio ex presumptione iuz tñ ut nō in simili
 de lit. test. c. i. 7 in dco. c. cum. **M**. de constit. se-
 cus si esset prescriptū presumptione iuz 7 de iuz
 ut i cle. gratie 7 hec va. que dixit glo. quādo pre-
 statio sit contemporanee cum actu idem si ex i-
 teruallo quia tñ protestatio similiter iuuat si p-
 mo precedat prestatio 7 sequatur factum nec ui-
 detur ab ea recessuz **N**ec obstat. l. cu3 plures. §.
 locator horrei. ff. locati ubi per subsequēs factū
 vñ recessum a preambula protestatione: qz illud
 quando factum est vniformiter intelligibile uidē
 Bar. de no. ope. nūc. l. non solum. §. si. fm̄ Buil-
 7 dñm **An.** forte hec distinctio de iure nō pro-
 cedit: an factum sit uniformiter intelligibile: uel
 non. **G**lo scienter querit quid si ignorans qd
 instrumentū continet uel littera 7 receperit illa s̄
 uidētur acceptare: **R**ndet q̄ non a contrario lit-
 tere: quia errantis uel ignorantis nullus est con-
 sensus alt. iura sufficit. alt. de preben. si beneficia
 in vi. sic nec etiam dicuntur ignorantes esse con-
 tēptores de cle. exco. mīstri. c. apostolice. p hoc cō-
 cludit glo. q̄ ut habeat locū cle. requiritur q̄ sci-
 enter recepit: **I**tem requiritur q̄ sponte quia offi-
 cium procuratoris debet esse uoluntariuz. l. iur?
Ce. similiter dicit glo. q̄ i cōfessione ut preiudi-
 cet predicta duo requiruntur de confessione. c. i.
 cu3 ibi nōtis. **E**x predictis appz q̄ recipiēs spō-
 te 7 scienter instrumentum uidetur acceptare eti-
 am mandatum si nulla premissa protestatiōe re-
 cepit: 7 hec est ueritas unde cautus sit articulans
 ut articulet q̄ spōte 7 scēs recepit ut dixi in nō-
 bilibus Buil. tamē alt. dicit ut j̄ uidebis. **G**lo
 receptis ampliat casum decre. licet s̄. e. in vi. ad
 casum huius cle. que loquitur in tacita accepta-
 ne ibi uero in expressa. **Q**uerit quādo incipi-
 at officium procuratoris: **R**ndet a tempore ac-
 ceptationis alt. simile in iudice in. c. super eo de
 ap. per hoc uidetur q̄ actus gest⁹ ante acceptati-
 onem sint nulli licet re uera fuerit constitutus p-
 curator ipso ignorante de quo s̄. e. is qui in vi.
 i nouel 7 nō. bñ hanc glo. 7 dños de rota i nouis
 pclusionibus clxiij. **G**lo. cogi. **O**p. q̄ non pos-
 sit cogi procurator defendere dñm etia3 si sit sa-
 tisdatio de iudicato soluendo prestitat: s3 sufficē
 debet actori q̄ committitur stipulatio iudicatū
 solui ob rem non defensam si procurator non s̄
 fendat. ff. e. l. mutus. §. si. cum. l. se. 7. l. non cogē-
 dum cui⁹ contrariā hic inuē. **S**olait glo. q̄ pro-
 curator rei generaliter non cogitur precise do-
 mīnum defendere etiam si sit satisdatum. fallit
 in certis casibus **P**rimo quando dominus
 satisfecit pro procuratore illo presente 7 tacen-
 te. l. filius. §. si. cum. l. se. ff. e. 7. l. sed 7 he. §. pre-
 ter ubi glo. magīa. **R**atio ē. s. ne fides fallat du-
 obus. s. dño 7 aduersatio 7 eadē ratione. **I**dem
 si absēte procuratore satisfecit pro eo dñs 7 poste-
 a procurator ratum habuerit. ff. e. l. si defunctus

si. *q. n.* et ita loquitur hic: et hoc in procurato
re rei. procurator uero actoris cogitur precise de
fendere dñm in causa reconuentionis si presterit
satisfactionem: uel alius pro eo eo sciente uel non
curo. **A**duerte tamen in casibus in quibus
dixi non cogi precise: fallit si actio sit peritura:
quia tunc cogitur saltem quo ad cont. lit. ff. e. l.
sed etiam in his 2. l. inuitus. §. si. Itz in casibus
in quibus dixi cogi: fallit si subsit iusta causa eū
excusandi. ff. e. l. filius fa. cum se. naz ex iusta cau
sa posset etiā post lit. pñā. reuocari. ff. e. l. post lit
cum se. 2. e. ti. c. ij. in vi. Ratio diuersitatis inter
procuratores ex parte rei: et procuratorem ex p
te actoris: quia procurator ex parte actoris ē
admissus ad manus. s. ad agendum q̄ sit procura
tor rei qui est admissus ad defendēdū. Causatiue
enim extra predictos casus non potest cogi pro
curator defendere: uel per actionem mandati: l.
ad itesse: uel quia alī denegabit sibi actio. l. inuit.
§. pena. ff. e. **S**ed predictis habetis an et quan
ad factum iudiciale de quo per glo. magiam. ff.
e. l. sed et he. §. preter. In autem al quis possit
cogi ad factum precise. Dic ut nō in. l. stipulatio
nes non diuiduntur. ff. de v. ob. per Bar. si est ob
ligatus ex dispositione legis uel hominis succedat
loco obligationis legalis uel ex dispositione rerū
potest cogi precise. l. stipula. §. hē. ff. de no. ope.
nūc. 2. l. fidi commissā. §. si. ff. de le. iij. al. regulariter
sufficit prestare interesse. l. si quis ab alio. §. si. cū
concor. ff. de re iudi. fallit si factus sit habēs ad
mixtam causam bonorū et sic non erit mixtus fa
ctum ut rem tradit ex causa emptionis. l. certi cō
dicio in prin. per glo. ff. si certum petatur 2. l. i. ff.
de acc. emp. cum ibi nōtis 2. ff. de v. ob. l. incōuē
tialibus: uel nisi forte electa sit industria s3 *dy.*
i dicto. §. habet et ibi per glo. facit. l. iter artifices
ff. de solut. licet Bar. i contrariū i pall. l. stipula
tiones: sed dñs *frā.* de campo tenebat opti. *dy.*
quam uidetur sequi glo. in preall. §. habet. Ad
predicta facit qd nō *Inno.* §. de sen. exco. in. c. sa
cro. in glo. magna. Redeo ad glo. i v. et per hoc
Et oppo. et uidetur qd nō possit cogi procurator
defendere quia licitum est renuntiare mandato
etiam acceptato anteq̄ interlit mandantis insti
mandati. §. recte 2. §. mandatum soluit glo. illō
re integra s3 hic desit esse integra ex quo pro p
procuratore dñs satisfecit ipso sciente et non cō
tradiciente. **G**lo in omnibus querit an non p
iudicet etiā quo ad futuras lites: rñdet qd sic
si sunt incluse in mādato qd fieri potest iuxta nō
ē. e. non iniuste. An autē procurator datus sim
pliciter uideatur datus ad lites futuras *Spe.*
in ti. de procūr. §. ratione autem forme. v. sed
quid si procuratorium. in. §. i. v. Item op. et
nō ē. e. qui ad agendum in vi. et dñi de rota i no
uis conclusionibus conclusionē clyxij. et cxxij. te
nēt qd sic ar. l. si. C. que res pig. ob. 2. l. si seruitus
ff. de serui. vr. prediorū. secus dicit in procura
tore qui reconuenitur i causa reconuentionis iux
nō. ff. e. l. omnium ut sic ibi infinitas euitetur i il
lo qui post principale prepositum cogitur defen
dere. Idem *pau.* et *Ma.* Bar. contrarium in. l.
damni. §. sabini. ff. de dam. infec. ubi dicit qd nō

uidetur datus ad futuras lites p glo. ibi posita
2. l. iij. §. si. ff. de tute. et ibi per *py.* Nō ob. l. si. C.
que res pig. ob. pos. quia non est modicum prei
diciū procuratori cogi i omnibus causis exeq
mandatum. Item non ob. l. si seruitus. ff. de fut.
vr. prediorū quia ibi potuit preuideri iudiciū
hic non ergo et c. iuxta ea que dixi de ip. i cle. lit
teras. **B**lo assensu op. et uidetur qd receptiōe
instrumenti quis non uideatur mandato se a sē
gere et illud acceptare: quia procurator nō datur
inuitus. l. inuitus. C. e. sed inuitus dicitur qui ex
presse non consentit. l. inuitum. ff. de ser. vr. pñā.
§. ex quo expresse nō pñit nō debz obligari nec ui
deri mandatum recipere ad hoc quia in facto o
neroso ut est quando agitur de obligatione: ita
cens habetur pro non consentiente nō per *Inno.*
de elec. in genesi et in regula is qui tacet in vi. et
in. l. filius fa. §. inuitus. ff. de procūr. sed hic agitur
de facto oneroso v3 de obligando procuratores
et quia officium procuratoris est onus insti. d. ex
cep. §. si. et ibi nō et de iudi. cum deputati ergo et
c. Nec ob. si dicas qd imo officium procuratoris
necessarium est. l. i. ad si. et per consequens obligat
quis etiam inuitus: quia rñde qd exponi debet ibi
necessarium. i. utile: uel expediens non autem ut
precisam necessitatem nōt. ul. dicit glo. ideo nece
sariū dñ officii pcuratoris: quia cogit quis pro
curatorem constituere de elec. cupientes in vi. s3
ex parte constituti nunq̄ est necessarium: ideo cū
hic agamus de officio procuratoris ex parte cō
stituti remanet qd inuitus dicitur qui non consen
tit expresse ut est dictum. **S**olutio glo. aut datur
simpliciter taciturnitate nō iuncta cum aliquo a
ctu et tunc procedit contrarium quia tacens nō
uidetur consentire ubi agitur de obligatione uel
actu oneroso: aut datur taciturnitas seu pacia iū
cta cum aliquo actu puta receptionis instrumenti
seu carte procuratorij sine protestatione tunc bñ
uidetur consentire etiam ubi agitur de actu one
roso et obligatione. l. si fil' fa. ff. ad macedo 2. l. q̄
eius. §. i. et ibi nō. ff. rem. ra. ha. Nec ob. predictis
qd dicit. l. i. in fi. 2. l. iij. ff. e. ubi dicitur absēs pōt
constitui procurator dñmō ratum habeat: quia
satis dicitur ratum habere eo ipso qd cartaz seu
instrumentum procuratoris recepit. Nam ipso
facto dicitur tunc quis consentire et ratum hē
facit. l. pau. rñdit non tantum uerbis. ff. rez. ra
ha. similia multa ad hoc ex quibus datur conse
sus ipso facto all. glo. per no. xi. q. iij. estimant
de offi. dele. cum super **E**x predictis ergo stat
conclusio qd sola receptione instrumenti scienter
facta sine protestatione obligat procuratōrē ad
mādāt executionem: quia non datur simplex taci
turnitas iuncta cum aliquo actu. **S**uū tenet cō
trariū dicens qd sola receptione instrumētī in du
bio non uidetur consentire nisi probetur ab adp
sario qd aio recipiendi mandatum procuratoris
instia receperit qd potest stare per uerba ipsius
procuratoris: uel alium actum exteriorem et hic
tamen dicitur scienter all. de elec. constitutionem
et cle. causam. §. uerum. Item quia qui scientia
dicit illam debet probare. ff. de proba. l. uerius
2. l. ei qui dicit et in regula presumitur in vi. 2. en.

tenet glo. quia de ista non exigit nisi q. scienter & ceperit instrumentum procuratoris sui protesta-
tione. Pro hoc quia al. ista de. seruiret nobis de
ueto. Item quia sepe quis ipsi facto consentit ut
est dictum ad hoc. l. cum ostendimus. §. si. ff. de
fideius. tu. Ad hoc quia recipiens instrumentum
uidetur approbare omnia in eo contenta de re
nunc. §. de offi. dele. corā viii. d. c. ut ueterū 7. c.
fi. ad scripturas euz similibus 7. nō Inno. de ex-
cep. cum reuocabilis 7. de cen. cum oliz 7. i. q. i. x.
purum fm zen. 7. dñm An. forte mēs Buil. non
fuit diuersa a mente glo. 7. zen. quia uidetur uo-
luisse q. si n. p. betur scia debeat probari q. aio re-
cipiendi mandatum suscepit instrumentum pro-
curatoris: sed si illa probetur tūc uidetur uelle
argui ex hoc consensum patet dum dixit. Item
quia sciam all. 7. c. Quo probetur autem scien-
tia non declarant doc. potestis dicere h. dñz Pe.
q. si recipit instrumentum procuratoris aptum
7. non sigillatum uideatur sciuisse 7. conr. recipere
mandatum si non contradixit i. tempus j. q. d.
potuit uerisimiliter comode legisse: secus si tunc
contradixisset uel recepisset ipsum sigillatum ar.
l. i. §. si. cum ibi no. ff. ad l. rod. de iac. in. c. con-
stitutus de resti. fm dñm Pe. Posset enim proba-
ri scientia si probaretur q. in traditione instrumti
esset dictuz accipe instrumentum illud in quo te-
talis suum procuratorem constituit i. tali causa
per similia ad hoc. l. fulcinius. §. quid sit latitare.
cum ibi nō. ff. ex qui cā in pos. eatur.

Nō potest procurator.

N primo ponit dictum. 2° illud
determinat. 3° rationem assignat
4^a ibi nisi. tertia ibi cum. **N**ō
prio q. si procurator habens mā-
datum ad iurandum de calumnia eo ipso dictū
habere sufficiens mandatum: licet n. fuerit adie-
ctum ad iurandum in aiām constituentis 7. etiā
si non adiciatur causa in qua debet iurari q. d. nō
propter nō in. l. i. c. etiā per procuratorem cāz
restitutionis in integrum agi pos. 7. in. l. que bo-
na. §. si alio. ff. de dā. i. fec. 7. ex hoc appz practica.
c. l. 7. si. d. iura. calū. i. vi. Ad hoc q. d. nouit Bar.
in auc. principales. C. de iura. ca. **N**ō q. ad hoc
ut procurator possit iurare de calūnia l. d. ueritate
dicēda requir. spāle mādatū nec suffic. q. hēat mā-
datū ad iurādū d. calūnia ut possit iurare d. uerit-
tate dicēda nec e? **N**ō q. clausula generalis
etiā i materia procuratoris adiecta enumera-
tioni certorum casuum exigentium speciale mā-
datum non comprehendit casus ponderosiores
expres. speciale etiā mandatu. exigentibus: 7. sic
uidetur q. in materia procuratoris 7. sic larguz
genus subsequēs restringatur ad quantitātē spe-
cierum enumeratarum. **O**p. dñs Pe. de. c. ue-
niens de accu. ubi in causa criminis procurator
non admittitur: sed per uiam exceptionis sic q. d.
talis censetur ciuilis de accu. sup. his 7. nō d. pro-
cūr. tue 7. dicto. c. ueniēs. Tactat hic Buil. an et
quando quis arctetur ad comparēduz per pro-
curatorem si per se non compareat: dicit nō de
procūr. querelam de do. 7. contu. cum dilecti. v.
q. i. §. si egrotans 7. per Bar. i. l. i. ff. de dir. 7. tēp.

prescrip. quia regulariter si potest arctatur. fal-
lit in certis casibus in iuz expressis. Tractat hic
Pau. an habens mandatum ad agendum si
non habet mandatum ad defendendum dicatū
habere mandatum sufficiens de quo in. c. i. q. ad
agendum s. e. in vi. puto q. sic: quia i consequē-
tiam habet ad defendendum iuxta nō in. l. mut.
§. penam. ff. e. quid autē si expresse esset dictū
ad agendum tñ Bar. sibi contradicit i dicto. §.
pena dicit unū aliud dicit in. l. seruiz. §. si. ff. eo
Conclude q. regulariter ad hoc sufficiens ē mā-
datū dñm uelit ut extraneus dñedere 7. satisfda-
re de iudicato soluendo. Fallit si pretendere inē
esse forte: quia reali ageretur ut. l. pompo. §. si i.
cum ibi no. ff. e. dixi in dicto. c. qui ad agendum.

Clo. iurandum op. q. tale mandatu. cūz spe-
cificatione generali casibus aliquibus requirenti-
bus speciale mandatum sit sufficiens i casu pro-
posito ut i dicto. c. qui ad agenduz. e. ti. in vi.
Būdet glo. q. hoc faciebat dubiuz i decre. tam
hoc non ob. deciditur hic contrarium per rōnez
litteret quia per generalem clausulam non comp-
hēduntur grauiora expressa ut hic dicit. facit q.
nō de ip. sedes. **C**lo. in mandatis querit nun-
quid sufficiat q. sit datum mandauz ut possit o-
bicare crimina 7. defectus contra electuz dato q.
in procuratorio non fuerit facta specificatio cri-
minū. **C**lo. rñdz q. sic all. nō per Compo. d. e.
lec. c. i. in vi. in glo. pel. all. etiā dictum Spe. 7.
tra q. d. opponit de. pcur. s. e. in vi. Soluit hic
in procuratore dato ad excipiendum ul. oppoñ-
dum ibi in procuratore dato ad appellādū: quia i
illius procuratorio 7. etiā in appellōe debet ex-
primere circūstantias criminū ut ibi dicitur rō
q. uia appellatiōis ē magis fauorabilis parti q.
uia querele 7. magis preiudicialis ei contra quez
agitur: Ideo magis arctatur ut illā habere pos-
sit 7. hic ut tollatur materia obuiandi malicijs:
ut in. c. ut circa d. elec. in vi. **C**lo. tenet cōtra:
dicens q. etiā in mādato procuratorio simpli-
citer ad opponendum debet fieri specificatio cri-
minū: mouetur per decre. ut circa 7. c. procūr.
de elec. in vi. vñde per hoc concludit q. ratio ele-
non est solum illa que redditur in tex. si qualitas
7. maioritas cause: quia sub generalitate nō inclu-
ditur causa maior expressa sicut i simili de mā-
monio carnali dicitur de procurator. c. si. in vi.
sed etiā est causa defectus specificationis quāz
desiderat natā negocij ut dicto. c. ut circa q. ha-
beat impedire ne trāseat sub generalitate ad hoc d.
elec. procurator. in vi. **C**oiter tenet glo. fm dñz
An. pro hoc facit glo. quia tex. hic se n. fundat
ex defectu specificationis ergo 7. c. ar. decre. ad
audientiam de deci. pro hoc etiā quia decre. ut
circa 7. decre. procurator loquuntur soluz quan-
proceditur per uiam appellatiōis: secus si p. uia
querele: ut ibi no. 7. per Pau. s. de elec. in de. con-
stitutionez. Idem dñi de rōra in nouis cōclusiōi-
bus cōclusiōe celvij. **C**lo. habeat querit quid
si mandatum sit datum ad opponendum crimi-
na 7. defectus tamen nundum susceptum est mā-
datum: an tenebit oppositiō facta: Būdet q. n. all.
nō. per Compo. in dicto. c. i. 7. que uidistis in de.

precedenti. Item dñi de rota conclusionē exx.

Aduerte tamen quia puto q si mandati habz
7 scit sibi mandatum datuz 7 nōie dñi exceptioz
obicit ut illius procurator q uidetur suscepz
mandatum ar. s. c. p. et. l. Pau. rñdet non
tantum uerbis. ff. rem. ra. ba. 7. l. ij. §. si. e. ti. Sz
forte hoc nō procedit per nō. in. l. i. in fi. ff. de cō
trahen. emp. 7. l. i. consensu. ff. de accu. 7. obli. dñi
tamen de rota sentiunt primam partē in nouis
conclusionibus. **G**lo in personaz: querit quid
si uelit obicere in formam uel in personas eligēti
uauel prouidentim an sufficiat mandatu in
forma de qua in pri^o rñso. de. Rñdet glo. q sic
a contrario de. Nam non solum est sufficiens ad
opponendum contra personaz electi al^o ergo erit
sufficiens p hoc all^o glo. talis cōtra quaz excipitur
etiam exceptione criminosa probata de or. cog.
cum dilectus. Ratio rationis: quia exceptio non
directe contingit personas testium uel eligentiu
sed persona electi contra quā principaliter excipi
tur ne suam intentionez optineat ut dicto. c. ij. d.
or. cog. 7 de excep. c. i. que ratio cessat qñ excipit
contra personam electi. **O**r. melior ratio ē quia
obicies non incurrit penam extrinsecā nisi qñ
obicit in personam electi ut patet ex dicto. c. i. de
elec. in vi. Ideo solū tunc repellitur sine speciali
mandato ne dñs al^o ex facto procuratoris sciat
in penam extrinsecā. facit. l. i. §. si procurator. ff.
si quis ius dicenti nō obtemp. **G**lo. electi: querit
quid de eligendo: quia hic loquitur quādo oppo
nitur iam electo: Rñdet q si contra certam perso
nam fiat locum habebit de. al^o secus ut in decre. q
contra certam ē. in vi. Idem dicit de postulā
do pro hoc all^o hic tex. ibi facienda 7 c. 2° glo.
in vi^o 7 nō. **O**p. hic uidetur inuere q si aliquis se
opponit per uiam querele q locum habeat pena
extrinseca suspēsiōis a beneficio per terminū ne
dum intrinseca in condemnatione expensarum
si succūbit. Nam hic simpliciter loquitur non di
stincto an per uia appellationis an querele agat
tamen dicit istam potestate opponendi crimina
les defectus contra electuz uelut super grauiori
bus nō transire super generalitate qd non uidet
nisi quia obiciens si succūbit cadit in penā pre
dictam. Sed contra quia imo uidetur dictaz pe
nam locum habere solum quādo procedit p uia
appellationis ut nō. **C**ompo. in dicto. c. i. glo. pel
7 Spe. in ti d^o procūr. §. i. v. quid si causa ubi di
cunt predicti. **C**ōpo. 7 Huil^o q pena decre. i. s. e.
de elec. in vi. soluz habet locū quando est i curia
per appellationem concludes per hoc q si causa
non est in curia sed solum coram metropolitāno
uel alio ordinario etiam per appellationis uiam
uel si est in curia al^o q per uiam appellationis nō
habere locum pena decre. i. preall^o 7 per cōsequē
generale procuratoriu tunc sufficeret: sz iste tex
inuit p^otrariū dū simpliciter 7 idistice loquitur ut
predicti 7 c. Rñdet glo. q illa opi. **C**ompos. et
Huil^o corrigitur per hanc de. pro aliquali tamen
saluatione predictē opi. 7 eorum que ibi nō. dicit
glo. q possum^o sic dicere q aut p^osideram^o decre.
i. preall^o per respectum quo ad deuolutionez ne
gocij ad curiam 7 citationem que ibi fit a iure j

tempora ipsius decre: 7 tunc solum habeat locū
quando causa est in curia per uiam appellationis
7 hoc respectu procedat opi. predictori 7 qd ibi
nō. **J**o. an. **A**ut consideramus decre. illam inquā
tum loquitur de pena succūbentis in probatione
eius qd opponit 7 tunc locum habet in qualibz
causa beneficiāli etiam si non sit in curia ul^o si sit
i curia aliter q per appellationem. nec i hoc pro
cedat opi. predictorum 7 ita potest intelligi hec
de. 7 forte ita etiā fuit de mte preall^o decre. pme
ppter nō per Inno. d. accu. super his 7 statim pa
tebit. facit ad predicta decre. ut circa in fi. c. si for
te de lec. in vi. in v. 7 si sic querit de rōe de.
ipsam sic generaliter intelligēdo ut est dictuz: Rñ
det glo. q. ratio potest esse illa que colligitur ex
nō per Inno. in dicto. super his q procurator nō
debet admitti sine speciali mandato ad id obicē
dū ex cui^o obiectione si succūberet dñs pateretur
diminutionez status sui ar. ff. de mino. l. illud et
ff. e. l. non soluz. §. si. facit. l. i. §. si procurator. ff.
si quis ius dicen. non obtemp. sed sic est i casu p
posito quia si succūbam in probatione obiectionis
criminum contra personam electi suspensius
est dñs ab ecclesiasticis beneficijs per terminū
7 sic interim se igerat perpetuo illis priuatur ut
ibi 7 per consequēs status illius minuit ar. l. pel
ff. de uarijs 7 extraor. cog. ergo 7 c. Sed hñc
dicto obuiare uidetur glo. i. v. 7 licet primo quia
licet in quantum ibi imponitur pena priuationis
perpetue si se ingerat j. terminū durante suspē
sione posset dicit ex hoc eius stat^o dimini^o tamē
inquantuz ibi imponitur pena temporalis suspē
sionis ad terminū non uidetur ex hoc dimini^o
i eius status. Rñdet glo. per interpretationez: qd
licet pena sit temporalis ut est ibi a publico seu i
primo gradu tamen dicitur continere diminutio
nem status q patet quia relegatio fit ad tempus
quandoz 7 similiter damnatio in opus publicū
7 tamen continere dicitur diminutionē status. l.
qdaz. ff. de pe. 7 dicta. l. pel. ff. de uaz. 7 extraor.
cog. ergo 7 c. **C**2° predictis obuiat glo. i. v. 7 sic
rñdebat predictis quia procurator generalis sine
speciali mandato potest agere actione iniuriarū
7 sic causam de crimine agere. **I**tez ad dissoluen
dam societatem ut. l. sed si unius. §. procuratorē
ff. de iniur. 7 l. actione. 7. renunciare. ff. pro socio
Ergo eodem modo uidetur q absq speciali mā
dato admitti debeat ad obiciendum crimina 7 d
fectus et ad dissoluendū spirituale coniugū: Rñ
det Inno. in preall^o. c. super his quia in contrarijs
licet succūbatur in probatione non ex hoc sequi
tur diminutio aliqua status ideo sufficit q gene
raliter sit ei mādata onus negociorū dñi admi
nistratio: secus autem est in casu nostro ideo me
rito sine speciali mandato nō admittitur per ea
que superius dicta sunt. **E**x predictis remanet
clusio q rō de. fuit q non debz admitti procura
tor sine speciali mandato ad obiciendū id ex cu
ius obiectione si succūberet pateretur diminutio
nem status. **S**en contra hoc uidet^o primo q de.
ista hanc rōnem non pōderat nec assignat ergo 7
c. ar. decre. ad audientiaz d. deci. Rñdet glo. i. fa
cēdo contrarium q hic non ponderatur rō p^odca

fortē uoluit dicere nō per hoc sequitur q[uod] et illa nō fuerit ratio: quia plures rōnes possunt concurrere ad eandem dispositionē. **L**iberorū. §. nōtur. ff. de his q[ui] no[n] infamati. uel dicit glo. q[uod] potest dici q[uod] imo satis ponderat rōnem predictam: quia intellexisset maiorem uel grauiorem causam considerari debere s[ecundu]m predicta quādo p[er] defectu probationis obiectum possit incurri diminutio status facit q[uod] statim dicitur in glo. se. **C**onf. predictam rationē facit quia sequeretur q[uod] si q[ui]s non haberet beneficia in ecclesia contra illius prelati electionem se opponit quia tunc illo nō haberet locū hec cl[ausula] sufficeret p[ro]curator gen[er]aliter constitutus ut p[ro]curator possit obicere crimina uel defectus q[uod] uidetur esse cōtra hanc cl[ausula] que simpliciter loquitur. **Q**uod autem id sequeret[ur] pat[et] quia pena suspensionis a beneficijs est restricta solum ad beneficia ecclesie contra quas se opponit ut i. c. si compromissarius d[e] elec. i. vi. ergo cū tunc ipsa d[e]a pena locum nō habeat uidet[ur] cessare rō Inno. et p[er] consequens dispositio ar. decre. cum cessante de ap. **S**oluit glo. q[uod] imo adhuc durat ratio: quia licet tunc nō inferatur dicta pena per ius ipso iure. tamen saltem arbitraria pena uenit imponenda per iudicem qui similes penam poterit imponere iuxta nō in preall. c. si compromissarius in. fi. facit de elec. per inquisitionem: ideo locum habebit et tunc dispositio cl[ausula].

Nō bene glo. ista ex quo habes primo intellectum decre. i. d[e] elec. in vi. Et nō est alibi hec glo. quia uidetur inquantum ibi loquitur d[e] pena generalit[er] debet intelligi: secus inquantum loquitur de deuolutione negocij ad curiam et arctatione ad comparandum in curia iuxta terminum ibi statutum. **N**ō ex glo. theoricaz Inno. q[uod] ubi ex facto p[ro]curator possit d[omi]nus incurrere penas diminutionis status non debet admitti sine speciali mandato. **P**au. uero hic uidetur dare alia theoricam quia dicit q[uod] grauitas et maioritas etiam alio respectu puta per illud respectu contra illud contra. quē sit obiectio habet facere locum cl[ausula]. q[uod] infert q[uod] etiam si aliqua pena non imponeret opponenti tamen quia negari non potest q[uod] crimen uel defectus afficiat uel aggrauet aduersarium de elec. super eo 2. c. per inquisitionem haberet locum cl[ausula]. **T**erte hoc dicitur nō placet quia cōtra. l. i. sed si unus. §. p[ro]curator. ff. de iniur. iuncta. l. i. ff. de his q[ui] no[n] infamati. ubi p[er] d[omi]n[u]m actōe iuriaz ita mai[or] et tū ad agēd[u]m admittit[ur] p[ro]curator sine speciali mandato: ut dicta. l. i. sed si unus. §. p[ro]curatorem ut s[ed] est dictum et c. **B**ar. uero in. l. nulla stipulatio in fi. ff. de v. ob. et l. gerit. ff. de acqui. ber. et l. si p[ro]curator. ff. d[e] cōdi. inde. dat theoricam generaliter q[uod] ubi ex facto p[ro]curatoris d[omi]nus possit incidere in penam etiam pecuniariam et sic non restringit se ad penam diminutionis status prout uidetur facere Inno. tunc non admittit sine speciali mandato. et hec etiam potuit esse rō cl[ausula]. ut dicebat hic d[omi]n[u]s. **P**e. qui dicebat q[uod] quia hic erat causa mixta: quia non simpliciter agebatur de exceptione et repulsione: sed etiam d[e] punitiōe: ideo media d[e]a eligebatur et non sufficeret gen[er]ale et requireret speciale. **S**ecus si ageretur d[e] rep[re]

sione tantum: quia sufficeret generale. **Q**uod satis hoc habet modicum saporem q[uod] ultimo dixi.

Glo. grauiora consuevit reputari difficilis et male cōiter percipi eius intellectus. credo q[uod] habebitis eam clare Jo. an. sic epilogat: q[uod]a dicit q[uod] glo. primo all. unam concor. **S**oluit dubiū ex quo remittit. **T**ollit obstantiaz grauior non sequor ex toto hunc epilogu[m]. **Q**uero §. primo nunquid id q[uod] hic dicitur q[uod] sub clausula generali non ueniunt maiora expressis habet locum etiam in i[ur]tis et in materia i[ur]torum: **R**espondet glo. q[uod] sic all. tex. de i[ur]tis sedes s[ecundu]m hoc uidet[ur] idem esse in materia i[ur]torum et in materia p[ro]curatoris. **S**ed contra tex. et predicta op. glo. et uidet[ur] q[uod] nō aliud sit in materia p[ro]curatoris q[uam] i[ur]torum: q[uod]a in materia p[ro]curatoris deberent comprehendere etiam maiora expressis cum sit lata et per consequens amplianda licet secus in materia i[ur]torum que est stricta et per p[er]sequens restringenda ut p[er] ex nō in dicto. c. sedes super i[ur]y. glo. facit. e. ti. nō nulli et c. ult. **S**ed hic uidetur tex. sentire contrarium et similiter glo. igitur et c. **S**oluit glo. q[uod] cōtrarium procedit regulariter quia regulariter est verum: quia aliud est in i[ur]tis ubi stricta sit interpretatio ideo maiora expressis non comprehenduntur. **A**liud in materia p[ro]curatoris ubi lata sit interpretatio et per consequens comprehenduntur maiora expressis. **F**allit in casu huius cl[ausula]. que at est ratio specialitatis glo. hic in prin. non dicit sed i[ur] patebit. **I**uxta hec quero cum glo. ecce q[uod] i[ur] p[ro]curatorio expressi causam episcopalez uel si dei uel alteri similem demum fuit adiecta clausula generalis an tunc poterit p[ro]curator uirtute prelibati mandati attemptare ea que dicuntur in littera uidelicet obicere crimina et defectus uidetur q[uod] sic: quia cause de quibus in littera dicitur non sunt maiores expressis cum maiores sint epales et fidei. **C**ause uero alie beneficiales sūt medie cāe pecuniarie minores ut nō Jo. an. post Hosti. de crim. fal. c. i. cum causa beneficiālis d[e] qua in littera nō sit maior expressis quia ē d[e] mino[rum] medicorum ut dixi debet admitti p[ro]curator. **C**onf. rium tenet glo. quia adhuc stat ratio cl[ausula]. ut pat[et] ex his que dicta sunt in glo. prece. et statim dicitur **N**on ob. hic littera quia uidetur innuere oppositum: quia respondet glo. q[uod] diligenter ponderanda sunt uerba littere. **N**ā facienda est differentia inter causam et casum: quia hic non dicit q[uod] generalitas adiecta expressione cāe in p[ro]curatorio non includit casus maiores: quia hoc est falsum nam ille comprehenditur sub mandato gen[er]al[is] ad casus etiam nulla facta expressione ut probatur in. l. i. ff. et nō in dicto. c. sedes et sic multo fortius comprehenditur sub generali clausula specificatis aliquibus ar. s[ed] e. qui ad agendum i. vi. **S**ed dicit q[uod] generalitas adiecta i[ur] p[ro]curatorio casu q[uod] requireret speciale mandatum non includit maiora uel grauiora. **M**aioritas autem et grauitas attendi et considerari debent ex his que dicta sūt in precedenti glo. circa fi. **N**ō at ex his q[uod] dixit glo. hic s[ed] e. glo. post Hosti. quia dicuntur maiora uel grauiora quando ex defectu probationis p[ro]curatoris d[omi]nus incurreret penam diminutionis

status: unde merito talia sub clausula tali generali
non ueniunt ad hoc quia talia sunt odiosa iuri iuri
et si contingat ecclesiam permittere labi perempto
rium datum ad talia proponendum non restitui
tur quod alio consueuerit restitui etiam post perē
ptorium iuxta Compo. de elec. q. sic et per Spe.
i loco alii i glo. Ideo nimirum si de facili non tra
seant sine speciali mandato: quia in istis odiosis
fienda est stricta interpretatio ar. regle odia o re
iur in vi. cu. cocor. Unde q. glo. satis obscure per
transit licet aliquantulum ipsam ampliauerim et de
clarauerim. unde dñs Pe. hic dicebat q. conclusi
o glo. stabat in hoc quia uolebat q. in materia p
curatoris clausula generalis comprehendat ea
que uenirent etiam ex generalitate clausula non
expressa sed non ueniunt ea que requirunt speciale
mandatum. Certe hic non est intentus glo. ut patet
ex supradictis: et hoc clari patet ex j. dicendis
unde dñs An. hic alii dicit q. conclusio glo. e
ista quia interdum sumus in materia stricta ut
iptorum et tunc generalis clausula restringitur ad
metas qualitatis specierum precedentium: seu p
cedentis enumeratarum. Interdum sumus in ma
larga ut in materia procuratoris regulariter et
tunc clausula generalis comprehendit etiam ma
iora expressis ut dixit hic glo. et causa fidei et a
liis et sic intelligitur dictum Inno. in c. sedes. fal
lit quando sub clausula generali quis agit comp
rehendere casus requirentes speciale mandatum tunc
quia censetur materia esse stricta: ideo non comp
hendantur sub dicta clausula maiora expressis et
si precedat enumeratio specierum requirentium spe
ciale mandatum: et multo fortius si non precede
ret talis enumeratio quia genus subsequens resin
gitur ad qualitatem et quantitatem specierum enu
meratarum: ut l. si. q. cuius dulcia: ff. de uino triti
co et oleo lega. hec est mens sua i paucis uerbis
licet latius prosequitur per plures casus: Sed pre
dictis obuiat quia non uidetur ratio diuersitatis
quare genus subsequens enumerationem specie
rum requirentium speciale mandatum non com
prehendat maiora expressis: et tamen quando seq
tur enumerationem specierum non requirentium
speciale mandatum comprehendit causas maio
res expressis: et sic cum eadez ratio uideatur utro
biq. idem ius dici debet de consti. translato. cum
si. propter hoc refert hic dñs An. q. alii dānauit
istam glo. et dabat aliam solutionem ad de. con
cordando cum dicto Inno. que colligitur ex his
que consuevit dicere de ip. sedes et statim dicitur
Bull. de mō Lau. hic dicit q. intentus de. est ali
q. dictum est uidelicet q. clausula adiecta enu
meratione specierum non comprehendit grauiora: sed
bene comprehendit grauia uel magna: mouetur
quia ista de. negando comparatiua uidetur con
sequenter procedere positiua. facit de presump.
nonne. unde dicit q. quedam sunt maxime cause
ut questiones fidei que habent multas specialitates
de heret. per totum: quedam maiores ut epalia
et superiorum de offi. lega. q. translationem de
elec. q. uis in vi. Quedam medie et alie beneficiales
de transac. super: quedam minores ut feudales
et alie temporales de cri. fal. c. i. si. Ex his dicit

q. apparere potest quando una expressa alie com
prehendit q. non comprehendit maiores i compara
tione: sed grauia et mediocria et sic in positiua et
eum. Hec uerba nihil releuant fm dñm An. et bñ
quia sunt contra casum de. que uidetur uelle q.
etiam medie cause non comprehendantur: qd patet
quia simpliciter loquitur et probatur ex decre. i.
de elec. in vi. iuncta tamen ista de. Ideo dñs An.
dicit tenendam solutionem glo. fm quam restat
reddere rationem diuersitatis de qua supra dixi. al
signat ipse eam quia procuratorum in quantum
intendit in se comprehendere casus exigentes spe
ciale mandatum est stricti iur q. patet quia exorbitat
a regula iuris cōis que uult regulariter mandatum
generale sufficere fm non ē. e. qui generaliter i vi.
Ideo succedit dispositio. c. sedes de ip. quatenus
autem intendit comprehendere casus non exige
tes speciale mandatum est lati iur quia insequit
naturam regularem. Ideo tunc procedit dictum
Inno in c. sedes. Potest etiam et alia ratio assigna
ri secundum eum quia ubi agit quis comprehendere
casus requirentes speciale mandatum maio
res expressis sub clausula generali clausula sati
garetur in duobus. primo i eo q. comprehendit
casus speciales non expressos. Et fatigaretur i
comprehendendo maiores expressis: ideo sufficit
q. operetur in primo absq. eo q. operetur i eo ar.
l. q. labeo: ff. de compensa. et no. in l. i. in prin.
ff. de acqui. pos. circa retentionem possessionis. Sed
quando agitur de comprehendendo casus non re
quirentes speciale mandatum tunc comprehendit
etiam maiores expressis: quia non fatigatur i co
prehendendo exigentes speciale mandatum et sic
i uno solo fatigat q. facili fit. Ex predictis app
decisio questionis fm eum. Quid si i procurato
rio sit dictum ut iuret de calūnia et d. ueritate di
cenda et postea subiicit clausula generalis ut pos
sit etiam alia maiora expressis an tunc possit op
poni crimina uel defectus. dicit aliq. q. sic aliq. q.
non nisi expressum fuerit unū de maioribus cla
predicta adiecta ar. de procūr. q. ad agendum in
vi. Nam sicut ibi non uenit aliquid de requirenti
bus speciale mandatum adiecta dicta clausula. ita
hic non ueniat in clausula generali aliquid d. ma
ioribus alterius generis speciale mandatum requi
rentibus: nisi aliquid eorum exprimat propter
eandem rationem: propter qd infert q. si expressa sunt
aliqua crimina uel defectus non ueniunt sub clau
sula generali maiora uel grauiora expressis: sed
expressis aliquibus de maioribus tamen adiecta
clausula generali qualiacūq. fuerit alia expressa
de exigentibus speciale mandatum ueniunt alia exi
gentia speciale mandatum fm dñm Lau. et An.
Dabetis expeditā glo. cum scriptis doc. et ut uis
tis non remanetis bñ clari de intellectu glo. et ma
teria Ideo aduertendum q. intellectus glo. et de.
stat in uidenda ratione de. et que appellantur hic
grauiora uel maiora uidetis qualr intellit dñs
Pe. et d. An. glo. et sicut qualr Bull. intellit graui
ora et maiora et quō ratio de. fm eum potissime
est propter defectum specificationis criminum ut
ē uidistis circa glo. in uerbo i mandatis sed nō
bene dixit tamen in ratione q. in dicto ut ē uidistis

Pau. de lyaz dicit aliter q̄ **B**uil. qz dicit ut glo. circa rationem de. circa intellectum uerborū que dicuntur grauiora ultra glo. addit q̄ grauiora dicuntur etiam si non inferitur pena opponenti: s3 sufficit q̄ crimen uel defectus opponatur: q̄a respectu eius contra que obicitur saltē causa grauis quia non potest negari quin crimē uel defectus afficiat eum ut in. c. super eo de elec. 7. c. per inq̄sitionem. **O**r. in hoc bene dicit ut dixi s̄ in glo. prece. per. l. sed si unus. §. procurator. ff. de iniur. luncta. l. i. ff. de his q̄ no. in fa. Non ob. l. non solū §. si. ff. de ubi exigitur speciale mandatum ubi agitur de causa fame quia uerum ex parte eius q̄ uenit infamandus: secus si ex parte illius qui contra talez agit ut i. dicto. §. procuratorem: q̄a tūc si non uenit pena imponenda opponenti non exigitur speciale mandatum ut dicto. §. procuratorē. **U**bi uidetur q̄ ratio de. satis forte fuerit illa quam tetigit glo. prece. post **I**nno. in. c. sup. his de accu. 7. quam ibi tetigit: 7. tamen generalius loquendo potest dici q̄ ratio de. fuit quia ubicunq̄ ex facto procurator posset dñs incurrere penā etiam aliaz q̄ diminutionis status non admittatur sine speciali mandato fa. l. si procurator. ff. de condi. inde. 7. l. i. §. si procurator. ff. si q̄ ius dicere non obtemp. 7. sic intelligit **Bar.** de. in. l. i. illa stipulatione parte n̄ fici. ff. de v. ob. 7. sic m̄to fortius si posset dñs incurrere penam diminutionis status non admitteretur sine speciali mada to dixit **I**nno. **E**x hoc inferitur ad. intellectū istorū uerborū que dicantur hic grauiora l. maiora quia illa quando procurator ista exerceat posset dñs penam incurrere ex facto ipsius procuratoris ut dixit glo. prece. 7. etiam ista remittendo ad illam. **A**duertendum tamen 7. per hoc clarius patebit intellectus dictorum uerborū q̄ si exprimeretur casus in quo uenit pena pecuniaria imponenda demuz subijceretur generalis clausula non comprehenderetur casus in quo imponeretur pena diminutionis status ut suspensionis a beneficijs: ut in casu de. uel filis quia hoc est maius expressis ar. l. in seruorum. ff. de penis ideo non includeretur per hanc litteraz in fi. **S**ed si exprimerentur i. mandato aliqua crimina uel defectus in quibus daretur potestas procuratori illa opponere sub clausula generali postea adiecta uenirent etiaz maiora crimina: uel defectus maiores q̄cquid dixerit **L**apus ratio quia non per hoc debet dici casus maior expressis cuz ex facto procuratoris succumbentis in probatione maiorez penam non incurrat dñs q̄ si succumberet i. expressis 7. hic est uerus intellectus de. 7. istorū uerborum de quibus hic in fi. qui partim colligitur ex dictis per glo. precedentem 7. istam 7. partim ex dictis **Bar.** in dicta. l. i. si illa stipulatione pre non fieri. **A**n autem sub clausula generali comprehendatur casus in quo dñs incideret i. penaz citius. licet non in maiorem. **E**xempluz i. decre. si forte de elec. in vi. uidetur q̄ sic ex quo maiortas consideratur respectu pene maiorez ut est dictum in contrarium: quia nō uidetur similis expresso ar. l. si. §. cui dulcia. ff. de uino tritico 7. oleo lega. cogitabis. **U**bi. si. in prin. all. pcor. ad

hunc finem in quo dicitur q̄ genus subsequēs restringitur ad quantitatem specierum precedentiū enumeratarum. **D**einde opponit 7. uidetur q̄ casus istorum obiectorum non dicatur esse grauior casibus expressis cuius contrariuz littera dicit q̄ sic ostendit: quia constat q̄ per iuramentum ligatur aia que preciosior est cunctis rebus 7. preciosior est etiā corpore de pe. 7. re. cuz infirmitas 7. xij. q. ij. precipimus: sed isti obiectus solum ligant corpus tantum quia diminuunt statū ut ibi est dictum: ergo casus iuramenti expressus maior est casu obiectorum non expresso 7. per consequens debet casus obiectorum comprehendi sub generali clausula cuius contrarium littera dicit soluit glo. q̄ non est ueruz q̄ per iuramentū ex facto procuratoris ligetur aia dñi ad periurium. imo dñs ligat dñs si ipse sit i. culpa ut i. c. si. de iur. iur. in vi. sed ex facto procuratoris n̄ p bantis obiecta bene illa q̄aretur corpus domini 7. diminueretur eius stat⁹: ideo grauior ēt maior debet esse casus obiectorum q̄ casus iuramenti expressi. **S**equitur.

Religiosus procura.

Non potest cōmode diuidi. mentaliter tamen potest diuidi in duas partes. **P**rimo p̄mittit casum similem per quem 2° decidit casum aliuz. **I**ta ibi ita. **N**ō primo q̄ fraternitas spiritualis non abilitat uel inabilitat ad procuracionis officium exercendum. **N**ō s̄o q̄ regulariter religiosus non est abilis ad officium procuracionis. fallit quando uenit pro cōsorte eiusdem litis. **N**ō 3° a contrario de. q̄ religiosus potest esse procurator pro alio religioso sui uel alterius monasterij intercedēte licētia flatū. hoc intellige sane si concurrat utilitas monasterij ut in. c. ij. de postu. 7. de sindico. c. uno de re iudi. cū q. 7. **A** 7. ibi per **I**nno. **N**ō 4° q̄ litis cōsortiū non solum supplet defectum mandati ut hic 7. i. c. cum **D.** de consi. sed ēt supplet inabilitatem persone ad procuracionem suscipiendam inabilē etiam cum spetiali mandato ad substituenduz qñ uicium pariter concernit utranq̄ potestatem et ad utranq̄ cōcludit. **U**timo nō tex. cū glo. **O**ppono primo q̄ cū fraternitas suppleat defectum procuracionis seu defectum mandati de ip. nōnulli. **S**olue q̄ carnalis fraternitas supplz defectum mandati ut ibi. s. spiritualis non ut hic 7. ita cōter tenetur d̄ quo nō in dicto. c. nōnulli 7. de procura. c. si. super glo. ult. **A**n autem hec fraternitas spiritualis suppleat inabilitatem persone ad procurandum casus est hic q̄ nō licet secus. sit in hoc etiam in carnali. **C.** e. n. l. exigendi ibi tamen loquitur quando pro p̄e interuenit n̄ quando pro fratre. unde dicit q̄ secus si pro fr̄e ar. l. ius singulare. ff. de legi. 7. tamen melius pōt poni exemplum per. l. i. §. si. ff. de postu. 7. l. an eorum. §. i. e. ti. **A**n autē suppleat carnalis defectum quo ad potestatem postulandi uel impetrandi vide glo. q̄ sic de postu. c. si. **I**dem uidetur de spirituali cum agatur de modico preiudicio licet non suppleat mandati defectum. **Q**uero an p cedat de. in quolibz religioso **P**au. q̄ sic siue sit

obedienciarum siue claustralium dicitur in specie de actio ad f. v. monachus. **Q**uero quis comprehenditur hic appellatione procuratoris. Dic quod quilibet ad ministratoris. e. petitorio. i. q. iij. saluator. **Q**uod an religiosus possit constitui procurator ab alio religioso diuerse religionis de licentia abbatis uidetur quod sic per decre. sopite de cen. ubi videtur casus. Contrarius tenet hic Buil. dicens quod religiosus canonicus regularis uel episcopus uel religiosus religiosus alterius religionis non potest constitui procurator. Mouetur per de. i. s. de elec. eiusdem aut religionis religiosus constituere potest quibus essent diuersorum monasteriorum aut huius capituli sic intellige decre. sopite preall. zen. hic tenet contrarium uidelicet quod possit etiam religiosus alius religionis esse procurator pro alio religioso de licentia abbatis. Mouetur quia potest esse procurator laici qui oio est diuerse professionis qui si sint legi. per uenerabilem: ergo multo fortius pro religioso alterius religionis. Item quia non repugnat iure cautum quod diuersitas religionum habeat impedire consilium procuratoris: ergo cetera ar. d. tra. la. prela. c. iij. q. v. consuluit. Ad hoc. c. sopite de cen. quod indistincte loquitur. et sic non videtur restringendum a. decre. quia circa de privilegiis cum similibus. Non ob. de. i. de elec. quia uidetur quod licet diuersitas religionum inficiat electionem non tamen seruatur quod habeat inficere procuracionem: quia sunt diuersa et sic de uno ad aliud non debet inferri quod si sint legi per uenerabilem. z. l. papianus ex uli. ff. de nro et quia diuersa est ratio nam per officium procuracionis ad nullam societatem iungitur: quod secus est in electione tunc cessat quantum ad hoc ratio de de. cessare debet et dispo. ar. l. adigere. s. quis. ff. de iur. pa. et de app. cu cessat fin. zen. d. An. conc. dando opt. putat quod si procuratoris utilitas monasterijs applicetur non sit differentia an sit sui uel alterius religionis pro quo procurat. et sic procedit opt. zen. ubi autem non apparet aliqua utilitas preedit opt. Buil. quia satis uel utile monasterio quod procuraret pro religioso eiusdem religionis ideo pro tali posset esse procurator intercedente tamen licentia abbatis et ita potest intelligi hec de. sicut dicimus quod satis procuratoris dicitur utilitas monasterij quando pro amicis monasterij procurat iuxta non in decre. cum **I** et **A** per Inno. de re iudi. sed isti satis possunt dici amici monasterij ex quo sunt religiosi eiusdem religionis igitur et c. **Q**uero quis erit superior in dando licentiam dicit Pau. quod proximus ut abbas all. xvi. q. i. qui uere et non per Inno. d. re iudi. cum **I** et **A** et facit quod non de elec. si religiosus in vi. z. c. ti. et li. quorum daz. potest etiam episcopus dare licentiam ut dicto. c. qui uere fin. Buil. sed intellige quod tunc exigitur consensus abbatis ar. c. d. bonisq. libe. l. fi. et lxxvii. di. peruenit. uel intellige hoc de monacho quod nullus monasterij est sed non de elec. i. de. i. et de. i. plerisque. **Q**uero quis dicatur consors glo. hic ponit dno An. remittit ad non per se de consi. cum. **Q**uod ubi de hoc plene declarat: quia dicitur consors quando circa eandem litem aliqui habent conioctionem inter cum aliquo de quo etiam in decre. cum dilecti de do. et ptu. in glo. **A**n religiosus admittatur pro suo

coniuncto ad agendum recitat hic Pau. quod non de postu. c. ij. et ibi tenetur quod non nisi de abbatis licentia et propter utilitatem monasterij. Ratio quia eius cogitatio debet esse in celis cum mundo mortuus sit. **Q**uid si religiosus efficitur procurator de licentia superiorum et est litem contestatus uel est factus procurator ad negocia ita quod alii si non esset religiosus suo iure possit substinere an tunc possit absque licentia superioris. Pau. et sic sicut possit in casibus in quibus potest per se litigare sine licentia abbatis uel superioris. mouetur quia suus superior dando ei licentiam omnia concedere uidetur accessoria ad illam sine quibus explicari non potest mandatum de offi. dele. prudentiam. s. an pelt. ij. q. vij. cum pastoris et per hoc dicit quod si ei delegetur causa a papa l. ab alio qui per hoc possit quod si legitime suscepit causam eam poterit subdelegare ut quilibet secularis clericus. Per predicta et hanc de. dicit Pau. quod executor religiosus non potest officium suum delegare uel committere sicut acceptare non potest sine licentia superioris de te sta. c. ij. in vi. et idem de fratribus minoribus multo fortius quia illi sunt incapaces officij executorij ut in de. exiui de v. sig. intellige hoc. dictum Pau. ante quod suscepit hoc officium legitime alii contra diceret superiori proxime dicto. **A**n sufficiat in casu de. petere licentiam. et sic quod non nisi optenta alii de elec. si religiosus in vi. **P**ro hoc inducit dictum nem sine hic positam que fin. cum. et sic sit prima tunc non requiritur solum consensus petitionis sed etiam consecutionem alii. l. i. s. si plures. ff. de exercito. et ne. se. ua. c. i. in vi. **T**racat hic Buil. a religiosus possit esse arbiter. dic ut dixi in de. i. de zp. quia ueritas est quod non. **A**n autem possit esse iudex dic ut in. c. pntium xvi. q. i. quia regulariter non. fallit si ex certa scientia detur a papa d. pnti le. cu olim. ij. **Q**uid si religiosus utiliter egit causam monasterij et sine licentia abbatis an teneat quod egit Math. quod sic ar. l. non eo minus. l. de pnti. iuncto. c. i. de resti. in inte. cu ibi non. **B**lo. i. in v. et quid dicit. **Q**uerit an de. loci habeat in omni religioso. seu professo: et uidetur quod sic. quia generaliter loquitur igitur et c. ut in decre. ij. de conu. lepro. **C**ontra quod opp. glo. quod imo non omnes professus non comprehenduntur: quia aliqui sunt qui absque alterius licentia possunt esse procuratores de cen. sopite et quod ibi non per Hosti. et Jo. xvi. q. v. presentium de testa. c. ij. in vi. **S**oluit glo. quod in omni professo religioso claustrali locum habet ita quod debet intelligi quod superius est dictum: non tamen locum habet in religioso qui sit abbas uel prelatus ut in contrario ratio quia ille cum alios sub potestate sua habeat xij. q. i. nolo et c. non dicatis non est sub alterius potestate ar. l. nec in ea. ff. de adul. **I**deo non requiritur licentia alterius etiam deo cessat in ipso ad hoc d. tra. la. ptigit Idez et Jo. Mar. **N**on ex glo. qui comprehenduntur applicone religiosorum quia comprehenduntur solus professi. **L**atius sumitur de consi. cum ecclesia. **U**nde bonam glo. de noto ex multa ubi tripliciter dicit religiosus. s. quia professus uel quia honestus laicus uel quia christicola quasi religione suauis. **B**lo. etiam si per alium Op. quod imo quando

per aliu[m] religiosu[m] eiusdem monasterij uel pro
fessionis est constitutus: licet possit esse procurator
quia inter tales licere debet q[uod] inter extraneos no[n]
h[ab]et. ar. de prime s[ed] d[e] elec. 7. e. ti. q[uod]a prop[ter]. Solut
glo. q[uod] hoc faciebat dubiu[m] non tamen habet ob
stare: q[uod] illud ueru[m] ubi n[on] frangit obedientia[m] que hic
frangeretur si sine licentia superioris i cuius ma
nus uice dei posuit uelle ac nolle de elec. si religi
osus in vi. posset procuracionem assumere: ideo
cum dicta ratio indifferenter locum habeat qua[m]
dispositio ar. l. adigere. §. quis. ff. de iur[is] patro. 7.
c. glo. licentia. Op[er]e q[uod] non sufficiat licentia ab
batis nisi adsit fm. s. q[uod] itcedat utilitas monasterij
xvi. q. i. m[od]o chi. §. 7. de postu. c. §. Solut glo. fatē
do contrarium. unde supplendus est iste tex. per
iura contraria hoc intellige ut declarauit sup[er] tex.
7. n[on] d[e] re. iudi. c. 3. 7. A. ubi etia[m] dicit Inno. q[uod]
alius a monasterio n[on] poterit hoc refricare i du
bium an uertatur utilitas cum eius non interlit
C[on]tra opponit q[uod] etiam sine aliqua licentia 7. etia[m]
sine utilitate monasterij possit religiosus esse pro
curator pro his qui sunt de numero monasterij
i sicut in simili uidemus in milite armate milit
e qui p[otes]t indistincte esse procurator in causa na
meri sui. l. de proc[ur]at. l. milites 7. n[on] xvi. q. i. mo
nachi. R[ati]o d[e]t glo. q[uod] aliud est in milite armate mi
litie aliud in religioso. pro r[ati]o[n]e diuersitatis remit
tit ad n[on] d[e] re. iudi. c. m[od]o chi. R[ati]o potest esse ne
frangatur uotum obedientie ut dixi que ratio ces
sat i milite armate militie: ideo est secus. C[on]tra
suscipere: querit q[uod] si non ob. hac cle. Religiosus
contra formam huius cle. suscepit procuratoris
officiu[m] 7. licet est contestatus: an poterit obici
contra eum de inabilitate. quidam q[uod] n[on] ex
quo lis est contestata ar. l. ita demum. C. 7. de re
iudi. inter monasterium cum ibi no[n] glo. tenet co
trarium fm. Hosti. de quo s[ed] e. in n[ost]ra super glo.
quando dicatur ratio: quia hec cle. inabilitat per
sonam eius: ideo poterit in quacunq[ue] parte pro
cessus contra eum opponi ar. de excep. p[ri]ma in vi.
C[on]tra ob. decre. inter monasterium cum simili
quia procedit i exceptionibus dilatorij: sed hec
exceptio c[on]suetur esse peremptoria cu[m] monachus
pro mortuo reputetur quo ad mundum xvi. q. i.
placuit 7. in alic. de monach. §. cogitandum. N[on]
ob. et q[uod] dicitur de milite in l. ita demum: quia il
lud in milite cuius persona non est adeo inabilis
ut predicti in precedenti glo. propterea miles per
lit. p[otes]t. efficitur d[omi]ni litis seu instantie ar. de proc[ur]at.
c. i. in vi. quia p[otes]t habere propriu[m] 7. suo no
mine libere age[re]. C. e. l. qui stipendia: secus in m[on]a
cho qui non p[otes]t habere propriu[m] facit q[uod] n[on]
xvi. q. i. m[od]o chi. Idem sequitur pau. C[on]tra. glo. con
tra: querit an consors p[er] consorte audiatu[r] si n[on]
mandato a[n]t[ea] l[ic]et p[otes]t. uel post remittit ad n[on] d[e] p[ro]hi.
cum. Q[ui] in prima glo. 7. super ea 7. C. de cons[or]t
tibi[us] eiusde[m] l[ic]et: quia ueritas e[st] q[uod] admittitur post
lit. p[otes]t. sine mandato cum cautione tamen d[e] rato
ut in l. i. 7. §. de consor. eiusdem l[ic]et facit. l. si pe
titorum. ff. de iudi. C[on]tra. constitutere querit an
littera ista indistincte procedat inquantu[m] hic d[icitu]r
q[uod] sine licentia prelati non possit procuratores co[n]s

tituere ut sic hic non possit esse in casibus in q[ui]bus
posset esse p[er]sonaliter in iudicio sine licentia abba
tis. glo. r[ati]o d[e]t q[uod] non imo loquitur tantum i ca
sibus i quibus p[er]sonaliter esse non possit i iudi
cio sine licentia ut hic patet. unde i alijs casibus i
quibus p[er]sonaliter in iudicio esse posset est secus
quia sicut posset in illis casibus per se sine licentia ita
per aliu[m] poterit esse sine licentia ar. regle qui p[er]
aliu[m] de re. iur[is] in vi. 7. l. filiulsa. in prin. ff. e. q[ui]nimo
ut dicit glo. melius est q[uod] in illis per aliu[m] sit in
iudicio q[uod] per se cum monachus debeat uacare
silentio 7. contemplationi non strepitibus iudicio
rum de sindico. c. i. Casus autem in quibus pos
sit religiosus p[er]sonaliter esse in iudicio sine licen
tia abbatis enu[n]t glo. p[otes]t si superior eum denun
ciat uel accusat de accusa ex parte 7. c. oliz. C[on]tra
in causa electionis sui monasterij de consue. cu[m] di
lectus de 2p. cum dilecta 7. de re. iudi ad proban
dum. It[em] in causa electionis proprie cui co[n]sensit
de superio[rum] licentia. quia poterit procuratorem
sine noua licentia constituere quasi uideatur supe
rior dando licentia[m] ut consentiat electioni dedis
se ad omnia co[n]secutina ut electio effectum sortia
tur ar. de offi. or. preterea 7. c. ex litteris. C[on]tra
glo. n[on] reglam[us] ubi cu[m] quis p[otes]t p[er]sonaliter
esse in iudicio per se p[otes]t 7. per procuratores ad
hoc. l. diuus. ff. qui p[otes]t. tuto 7. sic in casibus in q[ui]bus
p[otes]t minor per se esse in iudicio quoru[m] aliqui
no[n]tur de re. spo. ex parte p[otes]t et e[ss]e per pro
curatores si als nature cause q[uod] n[on] b[on]o. C[on]tra
substituerit: querit an hoc procedat q[uod] substitue[re]
non possit etia[m] intercedente licentia abbatis v[er]o
q[uod] sic per litteram que simpliciter loquitur. Con
trarium tenet glo. mouetur per uerbu[m] ita q[uod]
precedit quasi illa additio sit repetitua precedē
tium q[uod] n[on] quia quandoq[ue] ponitur in statutis.
Sed co[n]tra hoc oppo. glo. 7. uidetur q[uod] imo i sub
stituendo non requiratur licentia abbatis: q[uia] ista
uidetur uelut prius: uel organu[m] constituentis. unde
de uidetur potestas deriuari de co[n]stituente i sub
stitutum per mediam personam religiosi procu
ratoris constitutis substituenti uel per fistula[m] uel
cana[m] lapideam ar. i. q. i. si fuerit 7. sic per conse
quens non debet requiri licentia abbatis: cu[m] ut
dixi potestas non deriuetur p[ri]ncipaliter a religi
oso: sed a p[ri]mo co[n]stituente per mediu[m] ipsius
religiosi. R[ati]o d[e]t glo. q[uod] hoc non ob. non tenet sub
stitutio facta sine licentia abbatis. R[ati]o quia ita
frangitur uotum obedientie suscipiendo sine licen
tia uel suscipiendo substitutionem sicut si uellet p[er]
curationis officiu[m] assumere. ideo merito neutru[m]
facit xvi. q. i. nolo 7. c. non dicatis 7. de elec. si reli
giosus i vi. Nec ob. q[uod] per religiosu[m] uelut p[er] fistu
lam: uel lapideum canale uidetur substitutus i
cipere potestatem a d[omi]no q[uia] negari non p[otes]t da
to q[uod] hoc esset q[uod] n[on] hoc sit mediante actu ipsius re
ligiosi substituentis: ideo cum illo actu frangatur
abdicatione uoluntatis 7. uotum obedientie n[on] p[otes]t
merito fieri ut est d[omi]n[u]m. C[on]tra. glo. expresse q[ui]rit qua[m]
do dicatur habere mandatu[m] expresse ad substi
tuendum. dicit glo. forte quando habet manda
tu[m] de certa persona substituenda. Idem tamen
dicit 7. si de certa s[ed] e. c. i. i vi. C[on]tra. glo. final[is] iduē

tex ad questionem illam uulgatam. Nunquid vñ
si aliquis constituit procuratorem iabilem et dedit
ei mandatum ad substituendum: an substituere
possit abiles, uidetur quod non per hanc de. qdā ut de. de
bel. pita tenet contrarium: mouetur per regulam quod
per alium de re. iur. in vi. Nam dominus debet posse
facere per alium quod per se potest ut ibi. Nec ob. quod
stitutus sit iabilis, quia substitutus non uidetur ab
ipso substitutus sed a domino. Item eorum. §. si de
curiones. ff. quod cuiusque universitatis nomine ad
hoc. l. institutio talis est conditi. insti. ubi patet quod licet
in codicillis non possit heres institui si institus
tur in testamento nominatus in codicillis tenebit
insto quasi censetur nominatus in testamento sic in p
posito iste nominatus a constituto censetur a domino
constituere nominatus: nec erit curandus de inabi
litate medij sicut nec ibi curatur. Ad idem simili
ter facit. l. cum esset. ff. de serui. ur. predi. ubi patet
quod seruitus concessa ab illo qui habuit a domino pote
statem constituendi uidetur concessa a domino non ab
ipso. Ad idem de offi. dele. iudex in vi. et de fo. co
pe. si quis et clericum ubi iudex iabilis propter iurisdictionis
obiectum potest subdelegare. **G**lo. finalis per concordiam
opinionum distinguit triplicem speciem inabilita
tis: quia quedam sunt omnino inabiles ut serui
qui non possunt esse in iudicio. C. de iudi. l. seruus
uel furiosus. C. de iudi. cum furiosus et tunc non
tenebit substitutio a tali facto sicut nec constituti
o de ipsis facta tenet. ad hoc al. de offi. dele. ius
dex in fi. in vi. modicum tamen facit si ponderet
quia ibi non habebat potestatem ab homine sub
stituendi. sed a iure: ideo ius suam potestatem ibi
limitauit prout uoluit quod non sic uidetur reperiri
in potestate hominis ad hoc. l. si. cum ibi. no. C. de
po. in pig. ha. ibi lex sua non tuum denegat auxi
lium: propterea ibi habet potestatem substituendi
solum in quantum iudex. unde si omnino desit esse
iudex nullam habet potestatem hic non substitui
it uirtute mandati dari ab homine ad substituendum
quod durat ergo et c. vñ per hoc melius fa
cit hic de. Quidam sunt inabiles ad suscipiendum
officium procuratoris propter defectum auctoris
superioris qua interueniente essent abiles et tunc
non est necesse quod i substitutione interueniat aucto
ritas sicut in assumptione procuratoris ut pro
batur in hac de. Quidam sunt inabiles per exce
ptionis obiectum qua non opposita al. esset abi
les ut mulieres et tunc possunt substituere: et tene
bit substitutio. nec possit exceptio aliqua obici al.
glo. in ar. preall. decre. iudex in prin. **P**er predi
cta infert glo. quod solui potest questio de qua d. pba.
post cessionem nunquid uidelicet si excoicatus sub
stituatur teneat substitutio de qua de proba. in deo
c. post cessionem: quia uidetur quod tenendo opinio
nez quod non ualeat ipso iure procuratorius in quo
excoicatus constituitur procurator quod non tenebit
substitutio: quia nec substituere potest tenendo ali
am quod ipso iure ualeat licet possit exceptione elidi
tenebit substitutio et per consequens uidetur esse
opinio quod non teneat ipso iure per dictum. c. post
cessionem si erat excoicatus tempore assumptio
nis mandati uel constitutionis. nam al. non debe
ret sibi prodesse absolutio subsequuta qua intercedit

te tolleretur exceptionis obstaculum cuius cons
rium ibi dicitur. dominus An. dicit quod aut in substitue
do excoicatus interuenit uel simplex declarator
et ualeat substitutio. Exemplum si dixerit dominus co
stituo talem procuratorem quem talis noiauit
ita dicit Cal. in decre. post cessionem. Idem Bar
ff. de condi. institutionum. l. illa institutio. An
uero non interuenit ut simplex declarator: sed un
substituens et tunc Jo. an. et Cal. tenet quod substitui
ere non potest per superius dicta. dominus An. dicit
quod primo potest et quod ualebit substitutio si fiat: mouet
quia licet excoicatus sit inabilis ad procuratoris
principalem suscipiendum quasi sit ordinata in
finem iudicij: tamen non est iabilis ad actum extra
iudiciale per uiam contractus uel quasi ut est su
scipere mandatum ad substituendum qui actus
extra iudicium fieri potest cum non sit inabilis ad co
trahendum iuxta non ple. de do. et contu. ueritatis
de sen. exco. si uero. vñ cum mandatum suscipe
re et substituere expediantur per uiam contractus
simplicis extraiudicialis merito hoc facere pote
rit. Non ob. iste. tex. predictis quia hic causa iabi
litis pcludit ad utrumque. scilicet ad principalem con
stitutionem et substitutionem: vñ de contrario se
quod si causa inabilitatis concludit ad principalem
stitutionem et non ad substitutionem potest substitui
ere licet constitui non possit procuratorem et sic si
causa iabilitatis concludit ad utrumque neutrum
poterit: si ad alterum tamen alterum poterit et sic in
tellige theoricam glo. fin. euz. Ex predictis ha
bes duo primum decisum. principale questum si
genere formatum per distinctionem glo. **H**ab
bes distinctionem ex dicta theoria ad aliam questio
nem specificam. **C**irca primam uidetur quod disti
ctio glo. non procedat in primo membro imo po
tius opi. de. de bel. pii. quia. c. iudex quod al. no. p
bat eius intentum ut dixi nec uidetur differenti
a an dicatur substituo que talis elegerit: aut que
talis nominauerit ex quo medium est incapax ar
no in. l. questum. §. i. ff. ad trebel. et no. de pcur.
c. si. in vi. et in cle. g. de renuc. circa intellectum di
cti. c. si. de procur. in vi. facit. l. cum pat. §. heredi
tate. ff. de le. g. et in. l. ex facto. §. si quis rogatus
ad trebel. et hoc potest esse uerum in dubio: sed in cau
certi ubi constaret quod ageret actum substituendi
fundamentum in persona constituti tunc proce
dit opi. glo. **C**irca finem uidetur quod procurator
excoicatus non posset substituere: quia licet
substituere uideatur actus iudicialis: tamen or
dinatur in finem actus iudicialis ex quo sub
stituatur ad iudicia: ideo uidetur prohibitum talis
actus sicut et ipse actus iudicialis cuius est pream
bulum. l. omnino. ff. de spon. cum similibus cogi
tabis. Nunquid autem excoicatus possit substi
tuere procuratorem excoicatum ad petendum ab
solutionem. Mathi. quod sic maxime si sint excoicati
ex eadem causa et constituens et constitutus uelut
absoluti d. zp. c. i. in vi. et de iudi. intelleximus et quod
ibi no. d. An. hoc non credit nec habet ob stare. c. i.
et c. intelleximus preall. quia aliud in excoica
to pro se ueniente: quia ille necessario uenit. ideo d. 3
admitti ut ibi aliud in ueniente pro alio: quia tal
non uenit necessarius ideo non est admittendus 63

dñm An. Tu potes concordare opiniones q̄ rō
ne consortii liceat quando sunt excoicati ex eadē
causatale secus. nāz consortiū litis facit licitum
q̄ al non liceret ut hac cle. 7. l. i. 7. j. C. de consor.
eiusdem litis.

Procuratorem a prela.

Procuratorem a prela. Non potest cōmode diuidi. Potē
tis tamen dicere q̄ primo ponti
dictum. 2° illud ampliat 7 decla
rat. fa ibi etiam. Notabilis est ca
sus contra quem prima facie q̄li
bet responderet. Nō primo q̄ appellatione p̄
lati non comprehenditur simplex rector ecclesie
vide de de. ego. c. pē. 7 in cle. ij. de sepul. in vbo
prelatus. Nō fo differentiam inter ecclesiam
7 beneficium 7 sic facit q̄ per mādatur ut pro
uideatur de beneficio non possit prouideri de ec
clesia in qua sit ibi aliquis rector principaliter re
sidens. Nō q̄ mandatum prelati ad lites uel
negocia nō habita distinctione: an sub nomie dī
gnitatis an sub nomine proprio detur / nō uide
tur perpetuari litis contestatio uel negocij incepti
onē contra tacitam reuocationem surgentem ex
morte prelati: qd̄ uidetur uerū 7 prima facie qui
nesciret hunc casum diceret oppositū ut dicebat
hic dñs p̄. Nō q̄ mandatu ad exercitiūz a
ctus iudicialis uel extraiudicialis qui agitari nō
potest nomine mandantis post mortēz mandan
tis propter mortem nec successōz nomine ut ab
eo ius causetur finitur morte mandantis etiam
non re integra f3 dñz An. sentit rōnez. c. 7 sentit
q̄ caplm succedens prelato causet potestates ab
eo habere. Certe hoc non est uerum imo causat
a lege propter electionem canonicāz ut dixi i cle.
ne romani de elec. que autē potuēt esse ratio cle.
i patebit 7 c. Op. q̄ prelatus nō possit consti
tuei procuratorem an lī. pē. in cā ecclesie de. l. ne
q̄. c. ubi tutor hoc nō potest i causa pupilli ante
lī. pē. ergo nec prelatus in causa ecclesie cū tuto
ri comparatur: ut in cle. quia contingit d̄ reli. do.
7 l. orphanotopos. C. de epi. 7 cle. So. aliud i
rectore prelato 7 quolibet beneficiato qui in cau
sa ecclesie constituit procuratorem etia3 ante lī.
pē. ut hic 7 de iuz calum. cum causam 7 ibi per
Inno. 7 p̄ Jo. an. v. q. ij. c. fi. Aliud i tutore. R. 6
quia prelatus habet pinguius ius et liberiorē ad
ministratōem propter perceptionem fructuum
q̄ habeat tutor ut ibi nō. unde etiam de iure ciuī
li prelatus ante lī. pē. procuratorem constituit i
iūct de sanc. epi. §. si quando: quīs ibi glo. ex
ponat procuratorem. i. iudicem uel yconomu3
Nō ob. si dicatur q̄ procurator sit a dñō. l. i. ff. f3
prelatus non est dñs de dona. ceterum xxiij.
q. vj. q̄ autem. quia etiam non uerus dñs quā
do facit procurator lī non cont ut patet i bonis
filij. l. i. C. d̄ bonis mater. quīs ibi glo. alr sentiat
Item maritus in bonis parafrenalibus. l. fi. C. d̄
pac. conuen. q̄ intellige si habet administratōē
7 usum fructuz sed prelatus est pater spiritual.
Item spiritualis spōsus vj. q. i. sicut xvi. di. i scri
pturis ergo 7 c. Ad hoc quia prelatus est i p
te dñs tenendo q̄ sit usufructuarius uel illi cōpo
retur de offi. ordi. presenti in vi. uel saltem est dñs

illius iuz administrandi ideo potest ad id procu
ratorem constituere. Propter predicta cōtingit q̄
quīs non sit plene dñs: tamen uendicat rez eccle
sie in auct. de alie. 7 emphy. §. hec omnia. Op
fo q̄ male dicat hic littera dum dicit procuratō
rem constitui pro ecclesia: quia non constituitur
pro ecclesia sed pro administratōe ecclesie cūz
non sit dñs 7 dictio pro nōt dñum. ff. d̄ v. sig. l.
pupillus. §. si. Solue f3 zen3. exponēdo pro eccle
sia idest pro administratōe ecclesie. Nō de
illa dictione pro. Querō quis comprehenditur
hic appellatione rectoris dic quicūq3 prior q̄ quā
doq3 est curatus de preben. nisi. Idez de uicario
perpetuo ar. s̄. de offi. vica. cle. vnica. Idez de p
mendaticio qui licet nō sit prelatus xxi. q. i. ples
cum titulum canonicum habet de elec. duduz. ij.
7 legitimam administratōem de elec. nemo del
ceps in vi. 7 per Hosti. d̄ accu si constituit 7 ibi e
tiam per Inno. 7 dicto. c. dudum fm zen3. 2°
querō an preceptum expiret morte precipientis.
Pau. dicit q̄ non. Dicunt tamen aliqui q̄ aliud
est mandare. aliud precipere xiiij. q. prima q̄ prē
cipitur 7 xviij. q. ij. dudum dic ut ibi fm. d. An.
Adde. tu 7 uide Bar. in. l. fundi. §. i. ff. de acq.
pos. 7 i. l. q2 7 ibi 7 per glo. ff. de iudic. omi. iudi
vide etiam per Jo. de lig. Dicere potestis q̄ nō ē
differentia inter iussum 7 mandatum si fiant a
priuato. l. i. ff. mandati 7 ibi casus. Si uerō fi
ant a superiore. Idem uidetur mandatu3 uel ro
gatio superioris uidetur preceptum. l. i. ff. q̄ ius
su. hoc uerum īgulariter. fallit quo ad potestātē
subdelegati: q2 ubi p̄mittitur causa per uerbuz p̄
cipimus nō potest subdelegari: secus si per uerbuz
madamus ut nō glo. singula3 que non ē alibi. ff.
de offi. presi. l. sepe 7 sic dicit seruare curiales pa
pe 7 imperatoris nō all. cū hoc bene probantem
uidetur i alio esse differentia: quia proprie iussus
uidetur esse quando emanat circa ea que incum
bunt ex officio fiendo. Mandatum uero ubi nō
incumbebat hoc facere iuxta nō in preall. l. 7 q2
7 in. l. fundi. §. Item alicuius. ff. de acq. hez. 7. l.
si per epistolam per dñm An. Glo. ij. querit d̄
quo rectore loquatur cle. Rndet q̄ de rectore ec
clesiastico ut patet ex littera ibi p̄ ecclia 7 c. fo
retur tamen q̄ Inno. 7 Hosti. in. c. dilecti de fo. p
pe. 7 Specu. in loco preall. in illa glo. loqueban
tur etiam de rectore ciuitatis uel aliarum uni
uersitatum secularium in quo quid dicendum
sit. dic ut ibi no. quia uidetur idem dicendum in
illis. Si uel tenet contrariū quia in illis cessat rō
7 causa illius edicti ne. se. ua. non cum habe
at locum ille titulus in talibus rectoribus uniuē
sitatis secularium. zen. tenet primūz. quia ius ec
clesiasticum 7 publicum uniuersitatis gaudet eis
dem priuilegijs. C. de sacrosanc. eccle. l. fi. Jo idē
d̄bet dici in illis q̄ in istis ecclesiasticis hic dictū
ar. de consti. translato ad hoc quia equiparantur
administratores ecclesie 7 uniuersitatis iuxta nō
in. l. preses. C. de trasanc. ff. d̄ iuz fisci. l. si procur
§. i. 7 hoc est maxime uerum quo ad negocia nō
dū cepta ar. ff. si certum petatur eius qui fm ze.
dñs An. putat hoc uerū quando administrator
habet ius administrandi nuduz 7 persōale ut q2

non habet dominium ciuitatis uel uniuersitatis
als dicit idem i procuratore qd rectore pstituto
q diceretur in procuratore cōstituto a testatore
quo ad heredē. **S**ed iuxta hoc quēo an cle. lo
cum habeat in procuratore cōstituto a rectore
hospitālis dicit zen. q sic i quia eadez est ratio: q
idem ius: quia hic dicit rectore 7 c. qd uerbiū est
generale 7 latum pro omni administratore de p
curator. petitio ad hoc etiam all uerbu3 uniuers
sale quolibet hic positum 7 sic uniuersaliter quili
bet rector debet comprehendī ar. d. malō. 7 obe.
ol. ite 7 q nō. ff. de here insti. l. hoc articulo. In cō
trariuz fac q talia non dicuntur esse beneficia d
preben. in cle. per litteras. rñdet zen. q n per hoc
sequitur q hoc caplm in talibus locum nō hēat
cum uigeat eadem ratio: s. fauor locorum 7 eoz
periculum euitetur. Non ob. si dicitur q hoc. c.
exorbitans sit restringendum ut in regula que a
iuz de re. iuz i vi. quia dicit zen. q imo ponit ius
coe. **P**reterea posito q exorbitaret: tam qd ead
est ratio idem debz esse ius iuxta nō per zen. in
cle. i. de ip. **D**ens enim conditorum que utrobz
qz est eadem propter rōnis identitatem preferen
da est uerbis etiaz odiosis fm cum all. c. d. libez
preterit. l. i. ff. d. excusa. tu. l. scire oportz. s. aliud.
Bern. hic tenz p rariū dicēs q ex quo hospitale nō
est cōmissum nec collatum in titulum non habz
locum cle. qz ex quo non est collatum in titulum
non potest constituēz procuratorem ante līf. cōf.
quia eius electa est industria. **I**de rel. do. quia p
tingat. **I**tem quia tunc habent instar tutorz qui
ante līf. cōf. non constituit procuratorem. **C**. de
procūr. l. neqz: unde si ante constituit oportet di
ci q aucte epi constituit: 7 sic est non debet expi
rare potestas talr constituti. **R**ō quia tūc aucte
iudicis constituitur ut actor iuxta nō in dicta. l.
neqz uerisimile est q nō constituatur nisi idone: 7
ideo eius officium tunc non expirat morte prela
tisecus in procuratore cōstituto a prelato quia
cum ille absqz iudicis auctoritate constituatur p
stituitur quandoqz non idoneus: 7 quandoqz cō
stituitur consanguineus 7 amicus: ideo facilius
expirat officiu3 eius. **N**ec ob. de procurator. peti
tio ubi non est differentia in nominibus an cōsti
tuatur ut procurator: an ut actor. quia licet non
sit differentia quo ad effectum: quia uterqz habz
potestatem agendi: est tamē differentia quo ad so
lennitatem constituendi: quia alr constituitur ac
tor 7 alr syndicus 7 procurator ut dicto. c. petiti
o fm Bern. unde sic residet dñs An. 7 dñs Pe.
hic rz opi. zen. quia non est bona equiparatio rec
toris hospitālis ad tutorem: quia rector hospi
tālis annuatim reddit rationem ut in preall. cle.
quia contingit secus in tutore. **I**tem officium re
ctoris hospitālis est perpetuum: secus in officio
tutoris: ideo accedit potius ad naturaz prelato
rum q tutorum. **C** quia res hospitālis eodez
priuillio gaudent quo res ecclesiarum de resi. in
inte. auditis. x. q. ii. hoc ius 7. **E**de sa. sanc. eccel. a
ut hoc ius porrectum fm dñm Pe. **A**d hoc etiā
facit ultra eam: quia ratio Bern. non est uniuers
salis quia non concludit in procuratore cōstitu
to post līf. cōf. a rectore hospitālis quia in illo

saltem locuz debet habere hec cle. **G**lo. p. eccia
Op. q mandatu re nō existente integra nō finiat
morte mandantis. ff. e. l. si dñctus liti. manda.
s. **I**tem si adhuc 7. **C**. mandati. l. mandatum
cum similibus. **S**oluit q littera hic tollit contra
rium quia aut loquimur in procuratore cōstitu
to a prelato pro ecclesia 7 sic loquitur littera a
ut in procuratore cōstituto a prelato in causa p
pria patrimoniali 7 sic loquitur contrarium: qd
expirat re integra re uero nō integra nō expirat.
Quando autem dicatur res esse integra. **R**ñdet
glo. q in iudicio dicitur res integra esse ante līf.
cōf. **I**n negocijs uero dicitur integra quando nō
sunt facta pparamenta ut nō in dicta. l. manda
tum. **C**. mandati qd intelligunt ibi doc. de ppara
mentis intrinsecis: secus in extrinsecis. credo idē
utrobz ar. no. in. l. si pecuniam in prin. ff. de cō
di. ob causam: quia si agitur de reuocatione taci
ta per mortem utrobz illa nō surgit ex quo res
non est ex toto integra. similiter si agitur de ex
pressa utrobz non potest reuocari nisi presterit
interesse. **C** glo. in vi hoc autem op. 7 uidet
si procurator constituatur pro ecclesia duret etiā
post mortem cuius contrarium hic uidetur. naz
ecclesia nunq moritur x. q. ii. liberti d. ip. si gra
tiose in vi. ergo cum illa sit data ab illo qui dā
potuit. s. a prelato etiam sine consensu capli iux
ta nō de ip. edocet: ergo eius officium debet du
rare etiam post mortem prelati i causa sibi com
missa etiam si re integra contingat 7 multo for
tius si re nō integra ar. l. annua. s. a ticia. ff. de
annuis lega. 7 de fo. compe. dilecti 7 de pcur. peti
tio ubi in simili concessuz sub nomine dignitatis
durat semper quia ipsa dignitas nunq moriatur
sic dicere debemus i pposito. **G**lo. rñdz q hoc
erat q faciebat dubium in cle. **N**am propter hoc
contrariū. **I**nno. in preall. c. dilecti tenebat oppo
situz eius qd hic deciditur et si res esset integra
hic in procuratore ad iudicia. **I**n procuratore
uēo ad negocia fatebatur q quis generaliter ef
set constitutus tamē post mortem prelati nō po
terat incipere noua negocia all. ff. de neg. gestis
l. nam 7 seruus. s. si imo quasi uelit q iam inco
hata possit prosequi cuius contrarium in hoc te
hic deciditur unde **H**osti. ut dicit glo. hic 7 lat.
in glo. se. q. assūmo alr dicebat q procurator da
trā ad iudicia in causa ecclesie a prelato non pōt
agere causaz mortuo prelato donec ecclesie sit d
prelato pusu3 mouebatur quia sede uacante ni
hil est innouandum etiam līf. non cōf. āre uaca
tionem ne se. ua. c. i. 7 ult. ubi probatur hoc iquā
tum ibi loquitur de receptione testium que debz
fieri regulariter post līf. cōf. ut līf. non cōf. p totū
vñd per hoc numerabatur per **H**osti. qd aliqd
de hoc dubitaret pro quo potest allari qd nō. **I**n
no. ne se. ua. c. i. ubi dicit q etiam a līf. incepta d
sistendum est nisi quō ad testes ualitudinarios l
de quibus ut līf. non. cōf. c. quoniam. s. i. nec
est bona responsio fm euz ad dicta capitula si di
catur q ibi loquatur quādo prelatu3 cōueniebat
7 sic ex parte rei iterueniebat procurator: hic qñ
prelatu3 agebat 7 sic procuratō erat ex pre acto
ris: quia si procedunt i cōsuetudo ut ei nō pmitat

defensio interim sede uacante m[ag]istro fortius proce-
dunt in agente cui[us] favorabilior sit defensio q[uam] a
crior ut patet. ff. de procur[ator]ib[us]. l. si u[er]o q[uod]q[ue]. §. publi-
ce. et l. pomponius. §. si. et l. aliena. C. de cōtra hāc
opt. Hosti. facit hec cle. inquantu[m] dicit reuocari
censem[us] quia et innuit Hosti. q[uod] prouiso de re-
ctore ecclesie uacantis procurator poterit p[ro]sequi
litem ex mandato antiquo dum dixit q[uod] non po-
test agere donec eccle[si]e esset de prelo prouiso ar-
eorum que uidistis in cle. ij. §. de eta. et qua. in v[er]o
bo donec. Sed hoc non uidetur uerum: quia si ē
uocatur mandatum per mortem prelati ut hic
patet: ergo reassumere nō potest absq[ue] nouo m[an]-
dato ar. l. qui res. §. arcā. ff. de solu. Quapropter
forte Archy. in decre. si duo de procur[ator]ib[us]. in vi. ubi
late examinat hanc materiam hoc considerādo: q[uod]
non uidet hanc cle. al[iter] dicebat uolens concorda-
re opt. predicta: quia aut procurator erat consti-
tutus a prelo et tunc durat etiam post mor-
tem prelati et sic potest intelligi opt. Inno. Aut su-
it p[ro]stitutus in causa distincta prelati et tūc expirat
mortē prelati et sic intelligit opt. Hosti. Adtra istā
opt. Archy. facit hec cle. que simpliciter loquitur
igitur et c. ar. decre. ij. de coniu. lepro. cu[m] filiis
propter q[uod] glo. hic dubitat. Nunquid hec cle.
uoluerit tollere opt. Archy. et distinctionē predi-
ctā? et breuiter dicit q[uod] de quid fuerit d[omi]no mente au-
ctoris cle. non uidet q[uod] fuerit expediens reuocari
opt. predictam imo uidetur iuridica fuisse et esse
et pro ea al[iter] q[uod] nō. Inno. de consue. cu[m] dilectus et
de resti. in inte. c. ij. ubi dicit q[uod] conuentus mortu-
us abbate potest per syndicum agere et conueniri d[omi]no
rebus que pertinent ad conuentum uel simul ad
utroq[ue] seculis tamen in his que pertinerent tantū
ad abbatem: al[iter] ne se. ua. c. si. Finaliter glo. dicit
q[uod] opt. Archy. potest esse uera iuncta opt. Hosti.
quia in primis duobus casibus quando procura-
tor est constitutus etiam causa prelati et capli: et
principaliter capli et tunc sit uerum q[uod] interiz. se.
ua. non possit p[ro]sequi causam ut dixit Archy.
sed sede plena et creato nouo prelo bene poterit
p[ro]sequi ex antiquo mandato: sed solum fuerit
suspensum fm hoc ut etiaz sensu Hosti. In 3°
uero casu quando a prelo fuerit constitutus in
eā prelati tūc tunc procedit hec cle. quia expirat
omnino eius mandatum nec postea creato prelo
to potest p[ro]sequi litem etiā iā ceptā sine nouo
mandato cum eius mandatum sit iam reuoca-
tum ut hic dicitur: et sic remanet conclusio glo.
q[uod] si procurator est constitutus i causis spectanti-
bus ad prelatum uel ad prelatum simul et capli
tūc morte prelati cessat officiu[m] procuratoris: et
non expirat ipso iure unde reuocatur exercitium
per substitutionem noui prelati. Pau. hic al[iter] d[omi]no
cit q[uod] interdum prelatus est principalis in consti-
tuendo: quia constituit prelatu[m] procuratores et
consensu capli q[uod] debet fieri de iure cōi in nego-
cōi de ep. edoceri et tūc mandatum expirat mō-
te prelati. Interdum capli est principale in con-
stituendo: quia constituit capli[m] cu[m] aucte prela-
ti et tunc non expirat morte. sed interim cessat.
Si uero fuit constitutus a prelo et caplo siml

q[uod] differt a primo casu: quia hic uterq[ue] est eque
principalis facit ne. se. ua. c. l. in vi. et de elec[ti]o[n]e cum
eccle[si]a cum ibi nō et tunc durat procurator siml[iter]
per hoc patet q[uod] si bona spectant ad prelatum et
capli[m] siml[iter] q[uod] si prelatus est principalis in consti-
tuendo q[uod] ipso iure expirat mandatum morte co-
stituentis: licet contrariu[m] sentiat glo. d[omi]no An. d[omi]no
cit concludendam esse ueritatem: quia si negotiu[m]
in quo procurator constituitur spectat ad prela-
tum tantum procedit cle. Si uero spectat ad ca-
pitulum tantū tūc satis putat q[uod] i his que pos-
sunt tractari se. ua. nō expiret potestas procuratoris
nec exercitium etiam mortuo prelo. Ratio q[uod]
tunc prelatus in talibus interuenit ut auctem p[ro]-
stans et constitutio sit principaliter a caplo: ideo
cum talis auctas finiantur momento nō assumit
potestatem auctorizantis pro causa permanendi
nec super illa pender si factum est capli. In his
uero negotijs que se. ua. tractari non possunt d[omi]no
q[uod] durat procuratoriu[m]: sed finitur exercitium uel
q[uod] ad aduentum noui prelati quo substituto po-
terit p[ro]sequi ex iuribus antiqui m[an]dati sine sci-
entia uel mandato noui prelati. Si uero negotiu[m]
spectat cōmuniter ad prelatum et capli[m]: tūc q[uod]
a illo est principaliter constitutus fm nō de ip[s]o
edoceri credit q[uod] procuratoriu[m] extingatur ipso
iure post mortem prelati: mouetur quia tunc v[er]o
constitutus procurator pro administratione t[em]p[or]ali
et personali que finitur in uita ipsius prela-
ti ideo siml[iter] expirabit officiu[m] procuratoris
quia ius administrandi maiori uice in aliis t[em]p[or]al-
ferre non potuit q[uod] penes se haberet ar. de iure pa-
tro. q[uod] autem cum similibus: et quia absurdum
esset dicere q[uod] dare posset administratores pro t[em]p[or]e
pro quo non erat prelatu[s]. Sed huic opini-
oni uidetur ob stare: quia capli[m] succedit in pot[est]ate
administrandi et in administratione prelati
et per consequens non uidetur finiri morte pre-
lati: sed durare ead[em] deuoluta ad capli[m] et si sic g[ener]al-
debet durare procurator. R[ati]o d[omi]no q[uod] capli[m] succe-
dit in genere in administratione prelati: sed non
in eadem specifica administratione: quia sp[eci]es ad-
ministrationis que erat in prelo uel persona-
lis et coherens titulo prelati extingueretur morte
prelati sicut in titulis: unde in illa non p[otes]t succe-
dere capli[m]. unde cum potestas capli[m] licet in gen[er]e
sit eadem: tamen quia diuersa est in specie: et sic ē
noua administratio. vnde sicut noua administra-
tio: ita nouum exigitur mandatu[m] et hec fuit r[ati]o
cle. fm eu[angel]i. Sed aduerte q[uod] per predicta non uid[etur]
tur sublatum contrariu[m]. I. primo loco formatu[m]
de fō. compe. cum dilecti cum filiis. facit de of-
fi. dele. quoniam abbas: ubi patet q[uod] factu[m] sub no-
mine dignitatis non finitur morte saltem re nō
integra existente fa. de offi. lega. licet et c. gratum
et relatum ubi appar[et] q[uod] iurisdic[i]o delegata ea p[er]-
petua per citationē non expirat per mortem
delegantis p[ro]pter hoc doc. hic multum laborant
dando r[ati]onem diuersitatis inter mandatum suū
dicionis et mandatum litis aut negotij factu[m] a
prelo. Nam dicit zen[on]. q[uod] potestas delegata nō
pendet a cōmittēte: sed potius a lege confirman-
te q[uod] lex ē perpetua: ideo perpetuo manet mortuo

delegante re non integra, secus in potestate procuratoris que tota habet ab homine ideo illo modo tuo expirat, hec ratio non placet domino. **A**n. quia tota potestas delegata est in delegante et fortius atque magis quam sit potestas procuratoris in constituyente quod apparet quia post litis constitutionem, procurator non est uocatur sine causa: secus in delegato. ff. de iudi. l. iudicis. **S**olutum ex non est. e. quibus in vi. et de re iudi. cum **B**ertoldus ideo tenet assignat aliam rationem quia in mandato iurisdictionis ideo non finitur mandatum re non integra: quia sic uidetur suadere interesse publicum ut lites citius finiantur ar. c. si nem litibus de do. et cont. In mandato uero procuratoris constituti a prelato interesse publicum suadet ut finiatur mandatum: quia publice interest causam tunc non tractari: quia a ex hoc posset contingere alienatio rei ecclesie uel tractatus: uel qualisda alius deberet fieri in contractu preambulo in. c. i. de re eccle. non alie. **H**ec ratio satis est a remotissio aliam assignat dicens quod non est differentia inter mandatum iurisdictionis et mandatum litis aut negotii: siue procuratoris nisi in hoc quia titulus procuratoris se. ua. impedit exercitum litis ecclesie: sed non impedit exercitum litis in alios. **I**deo cum mandatum procuratoris sic extendatur ad casum in quo impeditur exercitum litis esset contra tit. ne. se. ua. ius interpretatur constituyente uelle restringere mandatum ad tempus quo competit exercitum in mandato iurisdictionis non cum se. ua. non sit litis exercitum in alios impeditum. **I**deo non finitur morte mandantis seu constitutentis ex quo res non est integra. dominus **A**n. dicit quod potest dici ratio differentie esset: quia mandatum procuratoris refertur ad administrationem respicientem commodum mandantis et ius eius particulare: ideo similiter finitur mandatum morte illius. **S**i mandatum iurisdictionis respicit commodum alienum: ideo non est absurdum quod perpetuari possit potestas in delegato et firmari in eo ideo post mortem constitutentis et mandantis durat iurisdictionis in delegato: licet finiatur ius administrandi in persona mandantis. et hec est ratio finem cum si quod dari potest. **E**x predictis hinc ratio de. q. e. duplex. **P**rima est fauor ecclesie: quia ideo ecclesie causa non tractari se. ua. per tit. ne. se. ua. **H**ec ratio non est bona quia etiam substituto prelato in casu de. non potest proseguiri. **S**ecunda est quia uidetur mandatum a principio limitatum ut duret solus usque ad tempus quo potest fieri exercitum litis contra rem ecclesiasticam. **H**ec similiter non est bona eadem ratione. **T**ercia est ratio domini **A**n. q. est talis quod ideo hic finitur mandatum morte prelati quia uidetur constitutus procurator pro administratione temporali et personali prelati que finitur in uita illius ideo finitur cum ius administrandi maiori uice transferri non potuerit quod habeat penes se ipsum ar. q. vi. daybertus et de iurpa. quod autem cum similibus ad hoc facit licet non aliter. quia si usufructuarius constituerit procuratorem ratione ius usufructus finiretur mandatum procuratoris morte usufructuarij etiam non re integra contingente. l. si quis domus. §. i. ff. locati. et l. ne cessario. §. i. ff. de peri. et como. rei uendite: ergo eo

dem modo debet finire in proposito ar. no. §. offi. or. c. presenti in vi. **A**n. autem hec ratio sit uera patebit ex sequentibus. dominus **P**e. assignat hic duas alias rationes que non sunt sufficientes. **P**rima est quia dicit fuisse **P**au. quod ideo expirat mandatum procuratoris constituti a prelato in causa ecclesie quia in potestate administrandi succedit caplin uacante sede. **I**deo cum ad ipsum debeat libere transire administratio que non rediret si duraret procurator merito expirat mandatum. **H**ec ratio non uidetur bona quia ex quo caplin succedit prelato in administratione et est illius successor deberet eodem iure uti quo prelati: unde sicut prelatus non potest reuocare re integra sic nec debet per caplin reuocari uel eius contemplatione a iure induci reuocatio ar. regle si quis in ius de re. iu. in vi. maxime si idoneus et sufficiens esset procurator et sufficere debet quod in alijs administrationem habet. **S**ecunda ratio quam dicit se assignare est talis: quia ubicumque procurator constituitur ab administratore aliquo quicumque sit administrator si moritur constitutus desinit procuratorius aliter. **T**ext. et ibi non per Bar. ff. de acq. her. l. si per eplam per quod inferit quod etiam in procuratore constituto a tutore uel alio simili administratore locum habere potest de. quia eadem est ratio. ad hoc inducit quod in simili consuevit dici de officio coadiutoris quod expirat morte principalis de de. egro. c. i. in vi. et de sup. neg. prela. grandis. et de offi. uica. c. i. in vi. et l. i. soler. ff. de tutel. dicebat tamen quod licet crederetur uerum esse quod dixi post eum §. i. quod de. ista locum habeat in omni procuratore constituto ab administratore alio quam prelato tam cogitandum erat super hoc et merito: quia a lex si per eplam hoc non probat: non enim loquitur quando res non est integra. **I**tem sicut istud non est assignare rationem de. sed iperere quesitum quare vix sic est quod expirat mandatum etiam re non integra quando a prelato est constitutus uel a tutore uel alio administratore. **L**apis hic uidetur se fuisse **I**nno. in preall. c. cum dilecti de fo. compe. dicit quod ratio de. sit quia facta sub nomine proprio non transeunt in successores et sic intelligit et restringit de. quandoque vix a procuratore fuit constitutus a prelato sub nomine proprio non sub nomine dignitatis: aliter secus: mouet per non per **I**nno. de testip. sentium in vi. ubi dicit quod procurator constitutus a prelato et caplin simul potest per solum prelatum uocari et sic non est differentia an a prelato tantum an a prelato et caplin fuerit constitutus cuius contra dixit glo. hic et **P**au. et dominus **A**n. ut uidistis. **S**ed certe dictum **I**nno. in dicto. c. presentium debet intelligi quando talis consensu fuit ex superabundanti non de necessitate acquisit aliter si de necessitate fuisset adhibitus quod quando sit habes ex non de. ipse edoceri tunc solus prelati uocari non potuisset ar. regle omnes res de re. iu. et l. i. titia p. dia. ff. de cop. diop. ubi iquisita in construendo iquirunt in destruendo et sic etiam **Bar.** intelligit in. l. neq. c. e. ti. **P**reteza hec opi. **L**a. nimis restringit hac de. q. simplr loquitur: ideo non uidetur bona. **P**otestis assignare aliam rationem que colligi potest ex al. l. c. de acc. et ob. iura. l. illa. c. de acc. et ob. s. q. morte

principalis expirat officium administratorum et reus
 integra ubi non reperitur successor succedens p[re]
 lato in titulo beneficii cum in beneficiis seu in
 beneficiis ecclesiasticis non habet locum successio
 in. c. ad extirpandum de si. pres. ex transmissa: et
 c. ex transmissa de insti. ad d. de constituto a prelato
 per mortem ipsius prelati et hec est ratio quare of
 ficium coadiutorum expirat morte principalis: ut
 dicto. c. i. de de. egro. i. vi. et de sup. neg. prela. e. li.
 et per hoc patet quod non ob. q[ui]mo prelati habet
 at successorem: quia habet cap[itu]l[u]m ut in. c. cum
 olim. et c. is qui de ma. et obe. quia non habet suc
 cessorem in titulo: sed in potestate administran
 di sed vacante ideo alius actor novus creari d[icitu]r.
 Et predictis concludere potes in materia ista: a
 si procurator constituatur in causa ecclesie aut q[ui]
 ritur an expiret mandatum per mortem prelati
 et sic tacite reuocetur. Aut queritur quis expresse
 possit ipsum reuocare primo casu. Aut procura
 tor est constitutus a prelato tantum q[uo]d potest esse
 in bonis distinctis prelati: casibus ubi negotiis
 non est arduus et tunc procedit de. quia reuocat
 et extinguitur morte prelati. Aut fuit constitutus
 a prelato cum consensu cap[itu]li q[uo]d potest esse et d[icitu]r
 fieri in negotiis arduis iuxta no[n] de ip. edoceri et
 idem aut fuerit constitutus a prelato et cap[itu]lo q[uo]d
 potest esse in bonis casibus in quibus ad utrumq[ue]
 simul expectabat administratio de consuetudine
 vel alio iure speciali et tunc non reuocatur sed suspen
 ditur eius officium quo ad ea que non possunt ci
 tari sede vacante: secus quo ad alia iuxta no[n] per
 Inno. de consue. cum dilectus et de resti. i. in te. c.
 q[ui]. Aut fuit constitutus a cap[itu]lo cum consensu p[re]
 lati q[uo]d potest esse et debet fieri in bonis cap[itu]li disti
 ctis quando negotium est arduum et tunc idem
 quia eadem est ratio. Aut procurator fuit consti
 tutus a cap[itu]lo tantum q[uo]d potest esse in bonis di
 stinctis cap[itu]li ubi no[n] agitur de negotio arduo ut
 dicto. c. edoceri cum ibi no[n] et tunc no[n] expirat ma
 datum nec suspenditur morte prelati: quia ab il
 lo non fuit constitutus nec hoc casu loquitur de.
 hic in reuocatione tacita per mortem. In reuocati
 one vero expressa quis posset reuocari: dicit sic du
 bio qui constituit potest reuocare ar. regle prime
 de re. iur. Sed an constitutus a prelato et cap[itu]lo
 lo possit per solum prelatum: vel cap[itu]l[u]m reuocari
 dicit quod non eo casu quo de necessitate utriusq[ue] co
 sensus fuerit adhibitus alio poterit reuocari absq[ue]
 illius consensu cuius consensus no[n] erat necessari[us]
 sic debet intelligi dictum Inno. de testi. presentiu[m]
 in vi. et q[uo]d no[n] Bar. c. i. l. neq[ue] que autem potuerit
 esse ratio de. patet ex s[uper] dictis per que patet r[ati]o
 o ad contrarium primo formatu[m] de iuribus di
 centibus gesta sub no[m]i[n]e dignitatis durare post
 mortem quia fallunt in casu isto que sit ratio false
 totu[m] uidistis s[ed] Blo. negocia: querit an locu[m]
 habeat de. etia[m] in procuratore ad negocia. r[ati]o d[icitu]r
 q[uod] sic et hoc n[on] littera du[m] dicit negocia et postea
 subdit quasi uellet dare intelligere et etia[m] in p[ro]
 curatore ad iudicia et nego locum habet de. pro
 hoc quia eadem est ratio: ergo idem ius. Blo. fial
 opponit ex quo lis est contestata et sic res non est
 integra non reuocetur per mortem quia nec exp[re]s

se possit reuocari de proc[ur]. c. i. i. vi. Solut[um] q[uod] ex
 presse possit reuocari ex certis causis de quibus
 in dicto. c. i. i. l. filiulfa. §. si. cum. l. se. ff. e. Ideo si
 est absolum q[uod] hoc casu reuocetur per mortem.
 hoc non est clare solue[n]d[u]m contrarium cum non ap
 pareat aliqua de illis causis hic adesse. Ido dice
 bat d[omi]n[u]s p[er] h[ic] q[uod] in casu nostro no[n] expirat offi
 cium procuratoris propter tacitam reuocatione[m]:
 quia sic plus operaretur tacita reuocatio q[uam] exp[re]s
 sa quod absolum uidetur: sed ideo quia morte
 principalis expirat officium coadiutoris ut in. c.
 i. d. de. egro. cum similibus in vi. H[ec]e hoc dictu[m]
 est expresse contra hunc tex. ubi apte dicitur q[uod] et
 uocatur mandatum patet ibi du[m] dicit reuocari
 censemus et c. Ideo dicere potestis q[uod] ubi est ead[em]
 ratio non debet plus reuocari tacita reuocatio q[uam]
 exp[re]ssa: sed secus ubi est diuersa ratio ut est in ca
 su proposito ut patet ex rationib[us] superius all[egat]is.
 pro ratione de. Demum glo. in vi. et facit: inducit
 de. ad duas questiones. Prima est an mortuo eo
 qui dedit uicarium expiret officiu[m] uicarij: quia
 uidetur q[uod] sic et ita etia[m] seruatur ut glo. dicit p[er]
 hanc de. de offi. uica. romana in vi. Si autem no[n]
 est mortuus sed exco[m]municatus tunc suspenditur of
 ficiu[m] uicarij: non autem extinguitur ut ibi pro
 batur et eodem modo dicemus co[n]tingente exco[m]
 municatione in persona prelati constituentis procura
 torem: quia suspenderetur officiu[m] procuratoris
 non autem extingueretur. Secunda questio e[st]
 an mortuo prelato qui compromissit de reb[us] ec
 clesie finiatu[r] compromissu[m]: quia uidetur q[uod] sic
 per hanc de. de quo i[n] Spe. de arbi. §. finitur. v. q[uod] d[icitu]r
 si prelatu[s]. Hanc glo. no[n] fm d[omi]n[u]m An. in eo q[uo]d
 dicit de officiali et etia[m] de co[m]promisso. Quid ar
 e contra si compromissum sit in prelato sub no
 mine dignitatis an compromissu[m] transeat i[n] suc
 cessorem: dicit quod no[n] ut no[n] Bar. in. l. qui liberis. §.
 hec v[er]ba. ff. de uul. et pupil. ratio quia ex natura
 negotij in quo co[n]ter aliqui tantu[m] consueueru[n]t
 eligi uidetur contemplata persona non dignitas
 ergo et ar. no. in. c. si. de offi. dele. uidetis s[ed] de
 offi. dele. Sequitur.

De resti. in te. exca.

Ad ecclesia aduersus.

Ponit primo dictum. et factum
 determinat et declarat ibi. sed no[n]
 fiet. No[n] primo q[uod] aduersus pre
 scriptiones curretes aduersus se
 u[bi] contra ecclesia datur ecclesie restitutio du[m] t[em]p[us]
 ecclesia sit lesa fm d[omi]n[u]m An. certe eo ipso uidet[ur]
 ledi quia currit prescriptio ad hoc. l. si i[n] eptione
 §. minores. ff. d. mio. No[n] so[n]t q[uod] in lesionibus et
 tingentibus ex cursu temporis est dare tempus
 ad q[uo]d datur restitutio et tempus i[n] q[uo]d datur. s.
 tempus quadriennij. No[n] hic tex. apertum q[uo]d
 tepus ad q[uo]d debz dari restitutio non concludit t[em]
 pus quadriennij i[n] quod debet dari q[uo]d qualiter
 itelligi debeat i[n] patebit. No[n] q[uod] restitutio limitat[ur]
 ad qualitatem lesionis ut ad tantum tempus d[atur]
 tur restitutio i[n] quantum tempus se extendit lesi
 o et no[n] ult. Blo. pria dicit q[uod] d[eter]minat de. hic
 q[uo]d no[n] in. §. sed si per pretorem in. l. quot. ff. ex. q[ui]

bus causis maior, dicit etiam **Gul.** q. determina-
re potest nō per **Inno.** s. e. c. si. ubi dicit **Inno.** q.
licet temporales prescriptiones nō currant mio-
ribus. **C.** in qui. cau. restō in inte. non est necessari
a: secus tamen in ecclesijs quia currunt: sed datū
restitutio q. hic approbatur: licet **Hosli** i. dicto. c.
si. tener contrarium fin **Gul.** potest etiā declara-
re q. ponit **Inno.** 7 **Hosli.** s. e. c. auditis ubi nōt
an aduersus prescriptionem xl. annorum detur
restitutio ecclesie: quia hic uidetur q. sic **C.** nō be-
ne hoc dictūz pp ea que dicuntur in alia glo. i. v-
bo lapsum. **C.** lo. q. querit quis habebit petere
restitutionem pro ecclesia: an illam nomie ipsius
poterit petere prelatus sine speciali mandato nō
det q. sic all. nō per **Inno.** s. e. c. suscitata all. etiā
nō in **Spe.** e. ti. **C.** querit quid si per lapsum
temporis non lederetur ecclesia: sed prelatus uel
alia persona ecclesie. Exemplum quia lapsum ē
tempus in quo prelatus debuit providere uel in
quo canonici debuerunt eligere: an concedetur re-
stitutio: **Rūdet** glo. q. non all. nō. s. e. c. si. in vi.
7 nō in **Spe.** e. ti. **C.** nō bene glo. primo q. licz p-
latus dicatur procurator non tamen soluz potest
illa que potest procurator habens libera: sed ēt
potest omnia exigentia speciale mandatu ad hoc
q. nō de elec. is cui in vi. 7 dic ut ibi q. nō est ue-
ru: q. posset omnia exigentia speciale mandatu
ut patet ex ibi nō. **C.** nō q. appellatione ecclesi-
e non comprehenditur prelatus uel canonici ec-
clesie respectu iuz priuati prelati uel canonicoru
fz dūm **An.** Item nō bene ex glo. q. quo ad rē-
tutionis beneficium non eodem priuillio gaudet
clericus in proprijs quo gaudet in rebus ecclesia-
sticis 7 sic limita nō d. pig. in. c. ex litteris 7 xvij.
q. i. in. c. similiter. **C.** lo. aduersus ponit quid
importat hec dictio dicens q. dicitur q. cōtra sub-
dens q. in materia restitutionis multum usitatū
per legis latores. **C.** lo. lapsum querit de exem-
plo quando ecclesia dicitur ledi ex lapsu tempo-
ris ita q. dari possit restitutio: **Rūdet** ponēdo ex-
emplum per. c. ij. s. e. 7 per. c. auditis 7. c. coram
puta quia i. tempus statutum nō produxit pba-
tionem quam producere poterat. **C.** exempli-
ficat glo. per. c. constitutus s. e. ut quia ecclesia
non optulit precijz emptori 7 sic recuperat: rē
cum posset i. certum terminum: ponit glo. exem-
plum per. c. si. e. ti. s. quando lesa est quia passa est
labi decendum datum ad appellationem inter-
ponendam. Nam in omnibus predictis casibus
ex quo lesa est ex lapsu temporis dabitur restitū
ut hic dicitur. Juxta predicta querit glo. quid si
ecclesia lesa est ex eo q. lapsum est biennijz datū
ad appellationem prosequendam cuz tam i. illo
biennio fuisset legitime impedita: tūc seruabi-
tur ipsa ecclesia illesa ipso iure: an uero dabitur
restitutio: **Dic** q. non seruabitur ipso iure illesa si
cui nec quilibet maior de app. ex ratione cuz ibi
nōtis: sed dabitur sibi restitutio ut ibi habetur.
Conclude ergo i. hoc tēpore dato ad appellatio-
nem prosequendam quia si lapsus est annus etiā
negligente 7 non impedito datur sus demū me-
diante restitutione. Si uero est annus primus ec-
clesia existente impedita datur fs ipso iure sicut

7 maiori. Si uero labatur fs annus tunc siue ne-
gligētia siue subsistente impedimēto lapsus sit da-
bitur restitutio quia ipso iure currit ut patet ex
nō in dicto. c. ex ratione de app. 7 **C.** **Ultimo**
querit illa glo. quid de prescriptione xl. annorum
an contra illaz restitui possz ecclesia: **Rūdet** glo.
q. nō quia sic erat in illa de iuz antiquo. unde cū
hic de tali prescriptione nihil imutetur: quia de
illa nil loquitur ergo 7 **C.** patet quia hic soluz lo-
quitur q. agitur de prescriptione contra cuius la-
psum restitui potest: quia tunc procedit q. hic di-
citur ut i. quadriennijz peti possit: sed cōtra di-
ctam prescriptionem non datur restitutio ut dic-
tum est ergo 7 **C.** cum glo. concor. **Bern.** **Inno.** 7
Phy. s. e. auditis 7 ita pronunciat **Clemens**
quartus ut refert **Spe.** e. ti. s. si quis autem vñ
hoc autem nōndum. motus quia non reperitur
in iure cautūz q. restituatur ecclesia aduersus ta-
le prescriptionē lz reperiat q. q. daz tēpora ut scil-
mat. s. 7 siliū subducāt de tēporis pscriptioe ut
in. c. de quarta de pscript. **Hosli.** 7 ptra. 7 idēz lz
hic **Gre.** 7 **Pau.** per hanc cle. que simplr loquitur
7 quia ecclesia cōparatur minori s. e. c. sed mi-
nori datur restitutio aduersus talem prescripti-
onem in. l. si. **C.** in quibus causis restitutio non d-
bet esse necessaria. **Nec** ob. si dicatur eadem rōne
restituatur quadriennijz i. q. datur restitutio 7
sic erit processus in infinitū 7 contra. c. cū i. mltis
cū concor. de ip. quia rūdet q. non sequitur: quia
imo non restituētur aduersus tale quadriennijz
quia ius spirituale facilius tollitur 7 semel cōces-
sum amplius non datur facit. l. necnon siquis se-
pius. ff. ex quibus causis maiores 7 q. d. nō. **C.** de
diuer. ipi. l. priā per **Cy.** Idem tenet hic **Jo.** an i
additione. dicit enī super hac glo. in vbo nō cō-
petit q. primo aduersus lapsum dicte prescripti-
onis xl. annorum competit ecclesie restitutio per
hanc cle. per quam reprobatu fin cum opi. **Ber-**
7 sequatium in. c. auditis 7 approbatur hic opi.
Elcur. per nō in auct. d. eccle. ti. s. pro tempora-
libus coll. ix. 7 **Hosli.** i. summa huius pi. s. i. **Itē** op-
ponitur ad hoc all. **Pau.** 7 **zenz.** q. ponere exem-
pla ad hanc decre. que posuit glo. non uidetur ēē
de mente cle. quia sic esset superflua cuz dicta ex-
empla 7 casus dictorū exemplorū erant determina-
ti per iura all. in glo. unde dicitur q. de mte cle
fuit loqui in prescriptionibus extraiudicialibus
in quibus erat dubium propter opi. doc. 7 sic cō-
sequēter uidetur loqui de prescriptione xl. an. de
qua erant opi. i. c. auditis. **Ad** hoc q. dicit **Gul.**
i. prima glo. ubi dicit q. hec cle uenit ad determi-
nandum nō in. c. auditis s. e. dñs **An.** hic glo. te-
net q. non uidit additionem rōnis **Pau.** 7 **zenz.**
Finaliter posset responderi q. hic non intēdit pri-
cipaliter decidere quo casu datur restitutio: sed i
quantum tempus de quo erant opi. ut patet in
glo. magna facit q. d. habetur in cle. si dignitatem
in si. de preben. **C.** lo. lesam: **Op.** q. non detur
restitutio eccle. licet sit lesa s. e. c. i. cū ibi nō 7 de
re. eccle. non alie. c. pelt. **Soluit** glo. hic quando
fuit lesa enormiter ibi quando in modico quo ca-
su etiā minori restitutio non conceditur. ff. e. l.
scio. **C.** querit ā si ecclesia sit lesa i. nō opponen-

declinatorias in terminum possit institui remittit
ad non s. eo. c. coram quia veritas est quod non qui
a uidetur agi de modico preiudicio ex quo non
attiguntur merita cause et negotii principalis de
quo etiam uidetur in. c. i. et ii. de testi. in inte. in
vi. unde non in iusto. **Glo.** finiri opponit quod imo
non sit necesse finiri in quadriennium quia prop
lit. c. si sit perpetuatio iur. competentis in xl. anis
l. si. c. de prescrip. xxx. an. Soluit glo. quod contra
rium est uerum regulariter fallit in officio iudi
cis quod datur pro institutione ipe trandat quia in eo
est speciale ut non perpetuetur per lit. c. ad hoc
de offi. iudi. c. ii. cum ibi non imo est necesse cam si
niri in quadriennium quod tamen glo. temperat esse
uerum si staret per ecclesiam sed si non staret per
eam sed per aduersarium tunc posset causa exten
di ultra quadriennium. l. petende in fi. c. de temp
i. ite. i. si. pete ex quo glo. i. fert quod si per appellationem
aduersarii forte dolose interposita. ptella
ta sit causa ultra quadriennium non imputabitur
ecclesie quin illam possit proseguere etiam post qua
driennium sicut nec imputaretur minori ad hoc
all. glo. l. intra utile. ff. de mino. et de re. iur. impu
tari in vi. Ad hoc etiam. e. ti. c. i. in vi. et quod non s.
e. cum ex litteris super glo. ii. per que patet idez
esse si allegetur enormissimum damnum ecclesie
ul. tempus uite prelati cuius tempore surrexit le
sio. licet de hoc ultimo sint opi. quia Archy. se
tit contrarius iuxta non in dicto. c. i. ad fi. de testi.
in inte. in vi. in glo. si. et super ea. Demuz glo. i. v
sed quid si post querit ecce quod finitum est quadri
ennium ex negligentia ecclesie tamen hoc non ob
stante ei concessa est restitutio an tenebit sententi
a et eadem questio posset esse in minore lesio fa
cto maiore refert glo. q. Accur. i. l. si. c. de temp
in inte. resti. peten. tenet quod sic quia talis sententia non
est contra ius litigatoris ideo debet tenere. l. ii. c.
quando prouocare non est necesse de re. iudi.
c. i. q. glo. hic dicit intelligendum si non appelle
tur. et ita credendum est fuisse de mente Accur.
all. l. ii. c. quando prouo. non est necesse et de re. iur.
di. cum inter uos. Refert demum glo. q. aliqui
tra mouentur quia restitutiones conceduntur co
tra ius coe ut. l. i. ff. e. et l. in honorarijs. q. sed cu
rescissa. ff. de acc. et ob. merito sunt restringende si
laxande seu ampliande quod fieret fm opi. precede
tem all. dicta. q. sed cu rescissa de reg. iur. q. a iur
ad hoc etiam all. i. si quod sententia lata post temp
datur tutore ad proseguendam excusatione ipo
iure est nullum. ff. de excu. tu. l. scire oportet. q.
consequens eadem ergo rone et ista. Ad hoc etia
quod non in. l. properandu post princi. c. de iudi. ubi
non. in simili quia sententia lata post tempus ten
nui in alia causa quod restitutionis ipso iure est nulla
et sic per consequens eodem modo lata est causa
restitutionis post quadriennium. Hanc opi. etiam
Dyobertus tenuit ut glo. refert pro qua etiam all.
ele. si appellanti in de app. et sic residet per quod uis
tur approbare opi. Dy. zen. hic dicit quod prius opi.
est uerior mouetur quia fauor est rei causaz finit
ri in quadriennium unde cu eo nolente posset alie
quando procedi ultra quadriennium. c. de temp.
resti. peten. l. p. et tunc ergo eodem modo poterit eo

paciente et lapsu temporis non excipiente et si sic
procedat tenebit sententia debuit enim ut non tene
at excipi et probari de lapsu sicut consuevit dici et
simili in tempore fatali appellationum quod debet
excipi et probari. c. de temp. app. l. si. Ad. q. cose
quens. Rndet quod ibi est speciale fauore pupilli si
cut est speciale quod excusatio per fallum optenta e
ipso iure nulla. l. i. c. si ex falsis allatiobus vi de
cit quod illud id quia in prin. tenuit datio tutoris licet
esset caritura effecta si in tempus debituz excusa
tio proponitur. ideo si non proponitur in tempus
eo lapso admitti non debet in damnum pupilli.
Or precedente so. magis concludit ad non in. l. p
perandum dicit quod ibi ideo non tenet sententia quod
a erat lata per acta que perierant. ideo nihil potu
erunt ordinabiliter agere de accu. qualiter. i. La
men aduertendum est quia ratio. q. satis v. q. a
licet possit reo dilationem petere prorogari ista
tia non ipe ritur quod alr possit prorogari. dñs an.
hic recitat opi. Oldra. q. qua per. l. i. l. propera
duz et per Bar. ibi proseguendo quattuor casus
quia quandoq. statuitur tempus parti quadoq.
actioi quadoq. iudici quadoq. instantie. primis
duobz casibus ual. s. et etia post tempus lata uelut
lata contra ius litigatoris. **C.** casu idez quia
tenet licet index quandoq. puniatur. l. i. ut omes
tam ciuiles quod criminales. fallit si cum lapsu te
poris finiret iudicio de offi. dele. q. causis. **C.**
casu non tenet ut dicta. l. properandu et quod non ibi.
Ex predictis apparet quod punctus questionis glo.
stat in hoc an hoc tempus statuatur instantie an
actioni dñs An. et zen. sentiunt quod actioni et sub
hoc membro ponit dñs An. casuz. l. si. c. de temp
resti. peten. que loquitur de quadriennio restitutio
nis dande de quo hic et sic uidetur tenere prima
opi. hic positam. Vbi uidetur quod fa. opi. in qua
glo. residet sit uerior quia tempus uidetur statu
i instantie non actioni quod sic ostenditur quia ubi
tempus statuatur a iure ad litem determinanda
intelligitur statui istarie ut patet ex. l. propera
c. de iudi. cum ibi non. Nam ibi his uerbis utitur
et tamen coiter intelligitur quod statuatur tempus ista
tie ergo et c. Ad hoc etiam hec cle. que dicit quod ca
debet finiri in quadriennium et sic uidetur referre
se ad instantiam ar. no. c. de transac. l. causas ut
lites et d. v. sig. c. forus. Aduertendum tamen quia
dicit dñs Pe. quod arbitrium potestati concessu non
extenditur ad instantiam all. l. si. i. l. q. i. ff. locati
et ibi per Bar. uide oio ibi. **Glo.** quadrienniu
op. quod imo datur utilis annus. l. in honorarijs. q.
sed cum rescissa. ff. de ac. et ob. Soluit quod illud o
li. hodie secus est quia illius loco datur quadrienni
um continuum. Quod autem dicitur tempus utile
et quod continuum patebit ex glo. se. Assuma
mus ergo eam. **Glo.** continuum querit quia
in iure quando sit mentio quandoq. de tempo
re continuo ut hic quandoq. de utili ut dicta. l.
in honorarijs. q. sed cum rescissa quod dicatur esse
tempus continuum et quod utile. Rndet glo. quod tem
pus continuum est illud quod iuxta sonum uerbi
continue currit non attento an dies sit feriata. a
non et an quis sit in presentia an in absentia et a
habeat copiaz iudicis an non et sub isto compr

henditur tempus quod datur ad prescriptionem. l. si.
Con. prescrip. lon. temp. Tempus uero utile est quod non currit diebus feriatis uel quibus quod est impeditus agere ratione absentie: uel non habita copia iudicis. l. ij. ff. de diuersis et temporalibus prescrip. et sub isto comprehendebatur utilis annus qui olim dabatur ad restitutionem petendam et qui hodie datur actioni rescissorie de quo in dicto. §. si causa rescissa. Aduertendum tamen quia ut dicitur glo. quodam est tempus ex toto continuum de quo est sermo deus quoddam ex toto utile ut est tempus de quo similiter est predictum. quoddam est utile quo ad principium: quia non currit nisi scienti. Sed continuus in progressu ut tempus datum ad appellationem interponendam. l. ab eo. C. quoniam et quoniam iudex et l. i. ff. de feriis. Quoddam est continuus uno respectu ut quia ueniunt dies feriati: sed alio respectu utile ut quia non currunt tempora absentiarum et iustitiam impeditur de quo de concess. preben. quia de uersitate i. et sub isto. **Q**uodam dicitur glo. quod potest poni tempus quadriennium de quo in littera nihil: sed pro hoc uidetur casus in l. si. ff. de temp. resti. peten. ad si. **N**on bene glo. istam quando datur tempus ex toto utile et quando ex toto continuum et quando non potest ad quid esse utile et quo ad quid esse continuum quia est plenior glo. de corpore iuris secundum dominum An. intelligo. ff. de iure canonico. Nam de iure civili habetur glo. magna unde hec sumpta sunt in l. si. ff. de temp. resti. peten. Sed quomodo cognoscemus an sit utile uel continuum. dic si in iure hoc exprimitur ar. c. pro ro et c. recepimus de priuile. et de deci. ad audiendum: uel si dicitur continuum uel utile presumendum est quod ex toto sit sic nisi aliud appareat iuxta non. ff. de edi. edic. l. cum sex i. l. annus. ff. de calum. et in casu nostro licet simpliciter hic dicat continuus tamen apparet per dictam. l. si. C. de temp. ap. tempora absentie et iusti impedimenti subducenda et per consequens hoc respectu utile. In dubio uero si simpliciter statuitur certum tempus nec addicitur sit continuus: uel utile glo. est singularis et non est alibi quod presumitur esse continuum et exca. ff. de diuers. prescrip. quod limitat alia glo. singularis fore uerum quando tempus statuitur a pre iuris civilis secus si dispositione preterita ita no. glo. in si. de ppe. et temporalibus actionibus. §. i. et Bar. in dicta exca per que alii dixerunt cum constitutio synodalis edita ab episcopo uel provinciali edita a legato uel alia edita a domino temporalis ut marchioe uel filii dicitur constitutio preterita iuxta non per Bar. in l. prius. ff. de bo. pos. et ff. de v. ob. l. stipulationes. ij. quod intelligitur esse utile secus si esset statutum editum a populo. licet a domino confirmetur per l. omnes populi. ff. de iusti. et iuz. **G**lo. a tempore lesionis querit a quo tempore currat minor illud quadriennium et si maiori eo casu quo ei competit restitutio a quo enim tempore currat ecclesiastica et hic apte dicitur: Rursum glo. quod minori leso curz re incipit a prin. xxv. ani. et sic finita etate minoris Maiori uero leso tempore absentie incipit currere a tempore reuersionis lapso modico tempore quod datur ad sarcinolas componendas. l. ab hostibus. §. si quod simpliciter. ff. ex quibus causis ma-

iores et in hoc differunt ab ecclesia: quia ecclesie statim currit a tempore lesionis et est ratio: quia ecclesia ponitur in puncto xxvi. ani. et sic loco minoris facti maioris ut non. i. c. l. et ij. §. e. in vi. Ad hoc quia si alii ecclesia censeretur minor nunquam ei curreret quod esset absonum ar. l. i. ff. de usu. **C**on. glo. in uerbo et no. iducit cle. ad no. per Inno in c. coraz §. e. ubi dicit Inno. quod si dato termino peremptorio ecclesie ad probandum et illud non probabit propter quod lata fuit sententia contra ecclesiam quod sibi incipit currere quadriennium ad restitutionem petendam a die finis seu lapsus peremptorii non autem a die sententie. Nam post prout hic dicit cle. quadriennium incipit currere a die lesionis: sed finito termino statim lesio fuit completa propter quam danda esset restitutio si peteretur ab ecclesia si nulla sententia fuisset secuta ut in c. ij. et ij. §. e. ti. igitur et c. propter quod concludit Inno. ubi §. quod ubi secuta est post lapsum talis peremptorii caute facit petens restitutionem si petit nedum aduersus talem sententiam: sed etiam aduersus probationem quia ex utroque lesio surrexit. Fatetur tamen Inno ibi et glo. refert hic quod aliqui dicunt contrarium dicentes quod quadriennium computatur a tempore sententie et latius est petere restitutionem contra sententiam ad hoc alii. l. i. §. i. ff. de mino. sed primum dictum plus placet Inno. et sic residet glo. et ipsa ueritas est ut apparet ex predictis et c. **G**lo. si minus: hec glo. tota quasi legalis est et ponit tres opiniones legistarum et terciam approbat et coadiuuat. **U**ltimo contrarius rñdet. hic est epilogus Jo. an. op. pro introitu glo. et uidetur quod ubi lesio surgit ex tempore non datur quadriennium ad restitutionem petendam si minori tempore surrexit lesio. unde op. de l. quod si per pretorez. §. quoties. ff. ex qui. cau. maio. et l. necnon. §. si quis sepius. e. ti. et l. si. §. de minoribus cum multis alijs similibus alii. **I**n glo. **Q**ui? timore pertrahit facta est glo. quod dicitur quod olim disensiones erant inter legistas de hoc an v. si minori tempore quadriennium surgat lesio datur restitutio in quadriennium quidam enim et fuit opinio. **A**ccur. bul. **A**zo et Dyni qui dicebant quod non. vnde considerabant duos casus principales: quia interdum petebatur restitutio aduersus lesionem surgentem ex sententia uel contractu et tunc clare quod dabatur quadriennium integrum ut i. c. l. et ij. §. e. in vi. et §. e. constitutus. C. de temp. resti. peten. l. si. Interdum petebatur restitutio aduersus lesionem surgentem ex lapsu temporis quadriennium uel maioris adhuc clarum quod dabatur quadriennium. Si uero surgeret ex lapsu temporis minoris quadriennium et tunc secundum eos non datur a iure integrum quadriennium ad restitutionem petendam sed solum tantum tempus quantum est tempus lesionis et sic intelligunt iura preall. in contrarium. **H**oc opinio uidetur contra l. si. C. de temp. resti. peten. que simpliciter dat quadriennium et apte uidetur esse contra hanc cle. unde recitat glo. faz opinio. que erat Jacobi Balderini et Odofredi qui tenebant contrarium. unde dicebant consideranda esse duo tempora. scilicet tempus infra quod datur restitutio tempus ad quod restitutio debet concedi.

Tempus ad qđ debet dari restitutio est temp^o ex
 cursu lapsu surrexit lesio 7 istđ est quādoq; qua
 drienniu; quandoq; maius quandoq; minus ēz
 accidentiam factorū fm quam ptingit quandoq;
 lesionem causari a cursu maioris temporis quā
 doq; a cursu minoris temporis ē. e. constitutus
 7. c. auditis 7. c. ij. Tempus uero j quod dī dari
 restitutio est tempus quadriennij 7 illud integra
 liter est dandum etiam si a cursu minoris tēpōis
 surrexit lesio. l. si. C. de temp. resti. peten. qđ tem
 perant predicti esse uerum nisi i tempore quadri
 ennij reperiantur j tantuz tempus negligēs qm
 est tempus ad qđ debet dari restitutio al' eniz si
 esset negligens j tantum tempus non restituere
 tur post negligentiam talem etiam si j quadriē
 niū adhuc essentis Ratio quia tēpus negligēte
 computatur cum die uel tempore lesionis ul' ab
 sentie 7 cum illo compensatur seu illud corrodit
 7 sic intelligunt isti iura in cōtrariū all'. Dec opi
 fa uidetur falsa eadem ratione qua pcedens. s.
 q lex finalis. C. de tēp. rest. peten. simpliciter dat
 quadriennium 7 aperte etiā uidetur contra hāc
 cle. ideo datur tertia opi. que in tempore ad qđ
 concedi debet restitutio concor. cum pcedentes
 sed in tempore j quod discordat: quia dicunt q
 tempus j quod debet dari restitutio indifferenter
 est uniforme etiam si tempus ad quod debet da
 ri restitutio sit minus quadriennio 7 etiam si ne
 gligens sit habens restitutionem petere j temp^o
 quadriennij per tantuz tempus ad quantuz dbe
 bit dari restitū per. l. si. preall'. facit hec cle. i tēpōis
 uero ad qđ debet dari restitutio concor. cū pce
 dentibus opi. quia illud est tantum quantū fuit
 tempus lesionis 7 non amplius ne al' in lucro re
 peritur qui restitutionem petat contra. l. i. in fm.
 7. l. vj. ff. ex qui. cau. ma. ubi patet q sufficit q n
 uersetur in damno: quia plus non debet affere j
 restitutio q abstulerit lesio. l. q si minor. §. restitū
 ff. de mino. 7 sic intelligunt iura in cōtrarium
 ut sic de tempore loquantur ad qđ debet dari j
 restitutio qđ est difforme 7 est quādoq; min^o qua
 driennio fm accidentiam facti non in tempore
 j quod debet dari: quia illud semper ē uniforme
 7 est tempus quadriennij 7 hanc opi. sequebatū
 dñs. Pe. de bel. pertica. 7 hec opi. etiā hic appro
 batur fm glo. per hanc cle. q ēz hoc facta fuit ad
 decidendas opi. Hanc opi. hic approbatam con
 firmat glo. quia satis uidetur absurdūz rigoro
 sum 7 mirabile q lesus in lapsu diei tantum ha
 beat restitutionem petere 7 optinere j diem pro
 ut uult prima opi. ul' saltem se preparasse prout
 fa opi. quia sic minus angustaretur habens resti
 tutionem petere contra. l. si. C. de dicto diui adri
 toll. 7. l. quoniam. C. de heredi. hoc etiam fo con
 firmat glo. alia rōne: quia si quis esset lesus lap
 su triennij i usucapione rei mobilis non dūisset
 dari quadriennium fm primam opi. sed hoc ui
 deretur falsū quia olim dabatur utilis annus tali
 ter lesio 7 per cōsequens hodie debet dari quadri
 ennium qđ loco utilis anni successit ut. l. si. C. de
 temp. resti. peten. ar. c. ij. ut lū. pen. 7. l. i. §. i. C. de rei
 v. acci. per que concludit glo. tertiā opi. fore
 neraz ut idifferēter tempus j qđ debet dari resti

tutio sit tempus quadriennij etiam si tēpus ad
 qđ sit minus uel etiam si negligens sit j illud.
Modo restat mīdere ad contraria s formatas
 quia insistere in solutione contrariopz predictopz
 esset declarare leges ideo non insisto: sed do unā
 solutionez generalem ad omnia ptraria quā hic
 etiam glo. amplectitur vj q contraria loquunt
 in tēpore ad qđ debet dari restitutio q est diffōme
 fm accidentiam factorū 7 minus quādoq; qua
 driennio. l. uera si. C. de temp. resti. petē. 7. hec clea
 loquuntur i tempore in quo debet restitutio con
 cedi q est semper uniforme ut est dictum uel lo
 quitur de anno utili fm tempora antiqua 7 quā
 do lesio in anno contingit ut j. §. si quis sepius l'
 non loquitur de restitutione concedenda officio
 iudicis sed de illa que ipso iurē sit a lege absq; fa
 cto iudicis ut in l. si debitor. ad velleyanum cū
 si. uel de restitutione aliqua non loquitur ut in l.
 cum post ff. quando actio de peculio est annualis
 per hoc sit responsum ad iura in cōtrariū all'ta.
Mō restat mīdere ad rōnes quas faciunt tenentes
 opi. oppositaz: dicunt eniz primo q si opinio su
 a non teneatur: s; fa uel tertia sequitur absurd
 vj q deterior erit condicio illius qui usucepit tē
 pore minoris etatis aduersarij uel tempore absē
 tie illius causa reipublice q si tunc n usucepissz
 qđ est absurdum 7 consequenter erit melior con
 dicio illius contra quē est usucaptum q illius p
 tra quem non est usucaptum qđ similiter est ab
 surdum qđ patet: quia si usucapio fuerit incoha
 ta maiori etate: uel contra maiorem post reuer
 onem compleretur terminum j qđ tantūmō au
 diretur is contra quem usucapitur: s; si comple
 tur i minori etate uel in absētia aduersarij qua
 driennium sibi datur j qđ auditur aduersarius
 contra quem usucapitur 7 sic maius tempus
 reperitur habere is contra quem usuceptum est
 in minori etate ul' tempore absētie q si nullomō
 esset tunc usucaptus contra euz: sed post maiore
 etatem uel in presentia esset completa: qđ est ab
 sonum quia non debet usucap^o in minori etate
 uel absentia aduersarij facta tollere uel diminue
 re ius usucipientis imo illud augmentare ul' fō
 tificare cū inducta in fauorem uel augmentū nō
 debeant operari contrarium ar. pce non solet d
 re. iuz l. i. 7. l. q fauore. C. de legibus 7. l. in bel
 lo. §. si quis seruū. ff. de captiuis cum igitur hoc
 sit absurdum ergo 7 per consequens opi. fa 7 tē
 cia ex qua sequitur absurditas. absurditates at
 in iure sunt uitande. l. nam absurdum. ff. de boīs
 libertorum 7. l. q dicitur. ff. de impensis 7 cle.
 romani de iuz iuz d re iudi. aplice in vi. Rīdet
 glo. per interemptionem. unde dicit glo. q non ē
 uerum q deterior sit condicio usucipientis con
 tra existentem in minori etate ul' in absentia q
 si usucepisset qđ patet quia si nō esset usucapio
 tunc completa possz ipso iure sine alio obstaclo
 uendicare rem suam j triennium: s; modo ex q
 est completa in minori etate uel in absentia non
 potest is contra quēz est usucaptum uēdicare rē
 iūno obstabit ei usucapio nisi impetret tolli ob
 staculūz usucapionis adeo q fm quosdam ad
 hoc agere possit pro recuperatione rei quando ē

usucaptum est necesse q̄ prius intentet iudiciū
rescindens hoc est implorare officium iudicis p̄
q̄d prius rescindatur impedimentum usucapio
nis: postea uero intētare habet iudiciū rescisso
rium hoc est pristinam accōem que sic appellatū
quia competit usucapione rescissa insti. d. acc. §
rursus. In hoc tamē ultimo dicit glo. q̄ seruatiū
de facto contrarium quia non sunt duo iudicia
seperata unum. s. quo impetretur officium rescin
dens: aliud quo impetretur iudiciū rescissōi
um immo eodē iudicio simul hec expediunt
quia eodem libello simul utrunq̄ intentatur ex
tra ordinem tamen quia petitur usucapionem &
scindi & illa rescissa rem restituī: facit q̄ nō i. sili
in. l. quid de inofficioso. ff. d. offi. testa. l. i. §
.i. ff. ad exhiben. & q̄d nō Inno. i. c. cū ex litteris
s. e. & in Spe. e. ti. in quarta parte v. sed nūqd
i. eadem. p. hoc patet q̄ non est melior condicio il
lius contra quem non est usucaptus quia uendi
cādo i. triennium q̄d potest quādo non est usu
captum perpetuas actionem infra xl. annos. la
fi. l. de prescrip. xxx. āno. Sed eo casu quo est u
sucaptum licet implorando officium iudicis infra
quadriennium non perpetuas illud per cōtesta
tionem ut s. dictum fuit in alia glo. Ideo nūm
rum si equum fuit dari longius tempus ei cōt
quem usucaptum est in minori etate uel in absē
tia q̄ illi contra quem usucapitur in maiori eta
te & in presentia quia illud tempus triennij q̄d ē
minus est fauorabilus: quia sine aliquo obstacu
lo agit & recipit perpetuationem i. xl. annos q̄d
non est in tempore quadriennij: adeo equa fuit in
hoc dispositio iuris: quia qui in uno grauatur &
ē. l. eum qui. ff. de iur. iur. Dabitis glo. uel straz
expeditam ex qua habetis q̄ est dare iudiciū
rescindende usucapiois uel prescriptiois uel alte
rius actus ex quo actu surgit lesio q̄ alio nomi
ne nuncupatur officium rescindens & datur ad re
mouendū obstaculū circa id q̄d est de iure ua
lidum & datur propter suadentem equitatem. i.
Item est dare iudiciū rescissorium q̄d alio noīe
appellatur utilis actio rescissoria uel util. restitū
toria & an simul ista duo iudicia possunt intētari
& in eodem libello uidistis q̄ sic. An autem p̄ iū
diciū rescindens possum implorare restitutionē
rei: Dic q̄ sic si lesio sit in traditione rei: al. secus
ut sic illud excedat restitutio q̄ abstulit lesio. l. q̄
si minor. §. restitutio. ff. d. mino. & nō in. liqui. p̄
prio. §. Item queritur. ff. de procur. & hec est uel
tas. **C** 2° habetis q̄ est dare in materia restituti
onis tempus ad q̄d debet dari restitutio & temp^o
i. quod. In tēpore ad quod nulla est contentio.
In tēpore i. q̄d tres sunt opi. ut uidistis & glo.
remanet cum tertia v. q̄ idistincte etiam mior
& maior si lesi sint ex parte tēporis possunt pete
re restitutionem in integrum i. quadriennij ē
si lesio a cursu minoris temporis surrexit: & etiā
si negligenter se habeant in restitutione petenda i.
quadriennium & sic tempus istud quadriennij
semper sit uniforme & sic in effectū tenet opi. ul
tramontanorum & Lyni. Bald^o uero in. §. s. q̄
simpliciter tenet opi. faz. s. Jaco. Balduini & O
dofredi & eam sequitur Jaubutri. per iura & rōes

superius allatas. Nec ob. predicte opi. hec de. q̄
dictam opi. corrigere uidetur: quia dicit Bar. in
dicto. §. sed q̄ simpliciter q̄ hec de. dicta opi.
non corrigit imo potius illam approbat. Nā si
re debetis q̄ i. minori nō currit tempus quadri
ennij nisi finita mioris etate: quia in illa nullate
nus currit: sed ecclesia semper censetur iur. mino
ris s. e. c. i. vnde uidebatur q̄ ei nunq̄ curreret
quadriennium quia tamen hoc esset absonum
statutum fuit q̄ a tempore lesionis curreret qua
driennium s. e. c. primo in vi. & sic in hoc ecclesi
a censetur iur. minoris facti maioris: & hoc erat
clarū quando ecclesia erat lesa ex lapsu quadri
ennij uel maioris temporis. Prop̄ hoc surgebat
dubiū: an & quando petenda est restitutio ad mi
nus tempus quadriennij: & quia lesa est in lapsu
minoris temporis quadriennij an simpliciter ec
clesia debet habere minus tempus quadriennij i.
q̄d restitutionem petat si i. illo sit negligens & sic
an tractari debet etiam ut maior isto casu sicut
in precedenti. & hoc deciditur in hac de. q̄ nō d^z
habere minus tempus quadriennij etiam si lesi
o surrexit ex cursu minoris temporis quadrien
nium etiam si negligens sit & hoc uult hec de. fm
Bar. quasi in ecclesia hoc sit speciale q̄ indistincte
ei detur quadriennium & sic contrariū patet q̄ i.
nūcū secus esse i. alijs: per q̄d reliquit q̄ hec de.
est seruanda quo ad ecclesiam: sed quo ad alios
iura ciuilia retenta s. a opinione pro qua uidetur
casus in. §. si quis sepius ad quem non uidet suf
ficienter responsum Nam ibi uidetur loqui d. tē
pore i. q̄d debet restitutio peti: & tamē dicit q̄ si
in anno fuit lesio debet i. annū restitui. Nec obi
si dicas ut dixit glo. q̄ ibi loquitur de utili anno
fm iura antiqua ut dixit glo. in fa. solutione ad
illum. §. quia tex dicit q̄ in anno continuo fuit
lesus. vnde non potest dici postea q̄ de eodem an
no loquatur cum annus qui olim dabatur ad i.
stitutionem petendam esset utilis ut s. dictū fuit
in alia glo. & exstat respondere ad inconuenienti
a que glo. dicit seq̄ ex prima & fa. opi. Non ob. p̄
mum inconueniens de quo glo. hic dixit. v. q̄ si
quis esset lesus in una die haberet restitutionem
petere in una die: quia rīder q̄ restitutio prop̄
debet in uno die subducto tamen āte tempus q̄d
datur ad se preparandū ar. dicti. §. sed q̄ sup̄ra
postea uero haberet imputare sibi si negligēs fū
it quare se tantum arctauit. si uero negligēs nō
sit sufficiat q̄ petat restitutionē & illam principi
et illa die & postea finit si potēt i. quadriennij
ut dicit Bar. in. l. si. c. de tēp. resti. in inte. all. glo.
ff. de resti. in inte. l. diuus. vnde data uigilantia
contra illam diem tempus non potest iam corro
dere se ipsum ex quo negligēs non est quia cur
sus & corrosio causantur ex negligentia ut dictū
est. Per hoc patet q̄ etiā non habet obstare fm
inconueniens q̄d allatur d. usucapioe. quia si da
bitur uigilantia poterit causa durare etiam per
integram quadriennij continuum. Et si dicatū
eadem est ratio in maiore & minore que est in ec
clesia & sic idem ius debet esse maxime cū ista eq̄
parantur s. e. c. i. Sustinēdo opi. Bar. postq̄ di
ci q̄ si eadem esset ratio tamen hec de. que corri

git iura ciuilia quo ad casum istum non est exte-
denda ex identitate rōnis ar. no. i auc. quas acti-
ones. **C.** de sacro. sanc. eccl. 7 in regla. odia de re.
iuz. in vi. **P.** reterea potest dici q' imo non ē eadez
ratio nam maior a principio: uel minor factus
maior potest esse in negligentia: sed ecclesia nun-
q' est in negligentia: quia ipsa non negligit 7 licz
prelatus negligat ex hac negligentia surgeret cā
dande restitutionis ecclesie: ideo interī j quadri-
ennium non potest tempus negligentie corrode-
tempus lesionis sicut dicimus in simili in mino-
ri etate non currit sibi quadrienniu a tempore
lesionis nisi sit negligens ne si dicam? currere cū
adhuc sit minor detur restitutio restitutionis: et
sic fiat processus in infinitum. l. interdū. ff. d. mi-
nor. 7 dicta. l. si. **C.** de temp. resti. peten. per quod
concluditur necessario etiam fm mentem opinio-
nis **Jaco.** ba lduini 7 sequatium ecclesiam debet
habere integrum quadrienniu. uel 3° posset di-
ci q' hec ele. nihil facit: quia dicit q' restituitur ad
tempus lesionis j quadriennium 7 etiam si sit
minor quadriennio: **Sed** si sit negligēs illud cō-
roditur ergo per consequens nullum est tempus
ad quod detur restitutio: 7 sic quo ad nihilum 7
stuetur etiam attenta hec ele. que nō impedit ex
sui serie corrosionem ex negligentia: sed dicit da-
ri restitutionem j quadrienniu. **Precedens** tamē
dictum sibi magis uidetur de mente ele. ex quo
remanz conclusio q' i minori facto maiore: ul' i ma-
iore a principio leso ex lapsu tēporis minoris qua-
driennio si negligens sit j tantūde temporis non
dabitur postea restitutio etiaz si aliquid super sit
de quadriennio non ex defectu temporis j qd q'
a adhuc superest de uno: sed defectu tēporis ad
quod nullum est ex quo est corrosus uel compē-
satur cum tempore negligentie. **Sed** cōtra pre-
dicta facit: quia ex quo datur quadrienniu ad
restitutionem petendam: ergo interī non potest
deprehendi negligentia nisi lapsu toto tēpore ar.
l. qui hoc anno. ff. de v. ob. **Rūde** q' nō dat sibi
simpliciter quadriennium ad restitutionem petē-
dam: sed ita demuz si j illud uigilanter se habe-
at ut colligitur ex preall. l. nec non. **S.** si quis sepi-
us euz alijs s' all. **Item** contra predicta facit q'
si usucapio est completa in absentia nō potest a-
plius usucapiri: uel prescribi res: quia semel meuz
non potest effici meum. l. res proprie. **C.** de lega.
7 l. sequitur. **S.** qui lana. ff. de usucapion. **Si** ue-
ro non est completa: sed completur in presentia
non uidetur quid imputandum si restitutionez
non petjt ante q' esset completa usucapio: quia
ante non competit ar. l. i. in fi. **C.** de excep. annuali
Rūde q' si est cōpleta usucapio nihilominus po-
test interim usucapi ul' prescribi: quia qd dicitū
qd meum est non potest per me usucapi: ueruz ē
si erat in um irrevocabiliter: al' secus. l. q. 7 iij. **C.**
q' metuse causa 7 l. in bello. **S.** si quis seruum. ff.
de cap. 7 l. sequit. **S.** lana 7 q' ibi nō. ff. d. usucap.
Si uero non erat completa 7 in absentia licet es-
set incohata: sed finita esset in presentia 7 tunc dē-
cit 7 interim est qd imputetur si non petjt d iuz
cōi cum possit: quia dilatio que datur ad petend
restitutionem de iure speciali non impedit cursū

temporis ad complendam prescriptionez de iuz
cōi uel ad corrodendum tempus lesionis que cor-
rosio fit de iure cōi. unde licet duraret tempus 7
stitutionis concedende ex quo tamen de iure cōi
esset corrosus tempus ad qd concedi debet nō
potest dare restitutio ex defectu temporis ad qd
7 hanc dicit esse ueritatem ut sibi uidetur **P.**
aduerte **Mibi** uidetur q' interdum datur negli-
gentia nondum completa lesione 7 tunc l3 **Bar.**
sentiat q' fiat corrosio ex hac temporis restituti-
onis: tamen non credo uerum cum illum nō pōt
dici negligens ante q' competat ut dicta. l. i. in fi.
Sed si daretur negligentia iam cōpleta prescri-
ptione tunc eius opi. forte d iuz rigore est uerid.
sed credo q' in pratica seruaretur opi. glo. huius
saltez in foro canonico. In foro ciuili forte serua-
retur opi. **Bar.** **C.** glo. quadriennio oppo. q' ip-
so iuz seruet ecclesia illesa a cursu prescriptionis
7 per consequens non sit necessaria restitutio: qā
ecclesia equipatur minori s' 2e. c. i. **Sed** minōi
temporalis prescriptio ipso iure non cūrit ut l.
fi. **C.** in qui cau. 7 restitutio nō est necessaria: ergo et
ē. **Soluit** glo. remittendo ad nō s' .e. cōstitutus
super glo. consuetudie 7 l. c. fi. s' .e. i. vi. **Oppo.**
ueritas est q' licet equiparetur quo ad effectuz:
quia in effectū sibi non nocet prescriptio: nō n tñ
equiparatur quo ad omia ut sic fuerit ipso iu-
re illesa sicut minor. ut ibi patet 7 in similibus.
¶ Nunquid autem prescriptio statutaria tēpo-
ralis currat minori **Inno.** q' nō per. c. constitut?
s' .e. **Bar.** alr dicit i. l. fi. preall. **¶** Or. canoniste ser-
uarent dictum **Inno.** **C.** glo. probabit oppo. q'
imo ex sola affirmatiōe eccie asserētis se lesa def
restitutio ut patet s' in prin. de cuius cōtrariuz
hic dicitur. **Soluit** glo. q' ille tex. d3z suppleri p
istum ex quo concludit q' licet ex assertiōe ul' af-
firmatiōe ecclesie uel minoris asserētis lesiōem
examinetur an lesi sint an nō: tam n conceditū
restitutio nisi pbetur lesio ad hoc. l. naz 7 postea
S. si minor. **R.** de iuziuz 7 l. fi. **C.** de quo remit-
tit ad nō in **Spe.** e. ii. **S.** q. v. 7 illud 7 plene in di-
cto. **S.** si minor. **¶** Quero quid si petatur restitu-
per uiaz exceptionis: an possit peti ultra quadri-
ennium. uidetur q' sic qā q' ānua sunt ad agēdū
perpetua sunt ad excipiēdum. l. pure i fi. ff. de do-
li excep. **Tene** contrariuz per. l. nec non. **S.** excep.
ff. ex quibus causis malo. **Ratio** quia hec nō ē
mera exceptio: imo ideo nō competit: quia cōpe-
tit actio: ergo soluz durat ad tempus uite actōis
Ad hoc. l. papinianus. **S.** si filius. ff. de peti. hez.
7 quia imputandum est reo cur se non opponit
ante ex quo agere potuit. facit ad hoc de ipi. **Si**
autē: 7 qd ibi nō **Et** per **Inno.** de or. cogni. c. fi.
7 est expressum i dicto. **S.** exceptio. 7 l. naz 7 po-
stea. **S.** si minor. ff. de iuziuz. **Nec** ob. huic dicto
il. que agnitis. ff. de excep. ubi datur restitutio so-
lum j quadriennium contra latam sēntentiam
per falsas probationes 7 tam nō competit exce-
ptio perpetua: quia rñde ut nō i. c. cum uenerabi-
lis de excep. 7 per **Bar.** i. l. diuus. ff. de re iudi. q'
dicit q' exceptio datur ad aliud q' actio seu resti-
tutio in casu illo: quia ipsa exceptio ibi durat p-
petuo. **¶** Quero an istud quadrienniu possit mi-

nisi a iudice. **C**oncludit **Buill.** qd non ad hoc qd non
Dy. in res. indulg. de re. iur. i. vi. qd non glo.
de elec. cupientes; qd si per uiginti. e. l. Ratio qd
a statuitur absq; facto hominis a lege ad litem
terminandam: ideo inuita parte non potest minui
ar. preall. regle. indultum 7 xxvij. di. de his: licet
autem minui non possit: tamen potest prorogari
petente reo 7 surgit ipsa prorogatio ipso iure da
ta dilatoe. l. petende. l. de tēp. resti. peten. in inte.
qd intelligo petēdo dillationē ut ibi al. nō credo
sile in aut. Si tamen. l. de temp. app. ubi potest
fieri prorogatio per uiam compromissi etia; cū
al. fieri non posset fm unam opinionē. Item pro
rogatur a iure ex causa puta propter legitimū
impedimentum iudicis uel partis ut absentes cā
reipublice. l. iura. utile. ff. de mino. 7. l. fi. l. d. tēp.
resti. petē. 7 hec est cōis opi. Bar. tamen alr dicit
in. l. ij. ff. de re iudi. cuius opi. hic sequitur d. **Pe.**
Sed an excoicatus possit iustitiam petere **Buill.**
qd non siue sit minor siue prelatus. Ratio quia
principaliter petendo restitutionem magis agez
dicitur qd defendere ar. c. ij. de offi. iudi. facit qd
nō de procūr. ex insinuatione per glo. ubi. nō qd
non potest restitutionem petere agendo inter dco
siue iudicio recuperade possessionis facit d. excep.
cu; inter 7. c. significauerūt. ubi de hoc fm **Buill.**
secus dicit ubi incidenter peteretur prosequendo
appellationem. puta si peteret se restitui aduersus
lapsū rōne legitimū impedimēti 7 ad hoc ma
ius tempus peteret quia cum concessa sit pro
secutio appellationis de ip. c. i. in vi. consequenter
censerentur concessa omnia incidentia ad illā ar.
de offi. dele. preterea 7. c. ex litteris. Itē secus di
cit **Jo** d. lig. si excoiat appellans spoliat sit post
appellationem quia posset agere per uiam atten
tati licet non posset directe restitutionē attemp
tati petere principalr all. xxij. di. In noie domi
ni cum ibi nō. **Jo.** qd quandoq; quia possit restitua
tionem petere indirecte qua non possit directe
petere ad hoc quia hec petitio ē de processu ap
pellonis que sibi est permessa ut dicto. c. i. igitur
7 c. ar. dicti. c. ex litteris facit xi. q. ij. qm mltos
7 hoc tenet **Bar.** qd nō bene 7 tene mēti Ad hoc
qd nō de appel. bone 7 d. ma. 7 obe. dilecti. Que
rit **Pau.** in cuius foro petis restitutio ista. dicit
qd in foro rei all. l. ij. 7 fi. l. ubi 7 apud quē resti
peti debet de hac opi. per **Buill.** de cu. in. l. qui cē
to loco. ff. de condic. indebi. 7 per **Bar.** in dicta. l.
ij. facit qd nō de fo. compe. c. si per dñz **An.** Ul
timo tractat hic **Pau.** an tempus ecclesie neglia
prelati ex cuius facto surrexit lesio ecclesie sub
ducatur de quo uidistis in. c. i. in fi. s. e. in vi. et
glo. ibi tenet qd sic: licet **Archy.** contra. dñm **Pe.**
hic tēgit primo an ecclesia aduersus professioez
possit restitui dic ut dixi s. e. c. ij. in vi. **C**an
si minor tenet me obligatum nec restitutionem
petit an agere possit contra illum maiorez factū
ut approbet ut restitutionez petat dic qd sic all.
ff. de acci. emp. **Julianus.** s. si quis colludente et
l. si inobitum in prin. ff. rem ra. ba. 7. l. i. l. credi
torem euic. pigno. non debere **C**quid si petat
tur dilatio que non potest claudi intra instantia
remittit ad nō per **Inno.** de testi. ultra terciā; 7

ibi **Inno.** tenet qd non 7 est iusta causa dandi re
stitutionem aduersus sententiam. Potestis dicē
hoc uerum ubi ex post facto hoc cōtingit: sed si
a principio adō breuis ē instantia forte ex forma
statuti qd non posset dilatio etia; a principio clau
di tunc forte quia nō staret per partē nec p iudi
cem progaretur ipso iure ar. no. in. l. i. in fi. l. qd
accu. non possunt per **Ly.** **C**an ex solo lapsu
temporis probetur lesio **Jo.** de fan. qd non fm est
all. l. nā 7 postea. s. si minor. ff. d. iuziuz 7 qz pos
set esse qd nō haberet probationes aliquas d. **Pe.**
tenet contra. mouetur quia hoc ueniat examina
duz iudicio rescissorio non insisto. Breuiter si ē
lesa ex lapsu peremptoriū sūmarie debet cogno
scian habeat probationes an nō 7 sic an sit lesa
s. e. auditis cū ibi nō 7. c. ij. postea fateor qd in iu
dicio rescissorio plene dbebit probari ut dicit. d.
Pe. facit de testi. uenit. s. ij. Si uero lesa est ex la
psu temporis contra actiones ecclesie tūc eo ipso
probatur lesio qd lapsum est tempus ideo dabitur
restitutio ar. l. si emptione. s. minores. ff. d. mio.
De iudicis pca.

Dudum bonifacius.
Hec constitutio precessit conciliū
vienneſe ut glo. priā hic dicit. **Pi**
uidetur autem in tres partes: qā
primo ponit constitutionem **Boni**
facij. qd illam restringit. 3. protestatur. fa. ibi qui
a uero. tercia ibi porro **Nota** primo casum i
quo citatio per edictū; arctat statim citatum.
Et nō que requiratur ad hoc ut citatio illa locū
habeat: quia qd ex aucte. aplica ex certa scientia
specialiter ipsam cōmittent 7 in casibus hic posi
tis. Et sic nō a contrario qd extra casus hic posi
tos fieri nō pōt. Itē qd per inferiorē a papa nō pōt
fieri citatio p edicta de qd **J** dices. Itē nō qd tal. ci
tatio hēt effectū citatiōis psoal. qn citatus impe
dit per se uel alium quominus citatio ad eum p
ueniat 7 sic est maliciose absens uel quando ad e
um citatio nō potest peruenire 7 sic non uidetur
qd generaliter procedat cum hoc sit speciale. cōt.
illud qd habetur ut lit. non cont. quoniam. s. ij.
Ultimo nō qd constitutio uel clausula general.
non refertur ad specificata alr prouisa. **Quero**
quor. modis fieri possit citatio dicit **Buill.** qd quat
tuor qnos ut notos hic non prosequitur. d. **An.**
Et enī citatio per nuncium cum litteris de p
batio. quoniam contracta per pretorem. l. qūo
7 quando iudex qui aut semel 7 i corpore vnde
sumitur. Item per edicta ut hic 7 dicta auct. qui
semel. Item iuz. dispositione. c. i. 7. c. cupientes de
elec. in vi. Item quia sit ad monitionem iudicis. l.
quomodo 7 quando iudex. l. cessante 7 nō d. offi.
dele. consuluit. Item adde qd quedam est citatio
uerbalis quedam realis que fit re ipsa citādo p
sonam 7 capiēdo illam 7 ducendo ipsam ad iu
dicem ut. l. consentaneum cum ibi nō. l. quomō
7 quando iudex. **G**lo. citationes **Oppo.** qd hec
de. n. fuerit situata sub cōgruo titulo qz debuissz
poni sub titulo de dilati. maxime cū prima cita
de qua etiam hic loquitur non dicatur iudicialis
sed ante iudicialis ut nō per **Inno.** 7 **Jo.** an post
um de probatio. quoniam contra 7 sic non debuit

poni hic in materia d iudic. cuius contrarius fa-
ctum est contra. §. quibus. **Q.** de nouo codice com-
ponendo soluit glo. q. re uera competenter et con-
gruenter potuisset poni in ti. de dilati. tamen etia
satis competenter ponitur sub isto ti. quia licet pri-
ma citatio dicatur ante iudicialis tamen per eam
firmatur iudicium et perpetuatur iudicio et etia
et preuenitur de offi. dele. licet undiq. r. c. gratia
et de foro compe. proposuisti idcirco ut sciretur
an super citatione de qua hic possit fundari iudi-
cium sit congruenter sub hoc titulo posita de
ista ad hoc insti. de pena temere litigantiu. §. si.
nec est mirandum si decre non ex toto con-
gruus titulo sub illo ponatur quia sic et alii con-
tingit in decre. ultia §. de eta. et qua. et in. c. i. et ij.
de iudicijs in vi. Dicunt tamen doc. q. licet prima
citatio dicatur ante iudicialis tamen est de pro-
cessu et est principium iudicii iuxta non de proba-
tione contra et d. offi. dele. prudentia in pn.
et insti. de pe. re. liti. §. si. **Blo.** quibuscuq. de
clarat quare dicit quibuscuq. quia expressius
capitur in constitutione Bonifacii ubi etia oēs
contrarie indulgentie tolluntur. **Blo.** iudicijs
op. hic inuit et ultra duas dictas arctare citatio-
nem in casu isto et etiam extra prouincia contra
ad decre. statutum d. ip. i. vi. e. ti. nonnulli et ij. q. vi.
neminem. Soluit hic. i. papa citante qui est vica-
rius illi qui est dñs totius orbis iuxta illud psal-
miste. domini est terra et plenitudo eius de deci-
tua. **Secunda** contraria i alijs facit qd. Jo. non
p. i. q. i. placuit ubi not q. q. in foro penitentiali
sacerdos tenet uicem d. potest absolvere deliquē-
tem etiam extra parochiam. **Blo.** albo querit
quid est album. Respondet q. est locus dealbatus
ubi edicta describebantur all. iura. Et si dicas q.
modo tot edicta fieri poterat. dic finito termino
edicti uidebatur et ponebatur aliud non i auct. q.
semel. C. quomodo et quando iudex de quo glo.
etiam hic remittit ad Spe. i. ti. de do. et contu. et
in ti. de citatione. **Demum** querit an omnes iudi-
ces possent citare per edicta. Rñdet q. non s. de
mum certi qui ante sit illi remittit ad non in spe.
in ti. de citatione. §. sequitur v. et non ibi. **Concludit**
Spe. q. maiores ordinarij et delegati a principe
citari possunt per edicta sed pedanei hoc est ordi-
narij habentes cognoscere de pñs et uilibus cau-
sis et delegati inferioris a principe citare non pos-
sunt per edicta sed per nuncium: uel per litteras
per nuncium destinatas: licet quidam dicunt q. pe-
daneus uel delegatus inferioris a principe non pos-
sit citare per nuncium qd. non est uerum ut non in
l. sanctimus. C. de iudi. et ibi recitat Speculator
fabula de Elzone. et Alderico delegatis i quadā
causa que nōtur etiam per Ly. in dicta. l. sancti-
mus. fatetur tamen Spe. q. citatio per edicta o-
lim erat in usu: sed hodie nō: sed frequenter mo-
dus citationis per nuncium uel epistolam. **Possum**
tamen dicere q. licet citatio per edicta non fiat i
albo hodie ut olim tamen sit per cedulas affixas
ad fores palacij ut uidetis. **Conclude** ergo profe-
quendo species citationis que fieri possunt ab ho-
mine de quibus dixi in prin. q. citationem per ad-
monitionem facere potest quilibet iudex etiam d

legatus inferioris a principe quia et illam potest
arbitrari facere. ff. de iudicijs. l. sed si interpellat fac-
l. cessante. **¶** Quomodo et quando iudex in citatione
per nuncium. dic idem ar. preall. l. sed si interpel-
latur licet alij contra ut predicti et non in. l. sancti-
mus. In alijs tribus speciebus citationis dic q.
illas facere non potest nisi sit ordinarius de ma-
iorib. uel legatus principis ut non in auct. qui sel-
et dicta. l. consentaneum. ff. de iudic. omni. iudi.
l. i. et ij. **Sed** iuxta predicta superest uidere a i
omni casu supposita potestate iudicis possit cita-
ri quis per quālibet speciem citationis de predi-
ctis. **Conclude** q. due species citationis possunt fi-
eri in omni causa. s. per nuncium seu per. epistolam
et admonitionem iudicis: ut in iuribus preall.
Citatio uero per pretorem fieri non potest regl.
de iure coi. fallit in duobus casibus. primus est
si ueniat citanda multitudo. f. ueniat citā-
da persona que debet esse in loco: sed ignorat lo-
cus loci ut quia extraneus de longinquis parti-
bus citatus fuit ut cōpareret coram iudice usq.
ad sententiam inclusiue quia intelligitur ciuilitate
dicta citatio. s. qd. ster in ciuitate non semp corā
iudice ideo potest tunc fieri citatio per preconem
preconizantem per loca publica ciuitatis ut nō.
Bar. in extrauaganti ad exprimendam i uerbo
per edictum. In ciuitate reali. **Dic** q. i. g. l. r. illa
fieri non debet ut nō in. l. consentaneum preall. i
citatione per edictum est dubium. an i omni ca-
su fieri possit uidetur q. non sed solum i casibus
hic expressis per hanc cle. In contrariu facit. l. e-
dictum et l. ad peremptorium. ff. de iudi. et dicta
auct. que semel. **Dicit** Bar. in extrauaganti preall.
ad reprimendam in uerbo edictum q. aliud d. iu-
re canonico fm q. nō potest talis citatio fieri ni-
si in casibus hic expressis et aliud de iur. ciuili. h.
quod potest generaliter fieri. dicit tamen q. de iur.
ciuili cum iudici detur electio ut bono uiro eligē-
di quam speciem citationis uelit iuxta nō in fili
per Inno. de consti. c. i. non debet eligere speciem
istam citationis per edicta nisi in casibus hic po-
sitis al. poterit appellari. **Asus** autem hic posi-
ti sunt quādo quis facit ipedit uel procurat quo-
min. citatio ad eum peruenire qd. dicit ibi Bar.
maxime procedere ubi uenit citanda aliqua cōtas
uel multitudo uel aliquis inimicus uel rebellis iu-
dicis all. de ip. statutum. §. i. et ij. i. vi. debet tñ
fm eum cognitionem aliqualem adhibere super
hoc atq. sic citari mader all. pro concor. ff. ad tē-
bel. et l. de crate et l. scienduz. **Sed** iuxta hoc isū
git dubium cum in citatione ista per edicta d.
beat poni terminus concedens fm distantia loco-
rum quomodo iudex poterit scire distantia lo-
corum cum papa uel iudex qui forte est in urbe
in quo loco sit absens nec testes uidetur posse su-
per hoc disponere ex quo pars nō. est presēs. Rñ-
det ibi q. scire poterit considerando uulgi opini-
onem. **Mouetur** per. §. illud i auct. de exhiben-
reis coll. q. nta ubi examinet iudex i quez locum
obisse dicatur. **¶** Nō q. dicit dicatur et sic i. p. citat
fama uel uulgi opinionē dicit tñ Bar. ibi q. cōf-
plueuit haberi respectus ad locuz ubi consueuit
habitare fm. l. iij. ff. de dam. i. sec. **¶** Illa tam extra

uagans ad reprimendum strictius prouidet q̄
hec ele. quia ibi inuit posse procedi lite non cōt.
q̄d hic dicit. **N**ō bene dictū Bar. q̄ inquantū
fēsit q̄ ubi iudex ut bonus uir cognosceret pōt ap
pellare si male arbitratur contra nō in. l. i. ff. de
re iudi. 7 Inno. in. c. prefēti que erat extrauagā
de 2p. 7 Jo. an. in addi. **S**pe. in ti. de appel. d. **P**e
disputando tenuit primum: licet hoc dictum nō
allegauerit facit. l. si qua pena cū ibi nō. d. v. sig.
Ex predictis ergo apparet q̄d sentit Bar. q̄ i
ferior a principe possit citationem facere per edi
cta in casibus hic positis. **C**ontrarium sentit
hic glo in uerbo ex certa scientia. potestis dicez
pro concor. q̄ specificus citandi modus de quo
hic in littera fit mentio. s. in audientia uel palacio
aplico fieri non potest per inferiorem a principe
sine eius mandato speciali ex certa scientia facto
7 ita intelligitur glo. preall. **S**ed similis citandi
modus. s. in audientia ipsius iudicis fit 7 sic loq̄
tur dictum Bar. uel dicit fo q̄ dictum Bar. proce
dit d' iure ciuili glo. preall. de iure canonico: qui
a fm illud non potest inferior a papa etiā simile
citationem illi de qua in littera facere. unde ul
citationem de qua hic in casibus hic positis dbe
ret facere intimationem citationis in loco uici
niori s. forma decre. cāz d' de elec. eadem cōpil.
7 hoc esset equum etiā seruare in foro ciuili p
pter nō hic in glo. in uerbo restringimus facit o
ptime j. ti. i. de. unica ubi est speciale i casu illo
Glo. solennes querit qui sunt isti dies solēnes
de quibus hic fit mentio: Rñdet q̄ sunt tres v. z.
dies iouis sancte dies ascensionis 7 dies basilicaz.
Pet 7 Pauli q̄ ē octaua sancti Martini. **G**lo.
generales querit qui sūt isti casus i quibus papa
consueuit facere processus generales Rñdz q̄
facit enī illos contra hereticos 7 portantes sara
cenis merces prohibitas contra piratas contra
exigentes uel ponentes noua pedagia 7 cōtra fal
sarios litterarum aplicarūz all. iura sua. **N**ō
ex ista glo. 7 precedente dies solennes 7 casus i
quibz papa processus generales facit. **G**lo. p
pter querit an de. habeat locum i inferiōe a pa
pa: Rñdet q̄ non a contrario littez saluo tamen
casu de. i. j. de foro compe. **N**ō bene glo. p. his
q̄ dixi s. super glo. i vbo albo. **G**lo. specialiter
querit an sufficeret mandatum generale de citā
do talem. Rñdet q̄ non a contrario littere facie
de presūp. nonne cū silibz. **N**ō ex glo. q̄ ut ali
qd dicatur specialiter expressum oportet q̄ fiat
digressio ad speciez nec sufficit generaliter expri
mere vi. Jo. an. de 2p. c. i. in vi. 7 Bar. ff. d. ul. ga.
7 pñ. l. i. **G**lo. ex certa scientia ponderat litterā
que exigit citationem itaz fieri ex certa scientia
7 all. similia per q̄d concludit q̄ secus si interuē
at ignorantia uel error cum talia opponantur
scientie 7 consensui 7 ponit quid proprie sit ig
rantia uel error cum talia opponantur scientie 7
consensui 7 ponit quid proprie sit ignorantia 7
quid error. **T**u adde bonam glo. que habetur. ff.
de testa. l. de statu. 7. §. de iur. 7 fac. ignoz super
exca 7 i. q. iij. §. nōndum quando dicatur ex cer
ta scientia cōmitti tal' citatio. Rñdet glo. q̄ appz
q̄ intendit tollere ius cōe fm q̄ debet fieri citati

o personalis uel ad domum s. ut lit. non contē
niam. §. porro de eo qui mit. in pos. c. fi. cum su
is concor. 7 j. ti. i. c. i. fm q̄ etiā requirendi sūt
amici anteq̄ procedatur ut contra contumacez
admissionem in possessionem all. ff. ex qui. cau.
maio. l. i. Item ait pretor 7. l. se. §. si. de quo remit
tit ad nō de do. 7 contu. causam uide circa hoc
quod dixi in de. causam de elec. quia in per
psonis priuilegiatis ut in miore ecclesia 7 simili
bus glo. procedit al' secus facit q̄d nō. in. l. cum
proponas. **C**. de boiaucte. iudicis posside. **G**lo.
mandante nō parificari mandatum 7 iussu ut
colligitur ex de. hac. iuncta extrauaganti Bonifa
cū remittit de materia uide q̄d dixi s. d' offi. or
de. i. seu ij. 7 q̄d nō. ff. de offi. presi. l. sepe. **G**lo.
litterarum ponit que sit differentia inter locum
audientie litterarūz 7 locum palaciū: quia audi
tor contradictoriarum manet in primo loco ali
i i fo. **G**lo. maiores querit quid comprehendā
tur appellatiōe maioris eccle dicit q̄ ecclesia ma
ior loci ē si non sit cathedralis all. j. d' sen. exco.
ex frequentibus. **G**lo. locoz opp. q̄ etiā d3
haberi ratio condicionis personarū 7 qualitatē
negociorū unde op. de. c. uiz sit romana de app.
fatetur contrarium vñd dicit hac litteraz suple
dam. **G**lo. personaliter querit ad declaratiōez
littere an citatio ista per edicta in casu de. consti
tuat quem manifestum contumacem. Rñdet q̄
non sed bene constituit uerum contumacez talr
citatum sicut constitueretur per citationē perso
naliter factam per nuncium iuxta nō de se. exco
venerabilibus i vi. **A**n autem tales possēt appel
lare remittit ad nō i. de. i. de do. 7 contu. **E**x p3
dictis glo concludit q̄ sensus littere est q̄ omnis
processus qui possit fieri cōtra personaliter cita
tum poterit etiā fieri contra istum sic citatum
7 contra ille qui contra personaliter citatum fi
eri non possit nec poterit contra istuz. quis autē
processus possit fieri contra personaliter citatuz
remittit ad nō i. c. fi. de eo qui mit. in pos. 7 i. q.
quam disputa uit de receptione testium tde qua
hodie in exca. presumitur in vi. **E**x predictis
etiā infert q̄ excusationes quas proponere pos
set personaliter citatus possit 7 iste taliter citat
7 al' non all. de ap. sepe v. quid autēz per hoc cō
cludit. **S**uill. hic q̄ licet presumptio hec de notiti
a sit iuz non est tamen iuz 7 de iure quoniam ad
mittit probationem i contrarium facit q̄ nō. de
spon. is qui dñs an adherētia predictis credit q̄
illam probationem admittit quā admitteret ue
ra citatio personalis per q̄d dicit q̄ admitteret
excusatio per quam non perimere citatiōez ex
cusaretur ut etiā dicit. **S**uill. ad hoc de. i. 7 q̄d
ibi nō de probaci. 7 est etiā de mte. **P**au. 7 Jo.
de lig. quia tractāt hic an ualeat citatio al' ext
istum casum si non transit in notitiā citati 7 po
nunt nō de eo qui mit. in pos. c. fi. dixi i de. cam
ideo omitto quia regulariter i actibus leuis pre
iudiciū. nō requiritur secus i actibz grauis prei
diciū presumitur tamen i notitiā transire i cer
tis casibus de quibus dixi in preall. de. non in si
sto plus. licet dñs **P**e. hic iter facit ad p3dicta q̄
nō **S**pe. i. ti. de citatione 7 Bar. i. extrauagati ad

reprimendam. **Glo.** restringimus. **Op.** q. for
m a citationis de qua hic etiam i alijs casibus lo
cū habeat licet presertim i istis ut in extrauagan.
Bonifacij. Solut glo. q. illa dictio presertim stat
pro maxime et implicat et restringit ad casus hic
expressos et in alijs corrigit. Si uero staret p. tā
tum et tunc non ob. Nō de illa dictione preserti
tū uide de si. presad abolendam et. l. illud. ff. ad. l.
acqui. cum glo. graue erat dicere q. hic citandi
modus adō preiudicialis in omni casu fieri pos
sit cum talia edicta nō semper omnibz inotescāt
ideo nō debuit indistincte concedi ut i simili di
cit lex de uoce preconis in auct. qui semel et i cō
pore unde sumitur. **L.** quomō et quando iudex.
Glo. uel quoz querit. a ut citatio ista siēi pos
sit sufficiat alterum de his que dicuntur in litte
ra. Rūdet q. sic et hoc propter naturam alterna
tiue ar. i. gl. i. alternatiuis li. vi. Adūte q. hoc uis
tur satis iniquum q. si persona sit extra dōiciliū
et tunc possit citari: licet tunc nō possit adiri eius
domiciliū possit hec citatio adeo preiudicialis
fieri non refero hanc alternatiuam ad diuersos
casus. s. ut ibi psonalis siēda ueniret citatio suf
ficiat prima pars alternatiua ut possit fieri cita
per hunc modum ubi sufficiebat ad domum fa
pars sufficiat alternatiue et hoc puto de iure cle.
per glo. tamen facit q. utroq. casu alternatiue si
gitur personaliter citatus et sic melius est tenere
glo. Intelligi tamen potest rex. cum glo. quan
citandus moratur in loco qui nō potest tunc adi
risseus si alibi faciat copiam sui ut in cle. cām
de elec. et sic habeo in apoi. rex. **Glo.** tute: que
rit quis habebit hoc cognoscere dicit q. iudex ci
tans al. extrauagan. **Bonifa.** quia hec cle. tangit
de citatiōe recitat dñs **Pr.** queda de matēia cita
tiōis. s. a cita. ex t. ritorij siēi possit de quo de
fo. compe. romana. s. contrabentes in vi. et i cle.
pastoralis de re iud. etiam tractat an existens i
fra territorium possit citari de quo de dila. c. ij.
non insisto.

Dispendiosam proroga

Dividitur in tres partes: quia p
mo ponitur constitutionis causa
Secundo ostentio. Tercio extē
sio. fa. ibi statuimus. tertia ibi nolētes. **Lex.** hic
dispensatiōez dānosā ut in p. rā. **Nō** p. rā. hic
quattuor cāus i q. b. pcedit d. plāo s. strepitu et
figūa iudiciū. **Nō** idē esse iudiciū p. nexoz q. ē p. rā.
cipaliū. **Nō** q. p. rā. cōiter i. p. rā. futura nī
si aliud dicatur. **Item** nō q. quando extendi
tur non respicit pendentia per appellationem nisi
hoc exprimatut etiam quando dat formā actu
i successio. **Glo.** fa. literalis est et uoluit tollez
opi. faciem. **Glo.** subtili op. q. imo cōmēdata
sit subtilitas per. c. capellan. s. de ferijs. sol. q. qñ
q. cōmēdatur ut in contrario qñz reprobatur
ut hic de quo remittit ad nō de iudi. dilecti. dic
subtilitas pernitiōsa reprobatur: sed utilis ad uē
ritatis indaginem et iurium declarationem p. mē
datur. **Glo.** restringere. **Op.** et uidetur q. hic nō
restringatur subtilitas ordinis iudiciarij imo la
xetur hoc est relaxet illam i casibus hic expressis
ut patet ex tenore cle. Rūdet glo. q. hic nō restrin

git subtilitatem ordinis iudiciarij: sed laxat ut ē
dictum: sed bene restringitur dispendiosa proro
gatio litū de qua i prin. premisit: et ad illā debz
referri uerbum restringim. et ex hoc habetis cau
sam generalem constitutionis. Sed tūc istat glo
quare plus in casibus istis restringitur dispendi
osa prorogatio q. in alijs. Rūdet prio q. hoc pōt
dici de arbitrarjs de quibus non cogunt reddē
rōnem iuxta nō de i. p. rā. Si quādo pro hoc: q. a
ita potuisset addere casus primitiarū oblationū
et similia de quibus in glo. cum in illis uideat
ratio uidelz quia agitur de i. pia et fauorabili. v. l.
fo. dicit glo. q. ideo aliud hic in istis expressis q. i
alijs: quia in his potissime uersatur periculum
aiarum et frequentius contingunt: ideo taliz p
rellatio magis est periculosa facit ut lit. non contē
quoniaz et de appell. oblate ad si. accedat lex. nā
ad ea. ff. de legi. et c. **Glo.** oblationuz. **Op.** q.
in causis electionum non possit procedi de plāo
sine strepitu et figura iudicij imo processus faci.
lit. non contē non teneat s. de elec. d. d. u. ij. Sol
uit illud erat ius uetus qd hic corrigitur. **Glo.**
bñficijs: querit quid si sit questio super hospita
libus dputatis ad elemosinas et leproso. In ha
bebit locum cle. all. q. non. quia aliud est benefici
um aliud hospitale ut in cle. per litteras de p. b. e.
Contrariuz tenet: quia nedum hic loquitur d. be
neficijs: sed et quādo est questio d. officio ut patet
ex uerbo officijs i littera posito: sed prepositi tā
libus locis dicuntur habere officium ut p. j. de
re. do. quia contingit ubi tales uocātur rectores
et equiparātur tutoribus et curatoribus: ergo et
c. Per hoc infert glo. idem esse si sit q. stio de mo
nachatu cum monachatus sit officium ut dicit
glo. maxime procedere si dicamus monachum
eligi prouideri uel postulari ad qd facit qd nō d.
elec. officij. per **Hosti.** et **Inno.** et hic quia littera i
sta aperte loquitur in causis electionuz et c. **Jo.**
tamen est dicendum si dicamus eum creari siēi
l. recipi l. ordiari de reglā. c. i. et ult. li. vi. et d. elec
indemnitate. **S.** si uero xvi. q. ult. c. ultio et hoc
ideo: quia negari non potest quin saltem sit offici
um ecclesiasticum de quo etiam aperte littēa lo
quitur et hoc all. glo. quia non potest negari qñ
cle. locum habeat in canonicatu reglari cum hic
simpliciter loquatur de canonicatibus: sed de ca
nonicis regularibus et monachis idem est iudici
um de sta. mo. q. dei timorem: ergo et c. **Ulti**
mo hoc confirmat glo. quia ita uiget causa con
stitutionis i regularibus sicut in secularibus: q.
et c. de transla. c. ij. cum similibus. **Nō** bene istaz
glo. inquantuz dicit monachum eligi et c. et all.
nō. i. c. officij quia dicit dñs **An.** q. hoc alibi non
habetur. certe imo habetur in. **S.** si uero in. c. idē
nitatibus preall. per **Archy.** et **Jo.** an. post eū glo
autem tenet **pau.** all. ultra predicta quia hic lo
quitur aperte quādo est questio de prebenda: s.
monachus ex monachatu dicitur cōsequi prebē
das in uictu et uestitu et alijs que administrantū
i loco de regula. dilectus et de simo. dilectus. **Ad**
hoc qd nō **Hosti.** de reglā. c. ii. ubi dicit causam
monachatus expediri sine libello qd intelligitū d.
monacho astricto certe regle in specie. certe idē

credo et si in genere ut in casu. c. ij. de regula. i. vi.
Idem dicit de conuerso oio plene et in totum de
quo xxvi. q. i. ut lex de priuile. ut priuilegia fm
Pau. Item non bene glo ibi. Item prorogatio qd
sentit qd ex identitate ronis licitum sit facez exte
sionem in materia exorbitante a iure tantum d
quo dic ut ibi dictum fuit. Deinde glo. in v. p. lit
teram querit quid si sit. questio de regla ut de p
prietate: ut quia dicatur alteri subiectatam locuz
habeat de. Rndet glo. qd non quia tunc non dz
questio de beneficio all. no in fili in. c. ij. de do. et
contu. et ut lit. non conf. c. ij. et de eo qui mit. in
pos. c. i. i. vi. vbi differentia est i simili quo ad mis
sionem fiendam in possessionem an agatur de ec
clesia ut de proprietate an de titulo seu benefici
o. Similiter est differentia quo ad permutatōez
prescriptionem et transactionez: quia permutari
prescribi et transigi potest quando agitur d' eccle
sia ut de proprietate: secus all. iura et sic expo
ni debet eas. i. causas beneficiales et ecclesias ut
de proprietate non iminet periculum uacatiōis
diutine: secus quando agitur de ea ut in titulū.
Si uero agatur d' bonis ecclesiasticis ut beneme
rito assignatis locum habet de. si ut i titulū fuit
assignata. al' secus fm Buil. facit de zp. postula
ti cu ibi no. **U**ltio qrit glo. quid si sit questio
ex eo quia agatur ad remotione beneficii a tūc
locum habeat de. Rndet qd sic si negatur sedus
piugū spiritualis seu titulus secus dicit glo. si no
negaretur titulus sed propter crimen pateret re
moueri beneficiatus quia tunc non habet locū
de. Ad hoc all. no per se post Inno. et Hosti. ut
lit no conf. quonia. q. Si uero super. i. glo. Buil.
hic uidetur tenere contra glo. Dicit enim qd si ne
gatur sedus spirituale uel titulus ut quia dicat
intrusus l' simoniaci de quibus. i. q. i. ordiatiōes
et agatur ad eos remouendos tunc no habet locū
de. quia non agitur tunc de beneficio: sed de cri
mine contra personam fm cum tene glo. Et pro
dicto Buil. an sit uerum uide qd no de renū. nisi
cum pridem in prin. quia i intruso no dicit bene
fed a bñ dicat in simoniaco pendet ex ibi no qui
a saltem in notorio simoniaco non bene dicit. po
testis dicere glo. procedere quando pncipaliter
agitur d' nullitate matrimonij spiritualis siue ti
tuli siue allegetur simonia uel intruso in moduz
cāe. de re. iuz. c. i. in vi. Dictuz Buil. procedit ubi
pncipaliter petit quis remoueri propter crimē
heresis uel simonie et hoc est de mēte Joide lig.
Glo. ecclesiasticis querit quid si sit questio de
beneficio seculari in foro tam ecclesiastico. Rndz
qd tūc locū n' hz de. qz hic nil imutat i eis qd et
ar. l. pncipm. c. d' appel. **G**lo. decimis qrit ad
dclariatōez littere: quia multiplex est decia quia
quedam debetur ex iuz diuino et quedam debet
ex pacto pollicitatiōe uel uoto: quedam ex dispo
sitiōe papali et dicere decima papalis et i omibz
locum habeat de. uidetur qd sic. quia generaliter
uidetur loqui glo. tenet contrarium. vnde dicit
qd solum locum habet in decima debita de iuz di
uino quando d' illa est questio hoc probat p litte
ram istam que non simpliciter loquitur de de
cimis: sed de decimis ad quarum prestationē q

tenentur monitione premissa coherceri potest cē
sura ecclesiastica per quod concludit qd non habe
bit locum in decima debita ex pacto pollicitati
one uel uoto. **A**d hoc all. no. de decima in
fi. i. glo. ubi differentia dicitur esse iter decimas
debitas iure diuino et alias Idem tenet Pau. qd
decima de iure diuino semper est decima nec pot
minui. per predicta etiā cōcludit glo. qd si d' deci
ma papali de quo j de preben. in de. si beneficio
rum sit questio inter illum cui papa concessit et
clericum beneficiatum a quo petitur non habet
locum de. et sic dicit glo. qd putat fuisse de mente
de. Ad hoc quia talis decima papalis uel alr d'
bita qd de iure diuino non est semper tota decia
sed quandoqz est uigesima l' alia tō. facit de uoz
c. si. per hoc etiā all. glo. quia hec constitutio ē
exorbitans a iure cōi et corrigit iura aīqua et p
consequens non est. extendenda: s' potius restri
genda ar. de re. iuz que i iuz i vi. Iuxta predicta
querit glo. quid si sit questio inter duas ecclesias
super iure percipiendi decimas ad quam ipsarū
spectat non autem cum debitore decime an locū
habeat de. uidetur qd non quia tūc est questio su
per proprietate iuz decimarū: sic non uidetur p
prie dici questio esse super decimas ar. eius qd ē
dictum d' i glo. i uerbo beneficijs. **C**ontrariū tenz
glo. per hāc litterā quia negari nō potest quādo
sit questio super decimis: sed tunc locum hēt de
ut hic dicitur ergo et c. Item pro hoc all. glo.
quia de. locum habet in questionibz quoquomō
tangētibz questionez super decimis ut patz ex
littera ibi et eas quoquo modo et c. sed negari nō
potest hanc questionez tangere questionez decia
rum ergo et c. **Q**uia decioni ob. duo primo
quia hic uidetur loqui quando est questio iter d'
bitorem et ecclesiam patz hoc cuz dicit ad quaz
etiā prestationem et c. **O**biuat qd est dictū
in glo. in vñ. beneficijs scilicet qd de. non habet
locum ubi est questio d' proprietate beneficii et sic
nō uidetur habere locum ubi est questio de pro
prietate iuz beneficii et sic non uidetur habere lo
cum ubi est questio de proprietate iuz decimarū.
Glo. rñdet ad primum qd non habet oblati
quia illud qd hic i littera subditur ad quoz et c.
non habet determinare uel restringere id qd pre
cedit: sed est quedā interpositio ut hic dicit glo.
patere ex eo qd littera hic dicit ad quarū et c.
Ex ista glo. nō dñs An. qd dictio quis uel qui
semper stat restricte et semper facit orationem re
strictiuam quando stat interpositiue hz dñz An.
Ad hoc all. ultra eam glo. d' offi. dele. c. pelt i vi.
In contrarium tamen facit qd dixit glo. in pria
q. ubi uidet glo. sentire qd restringit qd declarat
c. precedens cui adiungitur ut in principio glo. i
capitulo tamen semel declarato restrictionem nō
inducat ut in hac glo. et sic potestis concordare
et hec nō pro statutis quia quandoqz iste interpo
sitiones ponuntur in eis uel dic qd nō ob. id quod
dixit glo. in prin. quia glo. non simpliciter ex il
lo mouetur sed ex alijs rōnibus ibi positis. Ad
fm glo. rñdet qd non ob: quia ubi est questio sup
pprietate beneficii nō potest dici causa beneficiat
Ad hoc de. i. j. de causa pos. ideo locum non hz

de, sed ubi est q̄stio de proprietate iuris decima
p̄bā pōt dici tē q̄stio decialis nec hoc negari pōt
ideo locum habebit de. **Contrarium tenet Ber.**
quia ecclesia possidere potest decimas sic pericū
dicit tñ de, procedere: siue agatur de decimis per
sonalibus siue realibus siue mixtis ut sunt decie
aialium all' nō p̄ Hosti. in sū. de deci. §. quot sūt
species 7 de deci. aplice facit p̄ Ber. quia potest
prescribi ius proprietatis decimarum per ecclesi
as de deci. prohibem' 7 de prescrip. c. i. in vi. Itē
non sic potest ecclesie censura ecclesiastica coher
ceri ut layci: sed pro hoc facit fm Jo. de lig. si 2
feramas tex. ibi ad eas decimas 7 omnia alia
premissa. Tangit etiam hic Buil. ā ualeat consu
etudo super decimis non prestandis in totū ul' i
partem dicit q̄ v3 in personalibus non prestādis
integris 7 sic in minori parte in realibus nō: all'
nō de decimis in aliquibus in si. de quo dicendū
ut ibi 7 i. c. a nobis. e. ti. 7 sup̄ R̄ca: sed an super
illis decimis debitis a subiectis procedi possit tā
q̄ super notorio sine iur' solennitate. dicit' Pau
q̄ sic si constat illum a quo petitur subiectū esse
ut in obedientiaris 7 sūbibus 7 de iur' debiti. nō:
Inno. de cen. significauit 7 c. venerabili 7 de v. si
gni. ex parte. Idem Bar. quia ius cōe notoriū ē
7 ab omnibus sciri debet de p̄ti. c. i. 7 ij. ff. de iur'
7 fac. igno. Ideo facientem contra uelut notorie
delinquentem potest superior ex officio punire:
Ad hoc qd nō de offi. vica. c. i. dicit tamen q̄ se
iformabit sumariē q̄ ille possessiones sit i parochi
a illa sicut sit cuz quis uult missionem i possēsi
onē facere ut lit nō cōf. §. qm q̄ si super. Ad hoc
de app. preterea. Nunquid autem seruetur de.
contra laycos qui ex longa consuetudine absq̄
titulo perceperunt. dicit Pa. q̄ sic quia plus pec
cant auctorizando q̄ rustici q̄ dant eis all'. xxiij
q̄ ij. qui aliorū. Contra hoc facit littera hic cū
dicit ad quarum prestationem possunt qui tenē
tur 7 c. Sed rñde q̄ iterpositio est ut dixit glo.
7 non restringit inquantum agatur de decimis
iur' diuino debitis ut est dictum: sed an locum
habet contra aduocatos qui iuuant non soluen
tes uel p̄tra confessores qui in foro cōscientie re
mittūt l' ē p̄tra statuarios q̄ ius sup̄ decimis fa
ciunt statuta uide. ar. de offi. dele. c. i. de sen. exco
quanto xxiij. q̄ iij. nō inferēda. Buil. dicit q̄ hec
opi. non bene iur' fundatur pro hoc quia tunc nō
agitur imediate ad decimas: sed ad interesse rōe
decimarum. Juxta predicta querit Buil. quid si
prior ruralis excolebat aliquas possessiones sūi
prioratus in aliqua parochia 7 retinet earū deci
mas: quia dicit possessiones esse de dote ecclesie:
7 sic nō debere soluere de deci. nouum genus: l'
dicit esse noualia proprijs manibz culta de deci.
ex parte. An si rector ecclesie petat illas: an locū
habeat de. dicit q̄ sic quia cōtra tales religiosos
est ius cōe 7 deci. c. ij. in vi. Secus dicit si intēuē
endo noie sue administrationis ius percipiēdi 7
cimas sibi attribuit de priuilegiis uel consuetudie f3
est all' de prescrip. auditis que nil facit forte fuit
motus p̄pter id quod dicit glo. in prin. s3 cer
te ex quo fundamentum 7 originem habent a
iur' diuino. uidetur idem utrobz. Nunquid autē

de. locum habet in decimis uel alijs bonis eccle
siasticis in sustentationem assignatis ad uitam p̄
cario non in titulum. Buil. tenet q̄ non. unde
dicit q̄ locum habet ubi habet locuz. c. ut circa
de elec. in vi. uel. eius declaratio. puta q̄ etia3 lar
gius locum habet cum illa satis sit stricta in ter
minis suis ut ibi nō 7 c. ti. de. constitutionē. An
autem locum habebit ubi agitur de iure clerica
li ut in terminis. c. si iudex de sen. exco. in vi. qui
dam q̄ sic q̄ non placet Pau. quia cessat uerba
constitutionis 7 protellatio tunc nō est periculo
sa ergo 7 c. Secus si agatur de clericatu acces
sorie ut in. c. ex litteris de transac. quia tunc cuz
locum habeat in principal' locum habebit in ac
cessorio ut hoc probatur in regla accessoriuz cū
concor. fm Pau. Blo. protestationem querit
an in solutione decimarum debeat fieri deducti
o seminis ul' sumptuum. Rñdet q̄ non i predia
libus: sed in personalibus de quo remittit ad
p̄le nō. de deci. pastoralis. Blo. tenetur: quēit
an omnes teneantur ad decimas Rñdet q̄ omēs
layci tenentur nisi doceant se priuilegiatos ut in
. c. a nobis de deci. In clericis autem quid iur' sit 7
mittit ad nō de deci. nouum genus: quia tenent'
pro p̄sonalibus non pro dote ecclesie. In religi
osis uero quid iur' sit remittit ad nō de deci. ex
parte i. quia tenentur ad decimas preterq̄ nouali
um que proprijs manibus incolāt nisi sint cistri
ciēti quia illi nō tenentur ad decimas proprijs
laborum manibus uel sumptibus excultorum:
Sed an locum habet de. in omnibus predictis
si agatur contra eos in casu i quo possent: Rñdet
q̄ sic per hanc litteraz que simplr loquitur 7 c. 2
Ultimo subdit q̄ cōtra religiosos asserēt
decimam saltem integram non esse in precepto
emanauit de. cupiētes de penis 7 ibi uidetis que
pena talibus imponatur 7 c. Blo. premoniti
querit qualis dñz esse ista monitio an sufficit q̄
sit generalis de speciali non est dubium ut i iuri
bus in prin. glo. all' glo. Rñdet q̄ sic unde dicit
q̄ multi ordinarij seruāt 7 uidet ecclesijs ēē expe
diens q̄ maneant generaliter omnes soluere dñē
tes decimas fructuum prediorum que habent i
parochia ut illas soluant: 7 sententiā excoicationis
fulminant in non soluentes adeo q̄ postea eccia
poterit denuntiare non soluentes excoīcātos
accedat de iuziur' ad nostram ij. 7 poterit sic for
mare sententiā iudex fm Bertran. Monem'
uos pro pri' fo 7 3 7 peremptorio termino assi
gnamus decimas de talibus fructibus talū pos
sessionum sitarum in tali parochia rectori eius
dem soluāt. Alioquin ex nunc prout ex tunc sen
tentiā excoīs proferimus in his scriptis. Nec
ob. de sen. exco. romana. §. caueant in vi. ubi sen
tentiā excoīs generalis futura concernens fieri
non potest: quia illud uerum nisi precedat mōa
uel culpa ut ibi dicitur 7 sic etiam intelliguntur
predicta Bertran. hic aliter rñdet dicit eniz q̄ ta
lis sententiā ideo potest fieri ex causa futura qz
hoc est ius de futuro pro iure seruitutis ita pōt
sententiari per sententiā excoīcationis. Ad
primum all' nō de sepul. in nostra 7 i dicto. §. ca
ueant. Nō ob. dñs. §. caueant quia loquitur i ca

sibus i quibus tractus futuri temporis nō spec-
tat ad iudicem fm Bertran. 7 c. Quero an sere-
tia lata contra ius uel ordinē iuris ualeat Pau.
hic tractat de quo in. c. i. de re. iudi. 2. q. i. in su-
ma. xvij. q. iij. vxor de offi. dele. de causis 7 d re
iudi. c. fi. li. vi. idō omitto. unum tamē nōndum
dicit qd non omitto v3 q si feratur sententia o-
missa probatione testium: uel alia quia nō sit fa-
cta si non fuit petutum sententia non est nulla qd
est contra ius litigatoris all de re iudi. cum inter
uos 7 qd nō. xvij. q. iij. vxor felicitis. Non ob. f3
eum. g. q. i. nos in quēq: quia expōe ibi nō pos-
sumus. i. nō debemus absqz partis preiudicio f3
Pau. hoc est uerum fm diu. An. nisi non appa-
reat q pars sit supplantata in probando ut nō in
.l. prolari. C. de sen. per Bar. Ad hoc de testi. in
inte. cum ex litteris uide ad matia 3 glo. i. c. ecclie
sancte marie de consi. 2. de re iudi. cuz Bertoldo
7 qd scribit Inno. de concess. preben. post electioez
adde de proba. qm contra Glo. coercere qrit
de duobus. s. an appellari possit in causa deciarū
7 an possit inuocare brachiumulare contra p-
tinaces. Ad primū dices q n de deci. tua nos
.ij. in fi. qd intellige nisi causa rationabilis alle-
getur puta priuilegiū: uel quid simile. Ad f3 dic-
q sic all. de homi. postulati. Glo. matrimoni
is: querit qz multis modis pot agi de matrimoio
an indistincte locum habeat. Respondet q sic siue
agatur de eo impediendo: siue de eo declarando
ut quia aliquis uendicat aliquam in coniugez q
negat se uxorem: siue de eo dirimendo qd intel-
ligit glo. siue petat dirimi de facto: ut qz a prin-
cipio contractus inter fideles non tenuit obstāte
impedimento canonico: an petatur dirimi de iu-
re ut quia a prin° tenuit sed non fuit ratuz: ut qz
contractum inter fideles 7 petitur ex post facto
dirimi: quia non possunt habitare simul sine cō-
tumelia creatoris fm ea que habentur de diuor.
quanto 2. c. gaudemus. Contra predicta op.
glo. de. c. i. 7. c. accedens ij ut li. non conf. vbi nō
potest procedi quando agitur de federe matrimo-
ni li. non conf. nisi in parte contumaciāz. Rndz
illud ius uetus hodie secus ut hic patet iusta cle-
sepe de v. sig. hec uera quando hic agitur de fed-
re matrimoni. Quid autem si nō agitur d fed-
re matrimoni sed agitur ad seperationem thori
porpter crimen adulteri. an tunc locum habeat
cle. Rndet glo. q non ar. c. i. ut li. non conf. cum
ibi nō vbi patet q licet etiam interueniente parē
contumaciā de iure antiquo non poterat li. nō
conf. procedi. secus ubi de federe agebatur ut pē
dixi. Querit demum glo. an locum habeat cle.
si sit questio de sponsalibus videtur q non: quia
aliud est matrimoniu: aliud spōsalia ut patet ex
copula que inter ea ponitur in Rca de spōsali-
bus sed hic loquitur in matrimonio igitur 7 c. Ad
trarium tenet glo. quia licet questio spōsaliū nō
sit principaliter questio matrimoni est tamen q
atio tangens causam matrimonialem ideo locuz
habetur cle. p. tex. ibi aut eas 7 c. Nō bñ gloz
q statutum dans formam processui alicui actu
i habet locum etiā in pendenti facit qd uidebitis
in glo. se. 7 qd nōt Bar. ff. de alimentis legatis. l.

solent 7 c. **Ultimo** glo. querit quid si sit que-
stio principaliter successionis 7 natalium: tamē i
ea incidit questio matrimonialis quia forte dici-
tur illum qui petit successionem non esse natuz
ex legitimo matrimonio an locum habeat cle.
Rndet glo. q i principali questioe nō habet locū
i alia autem matrimoniali incidenti si deferatur
ad iudicem ecclesiasticum prout debet de iure si
eri de or. cog. tuam tunc bene locum habeat ad
hoc qd nō per Inno. 7 Hosti. qui si. sint legit. na-
ti vbi dicunt hoc casu etiam fm uetera iura non
esse necesse offerre libellum 7 fm hoc intelligo di-
ctum Ber. hic. s. ut ex icidenti locum habeat nō
ex principali. Pau. hic sentit glo. procedere quan-
do causa principalis agitur coram seculari: secus
si. oram ecclesiastico quia nō mutabitur forma
negocii cum accessorium sequi debeat princi-
pale. **Nō** bene glo. q ubi questio incidens nō
seperatur tractanda a principali nō assumit na-
turam principalis imo habetur perinde ac si pri-
cipaliter ageretur: secus vbi non uenit seperati
coram iudice alio agitando per ea que dixit glo.
s. 7 dicit etiam in sequenti glo. 7 c. Glo. usuz
querit ad littere declarationē cum multis mo-
dis potest esse questio d usuris: An indifferenter
locum habeat cle. Rndet glo. q nō: sed demū qn
principaliter est questio de usuris: ut quia agit d
eis repetendis uel repetitis ut compensentur cuz
forte. Nam tunc bene habebit locum cle. etiam si
dicatur per usurariūz uel eius heredem q sit ca-
sus in quo non tenetur recompenare q est in ca-
sibus de usuz nō salubriter 7. c. conquestus nam
attendēda est forma petitionis 7 si illa attenda cō-
cluditur causam usurariam esse sufficit ut locū
habeat cle. all. ad hoc nō de fo. compe. cum sit p
Inno 7 Hosti. secus dicit glo. si principaliter sit
questio d debito qd petit creditor q ex forma pe-
titionis non concluditur usurarium: quia tūc ly
debitor excipiet illud usurarium tamen non ha-
bebit locum cle. **Mouetur** glo. quia attendēda
est forma petitionis ut est debitum: sed illa attē-
ta non est usurarium immo est super credito-
seu debito ex causa mutui uel alio contractu: ex
quo cōingit agi. **Confirmat** hoc glo. quia cum
principalis questio sit mota per illuz qui excipit
do dicitur usurarius si causa deberet sic extra
ordinem agitari 7 expediri faueretur ipsi usura-
rio contra mētem huius constitutionis que fuit
potius eis nocere ergo 7 c. ar. regle que ob grati-
am de re. iuz in vi. **Accedat** q nō de fideiuz. con-
stitutus in uerbo calumnie. **Nō** ex glo. q ad
cognoscendam materiam 7 discernatur modus
in procedendo ponderatur qd est deductum in li-
bello similiter ponderatur quo ad iurisdictionēz
iudicis cognoscendam ut nō Inno. de iudi. ceterz
de fo. compe. cum sit 7. c. conquestus predicta di-
cit uēa. **Quil.** quādo questio est principaliter d usuri-
is ut de usuris. **Si** uero agatur de usuris ut d
interesse ut quia agitur de retentione l recuperā-
tione usurarum per eum qui petendo dicit q ē
talit casus in quo usure peti possunt ut in dote
7 similibus ut nō de usu. salubriter 7. c. conquestus
7 sic tunc non habet locuz cle. quia cessat picalit

sic cum tunc non petantur ut usure sed ut in
 teresse fa. de. fo. comp. dicit. fa. q. nō. ff. pro socio
 l. socii. §. qui in eo. Hec dicit glo. fore uera qm
 debitor excipit contractū usurariū. Si uero nō
 simplr exciperet sed peteret pronūciari cōtractū
 esse factum in fraudem usurariū. tunc bene
 haberet locū cōfō ista q. questio esset principa
 liter super usuris quia principalr petitur per de
 bitorem pronūciari contractū fore usurariū
 et tunc qd non habet dubium. potest etiā intelligi
 quādo debitor excipit cōtra petitiōē creditoris
 et nihilo petat pronūciari cōtractū usurariū
 et tūc qd est magis notabilis et ex eius soloe nō
 q. ubi due questiones principaliter in iudicio uer
 tuntur circa idēz quāz una est priuilegiata alia nō
 et propō. te sunt a diuersis licet non priuilegiata
 fuerit primo propōita tamen seruari debz priu
 legi. p. loco propōite. facit q. nō. ff. d. proba.
 l. circa et de testi. spo. ex conqōe. et de offi. dele. cū
 ptingat. **C**ux predicta querit glo. ecce q. usuz
 repetuntur contra laicūz in foro seculari qd fieri
 pōt secūdu opī. Hu. et Lau. quam sequit ar. xij.
 q. i. quid dicā et Hoff. de fo. ppe. cūz sit. An tūc
 locū habebit hec cle. i. tali foro seculari. Rndet
 glo. q. nō mouetur quia non potest pp nec etiā ē
 eius intentus tollere ordinem iudiciariū nisi quo
 ad suum forum ecclesiasticum ar. no. de arbi. ca.
 q. in. vi. et de re. iuris. c. ij. e. li. **N**ō bene glo. q.
 quo ad ordinaria iudiciōz seruāda ē lex fori in
 quo iudiciū agi de quo pte de fo. ppe. q. clericis
 et per Cal. in qōe sua q. incipit. Statuto ciuitatis
 cauetur ubi alī hanc glo. et per Bar. in. l. i. c. d. su
 ma tūc et ibi etiā per ci. et glo. et in. l. i. c. de emā.
 libe. et c. que sit lon. consue. l. i. Hec dicit glo. pro
 cedere tenendo q. in foro etiā seculari repeti pos
 sit usura quā tenuit Archy. et p dicit. Ad q. fac.
 ad nostrā. ij. de iuziūz ubi uidetur casus. ad hoc
 etiā q. isti uidentur mixti fori cū etiā i. ecclesiā
 sticis. l. ciuilibz penā ipōnit. c. de hereti. per totūz.
 Sed nūquid hec opī. sit de iure uera. glo. hic vī
 residere. nā rñdet allatis pro dca opī. et all cōtra
 illam: all enī contra illā q. nō de iuziūz ex litteris
 in ultima glo. et de offi. ordi. c. i. xi. q. i. in sūma
 .vij. q. ij. c. i. In quibz oibus uidetur cā usurariūz
 inter causas ecclesiasticas ad ecclesiasticūz forūz
 spectantes enumerari. Ad hoc etiā all hanc
 decre. que annectit cām usurarūz tribus alijs cāis
 mē ecclesiasticis g. et c. ar. c. translato. de cōstu.
 Ad cōtraria rñdet q. nō ob. c. i. et c. ad nostram
 .ij. quia debet intelligi q. ibi sūt uerba narratiōis
 partis iurātis nō ppe ideo nō imponunt ius ad
 id q. dicitur q. leges etiā in ecclesiasticis penā im
 ponunt per quod uidet q. sint mixti fori. Rndet
 p. no. in. c. inquisitionis. §. i. et c. se. i. si. d. hereti. et
 ubi p. q. crimē heretis ē mē ecclesiasticū et d. eo nō
 pōt cognoscē secularis. licet circa illud ciuilibz penā
 imponit et sic non ē bona pñaz: puniuntur per. l. ciuilibz
 lez g. de eo pōt agi corā seculari et sic residet gl.
 per qd uidetur sentire cōtra opī. Archy. et sequa
 cū per q. pñr relinquitur q. qd glo. sup. format
 ta non procederet. quid dicēdu. Pau. de lyazar.
 in cle. i. de usuris uidet concordare opī. dicit enī
 q. si est qd super facto puta an solute sunt usuz

an non ul sit mutuatuz super usuris uel non et
 tunc potest hec qd agitari etiā corā iudice secu
 lari. Si uero sit dubium super iure puta an con
 tractus initus de iure sit feneratorius an nō et an
 sapiat usurā uel non et tunc soluz potest agitari
 corā ecclesiastico. et idēz de iuramēto si agat de iu
 ramēto. ul simili cā puta mōionali. Idē seqt Bar.
 in. l. i. c. i. ff. fo. ma. et in. l. omni nouatione. c. de
 sa. sanc. eccl. Idē uidet tenere Jo. an. de or. cog.
 tuā. Refert. d. pe. hic q. d. Bal tenet contra in. l.
 quonēs. c. de iudi. ubi dicit fm eū. q. si sit qd d
 mōnio siue super facto siue super iure sit qstio
 debet agitari coram iudice ecclesiastico non corā
 seculari all dcm. c. tuā et que si. sint legit. cām qz
 cum similibus et sic olim residebat. d. Pe. i. l. cāra
 sua hic postea mutauit opī. et consuluit pñariū
 una cū recolēde. mēorie. d. Saf. de cal. ut audiui
 a dño pe. hic et a dño gas. i. ti. d. usuris et hec opī.
 uelut pñmōz sñjs et auctoritatibus robarata d
 iure uidet uerior: pro qua uidetur casus in. c. p
 all ad nostrā. ij. non cauillādo et q. no. i. dicto. c.
 tuaz et de fo. compe. cū. c. laicus in. vi. glo. tamen
 forte propter eius auctoritatē seruaretur in pra
 ctica et pro ipsa facit quia forte leuiōres proba
 tiones sufficient in foro ecclesiastico iuxta nō de
 iuziūz ex litteris. sic et in matrimonio licet sit qd
 facti forte admitterent testes in foro canonico qz
 al non admitterentur ut in. c. super eo de testi.
 et q. ma. accu. pos. uidet. d. An. hic nihil dicit sz
 in. c. cū sit consueuit adherere opī. Bar. et Pau.
Clo. tangentibus querit quando dicatur cā
 tangere cām electionis et prouisionis. Rndet qm
 disputatur ad quē pertinet electio uel pñsio et sit
 de potestate eligere uel prouidere habentis. Idēz
 tenet Pau. hic qd intelligit dñs An. qm hec que
 stio uenit decisue ad electionē pendente. Idē dī
 cit generaliter quocienscūqz agitur de aliquo qd
 tāgit ipsam causā bñficialē propter administra
 tionē seu titulū ut quia dicit electio nulla ppter
 solemnitate omittaz uel quia confirmans non
 potuit confirmare uel elcūz ultramontanum in
 discordia et sic administrare non posse uel si quis
 se opponit consecrando uel si agatur contra ele
 ctiones ut pr uent al secus. unde dicit q. si rcor
 petit pecuniam licet opponatur q. non est in pos
 sessione rcorie nō ideo ipsa procedetur in forma
 huius cle. q. hec questio non tangit cām beneficia
 lem in aliquo. Qm aut dī tāgere causā usurariā
 dicit glo. q. tūc dicitur questio illam tāgere si fō
 te petatur relaxari iuramēti de illis soluendis et
Nō bene glo. q. fm hec subtiliter itūedo dicit
 uelle q. in relaxatione a iuramento concedēda sit
 necessaria partis citatio qd p. q. tūc habet locū
 hec cle. ut dicit hec glo. et pñr cle. sepe de v. sig. q. e
 manauit ad huius declarationē et p pñs necessaria
 est citatio ut patet ex dicta cle. sepe. Aduerte ta
 mē q. Jo. An. i. addi. spe. super Pca de iuziūz.
 vī hoc fateri i casu in quo glo. loquitur. circa qd
 uide Inno. de iuziūz debitores et c. se. Sz si eēt
 prestiti iuramēti de non petendo relaxatiōēz
 a iuramento q. cū relaxatio ab illo sit modici pre
 iudiciū poterit iudex ex officio suo etiā in abñcia
 partis relaxare. **C**ol. in suis consilijs consilio

cep. idem uidet dicē. dicit enī q̄ i absolute co-
 cedenda ad uiam comperēdaz non est necessaria
 citatio paritē s; in aliā que fieret ad preiudiciū
 creditoris sic habetis unum exemplum quando
 dicatur qd tangē cām usurariū. Aliud ponit hic
 Pau. f. qn̄ dicitur testamentū usurarij non ualē
 de usuris q̄ in vi. uel quando dicitur usurariū
 non sepeliendū in cle. i. de usu. ul̄ si fideiussor re-
 petit usuras a debitore quas soluit creditori de
 fideiuss. peruenit quod an possit dic ut ibi nō.
 Nō bene hoc exemplū quia hoc cām uidentur pe-
 ti ut fors uel interesse et tamen habet locum cle.
 ex quo fundamentū suscepit a mera usura
 al̄ uideretur secus p ea q̄ dicta sunt s̄. Idē dicit
 si petatur q̄ usure compēscentur cum debito uel
 fructus extenuasse debitiū de pig. cu; contra et d̄
 usuris c. i. et ij. und̄ conclusiue exponit. hic Buil.
 quoquomōd. i. principaliter uel incidenter dum
 tñ eadez sit ratio al̄ secus al̄ de consti. transla.
 In decimis autem pōit exemplū qn̄ dubitatur
 an decime sint in parochia et an sint noualia ppt̄
 .c. ex pte d̄ deci. f. 3. p̄t pōi exēplū p. c. i. d̄ deci.
 i vi. Glo. ualeat qrit an cogat̄ iudex i his cām
 bus procedē fm formā hic descriptam et cle. se-
 pe de v. sig. Rūdet q̄ nō p liam hic a p̄trario per
 quaz hic committit̄ potestati iudicis et p̄ nō
 necessitatis ar. l. nō quicqd̄. ff. de iudi. et de offi.
 dele. cōsuluit p qd̄ cōcludit glo. q̄ et inuitis et cō-
 tradicētibz partibz poterit ordinē iudiciariū ob-
 suaz in cābus istis si solet secus in casibus i qd̄
 d̄ iure debz pcedē fm formā p̄cessus d̄ qua hic
 et in cle. sepe qā tñc inuitis p̄tibz nō potēt ordi-
 nē iudiciariū obfuarī ut in cle. sepe i fi. de v. sig.
 Per ista infert glo. q̄ d̄ cōsilio ē q̄ i casibus in
 q̄bus ē dubiū an cle. locū hēat d̄ qd̄ uidistis s̄
 iudex in illis fuit iudiciū ordinē ad oē dubiū
 tollendū quasi hec uia tutior sit et per p̄ns eligen-
 da de spon. iuuenis. Nō bñ istaz glo. ad itelle-
 ctū cle. sepe in fi. et nō ex ea q̄ vbi d̄ iportat nē-
 cessitatē et vbi ualeat potestātē. Glo. figura et
 pro intellectu hōz vboz remittit ad cle. sepe d̄
 v. sig. et ibi uidebitis qā p hoc v̄ remota solēti-
 tas tendēs ad lītis ordinationēz non que tendit
 ad ueritatē idaginē d̄ quo plene ibi et plenius per
 Bar. i extraua. ad reprimendaz. Glo. ultima
 op. q̄ dato q̄ hoc non ēēt expressū q̄ traderetū
 ad pēdētiā: tñ d̄ iure trahi deberet cū contrariis
 hic inuitū. vnd̄ opede nō in. c. l. 3. canō d̄ elec. i vi.
 Soluit glo. ad pēdētiā q̄ appellationēz n̄ ex-
 tenderetur nisi ēēt dictū q̄ ad depēdētiā extēda-
 tur ita intellige hici ad pendentia autē al̄ q̄ p ap-
 pellationēz bñ extenderetū constitutio i qua exp̄s
 sū ēēt illaz trahi ad pendentia. Hec dicit glo. vā
 qn̄ constitutio respicit lītis decisionēz: sed si res-
 picit ordinēz et modū pcedendi ut in cām nostro
 tunc in dubio etiaz sū aliqua expressiōe intelli-
 gitur respicere p̄sentia pendentia quo ad ea que
 sunt futura all̄ glo. nō. in preall̄. c. licet canon d̄
 materia remittens ad nō p. Compos. in. c. ij. de
 cōsti. et p Buil. in speculo de app. et uidistis aliqd̄
 in cle. ut hi. qui de eta. et qua. et per glo. in pall̄
 ar. l. 3. canon et p legistas in. l. leges. C. de legi. et ibi
 Et Ja. de beluio i auctentica. ut cum d̄ appe-

cog. i. prin. et per Bar. in. l. oēs ppli et in. l. sancti
 .C. de sa. sanc. eccle. Nūquid aut possit fieri com-
 positio super decimis tractat hic Ber. non ē n̄s
 ma dic ut in. c. ut super de re. eccle. non alie. et c.
 si. qā ueritas ē q̄ nō. sup futuris sine auctoritate
 ppe. nec ob. de transac. statuimus quia ibi loq̄
 qn̄ ē qd̄ inter duas ecclesias nō inter laicū et ec-
 clesiaz ad hoc. c. uenerabilis de cōfir. uti. ul̄ int̄.
 An autē si agatur de bñficio iudicio possessorio
 locū hēat cle. tangit hic Buil. uidetū q̄ non ppt̄
 nō de iur̄ calum. litteras. et de elec. cū dilei. Incō-
 trariū facit q̄ tal̄ cā tangit causaz beneficiālem
 cu; saltē p̄babilit̄ de titulo suo habeat facere fi-
 dez iuxta nō de resti. spo. a litteris et c. ex parte
 et ut lite pen. c. i. in vi. et in cle. i. de cā poss. Ad
 hoc quia hec causa p̄prie ē beneficiālis hic ē q̄ p
 beneficio agi potest possessorio et petitorio ut in
 preall̄ cle. i. de cā poss. et proprie. et in cle. i. d̄ seq̄.
 poss. et fruc. Item pro hoc quia continentia cāe
 non d̄ diuidi. C. de iudi. nulli de cā poss. c. i. et ij.
 nec ob. l. naturaliter. q̄. nihil cōir quia quo ad
 effectū snie ul̄ exceptiōis rei iudicate nō hēt cōe-
 proprietatē cū possessione in alijs secus līt non p̄t
 .c. i. nec loquitur i p̄phanis. Nec ob. c. i. s̄ ut lite
 non p̄t quod multi tenēt p̄trariū quia ibi illud
 est propter odiū i separatione p̄ugis. et propter
 fauorē matrimonij q̄ hic cessat et sic dicit Buil.
 pronunciatū in palacio applico.

Quamuis sacris canonibus
 diuiditur in sex. q̄ primo sta-
 tuit de processu fiedō contra ex-
 pulsores consiliarios et fautores
 per ep̄os expulsos a proprijs se-
 dibz. et de iurisdicōe als̄ inter subditos exer-
 cenda. et de lītā a dyocelano petēda p ep̄os.
 et de fide adhibenda in certis casibus uerbo
 ipsor̄ ep̄or̄. et de suffragio uicior̄ ep̄or̄ illis
 adhibendo. et de p̄testatur de iure p̄sidentis
 locis ubi tales ep̄i iurisdicōez exercēt. fa ibi easdē
 tertia ibi uolumus quarta ibi sane. quinta ibi.
 quorundam. Sexta ibi per p̄missa quoz et c.
 Glo. i. in fine hic ponit quis dederit cām huic cō-
 siliō quia expulsio aliquor̄ ep̄or̄ qui erant i con-
 siliō isto. Nota q̄ ep̄s nec per se nec per aliu
 r̄larit̄ potest iurisdicōnē suaz exercere ex dyo-
 cecis. Ratio quia iurisdicō coheret territorio
 .l. fi. C. ubi et apud que et ff. de offi. p̄fec. ur. l. i.
 .c. cū urbē. Et ex hoc nō q̄ expulsus a re corpo-
 rali n̄ expulsus a iure icorporali illi inherente.
 Nota casus hic exceptus a r̄la p̄dicta i ep̄iscopo
 expulso. Et nō casū in quo sufficit citatio per
 edem. Et nō pro generali all̄oe ut sufficiat de
 quo hic in glo. ij. et in. c. uia de cōbi. de. et mu.
 Nō delicta nō remanere ipunita fa. de sen. exp̄.
 ut fame. Nō casum in quo citatio pōt fieri
 die feriata r̄larit̄ et de quo de se. c. fi. Nō mo-
 dum quē habent tenere ep̄i expulsi si uelint uti
 iurisdicōe sua. Nō casū in quo statim asseri-
 tioni asserentis ad commodū r̄larit̄ et ff. de
 testi. l. nullus. Nō q̄ sine lītā diocelani non d̄
 quis actū iurisdictionēz exercere saltē petita i
 casu isto al̄ debet esse petita non optenta. Nō
 q̄ utens aliquo iure ex gracia et ratione fauora-

bilitatis non prescribit, cetera sunt clara. **A**n
 ep̄o expulso possit archiep̄us iniuriam vindicare
 Dic q̄ non: quia non est in casibz nō. de offi. or.
 pastoralis. An. consilens teneatur de consilio. tra-
 ctat hic qdā ut. **B**uill. dic ut i. l. ij. in fi. ff. mandati
 2. l. sepe ad fi. ff. de v. sig. 2. in. l. non solum. §. si
 quis mandato. ff. de iniur. per Bar. 2. ff. de fur. l.
 si is qui opem 2. l. qui seruiz. §. si duo 2. p. gloz
 ff. de re. iur. nullus ex consilio 2. per doc. de offi.
 ui. c. i. Dic in cōtractibus nemo teneatur ex consi-
 nisi fraudulentum sit 2. tunc teneatur de dolo ei
 in cuius preiudicium tendit: uel ubi al̄s non effz
 facturus primum probatur in. l. q̄ si scires. ff. d.
 dolo. fm in. l. si remunerandi §. si tibi. ff. manda-
 ti. In delictis si cōsulendo perficitur delictū tene-
 tur ut. l. i. §. persuadere. ff. de sermo corrupto al̄s
 non teneatur nisi delicto secuto 2. hoc si non erat
 al̄s facturus. Si aut erat al̄s facturus sūt opi.
 2. glo. contra Dy. 2. Bar. tenent indistincte p. l. i.
 §. i. c. i. ff. ad turpill. 2. c. Que sit forma appel-
 landi propter locum non tutum ponit hic 3. 2.
 dic ut s. de app. ex parte in v. si uero. Quero sa-
 cta citatione ut hic dicitur ad quid procedere po-
 terit ep̄us. dic ad omnia etiam ad sententiam eis
 amplius non citatis si citati fuerunt ad totā cāz
 secus si ad aliquem specialem articulum: qz tūc
 ad alium non prosequeretur nisi iterato citareni-
 tur ut nō. Inno. de offi. dele. consuluat 2. d. p̄cūre
 auditis 2. nō. de do. 2. conu. cum qui in vi. Sed
 quid de citatis ad locum suspectum qui iterato
 ibi citantur: an possunt excipere etiaz post lit. p̄.
 dic q̄ sic in alia instantia. secus si in una incipit
 rēdere quia non poterit opponere nisi ea finita. i.
 stantia autem dicitur durare hoc casu ab hōa p̄
 me comparitionis usqz ad datam licentiam p̄i-
 bus a iudice ut nō vin. d. ip̄. dilectus ij. **C**ompo.
 e. ti. non nulli. Archy. de elec. cū dilecti facit. ff.
 de ope. libe. l. campanus 2. l. operis facit qd nō i.
 Spe. de app. §. restat v̄si. 2. nō ubi pōitur de gra-
 tamine successiue qd dixi in de. causā de elec. 2. i.
 ic. non solum de app. in vi. facit qd nō de offi. or.
 ad reprimendam 2. de testi. significauerunt scdm
 Pau. In v̄si. eisdez quid si inter duas dietas nō
 potest ep̄s secure morari an poterit subditi tra-
 bi ultra duas dietas Buill. hic conatur defendez
 q̄ sic 2. satis diffuse hic prosequitur sed eius sen-
 tentia excusari non potest quin sit contra istam
 cleique non permittit tractum subditi ultra du-
 as dietas: ideo non poterit talis tractus fieri ma-
 xime cum simus in casu exorbitate a reglis cōi-
 bus seu contra reglam que hic pōnitur in prin.
 cle. et ideo omīssa eius opinione concludendū ē
 q̄ trahi nō potest pro hoc regla in qd uēo. ffz
 de legi. 2. de re. iur. que a iure in vi. Itē p̄ hoc sa-
 cit. l. in agris. ff. de acquire. do. Ad hoc ēt quia
 nō ē tam in fauore ep̄orum hoc statutū q̄ etiā
 ad cōmodum subiectorum ne graue icōmodūz
 patiantur si traherentur ultra duas dietas. Nec
 ob. q̄ deficiat iustitia quia non est uerūz nam nō
 erit papa uel alius superior qui poterit cognosce-
 re de sup. neg. prela. Si ep̄us in vi. In v̄si. eorū
 Quero an. uicini ep̄i possēt exequi sententias isto-
 rum ep̄orum expulsum si non fuerit requisitū

Lapis hic dicit q̄ sic all. c. ij. de offi. le. 2. nō per
 Hosti. e. ti. nouit 2. dicit expressum de fo. compe.
 postulasti 2. de ap. c. i. 2. xi. q. ij. Si quis prebyter
 An autem in tali executione debeat aliquis cita-
 ri dicit q̄ non 2. similr nec libellus debz dari nec
 aliquis ordo iur. seruari all. nō in Spe. de execu-
 tione sententie. §. nunc dicendum v̄. sed pone. per
 qd dicit etiam q̄ tanq̄ meri executores nō n po-
 terunt partes iudicis assumere nec cognosceā an
 bene uel male fuerit pronuntiatum: 2. sifr nō po-
 terunt recusari ut suspecti nec appellari ab eis cū
 sint meri executores de offi. dele. super q̄stionūz
 2. de app. nouit 2. nō Inno. 2. Hosti. de offi. dele.
 cum in iure 2. Archy. ij. q. vi. §. sunt quoz. v̄. ab
 executore 2. nō. ij. q. vi. §. sunt quorum sicut 2. p
 Buill. in Spe. predicto. §. si. per hoc etiaz dicit q̄
 si tales admitterent exceptiones posset appellari
 ab eis quia modum excederent ar. nō in. c. q̄ ad
 consultationem de re. iudi. 2. per Jo. an. de cōli.
 uti. uel inuti. fm La. c. i. **N**ō bene ex predictis
 q̄ in executione sententie non est necessaria cita-
 tio partis qd itelligit quando executio petitur of-
 ficio iudicis 2. super re de qua non est cognitum
 secus si iur. actione uel si super alia re q̄ sit cogni-
 tur iur. nō per Bar. in. l. a diuo pio. §. si super
 rebus 2. l. inter dies. ff. d. re. iudi. 2. l. meminerint
 . C. unde ui. 2. per Inno. 2. Hosti. de app. ex rōe fa-
 cit q̄ nō per glo. ff. de mino. l. intra utile in p̄a
 de materia autem meri 2. mixti executoris in. c.
 pastoralis. §. quia uero de offi. dele. 2. in de. iud. i.
 ces. e. ti. 2. per Bar. in dicta. l. a diuo pio in prin. 2.
 aliquid per Inno. in. c. de cetero 2. de re. iudi. 2. c.
Blo. iurisdictionem op. q̄ etiam ep̄us non expl̄
 sus in aliena diocesi possit iurisdictionem exercere
 unde op. de nō i. c. nouit de offi. dele. Soluit glo
 hic loquitur de iurisdictione contentiosa que nō pōt
 regulr exerceri i aliena diocesi. fallit i ep̄o exp̄so
 fm formam huius cle. In contrario uero loqui-
 tur in iurisdictione uoluntaria que consistit in ex-
 cōicando 2. absolueno 2. in collone beneficiorūz
 2. delegatione causarum de qua dicendūz ut nō
 in dicto. c. nouit. An autem ep̄us possit in aliena
 diocesi cum altari uiatico celebrare dic q̄ sic ut i.
 c. si. de priuile. in vi. Sed an possit celebrare cuz
 pontificalibus dic ut uidebitis in cle. Archyep̄o
 de priuile. cum glo. concor. Buill. 2. 3. 2. expr̄m-
 tes qd nō in dicto. c. nouit 2. in dicta cle. Archy-
 ep̄o 2. c. **B**lo. ep̄us querit quid in alijs inferi-
 oribus prelatīs ab ep̄o electis a suis sedibus. dic
 q̄ locum nō habet decre. per locum a contrari-
 o. faterur tamen q̄ in electis confirmatis nōduz
 consecratis locū habebit all. de elec. ex transmis-
 sa 2. de transla. prela. c. i. 2. hic 2. per hoc facit qd
 in his que iurisdictionis sunt eandem potestātē hēt
 electis confirmatus quam 2. consecratus ut nō
 in dicto. c. transmissa. **E**x hac glo. nō dñs An
 q̄ ubi in materia iurisdictionali a lege profertur
 vbum ep̄us uel ab alio uerificatur legis disposi-
 in electo confirmato nondum consecrato qd uer-
 ba sunt intelligenda fm subiectam materiāz q̄
 al̄s in stricta 2. propria significatione appellatiōe
 ep̄i comprehendatur ep̄us cōsecratus ut nō glo
 in. c. i. de re. do. 2. idem dicit Pau. de archyep̄is

patriarchis et superioribus. **¶** q. q. nll. i. casibz in qd' metropolitan' intraret diocesi suffraganei i cau a iuz' expisso de psc. c. i. et si. i. vi. als i alijs no d' offi. or. pastoralis. **¶** Saretur tam q archyepus dare potest priuilegium in diocesi suffraganei de p sensu omnium eponi ut no xvi. q. vi. placuit circa si. fa. de pe. et re no. **¶** Glo. profuis nonda e ex qua habes q quis dicitur iprobis et quis p' uis. **¶** Glo. prosequendum de materia quando liceat fugere prelato persecutiones et c. **¶** Glo. aut earum i parte. quid si in minima parte diocesis proprie epus expulsus potest secure morari non tamen in maiorit' dimidia parte an h' bit locum decre. dicit q non per tex. quia hic dicit quando non potest morari in aliqua parte sue diocesis non autem simplr quando non potest morari in parte diocesis. Nam licet appellatioe partis simpliciter prolata intelligatur dimidia ut in. c. ij. §. i. d. decs i vi. et l. nom. fillari. §. portio nis. ff. de. v. sig. tamen secus est quando proferat cum adiuncto dictionis aliqua. **¶** No bene q aliud est dicere simpliciter in parte et aliud in pte aliq. Juxta p'dicta querit glo. quid si eps expulsus de propria sede potest stare et manere in aliquo loco sue diocesis exempto et sic d' facto ibi recipitur. An poterit ibi procedere et sedere pro tribunali glo. all. pro et contra. et finaliter concludit q poterit per. c. luminoso xvi. q. ij. i. si. ubi epus no potest locare cathedra in loco exempto nisi recipiatur a prelato illius loci. Ad hoc etia3 hec decre. quia si per eam datur licentia sedendi in loco no subdito alteri diocesis fortius d' concedi in loco non subdito sue tamen diocesi qui etiam est subditus quo ad quedam de quibz i cle ij. §. de priuile. **¶** No bene glo. q etiam in materia stricta uolens aliquid exercere extra diocesi potest fortius illud exercere i diocesi licet loc' sit exemptus: et sic no q locus exemptus equiparatur loco alterius diocesis facit qd no i. c. i. de priuile. in vi per glo. per alium. **¶** Glo. ecclesijs op. q no possit epus uindicare iniuriam illataz ne sit iudex in causa sua. **¶** Solut glo. q epus iniuriam illam ecclesie illatam bene potest uindicare ut hic et ij. q. viij. si quis ergo et caplm si quis ab ep'o et d' male. c. i. et de penis romana in vi. Iniuriam autem propriam epus uindicare non possit ut in conf' rio qd est intelligendum fm no in. c. ex parte de v. sig. quia hoc ueruz nisi sit notoria facit qd no per glo. et doc. de iudi. cum uenissent et per lxx. in dicta. l. i. ne quis i sua causa et per Bar. ff. de p'f il. si quos. §. si forte. **¶** Quid d' archyepo dic ut d' dixi. **¶** Glo. indulgendum op. q epus non possit dens iurisdictionem illam no possit exercere ut no vin. de procir in. c. petito in fine. i. glo. et probat xi. q. i. hic ergo facit qd no Jo. an. post vin. i. c. venerabile. §. rationibus in v. loco qui si. sint legit. glo. soluit qd hic est speciale in fauorez epi expuls' si et hoc sonat littera hic dum dicit indulgendu. **¶** No bene ex glo. iuncto dicto vin. fm dnm. An q eo ipso q epus est expulsus a ciuitate. uel diocesi eo ipso uidetur spoliatus quasi possessione iurisdictionis et sic non potest illaz exercere dato q habeat proprietatem uide Inno. de resti. spo. i. lit

teris de capel. mo dilectus et a de elec. **¶** Si abbatem in vi. et de sup. neg. prela. **¶** Si eps. e. li. **¶** No insignibus remittit ad decre statutum in prin. de zp. in vi. ubi habetur quis dicatur insignis. **¶** Pau. hic dicit q hoc casu ut dicatur insignis necesse est q ibi moniatur necessaria p sede et edicta tu licet non sit ibi periti ut no Spe. in ti. de citationi. §. ij. v. fm quem locum. In precederi tam v. quid si locus non est insignis non suffic si locus non est insignis licet ibi iudex duceret tot p'tos quot sufficeret pro consilio et c. **¶** Glo. et iurisdictione ponderat litteram que coplatiue loquitur per quod dicit duo hic poni iquisita ut eps possit in loco extra diocesi exercere iurisdictionez. **¶** i. q ibi sit habitatio securi. **¶** q liberuz possit habere exercitium iurisdictionis. **¶** B' requirit q locus sit securus citatis ut patet ex his que in littera dicuntur. **¶** Pau. hic dicit q exiguntur hic quandoq. i. q locus sit insignis. **¶** q sit uici n' diocesis epi exp'li. **¶** q sit securus ep'o q ad moram ibi trahendam. **¶** q sit securus quo ad iurisdictionem exercendam. **¶** Quinto q sit securus citatis. **¶** Glo. consiliarios querit q euz duplex sit concilium. i. q allicit ad delictum et q no d' quo de penis felcis. §. illud in vi. An in utroq locum heat de. dicit sic quia uterq punitur licet unus magis altero et de materia consilij remittit de quo etiam hic Bui. **¶** Glo. fautoribus querit an sufficiat locus esse procuratori fautorum dicit q non ar. huius littere et quia in arduis quis non tenetur mittere procuratorem de procir. q relam cum ibi no et v. q. ij. **¶** Si ergo et c. **¶** Glo. dieb' querit an sufficeret una die citationem ista facere. dicit q non per litteram istam que in p'li loquitur ar. de re. iuz' p'risido ad minus requiritur q duobus diebus facta sit. dicit tamen q tutius est q fiat tribus diebus ar. d' cle. no resitua et xxiij. q. ij. de illicita. **¶** Idem tenz. **¶** Pau. q hec citatio succedat in locuz alterius citationis que debet esse trina: ergo et c. ar. d' re. iuz' is qui i vi quimo forte esset equus de quattuor ar. ff. de iud. l. ad peremptorium et l. post edictum fm euz tenz. tamen hic sentit q in primo citatorio possit mitti perempto: sed tene primum quia hic agitur ad presumendam scientiam citati per ueri similitudines q facilius fit si in p'ribus dilatoibus fiat. An autem sufficiat predicta fieri i una ecclesia. **¶** Dicit tenz. q sic quia licet loquatur hic i p'ri de ecclesijs ideo sic loquitur prop' respectu quem habet ad p'ritatem ecclesiarum et locoz eponum ar. de priuile. priuilegia facit. ff. ad mul. libertus i prin. **¶** Sed tenz. dicit tutius esse q fiat pluribus ecclesijs et sic magis seruatur ut facilius et uerisilius transeat in noticiam et c. **¶** Glo. festiuis op. q citatio non possit fieri die feriata de. l. ij. §. si. ff. si quis in ius uocatus non ierit. soluit hoc speciale in casu isto sicut et i alijs d' qbus i. c. i. et i. c. si. de fez. **¶** Ratio specialitatis est ut. fa. cilius transeat in noticiam citati ut hic d' fatef glo. q alij fuerunt in op. q citatio et citationis preceptum indistincte etiam extra casum istum possit fieri die feriata et sic no possit hoc esse speciale sed non pot fieri ad diem feriata si fiat

ut in illa rñdeat; secus si ut soluz cōpareat allē
nō in dicto. c. si. de quo ibi p̄le per Jo. an. in p̄i.
et per Buil in Spe. de citatione. §. i. v. Item exci
pitur q̄ citatio sit ad diem et c. de quo dixi in. c.
cupientes. §. q̄ si per xx. circa p̄i. ubi glo. tangit
et c. An citatio possit fieri die dominico p̄ die
non feriata disputavit Butri. et tenz q̄ tres sunt
actus. s. preceptum iudicis de citando et non pōt
fieri cum sit sententia interlocutoria. C. de epis. et
de. l. cum clis. Item est citatio nunciū et hec
etiam fieri non potest die dominico; secus i alijs
festiuitatibus fm Dy. et Butri. sed Bar. idem sen
tit in alijs in. l. i. §. Item nuntiatio. ff. de no. opes
nunc. Item est relatio nuntiū et hec fieri potest die
feriata uide Bar. in uerbo de plano in extraua.
ad reprimendam ubi sentit preceptum posse fieri
die feriata ad necessitatem hominum et Jo. an.
in. c. si. dicit seruari q̄ sit preceptum et citatio
die feriata pro non feriata. Sed forte illud p̄ce
dit de iure si non sit dies feriata in honore dei
als sec̄ per id qd nō Bar. in. extraua. ad reprimē
dam in v. de plano uide dños de rota condone
ccclxxviii. Potestis dicere opi. Bar. ueram d̄ iuz
aliā de consuetudine pro qua facit glo. que su
it additio in. l. si. C. de feriis extra. an possit fieri
ad diem feriata committere q̄ non ut dicunt
domini d̄ rota; secus si dicitur usq̄ ad hoc quā
do expresse dicitur ad diē feriata; sed late dic
ut per Bar. in. l. ij. de temp. ap. et dixi in. c. cupien
tes. §. q̄ si per xx. tamen quando dicitur ad diē
facit contra cōez opi. c. uenies de accu. nisi dicas
ibi speciale in papa uel in criminalibus et c. C
Blo. ad diuina querit si conuenisset ad audiendū
uerbum dei. Rñdet glo. q̄ diceretur satisfactum
constitutioni quia predicatio etiā includit appel
latione diuinorum ar. de offi. or. in cetera. Et p
hoc concludit glo. q̄ sicut predicari potest i loco
interdicto de sen. exco. responso sic et citatio fieri
all nō post hosti. d̄ clā. despon. c. si. in uerbo ec
clesijs. C. Nō hic q̄ appellatione diuinorum cōp
hēditur predicatio et c. Blo. presumatur; q̄rit
an admitti possit probatio in contrarium cont
hanc presumptionem de qua tex loquitur. dicit
glo. q̄ sic quia hec est simplex presumptio iuz; se
cus i presumptione iuz et de iuz que dicitur ficti
o all qui ma. accu. pos. Improprie locuta ē glo.
quia differentia est inter presumptiones iuz et de
iure et fictionem iuxta nō de spon. is qui. C. d̄ rei
p̄. acti. l. unica. §. accedit; q̄ presumptio est super
dubio; fictio super certo et non recipit probationē
in contrarium etiā per confessionem partis. sec̄
in presumptione iuz et de iure in auct. sed iam ne
cessē et in corpore unde sumitur. C. de dona. ante
nup. Ex predictis appz an isti qui citati sūt fz
formaz huius cle. habeatur pro legitime citatis
et sint ueri cōtumaces ita q̄ non possit appellare
senz. dicit q̄ non quia non habentur pro persōa
liter citatis sed pro legitime citatis. ad hoc facit
qd statim dixi quia hec nō est presumptio iuz et
de iure. Per predicta et per hūc tex. dicit senz. hic
patere q̄ impediens citationem non est habendū
pro uero contumace. Nec ob. c. quoniam. §. por
ro ut lit non cont; quia loquitur in certis casibz

et ideo regulariter; secus uel fm eum aliud est in
procurantibus ne citatio ad eos perueniat ut ibi
Aliud in procurantibus ne in locis de quibus hic
attemperetur citatio et sic potest intelligi cle. i. de
iudi. Juxta predca quero ad quid procedi po
terit facta citatione. Dic q̄ ad omnia etiam ad
sententiam et eis amplius non citatis si n̄ fuerit
citati ad totam causam; secus si ad aliquem ar
ticulum specialem tantum quia in alijs potest fi
eri prosecutio nisi iterato citaretur ut nō Inno.
de offi. dele. consoluit et de procur. auditis et nō.
glo. de do. et p̄u. cum quē in vi. facit qd nō de ac
cur. ad petitiones per Inno. Quid si aliquis fuit
citatus ad locum suspectum an si iterato ibi cite
tur post lit conf. possit excipi. dic q̄ sic ut nō de
ip. dilectus. fatendum tam q̄ si in una instatia i
cepit rñdere non potest opponere seu excipere nisi
illa finita durat alia distantia hoc casu ab hora
prime comparitionis usq̄ ad datam licentiaz. p
tibus a iudice ut nō vin. de ip. dilectus et Cōpo.
e. ti. nonnulla et de elec. cum dilecti facit. ff. d̄ opē
liber. l. campanus et l. operis ubi dicitur q̄ si quis
sciēs se posse recusare operas petitas illas soluit
donare uidetur alia tamen uice non prestabit in
uitus nisi ad hoc se obligauerit et idez nō i Spe.
de app. §. restat v. et nō ubi etiam dicit q̄ q̄dū
durat grauamen interlocutorie quo quis p̄uue
leditur illa non transit in rem iudicata etiaz post
x. dies et sic a iudice potest appellare donec durz
grauamen et sic donec reuocetur ar. de pe. di. vij.
c. si. ad si. v. qui autem fm Pau. qd nō quia nō
bile est dictum et declarat ea que dixi i cle. causā
de elec. facit qd nō de offi. or. ad reprimendaz et
p̄ Inno. de testi. significauit. Blo. eccis q̄rit a
sit necesse q̄ sic cathedrales dic q̄ littera hoc nō
exigit senz tamen dicit q̄ requiritur q̄ sint paro
chiales quia ad illas solet et tenetur populus con
uenire de conse. di. i. missas et de prochi. c. i. cū si
milibus in. uerbo eis et c. Blo. indulgem op.
q̄ hic nihil indulgeatur quia de iure cōi hoc uide
tur licere iuxta nō de offi. le. nouit. Solut glo. i
terdum epus i aliena diocesi uult iter uolētes ex
ercere iurisdictionem de licentia optenta a diocesi
loci et tūc potest de iure cōi ut i contrario iterdū
uult cognoscere iter subditos inuitos uel etiam
eis uolentibus solum petita licentia sed nō optē
ta et tunc regl̄r non licet. Fallit i casu huius decre.
et sic in duobus hic est specialitas et indulgentia
facit de offi. or. cum epus et qd ibi nō. C. Nō bñ
quia sentit glo. q̄ non potest fieri prorogatio de
loco ad locum alterius diocesis nisi consentient
re diocesano illius loci. Idem i glo. i dicto. c. cuz
epus legiste aliter dicunt i. l. si quis ex consensu
C. d̄ epali audiētia ubi per Ly. Blo. subditos
querit an possit epus expulsus cognoscere fz for
mam huius cle. i aliena diocesi inter subditos si
sint laici. dicit q̄ sic eo casu quo agatur d̄ causa q̄
sit de foro ecclesiastico c. ij. de excep. i vi et hic p
hūc tex. qui indistincte loq̄tur secus dicit in nō
subditis; quia inter illos et si esset clerici cogno
scere nō possunt et ipsis consentientibus nisi pe
tita licentia et optenta ar. eorum que dixi in glo
precedenti a contrario littere. Juxta predicta

querit glo quid si dñs sit subditus forte conue-
tus alter non an poterit inter eos cognoscere in
casu huius de dicit q non per istam litteram a con-
trario sensu. Nam hic soluz datur potestas cog-
scendi inter subditos 7 sic in plurali. et ideo si
alter sit subditus alter non. n̄ habebit locum de.
maxime cuz exorbitet a regulis iur̄ cōis: 7 sic n̄
est extendenda ar. de re. iur̄ que a iure in vi. hec p-
cedunt si ambo consentiūt. Per predicta patz fō-
tius hoc procedere si ambo non consentiret: 7 al-
ter solū sec⁹ dicit glo. si littera dixisset q ep̄s possit
de suis subditis iusticiam exhibere: quia tūc pos-
set ministrare iusticiam actori non subdito con-
subditum secus e contra etiaz si reus cōsentiret
per predicta pōderāda ē ergo littera que dixit q
inter subditos possint cognoscere non autem di-
xit q de subditis possit iusticiam ministrare.
qui autem dicantur subditi an comprehendant
illi qui fortuantur forum rōne dñi. uel cōtract⁹
in loco ep̄i expulsi. dicit glo. q non sed solum sub-
diti rōne domicilij. nam alij predicti non dicun-
tur proprie subditi sed solum forum sortiti.
Nō bene singularem glo. ex qua habes primaz
differentiam inter ista uerba inter subditos et de
subiectis. **C** q appellacione subditi stricte lo-
quen⁹ solū cōprehēditur subditus ratione domi-
cilij non autem subiectus iurisdictioni ratione fori
sortiti ad hoc de constit. aiarum in vi. 7 q ibi
nōtur. **G**lo. moram op. q requiratur locus ēē
uiciniorē uicinorū ut s̄ in pri. sub diuersitate
casus. sol. contrarium hic quando iter subditos
cognoscere uult ibi quādo cōtra fautores 7 siles
7 c. **G**lo. oīodaz querit an ep̄us elect⁹ a ppa
sede in alia diocesi secunduz formam huius de
exercet iurisdictionem etiam criminalem inter sub-
ditos: 7 maxime si exigit depositionem beneficij
uel carcerationem persōe. Rñdet q sic per tex. q
hic uniuersaliter 7 in genere dixit q oīode iuridi-
cionem exercere potest. 7 sic nullaz speciem iuridi-
onis excepit. de ma. 7 obe. solite ad si. ad hoc qd
iurisdicio large sumpta 7 genus comprehendens
inter se merum 7 mixtum imperium. l. ij. 7 iij. ff.
de iuridic. om. iudi. 7 ideo iuncta cum signo unē
uersali oīno predicta debet comprehendere fa-
de sen. expō. ut facit. **N**ō bene q licet iurisdic-
o simpliciter prolata comprehendat iurisdictionez
i se prout est species distincta a mero 7 mixto ip̄e-
rio. tamen quando profertur cuz adiuncto oīod
comprehendit etiam in se merum 7 mixtum im-
perium. Et ex hoc nō diligenter fm dñm An. q si
aliquis in aliquo territorio dat alicui oīodaz iur-
isdictionez propter adiunctionē iurisdictionis n̄ solū
transibit iurisdicio proprie 7 stricte sumpta im-
mo etiā transibit iurisdicio uniuersalis prout ē
apta comprehendere merum 7 mixtū imperium.
per hoc infert q si adunantia generalis habens
merum 7 mixtum imperium transferat oīodaz
iurisdictionem in consilium uel alios uidetur trās-
ferre etiam que sunt meri 7 mixti imperij qd be-
ne nō. **A**lterius quero cum glo. in v. Item p
hanc litteram nunquid hic ep̄us electus poterit
in aliena diocesi fm formam huius de. cognosce-
re 7 iudicare inter subditos 7 constitutiones su-

as. Rñdz q sic siue illē respiciat ordinē iudicij: si-
ue decisionem: siue punitionez datamen negociū
de quo agitur sit intra diocesim ep̄i electi cōmis-
sum. Nam tunc sicut si esset in sua propria dio-
cesi posset hoc facere si poterit existens in aliena
fm formam huius decre. ex eo quia mens huius
decre. est sibi dare eandem iurisdictionem in alie-
na diocesi suata forma huius decre quaz haberet
in propria 7 per hoc infertur q si casus occurrat
inter subditos esset cōmissus extra diocesim ep̄i
electi non posset in alia diocesi fm suas constitui-
oēs iudicare uel punire sicut nec existens in p̄pri-
a diocesi hoc posset ut i. e. aut aiaz. s. i. d. p̄ti. i. vi
de quo plene est dicendum ut ibi. **N**ō bene ex
glo. fm dñm An. q ut materia subijciatur statu-
to 7 l. attēditur iurisdicio ut sicut subiect⁹ mate-
ria iurisdictioni ita 7 statuto iudicantis 7 sic sedet
nasa fori sōtini fac adno. de fo. compe. q clerici
C nō fm dñm Pe. q etiam in ordinarijs
iudicij non seruatur statuta loci si iudicium agi-
tatur in decisoria hoc est clarum: sed dic spect-
ale in casu isto als. regl̄r in ordinarijs inspicit
locus iudicij. l. iij. s. si. ff. de testi. 7 nō in. l. i. c. de
sum. tri. 7 si. ca. 7. l. i. c. de emaci. libe. Per predic-
ta patet an ep̄us electus poterit contra subditū
delinquentem in diocesi aliena ubi moratur elec-
tus procedere 7 preuenire ordinariuz loci. Ber. di-
cit q non quia intelligitur iste tex. q possit oīod
iurisdictionem exercere sine preiudicio illius in cui⁹
diocesi moratur: sed hic impediretur preiudiciū
quia si fuisset in propria diocesi forte non preue-
nisset ordinariū quia nō ita cito ad eius nōticiā
peruenisset ar. d. presump. quanto Jo. d. lig. tenet
contrarium q etiam. sensit glo. ista in si. Nec ob-
ratio Ber. per. c. cum ecclesia de elec. nec est atten-
dum illud aduentitium q non sic potuisset scire
ex quo a canone habz facultatem cognoscendi. 7
ē. **G**lo. exercere querit an ep̄us electus possit
hanc iurisdictionem sibi concessam exercere pali-
um. Rñdet q sic dummodo in loco moram tra-
bat ubi per alium uult exercere facit regl̄a pōt d-
re iur̄ in vi. 7 tex. i parte precedēti ibi citari faci-
ant. **G**lo. non fuerint querit hic dicitur subdi-
tos qui non fuerint expulsores nec fautores nō
posse ultra duas dietas trahi. Quid enī si esset
expulsores uel fautores. Rñdz glo. q sic procedi-
tur contra tales ut expulsores tunc possunt trahi
ultra duas dietas ut trahantur in loco uiciniori
ut s̄ in prin. Si uero nō citantur ut expulsores
sz ad petitionez aliorum forte pro debitis citan-
tur tunc uidetur esse d̄ mte littere q sufficiat ep̄s
trahēz morā in loco ad quē citantur etiā si distz
d̄ tra duas dietas trahi poterit q esset nimis
durum 7 rigidum unde dicit glo. q si hic fuit i-
tentus littere q possint trahi ultra duas dietas
saltē debuit addicere numerum ultra quē trahi
nō posset puta ultra quattuor sicut facit sepe cu-
ria i lictis p̄uatorijs 7 sic f̄idz glo. p. qd uide q
ex quo alr hic non declaratur suanduz sic qd dī-
xi licet sit durum ex quo sic scriptum est ar. vi.
q. iij. scriptuz est in lege 7 sic speciale est in odiū
taliū expulsoz 7 fautorū. **G**lo. non trahant
querit quid si subditi de facto trahi non possunt

infra duas dietas dicit glo. q. adhuc nō poterit
trahi ultra duas dietas per hanc litteram que si
pliciter loquitur qd nō pro his que dixi in tex.
quia hoc est tenēduz licet **Suul.** contra sed male
quia hoc est exorbitans et quia hoc est statutum
non tantum in fauorem eorum sed etiā subdi
torum graue dispendium pariantur nec deficiet
iustitia qd poterit adiri papa uel alius superior et
hoc tenet **Jo.** de lig. i. §. uolumus. **¶** Glo. ante
omnia querit quid si factus sit processus licenti
a non petita de hoc a dioc. loci. **Rñdet glo.** q. i
pso iure erit nullus per hunc tex. qui ante omni
a uult peti licentiam et sic si peruertatur ordo e
rit nullus q. fiet ar. de elec. prouida in vi. p. hoc
patet q. si a prin. epus electus procedit in casu
de. ante licentiam petitam licet postea superueni
at licentia non ualebit processus et hoc tenet pau.
quia contra ordo uidetur de substantia de ip. c.
li. vi. et quia processus est nullus fact. ex. c. i. dul
tum per hanc decre. ex defectu potestatis. et si di
catur q. imo potest sequi ratificatio si gerens ac
tum habuit spem de ratificatione illius per nō.
lxij. di. saloni. ix. q. ij. lugdium. **Rñdet q.**
illd. procederet i ratificatione pape ul. in ratificati
one illius cuius nomine actus est gestus de sena
epo. cum quis in vi. que omnia hic cessant et c.
¶ Glo. diocesanus querit quis appellatur hic di
ocesanus a quo peti debet licentia. **Rñdet glo.**
q. ille qui habet iurisdictionem epalem i loco et h.
clarum. Idem si habeat iurisdictionem quasi epis
copalem in loco ut quia sit prelatus inferior epo
qui ex priuilegio forte illam habeat: dum tamē
taliter illam habeat q. epus ibi illaz non habeat
als epus diocesis oīo esset requirendus facit qd
nō i in glo. in uerbo habentibus i si. c. **Suul.** di
cit q. in actibus tangentibus iurisdictionem ul. a
cum epalem a diocesi est petenda licentia. In tā
gentibus autem alios inferiores ab eis est petē
da de usu. pal. ex tuaruz de offi. archydi. **¶** Ad h.
in si. de prescrip. accidentes tene glo. deinde glo.
querit an sufficiat hanc licentia dari uel peti ab
officiali epi. **Rñdet glo.** q. non si solum est offi
cialis generalis et maxime si presens est epus ul.
cē dioc. de temp. ordi. cum nullus in vi. et d. of
ficia. c. i. et ij. de offi. ordi. romana ad si. c. li. **¶**
Quid autem si multum distet tunc uidet q. suf
ficiet ab officiali peti per dictam decre. romana i
si de offi. or. Si uero multum distat epus nec in
loco sit officialis a quo peti possit tunc dicit gl.
q. satis putat de mente littere sufficere epus req.
ri apud domum solite habitationis ar. ij. q. vi. bi
duum et s. de elec. in de. causam facit. qd nō de
rest. in inte. c. cum ex litteris in si. An capitulu
se de uacante hanc licentia dare poterit. dic q. sic
per ea que dixi in prin. glo. et per ea que nō i d. hē
de. i. et quod habetur de temp. ordi. cum nullus
§. ij. in vi. facit qd uidebitis in si. c. **¶** Sed quero a
in absolutioe ab excoicatione sit necessaria petēda
licentia a dioc. loci. **¶** Ber. p. sulit q. sic **Jo.** de lig. et
Hosti. tenet hic nō esse necessarium si ex officio p
cessit secus si ad partis instantia iuxta nō de of
fi. lega. nouit et c. **¶** Glo. in premissis ponderat
litteram que in pli loquitur per quod dicit q. et

in primo casu decre. seruandum erit qd hic dicit.
¶ Querit an sufficiat petere generalem licen
tiam ut possit procedere contra expulsores et cō
tra subditos. **Rñdet q.** sic licet alia non fiet spe
cificatio de personis ul. causis mouetur per hūc
tex. qui simpliciter loquitur: et quia graue esset sic
singula specificare. fatetur tamen glo. q. si p. cer
ta causa speciali sit petita licentia non poterit in
alia procedi nisi petita iterata licentia siue fuerit
concessa in prima siue dnegata et c. **¶** Glo. neq.
erint querit quādo dicatur non posse habere lice
ntia. **Rñdet siue expresse denegetur: siue taceat**
et non concedatur facit de app. ab eo in vi. et s. de
regla. licet et c. **¶** Glo. procedat querit qd si sub
diti episcopi electi uolunt conqueri de processu
epi electi dicendo ipsum iniquum coram diocesa
no loci an poterunt. **Rñdet q.** nō quia ille electus
procedit aucte huius constitutionis et sic aucte p.
ideo de facto ipsius ordinarius loci non pōt se i
tromittere. **¶** Ad hoc quia propter necessitate ex
pulsionis cōmitti sibi locum et sic perinde est ac
si esset in proprio loco ideo non debet posse di
ocesanus loci d. eius processu cognoscere q. par
imparem et c. de elec. **Innotuit.** **¶** Idez tenet **guil.**
dicens p. hoc non est nisi quedam prorogatio lo
ci. petito aut licentie est ad reuerentia et nō ad
subiectionem qd patet quia etia ea negata pce
ditur aucte huius constitutionis facit de regla.
licet et j. de sepul. de. dudum. **¶** Quid autem si epi
electus aliud deliquerit faciendo extra casum p
cessum sibi ab hac constitutione an possit tunc di
ocesanus loci cognoscere. **Rñdet q.** sic per nō in
q. vi. c. i. et de rap. c. i. **¶** Naz tunc efficitur subiectus
rōne delicti ibi cōmissi et ideo et ibi potest conue
niri sicut et ratione contractus si ibi contraheret
uel rōne domicilij ex quo moram ibi traxit per
iura preall. de parochi. c. fi. et d. fo. compe. c. fi. **¶**
Suul. hoc ultimum non placet fm dñz **An.** q. ibi
ratione more posset trahi quia non est ibi perpe
tui usus causa sed ad tempus per nō in dicto. c.
fi. **¶** fatetur tam q. ratioe pmissi usus posset ibi
pueri et d. ptractib. alibi gestis p. l. ij. et ij. **¶** C. ubi
seatores et l. ij. ubi de crimi. agi oportet et q. ibi nō
per **Bar.** et qd ibi nōuit ipse dñs **An.** i dicto. c. fi.
¶ Nō bene hanc glo. quia per eam et per nō d. ip
ic. fi. deciditur questo legislarum de qua p. **Le.**
in aucta. qua in prouicia. **¶** C. ubi d. crimi. agi opz
vz an d. facto delegati pape possit ordinari? loci
se impedire. **¶** Per predicta patet q. non si qrim.
de processu facto uirtute delegationis: secus si
aliter ex potestate delegata delinquat qd nō fz
dñz **Pe.** **Sed Jo.** an. in. c. fi. d. ip. alr. sēit. s. q. dñ
modo non tangatur processus quia lite finita a
gitur ad finem ut iudex puniatur non ut retra
ctetur poterit cōueniri. **¶** Ad hoc quia exemptus
delinquens quia in loco non exempto licet circa
rem exemptam puniatur per ordinarium ut si nō
portat capam religiosus exemptus. **¶** Ultimo
glo. querit quid si epus diocesis delinquit in loco
sue diocesis in quo inferior prelatus habet iuridi
ctionem an poterit ibi puniri remittit ad nō in. ca
cum inferior de ma et obe. q. uidetur q. sic si ha
bebit iurisdictionem quasi epale ar. eorum q. dixi

in glo. in uerbo diocesanus alio secus in. §. sa
 ne. **G**lo. super his ponderat litteram que dicit
 super his q̄ hic exprimit credi assertioi epi electi
 et sic a contrario super alijs nō creditur ar. l. cum
 pretor. ff. de iudi. et de presump. nonne. per hoc i
 fert q̄ si dicant loca ad que citant citati esse se
 curi non cōdatur in hoc eorum assertioni. Ideo si
 dicunt loca in quibus procedunt esse uiciniora.
 Idem si dicunt aliquem esse expulsū seu fauto
 rem quia nō ē de expressis hic ideo se defendente
 tali debet aliter constare. Nec ob. predictis si di
 catur hic creditur assertioi epi electi i maioribus
 ergo et in minoribus: quia hoc ar. non procedit
 in exorbitantibus de priuile. Sane et d̄ ipso postu
 lasti cum ibi nō. Quomodo autem triplici d̄ causa
 statur assertioni uel sciētie alicuius prosequitur
 hic **M**ath. quia primo nō subsistentia peccat
 xxxij. q̄one. ij. vir cū propria. **P** rōne scandal
 et multitudinis iij. di. deniq̄. **Q** uia deficit in
 dicitum uel probatio ut hic de quo per Jo. de hē
 ut cōmissi ad si. in vi. An autē legato cardina
 li credatur Refert Ste. opt. quidam q̄ creditur.
 Alij dicunt hoc uerum nisi aliquid obiciat. Ter
 tij dicunt hoc uerum quando nulli sit preiudiciū
 Quartij dicunt hoc uerum in pertinentibus et cō
 cernentibus officiū. ut si penitentiarius uel canzel
 larius alio de rigore non statur nisi stilus alio ha
 beat fin. Ste. de quo. xxi. di. Nobilissimus et ca
 cum a nobis de test. et de priuile. cum olim facit
 qd̄ nō in cle. l. j. de proba. Conclude si sit stilus
 consuetudo illi est standum si non apparet i per
 tinentibus ad officiū credatur in alijs non si te
 ndunt ad preiudiciū tertij. obicientis et c̄
Glo. assertionibus op. q̄ assertioi alicuius nō sit
 credendum maxime in causa propria de pbatif
 quoniam contra et de testi. veniens et cum silibz
 Soluit hic speciale q̄ uni soli creditur et sic iura
 mēto in causa propria et sic triplex est specialitas
 reguli contra ut in cōtrarijs et de testi. uenēabilif
 et c. nuper in uerbo eorum dē. **G**lo. i. premissis
 op. q̄ etiam in alijs casibus teneantur epi uicini
 denunciare processus eorum eorum maiorum
 Quis contrarium hic inuitur a sensu. contrario
 unde opt. de. c. cure ix. q. ij. et de treu. et pace. c. l.
 Soluit glo. regulariter factum in aliena diocesi
 non tenentur alij epi denunciare. fallit in casibus
 hic expressis et sic intelligi debet littera factuz ac
 in propria diocesi bene tenentur regl̄ uicinis epi
 scopis denunciare ut in contrario. **G**lo. ab eis
 ponderat litteram per quaz a contrario dicit q̄
 non sufficit uicinos epos requirere etiam si illius. i
 ter sit quia per hoc nō tenebuntur denunciare ex
 quo ab ipsis epis processus facientibus non sūt
 requisiti qd̄ nō et sic facit q̄ ad petitionez partis
 nūq̄ alius iudex debet executionem sententie ab
 alio late facere sed demum ad litteras iudicis in
 dicantis de quo ple per Bar. in. l. a diuo pio. §. l.
 ff. de re iudi. et per Butri. ff. de iudi. l. argentariū
 §. nomina et uide qd̄ dixi s̄ post La. circa. tex. et
 c̄ **G**lo. requisisti querit qd̄ si requisiti noluit
 denunciare an requirere poterit illos punire dic
 glo. q̄ non sed debet agere cum superiore eoz
 ut illos cogat et puniat de iure patro. cum nullz

qd̄ intelligit nisi forte requisitis haberet iustam
 causam non denunciandi ut quia notorie essent in
 iuste sententie que peterentur denunciari de offi
 dele si quando et de offi. le studuisti. Nam proces
 sus iniustus notorie non tenetur denunciare: sed
 d̄ dubijs xi. q. ij. Julianus xxij. q. i. quid culpa
 tor de tēp. or. ad aures et qd̄ ibi nō per hosti. f. z
 Buil. facit de app. sollicitudinem. zenz. hic tenz
 trarium dicens q̄ semper tenentur denunciare
 ex precepto huius. c. nec propter iniustitiaz pro
 cessus possunt hoc uitare ar. d̄ offi. ordi. pastora
 l. §. Si uero. Nec ob. nō. in dicto. c. ad aures quia
 ibi loquitur de precepto iniusto iniuncto a superi
 ore quo casu non est obediendum i malis perpe
 trandis: sed hic in denūciatione que de per se nō
 est mala nec per eaz plus litigatur de app. pasto
 ralis maxime cum tali denūciationi executorie
 sit tantum locus cum processus transierit in rez
 iudi. ff. de procūr. l. ij. §. si. et ff. de his qui. no. i. f. a.
 l. furci sic residet dñi. An. tutius puto tenē glo.
 ar. d̄ app. sollicitudinem et qd̄ nō de sen. excōi. p
 tinas et c̄ **G**lo. habentibus ponderat litterā q̄
 simpliciter de habente iurisdictionem in loco loq̄
 tur et ideo euz inferiores epi qñz i loco et i perso
 nas habent iurisdictionem epalem ut quasi de p
 uile. abbates in si. in vi. de illis etiaz hic loqui ut
 detur qd̄ nō ppter ea que dicta sunt cum glo. in
 uerbo dioc̄ et c̄ **G**lo. ut predictur querit qd̄
 si aliquis inter subditos diocesis et loci ubi mōs
 tur electus epus electus cognoscit et iudicat: an
 fiat preiudiciū ipsi diocesano loci. Rñdet glo.
 qd̄ q̄a tunc esset negligens diocesanus in patien
 do illud cum hoc non sit permīssum a iure et ide
 o posset prescriptio currere secus quando soluz
 int̄ subditos priores epi electi cognoscit et q̄ cū
 iure iuris hoc facit in iur̄ epi dioc̄ loci nulla pōt
 negligentia imputari et ideo nō currit prescriptio
Nō bēn̄ text. et glo. ex qua habes f. dñz An.
 q̄ ubi aliquo casu speciali alicui attribuitur iur̄
 ditio illo casu cōis iur̄ditio ut repugnans iur̄diti
 oni et possessioni in casu speciali uel saltez ab illa
 differens et cum illa se nō compatiens non est p̄
 scriptibilis et c̄ **Q**uero an epus. possit agere
 subdituz recipere ordines ab alio. dic q̄ non nisi
 delegando Nam sicut potest causam eo inuitō
 delegare ita et actum ordinandi de temp. or. ex
 tenore qd̄ intelligit Pau. si delegat ordinationez
 i sua diocesi nisi forte esset impedimentum ut si ali
 quis epus nō uult uenire ad suam diocesim Est
 eiz r̄re q̄ subdit̄ iur̄tis alijs subici nō potest nec
 se subicere plato de ip. cū n̄ liceat de fo ppe. signi
 ficasti. **Q**uero quid si papa mandat f. dñz re
 titui J. xv. dies alio ceter q̄ J. duos menses cōpaz
 at ad curiā. dic ut in Spe. de cita. §. i. v. l. z pone.

Causa beneficiāli.
 Non recipit cōmodaz diuisiones
 potest tamē dici q̄ due sunt par
 tes sicut duo sūt dicta. f. a. ibi ul
 spoliantis. **N**ō primo q̄ i bñ
 ficialibus app. vera cause statuz deuoluit ad cu
 riam seruatis his que habentur in cle. causam d̄
 elec. **N**ō fo ar. p et cōtra q̄ in cā appellationis

possit accumulari reconuentio de quo d. mu. peti.
 .c. i. qd possit facit intelligendo q nulla sit speciali-
 tas. In contrariis si dicimus q sit hic spale i ca
 beneficii fa. qd no d. resti. spo. ex conquestione.
Et no q procedit reconuentio in casu cle. siue
 fiat ab appellate: siue ab appellato. **N**o 3° q i
 causa appellatiois admittitur accumulatio peti-
 torij cum possessorio a diuersa parte 7 ab eadez
 7 sic possibilis est concursus in petitorio 7 pos-
 sessorio super eadem re etiam eis accumulatis a
 diuersa parte in causa beneficii 7 sic in iure in
 corporali. **N**o q accumulatio possessorij su-
 pensua petitorij admittitur post conclonem i ca
 principali appellatione suspensa dum opponat
 ante conclonem i causa appellationis. **E**t no
 q no solum admittitur accumulatio suspensua
 petitorij intentati a se sed etiam a diuersa parte.
Et sic no q id qd dicitur q post conclusionem i
 causa non admittitur accumulatio possessorij pen-
 dente petitorio est uerum in principali instantia
 nondum pendente appellatione secus si sit appel-
 latum. **E**x hoc hoc no q appellatio non solu
 suspendit sententiam sed etiam effectum conclonem
 in causa d. qua dicitur i. c. significauerunt de testi-
 7 no in. c. fraternitatis. e. ti per dnm An. 7 c.
No q in causa beneficii pot intentari posses-
 sorium extrinsecus in causa proprietatis: 7 sic pos-
 sessorium in beneficiis non habz annexam
 causam proprietatis 7 sic potest dari possessorium
 in beneficiis absqz tali probatioe d. q dicitur
 cum glo. **N**o fm dnm Pe. q possessorium pre-
 cedit petitorium non quia sit dignius cu regulr
 proprietatis ad se trahat possessionem s. e. cu di-
 lectus: sed in odium spoliantis ut hic qnimo si
 a prin^o intentatur petitorium uidetur intentari
 contra consilium. l. is qui destinauit. ff. de rei v.
Op. primo 7 uidetur q impossibile sit a diuer-
 sa parte super eadem re accumulari petitorium et
 possessorium recuperande: quia ager petitorio di-
 cit aduersarium possidere 7 sic negat se possidere
 7 ideo petitorium contra euz dirigi non pot. l. fi.
 ff. de rei uen. **S**olutio hic loquitur in causa beni-
 ficiali in qua agitur de iure tituli qd est incorpora-
 le. hinc est q in beneficiis non datur uerum
 petitorium cum intulatus non sit dñs rerum be-
 neficij de dona. ceterum sed datur confessoria it
 quasi confessoria sicut pro iure incorporali ut no
 Inno. s. e. cu si. super 7 d. v. sig. abbate. 7 io pos-
 sibilis est concursus quia confessoria ppetit etiam
 pro turbato in possessione ut no de iudi. exaiata
 per glo. 7 de causa pos. cum ecclesia 7 ideo agens
 petitorio in causa beneficii non negat se pos-
 sidere 7 per consequens merito contra agi potest
 possessorio recuperande facit qd no Bar. i. l. na-
 turaliter. §. nihil pñs circa combinationes. ff. de
 acqui. pos. **O**p. fo q beneficiati non possunt
 agere petitorio quia non sunt dñi sed procurato-
 res de dona. ceterum hinc est q talia dicuntur i
 nullius bonis Iusti. de re diui. §. sacre: **S**o. dic
 q prelati non sunt dñi ecclesie nec rerum ecclesie
 imo procuratores: s3 respectu ti. 7 potestatis ad
 ministrandi sunt dñi 7 sic quo ad administratio-
 nem 7 gubernationem ut no Inno. de eo q mis

in pos. c. i. 7 de probatez litteris fm Buil. **I**dem
 Bar. de re eccle. non alie. c. ij. in vi. **S**unt g^o qua
 si tutores qui loco dñorum sunt. ff. de uicap. p
 emptore. l. qui fundum. §. tutor 7 ff. de admini-
 strato tuto. l. qui tutelas 7 no in auct^o de aliena.
 7 ephy. §. qm cognouim^o coll. iij. facit cle. quia p
 tingit de reli. do. ubi prelati comparantur tutori-
 bus. **A**d ideoz. **U**de epi. 7 cle. l. orphanatrophos 7
 c. **O**p. 3° q non competat beneficiato posses-
 sorium quia non possidet res eccie ut no i. c. cu su-
 per de causa pos. 7 de eo qui mit. in pos. c. i. **S**o-
 lutio ad particulares res beneficii no agit posses-
 sorio suo nomine quia illas non possidet: sed ad
 beneficium bene agere potest petendo sibi illud
 restitui quia illud possidebat rōe iuz administrā-
 di nomine autem eccie bene potest petere res ad
 beneficium pertinentes etiaz que tempore uacari-
 onis aduenerunt etiam nondum adepta corpora-
 li possessione per ecclesiam quia ecclesia semper
 ē 7 christus eius dñs xij. q. ij. liberti. 7 sic semper
 repetitur qui spoliatur ex occupatione rerum p
 dictarum. **A**d hoc qd no d. resti. spo. olim ij. 7 c.
 pñs 7 c. litteris 7 dicto. c. super questione et
 qd ibi no per Inno. 7 doc. s. e. fm Buil. 7 c.
Op. 4° q propter odium alterius nil debet statu-
 i xxx. q. iij. inter querelas de re iudi. c. i. i. vi. **S**o-
 odio persone nil statui debet: s3 odio uirij uel ex-
 cessus sic fm Buil. **Q**uero primo an hec cle.
 locuz habeat i beneficiis deuolutis per immediatū
 subiectum de quibus de elec. cupientes i vi. guil-
 q sic eadem rōe ar. de consti. translatio. 7 c.
Quero fo an procedat cle. siue appellatio sit iu-
 dicialis siue extrajudicialis quidam q soluz in
 extrajudiciali in qua proprie dicitur intentari pos-
 sessorium 7 petitorium. In iudicialib^o autem no
 dicitur proprie intentari cum sic intentatus 7 sic
 i illo no uidetur littera uerificari. **C**ontrariū t3
 hic 7enz. mouetur quia tex hic loquitur indistin-
 cte 7 quia in iudiciali in effectū intentatur. **I**dem
 q prius est intentatum: quia ideoz est actor in ca
 appellationis 7 principali ut no de renūc. in pñtia
 fm 7enz. 7 c. **Q**uero in quo differt renūcia-
 a conclusioe super hoc ponit Pau. qd no s. e. pa-
 storalis. dic vi. ibi no per Inno. 7 c. **U**ltimo
 quero an sententia lata in possessorio preiudicet
 in petitorio uel ecōtra. dic ut no per doc. s. e. pa-
 storalis 7 c. cum dilectus 7 per Hy. in regla qui
 ad agendum in vi. 7 per Bar. i. l. naturaliter. §.
 nihil cōe. ff. de acqui. pos. per que satis sunt expe-
 dita que hic no Pau. de materia etiam per Ly
 in. l. incerti. **C**unde vi. 7 c. **B**lo. ij. querit an d
 cre. habeat locum si agatur de ecclesia ut de ppe-
 tate dicit q si quia tunc non est proprie. questio
 beneficiis de quibus tñ hic loquitur. **A**d hoc
 quia tunc no est tantum periculum de eo q mit
 in pos. c. i. 7 e. ti. cum qui in vi. In beneficiis
 ergo tantum hic loquitur quia indistincte loqui-
 tur. habebit locum siue sit questio de maioribus
 beneficiis ut dignitatibus 7 personatibus siue de
 minoribus beneficiis ut simplicibus ut de prebē-
 dis ar. de reliuz beneficiū i vi. cum ibi no. **P**er p
 dicta dicit hic Pau. q in alijs causis a beneficia

ibus non habet locum de. facit de deci. c. ad au-
dientiam quid ergo erit in illis, dicit Pau. q. si
appellatur ante datum libellum et an sit cont. et
tunc in causa appellationis non licet alie causas
prosequi q. expensas in appellatione et similiter
nec processu pmi iudicis ex nouis actib. l. causa
impugnare iustificare uel impugnare ut i. de ap-
pellanti j. de appel. finita autem causa appella-
tionis potest appellans intentare petitorium et pos-
sessorium coram iudice appellationis quia coram
primo non fuit inceptum litigium in auct. de li-
ti. §. omnem et de v. sig. in. c. ex parte ij. et ideo co-
ram iudice appellationis poterit intentari iudici-
um sicut posset coram iudice principalis cause i
cuius locum succedit uirtute appellationis fz pau.
Nō bonum dictum et singulare q. extendit. c. nō
solum de appel. in vi. ut sic v. iustificata appella-
tione non solum iurisditio iudicis ad quem extē-
datur ad principalem causam tam cepta coram
iudice sed etiam ad causam coram eo incohādam
super qua nondum datus est libellus coram iudi-
ce a quo dumtamen citatio intercessit fm dñm
An. qd maxime uerum putat quando in citatio-
ne apparet causa expressa que nouiter incohata
Idem dicit de appellato si i causa principali erat
actor et reus ante libelli oblationem ex causa ap-
pellationis. Alias reus non posset per reconuen-
tionem agere cum illa non habeat locum in cau-
sa appellationis in qua non licet prosequi alias
causas q. in appellatione expressas. l. ij. §. legatis
ff. de iudi. et nō de mu. pe. c. i. et sic per trā it. dñs.
An. credo dictum pau. procedere i casu de quo
loquitur v. quando agitur de possessorio et peti-
torio et sic finita causa appellationis possit coram
iudice appellationis causa recepta coram princi-
pali agitari et hoc ne continentia cause diuidatur
contra. l. nulli. c. de iudi. hoc quando appellatur
ante libellum oblatum et sit cont. Si autem libellus
erat datus pari uel litis contestata facta tunc quia
actor tenetur illam instantiam finire. c. quō et qñ
iudex aucte qui semel ē de dolo causam nisi fō-
te illa posset iuris beneficio suspendere et ad aliam
transire ē. e. pastoralis tunc non credit pau. q. si
intentatum sit petitorium posset transire ad pos-
sessorium quia noua instantia est opus ex eo qd
non est ad superiorem delata uirtute appella-
tionis cum sit ex alia causa generatus lz posset ap-
pellari ex hoc ar. de offi. dele. in sinuante iuncto
c. ad hoc si una cuz ibi nōtis de appel. In causa
autem beneficiāli procedit indistincte de. Ex p.
dictis patet q. est speciale in causa beneficiāli in
casu de. quia sicut in illa appellans et appellatus
pariter arctantur per. c. statuimus ē de elec. i. vi
sic uterq. poterit in illa possessorium et petitorium
intentare prout hic dicitur fm pau. et hanc rōnē
fēsit glo. j. in uerbo appellato dñs. Pe. hic dicit
speciale in causa beneficiāli q. appellatio i uno ar-
ticulo deuoluat in alio etiam respectu aduersi pē-
et hoc ut celerit expediat et deuoluit simpliciter
causam adeo q. partes carentur comparere in
structe super causa tota in istis beneficiālibus et
si appellatus non petierit licet in alijs sec. de ap-
pel. cordi. i. vi. hinc insurgit q. ex quo causa sim-

pliciter deuoluitur ad curiam intelligitur deu-
luta tam respectu possessorij q. petitorij sicut in
simili si delegatur simpliciter causa intelligitur et
spectu utriusq. legata ut in. c. i. de sequestra. pos-
et fruct. Tamen per hoc dicit dñs. Pe. q. nō pos-
sit renunciari appella- in preiudicium alterius pē-
facit de. constitutioni in fi. et qd ibi nō ē de elec.
et sic limitat. l. si quis libertatem. ff. de pe. here.
et qd ibi nō ubi dicitur q. factum super uno arti-
culo non nocet nec prodest in diuerso et per pñs
appellatio in uno articulo non debet prodesse in
alijs et hoc est regl. in alijs causis non beneficiāli-
b. d. testi. c. Raynūti et c. Raynald. et qd in eis
nō z. l. si. c. quando prouo. n. est necesse. Se pidi-
ctis et huc de. obuiare uidet q. decre. statim ē
de elec. in vi. soluz uidetur loqui ubi obicitur ali-
quid in personam uel in formam et nō ubi quis
psequitur interesse proprium facit de. consoni-
ē de elec. et in. c. ubi circa de elec. in vi. Dicit dñs.
Pe. q. non uidet aliam solutionem nisi q. dicam
q. licet nō possit appellari nisi ut ibi dicit postq.
tamen est appellatum potest deduci in causa
appellationis. potestis dicere melius q. decre. sta-
tuim. generaliter psequitur qualicūq. occasio-
causae beneficiālis appelleretur ut ibi nō Compo.
in uerbo propter hoc. Itē quia hec decre. habet
locum etiam ubi quis psequitur propriuz inter-
esse licet forma decre. ut circa in appellatione inf-
ponenda tunc non habeat locum sicut nec in ap-
pellatione iudiciali ut. c. constitutio ē elec. in vi.
et dicta de constitutioni. sed tunc in appellando b-
uanda est forma. c. cordi de appel. in vi. de q. pte
dixi i. c. ut circa sup. glo. si. Glo. p. appellationes
op. q. idem sit dicendum si p querelaz sit deu-
luta causa beneficiālis ad sedem apostolicam qd
tunc maior est ratio ut idem dici debeat cū nā
appellationis sit strictior per nō in. c. de mu. peti-
Ad hoc quia paria sunt causam deuolui ad sedē
apostolicam per querelam et per appellationes d-
offi. le. c. i. facit de confir. uti. uel inuti. cum dilec-
ta. Soluit glo. fatendo contrarium q. idem et fō-
rius est dicendum si per querelam causa sit in cu-
ria et sic subaudiendum est maxime ad litteram
Ideo autem expressit de appellatione quia de illa
magis erat dubium. Uidebatur enim q. solū id
esset cognoscendum per iudicem appellationis su-
per quo esset appellatum et non aliud hinc est q.
coram iudice appellationis nō sit reconuentio. iux-
ta nō maxime p Jo. an. in dicto. c. i. d. mu. peti-
sic uidebatur q. de alio q. super quo esset appella-
tum non posset cognosci per iudicem appella-
tionis siue esset appellatum ab interlocutoria per
de. appellanti j. d. appel. siue a sententia diffiniti-
ua. ij. q. vi. ad fi. Siue extra iudicium p. c. ut cir-
ca de elec. in vi. Tamen his nō ob. quia ex nafa
causae beneficiālis causa est deuoluta ad papaz p
appellationem ad ipsum interiecta p. c. statuim.
pall. de elec. in vi. Ideo uoluit hic papa q. nō ex-
pectato alr. euentu appellationis posset fieri id qd
hic dicitur unde hec decre. nūll. hoc esse speciale
in casu isto et hoc inuit uerbum. decernimus hic
posituz regulariter contra et ita procedūt sup.
all. et hec est bona solutio et generalis ad omnia

predicta vel dicit glo. si uolumus specialiter alr
rindere ad. c. ut circa possumus dicere q non hz
locum cum quis prosequitur proprium intere
ut hic erat et sic hoc respectu non habet obfate.
Glo. ad sedem apostolicam querit quid si ad
inferiorem sit appellatum dicit a contrario litte
secus. **S**uil. hic tenet contrarium per nō in. c. i. d.
elec. i. vi. r. c. ti. ut circa zenz. tenz glo. p. rōne glo.
et quia appellatio ad aliūz inferiorem interiecta
refertur ad solum appellationis articulū nec de
alio potest se intromittere de ap. romana. §. cūz
autem in vi. r. hoc etiam nō glo. in cle. nō potest
de procūr. l. dicit q id qd dicitur q appellatio d
uoluit causam ad curiam ex toto ex natura cāe
uel per alium actum accidentalem non habet lo
cum in appellatione ad inferiores. **G**lo. spoliā
op. q possessorium et petitorium ab eadez parte
non possunt intentari cuius contrarium hic inu
itur. unde op. de procūr. in. c. pastoralis i. iij. glo
r. c. de inter. l. licet. **S**ol glo. hic loquitur i pos
sessorio recuperandō patet quia dicit in odiū spo
liantis in quo est certum q potest intentare cum
petitorio quia tunc nulla surgit repugnātia cūz
per utruqz dicat aduersarium possidez. **C**ōtra
rium loquitur in possessorio retinende quia retr
non potest intentari cum petitorio rōne contrari
etatis quia per petitorium dicit aduersariū pos
sidere et per possessorium retinende dicit se possi
dere iuxta nō d. iudi. exaiata et i dicto. c. pastoral
ideo rōne contrarietatis non possunt simul inte
tari regl. ut nō de iudi. l. si idem. Fallit quādo
respectu diuerse possessionis intentarentur puta
possessorium rōne ciuili et petitorium rōne nā
lis ut nō i. l. clā possidere. §. si. l. naturalr. §. nihil
coe. ff. de acqui. pos. Item fallit in corporalibus
in quibus etiam possidenti competit petitorium
ut s. dixi i oppositione et nō in. c. exaiata d. iudi.
et in dicto. c. cūz ecclā s. e. et plēssime per Bar. i
§. nihil coe circa combinationes et c. **O**p. et
uidetur q hic non sit speciale in odiū spoliā
quia suspensio petitorio transeat ad possessor
um imo uidetur esse ius coe per nō in dicto. c. pa
storalis in iij. glo. ante mediu ubi patz q suspē
so possessorio potest rediri ad iudiciū petitori
um in quo nullum uersatur odiū et sic nō spē
ciale q contra de petitorio ad possessorium fiat
transitus in odiū spoliantis. quidam dicunt
glo. illam improbari p hunc tex. hoc non est tenen
dum in dubio ar. c. cum expediat de elec. in vi.
Ideo glo. hic dicit q id qd ibi dicit glo. pōt du
pliciter defensari. primo quia glo. ibi non dicit a
liquid de suspensione. unde non dicit q suspensio
possessorio redeat ad petitorium; sed dicit q
possessorio incoha to reditur ad petitorium unde
potest intelligi renunciato prius possessorio et tē
glo. clare procederet nec iste tex. contra dicit fac
q nō. ff. de ui et vi arma. l. cum fundum. §. si. **T**
dic glo. q si uolumus itellire illā glo. de suspē
ut si uelit q suspensio pendente possessorio oīno
possit intentari potest saluari pendente causa p
cipali secus in causa appellationis quia in illa be
ne est speciale in odiū spoliantis q suspēdi pos
sit petitorium per possessorij intimationem

et sic secus. unde e contra et ante hanc cle. nō licu
isset in causa apellationis trāsire d petitorio ad
possessorium neduz de possessorio ad petitorium
ar. eorum que uidistis cum glo. iij. sed per hanc
cle. in odiū spoliantis est inductum q d petito
rio possit transiri ad possessorium. **E**x predic
tis patet q interdum nō sit accumulatio iudici
orum sed vno finito p renuntiationem alterum
intentatur et sic e accumulatio extinctiua primi iu
dicij ut ita loquatur et tunc clarum q id fieri p
si aliud nō repugnet ut dixit glo. Interdum fit
accumulatio iudiciorū et hoc dupl. quia aliqñ
fit accumulatio incultatiua quedam primi iudici
i suspensiu de prima non loquitur glo. hic in fi
sed habetur i. c. pastoralis et tetigit glo. hic i pñ.
Nam hec prima que dicitur incultatiua ex eo q
a pendente uno iudicio alteruz accumulatur nō
ad finem alterum suspendendi sed ut super utro
qz procedatur et tunc hec pmittitur siue primo
sit intentatuz possessorij siue e cōtra et sic pōt i
telligi. **G**lo. contraria qd intellige in posses
sorio recuperande ita q non resultet cōtrarietas
in simultanea intimatione. Ita uero accumulatio put
est iudici primitus intentata suspensiu est per
missa si fiat transitus de petitorio ad possessor
um ut hic dicitur. Si uero e contra fieret tran
situs de possessorio ad petitorium et tunc hec nō
est licita fm zenz. quia hoc priuilegiū habz spoli
atus in odiū spoliantis ut hic et d. de or. cog
. c. si. adeo q putat dñs An. pñdictum. c. si. et p
auct. qui semel. **C**omō et quādo iudex q uult
q a iudicio cepto non licet recedere suspendendo
facit. ff. de rei uen. l. qui destinauit et d. isti. spo. ex
conquestione qd non poterit etiaz principali cā
pendente suspensio petitorio intentare petitorium
et sic nō procedit q ultimo hic dixit glo. in fi. i. fa
solutione glo. c. pastoralis nō simplr loquitur p
rōnem illam quia solum in odiū spoliātis hic
conceditur q suspendi possit hoc petitorium; qd
hec ratio non est general. cū. c. pastoralis locum
habet etiam quando de petitorio trāsitur ad po
sessorium aliud q recuperandō ut ibi patz s. p rō
nem que colligitur ex. l. ordinarij. **C**de rei uen. et
l. is qui destinauit. e. ti. que cessat qñ qd de pos
sessorio trāsitur ad petitorium. unde tunc ob
auct. qui semel. **C**omō et quādo iudex nō est p
uisuz hoc casu nō poterit dicta suspensio fieri qd
quid dixerit glos. **G**lo. ante conclonem. **O**p.
q non sit fienda conclusio in causis beneficialibus
ut in cle. sepe de v. sig. **S**o. ex necessitate non est
fienda: sed de uoluntate fieri possit ita hic **C**o.
oppo. glo. q etiam post conclusionem in cā appel
lationis liceat suspendere petitorium s. e. pasto
ral i. fi. **S**o. hoc ueruz regl. quia post conclonem
in causa non licet transitum pñdictum facere.
Fallit in casu dicte dñe. pastoralis in fi. quia tūc
debet posse fieri suspensio petitorij saltez incoha
ti a se quo casu loquitur dictum. c. sicut ibi cōtē
git in alijs causis non beneficialibus fm glo. su
spendi autem ab aduersario intentatum non uī
detur interesse ipsius si est cōclusum in causa vl
possessionis dicere fm dñz An. q hec cle. locum
habet quando fit accumulatio in cā appellationis

quo casu difficili? admittat ex quo hec de. hoc non dicit. c. nō pastoralis loquatur in causa principali et ideo non est trabenda ad istam et maxie tenendo qd hec de. exorbitat a iure cōi pmittēdo aliquam accumulationē in causa appellatiōis. Or tutius est tenere glo. que sine dubio est efor qd autem dicit glo. non licere post conclōnē i cā regulr accumulationem fieri ideo dicit dñs An. si non fiat conclōin causa qd actūs qd fieri solet in actu conclōis uel post cōclūsiōēz ille habebit pro conclōsione in causa sicut in simili dicitur i. c. cum. **W.** de cōsti. super prima glo. et qd nō p Inno. de dila. preterea et d. ap. si duobus et sentit glo. extracta de vrbis Inno. in. c. l. in vbo abntia de elec. in vi. **C.** Glo. suspēdere querit an liceat hanc suspensionem facere sine metu condemnatiōis expensarum. dicit qd sic all. nō s. e. pastoalis super uerbo agi potest qd etiam prosequitū hic tenet. **C.** Glo. et exponit et pro ul. et all. cōcor et hoc ideo quia uerificatur sensus de. etiam i altero tantum istorum casuum. Et sic nō qd ubi copula inter duo in quorum altero uerificatur sēs disponētis uel loquentis exponitur pro ul. d. qd plene per dñm An. in de. In plerisq. de elec. et p Bar. in. l. is qui ducenta. q. utrum. ff. de re du. et per **A.** in. l. pelt. c. de v. sig. vel potestis dicere qd forte glo. hic exponit qd nō uidetur quasi possibile qd petitorium ab utraq. parte intentetur sup eadem re et est uerum reglr in rebus corporabilibz secus in incorporabilibus iuxta nō de iudi. in. c. exaiata s. e. cum ecclesia. **C.** Glo. pñt. inducit decre. ad nō per Ber. de or. cog. c. si. et p Jo. ij. q. ij. c. l. et p Hof. Inno. et Alb. de resti. spo. exconquestione. In quibus iuribus dicunt predicti qd si super una re intentetur petitorium ab uno et ab alio possessorium recuperande prius debet audiri pponens possessorium: licet fo loco pposuerit et sic duplicem effectum habebit intetatio possessorij recuperande quia facit interim silere petitorij. Item nihilominus pcedetur in possessorio et sic habebit effectum actiōis et exceptionis p qd glo. cōcludit qd hoc casu utilius est agere possessorio qd excipere quia per exceptionem non consequetur effectum aliquem actionis: sed solius repulsionis de or. cogni. c. ij. et per hoc bene facit hoc qd simpliciter dicit per intetationem possessorij i suspendetur petitorium et procedetur in possessorio. Ad hoc etiam preall. c. ex pquestione **H.** Hof. ibi tenet contrariuz dicens qd nisi excipiat qñ agit possessorio qd non suspendetur petitorij s. super utroq. simul agetur: quia hoc non est officium actiōis ut habeat effectū exceptiōis sicut nec econtra. Ad decre. ex conquestione rñbbat qd ibi debet intelligi qd prius excipit et postea agit et sic etiam possit rñderi ad hanc de. sed est diuina re. Ideo dñs An. hic cōcludit cū glo. hanc tñ intelligendo ipsam et pro tanto dicit aduertēdo qd interdum petitorium et possessorij est simul accumulati super diuersis rebz et tñ procedit super utroq. uelut super duabus mutuis petiōibus de or. cogni. cū dilectus qd intellige nisi alr per uiam exceptionis opponatur ut ibi et in. c. si. et. ti. unde illo casu ad suspendendum petitorij

exigitur exceptio spoliatiōis et hoc est claruz s. omnes interdum petitorium et possessorium ite tantur super eadem re a diuersis qd est possibile in iuribus incorporabilibus et psequenti in beneficis alibus ut est dictum i pri. contrariō: uel etiā qñ respectu diuersarum possessionuz fieret intentio predictorum ut s. tetigi et tñc opīones fuerūt de quibus tetigit glo. dñs An. hic et in dicto. c. si. et in dicto. c. ex conquestione tenet qd sola accumulatione possessorij non suspendatur petitorij nisi saltem opponatur dependentia possessorij nisi ex forma petitiōis in possessorio sit exclusio exceptio ut si d. catur peto primo et ante omnia super possessorio pcedi qd alr petitiō nō habz in se finem repellendi sed consequendi ut i dicto. c. cum dilectus et sic intelligitur opi. Hof. n. tñ erit necesse ut opponatur exceptio spoliatiōis qd a sola pendentia possessorij habz hoc prius et secum non compatiatur petitorij ab aduersa parte icohatū et effectus erit magnus scire An sit necesse opponi exceptionem expoliatiōis tan uero sufficiat exceptio litis pendentie et hoc propter necessitatez probandi id qd excipitur ut dicit Inno. i dicto. c. si. quia si arctaretur ad opponendum exceptionem spoliatiōis subiceret necessitati pbandi spoliatiōem. Sed tenendo qd dixi nō arctabitur nisi ad ostendēdu pendentiaz possessorij qd erit facile et sic ex toto nō adheret. d. An. opi. Inno. sic ex toto opi. Hof. An autem ista suspēsiō possit fieri post litē cōt uariat ibi glo. et etiam uariat doc. i dicto. c. ex conquestiōe et ibi tenet An. qd sit speciale in causa beneficiāli et matrimoniali ut post litē cōt exceptio dilatoria nō petitiō habens in se effectū dilatorium possit obici post litē cōt ante conclu. tōem in causa ut hic et in dicto. c. ex conquestiōe uel dicit ipse tenez indistincte qd an pcludem in causa etiaz in alijs causis post litē cōt admittitur dicta exceptio quādo post litē ptestatam accumulatur possessorium quia ius opponēdi dependentia possessorij originari uidet post litē cōt et ideo post litē cōt. pot. opponi de offici. dele. insinuate et nō in. l. i. c. de cōfor. eiusdez litē d. mā imittit ad nō pleni? i dco. c. si. et i dco. c. ex pquestiōe d. resti spo. Potestis iugere has solutiōes simul quia si possessorij sit accumulatum post litē cōt pcedit fa solutio si are litē p. pcedit prima uis in Spe de resti. q. nūc uidendum v. sed pone et Hof. in loco all. in glo. et Archy in. c. cum qui de eo qui mit. in pos in vi. et La. de castell. in all. xxij. et dominos de rota conclusiōe liti. **C.** Glo. solo Oppo. hic tex. dicit qd solo possessorio in causa beneficiāli potest pcedi et sic uidetur uelle qd nil habeat in eo docere de petitorio et per cōsequens qd non sit necesse iustificare possessionem ad hoc facit optime de resti. spo. in litteris ubi etiam predo mandatur restitui s. contra quia imo uidetur qd in beneficiālibus oī nō in possessorio optineatur sit necesse iustificare possessionem cum notorie appareat de defectu tituli uidetur repellendus cum beneficium ecclesiasticum non possit sine canonica institutione possidere ut in regl. i. de re. iuz. in vi. et uidetur aperte qd bari qd sit necessaria dicta iustificatio in decre. cō

titulus si. presby. glo. remittit ad nō i dicto. c.
 positus sup glo. ij. 7 per **D**ost. i. lūma de isti. spo.
 .s. in cibus v. quid ergo quia possumus dicez
 q in. c. constitutus erat notorius de defectu titu
 li 7 quia possidens carebat titlo legitimo hic at
 non erat notorius sed dubium an haberet titl
 ul' non: vel dicit glo. hic q si uolum' simpliciter
 ibere littere 7 sipl'r fateri p'trariū n' h'z, obsta
 p'trariū quia quis dicitur in solo possessorio pro
 cedere etiam si iustificet possessionem ut patet in
 liti in decre. ex parte de resti. spo. 7. c. ad decimas
 .e. ti. in vi. vnde aliud est i'tentare petitoriu 7 ali
 ud possessoriu 7 iustificare illud ex titulo ubi na
 tura possessorij hoc requirit 7 ita hic. nam nō p
 hoc minus diceretur in solo possessorio procedi
 ex quo in petitorio non proceditū qnūmo nec in
 tentatur 7 sic non obstat hec littera **L**a hic dicit
 q **S**iml. in **S**pe. de testi. q. nunc dicendum v. sed
 pone dicit q in beneficiis petens restitui nō
 restituitur nisi prober titulum. **F**atetur tamen q
 aduersarius obiciens s proprietate non est audi
 endus 7 sic intelligit. c. in litteris de resti. spo. dñs
An. remittit ad nō per se in. c. in litteris. d. **P**e.
 ad nō i. de re. iuz. i. vi. **J**o. an. in additiōib'
Spe. in r'ca de resti. spo. dñs **A**n. hic dicit dicen
 dum ut ipse dixit in. c. i. litteris preall' ubi ponit
 dicta **J**oannis. andre. in additionibus **S**pecu.
 super hac r'ca. **C**irca qd dicit etiam uidendum
 qd nōt **J**no. i. c. constitutus preall'. 7 de postu.
 prela. bone. ij. 7 in. c. ex parte. **D**e resti. spo. et
 ibi per **J**o. an. in. glo. quasi dicat ultra mediu 7
 per **A**rchy in. c. i. de eo qui mit i pos. causa reit
 seruan. in vi. facit qd nōt glo. in. c. ptingit de do
 lo. de materia etiam in decisionibus rote cōclu
 lyxviij. 7 xxxv. 7 cccxlviij. 7 dñs. **P**e. hic remittit
 ad nō i. r'ca. i. de re. iuz. 7 de offi. ordi. i. c. ordiarij
 .e. li. quia aut est notorium q non habere ius
 in beneficio uel ius cōe facit contra eum 7 tūc nō
 optinebit i possessorio nisi probetur titulus nō
 dico iustitia tituli uel non est notoria nec ius cōe
 facit cōtra illum 7 tunc nec titulum nec iustitiaz
 tituli est necesse probare ut in. c. in litteris de resti
 spo. 7. c. Item cum quis huic dicto obuiare uidet
 tur. c. azq de p'scrip. iuncto. c. i. de re. iuz. qd sep
 uidetur ius cōe facere contra petentes beneficiu
 uel ipsius possessionem nisi appareat de titulo 7
 sic obuiare uidetur qd nō. s. de resti. spo. ex trans
 misso 7. c. ex parte **D**e ubi i matrimonio carnali
 si agitur possessorio debet iustificari possessoriu
 ergo 7 eodemō in matrimonio spiritali uel etp
 possessorio unde concludit q in possessorio in bñ
 ficialibus semper oportet iustificari possessionez
 saltem fm sui primam figuram: non autem ple
 narie ut esset expediens in petitorio. **Q**ualr autē
 debeat fieri dicta iustificatio uariat **J**no. quia
 in decre. in litteris in glo. magna primo requirit
 q probetur q sit inductus in possessionez aucte
 superioris 7 ideo requirit installationē 7 similia
 all' de cā pos. cum olim 7 hoc sentit in una parē
In alia parte sentit q sufficiat q probetur q ali
 qua gessit ut canonicus scientibus 7 patientibus
 his ad quos pertinet all'. ff. de fuitu. l. quotiens
 in. c. bone. ij. de postu. prela. alr loquitur quia dñ

est q sufficiat probari q ingressus sit possessio
 nem patientibus custodibus ecclesie ul' alijs q ha
 bent possessionem ad hoc ut dicatur habere pos
 sessionem: tamē quia est euidenter tunc iusta nō
 sufficit ad possessorium recuperande 7 hoc dicit
 ibi 7 in. c. cum ecclesia s. ti. i. 7 hoc dictum nō be
 ne i. c. ex parte. **D**e resti. spo. dicit alr. vj. q eo
 ipso q facit quis actum proportionabilem tan
 tum canonico uel saltem etiam canonic sciētibz
 7 patientibus alijs canonicis ad quos pertinz 7
 aio querendi possessionem non requiritur alia
 auctas superioris ut ibi dicit q plus placet sibi q
 ibi dicit q id qd dixit i. c. i. litteris **P**au. 7 **B**er.
 7 cōiter hic scribes tenet primū dictū **J**no.
 positū in. c. i. litteris. s. q requiritur q sit induct'
 in possessionem aucte superioris 7 q eius patien
 tiam habeat 7 ita tenet stilus curie ut dicit dñi
 de rota in conlonib' preall' vj. lxxvj. 7 cccxxxiij.
 ij. 7 cccxlj. dicunt. tamen predicti dñi de rota i
 locis predictis q licet confessio partis non iusti
 ficet titulum quia non potest dare titulu ut nō
 in. c. si. de eo qui mit. in pos. in vi. 7. c. si. de cōfess.
 .e. li. **T**amen cōfessio partis iustificat possessionez
 quo ad causandum possessorium recuperade **J**o
 an. in ti. de resti. spo. super r'ca i addi. dicit q si
 constat notorie beneficiatum non habere titulu
 7 tunc eius possessio quaz habuerit non est suffi
 ciens ad partum possessorij all' nō de si. presby.
 constitutus per **J**no. quandoq beneficiatus in
 greditur possessionem nec constat de titulo pro
 ul' contra 7 tunc facit differentiam inter prelatū
 7 beneficiatum extra congregationez ex una par
 te 7 canonicos 7 sic beneficiatum in congrega
 tione ex alia quia in primis nō est possibile q ha
 beat possessionem sine titulo quantu ad effectū
 possessorij recuperande vnde nec sufficit patiēti
 a superioris. i. beneficiatis uō in congregatione
 ubi nō sūt cāonici dicit q sibi placz dictū **J**no.
 in. c. ex parte **D**e. i. q in odium uolenti sufficit
 q probet se aliquid fecisse in congregatione pati
 entibus canonicis ad partes possessorij. **H**ec sūt
 dicta doc. nostrorum stilus autem curie habz q
 sit inductus. in possessionem aucte superioris et
 illius patientiaz habeat ut predicti dñs **A**n. i. di
 cto. c. in litteris dicit pro intelligentia huius pas
 sus esse uidendum primo quale ius habeat ca
 nonicus uel prelatus. **T** qualem possessionem
 de quibus plene i. c. si. de causa pos. 7 proprie et
 breuiter concludit q beneficiatus nullam habet
 possessionem quia est procur eccie de do. in. c. ce
 rerum **E**t ideo si quam dicatur habere debz hē
 quasi possessionem 7 sic illam debet habere p pa
 tientiam superioris ar. l. ij. §. dare. ff. de usufruc
 7 de elec. querelam 7 de postu. bone 7 sic p pñs
 patet q nō habet possessionez nisi respectu tituli
Ex hoc infert q dicta quasi possessio dari nō p
 nisi data patientia superioris qui habet potesta
 tem dandi 7 conferendi. quasi possessionem alio
 nō 7 sic nō uidetur differentia siēda inter benefici
 atum in congregatione 7 alios uel imo utrobq
 idem dicendum. **S**i autem querimus quo ad p
 tem possessorij dicit q si beneficiatus essz in aū
 qua possessione 7 de patientia superioris nec essz

notorius defectus tituli tunc illa quasi possessio
potest parere possessorium recuperande si autem
nouiter esset ingressus tunc licet aliquid fecit sci
ente superiore non creditur hoc sufficere ut sentit
Hosti. in dicto. c. in litteris licet faceret aliqualem p
sumptionem de quo remittit ad non in preall. c.
si. de causa pos. in repetitione sua. **M**ibi uidetur
primo inuestigandum an quasi possessio i. benefi
cialibus possit haberi sine titulo et uidetur quod non
quia sicut in matrimonio carnali non est datus qua
si possessionem sine titulo ut in. c. transmissa. et c.
ex parte de resti. spo. ergo nec in matrimonio spi
rituali cum regl. equiparentur ut in. c. ij. de tras
la. prela. et per prius in beneficialibus non erit dare
quasi possessionem sine titulo ad hoc quia ubi
ius restituitur possessioni debet probari modus per
quem haberi potest ut patet in libero homine qui
non potest possideri nisi certa causa que debet
probari ergo eodem modo in beneficialibus quia
ius restituitur dicens beneficium ecclesiasticum non pos
se sine canonica institutione possideri nec haberi
de institutione. ex frequentibus de re. iur. c. i. in vi.
In contrarium facit. c. in litteris preall. et c. e. cum
super ubi restituitur ad possessionem qui caret titulo
ergo illam ante habuit sine titulo. videre si que
tur simpliciter an sit dare quasi possessionem in
beneficialibus sine titulo et dico quod sic que habebit
ex sola patientia superioris ar. l. quotiens. ff. de
usufructu cum si. Si uero queritur an sit dare qua
si possessionem in beneficialibus que sit sufficiens
ad partem possessorij sine titulo et tunc similiter di
co quod sic per. c. in litteris et per. c. Item cum quis
et c. et per hanc cle. requiritur tamen quod sit colora
te iustificata ad hoc ut pereat possessorij. **Q**uid
autem exigatur ut dicatur colorate iustificata
dico quod quedam est possessio quam ius non iustifi
cat: licet educat presumptionem contra possiden
tem ut in quasi possessione ius eligendi et tunc suf
ficat quod probetur patientia eorum ad quos specta
bat ut in. c. cum ecclesia et c. **Q**uedam est posses
sio quam ius cōe iustificat nisi adsit titulus ut pos
sessio canonicatus uel beneficii uel ius decimarum ut
in. c. ad decimas de resti. spo. in vi. et tunc autem est
notorium de defectu tituli et tunc non parit pos
sessorium ut non in. c. p̄stitutum et si. presby. p. Inno.
Notum non est notorium de defectu tituli nisi quia non
apparet an titulum habeat. sed dubitatur an ha
beat uel non et tunc de hoc sunt opiniones de quibus
predicti. scilicet curie habet quod requiritur quod p
betur quod sit inductus in possessionem aucte su
perioris et eo patiente aliquid gesserit. **M**ibi
uidetur quod sit uera opinio Inno. quam posuit in. c. i.
litteris in. ij. glo. magis in vi. **S**i tamen uellet su
o nomine et in. c. ex parte. **M**ibi in si. magne glo. u
bi in effectu idem dicit licet secundum uerba que ibi di
cit ipsemet sentiat. se dicere ibi diuersum ab eo quod
dicit in. c. in litteris sed non est uerum et ideo sentit
in. c. bone. ij. de postu. prela. i. i. glo. magna circa
prin. se. columne. quia ad res beneficii non potest
agere possessorio recuperande nomine proprio quia
illas nomine suo non possidet sed nomine ecclesie
facit facit de dona. in. c. ceterum sed si uult suo
nomine petere generaliter restitutionem possessionis

nis iuris episcopalis uel abbatis. uel canonicus et
tunc bene potest quia spoliatus illum iterum spoli
are et non ecclesiam. **O**portet tamen quod ad hoc
ut possit optinere tali petitione restitutionis qua
si possessionis dicti ius quod aucte superioris uel eius
ad quem pertinebat ex officio haberet possessionem ge
neralem dignitatis uel ius canonicus. s. per instal
lationem: uel alium modum consuetudinarium. uel
etiam per scientiam quia sciente et patiente supe
riore illo ad quem spectat dare possessionem fu
erit in quasi possessione administrando illis sci
entibus et patientibus facit. l. quotiens. ff. de seruitu
et quod non de elec. querelam. et in. c. bone. ij. preall. et
i. dicto. c. i. litteris et c. et ex parte. **M**ibi sic patet
quod non requiritur copulatiue inductio in posses
sionem et patientia imo uidetur sufficere alterum
predictorum. pro hoc text. in decre. in litteris ubi
dicit quod etiam predo restituendus est predo autem
dici non potest qui aucte superioris est inductus
ut non in decre. nihil de elec. et fac. ff. de acq. pos. l. i. u
ste et sic audiui quod tenebat recolere memorie dñs
Jo. de san. in hac cle. et hoc credo procedere etiam
si possessio sit reces multo fortius si ariqua. **N**ec
ob. predictis equiparatio de matrimonio carnali
quia non semper est bona equiparatio per non. c.
tue de spon. huic opinioni ob. fortiter decre. ad
decimas de resti. spo. in vi. ubi non sufficit patien
tia ad partem possessorij quando ius iustificat pos
sessorium. **S**ed ibi iustificat contra agentem pro
reo: secus si non pro reo ut ibi non unde considera
quedam est notorietas que reddit quem inabilem
alio non apparente et de hac loquitur c. constitutus
quedam est notorietas que non arguit personam
inabilem. sed presumit illam et tunc dicit ut presu
mitur pro reo contra actorem alius non ut i. c. ad
decimas. saluo eo quod dicitur de beneficialibus et
quandoque non est notorium nec presumitur ius p
uel contra ut quando agitur de beneficio et non co
stat de titulo et tunc procedit. c. in litteris et c. ideo
tutius uidetur tenere opinionem quam tenet si
lus curie et quam tenent dñi de rota in locis pre
all. **A**duerte tamen et non bene ex remissione quas
dedit glo. ad. c. constitutus quod ubique opponitur
exceptio notoria defectus proprietatis siue sit no
toria per confessionem partis uel rei euidentiam
puta quod quis sit illegitimus et tunc depellitur agens
possessorio etiam recuperande nisi iustificet posses
sionem puta ostendendo dispensationem super na
libus. ubi uero non apparet notorie de defectu
proprietatis tunc quid ius uidetur et non bonum qui
a hoc est cōe loqui. glossarum et doc. san. sit no
toria exceptio proprietatis a non. **S**ed aduertens
est quia habetis unam glo. que istam materiam
limitat et declarat vbi i. c. si de resti. spo. i. vi. quod di
cit quod dictum est notoriam exceptionem proprie
tatis non solum tollat ius agentis sed etiam fundat
ius opponenti. **S**ecus si tantum detraberet iuri
agentis nec fundaret ius opponenti et ex hoc se
quitur quod si uellet opponere quod ipse agens non est do
minus sed ipse alius et hoc est notorium ex quodi
cerem me dñm non admitteretur hec exceptio: se
cus si dicam quod ipse non est dñus sed ego hoc est
notorium Jo. an. in addi. Spe. super ti. de resti.

spo. reprobatur illam glo. et dicit eam contra casus
 sc. constitutus de si. presby. ubi exceptio illa tu es
 natus ex presbytero quia erat notoria admittitur
 et tamen non fundat intentionem excipientis quia
 non sequitur non habes ius: ergo ego habeo ut
 de scriptis olim dñus An. concord. opi. i. dicto. c.
 in litteris dicens dictum Inno. in. c. constitutus et
 dictum Jo. an. in dicta addi. procedere in causa
 beneficii. Sed si agatur in alia materia quod bene-
 ficiali procedit glo. in. c. ad decimas et ita loquitur
 glo. illa quia loquitur in causa decimarum que non
 est beneficii cum in agatur de proprietate. Ratio
 differentie est quia in beneficiis non potest bene-
 ficiarius tenere sine canonica institutione ut in regl. l. d. re-
 iuri in vi. Ideo oportet quod ad sit uerus titulus uel
 presumptus facit de insti. ex frequentibus et. ij. q.
 i. legum sed in alijs rebus secus: quia eo quod tene-
 o iuste teneo quod ad te l. ius non habet nisi sua prope-
 tas ius meum confundat et ideo in illis potest dici
 possessor quantum ad te liberas edes habeo et quo-
 ad te iuste possideo: ex quo non est dñus quia l. ius
 non iustificat possessionem meam non tamen
 illas iniustificat hoc casus: secus in beneficiis
 quia non iuste tenet qui titulum non habet ex quo
 notorium est titulum illum non habere et sic non
 poterit quoquo modo dicere se iuste tenere. Nec ob-
 predictis decre. porro de diuor. que uidetur per-
 turbare predicta et uelle quod etiam exceptio notoria
 et proprietatis nullo casu admittatur quia. pote-
 rit dicere quod ibi re uera non erat notorium et sic in-
 nit dictio etiam ibi posita. vel dic quod ibi loquitur
 in notorio presumptionis quia actus consanguini-
 tatis non est probabilis nisi presumptus sic nec
 actus copule de quo in. c. uia de cohabit. de et mu-
 dicta in notoria dispositione uel probatione: et
 dic quod ibi loquitur de restitutione que fit ex officio
 iudicis ad peccatum euitandum que non impe-
 ditur ex obiectu defectus notorie proprietatis.
 Ergo queritur an in possessorio recuperande
 admittatur exceptio proprietatis dic quod si non re-
 pellitur clarum quod sic de resti. spo. c. si. Si uero
 repellitur per replicationem et tunc si non est no-
 toria compellitur etiam si in continentem offeratur
 probatio salvo casu. c. litteras ad si. e. ti. ubi lo-
 quitur in causa matrimoniali. Si uero est exceptio
 notoria tunc si est notorie dispositionis quia ius
 sic disponit admittitur ut in. c. ad decimas adeo
 quod si circa factum requiritur aliqua probatio ad
 probandum notorium admitteretur ut non in di-
 cto. c. ad decimas. Si uero est exceptio notoria
 facti transeuntis uel permanentis et idem in. c. si
 significasti de diuor. ubi exceptio ad alterum notoria
 admittitur et tamen est facti transeuntis et dato quod
 aliqua probatio sumaria uel extrajudicialis ex-
 igeretur ad probationem notorie admitteretur ut
 dicit Inno. nobiliter in dicto. c. significasti et alibi
 hoc dictum non ponit quod sciat dñus An. Quan-
 doque est exceptio notorie probationis quia ex pro-
 batione sit notorium de v. sig. cum olim et. c. ex pre-
 et tunc admittitur ut dicit Inno. in. c. in litteris et
 preall. c. constitutus et de renunc. super hoc. At
 tamen differentia inter possessionem super iure
 beneficii. ex una parte et super alijs ex alia. qui

et primo casu requiruntur duo. scilicet quod conclu-
 dit intentum opponentis et defectum iuri possi-
 dentis et sic debet intelligi glo. in. c. ad decimas
 licet Jo. an. damnet illam in addi. Spe. preall. et
 male fin. euz. In fo. sufficit quod concludat defectum
 iuri agentis. Quandoque opponitur exceptio notoria
 a presumptionis et potestis dicere fin. eum quod non
 admittitur in. c. porro preall. tamen non ponit quod
 constati quia alijs modis potest rñderi. predicto
 et. porro. An autem contra agentem per uiam at-
 temptati obstat exceptio proprietatis dicit dñi
 de rota conclu. xij. et conclu. lxxvij. quod sic si est ex-
 ceptio notoria all. dicti Inno. in. c. bone de app.
 Ratio quia tunc agentis non interest ideo tunc non
 debet admitti ad quacumque partem exceptionis ap-
 pellationis. ij. q. vi. non solent et de elec. cum inter
 et et pro hoc quia alius daretur materia peccan-
 di quam rationes poderat Inno. in preall. c. signifi-
 casti de diuor. et hec dicunt uera quando reuoca-
 tio fieret ad petitionem partis: secus ubi fieret
 ex officio ar. glo. si. in. c. in litteris quia poterit re-
 uocari non ad finem restituendi illum qui ius non
 habet sed ut restituatur illi qui de iure debet hie
 all. no. Inno. de consti. cum. M. Si uero non oppo-
 natur exceptio notoria non admittitur et plus
 dicunt quod licet sit necesse in beneficiis fin. si
 lum curie iustificare possessionem agentis possessorio
 recuperande tamen hoc non erit necesse in uia
 attemptati licet ut habeat necessario iustificare
 possessionem et in hoc plus habebit uia attem-
 ptati quod possessorium recuperande. Mouentur per
 glo. Inno. in. c. dilecti de maio. et obe. et in. c. bone
 de app. ubi multe differentie ponunt inter uiam
 attemptati et possessorii recuperande et sic dictum
 determinasse. Quidam in questionibus suis. An
 autem agenti possessorio recuperande obstat ha-
 beat reservatio pape. Dicunt dñi de rota in locis
 preall. quod sic. mouentur quia reservatio non solum
 habet tollere proprietatem imo etiam euidenter
 iustificare possessionem sic nullus habet coloratum
 possidere talis contra reservationem possidet et
 ideo debet admitti quia non potest colorare pos-
 sessionem suam quod est necesse.

De dolo et contumacia. Rca.

Si ante diffinitiuam.
 ponit dictum a quo. 2º excipit
 fa. ibi nisi. Non primo quod recedens
 appellans tamque protestans
 de non comparando coram iudice
 a quo non est iterato citandus de necessitate et con-
 tumacia tamen eius declarabitur ex euentu ap-
 pellationis et sic non quod protestans de nullo comparando
 coram iudice non est citandus. Non fo. quod
 tra talem contumaciam potest procedi ad actum
 etiam grauis prejudicij ut ad actum sententie.
 Non 3º quod recedens appellans necessario non est uerus
 contumax etiam si fuerit citatus postea. sed disti-
 guitur an causa fuerit manifeste frustratoria et
 uerus contumax an non et tunc secus et ex hoc col-
 ligunt quidam ut quod pars repellatur appellans ex-
 igitur manifesta contumacia sed certe hoc non di-
 cit de. l. dicit quod exigatur quod causa sit manifeste
 frustratoria hoc autem non exigit ex eo quia ex

igatur manifesta contumacia in repellendo a sa-
cultate appellandis sed ideo exigit quia si causa
non est manifeste frustratoria non concluderetur
et actu contumax quia posset probabiliter dubita-
re de legitimitate cause et sic posset esse quod non esset
primum aliquo modo nescire non manifeste. **C**on-
troversia appellans a diffinitiva non videtur recedere ab
appellatione ab interlocutoria prius interposita
nec ab eius effectu de quo aliquid in glo. et pleni-
us de app. dilecto et c. bone. e. et c. **G**lo. non disse-
rens. **O**pp. quod sententia diffinitiva lata post appel-
lationem ab interlocutoria sit nulla de app. cum
appellationibus in vi. **S**oluit glo. littera tollit con-
trarium ibi loquitur quando offert iudex appel-
lationi quo casu etiam si fuerit frustratoria ex di-
latione ligantur manus iudicis. hic autem loqui-
tur quando non detulit: non autem obbeat deferre
dicit glo. quod bene facit si non offert si putat ex fal-
sa causa appellatum. vel illam frustratoriam. Nam
non revocabitur quod fiet per eum etiam post dic-
tam appellationem ab interlocutoria nisi prius
iustificata appellatione et probata veritate cause
de appel. non solum in vi et c. **G**lo. promulgat
Oppo. quod non potuerit procedi ad sententiam dif-
finitivam in absentem. unde op. de. c. quonia ut
lit. non cont. **S**ol. quod hic debet intelligi quod lis erat per
vel erat de casibus in quibus lit. non potest pro-
cedi ut lit. non cont. quoniam in tex. et in glo.
Glo. appellare in prin. non ex littera quod appellans
a diffinitiva non videtur renunciare appellati-
oni ab interlocutoria et similiter non ratificat senten-
tiam nullam et hoc olim etiam tenebant Inno. et
Hosti. de appel. dilecto et Spe. in loco hic alii in glo.
Que autem possit esse ratio huius dicit glo. nota-
biliter quod ratio potest esse quia geminatio appella-
tionum non debet summittere sed subtrahere appel-
lationem a potestate iudicis. Nam ut dicit Jenz. quod
quid sit sit ad declarandum iudicem iudicis fa-
cit xxxi. q. ii. lotharius: et quod ibi non de appel. bo-
ne et c. directe et c. et c. si a iudice in vi. **C**on-
troversia dicitur est quod non ratificatur sententia per appellatorem
l. ii. §. ff. de re. ra. ba. quia rñdet remittendo
ad non in decre. i. de re iudi. quia ibi sententia non
erat omnino nulla sed tenebat in preiudicium per
curatoris licet non preiudicaret domino ut ibi non. et
i. licet. l. de proc. et c. ff. de app. si expressis et c.
Glo. ultima in prin. querit quando dicatur
appellatio ab interlocutoria manifeste frustrato-
ria. Rñdet quando nulla causa est expressa in ap-
pellatione vel si est expressa non est legitima. da-
to millies quod esset vera puta forte quod appellavit quia
rex erat in francia vel similia. vel si erat legi-
tima erat manifeste falsa. Idem si erat pronun-
tatum causam esse falsam et a tali pronuntiatione non
fuit appellatum. Nam si postea ex eadez causa
quis pretendit gravari et appellat erit aperte fru-
stratoria. Deinde glo. in vi. et adverte. opp. et videtur
quod rex. iste non procedat innuit enim quod verus con-
tumax possit appellare nisi sit manifeste contumax
sed hoc videtur esse falsum cum iura dicant sim-
pliciter contumaces in non veniendo non posse
appellare. ij. q. vi. §. sunt quorum in prin. xxiij. q.
ii. de illicita. l. de iudi properandum. §. cum au-

tem et c. quorum app. non reci. l. i. et ff. de iudi. l.
et post. §. si. et ff. de app. ex consensu. §. si. licet secus
sit in contumace in non parendo quia ille bene potest
appellare ut l. creditor. §. iussus. ff. de appel. Et
ratio diversitatis notatur in glo. l. q. non veniens pec-
cat in duobus. scilicet. quia nec venit nec parat sed
contumax non parat solum in uno. l. quia non
parat quia bene venit. quod autem hic innuatur quod con-
tumax in non veniendo ita demum repellatur ac si sit
manifeste contumax patet quod appellans frivole ab
interlocutoria et recedens est contumax et tamen sit
hoc non est manifestum appellat ergo et c. **H**uius-
modi facta est glo. ista tota que finitum An.
principaliter facit quandoque quia primo declarat
quis dicatur contumax evidens et quis fictus et hoc
facit usque ad vi. Item sciendum ibi fo tractat
an et quando contumax manifestus verus aut fi-
ctus appellatur a potestate appellandi ponendo opi-
usque ad vi. Et ex his possit concludi. **I**bi §. glo. p.
concludendo veritatem in pñcto reducit pñctum
ad praticam usque ad vi. Ad textum ibi §. rev.
titur ad terminos tex. illum declarando et inducen-
ad actu praticum usque ad vi. Et predictis. **I**bi. v.
concludit ad novum dubium usque ad vi. **S**ol.
ergo glo. prima quod posset dici quod per hunc tex. limi-
tetur et distinguantur iura in contrarium alii qui
a debent intelligi in vero contumace et manifesto
secus in vero contumace si non est manifeste contumax.
hec solutio videtur destruere iura in contrarium alii
et potissime dictam. l. ex consensu. §. si. et dictam
l. et post dictum nec habet obviare de. ista ut patet
ex his que dixi non modo et clarius §. patebit in glo.
hic recitat opi. **S**uul. quam posuit in titulo de con-
tu. §. l. vi. Et notatur quia dicit advertendum quod tri-
plex est contumacia evidens vera et presumpta se-
u ficta vel interpretativa. dicit ergo quod fictus et p-
sumptus contumax appellat. verus autem contumax
non appellat etiam si non sit evidenter contumax et
multo fortius si esset contumax evidenter. appellat
autem fictum vel presumptum contumacem illum
qui est citatus ad domum: verum illum qui est p-
sonaliter citatus evidenter qui personaliter cita-
tus dixit se nolle venire an non hoc sufficeret di-
cere extra iudicium quod non vult venire ut dictum
evidens contumax remittit glo. ad non in c. venera-
bilibus. §. secus de sen. excōi. in vi. et ibi videtur tex.
cum glo. de quo latius §. dicam. **I**a. vero de are
dicebat considerandam triplicem contumaciam. scilicet.
veram verissimam et presumptam verissimam ap-
pellat quia non est appellat Spe. evidenter veram
et fictam appellat ut §. dixi post Spe. et concludit
quod fictus contumax appellat verus etiam appellat
si veniat iudice sedente pro tribunali et alii in ff. §.
rest. in inte. l. diuus. verissimam nullo modo appellat
alii. ff. ex qui. cau. in pos. erat. l. fulcinus. §. si.
videte omnes in hoc concordant quis dicatur e-
videns seu verissimus contumax. Item quod non potest
appellare saltem si non venerit iudice sedente per
tribunale: eo autem veniente sunt opiniones de
quibus in dicta. l. diuus. **I**a. de are. tener ut dixit
glo. quod tunc nullomodo auditur de quo §. dicam
In vero autem et ficto contumace dicit ibi glo.
in vi. Sed circa quod quadruplex fuit opi. Si quis

quis appellari debeat uerus contumax et quis fictus. Et si quadruplex est opus, si queritur an contumax non evidens uel etiam uerissimus possit appellare. Redeo ad primum et quero quis dicatur uerus contumax et quis fictus, dicitur glo. quod quadruplex est opus, de uero contumace hoc est quod dicatur uerus contumax et si quadruplex est in se, hoc est quis dicatur fictus contumax. Quidam enim dicunt illum solum esse uerum contumacem quem si dixi uerissimum et euidentem, scilicet quando aperte dixit se nolle uenire. Fictus autem dicitur qui dixit se uenturum uel nihil dixit, sed non uenit et hanc opus, tetigit glo. ultima in l. si. ff. de re iud. in inte. Secunda fuit opus, quod uerus contumax dicatur ille qui fuit inuentus personaliter etiam si nihil dixit, sed fictus dicatur qui non personaliter fuit inuentus sed citatus ad domum facit quod non in l. ex consensu. §. si. ff. de app. Tercia fuit opus, quod uerus contumax dicatur ille qui cognouit se citatum licet personaliter non fuerit citatus seu inuentus per nuncium fictus dicatur qui non fuerit inuentus nec recognouit se citatum, facit l. i. §. i. ff. quando appellandum sit. Quarta opus, fuit quod citatus citatione hominis dicatur uerus contumax etiam si non fuerit inuentus nec cognouit se citatum. Sed fictus contumax dicatur ille quem citat et pro illis facit quia mitius agitur cum iure quam cum ministro iuris, l. celsus. ff. de arbi. et pro non compos. in decre. i. de elec. in vi. pro istis etiam facit quod dicitur in fili de interpellatione, quia uera interpellatio dicitur que fit ab homine, ficta que fit a iure fauore persone puta minoris ut l. i. de re iud. §. i. ff. de le. §. i. in minoribus. Et in quibus ca. neces. resti. in inte. Que autem predictarum opinionum sit uerior glo. non placet prima opus nec quarta, sed tertia. Terciam autem opinionem dicit se ueram quia si iudicialiter paret quod cognouisset peremptorium licet non fuisset inuentus per nuncium diceret uerum contumax, et de isto possit loqui. §. si. in autem in l. properandum preall. et per glo. et expresse casus licet non aliter in l. ex consensu. §. si. ff. de appel. ubi text. dicit eum qui cognouit peremptorium edictum appellare non posse uelut contumacem, non autem dicit eum qui personaliter citatus fuerit et est textus melior qui sit in corpore iuris. Si autem id iudicialiter non constaret tunc quia ex presumptione non habemus iudicare dicendum est fictus ex quo aliter non constat quod haberet noticiam citationis de se facte et cetera. Hoc premissum querendum est de eo uero nunquid contumax possit appellare. Rndet glo. in vbi. Item sciendum quod quadruplex circa hoc est opus. Prima est opus, et hec est conditio quod uerus contumax non appellat, sed fictus aliter. Et quando index, l. ab eo et ff. qui appellat, sit l. i. in fi. et de liberali. ca. l. si quis facit et pro istis hec decre. l. i. et cetera. Secunda fuit opus Jo. balduni et Odofre quam sequebatur marti filiani, d. in legibus Jo. an. v. quod nullus contumax possit appellare etiam si sit fictus, mouentur per l. properandum. §. si. in autem. Et de iudi. ubi loquitur de citato non inuento et contumace et tam dicit quod non appellat pro istis etiam facit l. i. post edictum. §. si. ff. de iudi. nil suppleto et sed certe

necessaria est ibi suppletio glo. Nam oportet intelligi de uero alio id quod subiungit quod contumax non auditur male diceret quia sententia lata contra non contumace est nulla nec eget remedio appellationis et si uellet dicere quod debet intelligi contumax non auditur appellans non contumax bene auditur sed beneficio nullitatis uel restitutionis non conuenitur ratio narrat contra illud quod habetur de si. instru. in vbi ceterum et diuidere tur sensus eiusdem auctoris pro id quod habetur de bap. in c. maiores post prin. Tercia opinio fuit quod uerus contumax non appellat fictus si uenit iudice sedente pro tribunali. ar. l. diuus preall. alio secus et sic intelligunt preall. §. si. in autem in l. properandum. Hec opinio inuit uerum contumacem non audiri si ueniat iudice sedente pro tribunali quod est contra l. diuus. Ideo datur quarta opus, v. quod fictus contumax appellat, similiter uerus sed evidens seu manifestus uel uerissimus non, et pro hac opus, facit hec de. ut si tetigi formando contrarium de sen. exco. venerabilibus. §. secus et per illum text. in §. secus uidetur aperte probari quod citatus non inuentus dicatur fictus contumax quia potuit esse quod talis fuit impeditus quod uenire non potuit et cetera. Que predictarum est uera opinio o glo. uidet inclinare in eorum opus, scilicet quod uerus contumax non appellat, sed fictus si quod autem fictus possit appellare probari potest per dictam l. i. post §. si. hoc etiam probat glo. in vbi. cum igitur eo casu quo constat quod si appareat quod fictus contumax fuerit impeditus quod talis uenire non potuerit et sententia esset lata contra eum quod restitueretur sententiam de re iudi. in decre. cum Bertoldus et cetera resti. in inte. ex litteris et ff. de dam. infec. si finita. §. si forte et de re iudi. l. quesitum. ergo fortius ex beneficio probabilis absentie excusari debet a contumacia ut sic posset appellare prout potuisset si fuisset presens et sic obtinere sententiam reuocari ratione iniquitatis. nam ratione absentie tantum ubi autem si fuisset presens non posset appellare, ut quod preceperz uerus appellatio et sic ista esset tertia que non est licita de appel. sua nobis tunc dicit glo. quod si fuisset absens ex probabili causa posset restitui et tunc esset sibi necessaria restitutio de qua in preall. decre. cum Bertoldus et in alijs superius allatis. Non bene diligenter et aduerte quia glo. infert quod si datur restitutio ei qui fuerit impeditus fortius debet dari ei potestas appellandi eo casu quo potuisset appellare si fuisset presens sed certe imo fortius uideretur sequi oppositum quod hec remedia uidentur incompatibilia. Nam remedium appellationis est remedium iuris conditio, remedium restitutionis est remedium extraordinarium et subsidiarium non concurrens cum remedio iuris conditio. l. in cause. §. in prin. ff. de mino. Potestis dicere quod remedium restitutionis aduersus sententiam non concluditur per remedium appellandi quia plenius subuenit remedium restitutionis ut patet ex non in l. si. et si aduersus rem iudi. et l. i. et §. si sepius resti. postu. facit quod non Inno. de p. scrip. ex transmissa ad fi. et de resti. in in. c. i. p. Jo. an. l. si. et si minor se maiorem dixerit et sic bene sequitur presequentia glo. quia si datur quod est man?

preterea ista remedia uidentur respicere diuersos
effectus et ideo possunt concurrere. nam appella-
re respicit iniquitatem iudicis. **R**estitutio autem
non datur principaliter ratione iniquitatis sed ratione
absentie et indistincte respicit sententiam et sentit
etiam glo. si bene inspiciatur. Sed aduerte quia
predicta procedunt quando apparet quod quis fuit
impeditus uenire. Sed quid in dubio quando non
apparet an citatus et non inuentus fuerit impedi-
tus an poterit appellare tunc ratio glo. non infert
in casu tamen glo. sentit quod appellare poterit si non
constat iudicialiter illum cognouisse se citatum
quia possibile est quod non cognouit uel quod fuit impe-
ditus ideo debet audiri. **H**is sic oppositis circa
theoricam glo. in vi. et ex his infert ex predictis
ad practicam in hac materia. quia si ille citatus
qui non uenit appelleret poterit iudex a quo non
recipere appellationem si sciat illuz manifestum
uel euidentem contumacem uel uerum et poterit
non obstan. dicta appellatione uel executione in
causa procedere. **I**udex autem appellationis da-
tus super appellatione primo et ante omnia de-
bet cognoscere de hoc preiudiciali et inquirere. scilicet
an potuerit appellare an non et si facta super hoc
discussione et adhibita cause cognitione requirit
illum appellansem fuisse euidentem uel manifestum
contumacem. uel etiam uerum quia cognouit se
citatum siue fuerit inuentus siue non nec appa-
ret de impedimento quare non uenerit et sic
contempsit uenire et tunc pronuntiabit appellaz
non potuisse et sic appellationem non deuoluere.
Si uero constaret quod fuisset impeditus taliter quod
non potuit uenire uel quod habet probabilem excu-
sationem quare non uenit. forte quia probabilis
credidit causam prorogatum. de resti. in inte. ex
litteris et quod ibi non post vin. et tan. uel non appar-
et quod fuerit inuentus. nec quod cognouerit se citatum
et tunc ideo non apparet eum contempsisse pronu-
ciabit appellare potuisse et sic appellationem de-
uoluet et de ista postea cognoscat facta. quod non habetur
in simili per d. An. de app. ad hoc si in una. et de
resti. spo. sollicite et de testi. ueniens. ij. et de app. et
non solum in vi. in. ij. glo. In quibus patet ante
omnia de preiudiciali questione cognoscendum
et hoc dictum dicit glo. quod sic quod uidetur aliquibus
satis notum: tamen est rationabile ut patet ex p-
dictis. **A**ttende tamen quia non credo quod iudex
appellationis debeat reicere appellationem nisi
quando iudicialiter ei constat quod euidentem uel ue-
rum contumacem per ea que s- dixit glo. an vi.
Item sciendum. secus si nescierit eum uerum et
contumacem quia tunc non uidetur quod ualeat pro-
cessus postea per eum factus quando esset a diffi-
nitua appellatum. quia non fuisset certus ex iuz
presumptioe de fundamento potestatis sue ar. l.
quero. ff. de eo quod pro tutore et eius quod non in. l. nul-
lum per Bar. ff. de condi. et demo. et ff. ex quod causa
in pos. ea. l. hoc autem. §. i. per dicta appz quod non
ob. l. properandum. §. si autem. C. de iudi. per
quam uidetur etiam fictum contumacem non ap-
pellare quia debet intelligi in eo qui erat uel con-
tumax ut quia licet non fuerit inuentus: tamen
cognouit se citatum predictis etiam inquitur deum

est uerum contumacem non appellare. licet non
sit euidentem uel manifeste contumax uel uerissime
non ob. hec de. licet glo. clare non rideat quia ideo
potest appellare quando app- non est manifeste fru-
stratoria. quia possibile est quod uere non fuit con-
tumax. unde hec de. non dicit quod exigatur contu-
matia manifesta licet bene dicat quod exigatur quod
causa appellandi sit manifeste frustratoria. non p-
pter hoc ut requiratur manifesta contumacia. sed
ut saltem adsit uera: quia si causa non esset ma-
nifesta frustratoria uecessaria non concluderetur
contumacia cum circa eam caderet probabilis
tumacia et sic excluderetur uera contumacia: ex-
igit ergo causa appellationis manifeste frustrato-
riam non ut includat manifestam contumaciam
sed ut exigat ueram et illaz non excludat. **E**x
his autem que s- dixit glo. hic in vi. ad tex. igitur
redeando. concludit pro intellectu tex. reducendo
illum ad actum praticum quod in casu de primo et
ante omnia coram iudice appellationis erit co-
gnoscendum de prima appellatione uelut prei-
udiciali. **A**d §. ar. de or. cog. c. tuam et ex euentu
et diffinitione illius dabitur initium uel negabitur
cognitio fidei de fa appellatione sicut dicit tex.
in simili in decre. si forte de elec. in vi. unde si ap-
pellationem apparebit primam fuisse manifeste
frustratoriam pronuntiabit §. appellationem non
deuolueret: uero non apparebit illam fuisse fru-
stratoriam. tunc pronuntiabit §. appellationem non
uolueret et illa procedet. **S**ed aduerte quod mihi
occurrit dubium quando appellatio non est ma-
nifeste frustratoria. nam si causa ex qua est ap-
pellatum est uera licet non sit legitima ex quo a-
perte non est frustratoria quia poterit probabi-
liter dubitari an esset legitima ut quandoq- con-
tingit iuxta non de app. ut debitus et tunc est claz
quod tunc procedetur super fa appellatione quia non
fuit contumax: quia apparet quod satis habet pro-
babilem excusationem non ueniendo. facit quod non
in dicto. c. ex litteris de resti. in inte. **S**i uero ca-
predicta est falsa tunc si est manifeste falsa satis
dicitur fuisse manifeste frustratoria per ea que di-
xit glo. in prin. **S**i uero non erat manifeste falsa
est mihi dubium an poterit procedi in fa appel-
latione tex. hic uidetur uelle quod sic quia simpliciter
dicit quod tenet appellatio fa si prima non fuit fru-
stratoria manifeste: sic sentit glo. in isto vbi. **I**n
contrarium facit quod sequitur in glo. in vbi. sed fin
hoc et quia uidetur istum fuisse re uera contuma-
cem ex quo ex falsa causa appellauerit potestis
dicere et forte fuit de mete glo. in vbi. **A**d tex. igitur
et in vbi. scilicet quod iudex a quo non debet reicere appel-
lationem a diffinitua quia sibi iudicialiter non p-
stat illum uerum contumacem et sic intelligitur
iste tex. tamen coram iudice ad quem discutiet
an bene appellauerit ab interlocutoria et si re-
peritur ex falsa causa appellatum non procedet
in appellatione a diffinitua. facit quod dictum est
in simili de illo qui citatus non fuit inuentus: sed
postea cognouit se fuisse citatum quod est uerus co-
tumax et licet appellatio eius recipiatur a iudice
a quo. tamen hec postea discutitur coram iudice
ad quem. uel possumus aliter dicere et forte hoc fuit

magis de mēte de. q̄a licet eo casu quo appellat
ex falsa causa. sed probabili processu iudicis a
quo non reuocetur sed remanet firmus etiam si
sit factus post appellationem ipsam ab interlocu
toria et sic loquitur decre. non solum de app. in
vi. et de do. et contum. cum qui. e. li. et quod sequitur
in glo. in v. sed secundum. hoc tñ nō denegatur
potentia app. ab actu secuto post dictam primā
appellationem nisi illa fuerit manifeste frustrato
ria ut simpliciter dicitur hec de. Nec ob. q̄ rei. ap
paruit q̄ fuerit uerus contumax si apparet ex fal
sa causa appellatum quia non est uerum. Nam
ex quo erat dubium an causa esset uera uel nō
pōt dici q̄ ille interim contumaciter fuerit abis
q̄a ex quo appellauerat arctabatur ad cōpendū
corā iudice ad quē et iterum fuit sibi licitum illi
remedio iur. talr se subtrahē a potestate iudicis
a q̄ et satis punitur si ex illa causa appareat ap
pellatum quia tenebit processum factum si nō ap
pelleur idem condemnabi in expensis p̄i aduē
se et remitteretur ad primum iudicem de app. ut d
bitus. et e. ti. non solum et c. rōana in vi. de do.
et contum. cum qui in vi. Iste passus est mihi dubius
nec reperio eum per doc. bene declarati. Stess.
uero ut habeo in apostilla hoc uidet sentire. Sz
aduerte q̄ potest forte dici q̄ cum appelleur ab
interlocutoria cū illa debeat impugnari ex eisdē
actis si causa est falsa nō potest esse non notōia
cum notorium sit q̄ appz per acta. Conclude q̄
euidens seu uerissimus uel manifestus contumax
non appellat. Idem si sit uerus contumax et in
specto principio citationis ut quia fuit persona
licet citatus et non uenit nec apparet causa
quare non uenit. hec uera quando nullatenus ue
nit. si uero uenit iudice sedente pro tribunali ut
tunc audiatur. et quo iure. s. appellationis reme
dio an uia speciali restitutionis i dicitur. si uero
quis sit fictus contumax inspecto principio seu
tempore facte citationis. quia citatus fuit ad do
mum non personaliter sed ex post facto est uer
quia cognouit se citatum et tunc si hoc cōstat iu
dicialiter iudici a quo non recipiat appellationē
non tamen dicitur ex hoc manifestus contumax
quia possibile est q̄ uoluisset uenire si non fuisset
impeditus sed uerissimus non presumitur uenire
uoluisset propter uerba ab eo prolata et sic dicitur
uerissimus et euidens quia nulla tergiversatione
potest excusari uerissimiliter nec presumitur mō
tasse uoluntatem ar. l. eū qui. ff. de probati. Si
uero non constat iudicialiter potest illaz recipere
tamen de hoc discutietur coram iudice ad quez
et si reperiatu fuisse uerus contumax ex post fa
cto non procedat in appellatione. fictus autem
tumax appellans bene auditur a iudice a quo
et a iudice ad quā ex quo est ex toto fictus quia
citatus nō est personaliter nec apparz q̄ scierit
se citatum. **R**edeo ad glo. in v. sed secunduz
hoc. Et op. q̄ intellectus datus per glo. ad de. in
v. ad tex. uidelicet q̄ prius et ante omnia coraz iu
dice appellationis secūde debeat discuti de p̄ma
appellatione uelut p̄iudiciali non procedat q̄a
si hoc esset uerum fa appellatio nullius uidere
effectus. nec aliquid operari. Nā aut pronūcabis

primo bene fuisse appellatū et tunc sententia dif
finitua et q̄cqd erit agatur post appellationez
illam primam retractabitur uel per uiam nullita
tis uel per uiam attemptati de app. non solum
in vi. et sic circa reuocationem sententie diffinit
ue nihil operabitur appellatio fa ab illo interpo
sita. Hec prima pars ar. colligitur quia nō debz
pronunciari super hoc incidenti de or. cog. c. l. et
quia p̄ncipaliter propter se nō disputatur an bñ
sit appellatum ab interlocutoria an male nec p̄n
cipaliter petitur reuocatio attēptatorum ideo
ex hac incidenti cognitione non potest sequi ef
fectus reuocationis sententie per uiam attēptati
eum ad hoc non agatur sed ad finem ut possit
procedi super appellatione diffinitua et sic aliuz
effectum non debet operari de or. cognitionis. c.
.ij. et ad hoc tendit primus effectus glo. ex q̄ sub
sequitur et sequitur secundus et c. Si uero con
tingat pronunciari male appellatum apparet ex
post facto illum fuisse contumacem et sic remane
bit sententia diffinitua ualida et quicqd ante ge
sum fuerit fa. q̄ nō post Hosti. et Inno. de app.
interposita in fine. i. ff. et sic etiam hoc casu nil
operabitur appellatio a diffinitua frustra q̄ vñ
hic dare potētiā appellandi ab ipsa diffinitua
ex quo i omnem euentum nil habet operari ar.
l. aliquādo. ff. ad uelley. Rñdet glo. q̄ ymmo mō
ta potest operari appellatio fa a diffinitua p̄p̄
que non redditur superflua potentia appellandi
ab ea. Ecce dicit glo. primo potest dici q̄ opere
quia non cogetur prosequi primam appellatio
nem sed poterit prosequi secundam et si excipit
de contumacia replicabitur de iusta appellatione
et de illa prima appellatione ab interlocutoria iu
dex se appellationis cognoscat non ad effectū ut
pronunciet bene uel male esse appellatum uel ut
reuocet attemptata secundum formam decre. si
solū preall. sed ad effectuz solum ut pronunciet
an ille poterit secundo appellare a diffinitua an
non et sic in effectu an appellatio secunda deuol
uerit negocium ad illum an non. et hoc licite fieri
potest propter dubium sicut et in simili iudex adi
tus per appellationem super articulo super quo
tertio est pronocatum potest de hoc cognoscere
et pronunciare licet appellare tertio non possz de
app. sua nobis ita in proposito iste iudex secun
de appellationis licet forte propter contumaciā
appellari non poterit de hoc cognoscere et pronun
ciare ad hoc quia et iudex pronunciare potest an
sua sit iuridictio d. rescrip. super litteris et ff. de iu
di. l. si quis ex aliena. Nō ex hoc primo effectuz
q̄ reuocatio per uiam attēptati solum habet lo
cum quando quis p̄ncipaliter prosequitur ap
pellationem cuius uirtute uult attemptata reuo
cari secus si incidenter illam prosequatur quod
nō secundum d. An. Item secundo potest dici q̄
operetur secunda appellatio quia poterit illam
prosequi etiaz si lapsus sit tempus prosecutionis
prime post tamen interpositionem secunde. Si
autem ante interpositionem secunde appellationis
esset lapsus tempus prosecutionis prime et sic eēt
deserta an tunc possit appellari et an teneret ap
pellatio a diffinitua uel aliud operaretur nō de

pp. in. c. directe super glo. h. et ibi de hoc per. d.
An. ubi dicit se declarari hanc glo. Ibi tenet qd si
appellatio prima fuit deserta per renunciatioem
et sic facto partis potest appellare. Si uero deser-
ta fiat ex negligētia tunc si comparuit in princi-
pali post desertionem potest appellari secus si nū-
q̄ comparuit ut hic. Item 3° potest dici qd opera-
ri potest dicta appellatio. Secūda q̄a possibile
esset qd aliqd probabile dubium excusaret appel-
lantem ab interlocutoria a cōtumacia facit de e-
lec. c. l. in vi. tamen illa appellatio nō posset iusti-
ficari per pbata et sic nō optineret per de. appella-
ti de app. et tamē poterit modo optinere i appel-
latione a diffinitiva fo loco interposita. Item 4°
potest operari appellatio fo loco interiecta quia
posset esse qd appellatio fo interposita esset inter-
posita ad alium iudicem q̄ esset interposita prius
et forte esset magis gratus q̄ primus: et sic ma-
gis expediret coram illo agē qd coram primo: q̄a
in multis maxime in arbitraris expedit habere
iudicem graciosum de offi. dele. cōsultis et qd ibi
nō. **C**lō bene ex hac glo. fm d. An. qd licet ap-
pellatio a sententia interlocutoria fuerit interpo-
sita ad unum iudicem nihilominus appellando
a diffinitiva potest ad alium iudicē appellari qd
intelligit esse uerum si renunciatum fuerit appel-
lationi. Si autem uellet prosequi primam et ap-
pellare diffinitiva ad alium iudicem esset maior
dubitatio quia et causa uidetur in se habere quā-
dam connexitatem et ideo forte non admitteret
quis uolens coram diuersis iudicibus trahere eū-
dem in eadem causa ar. de rescrip. c. si. et. ti. dis-
pendia in vi. et maxime propter connexitatem cāe
et contumaciam ar. c. si. de iudi. et de causa pos.
c. i. et de seques. c. i. et l. nulli. C. de iudi. Item q̄a
una est preiudicialis ad aliam potest dicere gl.
procedere quando nō abicitur exceptio uel quā-
do non prosequitur nisi secundam appellatioem.
Deinde glo. in v. Ex predictis querit ultimo
an citatus a iure ut arctatus per decre. l. de e-
lec. in vi. si non uenit nec misit an possit appellari
a diffinitiva si non docet de iusto impedimento
qd habeat ipsum excusare a contumacia uidetur
qd sic quasi licet uerus contumax dicatur citatus
ab homine et non appellari: tamen secus in citato
a iure. **G**lo. ex predictis cōtrarium deimiat:
nam ille dicitur uerus contumax qui cognouit se
citatum: sed non est dubium qd fortius quis hēt
noticiam citationis iuris qd hominis: quia in ci-
tatione iuris nulla potest preterdi ignorantia q̄a
non est licitum ignorare in decre. l. et fa de cōsti.
secus in citatione hominis quando non fuit per-
sonaliter inuentus et ideo fortius in tali dicendū
est qd non potest appellare de hoc tetigit glo. i de
causam. §. i. in glo. ultima d. elec. et nō bñ caudā
huius glo. que est singularis fm dñz Pe. nec ha-
bes alibi v3 qd citatus a iure est uerus cōtumax
et non potest appellare legite non habent d. hoc
aliquam glo. fm eum: sed solum dictum Bar. in
l. properandum. §. sin autē. C. de iudi. ideo nō bñ
per hoc sit expedita glo. substantialiter et effectui-
aliter et c. **C**larior tamen possumus concludē
in hac materia contumacie secundū Bar. in l. si.

ff. de resti. i. ite. licet satis fuerit de mente glo. ut
etiam ibi Bar. attestatur: quia quidam est mani-
festus contumax uere et existenter et apparēter et
hic non auditur a iudice ad quē si appelleret. **Q**ui-
dam secundo est manifestus contumax apparēter
quia citatus personaliter dixit se nolle uenire tñ
non est uerus contumax existenter: quia fuit im-
peditus uenire et hic auditur appellans a iudice
ad quem sed non a iudice a quo unde pbare ha-
bebit impedimentum coram iudice ad quem et
ab illo auditur. ff. de app. l. sciendū et c. de app.
l. a. proconsulibus. Idem dicit d. Pe. si uelit p.
bati impedimentum coram iudice a quo et tunc
audiat appellans quia est eadem ratio et quia
forte iudex reuocabit grauamen impedimento
de re iudi. c. 3. **B**etoldus et sic euitabitur circuitus
ar. de auditor de rescrip. et l. dñs testem de con-
di. inde. ff. c. 3. similibus. Tunc dic qd nō est hec co-
gnitio iudicis a quo quia eius pronuntiatio nō p.
iudicaret sed iudicis ad quem est hec cognitio d.
rescrip. dilectus et dicta l. sciendum quicquid di-
cat hic dñs Pe. fa. qd nō de oblatione probatio-
num qd fit in appellatione extraiudiciali de elec.
cum inter et c. cum nobis olim hic si uult uenire
per uiam appellationis secus si per uiam resti-
tutionis tamen potest ad sui instructionem an de-
beat appellationem recipere se informare et reci-
pere probationem tamen non faciet sententia et
preiudicium iudici ad quem et c. **Q**uidā at
tertio est uerus contumax et existenter et apparēter
sed non manifeste ut quia personaliter citatus
nihil dixit uel dixit se uenturum et non uenit nul-
lomodo iusto impedimento detentus. Idem si
non fuit personaliter citatus si iudicialiter con-
stat qd cognouit se citatum quia tunc nō audiet.
appellans a iudice a quo nec a iudice ad quē et c.
Quidam 4° est uerus contumax existenter
et nō apparēter sed fecte ut quia fuit citatus ad
domum sed postea cognouit se citatū ita qd pot-
est citatio illum appidit non tamē hoc iudiciali-
ter constat iudici a quo et tunc hic appellando
auditur a iudice a quo quia sibi non liquet illud
uerum contumacem sed non auditur coram iu-
dice ad quē si hoc probabitur coram eo qd scie-
rit se citatum et contempserit uenire. nam tunc nō
procedetur super illius appellatione et sic potest
intelligi l. properandum. §. sin autē. C. de iudi.
et hoc uidetur sentire glo. hic fm Bar. et dicit ue-
rum quia hec sentit in v. et ex his dum declarat
praticam. **Q**uidam quinto: est fictus cōtumax
et apparēter et existenter: q̄a citatus fuit ad do-
mum nec peruenit ad illum citatio et tunc iste au-
ditur a iudice a quo et iudice ad quē et hec est lo-
cutio et conclusio Bar. i dicta l. si. et clarior loquitur
qd glo. tamen in effectū nō discrepat a glo. nec ab
eius sententia ut patet ex supra dictis. Per pre-
dicta patet an dicens se nolle uenire indistincte sit
dicendus manifestus contumax uel euidentis uel
uerissimus an nō de quo latius tetigit Jo. An. in
addi. Specu. in. ti. de contu. §. i. circa prin. q̄a
si nēit licet predixerit predicta uerba non est cō-
tumax: quia ista uerba manifestus et similia qua-
lificant substantiā contumacie qua cessare cessat

qualitas. Si autē n̄ uenit tunc si iuste fuit im-
peditus ut quia fuit captus dum ueniret ul' gra-
ui infirmitate detentus uel aliud simile interuēit
et hoc probat tunc quia illo probato tollitur et
contumacia consequenter cessat qualiter contumacia
de ar. l. ij. ff. de usufruc. et l. eius qui in prouincia
ff. si certum petatur et ideo non debet dici tunc et
contumax nec consequenter manifestus contumax.
Interdum autem non uenit nec probatur aliquis
iusta causa impedimenti et tunc concludit in ad-
dictione predicta quod interdum de dicta responsio-
ne quam fecit citatus quia dixit se nolle uenire con-
stat ex uerbis probatis in iudicio tempore citaci-
onis. Interdum de dicta responsione quam fecit
extra iudiciū constat confessione propria quā po-
tē fecit exis in iudicio. Interdum de illa constat
per testes. Interdum per solam relationem nun-
cij. primo casu quando constat in iudicio per pri-
mam responsionem in iudicio factam et tunc hec
est manifesta contumacia quia omne in iudicio
dictum est manifestum et sic debet intelligi tex. et
glo. quam sic declarat ibi Jo. An. in nouel. d. sen-
exco. venerabilibus. §. secus in. vi. Idem dicit in
secundo casu si i iudicio confitetur se nuncio ex-
iudiciū respondisse quod uenire uolebat et idē di-
cit in 3. casu quando in iudicio est probatur per
testes ipsum sic rēdisse nuncio extra iudiciū: quā-
eād. in est ratio cum per probationes etiam te-
stium iudicatur notorium de coh. cle. uestra et
c. si. et de p. sig. cum olim Jo. 4. et ultimo casu
quando de illa responsione facta nuncio exi iu-
diciū in iudicio constat per solam delationem
nuncij. tunc dicit esse magis dubium. unde dicit
si tenemus opi. illam quod relationi nuncij non cre-
datur de qua de proba. qm̄ contra et de app. cū
parati planum esset quod non esset contumacia ma-
nifesta: quia si nuncio referenti se citasse n̄ credi-
tur multo minus credetur de responsione quā
fecit citatus. Si autem tenemus opi. quod relationi
nuncij referentis se citasse credat dicit Jo. An.
i dicta addi. quod idem uidetur dicendum. s. quod non
sit manifesta contumacia: quia cum nuncius re-
ferendo dictam responsionem referat ultra offi-
tium suum quod iurauit non debz sibi credi. iurat
enim se citare et referre se citasse ideo sicut nuncio
non creditur super commissione iudicis ut nō in
Spe. de cita. §. sequitur p. sed nunc quid in pre-
cedenti sic nec creditur super responsione partis
quia habet factum suum referre non alienum et
ideo si referat factum alienum non creditur sicut
nec crederetur si diceret se uerbis aut factis in i-
uriaria citato. nec obstat si dicitur quod responsio
citati uidetur citationi annexa: et per consequens
ratione connexitatis debet credi nuncio quia nō
est uerum quia certum est citationem ex omni suo
gradu perfectam citato tacente: et ideo ad con-
cludendam manifestam contumaciam oportebit
aliter probari et ad quam probationem sciendam
debebit citatus uocari de testi. c. In nomine do-
mini. Ex predictis apparet uerificatum id quod
et ceteris glo. c. principium v3 an dicens nuncio ex-
tra iudiciū se nolle uenire dicatur manifestus et
contumax quod nō bene quia legisse simpliciter uidetur

sentire quod sic in. l. si. ff. de resti. in inte. **C**uxta p-
dicta occurrit dubium an talis manifestus con-
tumax sit iterato citandus postquā dixit se nō
le uenire. Sui. tenet quod non all. l. fulcinius. ff. ex q-
cau. i. pos. eatur. Idē Joānes i. c. de illicita. xxij.
q. ij. in magna glo. Item Inno. de accu ad peti-
tionem. Idem Hosti. in summa de dolo. §. ij. Jo.
Recur. in preall. l. si. ff. de resti. in inte. C. quomō-
et quando iudex. l. tres denūciationes. Idē Sui-
do de suzaria in. l. diuus de resti. in inte. Idē et
Hosti. de do. uenerabili. Idem Bar. in. l. ex con-
sensu. ff. de app. licet. d. An. hic dicat ibi eum te-
nere contrarium. Joānes de deo i. li. cauillationū
tenet contrarium ubi de peremptoria licet idem
sub dubio forte Joānes de cuniorut scripsit Jo.
An. in dicto. c. uenerabilibus. §. secus. Ad hoc
quia licet dixerit se nolle uenire in prima citatio-
ne non sequitur quod nollit uenire i secunda. Item
quia potestis mutare propositum de procur. licet
in vi. ff. ad tercul. l. filij iui et hoc placet Jo. An.
tantum dato quod articulus ad quē excitatus possit
expediri nō expedientur alij absqz noua citatione
ut nō glo. in. c. eum qui de do. et contu. in vi. fm̄
Jo. An. d. An. dicit quod putat quod differentia sit an
citetur ad totam causam quod aliquando est
possibile iuxta nō de do. et contu. cum dilecti et d-
offi. dele. ocnuluit. et per Jo. An. in Spe. de ci-
tatione. §. i. in v. Item licet in die peremptoria in
additione et tunc si dixit illa uerba nolo uenire n̄
iter iterato citandus nisi ostendat iudici se peni-
tuisse quia presumitur durare in eadem uoluntate
donec eam purget facit dictum. c. eum qui
in ratione sui. Nam sicut ibi tacita protestatio d-
non coparendo que surgit ex actu appellatiōis
facit quod iterato citari nō debet ut ibi patet et hic
fortius hoc operabitur ex expressa. aut ē citat-
ad unum articulum et tunc si dixit se nolle uenire
ad illum in alijs iterato est citandus si simpliciter
rēderit se nolle uenire. et tunc rēsisio hec in dubio
reducetur ad actus ad quos uacatus ē et iterato
erit uocandus. Si autem rēderit se nunqz uen-
rum ad illum casum est dubium. tene quod non ē
citandus ulterius: quia si etiam absqz citatione
id dixisset non est citandus ut nō Bar. in. l. ex cō-
sensu. §. si. de app. all. pro casu dictum. c. euz qui
eadem ratione dicit uerum quia si ad unam cita-
tionem etiam non peremptoriam dixerit se nunqz
uenturuz ut dixit Bar. in dicta. l. ex consensu. §.
si. et in dicta. l. si. ff. de resti. in inte. **U**lterius
circa id quod dictum est de nero contumace Quero
quid si in primis citationibus fuit quis inuentus
quid erit an dicatur uerus contumax. dic quod nō
fm̄ Bar. in dicta. l. si. ex quo non erat peruentuz
ad peremptoriū in aliqua ex illis citationibus in
quibus fuit inuentus peremptorie nō fuit inuentus
quia per sequentem citationem non purgatur et
contumacia precedens facit. l. et post edictum. ff. de
iudi. et in decre. consuluit de offi. dele. sit enim ad
malitiam superandam ut ibi patet facit. C. de iu-
di. aut. iubemus quando agitur de effectu prin-
cipalis processus. Si uero ageretur de effectu et
denūciationis expensarū satis crederetur quod nō au-
diretur appellans et esset uerus contumax i pma

citatione per nō de procūr. querelam ⁊ sic etiaꝫ
limitat dictum **Spe.** in loco preall. dum dicit
citatum quem apredi citatione ⁊ maxime in
apredi citatum ⁊ c. **A**irca istum contuma-
cem uerum querit quid si citatus ⁊ personalitē
inuentus non uenit ex eo q̄ timuit comparere q̄
a iudex solutus erat comparentes facere renūci-
are iuri suo uel erat rusticus qui timebat ire sū
aduocato an tunc diceretur uerus contumax exi-
stenter ⁊ apparenter an uero solum dicatur uer-
apparenter sed non existenter quasi fuerit legiti-
mum impedimentum dicit **Bar.** in dicta. l. si. q̄
tale est iustum impedimentum ⁊ sic censendus ē
contumax apparenter tantum sed non existenter
secus si dicit se non comparuisse quia tradidit o-
bliuio citationem quia obliuio non presumitur
nisi transacto longo tēpore. ff. de acquir. pos.
l. peregre: ⁊ nō in dicta. l. ex consensu. §. si. **I**dez si
dicit q̄ non credebatur q̄ iudex ita cito procederet
quia inspicitur qd̄ credere debuit. ff. si certū pe-
tatur. l. q̄ te. ⁊ nō in dicta. l. ex consensu. §. si. ⁊ i
dicta. l. si. **I**dez aduerte quia uidetur forte posse
diri sū d. **An.** q̄ inuentus citatus dicatur mani-
festus contumax quia quod nuncius iuenerit vñ
de parte officij nūcū ⁊ sic si in iudicio refert se i
uenisse uidetur standum sue relationi s̄z cū. **S**z
certe non sequitur q̄ sit manifeste contumax: q̄
possibile est q̄ habuerit animum ueniendi ⁊ sic
non apparet euidenter q̄ uenire contēpserit nec
ob. c. uenerabilibus. §. secus quia loquitur quando
in iudicio confitetur quis se nolle uenire uel se p-
tumacem quia tunc est manifesta contumacia: sec-
si solum confitetur se citatus. **E**x predictis ap-
paret q̄ ad hoc ut concludatur uera cōtumacia
non exigitur ut in iudicio appareat q̄ respondat
se nolle uenire nec hoc dicit hic glo. nec in. §. sec-
in. c. uenerabilibus d̄ sen. excommunicationis in vi.
sed bene exigitur illud ut concludatur manifesta
contumacia: ⁊ hec fuit mens glo. ⁊ **Jo.** an. hic ⁊
in dicto. §. secus licet **Bar.** aliter intelligat in deā
l. si. glo. istam ⁊ preall. ⁊ per hoc reprobat illas:
sed male ut appz ex predictis. **U**lterius cō ma-
teriam istam. quero de effectu contumacie uē ul-
manifeste. dic q̄ est duplex prius est quia uera p-
tumacia grauat in duobus. primo in condemna-
tione expensaz premittenda non dico tantū fa-
cienda: quia quilibet quomodocūq; contumax
damnatur in expensis ut in. c. querelā d̄ procūr.
sed rōne contumacie uere intelligo ⁊ manifeste p-
mittitur: quia ubi excommunicatus absolueretur
statim prestita cautione de expensis reficiendis
ubi cōtumacia non esset manifesta de v. sig. ex pre-
modo nō absolueretur nisi premissa satisfactioe
expensaz quando est manifestus contumax ut
dicto. c. uenerabilibus. §. secus ⁊ ita intelligit. c. i.
de iudi. **E**st effectus quia grauat cō faculta-
tem appellandi ⁊ que contumacia repellit a po-
testate appellandi. glo. hic plene tetigit ⁊ s̄ expli-
caui ideo non insisto. **S**ed habemus cō hoc ui-
dere nunquid quilibet contumax gaudeat priui-
legio de locis reditus hoc est ut audiat si ueni-
at iudice sedēte p̄ tribunali. **Jo.** an. addi. **Spe.**
p̄dicta recitat multas opi. **Bar.** in dicta. l. diuus

⁊ in. l. si. ff. d̄ resti. in inte. concludit q̄ quilibet cō-
tumax gaudet dicto priuilegio quia audiat si ue-
nit iudice sedēte pro tribunali. **N**am propter ue-
loceꝫ reditum uera contumacia trāsfunditur in
fictam quasi parum uideatur audisse uocē pre-
conis presumit enim tūc. l. q̄ uolebat uenire i ter-
mino: sed quia non fuit memor de die uel parū
audiuit ut presumit. l. ideo audiat appellans
statim petita iustitiae. unde uidetur q̄ si solū
erat uerus contumax sed non manifestus ipso iū
audiat ad appellandum. **I**tem uia restitutionis
ad totam causam cum hec remedia concurrat
ut s̄sit glo. uerus autem contumax uel manifestus
solum audiat beneficio restitutionis ⁊ ad
appellandum tantum q̄ plus delinquit: ⁊ hec ui-
detur ueritas quam t̄z glo. in. l. diuus. **S**i uō nō
fuerit reus contumax manifestus tunc audietur
saltem beneficio restitutionis. **Jo.** an. i deā addi.
⁊ hoc cō prin. recitando opi. **Ja.** de are. vñ tenere
q̄ manifestus uel euidentis contumax non gau-
deat priuilegio uelocis reditus: secus in uero ul-
ficto priuilegio ⁊ s̄z hoc erit alius effectus priuilegii ma-
nifeste. d. **An.** tenet hic opi. **Jo.** an. quando ē ma-
nifestus p̄tumax apparēter ⁊ existenter quia tūc i
distincte repellitur a quocūq; iudice: siue a quo
siue ad quem: ubi autem manifestus p̄tumax ap-
parenter sed nō existenter tūc licet repellatur a iu-
dice a quo admittetur a iudice ad quem facit. c.
romana. §. i. de fo. ppe. l. vi. ⁊ sic dicit posse intel-
ligi q̄ t̄z **Suil.** in loco preall. ubi dicit nororū
p̄tumacem uenientem iudice pro tribunali sedēte
audiri appellando. ⁊ sic intelligitur. §. q̄. vi. sunt
quorum. **U**bi uidetur q̄ equior sit opi. **Bar.**
quam sequuntur cōmuniter legiste ideo illa ue-
lut benignior uidetur amplectenda ar. l. benigni-
⁊ l. in ambigua. ff. de legi. ⁊ hoc tenet hic **Suil.** d̄
monte Lau. **U**ltimo reuocat in dubium. d.
An. id q̄ glo. cō finem tetigit uñ nunquid aliq̄s
eodem instāti in eodeꝫ libello possit prosequi ap-
pellationem a grauamine ⁊ a diffinitiuā vñ q̄n
quasi hec iudicia se inuicem non compatiuntur
quia appellatio ab interlocutoria non potest alr
iustificari quam ex causa deducta in appellatione
ut in cle. appellati. **I** de app. secus i diffinitiuā q̄a
omnia ueniūt per que sententia ē iniusta. **C.** d̄ app.
l. eos. §. q̄. vi. ab eo. **I**n p̄trarium vñ quia utraq;
potest interponez ut hic patet: ḡ eadem ratione
poterit utraq; prosequi de excep. signif. cauerūt
ad hoc quia appellanti licet quamlibet sententiam
impugnare ⁊ appellationem defendere. ff. de app.
l. scio. ff. fam. her. l. quedam. **V**nde ex prima
appellatione si ualet petit sententiam postea la-
tam pronūciari nullam ⁊ reuocari per uiam at-
tēptati de appel. n̄ solum i vi. ⁊ si prima appella-
tio nō ualuit petet s̄z sententiam retractari. **U**l-
timo remedio appellationis de priuile. cum oliz
ad hoc ut nō de appel. dilecto ⁊ in **Spe.** de sentē-
tie prolatioe. §. iustus vñ. sed nunquid tales. **N**ec
sunt ista cōtra: quia tendunt ad eundem finem i-
iustificatiois appellatiois ⁊ cassatiois p̄cessus. **P**au.
ut ipse hic refert dicit q̄ sibi uidetur q̄ nō admit-
tatur ad prosecutionem super ambabus imo de
primo taq; d̄ p̄iudiciali cognoscetur d̄ or. cog.

in. c. tuam. Nam stante nullitate. i. ex cā. frustra
 toria repellere a prosecutione fecit quia ē uere
 contumax. 7 sic prima est prejudicial' ad huius
 c. dictum tuam cum ibi nō fm. Pau. d. An. limit
 tat hic hoc dictum Pau. procedere quando pen
 det nullitas prime appellationis ex causa man
 felle frustratoria. 7 de illa opponitur contra pro
 cessum se. Si autem pretendere nullitas pme
 appellationis ex causa non manifeste frustratōis
 uel dato qd ex manifeste frustratoria pretendere
 non opponitur contra processum se de preiudi
 cio prime tunc ualere processum quia iudicium
 super prejudicialibus ualeat nisi opponatur ut nō
 in. l. ij. C. comuni diuidi. 7. ff. de excep. l. fundi. 7
 l. fundi 7 de or. cong. tuam 7 hoc casu posset p
 cedere. i. opi. fm. d. An. Quirir. 7. quid si nō
 appellatur a diffinitua lata post appellationem
 ab interlocutoria dicit qd tunc transiret in rez iu
 dicatam adeo qd ex illo grauamine non iustifica
 retur nec sumeret uires appellatio ab interlocu
 toia licet aliqui contrarium teneant: sed mala
 facit de appellanti de appellat. Ultimo querit
 Stess. cuius sit cognitio an appellatio sit admit
 tenda uel nō. dicit qd iudicis a quo si tamen nō
 recipiat legitimam punietur. l. quoniam iudices
 l. de app. ad iudicem autem ad quem spectabit
 an appellatio sit legitima de app. ut debuit fm
 Stess. unde dicit in se tamen si iudex a quo non
 recipit non prejudicat quominus iudex ad quez
 de hoc cognoscat. l. sciendum. ff. de app. 7 i. decre.
 dilectus de rescrip. unde iudex a quo super hoc
 nihil habet pronunciare: sed iudex ad quem ut
 ibi patet. 7 sic cognitio iudicis a quo est potius 7
 spectu informationis sue ut sciat qd agez debeat.

Ut lite pendente. lxxa.

De duobus in romana

A circa casum dubium principaliter
 distinguit duo membra. C. p
 testatur secundum membra ibi.
 Si uero aliter protestatio ibi. Sal
 ua tñ. In primo subdividit duplicem 7 ter
 tiam casum 7 in fa subdividit duplicem 7 ter
 tiam similiter subdividit in dua. fa pars pn
 cipalis subdividitur quia subdividit in tria me
 bra 7 tertium similiter subdividit partes pat
 rebunt in littera. C. nō primo qd ubi dubita
 tur de titulo in ponderanda uacatione ul uaca
 tionis loco attenditur locus possessionis 7 sic ex
 possessione presumitur titulus. C. nō bene sin
 gulariter hic qd hoc casu non solum presumitur
 titulus ad comodum possidentis: sed etiam ter
 tium nō qd quando titulus deducitur in
 iudicium incidenter ex possessione probatur ti
 tulus 7 primo an ex possessione presumatur tit
 ul' ad comodū possidentis. dic ut nō 7 resti. spo.
 cum ad sedem ibi per. d. An. 7 per Inno. de pz
 sum. illud 7 per Bar. ff. de condi. insti. l. quidam
 in suo 7 per Ly. C. que sit lon. p. sue. in. l. fa. Itē
 nota qd in concursu potestatis maior potestas
 absorbet effectum minoris ad hoc supra de pre
 ben. si a sede in vi. 7 de offi. dele. super questionē
 q. si uero 7. c. uolentes de offi. lega. C. nō 4 in
 beneficiis. q. morte alterius litigantium non per

imitur instantia quatenus superfluo intendit be
 neficium imo 7 illo mortuo super eadem instan
 tia potest cognosci 7 iudicari de iure beneficiis
 hoc ideo quia talis instantia non solum est cum
 parte sed etiam cum iudice propter publicam u
 tilitatem que est ut habens ius teneat beneficiū
 7 non habens non teneat ar. de ele. c. 3 nobis oī
 7 de app. constitutus 7. c. oblate 7 ideo licet instā
 tia perimatur per respectum ad partem quia q
 stio beneficiis ut personalis non transit ad here
 dem: non perimatur tamen cum iudice quin pos
 sit super eadem instantia proseguere ad effectum
 utilitatis publice terminande. Ex ultima parte
 notet qd pp in potestate conferendi beneficia ad
 aliorum collatōez spectantia habet plenam 7 libe
 ram dispositionem in qua potest uti potestate inor
 dinata per qd videtur qd in alijs bonis ac potesta
 te uti non possit ut alterius iuri ualeat preiudi
 care sine causa legitima 7 sic intelligitur dictum
 Inno. de consi. que in ecclesiis. C. nō quid
 importent hec uerba habeat plenam 7 liberam
 potestatem. quia important potestatem inordi
 natam 7 qd possit contra iura etiam absqz causa
 qd nō pro pmissis 7 etiam si adunancia dazt
 potestatem aliquibus plenam 7 liberam. quia vi
 dentur dedisse qd potest et contra iura 7 ad pre
 iudicium priuatum de uerbo oimodaz. vidistis
 in cle. unica de fo. compe. uide. Bar. ff. dele. l. l.
 si sic 7 in extrauagan. ad reprimendaz in uerbo
 videbitur. C. nō interdum queri de iure motui
 ad effectum ut discutatur ius uiui pcor. l. ij. C.
 si pen. app. Et nō uacationem dici in loco ubi p
 sona moritur. Nam persona habet ius 7 ius seq
 tur personam. l. si. C. de prescrip. lon. tepis. C.
 nō argumentuz sententiam in dubio ferendam
 pro pinguiori seu nobiliori: sed hoc non est uerū
 ut in decre. nouit de iudi. 7 in rla in iudicis i vi.
 non ob. hic tex. quia hic non est ius dubium sed
 certum. C. nō qd licet de iure ad tertium spectā
 te inter aliquos litigetur nō sit illi tertio preiudi
 cium facit de testi. ueniens de quo pte. de re. iudi.
 cum super 7. c. i. 7 c. C. Op. primo qd possessio
 sola eius qui moritur non fudet intentionez pape
 uel alterius ordinarij super uacatione in loco qd
 sola possessio in beneficiis non dat ius abqz cano
 nico titulo de re. iuz. c. l. in vi. Constat autem ca
 nonicuz titulu debere ostendi de simo. licet heli
 igit 7 c. Die qd possessio sola ius non dat tamen
 facit presumptionem hoc casu pro ipso iure. Nā
 ille qui detinet psumitur possidere ut nō Inno.
 de priuile. cū olim fm zen. 7 Huil. qd dicit Pau.
 esse ueruz nisi ius possidenti resistat. C. nō bñ
 illud dictum fm d. An. qd licet possessio beneficij
 non possit haberi sine titulo ubi constat de defectu
 tituli possessio tamen potest haberi quia eo qd da
 tur possessio titulus presumitur. Quero an locū
 habeat de. siue principaliter litigetur super bene
 ficio siue incidenter. ubi gza quia 7 electum op
 ponitur pntas beneficij. Huil. qd non 7 sic dicit
 tenere Archy. in. c. i. de eo. qui mit. in pos. i vi.
 Quero quid si moritur unus litigantium lice pn
 cipali non pendente sed iā facta diffinitioe a qua
 non est appellatum dic qd tunc expectabitur mōl

opponentis sententiam p se q ad collonē fiedaz
p papā de prebē. c. ij. i vi. Nec sufficere mors suc
cumbentis etiam si de facto possideret tempore
mortis sue cum per eius mortem beneficium n̄
uacet de iure f3 Pau. In. vii. q. si unus. **Q**ue
ro quid si ordinarius dicit neutrum mortuorum
ius habuisse ambobus mortuis an debeat audi
ri: dic q sic et enē declarabit ut hic 7 in v. si uō
alē 7 i v. nisi audiet: q. et? interest de testi. vñens
ij. Nam probato eorum neutrum ius habuisse
patz per eorum mortem non potuisse i curia ua
care ius qd n̄ habebāt. l. q. vñ. dyabertum cū si.
fm Buil. 7 zen. Alij tenent contrariuz quia hec
exceptio nisi 7 c non ponitur in v. q. si unum: s3
in vñ. Si uero alter. vñde uidetur presumere ista
de. ambobus mortuis q alter eorū habebat ius
7 hoc tenent quidam ut dixi. s. ut nō impediāt
collo pape licz postea referuetur ius habenti cō
tra prouisus ius suū glo. hic in uerbo nisi tenet
precedentem opinionem ut sic intelligatur dicta
exceptio etiam hic repetita facit. ff. de le. i. l. talis
scriptura secus ubi solum refricaretur in dubiū
quis mortuorum ius habuisset ambobus mor
tuis ut in glo. in uerbo possidebat 7 c. **Q**uero
qui dicuntur beneficium possidere ut uideamus
quando locum habet de. Dic q ille qui detinet p
sumitur possidere nisi ius resistat ut nō Inno. d.
prouile. cū oli 7 nō d. accu. i. l. stipulatio ista. q. hi
q. ff. d. uerbo. ob. Item ille qui possidz ut detinz
omnia bona uel maiorem partē de resti. spo. fre
quens in vi. i. q. ij. si quis obiecerit 7 sic spectat
sola possessio rerum temporalium non tantū spi
ritualium. hoc uerum nisi sit curatum beneficiuz
quia tunc ille uidetur possidere qui habet liberū
exercitium curetur nō de elec. cōmissa in vi. 7 fac
q nō de prebē. si tibi cōcesso. c. li. **E**x predictis
apparet q licet beneficium non possit detineri si
ne titulo magnum tamen est cōmodū possidere
de concess. preben. cum nostris de preben. licz epf
in vi. cum similibus. **Q**uero quid si litigās 7
possessorem beneficij renunciat liti 7 causē i ma
nibus superioris consensientis an dicatur lis pē
dere. Dic si mouebat litem: quia dicebat benefici
um sibi collatum diceretur lis pendere donec per
sententiam lis terminetur etiaz si alter possideat
sicut in casu mortis. Nam per renunciationē ua
cabat si ad renunciantem spectat ideo oportet p
pter hunc finem cognosci potestas eius a quo di
cebat sibi collatum beneficium interim ergo est
in suspensio. Si uero non dicebat beneficiuz esse
suum: sed alia causa petebat illum amoueri tunc
per renunciationem instantia est finita quia p h̄
de nouo non uacat beneficium 7 sic lis amplius
non pendet ar. huius. c. in prin. ibi collatum 7 c.
fm Pau. **Q**uero si ambo sunt mortui i cōia
uel extra an si tercius cuius interesset uellet o
stendere ad neutrum ipsorum spectare an seruet
ur hic dicitur. Buil q sic quia hic nō distinguit 7
est ratio quia cum non uacat in curia remanz ius
ordinarij saluuz in conferendo xvi. q. vii. omnes
de reli. do. c. ij. certe salum est qd hic non distin
guat imo distinguit in v. nisi forsan. Circa ulti
mam partem nō Pau. litteram pro protestatio

ne 7 ponit aliqua uerba que sunt modice utilita
tis. dic ut habetur de elec. cum ana 7 de consi. cū
P. de re. iuz in generali in vi 7 per Jo. mo. et p
Bar. in. l. non solum. §. morte. ff. de no. ope. nūci
7 c. **U**ltimo per litteraz in fi. hic dicit Pau.
q papa potest quem nuda uoluntate priuare bñ
ficio suo de absoluta potestate facit qd nō. x. di.
c. i. 7. ij. q. vi. omnes 7 c. de cetero 7
dicit tamen 7 hoc nō q rem meaz non possit au
ferre quia in hoc non habz liberam potestatem.
Nō posset per hoc priuatum hospitale declarā
publicū proprio motu q nō pro questioe pizota
norum de florentia in quorū hospitali hec qstio
d facta contingit. **G**lo. beneficio querit qd si
litigaretur super dignitate. Rñdet q ideo quia ea
dem est ratio 7 ideo appellatione beneficij ex q
a iure profertur comprehenditur etiaz dignitas
ut nō in. c. i. d. re. iuz. in vi. qd intellige nisi effz di
gnitas epalis quia illa in dubio non icluditur ap
pellatione beneficij etiam in dispoitione iuz quā
do est ius exorbitans a iure cōi ut nō per glo. 7
Jo. an. s. de preben. c. ij. in glo. ij. 7 super ea 7 de
elec. auaricie 7 c. q. sic. e. li. 7 c. **G**lo. collato q
rit quid si non esset litigium super beneficio col
lato sed super uacante. an esset debitum: an pro
cederet decre. dic q non a cōtrario licet. Aliud
est enim beneficium dici collatum 7 sic suum cū
per hoc dicat se habere ius in re. Et aliud dicit
sibi debitum cum per hoc dicat se habē ius ad
rem facit qd nō. in de. auditor de rescrip. Juxta
predicta querit glo. quid si aliquis fuit electus i
prepositum sed non fuit confirmatus 7 mortu
est in curia an dices uacare prepositura in curia
Arch. ut refert glo. dubitauit de hoc in decre.
Si electio de elec. in vi. 7 ibi all. pro 7 contra nō
per Jo. lxxij. di. quanto. glo. hic per hunc tex. a 7
trario 7 per ea que statim dixi. dicit q putat p
dictam questionem esse solutam vñ. ut non dica
tur in curia uacare etiam si super electione uel p
firmatione litigassz in curia. ratio quia an confir
mationem non potest dici suuz sed sibi debitum
ideo cum demum hic dicatur uacare in curia p
mortem litigantis quando dicebat beneficiuz su
um quando est sibi collatum: uel quando est con
firmatus in premissis casu erat secus ex quo nū
dum erat cōfirmatus ad hoc quia durat prima
uacatio usqz ad cōfirmationē intellige que trā
sierit in rem iudi. facit de elec. cupientes 7 c. q. sit
7 c. auaricie ubi per Jo. an. e. ti. in vi. vñde ut ibi
patet. demum per cōfirmationem que trāsiuit
in re iudi. dicitur desinere pria uacatio d trāsla.
c. i. 7. ij. **N**ō bene singularem glo. quam de fa
cili alibi non inuenies f3 dñz An. quādo. s. elect
dicatur habere ius in re quia nō a tempore elec
tionis 7 consensus 7 tunc habet ius ad rem. Ius
autem in re habet per actum solum cōfirmati
onis 7 ab illo tempore ius tituli quo habet ius i
re. predicta inducit glo. ad ea que nō de elec. cupi
entes. §. q. si per xx. in ultima glo. dic ut ibi qui
a beneficium electi nondum cōfirmati si priuaf
iure ex electione questio ex non obseruantia illi
pstitutionis non debet cōfirmari per papam sed
pertinet potestas ad eligentes iterum eligendū

Juxta predicta querit glo. quid si electus confir-
matur in curia ad talem dignitatem q. per adep-
tionem illius uacant priora beneficia an dicentur
illa priora beneficia uacare in curia Archy. dic-
t. q. non quia non erat inspiciendus locus confir-
mationis cum per illum non uacarent beneficia
sed inspiciendus erat locus ademptionis possessio-
nis pacifice licet forte non fecerit cum tunc demum
uacant de preben. licet eps in vi. ita dicebat Ar-
chy. in decre. comissa. de elec. e. li. Idem ad litteras
tenet Pau. de lyazaz non hic sed in .c. plerisq.
de elec. ubi recitat opi. in uerbo prelatum. De
ide. c. predicta qrit glo. quid si confirmatus in cu-
ria ibi manet et per procuratorem apprehendit posses-
sionem beneficij extra curiam in quo loco dicent tunc
uacare priora beneficia dicebat Archy. in loco p. z
all. s. in decre. comissa q. in curia mouetur quia
per ademptionem talis possessionis figitur mortu-
us quo ad priora beneficia. vij. q. i. s. ecce in q. b.
mori non potest quis nisi ubi personaliter est: q.
cum esset in curia ibi censetur mori et per conse-
quens ibi uacare. Glo. non placet illud dictum
Archy. mouetur quia ex hoc dicto sequitur q.
si existens extra curiam mitteret procuratorem ad
renunciandum beneficio in curia q. non diceretur
beneficium uacare in curia sed extra ex quo debz
attendi locus ubi est constituens procuratorem qd. e.
s. in fin. Archy. met ut ipse non in decre. q. de pbe.
e. li. nec ob. preall. s. ecce in quibus quia respod. z
glo. per non per glo. de zp. susceptum in vi. i. glo.
penit. quia non est uerum q. renunciatus uel pos-
sionem apprehendens sit uere mortuus: sed so-
lum id est ex fictione q. fingitur mortuus. con-
stat autem q. illa fictio bene potest trahi ad locum
ubi apprehenditur possessio: ergo ibi potest figi
mortuus: ibi non sit et per consequens debz dici
beneficia priora ibi uacare. Et predictis codi-
dit glo. q. si per procuratorem ad hoc habentem ma-
datus apprehenditur possessio beneficij in illo die
uacant priora beneficia et in illo loco ubi procura-
tor possessionem apprehendit: non autem in lo-
co ubi est constituens si autem amicus uel alius
negociorum gestor apprehendit possessionem ex
curiam pro illo et nomine illius qui est in curia et
existens in curia h. acceptaret seu haberet ratum
tunc bene posset procedere opt. Archy. nam ante
rati hitionem non uacant. sed demum in die q.
fit rati hitionis et per consequens in illo loco in quo
fit facit. c. si tibi absenti de preben. in vi. et c.
Non bene ex ista glo. singulari fin. dñz. Pe. i. quo
loco censetur actus esse celebratus qui per alium
expeditur quia si est celebratus per procuratorem ce-
setur ibi gestus per principalem ubi procurator
actum gessit. Si uero per non hntem mandatum
tunc censetur gestus in loco ubi fit rati hitionis. qd.
non bene quia qnz. ptingit delictum noie alterius et
mitti in loco aliquo q. sit ille cuius nomine comit-
tatur. An ergo poterit puniri in loco maleficij p-
petrati si ibi alius non forciatur foruz. uidetur ex
predictis esse distinguendum: an per procuratorem
per negociorum gestorem sit actus gestus seu de-
lictum commissum de quo p. Bar. in. l. i. si ut ppoi-
tur. ff. de fideius. z. l. libellorum. ff. de accu. z. ff. de

adulte. l. qui domum z. l. nec in ea. e. n. facit de
consecr. eccle. ul. al. c. l. in vi. cum ibi non. **U**l-
terius glo. in v. Item aduertendum querit an bñ-
ficia priora electi in epm et consecrati in curia dica-
tur uacare in curia dicit q. non si ille tunc non est ad-
eptus possessionem epatus. Nam demum consecra-
to epo uel lapso tempore consecrati et habita pos-
sessione epatus pacifica uacant priora beneficia et
electi cum in cunctis. et io si consecratus in curia
init ad partes et ibi adeptus est possessionem non
dicentur beneficia priora in curia uacare si fuerit
reseruata. Fateatur tamen q. curia hoc dictum non
reciperet sed de iure deberet incipere per superius
dicta et per non in dicto. c. cum in cunctis. v. cum
uero super glo. ultia post Copost. **G**lo. mori
querit quid si unus moritur in curia alter ibi re-
nunciat uel ambo renunciant ibi an procedat lit-
tera dicit q. sic quia siue mors naturalis utriusq.
sequatur in curia siue mors civilis procedit litte-
ra ar. vij. q. i. s. ecce. In quibus idem dicas in re-
nunciatione tacita quia est mors civilis de qua e-
tiam hic loquitur ut dixi: licet alius mors simplr
dicta sumatur pro naturali. ff. de v. ob. ex ea. s. i.
sulam fin. z. enz. **G**lo. ordinarius querit quis
appelletur hic ordinarius. Rñdet glo. q. collator
etiam si sit inferior epo nec habeat ordinaria iur-
dictionem in loco et de concess. preben. si soli in vi.
Et non bene ex glo. q. in materia collois appllōe
ordinarij alius non habens iurisdictionem ordinarij
continetur. Et idem tenet zenz. all. cle. ij. de offi. or.
per totum et facit in ar. q. ad epum soluz spectat
collo ar. j. de hereti. cum ex instructo non de elec-
tuz ecclesia de sup. neg. prela. dilectus per Archy.
de appel. a collone in vi. **G**lo. nisi nota bene p
intellectu eorum que dixi in littera. Nam glo. hac
exceptionem et in inferioribus intelligit repetita
facit. ff. de le. primo l. talis scriptura et c. **G**lo.
possidebat in principio querit quare est qd. atten-
ditur hic penes quem sit possessio. Rñdet glo. qd.
sepe contingit q. in multis actibus melior est co-
dicio possessoris de preben. si a sede in vi. nimirum
ergo si eodemodo sit melior codicio illius penes
quem moritur ille qui est possessor. deinde oppo-
nit glo. q. utroq. mortuo uno in curia alio extra
etiam post mortem talis possidentis uidetur qre-
dum ad quem de iure spectet beneficium sicut
dicitur hic quando alter tantum moritur. **I**n v.
si uero alter Rñdet glo. q. hoc est speciale in casu
isto cum uterq. est mortuus et nisi hoc fuisset hic
expressum procederet contrarium. Ratio autem
specialitatis esse potuit: q. ex quo uterq. mortu-
us erat difficile fuisset hoc inuestigare ideo pro celei
expeditione fuit statutum attendi locum ubi mor-
tuus est ille qui possidebat et c. **G**lo. neutro q.
rit quid si uterq. possidebat istorum qui mortui
sunt: quia forte uterq. pariter probabat de pos-
sessione. dicit glo. q. melior erit conditio pape ea-
dem rōne all. non de iscrip. duobus in vi. et de pre-
ben. si a sede. e. li. Quo autem possit esse lis tunc
inter tales dicit glo. quia forte abo si prouocatus
ad iudicem interdicto uti possideris uel unus con-
tra alium iudicem appellauerat facit. l. i. c. uti pos-
si. Quare autem omisit hunc casum dicit glo. q.

ideo forte quia non de facili contingit et quod utroque possidente neuter videtur possidere: quia duo in solidum possidere non possunt tunc probatur. Item si saltem pacifice hoc contingere non potest quod requiratur ut possessio consideretur de elec. promissa in vi. veritas est quod impossibile est duos in solidum pacifice vel non pacifice possidere. sed bene potest esse dubium quis possidebat et potest esse quod uterque asserit se possidere. **Glo.** inter sit declarat quod modo tertij possit interesse quia ratione tituli propter quem habebat ius in re vel ad rem vel ratione iuris eligendi presentandi vel conferendi et forte mortuum ipse eligerat vel contulerat illi et ideo dicebat ad se id ius potatem et c. **Glo.** euentus. Non bene glo. cum tex. quem alii. quod dubius est licet euentus. ideo non de facili libenter quis debet ligari uelle. **Glo.** ad neutrum oppositum quod imperfecte sit locutus auctor decre. quia non expressit aliud membrum quando ad superstitem dicatur pertinere. **R.** idet glo. quod ideo omisit quia erat idu bitatum lex autem de dubitabili esse debet de carbo. edic. l. quod labeo et eadem ratione omisit membrum quando ad utrumque spectatur: quia hoc est impossibile facit de elec. ut quis duas in vi. et ideo non fuit exprimendum et c. **Glo.** penult. op. quod non respondeant ad quesitum an scilicet uacauerit i curia contra illud de etate. **R.** qui interrogatur et sic nihil. ff. de inter. roga. acti. **R.** idet quod si non principiter respondeat tamen satis tacite respondet quia si spectat ad ordinarium collatio non dicitur uacare i curia et c.

Cum lite pendente nihil. ponit dictum quod si limitat et declarat et ibi dicit tamen. **N**o prius est gulam quod lite pendente nihil est in nouadum. **N**o 2º quando dicitur lis pendere. quia a tempore citationis que transiit in noticiam citationis uel per citationem statim minus transiret. exigitur tamen quod in citatione talia sint expressa per que potuerit citatio de lite instrui et hoc ad finem ut inducatur litis pendencia sic et alias ad fines excludendi deliberatorias super libello de dilacione preterea et per hoc concluditur a contrario quod quo ad alios effectus tenet citatio per quam pars citatur et non instruitur in lite. Et non hic quattuor requisiti ut inducatur litis pendencia. primo quod citatio emanet. 2º quod a iudice petente. 3º quod sit talis quod per eam plene possit instrui citatus. 4º quod peruenit ad noticiam citationis. 5º requiritur quod tempore debito emanauerit ut sentit glo. in uerbo competente et c. **O**p. prius quod aliqua possunt inuari lite pendente quia existentes in quasi possessione iuris eligendi uel presentandi poterit eligere uel presentare de resti. in inte. c. ij. de iur. pa. consultationibus. dicit quod nihil potest attemptari in preiudicium status pristini ante litem: sed bene potest aliquid inuari consecuturum ad statum prius quod liti non preiudicat et ideo pendente lite potest quis uti possessione et effectu vnde dicit Pau. quod talia possunt fieri ante litem et post ut non est. e. ti. c. l. Nam propter negationem appellationis et prohibitionem alicuius non debet quis prohiberi uti iure suo. **C.** de rei uen. l. si fundus et de censu. in c. uenerabili per Innocentium. **P**au. et c.

Glo. i. op. de notis in. c. i. s. e. soluit quod hoc olim erat dubium quando diceretur lis pendere: hodie tenendum est quod hic dicit Hostiensis in deo. ca. ponebat multos modos per quos dicebat lis pendere. scilicet per litem contra et per correctionem libelli principi factam etiam si nondum facta esset impetratio et commissio et fortius si citatio esset secuta alia de consti. cu. **M.** et de dispon. impube. ad dissolutionem in quibus non apparet si litem contra et ei opposita est approbata hic cum determinatione hic posita: quia sufficit citatio qualitate commissi ut hic dicit etiam si litem contra non sit facta. deinde glo. opponit quod hoc ex causa superfluat per **R.** cam de resti. spo. et ad quod habetur in problemio **g**reg. et in problemio o. vi. **S**oluit glo. sequendo Hosti in preall. decre. i. s. e. quod non est uerum quod ista ex causa superfluat per illam. Nam reuocatio que fit per hunc titulum expeditur de plano et sine libello ex puro et merito iudicis officio: ibi autem necesse est libellum offerri et litem contestari ut probatur de resti. spo. olim et tribus. c. sequentibus et de offi. dele. consultationibus et non per **B**ar. ff. de acqui. posses. l. naturaliter. **S.** nihil coe ad fit. unde aduertens quod ad effectum huius reuocationis fiende per hunc titulum solum informabit se iudex de duobus et summarie vix an citatio precesserit et an per partes sit aliquid indebite innouatum et sic summarie iudicabitur attemptatum li. pen. sic et in alijs casibus ut dicit glo. sequens operatur pendencia de quibus de offi. lega. pnti. **S.** in glo. ij. li. vi. Nam ut ibi notatur summarie etiam reuocantur que sunt appellatione transactione dilacione uel innocatione superiorum uel itineris arcepcione pendente de app. intimali significante et c. cum speciali et c. ut non strum s. e. etia. ij. de cle. peregr. ca. **A**d materiam facit quod non Innocentius de ma. et obe. dilecti de app. c. bone et c. **G**lo. innouare oppositum quod immo sit licitum aliquid innouare lite pen. unde oppositum de c. ij. de resti. in inte. viij. q. ij. nonne et de non s. e. in **R.** ca. facit s. de iure pa. ex litteris in. c. consultationibus. **S**oluit quod uti potest quia sua antiqua possessione ut in contrariis nec id est innouare et sic non ob. hic autem loquitur quando aliquid innouatur ut quia possessor priuatur sua possessione uel alienatur res litigiosa uel super ea impetratur priuilegium tacita litis pendencia facit s. e. dilecti et de resti. causamque. **S.** unde dicebat hic Pau. quod nihil potest attemptari in preiudicium status pristini ante litem et c. ut s. in prima oppositio. **G**lo. ad hoc op. quod etiam ad perpetuandum iurisdictionem idem sit quoniam ibi non uidetur requiri tanta expressio in citatione quanta hic requiritur s. de offi. dele. gradu. **S**oluit glo. fatendum contra iuramentum: hoc respectu subaudiendum ibi maxime et c. **G**lo. postquam querit ex quo tempore inducatur litis pendencia et usque ad quod tempus durat. **R.** idet quod patet ex tex. isto incipit induci ex tempore citationis emisse secundum formam hic descriptam durat autem usque quo lis sit finita et illa demum finita expirat facit. c. ij. e. ti. in vi. et quod non in. li. **C.** de prescrip. lon. temp. ubi bonus tex. cum glo. quando auen dicitur lis terminata dicit glo. quoniam

finita est per sententiam a qua non est appellatum
 uel per transactionem uel iuramentum uel alio
 simili modo iuxta id quod habetur de lit. cont. c. i.
 in vi. facit quod non de confess. c. si super ultima glo
 et quod non. j. c. prox. **N**on bene glo. istam que de
 clarat extremam pendentiam litis et **C**lo compe
 tente querit glo. ad littere declarationem quid si
 citatio emanauerit a iudice qui habebat iudici
 ones cause cum exercitio poterat tamen per exce
 ptionem elidi. **R**ndet glo. quod sic siue exceptio concernat
 personam iudicis rone forte suspicionis siue con
 tingat iudicem: quia forte dicitur ipse sur
 repticius de ip. super litteris et de offi. dele. suspi
 cionis. mouetur glo. rone quia certum est quod in p
 dictis casibus ualeat processus in principali si non
 excipitur de re iudi. inter monasterium et non de ip.
 ad audientiam. ij. ergo in proposito quo ad litis
 pendentiam inducendam dicitur satis citatio ema
 nasse a iudice competente si non excipitur duz ta
 men citatio alio fuerit competens seu legitime fa
 cta et legitimo tempore ar. huius tex. de fo. cope
 proposuisti et quod non de offi. dele. cum plures i vi.
Sicut enim requiritur quod iudex sit competens ut
 hic dicitur et ita etiam requiritur quod citatio sit co
 petens seu legitime facta alio non operatur effectus
 iuxta non in dicto. c. proposuisti et dicto. c. cuz plu
 res. **Q**uoniam autem multis modis dicitur iudex co
 petens et citatio non legitima tractat hic Pau. d.
 quo in spe. de citatione. §. i. per totum. **L**apis
 hic limitat glo. in quantum dixit de. habere locum
 si iudicio sit exceptione elidibilis procedere quoniam
 est exceptio dubia: secus si notoria: quia talis cita
 tio non inducit litis pendentiam. ij. q. i. suspecti
 de fi. pres. quoniam de app. ex parte facit de. pasto
 ralis de re iudi. et quod ibi non glo. ubi autem iuris
 dictio esset ipso iure nulla: ut quia ipsum esset im
 petratum ab excoicato de ip. c. i. in vi. uel est sur
 repticius in beneficiis: citatio facta a tali non
 inducit litis pendentiam si est dubium attenditur
 litis euentus §. c. proximo fm **L**a. **C**lo. cita
 tio. **Q**uod quod imo ex sola commissione cause sine cita
 tione litis pendentia inducatur §. de testi. camqz
 ubi ex illo tempore impedire uidentur privilegi
 a uel ipse. **S**oluit glo. ibi quo ad effectum impe
 diendi privilegii: uel ipsum hic quo ad alium
 effectum quod non super glo. per. dic fm dñz **A**n. q.
 ibi agitur de nullitate ipse ex uicio surrepti ideo
 attenditur tempus commissionis. hic autem agitur
 de nullitate attemptati propter litis pendentiam.
 ideo attenditur tempus citationis. **A**n autem as
 lit cont. possit iudicis officium implorari tractat
 hic aliqui de quo de app. significat quo ad reuo
 cationem attemptatorum clarum est quod sic si ema
 nauerit citatio fm formam huius de. et **C**lo.
 et ad partem oppo. quod non sit necesse citationem p
 uenisse ad partem sed sufficit illam legitime ema
 nasse fm canones et iura. unde oppo. de. c. ultio i
 si. cum ibi non de offi. lega. **S**oluit glo. illud proce
 dit quo ad inducendam litis pendentiam ibi quod
 ad litis iudicem: perpetuandam quod facilius
 fit et sic diuersitas casus tollit contrarium et c.
Clo. ultima querit quid si iudex in citatorio

dixit compareas coram nobis die tali **T**ercio rñsu
 rus super quadam domo. **R**ndet glo. quod ex quo
 non potest plene instrui citatus per talem citatio
 nem non sufficit ad inducendam litis pendenti
 am uel iudicium litigiosi per hunc tex. facit s. d. doz
 et contu. c. ij. **P**er predicta concludit glo. de conse
 lio circa quod actor cui expedit inducere litis pende
 tiam inserat libellum in citatione ut sic plene pos
 sit instrui de dila. c. ij. facit de. causam de elec. fa
 cetur tamen quod licet non inseratur libellus in cita
 torio si tamen talis sit expressio per illam plene
 potest instrui citatus sufficit. **Q**uid autem si iu
 dex sufficienter expressit tamen nuncius non suffi
 cienter retulit an sufficit dicit glo. et bene quod non quod
 a requiritur quod plene peruenerit ad noticiam citati
 ipsa citatio unde de cautella et quod dimittatur cedu
 la citationis ipsi citato cum glo. 2 cor. Pau. dñs
 simile in causa criminali in qua exigitur quod cita
 contineat omnia que citato obiciuntur alio ueni
 re non tenetur. v. q. iij. **S**i primates lxxi. di. ma
 ximianus et non. ij. q. ix. **J**udicas et in hoc casu
 quando sit tanta expressio non habebit citans de
 liberatorias quod dicendum est ut habetur in. c. pre
 terea de dila. quod hic prosequitur Pau. et superflue
 Idem dicit Huil. in supplicatione data principi
 ad prescriptionem interrompendam. Cuiusmodi li
 bellus principi datur. l. ij. fm Huil. Sequitur.

De sequestratione poss. et fructuum. Rca.

Ad compescendas litigan
 primo ponit casum noui seque
 strationis faciende. **C** ponit im
 pedimenta. **C** prorogat con
 stitutionem ad pendentiam. **C** ex
 ceptionem remouet. fa ibi si quis autem. tertia ibi
 in premissis. quarta ibi Non obstant. **N**o pr
 quod in statu iuz appellatione beneficii comprehen
 ditur dignitas et personatus curata et non curata
Secundo non quod ubi agitur de beneficio licet non
 sit permessa missio permittitur tamen sequestratio
 o. **E**t non casum in quo locum habet sequestratio
 licet reguli sit prohibita. s. quando lata est senten
 tia una in beneficiis: et a papa contra recentem
 possessorem. **E**t non quod recens possessor quo ad
 materiam istam dicitur iste qui non possedit ultra
 triennium. **N**o tercio penes quem debet fieri
 sequestratio: quia penes idoneam personam que
 idoneitas exigitur principaliter circa duo. s. circa cu
 ram ecclesie et circa curam reddituum. **N**o ul
 terius effectus talis sequestri: quia habet potesta
 tem administrandi bona et redditus ecclesie et fru
 ctus colligit per quod patet quod ipsum transferri
 possessio de quo dicendum ut in. c. exaiata de iu
 di et per ibi non deciditur hic multa per doc. **E**x
 fa parte non penam impediens sequestrationem
Et nota casum in quo quis incurrit excoicatio
 nem. ipso facto. **S**ecundo non quod canon est late
 sententie etiam quando loquitur per uerba so
 nantia futurum si adiungitur eo ipso uel ipso facto
 uide glo. in regula in penis in vi. et de here. c. ij. et
 c. q. sit in uerbo uacuetur de elec. e. li. **N**o quod
 licet excoicatus restituat ex restitutione non est li
 beratus nisi absoluator uide Inno. de eta. et quaz
 cum bone et glo. in de. i. de deci. **N**o quod per hec

uerba noueris te cecidisse a iure tuo inducitur se-
tentia late sententie uide de appel. preterea 7 de
iudi. c. i. cum ibi notis. **N**o q. constitutio noua
non dat formam in negocijs pendensibus p. ap-
pellationem nisi exprimat uide glo. de elec. l. 3.
canon. n. vi. **N**o q. pendencia nullitatis senten-
tie non tollit effectus qui imprimuntur a tempo-
re sententie 7 si c. non tollit presumptiones senten-
tie nec effectus ab illa presumptione surgentes.
No hic Pau. q. sententia lata in possessorio est
diffinitiva q. colligit etiam glo. hic q. est contra
gracianum. q. vi. sunt quorum de quo de iudi.
c. si. per dñm An. de insti. cum uenissent de offi.
dele. consultationibus 7 d. restit. spo. cū ad sedē
Ultimo nō casum in quo de causa ad curiā
denoluta se intromittit ordinarius. s. quando at-
temptata tendunt in finem appellationis de app.
cum teneamur. **O**p. primo q. appellatiōe bñ-
ficij non comprehenditur curatum uel dignitas
de preben. c. si. e. ti. cum in illis in vi. Dic ut in iurē
uel in reali priuilegio ecclesie uel loci: quia fauo-
rabile est uerbum beneficium late intelligitur 7 p.
prebendit curatum 7 dignitatez de v. sig. c. pelt.
secus in priuilegijs uel gratijs que personis cōce-
duntur quia restringuntur uelut ambiciose de p.
ben. q. uis in vi. 7 c. cum in illis facit q. dicimus i.
simili de vbi diocesis: quia in priuilegijs comp-
hendit ciuitatem ut nō de offi. or. c. i. secus in lit-
teris cōtentiosis 7 beneficialibus d. p. Rodulfus
de eta. 7 quali. accepimus 7 nō glo. singularez de
re permu. c. uno in vi. **Q**uero quid si agatur
de beneficio ut de proprietate an habebit locum
de. Dic q. non quia sequestratio cessat nec habet
locum nisi ubi ius exprimit cum sit regl. probi-
bita. C. de seques. pos. l. i. **I**te quia beneficiato pa-
cifice possidere beneficiū potest inter alios de ipo
ut de proprietate disputari. vnde absurdum esset
a beneficiato qui nō impedit fieri sequestrationē
7 cum priuari sua possessione q. esset contra iūa
C. de iure fil. l. facultas li. x. 7 ut lite pen. per to-
tum 7 ad hoc: quia hic dicitur fructus reddēdos
uictoris sed illi qui agit de beneficio ut de proprie-
tate non debentur fructus de offi. ordi. presenti i.
vi. ergo 7 c. **Q**uero sō an per iudicē litis pos-
sit fieri sequestratio Pau. q. nō sed per ordinariū
um quia ille melius cognoscit personas idoneas
ad seruendum ecclesie 7 principalr curam aiaz
habz xij. q. i. precipimus x. q. i. regenda 7 c. decē-
tum. **C**aterum tamen q. alios regl. in casibus
in quibus conceditū sequestratio regl. fit per
iudicem litis etiā si ab eo sit appellatum nisi ap-
pellatio sit a superiore recepta: quia tunc ad euz
esset recurrendum. C. quorū ap. non reci. l. ab exe-
cutione. hec uera nisi iudex a quo appellōni detu-
lēt quia ex quo stulit nō pōt amplius se intro-
mittere de causa nec de accessorijs d. app. dilect.
s. preterea 7 c. ti. cum appellationibus in vi. nisi
forte pro mīo uellet se intromittere ubi periculū
uersatur anime ut nō de mīo s. inter eccle. con.
c. ij. 7 c. ij. 7 hic est casus specialis in quo ordi-
narius se intromittit de causa ad superiorem deuo-
luta. xvi. di. Alios casus ponit Spe. i. ti. de appa.
s. pelt. in pri. hz Pau. sentire ergo uidet Pau. q.

decre. ij. de mīo cōtra inter eccle. cōtracto ponit
casum specialem: sed aduerte fm dñm An. q. ut
ipse tangit de app. cum teneamur 7 c. qua frōte
7 c. sollicitudinem ex illo tex. sumit regulam v3
q. iudex a quo potest se intromittere circa ea que
tendunt ad faciliorem exitum appellationis dñ
tamen per hoc non contingat iudice se intromit-
tere de cognitione articuli appellōnis ut patet ex
illo. c. sollicitudinem quam regulam dicit proce-
dere quando non est delatum: si autem esset de-
latum appellatiōni posset saluari opt. Pau. 7 sic
tunc etiā regulariter se tunc nō posset intromit-
tere de talibus contra euz tamen est q. dñm
Jo. an. de app. cum speciali ubi dñm iudicē
qui detulit appellatiōni posse tēminum statuere
ad appellatiōem prosequendaz 7 hoc ultimū pu-
tat uerius esse Jo. an. **Q**uero 3° an ordina-
rius possit pronunciare uel dēclarare impediētē
uel occupantē cecidisse a iure suo 7 uidetur q. si
quia causa est in curia 7 sic uidetur q. ordinari-
us non possit plus se intromittere q. per hoc pmit-
tat hec constitutio. In contrarium facit quia oc-
cupatio uel impedimentum fuit circa suam di-
ocesi 7 sic rōne delicti nouiter cōmissi poterit
penam iuris pro delicto dēclarare ex quo non ē
necessaria priuatio propter factum notorie i. su-
a iudicē cōmissum ar. ff. de offi. or. pres. l. i.
preses xxiij. q. ij. ecce. 7 quia cessat priuilegiū et
appella^o in notorio iudici ut iudici de app. rōa
na. s. si autem in vi. quia reatus omnez honore
excludit s. de offi. ordi. de. i. q. uis autem hec sit
pena iuz opus tamen uidetur facto dēclarādo nō
priuando: quia ius priuat de here. cum fm in vi
fm Bul. dñs An. dicit hic se credere q. hic possit
dēclarare: quia hec est pena que inducit remediū
ordinarium de app. cū teneamur 7 quia hoc ius
est extraordinarium post appellatiōnez 7 q. hec
est mera declaratio iuz. ar. de ap. qua frōte i. pñ.
7 c. pastoralis. s. i. 7 c. Blo. contra possessore
pond. rat litteram que loquitur quando senten-
tia est lata contra possessorem pro petitiōe p hoc
infert plura. **P**rimo q. si fertur sententia contra
petitorem pro possessore non habet locum de i.
Idez si inter duos aut plures petitores beneficiū
fertur sententia pro uno contra reliquos nō dato
contra possessorem. **I**dem si fertur sententia con-
tra possessorem: sed non pro petitore ut q. for-
te ad priuationem agebat petitor non autem di-
cebat beneficium ad se spectare 7 pro hoc bñ fac-
littera hic cum dicit in petitorio: uel possessorio
7 tamen postea restringit si solum ad casum qñ
sententia est lata pro petitore contra possessorem
facit q. nō Hosti. in sūma huius ti. ad si. 7 est rō
huius ultimi dicti per hoc. fm zen3: quia agens
ad priuationem non agit d. beneficio nec agit pe-
titorio: uel possessorio super beneficio qñ hic tex.
exigit. **I**tem quia tex. hic mandat restitui fructus
uictori in causa q. non redimatur agenti ad pri-
uationem de p. olim ad suum enim cōmodū non
agit sed alienum ut alter priuetur fm zen3
Blo. diffinitiuā querit quid si non fuit lata diffi-
nitua sūa sed illocutoria pro petitiōe cōtra pos-
sessorem an habebit locum decre. Rñd3 q. non a

contrario sensu huius littere. Juxta hoc queritur
 glo. quid est interlocutoria sententia et quo cog-
 scetur a diffinitiva. Rñdet glo. q. interlocutoria
 sententia est que profertur inter principia et sine
 cause super his que incidunt uel emergunt. Diffi-
 nitiva autem sententia est que sine cause impo-
 nit et principalem questionem diffinit de qua glo
 remittit ad Spe. de sen. prola in prima coll. nō
 bene et signa glo. illaz que dat differentiam inter
 sententiam interlocutoriam et diffinitivam vide
 qd nō. ij. q. i. in sūma Buil. uero i. de. et que de re
 iudi. dicit q. interlocutio est decalatio iudicialis
 super aliquo articulo sūmarie ius tribuens inter
 partes dicta a loquendo: quia inter partes sine a-
 lia solennitate profertur. contra de re iudi. q. ad
 consultationem et in sūma loco preall. iste diffini-
 tiones seu descriptiones possunt transire habendo
 respectum ad cōiter accidentia tamen non sunt
 oio generales. Nam alię sunt interlocutorie q.
 post finitam causam per diffinitivam feruntur.
 ut ille que profertur pro executione sentētie. ff.
 de re iudi. a diuo pio. §. i. Quedam sunt interlo-
 cutorie que profertur cum plena cognitiōe nō
 sūmarie. l. a procedente. C. de dila. et l. si finita. §.
 Julianus. ff. de dam. infec. cum ibi nō et in l. pñti.
 C. de his qui ad ecclē. consu. et l. cum proponas
 C. de bo. auc. iudi. pos. Quedam autem sunt dif-
 finitiue que tamen sūmarie profertur. C. de se-
 auc. nisi et ideo hoc est aliud inuestiganduz et c.
 An autem sententia que fertur super exceptione
 peremptoria dicatur interlocutoria: an uero dif-
 finitiua habetur in de. si. j. de app. per glo. et Jo.
 mo. de elec. cupientes. §. q. si per xx. Potes dicez
 q. sententia interlocutoria est que fertur iter pñ-
 cipium et finem cause: uel etiaz post pro illius ex-
 ecutione: uel cuz iudex autem interponit: uel de-
 cretum: uel in casibus in quibus non fertur diffi-
 nitiva. Glo. super beneficio querit quid si non
 esset. questio super beneficio: sed super alio iure et
 alio uel personali. Rñdet glo. q. tunc non haberet
 locum de. per locum a contrario etiam dato q.
 super tali iure feretur diffinitiva pro petitore et
 possessorem et c. Glo. dūtaxat assignat causas
 temperij huius de. et clara est Glo. possessorio
 nō ex littera quo super possessorio fertur diffinit-
 ua sententia concor. c. ult. de iudi. de quo dixi in
 nō. facit q. nō in l. i. C. si de mo. pos. fuerit appela-
 et c. Glo. promulgata querit an procedat de
 si non sit principalis causa in curia: sed causa ap-
 pellationis rñdet q. sic: quia eadem est ratio.
 Glo. beneficium: querit quis facto sequestro
 in formam de. exercebit iura spectantia ad bñ-
 ficiū: uel ad beneficiatum illius actione. Rñdz
 glo. q. sequestrator ponderandum enim est q. hic
 nō tñmo sequestrantur fructus sed etiam bñfi-
 cium ideo etiam iura beneficij sequestra. poterit
 exercere facit qd nō in simili de preben. si tibi co-
 cesso in vi. et maxime procedit hoc casu fm glo.
 quia i casu isto sequestrari possidet de quo plene nō
 iudi exarata f3 Jo. an. ad pñcta facit f3 Buil.
 bñ enim sequestri habet legitimam administratio-
 nem sicut et cōmedatarius de elec. nemo. deiceps
 in vi. Glo. etiam opponit q. i materia stricta

ut est materia sequestrationis que regulr est pro-
 hita non obeat appellatione beneficij comprehē-
 di dignitas. unde op. de. c. ultio et preben. et c. cū
 in illis. e. ti. in vi. Solue illud posse procedere i ca-
 su dubij sed hic in casu certi. ideo prudenter fuit
 hec expressio facta et c. Glo. triennium que-
 rit quid si ad impediendam sequestrationē obici-
 tur per possessorem q. per triennium possedit pa-
 cifice. Rñdet. glo. q. de his duobus uelut de pre-
 iudicialibus ante omnia obeit discuti facit et or.
 cong. tuam. fatetur tamen q. non sufficiat ānu-
 tercium inchoatum uel pro maiore illius parte
 possessum sed requiritur ipsum fore consumatū
 ar. huius littere et de reg. ad nām facit qd nō et
 elec. cum in cunctis in prin. et l. ij. §. minorem. ff.
 de minoribus et c. Glo. antea querit quid si
 triennium sit completum post litem motam. rñ-
 det glo. q. non sufficit ad impediendam seque-
 strationem: quia debet ante litem motam esse finitū
 nam postea non dicitur quis pacifice possidē. C.
 de acqui. pos. l. nemo. Et idem multo fortius si et
 ennium post sententiā est completum: aut ante
 q. sequestratio sit petita. Nō bene ut sis cautus
 in formando articulos. quia ubi requiritur ante
 litem motam prescriptionem esse completam nō
 sufficit simpliciter caplari q. sunt tot anni q. nō
 concluderet necessario. de tempore ante litem fa-
 cit. qd nō. Bar. ff. de acqui. pos. l. celsus et c. Glo.
 loci ordinariū querit an in casu huius de-
 sit differentia an ad loci ordinariū spectet isti-
 tutio et destitutio: an non. Rñdet q. non ex quo
 littera hoc non distiguit facit qd habetur in fili
 de usu et q. in vi. fatetur tamē q. in alia materi-
 a appellatione ordinarij comprehenditur tantū
 institutus et destitutus de offi. or. c. ij. in vi. At-
 tēde tamen fm dñm An. q. hic appellatur ordi-
 narij epus diocesis ut hic dicat ordinarij loci
 ut nō in dicto. c. q. q. Nō bene istam glo. de uer-
 bo ordinariū uide glo. super. ti. a. in de. i. i. v. or-
 dinarij et d. ui. et ho. de. in de. i. et de offi. ordi. i. c.
 ordinarij i vi. Deind glo. in vñ. et nō op. q. de cau-
 sa ad curiam deuoluta inferior se non habet int-
 mittere de app. ut nām de elec. quis in vi. Soluit
 glo. q. hoc est speciale in casu isto facit de app. cū
 teneamur et qd ibi nō per Hosti. Buil. hic enume-
 rat alios casus ultra istuz in quibus inferior se
 intromittit de causa ad papam deuoluta unus ē
 in dicto. c. cum teneamur tercius in. c. per tñas et
 app. quantus. et. i. peruenit quintus de ma. cont.
 interdic. ecclē. contra. c. ij. Sextus ē de app. si
 duobus Septius de app. si a iudice i vi. Octa-
 uus ē. c. si de quo dic ut ibi. Glo. idoneam
 querit que dicat idonea persona. Rñdet q. inter
 cetera esset equum ut dicitur idonea quia esset i
 ordine requisito ad beneficium et sic plenam et d-
 bitam curam agere posset. ar. de elec. nemo de
 inceptis in vi. cum similibus facit de app. peruenit
 ij. forte tamē non est necesse ex quo hic non ex-
 primit dūmodo al's sit idoneus et hoc satis credo
 de mente glo. Glo. restituat querit an sequestri
 poterit fructus qui supersunt deductis oneribus
 conuertere in utilitatem emptionis predioruz p
 beneficio uel in aliam utilitatem beneficij. Rñdz

q non per hunc tex. quia limitate dat sibi pote
statem ut fructus percipiat ut sic illos restituat
secus ubi nō fuisset potestas adeo limitata de of
fi.ordi. presenti in vi. 7 de offi.ordi. cum uos et
c. **G**lo. finalem querit que dicitur finalis vic
toria. Rñdet duobus modis quia uel per senten
tiam pape uel laram de speciali mandato 7 sic nō
licet appellari uel si lata ab alio sit non est appel
latum uel non potest appellari facit qd uidebitis
in de. i. j. de re iudi. 7 c. **G**lo. restitutus pond
rat litteram que requirit actuale restōez per
qd concludit q non sufficeret cautio de restituē
do all. simile qd nō de elec. quia sepe in vi. 7 de i
mu. ecclesiariū qm. e. li. 7 c. **G**lo. nullaten? **Q**p
q ordinarius a sententia canonis possit absolue
re de sen. exco. nuper. Solut ibi quando non ibi
betur absolutio hic secus 7 c. **I**uxta hoc que
rit glo. quid si facta sit absolutio per ordinariū
contra formam huius decre. tan ualebit uisū
q non per illud uniuersale negatiuū hic positū
facit j de sepul. c. i. 7 de here. c. ij. In contrarium
all. glo. quia forma hic data in absoluēdo ab ex
cōicatione est data a lege 7 non ab homine 7 ide
o uidetur tenere etiam si contra formam hic da
tam per nō per Sof. de resti. spo. pisanis in pñci
de senten. excōicationis uenerabilibus. §. ubi autē
in vi. **G**lo. finaliter remittit ad nō per se j. d
iure patro. c. i. 7 per ibi nō uidetur hanc sam pte
fore ueram cum hic non agatur de potestate no
uiter concessa limitanda: sed de iaz als comperē
te limitanda. 7enz. hic uidetur tenere primaz pte
per prio all. all. t. erō sē. exco. romana. §. sentētia
in vi. **E**t ex hoc nōt dñs An. q ubi ius loquit
per uerba uniuersalia nullaten? uel oīode tacite i
se uidetur habere decretum et tollere uidetur fa
cultatem dispensādi 7 facit q nō in cle. ut hi qui
de eta. 7 qua. in uerbo concedatur. Tene menti
has glo. fm euz: sed ut dixi de mente glo. per re
missionem quam dedit uidetur fuisse absolutio
nem tenere licet male faciat 7 peccet faciendo cō
tra preceptum superioris. uel si. uis tenere sim
pliciter dictum 7enz. 7 primaz partē dic q de iu
re antiquo non habet potestatem absoluēdi nisi i
casibus in quibus prohibetur: secus in casu pro
hibito 7 reseruato superiori ut dicto. c. nuper de
sen. exco. 7 c. **G**lo. nihilominus op. q quis nō
debeat duplici pena puniri de iudi. at si clerici.
Solut illud regulare hoc speciale propter quali
tatem delicti una non sufficit de quo dicendū ut
ibi 7 c. **G**lo. cecidisse: querit ad littere declara
tionem an ordinarius possit pronunciare uel de
clarare ipsūm impediētem uel occupantem cecid
isse a iure suo. dubium facit quia uidetur
q non quia cum causa sit in curia non uidetur
posse aliquid circa ipsam contingentia attempra
re nisi quatenus per hanc constitutionem pmitti
tur sed hic non reperitur hoc permissum 7 c.
In contrarium facit quia cum occupatio uel im
pedimentum fuit j suam diocesim uidetur q pe
nam iuz ex tali delicto incursum possit declarare
ad hoc maxime facit quia nil noui uidetur facē
sed soluz q est declarare facit. l. a filio. §. cū quis
ff. de acqui. re. do. 7 sic residet glo. per qd uidet

inclinare in hanc partem **N**ō bene glo. q de fa
cto cōmissio contra diocesim licet diocesanus nō
possit penam quāq imponere tamen saltem pe
naz ex hoc. ex iuris dispositōe incursum poterit de
clarare qd credo procedere saltem quando noto
rium esset delictum ar. de app. nouit 7 de v. sig.
in. c. ex parte. j. per Inno. **G**lo. nō obstat: q
rit de rōne littere quare. s. hic non admittatur ex
ceptio nullitatis sententie. Rñdet glo. q als ad i
pediendum sequestrationem quam semper de fa
cto opposuisset nullitatem snie dicendo q senten
tia nulla non meretur habere nomen sententie 7
per consequens nec executiōem meretur de re iu
di. c. si. in vi. 7. l. iij. §. condemnatam cū concor.
ff. de re iudi. 7. si de bo. pos. l. non putauerit. §. si
quouisqbus autem modis 7 ex quibus causis
reddatur sententia nulla habetur plene in Spe.
d sen prola. §. iuxta predicta limitat glo. esse ue
ram inquantum hic dicit ut s. dicitur est exceptio
onem nullitatis nō posse opponi nisi sit exceptio
nullitatis per quam negetur iudicio quia illa be
ne poterit opponi. Mouetur quia oportet q cō
stet de sententia ut hic patet 7 per consequens ē
necesse q constet de iudiciōe auditoris qui tulit
illam als non diceretur sententia sicut nec lata a p
uato. facit. ff. de penis. l. ij. in si. 7 qd nō de offi. d
le cum in iuz. Jatur tam q si constat de iudici
one pronunciantis 7 sententiam lataz fore q ali
a nullitas que potest esse ex multis causis ut
predicti non admitteretur ad impediendū seque
strationem facit de spon. c. uno in vi. ubi sponsa
lia etiam nulla alia causa q ex defectu confēsus
aliquid operantur ad idem de testi. ueniens. ij.
7. c. de ed. ic. diui adria. tollē. l. si. ubi in similib?
lenato uelo procederetur exceptione nō admissa
saltem que requirit altiore indaginē. **N**ō
bene istam glo. singularem fm dñm Pe. 7 dñm
An. ad quaz quotidiē omnes aduocati currūt
s. q ubi statutum uel lex tollit facultatem dicen
di de nullitate contra sententiam uel actum nō
intelligatur tollere facultatem dicendi de nullita
te surgente ex defectu persone iudicis uel actuz
agentis facit q nō per dñm An. d. elec. licet ubi
limitat glo. istam cum quo hic concord. hic 7enz
all q sententia non dicitur nisi appareat sententi
antem esse iudicem de v. sig. in. c. foris: quia all
sequeretur absurdum v3 q sententia amici pri
uati noceret possessori alia aurem nullitas oīo
non admitteretur quia ex quo cōstat de iudici
one iudicantis ius presumit q legitime fecit de
renunc. in presentia per hoc dicit aduocati q l3
ex forma statuti non possit de nullitate dici con
tra sententiam 7 insim guarētise poterit tamē
opponi nullitas sententie ex eo qd sententiāuit i
iudex 7 nullitas insim ex eo q conficiens nō ē no
tarius ad hoc quia cum statutum reiciat exce
ptionem contra sententiam 7 contra insim debz
intelligi quando sententia habet apparentiam sentē
e 7 dici potest sententia 7 similiter quando insim
habet apparentiam istam q dici potest insim fa
cit qd nō Bar. ff. q ui aut clam. l. i. §. i. 7 qd nō p
dñm An. de offi. dele. ex parte. ij. Plus hic dicit
hic Guil. q nullitatem notoriam etiam alio capi

te potest iudex admittre si ualet ut si dicat nul
la r[ati]o processus licet tenet contrarium. d.
An credit dictum **B**uil. procedere quando iudex
uult ex officio supplere ut potest i notor[um] et sta
tutis: uel ubi ius appellans nullitatem respicit
oppositum partis ad q[uod] facit q[uod] not[um] Inno. d. cen.
cum olim per predicta dicit **L**apus q[uod] si consta
ret ordinario sententiam nullam esse non facit
hanc sequestrationem: quia non potest dici senten
tia lata quia nulla est. **A**d hoc quia in multis ca
sibus repellitur opponens non tamen tollitur of
ficiu[m] iudicis ut not[um] Jo. q. vj. alieni facit de e
lec. si forte in vi. et in. et. ut circa si. cum ibi no
t. c. cupientes. **S**. ceteris et c. indemnitatibus et de
excep. p[ro]p[ri]a. e. li. et. et. exceptio[n]es et not[um] Inno. et **B**o
st. de app. sollicitudinem. **S**. cum autem **C**ux
ta predicta querit **L**apus an si appellatur a sen
tentia lata super possessio[n]e per ipsa[m] appellatio
nem suspendatur sententia et effectus eius ita q[uod]
non fiet executio sicut si non fieret si esset lata su
per petitorio et ab eo appellaretur. dicit q[uod] sic per
prin. huius. c. iuncto si. et. **I**dem Jo. et **L**au. q. vi.
S. diffinitiva v. de possessione et **B**uil. in **S**pe. d.
app. **S**. in quibus licet ipse Jo. senserit contra in
S. predicto diffinitiva in summa et **A**rchy. in d[ec]o
v[er]o. d. possessione et Inno. de ope. no. nunc. c. p[er]t.
Jo. an. de zp. c. g. scripsit q[uod] ille v[er]o. de possessione
non habet locum fm canones et hic est satis exp[re]s
sum hoc fm **L**apuz. uide q[uod] no[n] d[omi]n[u]s **A**n. de resti
spo. cum ad sedem **Q**uerit uerius hic **L**a. an
ab ipsa pena q[uod] cadit a sententia possit appellari
dic q[uod] sic si est dubium uel constat aliquam pena[m]
legis non incurrisse ut no[n]. glo. de elec. cupientes. **S**.
q[uod] si per xx. in vi. ad hoc q[uod] no[n] in **S**pe. de recusati
one. **S**. si. v[er]o. hoc etiam no[n] **A**rchy. iij. q. v. quia
suspecti **Q**uid autem operetur appellatio in
terposita a declaratione iudicis per quaz declara
tur penam esse commissam. dicit q[uod] per ipsa[m] appel
lationem effectus pene legis suspenditur cum de
pendeat ab ipsa appellatione qua pendente nil est
innouandum de or. cogni. tuam et qui si. sit legi.
causam. **I**dem uidetur dicendum per predicta
si appellatur a pronuntiatione qua pronuntiatu[m]
uel declaratur aliquam sententiam exco[m]municationis
incurrisse ut. s. ea pendente dicatur suspens[us] effe
ctus exco[m]municationis et sic nec in extrajudicialib[us] nec
forte in iudicialibus debet uitari de sen. exc[om]m.
Solet in vi. de ap. peruenit. **A**d hoc q[uod] no[n] Jo.
an. e. ti. pastoralis in v[er]o. denunciare potest in no
tella fm **L**a. et abbat[em] et c. **S**equitur.

De probationibus. **R**ca.
Litteris nostris quibus.
Primo ponit dictum. **I**llud
extendit. fa ibi uolentes. **N**o
primo differentiam esse an papa
reseruet dicendo reseruamus col
loni nostre an uero dicat reser
uamus colloni sedis apostolice unde dicitur q[uod] re
seruatio primo casu extingatur morte pape reser
uatis fm no[n] de zp. si gratiose in vi. et. ti. litteris
et c. abbatem. **N**o q[uod] enunciatis et narratis p[ro]
pter se plena fides adhibetur: enunciatis uero et
narratis propter aliud no[n]. dicitur autem enun

ciata p[ro]pter se quando super illis fundat disposi
tio pape et pondera bene q[uod] tota de. loquitur in
enunciatis uel narratis de facto proprio pape.

No 3° q[uod] dispositio noua no[n] respicit precedetia p[ro]
appellationem nec etiam preterita nisi exprimat.

Quero primo de quibus litteris loquitur. dic
q[uod] de litteris papalibus continentibus gratiam et
que emanant ad gratiam insinuandaz licet ip[s]as
principaliter non contineat. nam probationes fa
ciunt qua fieret si principales littere exhiberent
de offi. dele. cum in iure de priuile. cum olim **C**.
de manda prin. l. i. unde tales littere probant: na
sicut uiue uoci pape creditur ut no[n] de testi. cum
a nobis sic et litteris suis bullatis f[aci]t **B**uil. q[uod] dicit
Pau. uerum esse etia[m] in criminali in qua requi
runtur probationes luce clariores. l. fi. **C**. de pro
ba.

Quero 2° quid si papa alternatio mo[n] fa
ciat reservationem dicendo reseruamus colloni
nostre uel sedis apostolice an expiret gratia mo
te pape. uidetur q[uod] non q[uod] duobus alternatiuis
positis quorum quilibet per se stare potest seruati
um est ultimū iuxta ordine[m] scripture si prius
non habet effectum. l. cum pater. **S**. a te peto. ff.
de l. ij. contrariuz tenet **B**uil. et hoc credit esse ue
rius d[omi]n[u]s **A**n.

Quero 3° an procedat de. que
cunq[ue] sit intentio que se fundat sup[er] narratis **P**au
et sic siue sit puara siue p[ro]dictionalis uel modifi
cata: uel si mandat exco[m]municat[us] absolui sub certo
modo de resti. spo. p[ro]f[an]is: uel priuari beneficio
xi. q. iij. rursus et c. quecunq[ue] de eta et qua. ch[ar]z bo
ne uel beneficia conferre no[n]at[is]: uel no[n] no[n]at[is]
personis de offi. dele. is cui in vi. nam semper lo
cui habebit de. si se fundat super narrato f[aci]t **P**au.

Clo. nostris: querit hic loquitur i litteris
pape. f[aci]t q[uod] i litteris is[em]ioz iudicuz a papa intel
lige et a legato quia de litteris legati tetigit **I**a
lia glo. **R**ndet glo. per tex. a contrario. q[uod] secus
uidetur in illis ut v[er]o non stetur litteris talibus
narratis. **A**n autem litteris assertiuis stetur in se
riorum iudicium. dicit glo. esse dubium de quo
remittit ad no[n] de probationibus in. c. post cessio
nem **L**apus etiam hic remittit ad no[n] dr v[er]o. sig.

in. c. abbate et de re iudi. de aplice in vi et ibi dicit
tur q[uod] sic fm **B**ost. fm eum ipse autem dicit q[uod]
uidetur dicendum q[uod] si narratio uel assertio si sit
ad comodum alterius probet si uero ad icomo
dum tunc secus pro r[ati]o[n]e deuersitatis all. regl[ar]az
odia de re. iuz in vi. **S**i uero narratio seu assertio
fiat ad icomodu[m] seu p[re]iudiciu[m] scribentis uel
impetrantis tunc bene probat all no[n] per Jo. an.

de iuziuz cum impositionibus in vi. in questione
et no[n] per se de simo. **J**acobus in iij. q. tu dicit ut
dixi de elec. ut circa i vi. et no[n] per Jo. vi. q. ij. si ta
tum et c. placuit per Inno. de si. instru. c. i. ad sit
quia regl[ar] no[n] creditur litteris uniz prelati. fal
lit in his que expectant ad officiu[m] et sunt parui
p[re]iudicij uel si aliis habet consuetudo et uis glo.
Jo. an. post **B**ost. d. v[er]o. sig. abbate super glo.

Clo. reseruasse: querit. certu[m] est etia[m] q[uod] legati q[ui]
faciunt reservationes reseruando colloni sue cu[m]
moderatione tamen de quo in. c. p[ri]uilegiu[m] et sequenti
de offi. lega. in vi. an idem erit in eorum reseruati
one q[uod] hic dicitur in reservatione pape. dicit glo.

q̄ non quia licet de reservatione pape stetur uer-
bis narratis pape, secus tamen in reservatione le-
gati quia de iure cōi eorum littere narrative nō
probant de testibus cum a nobis salua cōsuetu-
dine de qua ibi et de si. instru. c. q̄ super his et sic
non sufficeret apparere de reservatione legati ex
sola ipsius narratione. **Nō** bñ ex glo. ista q̄ lñs
legati non creditur super narratis etiam si ex illis
fundatur intentio nec eis datur. **I**dez tenet pau-
de hoc statim dicam inferius. **C**lo. cōmisse et
querit an inferior ordinarius a papa possit com-
mittere alteri potestatem recipiendi resignationē
beneficij. **P**ic q̄ sic. **F**atetur tamen q̄ non possit
cōmittere potestatem recipiendi resignationē be-
neficij una cum potestate conferendi beneficij
ut habetur in. c. pelt. ij. **R** de offi. lega. in vi. qd̄ i
telligendum est in speciali cōmissione certi bñ
ficij: sec⁹ si generaliter sit data potestas ut ibi nō
et **C**lo. intentio: ponit exempla ex quibus lit-
tera declaratur et **C**lo. fundatur. **O**p. et vñ
q̄ uerbis narratiuis pape non sit standum nec a
liquid inducāt de priuile. si papa primo **R**. i. vi.
Soluit glo. littera hec tollit contrarium hic enī
loquitur de uerbis narratiuis pape ex quibus sit
a fundatur intentio ibi. in alijs incidenter prolāt
ex quibus pape intentio non fundatur que non
probant ut ibi probatur et nō faz glo. facit q̄ nō
ij. q. i. hoc quippe et xxiij. di. dñs. **J**uxta p̄dicta
glo. querit quid de uerbis narratiuis iudicis an
probet. **E**xempluz si instro sitie dicat uisa libelli ob-
lone lit̄ cont et similia. **A**n per hoc faciat fidez o
predictis. glo. remittit ad nō post **Inno.** et **Hosti.**
de probat quoniam contra super vñ que occur-
rint et ad nō i **Spe.** de instroz edicione. **S.** istat
ad si. v. i. sūma et in ti. de probatōi. **S.** si. v. sz pōe
iudex et de procūr. **S.** ij. ad si. illud quoq̄ et uid̄ i
Spe. de sen. **S.** ut autem vñ et nō fm quosdā et **S.**
si. v. in sūma de hoc dicenduz ut in locis all. et p
dñm **An.** in decre. cum in iuz de offi. dele. et dco
et c. quoniam ppo. facit q̄ nō de si. instru. c. ij. et de
vñ sig. abbate. veritas est q̄ probant si partes fu-
erunt presentes: alio secus nōt **Bar.** in. l. i. et ij. **C.**
de rela. et in auct. si quis in aliquo. **C.** de edendp
nisi forte sententia transiisset in rem iudicatā
et lata esset de lōginq̄ facit qd̄ nō **Bar.** i. l. admo-
nendi. ff. de iuziuz. **C**lo. fecisse querit hic loqui-
tur in littera quando papa fundat intentionem
suam narrando que pendent ex officio suor sed
quid si talia uerba narrativa super quibus fūda-
tur intentio pape sunt de facto alieno an probet
videtur q̄ nō a contrario hui⁹ littere. **A**d hoc tex
hic dum dicit super sic narratis quasi a contra-
rio: secus si non sint narrata que pēdeāt a facto
pape. **P**er predicta infert glo. q̄ dicendum uide-
tur q̄ si papa pferit beneficij qd̄ narrat uacasse i
curia per mortem beneficiari in curia q̄ tunc
cuz talis narratio non sit de facto proprio non
probabit dictam uacationem et hoc licet uide-
atur durum tamen uidetur satis rationabi-
le q̄a tollerabilior est ignorātia i alieno facto q̄
in proprio de ip̄. ab excoicatio cuz concor et de.
si sūmus d̄ sen exco. glo. finaliter predictis nō ob.
concludit q̄ talia uerba probabunt saltiz p̄sū

ptine donec probetur contrariū ex quo super il-
lis fundatur intentio pape licet sint de facto alie
no. **P**ro quo all. nō. de ip̄. nonnulli in glo. penit.
Fatetur tamen q̄ ex quo sunt de facto alieno p
bati poterit contrarium qd̄ non possit fieri quā
do essent uerba narrativa de facto proprio et bñ
forte uoluit littera dñ dixit q̄ talia vba que sūt
de facto pape ex quibus fundat intentionem suā
plenariam fidē faciunt quasi si recipiatur aliqua
probatio in contrarium predicta in quantum di-
ctum est cōtra uerba narrativa facti proprii pa-
pe non admitti probationem limitat glo. esse ue-
ra quando esset talis probatio que haberet peri-
mere narrationem ipsam seu ipsam reddere fal-
sam: secus si esset alia probatio per quam nō pēi-
meretur narratio nec redderetur falsa: sed potiz
illa stante per uerba solum releuaretur probant
quia tunc bene admitteretur. **E**xempluz si papa
narrat beneficium renunciatum in manibus su-
is et per eum renunciationem acceptatam et illō
confert uel mandat conferrī certe si uolo proba-
re q̄ illud beneficium sit renunciatum tempoz
p̄cessionis nō spectabat ad cedentem: sed ad me
admittat q̄ per hoc nō minus stat qui sit uer-
q̄ narratur per papaz. **S.** q̄ renunciatio facta fu-
erit i manibus pape et acceptata licet bene cōclu-
datur q̄ sit iualida. **I**dez si uolo probare q̄ pri-
ante cessionem factam in manibus pape renunci-
auerat in manibus ordinarij: uel fuit ab illo bñ
ficio priuatis uel similia ex quibus non perimūt
narratio pape: reddetur iualida. nam talia bñ
admittuntur all. de accu. cum dilecti et nō: quia
caute locuta est glo. quando papa narrat factuz
renunciatiois: secus si narrasset beneficij uacat
se in curia per renunciationem in manib⁹ suor fa-
ctam quia tunc non solum narrat factum: sed e-
tiam ius de cōces. preben. cū nñs et ideo tunc nō
admitteretur ad probanduz id per quod id nar-
ratum non haberet effectuz. **E**x predictis cōclu-
dit glo. q̄ si queritur an uerbis narratiuis pape
credi debeat et stari ita q̄ probent quia aut super
illis non fundatur intentio pape et non probant
ut in preall. decre. si papa aut super illis funda-
tur intentio pape et tunc si sunt de facto proprio nō
admittitur probatio que perimat ueritatem fa-
cti sed que illud posset reddere iualidum sit rō
quia faciunt fidem plenissimā fm glo. si uō sūt
de facto alieno et tunc faciūt plenā fidem donec
probetur cōtrarium vnde tūc admittitur proba-
tio etiam que illud haberet perimere. **Nō** bñ
ex glo. i. vñ et hoc forte uoluit littera ibi fidez ple-
naria et c. et ex eo q̄ dñ glo. hic circa si. ibi et fact
unt fidem plenissimā: q̄ illa dicitur plenaria
uel plenissima probatio que nō admittit proba-
tionem in contrarium q̄ nō quia per hoc sequi-
tur q̄ si in statuto uel reformatione dicatur
et talibus sic narratis plenariā fidem uel plenā
simam adhiberi censemus talia non admittunt
probationem in contrarium qd̄ est ualō notabi-
le fm dñm **An.** sed certe hoc credo uerum quā-
do ratio subiecte materie hoc suadēz ut est i ca-
su cle. facit. l. si uno. ff. loca et q̄ ibi nō in prin.
Nō so ex glo. limitatōez ad id qd̄ quotidie dici

mus q̄. contra presumptionem iuris et de iur. si
admittitur probatio. in contrarium: quia hoc ē
uerum in probatione directa per quas perime-
tur factum et ostenderetur falsum: sed bñ admis-
teretur probatio indirecte perimens indirecte illi
effectum in iure et nō bene hanc limitationē q̄
alibi nō habes s̄m An. sed bene facit licet n̄ al-
preall. decre. cum dilecti de accu. q̄ nō pro limi-
tatione eorum que habentur in aut. sed tam ne-
cesse. C. de dona. ante nup. et in corpore unde sū-
tur preall. aut. et c. **H**abetis expeditas glo-
succinte. nam due sequentes sunt litterales. Et
nō sequentem de uerbo censemus quid significet
Modo aduerte quia pro declaratione tex. et glo-
hic habemus uidere principaliter duo uel tria. p̄-
mo an uerbis in litteris pape enunciatū uel nar-
ratū fides adhibeatur. **Q**uid in litteris infe-
rioris uel instrumenti notarij. **A**d primum cō-
clude q̄ in omnibus casibus de quibus i dicam
creditur litteris inferioris a papa in illis casibus
multo fortius creditur litteris pape: in alijs autē
dic q̄ interdum aliqua enunciantur in litteris pa-
pe propter aliud quia super illis non fundat pa-
pa intentionem suam et tunc talia non probantur
per tales litteras ex eis tamen aliqualis inducit
presumptio et talis que in facto antiquo proba-
ret plene: quia in illo leuior probatio requiritur ut
nō per Inno. de v. sig. et hoc dicunt due glo. sim-
luncte s̄ priule. si papa in vi. et de cen. cum olim
Quedam sunt que in litteris pape enunciantur
propter se ut quia super illis papa fundat inten-
tionem suam et hoc aduerte quia quedam sūt q̄
enunciat ut ad se gesta. quedā que enunciant mix-
tim ut a se et ab alio coram se primo casu quādo
enunciant ut a se gesta et tunc casibus enunciatū
plenissima fides adhibetur ita. q̄ nō admittitur
probatio in contrarium q̄ intelligo de ea q̄ ha-
beret factum perimere directe quando narratur
constitit in facto nam alio perimens tunc ind. rec-
te iur. effectus bene admitteretur. secus si narra-
ret aliquid q̄ consistat i iur. effectus quia tunc nō
admitteretur etiam probatio perimens iuris effec-
tum tamen breuius loquendo potest concludi q̄
talibus narratis per papam. ut a se gestis nō ad-
mittitur probatio per quam dicatur papā dixisse
se falsum. **I**dez per omnia dicit Lau. si papa nar-
rat aliud factum a predecessore suo quia illud cō-
setur proferre informatus alio extrau. prouida.
Casu quando narrat factum ut. ab alio gestū
et tunc glo. hic dicit et concor. Pau. q̄ adhibetur
fides sed non tanta quin admittant probationes
in contrariū. bene dicit q̄ talia probant presūp-
tione ad hoc glo. penlt. de zp. nonnulli per hoc dic-
Pau. q̄ si papa narraret renunciatioem coram
se factam per talem procuratorem talis q̄ licet
credatur quo ad hoc ut credatur renunciatioem
factam non creditur quando possit probari con-
trarium uidelicet procuratorem nō habuisse mā-
datum vñ poterit probare eum antea reuocatum
et certificatum de renunc. c. i. et zp. c. ex parte s̄
cani. Jo. an. in regula non licet in vi. dicit q̄ i fac-
to tercū nullomō creditur. unde dicit q̄ si in lris
dicatur talis clericus uel mandamus ut talis cle-

rico prouideas per hoc n̄ probatur clericus et tñ
super ipso papa fundat intentionem suam p̄ nō
de transact. ex litteris et de zp. cum adeo et de pz
sump. c. si. ad q̄ uidet La. in suis all. vij. et cxxix
et cxxij. et dñs de rota in antiquis decisionibus
ccij. et nouis conclōne xxi. Idem tenet Buil. q̄ di-
cit q̄ in facto alteris tantum non creditur pape
quia de illo non est informatus nisi alio p̄betur
et recitat La. de casto super comento cal. i. decre.
post cessioem se auduisse uia uoce a Cal. q̄ lris
pape in narratis de gestis ab alio coram se nulla
fides est adhibenda sicut nec litteris dñorum isēi-
orum prelatorum et sic consuluisset ibi tamen in
comento Cal. tenuit idem q̄ glo. hic dñs An. in
hoc articulo dicit q̄ sibi uidetur q̄ si papa narrat
factum ut a parte narratur uel uerisimiliter ut
a parte narratur et tunc non creditur nisi alio liq̄
at et sic intelligit Jo. an. sup. regla non licet et b̄
tenet Buil. all. de si. instr. ex litteris de priuile. si
papa in vi. et i. de. si dignitatem de preben. ad b̄
q̄ nō Inno. de si. instr. inter dilectos et de presū-
illud tamen credit q̄ tunc talia narrata faciāt p̄-
sumptionem talem qualem et uni testi equivalen-
tem et talem que in facto antiquo faceret plenā
fidem ut probant due glo. simul iuncte quas s̄
all. aut facit q̄ scribit Jo. an. in preallata regla n̄
licet ubi dicit talem enunciationem equalem pro-
bationi per samam ad hoc. c. si. de. suc. ab intesta-
p̄dicta limitat esse uera qñ papa s̄p̄r narrat fa-
ctum licet ab alio sit ei in supplicatione expositū
secus ubi aperte narrat sibi a parte. narratū q̄
tunc non adhibetur fides aliqua quo ad presūp-
tionem quia quo ad talia subintelligitur clausu-
si est ita de zp. c. ij. hoc tēperat La. esse uerū quā-
do uerba profert ad instantiam alterius suppli-
catis: secus si scribit proprio motu quia tūc ut
informatus uidetur illa uerba asserere ad hoc s̄
preben. si motu proprio in vi. ideo tunc facerent
plenam probationem ar. cle. si sumus de sē. exco-
hec omnia credit dñs An. fore uera nisi ex pz-
cedentibus uel sequentibus papa ostenderet se su-
per narratis informatum: quia tunc credendum
est talibus narratis ar. huius cle. et de zp. nonnulli
ut ibi nō super glo. per Jo. an. Per predicta dic-
se de facto dixisse q̄ si papa narrat se beneficia
collectorum uel subcollectorū reservasse et nar-
rat q̄ talis fuit subcollector q̄ est factum alienū
et tunc non creditur nisi aliter p̄betur: secus si sum-
mitteret papa q̄ cum sibi et non alteri phac uice
collo spectet ideo confert quia tūc creditū q̄ a cū
factum tercū ueniat assecutiue ad id q̄ narrat
in se esse credendum hec uera quando narrat si-
pliciter: secus si dicat ut a parte narratur illum
fuisse subcollorem quia tunc habet illud assum-
conditū si est. **C**asu quādo enunciat aliqua
mixtim ut a se et ab alio gesta tunc talis enunci-
atio probat ut hic est casus in actu renunciatiois
et hoc tenet La. de casti. et rec. tat idē dixisse Cal.
uia uoce. Si uero enunciat factum alterius co-
ram se et tunc dicit La. predictus fidem talibz
adhibendū et sic dicit Cal. uia uoce dixisse dñs
An. credit per omnia multo fortius esse idēz di-
cendum q̄ dixit s̄ quando narrat factum ab alio

et hec sufficiant pro primo actu principali. s. quādo agitur de narratis per papam. **2°** casu qui queritur de litteris inferioris a papa et tunc si queritur de enunciatis in iudiciis notarij: dicitur ut dixit dominus An. in ultima decre. de suc ab intest. et per Bar. l. l. ex hac scripta. ff. de dona. et l. si ex cautione. C. de non nu. pecu. et l. optimam per glo. et Ly. C. de contrahen. stipu. et per Bar. i. l. sciendū. ff. de v. ob. et per glo. in l. i. C. de fide instru. et iur. bast. fisco. l. i. et per Bar. in aut. si quis in aliq. C. de edendo et per Inno. in dicto. c. qm̄ et c. cū si iure de offi. dele. et de re iudi. ad aplice in via. In litteris uero inferiorum prelatorum an credatur dicit Cal. in c. post cessionem et si consuetudo habet et disponit talibus litteris enūctatis statim credere ar. de si. instru. cum dilectus et ideo dicitur quod talibus narratis fides adhibetur quia hoc habet generalis consuetudo et hoc tenet Hosti. d. v. sig. abbate all. ff. d. pig. ac. uel uniuersor. et sic dicitur curiam seruare. Si autem consuetudo nihil disponit et tunc talibus enunciatis in his que leuis sunt preiudicij creditur. In preiudicialibus autem dicitur idem si queritur an credatur contra scribentem. l. optimam. C. de contra hē. stip. et ff. d. positi. l. finalis et l. publica et l. si. C. d. arbi. tute. Si uero creditur an probent contrarium et tunc si super enūctatis non fundat intentionem et sic sunt prolata propter aliud et tunc non creditur: quia nec pape creditur. Si uero super enūctatis creditur fundat intentionem et tunc si enūciat factū tertiū factum ab alio coram se uel etiam factum suū et tunc non creditur indistincte differit in hoc littere inferiorum a litteris pape hoc uerum nisi enūciatio inuenitur alia presumptione exemplū quod a iudex in sua recitat citationem et alia acta. nam pro sententia presumitur et tunc illud creditur potius ex presumptione sententie quam ex uirtute litterarum et sic intelligit Cal. dictum Inno. de offi. dele. cum in iure fm̄ dñm An. quod uidetur esse neque quando in sententie prolatione pars fuit presens uel sententia transit in rem iudicatam et est d. lō ginq. prolata: secus forte si de recenti et parte absente de quo latius dicendum ut nō in dicto. c. q. niam contra falsas in glo. finali et etiam super ea.

Sequitur. De testibus. p. ca. i.

Quam iudei quidam sara primo ponit dictum **2°** contrafacienti penam imponi mandatum. fa. ibi et fi. **1°** primo quod reges et principes in suis terminis possunt concedere priuilegia contra ius dñi tantum sint rationabilia. **2°** non solum quod ad remotionem statuti editi non uidetur remota facultas statuti edendi nouiter seu de nouo et similiter nec per remotionem statuti editi uidetur renouatum statutum editum. **3°** tunc non quod iudei et pagani possunt a directe excoicari. **4°** non quod princeps non priuilegiat contra ius naturale maxime in his que sunt in obprobrium fidei. Ad hoc J. de re iudi. de. pastoralis. §. ceterum vñ. nec predicta. **5°** non quod ad papam spectat tollere priuilegia a laicis concessa in obprobrium christiane religionis. **6°** primo quod reges debent seruare priuilegia ex

quo dederunt quia non licet eis contra factum proprium uenire et quia priuilegia simpliciter data debent esse perpetua xxv. q. ii. c. i. de preben. c. si cui in vi. et de re iudi. decet. e. li. **7°** dicitur quod si datum est contra factum proprium uenire quando a iure reprobatum de quo de ele. nosti. et d. dei eis conuictis diuersis fm̄ pa. et zen. **8°** Quod quid si iudeus producit in testem an debeat iurare: dicitur quod debet iurare super legem suam ut nō Spe. in materia calumnie. §. restat in si. sup. sacramentis autem aut euangelis iurare non debet quia ei non licet tangere sacra. v. di. ad eius sic dicitur intelligi. l. iudei. C. de iudeis facit quod non Bar. in probemio. ff. in prin. et c. **9°** Blo. christianos querit an christiani recipiantur in testes contra iudeos et saracenos. Rñdet quod sic quia intelligit glo. nisi essent criminosi quia tunc possent per exceptionem criminis a testimonio impelli ut nō post Hosti. §. e. iudei de quo autem crimine debeat intelligi dictum glo. agit hic Guil. sed ibi plene habetur **10°** Blo. principum in principio tangit quis dicitur princeps et unde dicitur et remittit ad nō i. de. unica d. bap. de quo ibi dicitur. Deinde agit per quos debent iudei et infideles compelli. Rñdet glo. quod regulariter non compelluntur per ecclesiam: sed per principes seculares sub quibus uiuunt et se regunt de iudeis. c. iudei et c. postulasti et c. i. nonnullis in si. facit J. de re iudi. pastoralis i. pñ. fatetur tamen quod licet hoc sit regulare quod per ecclesiam non compellantur: fallit tamen in certis casibus qui habentur in dicto. c. iudei quibus hic casus addi potest. **11°** Quare autem principes et reges faueant quandoque iudeis. Rñdet glo. quod hoc contingit propter magnū lucrum quod habeat ab eis. unde propter hoc consueuerunt eos priuilegiare de ulu quanto et hic etiam dicitur non debent priuilegiare in obprobrium fidei: ut hic. per predicta patet quod nō ob. id quod obici posset vñ quod ad ecclesiam nihil spectat se intromittere de iudeis et saracenis quia non respectu corporis quia sunt laici et sic nascitur xij. q. i. duo nec respectu anime quia nihil spirituale habet ex quo non habet baptismum quod est ianua omnis spiritualium d. pñ. sby. nō bap. ueniens et c. debitum: quia dicitur quod trarium procedit regulariter ut est dictum. Fallit in certis casibus et potissime quando agitur de iuria quam christianitati inferunt quia illas papam propulsare tenetur xxij. q. v. displicet f3. **12°** Preterea non compescuntur directe sed indirecte non ad penam spirituales sed temporales penas quod fieri potest saltem in casibus premissis facit xvij. q. iij. pñ. xviij. q. i. sepe facit quod nō d. ulu. post miserabilem et c. quanto. **13°** Blo. iur. d. pñ. et dicit quod imo non debet dici iuridicum quod christiani admittantur in testes contra iudeos imo potius debeat dici contrarium iuridicum quia paritas et equalitas est seruanda in iudiciis de mu. pe. et c. ij. C. de proxi. sacro. feri. l. in sacris de excep. cum inter de iudi. nouit ergo sicut iudei non admittuntur contra christianum sed de iudeis sic nec econtra debent recipi christiani contra iudeos. **14°** Solut glo. quod id quod dicitur equalitatem debere seruare in iudicio procedit respectu personarum

actoris et rei quia regulariter quod non licet uni non licet
 alteri de re. iur. non licet in vi. non adest procedis
 respectu personarum testium nam alio se queret
 quod dignus fide quod contra se non admittit excoica
 tum uel criminofum similiter non admittit co
 tra predictos quod esset absurdum: ergo et c. **C**
 Non bene hanc glo. que non est alibi fin. dñz An.
 que limitat regulam non licet ut uidelicet equali
 tas seruetur in iudicio quo ad personam actoris
 et rei non quo ad personas testium uel aliarum p
 sonarum in iudicio existentium. Non ob. predicat
 quod quis debet uti iure contra se quo p se de costi.
 cum omnes et l. i. et fi. ff. quod quisque iur. quia illud
 locum habet in privilegio concessio ad impetra
 nem hec iniur. concessio proprio motu pape. Itē
 hec causa iur. que subest ut contra christianum si
 admittatur iudeus cessat in iudeo fz Bul. et 3e3e
 all. de app. cum cessante cum similibus. Item si
 ob. q. vii. si hereticus et c. d. heret. l. quoniam ubi
 infidelis admittitur contra christianum ad testi
 monium quia speciale est in crimine heretis et quia
 per eum efficitur infidelis. Alij uero dicunt illi ca
 noni non standum quia iudei sunt in peccato mo
 tali et sic omnino repellendi s. e. testimonium et
 s. de heret. excoicamus et non Hosti. s. e. c. i. **C**
 Glo. religioni noie uoluit quod hic religio sumitur
 late p christiana religione prout consistit etiam
 ex non professis uel aliter accipitur ut non s. de re
 gla. s. exca et per Pau. hic sufficit ibi dictum.
 Glo. exhortamur. qrit an princeps et reges sint
 stricti ad obseruantiam huius constitutionis vñ
 quod non quia hic dicitur exhortamur et sic uidetur
 canon consilij et non precepti et sic non obligat xij
 .q. iij. precipitur glo. tenet contrarium quia licet
 hoc sit consilij. tamen est consilium reuerentie et
 ideo obligat ideo autem papa hic sic locutus fu
 it quia curialiter uoluit loqui cum istis magna
 tis licet tamen sit superior et possit eis precipere
 et pminari penam excoicationis. **C** Non bene ex
 hac glo. quod ad iudicandum an canon sit consilij a
 ne in effectu precepti non attendimus uerba sed
 materiam vide bonum tex. in cle. exini de v. sig.
 et Jo. iij. q. ix. hortamur de quo plene per. d. An
 de consti. nam concupiscentiaz. **C** Glo. subtraha
 tur. op. quod hic in effectu uidentur excoica. i. iudei
 certe hoc fieri non potest co sententia censure spu
 alia non cadat in eos sicut nec cetera spiritualia
 de presby. non bap. ueniens et c. debitum. Sol. di
 recte uolendo eos ligare pena spirituali non pnt
 excoicari sed indirecte subtrahendo eis coionem
 interdicens alios directe eis coicare bene potest
 id fieri ita hic ad hoc all. glo. concor. **C** Quare et
 gulariter coicamus iudeis et non christianis excoi
 catis. dicit hic Bul. quod ideo coicamus iudeis ut
 eos infideles ad fidem conuertamus excoicatis
 autem ideo non coicamus ut ex rubor reconcilie
 tur ut non xi. q. iij. Ad mensam de excep. pia in
 vi. fm. Bul.

Testibus rite receptis et

primo decidit casum dubium.

2° illius rōnem reddit. ibi causa

non min. **C** Non primo quod publi

catis attestationibus sine i causa

principali siue appellationis non est licitum testes
 recipere super eisdem articulis uel directe contra
 rios a contrario: ergo super indirecte contrarios
 licet. **C** 1° non quod regula que habet quod idez uel alij
 testes non possunt recipi publicatis attestationibus
 quoniam sunt rite recepti a contrario: ergo si non sunt
 rite recepti uel alio attestationes non ualent ul. si
 habeant pondus seu officium probationis licet
 testes recipere et repetere super eisdem uel etiam
 super directe contrarios ad hoc de testium causa
 et c. ueniens et c. presentata et c. tua. **C** 3° non cas
 propter quam prohibetur productio testium in ca
 appellationis. s. quando timetur subornatio. **C**
 Non illud generale quod ubi est eadem ratio ibi est ide
 ius de consli. translatio de consir. uti. uel inuti. c. cu
 dilecta de translatione prela. inter corporalia cu
 similibus. Et non quod tex. hic pōderat solam publi
 cationez ut impediatur productio super eisdem
 articulis uel indirecte contrarios quod non propter i
 ferius dicenda. **C** Quero an et quando liceat pu
 blicatis attestationibus testes alios pducere. Bul.
 hic ponit nobilem distinctionem quam ad litterā
 hic refert dñus An. quia aut instantia iudicij
 in qua fuerunt producti perijt aut non perijt si
 perijt tunc si quidē ideo possunt quia lis non fu
 it cont. debent admitti de nouo tam recepti quod a
 liq. de elec. dudum ij autem perijt post litem cōte
 statam ut lapsu triennij fm. leges. C. d. iudic. l. pro
 perandum et quia postea uenit contra formā re
 scripti de testi. spo. pisanis et tunc est i uoluntate
 eius. contra quem sunt producti quia iterum
 producuntur si uiuunt: sed si non uiuunt pro
 ducti ualent s. e. causa et c. presentata et c. e.
 l. si. **C** 2° casu quando instantia non perijt et
 tunc aut attestationes omnino sunt deperdite et
 possunt iterato produci antiqui et noui de proba.
 .c. l. aut dicte publice attestationes existant et tūc
 aut producuntur in diuersis instantijs: uel inter
 diuersas personas et tunc omnes possunt produci
 s. e. c. constitutus si uero producuntur i eadem i
 stantia et inter diuersas personas et tunc super a
 ntiquis uel directe contrarios uel nouis dependen
 tibus dum tamen inclusis sub pñis regulariz n
 possunt produci nec antiqui nec noui. fallit i cāi
 bus positis per Hosti. de. testi. fraternitatis sup
 nouis autem non dependentibus sed tamen nō
 inclusis possunt regulariter admitti non ob. pu
 blicatione ut hic probatur a contrario et s. e. c.
 fraternitatis. fallit ubi esset renunciatus testibus
 in tota causa producendis et omnibus probati
 onibus iuris et facti s. e. cum uenissent. An autē
 renunciatio facta in causa principali extendatur
 ad causam appellationis ponit Bul. hic quod ponit
 Inno. in dicto. c. cum uenissent ideo nō est instā
 dum hic quando quis uult producere testes i cā
 principali. Si uero producere uellet in causa ap
 pellationis et tūc si i cā principali nulli sint testes
 producti claruz est quod pōt aut fuerunt producti
 testes in causa principali sed nō publicati nec po
 didicit testificata et tunc poterunt produci s.
 e. constitutus. Si uero ante publicationez didi
 cit testificata uel fuerunt publicata et tunc super
 eisdem capitulis uel articulis uel alijs directe co

trarijs: sed dependentibus ab eisdem diuino i
dus sub eis non poterunt testes produci: sed su
per alijs sic ut hic expresse colligitur a contrario
facit quod dictum est s. quando quis uult pro
cedere in causa principali. **¶** Quero quando
dicantur testes solenniter recepti dicitur: **¶** zen: s.
quando sunt recepti cum solennitate iuris: et hoc
non uerbum rite. ff. de bo. pos. contra tabulas. l.
non putauit. s. non quous 7 non. ff. de inoffi. te
sta. l. ij. 7. ff. de libe. 7 postu. l. 7 si peperit 7 cetia.
¶ Glo. rite op. uidetur q. etiam super eisdem
articulis directo p. trarijs liceat testes produci vñ
op. de nō in. c. cū cāz i si. ultime glo. 7 s. e. frater
nitatis in. v. q. **¶** So. glo. uerbum rite hic positum
collit contrarium nam 7 sic interdum sunt testes
rite recepti 7 procedit littera: interdum non sunt
rite recepti ex defectu potestatis recipientis quia
forte nō erat iudex cause l. ex defectu solennitatis
obmisit quia recepti fuerunt licet non cont. uel qz
deposuerunt extra articulos 7 sic super articulo
non incluso tunc bene potest: ut postea recipi testes
non ob. publicatione ut in contrarijs pro hoc fa
cit quia dicta testium non rite receptorum nō ua
lent s. e. in nomine domini 7 in aut. e. ti. s. penlt
ergo nihil impediunt ut in regula nō prestant in
ri. 7 quia ex ordinaria receptione 7 cetia de ac
tu. qualif. i. **¶** Item quia publicationes que non ua
lent non debent publicari zen. hic dicit posse dici
q. si ad producentis instantiaz sint publicate dic
te attestations licet inualide tunc non producer
ob timorem subornationis i aut. i. eo. s. quonia
coll. vij. **¶** Si alr sunt publicati tunc secus s. 3. 3.
hoc nō placet dñō An. unde potest indistincte glo
ten. ri. f. q. receptio testium non rite facta non ob
productioni fiende nisi per utraqz partē appbē
etiam si sit facta publicatio ar. huius littere a cō
trario que simpliciter loquitur ad hoc. s. de te
sti. cū cāz. **¶** Pau. dicit uerū quando receptio ē sū
ditus nulla secus si sit aliqua licet possit opere ex
ceptionis repelli quia tunc imputabit sibi pars q
non recepit de proba. licet fm Pau. 7 c. **¶** Glo.
publicatis op. q. licet testes fuerint rite recepti tñ
eis publicatis licet producere testes. unde op. de
nō p. Ber. s. e. cōstitutus in ultima glo. **¶** So. glo. i
terdum est publicatio rite facta 7 tunc procedit
tex. 7 ita debet intelligi. Nam ratione connecti
tis aduerbium rite positum circa uerbum recepti
intelligitur repetitum ad uerbum publicatis pro
pter. l. i. in prin. ff. de publica. interdum publica
non est rite facta: sed indiscrete inscia seu ignorā
te: ut pte ea inuita intelligo cū id fieri nō debz tñ
pars que non didicisset testificata posset testes p
ducere in hoc casu intelligatur qd nō Bar. in p
all. c. cōstitutus 7 Jo. an. ibi cum glo. p. cor. pau
Sul hic dicit q. ad hoc ut quis excludatur a po
tentia producendi testes licet publicatio sit rite
facta tamen id non sufficit s. ultra hoc requirit
q. pars didicerit testificata si adhuc esset clausa
quia tunc cessat timor subornationis all. nō in
Spe. e. ti. s. sane v. quid si publicatis 7 similr e
contra dicit q. si non sunt publicati testes si tam
appz q. alr pars habuit eorū copiam 7 sic didic
testificata 7 tunc alij ultra non admittentur quia

est timor subornationis ut nō s. e. cōstitutus in fi
in aut. e. ti. s. quonia uidet Bar. i. aut. qui semel
C. de proba. 7 Inno. s. e. ultra terciam circa pri
tine glo. istam quia publicatio rite facta nocet e
tiam si non sunt didicita testificata per hanc de
que forte hanc opi. uoluit approbare 7 ad idem
s. e. de testi. 7 sic pronunciauit de. mens iij. ut di
cit Jo. an. in dicto. c. cōstitutus. **¶** Deinde tractat
hic Sul. an. sicut publicatio ita 7 renunciatio ob
uiet testibus producendis in causa appellationis
7 recitat in effectu dictum Inno. in. c. cum uenit
sent s. e. sed quia plenius loquitur dic fm eū q. i
terdum pars renunciat generaliter 7 simpliciter abs
q. alia expressione: 7 tunc in causa appellationis
poterunt produci ex quo in principali nullos p
duxit Nam illa renunciatio cum sit simplex 7 iu
dicialis concernit solum illam instantiam cause
principalis 7 nō aliam ar. l. properandum. C. de
iudi. 7 s. de iudi. c. uenerabili. **¶** Si autē renuncias
testibus 7 omnium probatione iuz 7 facti i cau
sa illa tñ extenditur hec renunciatio tanq. proces
sus partialis ad aliam instantiaz 7 sic ad causā
appellationis propter ius partiale ex hoc parti q
situm de testi. spo. pisanis ubi patet q. processus
partialis nō perit licet alia instantia pereat ar. s.
d. elec. in de. cōstōnem. s. in super 7 s. e. cōstitu
tus 7. c. de testi. **¶** Si uero esset specialiter renuncia
tum testibus. super certis articulis tñ in illis nō
noceret in eisdem uō prosequitur uerba Inno.
in preall. c. cum uenissent quia dicit Inno.
q. non poterit in causa appellationis amplius p
ductio fieri ut in. c. cōstitutus. s. fi. s. e. ti. **¶** Ul
terius iuxta predicta tractat hic Sul. an. etiam
restituatur aduersus productionem producti
publicatis attestationsibus de quo habetur in
c. cum ex litteris 7 in. c. auditis de testi. i. inte.
dicat ibi quia ueritas est q. sic si est ex hoc lesa
Ponit etiam hic Sul. multos casus in quibus
licet producere testes publicatis attestationsibus
quorum aliqui non sunt ueri. Ideo dicendum ut
habetur per Hosti. 7 Jo. an. in. c. fraternitatis q.
gratia breuitatis hic omitto 7 c. **¶** Glo. eisdem
Op. q. etiam rite receptis attestationsibus 7 eis rite
publicatis liceat testes producere. unde op. de nō
in. c. fraternitatis in. ij. q. soluit littera hic collit
contrarium quia super eisdem produci nō pos
sunt super alijs nouis sic **¶** Que autem dicant
noua capitula plene habetur in dicto. c. fraterni
tatis quia noua dicuntur que non includebantur
sub primis als secus ut si quis articulauit d. p
scriptione includitur possessio 7 bona fides 7 ti
tulz eo casu quo exigitur. unde super altero pre
dictorum non posset testes producere secus si so
lum articulasset de possessione. **¶** Glo. directe
contrarijs op. q. etiam publicatis attestationsibus
7 rite receptis etiaz liceat producere testes super
articulis contrarijs. unde op. de. c. ex tenore cūz
ibi. nō s. e. Sol. glo. littera hic collit contrarium
quia super directe contrarijs nō licet produci
ut hic dicit: super indirecte autem contrarijs sic.
¶ Exemplum si post publicatas attestationses sup
certo facto uellet pars probare se fuisse absentes
aliquo illo tempore uel testē qui deposuit se ibi

interfuisse et tunc bene potest et ita procedit per
 qd glo. limitat procedere prout non in dicto. c. ex
 tenore quia ita demum licet super indirecto con
 tra producere testes si ille articulus indirecte co
 trarius non fuerit certificatus ex forma primi ar
 ticuli: quia locus et tempus: vel saltem aliqd al
 terum predictorum non fuerint expressata in p
 mo articulo specificis alio secus et sic debet intelli
 gi dicti. c. ex tenore facit. l. optimam. C. d. pmita
 et contrahen. stip. unde dicebat hic Buil. q. repro
 batio post publicationem fieri non potest. dico q.
 directe vel indirecte ponitur ex forma articuli
 cum pars primo de illo fuerit instructa nisi fuerit
 protestata q. intellige ut non in dicto. c. ex tenore
 per Jo. an. quia id uerum si protestatio est conue
 nionalis per non s. e. fraternitatis in ultima que
 stione alio secus: et de eo qd non potuit nisi ex di
 ctis testium instrui non prohibet reprobatio post
 publicationem et ita loquitur dictum. c. ex tenore
 p predicta concludit glo. q. super dicta contrarie
 tate non licet producere testes publicatis attesta
 tibus quia glo. dicit procedere regulariter. fallit
 ubi opponitur falsitas testis cum corruptione
 ita q. diceretur q. testis deposuerit falsum et cor
 ruptus: quia tunc admitteretur corruptio testium
 ut probatur in decre. licet causaz de proba. et ibi
 de hoc super glo. et c. Que autem dicatur capi
 tula directe contraria glo. hic multa exempla po
 nit que sunt clarissima puta si de minori etate e
 articulatum fo articulatum de maiori etate e
 dem vel si primo de legitimitate alicuius est arti
 culatum postea articulatur de illegitimitate et illud
 in similibus in quibus de eisdem personis et acti
 bus in eodem instanti tempore sic articuli con
 trarij formarentur de indirecte contrarijs uide
 ntur exempla s. cum glo. Non bene glo. inquan
 tum dicit q. post publicatas attestaciones non pos
 sunt produci testes super directe contrario arti
 culo nisi opponeretur falsitas cum corruptione
 et per hoc uidetur sentire glo. q. alio falsitate alio
 sine corruptione non licet alios producere de q.
 dicendum ut in dicto. c. licet et de excep. cum ve
 nerabilis maxime per dñm An. Huius autem
 dicti causam hic assignat Buil. quia ante publica
 tionez non potuit diuina q. corrupti falsu diceret.
 unde postea demum hec exceptio sibi apparuit et
 sic tunc excipere potuit et non ante ideo iustum e
 q. nunc eam possit probare per testes. Glo. ali
 os. Op. de non in. c. fraternitatis ubi non Hosti. q.
 licet in causa appellationis idem testes non poss
 produci qui producti fuerant in principali super
 antiquis capitulis tamen noui bene poterunt. Rñ
 det q. ibi ponitur opi. Hosti. que hic improbat q.
 a eadem est ratio utrobique. Glo. producere ope
 q. imo licet etiam producere testes publicatis at
 testationibus. unde op. de non in. c. fraternitatis i
 ix. q. Sol. hic ponitur regula. fallit in certis casib
 bus ibi positis quos hic reperit Buil. quia fallit i
 causa matrimoniali quando statim pro matrimo
 nio uult producere de quo in. c. series s. e. Itēz
 ibi non ob exceptio rei iudi. ut quia inter diuer
 sas p. sōas agitur uel de diuersa re uel ad diuer
 sum effectum: uel uariatur modus agendi de testib

ueniens. q. Item fauore minoris ecclesie de resti.
 in inte. auditis petita tamen restitutione ut ibi.
 Item in causa inquisitionis s. e. cum clamor.
 Item quando allatur falsitas cum corruptione
 Item si infamia uel in iura parte indistincte facta
 sit publicatio. Item quando coram arbitris fa
 cta fuit productio ut s. e. presentata. Item i ca
 su. c. per tuas s. e. Itēz in criminali fm Jo. s. e.
 de testi. Item intellige hanc regulam quando p
 ductio fieret parte inuita nam ea consentiente v
 id fieri posse de quo in preall. c. fraternitatis in
 ult. q. unde dicunt doc. de testi. presentata q. si
 pars non contradicit ualebit receptio: quia rece
 ptio non est ipso iure nulla. sed potest ope excepti
 onis impediri. Glo. in appellationis ca. Op.
 contra tex. et uidetur q. in appellationis causa l
 testes producere super antiquis capitulis productis
 in causa principali. unde op. de l. per hac et qd ibi
 non. C. de temp. app. Rñdet glo. ibi ponitur cois
 opi. legistarum fm quos non ob. q. quia uero in
 aut. de testi. coll. vñ. quia loquitur in causa prin
 cipali et non in causa appellationis ubi instantia
 est diuersa hic autem predicta opi. reprobat et
 approbat opi. canonistarum qui hoc tenebant
 in decre. fraternitatis s. e. et Buil. i. Spe. c. ti. q.
 satis uniuersale v. et breuiter et hoc per rationez
 hic positam. s. q. eadem est ratio utrobique de q.
 plenius in preall. decre. fraternitatis in iij. glo. et
 super ea et ibi plene per dñm An. qui declarat an
 opi. legistarum procedat ex textibus iuris ciuil
 et ex terminis suis. An aliquo casu possit saluari
 dic ut ibi. Sed ut dicit glo. se. uerius uidetur opi.
 canonistarum que uidetur probari etiam de iure
 ciuili per rōnem hic positā que colligitur ex dco
 . q. quia uero cui non uidetur posse rñdere legi
 ste nec ob. leges quas p. se allegat quia debet itel
 ligi quando sit probatio super ueteribus capitulis
 nullomodo probatis uel probatis alr q. p. testes
 quia super illis bene licet in appellationis causa p
 ducere testes dñus An. hic dicit q. imo legisse ra
 tioni hic posite possunt rñdere ex terminis suis
 quia sufficit eis de iure ciuili non esse cautuz tā
 tum q. in iubeatur productio in causa appellatio
 nis super antiquis cum receptione sic permessa s.
 iure ciuili. ff. de rei uen. l. officiu et l. que restituē
 et sic exorbitans et per consequens non debet in
 duci si non reperitur expressum etiam si sit eadē
 ratio ar. regle que a iure de rei iuz in vi. et re se o
 dia et qd ibi non i. q. per Jo. an. e. ti. et l. si uero. q.
 de pio et qd ibi non per Bar. ff. so. ma. Or de hoc
 latius est dicendum ut in dicto. c. fraternitatis p
 dñm An. et c. Sequitur.

De iuriz. Rñca.

Romani principes ortho
 diuiditur in. v. partes. primo in
 prima parte ponit exordium.
 In sa narrat assertionem i
 peratoris Henrici negantis se ro
 mano pontifici astricturn per fi
 delitatis iuramentum subiungens quid dederit
 causam denegationi predicta. Contra futu
 ra pericula ad perpetuam memoriā ponit duo

iuramenta que prestiterat ipse Henricus ecclesie
romane. **I**n quarta narrat etiam talia sacramen-
ta prestita fuisse per Albertum eius immediate pre-
decessorem et Rodulfum et alios romanos reges et
reges et declarat illa fore fidelitatis iuramenta.
In quinta et ultima ponit formam iuramen-
ti quam ipse Henricus prestiterat in ingressu ita-
lie et quam inouauerat tempore coronationis. Fa-
bi dudum. tertia ibi nos itaqz. quarta ibi ceterum
quinta ibi porro. **N**o ex prima parte regula
ad quem spectat promotio uel manus impositio
o ad illum spectat persone exaltatio. **I**tem q
nullus est sine examinatione promouend^o ad h^o
de. elec. uenerabilem. **N**o tria uel quattuor q
exiguntur in actum imperatoris primum est p
sone approbatio. **2**o inunctio. **3**o consecratio
4o imperij coronatio. **N**o tercio imperato-
rem fore pape subiectum tanq^u suscipientem ab
illo dignitatem ad hoc. c. uenerabilem de elec.
4o no q translatio imperij de genera de genus
personarum spectat ad papam et ecclesiam ad h^o
all. c. uenerabilem et similiter potestas disponen-
di illum de iure eligendi. **N**o bene q electio
imperatoris eligunt in regem sed per hoc non seq^u
tur electus iure imperij sed ex sola prouocatioe
pape. **N**o differentiam inter ista. s. ius et pote-
ras quia ius not^o potestatem ius potestas potesta-
tem facti actualem uel primum not^o habitus sz
uero actum et c. **S**exto no q de iure conueni-
re potest dispositio consuetudinis in v. dudum.
No q plus importat uerbu concordia q v-
bum pax Pax enim quietat rancorem cordi-
a animos uincit. **N**o ex tex. ibi multis tabe-
lionibus q tabellio debet esse rogatus ut instim
conficiat de eo de quo attestatur et debet rogari
ab eo cuius principalr interest de quo dicendum
ut per Inno. de si. instru. c. i. et no bene q hic h^o
modum rogandi quia debet dicere de tali facto-
uoco te notarium et rogo ut de eo publicum co-
ficias instim. **I**tem no q negatiua est proba-
bilis per instrumentum quando negatiua expri-
mitur quia potest illud uerbum scribi quo nega-
uit se fore ad fidelitatem astrictum de quo de e-
lec. b^o de. i. et per glo. et Jo. a. per legistas. c. d. pba-
ti. l. actor. et ff. e. ti. l. ij. in v. nos itaqz. **N**o negli-
gentiam uel scilicet prelati preiudicare ecclesi-
e. **N**o fo q litteris patentibus alicuius princi-
pis ad preiudicium ipsius principis fides datur
et adhibetur in his que committuntur ambasiatori-
bus uel procuratoribus suis. **T**ercio no q ut
procurator possit subiectionem promittere uel si
delitatis iuramentum exigatur speciale mandatu.
Et no bene q procuratorium dicitur plenuz
quando extenditur ad exigentiam specialis ma-
dati. **Q**uarto no praticam constituendi pro-
curatorem ad prestandum iuramentu: quia ei
dari debet mandatum ad iurandum pro eo et i-
eius animam cautum est ergo q procuratoriu:
sic stet. sufficit tamen in iuramento calumnie q
habeat mandatum ad prestandum iuramentum
calumnie licet alia non addiciantur de iur. calu-
c. l. et si. in vl. et est casus in de. non potest de pro-
cur. **N**o tria que recipit imperator ab ecclesia

s. a oapa. s. unctionem consecrationem et dyade-
ma imperij. **N**o q sicut in electione prelati ec-
clesiastici exigitur decretu electionis ut patet d
elec. in causis ita uidetur q exigatur in electio-
ne imperatoris ut patet hoc tex. ibi dicitur. electio
No q licet in electione prelati spiritualis re-
probetur mixtura laicorum et de. de elec. sacrosan-
cta. et c. massana non tamen reprobatu i electio-
ne Imperatoris et sic potest hoc regimen arctari
i boue et alio. vide qd not^o Jo. a. de testa. Joannes
No q ante q quis promouetur ad dignitate
seculare debet examinari et tunc fienda est exa-
tio de requisitis in persona. s. super moribus co-
ditione et statu. **N**o q cum persona aliquali-
ter nota transitur cum faciliore exaltatione et sic
uidetur q no sit necesse q not^o exaltetur ad actum
promotionis si est in totu notus: secus si est ali-
qualiter notus: quia tunc debet examinari sz cu
faciliore examinatione transitur. **N**o utile pra-
ticam habentis promouere ut ante omnia decla-
ret personam abilem per sententiam q facit pro
executoribus apostolicis ut ante omnia pronun-
tiant super dignitate et abilitate persone postea
conferant uel alr promoucant ut hic habet pra-
ticam sententie. **N**o tex. ibi tibi dno pro gene-
rali allone ut sufficiat allare titulum uel caput
legis: uel. c. tantum de quo de cobabi. de. in. c. ue-
stra per Jo. an. **N**o q iuramentum prestitum
per procuratorem non excusat quin debeat ite-
rari in propria persona et no q etiam imperato-
iurando tangit sacra et sic corporaliter iurare o-
bet et sic in hoc epus uidetur maioris privilegij o-
iur cal. c. fi. et sic potest sumi argumentu q ma-
ior est dignitas epal dignitati imperiali ad hoc
de ma. et obe. solite et q no xxiij. di. qm **N**o hic
formam iuramenti quam prestat imperator in
eius coronatione ex quo apparet q imperator o-
bet esse defensor ecclesie et ad hoc obligatur pro-
prio iuramento ut hic aperte probatur i uerbo ce-
terum. **N**o seruand^u uelut ius id q non est
per preterita tempora in dubium reuocatu: sz
simpliciter seruatum facit. l. minime. ff. de legi.
No fo de dictione condam que sapit diuati-
onem de presenti qualitate cui adiungitur.
Nota argumtu q per uerba recipio te in specia-
lem filium quis non astringitur iur^o fidelitatis.
No potius ponderand^u ueritatem et uim
uerborum q corticem eorum. unde sensus in ri-
gore uerborum non est pfundendus. Ad h^o de v-
bo sig. intelligentia. **N**o quarto q potest decla-
rare contractum et iuramentum et pmissionem
que etiam a laico prestantur. **N**os hic Guil-
ordinem promouendi in imperatorem: quia pri-
mo eligitur in regem romanorum fo electo cu:
decreto: presentat pape. Tercio exaltata electioe
et persona approbata in regem assumitur: **4**o pro-
uendum in imperatorem pronuntiat. Quinto i-
git^o et consecrat^o et hec pbantur hic ex hoc tex.
In. s. porro. **N**o q sicut iuramentu prestat p-
curatorem ita et recipi. **N**o q imperator
iurat corporalr et tactis sacramentis et euangeli-
is et hec est forma iuramenti generalis quo ad
materiam extrinsecam ut debeat sup euangelis

iurare. **N**on imperatorem debere dare fauore
 contra hereticos et scismaticos ex iuramento et si
 non facit est periturus et depoi potest. **N**on hic
 differentiam inter inimicum et rebellem: quia i
 nimicus est magis generale. **N**on quod ille dicitur
 uenire contra ecclesiam qui confederationem facit
 cum inimicis ecclesie quod est nondum contra flore
 tinos qui fecerunt ligam cum rege francorum. **Q**
 deo propicio plus fuit eis perniciofa quam utilis.
Non quod ualer donatio facta per Constantinum de
 terris imperij quas donauit ecclesie. **N**on quod
 licet donatum semel uel coeessum amplius dona
 ri uel concedi non possit ut ius iterum tributum
 concessio tamen potest fieri ad cautelam sic limi
 ta de si. instru. inter dilectos. **N**on hic de uerbo
 tenuta pro uulgari nostro: quia idem significat quod
 sortilicium et possessionem sortis. **N**on quod ipse
 tor est defensor ecclesie. Item est differentia inter
 inobedientem et rebellem. **N**on quod appellatione
 terrarum comprehenduntur provincie. **N**on
 quod ex uinculo iuramenti princeps tenetur ad con
 uandam libertatem ecclesiasticam etiam particu
 larum ecclesiarum. **N**on quod litteris sigillatis
 adhibetur fides ad iudiciu sigillantis. **N**on
 quod alio sigillo sigillat imperator ante coronatio
 nem et alio post coronationem. **N**on quod sigillat
 est aureum. **N**on quod illud quod reperitur in archio
 publico ecclesie presumitur autenticum. **E**t
 pro pratica. s. quando fit mentio de iuramento ut fiat
 protestatio quod hoc plenius continetur in iuramento de quod
 sit mentio et c. Circa primam partem op. pri
 mo et uidetur quod plures non possunt esse principes
 vii. q. i. in apibus. Cuius contrarium hic innuitur
 cum dicitur in populi romani principes. So. de iu
 re ples pnt esse successiue non simul. unde illud o
 mnis potestas impatiens psortis erit xxiij. q. vii.
 quod autem ad hoc de elec. coniuga. c. i. in vi ibi uni
 tas et uirgines. l. singulos et singulas. quandoque du
 o. simul reuerant imperium ut Titus et Uespasi
 anus ut habetur in cronica facit viij. di. quo iu
 re ibi loquitur in p. ali. fm glo. et zenj. et c. **Q**
 quero quare hic papa ponderat quod fidem habeat
 princeps dicit. Buil. quia non nisi fideli dandus
 est imperium de elec. uenerabilem. s. i. ibi uel alio
 hereticus et c. quinimo nec aliud iurisdictionis of
 ficiu dandum est infideli ut in aut. iurandū
 quod prestat ab his qui ad nu. suscipiunt collig.
 liij. di. nulla. c. de iudeis. l. si. **Q** quero an
 aliquam potestatem recipiat imperator atque ap
 probetur per papam. Buil. per hunc tex. dicit quod
 non alio possunt elligere fatuum uel hereticum
 elec. uenerabilem: quia approbati quis debet an
 tequam militet. c. de diuers. offi. l. i. his et l. probato
 rias. li. xij. et de re mili. l. neminem. c. de ageri et c.
 l. iij. li. xij. ad hoc. **E**t. s. itaque in uerbo declaram
 et in p. factum. Fatetur tamen quod electores dicunt
 eum habere statim cum est electus plenam pote
 statem et quod unctio pape nihil addit de quo per
 Hosti. de vbo. sig. super quibusdam f. 3. et 3. Buil.
 de quo etiam de elec. uenerabiles et c. ti. auaricie
 i. vi. et c. de quadrien. prescrip. l. bene a zenone et
 a co. i. uidetur effegi de iure ex sola electione et
 sequatur potestatem administrandi sicut et papa

Nec ob. quod possibile esset quod esset hereticus uel fatu
 us: quia id non est uerisimile quod tanti uiri quales
 sunt electores eligerint nisi abilem ar. l. i. ff. de of
 fi. prefec. preto. et quia eadem ratione etiam papa
 non deberet posse ante intronizationem admini
 strare cum nec papa possit esse hereticus xl. di. si
 papa. **Q**uero ulterius an imperator confir
 metur. dicit hic Pau. quod non per hunc tex. sed bene
 approbatur et sic non eget confirmatione sed bene
 approbatione licet Jo. nouit contrarium xxiij.
 di. legimus ubi dicitur ex sola electione fieri impe
 ratorem quod uidetur esse falsum: quia tex. i. uerbo
 dudum dicitur eligitur futurus imperator et sic
 electione sola non uidetur imperator et hoc credo
 quia ante coronationem non dicitur imperator
 sed forte Jo. fuit locutus quo ad potentiam ad
 ministrandi de qua s. dicitur et tunc eius dictum pos
 set saluari ut infra dicitur et c. in uerbo dudum.
Querit hic Buil. an respondens quod iuramentum non p
 situr sit periturus dicit quod sic. unde aduertendum
 quod quoddam est iuramentum assertorium quoddam p
 missorium. Assertorium est de re preterita: uel p
 senti uel aliquod asserere fuisse uel effectum non for
 sitan deo teste xxiij. q. i. in summa. **I**tem tale iuramē
 tum de ueritate dicenda de calumnia et malicia
 de iura. calum. c. ij. in vi. Nam iuramenta talia p
 stantur super re preterita uel presenti. Promisso
 rium uero iuramentum est de re futura fienda
 et non fienda s. i. e. quemadmodum. unde in pro
 posito patet quod hic imperator peccauit in duobus
 et duobus modis deierauit. Primo quia uenit et
 tra sua licita iuramenta negando fidelitatem et
 obedientiam. **S**ecundo quia false et scienter
 negauit pape iurasse fidelitatem quaz tñ iurauit
 rat et sic eam negando prestasse faciebat infideli
 ter contra eum et per consequens in predictis duo
 bus deierauit et c. **Q**uero si an potuerit hic a
 liquo modo excusari imperator ut licuerit sibi et
 tra iuramenta motu proprio contravenire et ne
 gare se illa prestitisse dato et supposito quod iuramē
 ta sua dicebantur esse p. iura imperij et sic ex hoc
 inualida. **A**d primum an licuerit uenire p. mo
 tu proprio et an aliquo modo potuerit excusari
 ex quo dicebantur contra iura imperij. dicit quod non
 mouetur quia est regula quod nulli licet uenire con
 factum proprium iuratum iustum uel iniustum
 sine licentia seu aucte pape sed opus est illius licen
 tia de elec. uenerabilem. Fallit in aliquibus casibus
 primo quando obseruatio iuramenti uergit in di
 spendium anime s. e. si uero et c. cum quid. **S**ecun
 do si uergit in dispendium uite temporalis ut
 tot bonorum suorum quod uiuere non posset. xij. q.
 liij. c. si. v. quisquis. **T**ercio si uergit in deteriore
 exitum xxiij. q. liij. si aliquid. **Q**uarto si iuramē
 tum de re tercia ut de re ecclesie per prelatum p
 situm s. e. c. ij. **Q**uinto si est contra publicum
 ius aucte et utilitate de fo. compe. c. si diligenti.
Sexto si est contra aliud proprium iuramentum
 et licitum s. e. intelligo. **S**eptimo si conditio
 adiecta hoc substat s. e. quemadmodum de spo
 sicut. **O**ctauo cum est urgentissima necessitas et
 lnia superioris haberi non potest de ob. ieu. con
 silium. **C**um ergo nullus predictorum casuum

excusat imperatorem est periurus quia non hz
iudicare d iuramento suo sed superior ut dicto
.c. venerabilem .z. c. quanto de ma. z obe. dilecti .
ubi licet quis iuret scienter cōtra iura ecclesie sue
tamen requiritur licentia pape in contraveniēdo
¶ Ad hz a licuerit ei denegare se iurasse. dicit q
non quia id non licet pro iuribus suis conserua
dis mentiri negata iuramenta que fecerat euz n
liceat pro temporali salute salutem spiritualem
postergare de usu super. eo. xxij. q. ij. ne quis .
¶ Ex predictis cōcludit q nullo ex predictis ca
sibus excusetur q non obediendo uenit contra fi
delitatem iuratam quia sub obito fidelitatis iu
ramenti fuerat requisitus que hoc includit ut i
uerbo dudum .z. c. de forma xij. q. v. Item euz
mentitus sit negando iurasse fidelitatem quam
iurauerat periurus fuit absq excusatione quacū
q: quia non poterat esse huiusmodi imemor cū
non esset dubium q iurauerat. quia in facto de
recenti z proprio non potest probabilis ignoran
tia allari. l. neminem. .c. d. susceptoribus z archa
dijs li. x. ff. de penis. l. si diutino .z. ff. d. le. l. si res
z quod ibi nō ē **¶** Quero an periurus sit
infamis. dicit q sicde iure canonico siue de pre
senti siue de preterito : siue de futuro iuraueris
vi. q. i. infames. **¶** Legiste uēo dicunt q de iure
cūili in iuramento de preterito uel presenti per
iurus non est infamis : sed crimine steliionatus
punitur. ff. de crimine steliionatus. l. ij. z si. in
iuramento uero de futuro si uenit contra pacti
onem iuratam est infamis. .c. de transactio
bus. l. si quis maior : sed si uenit simpliciter cō
tra iuramentum et non contra pactiohem et
tunc non est infamis sed solum deum habet ul
torem. l. ij. .c. de rebus creditis de iure canoni
co etiam uidetur dubium per ac. testimonium
de testibus. **¶** Quero an ex iuramento prede
cessoris obligetur successor. dicit zen3. q non eri
am si sit prestitum pro se z successoribus suis
quo ad penam periurij cum iuramentū sit iuz p
sonalis ut nō Inno. de iuz iurado ueritatez q uis
ex promissione predecessoris successor obligetur
seu astringatur. .c. de hereditibus acqui. l. si. .c. de
pactis. l. pacto. **¶** Fatetur tamen q si est presti
tum iuramentum per predecessorem z reale cri
men in tantum obligat q successor arctatur ad
id prestandum quasi hoc sit ius zale possessum
et prescriptum. **¶** In uerbo nos itaq Op. pa
pa hic declarat electum futurum in impera
torē promouendū z sic pronunciat d eo qd ē uē
turum contra. l. i. .c. ff. d. usu. dicit q si obligatio
oio non est futura ut usure. rei iudicate que non
debentur nisi post quattuor menses z tunc nō d
bz fieri condemnatio ut in. l. contraria. Si uero ē
aliqua lter de presenti z tunc aut ē pura aut cō
ditionalis. Si est pura z dilatiua z nō extensiu
ut si debetur in pascate soluendum semel z tunc
non debet ante condemnari quia non petitur de
plus peti. c. i. Si uero est dilatiua z extensiu ut i
annuis prestationib' z expensis que multiplican
tur ex mea malicia uel cotumacia z tunc condē
natur in futurum de officio dle. cōquerenti. ff. si
scrutatus uen. l. harum .z. l. legi. Si uero est obliga

tio conditionalis tunc etiam potest fieri sentētia
super illa de testa. Raynaldus. §. idez. ff. ad. l. ac
quil. l. in lege Idem si peto ptra meū molestato
rez ne amplius me molester l ne ampliz ius me
um usurpet d sepul. c. i. z ibi de hoc per Posti. z
per glo. de sentē. excommunicationis. romana.
§. caneant in vi. facit qd nō. ff. d. iudi. l. in omi
bus z quod nō de procuratoribus in. c. audi
tis z dicto. c. Raynaldus : **¶** Quero quis sit
effectus confirmationis electionis dicit hic guil.
q est iuz ex electione quesiti declaratiua quia
iuz quesito habito corroborat exercitium. nam
confirmatione datur exercitium electionis all. nō
lxij. di. quāto per glo. facit q nō de elec. trans
missam. **¶** Nō hic pro notatis d elect. q sit .z. c.
auaricie in vi. **¶** Quero si procurator iurat
falsum in aiām dñi obliget dñz ad periuriuz. di
cit Guil. q sic si sciebat mandans illud falsum et
non iurans ar. c. penlt. de elec. i vi. Fatetur tñ q
peccat iurans taliter si sit falsum q iurat in al
torio z promissorio iuramento : quia per eius or
ganum exigitur mendacium xvi. di. sicut xxx
vij. distinc. siquid ueri secundum Guilelmum.
¶ Quero in quo loco debet imperator corona
ri. dicit q coram altari beati Petri ut patet hoc
ex forma iuramenti ibi et beato Petro z cetis .
dicit tamen Guilelm' q alibi recipere posset qui
a locus non est de substantia. sed modus tantuz
de resti. spo. c. si. **¶** At predicta faciunt i argum
tum q Archiepiscopus debet episcopos suffra
ganeos in sua cathedrali ecclesia consecrare. uēi
tas tamen est q ibi poterit consecrari ubi archie
piscopus elegerit lxxv. di. c. si. ante si. secundum
Guilelmū **¶** Alteri per hunc textū arguit zen3
q bene in scientia z in moribus z in omnibus no
tis transeunduz est de facili ad eius examinatio
nem ar. de elec. Innotuit. §. multa. xxiij. di. qui
episcopus xlvij. di. d. Petro xxxv. q. ix. ueniam
¶ Alterius per hanc cle. in quantum hic dicit
q Imperator cōsecratus recipit ordines lxij. di.
ualentianus ad si. qd est falsum ar. ff. de rerum
dini. l. sacre. de quo in Spe. ti. ij. §. nūc ostēdēdū
vlt. xxxix. di. secundum Pan. z per Jo. in dicto
.c. ualentianus in. §. ceterum. **¶** Quero quāz
iuramentum de quo hic dicitur plus est iuramē
tum fidelitatis q alia iuramenta cum z in alijs
etiam fides exigatur dicit Guil. q in illo exube
rantior fides exigatur q in alijs sicut i simili di
citur in actionibus bone fidei de fi. instru. inter
dilectos z de excep. cum venerabilis z hoc est iu
ramentum quod prestatur post iuestituram do
mino a uasallis ut habetur in li. scudorum ti
qui pretendere debet de quo ibi z in ti. se. secūdo
Guil. z xxiij. q. v. de forma z c. **¶** In v. porro
Quero an confirmatus uel assumptus i aliqua
prelacione a papa habeat exercitiuz administrati
onis ante prestationem iuramenti fidelitatis di
cit hic Guil. q non ut patet in extrauagari. Bōi
facij i liij. i mte de elec. ubi patet q cum hoc ex
gatur q ostendat litteras papales de promotio
ne sua al qd agit est irritum ipso iure secunduz
Guil. z zen3. quod nō qui limitat c. transmissa .
¶ Quero secundo an iuramentum continet

promissionem nullam uidetur quod non de si. Insuper inter de fo. compe. Si diligenti. In contrarium facit de iuramentum est contra ius publicum auctoritate et utilitate si firmat actus iuramento de fo. compe. si diligenti. Idem si esset nullitas vel defectus ex parte facti quod fictionem non recipit vi di. ueritate. In his autem que sunt auctoritate publica et utilitate priuata, dic quod dato quod ex forma iuramenti actus deficiat, tamen ex vi iuramenti adiecti uestitur et ualeat de iuramentum cum contingat et dicto. c. quis. Nec ob. quod dicas quod contractus iuramentum et nudi a iure civili multis modis nec fiuntur inter quos hic non numeratur ergo non debet uestire contractum inefficacem; quia rinde quod hoc est sufficiens uestimentum de iur. canonici colligitur secus de iure civili sic uidemus in simili quod de iure civili ex pacto nudo non agitur tamen secus de iure canonico de pactis c. l. q. vii. quod tunc et quod ibi non. Ad hoc quod dato quod tractus deficiat de iure civili tamen non deficiunt de iur. naturali ex quo consensus interuenit in si de ob. l. que ex consensu quasi per totum et hoc uestimentum est introductus de iure canonico et a papa cuius est interpretari uim iuramenti vii. di. iuramentum ut uicario dei de iuramentum et si christus. Si ergo de iure civili aliquid tractus iuramentum et nudi de se informantur et uestiuntur certis formis auctoritate imperialis sic uestiuntur aliqui formatur auctoritate papali per iuramentum ut dicto. c. cum contingat et c. quis et c. l. si aduersus uenditionem aut sacramenta fin. Buil. Per pre. dicta deciditur quod de qua hic per Buil. v. quid si donauit omnia bona mea irrevocabiliter inter uiuos heredibus institutis a me et iurauit non contrahere an si reuocauit postea testamentum nullo est ruptum uel deficit unum de substantialibus uel nouam prolem suscepi de qua non erat facta mentio et sic de iure uel de facto est nullum; a ualebit donatio ex vi iuramenti. Inualida enim uidetur donatio ex quo testamentum est nullum et sic heredes ex eo esse non possunt et sic non uidetur proficere donatio cum eis sub appellati uo nomine fuerit donatum et sic uidetur quod donatio sit in causa caduci. C. de caduc. tol. l. i. in prin. et pro fo. ex quo. non eis sub propriis nominibus donabatur sed eis ut heredibus ar. de offi. dele. quoniam et ff. de si. ser. l. seruus cois. Item nec erant heredes tempore donationis nisi solum in spe, quia uoluntas testatoris uiuentis erat ambulatoria de ce. mis. cum marthe sed testamentum ante mortem perit ergo spes est reuocata ar. vii. q. l. c. l. an ergo ualidabitur donatio pre. dicta iuramento et similiter queri potest de donatione inter uiuum et uxorem que reprobatur a iure civili an ualidetur iuramento. Nam in hoc fo. casu, si quando agitur de dona. inter uiuum et uxorem uidetur per predicta quod sic quia uersatam circa ea que sunt utilitatis priuata. In primo casu uidetur maius dubium. Nam uidetur quod non confirmetur ex defectu uoluntatis et deficientis consensus iuramentum autem non se extendit contra consensum iurantem, l. si C. de. non nu. pe.

et non Bar. ff. de fideius. l. si quis pro eo in priu. tamen idem uidetur ex quo ex tunc donauit irrevocabiliter inter uiuos heredibus institutis a se et sic in effectu sub nomine proprio cum al. non potuisset irrevocabiliter donare. ar. l. illud. ff. de acqui. here. cum si. de materia per Ly. et Bar. in al. penlt. et si. C. de pac. et in dicta. l. si quis pro eo in prin. ubi latissime per Bar. et in l. seius et augerius. ff. ad. l. fal. per Inno. in c. cum uenissent de insti. dic ut ibi habetur et per Buil. de cunio in l. sed si possessori. §. Item si iurauero. ff. de iuramentum et c. Quero an iuramentum prestitum pape et successoribus sit a successoribus iterandum. dic quod non quod uiuit iurans et c. ueritate; sed si non adderetur uerbum successoribus quia tunc soli domino uiuenti prestatur ideo singulis successoribus dominus est iterandum seu prestandum itez xij. q. ij. sepe et c. longinquitate et non in dicto. c. ueritatis et in li. seu de prohibita alienatione feudi per Ferdinandum. §. preterea. Et contra eadem iuramentum uasalis non extenditur ad successores eius etiam si sit dictum dato enim quod pactum possit esse reale compromissum et pollicitatio non tantum notum nec etiam iuramentum et ideo est personale et sic non transit ad heredem ut ff. de pac. l. et heredes et non Inno. in dicto. c. ueritatis al. etiam si esset hoc onus annexum hereditati quo casu non esset heres perit et nec uoti transgressor licet non seruaret iuramento igitur ligatur quis propria obligatione et spiritali et durat ad uitam iurantis sed iurans pro se et alijs agit de alia obligatione spiritali quam sine illius consensu non potest facere fin. zenz et Buil. Quero quid si dominus successor dicat quod suus predecessor pro se solo accepit non pro successoribus uasallus dicit et contrarium quis habebit probare dic quod uasallus dicit ff. de proba. l. et. l. i. de fideius. §. si. Quero an totiens dabitur landanum seu releuium quotiens reuocabitur successor puta morte predecessoris uel depositione cessione renunciatione translatione coadiutoris uel administratoris datione uel alio quocummodo et uidetur quod non debet uidetur donare quod uiuit. dicit Buil. hoc dicit spurationi relinquendum. Quero a quo tempore potest uti imperator sigillo aureo. di. quod si iam a tempore a quo fuit per papam confirmatus fin. Buil. ut hic patet. papa autem ante coronationem utitur media bulla de quo plene in data vi. li. Quero an promittens aliquem defendere contra omnem personam teneatur et l. lum defendere contra se uel suos dicit zenz. de h. non in li. feudorum hic finitur. l. §. ff. et c. petiti ubi concluditur quod non quia in generali sermone excepta intelligitur persona loquentis facit. C. de solu. l. inquisitio et quod ibi non per Ly. Quero an recognitio sola alio non apparere faciat res feudales dicit zenz. quod non al. C. de pac. l. traditionibus et C. de iur. et facti ignoratia. l. cum falsa et ibi per Li. et Bar. fatetur tamen quod per talem recognitionem bene probantur esse tales. ff. de pos. l. publicis. §. si. fin. zenz de quo dic ut in preall. l. cum fla per Ly. et Bar. Blo. uicarium op. quod papa non datur uicarius dei §. Petri lxiij. di. ego Lodouic

Dicit illud est ex impropria locutione bene exponi
debet. i. gerit uicariam quaz gessit petrus. Nam
cum Petrus fuit uicarius non debet habere uicari-
um cum uicarius non dat uicariuz de offi. uica.
clericos. **Glo.** apex in prin. pōit d. ista dictio
apex qd dupl. sumitur in iuz. 7 nō est quia se
pe ad eaz Jo. an. remittit de uerbo apicem etiaz
habet xlii. non cum uos 7 in probemio vi. 7 d.
concel. preben. c. si. in vi. Deinde uoluit opponere
in vlt. 7 hec sumitas q. imperator non dicat hie
apicez hoc ē sumitatem dignitatis imo papa de
elec. uenerabilē 7 qui si. sint ligi per uenerabilem
7. rōnibus 7. c. causam 7 qd nō de iudi. nonit 7
de ma. 7 obe. folite. Soluit glo. q. sumitatem dī
gnitatis habet quo ad temporalia hoc est impe-
rator in temporalibus omnes alios excedit vja.
qui. i. apibus 7. c. de suspē. tuto. l. i. q. est. c. si du-
ob. 7 d. app. i. de. pastoral. d. re. iudi. Quo ad spi-
ritualia autem papa habet apicem dignitatis. ita
oibus alijs pōit ut in contrario. Per predicta in-
fertur an rex francie 7 quidam aliq. nedum de fa-
cto sed etiam de iure nō recognoscant superiorē
7 uidetur q. non qui filij sint legitimi per uenera-
bilem. Ad hoc quia karolus magnus non uidet
suum patrimonium speciale. s. regnum francie
subiectis ecclesie 7 si par quandoq. respiretur sub-
iectum fuisse possessio est per diuturnitatem tē-
poris interuersa ut nō in dicto. c. per uenerabile
Jo. tamen teutonicus glosator decreti in his nō
concordat ut ipse nōt in. x. di. quoniam 7 lxiij. di.
Adrianus ubi uidetur regem francie d. iure sub-
esse imperio forte id dixit fauore patrie sine ar.
ut lit. non cont. conceden. 7. de preben. c. gra-
ne fm. Huil. qui si. sint legit. per uenerabilem et
Hosti. ibi 7 in. c. si necesse de dona. inter vi. 7 vx.
sentit q. omnes reges sub iure imperio fm. zen-
de quo in. l. cunctos populos per Cy. 7 Bar. c.
de summa trini. 7 si. ca. 7 per glo. 7 Ja. de belui. in
x. coll. de pa. iura fir in prin. 7 etiam xix. q. i. qui
cunq. 7 c. **Glo.** diadema querit quid sit dya-
dema 7 que sit dīa inter corona dyadema 7 ser-
tuz. dicit glo. q. dyadema dicitur proprie corō-
imperialis uel regie. 7 sit solum d. auro 7 lapidi-
bus preciosis. Corona dicitur circulus q. capiti
factus de quodam metallo. Bertum uero dicit
girlanda que sit de floribus insertis. l. insimul f-
tis. Componitur autem dyadema a dya 7 ē du-
o 7 demo demis quia ex sua iocunditate princi-
pium demit 7 finem facit q. nō de elec. uenerabi-
lem cum glo. concordat Pau. dicens q. dyadema
proprie est corona imperialis ex auro purissimo
7 gemis preciosis xvi. di. Constantinus palea
est Ideo autem ponuntur gemme in auro ut in p-
positione ornamenti iungunt d. pe. di. vi. pricipia
circa si. que sunt preciosiores 7 ideo eis cedit au-
rum ut ibi nō. fm. Pe. Ad hoc ff. de aur. 7 argē-
lega. l. 7 si non sic. s. perueniamus. Quot autem
7 quo multis de causis datur corona hic tractat
Pau. dicens q. quandoq. datur in signum uictō-
rie 7 magni muneris temporalis d. renit. nisi cu-
pridem. s. uerum quandoq. in signum regni spi-
ritualis ut i. clericis ut. xij. q. i. duo quandoq. in
signum regni temporalis ut hic fm. cum facit. la

ff. c. de ant. li. x. 7 c. **Glo.** aliqualem Op. q.
notus non sit examinandus xxij. dizepus in glo.
ij. xliij. di. de petro 7 de appel. constitutus ij. Sol-
glo. contrarium loquitur ubi plena habetur no-
ticia hic quando aliqualis cum faciliore tamen
examinatione tunc transitur q. cuz ignoto ut di-
xi in littera. **Glo.** tibi dno declarat qd duo i-
bus temporibus prestatur sacramentum per ele-
ctum in imperatorem. s. primo legato sedis apo-
stolice. s. o tempore coronationis. **Glo.** pōit i-
ficaliter an liber pontificalis qui alio appello-
tur ordinarius eorum sit autenticus glo. post
Hosti. de ser. non or. consuluit q. sic mouetur qz
allegatur in iuz ut autenticus ut ibi patet 7 et
am hic 7 per hoc etiam dicimus arbore esse au-
tentam: quia de eo sit mentio in corpore deci-
xxv. q. v. q. ad sedem 7 c. **Glo.** futurus Op.
q. ex sola electione quis efficiatur imperator cu-
ius contrarium hic innuitur unde op. de nō. per
Jo. xliij. di. legitimus. Sol. glo. q. ibi pōit op.
Jo. que hic reprobatur nam ut hic patet etiam
approbatus ab ecclesia non est imperator donec
recipiat coronationem 7 consecrationem. Idem
sequitur Buil. qui hic dicit q. ante approba-
tionem ecclesie nec ē imperator nec potest amini-
strare ut nōuit Hosti. de v. sig. super quibusdam
nec est credenduz Jo. qui fuit teutonicus 7 sic ue-
risimiliter fauet imperatori seu electo in im-
peratorem uel possumus intelligere fm. zen. sal-
uando Jo. q. ipse intellexit q. sola electio facit im-
peratorem. i. facit eum abilem 7 potentem ad as-
sequendum confirmationem unctionem 7 dya-
dema sicut est in prelato electo lxiij. di. quanto 7
de zp. cum dilecta 7 de mune. 7 bone. ff. l. eos. v.
potestis saluare etiam ut colligitur ex hīs q. di-
xi in tex. 7 dicuntur s. in. s. porro. **Glo.** pollice
or. Nō glo. tu canonista. quia pōit differentiaz i-
ter pollicitationem 7 pactum. In. s. ceterum glo.
Bonifacio notat de familiaris probatione 7 dōe
stica 7 all. glo. Jo. hec in subsidij 7 adiuuam ali-
orum est scienda. 7 c. **Glo.** antidotum expōit
hoc uerbum qd nōt. **Glo.** fidelitatis nobilis
est propter remissionem quam dat ad sumā Jo-
sti. **Glo.** uirtutem nō pro incultatione tolle-
randa que sit in instrumentis facit. l. lecta 7 qd
ibi nō. ff. si cer. petatur 7 c. **Glo.** existeret Op.
q. imo iuramentuz prestitum per imperatorem
non sit fidelitatis iuramentum quia alio subdi-
ti imperio essent subditi ecclesie qd est falsum d.
iudi. nouit cum similibus. Sol. q. questio nō
est necessaria 7 facit quod nō. in. l. legum lxxxi
di. 7 in spe. de seu. s. ij. vlt. xliij. Ad hoc. l. nam
7 socius cum ibi nō. ff. pro socio 7. ff. de v. sig. l.
modestinus ubi uasallus uasalli mei non dicitur
meus uasallus. **Glo.** uestigis querit quotu-
plici corona coronetur imperator. Rndet glo. q.
triplici prima est ferrea. s. argentea. tertia de au-
ro pure primam recipit ab archiepo colonien. 7
in aquis grani eiusdem diocesis 7 quia ferrea est
et ferrum significat fortitudinem designat dici-
ta corona q. debet esse fortis conculcando rebel-
les et infideles. Secundam recipit ab archie-
piscopo mediolanensi in uilla modicinensi et dē

diocesis. **I**ste tamen **H**enricus de quo hic istam
recepit in ciuitate mediolani i ecclesia sancti **A**m
broſij qđ aut argenti significat mūdiciā et clarita
tem dicta corona significat talem debere esse qđ
præſt imperio. i. mundum a uicijs et clarum a
uirtutibus. **T**erciam recipit a papa in ecclesia
sancti **P**etri ad altare sancti **M**auricii quia au
tem aurum est omnibus metallis preciosius et ex
celentius designat imperatorem debere esse i po
tentia et iusticia excellentiorē alijs regibus et pri
cipibus. **Q**uo autem olim in tribus his metallis
dabatur tributum romanis remittit glo. de fi. i.
ſtru. c. cum super in glo iudicio. **C**lo. tactis: qđ
rit an epi debeant tangere sacramenta quando
iurant fidelitatem. dicit qđ sic ē. e. ego enim: ſecp
qđ præſtat iuramentū de calumnijs: uel qđ iurāt: ſi
qđ producantur in testes ē. e. de iura. calū. c. ſi.
qđ nō pro his que habentur de elec. ut circa in
vi. p. glo. **C**lo. parētela **O**p. de. ſ. ſi. i. ſi. d. legiti
agn. ſuſceſſ. **S**ol. parētela p. matrimonio pōt i
niri ſed non conſanguinitas. **C**lo. reges que
rit an electus in imperatorem qui dicitur rex ro
manorum ante coronationem poſſit dare priui
legia uidetur qđ ſic per hunc tex. qui aperte dicit
qđ iſte **H**enricus iurauit priuilegia cōceſſa ſerua
re per reges romanos et imperatores predeceſ
ſores ſuos: ſi autem non poſſet rex romanorum
cōcedere priuilegia ſuſtra hic dixiſſet qđ iurabat
illa ſeruare et hoc tenuit **J**a. de are. diſputando
ut reſert **C**y. in. l. bene a zenone. **C** de quadri pre
ſcrip. **S**pē. ē. plene tractauit in **S**pē. de hac que
ſtione in ti. de reſcrip. preſentata. ſ. ſi. vii. **I**tem
qđ eſt optentum **I**nno. autem in decre. uenerabi
le ē elec. dicit qđ ſi ipſe nō poſſit recipere co
ronam in loco debet onihominus recipere po
teſtatem adminiſtrandi a coloniensi archi
epiſcopo ad quem ſpectat uel ex ipſa electiōe ha
bet illam et ſic ſentit **I**nno. qđ ſi poſſet coronaz re
cipere et tunc ante coronationem non poſſet ad
miniſtrare **H**oſti in decre ſuper quibusdam ē
pō. ſigni. dicit qđ uidit in almania per principes
iudicari et teneri qđ rex romanorum poſt electi
onem concordem habeat omnem poteſtatē quā
imperator et qđ unctio nihil addit quo ad hoc.
et pro hoc facit qđ nō **J**o. xxiij. di. legim? et qđ uſ
diſtis ē an vii. poſtqđ in glo. qđ in uerbo futuro.
glo. autem hic dicit qđ uidit et habuit formaz lit
teraz quazdā qđ dicebāt extracte de regiſtro **I**n
no. iij. et que dicebātur emanāſſe ſup diſcordia ē
qua loquitur decre. uenerabilem quarum aliā
ſpecialiter dirigebatur archiepo maguntino ali
a prelati et principibus almale et ſclauonie que
inter alia continebant qđ duobus electis i diſco
dia uterqđ adminiſtrabat ut rex et omnem impe
rii iuriſdictionez exercebat qđ papa ibi declarabat
locum habere donec alterius electio fuerit appro
bata: uel reprobata et per hoc aperte datur itelli
gi qđ ex ſola electione ſiue concordis: ſiue diſcordi
conſequitur electus poteſtatē adminiſtrandi l3
poſtea poſſit reprobari. nec miruz quia ſic qñz
contingit in caſu decre nihil eſt ē de elec. et ſic
poſſet ſaluari opi. **J**o. i. c. legimus **B**uil. uō hic et
qđ nullam habet poteſtatē anteqđ approbetur

per papam: mouetur quia alſ poſſent eligeſ fa
tuum uel hereticum facit de elec. uenerabilem.
Incongruum autem eſſet talez adminiſtrare igit
tur et c. **A**d hoc ſm **J**enz. quia approbari debet
quis anteqđ militet. **C** de diuer. offi. l. in his et. ff.
de penu. lega. l. neminem de agentibus in rebus
l. iij. in li. xij. facit pro hoc tex. hic i vii. nos ita
qđ in uerbo declaramus et in uerbo futur? reſert
tamen qđ electores dicunt oppoſitum et remittit
tunt ad nō per **H**oſti. in preall. c. ſuper quibus
daz. et pro electoribus ut predixi determinat **J**a
de arena in preall. diſputatione poſſime ea rōe
quia princeps iuz populi eligitur ab hiſ ad quos
de iure ſpectat electio ut hic et in. c. uenerabilem
de elec. et de re iudi ad apoſtolice in vi. et ideo de
bet eſſe eiſdem poteſtatis electio que ſit a pre
dictis tamen erat electio olim facta a populo et
ſed per legem regiam omnis poteſtas et omnia
iuriſdictio competit. ff. de origine iuris. l. iij. ſ. de
inde. **C** de ueteri iure enu. l. i. et. ſ. et. ſi quidem
igitur et c. **H**ec tamen ratio poſſet hodie nega
rit quia tunc olim imperium habebat uſurpat
onem et non cognoſcebat interiz tunc electus pa
pā in ſuperiorem qui nec tunc erat: ſed hodie re
cognoſcere habet et ideo uidetur qđ expectare ha
beat ſaltem perſone approbationem ſecūdu dñz
An. putat tamē qđ iura regni bohemi poſſit ad
miniſtrare ut rex ſed illa ut imperator admini
ſtrare non poſſit ſeu poſſet ſecundum eum cre
do tenendum id quod tenuit **J**a. de arena in qđ
glo. etiam hic remanſit de quo in. c. auaricie de
elec. in vi. nec ob. qđ poſſit eligi hereticus uel ſatu
us: quia illud non eſt preſumendum ar l. i. ff. de
offi. preſec. preto. **I**te quia eadē ratiōe etiā papa
ante coronationem non poſſit adminiſtrare cuz
non poſſit eſſe hereticus. xl. di. ſi papa et poſſet
eſſe qđ electus eſſet hereticus et c. **C**lo. **C**on
ſtantinum querit et reuocat in dubium an dona
tio facta eccleſie per **C**onſtantinum in perſonam
beati **S**ilueſtri de qua in palea **C**onſtantinus xl.
vi. di. ualuerit uel non et an ſucceſſores potuerūt
et poſſunt illam renocare glo dicit qđ de hoc ſū
opi. **A**ccur. tenuit qđ donatio non ualuerit in au
tentico quomodo oportet epicoſ in prin coll
i. **J**o. tenuit contrarium in. c. **E**go **L**odouicus
lxij. di. ubi dicit qđ ualuit irrenocabiliter et p ipſo
bene facit hec littera et de elec. fundamenta in vi
et qđ nō **H**oſti. in ſūma de immu: eccle. c. penlt
et hec pars ē tenenda ſecundum dñm **A**n. dicit
tamen qđ hic poſſz poni quod ponūt legiſte **B**ui
de cu. et **B**utri. et **B**ar. i. probemio. ff. et. c. v. qz
renocando in dubium de inualiditate donatio
nis huius eſſet reuocare in dubium id quod iaz
eſt determinatum ideo repetere hic dicta predi
ctorum circa hoc eſſet ſuperfluum et caetam oc
cupare. unde concludit qđ tenēduz eſt qđ donatio
tenet et qđ ſtandum eſt determinationi pape que
eſt ſeruanda in dubijs qui ſi ſint legit. per uenē
bilem. **S**. rationibus. **E**x tex. ergo et predictis nō
bene qđ papa in cauſa eccleſie eſt iudex et poſſet ē
clarare ſus uel rem de quo uel qua uertitur i du
bium. **A**n ſpectet ad eccleſiaz proprio motu ſta
tuendo et illi ſtatuto eſt ſtandum per hoc uidetū

q̄ si de re priuata reuocetur in dubium an sit ec-
clesiastica q̄ papa proprio motu possit illam de-
clarare ecclesiasticam 7 q̄ standum est determina-
tioni sue q̄ non credit dñs. An. quia sic isto mo-
do possit totū mūdū occupāz. 7 si dicas quare q̄
papa statuit hoc in predictis dicit ex eo: quia
hoc non erat clarum. vnde potius statuit ad cō-
seruandum memoriam q̄ ad determinandum
id qd erat uerum. vana enim dubitatio non exi-
git dubitationem iudicalem. **P**er predicta
dicit se dixisse de facto q̄ si papa declarat motu
proprio nō uocata parte domum deputandam
ad pauperes sustentandos esse hospitale publi-
cum q̄ hec determinatio non facit rem publicāz
ad preiudiciū priuari etiam si sunt uera patri-
monialia clericorum: licet in ecclesijs habeat libe-
raz administrationem 7 statuere possit quicquid
uelit de preben licet in vi. 7 in cle. i. ut lit. pendē.
et ibi de hoc tetigi post eum quod est bene nota-
dum secundum ipsum. Ne tamen desint uerba
pau. circa quesitum glo. fert q̄ pau. hic dicit
q̄ donatio predicta de iure ualuit: q̄ia ex cau-
sa scilicet propter beneficium receptum fuit facta
donatio 7 sic fieri potuit ar. l. acquiluis. ff. dō-
nata. **I**tem quia. rōe dignitatis licet donare
q̄ alia non liceret. ff. de donaci. l. filius 7 potissi-
me ratione dignitatis imperatoris cuius uolun-
tas ius facit illi. de iure naturali §. sed q̄ prin-
cipi. **A**d hoc quia donatio talis facta fuit ca-
piti 7 favorabilis ideo tenuit. **C**. de sacro sanc. ec-
cle. l. priuilegia. nec debet posse reuocari: quia
facta fuit cum causa 7 sine causa non debet pos-
se reuocari ut in. c. si. de dona. cum ergo ecclesia
non possit esse ingrata 7 sic nō possit subesse cau-
sa reuocationis cum 7 si ingratitudo prelati
adeffet illa nō debet nocere ecclesie ut in regula
delictum in vi. **A**d hoc quia deficit iudex qui
habeat de hoc cognoscere ix. q. iij. aliquorum.
Item quia per donationem predictam nō mi-
nuatur imperium licet minuatur exercitium iurisdic-
tionis in personam imperatoris: quia im-
perium est penes ecclesiam seu apostolicum hoc
est ipsum papam seu exercitium gladij est i ma-
nu regali ad nutum ecclesie ut in extraus. Boni-
facij unam sanctam et ideo ratione imperialis
dignitatis diminute non debet dici inualida do-
natio: quia a quocunq̄ exerceatur iurisdictio i
rebus predictis exerceatur pro imperio de hīs q̄
fiunt a prelato cum apostolica 7 similiter rati-
one donantis non debet dici inualida: quia do-
nans potuit sibi preiudicare de iudi. cum uenisset
nec ratione successorum: quia non perdit
dit quod non habuit 7 sic nullo modo potest re-
uocari. ad hoc quia imperator non posset reuo-
care priuilegia que dedit ecclesie romane ut nōc
Innocen. de iudi. nouit xxij. q. ij. Non enim ulte-
rius hoc p̄firmat dicens de his nō disputanduz
propter longissimam prescriptionem propter iu-
ramenta confessiones. 7 recognitiones 7 promif-
siones de quibus hic uidetur si tenetur opinio
que est cōmunis canonistarum q̄ ecclesia habet
habitum iurisdictionis 7 q̄ solum exercitium te-
net imperator ab illa absq̄ disputatione aliqua

est cōcludendum nēcessario q̄ possit papa illū
ad libitum reuocare absq̄ alia donatione quan-
to ergo fortius donatione intercedente ita q̄ nul-
la est dubitatio questionis. **R**ationes autem q̄
sonant in oppositum presupponūt dñō esse pri-
cipalia 7 q̄ non dependeat imperium ab ecclesia
7 tunc nēcessario altera pars esset uera: quia ne-
gari non possit q̄ imperator ex causa personarū
li donando non possit iura imperij diminuerē ad
preiudiciū successorum 7 hec est ueritas: q̄
prima opinio est uera tenendo q̄ est dictum se-
cundum eum certe posset dici q̄ tunc etiam ter-
nuisset: quia licitum est ex causa donare quan-
do non est immodica donatio etiam imperatori
uel regi in preiudiciū successoris s. e. intellet
to 7 ita uidetur esse in proposito maxime. §. si
minus in autentico de non alie. coll. ij. igitur et
c. **E**t si dicas eodem modo 7 eadem ratioe pos-
sit totum regnum donare uel imperium. **D**ico
q̄ non sequitur donatio ergo ex qua magna se-
queretur lesio reuocaretur ar. nō. l. i. **C**. de inoffi-
dona. dicendum de hoc plenius ut in dictis p̄-
hemis. ff. 7. **C**. habetur 7 ceterea. **G**lo. aurea
bulla: **N**ō ex littera q̄ imperator demum uti-
tur aurea bulla q̄ est coronatus ante autēz co-
ronationem illa non utitur: sed sigillo similiter
7 papa alia bulla utitur post coronationem 7 in
tronizationem alia ante iuxta nō in. data. li. vi.
Fateatur tamen glo. q̄ licet imperator possit bul-
lare aurea bulla tamen non priuilegia aliqua ad-
dit bulla tali bullata. quinimo dicit q̄ non est ex-
pediens tali bulla illa bullari 7 quia periculum ē
in subtractione bulle propter preciositatem met-
talli 7 ob istam causam etiam dicit glo. q̄ prin-
cipes 7 prelati nostri nō utunt ipsi sigillis aureis
argenteis scilicet propter periculum subtractionis
onis. **G**lo. ultima querit quid appelletur al-
chius. Rūdet q̄ armariuz librorum 7 dicitur
ab archa. 7 all. concor. 7 dictuz hieronymi i pro-
logo bestera. **S**equitur.

C De exceptionibus 7 Recā.

Excommunicationis excep-
tione. **P**rimo dicit dubium. **S**e-
cundo illud determinat 7 declarat
Secunda ibi saluo tamen.
Nō primo q̄ exceptio excom-
municationis licet sit dilatoria
potest obedi in qualibet parte litis contra naturā
dilatoriā 7 est ratio: q̄ ius opponendi quod
fundatur super periculo communionis quotit
die originatur d̄ nouo ad hoc quod nōc **I**ncēd
7 Compositio. de rescrip. dilectus filius 7 qd̄ sc̄t

bit Butri. *C. de adul. l. adulterium ubi nō q̄ hec exceptio q̄ bannitus non audiat potest oppo- ni in qualibz parte litis.* *Secundo nō q̄ pote- ras opponendi exceptionem excommunicationis non repellitur ex lapsu termini assignati ad dilatorias pponendas et sic habes duo spe- cialia in ea q̄ exceptio dilatoria ultra termi- num iuris et ultra terminum hominis potest oppōi et per h̄ nota q̄ id quod excludit termi- nos iuris non excludit terminos hominis quod nota bene.* *Ultimo nota pro generali alle- gatione de quo de cohabit. cleric. et mu. uestra et cetera.* *Querit hic Guilielmus an exceptio ta- citurnitatis peremptoria cōtra litteras benefici- ales et contentiosas posset obici in vim dilatori- e circa quod vide quod ponit Innocen. de re- scrip. cum ordinem et c. super litteris et c. constitutus et doc. de presumpti. dudum de ex- cepti. pastoralis et de lit. contestata. c. i. in vi. sus- ficit ibi remittere.* *Secundo querit quid si sit simplex uicarius perpetuus in ecclesia qui- certam habet possessionem Abbas uero seu pri- or generaliter omnia. deinde dictus uicarius im- petrat litteras ubi nominat se rectorem illius ecclesie per quas agit contra priorem de decimis habendis per c. primum de deci. e. compil. pri- or vero excipit de falso expresso in litteris: qui- a ille non est rector: sed uicarius: an poterit op- poni in vim dilatorie. uidetur q̄ sic: quia est pre- iudicialis: quia de falso. *C. de mutatione no- minis. l. i. de presumptio. quia uerisimile iij. q. viij. §. aliquando.* *Ad hoc maxime: quia hoc casu uidetur errare in nomine actoris quod est de substantialibus iudicii cuius persona de- bet firmari ante alia de accusa. c. i. de rescrip. constitutus.* *In contrarium facit: quia exce- ptio falsi est peremptoria de probatio li et hoc relinquitur disputationi Guili. dominus Anto. credit q̄ in quantum propter falsitatem dignita- tis expresse surgit equiuocatio q̄ hec sit dilato- ria ut in c. Rodulfus et in c. significante de rescrip. Et ideo de ea potest obici contra litteras in quantum. autem concernit merita cause: qui- a si hic non est rector non deberet habere ius in hoc esse peremptoria. Et ideo putat q̄ obici po- terit in vim dilatorie et in vim peremptorie at- tendendus ergo erit modus opponendi: quia si per hoc concludit defectum iuris et sic oppo- natur in vim peremptorie non poterit obici contra litteras: secus si concludat defectum rescripti: quia tunc admittitur.* *Glo. i. in fi. oppo. q̄ exceptio excommunicationis istum non repellat ab agendo de cler. exco. mis. c. fi. et s. e. a nobis. Sol. ibi in excommunicato mi- nori hic i excommunicato maiori: Et sic in du- bio debet iatelligi de senten. excommu. si quo- modo de quo de exceptio. pia in vi. et cetera.* *Glo. dilatorie: querit hic loquitur tex. quando exceptio excommunicationis opponitur in vim dilatorie: sed quid si obicitur in vim per- emptorie puta ad exprimendum electionem p- pter excommunicationem eligentium uel electi.* *Respondet glo. q̄ tunc non loquitur hec de**

cre. nec habet locum de cre. pia de elec. in vi. ut sibi nō. Et sic uidetur q̄ per lapsum termini ad peremptorias proponendas includeretur ut in dicto casu licet non per lapsum termini ad dila- torias facit de iudi. intelleximus. Patet ergo q̄ exceptio excommunicationis quandoq̄ dicitur peremptoria: quia perimit ius actoris quando q̄ dilatoria: quia opponitur ad differendam li- tem et tunc potest obici in qualibet parte litis dicitur etiam anormala secundum Guili. quia in hoc non sequitur normam seu regulam aliarū dilatarum iuxta nō de exceptio. exceptionem secundum eum. Certe per hoc non meretur di- ci anormala: quia cum ius opponendi quotidi- e originetur sequitur naturam aliarum dilato- riarum nec per hoc obuiat alijs quando possit obici etiam post litem contesta. quia idem est in alijs q̄ cāant et originat post litem contesta. quia pos- sunt tunc opponi de offi. dele. insinuante ut. *C. de confor eiusdem litis. l. i. et ij. cum ibi nō.* *Quid autem si exceptio excommunicationis obiciatur contra personam iudicis uel procu- ratoris an obstat tunc terminus lapsus Guili. te- net q̄ non in Spe. e. ti. §. ij. vii. quid si in termi- no et vii. §. se. facit de re iudi. ad probandum et s. rescrip. seiscitatus.* *De secundo tamen scilicet quando obicitur contra procuratorem re- mittit glo. ad nō per se de procuratoribus in no- stra. Guilielmus hic uidetur uelle idem quando op- ponitur contra procuratorem q̄ est quando op- ponitur contra iudicē scilicet q̄ obici posset post lapsum termini et sic non obstat terminus quan- do redditur processus nullus ut in terminis c. i. de rescrip. in vi. Idem Paulus. hic qui dicit Clemen. locum habere in illo casu quando opponitur contra procuratorem et iudicem ubi reddit iudicium retro nullū esse nō in Spe. e. ti. §. ij. v. quid si Idē dicit si obicitur contra ar- bitrum ut in Spe. de ardi. §. differt vii. Item quasi dicere uellz q̄ cum tunc iudicium est null- lum omnis terminus est nullus et si semper op- posita uidet ante terminum. Dic quandoq̄ exce- ptio excommunicationis opponitur in vim per- emptorie idest quando per excommunicationem surgit nullitas actus et tunc glo. uidetur facere differentiam inter peremptoriam actus et perem- ptoriam processus ut prima nō opponatur post terminum fa sic. Sed dic ut dicam ij. in uerbo non obstante. Quandoq̄ opponitur directe excommunicatio in uim dilatorie et tunc de. intellige indistincte quia terminus ad dilatorias non respi- cit istam quam etiam non posset tollere index ut infra in glo. penult. et sic statuto tmi restringit ad lites presentes et hoc teneas. Nunquid autē in talibus proficiat absolutio. Dicit q̄ quandoq̄ opponitur in uim dilatorie ad repellendam per- sonam et proficit de excep. pia de sen. excom. per- tuas quandoq̄ opponitur in uim peremptorie ad ostēdēdū nullum processum uel actum ut p- imat electionem uel collationem factam uel pro- cessum nullum et proficit absolutio. *Glo. litē querit an exceptio excommunicationis possit obi- ci contra excommunicatum in causa appellationis**

hic enim loquitur quando obicitur in causa seu
lite principali. **B**lo. remittit ad nō in decre. signifi-
caverunt in tex. et glo. penlt. de excepti. **V**idete
quando reus originarius appellavit est clarum
q̄ obici non potest sed quando appellat actor o-
riginarius est magis dubium. tñ idē tenet Jo. a.
ibi licet postea executio sententie durante excom-
municatione fieri non possit. **P**aul. hic dicit q̄ a
ut actor originarius appellat a gravamine et au-
ditur quousq̄ sit finitus articulus appellationis.
Ratio quia tunc finitur stimulus per quem dicit
defensor. ideo cum principiat causam principale
venit ut actor impugnando et sic repellitur ideo
iudex appellationis qui subrogatur loco primi
facere debet q̄ prius facere deberet si prius re-
pelleretur igitur et ista aut appellavit actor a dif-
finitiva et tunc dicit q̄ obicitur exceptio excom-
municationis: quia simul cognoscere possunt de p̄-
cipali et gravamine: quia per novas approbati-
ones potest probare de iure suo de sit. instru. cu3
Joannes et sic impugnat non tamen se defecit et
sic dicit **P**au. intelligendum quod nō. e. si signi-
ficaverunt et quod ibi nōr. **H**ostien. domin. **A**n-
toni. hic non tenet istud dictum **P**aulus prout
etiam plene dicit in dicto. c. significaverunt. **I**de-
o tene quod primo dixi et cetera. **B**lo. perem-
ptorio: querit an in dubio terminus datus ad p-
ponendas dilatorias dicatur peremptorius si nō
dicatur expresse hic videtur a contrario tex. q̄ nō
glo. tenet contrarium et sic tenebat **H**ostien. in de-
cre. pastoralis s. e. et **B**uiel. in *Specu. de dila-*
tionibus. §. i. v. exceptorie alit. de offi. dele. consu-
luit et probatur etiam in decre. pastoralis preall-
dum dixit ex tunc et cetera ut ibi nō hic autem idē
o dixit quando fuit expressum et erit dilatio perē-
ptoria: quia tunc erat magis dubium an pro-
cederet decre. tamen idem est dicendum. Nō be-
ne secundum dominum Antonii hanc glo. per-
quam habes q̄ terminus in dubio intelligitur p-
emptorius q̄ intelligit quando datur ad oppo-
nendum vel ad probandum: secus videtur in di-
latione seu termino dato ad comparandum. C.
de iudic. iubemus et quō et quando iudex. l. ea-
que de quo ibi et in l. consentaneum et in aut̄ qui-
semel. c. ti. per doc. maxime Barto. Ideo exigun-
tur tres citationes vel q̄ peremptorium expriat̄
xxij. q. ij. de illicita et nō in decre. consuluir pre-
all. et de accu. ad petitionem et per Bar. in l. si si-
*nira. §. Julianus. ff. de daz. infec. et cetera. **B**lo.*
assignato: Oppo. q̄ iste terminus signari non de-
beat s. e. pastoralis cum ibi nō. Sol. ad petitiō-
nem actoris assignari hic debet terminus ad op-
ponendum ipsi reo non autē ad petitionem ipsi-
us rei. Ratio quia reo pōt dici q̄ extra q̄ris itul-
hōs cum habeat terminum iuris xx. dieruz ij. q.
ij. offeratur et semper potest proponere donec in
iudicium consensit de re iudic. int̄ ubi de hoc in
cōtrarium videtur q̄ ad instantiam rei assignet̄
*facit de appel. cum causam secunduz **B**uiel. dic-*
secundum zen. q̄ ad instantiam rei nō debet da-
ri ab inicio ne malignetur et debet venire instru-
et: sed ex post facto si se ault. arctare ad omnes
p̄ponendas infra certum terminum mos est sibi

gerendus. ff. de p̄ba. l. circa et sic pōt intelligi de
app. cum cām et sic actori nō datur ab inicio di-
latio ad petitionem exhibendi nō de dila. pretere
a: sed ex post facto mos est gerendus ut dicta. l.
ij. circa secundū zen. et c. **B**lo. dilatorias: que-
rit **A**n ad proponendas exceptiones peremptori-
as possit statui terminus pemptorius per iudices
glo. dicit q̄ de hoc sunt opi. s. e. pastoralis sup
.i. glo. dñs **A**n. remittit ibi ad nō per se et per **A**n-
no. et **L**opo. i. c. q̄ sit d. elec. ubi glosat illō. c. pa-
storal. cōit tenet idē q̄ hic d. d. dilatorias et c.
Blo. nō obstat in prin. coadiuvat dñs iudic. quat-
tuor rōib. p. quas et an hāc dēre. Jo. a. tenebat il-
lō. q̄ d. hic decisū et q̄ hēm. b. clarā dñs iudic. iō
non ē necesse istare. **N**ō bene ex glo. q̄ ubi
q̄ lē cōt uel finis non precludit viam p̄ponendi
exceptionem ubi terminus hominis non p̄cludit
fac q̄ nō s. e. significaverunt et c. si. et per pre-
dicta cōcludit etiam glo. cle. procedere etiam si
specificē esset datus terminus ad p̄ponendas ex-
ceptiones excōicationis: q̄ eadē ē rō q̄ adest q̄ ge-
nealiter datū terminus ad p̄ponendas dilatorias
et quia iudex non pōt reo auferre beneficiū sibi
p̄pter ut quādoq̄ possit obicere d. excōicationē
ar. ite indulguz de re. iuz cū p̄cor. in vi. nec debet
etiaz sibi tacita renunciatio q̄ surgit ex lapsu ter-
mini p̄iudicare: q̄ huic iuri p. cuius obmissione
p̄cēm nutritur renunciare non debet nec potest li-
cet post illaz obmittere vel negligere de excep-
p̄ia et dicto. c. exceptionem. **I**tem potest dici q̄ nō
insurgit tacita renunciatio ex lapsu termini stat-
uti taliter quia talis statuicio termini videtur
invalida ex quo iudex deficit in potestate statuendi
nec ob. decre. inter monasteriuz quia intelligi de-
bet quādo iudex nō deficit i potestate statuendi
predicta uō in exceptiōe excōicationis. i. exceptiōe
aut̄ sibi dicit **L**a. q̄ hic non habet locū moue-
tur: q̄ dato q̄ exceptio falsi nō eludat in imino
ad pemptorias p̄ponendas sicut nec hic excōicati-
onis excep. quasi illa statuicio termini in genē itel-
ligatur iuste et restringat ad exceptiones q̄ nō pōt
opponi post finem et sic nō includatur nisi expres-
sa fiat de illa mētiō ut dñs Jo. an. dixisse de pro-
bat. licet tñ si de ea fiat exp̄ssa et specifica mēti-
o nō poterit opponi nisi fuerit appellatus ad b. de
p̄ba. licet de si. instru. accepim. et de aplicz hoc cō-
dit Jo. an. quādo opponit exceptio statuicio p̄ba-
tionū. **S**z si opponit excep. falsitatis scripti q̄
iudex delegatus dñs nō credit q̄ statuicio termini
etiā specifica opetur tenēdo q̄ scribit de rescrip-
tis sup. l. i. s. q̄ p̄nuntiatio sup. competentia hoc ca-
su nō faciat p̄cessū ualidū. **I**tem q̄ hic dicit excep-
tionē excōicationis nō posse opponi fateat̄ quādo
opponit p̄pria exceptio excōicationis: sēc si opōit
alia nullitas p̄pter excōicationē ut q̄ opponitur
rescriptū nulluz quia impetratum ab excōicato
hoc non poterit opponi postea si est statut. termi-
nus ad proponendas dilatorias sicut pemptori-
as quaz defectus surgēs ab excōicatione cat ius
pemptorie du3 tamē inuit cessat excōicatio et tal-
sit iudex qui possit se competentem pronuncias
q̄ per illam statuicionē termini ad opponendū v̄
tacite pronunciare se competentem si exceptio i

termini non probetur. et hoc sentit glo. hic et ter
 ruit **Suill.** Concludit ergo quod quandoque opp. di
 recte excommunicatio ad repellendum et hec non ex
 cluditur a termino siue sit in genere siue in specie
 et quandoque opponitur nullitas vel exceptio causa
 ab excommunicatioe et sic opponitur non in mente
 excoicatio: sed utrum aliud casu ab excoimunica
 tione: et tunc si uicium excoimunicationis causat nul
 litate circa meita negotii: et non circa processum ut
 quia opponitur contra electum quod electio est nullitas
 facta ab excoimunica et tunc putat quod terminus et
 in genere et in specie ad peremptorias propondas
 istam concludit idem putat si opponeretur nullitas
 probationis ex defectu notorii conficietur quia
 excoimunicatus uel ex defectu testium de testi. cum
 litteris. **Quandoque** opponitur nullitas surgens
 ab excoimunicatione que infringit processum et res
 picit aliam personam quam iudicem ut quod opp. ex rep. de
 factis mandati ut quia dicitur procur. ut dicitur ex
 coimunicatus: et tunc credit quod statutio termini ex
 cludat istam quia pronuncia sup illa nocet dno
 absenti si constat de mandato sic et hec tanta p
 nunciatio per quam ex lapsu termini eliduntur excep
 tiones quandoque opponitur contra iudicem: et tunc
 aut talis est exceptio in qua iudex non possit se fa
 cere iudicem: et hoc poterit opponi non obstante
 lapsu termini ut in i. pro. f. l. o. Si uero est talis p
 que se possit facere iudicem: secus putat quia la
 plus termini in genere et fortius in specie inducit
 pronunciationem super competentia per hoc dicit
 quod si opp. excep. f. l. i. procuris post illuz terminum quod
 hec excep. admittitur quia statutus est terminus ab
 sente principali quia talis pronunciatio sup man
 dato non preiudicat nec prodest dno absenti ut
 dixit in cle. instrum. de procur. et no. l. de procur.
 licet et de rescrip. sup litteris post Hosti. i. nouel.
 ideo statutio termini non potest hanc exceptionem
 excludere quo ad aduersarium qui cum eo litigabat.
 Nam hec statutio termini preiudicabat: quia licet
 non noceat absenti constituti procuratorem: tamen
 nocet presenti qui habebat exceptionem opponere et
 illi potest renunciare. utriusque autem nocet si uterque p
 cipalis esset presens et uterque statutus fuisset ter
 minus ad dilatorias proponendas. sit ergo p
 sio secundum eum quod ubi dependet a potestate iudicis: et
 parte presente excludere exceptionem statutio tunc
 et lapsus eius excludit ubi non pender a potesta
 te nec iudicis nec partis. uel saltem non pender a po
 testate iudicis alio statutio tunc non excluderet: id
 si opponeret declinatoria iurisdictionis ubi iudex
 habet potestatem pronuntiandi se iudicem illam
 excludetur per lapsum terminum sed in casu ubi non
 habet potestatem pronuntiandi se iudicem illa non ex
 cludetur per lapsum terminum: quia nec habet po
 testatem statuendi terminum ad illam excludendam
 et hec sufficiunt. Sequitur.

De sententia et re iudicata **Rea.**

Et calumniis litigantium
 primo premissa ratione decidit
 unum casum. Secundo similiter
 ratione decidit alium. **Tertio**
 declarat et ostendit constitutionem
 locum habere etiam ad pendentiam per appellatio

nem. **Secunda** ibi similiter. **Tertia** ibi que ad casum.

Non primo quod licet remedia rescindendi sententiam
 ex appellatione non petuntur nisi bis de app. sua
 nobis. **Ne** liceat in una eademque causa. **Tertio** p
 uocare in rubro et in nigro. tamen ius dicendi de
 nullitate petitur nisi ter per quod dicit. d. an. q. glo. f.
 c. fraternitati de frig. que dicit quod sententia ma
 trimonialis non potest nisi ter reuocari non dicitur
 uerum nec est uera tenendo quod dicit glo. et quod ibi di
 citur i. decre. ex parte. i. q. de i. i. spo. scilicet quod tales
 sententie retractantur remedio nullitatis. **Reme**
 dium aut reuocationis interlocutorie non competit
 ultra bis ut non in cle. cum ad repulsionem i. de app.
 et scribit **Bar.** ff. de re. iudi. l. q. iussit et non. d. An.
 de appel. cum cessante et hec dicit uera siue attenda
 tur nullitas sententiarum que sunt late petet contra appel
 lationem siue quod alio sunt nulle ut hic. **Non** f. hic
 possibile fore plures sententias ualere personales super
 eodem casu qui sunt late in diuersis instantibus ad
 hec de re. iudi. cum sup. **Item** non quod dato quod una sententia
 confirmet aliam nihilominus aliquo casu potest con
 tendi de nullitate confirmate. quod per quod hic dicit
 ut aliquis eam indefinite loquendo super quo di
 citur in c. i. de confir. uti. uel in i. per **Bar.** et glo.
 in l. si expressus. ff. de appel. et per doc. et glo. in l.
 i. l. quando prouo. non est necesse. **Nota** quar
 to quod exceptio nullitatis sententie impedit executio
 nem sententie nisi ubi plures uel saltem tres sententie
 sint late consonantes: et sic ubi contenditur ut nul
 litas dispositiois impeditur executio quo ad execu
 tione facti ad hoc quod non **Inno.** de testi. spo. oliz d
 ca. pos. cum olim cum similibus. **Non** g. iuncto
 p. cum sine quod sententia lata i. possessorio est distincta
 ad hec cle. i. de seques. pos. et fructu de quo per. d.
 An. in c. si. de iudi. offi. dele. consultationibus de
 in i. cum uenissent et per glo. de testi. spo. cum ad se
 dez. **Non** ergo hic aperta tex. de quo **Jo.** an
 nescit dare causam de testi. ex parte ade. quod attemp
 tati diffinitis post app. legitimam est nullum non im
 peditur tamen executio attemptrati quando tres
 sententie sunt date. **Non** quod dispositio noua non
 respicit pendentiam per appellationem nisi exprima
 tur et hucusque habuistis tres casus primus fuit de
 iudi. dispendiosam. **Secundus** in cle. ad com
 piscandas. de sequestra. pos. et fructu. **Tertius**
 hic. **Non** quod propter app. a diffinitiuam non uis
 or recedere ab appellatione ab interlocu. de quo
 non. s. de do. et p. in cle. si aut et de app. dilecta
 et per ibi dicta et scripta decido. multa scripta hic
 an appellans confirmet sententiam nullam quod est ex
 peditur de re. iudi. c. i. de app. si expressum et non p
 d. An. in dicto. c. dilecto et an appellando uidea
 tur a prima appellatione recedere dicta ibi suffi
 ciant quia hic in l. ultra scribitur. **Quero** p
 mo an hec executio fiat absque cautione. **Dicit**
Suill. quod sic per uerbum plenarie quod sine cautione
 uel alio honore. nec ob. de testi. in inte. sciscitato
 quia ibi non erant late tres sententie. **Quero**
 secundo an appellatur a potestate excipiendi si
 cut a potestate agendi. **Item** quod sic. licet quandoque
 repulsus ab agendo admittatur agens ut non de
 app. constitutus. **Quero** tertio appellatum
 est extra iudicium ab executione de prouisione sca

per exēcutōrē ⁊ sic eius processus sunt inspenſi
finaliter app. est deſerta appellans agit ⁊ conten
dit de nullitate ſententie ſeu de negō principali p
ſimplicem querelam coram iudice competentē
ſeu audire curie ubi pars aduerſa eſt in curia
s. de elec. conſtitutionem an impediatur executio
prouiſionis. **Dic** q nō ſed fiet remiſſio ad iudicē
a quo ul forte auditor exequitur de quo de offi.
dele. paſtoralis in glo. iij. glo. in uerbo diſcuſſa. ul
potius dic q ex quo non eſt pronunſiatū ſuper
beneficio ſed ſuper app. tū ſit remiſſio ad iudi
cem appellatum ſic intellige dictam glo. ſecus ſi
ſuper beneficio appellaretur: quia tunc auditor exe
queretur poſſet tamen cauſa coram primo iudi
ce nullitatis expediri. ſi tamen cauſa nullitatis eſ
ſet rite coram iudice competente mora per ſim
plicem querelam auditor ex noua cauſa ⁊ ex no
uo proceſſu poſſit inhibere ne lite pendente ad e
ius preiudiciū aliquid attentaretur ut lit. peni
per totum de conſt. cum. **W.** niſi diceremus q
coram audire ſimplicis querele poſſet excipi qd
de hoc pendet l. ſ. coram exēcutōribus ⁊ quaſi
reuocando domum peteret ſe remitti ad eos p
eo q coram eis ſit incepta ⁊ nundum ſinita de
offi. dele. querenti ⁊. c. paſtoralis ⁊ eſſet cautela
q appellatus qui optinuit deſertam eſſe appella
tionem: uel tres ſententias ut hic reuocaret pro
curatores ſuos ⁊ ſe abſentaret a curia ne per ſim
plicem querelam ageretur ibi contra eum ⁊ ſic ne
gotium totum ad iudices priores remitteretur
non tamen crederent iudices appellato de deſer
tione appellationis niſi certificentur a iudice ap
pellationis ante q iuriſdictionem reaſſumant per
c. ut debitus totum qd eſt dictum ſeu omnia p
dicta putat dominus **An.** procedere quando ſo
lum deducta eſt appellatio: ⁊ nullitas incidenter.
S. autem dixiſſet ſecundum practicam: dico ſen
tentiam fieri nullam. **Et** ſiqua eſt appellatio tūc
etiā deſerta appellatione poſſet proſequi nulli
tatem ut nō de appel. dilector: ⁊ dicit **Bar.** de ap
pel. in. l. ſi expreſſum ⁊. **L.** quando prouoca. non
eſt neceſſe. l. i. **Nota** bene ex predictis q nulli
tas pendens non impedit executioneꝝ processus
exēcutōris ante miſſionem inhibitorie: ⁊ e cauſa
quia illius poteſtas non ſuſpēditur. ultimo di
xit hic **Paulus** q regulariter in ſententijs non p
ſumitur quis ſuccumbere ex temeritate: ſed ex
calumnia: ut hic patet in tex. in principio: quia p
ſententijs non eſt error probabilis iuris. **L.** d. iuz
⁊ fac. igno. l. i. ⁊. ij. ⁊. i. q. iij. c. ſi. cuius gratia iſtras
hic in illam queſtionem: an iuramentum calum
nie excuſet a condemnatione expenſarum. **Con**
cludit communem opinionem doctorum q non
excuset ab expenſis que ueniunt ratione temerit
tatis: de quo per doctores ⁊ dominum **An.** in. c.
ſinem litibus de do. ⁊ contume. de penis calū
nia ⁊ per **Butri.** in aut. generaliter. **L.** de epiſc. ⁊
cleri. ⁊ per **Ly.** ⁊ **Bar.** in. l. properandum. **L.** de
iudi. **S.** ſin autem ⁊ per **Bar.** in. l. i. **S.** i. ff. ad tūpili
de quo etiā in ſpe. de expenſis. **S.** i. v. quid ſi eſt
talis ⁊ ſibi concludit uera eſſe dicta doc. ſ. q non
excuset iuramentum calumnie ab expenſis teme
ritatis: niſi uiſus paperuel alia ratione impediatur

per quam ex circumſtantijs apparet iſculpabilis
plus ſentire uidetur q etiā condemnatur ex ca
lumniā. nec ob. q iuramentum calumnie exclu
dat calumnia: quia excludit preſumptiue: ⁊ hec
preſumptio tollitur per ſententiam ſecutam ⁊ p
ſumptio fortior tollit debiliorem. hec autem for
tior quia prima cauſata eſt a bonitate in genere
Secunda autem eſt plene cauſata a ſcientia iniu
ſticie per ſententiam apparens: ubi non eſt proba
bilis ignorantia de reſcrip. ab excommunicato.
ad hoc. ff. de iuziuz: nam ⁊ poſtea. **S.** i. ſecundum
Paulū ⁊ **C.** **Blo.** ſecunda. querit an decre. pro
cedat indiſtincte in qualibet cauſa: ſiue ſit ſpī
tualis uel quaſi: ſiue civilis: ſiue criminalis: ſiue
mixta. **R.** uidet q ſic per hunc tex. qui uniuersali
loquitur: dicendo in quauis cauſa. ⁊ cetera. ⁊ ſidem
dicas ſiue ſit cauſa realis: ſiue perſonalis: poſſeſſo
ria: uel petitoria: ⁊ eccleſiaſtica: uel temporalis
quia generaliter hic loquitur. **Ar.** de maio. ⁊ ob.
ſolite in ſi. de quibus ſpeciebus cauſarum habet.
xi. q. i. in ſumma ſecunduz **Buil.** ⁊ **zen.** **Et** nō
bene ex glo. q ubi dicitur: uel alia ſuncta dicitōe
quis illa non ampliānt etiā ad maiora expenſis q
nō: quia limitat. c. ſedes de reſcrip. quia illa ubi
ſunt uaga. ⁊ uniuersalia: ⁊ dictum eſt de cauſa
criminali limitat **Paul.** procedere quando exēcu
tio in criminalibus eſt reuocabilis. alia non habet
locum hoc. c. ut ſi fieret executio decollationis: ſuſ
pēdit: q tunc per nullitatem non eſſet q reuo
cari poſſet ſecundum **Paulum.** **Idem** putat do
minus **An.** in ſententia in cauſa matrimoniali q
uirgine q interim non fiet executio: quia talis ſen
tentie executio eſſet reuocabilis. **Idem** ſi peteret
ſeparatio matrimonij: ⁊ dari licentia cum alio q
trahendū: quia pendente nullitate non eſſet pmit
tenda executio: quia tunc ſecuto matrimonio nō
eſſet retractabilis illa: qd bene nō ⁊ cetera. **Blo.**
tres ſententie. querit an indiſtincte littera proce
dat q tres ſententie ſint late pro uno dicit q nō
ſed ita demum quando ſuper eodeꝝ articulo ſit
late ſucceſſiue. ſecus ſi ſuper tribus diuerſis arti
culis etiā eiſdem cauſe ſententie eſſent late in
terlocutorie: quia ſententia ſuper uno articulo la
ta non prodeſt in diuerſo de re. iudi. cum int uos
cum ibi nō. **Idem** tenet **Buil.** ⁊ **zen.** ⁊ cetera. **Blo.**
contra ſe. oppo. q non ob. tribus ſententijs ſup
eodem latis impediri debeat executio de re. iudi.
cum ſuper: ⁊ q ibi nō **Innocen.** ⁊ **Hoſtie.** **Soluit**
glo. ad petitionem eius contra quem ſunt late nō
debet retardari executio ita loquitur hic. **Si**
autem queris an debeat retardari ad petitioneꝝ
tertij comparentis pro ſuo intereſſe: ⁊ tunc habet
locum q habetur in dicto. c. cum ſuper. **Buil.**
hic tenet q etiā hoc caſu procedat cle. ut ſic ter
tius non audiatur poſt tres ſententias nec ob. p
all. c. cum ſuper de teſti. ueniens: quia loquuntur
quando tertius ante ſententiam ſe opponit. ſec
ergo ſi poſt tertiam ſententiam ſe opponit q nō
audietur nec impedit executionem ut hic dicit
zen. tenet p rariū: q illa iura indiſtincte loquitur.
Item quia hic ſolum excluditur uictus: ⁊ non
tertius: ⁊ ideo cum hoc. c. denier a iure communi
de offi. dele. paſtoralis. **S.** quia uero ſtrictē debet

Intelligi ad hoc quia hoc ponderat calumniam
que non potest pretendi in tertio qui non interfuit
ut cui ignorantia res inter alios acta non debet
preiudicare. e. cum inter uos: qd tenendum dicit
Jo. An colligi ex his que dixit sup de re. iudi. cu
super in nouis recollectis. vñ qd hoc opi. zen. sit va
si ignorauit duas sententias: et solum sciuit etiam
et non sciuit illam esse tertiam. Si uero omnes tres
sciuit uel sciuit illam esse tertiam. tunc an senten
tiam latam non poterit postea impedire executi
onem alio sic: et sic possunt saluari opiniones. **C**
Nō bene predicta pro statutis que contra instru
menta guerentis repellunt exceptiones: quia nō
tollunt quo ad tertium comparantē pro suo int
esse: et uide bonum tex. de offi. dele. super eo. Nun
quid autem tertius comparans pro interesse ad
mittatur. Dicit hic **Buil.** aliqua uerba qd si pre
sumitur contra opponentem non impeditur ex
ecutio: sed prouidetur per cautionē de resti. ante
e. scilicetatus. Si uero nō presumitur si possessorio ē
possessa conuentio principaliter fiet executio post
ta cautione. ff. de re. uen. l. si is a quo. Si uero ē
uacans: et tunc si opponens fuit presens in senten
tia et nihil opposuit non auditur de re. iudi. c. si
nisi sit appellatum. Si est absens tempore senten
tiæ: tunc cognitio semiplene qd sua interest impedi
tur executio: maxime ubi agitur de beneficio p
sonali: ut nō **Inno.** in iuribus preall. saluo: eo qd
hic dicitur tertiam sententiam scdm **Buil.** Dñs
An. hic dicit tenendum qd dixit in dicto. c. cum
super: et c. ueniens in recollectis nouis. Si autem
tertius qui non fuit in causa agat contra illum
qui contra se habuit tres sententias ad executio
nem earum non uidetur habere locum qd hi di
cūt cum ille etiam uti non possit illis ad hoc sup
e. quantis de preben. dilecto in fi. in spe. de sentē.
prola. q. nunc de effectu vñ. sed pone ad hoc quod
scripsit **Jo.** an. de cleri. conu. **Joannes** et de ex
cep. cuz ecclesiastice in fi. glo. In contrariis qd nō
de rescrip. mandatum post **Compof.** **Innocē.** et
Dostien. de procuratorib⁹ in nostra de testi. ueni
ens. q. in nouella maxime in causa beneficii fm
La. **Blo.** sententias. querit an principium hu
ius cle. procedat in sententijs interlocutorijs in q
bus fienda est executio: dicit qd sic per hunc tex.
qd simpliciter dicit si tres sententias habuit contra
se nec adiecit diffinitiuas: prout facit in vñ. similr
per qd tacite datur intelligi qd etiam in illis locis
habet. quo autem iure petatur talium sententiarū
executio habetur de sen. execu. q. penlt. circa finē
per spe. quia uidetur ex officio iudicis de quo in
la. diuo pio in prin. et q. i. ff. de re. iudi. et c. **Blo.**
agendi de nullitate. qrit ex qd causis posset dici
sententia nulla remittit ad nō sup. e. c. i. et de ap.
dilecto. na3 potest esse nulla ex defectu potestatis
iudicantis et ex defectu solennitatis omisse. et ex i
nabilitate persone agentis de rescrip. c. i. in vi. **C**
Coram quo autem iudice agi debet de nullitate
an coram iudice principalis cause. an corā iudice
appellationis remittit ad nō post **Inno.** et **Dost.**
in preall. c. i. et dicto. c. dilecto: de quo etiā in spe.
et i. q. i. et de appel. q. iuxta per totum et ad fi. et
per dominum **An.** in dicto. c. dilecto per que hic

decidit dicta **Pau.** et **Buil.** dicit qd si est delegatus
qui sententiam tulit coram eo non poterit de nul
litate agi. Si uero fuerit ordinarius potest agi
coram iudice principalis cause. et coram iudice
appellationis dum modo non dicatur sententia
fore nullam propter dolum uel iniuriam iudicis
quia tunc solum coram iudice appellationis agi
potest de nullitate: ut nō **Bar.** ff. de re. iudi. l. iudex
et in. l. si expressam. ff. de appel. et c. de sen. ex inē
locu. omi. iudi. l. i. de hoc ponit hic **Buil.** et **Pau.**
et per legistas et l. si ut proponis: et c. quomodo
et quando iudex: et de accu. l. absentem: et plene p
dominum **An.** in. c. in litteris de offi. dele. de ma
teria etiam in spe. de sen. prola. q. qualiter. vñ. hoc
quoq. et de arbitro. q. si. vñ. licet autem et se. vñ. et
per dominum **An.** in arbitro in. c. quinquauallis: de
furturan. et habetur in. l. quam causam: et l. pre
cedenti. ff. de arb. unum dicit hic **Pau.** in delega
to pape qd cognoscere potest iterato quando in
principali pronunciauit male probabiliter erro
facti. all. dictum **Inno.** de re. iudi. c. i. et c. de iur
et facti igno. l. error. Idem dicit **Dostien.** si error ē
in iure quis non interest an non fiat uel iniuste
fiat de transla. prela. c. ij. facit de offi. dele. signifi
canti. Dominus **An.** dicit tenendum qd dixit in
ex in litteris excepto qd ibi nō in dicto. c. in litteris
et in. c. i. sup. e. et c. de cetero. de executorib⁹ gra
tiarum qd excipit etiam hic **Buil.** Idem qd dicit
qd si pronunciauit super instantia poterit etiam p
nunciare de eā quia p hoc non expirat ei potas d
iudi. examinata et ceta. **An.** autē pronunciatō se
tentiam fore nullam sit iudicandum ex eisdem a
ctibus ex quibus prima fuit lata habetur in dcō
q. iuxta vñ. sed si causa de quo etiam habetur i. c.
ad probandum de re iudi. et de accu. qualiter. i. et
per **Bar.** in. l. ij. ff. iudi. solui. et in. l. absentem. et c.
accu. et c. de edendo. l. is apud quem et ff. de ap.
si expressam et ff. de re. iudi. cum querebatur et
plene per dominum **An.** in. c. in litteris de offi. d
le. ueritas est qd si uicium sententie concludit etiā
ad acta ex illis iudicari non potest exemplum i
c. i. de rescrip. in vi. Si uero non concludit ad a
cta: quia forte sententia fuit lata die feriata: sed
alia acta legitime fuerunt facta: et coram iudice
competente: et tunc ex eisdem iudicari debet. unū
tamen est aduertendum secundum dominum **An.**
qd si sententia sit nulla ex defectu ordinis iudicis
nō ubi constat ex confessione de iusticia poterit
absq. noua instantia non inchoata pronunciari d
resti. spo. pisanis de accu. c. i. et ij. in vi. de elec. per
inquisitionem et c. et cle. constitutionem ad fi. et
ibi post dominum **An.** Ratio quia confessio nō
exigit telam iudicij. **C** Quo autem iure
et infra quantum tempus petatur nullitas. dicit
Buil. qd offi. iudicis. Item dicit qd si sententia est
nulla et subsit periculum anime potest semper di
ci nulla. xxxv. q. ix. vñ. quid ergo et c. sequenti.
Item in similibus ubi non cadit prescriptio de
prescrip. c. si. xxxij. q. v. qd deo. In alijs autem se
rentijs dicit qd sepe uiam agendi deducitur nulli
tas excludit spatio. xxx. annorum: uel. xl. quia h
tempus omnem actionem tollit de prescrip. uigi
lanti. et de quadrien. prescrip. l. ij. et l. omnes. et

l. sicut. **L.** de prescrip. xxx. annorum. **L.** de falsa
sicut et de procura. in nostra qd dicit procedere
nisi consuetudo loci forte aliud inducat de eo
qui mitt. in possessi. cum uenissent cum similibz.
Si uero per uiam excipiendi deducitur nullitas
poterit perpetuo excipi. ff. de do. excep. l. pure in
fi. quia omnes exceptiones perpetue sunt nisi ex
ceptio non nu. pecu. insti. de litterarum ob. 2. **L.** d.
non nu. pecu. per totum: et maxime in. l. in contra
ctibus de questione falsi propter probationes fal
sas. dic ut in. c. licet de proba. et de exceptionibus
cum uenerabilis et per Bar. ff. de re. iudi. l. diuus
et ff. de excep. l. qui agnitis. **G**lo. alicuius ex eis
declarat litteram procedere quando diuersa sunt
capitula et separabilia et in uno sententia lata est in
primo iudicio in secundo et tertio est confirmata
q potest esse ut patet in decre. raynuncius et ray
naldus de testa. vide Bar. de appel. si expressum
ubi hunc tex. limitat: quia dum dicit uel alicuius
eorum debet intelligi quando precedentes senten
tie simpliciter late sunt pronuntiando male ap
pellatum et intelligo quando error erat expressus
in eis / uel quia hic loquitur de ultima. et cetera.

Glo. admittatur. querit quid si uictor non pet
it executionem: an si uictus agat de nullitate po
terit exceptione repelli. dicit glo. q sic per hunc
tex. qui simpliciter dicit non est admittendus uo
lens dicere de nullitate: nisi facta executione per
qd concludit glo. q de consilio et cautella est q
uolens agere de nullitate ultro et sponte se offe
rat executioni: et sic sententie pareat alii simile de
ordi. cogni. cum dilectus. facta autem executione
agere poterit ut dicit glo. sequens et si optinebit
in causa nullitatis optinebit etiam reuocationem
executionis alii simile d. resti in integ. sciscitata et
L. de preci. impera. off. se. aut. que supplicatio.

Glo. plenarie. querit quid si facta sit executio
pro maiori parte ita q in minima parte restat si
eri executio: an poterit agi de nullitate. Rndet
q non per hunc tex. qui exigit plenarie factam es
se executionem: et sic integraliter et ex toto. alii si
mile. iij. q. l. reintegranda et c. **S**ed nunquid
exceptio nullitatis impedit executionem ubi una
sententia est lata: uel due et non tres. Textus ui
detur a contrario q sic dicit q si opponatur co
ram executore tene q non de offi. dele. in. c. pasto
ralis. q. quia uero per Inno. de re. iudi. de cetero
et ubilibet per Jo. an. et ponit hic Lap. unum: qd
dicit prout ex dictis locis colligitur si oppositum
exceptio notoria executor illam admittat: nec te
netur superiori parere. alii sic remittit ad loca p
missa et de tempo. ordi. ad aures. **S**i uero excep
tio nullitatis opponitur coram ordinario Bar
tangit in. l. iij. q. condemnatum. ff. de re. iudi. et
per Inno. in dicto. c. cum in iure et de appella. ex
ratione. dic quandoq nullitatis exceptio non sub
mittitur necessitati probandi: ut quia dicit non
fui citatus / uel non fui procurator qui exigit: et
tunc exceptio nullitatis impedit ut dicto. q. con
demnatum et l. ij. **L.** de sententis que sine certa
quantitate proferuntur. et sic intellige quod nos
Inno. in dicto. c. cum in iure et q habetur in. l. i.
et l. si cum nulla. **L.** de execu. re iudi. Quandoq

est aliud probandum in causa nullitatis: et tunc
cognitio est habenda altiore indaginem: et non
impedit executionem. l. iudicati. **L.** si ex fals. in
strum. et ff. de iudi. l. si pretor. **S.** marcellus: sic in
telligendum est ut dicit Spe. in xi. de sent. q. qui
autem. ad hoc quia in executione sententie debz
adhiberi cognitio summaria. l. a diuo pio. q. si
super. ff. de re. iudi. **S**ed in cognitione summaria
exceptiones que requirunt altiore indaginem
non admittuntur. sed ille tantum que in continen
ti possunt expediri. l. iij. **S.** ibidem. ff. ad exhiben
dum et ff. ad trebell. l. ille a quo. **S.** si de testamen
to. **I**dem si petatur restitutio aduersus sententi
am ut dicta. l. iudicati et dicto. **S.** marcellus. ff. d.
fal. l. ij. et **L.** de preci. imperatori. off. aut. que sup
plicatio et de resti. in integ. sciscitata. **E**t naturali
ter autem dicatur incontinenti posse probare. di
cit Bar: q tunc quando non exigit longiores tra
ctum nec plus temporis si frustrat q faceret ipse
ctus executionis. **S**i igitur tantum / uel minus
frustrat admittitur si plus non admittitur alii
casum singularem in. l. si is a quo. ff. ut in pos
lega. **P**ater ergo q repellitur solum quando tres
sunt late sententie. **D**icit tamen hic Lapus q et
iam ubi tres sunt late sententie si opponitur nul
litas ex defectu iurisdictionis q admittitur et im
peditur executio alii glo. in cle. i. de sequel. pos. et
fruct. in glo. si. **I**n contrarium est tamen hec
cle. in. ij. parte ubi contenditur ex defectu iuris
dictionis potestatis ex quo ab interlocutoria ante
est appellatur: et tamen non admittitur exceptio
Ad hoc etiam q hic non Jo. an. infra i glo. in
vbo pendere vbi. dico q etiam et hoc est uerius
quicquid dicat Lapus secundum dominum An.
quia aliud est querere an ubi ius repellit fundit
nullitatem admittat eam quando contenditur
defectus potestatis: et dicendum q sic ut hic aliud
est querere: an ubi ius differt nullitatem differat et
illam que contenditur ex defectu potestatis et est
casus hic q sic et aduerte quia hoc uerum uide
tur etiam si allegetur nullitas notoria: ut sentit
in dicta glo. in vbo pendere vbi dico etiam nam si
pronunciatum est apellationem legitimam esse
non potest non esse non notoria hec exceptio: sed
dic ut ibi dicitur. **G**lo. alicuius. **O**ppo. q sit
impossibile tres sententias diffinitiuas super eo
dem latis si est appellatum a grauamine solum
ante unam ipsarum: quia si fertur sententia in
causa prime apellationis: tamen anteq feratur
appellatio a grauamine et postea non appello a
diffinitiuam solum due reperientur late et simpli
citer fortius si a grauamine illato per iudicem
principalis cause appello: et postea fertur senten
tia a qua non appello q solum reperietur lata.
Solutio glo. q intelligi debet littera quando co
ram iudice secunde apellationis est appellatur
a grauamine: uel potest dici q semper appellatur
etiam a diffinitiuam q potest esse licet ab interlocu
toria / uel grauamine appellauit sup de do. et co
tu. cle. unica et sic intelligatur hic utraq solutio
bona et cetera. **G**lo. huiusmodi. querit quare
differebat iste appellans a grauamine prosecutio
nem apellationis. dicit glo. q forte maliciose id

faciebat ut uideret finem cause principalis. hoc
autem fieri potuit ut nō glo. magna in cle. si aut
ad si. de do. et contumē. et cetera. **Blo.** pendere.
querit quid si causa appellationis a grauamine
uel interlocutoria non pendet. sed est finita an p
cedat cle. Respondet q̄ si est deserta uel finita cō
tra eum multo fortius procederet quia non in
uaret nec prodesset tunc appellasse. **Quid autē**
si dicat se appellasse et causam appellationis finit
tam pro se. scilicet quia dicat pronuncias esse bē
ne appellatum: an impedietur executio. uidetur
q̄ sic a contrario cle. Contrarium tenet glo. per
id quod dicitur in principio decre. ubi patet q̄
nullo modo potest dici de nullitate contra tertiū
am sententiam super eodem latam: sed hoc casus
allegaretur nullitas: quia si id esset constaret q̄
iudex a quo fuisset appellatum non posset diffi
nitam proferre igitur et cetera. **Fateatur tamē**
q̄ si aduersarius a tali pronuntiatione qua pro
nunciatur bene fuisse appellatum appellasset in
fra tempus debitum: q̄ tunc non impediretur
etiam executio ex uirtute huius uerisimilitudinis: q̄
tunc bene adaptaretur nam satis diceretur tūc
pendere appellatio. stat ergo conclusio glo. q̄ et
am si finita sit appellatio pro appellante a gra
uamine non impedietur executio tertiē diffinit
ue sententiē. Dominus An. hic dicit q̄ contrariū
um uidetur uelle hic littera a sensu contrariū
que uult hunc reici solum quando pendet appel
latio: sed dicto casu non pendet igitur et cetera. per
quod dicit q̄ forte non improbabiler dici pos
set q̄ tunc admitteretur exceptio: quia notorie
iam constaret de nullitate sententiē: ut sic quate
nus hec cle. repellit exceptiones non intelligatur
de nullitate notoria. Tandem dicit q̄ credit glo.
ueram propter textum in prima parte indistin
cte loquentem qui etiam comprehendit nullita
tem notoriam: quid enim si allegaret nullitatem
patentem ex sententia hec est notoria de re iudi
inter ceteras: et tamen hec exceptio non admittet
per textum in prima parte et hoc credo q̄ seruā
retur in practica. **Non obstat** de appellatione
qua fronte. ubi exclusa cognitione non excludit
tur notoria et dictum. c. inter ceteras ubi remo
ta appellatione non reicitur notoria et q̄ nō glo.
in. c. ex conuentione in glo. si. de restitu. spo. quia
ibi concludere cognitionem i uel appellationem
esse grauis preiudici. hic leuis scilicet faciente
executionis reuocabitur tamen. Item nō ex glo.
iuncto textu q̄ exceptio nullitatis etiam causa
ta a defectu potestatis iudicis non admittatur
reiecta indiffinitē exceptione nullitatis quod est
uerum quando agitur de preiudicio tantum de
latiū et leui: secus si de alio preiudicio perempto
rio. ut patet in cle. si. de sequestra. poss. et fructu. in
glo. si. ubi est notabilis glo. secundum dominum
An. et hoc uidetur uerū: scilicet dominus Pet. hic
allegat hanc glo. pro contraria illi et illam tene
at illa reprobata: sed certe utraq̄ potest saluari
ut p̄ ex predictis sup̄ et cetera. **Blo.** expediri.
querit an in hac secunda parte fiat executio irre
tractabiliter: dicit q̄ non: immo fiet saluo iure
retractionis tam sententiē q̄ executionis si const

gat postea iudicari bene appellatum: unde con
cludit q̄ hec cle. non impedit prosecutionem ap
pellationis a grauamine: licet fiat executio tertiē
sententiē diffinituē: dum modo non sint lapsa
fatalia a iure statuta. impedit tamen interim op
positionem pendentiē ad impediendam executi
onem: et sic habes casum in quo appellatione pē
dente aliquis attentari permittuntur. **Blo.** si
nalis remittit ad cle. dūpendiosam ubi habet
concordantiam in quibus constitutio trahitur
ad pendentiā per appellationem. facit quod nō
in spe. de appel. q̄. de officio vfi. sed quid si dum
causa secundum Buil. de monte laudino.

in sed huiusmodi non
et in huiusmodi non
et in huiusmodi non
et in huiusmodi non

Pastoralis cura sollicit.

Diuiditur in tres partes. quia: i
prima parte ponit exordium
In secunda parte ostendit et de
clarat nullitatem cuiusdam late
sententiē per imperatorem Hen
ricum contra regem Robertum declarando di
ctam nullitatem ex duplici causa scilicet respectu
causarum insertarum in sententia et respectu p
sonarum a quo et in quem lata fuit. **Tertio** p
cludendo declarat illam sententiam esse nullam
et illam irritat quatenus de facto processit. **Se**
cunda ibi. **Sane.** Tertia ibi. **Negligitur.** Secunda
subdiuiditur in septem: quia primo narrat cau
sas premissas sententiē et defectum et suppletionē.
Secundo illa subicitur examini et dicit causam qua
re. Tercio improbat citationem et processum ex
meru citati ratione instantium imperatori et ra
tione loci. Quarto illam improbat ratione loci in
quo et de quo citatio facta fuit. Quinto soluit
duplex obiaculum quo possit dici regem uasal
lum et deliquisse contra imperium. Sexto osten
dit diuersis modis imperatorem in illa sententia
suos terminos excessisse. Septimo soluit supple
tionem defectuum quam in sententia fecerat
imperator. Secunda ibi. **Uerum.** Tertia ibi. **No**
torium. Quarta ibi. **Ut illud.** Quinta ibi. **Deni**
q̄. Sexta ibi. **Rursus.** Septima ibi. **Leterum.**
Buil. hanc diuidit in quinque: quia primo ponit
ratio generalis. Secundo ibi. **Sane** factum spe
ciale subicitur. Tertia ibi. **Uerum** sententiam im
peratoris impugnatur. Quarta ibi. **Rursus** impu
gnatio roboratur. Quinta ibi. **Ut agitur** conclus
dendo ipsa sententia irrita pronuntiat secundum
Buil. **Nota** primo papam habere curam
super populum christianum in uniuerso alibi
ergo quam inter christianos curam non habet.
Ad hoc de diuortio. gaudemus supra de testia
iudei. **Nota** hic plura in quibus committit
tur crimen lese maiestatis. Primo ex considerati
one. Secundo ex conspiratione in offensam imp
eratoris. Tercio ex tractatu uel ordinatione ut ci
uitates imperio subiecte rebellentur. Item ex oc
cupatione earum electis officialibus imperij. Itē
ubi aliqua in offensam et iniuriam imperij per
subditum ordinantur. **Et nota.** de illo uerbo

tractatu propter statuta quibus puniuntur faci-
entes tractatus contra statum quando dicitur
fieri tractatus. **Nota** secundo quando ciui-
tas dicatur rebellis. quia quando exiit obedientia
superioris. **Nota** quarto cautelam quando
pars narrat aliquid de intentione partis aduersae ne
fateatur ut dicat iuxta assercionem talis ut quis
dixit et similia. **Nota** quinto cautelam quod ubi
iudex procedit ut super notorio ante omnia per
interlocutoria illud declarat esse notorium. nisi quod ar-
bitrio declaras aliquid esse notorium facit illud esse notorium.
videtur quod non de v. sig. ex parte per glo. et non ar. quod ad
sententiam in notorio non procedit iudex parte
non citata debet esse peremptoria sed hoc ult-
imum est ad cautelam non ex necessitate ut non de
v. sig. ex parte. et non de coha. de. et mu. uestra. et per
dominum An. de appel. cum sit romana ad fi.
Nota sexto quod quilibet rebellis dicitur hostis
imperii. **Nota** septimo quod imperator habet su-
risdictionem in quolibet regem intelligit sibi sub-
iectum et potest ex crimine lese maiestatis eum
privare dignitate regali et omnibus bonis et iuri-
bus. **Et** nota casum in quo ex delicto omnia
bona publicantur. **Et** nota quod appellatione bo-
norum non comprehenduntur iura et dignitates
et iurisdictiones per hoc et per ea que sequuntur per
pendis penam criminis lese maiestatis. **Nota**
octavo quod imperator in actibus suis et sententiis
non submittitur dispositioni iuris civilis. Item
quod defectum existentem in sententiis supplere po-
test ex plenitudine potestatis sicut papa de trans-
la. c. i. de elec. illa. **Et** nota quod imperator in a-
ctibus suis potest uti duplici potestate. una ordi-
nata et submittitur hoc dispositioni iuris qua de-
cens est ipsum iura seruare. ff. de le. l. princeps et
l. de legi. l. digna vox. Secunda est potestas sup-
prema ex plenitudine potestatis et hoc non sub-
iicitur dispositioni legis. in v. uerum. **Nota** in
dicem sententiando uti debere discretionem que est
mater uirtutum et non precipitatione que est no-
uerca iusticie. **Nota** secundo papam in senten-
tiis sequi debere ius et etiam debere assignare cau-
sas: quia eius sententia a posteris trahitur in exemplum.
Nota tertio quod papa pro iniusticia sententie la-
te in regem et sic in caput provincie potest adiri
quando contenditur de iniusticia sententie impe-
ratoris qui alium non habet superiorem: et sic
ad papam appellatur de sententia ab imperatore
prolata et sic etiam potest adiri per uiam nullitatis.
Non quod illud dicitur notorium quod est indubitatum.
Non quarto quod ubi notorie non est tutus locus ad
quem citatur quis uel persona citans non est secuta
citatio citatio et non arctat citatum ad comparendum
etiam si exceptioni sit locus ad iurisdictionem eli-
gendam: et est causa quia in notorio iudex debet
supplere de facto et ex quo notorie locus non est
tutus excusatur citatus si non compareat quia
cogitare debet iudicem pro eo defectum supplere
debere: et quia ex quo iudici constat de impedimen-
to citati citatio est nulla. ff. de re. iudi. quesitum et
non quod non arctatur quis ad ponendum se in ma-
nibus inimici quantuncumque habeat litteras de
saluo conductu ut lite non contestata accedens.

Non quod licitum est in iudicio allegari rationem
naturalem. **Non** quod locus debet esse tutus non
solum domino: sed etiam associantibus domo.
In v. ut illud. non quod citatio extra territorium citatis
non arctat citatum. **Et** non hoc iterum etiam si de-
betur ad executionem delicti commissi in territorio
citantis: et sic iudex delicti non potest citare extra
territorium ad finem afflictionum persone uel pe-
ne imponende ad afflictionem persone quia statu-
tum est extra territorium illi non est suppositus.
Non practicam quam habet seruare iudex uolens
requirere extra territorium existentem: quia ha-
bet ipsum facere citari per suum iudicem. **Non** quod re-
peditur sortiri domicilium in regno et in principali
ciuitate non in alijs accidentibus quas possidet
uel tenet in feudum. ad hoc de fo. compe. ex pre. b.
Non quarto quod superior ratione feudi non habet
superioritatem nisi ratione feudi. vbi solus potest proce-
dere ad priuationem feudi: et non in plus. ad idem
quod non de iudi. ceterum per Inn. **Non** quinto quod di-
cimus delinquentem subici iurisdictioni delinquentis
uel loci in quo delinquit est uerum quando ibidem
inuenitur: et statim cum exit territorium illa iurisdic-
tio accidentalis cessat. **Non** sexto quod remissio locum
habet in delictis. **Non** vii. plura sunt que reddunt
sententiam nullam. prima quod in loco non tuto. Secunda
quod pars non est citata: et citatio per aliquid extrin-
secum est nulla. Tertia quod est lata contra personam
inaudita et indefensa. Quarta quod sententia est pre-
cipitata. i. absque cognitione lata. Ad hoc de re. iudi.
l. i. c. ex l. i. **Idem** dicit Bar. quod sententia lata in breui
tempore quod uerisimiliter appareat defectus cause co-
gnitionis reddit sententiam nullam. l. prolata. **Et**
de sen. dicit tam hic Paul. quod festinus processus
non est causa ad precludendam nullitatem quod intelli-
ge quod non supplantat in cognitione cause: alio sic
de re. iudi. c. Bertoldus. **Non** quod papa creditur de
negatiua sicut de affirmatiua super de proba. c. l. i.
in. s. rursus. **Non** quod uasallus ecclesie quod habet
domicilium in loco feudi tamque existens in territorio
ecclesie non est subiectus impio: nec ab altero po-
test iudicari. **Non** secundo quod dato quod quis in loco ori-
ginis dicatur sortiri forum ut ibidem possit pueniri
in ibidem papa non sortitur domicilium: quod hoc po-
nitur ut sepata. videtur quod non de po. c. fi. et de fo. p. p. et
c. fi. et quod ibi non per. d. An. **Non** tertio quod non subiectus
non potest committere crimine lese maiestatis: et sic ex defe-
ctu subiectionis precluduntur duo defectus. unus
est contra potatem uolentem punire. et alius contra
delicti substantiam. **Quarto** non quod sententia lata ex fal-
sa causa notorie potentionaliter et actu est nulla.
Non quinto quod priuatus regno non ppea est priuatus
regia dignitate: et sic sicut est dare episcopum priuatum
administrationem: sed non dignitatem super de eo qui
renunc. ep. c. i. sic est dare regem sine administratione
sed non regia dignitate priuatum. **Non** vi. quod de
licto promisso in alterius territorio quod tunc per pri-
uatos alicuius non potest iudicare iudex subie-
ctorum: et sic facit quod non ualent statuta que dispo-
nunt quod si quis florentem percussit ubique possit in ciui-
tate florentem puniri et factum illud non est distingu-
ibile per iudicem subiecti iniuriatum: sic loquitur

hic videtur quod plenissime non dñs An. in. c. ut alant
 §. statuto de consti. **N**o quod iudex etiam secularis
 potest querere pñare et obito pñonalit et idrecte pñe
 eñ excōicaz pñado eum familiaritate aliquoruz.
 dñmō subiectus eius esse. **E**t nō ar. q. soluens
 illi cuius bona sunt confiscata añ inibitionē vñ
 liberari. de quo dic ut. ff. de dona. l. post pñactū.
No quod tales pñas non potest apponē nō subiect
No quod pñā apponendo potest iudex secularis pu
 blicare bona absoluerē debitorē ab obligationi
 bus eius iuramentālibus et obligationibus fidelit
 tatis pñuncunqz strictis. **N**o quod per publicant
 onem bonorū non publicantur bona que ab alijs
 tenentur: et sic videtur quod publicatione facta pñra
 delinquētes in una ciuitate bona alibi sita nō pu
 blicantur de quo per Bar. l. de sū. tri. l. cunctos
 populos. et per dñz An. in preall. §. statutu: facit
 q. nō de fo. compe. postulasti. et nō bene quod hec cle.
 mirabiliter facit pñs eo quod reprobatur ibi in dñō
 c. postulasti. s. q. possit iudex domicilij priuaz sub
 iectum bonis sitis alibi: uel beneficio alibi sitoz
 qd uidetur equum. quando ei potest pñiudicaz
 illi a quo tenet. **I**n. §. ceterum. **N**o quod supplet
 etio defectus ordinis in imperatore non proficit
 quo ad non subiectum: et sic imperator ea q. sūt
 super ordinata: et super naturali potestate nō ex
 ercet nisi in subiectos sic quod dicimus processuz pñ
 cipis non subiacere solennitati iuris positum est
 uerum quo ad subiectum. Et per hoc dicit dñs
 An. quod papa non possit aliquid de his que sūt su
 perne potestatis exercē in laicum nisi quatenus p
 cederet ordine iudiciario quo ad illa in quibus
 non est subiectus: et forte idem in patrimonialibz
 clericis. **N**o quod suppletio defectus per pñcipez
 in sententiis uel contractu refertur ad effectus
 iure positio inductos: non autem refertur ad ef
 fectus naturales: uel a iure naturali inductos: et
 sic non potest actum firmare contra defectū iūz
 naturalis: uel a iure naturali inductos qd nō per
 qd putat dñs An. quod si papa in patrimonialibus
 clericis uellet sententiarē uel statuere eo nō uocato
 quod non ualeret quod ageret ad eius pñiudiciū: pñ hoc
 dicit se dixisse de facto quod domum priuatam pa
 tris pñacoraz de floren. non pñt proprio motu d
 clarando eam publicam pñiudicare fratribz pñi
 sotarijs de quo fuit magna questio floren. In
 contrarium dicit quod optinuit. nisi quod concordat
 nerunt quod uidebatur curialibus forte et durum.
 Dicitur autem declarationē male dictauerat ma
 xim? aduocatus in curia: hoc non aduertens et pñ
 sequens stilum beneficialium quod alium. **N**o quod
 papa nō pñt tollē sententiando: uel statuendo de
 fensionem: nec que sūt iuris naturalis: ut hic est
 casus de quo per Inno. de consti. que in ecclesijs
 et aduerte quod citatio dicitur defensio natural. vñ
 ut quo ad actum pñiudiciū qd non citetur: uel re
 quiratur princeps tollē non potest solennitatem
 tamen peremptoriū tollē posset ut nō in cle. si. de
 pñ. sig. uel terminū citationū. vñ pñanc cle. putat
 dñs An. quod non ualet statutū: uel cōsuetudo quod qd
 non citetur ad sñiam: uel actū pñiudicialē per qd
 dicit se reprobasse unā publicationē testamti fat
 etiam in penetio in qua ex consuetudine ciuitatis

pars non fuit uocata que alios mltos paciebat
 defectus qua pp dicit non esse equū quod ipsi nō sub
 mittatur legi: quia que fuit extra illam ciuitatez
 robur non habet: nec processus ille fuit ibi de na
 turali equitate qua se assezt iudicare: quia partez
 uocassent ut hic. **N**o quarto quod ad puatlonem
 substantie sequitur priuatio nois et sic a nomine
 arguitur: et cessante subiecto cessat et qualitas. cō
 cor. ff. si cer. pe. eius qui in prouinciam de desponi
 impu. c. ad dissoluendā. **N**o qñto quod quedā sūt
 sententie ualide in substantia et ueritate. quedam
 quo ad opi. uulgi. et quandoqz exigitur cessatio
 sentētie pp ualiditatem inspecta opinione: et sic
 saluatur tex. qui cōiter dicunt sñiam cassari q. ē
 nlla et electoz cassari q. ē nlla: qz cassant q. ad uali
 tatem opinionis in labijs uulgi. ad hoc de elect.
 auditis de excessi. prelado. inter dilectos. **N**o
 quod papa est superior imperatoris et uacante impē
 rio succedit in iure imperij. ad hoc de foro com.
 peten. licet. **N**ota quod aliquando ad nullitatez
 sententie. quandoqz sequitur nullitas processus:
 ut quando uicium pariter concernit utriusque.
Nota quod cassato principali cassatur et omne
 id quod sequitur ex illo. **O**ppo. contra pri
 mam partem secunde partis: et uidetur quod non
 stetur assertioni iudicis. de citatione etiam quo
 ad subiectos de probationibus quoniam contra
 Solutio dicit Buil. contrarium procedit in infe
 rioribus: sed in principe statuit eius assertioni. **E**
 de testa. l. omni et sup. ea. compillati. de probatio
 nibus cle. litteris. **N**ota quia limitat. c. quoniam
 contra falsam et ceta. **S**ecundo **O**ppo. quod in
 notorijs non sit necessaria citatio: quia nullus or
 do requiritur de testi. cogen. peruenit de iureiura
 ad nostram. **S**olutio dicit Buil. quod alius or
 do excluditur. excepta citatione: ut nō de iureiu
 ran. ad nostram. ij. q. i. deus: quod dicit uerum
 Zen. nisi quis in ipso actu notoriū facinoris depre
 hendatur: quia tunc contra absentem etiam nō
 citatum proceditur ad sententiam de translatio.
 quanto. nō Innocentiū. de re. iudi. cum olim per
 Hostien. de offi. dele. statuimus. **O**ppo. etio
 quia dicit hic quod processit ex alijs criminibz et c.
 quia uidetur quod non ualeat processus non expres
 sis criminibus in accusatione: uel inquisitione. ij.
 q. viij. libellorum de accusa. qualiter. ij. §. debet.
Solutio dicit Paulus sufficit expressis aliquibus
 clausulam submitti generalem. **I**dem uidetū
 de loco. dicit tñ quod forte imperator oia expressit
 sed illa omisit papa propter breuitatem et ceta.
Oppo. quarto quod imperator in suo processu
 possit supplere defectum. **E**de testa. omni. l. d.
 rei. uxor. acci. l. i. sicut papa in suo ut de transac.
 c. i. ij. q. vi. hoc quippe de accusa. ad petitionem.
Solutio potest in his que sunt iuris positum in
 temporalibus: non in his que sunt iuris natura
 lis secundum Buil. et Paulum et infra dicitur et
 ceta. **O**ppo. quinto quod sententia non potest
 fieri in absentez. ff. de requi. re. l. i. dicit Buil. spe
 ciale in sententia conditionalis. secus in pura et pñ
 sonali. quia caret effectu: ut mortis: uel fustiga
 tionis. et prosequitur hic alia que sunt uera.
 dic quod speciale est in hoc crimine lese maiestatis

quo imperator quando uoluit hunc cōdemnare
pisis fecit extrauagantem ad reprimendū quā
postea glosauit Bar. in qua statuit q̄ in absente
posset procedi ad sententiam lese maiestatis. **Q**
uero quid est p̄spiratio. dic q̄ machinatio plu
rius simul in iniuriam persone seu dignitatis ali
cuius de iureiur. peticio. xi. q. i. conspirationum 7
c. se. dicit Pau. q̄ dicta est a con. 7 spū posito pro
superbia. ideo conspiratio semper presumitur in
malum maxime occulta de quo de scis. c. i. 7 Jo
an. de iudi. c. exhibita. **Q**uero in quibus cōmitta
tur crimen lese maiestatis. dic q̄ in multis hic ex
pressis: 7 hoc specialiter in tractatibus contra p̄
cipem qui in talibus habetur pro effectu vi. q. i.
S. uerum. ij. **Q**uod. l. iul. ma. l. quisquis. Item i re
bellando: nam subditos facere rebelles est crimē
lese maiestatis. ff. ad. l. iul. maies. l. cuius. Item de
licitum aduersus officiales principis. In his enī
qui sunt illustrissimi consiliarij 7 quasi senatores
consistorij principis: 7 quasi pars corporis eius 7
cū eo militat est crimen lese maiestatis. vi. q. i. q̄
quis. **Q**uod. l. iul. ma. l. quisquis. Item si aliquid
attentetur in preiudicium reipublice q̄ crimen
dicitur perduellum: quia in eo duellum admitti
tur: uel uerius quia hostes dicimus perduellos.
vnde crimen perduellionis quasi dicitur hostille
7 est idē q̄ lese maiestatis. ff. de v. sig. l. quos nos
7 alio committitur multipliciter de quibus mo
dis sufficiat remittere ad. l. i. cum tribus sequen
tibus. ff. ad. l. iul. ma. 7 habet secundum Buil. h.
crimen multa specialia: quia in eo admittuntur
qui alio repellitur ut eo. ti. l. fame 7 l. se. 7 quia q̄
rem patefecit anteq̄ sit usus: uel aliquid fecerit
ueniam habet 7 merituz. **Q**uod. l. iul. maies. quis
quis. alio nō excusatur patefaciens: siue perfecit
siue cogitauerit: 7 uoluit perficere procedendo
ad aliquem actum: uel recipiendo sacramenta: uel
quid simile: 7 pena est odire gladio feri 7 bona
omnia publicari: ut eo. ti. quisq̄ 7 hic. Item filij
talium sunt infames 7 nulli succedunt: nisi filie
que in bonis m̄is habent salcidiam: ut in dicta
l. quisquis 7 ff. de penis. l. crimen. Item in. l. p̄s
alienari de bonis talium reorum ex tempore cō
missi criminis: nec ualent siquem emancipante
uel manumittant: ut dicta. l. quisquis sic de here
c. filij in vi. Item de hoc accusari possunt p̄mor
tem. ff. de publi. iudi. l. i. 7 ij. secundum Buil. dicit
tamen Pau. hic q̄ hoc delictum non cōmittitur
contra tyrannum. committitur aliquando cōtra
inferiores a principe. ij. q. i. in primis v. q̄ autem
quia tyrannus non habet naturale 7 legitimū
dominium: ut nō in de. i. de bap. 7. xvi. q. ij. filius
Querit hic Buil. cum aliquando sit permissum
sententiare sub conditione: ut apparet hic si q̄do
7 c. **Q**uero an lata sententia sub conditione
dies conditionis extantis trahatur ad diem sūte
hic q̄ aut actus recipit naturam suam tam ab
extā conditionis q̄ ab alio: uel exceptione uel p̄
missionē: 7 tunc extā trahit ad se tempus sentē
tie: ut in excomunicacione que capit uires ex cō
tumacia. xi. q. ij. episcopi. Si uero actus potius
sumit uires ex alio q̄ ex extā conditionis 7 tunc
aut superuenit impedimentum ab homine: uel

a iure tale q̄ potest tollere primam obligationē
7 tunc idem de rescrip. si parte in vi. de spon. c.
uno. e. li. Si uero non superuenit tale impedimē
tum: tunc extā conditionis trahitur ad tēpus
sententie: uel conditionis. ff. qui potior ipig. ha.
l. potior. ff. de pe. 7 cōmo. rei. uen. l. q̄ si pendēte.
Ita est una talis qualis theoricā de hoc tē condi
tio trahatur retro. vide Bar. ff. de v. ob. l. si filius
q̄ hic non pono quia esset declarare leges suffi
cit ibi remittere secundum dñm An. uide Bart.
e. ti. l. centessimis. S. si. **Q**uero an papa cogat
inuiolare pro comodis subditorum. Pau. q̄ sic
ut hic: facit de offi. lega. c. i. 7 q̄ nō in vi. Per hoc
dicit Boff. de offi. deleg. consultat q̄ papa peccat
mortaliter si iusticiam denegat: uel ad consulta
tionem nō respondet de offi. dele. quanuis in p̄
te decisa. **Q**uero an ut iudex procedere possit
super notorio sit necesse q̄ ante omnia declarat
notorium esse. Dic q̄ declaratio est utilis: non in
necessaria: dum modo uere foret notorium etia
si de eo nō constet: ut nō Inno. 7 Hostie. de co
ha. de. 7 mu. tua. alio si procederet tātq̄ super no
torio: 7 non esset retractaretur sententia nō spe
de notorio. S. l. post principium q̄ intellige. nisi
precederet hec declaratio: quia tunc sibi imputet
qui non appellat cum sit lata contra ius litiga
torum. vnde utile est eam procedere secundū
dominum An. putat tamen q̄ per hanc interlo
cutoriam declarari debeat quale sit notorium: an
iuris: an presumptionis: uel facti: 7 si facti: an acti
continui: an transeuntis: uel interpellati cum
aliter procedatur in uno q̄ in alio: de cohabi
cleric. 7 mu. uestra 7. c. tua. 7 quod ibi nō per
Innocentium 7 Hostiensem. 7. q. i. manifesta.
7 in Spe. de notor. S. i. 7. S. si. secundum Paulū.
Uterius per hunc textum. dicit Paulus q̄ in
priuatione beneficii non est necesse exprimi be
neficiū priuari. Ad hoc de excess. prelati. c. si. nā
hic non fit mentio de honoribus 7 dignitatibus
quibus priuatur. **N**unquid autem si tales ho
nores habeat ab ecclesia esset priuatus. vide q̄
nō de excess. prelati. c. i. S. e. compila. 7. xvi. q. vii
filij ac nepotibus secundum Paulum 7 dicitur
infra cum glo. 7 cetera. **I**n vñ. uerum. **O**pp.
q̄ in comitatu principis nihil debet timeri. **Q**ue
his qui per metum iudicis non appellat. l. i. ff. q̄
met. cau. l. non est uerisimile. **S**olutio hic op
positum constabat de facto scilicet q̄ rex ab exer
citu non potuisset iuari. **I**deo hic uocat exerci
tum ferocem q̄ est ex propria dispositione nocē
tem sicut fera 7 animalia nocent de iureiuran. c.
i. alias si iniuria: uel offensa de facto non timere
tur non esset iustus metus secundum Paulum.
Uterius dicit hic Buil. q̄ cum ponderanda
sit persona sententiantis: quia debet superior ha
bere exercitium superioritatis. Dicit q̄ quanuis
excomunicatus occultus possit sententiare in tē
poralibus de re. iudi. ad probandum. non tamē
in spiritualibus: uel alijs que cum clauē pcedunt
q̄ excoicatio exercitiū prelationis tollit. xliij. q. i.
audiuim? scōz Buil. vide q̄ nō. d. An. s. iuzpat.
consultationibus in repetitione quam fecit de illo
c. 7 p. Jo. calde de re. iudi. ad pbandū. S. ut illud.

Op. q. ualeat sententia sine citatione: ut not. a
 Host. de re iudi. tenor. **So.** dicit **Pau.** q. senten-
 tia absq. citatione uel citatione inualida est n^o
 la dic. sententia lata in absentem citatum legi-
 time licet non contumacem bene ualeat: sed in
 non citatum uel minus ualide citatum non ua-
 let ut hic: quia ad sententiam quis debet cita-
 ri peremptorie de testi. cum olim alias est nul-
 la. l. i. **Item** cu ex co. ff. que sen. sine app. re-
 scin. presumitur tamen pars citata si sententia
 transit in rem iudi. nisi probetur aliquid cur-
 sit nulla uel falsa. n^o in spe. de sen. prela. **§.** ut
 autem p. 7. n^o secundum quosda secundum
Pau. est casus de elec. bone. 7. n^o per dñz **An.**
 de renuncia. in presentia de proba. quoniam p.
 tra de elec. cum in iure **Quero** in quo di-
 stinguantur districtus 7. territorium. dicit hic **Buil.**
 q. districtus diocesis 7. territorium quasi idem
 sunt scilicet uniuersitas agrorum ubi quis ha-
 bet ius imperandi de proba. licet in prin. ff. de
 p. sig. l. pupillus. **§.** territorium. 7. n^o s. de ei
 lec. de ne. romani. xvi. q. i. c. l. ij. q. vi. anteriori
 ibi massana. diocesis dicitur districtus a distri-
 go. territorium a terendo: ut dicta. l. pupillus.
Quero quis habet de iure comuni districtum
 uel territorium. dicit **Buil.** q. in principibus se-
 cularibus solus imperator habet iurisdictionem
 in uniuerso mundo: quia a deo per uicarium e-
 ius gladius ei a domino committitur. viij. di. q.
 iure. xvi. q. ij. **§.** si. vij. q. i. in apibus. ff. ad. l. ro-
 diam de sac. l. de precatio: 7. hoc habet iure co-
 muni scilicet quo ad iurisdictionem: secus de do-
 minio 7. proprietate terrarum in quibus nihil
 potest de iure communi. de ceteris autem regi-
 bus 7. comitibus dic. q. habent limites pro ut
 per occupationes usurpant. x. di. c. lex. 7. ij. his
 sufficit bona fides sine titulo: secus in limitibus
 diocesis 7. parochiarum de parochiis. c. penult.
 7. in illis non sufficit bona fides absq. titulo s.
 pscript. c. i. in vi. n^o **Host.** de offi. Archi. c.
 fi. 7. in summa. e. ti. **§.** fi. 7. de iure iuz. c. nimis 7. in
 summa de pscripti. **§.** que exigantur secundum
Buil. ad hoc secundum **Jen.** q. dictum est q. 2.
 ges 7. comites 7. etiam ceteri habent limites in-
 ter quos iurisdictionem 7. iura temporalia ex-
 ercent. **Nec** ob. **C.** de pscript. xxx. annorum. l.
 comperit. xvi. q. ij. **§.** penult. v. subemus: quia
 ibi loquitur de functione imperatori debita q.
 non prescribitur nec ius superioritatis impe-
 rialis. facit q. n^o **Inno.** de postu. prela. bone. s.
 ecclesiasticis autem dic. q. pape totus est orbis
 ix. q. ij. cuncta per mundum de eius delegato
Idez hodie restringitur de rescrip. statutu. **§.**
 cum autem: 7. **§.** in nullo in vi. **Legatus** uero
 habet iurisdictionem 7. potestatem in prouincia
 sibi decreta uel pro ut determinat sibi papa s.
 offi. lega. nouit de postu. prela. c. i. **Archiepisco-**
 pus patriarcha seu primas in alienis diocesibus
 sue prouincie bene habet territorium quo ad
 illa tantum que ius sibi expresse tribuit alias
 non de offi. ordi. duo. 7. c. pastoralis. e. ti. litiga-
 tes in vi. **Si** ipsi in sua diocesi 7. ceteri episco-
 pi habent in suis ubiq. territorium fundatum

de iure communi. xvi. q. v. c. l. x. q. i. c. l. 7. ij. nisi
 exceptio aliquid tollat de offi. ordi. cum episcopus
 copus in vi. 7. hoc locum habet quo ad iura e-
 piscopalia 7. iurisdictionem ecclesiasticam: sed non
 quo ad temporalia quibus ecclesiastica n^o **Inno.**
 de excep. cum uenerabilis ad fi. de alijs inferio-
 ribus ab episcopis quidam dicunt eos nil ha-
 bere territorij: sed episcopus alias esset monstri-
 plara esse capita de offi. ordi. quoniam. **§.** i. Alij
 dicunt illos ex electione uel consuetudine habe-
 re iurisdictionem in personas. xciij. di. legimus
 de fo. compe. cum contingat quam possunt ex-
 ercere in tales personas ubicunq. sint arbitri
 inter partes ubicunq. indicant maxime si pre-
 dicti sint religiosi quibus totus mundus est e-
 ritorium ut monachi 7. alij de sen. exco. cum il-
 lorum. Alij q. in locis suis 7. ubi hoc consueue-
 rant hoc possunt 7. non alibi quia odiosum e.
Host. dicit q. si habent terram limitatam in
 qua nullus est episcopus nisi ipsi 7. possunt de
 re iudi. cum inter. Alij autem qui non habent
 territorium sed solum subditos iudicabunt in
 suis locis uel ubi prescripserunt 7. habent iur-
 isdictionem in personas 7. in locis: 7. sunt ordi-
 narij administratores de quibus potest loqui
 de testi. in inte. c. penult. **§.** i. **Quid** de mona-
 chis qui per totum habent prioratus seu ad-
 ministraciones in alienis monasterijs retinendo
 locum monachi in priore monasterio an per
 abbates beneficij possunt excommunicari non ui-
 detur hic: quia non habent in ea prelationem
 ueram q. oportet ut clarius operentur. xciij.
 q. i. audimus. **In** contrarium uidetur si e.
 illis qui mittuntur ad prioratus de priusle. no-
 lentes in vi. 7. maxime quia sunt emancipati
 per papam de elec. cum inter. **Hec** disputa-
 tioni relinquit **Buil.** 7. **Quero** an citans
 extra territorium arceat citatum hanc materi-
 am diffuse hic prosequitur **Pau.** 7. **Buil.** que
 satis putat decisa. d. **An.** per scripta. **Jo.** an. de
 fo. compe. romana. **§.** contrahentes in vi. ideo
 hic ipse non scribit **Quero** an ordinarius
 possit subditum suum extra territorium suum
 punire. **Concludit** hic **Pau.** q. quedam est sen-
 tentia persone afflictiva: que requirit actualem
 executionem: 7. hoc non promulgatur in sub-
 iectum extra territorium. all. de consti. c. ij. i. vi.
 quedam est sententia que immediate afficit p-
 sonam 7. trahit secum suam executionem: 7. tunc
 sicut non potest actualiter exequi sententiam
 extra territorium de fo. compe. postulasti. sic
 nec potest fere sententiam que ex ipsa prolatio-
 ne trahat secum executionem ad personam ex-
 tra territorium per qd dicit q. iudice exilente
 extra territorium excommunicare non potest.
 hec uera quando pena immediate i iuribus se-
 tentie trahit executionem ad personam: sed si
 pronunciat de delicto ex cuius genere pena sta-
 tim a iure imponitur personam afficiens: 7. sic
 vinculum non surgit immediate ex sententia:
 sed ex iure propter factum sententia damnat
 tum ut infamia in casibus. ij. q. vij. **§.** porro:
 tunc bene ligat extra territorium: quia vinculum

nunciatur a iure q̄ habet personam ubilibet
subiectam de consil. c. i. Item in sententia abdi-
cationis rei a persona: ut si agitur priuari a bene-
ficio de cle. non res. ex tue. Non ob. l. properan-
dum. §. sin autem reus. C. de iudi. quia ibi non
fit executio: nec persona obligatur: sed solus fit
absolutio secundum Pau. Dictum Pau. est ve-
rum quo ad duo ultima dicta: sed quo ad id
q̄ dixit de sen. exco. cōmuniter non tenetur: et
est contra dicta doc. de fo. ppe. sane. et c. si. de di-
lati. Preterea de cle. exco. minis. apostolice. Jo.
an. all. de fo. compe. romana. §. contrahentes cō-
tra tex. ij. q. i. oipotens de app. cum sit romana
ad si. quomodo autem respondeatur ad. c. ij. §.
consil. in vi. vide q̄ nō dñs An. in. c. a nobis. i.
de sen. exco. et latissime in. §. statuto in eius repe-
tione. c. ut animarum de consil. in vi. dic ut ibi
quia ibi quando originatur delictum et pena dī-
lecti extra territorium: secus quando causa iaz
originata agitur penam adicere: quia potest cum
hec executio sit iniurabilis et consequenter non p-
hibita cum ex hoc nulla inferatur iniuria l. tur-
batio iurisdictionis. Quedam est pena persone
non afflictiva et tali pena potest existentem ex-
tra territorium punire siue sit pena fori penitē-
tialis: ut nō. xvi. q. i. siue sit pena fori conten-
tiosa: ut nō. xvi. q. i. siue sit pena fori conten-
tiosa personam tamen non afficiens de cle. non
res. ex tue. ij. q. vi. c. i. C. ubi de cri. agi. oportet.
l. i. ff. de interdic. et relega. l. relegantium. §. sed
eos. Ad hoc de privileg. c. i. in vi. si enim ibi est
speciale in exemptis q̄ non possunt ab ordina-
rio puniri pro delicto alibi commissio: ergo in co-
muni est ius cōmune. ff. ad municipal. l. i.

Quero quid si pro delicto certa pena ex sta-
tuto imponitur in loco delicti: alia imponitur
in loco domicilij quam imponit ordinarius. ut
datur q̄ penam loci delicti. xij. di. illud ante si.
et c. illa. viij. di. que contra. ff. de testi. l. testium.
§. si. de extraor. crimini. l. penit. §. sunt quedam.
C. ubi sena. vel claris. l. i. et quia sicut servatur et
suetudo loci contractus de eo qui mit. in pos.
cum venissent. et nō in spe. de sen. prola. §. qua-
liter in prin. ita et inspicere debet consuetudo loci
delicti: nam quo ad forum delicta et contractus
equiparantur. ff. de iudi. l. omni. de fo. compe.
et c. si. ad hoc quia nec suam legem posset servare
ordinarius de consil. c. ij. In contrariis. §. q̄ f3
suam legem possit puniri facit: quia subditum
absentem indicat. C. de iudi. properandum. §.
sin autem reus. xxiij. q. ix. decernimus. xi. q.
ij. c. rursus de dolo ueritatis ad idem. C. de ad-
ul. offit. si quis. ubi index secularis punit deliquē-
tem in ecclesia secundum suam legem: et tamē
in ecclesia non habet territorium vel iurisdic-
tionem de iuu. ecclie. cum ecclesia. et c. et. dec. i. vi.
C. de eunuchis. l. ij. dicit hic Pau. q̄ si pena al-
terius loci imponitur ipso facto: tunc suam nō
imponet ne semel punitus iterum puniatur de
iudi. ac si clerici. Si uero non imponitur ipso
facto: et tunc aut delictum aggravatur vel in-
ducitur de consil. cum dilecti tantum vel fori
us puniatur q̄ per legem domicilij: et tunc penā
loci delicti imponet. ff. de accu. l. si cui. §. si. ubi.

ratione loci factum aggravatur: imo plus di-
cit Pau. q̄ de facto q̄ est alibi delictum et non
in diocesi propria extra territorium punire nō
potest: quia quo ad novam obligationis sub-
stantiam ius dicenti impune non paretur de co-
si. ut animarum. §. i. in vi. sed novaz pene qua-
litatem ad delictum substantiatam de iure cō-
muni bene potest inducere per suam legem. fa-
cilis enim inducitur qualitas q̄ substantia. ff.
de nox. l. in delictis. §. si de tracta. et nō. C. de e-
den. l. edita sic stat in conclusione Pau. qui cō-
muniter habetur corruptus: et sic habebam oī
in alio Pau. q̄ habebat dñs An. tempore quo
reperit. §. statutum. c. ut animarum. intentio
autem Pau. secundum eum est hec si delictum
inducitur vel aggravatur in alio territorio per
legem alienam: tunc punitur index domicilij: sed
non secundum legem suam: sed secundum le-
ges loci delicti. Si delictum aggravatur per le-
gem propriam vel inducitur de novo. et tunc
aut delictum aggravatur in substantia: vel in-
ducitur et non punitur secundum legem propriā
quia extra territorium non punitur secundum le-
gem propriam: quia extra territorium et cetera.
ad hoc de consil. c. ij. in vi. aut delicto substan-
tiato nova qualitas addicitur: et tunc potest pu-
niri per legem domicilij: quia facilius inducitur
qualitas q̄ substantia ut dicto. §. si detracta.
Quandoq̄ non aggravatur per aliquam legē
vel inducitur: et tunc potest ipsum punire etia
secundum legem suam propriam. Nam potest
quis pluribus legibus subici et in pluribus lo-
cis conveniri de fo. compe. ex parte de rescrip-
tione. de sepul. cum quis. ij. q. ix. in vi. secun-
dum Pau. hanc materiam latissime examinat
dñs An. in dicto. §. statuto. et ibi ostendit in mltis
Pau. male dicere quam repetitionem fecit
anteq̄ esset doctor in iure canonico: nec unq̄ e-
tiam mutavit ideo non insiluit. **Q**uero an i-
perator possit animadvertere in papam si pā-
pa requisitus nollet citare regem. dic q̄ non.
quia compelli non potest cum papa non habe-
at superiorem: et est superior imperatore. xxi.
di. inferior. **Q**uero an dñs feudi exequatur
sententiam suam. dic q̄ sic: quia habet iurisdic-
tionem ordinariam inter feudatarios: ut in l. i.
imperiale de prohibi. fen. alie. per fre. §. per
nlt. secundum Pau. qui ponit hic que ponit
Juno. et Hosti. de fo. compe. verum: et tenet idē
q̄ Hosti. in executione contra clericum. An an-
tem innecta et illata a feudatario sint tacite ob-
ligata et hypothecata domo dicit q̄ sic sicut q̄
dicimus in inquilino. l. certi iuz. C. locati. Item
an possit dñs vasallo precipere sub fidelitatis
iuramento. dicit q̄ sic: sic episcopus precipit de-
ricis sub uirtute obediencie de fo. compe. ex te-
nore: et multo fortius: quia fidelitas iuratur.
xxij. q. si. §. de forma. obediencia uero regulari-
ter nō de ma. et obe. legebatur. Ex quibus pat-
et q̄ ex quo vasallus obligatur ad ea solum
que spectant ad feudum q̄ ipsa obligatio que
fit propter rem potius sit realis q̄ personalis
ideo si vasallus refutat feudum q̄ potest dñs

sciente et non nimis tempestive licet postea non
debeat offendere dominum ut in libro feudorum
vassallo qui contra. c. i. de questionibus nihil
secundum Hostien. et alios de consuet. que in eccl.
desiarum cessat penitus subiectio vassalli erga
dominum. ar. de elec. venerabilem in fi. et q. ibi
non. et e. i. nihil. Item cum papa absoluit vassal-
los a fidelitate dominorum et propter heresim
vel aliam causam de here. c. si. et c. **Q**uoniam
autem habeat cognoscere si dicatur vassallus
serventis possessionem feudi: dic q. non ipse
dominus: sed superior ordinarius feudi co-
gnoscat. de quo per Inno. de iudi. ceterum de
fo. compe. verum debet autem in vi. in v. rur-
sus. primo per hunc tex. determinat Pau. q.
ubi notorium est q. condemnatus non potuit
committere sententiam et crimen de quo est
condemnatus q. sententia est nulla: quia impossi-
bilis impedit omnem obligationem: ut non d. i.
sui nemo potest et impeditur quia ex quo noto-
rium est eum non potuisse committere: ergo e-
falsum id de quo est condemnatus de pe. di. q.
Si enim inquit v. que enim potest q. falsum
est nihil est nec causam prestat. ff. de v. ob. l. pau-
lus. §. si. si ex falsis instrumentis per totum
ad hoc. l. tutor si petitus. et l. sepe egressus. ff. de
tuto. et cura. datis ab his. ad hoc quia notorium
in persona iudicis facit sententiam nullam de
re. iudi. ad probandum. ad hoc quia iura vo-
lunt sic damnatum eripi violent. xxij. q. v. non
inferenda q. non esset si sententia non esset nul-
la. Item quia notorium sic iustificat sententiam
latam q. ab ea non appellatur de app. perue-
nit. et se. ergo fortius facit nullam contra ipsam
notorium latam: quia ius plus facit absolu-
tioni q. condemnationi de proba. ex litteris. et
de hoc. ff. ad. l. acquit. inde neratus. §. si. et q. non
glo. et Hostien. de sen. exco. per tuas. Per hoc
dicit Pau. se disputasse q. sententia lata contra
notorium actus continui sit nulla ut succedat
notorium loco falsi expressi. i. ac si errorem in
sententia expressisset non Inno. de sen. exco. ro-
mana in vi. Idem si esset notorium actus tra-
sientis dum modo tanta fiat expressio in sen-
tentia q. concurrat notorium cum tempore q.
dixit iudex malefictum commissum. ad hoc fa-
cit hec littera. hec dicit vera in notorio defectu
cause existenter et potencialiter ubi autem esset
notorius defectus existenter sed non potencia-
liter: ut quia notorium est condemnatum de-
lictum non commississe. non tamen negatur co-
mittere potuisse: tunc si lata est sententia a
iudice nisi ratione delicti et comparuit citatus
et cognitum et pronunciatum est q. in sua iuris-
dictione delinquit et valet sententia si nullus er-
ror exprimitur: quia de hoc potuit recognosce-
re de rescrip. super litteris. ff. de iudi. l. si quis
ex aliena. de offi. preto. l. iij. si quadri. pauper.
secif. dicatur. l. i. et non in spe. de compe. iudi. adi-
tione. §. i. v. sed pone. ad hoc de sen. exco. vene-
rabilibus. §. sed et si in vi. hoc non placet. d. An.
maxime si sententia est lata eo non presente et
quia notorium exprimit eum a iurisdictione: nec

iste habet potestatem cognoscendi an sit iudex
cum illa potestas detur a iure solum quando
est dubium de iurisdictione: ut non glo. in dicto.
c. super litteris et de accu. veniens. placeret aut
dictum ubi non esset notorium. ad hoc quia
sententia contra notorium est nulla. l. i. ff. que
sen. sine appel. rescin. et dicam ubi remittam.
Si vero non comparuerit citatus: tunc fate-
tur sententiam non tenere nec valere nec cita-
tionem arctassetur non de accu. veniens. l. ij. q. q.
quia ea. xi. q. i. nullus. xxij. q. si. convenior. et in
spe. de accu. §. i. de hoc vide per Inno. de rescri-
ptis super litteris. Quandoq. dicit Pau. sen-
tentia est lata ab ordinario et ordine servato et
nullo errore expresso et valet si feratur super bo-
nis: sed non quo ad corporalem penam infli-
gendam nec omisso appellationis quo ad hoc
potuit tollere turpitudinem sententie: vel eam
iustificare que ex defectu veritatis sue cause no-
torie erat iniusta. unde executor talem senten-
tiam exequi non debet: ut non Inno. de offi. de-
le. pastoralis. ad hoc. ff. de iniusto testamento.
l. si quis filio. Ad hoc hec littera ibi ex causa q.
veritatis et c. secundum Pau. **P**rius An. in
hoc concludit q. interdum sententia est contra
notorium actualiter et potencialiter: tunc o-
mnes concordant q. sententia sit nulla: ut non i.
dicto. c. per tuas. et de sen. exco. venerabilibus i.
vi. et hoc idem si est lata contra notorium ac-
tualiter dum modo de hoc confert iudici. de
re. iudi. inter monasterium. et est casus de app.
solicitudinem. et est tex. optimus de re. iudi. in
ter ceteras. et non Inno. de concess. preben. cum
nostris in additione et de frigi. fraternitatis.
Nam et sententia de qua constat ex confessione
ipsam iniustam esse retractatur: ut non Inno. de
immu. ecclesiarum: quia pleriq. quod est bene
notandum. Ad hoc quia notorium equipara-
tur expressioni sicut not. Inno. in libello de of-
fi. iura. sua. et in. c. l. et non. de iudi. examinata in
parva additione: et hec est causa propter quam
dicere consuevit dominus An. q. sententia con-
tra sententiam etiam in diversa instantia non
tenet. de quo per eum in. c. ab excommunicato
de rescriptis in repetitione ubi clare examinat
hunc passum est ergo nulla sententia quando e-
contra notorium. Idem cum error patet ex a-
ctis etiam si non exprimitur in sententia: quia
robur habet ex mente actoris sicut et contra-
ctus ex mente contrahentium. ff. de accu. et ob-
l. obligationum substantia. Item quia senten-
tia ex actis certificatur: ideo ex actis censetur
erronea. ff. de re. iudi. ait pretor. §. i. et non de te-
sta. Raynaldus secundum Pau. casus est de
si. instr. inter dilectos de privileg. cum olim. et
hoc tene secundum dominum An. licet Inno.
fuerit contrarius: nam hoc tenet de re. iudi. cum
Bertoldus ubi est casus. Contrarium tenet d.
proba. quoniam contra falsam: et ubiq. de hoc
per dominum An. primum tenuit Et. c. de
erro. aduo. l. i. de hoc plene per dominum An.
in preall. c. ab excommunicato ubi hac materia
examinat in causa excommunicationis. Quero

an si sententia valeat possit exequi in bonis &
iuribus alteri subiectis. Pau. hic dicit q non
all de fo. compe. in. c. postulasti. ubi habetur q
quis non possit iure beneficij alteri suppositi
privare: ut ibi nō de app. pastoralis cōtra quā
opinionem multum facit hec littera: sed illō ne
rius equius tamen est oppositum: quia non at
gitur de solo preiudicio privati: sed etiam su
perioris a quo tenet sicut & dicimus in remun
tatione quando privato etiam contingit pro
pter delictum acceptationis esse incompassa
bil. ut nō de prebendis de multa. Unde p
tat dominus An. q in terminis decre. postula
st. licet possit privari quo ad preiudicium sub
diti non tamen quo ad preiudicium superioris
& sic ad eum fit remissio non solum pro sola
executione: sed etiam pro approbatione priva
tionis respectu preiudicij sui quod bene nō se
cundum dominum An. quia nondum hoc di
xit alias enī non bene videretur responsus ad
rationem huius tex. secundum eum. Nec dicas
q hic erat alius effectus scilicet potestas respec
tu persone: quia hic ponit hanc rationem ab
illa separatam: & sic videtur quamlibet sufficere
& hec est veritas secundum eum. unde presump
ponit hoc verum etiam data potestate in per
sona & cetera. In. §. ceterum. primo per hanc
de. que hic dicit principem non posse tollere iu
ra naturalia & consequenter nec defensionem q
illo iure est inducta: & que secundum Bui. etiā
diabolo concedenda est de excep. cum inter. di
cit hic Bui. q portio iure naturali debita filijs
si alias penitus egeant non est eis propter del
ictum etiam gravissimum auferenda de testa.
Raynuncius. unde dicit q si audita condem
natione patris suam partem naturalem fortis
si vel dolo apportent non tenentur saltem i
ro anime restituere principi: quia in sibi resti
nunt: ergo iuste de v. sig. c. ius dictum. non pla
cet hoc Zenze. q portio debita filijs iure natu
rali non sit auferenda: quia per contractum &
et alienum paternum illa tollitur. ff. de inoffi.
testa. l. papinianus. §. quoniam v. quarta anteq
ergo & per delictum. ad hoc quia ipsa de iure
civilis debetur quibus instinctu naturali ideo per
statutum municipale tollitur: ut nō per di. de
re iuris indultum libro vi. Pro quo facit &
testa. Raynuncius. Secundo Zenze. hic di
cit circa suppletionem q suppletio quam fa
cit papa non tenet quia dispensat esse defectus
positivi iuris circa solennia non circa defectus
personae. ut nō in spe. de dispen. §. nunc ostendē
dum v. & nō. Quid autem operetur clausula
non ob. l. ponit de instru. edi. §. nunc autem. v.
& scias secundum Zenze. de quo per Jo. an. de
exce. prela. c. i. in vi. & per Bar. C. si contra ius
vel utilitatem publicam. l. si. de primo per do
minum An. in. c. illa quotidiana de elec. & de
transac. c. i. Glo. uigilare notanda est de ista
dictione de qua de consue. c. ij. & ij. concor. hu
ius glo. & per Bar. ff. de libe. & postu. l. gallus.
§. ille casus indifficilis. Glo. subditis op
idem si cum non subditis vel hostibus conspi

rationes fecit. C. ad. le. iust. maiest. quisquis p
q. i. c. i. Soluit glo. fatendo contrarium: &
sic subaudiendum est maxime. de materia an
tem conspirationis remittit glo. ad. exhibita
de iudi. & habetur per Inno. de scis. c. i. ubi cō
cluditur q omnis conspiratio sonat in delictū
prima facie maxime occulta nisi aliud appare
at & cetera. Glo. declarando nō ex littera uti
le consilium scilicet q in notorijs semper ante
omnia pronuncietur id esse notorium. fa. q nō
de iureiur. ad nostras el. iij. & per Inno. de offi.
de le. c. i. in vi. Sic etiam dat ibi consilium: q
ubi iudex uult procedere contra aliquem ut
tra contumacem q ante omnia ipsum declar
contumacem & pronunciat alias non valebit p
cessus postea dato q contumax non sit. alias
sectus quia consistere & liquere debet pretori ip
contumacem esse. ff. ex qui. cau. in pos. eatur
l. hec autem in prin. & nō Bar. ff. de dam. infec.
l. si finita. §. iulianus facit optime de senexco
venerabilibus. §. sed si iudex & cetera. Glo.
notoria declarat litteram: & notandum est
quare iudices & consultores qui precipitan
do ineliberate proferunt sententias & consilia
& similiter glo. se. que declarat quid sit precipi
tium: quia quicquid sit sine modo & cum pert
culo & cetera. Glo. in uerbo libranum notan
dum est de uerbo libra. Glo. causa nō ex
littera de consilio esse ne causa in sententia in
feratur & hoc ideo quia iniquitas sententie sa
ciliter deprehenditur ex causa de resti. in iure.
cum ex litteris de quo de re. iudi. sicut & de re
nunc. in presentia per dominum An. & per Ly.
C. de iudi. l. properandum. §. ide. & per glo. &
Bar. ff. de acqui. herel. l. si his ad que. Glo.
notorio inducit litteram ad nō de app. ex par
te. in nonel. uidelicet q assignato loco noto
rie non tuto in appellatione non solum possit
appellare uerum etiam sine aliqua appellatio
ne citatio non arciz etiam nulla exceptione op
posita ut hic uidetur aperte probari. ad hoc
quia all in spe. de citatione. §. i. v. Item q cita
tio sit ad locum. i. & q. & v. quid si citatus. & nō
per Inno. & Doctores de dila. c. ij. Nota be
ne hanc glo. que dixit caute citationem non ar
etate: non autem ipsam dixit nullam: sed aduer
te q obuiare uidetur dicta glo. quia licet locus
non sit tutus tamen ipso iure non cessat iuris
dictio: & sic debet venire ad opponendum de re
scriptis super litteris. & ff. de iudi. si quis ex a
liena & maxime: quia notorietas non excusat
ab oppositione: licet a probatione sic ut nō gl
in de. appellanti de appel. & nō doc. ut lit. non
confes. c. q. super glo. dic q si locus non est tut
tus principali vel procuratori q tunc excusa
tur ab opponendo. Nam q dicitur q debz ue
nire ad opponendum est uerum quando pot
test: sed ubi tute non potest impossibilitas ex
cusat & habetur exceptio pro opposita sicut a
dicio que non potest impleri habetur pro im
pleta de re. iuris imputari in vi. & l. i. C. de. in
lit. & sub. unde ex quo non stat per eum quo
minus opponat habetur pro opposita ut dicit

tex. de resti. spo. ex conuentione. 7 glo. ibi. ubi
 autem potest mittere procuratorem tunc est
 qd mittat: sed ex quo notorium est de impedi-
 mento hoc constat iudici ideo excusatur pars
 ab opponendo: quia sufficit iudici certificari
 de impedimento citati ne valeat processus 7
 citatio ut est casus. ff. de re. iudi. quesitum. 7
 nō de procuratoribus querelam. unde si est
 certus iudex qd citatus est infirmus. licet re-
 quireretur hoc non sufficeret: quoniam suffi-
 cit iudicem esse certum sine alia oppositione: 7
 quia iam concluditur defectus contumacie cū
 nec vera nec ficta tunc contumacia adest ex
 quo iudici constat: 7 sic processus non valet 7
 hoc est veritas. Ad hoc quia ex quo impedi-
 mentum ex se notorium est supplere debet de
 facto 7 excusata est pars si confidens de eo qd
 facere debet iudex non comparere. excluditur
 ergo contumacia 7 propter defectum contu-
 macie uiciatur processus: non propter defe-
 ctum potestatis ex quo non est oppositum: 7
 hoc est quod nō uult glo. hic ante uide qd nō
 Archi. de rescriptis statutum in vi. 7 qd nō in
 ele. de fo. compe. **Glo.** concistorij ponit
 de hoc uerbo concistorium: uel dic secundum
 Zenz. qd dicitur locus ubi ius redditur uel lo-
 cus sedis iudicis sicut tribunal. de offi. or. cū
 episcopus in vi. seu auditorium. ff. de mino.
 l. minor. autem secundum Pau. tu uide qd nō
 de re. iudi. cum eterni in vi. **Glo.** per uio-
 lentiam notabiliter inducit tex. ad questionē
 notabilem uidelicet an si captiuus ad penam
 uel periculum mortis relaxetur prestito iura-
 mento de redeundo ad carcerem teneatur re-
 dire. nam uidetur qd non per hunc tex. si mors
 erat iniuriōsalitas autem bene teneatur redi-
 re ar. huius littere. Ad hoc quia si mors erat
 iniuriōsa ex quo per fas uel nephas est redire
 libertati non teneatur se restituere iudici etiam
 iudici ad ostendendum quous iurasset redire:
 nam plus tenetur sibi qd proximo. xxij. q. v.
 si non licet. xxij. q. iij. §. si illi v. quicquid 7 qd
 qualitercūq; licet sanguinem suum redimere
 ff. de bonis eorum qui mortem sibi consci. l. i.
 ideo non tenetur redire qd est uerum ut glo.
 dixit si timeret uolentiam 7 iniustitiam: secus
 si iustitiam expectaret secundum Buil. 7 Zen.
 idem Pau. dicens qd fugiens iustitiam non re-
 deundo uel captus si illam fugeret peccaret:
 al. nō. i. di. ius gentium. Dominus An. credit
 qd si causa est pecuniaria 7 aufugeret in dam-
 num alterius qd hoc esset peccatum. Si autem
 aufugeret ad uitandum mortem iniustam se-
 cundum omnes non peccaret. Si autem au-
 fugeret ad uitandum mortem iustam: 7 tunc
 si delictum esset occultum non credit qd pecca-
 ret: quia nulli est dicendum de pe. di. i. non ti-
 bi dico. Si autem delictum esset publicum
 tunc si pena mensuraretur pene naturali 7 si
 aufugeret animo penitendi de peccato non
 credit qd peccaret. Si animo indurandi tunc
 credit qd peccaret. durum enim uidetur secun-
 dum eum determinare qd homo debeat ultro

se offerre morti etiam iuste quando aliter po-
 test saluari 7 penitere: non enim ad salutem
 pena contenciosa est omnino necessaria: sed suf-
 ficit contritio 7 pena penitentialis. **Glo.**
 districtum imperij colligit qd licet imperator
 dicatur dominus mundi. ff. ad. l. rodi. de ia-
 ctu. l. deprecario. vij. q. i. in apibus non tamen
 distringit totum orbem. fatetur tamen qd pro
 ipso facit ius commune secundum qd fundat in-
 tentionem suam in quolibet loco sicut dicit
 mus de episcopo in loco sue diocesis: de quo
 per Hostien. de offi. Archi. c. si. super. i. glo. 4
 7 de iureiurando nimis quidem 7 cetera.
Glo. requisiti inducit littera ad nō de fo. a
 compe. c. si. in prin. iij. q. vi. c. i. de rap. c. i. uide
 licet utrum iudex delicti debeat requirere iudi-
 cem domicilij delinquentis ut illum citet ibi
 existentem de quo etiam remittit ad nō in
 spe. de co. iudi. adicione. §. i. v. sed quomodo 7
 de accu. §. i. v. sed nunquid. 7. §. si. v. ut autem
 uidetur. licet hoc posset fieri tamen non est ne-
 cesse ubi locus delicti sit tutus citato quod est
 uerum quo ad effectum bonorum: sed nō quo
 ad effectum pene imponende in personam ar-
 guendo de delictis ad contractus de fo. com-
 pe. romana. §. contrabentes in vi. 7 sic potest
 intelligi hoc cum hic agitur de pena personali.
Glo. de more remissus: querit 7 renouat
 in dubium an qd hic dicatur remissionem sien-
 dam esse de more seu consuetudine procedat
 etiam de iure. **Glo.** refert opi. Accur. enim in
 l. si cui. §. si. ff. de accu. dixit qd non ex necessi-
 ta te sed ex urbanitate uel locum habet quando
 reus latitat alias non: 7 hec opi. uidetur place-
 re Inno. de rap. c. i. glo. uero 7 Hosti. in dicto
 c. i. de rap. dicunt qd in omni graui delicto des-
 bet fieri remissio ad iudicem delicti per. §. si ue-
 ro quis comprehensorum in aut. ut nulli iudi-
 coll. ix. quinimmo plus dixerunt quidam sci-
 licet qd iudex delicti possit agere contra iudi-
 cem loci ubi degit delinquens ut remittat de
 linquentem per preall. §. si uero ubi ponitur
 uerbum iubemus quod est necessitatis. xvij.
 q. i. qd precipitur. ff. qd iussu. l. i. 7. §. Nec ob. si
 dicatur qd par in parem non habet imperium
 de elec. innotuit cum concor. quia in hoc iudex
 delicti est maior ex auctoritate etiam 7 dispo-
 sitione dicti. §. Si quis uero 7 hanc opi. ui-
 detur sequi Iaco. de raue. 7 Pe. ut refert Cy.
 in autentica qua. in provincia. C. ubi de cri. agi
 oportet: 7 pro his facit qd nō per Hugo. lxx.
 di. c. i. Contra illud ultimum all. glo. quod
 nō Jo. in dicto. c. i. lxx. di. ubi dicit qd licet ma-
 les faciat iudex requisitus non remittendo ille ta-
 men qui requirit si alias non est iudex illum
 non potest cogere uel punire: sed agi debet co-
 ram superiore illius ad qd facit qd nō de fo. co-
 pe. romana. §. contrabentes in vi. ubi dicit qd
 ad denunciationem iudicis non autem dixit ad
 mandatum uel preceptum. Pro hoc etiam gl.
 in c. pastoralis de offi. or. 7 qd nō de offi. dele.
 prudentiam. §. addicimus in ultima glo. 7
 hanc opi. Jo. dicit glo. uerorem non ob. uerbi

libemus positum in dicto. **S.** Si vero quis co-
prehensorum : quia licet imperator ibi iubeat
dictam remissionem fieri non tamen pro id
dat iudici requirenti potestatem iubendi ut pu-
niri : et ideo cum sibi hoc non concedatur a
temptare non poterit de transla. prela. c. ij. et
xxv. q. ij. amputato. **H**abetis ergo hucusque
duas conclusiones ex glo. scilicet quod sienda est
remissio in delictis grauibz. **S**ecundo quod
licet iudex loci ubi degit delinquens debeat re-
mittere requisitus tamen si non remittit non
poterit cogi nec puniri per requirentem prius
nam conclusionem habetis tenere : licet quis
dam dicant quod in nullo casu sienda sit remissio
ex quo reperit se in proprio domicilio cum ibi
sit proprium forum ordinarium de fo. com.
pe. licet. et c. postulasti. **U**bi de cri. agi oportet
l. i. et ij. **S**ed dic quod licet in parvis criminibus
non fiat remissio tamen fieri debet in magnis
et grauibz : sic servatur secundum **Suif.**
Tenze. dicit quod si consuetudo est in loco illa
primo est seruanda illa cessante de iure debet
fieri ex necessitate : ut in iuribus preall. quod
intellige in grauibz ut proxime dixi. cum se-
cunda conclusione glo. concor. **Bar.** in l. si cui
ff. de accu. et hoc dicit expressum in dicto. **S.** si
quis comprehensorum secundum hoc ergo ut
dicit hic **Pau.** sequitur quod materia remissionis
vana erit : quia hodie quilibet ciuitas dicit se
habere merum imperium et quasi suum regi-
men sicut olim habebant prouincie ut no. **C.**
de prescriptionibus lon. temp. l. si. **S.** sanctimus
et sic remissio non uidetur necessitatis hodie
cum quo ad iurisdictionem hodie non sit nisi
unus superior omnium nec identitas iurisdic-
tionis que ab uno solo per suos officiales ex-
erceatur inducit pluralitatem superiorum.
Contra illud tamen facit : quia ciuitates et
omnes habentes regia seu regalia debeant necessa-
rio ius ciuile seruare : quia superioritas semper
manet una communis omnibus ipsum ius
seruantibus. **N**ec ob. si dicas ipsum ius ciuile
non debere seruari in foro ecclesie et a non sub-
ditis : quia ibi seruatur ut rationale et non ut
necessarium uel idem est per approbationem
iuris canonici de no. op. nunc. c. i. unde conclu-
dit quod si remissio petitur in foro canonico pro-
cedit glo. quod in omni graui delicto fiat remissio
de necessitate ad iudicem delicti de priuile. c. i.
ubi est speciale in exemptis : quia per ordina-
rium remitti non possunt ad locum delicti :
ergo in contrarium est ius commune quod est ue-
rum etiam si petatur a seculari etiam in cri-
mine heres secundum aliquos et **Archi.** de her.
ut commissi in vi. licet **Jaco.** de ravena teneat
contra : quia hereticus ubique delinquit in mari
celo et terra. **C.** de heret. l. arianus : et sic ubique de-
bet puniri pro quo est. xxij. q. ij. necquicquam.
Si uero petitur remissio in foro seculari et tunc
si petitur de his locis que sunt sub eodem do-
minio et iurisdictione sienda est remissio. **S**i
sunt de diuersis tunc dicit quod tunc non putat
remissionem fieri de necessitate nisi sit consue-

tuudo : ut hic secundum **Pau.** **C**ontrarium
sentit **Pau.** in l. i. ff. de requirent. reis : et hoc pu-
tat uerius dominus **An.** si quod sine sint loca sub
eodem sine sub diuersis debeat fieri remissio
de necessitate : et ad hoc compelli debeat per
superiorem : et si de facto pretendat se libet
ius tamen adhuc de iure fieri debet et illam
facere debeant : quia ius eos necessitat et pect-
cant si non faciant : quia ius quod est supra
omnes iubet hoc fieri per uerbum iubemus.
Est tamen uerum quod si uolunt contradicere de
facto seruatur opi. **Pau.** quia non est superior
qui compellat sed malefaciunt. **N**onquid
autem si delictum sit commissum in ecclesia
sit necessaria remissio ad iudicem secularem ut
puniri possit : et an secularis habeat remittere
ad ecclesiasticum. **T**ene quod absque remissione pu-
niri poterit per secularem ecclesiasticus remit-
tere tenetur. **C.** de epis. et de si quis in hoc ge-
nus de immu. eccle. c. immunitatem secundum
Bar. de quo dicendum ut dicto. c. immunitas
tem per dominum **An.** et cetera. **S**ed quid si
est captus aliquis malefactor in territorio huius
ius ciuitatis an poterit remitti dicitur quod sic
de v. sig. ex parte secundum **Bar.** in dicta l. si
cui. **S.** et idem. **A**n autem si unus delinquit in
uno loco de delictis alibi commissis possit puni-
ri in loco delicti. **Bar.** ibidem dicit quod de
dicto alibi commissio non poterit puniri : sed de
alio crimine loci delicti poterit tunc iudex deli-
cti loci punire per l. i. **C.** ubi de cri. agi. oportet
de quo remittit dominus **An.** ad non per se in
S. statuto. c. ut animarum de consti. in vi. de de-
dicto autem alibi commissio in non ciuem. dicit
quod non poterit puniri principaliter sed bene po-
terit aggruari pena delicti commissi hic. nam
fures famosi suspenduntur l. capitalium. **S.** fa-
mosus. ff. de penis. **I**dem de furtis alibi com-
missis aggrauabitur : quia famosus reputabitur.
fuit enim alibi commissio possunt caleface-
re delictum alibi commissum ut dicto. **S.** idem
et l. iij. in fi. **C.** de episcopali. audien. in dicto
S. ibidem quod est bene notandum. redeo ad glo.
In v. dicunt etiam : quero cum ea an dicto
casu quo dictum est supra debere fieri remissio-
nem in delictis an iudex loci ubi degit delin-
quens requisitus ut remittat debeat illum re-
mittere sine aliqua cause cognitione dixit **Ja.**
de ravena et **Pe.** quod sic in preall. aut. qua in pro-
uincia ut ibi non per **Ly.** **M**ouetur : quia pre-
sumptio est pro iudice requirente de renunc. in
presentis : et quia requisitus est merus execut-
tor : et sic non habet ad cognoscendum de offi.
dele. pastoralis. **S.** penultimo. **C.** de excep. rei in
di. l. si ut proponis et pro illis bene fa. dicta l.
si cui. **S.** ff. de accu. **R**efert glo. quod alij tenent
contrarium dicentes quod precedere debet et pre-
mitti poterit aliquis cause cognitio : nec tene-
bitur remittere nisi prius illa premissa an in
culpatus sit reus an non : alias posset de facili
euenire quod sine causa infamaretur et sic iudicium
ante requisitionem alterius iudicis ligatus re-
mitteretur cum forte esset innocens quod est iniquum

sa. l. i. c. ubi de cri. agi oportet et hanc opi. ut
refert glo. tennit bononi. disputando bartholai
rus de pre. per. l. diuus. ff. de custo. reorum.
Ad quod etiam inducebat. l. ut in arbitris. C.
de arbi. et sic residet glo. per q. uidetur hanc
ultimam opi. approbare. Idem Jense. dicens
q. primo fiat aliqua fides a iudice requirente
illi a quo exigitur remissio de crimine ibi co
misso. ff. de accu. l. non dubium. ff. ad munici.
l. de iure cum similibus secundum Jense. Do
minus An. dicit q. si sit requisitio a superiore
non exigitur aliqua cognitio: quia statim per
randum est nec causa querenda est de temp.
or. ad aures de app. cum parati. Si a pari ul
inferiore: tunc sit in facultate requisiti requi
rere aliquam cognitionem. ar. eorum que no.
de offi. ordi. c. i. post Inno. et hec vera quando
sit requisitio a principio processus: sed si fiat
de iam condemnato. dicit Pau. q. sit absq. a
liqua cause cognitione de rap. c. i. all. dictum
Inno. in dicto. c. i. Dominus An. credit stan
tum indistincte distinctioni precedenti absq.
hac limitatione per iam dicta: et hoc in deli
ctis. An autem remissio locum habeat in co
tractibus. tangit hic Pau. q. habetur de fo.
compe. romana. §. contrahentes: et communi
ter per illuz. §. dicitur q. non: et hoc tenet Pe
in dicta. aut. qua in provincia. Primo quia. l.
non cavetur. Secundo quia alias evanescerz
l. que dicit q. promittens solvere certo loco a
libi potest conveniri ne sit in eius potestate. ff.
de eo q. certo loco. l. i. non ob. q. delicta et con
tractus parificantur. ff. de iudi. l. omnem quia
parificantur quo ad forum de fo. compe. c.
si. et non quo ad remissionem pene in delictis
enim ratio quare sit est propter exempluz. ff.
de pen. aut. fra. §. si. que ratio cessat in contra
ctibus. nec ob. et de privile. c. i. ubi dicitur q.
sunt remittendi quia quo ad delicta non quo
ad contractus illud est intelligendum. bene po
test tamen index ordinarius iniungere ut re
spondeat coram ordinario et citare ut illuc co
pareat sed non eum inuitum remittere et ideo
in criminali civiliter mota: quia non habet lo
cum remissio secundum Pe. per dictum. §. si
quis vero comprehensorum: quia tunc pene
impositio non est alius in exemplum secunduz
Pau. de le. de bononi. q. requirit dictus. §.
Blo. homoligius primo remittit de homa
gio dicens id quandoq. appellari hominum
quandoq. hominis legum. dicit etiam unde
dicatur legius: quia dicitur quasi legatus vel
legius quasi legalitatem servans de hac mate
riatur glo. refert Martinus de fauen. fecit ut
nam tractatum quem Spe. posuit latius illu
prosequendo in ti. de sen. §. ij. An autem sit a
liqua differentia inter hominem legum et na
tallum dicit q. sic: quia hominis legum sit so
lum imperatori vel regi itellige secundu Pau.
superiorem etiam non recognoscenti nullius
alterius salva siue excepta fidelitate. in uasall

latico autem vel fidelitate excipitur auctori
tas vel fidelitas alterius saltem imperatoris:
ut in libro feudorum de prohibita sen. alie. l.
imperiale. hinc surgit q. quis non potest ee
homoligius duorum: sed bene potest esse ho
molegius unius et uasallus alterius: ut hic pa
tet: et similiter potest esse uasallus plurium de
quo no in preall. §. ij. v. x. v. se. Pau. au
tem hic dicit q. homolegius sit pro tempora
libus non pro spiritualibus de regulis iuris i
dignam subdens q. est obiectio. plus inducta
ex usu q. ex iure. tamen ius fulcitur: quia per
conventiones tales potest quis se obligare ius
facit homo alterius. C. de agri. et censu. l. cum
simus li. xi. et de tabulis. l. si. li. x. ubi no secun
dum Jense. et cetera. Blo. non sufficit colli
git ex littera per non subditum non posse co
mitti crimen lese maiestatis quod dicit Buil.
procedere etiam si ipse non subditus esset ali
as uasallus et extra iura fendi delinquerit in
dominum suum quis imperatorem: ut hic ul
detur probari et cetera. Blo. no habebat col
ligit ex littera non valere sententiam ex cuius
tenore deprehenditur iniquitas de quo remit
tit ad no per Innocen. de re. iudi. cum Bertol
dus. no hac glo. quia sepe allegatur Blo.
debitis querit supposito q. sententia lata in
regem fuisset iusta an debitores per iuramen
tum eidem obligati debuissent solvere dicta re
gi. remittit ad no post Hostien. de censu. signi
ficavit super glo. ij. Buil. hic dicit q. debi
tores tales non possent absq. periurio solu
tionem tardare: quia plus debet obedire deo
cui iniuriatur q. imperatori. xi. q. ij. iulianus
appellet ergo debito tempore secundum eum
alias sibi imputabitur. ff. de minor. l. ait pre
tor. l. ij. hoc temperat esse verum quando se
ntentia est iniusta: tunc si ex sententia iusta bo
na essent alicuius confiscata: quia tunc tali si
sco quasi heredi de debito esset respondendu
l. si. C. de bo. dam. secundum Buil. q. satis pu
tat dominus An. procedere et cetera. Blo. si
delictis op. q. papa non habeat se intromitte
re de subditis impio §. de iudi. novit. Sol
uit illud verum regulariter fallit ratione cri
minis de hereti. c. si. propter q. absolvere pot
test etiam a fidelitate subiectos imperio. xv. q.
vi. alius et c. nos sanctorum et c. t. c. ij. in vi. et
hoc procedit ex superioritate quam habet pa
pa ad imperatorem: ut patet hic in fi. et cetera.
Blo. subiecte inducit litteram in argumen
tum ad no per Jo. xvi. q. vij. filius in prima
glo. ubi not. q. per damnationem vel confisca
tionem iudicis secularis non perdit quis ius
patronatus nam pro illo dicto bene facit hec
littera. Nota bene istam glo. ex qua habes
q. bonis confiscatis non confiscatur ius pa
tronatus: et hoc tenet glo. que hic allegatur i
prin. que tamen ad partem arguit q. confisce
tur. all. vi. q. i. si quis in militibus. ff. de iure
patronatus qui contra pro prima parte facit

quia ius patronatus habet auctoritatem ca-
nonis de iure patronatus .c. l. ii. Bar. brix
en. ibi concludit q. cum universitate possint p-
uari tali iure: sed sine universitate non. Domi-
nus An. dicit se audisse q. La. illud tenet q.
confiscatur: sed dicit se non uidisse quid mo-
neat eum: quia ius patronatus successione po-
test transferri in aliam etiam extraneum here-
dem et per aliam contractum universalem. xvi.
q. vii. considerandus ubi de hoc. et c. si plures
de iure patronatus ex litteris. et c. cum secun-
dum. nec ob. si dicatur q. exigatur licentia e-
piscopi a quo tenet de iure patronatus. c. q.
autem quando fit translatio in laicum sicut e-
fiscus patet de iure patronatus. c. l. in vi. q.
dici potest q. non exigatur in alienatione uni-
versali maxime in heredis institutione et qui ha-
betur loco heredis ut non de iure patronatus
cum secundum sic remanebit verum dictus
glo. in dicto. c. filius in particulari publicatio
neut tunc non transeat: secus in vli publica-
tione. Sed predictis ob. iste tex. qui vult q.
dignitate quam quis ab ecclesia tenet non pos-
set priuari per iudicem secularem: et sic per iudi-
cem secularem non posse priuari iure patrona-
tus q. ab ecclesia tenet: et hec pars placet dno
An. nec ob. q. tale ius transit cum universitate
terquia hoc ius est intransmissibile ad alios
nisi quatenus ecclesia permittit: sed permittit
tantum in contractibus et actibus voluntariis
et que principiantur a voluntate ipsius: ergo
cum non appareat permittit non publicatur
nisi consensiat episcopus publicationis: vel si vis
teneat q. publicari debet: debet publicari ad fis-
cum ecclesie: et sic ius patronatus potius acqui-
retur ecclesie q. q. approprietur fisco: ad hoc
q. non Bar. l. l. cunctos populos. C. de summa tri-
ni. ubi dicit q. si sit publicatio bonorum alicuius
habentis bona in alio territorio confiscatio ap-
plicabitur ad fiscum loci in quo sunt bona: et
sic applicabitur hoc ius ecclesie. ad hoc glo. d.
concel. preben. quia diversitatem. Item quia
deficit potestas in priuante cum hec applica-
tio fiat in fiscum per viam iurisdictionis et in
iurisdicio cessat in iure quod tenetur ab ecclesia.
Item quia quia ratione feudum quod tenetur
ab ecclesia non confiscatur ex defectu potesta-
tis per iudicem secularem ut hic. eadem ratio
ne et fortiori ius patronatus quod habet ali-
quid spiritualitatis super quo nec directe nec
indirecte habet aliquam iurisdictionem laicus.
nec de eo possit iudicare: ut patet de iudi. quod
tot: et si dicatur iudicabit super universitate bo-
norum non super iure patronatus. dicit do-
minus An. advertendum quia non procedit
augmentatio seu dispositio in qua dicimus q.
non possum in specie possum in genere in his
que pendent a iurisdictione. ff. de bo. ant. iudic.
possi. in l. cum omnia. §. si. de consti. ut anima-
rum. §. si. in vi. quia semper genus iurisdic-
tio restringitur ad supposita potestati: nec

valet si dicatur q. saltem procedat quando pu-
blicatio sit indirecte et in consequentia ex quo a
statuto vel iure sit publicatio: quia i exemptis
a iurisdictione laici saltem ut quia spiritualis
nec directe nec indirecte indicat laicus de or-
tog. tuam. Ad hoc quia ius civile hoc non po-
test ex defectu potestatis et similiter nec statu-
tum. ar. de consti. ecclesia sancte Marie: et est
causa: quia statuere pender a iurisdictione que
cessat in talibus in laico. Per quod putat se
iure dominus An. tenendum q. ex delicto non
publicetur ius patronatus fisco seculari: sed
si publicentur bona ex dispositione iuris com-
munis poterit tunc ecclesia declarare delictum
et confiscare bona fisco ecclesie et effectus erit
q. ius patronatus extinguatur: et ecclesia rema-
nebit libera sub episcopi potestate. ad hoc q.
non Archi. xvi. q. vii. considerandum. Glo.
licet colligere nolumus ex littera q. ea q. sunt iura na-
turalis non possunt tolli per superiorem etiam
papam vel imperatorem q. inducit ad non per
Innocen. de consti. que in ecclesiis. et l. cor-
gitur. C. si contra ius vel utilitatem publicam
et per Hostien. in summa de rescriptis. §. quas
nites videlicet q. dominium rei sue non possit
alicui offerri sine causa: quia est de iure natura-
li siue gentium. Inducit etiam ad questionem
de qua in de. sepe in verbo defensionis. §. de v.
fig. ut videlicet dato q. alicui iudici concedatur
liberum arbitrium. tamen hoc non ob. teneat
tur in processu preiudiciali partem citare: q. a
hoc non intelligitur concessum cum nec con-
cedi poterit: hic facit q. non Bar. in l. l. ff.
de testa. militis. et in l. si filius. ff. de dona. et in
l. cum mulier. ff. so. ma. et q. ibi etiam non Bal-
dus. Glo. vulgi notanda est propter aucto-
ritatem opi. vulgi. Glo. succedimus: querit
an vacante imperio legatus de latez succedat
in potestate imperii in provincia in qua reper-
tur. dicit glo. q. non: quia hoc solum compet-
at pape. ar. huius littere. et non in spe. ti. q. §.
nunc ostendendum. v. xix. de potestate aures pa-
pe plene habetur per Inno. de so. compe. licet.
Glo. ultima non quandoq. id quod est ni-
lum renocari quatenus de facto processit et al-
bonas concord. fa. l. l. et q. ibi non. ff. de ser. q. d.
non pro sustentatione libellorum. Sequitur.

C De apellationibus Rubricis

Si a iudicibus duobus
 Due sunt partes que patent, se-
 cunda ibi est tamen. primo tri-
 ponit dictum. Secundo illud de-
 terminat et declarat. **N**o pmo
 qd ad validitatem appellationis exigitur qd fiat
 coram iudice a quo. **N**o po praticam appel-
 landi ubi sunt plures iudices ad quos appel-
 latur et facile no potest eor copia haberi: quia
 sufficit appellare ad maiorem partem: ex quo no
 casum in quo ubi actus competit ad plures ut
 plures non ad plures ut cor sufficit maior ps.
No tertio qd secundum substantiale appella-
 tionis est qd oportet qd post appellationem pe-
 tantur apli. **N**o quarto qd appellatio est inti-
 manda appellato ignorantem: ex quo apparet qd i
 absentia partis potest appellatio interponi et et
 parte non citata: dummodo postea intimetur al-
 non exigeretur intimatio si citatus non compa-
 reret. Et no qd non sufficit appellationem inti-
 mare nisi collatio et termini prefixio intimetur.
No quinto qd index etiam appellationi defe-
 rent potest statuere terminum appellanti nec quo
 ad hoc dicitur ex delatione iurisdictionis suspensa
 vide. e. ti. cordi. in vi. r. c. cum appellationibus
 in glo. et in novel. **N**o sexto qd appellationis
 ferre et terminum statuere sunt diversa et sic p
 termini statuionem non defert index de quo
 vide de app. oblate per Jo. an. in dicto. c. appel-
 lationibus. **O**p. qd separatim non appelletur
 sed ab omnibus. **C**. de peti. hedi. l. si ubi a toto
 senatu qui erant centum numero appellatur et
 supplicatur et non separatim. **S**o. ibi compete-
 bat iurisdictioni pluribus ut collegio hic pluribz
 ut pluribus. quilibet enim habet iurisdictionem
 in solidum quia omnes habent siml exercitium
 de rescrip. pastoralis de offi. dele. prudentia fm
 huius. **O**p. qd sufficiat appellare ab uno: qd q
 liber habet solidam iurisdictionem. ff. de offi.
 consu. l. una. **S**o. hic in pluribus delegatis ibi
 in pluribus ordinariis: quia delegati licet solidi
 habeant habitum iurisdictionis non tamen soli
 dum habent exercitium: et ideo sicut acta et ex-
 ercitiu solius non procedunt sic a sol no ap-
 pellatur: de quo dic ut habetur de offi. dele. pri-
 dentiam secundum huius. **S**ed tunc ultra obui-
 et quia sicut separatim actus non procedit: sed
 requiritur maior pars ex quo adeos ut plures
 non in solidum spectat sic nec separatim debz ap-
 pellari. **S**o. de iure hoc dicendum: sed hoc hic sta-
 tutum est dispensatiue preteritus ut facilius ius
 appellandi exerceatur: quia aliquando est diffi-
 cile omnes siml habere secundum zen. quia sicut
 statuitur sententie maioris partis eorum ubi inui-
 cent contradicunt. ff. de re. iudica. l. duo ex tr b
 sic sufficere debet si a maiori parte appelletur
 ad hoc quia etiam maior pars potest prefigere
 terminum. ergo et similiter a maiori parte ap-
 pellari: quia contrarium est eadem causa de
 iur. iur. c. i. secundum zen. **Q**uero an appellans
 debeat intimare delationes appellationis seu re-
 futationem. Dicit hic zen. et Pau. qd non: quia
 hoc intimatio fit ad finem certificandi appella-

tionem ut sciat causam deuolutam ex delatione
 iudicis in refutatione non est necessarium. **J**do
 dicit de taciturnitate iudicis: quia principale ne-
 gotium defert ad superiorem ut dicto. c. cum
 appellationibus. **Q**uero an intimatio sit fienda
 iudici quando in eius absentia appellatur. zen.
 dicit qd no: quia hic dicit fiendam partem si in
 dici idem uoluisset hoc exprefisset. s. e. copit.
 de elec. cle. causam. **N**unquid autem hodie i qua
 libet appellatione sit intimatio fienda. videtur
 qd sicut hic et in spe. e. ti. s. qualiter. v. causus
 sit etiam de quo dic ut in dicta cle. cam. **Q**uid
 si delatio intimetur et non terminus. dic qd non
 sufficit intimare terminum tantum: quia no het
 uim delationis ut no. e. ti. cu appellationibus
 in vi. q. q. vi. appellatione. et no de ap. oblate.
 expedit ergo et appellationem et termini assigna-
 tiones ad iter arripiendum uel se presentandū i
 timandum. e. ti. cu sic secundum Pau. **Q**uero
 de effectu uere intimationis. dicit Lapus qd ef-
 fectus est qd si non intimetur appellatio non ar-
 etat appellatus ad aliquid ad qd arceatur si eet
 ei intimatio facta all. s. de elec. cle. causam. per
 qd dicit qd appellatio an intimationem n habet
 appellationis effectum ut interim acceptata re-
 nocetur. **E**t hoc uerum dicit quando intimari
 potest al secus dummodo fiat qd habetur in di-
 cto. c. causam fa. e. ti. si iustus metus. licet ergo
 appellatio legitima eximat appellantem a iuris-
 dictione iudicis et potestate ei a quo appellat. e.
 ti. directe tamen intelligi debet cum fuerit inti-
 mata ei et tra quez interponitur secus in priuile-
 gio exemptionis: quia etiam si in noticiam ei
 contra quem interponitur non ueniat eximit p
 uilegium ut in. c. quia cunctis de concess. pre-
 ben. in vi. secundum Lapus. contrarium com-
 miter tenetur s. de elec. cle. causam: quia licet de-
 fectus intimationis tollat effectum qd causa sit
 in curia non tamen tollit alios effectus appel-
 lationis. **Q**uere hic Lapus de effectu dela-
 tionis. dicit qd quandoqz fit a iudice delatio: et
 tunc refert. si no est index in causa illa deferens
 solus articulus super quo est delatum deuolui-
 tur ad iudices ad que ut no. spe. in ti. de app.
 s. qualiter v. porro et in fi. v. qd aut dixit Jo.
 an. e. ti. cu appellationibus in vi. **S**i autem in
 principali est competens. iudex deferens tunc
 dicit qd causa deuoluitur ad superiorem etiam
 principalem et coram ipso tractanda est et finienda
 ut in dicto. c. cum appellationibus: quandoqz fit
 delatio a parte: et tunc non transfertur nisi arti-
 culus appellationis ut dicatur in curia ad illuz
 non sufficit mittere procuratorem ad impetran-
 dum et contradicendum: sed oportet qd mittatur
 instructus. quandoqz non solum defert sed di-
 cit appellatus qd uult causam appellationis et pri-
 cipalem esse in curia et ibi diffiniri: et tunc tota
 est in curia: ut e. ti. cordi. in vi. et no in spe. e. ti.
 s. predicto v. iij. et c. **N**unquid autem iudex in-
 uito appellato uel appellante possit deferre et
 appellatus inuito iudice tenet qd sic all. no per
 Jo. an. post hosti. de app. interposita in v. adu-
 sario secundum Lapum. **Q**uero an prefixio

termini debeat intimari siue ab appellante siue a iudice fuerit prefixus. dicit **Lap**us q sic de appellato non dicitur: quia iste non potest terminum prefixere ut nō **Bu**ll. in spe. e. ti. §. qualiter v. porro 7 psequitur hic de triplici termino que posset statuere iudex 7 quem non q satis est expeditum per nō e. ti. ex insinuatione. dicit tamē q licet iudex ad quem non posset statuere terminum appellationi fiende hoc potest iudex ad quem ut nō glo. de do. 7 contra cū olim i penlt. glo. **Q**uid si iudex appellationis assignat terminum appellanti ad se presentandū coram iudice ad quem: 7 ad faciendā fidem de hoc quo termino assignato comparuit appellans coram iudice ad quem sed non fecit fidei de comparitione uel presentatione iudici a quo non habet bitur appellatio p deserta: 7 an poterit post terminum facere fidē de representatione. dicit **Lap**us q licet putet de hoc puniendum eū 7 quo ad hoc non sufficit se presentasse: non tamē pot appellatio haberi pro deserta: quia nō est iū ex pressum ad hoc de sen. exco. is. q. l. i. §. in vi. putat tamen q si iudex pmiatus ei fuerit q si termino sibi assignato non facit fidem de dicta presentatione q habebit appellationem pro deserta 7 q non erit deserta ipso iure: sed mediāte iudicis pronuntiatione nisi ex tunc pronuntiaſſet pro deserta haberi secundum **Lap**um. hoc ultimum non placet dñō **An**. quia non pēdet a potestate iudicis a quo tollere appellationis effectū nisi ubi a iure hoc exprimitur. Absurdum enī esset hoc pēdere a potestate iudicis a quo quia posset omni casu facere q appellatio esset deserta cōminando etiam ubi hoc a iure non permitteretur. **I**tem hec potestas reseruatur iudici a quo quatenus ut statuat terminos: quia tendit in faciliorem exitum appellationis: sed q fiat intimatio iudici a quo hoc non tendit ad faciliorem exitum imo principaliter ordinatur ad sciendam suam iurisdictionem qā non debet in eiu sēſſe potestate. **Q**uero an quando iudex non desert possit terminum assignare **Inno**. q non de accu. c. si. contra nō **Spe**. e. ti. §. sequitur uidere in forma que ponitur in quarta parte f3 **Lap**um 7 hoc uerius est tenendum. **G**lo. i. i. v. 7 q dicit: querit an de. locum habeat siue in iudicis ordinarij siue delegati sint. Rēdet q sic. quā in immo plus dicit: q nedum in delegatis ad causas: sed etia in executoribus ad gratias 7 etiam in arbitro iū a quo potest appellari d. off. dele. ab arbitro in vi. **M**ouetur: quia eadez. est ratio 7 sic idem ius de consti. translato 7 c. **G**lo. ij. querit an de. locum habeat in qualibet appellatione. siue in iudicio siue extra appellatur siue a sententia siue a graamine. dicit q sic pro quo fa. quia eadem est ratio: 7 quia de. indistincte loquitur. **N**ō bene ex glo. q in appellatione extra iudiciali que iterponitur a iudice est appellandum coram iudice si potest q nō ptra istas appellationes a processibus executorum quando appellatur a pre quia **Inno**. uidetur uelle q in absentia possit appellari contra nō. e. ti. si duobus 7 c. **G**lo. forte: querit quid si hī possit copia iudicem an nihilominus sufficeret

appellare a maiori parte eorum dicit q sic per hanc dictionem forte: que nō necessario non exigit: quia copia haberi non possit: sed ideo hic dicitur quando copia haberi nō possit: quia ante istā constitutionem tunc demum solum diuisim de facto appellabatur: quando cōmuniter iudices haberi non poterant. vnde enim seruabatur q requirebantur singulariter 7 diuisim: ut simul conuenirent zen. uariante: quia primo concōdatū cum dicta glo. dicit q dictio forte hic nōt causam difficultatis: 7 non est causa finalis sed impulsiva qua cessante non tamen cessat constitutio. ff. de consti. pecu. l. i. §. secum d. per. sig. **Al**bate 7 est ratio quia constitutio plus est ab auct. principis q a tali causa ideo causa cessante remanet 7 auctoritas principis 7 constitutio super eo fundata. ff. de legi. l. deniq de offi. dele. c. si. cum ibi nō. nec ob. s. e. c. si. quia loquitur quando appellatur ex toto in absentia postea mutauit. **zen**. etiam dicit q in presentia iudicis ē appellandum si eorū copia possit haberi. ff. q. appell. sit. l. i. §. dies al. secus ut nō **Bu**. 7 **Inno**. c. ti. c. si. 7 c. suggestum 7 sic concordantur glo. **Inno**. 7 c. si. 7 c. dilectis in glo. penlt. **A**d hoc c. ti. si duobus secundum **zen**. **D**ñs **An**. dicit q ubi est unus iudex uel plures quo ad hoc ut coram iudice uel aliquibus arctetur appellare ubi sunt plures: 7 non sufficit appellare in absentia locus sit distinctioni an possit uel non: ut dixit ultimo **zen**. sed quo ad hoc ut non coram omnibus appellare uel simul non est necessē q subſit casus impossibilis uel difficultatis: quia pot appellare diuisim 7 coram maiori parte etiam illo non subſistente sic intelligit hunc tex. quā al. non dixisset forte qd est nondū sim cum: quia per hoc habes q quando ius in causa assignanda apponit uerbum forte non affert illam pro causa finalis: quia apparet q super illa se non firmit: sed pro causa impulsiva qd ē bene nondum 7 c. **G**lo. simil. op. 7 uidetur q sit necesse ab omnibus iudicibus appellari. vñ op. de nō. per **Inno**. de offi. dele. c. iij. super. pro quo facit quia cum non possit appellari nisi a graamine 7 unus solus ex pluribus iudicibus non possit grauari cum unus solus non habet at iurisdictionem. igitur 7 c. **Sol**. glo. q illa fuit opi. **Inno**. que hic corrigitur qui intellexit q simil. sit ab omnibus appellandum intelligendo q intelligatur q simil. sunt congregati i uno loco tempore quo appellatur. **S**i uero intellexisset q simil. esset ab omnibus appellandus respectu forme appellandi 7 interpositionis appellationis dato q solum maior pars sit i uno loco congregata. tunc dicit glo. q potest procedere dictum **Inno**. quia istud non tangitur nec corrigitur. quia licet separatim appelletur tam ab omnibus appellandum est. fateatur tamen glo. q unus ex pluribus iudicibus solus procedere possit q tunc si procederet solus ab illo solo possit appellare facit ad primum q nō d. ar. bi. c. ij. in vi. **N**ō bene istam glo. secundum d. **An**. pro concordia testimonij si dicant testes q tales possiderunt simil. talem rem 7 alij dicant q tempore quo unus possedit alius nō possedit.

Nam certe possione saluari sit notetur simultas
in actu possidendi non simultas in tempore et
eodem modo si testes aliqui dicunt quod tales sunt
comiserunt adulterium cum tali delibaturis
possessionem talis et apparet quod inter actus ani
us et alterius fuerit diversitas in tempore et etiam
in loco saluantur testes ut illud verbum notet sit
multitatem in actu non predicamentis loci et tem
poris quod est bene notandum. vide glo. notabiles
que dicit idem de verbo pariter in. c. bone met
morie de elec. i. glo. si. q. non quia illam de facto
all. dñs An. ad salvandum animum testem quo fa
cto non fuit mitriatus et erat de contrata sancti
fridiani in florentia ubi testes multum sunt et
famari et c. **Glo.** coram episcopis colligit in
presentia iudicis esse appellandum alii non de elec.
ut circa in vi. et de app. suggestum ubi de hoc et
ij. q. vi. biduum. **Dic** hoc verum quando appella
tur iudicialiter a iudice ut hic et de appel. si duo
bns et q. ibi non. Idem si appelletur ab eo ut in
dice extrajudicialiter ut dixit **Suñ.** Si vero ap
pellatur a parte sentit **Inno.** q. non sit necesse ap
pellare coram iudice vel parte de app. constitut
tus in glo. penult. tunc est quod appelletur in pre
sentia vel saltem intimetur et c. **Glo.** maioris
querit quid si essent tantum duo iudices et non
plures. dicit quod coram illis ambobus esset ap
pellandum: quia ibi non est reperit maiorem par
tem: et hoc si saltem diuisim possunt haberi licet
non simul. **Quid** autem si nec simul nec diuisi
possunt haberi quando sunt duo vel quando sunt
plures maior pars non potest haberi simul nec
diuisim: quid erit tunc sciendum. dicit glo. q. fa
cta protestatione quando per eum non stat quo
minus coram omnibus vel maiori parte appel
lat coram illo vel illius quibus vel quos potest ha
beret et si nullum potest habere et protestetur et ap
pellet coram publicis et honestis personis de ap.
c. si. de offi. ordi. pastoralis: et si habere possit co
piam iudicis ad quem coram illo appellet facta
dicta protestatione et sibi non nocebit ex quo p
cum non stat ut in iuribus preall. et c. **Glo.**
appellare: querit de intellectu littere et dicit quod
mens littere est quod appellatio et appellatorum pe
ticio separatim fieri possit idem etiam ipsis in
dicibus existentibus separatim et non simul qui
dam contra secundum **zen.** **Monetur** quia sic
intelligendo hoc capitulum corrigeret alia iura
quod est vitandum de elec. cum expediat in vi.
Unde dicunt quod verbum separatim non determi
nat nec respicit verbum appellare: sed verbum
petere ut ordo scripture seruetur. ff. de l. ij. cum
p. ij. q. i. ff. ad trebell. l. heredes. s. si. dicit quod glo.
est vera quod separatim poterit appellari: quia gra
ue esset indagare quando omnes vel maior pars
essent simul et etiam verbum separatim in tex.
positum respicit et refertur etiam ad verbum ap
pellare sicut ad verbum petere appellatos. **Non**
ob. q. correctio sit vitanda: quia iura non arctant
ad appellandum ab omnibus simul. non ob.
ordo scripture circa verbum separatim: quia hoc
non curatur ex quo de mente constat. ff. de solu.
l. nec ordo secundum **zen.** **Glo.** ignorant. que

rit an scienti debet fieri intimatio hic dicit quod non
per regulam cum qui certus est et hic a contra
rio. fatetur tamen quod presumitur ignorantia nisi
si aliud probetur: ut in regula presumitur. **Glo.**
delationis: querit quare nendum appellatio: sed et
delatio est intimanda. **Rñdet** quod nendum articu
lus appellationis sed etiam negotium principa
le est in curia s. e. cum appellatione in vi. q. al
ex sola appellatione non contingeret: ideo ut ps
appellata plene sit instructa debet utrumque inti
mari: deinde quia hec ponuntur ut diversa de
ferre appellationi et presingere terminum glo.
inducit decre. ad non in preall. c. cum appellatio
nibus videlicet quod index deferens appellatio pos
sit presingere terminum appellati nec tamen ex
hoc quod terminum presingat dicitur detulisse: nisi
aliter appareat de quo dicendum: ut ibi et c.

Glo. prefixionis: querit ad quid sit prefixus
terminus appellanti. dicit quod ad iter arripendum
vel ad se presentandum: nam ad hoc potuit sta
tuere terminum index a quo s. e. cum sit ro
mana quasi non ad proseguendum de quo s. e.
ex insinuatione et c. de appel. l. preses. **Quare** sit
hec termini prefixio sit intimanda appellato. **Rñdet** glo.
quia multa potest operari circa def
tione appellationis et circa comparitionem scie
dam processum sciendum in absentem velut
contumacem s. e. sepe. **Iuxta** predicta que
rit glo. nunquid hec termini statutio possit fieri
separatim per ipsos iudices videtur quod sic per
hanc litteram. **Glo.** sub dubio forte. dicit quod fo
te mens littere fuit in oppositum. s. q. post ap
pellationem interpositam separatim iudices de
beant simul convenire et deferre vel statuere ter
minum et postea debeat appellato intimari et sic
residet glo. **Hic** sunt videnda duo secundum d.
An. primo an quilibet separatim possit deferre
appellationi et appellatos concedere. **Quid** si
unus dat dilatorias alter refutatorias. **Glo.**
hic ut vidistis sentit quod actus omnes qui spe
ctant et respiciunt iudices simul debent expediri
licet actus respicientes partes possint separatim
expediri et fieri. idem tenet **zen.** et assignat causam
quia sicut separatim non possunt procedere ita
nec separatim tales actus facere. ar. d. offi. dele.
prudential. maxime cum delatio sit actus ex quo
surgit priuatio iurisdictionis de app. cum appel
lationibus in vi. sicut in simili dicimus in tuto
ribus: quia licet possint antorari solide pupilli
non tamen in actu per quem finitur eorum po
testas. **C.** de aucte prestat. l. si. **Pau.** dicit quod alij
sunt requirendi et si nolunt convenire faciant si
mal si non nolunt possunt appellatos concedere
sicut potest ab eis appellari: et hoc quo ad sui
exonerationem et evitacionem pene de quo. e. ti.
de pore. ij. q. vi. decreto. **C.** e. ti. quoniam iudices s.
e. ut super in vi. licet sit melius quod in dando ap
pellatos omnes conveniant si possunt et volunt.
Nam al. ex facto maioris partis non deferentis
iste sine causa puniretur. contra id de consti. c. ij.
secundum **Pau.** **Lapis** hic tenet quod sicut appel
lari potest ita et diuisi dare appellatos ut sic ad
imparia indeceter iudices et appellans. dñs. **An.**

dicit tenendum esse primum qd dicit **Pau.** ne
 rius esse cum sit in potestate iudicum simul co
 uenire. **Ad** fm si quando unus dat dilatorias
 alter refutatorias, dicit hic **Pau.** deferentē pos
 se penitere: ex quo alius non desert si solus nō
 possit procedere al non possent penitere si solus
 procedere posset: uel si alij non deferentes esset
 minor pars: quia per delationem unius uel mi
 noris partis iurisditio aliorum non perditur cū
 in eis in iudicialibus non preferatur. ff. de re
 iudi. l. duo. ex tribus nō de re. iudi. c. si. de arbi.
 c. q. in vi. 7 per consequens cuz ipse iurisditio
 retinuerit appellanti nullum ius est questum: nec
 iurisditio ad superiorem delata quare sine alter
 rius preiudicio penitere potest sic intellige. c. mu
 tare de re. iudi. in vi. de elec. audit. 7. c. scriptur
 de appel. constitutus. Item quia talis deferens
 non dicitur functus officio suo cum res non so
 ciatur effectum: quia hec de arto non fit ab eo q
 possit: 7 sic nō ob. de offi. dele. in litteris 7 de ap.
 intimasti: 7 fa. q. ibi nō **Hosti.** Item nec habet
 ret potestatem uolendi: 7 sic non ob. regula q se
 mel placuit d. reinz i vi. secundū **Jo. an.** 7 **Pau.**
Lap. dicit q si sint in numero pares, deferē
 res 7 refutantes erit in opinione iudicis superio
 ris quā acceptet 7 q illa ualebit 7 opabitur ef
 fectum suum: 7 hoc in delegatis inordinatis ui
 detur ualere illa que facit pro reo: ut in decre.
 duo ex tribus de re iudi. Si autem sunt in dif
 pari numero ualebit in qua maior pars conuēit
 de rescrip. pastoralis de arbi. c. i. in vi. ita q si sit
 dati cuz clausula q si ambo uel q si non omēs
 duo: uel cum clausula omnes duo aut alter uiz
 uel simili: 7 sunt i pari numero una partium d
 ferente alia non: 7 pars non deferēs procedat e
 ius processus pendebit ex futuro euentu utrum
 ualeat nec ne. habent enim locum predicta quā
 do in simul procedebant. Nam si unus eorum
 eo casu quo poterat procederet 7 ab eo appel
 laretur ipseq appellatiōi deferret tunc deuol
 ueretur ad superiorem per suam delationem cā
 principalis 7 precluderetur uia procedendi col
 legis de offi. dele. cum plures. §. trahentes in vi.
 7. c. cum super abbatiam. Est autem aduertēdū
 q si illi qui deferunt appellatiōi sūt maior pars
 non est locus penitendi ei qui detulit: secus si
 minor pars uel ille qui non poterat solus pro
 cesserit 7 detulerit: quia tunc penitere potest 7
 nocare delationem secundum **Lapum** de quo
 dic ut s. c. cum appellationibus in vi. 7 p **Jo.**
 an. in nouella **Glo.** ultima: querit an hec inti
 matio sit facienda si ab omnibus simul appelle
 tur: uel quando est unus iudex solus 7 ab alio
 appellatur, dicit q sic: quia eadez est ratio igitur
 7 c. de consli. translatō. Deinde in v. 7 aduerte
 op. 7 uidetur q non sit necessaria intimatio del
 ationis terminis: sed solum appellationis: ut in
 cle. causam de elec. Soluit q diuersitas casus
 tollit contrarium: quia ibi loquitur quando ap
 pellatur in causis beneficialibus ad papam hic
 quando appellatur in alijs. **Rō** diuersitatis est
 quia cause beneficiales sui natura p appellatio
 nem deferuntur ad curiā etiā quo ad negotium

principale: et etiā ibi statuitur terminus a iur
 ut patet de elec. statuimus in vi. 7 ideo sufficit
 appellatiōem intimare: quia alia uelut a iure dis
 posita ignorare nō debet appellatus. in alijs cau
 sis est secus ideo in illis delatio 7 termini assi
 gnatio que fuerit ab homine cum in eis pretēdi
 possit probabilis ignorantia debet fieri intima
 tio talium: ut hic dicitur cum glo. concor. 7 enz.
Nō tamen glo. pro eo q nō de elec. cupientel
 in prin in vi. uidelicet q in beneficialibus que
 libet appellatio nedum diffinitua sed etiā ab
 interlocutoria deuoluit negotium principale: 7
 sic per hoc limitat decre. ut debitus s. e. qd lo
 cum habebit in alijs 7 c. An autem si non pa
 reatur termino iuris de quo in c. i. de elec. in vi.
 surgat ex hoc pena desertionis appellationis.
 dicit q non: sed solum est pena processus in ab
 sentem ut in nō secundum **Lapum** 7 c. **Sed**
 iuxta hoc querit quid si iudex a quo appellatur
 in causa beneficiali desert appellatiōi 7 assignat
 terminum de quo in dicto. c. i. uel alium consen
 tientibus partibus uel non contradicentibus ad
 iter arripiendum uel se presentandum 7 appel
 lans uel appellatus hoc non facit in termino:
 an appellatio debet haberi pro deserta. uidetur
 q sic secundum eum si nullum subest impedim
 tum. ar. s. e. personas. 7. c. cuz sit. 7 j. e. qd in fz
 La. 7 Ab **Nō** bene hic **Lap.** quia uidetur
 uelle q in beneficialibus terminus alius quā sit
 a iure statutus non possit statui a iudice parti
 bus contradicentibus qd est notandū secundū
 dūm **An.** adde glo. in c. cupientes. §. q si p. p.
 de elec. in vi. 7 q nō in regula indultum de re
 iur. c. li. Sequitur.

Quamuis rigor iuris. Quattuor sunt ptes sicut quat
 tuor dicta. **Scdm** ibi uerum.
Tertium ibi. **Similiter.** Quartū
 ibi q si determinat autem nō s
 e. ti. ab eo in vi. **Nāz** reprobat
 qd ibi notatur in. iij. glo. 7 approbat opi. **Spe.**
 e. ti. in quarta parte. §. sequitur in fi. glo. **Nō**
 primo actum qui requiritur in appellante post
 appellatiōem interpositam. i. ut petat appella
 tos 7 nō modum petendi: quia debet eos petēz
 congruo loco 7 tempore 7 sepius 7 instanter.
Et nō qualiter intelligitur illud sepius: quia nō
 intelligitur ut interuallato tempore fiat petitiō
 sed sufficit q continuo tempore sepius 7 instan
 ter petantur. **Nō** so pena non petentis appel
 latus quando est certus terminus assignatus qd
 debet in termino fieri petitiō: 7 si non peti nō
 tur appellatiōi renunciare: aut ergo est assigna
 tus certus terminus per iudicem in dando ap
 pellatos 7 debet peti in termino al non petens
 cadit ab appellatiōe. **Aut** dixit iudex se datur
 rum § iur terminum 7 tunc sufficit q j illū ter
 minum petat 7 si non petierit cadit ab appel
 latione 7 pondera bene: quia talis petitiō debet
 esse instanter 7 sepiissime. **Aut** responderet iudex
 simpliciter se daturum nullo termino assignato
 7 tunc aduerte: quia hec de. nullam imponit pe
 nam non petenti. dicit tamen q qd intra ter

minum in sunt petendi tamen idem est dicent
 dam q habeat locum eadem pena secundū. d.
 An. contra tenet glo. dicens q nec tunc sunt pe
 tendi. **N**ō penam iudicis non dantis appella
 tos i terminum: quia perinde potest appellans
 prosequi ac si appellati esset denegati. **N**ō q
 dictio i iuncto termino continuo non exigit la
 psim terminum: nec etiam desiderat extremitates
 terminum: sed dicitur id esse i qd i t in qualibz p
 te terminum: sic proprie stat pro itra. qd nō qd
 si est assignatus alicui terminus et est certus: ut
 i terminum nō ppeat si arctatur post terminum ul
 in termino comparere: sed sufficit q in qualibz
 parte illius terminum intra terminum compareat
 q nō. **O**p. q ex quo sepas sunt petendi ap
 pellati interuallatim sint petendi de sen. exco.
 constitutionem in vi. ff. de publi. iudi. l. interdū
 C. quomodo et quando iudex. auct. qui semel. ff.
 de pig. ac. si conuenerit et nō de iureiur. breui.
 Ad hoc quia actus uerbo pluries et istanter ite
 ratus unus et idem uidetur et non plures de ap
 bone. xxxi. q. ij. locharius. Pau. et Bull. dicunt q
 hic est rigor iuris de quo fit metio: sed equitas
 est in oppositum i cuius gratia ambo superflue
 tractant hic. An et quando consuetudo prefera
 tur iuri de quo de consue. c. si. et an et quando. e
 quitas rigori q est expeditum. C. de iudi. l. pla
 cuit: et per doc. de transac. c. si. ideo hoc non est i
 spiciendum. **O**p. q non arctetur appellans
 ad secūdo petendū appellatos ex quo semel pe
 nit eos debet: quia sufficere debet unica inter
 pellatio. ar. nō de dec. cupientes. q. q si per. xx.
 in vi. **S**o. secundum Bull. si iudex concedit n
 sunt iterato petendi ut s. in primo R. Idem si
 expresse denegat secus si dicit se daturum fore
 sine termino: uel dat certum terminum uel dicit
 se daturum i terminum iuris: quia tunc prop
 spem quam dedit iudex iterato est interrogan
 dus: et aduindus. requiritur autem cum tanta i
 stantia etiam iteratio precum q iudex a quo ap
 pellatur irascatur de offi. dele. suspiciōis. l. di.
 si quis prepostera ideo ad eum mitigandum sit
 ei hoc instantia et reuerentia ut sic mitigatus sa
 periorum informet qd forte non faceret si arro
 ganter requireret. ar. q. deinde competes i auct.
 de man. prin. coll. iij. et c. **Q**uero circa v. uer
 quando certus terminus assignatur a iudice nū
 quid i petitiōe exigatur pluries iterato petitiō.
 uidetur q non. per litteram que non repetit q
 debeat iterari: sed dicit q petat non dicit q in
 stant et sepas ut primo proxio R. dicit Pau.
 q illud potest hic subaudiri: uel illud in eo qui
 tempore appellationis nō petijt appellatos hic
 in eo qui al bene petierat. dicit tamē Pau. et be
 ne q melius hoc responsum supleri debet per il
 lud. **Q**uero quis habebit eligere diem i tēmi
 num iuris quando iudex statuit terminum iur
 quia respondet se daturum i terminum iur. di
 cit Bull. q habeat eligere appellans et operatur
 negligentia iudicis q electio que sibi competet
 bat transeat ad appellansem de consue. cum in
 tua i vi. de preb. si pluribus. e. l. dicit tamē hic
 Pau. q non sufficit q statim compareat: quia

tempus congruum subintelligitur quo cōmōs
 poterit appellatos formasse. Nam si hodie ho
 ra tertiarum dat terminum predictū ad aliquā
 diem et ille hodie statim uel in nonis comparet
 non est equum nec de mente iuris q sit terminus
 satisfactum. ar. q. si. huius decre. Quid si iudex
 dixerit assigno tibi pro recipiendis appellatis tē
 minū iuris ul ante. s. penlt die termini. dic forte
 hanc alternatiuam intelligi de ultima die et ulti
 ma hora termini. s. trigesima die dum tamē ille
 compareat tali hora q possit perfici qd incum
 bit de offi. dele. consuluit secundum Bull. Que
 ro quid si iudex respondet se daturum i tēmi
 num iuristan debet peti uel poterit a iudice sub
 rogato i terminū ius dicit q sic. ff. de iudi. l. iū
 diciū solui et l. mortuo et l. proponebatur cui
 dabitur tantum temporis qum supererat de.
 xxx. diebus quando deficit primus. ff. de iudi. l.
 si iudex et c. **S**lo. tempore: querit quantū sit
 tempus petendorum appellatorum datū a iud
 et a quo tempore incipiat eius cursus. Rūdet q
 est tempus. xxx. dierum: et incipit currere a die
 sententie sicut ab illa die incipit currere temp
 x. dierum datum ad appellationem interponē
 dam: et sic a die sententie scire al a tempore quo
 incipit currere tempus predictum datū ad ap
 pellationem interponendam: et sic dicit id intelli
 gendum qd nō s. e. ab eo i glo. ij. in vi. all. simi
 le q nō in l. quinquaginta. ff. de excu. tuto. Nec
 ob. predictis q tempus petendorum appella
 torum sit tantum. v. dierum: ut habetur. ij. q. vi.
 ab eo quia id uerum de iure antiquo: hodie sec
 in dicto. c. ab eo s. e. in vi. et c. ut super. Fate
 tur tamen q nedum hoc tempus. xxx. dierum da
 tur parti ad petendum appellatos imo etiā et
 iudici ut tradat ut in iuribus preall. unde trade
 re debet etiam non requisitus: non tamen uide
 tur puniri nisi fuerit requisitus facit qd dicitur
 in simili de expens. C. de iudi. properandam. q.
 sin autem alterutra. Stat ergo conclusio. glo.
 in effectu q a tempore scientie sententie late in
 cipit currere tempus petendorum appellatoz.
 Nam ab illo tempore incipit tempus decēdij da
 tum ad appellandū. l. ab eo. C. quomodo et qn
 iudex. Idem Bull. all. C. de tempo. app. l. i. Idem
 glo. ff. de libel. dimis. l. i. Hosti. nō tenuit q cur
 rit a die appellationis s. e. c. i. in vi. et in summa.
 e. ti. q. qualiter. et v. iudex et hoc sequitur hic zen.
 Mouetur primo: quia nulla species dimissorio
 rum seu appellationum potest concedi ante quā
 sit appellatum: quia non potest admitti uel re
 futari appellatio anteq sit interposita et quia n
 eximitur quis a iudice per appellationem dōec
 appelletur. eius enim appellatio que non est nō
 potest esse admissio nec refutatio nec exemptio.
 ff. de le. ij. si ita sit scriptum. q. si sub conditione
 xxxij. q. ij. qd nō et c. moyses. **Q**uia appella
 petere debet appellatos ipsos et iudex dat illos
 appellanti ergo non ante appellationem. ij. q. vi.
 post appellationem. ff. de libel. di. l. i. non enī s
 bent. xxx. dies currere ad eos petendos ante
 q debeant peti: quia sic prescriptio curreret et ita
 non negligentem contra id. C. de anali exceptiōe

l. si. l. iij. in fi. 3° quia quia ratione tempus 3°
quod habet appellari dari currit a tempore appel-
lationis s. e. ab eo in vi. l. e. l. a iudicibus. ff. de
libel. dimis. l. i. ergo 7 illud 3° quod debent peti al-
citius current habenti petere q. habenti dare q.
est absurdum. 4° quia cum hoc tempus currat
appellati ad petendos appellatos 7 appellare pos-
sit in limite. x. dierum de re. iudi. q. ad consulta-
tionem si computantur a die sententie cotingit
alterum duorum / uel q. arcebitur appellare
ante. x. dies: uel q. non habebit nisi. xx. dies qd e
absurdum. Ultimo quia tempus currit appel-
lanti non ergo ante q. sit appellans. ergo an ap-
pellationem interpositam sibi non currit tempus
ad hoc de ap. ab eo in vi. Conatur respondere
ad. l. iudicibus. l. de appel. sed non curio multu
Pau. tenet glo. q. in istis. xxx. diebus confunda-
tur. x. dies qui dantur ad appellandum: quia ap-
pellatio 7 appellatorum petitio sunt coram eo-
dem: 7 petitio appellatorum que est uerbalis tm
est accessoria appellationis: ideo unum tempus p
putatur i alio. Ad rationes Zen. hoc tenedo dic
q. statim lata sententia potest appellare 7 eos pe-
tere. ergo statim datur negligentia: quia qui po-
test facere ut possit facere posse uidetur. ff. de re.
iud. qui potest s. de elec. c. pe. per hoc apparet re-
sponsum ad illam secundam 7 quartam ronez.
Ad tertiam responde: quia tempus non currit
danti ante appellationem: quia ante non est i mo-
ra dandi cum non debeat dari nisi appelletur: 7
in potestate eius non est appellare secus est i ap-
pellante. Non ob. ultima ratio. s. q. tempus cur-
rit appellati: 7 sic ante q. appelletur non debeat
currere: quia intelligitur de appellante. i. appella-
re uolente 7 c. Glo. decernimus ponderat lit-
teram que non dixit declaramus: quia per uiaz
declarationis debuisset dici oppositum: sed hic
decernitur 7 statuitur ius nouum: 7 ideo tex. uti-
tur hic uerbo decernimus 7 non declaramus fa-
cit de regula. constitutionem in vi. Non bn ex
glo. secundum dnm An. q. constitutio noui ius
introductionis quo ad ius non propterea dicitur
declaratoria ex eo q. habuit consonam consue-
tudinem cum eo q. nouiter disponitur: licet dis-
tatur noui iuris inductoria eo q. consuetudo ibi
repugnat de postu. prela. c. i. in glo. in vi. ideo fa-
ciendo ius de consuetudine ius non dicitur de-
claratorium ad hoc de clan. despon. c. cum inhibi-
tio 7 c. Glo. contextu: querit quando dicatur
petitio fieri uno contextu. Rndet q. quando nul-
lus alienus actus misceatur. ff. de testa. l. heides
palam. s. si. 7 sic debet fieri testamentum in scri-
ptis: ut ibi habetur 7 similiter electio s. de elec.
quia propter. dicit tamen glo. q. in testamento
7 electione de necessitate debet fieri uno conte-
xtu: 7 ita loquitur hic non tamen est necesse q.
fiat nec hoc hic dicitur. Non bene ex glo. qua-
do aliquid dicatur fieri uno contextu. facit. l.
duos. ff. de duo. re. 7. l. continuus in prin. ff. d. v.
ob. 7 q. no in. l. iij. bone fidei. l. de pac. per pre-
dicta dicit glo. q. non est curandum an petitio
appellatorum fiat uno contextu cum appellatio-
nis interpositione: an uero separatim ab illa all-

no. ff. e. l. i. in glo. si. 7 in spe. de appel. s. sequitur
in fi. Ad hoc quia alius est terminus. xxx. dieru
datus ad petendum appellatos s. e. ab eo i vi.
alius. x. dierum ad appellationem interponenda:
7 ideo appellati non sunt de substantia ipsius ap-
pellationis quando ipsa sit ut no Archy. in di-
cro. c. ab eo secundum Zen. Glo. appellati: q.
rit qui dicantur appellati in materia ista an in-
telligemus de Pe. 7 Pau. dicit glo. q. non. nam
appellati appellantur hic. littere dimissorie. ff. de
libel. dimis. l. i. q. vi. ab eo 7. l. post appellatio-
nem 7 de quadruplici eorum specie et forma re-
mittit glo. ad no in spe. e. ti. in. iij. parte. s. seq.
tur. Bult. hic dicit q. appellatus in hac materia
est breuis forma instruens illum ad quem appel-
latur comprehendens motum iudicis a quo ap-
pellatur: 7 totius appellationis circumstantias.
ij. q. vi. post appellationem. s. forma 7 dicuntur
ab epi. q. est supra: 7 scolō missio. i. littera ad su-
periores missa: 7 sunt quattuor species. s. resus-
tatorij dimissori reuerentiales 7 conventionales:
ut habetur in Spe. loco preall. uide glo. in. l. p.
ses. l. e. 7 s. e. cordi. in vi. 7 c. Glo. nec pe-
tat. op. q. sola comparitio sufficiat sine petitioe
cuius contrarium hic inuitur. unde op. de. c. si a
iudice s. e. in vi. Sol. casus diuersitatis tol-
lit contrarium: quia hoc quo ad appellatos qui
dantur: ut per illos iudex ad quem instruat s.
e. ti. ut s. in vi. sed ibi agitur de reuocatioe gra-
uaminis que sit ad effectum ut iurisdictionem 7
assumat iudex a quo: 7 ideo no est mirum si pl.
arctatur circa appellatos appellans q. quan-
do agitur de reuocatione grauaminis. Nam e. 7
tra plus arctatur iudex a quo quando agitur de
reuocatione grauaminis q. quando agitur de ap-
pellatis. cum glo. concor Pau. Dicit tamen q. si
iudex infra terminum iuris post terminum a se
datum offert appellatos q. illos tenetur recipere
appellans: quia potest iudex moram purgare i
mo plus dicit q. etiam si post tempus iuris of-
fert tenetur recipere licet non caderet in penam
non recipiendo: quia dantur pro instructione iu-
dicis superioris assignat causam: quia hic tex.
non imponit penam ubi non petat in primo te-
mino secunduz Pau. Glo. uidetur: querit qd
si in casu istius uersiculi uel etiam in sequenti. ui-
delicet quando iudex dedit terminum certum i
terminum iuris comparuit appellans in termino
certo assignato uel i tempus incertum in casu
sequentis v. ipso sic coparente iudex dat sibi no-
num terminum ad illos recipiendos in quo po-
tuit non comparere ipse appellans an uidetur 7
nunciasset appellatioi. glo. primo dicit q. forte fu-
it de mente q. ultra secundam uicem qua com-
paruerit 7 petierit appellatos non teneatur ap-
pellans comparere coram iudice a quo amplius
pro causa. predicta: 7 sic si non comparer non o-
bet dici renunciare: deinde dicit q. tutius est q.
si secundus terminus est i terminu iuris j que-
cum adhuc iudex a quo est iudex respectu ac-
huius q. teneatur comparere coram eo in alio t-
mino. progato. dicit tamen q. non putat q. tene-
atur amplius petere: sed sufficit tunc solu coparente

reret: sic posset intelligi q[uod] primo dixit glo. q[uod]
ultra secundam vicem non tenetur comparere:
quia intelligitur ad effectum ut teneatur petere
sed sufficit simpliciter comparere et exhibere se
paratum recipere sicut in simili dicitur s. in de
ere. Si a iudice s. e. in vi. licet autem hoc tutius
sit q[uod] est dictum. concludit tamen glo. q[uod] n[on] po-
tat q[uod] dici possit negligens vel renunciare si n[on]
comparat ultra secundam vicem: quia al[iter] seque-
retur q[uod] iudex a quo posset eum urgere et com-
pellere ad comparandum singulis diebus. xxx.
dierum q[uod] esset absurdum: et sic intelligo dicta
Pau. hic. dicit enim q[uod] iudex a quo potest statuere
terminum dum tamen statuat i terminu[m] iuris.
ultra enim non potest arctare appellantes sicut
nec tunc in causa procedere contra eum s. e. ut
super in vi. et est hic. ar. secundum eum q[uod] termi-
num iuris abbreviet iudex. fa. e. ti. cum sit ubi d[icitur]
hoc: sed recte considerando hic non abbreviat s[ed]
preuenit terminum sibi a iure assignatum: sed
aliq[uod] assignatum abbreviare non potest regularit[er]
xxviij. di. de his. de re. iuz. indultum in vi. nisi in
casu in iure expresso ut dicto. c. cum sit et c.

C Glo. infra dictum terminum op. d. v. precede-
ti. Sol. q[uod] ibi certus terminus fuit assignatus
ad petendos ideo in illo et n[on] ante debet fieri pe-
titiō: hic autem incertus fuit assignatus si termi-
nus iuris ideo sufficit infra terminum petere ite-
rato. Dicit tamen glo. q[uod] licet dicatur terminus
esse incertus quando simpliciter respondet se da-
turum i terminu[m] iuris. t[ame]n secus putat si r[ati]oneat se
daturum in termino iuz. vel ultima vel penultima
die termini iuris: quia tunc diceretur terminus
certus assignatus in quolibet dictionum triuz ca-
sum: et ideo non sufficeret ante terminum com-
parere: et sic erit differentia iudex respondeat
se daturum i terminu[m] iuris. an vero dicat se
daturum in termino iuris. Per predicta infer-
glo. satis esse hic expressum q[uod] si aliquis est cita-
tus vel iussus ut aliquid faciat vel compareat i
certum t[em]pus sicut quotidiē sit q[uod] satis erit q[uod]
conq[ue] infra dictum terminu[m] compareat dum ta-
men congruo loco et tempore compareat vel fa-
ciat q[uod] incumbit illi de do. et contu. cum dilecti d[icitur]
conue. c. si. li. vi. et de preben. si pluribus. e. li. et
de elec. c. i. et c. cupientes. s. q[uod] si per. xx. e. li. ex q[uod]
bus possunt colligi exempla predictoruz quado
videlicet aliquid est sciendum i terminu[m]. Qua-
re autem in isto v. similiter sufficiat comparere
quandocūq[ue] i terminu[m] iuris et non in precedē-
ti. dic q[uod] est ratio: quia sicut iudex liberatur hoc
casu dando: quandocūq[ue] i. xxx. dies sic etiā ap-
pellans debet liberari eos petendo quandocūq[ue]
i illos quasi totum tempus pro se sit indultu[m]:
ar. ff. de v. ob. l. stipulatio ista. s. inter certā: et ita
cum momento. xxx. dierum sit ad hoc arctat[us]
supra proximo R. certo autē termino statuto
a iudice ipse habet in illo ap[osto]los concedere et n[on]
ante. C. de dila. l. siue pars: sic eodemodo appel-
lans ante istum terminu[m] petendo liberari non
debet al[iter] frustra esset terminus datus ad hoc al[iter]
Pau. n[on] in spe. de dila. s. i. v. quid si dicatur de
conuer. cōm. ex publico. p[er] hoc inferatur ad dubiū

q[uod] t[em]p[us] glo. videlicet quid si statim est t[em]p[us]
ad petitionem actoris reo ad aliquid faciendū
i terminu[m] nunquid sufficiat reo i illud t[em]p[us]
pus quandocūq[ue] comparere: et sic oportet acto-
rem semper esse presentē: ut sic non circunduca-
tur edictum ut dicit Bar. ff. de v. ob. l. qui ante
kalendas q[uod] quadoq[ue] statuitur terminus reo ad
actum momentaneum expediendū sicut est q[uod]
compareat i certum terminu[m]: et tunc reus po-
test venire in quacūq[ue] parte iudicij: ut dicit glo.
hic tamen actor ad cuius petitionem datus est i
minus non est contumax ut circunducatur edictū
nisi ultima die termini actor non esset i iudicio
nec al[iter] potest iudex reum licentare. ff. de iudi. l.
et post edictum: quia licet reus possit quandocūq[ue]
q[uod] velit i terminu[m] venire: non tamen est pre-
sumendum q[uod] veniat non ultima die termini q[uod]
reorum est fugere. ar. ff. de v. ob. l. si ita stipulat[ur]
fuero decē: quadoq[ue] datur terminus ad aliquē
actum non momentaneum ut ad probandum i
qua multa requiruntur: et hoc casu si pars expe-
ctaret usq[ue] ad ultimam diē: tunc nil posset p[er]
bare ideo reus tunc i terminu[m] potest venire q[uod]
enq[ue] nult: debet tamen facere citare actorē ut
veniat ad videndum testium iuramenta artico-
los et probationes ut in auct. ei qui. C. de tem.
app. z. l. ij. e. ti. cum sua glo. quāz licet sciat actō
q[uod] potest probari i tempus statutum: nescit tamē
qua die vel hora: et ideo denuncianda est dies vel
hora ut. l. cum qui kalendis. s. i. ff. q[uod] vi. aut clā.
Quid si citatus est reus ut veniat i. x. dies quo-
rum tres pro primo tres pro se et tres pro ter-
tio et peremptoria assignantur ut compareat cō-
paruit in primo et i se termino et actor n[on] ēat:
non comparuit tamen postea in tertio an erit cō-
tumax. Ja. de are. dicit q[uod] sic quia ultima mora
nocet. ff. de pericu. et cōm. rei. ven. l. illud. Idem
Spe. in ti. de citatione. s. videndum v. q[uod] si i p[ri]mo
et v. sed eo. Bar. in dicta. l. qui ante kalendas
dicit q[uod] hoc non est verum: et putat q[uod] non sit cō-
tumax: quia sicut reus in prima et fa delatione
si fuisset contumax puniretur in expens[is] de pec-
ratoribus querelam: et n[on] R. de iudi. l. sancti-
mus. ergo actore non ueniente circunducitur: e-
dictum ad rei petitionem accusata contumacia.
ff. de iudi. l. post edictu[m]: et sic citatio non arctat
eum. Item quia fa et tertia sit ad puniendā ma-
liciam rei si non uenit in primo termino i auct.
inuenimus. C. de iudi. Si ergo reus comparuit i
primo termino apparet q[uod] fa et tertia citatio ema-
nauerit cum eius conditio deficiat. fatetur tamē
hec vera nisi iudex dixerit expectandam parrez
ad ultimam dilationem: ut dicta. l. et post edictū
de offi. dele. consuluit et ideo si reus non sit licen-
tatus: quia iudex uult ad altum terminu[m] ex-
pectare erit contumax in ultima nec ob. l. statu-
liberos. s. sticus. ff. de sta. libe. ubi requiritur q[uod]
representet se in quolibet termino: quia ibi erūt
tres dilationes date circa diuersa: quia. x. libe. i
uno āno et x. in alio et x. in tertio anno debeant
solui. hic autem ad idēz erant date dilationes s[ed]
Bar. in dicta. l. qui ante kal. ff. de v. ob. et c.

C Glo. oblatos: querit ad l[ic]e intellectum et d[icitur]

et ratione cuius expensis ius tradendū dicitur apli.
dicit qd cōmuniter seruatur qd expens appellan
tis contra qd glo. dicit facere hanc litteram que
dicit eos offerri debere: et sic expens offerre debē
tis deberent tradi ad instar eius qd dicimus de
libello qui debet offerri expensis actoris ex eo qd
lex dicit offeratur libellus et c. de lit. et res. auct.
offeratur canonizata. iij. q. iij. ad diem al' idem d
offi. ordi. si canonici in vi. q. q. vi. ab eo. et l. eos
ad fi. c. e. ubi dicitur qd dari debent non petenti
vnde ibi precipitur et hic similiter dari vel exhibi
beri et q. q. vi. in fi. dicitur illos debere prestari qd
sic patet qd gratuito id fieri debet. Ad hec quia
s. e. c. l. et c. ut super in vi precipitur aplos tra
di debere: sed qd precipitur imperatur: et necesse
est fieri. xij. q. i. qd precipitur igitur et c. facit qd
nō de elec. ut preterite in nouella: His nō ob. cō
cludit glo. qd de facto seruatur contrarium qd di
cit glo. equitate habet saltem in delegatis quos
non est equum soluere de suo. ar. de rescrip. sta
tutum. §. insuper et sequenti in vi. quasi uelit qd
de iure et de iuris rigore contrarium sit dicendū
qd tene menti: quia secundum hoc idem seruari
deberet in locis ubi cessaret consuetudo. Item. uō
hic dicit qd id qd seruatur etiam est de iure. s. qd
dandi sunt apli. expens appellantis: quia ius pre
cipit iudici ut det aplos: non autem dicit qd sol
uat expensas. Nam si soluere teneretur expensas
officium suum erit sibi damnosū contra id qd
habetur de prescrip. cum ex officio de elec. cum nō
deceat in vi. Item quia sic esset illaqueatus i dā
dis suis expensis ut et puniretur. xxx. pondo au
ri. c. e. l. quoniam. Item quia datio appellatori
est de processu ut de probatione quoniam pra
sicut ergo de illo processu non dat copiam suis
expens sic nec de isto. Ultio querit glo. an ap
pellans teneatur recipere aplos et clausos et sigil
latos si iudex ei nolit dare. glo. dicit qd uidetur
qd non: quia forte posset non plene factum narra
re. ar. s. e. intimasti. et sic residet. Item. qd
relatio debet parti exemplari ut dicto. c. intima
sti. c. de rela. l. i. et q. Sed apli dandi sunt sicut
relatio. c. e. l. a iudicibus igitur et c. Item quia i
aplis debet apponi quare et ntrum admittatur
uel refutetur appellatio. ff. de app. reci. l. sciendū
s. e. c. l. in vi. Si autem clausi essent: tunc appel
lans nesciret an coram eodem iudice deberet cō
parere et procedere si non detulit an coram sup
iore si detulit secundum Item. Pau. dicit qd equū
est qd dentur a parte cuius sermo dirigatur ad ap
pellantem ut sciat quid debeat facere uel quem
procuratorem mittere. ar. dicti. c. intimasti. Si
uero uerba diriguntur iudici tollerari potest qd
dentur clausi: sed iudex debet certificare appellā
tem an detulit uel non propter id qd est dictū.
Blo. aut si querit quid si appellans cum debi
ta instantia petijt aplos iudex respondet se il
los daturum non adiecto aliquo termino uel ni
hil dixit sed tacuit: quid erit. Rūdet qd non tene
tur ultimus comparere. ar. a contrario littere.
et quia al' esset inutile id qd dicitur s. prio. R.
Idem et multo fortius si denegasset id qd est ex
peditum in. c. ab eo s. e. in vi. et c. Blo. uel in
frat. colligit ex littera qd iudex a quo si uult pōt

tenere impeditum appellante. et totum terminū
iuris. Nam non cogitur aplos ante dare. Nam licet
satis sit appellanti cum debita instantia petere et
non teneatur postea petere ut s. dixi tamen te
neatur expectare finem termini: ut uideat an iu
dex uelit purgare moram secundum glo. hoc in
tellige ubi iudex dat terminum incertum: quia
si dat terminum certum illo elapso amplius nō
expectaretur. in casu tamen quando incertus sta
tuitur ut dixi non uidetur amplius requirere s
oblatos bene potest reipere ut s. e. et si a iudi
ce in vi. ex quo enim semel terminum petijt fel
cit qd debuit et satisfecit iuri. vnde amplius non
requireret secundum dñm. An. Blo. ultima: q
rit quid esset si expresse apli essent denegati.
Rūdet qd tunc processus iudicis a quo eēt nullus
exinde factus post denegationem s. e. ab eo in
vi. sic erit in casibus illis in quibus surgit taci
ta denegatio. Deinde glo. ad declarationem del
cre. colligit ex littera septem casus: quorum quat
ruor sunt contra appellantem et tres contra ius
dicem et duos alios addit declarando penam in
dicis et penam appellantis: et clara est et expōsi
ta littere ideo uidete eam per uos.

Sicut appellationem iu.
Ponit dictum. et addit penam.
Secūda ibi. qd si. Nota qd tempus
appellationis prosequende est an
nus in appellatione extraiudicia
li sicut et in iudiciali de app. cum
sit romana. et nō a quo tempore currat tēpus
appellationis prosequende: quia a die interpositi
tionis appellationis ubi a preterito grauamine
interponitur: ubi autem a futuro tunc a die gra
uaminis illatide quo per doc. de app. constituitur
et hic est casus. et nō qd appellatio extraiudicia
lis interponitur a futuro grauamine. Et nō qd
terminus iuris non solum est ad prosequendū
sed ad finiendū. Et nō qd aliud est statuere tē
minum ad prosequendū et aliud ad finiendū
per qd uidetur qd habens terminum ad prosequē
dum non habet ad finiendū: ad hoc qd nō de
app. ex insinuatione. et nō ultimo effectum la
plus termini ad prosequendū: quia eo lapso d
serta est appellatio adeo qd appellans eam prosequi
qui non potest. Quero quid sit tantum est lapsū
de anno qd certum est et notorium qd causa i ter
minum non potest finire in residuo tempore nec
excusationem habet. Pic qd sibi imputet qui se
arctauit. ij. q. vi. ei qui de offi. dele. consuluit. Iu
dex tamen appellationis non poterit reassumere
causam donec totum tempus sit elapsū de elec.
cōmissa in vi. secundum Buil. et Item. Quero an
sufficiat mittere procuratorem eo. s. procurato
re non prosequente Pau. qd non. ff. mandati si p
cura. §. si tutores et nō. e. t. in Spe. §. nūc breuit
v. Item quid si pars et in vi. sed pone. et nō qd
appellans negans se appellasse non auditur si
postea eā uelit prosequi. ar. de ap. per tuas Pau.
Quero an iudex a quo possit reassumere iuris
dictionem deserta appellatione. Pau. hic dicit qd
si iudex non detulit ex desertione appellationis
reassumit iurisdictionem quando est appellatus

ab interlocutoria. Si vero index detulit tunc dicitur quod non poterit reassumere iurisdictionem in principali nisi ei facta fuerit remissio per indices ad quem quia per delationem totius cause cognitio est in ipsum translata de app. cum appellatibz in vi. diis An. dicit se iam de hoc dubitasse. sentit enim Pan. hic quod delatio iudicis operetur quod etiam appellatione deserta non reassumit iurisdictionem nisi fiat a superiore remissio. Ad hoc quia ex quo detulit translata est iurisditio in iudicem ad quem non reassumet ergo quicunque sit eventus appellationis: quia iudex ad quem non habet cognitionem ex iuribz appellationis sed ex iuribus delationis que sola ex se absque appellatione transfert causam in superiorem dicto. c. cum appellationibus. habet enim illa delatio nunc cuiusdam relationis ad superiorem que sola ex se negotium ad superiores transfert. C. de rela. l. i. Ad hoc quod non doc. de app. ut dicitur. ubi dicunt quod iudex ad quem pronuntians in iustam appellationem non reassumit iurisdictionem iudex a quo nisi ad eum fiat remissio qua enim ratione pronuntiatio contra appellationem facit quod iudex non reassumit eadem ratione nec deserta. appellatione enim non est illa que deserta: quia nulla ergo nec deserta hoc operabitur: et satis videtur hoc equum et rationabile esse cum. Sed in oppositum alii quod non in dicto. c. cum appellationibus in glo. in v. refutari et super ea ubi possunt partes voluntarie reverti ad iudicem qui detulit: quia remansit habitus iudicis licet exercitium fuerit translatum ad iudicem ad quem. Sed respondet quod ibi cognoscet ex utraque parte rogationis partium exigitur ergo aut confessus partium aut delatio iudicis. Sed dices tu eo ipso quod pars non prosequitur appellationem vnde tacite appellationi renunciare et consentire litigare coram iudice a quo et sic debet posse cognoscere. Rndet quod licet videatur velle appellationi renunciare non tamen videtur per hoc consentire in iudicem a quo: quia cum hoc stat quod potest velle litigare coram iudice ad quem ex iuribz delationis ex quo delatus est: et per hoc operari potest delatio etiam data nullitate appellationis. In prima ratione determinat glo. in dicto. c. cum appellationibus in vbo remittenda. s. quod deserta appellatione iudex a quo reassumit iurisdictionem: quia delatio illum effectum quod causa sit translata in superiorem operatur conditionaliter si appellans prosequatur. Ad hoc videtur casus secundum dominum An. s. e. cordi. in vi. in v. quod si appellatione ubi etiam delatione data dicitur quod appellante non prosequente reputabitur non appellans: et ad prioris iudicis redibit examen in expensis condemnandus: apparet ergo quod tunc non est necessaria remissio: quia ius putat: quia negare non potest quod appellatio iusticia delatione operatur hunc effectum quod devolvatur iurisditio ad superiorem. cessante ergo appellatione ita quod habeatur pro non facta reassumit iudex a quo causam non ob. quod non. doc. de app. ut debetur: quia loquuntur doc. quando appellans prosequitur: licet succumbat. Ad hoc quia

delatio se habet accessorie ad appellationem si non prosequitur appellatio evanescit et fingitur non fuisse: ergo nec accessorium delationis: et hoc est tenendum quicquid hic sentiat Pan. et sic dicit se de facto consuluisse et c. Glo. extrajudiciali iurisdictionem iustificat litteram per decre. constitutis s. e. ubi etiam Inno. idem tenebat quod dicitur hic erat tamen variis Inno. in c. bone. e. ti. quia dicebat primo quod in pronocatione non incipit annus nisi a die qua factum est contra pronocationem: quia ex tunc incipit pronocatio tenere: ut dicit in c. constitutis postea dicebat pronocationis dies attendi ut dicto. c. bone. Sed primum est verum quando appellatur a futuro gravamine. Sed ubi ab illata: ut hic secundum Bnll. in de Inno. de elec. cum inter canonicos. et c. bone et c. Ultio glo. oppo. quod non equiparetur appellatio extrajudiciali iudiciali. unde op. de non s. e. bone post Hosti. Sol. quo ad id de quo hic in littera dicitur equi parantur. in multis autem alijs differunt. ut non in dicto. c. bone. ubi. xij. differentie ponuntur. de quibus etiam per Inno. in c. dilecti de ma. et obe. de his que sunt a ma. par ca. c. i. fm Bnll. et c. Glo. a die op. hic videtur innuere quod pars diei in qua interponitur appellatio cedat lucus appellanti cum ista dictio A separatione non: ut non de preben. statutum in vi. et l. ratio. s. si per uenditores. ff. de accu. emptoris: sed hoc videtur esse falsum: quia imo videtur computandum esse tempus de momento ad momentum de re. iudi. quod ad consultationem. et c. e. auct. hodie igitur et c. Sol. glo. hic in tempore dato ad prosequendum appellationem. contrarium procedit in tempore dato ad appellandum. Ad primum glo. alii pro concor. decre. pia de excep. in vi. de iudi. spo. frequens. e. li. Ad hoc etiam facit secundus Ben. quia dies quo cautio promittitur non computatur in termino. ff. si quis cautionibus. l. i. nec dies receptionis litterarum in termino dato iudici ad causam finiendam s. e. super eo el. ij. nec dies qua exceptio excoicationis proponitur in vii. diebus datis ad opponendum ut dicto. c. pia nec dies in quo spoliatio opponitur in x. diebus datis ad opponendum illam de resti. spo. frequens in vi. nec dies in qua citatoria recipitur. iij. q. v. quisquis nec dies anotationis bonorum in anno dato ad recuperandum bona. ff. de requiren. reis. l. i. In contrarium facit quod dictum est de tempore. x. dierum dato ad appellandum quia dies sententie late in illo computatur. ij. q. vi. anteriorum. ff. quando appellandi sit. l. i. s. dies: sic et in numero. ix. dierum a tempore duorum ad accusandum. ff. de adul. l. p. i. s. i. et dies de late bonorum possessionis computatur i centum diebus datis ad illam petendam. ff. de success. e. dicto. l. i. s. dies. et s. quod dicimus dies natiuitatis etiam computatur in. xxv. anno dato pro restitutione petenda. l. iij. s. minorem. ff. de minor. et hoc ultimum placet Ben. pro hoc etiam facit in ar. iste tex. qui dicit a die interpositionis. Nam si dies non computaretur non curret annus a die sed post diem nisi exponas a die. s. finita ad hoc: quia favore rei iudicate seu actus iudicialis pro

quo presumitur et odio prescriptionis analis sic videtur annis computandus per non in dicto. *S. minores.* Ad contraria dicitur quod in eis dies in qua sit aliquid non computatur: quia sic in illis iuribus capetur: vel quia in eis non est favor actus iudicii sicut hic vel odium. dat causam tunc computationi: sic ergo colligimus practicam seu theoreticam: an dies termini computetur in termino: quia autem est favor quod computetur et computabitur: autem est favor quod non computetur et odium quod computetur et non computabitur: autem indifferenter se habet materia: et tunc dies termini non deberet nocere: nam ut mihi videtur computatur in termino nisi ubi ius exprimit. sic dicitur hic *Bull.* certe cum terminus tendat communiter ad tollendum ius partis favor est quod dies non computetur et odium quod computetur: sic videtur per suam theoreticam quod non debet computari. omnis enim pena odiosa est de re. iuxta in penes in vi. *Bar. et Bu. in l. i. ff. si quis can. dicunt quod aut statuitur terminus ut tres dies sic facias et non computabitur dies statuti termini. ff. de v. ob. l. cum qui kalendis autem est statutus terminus dicendo facias hoc: debinc ad x. dies et computabitur de momento ad momentum. Dñs An. credit sic dicendum quod si statuitur terminus per aliquam dictionem notantem extremitatem ut ab hinc vel ab hac hora et tunc computatur dies termini. Si autem non est aptus tempus notare extremitatem miniatur ab isto die usque ad x. dies. idem quod statuitur dicitur. Quandoque non addicitur aliqua dictione notans extremitatem: et tunc si statuitur terminus ad tollendum privilegium speciale contra ius commune computabitur dies. l. ij. §. minorem. ff. de minoribus. Si statuitur ad aliud et tunc si cursus est mini ordinatur in favorem computabitur dies termini: si cursus termini ordinatur in odium quod ad tollendum favorem et inducendam penam tunc dies termini non computabitur: quia tunc non sit computatio de momento ad momentum. ad hoc quod non glo. de elec. cum in cunctis ex hoc apparz de casu principalis puncti glo. An. s. in casu de. dies computetur in anno: quia cum hoc tempus ordinetur in tollendo ius defensionis non computabitur tempus de momento ad momentum. hoc vera nisi aliud ius exprimat: quia tunc in casibus suis standum est ei quod determinat ius. Sed predicta intelliguntur in dubio: et per hoc apparet responsum ad motum *Ben.* Redeo ad glo. in v. scire debes. et op. et videtur quod tempus appellationis prosequende non currat a die interpositionis appellationis: sed a die inchoate prosecutionis vel a tempore sententie statim vel post duos menses. Unde op. de l. fi. c. de tem. app. et in auct. de iudi. §. appellationes coll. vi. et quod ibi non. et per *Dost.* de app. ex ratione. Sol. glo. quod de hoc olim erant opi. ut colligitur ex non in iuribus alii et glo. refert se hanc opinionem olim disputasse. et v. erant circa hoc opiniones ut ex non in dictis locis colligitur quas hic glo. refert et finaliter concludit pro opinione que hic approbatur. quam glo. iustificat aliquibus medijs etiam inspecto iure antiquo: sed non est necesse insistere cum*

habeamus hic decisionem: et sic amplius non sit dubitatio ex quo est casus decisus. l. in civile casz ibi non. c. de fur. Ad contraria responde ut dicitur glo. in quibus non est necesse insistere: quia esset ut plurimum declarare leges quod non expedit canonis. potestis etiam dicere ad l. fi. c. de tem. app. quod corrigitur per hanc decre. saltem in foro ecclesie sic et eodem modo ad illud authenticum de iudi. §. appellationes coll. vi. secundum *Ben.* Or. melior est solutio glo. ut iura iuribus concordantur de ecclesie cum expediat in vi. *Blo.* a futuro op. quod a futuro gravamine non possit appellari. unde op. §. dilecto. et quod ibi non s. de app. Soluit quod contrarium procedit in actu iudiciali quod in iudicio non licet appellare nisi a gravamine iam illato subaudi vel cominato ut in contrario: et sic sufficit illatio re vel spe per cominationem. e. ti. cum cessante: de quo in *Spe. e. ti. §.* in quibus v. xxxvj. Hic autem loquitur in actu extrajudiciali ubi potest appellari a futuro gravamine. Exemplum si appellatur ne fiat electio nisi canonice vel ne fiat nisi denominato per maiorem partem capli vel ne possessor inquietetur in possessione. Nam ex tunc demum quando factum erit contra appellationem currere incipiat tempus: ut hic dicitur *fa. s. de elec. auditis et c. constitutus et c. bone.* et hic est intentus littere *Blo.* impedimentum attingit fam partem: et querit cum multipliciter possit esse impedimentum. s. ex parte iudicis appellantis et appellati iuxta non s. e. ex ratione et in *Spe. e. ti. §.* nunc breviter an habeat locum quod hic dicitur respondet quod sic casz indistincte loquatur. Quid autem si impedimentum proveniat facto tertij habetur s. e. significavit. et ff. de dolo. l. arbitrio. §. dolo. quia currit tempus: sed datur actio de dolo contra illum si sit solvendo ad datur restitutio. Item quid si facto partis habetur *l. c. prox.* Coram quo autem debeat fieri fides de hoc impedimento. dicitur quod coram iudice ad quem sit est appellatio interposita per non. *C. e. l. preses* Sed qualiter fiat fides de dicto impedimento. *Spe. in. §.* nunc breviter v. quid ergo tenet quod sufficiat facere fidem per iuramentum et sic dicit *Clemente* quartus pronunciasse. Idem *Bar. ff. qui ex cau. i possessione ea. l. ij. §. si.* Dñs *Pe.* contra per l. fi. c. de tem. app. ubi dicitur evidentiis probationibus debere de eo fieri fidei dem et quia etiam non sufficit quem vere impedire: nisi proteatur de rescriptis. plerumque et c. et de ap. si iustus metus et de no. ope. nunc. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori et c. An autem si certa appellatione ex lapsu anni possit index a quo mandare sententiam executioni. Anno. quod sic i dicitur c. ex ratione. quantum autem debeat impedimentum esse ut habeat finem annum die sufficere quicquid modicum si semper fuit diligens. si vero aliquando fuit negligens tunc si inchoavit causam prosequi tali tempore quo poterat finire. Idem alii negligentia corrodit diligentiam. Sequitur

Quamdiu appellationis. Primo ponit dictum. et ab illo exceptionem. Secunda ibi. nisi. Et super iuribus auct. si tamen. c. de tem. app.

Primo i eo qd dicit de expresso p[re]sens. **I**n eo qd dicit de termino hominis. **I**n exceptione quam facit. **N**o primo qd impedimentu[m] surt gens ex expresso consensu partium detrahatur de tempore dato ad appellationem prosequenda[m]. **N**o casum in quo iudex supplet ex officio p[ro]sequendo telam: quando est ichoata ad publicas utilitatem ita qd imminet periculum publicum ex dilatione. vide s. de app. oblate. 7 qd no in de. **S**i duobus ut lit. pen. per d[omi]n[u]m An. Ex hoc no Bull. qd ubi interest terciu[m] ut reipublice vel eccl[esi]e vel privati cogit partes litigare ubi est periculum anime litigantium de collu. c. i. de libel. obla. c. ij. in fi. **Q**uero an compromissum vel consensus partium habeat impedire cursum temporis ad appellandum. **P**au. qd non: quia hic loquitur de tempore prosequendo tantum ideo secus in te[m]pore dato ad appellandum: 7 potest esse ratio: qd isti x. dies dantur parti grauate 7 ad suspendendum effectum grauaminis. Sed tempus prosecutionis datur utriq[ue] parti: ideo consensus comissio facit illud dormire ut hic. Item illi x. dies dantur ad transferendum causam ad superiores 7 no ad litigandum. vadens autem ad arbitros nec appellat nec facit aliquid loco eius vel qd forcia tur eius effectum: sed tempus ad prosequendu[m] datum ad litigandu[m] qd faciunt euntes ad arbitros: sic non currit tempus. **C**. de inoffi. testa. l. contra maiores secundum Pau. **Q**uero quis erit iudex qui habet precipere prosecutionem. **I**tem qd iudex appellationis de rescrip. dilectus. ij. vel etiam iudex a quo est appellatum. s. e. cu[m] sit romanus: no de rescrip. c. fi. secundu[m] **Z**en. **C**omprosequitur hic Pau. quare fm compromissu[m] facit expirare primu[m]: 7 non fm compromissu[m] facit expirare iurisdictionem delegatam preambulum qd est expeditum de offi. dele. significantibus. 7 in Spe. de arbi. s. finitur in fi. 7 c. **Q**uero quarto de ratione quare interim durante compromisso vel expresso consensu partium non currit tempus. dicit hic Bull. qd est ratio 7 quia hoc tempus est datum in fauorem partiu[m] 7 sic illi renunciare possunt in parte vel toto. **C**. de tem. app. l. fi. de offi. dele. de causis cum similibus qd intelligit hic Bull. ut compromissum i[n]pediat in casibus in quibus possunt componere al[iter] contra de transac. super eo 7. c. fi. de preben. l. i. q. ij. qd pio d. transac. statutus. **C**lo. i. dicit unde sumi potuit hec de. Adde qd sumi potuit etiam ex auct. de his qui ingre. ad appellandum s. i. 7 se. 7 ex no per Inno. s. e. ex ratione 7 per glo. de renun. ueniens 7 in Spe. e. ti. s. ut breuit[er]. Item fallit secundum Bull. 7 **Z**en. **C**lo. co[m]promissum op. qd imo currit tempus compromittentibus. unde op. de c. si compromissari[us] i. ij. de elec. in vi. Sol. glo. ibi in tempore dato ad eligendu[m] qd currit eligentibus licet compromiserunt: hic autem in tempore dato ad prosequendu[m] appellationem. Ratio diuersitatis no in contrariis: quia hic consentit prescribens 7 ille contra quem prescribitur ibi consentit soli ille contra quem prescribitur: ideo non preiudicat prescribenti cum ibi iproueniat compromissum

solum a facto eius contra que[m] prescribitur hic ex facto utriusq[ue] no Inno. s. elec. ne pro defectu nel dic qd ibi non est uerum compromissu[m]: sed iuz eligendi translatio quo quis non utitur p[er] se nel alium. ideo currit tempus fm **Z**en. qd autem hic dicitur tempus non currere procedit durante compromisso. per qd glo. infert qd eo finito statim currit: 7 sic si **I** tempus compromissi compromissarius non pronunciat: uel pronunciat si appellans uult soluere penam 7 prosequi appellationem poterit. Id fieri 7 statim tunc currit tempus. Ratio quia talibus modis finitur compromissum: quin imo plus dicit gl. s. qd etiam ante finitum compromissum per lapsum termini uel per pronunciationem potuisset appellans redire ad iudicem a quo soluendo penam: 7 sic soluendo compromissu[m] iuxta no de offi. dele. significantibus in. iij. glo. Nec ob. predictis hec littera imo potius facit prout dicit glo. quia hic soluz durante tempore compromissi dicit non currere tempus. unde hec de. non tollit beneficiu[m] iuris quo potest contradici dicto arbitrio soluendo penam. **L**. de arbi. l. i. all[us] iuz aucte. quis deciperetur 7 metu perdendi prosecutione[m] appellationis cogere tur stare inique sententie uel ius prosecutionis indefensum dimittere contra illud. ff. de peti. heredi. l. illud secundum **Z**en. qd aute[m] dicit glo. hic qd soluendo penam potest post tempus compromissi redire ad iudiciu[m] est ueruz nisi sit dictum in compromisso qd pena toties comittatur quotiens fuerit contrafactu[m]: 7 nihilominus compromissum ratum maneat quo casu non possit redire ad iudicem durante tempore compromissi uel laudo. lato all[us] no in suma de arbi. s. qualiter constitutur v. sed ex quo semel 7 v. se igitur secundum premissa. 7 v. quid si compromisso secundu[m] **L**apuz facit. ff. de arbi. l. si duo. s. fi. 7 qd no e. ti. l. ij. 7 c. **C**lo. uel alias querit que potest esse causa que mouet contrahentes ad paciscendu[m] ut no currat tempus. dicit glo. forte pestis uel alia similis causa superueniens in loco prop[ri]e qua[m] disposuerunt diuertere 7 separare ad tepus a loco 7 conuenerunt qd interim non curreret tempus. Idem dicit Pau. si nuda uoluntate deficiunt qd intelligi quando faciunt ex expresso p[re]sensu: 7 aduertendu[m] ut dicit glo. in prin. qd in hoc casu hec de. supplet auct. all[us] atq[ue] in prima glo. **C**lo. expresso: querit an sufficeret tacitus consensus: ut quia simul appellans 7 appellatus redeunt ad domiciliu[m] uel longas peregrinationes simul arripunt: an sufficiat ut interiz no currat consensus. dicit glo. qd non. per hanc litteram a p[ro]curario que requirit expressum consensu[m] interuenire. unde imputat sibi appellans qui expressa conuentionem non fecit uel procuratores no dimisit ad prosequendu[m] hoc tene. licet Bull. conetur defendere qd tacitus sufficit: sed non bene quia a uerbis littere non est recedendu[m] secundu[m] **Z**en. 7 Pau. fa. qd no s. e. his qui contra certaz in glo. **C**lo. ab homine ponderat hac litteraz: que non soluz loquitur in tempore iuris sed etiam hominis per qd dicit gl. hic esse fm. per qd ampliatur auct. all[us] in prima glo. 7 dicit

hic Pau. q. ampliat ad tempus hominis siue sit
statutum a iudice siue ab appellante fm Pau.
quicunq. terminus sit qui tamen potuerit a iu-
dice statui de quo de app. ex insinuatione fz Jen.
7 c. Glo. currere: querit de intellectu littere 7
respondet q. intentus littere est q. interim dor-
miat tempus 7 non currit. finito at. compromisso
uel tempore limitato ex expresso consensu prius
solum habebat de tempore appellationis prose-
quende qd. supererat tempore compromissi uel
expressati consensu: non autem integrum ipus
qd. datur a principio ad prosequendum all. no in
simili de rest. in inte. de. una. 7. ff. ex qui. cau. ma-
ior. ab hostibus. q. sed q. simpliciter. Nec ob. de
elec. Si electio in vi. quia diuersitas casus tollit
contrarium 7 c. Glo. nisi forte: ponderat lit-
tera que addit terminum in quo suppletur auct.
preall. 7 c. Glo. imminere ponit exempla quan-
do possit imminere periculum: puta quando est q.
sio de causa electionis seu de matrimonio spiri-
tuali uel etiam carnali s. e. oblati: 7 ut lit. non 2
tes. quoniam idem in alijs que celeritatem desi-
derant de quibus plene in. c. si. de elec. in vi.

Glo. ultima declarat 7 exponit litteram.

Appellanti ab interlo.

ADue sunt partes sicut duo sunt
dicta. Secda ibi nec processus.
No q. appellatio ab interlocuto-
ria uel grauamine non potest ius-
tificari uel impugnari ex alijs
causis q. deductis coram iudice accu. 7 sic i. isto
appellans 7 appellatus a pari indicatur qd. no.
No fo q. cause in appellatione debent esse no-
minatim expresse nec sufficit q. tacite exprimantur
uel in genez. ad hoc de app. constitutus non
sufficit ergo illa protestatio de qua ibi. Quero
an per hoc caplm. exigatur maior expressio cae
appellationis q. requireretur olim per. c. ut debi-
tus s. e. 7. c. cordi. e. ti. in vi. dicit hic Guil. q. no
7 satis est nominatim expressa causa: 7 per de i.
monstrationes 7 interlocutiones de ea constar.
Quedam autem prosequitur hic Pau. de appella-
tione adiffinitia i qua no. exigitur expressio cae
7 quomodo ex alijs potest iustificari: omitto ut
expedita de app. ut debitus. Et an sufficiat alte-
ram ex causis probare etiam omitto. per no. de
rescrip. c. ij. 7 de iudi. exhibita. de app. significa-
te 7 de proba. licet causam. Quero an hec de-
locum habeat in appellatione interposita ad pa-
pam. Jen. q. sicut quia de. loquitur indistincte. ideo
licet al. habeat iurisdictionem per uiam querele:
tamen non potest causa iustificari nisi ex causa
deducta 7 c. Glo. ij. op. de no. per Inno. deno.
ope. nunc. c. penlt. ubi tenet q. si appellatur ab i-
terlocutoria satis est appellantem exprimere il-
lam iniustam: licet non exprimat in quo sit ius-
ta: uel quare glo. respondet q. ibi ponitur opi.
Inno. que hic reprobatur: Nam 7 ipsemet in p.
all. c. in alia parte dicebat q. hoc est nimis gene-
rale uerbum sic appellare. Hosti. autem ibi tene-
bat contra opi. Inno. 7 hec opi. Hosti. hic appro-
batur que etiam placebat. Spe. ut refert glo. 7
pro hoc facit quia al. non est differentia iter ap-

pellationem adiffinitia 7 inter appellatione ab
interlocutoria cuius contrarium uult aperte hec
decre. ut obitus s. e. 7. e. ti. cordi. 7 q. ibi no. i. vi.
Nam in appellatione adiffinitia non est necesse
exprimere causam ut dictis iuribus 7. l. scio. ff. o.
appel. 7 sic si idem esset interlocutoria non esset
differentia inter ipsas contra iura predicta: an et
sententia lata super pemptoria dicatur interlocu-
toria: an uero diffinitia remittit glo. ad no. i. e.
de. fi. Pau. hic in principali puncto glo. saluat
opi. Inno. 7 no. quia dicit illam procedere in in-
locutoria: cuius iniquitas dtegitur ex allonibus
iur. de no. ope. nunc. significantibus de testi. si
gnificauerunt 7 de rescrip. significante 7. c. Ro-
dolphus 7 sequenti de iudi. exhibita de libel. ob.
c. ij. non enim tunc oportet exprimi cum ex ipo-
tenore sententie appareat iniquitas s. ti. primo
pastoralis. Sed ubi iniquitas debet detegi ex al-
lonibus 7 probationibus factis: ita q. questio est
facti 7 non iuris habet locum qd. dicitur hic q.
oportet causam exprimere in appellatione ab i-
terlocutoria. s. quando sit iniusta fm Pau. que
prosequitur La. nec ob. q. dicit glo. ista notorie
tas non excusat ab expressione quia intelligenda
est de alio notorio q. denotario ex actis constata
te uel tenore sententie q. est ualde nondum cete
si hoc est uerum sufficeret ubicunq. ex actis ap-
te constaret iniquitas: quia sufficeret dicere tunc
appellatio propter iniquitatem sententie q. est e-
uidens ex actis 7 c. Glo. iudicis: querit quid
si appelletur a grauamine partis. Rndet q. i. illa
secus a contrario littere. Item quia illa etiam ex
futuro grauamine potest iustificari ut s. e. de. Si
cut appellationi q. non est quando appellatur a
iudice ut ibi fuit dictum Glo. als. querit qd.
si uelit prosequi alias causas q. expressas tame-
notorias an possit. quidam q. sic per. c. ij. ut lit.
non contes. 7 qd. ibi no. in prima glo. contrarius
tenet glo. quia licet notorietas releuet ab onere
probandi: non tamen releuat ab onere proponendi
ut s. in dicto. c. ij. super. i. glo. 7 sic debet itelli-
gi preall. c. 7 etiam hec de. No. bene istas glo.
que quotidie allatur pro singulari. videlicet
q. notorietas non releuet ab onere proponendi
licet ab onere probandi: sic fa. qd. no. Bar. in si-
mili. ff. de adul. l. si adulterium cum incestu. q. pe-
nit. 7 in. l. cum quid. ff. si certum petatur. Tem-
pera tamen istas glo. nisi notorietas procedat ex
actis: ut proxime dixi. Nec ob. qd. not. Inno.
de offi. vica. c. i. de iudi. exaiata in additione per
Inno. quia illud dictum procedit quando pro-
pter finem notificandi iniusticie expressio exigitur
quia tunc sufficit libellum continere apta
iusticie ex tenore libelli uel al. extrinsecus: 7 sic
tunc notorium 7 expressum parificantur: hic at
propter finem opponendi 7 prosequendi excigitur
expressio 7 propositio non simpliciter pro-
pter finem notificandi 7 c. Glo. nominatim
op. q. requiratur etiam expressio specifica 7 sint
gularis de elec. ut circa. So. ibi in appellatione
que interponitur extra iudicium ex causa bene-
ficiali ubi maior expressio requiritur q. hic in
alijs appellationibus sicut dicit glo. 7 bñ. 7 c.

Glo. expressas op. q. etiam alias causas q. ex
pressas in appellatione possit prosequi appellat
ur. l. scio. ff. de appel. 7 nō s. e. cum causam. 7. c.
ut debitus 7. u. q. vi. non ita. Sol. olim de hoc
erant opiniones. hic approbatur opi. Ber. d. quo
in. c. cum causam in ultima glo. alijs reprobat
tis. Nec ob. l. scio. ff. de appel. quia loquitur i
appellatione ad diffinitiva non in appellatione ab
interlocutoria. Deinde glo. i. v. et nō. iducit de
contra solum curie qui habet q. si appellatur ex
pluribus causis eligitur una 7 illa ponitur in re
scripto cōmissionis. Nam uidetur q. omnes de
beant exprimi per hanc de. que in singulari loq
tur de appellante: 7 in plurali dicit q. causas ex
pressas potest prosequi: 7 sic debet arctari ad p
secutionem unius expressarum in appellatione.
Pau. hic dicit q. de. potest saluari ut non ledar
solum nec praticam curie intelligendo eam quā
do quis prosequitur appellationem coram iudi
ce ad quem pratica procedat quando causa de
legatur extra curiam uel in curia. Nititur autē
solum curie ex equitate ne appellas exprimat fal
sas causas in appellatione. nam propter solum
predictum uerisimiliter non exprimeretur aliqua
falsa causa sed solum uera: quo casu non interest
parti dictam electionem non fieri. Fatetur tñ
q. dictus stilus est contra ius: sed q. appellans
potest prosequi omnes causas expressas: licet nō
expressas non possit: ut hic s3 Pau. 7 c. Glo.
nec pcessus op. de nō i dicto. c. penlt. de no ope.
nunc. per Imo. ut lit. non contes. c. ij. Sol. ibi
ponitur opi Imo. que hic reprobat appro
bata opinione Holli. ibi posita que tenebat qd
hic deciditur. nec ob. ff. de app. l. scio cum simili
bus: quia loquitur quando appellatur ad diffinitiva
na hic quando ab interlocutoria patet: quia di
xit processus non potest iustificari 7 c. Non at
dixit sententia: 7 eodē modo respondetur ad de
re. cum Joānes de si. instru. 7 de testi. fraternit
tatis. qd tamen dictum est de diffinitiva intelli
ge salvo casu de. ij. s. d. testi. Glo. ex nouis in
iusticiat litteram per nō per se ut lite. non contes.
c. ij. 7 per de gre. dilecto s. e. Concludēs q. ut pos
sit fieri prosecutio ab appellatione ab interlocu
toria exiguntur duo coniectim. s. q. grauamen p
cesserit appellationem 7 q. fuit expressum i ipsa
7 c. Glo. probandum op. de no. in. c. interposi
ta. l. i. s. e. Sol. glo. aliud est querere an nulla
penitus debeat fieri probatio coram iudice ad
quem: que facta non fuit coram iudice a quo 7
dico q. non: imo bene potest 7 debet probari ne
ritas grauaminis coram iudice ad quem ad in
iusticiandam appellationem: licet non fuerit d. h
probatio facta corā iudice a quo dūmodo gra
uamen appareat illatum parti ex primo iudicio
ut hictaliud est querere an oporteat q. grauamē
uel iniusticia pateat ex actis coram iudice a quo
7 tunc dico q. sic: quia hic est intentus littere: p
hec sequitur clarius declarando q. proposui ex
ceptionem 7 obtuli probationem: 7 non fui ad
missus hoc probato. apparet grauamen 7 simili
ter si exceptionem legitimam opposui 7 obtuli
probationem 7 non fui admissus hoc probato

apparet grauamen: 7 similiter si exceptionem le
gitimam opposui 7 probaui: 7 non fuit admissa
probatio similiter apparet grauamen. Si autē
expellebam actorem excoicatum minori: 7 iudex
illam repulit non poterit iustificari appellatio:
nec impugnari processus probando illum excō
municatum maiori de quo non fuerit obiectus
in primo iudicio 7 similiter si appellam propter
exceptionem de loco non tuto non admissum nō
poterit iustificari processus 7 impugnari appel
latio. si tunc probetur me reconciliatum q. hec
causa non est posita in primo iudicio. Dabitis
ergo q. oppositio exceptionis legitime 7 obla
tio probationis iustificat appellationem. exigit
tur tamen tunc secundum Pau. q. appelletur.
tunc non solum propter exceptionem non ad
missam. ut nō Ber. de testi. ex parte ade. quo ca
su sic proficit iustificatio quo ad finem retractā
di attemptatum siue interlocutoriam siue diffi
nitivam ut nō in dicto. c. ex parte ade. licet aliq
distinguerunt 7 male inter attemptatum diffinitiva
ne uel interlocutorie. Itē procedit siue exceptio
cuius probationes obtulit fuerit dilatoria siue
peremptoria: licet glo. hoc aliter intellexerit ut i
dicto. c. ex parte: quia iura de hoc loquuntur in
distincte de rescrip. significante de iudi. exhibita
de libel. ob. c. ij. 7 de offi. dele. c. cum olim: 7 sic il
la probatio releuat ab onere probandi quo ad
iustificationem appellationis: sed non quo ad ef
fectum exceptionis prosequēde siue exceptio sit
dilatoria siue peremptoria: imo q. ad hoc erit ne
cesse eam probare coram iudice appellationis al
iniquitas iudicis a quo finale preiudicium pare
re posset parti sine remedio q. nūq. fuit d. men
te iuris fm Pau. 7 hoc etiam Jo. an. in dicto. c.
ex parte ade. 7 ibi per dñm An. Glo. ultima est
litteralis 7 c.

Di appellationem per.

Non recipit diuisiones. **N**ō p
mo q. deserta appellatione sente
tia transit in rem iudicatam.
Nō s. q. uoluntaria prosecutio
partium cause appellationis de
ferta iam appellatione nil minus impeditur ef
fectus transitus in rem iudicatam: 7 tollitur p
secutio appellanti per qd uidetur q. partes non
possunt recedere a transitu in rem iudi. Aduer
te ista de. ē subtilis 7 a mero canonista male in
tellecta peius mero legista intelligitur ut i facto
asserit se expertum dñs An. Oportet ergo q. q.
bene uult eam intelligere habeat se mixtum 7 le
gat. hic glo. magnam ordinate: quia obscura est:
alias apostillas 7 dicta doc. que non cadunt ad
glo. post glo. illam recitando 7 c. Glo. fa est
litteralis exemplificans litteram. Glo. deserta
querit quid si a principio. app. non tenuit ut q. a
interposita fuit tertio uel post. x. dies: an locum
habeat de. si illius fiat prosecutio. Rñdet q. sic
7 multo fortius cum maior sit ratio q. quādo
a principio tenuit: sed ex post facto ē deserta 7
similiter dicit glo. de. locum habere si appellatio
nī sit renunciatum expresse: quia si habet locum
in deserta. tacite fortius in deserta expresse. fa. s.

romana. §. si terno. 2. §. Si autem in vi. Ad
uerte quia primum dictum glo. f. quando fit p
secutio appellationis que a principio non tenuit
locum habeat de. pendet ab illo dubio: an appel
latio tertia deuoluat ipso iure: qd uidetur qd ap
pellatio habet sua formalia naturalia: licet acci
dentaliter ius obuiet sicut dicimus in appella
tione facta omisso medio de appel. si duobus
2. c. referente 2. hoc sentit Compo. de rescrip. su
per litteris: 2. sic index ad quem haberet iurisdic
tionem. licet exceptione elidibilem: unde ex to
to non procederet hec de. dic ergo ut j. dicitur
cum glo. magna fm autem dictum glo. de renū
ciatione expressa intelligitur uerum nisi de hoc
reuocaretur in dubium 2. pronunciatum esset 2.
nunciacionem factam non esset uel appellationes
desertam non esse quo ad omnem effectum: 2.
putat dñs An. q. si lapso fatali pronuncietur
fatale non esse lapsum ualeret sententia quasi n
esset lapsum: quo ad effectum propter impedi
mentum ut dicam cum glo. magna per qd limi
tatur hec de. **Glo.** cu3 appellato op. q. factū
appellati debeat prodesse appellanti. ar. l. petēde
C. de tem. resti. in inte. peten. So. ibi in dilatio
nibus datis appellato que profunt 2. sunt cōes
etiam appellanti sicut dicimus in restitutione in
integrum quando petitur dilatio per eum ptra
quem petitur restitutio: hic autem loquitur in
uolundandam appellationem iam desertam 2. sic
diuersitas casus contrarium tollit Item dicta. l.
petende procedit quando adhuc durat quadriē
nium quando aduersarius dilectionem habuit.
Vnde 2. hoc idem esset si durante fatali aduersa
rius dedisset causam dilationi: hic autem erat
tempus lapsum 2. appellatio deserta 2. eius ius
omnino sublatum fm **Bull.** **Glo.** appellatus
pro recitatione huius glo. Op. dñs An. 2. uidet
tur q. deserta appellatio possint partes si uelit
assumere litigium super appellatione 2. ualeat p
cessus super illo: quia nullum est dubium q. p
tes possunt procedere a sententia in suum fauo
rem lata 2. super illa nouiter litiga2 ut est casus
in. l. iij. §. condemnatum. 2. de re. iudi. ex quo
ergo partes uoluntarie litigant renuncient sentē
tie: 2. effectū ei igitur pcessus ualeat 2. sententia fa
ptra illum lata. 2° sententia contra sententiam i
diuersis instantiis lata tenet. ff. de excep. rei iudi.
l. duobus 2. l. a re. §. l. 2. ibi nō per Bar. nō etiā
l. i. C. quando prouo. non est necesse 2. in. l. l. ff. q.
sententie sine app. rescin. ualebit ergo fa senten
tia contra primam: cuius contrarium littera ui
detur inuere. **3°** ex quo index procedit deser
ta appellatione tacite uidetur pronunciare appel
lationem non desertam: 2. partes iurisdictionem
prorogare ergo processus ualebit: quia hic non
est defectus potestatis nec alius ex quo partes
non appellant nec contradicunt. Debes scire q. i
hac materia ut dicit glo. in no. in. c. ex ratione d
app. dixit q. si deserta appellatione prosequan
tur appellationem appellans: 2. appellatus uolū
tarie q. index qui cognouerit iūritatem prime
sententie poterit illam reuocare: 2. sic in effectū
ualebit secūda sententia contra primam: 2. con

sequenter impeditur effectus transitus in rem
iudicatam: adeo q. si agebatur ex prima senten
tia poterit opponi de fa sententia contra execu
tionem prime: nec fam sententiam poterit op
ponere de prima: quia ex quo ante fam nō op
posuit non poterit pretextu huius noue desen
sionis amplius hoc in dubium reuocari de re.
iudi. cum inter nec dicatis q. fa sententia cōtra
primam non ualeat: quia sic sequeretur q. non
ualeret fa sententia lata in causa appellationis
contra sententiam latam in causa principali. **Do**
sti. in preall. c. ex ratione tenuit contrariū. f. q.
non ualeret fa sententia: quia deserta appellatio
ne extincta est iurisdicō iudicis ad quem. ergo
non ualet sententia ex defectu potestatis iudicis
ad quem. Non ob. ratio Inno. quia fa sententia
debet tenere contra primam ex quo nihil partes
dixerunt: quia id procederet si non daretur dei
fectus iurisdictionis in fa. Non ob. etiam si secū
da sententia ualeat contra primam in causa ap
pellationis: quia tunc prima non habet uires p
pter suspensionem durantem que hic cessat: sed
prima non suspensa fa contra primam non ua
let: sicut non ualet si appellatum non fuisset. 2. e
causa quia secūda est lata deserta instantia.
Et sic nō q. sicut non ualet sententia contra sen
tentiam in eadem instantia sic non ualet senten
tia contra sententiam in fa instantia deserta ua
leret tamen si non erat deserta quia declara 2. i
tellige ut j. dicam: 2. nō per dñm An. de re. iudi.
inter. 2. hoc dicit hic Jo. an probari 2. forsitan i
tantam q. etiam solo appellato prosequente nō
habet locum ut fa sententia ualeat contra primam
qd forte non cogitauerat. **Do**sti. pro hoc quod
idem debet dici in appellato etiam facit quia ut
dicit glo. hic in v. huius sit ratio: quia petendo
pronunciari male appellatum 2. i eo q. dicit trā
siuisse in rem iudi. nulla est contrarietas licet de
appellante dubitetur: an uia3 nullitatis uice ap
pellationis possit accumulare. potest tamen id
appellatus dicere male appellatum 2. sententia3
transiuisse in rem iudi. quia nulla in eo est ptra
rietas cum semper nitatur pro sententia. Et si
dicatur imo est contrarietas in quantum dicit
hunc iudicem: quia petit pronunciari sententia3
iniustam dicendo male appellatum: 2. iniquitū
negat dicendo sententiam transiuisse in rem iudi.
istum iudicem. dicit glo. hic. quis fateor hic ali
quam contrarietatem tamen appellans qui re
est potest uti defensionibus contrariis: ut in rā
nullas pluribus de re. iuz in vi. imo etiam si sit
actor quicquid senserit glo. quia appellando de
fensor est 2. reus interpretatur de excep. signifi
cauerunt. ideo iuribus contrariis potest uti. ut
nō Bar. ff. de app. l. Si expressim 2. nō per dñs
An. de app. dilecto. Item etiam deserta appel
latione non negat ipsum iudicem saltem in hoc
ut pronunciet desertam esse de app. interpositā
2. nō de app. cordi. in glo. vi. Pro hoc quia ne
gari non potest deserta appellatione nullam ha
bere iurisdictionem nisi super hoc ut pronunciet
esse desertam: 2. de hoc cognoscat: sed ut super
principali nullam habet iurisdictionem nisi ante

se fecerit iudicē. Item coram eo nulla est instan-
tia, ergo reperitur fa sententia lata sine instantia
et hec est ipsa ueritas modo intelligas hanc cle-
et per hoc apparent soluta contraria intelligenti
propter non intelligentes enim dicit dñs An.
se non scribere. Ad predicta adducit glo. quia
actor potest uti cōtrarijs in diuersis instantijs et
de quo nō in preall' regula nullus pluribus et p-
batur. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. §. sed nec i-
pubes. hic autem non dicitur qd in eadem instā-
tia hec duo propōat hic appellatus ideo admittit
ti debet. **C**lō bene ex hoc si. glo. qd actor pōt
uti iuribus contrarijs in diuersis instantijs facit
auct. Item possessor. **C**. qui po. in pig. ha. et in. l.
si. ff. de rei. ven. Aduerte tamen quia glo. in qdā
dixit qd appellatus qui reus est potest uti nūc et
trarijs potest intelligi dupliciter. vno modo ut
uelit qd appellatus quilibet dicatur reus habet
to respectu qd defendit se et sic potest all'are con-
traria ex hoc habes qd actor appellando uel etiā
replicando potest uti nūc et defensionibus con-
trarijs sicut reus originalis et hoc uerū est. **C**lō
dicit Bar. ff. de app. l. si expressim et est notabile
uerbum: quia extendit illam regulam nullus pli-
bus. Alio modo potest intelligi qd appellatus qd
reus est ut illud sit restrictiue. i. quando reus ē
non declaratiue: quia reus est et tunc nōbile non
colligitur priā uerū est. licet supra legendo sen-
recitando sim secutus sam. Aduerte si uoles te-
nere opi. Inno. in uno uerbo soluere hanc cle-
quia ista cle. dicit qd ex prosecutione appellatis
appellati non impeditur transitus in rem iudicā-
sed nihil dicit an fa sententia lata contra. primā
dato qd transitus in rem iudicatam non impedi-
atur infringat primam: et hec sunt simul senten-
tiam primam transisse in rem iudicā. et nihilominus
sam ualere contra primam quando sunt late i-
diuersis instantijs ut tenent legite ita qd ex uer-
bis cle. alio non addito hec cle. non improbat dñ-
cni Inno. Sed aduerte pro opi. Inno. facit mlti-
tum dictum Compo. et Jo. an. post eum de re-
scriptis super litteris ubi aperte dicit qd si lata sē-
tentia accedat quis ad iudicem appellationis et
tingat appellatum esse ubi non est uel non renū-
ciatum appellationi ubi est uel non deserta ap-
pellatione ubi est qd si sic procedat iudex appel-
lationis ualeat processus qd plus est parte contra
ce ex quo non est oppositū aliquid de iurisdic-
tionis defectu: quia habet iurisdictionem licet ex-
ceptione elidibāem sicut dixit Compo. licet con-
tra eum faciat qd nō Inno. de app. si duobus dic-
qd quandoqz super instantia sententie aditur in-
dex al' competens et per uiam querelle inchoata
noua instantia si tamen cōpetens sit qui sic pos-
sit adiri ut ipsemet ordinarius qui sententiauit
uel papa uel legatus: et an tunc ualeat sententia
contra primam tangit Inno. in tribus locis de
rescrip. cum dilecta de probationi. quoniam cō-
tra falsam et in primo tenet qd ualeat fa sententia
contra primam: et qd ille pronunciare debet. **P**-
loco tenet oppositum in tertio loco scilicet i. c.
fraternitatis de frigidis. redit ad primum tūgit
etiam de re. iudic. cum Bertoldus: et hoc dictum

putat dñs An. uerū. i. qd ualeat fa sententia et
quia aut de iniquitate constat confessione par-
tis et illa potest reuocari: quia iam notorie pstat
de iniquitate contra presumptionem iuris et de
iure que surgit ex sententia que transiuit in rez
iudi. admittitur probatio in contrarium per cō-
fessionem ut notabiliter dicit Inno. de iur. eccle.
quia pleriqz aut constat de iniquitate prime sen-
tentie per probationes factas in iudicio et uolū-
tariet' ualeat sententia seu proferri potest senten-
tia contra illam quia illa probatio notoria in-
fringit primam iuncta sententia fa: quia licet ad-
mitti non debeat admittit tū nocet presumptiōi
iur' et de iur. et ad hoc dictum Inno. in dicto. c. sē-
nitatis ubi declarat alia dicta: et hoc sic declarat
dñs An. in. c. iij. dilecta de rescrip. et in dicto. c.
fraternitatis. et i dicto. c. quoniam contra nō ob.
qd sententia contra sententiam non pōt: quia ad-
id dicerent legite qd imo ualeat in diuersa instan-
tia. Sed dices tui sententia non ualeat contra
notorium de re. iudi. inter ceteras et s. e. solici-
tudinez. et s. de re. iudi. cle. pastoralis. et per dñm
An. de rescrip. ab excoicato. et de re. iudi. inter
monasterium. Dic hoc uerū: quando partes ni-
tantur primet' de ea opponunt secus si nō ni-
tantur: sed uoluntarie assumunt litem super ea
quia ex conuentione possunt recedere ab effectu
prime sententie ut dicto. §. ex conuentione. l. iij.
ff. de re. iudi. licet glo. senserit contrarium i. l. si
de certa. **C**. de transac. Nec ob. qd compromissū
non ualeat post sententiam: ut. l. et post rem. ff.
de transac. quia illud uerū in compromisso qd
cadit tātum super dubio: quandoqz lata senten-
tia que transiuit in rem iudi. lata est sententia i
instantia appellationis: et tunc aut transiuit i re-
iudi. ex defectu cause uel solenitatis appellatio
nis: ut quia dicitur appellatum: et partes super
hoc litigant coram iudice ad quem: et tunc quia
hic iudex durat et durat instantia ex quo uertit
tur in dubium de causa et de hoc an tertio pot-
erit appellare cum appellatio faciat eum iudicē
nisi opponatur: puta qd ualeat processus et sen-
tentia lata: quia ē cōtra ius litigatoris: et tunc nō
reperitur lata absqz instantia nec a deficiente in-
potestate sic intelligit dictum Compo. in. c. sup
litteris: quandoqz sententia transiuit in rem iudicā-
di. quia non est appellatum uel ē appellatio de-
serta uel illi renunciatum. et hic dicit glo. qd fa sē-
tentia nō ualeat. cōtrarium dicit Compo. saltē qñ
nō est appellatum in dicto. c. super litteris: et sic
dicit se de facto optinuisse pronunciantem Inno.
id qd hic glo. sentit Inno. s. de app. Si duobus
dñs An. pro cōcordia horum dicit qd aut coram
iudice a quo reuocatum est i dubium. an fuerit
appellatum uel renunciatum uel an sit deserta ē
ut quia dicatur qd fuit impeditus et fatalis reite-
gratus: et tunc aduerte quomodo iudex proce-
dat. aut enī reuocato in dubium qd est dictum
ipso nō obsta dubio procedit ad ulteriora et sē-
tētiat diffinitiue nō prius decidēdo hoc dubiū
putat qd sēntia sit nulla: et hec fuit intentio huius
cle. secundum eum: quia i pronunciantem hic est
duplex defectus. primus est defectus potestatis

iudicantis quia non est iudex ut procedat et p[ro]t[er]at hoc procedere etiam si iudex sit qui adiretur per viam appellationis: et possit adiri per viam querelae: ut legatus vel papa: quia tunc non aditur ut iudex querelae: sed ut iudex appellationis cum non sit de prescrip[ti]o[n]e cum ex officio: ut n[on] Inno. et Hosti. de offi. dele. cum super per q[uod] putat idem si esset delegatus a iudice appellationis deserta appellatione: quia funditus ex q[uo] ut iudex appellationis delegat non est iudex: et si dicatur q[uod] hec surreptio non uiciat ipso iure. dicit q[uod] hic non est solus defectus surreptionis sed defectus potestatis delegantis. Item surreptio tunc surgit a causa funditus annullante is infringit ipso iure. ut dicit glo. de rescrip[ti]o[n]e. c. i. in vi. et casus cum glo. de offi. iudic. suam. Item hic est defectus instantie. quia si deserta est instantia appellationis agitata coram eo sunt absq[ue] instantia et sic sunt nulla. l. properandum. §. sin autem reus. C. de iudi. quandoq[ue] iudex reuocato iudicio de iuribus appellationis: ut desertionis seu termini lapsi pronuntiat super hoc: et tunc aduer te quomodo pronuntiat. aut enim reuocato in dubium super iurisdictionem tantum iudex pronuntiat se competentem. Non ob. q[uod] tertio dicatur appellatum vel non ob. q[uod] dicatur renunciatum vel non ob. q[uod] terminus dicatur lapsus quasi ille fuerit impeditus: et sic habet finem fatalem q[uod] in dubio sic presumo pronuntiare uoluisse cum aliter terminus est lapsus aliter non possit sententia sua iustificari: et putat q[uod] adhuc haec sententia sit nulla non ex defectu potestatis sed ex defectu instantie quando iam ante inchoatam instantiam se iudicem pronuntiauit: quia licet sententia facit et iudicem: non tamen reintegrat instantiam ex q[uo] super hoc non est pronuntiatum: et tunc id ad hanc sententia remanet inualida. quandoq[ue] anteponitur desertio et postea inchoatur instantia et inuocatur in dubium de defectu iurisdictionis et ipse pronuntiet se competentem ante aliquem factum processum: uel pronuntiat se iudicem uel ad ulteriora procedendum: ita q[uod] etiam pronuntiat super instantia: et tunc credit q[uod] ualeat postea instantia in causa appellationis ex quo ab illa interlocutoria non appellatur: et sic tunc intelligit dictum Compositum. quia dato q[uod] iudex non habet funditus iurisdictionem: tamen ex quo processit ante factam pronuntiationem super competetia propter dubium facit se iudicem. et n[on] Inno. de dila. preterea et pro tanto ualeat processus: quia hic non potest pretendi nec defectus instantie nec defectus potestatis: et ualeat sententia contra sententiam ex quo est reuocatum in dubium de suspensione prime sententie. ff. que sen. sine app. rescin. l. i. et n[on] in l. i. C. quando prouo. non e[st] necesse de re. iudi. inter monasterium: et sic oportet limitare hanc de. quandoq[ue] nihil reuocatur in dubium de desertione instantie principaliter. et nihil super illa uel competentia pronuntiat: et iudex procedit uolentibus ambabus partibus: et tunc hic e[st] casus proprius de. dicit q[uod] n[on] ualeat processus nec sententia et hoc ex duplici defectu. primo ex defectu potestatis. 2º ex defectu instantie q[uod] putat procedere

etiam si esset papa: uel alius qui possit adiri per viam querelae: etiam cuius iurisditio possit pro rogari: quia hic aduertit eum ut iudicem appellationis: et sic prorogare n[on] intendunt et hoc respectu n[on] e[st] iudex: sed ex certa scientia. n[on] ob. lapsu termini uellent sibi dare iurisdictionem in causa appellationis: ut tanq[uam] iudex appellationis possit cognoscere. n[on] ob. lapsu. n[on] credit q[uod] possit tam lapsu termino: etiam si alius iurisditio esset prorogabilis: quia ut iudex appellationis funditus iurisdictionem non habet. ergo n[on] potest eius ut talis iudicis iurisditio prorogari de offi. dele. significati. 2. l. priuatorum. C. de iudi. om. iudi. et per hoc credit de. procedere in papa: et in quo libet alio qui possit adiri per viam querelae. licet quidam hanc uoluerit limitare ut non procederet in iudice qui procedere posset per viam querelae. s. quando aditur per viam appellationis: ut hic dicebatur ut pater ex illis uerbis appellationem prosequitur. Quandoq[ue] deserta appellatione solus prosequitur appellat: et uidetur q[uod] possit: quia lapsus termini debet solum appellanti preiudicare cui est terminus statutus. Ad hoc quia appellatus post terminum lapsum potest persequi. licet n[on] posset appellans de app. sepe facit q[uod] n[on] de elec. c. i. ubi dicit Compositum. q[uod] si appellatus non seruat formam illius. c. et hodie de causam de app. q[uod] appellatio deuoluitur ad compositum appellati. ad hoc glo. in de. constitutiones. C. glo. ultima op. q[uod] licet deferatur appellatio n[on] transeat sententia in rem iudi. de sen. exco. licet in vi. facit de app. ff. in l. si expressum et s. de re. iudi. c. i. cum ibi n[on]. Sol. glo. hic loquitur quando sententia a principio fuit aliqua: ut quia solum erat lata contra ius litigatoris non expresso errore iuris in ea secus quando a principio sententia est nulla: quia tunc sicut propter omissionem appellationis non transiret in rem iudi. ut dicta. l. si expressum sic nec transiret in rem iudi. propter appellationem interpositam et desertam in p[ro]curatorio et c. N[on] bene istam glo. que n[on] est q[uod] c. licet cano. de sen. exco. habeat locum et in alia materia q[uod] excoicationis. de quo scripsit. d. An. de app. sepe e[st] casus finem unam lectionem abbatis de eo qui ruit in pos. cum uenissent et intellige glo. q[uod] prosequi poterit nullitatem principaliter sed non incidenter. Unde n[on] so ex hac glo. q[uod] deserta appellatione quis potest prosequi nullitatem: q[uod] e[st] clarum quando sola appellatio e[st] deducta: sed ubi deducta esset uia nullitatis cum appellatione esset magis dubium. Bar. tam[en] dicit q[uod] potest etiam deserta appellatione: quia minori tempore defuit uia appellationis q[uam] uia nullitatis cui ad nullitatem datur officium iudicis q[uod] durat spatium. xxx. annorum prout ipse n[on]. ff. de appel. l. si expressum et ex sola accumulatione simul in eodem libello non alteratur natura actionis uel iuris deducta: ut plene de hoc scribit d[omi]n[us] An. in c. dilecto de app. in re collectis nouis. Venio ad dicta doc. et quero quare sententia contra ius litigatoris transit in rem iudi. Dicit Bui. q[uod] ratio est quia rerum domina. et quasi omnes contractus sunt de iure gentium: et eodem iure datur potestas iudicandi regibus et iudicibus super regimen

antierit et etiam exēctio gladij. ff. de origi. l. i. §. post originē. vi. di. §. sup. viij. di. §. l. r. c. i. ergo ex ea potestate iudicandi inter partes qd quid iuris sentiat iustitia est ex quo appellatur ff. de condi. ob. tur. causam. l. i. Si ob turpem et sic eodem iur. gentium possunt de diuinis iudicando diuina dare illi uel illi ut sibi uidetur: et sic pars acquiescēs sententiē uidetur a se gratis abdicare dominium rei iusti. de rerum diu. §. si. fm. Buil. Nam sentit qd ex sententiā iniusta trāssatur dominium. vide Inno de elec. cum dilectus de concess. preben. proposuit: Bar. in. l. Pomponius. §. si iussu. ff. de acqui. pos. et p. l. in. l. i. c. cōmunia utriusq. iudicij. Tu dic qd rō ē quam reddit tex. in. l. penlt. ff. de insti. et iure. quia quicquid facit iudex presumitur iustum habere respectu ad id qd facere debet: et ex quo pō non nititur remedio ad detegendum iniustum: tunc presumptio illa firmatur et efficitur presūptio iuris: et de iur. contra quam non admittitur probatio: et hoc uoluit glo. in. c. pastoralis i glo. si. de re iudi. per qd dicit qd si sententiā habet notoriam iniusticiam: quia ibi non potest cadere presumptio qd tunc sententiā nulla remāet et sic intelligit qd dicit de re. iu. in. c. pastoral.

Quia a repulsione exce.

Quam a repulsione exce. Primo ponit dictum: a quo. 2º excipit ibi nisi. **N**ō primo qd super eodem articulo bis appellans impulsus non potest a diffinitiuā appellando amplius alium articulum prosequi etiam quando negotio principali ē cōnexum: et sic licet post transitum in re iudi. hoc casu quando negotium ē cōnexum de cisioni per non appellationem: pōt quis illud psequi appellando ad diffinitiuā: non poterit tamē quando transiit in rem iudi. ex bina appellatione repulsa. **N**ō fo argumētū qd sententiā super emptorio lata nō est diffinitiuā. **N**ō qd peremptoria dupliciter potest repelli. vno mō quasi inepte proposita: et tunc sententiā ē interlocutoria et talis modus opponendi et repellēdi: non dicitur contingere negotium principale. **S**ecō repellitur quia falsa et hoc contingere dicitur negotium principale. **N**ō qd sicut sententiā super inepta propositione non obuiat si aperte proponatur ita nec transitus in rem iudi. super modo inepto proponendi non obuiat quominus pluries possit propōi et appellari si postea apta proponatur. **N**ō qd licet interlocutoria sententiā non transeat in rem iudicatam quo ad iudicem quominus illam possit reuocare: ut nō de elec. cum dilecti. et de app. cum cessante. Si tamē bis ē appellatum trina sententiā. facit illam trāssire in rem iudicatā: ut postea non reuocari possit. Ad hoc qd scribit Bar. et Di. in. l. a dino pio. ff. de re iudi. et l. qd iussit. ad hoc qd nō de fri. i. c. fraternitatis per glo. **N**ō qd sicut inepte agēs repellitur ab agendo de iudi. exaiata. ita inepte excipiens repellitur ab excipiēdo. Item qd si tunc ab actione proposita inepte recurritur ad aptam non ob. repulsione de iudi. exaiata etiam coram delegato nō Inno. de offi. dele. consiluit

de re iudi. cum qd et a. Spe. de offi. iudi. §. defuit v. quid si proponens sic in exceptione semel i epte proposita non ob. repulsione iterum apte proponi pōtut hic fm. Jen. et ibi dicit Spe. ut recitat La. qd delegatus absoluendo ab instātia propter ineptam petitionem actoris non ē sūctus officio suo: quin ille postea coram eodem possit proponere aptam. Ad hoc optime de re iudi. c. penlt. Quero an audiatur per uiam nullitatis ter repulsus a peremptoria dicit Buil. qd sic s. de re iudi. de. i. Item et uia restitutionis l. integrum. ff. de mino. l. minor. et l. se maxime in causa matrimoniali uel simili ubi sententiā non transit in rem iudi. de resti. in integrum ex litteris de proba. iurauit de re iudi. tenor et c. se. fm. Buil. Quero quando dicitur sententiā lata rite ut quando recte. dicit rite quo ad ordinem iudicis recte quo ad iusticiam fm. Buil. qui dicit qd primo casu non presumitur pro iudice. 2º sic de pba. quoniam contra falsam et dicit ut ibi. Tractat hic Buil. an super dilatoria uel incidenti sit lis et res. uel pronuncianda que sunt expedita de offi. dele. prudentiaz. §. sexta de ordi. cog. intellexim. ideo hic omitto. Tractat etiam an in cā appellationis lis contestatur qd ē expeditum de app. interposita et c. per tuas et de testa. Raynaldus is non insisto. **G**lo. a repulsione: querit quomō fuerit repulsa hec exceptio. dicit glo. qd uerbo. s. per interlocutoriam super hoc lata: et sic patet qd in peremptorijs pōt fieri interlocutio non tñ est necessaria iuxta nō. de or. pgn. c. i. Quid autē si repulsio fuisset facti et non uerbalis: ut quia iudex illam non admisit: sed ad ulteriora litis processit quo casu tacite ipso facto uidetur repellē de app. ex parte. ij. an erit idem qd in repulsione uerbalis. glo. dicit qd sic: quia eadem ratio ē. **F**actetur tamen qd caute facit excipiens si procurat qd iudex interlocutur super illa. ut nō in Spe. de app. §. qualiter v. Item qd faciat qd nō. p. Jo. an. s. e. dilecto. tunc enim apertius patet grauamen. simili cautela. s. ut pronuncietur super cōtumacia. habetur de re iudi. i. de. pastoralis et ibi dicit. **N**ō bene ex glo. quia ex processu ad ulteriora uel repulsione facti uidetur tacite etiam sū peremptoria pronunciatum et c. **D**einde glo. in v. et per hanc querit an sententiā lata super pemptoria dicatur interlocutoria an diffinitiuā. glo. respondet qd est interlocutoria per preall. et cre. ex parte et per hanc de. et hoc etiam tenebat gar. in decre. cupientes de elec. in v. Insuper. Ad hoc decre. cum dilecti de elec. et decre. sua s. de app. et de offi. dele. significantibus et aperte probatur per hanc de. ut predixi. cum enim hic dicitur qd repulsio peremptoria non ē diffinitiuā. ergo eodem modo nec pronunciatio pro ipsa erit diffinitiuā: ut contrariorum eadem sit disciplina. xxxij. di. hospicolum cum similibus et per consequens ubi absolutio diffinit eodē modo ē condemnatoria et contra facit. l. i. ff. de his qd sunt sui uel alieni iuris. Hoc confirmat etiā glo. qd natura diffinitiuē est qd ex ea oriatur actio in factum: sed a sententiā lata super interlocutoria non oritur actio igitur et c. Item quia si sententiā

lata super peremptoria esset diffinitiva non possit
sequi amplius alia diffinitiva in causa tamen in
eadem causa due diffinitive sententie fieri non de-
beant in eadem instantia sed hoc est falsum quod i-
mo de necessitate sequenda est sententia super pri-
cipali licet super peremptoria voluntarie dicitur or-
dini. c. i. et c. Per predicta concludit glo. post
gar. in loco. preallato quod siue super dilatoria si-
ue super peremptoria siue super eo quod perimit ap-
pellationem. i. quod appellans non potuerit appella-
re feratur sententia per iudicem est sententia inter-
locutoria. Secus dicitur esse quando iudex cogno-
uit de appellatione interposita a diffinitiva et p-
nunciat bene iudicatum et male appellatum vel
e contrarium tunc est diffinitiva. C. de app. Leos
ff. de his qui no. i. i. furtis. Fatetur tamen
gar. et glo. post eum quod sententia lata super perem-
ptoria quod habet obstare habeat vim diffinitive et
ita concludit hic glo. i. si. quod non et tene menti. Et
hac glo. non plura. primo quod sententia super perem-
ptoria est interlocutoria hoc ponit. Jo. an. ut dicit
La. eum scripsisse sibi quo ad negotium principale
quo ad instantiam autem appellationis potest
dici diffinitiva. et in decre. dilecto nulla erat insta-
tia finita vel diuisa a negotio principali ad hoc
facit dictum. Spe. quod dicitur in ultimo notabili
littera quod dictum ponit hic La. hoc etiam tem-
perat dñs An. verum quando reus habet aliam
exceptionem actore fundante intentione aliam esse
quasi diffinitiva. facit quod scribit dñs An. de ex-
ceptione testium repulsoria de testi. in. c. ex parte
ade. et c. i. de excep. et c. presentius de testi. Secundo
non quod condemnatoria et absolutoria sunt eiusde-
m ideo sicut appellatio non suspendit excoica-
tionem sic nec absolutionem ut non de rescrip. ab
excoicato. et de ap. pastoralis 3º non ex glo. quod in-
locutoria non producit pro executione actiones
in factum sed solum exceptionem. An autem
certur actio vel in factum vel iudicatum. vide. ff.
de re iudi. l. iij. §. iudicati et l. inter dies. 4º non
quod sicut non ualet sententia contra sententiam in
eadem instantia ita nec plures diffinitive psoan-
tes in eadem instantia decre. ergo cum super de
re iudi. debet intelligi quando non fuerunt in ea-
dem instantia. Quinto non quod ubi sententia diri-
gitur ad modum agendi et ad instantiam repel-
lendam et non ad merita dicitur interlocutoria
et sic hoc casum non potest appellare. vel non potes a-
gere quia est interlocutoria est tamen diffinitiva
illius instantie secundum dñm An. Tu uide Bar.
in. l. a dño pio in prin. ad si. ff. de re iudi. et ff. de
accu. l. cum tuis et c. Glo. peremptorie op. quod
non liceat indistincte repeti exceptionem in ap-
pellatione a diffinitiva etiam si hoc non sit a re-
pulsione appellatum. unde op. de. c. si. s. e. in vi.
Solut ibi in exceptione que non parat preiudi-
cium negotio principali et quia est mere dilatoria
nec reddit iudicium nullum hic secus Glo. hoc
querit quid si semel tantum appellauit et succu-
buit an procedit de. ut in appellatione a diffinitiva
non possit repeti dicta exceptio. Dicit quod non
imo tunc poterit repeti a contrario littere que
loquitur quando hoc appellauit et succubuit. Quid

autem si hoc appellauit sed tamen appellationes
non fuit prosecutus an habebit locum hec dec.
ut sit perinde ac si fuisset prosecutus et succu-
bisset uidetur quod sic s. de. prox. In perariis fa-
cit quia sic non apparet aperte de iniusticia eius
ex quo non fecit quicquid potuit. et hoc tenet
glo. si neglexit prosequi quia sponte renunciant
quia tunc uidetur uti in consilio expectando e-
uentum negotii principalis potius quam se intica-
ret in tot processibus et sic non posset eis resistere
ideo tunc secus et non quod a contrario sentit glo.
secus si sponte non renunciauit sed passus est ne-
gligenter labi tempus quia tunc non uidetur im-
putandum sibi nec potest dici quod fuit usus consilio
in ex quo ad ultimum uoluit habere potestatem
prosequendi appellationem ab ipsa interlocuto-
ria sed an hoc sit uerum dicam. Glo. diffi-
nitiva querit an procedit per quicquid iudice fuit
lata hec sententia. dicit quod licet quia indistincte lo-
quitur dummodo per iudicem competentes lata
fuerit quod glo. declarat per exempla et c. Glo.
super ea op. et uidetur quod imo ille debet audiri in
appellatione a diffinitiva licet his succubuerit in
appellatione ab interlocutoria. Nam constat quod
non appellans aliquo modo ab interlocutoria quod
parat preiudicium negotio principali de qua lo-
quitur hic audiri. ut in. c. si. s. e. in vi. ergo mul-
to fortius appellans et contradicens pro posset
non enim debet plus posse operari sua repulsio
appellationis quam omisso appellationis etiam in
appellatione a diffinitiva equiparamus ista. Non
appellare uel appellare et succumbere uel desistere
seu per appellationem negligere cum idem sit e-
fectus s. de re iudi. quod ad consultationem et s. e.
sua ergo eodem modo deberemus dicere in appel-
latione ab interlocutoria cuius contrarium hic
uidetur dici aperte. Sol. glo. licet predicta est
parantur in appellatione ab interlocutoria. non
tamen equiparantur in hoc. Ratio diuersitatis
est quia lata ab interlocutoria que parat preiudi-
cium negotio principali necesse habuit deferre
appellationem in euentu diffinitive secundum leges. l.
ij. C. de epali audi. et C. de iudi. apertissimi. et quo-
rum app. non recit. l. penlt. fm. canones autem non
habuit id necesse facere sed potuit differre si no-
luit si ergo talis est exceptio predicta est appella-
tio diffinitiva appellare ex consilio in id permissum
et postea uictus in diffinitiva ab illa appellat. dñs
tamen contra talem interlocutoriam audiri que
non fuit discussa seu eius discussio ad tempus di-
latatur secus quando postea impugnauit inter-
locutoriam. s. semel appellando et bis quia tunc
cum ille articulus fuerit sic solenter discussus
iam et exaiatus non debet ulterius exaiari in ap-
pellatione a diffinitiva que ratio cessat in casu pre-
cedenti. per glo. i. f. et glo. quod in casu de. iudex pri-
cipalis cause non posset ante diffinitivam senten-
tiam interlocutoriam sententiam sic solenter dis-
cussam et examinatam reuocare licet in primo
casu secus ut in preall. c. si. e. ti. i. vi. et c. cum cel-
sante de ap. Non bene caudam huius glo. que
limitat non in. c. cum cessante de app. quia inter-
locutoria quo ad iudicem sententia interlocutoria

transit in rem iudi. ut in casu isto. hec regulariter
contra. iuxta ibi nō 7 de elec. cūz dilecta. Ex can
da glo. nō bene fm dñm An. q̄ licet sententia i
terlocutoria non transit in rem iudi. quo ad ius
dicem tamen tertia sententia confirmata tran
sit. vide similem glo. de fri. fraternitatis que di
cit q̄ in causa matrimoniali trina sententia tran
sit in rem iudi. hoc tenet Di. 7 Bar. ff. de re iudi.
l. q̄ iussit. all. quia ter a diffinitiva non potest ap
pellari. C. ne liceat in una eadem causa. 3. p. uo.
Ad hoc. l. fidei pmissa. §. si quis decem. ff. de le
gi. 2. l. i. §. si cui. ff. ut legatorum nomine caueat
tur fm Di. 7 Bar. Et est ratio fm Zen. quia ex
trina sententia repulsionis presumitur exceptio
non esse uera: 7 ius presumit pro trina sententia
quia ultra non est remedium iuris communis fm
Zen. Itē appellatio a diffinitiva subrogatur lo
co appellationis: que interponi poterat ab inter
locutoria: sed ab illa cessat appellatio potentia
liter: ergo 7 ab illa que in eius locum subroga
tur cessare debet. Per predicta apparet q̄ si ap
pellans non posset prosequi appellationē a di
finitiva: sed illi renunciat uolens hoc reservare ad
appellationem q̄ haberet potestatem postea illō
iterato prosequendi: ut sentit glo. in fo. v. Idē
putat dñs An. 7 sentit Zen. si appellationem nō
est prosecutus sed neglexit. Idē putat si in pri
ma appellatione succubuit: quia qua ratione au
diretur secundo appellans ab interlocutoria si
nolet audiri appellando a diffinitiva: Nam so
lus transitus in rem iudicatam non excludit fa
cultatem reparandi grauamen per appellatio
nem a diffinitiva. imo solus transitus per appel
lationem ter interposita per hanc de. 7 quia tūc
cessat hec plena discussio sufficiat: quia hec de. ē
exorbitans: non extendatur ergo ad alium cas
sum. Ad hoc quia hoc penale etiam est quēz ex
cludi ab exceptione forte uere 7 forte iniuste res
pulsando in solo casu huius de. ubi scripta est
locum habebit non in alio. ar. de elec. statutum
quia pena non debet per homines infligi. xxiiij.
q. ii. §. in hoc nō de diuor. c. porro de iure pat.
c. si secus putat si fuisset repulsus ab appella
do: quia uerus contumax quia audiretur appel
lans a diffinitiva postea prosequens in de. Si
autem de do. 7 contu. ideo excludit q̄ si tantūz
est una appellatio 7 semel succubuit etiam si po
sterius resistat non habet locum pena de. si sit
bina appellatio: 7 illi renunciatum 7 illa deserta
sit non habet locum de. quicquid senserit glo.
7 alij scribes hec uera quando appellatur a
peremptoria: si ab illa dilatoria que contingit ne
gotium principale: 7 tunc ex quo etiam non ap
pellatur: 7 sic transit in rem iudi. nō poterit po
stea reuocari per appellationem a diffinitiva de
app. c. si. in. vi. plus dicit hic Pau. 7 glo. q̄ etia
si secundo renunciet uel expresse uel tacite ut s.
c. pro. 7. c. quis 7. c. sicut non ē locus huic de.
quia proprie non succubuit licet appellationem
deserat qd̄ intellige nisi tali tempore renunciar: 7
quia non diceretur hoc facere sponte sed metu p
bationū de quo. xxiiij. di. c. si. de elec. dudum
q̄. in si. 7 fuit intentio glo. in vi. fo. si bene inspi

ciatur **C**lo. in ep̄te: quērit de exemplo huius
exceptionis hic posite quādo dicatur repellit
ceptio ratione ineptitudinis glo. ponit multa ex
empla que sunt clara. Dicit tamē hic Zen. q̄ pe
nū. exemplū de exceptione prescriptionis pos
sit cauillari p nō de dect. dudū quia oppositiōes
prescriptionēz v̄z deducere titulū salua glo. quā
do sic opponebatur p̄scriptio: quia fundabatur
sup solo tēpore. Itē dicit Zen. q̄ dupliciter pōt
inepte proponi uel ob iuris ordinēz nō seruati
quia proponitur ante lites contesta. uel quia in
epto modo proponebatur etiam seruato ordie.
Exemplū si excipitur contra electū petentēz cō
firmari q̄ est uenator tunc repellitur primo 7 se
cūdo in appellatione ad infinita uult apponere
de clamorosa uel arenaria uel adulterina de cle.
uena. c. i. nō prius inepte fuit preposita idēst mi
nus generaliter contra id. ff. de flu. l. i. §. labeo / ul
prelato opposui simoniā / uel quia bona ecclesie
alienauit uel res de naufragio abstulit repulsus a
populo: 7 succumbit bis in appellatione a diffini
tina potero aperte proponere causas 7 sic speci
ficare q̄ nocere debeant prelato. p̄me enī sūt nī
mis cōfuse de accu. cūz dilecti. unūz tamen ad
te q̄ non ē consiliūz quod index statim repellat
exceptionem eo q̄ generaliter proponitur: quia
sufficit q̄ postea specificetur probationibus nisi
pars opponat eum non admitti ut nō glo. de p
cura. e. x. insinuatione ad hoc tex. de proba
in presentia 7 hec sufficiant **C** Sequitur.
De uita 7 honestate clericorum.

Dioecesanus locorum di.

Primo ponit preceptum **C** 7
contra illud faciētes punit. **C** 3.
excitat officiū ordinariū. fa ibi
qui si. tertia ibi aduersus. **C** nō
primo argumētū q̄ statutū punit
ens non desistentez ab actu non punit reassumē
tez: 7 sic facit q̄ si statutūz priuat aliquē ex deli
cto per hoc non impedit eum si iterato ibidez
promoueat eodem iure **C** nō fo q̄ clericus
propter exercitiū artis inhibite non perdit p
uilegiū clericale aū monitionē nec i. 2bus nec i
p̄sona etiam si sunt i. minoribz 7 cōiugati. **C** nō
ar. q̄ coniugati clerici icēdētes in habitu 7 ton
sura gaudēt priuilegio clericali **C** nō q̄ q̄dā
inheret exercitijs illos priuatur 7 sic priuilegiūz
p̄ditur 7 reassumitur ad defectū 7 essentia cause
7 sic dictio q̄dū habz in se quādā conditionē ex
tictiua 7 suscitatiua ad existētiā 7 defcētiā cāe.
Nō q̄ ubi ius loquitur in futurū cū bis v̄bis eo
mō 7 ē ius est late snie uide r̄az de re. iuris in
penis in vi. 7 de elec. q̄ sit 7 q̄ dixi notandū s.
de sequestra pos. 7 fruc. de. unica 7 c. **C** nō q̄
aliud est negociatiō aliud cōmerciū aliud officiū
7 c. **C** opp. q̄ absqz monitione p̄dant priuilegi
um clericale de de. p̄tu. c. i. i. vi. §. si. dicit Zen. q̄
ibi loquitur de coniugatis illis qui non portant
habitum tonsurā uel uestes clericales sed hic de
portantibus 7 talia exercentibus ut hic quia sal
tem de clerico aliquid ostendunt fm Zen. 7 Pau.
Sed hoc contra tex. ibi 7 si omnino incedāt laici
Rnde q̄ ibi loquitur in nō p̄iugatis i. quibus ad

hoc ut perdat in rebus ubi portant habitum
exigitur monitio: ut perdant privilegium q^d ad
personas non sufficit monitio: sed oportet q^d cu^m
hoc non deferant habitum non per hoc negat
quin ex solo non deferre habitum absq^{ue} moni
tione non perdant privilegium coniugati con
cludam statim 2° op. 2° uidetur q^d etiaz di
missis officiis non gaudent privilegio ex quo in
cedunt ut laici 7 sunt moniti de sen. exto. conti
git. **So.** dicit **Pau.** q^d ibi loquitur de moito ad
reassumendum habitum uel tonsuram: sed hic d^{icitur}
monito ad dimittendum dicta officia tantu^m iso
dimissis officiis: licet primam imunitatem: sed
si monitus fuisset ut dimitteret officia 7 reassu
meret habitum 7 tonsuram: tunc dimisso offi
cio absq^{ue} reassumptione habitus noⁿ gaudent p^{ri}
uilegio: ut in contrario fin **Pau.** **Dic** ergo qua
doq^{ue} clericus se imiscet officiis istis siue habitus
quandoq^{ue} se imiscet cum habitu. **Primo** cau^{sa} si
est in minoribus 7 coniugatus absq^{ue} alia moitio
ne perdit que 7 perderet ex sola non delatione hi
tus dato q^d non sit monitus: ut in. c. i. de cle
conu. in vi. **Aut** non est coniugatus 7 tunc gau
det privilegio donec moneatur eo monito debz
puniri ut canonica iura demostrat: 7 hoc q^{uoniam} mo
netur ut desistat ab artibus: sed si monentur ut
reassumat habitum: priuantur etiam privilegi
is ut supra dictum est. **Secundo** casu quando cu^m
habitu coniugati in rebus post monitionem p^{er}
dunt privilegium clericale. ut docent canones hic.
Quero de forma monendi. dicit **Pau.** hicq^{ue} for
ma patet hic: quia non sufficit simpliciter mone
re ut desistant: sed etiam q^{uoniam} nunq^{ue} reassumant.
oportet etiam q^d persona exerceat officiu^m a quo
monetur desistere: 7 dicit illos exerceat qui dato
q^d non semper sint in actu: sed aliquantulum desi
stant: non tamen in toto deposuerunt. ar. de p^{ri}
uile. p^{er} illis fin **Pau.** fa. l. iij. ff. de condi. inde.
Quomodo tenentes ligantur hac de. quid quan
do quis obliuione uel malicia dimiserit tonsura
7 maiores ordines assumpserit q^{uod} potest fieri. **Al.**
di. sicut de cle. per sal. promo. per totu^m: an gau
deat privilegio clericali. **Remittit** ista. de sepul.
dudum. **Quero** quid comprehendatur hic ap^{pellatione}
negociationu^m. **Dicit** **Bull.** q^d negocia
tor dicitur quasi negans ocium ut lanificiu^m. tex
tura uel similia. **Comertium** dicitur mercatu
ra: ut emendo uendendo nauigando uel als de
v. sig. forus ne cle. uel mo. per totum. **Quero**
an per hanc penam sufficiat monitio alterius q^{ui}
diocesani. **Pau.** q^d non remittit ad dicta per se j^{us}
de deci. c. i. **Quero** quid fiet de quesitis per cle
ricum ex illicita negociatione. dicit **Pen.** q^d dada
sunt pauperibus: 7 hoc precise tenet **Ray.** **Si** t^{amen}
tota non dent non sunt in statu damnationis.
xiiij. di. **sed** hic 7 c. non sane fin **Pen.** 7 placuit
Inno. **Tractat** hic **Bull.** quid sit privilegium
personale 7 quid reale 7 a quo talia privilegia
processerunt: de quo de ma. 7 obe. c. ij. 7 hatur
de cle. conu. c. i. in vi. **Etia** tractat a quibus mu
neribus excusetur ecclesia 7 clerici: 7 a quibz noⁿ.
7 ponit hic distinctionem muneru^m: de quo per le
gistas. **C.** de sa. sanc. eccle. l. placet: 7 habetur de

een. licet 7 in casibus in quibus clerici tenentur.
hic concludit q^d laici eos non debent compelli
sed prelati sub quorum foro sunt. de for. p^{ro}pe.
si diligenti. de immu. eccle. peruenit except.
eudalibus in quibus d^{ominus} feudi est iudex: 7 co
pellet 7 exequitur in uasallos absq^{ue} manu^m inie
ctione. ut li. seu. d^{icitur} prohibita alienatione seu. **In**
perialem. **S.** penlt fin **Bull.** **Qlo.** prima in v.
7 noⁿ querit an omnes ordinarij in loco habetes
iurisdictionem possunt facere que hic dicuntur.
Rndet q^d non per hunc tex. qui hanc potestate
concedit diocesani non autem ordinarijs loco
eorum: 7 hoc temperat glo. verum in his que d^{icitur}
nouo inducit hec constitutio all^o noⁿ j^{us} de iur. pa.
cle. i. **No** bene hanc glo. que dicit q^d appellatio
diocesani non comprehenditur ordinarij infe
rior epo 7 q^d appellatio ordinarij loci comp^{re}
henditur inferior. uide glo. in de. de sequel. pos.
7 fruc. cle. i. ut lit. pen. **Qlo.** clericos querit an
hic comprehendantur exempti. **Rndet** glo. q^d si
delinquant in loco non exempto tunc compre
henduntur: quia subsunt diocesani in casu p^{re}
dicto. **Si** aut^{em} deliquerint in loco exempto tunc
non uidetur q^d locum habeat cle. in illis hic eni^m
intendit solum excitare officium diocesanorum
circa iurisdictionem eis competentem: non aut^{em}
de nouo dare iurisdictionem in illum in quem d^{icitur}
iure comuni non habent. ad hoc de offi. ordi. c.
licet 7 c. penlt. 7 sic hoc casu noⁿ habebit diocesa
nas iurisdictionem in exemptum q^{uod} confirmat
glo. quia comuniter iura huius compilationis
quando uolunt de nouo dare iurisdictionem sup
exemptos id expriment s. de supp. neg. prela.
quia regulares cum concor. ibi ponitur 7 c.
Qlo. macellarij i principio exponit 7 declarat
litteram: deinde querit an habeat locum cle. in a
lijs officiis uilibus hic non expressis: ut aptare
pelles 7 coica. dicit glo. q^d noⁿ cu^m hec constitutio
noⁿ exprimat 7 sit penalis: 7 sic per consequens
restringenda ad limites 7 terminos suos: ut in
regula in pen. s. in vi. ideo aut^{em} forte magis ex
pressit d^{icitur} istis duobus si macellarij 7 tabernarij
quia frequentius ptingebat in ipso peccare: iso
de his expressit in quibus locum habet. **Idem**
dicit **Wath.** 7 **Pen.** de aliquibus alijs officiis q^{ui}
exercentes possunt satis dici tabernarij: ut publi
ci lenones 7 balnearum custodes 7 eorum bar
berij 7 canpones qui omnes baratarias 7 uilia
faciunt in suis domibus: 7 statuz debonest^{at} de
ricalem. ff. de his qui no. in sa. ardeletas secund^{um}
Bull. **Ver.** t^{amen} dicit q^d licet alia sint uilia ut apta
re pelles 7 coria 7 huiusmodi similia: tamen noⁿ
habet locum constitutio: nisi quatenus illa offi
cia sub istis includuntur: quia penalis constit
tio extra casum suum non est trahenda. ut r^{es}
in pen. de re. iur. in vi. **Qlo.** tabernariorum
declarat litteram ex qua noⁿ quid comprehenda
tur appellatio taberne. **Item** q^d clerici non de
bent etiam ingredi locum ubi est taberna q^{uod} in
tellige nisi ex causa necessitatis. ar. de vi. 7 ho.
cle. clerici. **Et** noⁿ bene ex glo. duabus precedent
ibus quid contineatur appellatio carnificis 7
appellatio macellarij **Qlo.** publice 7 p^{ro}sa^{re}

op. hic innuitur qd si per aliam exerceant non hēt
locum de. contra quia qui per alium facit 7 c.
de sen. exco. mulieres in re. qui per alium d re.
in vi. Sol. fatendo qd in culpa essent exercē
do per alium per allata. In contrarium tamen
non haberet locum hec constitutio quo ad penā
quia pene sunt laxande de pe. di. i. 9. pene. Buil.
dicit qd hic loquitur in vicis corporalibus 7 p
sonalibus: secus in vicis spiritualibus in quibus
id qd non licet per se nec per alium dicto. c. mulie
res. 7 de re. iur. qd alicui. fatetur tamen qd ille q
pro alio facit: pena huius. c. astringitur all. xlv.
di. sicut non suo. Tu dic fm dñm An. qd ubi lex
aut constitutio pro delicto aut delicti augmento
ponderat facere personale per se quo ad penam
non sufficit facere per alium: ut hic ubi autē lex
ponderat ipsum facere vel factum esse pro deli
cto tunc puniuntur etiam aliquando facies per a
lium ut in primis all. qd nō fm eum s. ff. qd vi.
aut clam. l. aut qui alicui. 9. si. 7 c. Blo. nomi
natim: querit an sufficiat in genere monere oēs
clericos de diocesi vel clericos talis pibatus vel
talis loci vel talis ecclesie. dicit qd non per hanc
litteram que requirit monitionem fieri nominatim
7 sic requiritur qd fiat monitio proprijs nomi
bus expressis ipsorum fm glo. subaudi vel alio
equipollenti de preben. in lateranensi per Inno.
de testi. licet ex quadam de consang. 7 affi. c. an
penit. fm Zen. Pau. dicit qd non sufficerent circū
locutiones vel demonstrationes sicut s. de testi.
licet ex quadam. Mouetur: quia si papa hoc vo
luisse potuisset expressisse fm Pau. ad hoc qd nō
de rescr. p. cum in multis primum est verius dñ
tamen sic specificet qd constat de quo singularitē
loquatur. ff. si certum petatur. l. certum fm dñz
An. Jo. de lig. hic tenet opt. Pau. 7 hoc ideo qd
papa sic expressit. all. simile de sen. exco. constitu
tionum: 7 qd ibi nō per Archiep. c. Blo. ter
tio querit an sufficiat qd emanet una perempto
ria sola monitio. Rñdet qd non timo requiritur
trina interuallata per aliquot dierum interualla
per hunc tex. Steph. hic tenet contrarium per
c. constitutionum de sen. exco. in vi. sed tene glo.
fm Jo. de lig. quam etiam tenet Zen. Nō bñ
ex ista glo. qd ubi per ius ad pene impoem exigi
tur trina citatio: non sufficit una cum perem
ptorio. vide qd nō de de. non resi. ex tua. ubi colla
git dñs An. notabile dictum Jo. an. in addi.
Spe. illius tituli uidelicet qd ubi etiam ad finem
pene in iure exigatur trina citatio per edictum nō
sufficit una cum peremptorio qd etiam est ualō
notandum 7 uide glo. Ad predicta de militena
sallo qui contumax est. c. i. quaz glo. all. hic Zen.
7 c. Blo. reassumpserit: querit quid si i iur
num monitionis dimisit 7 demuz reassumpserit
7 ultimate i eundem terminum dimisit. Picit
gl. qd tunc non est locus pene que solum habet
locum quando reassumpserit lapso termino pro
glo. facit quia cum ei totus terminus pro bene
ficio sit datus non debet ei auferri de secū. nup.
c. si. 7 quia in penalibus est finis termini specta
tus de elec. pmissa in vi. de v. ob. in illa. Itē qd
reassumere non debet plus nocet qd si pnuassit

7 quia non debet esse deterioris conditionis: eo
quia semel defuit fm Buil. 7 Zen. Blo. oīnos
querit an clericus iugatus reassumens tonsu
ram: reassumat priuilegium clericale. de quo de
de. p. in vi. Dicit glo. qd sic pro ut nō de de. cō
iu. c. Joānes in. iij. q. pro quo bene fa. hec littera
si iugatur istud qd hic dicitur qd in pmissis
7 c. tam ad id qd dixit de non coniugatis qd
etiam ad id quod dixit de coniugatis. 7 tūc ibi
omnino respicit uniuersitatem priuilegiorum q
perduntur. non autem perpetuitatem priuatiōis
si uero illud qd in referatur solum ad nō iuga
tis: sic id omnino nōt perpetuitatem priuatiō
nis: tunc facit in contrarium: 7 sic duplex potest
esse sensus dictionis omnino simile. all. glo. del.
grece. 9. illud. ff. de fideius. Buil. hic tenet secū
dum intellectum Zen. tenet primum intellectus
in utrisq; sed in iugatis reuocat in dubiū. Zen.
quia priuilegium reassumit de priuilegio psonē
dicit qd non est dubium qd reassumat de priuile
gio rerum. dicit qd uidetur qd non: quia iugati
7 non iugati equiparantur: quo ad res in eadē
ratione absoluta. Sed iugati in rebus omnib;
non recuperant: ergo nec nō iugati recuperant i
rebu. Nec ob. s. e. c. si. ubi nō iugati recuperant
priuilegium in rebus: quia illud est in illis nō p
iugatis qui alia negocia exercent qd ista probabi
ta: uel dic fm eum qd etiam in rebus recuperat
nō iugati ab illis officijs desistendo: quia illud
c. si. de recuperatione priuilegij in rebus hic non
tollitur quo ad nō coniugatos: sed soluz i iugatis
quia uerbum omnino nō repetitur in nō coniuga
tis: quia hic agitur de odio 7 sic restringendū
7 quia in non iugatis equiparantur priuilegia
rerum 7 personarum: sed non iugati in psonis
recuperant ergo 7 in rebus: de coniugatis autez
an sit uerum qd perdant perpetuo in rebus pen
det ab intellectu huius uerbi omnino: an uerbi
omnino temperetur ab illo qd in respectu priuile
gij rerum 7 personarum: tunc recuperabunt utriū
q; 7 uerbum omnino respicit uniuersitatem pri
uilegiorum. Si autem quo ad priuilegiū rez
anectant tunc perdunt ppe. 7 non recuperabunt
omissione artis. dicit qd tutius sibi uidetur qd
iugati moniti non desistentes uel officium reas
sumentes perdunt perpetuo priuilegium cleri
cale absq; ulteriori recuperatione: quia hec in
ipsis paria sunt non dimitte uel reassumere qd
ibi non desistunt uerba illa qd in 7 c. congrue nō
adaptarentur. cum enim eo ipso qd non desistat
perdant priuilegium: frustra diceretur qd in 7 c.
ergo similiter illa uerba qd in non sunt referenda
ad officij reassumptionem. Item quia ex reas
ptione quandoq; facta perdunt priuilegium: ut
in tex. frustra ergo diceret reassumpserunt quā
docunq; si uerba illa qd in 7 c. Ad hoc referet
Item quia al non differrent non coniugatis 7
iugatis contra mentem tex. 7 sic uerbum oīno
in coniugatis exponeretur in totum de elec. qd
sepe in vi. de concess. preben. ne captande secūdi
Zen. Credit dñs An. qd mens huius littere abs
q; inuolutionibus sit qd non coniugati perdāt
priuilegium quo ad res exercendo officia si ice

dant ut clerici si omnino sit laici perdant utrumque
 et quo ad personas et quo ad res et uerbum oino
 non respicit privilegia uel tempus assumptionis
 sed respicit incedere ut laici et hec est uitas et
 eum perdant ergo si incedant ut clerici privile-
 gium quo ad res quod in insisterint in illis et simi-
 liter quo ad personas et perdant quod in insisterint
 in illis sine habitu et dimittendo officia recupera-
 to habitu recuperabunt et utrumque dimittendo
 officia non recuperato habitu perdunt adhuc ut-
 rumque et hec est ueritas secundum eum quicquid
 illi inuoluantur hunc intellectum sequitur **Pau.**
 qui dicit quod hec littera in uerbo quod in facit ad
 distinctionem clericus et laici cum unica et uigie
 qui prius incedebat ut laici si reassumat habitum
 et tonsuram quod gaudeat privilegio de quo **p. Jo.**
 an. ubi s. et per **Archid.** de de. p. in. c. l. in vi. secundum
Pau. et exponit uerbum omnino. Et hoc loco in lit-
 tera positum. i. in omni habitu incedendo et nil
 hil ostendendo de clericatu per habitum et tonsu-
 ram sic s. de sen. exco. pringit **fm Pau.** **Bo.**
 ex ipso colligit notabile ex littera quod licet sit ne-
 cessaria monitio ut sequatur priuatio tamen in
 priuatione non est necessaria sententia uel factum
 hominis priuantis quia surgit priuatio ipso in-
 re. Dicit tamen quod est necessaria declaratio facti
 non facti ex quo priuantur ut patet de h. et. cu
 secundum in vi. **Sequitur.**

Quoniam qui abiectis.
 Diuiditur in vi. partes: **1.** **Prio**
 premisso exordio punit prio de-
 ricos beneficiatos utentes publi-
 ce uigata uel partita ueste. **Secundo**
 subdiaconos et diaconos. **Tercio**
 punit omnes clericos tonsuram publice porta-
 tes cum tali ueste. **4.** punit habentes persona-
 tus dignitates et beneficium curatum et sacerdo-
 tes et religiosos publice portantes talem uestem
 uel insulam. **Quinto** punit omnes predictos
 utentes tabbardo notabiliter breui integre fode-
 rato. **Sexto** certas caligas clericis interdicit. **7.**
 ubi si uero. **tertia** ibi idem quoque. **quarta** ibi di-
 gnitatem. **quinta** ibi sed et tales. **sexta** ibi hinc et
 super. **Non** primo modos cognoscendi cano-
 nem late sententis. s. quando dicit ipso facto uel
 eo ipso uide remissiones in de. i. s. e. **Non** hic
 de dictione citra que hic stat exclusiue. **Non**
 ex vi ceteri quod religiosi administrationem si h. en-
 tes non possunt dare elemosynam nec habent
 aliquam administrationem in uestibus quas po-
 tant. **habentes** autem administrationem post
 sunt elemosynas dare et in uestibus dicuntur ha-
 bere administrationem. **Non** ex p. illud uul-
 gatum quod privilegium meretur amittere et c. co-
 cor. xi. q. ii. privilegium. **Non** non licere sine ro-
 nabili causa clericis uel religiosis uti uestibus hic
 prohibitis uel insula seu pileo et similiter ne ca-
 ligis schacatis. **Et** non hic penas p. facientibus.
Quero an hec constitutio respicit preterita. dicit
Bull. quod quo ad penam non quia in hoc est iuris
 non quo ad factum uero trahitur retro quia in
 hoc est ius declaratoria **fm Bull.** all. de elec. cum
 in cunctis. **7.** hic sane. **Idem** in similibus casibus

s. e. de eta. et qua. ut qui et de testa. mo. c. i. fm
Bull. et hoc dicitur cum glo. **Quero** an cleri-
 cus coniugatus utens ueste bipartita schacata l-
 uirgata gaudeat privilegio. dicit hic **Bull.** quod non
 quia sunt uestes seculares all. de de. p. in. c. l. in vi.
Que autem dicatur uestis secularis. dicit quod de
 hoc arbitratum iudex cuius est in hoc cognitio
 an uestis sit secularis de sen. exco. si iudex in vi.
 et in dubio potius arbitratum uestem ecclesia-
 sticam quam secularem propter penam. propter autem
 caligas partitas dicit quod quis non recederet ab
 habitu ecclesiastico dum tamen alias uestes pri-
 cipales clericales deferat ut accessorium traha-
 tur ad principale de re. iur. accessorium in vi. quod
 uis alius male faciant **fm Bull.** per quod dicit **Ben.**
 quod non omne maleficium clericus punitur in am-
 issione privilegii et c. **Quid** si clericus beneficiatus
 postquam publice tulit tales uestes oporuit aliud
 beneficium an suspendatur a redditibus eius.
Bull. quod sic. unde dicit ad litteram obtinet ut ob-
 tinebit quia ei poterunt conferri cum non sit pri-
 uatus eis ut suspensus a beneficio uel officio s. 3
 solum subtracti sunt sibi fructus sic s. e. copil.
 de eta. et quali. ut qui et sic non ob. de elec. cum
 inter. **7.** c. per inquisitiones et de elec. si comp-
 missarius in vi. **Quero** quid si propter pauperta-
 tem portat clericus uestes diversi panni an cas-
 dat in penam. dicit quod non **fm Ben.** quia licet sint
 diversi coloris et panni non tamen habet locum
 de. **Quid** si talem uestem portat quis non con-
 tinue nec causa usus proprii sed ex alia ut ob se-
 sum licitum doctorale uel uxoriale uel simile ut
 ob honorem alicuius magnatis de cuius urbe
 est. fert ad momentum temporis uel ad interval-
 la prolixiora cadat in hanc penam. **Ben.** dicit quod
 non quia hic non usum qui continuatione non
 ff. de acqui. rr. do. l. naturalem. **7.** p. an. et c. **7.**
 ceruus et quia iocosa non obligant. ff. de ac. et
 ob. l. obligationum substantia in ff. de in iur. l. 1.
 illud de sen. exco. c. l. ad hoc ne de. uel mo. c. si
Item quia talis temporalis mutatio non mul-
 tat habitum clericalem. ff. de re. iur. nemo alius
7. temporalis ad hoc. l. ij. **7.** penlt. ff. de infami.
 no s. e. cum decorem. **Item** quia non dicitur as-
 sumpsisse qui in breui est dimissurus. ff. de di-
 uor. l. ij. de pe. di. l. diuortium. sic nec translatum
 uidetur quod ad tempus momentaneum est tran-
 slatum. ff. de l. ij. l. quesitum. ff. de heredi. insti. l. 1.
 ex facto. **7.** rerum italicarum. ff. que res pig. ob.
 pos. l. aristo. **Item** quia non dicitur hoc ex pre-
 sumptione scilicet quod non uerbum presumit in
 tex. positum. **Item** non uidetur abicere qui ad te-
 pus abiicit ut dicta. l. quesitum ad hoc quia uer-
 ba sunt ciuilitur intelligenda. ff. de serui. l. si cui.
 ff. ad exhiben. l. penlt. **Quero** an dicatur bene-
 ficiatus habens uictualia ab episcopo. **Pau.** quod non
 per hunc tex. quia hic loquitur in promotio ad
 sacros qui promouet non debet absque uictuali-
 bus et tamen non dicitur habere beneficium bene-
 ficiatus tamen non dicitur spe. **fm Pau.** quia quod
 actionem habet rem uidetur habere. ff. de re. iur.
 qui actionem de rebus tamen uictualibus non
 oportet fieri mentionem in rescripto beneficiati

fm **Pau.** Quero an in clerico requiratur tonsura et rasura ut dicatur condecener ut clericus incedat. **Dicit Pau.** q. sic: quia utrumque ponitur e. ti. c. i. al's sola tonsio absq. rasura non mostra ret clericum fm conuersum: fit enim rasura i sū mirate capitis clericorum: quia ad diuina mini / stria deputantur: sed conuersi non sunt diuini mancipati: ut nō in de. ij. de eta. et quali. ideo sū perius non raduntur: ergo rasura est necessaria ut dicatur clericalis tonsura fm **Pau.** **Nec ob.** q. hic dicit solam tonsura et e. ti. clericus. dicit **Pau.** q. rasio superior exigitur adesse tōsure. ad hoc facit q. nō de apof. c. i. et c. tue. et xx. q. ij. eas fm **Pau.** **Venio ad v. idem et quero in quo dif** ferant clerici beneficiati et in sacris a non bñficiatis et non in sacris. **Dic in hoc q. beneficiati et in sacris incurrunt penam portando has uestes p** hñbitas sine has portant cum tonsura sine nō. non in sacris et non beneficiati ita demum si cū clericatura deferant. **Ratio.** quia isti possūt ab q. tonsura cum tali veste incedere: et sic absq. pe na a stata clericali recedere: sed ibi non saltez bñ ficiū retinendo. ar. de de. pla. **Joānes** et c. si. et ideo pñt deferendo tonsurā cū talibus uestibus quia derisio est clero tonsuram ferre in habitu laicalis: sicut nūrgo in meretricali non gaudent p nlegio nūrginali. ff. de iūz. l. i. **Ite** apud labeonē s. si quis nūrginem de sen. exco. in audia secūda **Suñ.** **Venio ad uerbum dignitatem et quero qd** dicatur obtinere beneficium. dicit **Suñ.** quando quis illius habet possessionem. ar. de preben. de multa. xxi. q. ij. **Si** quis iam translatus de elec. pmissa in vi. et sic sola collatio sine possessione nō sufficeret: ad idem si obtineret de facto et fortius ar. de preben. eam qui in vi. secundum **Suñ.** et di cit **Pau.** q. de. comprehendit etiam beneficia si plicia. s. respectu prime partis et respectu secūde dignitatis uel carat: quia uerbum beneficiū a lege prolatur late. intelligitur. oportet tamen q. habeat in titulum ut perpetua nicaria uel ca pellanā. unde dicit q. non cōprehenderet guber nationem hospitalis non datā in titulum infra de reli. do. cle. ij. fm **Pau.** **Nūqd** autē sic bene ficiati possint celebrare per alios: ponit hic **Suñ.** qd ponit **Jo.** an. post **Inno.** de cele. mī. dolētes et c. **Quid** si clericus portat caputium nūrga tum: an habet locum pena. dicit **Suñ.** q. ar. ē q sic q. hic dicitur de pileo propter eminentiaz ca pitis in quo portant ar. l. cum in diu. ff. de re li. et supra fūne. fm glo. **Suñ.** non placet: quia pe ne non extenduntur in re. in penis de re. in i. vi. **Quid** si clericus de nocte portat insulam l' pileum ad uitandum frigus capitis. dicit **Suñ.** q. non inducit hanc penam: quia littera pondet rat publicam delationem. **Quid** si diaconus uel subdiaconus non habens beneficium portat pi leum uel insulam. dic q. pena non habet locum in eo. unde tales portando non incurrunt hanc penam licet portare non debeant. **Venio ad v.** sed et tales: et quero an religiosus possit portare tabbardum non foderatum. dicit hic **Suñ.** q. nō et non habet locum ar. a contrario littere et quia absurditas sequeretur et ins aliud cōtradicit nō

de for. compe. significasti. l. de epl. et de. conueni ticularum. **Ius** autem contradicit dicens q. suus habitus religiosus debet ēē exteriō: ut dicit glo. hic. **Quid** si tabbardus est longus ita q. inferior uestis non uidetur: et tamen tabbardus est fode ratus nūq. ad oram: an habeat locum hec pēa uidetur hic a contrariolittere q. non: quia tex. uidetur duo exigere uidelicet foderaturam et bē uitatem ergo pro altero tantaz pena non impo nitur. **In** contrarium: quia eadem est mens et rō statuti. s. in tabbardo foderato uel ita breui ēgo ad hoc extenditur. ff. de adul. si postulauerit. **Ratio.** ff. de eden. l. quedā. s. numularius. nō gar. de elec. capientes circa prin. in vi. nō de rescrip. in cle. i. fm **Sen.** hic: hec ratio non est bona et per ibi nō: et que ibi dicit et illa iura non probant: et ideo dicit hic **Sen.** q. tutius est tenere q. pena lo cum non habeat: quia benignum in dubium ten endum est secundum **Sen.** all' de transac. c. si. c. 3. similibus: ad hoc quia copulatiua ē si potest co pulatiue teneri non autem disiunctiue maxime si disiunctiue tenendo contingat ampliatio odq. ut dixi in de. in plerisq. de elec. et ita uidetur mi bi. **Quid** si clericus ille est in potestate patris: quomodo dabit tabbardum pauperibus. **Dicit Pau.** q. tunc sufficit q. resignet patri sicut suffi cit q. monachus resignet suo superiori. cum fili uisamil. dare non possit. ff. de pac. l. iur. i. gentin. s. i. nisi haberet illud ut. castrense uel quasi l' ēēt in longinq. paribus. ff. de iudi. l. si longius. **S. i. fm Pau.** **Querit Pau.** a quo tempore cur rat mensis. dicit q. a tempore usus: licet aliq. di cunt q. a tempore publicationis huius compit lationis de preben. cum singula. s. contra eos in vi. qd sibi non placet: quia sequeretur q. hodie tales nentes non ligarentur q. non uidetur fm **Pau.** et c. **Venio ad v.** hinc insuper hic non scri bitur aliquid utile ideo uenio ad glo. **blo.** cō gruentibus op. q. etiam laici debent portare ue stes congruentes. xli. di. s. i. et s. per symoniam. xxx. di. si quis pīorum glo. fatetur. unde cleri ci debent portare congruentes uestes suo ordinē et laici congruentes eis: ex uarietate tamē sexū uariantur. xxx. di. si qua mulier: et sic congruen tia uestium concernit etiam laicos. unde ex qua litate uestis presūmitur quis talis qualem eum iudicant. l. i. Item apud labeonem. s. si quis uir ginem. ff. de iūz. de sen. exco. si uero et e. ti. si in dex laus in vi. fm **Pau.** **Dicitur** autem quolibz uestis licita que non apparet prohibita. xvi. q. i. sunt nonnulli et generaliter omnibus sunt inē dicte uestes nimium fulgide et nimium sordide. xli. di. s. i. et c. i. et c. ij. et maxime per quas mata tur hamana effigies de conse. di. vlt. c. si. mediū ergo tenendum est et indubiam declinandz ad humiliores: quia humilitas preualet de pe. di. ij. presentium. et sic multa licent que non expedit uq. q. i. s. i. fm **Suñ.** et c. **blo.** cessante all' pro cōcor decre. dens qui s. et sic patet q. causa ex istente licet mutare uestes et maxime de lñia sū perioz si potest haberi ut dicto. c. deus qui et c. penlt et c. si quis. **blo.** clericus notanda ē qd ex ea habes q. sub indefinita appellatione clīci

comprehenditur clericus prime tonsure hinc q.
nō de iudi. cum non ab homine. **Blo.** partita
all. in prin. concor. deinde querit an pena huius
cle. locum habeat in portante uestem rubei
ridis coloris cum ille sint etiam prohibite cleri
cis s. e. clerici. Rndet glo. q. non solum in uesti
bus de partita stachata: quibus hic loquitur.
ar. r. in penis. **Blo.** uterque querit an quis
tendo uestibus hic expresse prohibitis factis tñ
ante hanc cle. incidit in penam huius cle. uide
tur q. non: quia constitutio non debet trahi ad
preterita de consi. c. si. **Blo.** tenet contrarium
quia hic damnatur usus qui in casu proposito
est de futuro post hanc constitutionem: ideo illi
comprehenditur: non autem hic principaliter dam
nat formam uestium: ideo non per hoc dicitur
respicere preterita sed futura. fa. q. uidi hinc i. fili
i. de. ut hi qui de eta. 7 qua. i. glo. posterius.

Nō bene hanc glo. quā all. dñs An. de consi.
c. si. q. sufficit q. constitutio dans formaz gestui
uel actui circa rem requirat gestam de futuro:
quia illi dat formam: 7 prout inheret rei de p.
terito. ad hoc glo. in preall. cle. ut hi qui de quo
plene in dicto. c. si. per dñm An. **Blo.** benefi
ciorum querit an perceptione fructuum quoru
cumq. beneficiorum sit suspensus faciens cōtra
hanc constitutionem. **Blo.** respondet q. sic per
hanc litteram que indistincte loquitur. Nec ob.
de elec. si compromissarius. §. huius. 7. §. se. q. a
ibi offendeatur specialiter una ecclesia hic vlez
ecclesiam offendit ideo secus. Fatetur tamen q.
iste non obstante tali suspensione cum non sit
suspensus ab officio potest eligere de elec. cum
tintoniensis. **Nō** bene q. suspensus a benefi
cīs potest eligere: quia potestas nocis dande pl.
inheret officio q. beneficio. uide de elec. cum in
cunctis de consue. cum dilectus eligi tamen
non potest fm Pau. ut de elec. per inquisitionē:
7 nō glo. q. sententia limitatur ad limites cause
sententie. **Item** nō ex glo. quando suspensio
ad beneficia restringatur ad certam ecclesiam 7
quando nouit quia si hoc exprimitur seruanda ē
si non exprimitur: tunc si causa sententie unifor
miter respicit omnes ecclesias ad omnes refer
tur. Si causa sententie respicit solum certam ec
clesiam quo ad beneficia illius ecclesie censetur
suspensus. **Item** nō q. sententia generalis pri
uat quem beneficiis ex causa uniformiter con
cernentem omnia refertur ad omnia quando est
pape: secus si est alterius q. pape. ar. l. cum
unus. §. si. ff. de bo. auc. iu. possi. de consi. ut aia
rum. §. i. 7 q. ibi nō 7 fa. s. de re iudi. cle. pastora
lis. An autem specificē possit dicitur ibi 7 nō de
for. compe. postulasti. **Blo.** eo ipso op. q. req.
ratur monitio s. de. prox. Sol. illa in casu suo.
Blo. suspensus querit an si interim durante
hac suspensione interim percipiet illos fructus
sic irregulariter dicit q. nō: quia hoc non ē exp.
sum in iure igitur 7 c. de sen. exco. is qui in vi.
qui immo plus dicit. §. q. nec etiam ex hoc er
rit priuatus beneficio seu titulo beneficiorum cū
hoc non exprimitur: secus dicit in casu de elec.
cupientes in. §. ceterum in vi. 7 c. si. Fatetur tñ

q. tenebitur ad restitutionem fructuum interim
perceptorum. **Nō** bene ex glo. q. propter ex
ercitium actus alterius q. officij diuini ex suspē
so quis non incurrit irregularitatem: licet ab il
lo actu suspensus existat: quia hoc non est iuz ex
presum: restringitur ergo materia irregulariter
solum ad exercitium officij diuini ex suspēso ab
officio diuino. **Item** hic Bui. 7 Ben. plus dicit
q. si celebrarent non sunt irregulares: 7 per h.
etiam habes q. per actum celebrationis diuino
rum ubi ab alio actu est suspensus non concla
dentem ad diuina quis non incurrit irregulari
tatem q. bene nō. Exigitur ergo q. suspensio 7
exercitium actus concludit ad diuina: uide de
exco. prela. tanta. Quia autem dictum ē s. clez
teneri ad restitutionem fructuum perceptorū inte
rim durante suspensione de qua hic querit gl.
an erit fienda hec restitutio 7 c. In v. sed cui si
et. rñdet glo. q. circa hoc est uidendū cui accre
scunt fructus tempore suspensionis: 7 circa hoc
dicit glo. q. quotidiāne distributiones accrescunt
socijs: ut dictum fuit de eta. 7 quali. in cle. ut hi
qui fructus uero prebende uel beneficij distincti
accrescunt ecclesijs de cle. non resi. c. penlt. 7 sic
dicit intelligendum q. nōtur. xci. di. clericus ui
ctum: 7 q. nō Inno. de choa. cle. 7 mu. sicut 7 p
torum. Et pro hoc patet cui debet fieri restit
tio. **Item** nō Ben. 7 tenet Pau. Et nō bñ glo.
que facit differentiaz inter fructus 7 quotidia
nas distributiones ut sic primo applicentur ec
clesie sō accrescunt socijs per q. limitatur glo.
i. cle. ut hi qui q. de distributionibus dicit cōtra
rium. §. q. applicentur ecclesie tenet Archi. de et
lec. cupientes. §. ceterum in glo. in perceptione
7 hoc tenet Bui. tene q. dixi de elec. in dicta de.
ut hi qui diuinis ad finem. Quid autem si isti
suspensi a perceptione fructuum beneficiorū no
lent interim ecclesiam officiare quid esset fiendū
7 quid si interim eligant uel eligantur an ualeat
electio. remittit glo. ad nō. de elec. cupientes. §.
ceterum in glo. non ergo 7 c. Dic ut ibi nō glo.
non infuso: quia in primo dic q. non possent pri
uari ex toto. Ad fm iterum patet responsio ex
dictis cum proxima glo. 7 que ibi nō 7 c.
Blo. inabiles: querit an hanc penā inabilita
tis possit infligere inferior a papa. Rndet q. sic
etiam in perpetuum ex cā ut legatus 7 etiam e
piscopus all. nō in Spe. ti. §. super est v. sed
nunquid 7 imponitur hic: hec pena inabilitatis i
defectum beneficij: alibi uero succedit loco bene
ficij defectus sententia excommunicationis i. de s.
ci. cle. i. sed illud operatur diuersitas casus.
Nō bene ex ista glo. singulari q. inferior a pa
pa potest ex statuto 7 sententia cum cā aliquem
inabilitare ad beneficia: 7 sic quodammodo po
test imprimere defectum irregularitatis quo ad
beneficia 7 satis parat dñs An. q. ipse possit cā
tali regularitate dispensare per regulam primā
i. de re. iuz de pe. di. i. uerbum licet. In contrari
um facit q. nōt Inno. de tempo. ordi. dilectus
ubi dicit q. episcopus non potest contra suum
statutum dispensare: sed illud dictum habet ali
qm. intellectum. al. esset falsum ut dixi de elec.

licet canon. in vi. c. **G**lo. tonsura querit qd si ferat uestem sine tonsura nel e contra: an inci dat in hanc constitutionem. glo. q. non: quia hic copulatiue requiritur utrunq. fa. q. nō de apos. tue. Deinde glo. quia in hac de. sit mentio d. tō sura clericorum alibi de rasura alibi de corona. **xxij. di. §. clerici. xij. q. i. duo cum similibus.** Querit glo. quid importetur per predicta et qui bus competit habere coronam et que sit differen tia inter predicta. **R**ndet glo. q. clericis depu tatis ad diuina ministeria competit tonsura. cō uersis autem et alijs non deputatis ad diuina? petit habere rasuram. Quare autē hoc sit q. de ricis deputatis ad diuina competit rasura i mo dum corone et alijs tonsura. **R**ndet glo. q. hō contingit per figuram: quia corona est signum regni et perfectionis cum sit circularis et carens angulo in signum carentie sordium: quia ubi ē angulus ibi sordes. ita per simile clericū illam ha bentes se et alios debent uirtutibus regere et for dibus mundare: et sic in dec. regnabunt i preall. c. duo sunt genera. Item per rasuram subtrahit tur pars superior capillorum et hoc in signum ne mens ipsorum retardetur per occupationes tē porales a contemplatione diuinorum: nam sum mitas capitis est eminentia mentis: ut de sacz. unc. c. uno: et ideo per denudationem ipsius me rito designatur relectio mentis. Conuersis at et alijs non deputatis ad diuina officia: ut prei dixi competit habere tonsuram non rasuram. Nam cum illi non occupentur diuinis ministe rijs non raduntur capilli superiores: sed inferius tondentur: quis temporalia deponunt. Tonsura enim sit ex parte inferiori capillorum: et fieri de bet ut ad reuelationem sensuum. s. uisus et audi tus ne sic aures uel oculos impediāt et figurā tur per ipsam: quia per habentem ipsam presci enda sunt uicia cordis et corporis ne impediāt intuitum et auditum diuinorum et finaliter habeatur corona celestis: et propter hoc dicit ca non q. clericū detonso capite et patentibus au ribus debent incedere. **xxij. di. c. penlt.** Ex prei dictis infert glo. que sit differentia inter rasurā et coronam et tonsuram: quia rasura proprie re spicit partem superiorem quaz dicimus clericā in uulgari. Corona uero dicitur circulus capillo rū. Tonsura uero est abscisio ipsorum capilloz ex parte inferiori. facit de sen. exco. contingit. ij. Ibi circumcisus crinibus hoc dicit glo. tenenduz. fatetur tamen q. **D**ostū. alr dixit s. e. clericū: q. clericam uidetur uocare tonsuram. dicebat enīz q. maiore tonsuram et altiore et rotundiore co ronam dicitur habere monachus q. clericus de quo etiam in sūma. e. ti. §. ij. Ex predictis patz an tonsura consistat in clerica uel in tonsione cri nium uel in utroq. et c. **H**is sic uis pro intel ligentia et declaratione tex. querit glo. quid si de ricus in minoribus deferat uestem hic prohibitā cum clerica et longis crinibus uel e contra crini bus tonsis et sine clerica an incurat hanc penam butus decre. **R**ndet glo. q. si portat clericam cum longis crinibus: si illam portat copertam caputio uel aliter: et idem si portat tonsuraz sū

clerica et portat illam copertā forte nescito capū tiorum non est locus huic pene per tex. qui re quirat copulatiue q. publice deferat utrunq. s. tonsuram et uestem clericalem ar. ff. de condi. insti. l. si heredi plures. Si autem alterum soluz deferat predictorum et publice tunc est dubium q. dicit glo. egere decisione. tamen concludit q. credit fore de mente de. q. si tantū exhibet et oñ det in publico q. uideatur clericus cuz illa ueste locus erit pene huius de. Nam al. non de facili locum haberet: nam raro uel nunq. quasi euēit q. ostendatur utrunq. cum portetur caputium birrotum uel aliud in capite ut docet experien tia. **D**ns An. hic dicit glo. bñ dicere si publice u trunq. oñdit al. non. **O**r. mihi uidetur glo. satis procedere et tene bene menti glo. totaz. **G**lo. extrinseci inducit tex. huius de. maxime v. illius dignitatem iuncto principio inquantum hic di cit attendendū habituz. s. exteriorem. Ad qōnē que olīm fuit disputata uidelicet an monachus qui portat habitum sed copertum habitu cleri corū seculariuz sit apostata: quia uidetur q. sic ex quo publice non deferat ita fuit bononie de terminatum. ad hoc s. e. c. pe. et de iudeis in nō nullis et de hoc de re. iuz in mercatilibus in re gula certum in vi. **N**ō bene istam glo. quam sepius audies allari per quam habes iuncto. c. ij. ne de. uel mo. in vi. An monachus portans habitum copertum sit excommunicatus: quia cē te sic per predicta: ac si non deferret quo casu esset certum ut dicto. c. ij. et cū glo. concor. **J**en. Et nō bene glo. fm dñm An. quia fm hoc mul ti monachi sunt excommunicati et appostore: q. portant cappam de statuto supra habitū: per quem habitū occultant. Nam ut dicit **B**uil. tal. habitus debet deferri super omnes uestes per quem oñdatur status religionis sue: quia habi tus ē signum status non significat autē nisi sit in publico: ut de conse. di. ij. Si quis occultans igitur aufert sibi officium signandi de sen. exco. ut fame et c. si iudex in vi. ob hoc excludetur cā legitima fm **B**uil. et c. **G**lo. insulaz querit qd sit insula. **R**ndet q. quandoq. sumitur pro im periali insula: quandoq. pro alba fasciola saceri dotali. **B**uil. hic dicit quo ad propositum insula e st uestis candida quam super caput sepe por tant lombardi foderata de narijs et per oram. **J**en. dicit q. ē uestis pomposa circa collum exte rius foderata qua utuntur italici: uel insula dē gallice uisa. que al. dicitur pileus et c. **G**lo. line am uidetur sentire q. in penalibus fiat extensio per identitatem uel maioritatem rationis et c. **G**lo. quēq. beneficium notanda est q. appella tione beneficij comprehenduntur etiam prebē monia que habentur in titulum: de quo de re scrip. postulasti allato in glo. non tamen compo hendit hic pensionem que datur in stipendio bñ merito non ut in titulum ad hoc q. nō **A**rchi. in simili de preben. si motu proprio in vi. **G**lo. oram declarat que sit differentia inter oram sic aspiratione seu sine h. et cum aspiratione seu cuz h. Quia sine aspiratione designat extremitatez rerum uel finem ut precipit oram uestimentū: s.

cum aspiratione designat tempus ut hora tēte
uel uesperorum hoc quando profertur in singu
lari. In plurali uero prout descendit ab os oꝝ
non debet etiam aspirari. **¶** **C**lo. uideatur
qrit quatenus debet ee longa uestis clericorū ut
sic sciatur quando sit nimis breuis. Rndet q d
bet esse talatis. i. longa usqz ad talos pedum. i.
collum uel claniculam pedum. xxiij. di. c. penlt.
¶ In autem decre. habeat locum in tabbardo bz
ui non foderato. Rndet q noncum hec consti
tutio sit penalis. ar. de elec. statutum in vi. uide
tur tamē contra si diceremus q breuitas nimia
sit causa constitutionis: sed hoc non obstante te
net glo. qd dixi. **¶** **C**lo. bene qd forte sensit glo.
q in penatibus non est licita extensio etiam ex
identitate rationis de quo dixi de elec. si postq
z **¶** **C**lo. infra mensem declarat a quo tpe
incipiat mensis: quia a tempore usus ut pater
ex precedentibus. **¶** **C**lo. aduertendū i pñ.
inducit tex. ad nō in. c. nolo. xij. q. i. uidelicet q
monachus carens administratione non possit fa
cere elemosynas. Deinde querit glo. quid si mo
nachus carens administratione sit in studio de
licentia abbatis a quo distat per magnum spa
tium an poterit tunc facere hanc erogationem:
d qua hic dicitur. Rndet q sic ex quo distat ab
abbate per longum spatium: z sic de facile non
poterit ei restitui all nō per. **¶** **P**ost. i. summa d pe.
z remil. **¶** **S**. quibus z qualiter v. quid de facienti
bus elemosynam. vbi tenet q monachus qui d
licentia abbatis est in studio uel peregrinatione
potest facere gratuitam elemosynam moderate
quia tunc uidetur ei abbas dedisse administra
tionem persone sue z rerum ecclesiarum. datio
autem electio siue inter necessaria computatur
xlvij. di. **¶** **S**. hinc etiam. z. **¶** **S**. sequenti z qd nō de
accu. ex parte all de officio del. preterea. ff. de
procura. ad rem mobilem z de iudi. sed longi
z sic fortius poterit hanc necessariam elemosy
nam facere ex quo potest facere uoluntaria facit
qd nō de accu. ex pte. **¶** **C**lo. bene ex glo. q mōa
chus carens administratione non potest regula
ritar dare elemosynam: ideo **S**uill. quia nec pos
set pmodum monasterij absqz consensu prelati
prosequi nec peregrinari. xvi. q. i. monachi. de p
se. di. v. non oportet nisi uiderit fame perientes
quia tunc posset z debet elemosynā facere: naz
tunc elemosyna est de precepto. lxxxvi. di. nō sa
tis. z. c. pasce. z quia tunc omia sunt cōmunia.
xlvij. di. sicut. ff. ad. l. rodiam de iac. l. ij. **¶** **S**. cum i
eodem: quo casu etiam contra prohibitionē ab
batis possit dare elemosynam magis obediēdo
deo q homini. xi. q. iij. fm **S**uill. **¶** **C**lo. p ideoz
tempus querit cum sit facta mentio de anno
z de sex mensibus: de quo tempore hic loqitur
in v. ceteri. glo. ponit tres opiniones z ultima
est uera fm **S**uill. ut diuersificetur tempus fm
diuersitatem qualitatis clericorum: ut sic seme
stre locum habeat in his clericis: de quibus in
prin. dixit. **¶** **A**mus in illis de quibus dixit in v.
dignitatem z **¶** **C**lo. sanctioni op. q male di
cat cum hic finis non sit penalis. **¶** **S**anctio autē
ē pstitutio proprie pēglis. iij. di. i. summa. **¶** **C**lo.

hic finis non est satisfactio: sed adicitur sanctione
quia in precedentibus est penalis hec constituti
tio. **¶** **S**en. hic explicat qd habetur. iij. di. in summa
sed superflue quia ibi habetur. **¶** **C**lo. ultra di
cit q hic prouidet de. circa uestes z infulas z ca
ligas. **¶** **S**uccessioni autē prouideat circa scarp
tulas quarum perforatio z incisio multipliciter
est inuenta per clericos. **¶** **S**ns autem **A**n. hic di
cit q prouideat Bonifacius contra clericos po
tantes zopas albas habentes foderatas: ac si uo
lare uelent z ad collum etiam ex parte superiōi
sed maioribus z turpioribus prouidendū ēt:
de quibus tamen non prouiderunt. **¶** **S**equitur
De prebendis Rubrica.

Dignitatem habenti.

Due sunt partes sicut duo sunt
dicta principalia. **¶** **S**cdā ibi. ad
hec. **¶** **C**lo. primo q in gratia in
eta cum dispensatione faciēda
est mentio de qualitate cure utri
usqz beneficij habiti z assumpti siue utrunqz hē
at curam siue non. **¶** **C**lo. fo apertum tex. q i
beneficialibus surreptio etiam in tacendo z in
dispensatione super beneficialibus uiciat ipso in
re. **¶** **C**lo. q ad ponderandum certificationes
pape uel non certificationem quo ad excluden
dum surreptionem gratia ponderatur in uerbis
dispositis non i executis. **¶** **R**atio quia tales de
executiue apponuntur a cancellaria preter scien
tiam pape: z papa non exprimit nisi disposita
super quibus gratia fundatur. **¶** **C**erba ergo ex
quibus sit mentio de qualitate a qua causatur
exclusio surreptiois si sunt prolata in uerbis dis
positiuis excludunt surreptionem si circa dau
sulas executiuas non excludunt surreptionem.
¶ **C**lo. ex fa parte q per hec uerba uel aliam q
libet prouisionem subiecta eunuciationi mōi p
uidendi per actum collationis uel prouisionis
non comprehenditur beneficium electiuū: z sic
genus subsequens restringitur ad qualitatem e
nunciatorij de pre. sedes de procura. qui ad
agendum in vi. z i de. non potest. e. ti. **¶** **C**lo. fo
q uerba prolata circa concernentia gratie uel
dispositionis executionem non ampliant uerba
prolata circa dispositionem: z sic ad ponderan
dam uim comprehensiuam gratie uel latitudinez
eius ponderanda est gratia in uerbis dispositi
uis non executiuis: z sic uerba expositiua non
trahunt ad se dispositiua imo executiua regu
lantur contra uim uerborum z dispositiones q
bene notabis. **¶** **Q**uedam enim uerba ponuntur
aperte ad ampliandum gratiam uel dispositio
nem z hec ampliant. l. si. ita. ff. de au. z ar. l. que
dam apponuntur ad diminuendū z hec nō am
pliant. l. legata inutiliter. ff. de le. i. z l. cum tale.
¶ **S**. i. ff. de condi. z demon. **¶** **Q**uedam ponuntur
ad exequendum z hec adhuc non ampliant int
hic qd bene nō. **¶** **C**lo. tertio q in uerbis qum
cunqz generalibus non comprehenditur benefi
cium electiuū nisi hoc exprimat z c. **¶** **Q**ue
ro an indifferenter procedat de. siue imineat cu
ra principaliter siue in consequentiam. dic de.
procedere quando iminet principaliter z in me

diat: ut quia ei presidens per se ipsum curam
exerceat uel per vicarium temporalem uel perpe-
tuum de elec. dudum. l. 7. s. e. cum singula in vi.
sec. si ipsi dignitati non iminet principaliter cura
ut quia dignitati simplici esset aliquod benefici-
um curatum annexum uel unitum sic super eo
in vi. de quo per Inno. eo. ti. extirpande secundum
Bull. **Q**uero que sit dignior curam cura fo-
ri contentiosioran fori anime. videtur quod dignior
sit fori contentiosior patet in Archi. qui habet
illam: et est maior archiepiscopo qui habet
penitentialem de offi. archiepiscopi. c. i. q. 7. i. q.
et quoniam sit diaconus tamen quia gerit uices epi-
scopi maior est quam presbiter. xliij. di. c. fi. et similiter car-
dinalis diaconus alius quam simplex episcopus. xvi.
di. c. fi. In contrarium: quia ars artium est cura
animarum de eta. et quali. cum sit ars. Sic quod ista
maior est in quantum grauior et periculior: et
quia anima preest corpori: et cunctis rebus illa
dignior et nobilior. In quantum magis appro-
ximatur pape de offi. dele. uolentes. vi. q. i. quis
quis secundum Bull. qui tractat hic quid sit di-
gnitas et an archiepiscopatatus sit dignitas et o-
prioribus secularibus: de hoc etiam tractat
hic Math. sufficit remittere ad non de preben.
de multa. et quoniam in de. et si pastoralis de rescrip-
et melius in de. ut hi qui in vi. in eisdem s. de eta.
et qua. que glo. penlt. est et in. c. i. de consue. in vi.
Tractat etiam circa hanc partem an littere false
uel surrepticie reddant processum nullum de q-
latis de rescrip. ad audiaz et tenet communem opi-
quam dicit probari per hanc de. assignat rationes
differentie inter litteras ad lites et ad beneficia
quare prime non annullantur ex surreptione fe-
liciter dicit quod ideo quia beneficii absque canonica
institutione possideri non potest: secus in rebus
alijs de re. iuris. c. i. in vi. et c. Item quia littere
ad beneficia habentur pro titulo de renuncia-
tionis et Hosti. de rescrip. sup. litteris de quo p-
dum An post Calderi. de rescrip. in nostra. Item
quia in spiritualibus maior puritas debet adesse
et puritas abesse quam in prophanis. l. q. i. q. si quis
secundum Bull. de mente laudi. Venio ad v. et
ad hoc et quero an in mandato de providendo i-
forma de. includatur beneficium collegiatum cui
non providetur per uiam electionis sed per uiam
collationis prelati alicuius. dicit hic Bull. quod sic
quod bene non. unde dicit quod includetur tunc digni-
tas alius collegiata uel conventionalis iuxta. c. s.
c. ti. cum in illis in vi. quoniam alius sit differentia inter
collatas et alias de offi. delega. deliberatione i-
vi. de elec. statutum. c. li. s. de rescrip. de. i. q. d. ita.
mo. de. i. q. ceterum sed ibi casus sunt diuersi et
sic non ob. de his que si a prela. cum apostolica
de decr. ad audiaz. et uide quod non de sup. neg. pla.
de. i. secundum Bull. **N**o bene quia dixisses co-
trarium. Ratio autem quare de dignitate pro-
uidetur: cui providetur per actum collationis et
dispositionis et non electionis est: quia in electio-
ne sunt plures et papa non intendit tot preiudicare
et presumitur quod plures melius faciant secus in
provisione que fit per unum de offi. lega. pnti. et
c. i. in vi. de offi. dele. prudentiam. Si. xx. di. de

quibus nec refert an longe plus ualeat una di-
gnitas quam alia: quia solum dicta ratio attendit.
Que autem dicatur dignitas in qua provide-
tur per uiam electionis. Dicit Bull. quod illa in qua
habet seruari forma decre. quia propter licet non
habeat fieri electio infra tres menses iuxta. c. ne
pro defectu de elec. et sic excluduntur forme po-
site de re. iudi. cum olim in fi. et de preben. cum i-
ecclesijs in vi. de concess. preben. postulasti. secun-
dum Bull. et c. Glo. madamus querit quod si pa-
pa non mandat prouideri: sed ipsemet prouidat
in forma de qua hic dicit quod idem erit cum eadem
sit ratio dum modo non provideat proprio mo-
tu ar. s. e. Si proprio in vi. Glo. dispensan-
tes: querit quid si nulla fuit dispensatio cum al-
maderit prouideri in forma de qua hic an tunc
locum habet decre. Respondet quod sic cum eadem sit
ratio et fortior cum tunc minus pinguis sit gra-
et ergo idem ius de consti. translatio. cum concor.
et c. **E**t si dicas quare ergo hic ponit de dis-
pensatione. Respondet glo. quod ideo de illa dixit: quia
clausula illa provisionis quod animarum cura si imi-
net minime negligatur communiter solum consue-
uit apponi quando in gratia sit dispensatio su-
per pluralitate beneficiorum: ut hic uel simili pu-
ta quando sit super ordine uel residentia facit
de offi. ordi. c. ordinarius. s. prouideat in vi. et c.
Glo. retinere: querit an supposito quod neutri
dignitati imineret cura an ualeat gratia sine dis-
pensatione super pluralitate ex quo de utroque be-
ficio est mentio expresse facta. Respondet quod non: ex
sola enim expressione non inducitur dispensatio
c. non potest de preben. in vi. Nam expressio ex-
cludit uicium surreptionis non autem inducit
dispensationem ut ibi secundum Jen. Glo. uel al-
teri op. hic uidetur innuere tex. quod in impetratio-
ne necessaria sit facienda mentio de qualitate bene-
ficiorum que alius optinet: sed hoc uidetur falsum.
Nam licet reperitur cautum in iure quod de quali-
tate beneficij impetrandi quis teneatur facere men-
tionem ut s. e. cum in illis in vi. tamen non re-
peritur iure cautum quod impetrans teneatur fa-
cere mentionem de qualitate beneficij quod optinet
uidelicet an sit curatum: sicut nec reperitur quod
teneatur quis exprimere qualis ordo sit annexus
beneficio: uel quanti redditus sit: et sic per conse-
quens tenere debet gratia facta mentione de sub-
stantia beneficij quod quis optinet: licet non fuerit
facta mentio de qualitatibus de transla. prela.
c. i. ibi quod non est sanctorum patrum. huius ti-
more facta est hec glo. que pro solutione contra-
rij dicit quod duplex potest esse intellectus littere.
vnius quod istud uerbum alteri referatur tantum ad
beneficium quod quis impetrat: et tunc non obsta-
ret contrarium per superius dicta: quia de qua-
litate talis beneficij tantum debet fieri mentio:
ut in. c. cum in illis preall. Alius potest esse in-
tellectus quod referatur etiam ad beneficium quod te-
pore impetrationis optinebat impetrans: et tunc
obstare uidetur contrarium. Sed soluit glo. quod
gratia quo ad dispensationem super pluralitate
dicitur surrepticia ut hic: sed quo ad substantiam
ipsius gratie non: si per eam paratus est dimittere

primam ut si habens archidiaconatū matinen-
sem curatum impetret archi. bononiensez; non
curatum vel etiā curatum: hoc tamen expres-
so et dispensetur cum ipso si utroq; tenendo qd
licet non valeat dispensatio super pluralitate ex
quo mntien archi. habet curam de qua non est
facta mentio: tamen tenebit impetratio adeo qd
dimittendo archidiaconatū matinense poterit
habere bononi. per rationes in contrarium alla-
tas: et quia expressio beneficii optenti tempore i-
mpetrationis: licet non inducat dispensationez tū
tollit surreptionem. s. e. non potest in vi. qd nō
fiat mentio de qualitate cure vel anexionis or-
dinis vel quantitatis reddituū ut est s. dictum.
Ad hoc quia decre. cum in illis et eius ratio q
nult exprimi debere qualitatē beneficii solū ad
aptatur ad beneficium optinendū non adhibitu
tem pore impetrationis: vel aliter dicit glo. 2.
possumus dicere qd hec decre. hoc nouum ius i-
ducit. licet per iura antiqua non sit inductus qd
etiā q qualitas cure beneficii optenti debet exp-
mi hoc nult hec littera iuncto. eo qd hic subdit.
videlicet qd gratia penitus nullius sit momenti
et sic nedum quo ad dispensationem super plu-
ralitate: sed etiam quo ad substantiam gratie ē
nulla. Et potest huius esse ratio quasi taciturni-
tas talis qualitatis est de illis que possunt mo-
uere papam ad facilius negandū gratiā. ar. s.
e. quis et c. his qui in vi. et videtur expressum i-
de. ij. de offi. or. Verum quia hec fa. lec. videtur
nonitatem inducere contra iura antiqua cōtra
id de consue. cum consuetudines. et l. ij. ff. de cō-
sti. prin. ideo glo. dat tertiam lec. ut dicamus qd
hoc sit speciale in casu de. ut specialitas expres-
sionis qualitatis cure exigatur: quam expressio-
nem etiam hodie faciunt cōmuniter impetrant
res extra casum autem de. procedit contrariū
et fin hoc erit speciale qd ubi sit mixtura dispen-
sationis et gratie prouisionis in eadem litterā
taciturnitas dicte qualitatis cure beneficii optē-
ti nūciat utranq; gratiam: secus si separatim p-
se esset quelibet facta: quia tunc non nūciaretur
gratia prouisionis ut in contrario. Sed contra
istam lec. oppo. fortiter glo. quia utile per inuti-
le non debet nūciari si sunt separabilia de re. iuz
in vi. in regula utile: sed gratia prouisionis est
separabilis a gratia dispensationis. licet e ptra
non uelut sibi accessoria. ergo gratia prouisionis
saltem non debet nūciari: propter qd glo. dicit qd
licet hoc egeret decisioe et declaratione tanq; dubi-
um: tamen in dubio sibi placet prima lectiā
relecta fa. et tertia: et fin illam non obstant con-
trariā: primo iste tex. iuncto eo qd hic subditur
nullius penitus est momenti: quia illud debet i-
telligi quando tacetur qualitas cure beneficio o-
ptinendū: sic uerbum alteri solum referri debz
ad beneficium optinendum. Item non ob. qd ta-
citurnitas huius dicatur de illis que habet mo-
uere principē ad non concedendū: quia sufficit
expressum esse beneficium in sui substantia ut
uideretur surreptio: licet non inducatur dispensa-
tio ut in ca. non potest in fi. de preben. in vi.
Item non ob. decre. is cui primo h. cū cōcor.

de preben. in vi. qd ibi tenebatur h. cū primo
ideo primum debet esse non curatum. hic autē
quando non nult retinere primū sed dimitteret
quo casu non habz obitare cura primū beneficii
licet non fuerit expressa: et sic debet intelligi di-
cta decre. is cui. Ad decre. ij. s. de offi. ordi. e. cō-
pil. Videt glo. qd ibi requiritur specialis men-
tio beneficii ad excludendum generalem men-
tionē que non sufficeret et in hoc facit p. Posti.
contra Compof. in eo qd nō de rescrip. in nostra
non autē ibi dicitur qd requiratur specialis me-
tio qualitatis cure beneficii. habetis ego ex glo.
tres opi. Prima qd in impetrationibus non est
necessaria mentio de qualitate cure beneficii op-
tenti tempore impetrationis alterius. Secda ē
qd est necessaria. Tertia d. singuit an iungatur
gratia cum dispensatione et sit necessaria. al. nō
et in prima opinione remanet glo. finaliter. Ex
qua nō qd in impetrationibus respectu beneficii
qd quis optinet ubi aliud impetrat non est nec
cessaria mentio nec qualitatis cure nec quanti-
tatis reddituum uide. Al. de rescrip. in nostra
in cōmento. Jen. hic adheret se opinioni uideli-
cet qd sit facienda mentio propter uerbum alci
indefinite prolatum qd pariter respicit primū
et fin beneficium. Referendo ergo ad fin tantū
fit uolentia uerbis contra id qd habetur. ff. de
le. ij. non aliter. Verbum ergo late patet. ff. de
priuile. credi. l. i. Item fo ad hoc: quia nihil est
tacendum de his que possunt mouere principē
ad denegandum. s. e. quis in vi. Item quia in
utroq; est ratio eadem. s. surreptio ergo sicut o-
illo ad qd sit impetratio sit mentio quo ad qua-
litatem ita de illo qd optinet: et sic dicit Posti.
de. interlocutum ut ipse nō de rescrip. in nostra
all. de hoc. l. de offi. mgi. mili. l. per illicum s.
e. is cui. ij. h. in vi. Ad idem. iij. j. eodem. Si
romanus a contrario: quia si illud est in gratia
proprio motu concessa: ergo in alijs secus ad
hoc qd nōt. Compof. de rescrip. capim. Nō ob.
s. e. non potest. Scum uero in vi. quia intelligē-
dum est qd fuit facta mentio de primū beneficii
qualitate ut habeat probabile dubium uel si in-
telligetur qd ibi non fuit facta mentio de qualita-
te intellige illud uerum quando primam esset
absq; cura sic sentit Posti. de excep. cum ecclē
sialice et de rescrip. postulasti: ex cuius glo. sum-
ptus est. Scum uero decre. non potest secundū
Jen. Pau. hic tenet tertiā lec. s. qd sit necessaria
mentio qualitatis utriusq; quando concurrat
gratia et dispensatio al. nūciabitur utranq; si ta-
ceatur qualitas alterius beneficii optenti ul. op-
tinendi: et potest esse ratio: quia ex quo simul
ambo concedit. uoluit simul ambo ualere: et sic
dispensatio et gratia sunt inseparabilia respectu
intentionis coniuncte. sic et quando coniuncta ē
tentione quis recipitur in canonicum ad prebē-
daz non uacantem totum est irritum de pben.
ue. et c. dilecto v. in ecclesiam: secus si dicitur in
tentione primo recipitur in canonicum: et po-
stea offeratur sponso preben. ut. e. ti. relatum:
et c. dilectus et hoc in odium impetrantis qd neq;
tacuit: ideo dicit ad litteram alteri. s. prime uel

re. Alias si non intellexisset de prima et pa dicit
Pau. se non videre quare tantam expressionem
fecisset fm Pau. hec opi. est tantior et magis ap-
plaudens littere: sed equior est opi. quaz seqtur
Jen. Glo. nullius expedita est cum preceden-
ti et expdit litteram diversimode fm diversitat-
tem lecturarum precedentium glo. Glo. etia
sequens facilis est et iustificans litteram. Glo.
cura op. q. gratia in casu de. non debet nictari
ratione surreptionis ex eo quia facta fuit men-
tio de cura saltem in clausula de providendo cu-
re. licet non sit facta mentio in principali grat-
tia quia sufficere debet in quacunq. parte litte-
rarum sit facta mentio de illis ut sic finis tra-
batur ad principium. ar. de app. so requiris de
rescrip. olim cum concor. et quia in simili sufficit
sententiam certificari ex quacunq. protectione
C. de sen. que sine certa quati. prof. l. iij. Solut
glo. q. hoc faciebat dubium i decre. tamen no ha-
bet ob. quia licet fiat mentio de cura i clausula
tamen id non sufficit cum clausula non ueniat
ad augmentandum gratiam: sed ad executionem
illius ideo non deberet operari augmentum ar.
ff. de le. primo. l. legata inutiliter. Itz quia tat-
les clausule sonant in monitionem et non in con-
ditionem provisionis vel qualitatis et sic peris-
cit ac si non fuisset appposita hinc est q. ualeret p-
uilio forma illius de. no servata. Juxta no. e. ti.
non potest in. vi. et in de. i. de offi. dele. No bn
ex predictis q. clausula ad unum effectum p-
ta non debet per aliu finem operari. ff. de adimen-
dis legatis. l. legata inutiliter de preben. non p-
t. si. in. vi. nec ad alium finem extendi etiam i sa-
norabilibus. ff. de condi. et demo. l. cum tale. S.
si. et multominus in ambiosis: ut dicto. c. no p-
fm Jen. et C. Glo. si dignitatibus: querit quid
si non fuisset appposita dictio si sed simpliciter
fuisset dictum in provisione q. animaru cura di-
gnitatibus imminens nullatenus negligat. Pan
det glo. q. et tunc procedit de. quia eadem est ro-
pro ea que superius dicta sunt in prox. glo. Itz
quia exponit imminens. l. si qua iminet et sic tat-
cite includitur dictio si. No bene q. participiu
includit in se conditionem: de quo per Bar. ff. de
condi. et demon. l. i. et C. In. S. ad hec glo. de
dignitate querit an procedit iste. S. cum similib.
si mandetur provideri de beneficio: non dico de
dignitate vel personatu. videtur q. non. ar. decre.
cum in illis s. e. ubi in fo. 82 loquitur de dignita-
te et personatu. Et in tertio 82 in quo loquitur
de beneficio no repetit de via electionis. Glo.
respondet finaliter q. hoc eget declaratione: tamen
dicit comuniter teneri q. idem sit i beneficijs mi-
noribus qd in dignitate vel personatu. Et sic
no ex glo. q. in mandato de providendo de bene-
ficio ad collationem ul. provisionem ul. quamvis
aliam expositionem non comprehenditur benefi-
cium etiam simplex electiuu fa. j. de re. do. c. q.
in principio et C. Glo. quis op. q. comprehendit
debeat dignitas electiva: quia al. illud uerbum l.
quis aliaz dispositionem nihil operari uidetur. c.
si papa de priui. in. vi. nec ob. decre. cum in illis
s. e. i. vi. quia ibi non fuit adiectu illud ul. quis.

Solut glo. q. hoc faciebat dubium in decre.
et ante hanc de. hoc allabant impetrantes pro se
tamen hoc non ob. hic deciditur contrariu: et sic
etiam dicit glo. se consuluisse de facto in quadam
causa Florentie etiam ante hanc de. mouebatur
illa ratione potissime quia in iure indefinita re-
gulariter equipollet aniuersali s. elec. ut circa cu-
ibi no. sed in. c. cum in illis dicebatur uel aliaz p-
uisionem ergo proinde erit ac si dixisset ul. quis
aliam dispositionem. Item quia ut pz ex de-
cre. cum in illis uerbis dispositionem non inclu-
dit niam electionis quasi sit diuerse species et io
uniuersale adiectum ei licet illaz speciem ampliet
tamen non facit includi nonam speciem maxie i
hac materia que est ambitiosa et restringenda de
preben. quis in. vi. No bn ex glo. q. clausula
generalis abiecta enumeratione specierum cum s.
terminatione non ampliatur ad species separa-
tas non aptas comprehendendi sub genere additio-
nis: sed restringitur tantum ad species tantum
illi additioni comprehensas fa. q. no de rescrip.
sedes. Itz ex altera causa dicit hic Buil. et Pau.
q. no extenditur hoc genus ad beneficia electiva
quia genus subsequens limitatur et restringitur
fm naturam et qualitatem specierum expressaz
precedentium de rescriptis sedes et no de pro-
curatoribus non potest in de. sed beneficium ele-
ctiuu. oratio est diuersi generis a collatio uel
provisio. Item malus ergo et c. ad hoc. xxiij. di.
illud et de offi. uice. c. si. in. vi. et c. Deinde q. ro-
cum glo. in uerbo uidi etiam dubitari quid si n-
lus modus providendi exprimitur: sed simplici-
ter mandatur provideri de dignitate proxime
uacatura uel q. duxerit acceptandam an in-
cludatur dignitas cui provideretur per uiam ele-
ctionis: et recitat glo. aliquos tenere q. si cum de
uenit ita modus electionis: sicut q. alius ex quo
nullus exprimitur et c. Nec ob. decre. cum in illis
nec iste. S. quia non dicunt modum electionis no
includi sed dicunt q. in uno modo provideri ex-
presse non includitur alius. Huic opinioni contra
dicere uidetur etia finis. c. Sed dicit glo. q. de-
bet intelligi respectu casus narrati quem respi-
cit et sic in eo casu quo expressio modi provide-
di est facta. remanet ergo de. q. in mandato de p-
uidendo de beneficio comprehendatur electiuu.
Itz dixit in rex. de collatione ex quo non appa-
ret aliqua species precedens p. quam genus re-
stringitur: et dicit hic La. q. Jo. mo. de elec. in ge-
nerali in. vi. tenet q. in mandato de providendo
de dignitate cum cura ul. sine cura no includat
beneficiu cui provideretur per uiam electionis fm
La. ab. et d. An. Tu dic ut dixi post Jo. an. i. de co-
c. cum nullis ubi uidetur improbare opi. Jo. mo.
et eius ratio facit pro glo. Glo. incerta querit
ad littere declarationem quid si papa mandat al-
cui provideri de dignitate in aliqua ecclesia po-
ta in ecclesia sancti An. et non est ibi nisi una et
principalis dignitas an illa debebitur. Rndet gl.
q. non et dicit sic tenere Jo. mo. in r. a in generali
in. vi. et Archi. de concess. preben. ne captande. c. li.
et sic dicunt predicti de. iij. pronunciasse et mor-
fuit p. id quod habetur in. l. illicitas. S. ne tenuis

ff. de offi. presidis: quia non est iustissime papa
 nelle priuare ordinariū collatorem unica digni-
 tate: sic unico ut ita dixerim lumine quā et qd
 habeat in ecclesia pro hoc etiā facit rō: quia tūc
 esset prouidere de ecclesia non in ecclesia all' de
 cism s. e. ti. c. ultimo fa. q. nō de offi. legati. c. pe-
 nultimo in glo. ii. in. vi. quā imo plus refert gl.
 q. Jo. mo. in loco preall. et Archi. s. e. si pro cler-
 icis in. vi. dicunt q. si scribitur seu mandatur a
 licui prouideri in forma pauperum: in aliquo bñ
 ficio in ecclesia sancti An. si non sit ibi nisi unū
 cum beneficium q. de illo non poterit prouide-
 ri. Monetur: quia illud aliquo est relatiū sup-
 ponens diuersitatem et sic pluralitatem. Patet
 tamen glo. circa primum dictum q. Archi. in
 additione in loco preall. refert q. quidam ma-
 gni uiri tenent contrarium. monentur per decz.
 q. n. s. e. li. in. vi. et de concess. preben. nulla. vi. q.
 i. scire et in superficie facit. c. si. de symo. predi-
 cta inducit glo. contra nō per Jo. mo. et Archi.
 in decre. q. sit de elec. in. vi. ubi dicunt illā decz.
 solum locum habere in principalibus prelato-
 ris. Nam non uidetur de: quia ibi dicit tex. cū
 fuerit electio in aliqua ecclesia celebrata: et sic nō
 datur loqui in inferiori dignitate ecclesie. Itē
 quia tex. ibi dicit q. n. s. electione et sic residet gl.
 per qd uidetur tenere primam opi. ut sit differē-
 tia an mandetur prouideri in ecclesia uel de ec-
 clesia: et sic nō bene differentiam quam facit hic
 gl. s. an mandetur prouideri de dignitate uel ec-
 clesia an in ecclesia et ppter hoc sep. allatur gl.
 ista: et ad illam sit remissio. **N**ō etiā q. ubi
 aliquo stat implicatiue quasi implicet aliud ibi
 esse: sed aduerte quia glo. non rōdet ad iura all'
 in contrariū contra primum dictum. potes di-
 cere q. loquuntur in dispositione iuris cōmūis
 et in materia fauorabili ubi est eadem ratio et
 quo casu late loquēdo procedunt contraria hic
 in rescripto et in materia ambiciosa ubi non est
 eadem ratio et ubi uerba sunt sumenda stricte et
 non late uel improprie. Sed aduerte quia sen-
 tire uidetur glo. q. si mandatur alicui prouide-
 re de dignitate etiā si per electionem fiat ad illā
 assumptio q. in talibus litteris dignitas princi-
 palis ecclesie collate includatur. Sed dicit hic
 Bertra. ut recitat Jen. q. Jo. xxij. in concilio
 declarauit illam non uenire quia caput et sic di-
 cit fuisse seruatum. Quid si aliquis impetra-
 uit primum beneficium natusq. ad cuiuscunq.
 collationem in certa dyocesi postea natus bñ
 ficiū ad collationē prioz: qui non habet aliud
 beneficium conferremus illud an illud includet
 in gratia. uidetur q. sic s. e. cum in illis in. vi. et
 c. mandatum: et quia quedam transiunt in ge-
 nere que non transiunt in specie. ff. de stipu. ser-
 uat. l. seruus hereditarius et de iure pa. c. ex
 litteris. Contrariū tenet hic Jen. et Bertra. quia
 in gratijs non ueniunt in genere quē quis i spe-
 cie non esset concessurus de rescrip. super litte-
 ris maxime in istis beneficiis ubi fienda est
 strictissime interpretatio. s. e. q. n. s. vi. fa. ff.
 de manumissis pindicta. l. si colectanens. et Lan-
 num. ff. de assigna. libe. et de re. iuris in generali

in. vi. Item querit quid si tempore date erant
 duo beneficia spectantia ad collationem illi ad
 cuius collationem quis impetrauit sed ex post
 facto non est nisi unum: quia papa unum eorū
 inuit cuiusdam monasterio nunquid gratia erit
 inualida. uidetur q. sic predicta s. in glo. et quia
 res deuenit ad casum a quo non potuisset inci-
 pere. ff. de indi. si a me et de conuer. conu. pla-
 cet. Item concessio debet intelligi si res in eodē
 statu permanserit. ar. ff. de soluc. l. cum quis. In
 contrarium facit regula factum legitime de re.
 iur. in. vi. et quia tempus date debet inspicere de
 scrip. si eo tempore in. vi. cum concor. fa. l. i. rōt
 ne. ff. ad. l. falc. ubi quo ad falcidias inspicitur tē-
 pus mortis: licet postea pereant aliquę res. Ad
 hoc solutio dyni. in regula factum legitime ubi
 dicit factum legitime et consummatum et perfe-
 ctum non retractari: secus si non sit consummatū
 nec perfectum: quia tunc retractaretur et ita vī-
 esse in casu proposito: quia non erat adhuc in-
 quesitum in re fa. s. e. quoddam in. vi. Bertra.
 hic dicit questionem tunc tempore suo pendere
 in curia et nondum determinatā. tu dic fm Jo.
 de lig. ut colligitur ex nō ex de. l. i. de rescrip.
 et in. c. q. n. s. e. ti. in. vi. per Jo. an. Nam uidet
 tur per extranea. sedes apostolica q. non preiud-
 dicatur impetranti et c. Querit hic Mathews
 circa id qd dicitur de dispensatione pluralitatis an
 per illam uideatur dispensatum super utriusq.
 residentia ut in neutroz teneatur residere. Item
 an clausula illa adiecta in dispensatione. s. dam-
 modo in beneficio in quo fecerit residentia: fa-
 ciat per alium deferui inducat conditionē: qd
 non seruata uicietur dispensatio: an uero iducat
 monitionem: de quibus in. c. non potest de pre-
 bendis in. vi. et c.

Per litteras a sede apo.
 Ponit dictum a quo excipit ibi
 nisi. **N**ō primo q. in mandato
 de prouidendo de beneficio nō
 includitur hospitale etiā si hē-
 at ecclesiam uel capellam uel alia
 iura spiritalia. **N**ō sō q. possibile est q. loc'
 pius etiā non habens ecclesiam habeat iura
 spiritalia: ut decimas et oblationes: et sic talia
 possunt accedere in loco pio: q. ecclesie. **N**ō tē-
 tio q. legatus de latere potest dare beneficiales
 litteras generales etiā non determinatas ad
 certum beneficium. Et nō q. legatus de latere
 non potest hospitale conferre in beneficium. **N**ō
 q. ubi ad beneficium includendum exigitur
 mentio specialis non sufficit nisi id expressum
 appareat per litteras specificas et c. **Q**uēo an
 procedat de. siue littere sint gratie sine in for-
 ma pauperum Pan. q. si quia eadem est rō.
 Querit an isti hospitalarij coniugio intentes et
 ferentes aliquot signum ut crucem uel imaginē
 uel aliud gaudeant priuilegio clericali in persona
 uel in rebus. dicit Suil. q. super rebus applica-
 tis hospitali credit q. sic. c. de epi. et cleri. l. or-
 phana tropos: sed in rebus suis proprijs et sepa-
 ratis nec in personalibus gaudent: quia nō sūt
 clerici nec uiri religiosi: quia nō uouent aliquod

substantiale religionis: nec sunt in aliqua reli-
gione approbata de re. do. c. si. e. tit. c. l. i. vi. Idē
dicit de heremitis eadem ratione quā glo. di-
cit eos habere privilegium clericale et nō sube-
re episcopis xxi. q. i. qui uere qd non credit. **Suill.**
dñs. An. in hoc ultimo tenet contrariū. **Wonef.**
quia illi tenentur ex uoto ad castitatem: ut ibi nō
et s. de elec. cum ad monasteriū. Idē dicit **Suill.**
de bigamis coniugatis uel non tonsuratis ut si
milibus ut privilegio non gaudeant. Nā cū pñci-
omnes sunt nati laici et sub potestate seculari o-
portet dari modum per quem sublati sūt: qui
duplex est tantum. s. ordo clericalis et religio ap-
probata: quorum altero est necesse ut quis gan-
deat privilegio clericali. xvi. q. iij. Si quis sua
dente de sen. exco. nō dabitur et c. monachi. s. de.
coniuga. c. i. in vi. licet quidam dicant qd leprosi
sunt religiosi qd non est uerum ut nō **Hosli.** de
ecclē. edifi. c. ij. Illa questione tangit idēz **Hosli.**
in summa de regula. s. i. v. quid si rusticus et si
naliter concludit qd si hoc habet consuetudo ut
gaudeant tunc statim est consuetudini si hoc nō
habet consuetudo tunc si aucte epi constituerint
hospitale et habitum mutauerint debet ab ecclē
sua defendi: quia tam locus qd persone religiosi i-
telligitur de re. do. c. ij. Nec ob. qd uxore habeant
nam et talis intelligitur caste uiuere. xxi. di. vicia
sed ea mortua nō debent aliam ducere. Nec ob.
etiam de re. do. c. si. quia hec religio est approba-
ta. Item non ob. qd proprium habeant quia illd
potest habere rector rōne administrationis de
sta. mo. monachi. s. qui uero. Idē si quis i manu
episcopi promittat caste uiuere cum uxore et ea
mortua aliam non ducere et proprio renunciaue-
rit et obedientiam premisit uel in manibus recto-
ris qui hoc habet de consuetudine religiosus cen-
setur non potest tam talis spiritualium admini-
strationem habere et c. Quero quis habet duo
beneficia simplicia quibus annexa sunt accessōie
curata an poterit alia tenere. uidetur qd sic. quia
accessorij sequitur naturam principalis sui de
offi. dele. si super. et in rla accessorij. l. i. vi. sic cū
quis unus possit tenere plura hospitalia quā
ipsis sint annexa curate ecclēsie poterit illas
tenere ratione accessorij: et tunc per singulas vica-
rias regi debent de capel. mo. c. i. in. vi. de prebē.
extirpande. s. quia uō quis sit contra. s. e. cum
singula in. vi. dicit **Suill.** qd de facto suatur pñci-
et c. **Glo.** prouisione: querit qd in litteris que
quāqz emanant super reservatione fructuum bñ
ficioz an in illis includantur hospitalia habētia
ecclēstias annexas dicit glo. qd non ar. huius cle.
eadem ratione. **Glo.** directas querit an proce-
dat cle. etiam si motu proprio emanent littere.
Rñdet glo. notabiliter qd sic. et assignat causā qd
motus proprius non ampliat gratiam et nūm v-
borū licet excludat uicium surrepti s. e. Si mo-
tu proprio et qd nō. j. e. si romanis. **Nō bene qd**
motus proprius nō ampliat gratiā nec facit eā
late intelligi sed solum excludit surreptionem
et similiter non tollit nullitatem rescripti surgēt
ex eā pñdictio uel detractatione iuris communis
ut apparet ex nō. de preben. Si motu proprio

in vi. facit tñ litteras maiorez nīm probationis
habere ut dicit **La. s. de proba. cle. i. Signa gl.**
quia singularis et notabilis est. Dicit tamen hic
La. qd motus proprius quandoqz ampliat ut s.
e. ti. si pluribus in vi. et hoc saltē qd ad gratiam p-
rogatiuam facit qd nō **Jo. An. de rescrip. Si** duo
bus in questione. Sed quero in vi. in nonel. et c.
Glo. elemosynariis querit qui appellantur
hic elemosynarij. Dicit glo. qd hospitalia que i ali-
quibus locis sic appellantur in aliquibus dom-
dei de app. dilectus. **Pau.** hic dicit qd elemosyna-
ria hic sumitur pro loco quandoqz pro personis
nel officio uel ministerio erogantiū elemosynas
de censib. c. ij. ante fi. **Senedechia** sunt loca ubi
pauperes peregrini et debiles seu senes recipiuntur
xvi. di. s. i. c. de sac. sanc. ecclēstias. l. illud. Quāqz
sumitur pro omnibus hospitalibus pauperum
de reli. do. c. ij. fm **Suill.** Leprosarium antez dē
qd leprosis colligendis ē constitutum. Elemosy-
narium qd pro elemosinis faciendis s. **zen.** et di-
cit hic **Suill.** qd hec quattuor loca hic poita et opz
bona debent per episcopos conseruari ad ea pro
quibus sunt constituta et ad alia in iure expressa
xvi. q. ij. quidaz et dicto. c. ij. Alias ab eis epus
nihil temporale petere potest de iure comuni de
censi cum uenerabilis. s. si. fm **Suill.** Quid antez
de monasterijs que sine certo loco hospitalitatis
habent talia officia elemosynariorum. **Rñdet qd**
etiam talia non cōprehenduntur sub litteris ad
beneficia per hanc cle. et est causa quia cum talia
sint deputata ad certum usum ad aliū sine pñ-
licentia conuerti non debent j de reli. do. c. ij. post
prin. Et eadē ratione idē dicit de fabricis. l. i. locis
in quibus deputantur aliqui forte certi redditus
deputati ad fabricas reparandas ponuntur ceti
officiales. Nō bene secundum d. **An.** in eo qd di-
xit fabricis. **Steff.** hic dicit qd hoc nō suatur s. fa-
cto licet putet de iure debite seruari. **Glo.** ec-
clesias op. qd non possunt ecclēsie esse annexe hos-
pitalibus quia ecclēstia nō res sacra seu religio-
sa non debet accedere rei non religiose iuxta nō
de iure pat. ex litteris post **Inno.** et **Hosli.** **Sol.**
qd interdum hospitalia et similia loca non sūt sū-
data auctori tate episcopi et tunc non sunt religio-
sa et procederet contrarium. Interdū sunt sū-
data et instituta auctoritate episcopi et tunc sūt
loca religiosa de re. do. ad hec. et ideo tunc bene
potest illis accedere ecclēstia et ita loquitur hic. **C**
Nō bene secundū d. **An.** ex prin. glo. qd eo qd hos-
pitale habet ecclēstiam presumitur publicū s. **z**
si habet altare et constat qd non est auctoritate
episcopi constitutū non est publicū: uis qd nō
Arch. de conse. di. l. nemo. et qd nō de re. do. c.
ad hec. **Item** nō ē secundum eum qd eo ipso
qd hospitale est constructum auctoritate episcopi
est religiosum et pñt spiritualia illi accedere ut ob-
lacōes et talia que sunt spiritualia ut decie. **Sen-**
tit ergo glo. qd si esset priuatum uel oratorium
priuatum qd non possit habere ius colligendi ob-
lacōes et similia immo tales spectarent ad epm
putat g. qd hospitalia ista priuata non pñt talia
spiritualia mere capere ilegata tamen ad pios
usus posset et putat etiam qd de his posset epus

petere rationem ad quas spectat executio testa-
mentorum de testa. tua nos. per hoc etiam cõ-
dit q̃ iste oblationes que sunt ad imagines do-
mine nostre que aliquando ostendunt signa uir-
tutis si sunt in aliquo loco priuato q̃ tales ob-
lationes priuate non licite recipiant imo h̃ spe-
ctat ad episcopũ qđ nō pro ecclesia sãcte marie
de primerio i seculi contra seculanos. Deinde q̃
ro cum glo. an procedat de. siue ecclesia nel ca-
pella ac pcedat hospitalita q̃ hospitale sit pri-
cipale siue e contra hospitale accedat ecclesie l̃
capelle ut principali dicit glo. q̃ de. solum pro-
cedit quando hospitale est ut principale nam si
e contra sit ut accessorium ⁊ ecclesia ut princi-
pale caderet sub litteris ratione accessorij: licet
principaliter non ueniret. ar. de preben. super eo
in vi. ⁊ de re. iur. accessorium c. li. **N**ō bñ fm
dñm An. q̃ principale licet sit minoris ualoris
trahit ad se accessorium: ut in regula accessorij
de re. iur. li. vi. preall: ⁊ q̃ nō per Inno. s. e.
extirpande. §. i. **I**uxta predicta queritur si n̄
appareat q̃ sit principale ⁊ q̃ accessorium ⁊ sic
an eccia an hospitale sit principale. Rñdet glo.
q̃ si apparet possessio ⁊ denominatio per quas
possumus hoc discernere quia principaliter de-
nominatur hospitale: ⁊ dicitur ecclesia talis ho-
spitalis: ⁊ tñc id sequi debet. ar. s. e. cum de
beneficio in vi. ⁊ de proba. per tuas cum simili-
bus ⁊ c. **Q**uomō autē hec denominatio pos-
sit apparere. dicit Zen. q̃ ex libris antiquis saltē
in custodia publica inuentis uel per similia de
presump. ad audientiam ⁊ de proba. cum cãz.
Si uero non apparet talis denominatio forte:
quia dicitur permiscue hospitale talis ecclesie ho-
spitalis. ⁊ tunc dicit glo. q̃ in hoc dubio re-
pelli debet impetrans: quia cum constat de ho-
spitali nec conset illud accessorium merito non
ueniet hospitale: Nam si essent principaliter an-
nexa ecclesia ⁊ hospitale ita q̃ neutrum accede-
ret alteri q̃ esse potest iuxta nō ne. se. na. c. i. ha-
beret locum de. ut non caderet sub litteris im-
petrantibus ad beneficia tale hospitale. fa. q̃ nō
de concess. preben. li. c. in vi. in glo. quero in fi.
ergo eadem ratione ⁊ in huiusmodi dubio
locum habebit ad hoc q̃ in dubio repelli debet
impetrans facit maxime: quia in dubio presu-
mere est potius magis dignus principale ⁊ mi-
nus dignum accessorium. l. ⁊ si non sunt. §. per
ueniamus. ff. de au. ⁊ ar. lega. cum glo. pcor.
Sunt. secus dicit si ecclesia pro se esset princi-
palis spectans ad collationem seu prouisionē pre-
sidentium talibus locis de priuile. cum ⁊ plan-
tare. §. in ecclesijs: quia tunc caderent in gratia
tali per regulam communem. s. e. cum in illis i
vi. **N**ō tamen fm dñm An. ⁊ signa glo. que
ponit modum probandi quando una res acce-
dit ad alteram: ⁊ sic nō q̃ ex possessione presu-
mitur ius incidenter deductam in iudicium ui-
de q̃ scripsit dñs An. de resti. spo. cum ad sedē
⁊ nō bene q̃ aliquando denominatio sufficit in
probanda qualitate rei. Ad hoc de fi. presi. mi-
chael ⁊ de proba. per tuas cum similibus ⁊ c.
Glo. decimas querit an solui debeant decie

de redditibus hospitalium ⁊ similitum locorum
remittit ad nō in de. ij. de deci. ⁊ c. **G**lo. spiri-
tualia querit que dicantur hic spiritualia. Rñdet
q̃ cimiterium ⁊ ius funerandi all. j. de reli. do.
quia contingit. in fi. vel dic primicias funerā-
bilis oblationes ⁊ similia §. Zen. **N**ō bene ex
ista glo. fm dñm An. q̃ hospitalia possunt hēre
ius funerandi etiam si non habent ecclesiam ⁊
possunt habere similia: qđ credit procedere quā-
do auctoritate episcopi sunt constructa alis nō
nisi se subiciant episcopo: quia locus priuatus
talium est incapax de prescrip. c. causam ⁊ c.
Glo. prouideri querit an loca hinc nominata
possint clericis secularibus in beneficium dari.
Rñdet q̃ non. ar. huius glo. ⁊ est expressum. j.
de re. do. de. ij. fo. 12. in principio. fallit in duobus
casibus ibi exceptis. Sed tunc insurgit dubi-
um an in dictis duobus casibus talia loca ueniant
⁊ includantur in litteris ad beneficia. Rñdet q̃
non per hanc de. que indistincte loquitur nec q̃
let consequentia possunt concedi in titulum in-
dultum duobus casibus: ergo ueniant uel inclu-
dantur in litteris ad beneficia: ut est uidere. s.
e. c. proximo. ⁊ c. quis. s. e. in vi. **U**nde concla-
dit gl. ad hoc q̃ includatur est exprimens qua-
litas locorum sicut ⁊ certe alie qualitates in lit-
teris beneficia: ibi sunt exprimens in iura nō
s. de. prop. facta autem expressione predicta in-
cluduntur loca ista solum in casibus illis duobus
exceptis in dicta de. ⁊ nisi aliud appareat papa
amplius uoluisse. An autem talia loca possunt
permutari cum beneficijs. Remittit ad nō. j.
de re. pmu. de. una. **S**unt. dicit hic q̃ non sunt
spiritualia: nam laici ⁊ coniugati sepe talia igit
ut. xxxij. di. si qui. xvij. q. ij. quidā. dic. §. d. An.
si sunt pro titulis assignata clericis eo casu quo
possunt: tunc poterunt permutare al non de
pac. cum pridem. ⁊ de re. pmu. c. si. **G**lo.
aplicis querit an legatus de latere hoc poterit
expresse faciendo mentionē de ipsiis locis. Rñ-
det glo. q̃ non a contrario littere forte ex eorū
talibus sepe per laicos possidentur ut dixi propi-
ane. unde sicut non confert ecclesiam spectantē
ad presentationem laici patroni de iure parro-
cum dilectus de offi. lega. dilectus etiam hoc ex-
presso: ut ibi patet sic erit in istis locis circa q̃ i-
telligatur potestas legatorum restricta: sicut ⁊
circa alia de quibus de offi. lega. c. penult. ⁊ anpe-
all. in vi. ⁊ per hoc puto glo. sensisse idem si p
clericos igitur. ar. dicti. c. penult. ⁊ ante penul-
timum ⁊ c. **G**lo. litteris querit an sufficeret
probatio per testes. Rñdet q̃ non a contrario
littere ⁊ all. concor maxime. s. e. **S**i motu pro-
prio in vi. Zen. contrarium. ar. j. de sepul. dudā
§. huiusmodi ⁊ q̃ nō Irchi in principio in vi.
in uerbo transmittimus. **A**d hunc tex. dicit q̃
ideo dixit de litteris: quia de illis fuit questus
fm Zen. primum communiter teneatur: ⁊ sic dictū
gl. **U**ltimo La. hic dicit q̃ licet in mandato de
prouidendo clericis non includantur hospitalia
qđ putat etiam q̃ si fiat alicui gratia in alium
determinanda per modum de quo. c. ti. dudum
⁊ c. bis cui ⁊ c. quis in vi. includantur tamen

ubi mandatur prouideri laicis per quos talia fi-
guntur. xvij. q. ij. quidam de reli. do. in de. qd
contingit. 7. **C**io. ultima querit an sufficiat
ant uerba generalia: puta dicendo de quibuscun-
qz beneficijs dignitatibus personatibus officijs.
dicit q. non. ar. huius tex. a contrario. dñ dixit
expresse all. de. ij. cum ibi nō de offi. or. **N**ō
bene de illa dictione expresse. que non uidetur
contenta expressione generis: sed requirit expres-
sionem speciei: de quo dixi in. c. penlt. de rescrip-
tis in vi. 7. per Bar. ff. de iulga. 7. pupil. l. i. ff.
de dona. l. si filius 7. c.

Si plures obtinent di.
Ponit dictum ad qd adducit si-
mile. scilicet ibi sicut. **N**ō primo
q. dispositio i uno q. q. stricta ex-
tenditur ad plures in quibz for-
tior est ratio: 7. sicut adeptio
beneficij curati uacat prima dignitas ita 7. plu-
res uel plura curata ate habita. **N**ō q. ut na-
cet primum uel prima beneficia exigitur q. fm
sit consecutus quo ad pacificam possessionem uel
per eum stet. Ad hoc de preben. de multa 7. s.
e. si tibi concessio. **Q**uero primo an ante pos-
sessionem auctoritate superioris adeptus possit
beneficiatus ibi administrare uide Archi. e. ti.
euz qui in vi. de coel. p. preben. si caplo p. Inno.
de elec. transmissam de causa pos. cum super in
quibus uidetur tenez q. sic: sed aliter scit 7. ue-
rius de concess. preben. proposuit fm Zen. **Q**ue-
ro quando dicatur quis adeptus pacificus pos-
sessionem quo ad finem: ut priora uacant. dicit
hic Buil. q. non est pacificus quando non potest
redditis integros percipere: quia ab alio
tenentur de preben. si tibi concessio. in vi. de v.
fig. tua. ut eccl. bene. c. uno. 7. in extrana. Jo. su-
scriptis non habebit ergo aliquos fructus bene-
ficij q. dñ iste carebit his ut dicto. c. **S**i tibi: 7.
sic dicta extranagans etiam in casu suo non re-
uocat illam decre. si tibi quia casus sunt diuisi
non aduersi. idem Zen. **Q**uid si non impu-
gnatur gratia uel titulus uel institutio sed solū
pars fructuum: quia negatur esse de illo benefi-
cio: uel quia impugnans dicit eam partes ad se
spectare personaliter: ut quia sibi in pensionez
fuit ad uitam assignata a predecessore suo: uel
quia realiter ad beneficium suum pertinet illa
pars uel quia al. ad eum spectat iure persona-
li uel reali. 7. forte deducta illa parte petita im-
petrans non cōmode uiuat de residuo: an dices
tunc habere uacuum possessionem 7. pacificam
ita q. prima beneficia uacant. dicit hic Buil. q.
non est pacificus. **N**ō bene quia extendit illa
iura siue extendatur de titulo siue non: quia bñ
ficiū est bonum faciens gaudium tribuens ca-
pienti: ut in libro sen. qui. mod. seu. amit. 7. si
hic caret effectu: 7. sic ille usqz ad finem litis pri-
ora beneficia retinebit cum eadem sit ratio de
parte sicut de toto de his que si. a. ma. per ca. c.
i. fm Buil. **Q**uero tertio quādo dicatur ha-
bere pacificam possessionem beneficiatus: quo
ad finiendaz potestatem delegari. dicit hic Buil.
q. quandoqz sit contradictio propter titulum i

fructibus omnibus uel in parte uel propter in-
stitutionem 7. in limite possessionis: 7. tunc licet
per executores possideatur beneficium euz oī-
bus pertinentiis in genere semper dicitur non
pacificus: sed si in limite possessionis non sit cō-
tradictio nec de toto illo anno: sed postea appa-
reat qui uelit titulum euincere ex tunc non po-
terunt se executores intromittere: sed opus ēit
alijs iudicibus uel iudice ordinario cum noua
sit instantia. ff. de excep. rei. iudi. l. i. Si mater sz
Iannum omnez rebellionem 7. contumacias 7.
missas contra principalem executionem tituli
uel institutionis uel gratie poterunt executores
punire 7. exequi aggranando de offi. dele. querē-
ti. Quandoqz non impugnatur gratia uel titu-
lus uel institutio: sed solum pars fructuum ne-
gatur esse de beneficio illo: uel quia impugnans
dicit eam partes spectaz ad se personaliter: ut
quia sibi in pensionem ad uitam datum sit a
predecessore: uel quia realiter ad beneficium suū
pertinet illa pars: uel q. aliter ad eum ipsa spe-
ctat iure personali uel reali: tunc uerum est fm
Buil. q. ex quo titulus uel gratia nō impugnata
nec in totum nec in partem q. de illis omnino
separatis a gratia non debent se executores in-
tromittere: ut sicut sunt separate a gratia ita 7.
per ipsas gratia in aliquo non impugnatur: 7.
quo ad ipsam ita debent esse reparate ab execu-
tione: 7. sic nouo executore opus est delegato i
ordinario. ff. de excep. rei. iudi. l. i. Si mater. de hoc
per Inno. de preben. pro illorum 7. de offi. dele.
in. c. i. lictis ubi plene de hoc. **Q**uero quarto
delegatus executor beneficij profert generalem
excommunicationis sententiam in omnes rebel-
les 7. contradicentes an est sic perpetua q. 7. tra-
dicens etiam post annum a tempore possessio-
nis pacifice incidit in eam: 7. si sic an possint qñ
cumqz ab executoribus absolui. **Q**uidam q.
si habent clausulam in possessionem inducas 7.
inductum defendas uel non permittas ampli-
molestari uel similes tunc semper poterunt al-
nihil possunt post annum de testi. ex. pre. ade. de
offi. dele. **P**reterea alij dicunt 7. uerius q. omni
casu potestas eorum cessat post annū ab ade-
pta pacifica possessione: 7. si sic cessat po. testas:
ergo 7. omnes processus 7. sententia per eos la-
ta. ar. de offi. lega. presenti 7. c. se in vi. uide q.
nō Inno. de preben. pro illorum 7. ad hoc ulti-
mum facit q. nō de sen. exco. a nobis el piccolo
7. c. **C**io. adepta op. q. idem si non sit adepte
possessionem. s. e. licet in vi. 7. de elec. omīssa iū-
cta similitudine hic posita. **S**oluit ibi stabat p.
eum quominus adipiscatur: secus si non sit ad-
eptus nec stet per euz quominus adipiscatur.
Predicta dicit gl. uera quādo tenet collatio ul-
timi secus si non tenet: quia 7. si staret per euz
quominus adipisceretur non uacaret primum
per ea que dicuntur euz glo. se. **N**ō bene istā
glo. fm dñm An. qui limitat omnia iura q. di-
cunt q. ubi stat per beneficiatuz quominus pos-
sessionem adipiscatur q. habetur perinde: ac si
possessionem foret adeptus quo ad beneficia p.
ma quia illud est ueruz quando illius tenet col

latio ubi autem non tenet stare per eum non facit uacare prima et abstinere tunc a possessione prodest: sed ut nacent prima tunc exigitur quod possessionem actualiter acquisierit ut habetur de preben. cum qui in vi. non suppletur ergo dictum. c. eum qui in vi. sicut alia si uel per eum steterit quominus acquisierit sicut alia quod non perpetuo. **G**lo uacare op. quod papa debeat eligere quod beneficium ex primis optentis debeat uacare. ar. l. Si duas que est lex vi. ff. de excu. tu uel saltem deberetur potestas prouidendo et aem. electionem faciendi. s. e. preterea et c. referente. e. ti. si pluribus li. vi. et c. **H**uius tione facta est hec glo. que dicit quod de casu hic deciso erant olim opiniones: quia quidam tenebant in electione pape esse aliquam electionem prouisi per ipsam preall. fin. est tenendum: quia hic deciditur per rationem in tex. positam: et satis erat expressum in decre. non potest. ij. x. e. ti. in vi. inquantum ibi dicitur quod dispensatio facta de duobus beneficiis intelligitur de primis: et sic tertium loco alterius predictorum non potest subrogari tamen quia decre. loquitur quando dispensatio facta est de duobus primis: et non loquitur quando facta esset specificiter super tali et tali beneficio: et sic in dicto casu poterat esse dubium non decidit per illam decre. ideo utilis fuit declaratio huius de. que etiam prouidet in hoc casu. Nec ob. l. si duas preall. quia respondebat Composit. de elec. dudum. ij. quod ibi loquitur in diuerso casu. s. in tutelis in quibus licet quis non debet grauari pluribus: tamen non est cautum quod per receptionem se ualeat prima hic in beneficiis in quibus est secus s. e. de multa. Ad decre. referente et preterea dicit quod sunt correcte per decre. de multa per all. Ad decre. si pluribus dicit quod in alio casu loquitur: et ibi patet et hec dicit glo. plane procedere et clara esse. Sed iuxta predicta insurgit dubium forte nunquid uiz ualeat collatio ultimi uidetur quod non per decre. ordinarij ad fi. de offi. or. in vi. ubi patet quod habenti plenitatem beneficiorum etiam cum dispensatione sufficienti non potest aliud tale conferri nisi dispensatio etiam extendatur ad illud: uel nisi primo ante omnia habita resignet aliter facta collatio non ualet fa. quod ibi non. post gar. in ultima glo. quod sic fin. hoc uidetur quod non ualet collatio ultimi et nihilominus uacant prima beneficia adepta possessione si quod uidetur mirum: quia imo ex quo collatio non tenet non uidetur quod etiam debeant uacare prima: et hoc forte fuit dubium huius de. fin. glo. Tamen Archi. ut hic dicit glo. in preall. decre. non potest tenet quod est dictum: uiz quod collatio ultimi non ualet: et nihilominus uacant prima. ad hoc. c. eum qui s. e. i. vi. et sic dicit ibi fuisse pronunciatum in curia per magnum uirum contra quam tamen pronunciationem refert quod pendebat app. quid ergo dicendum. glo. dicit quod si adhibisset compilatoribus huius uoluminis procurasset hoc declarari. putat tamen dicendum rebus sic se habentibus excludendo primo casus indubios quod interdum habenti unum curatum confertur fin. tale similis

curatum: et tunc ualet collatio facta: et ex quo statbit per eum quominus habeat possessionem pacificam si uacat primum. Interdum uero habenti plura curata ex dispensatione sufficienti confertur aliud curatum: et tunc ualet collatio si dispensatio sit sufficienti: et extendat se etiam quod ad illud et tunc non est querendum de uacatione ut dicto. c. ordinarij. Si uero dispensatio se non extendit quo ad ultimum. et tunc concludit glo. quod si dimisit prima ante collationem ultimi tenet collatio sit nec tunc est querendum de uacatione per receptionem ultimi ex quo ante dimisit. Si uero non dimisit illa ante collationem ultimi: et tunc hic est casus dubius in quo glo. concludit quod collatio ultimi non tenet. Si autem queritur an nacent primatunc dicit quod si sano usus consilio uidens collationem ultimi non tenere non apprehendit possessionem illius ultimi: tunc non uacabunt nec perdet prima et sic iuxta primam ex humanitate ei non negetur. ar. ij. q. vi. Si quis libellus cum similibus et de de. et in. diuersis cum concor. Si uero apprehendit possessionem illius ultimi: et tunc uacabunt prima licet possessio sit nictosa propter defectum tituli sicut uacaret unum si unum tantum haberet ut in. c. eum qui s. e. in vi. et sic intelligitur hec de. et si opponas etiam si collatio non tenuit sufficere debet quod per eum stet quominus possessionem nascatur de elec. commissa in vi. et c. licet et piscopus. e. li. dicit Jen. illud uerum ubi collatio ultimi tenet aliter non: quia iure non cauetur et est penale igitur restringendum: ut in regula penitus: et hoc etiam fuit de mente precedentis glo. La. autem hic uidetur temperare glo. que dicit quod eo casu quo non tenet collatio si antequam adipiscatur possessionem pacificam uel adipisci possit si uelit ita quod non stet nisi per eum quominus adipiscatur non renuncianerit tali collationi minus legitime sibi facte beneficia priora uacabunt et neutrum beneficium talis habebit. Ad hoc s. e. cum qui in vi. et c. si beneficia et c. licet episcopus. e. ti. et li. et constitutio extet abilis. s. qui nero fin. Lapum quod non. Ex predictis huius fuit dubium in de. et tetigit glo. in vi. et forte fuit hoc dubium huius decre. Sicut hic dicit quod aliud fuit. s. quasi non ita cito duo tollerentur sicut unum: quia funiculus duplex fortior est de treu. et pa. c. i. Sed contrarium est ut hic patet: quia ista duo ex ui dispensationis pro uno sunt uel forte fuit dubium: quia illa decre. de multa ut penalis loquens de uno non deberet habere locum quando primo habuerit duo. Sed an procedunt predicta etiam in collatione ordinarij. Sicut hic dicit quod licet in collatione pape legati procedat quod est dictum quod non tenet collatio ultimi. In collatione tamen ordinarij dicit secus. i. quod tenet. ar. de. ij. de offi. o. ubi non tenet collatio si pape uel legati propter non factam mentionem de primis secus in collatione ordinarij: et fin. hoc. c. ordinarij in fi. de offi. or. di. in vi. intelligitur in collatione pape uel legati nisi ex proprio motu pape aliud diceretur i. c. prox. fin. Sicut. Jen. tenet indistincte glo. et hoc

plus placet fm dñm An. et est ratio quare plus non ualet collatio ultimi ubi habuit plura qua ubi habuit primo unum et acceptat fm qd ubi habet plura tenet contra ius comune ubi unum tantum non: et ideo hoc fo casu locum habet de. et si aplice secus in primo et c.

Glo. sicut querit quid si esset casus in quo per receptionem si non uacaret unicum primo habitum exemplum s. e. super eo in vi. Rñdet qd nec tunc uacarent plura habitus: argumeto huius littere non distinctio tunc teneat uel non teneat collatio si et c. **Glo.** ultima op. qd alia etiam penam paciatur per extraneam Jo. ex ecrabilis. fatetur qd aucta est pena per illa extraneam ut in ea patet et c.

Si romanus pontifex.

S Non recipit diuisionem **N**o primo qd motus proprius firmitat gratiam contra defectum surreptionis et intentionis surgentem ex pluralitate beneficio

rum. **N**o fo fore differentiam inter dignitates personatus et beneficia curata nec unum colliguntur appellacione alterius. **N**o tertio ar. pro pñtate: sed dicit Pau. qd papa hic non intendit hoc decidere: sed not factum et sic non facit dic ut s. de rescrip. in de. gratie dixi. e. ti. gñ in vi. **Q**uero primo an locum habeat de. etiam si prima beneficia teneat illicite Bñl. hic limitat de. procedere quando habet licite: sed si illicite habet. dicit qd non releuat proprius motus quo ad tollendum illud uicium fm cum et sed forte sentit qd ualeat ultimi collatio nisi inabilis sit pñs ut sedit hic gl. **S**ecdo Bñl. hic disputat de potestate pape: quia occulta ligat de concess. preben. c. i. in vi. personas aptas ad matrimonium ineptas facit et contra ut d. spñ. hic qui de dñon. impube. ad dissoluendum de consang. et affi. non debet de conner. pñ uerum et c. ex publico de dinor. qñta et c. gaudemus.

Item in matrimonio spiritali ut in personis ordinandis beneficiandis deponendis ad religionem obligandis de beneficiis et religionibus in statuendis et destituendis in his et similibus qd uult potest de reli. do. per totum et de transla. qñto. **I**tem de dominio reru disponit ut unum per traditionem eas sibi acquirat alius non de elec. comissa in vi. de cen. exigit. e. li. **I**tem i me re spiritalibus et supercelestibus potestate hñt quia animas hic et in purgatorio inficit et afficit et purgat. xi. q. iij. nemo. et c. nihil de pe. et re. qd autem non tamen potest de corrupta facere uirginem. xxxij. q. v. **S**i Paulus. nec q. x. sint pñ. s. de elec. qd contra. unde in his que iñ sunt plenam dispositionem habet. l. di. ferru de regula. c. i. iudua. C. comunia dele. l. ij. C. de rei. ux. ac c. l. una de transla. episcoporu qñto cum ibi non sed in iudicio facto contra ueritatem facti nihil potest. **I**tem de albo stante albo non potest facere nigrum de iureiur. et si christus. **I**tem nec contra fundamenta fidei ut sunt decem precepta legis articuli fidei et sacramenta nec aliqua

alia substantialia legis diuine de ressi. spo. lias.

Item nec in his que natura ministrat ut uim ui repellere liceat uel fame morienti uictus que rere et similia s. de re. iudi. de. pastoralis. §. rur sus de fur. si quis de conse. di. v. discipulos uide qd no de transla. prela. quanto per Inno. de regula porrectum per Hosti. qui si sint le. per uenerabilem. §. rationibus. **Q**uedam autem prosequitur hic Benz. que sunt expedita de re. i. scrip. postulasti: et ideo illa omitto: quia nihil addit. **Glo.** pontifex querit quid in legato de latere an idem operetur eius motus proprius qd motus proprius pape. glo. dicit qd sunt opiniones de quibus in de. ij. de offi. ordi. et pro una parte. s. negatiua facit hoc de. a sensu contrario.

Glo. beneficio querit an comprehendatur hic dignitas. Rñdet qd sic: quia late hic sumitur. all. no de re. iur. c. i. in vi. **N**o istam glo. fm dñm An. qd appellacione beneficii in constitutionibus comprehenduntur omnia. uide de rescriptis. **S**i propter. unde tunc intelligitur in lata significatione fm cum intellige ubi profertur i materia indifferenter in qua sit eadem ratio. facit qd dixi in de. auditor de rescrip. **Glo.** op. tinet op. qd idem sit et si nondum optineat qd debet nihilominus fieri mētio s. de rescrip. de. gñe

Sol. glo. ibi optinebat in spe licet no in re et sic de eo qd de spe uel re optineretur debet fieri mētio: ut ibi de aliquo no est necesse. **N**o bene fm dñm An. qd id dicitur quis optinet qd in sola spe optinet qd no: quia facit ad multa fm cum hoc ideo est hic: quia suadet ratio subiecte materie et c. **Glo.** ualida op. qd motus proprius non ualidat gratiam. unde op. de no in. c. si motu proprio s. e. in vi. **Sol. glo.** aliud est querere an clausula motus proprii ualidat gratiam contra uicium surrepti: et dico qd sic ita hic aliud est querere an ualidet gratiam contra illam inabilitatem persone illius pro quo scribitur: et tunc dico qd non: etiam si inabilitas surgat ex pluralitate beneficiorum: ut quia sine dispensatione sufficienti tenebat plura curata uel plures dignitates: nam ex hoc redditur inabilitas etiam ad minora beneficia de elec. dudum el. ij. et ibi de hoc in prima glo. et in extranea. Jo. xxij. ex ecrabilis. unde per clausulam proprii motus talis inabilitas non tollitur. **N**am satis illi clausule est qd operetur talem effectum. s. quia firmat gratiam contra uicium surrepti: ideo alium no operatur nisi aliud de intentione expressa appareat cui tunc esset standum de rescriptis si qñ.

No bene secundum dñm An. istam glo. que nō est alibi uidelicet qd motus proprius tollit uicium a quo surgit immediate surreptio: et uicium surreptionis non tamen tollit uicium inabilitatis persone etiam consecutue descendente a uicio a quo surgit surreptio qd no bene. **I**de hic Bñl. tenet de impedimento natalium uel alio uicio ex crimine ad hoc. ff. de ser. ur. pre. l. si domus et de priuile. pastoralis fm Bñl. et no. s. e. si motu proprio in vi. per Jo. an. tene bene menti et adde glo. s. eo. de. per litteras. **I**tem no bñ ex

20
Ista glo. fm dñz An. an q pluralitas inabilitas
quem personaliter ad beneficia fa. qd nō in de.
prox. 7 ultra iura que all glo. uide bonū tex
de offi. or. ordinarij ad fi in vi. Per predicta 7
maxime per finem glo. dicit q debes esse cano
q ut ponderes uerba rescriptorum si potes col
ligere aliqua uerba ex quibus appareat d in
tentione que in aliquo extendat propriū mo
tum. **G**lo. declarans notabilis est d significa
to huius ubi 7 c. **G**lo. ultima querit de rōne
decre. quare motus proprius tollit surreptio
nem etiam quando prouidetur habenti plura
beneficia. Rñdet q ratio est: quia eadem est rō
exclusionis nūq surrepti per motum propriū
siue fiat prouisio habenti unum siue plura siue
simplicia siue curata: 7 ideo pariter idem statui
tur. Faterur tamen glo. q motus proprius nō
inducit dispensationem in retentione all. c. nō
potest in vi. s. e. in fi. ubi q hic est decisum tene
bat Jo. an. in glo. ij. Per predicta dicit hic Bonif
q beneficia prius habita uacabunt per fm cu
ratum postea proprio motu collata: quia istō
c. nihil operatur nisi tollere surreptionem que
al orietur ex taciturnitate beneficiorum prius
optentorum fm Bonif. 7 c.

De beneficio ad cuius
Circa casus propositum soluit
quattuor dubia que patent.
Nō primo q in mandato d bñ
ficio ad collationem episcopi nō
comprehenditur beneficium ad
capitulum deuolutum: 7 sic hoc mandatū ad
collationem non notat habitum iuris conferen
di sed exercitium: quia in talibus rescribens pō
derat geuamen eius ad cuius collationem scri
bit qd datur si priuatur exercitio quando habz
non quando non habet: quia in habitu nō gra
natur. **S**ecō nō q in mandato ad collatio
nem episcopi comprehenditur beneficium ad e
piscopum deuolutum ex negligentia capituli: 7
sic tale mandatum non considerat collationem
naturalem episcopi quo ad habitum: sed refer
tur etiam ad accidentaliter deuolutam quo ad
exercitium tantum: 7 sic uerba que in habitu 7
actu possunt uerificari de actu in dubio prolata
intelliguntur seu censentur quando causa dispo
nendi plus respicit actum 7 exercitium prohibi
tum qd nō bene. **T**ercio q in mandato
de prouidendo ad collationem episcopi conclu
ditur beneficium ad ipsum habitum spectans ex
ercitio ad papam deuolutum: 7 sic uerba que pos
sunt intelligi de actu 7 habitu referuntur ad hū
tum tantum quando per hoc alteri non conti
git fieri preiudicium preter intentionem scribē
tis: 7 sic apparet q rescripta late intelliguntur
quatenus tangant rescribentem preiudicium 7
non terciū ad hoc optime, facit de consue. cum
dilectus qd nō bene. **Q**uarto q etiā ubi
prouisio inferiorum beneficiorum spectat ad ca
pitulum: 7 sic ad uersitatem possunt prouide
re per uiam collationis: nec arctantur ad prouide
dum uia electionis. **N**ō ultimo q ex negli
gentia collatio beneficiorum de episcopo ad ca

pitulum 7 e conuerso deuoluitur de uno ad aliū
de concess. preben. c. ij. 7 de elec. cum in cunctis.
Querit hic Bonif. an hec deuolutio potesta
tis conferendi que fit ex negligentia fiat ipso
iure: an uero requiratur factum hominis: 7 sic
sententia rñdet q sic ipso iure per lapsum ter
mini subsistente negligentia: adeo q non potest
mora purgari per negligentes de suppl. neg. p
la. licet. in instanti enim ius operatur in talibus
nec mirum quia ius est potens abdicare ius a
nisi 7 in alium trāsferre momentanee. vij. di.
quo iure 7 de here. cum fm in vi. 7 similiter le
gislator qui est gubernator urbis potest ex cau
sa maxima uim auferre 7 alteri tradere fm nō
de consti. que in ecclesiis. **S**ecō querit qd
si capitulum inferioris ecclesie a cathedrali de cō
suetudine habeat per se absq prelato conferte
beneficia an fiat deuolutio ad prelatum suū p
negligentiam talis capituli. dicit q non: sed fiet
ad episcopum: nam q dē de capitulo deuoluti
potestatem ad prelatum in casu negligentie p
cedit in capitulo ecclesie cathedralis: secus in ca
pitalis ecclesie inferioris: quia maior est coniu
ctio episcopi 7 capituli sui q prelatorum infer
riorum cum capitalis suis. d. testa. requisiti.
Idem Zen. contrarium huius tenuit glo. in
gula in de. i. de suppl. neg. prela. 7 dicit ut ibi di
xi. **T**ercio querit an ab archiepiscopo in ne
gligentiam eius fiat deuolutio immediate ad pa
triarcham ubi illum habet: an uero fiat ad pa
pam intelligo eo casu quo non sit deuolutio ad
suum capitulum: ut quia caplo negligente de
uoluta fuit potestas ad archiepiscopum uel si ad
utrumq spectat collatio uterq fuit negligens.
dicit q ad papam fiet immediate deuolutio: nec
patriarcha faciet gradum all de sup. neg. pla. li
vet. l. di. c. fi. 7. iij. q. i. pudenda. **A** quo autē tē
pore incipit currere tempus datum ad confere
dum dicit q a die scientie potestas conferendi
omni impedimento cessante currit de concess. p
ben. quia diuersi. 7 de elec. eis quibus. **Q**ue
ro quid si non scribitur de beneficio spectante
ad alterius collationem: sed de spectante ad ele
ctionem uel presentationem an erit idē? **P**an.
dicit q sic: quia est eadem ratio ergo idem ius
de consti. translato. **Q**uid si habens ius elige
di uel presentandi post datam rescripti donat
ius suum episcopo: an potest executor datus i
forma de qua hic de tali beneficio prouidere.
Pan. dicit hic q non: siue dicamus q episcop
habeat tunc primo eligere postea confirmare q
casu esset clarum per ea que dicuntur cum glo.
siue habeat confirmare. **N**onetur: quia ius co
ferendi competens nunc episcopo est creatur p
datam rescripti: ideo ad illud non se extendit i
scriptum in de. fi. de rescriptis. 7 qd ibi nō: 7
quia primus modus prouisionis qui erat ele
ctiuis ponderari debet: 7 sic non debet uenire
sub mandato in quo exprimitur modus conse
rendi. ar. de. l. ad fi. s. e. 7 c. **Q**uid autem e
contra si episcopus unus ex ecclesiis suis i qua
habebat ius conferendi post datam rescripti
dogaueit alteri: an tunc executor in forma de

qua hic de illa poterit providere dicit q sic mo-
netur: quia rescriptum executoris afficit benefi-
cium anteq uacet de rescriptis si eo tempore q
tibi qui in vi. ideo tale ius transiit cu3 suo
onere 7 hoc limitat uerum durante tempore q
episcopus potuisset conferre si non donasset. na
illo elapso secus. **L**apis hic dicit hoc ueruz
si beneficium fuisset affectum talis secus facit q
i dicitur post **Steph.** Impedit ergo interz re-
scriptum donationem potestatis conferenduz
tamen impedit dationem proprietatis ecclesie.
ar. de dona. in. c. consultationibus 7 sic attendi-
tur tempus uacationis quando principaliter 7
per se transit potestas conferendi in alium: qd
persona episcopi est grauata 7 non alia. Sed si
potestas pferendi cu3 transit proprietate: tunc no
curatur tempus uacationis: 7 hoc inferi q exe-
cutor poterit conferre in tempore quo episcopus
poterit conferre siue prima collatio spectet ad
eum siue non. unde dicit q si ad inferiores epo-
spectat collatio differre potest executor donec ad
eum. s. episcopum deuoluitur: 7 tunc poterit il-
lud conferre: sed deuoluta potestate de episco-
po ad alium non poterit conferre donec deuol-
uatur ad papam: 7 sic est dare q executor tpe
primi collatoris non potest conferre: sed tempo-
re si sic 7 episcopi 7 tempore ultimi. s. pape 7 p-
psequens propter conditiones personaruz uo-
riatur potestas conferendi. **Q**uerit **Steph.**
quid si mandatur provideri de certo beneficio
in spe puta de tali beneficio spectante ad colla-
tionem episcopi: an si ex negligentia deuoluta
sit potestas ad capitulum possit conferri ei pro-
quo est scriptum. dicit q sic: quia falsa demon-
stratio non uiciat gratiam ubi constat: de quo
beneficio intellexit papa. ar. l. falsa. ff. de condi-
7 demon. 7. ff. de au. 7 ar. l. l. quintus. Nec ob-
hec de. quia non loquitur hoc casu quando in
spe mandatur provideri de certo beneficio: sed
quando in genere de beneficio spectante ad col-
lationem episcopi: 7 sic demonstratio tunc restri-
git: Nam tunc est intentionis pape solum res-
tringere potestatem episcopi ad cuius collatio-
nem provideri mandauit 7 no alterius. s. e. ma-
datum in vi. **Q**uid si tempore date gratie i
forma de qua hic nondum erat deuoluta colla-
tio ad capitulum: tunc autem cum petitur ut p-
uideatur per executores opponitur q est duo-
luta ad capitulum an poterit provideri de isto
beneficio. uidetur q sic: quia tempus date inspi-
citur in istis beneficialibus de rescriptis eam te.
7. c. tibi qui 7. c. Si eo tempore in vi. In contra-
rium facit. c. ei. cui. s. e. in vi. Dicit **Steph.** q
si papa decernat irritum 7 inane 7 reseruat q
cum tunc statim sit interdicta potestas episco-
pi poterit provideri de concess. preben. c. Si soli
7. c. si capitulo in vi. q intelligit esse uerum si
decretum sit pure adiectum: secus si sub condi-
tione: quia tunc solum sortitur effectum gratia
purificata i. ti. i. de una. Si autem decretuz n
sit appositum nec aliud propter qd prebenda
sit affecta: 7 tunc non ligabit manus episcopi 7
sic conferri poterit per episcopum ut in iuribus

s. all. **Q**uerit hic **Math.** quare non poterit exe-
cutor providere cum sit deuolutio de episcopo
ad capitulum sicut cu3 e contra sit deuolutio.
dic q ideo: quia in concessione pape non fit me-
tio nisi de collatione episcopi 7 non de collatio-
ne capituli. Forma autem mandati debet ser-
uari de rescriptis cum dilecta maxime cum ta-
les littere sint odiose s. e. quis in vi. Quaz at
tinent beneficia deuoluta ad papam quorum
collatio primena spectabat ad collationem ei:
ad cuius collationem scribebatur. Rndet quia
lata est fienda interpretatio contra concedentes
licet non contra tertium cui sit ius quesitum l
querendum de dona. cum dilecti cum ibi no de
rescriptis olim tibi 7 de consue. cum dilectis.
Item quia papa in tali gratia includitur sicut
sub nomine papali senatores 7 principes conti-
entur insti. de iur. naturali. 9. plebs 7 dux. inter
militis. l. i. 9. i. ff. de re. mili. hec tamen ratio no
est omnino bona per. c. 9. s. e. in vi. **G**lo. fa q
rit quos intendit hic comprehendere per hanc
uniuersalem. Rndet q archiepiscopos 7 supio-
res 7 etiam exemptos. **N**o bene q in uniuersa
sali dispositione facta de episcopo comprehen-
ditur etiam archiepiscopus 7 c. **G**lo. scriba i
mus querit an procedit littera siue scriptuz sit
executori siue ipsi episcopo ad cuius collatione
provideri madatur. Rndet q hic loquitur qn
scribitur executori. Si autez ipsi episcopo scri-
beretur idem in tribus primis casibus. In ul-
mo uero casu quando est collatio deuoluta ad
papam esset idem si esset constitutus delegat:
secus si solum eius officium excitando fuerit
sibi scriptum. ar. de offi. or. licet 7. c. ultimo de
rescriptis cum aliquibus in vi. 7 c. **G**lo. ex
negligentia querit quid si ex delicto facta esset
deuolutio de episcopo ad caplm an idem erit
q hic dicitur quando fit ex negligentia. Rndet
gl. q sic: quia eadem est ratio forte tamen de il-
lo non dicitur quia de hoc est opinio an ex deli-
cto fiet deuolutio ad capitulum. de quo de elec.
cum in ciuctis. 9. si. super ultima glo. 7 p. Inno.
de concess. preben. quia diuersitatem 7 dicit hic
Math. q quicquid dixerit Inno. in dicto. c. qd
diuersitatem tenendum est quod habetur in. c.
uno ne se. va. in vi. ubi dicitur q ex delicto etiā
fit deuolutio saltem quando ad episcopum ul-
capitulum simul spectat collatio fm **Zen.** fa. j
de ita. mo. c. i. 9. porro qd hodie procedit etiam
in exemptis de sup. neg. prela. in de. quia regu-
lares de quo dicendum ut ibi. Quid autez si
ex commissione episcopi deuoluta sit potestas ad
caplm uel ad alium: tunc erit idem: ac si ex
negligentia uel delicto fieret deuolutio. Dicit
glo. q non tamen per talem commissione non im-
pediretur executoris potestas quin possit pro-
uidere de tali beneficio all. c. si. e. ti. in vi. 7 q no
de rescriptis. c. si. **I**tem quia al de facili possit
episcopus deludere impetrantes 7 sic pararetur
uia fraudibus contra decre. qro de diuor. Idē
tenent **Zen.** 7 **Pan.** dicentes q aliud est quando
conferens conferret iure proprio. licet deuoluto
aliud quando iure copromissario. **G**lo. epi

quid si executor sciente uacante beneficio
ultra sex menses an nocebit ei ut postea confer
re non possit. videtur qd sic per decre. ij. de con
cel. preben. contrarius tenuit. **Compos.** d. ascrip.
capitulum in glo. magna in carta. lili. v. Item
nunquid executor. Nec ob. decre. li. all. quia lo
quitur in ordinariis collatoribus no autem in
executoribus qui conferunt uice pape cui in de
uolutione non currit tempus. **Glo.** temperat
hoc dictum compos. procedere duobus concur
entib' p'rio si sit generaliter scriptum ad cuiuscunqz
collationem spectet beneficium. Item si non est
adiectum aliquod tempus propter ea que ha
bentur in de. unica j. ti. i. et qd ibi no in glo. iste
terminus. Si aut certa persona esset per scri
ptum grauata: ut quia de beneficio spectante
ad collationem talis episcopi mandaretur pro
uideri tunc lapso tempore j. quod poterit con
ferre ille qui grauatur non poterit prouidere do
nec deuoluatur ad papa potestas prouidendi d.
illo beneficio et hoc aperte probat hec de. **Idez**
tenent hic Pau. et zen. **Non** bene hanc glo. an
executori currat tempus consilij lateranensis fa
cit qd no glo. in de. quia regulares de sup. neg.
prela. cum glo. concordat. **La.** limitat tam glo.
inquantum dixit qd dato executore ad prouide
dum de beneficio spectante ad collationem ali
cuius specialis et expresse persone currere tem
pus executori procedere si mandatur prouideri
certe et nominate persone et illa etiam negligit:
quia tunc habet locum dictum. c. ij. secus si ex
ecutor tantum sit negligens et non ille cui pro
uideri mandatur all. de rescrip. tibi. §. in predi
ctis in vi. Item aduerte quia si beneficium n
est affectum eodem tempore currit tempus or
dinario collatori ad cuius collationem est scri
ptum et ipsi executori. Si uero beneficium esset
affectum tunc primo currit executori deind. or
dinario tunc non prouideret executor tempore
ordinarij ut j. dicit. **La.** circa si. et sic non ob. si
dicatur si scribitur ad collationem certe persone
beneficium est affectum ul' per litteras uel per
processu executoris et sic non currit tempus or
dinario colatori ex quo non potest conferre et p
et sic nec debet currere executori qd ad illius col
lationem habet conferre: cuius contrarium ult.
de. ista simpliciter etiam quando beneficium est
affectum: quia responde ut patet ex predictis.
Item primum dictum glo. et dictum Compos.
limitat procedere in executore qui confert uice
pape: secus in executore dato ab inferiore a
papa: quia tunc in illo non procederet indist
incte dictum Compos. et sic sensu glo. a contra
rio quando dixit qui confert uice pape fin. euz
et c. **An** autem legato sedis apostolice, currat
tempus dicti. c. ij. de concess. preben. tangit hic
La. et dicam j. **Glo.** existat querit an littera
procedat indistincte sine potestas conferendi
sit deuoluta ex negligentia episcopi ad alius te
pore date rescripti sine postea tempore quo ex
ecutor ult. prouidere. **Non** det glo. qd littera intel
ligenda est quando post data rescripti facta est
deuolutio hoc ideo forte dixit glo. quia si ante

data rescripti esset facta deuolutio non esset da
bium qd executor non possit prouidere de illo
ex quo tempore date non includebatur in lit
teris: sed ubi tempore date includebatur: quia
nondum erat facta deuolutio: sed postea fit et ma
gis dubium propter bonum initium: ita idem
est dicendum donec est in manibus capituli: et
sic eueniet qd potestas huius executoris variabz
fin. tempora sicut in simili j. ti. i. de. i. Nam
quid beneficium est in manibus episcopi quo ad
eius collationem executor conferre poterit illud
illo autem deuoluto ad alium non poterit co
ferri sicut e contra beneficium qd spectat ad col
lationem inferioris episcopo non confert quid
est in collatione illius: secus cum transit potestas
et deuoluitur ad episcopum ut hic dicitur. **Item**
tunc pro illa uice est propriam episcopi: licet
ex iure deuoluto. Ratio autem predictorum e
quia papa uoluit grauare episcopum et non alius
et ideo solum poterit executor spectantia ad col
lationem episcopi et quid spectant conferre: et
ideo spectantia ad collationem alterius ex iure
proprio uel deuoluto tempore quo executor ult.
prouidere conferre non poterit: quia si grauare
tur alius qd papa grauare noluisset contra inten
tionem eius contra id qd habetur de rescriptis
cum dilecta de. offi. dele. c. super eo cum eo. or.
Matth. hic dicit melius dicendum inspicit debe
re tempus date. ar. de rescrip. eam te. et. et. Si
eo tempore in vi. et sic non includatur deuolutio
tum ad collationem episcopi post datam littera
rum tutius est tenere glo. per hunc tex. qui sim
pliciter loquitur: et qui al. modicum dubium ha
buisset et c. **Glo.** capitulum in principio do
cet construere litteras: deinde querit quid si ad
capitulum spectabat electio ita qd erat beneficium
electum et non collatum et scribitur ut prou
ideatur de beneficio spectante ad collationem epi
scopi an deuoluta potestate capituli ad episcopum poterit
executor dictum beneficium conferre. dubium
facit in questione ista: quia si dicimus deuolutam
potestatem eligendi ad episcopum: non uidetur
uenire in litteris predictis in quibus est scriptum
de beneficio spectante ad collationem episcopi
et non spectante ad electionem. ar. s. e. cum in
illis in vi. **Si** uero dicimus deuolutam potesta
tem prouidendi seu conferendi: tunc non est du
bium tamen idem uidetur qd non includatur in
litteris predictis: quia et si ex post facto benefi
cium ex iure deuolutum sit factum collatum in
inspecto primordiali principio et origine erat e
lectum: et sic non uidetur includi in litteris pre
dictis in quibus solum fit mentio de collatione
et sic inspicitur modus per quem consueuit p
uideri. ar. de. l. circa si. ibi ad quem quis consue
uit per electionem assumi. Nunquid autem o
buiatur in casu premissis ad episcopum potestas
eligendi: an potestas conferendi et prouidendi
Remittit glo. ad no de elec. nec pro defectu: et
plus non dicit et sic clare non determinat. senti
re tamen uidetur sic residendo qd quicquid sit
de illo dubio an deuoluatur potestas eligendi an
conferendi tamen non includatur tale beneficium

In litteris seu i forma litterarum de quibus in
littera 3en. hic sentire vñ contrarium si dicimus
deuolui potestatem conferendi. La. hic dicit q
si spectabat ad capitulum electio et ad episcopu
confirmatio tunc executor poterit de illo pronu
dere. Si autem confirmatio spectaret ad aliuz
et ex negligentia capiti deuoluta esset potestas
capituli ad episcopum: tunc secus ratio fm euz
quia primo casu episcopus confert et prouidet
iure collationis: in 2o eligit et prouidet iure col
lectionis all de iure pa. c. vnico i vi. de elec. Si
compromissarius e. li. et sic videtur tenere opi.
q potestas conferendi deuoluatur ad episcopu
eo casu quo conferre habebat al deuoluatur po
testas eligendi. Jo. an. in dicto. c. ne p defectu ut
predixi tangit hoc dubium et in rla contra euz
de re. iuris in vi. et concludit in dicto. c. ne pro d
fectu post recitatas opiniones qd comuniter p
uatur q ex tali potestate deuoluta episcopus p
uidet in collationis seu puisionis. Dicit tamē
q forte verius est q prouidere debeat iure ele
ctionis ex potestate deuoluta et ex iure proprio
psimare ar. de elec. c. si it uniuersas et hoc ultimū
forte dicit Jo. cal. ibi tenendum de iure. Nec ob
iura que dicunt q episcopus ex tali potestate p
uidebit ecclesie vel ecclesiam ordinabit quia illa
uerba late sumpta etiam includunt uiam elect
tionis ut nō in de. nlt. de elec. et sic debent sine
ratione subiecte materie. ar. l. si uno. ff. locati: et
hoc idem ibi tenet dñs Gaspar. Aut ergo ap
paret consuetudo legitima super hoc: aut si ap
paret si tunc ad alium q episcopus spectabat confir
matio clarum est q deuoluitur potestas eligen
diut dixit La. ne negligentia capiti preiudici
ter tertio non negligentia in potestate confirman
di. Aut spectabat confirmatio ad episcopum: et
tunc idem fin ueram opi. licet La. et quidā ali
contrarium. Ex his patet decisio questionis.
glo. tamen quicquid sit de isto dubio non uide
tur q possit executor de tali beneficio prouide
re ut dixit glo. et c. Glo. cuiuscunq declarat lit
teram quare sic uniuersaliter loquitur. quia sū
per proximos gradus et immediatos siue p me
diatos deuoluatur ad episcopum confert execu
tor qdū est in manibus episcopi igitur et c.
Glo. siue ad nos colligit ex littera q executor
apostolicus potest conferre beneficia ad papam
deuoluta et inducit pro eo q nō Inno. et de. de
offi. dele. super eo ubi dicebant predicti quos
dam hoc tenere contrarium. Refert hic glo.
fuisse disputatum bonon. per dñm Ja. canonicū
bonon. uidelicet q executor apostolicus nō pos
sit beneficia ad papam deuoluta conferre: et h
si id litteris erat adiectum nolentes illi facere
gratiam specialem. Mouebatur quia de men
te pape non uideatur fuisse dare potestatem exe
cutori de tali beneficio propter dictam clausulā
nam cum in casu predicto non ledatur aliuz q
papa non esset gratia specialis. ad hoc quia pa
pa in deuolutis non consuevit talem clausulā
adicere. all de concess. preben. litteras et c. cū no
ris. glo. se. non uidetur placere hoc definitō

dicat enim q fuit mirabilis solutio predicti di
putantis. vnde concludit glo. per hanc de. q ubi
primus collator est de illis qui granabantur p
litteras apostolicas siue fuerit nominatus et ce
tus siue incertus: ut quando scribitur ad cuius
cunq collationem spectat beneficium sepe ex
ecutor conferret illa ad papam deuoluta: secus
dicit in beneficijs spectantibus a principio ad
collationem pape ex eo q uacauerunt in curia:
et illa confert papa in proprio et non deuoluto
et ideo non includuntur sub litteris predictis: et
est ratio quare aliud in deuolutis: quia in illis
papa dando executorem ad prouidendum an
ferebat potestatem ordinario collatori de con
ces. preben. in decre. si caplo in vi. et ideo si ex d
noluntione etiam potestas est deuoluta ad papā
merito poterit executor conferre maxime quia
licet in beneficijs consueuerit fieri stricta interp
ratio s. e. ti. quis in vi. tamen contra conceden
tem fieri debet lata de consue. cum dilectus.
Predicta autem ratio cessat in his que papa p
fert iure proprio ut patet ex caplo secundo s. e.
in vi. Idem tenet Pau. concludens q executor
apostolicus confert beneficia deuoluta ad papā
quando sit deuolutio a collatore granato etiam p
medios non granatos ad papam: secus in bñfi
cijs que spectant primo loco ad collationem pa
pe et secus in beneficijs deuolutis a collatore nō
granato etiam si iure deuoluto certo tempore
habet conferre episcopus granatus. Ultimo gl.
inducit de. et predicta ad nō l. c. i. de offi. dele. in
vi. l. q legatus de latere possit conferre benefi
cia deuoluta ad papam. tamen fatetur q dele
gatus illi prefertur quō ad sibi specialiter com
missa de offi. lega. c. studuisti et in rla graui. d. 2.
iuris in vi. et c. Glo. epi querit quid si ex ne
gligentia episcopi et aliorum in hoc sibi succed
entium si sit facta deuolutio ad papam: tamē
episcopus non erat primus collator ordinarius
sed Archiepiscopus vel alius. Rñdet q littera tunc non p
cederet quia oportet q primus collator fuerit
granatus per litteras al secus ut etiam s. dixi
post Pau. et c. Glo. ultima considerat tria tē
pora ad littere declarationem in istis deuolutis
ad papam et clara ē et ista etiam considerat hic
Pau. Ultimo limitat de. procedere ubi tempus
exceptandi esset lapsum fm formā de. vnice: et
qd ibi dicitur j ti. i. Ultimo La. hic pro plenio
ri intelligentia huius de. et eorum que superius
dicta sunt considerat quattuor casus si manda
tur prouideri de beneficio fm formā decre. qd
interdum collatio beneficij spectat ad episcopu
tempore date litteraruz et tempore collationis
interdum spectat ad episcopum tempore da
te litterarum tantum interdum tempore col
lationis tantum: interdum neutro tempore
spectat. Primo casu clarum est q execu
tor potest prouidere. Idem in 2o casu si ad pa
pam facta est deuolutio ex negligentia episcopi
et aliorum ei in hoc succedentium ut hic proba
tur in fi. Tertio casu idem si ad illuz a quo ad
episcopum peruenit spectabat collatio: secus si

electio vel presentatio fm formam Jo. an. sub
dubio forte. **P**an. hoc firmat quia collatio est
creata de nouo post datam litterarum isto casu
et sic ad eam iste littere se extenduntur in de.
litteras. s. de rescriptis. **Q**uod casu potest execu
tor conferre: et hoc est clarissimu. Sed adverte
quia quod dictum est in fo casu non videtur pro
cedere: quia cum per litteras pape vel processu
executoris impediatur episcopus beneficiu con
ferre non debet dici negligens: et sic sibi tempus
ad conferendum non debet currere de concess.
preben. quia diuersitatem et per consequens de
episcopo ad alium non debet fieri deuolutio: et
sic debet durare potestas executoris in perpet
uum cum sibi non currat tempus: ut dicit gl.
Dicit q. tempus currit executori hoc modo s. 3.
La. quia habebit conferre illud tempus. **I**tem
habet conferre episcopus eo lapso conferre non
poterit nisi ad papam facta sit deuolutio: episcopo
vero non currit tempus durante tempore quo
executor non potest conferre: sed eo lapso currit
sibi tempus quod habebat si non esset executio da
tus: et quia tantum habet de tempore quod potest
conferre episcopus: non tamen hoc potest exe
cutor et si episcopus in tempore sibi dato non
conferat negligenter deuoluetur ad alium colla
tio s. e. si clericus in vi. et si. i. c. uno. **S**ecus
Item contra id quod dictum est in tertio casu fa
cit: quia tempus date est inspicendum de rescri
tis eam te. et c. si eo tempore in vi. **P**ropter
hoc dicit **L**a. q. melius uidetur fore dicendum
simpliciter q. executor non poterit providere
seu conferre. s. quando post datam facta est de
uolutio: secus si tempore date et sic loquatur
de. **I**uxta predicta querit **L**a. quid si post
datam litteram: et etiam postquam est deuol
uta collatio ad papam deuenit ad episcopum
proprietas vel collatio beneficii. et sic spectat ad
episcopum pro nunc collatio beneficii saltem hi
tu: et eo reformato per papam spectabit habi
tu et actu: an poterit beneficium ipsum uacans co
ferre executor. videtur q. sic fm predictos uide
licet Jo. an. et Pan. **A**ontrariu tenet per ea que
dixi s. post eum obiciendo in tertio casu pra
dicta Jo. an. et Pan. quia tempus date est inspi
ciendum: ut non ueniat collatio que de nouo da
tur episcopo post datam: ut in de. litteras de re
scriptis. vidistis s. an executori apostolico cur
rat aliquod tempus: sed an currat legato pape.
Dicit hic **L**apus q. sic quia legatus est ordina
rius de offi. lega. c. ij. in vi. sed ordinarius currit
tempus lateranensis concilij de concess. preben.
c. ij. in vi. igitur et c. **F**atetur tamen q. licet sibi
currat tempus: tamen poterit conferre donec
prelatus sue legationis iure proprio vel demo
luto potest conferre postquam autem deuoluta est
collatio ad prelatum extra suam legationem ex
sua et aliorum negligentia inferiorum a papa:
tunc quousque collatio non sit deuoluta ad papam
conferre non poterit legatus ut satis probat
hoc capitulum.

In iuxta nostri formaz
Primo ponit onum dictu. **E**t
circa illud soluit unum dubium
secunda ibi prima. **N**o primo
fm unum intellectum q. habes
rescriptum ad canonicatu et p
bendam et dignitatem qua duxerit acceptanda
potest acceptare dignitatem etiam habente p
bendam annexam: etiam si prius acceptauerat
prebendam aliam uacabit tamen: tunc prima
ipso iure per acceptationem talis dignitatis.
No q. quis non potest habere duas pbedas
in eadem ecclesia etiam ex iure annexionis: secus
in duabus curatis s. e. super eo in vi. et sic fort
tior est prohibitio in prebendis eiusdem eccle
sia in curatis: et non bene q. acceptatione secus
prebende in eadem ecclesia ipso iure uacat pma
facit s. de concess. preben. litteras. **N**o q. licet
alicui mandetur prouideri de canonicatu et pre
benda ac dignitate qua duxerit acceptanda non
uidetur dispensatum super utroque retinendo:
sed potius uidetur data electio. **Q**uerit hic
Snil. quid est canonica. **R**esponder q. est ius q. ex
electione seu institutio et receptione alicuius in
canonicum et in fratrem oritur seu acquiritur
ubi est certus numerus canonicorum: uel de no
no creatur ubi non est certus numerus canoni
corum de preben. dilecto et est spirituale beneficium
ex quo competit stallus in choro et locus in ca
pitulo de renunc. cum inter p. Item est ius in
corporale et indiuiduum ad quod duo eligi non
sunt: ut in preall. c. dilecto. **T**racat etiam quod
istud est duplex: quia quoddam est momentaneu
et temporale quod nascitur cum creato: et extingui
tur cum defuncto ut in ecclesia non numerata.
Quoddam perpetuum et formatu per se subsi
stens: ut in ecclesia numerata et illud non extin
guitur cum persona: sed manet uacans de pre
ben. dilecto de concess. preben. ex parte et de con
stit. cum. **I**tem tractat quod duplex est cano
nica una que coheret continue prebende: et sic
possidetur possessa prebenda et uacat ea uacante
sicut quando ambo dantur simul et hanc colla
tionem facit comuniter inferior a papa: de qua
s. e. si clericus. **A**lia est que hodie de consuetu
dine fit per papam: que per se ad tempus con
sistit sed finaliter consolidatur et unitur prebende:
sicut quando papa nulla prebenda uacante sta
tiz confert ius canonicu et statim facit tradi qua
si possessionem iurium suorum. s. stalli in choro et lo
ci in capitulo: ut hic et s. de renunc. cum inter p.
Hac etiam forma uti potest quilibet ordinari
us in suis preben. dum tamen in collatione tal
canonicatus prebenda uacatura non promittit
quia sufficit q. dispositioni iurium comunis relin
quat q. nult tali canonico qua citius fieri possit
sine alterius preiudicio prouideri de prebenda
et sic expressum nocet et tacitum prodest s. e. re
latum et c. dilectus. prebenda autem conferri non
potest nisi uacans et c. **Q**uare autem canonica
tus sine uacatione possit conferri et non pbedas.
Dic quia canonicatus in sola spiritualitate et in
iure icoporalis consistit: et ideo nullu sit p iudiciu

alijs canonicis nec iuribus eorum: imo potius
talia iura consistant in caritate et veritate in qua
dam relevatione oheris supportandi in diuini
et ideo quanto in plures diuiditur tanto fortius
agunt cum sint proprie opera spiritus sancti
que dantur ad monstram de consue. di. v. non
mediocriter secus in prebendis et alijs rebus co
poralibus in quibus fieret alijs preiudicium: et
in quibus verificatur propheta multiplicasti ge
tes et non magnificasti leticiam. de quo dicendum
ut in. c. cum. **Q**uero an canonici
sive prebenda habeat vocem in electione p
lari et canonicorum. **S**uill. hic post varie non i. c.
cum **Q** de consue. concludit qd si super hoc est
aliqua consuetudo illi stabitur: ut est in arde u
bi nihil percipiunt nec voces habent tales cano
nici: ut non Inno. s. e. dilectus. Si uero nulla ex
tat consuetudo: tunc Inno et Hosti. in. c. cum **Q**
tenent qd talis canonicus habet stallum in cho
ro et locum in capitulo: et quotidianas distri
butiones et partem eorum que in comuni dan
tur de elec. in genesi de renunc. cum inter. s. e. cum
dilectus et c. relatum. Alij dicunt qd nil percipi
ent interim in not. in. c. dilectus. s. e. concordat
sic opt. quia sunt ibi distincte prebende et eorum
bona: tunc de ceteris bonis communibus habet
de proba. ex litteris. Si autem nihil est diuisum
sed omnia colliguntur in comuni: et postea se
mel in anno diuiduntur: et tunc nihil habebit de
bonis. De uoce autem tenet Ioan. qd receptus il
luctoritate capituli: et sic uoluntarie receptus il
la habebit receptus auctoritate pape et sic ex ne
cessitate. non Pau. legendo ibi tenet contrarium
per. c. hi qui et c. si apostolice. s. e. in vi. Jo. d
lig. remittit ad non per se in. c. cum **Q**. preall.
dic ut ibi per eum **Q**uero quis possit dare
canoniam prebenda non uacante. dic qd papa i
distincte legatus non: sed reservare potest. Alij
uero ordinarij poterunt sicut papa ubi non est
certus numerus uel etiam si sit numerus daz
tamen non sit iuramento firmatus uel per sede
apostolicam confirmatus de rescriptis constitu
tus s. e. dilecto et c. relatum. et c. dilectus. Tene
menti qd dicit delegato de quo per Ioan. s. e.
si postq. et ibi etiam per Lapum ubi uidetur te
nere contrarium et c. **Q**uero quot canonici pos
sunt creari sub expectatione prebende. Dic pa
pa dare poterit quod uoluerit. Alij autem ar
bitratu boni uiri habita collatione ad extantes
in ecclesia fm. enim. puto tamen qd si papa ultra
facultates ecclesie granaret ecclesiam potest obi
ci contra rescriptum talis exceptio iuxta non de
vi. et ho. de. quonia et d. presump. c. si. et de insti.
c. ij. **Q**uero an eligentes ultra numerum renu
cient numero. dic qd sic. si mandato pape id fe
cerunt al. secus non. s. e. pro illorum et ibi proba
tur **Q**uid si canonici cum episcopo in eccle
sia statuerunt sub iuramento non recipere aliquem
donec essent j numerum. xx. canonicorum deinde
receperunt permutantes auctoritate pape et lit
terarum ipsius in quibus continebatur clausu
la non ob. aliquo statuto de certo numero cum
alijs obstantijs: et receperunt pigore dictarum

litterarum quandam extraneum licet nondum
sint sub. xx. reducti quid erit an erit fractus sta
tutum. **S**uill. hoc disputationi relinquit. Jo. de
lig. remittit ad non per se ipsum. s. e. dilecto ubi
habuistis de canoniam **Q**uero ulterius **S**uill.
quid sit prebenda. dicit qd est quoddam ius spiri
tuale percipiendi certos prouentus in ecclesia et
petens percipienti ex diuino officio cui insit
tanq. uni ex collegio et nascitur ex canoniam tanq.
filia a matre. x. q. v. §. de quibus s. e. relatum.
Dicitur autem prebenda a precio qd quis reci
pit. pro labore **Q**uero quomplex sit prebe
da. dicit qd duplex: quia quedam est spiritualis
que datur ratione canonie. licet eius existentia
et constantia consistat in rebus corporalibus: et
talis prebenda recipit permutationem cum alio
iure spirituali. non autem cum temporali s. de
re. permut. ad questiones **Q**uedam est tem
poralis que datur de rebus ecclesiasticis. puta d
cimis uel primicijs alicui pro aliquo labore te
porali tanq. bene merito. puta aduocato l. alio
seruitori: et talis nullam spiritualitatem in se con
tinet: nec permutationem recipit cum aliquo spi
rituali iure de symo. cum esset et c. querelam et
c. ueniens de pac. cum pridem. xvi. q. i. possessio
nes et c. vi. illud. xij. q. ij. quicunq. **Q**uid si e
piscopus cum capitulo fecerunt statutum qd non
fiat receptio canonicorum donec reducti fuerint
ad numerum. xx. canonicorum: et post tale sta
tutum aliquis impetravit non ob. numero an.
debeant ipsum recipere. **S**uill. hoc relinquit
disputationi Jo. de lig. dicit qd non ualet impe
tratio: quia debuit fieri mentio de qualitate sta
tuti que monere posset papam ad denegandum
concessionem illam: ut quia erat tantus nume
rus canonicorum qd non sufficiebant facultates d
vi. sig. transmissis. de rescriptis super litteris. non
sufficit ergo fieri mentionem de numero: sed de
bet etiam fieri mentio de qualitate facti prop
qd factum est statutum maxime: quia talia re
scripta sunt ambiciosa: et restringenda s. e. quis
in vi. Nec ob. de rescriptis constitutus: quia i
mo facit pro hac parte: quia ibi non solum de
certo numero tenebatur facere mentionem: sed
etiam de his que accedunt numero ut de iura
mento et alijs sic ergo hic debuit fieri mentio d
qualitate statuti: hoc etiam placuit **B**ertran.
Quero an canonicus possit testari de prebe
da que sibi datur pro diuinis horis deo psalle
dis. **D**icit **S**uill. qd sic: quia illa est propria et ideo
de illa testari potest sicut laborator de mercede
diurna de magis. c. si. de quo per Hosti. d. per
cu. de. c. si. de testa. requisisti. §. illud et per glo. de
offi. or. p. in vi. unde etiam talis prebendatus
agere posset contra canonicum suum nomine prebe
de sue de proba. ex litteris. **E**x predictis patet
qd canoniam est ipsum ius spirituale quo ea qd sunt
diuini officij exercentur sicut cantare in choro
et aliud diuinum officium celebrare. **S**ed pre
benda est ius spirituale: quo ad ea que spectant
ad redditus beneficij ecclesiastici et exercentur si
cut colligere decimas primicias et oblationes. i.
q. ij. in suma multiplicatur autem facilius nris

canonicorum q̄ prebendarum: quia in multipli-
catione canonicarum surgit pluralitas consilioꝝ
7 canonicorum salubre consilium 7 officium:
secus de prebendis que possunt in tantum di-
uidi q̄ canonici mendicarent 7 c. **H**abetis
sic ex predictis quid sit canonica 7 quid preben-
da 7 quotuplex canonica 7 quotuplex prebēda
7 an de prebēda possit testari in quo tene opti.
Doli. 7 an possit canonica sine prebēda confer-
ri 7 per quem. **E**t nō q̄ dicit circa hoc dele-
gato quia dicit q̄ non potest per eum conferri
sed bene reservari. **I**tem q̄ possunt creari ca-
nonici sub expectatione prebende: 7 an talis re-
ceptus in canonicum sub expectatione prebēde
habeat uocem: 7 an aliquid possit percipere.
Et nō circa hoc concordantiaꝝ quam facit.
Item an recipiendo ultra numerum franga-
tur numerus: 7 circa hoc habes duas questioes
de statuto episcopi 7 capituli iurato q̄ non reci-
pient aliquam donec sint reducti ad. xx. **P**rio
an impetrans in tali ecclesia nō ob. numero sit
recipiendus: 7 concludit Jo. de lig. q̄ non quasi
non sit facta sufficiens mentio: quia debuit
fieri mentio nedum de statuto: sed etiam d̄ qua-
litate statuti: 7 ex hoc sequitur decisio alteri
questionis: an recipiendo frangatur numerus:
quia uidetur q̄ sic cum uoluntarie recipiatur.
licet **S**uul. has duas questiones disputationi re-
linquit. **B**lo. fa. quēit hic loquitur de recepto
ad prebendam ex mandato pape: sed quid si
fuisse receptus ex auctoritate capituli uel alte-
rius ordinarij collatoris an habeat locū hec de.
Rūdet glo. q̄ duplex potest esse intellectus ha-
ius littere. vnus ut hic narratur factum 7 acci-
dentia facti: tunc hic erit casus q̄ si quia fm
hoc non ponetur hic d̄ recepto ex mandato pa-
pe ad denotandum diuersus ius in recepto au-
toritate ordinarij: sed ideo dixit de recepto au-
toritate pape: quia maius erat dubium: **N**am
uidebatur q̄ ex quo semel adeptus erat preben-
dam pacifice finita esset gratia quantum ad p̄-
bendam cum intelligi debeat de prima s. e. non
potest. ij. R. in vi. 7 sic non uidebitur posse cō-
sequi fo loco prebendam etiam dimittendo pri-
mam tamen hoc non ob. deciditur contrariuz.
Ratio quaz hoc fuit est: quia durabat ratio
super dignitate: 7 sic super principali. unde
cū facta fuerit uno p̄textu s̄ ut q̄. s. s̄ dignita-
te 7 s̄ accessorio p̄bēde iō pōt accessorio pri-
us habito dimisso consequi dignitatem 7 cōfir-
mare prebendam ei anexam. **A**d hoc fm **S**uul. quia
cum dignitas que erat principale esset infieri to-
tum debet dici infieri: 7 nō dicitur aliquid actū
donec superest agendum. **C**. de his quibus ut i
dignis. l. penlt. que ratio cessat in decre. nō pōt
fm **S**uul. **I**tem fm eum quia alias non imple-
retur intentio pape nisi posset dimittere p̄maz
cum sic dignitatem habere non possit ex quo il-
la habet prebendam anexam: 7 quis non possit
habere duas prebendas in eadem ecclesia. **P**ro
hoc quia nil potest imputari si acceptauit pre-
bendam: quia al negligētia sibi nocuisset. s. e.
i. clericus in vi. fm **S**uul. 7 **P**au. q̄ intellige ut

I dicetur. **A**lius potest esse intellectus in dec.
s. q̄ uerba ista si iuxta nostri formam mandati
ponant ius: tunc hic esset casus in contrariū.
nam esset sensus q̄ ex quo ex mandato pape ē
scriptum de prebenda 7 dignitate 7 prebenda
fuisse affectus possit illam dimittere 7 conse-
quenter dignitatem: 7 sic secus esset si ex auctoritate ca-
pituli uel alterius ordinarij esset prebendam af-
fectus 7 scriberetur solum pro dignitate quaz
dixit acceptandam: quia non posset consequi di-
gnitatem habentem prebendam anexam etiam
dimittendo primam. **Q**uid ergo dicendum.
Rūdet glo. q̄ istud dubium egeret declaratione
tamen inclinatur in primā. s. lecturam uel equi-
tatem: 7 sic concludit q̄ si sola dignitas debeatur
habenti alias prebendas ab ordinario collatore
procederet de. **I**tem 7 fortius si concessis di-
gnitatis rescriptis pape successiue uno super pre-
benda alio super dignitate sit primo loco conse-
cutus prebendam: 7 postea uelit consequi digni-
tatem. **S**i autem ex unico rescripto sit manda-
tum de utroq̄ clarum est q̄ procedit de. ut in
sa. lectura 7 c. **B**lo. acceptandam: querit qd
si non fuisset adiecta hec clausula acceptandi: s̄
simpliciter scriptum pro dignitate proximo ua-
catura an esset idem. **R**ūdet q̄ sic cum eadez
sit rō 7 fortior ex quo tunc necessario habuisset
pectare dignitatem proxime uacaturam. **D**ein
de querit glo. quid si in casu de. quando scriptū
est cum clausula acceptandi in forma de qua i
littera an si uacabit prebenda 7 negligit illaz ac-
ceptare fiat sibi preiudicium in illa. **R**ūdet glo. q̄
sic. ar. c. si clericus s. e. nec habet eam mutat c̄a
acceptandi: quia illa non fuit adiecta respectu p̄-
bende: sed respectu dignitatis q̄ limitat glo. c̄e
uerum: nisi omnes ecclesie dignitates haberent
prebendas anexas: 7 ipse iam adeptus canonici-
catum sub expectatione prebēde noller accepta-
re prebendam que postea uacasset ex eo: q̄a nō
lebat illam consequi cum dignitate: 7 sic prote-
staretur q̄ non diceretur negligens nec fieret p̄-
iudicium: nam satis est iusta causa ad excluden-
dam negligentiam q̄ omiserit acceptare ne po-
stea haberet necesse mutare cum beneficio: ma-
tatio non sit pape nec iuri grata. xxi. q. i. c. i. de
trālla. q̄to. 7 hec dicit glo. m̄toforti? p̄cedet. s. i.
q̄ excluderetur negligentia si clausula acceptandi
etiam respiceret prebendam nedum dignitates
7 c. **B**lo. post querit quid si ante uacasset di-
gnitas cum prebenda anteq̄ acceptaret prebē-
dam aliam non anexam. dicit glo. q̄ p̄cludet
tur sibi uia quo ad dignitates ar. huius littere.
Contrario facit de. gratie de rescriptis: essz. n.
tunc qd sibi imputetur 7 c. **B**lo. anexam op.
q̄ possit retinere utrunq̄ s. e. quia sepe in vi.
Sol. hic erat prebenda anexam dignitati 7 sic
haberet duplicēz prebēda qd esse non debet per
ea que i dicuntur in contrario dignitati nulla ē
rat anexam prebenda: sed iterato illat glo. q̄ de.
non procedit: quia quis non potest habere du-
as prebendas in eadem ecclesia de concessa pre-
bende litteras. **I**tem nec potest quis acceptare
dignitatem sine prebenda si illi est anexam: ergo

non videtur q[uod] possit acceptare dignitatē **S**o
glo. q[uod] hoc faciebat dubium in de. tamen hoc n[on]
obstare habet: quia prompta est responsio et p[ri]m[o]
nisi per hanc de. inducta. s. q[uod] dimittatur p[ri]m[o]
ma que ipso iure uacat acceptance dignitatis
ut hic dicitur. Juxta predicta querit glo. quid
erit in casu conuerso uidelicet si primo. sum ad
eius per rescriptum apostolicum dignitatem
sine prebenda et expectato ibi prebendam cum
clausula acceptandi: uel etiam sine illa an si con
tingat q[uod] uacet postea dignitas cui annexa sit p[re]
benda potest illam acceptare. uidetur q[uod] sic. ar.
huius de. Contrarium tenet glo. **M**ouetur:
quia principale facilius conseruat et regulat ac
cessorium q[uam] e contra de conse. eccle. uel alta. c. u.
no in vi. et s. e. super eo. e. li. 7. c. quia sepe. et q[uod]
no in regula accessorium de re. iur. fa. l. ex pu
pillari. ff. de uul. et pu. et q[uod] no in l. petens. C. de
pactis: et ideo in casu proposito cum iam gra
tia sit extincta in principali. s. in dignitate ex q[uod]
illam est assecutus non potest ratione accessori
prebende trahere ad se aliam dignitatem et c.
Glo. ultima querit quare ipso iure uacat p[re]
ma. **R**ndet q[uod] quis non potest esse triplex in
ecclesia eadem etiam si hoc habeat consuetudo
sine dispensatione apostolica de consue. c. l. in vi.
Deinde opponit q[uod] ratione annexionis possit ha
bere duas prebendas sicut et duo curata. s. e.
super eo in vi. **S**oluit glo. q[uod] iura magis hor
rent pluralitatem in prebendis eiusdem ecclesie
q[uam] in curatis diuersar[um] ecclesiarum. Ratio potest
it esse: quia est absolum in eadem ecclesia que
habere duas uoces eodem iure facit q[uod] no de
concel. preben. litteras: que ratio cessat in duo
bus curatis diuersarum ecclesiarum. Predicta
iducit glo. ad no in preall. c. litteras uidelicet an
episcopus possit dispensare in pluralitate p[re]
bendarum eiusdem ecclesie seu in duabus cano
nys unius et eiusdem ecclesie. et uidetur q[uod] non
per predicta licet in canonicatu et dignitate l. of
ficio possit dispensare. Ratio quia tunc non e
peritur quis habere duas uoces eodem iure: ut
no in dicto. c. litteras super ultima glo. **Q**uer
rit **S**uill. quid si in casu de. uacant prebenda n[on]
unita archidiaconatu et illam per notoriaz ne
gligentiam amisit: et sic remansit solum canoni
cus deinde moritur archidiaconus et eius p[re]
benda debetur alteri iuxta. c. si clericus. s. e. an
poterit dignitatem cum canonia tenere. dic q[uod]
sic per. c. quia sepe. s. e. in vi. forte uoluit sentire
q[uod] si in illa ecclesia erat alius expectans. licet po
sterior in tempore q[uod] illi debetur illa annexa at
chidiaconatu ex quo fuit negligens primus: et
fm hoc haberemus limitationem ad. c. q[uod] sepe
s. e. in vi. ubi uult prebendam dignitati annexa
deberi illi cui obetur dignitas. licet posterior sit
in tempore: quia non habebit locum ubi ille cui
debetur dignitas fuit primus et negligens: sed
hoc non uidetur mihi tutum timo potius e co
tra deberemus limitare. c. si clericus per illud. c.
quia sepe et hoc est iustius. **Q**uid si episcopus
et canonici fecerunt statutum q[uod] canonicus non

prebendatus per impetrationem papalem: l. al
non posset consequi in ipsa ecclesia dignitatem
contigit q[uod] archidiaconus illius ecclesie fuit ele
ctus et consecratus in episcopum: et sic uacarunt
priora beneficia quo facto **A** impetravit pre
bendam pro se et archidiaconatus pro **B** ita q[uod]
B habuit dignitatem cum canonia iste **A** p[re]
bendam solam. **A**n canonici contra **B**. poterunt
opponere de dicto statuto. **D**icit **S**uill. q[uod] si in
curia uacauit archidiaconatus clarum est q[uod] no
nocet statutum ut de consue. cum in tua. s. in
prebendis in vi. **S**i autem uacauit extra curia
tunc uidetur q[uod] statutum ualeat maxime si fue
rit per sedem aplicaz confirmatum de rescrip.
constitutis: et sic nocebit et c. **S**ed quid si ille
B. sit solum canonicus cum dignitate: sed sine
prebenda an debebit uacare ad electionem et ad
alios fructus communes. **I**tem an habebit anti
saria que incidenter obueniunt canonicis p[re]
bendis. **I**tem an habebit interesse horis diuinis
et facere ebdomadam suam. dicit q[uod] si est in ordi
ne diaconatus non est dubium q[uod] tanq[uam] archi
diaconus in officio archidiaconi habebit mini
strare. lxxiiij. di. honoratus: et sic non uidetur re
spondere nisi ad ultimum quesitum quo ad a
lia dic ut s. dixi: quia in anniuersarijs dic aut e
consuetudo aut non: et si non est aut sunt disti
cte prebende aut non. **S**ed omnia colliguntur
in comuni: et postea diuiduntur ut s. dixi de no
ce. dic q[uod] non: quia ex quo receptus est auctori
tate pape et c. **Q**uerit **S**teph. q[uod] si papa ma
dauerit prouideri de dignitate cum canonicatu
et prebenda nunquid poterit habere canonicatu
et prebendam etiam si non uacet dignitas uide
t q[uod] non propter coniunctionem cum qua uidetur
coniungere accessorie et facere coniunctionez. ff.
de condi. et demon. l. iulius. **P**au. contrariuz te
net nisi appareat aliud uoluisse papam: et sic in
tellexisse all. ff. de usufruct. accres. l. si mulier et
ff. de lega. l. l. si annalia cum liberis et ff. de ma
nmissis testamen. l. si ita fuerit seruus. s. si. uel
de Jo. an. de cele. mis. cum marthe. s. quesiuisti.
Quid si est in ecclesia certus numerus canoni
corum et prebendarum iuramento firmatus an
prebenda primo assecuta in casu decre. que po
stea uacat adeptione dignitatis archidiaconalis
poterit conferri per capitulu[m]: si numerus cano
nicorum requisitus est in ecclesia. dicit **L**apus
q[uod] non propter penam periurij: nam si talis p[re]
benda erat prebenda canonicalis non poterat p[re]
ferri nisi canonico: sed conferendo numerus fra
geretur et esset periurij ergo et c. **F**atetur tam
q[uod] eis non currat tempus in conferendo ex quo
non possunt. debebant tamen licentiam petere
conferendi a superiore de elec. c. si. facit de con
cel. preben. quia diuersitatem. **U**ltimo **P**au.
hic tractat. **Q**uid si i. ca acceptadi fuit apposi
tus terminus mensis: an post mensem poterit
fieri acceptatio de quo i. i. l. de. i. in glo. iste te
minus.

De concessione preben. Rubrica.

Qum ei quez in scientia.
Diuiditur in quattuor: quia prius
declarat quando afficit decretum
condicionale non adiecto termi-
no mensis. **2º** quando afficiat
illo adiecto. **3º** an petendo sibi
conferri beneficium uel recipiendo illud collatum
uideatur quis acceptare. **4º** declarat quando
quis dicatur habere noticiam uacationis benefi-
cij. Ita ibi secus. tertia ibi que etiam. quarta ibi
ceterum. **Nota** formam litterarum apostoli-
carum circa prouisionem beneficij que hodie in
uoluit ex filo curie. **Et** nota quandoque gra-
tiam conditionaliter concedi. **Nº** q decretum
appositum in gratia condicionali non afficit an
aduentum conditionis: sic decretum regulatum
fm naturam gratie principalis facit regula ac-
cessorium cum concor. in vi. r. s. e. ti. c. i. e. li. r.
hoc est peruz regulariter. Fallit si terminus ce-
tus sit adiectus in gratia condicionali: ut sic ad-
iectio termini aliquid operetur. **Nº** de ista di-
ctione ex nunc pro ut ex tunc que quotidie in-
seritur in contractibus r alijs dispositionib⁹ de
qua hic tangit glo. **Nº** q habens clausulam
acceptandi in gratia sibi concessa potest tacite
acceptare beneficium. **Itē** q tacite uidetur acceptare
petendo uel patiendo sibi presenti beneficium p-
ferri r c. In v. ceterum. **Nº** obuiandū dī-
tūnis uacationibus r fraudibus r etiam litib⁹
facit de dolo. finem r de rescrip. sedes de app.
oblate ad fi. **Nº** q quis presumitur scire id
q publice notum est in loco. uide glo. in l. si tu-
tor. c. de periculis tu. r Bar. in l. his potest. ff.
de acqui. here. **Nº** quando quis dicatur ha-
bere noticiam uacationis beneficij: quia sufficit
q habeat illam uere uel presumptiue in p-
sensione. **Nº** q quando agitur de comodo ali-
cuius imputandum sibi uidetur si non habuit
noticiam eius qd est publice notum in loco in
quo impetrauit ad commodum suum: r sic nō
q papa fingit scientiam ubi non est ignorantia
probabilis sic r alibi fingit matrimonium car-
nale ubi non est de spon. c. his qui r similiter sp-
rituale: ut de regula uidua r c. De materia
fictionis uide in de. quia circa de elec. r in c. q i
terrogasti. xxvii. di. **Glo.** reputamus querit
quando reputet papa quem idoneum. **Rndz**
q quando pape est facta de eius idoneitate re-
latio per examinatores ad hoc deputatos qui
examinant principaliter in tribus. s. quomodo
cantat promouendus r quomodo legat r quō
construat: r hoc in forma pauperuz de qua hic
loquitur post examinationem autem predictaz
fm Buil. deponunt singuli examinatores i scri-
ptis qualiter in singulis tribus predictis se ha-
buerit: r tali relationi creditur fm glo. r Buil.
Glo. inquisitionem querit an in hac inquisi-
tione fienda per executores sit partis uocatio
necessaria. **Glo.** remittit ad nō in de. una de
offi. dele. Buil. hic dicit q non est necessaria: r
potest fieri inquisitio per solum executores. **all**
nō per Inno. de presump. c. si. dicit tamē q fre-
quentius citat ordinarius **all** de rescriptis l. 28

dic ut plene dixi in dicta cl. unica. **Quis** autē
impetretur executor i hac forma comuni i gra-
concessa. dicit Buil. q regulariter ordinarius q
impetratur tam ad collationem alioruz q sua
quia episcopi in suis diocesis sunt executor
res iuris comunis r administratores de sen. ex
comunica. nuper. ix. q. iiii. c. cum sum: ideo cuz
littere sint in forma comuni merito ad illas de-
putantur executores ipsi episcopi diocef. **Bul**
lantur autem littere predictae cum filo canapis
ad denotandum q sunt in forma comuni: sen q
ius comune in eis optinetur fm Buil. **Glo.**
ualoris querit an hoc casu possit prouideri de
pensione. glo. dicit q non per decre. quis de p-
ben. in vi. **Intellige** etiaz sibi uolenti secundū
Pau. ut ibi r c. **Glo.** adicientes querit qd si
non fuisset hoc adiectum uidelicet q de benefi-
cio minoris ualoris possit sibi uolenti prouidei
sed simpliciter esset mandatum prouideri d bñ
ficio certi ualoris: an possit sibi uolenti de mis-
ri prouideri. **Rndet** q non: quia forma man-
dati diligenter est seruanda de preben. cui d nō
in vi. **An** autem possit sibi prouideri de ma-
iori glo. q sic in c. quis de preben. in vi. **Sed**
tunc ob. dictum c. cui de non. naz fines manda-
ti diligenter seruandi sunt: sed ita uiolantur ex-
cedendo sicut minuendo. xvi. q. vi. quicunq d
deci. ex parte ergo r c. **Dicit** Jo. de lig. q si ali-
qua differunt in specie mandatum de uno ad
aliud non extenditur: secus si non differunt spe-
cie: sed sunt pars r totuz uel sicut maius r mi-
nus inter eandem speciem: quia tunc uolenti po-
terit prouideri de maiori. **Or.** hoc dictum nō
credo uerum per **all** decre. cui de nō. r per nō d
re. iuris cui licet in vi. r de rescrip. postulasti.
ubi in istis beneficialibus precise est attendenda
forma mandati: nec plus dicitur in se continet
id qd est minus: r sic non uidetur glo. predicta
procedere: sic tenet hic Pau. **Glo.** ex nunc
op. q statim decretum debet afficere non expe-
ctata conditione: quia dictum fuit in ipso decre-
nentes ex nunc irritum: r sic ex tempore date
uoluisse uidetur decretum afficere. **Rndet** glo.
q hoc faciebat dubium in decre. tamen non hz
obstare: quia debet intelligi papaz uoluisse ex sic
ut ualeat r afficiat ex tunc. s. tempore condi-
tionis extantis r supplendo pater q intentio pa-
pe fuit solum a tempore conditionis extantis
decretum uoluisse afficere facit de noto licet in
fi. r c. **Nº** bene q indubio ista uerba ex nūc
pro ut ex tunc in actu condicionali non debent
intelligi ut effectualiter respiciant tempus act-
celebrati: sed tempus conditionis extantis qd nō
quia sepe in contractibus r alijs dispositionib⁹
inseruntur. facit q nō glo. c. de codicill. l. i. r q
nō in l. huiusmodi. ff. de v. ob. r in l. lecta. ff. si
certum petatur. **Adueniente** autem conditio-
ne bene trahunt effectus dispositionis retro qn
q fm mentem contrahentuz quo ad certos ef-
fectus: ut probatur in iuribus preall. que indu-
cit glo. pro opi. Inno. r Hosti. contra egidium
de qua in decre. preterea. q. in v. excommunicatus
de ap. ubi dicit egidius q excommunicantes poss

diem vel conditionem dicere debent ex nunc p
ut ex tuncnam ex predictis patet qd alterum p
dictorum sufficit. **Glo.** attemptari indui
cit rex. in ar. ad questionem illam an decretum pa
pe afficiat ignorantem: uidetur qd sic fin hoc af
ficit. certis casibus etiam si non sit dictum in d
creto decernentes irritam si aliquid scienter n
ignoranter fuit attemptatum ut hic communiter
tenetur de quo in. c. si eo tempore de elec. i. vi.
et probatur de preben. c. l. e. l. i. et c. **Glo.** exte
querit an sit necesse conditionem extare glo. di
cit qd utile est consilium illam fieri vel saltem fa
cta mentione de illa inhibere vel insinare suam
potestatem ordinario collatori: et hoc ideo quia
al non posset constare an conditio extitisset: et
sic sentit non esse hoc necessarium: et hoc tenet
Pau. quia sufficit in rei veritate illas extare et
collationem fieri post existentiam collationis: et
nam collatio est finis probationis sicut punitio
beneficii finis delicti pbat de accu. si pnterit. **Sz**
aduerte quia uidetur qd hic nulla sit conditio: et
quia ista clausula si est uite laudabilis et conuer
sationis honeste sonat in monitionem et non in
conditionem: et subintelligebatur etiam si non
fuisse expressa ut de presump. dudum et qd ibi
no. **Sol.** Steph. qd facit ex eo conditionem: et
quia mandatum fuit provideri si constiterit qd
sit laudabilis uite et honeste: secus si dictum fuisse
si est uite laudabilis et honeste: ut no in dicto. c.
dudum ad si. per Inno. et per gl. in cle. i. de offi.
delega. dicit tamen hic Pau. qd anteq sit notaz
executori conditionem extare non potest con
ferre. unde oportet qd de hoc ei ut iudici constet
sufficit tamen constare etiam si non sint publi
ce attestaciones de hoc: quia ille sunt publice d
testi. cum clamor per hoc dicit qd non sufficeret
si ut homo sciret conditionem extitisse forte et
trarium est in hoc uerum cum hic executor no
habeat necesse assumere partes iudicis: sed pos
sit se extrajudicialiter informare iuxta no de of
fi. dele. cle. una. Sed tene dictum Pau. quia hic
dictum fuit si constiterit seu simile. si si reperto
fuerit et c. et sic necessario debet partes iudicis
assumere ut ibi no qd no bene contra id qd ibi
dicit La. **Glo.** executores in principio insti
ficat litteram: deinde inducit tex. ad questionem
disputatam uidelicet an impetrans primo loco
in forma pauperum: aut in forma de qua hic p
feratur so impetranti in forma gratie in eadez
ecclesia vel ad collationem eiusdem. Nam hic ut
datur casus qd sic dicitur qd potest per aliu exe
cutorem conferre beneficium ante existentiam
conditionis: et sic a contrario inuit qd post no po
terit: nam necessario debet intelligi de alio exe
cutore qui sit fuit: nam primus etiam post exi
stentiam conditionis conferre possit: et sic dillo
loqui non potest. Item generaliter loquitur d
executore alio: et sic comprehendit etiam execu
torem in forma gratie datum: et sic patet qd d
modo existentia conditionis precesserit uacatio
nem vel saltem collationem si preferetur prius
habet habuerit a principio gratiam conditionalē

facit de rescriptis tibi qui in vi. et sic fortius si
a principio gratia esset praua. Sed contra pre
dicta uidetur esse casus in decre. Si pro te d re
scriptis in vi. ubi habens gratiam puram licet
posteriores in data preferatur priori in data ha
benti gratiam condicionatam licet existat condi
tio ante collationem prebende factam. **Sz**
soluit glo. qd interdum in gratia apponitur con
ditio que pendet ex uoluntate alterius qui po
test gratiam annihilare: et tunc procedit contra
rium: quia non sufficit conditionem extitisse an
collationem prebende factam. **Sz** conditio hic
pendet ex existentia rei ut est prima conditio hic
posita si constiterit qd sit uite laudabilis et c. uel
ex uoluntate ipsius pro quo est scriptum: ut e
hic in fa conditione. s. acceptandum: et tunc p
cedit de. quia sufficit conditionem extare ante
collationem factam. fo ut hic. et sic intelligitur ut
est superius dictum. Idem tenet Pau. Alij te
nent contrarium ut refert glo. et hos sequitur
Bul. dicens qd secundus impetrans in forma
gratie debet preferri primo impetranti in for
ma pauperum: etiam si conditio extitit an col
lationem prebende factam fo. et idem si duo i
petrauerint in eadem forma de qua hic si si con
ditio prius extitit qd primi cum decretum si:
tunc primo afficiat qd decretum primi. Et pro
hoc decre. si temporalis legata et de preben. si so
li et qd ibi no e. ti. Ex predictis patz qd licet ista
conditio uidelicet si sit uite laudabilis sit de p
feti in inquisitio facienda de hac abilitate perfoe
est de futuro et hoc respectu conditio ista dicit d
futuro. de fa autem conditio hic posita no
est dubium qd est de futuro et c. **Glo.** finaliter
dicit primam opinionem ueriores uidelicet qd
si conditio primi impetrantis extitit ante colla
tionem so impetranti factam in forma gratie
uel pauperum illi preferatur: nec ob. si dicatur qd
prius fuit affecta pro fo ergo illi debetur: quia
non semper id procedit ut patet ex preall. d. z.
tibi qui de rescriptis in vi. unde nec in casu pro
posito procedit. per hoc concludit glo. qd fortius
est gratia condicionata ex rei existentia. uel ex
uoluntate impetrantis qd condicionata ex uolu
tate terti. glo. tenet Pau. ut predicti et etiam Jo.
de lig. per rationes preall. Lapsus hic tenet qd p
feratur secundus impetrans si pro ipso secundo
impetrante ante existentiam conditionis pme
beneficium fuit affectum maxime cum interpo
sitione decreti: et hoc maxime procedit ubi secun
do est datus terminus nec in hoc contradicit:
Jo. an. sz Jo. de lig. **Intelligenda** est ergo gl
quando prebenda non fuit affecta pro secundo
ante existentiam conditionis primi licet aliqua
liter uideatur inuisse contrarium in v. nec est
uerum et certe in ueritate contradicit. et hoc po
ter clarius ex sequenti questione. **Deinde** que
rit glo. pone qd A habeat gratiam in forma pau
perum in certa ecclesia puta sancti M. deinde
fo B. impetrauit gratiam in eadem ecclesia spe
cialem et talem que afficere habet qd quando sit
colligitur ex no. s. in. c. si soli in vi. Deinde uacat

beneficiam in dicta ecclesia q̄ ordinarius p̄fert
cuidam tertio nomine. **C.** ante existentiam con-
ditionis primi: deinde extitit conditio post exi-
stentiam primi executor **B.** fo impetrantis con-
tulit illam ei. Deinde post omnia predicta exe-
cutor **A.** primi impetrantis illam sibi contulit
quis erit potior in dicta prebenda. **R.** uidet
glo. q̄ hoc pendet ex opinionibus predictis: q̄a
tenendo opinionem primam de qua predicti p̄-
mus impetrans: et sic **A.** erit potior ex quo ei
conditio extitit ante collationem factam fo in
collatio facta illi. **C.** per ordinariū non tennit.
P. refert: quia man⁹ eius ligate erant per l̄as
B. fo impetrantis. **I.** tem collatio facta **B.** nō
tennit ex quo extiterat iam conditio primi ut p̄-
dixi: et sic relinquitur q̄ primus impetrans est
potior facit de preben. c. penlt in vi. et sic ex p̄-
sona secundi prefertur primus: qui al non pre-
fereretur. assurgat ergo illi et faciat reuerentiam
simile contingit. s. e. auctoritate Martini in vi.
Dec n̄ra quando collationi **B.** precessit condi-
tio primi: secus si fuisset sibi facta collatio ante
existentiam conditionis primi: et quia tunc eē-
clarum q̄ prefereretur: et similiter idem si non
precessisset. **S.** i teneremus sam opinionem q̄
talīs forma gratie si impetrantis que eo q̄ est
forma gratie est pura regulariter faciat ipsam
preferri etiam in prebenda uacante post existen-
tiam conditionis primi. cū glo. concor. Pau. 32.
et Steph. licet **A.** apus contra ut predicti. **A.** dō
q̄ seruaretur in pratica de iure tamen uidetū q̄
glo. posset procedere in prima conditione d̄ qua
hic cum illa non sit potestatiua: secus uidetur i
sa cum illa sit potestatiua: et sic non uidetur de-
bere trahi retro. ar. l. si filius in prin. ff. de v.
ob. cūz ibi nō. et per Bar. in l. si. his qui pro em-
ptore. ff. de usucap. **C.** glo. secus est literalis d̄
clarans litteram: sed an procedat hic v. sine pri-
me littere sint in forma pauperū siue in fōma
gratie quidam q̄ solum in forma pauperum
de qua premisit Pau. q̄ idem si in forma gr̄e:
quia eadem est ratio in casu illo. **S.** re. autem d̄
senis ut hic iſert **L.** a. dicit p̄ iuritas de curia te-
neri q̄ iste v. siue. **S.** respiciat superiora: et sic in
casu superiori etiam anteq̄ extitit conditio i
mensē afficiat. **I.** dez Jo. an. de preben. si pau-
per in vi. **S.** ed ipse fre. tenebat contrarium: et
male fm **L.** a. per hunc tex. quia sine gratia sit
pura sine condicionalis quando terminus mē-
sis apponitur decretum afficit etiam ante puri-
ficatam conditionem. sicut afficeret ante accep-
tationem quando pure scribitur cum clausu-
la q̄ i mensē duxerit acceptandum. **C.** glo.
censem⁹ querit an hec constitutio locūz habe-
at in contrariis preteritis tempore huius cōsti-
tutionis pendētib⁹ tamē uidetur q̄ non: q̄a
ex quo dicit censem⁹ uidetur constitutio nō
na: et sic non iuris edictōia et per consequens nō
trahenda ad preterita de constit. si. contrariūz
tenet glo. quia licet hec constitutio utatur vbo
censem⁹ denotant editionem noni iuris: tñ
ratio huius constitutionis est antiqua: et sic etiā
olīm seruabatur ut nō. s. e. quia in cunctis i ista

glo. et sic hoc ius potest dici antiqui iuris decla-
ratorium: et sic comprehendere debet preterita
de usuris cum tu manifestas. **N.**ec ob. uerbum
censem⁹: quia importat idem q̄ iubemus. de
liberamus et estimamus. et sic necessario non i
portat editionem noni iuris. **N.**ō b̄ne de
hoc uerbo censem⁹. **S.** uil. hic dicit q̄ credit q̄
hec constitutio potius fuerit noui iuris promi-
gatoria q̄ antiqui declaratoria. **M.**ouetur: q̄a
cum sub uno reuolutio et sub uno contextu po-
natur acceptatio reservatio et decretum uideba-
tur q̄ omnia essent in suspensio an tempus con-
ditionis extantis et ad illud trahit: sic uideba-
tur totum conditionale: et sic nihil certum. ar.
s. tit. de. si. et sic nedum post mensē sed etiā
ante uidebatur q̄ ordinarius possz se intromit-
tere ante euentum conditionis: et similiter alios
executor et hoc quia debitum condicionalē ante
conditionis existentiam rei non debetur de spō.
c. uno. in vi. et propter hoc dicit q̄ ab initio tē-
porē promotionis **A.** lemētis. v. dicebatur sic mā-
damus conferri beneficium q̄ duxerit acceptan-
dum i mensē a tempore scientie ita q̄ i di-
ctum mensē manus ordinarij et cuiuslibet al-
terius sit ligata: tamen hoc non est necesse ho-
die sic exprimitur hic patet. **C.** glo. i mensē q̄
rit quid in alio tempore q̄ mensis minore l̄ma-
iore si exprimat in litteris. **R.** uidet q̄ idēz
cum eadem sit ratio. ideo autem de illo exp̄ssit
quia plus inualuit de h̄ilo et more curie q̄ au-
terminus. vñd̄ sumpta occasione ponit ad tex.
formam litterarum que hodiernulum est d̄ h̄i-
lo curie et in usa. **C.** fatetur tamen glo. q̄ licet
nō sit adeo plena littera prout hodie sit tam inf-
ficat ut locum habeat de. q̄ sit littera continēs
in se gratiam cum potestate acceptandi et sp̄a-
tio mensis et decreto et sic sufficit sola r̄servatio
et acceptatio tempoz limitata cum decreto: nec
est necessaria inhibitiō. nam illa demum est nec-
cessaria quando hoc iure exprimitur de r̄scrip-
tibi qui in vi. **A.** d̄ hoc q̄a decretum et inhibi-
tiō executoris equiparantur s. c. si soli in vi.
C. iuxta predicta querit glo. quid si lapsus sit
terminus mensis an possit talis expectans iur-
tute gratie de qua in littera acceptare prebēdā
si nondum sit collata ab ordinario uel ab alio
et sic adhuc etiam post mensē sit uacans. vñd̄
tur q̄ sic: quia clausula predicta mensis uidetū
adici in fauorez impetrantis: ut fortior sit gr̄a
et liget citius manus ordinarij ergo in ei⁹ lesio
nem nil debet operari de re. iuris q̄ ob gratiaz
in vi. et per consequens sicut posset acceptare n̄
adiecto termino mensis sic debet posse et nūc.
C. s̄cō hoc uidetur exp̄ssum in decre. si ti-
bi absenti de preben. in vi. ubi uidetur aperte h̄
probari: et hec opi. placuit Archi. de preben. d̄
dum in vi. facit q̄ nō Inno. de elec. quia prop̄
glo. tenet contrarium si terminus mensis adit-
riatur acceptationi et potestati executori et com-
muniter reservationi ut est uidere in forma de
qua hic in littera et in forma exp̄ssa per glo.
quia mandatum fuit executori ut promideat i
petranti de beneficio q̄ duxerit acceptandūz i

mensē a vacationis noticia: secus si terminus mensis non fuerit adiectus vacationi et potestati executoris exemplum: quia forte dixit papa beneficium quod in tali loco uacabit quod duxeris acceptandum tibi conferendum collationi nostre presentibus reservamus inhibentes ne in mense postquam tibi de vacatione constitit aliqd presumat quacumq; auctoritate disponere: nam tunc respiceret solum inhibitionem et decretum non acceptationem nec potestatem executoris: nec etiam reservationem: et si ponderandus esset tenor rescripti. ar. de priuile. c. porro. q. autē in primo quando terminus mensis adiectus acceptationi et potestati executori non possit post mensē acceptari nec conferri. probat glo. q. concessum ad tempus post tempus intelligitur esse prohibitum. ff. de le. i. l. statu liberum. §. si dñi de offi. dele. de causis. et q. nō hugo. xvij. q. i. si homo et per consequens concessum in mensem uidetur esse prohibitum post. Nec ob. iura vnde non ob. regula q. ob gratiam cum pcor. quia regula illa non habet locum in casu nostro propter formam mandati seruandam: ut patet ex decre. cui de non. s. de preben. in vi. facit de rescriptis cum dilecta. Item non ob. decre. si tibi absentis quia ibi loquitur quando precedit collatio ordinarij pura et ualida acceptationem et postea statuitur terminus mensis ad acceptandum quo casu si post mensē res adhuc est integra potest acceptare: secus in casu nostro quā acceptatio precedit collationem saltem ualidam cum illam non possit facere executor post mensem propter mandatum limitatum sibi datum. ar. de rescriptis cum dilecta cum concor. **P**redicta sunt uera quando totali gratie adiectur terminus acceptandi. Si uero finem nouam formam hodie usitatam conferretur per papam canonicatus et super prebenda scriberetur cum clausula acceptandi cum spacio mensis et decreto: tunc dicit glo. q. licet post mensē re integra non possit conferri per executores tamen quia canonicus est et debet habere prebendam postquam sibi conferri per ordinarium per decre. si clericus. ij. §. s. de preben. in vi. et hoc si nullus sit ibi expectans apostolicus ut ibi: et sic uidetur q. per executores conferri non possit post mensē. licet per ordinarium sic glo. hic uidetur finalitē hoc limitare respectu prebende neglecte. respicit autem alterius non expirabat omnino potestas executoris: quia etiam per executores poterit fieri collatio prebende et hoc ex eo: quia hoc casu habebit clausulam acceptandi: et sic si alia uacat poterit illam in mensem acceptare: sic p. feretur: secus dicit in. c. si clericus: quia ibi non erat clausula acceptandi: et ideo nimirum si necessario etiam super alia hic aditur ordinarius. super neglecta autem prebenda non habebit potestatem sicut nec ordinarius: et hoc dicit glo. tenendum. Dabitis ergo quid iuris sit si terminus mensis adiectur acceptationi et totali gratie et potestati executori. **S**ecundo quid si adiectur acceptationi prebende et potestati ac executori

collato pure canonicatus cum glo. confcor. Pan. in de. ultima s. ti. i. ubi quasi ad litteram idem dicit La. hic limitans q. ultimo dicit glo. uide: licet ordinarius ad quem spectat collatio non habere potestatem super neglecta in casu de. si clericus procedere quantum ad hoc ut non teneatur ex debito conferre istam prebendam neglectam ipsi negligentis: Nam ipse negligens ad eam petendam nullam actionem habet ut dicto c. si clericus de preben. in vi. habet tamen ordinarius potestatem super dicta prebenda alio respectu uidelicet quia illam libere habet conferre aliter non existente ibi alio expectante auctoritate papae uel legati de latere. Item quantum ad hoc ut possit si uelit eidem negligentis conferre sicut poterat antequam pro ipso negligente scriberetur: sic dicit nōre Jo. an. in dicto. c. si clericus.

Glo. noticia in v. et nō querit an in casu huius possit quis acceptare in genere primum uacaturum. uidetur q. sic per. c. ne captande s. e. in vi. glo. tenet contrarium: quia ibi loquitur quando simpliciter fuit apposta clausula quod duxerit acceptandum: hic autem fuit dictum quod duxerit acceptandum in mensem a noticia vacationis et sic necessario requiritur q. habeat noticia vacationis antequam acceptet. In autem beneficium uacans tempore date gratie possit acceptare. uidetur q. non: quia mandatum fuit prouideri de beneficio quod uacabit quod duxerit acceptandum a noticia vacationis: et sic non uidetur se extendere ad tunc uacans: sed solum ad id quod in futurum uacabit post datam. glo. tenet contrarium: nam uerbum noticiā vacationis non habet obstare: quia includit presentem et futuram prebendam dum modo uacet de priuile. quia circa Similiter non ob. uerbum uacabit quod procedit forte in reservatione sine uerbo aliquo presentis temporis respectu uacant: si quia uidet glo. q. tale uerbum comprehendit etiam uacantia tempore date. Nam uerum est dicere q. tale uacabit et postea ad hoc. l. uerbum oportebit. ff. de v. sig. et l. uerbum erit. e. ti. ubi aperte in simili hoc probari ubi dicitur id quod in presenti debetur uerum est dicere q. etiam in futurum debetur antequam fiat solatio: secus dicit glo. si fuisset dictum q. uacare inchoabit: quia tunc mens bene resisteret in tali beneficio uacante tempore date. **N**ō bene glo. ex qua habes differentiam inter hec uerba quod uacabit et quod inchoabit uacare. **G**lo. q. etiam op. quia executor non habet potestatem nisi super acceptato. s. e. c. in vi. ergo nisi appareat ex precedenti acceptatione tenere non debet executoris collatio: nec sufficere uidetur q. petendo uel acceptando collatum de facto uidetur acceptare: imo uidetur requiri expressa acceptatio. ar. decre. ab eo de app. in vi. et decre. i. de app. **S**ol. dicit glo. hoc faciebat dubium in hoc v. et propter hoc quandoque succumbebant imponentes quibus hoc opponebatur quotidie: tamen hoc non ob. statuitur hic contrarium. Nec ob. q. precedere debet acceptatio: quia dico et si nō precedit uerbalis tamen precedit acceptatio facti

que sufficit: nam et facto quod dicitur consentit
ut colligitur ex decre. ex ore d. his que si. a ma.
parte. c. de offi. dele. cum super. xi. q. iij. estimat
et l. paulus. rñdet. ff. rem. ra. ha. hinc est q. suffi
cit heredem facto adire: et si uerbo non exprimat
puta se immiscendo hereditati insti. de here. quali
differentia. §. penlt. Ad predicta facit q. dicit
l. uidelicet q. si apparet instrumentum de pro
missione presumitur interrogatio precessisse. l. sci
endum. ff. de v. ob. sic ergo et hic apparente instru
mento collationis presumatur acceptatione p
cessisse. Nec ob. decre. ab eo de app. in vi. q. a ibi
ideo non sufficit facto prosequi appellationem
non petendo aplos: quia non per hoc habetur
effectus iuris qui fuit q. per petitione aplos
et delationem ipsorum ad iudicem ad quem in
strueretur ipse iudex ad quem hic secus. **I**tem
non ob. de elec. c. ecclesia. l. et de bap. c. i. ubi req
ritur expressio uerborum: quia rñdet glo. q. ibi
ideo quia certa est data forma in electione et
bap. que necessario requirit uerborum expressio
nem: nec sufficit al. apparere de animo hic secus
quia solum requiritur hic de animo et accepta
tione. Sed predictis obuiare uidetur: quia pe
tendo sibi conferri beneficium uidetur ambicio
sus ex quo ius suum prosequitur sicut ille qui
scrutinio publicato petit se eligi de elec. publica
to uel petit confirmationem electionis de eo fa
cte uel consecrationem uel pallium. c. di. presta
fa. q. nō Inno. de elec. cum in iure. **E**x pñi
etis habetis duos modos tacite acceptandi ua
caturum et presumptos circa uacantem. Mo
dos autem acceptandi uacaturum habetis in
tex. et per Archi. s. e. ne captande. **G**lo. execu
torem querit an in acceptatione fienda per im
petrantem sit necessaria presentia executoris.
Rñdet glo. q. si loquimur de tacita que in
ducitur per modos hic positos bene requiritur
presentia executoris. Si autem loquimur de
expressa acceptatione: et tunc illa potest fieri etiā
in absentia executoris duz modo taliter fiat q.
de illa possit fieri fides si indubium renouaretur
s. e. quia cunctis ad si. li. vi. et hoc ibi tenet Bo
lli. Inno. Archi. et Buil. in Spe. ut hic refert gl
licet Compos. uidetur uelle contrariū de referi
ptis caplm in glo. magna circa si. v. quid si sit
Glo. presenti querit quid si non sibi sed pro
curatori ad hoc habenti speciale mandatum fa
cta sit collatio: an ideo sit. dicit q. sic: quia eadē
est ratio. Ad hoc facit silus curie de quo nidi
lis cum glo. iste terminus. **I**tem quia electio pōt
fieri per procuratores et similiter contrahi ma
trimonium de elec. quia propter et de procura.
c. si. in vi. ergo et eodem modo acceptatio bene
ficii. non ob. ff. de v. ob. l. penlt. in prin. et l. si si
pulsatus fuerim ubi non potest quis facere per
alium qd non potest per se: quia ibi ille alius nō
erat procurator: sed pater ul. dñs hic secus. **I**de
Stroph. sed an ille procurator possit esse laicus
uidetur q. nō: quia proprio nomine est incapax
ad beneficia ecclesiastica: ergo et aliō facit q. nō
de preben. accedens. In contrarium facit regla
potest quis per alium de re. iuris in vi. et hoc te

nē per. c. i. de procura. in vi. **I**tem de lig. dicit aut
agitur de potestate pcessina seu collatina. Aut
de potestate executina seu receptina primo cau
stat regula q. qui prohibetur per se ratione de
liciti: et prohibitio parit exceptionē peremptori
am: prohibetur etiam per alium: secus si parit
solum exceptionem dilatoriam. **I**dem si probi
betur ratione defectus intelligentie: et hoc cau lo
cum habet regula qd nō licet nomine proprio
nec alieno de elec. auaricie in vi. et ff. de adimē.
lega. l. pupillus. §. sed et si per interpositam. 2.
casu quādo agitur de potestate receptina: et tūc
aut uolens aliquid agere nomine alieno nomie
proprio potest aliquid agere aut nihil si nihil
potest nomine proprio ex sui inabilitate: nec a
lieno poterit ut in de. religiosus de procuratori
bus. Nam ibi substituendo utitur sua uolunta
te et potentia quam non habet et cuius est inca
pax. xij. q. i. nolo et c. non dicatis. et sic non ob.
q. dicit posset de laico qui ex legatione possit spi
ritualia tractare excommunicando et eligendo de
iudi. c. ij. xvi. di. bene quidem. Si uero aliquid
potest nomine suo licet non omnia: et tunc qd nō
licet nomine suo licebit alieno. et sic in proposi
to procurator laicus poterit acceptare: Nā nihil
querit sibi: sed dñō cum absq. alia cessione que
rit dominiū directum et utile facit q. nō de lai
co qui ex privilegio pape confert beneficia de
elec. q. sicut et de iure pa. postulasti. l. xij. di. adri
anus. An autem requiratur speciale mandātū
ad acceptandum tale beneficium. dicit q. non: s.
sufficit generale ad acceptandum beneficia: et
nō. s. de preben. accedens et c. si. si tibi absenti i
vi. Si autem mandatum non haberet non pos
set querere absenti etiam si esset coniuncta per
sona. l. iij. §. i. ff. iudi. sol. facit. l. non solum. §. si
de dote. ff. de procura. **G**lo. loco querit quid
si locus in quo uacat beneficium caret habitato
ribus. **R**ñdet q. tunc ponderanda erit no
ticia uicinis loci. ar. de. q. uis de fo. compe. et
de elec. ubi periculum. §. porro in vi. An autem
ubi locus sit habitatus sufficiat in ecclesia nota
esse uacationem. licet non sit nota in loco op
do ubi est ecclesia. Dicit glo. se. q. sic et hoc pro
pter alternatiuam hic positam. ar. regule in ali
natiuis de re. iuris in vi. et c. **G**lo. nota. op.
q. iniqua fuit promissio huius decre. quia s. ea
sequeretur q. quandoq. curreret tempus ei qui
non erat in culpa. Nam posset contingere q. uac
casset prebenda tempore date gratie uel modi
cum post et per tantum spaciam distaret a loco
beneficij q. non possit bene i mensem id scire.
Item posset contingere q. procuratorem ha
beret in loco qui esset mortuus: et sic non possit
illi nunciare: ergo uidetur q. hec non fuit bona
decisio cum lex debeat esse possibilis equa et ho
nesta. iij. di. erit autem et decre. ultima de tran
sac. ad hoc de preben. si clericus in vi. ubi uide
tur aperte nōri contrarium eius q. hic dicitur
uidelicet q. tempus currat a die habite scientie
non a die quo in loco uel in ecclesia nota fuit
uocatio. **S**ol. glo. q. hic est speciale in casu
isto et hoc sonat littera dum dixit iputetur sibi

hoc casu et c. facit qd non de re permittit. c. anno in vi. Nec ob. qd non in dicto. c. si clericus: quia ille casus est diversus: nam hic loquitur quando tempus currit a noticia vacationis: ibi autem quando negligentia currit et sic quomocumque negligentia excludatur ibi sufficit: et sic concludit glo. qd per hunc tex. non est revocatum qd non ibi nec qd non de rescriptis. c. super glo. et similiter non habet locum qd hic dicitur in casu decre. si pluribus de preben. in vi. per qd infert glo. qd si papa contulit proprio motu prebendam si qua vacabat qd si in ecclesia due equales vacabant qd non currerent. x. dies qui dantur pro uno ibi ad eligendum finem formam hic positam. Nam possibile esset qd non fuisset uacatio in ecclesia vel loco et illam i. dictos. x. dies scire non potuisset: et sic periret privilegium optandi ei qui non esset in culpa ideo curreret a tempore scientie: et idem dicitur de casu extraneantis. Jo. qui incipit suscipi circa medium ergo speciale in isto casu: et sic regulariter contrarium ut non inspiciatur noticia vacationis in loco: sed scientia eius qui habet aliquid circa illud agere. Et si dicas cur diversum et que fuerit ratio specialitatis. Respondet glo. qd ratio specialitatis potuit esse: quia dato qd currat tempus a noticia vacationis in loco et qui non fuit in culpa: tamen non peribit gratia: sed remanebit in alio beneficio propter clausulam acceptandi: que ratio cessat in alijs casibus. Statetur tamen glo. qd ex ratione huius littere ibi imputetur quidem et c. videtur qd non sit locus huius rigori saltem quando adeo deficit culpa qd nec per se nec per alium possibile fuerit scire propter magnam distantiam: secus ergo si scire potuit per se vel per alium licet al. non fuit in culpa ut quia forte procurator missus mortuus est: et sic hoc speciale ut libris et fraudibus occurratur ut littera dicit: et sic videtur sentire glo. ista. Item. hic dicit qd si procurator missus pro beneficio acceptando est mortuus ante vacationem et ob hoc impetrans ignoraverit et lapsus est mensis qd subbreuietur impetranti per beneficium restitutionis in integrum ut restituatur tempus mensis impetranti si nondum beneficium est alteri collatum. al. l. nec non. et l. sed si cum ibi non. ff. ex qui. cau. maio. Glo. videtur hic sentire contrarium pro quo facit: quia potuit sibi providere plures procuratores mittendo seu perstituendo op. Item. magis inititur equitati finem Jo. de lig. credo qd glo. nostra servaretur in practica per ea que s. dixi. Sed quid si impetrans iuxta formam huius decre. vacavit deinde beneficium non acceptavit: quia litteras non habet et labitur mensis quid erit an currat tempus. videtur qd non: quia procuratorem constituere non potest cum non habeat litteras: nec ire etiam potest sine litteris: quia sibi non crederetur. Dicit Ber. qd si sciuit vacationem beneficii qd potuit acceptare: et sic mensis ei currat. Si autem ignoraverit licet forte uacatio nota foret in loco beneficii non currit mensis: quia comode sci re non potuit. ar. huius de. Jo. de lig. credit qd

etiam non habenti litteras dum modo sciat gratiam factam currat tempus. Nam et ille qui sit se heredem ante aperturam tabularum potest hereditatem adire. l. i. §. cum igitur et. in nouissimo. C. de caduc. tollen. et ideo cum heres habeat ante le tempus ad deliberandum. C. de iur. delib. l. cum antiquioribus: etiam tale tempus currit ante aperturam tabularum. Sic etiam est dicendum in simili in hac acceptatione ut currat tempus scienti gratiam ante aperturam litterarum. An autem rigor huius. §. locum habeat in habente gratiam motu proprio. dicit hic La. qd littera hic cum dixit impetrantem impetratur et c. facit qd non habeat locum in eo cui fuit concessa gratia motu proprio: et sic solus a die scientie vacationis currit tempus: nec habet locum iste. §. Ad hoc ill. de preben. si pluribus in vi. licet ipse sic resideat. dicit qd glo. videtur sensisse contrarium dum dixit qd hic determinatur quando dicatur haberi noticia vacationis beneficii quod ipsa sit mentio in litteris. Nota tamen benedictum Lapi. Glo. ultima est litteralis quid si duo sunt impetrantes sub eadem data et in eadem forma de qua hic an habebunt duos menses pro quolibet an unum: et quis eorum preferatur alteri. videtur qd secundus et sic quilibet habet mensem cum hoc clare probent verba litterarum. In in certis autem non certis locis est coniecturis. ff. de leg. l. i. l. i. §. cum in verbis. Item quia priore nolente acceptare succedit frater et forterius dato cuilibet termino per se. ff. de success. edic. l. i. §. si. et ff. de op. lega. l. cum optio. contrarium tenet Item. §. qd omnes habeant unum mensem. primo ut occurratur diuturne vacationi ecclesiarum que est periculosa. s. de elec. ne pro defectu. Posset enim contingere qd multi essent expectantes. unde si haberet quilibet menses longus posset esse uacatio. Secundo ut servetur forma litterarum exacta diligentia de rescript. cum dilecta de preben. cui de non. Nam mensis debet currere ex serie litterarum a die noticia vacationis. sed hic a fine primi mensis curret mensis si et a tempore repudiationis ergo et c. 3. de hoc videtur casus in simili de consue. c. si. in vi. 4. quia si fiat acceptatio per omnes in mensem nulli est noticia. Nam acceptatione privilegii data alie sunt caritute effectus: et eius repudiatione vel negligentia alie sunt habiture effectus: nec tollitur ius primi per alios acceptare nolentes. fa. ff. de optione lega. l. i. in fi. et l. i. §. 2. l. optio. Non ob. l. si maritus. ff. de adul. ubi tempus mariti alius non admittitur ad accusandum: quia ibi ideo quia preiudicaretur marito: hic autem nulli sit preiudicium. Ad iura autem que loquuntur de additione et dicta. l. i. §. i. et qui admittit. ad bo. pos. l. si. dicit qd illud evenit quia adicio fieri potest solo animo. Nam solo animo quis adit et efficitur heres insti. de hered. quali. et differentia. §. si. Nec est possibile in successione qd priore deliberante tempus a iure statutum frater in gradu heres efficiatur. ff. de acqu. hered. l. qd non sic in acceptatione: quia acce

pratione non sit de beneficiatus nisi sequatur collatio. Bertra. hic dicit qd hoc questio fuit uelata in palacio aplico: et pro una parte fuit advocatus. dñs Oldra. pro alia dñs Math. de modicia et auditor fuit Jen. et fuit tanta altercatio qd fuit de consilio qd papa super hoc consuleretur: sed quia repulsus fuerat fuit acceptatus post mensem primi non fuit facta dedaratio. Steph. dicit qd quilibet habet mensem. Idem Pau. dicens qd ignorantia omnibus nocet cum agatur de lucro captando: ut hic patet. et i. q. iij. notandum et de preben. dudum in vi. Et refert hic La. opi. predictam Pau. cum ipsa transeundo. Jo. de lig. hic primo dicit qd sibi placet prima opinio per iura superius allata p ipsa bene facit. c. si pluribus i. si. de preben. i. vi. Deinde finaliter dicit qd si rescripta concernant idem beneficium debetur primo acceptanti: et si omnia sunt paria tunc opinio est illius ad quem spectat collatio iuxta. c. penlt. de rescrip. in vi. et tunc hnt mensem tantum. Si uero concernant diversa beneficia: tunc primus habet primum mensem: et si non acceptauerit i unum mensem: tunc fuit habet suum mensem: qd iste mensis non currit illi qui non potuit acceptare s. e. quia diversitatem et c. Quid si acceptat in beneficium alteri debitum. dic qd non nocet si ignorans acceptavit de preben. si beneficium in vi. Quero hic uidetur de certis conditionibus appositis in rescripto. Quid si in rescripto apponitur clausula illa que de bonis ecclesie repul alienata possit executor per inquisitionem procedere. Dicit Math. qd non est nō per Inno. de re eccle. non alie. episcopi et ibi de forma post i arreptum et c. Querit idem Math. quid si causa uertens inter aliquos est comissa sub tali conditione qd nisi debitor satisfecerit creditori i certum terminum procedat et c. Deinde d co muni consensu partium prorogatur terminus an ualeat prorogatio. Jo. an. determinavit qd non per. c. si pro te de rescriptis in. vi. fa. qd nō Inno. de rescrip. ab excomunicato. Jo. cal. contra per. c. licet de fo. comp. sed primum uerius per nō per Inno. de offi. dele. prudentiam i magna glo et c. Querit Bertrandus quid si aliquis impetravit beneficium primo uacaturum usq ad certam quantitatem decime cum clausula: etiam si minoris ualoris existat nunqu d executor potest providere beneficio uacante p gratiam non dante decimas. uidetur qd sic nrtute clausule minoris ualoris. Nam intentio vlt fuisse qd de quocunq minoris ualoris possit: qd nihil est minus. ff. de tributo. l. illud. §. si minus et de transla. inter corporalia. Dicit Ber. qd auunculus suus dñs Ber. de lacuspelio episcopus namacensis tenebat contrarium. Mouebatur quia ualor referebatur ad decimam: sed illud beneficium qd nullum dat decimam non potest dici minoris ualoris quo ad decimam ergo et c. Pro hac opi. facit. c. quis et c. cui de non de preben. in vi. et hanc opi. credit Jo. de lig. ueraz per iura preall. Nō bene hoc dictum quia notabile est et ad multa facit qd nō La. de rescri

ptis in. c. susceptum li. vi. Quero an habens gratiam cum clausula acceptandi in forma de qua in littera dicitur hñe dicatur gratia generalis: et sic an illa clausula rescriptum reddatur generalis: an uero dicatur speciale ita qd per posterius non derogetur nisi de primo fiat mentio hic uidetur casus qd non reddatur generale in fine prime partis fm Pau. ubi patet qd datus executor non potest providere post acceptationem primi: per hoc uidetur qd si mandatur generaliter provideri de beneficio qd in ciuitate uel diocesi i tempus duxerit acceptandum et non preferretur fuis impetrans in certa ecclesia non facta mentione de prima. Sed huic obde preben. dudum in vi. et c. quis. Sol. ibi p prie est generalitas que diuersas species inserti: includit et in eis perficitur simile de rescriptis pastoralis. hic autem non est sic: quia rescriptis et perficitur in uno beneficio tantum respectu: cuius tale rescriptum est speciale. Et tamen u ante clausule ante acceptationem incertū: et ratione loci est generale. s. e. u. executor in vi. de rescriptis abbatem. unde inter illa rescripta nō est differentia que est inter genus et speciem: sed que est inter certum et incertum: nec ratio generalitatis ad speciem facit qd possit conferri per fm executorem ordinariū: sed conditio omnino restricta ad tempus que potestatem impedit conferendi. Ratio huius redditur in tex. et preall. decre. dudum et c. quis. decre. enim dudum loquitur quando gratia confertur intuitu collatoris: et de eius comodo tractatur: quia generalis est donec eliciatur species cui preiudicatur specialis: quia continet aliquid actu per qd elicit speciem de genere et exiit ut sub eo amplius non contineatur. xxv. q. i. §. si. et de re. iuris graui. decre. autem quis loquitur de generalitate certificata ad certum numerum restricta: cui species deroget donec duret ipsa generalitas. ubi ibi est generalitas potestatis et iurisdictionis cui per speciem derogatur. hic autem generalitas privilegij cui non derogatur per speciem: et nō notatur. xxv. q. ij. in summa. ad hoc quia si alio diceremus possz euenire qd in loco essent tñ panice ecclesie et impetrantes qd ille qui haberet generales nunq haberet beneficium. hoc ergo decretum afficit omne beneficium. licet omne nō debeat. C. qui po. in pig. ba. si generaliter. Quid si in casu v. secus non acceptet i menses dic qd non ualet collatio ex quo i mensem fuit facta quo tempore decretum ligabat tñ in v. so secus fm Pau. et c.

De rebus ecclesie non alie. ix.

Monasteriorum et alia. Tria facit: quia pño prohibet. Secdo decernit et punit. Tercio excipit. fa ibi si quis. tertis ibi uerum. Nō primo equi parari ecclesiam regularium canonicorum monasteris. Nō so qd religiosus presidens unicuiq administrationi non potest redditis iura ac possessiones illius alienare ad uitam uel ad tempus non modicum nisi duo

bus intercedentibus. s. nullitate aut necessitate
illius ecclesie et intercedente sui conventus con
sensu si illum habet et si non habet tunc sui pre
lati proprii: et sic non quod si habet consentiam non
requiritur auctoritas prelati sui quod erit verum
quo ad emutationem pene huius decre. **I**tem
non quod quo ad alienationes rei ecclesiastice com
paratur casus utilitatis suadentis casui necessi
tatis iminentis. **N**on hic iura quod redditus aut
nos comparamus rebus immobilibus. **N**on pe
nam religiosi alienantis contra formam huius
decre. **N**on quod alienatio reddituum ad tempus
modicum est permessa et similiter locatio. **E**t quod
nota quod locatio ad tempus non modicum est p
bibita: et sic comparatur alienationi. **I**tem non
differentiam inter fructum et redditum de quo
de elec. generali in vi. **U**ltimo Bertran. hic si
tex. videtur habuisse verbum acceptaverit in v.
si quis et ideo tractat an affectus et voluntas
puniantur effectu non secuto de quo plene deo
qui mit. in pos. c. i. per glo. Jo. an. et Jo. de lig.
Op. quod religiosus non debeat p[re]esse admini
strationi: ut de sindaco. c. uno: et illud verum nisi
ex causa rationabili aliud statuatur ut ibi patet
et probatur in c. si. de procura. s. et c. **O**p. fo
quod alienatio non possit fieri in illo casu saltem i
laicum. xij. q. i. episcopi. **S**o. ibi multum led
batur ecclesia hic secus: vel intellige illud. c. fm
c. possessiones. xvi. q. i. fm. **J**en. **O**p. quod ale
natio facta ad vitam teneat. xvi. q. i. possessiones
Pro intelligentia huius passus distinguit hic
Math. quod aut sit perpetuo alienatio rerum ec
clesiasticarum: aut ad tempus. **P**rimo casu quod
perpetuo: et tunc siue fiat a regularibus siue
secularibus debet servari forma. c. sine exceptioe
xij. q. ij. et quod ibi non: et in summa eiusdem questiois
et quod non. s. e. dudum. **S**ecundo quando fit ad te
pus: et tunc prelati secularis potest concedere ad
tempus sine consensu capituli maxime ubi non
multum lederetur ecclesia: ut dicto. c. possessio
nes: et de his que sunt a prelati continebatur
ubi patet quod non requiritur consensus in limita
bus contractus: sed superuenit. **B**er. et Jmo. te
nent quod in temporalis concessione non requiritur
consensus nec a principio nec ex post facto ubi
non lederetur ecclesia. **I**dem Archi. s. e. dudum.
Si vero fiat a regularibus: tunc debet servari
forma huius decre. **O**p. quod etiam conces
sio temporalis non possit fieri sine consensu ca
pituli vel conventus ut. s. de his que sunt a pre
lato ea noscitur. **S**o. ibi loquitur de collatio
ne spiritualium. s. beneficiorum ubi requiritur
maior examinatio: ut non Archi. in dicto. c. du
tum fm. **J**en. et Math. et c. **B**lo. religiosus qui
rit quid si secularis clericus alienet contra for
mam huius cle. an ligabitur per ipsam et eius
prohibitionem. **B**lo. respondet quod non a contrario
littere. **F**ateretur tamen quod tunc si faciunt concess
iones ad vitam locum habebit quod non. xv. q. i.
possessiones. **S**i alienabunt in casu prohibito
locum habet. c. monemus. xij. q. ij. **S**i autem
locabunt locum habebit quod non ne prela. iices

suas. c. si. quia si alienatio concessio vel locatio
fiant in casu prohibito talia erunt nulla: ut ibi
patet: et etiam pena statuta in dictis iuribus: s.
non ista. **A**d hoc quia hec constitutio saltē quo
ad penam est editoria novi iuris: ut dixit glo.
precedens ergo non est extendenda. **J**en. et Lau.
videtur tenere contrarium dicentes quod etiam in
ra vetera videtur innere quod hic statuitur: ut p[er]
s. e. ti. possessiones et de preca. c. ij. **L**oncor. fm
Jo. de lig. quia quo ad penam est promulgato
ria novi iuris: sed quo ad alia est declaratoria
iuris veteris: et per hoc patet quod quo ad actus
nullitatem est antiqui iuris declaratoria: per quod
est dicendum quod concessiones facte ante publica
tionem huius voluminis non sunt valide. licet
antique contrarium non per decre. cognoscentes
de consti. que non facit: ut apparet ex predictis
cum glo. concor. **P**an. dicens quod in secularibus
servari debet quod habetur. s. e. si quis. xij. q. ij.
monemus. **Q**uare autem magis in regularibus
quod in secularibus locum habebit de. **D**icit **B**uil.
quod magis regulares abutebantur: ideo i eis ma
gis fuit providendum. ff. de legi. nam ad ea. **I**tem
quia regulares non habent ita plenam admini
strationem sicut seculares quod patet: quia facili
remouentur de symo. in c. licet hely. et quia non
licet eis in morte disponere sicut secularibus s.
dona. ceterum de testa. relatum et c. **B**lo. cui
querit an habet locum decre. siue quis presit
administrationi perpetue siue temporali ut sit
obediens. **R**ndet quod sic: quia tex. hic uni
versaliter dicit cuius administrationi quando im
mo maxime propter eos qui sepe faciebant has
alienationes ex eo quod timebant reuocari ad cla
strum: et ita fuit hec decre. **I**n alijs tamen reli
giosis etiam presidentibus perpetue administra
tioni locum habet de. ut predictum: nam illi immo
nentur scilicet quod seculares: ut dixi in precedenti
glo. ideo etiam sepius alienabant quod seculares
ideo in eis etiam fuit providendum. **Q**uid at
si religiosus presit ecclesie seculari. **R**ndet gl
quod non habet locum de. quia hic solum loquitur
in religioso monasterio vel ecclesie secularis: ego
in alio habet locum saltem respectu pene hic
posite. ar. regule in penis de re. iuris in vi. facit
quod dixi in precedenti glo. **I**dem **P**an. dicens quod
hic intendit providere locis regularibus: ergo
esset idem fm cum si secularis dispensatur pre
est ecclesie regulari. **I**tem dicit quod locum non h[ab]et
in religioso qui non p[re]est alicui administrationi
licet nulla sit alienatio. **I**dem **B**uil. non ob. quod
hic loquitur de presidente prioratu et ecclesie igitur
tur et c. quia quod dicit ecclesie intelligit **B**uil.
quando presidet ecclesie in qua facit deferuire
per vicarium de preben. cum singula in vi. sec
si ipsemet per episcopum fuit institutus ad cu
ram animarum in ipsa cum talis potius secu
laris quod regularis censeatur propter institutio
nem auctorizabilem et curam anime ad quam
ipse assumitur de capp. mo. c. presbyteri in vi.
Blo. eius querit de cuius u[er]ba hic loquitur
ad quam fiebat concessio. respondet quod potest

intelligi de uita concedentis et de uita eius cui
fuit concessio facta et utroque casu procedit litis.
Nam talis alienatio dicitur perpetua. x. q. ii. p.
petua et ibi non et. l. i. ff. pro socio. **Glo.** pecu-
nia querit ex quo contractus hic decernitur ut
lus an rescisso contractu dans pecuniam possit
illam repetere. **Glo.** remittit ad non. s. e. ad au-
dientiam. **Suil.** hic recitat opiniones et uidetur
quod non per. l. quemadmodum. C. de agricolis et
cen. li. xi. et. C. ne rei dñice uel templorum. l. uni-
uersitas et hoc tenet **Accur.** in. d. l. universitas
dicens quod emptor non poterit repetere pecuniam
sed fiscus habebit eam propter delictum: sed
in. l. iubemus nulli. §. sane. C. de sa. sanc. ecclie. te-
net quod precium cedit lucro ecclie. **Alij** tenent
quod si precium est uersum in utilitatem ecclie po-
test peti ab ecclia ne uideatur locupletari cum
iactura aliena. l. nam hoc natura. ff. de condi. in-
de et hoc tenet **Ber.** de fideius. c. q. quibusdam ipse
idem **Ber.** s. e. ad audientiam tenet quod emptor
malefidei non repetit **Jo.** x. q. ii. §. si. tenet quod
petere et agere potest contra uenditorem et hoc
sequitur **Hosti** in. c. ad audientiam. **Suil.** hic
dicit quod **Zen.** placuit prima opinio. nisi pecunia
sit uersa in utilitatem ecclie. al. dictum. c. q. q.
busdam. **Jo.** de lig. hic dicit quod si emptor est ma-
le fidei non repetit si tam sit uersa in utilitate
ecclie non cedit lucro ecclie per regulam lo-
cupletari: sed potius danda erit fisco uel pau-
peribus eroganda per iura preall. et indubio
sumantur malefidei et ex quo contra iura meri-
cantur maxime si sit persona cui non licet ius
ignorare. xvi. q. ii. §. penlt. Si autem esset boni-
dei emptor tunc recuperaret. xii. q. ii. ulterane.
Bonifidei autem emptores dicit fuisse illos qui
ante hanc de. emerunt quia licet al. captum e-
runt tamen non seruabatur et erat ius inuolutum.
Sed tale ius dubium non afficit utpote
offuscatum propter umbratam consuetudinem
de consue. prela. c. unico in vi. etiam si sit natu-
rale de despon. duorum. c. tuas et ibi not. ergo
et. **Non** bene istud dictum de consuetudine
contra ius que inducit ius probabile ad causam
bonam fidem. facit quod non de consue. cum
reperabilis quod intelligo nisi notorie omnino e-
reprobata. ar. d. consue. c. si. et. **Glo.** aut not.
hic quo ad alienationem rerum ecclie equipa-
rari utilitatem ecclie necessitati et al. simile quod
agitur de dispensatione. Sed aduerte quia hic
exigitur necessitas uel utilitas monasterij: et sic
loci non persone per quod dicit **Suil.** quod illa que
expendantur in pulchris equis uel mulis et ful-
gidis uestibus non debent dici in utilitate uel
necessitatem impensa. oportet enim quod utilitas
sit euidens loci et perpetua. x. q. ii. hoc ius dicit
tamen hic **Steph.** quod si causa pietatis pro redi-
mendis captiuis et alendis pauperibus fiat aliena-
tio satis dicitur fieri ad utilitatem ecclie cum
omnes casus not. xii. q. ii. in summa reducuntur
ad hos duos casus. s. necessitatis et utilitatis.
Sed an. sufficiat probare uersam esse pecuniam
ex uenditione rei aliene in utilitatem ecclie pro-
bando illud per confessionem prelati. **Accur.**

dicit quod non sed al. constare debet de uersione.
ar. l. ii. §. i. ff. de in rem uerso ita non in auct. et
alie. et emph. §. si uero quis collo. ix. et idem ibi
Jacobus de beluino et **Arch.** x. q. ii. hoc ius licet
aliter notetur. x. q. ii. hoc ius. et hoc uidetur sen-
tire **Hosti.** de fideius. quod quibusdam. **Inno.** dist.
guit quod aut loquimur in mutuo et tenetur credi-
tor probare uersum: ut in auct. hoc ius pall.
Aut in alijs contractibus et tunc tenetur probare
ecclia non esse uersam. **Jo.** de lig. dicit quod cre-
dit **Inno.** loqui in hoc casu in titulo non lucrati
uotum: quia donare nihil aliud est quam perdere. ff. de
donat. l. filiusfamilias. **Alij** dicunt quod semper te-
netur probare uersum in utilitatem ecclie facit
cit pro hoc quod not. **Inno.** in dicto. c. q. quibus-
dam dicit ut ibi non. et de deposito generis ubi
Inno. dicit quando uenditur res immobilis ecclie
propter satisfaciendum creditori debet probare
emptor uersum precium in utilitatem ecclie
probandum id solum creditori ut in auct. hoc
ius porrectum. In mutuo dicit aut egebat ecclie
sua: et sufficit probare id factum prelati et cap-
itulo: sed alteri eorum tantum non nisi ab alio
habeat mandatum saluo nisi uersio probetur. et
deposito uero uidetur sufficere id factum pre-
lati et capitulo: ut in. c. l. de deposito. **Glo.** ha-
beat op. hic inuit. tex. quod si contentum haberet
sufficeret consensus conventus sed contra: quia
imo ad ualidandum contractum perpetue alic-
nationis ultra alias solennitates requiritur etiam
auctoritas episcopi s. e. dudum in vi. xii. q. ii.
abbatibus et. c. se. et. c. placuit. xv. q. iii. in uedi-
tionibus. **Sol.** glo. quod ad euitandam penam
huius decre. sufficeret quod faceret cum consensu
conuentus sed non quo ad hoc ut contractus
esset ualidus: quia quo ad illud omnis solennitas
requisita a iure in alienatione perpetua facit
da etiam a religioso necessario requiritur.
Glo. proprium querit quis appellatur hic pro-
prius prelati religiosi presidetis alicui admi-
nistrati cuius licentia debet requiri quando
non habet contentum. Respondet glo. quod intelligi
debet de episcopo in religioso monasterio non
exempti. In exemptis autem uidetur quod intelligi
debeat de papa. ar. de priuile. c. aucte. §. i. in vi.
Uel fo dicit glo. quatenus loquitur de exem-
ptis potest intelligi quod hic appellatione proprii
prelati intelligatur de abbatibus habentibus ec-
clesias seu administrationes seu monasteria ex-
empta subiecta pleno iure. et habent iurisdic-
tionem quasi episcopalem ibi in talibus locis: quod
tales possunt auctoritatem prestare alienationi-
bus faciendis. Ad hoc de. attendentes per. p. n.
de sta. mo. et quod non in auct. de alie. et emph. co-
trac. §. penlt. coll. ix. et hoc uidetur tenuisse **In-
no.** de transac. statim musicus opinionem for-
te uoluit approbare hec littera: et hoc communiter
seruatur fm glo. et uidetur etiam procedere de
iure ex quo habet iurisdictionem episcopalem et
quasi. facit de priuile. abbates in si. in vi. Nam
tales uices episcoporum gerant: ut non **Inno.**
in. c. cum et plantare. §. cum in ecclie de priuile-
le. al. in ar. de uoto magne. §. cum ergo. xii. q. ii.

ij. si q. 2. c. placuit. facit fm Bull. xvi. q. ij. c. i. et sic debet intelligi dictum Inno. in dicto. §. iij. ecclesie ubi dicit q. presbyteri non poterunt alienare nec maximas causas agere sine consentu suorum patronorum exemptorum: quia tales exempti nices episcoporum gerunt. Idem tenet Pau. dicens hoc debere intelligi de prelato immediato siue sit eiusdem diocesis siue alterius: et sic p. q. in exemptis non sufficit auctoritas archiepi vel patriarche. licet aliqui contrarium teneant ut nō Inno. in dicto. c. statim de transac. fz Bull. Sed quid si prioratus non subest abbati in spiritualibus: sed episcopo propter curam animarum: monasterium tamen est in una diocesi: prioratus est in alia: cuius diocesi requiritur consensus in alienatione rei prioratus. Dicit Inno. q. illius in cuius diocesi est prioratus xvij. q. iij. in uenditionibus fm Bull. Sed qd si prioratus habet diuersas possessiones in diuersis diocesibus ad eius mensam spectantes: cuius diocesi requiritur consensus. Dicit q. tunc sufficit requirere licentiam diocesi diocesis mōa fieri quo ad omnes si illas ex causa contingat alienari ut dicto. c. in uenditionibus. Idem si contingat illas ad tempus alicui obligari fm Bull. Quid autem si abbas uelit assignare monachis certam partem et imponere pensionem ex illa soluendam ad tempus non modicum sine ista solennitate huius decr. an possit. dicit q. sic. Ratio quia in istis non fit proprie alienatio sicut nec in fratrem nec in sororem ita dicit Inno. et Hosti. de sta. mo. c. monachi. §. i. fm Bull. sed an i alienatione hic prohibita sufficit intervenire licentiam prelati immediate superioris. licet non interueniat consensus episcopi. intelligo quando locus non est exemptus. Pau. q. si quo ad uitandam penam de. non quo ad ualiditatem contractus. Idem Steph. all. c. abbatibus. xij. q. ij. et xvij. q. iij. in uenditionibus. Hosti. dicebat attendi consuetudinem locorum qd intelligit pcedere. Jo. d. lig. si non sunt onerose utpote: qd detrahunt forme: secus si aggrauant formam a iure introductam in alienatione: ut hic dicit Pau. et dicitur. Ex predictis habes alium intellectum in de. Sed quid si ecclesia sita in una diocesi habet bona in alia: cuius diocesi requiritur consensus. Jo. tenuit q. diocesi loci ubi bona sunt sita. x. q. ij. hoc ius porrectum et in uenditionibus. xvij. q. iij. all. l. si predictus. c. de predictis minoribus. Alij ut Inno. et Hosti. q. requiratur auctoritas diocesi loci ecclesie d. priuile. Pastoralis ubi per eos idem etiam hic tenet Bull. hic all. xvij. q. iij. in uenditionibus. Alij q. utriusq. requiratur auctoritas: ut nō Jo. an. in dicto. c. pastoralis. Pau. hic dicit q. opt. Inno. et Hosti. est uera: quia ad episcopum ecclesie spectant iura et dispositio ipsius ecclesie et consequenter dotis et bonorum eius. x. q. i. regenda et decr. etiam. Nec ob. l. si presidium prelati: qd loquitur in minore in cuius rei alienatione requiritur decretum iudiciale: sed in ecclesia sufficit consensus qui potest precedere et sequi sed decretum

prestat in ipso contractu: ut nō de consue. cū consuetudinis et s. e. dudum in vi. et ideo nimirum si in d. in calus diocesi sita est res potest illud interponere: quia potest et de illa iudicare sed consensus episcopi est quedam potestatis ligate relaxatio fm quam inferior nihil potest si ne licentia: quia non est actus iudicialis sed uoluntatis expressio. unde prestari potest omni tempore quidam tamen legiste dicunt in minore. q. uterq. possit auctorizari: forte hoc est uerum cum uterq. possit cognoscere. Cui in re actio l. si. de fo. compe. Sane et c. si. et utrobq. nō p. primam tamen rationem aliud dicit in supplicatione negligentie collationum: quia si conferes est unius diocesis et beneficium est in alia episcopus beneficii supplebit: cuius interest q. beneficium ordinetur: cui subest ratione ipsius de supp. neg. prela. de. quia regulares facit q. nō de elec. cū ex eo in vi in glo. Glo. penā querit an hec pena erit perpetua. Rūdet q. sic: quia pena sui natura est perpetua ex quo non adicitur et pus iuxta nō de consue. ex litteris. An autem superior inferior a papa poterit absolue ab hac pena. glo. remittit ad nō in. c. ij. in fi. de solu. et de. i. ad fi. de hereti. et de deci. de. i. Veritas est q. sit ex quo imponitur hic simpliciter pena suspensionis: secus si imponeretur pena suspensionis ad tempus certum. Habetis ex glo. duo. Primum q. pena idubio intelligitur perpetua. Scdm. quis possit ab hac pena absolue. Circa primum dicit Pau. q. si pena imponitur propter delictum: et non apponitur tempus intelligitur perpetua. l. di. c. i. et dicto. c. ex litteris. Idem si pro contumacia causata a delicto. xi. q. i. rursus et c. quicunq. de eta. et qua. cum bone et de here. cum contumacia in vi. et hoc maxime ubi delictum perpetuam penam infligit. xij. q. ij. a. et p. l. c. monemas. Secus si pena imponatur pro contumacia simplici tantum: ut nō Inno. et Hosti. in dicto. c. ex litteris: nam intelligitur temporanea ad limites contumacie. Circa fz Jo. de lig. refert hic opi. quia Archi. in. c. i. de elec. in vi. tenet q. solus papa absoluit a suspensione canonis: et idem tenet de regula beneficii Hosti. contra in dicto. c. i. et de preben. graue facit q. nō. l. di. accedens et c. de his. Jo. de lig. concludit q. si papa imponit penam suspensionis uel interdicti propter contumaciam condendo canonem inferior a papa potest absolue p. c. nuper de sen. exco. per quam decre. Idem tenet An. Inno. et Hosti. Compos. et Hosti. d. elec. quisquis et Jo. xvi. q. vij. Si quis deinceps. licet Bar. brix. ibi contra: Idem si approbat constitutionem inferiorem et confirmat de insti. ex frequentibus et ibi per Jo. de lig. qui recitat ibi opi. fre. de senis et collectam: et hec uera nisi alias reseruaretur absolutio. Item hec uera qn facta est simpliciter suspensio: secus si ad tempus ut predicti. Si uero pena suspensionis imponitur per sententiam: et tunc ligans debet absolue de offi. or. cum ab ecclesiarum. xxi. di. inferior. Hec uera in suspensione que non habet ut

privatioris sicut est in casu de. Nam si hoc vo-
lisset papa expressisset de deci. ad audientiam:
et ideo cum hic sit suspensio canonis alij non est
servata poterit per ordinarium relaxari: et hoc
tenet Bertran. reiecta opi. Archi. de qua. s. Si
autem esset suspensio perpetua que haberet uiz
privatioris de qua non Vin. de transla. prela. c.
ij. tunc non haberet locum absolutio sed neces-
saria esset dispensatio et sequens collatio: nec tunc
oporteret uideri an tale sit crimen in quo epus
possit dispensare et conferre an non ut prius casu
possit. Secundo non facit q. notatur. lxxx. di.
c. si. An autem suspensus ab officio intelligat
suspensus a beneficio. tractat hic Bertran. et te-
net cum Hosti. q. sic in suspensione canonis: ut
non de re iudic. cum eterni i. vi. de quo in de. ca-
pientes in glo. non novam i. de penis. Glo. lo-
cationes querit de ratione quare in casu nostro
non intelligitur prohibita locatio. Rñder. gl.
q. est ratio: quia prohibitus alienare vendere et
obligare non intelligitur prohibitus locare nec
q. plus est conductorem creditoribus obligare
ff. de le. ij. l. penlt. §. institutus facit. l. non so-
let. ff. locati q. est intelligendum de locatione ad
modicum tempus tal. secus ut s. e. nulli que
sic debet intelligi: Nec ob. q. not. Accur. in. §. i.
situtus preall. ubi uidetur dicere idem si ad non
modicum tempus fiat: quia illud dictum rep-
batur ibi per dñm Barth. facit q. habetur i. §.
locationes in aut. de alie. et emph. contrac. coll.
et possunt ergo locare prelati ad modicum tem-
pus: sed an possunt cogi locare certis personis
dic. q. non de loca. c. ij. An autem si locavit et
moritur durat locatio etiam respectu successo-
rum dicendum est ut non in. c. si. ne prelati. uicel
suas fm glo. Et non bene hic equiparari lo-
cationem ad modicum tempus uenditioni fru-
ctuum ad modicum tempus. unde hic dicit Bull.
q. locare fructus et vendere illos et ad firmam
concedere sunt symonia et sapiunt naturam lo-
cationis: ut non in. c. uestra de loca. Aliud tam-
est ad tempus vendere fructus aliud usufructu
qui ad tempus potest constitui. C. de usufructu
corruptionem in prin. et l. ambiguitatem: nam
uenditio fructuum equiparatur locationi: nam
facta uenditione usufructus collorum potest ex-
pellere usufructuarius q. non potest facere sim-
plex emptor fructuum: quia non possidet na-
turaliter nec civiliter sicut nec conductor nec co-
lonus sed usufructuarius sic. ff. de acquir. pos.
l. naturaliter. §. i. ideo datur ei interdictum. vi.
vi. ff. de vi. et vi. ar. l. ij. §. hoc interdictum: nec
potest deici per eminentem rem illam et c. An
autem rectores ecclesiastici possint tales contra-
ctus in quibus constituatur usufructus facere.
dic. q. non: quia est alienatio partis rei cuius usu-
fructus sit pars domini. l. iij. ff. de usufructu. vi.
aduertendum q. est reperire contractus plurimorum
specierum. Quidam est contractus emphiteo-
ticus et hic est perpetuus. Alius locationis sim-
plicis et hic est duplex: quia quidam ad non mo-
dicum tempus: ut uetigal ad. xv. annos l. ultra
Quidam ad tempus modicum ut hic et uoca-

tar simplex locatio. ff. loca. §. adeo. s. de loca.
uestra. ff. si ager. uecti. per totum et hic conda-
ctor ad tempus modicum nullam habet ius in
re nec utilis nec directi domini nec naturalis nec
civilis possessionis: sed solum detentatione: hz
ff. locati. l. non solum et ff. de usucapi. l. i. Illi autem
qui habent ad tempus non modicum uel in p-
petuum possident et utile habent dominium de
loca. potuit fm Bull. et c. Quero ulterius in
ita predicta fm eum. Pone q. uendidi fructus
cuiusdam castri cuiusdam uel certam quantitatem
generis uel alterius speciei ille emptor erat ob-
ligatus prius multis creditoribus cōtingit po-
tea q. de illo arendamento perdidit ultra dimi-
diaz: et etiam ultra fuit damnificatus culpa meae
quia non feci uenditionem in totum: uel alias
non satisfeci uenditioni in toto. Ex his que
ritur primo nunquid saltem in bonis illis ex
dicto castro collectis per ipsum emptorem et i-
suis iam se positus sim potior alijs creditoribus
qui erant tempore priores. Secundo an lex lo-
quens de deceptione ultra dimidiam iusti potest
habeat locum in isto casu: tertio an ultra tem-
pus arendationis dicti castri: eo quia que sibi
promiseram non attendo habeat ius. Ad pri-
mum dicendum q. creditoribus ex ordine est
satisfaciendum ex quo certam partem sibi i bo-
nis non retinuit: et per collectionem fructuum
ipsi sint effecti colligentes. Pro hoc facit q. non
de deci. a nobis. Ad fm dic. q. dicta. l. locum
habet in omnibus que fiunt loco emptionis.
ff. ex quibus cau. in pos. eat. l. si. et tales sunt
contractus locationis et permutationis. ff. de his
que in frau. pñoni. l. qui autem. §. si quis q. est
querum nisi scienter sic contraxerit: ut quotidie
in instrumentis apponitur. Ad tertium di-
cendum q. licet posset agere ad retinendum pos-
sessionem naturalem usque ad tempus rendame-
ti fm q. pactum est inter eos non tamen ultra.
ff. de loco publico fru. l. i. §. q. autem. Sed agere
contra uenditorem de euictione et emptor ven-
dit. c. si. Glo. ultima querit quando dicatur col-
latio facta ad modicum tempus uel uenditio
fructuum: et sic quantum tempus appelletur
hic modicum. Glo. recitat opiniones et senten-
re uidetur q. si hoc consuetudine regionis sit
terminatum id seruetur al. sit arbitrium: quia
aliter et aliter quandoque arbitrabitur tempus
centum longum et tempus minus decennio mo-
dicum: ut non glo. in additione in. l. si. ff. si ager
uectigalis petatur all. l. sed si fidei commissum.
§. aru. ff. de fidei commissis. liberta. et l. si. C. de p-
scrip. don. temp. recitat opinionem aliorum di-
centium q. modicum tempus dicatur xxx. di-
centium aliorum q. biennium: aliorum q. quinque
annorum: aliorum q. septennium. Ad materia facit
q. non de fidei commissis. c. si. per Jo. an. de de. conu. et
Joanes in. iij. q. sed certe illa iura in suis casibus
seruari debent: et quo ad suos tractus fa-
cit q. non in. l. qui autem. ff. ex qui. cau. in pos. eat.
per glo. in simili cum glo. concor. Bull. dicens
q. quantum tempus dicatur modicum reliqua
tur arbitrio iudicis qui attendere debet con-

ditiones terrarum et singulas circumstantias.
Querit **Buill.** an redditus ecclesie vel beneficii ecclesiastici possunt laicis bene meritis concedi. dicit q sic per. c. possessiones s. e. xij. q. ij. quicqz suffragio. xvi. q. i. illis et de preca. c. si. **S**ed an erit idem de decimis ad mensam prelati spectantibus. videtur q non: quia sunt spirituales. et sic pro labore vel temporali servicio dari non possunt de pactis cum pridem de transacti. c. super eo de symo. cum esset. dicit **Buill.** q indigenti ad sustentationem dari possunt. xij. q. i. c. penlt. et ad si. non tamen assignando eis in titulum si cur assignantur clericis beneficia cum talium non sint laici capaces: sed de fructibus potest fieri assignatio ad tempus siue sint clerici siue laici quibus fieret talis assignatio de quo per **Inno.** de prescrip. causam. Perpetuo autem talis assignatio fructuum fieri non posset quia tunc illa spiritualiter esset inutilis ecclesie. xvi. q. vi. c. i. qd procedit in decimis per ecclesiam possessis secus forte in alijs quas al non posset episcopus tollere de manibus laicorum: et expediret eas facere in feudum recognoscere propter incursum mortis ab intestato vel alios plures casus quibz ad ecclesiam reuenterentur de loca potuit nunquid autem potest constitui pensio in pecunia alicui clerico sub tali pacto q illam dimittere teneatur cum adeptus fuerit competens beneficiuz. dicit **Buill.** q sic quia hic non datur nec promittitur aliquod spirituale pro dicta pensione nec extra sed ad tempus datur dicta pensio donec superueniret beneficium propter cuius ademptionem euanesceat pensio ita q unius ingressus alterius operatur egressum. xxxij. q. i. cum renuatiatur. **S**ed nunquid aduocatus cui assignata est pensio talis in fructibus decimarum et aliorum bonorum ecclesiasticorum per contagium suu peruenientem perdet eam. dicit **Buill.** q non: quia non fuit assignata in titulum beneficiale: ut dicit. c. possessiones et c. **N**onquid autem successor constituentis poterit auferre hanc pensionem. dicit **Buill.** q non. si sibi data fuerit ut bene merito pro beneficio iam impenso. al. **Pau.** de preca. c. si. xij. q. ij. quicunqz qd dicit pcedere dum modo de servicio consistit. fatetur tamen q sola littera concessionis non uidetur ad hoc sufficere cum talia sepe exprimantur ad necessitudinem beneficii collati ad q fa. q non de proba. quoniam contra: **E**x predictis patet an habentes redditus decime vel aliorum bonorum ecclesiasticorum pro temporali servicio vel labore perdat illum per ademptionem beneficii ecclesiastici: quia ueritas est q non: nisi forte concessio esset facta ad solam sustentationem ut esset talis que non posset teneri cum beneficio al secus licet **Hoff.** simpliciter dixerit illam perdi per ademptionem beneficii in decre. cum essent d symo. **S**ed male ut ex predictis apparet secundum **Buill.** **Pau.** tamen hic simpliciter transit cum dicto ipsius **Hoff.** **E**x predictis etiam patet q nedum temporalia sed etiam ipsa percipio decime: licet non ipsum ins potest concedi

etiam laico in alimoniam facit. x. q. i. c. penlt. et no **Inno.** de prescrip. causam et c. **Q**uerit hic **Pau.** quid appellet hic iura ecclesie que hic dicit non possit ad uitam uel perpetuo alienare. **R**idet q ius colligendi passagium et imponendi collectam. An autem hec iura et redditus computentur inter imobilia et illis adequantur uidetur q sic quo ad usucapiones. c. de prescrip. lon. temp. l. si. et similiter quo ad alienationem: ut hic et s. e. c. ij. i. vi. et ibi aperte dixerunt **gar.** et **Jo.** an. talia inter imobilia computari. **S**ed contra hoc facit tex. ibi q ponit illa ut diuersa: et hoc tenet **Saudinus.** l. q sint diuersa. dicens q si statuto cauetur q omnia bona homicide mobilia et imobilia publicentur non publicabuntur iura. ff. de le. iij. uxorem. q. concubine. et l. si chorus. s. l. et l. si fundus: et ff. de le. ij. l. gainus. ubi legatis bonis non cedunt nomina facit. ff. de pecul. l. q tuberonis. s. hoc amplius. unde tenuit **Ja.** de arena q si alicui legentur bona mobilia alteri imobilia nulli illorum cedent nomina p. l. q tuberonis spe. in ti. de fruc. et interesse lit. l. i. s. i. p. queritur et se. tenet primum. **S**ed quo ad casum nostrum uno expresso aliud non comparitur: et sic residet **Pau.** **S**teph. etiam tagit de hoc et nil boni dicit. dicit ut dixi in dicto. c. ij. s. e. in vi. et per **Bar.** ff. de auct. tuto. l. potest. unde hic non insisto. **Q**uid si consuetudo habz q solus prelatus sine consensu capituli uel conventus possit ad tempus uel ad uitam concedere: an intelligatur sublatap hanc cle. dicit **Pau.** aduertendum q si consuetudo est rationalis et prescripta non tollitur per hanc decre. ut i. c. de consti. in vi. **S**ed an sit rationalis pendet ex no per **Inno.** et **Hoff.** de his que fi. a pla. ea noscitur: et de hoc dicitur in cle. se. ubi glo. tangit quid si fiat concessio pro consueta pensione ad tempus. dicit q non habet locum cle. que loquitur de concessione preiudiciali. Si autem darz ultra tempus consuetum bene haberet locum pena p. tex. q hic uniuersaliter dicit quo uis mo et c. et sic uidetur q sufficit in alienatione suare solennitatem inductam a consuetudine. et hoc tenet **Hoff.** et **Inno.** s. e. nulli: et sic intelligitur hz eos. xvij. q. iij. in uenditionibus: et idem ibi huiusgo. **Hoff.** contra in. c. dudum. s. e. in vi. per illa decre. **Pau.** dicit q si consuetudo est onerosa non ualet ut est illa que excludit solennitatem alias secus ut est illa que adicit formam et c. **Q**uid si prelatus intelligo secularis propter inferius dicenda uendit fructus ad non modicum tempus et statim recipit pecuniam nunquid ualet contra ctus sine solennitate. uidetur q sic cum hoc prohibeatur religioso tantum: et ei concedatur habita licetia prelati uel consensu capituli: ergo a contrario alijs non prohibetur de presump. non ne. **I**tem probat quia hic nersatur maior utilitas statim recipiendo pecuniam q si parte ff. famit. heret. l. plane de pigno. ex litteris. **A**d hoc quia licet in re imobili. s. ne prela. uices suas. c. si. **S**ed contra predicta facit quia i re mobili seruari debet precisa solennitas. x. q. ij. hoc

ius. dicit **Pau.** q. si vendit ius percipiendi fructus
vel possessiones debet seruari solennitas. **Nec**
ob. decre. quia licet quo ad evitandam penam
sufficeret licentia superioris sui vel consensus
capituli non tamen quo ad validandum contra
ctum. unde quo ad validandum contractum et
firmandum requiritur omnis solennitas requi
sita in alienatione de qua. xij. q. ij. sine exceptio
ne: et ita sentit **Inno.** ut ecclesia bene. c. uno. i. si.
et. s. de his que si. a prela. c. ij. **Et** adverte bñ
q. non exigitur superioris consensus nisi in de
fectum conventus qui requireretur ubi forma
esset servanda. xvj. q. iij. in venditionibus. xij.
q. ij. abbatibus. facit q. nō **Archi.** s. e. dudum i
vi. ubi tenet q. quo ad monasterium abbas hz
totam dispositionem monasterij sine epō. xvj. q.
q. ij. nullam q. non credit **Pau.** **Nec** ob. c. nullus
quia ibi loquitur quo ad regulam et pertinetia
ad ipsam nō quo ad alia. vel dic ut ibi nō. xvj.
q. iij. in venditionibus. et. xij. q. ij. abbatibus qd
dictum est ut s. quando prelati vendit ius p
cipiendi fructus vel possessiones. Idem dicit q.
conditio fiat per modum contractus vel p. vi.
s. e. nulli et. c. ad audientiam: secus si vendatur
fructus percipiendi ad quos tradendos prelati
se obligat: quia tunc videtur sufficere formabz
ius constitutionis in religioso. In non religio
so autem alienante fructus sibi et alijs cōmunes
requiritur consensus eorum qui ius habeant i
fructibus. xij. q. ij. vobis et concessio et ulterane.
Si autem solum tangit suum preiudicium: se
cus an autem in preiudicium superioris possit
fieri concessio habes ne prela. nices suas. c. si.
Quid si prelati unius monasterij esset procu
rator alterius et concederet fructus alterius mo
nasterij an incideret in hanc penam. dic q. non
de elec. si compromissarius in vi. fm. **Pau.** **Ter**
te ille rex. facit in contra. si ponderetur. **Que**
rit **Pau.** an possessio habita ex alienatione rei
ecclesiastice prebeat saltem iustam causam pre
scribendi. Dicit q. si concessio facta sit ad tēp
clarum est q. non ex quo non datur ut teneant
tur perpetuo sed ad tempus. Si vero sit facta
ut perpetuo teneatur. dicit idem per nō in. c.
ij. de his que si. a prela. contra tamen nō hz est
de consue. cum dilectus et de pscript. de quarta.
So. dicit **Pau.** q. **Archi.** x. q. iij. cognovim?
Dicit q. si titulus est erroneus in iure non dat
causam prescribendi. ff. de iur. et facti igno. l. iij.
et. l. regula. et. ff. de usucap. l. ubi lex. et. l. nunq.
secus si est erroneus in facto ut si putatur ex p
facto qui non est vel q. possidet lactorez diocef
q. possideat. ff. de offi. pretoz. l. barbarius et. l.
de sen. et interlo. omni iudi. l. ij. **Jo.** de lig. dicit
q. hoc non est verum: quia tunc non est necessa
rius titulus quo ad dominium: sed tantum bo
na fides de elec. querelam de causa pos. cuz ec
clesia de iure patro. consultationibus ideo p. l. d
dit q. ubi recipit a solo prelato scienter id qd
debet recipere ab eo et a capitulo cum sit i cul
pa non prescribit: et sic intellige glo. in. c. ij. de
his que fiunt a prela. sed ubi recipit a prelato
credente eum habere consensum capituli qd p

sumitur: quia debet intervenire. et. ti. ea noscitur
et nō **Compof.** in preall. decre. cum dilectus: et
tunc prestat causam prescribendi: quia cum te
nolus verificatus sit fm mentem contrahentiu
sufficit: facit q. scripsit **Jo.** de lig. in. c. dilectus et
consue. et q. habetur per glo. in. c. apostolice de
dona. ubi bona glo. quam semper ait dñs **An.**
An autem requiratur q. consensus interveniat
tempore contractus: an vero sufficiat q. subse
quatur. **Tractat** hic **Steph.** et nū boni dicit. dic
ut in. c. ij. s. de his que fiunt a prela. et in. c. dñs
dum. s. e. in vi.

Si una ecclesia alteri.
Dne sunt partes sicut duo sūt
dicta fm ibi q. si. **Nō** primo
q. ecclesia potest uniri neduz al
teri ecclesie: sed etiam dignitati
vel prebende. **Item** nō q. p
ecclesia donari loco religioso. **Nō** qualis hec
solennitas requirit et sufficiat in dicta donatio
vel antione: quia sufficit et requiritur illam fieri
per episcopum consensiente suo capitulo: et sic
non sufficit requirere consiliu hoc casu. **Itē**
nō q. talis donatio vel unio potest fieri etia: itz
quisito rectore ecclesie: et etiam ea vacante nullo
interim defensore creato: et sic nota casum i quo
licitum est aliquid attemptare sede vacante.
Nō q. episcopus non potest ecclesiam unire
mensi sui vel capituli sui etiam interveniente
sensu capituli. **Et** sic nō q. in facto proprio qd
non potest auctorizari vel consensum prestare
qd nō: quia propter hoc sepe ait de. **Et** nō
q. non valet consuetudo in contrariu: et sic nō
casum in quo reprobatu consuetudo. **Glo.**
alteri ecclesie querit quid si ecclesia unius dioce
sis unitur ecclesie alterius diocesis: an per tales
unionem perdat diocesanus ecclesie unice iura
que in illa habet. dicit q. non et quia intelligitur
facta salvo iure diocesanu all. de reli. do. c. ij. et s.
privile. et pastoralis et c. **Glo.** prebende querit
an littera procedat si prebenda cui unitur eccle
sia sit prebenda ecclesie cathedralis. **Prudent**
q. sic per decre. extirpandes. q. qui vero et. c. ex
posuisti. **Nec** ob. v. q. si episcopus: quia ibi loq
tur quando unitur mensi capituli hic quando
singulari prebende unius canonici qd autem ē
singulorum non est univiersitatis. xij. q. ij. qui
manumittitur. Idem dicit **Pau.** si prebenda u
niatur in eadem ecclesia: quia nec aliquid tunc
unit mensi capituli vel capitulo. facit. s. de pre
ben. si iuxta: et de consue. c. i. in vi. et de preben.
cum in ecclesia. c. li. et c. **Glo.** episcopum que
rit an fieri possit hec unio per abbatem cui ec
clesia esset subiecta una cum consensu sui con
ventus saltem si sit pleno iure subiecta. **Glo.**
respondet q. non. all. dictum **Inno.** et **Hofst.** de
exce. prela. c. sicut uniz. ubi dicunt q. uniz una
ecclesiam alteri vel subicere vel dividere est epale
per preall. decre. sicut ait etiam de consuetudie
cum dilectus. pro hoc facit hec decre. a p. rario
sensu: et in. c. proximo. et qd ibi nō et c. **An** aut
talis potestas uniendo et subicendi unam eccle
siam alteri possit prescribi per inferiores a papa

remittit glo. ad nō j de sta. mo. Ne in agro. §. ad hec et ibi tenet q sic intercedente titulo salte circa priuatos simplices et non manuales non habentes curam cum hoc potius sit dignitatis episcopalis q ordinis iuxta nō de excep. prela. accedentibus et sic est prescriptibile ut ibi: ergo hoc de reſeruatis episcopis sicut et prestare coſensum alienationibus. xij. q. ij. abbatibus. xij. q. iij. in uenditionibus: et nōt Archi. xij. q. i. sicut dno. et c. cum temporis de preben. cum singula in vi. Idem Jo. xij. q. ij. episcopus in pñ. ultime glo. et Ber. s. q. merus causa cum dilect? et Hosti. in dicto. c. sicut unire. potest tamen preſcribi hec potestas per inferiorem episcopo at p dixi. Steph. hoc dubium plene hic tangit referendo opiniones: quia una est q sic per preall. c. accedentibus. Alia q non per. c. quia contra morem. c. di. xciij. di. illud. Tertia ē Archi. in. c. cum singula de preben. in vi. qui concordat opiniones ut prima locum habeat in p oribus simplicibus curam animarum non habentibus cum illi amoneatur ad libitum all. ff. de le. ij. l. gatus cum similibus: sed dicit Steph. q illa iura parum faciunt: quia loquuntur in p phanis in quibus circumscripta qualibet cōsuetudine hec possint. unde dicit q credit q nulla consuetudine hoc posset induci q inferior prelatu ab episcopo possit ecclesias unire: quia h est episcopale. Nam de iure cōmuni quilibet ecclesia debet habere proprium sacerdotem de pñ. ben. cum non ignores nisi in casibus specialibus et tunc fit dispensatiue. dispensatio autem prelati permissa tantum episcopis. xvi. q. i. si tunc ipse enim est preordinator in contractibus: xvi. di. perlectis. Item quia quilibet perochia est regenda ex iussione episcopi. x. q. i. regenda. et q. iij. c. ij. et c. unaqueq. In inferioribus autem hoc non uidetur concessum: et sic uidetur prohibitum. ar. de temp. ordi. dilectus: et sic per consequens alter ab episcopo usurpare non debet. et q. i. decet. Facit dicta cle. ne in agro. §. ad hec et qd in simili nō de institutione auctorizabili in c. cum satis de offi. Archi. Nec ob. q in prioratibus simplicibus habet potestatem amonendi quia in illis ideo habet potestatem: quia hoc iura eis concedunt. Or. tutius uidetur tenez glo. per nō in dicto. c. accedentibus: et eam tenet hic Bull. Glo. consenciente. op. q sufficere debet requirere consilium capituli. unde op. de nō per Hosti. de his que fiunt a prela. nonit ubi apre dicit Hosti. episcopū sine consensu capituli posse ecclesiam donare loco egenti ad sustentationem ministrorum. Pro quo facit decre. consultationibus de dona. Item quia episcopus prouidendo egentibus facit qd debet cum in hoc suum reſnatur officium exercere. xij. q. i. precipimus: et c. se. x. q. i. regenda cum similibus: et sic nulla pte esse contradictio et per consequens non uidetur necessariam q capitulum consenciat quinimmo q nec requiratur consilium. licet id sit tutū fm eum. Glo. gl. q ibi ponitur opi. Hosti. q hic corrigitur et reprobatur qa neduz q obeat interuenire consilium capituli imo et consensus

et sic debet etiam intelligi. c. sicut uniz de excep. prela. et de priuile. tuarum in prin. Nec ob. contrarietate quia licet debeat subuenire egentibus debito tamen modo id facere debet uel illud intelligitur de rebus alijs: puta de redditibus suis et c. Et an episcopus possit sine consensu capituli conferre unam ecclesiam alteri ad edificationem Hosti. in. c. ea noscitur de his que fiunt a pla. tenet q sic si hoc pretendit ex consuetudine pſcripta. Nec ob. iura que possunt in contrariuz allari in. c. tna. e. ti. cum similibus: quia ibi intelligitur de iure cōmuni: secus quando episcopus hoc pretendit de iure speciali. puta ex indulgentia uel prescriptione: fatebatur tamen qd silium capituli hoc facere posset: non tamē poterat prescribere. hoc dicit procedere in concessione que fit cum causa: secus dicit de illa que uoluntarie et sine causa fieret ecclesie habenti pgruam sustentationem. All in ar. i. q. ij. pastor et similiter: secus dicit in concessione que fieret laico: quia in illa non potest prescribi consiliuz nec consensus. Or. glo. hic tenet contrarium p hanc cle. in si. referendo tex. etiam ad primum casum. unde concludit q in alienatione fienda etiam in casulicito non potest episcopus prescribere consensum capituli. all nō per se de dona. pastoralis in si. Nec ob. decre. ij. de consue. i. vi. quia ibi loquitur in alijs actibus q alienationibus fiendis de rebus ecclesie. Idem Pau. s. c. p ximo. per. c. cum causa de re iudi. et per hoc. c. nec ob. decre. cum apostolica de his que fiunt a prela. quia ibi agitur de reuocando ad ecclesias q fit facilius hic de re alienata a dño ecclesie. Glo. rector op. q imo nō: ari debeat rector et eius consensus haberi ut in cle. i. §. ad hec j de sta. mo. Sol. glo. rector ecclesie que donatur uel unitur non debet uocari: et ita loquitur hic: sed prelatu cui ecclesia ista subeet bene deberet uocari ratio: quia de eius preiudicio agitur in contrario: secus respectu ipsius rectoris ecclesie: quia de eius nullo modo uel modico p iudicio uidetur agi ut apparebit ex j dicendis. Idem Pau. predicta dicit Lapus uera quādo ecclesia que alteri unitur et subicitur non est collegiata: si autem sit collegiata tunc dicit q requiritur consensus capituli cuius ius lederetur qd habet in eligendo prelatum q non potest auferri ab inuito. xvi. q. si. monasterium et c. rationis Idem Pau. et c. Glo. nōcatus querit quare si uocatur rector ecclesie in hac unione. Rndz quia de ipsius preiudicio non agitur. Naztal unio debet fieri sine preiudicio rectoris de dona. consultationibus: et ideo eius non interest q uocetur ex quo de eius preiudicio non agitur quia solum uocatio fieri debet illorum quorum interest de maio. et obe. inter quatuor: et p hoc patet q Inno. in. c. ut nostrum ut eccle. benefi. in quantum dicit q dignitas instituta non pot diminui illo irrequisito cuius erat et sine cause cognitione non bene intellexit si dixit de dimissione que fit uniendo illam alteri: et similiter p predicta apparet q non bene dixit Hosti. in. c. sicut unire de excep. prela. ubi dicebat q episcopus

non poterit unire ecclesias sine collaudatione l
consensu ambarum. all. c. i. l. e. ti. de his que fi
a prela. c. l. Nam hoc est contra hunc rex. Nec
ob. contraria: quia in alijs casibus loquuntur. p
hoc etiam reprobat op. Archi. in. c. dudum s
e. in vi. ubi. tenebat op. Inno. de qua prox. dixi
facit q. nō. x. d. c. i. pro hoc etiam facit de his q
fiant a prela. c. tua. r. c. pastoralis fm. Math.
Glo. uacabit op. q. sede uacante non possit
hec unio fieri in. c. i. ne se. na. ubi patet q. pa
pa non uoluit ibi dissolvere unionem sede uac
ante ergo eodem modo non debet posse fieri
cum contrariarum debeat esse eadem disciplina
xxxij. di. hospiciolum. **S**ol. dicit glo. Inno. i
decre. ut nō. ut ecclesias benefi. tenebat q. hic ē
decisum. s. q. hec unio possit fieri sede uacan
te sicut r. dignitas uacans supprimi d. consli. cū
accessissent: r. sic per hanc de. approbatur pre
dicta opinio. Nec ob. contrarium: quia loquntur ē
sedibus episcopalibus in quibus maius ueritū
periculum hic in inferioribus ecclesijs: quoniam
episcopus est defensor uacante sede de succe. ab
intesta. c. si. r. agit nomine talis ecclesie ut ibi s. s.
ecclesia episcopali uacante non est qui agat noie
eius: nisi sit datus uisitor. s. de elec. bis. cū in
vi. r. q. i. quia frater. unde dixit Inno. in. c. i.
ne sede uacante illum titulum non habere locū
in ecclesijs inferioribus: sed male dicit in hoc ne
probat. s. e. dudum in vi. ut ibi nō s. Hosti.
Uel fo dicit glo. potest dici q. in dicto. c. i. nō
fuerat ratio finalis nec principalis q. non fuerit
facta unio: quia sedes tunc uacaret: sed ne papa
possit non de subita mutatioe: sic de uariatioe
r. inconstancia contra de. cum illatio d. renunc.
r. ne posset notari q. fecisset primam unionem
potius cōtemplatione persone q. ob utilitatem
ecclesiarum: r. ideo si solum allari potuisset na
catio sedis non fuisset impedita unio: ut hic r.
probat etiam in episcopalibus unionem sede
uacante posse fieri in. c. r. temporis. xvi. q. i. qm
imo melius: tunc uideretur posse fieri q. sede nō
uacante: ut dixit Inno. in dicto. c. ut nostrum r.
in. c. i. ne se. na. ar. dicti. c. ut nō. in fi. r. de pbe.
uacante: r. hoc tenet hic Pan. approbans fam
solutionem dictam ad dictum. c. i. ne se. na. per
preall. s. facit q. nō. x. d. c. i. r. xij. q. i. in. c. si e
piscopus. **U**el dici potest tertio fm. Zen. q. a
liud in unione fienda aliud in ipsa dissoluenda:
quia cum iam facta sit ex causa sine qua fieri nō
debet in illa dissoluenda expedit ecclesie habere
defensorem qui unionem defendat r. dissolutio
nem impediatur: quia agitur de dissolutione iū
iam quesiti. Sed an in unione fienda requiratur
consensus patroni. dic q. sic fm. Pan. ar. de. ne
in agro. Quid hec de sta. mo. r. nō Hosti. in sū
ma de his que fiunt a prela. c. i. v. sed nec ali
quid facit. xvi. q. vij. filijs r. in. c. monasterium:
r. de offi. Archi. ad hoc in fi. Interest enim pa
troni ne ecclesia uergat in deteriores exitum: r.
quia perderet ius presentandi r. spem alimentor
um q. facilius habuisset prius q. nunc quando
ecclesia transiret ad incognitos r. de iure proces
sionis. Nam licet ad talia iura teneatur prelat

qui sit unio nomine ecclesie unite non tamē sic
facile exhibebit hec procedunt etiam quando ec
clesia est collegiata: quia licet in illa patronus
habeat minus ius tamen quia perderet honorē
qui sibi adhibetur dum petitur eius consensus
in electione celebranda: ideo non potest fieri ut
nō eo irrequisito s. Pan. **G**lo. defensor op.
q. imo sit dandus defensor ecclesie uacanti: cui
consensus requiratur ut in. c. dudum. s. e. in vi.
Sol. gl. q. ibi loquitur quando ecclesie uaca
tis: puta decima ex causa donator dignitati.
Dic autem quando ecclesia unitur alteri ecclesie.
Sed tunc ob. quia si id qd est minus non pot
fieri sede uacante non creato defensore: ut eadē
rem particularem ecclesie ergo multo minus d
bebit licere qd est plus. s. totam ecclesiam cum
suis rebus alteri subicere: ut in regula cui licet
de re. iuz. in vi. a contrario r. de sen. exco. c. i. l
lorum. **S**ol. glo. q. hoc est speciale in cāuisto
sicut alibi in simili in. c. nemo deinceps de elec.
in vi. r. in. c. cum dilectus in. iij. glo. de consue.
r. de transla. prela. c. si. Et si dicatur que ē rō
specialitatis q. quis potest totum r. non prem
contra id qd habetur de offi. dele. pastoralis i
prin. r. s. de rei uen. l. que de tota. **R**ndet gl
post Hosti. q. est ratio q. ideo permittitur i to
tam conferre quia per id cultus diuinus auge
tur sustentantur pauperes qd iura uolunt d. cō
sti. ex parte facit de preb. exposuisti. Item per
mittitur etiam dignitas uacans in toto illi si sō
te sit onerosa ecclesie uel forte superflua. ar. c.
cō episcopi. lxxvij. di. Sed diminutio uel detra
ctio rerum ecclesie uel dignitatis est a iure pro
hibitatur in. c. uno in fi. ut eccle. bene. r. s. e. d. i
dom in vi. merito sic non facilius fieri potest.
unde reputatur id maius eo respectu: quia plus
illi resistit q. totali subiectioni: licet in se uideat
minus facit q. nō in dicto. c. ult. de transla. pre
la. **S**uif. hic breuius r. clarius dicit q. ratio dī
uersitatis est: quia si tota ecclesia alienatur nlla
sit sectio bonorum nec fit preiudicium rectori
si quem habet: secus ubi pars alienatur ideo id
fieri non potest nisi cum sollempnitate de qua. s.
e. c. i. in vi. facit fm. Pan. q. q. vij. qui se scit r. q.
nō Uin. Hosti. r. Ber. s. e. possessiones. Nec ob. q.
nō. xij. q. ij. episcopus in fi. ultime glo. quia id ē
relegitur dictum allaudor: ut ibi nō Archi. fm.
Pan. habuisset unam solutionem ad. c. dudum.
Ma. hic aliter soluit. s. q. licet ibi causa fuisset
iusta non tamen fuit uera: secus si fuisset uera
r. probata quia ualuerat concessio illius decie
etiam uacante ecclesie: quia ex iusta causa con
senciente capitulo suo potest episcopus unam
ecclesiam alteri unire r. religioso loco etiam in
tis clericis rectoribus r. uacantibus ecclesijs r.
similiter res eius de reli. do. constitutus: sic d
bet hoc. c. intelligi. s. quando episcopus cum ca
pitulo ex iusta causa facit hanc unionem. **O**r.
hec solutio est contra dictum c. i. ubi ex pibul
causis reprobat illa concessio: r. inter ceteras
causas ideo reprobat. s. quia facta sede uaca
te stat ergo conclusio q. ecclesiam uacantē p
alteri loco subicere. episcopus cum capitulo.

Ad hoc aut glo. q. nō Inno. de elec. significasti
 7 ibi nōt. super glo. per Joan. an. vbi nōt.
 q. episcopus 7 capitulum poterant aliquid sta
 tuere super beneficio vacante: 7 electus teneb
 tur illud servare allegat decre. ut nostrum ut
 ecclesia beneficalis quod est intelligendum int
 ibi nōt. Hostien. quando ex causa fit statutum
 7 parat temporale preiudicium: secus si per
 petuum: quia perpetuum preiudicium non
 posset inferre circa diminutiones fructuum illi
 cet posset ex toto dignitatem tollere vel eam
 subicere loco religioso de donationibus consul
 tationibus. Ad hoc secundum Pau. quia
 per unionem non paratur ecclesie preiudicium
 ut est dictum: immo potius eius defectus sup
 pletur. x. q. iij. vñio. xvi. q. ij. 7 temporis: 7
 similiter si donatur ecclesia loco religioso defe
 ctus ministrorum repletur per religiosos vel
 eis presentantibus vel instituentibus per alios
 ideo potest id fieri hoc etiam maxime opera
 tur favor religionis: 7 similiter si detur pre
 bende vel dignitati vel collegio qd potest fieri
 etiam secundum Hostien. in. c. consultationi
 bus de donationibus hoc operatur favor ma
 ioris ecclesie de prebendis exposuisti secundum
 Pau. Si autem voluit dare quinquagesimā
 vel centesimam loco religioso secundum for
 mam decre. apostolice de dona. illam potest
 dare sine capitulo de his que fiunt a prela. pa
 storalis 7 dicto. c. apostolice de quo dicendum
 ut ibi. Glo. q. si episcopus op. de nō in
 c. ut nostrum: ut eccle. benefi. per Inno.
 ubi dicit q. episcopus cum auctoritate capituli
 sui potest ecclesiam in suos usus convertere.
 Soluit glo. q. illa est opinio Inno. que hic
 reprobat 7 aliorum opinio tenentium con
 trarium approbat facit q. habetur. xvij. q.
 iij. quest. 7 q. ibi nō in. §. prece. per Jo. 7
 de donationibus pastoralis. Glo. mense
 querit rationem huius littere quare episcopus
 non potest mense sue vel sui capituli unire eccle
 siam. Respondet glo. post Jo. in. §. etiam
 si episcopus. xvij. q. iij. q. ratio est: quia epis
 copus vel capitulum non potest auctorizare in
 facto proprio: sicut nec hiconus nec tutor. x.
 q. ij. hoc ius in fi. 2. l. i. ff. de aucto. tu. 7 de
 insti. c. fi. de iure patronatus per tuas de bap.
 debitum facit q. nō de cen. prohibemus super
 glo. ij. post Inno. 7 q. nō Spe. de his que fit
 unt a prela. in fi. Per predicta dicit glo. q.
 si mense communi capituli 7 episcopi vellet
 episcopus cum capitulo ecclesiam unire multo
 fortius non potest cum uterq. auctorizaret in
 facto proprio q. non est in casu de. vbi solus
 unus ipsorum auctoratur in facto proprio: 7
 tamen prohibetur. Per predicta dicit glo.
 q. laicus habens decimam infeudatam ab anti
 quo ab aliqua ecclesia non potest illam donare
 episcopo ipso consensiente: quia sic esset epis
 copus auctor in facto proprio: secus si illam
 vellet donare capitulo auctoritate episcopi quia
 posset. Nec ob. hec de. quia loquitur in actu
 in quo non sufficit auctoritas episcopi sed res

queritur consensus capituli: ut hic 7. s. de his
 que fiunt a prela. tua. 7 de donationibus pa
 storalis. Ideo si tunc debet applicare capitulo
 capitulum auctorizaretur in facto proprio: set
 cus in casu proposito ubi sufficit auctoritas
 episcopi sine capituli consensu: ut probatur in
 decre. cum apostolica de his que fiunt a prela.
 7 hoc tenet Hostien. in summa de deci. §. verū
 v. xij. in fi. Predicta inducit glo. pro 7 con
 tra ad nō per Hostien. de consi. cum accessis
 sent: ubi tenet q. dignitas non confirmata per
 papam potest tolli de ecclesia cathedrali per ca
 pitulum ipsius ecclesie episcopo auctorante si
 bona episcopi 7 capituli sunt diuisa. Si au
 tem essent communia bona episcopo 7 capitulo
 tunc secus ne alias contingat q. episcopus re
 periat auctorizare in facto proprio. Cuius
 autem consensus tunc erit requirendus. dicit
 Hostien. q. archiepiscopi vel pape all. de iure
 patronatus nullus: 7 sic sentit archiepiscopi cō
 sensum sufficere. Idem dicit Suil. Glo. in
 hoc tenet contrarium per nō de offi. or. pasto
 ralis. Cum enim ille casus non sit de permis
 sis archiepiscopo: patet ex ibi nō merito ad
 ipsum recurri non poterit: sed ad papam neces
 sario erit recurrendum: 7 sit residet glo. Sed
 aduerte. sentit duo Hostien. scilicet q. si bona
 capituli sunt diuisa possit tolli dignitas de ec
 clesia. Secōdo q. secus si sunt communia ca
 pitulo 7 episcopo ita q. habeant mensam com
 munem. Pro hoc secundo dicto bene facit hec
 de. sed pro primo non facit: immo facit con
 tra. Nam tunc cum capitulum videatur aucto
 rari in facto proprio non debet posse id fieri: 7
 ideo videtur dicendum q. si bona dignitatis sup
 primende applicari debent capitulo vel episco
 po id fieri non possit indistincte: siue episcopus
 7 capitulum habeant bona communia siue di
 uisa. Si vero debent applicari fabrice ecclesie
 vel alteri usui seu ad aliam utilitatem ecclesie:
 7 tunc poterit supprimi siue bona capitali sint
 diuisa siue communia facit q. nō de rescriptis.
 Si propter in nouel. in vi. in tex. 7 super glo.
 Juxta predicta queritur quare prelati co
 gnoscit de causa ecclesie 7 de iniuria sibi irroga
 ta de maledi. c. l. 7. s. de fo. compe. cle. quis 7
 ibi nō. xxiij. q. iij. Si his qui cum cognitio cas
 se non procedat sine auctoritate: 7 sic non de
 beat posse fieri. ar. huius de. 7 superius dicto
 rum. dicit hic Pau. q. hic loquitur in contractu
 non autem in iurisdictione: licet potestas effici
 ens causetur a iurisdictione simpliciter volunta
 ria vel contenciosa. Ratio quia illa est iuris dis
 positio 7 executio: ideo ibi non adest suspicio
 affectionis proprie utilitatis augmentande: qd
 tunc de iure cognoscit 7 pronunciat 7 si grauat
 non deest remedium appellandi. Sed in con
 tractu predicta cessant 7 adest ibi suspicio affe
 ctionis utilitatis proprie augmentande. Verū
 quia ante hanc de. poterat dubitari de predicta
 ratione: ideo forte hac consideratione dixit hic
 decernimus 7 non declaramus: 7 sic videtur q.
 non comprehendat predicta ut habetur i simili

de postu. prela. c. uno. in vi. Tamen contrariuz
est uerum: ut **I** dicatur secundum **Pau.** **Q**ue-
rit **Suil.** quid si uasallus episcopi in bonis spe-
ctantibus ad mensam episcopi uelit illa bona
donare episcopo et episcopus auctorizare intel-
ligo cum consensu capituli recepta pecunia: et
sic transferre in capitulum in directi domini
quod spectat ad episcopum. **A**n possit et uidetur
sic etiam sine decreto archiepiscopi: quia sic non
uidetur alienatio cum capitulum et episcopus
sit unum corpus de his que fiunt a prela. non
uit **vij. q. i. scire. ff. de leg. i. cum pater. §. quidē.**
In contrarium facit quia nullus in re sua pos-
test auctorizare: ut hic patet cum concor. **Do-**
stien. de his que fiunt a prela. **N**ouit: tenet quod
hoc casu necessaria est auctoritas et decretum ar-
chiepiscopi uel pape: et sic residet. certe uidetur
quod auctoritas pape sit requirenda per ea que di-
xit glo. s. et per non ob. or. pastoralis. **G**lo.
ipsi querit quis dicatur habere curam ecclesie
seu capelle curate que donatur capitulo. **A**n
curius qui illi debet seruire an capitulum. **C**
Glo. remittit ad non in c. exposuisti super gl.
iij. de prebendis. et c. ti. cum non ignores in pñ.
dic quod curam. s. populum habebit uicarius
saltem respectu exercitij: sed supranicarium ha-
bet capitulum. dic ut ibi. **D**einde glo. in v.
et non op. de hoc **ix. ad** precedentem soluit quod eccle-
sia potest uniri prebende etiam maioris ecclesie
ut ibi: sed non capitulo. ut hic. **R**atio diuer-
sitatis est: quia quando fit unio prebende uni-
us canonici non dicitur capitulum auctorizare
in facto proprio cum factum uniuersitatis non
sit singulorum nec e contra. **xij. q. ij. qui manu-**
mittitur. **G**lo. ecclesiam querit an quod hic di-
citur quod episcopus non potest donare ecclesiam
mensam capituli procedat etiam si uelit episco-
pus donare ea que sunt de mensa propria sal-
tem quando episcopus abundat et capitulum in-
digeret. **D**ostien. in decre. nouit de his que fiunt
a prela. dixit quod tunc ualet donatio. facit quod di-
xit s. cum glo. in uerbo consentiente. **G**lo.
autem hic dicit quod hoc debuisset hic declarari et
aliter non declarat. uidetur quod idem sit quod di-
citur hic quando ecclesia donatur scilicet quod non
teneat donatio: quia stat eadem ratio scilicet ne
quis auctorizet in facto proprio. **P**ro **Do-**
stien. tamen facit: quia non uidetur censenda a
alienatio ex quo in extraneum non fit alienatio.
ar. eius quod habetur in l. imperator. §. si. ff. de le-
g. i. et quod non **Inno.** in decre. quesitum de re per-
tinet. **A**n autem opinionem **D**ostien. tenen-
do possit dictam alienationem facere. **N**on ob.
iuramento de non alienando. dic quod sic per pre-
all rationem scilicet quod non dicitur alienari quod in
dominio ecclesie retinetur dicta. l. Imperator
§. si. cum se. et l. unum ex familia. ff. de le. ij. di-
cebat tamen tutius esse quod fieret de auctoritate
superioris all. in fi. de auct. tu. in fi. et propter
hoc uidetur quod tutius sit tenere quod adhibeatur
auctoritas superioris etiam non prestita iura-
mento: et hoc tenet aperte hic **Ben.** scilicet quod
non possit episcopus donare de bonis mensam

sue capitulo etiam indigenti per hanc de. nisi
intercedat auctoritas superioris: licet **D**ostien.
notauerit contrarium in dicto. c. nouit. **G**lo.
decernimus querit an hec constitutio in v. quod si
comprehendat uniones factas ante hanc de.
uidetur quod sic: quia ratio istius constitutionis
est antiquatut apparet ex supra dictis. **C**on-
trarium tenet glo. sub dubio forte mouetur
quia constitutio uidetur noui iuris promulga-
toriat: quia dicit decernimus: non autem dicit
declaramus. **I**deo licet ratio eius esset antiqua
tamen non uidetur uoluisse auctor preterita co-
prehendere sicut in simili contingit in decre.
unica de postu. prela. in vi. **C**ontra hoc ta-
men facit secundum glo. ista littera in fi. que
damnat consuetudinem. **C**onsuetudo autem
non respicit factum preteritum: ergo nec con-
stitutio uidetur comprehendere preterita: et ita
la respicere: et sic residet glo. aliter non declaran-
do. **Pau.** hic dicit quod illa ratio non ob. quia
hic damnat effectum consuetudinis preterite
circa futura et inducenda de nouo. **N**on autem
damnat consuetudinem circa preterita: et idem
Lapus: et sic uidentur residere cum glo. quod non
respiciat preterita. **I**dem **Ben.** dicit quod hec con-
stitutio est noui iuris promulgatoria: et conser-
uit non facta uniones: ut in c. ij. **M**ouetur
quia tex. hic utitur uerbo futuri temporis in
v. quod si dicit enim duxerit et c. **I**tem quia di-
cit decernimus et non declaramus. **I**tem quia
nunquam esset quod preterite unionis dissoluerentur
que habuerant opinionem doctoralem. utpote
Dostien. de quo dixi s. cum condemnatione expen-
sarum: ut non **Pe.** de sanfonia. de app. ut de
bitus all. l. qui solidum. §. etiam. ff. de le. ij.
Nec ob. secundum eum quod hic reprobatum cont-
inuetudo: quia debet intelligi reprobata in tem-
pore futuro. **I**tem non ob. quod ratio sit antiqua
quia non debet per hoc inferri quod factum legit-
time ex communi opinione deberet retractari
ut in c. uno de postu. prela. secundum **Ben.**
Ex predictis apparet quod damnata consue-
tudo non intelligitur damnata consuetudo pre-
terita nisi circa futura. **F**utura autem consue-
tudo bene intelligitur damnata: et sic hoc non be-
ne quod damnata simpliciter consuetudine etiam
futura intelligitur damnata: ut uult hic **Pau.**
Ben. et **La.** licet glo. secundum aliquos sentiat
contrarium de elec. statutum de intellectu glo.
dic ut ibi. **G**lo. ultima ponderat litteram
que uniuersaliter concludit per quod concludit quod
etiam consuetudo tanti temporis cuius inicit
memoria non existit hic intelligitur damnata
nec mirum: quia uidetur quod dammodo contra
substantiam actus: sicut et consuetudo quod de eo-
dem ad eundem appellatur de consue. c. ij. in vi.
Ultimo inducitur iste tex. ad questionem an
de seculari ecclesia possit fieri regularis inuitis
clericis. **A**liqui dicunt quod sic per hunc tex. in pri-
ma parte. all. etiam non. **xij. q. ij. si quis episcop-**
contra non **Ben.** et **Inno.** s. e. c. possessiones. **Ben.**
hic dicit quod hec decre. modicum facit per opinionem

drina: quia q̄ iste rector non nocetur idē eū
 hū: quia ad vitam suam ecclesia ei non auferre
 retur de donotionibus consultationibus: et sic
 non fieret illi preiudicium: secus in questione
 proposita facit q̄ s. dixi in glo. i. uerbo rectoris

De rerum permutatione. xxi

De concessione iuris

Non est concessio iuris? Premissa ratione decidit casus
 dubium ibi si beneficia. **N**o
 q̄ aliquid agent ex concessione
 iuris non debet illud maxime
 circa spiritualia. unde dicit cano
 q̄ ius nemini debet inicere laqueum. xxv. q. i.
 de iudicis facit. l. i. r. q. c. de his qui de. et. im. p.
 pe. **N**ota q̄ collatio beneficiorum resignato
 rum ex causa permutationis alteri facta q̄ i
 plis resignantibus est ipso iure nulla. **E**x
 quo nota q̄ quando debet fieri permutatio o
 portet beneficia permutanda designari et renū
 ciari in manibus superioris. **N**ota benefici
 um iuris nemini auferendum secundum Buil.
 all. de secun. nup. c. si. q̄ etiam dicit q̄ tamen
 concessio est proprio motu concessa et corpore
 iuris clausa latissime est interpretanda. l. si. ff.
 de consti. prin. secus in iure privato ad instan
 tiam alterius de prebendis quis. i. in vi.
Glo. secunda querit quid si fieret permuta
 tio in fraudem expectantium: an procederet de
 Respondet et bene q̄ non. ar. sumpto a co
 rario littere. Nam hic loquitur quando per
 mutantes utuntur concessione iuris: sed dicto
 casu non utuntur illa cum id fieri non debeat
 de renunc. c. q̄. in vi. r. de re. permu. c. uno. c. li.
Glo. beneficia querit quid si permutaretur
 hospitalia eo casu quo possunt permutari: ut
 quando conceduntur in titulum seu in benefi
 cium q̄ est in casibus qui habentur j. de re. do.
 quia contingit. s. ut autem: an procederet de.
Respondet glo. q̄ sic. Ad hoc quia eadem e
 ratio ergo idem ius i. secus si non concederetur
 in titulum: quia talia non possent cum benefi
 ciis permutari: quia beneficiorum ad invicem o
 bet fieri permutatio hospitalis non collati in
 titulum cum beneficio quod habetur in titulo.
 Idem tenet fre. de senis et colle. ut hic refert
 Jo. de lig. **G**lo. ex causa querit an possit ex
 primi in resignatione q̄ illa fiat ex causa per
 mutationis. **R**espondet q̄ sic per hanc cle.
 Fatetur tamen q̄ licet non exprimat si ta
 me id constat ex coniecturis vel ex precedentib
 bus gestis vel dictis q̄ idem erit ac si esset ex
 pressum. Idem tenet hic Buil. scilicet q̄ causa
 permutationis potest exprimi in resignatione
 all. de prebendis si motu proprio: et hoc ideo
 quia ius hoc permittit ut is. e. c. uno in vi. r.
 hoc dicit procedere de equitate scripta que pre
 valet rigori ex quo scripta g. l. c. de iudi. placuis

de rigore autem resignatio debet esse libera: et
 nulla debet esse adiectio. i. q. q̄ pio de offi. de
 le. ex parte. unde plene nascant beneficia per p
 mutationem si tamen non exprimat dicta
 causa in actu seu in lumine resignationis. tenet
 similiter cum glo. Idem dicendum scilicet q̄ sa
 tis est constare q̄ fiat ex causa predicta per bo
 na argumenta. Nam non est verisimile q̄ sine
 causa resignet quis beneficium suum de prer
 sump. quia verisimile et c. **G**lo. uolentibus:
 ponderat litteram que nult permutatione fieri
 inter uolentes per quam arguit q̄ tractatus
 de permutando potest inter partes precedere
 permutationem contra q̄ op. per. c. quesitum
 de re. permu. **S**oluit q̄ ibi non loquitur de
 tractatu de permutando: sed de ipsa permuta
 tione que non debet expediri per partes: sed ex
 mero officio iudicis: ut dicto. c. quesitum: et ibi.
 Idem no. Pau. all. ad predicta. s. e. cum uniuers
 forum: et c. cum unum in vi. r. quia officium et
 auctoritas superioris purgat omne iudicium. l.
 forti. s. qui iussu. ff. de his qui no. infra. Predi
 cta uero in quantum est dictum q̄ permutatio
 debet fieri per superiorem ex officio: et sine eius
 auctoritate fieri non potest. Pau. dicit procede
 re quando essent diuerse dignitates vel quan
 do essent prebende diuersarum ecclesiarum ut
 etiam unius ecclesie. Si una habet onus anne
 xum iuxta decre. significatum de prebendis a
 lia non. secus si essent prebende unius ecclesie
 paris ut uniformis conditionis: sed sola
 esset diuersitas temporalium: quia tunc poss
 unus canonicus cum alio canonico eiusdem ec
 clesie permutare sine auctoritate superioris: et
 sic unum temporale cum alio temporali: nam
 aliud est canonica aliud est prebenda de preben
 relatum. c. et dilecto: et de consti. cum. **I**ta
 notauit Inno. in c. quesitum. s. e. Hostien. ibi
 dicit q̄ tutius est q̄ fiat cum auctoritate super
 rioris cum prebenda sit de annexis iuri spiri
 tuali de annexis autem idem est iudicium de
 iudi. quanto. Pro quo facit secundum Pau.
 hec cle. que generaliter loquitur: et sic residet et
 sic uidetur sentire q̄ sine auctoritate superioris
 non potest fieri permutatio canonicatus sic nec
 prebendarum etiam eiusdem ecclesie: hoc uir
 detur tutius ne detur materia fraudes aliquas
 committendi vel symonias: et ante factum hoc
 est tenendum tamen post factum satis forte p
 cederet opi. Inno. ar. notatorum in simili de et
 lec. nihil est super glo. i. Jo. de lig. hic dicit omi
 no necessarium nedum honestum q̄ fiat aucto
 ritate superioris. **M**ouetur: quia in permuta
 tione necessaria est collatio noua. s. e. c. unico in
 vi. Ideo cum prebende sint annexe iuribus ca
 nonicalibus sicut ius canonicale non potest de
 uno in alium transferri sine superioris auctori
 tate sic nec prebenda alias separaretur et diuis
 retur ius canonicale a iure prebende qd non
 potest fieri per priuatos. Dictum autem Ho
 stien. procedit in optione. An autem in optione
 sit necessaria noua collatio. dicunt aliqui q̄ sic

per consuetudinem tamen sit secundum eos ta-
lis collatio: sed uerius est secundum Jo. de lig.
q. iuris auctoritate sit divisio iurum per con-
suetudinem et c. **Glo.** conferantur querit p
quos fiebat hec collatio. **R**esponder q si
ne per illos facta fuerit in quorum manibus fa-
cta fuit resignatio siue per aliquos collatores p-
cedit de. **J**uxta hoc querit glo. quid si ad in-
feriorem episcopo spectet collatio beneficiorum
an poterit interponere auctoritatem permuta-
tionis. **R**esponder glo. q non: quia hoc est
episcopale: et competit tantum episcopis scilicet
permutare beneficia uel prestare auctoritatem
permutare uolentibus: ita tenet Hostien. in
summa huius tituli et non. s. e. quesitum. **P**ro q
facit: quia cum consilium turonense non per-
mittat permutationem prebendarum non de-
bet posse contra illud dispensare nisi illi cui est
permisum: et sic solus episcopus s. e. tit. c. uno
in vi. et ibi hoc tenet Archiepiscopus. facit q non in simili
s. tit. de. i. **S**atur tamen glo. q licet aucto-
ritatem prestare sit episcopale in permutatione
fienda tamen inferiores ad quos spectat colla-
tio uel electio etiam debent consentire permuta-
tionibus non plene in dicto. c. uno. s. e. in vi. **I**de
Pau. all. q. q. v. consulisti de transla. prela. in
ter. ix. q. ii. cum sumus. xi. di. c. i. per que iura
patet secundum cum q solo episcopo competi-
tit facultas dispensandi contra canones: ideo
collatio semper pertinet ad episcopum cui sit
permutatio licet requiratur consensus illorum
ad quos spectat collatio secundum eum. dicit
tamen Jo. de lig. q poterit per inferiorem pre-
scribi sicut alia iura de prescripti. auditis. **I**te
dicit q abbates exempti poterunt intelligendo
si habent iurisdictionem episcopalem iuxta non.
s. tit. de. i. **S**ed nuq. q a nunciis episcopi hoc
poterit. Federicus dicit q sic q possunt desti-
tuere. Alij contra: quia non possunt conferre si-
nis istam sustinere. **P**ro ipsa facit secundum Jo.
de lig. quia in permutatione requiritur dispen-
satio quam non potest facere nuncius de offi-
nunc. c. ii. in vi. **J**uxta predicta querit glo. a
an capitulum sede uacante poterit interponere
auctoritatem permutationibus. uidetur q non
per proxime dicta. **C**ontrarium tenet glo.
quia tale ius prestandi talem auctoritatem est
de iurisdictione episcopali: sed in illa succedit ca-
pitulum sede uacante de maio. et obe. cum olim
et c. his qui et c. tit. c. uno in vi. ergo et c. **D**oc
limitat glo. procedere nisi collatio beneficiorum
spectaret ad solum episcopum: quia in talium
beneficiorum collatione non succedit capitulum
sede uacante: ergo et per consequens nec in con-
sensu prestando circa illa et similiter secus si so-
lus episcopus habet eligere uel presentare cum
in illa potestate similiter non succedat iuxta non.
ne se. u. c. ii. **A**d predicta facit: quia q una-
nitas denegatur non debet alia concedi de re. in
ris cum quid una pars in vi. secus dicit si epis-
copus non solus: sed cum capitulo haberet co-
ferre presentare uel eligere: quia tunc in permuta-
tione talium beneficiorum sede uacante possit

capitulum prestare auctoritatem: sicut et sede
uacante succedit in tali potestate conferendi
presentandi uel eligendi in casu predicto ne se.
ua. c. uno in vi. **U**nde hoc casu concludit gl
q capitulum ut capitulum poterit consentire: et ut
episcopus hoc est tanq. representans uel gerens
uices episcopi auctorizare facit de elec. cum in
ter uniuersas et l. si pater. s. qui duos. ff. de ad-
op. **U**ltimo querit glo. quid si non sit facta
collatio contra istius formam decre. sed electio
uel presentatio uel postulatio an erit nulla. uis-
tur q non: quia hic solum loquitur de collatio-
ne et sic non comprehendit electionem postula-
tionem uel presentationem per decre. cum in
illis de prebendis in vi. **C**ontrarium tenet
glo. quia eadem est ratio et per consequens ide-
us: ideo ex mente huius constitutionis uidetur
q decretum hic positum etiam afficiat predicta.
Nec ob. decre. cum in illis: quia loquitur
quando in impetrationibus fit mentio de colla-
tione quo casu predicti modi non comprehen-
duntur: et hoc ideo quia rescripta sunt ambi-
ciosi: ideo restringenda de prebendis quis in
vi. **H**ic autem fit mentio de collatione et dis-
positione iuris: et ideo ueniunt etiam predicti
modi de quibus est eadem ratio. **N**ota bo-
nam glo. et singularem pro limitatione capitu-
li cum in illis: et ex hac glo. iuncta se. non q etiam
in exorbitantibus ex identitate rationis licita
est extensio per identitatem rationis in penali-
bus hoc non uidetur uerum per nota in regula
odia de re. iuris in vi. ii. q. ii. similiter nec i cor-
rectoris per ea que dixi in decre. si postq. de
elec. in vi. et de temp. or. c. i. et l. et de elec.
et de elec. c. si in vi. **G**lo. ultima ponderat
litteram in uerbo uolumus hic posito per qd
colligit q hic ponitur ius nouum q non erat
de iure antiquo contra quod opponit de. c. cu
uniuersorum. s. e. et de preben. inter cetera cum
ibi notatis: ubi patet q etiam secundum illa re-
pora collatio facta de beneficiis permutatis al-
teri q permutantibus caret effectu. **S**oluit
glo. q illud fuit ibi ex gratiosa promissione pa-
pali et non de iure communi secundum q agi
debuisset ad interesse: et non annullari collatio-
nem ut in simili habetur. ff. de prescript. uerb. l. natu-
ralis in prin. et s. si cum glo. concor. Pau. dicit
q hodie beneficium permutatum peritur: ut
ex debito licet olim ex gratiosa promissione.
Nota bene glo. pro eo q dixi. s. glo. ultra
ma. **Q**uerit hic Siml. quid si canonici unius
ecclesie fecerunt statutum iuratum q non reci-
pient aliquem in canonicum de nouo quantum
in eis esset donec. xxx. q. tunc erant reducti sue
tint ad. xx. nunquid si unus interim uult per-
mutare poterit absq. uiolatione statuti. capitu-
lum consentire uidetur q non: quia hoc est
set nouum canonicum recipere si alter de per-
mutantibus non erat canonicus: ut patet ex pre-
dictis. **I**n contrarium facit: quia permuta-
tio non sumit initium a sensu permutantium
sed ab adeptione rei: licet secus in emptione
ff. de rerum permut. l. i. unde anteq. sit facta

adeptio rei non est ibi uacatio cum totum sit i
pendenti nec etiam postea re adepta cum iam
sit possessa: et sic non inuenitur tempus quo
iste prebende uacauerunt. unde saltem fictione
iuris non uidetur uacatio noua: sed potius pos
sessionis continuatio prioris de temp. or. l. i. re
tas maxime in casu nostro ubi pender potius
ex facto superioris q. partium et realis non per
sonalis est censenda cum auctoritate superioris
reali q. prius erat personale de transacti. ueni
ens. primam partem credit ueritatem et bene:
quia per reassignmentem ex causa permutatio
nis uacant uere beneficia et fit noua collatio u
triusq. s. e. quesitum: et c. uno in vi. et sic fit re
ceptio noui canonici et per consequens uolatio
statuti. **S**ecundo querit quid si ordinarius
ante constitutionem hanc beneficium taliter ua
cans contulit. dicit q. collatio teneret: quia con
stitutio respicit futuras collationes que erunt
nulle facit de consti. c. si. **T**ertio quia hic fit
mentio de decreto q. annullat actum querit an
matrimonium contractum inter alios abiles
contra interdictum et decretum pape uia no
ce ualeat tenet q. no si uoluntas pape fuerit ro
nabilis forte propter scandalum uitandum.
nam tunc sicut impediret matrimonium lege
condendo ut patet ex impedimento publice ho
nestatis sic et debet impedire uia uoce cum a
potestate et dispositione papali pendeat. matri
monium ut patet ex predictis et Inno. tenet hoc
et Hosti. secundum eum de despon. impube ad
dissolendum: secus dicit in sacris. quorum
materia non pender a dispositione papali sicut
aqua in bap. panis et uinum i eucarestia. et no p
Dugo. in c. nullum. xxviii. di facit quod no
de consue. in. c. quinto et c. **Q**uerit Pau.
quid si fiat permutatio beneficii spectantis ad
electionem uel presentationem plurium an po
terit fieri si omnes non consentiant: sed aliqua
Bendet q. si fiat ex causa necessitatis. et utilita
tis nedum ecclesiarum sed etiam personarum
tunc poterit fieri si intercedat consensus maio
ris partis predictorum licet non omnium de
consti. cum omnes si non fiat intuitu persona
rum non poterit fieri sine consensu omnium: et
hoc tenet Hosti. dicens sic fuisse disputatum et
terminatum bonon. et Joan. de lig. Idem si spe
ctet ad patronos ples ut uniuersos. Si uo ut si
gulos indistincte requiritur omnium consen
sus per. l. fabius. ff. comuni diu. Sed an possit
fieri permutatio inter beneficiarios inuitos di
cit Hosti. q. sic secundum Pau. all. vii. q. i. scias
quod procedit in prebendis equalis conditio
nis al: secus ne quis cogatur crescere inuitus
contra id. lxxiii. di gesta. Joan. de lig. dicit cla
rum in episcopis q. non possent inuite cogi ut
no Jo. An. s. e. in vi. c. i. nisi cogentur per pa
pam de absoluta potestate. potestis dicere hec
uera nulla iusta causa intercedente al: secus ar.
de reli. do. constitutis cum ibi no. et de elec. licet
canon. in vi. per glo. ad fi. **Q**uerit ulte
rius quid si in ecclesia est consuetudo de optan
do an poterint optari beneficia resignata ex ca

permutationis non ob. hec de. uidetur q. sic p
c. si. de consue. in vi. et quia consuetudo in du
bio non intelligitur tolli de consti. c. i. in vi.
contrarium tenet quia beneficia talia debentur
permutantibus ut uacent illa de causa nec aliq
conferri uel assignari possunt. nec ob. predictuz
c. si. quia ibi mandatur provideri de beneficio
nulli aliq de iure debitum. et sic non uenit bene
ficio alteri debitum uirtute optionis. **D**ic
de hoc plene ut dixi post Jo. an. et La. in dicto
c. si. preall. **D**ns Fre. de senis dicit q. Buidor
tus nepos suus disputando tenuit q. ualuit op
tio. Si uis hanc opinionem defendere secundu
Jo. de lig. rñde ad hanc de. q. loquitur in colla
tione que ab homine fit sed in optione non
fit collatio uel si fit a lege non scripta et fit
diuisio prebendarum seu iurium auctoritate
iuris propter consuetudinem. **Q**uero an
in hoc casu quando designantur beneficia ex ca
permutationis sit statutum aliq tempus i qd
fiet collatio permutantibus. Dicit Pau. q. no
sz posset episcopus per superiore compelli ar. c.
publicato de elec. et de iure patronatus si nullus
et sic superior poterit illi statuere tempus: quia
habet ponderare utilitatem ecclesiarum et est p
ordinator in cunctis. xxv. di perlectis facit q.
no in decre. inter de preben. per Inno. et s. e. c. i.
in vi. per Archi. nec ob. c. ij. de concess. preben.
quia loquitur in habente liberam potestatem
conferendi hic autem astringitur renuncianti
bus conferre s. e. c. i. in vi. et hic. **Q**uero ulte
rius certum est q. in propbanis ualet permuta
tio de re aliena sed si euincitur datur conditio
ob causam probatur per tex. et glo. in. l. i. ff. e. ti.
Sed quid si quis permutat beneficium in quo
nullum ius habet permutat tam auctoritate
superioris an ualet uidetur q. non quia perma
tatio debet fieri de beneficiis que sint sua s. e.
ti. c. uno in vi. et hoc tenet ibi Jo. an. facit. c. uel
necabilis de excep. **C**ollectarius etiam hic
tenet oppositum. dicit enim q. ualet non tam
ex ut permutationis q. noue collacionis: quia
de nouo confertur tenet tamen q. est i iusta per
mutatio. et poterit priuari quod autem de me
ro iure teneat probat quia est facta per habentem
potestatem Jo. de lig. tenet cum Jo. an.
mouetur per. c. unicum preall. e. ti. in vi. **C**
per. c. susceptum de rescrip. e. li. quia hic confer
tur uacans per reassignmentem et tamen non ua
cat illo respectu ergo non tenet ut dicto. c. su
sceptum. **C** hoc confirmat: quia in propba
nis ualet permutatio rerum alienarum: quia
uendicat sibi locum conditio ob cazut est sup
dictum: sed ista non uendicat sibi locum in be
neficialibus que ex pactione partium non poss
sent obtineri de excep. cum uenerabilis cum
ibi no ergo et c. **Q**uid si habentes ius ad
rem uolunt permutare an possent uidetur q. sic
quia utriusq. est spirituale. contrarium tenet
Jo. an. s. e. c. anno in vi. per illum tex. a contra
rio dum dixit sua. Item quia si expecto be
neficium in una ecclesia et tu in alia ordinarius
nullam habet potestatem de concess. preben. si

fol. 7. c. Si capitulo, sed executor certum est autem q. executor meus tibi nec tuus mihi p. uidere potest. La. tamen in dicto. c. uno testet q. canonicatus possent permutari sine prebendis que sunt iura spiritualia perfecta ratione quorum competunt voces et quotidiane distributiones etiam ultra numerarios de preb. dilectus de elec. in geneli. et si apostolica permittant auctoritate dioecani efficiuntur episcopi et definit affectio prebende. Jo. de lig. dicit hic aduertendum q. hoc dictum lapi. non conuenit quesito: quia quesitum sit de habente ius ad rem: sed ipse loquitur de canonico creato auctoritate pape: sed talis canonicatus non habet ius ad prebendam immo habet ius per se formatum licet ipsius ratione sit debita prebenda. de preben. Si postq. in vi. oblatio autem ex receptione est ius ad prebendam si ent dicimus de contractu q. non est ius ad rez sed oblatio predicta probat etiam: quia canonicatus habita prebenda est illud. Idem ius quod preexistebat ante illam habitam loquendo de iure numerario ante habitam prebendam non potest dici ius ad rem effici ius in re per actum collationis prebende quod est falsissimum secundum alios maxime qui dicunt clare distincta fore iura canonicatus et prebende. Item secundum eum non permutabuntur ut iura ad rem etiam si forent talia immo ut iura formata et consummata et sic dicta sua non conueniunt quesito. Item q. dicit de ultra numerariis et apostolicis permutantibus auctoritate dioecani est falsum secundum eum quia supposita permutatione pro ualida beneficia debent manere eadem perfecta permutatione ut probat totus titulus. de re. per. mu. l. 2. ff. et in decretalibus et hic Sed hic si dicta iura permutentur non manent eadem quia cum iura ultra numeraria renunciantur extinguuntur et per collationem cernitur ut in. c. dilectus de preben. et sic non potest dici uera permutatio de cuius natura est q. extrema permutata eadem numeraliter manent etiam in beneficiis: secus quando renunciantur canonicatus et prebende intra numerum ex causa permutationis: quia non extinguuntur hec iura immo manet eadem. et eadem conferuntur: secus in canonicatibus ultra numerarios: quia fluunt et refluunt ut predicti. secundum Jo. de lig. et sic uidetur q. in effectu Jo. de lig. non reprobatur dictum Lapi. sed dicit q. non proprie: tunc est permutatio iuris ad rez nec iuris in re. et sic hec discussio uidetur potius subtilis q. effectualis. Quid si aliquis habet ius in re quis non sit in possessione. an poterit permutare. Dicit q. sic quia ex sola collatione ante ademptionem possessionis beneficii potest dici meum ut no Innocen. s. e. cum inter cetera facit q. no de consi. cum Ante collationem autem non est meum. et sic intelligit deus collectarij. Quid si habeo ius in meo beneficio: sed tamen non in tuo quod tenes. an si permutamus probata ueritate potero redire

ad meum fre. de senis q. sic per. c. si beneficia de preben. in vi. Jo. de lig. dicit hoc uerum la. ta sententia declaratoria alio in dubio redire non posset. Ratio quia resignatio facta ex causa permutationis cessante fraude partium retinet effectum suum nisi superueniat declaratoria carentie iuris. et tunc ponitur uterq. in statum pristinum ut dicto. c. Si beneficia et c. de rep. l. 1. et c. q. in vi. de rescriptis. An canonicus ecclesie in qua non sunt distincte prebende possit permutare. uidetur q. non quia per resignationem extinguuntur tale ius de preben. dilecto. collectarius tenet contra. Monetur quia tale ius non extinguuntur quando resignatur ut alteri conferatur ar. ff. de sol. l. 1. modelinus. Jo. de lig. concor. opi. quia si in ecclesia est distinctio canonicorum sed non prebendarum procedit dictum collect. quia in permutatione spiritualium in titulum cedunt duo scilicet principale q. est spirituale. Item temporale illi annexum. et ideo cum tunc sent obiecta permutabilia ex quo est distinctum ius spirituale licet non temporale. Si uero non sit distinctus numerus canonicorum nec prebendarum: tunc secus quia resignans non potest hoc facere q. duret resignatione facta immo statim extinguuntur. et ideo ex tunc non est subiectum permutabile. fatetur tamen quod ordinarius ex officio suo potest creare nouum ius et c. Sed quid de monacho an poterit permutare suas obuentiones canonicas. Dicit collectarius q. non: quia nullum ius habet et sic nihil poterit permutare. x. q. 1. nolo. Sed nunquid beneficium commendatum potest permutari cum perpetuo uel alio commendato. fre. de senis q. sic: quia commendatum est titulus canonicus no de elec. nemo in vi. Contrarium tenet collect. et hoc tenet Jo. de lig. Monetur quia beneficium commendatum non est custodientis. sed habentis in commendam. et sic non poterit resignare tanq. suum quia non est. Sed an manualia beneficia possent permutari. Tenet Jo. de lig. q. sic quia talia sunt sua. et habentur in titulum ut in de. quia regulares de supp. neg. prela. Quid autem si talia manualia permutantur auctoritate apostolica an fiant perpetua ita q. per aliam non possent ammoneri. uidetur q. sic per. c. si. de confir. uti uel innoti. Jo. an. in simili tenet contra in de. l. de supp. neg. prela. et c. Nunquid plura beneficia possent permutari cum uno Jo. an. de excep. cum uenerabilis tenet q. sic. fre. de senis dicit hoc uerum si ille est dispensatus super pluribus beneficiis retinendis al. secus dicit tamen hic Jo. de lig. q. si sit talis pluralitas in qua requiratur talis dispensatio pape ut in curatis de preben. de multa q. si fiat permutatio auctoritate pape in cuius manibus sit resignatio uidetur dispensare conferendo secundum aliquos et eadem ratione uidetur quando sit in manibus ordinarij si sit pluralitas in qua possit dispensare de si. prebi. ne nens quod intelligo ut ibi no scilicet quando cau

se cognitio precessit ut etiam nō de scilicet. c. fra
ternitati. **S**ed an habens duo curata cum
dispensatione possit unum ex illis cum tuo cu
rato permutare. **P**ic q non secundum fre.
immo primum vacabit facit s. de prebendis
non potest in vi. **Q**uid si beneficia vacant
per permutationem an recipientes ex privile
gio fructus primi anni beneficiorum vacanti
um capiant hoc casu. **A**rchi. 7 Jo. an. q sic de
rescrip. **S**i propter in vi. Jo. mo. contra. s. e.
ti. c. uno in vi. 7 Bul. in de. ista. 7 videtur equi
or secundum Jo. de lig. per. c. si tibi concessio de
prebendis i vi. **Q**uid si nō apparet patronu
vocationem in permutatione beneficii an presu
mitur vocatus. videtur q non quia solemnitas
extrinsecus non presumitur. ff. de publi. l.
quecunq. **I**n contrarium decre. ea noscitur
de his que fiunt a prela. Jo. de lig. dicit posse
defendi primum dictum. **N**ec ob. nō in di
cto. c. ea noscitur quia consensus patroni non
est ita intrinsecus sicut consensus collegii in
comparatione ad prelatum quia non est tanta
coniunctio de testa. requisisti. **Q**uid si ha
bens beneficium tenue permutat cum pingui
vel senex cum iuvene an teneat. videtur q non
per. c. i. de renuncia. in vi. **C**ontrarium tenet
Jo. de lig. quia permutatio non habet initium
a partium conventionione vel facto: sed ex super
oris officio nec ex presuppositis insurgit do
lus. **N**ec ob. preall. c. q. quia loquitur in ca
su suo: ideo non debet ad alios extendi. **I**de
Jo. an. s. e. c. uno in vi. super glo. **N**unquid
episcopus poterit autorizare permutatione pō
derata sola utilitate personarum 7 non ecclesia
rum. **D**icit q sic nisi insurgat alterius eccle
sie preiudicium. fa. xxiij. di. comunis. **Q**uid
si aliquis beneficium curatum permutat cum
simplici non ut retineat an poterit permutare.
fre. q non Jo. de lig. contra: quia titulum re
cipit cum i permutatione intervenire debet au
toritas superioris. unde dat consilium Jo.
an. in. c. l. s. e. in vi. q contractus fiat auctori
te superioris cum incipiat a superioris officio 7
debet superior ponderare utilitatem ecclesia
rum. **F**atetur tamen q de illa mente d. prava
ta possit puniri. **A**n duo episcopi vel al
nus episcopus cum alio inferiore possit permu
tare. **D**ic q non quia solus papa illos trans
fert. **A**lij autem inferiores episcopis pos
sent permutare 7 c. **S**ed an duo abba
tes aliam dignitatem habentes debeant requi
rere consensu capitulorum in permutatione.
Dicit fre. q sic quia ad ipsa pertinet eligere
de elec. c. i. **I**dem dicit Jo. de lig. de prelati
ecclesie collegiate secularis: secus videtur si nō
spectaret ad capitulum electio: sed ad episco
pum. **A**dvertendum tamen secundum Jo.
de lig. quia in permutatione sunt duo actus
scilicet renunciatio 7 permutatio seu collatio.
In primo non debet intervenire consensus ca
pituli quia non interest sed in secundo sic secū
dam eum. **O**r. de primo dicit nō de renū
cia. c. admonet 7 c. q in dubijs. **C**ollec. hic

dicit q in resignando sufficit solum consilium
capituli dum modo placeat superiori in cuius
arbitrio est eam recipere. **P**ermutatio au
tem non potest fieri sine consensu eorum ad
quos spectat electio: quia eorum interest sine
ipsorum consensu nullum prefici de electioni.
c. l. xvi. q. vij. decernimus. **P**er predicta dicit
federicus q si episcopus habet liberam ordi
nationem in duabus scilicet ecclesijs collegiatis
poterit inuitis collegijs permutare prelatos:
quia eorum non interest ex quo non vocantur
ad electionem vel collationem: alias non posset
episcopus nec legatus id facei ipsi collegijs i
uitis cum non possit auferre ius tercū cum id
sit solius pape de reli. do. constitutus. xi. q. i. p.
venit. **S**ed an prelati volens constituere
procuratorem ad permutandum necessario ha
beat illum constituere cum consilio vel consen
su capituli. videtur q sic quia omnes ipsos tā
gere videtur. **C**ontrarium potest defendi sci
licet q in constitutione procuratoris solas pre
latus sufficiat. **I**n permutando autem bene
requiritur consensus capituli cum ex sola con
stitutione non fiat preiudicium capitulo. **N**on
ob. si dicatur q hic agatur de perpetua aliena
tione ubi est necessarius consensus capituli. xij.
q. ij. sine exceptione. x. q. ij. hoc ius: quia hec nō
est vera alienatio cum aliter subrogetur. **N**un
quid sufficit procurator generaliter constitu
tus ad resignandum. dic q sic si habet liberam
administrationem all nō de electioni his cui in
vi. 7 quod nō. ff. de procura. l. procura. cui libe
ra. **A**n possit laicus constitui procura. ad p
mutandum. videtur q sic. ar. c. i. de procura. in
vi. 7 s. de prebendis accedens cum ibi nō. Jo.
de lig. dicit honestum esse q non admittatur nī
si haberet mandatum cum certa persona 7 cer
to beneficio: secus si cum incerta persona 7 in
certo beneficio: quia tunc habet eligere perso
nam 7 beneficium qd non licet laico de elec. sa
crofanc. 7 c. massana. **Q**uid si religiosus pre
positus ecclesie collegiate cui providetur per
uam electionis uult constituere procuratorem
ad permutandum cum quacunq persona 7
quocunq beneficio an possit. videtur q sic:
quia hec forma non videtur prohibita. **C**on
trarium tenet Collectarius: quia talis religio
sus non potest permutare cum qualibet perso
na nec cum quolibet beneficio de prebendis cū
singula in vi. 7 s. de elec. de. i. 7 de supp. neg.
prela. de. l. ergo si non potest per se nec per alit
um poterit 7 sic nec ad id procuratorem con
stituere. **P**rimam potest defendi secundum
Jo. de lig. quia non debet intelligi simpliciter
cum qualibet persona 7 quocunq beneficio: nī
si ibi iura permittant 7 sic uerba illa generalia
restringi debent. facit. l. i. c. de sacrofanc. eccle.
7 de iudi. c. i. in vi. **S**ed an possit constitui
procurator simpliciter ad permutandum. dic
q non: quia permutare non pendet a potesta
te beneficiati sed superioris: debet ergo consti
tui ad resignandum causa permutationis fieri
de si superiori placuerit. **N**unquid renunciatio

debet fieri in scriptis. **Dic** q̄ non tamen hic casus non numeratur inter aliquos in quibus requiritur scriptura. de quibus de cen. c. i. in vi. **¶** Nunquid permutans irrita permutatione ex eo quia patronus non fuit uocatus cum beneficio cum quo permittit esset patronus / tus posset redire ad suum. **Dic** q̄ sic cum non sit quid ei imputandum cum non spectaret ad eum uacatio: sed ad superiorem facit de prebendis si beneficia in vi. quod intelligit collectarius nisi scivisset beneficium patronatum nā tunc non permittit sine fraude. et sic contra formam. c. i. s. e. in vi. **¶** Quid si dolo te induxi ad resignandum an valeat. **Jo.** tenet q̄ non. vñ. q. i. i. suggestum quod est verum in effectu. nam valet ipso iure: sed potest rescindi propter dolum s. q̄ me. causa cum dilecti. **¶** Quid si viventibus rectoribus due ecclesie uniantur an illi poterunt permutare. **Dic** non quia ulterius uacare non possent de excess. prela. de. frequens: et quia sic est in reservatis ut i. dicitur. Alij dicunt q̄ potest permutari et retinebit beneficium q̄diu vivit rector sicut dicimus de vasallo temporali de donac. inf. vi. et ex. nuper hoc non est verum: quia titulus beneficius debet esse perpetuus lxx. di. sancta rum. **¶** Quid si duo promiserunt operam permutationi beneficiorum que tenet cum illis quorum interest postea penitet an alio instanti poterit compelli. videtur q̄ non quia intelligi debet cessari omnis pactio. **Fre.** contra. quia non promiserunt simpliciter permutare: sed operam dare quod non est prohibitum parti tamen non competit actio: sed superior compellere potest. **¶** Quid si habens beneficium curatum non est promotus ad sacerdotium: et est in fine anni an poterit permutare. **Fre.** q̄ nō quia imminet privatio legis. potest dici secundum **Jo.** de lig. q̄ valet licet et possit infringi: quia suum est beneficium. et illi potest renunciare et sic uacabit per renunciationem non per privationem legis. pro **Fre.** tamen facit: quia res subiecta restitutioni non potest alienari: sed non facit quia pars non alienat: sed superioris officio expedietur. **¶** Quid si inter tres convenit de permutando si superiori placuerit. **Dic** quia semper inter tres non fit permutatio: sed inter duos tantum s. e. quesitū. **¶** An facta permutatione statim queratur dominium sine adeptione possessionis. **Dic** q̄ sic per collationem statim queritur per dominium in istis spiritualibus nō. **Innocen.** de prebendis inter cetera. **¶** Quid si permutatio est completa ex una parte ex parte alterius non potest compleri: quia non habet ius in beneficio redibit ad suum beneficium alter non habens ius non poterit redire hoc patefacto secundum d. **An.** **Stepha.** all. s. de preben. si beneficia in vi. secundum intelligo veram privationem secuta per sententiam al. non si titulum habuit licet nicio sum. Si vero nullum titulum penitus habuit procedit opi. **Fre.** **¶** Quero an beneficia reservata generaliter vel specialiter possent per

mutari **Jo.** de lig. tenet q̄ non quia inferior nō potest se intromittere de reservatis per superiorem de app. ut nostrum et ibi nō. et c. uno ut eccle. benef. quia paria sunt beneficia in curia uacare et fore reservata ut nō per **Arch.** in c. si. de consue. in vi. sed de vacantibus in curia inferior a papa se non intromittit de preben. c. i. in vi. Et vidistis tertio: quia reservatio pape afficit id super quo est interposita. et annullat omnem dispositionem sequentem ut de elec. si eo tempore in vi. de prebe. e. li. quarto quia sola confirmatio principis seu pape facta ex certa scientia excludit inferiorem a potestate disponendi de confir. uti vel inuti. c. i. et c. ii. ergo multo fortius que expresse abdicant potestatem cum confirmatio solum tacite abdicet. **¶** In contrarium facit decre. l. s. e. ti. in vi. et hec de. per quas videtur q̄ reservatio non trabatur ad beneficia que permittantur ad hoc quia reservatio specialis que fit per executores gratie apostolice et collatio canonicatus per quam afficitur prebenda de preben. si postq̄ in vi. nō impediunt permutationem ut dicto. c. uno ergo multo minus reservatio generalis ar. s. de preben. dudum et c. quis in vi. sed responde q̄ nō procedit: quia reservatio que fit ad impetrationem est odiosa et restringenda de preben. q̄ i. in vi. **¶** Reservatio autem que fit per papam proprio motu illa est favorabilis: et concernit solum principem quem presumendum est solum facere favere ecclesiarum et non personarum. et ideo amplianda de preben. si pluribus et c. si motu proprio et ideo ad reservationem generalem vel specialem factam motu proprio non est trabendum. c. unicum preall. s. e. unde equitas illius. c. locum habet i. casu suo et derogat rigori in genere contrario: quia est scripta in specie illa: sed in casu reservationis non est dicta equitas scripta ergo in illo stabilitus rigor cum in concursu equitatis et rigoris si utrumq̄ est scriptum vel non prevalet equitas. **¶** Si autem alterum est non scriptum et alterum scriptum prevalet scriptum. l. propter p. ff. qui et a qui. et nō in l. i. de legi. et de transac. c. si. et q̄ nō in glo. i. di. **¶** Jus gentium unde dato q̄ esset equitas eadem in causa reservationis que est in causa impetrationis quod tamen non credit **Jo.** de lig. per predicta tamen ex q̄ rigor est scriptus illi stabitur exclusa equitate non scripta. **¶** Sed dices tu licet equitas in casu isto specificè non sit scripta tamen in simili casu est scripta dicto. c. unico s. e. in vi. Ideo debet fieri extensio illius equitatis scripte ad aliam similem equitatem non scriptam sicut fit extensio dispositionis legis scripte ad similes casus. ff. de legi. non solum de consti. traslado cum si. **¶** Ad hoc quia ubi incurrit simile equitatis et simile rigoris prefertur simile equitatis. C. de iudi. l. placuit. **¶** Rōdet **Jo.** predictus q̄ a simile equitatis scripte fit extensio nisi super illo simili disponat rigor scriptus quātunc preferretur et excluderetur extensio equitatis etiam scripte cum illud simile sit equitas

non scripta et rigor sit scriptus: et sic facium
bere debet rigori per iura preall. ad id quod non
in .l. placuit. **R**ndet quod ubi emergit casus
novus super quo non disponit rigor: nec dis-
ponit equitas sed rigor scriptus in simili ca-
sa dicat aliud: tunc bene preferatur simile ri-
gori. et iste est casus secundum unum intelle-
ctum in dicta .l. placuit hic autem est scriptus
rigor in genere immo et in specie. c. si eo tem-
pore de elec. in vi. et c. ut nostrum de appel. ut
rigor ergo scriptus est servandus licet diuus
ff. qui et aq. l. prospexit. xix. di. in memori-
am. et sic intelligitur. c. Jus gentium. i. di. set
cus si foret rigor sic scriptus in terminis ge-
neralibus quod dubitaretur de quibusdam ter-
minis qui sunt similes non tamen omnino:
quia tunc forte servanda esset equitas non scrip-
ta. et esset rationabile quia que contra iuris
communis rationem sunt inducta non sunt ad
consequentiam trahenda. ff. de legi. l. q. non. ff.
de aqua plu. arden. l. ij. §. Item uariis. ff. de
execu. tu. l. scire oportet. §. sufficit. hic au-
tem de rigore est casus legis expressus ut pa-
tet ex predictis. et hoc tenet Jo. de lig. **P**i-
cit tamen quod audiuit quod dominus Azo. de ra-
mengis doctor decretorum bononiensis disputa-
uit contrarium per. c. vnicum preall. cuius
disputationem dicit se non uidisse: sed liben-
ter uidisset propter quam forte mutasset opi-
nionem si rationibus inconuincibilibus stringere-
tur eius determinatio et cet. **Q**uid si de be-
neficiis reservatis fiat permutatio in manibus
pape: uel de eius speciali commissione quo-
ram alio non habita mentione de reservatione
an ualebit. **D**ic quod sic si reservatio erat noto-
ria et publica ar. xvi. di. quid dicitis cum simi-
libus al non. **S**ed quid si non tenet per-
mutatio in casu premisso ex quo: quia secre-
ta erat reservatio. et non fuit facta mentio.
Nunquid ad minus ualeat renunciatio. **S**re.
de senis quod sic dicens quod debent ire permutantes
ad papam. et supplicare ut permutationem
perficiat. Jo. de lig. dicit quod credit quod hec igno-
rantes possent redire ad sua beneficia de pre-
bendis in vi. **N**ota bene ex predictis quod in
exorbitantibus a iure non est licita extensio
per identitatem rationis de quo in de. l. de
elec. et de. Auditor de rescriptis et c.
Sequitur.

De testamentis Rubrica.

Religiosis etiam exem-
premissa causa constitutionis
dat potestatem ordinariis ex-
igendi rationes ab executori-
bus testamentorum. **S**ecun-
do ipsis ordinariis dat potesta-
tem puniendi tales executores
si reperi fuerint deliquisse in executione.
Secunda ibi illos. uel diuindo in tres ut glo. qua
primo ponit motum constitutionis. **S**e-
cundo constitutionem. **T**ertio penam.
Secunda ibi presentis. **T**ertio ibi illos.
Nota primo quod religiosus non potest esse ex-
ecutor testamenti nisi petita licentia. et opten-
ta a suo superiore. **N**ota quod executores etiam
exempti debent ad requisitionem ordinarij red-
dere rationem ab officio executionis quod gesse-
runt. **N**ota quod ordinarius potest tales col-
pabiles inuentos punire in aliorum exem-
plum. ex quo non casum in quo exemptus subi-
citur iurisdictioni ordinarij. non ob. priuile-
gio exemptionis alios casus ponit hic Pau.
Item quod pena unius debet esse metus. et ex-
emplum aliorum concor. l. i. c. ad .l. Bul. repe-
tunt. **I**tem non executorem dici qui deputatur
ad executionem testamenti. **A**liqui dicunt
quod dicitur executor qui exequitur sententiam.
c. de execu. rei iudi. l. si ut proponis. **A**libi
qui exequitur negocia de obliga. ad ratio. c.
uno. **A**libi qui exequitur gratiam. s. de co-
ces. preben. si soli. **N**ota hic negligentiam
equiparari dolo quod procedit. c. i. prelati qui ha-
bent in potestate que spectant ad eorum offi-
cium: secundum Bul. all. s. de offi. custo.
c. i. et c. **S**lo. secunda querit. an hec con-
stitutio respiciat preterita ante hanc de. uide-
tur quod sic quia tex. hic loquitur per participium
preteriti temporis. ne scilicet deputatus non
autem dicit in futuro de deputandis glo. con-
cludit quod hec constitutio respicit futuras gestio-
nes post hanc de. etiam si fiat per deputatos
executores in preteritum ante hanc de. etiam
si tales sint exempti et hoc aperte uidetur uelle
hec de. loquendo per participium preteriti tem-
poris dicendo de deputatis: et non dicendo de
participio futuri temporis. **A**d hoc quod non
in de. ut hi qui de eta. et qua. in glo. qui de po-
steris et in de. ij. de vi. et ho. de. post prin. ge-
stiones autem preteritas et factas ante hanc
de. non comprehendit de. hec constitutio in dubio
non respicit preterita consummata in preterito
de consti. c. si. ad hoc: quia in illis cessat ratio
de. que fuit ut prescinderetur materia delin-
quendi si in talibus non posset prescindi ex quo
iam facta est. ergo cessare debet dispositio de.
hec uera quando gestio ex toto est facta ante
hanc de. uel ex toto est fienda post ipsam. **S**i
vero deputatus executor ante hanc de. par-
tem gessisset: et partem etiam gerat postea quod
erit. **R**ndet glo. quod si ratio prius gestorum
non est annexa postea gestis: sed separatio ut
quia certos redditus percepit quos conuertit
in pios usus et tunc solum de postea gestis rōez

reddat et sic illa tantum respiciat de. 7c.
Cesta autem ante non comprehendit. Ad hoc
c. si eo tempore de elec. in vi. **S**i vero ratio
prior gestorum est adeo connexa et in se
parabilis a postea gestis quod inutiliter potest ui
deri ratio unius gestionis sine alia. et tunc non
cogetur reddere rationem per hanc de. que ta
lem gestionem non comprehendit ar. de app. su
per eo. **A**ui autem tenebitur hoc casu red
dere rationem **R**ndet quod exemptus tenetur
illam reddere pape vel legato. vel si non est
exemptus cogetur reddere suo superiori: et
sic hoc casu stabimus iuri antiquo **N**ota
bene singularem glo. ex qua habes an constitu
tio trahatur ad preterita pendentia: quia si ac
tus que respicit constitutio noua est de futuro
licet habens ortum ab actu de preterito: tunc
clauditur sub illa. fallit si esset inseparabilis
ab actu de preterito: adeo quod non posset respice
re actum de futuro nisi tangeret etiam actum
preteritum similem: quia tunc illum actum
de futuro etiam non respicit. ff. de neg. gest.
l. cum actum et l. ar. qui natura. §. si. cum glo.
concor. Pau. Jen. et Stepha. sentit quod hec con
stitutio etiam exemptorum non sit promulga
toria iuris noui: sed ueteris declaratio **D**icit
enim quod sicut privilegium clericale non in
uat clericis quominus laicis quorum admini
strationem gerit rationem reddere non tenea
tur de obli. ad ratio. c. l. ne de. uel mo. sacer
dotibus et de privile. c. l. in vi. **C**ubi de crimi
ne oportet agi autem. qua in provincia sit: nec
privilegium exemptionis debet exemptos in
uare quominus teneantur ad rationem in lo
cis in quibus administraverunt: et secundum
hoc debemus dicere quod non comprehendit pre
terita. **M**arth. hic dicit quod inquitum constitutio
hec loquitur de exemptis et noui iuris promul
gatoria. **I**nquitum uero de non exemptis. dem
erat de iure ueteri secundum eum: et habuit
ortum ab his que non. spe. in loco preall. in
prima glo. certe glo. uidetur uelle quod etiam
respectu non exemptorum sit constitutio pro
mulgatoria noui iuris: quia hic indistincte co
gitur coram ordinario loci rationem reddere
sed de iure antiquo suffecisset coram suo su
periore. **A**n autem procedat quod hic dicitur
de exemptis etiam si testamentum sit condi
tum in loco exempto. dicit Pau. quod sic per hac
litteram que simpliciter loquitur: et eadem
dicit quod procedit siue executor deputatus sit
a testatore siue a iudice et c. **G**lo. cuius
libet. declarat quare hic loquitur universaliter
quia ut comprehendat omnem speciem ultime
uoluntatis: et sic etiam codicillos facit quod ha
betur s. e. in Rea. **G**lo. optenta. querit
an sufficiat tacita licentia superioris ut religio
sus possit esse executor forte: quia petijt et sat
illum exequi: et non contradicit **R**ndet quod
non: et hoc per hunc tex. qui requirit opten
tam: et sic requiritur expressa licentia per quod
dicit reprobare opi. domini sui qui disputando
tenuit contrarium de quo in regula is qui ta

et in vi. **N**ec ob. s. de regula licet: quid
respondet Pau. quod ibi tractatur de augmento
religionis seu professionis cessante presumptio
ne ambitionis: ideo sufficit ibi licentiam pet
tere hic timetur suspitio ambitionis: quia
agitur de officio optinendo **I**dem si de pre
latura optinenda de elec. si religiosus in vi.
Iuxta predicta queritur cum glo. quid si
superior religiosus dedit illi licentiam suscipiendi
hoc officium executionis. **A**n poterit talem
licentiam renocare re non integra. uidetur quod
non quia ex quo talis incipit gerere est astric
tus ad rationem reddendam per hanc de.
Item debet cogi perseverare ex quo semel
suscepit officium s. e. Joannes. **G**lo. tenet
oppositum dicens quod licet male faciat superior
si renocet licentiam sine causa: tam si hoc fa
cit subditus non debet resistere: quia non ha
bet nec uelle nec nolle. facit. xxxij. q. v. mani
festum **I**dem tenet hic Pau. et Jen. **E**t si
dicas quis ergo tunc perficiat administratio
nem. **R**ndet glo. quod collega. si illum habet
uel habere ille quem eius loco testator depu
tauit: et his cessantibus episcopus. s. e. c. ij. in
vi. et quod ibi non in glo. penultima. **C**irca predi
cta querit Pau. quid si religiosus non potest
optinere licentiam a superiore an cogatur ex
equi. **D**ic quod sic si petijt ar. de renunc. in de. cu
illusio **S**i uero non petijt: sed prelati p
cepit. **I**dem cum habeat necesse parere. ij. q.
ij. non dicatis in religiosis deputatis. **I**n alijs
autem non religiosis. **P**icit quod demum possit
susceptum beneficium tacite uel expresse cogen
tur exequi per. c. Joannes. s. e. c. ij. ibi per **I**n
no. et Hosti. **A**nte autem non cogatur de quo
in spe. de instrum. c. l. §. compendiose v. hic etiam
queritur et ff. de leg. l. i. c. de episcopis et clericis
l. id quod pauperibus facit. ff. de reali. et sup. fume.
l. si quis sepulchrum. §. funus. **I**dem Ja. de a
rena dicens quod precise ab initio non compelli
untur sed causative. ne commodum legati uel
hereditatis defraudentur. sic in aut. de her
re. et fal. §. si uero reliquus post susceptum au
tem beneficium remedium pretoris que sunt ca
ptio. pignori et multe indicio et persone con
strictio. c. de donaci. l. si quis pro redemptione
secundum Pau. et c. **G**lo. suscipere. **O**p.
quod religiosus non possit esse executor testamen
ti ut in de. exim. de v. sig. §. proinde v. **I**tem
quod executores et §. cupientes v. verum etiam.
So. regulariter religiosus potest esse executor
secundum formam huius decre. quia petita li
centia a prelato: et optenta nec exigitur consen
sus conuentus secundum Stepha. all. de elec.
si religiosus in vi. fallit in his qui sunt de ordi
ne minorum: quia non debent licentiarum ad hoc
officiu: nec etiam illa suscipere ut ibi probatur.
Sed quero an religiosi de quibus hic loqui
tu r possent esse executores in relictis ad non pi
as causas secundum formam huius de. Pau.
hic recitat opi. quod illius executionis religiosus
non est capax **S**ecunda est opi. in contra: et
pro his facit hec de. que simpliciter loquitur

et decre. Joannes s.e. quidam tenet primam o/p.
pi. Mouetur quia illorum executio non spe-
ctat ad episcopum. ut nō glo. s.e. tua ergo mī-
tominus ad religiosum Inno. et Hosti. in dicto
c. tua tenent. q. talium executio spectat ad e-
piscopum. et hoc tenet glo. in c. si heredes. s.e.
que contradicit glo. preall. in dicto. c. tua.

Secundo. Mouetur quia pium est quic-
quid diffinit testator cum non possit se in pre-
senti inuare. xij. q. ij. impius facit. l. i. c. de sac-
sanc. eccle. ad hoc decre. tua preall. que dicit q.
universa per testatorem disposita plenarie ex-
equi debet episcopus. Ad idem in aut. de ec-
cle. titul. §. si quis autem pro redemptione. ubi
dicit universaliter omnia: et hoc tenet Pau. ex
eo quia littera non distinguit: et quia eadem
est ratio in omnibus: et sic stat conclusio q. de.
procedit etiam in relictis ad non pias causas
vide Bar. de alimen. lega. l. solent. **Q**ue au-
tem dicantur relictis ad pias causas. dicit hic
Math. q. omnia relictis personis miserabilibus
dic ut pupillis viduis orphanis et peregrinis
pauperibus que computantur inter relictis ad pi-
as causas vide glo. ff. del. ij. si quis ticio que ui-
detur uelle q. omnia relictis pro anima dicant
tur ad pias causas et c. **G**lo. tales. que
ritan seculares exempti includantur sub hac
constitutione. videtur q. sic quia eadem est ra-
tio igitur et c. De transla. c. i. Contrarium tenet
glo. quia hec constitutio saltem respectu exem-
ptorum est editoria noui iuris: ideo quatenus
non derogat in privilegiis exemptorum rema-
nant salua privilegia: et ideo cum hic solū
deroget privilegiis secularium exemptorum:
ideo autem forte potius expressit de religiosi:
quia plus delinquebant in talibus q. alij facit
q. habetur i. c. i. de privile. cum alijs hic all. in
glo. et i. de deci. c. i. et q. ibi nō in i. glo. et per
ibi nō videtur q. de locum habeat in religioso
exempto translato ad ecclesiam secularem et c.
Glo. locorum ordinarijs. querit quid si
ordinarius in loco inferior dyocessano: videtur
q. sub hac de. comprehendantur que notanter
dixit de ordinarijs locorum non autem dixit
de dyocessanis ad q. s. de vi. et ho. de. de quo
remittit glo. ad id q. nō s.e. Joannes in v.
dyocessanus. Bui. hic dicit episcopos com-
prebendi per id q. dicit de ordinarijs locorum:
quia ad episcopos spectat executio ultimarum
voluntatum et defensio maxime si sunt relictis
ad pias causas. c. de epi. et de l. nulli et ff. de pe-
ti. here. l. hereditas. §. si defuncto. **D**icit ta-
men q. ubi deputati sunt executores per testa-
torem expectabit illos per annum ordinarius
et si illum erunt negligentes ipse postea ex-
equitur. c. de fidei commissis. **N**ot hoc amplius
satur tamen q. rationem exigere poterit quā
documq. etiam annum: et post per hanc de.
Quare autem plus dyocessanis q. alijs pre-
latis sit hoc officium commissum: et dicit q.
est ratio: quia de ipso dyocessano an tota dyo-
cesis est commissis plus presummit lex. s. de

rap. c. l. et de hac causa ad ipsius prouidentiam
in maioribus dubijs recurritur: quia habet ge-
neralem dispositionem sue dyoce. x. q. i. regen-
da. xvi. q. vij. basilice. **P**an. hic dicit q. aliud est
compellere executores ad exequendum offi-
cium susceptum: et hoc potest quilibet ordina-
rius etiam episcopo inferior: et capitulum sed
uacante: quia hoc est iurisdictionale in quo suc-
cedit capitulum sede uacante de malo. obe. is
que et c. cum olim. **A**liud est compellere ex-
ecutores ad rationem reddendam: et hoc po-
test episcopus: quia habet iurisdictionem testato-
rum: et capitulum sede uacante: quia habet
tunc ordinariam quā alius hoc non posset et
hoc uidetur uoluisse Jo. an. in remissione quas
facit ad c. Joannes. **I**n autem debeat
intelligere de dyocessano loci: unde defunctus
traxit originem. an uero de dyocessano lo-
ci domicilij: si in alio loco habet domicilium
tangit hic Pau. remittendo ad nō de instru. et
dic. §. compendiose ubi recitat opi. **T**honis et
aliorum et per Inno. s. e. ti. et per Jo. an. in di-
cto. c. Joannes in uerbo dyocessanum ibi dicit
q. si in utroq. loco habet bona uterq. episco-
pus in bonis sibi subditis exequitur si in alte-
ro predictorum: tunc episcopus loci ubi sunt
bona et c. **Q**uid autem si testator sit de una
ciuitate uel dyoce. executor de alia. an ordina-
rio tenebitur reddere rationem. **D**icit Math.
q. ordinario domicilij defuncti all. s. e. tua. et c.
Joannes. **I**ntelligit autem de ordinario domi-
cilij defuncti scilicet ubi duxerit originem: uel
ubi habitabat. si autem hoc esset incertum: tunc
tenebitur reddere rationem episcopo loci ubi te-
stator est mortuus. c. de sac. sanc. eccle. l. nulli
et nō Inno. s. e. tua facit de episcopis. et de l. si
quis ad declinandam de hoc per Jo. an. in pre-
all. c. Joannes. s. e. et c. **G**lo. reddere. que-
rit quid si testator liberarit executores ab ho-
nere reddendi rationem cui tenebitur illam red-
dere. glo. remittit ad nō in spe. de instru. edic.
§. nunc uero vbi. sed nunquid secundum dicit
tum. **S**tepha. hic dicit q. non tenet remissio.
Pan. et Zen. **I**dem in effectu unde dicunt
q. Hosti. in c. tua. s. e. **D**icit tales executores q.
non ex necessitate sed uoluntate suscipiunt offi-
cium in dicto. c. nihilominus compelluntur ad
reddendam rationem equo arbitrio iudicis all.
de manumissis testa. l. qui filium. et ff. delibera le-
ga. l. Aurelius. §. filius et l. creditor. §. inter ce-
tera. unde dicit q. iudex pensata forma execu-
tionis. et testamenti et propinquitatis executoris et
quantitatis et qualitate eius de quo queritur in
aliquibus credit iuramento ipsius tantum. c.
de donac. l. penultima in aliquibus sue conscien-
tie de fo. compe. q. nō in aliquibus utetur pro-
batione. c. de epi. et de l. nulli et finaliter sic arbi-
trabitur q. non sit locus fraudi nec nimis ple-
ne executori credet cum talis presumatur fuisse
mens testatoris. nā non est uerisimile q. illaz
clausulam remissionis reddicionis apposuerit in
delusionem sue uoluntatis et pontificalis officij

sed potius uoluerit uterque sollicitudine uti quā
do immo per testatorem non possit officium or
dinari impedire etiam si neller. s. e. ti. Nos qui
dem. secundum Hosti. hec dicit Pau. satis se
putare uera quando ex debita administratione
executionis deliquit. Si autem in distributioe
seu administratione executionis non committit
delictum nec offenditur testatoris uoluntas pu
tat remissionem ualere all. C. de fidei commissi
l. necessitatem. 7. ff. de liberati. lega. l. non solu
7. penultimo 7. l. aurelio. 7. l. aurelia
7. l. menia. 7. sic uidetur q. de solo dolo non au
tem de negligentia uel culpa tenetur reddere ra
tionem licet al. non facta dicta remissione tene
retur de negligentia 7. culpa ut hic dicit tex. nā
ad illam tenetur quilibet qui ex officio debet
aliquid facere de testa. mo. cum ad monasteri
um cum concor. ibi nō in glo. ante penultima.
Ad idem. xliij. di. offensis. i. q. i. quicquid cum
similibus ibi all. per Pau. Nunquid autem ex
ecutor teneatur de culpa leuissima que est id
obmittere quod potest a diligentissimo precat
neri. ff. ad. l. acquil. l. si putator. 7. l. dicit q. sic
hoc uenit ex natura contractus in mandato p
pter tacitam assercionem industrie sapiētis. mā
datam propter q. solam eligitur. C. mandati a
procuratore cum ibi nō. An autem teneatur
de casu fortuito. Dic q. sic quia aut prestatur
ex natura alicuius contractus si species est in
obligatione. ff. de re. iur. l. contractus in fi. de
quo in. c. uno de commodato. Nunquid execu
tor poterit sic distribuere q. aliquid perueniat
ad suum monasterium uel sibi uel suo consan
guineo. uidetur q. sic per. l. omnibus. 7. si ius
sus. ff. de. l. in aut. de sanctis epi. in. 7. diacono
nissa 7. ff. de col. bo. l. i. 7. ff. xxx. q. iij. si qua mu
lier ad hoc quia hoc est secundum regulam ca
ritatis prout nō. xx. di. c. i. nobis 7. nostris de
bemus subuēre facit q. nō. xliij. di. quiescamus
omnino. lxxvi. di. non satis: 7. q. dicitur nemo
umq. carnem suam odio habuit. xij. q. ij. non
estimemus. In contrarium facit. C. de sac. sa
c. ecclē. Aut. quibuscunq. ff. mandati. l. si man
dauero. 7. si bi. ff. de iuris. omni. iudi. l. qui iuris
dict. onem. 7. ff. de offi. preto. l. iij. Ad hoc quia
talis concessio uidetur suspecta. ff. de iniur. l.
lex cornelia. quidam distinguunt an sit solus
executor: 7. tunc sibi uel suis dare non possit
ut sit differentia inter dantem 7. recipientem o
iurepatro. ueltras de insti. c. si. nisi forte in con
iuncto esset euident causa pietatis ar. l. si pa
ter. ff. de adopt. Si uero habet socium: 7. tūc
possit per. l. nulli. ff. q. cuiuscunq. uniuers. 7. l.
plane. 7. l. item eorum 7. ff. de indiem. adiect. l.
si uno. Pau. dicit q. putat q. possit dare mona
sterio de his que habet arbitrio suo erogare et
tiam si sit solus: quia ibi est distinctio perso
narum. xij. q. ij. qui manumittitur. xij. q. ij.
prudencia 7. de testi. iuluper. 7. c. cum nuucius
7. c. cum nuper. Idem de consanguineo cessan
te fraude sibi autem non possit dare nisi in
summa necessitate quod nō bene quia quotidiana

na est hec questio 7. cetera. C. Blo. exigere. q.
rit an isti executores etiam non petentibus or
dinarijs debent reddere rationem. Rndet
q. sic. per hanc litteram: quia copulatiue dicit
q. debent reddere rationem: 7. quod isti or
dinarij tenentur ad illa. Quid autem si of
ferant se paratos episcopis illam reddere: 7.
ipsi eam uolunt recipere. Respondet q.
tunc non erit quid imputetur eis ex quo per
eos non stat ar. regule imputari de re. iur. in
vi. Idem Pau. Jen. 7. Math. qui all. dei
cre. l. de eo qui mit. in pos. causa rei seruati
de 7. cetera. C. Blo. debita. querit qualis et
rit ista pena imponenda istis executoribus nei
gligentibus: 7. qui al. delinquant circa exe
cutionem. Rndet q. erit arbitraria ex quo
certa non exprimitur ar. de offi. dele. c. de
causis facit. l. i. 7. ff. de efrac. Jenze. dicit q.
inter cetera erit pena q. tenebuntur ad restitu
tionem conuersorum in proprios usus. quod
intelligit in religiosis habentibus administ
rationem qui tales restituent de fructibus defit
deuul. peruenit. Nam ratione administrationi
nis uidentur facere fructus suos iuxta nō. xij.
q. i. duo de de. in resti. c. uno in vi. de offi. or.
quanto. e. li. Archi. de rescrip. statutum. 7.
asserforem. In claustralibus uero qui odiose
in proprios usus conuertunt id q. pauperibus
erogare tenentur dicendum q. non compellun
tur ad restitutionem: quia non habent propri
um. xij. q. i. non dicatis: sed pena corporalis
imponatur de elect. quia sepe in vi. cum ibi nō
per Archi. 7. Jo. an. Quero an seruus pos
sit esse executor de uoluntate domini. uide
tur q. sic cum monachus 7. seruus equiparen
tur. xij. q. i. non dicatis: 7. c. nolo. 7. ibi nō per
Inno. de priuile. cum olim: 7. per Bar. ff. de
stapl. ser. l. i. 7. l. si comanis seruus 7. l. q. ser
uus. Contrarium tenet Ja. de arc. all. ff.
de mune. 7. hono. l. ut gradatim: 7. quia de
iure civili non habet comunem factionem tes
tamenti. ff. de testa. l. seruus: 7. sic non erit ido
neus pro quo facit: quia maxime hoc factus
uerfatur circa negocia 7. circa iudicia. Ad ne
gocia autem tantum forte esse possit. Idem
dicit de pupillo. ar. ff. de arbi. l. sed 7. si in ser
uum. 7. sed neq. q. de procurator. qui generali
ter in vi. Idem de surdo 7. muto. Idem
dicit Jaco. de rauenis de muliere all. de re.
iur. l. femine. Ja. de arc. in hoc contra: quia
tutela 7. cura cadit in muliere in illis ut liceat
matri 7. auie. 7. l. de app. ex parte cum ibi nō
pro hoc facit. ff. de ali. lega. l. filia. 7. l. matri 7. s.
e. nos quidem secundum Pau. de hoc. s. e. ce
ij. in vi. 7. per Bar. ff. de re. iur. l. femine. 7. in lo
a filia preall. 7. per Ly. in. l. id quod pauperi
bus. C. de epis. 7. de. 7. cetera. Quid si tes
tator mandauit omnia bona distribuere de no
luntate uel consilio. talis religiosi. Dicit Pau.
q. quo ad primum est quasi executor: secus
quo ad secundum nisi heres in totum secutus
esset consilium eius ad sequi censeretur ex for

ma mandati testatoris. Sed an actio compe-
tens religioso hoc casu queratur monasterio.
dicit q non per. l. si stipulatus fuerim. ff. d. ob.
7 quia non competit actio talis suo nomine:
sed ratione officij 7 sic coheret persone secun-
dum Pau. Nunquid executor possit agere
7 exigere legata ab heredibus 7 ab alijs.
videtur q sic per. l. si quis ad declinandam 7
l. nulli. C. de epis. 7 de. In contrarium per. l.
lucius. §. menia. ff. ad trebel. hic dicit Math.
q si executor est deputatus ad soluendum: 7
erogandum legata ad pias causas tunc potest
agere ut dicta. l. nulli. Si autem non sunt le-
gata ad pias causas: tunc agere non potest
ut dicto. §. menia. ff. de annuis lega. l. filio.
fallit in certis casibus specialibus. primus est
cum testator concedit ei potestatem agendi.
ff. de le. i. quidem. §. si scriptus. 7 l. si a plu-
ribus in prin. Secundo fallit si non sit pui-
rus minister: sed sit particeps legati. ff. de le.
§. l. si quis ticio. 7 ff. de l. iij. l. si quis legata-
rius. Tertio fallit ubi aliq commodum co-
sequeretur ex testamento de quo i spe. de instru.
edict. §. nunc uero. inter relicta autem ad pias
causas computat relicta de quibus s. dixi. An
executor possit transigere cum herede uel alio
super relictis a testatore: videtur q non: quia
non potest remittere debitum licet agere possit
sicut nec tutor uel curator. f. de pac. l. pactum
curatoris. 7 ff. pro emptore. l. qui fundum. §.
si tutor. ff. de adm. tuto. l. lucius secundum
Math. Quid si testator fecit primo testa-
mentum solemne incepit aliud facere: Sed
morte preuentus non potuit illud complere
quid erit. Dic secundum Guil. q primum
non ualet quo ad legata 7 fidel commissata:
quia illa potuit tollere ex sua uoluntate: sed
quantum ad institutionem bene ualet mero
iure. ff. de le. iij. l. si uir. 7 sic residet. Jo. de lig.
sed certe illa lex facit in oppositum. unde me-
lius facit. l. militis. §. veteranus. ff. de re
milit. sed illa in alio casu loquitur ut ibi patet
7 cetera. Sequitur.

De Sepulchris Rubrica.

Eos qui proprie teme-
primo puniunt. Secundo tol-
lit obstantiam. Secunda ubi
nullo 7 c. Nota tempora
interdicti non licere corpora 8
functorum in cimiterijs sepe-
liri nisi in casibus expresse per-
missis. Nota q interdicta est sepultura de

excommunicationis publice: 7 de nominatis inter-
dictis 7 usurarijs manifestis. Nota q sci-
enter recipiens predictos ad sepulturam uel a-
lios tempore interdicti ipso iure incurrit exco-
municationis sententiam. Et no q a tali
sententia excommunicationis non potest absolui
nisi prius ad arbitrium episcopi satisfecerit illis
quibus per predicta est iniuria irrogata. No
casum in quo non prodest exemptio nec aliud
privilegium sac. s. ti. l. de. i. Nota ar. ex tex.
ibi sub quacumq forma. q ad tollendum pri-
uilegia uel alia obstantia sufficiunt uerba gene-
ralia derogatoria nec requiritur q sit specialis
faciunt iura all in ultima glo. de quo in regula
qui semel. potestis dicere hoc uerum. quan-
do hec clausula profertur in iur. Si autem
profertur in rescrip. dic ut in. c. l. de rescrip. 7
in. c. l. de consti. in vi. 7 in. c. l. de excels. prela. c.
li. per Jo. an. 7 per legistas in. l. si. C. si contra-
tus uel uti. pub. 7 in. l. si quis in prin. testamen-
ti. ff. de le. iij. ubi per Bar. 7 per Lapum dicit
scrip. si propter in vi. 7 de preben. si cui uel ei
cui. ali. 7 cetera. Glo. in v. 7 pro hac que-
rit an hec etiam comprehendat mulieres facien-
tes contra hanc constitutionem: 7 similiter ui-
ros laicos nedum clericos. Respondet q sic tuz
quia masculinum comprehendit femininum
de elle. generali in vi. 7 ibi de hoc etiam quia
generaliter hic dicit eos 7 sic comprehendere
debet masculos cuiuscuq professionis facit
de elec. quia circa 7 q ibi no in vi. Idem te-
net hic Guil. dicens q in istis constitutionib.
iur. communis quis penalibus masculinum con-
cipit femininum propter auctoritatem condi-
toris: 7 quia cum facta sit constitutio cu matu-
ritate semper pro ea presumitur q nihil iniqui
in se contineat ut s. in probemio. ff. de iur. iur.
l. i. 7 penultima. Idem dicit in statutis factis
per prelatos ecclesiarum pro quibus etiam p-
sumitur semper q nihil iniquum statuant s. d.
cl. despon. cum inhibito de hys que si. a pre-
la. c. nonit: secus dicit in statutis aliorum prin-
cipum secularium qui frequenter odiose pro-
mulgantur: 7 ideo uelut odiosum non com-
prehendit femininum: secus si esset sanabile
ff. de libe. 7 postu. l. cum quidam. Idem si
profertur a testatore ut ibi tene menti hanc co-
clusionem in hac materia an masculinum co-
cipit femininum. Dic latius ut no per Jo. de
lig. in de. i. de elec. c. 7 ibi per alios 7 plenissime
dixi in. c. generali d. elec. i. vi. Item etia hic de hoc
tractat 7 cetera. Glo. secunda no ar. ex litte-
ra q plures debeant dici clauis ecclesie: 7 non
una de quo remittit ad no per spe. de sum. tri.
c. l. ad si. 7 habetis glo. xx. di. in summa ibi te-
net q licet quandoq plures appellentur pro-
pter diuersos effectus: tamen unica est clauis
hoc est potestas sacerdotalis a qua surgit pote-
stas ligandi 7 soluendi 7 cetera. Glo. cimiteri-
ijs. querit quid si isti hic prohibiti non sepelien-
tur in cimiterijs sed in campis uel locis prius
tis an erit locus pene huius decre. Respondet
glo. q non a contrario littere que dicit proce-

dere etiam si talia sint vicina vel contigua cimiterijs vel ecclesijs: nam ex quo non sunt per episcopum benedicta ad usum cimiterij. Juxta id quod habetur de conse. di. i. Nemo fac. xvij. q. iij. sicut antiquitus non erit locus huic pene quia locus prophanus non potest accedere loco religioso ut non Inno. s. e. abolende. Idem Buil. et Jenze. Quare autem corpora defunctorum sepeliantur in cimiterijs. Rñdet glo remittendo ad nō. xij. q. ij. gratia ibi ponitur ratio in tex. et in glo. quia triplex est ratio una quia sepius oratur pro eis: nam cum consanguinei et amici veniunt ad ecclesiam recordantur et faciunt orationes ad deum pro illis. Secundo quia specialiter commendantur per trocinio illius facti in cuius honorem dedicata est ecclesia. Tercio quia minus torquentur a spiritibus immundis. unde in cimiterijs dicitur esse requies. xij. q. ij. anrum. Sed an indistincte sepeliens in cimiterijs personas hic prohibitas incurrat hanc penam. dicit Buil. quod si cimiterium est rite et solemniter benedictum per episcopum: tunc incurrit hanc penam insti. de re. diu. §. sacra. Idem Jenze. unde ad litteram subaudiunt ibi cimiterijs scilicet rite et solemniter benedictis per episcopum. Si vero in loco fiat sepultura retento forte pro cimiterio: sed non est solemniter et rite per episcopum benedictum: tunc dubium est exemplum si aliqui religiosi habent claustrum per episcopum deputatum: sed quia erat modicum longe ultra amplauerunt ipsum extendendo usque ad locum in quo erant domus private et in tali claustro sic per religiosos constructo nulla alia solemnitas interuenit. An si quis in dicto casu tempore interdicti sepeliatur in loco extenso sit locus huic pene. videtur quod sic quia quo ad hoc quod locus gaudeat immunitate non requiritur dedicatio s. de immu. eccle. c. penultimo de conse. eccle. vel al. c. finali ecclesia autem et cimiterium paribus passibus ambulant et sufficit ut sacra dicatur quia ad hunc usum per episcopum sit deputata sic in cimiterio debet dici. In contrarium facit quia nec dum sola auctoritas episcopi in talibus requiritur: sed solemnitas magis et ritus de quolibet quantur iura de consuetudine di. i. nemo in aut. de eccle. ri. §. si quis de fabrica. in aut. de mino. §. illud. et hanc partem videtur tenere Buil. Nec ob. quod est dictum de ecclesia non consecrata: quia illud intelligitur si fuerit celebratum al. non. ut nō glo. in dicto. c. penultimo de immu. eccle. fac. quod nō. lxxvij. di. per hoc concludit quod si in dicto. c. claustro omnino non edificato nulla solemnitas interuenit non dicitur esse cimiterium: et sic non habebit locum pena huius decre. unico uerbo potest dici quod cimiterium est locus solemniter per episcopum benedictus de conse. di. i. al. non est cimiterium fac. l. quotiens. ff. qui satisda. coguntur et s. de transla. c. ij. et sic tunc cessat de. unde indistincte in cimiterijs procedit glo. Steph. hic dicit quod si isti sepeliantur in ecclesia: vel in

claustro deputato ad sepulturam licet non sit benedicta per episcopum locus est huic pene. tene glo. Sed an procedat de. si sepeliantur hic prohibiti in cimiterijs exemptis. videtur quod sic per tex. hic in fi. et hoc quantum ad penam et potestatem dyocelani. In contrarium facit quod nō. Inno. de priuile. in. c. ad hec secundum Buil. et plus non dicit forte sic erat olim: hodie secus per hanc de. et sic prima pars vera uideretur. Quid autem si sepeliantur isti hic prohibiti in ecclesia an erit locus pene. Paulus dicit quod sic. xij. q. ij. nullus: et quia sepultura ecclesiastica et christiana et cimiterium sumuntur pro eodem ut nō. Archi. de heretia. s. ij. in vi. Quero an hic quod dicitur de interdicto procedat siue sit generale siue speciale Buil. quod sic dummodo procedat a clauis et similiter procedat siue fiat a iure siue ab homine et exco. prela. tanta. de consue. cum inter de elec. si periculum de offi. or. si canonici secus dicit in casu. c. si is qui de sen. ex. in vi. s. de testa. Regula super quibusdam et in casu. c. translationem: quia talia interdicta non procedunt a clauis. Idem Pau. et Jenze. Glo. a iure. querit qui sint isti casus in quibus a iure tempore interdicti permittitur sepultura. Rñdet glo. quod sunt aliqui. primus est quando agitur de sepultura clerici qui seruauit interdictum: nam tali conceditur sepultura dicto tempore cum silencio tamen et sine campanarum pulsatione s. de pe. et re. quod in te. Secundus est quod in privilegiatis circa confraus de quibus in. c. ut privilegia de priuile. quia eodem modo talium confratrum est sepultura permissa tali tempore. De tertio autem casu est dubium uidelicet an in quattuor festiuitatibus anni in quibus tempore interdicti potest celebrari alta uoce et pulsatis campanis: et apertis ianuis secundum quod dicitur in decre. al. ma. §. ultimo de sen. exco. in vi. possint mortui sepeliri. Glo. tenet quod si licet dicat multo tamen contrarium obseruatum. Sed male sentendum hoc mouetur per decre. cum et plantare. §. quod si de priuile. et per dictum. §. ultimum ubi patet quod in istis diebus permittitur partitio patris diuinorum quo ad audienda diuina officia non autem permittitur quo ad sacramenta: ut patet ex diuisione illius. c. alma. Ad hoc quia causa expressa permissionis fuit propter spem reconciliationis: sed hoc ratio cessat in iis mortuis. xxv. di. qualis ergo quo ad sepulturam locum non habebit ar. decre. cum cessante de app. Idem hic tenet Pau. et Jenze. et hoc est tutius de quo per Jo. cal. in tractatu suo de ecclesiastico interdicto ubi uide per eum ubi tenet contra istam glo. Jo. de lig. in suo tractatu de ecclesiastico interdicto tenet cum glo. et hoc potest tutius per rationes eius: quia sepultura non est propter officium sed contra sepultura est quid principale cui accedit officium quod ordinatur in finem sepulture et ex hoc sequitur quod non possit dici diuinum officium super corpus etiam eo remanente in sepulcro: quia tale officium

intelligitur prohibitum prohibita sepultura in
 cuius finem est ordinatum: et ex hoc patet quod
 sepultura potius accedit tam prohibitionem sa-
 cramentorum quam permissionem divinorum: de
 qua in dicto. c. alma. licet Jo. cal. contra. Quid
 autem si illi de loco interdicto sepeliant extra
 locum interdictum aliquem de loco interdicto
 non habebit locum hec pena. dicitur Pau. quod si lo-
 cus est interdictus propter delictum domini
 tantum: et tunc non habet locum: scilicet si pro-
 pter delictum populi: ut habetur de sen. exco. c.
 si sententia in vi. et c. Glo. excommunicatos
 querit an in quolibet excommunicato procedat.
 Respondet quod si est excommunicatus maior
 et excommunicatione procedit littera sine ab ho-
 mine siue a iure sit excommunicatus: et de hoc in
 dubio debet intelligi hic. ar. de sen. exco. si quis
 Si vero esset excommunicatus minori et tunc non
 habet locum hec pena. fatetur tamen glo. quod
 non sunt sepeliendi tales si constet eos in mi-
 nore excommunicatione decessisse ut non Iano. s.
 e. sacris facit de cle. exco. minis. illud et c. si. et
 xij. di. c. q. Tamen si sepeliuit ut dixi non est
 locus decre. huic que in dubio debet intelligi de
 excommunicatione maiori. Idem Bui. quia ex-
 communicatio maior magis inficit quam minor. Si
 autem sepeliatur hereticus qui etiam est exco-
 municatus a iure. Respondet glo. quod de illo spe-
 cialiter erat prouisum antehanc cle. per decre.
 q. de heret. in vi. cum glo. concor. Bui. Pau.
 dicit quod forte idem in excommunicato minori ex-
 communicatione: quia illa priuat participatione
 sacramentorum de cle. exco. minis. si celebrat et
 per consequens sepultura et sic uidetur contra
 dicere glo. et Bui. sed intellige dictum Pau. se-
 cundum Jo. de lig. quo ad sepulturam non quod
 ad penam huius decre. de pe. di. s. pene.
 Sed an si sepelatur aliquis excommunicatus
 sit fienda reconciliatio cimiterij vel ecclesie. Re-
 spondet Bui. quod sic si erat excommunicatus
 publice facit quod non de sacra. non ite. c. q. de con-
 se. eccle. vel alta. c. consuluit de priuile. ad hoc.
 Si autem erat excommunicatus minori: tunc le-
 get non debeat sepeliri ut predixi: tamen non
 videtur necessaria reconciliatio: quia non repe-
 ritur iuris cautum: et quia in dubio appellatio
 excommunicationis intelligitur de maiore: quia
 excommunicatio maior magis inficit quam minor.
 Sed nunquid sepeliens excommunicatum
 maiori excommunicatione incidat in minorem.
 glo. quod sic s. de priuile. ad hoc per illam rationem
 quia cui non communicamus uiuio non debemus
 communicare mortuo. Idem Na. et Phi. in deo.
 c. ad hoc hosti. ut ibi contra: quia homo mor-
 tuus non est homo de cele. mis. in quadam et sic
 non potest esse communio cum mortuo. fatetur
 tamen quod alia pena sunt puniendi: et sic residet
 hic Bui. Jenze. et Pau. hic dicit quod sibi placet
 prima opinio: quia durat excommunicatio etiam
 post mortem de sententia exco. a nobis. q. nam
 excommunicatum corpus ligatur ut anima sal-
 uetur de sen. exco. c. in vi. nec ob. quod non sit co-
 munio cum mortuo quia licet sit uerum in co-

munionem actiua ex parte mortui tamen secus
 ex parte uiuentis quod sufficit de cle. exco. minis.
 illud. potest enim per unum communicari mor-
 tuo comunioe fauorabili scilicet lauando radendo
 et sepeliendo et ideo incidit in minorem alio comu-
 nicans excommunicato furioso uel dormienti uel
 loquens non respondenti non incideret in mi-
 norem quod uidetur contra id quod habetur. xi. q. iij.
 cum excommunicato et hanc opi. tenet Jo. de lig.
 et Jo. an in dicto. c. ad hoc de priuile. et ceta.

Glo. publice. querit qui dicantur publice
 excommunicati. Respondet glo. quod uidetur
 posse colligi ex. c. ad probandum de re. iudi. et
 ex. no. per glo. de excep. exceptionem in glo.
 penultima et ille uidetur dicendus publice ex-
 communicatus contra quem publice est lata sen-
 tentia per Iudicem presentibus officialibus su-
 is in loco in quo consuevit iudicare: et partibus
 presentibus uel contumaciter absentibus. Glo.
 hic dicit quod est aduertendum: quia ut quis
 publice dicatur excommunicatus non est necesse
 ut sit publice denunciatus ut probatur in decre.
 ad probandum ubi ponderatur solum quod sit
 publice excommunicatus: non autem quod sit denū-
 ciatus excommunicatus: sed an sufficiat quod senten-
 tia lata sit in loco in quo iudicare consuevit pu-
 ta ad banchuz presentibus officialibus suis: et
 partibus uel eis contumaciter absentibus di-
 citur quod licet preall. glo. uidetur sentire quod sicutam
 non credit illam indistincte procedere: et saltem
 quo ad hunc casum sed ponderanda erit qua-
 litas fori an uidelicet ibi consueuit esse multitu-
 do officialium et altantium et tanta quod uerisimi-
 liter presumi debeant sciuisse: uel saltem scire quod
 imputetur si non scierunt quod publice per eos
 sciebatur. xij. q. ij. qui et humanis: et tunc dica-
 tur publice excommunicatus. An uero consueuit
 ibi esse paucitas predictorum: nam potest esse
 occultum factum iudicis licet factum in loco
 ubi consuevit iudicare puta si factum sit altan-
 tibus duobus uel tribus alii in aut. de lit. s. o. et
 coll. viij. et tunc non dicatur publice excommuni-
 catus: et hoc uidetur de mente huius cle. ex ra-
 tione ipsius quod potius est attendenda quam uerba de
 v. sig. c. preterea. Nam intentus cle. est ligare in
 contemptum sepelientes quod non est in casu pre-
 dicto. Nec obuiura per que mouetur glo. in deo.
 c. exceptionem: quia id non probant si rationes
 inspiciantur: et ibi etiam non ad predicta hic alii
 glo. infinita iura et quod non de elec. illa in glo. ma-
 gna ad si. per Jo. an. et non per Compostoll. de p-
 tue. dilectus concor. Pau. et Warbe. Nota
 bene hanc glo. quando dicatur quis publice ex-
 communicatus et quando dicatur sententia pu-
 blice lata saltem quando agitur de pena aliqd
 fatientis contra sententiam publice latam.

Deinde quero cum glo. et hoc quid si occul-
 te excommunicatus sepeliatur scienter per aliquem
 an incurrat sepeliens hanc penam glo. dicit quod
 non: quia hec constitutio est penalis: et ideo non
 est amplianda et sic dum loquitur de sepeliente
 publice excommunicatum non habet locum in
 sepeliente occulte. Idem hic Warbe. ad hoc alii

quia non debet citari ut excommunicatus nisi
 fiat de sententia hominis uel canonis sicut dici
 mus in diffidato de homi. pro humani. in vi. 7
 q. ibi non per **D**osti. 7 q. non in de. unica 7 de co
 sang. 7 affi. **S**ed an sepeliens tales excommunica
 tum maiori incurrat excommunicationem mino
 rem glo. remittit ad non in. c. ad hoc de priuile.
 in. i. glo. dic ut dixi. s. in glo. prece. ad si. q. ibi
 glo. tenet q. sic. **I**dem Jo. an. 7 Pau. 7 Jo. d. lig.
 licet **S**uil. 7 **J**enze. contra: sed male ut. s. dixi.
Ultimo op. q. alia pena debet imponi con
 tra facientes hec prohibita. unde op. d. c. episco
 porum de priuile. **S**ol. q. ultra penam ibi po
 sitam hic additur alia 7 sic non ob. quia utraq.
 pena locum habebit. nec ob. de iudi. ac si clerici
 quia respondetur ut ibi non 7. ff. de penis. l. san
 ctio legum 7 ceta. **G**lo. nominatim. in prin.
 all. concor. ex quibus colligitur quando dicat qd
 nominatim interdictus: quia ille qui est inter
 dictus nomine proprio expresso uel per circū
 stantias datas. **N**ota etiam per Jo. de pre
 ben. in lateranensi. **Q**uid autem si aliquis non
 est nominatim interdictus: sed generaliter an si
 sepeliat illum sepeliens incurrat penam huius
 decre. glo. dicit q. non per hunc tex. a contrario
 quoniam plus dicit q. tales interdicti nomi
 natim possent sepeliri in cimiterijs dummodo
 locus non sit interdictus ar. huius decre. cum
 alijs concor. in prin. glo. all. **I**dem **S**uil. per q.
 dicit q. si notorium sit de fautoribus uel de illis
 quorum culpa lata est sententia non tamen sunt
 nominatim expressi in sententia licet sit dictum
 in ea interdicimus talem cum fautoribus suis
 licet tales notorii fautores sepellantur non erit
 locus huic pene ar. de peni. di. i. §. pene. **N**ec ob.
 de priuile. episcopo. in vi. ubi non ponitur uer
 bum nominatim. **S**olutio ibi imponitur alia
 pena scilicet suspensionis ab ecclesie ingressu
 hic alia secundum Jo. an. in addi. **I**dem dicit
 Pau. si aliquis sit interdictus nominatim ab
 aliquo temporali exercitio non a participat
 tione sacramentorum: quia talis non prohibe
 tur sepeliri: 7 hoc uoluit sequens glo. que
 dicit q. iussit q. interdictum sit tale q. saltem
 priuet sepultura ut in casu de sen. exco. is cui
 in vi. q. 12. facit q. non post Inno. 7 Dosti. s. e
 sacris 7 ceta. **G**lo. manifestos. querit qui
 dicuntur usurarij manifesti. responder. remit
 tendo ad non. de usu. c. i. 7. q. in vi. **M**athe. hic
 dicit manifesti dicuntur usurarij qui ex libris
 eorum convinci possent ut in de. i. de usuris fa
 cit. xlv. di. qui sincera. ff. de eden. l. i. §. edicio
 nis 7 non. xxiiij. q. ij. sancti. **I**dem si confitea
 tur coram sacerdote qui est eius iudex quo ad
 hoc de pe. di. i. q. penitet licet Jo. an. de usu.
 q. q. in vi. dicit q. hoc casu necessarij sunt testes
 7 hoc credit uerius Jo. de lig. quia actus for
 penitentialis tantum non inducit effectum in fo
 ro contencioso. **I**tem si tenet altare paratum
 dicitur manifestus usurarius ut non in dicto. co
 i. 7. q. de usu. in vi. **O**mnes prelati uelut ma
 nifesti usurarij carere debent ecclesiastica sepul
 tura salvo nisi caueant de restituendo. usuras

secundam formam decre. q. q. de usu. in vi.
Sed quid si non sit prestita cautio in uita
 usurarij: sed prestatur post mortem per here
 dem usurarij an sufficiat. glo. responder. q. sic
 quo ad hoc ut debeat sepeliri 7 sic respectu se
 pulture dum tamen testator inserit illas resti
 tutio licet non caueat: nam al. cautio quam pre
 starent heredes non sufficeret q. sepeliri debet
 ret ex quo constaret eum decessisse in peccato
 mortali. ar. decre. quia in omnibus 7 hoc de in
 te huius decre. q. q. in prin. 7 in fine primi res
 ponsi hoc respectu sepulture: quo autem ad ual
 iditatem testamenti non sufficeret illam cau
 tionem prestari post mortem testatoris facit
 filius. ff. de testa. 7. ff. de le. i. l. i. **N**ota bene
 hanc glo. ppter id q. non in. c. q. q. i ultima glo.
 in vi. Pau. hic in effectu idem tenet. **D**icit eni
 q. cautio prestita post mortem usurarij de cui
 ius cognitione signa apparent operatur effect
 tum quo ad hanc penam euitandam non autē
 quo ad testamentum ualidandum q. ab initio
 fuit nullum ex persona testatoris: 7 sic non de
 bet conualescere sicut nec conditum ab impu
 bere conualescit adueniente pubertate. pro hoc
 all. dictam. l. i. si filius 7. l. eius. ff. de testa. 7 ad
 dictam. l. i. §. i. ff. de le. i. q. 7. c. de sal. l. sicut 7.
 ff. de le. i. l. ceta. Jo. de lig. hic dicit q. contrariū
 non per Jo. an. i dicto. c. q. q. de quo remittit ad
 ibi non per le: **S**ed certe non est uerum q. ibi
 hoc notetur: quia hic glo. loquitur quando pre
 statur cautio post mortem ibi quando in uita
 post testamentum quo casu conualescit testa
 mentum ut ibi non plene in nouel. **Q**uid autē
 e contra si scienter fecit aliquis testamentum 7
 deinde efficitur usurarius manifestus an per
 sequens delictum uiciatur testamentum. **D**ic q.
 non inhi. qui mo. testamentum firmetur in
 prin. §. hoc autem 7. c. qui testaments fa
 cere possent. l. furiosum 7 in. l. i. §. exigit. ff. d.
 bo. pos. secundum ta. **U**ltimo querit glo.
 an per penam huius de. sit sublatā pena con
 silij lateranensis: quia in omnibus de usu. dic
 q. non: sed potius hoc additur illi cum hic
 illa non tollatur. **I**dem dicit hic **M**athe. de
 pena decre. q. q. de usu. in vi. quia illa non
 tollitur per illam: sed per hanc augmenta
 tur pena eius ergo debet cauere secundum eos
 sacerdos qui habet manifestos usurarios in
 parochia sua ne cadat in hanc penam: 7 ideo
 seruare debet hanc formam: quia debet face
 re q. usurarius satisfaciāt illis a quibus extor
 sit usuras si potest. **S**i autem non potest ido
 nec cauere eis si presentes sunt de satisfaciendo
 integre. **S**i autem sunt presentes debet cauet
 re personis per quas ipsi creditoribus acqui
 ratur uel si tales non reperiuntur debet cauet
 ri ordinario uel eius uicario uel rectori paro
 chie in qua habitat presentibus aliquibus pa
 rochianis uel notorio de mandato ordinarij
 non debet credi usurario de quantitate certa:
 sed diligenter indagari 7 ceta. **G**lo. scient.
 ponderat litteram in quo ad hanc penam i. q. rite
 scienter factum esse contra hanc constitutiones

all. confor. **I**dem Stepha. ponderans qd hic
requiritur contemptus ut patet ex presertim de
Contemptus autem secundum papiam est ut
ipse refert mandatum non curare et asperere tras
gredi. xij. q. ij. qui diuinitis. xi. q. iij. excellentiss
mus. xi. q. iij. nemo contemnat. iij. q. vi. omni
bus: tunc dicitur autem quis ingredi ex contem
ptu quando voluntas eius renuit subici ordi
nationi legis: et ex hoc procedit ad faciendum
contra legem: secus si propter particularem
causam inducatur ad faciendum contra leges
quia tunc non uidetur ex contemptu peccare:
nisi frequenter ex eadem causa iteraret delictu
sicut dicit Aug. in libro de doctrina christiana
qd non omnia peccata committuntur ex contem
ptu. frequentia tamen delicta inducit contem
ptum cum tali autem qui delinquit ex contem
ptu non de facili dispensatur: ideo in litteris
et si curie apponitur clausula dum modo per sim
plicitatem et ignorantiam et non ex contemptu
id fecerit secundum Math. **N**ota bene qm
quis dicatur delinquere ex contemptu de quo
de excels. prela. tanta de sen. exco. cum illorum
et in. c. si. de cle. ex minis. vide Archi. lxxxi. di. o
quicunq. et c. **G**lo. sepelire tangit plura du
bia simul illa prosequendo que dicit potius ex
peccare decitionem principis qd glossatorum. i
Querit an portantes funus ad sepulturam
sed illud non sepeliunt an incidant in hanc pe
nam. Et similiter querit quid de comitantibus
seu apportantibus funus. Et similiter quid de
fodientibus et fabricantibus et aperientibus se
pulcrum sed non sepeliunt. Et similiter quid o
prelatis et ecclesiis qui patiuntur in eorum ci
miteris tales sepeliri et non contradicunt an
incurrant hanc penam. Quid etiam de clericis
vel laicis portantibus cereos cruces et similia.
Pro solutione dictarum questionum dicit gl.
qd aliud est clericos interesse sepulture aliud ac
sepelire. Et similiter aliud uidetur sepultura et
aliud ad predicta facere de quibus est premis
sum ad qd probandum. glo. hic all. multa iura
que uario modo loquuntur circa istam mater
iam. Nam quandoq. prohibent in cimiterio
tumulari quandoq. tradi sepulture quandoq.
prohibent certos ad sepulturam admitti qua
doq. prohibent clericis interesse quandoq. cor
pora sepeliri cum psalmis quandoq. dicunt se
pultura careat quandoq. subent extra cimiteri
um subterari quandoq. permittunt cum silē
tio tumulari: ut patet ex iuribus hic all. in glo.
et ideo cum hic solum puniat sepeliētem non
admittentem interessentem vel cooperantem et
et sepelire sit corpus mortuūz hūmo uel tumu
lo tradere. uidetur dicendum qd solum ponen
tes corpus in tumulo seu fouea puniantur hac
pena et non alij predicti. Pro hoc facit ne uide
licet multitudo hominum ligetur tanta pena
ex tumulatione unius persone. **T**ertio hoc
confirmat glo. quia portantes comitantes uel
fabricantes si non sequerentur sepulturam nō
essent ligati: et hoc est clarum: ergo eodem mo
do etiam si sequatur: quia non sequitur necessa

rio ex facto ipsorum. **I**n contrarium all. gl.
quia si hoc esset uerum tunc ex hac constitutio
ne sequeretur absurdum: quia facilliter posset
eludi faciendo qd unus solus ribaldus uel ui
lis persona forte de seruis suis sepeliret: et reli
qua funera pompose expedirentur. et sic forte
residet glo. et plus non dicit per qd uidetur in
clinare in hanc ultimam partem uidelicet qd p
dicti teneantur et ligentur hac constitutione ex
ipsius mente. Pau. hic ambigne loquitur ut gl.
dicit enim qd nedum actualiter ponentes cor
pus in terram: sed etiam dicentes officium di
uinum forte incurrunt in hanc penam: quia p
contemnunt. Ad hoc quia sepultura dicitur qd
sit in cimiterio cum psalmis et orationibus. xij. q.
q. q. quela. xxiij. q. v. p. luit. **I**dem dicit de se
pelientibus de facto absentibus clericis idem
sepeliri facientibus uel mandantibus de sen. ex
co. mulieres. Subdit tamen qd littera hic solus
uidetur punire sepelientes: et ideo forte dicentes
officium qui non sepelierunt non inciderent in
hanc penam cum in penis minor scienda sit in
terpretatio de re. iuz in penis in vi. cum cōcor.
Steph. nero hic requirendo quid de portantibus
candelas et comitantibus funus. dicit oēs
teneri et incidere in hanc penam: quia cōmuni
cant in crimine. **I**dem Lapsus de sen. exco. nu
per. et c. si concubine cum similibus: et hec pars
uidetur uerior per rationem predictam et per
rationem glo. per quam patet responsio ad cō
traria: quia etiam in penalibus licita esset extē
sio quando resuleret absurdum: et dicitur po
tius tunc mens comprehensua qd extensua iux
ta ea que nō Bar. in. l. omnes populi. et c. de
le. l. non dubium: ut dixi de elec. si postq. in vi.
et c. **G**lo. subiaceret: querit an pena huius de
cre. locum habeat in sepelientibus scienter alios
prohibitos sepeliri extra casus hic positos: int
est uidere in casibus alijs in quibus denegatur
sepultura de quibus nō. s. c. ex parte. et de sta.
mo. c. ij. et c. cum ad monasterium. **R**espon
det glo. qd non pro quo facit regula in penis i
s. pene de pe. di. i. idem Steph. **D**einde que
rit glo. quid si aliquis tempore interdicti sepe
liat aliquem qui erat manifeste usurarius et pu
blice excommunicatus et nominatim interdictus
an per hoc erit ligatus una an uero quad: upli
ci excommunicatione. Pro solutione questionis
glo. remittit ad ea que dixi in questione. **S**ual
teri in regula delictum de re. iuz in vi. ibi tenet
qd ex quo unus sepultus uno actu solus una
excommunicatione erit ligatus: secus si plures se
peluisset: et hoc ubi agitur de pena iuz: et secus
de imponenda per hominem. dicit tamen glo.
qd siue dicatur una excommunicatione ligatus
siue pluribus clarum est qd debeat absolui de
omnibus causis et satisfacere de omnibus de
sen. exco. officij et c. cum pro causa et ibi nō de
offi. or. ex parte: et sic quo ad hunc effectum nō
est magne utilitatis hoc est inuestigare an una
an pluribus excommunicationibus dicatur fore
ligatus. Pau. hic simpliciter dicit qd erit qua
druplici excommunicatione ligatus all. preall. c.

cum pro causa de sen. exco. dicitur enim quod aliud
est quem excommunicatum aliud nominatum in
terdictum. fatetur tamen quod pro eodem delicto
utroque pena potest imponi et absolutus ab
una non erit absolutus ab alia secundum tantum
non incurrit episcopus de sen. exco. quia perit
culosum in vi. et cetera. **Glo.** eis quibus querit
qui sunt illi quibus debet fieri satisfactio in
iure irrogata. **R.** Respondet glo. quod respectu est
quod hic dicitur de excommunicatis et nominatum in
terdictis forte hic comprehenduntur illi quorum
favore late fuerunt sententie excommunicationis
vel interdicti in loca vel in personas. Nam per
sepulturam factam contra formam huius cle.
talibus dicitur iniuria irrogari respectu autem
eius quod hic dicitur de usurariis manifestis dicitur
quod comprehenduntur illi quibus debet fieri satisfactio
N. in talibus debet fieri satisfactio
qua hic loquitur. Item possunt comprehendere
clerici vel ministri quibus violentia illata est ut
recipient istos hic prohibitos ad sepulturam.
Idem Pau. Bul. et Jen. Sed an absolutio aliter
facta hoc est non premissa dicta satisfactione re
neat. tangit hic Steph. quidam quod non aliter. **C.** d.
legi. l. non dubium. x. di. nides. Alij contra de
quo dicitur de iure patris in cle. i. facit quod ut
distis in cle. i. de sequestra. pos. et fruct. **U.** Alteri
as qrit cu glo. an corpora vel ossa istorum hic p
hibitorum sepeliri si sint sepulta et possunt dis
cerni sint exhumanda. dicit quod sic. aliter s. e. sacris
et hoc est clarum in tribus ultimis casibus scilicet
licet in excommunicato et nominatum interdicto
et usurario. In primo scilicet sepulto tempore
interdicti. dicit glo. quod si ille fuit penitens licet non
debeatur sepeliri tamen ex quo sepultus est non
debeatur exhumari saltem si de eo exhumando
tractetur post interdictum relaxatum. aliter non de
sen. exco. in cuius in glo. penit. in vi. et non per
Inno. et Hostien. de excel. prela. et tanta ad fi.
sa. quod non de sen. exco. a nobis. ij. i glo. penit. **C.**
Ad hoc quia si talis mortuus tempore inter
dicti non esset sepultus deberet sepeliri modo
tempore quo cessavit interdictum. ergo forte
sepultus non exhumabitur. Si autem decessisset
inpenitens secus esset. lxxviii. di. c. fi. Item
secus durante interdicto secundum **Inno.** in
loco preall. et **Pau. hic Bul. et Steph.** Sed an
sit licitum recipere mortuaria ab illo qui decessit
sit penitens scilicet tempore interdicti. Dicunt
Inno. et Hostien. in preall. c. fi. de excel. prela. quod
sic. **M.** Mouentur quia pro talibus est orandum
et quicquid. quecumque secus si non fuisset penitens
ut predicti. facit quod non per Jo. an. post predicti
ctos de sen. exco. cum voluntate. **Glo.** limitas
dictum **Inno.** procedere si accipimus mortuaria
relicta a defuncto in loco interdicto in morte
ipsius vel pro datis postea per relaxatum inter
dictum. secus dicit de funeralibus que dantur
cum funere sepulto tempore interdicti de
facto quia talia non licite recipiunt clerici ne
alias videantur participare in delicto vel uitio.
Idem Bul. Pau. et Steph. per predicta dicit
at **Pau.** quod si talia funeralia que dixi illicite res

cepti recipiuntur per clericos de facto quod non de
beretur quarta parochiali ecclesie sicut nec de
cima de decimis ex transmissa. Ad hoc quia tunc
parochiali ecclesie nulla est facta iniuria specia
lis. Si de facto alij recipiunt ad sepulturam da
relictis autem ecclesie ubi eligit sepulturam da
tur cum funere etiam tempore interdicti si fu
erit penitens ammodo interdicto bene debebit
tur quarta secundum **Pau.** **Glo.** ultima col
ligit ex littera argumentum quod ad derogandum
privilegiis et alijs obstantibus sufficiunt verba
generalia derogatoria ad quod alij concor. et re
mittit ad non per Di. in regula qui semel de re.
iur. in vi. Sed reuocat hoc dubium **Pau.** quod ta
gitur in dicta regula qui semel. uidelicet nun
quid sufficiant verba generalia ad derogandum
priori voluntati. Contrarium uidetur quod sic. ut
J. c. pro. et s. de hereti. sicut ut in aut. de res
sta. imperfectis. s. et liquidem. Item quia tantum
debet ualere generalis reuocatio quo ad
omnia quantum specialis quo ad species. ff. de
admi. tuto. l. si duo. **In** contrarium facit. ff. de
offi. dele. ex parte. ff. si quis cau. l. sed et si
quis. s. quelitum. ff. de le. iij. l. si quis in prin
testamenti de do. et contu. c. ij. et de eta. et que
accepimus. Solut supposito quod derogans sit
taliter quod possit specialiter derogare si sunt uer
ba derogatoria siue confirmatoria actuum pre
cedentium sufficiunt verba generalia sic conce
pta quod iuuant voluntatem esse talem derogan
tis vel confirmantis siue voluntas sit prolata
per uniuersale affirmatiuum ut in. c. alma de
sen. exco. in vi. siue negatiuum ut hic et hoc of
finit in privilegiis et rescriptis consuetudinibus
et constitutionibus. In testamentis uero
non uidentur sufficere verba generalia secun
dum Di. ut. d. l. si quis in prin. preall. ita non.
Di. in regula qui semel. Alij contra. dicit secun
dum **Pau.** quod sufficit voluntatem secundam ex
primere quod conitet eum uelle omnino primum
reuocare scilicet verba derogatoria posita in pri
mo non exprimat in secundo. Idem enim scilicet
et uerborum positorum in primo non recor
dabatur nec eius copiam potest habere nec ea
illaqueatum certe hoc esse non debet. xlvij. q.
li. de iudicis nemo enim sibi potest legem im
ponere a qua non possit recedere ut dicta. l. si
quis in prin. testamenti et dixi de consti. c. l. in
vi. ubi hoc tangit gl. dicit ut ibi.

adum a bonifacio pa

Dividitur in duas partes principales: quia in primo ponitur hemium Clementis innovans constitutionem Bonifacii et cassans reuocatorias benedicti. Et ponit ipsam constitutionem Bonifacii. Et ibi Bonifacius fa subdividitur in duas. quia primo ponit ti. Et ipsam constitutionem. Et ibi super cathedra. Et fa subdividitur in partes vii. quia in prima parte ponit exordium in quo dicit se uigile circa scandala cleri tollenda. Et narrat discor dias predicatorum et minorum cum clero super tribus precipue. scilicet predicationibus confessionibus et sepulturis. Et prouidet circa predicationes. Et circa confessiones. Et circa sepulturas. Sexto reuocat priuilegia et consuetudines statuta et pacta contraria. Et septimo hortatur et precipit per clerum predictos ordines et professores ipsorum benigne tractari et contrasacientibus cominatur. Et ibi ab olim. Tercia ibi Nos autem et quarta ibi Statuimus. Quinta ibi huiusmodi. Sexta ibi nos et eni. Septima ibi certuz legamur usque ad. Et huiusmodi. Et primo ex prohemio de. Et iura sunt inuocanda et reuocanda prout suadet utilitas temporis instantis. et experientia facit de consangu. et affi. non debet. Et nota in num sinez in constitutione attendendum et eius editione. scilicet ut edatur ad pacem et quietez subdito rum facit quod habetur in probemio Gregorii ubi dicitur autem. Et ex titulo constitutionis Bonifacii iura edenda ap perpetuam rei memoriam de quo de re iudi. ad aplice in vi. in prin. Dic ut ibi. Et ex exordio constitutionis Bonifacii circa quod precipue debet uacare romanorum potestatem quia circa illa que tendunt ad gloriam et exaltationez fidei et profectum animarum fidelium et quietem subditorum maxime prelatorum et religiosorum et omnium qui sunt in ordine cleri tali et ad tollendum discensiones et scandala inter predictos. Et non illud quod pacis auctor non bene colitur nisi tempore pacis. Et non discensiones et scandala suscitare rancores et odia. Et in vi. ab olim. Et non quod rector ecclesie parochialis non est prelati an autem dicatur habere dignitatem unde de elec. statutum in vi. Et non hic presertim predicatorum minoribus nec mirum: quia eorum ordo fuit antiquior ut habetur de elec. quorundam in vi. et ibi non. Et non tria super quibus precipue oriebatur discordia inter rectores parochiales et istos mendicantes de ordine predicatorum et minorum. In v. nos autem. Et non quod incommodum subiectorum et filiorum censetur in com modum superioris et patris. Et non quod res ponderosas quis debet inter pectoris clausulam cum diligenti consideratione reuoluere. Et non hic uerba pulcherrima pro faciendo probemium in pacis tractatu de discordijs ante habitis. Et non in quibus locis possunt fratres predicatorum et minores predicare et quo tempore quia in ecclesijs seu monasterijs ipsorum fratrum et in plateis con bus tempore tamen quo prelati locorum non pre dicent solenniter nec coram se faciant predicari

Ad funera autem defunctorum et in festis spali bus dictorum fratrum et in studijs generalibus in die qua solet generalis sermo ad clerum fieri etiam dicto tempore possent predicare nisi predicare nellent tempore quo prelati loci facerz generalem conuocationem cleri. In ecclesijs at parochialibus non possunt predicare nisi inuitetur a rectoribus ipsorum uel nisi de mandato episcopi uel alterius superioris prelati id facerent qui tunc si id concedat absentibus curatis et etiam i uitis curat et nulla licentia ab eis petita possunt predicare etiam inuitati fm Pau. Et non ex tex ibi predicare cessabant fm Buil. quod ubi ius coe per currit cum priuilegio presertur ius coe nec mix quia natura originis potior est in acquisitione. ff. ad municipales. l. libertus. §. prescriptio. Et ex hoc non quod ubi subest auxilium ordinariuz cessat extraordinarium. ff. de mino. l. in cause. §. ca cognita. Item non casum in quo priuilegium speciale non derogat iuri coe et sic fallit hec regula. Sicut per speciem de re. iur. in vi. fallit etiam in casibus ibi non fm Buil. et c. In v. statuimus. Et non qualiter se debent habere fratres predi cti ut possint audire confessiones et dare peniten tias: quia superiores dictorum fratrum debent perere licentiam pro fratribus quos elegerint et a diocesano loci uicini ubi non sunt monasteria ipsorum si ibi uelint audire confessiones. Et non quales personas debeant eligere dicti superi ores ipsorum fratrum ex quo habes qualis de beat esse confessor: quia debet esse modestus di scretus ac peritus et probatus in uita et moribz. Item non quod ultra electionem requiritur quod tales electi represententur epo ut det licentiam ipsi ut libere audire ualeant subditos ipsius datus li centiam uolentes eis sponte confiteri ac illis in fungere penitentias salutare. Et non quod non pos sunt deputari per prouincias: sed solum per ciui tates et dioceses. Et non quod extra loca in quibus sunt deputati non possunt confessiones audire. Et non quod numerus assumendorum seu deputandorum est arbitrarius inspecta paucitate uel multitudie cleri et populi. Et non quod prelati non potest dari licentiam respectu certe persone que sibi uideat non sufficiens. Et non quid si prelati uniuersa liter recuset dare licentiam superioribus istorum fratrum: quia ex aucte apostolica intelligitur co cessat. Et non quod predicti religiosi in casibus pre dictis non habent maiorem potestatem circa co fessiones et penitentias quam habeant rectores ecclesia rum nisi amplior potestas per episcopum sit expressa et premissa et c. Glo. istante colligit ex littera quod non expedit priuilegiatis et exemptis fieri conci lia: quia per illa derogatur multociens priuile gio exemptionis et etiam cuilibet alteri ut patet ex hoc concilio uenien per quod in multis casibus fuit derogatur priuilegio exemptionis ut patet ex hoc. c. circa si. et s. c. prox. et s. ti. i. de. una et de supp. neg. prela. quia regulares cum alijs simi libus allatis in glo. Glo. cathedram ponit et exponit quid sit cathedra et litteralis est et non da Glo. alium declarat quid sit alius et sicut glo. in v. torrens expositiua est. Glo. instanti?

nōt. 7 colligit ex littera q̄ hñs intendere ad mul-
ta debet manum apponere seu inchoare i eo qđ
est graui? 7 pōderos? all. sile de soluere obligato
ex pluribus causis: quia in dubio presumitur
soluisse in duriores causam. **C.** de solu. l. i. **C.** nō
bene hanc glo. que te instruit quid agere debeas
cum in multis es implicitus. **C.** glo. radicatus
Nō radicatus malum extirpandum 7 rōnem al-
signat quam nō 7 c. **C.** glo. alie sunt litterales
7 expositiue nōde tamen usq; ad glo. in vbo lo-
cis que est in v. nos autem. **C.** illa autem querit
quid si illi fratres uelit predicare extra ecclesias
suas in locis in existentibus infra septa monaste-
rii uel ambitum eius ut in pratis uel ortis uel a-
lijs similibus spacijs an poterunt. dicit glo. q̄ sic
7 hoc uidetur uoluisse hec littera dum post ver-
bum ecclesijs adiecit indefinite 7 locis eorum.
Idem **Suil.** dicit q̄ predicare possunt ubicunq;
7 septa suarum domorum. **C.** ex quo nō q̄ dis-
ctus quorumcunq; religiosorum distinguitur ad
septia loci in quo degunt 7 eorum clausuram p̄
qđ dicit q̄ in tantum se extendit exemptio eis?
cessa in quantum se extendit territorium 7 nō
plus 7 talis locus dicitur exemptus 7 sic intelli-
gi debent iura que loquuntur de loco exempto ut
est uidere in. c. i. de priuile. in vi. **C.** per predicta
infert ad questionē nūquid v3 religiosi ligentur
sententijs suorum prelatorum extra locuz predi-
ctum uidetur q̄ non per predicta ad idem all. d.
sen. exco. Si uero claustralis 7 ibi hoc tenz. **Hos**
licet referat aliquos dicere q̄ tales prelati sit po-
tius indices personarum q̄ territorij 7 ideo torp-
mundus est eis pro territorio 7 per consequens
ubicunq; sit religiosus debet dici subditus suo p̄-
lato 7 per consequens ligari eius sententijs: sed in
uidetur uera opinio istorum per superius dicta
de quo est aliquid nō in cle. pastoralis de re iudi.
Quid de locis que habent longe isti fratres ab
eoruz ecclesijs ut sunt horti quādoq; an etiam in
illis possunt predicare. **Suil.** q̄ sic per hanc litterā
que indistincte loquitur permittendo id in locis
eorum licet ibi non sint platee cōes all. etiam ad
hoc. l. preses. ff. de procūr. 7 hīc uidetur tenez
contrarium. exponit enim locis eorum. s. in quib-
us degunt ad deseruiendum in diuinis: uel dicit
exponendum in locis. i. in claustris uel adheren-
tibz uel hortijs all. ff. de procūr. l. preses q̄ extra
illa loca non extenditur exemptio 7 per. cōsequens
extra illa loca delinquentes incidunt in sententias
ordinariorum ut de priuile. uolentes in vi.
Tutius uidetur tenere dictuz **Suil.** per tex. qui
indistincte loquitur ar. nō de elec. ut circa in vi.
7 elus qđ statim dicitur. **C.** contra tex. 7 p̄dic-
ta opponit **Suil.** q̄ isti fratres non habent prop-
um in particulari nec in cōi 7 sunt in proprio q̄
du perficiendorum sicut dicit **Dionisius** in li. de
celesti. ierarchia. c. vi. fac. xvi. q. i. illa 7 i cle. exiuit
d vbo. sig. Soluit q̄ tex. debet expōi in eoruz lo-
cis. i. ad eorum usum deputatis. fatendum est
enim ut sonat contrarium q̄ dñum locorum nō
habēt. **C.** glo. casibus: querit an i priuatis pla-
teis potest predicare sine licentia. **Rñdet** q̄ n̄ ar-
a contrario sensu littere: Rō pōt esse fm **Suil.**

quia platee cōes sunt iuz publici. 7 ideo i illis p̄-
ceps seu papa disponere potuit sicut placuit ex o-
dinata potestate que ratio cessat in priuatis: sed
an procedat littera siue sit platee cōes locorum
in quibus habitāt isti fratres: siue sit alie platee
cōes uidetur q̄ solum de primis intelligi debeat
quia cum in locis suis tantum hoc permittatur
absonuz uidetur q̄ in alijs plateis permittatur
7 sic per uerba precedentia restringentur sequen-
tia que copulatiue sequuntur facit. ff. de uino et
triti. lega. l. si. 7. l. si quis. contra est uerum fm 3e.
quia etiam i plateis quibuscunq; cōibus possit
sine licentia predicare. naz al ista uerba nihil ad-
erent precedentibus in quibus permittum erat i
eorum locis predicare 7 sic esset superflua cont-
id qđ habetur. ff. de le. i. si quando 7 de priuile. si
papa in vi. Ad hoc quia agitur de fauore ergo
est fienda ampliatio de dona cum dilectus 7 ff.
de consti. principum. l. beneficium 7 c. **C.** glo. p̄-
dicare querit an in locis expressis potuerint pre-
dicare etiam tempore iudicii. **Rñdet** q̄ sic all. de
sen. exco. **Rñso.** idem tenet hic **Pau.** Sed an in
distincte possunt religiosi predicare populo in lo-
cis hic expressatis. **Matth.** dicit q̄ non sed debet
esse sacerdotes all. xvi. q. i. addicimus. **Alij** enim
fm eum non possunt predicare etiam de licenti-
a superiores. Superiores autem intelligit **3i** in
no. ep̄os non presbyteros parochiales iuxta nō
de hereti. excoicamus. **Pau.** uero hic dicit q̄ in-
dum quis pretendit licituz sibi esse predicare rō-
ne ordinis 7 tunc hoc solum competit. sacerdo-
tibus interdum rōne prelationis 7 tunc etiam p̄-
perit subdiacono qui prelatus esse potest de era
7 qua. preterea 7 similiter doctore in theologia
approbato per eum ad quem pertinet ut proba-
tur de here. cū ex. in iuncto xvi. q. i. addicimus. xij.
di. in sancta. **C.** Interdum copetit rōne priuilegi
ut patet hic ex speciali concessione quā facere po-
test quilibet habens curam alicui persone note:
ut magistro in theologia: uel idoneo ut p̄peten-
ti predicatori fm **Inno.** qđ intelligit **Hos.** i spe-
ciali cōmissione seu licentia. Generalem autē li-
centiam predicandi solus ep̄us concedit de offi-
or. inter cetera de heret. excoicamus. **S.** qui uero
7 ibi dicit **Hos.** q̄ ep̄s admittitur ubiq; 7 temp-
ad predicandum nisi prohibeatur ab eo in cuius
diocesi uult predicare. predicta intellige in predi-
catione uerbali. reali autem in predicatione quā
quis facit dando de se bonum exemplum cuius
est licitum ut nō de cōse. di. q̄nta nouissime 7 vi.
q. iij. c. i. **3i** **Pau.** **Suil** hic distinguit lan? cū q̄rit
quis possit predicare 7 disputare de fide publice
7 secrete 7 si contra fecerint sunt excoicandi d. d.
here. sicut 7 c. quicunq;. **S.** iubemus q̄ limitat eē
uerum nisi faciant hoc aliqui prudentes rogan-
tibus clericis. **Mulier** autem cum hoc sit uirile
officium nullo modo potest predicare all. xxiij.
di. mulier. **C.** casu queritur de clericis 7 tunc
aut loquimur de praelatis ecclesiarum de alijs de-
ricis. Si de praelatis 7 tunc aut loquimur de pa-
pa 7 non est dubiuz q̄ predicare potest ubiq; xix.
di. in memoriam 7 sicut quilibet cōmittere de ofi-
fi. dele. c. si. **Ipsius** autē cōmissarius subdelega

re non potest alteri hoc officium ut ibi. Aut loq
mur de prelati inferioribus a papa 7 tunc in
epis dicendum q in propria persona possunt ubi
q predicare nisi per epas alios i diocesis suis
prohibeantur expresse. Nam quantuz ad hoc p
universum mundum privilegium habent a dno
Math. ult. ubi dicit ite per universuz orbem et
predicate 7 c. facit. xxi. di. In nouo. Comittere
autem alijs non possunt nisi in proprijs diocesi
bus xvi. q. vii. nullus oio. In inferioribus au
tem prelati epo 7 tunc dicendum in ipsis q p
dicare possunt subditis sibi commissis xvi. q. i. ad
dicimus q dicit procedere etiam si non fuerit ni
si dyaconus. Comittere etiam potest aliq appro
bato ut magistro in theologia: uel aliq approba
to per epm. Idem potest rector parochialis hui
curam quo ad suas oues h in prelati 7 habent
tibus curaz. Si uero loquimur de alijs clericis
non prelati non habentibus curaz 7 tunc dicit
q aut uolunt disputare de fide personis coadiu
tis 7 tunc licet tantum magistris in theologia:
quia super hoc sunt privilegiati tanq doctores
fidei de hereti. sicut 7. c. cu3 ex iniuncto sic 7. ubi
quibus papa comittit ut fratres de quibus hic
Tu dic q non possunt predicare nisi forte sit do
ctor in theologia 7 habeat ex privilegio: uel co
missione ut hic predicta intellige d predicatione
uerbali ut dixi post Pau. 7 c. Aut loquimur
de alijs litteratis non magistris in theologia et
tunc publice disputare concitando turbam non
licz de hereti. c. excoicamus. Sane clerici. Si uo
uolunt tales secrete disputare 7 tunc cum ini
mici fidei non possunt maxime de secretis fidei
xxij. q. ij. cum aliquibus. Predicta limitat ues
nisi forte heretici tales nimis prouocent: quia
tunc possunt aliqua uerba fundere 7 illudere al
i uidetur utile propter audientes qui. forte cre
derent q haberet q ruderet xliij. di in mandatis
Aut uolunt cum alijs no inimici fidei disputa
re: sed inter fideles alios predicare turbam tam
non concitando 7 tunc sunt due opiniones. nam
aliqui dicunt q hoc non licet per modum p
dicationis: sed per uiam monitionis quam quilibet
potest facere xvi. q. i. c. i. 7 c. q. iusta. Alij dicunt
q imo possunt predicare q id non consistit in fo
ro contentioso 7 sic relidz Buil. 7 Jo. de lig. hic.
Quid autem de acquisitis per falsos predica
tores qui licentiam non habent de iure predican
di an teneantur illa restituere Jo. xvi. q. ij. c. i. all. p
7 contra Lat. ubi tenet q sic. pro q facit fz Pau
7. si seruus plium. S. fi. ff. de. le. i. Math. hic dic
idem. s. q. tenetur restituere quia ecclesie querit
fm. cum all. ff. de ioffi. testa. l. postumus. S. si q
ex his 7 c. Glo prelati: querit qui comprehē
dantur hic appellatione p
lati an solum epi san
uero etiam aliq. Rndet glo. q comprehendunt
nedum epi qui de iure coi habent iurisdictionem i
loco: sed etiam aliq inferiores prelati qui in loco
habent iurisdictionem ex iuz speciali puta ex con
suetudine uel privilegio fm Jo. mo. Idem Pau
all lxxij. di. quoniam facit q no in glo. i in v. su
perioris Sed an hic comprehendatur nomine
prelati rector ecclesie parochialis. dicit glo. q no

per Jo. mo. mouetur per tex. in uerbo ab oli ubi
post prelatum exprimitur rector q no bene 7 ui
detur uerum proprie 7 stricte sumendo: secus si
late de cle. egro. c. iij. Sed quid de uicario prela
ti an sit idem dicendum quod hic dicitur de
prelato. dicit glo. q sic. quia id qd ordinarij no
possunt expedire per se faciunt per alios expedi
ri de offi. or. inter cetera 7. c. si epus in vi. Idem
tenet Pau. post garciam q intelligit procedere
quando uicarius uult predicare per se: ut uicari
us no ut alius prelati cui ex officio id compe
tat: secus si uult per se solenniter predicare: qd
in hoc non representat personaz epi. posset tñ oc
culte facere predicari: sed tunc no prohibentur
fratres hic nominati predicare: quia per hoc no
derogatur sue dignitati. Glo. generalibus: q
rit in quibus locis dicantur esse studia generalia
Rndet q in locis que habent studium ex privile
gio ut est i studio bononi 7 ferariē uel ex consu
tutine cuius e inicij memoria no existit ut est ui
dere in studio paduano all. de cle. non resi. tue. 7
de priuile. c. ij. in vi. 7 in probemio. ff. S. hec aut
tria 7 ibi per Bar. Jo. an in addi. Spe. dicit hoc
uerum olim sed hodie studium paduanum hēt
privilegium concessum per Jo. xxij. 7 innouat
per de. quintum ut dicit se uidisse. dicit hic Pau
q que dicantur generalia studia relinquuntur ar
bitrio iudicis q hēt p
siderare an ibi legat sacra
pagia iura 7 artes 7 a sit loca isignia d cle. n resi
tue 7 i phemio. ff. 7 an sit talia qbz ex privilegio
spali uel de iure coi pcessuz e de priuile. c. ij. i vi
uel de antiqua consuetudine cui inicii ptra me
moriam non existat ut de v. sig. super quibus
dam riss. de aqua quotti. 7 est. l. hoc iuz. S. du
ctus aque. vno aduertendum est fm euz q qda
sunt studia generalia actu privilegiata de quib
in cle inter de magis. quedam privilegiata: sed
non actu generalia. quedam generalia sed no p
uilegiata. quedam particularia 7 non privilegia
ta de primis 7 tercijs non est dubium q locum
habet decre. In fis 7 quartis non all de cle. no re
si. ex tue. 7 litteram que dicit generalibz hec di
cit uera quo ad concessa existentia in studio gene
rali: secus quo ad licentiam docendi ubiq: quia
illam oportet optinere in studio privilegiato fm
modum. Nam cum talis licentia respectu licenti
ati omi respicat oportet q concedatur ab eo uel
aucte eius qui iudex est omniuz sicut 7 princeps
ix. q. ij. cuncta per mundum sicut in simili dici
mus de canonizatione sanctorum d reli: 7 vene
sanctorum. c. i. 7 ij. 7 in priuile. predican di de he
reti. excoicamus. S. quia uo facit qd no in decre.
pe uenerabilem qui si. sint legit. 7 per Bar. in .l.
ij. de offi. procōsulis 7 lega. 7 in .l. i. c. de su tri. et
fi catho. 7 c. Glo. nisi: querit an hec dictio
nisi iherat ad oia precedētia 7 illa limitat. Rndz
q non sed solum refertur ad primum dictū hu
ius v. 7 illum limitat 7 sic solum i
spicit q dici
tur in v. i. in studijs. duo autem sequentia ibi. s.
de funeribus mortuorum 7 festis specialibus i
pforuz fratrum: non respicit hec limitatio 7 hoc
satis demonstrat pba fz glo. 7 hoc ferit glo. q eti
a3 si tempore funeralium ul. quando est festu pe

culiare fratrum epus conuocaret generaliter de
rum ad se non per hoc impedirentur fratres pre
dicare: secus in studijs generalibus in diebus ill
in quibus consuevit solenniter predicare: quia si
illo tempore epus conuocauerit ad se cleruz gene
raliter non poterunt fratres predicare illa hora
ut hic dicitur et hoc aperte tenet. unde ad lic
tera hic dum dicit in predictis locis subaudit in
quibus sunt studia generalia: secus si specialiter
aliquos conuocaret a contrario littere et tenet glo
hic i. v. generaliter. Sed quid si prelati uelit te
nere totum mane pro missa et pro sermone et sic
impedire totaliter fratres. uidetur quod non possit cum
hic non dicat de horis. sed de hora et de illa qua
predicat et si de alia. Ad hoc quia fauor est quod sit
plures predicantes et plures sermones. Huic. hic
credit quod prelati debeant acquiescere per totam
illam horam in qua fratres uelint predicare ma
xime ubi fratres non habeant aliam horam con
uenientem de presump. mandata. i. q. i. interrogat.

Glo. ecclesijs. querit quid de capellis et cimi
terijs ecclesiarum parochialium. Respondet idem
quod hic dicitur de ecclesijs parochialibus f3 Jo.
mo. all. de sen. exco. si ciuitas. Iuxta predicta quod
rit glo. quomodo sciemus in quibus locis possunt
isti fratres predicare. Respondet glo. quod omnis locus
intelligitur eis interdictus: qui non reperitur hic
permisus. Mouetur quia de iure cum non compe
tit istis fratribus predicare: sed solum prelati
et sacerdotibus iuratis ut patet in huiusmodi.
Item quia in ecclesijs et locis illorum fratrum
et in plateis communibus permittitur eis predi
care cum certa tamen moderatione et in ecclesijs
aliorum prohibentur regulariter nisi in casibus
hic expressis ergo bene patet quod regulariter omnis
locus intelligitur eis prohibitus qui non reperitur
permisus. facit quod non de transla. prela. c. ij. q. v.
consuluit. **Mo** bene. ex glo. quod de iure cum solus
prelatus et rectoribus curatis licitum est predicare
de hoc dixi plenius post Huic. et Pau. in glo. i.
v. predicare et c. **Glo.** sacerdotibus querit quid
si isti fratres iurent a uicarijs perpetuis. pos
sunt predicare in ecclesijs ipsorum uicariorum uel
detur quod sic: quia ad eos spectat cura all. de offi
uica. c. si de preb. super eo i. vi. quoniam plus dicitur
v3 sufficere licentiam uicarij temporalis dati in
casu licito aucte epi ut in casu decre. cum ex eo
de elect. in vi. **Mo** bene quia uult glo. quod uicari
us interim dum est uicarius dicitur habere curam
de quo de preben. exposuisti et dicto. c. super eo x.

In. s. statum. **Glo.** i. colligit ex littera
quod modum tenere debent fratres isti ut licite
possint audire confessiones et penitentias in
iungere. Matheus. hic dicit quod ordo est quod per
superiores istorum fratrum hic nominatorum
debet licentia peti antequam eligant aliquos fratres
ad officium predicationis et illa optenta debent
eligere et ipsi electi debeant licentiam petere et sic
duplex licentia debet peti. una eligendi alia post
electionem ad confessiones audiendas f3 Aluarius
credit tamen quod licet prima licentia non petatur
ex quo facta postea conceditur facta quod sufficit et c. **Glo.**
non habentur declarat et exemplificat

litteram. **Glo.** custodes. querit quid de prior
bus conuentualibus qui habentur in ordine pre
dicatorum guardianis qui habentur in ordine
minorum an poterint hanc primam licentiam pe
tere de fratribus eligendis qui habent predica
re. Respondet quod non a contrario littere que de istis
non expressit de quibus autem uicarijs hic loqua
tur. dicit hic Pau. quod de uicarijs priorum prouin
cialium qui quandoque constituto in uno regno in
certa prouincia constituunt vicarium et sic sunt
hic tres de ordine predicatorum qui habent hanc
licentiam petere. s. generalis prouincialis et eorum
uicarij et similiter sunt tres de ordine minorum
ut hic patet. **Glo.** prelatorum: querit quid
prebendatur appellatione prelatorum. Respondet quod
continentur epi et superiores de quibus predictum
et hoc probat per litteram que dicit de ciuita
tib3 et diocesis et sic solus episcopus et superior uidetur
loqui Pau. hic dicit quod prelati de iure cum sunt epi
qui de iure cum habent iurisdictionem. Item sunt alij pre
lati ex privilegio uel consuetudine de consang. et
affi. c. i. fm. Jo. mo. et hoc dicit uerum quando ra
les habent iurisdictionem quasi episcopi in loco et nul
li subsunt diocesano de quibus de priuile. abbates
in vi. etiam quo ad tales seu loca talium non suffi
ceret licentia diocesani per id quod hic subicit litte
ra quod datur licentia ut audiant confessiones sub
ditorum suorum. Sed an possit hec licentia da
ri extra territorium. dicit Pau. quod sic quia est uol
untarie iurisdictionis. facit quod non de offi. lega. no. i.
uit. **Glo.** audire colligit ex littera ordinem qui
debet adhiberi in confessionibus: quia primo de
bet audiri confessio. **Imponi penitentia.**

Imponi absolutio. Idem tenet hic Huic. dicens
quod dum absoluit sacramenta littere debet dicere
Absoluo te aucte dei omnipotentis et apostolo
rum Petri et Pauli et officij in hac mihi parte
comissi ab omnibus peccatis per te confessatis et
ab alijs de quibus non recordaris. **An autem**
ante debet absolui ante quam imponere penitentiam
aut dicit glo. quod non quia absolutio precedere
debet oris confessio cordis contritio et operis sa
tisfactio saltem quo ad effectum seu intentionem
confitentis. Idem Huic. quod in impositione penitentie
et apparet tertia pars principalis materie debite
huius sacramenti. s. satisfactio quatenus est ex pre
peccatis sine qua saltem in effectu non est perfectus
sacramentum. unde ante non debet absolui: qui
a non potest debita forma apponi per ministrum
donec materia integre sit disposita que in tribus
consistit. s. in cordis contritione. oris confessione.
et debita operis satisfactione f3 Huic. Idem Math
dicens quod tunc demum est uera et perfecta penitentie
quando dicta tria concurrunt de pe. di. i. per
fecta namque sicut tribus modis peccata committuntur
s. de ecclatone cogitatione et executione. vi. di. i. pa
lea: sed pensandum sic tribus contrarijs modis
purgantur. **Quid autem sit contritio.** dicit quod
dolor pro peccatis assumptus cum proposito
sistendi et satisfaciendi talis autem dolor debet esse
triplex. s. acer quia deum offendimus. acrior qui
a patrem nostrum celestem qui nos pascit multi
pliciter. acerrimus quia redemptores nostros qui

nos lauit proprio sanguine. **Quantus** autem
debeat esse dolor quem debet habere penitens nō
per Inno. de pe. 7 re omis circa prin. 7 c.

Glo. deinde querit an ante petita licentia
a prelati possit fieri electio per superiores istorū
fratrum hic nominatos. dicit q non per hanc li-
teram. fatetur tamen q non est necesse ut licenti-
a sit optēta: sed sufficit q sit petita quo ad hoc
ut possint electionem facere. **Matth.** 7 idē. **Alia**
rursus ut dixi super. i. glo. hic dicit q cōdit q si p-
ma licentia hic non sit petita si tamen fa sit pe-
tita 7 cōcessa q sufficiat fm eum: potest dici an
factum seruandū opī. glo. post factū opī. **Matth.**
Glo. ministri: querit an uicarij de quibus p-
misit possunt facere electionem fratru de qua
hic glo. hic dicit q non cum hic de eis non repe-
tatur 7 sic solam licentiā petere poterūt de qua
premisit. **Glo.** sufficiens nō ex littera: vi. quali-
tates requisitas in eligendo ad confessionis offi-
cium 7 inter cetera nō q debet eligi probatus i-
ura non autem probandus ad qd glo. sequens
all. auctem beati Bern. 7 c. **Glo.** presentari
querit an personaliter dī fieri presentatio reli-
giosū electi ad hoc officij confessionis. dicit glo
q sic per hunc tex. qui dicit q presentari debet
presens autem dicitur qui probetur sensibus cō-
positis fac. l. i. i. prin. ff. de v. ob. Itēz all. La. p. glo
quia presens a quo deriuatur actm huius uer-
bi presentare. s. presento dicitur quasi presenti-
bus positum. i. ante sensus uel presentibus sicut
oculo: uel alicui sensui. Itēz coram oculo s. pa-
pam facit qd nō iij. q. ix. testes i glo. i. uerbo sub
eorum per qd dicit q non sufficit patrono prese-
tare aliquem absentem superiori ad ecclesiam
vacantem: licet possit per litteras de his que si-
a prela. ea nōcitur 7 i de excels. prela. de. fre-
uens 7 per hoc patz q nominatum debet eligi
7 presentari nec sufficit generaliter nominare: licz
quidam contra: sed male fm Pau: quia sic tolle-
retur facultas epo recusandi indignum 7 c.

Glo. impediatur querit an isti fratres sic electi
dicantur curati uidetur q sic quia hoc ad que
eliguntur sunt de cura 7 sic saltem si non in to-
to debent dici curati extraordinaria potestate. s.
quando denegatur licentia ut in v. Si uero i. e.
uel ex delega. ut in hoc v. quando q. s. licentia 7
ceditur 7 non denegatur 7 etiam indistincte uidē-
tur ordinarij ut uicarij cure cui est concessio fa-
cta ad uniuersitatem territorij. **Contrarium** tēz
Jo. mo. maxime quia hoc esset contra de exui-
contra fratres minores ubi expresse inhibet eis
ne sint curati. **Ad hoc** facit ratio: quia isti sic e-
lecti non sunt astricti ad exercitium talium a-
ctuum sibi cōmissorum nec similiter fideles sunt
astricti currere ad eos: sed possunt si uolunt: ego
sunt censendi curati licet actus hic expressus ex
priuilegio huius perpetue constitutionis possint
exercere 7 hoc tenz Pau. tamen hic alternatiue
loquitur residet tamen in hoc. ult. **Buil** hic late
disputat in uerbo concesserint finaliter conclusit
q potest dici q nō sunt proprie ordinarij nec
proprie delegati cum in eis nō cadat aliqua pre-
latio 7 per consequens nec ex parte consentientis

aliqua subiectio sed est quedam gratiosa ordia-
tio pape in fauorem animarum 7 possunt isti di-
ci nudi ministri cum certe persone sint electe ad
hoc 7 sic non poterunt delegare tale ministeriū d-
offi. dele. c. si. possunt etiam isti dici habentes ge-
neralem facultatem iudicandi sine administratio-
ne sunt etiam ordinati ad prouidendum spiritu-
alibus an fratribus sicut arbitrij temporalibus
7 ideo tantum habent de potestate quantum ei
tribuit uoluntas concedentium facit de arbi. cu3
dilectus 7 per hoc patet an isti possunt absolue-
re exemptos uel similes: quia si essent uicarij: uel
delegati eorum propter concessionem quam fa-
ciunt non possent cum nec epus hoc possz per se
7 sic nec in alios habent potestatem dare i. q. vij.
Dyabertum 7 quia isti funguntur uice curatoz
ut hic dicitur in v. huiusmodi: **Secus** uidetur si
teneremus q essent delegati pape uel ordinarij
aucte pape qd uidet quia uis potestate p papā
concessa per hanc decre. 7 datur ad uniuersitatē
causarum ad instar legati 7 inquisitoris hereti-
ce prauitatis de offi. lega. c. ij. in vi. 7 d hereti. ne
aliquid. e. li. 7 licet exigatur concessio epi exigita
ob reuerentialem honorem in recompensationē
relaxare iudicioris ab eo 7 in memoriaz natu-
ralis uinculi 7 propter reliquias naturalis uis-
tuli 7 propter reliquias 7 uestigia illius ar. l. qui
libertus. s. sed nostra. ff. de bo. liber. non autem
alia de causa qd patz: quia isti prelati faciunt de
necessitate uirtutem cum al si negent illa consili-
esset delusoria. 7 sic prebēt nudum ministeriū si
cur minister in baptizādo. i. q. i. sicut 7 ideo siue
concedant licentiā prelati locorum siue nō to-
tum uidetur dici debere papale qd hic disponit
7 sic uidetur q possint exemptos absolue 7 p
consequens scholares religiosos exemptos q sunt
in studio de licentia suorum prelatorum si uolūt
eis confiteri. i. In hoc concludit q si sunt prelati
exempti inferiores epis imediate subiecti papē a-
ture habent licentiā eligendi sibi confessorē s-
de pe. 7 re. ne pro dilatione: secus si habent ali-
um superiorem imediatum: quia tunc nisi licen-
tiati sint ab eis q possunt eligere confessores nō
poterunt absolui per istos 7 similiter nec subditi
aliquorum eorum per rōnem decre. inter cun-
ctas que fuit Benedicti que expisse excluderat z
ligiosos que ex secuta prohibitione sui prelati nō
poterunt alijs confiteri nisi dicamus q quia con-
cessa est licentia a prelato stando in studio genē-
liter uideantur concessa ea sine quibus legitime
esse non possit in studio 7 sic potestas eligendi cō-
fessorem 7 hoc dicit cōiter seruari all. ff. de iudi-
l. Si longius facit q dicitur cū glo. in v. uolen-
tium. In v. extra ciuitatem **Glo.** audiret
querit quid si non electus se ingerat ad hoc offici-
um: uel etiam electus: sed extra locum sibi pmissum
7 aliquis bona fide sibi confitetur credēs il-
lum habere potestatem: an erit tutus. **Rndet glo.**
q sic quo ad deum all. de elec. dudum. **Idez** zē.
7 idem Pau. propter fidem sacramenti. dicit ta-
men q non erit absolutus ex ui talis obolutio
nis per hunc tex. Itē nec tutus esset quo ad dūz
si sciens non haberet potestatem illuz ei pfitat

Ax hoc nō fm Buil. q̄ exercens iudicionez etiam in foro conscientie extra territorium nihil agit. Idem si uellet dicere ius iuxta territorium ultra suam iurisdictionem all. ff. de iur. omni. in di. l. si. et sic idem est in foro conscientie et in foro contentioso de consti. ut aīarum in vi. fm Pau. et zen. Buil. hic dīc nōbilit̄ hoc procedere in confessorē extraordinario quales sunt isti fratres d̄ quibus hic loquitur. naz demum intra territorium in quo sunt deputati possunt audire confessiones de peccatis tamen ubicunq̄ commissis etiam extra territorium: quia illa que in foro anime exercentur sunt uoluntarie iudicioris extra autē non poterunt absoluerē etiam de commissis intra territorium ut hic. In confessorē autem ordinario temporalis uel perpetuo ut est proprius prelati. dicit q̄ ille a quocunq̄ peccato cuius absolutio spectat ad ipsuz: siue sit commissus intra territorium: siue extra absoluerē potest etiam extra territorium. Ratio fm eum: quia in his que sunt fori penitentialis que exercentur sub silentio nullius territorij leditur. facit qd nō d̄ offi. lega. c. penit. et si. Quidam autem et tercio est confessor penitus extraneus et iste regulariter non absoluit non subditum de pe. et re. q̄ autem fallit iudicatore in mortis articulo. Qui autem dicunt proprii confessores et ordinarij. dicit q̄ papa. ep̄s proprius legatus si sit in prouincia archiep̄s bys ecclesie cathedralis presbyter parochialis et alij uicarij. facit qd nō de offi. archiep̄s. c. i. Idem zen. qui de materia an extra suum territorium in foro anime aliquid exerceri possit remittit ad suam. Posti. in ti. de parochia. §. quis intelligat et de pe. §. cui confitendum. Per predicta patz q̄ si parochianus delinquat in parochia alterij quis habebit imponere penitentiaz: an sacerdos loci delicti. Jo. contra in. c. i. xvi. q. i. et hoc est uerius s̄z. Marb. an sacerdos domicilij Ray. q̄ sacerdos loci delicti: Idem tenet Archy. de consti. c. ij. in vi. Quid si in eadem ciuitate et diocesi sunt plura loca predicatoruz: uel minorum hñi a determinatos confines fm eorum ordinatio nemtan conuentuales unius loci poterunt audire intra terminos aliorum intellige religiosorum uel parochianorum. dicit Pau. q̄ sic cum deputentur hic per terminos ciuitatum: uel dioceluz et non per terminos conuentuum: uel custodiarz aliud esset si cōstitutio Benedicti que incipiebat inter cunctas seruaretur: quia ibi dicebat̄ ut audirent confessiones ista sibi assignatos terminos ad huiusmodi officium exercendum. Quid at si ciuitas castruz: uel oppiduz remittit ad. c. si ciuitas de sen. exco. in vi. et l. pupulus. §. urbs et q̄ se. et de. v. sig. et c. Glo. exigit: querit quid si sit contentio inter ep̄m et fratres de nūo: quia sō te ep̄s dicit pauciores numerum q̄ dicant fratres quid erit fiendum. Rūdet glo: q̄ ep̄s hēt eligere numeruz qui sibi uidetur sufficiens et reliquis autem ultra talem numerum de quibus ē controuersia recurratur ad arbitrium boni uiri. i. iudicis intelligo i. superioris ep̄i. ff. de v. ob. l. continuus. §. i. fm Jo. mo. Fatetur tamen idem Jo. o. forte caute faceret ep̄s si a prin̄ cum eligit

taxat numerum cum quandoq̄ liceat a p̄nci qd ex postfacto nō licet. ff. de pac. l. in traditōibz cum concor. cum primo dicto glo. concor. Pau licet dicat alios dicere q̄ ep̄s potest repellere ar. l. i. §. trebatius. ff. de aqua quotti. et est. Fatetur tamen q̄ si ultra solitum modum presentent poterit ep̄s eos reicere et c. Glo. concesserint. q̄ rit an. ep̄s sine causa possit licentiam semel concessam reuocare. dicit q̄ non per regulam decet de re. iur. in vi. Sed an expirēt huiusmodi p̄cessi o morte concedentis. Buil. dicit q̄ non quia est ep̄alis approbatio de iure cōi sicut illa que habetur de elec. cum ex eo in vi. et q̄ ibi nō idem zen. Glo. quēq̄ querit an potest ep̄s omnes sibi p̄fatos refutare. uidetur q̄ nō per hunc text. qui uidetur solum loqui quando aliquem refutat. contrariū tenet Jo. mo. Mouetur quia hec infinita iur. equipollet uniuersali. facit q̄ nō de elec. ut circa in vi. Et quia extenditur in edictis p̄. orig. l. ij. §. ff. oēs vi. bo. rap. cā sibi. Ad h̄ quia al. posset fieri fraus isti p̄stitutioni que multas requirit qualitates. in istis fratribus. Nam possent presentari omnes nō idonei et sic cogentur eligere aliquos non habentes qualitates hic requisitas. Idem tenet zen. et c. Glo. nolent habere querit. an possent sine causa proprio motu et uoluntate recusare aliquem presentatum. Rūdet glo. q̄ sic et hoc uult aperte hec littera fm Jo. mo. et hoc tenent quidam fm ze. pro quibus all. de zp. suscitatus et q̄ alibi dicit̄. l. quando nō aīo non infertur xxxij. q. v. §. i. et ipse dicit q̄ hoc non est ueruz q̄ sine causa recusari possit quia per nudam uoluntatem quis nō habet causam contradicendi all. ff. soluto. matrimonio. l. dotez s̄ de iur. patro. pastoralis xlv. di. c. i. de ap. suggestum ad hoc quia alr sequeret iniquitas. l. q̄ per solam malitiam persona idonea ab hoc officio repelleretur non sine ipsius iniuria contra id qd habetur. ff. qui satisfda. coguntur. l. si uō. §. q̄ p rei qualitate potes dicez q̄ opta glo. procedat si unū tantuz uult recusare. secus si omnes: uel quando non posset de facili reperiri alius idoneus in loco. uel tene glo. indistincte per hunc text. et per id qd dicitur cum glo. se. et c. Glo. subrogari querit quid si subrogatus non acceptatur. Rūdet q̄ si ex iusta causa recusatur: quia non est talis de quo est dictuz in v. hoc dōnde et tunc imputet sibi: quia malum eligit ar. l. cum mandato. ff. de mino. Si uero sine causa recusatur tunc non nocet recusatio: quia succedit licentia pape per ea que hic dicuntur i. v. Si uō fm Jo. mo. nō bene q̄ fm hoc non uidetur absoluium q̄ prima dice presentatum etiam ex uoluntaria causa posset recusare: quia subrogatum recusare non poterit sine causa et sic facit pro glo. prece. Sed nunquid poterit hec subrogatio pluries fieri. uidetur q̄ non ar. l. si duo. §. semel. ff. de arbi. et ff. de le. ij. l. fideicommissa. §. si quis d̄ cen. Stess. hic dicit q̄ dicta iura loquuntur q̄ res habent effectum hic secus. unde concludit q̄ aut recusatur ex iusta causa: aut sine iusta causa: aut sumus in dubio primis duobus casibus tenet idem qd glo. in tercio cāp. dicit q̄ illud p̄

det ex arbitrio superioris. facit de offi. dele. de
causis concor. 7 c. **Glo.** recusant: querit
quid si prelati loci expresse non recusat dare li-
centiam: sed non dat: uel negligit quid erit Rñ.
det q uidetur q post trinam admonitionem: uel
requisitionem succedat priuilegium huius con-
stitutionis ac si expresse recusaret ar. decre. i.
de suplen. negli. prela. 7 de app. ab eo in vi. 7 de
appel. in de. qñis. Sed quid si non possit habe-
beri copia prelati uel est excommunicatus uel su-
spensus. dicit Pau. q in primo casu debet pete-
re licentiam a suo uicario in spiritualibus si il-
lum habet de temp. or. cum nullus in vi. **Glo.**
uero non habet uicariuz maliciose facit tunc di-
cit q forte ex licentia huius constitutionis po-
terit eligere. Tutius tamē dicit esse q petatur a
papa nel superiore prelati propter negligentiam
i. q. i. cum sumus. potest dici q sufficiat requi-
re licentiaz prelati in loco debito 7 protestari. ar.
nō de elec. cupientes. §. q si per xx. i. vi. 7 de ap-
si iustus. **C.** casu quando est excommunicatus
uel suspensus prelati dicit q adiut. debet q
habet supplere negligentiam prelati 7 defectum
de concel. preben: quia diuersitatem 7 c. 7
Glo. uolentium querit an comprehendat hic
religiosos uolentes illis sic electis confiteri.
Glo. respondet sub dubio forte q non: quia il-
li secundum statum suorum ordinum debent
suis prelati confiteri ut etiam dicebatur in co-
stitutione. Benedicti hoc uidetur uerum quando
non sunt absentes a suis prelati. **Q**uid au-
tem si sunt absentes dixi s. post Buil. in glo. i. r
pendat: quia uidetur q secus si de licentia suoz
prelatorum sunt absentes al. idem sit ac si effes-
presentes. **Glo.** libere. querit an poterit paro-
chianus confiteri illis religiosiis nō petita licen-
tia a proprio sacerdote parochiali. dic. glo. q sic
7 hoc indicat uerbum libere hic posituz. facit q
habetur de preben. licet episcopus 7 hoc est tene-
dum: licet contrarium sentiat Jo. mo. ut hic di-
cit glo. nec ob de pe. 7 re. omnis: quia ibi loquit-
tur quando alteri sacerdoti quis uellet confite-
ri 7 non religiosiis electis secundum formaz hu-
ius de. 7 c. **Glo.** impartiri: querit an isti qui
sunt absoluti ab istis religiosiis habeant necesse
iterato confiteri saltem semel i anno proprio sa-
cerdoti. dicit q non per hunc tex. qui tribuit ta-
libus religiosiis potestatem absoluendi cōtra qd
glo. op. de. c. omnes de pe. 7 re. Solut glo. q ibi
loquitur quando quis non est alteri legitime cō-
fessus prout dicebatur in extranaganti. Benedi-
cti inter cunctas hic secus quia est legitime
istis religiosiis confessus. facit q nō post Hosti. 7
dicto. c. omnis in p. proprio 7 hoc dicit glo. tene-
dū: Jo. mo. hic satis prolixē cuius dicta hic 7
fer t. Pau. teneret contrarium dicens q iterato e-
rat confitendum proprio sacerdoti nisi iusta cā-
ssa fuisset sibi non confitendi: sed tene glo. ut sic
ista decre. uelut posterior corrigat illam decre. o-
mnis 7 tanq. specialior derogat illi generali o-
mnis. c. i. in vi. 7 de re. iuz. generi. e. li. uel potius
dic. secundum Pau. qui tenet cum glo. q hec de-
cre. illam non corrigat: sed determinat: quia ad

id qd ibi dicitur de confesso parochiali presbyte-
ro additur idem esse si confiteatur fratribus de-
putatis secundum hanc de. Nam hec glo. dicit
confitenibus talibus posse libere confiteri. Idez
dicit eos absolutos si per tales absoluentur. cu3
glo. etiam concor. **Steff.** dicens sic determinatū
per Jo. xxij. Idem tenet Buil. dicens q de iuz
rigore non est necesse q iterato confiteatur quo-
niaz isti religiosi habentur loco proprii sacerdotis
7 per hanc confessionem plene est satisfactum. c.
Omnis tamen quia uere penitentibus 7 confes-
sis dandum est corpus christi per proprium sa-
cerdotem: seu debet constare de penitentia. 7 cō-
fessione. Dicit utile 7 honestum esse q iterato cō-
fiteantur proprio sacerdoti non tamen est neces-
sarium: quia statuitur de confessione 7 penitenti-
a dicto confessori. unde refert q in constitutione
Benedicti inter cunctas dicebatur q licet de ne-
cessitate non esset necesse iterum eadem peccata
confiteri. tamen ipsi fratres ex iniuncto papali
monere debebant confiteri 7 in suis predicati-
onibus exhortari q suis sacerdotibus saltem se-
mel in anno deberent confiteri 7 hoc saltem p-
pter erubescētiā que est magnā pars penitē-
tie 7 animarū profectus. Ad predicta q nō sit
necesse iterato confiteri al. quia ex quo semel ē
absolutus rite 7 legitime iam desit esse peccator
i. di. ferrum 7 sic mentiretur in propria confes-
sione dicendo se peccatorem. Item quia semel 7
fessus penitentiā pape non tenetur ulterius 7
fiteri secundum illud curie de sen. exco. eos g.
nec iste eadem ratione. In contrarium fac tamē
quia si hoc esset sacerdotes parochiales non pos-
sunt cognoscere uultum peccatoris sui contra illud
ecclesiastici xxxij. ubi dicitur curam illius habē-
7 sic ignorantes statum ipsorum de ipsis rōnez
reddere non possent imo sine culpa sua icideret
in id qd non est pastoris excusatio. 7 c. s. de re.
iuz. qñis. Item uoluntaria confessio que fit in i-
stis non debet tollere necessariam que fieri debz
proprio sacerdoti de iuziuz eam te secūdu Buil.
Sed his nō ob. tenet qd dixi s. Item pro hoc fac
secundum mo. quia hec est specialis prouisio q
geminat subsidium generale de quo in. c. omnis
utriusq. 7 sic non derogat illi ut plen. prouide-
atur saluti animarum 7 potissime quia quando
genus 7 species ad eundem finem tendunt. i. sa-
lutem animarum ut est hic 7 sic concurrere de-
bent sicut 7 gen. 7 species ei legentur 7 primo e-
numerentur species 7 deinde subiicitur genus
copulatiue. ff. de le. i. l. q. legatum facit de pñr.
qui ad agendum in vi. Si uero primo genus le-
garetur postea species locum habet q nō in. l. q.
situm. §. i. ff. de fundo instructo. Si uero enū-
rat idiuindua que sub certa specie eiusdem gene-
ris continentur enumeratio operatur q legatuz
non extenderetur ad talia idiuindua que sub ea-
dem specie continentur. ff. de fun. instru. l. cum o-
lanionis. §. si quis fundum 7. ff. de le. i. l. heres
meus. §. penlt. 7 per h. nō ob. secundum eum qd
dicitur q hec constitutio uelut specialis debet de-
rogare illi. c. omnis uelut generalis. Item hec o-
bre. illam decre. omnis non corrigat: ergo stare p

mittit. **C.** de testa. l. sancimus 7 de elec. cum expe
diat in vi. **Ad** hoc etiam facit quia licet speci
alis commissio pape deroget. c. omnis non tamen
generalis de here. 7 pro hoc in vi. Item non ob
q. confessus non debet iterum confiteri: quia h
non facit sacramenti necessitas: sed uoluntaria
oblato facti confitentis cui non subuenitur sicut
facienti ex necessitatis uirtute. ff. de procir. l. p
cui. qui pro enictione cum ibi non 7 de offi. dele.
ab arbitris in vi. Item non ob. si dicatur q. u
bi sunt duo ordinarij unum de agitato p. alter
rum se intromittet non potest. ff. de offi. con. l. u
na: quia illud procedit quando duo ordinarij di
rentur simul ab initio hic autem unus accumu
latur alter q. presumitur fieri sine alterius pre
iudicio cuius ius est fortius ut pote necessarii q.
admitti qd. est uoluntarium. Item non ob. q.
factum per delegatum pape non est iterandum
per ordinarium: quia hoc privilegium uidetur
concessum sine preiudicio iuris alieni ubi sunt i
compassibilia. ff. ne quid in loco publico. l. ij. §.
si quis a principe de privile. pastoralis ad hoc
facit: quia hec gratiosa concessio pape 7 data pri
uilegiatis non debet tollere ius comune precedens
nisi de ipso faciat mentionem cum sint compas
sibilia. Item q. si dicatur q. non sit necesse ad
suum sacerdotem reuerti potest in totum ius iu
risdictio euacuari 7 sic tale privilegium non tenet
cum non uergat in enormem lesionem de deci.
suggestum 7. ff. de uulga. 7 pu. l. ex facto in pri.
Ad hoc facit quia non subditus peccata sua re
uelabit alteri confessori cum sit illi incognitus 7
maxime si aliqua peccata publica commisit in pa
rochia. nam ut dicit Boe. in libro de confo. Si
operam medicantis expectes oportet ut uuln
detegas 7 quia sacerdos debet cognoscere uultu
pecoris sui cui est dictum ecclesiastici xxij. Cura
illius habe ut uideas erubescens 7 contritiones
de pe. di. i. que penitet al. posset faciliter sacerdo
ti illudere. Ex q. b. Bo. mo. p. cludit q. semel p. f. s.
sus istis fratribus deputatis secundum hanc cle
sterato debet confiteri proprio sacerdoti secun
dum Pau. Sui. 7 zen. predictis non ob. ut s.
dixi tene cum glo. 7 c. Blo. concessa: querit
an isti fratres sic electi poterunt absolvere in ca
sibus reservatis epis. R. uidet glo. q. non sicut si
posset sacerdotes curati 7 hoc uoluit dicere hec
littera secundum Jo. mo. Qui autem dicant
casus reservati epo. plene habetur de pe. 7 re. si
epus in vi. per glo. 7 hic per Jo. mo. 7 Hosti. in
sum. de pe. §. confitendum i. si. ij. columnne. Iux
ta predicta querit glo. an in preiudicium istorum
fratrum epus non obstante hac constitutione po
terit sibi reservare casus in quibus curati pote
rant ante hanc constitutionem absolvere Jo. mo.
dixit q. sic. Mouetur quia licet isti fratres sint
exempti 7 sic nihil possit in eos epus disponere
tamen parochiani non sunt exempti de privile.
c. ex ore 7. c. ti. c. peremptiones in vi. Ideo cir
ca illos potest epus disponere. Item quia non
debet dici a iure concessum istis religiosis q. iux
auctoritate est reuocatum de pe. di. i. diuersum
Item 7 3. quia si potest ar. tare potestatem ordi

nariam curatorum fortius debet posse ar. tare
7 restringere hanc potestatem extraordinariam
maxime ne idem subditus censeatur diuerso iu
re quo ad sacerdotes curatos 7 quo ad istos fra
tres ar. de privile. quia circa de deci. cum in tua
7 per consequens non poterunt absolvere illum
quem non poterit curatus. **C.** confirmat glo.
predicta quia ista accidentalia 7 que sunt de bñ
esse non debet mutare substantialem 7 ordinari
am potestatem eorum de hereti. in vi. **Non**
tra predicta obicit glo. quia secundum hoc pote
rit decurtari 7 auferri privilegium istorum fra
trum: q. non est licitum etiam indirecte de pri
uile. quanto 7. c. dilecti xxi. di. inferior. **S.** soluit
glo. q. id non debet obicare quia cuiuslibet est licit
tum facere in re propria etiam id quod tendit i
preiudicium alienum dummodo non faciat ani
mo iniuriandi non enim facit alicui iniuriam qui
uitur iure suo de elec. cum ecclesia uulana cur
concor. Idem tenet hic Sui. dummodo non ap
pareat de malicia 7 hoc quia sanguis subdito
exigitur de manibus eorum 7 ideo ipsi habent
prospicere facta subditorum omnibus modis q.
bus possunt. Idem tenet Pau. 7 Gress. Credo
tamen q. ex coniecturis possit de malicia appa
re per decre. ij. §. renunc. in vi. 7 satis uidetur sa
ficiens coniectura si omnes casus uel parte ma
iorum reservatorum sibi reservaret ar. l. omnia
§. Lucius. ff. de his que in frau. cre. facit q. non
per Dy. 7 Bar. in l. flumen. §. si. ff. de de dam. i
fec. Idem forte si sine causa hoc faciat per ea q.
dicam. Quid si curatus est epus qui habet
curam immediatam canonicorum sue ecclesie cat
hedralis nunquid ipsos canonicos qui non ha
bent aliam immediatam prelatum poterunt etia
in causis epalib. absolvere uidetur q. sic per hanc
tex. qui concedit istis potestatem illam quam ha
bet curatus. In contrarium facit quia in quali
bet ecclesia cathedrali est uel esse debet archipre
sbyter qui habet curam immediatam de offi. archi
pres. c. officium 7 sic non debent posse absolvere
7 maxime cum alter sit episcopus ut epus alter
ut curatus de co. ces. preben. postulasti. Sui. hoc
relinquit disputatio. Jo. de lig. dicit q. credit pri
mum uerius quia epus ut epus habet curam e
tiam fori penitentialis 7 est curatus. Gen. uidetur
tenere fam. partem. Dicit enim q. curati hic di
cuntur prelati collegiorum 7 conuentuum 7 ar
chipresbyteri in ecclesijs cathedralibus absente
epo de maio. 7 obe. cum in ecclesijs 7. c. Is qui
de offi. archipresby. c. officium 7 si contingat q.
tles curati gererent uices eorum in casibus epa
libus. Dicit q. non per hoc isti confessores se in
tromitterent de illis cum tunc non sit eis a iure p
cessa potestas q. exigit iste tex. sed ab homine
cer aliqui super hoc turbati uideantur fm. cum
7 hoc uidetur mihi turius fm. hac litteram que
simpliciter prohibet istos fratres intromittere se
de casibus epo. reservatis. Per predicta patet an
illi tales fratres possunt absolvere de casibus re
servatis pape: quia certe non secundum Pau. si
enim non possunt absolvere de reservatis episco
po multominus de reservatis pape. Facit in

per hoc non procedit ex defectu potestatis ordi-
nis ex quo posset quilibet sacerdos absolvere a
quolibet peccato Jo. ix. c. Ad hoc quia cum pos-
sit specie panis et vini convertere in corpus chris-
ti et sanguinem de conse. di. ii. panis de sum. tri-
c. i. s. una fortius potest minister quemlibet pec-
catorem convertere in membrum christi. l. di-
ferum procedit autem quod in dictis casibus non
possunt absolvere ex ordinatione canonica que
potest iurisdictionis exercitium restringere de pa-
rochi. nullus de pe. et re. omnis requiritur ergo
quod absolvens in foro penitentiali habeat potesta-
tem ordinis et iurisdictionis exercitium que a
maioribus inferioribus descendit xxi. di. in nono de e-
lec. significasti et ab eis similiter restringitur tan-
quam minus et minus ius habentibus. ff. de iudi. l.
iudicium de offi. ordi. cum ab ecclesiis lxij. di.
Salomitanus et hoc procedit ex ordinata potesta-
te quam habent episcopi in diocesis suis xi. q. ii. d.
persona. Fatetur tamen quod reservare non debet
sine causa xi. q. i. peruenit alio potest reservare si-
bi et capto casus non expressos in iure in quibus
fratres non poterunt absolvere sicut nec curati.
Qui autem sint casus expressi in iure in quibus
absolutio sit episcopo reservata dat remissiones s.
dadas. Sed dubitatur an restitutio male ablato-
rum incertorum in magna quantitate debeat in-
sollos computari. Jo. an. de pe. et re. si episcopus in vi. et Jo.
mo. ibidem tenent quod sic. Idem Hostiensis de iudiciis
cum sit et de usuris cum tu. Archy. contra in c.
de testa. in vi. dicens quod episcopus non habet se iromit-
tez in talibus nisi in defectum ubi certa persona
non est a testatore deputata de testa. tua et c. Jo.
annes et hanc opi. Archy. dicit hic Pau. ueram
unde dicit quod episcopus bene potest confessionem et
absolutionem a tali peccato sibi reservare ex ca-
sa sed non credit quod dispensationem male ablatorum
possit facere. quia satisfactio peccati est respectu
proximi et est certa a iure expressa. ideo non po-
test per episcopum imitari nec uidet quomodo ipsa mu-
tare posset de hoc dicitur post La. in cle. i. j.
de pe. et re. Inducit Guil. hic cle. in prin. constitus-
tionis Bonifacii ibi quos ordo clericalis et c. co-
tra theologos qui dicunt primam tonsuram non
esse ordinem cuius tamen contrarium tenet ca-
noniste ut non in probemio sexti de eta. et qua cum
contingat. Non etiam idem Guil. de monte lau-
in suo sacramentali ti. de tonsura et ordine cleri-
cali sub ordine autem clericali continentur sacri
et non sacri xi. q. i. de persona i. si. ex quo dicit quod
habens tantum ordinem sacrum quod est possibili-
le si sit per saltum promotus debet gaudere pri-
uilegio clericali. Idem quod Guil. tenet 3e. hic dices.
quod per solam tonsuram confertur ordo clericalis.
aliter dictum. c. cum contingat subdens quod secundum
canonistas nouem sunt ordines clericales ut habet
in locis preall. ideo quicumque habeat aliquem de
predictis etiam per saltum et etiam si sit illitteratus
tunc gaudet privilegio canonis si quis suadente
cum fuerit inducitur in fauorem ordinis cleri-
calis de sen. exco. contingit et sic etiam concor-
in hoc Guil. Et in uerbo. si aboliui nter pri-
latos rectores et clericos et c. Inducit Pau. in

et. quod nedum sacerdos sed etiam clericus debeat
habere partem oblationum funeralium. Ad id
aliter de si. pres. proposuit et c. et. ex parte cano-
nicorum quod satis uidetur uerum secundum eum
nisi consuetudo l. statutum aliud inducat de v.
sig. Lum inter. In contrarium tamen facit litte-
ra in v. verum ibi dum dicit sacerdotibus et eccle-
siarum rectoribus sed dicit quod illud non excludit
portionem clericorum sicut Pau. Tercio pau-
hic i. s. nos et i. v. i. studijs seu i. v. nisi ibi sequi-
ti propter id quod ibi dicitur quacumque ratione uel
causa tractat quid est ratio et quid causa. Ratio est
ordo gerendorum ex causa uenientium et dicitur
ratio quasi cois ordo. Causa autem est prope-
quod unumquodque sit et dicitur a catos quod est princi-
pium. Causa autem potest esse sine ratione: sed
non e contra. Quomodo autem est causa que
dam impulsiva. quedam ad cuius esse sequitur
aliud sicut quod cause sunt due essendi. s. materialis
et formalis et due fiendi. s. efficiens et finalis. Quo-
modo autem multis alijs modis sumitur causa et
quo in. c. dilecti per Jo. an. de accu. et c. Et tractat
quomodo aliud est causa aliud occasio: quia causa
necessario infert i. causatum ut non de iud. ita quod
rumdam: sed occasio consistit in facto et est mix-
ta ut non de ma. et obe. solite et ibi d. hoc post Jo.
sti. Quid si aliquis parochianus sit mortuus quod
non sit confessus i. annum suo sacerdoti nec acce-
pit eucharistiam an ei interdiceret possit sacer-
dos sepulturam uidetur quod sic per. c. omis d. pe-
et re. contra cido quia in dubio debet presumi quod
non deliquerit et quod non fuerit imemor salutis et
ne ar. l. merito. ff. pro socio et l. sancim. C. ad. la-
iul. repetundarum et sic cum poterint alij legitime
confiteri ut. hic patet ex eius consilio abstinere
ab eucharistia non debet presumi quod id non fecerit.
Item quia delictum tale esset occultum. et ideo
non debet propter hoc publicari et c. ut hic dicit
glo. i. huiusmodi. In hoc. Sagitur d. lana
et lacte hoc est de utilitate pecuniaria. Materia
huius. s. est quotidiana et circa eam sepe occu-
runt questiones. dicit tamen quod uidit quasdam d.
claratorias Bonifacii super hac materia per quas
multa dubia deciduntur. Tractat autem hic quomodo
et qualiter fratres predicatorum et minores habe-
ant ius sepulture quo ad eligentes i. eorum eccle-
sias sepeliri. Non primo quod fratres predicatorum
et minores habent ius libere sepulture. Non fo-
quod de iure cois sacerdotes parochiales potestatem
habent predicandi. Item quod ad ipsos spectat co-
ferre ecclesiastica sacramenta. Non illud quod dignus
est mercenarius mercede sua. Et quo non regulaz
quod qui sentit onus et c. de qua de re. iuz qui sen-
tit in vi. Non quod de omnibus obuentibus siue
occasione funeralium: siue occasione relictorum
ab illo qui eligit sepulturam apud fratres predi-
ctos. siue alio datorum in infirmitate de qua d.
cessit que directe uel indirecte debeant peruenire
seu peruenient ad predictos fratres ecclesie ele-
cte sepulture debet sacerdos parochialis habere
quarta. Et non bene quod electa quarta debet de re-
lictis dictis fratribus etiam ad usus tales in quibus
bus alio non consuevit deberi seu detrabi canoni-

ca porcio ut est uidere in casibus. c. ultimi de te
sta. et sic hic est casus specialis contra regulam ibi
positam. **N**o qd si in sanitate aliquid donatum
cessante fraude dictis fratribus non debetur sacer
dori parochiali quarta et c. **N**o in v. in quib?
interdum aliquid relinqui conscientie alterius p
pter defectum probationis. Item qd papa potest
obligare transgressorem constitutionis sue ad re
ditionem rationis in extremo iudicio facit xix. dia
nulli fas. Et non illud quod fraus nemini debet pro
desse concor. de ep. sedes. **N**o qd ultra dictas
quartam non possunt rectores parochiales mo
lestare predictos fratres in v. nos et enim. **N**o
omnia privilegia et gratias sub quacumque forma
pborum et a quibuscumque concessa et consuetudines
et pventiones statuta et pacta premissis contrari
a sublata sunt per hanc pstitutionem. Et non ex tex
tibus uerbo aut scripto qd ualeat gratia etiam non
scripta et fortius non bullata et sic ad esse gratie
non requiritur scriptura de quo dicitur cum glo.
et c. in v. et ceterum. **N**o qd sacerdotes parochi
ales debent benigne fauorabiliter et propicie tra
ctare fratres predictos. **N**o qd ordo predicto
rum fratrum et possessores ipsorum multum fauorizantur
ab ecclesia. Et non bene qd benigne tractatus a
principibus debet similiter a subditis tractari bene aut
uerisimiliter timere qd superiori displicebit et c.
Blo. sepulturam op. qd isti fratres non debent
habere ius sepulture ex quo non habent populum
iuxta non in .c. i. s. e. post Inno. et Hosti. **S**oluit
de iure coram hic d. privilegio speciali huius
constitutionis. Idem Math. all. Ad primam qd
non tantum humanis sed etiam diuinis uocibus
sunt mortui ut non in .c. placuit qd. q. vij. licet autem
ex privilegio huius constitutionis habeant ius
sepulture respectu sponte eligentium sepulturas
apud eos non tamen possunt alios inducere ad
uouendum uel iurandum ut apud eos eligant se
pulturam alio incurrunt penam decre. i. s. e. in
vi. et j. de penis de. cupientes. §. si. **N**o bene ex
glo. que ecclesie dicantur habere de iure coram ius
sepulture quia ille que habent populum alio autem
habent de privilegio uel consuetudine. idem Buil
all. s. e. ti. per totum. Que autem dicatur libera se
pultura. dicit Buil. quando cimiterium est aptum
recipere quemcumque et undecumque. Fatetur tamen
qd quilibet talis locus ex quo est per episcopum ad hoc
putatus et per ipsum canonicè dedicatus est aptus
ad hoc actus tamen siue exercitium aliquando
sibi deficit uel propter defectum materie uel p
pter peccata et conuentiones inter rectores locorum
ut. c. ult. de pac. in vi. Quid autem sit sepultura. dicit
qd est locus concaui in cimiterio positus ubi cor
pus catholici sepelitur: uel potest dici secundum eum qd
ille locus proprie est sepulchrum siue tumulus: sed se
pultura est ipsam diuinum officium quod mortuo
impeditur cum terre corpus eius traditur.
facit qd non in decre. pe. s. e. xliij. q. ij. q. ista et ibi d.
hoc. **B**lo. predicare uoluit querere quis habet
at de iure potestatem predicandi et a quo possit
hec licentia dari remittit ad non post Hosti. et In
no. de hereti. excoicam. §. quia uero de quo di
xi plenius s. e. v. nos autem: quia de iure coram coram

petit episcopus et prelati locorum et rectoribus paro
chialibus et magistris in theologia ut hoc patet
in dicto v. nos autem. dicit ratione ordinis compe
tit sacerdoti habitu actu uero tantum si habet
populum alio non potest ei committi ut persone
donec iure presumptione. Idem dicit de magist
in theologia ex privilegio autem competit istis
predicatoribus et minoribus cui autem dari pos
sit licentia predicandi. dicit persone approbate ad
hoc officium per episcopum uel quia est doctor sacre pa
gie et potest dari per predictos quo ad hoc ut p
dicetur suis omnibus. An autem plus sit uer
bum dei de quo sit metio an corpus christi. dicit
qd non minus est uerbum dei qd corpus christi:
nec minus est reus qui uerbum dei negligenter o
mittit qd qui corpus christi negligenter in terris
cadere permittit. **R**o quia uerbo dei plures co
punguntur et sic peccata mortalia tolluntur i. q.
i. intelligo de conse. di. iij. cum omne secundum Buil.
Blo. obuentionibus omnibus: querit quid si
non relinquatur fratribus hic nominatis sed da
tur aliquis super executor ad certam summam
distribuendam suo arbitrio uel forte ipsi fratri a
liquid legatur ad hoc tamen ut distribuatur deus
dictus frater distribuit dictam summam uel lega
tum inter confratres eiusdem ordinis an debet
bitur quarta d. tali relicto ecclesie parochiali. in
der glo. qd sic per hunc tex qui sic uniuersaliter
dicit de omnibus obuentionibus et c. et sic dicit
declaratum per quasdam litteras Bonifacii de
quibus in i. glo. huius. §. Ad hoc facit quia tale
relictum in casu premissis capitur ut a ministro
ff. de le. ij. l. si quis. **L**icio et ff. si cui plus per qua
l. falcidiam. l. dynus et sic uidetur attestare rece
ptum per ministerium illius executoris uel lega
tarij et ideo merito debetur quarta ecclesie paro
chiali. nec ob. si dicatur qd hic uidetur solum lo
qui de relictis ad certum deputatum usum ut pa
tet ibi ad quoscumque certos et c. quia illud addit
tur ad ampliandum et gratia dubitationi. tollit
de ideo non minuit nec restringit: quia hic uniu
saliter dicitur de omnibus obuentionibus. ff. de
re. iur. l. q. dubitationis. per predicta glo. idem fo
re dicendum et sic etiam esse declaratum i. decla
tionibus de quibus in i. gl. §. huius qd etiam si ni
hil relinquatur fratribus: sed mandatur execu
tori ut ipsis fratribus det aliquid uel promittit non
debetur relictum ipsis fratribus ex quo sunt
capaces debentur tamen quarta parochiali eccle
sie ac si ipsis fratribus directe esset relictum ad
hoc quia etiam relictum non capaci desleat
tur. ff. de iure fisci. l. iij. §. si quis et §. quando et
ff. de his quibus ut indignis. l. in fraudem et l. ij.
c. ad l. falci. Idem tenet hic. Buil. dicens non dā
et ponderandam hic litteram que hic dicit omni
bus et dum dicit quibuscumque et quomocumque et
directe uel indirecte et qd dicit ipsis fratribus uel
alijs pro eis. Item dum dicit integre nam ex p
dictis uerbis et pluribus alijs hic prolatis aperte
concluditur qd quandocumque aliquid peruenit istis
fratribus uel eos qualitercumque contingat ratione se
pulti in suo cimiterio curatus debet habere inte
gram quartam portionem conditor autem huius

pñon's toties iculcauit vba hec uniuersalia ppter
 mltas causas caualationes et subtilitates quas aliq
 inueniebant super canonica porcione. Idē Stef
 all. l. cum decem. ff. ad. l. falcidiaz et c. **Glo.**
 funeralibus: querit que dicantur esse funeralia et
 Rñdet q omnia illa que cum funere deferuntur
 et ita declarauit Benedictus in constitutione sua in
 cunctas. ibi tamen dicebatur q de candelis que
 dabantur ad manus nō debebatur quarta: sed
 illud est correctum per hanc litteram que sic uni
 uersaliter loquitur et quia ista constitutio Bene
 dicti est reuocata per hoc concludit etiam glo. q
 de relictis promissis dādis similiter debet quar
 ta. Idem tenet Pau. et Steff. Sutelmo uero
 hic dicit q funeralia dicuntur que rōne funeris
 ecclesie obueniunt: Dicuntur autem funeralia s
 cum a subus quibus ligabantur corpora mor
 tuorum ex quo concludunt aliqui q cum cor
 pus fuit traditum terre et bene conditum sub t
 ra: quia tunc non habent locum funes. quia sa
 tis stringitur corpus terra q tunc non habet lo
 cum hec constitutio quia non sunt funeralia qui
 a nec sunt funes. vñ dicitur. Et sic dicit q so
 lum de bonis que obueniunt corpore existēte su
 per terra debetur quarta corpore autem subter
 rato nihil debetur. Sed certe hec opinio est deri
 soria et falsa contra ueritatem. Nam alio de sa
 cili frustraretur effectus huius constitutionis.
 Iuxta predicta querit Bul. per quantum tem
 pus durent ista funeralia an solum durent illa
 die qua corpus traditur sepulture an illa hora a
 per septimanam uigessimam uel egessimam: an uero
 per annum: an uero semper si ipsis fiat propter
 memoriam. Dic q tota dies qua corpus traditur
 sepulture cedit curatis cū certent d dāno uitādo
 s de offi. dele. p. l. uult et c. **Glo.** de iur. qrit
 ubi sunt isti casus in quibus alio de iure non de
 bet solui quarta. Rñdet q habent in decre. ulti
 ma de testat. in. c. ex parte iij. d. v. sig. l. q relinq
 tar pro fabrica ecclesie: uel pro luminaribus iul
 simili certo pio usu et c. Iuxta hoc querit glo
 an hec constitutio sit seruanda in obuentionibus
 uel relictis alijs fratribus q minoribus et predi
 catoribus de quibus hic loquitur. uidetur q sic
 quia eadem uidetur ratio. glo. tenet contrarium
 quia hec constitutio est correctoria antiqui iuris
 ut patet ex hoc tex. iuncto. c. ultio de testa. et dic
 to. c. ex parte ideo est restringenda ut in regula q
 a iur. de re. iur. in vi. et qd ibi nō et de regula. c. p
 situationem. Idem tenet Pau. nisi essent aliqui q
 ex utriusque privilegii censerentur iur. predicator. Lap
 dicit q dñus Bonifacius papa viij. uoluit istam
 constitutionem extendi ad eremitas sancti Au
 gustini et Jo. papa xij. eā extendit q ad oia ad
 carmelitas ut nō Jo. an. d. regla. p. situationes i vi.
 Et per hoc uidetur q in fratribus seruorum
 sancte marie uel celestis in similibus nō haberet
 locū hec constitutio. Et potest esse ratio quia n
 tāta deuotio habetur ad ista loca. Et ideo nō sic
 sepe apud illos eligitur sepultura ut apud illos
 de quibus hic dicitur in tex. et de quibus est pre
 missum et sic nō in tñ respectu ipsorum leduntur
 curati facit in ar. l. nam ad ea. ff. de legi. et c.

Glo. non de datis: querit quid si testator fec
 legatur istis fratribus apud quos eligit sepultu
 ram et soluit illud legatum in uita ante q dece
 ret an debebitur quarta. uidetur q non per hūc
 tex. qui dicit de datis in uita nō deberi quartam
 contrarium tenet glo. et sic dicit declaratum p Bo
 nifacium. Ratio quia testator uidetur soluere il
 lud ut legator hinc est q legatariū illud post mō
 tem petere non posset ut probatur in. l. Lucius
 ff. de leg. i. l. Lucius. ij. impuberem. c. ii. et l.
 filiam. l. de leg. et ff. ad. l. falcidiam et l. cum. q. si.
 hinc est q tale legatum defalcabitur ac si solutum
 esset post mortem. Q. ad. l. falcidiam. l. in donati
 onibus cum alijs all in glo. et c. **Glo.** decessit:
 querit an procedat littera etiam si testator dispo
 fuerit cum habitu ipsorum fratrum sepelliri nō
 hilominus quarta debeatur fm formam decre.
 glo. dicit hic q sic nam et si ingrederentur religi
 onem in egritudine existentes et ibi de illa dece
 rent habet locum hec de. ar. s. e. de his: ergo for
 tius in casu predicto et sic dicit declaratum fore
 in declarationibus premissis: secus autez de da
 tis in uita et in sanitate alio q soluendo legatum
 s. e. de his et hoc probatur s. Bul. et zen. **Glo.**
 directe: querit quid si testator reliquit vel dat. i
 infirmitate de qua decedit: uel dari mādāt post
 mortem non facta mentione de hoc in testamen
 to aliquibus singularibus fratribus ad eorū cōmo
 ditatem forte ut possint tenere libros uel uestes:
 uel ob similem causam an debebitur de talibus
 quarta glo. rñdet q sic per hūc tex. qui uult idē
 stincte de omnibus relictis directe uel indirecte d
 beri quartam et sic dicit declaratum fore per Boni
 facium in declaratione seu commissione de qua in
 .i. glo. et ibi assignatū ratio q: relictū dictis fra
 tribus singularibus querit conuentui sicut permōa
 chū monacho et per seruū domino et per filium
 patri xij. q. ij. non dicatis xviij. q. i. c. vno insti. p
 quas personas nobis acqui. in prin. sed in lega
 to serui inspicit persona domini an sit tal. ut po
 tuerit sibi legari et ad hoc ut possit per fideicom
 missū grauari ad restituendū ut pbat. ff. de test.
 l. cū filio. ff. de leg. i. l. si alien. seruus cum similibus
 ergo eodem modo in legato facto alicui singula
 ri fratri inspicit debet contentus cui qritur et sic
 sicut illi esset relictū deberetū quarta etiam hoc
 casu nec ob. predicta decre. requisiti. ad si. de testa
 ubi patet q de relictis singulari persone non obe
 tū quarta qz hic habet locū quando persona est
 capax ut possit habere proprium hic in eo q nō
 potest habere propriū et sic residet glo. contrariū
 tenet hic Steff. non ob. hec littera q loquitur de r
 licto fratribus qz debet intelligi complexiue s. et
 et sic non derelicto singulis ut singulis all. ff. de
 re. dubij. q. libet et l. cum senatus: Item quia re
 lictum ecclesie in qua quis sepelitur intelligitur
 relictum causa sepulture. ff. de excu. tuto. l. nense
 nius et l. se. R. recipere aut ad sepulturā nō est actus
 singulorū sed totius corporis. Item non ob. littera
 que dicit in distincte ad quoscunq usus et c. qui
 a illa uerba respiciunt res legatas et modos lega
 di non autem ampliāt personas legatariorum
 ut est casus de alimentis lega. l. a filio. q. si. Item

non ob. q̄ relictum singulare persone acquiritur
conuentui quia persona. i. conuentus que repre
sentat singulare personā. ff. de fideius. l. mortuo
non est causa canonice porcionis: sed tantum et
sepultura. **E**x his concludit q̄ relictum causa
amicitie: uel parentele non subicietur legi cano
ice porcionis pro q̄ etiā all. in ar. ff. de execu. tu
to. l. tutor petitus. §. i. de castre. pecun. l. si forte
z. l. castrense. **M**ath. hic ambigue loquitur. **N**az
primo uidetur tenere glo. nec ob. fm̄ cum q̄ de
relictis personis non debetur quarta. sed de reli
ctis ecclesie ut nō s̄. e. relictum z. c. in nostra z. d̄
testa. requisisti. per Inno. quia hic uidetur specta
le in relictis istis fratribus z. potest esse ratio: quia
a quicquid relinquitur religiosus uidetur relic
tum eorum locis in de. exiui. §. cupientes
de v. sig. et. c. exiit. e. ti. in vi. **N**ec ob. q̄ fratres
minores sunt incapaces in de. exiui. quia uerum
est quo ad alia: sed non quo ad talia relictā cau
sa librorū uel uestium: quia talia relictā bene pos
sunt capere ut ibi: uel dicit ipse possumus dicere
q̄ hic fratres ponuntur pro locis quasi uelit q̄
secus de relictis singularibus personis z. sic resit
det plus non dicens per qd̄ uidetur residere con
tra glo. **T**utius uidetur tenere glo. propter dcla
rationem quam glo. all. z. ipsam etiam tenz hic
Pau. Idem sentire uidetur **Buil.** in v. omnibus
Jo. de lig. hic late de hoc disputat arguens pro
z. contra supponendo q̄ relictum sit factum cau
sa parentelle uel amicitie uel remunerationis a
testatore: uel al. nō relicturo. **E**t ponit uerba sed
ad litterā de eo n̄ faciendo mentionē de quo per fed.
in opere suo. c. iij. **E**t finaliter idē concludit q̄
glo. s. q̄ quarta de tali relictio istis fratribus debeatur
curato: s; reuera rationes multū urgent p̄ **Stef**
z. opt. eius tenuit in effectu z. idem consuluit cūz
pluribus alijs aduocatis romane curie **Oldra.**
ut refert **Fed.** i. opere suo c. lxxij. z. c. **C** Glo.
quartū querit ad littere declarationem quid si
testator qui reliquit aliquid istis fratribus nō ē
sepultus apud eos an debebitur de talibus reli
ctis quarta. **S**i enim ibi esset sepultus clarum ē
q̄ sic. **R**ndet glo. q̄ dicta commissio seu declarati
o **Bonifacii** delcarat q̄ non. **F**atetur tamen q̄ n̄
leuis opinionis doc. inter quos fuerunt **Hosii.** pe
z. **E**gidius tenuerunt oppositum. s. q̄ de talibus
relictis debetur quarta ecclesie parochiali etiam
si sepultus sit testator apud ipsam ecclesiaz pa
rochiale Inno. z. **Ab.** tenuerunt contrarium z.
hanc opinionem sequitur Inno. sequitur **Archi**
z. placet etiam **Jo.** an. ut ipse nō s̄ re. ti. c. i. placz
etiam hoc **Jo.** mo. cessante fraude z. ideo illa est
tenenda quam etiam hic tenet **Buil.** z. **Steff.** idē
uidetur tenere **Pau.** quando non sepelitur apud
fratres quibus fecit relictā ex eo quia ibi non ē
ligit sepulturam. **S**i autem ibi elegisset sepultu
raz sed postea ecclesia interdicta fuit ita q̄ dicta
de causa ibi non potuerit sepeliri tūc dicit quar
ta debetur ecclesie parochiali z. hoc ne ecclesi
a cui factum est relictum z. in qua est electa sepl
tura ex delicto z. pena cōmodum consequat. ff.
de dona. inter vi. z. vx. l. iij. §. i. xvi. q. i. legi. **I**dez
uidetur fm̄ cum si casu alibi sepeliatur ex eo q̄

apud ecclesiam electe sepulture portari non pot
tuit forte propter inundationem aquarū z. filia
Idez **Fed.** in suo opere consi. iij. **J**uxta predi
cta queritur quid si dicatur q̄ fratres fraudem
commiserunt contra hanc constitutionē ut frau
darent sacerdotem parochialem in sua quarta
quā probabitur fraus rñdet glo. q̄ dicta comis
sio hoc declarat quia ex quantitate personarum
z. qualitate relictorum z. ex p̄iis gestis p̄sū
poterit fraus z. maxime ex eo quia non tenebāt
ad quartas sepulchras ditiorum totis uiribz p̄
curabant ad hoc quia iura sepe ex predictis pre
sumunt fraudem facit de renū. c. ij. in vi. cūz 2
cor. hic all. ad si. glo. supposita autem fraude nō
dubium quia debebitur quarta de testa. requisisti
iti in si. z. c. si. z. e. ti. c. officij. **P**er predicta dicit
hic. **Pau.** q̄ presumit fraus si animi destinationē
z. proposito testator apd̄ fratres elegit sepulturā
s; fratres fecerūt postea ipz eligere sepulturā alibi
et sibi nihilominus legari q̄ alio erat legaturus
testator: unde tenebitur ad quartam z. hoc in
quarta parochiali z. c. **Q**uarta autem ep̄alis d̄
betur ep̄o de omnibus relictis ecclesijs sibi sub
iectis: siue ibi fuerit electa sepultura siue non de
testa. requisisti. z. c. si. fm̄ **Pau.** **I**dez **M**ath. rano
fm̄ cum quia ep̄us recipit propter cōionem suā
quā habet cūz omnibus ecclesijs suis de testa
requisisti: sed etiam parochialis recipit p̄pter in
iuriam sibi illatam p̄pter sepulturam alibi electam
z. ideo solum de relictis ecclesie sepulture si
bi detur quarta z. non de relictis alijs ecclesijs s̄
e. c. i. z. c. de his de quo per Inno. z. **Bern.** e.
relictum licet **Arch.** olim tenuerit contrarium
in additione una quam posuit s. e. ti. c. ij. in vi.
per predicta dicit **Idem** **M**ath. q̄ cum ep̄us nō
habeat cōionem cum ecclesijs non sue diocesis q̄
de relictis illis etiam per suum subditum n̄ hēt
quartam sed ep̄us in cuius diocesi est ecclesia al
sequeretur q̄ una ecclesia solueret duas quartas
ep̄ales q̄ absurdum est. de relictis autēz ecclesijs
sue diocesis etiam per non subditum bene dicit
habere quartam ut patet ex predictis fm̄ **M**at
Juxta predicta queritur an excusati erunt fra
tres claustrales qui procauerunt uel fecerunt a
liquam contra constitutionem predictam si
sunt penitus nō soluendo z. est consumptum id
qd̄ inde est habitum dicit **Buil.** q̄ non credit ta
les esse excusatos all. d̄ 2p. c. ij. unde dicit q̄ si da
da erit restitutio per ordinem iuxta ordinationē
positam in de. religiosi. §. ceterz de p̄uile. ul. dicit
ipse dici potest q̄ duplex nascitur obligatio una
que potest agi in foro contentioso ad instantias
reitoris contra ecclesiam ipsorum fratrz z. eoz
bona qualiacunqz sint si alio cōital peccauerit et
hoc sit uerum i cōmodum uniuersi alio nō ē ex
cep. cum uenerabilem alio contra fratres fraudē
cōmittentesz **Buil.** **C** Glo. largiri querit an be
redes debeant necesse soluere integraliter relictā
fratribus de quorum manibus curati debeant
postea recipere quartaz an uero poterunt soluē
retenta quarta: uidetur integraliter debeat fieri
solutio per hunc tex. qui dicit ipsos fratres lar
giri quartam sacerdoti parochiali glo. sentit op̄

postum. unde dicitur declaratum est per Bonifa-
cium in commissione sepiz all q quarta debita
parochiali ecclesie censetur esse in bonis illi-
us ecclesie sicut salē censetur esse in bonis here-
dis. unde illaz uedica possunt curati et ibi bere he-
redibus ne illam soluant fratribz de quibus me-
rito possunt suspicari all. l. lineam margaritari-
ff. ad. l. falci. et ff. ad trebell. l. heres inf. l. cōclud-
q aut sacerdos curatus inibet heredi ne soluat
et non debet solvere heres. Aut nō ibi bñt et tunc
aut heres nult retinere quartā et uidetur q pos-
sit per predicta aut heres nult totum restituere
et uidetur q possit per hūc tex. zen. tñ hic uidetur
sentire q totum legatum possunt petere fratres
si nō precedit inhibitiō ut hic pau. hoc idem qd
glo. dicit tñ p fratribz facit. ff. de leg. i. si quis f-
uum. §. si. et melius. ff. ad trebell. l. filiam et hoc
dicit tenuisse Inno. §. e. de his ubi t3 q pira he-
redes non agit nisi eccia cui ē alictū. Qps at et ec-
clesia que pretendit ius in legato rōe sue portio-
nis possunt petere ut mittantur in possessionem
nois et postea agere poterunt ff. ut in pos. lega. l.
iuriles. l. poterit petere a iudice ut: pretoruz p-
gnus tradatur. ff. de preto. pig. l. i. et iij. hoc qñ ec-
clesia cui factū est relictū nō uult cedere l. nō adest
que cedat actionez. Si aut uellz cedere tunc obe-
t3 peti cessio et agi actiōe cessat. Immediatē aut
absqz cessione sola ecclesia cui factum est relictū
et sic de qua facta est mentio in testamto est illa
que potest agere. Hosti. uēo ibi non placet hec
subtilitas et dicit q imo eps et ecclesia rōe quar-
te poterunt libere agere quanti sua interest con-
illū qui habet facultatem restituend nulla ac-
tione expressa all de elec. cum inter R. pau. hic
concludit q quicqd sit de potestate agendi tñ si
heredes soluant curatis etiam fm leges sunt li-
berati a fratribz saltem ope exceptionis all de
do. excep. l. si opera fm canones aut non est du-
bium q sint liberati et q possunt ad solutionem
illius quarte compelli per ordinariū. Sed nū
quid fratres si integrum relictum perceperunt
poterunt p ordinariū cōpelli ad solutionē. v-
q sic et non ob. priuilegio exēptionis. Nam om-
nia priuilegia q huic pstitutioni forent cōtraria
hic sunt reuocata ergo et. Ad hoc quia hic est
quedam iuris executio et dispositio cuius execu-
tor est ordinariū de preben. Si clericus in si. in
vi p hoc etiā all quia frustra esset iura nisi esset
qui illa tuerentur de elec ubi periculum in vi. et
traria opi. hic pl3 pau. Monetur quā licet hic
tollantur priuilegia ipedientia solutionem quar-
te non seqtur q tolluntur priuilegia exēptio-
nis. vñd concludit q compulsio fiat etiam p su-
periores suuz hoc est per papam uel legatuz fa-
cit de elec. si abbatem in vi. Glo. integret que
rit quid si finus deferatur p ad ecclesiam paro-
chiale et ibi dicatur una missa bñde illa com-
pleta portetur ad fratres sepeliendum an minu-
etur quarta debita rectori propter obuentiones
quas pcepit sacerdos in missa funeris. Jo. mo.
dicit q nō p hūc tex. q dicit et integre debz solui.
Item quia iuri cōi est standum ubi nō reperitū
mutatum all de elec. constitutio in vi. Ite3 pau

zen3. et Steff. per prdicta dicunt q si p̄suetudo
habet q semper prius deferatur finus ad ppriā
ecclesiaz q tenebit p̄suetudo nec intelligitur sub-
lata per hanc constitutionem que tollit solum p̄-
suetudinem p̄trariam huic constitutioni q̄nimo
plus dicit glo. q post Jo. mo. q et si de hoc non
esset consuetudo tñ diuini esset deferenduz primo
ad propriam ecclesiam parochialem et sic ibi hñe
missam in illa et sic recipiet ultiu3 uale a suo cūa-
to all. in ar. de conse. di. v. nō oportet. **C** ad
hoc quia hoc nō repugnat electiōi sepulture: sed
concordat ideo d3 esse licitum facit de simo. ad
aplicam. Si tamen esset consuetudo in contrari-
um. i. q nō deferatur primo finus ad propriā
ecciam ualeret §. e. certificari et c. cum liberū f3
zen3. **N**ō bene hanc glo. q2 facit q de iuz fra-
tres non possunt sepelire corpus parochiani nō
interessente ibi parochiali sacerdote. Item facit
hec glo. ad nō §. e. i. nostra per dñ3 An. facit q
nō §. eo is qñ vi. Ex p̄dictis p3 q recepta in ta-
li missa nō computantur in quartam: Nam lic3
quarta debeat contentari et nihil aliud amplius
petere tamen id est ueruz respectu quartē ei qd
est relictū fratribz. nam de talibz alictis fratribz
ultra quartam petere non debēt et de istis hic lo-
quitur. de relictis autē ecclesie matrici nihil hic
dicit papa fm. Huil idem ten3 hic zen3. Sed qd
si testator legauit aliquid curato sub conditione
q nihil peteret a fratribz. dic q si conditionez
acceptauit amplius nihil pet3 cessante tam frau-
de §. de testa. officij fm pau. Ide3 Math. dices
q si nō acceptet legatum petere potest quartaz
canonicam. Si uero acceptet legatum acceptan-
tū uidet renunciare sue quartē canonice hoc quan-
testator sub conditione predicta legauit. Quid
autem si simplr uel absolute aliquid legasset cu-
rato an illud tenebitur computare in quartā ca-
nonica mian uero illam petere poterit etiam ha-
bito legato. dicit Math. q illam petere poterit
etiam habito legato all preall decre officij Jo.
delig. hic reuocat illud in dubium nūquid uis3
parochialis ecclesia debeat sibi computare in pō-
tionem. canonicam illud quod minus debita
porcione. est sibi relictum a defuncto alibi se-
pulto q in ecclesia parochiali: uel si relictum
est tantū q sufficiat ad quartam: an debeat illi
lo relicto esse contenta et arguit late pro et cōtra
et finaliter uidetur tenere q sic dicendo si uis te-
nere primā p̄t ē rñde ad cōtraria et siglatim rñ-
det ad illa: sed contra hoc facit precipue ista cle.
in isto tex. ubi d3 q integre debēt curati percipe-
re quartam de relictis fratribz ipse rñdet q il-
lud ius nouum debet intelligi cu3 supplectione
furium antiquorum et rōnum. i. quando ecclesie
curate non est de quarta prouisum nec ē nouū
q posterores leges determinēt per priores. ff.
de legi. l. non est nouum et sic eodem modo d3 i-
telligi hic glo. et qd dixi post doctores sup eo.
Item obuiare uidetur decre. requisiti de testa rñdet q
non ob. si tenemus opi. Inno. ibi qui tenuit q
ad supplementum agi potest per. l. si quando
q. et generaliter. l. de inoffi. testa. Sed hec rñsio

sibi si placet: quia sibi si vult fieri opus. Inno. per. c. 2.
dist. 1. si. dicitur scilicet propter idem fore videtur quod sibi lo-
quitur in episcopo et quarta episcopi qui episcopus est extraneus
et ad testatorem et ideo non est ratio quare relictum episcopo
simpliciter alio non adiecto impediat iuxta executionem que
est in episcopis et capellis ex quo nihil dicitur testatorem et ec-
clesia parochialis habet ius in bonis defuncti qua-
rit tanquam punctus et ab intestato veniens non tanquam
creditor ideo relinquendo simpliciter vult voluisse prope-
sare. Item huic opinioni obviatur iura que dicunt
quod debitor legatus creditori non vult voluisse solvere. La-
creditorum. ff. de leg. 1. §. 1. et 2. §. sciendum. C. de re. ux-
acci. Rursus quod istud obicitur istis quare non est verum
debitum. Nam potest rector curatus in illo institui sic
potest filius in dote et in legitima. ff. de nu. l. 1. §. 1. et 2. §. 1.
truncus. Item quia alia sequeretur quod in dote posset peti
Item quia si unus parochianus stetit in una paro-
chia per multa tempora quod licet postea se transferrere
ad aliam mutato domicilio quod posset prius parochia
petere quod non est verum et sic residet per quod vult inclinare in
hanc opinionem istam etiam partes et Hosti in su-
de sepul. §. cui sit licitum in §. columna. v. sed quod
si reliquit Hosti. tamen tenet contrarium et etiam. Mat.
ut §. dixi per hac opem Hosti. et Jo. de lig. facit: quia
a testator in dubio non debet dici donare videtur ne
duplici prestatione oneret heres ar. ff. de le. 1. §. 1.
cum pater. §. de dotalibus. Item quia iura §. c. 1. et 2. e-
ti. c. 1. et 2. §. in vi. cum similibus. dicunt quod canonica
porcio debetur de his que testator reliquit pro-
pria sua si testator vel precepto decre. i. §. c. ex
oibus que relinquere intendebat dimisit quartam
ecclesie parochiali contenta esse debet. Item quia hec quar-
ta debetur in recompensatione onerum que susti-
nuit ecclesia parochialis in uita et ratione iniurie si-
bi illate propter sepulturam alibi electam quoniam po-
tius propter iniuriam quam propter si quis sepelietur
in ecclesia parochiali et si ei nihil relinquitur sed
alteri ecclesie nihil habet de talibus. s. relictis ut
tenet Ray. in su. de sepul. et Pe. de saxo §. 1. et 2. §. 1.
et Abbas §. 1. et 2. §. 1. Item pro hoc facit quod siue equi-
paremus ecclesiam filio siue patri siue patrono
sicut predicti computant relictum in sua legitimam
sic etiam debet computari ecclesia facit. l. oido et
l. cum filium. C. de in offi. testa. et ff. de bonis li-
beris. l. etiam. §. toties et §. si debita. Et aduerte quod
a hec fuit questio disputata per fidei senis ut patet
in suo ope consilio 11. cuius dicta Jo. de lig. posuit
ad litteram et de eo mentionem non fecit de materia per
An. §. 1. et 2. §. 1. Item. Glo. coercerit quod a quo po-
tuerunt coerceri fratres ut solvant quartam videtur
glo. quod certum est eos posse coerceri de iure ut hic
dicitur tamen propter exemptiones istorum fratrum clericali
non habet a quo consequatur iusticiam et ideo de hoc
summe conquerit per glo. coerceri quod poterunt per
papam vel legatum sedis apostolice et non per alium et sic se-
rit glo. privilegia exemptionis quo ad hoc non fore
sublata per hac constitutionem. Item pau. ut §. dixi cum
glo. in verbo largiri in si. per quod patet quod per ordina-
rios non poterunt coerceri contrarius est. Huil. quia
cum hoc ius esse sit et notorium et manifestum et in
corpore iure clausum et sic potest esse non notorium
ideo privilegium aliquod in contrarium non debet quod
non impedire quod diocesis a qua sunt ministri et execu-

tores iure de sen. exco. nuper de hoc facto et no-
torio se non intromittant ad hoc quia in notori-
is cessat ordo iure de si. pres. qm. Notorium autem
est quod est in corpore iure clausum de coha. de. et mu-
nestra. Ad predicta facit hic tex. a. per arto. Item
quia privilegium fore non debet excusari eos a co-
ercione fienda per diocesanum super hoc per litteram
in v. nos et enim. nam si aliquod privilegium non potest
excusare a datione rei quam sienda sit ecclesie curate
multo minus ab hac parte sic notorie et debite co-
ercitionis et executionis cum sint accessoria ut vult ca-
sus in simili de preben. si clericus in vi. Tunc est
tenere glo. quia ut dixi §. post Pau. licet hic tot
lancur privilegia impedienda solutiones quartam
sequitur ergo tolluntur privilegia exemptionis.
ideo tenendum est quod compulsi fienda erit per suum
superiorem ut puta papam vel per legatum per Pau.
ut dixi §. cum glo. in verbo largiri ad si. et c.
Glo. in verbo non inducit decre. in phemio vi
in verbo transmittimus vult an valeat privilegium
non scriptum vel gratia pape non scripta quod videtur
tur quod sic per hunc tex. ad hoc xxv. q. 1. institutio
nis et quod ibi non de quo etiam in regula privilegi-
um de re. iure in vi. in mercurialis dixi in pro-
hemio vi. plene. Sed an per hunc tex. intelligatur
renocata privilegia concessa predicatoribus xvi.
kls. mag. per Clementem pontificatus sui anno primo
in quibus continebatur quod de relictis in ornam-
tis vel fabrica et similibus quod ad nullam quartam
tenebantur dicit hic Pau. quod hec questio pendet
ab illa de qua habetur in problemio huius volu-
minis vult a quo tempore ceperunt ligare hec co-
stitutiones an a tempore publicationis de. a Jo.
xxij. et concludit quod hec constitutio sumpsit effectum
a tempore publicationis Jo. xxij. et sic privilegium
illud fuit renocatum per hanc constitutionem si-
cut si ipse Jo. fuisset auctor huius constitutionis
per Pau. Item zen. dicens quod post hanc consti-
tutionem fuerint confirmata privilegia predicta
fratribus tamen non intelligitur confirmatus pri-
vilegium quod est renocatum quia confirmari non
potest quod non est de si. instru. inter dilectos et c.
Glo. pacta querit ad littere declarationem an
procederet hec littera etiam si pactum inibitum
inter fratres et curatos super sepultura esset tale
quod super illo fuisset per papam pronunciatum et
etiam confirmatum ante hanc constitutionem et
sic tale pactum per hec verba intelligatur sub-
latum videtur quod non. unde dicit quod non tollit tunc
illa sententia confirmationis imo stabit ex quo
expresse hic non tollitur nec valet si dicatur pa-
ctum hic tollitur ergo et peccatum firmatum se-
tentia et confirmatione quia tale pactum est ma-
toris efficacie quam simplex pactum non confirma-
tum auctoritate pape ut probatur in simili in. c.
quis de pac. in vi. de iur. iur. licet e. li. de fo. com. et
pe. c. cum. C. laicus §. Jo. mo. Ad hoc etiam in-
ducit quod non in auct. ut cum de app. congr. in pri-
coll. iij. ubi non quod lex nova non extenditur ad casus
pendentem vel decisam etiam si in ea dicatur quod
trahatur ad preterita. Item tenet pau. quia dicit
quod nisi hoc fuisset expressum de consuetudine illa non
tolleretur aliter de consuet. c. i. in vi. Non bene ex

glo. q̄llez tollatur pactū simplex 7 nōn pactuz
firmatum sūa uel aucte ap̄lica 7 sūr non uidet
tollī pactū iuramēto firmatuz per predicta iura
preall. 7 eadem rōne sublato statuto nō vī tollī
statutū iuramento firmatum uel aucte sedis a
postolice ad hoc qd nō de elec. cum nō debeat in
vi. 7 qd hētur. e. ti. quia sepe 7 de consue. c. i. i. vi
l3 glo. si. in dicto. c. cum nō debeat inuat tollī sta
tutum. s3 nō iuramentuz. **G**lo aut̄ hec 7 pau
ambigue loquūtur quia dicit̄ primo q̄ non tol
litur sententia p̄firmatiua pacti 7 sic inuit̄ tollī
pactū: s3 postea in rōne quaz assignant sententię
oppōituz dū dicit̄ q̄ nō sequitur pactum: ergo
tollit̄ r pactuz firmatum sūa 7 hoc ultimū cre
do. naz aīa sublato principali sublata essent ac
cessoria ut in regula accessorū de re. iuz i vi cū
glo. 7 Jo. mo. cōcordat hic **S**uīl: Mouetur quī
a consēto hec est a cōi iuz exorbitās 7 sic nō est ex
tendēda 7 sic solum expressata tollit̄ 7 alia i su
o statu dimittit̄. p qd dicit̄ q̄ pactum de minori
quāritate danda q̄ sit quarta firmatuz inter ca
ratos 7 fratres iuramēto ante constitutionē istā
nō intelligitur sublātū 7 alr nec statutum ep̄i fa
ctuz p̄sententibus omnibus r̄sōis 7 curatis.
Ad hoc quia papa nō vī in dubio tollere grati
olam donatiōez q̄ de se perpetuo ē mansura de
dona. per tuas. In contrariū facit̄ s3 eū quia pa
pa hic prop̄ bonū publicū 7 cōe qd d3 preferri
priuato intendit̄ reducere ad unaz equalitatem
cōez ppter qd dīspūationi hoc relinquit̄ Jo. de
lig. dicit̄ q̄ credit uerius esse dictū Jo. mo. 7 glo
p rōnes premissas 7 c. **G**lo. premissorū pon
derat litteraz que dicit̄ uel alicui premissorū per
qd dicit̄ q̄ iste. s. referat̄ oīa in hac cōstitutionē
cōtenta: ut quo ad illa intelligatur tollī priuile
giū 7 p̄suetudo cōtraria 7 sic nō q̄ cīa in fine po
lita refert̄ ad oīa ad hoc. ff. de l. talis scriptura
7 ibi de hoc 7 s. de app. q̄stioi. c. ij. **Q**uerit hic
Math. nunquid possit̄ iduci consuetudo q̄ nō
soluit̄ pro canonica porcione. dicit̄ q̄ Raymūd
tenuit̄ q̄ non: quia illa cōsuetudo foret irrōabilis
7 contra naturalez equitatez ut patz s. c. i. 7 c.
de consue. c. i. Item quia eccie proprie pillaz au
feret̄ tota comoditas rei sue. s. ius funerandi 7
ius parochie qd esse non debet s. e. certificari et
ibi de hoc per Jo. an. dicit̄ ut ibi in. v. q. Sed vid
tur procedere in alijs q̄ in predicatoribus 7 mi
noribus de quibus hic. **U**ltērius ex tex. ex v.
nos 7 enim ibi dum dicit̄ in quantum premissio
7 c. colligit̄ **S**uīl. modum reuocandi priuilegia
s. p. clausulā nō ob. 7 c. **P**ro cuius declaratio
ne hic tractat̄ de ista clā nō ob. 7 eius v̄ture. vñ
de dicit̄ fore aduertenduz quid sit non obstantia
dicit̄ q̄ est clausula obstaculum alicui defect̄ re
leuans uel interdū extinguens quo non releuato
nō extincto gratia irrita redditur. dicuntur autē
non obstantie: quia stare faciunt rescriptum q̄ si
ne eis non ualere de rescrip. cum aliquibus 7. c.
si pp̄ i vi. 7 sic nō obstantib̄ seu destruetibus rema
net 7 stat. **Q**uotuplex aut̄ sit clausula nō ob
stantiū dicit̄ q̄ triplex: quia quedā est releuatiua
operans tantum ne obsit aliquid rescripto: s3 nō
tollit de s. pres. c. ij. de preben. nō pōt i vi. Alia

est releuatiua 7 dilatiua: sed non peremptiua de
ip. si propter in vi. Tercia est releuatiua 7 enē
peremptiua ut non obstante tali consuetudine q̄
cassam̄ de elec. quia sepe i. vi. **O**r hec uerba mo
dice utilitatis sunt. uilius de hac clausula p. la
in dicto. c. si propter 7 de preben. si cui in vi. 7 p
Bar. in extraua. ad reprimendaz in uerbo nō ob
stantibus. **J**uxta predicta. querit idem **S**uīl.
quid si concessū est monacho certi monasterij q̄
possit consequi aucte ap̄lica beneficiū seu officiū
uacās in alio monasterio nō ob. q̄ sit monachus
primi monasterij: an dicto beneficio assecuto de
siner esse locus primi monasterij q̄ papa sibi nō
seruauit expresse. dicit̄ q̄ sic cum hoc non sit licitū
nec compassibile habere nomen in duobus
monasterijs de priuile. uolentes in vi. **S**ecus si
papa sibi hoc reseruasset expresse. Quid si cano
nico sit cōcessum q̄ non ob. canoniam quā t3 pos
sit duas uel tres curatas ecclesias tenere si al̄ si
bi licite conferantur an assecutis pluribus eccle
sijs poterit postmodū dictam prebendam uel
alteram de ecclesijs permutare cum alia ita q̄ p
bendam uel ecclesiam permutatā 7 de nouo asse
cutam liceat euz alijs tenere 7 omnes ecclesias i
simplicia beneficia conferre. dicit̄ q̄ sic s3 illa du
plicia cum illis duplicibus non poterit cum grā
sit finita de si pres. c. i. 7 ij. in vi. **U**ltimo que
ro an priuilegium anglicis concessū quo possit
trahere etiam quoslibet ultra duas dietas l̄ plu
res. uel conseruatores suos non ob. constitutionē
de duabus dietis 7 c. tollatur per priuilegiū p
cessum ciuibz tolosanis quo cauetur q̄ nō pos
sint extra suam diocesim per litteras apostolicas
trahi non ob. quibuscuq3 constitutionibus priua
tis 7 c. non tamen aliter specificat. dicit̄ q̄ tollit̄
prima gratia al̄ de preben. Non potest in vi. fa
de do. c. ij. **Q**uerit hic **P**au. quid si testator
erit uiator: uel uagabund⁹ cui debetur quarta
de qua hic loquitur si sepultus est apud fratres
Quidam q̄ ep̄o in cui⁹ ciuitate: uel diocesi mōiē
xij. q. i. ubicunq3 de offi. archipres. **O**fficium fa
cit̄ qd nō per Inno. 7 Hosti. s. e. Nos instituta u
bi dicunt tales sepeliendos in ecclesia cathedra
li. **I**dem Hosti. in sūma. e. ti. Alij dicūt q̄ quar
ta debetur ecclesie parochiali in cui⁹ parochia
est mortuus quia in illa debuit sepeliri s̄m Ray
si sepulturam non elegisset xviij. q. ij. ecclesias 7
Idem **A**n. s. e. in. c. nos institutus. **I**dem **A**rchi
s. e. ti. in vi. c. p. **P**au. hic dicit̄: quia hec ultima
posset esse uera in uagabundo non habente pa
rochiam ar. l. labeo. ff. ad manic. In uiatore au
tem qui habet certam parochiam in suo domi
cilio dicit̄ q̄ b̄ nō credit̄: s3 cēdit̄ q̄ quarta ē dāda
sue parochiali ecclesie ubi habet domiciliū all.
s. e. ti. is qui in vi. 7 ad ipsam debet mitti dicta
quarta expensis ipsius quarte 7 si non suffice
ret deponatur alio pauperibus erogetur xvi. q. i
ic. si. sicut dicit̄ Hosti. in simili de usuris euz tu
hec intelligit̄ esse uera nisi uiator tanto tempo
re steterit in parochia q̄ ibi fuisset sortitus domi
ciliū de procūr. c. si. 7 xij. q. ij. **S**. quia: quantuz
autem tempus sufficiat sentit̄ q̄ annus. unde
dicit̄ q̄ Inno. in. c. omis de pe. 7 re. dicit̄ q̄ scho

lares et alij incole annales et mercenarij debet cō
fiteri sacerdoti in cuius parochia degunt per an
num xvi. q. i. questi. **¶** Alij ut ipse refert dicunt
idem si non traxerunt moram per annum all de
deci. ad aplice. Fatetur tamen tutius esse qd uir
atores et similes semper hēant a pprio sacerdote
licentiam specialem de quo p. Hosti. in sū. de pe.
et re. §. cui confitendum sub. §. si bene facit.
q. ii. preall ubi dicit qd decime personales debent
tali parochiali ecclesie et talis quarta. per qd
concludit qd talis quarta si minus anno stetit ue
nit diuidenda inter primaz parochialem ecclesi
am et fam pro rata temporis de hac p. dñz. Ana
s. et. c. i. **¶** Querit Jo. de lig. quid si testator de
git sepulturam apud fratres minores et ibi est se
pultus in sua uero ultima uoluntate legauit di
ctis fratribus simpliciter centum libras. Item
quingenta libras pro fabrica eccie parochialis
ecclesia habuit de illis centum quartam de iure
cōi antiquo. Item de illis quingenta habuit pē
de iure nouo per hanc de. in. §. huiusmodi quo
qd statuto. An epus poterit petere quartaz quar
te uidetur qd non quia epus debetur quarta de re
lictis ecclesijs a decedentibus s. de testa. requisi
ti. et. c. officij cum similibus. Sed in casu nostro
dicta quarta non percipitur ex uoluntate defun
cti: sed potius contra uoluntatem ad instar falē
cui hec quarta assignatur que falcidia detrahi dici
tur contra uoluntate defuncti de testa. Raynal
dus et. l. ticia. ff. ad. l. falē. et hoc potissime uerum
uidetur respectu quartę perceptę de quingenta
ta que trahitur de relictis priuilegiatis. **¶** Ad
hoc quia episcopus nihil posset trahere de relictis
ipsis fratribus exemptis: ergo nec ex persona
parochialis ecclesie id poterit facere. In contrari
facit quia epus non solum de relictis sed de oī
bus mortuarijs debet habere quartam de offi
or. conquerente et de prescrip. c. quarta. Sed mō
tuaria: seu funeralia dicuntur omnia que occasi
one funeris et etiam propter uoluntatem morien
tis obueniunt ut s. de. ex parte et. c. cum liberum
et. c. in ueltra in fi. ubi melius hoc probatur ut p.
in. c. penultio de sepul. in vi. Nam ut ibi dicitur
filiisfamilias nō potest aliquid pro anima iudi
care et tamen nullus dubitat quando ea que rōe
funeris obueniunt inter funeralia computari et la
te instat hic in allegationibus pro et contra. fina
liter istam fam partem tenet quam uidetur tene
re fm eum Jo. an. de sepul. certificari. §. decem.
p. si. de fo. **¶** Ad hoc quia ecclesia parochialis q
ad relictis istis predicatoribus in minoribus uti
iure cōi per hanc de. et sic relictis pdictis fratribz
quomodocunqz et qualitercunqz non sunt in aliquo
priuilegiata quo ad ecciaz parochialem unde p
sequitur quis per alium qd per se non possz fac
de concess. preben auctoritate Martini in vi. Re
fert tamen opi. illorum alr distinguētium: sed i
dicta opi. quam dixi. proxie residet et sic illam
uidetur amplecti idem fedicus in opere suo cō
silio vi. **¶** Querit ulterius quid si ecclesia paro
chialis consequitur quartam de mortuarijs illi
us qui est sepultus extra diocesim cui epus debet
bitur quarta illius quartę dicit qd diocēsio mō

tui saluo iure prescriptionis de prescrip. de quar
ta. Cui autem incumbat probatio an allanti pre
scriptione an neganti nō p. Jo. an. in r. a sine pos
sessione in vi. in nouel. Idez fe. ubi et. **¶** Que
rit ulterius pone qd in ciuitate ista est quedā fra
ternitas seu uniuersitas hōium deuotoruz et de
iure approbata que habet pro confessore seu pe
nitentiaro singulari de ipsa uniuersitate quedā
fratrem predicatorum quem suus prelatus
ad tale officium deputauit. Accidit qd quidaz d
uniuersitate predicta heredem instituit dictum
penitentiarum seu confessorum talis fraternita
tis. Deinde dictus confessor est uocatus ad epā
tum et a suo prelato optinuit licentiaz consen
tiendi et transcendendi et ab illo est absolutus demū
tam confirmatus et consecratus officium peni
tentiarie persequens ante qd adipisceret possessio
nē epatus hereditate adiuit. **¶** Querit cui acquirat
dicta hereditate an illi fraternitati an officio peni
tentiarie an conuictui predicatorum an epatui. Et
singli predicatorz queritur cui acqret et pro quolibet
bet membro arguit pro affirmatiue postea negati
uē. Deinde soluit rōdendo ad cōtraria recitans
quinqz opinioēs. **¶** Concludit qd qritur epatui p ea
que hntur xviij. q. ij. c. uno ubi p. qd tēpus addit
onis ē consideranduz. l. que legata. ff. de re. iuz
et. ff. qñ dies legati ceder. l. si usufructus in fi. et in
fi. de here quali. et dia. §. in extraneis. Sed con
tra istam solutionē fortiter facit quia eo ipso qd
religiosus instituitur heres intelligitur monastē
um institutum et sic ius adeundi competit mō
sterio et non monacho. hinc ē qd si monachus re
pudiaret nihilominus syndicus monasterij pot
adire quia monachus nihil potest habere pro p
i nec habet uelle nec nolle d. elec. si religiosus in vi
et de sta. mo. cum ad monasterium. §. i. xij. q. i.
nō dicatis et nō per Inno. et Hosti. de proba in
presentia. Cū g. monachus non potest habere p
prium nec potest se iactare qd ius adeundi consi
stat in eo: sed imediate fuit acquisitum monaste
rio et hoc si post mortē testantis sit translatus
Nā si an mortē fuit translatus ad epatum pos
set procedere dicta dēterminatio ex eo qd an mor
tem non est ius sed spes adeundi et sic intelligit
qd nō xviij. q. ij. c. uno in vbo monasterium inq
tū ibi allatur lex non dubium uidetur auid scit
Ex his vi qd ius adeundi remansit penes mona
steriū seu pueni si aut trāstuit cū mōcho ad epā
tū ex quo illius offiij nō inherbat sed erat trans
latz i monasteriū et hec translatatio facta fuit
post mōrē testatoris p pdicta tñ solone qd proce
dat idistincte facit qd nō Archi. post Lau. i di
cto. c. uno i fi. ubi dicit qd si aliqd reliquit mō
cho sub pdictioe uel instituitur a tēpore qd ē epus
existat conditio acquiratur eccie et sic fm h. cōb
mō ius adeundi uel spei nō dz dici acqsiuisse mō
nasterio sz secū portauit et sic idē uidet qd i suo
manumisso ul filio emancipato et p hoc facit qd
nō in Spe. de sta. mo. i fi. viij. queritur et sic re
sident Jo. de lig. vide Ba. in. l. i. ff. de uulgari et pu
pill. et in. l. i. pōr. ff. de acqui. here.

¶ Sequitur de decimis. **¶** Rea.

Religiosi quicunque qñi.
 Primo ponit constitutionem cū
 suis penis. Scdo illam modera-
 tur. Scda ibi. **Nota** hic
 hic puniri religiosos grauantē
 uel fraudantes ecclesias in deci-
 mis illis ecclesijs debitas. **Item** nota penam
 ipsorum. **Nota** q pena excommunicationis suc-
 cedit hic loco pene suspensionis ab officio et bene-
 ficio in eo qui non habet beneficium. **Nota**
 etiam q eodem priuilegio gaudent oblatis religio-
 sis quo gaudent ipsi religiosi / quo ad decimas a-
 nimalium / secus in familiaribus et pastoribus
 ipsorum. **Nota** q de terris religiosorum / quas
 proprijs manibus non excolunt solui debet eccle-
 sie decima. **Nota** regulariter solui debere deci-
 mas etiam de noualibus et c. **Glo.** prima in
 vi. et per hoc querit si seculares clerici / uel laici de-
 linquant in his que hic dicuntur an incurrant pe-
 nam de qua hic. **Respōdet** glo. q non: quia hic
 loquitur in religiosis / et sic a contrariis secus in
 alijs / cum ista constitutio sit penalis / et sic nō ex-
 tendenda: ut in regula in penis de re. iuris cum 2
 cor. qd nō in cle. una supra de testa. et in cle. i. de
 priuile. Ratio autem diuersitatis potest esse: qd
 religiosi frequentius et cōmunius delinquebant i-
 stis q alijs. **Item** q ambire / seu desiderare aliena
 est improbabilius religiosis q alijs de elec. quoz dā
 in vi. Ideo de eis potius fuit prouidendum. **An**
 autem religiosi translati ad ecclesiam secularem
 incurrant penas hic positas si deliquerint in his
 que hic dicuntur. dicit glo. q sicut forte non
 fuerit de mente auctoris de talibus cogitare. et h
 per istud uniuersale quicunque. ar. de ma. et obe.
 Solite. **Ad** hoc facit de elec. quorundam in vi.
 Pau. hic non clare loquitur in hoc ultimo. Dicit
 enim q quidam dicunt id qd dixit glo. ex genera-
 litate uerborum. contrariū uidetur ex mente all
 q nō de elec. quorundam in glo. penlt in vi. **Ste.**
 hic dicit q ex mente non comprehendit transla-
 tum ad ecclesiam secularem de sta. mo. in. c. q. dī
 et multominus ad episcopalem de sen. exco. quia
 periculosum. Ex uerbis autem comprehendit: et
 sic in effectu idem uidetur tenere q glo. de quibz
 autem religiosis hic loquitur dicit Buil. q de re-
 ligiosis regule beati Augustini et Benedicti: uel frā-
 cisci: uel alterius regule approbare. dices oēs fore
 religiosos et religiosas de mūdo militare: nō i de. qz
 regulares. de supp. neg. prela. **Ste.** hic dicit q hic
 comprehenduntur templarij: hospitalarij: et quicunque
 alij religiosi: et etiam mulieres religiose / cum ma-
 sculinum concipiat femininum de elec. generali.
 in vi. **Ad** hoc facit glo. ij. hic posita que idez ulte-
 rius dicens comprehendit etiam cistercienses de quibz
 in. c. ex parte. ij. s. de deci. et c. **Glo.** noualium:
 querit que dicantur noualia. et respondet remitte-
 do ad nō de v. sig. c. ij. et c. quid per nouale. et de
 priuile. c. si. quia dicitur terra noniter ad culturā
 redacta ex qua prius redditus non percipiebant.
 Juxta hoc querit Buil. si de prato fiat terra ara-
 bilis in illis partibus in quibus non soluitur de
 cima de fenozan dicitur nouale / uidetur q sic qz
 nulli fructus atea percipiebantur per ecclesias

qd uidetur sufficere ut dicatur nouale de v. sig.
 conquerenti. In contrarium est quia attendi de-
 bet non qd factum est: sed q fieri debuit de elec.
 causamq: sed de fenozan debuit solui decima: ergo
 hoc erit attendendum supra. e. peruenit. et ipset
 sibi qui non petijt cum effectu: ex quo per ipsum
 stetit: supra de prescrip. uigilanti / et sic residet / et
 hec uidetur ueritas: qz l3 nulla decima solueretū
 tamen fructus percipiebantur: qd uidetur sufficere
 ut non dicatur nouale: ut in iuribus sup all. facit
 sup. e. commissum ubi uidetur expressū. **Glo.**
 ecclesijs. querit quid si decime deberentur prius
 tis personis: forte quia infeudate ab antiquo: uel
 ex priuilegio / an habet locum hec cle. **Rndz** glo.
 q non. a contrario pro quo facit: quia hec consti-
 tutio uelut penalis non est extendenda de re. iur. i
 penis in vi. Si ergo fraus in talibus fiat agere de-
 bent uia ordinaria / cum hec constitutio ipsis nō
 faueat all sup. e. tua. Idem zen. Juxta predicta
 querit hic Buil. quibus ecclesijs debeat decima.
 Rndet q curatis ecclesijs: siue sint ciuitatenses:
 siue rurales de his que sint infra eorum limites.
 xliij. q. i. c. i. et similiter: siue sint religiose / seu re-
 gulares / seu seculares ecclesie: maxime matrices
 de prescrip. ex transmissa de sepul. in nostra: et de
 preben. cum singula in vi. et per hoc dicit q abba-
 tes: et priores: et similes habentes ecclesias curatas
 per se uel sue administrationi annexas licet faci-
 ant exercere exercitium cure per suos uicarios.
 Juxta decre. cum singula preall de preben. extir-
 pande. q. quia uero et c. exposuisti et c. super eo in
 vi. de iure communi fundat intentionem suam su-
 per decimis exigendis oblationibus et similibus
 cum ipsorum sint ecclesie. non autem uicarij qui
 debent sua portione congrua contentari. **Hec** di-
 cit esse de mente iuris in quantum posuit Ricam
 de cap. mo. et non dixit inferiorum: per hoc inferit
 q poterit de falso redargui uicarius qui in hac p-
 te sibi nomē rectoris uel prelati suo proprio mo-
 tu assumit de presump. quia non est. **L. s. mata.**
 nominis. l. i. Idem zen. al. sū. e. Cum contingit.
 xvi. q. i. statuimus. Et sic de decimis. de quibus
 autem rebus debeantur ecclesie decime dicit q
 regulariter de omnibus rebus que infra limites
 ecclesiarum exurgunt per quoscunque terre excol-
 lantur: siue laicos: siue clericos / seu religiosos ex-
 emptos / uel non exemptos sup. e. statuto in vi.
 Hec regula fallit in certis casibus. primo in dote
 ecclesie supra. e. nouum genus. Scdo in portioe
 episcopali de prescrip. de quarta: quia illa detrahi-
 tur de decima: ut ibi et de offi. ordi. conquerente.
 Tertio quando nō constat infra cuius parochie
 limites sint constituti. s. e. quoniam. Quarto u-
 bi est peccatum consuetudo / uel priuilegium suf-
 ficiens de transac. statuimus. Quinto etiam fal-
 lit in religiosis de quibus dicitur. s. e. ex parte. ij.
 quo ad ea que ibi dicuntur: et hec quo ad decimas
 prediales. Personales uero debentur ubi quis p-
 circulum anni percipit ecclesiastica sacramenta.
 supra. e. c. i. Idem Pau. et Ste. Sed aduerte quia
 sentit Buil. de iure communi debere decimas p-
 diales ecclesie poebialit: seu curate in cuius limites
 sunt p dia etia si nō sit matrix. hoc ē baptisimalis

Ideo contra. xij. q. i. in summa et Bern. supra. e. cum contingat. **I**nno. in. c. apostolice ubi dicitur quod debentur ecclesie baptismali. **A**rch. uariavit et finaliter dixit opi. que habet quod indistincte debentur parochiali / probatur per. c. ad decimas de resti. spo. in vi. et hanc opi. **I**o. dicit **P**au. ueriores. **P**onetur quia assignata parochia ab illo qui habet potestatem assignandi omnia iura parochialia / uidetur assignata ex quo nihil excipitur. **N**am ratio que suadet ibi iura parochialia assignata contra suadet omnia iura ex illo iure parochiali prouenientia eidem tanquam domino suo debentur / quod habetur de eccl. edi. ad audientiam et. c. ad audientiam de deci. **N**on ob. que possunt in contrarium allegari / quia intelligi debent de baptismali inter quorum limites non sunt parochie aliquere / quatenus loquuntur de parochialibus intelligantur quando predia sunt situata inter limites baptismalis ecclesie / et non intra suos / quia de talibus non debet percipi decima per parochialem ecclesiam de hoc ple. per **I**o. **C**al. in addicione in dicta decre. cum contingat et per **I**o. an. in adicione speculi super hac **R**ica et per d. an. in dicto c. cum contingat. **C**lo. debitas / querit an procedat decre. siue de iure communi debeant ecclesie / siue de alio iure speciali / puta ex priuilegio uel consuetudine. dicit quod sic / quia tex. simplr loquitur. **Q**uid autem sit debitum / dicit quod est illud quod ab initio extorquetur per. l. fideicommissa. **S**i rem. ff. de le. iij. et **C**lo. expectantes. querit quid si expectarent decime ad religiosos ex causa legitima. **R**espondet quod tunc in illis non haberet locum constitutio. **R**atio quia nemini facit iniuriam qui utitur iure suo / de elec. cum ecclesia uulterana cum concor. que autem possit esse causa legitima quare ad eos spectat / dicit **B**uil. quod si forte sint noualia que proprijs manibus colunt / uel suis sumptibus / nam de talibus ipsi religiosi non solunt decimas / et similiter nec de nutrimentis suorum animalium / et similiter nec de ortis / uel fundo ecclesiarum supra. e. ex parte. et. c. nouum. **I**tem potest esse causa legitima consuetudo / uel prescriptio. supra. e. dudum et de prescrip. c. i. in vi. dicit tamen quod tutius est allegare consuetudinem quam prescriptionem / quia in consuetudine non est necesse allegare titulum et probare de quo per **H**osti. de consue. c. si. **I**tem potest esse iusta causa donationis episcopi / uel inferioris debita solennitate seruata de re. eccl. non alie. c. i. in vi. et supra. e. ti. cle. si una. **I**tem si ad istos religiosos spectet principaliter ecclesia / licet faciat curam per uicarios exerceri etiam perpetuos et. c. **C**lo. de animalibus. adducit exemplum ad non in decre. cum dicat de eccl. edifi. nunquid uidelicet priuilegium leproforum de decimis non soluendis de nutrimentis animalium intelligi debeat de animalibus que nutriunt tantummodo in domo / quia uidetur quod sic per hunc tex. **N**on autem debet intelligi de animalibus que alijs tradunt nutrienda / et sic ibi tenebat **E**gydius cuius opi. uidetur hic approbari / et eodem modo dicere intelligendum quod dicitur de cisterciensibus in decre. ex parte supra. e. ti. **P**ateretur tamen quod si leprosi committant circa hoc fraudem non incurrunt penam huius

constitutionis si non sunt religiosi sed alii ordi / naria uia tenebuntur ut supra est dictum cum glo. i. **I**dem tenet hic **P**au. ad litteram. **S**ed an in dubio erit presumenda fraus. prima facie uidetur quod sic / quia certificari debebant cum non liceret cum alterius preiudicio in incertis uagari super de elec. constitutionem. **S**. omnes. **I**n contrarium quia qui fraudem / aliam debet probare de re nunc. c. ij. in vi. **B**uil. dicit primum uerius / quia presumptio est pro ecclesia de prescrip. c. ij. in vi. **D**einde querit **B**uil. an sit soluenda decima de animalibus. dicit quod siquidem loquitur de non inclusis clarum est quod et talia in nullius parochia sunt / ideo de ipsis / seu ipsorum valore soluenda est decima que est personaliter / et sic soluenda ecclesie parochiali in qua audiuntur diuina supra. e. comm. missum. **S**i uero loquimur de domesticis et inclusis. tunc dicit glo. supra. e. apostolice quod decime debentur de animalibus que pascuntur in pastuis sunt reales / quia uitam et nutrimentum recipiunt animalia a terra / et sic dari debent ecclesie. in cuius parochia sunt pascua alii. ff. de serui. rusti. p. d. i. pecore pascendi. **H**os. v. i. si. e. ti. q. quot sunt spes dicit quod potius debet dici mixte quod animalia sumunt uitam et nutrimento prediorum et etiam ab opere quod homines in custodiendo impendunt **H**ug. xvi. q. i. decimas distinguit quia aut animalia aliunde uenerunt causa pascendi ibi ad tempus et tunc dominus pascui dedit decimas si cut de personalibus. s. de precio quod inde recipit **A**ut sunt animalia incollarum / et tunc soluentur decime ut prediales. **I**nno. supra. e. commissum aliter non dicit quod si dominus fundi patitur gratis bestias pascere in fundo suo herba euulsa a terra a bestia uel potius ab eo qui pascit bestias tran sit cum onere suo. s. decime supra. e. pastoralis et quia si uelit quod tunc soluere debeat decimam predialem dominus animalium ecclesie in qua sunt sita pascua / secus si non gratis pascerentur. **B**uil. hic distinguit. pro concordia opinionum / quia aut loquimur de precio quod uenator recipit de feris et planum est quod tanquam de personali decimam soluet et hoc de feris non inclusis. **S**i autem loquimur de feris inclusis infra clausuram alicuius foreste tunc secus quia talia censentur predialia ut non **I**nno. supra. e. non est. et hoc in feris. **S**i autem loquimur de domesticis / et tunc aut loquimur de pascuorum / et tunc solui debet isti ecclesie / cui soluenda esset decima herbe / si de ea fieret herba que non pasceretur / et sic erit realis / et ita loquitur supra. e. comm. missum. cum ibi non per **I**nno. **A**ut loquimur de agnis / lanas / lacte domesticorum animalium / et in hoc est uera opinio glo. quod debeat decima tantum quod de predialibus / ut non supra. e. apostolice / et sic intelligitur dictum **H**osti. in summa. e. ti. et per **I**nno. supra. e. ti. non est. **S**i autem loquimur de mercede quam pastor locat in eis custodiendis / et tunc soluetur decima ut de personali / et sic ubi audit diuina et percipit ecclesiastica sacramenta / sicut miles de militia supra. e. ti. non est. **I**uxta predicta querit quid de ouibus garbin / et bigona / et barthion in **C**athelonia / que per circulum anni tenentur in tribus locis trium parochiarum / quia per quattuor

mensures calidiores tenentur in cacumine montium
altissimorum. In alijs quattuor mensibus tem-
peratis in magis bassis. In alijs quattuor mensi-
bus frigidis tenentur in montibus minoribus et
in planitie. qualiter diuidant decimas dicte tres
parochie in quarum una concipiunt in alijs pium
et in alia nutriuntur: que istarum parochiarum
erit potior in fructibus decimandis. **Buil.** hoc re-
linquit disputationi Jo. de lig. remittit ad non in
regula qui prior in questione porcorum de re. iur.
in vi. uidetur quod si querimus de decimis que de-
bentur ratione prediorum uidetur clarum: quod illi
parochie in cuius predia sunt sita. Si uero de de-
cimis precij quod recipit pastor pro custodia et hac
ut de personali est iudicandum: superius est di-
ctum. Si uero de decimis ipsorum. s. animalium
que nascuntur lacte et lanarum hoc est magis dubi-
um: pro quo recurrendum est ad non in dicta regu-
la qui prior. et ad non per glo. sup. e. ad apostolicas.
Querit ulterius idem **Buil.** quid de illo qui iura-
uit dare decimam de omnibus animalibus suis
que sibi nascerentur contingat quod postea nascuntur
ei pueri ex ancillis suis: an debeat decimam de il-
lis uidetur quod non in ista. de re. diuis. §. partus. In
contrarium facit sup. de uoto magis: primum di-
cit uerius: nec ob. c. magis: quia ibi dicit uota et
iuramenta seruanda quod est intelligendum in eo quod
prestatur iuramentum: uel sit uotum non in alijs
et ita est hic ut habetur ex dicto. §. partus: quia
homo non computatur inter animalia: nec in fru-
ctu: nec in redditu sic et elec. generali ad fi. et ibi non
in vi. **Glo.** familiarium. Op. de. §. si. §. e. Soli
hic in familiaribus non plene oblati: ibi secus: fa-
cit de priuile. aucte in fi. in vi. Idem tenet Pau.
dicens hic appellatione familiarium comprehen-
di quoscunque familiares: etiam non domesticos
per id quod hic subditur uel aliorum et c. secus ta-
men dicit in casu. c. licet de priuile. in vi. et in cle.
dignum de cele. mis. et c. **Glo.** gregibus. que-
rit quid sit grex: et quid armentum: et clara est.
deinde querit an ecclesie debeantur decime de fru-
ctu gregis. Remittit ad non per Jo. xij. q. i. c. i. §.
supra. e. apostolicas: de hoc dixi supra late post
Buil. Ideo non insisto et c. **Glo.** immiscentium
querit an ex hac mixtura aliorum animalium cum
suis perdat etiam priuilegium in suis ista religio
sindicat quod non quia in separabilibus utile per. in t.
utile non uiciatur: de quo in regula utile. Idem
Buil. quod ex tali commixtione non fit confusio in
separabilibus: sicut fit in commixtione diuersarum
aquarum: uel sicut aque et uini de cele. mis. cum
maribe. §. quesinistis. ff. de aqua plu. arcen. l. i. §.
item si quis. **Glo.** excolendas. querit quare de
terris quas tradunt religiosi alijs excolendas de-
bet solui decima. Respondet quia religiosi habent
priuilegium in decimis laborum duobus concur-
rentibus. s. quod predia sint propria ipsorum. Item
quod ipsi laborent proprijs manibus: uel proprijs su-
p. tribus: cessat priuilegium supra. e. ti. licet per
hoc concludit glo. quod si alijs traduntur colende:
quod coloni: siue partiarum: siue censuarum tenebantur
ad decimas: ita quod ante omnia totus acruus de-
cimabitur: et dabitur ecclesie prediali de colonis

censuarum non supra. e. tua. §. fatetur. tamen quod
etiam dicebant contrarium in colonis partiarum:
quia dicebant quod de terris illis datis non debebat
solui decima predialis: quasi sumptibus ipsorum
religiosorum uideantur colere propter partem fru-
ctuum quam dant religiosi colonis: que alia de-
bebat sibi obuenire: et sic coloni de tali parte uel
de lucro debebant soluere ubi soluuntur alie deci-
me personales. Sed certe istorum opinio non est ual-
ut glo. hic dicit: quia pars que contingit colonis
parciarios censenda est fructus et non lucrum ex
eo quia submititur fortune et diuine misericordie.
Secus si conducerentur operarii quibus da-
retur certa pars fructuum pro cultura: etiam da-
to quod nil nasceretur in predio: et idem et fortius si
certum pretium datur pro tali cultura. quia tunc
dicentur predia colere sumptibus religiosorum:
et sic ecclesie parochiali in cuius parochia essent si-
ta predia non deberentur decime. **Nora** bona
glo. bene declarantem: quando dicantur predia
colere sumptibus religiosorum priuilegiatorum sup.
decimis: quia optime hoc declarat. Idem **Ste.**
all. §. e. tua: et c. cum sint. **Iuxta** predicta re-
uocat glo. in dubium: an coloni partiales uel cen-
suarum priuilegiatorum simpliciter super decimis
non soluendis teneantur ad soluendas decimas.
glo. dicit ponderanda uerba priuilegiatorum per
decre. porro et recepimus de priuile. Nam si priuile-
gia eximunt terras: seu predia ab onere decima-
rum: tunc coloni etiam dicto priuilegio gaudebunt
ex quo est priuilegium reale: seu rei consensus:
et sic sequitur rem. Si uero priuilegium eximat
tantum personas: tunc priuilegiati non soluunt
de parte sua: sed coloni sic cum ipsi non sint excepti
all. sup. e. a nobis et xvi. q. i. questi. Ad hoc bene
facit ille tex. et c. dilecti et c. ex pre. et c. licet cum
glo. concord. **Ste.** quasi ad litteram. et idem Pau.
et sic bene dicit publice disputat all. sup. e. tua. §. et
c. per exceptionem li. vi. et hoc in colonis parcia-
rijs. Si autem sint casuales: tunc dicit Pau. quod
illo censu non teneretur soluere decimas: et ille
census succedit loco fructuum secundum eum. hoc
credo uerum respectu census: quia de illa non de-
bet solui cum solui debeat religiosi: qui non te-
nentur ad decimas: sed respectu fructuum quos per-
cipiunt coloni casuales: credo quod debet solui de
cima saltem quatenus percipiunt fructus ultra
nalem censum: licet Pau. aliter forte senserit: sed
hoc puto fuisse de mente huius glo. que dixit in
prin. hunc tex. procedere in colonis parciarijs et
etiam censualibus. **Quid** autem in predijs re-
ligiosorum que coluntur per filios eorum intelli-
go susceptorum post professionem per rationem: quod
infra dicitur: an de illis debeat solui decima. vi.
quod sic per tex. ibi uel aliquorum et c. Contrarium
tenet Buil. sub dubio forte mouetur: quia tales
sunt serui monasterij: et sic sibi non acquiescent: sed mo-
nasterio: ut non. xxx. q. di. eos. lxxxi. di. q. daz. xv. q.
vlt. cum multis: et uide ibi glo. et idem dicit de animalibus
ipsorum et c. **Glo.** non permiserunt. et
glo. prohibuerunt ponunt differentiam inter non
permittere et prohibere ne uideantur ista uerba
superflua. Pau. tamen dat e contra differentiam

s. ut prohibitio respiciat contradictionem. reale:
 dicens hoc procedere siue prohibitio fiat per se:
 siue per alium de sen. exco. mulieres. Deinde glo.
 in uerbo prohibuerint ponderat q. in tribus ca-
 sibus hic ultimo positus punitur non permittens
 solui decimam / uel prohibes. In primo uero pu-
 nitur usurpans / uel approprians: propter quod
 reuocat in dubium / an hec constitutio liget re-
 ligiosos non soluente decimas eo casu. quo tene-
 tur: uidetur q. sic per id quod dicitur / uel retinet
 et c. **C**ontrarium tenet glo. dicens non fore d.
 mentis huius constitutionis tales comprehendere.
 Mouetur quia aliud est usurpare / uel appropri-
 are de quo hic loquitur. aliud non soluere d. quo
 hic non dicit. Nec ob. uerbum retinere hic posi-
 tum: quia refertur ad id quod dixit de appropri-
 atis / uel usurpatis: per quod concludit glo. q. so-
 lum punitur hac constitutione quando usurpat
 decimas ultra quam sibi liceat excedendo sibi per-
 missum / uel quando prohibent / uel non permittunt
 colonos suos dare decimas in casibus in quibus
 tenentur. secus si non soluunt ipsi religiosi deci-
 mas ad quas tenentur. quia tunc non habet locum
 pena huius de. Idem tenet Pau. dicens q. tunc co-
 pellerentur soluere alijs remedijs oportunis: et sic
 erit differentia inter dolosum usurpantem alie-
 num: et sibi appropriare uolentem et negligentem
 in soluendo al. de suspes. tuto. l. si. fatetur ta-
 men q. quo ad periculum anime non multum dif-
 ferunt auferre et iniuste retinere de resti. spo. sepe.
 de quo ibi per Jo. de lig. Interdum tamen peius
 est non dare. puta egenti ad mortem q. auferre.
 puta diuiti. xvij. di. sicut hi. Interdum peius est
 auferre. puta ceteris paribus. dicit tamen q. semp
 differunt in gradu peccati et c. **G**lo. facta
 querit an sufficiat de hac requisitione constare p
 testes. Rndet q. sic per hunc tex. qui simpliciter lo-
 quitur. secus dicit in casu decre. l. de sen. exco. in
 vi. ubi debet constare per publicum instrumen-
 tum / uel litteras sigillatas autentico sigillo. an
 autem sufficiat unica requisitio. dicit q. sic. Ex q.
 non q. unica requisitio partis interdum sufficit ad
 constituendum quem contumacem etiam q. ad
 penas incurrendas al. simile qd habetur in dicta
 decre. Idem tenet Pau. dicens hic sufficere unicaz
 requisitionem etiam partis ad inducendam con-
 tumaciaz ad qua sequitur sententia iuris siue ho-
 minis ministerio: al. ultra predicta cle. causaz de
 elec. infra de pe. c. si. dicit tamen q. ibi non sequitur
 immediate pena: ad hoc etiam al. q. sufficiat u.
 nica. qd notur. xvij. di. si episcopus: et infra d. he-
 re. multorum. et supra de immu. ecclie. aduersus:
 de fo. compe. proposuisti. regulariter autem req-
 sitio partis non inducit contumaciam / nel penaz
 supra de vi. et ho. cle. dyocesanis de sen. exco. in
 audientia et c. contingit. Item hec uera in requis-
 itione. ubi autem in iure dicitur q. fiat una moni-
 tio / uel citatio requiratur trina uel una perempto-
 ria pro omnibus hoc expresso: de sen. ex. sacro. et
 xxij. q. iij. de illicita. Sed Pau. sentit differentia
 esse inter requisitionem et monitionem: credo eu-
 sane intelligendum. s. q. uoluerit facere differentia

inter requisitionem extrajudicialem: et monitionem
 iudicialem. Quid autem in monitione qua
 si iudiciali. uidetur idem. qd in iudiciali per non p
 glo. de offi. dele. cum cam: et i. cle. i. infra de hereti.
 in v. requisierint. **G**lo. duos menses. qrit qua-
 re hic dat duos menses ad satisfaciendum emen-
 dam: et supra proxime solum dat mensem a desi-
 stendo. Soluit glo. q. facilius est desistere q. facere:
 cum primum consistat in solo animo / seu uolun-
 tate. Scdm in facto qd est difficilius. ideo minus
 tempus datur a desistendo q. in faciendo scdm
 glo. et idem Buil. A quo autem tempore currat
 isti duo menses. Prima facie dicendum est q. a
 tempore usurpationis et retentionis: non autem
 a tempore requisitionis: licet secus in mense qui
 datur in desistendo. contrarium tenet glo. dicens
 q. de mente littere putat q. currat a die requisiti-
 onis utroq. casu. Idem tenet hic Pau. dicens sit
 mille dilationem habere de conuersi. p. ex pu-
 blico et c. **G**lo. officij. querit an q. hic dicitur
 q. sint suspensi ab officijs intelligi debeat respectu
 diuinorum officiorum. An uero respectu aliorum
 officiorum ecclesiasticorum. puta si faciens con-
 tra hanc cle. sit celerarius: sacrista: camerarius:
 uel elemosinarius: uel similis. puta procurator:
 uel castaldio. i. q. i. saluator. de solu. c. ij. secundum
 Pau. Rndet glo. q. hoc non declaratur: unde de
 buisset declarari. uidetur enim debere intelligi de
 alijs officijs taz ecclesiasticis q. diuinis. ut sic mi-
 nor fiat in penis interpretatio. ar. regule in penis:
 de re. iur. in vi. In contrarium uidetur quia si de
 talibus littera intellexisset infra in v. q. si religiosi
 repetisset d. huiusmodi officijs: qd tamen non facit
 et sic refidet glo. et plus non dicit: et sic uidetur re-
 sidere in hac secunda parte q. hoc intelligi debeat
 de diuinis officijs: pro ista parte al. etia hic Pau.
 quia non omnes religiosi tenentur ad diuina offi-
 cia: sed solum professi et clerici. xvi. q. i. nemo. et c.
 se. et c. si monachus: et sic bene posset habere locum
 pena excommunicationis: etiam si de officijs diui-
 nis intellexisset: et postea de illis repetisset in v. q.
 si: et sic non uidetur bona ratio dicere q. si de alijs
 q. de diuinis intellexisset repetisset de eis in v. q.
 si: quia eodem modo etiam si intellexisset de diui-
 nis officijs debuisset repetere in v. q. si. Sed aliaz
 expositionez dicit Pau. fore benigniore. unde di-
 cit posse dici q. si in eiusdem persona concurrant
 officia diuina: et alia tunc ab illis erit suspensus: si
 alterum tantum predictorum. s. officium diuinum
 uel aliud ecclesiasticum: tunc similiter sit illo suspen-
 sus. et hoc ut uideatur maior pena: que alia hic ipo-
 nitur. s. pena excommunicationis: qua nulla est ma-
 ior in ecclesia. xxij. q. i. non differamus: et q. iij.
 corripantur. **N**ota bene glo. de isto uerbo of-
 ficio qualiter debet intelligi. facit qd non de prebe-
 quia sepe. per Jo. an. et c. **G**lo. donec. querit
 ad littere declarationem an isti qui sunt suspensi
 donec desisterint: ut in primo casu / uel donec sa-
 tisfecerint: ut in fo. desistendo: uel satisfaciendo ipo-
 nuntur absoluti. an uero erit necessaria absolu-
 tio Inno. ut hic refert glo. in. c. cum bone de eta.
 et quaidam q. tales indigent absolutione: ex eo
 qd dubitari possit de satisfactione: ex quo suspensi

erant ad tempus incertum. secus dicit si suspēsi
fuisent ad tempus certum / uel determinatum:
puta ad mensem uel annum: quia tunc lapso tē-
pore essent absoluti ipso iure. Nam tunc non pōt
dubitari de absolute. Contrarium uidetur te-
nere idem Inno. ut hic refert Pau. in decre. sicut
de coha. cle. 2. mu. 2. Hosti. in. c. si de matrimonio
contrahendo contra interdictum ecclesie ubi ui-
tur sentire non esse differentiam inter suspensum
ad tempus certum. 7 suspensum ad tempus in-
terminatum: donec satisfecerit. glo. hic dicit qd sa-
tis credit qd in suspensis ad tempus determina-
tum non sit necessaria absolutio: sed sufficit sen-
tētia declaratoria super satisfactione: secus tamē
dicit in excommunicato: donec satisfecerit: quia ibi
omnino necessaria est absolutio. etiam post satis-
factionem. idem Ste. Idē tenet Pau. qui assignat
rationem diuersitatis Hosti. in. c. cum bone inter-
dictum 7 suspensum donec satisfecerit: 7 ex-
communicatum donec satisfecerit: quia i absolu-
tione ab excommunicatione est certa forma a iure
statuta sine qua quis non potest esse absolutus:
de sen. exco. c. a nobis. sed in sententia suspensio-
nis uel interdicti non est necessaria forma solen-
nis in absolute: sed sufficit qd dicatur absolutio
uel relaxo interdictum de testa. c. ueniens. ij. Nec
ratio non uidetur bona: quia absolutio a suspen-
sione habet certam formam de sen. exco. uenera-
bili. 7 ideo si obseruatio forme absolute facit
absolutionem esse necessariam non erit differentia
inter excommunicatum 7 interdictum: cum in oī-
bus forma statuta sit seruanda. ad hoc quia ita
est quis absolutus ab excommunicatione: dicendo
absoluo te: sicut dicendo relaxo interdictum: tal-
iter quia sicut ualeat excommunicatio lata forma non
seruata. xi. q. ij. sententia pastoris. sic 7 ualere de-
bet absolutio: quia par est potestas ligandi: 7 sol-
uendi 3 pe. di. i. uerbum. facit: licet non alleget qd
nōt glo. xi. q. ij. cum aliquis. hec dicit uera in for-
ma data a lege: secus in data ab homine: quia illa
est seruanda exacta diligentia: alias non ualeat qd
sit illa non seruata de rehti. spo. pisanis. Propter
predicta concludit hic Pau. qd interdum tempus
uel factum addicitur satisfactioni fiende. aliqua
do durationis sententie. exemplum primi si nō sa-
tisfeceris infra mensem excommunico te / uel suspē-
do. exemplum secundi. excommunico te donec sa-
tisfeceris: uel suspendo te donec satisfeceris. pmo
casu siue sit suspensio / siue excommunicatio semp
absolutio est necessaria de sen. exco. parochianos.
7. c. questi. de offi. ordi. significauit. Secundo ca-
su non est necessaria absolutio: sed sufficit decla-
ratio etiam si sit excommunicatio de immu. eccle.
aduersus in fi. de spon. non est nobis. lxxxi. di. si
qui sunt. Ratio quia tunc uidetur absolutio fa-
cta in diem constitutum de appel. preterea. ij. Fa-
tetur tamen qd communiter tempus uel factum
non addicitur absolute: quia in ea requiritur
satisfactio que certa esse potest: 7 ipso iure penitē-
tie que est arbitraria de peni. di. l. mensura. 3. xvi.
q. vlt. c. temporaria de ista non potest etiam dubi-
tari quia peccator non habet illam arbitrariā.
Predicta inducit ad duas questiones. una est an

delegatus datus ad diem possit post dies exequi
sententiam de quo de offi. dele. de causis. Scda
questio est. an pereat instantia lapsi termini statu-
ti a lege municipalis / uel ab homine: quia refert
an tempus addiciatur instantie ut tempus pereat
l. properandum in prin. l. de iudi. 7 ubi de hoc p
Ly. 7 Bar. an uero addiciatur iudici: 7 tunc non
perit. l. i. in fi. l. ut omnes tam ciuiles q milita-
res cause. 7 c. Sed an teneat absolutio facta
non precedente satisfactione in casu huius cle. di-
cit Math. qd non quia hic inhibet absolute: cum
dicit nullatenus absoluendum 7 c. all simile qd
habetur in decre. vlt. §. penul. de offi. dele. in vi.
sup. ti. i. c. i. 7 infra de here. cle. ij. de sen. exco. c. pe-
nul. facit de sen. exco. parochianos. uide qd dicit
in cle. i. de iuz patro. Glo. quibuscumq. querit
an hic intendat tollere priuilegia concessa religi-
osis super decimis. Respondet qd non ut patet i
prin. cum his que ibi dicta sunt: sed solum inten-
dit tollere priuilegia per que sentētie predictę pos-
sent impediri. Idem tenet Ste. 7 c. Glo. ob-
latos. querit an isti oblatis intelligantur renuncias-
se proprijs 7 uouisse continentiam. glo. remittit
ad nō per Jo. xxvj. q. i. ut lex continentie. ibi di-
cit Jo. qd si transit oblatus ad ecclesiam regularē
se ibi offerendo: tunc intelligitur uouisse 7 renun-
ciasse proprijs. secus si se offert ecclesie seculari q
casu etiam si obtulerit se 7 sua nihilominus pōt
contrahere matrimonium: 7 si nascetur ei filius
debebitur sibi legitima de bonis oblati. xvij. q.
iij. c. fi. Math. dicit hic qd offerens se 7 sua ali-
cui ecclesie seculari uel ecclesie regulari potest ma-
trimonium contrahere. 7 sic dicit Jo. tenere i lo-
co predicto: sed non bene ut patet ex predictis. di-
cit tamen hoc esse uerum si ad alia non est pro-
cessus. ut quia nō sit aliter processus tacite uel ex-
presse all. c. ex parte de conuer. coniu. 7. c. unicuq.
de no. 7 uo. redemp. in vi. ubi dicitur qd duobus
modis solennizatur uotum impediens matrimo-
nium contrahi: 7 diminues contractum. s. per su-
sceptionem ordinis sacri 7 professionem tacitam
uel expressam. quorum neutrum hic fuit. ad hoc
quia nullus plus obligatur monasterio qd pateat
de illius intentione seu obligatione: sed talis se nō
obligauit ad castitatem igitur 7 c. bene tamē te-
nebitur talis oblatis ad obedientiam 7 reuerentiā
Nec ob. predictis. c. insinuant: qui clerici / uel uo-
uentest quia ibi ideo post professionem potest ha-
bere proprium: quia talis potuit sibi aliud refer-
uare de suo proprio de priuile. cum 7 plantare: 7
c. tua 7 sic patet qd plus est monachatio qd abba-
tia secundum Al. potestis dicere ut infra sentie
Huil. Opi. Jo. procedit in mutante habitu. Op.
Math. in non mutante in utroq. tamen proces-
dit de. quo ad suum casum. Quid si aliquis pro-
fiteretur aliquem ordinem monialium: nunquid ta-
lis est monachus. dicit qd nō. all. c. diffinim. xvij.
q. i. secundum Math. 7 c. Huil hic querit qui di-
cantur oblatis. 7 qui conuersi. dicit qd oblatis dicitur
tur qui nulla uelle mutata dederunt se 7 sua ali-
cui de religionibus approbatis. Conuersi autē
laici dicuntur illi qui nedum ut dictum est se sic
dederunt: sed etiā habitu mutarunt forte dispem

alij professis litteratis. de conuersis loquuntur iura: videlicet de sen. exco. non dubium supra de elec. ex eo quia in vi. de oblatis loquitur hic. xxx. ij. q. i. qui bona. Quid autem si oblatis non dederunt se alicui religioni. sed generaliter uniuersali ecclesie ut specialiter seculari ecclesie: dicit Buil. q. tunc non excusantur ex hoc isti religiosi ut hic aperte innuit littera. **Glo.** ultima querit quid si non obtulerunt: sed donauerunt eorum bona re tanto usufructu ipsis manentibus in seculo. Rñ det q. tunc non haberet locum qd hic dicitur in fi. ar. a contrario. nec ob. de priuile. ut priuilegia quia tales sic in seculo manentes possunt dici cō fratres: et sic in aliquibus sint priuilegiati: et tamen non sunt plene oblatis: et ideo non sunt per omnia priuilegiati ita procedat qd est dictum.

De beneficiorum deci.

Sunt partes principales: p. ut duo sunt dicta. **Secunda** ibi Nec per collatores. **Primo** enī declarat secundum quam taxationem. et secundum quam monetam solui debz decima beneficiorum alicui concessa. **Secundo** p. habet propter illam occupari uel distrahi ornata diuinis deputata. **Scda** ibi in v. Nec per collatores. **Nota** primo q. est reperire decimam beneficiorum nedum aliarum rerum. **Nota** secundo secundum quam taxationem: et ad quam monetam debet fieri solutio decime beneficiorum alicui concessa: quia secundum taxationem antiquam et consuetam: et ad monetam currentem. **Nota** hic libros et alia deputata diuinis officiis non posse capi pignori: nec distrahi pro tali decima: uel etiam aliter occupari. uide de elec. generali in vi. **Glo.** prima querit an decre. dispendiosam de iur. habeat locū in decimis istis beneficiis: quas papa sepe imponit sibi: uel alijs soluendas ex causa: et ad tempus. Rñ det remittendo ad nō in dicto. c. dispendiosam ibi glo. tenet q. non. de quo ibi dictum fuit latius in glo. in v. decimis. Idem quia hic loquitur de decima que non debetur de iure communi: sed debetur regi: episcopo: uel alteri accedenti in subsidium terre sancte: uel pape de iude. in. c. ad liberandam et de uo. c. si. secus in decima: que debetur de iure communi: q. illa debetur integraliter: ut percipiant fructus de decimis cum sint homines. **Deinde** q. rit glo. an si alicui sit concessa decima beneficiorum: debeat sibi decima de bonis hospitalium. zenodochiorum et similium locorum. uidetur q. non. per cle. per litteras de preben. pro. et contra all. glo. cle. ij. q. ut autem de reli. do. glo. dicit expeditum fore in quibusdam declarationibus emanatis a tempore Ale. iij. et Honorij super hac materia soluende decime beneficiorum quas glo. dicit se uidisse repetitas etiam tempore Bonifacij viij. sub bulla in quarum principio dicitur q. non. ibi enim dicitur q. de prouentibus et redditibus leprosariorum domorum dei et hospitalium pauperum qui in usum infirmorum et pauperum conuertuntur decima non soluatur: et quia ibi dicit de redditibus: qui in usus infirmorum et pauperum conuertuntur: dicit hic Lapus se consulisse

cum Jo. an. q. de fructibus qui supersunt de distributione que fit pauperibus decima debet solui. **Secundo** querit glo. quid de redditibus deputatis ad fabricam ecclesie. Rñ det glo. expeditum fore in dictis declarationibus q. sic. dicitur tamen ibi q. de oblationibus et elemosinis que dantur ad opus fabrice ecclesie non debetur decima. **Tertio** querit glo. quid de habentibus priuilegiis domus: pensiones: uel redditus a monasterijs: uel ecclesijs. an de redditibus talium debent soluere decimam ei cui facta sit gratia secundum formam cle. dicit glo. expeditum in predictis declarationibus: q. si habentes predicta habent illa in titulum: uel ex mera gratia q. ipsi teneantur ad decimam. Si autem non habent in titulum: sed ex contractu conductionis ad firmam: uel ex contractu emptionis fructuum: uel pro mercede: uel remuneratione sui laboris: tunc illi quorum est prietas illa debent determinare et soluere decimam. **Quarto** querit glo. quid de distributionibus quotidianis que dantur solum interessentibus diuinis horis et de minutis oblationibus. an similiter erunt decimande: dicit glo. expeditum in premissis declarationibus q. sic. ubi aperte dicit de minutissimis oblationibus: quas recipiunt ecclesiastice persone ratione ecclesiarum pro sepulturis et dādis penitentijs: et de distributionibus solui debet decima et c. **Quinto** querit: quid de cappellanis et beneficijs altarium: an de illis erit soluienda decima. glo. dicit q. hoc non declaratur in predictis declarationibus. uidetur tamen dicendum q. non includantur sicut nec includebantur in reservatione fructuum quam sibi fecit dominus Jo. papa. xxiij. **Contrarium** tenet glo. quia certum est talia esse beneficia ecclesiastica ex quo ad hoc sunt per episcopum ordinata. i. q. iij. questus: et c. penult. et de preben. significatum. **Nec** ob. q. dicitur de reservatione fructuum: quia potius facit pro: quia nisi fuissent specialiter excepta intelligerentur fuisse exclusa. ergo cum hec specialiter excipiantur intelliguntur inclusa. Idem tenet hic Buil. dicens q. appellatione beneficiorum hic includuntur altaria: que quotidie construuntur pro morientes cum uno presbytero cum eiusdem iuris sint: cuius sunt alia beneficia all. de rescrip. postulat. et de preben. significatum et dicto. c. questus i. q. iij. tractat etiam hic quot modis dicatur beneficium de quo in regula beneficijs de re. iuz. in vi. et c. **Glo.** tres sequentes sunt litterales exponentes et declarantes litteram. **Glo.** taxatio querit qualis est ista taxatio: de qua hic loquitur. Rñ det glo. q. in aliquibus partibus. et hoc est potissime in regno Francie secundum Buil. beneficia sunt taxata in communi estimatione prouentuum. i. secundum q. communiter consuevit percipi. puta si communiter consueuerunt percipi centum: et de illis centis solui debet decima: siue pl. siue minus percipiatur q. centum. et hoc nisi aliter detur electio collectoris: ut fecit papa Jo. xxiij. i. reservatione quam fecit: quia dedit electionem collectoribus: an uellent recipere fructus secundum taxationem decime: an uero uellent illos relinquere beneficiariis: et residuum retinere. In multis as

partibus: precipue in cathelonia nulla est taxa
tio secundum *Buil.* sed soluitur singulis annis d
cima eius qd percipitur: sic maior / uel minor:
prout plus / uel minus percipitur uno anno q a /
lio, et hoc probatur in extrauaga. *Jo. xxij.* que in
cipit suscepti. **C**on hoc ergo consuetudo loci est
seruanda. facit. *ix. q. iij.* conquestus cum similibz.
In autem aliqne expense deduci possunt et de q
bus fructibus debeant solui decime beneficioruz
Rndet glo. q. deduci debent expense facte p fru /
ctibus habendis: et sine quibus fructus haberi n
potuissent: et de residuo debet solui decima. et sic
dicit declarati in declarationibz premissis: de qui
bus in prima glo. secus dicit ubi agitur de solu
tione communium decimarum. quia in illis non
deducuntur expense. iuxta ea que habentur in d
cre. cum sint homines sup. e. cum eo qd dixit gl.
de taxatione diuersimoda secundum diuersitate
provinciarum. concordat *Buil.* dicens q. aliqui
quandoq. faciunt iurare beneficium primo an
no collationis super redditibus beneficii. et postea n
immutant toto tempore suo non tamen liberat
a maiori summa si illam euenire contingat: et sic
seruatur etiam in cathelonia secundum eum. di
cit tamen hoc periculosum propter sententias ce
sure que feruntur. **Q**uid autem si collator decime
inueniat beneficium in quo cessat consueta taxa
tio: quia ad decem / uel uiginti / uel alio a pauiori
bus. xl. annis est facta taxatio: et non a pluribus
an stabitur taxationi illorum paucorum annoz.
dicit q. poterit stare / uel etiam poterit de nouo
taxare: ex quo taxatio non est prescripta. si autem
esset prescripta non immutabitur. **C**uxta pre
dicta querit qualiter fiat taxatio eo casu quo de
nouo fit. *Rspodet* q. fiet hoc modo: quia ille ad
quem spectat fructuum perceptio: qui habet de
cimam soluere iurabit quantum poterunt uale
fructus illius anni et stabitur illius iuramento n
si maior probari possit ualentia reddituum et sic
precedit hoc casu iuramentum taxationem alibi
taxatio precedit iuramentum supra q. me. ca. c.
si. **U**terius querit quid si i aliqua ecclesia pa
rochiali sunt duo prelati puta patronus clericus
et vicarius qui uicarius ex antiqua consuetudine
colligit omnes fructus d. quibus patrono soluit
centum libr. annuatim in redditibus et residuum
sibi retinet. et patronus clericus soluerit decimaz
pro tota ecclesia cum quo predictorum fiet taxa
tio an cum uicario qui colligit fructus an cu pa
trono qui soluit decimam. dicit *Buil.* q. nisi con
suetudo aliud induxerit fienda est cum illo q. fru
ctus colligit uocato tamen illo qui decimam sol
uit: quia qd omnes tangit et c. de re. iuz. q. omes
in vi. et c. **C**lo. consuetar: querit an q. hic dicit
habeat locum cum mandatur per papam alicui
provideri de beneficio usq. ad summa tot libraruz
paruorum tunonensium ad taxationem decime.
Rndet glo. q. sic. unde dicit q. inspicienda erit co
suetudo illarum partium. *Idem Buil.* **Q**uid at
si non currant ibi tunonenses i loco in quo facta
est gratia. *Rndet glo.* q. fiat comparatio monete
currentis ad tunonenses iuxta pondus et consue
tudinem cambij que solet esse comuniter non at

fieri debet iuxta casualem carissiam uel usitatem
que quandoq. casualiter occurrit. facit licet no al
leget. ff. ad. l. falci. l. precia rerum. **Q**uid si ex sta
tuto consuetudine / uel privilegio debebitur alicui
decima fructuum beneficiorum uacantium pmo
uel secundo anno: dicit *Pau.* q. secundum eandem
taxationem debet recipere residuum summe p
fate remanebit optinentibus ipsa beneficia: nisi il
li qui sunt solui habere fructus prefatum residuum
maluerit habere relicta summa secundum taxa
tionem decime super eis: hoc in partibus ubi sunt
taxata beneficia. **I**n partibus uero in quibus no
sunt taxata beneficia: tunc habebunt privilegia /
ti decimam partem fructuum et obuentionum
illo anno collectoruz toto residuo remansuro bñ
ficiato. **C**lo. monetam. querit an in alijs rebz
q. in pecunia possit solui hec decima. dicit glo. q.
non: et sic dicit expeditum in declarationibus pre
dictis. et hoc bene probatur a contrario. **C**lo.
currentem. querit de intellectu littere. *Rspodet*
glo. q. intentus littere est q. collector non possit
exigere ab inuito aliam monetam q. currentem:
et sic non potest cogere ut soluatur sibi in floreis:
si alia moneta ibi currit. puta turosi / boneno: et
e contra: similiter si soluere habens uelit soluere i
florenis / uel in alia moneta. que ibi non currit: n
erit audiendus. et hoc est qd dicebatur in declara
tionibus predictis. l. q. soluere debentes non tene
bantur cambire pecunias. **Q**uid autem si due mo
nete pariter currant in loco comuniter. *Dicit*
glo. q. electio erit solventis de qua soluat p hanc
litteram. ar. de re. iuz. in alternatiuis in vi. *Pau.*
dicit q. si in loco sunt plures monete currentes
sufficit q. de moneta magis currenti soluatur all
de re. iuz. inspicimus in obscuris in vi. **S**i sunt e
qualiter usitate intelligitur de minori. ff. de le. iij.
l. minimis de cen. in. c. ex parte. **S**ic. dicit q. si no
apparet que sit magis usitata electio erit soluen
tis per regulam in alternatiuis. **H**ec dicit uera
Pau. in quantitatibus et in generibus in quibus
non potest inutile prorsus euenire. in his uero spe
ciebus equipollent: ut sunt artificia: et in speciebz
ut boue: equoz: asino: et similibus spectatur me
dium. **C**lo. de dona. l. si quis argentum. §. si uero: et
§. sequenti. ff. de le. i. l. legato generaliter qd in
telligitur ibi plene no per glo. **S**ed quid si sit
moneta minorata a tempore taxationis: uel dati
privilegi: que moneta soluetur. uidetur q. noua:
cum illa sit in oblatione ratione currentie: ut hic
Ad hoc quia noua est eadem cum antiqua rone
qualitatis intrinsece: secundum quam sufficit d
bitori soluere: ut liberetur. ff. si cer. pe. l. cum quid
Item quia antiqua moneta habuit suam curren
tiam: et noua suam. et sic q. libz seruens tpi suo iu
dicari debet. xxxij. q. iij. quis ignoret. **I**n contra
rium all: quia tempus principij uidetur inspicie
dum: et maxime cum agitur de iuribus rescripto
ruz de preben. dilectus. ij. et de litteras de rescrip.
et sic uidetur spectandum tempus taxationis: q
uidetur taxari secundum tempus oblationis de
cen. olim: et hoc uidetur suadere mens uerboruz
et ratio a qua non debet recedi de v. sig. in his: et
c. intelligetia: et c. pterea. **H**ec questio fuit dñicat

Bar. briclen / quam posuit **Bull.** in ti. de solu. in
spe. §. nunc aliqua in fi. et ibi dicit **Bull.** q. salaria
et condemnationes debent solui de moneta mu-
tata ad cuius mutationem debet intelligi muta-
tum esse statutum. **L.** que admit. ad bo. pos. pnt
l. pe. in fi. Si autem debeat quid ex contractu
tunc moneta minorata soluetur secundum estima-
tionem prioris dicto. c. olim de cen. Idem tenet
hic **Ben.** dicens q. si debitum est ex delicto / ul' sta-
tuto / soluetur tunc noua moneta: siue sit facta ma-
ior: siue minor. Si uero sit ex contractu fiet fm
estimationem antiquam. **Hosli.** in decre. quanto
de iuziuz. dixit: q. si moneta antiqua erat repro-
bata uicio sui: tunc erit periculum debitoris. Si
autem non est diminuta: sed solum causa auari-
tie reprobatur et debitor non fuit conscius frau-
dis sufficit q. pecuniam reddat in primo genere:
et pondere. ff. si cer. pe. l. ij. et ij. in fi. quod limitat
esse uerum: nisi aliud in contractu sit dictum: quia
tunc illud esset seruandum: ut in regula contraci-
de re. iuris in vi. Alij dixerunt q. etiam in contra-
ctu solui debet moneta que nunc currit: non illa
que currebat tempore contractus. Ratio quia i
pecunia consideratur bonitas respectu usus: non
materie tantum: nam pecunia consistit in appro-
batione principis de iuziuz. quanto. et sic licet ma-
neat bonitas intrinseca. tamen est uariatio usu.
Quedam uero sunt res quarum bonitas intrin-
seca est respectu materie: sicut gustabilia: et in tali-
bus sufficit si in eodem genere: et in eadem boni-
tate intrinseca soluantur. ff. si cer. pe. l. cum quid
pe. de bel. perticatur refert **Ly.** in l. in minori. **L.**
in quibus causis in inte. resti. non est necessaria.
dicit q. si moneta est mutata post moram debito-
ris fieri debet solutio secundum estimationem an-
tique monete. ff. si certum pe. l. uinum. Si uero
moneta est mutata ante moram debitoris: tunc
liberatur soluendo monetam currentem all' pre
all' l. cum quid: et quia debet liberari pro parte re-
diminuta: sicut liberaretur in totu re perempta. ff.
de v. ob. l. si ex legati causa. Nec ob. q. debitum i
genere perire / uel minus non potest. l. incendium
L. si cer. pe. quia id ueruz in genere generalissimo
secus in genere subalterno. l. in ratione. §. incerte
ff. ad. l. falci. Jo. de are. distinxit. an sola estimatio
sit diminuta ante moram: et tunc talem monetam
reddere potest: quia potest soluere auctam. **L.** de
soluci. l. pelt. Si uero post moram sit minuta: et
tunc supplere debet quanti plurimi fuit: ut. l. ui-
num. ff. si cer. pe. Si uero non sit minuta princi-
paliter estimatio: sed pondus est minutum: tunc
debitor non liberabitur soluendo talem pecuniam
minutam. ut in dicta. l. cum quid. unde tunc da-
bit antiquam uel estimationem. et hec opi. placet
Jo. de lig. quando minuitur pondus non rema-
nente forma: et qualitate. al' uerior est opi. **pe.**
secundum eum. **L.** finaliter q. melius uidetur di-
cendum q. solutio fieri debet de antiqua moneta
tamen si prescriptio aliud inducat: et sic residet in
opi. Jo. de are. Mouetur quia moneta supponit
certum pondus: et formam: et materiam. ff. de p-
traben. emp. l. i. Sed ubi conuentio continet cer-
tum quid tacite / uel expresse fm id committitur

obligatio: et sequitur exactio. **L.** de seruitu. et aqua.
l. per agrum et ff. de ser. vr. prediorum. l. certo ge-
neris: sed ita est in proposito igitur et c. Ad hoc
quia antiqua: et noua moneta non habent omni-
modam similitudinem. immo differunt per au-
gmentum et diminutionem. ideo una pro alia non
soluitur: et sic non ob. ff. si cer. pe. l. ij. §. mutui: quia
ibi habet omnimodam similitudinem de quo ul-
timate remittit ad non per se in decre. quanto. tu-
dic ut ibi habetur i. l. Paulus. **R.** uidet. ff. de solu.
per Bar. **Math.** etiam hic tangit. dicit ut p. Bar.
in dicta. l. Paulus: quia si mutata est moneta in
materia / uel in forma soluenda est antiqua si re-
peritur: et eius cursus non sit reprobatus: alias
debet solui eius estimatio. l. eleganter. §. qui repro-
bos. ff. de pigno. ubi bonus tex. Si uero mutatio
contingit in ualore non mutata forma nec quali-
tate: ut quia florenus minus ualeat hodie q. olim
uel e contra: et tunc si non est debitor in mora suf-
ficit soluere simpliciter antiquam. Si uero est in
mora debet soluere illud plus in quo creuit ualor
l. uinum. ff. si cer. pe. et c. **L.** Glo. deputata. uel
rit quid in libris iuris civilis / uel artium / uel alijs
ornamentis non deputatis ad diuinum cultum.
R. uidet glo. q. a contrario littere secus uideretur
de his que fiunt a prela. cum apostolica. **pe.** di-
cit uera **Pau.** in hac decima papali. In decima ue-
ro debita de iure communi stabitur iuri antiquo
ex quo nihil immutatur all'. **L.** de appel. l. precii
pimus: et de elec. cum expediat in vi. et c. **L.** Glo.
ultima: querit an contra non soluentes decimas
papalem possit brachium seculare implorare. **R.** uidet
glo. q. declaratum est in remissionibus de qui-
bus in prima glo. q. non indistincte. sed ita demum
si causata sit contumacia: et rebellio ipsius q. hoc
exigat. An autem al' generaliter inuocari possit
brachium seculare per ecclesiam habetur in c. i.
de offi. ordi. et de offi. dele. si quando: et c. signifi-
casti. **Q.** uerit hic **Pau.** an de redditibus et pro-
uentibus monasteriorum monialium et aliorum
regularium que sunt adeo tenues et exiles q. ex
illis non possunt sustentari. an de ipsis debebit
solui decima papalis. dicit q. non: sic dicit decla-
raste **Bonifacius** viij. tempore quo imposuit de-
cimam pro guerra: et negocijs regni cicilie. et idem
dicit declaratum de clericis secularibus. quorum
proventus non excedunt summam unius florini
auri annuatim: nisi una persona hiet p'ra bnficijs
que simul collecta summam predictam excedunt:
et idem. similiter de pietancijs monachorum
prelatorum / et aliarum personarum ecclesiastica-
rum liberaliter factarum: et de relictis a christi fi-
delibus: ut de eis emanant redditus perpetui. ibi
tamen dicebat **Bonifa.** q. solutio fienda erat / uel
pro rata prouentuum singulis annis perceptorum
uel secundum communem estimationem ad ar-
bitrium. ita q. una uia electa uariari non posset: et
si non eligant teneantur ad estimationem: sed ho-
die non seruatur: ut habetur in extraua. Jo. xxij.
De siluis autem et nemoribus que non consueue-
runt uendi. dicit ibi declaratum q. nihil soluatur
nisi contingerit durante decima ueros dominos
aliquid percipere: et estimabitur quantum ualere

debutit de estimatione decima soluetur. 7 c.
Ulterius querit hic Pau. an super fructus intelli
go futuz possit ecclesia componere cum laico, di
cit q non all. xvij. q. vij. omnes decime / qd dicit
esse uerum: nisi fiat cum laico: cui ex feudo anti
quo debentur decime, quia tunc satis componi
potest in eius preiudicium: 7 cessat symonia: quia
non fit de iure spirituali: sed fit de fructibus. Idē
dicit de decimis que pacto ul' consuetudine que
runtur: que eodem modo tolluntur all simile de
procuracionibus que quandoq; ex pacto / uel cō
suetudine debentur. xvij. q. ij. eleutherius de cē.
quanto: 7 c. uenerabilis. 7 similiter dicit super de
cimis laico concessis per priuilegium: quia qlibet
potest renunciare tacite 7 expresse priuilegio de re
gula. ad apostolicam de prescrip. ueniens 7 c. cu3
olim 7 de priuile. si de terra. secus dicit si priuile
gium tangeret ius concedentis. facit de arbi. cum
tempore: de materia in. c. possessiones ut super de
re. eccle. non alie. 7 in de ij. de iudi. 7 in. c. si. de re.
permuta. **Sequitur.**
De regularibus 7 transeuntibus ad religionem.
Rubrica.

Et professores cuius.
In prima ponitur constitutio
causa. In secunda constitutio. In
tertia moderatio. Secunda ibi.
Sacro. Tertia ibi. Ad illorum.
Secunda facit tria: quia primo prouidet circa uo
cem 7 locum capituli. Secundo circa futuras ad
ministraciones / uel officia. Tercio decretum ap
ponit. Secunda ibi ad prioratus. Tertia ibi quic
quid. **Nota** ex problemio q quis debz manere
in ea uocatione in qua quis uocatus est concor.
xvi. q. i. c. i. **Nota** ambitionem parere discordi
as 7 scismata prohibet euagationem 7 dissoluti
onem de rescrip. c. si. in vi. 7 propter hāc sunt scri
pti plures tituli. s. de symonia de apos. ne cle. uel
mo. de usuz. 7 plures alij. 7 ab isto uicio quasi ve
omnia uicia deriuantur de colli. nam concupiscē
tiam. xlvij. di. omnes 7 potissime locum habet in
mendicantibus qui prout magis se cogitant re
bus destitutos magis sine maturitate appetunt
ad instar senium: in quibus licet senescantibus ce
tera senescat: sola auaritia iuuenescit de psump.
tum in iuuentute secundum Bui. facit q nō de
elec. cle. in plerisq; **Nota** q ad remotionem
cause: sequitur remotio effectus. **Nota** men
dicantem transeuntem ad ordinem non mendi
cantium etiam ex auctoritate apostolica non ha
bere ibi uocem: uel locum in capitulo / etiam si si
bi hoc libere ab alijs concedatur: 7 hoc in iaz pro
motis ad prioratus administraciones: uel officia
ordinum non mendicantium. **Nota** q men
dicans non potest hodie assumi extra ordinē mē
dicantium ad prioratum administrationem / ul'
officium / uel regimen animarum per se / uel per
alium. 7 si contrariet est ipso iure nullum quocu
q; priuilegio non obstante. 7 nō hoc ueruz in mē
dicantibus simpliciter approbatis. secus in illis q
sunt approbati cum certa moderatione. uidelicet
ut non possent aliquem ad eorum professionem
recipere. sed ipsi possunt ad alios ordines appro

batos transire. **Nota** ex tex. ibi uicarios q ui
carius dicitur habere dignitatem secundū Pau.
all de. ij. de rescrip. 7 c. **Blo.** i. in uerbo 7 per
hanc. querit quid si aliquis fuerit professus ordi
nem mendicantium infra annum probationis 7
infra illum exiit: uel fecit professionem infra qn
tum decimum annum. 7 postea exijt: an habebit
locum cle. Rndet glo. q non per hanc litteram q
loquitur de his qui sunt professi ordinem mendi
cantium: 7 de illis qui sunt legitime professi. 7 p
consequens sunt astricti religioni mendicantiuz
in specie: sed predicti non sunt astricti in specie or
dini mendicantium: sed religioni in genere. ut pi
batur sup de regu. c. i. 7 c. non solum. 7 c. consti
tutionem in vi. Idem tenet Ste. **Unde** autēz
dicantur mēdicantes. dicit **Laudimus** q a mēne
qd est defectus. hic est q luna dicitur mēna pro
pter defectus quos sepe patitur. sic isti patiuntur
defectum: quia non possunt habere proprium in
singulari: nec in communi. 7 de talibus primo fe
cerat Augustinus suum ordinem: sed postea re
uocauit: ut nō. xij. q. i. certe. Isti autem mendican
tes sunt quattuor: ut predicatorum: minores: be
remite: 7 carmelite de reli. do. c. uno in vi. secundū
Bui. Pau. hic dicit q predicti sunt mendicantes
ex sui institutione: 7 fundacione all de elec. quoru
dam in vi. Quidam autēz sunt mendicantes ex
suis constitutionibus: non tamen approbatis p
papam de reli. do. c. uno in vi. 7 isti non sunt pro
prie mendicantes: quia tales constitutiones non
impediunt habere proprium in communi. ff. de
pac. l. penult 7 ff. de le. iij. l. si quis in prin. 7 sic nō
sunt mendicantes ex omnimoda habitudine ma
xime: quia possunt contra suam constitutionem
uenire. facit de consti. c. i. in vi. 7 per consequens
potest esse 7 contingere q non sunt mendicantes
ex sua potestate: 7 hoc sufficere debet ut non dicā
tur mendicantes. ar. l. sufficit. ff. de condi. uis de
reli. spo. pisanis. An autem sufficiat de facto mē
dicare ut dicantur mendicantes: quo ad hāc cle.
dicit Pau. q nō: nisi mendicent ex inabilitate ha
bendi possessiones 7 redditus in communi. alias
secus ut contingit in multis qui licet possunt ha
bere proprium non tamen habent: uel si habent
tamen de facto coguntur mendicare. quia eis nō
sufficiunt. Ad hoc iste tex. qui dicit ordinis. non
autem dixit locorum. **Blo.** ambitio. allegat
auctoritates contra ambiciosos. 7 ideo notanda
est. **Blo.** quoslibet. in prin. enumerat quattuor
ordines mendicantium de quibus sū dixi. deinde
colligit ex hac littera differentiam esse inter men
dicantes: 7 non mendicantes ad qd all concor. ali
quas ex quibus alie colliguntur differentie sup
de elec. quorundam in vi. 7 de re. do. c. unico. e. li.
7 sup. e. non solum. 7 c. constitutionem in vi. 7 d
sta. regula. c. uno. §. sane. e. li. 7 infra de sen. exco.
Lapus etiam all q non. e. 2. in cle. i. 7 de sepul. c.
i. 7 sup. ti. i. c. uno. 7 de re. do. c. uno super uerbo
cunctos per Jo. an. in nouel. in vi. An autem pro
cedat cle. si aliqua mulier de ordine mendicantiuz
transeat ad non mendicantes. dicit glo. q sic ar. p
all decre. unice. §. sane de sta. regula. in vi. 7 nō i
decre. generali de elec. e. li. Bui. de mō. lau. ut hic

refert. **La.** tenet contrarium dicens q̄ in statu or-
dinum non mendicantium sunt omnes ordines
mulierum indistincti: et etiam uirorum. exceptis
quattuor superius enumeratis in prin. glo. secu-
dum **Guil.** Sed certe dicendum est secundū **La.**
q̄ de ordine mendicantiū sunt etiam femine ut
patet in sororibus minorum: et predicatorum: q̄
sunt mendicantes licet habeant priuilegium q̄
possunt habere possessiones: et q̄ non teneant ad
collectas. **Et** **Guil.** non mendicantium. querit
quid si mendicans transeat ad ordinem alium
mendicantium: uel non mendicantium. an habe-
bit locū decre. glo. respondet q̄ non a contrario
decre. que solum loquitur quando mendicans trā-
sit ad ordinem non mendicantiū. et sic est consi-
derare quadruplicem transitum. in quorum altero
tantum habet locum decre. ut patet ex predictis
secundum glo. et idem **Pau.** et **Jer.** Ex predictis
colligit hic **Pau.** q̄ ordo non mendicantium pōt
esse arctior ordine mendicantiū cum hic permittit
talis transitus: qui alio non liceret alii sup̄
de regula. c. licet. Quomodo autem possit esse
hec arctatio. dicit q̄ ex constitutione regule. per
hoc dicit q̄ existens de ordine predicatorum trā-
sire potest ad ordinem **Benedicti**: quia regula p̄-
dicatorum est fundata super regula **Augustini** q̄
est latior regula **Benedicti**. et hoc attentis institu-
tionibus regule: sed attentis constitutionibus sup̄
additis regule predicatorum est strictior: et sic p̄-
dicator illis attentis non posset esse monachus &
regula. in. c. sane. Quid autem si episcopus ordi-
nis mendicantium renuntiat et transit de licentia
pape ad non mendicantes. dicit **Pau.** q̄ locū ha-
bet pena cle. et hoc per litteram istam que uniuersaliter
et indistincte dicit quoslibet. et sic neminem
excludit de malo. et obe. solite secundum **Paulū.**
Idem **Lapus** alii qd̄ nō de elec. quorundam in
vi. Sed quid si mendicans transiit ad ordinem
non mendicantium. deinde rediit ad suum ordi-
nem. dicit **La.** **Pau.** tenere q̄ eandem penitentiam
incurrat in suo ordine mendicantium alii. xix. q.
iiij. mandamus: et de eta. et qua. intelleximus. qd̄
uerum uidetur secundum **La.** si utrobique profes-
sionem fecit in utroque ordine. alio secus secundum
Lapum. An autem in transitu de religione ad re-
ligionem requiratur auctoritas apostolica: hic
uidetur casus q̄ sic. **Guil.** dicit hoc uerum quando
transiit de grauiori ad laxiorem. Si autem trā-
seat de pari ad parem sufficit episcopalis. Si uo-
fiat transitus de minori ad maiorem sufficit pete-
re licentiam sup̄. e. ti. c. licet. de quo per **Jo. an.** de p̄-
ben. cum singula in vi. in glo. et super ea dicit ibi
et per **Inno.** de renun. c. licet. et c. post translatio-
nem: et sic remittit hic **zen.** et c. **Guil.** inibi. q̄
rit de intellectu huius dictionis inibi. dicit q̄ est
aduerbium compositum. qualis autem sit eius
sensus infra patebit. Aliud autem est in ibi. qd̄
est liber quem intulauit sic **Quidius**. cuius inti-
tulationis est sensus contra ibi. nam aduersari-
um suum coriualem uolens uituperare uocauit
illum ibi. ab ibi. ibidem: que dicitur ciconia: et
est auis uituperabilis: quia immunda p̄medens.
licet alias sit commendabilis: quia pius est inter

parentes senes: prout prosequitur **Hieronymus**
in exameron. v. c. Ad hoc alii uersum **Quidius**.
Ibidis in terris tu quoque nomen habes. Qualis
igitur erit sensus huius dictionis in casu nostro di-
cit glo. q̄ pendet ex punctuatione huius tex. que
potest esse duplex. potest enim punctuari post illud
aduerbium inibi. Item potest punctuari ante. si
punctuetur primo modo. s. post aduerbium inibi:
tunc dicit glo. q̄ exponitur inibi. i. in ordinibus
mendicantiū: et iungitur cum uerbo optineant
et secundum istum intellectum non loquitur hic
de istis mendicantiū qui haberent administra-
tionem in ecclesia collegiata seculari: sic si tales
reperiuntur non prohibet ibi habere uocem. Si
uero punctuetur secundo modo. s. ante illud adue-
rbium: tunc resultaret contrarius sensus: et intelle-
ctus: nam exponeretur inibi. i. in ecclesiis in q̄b;
optinent prioratus administrationes et c. et tunc
non constitueretur cum uerbo optineant: sed cum uo-
bo non habere. Que autem dictarum punctua-
tionum sit uera. dicit glo. q̄ credit primam esse de
mente littere. Idem **Pau.** et **Ste.** et c. **Guil.** in
uerbo: sed uidetur. Op. q̄ uidetur absurdum q̄
tales qui ante hanc p̄stitutionem transierunt ad p̄-
laturam ordinis non mendicantiū q̄ remaneant
prelati: non habeant uocem in capitulo. posses
dicere q̄ capitulo expediet negotia occurrentia
ac si uacaret sedes. ar. de supplen. neg. prela. c. pe-
nult in vi. Hanc solutionem uidetur impugnare
glo. quia id ideo contingit in uacatione: quia sic ē
expressum: nec tunc etiam potest capitulo oīa
expedire iuxta nō ne se. u. c. illa. Item ibi nō est
tantum periculum: quia uacatio presumitur esse
breuis propter tempora limitata a iure in quib;
provideri debet de prelo de quibus nō i. c. si ele-
ctio in vi. facit q̄ habetur in cle. ne romani ad si.
de elec. Hic autem iste prelati posset uiuere ul-
tra. xl. annos: et sic maius uerteretur periculum. p̄-
pter predicta. glo. concludit q̄ de mente huius de-
cre. esse non putat: q̄ si talis abbas: uel alias prin-
cipalis prelati monasterij q̄ in negotijs tractan-
dis una cum capitulo non habeat uocem. Quo-
modo autem respondebimus ad hanc litteram: q̄
aperte uidetur uelle contrarium. dicit glo. q̄ pos-
sumus dicere q̄ hic non loquatur de uoce danda
in agitandis cum proprio capitulo: sed de uoce
danda in capitulo generali: uel prouinciali: & quo
de sta. mo. in singulis infra ti. i. c. i. in fi. Nam talis
abbas non habebit uocem cum alijs abbatibus:
uel prioribus in tali capitulo. et hoc sonat littera
secundum glo. dum dixit: aut locum in capitulo
et c. Nam tales abbates solent sibi certum locū
uendicare cum talibus: puta tertium: uel quartū
facit qd̄ habetur in. c. ex ore de priuile. et secūdo
dicit glo. possumus respondere q̄ hic non loquitur
de principalibus prelati monasterij: sed de alijs
qui habent administrationem in monasterio: alia
a principali prelatura: et de talibus possumus di-
cere q̄ non habet uocem in capitulo specialis mo-
nasterij: Ad hoc facit q̄ hic non expressit de ab-
batibus: sed de prioribus: et licet quedam mona-
steria regantur per priores. tamen ut plurimum
reguntur per abbates. et de illis nō intellexit hic

fatetur tamen glo. q. multum facit contra istam
 dum generaliter dixit regimen quodcumq. tam
 hoc non ob. gl. uidetur inherere superius dictis
 dicens q. hic excluditur solum a uoce capituli: s3
 prelati est quid diuersum a capitulo iuxta nō i
 cle. ut hi q. de eta. 7 qua. ergo nō excluditur a uo
 ce quam habet prestare ut prelati: sed solum a
 uoce quam haberet prestare ut unus de capitulo
 cum glo. concor. Pau. Idem Zen. dicens tutius
 hanc partem tenere: quia multi tractatus possent
 occurrere 7 imminere: in quibus solus cōuetus
 nihil potest etiam uacationis tempore: ut est uis
 re in alienatione ne se. ua. c. i. de re. eccle. non alie.
 dudum in vi. 7 in collationibus beneficiorum ne
 se. ua. illa. Unde non est uerisimile papam ob ta
 lem transitum uoluisse imponere ecclesie tantu3
 periculum. Nec ob. uerbum uniuersale quodq3
 quia debet exponi simile alicui de nominatis sup
 7 sic de illis qui habent supra se prelatos: qui de
 administrationibus illorum disponunt: etiā sine
 consensu ipsorum: de quibus per Inno. de iudi.
 cum deputati: de resti. spo. oliz infra de re. do. cū
 uenerabilis: all simile qd habetur in de. non pōt
 de procurator: 7 sic significatio huius uerbi re
 stringitur per precedētia: all simile. ff. de vi. 7 tri.
 lega. l. fi. 7 hoc suadet maxime ratio ut in penis
 stricta fiat interpretatio: ut in regula in penis de
 re. iuris in vi. uel si intelligamus hoc de his qui
 sunt principales prelati. Rūde ut supra fecit gl.
 q. hic intelligi debeat de uoce danda in generali
 uel in provinciali cōcilio. Steph. uero hic dicit q.
 principalis prelati non excluditur a uoce: etiā
 quam habet in capitulo generali: uel provinciali
 sed solum a uoce quam habet ut canonicus: uel
 monachus: uel ut alius all de concess. preben. po
 stulatis 7 de app. a collatione in vi. A uoce autē
 quam habet ut prelati: 7 similiter a loco tali nō
 excluditur: 7 hoc probat tex. hic secundum eum
 dum dicit q. excluditur a uoce capituli. aliud autē
 est capituli: aliud principalis prelati all de his
 que fi. a prela. in rub. 7 nig. 7 per totum ne se d.
 ua. c. i. 7 hoc secundum strictam significationem
 que debet hic sumi: quia potest statutum penales
 7 propter euitandam absurditatem si excluderē
 tur principales prelati: nam ecclesia pateretur de
 trimentum propter carentiam administrationis
 7 per hoc non ob. q. nomine monachi uenire de
 bet abbas de symonia. c. fi. quia id uerum secūdiū
 largam significationem non secundum strictaz.
 Item non ob. q. prelati 7 capituli faciunt unū
 corpus: quia licet id sit uerum: non propter hoc
 sequitur q. nomine capituli contineatur platus.
 Idem dicit Math. dicens q. hic loquitur de pri
 oribus habentibus prelatos alios sup se. nō autē
 de principalibus. refert tamen q. Aluarius ppter
 generalitatem huius littere tenebat q. de omnib3
 loqueretur dicens q. capitulum administrabat ac
 si uacaret sedes. Nota bene ex predictis quomō
 aliud est prelati: aliud capituli: 7 sic stricte lo
 quendo prelati non est de capitulo: cui concor
 glo. in preall cle. ut hi qui diuini. Ex p̄dictis
 habetur quomodo isti perdunt locū in his que
 sunt honoris: puta in electionibus 7 tractatibus

7 sic accipitur uerbum locus de renū. cum int̄r
 secus dicit zen. in istis que sunt honoris: puta in
 disciplinis 7 correctionibus: 7 de tali loco loqui
 tur de appel. reprehensibilis in fi. all ad hoc quia
 als sequeretur q. ex eodem facto quis conseque
 retur commodum 7 incommodum eodem respe
 ctu: qd esse non potest: ut habetur. xxi. q. i. legi. 7
 ff. de nego. ges. l. siue hereditaria. diuerso autem
 respectu hoc bene esse posset. ff. de his quibus ut
 indignis. l. i. 7 ibi nō. Item confirmat hoc: quia
 als sequeretur q. pena pareret immunitatem cō
 tra iura. ff. de interdictis 7 relega. l. relegatorum
 in fi. ad hoc etiam adducit simile: quia excomu
 nicatus repellitur a tractatibus capituli de p̄sue.
 cum dilectus 7 tamen ab oneribus non est imu
 nis: puta ab horis canonicis: saltem secrete dicen
 dis. xxiij. di. presbyterum: 7 similiter nec a iura
 mento oneris prestando: puta de calumnia: ut in
 c. ceterum de iura. calum. 7 c. Glo. locū op.
 de de. ut hi qui de eta. 7 qua. ubi non perditur lo
 cus capituli: sed solum uox. Rūdet q. casus diu
 sitas tollit contrariū. An autem hic perdat statu
 chori. dicit glo. q. non. quia hoc non prohibet. fa
 cit de pe. di. i. §. pene 7 qd nō in dicta cle. ut hi q.
 in uerbo ad prioratus 7 c. Glo. officio. qrit
 de quibus officiis hic loquatur. an solum de offi
 ciis subiectis ecclesiastice regule: an uo ēt de alijs
 ut est officiu3 sacriste: camerarij: castaldionis: ico
 nomatus: 7 sindicatus. glo. in prin. dicere uisitur
 q. generaliter hic intelligatur de omnibus predi
 ctis cum generaliter loquatur. dicit tamen q. h
 egeret declaratione. 7 uidetur dicendū q. solum d
 primis loquetur. 7 all pro 7 contra. l. q. iij. salua
 tor circa mediū. Pau. hic simpliciter dicit q. hic
 intelligitur de omnibus officiis quibus aliqua p
 rogatiua: uel certum speciale ministerium com
 petit 7 temporale: ut est uicedominatus: aduoca
 tor: 7 procurator: hostiarius: 7 elemosinarius: 7 a
 lii supra nominati. Idem dicit in quacumq. alia s
 ministratione temporalium: uel spiritualium: q
 competit ex commissione: uel demandatione: uel
 assumptione: 7 sic de omnibus officiis iurisdic
 tionalibus: quibus aliqua prerogatiua: uel preemi
 nentia competit specialiter: ea autem que ratioe
 ordinis competunt non prohibentur exercere: al
 tales non possent diuina celebrare. Enil. hic dicit
 q. isti poterūt esse procuratores: sindici 7 similes
 quia p̄stitutio interdictit istis solū officia que sunt
 ecclesiastice regule. ut. i. q. iij. saluator: 7 sic a con
 trario concedit de alijs. Idem zen. dicens q. isti ta
 les hic non excluduntur ab officiis onerosis: ut
 sindicatus: 7 similibus: quia talia ad suū honorē
 uel commodum non subeunt: 7 hoc puto: 7 hoc
 uidetur esse de mente glo. Ste. hic concor. cum
 Pau. dicens q. istud nomen officium hic late po
 nitur iuxta nō de consue. c. i. in vi. per Arch. 7 in
 tex. i. q. iij. saluator: 7 tamen dicit hic prohiberi
 isti officiis: prout est administratio rerum ecclesi
 asticarum: siue cum prerogatiua: siue sine. etiam
 tractat quomodo cognoscatur officium a digni
 tate 7 personatu de quo plene in. c. i. de consue. i
 vi. 7 de preben. de multa 7 per Pau. in cle. ut hi
 qui de eta. 7 qua. 7 per aliquos in de. q. de iudi. 7

per aliquos in cle. i. de preb. et per Ste. **Sed** quero ulterius iuxta predictam ista predicat potest videri. videtur quod sic, quia verbum dei non debet esse alligatum / all. ad Thy. ij. et ad philipp. p. ubi dicitur: siue per occasionem: siue per ueritatem christus nuncietur gaudeo et gaudebo. ad id xix. di. secundum: ubi dicitur non refert quis predicet: sed qualia predicet. glo. finaliter tenet contrarium. Mouetur quia predicare est officium cure de offi. ordi. inter cetera cum similibus: et quod non per Jo. an. de here. excommunicans. §. q. 2. v. 2. quod uidistis in cle. dudum. §. huiusmodi. et §. pce. de sepul. §. officia curata creata sunt istis prohibita. ad id quod nec per se nec per alios possunt exercere ut hic patet. Nec ob. auctoritas apostoli: quia dicit glo. quod debet intelligi de illis quibus competit predicare / de quibus gaudet apostolus licet propter uanam gloriam predicent / uel temporale commodum: gaudeo dico de eorum predicatione: sed non de eorum motu ad. c. ij. xix. di. Rnde ut ibi non sed eodem modo facit quod non. xxi. q. i. addicimus et lxxx. di. i. scilicet. fatetur tamen quod licet hoc sit uerum tamen non congruit pena que hic subicitur pro facientibus: sed tamen prodest hoc scire: quia alii ueniunt puniendi. scilicet. tales contrafacientes in hoc: tamquam facientes contra canonem precepti / et saltem pena arbitraria non deest. ar. de offi. dele. de causis et non de elec. generali in vi. Pau. dicit hic tale officium predicandi hic includit quia hoc est officium cure quod talibus est prohibitum ut est dictum. Item quia hoc officium non competit ratione ordinis per se et simpliciter: sed ratione commissi et adiuncti. xvi. q. i. addicimus: et §. hoc idem: et hec dicit uera de publica et solenni predicatione / que fit ex commissione populo conuocato. secus dicit de privata instructione: que non est ab aliquo respiciens. da. xxiij. q. ij. si heres. Idem Steph. quia talis predicatio publica et solennis est actus precipuus curie de sta. mo. quod dei. Idem Lopus referendo dicta Pau. Sed nunquid tales poterunt legere theologiam / uel canones et docere / uel in alijs facultatibus. dicit quod non: quia ad talia officia summi non debent. Quid autem si prohibitus per hanc cle. agit aliqua que sunt publici officij: ut quia est uicarius episcopi: dicit La. quod ualebunt agitata: licet postea appareat quod erat talis qui hoc non poterat: secus dicit si aliqua fecerit iure privato: ut quia elegit prelatum: et hec dicit uera in occulto prohibito / secus in notorio: quia tunc non ualeret quod ageret / quod autem dictum est quod non ualeat si eligit se: tunc iure privato et non publico facit: dicit esse uerum ubi eligit cum alijs. secus si solus ubi ius collegij residet in eum: quia tunc iure publici officij hoc faceret et sic ualeret: Si autem eligit cum alijs. dicit quod uiciabitur tota electio p. c. massana et c. sacrosancta de elec. Ber. tamen contra. et c. **Glo.** uicario. declarat et querit quare hic fecit mentionem de uicario. Rndet ad tollendum fraudem: quia si potuissent esse uicarij procurassent amicos prefici administrationibus et beneficijs curatis: ut possint esse uicarij: et propter omnem fraudem euitandam plura hic expressit: ut omnem fraudem que in homine fieri posset excluderet ut dicit

glo. sequens et alii concord. dicens quod forte hoc etiam uoluit prohibere ne ad tempus loco alterius possent / licet alii in personis non prohibitis hoc non sit prohibitum: ut non Hostie. de offi. uica. et clericos: ubi dicit quod licet uicarius non possit dare uicariatum alii potest ad tempus ponere loco sui. Idem sedit. et dices hic per ministros prophetit et ministros temporales et hoc per tex. qui hoc dixit / uel locum tenentes et c. Sed querit hic Pau. an alius religiosus qui mendicans possit esse uicarius uel officialis uidetur quod sic per hanc decre. a contrario: quia hic prohibet de his qui fuerunt mendicantes: et sic et alijs uidetur permissum: alii non esset specialis prescriptio. facit iij. q. vj. cum pastore. xvi. q. i. qui uere **Ad** hoc quia tale officium est curatum et ordinatum: ut in cle. et si principalis de rescrip. de insti. ex frequentibus et non de offi. uica. licet in vi. xxi. di. perfectis. In contrarium alii: quia religiosi non debent exire claustrum. xvi. q. i. Placuit: sed primum est uerius secundum Pau. et sic dicit feruari. Nec ob. contemplatio: quia illam tollit maior publica utilitas. ij. q. vj. sane quippe. xvi. q. i. cum pro utilitate et c. **Glo.** irritum. querit an indistincte per decretum hic positum irritentur omnia gesta ab istis. Rndet glo. quod non: sed solum ista que sunt retractabilia: ut est uidere in suffragio uocis: et in promotione fienda. secus in his que sunt irretractabilia: ut sunt illa per que impressus fit character: ut baptizatio: et idem in datione eucaristie / et similibus: et similiter secus in his que in mero facto consistunt: ut est predicare: quia facta non possunt fieri infecta. facit quod uidebitis in cle. i. in uerbo duro infra de hereti. Idem Pau. dices sic intelligendum. c. qualiter de elec. et c. de legi. non dubium. Quid autem si ignoratur status prohibiti et putatur non fuisse de ordine mendicantiu an ualebunt actus et processus. Arguit pro contra intrando illud brocardum: an preualeat opinio ueritatis et contra: de quo de biga. nuper et hic plene prosequitur Jo. de lig. post Pau. et per legistas. ff. de offi. preto. l. barbarius et c. ad ma. ce. l. zenodorus: et tunc concludit ut supra dixi post La. quia si aliquid fecit spectans ad publicum officium et competens ratione publici officij: ut exercere iurisdictionem tamquam uicarius episcopi et talia ualent. Si uero fecit nomine suo / et tunc si illud competit sibi ratione sui iuris / ut eligere non ualeat de elec. quod sicut et c. perpetuo. e. ii. in vi. Si uero petit ratione publici officij tenet iuxta non i. dicto c. nihil est de elec. et c. **Glo.** privilegio. querit quid de privilegijs concessis post hanc cle. et contra ipsam dicit quod de istis hic non loquitur: quia noluit hic papa / nec potuit legem imponere successoribus de elec. innotuit: et sic solum loquitur de concessis ante. unde dicit glo. quod iam tempore suo ceperat curia privilegiare contra istam cle. de quibus hic dicitur. An autem in talibus privilegijs fieri debeat mentio de hac constitutione: dic ut habet in. c. i. et c. nonnulli de rescrip. et c. i. de consti. i. vi. et de excess. prela. c. uno. e. li. per Jo. an. **Glo.** ultima. Op. quod non sit licitum transire ad alium ordinem / etiam in istis ordinibus mendicantijs de quibus hic. unde op. de. c. uno de re. do. in vi.

Soluit transire possunt singulariter ut hic sed non collegialiter ut ibi quia istis non expedit manere in eadem uocatione: ut patet ex predictis. id in eis cesset dispositio de. cum et cesset ratio posita in prin. de. facit de iure pa. adigere. §. quauis et de app. c. cessante. **Querit** hic Pau. an liceat uenire contra constitutionem propriam iuramento firmatam: dicit q. sic. all. nō per Jo. xi. di. i. his. Nec habet ob. quia hoc esse non debet propter iuramentum: quia respondet q. iuramentum eate nus durat quatenus durat constitutio: illaz sequitur uelut accessorium naturam principalis: licet quandoq. sit fortioris uinculi q. suum principale d. in iur. debitorum. vñ nō uidetur de ulteriori tempore cogitatum per iurantem. sed statuentes possunt constitutiones tollere de constit. c. omnes: et c. c. u. accessissent: et ff. d. decre. ab or. fa. l. q. semel ergo et c. **Ad idem** uidelicet q. iuramentum non durat ultra tempus constitutionis all. decre. ex litteris de pñ. **Sed** contra predicta opponitur quia iuramentum qd potest seruari sine interitu salutis eterne seruari debet de iure iur. si uero. xxi. q. i. omne qd sed huic respondet rī potest q. seruari debz qdū durat: et non ultra per superius dicta. **Item** ob stare uidetur q. nō Arch. in dicto. c. omne q. ubi dicit q. receptio capitulorum facta a capitulo ultra numerum statutum iuramento firmatum est nulla ipso iure: all. de preben. dilecto: ubi hoc idem tenent Inno. et Hosti. pro hoc facit de rescrip. constitutus. Jo. an. in dicto. c. dilecto dicit q. receptio ualet: sed recipientes sunt periuri. **Ad c. dilecto** responderi q. ibi illa fuit allegatio partis: que ius ponit. operatur ergo iuramentum secundum eum: quia manente statuto obligat transgressorem ad periuriam: secus si statutum foret sublatum: et hoc si statutum simpliciter sit iuratum: secus si iurassent sic seruire statuta et contenta in statuto: quia tunc etiam statuto sublato durat uinculum iuramenti. **Ita** dicit Jo. an. in. c. i. de his que fi. a ma. p. ca. Pau. dicit q. sibi uidetur q. si omnes collegialiter recipiant aliquem ultra numerum iuratum q. teneat receptio: nec sunt periuri. **Mouetur** quia recipiendo sic collegialiter contra statutum tollunt statutum: et sic per consequens eodem instanti tollunt iuramentum: uelut accessorium. ergo non incidunt in periurium: et sic secundum eum aliud ē quando singulares persone simpliciter ueniunt contra statutum: et sic contra iuramentum: qd tunc incidunt in periurium: aliud quādo ut uniuersi: et ut collegium seu unum corpus collegialiter recipiendo aliquem: quia tunc tollunt statutum: et per eodem instanti tollunt iuramentum: et sic euitant periurium. Jo. de lig. hic impugnat in parte distinctionem Jo. an. et sic impugnat dictum Pau. ex eo quia licet collegialiter recipiendo tollant statutum et iuramentum: tamen pro illo momento quo tollunt statutum inueniunt iuramentum q. tunc non est sublatum: et sic per consequens tunc transgrediendo incidunt in periurium cum ex ordine. primo tollatur intellectualiter statutum. secundo iuramentum uelut accessorium. qd autem tempore quo tollitur statutum reperitur iuramē

rum: patet quia alio si non inueniretur. non possz tolli de despon. impu. **Ad** dissoluendum: et sic iuramentum tollitur postq. iam incursum est per iurium. **Ad** hoc quia actus iuramenti ut pote spiritualior naturaliter dici debet preuenire ut transgressor dicatur periurus: ut sic manente identitate temporis reperitur prius et posterius naturae all. nō de app. pñ. c. q. ubi nō p. Inno. et Bol. ad predicta facit licet non all. questio de puncto de qua per legistas. ff. de sta. ho. aretusa: et per Bar. ff. de le. i. l. post mortem: et hanc etiam opi. tenet d. An. in dicto. c. i. de his q. fi. a ma. par. ca. et hec quo ad dicta Pau. **In** quantum autem Jo. an. facit differentiam an iuretur simpliciter statuto an iuretur seruire contenta in statuto referendo ad statutum. Jo. de lig. hic dicit sibi non placere. **Mouetur** quia utrobiz iuramentum concernit statutum. ergo utroq. casu illo sublato tollitur iuramentum: et sic non debet esse differentia inter predicta. secus dicit si iuretur que in statuto continentur non seruando se ad statutum all. nō p. Inno. de excep. cum uenerabilis. **De** materia plenius dicit se dixisse in. c. dilecto de preb. et de his que fi. a ma. par. ca. c. i. **An** autem successores iurantium statutum ueniendo contra illud sint periuri: dicit q. nō: s. illi soli qui iurauerunt: quia oē iuramentum est personale ex parte iurantis all. nō per Inno. de iur. iur. uerum de quo in. c. i. per Jo. de lig. et c. **Querit** hic Jo. de lig. pone q. quis monachus cuiusdam monasterij translatus ē ad abbatiam alterius monasterij nulla facta d. nouo professione in ipso secundo monasterio tractu temporis ipse habens conscientiam lesam ex commissione criminis ipso facto irrogantis infamiam commissi postq. fuit promotus ad abbatiaz spōte renunciauit abbatie taliter q. renunciatio tenuit: queritur de pluribus. **Primo** an monachus qui de uno monasterio ad aliud promouetur debeat profiteri in ipso secundo monasterio anq. sibi decernatur administratio eiusdē monasterij. **Secundo** an iste post renunciationem remaneat monachus primi monasterij: an secundi. **Tertio** presupposito q. remaneat monachus secunditan habeat uocem in capitulo. **Quarto** supposito q. habeat uocem in capitulo: quo tam uocem habeat: et sic an habeat respectuz ad tempus quo fuit promotus: an ad tempus hodiernum: quo incipit esse monachus in monasterio secundo: et arguit late pro et contra ad quod libet dubium predictorum: tandem in prima questione concludit q. non est necesse facere professionem in secundo monasterio. **Mouetur** precipue quia profitendo unam religionem intelligitū omnes profiteri: quo ad substantialia: all. nō p. Hosti. de sta. regu. cum ad monasterium: et qd habetur de elec. quorundam in vi. r. e. ti. nullus et c. indemnitatibus: ubi patet q. sufficit q. semel exps se professus sit. quantum autem ad alia non substantialia ipso facto se astrinxisse uidetur recipiendo abbatiam: et sic non est necesse q. uerbo aliter se astringat: et si esset alterius habitus conformabit se habitui sepdi mōasterij iuxta nō. xvi. q. vii in noua qd intellige hodie secundum cle. i. d. elec.

In secunda questione concludit q non potest re-
petere iura monachatus in primo monasterio:
all nō per Arch. xvi. q. i. ne pro cuiuslibz ubi nōt
Arch. q episcopus non potest dispensare iut mo-
nachus qui renunciauit capelle redeat ad pimum
monasterium ad qd all de renun. ex transmissa.
xvi. q. vlt. c. fi. Item pro hoc all: quia ex quo est
rite translatus ad monasterium uidetur renunci-
asse omni iuri competenti ex primo. xvi. q. i. si qd
iam translatus 7 de elec. constitutus de reli. do. c.
fi. 7 sic illud amplius nō debet repetere posse. vii.
q. i. q sit periculosus 7 c. an autē remaneat mo-
nachus secundi monasterij. dicit q non. sed erit
monachus sub episcopo immediate subiectus si
ne aliquo monasterio: sicut in simili quando repe-
ritur episcopus sine aliqua ecclesia episcopali de
renun. ad supplicationem: 7 si non inueniat q eū
recipiat ordinabit uitam suam: prout melius si
bi uidebitur secundum nō. xxvii. q. i. de uiduis.
lxx. di. ad reatum 7 de regula. porrectum per
Inno. 7 Hosti. facit qd nō per Arch. xvi. q. i. Ne
pro cuiuslibet: 7 hoc dicit sibi placere plus licz di-
cat q si quis tunc uellet tenere oppositum in hoc
posset respondere ad contraria per eum moduz
quem ipse exprimer. ¶ In tertia questione con-
cludit q non repellitur preteritu infamie: quia p
sequenti ius suum non obstat exceptio infamie.
liij. q. vi. omnibus. hinc est q potest infamis elige-
re 7 arbitrari. ff. d. arbi. l. pedius. §. tria v. sunt at
7 potest testari. ut. l. de scdis nup. l. i. Item pro
curare 7 pro se postulare. liij. q. vii. §. tria v. sunt
autem. 7 hanc opi. dicit sibi plus placere pro qua
fa. quia quandiu tolleratur quis in officio 7 ad-
ministratio non debet priuari aliquo iure sibi cō-
petenti ratione officij uel administrationis. xi. q.
liij. nonne 7 de elec. querelam. facit q nō. e. ti. illa
7 de consue. cu3 dilectus: sed iste non est priuatus
officio monachatus igitur 7 c. ¶ In quarta q
stione concludit q optinebit primum locum post
abbatem ratione dignitatis qua functus fuit: et
sic propter reuerentiam 7 memoriam dignitatis
pristine all de maio. 7 obe. per tuas 7 de priuile.
ut apostolice in vi. 7 ff. de albo inscriben. l. i. ad id
l. seruos 7 l. diuo. l. d. questionibus 7 l. unius. §.
seruus. ff. de questionibus. l. emancipatis. ff. de se-
na. cum similibus.

Eos qui deinceps in.
Ponit dictum a quo. Secundo
excipitur ibi. Nisi. ¶ Nota p
mo q portans in etate discre-
tionis habitum nouitiorum p
annum in aliqua religione in-
telligitur illā fore professus: nisi habitus tal disti-
ctus sit patenter in scissura: colore: uel forma ab
habitu professorum. Ex quo notatur secus esse
si gestasset talem habitum in etate predicta. Itē
secus si talis habitus non sit patenter distinctus
sed latenter forte propter solam benedictionem.
Item nō duplicem habitum religiosorum. s. nō
uiciorum 7 professorum. 7 similiter duplicē ha-
bitum nouitiorum. s. distinctuz 7 indistinctū. Itē
distinctoz aliu distinctū patēter: aliu latēter 7 c.
Glo. deinceps. Oppo. q delatio habitus distincti

qualicunq sit distinctio: etiam si per annum fa-
cta sit non inducit professionem. vnde op. de. c. i.
sup. e. in vi. 7 de nō in. c. statuimus sup. e. ti. Sol-
uit glo. uerbum deinceps 7 uerbum decernimus
que inducunt ius nouum tollunt contrarium. nā
olim procedebat contrarium: quia demum olim
delatio habitus facta per annum inducebat p
fessionem tacitam quando habitus erant indistincti
uti ut sup. e. ex parte: 7 ibi nō in vlt. glo. secus si
habitus fuissent distincti qualicunq distinctione.
hodie uero secus quantum ad istum casum. s. in
ducendi professionem tacitam per delationē ha-
bitus per annum: quia non sufficit qualicunq
distinctio: sed requiritur patens altero de tribus
modis hic positus: ad hoc ut impediatur profes-
sio: secus si alē sit latens: forte quia uelut profes-
sio detur per prouincialem uel in capitulo uel
scis nouitiorum: nam delatio talis uelut nouicio-
rum per annum bene induceret tacitam professi-
onem: secus in delatione uelut nouitiorum patē-
ter distincte: quia delatio talis uelut etiam ultra
annum non induceret professionem: hec proce-
dunt quo ad hunc casum quando agitur de idu-
cenda professione tacita ex delatione habitus per
lapsum anni. quo ad alios autem annos inducē-
di professionem tacitam statuimus iux antiquo secu-
dum q sufficit qualicunq distinctio per qd isert
glo. q si maior sponte 7 scienter recipit habitum
distinctum professorum: licet latenter si perseue-
ret triduo dicitur professus: etiam hodie all bōre
constitutionem sup. e. in vi. ¶ Ex predictis glo.
colligit triplicem esse habitum nouitiorum. s. di-
stinctum 7 indistinctum 7 indistinctissimū. Itē
subdiuiditur primus: quia alius est distinctus pa-
tenter in colore: scissura: uel forma. Alius est di-
stinctus latenter. recipiens autem habitum noui-
tiorum 7 deferens per annum si sit indistinctus:
uel indistinctissimus uel etiam distinctus: sed di-
stinctione latenti uidetur tacite professus si illuz
recipit in adulta etate: secus in delatione habitus
nouitiorum patenter distincti uel etiam indistincti
etiam si ubi fuerit receptus ab impubere: quia nō
inducitur professio: 7 secundum hoc potest intel-
ligi qd nō Inno. s. e. ex parte 7 abbas in. c. con-
sulti. e. ti. ubi dicit predicti q delatio habitus no-
uiciorum si sit distinctus per quantuncunq tem-
pus fiat non inducit professionem: vnde recita-
bat abbas q uiderat litteram absolutariam pa-
palem concessam illi qui detulerat habitum qua-
si per uiginti annos: ad hoc facit sup. e. ex parte 7
c. statuimus: 7 sup. e. ti. c. i. in vi. fatetur tamen
hic glo. q potest esse dubium: an corrigatur hic
per superius dictuz de habitu indistinctissime re-
cepto ab impubere: tamen quia correctio est eui-
tanda: dicendum erit q non ut infra patebit cum
alia glo. in uerbo portauerit: stat ergo conclusio
glo. q hec constitutio est iuris noui inductoria
per hoc dicit Buil. 7 idem zen. q hec constitutio
non restringit ante ipsaz receptos maxime i scō
continentie que ē res uoti 7 non precepti. xxiiij.
q. v. non saluabit: per hoc etiam dicit q per hanc
de. non ē sublata consuetudo que adest in quibus-
dam monasterijs alamanie: 7 etiam burgundie.

secundum quaz moniales semper exire possunt
ante expressam professionem non ob lapsu anni: et
assumptione uel cum talis consuetudo hic non
tollatur. Ad hoc. c. i. de consti. in vi. et hec consue-
tudo etiam fulciebatur ex opt. antiquis de quibz
in. c. ex parte. et c. consuevit sup. e. Ex hoc infert q
ignorantia iuris positiui uel naturalis propter
diuersas opi. doc. offuscata habz excusare ad hoc
inducit simile de. c. fi. de spon. duo. secundum euz
facit licet non alleget qd habetur de postu. prela.
c. i. in vi. Or. id notabile procederet si hec consti-
tutio esset declaratoria iuris antiqui: sed tenendo
q sit correctoria: tunc non colligeretur. **C**lo.
etate. querit qualis requiratur etas in habente p-
fiteri. Respondet q quattuordecim annorum in
masculis: et duodecim in femina et sic no q requi-
ritur etas consummata adeo q prudentia uel ma-
litia quantum ad hoc non potest supplere etatez
sup. e. postulasti: et c. ad nostram: et c. significatu: et
secus tamen quo ad matrimonium de despon. i.
pu. c. de illis. **N**ota bene hac glo. et concor. cu
glo. de elec. ex eo. q in vi. Idem tenet Pau. contra
q op. de. l. fi. ff. de liberali causa: ubi ualent agita-
ta per impubere si uersetur sua utilitas. soluit
q illud procedit in promissione pecunie ubi e cer-
tum de utilitate. hic agitur de obligatione perso-
ne ubi dubitatur an sit utilis an non: et sic ratio e-
rit secundum eum: quia ante finitum. xliij. i. ma-
z. xij. in femina non potest renunciare matrimo-
nio profitendo: quia ante ignorant stimulos car-
nis. **C**lo. in aliqua. **O**pp. de. c. ut clerici sup. e.
ubi portans habitum quantopz tpi ferat no in-
telligo profiteri. soluit hic detulit in religione: ibi
extra religionem: et ideo non sic de facili inducit
professio. **C**lo. annum. querit an sit necesse q
excesserit annum portando habitum tantum ut
sup. e. ti. c. i. in vi. facit sup. e. ex parte: et per hoc i-
fert glo. q nolens obligari religioni debet infra a-
num deponere habitum all sup. e. statumus.
Sed querit hic Mat. ecce q aliquis intrauit mo-
nasterium: et exiit postea infra annum ante sa-
ctam probationem: et iterum postea ingreditur id
uel aliud monasterium: tan dabitur sibi integrum
tempus ad probandum: dicit q non si conditio
monasterij non est mutata: de quo per Arch. sup.
e. non solum in vi. et ibi Jo. de lig. tenet contrariu
et Bar in. l. fi. §. quotiens. ff. de publica. An autez
nouicius debeat uocari ad electionem in ecclesia
in qua erat beneficiatus. Arch. tenet q sic. Jo. an.
an. contra. sup. e. beneficium in vi. dic ut ibi. **C**
clo. portauerit. querit quid si aliquis recipit ha-
bitum ante annos discretionis: et sit masculus a-
te. xliij. annum portauit dictum habitum per an-
num. s. nouiciorum non patenter distinctum an
dicatur professus. dicit glo. q sic per hunc tex. q
solum ponderat delationem seu portationem sa-
ctam esse tempore discretionis: et sic non curat q
tempore habitus fuerit assumptus: hec dicit gl.
esse uera: nisi habitus esset indistinctissimus i ta-
tum q seculares ibidem conuiuentes illo eodem
habitu etiam uterentur: quia tunc si fuisset assu-
ptus ab impubere non induceretur professio: et i-
am per delationem annalem facta post tempus

discretionis per. c. i. sup. e. in vi. nisi forte quis di-
ceret decre. in hoc correctam per istum: et scdm
hec non esset adhibenda differentia inter habituz
indistinctum et indistinctissimum: et pro hoc facit
quia hic ponderatur non tempus assumptionis
habitus: sed tempus delationis: et hoc placet. **S**re.
tamen ut euitetur correctio. ar. decre. cum expe-
diat de elec. in vi. tenet glo. q hec decre. in hoc no
corrigit illam. ad hoc facit quia hic loquitur de
habitu nouiciorum: et sic non loquitur de indistin-
ctissimo: saltem quando assumitur ab impubere
et hoc est tenendum: et placet. **J**en. et etiam Jo. de
lig. licet Steph. contra. ut predicti et c. **C**lo. illa
Oppo: q non obligetur in casu decre. religioni i
specie sed in genere sup. e. constitutionem. ij. R. i
vi. **S**ol. diuersitas casus tollit hic contrariu qd
ibi in expresse proficiente religionem mendican-
tium infra annum. hic uero in deferente habituz
per integrum annum et c. **C**lo. colore. et seqs
exponunt et declarant litteram. **C**lo. ultima.
Oppo. q delatio habitus nouiciorum annalis n
inducat professionem etiam si non sit patens di-
stinctio. unde oppo. de no sup. e. ex parte: et de no
sup. e. ti. c. ij. et c. ad apostolicam et in Spe. de sta.
mo. in ultima questione. **S**ol. q id q hic dicitur p-
cedit nisi fuerit protestatus q per delationem an-
nalem non intendit obligari religioni: quia tunc i
tercedente tali protestatione non obligaretur ma-
xime si fuissent conuentualis iuxta no in pluribz
all. Idem Pau. all quia protestatio tuerit ubi
id qd agitur potest se habere ad utrumq iuxta
no de litis contesta. c. uno. et per hoc non ob. de
app. sollicitudinem: quia hec protestatio non est
contra naturam actus: nec illi repugnat sed se-
paratur cum illo. Si autem protestatio esset con-
tra naturam religionis. puta quia profitens pro-
testaretur se uelle retinere proprium: tunc est du-
bium an ualeat protestatio Pau. hic refert opi.
Jo. de lig. post eum. Nam quida ut Ber. et Bar.
brix. dixerunt q non ualeat monachatus: quia
conditio est contra naturam monachatus: de sta.
mo. cum ad monasterium. quidam contrarium
ut Lau. et Jo. xxxij. q. ij. solet. **P**hyllip. Hoff. vi.
et Inno. et Hosti. et Suil. Naso. et A. cur. de sacro
sanc. eccle. in auct. ingressu licet alibi distinguat i
l. per seruum. ff. de usu et habitatione ubi distin-
guit: an incontinentitan ex intervallo tale pactuz
apponatur. Sed opi. Lau. Jo. et sequatium tenz
pe. de bel. pertica et Jaco. de rauen. dicentes q re-
pugnantia directa in substantialibus non tollit
id qd est fortius et principalius: sed habetur p no
adiecta. Pau. hic tenet primam opi. s. q no tene-
at monachatus per adiectionem talis conditiois
Mouetur per simile de matrimonio carnali sup
de condi. appo. c. fi. nam utrobiz tam in matri-
monio carnali q spirituali e similis ratio: et utro-
biz quis obligatur deo et communi consensu n
potest separari: de matrimonio carnali patet sup
e. ueniens: et similiter in spirituali sup. e. ti. c. fi. nisi
transierit ad strictiorem religionem: uel ad curaz
animarum. Jo. an. ut hic dicit Jo. § lig. tenz opi.
que habet q tenet monachatus: et reicitur condo-
signat rationem diuersitatis inter matrimoniuz

carnalis et spiritalis: quia in carnali matrimonio
 quis obligatur homini, et ideo est sibi imputandum
 si tali conditioni consentit: sed in monachatu ob-
 ligatur deo cui nihil potest imputare si recipiens
 professionem admittit talem conditionem: alii
 conuer. coniu. ad audientiam: et hanc opi. credo
 ueram. licet Jo. de lig. uideatur residere in opini.
 Pau. per rationes suas: quia non uidetur diffe-
 rentia bona inter carnale et spirituale matrimoni-
 um. cum enim in carnali quis obligetur deo: sed
 dic q. principaliter quis obligatur homini in
 carnali et fario deo in spiritali e contra. Inspi-
 ci autem debet qd est principalis. ff. si cer. pe. l. si
 quis nec causam. §. res pignori. Ultimo poit
 hic Huil. aliquos casus in quibus non licet dimit-
 tere religionem. Primus est quando aliquis p-
 mo emisit uotum de intrando religionem: et po-
 stea ex interuallo suscepit habitum ab illo qui ha-
 bet potestatem aggregandi illi religioni: uel ordi-
 ni. ut nō Inno. de frigi. fraternitatis in prin. in v.
 solenni. nam tunc talis susceptio habitus profes-
 sorum: uel communis habitus: uel ubi non est
 distinctio habituum. facit quem statim perpetuum
 professum sup. qui de. uel uo. meminimus: et ibi
 per Inno. Secundus est quando eodem con-
 textu emisit uotum: et solenniter recepit habitum
 animo non mutandi ipsum: et de hoc plene pstat
 quia amodo non poterit eum dimittere. Ter-
 tius est quando proficitur tria substantialia regu-
 le etiam in habitu seculari in religionibus nō mē-
 dicantium tantum. Idem quando infra annum
 probationis suscepit habitum professorum sciē-
 ter et portauit ipsum per triduum: nam tunc ob-
 ligatur religioni in genere sup. e. constitutus in vi.
 Ultimo est in casu huius decre. In istis enim
 casibus papa fingit quem precise consensisse ma-
 trimonio spiritali presumptione iuris: et de iuz
 sicut quandoq. in simili facit in carnali de spon-
 sis qui et c. Quid autem si in monasterio est
 consuetudo q. non fiat expressa professio alia: nisi p-
 fitendus statim in suo ingressu promittit suo p-
 lato. l. obedientiam in manus suas: dic q. tunc nō
 dicitur expresse professus alii de sta. mo. cum ad
 monasterium: et sic recitat Spe. in ti. de sta. mo.
 Clementem diffinuisse. Inno. tamen tenuit con-
 trarium in. c. consuluit in si. qui de. ul. uouen. ubi
 dicit q. si talis renunciat proprie uoluntati et oia
 committit in uoluntate abbatis: q. talis obediē-
 tia sufficit pro professione alii. xij. q. i. non dicatis.
 De statu monachorum Roca.

De in agro dominico.

Dividitur in decem partes: q. a
 primo ponit exordium: et consi-
 tutionis causam: et generale in-
 dictum monachorum illorum
 circa exquisitum ornatum et no-
 tabilem excessum in cybis: uestibus: potibus: et
 taturis: et lectisternijs. Secundo prouidet cir-
 ca uestes: habitum: almutias: caputias: calceamenta:
 zonas: cultellos: calcearias: et frena eorum: et circa
 habitum superiorem. Tertio prouidet circa
 ipsorum professionem communionem expositio-
 nem regule: et instructionem nouicioz. Quarto

circa uenationes et aucupationes ipsorum.
 Quinto punit transgressores. Sexto proui-
 det contra profectos euntes ad curias principum
 uel alii uagantes: uel infra septa monasterij ar-
 ma tenentes. Septimo prouidet contra ipso-
 rum sollicitudines. Octauo prouidet circa e-
 tatem sacerdotum professionem: et habitationem ipso-
 rum. Nono prouidet de ordinatione et doctri-
 na monachorum. Ultimo confirmat et inno-
 uat decre. cum ad monasterium et c. cum in sin-
 gulis §. e. Secunda ibi. Statuimus. Tertia ibi. Sa-
 ne. Quarta ibi. Porro. Quinta ibi. Siquis autē.
 Sexta ibi. Quia uero. Septima ibi. Ad hec.
 Octaua ibi. Ceterum. Nona ibi. ad ampliandaz.
 Ultima ibi. premissa. usq. ad §. quia uero.
 Nota primo q. dominus habet agrum. habet e-
 tiam et similiter unicam domum habet etiam or-
 tum: et fontem conclusum: et signatum. xxiij. q. i.
 quoniam uetus secundum Steph. nec mirum
 quia ipse est terra et plenitudo orbis: ut glo. bi-
 dicit. Nota monachis nigris interdictum o-
 mnem exquisitum ornatum: et excessum in uesti-
 bus: cybis: et potibus: equitaturis: et lectisternijs.
 Et nō q. religio monachorum nigrorum appel-
 latur sacra de quo in glo. Nota in v. statui-
 mus qualis debet esse uestis superior proxiā ha-
 bitui monachorum nigrorum et cuius coloris:
 qualis panni. Nota secundo quales debent esse
 eorum almutie. Nota tertio q. non debent ha-
 bere monachi fodram de serico. Nota argumē-
 tum q. ea que sunt de regula sunt iuxta dispositio-
 nis abbatis temperanda. Item nota qualia de-
 bent esse eorum calciamenta: calcearias: zonas: cul-
 telli: et sella: quia nō debent esse sumptuosa nimis
 uel ornata. Item nota ex eo q. dicit de calce-
 ribus q. monachis non est prohibitum equitare et
 c. In v. rursum. Nota quali ueste debeant uti
 prior: uel abbas et alij monachi: siue sit congrega-
 tio. xij. monachorum: siue minor: siue in mona-
 sterij domibus: siue extra: siue uersentur circa di-
 uina: siue non. Item nō quid contineatur ap-
 pellatione cucule: et quid appellatione flori et c.
 In v. sane. Nota quomodo in quolibet mense in
 prima dominica mensis debent monachi confite-
 ri et communicare: seu assumere corpus domini
 nisi ex causa aliud uideatur abbas: prior: aut pe-
 nitentiario. Nota per quem debeat legi regu-
 la in capitulo: et quomodo debeat uulgariter ex-
 poni. Nota q. nouicijs debet deputari fidelis
 instructor. In v. porro. Nota quomodo mo-
 nachi debent abstinere a uenationibus: et aucupa-
 tionibus: nec illis interesse. Item q. non de-
 bent tenere canes: uel aues aptos ad uenandum
 per se: uel alios: et sic non possunt per se: uel alios
 uenari. fallit in certo casu in quo possunt per al-
 lios ueneri et c. In ii. si quis. Nota quem
 duplici pena quandoq. puniri de quo de iudi. at
 si clerici. et ff. de penis. l. scio. Item nō q. suspē-
 so abbate: uel priore principali a collatione bene-
 ficiorum deuoluitur potestas ad priorez claustra-
 lem cum consilio et assensu conuentus: uel maio-
 ris partis et c. In v. quia uero. Nota iugum
 monachale fore suauē. quia intelligitur respectu

illorum qui libenter supportant. **Nota** penā monachorum et canonicorum regularium non habentium administrationem si accedunt ad curias principum sine specialī licentiā suorum prelatorum animo inferendi damnum aliquod monasterio: quia sunt ipso iure excommunicati. **Nota** quomodo prelati debent compescere religiosos productos a tali excessu et euagationibus. **Nota** penam monachorum tenentium arma infra septuaginta monasterij sine licentiā abbatis et c. **In** §. ad hec. **Nota** quod monachi non debent habitare soli in prioratibus: uel alijs administrationibus sibi commissis: sed debent habere secum alium monachum: si prioratus: uel administratio ad hoc habeat sufficientes redditus. **Et** non quid si redditus non sufficiunt: ad hoc non quod unio non debet fieri: nisi cum consensu abbatis cui est locus subiectus priore ipsius prius ad claustrum renouatio. **Item** non quod tali loco sic unio debet de serui per clericos seculares prouidendo eis obite. **In** §. ceterum. **Nota** qualis debet esse etas assumendi ad prioratum conuentualem: uel curatum. **Et** non infra quantum tempus tales debent ad sacerdotium promoueri. **Item** nota penam non promoti infra tempus debitum: quia sunt ipso iure priuati: adeo quod iterato non poterit illis conferri. **Nota** quod prioratus: uel administratio alicui non potest committi religioso nisi sit ex ipso professus. **Et** non quod religiosi tenentur facere residentiam in prioratu: uel administratione sibi commissis: nisi ex causa studiorum: uel alia rationabili causa ad tempus fuerint absentes. **Et** non quod in hoc non ualeat consuetudo contraria et c. **In** v. ad ampliationem. non quod monachi ad promotionem abbatis debent promoueri ad ordines sacros. **Item** non quod in singulis monasterijs in quibus sunt sufficientes redditus debet teneri unus magister qui instruat monachos in scientijs primitiui et c. **In** §. premissa. non hic confitetur ea que dicuntur in c. cum ad monasterium: et in c. cum in singulis de sta. mo. et c. **Glo.** facta fuit expedita cum tex. **Glo.** tertia. querit quare religio monachorum nigrorum dicitur sancta. **Rñdet** glo. quia iste ordo monachorum nigrorum olim fuit magne sanctitatis: et uenerationis: prout hic ex documentis patrum et habundantium temporalium monachorum huius ordinis. hodie uero in multis deficiunt uerborum et exemplorum documenta: et ad instar filij prodigi dissipati sunt patrum substantie: et cupiunt quandoque si aliquis nostris implere uentrem suum. **Idem** in effectu. **Sñl.** hic pulcherrime loquens et dans usus. **Quare** autem fuit inuentus iste ordo sub colore nigro. **Rñdet** glo. quia nigredo significat mortificationem carnis et uiciorum. utinam tamen hodie dicit glo. non designaretur offuscatio meritorum et uirtutum: propter quod emanauit constitutio et c. **Glo.** nigrorum. querit an hec constitutio locum habeat in monachis alterius coloris quam nigri. **Rñdet** glo. quod non per hunc textum a sui contrario quod glo. limitat procedere quantum hic ponitur ius nouum: saluo tamen quod dicitur infra in §. sane et in §. quia uero cum sequentibus. **Que**

autem potuerit esse ratio quare magis hic locus fuit de monachis nigris quam de alijs. **Rñdet** glo. quod ratio esse potest. quia alij monachi habent communiter corpus et unum caput maius: ut est uidere in cisterciensibus: cameldulenibus: et similibus. **Ad** dicit **Pau.** et uallis umbrosae: sed isto capite maiori carent monachi nigri. ideo similiter ibi minus uiget correctio: et pro tanto potius in illis fuit prouidendum. **Idem** tenet **Pau.** quasi ad litteram. **Lapus** hic tractat de coloribus id quod ponit philosophus in libro de sensu et sensato: dicens quod quatuor sunt principales colores. scilicet albus: niger: citrinus: et rubeus. **Album** autem et nigrum sunt duo extremi colores. et niger est ultimus: qui uiuificat et clarificat ceteros colores. **Glo.** ex quo situm. **Oppo.** quod non sit utendum uilibus uestibus iuxta non. xxi. q. iij. in summa. **Soluit** quod hic non dicit tali ueste utendum: sed quod non est utendum ueste nimis exquisita ornata. **Lapus** hic dicit quod habitus monachalis non debet esse notabilis: sed modestus. unde dicit quod in habitu religionis sunt quatuor notanda. scilicet utilitas: et utilitas: preciositas: et paucitas: et superfluitas. **In** utilitate designatur uana gloria: et simulatio. **In** preciositate superbia: et delectatio. **In** paucitate intollerancia: seu despectio. **In** superfluitate amor seculi. utenduz est ergo mediocritatis mensuratur quarto ethyconum dicitur superhabundancia: et inordinatus effectus ad iactantiam pertinet. **Sñl.** hic dicit quod totus status consistit in cybis et uestibus all. ff. de v. sigl. ubi uictus. et ideo mores hominum sunt reformandum in cybis: sed etiam in uestibus: et ideo nec sordidus: nec fulgidus quis debet se ornare: nec austeriora: uel latiora indumenta: uel alimenta preceteris querere. alio autem intemperatus et superfluciosus est. xli. di. §. i. et §. ii. **Glo.** cybis. nota est contra incontinentiam in. §. statuimus. **Glo.** habitui quis dicatur habitus: quia dicit quod flocus: cucula: uel scapulare: quod non. **Glo.** albi. querit an uestis superior nigrorum monachorum possit esse de alijs coloribus quam tribus hic nominatis. **Rñdet** glo. quod non per textum a contrario. facit xxv. di. qualis: quod dicit esse notandum pro multis qui hoc non ponderant. nec ob. quod in regula. c. xl. dicitur monachi non causentur de colore quia non intendit per id permittere omnes colores cum nec secularibus clericis permittatur de vi. et ho. de. in. c. clerici. ij. sed solum intendit dicere quod inter colores permittos non debent causari. dicendo iste est fictior: uel pulchrior: uel melior illo. **Quare** autem isti colores tres potius permittantur. **Rñdet** glo. se. quia possunt sine tinctura haberi ex ipsa lana. **Idem** tenet **Pau.** dicens quod superior uestis erit alba: nigra: uel bruna secundum loci consuetudinem: et non alterius coloris. sub habitu autem plures uestes poterunt habere: dum tamen non sint inhoneste secundum eum per hunc textum. **Glo.** pugne notanda est contra denudantes brachia: ut faciunt domine. **Glo.** humeros. **Op.** de eo quod communiter hodie fit: quia non sciunt super humeris: sed ante pectus. **Rñdet** glo. fatendo quia in hoc seruatur contrarium: scilicet pena contrafacienti in hoc inferius imponatur: sed

sed potest dici q̄ in hoc derogatum fuit huic 2
stitutioni per consuetudinezuel q̄ hoc fiat iuxta
consuetudinem **Abbat**: cuius dispositioni hoc
uideretur hic relinqui. glo. non placet hec ultima
solutio: quia hoc non relinquatur dispositioni ab
batis: uel hic dicitur de scissura: sed q̄ dicitur de
almucis: pellibus: uel capucis: seu eorum usu.
Idem Guil. per q̄ dicit expedire monachis por
tantibus capucia ut habeant licentiam abbatis
sui cum litteris suis: ne in posterum possit eis al
quid impingi de offi. dele. cum in iure. **An** autē
requiratur expressa licentia 7 dispositio abbatis
super hoc dicit q̄ non: quia satis uidetur sufficere
tacita: puta si ipse abbas utitur capucio. **Qua**
autem debeat esse scissura de qua hic dicitur: di
cit glo. q̄ patens 7 tanta q̄ appareat. alias paria
essent non esse: uel non apparere iuxta nō de vi. 7
ho. cle. ij. **Pau.** hic dicit q̄ illa capucia debent esse
cum habitu annexa per q̄ dicit q̄ portantes ha
bitum superiorem scissum a capucio non excusa
tur a pena: 7 forte sunt excommunicati: 7 aposte
te all' ne cle. uel mo. c. ij. in vi. forte posset dici q̄
in hoc debet seruari consuetudo: cum hoc non
bene reperiatur iure cautum. **Glo.** sequentes
sunt litterales: 7 expositiue. notande tamen.
Nota bene ubi sunt bona estualia: quia apud s̄
ctum **Seuerinum**. **Et** nō quid sit talis: prout
colligitur ex glo. in uerbo bori. 7 c. **Glo.** ad
ornatum. facilis est 7 cum ea concor. **Guil.**
Glo. duodecim. querit an in hoc numero debeat
computari prelatus. dicit q̄ sic. all' de symo. c. fi.
7 de priuile. ex ore. **Idem Pau.** dicens hoc uerū
quando tantus est numerus monachorum i mo
nasterio institutus: uel non institutus duz modo
tot sunt in congregatione. **Si** autē eo casu quo
facta est institutio de numero duodenario: tot nō
essent nō arctaretur prelatus ad istud: donec ad
numerū deueniatur. all' sup' de offi. uica. c. i. **St.**
hic sentit contrarium dicens q̄ v. in alijs intelli
gitur quando ibi sunt monachi non per modū cō
uentus: sed per modum associationis: 7 sic suffi
cit q̄ ibi sit monachorum congregatio ex institu
tione: licet sint pauciores duodecim: prout dicit
contingere in abbacijs que sunt in dyocesi **Ar**
gentina. 7 c. **Glo.** septa. est litteralis. **Glo.**
consuetudo notanda est. q̄ consuetudo potest ope
rari q̄ meliori panno utantur monachi in uno lo
co q̄ in alio. 7 c. **Glo.** cappam. querit quid d
tōdellis que hodie sunt in usu. **R**ndet q̄ ille non
sunt proprie cappe: quia totum hominem nō ca
piunt: 7 precipue caput: cum non habeant capu
cium appensum: sed sunt loco cappe. **A**duerten
dum tamen quia ut glo. dicit q̄ licet sub cap
pa sit portandum saltez scapulare: tamen sub f. o
co: uel cuculla: non ut hic aperte uult rex. quasi
uelit q̄ flocus 7 cuculla sit habitus 7 non cappa.
Quid autem si aliquis in casibus hic prohibitis
portat solum scapulare: 7 non flocum: uel cucul
lam: an incidat in penam decre. ut periculosa: ne
cle. uel mo. in vi. **Guil.** hic dicit q̄ cum scapulare
hic habeatur loco cuculle: 7 talis peccet faciendo
contra preceptum huius decre. tamen non inci
dit in penam dicte constitutionis. **An** aut scapu

lare: uel cuculla posset abscondi sub tondello: di
cit q̄ non per hunc tex. a sui contrario: dum dicit
permittit abscondi solum sub cappa: 7 sub albis
seu sacris uestibus: 7 sic qui sub tondello abscon
dit erit transgressor huius constitutionis. **S**3 an
erit transgressor. c. ut periculosa: dicit dicendum
ut in cle. ij. de vi. 7 ho. cle. in. **S.** dignitatem: quia
uidetur q̄ sic si sit adeo abscondus q̄ non uidetur
in publico aliquid: sed aduerte: quia glo. hic uidet
equiparare tondellum cappe. potest dici q̄ in hoc
seruetur consuetudo loci. **Quid** autem de mona
cho facto episcopo dimisso proprio habitu 7 sup
ipso portat rochetum. i. albam camisiā cont
decre. clerici d. vi. 7 ho. cle. incidit ne in penā dcre.
ut periculosa: remittit ad decre. ad nostram infra
de cen. ibi tenet q̄ sic per nō. xviij. q. i. c. uno. 7 c.
Glo. albis. notanda est que appelletur hic ue
stis alba. in. **S.** sane. **Glo.** mensibus. **Oppo.** de
c. omnis de pe. 7 re. sol. glo. hic in monachis qui
arctantur ad confessionem singulis mensibus ibi
in fidelibus non religiosis qui arctantur ad con
fessionem semel in anno. **R**atio diuersitatis: q̄
monachi propter professionem religionis debent
aliquid adicere ad pensum sancte institutionis. ar
ij. di. deniqz. **Idem** tenet **Guil.** per q̄ colligit tē
pus confitendi esse mutabile iuxta uoluntatez pa
pe. ex hoc arguit q̄ sicut potest ad unam: uel. xij.
uices in anno penitentiam iniungere: ita possit ea
semper tollere: 7 sic uidetur q̄ papa posset tollere
sacramentum penitentie. **C**ontrariuz dicit esse ue
rum. s. q̄ non potest eum ex toto tollere: 7 potest
circa ipsum aliqua disponere: de quo de pe. di. vi
in summa. 7 c. **Qui** autem debent monachi con
fiteri. dicit **Pau.** q̄ confiteri possunt curatis in
quorum degunt parochijs: uel alijs religiosis per
dyocesi deputatis possunt etiam confiteri dyo
ces inuito prelato. all' nō per **Archy.** xi. q. ij. qui
resulit. ubi dicit hoc notari per ipsum. 7 c. **Glo.**
Glo. singuli. querit an q̄ hic dicitur habeat locū
in alijs monachis. glo. dicit q̄ de hoc potest esse
dubium: tamen est honestum q̄ sic. **St.** hic di
cit q̄ quidam dicunt q̄ hoc etiam dicitur habere
locum in monachis albis: sed hoc non credit. di
cit tamen q̄ est honestum q̄ seruent non tamē re
nebuntur ex ui huius constitutionis. **Glo.** in p
ma. querit an si occurrat solenne festum in pma
dominica mensis: puta pascha resurrectionis: uel
pentecostes: uel festum patroni monasterij: an
alterabitur dispositio huius. **S.** dicit q̄ non. all'. c.
cum ad monasterium in prin. **Idem Pau.** assi
gnat rationem: quia quanto est maius festum tā
to est studiosius regula obseruanda. all' preall.
c. cum ad monasterium. 7 c. **Sed** querit hic
Math. quid si peccator habet propositum confi
tendi secundum mandatum ecclesie: 7 moritur ā
teq̄ confiteatur. an erit damnatus. dicit q̄ audi
uit ab **Arch.** q̄ non: ex quo habuit propositum
7 animum confitendi: q̄ dicit esse uerum si decel
serit contritus de pe. di. i. in summa. facit de pe.
7 re. omnes. 7 c. **Glo.** nouicijs. notāda ē quo
modo dupliciter potest sumi nouicius. s. qui nū
dum est professus: 7 qui est scholasticus nundū i
structus: licet sit professus. **In. S.** porro. **Glo.**

uenationibus. ponit differentiam inter aucupari
 et uenari. Idem Guil. all. de cle. uena. per totum.
 Item est et aliud genus uenationis secundum eum
 quod sequuntur ioculatores et mimi dum sibi suis
 adulationibus et incantationibus spolia potentius
 et magnatum attrahunt ut non. lx. xvi. di. donare
 et. c. uenatoribus. Quare autem monachi non
 debent istis uenationibus interesse. dicit quod quo
 dam modo presentiam exhibendo uidentur con
 sentire de excessu prelati ex litteris. et similiter nec cle
 rici debent predictis interesse eadem ratione et e
 adez ratione non debent interesse spectaculis du
 ellis et executionibus ad mortem. L. de epi. et cle.
 auct. interdicimus et super ne. cle. uel mo. sententia.
 Sed an monachi nigri facti episcopi debeant fer
 uare hanc constitutionem in uestibus: uenationi
 bus et esu carniarum: remittit Guil. ad non per se in
 cle. ad nostram infra de cen. uidetur quod si quis sit
 absolutus seu laxatus ab illis sine quibus sollicitudo
 episcopalis et uita actiua exerceri non potest sicut
 est silentium: obedientia: residentia: et similia: et sic
 in omnibus alijs sunt stricti ad hoc: quia alias
 frustra portarent habitum quem portare debent
 de uita et ho. cle. clerici. viij. q. i. c. i. unde sicut con
 tinentia et humilitas que ex portatione habitus
 in eis factis episcopis permanet: et sic permanet
 bunt illa sine quibus hec persistere non possent. Et
 platum est quod cum delicatis cybis et uenationibus
 non consonat humilitas et continentia. xxi. di. ec
 clesie princeps. xxi. di. hospitium. ergo et c. In
 contrarium facit: quia ratione secularium et lai
 corum quibus habent quotidie participare: et in
 quos conuersantur aliqui sibi licent: que alii non
 licent propter scandalum uitanduz ex quo po
 test sine peccato mortali uitari. super de no. operi.
 nunc. cum ex iniuncto de sen. exco. si uero. xli. di.
 per totum. hoc secundum dicit uerius quo ad pe
 nas suspensionis contencas in hoc. c. sed primus
 dicitur uendicat sibi locum in alijs: et etiam quod ad
 sententiam excommunicationis per quod dicit quod in
 currat penam excommunicationis: de qua in decre
 ti. ne cle. uel mo. in vi. in casibus in quibus non sunt
 liberati a regula sua. ar. de vi. et ho. cle. clerici. xv
 ij. q. i. c. i. pro quo facit. xvi. q. i. de monachis: et
 quia sicut illegitimus legitimatus remanet ille
 gitimus de si. pres. c. ij. in vi. quod intelligo secundum
 ibi non: quando non legitimatur: sed dispensatur
 sic et monachus factus episcopus remanet mona
 chus: non ob. quod episcopus possit facere commat
 res: non monachus: ut non. xviij. q. i. c. i. in fi. qua
 in hoc tanta uoluptuositas non potest notari ma
 xime si fiat sine osculo de conse. di. iij. monachi
 uel potest facere commatres baptizando non su
 sciendo. xvi. q. i. doctor. An autem tales possunt
 comedere carnes non Hugutio quod non de conse.
 di. v. carnem. contrarium non glo. xvi. q. i. de mo
 nachis: de quo dicit ut ibi. et plene in. c. quod dei timo
 rem de sta. mo. et in cle. i. de elec. p. Jo. an. et d. an.
 Glo. saltus. querit quid sit saltus: et quid uiua
 ria. Respondet quod saltus dicitur nemus habens raras
 arbores: ut fere et uenatores et canes bene salunt
 et all. uersuz. Uuararia dicuntur loca ubi fere uiuunt
 et nutriuntur: et utitur hoc uocabulo circa pisces

Quid autem sit garena dicit glo. quod in partibus
 istis non utuntur hoc uocabulo: sed dicitur for
 te a garris. is. eo quod ibi sunt incluse aues garrise
 tes: et ista loca dicuntur silue forestre insule et por
 tus: iuxta non de dona. cum dilectus super glo. i. et
 c. Glo. personalis. Opp. de non per Hostie. de
 de. uena. c. ij. ubi dicitur: si redditus clericorum et
 religiosorum consistunt in uenatione cuniculorum
 ut in prouincia et serarum ut in anglia deficiente
 maxime competente familia in proprijs personis
 possunt uenare et uendere cum id non sit uagari
 sed utilitati et necessitati ecclesie subuenire ad quod
 tenentur clerici. viij. q. i. presencium cum similibus
 Respondet glo. quod illa sunt opus Hostie. que corrigitur
 hic quo ad religiosos: Idem zen. Ex quo non quod isti
 poterunt per alium quod per se non possunt. simile
 all. xi. q. i. te quidem super ne cle. uel mo. per totum
 L. de procuratori. l. penult. In v. si quis autem et c.
 Glo. auibus. notanda est quod monachus cum
 rete uel laqueo aucupans uel uenans non incidit
 in hanc penam et c. Glo. iuxta declarat quod cum
 hic imponatur maior pena hoc casu quod suspensio
 nis per biennium et super per annum: quo ad hoc
 censetur maius delictum et c. Sed querit hic
 Pau. quid si tempore suspensionis habuit admi
 nistrationem seu antea non fuit ad claustrum re
 uocatus: an erit inabilis ac si nunquam habuisset ad
 ministrationem. dicit quod non immo sufficit quod ab
 initio fuerit capax suspensionis: facit de elec. dudum. i. et
 an cum istis sic inabilibus episcopus poterit dis
 pensare: dicit Pau. quod sic quia hoc est delictum
 minus adulterio. et c. all. de iudi. ac si clerici. §. p
 adulterij. Glo. ut premititur. Opp. de. c.
 uno. ne se. ua. in vi. ubi suspensio prelato deuoluit
 potestas ad capitulum solum: cuius contrarium
 hic dicitur. soluit hoc speciale in isto casu: et hoc i
 dicat quod hic dicitur ut premititur. al. ergo extra
 casum istum est dicendum: ut hic habetur. In
 §. quia uero. et c. Glo. sua. Opp. quod iugum mo
 nachale non sit suauis: imo uidetur carcer cum obeat
 intra claustrum stare. xvi. q. i. placuit. facit de se
 exco. ut fame. Soluit quod suauis est iustis et appeti
 tibus quibus claustrum est quasi aqua piscibus
 qui sine aqua uiuere non possunt: ut dicto. c. pla
 cuit. contrarium procedit in alijs et c. Glo.
 iugo. notanda est de isto uerbo iugo. Glo. mo
 nachis. querit an hec pars locum habeat in mona
 chis non nigris. Respondet quod sic: tamen quia indistin
 cte loquitur de monachis: tamen etiam quia loq
 tur de canonicis regularibus: facit quod non infra i. §.
 ad hec in glo. in uerbo monachi. Glo. non ha
 bentes. querit quid in habentibus administratio
 nem. Respondet quod illi non incurrunt hanc penam. Res
 quia illos oportet quandoque ire pro causis sue
 administrationis: quas possunt prosequi licet non
 sint perpetui de iudi. cum deputati et quod ibi non. Jo
 Guil. dicens quod tales administrationem habentes
 in quantum se extendunt negocia sue administ
 rationis a suis prelati uidentur emancipati et sic si
 ne alia licentia admittentur ad litigia: ut dicto
 c. cum deputati. Glo. curas principum. enu
 merat duodecim abusiones claustrum secundum Hu
 guide: folio inter quas hanc dicit esse quando

monachus currit ad curias principum? et mora
liter loquitur: ideo notanda est. ponit etiam duo
decim abusiones seculi secundum Lyprianum.
ideo uidete per uos. Idem ponit hic Pau. et c.
Slo. ipso facto. querit quid si aliquis intrat curi
as principum animo damnificandi monasterium
sed tamen de licentia prelati exiit claustrum an
incurrat hanc penam. glo. dicit q. sic: quia solum
duo uidentur necessaria: ut hec pena incurratur.
s. q. intrauerit monachus curiam principum et q.
animo damnificandi: et sic non uidetur necessari
um q. sine licentia tunc exiit claustrum: et ideo
etiam si de licentia prelati intret curiam si intrat
dicto animo est excommunicatus pro hoc iste tex.
quia hoc casu nil repetit de licentia. fatetur tam
q. ex solo exitu ipsius claustrum ob causam istam
damnificandi monasterium: et si non incurrat eu
rias principum non incurrat hanc penam al. si /
mile ne de. ul. mo. c. ij. et c. ult. Per predicta isert
glo. q. si intrat animo damnificandi licet postea
non intulerit damnum: uel ex eo quia noluerit ut
quia ipsum penituerit: uel quia non potuerit in /
currat hanc penam al. simile qd. habetur de ho
mi. pro humani in vi. et qd. ibi no. et sic ex duobus
premissis delictum habetur pro consummato. Et
predictis obuiare uidetur. l. uulgaris. §. qui furti
ff. de furtis ubi inspicitur euentus: et non animus
Sol. glo. q. licet ille qui intrauit domum animo
furandi si non furatur postea no. teneatur furti:
teneatur tamen tunc iniuriarum actione ut. l. iul.
de vi. si uim intulit: ut ibi dicitur: sic est etiam in
proposito: quia iste monachus non tenebitur de
damno / qd. nundum intulit. tamen tenebitur q.
ad hanc penam excommunicationis: ex quo consu
mauit delictum quo ad hanc penam. Idem tenet
Pau. et Steph. Idem zen. assignat rationem. q. a
furtum est contratio rei aliene. l. i. §. si. ff. de fur
tis: ideo non potest teneri furti: sed hic ex solo in
gressu curie principis cum animo dandi damnum
monasterio consumatur delictum: ut hic dicit tex.
igitur et c. **Q**uid autem si quis exeat claustrum
sine speciali licentia: et intrat curias principum: non
tamen animo damnificandi monasterium / uel p.
latum: an incurrat sententiam excommunicationis
dicit Buil. q. non: sed al. peccat grauiter: quia co
tra inhibitionem pape al. iij. di. deniq. unde di
cit Steph. q. poterit tunc per superiores coarta
ri et c. Sed quid si abbas persequitur monachum
odio capitali: et non potest licentiam optinere ab
abbate. dicit Buil. q. tunc poterit assumi sine lice
tia si bono animo incedat al. xi. q. ij. Julianus
de diuor. quanto de appel. de priore. hic ergo de
bet intelligi q. abbates tales se exhibent mona
chis q. ab eis potest licentia postulari secundum
Buil. zen. vo. hic plus dicit: q. eo casu quo abbas
insequitur monachos odio capitali: quia tunc l.
monacho arma retinere / cum a natura sit insitum
uim ui repellere de resti. spo. olim. ff. de iusti. et in
l. ut uim et. l. unde ui. l. i. Quo iure autem possint
reuocari monachi ad claustrum qui uagantur.
dicit zen. q. rei uendicatione adiecta causa d. iure
canonum al. de rei uen. l. i. §. per hanc. et sic agi
poterit etiam possessorio ad hominem. al. liberum

sed non sufficeret probare possessionem: nisi pro
baretur proprietas: sicut dicimus in matrimonio
de resti. spo. ex transmissa. Idem tenet hic Ma.
Jo. de lig. dicit q. non credit hoc procedere i mo
nacho qui est seruus monasterij al. xvi. q. i. pla
cuit et c. monachi. xij. q. i. non dicatis. **G**lo. ar
ma. querit quid comprehendatur hic appellatio
ne armorum. Rndet glo. q. in communi signifi
catione: et lata arma dicuntur tela. In stricta uo
significatione dicuntur arma quibus defendimur.
Tela uero quibus impugnamur al. insti. de pu
iudi. §. Item lex cornelia et de homi. si perfodias
fatetur tamen glo. q. ut no. in locis preall. appel
latione armorum comprehenduntur etiam fu
stes et lapides et omne qd. arcu et manu mittitur
ff. de v. sig. l. armorum: sed hoc dicit glo. proce
dere ex latissima significatione: de qua non putat
auctore hic intellexisse. Buil. hic simpliciter dicit
q. appellatione armorum ueniunt omnia q. sunt
ad offensam et defensam al. insti. de interd. §. ar
morum. Paulus uero hic dicit q. omnia ueniunt
que comprehenduntur etiam in latissima signifi
catione si teneantur ad offensam. unde dicit q. si
haberet monachus acutum lapidum sup. porta
ad fenestram ad impugandum uenientes: tunc
procedit iste tex. secus si haberet ad alium usum
ut lapides ad edificandum: cultellos ad usum co
quine / uel mense. inspicitur ergo destinatio: facit
l. cetera. §. si. cum se. ff. de le. i. et de. ne romani. §.
porro de elec. zen. hic dicit q. hoc potest intelligi
de his que ex communi usu loquendi appellantur
arma: ut sic stetur communi usui loquendi al.
l. cum delationis. §. asinam. ff. de fun. insti. et
insti. lega. et ff. de v. sig. l. ut alpherius et l. auu
culus. dicit tamen q. tutius est ab omnibus absti
nere: et hec opt. uidetur melior. ar. regule in penis
de re. iuris in vi. illa cessante uidetur standu opt.
Pau. Et no. bene predicta pro statutis que puni
unt aliter maleficia perpetrata cum armis q. sine
quid comprehendatur appellatione armorum.
Slo. tenentes. querit quid si monachus uenit d. so
ris cum armis ad claustrum. non tamen animo
ibi tenendi: nec etiam ibi tenet. an ex tali delatio
ne incurrat penam hic positam. dicit glo. q. non / ut
sic uerba intelligantur cum effectu de cle. no. resti.
relatum. Idem zen. dicens q. uerbum tenere no. t.
temporis prinitate: et sic debet intelligi cum effectu
al. ff. de v. sig. l. nomen filiarum. §. habere: p. qd.
dicit q. si transitorie deferret non teneretur consti
tutione hac. Nunquid autem monachi portantes
arma peccent mortaliter. dicit glo. q. sic. nam al.
non possent excommunicari si non peccaret mor
taliter. xi. q. ij. nemo: et ibi no. secundum euz. hoc
intelligo quando sine causa portant iuxta ea q.
hntur d. vi. et ho. cle. c. clerici. In §. ad hec et c.
Glo. duobus. qrit an sit necesse q. por. heat secu
duos socios qd. a q. sic: p. d. cre. vlt. d. cap. mo. glo.
tenet contrarium / quia sufficit q. sint duo. s. por.
et socius et computatur in numerum prior. Idem
Pau. dicens q. hic solum prohibetur solitudo po
ris: de sta. mo. c. ij. et al. de si. pres. proposuit. nec
ob. preall. decre. ult. ubi dicitur q. plures poni de
beant preter priorem: quia responde ut ibi no. in

v. monachus. Pau. hic dicit ibi pluralitas monachorum respicit pluralitatem ipsorum de quibus premittitur. **Glo.** affectum. **Oppo.** q. imo etiam requiratur in hac unione consensus capituli ecclesie cathedralis per cle. si una de re. eccle. non alie. **Solut.** q. hoc decre. suppleri debet per illam. **Pau.** q. hic ponitur alternatiua optionis et non ordinis. **Buil.** hic dicit q. hic patiuntur. s. q. suppleantur bona de quibus duo uiuantur uel q. ille locus subiciatur alteri de uicinioribus locis monasterij uel q. duo uiuantur ad inuicem. **Sed** adverte q. ex illo capite ob dicta cle. huic. q. quia non uidetur requirendus consensus abbatis in unione sicut ibi non requiritur ipsius rectoris. **Solut.** Pau. q. hic loquitur de ecclesia que iure proprietatis ad nullum inferiorem spectabat: hic de illa que spectabat iure proprietatis ad inferiorem episcopum: ideo non potest episcopus statum mutare sine illius consensu. **Glo.** ordinarios. colligit ex littera q. inferior episcopo etiam si habeat ecclesias pleno iure subiectas non potest illas unire: qd. tenuit etiam Inno. et alij de excels. prelat. sicut et non fuit sup. de re. eccle. non alie. in cle. si una. **Idem** zen. et La. **Idem** Buil. per qd. dicit q. abbas etiam exemptus non potest beneficia sua diuidere: nec unire quantuncunq. ad eum spectet pleno iure: cum h. sit officij episcopi. **Ad** quem autem spectet unire exempta tangit hic La. dicens q. Jo. an. sibi scripsit q. super hac unione locorum exemptorum ad inuicem faciendat: et que subsunt immediate pape: secus si alij. quia tunc sufficit consensus illius cui subsunt: nec requiritur licentia pape. **Item** secus si uterq. non est exemptus. vñ dicit q. episcopus potest ecclesiam sibi subiectam in qua habet exemptus institutionem: et destitutam rectoris monasterio exempto unire: all. nō de his que vi. me. causa fiunt cum dilectus in fi. glo. et de priuile. tuarum in prin. et de rescriptis. olim per Bern. et per Inno. et per Hosti. de dona. inter dilectos. **Iuxta** hoc queritur cum glo. an abbas possint hoc ius seu potestatem unendi prescribere Arch. de preben. cum singula in vi. ut hic refert glo. all. pro et contra: tenet finaliter q. possint prescribere dictam potestatem: saltem circa prioratus moniales simplices non habentes curam: sicut possent unire grangias et maneria all. ff. de le. i. q. in rerum. §. si. et ff. de le. §. l. gatus. §. i. et de v. sig. locus. **Ad** hoc all. glo. q. hoc uidetur iurisdictionis episcopalis: et non ordinis: et per consequens est prescriptibile per inferiores: iuxta nō in decre. accedentibus: qd. intellige cum titulo. all. secus nisi esset prescriptio tanti temporis: cuius initij memoria non extaret de prescript. c. i. in vi. et sic residet glo. per qd. uidetur hanc opinionem approbare. **Idem** Buil. all. de prescript. auditis: et remittit ad nō in dicto. c. accedentibus per Hosti. ubi habetur de tribus. s. de his que sunt iurisdictionis episcopalis et ordinis episcopalis et dignitatis episcopalis. **Idem** tenet Pau. s. q. ius posset prescribi per inferiorem episcopo all. nō per Archiepiscopum in dicto. c. singula. **Idem** zen. de h. dixi in dicta cle. si una. **Steph.** tenet contrariuz sed non bene: ut ibi dixi cum glo. concor. **Lapus** dicens q. hanc

unionem etiam poterat facere capitulum sed uacante: dum modo nil pereat iuris episcopalis. all. secus all. nō de ma. et obe. c. uno. in vi. per hoc dicit q. hec unio multo fortius poterit fieri per legatum de latere: quo casu non requireretur consensus abbatis: qui alijs casibus requiritur all. de offi. lega. dilectus et ci. et ij in vi. et de elec. si abbatem. c. li. et de v. sig. c. i. **R.** in vi. et c. **Glo.** ad claustrum. querit quid si monachus est perpetuo institutus ad curam populi: et sic nihil habet cōne cum monasterio. xvi. q. i. ne pro cuiuslibet an tenebitur habere socium. dicit q. non. **Nec** ob iura que uolunt monachum non debere stare solum quia locum habent in claustralibus: ut hic patet in c. si. de cap. mo. ubi etiam de hoc non autem in alijs: et sic dicit seruari de facto. **Ad** h. facit quia non est dare rationem quare abbas debeat dare suum monachum pro socio: tali monacho perpetuo instituto: ex quo nil habet cōmune cum monasterio: que ratio cessat in obedientiaro qui ad solum nutum abbatis potest reuocari ad claustrum: et ideo non debet stare solus: sed cum socio: ut sic aliqualem stabilitatem claustrum seruet. **Et** idem dicit in regulari canonico: ut nō sup. et itaq. dei timorem super magna glo. **Idem** tenet Buil. hic dicens q. hic loquitur in ecclesijs in quibus monachi per abbates presentantur: et per episcopos instituuntur ad curam animarum propter maiorem utilitatem: et tunc non potest unus solus stare sine socio: sicut et regularis canonicus licet glo. sentiat differentiam esse in hoc inter canonicum regularem et monachum in dicto. c. q. dei. **Ex** hoc nō infra unum casum in quo monachus potest stare solus extra claustrum. **Idem** dicit si monachus fiat episcopus secularis ecclesie de renunc. nisi. **Idem** Pau. dicens q. iura q. dicit q. monachi non debent stare soli in capellis obbet intelligi in his qui possunt ad claustrum reuocari et sic sunt claustrales saltem habitu et obedientia secus in perpetuo instituti: quia abbates non habent prelationem super tales: sed subsunt episcopo: potest dicto. c. ne pro cuiuslibet: et sic non est dicendum q. abbas det socium monacho non suo. **Ad** hoc quia monachi prepositi cure secularium ecclesiarum tenentur eos regere secundum officij secularium de prescript. cum olim: et nō. xvi. q. i. c. ij. **Quid** autem si monachus habet suam continuam habitationem in monasterio: sed fructus suos habet longe extra monasterium: et ibi forsā habet habitationem ad familiam et agricultores sicut sunt officiales monasterij. s. camerarius prepositus sacriste: an debeat habere socium secum: dicit q. sic. secundum Buil. **Quare** autem isti monachi possunt ad claustrum reuocari: et debeant quando fit unio. dicit Buil. quia non habent firmum statum in suis administrationibus cum non habent uelle nec nolle. xj. q. i. non dicatis: secus in secularibus qui habent plenum ius in suis beneficijs: et ideo propter unionem non possunt sic amoueri a suis beneficijs de dona. consultationibus. **Glo.** seruitutis. **Oppo.** q. si ecclesia non sufficitat duobus non possit ibi seruire presbyteri: qd. ille debet habere socium cum quo celebret de fi.

pres. ueniens cum concor. **S**oluit glo. q. presbyrē
eget seruitore: sed non socio. constat autem q. ta-
lis potest esse locus cuius redditu sufficerent pre-
sbytero. et seruitori: et tamen non duobus mona-
chis: quia illi maiorem sumptum requirant ratione
alimentorum et uestium. **I**dem **S**teph. dicit tamē
hic **S**uil. q. si duo monachi possunt ibi stare cum
artificio suo: et cum adiutorio parentum q. ex hō
non remouebuntur all. de cap. mo. c. si. **I**n v.
ceterum et c. **S**lo. conuentuales. querit quare di-
catur ecclesia collegiata: et an prior conuentualis
possit dare conuentui all. et remittit et c. **S**lo.
et si. querit quid si prioratus curatus regi habeat
per monachum / qualis etatis debeat esse ille q.
preponetur qui habebit per se exercere curam.
Rndet q. debet. xxv. annum attigisse per decre-
tum incunctis. **S**. inferiora de elec. nec habebit ob.
q. sit manualis per preall. **S**. inferiora et c. elec. ne
mo deinceps. **C**ontra hoc tñ facit iste tex. cū
dicit. et si cura qd exponitur pro quantis et c.
quia innuit idem esse si cura habeat exerceri p se
et sic sufficere debet etiam tunc etas. xx. annor.
Rndet glo. q. hic non intendit implicare hoc s.
intendit soluere dubium / quando per alium exer-
cet: quo casu uidebatur sufficere etas maior. xvij.
annis. nil all. glo. facit de etas. et qua. ex. ratione ta-
men hoc non ob. hic exigitur etas. xx. annorum
et completa. fatetur autem glo. q. de mente iuris
non est q. monachus claustralis gerat curam po-
puli: ut patet in. c. i. de capel. mo. cū ibi nō. **I**dez
tenet hic **S**uil. dicens q. qui assumuntur ad non
conuentuales curatos debent esse etatis. xxv. an-
norum. dum tamen per se exerceant curam / ut
quia presentantur per abbates: et instituuntur per
episcopos / uel ex speciali priuilegio / uel consuetu-
dine instituuntur per abbates in ecclesijs spectan-
tes ad eos pleno iure all. de preben. referre. xvi.
q. ij. uisio. unde dicit hoc casu censentur habere
duplex beneficium: scilicet si per alios exerceatur
quo casu dicitur habere simplex beneficium / et
tunc sufficiunt. xx. anni. **I**dem tenet **zen.** et **Pre.**
Sed nunquid episcopus poterit dispensare i mi-
nori etate: intelligo cum promouendo ad priora-
tum conuentualem. dicit **Pau.** q. non all. de etas.
et qua. c. uno in vi. **N**am tales prioratus sunt cu-
rati ratione collegij: et personarum ipsius in quas
habent iurisdictionem: et forum penitentiale de
offi. or. quanto de maio. et obe. cū in ecclesijs. **I**n
parochianos autem dicit prelatum conuentuale
habere iurisdictionem fori penitentialis tantum.
et non contentiosum: et sic dicit intelligendum q. nō
ij. q. i. **N**emo de offi. or. cum ab ecclesiarum. **C**
Slo. pegerit. querit quare hoc casu quando cu-
ra exerceatur per alium: et non est prioratus con-
uentualis requiritur etas. xx. annorum completa: et
tamen quando est prioratus conuentualis suffi-
cit etas. xxv. annorum cepta: licet non completa
glo. dicit hoc esse de arbitrarijs de quibus non co-
gimur reddere rationes: de rescrip. si quando: po-
test tamen esse ratio quia in casu precedenti ma-
ior etas requiritur: ideo nō sufficit illam inchoatam
hic minor sufficit. ideo nō exigitur perfecta. **S**z
contra istum tex. **Oppo.** **Pau.** et uidetur q. non

debeat sufficere etas. xx. annorum: sed omnino re-
quiratur q. ingressus sit. xxv. annum. unde oppo-
de. c. cum in cunctis. **S**. inferiora de elec. ubi in oi
dignitate personatu et beneficio carato requiratur
dicta etas in promouendo. **R**ndet q. ibi ponitur
regula que fallit hic in religiosi: uel dicit secūdo
q. ibi loquitur quando cura exerceatur per se hic
quando per alium: et non per priorem. et de mēte
iuris dicit esse q. cura populi per claustralem non
exerceatur de capel. mo. c. i. **S**uil. hic dicit q. tales
prioratus non sunt dignitates: sed persona-
tus: et ideo sufficit hec etas. al. autem requirere-
tur dispensatio salte3 dyocesi de etas. et qua. c. uno
in vi. et propter hoc tales non possunt esse dele-
gati sedis apostolice: ut nō de rescrip. in de. et si
principalis. **I**tem etiam tales prioratus nō sunt
ecclesie curatus: sic censentur beneficia duplici
a: sed solum sunt simplicia in quantum istos po-
res concernunt. al. oportet q. haberent. xxv. a-
nos all. de elec. licet canon in vi. et secundū hoc
in breuibus loquendo non ob. **S**. inferiora: quia
loquitur in personatibus dignitatibus et curatis
et sic in beneficijs duplicibus: hic in alijs et simpli-
cibus. **I**dem tenet **zen.** et c. **S**lo. istos. **Oppo.**
quia decre. licet canon. non habet locum in eccle-
sijs collegiatis de elec. statutum in vi. hic uidetur
dicti oppositum igitur et c. **S**oluit q. in ecclesijs
collegiatis curatis et assumptis ad earum regimē
non habet locum. c. licet canon: ut ibi dicitur in prio-
ratibus conuentualibus religiosi: et priorum ipso-
rum bene habet locum: ita hic. et sic diuersitas ca-
sus tollit contrarium et c. **S**lo. habuerint. q.
rit an hic comprehendantur etia3 iam promoti
ante constitutionem hanc. **R**ndet q. sic: et hoc uo-
luit iste tex. dum dicit habuerint: et non dixit re-
cepint: et sic non respexit initium simile all. glo.
de decre. cum in cunctis. **S**. hoc sane de elec. nec
ob. littera hic dum dicit a collationis tempore et
c. quia illud habet locum in commissis post hanc
constitutionem: sed in commissis ante a tempore
quo ligauit hec constitutio / tales etiam fuerunt
ligati: et sic est intelligendus et supplendus iste tex.
et c. **S**lo. rationabili. exemplificat litteram q.
potuit esse causa rationabilis propter quam nō
fuerunt promoti infra tempus debitum ad sacē-
dotium. **L**apus hic dicit q. rationabilis causa eē
potest: si cum eis fuerit dispensatum per ordina-
rium secundum decre. cum ex eo de elec. in vi. et
hoc in non exemptis: prout loquitur dictum. c.
ut patet ibi in uerbo subiectus: et ibi notatur per
Arch. cum exemptis uero solus papa / uel lega-
tus de latere dispensabit de priuile. aucte in vi.
uel dic secundum q. episcopus potest dispensare
cum exemptis ad instantiam exemptorum de p.
rescrip. ueniens de sen. exco. de monialibus et c. ti.
religioso in vi. et d. priuile. uolentes. e. li. poterit eti-
am et ipsorum abbates ex priuilegio / uel ex p. sue-
tudine prescripta de prescrip. auditis. facit qd nō
sup. de re. eccle. non alie. cle. i. et c. **S**lo. expse.
Oppo. de nō in. c. cum magistrum de elec. ubi di-
cit **Egydus** q. in administrationibus temporalibus
sufficit tanta professio q. illi sunt quasi ca-
stalli. **S**oluit q. ibi pōt opi. **Egydus** q. hic corrigi

ex quo patet qd decre. nullus de elec. in vi. locum
habet etiam in preponendis istis temporalibus
administrationibus. Sed querit hic Math. quid
si fiat professio in manibus monachi sine mani-
dato abbatis an tenet. **R**ndet. in summa qui de-
uel uouens. §. qui uouens tenet qd non. **M**ouetur
quia monachus non potest monasterium obliga-
re profitenti nec profitentem monasterio: cum sit
quasi spirituale matrimonium: et sic requiratur
consensus de regula. ad apostolicas et c. porrecti
ubi de hoc per Inno. hec intelligit nisi de manda-
to abbatis receperit monachum ad professionem
uel nisi receperit nomine abbatis et postea abbas
ratum habuerit. **I**tem querit extrauagan-
quid si peregrinus intrat nauim / uel tabernam
et non inueniat res suas: et dicat se amisisse qual-
dam. an stabitur suo iuramento: et uidetur qd sic.
secundum eam: cum non sit uerisimile qd peregrini
deleuerit. l. sanctimus. l. de sacro sanc. eccles.
contrarium tenet al. vi. q. vi. actor et de iuriz.
c. fi. **T**u dic ut non per Bar. in l. i. §. furti. ff. nau.
caup. stabu. facit qd non Inno. in c. sup eo et qd me-
tus causa et per Bar. in l. i. in actione. ff. de in litem
iura. et l. i. §. si lista. ff. de positi et c. **B**lo. con-
suetudinem. querit an hic reprobatur consuetu-
do que habet qd priores de quibus hic dicitur ha-
beant uocem in electione maioris abbatis ide qd
non de priuile. c. i. in fi. in vi. et non de reli. do. c. fi. p
Jo. an. **R**espondet qd non. sed solum reprobatur
consuetudo que haberet qd tales priores non re-
neantur residere rationabili causa cessante. **I**dez
Steph. al. quia talis consuetudo est onerosa / et
damnosa monasterio. secus in alia de qua p'dixi.
et non per Hosti. et Arch. in dicto. c. i. in fi. §. priuile.
in vi. **F**atetur tamen qd cessante consuetudine ex
quo non debet in maiori monasterio residere qd
illo uacante non haberet uocem de iure commu-
ni. **B**lo. residere. colligit in quibus equiparetur
prioratus manuales perpetuis beneficiis et
clara est: quia in nouem: ut patet ex glo. **B**lo.
rationabili. querit que potuerit esse rationabilis
causa alia qd studiorum per quam non teneantur
ad residentiam. **R**ndet forte infirmitas / uel ac-
ris intemperies / uel capitalis inimicitia. **N**o
precipue secundum exemplum et concor. qd ha-
betur. xxiiij. di. communis: et in l. de etate. ff. ad
trabel. per Bar. **I**n §. ad ampliationem. **B**lo.
quibuslibet. ponderat istud uniuersale quibuslibet
betur per qd dicit in dubio hanc partem locum ha-
bere in omnibus monachis. facit de maio. et obe.
Solite. **B**lo. legitima. querit quid si mona-
chus habet legitimam causam: sed Abbas non
uult illam admittere. **R**ndet qd monachus debet
supplicare / uel appellare ad superiorem abbatis
ad instar serui supplicantis contra dominum iuxta
l. i. c. de preci. impa. offe. facit de appel. de priorē
et de iure patro. nullus. **I**dem zen. al. ff. de rei ue-
di. l. i. et ff. de offi. proconsulis et legati. l. nec de qd.
§. de plano. **A**d predicta qd non Inno. qui de. uel
vo. insinuantur per doc. in cle. quia regulares.
Blo. familiares. querit quid si abbas hoc qd
hic dicitur de magistro tenendo non seruet: quia
dicit facultates non sufficere. **R**ndet glo. qd epus

de hoc inquirere habebit et si facta inquisitione
reperit eos sufficientes coget abbatem ad tene-
dum magistrum secundum formam hic positā
ut ipsemet ponit ibi magistrum. ar. de magistris
c. ij. secus si inueniat non sufficere. **I**n §. pre-
missis. **B**lo. obseruari. querit an dissuetudo circa
premissa teneat. **R**ndet qd non. et hoc innuit istud
uerbum obseruari. **F**atetur tamen qd licet hoc sit
de iure antiquo: qd hic etiam innouatur: tamen
male seruatur hodie de facto: nec innouatio ista
in hoc aliquid proficit. **N**o bene. de uerbo ob-
seruari. **Q**uerit hic Huil. aliqua in hoc. §. pre-
missa: primo circa id qd dicitur de usu camisiae
nunquid monachi uti possunt uestibus de cocto-
no que appellantur fustanei / uel uestibus gentili-
bus / uel delicatis de lana. dicit qd sicut quia omnia
q non sunt expresse prohibita in regula sancti Be-
nedicti: dum modo alia sint honesta licent al. xvi
q. i. sunt nonnulli. **S**ecundo circa id qd hic di-
citur de abdicatione proprietatis: qd debet intel-
ligi quantuncunq modice secundum eum et c.
Querit quid si monachus destitutus omni parē-
tum suffragio nec sperans aliquid extra mona-
sterium medietatem prouisionis sibi tradite per
abbatem pro uestimentis / uel alijs necessarijs re-
tinet et conseruat incurrat ne penas promulgatas
contra proprietarios. dicit qd si ignorante abbate et
seruet pecunias usq ad mortem incurrat dictas
penas: nec tali est ministrandum: ut sup. e. quoda
et c. qd ad monasterium. **S**i uero sciente abbate te-
net paratus reddere quoriscunq requisitus fue-
rit. tunc secus: nec ob. finis. c. cum ad monasteri-
um a contrario sensu: et ibi dum dicit: nec estimet
abbas qd super habenda proprietate possit cum
aliquo dispensare: quia id ueruz quia non potest
dispensare qd nomine proprio habeat: sed qd ha-
beat nomine monasterij / uel abbatis in usus ne-
cessarios sic. caueat. tamen qd non fingat se tenere
nomine abbatiscum teneat proprio: et sic simu-
lata equitas esset duplex iniquitas. cum Huil. co-
cor. zen. dicens qd sciente et permittente abbate: et
monacho possidere nomine abbatis siue mona-
sterij aliquid conuertendum in usus necessarios.
Mouetur quia in illo casu potest clamare et uictu
petere de accu. oliz. nec ob. c. cum ad monasterij
quia rndet prout maxime dictum est post Huil.
Querit hic Math. quid si abbas et monachi ex-
pellunt aliquem professum de monasterio: an po-
terunt retinere bona que contulit monasterio. vñ
qd non. per l. fi. l. de reuocan. do. et sup de infan-
lan. expo. c. uno et ff. pro derelicto. l. fi. **C**oncludit
qd abbas et monachi debent eum recipere: al. de
regula. c. fi. et si hoc facere nolunt: tunc episcopus
debebit eum ponere in alio monasterio: et illud ha-
bebit bona collata per talem primo monasterio:
al. l. de sacro sanc. eccle. auct. si captiui. **F**atetur
tamen ex hoc qd si monachus expellitur a mona-
sterio: et sibi denegantur uictualia: potest petere re-
stitutionem bonorum suorum: al. de rescrip. cum
dilecta cum ibi non. **D**einde querit quid si mo-
nachus post ingressum cum aliquo contraxit co-
tra quem poterit ille agere. dicit qd contra nullum
nam contra monasterium non. quia cum illa no

contraxit cum monacho non. quia nihil propriū
habet nec potest habere. xij. q. i. nō dicatis: et sic
inanis est actio de solu. **O**rdardus. Tu dic ut nō
de epi. et de. auct. causa que cum monacho et de
probatio. in presentia: quia hoc procedit in con-
tractibus postea initis: nisi de mandato abbatis
sit initus contractus: uel uersio facta sit in utilita-
tem monasterij de fideius. q. quibusdam cum ibi
nō. **D**e debitis autem contractis ante monachū
dicit q. abbas monasterij puenitur quasi successō
monachicū in eūz transiuerūt bona monachi.
Quid si aliquis monachus romanus facit se mo-
nachum capanum qd monasterium habebit bo-
na. dicit q. monasterium in quo ille est ingressus:
quia bona sequuntur personam: facit. **A.** de sac-
sanc. eccle. auct. ingressi. **U**terius querit qd
si de licentia abbatis et monachorum uadat ad
curias principum: et ibi plura lucratur in eis. po-
stea ingreditur aliam religionem. nunquid prius
monasterium habebit bona. uidetur q. nō. qd
non possidet monachum. ergo non potest per eū
agere. ff. de acqui. pos. l. i. §. per seruum. xvi. q. ij.
c. ij. et iij. dicit q. primum monasterium petere po-
terit all. xviij. q. i. c. ij. et iij. q. ij. c. iij. **S**ed qd
si abbas non uult recipere monachum egrotan-
tem. qui postea multa acquisiuit: quid erit de ta-
libus bonis. dicit q. si abbas solus hoc fecit mo-
nasterium illa petere potest. secus si fecerit cum
conuentu suo secundum **M**athe. in prima par-
te nihil habetur extra glo. **I**n §. statuimus et
c. Querit **S**uil. an aliquid sit ita preceptum si
ue imperatum in regula **B**enedicti q. non possit
ad dispositionem abbatis propriū et uoluntatem
relaxari. Refert quosdā dicere q. non quia ita di-
citur ordinasse beatus **B**enedictus monachorum
preceptor in sua regula in ti. de obedientia. c. xlix
pro quo facit. xvi. q. i. sunt nonnulli. **A**ueat g.
abbas ut de se ipso ostendat qualiter alios oportet
in domo dei conseruari. facit de elec. cum in
cunctis intelligemisi in tribus substantialibus de
quibus in. c. cu ad monasterium in fi. de sta. mo.
Secundo querit an regula et constitutiones suo-
rum maiorum ipsorum monachorum obligent
eos ultra precepta diuina et alia communia. **R**e-
fert aliquos religiosos dicere q. non ad culpam.
sed ad penam tantum: et sic secundum hoc erit i
dispositione cuiuslibet persone singularis de or-
dine uel facere q. specialiter imperatur in regula
seu qd precipitur: uel transgreditur aliud opus sa-
tisfactorium faceret: et sic cum sint obligati scdm
hoc alternatiue alterum implendo liberantur all
de re. iuris in alternatiuis in vi. **S**ed ut dicit **S**i-
lste uidetur quasi frustrari bonum obedientie: q.
est tertia columna substantialis in religione qua
cumq. sup. e. cum ad monasterium de temp. ordi.
ad aures. xxiij. q. i. quid culpatur et appropriare
aliquid monacho contra id. xij. q. i. nollo et c. non
dicatis. Nam cum eius sit nolle cuius est uelle. ff.
de re. iuris eius est cum monachus non habz uel
lez et per consequens nec nolle. per qd concludit q.
omnia que continentur in regula sancti **B**enedi-
cti sunt precepta: seu prohibitiones: et sic transgres-
sores uoluntarios ad peccatum mortale obligat

uide **T**ho. scda scda. q. clyxxvi. arti. ultimo.
In §. si quis autem. Querit nunquid monachi q.
facientes contra hanc decre. sunt suspensi a col-
latione beneficiorum: sint et suspensi a susceptione be-
neficij. dicit q. non. cum hic solum a collatione be-
neficiorum: et non a suspensione suspendantur all
de de. exco. mil: si celebrat. per hoc dicit q. interz
durante suspensione possent alia beneficia recipere
et suis beneficijs gaudere: cum solum hac parte
fructuum beneficiorum habitorem uel habent
dorum sint priuati. s. collationis beneficiorum:
nam collatio sicut electio est de fructibus all de
reli. in inte. cum uenissent. et istis fructibus. s. col-
lationis beneficiorum uti non possunt infra tem-
pus hic prohibitum. **S**ed quid si contrafaci-
ant: ex hoc erunt irregulares. dicit q. non. qd
hec non est suspensio talis que hoc inducat: sed
est quedam subtractio fructuum sui beneficij p
parte all simile in de. ut hi qui de era. et qua.
Uterius ex hoc eodem tex. cum dicit a collatio-
ne beneficiorum. colligit **S**teph. q. prioratus et ad-
ministraciones monachales uocantur beneficia q.
dicit esse uerum largo sumpto uocabulo beneficij.
de quo per **A**rchy. de rescrip. gratia in vi. et de p-
ben. cui de nō. e. li. **S**tricto autem sumpto uoca-
bulo non dicuntur beneficia ecclesiastica: nec refe-
runtur in titulum: sed potius commendantur all
sup. e. ti. cum ad monasterium. §. tales de priuile-
uolentes. §. in eos li. vi. et ideo quia possunt amo-
ueri pro uoluntate superioris. propterea non co-
firmantur de confir. uti: uel inuti ad nostram et
c. porrectam: qd non est in alijs beneficijs a quibus
non amouetur quis sine causa de resi. spo. conq-
rente. **I**n v. q. si nullam. Querit **S**uil. de qua
administratione hic intelligatur. **R**ndet q. de ad-
ministratione temporalium. non autem spiritua-
lium beneficiorum: ut sic ista pena intelligatur:
secundum precedentes et sequentes alias penas q.
tendunt tantum ad subtractionem prouentuum
temporalium: et sic ut odiose restringuntur. **A**d
hoc quia si papa intellexisset de spiritualibus de
illis expressisset de deci. ad audientiam. **I**dem et
Jen. dicens hoc intelligi de administratione tem-
porali consistenti in temporalis perceptione fructu-
um: ut sic istud uerbum positum hic intelligatur
iuxta precedentia et sequentia: ut dicitur all
ff. de le. i. si seruus plurium et de app. ij. requirit
non autem debet intelligi de spirituali iuxta offi-
cium suum: nam tunc si esset a tali suspensus qd
ministraret loco eius: et prouidebatur sibi unde ui-
uat. simile nō secundum eum de elec. cum in cun-
ctis. §. clerici de app. pastoralis in fi. **U**terius
per hunc tex. qui dicit istos inabiles ad admini-
strationem et beneficium ecclesiasticum colligit
Suil. q. tales non poterunt suscipere aliquam ad-
ministrationem: uel beneficium ecclesiasticum.
Ex quo nō scda q. aliud est administratiotaliud
beneficium ecclesiasticum in talibus religiosiis qd
maxime procedit in monachis et alijs hospita-
lij: qui ut plurimum habent suas grangias in q-
bus nihil est spiritualitatis: sed omne est tempo-
rale consistens in possessionibus. licet aliquas ca-
pellas: siue oratoria habeant in quibus audiunt

diuina: propter hoc tamē nihil spiritualitatis accre-
scit cum sint ibi per modum accessorij: et cum u-
niuersitate possunt uendi de iur. patro. ex litteris
Iuxta hoc querit nunquid omne quod est deo
dedicatum quodcūq; sit et in quibuscūq; rebus
existat censetur beneficium ecclesiasticum. vide-
tur qd sic. per. c. saluator. l. q. iij. sup. de excep. cu-
uenerabilis in fi. et hoc tenet: per hoc dicit qd hic
est inculcatio uerborum: quia etiam administra-
tio est beneficium ecclesiasticum. **Sed** quid
si talis incapax et inabilis ad beneficium ecclesia-
sticum interim illud suscipiat: an erit irregularis
dicit qd non. Mouetur quia ista inabilitas non p-
cedit a clauē. fatetur tamen qd non tenet collati-
o: nec talis faceret fructus suos: et al. tanq. trans-
gressor iuris posset puniri. all. sup. de de. exco.
mis. postulasti et sup. de elec. commissa in vi. **I**s-
sen. all. iij. di. c. deniq. facit qd nō de elec. in gene-
rali in vi. **I**n uerbo abbate uero ante. §. quia
uero. **S**uil. inducit hunc tex. ad questionem d qua
in de. quia regulares d supp. neg. prela. uidelicet an
propter negligentiam prelati ecclesie collegiate uel
conuentualis deuoluatur electio: seu presentatio
ad collegium: uel conuentum: quia uidetur qd sic
per hunc tex. sup. ne se. na. c. uno in vi. contrariū
dicit fuisse nō in dicta de. quia regulares. nec ob.
hec de. secundum eum: quia continet speciale p-
uisionem que ad alium casum non debet extēdi.
ar. de priuile. sane. **A**d hoc quia non est bona ar.
a suspensione ad negligentiam sup. de concess. pre-
ben. quia diuersitatem: sic nec de morte ciuili ad
naturalem. xvij. q. i. placuit cu- ibi nō. **E**rit ergo
hic speciale qd fiat deuolutio de abbate ad conue-
tum ipso abbate suspēso propter culpam: et sic
non debet extēdi ad casum negligentie secundū
Suil. et idem **sen.** **Sed** quid de casu mortis:
an mortuo abbate transeat tota sua administra-
tio spiritualis et temporalis ad conuentum **S**uil.
tenet qd sic all. de consue. cum dilectus et de regu.
c. fi. in vi. qd dicit esse uerū: et sic seruari exceptis
spiritualibus casibus: qd uacante monasterio sūt
prohibiti exercere: sicut alienare litigare et beneficia
conferre: que ad solū prelatum spectant. **N**ō
quid autem uiolantes hec que hic dicuntur sint
obligati tantum ad penas predictas: et non ad a-
liam culpam: dicit qd sic ne duplici pena punian-
tur all. de iudi. ar. si clerici in fi. **I**tem quia al. nisi
fuisent hec prohibita uidebantur istis licere cu-
expresse nō essent prohibita in regula all. xvi. q.
i. nonnulli secundum **S**uil. **U**terius dicit hic
Wat. qd ex isto tex. uidetur probari qd si ad aliquē
expectet prouisio ex iure deuoluto qd hoc facit d-
cum consilio et consensu conuentus et capituli: et
hoc quando de maiori ad maiorem: et sic residet
de hoc de elec. ne pro defectu. **U**ltimo querit
Lap. hic dicitur deuolui iurisdictionem ad pri-
orem claustralem cum consilio et consensu conue-
tus. **Q**uid si nō sit ibi prior claustralis: dicit d-
uoluerat alium superiorem post abbatem all.
qd habetur in constitutione **B**enedicti. xij. regla
de mutuis et uenditionibz. **S**i autē ibi non est ali-
us prior claustralis: nec alius prelatus maior p-
abbatem. dicit qd tunc deuoluerat ad illum qui

salte: maior est ordine uel antiquitate all. d ma-
lo. et obe. c. i. **U**terius inducit hunc tex. ad q-
stionem illam ad quem spectat collatio beneficio-
rum in ecclesia collegiata: quia uidetur qd ad pre-
latum cum consensu capitulo all. de his que fi. a
prela. c. ea noscitur: et similiter inducit hunc tex.
qd uacante sede deuoluatur iurisditio ad priorem
claustralem et conuentum et c. **I**n. §. quia uo-
Querit **S**uil. an pensio uel subuentio cadat in si-
gulos monachos. dicit qd non: nisi eis pro admi-
nistratioe nomine monasterij assignentur all. nō
per **I**nno. et **H**ost. de rescrip. edoceri et c. cum di-
lecta de symoniacum esset. **H**inc est qd diuisio pre-
bendarum non cadat in monasterijs propter ui-
tandum proprium all. de sta. mo. cum ad mona-
sterium. **U**terius querit hic **Wat.** quid si
abbas et monachi expellunt aliquem professum et
c. ut sup. in. §. premissa. **Q**uerit hic **S**uil. ali-
qua. primo circa id qd dicitur de usu camillarū
et c. ut sup. querit **I**o. de lig. quid si monachus
bono exemptus aliquid commisit in monasterio
o suo exempto propter qd incidit in canonem:
puta quia tenuit arma infra septa monasterij si-
ne licentia prelati. queritur an poterit absolui a
suo abbate. et si nō possit an saltē absolui poterit
a suo episcopo: et arguit late pro et contra: pmo
in prima questione: et soluit secundo in scda. dicit
ergo soluendo primam questionem se credere qd
a suo abbate absolui non possit: unde dat regulā
qd inferiores prelati ab episcopo non possunt ab-
soluere a sententia canonis. nisi in casibus expres-
sis in iure. et sic dicit qd inuenit scriptum per do-
minum **B**eringarium olim episcopum brixiē et
Ol. compositorem. vi. li. in quodam suo opuscu-
sculo in tertia carta: et ibi attestatur qd socij sui p-
positores vi. li. et dominus **B**onifatius sic sentie-
bat. **A**d hoc facit qd nō **I**nno. de eo qui fur. or. su-
scepit. c. ij. et qd nō **S**pe. in. §. sunt quoq. in tracta-
tu dispensationū: ubi dicunt qd inferior episcopo
non potest dispensare: nisi in casibz a iure expis-
is. **A**d hoc etiam all. **I**o. de lig. de. ij. circa prin. in
fra de priuile. ubi traditur regula qd religiosi etiā
exempti: ut ibi colligitur ex glo. que incipit etiam
absoluere non possunt excommunicatos a canone:
nisi in casibus permissis a iure: et sic regula tradit
affirmatiue: et exceptio negatiue. hec dicit uera
nisi abbas haberet iurisdictionem episcopalem: uel
quasi in parochia sua: et in membris sibi subiectis
ex consuetudine uel priuilegio ultra illam iuris-
dictionem quam habet de iure communi in mo-
nachos suos que non est episcopalis: sed extraor-
dinaria. et tunc in illo casu dicit qd ille talis abbas
possit absoluerē per. c. abbates de priuile. in vi. et
qd nō in de. l. de re. eccle. non alie. nō ob. predictis
c. nuper de sen. exco. ubi dicitur qd si conditor ca-
nonis non reseruat absolutionem intelligitur alijs
concessisse: et sic uidetur indistincte qd dñs abbas
possit absoluerē: quia illud uerbum potest respi-
cere episcopos. et sic intelligunt communiter glo.
iuris canonici: qd minime est mutandum. ar. l.
minime. ff. de legi. et sic necessario non compre-
hendit dictos abbates: et si dicatur ibi non potest
comprehendere episcopos: quia episcopus nō est

ordinarius exemptorum. et sic necessario comp[er]i-
bendit dictos abbates. R[ati]o d[icitu]r q[uod] potest dici q[uod] ibi
intelligatur d[e] episcopo. ut infra dicitur in p[ri]ma
questione. et dato q[uod] de ipso non intelligeretur pos-
sumus dicere q[uod] sumus extra casum. c. nuper. q[uod]a
papa hic intelligitur ibi reservasse potestatem ab-
soluendi tales. nam eo ipso q[uod] sunt exempti uide-
tur reservasse sibi iudicia sua all. xvi. q. ij. frater
noster cum similibus. facit q[uod] n[on] xxiij. di. nulla p[er]
glo. et de privilegio. auct[orit]e in vi. Item non ob. d[e] ma-
io. et obe. in c. cum in ecclesijs: quia loquitur i[n] ex-
communicationibus promulgatis per ipsos abba-
tes: quia ab illis possunt absolvi. secus in latis
a canone / vel a superiore. ar. xxi. di. inferior. Item
non ob. q[uod] ubi est eadem ratio. igitur et idem ius:
et sic qua ratione prelati religiosi absolvi possunt
sunt subditos suos a canone. si quis suadente. d[e] sen. ex-
monachi: licet ille sit de casib[us] reservatis pape. ead[em]
ratione posse in casu proposito cum sit eadem ra-
tio. s. ne si necesse habeant ire ad papam pro ab-
solutione optinenda detur materia euagandi. q[uod]
respondet q[uod] dicta ar[ti]cula non procedit in exorbitanti-
bus a iure communi: ut n[on] in. c. ij. de re. iuris in
vi. et c. ea que. Nota bene hoc dictum. facit q[uod] n[on]
e. ti. odia per Jo. an. preterea potest dici q[uod] non sit
ead[em] r[ati]o: quia frequenter inciditur in canone si quis
dente q[uod] in aliquos. ideo ibi facili[us] fuit p[ro]videndu[m].
hec opi. uidetur p[er]tra casu. c. nuper. Hosti. aperte
tenet contrarium in summa de sen. exco. §. quis
possit absolvi in p[ri]ma coll. Item sentit Spe. e.
ti. in suo repertorio. §. sequitur. nec ob[icit]. dictum
Inno. in. c. ij. de eo qui fur. or. rece. quia loquitur
in dispensatione. nos in absolutione iuris. Inter
que est differentia sup[er] de sen. exco. cu[m] illo. Nec
ob. g. de pe. et re. si episcopus. in vi. quia debet in-
telligi in excommunicatione ab homine / seu ab ipso e-
piscopo: ut sentit Spe. ubi sup[er]. In scda questione
n[on] quid v[er]o episcopus possit i[n] dicto casu tales ab-
solvi tenet q[uod] sic. Mouetur quia exemptus in
eo q[uod] ipsum tangit potest renunciare suo privile-
gio de arbi. cum tempore. Ad hoc quia tale pri-
vilegium exemptionis inducit exemptionem di-
latorij fori in fauorem singularium personarum
et sic potest expresse et tacite renunciari. ij. q. vi. §.
exceptio de re. iudi. inter. Pro ista parte eti[am] all[egat]
q[uod] n[on] de offi. lega. c. i. in glo. fi. et xviij. q. ij. abba-
tibus. xvi. q. i. interdicimus et de rescrip. ueniens
et quia non debet esse deterioris conditionis q[uam] a
lij ex eo q[uod] est exemptus all[egat] q[uod] n[on] de sen. exco. de
monialibus: et mentem: et rationem decre. religio-
so. e. ti. in vi. et hoc dicit q[uod] uidetur uelle glo. in. c.
cum nullus de temp. ordi. in vi. in glo. vlt[ima]: et ibi e-
tiam Archy. in glo. vlt[ima] ubi dicunt episcopus suo
iure non potest exemptos ordinare quasi uelint
dicere q[uod] non potest eos compellere: sed eos uolen-
tes et potentes bene potest ordinare. Ad idem q[uod]
n[on] Hosti. de sen. exco. cum illorum in vi. per ab-
batem proprium. et e. ti. canonica: ubi dicit q[uod] de
ficiante prelato regulares possunt absolui per e-
piscopum. Ad hoc quia si religiosi exempti pos-
sunt eligere confessorem quem uolunt de pe. et re.
c. si. fortius possunt eligere dyocesanum p[ro]prium
maxime ubi periculum est in mora. ar. de sen. ex-

co. sacro. Nec ob. q[uod] qui non potest excommunicari
non potest absolvi: quia illud habet locum ubi d[icitu]r
de iure communi interdicti alicui potestas excom-
municandi et per consequens absoluendi: sed hic
interdicitur potestas excommunicandi ex privilegio
in fauorem subditi concessa. et ideo isti tales. non
possunt excommunicari. et tamen contra hoc facit
quia uidetur quesitum ius. tertio q[uod] a solo papa
uel eius legato isti absolui possint: et sic huic fauo-
ri non uidetur posse renunciari. et hoc uidet uelle
Jo. an. in regula scienti: facit ad romanos. xij. ibi
seruus stat / aut cadit domino suo possunt absol-
ui a sententia excommunicationis: sicut illi de q[ui]bus
habetur de concess. preben. c. i. in vi. et de v. sig. c. l.
e. li. Ad hoc inducit quia presbyter absoluit et ta-
men non excommunicat de sen. exco. nuper. Item
prior hospitalis absoluit suum prelatum que[m] n[on]
potest excommunicare de sen. exco. canonica. Item
non ob. de iudi. ar. si clerici cum si. quia locus ha-
bet in eo q[uod] simpliciter et omnimode est iudex co[m]p[er]-
petens q[uod] non est in ordinario: quo ad exemptos
cum in multis casibus et articulis iuris possit. se
intromittere de privilegio. cle. ij. in fi. Et eodem mo-
do non ob. c. omnis de pe. et re. ubi dicitur q[uod] quis
non potest eligere alienum confessorem / seu extra-
neum: quia id locum habet in penitus extraneo
et totaliter. Item non ob. q[uod] papa uel legatus dica-
tur ordinarius exemptorum: quia illud est uerum
etiam exemptis inuitis: sed exemptorum uolen-
tium etiam episcopus est ordinarius. Item non
ob. q[uod] n[on] Hosti. de exco. prela. nimis. i. ubi dicit q[uod]
exempti etiam uoluntarij non possunt episcopo
confiteri: quia dicit id non procedere per sup[er]ius
dicta. Item non ob. de privilegio. auct[orit]e. §. iubemus
in vi: quia ibi si episcopi prestarent auct[orit]em co[n]fer-
uandi ecclesiam in loco exempto preiudicaretur
pape. hic secus. Item hic esset periculum in mora
si non posset absolvi. secus ibi. et predicta dicit
Jo. de lig. esse dubia non multum quotidiana:
tamen licet a paucis tacta. fatetur tamen q[uod] pre-
missa solutiones non ab omnibus recipiuntur:
nec omnes illas caperent. ideo dicit illas notandas
Tu uide fre. de Senis in opere suo: ubi ad l[ite]ram
ponit q[uod] hic dicit Jo. de lig. **C** Secundo querit
Jo. de lig. Quid si monachus huius monasterij
exempti promotus fuit in abbatem alterius mo-
nasterij exempti: deinde renunciat ex causa hone-
sta administrationi et regimini dicti monasterij.
Ex hoc querit: primo ubi remanebit iste mona-
chus. an in primo an in secundo monasterio: an
sub episcopo / an sub papa immediate tanq[uam] ex-
emptus. Sec[un]do supposito q[uod] remaneat monachus
in secundo monasterio: an habebit locum in capi-
tulo et stallum in choro: et cuius temporis consi-
deratio haberi debeat tan temporis quo fuit assum-
ptus in abbate: tan temporis quo desinit esse ab-
bas et reputatur monachus: et sic quotum et qua-
lem locum optinebit in monasterio et latissime or-
dinatim sufficere. ar. pro et contra in qualibet q[uesti]-
one. deinde soluit per ordinem in p[ri]ma questio-
ne concludit q[uod] iste non remanet monachus in p[ri]-
mo monasterio per. casiquis iam translatus. xxi.
q. ij. et per alia iura que dixi in de. i. de regula. p[er]

dicta doc. ubi similis questio formata fuit: scilicet hec differt ab illa solum per hoc quia hic loquitur de monacho exempto ibi de alio. Non ob. iura que possunt in contrarium allegari: quia loquuntur in laicis: uel secularibus clericis qui habent executionem proprię uoluntatis. secus in monachis in quibus magis est detestabilis uariatio de preben. cum singula in vi. Itē facilius perdit iura sua quā seculares de symo. per tuas cum similibus. In secunda questione concludit quod non remanet similiter monachus scđi monasterij. Ad iura que possent in contrarium allegari. Respondent quod possent et debet intelligi de abbatibus qui fuerunt primo monachi in eodem monasterio qui monachatus non perdidērunt per adeptionem abbacie: uel si intelliguntur de abbatibus aliunde uenientibus loquuntur: quando propter culpam suam amouentur. nam tunc cum non possent tunc in alio monasterio detrudi remaneant in eodem monasterio dispensatiue tanquā penitens non tanquā monachus de symo. quoniam et c. ueniens. simile aut quia et interdum clericus secularis detruditur in monasterium: et tamen ibi non est monachus. lxxx. di. dictum. l. di. si episcopus: et similiter mlti adultera de diuor. gaudent. Nec ob. etiam de symo. c. si. quia ibi abbates primo fuerunt monachi in eodem monasterio et legitime: sed uiciose fuerunt promoti in abbates: et sic etiam absoluti potest de elec. officij: quia ibi fecerat prius professionem in eodem monasterio. ideo ibi remanet ut monachus. In tertia questione dicit quod erit sub episcopo si monasteria in quibus fuit erant exempta. secus si ordo cuius erant ipsa monasteria erat exemptus ut Cartusien. et Elsterien: predicatorum: et minorum: quia tunc remanebit talis exemptus nisi priuatur etiam ordine: uel dicit ipse dicendum est quod etiam hoc casu remanet sub iurisdictione episcopi: quia priuilegio exemptionis iste non gaudebit ex sui persona: sed ex persona sui ordinis: et ideo cum iste sit absolutus a primo et secundo monasterio: gaudebit plus priuilegio ipsorum. Certe ista ratio non multum stringit: quia licet sit absolutus a monasterio non est absolutus ab ordine: ideo hoc ultimum dictum non uidetur tutum. In ultima questione dicit supposito quod diceretur monachus si monasterij optinebat primum locum in choro et in capitulo post abbatē per. l. i. ff. de albo scribendo. Non ob. contraria quia loquuntur in simplici monacho secus in eo qui aliter fuerit abbas quia in memoriam pristine dignitatis pre ceteris est honorandus: et sic seruat consuetudo secundum cū. et de ista materia uidistis in de. i. de regula. ad fi. post glo. et dicta doc. **U**lterius querit idem Jo. de lig. quid si monachus infra septa monasterij commisit homicidium: et extra septa adulterium. modo sius abbas habita informatione uult contra eum inquirere de dictis criminibus: et processum suum facere: et deinde procedere: uel ad canonicam penitentiam: uel absolutionem per sententiam iuxta nocentiam: et innocentiam ipsius monachi ab alia parte uenit: et episcopus in cuius dyocesi situm est monasterium uolens facere et procedere asserens predicta a se pertinere:

et non ad abbatem: queritur quid iuris. uidetur quod ad episcopum si agatur in figura iudicij: et secundum ordinem iuris pertineat correctio et punitio monachi delinquentis. xi. q. i. de persona ubi non per Jo. xvij. q. ij. c. hoc tam in glo. all. de hoc d. pille uolentes in vi. ubi exempti et delinquentes extra locum exemptum sunt per episcopum puniendi de offi. Archy. c. si. in glo. subdiuidit secundum Hosti. et hoc tenet Hugutio de offi. or. quanto in glo. hic patet. Item hoc uidetur expressum. xvij. q. ij. monasteria ubi dicitur quod monasteria: uel monachorum disciplina pertinet ad eum episcopum in cuius territorio sunt constituta. Contrariū tenet. s. quod ad abbatē spectat al. de appel. ad notam de sta. mo. ea que ubi dicitur quod uisitationes capituli generalis suos monachos delinquentes per abbatem corrigi ualeant eisque iniungi penitentias salutare iuxta beati Benedicti regulam et apostolica instituta. ad idem de appel. reprehensibilis in fi. de offi. or. cum ab ecclesiis et c. q. to. et c. pastoralis cum ibi non per Archy. de cōsti. ut animarum in glo. cum ista in vi. et de maio. et obe. c. uno. in uerbo hominis. e. li. Ad h. etiam al. d. homi. sicut ex litteris et c. significasti. ij. et c. suscepimus. poterit ergo abbas punire inferiorem etiam pro grauioribus culpis secundum regulam beati Benedicti: ubi expresse habetur R. ca. de penitentia iniungenda pro culpis grauioribus: et etiam secundum canonicam instituta in de. religiosi. §. quibus et c. si. q. uero de priuile. ubi punit de criminibus que sapiunt furtum: uel rapinā: que constat esse de grauioribus: et maioribus. xxv. di. §. nunc aut poterit ergo imponere penas regule: et etiam penas iuris maxime deficiente pena regule: unde concludit quod abbas debet cognoscere de crimine monachi sui cum proceditur contra eum inquirendo uel denunciando et imponere penas in regula: uel in iure contentas: cum non agatur contra eum accusando directe: quod limitat esse uerum: nisi esset talis casus in quo degradaretur: siue sit degradatio realis: siue uerbalis de quibus de penis degradatio in vi. etiam si ageretur inquirendo: ut ibi de heresi de hereti. ad abolendum. §. presentis: quo casu pertinebit ad episcopum qualiterque agatur: ut ibi etiam si sit predictus religiosus exemptus: ut ibi. et c. ti. causatus in fi. in vi. Idem si dicitur falsarius litterarum pape: quia ad episcopum pertinebat cognitio: et idem in alijs casibus in quibus degradationis pena sequeretur qualiterque ageretur: de quibus in preall. decre. ad abolendam et in c. ad falsarium decre. fal. et de p. sig. nouit et secundum hoc debet intelligi: quod non per Inno. et Hosti. de offi. or. quanto et de elec. transmissa: ubi dicunt quod de causa criminaliter mota non potest cognoscere inferior episcopus: et hoc casu etiam intelligi potest. c. monasteria. xvij. q. ij. predictis aut non ob. decre. uolentes de priuile. in vi. que dicit uelle quod ad episcopum pertineat correctio criminum religiosorum: quia respondet quod loquitur ubi prelati inferiores sunt negligentes: uel in notoria: uel ubi agitur accusando: uel in casu ubi sequeretur pena degradationis: uel ibi intendit dicere quod ratione exemptionis non potest se tueri

monach' q' deliquit / ut p'traxit in loco non exēpto
sed non negat quando possit se tueri per alia iu-
ra communia que non intelliguntur in dubio re-
uocata per decre. illam. ar. decre. cum expediat d'
elec. in vi. 7 de elec. ecclesia. ij. Qd' autem dixi in
notorijs episcopum cognoscere primo loco intel-
ligit ideo procedere: quia possunt dici merito ne-
gligentes abbates: qui talia non corrigunt statim.
facit de cen. romana. §. notoria in vi. 7 hoc intel-
ligit in notorio actus permanentis / de choab. cle-
ri. super eo de appellationi. dilectus uel actus in-
pellat: ut de usu. cum tu. non autem actus trans-
euntis: ut si in platea committit homicidium: uel
adulterium q' nulla tergiversatione celari possit
de choa. cle. c. fi. Concludo ergo aut agitur contra
monachum per uiam accusationis: 7 agi debz co-
ram episcopo. aut per uiam inquisitionis: 7 tunc
aut est tale crimen ex quo uerit imponenda pena
degradationis: etiam si procedatur per uiam in-
quisitionis: 7 idem an uero est tale crimen: 7 tunc
aut crimen est notorium: 7 tunc primo loco agi
poterit coram episcopo: aut non est notori / et tunc
si abbas uel alius prelatus fuit negligens idem di-
cas. Si uero non fuit negligens. 7 tunc p' loco agi
debet coram abbate. Juxta predicta querit quaz
formam sequitur abbas uel commissarius suus
inquirendo contra monachum suum de crimine
an forma iuris de qua in. c. qualiter. §. deber de
accu. secundum quam debent tradi capitula 7 uo-
cari: ut ueniat ad uidendum iurare testes: 7 simi-
lia. in nomine domini. An uero procedet secundu
statuta regularia / secundum que proceditur sim-
pliciter 7 de plano: 7 sine figura iudicii: 7 non tra-
duntur capitula de quo in preall. c. qualiter. ij. i
fi. nec uocatur ad uidendum iurare testes: cum id
sit de ordine iudicario: nec admittitur app' de ap-
pel. ad nostram 7 c. reprehensibilis. §. sicut 7 c. cō-
speciali in fi. nec alia subtilitas iuris sematur: sed
proceditur secundum diuersas obseruantias re-
gularis: 7 diuersa religiosorum instituta: 7 ista
forma habetur per Jo. mo. 7 Bar. de reli. do. c. i.
in vi. in fi. magne glo. quam ergo de dictis for-
mis sequetur. dicit q' potest sequi quaz uult: 7 sic
etiam primam si uult per decre. ea que in prin. i
sta. mo. tamen tutius est secundum eum ut pro-
cedat iuxta secundam: quia si procederet iuxta p-
maz haberet monacho providere in expensis ad-
uocatorum: 7 alijs sumptibus cum propriu non
habeat de accu. ex parte 7 c. pe. §. fi. licet in alio
casu loquatur: tamen est eadem ratio maxime qz
nil habet cum in ingressu dedicauerit se 7 sua 7 q'
a nisi abbas fecerit ei expensas priuaret eum de
fensione sua que non est neganda et excomunica-
to: 7 etiam demonio si in iudicio esset de excep-
cum inter. Si autem procederet iuxta secundam
non ministrabit expensas monacho: quia nullas
est factururus. tunc ar' preall' decre. reprehensibilis
cum similibus preall' 7 quia utilius esurienti pa-
nis tollitur q' si securus de cybo iustitiam negli-
gat. v. q. v. non omnes. An autem prima uia ele-
cta possit redire ad secundam: dicit q' sic: quia in-
ter abbatem monachum proprie lis esse non po-
test. ar. ff. de iudi. lis nulla 7 de iudico. c. uno. Jtē

quia non potest abbas legem sibi iponere a qua
non liceat discedere: 7 quia qualitercunq' abbas
querit de scelere monachi debet illi humiliter obe-
dire monachus ad hoc. xxiij. q. v. prodest 7 d' ap.
reprehensibilis: 7 hoc tenet Spe. in ri. de inquisi-
tione. §. si. v. Item pone 7 v. sed nunquid. Nec ob-
de postu. prela. c. uno in vi. 7 d' elec. ut quis duas
cum similibus. e. l. ubi una uia electa non redit
ad aliam: quia sibi rediret ad aliam cum damno
alterius: hic sine damno monachi: quia facilius
procederet per secundam q' primam. ut supius
est dictum: ubi agitur criminaliter. **S**ed ul-
terius querit ipse quid si agatur ciuilit' contra
monachum claustralem de peculio / uel alio con-
tractu ciuili / uel querimonia coram quo conue-
nitur. dicit q' non proceditur: quia non potest mo-
nachus simplex claustralis ciuilit' conueniri cu
uec proprium habeat. xij. q. i. nolo: ubi de hoc et
c. non dicatis d' sta. mo. c. fi. §. monachi. §. fi. 7 sic
not Jo. in dicto. c. non dicatis 7 xi. q. i. de psona.
Inno. 7 Hosti. in. c. quanto de offi. or. Imputet
ergo sibi qui cum eo contraxit: 7 hoc credit Jo.
de lig. uerum etiam si intercesserit iuramentum
in contractu predicto: quia monachus non po-
test iurare sine licentia abbatis de iura. ca. c. i. fi.
7 in regla. Benedicti in Rica que sunt infra bo-
noz operum / ubi suadetur eis q' non iurent. Ad
hoc quia non habent executionem proprie noli-
tatis de elec. quorundam 7 c. si religiosus in vi.
7 sic pro non iurato debet haberi. x. di. non uides
7 c. de legi. non dubiu. si autem de facto pueat
pueiretur coram abbate: ut non in dicto. c. quanto
7 de elec. quia sepe in vi. 7 xvi. q. i. ex aucte 7 d' ac-
cu. ex parte. Nec ob de fo. compe. cum. l. laicus
ubi dicitur q' ratione iuramenti quis coram ec-
clesiastico iudice conuenitur: quia 7 abbas est iu-
dex ecclesiasticus de ma. 7 obe cum in ecclesijs d'
offi. ordi. quanto 7 c. cum ab ecclesijs: 7 per
Archy. de consi. ut animarum in glo. ij. de ma.
7 obe. c. unico in vbo hominis in vi. 7 de symo.
sicut tuis. Predicta in quantum dictum est q' co-
tra simplicem monachum agi non potest de iure
procedunt / nisi sit in studio de abbatis licentia:
quia tunc potest agere 7 defendere 7 omnia facere
dictus monachus sine quibus in studio esse bo-
no modo non potest: non de accu. ex partemam et
potest usqz ad summam probabilem monasterii
obligare ex mutuo: ut non in dicto. c. non dicatis
in glo. nunquid pauperi 7 per Archy. in. c. ut peri-
culosa ne de. uel mo. in vi. in glo. ad eorum. Qd'
autem dictum est eum posse monasterium obli-
gare super mutuo intelligit esse uerum: nisi in da-
tione licentie actum sit q' alius: puta propinquus
uel amicus sibi necessaria ministraret non Archy.
ibi. coram quo autem agatur ex contractu mo-
nachi existens in studio dicit q' si agatur contra
monachum agendum est coram abbate per non d'
offi. or. quanto. Si autem conueniatur monaste-
rium qd' potuit obligari: est dictum. tunc age
coram episcopo: cum abbas defendere habeat
monasterium de rescriptis edoceri cum ibi non p
Archy. 7 Hosti. 7 compos. Abbas autem non pot
esse pars 7 iudex. ij. q. ij. nullus sit: 7 si seruus d'

linquit conuenitur dominus. xi. q. i. de persona :
et ibi notantur hec in simplici monacho: si autem
sit monachus qui sit prior / uel al' administrator
tunc talis nomine sui beneficij super contractu cu
eo inito potest agere: et conueniri: et defendere no
mine ipsius beneficij de indi. cum deputati et per
Inno. Bos. et Compos. et Ab. de rescrip. edoceri
circa si. et de rescrip. olim per Inno. et Bos. in p
all. c. cum deputati. Coram quo autem debeat ta
lis conueniri. dicit q' coram abbate per glo in de
cre. quanto. preall. que loquitur generaliter d' mo
nacho. s. contrahentes: sed nullus alius potest con
trahere q' talis administrator: ut habeatur ex p
missis igitur et c. Predicta omnia de corre
ptione criminum facienda per abbatem: et de con
uentione coram eo fienda in ciuilibus. dicit pro
cedere etiam si monachus qui contraxerit: uel de
liquerit resideat in alia dyocesi q' in illa ubi e' mo
nasterium: quia Inno. et Bos. aliter dicant in p
all. decre. quanto. hoc pbat quia monachus ubi
q' fuerit semper est in iurisdictione abbatis quem
uice dei super caput suum posuit de elec. si reli
giosus in vi. xix. q. iiij. statuimus. unde et mona
chus dicitur iurisdictione semper esse in claustris
ut no Inno. et Ab. de sen. exco. cu illoru et Arch.
in dicto. c. ut periculosa. et hoc pbat p dicta de
cre. cum illorum ubi datur iurisdicio extra clau
strum: quia non potest fieri q' ambo essent mona
chi in proprijs claustris: probatur etiam. c. ti. cano
nica ubi prior templariorum et hospitaliorum
absoluit fratres suos: qui nullum habent claustru
Nec ob. q' no Inno. et Bos. in dicto. c. quanto
de offi. or. ubi dicunt q' quando monachus est in
aliena dyocesi: et ibi contrahit actor potest eligere
si uult conuenire monachum coram abbate: uel
coram episcopo: dicunt q' non obstat fori ex
ceptio. si forte diceretur q' primo conueniendus
esset coram abbate: q' dicit q' hec opi. pdcor possit
locum habere: quando locus est in quo monach'
residet: et ibi contraxit est remotus ab abbate in
tantu q' non potest abbas bono modo per acto
rem adire: al' secus hoc probat per simile: nam
uidemus q' moniales propter absentiam abbatif
se: quia mortua est agit nomine proprio iudicio
restitutio de rescrip. cum dilecta in si. qd no fa
ceret si uiueret abbatissa: quia illa ageret ut no d
sen. exco. parochianus. Sic ergo in casu nostro p
pter absentiam abbatis coram dyocetano agi po
terit. Item adducit simile de. l. si longius. ff. d
iudi. in. s. si filiusfamilias: ubi filiusfamilias abs
te patre agit et defendit no in dicto. c. cum dilecta
in si. Ad idem qd habetur et no de sepul. his qui
in vi. et facit. e. ti. et li. c. si. a contrariis: et q' no de
rescrip. in te. tum ex litteris in glo. per ibi no. facit
ergo parum longa distantia uiarum et c. Propt'
predicta concludit q' si predictus monachus di
stat ab abbate habebit electionem actor coram
quo conueniatur: an coram abbate: an coram epis
copo. et sic procedit opi. Inno. et Bos. Si autem
al' sit prope debet recurrere ad abbatem primo
loco. ar. de rescrip. statutum in vi. et per rationes
per iura et glo. preall. propter negligentiam uero
abbatis si de illa constet non est dubiu q' pertinet

cognitio ad episcopum: ut in preall. decre. qto i
fi. et c. graue cum ibi no et per no per Arch. d' ma
io. et obe. c. uno in uerbo hominis: per uiam aut
appellatiōis si appellatur de abbate ad episcopu
non est dubium q' potest cognoscere de appel. ro
mana. s. i. in vi. et de offi. or. pastoralis.

Attendentes quod ubi.

Attendentes quod ubi. diuiditur in duas partes prin
cipales: quia primo ponit exor
dium. Secundo constitutiones.
Secunda ibi h'. Sacro. Secunda
in sex: quia p' statuit q' singulis
anis ordinarij uisitant monasteria no excepta: et
exempta immediate pape subiecta: alia uisitant
per superiores ipsorum. Secundo statuit de
officio uisitantium. Tercio precipit abbatif
sas benedicendas infra annum post confirmatio
nem Benedicti: et penam imponit. Quarto
hoc prorogat ad canonicas cum quadam prote
statione. Quinto determinat comitiū uisi
tantium. Sexto punit illos qui impediūt ui
sitanes predictos. Secda ibi Uisitatores. Tercia
ibi statuimus. Quarta ibi. Illas quoq. Quinta
ibi. Ipsas autem. Sexta ibi. Si qui uero.

Nota illud primo q' ubi contemnitur gu
bernaculum discipline religio naufragatur.

Nota cauendum ne aliquid reperiat inco
gruum / uel inhonestum in personis que se christo
ex toto desponderunt in exordio dicitur.

Nota ex tex. ibi honestatis gloria secundum
zen. quia regularis honestas dicitur gloria / qd i
telligitur per dispositionem: nam status regula
ris seruatus ducit ad gloriam et cetera bona de
sum. trini. c. i. Nota singula monasteria sin
gulis annis debere uisitari per ordinarios locoru
si non sint exempta / uel etiam si sint exempta et
pape immediate subiecta. Si uero sint exempta:
et alteri inferiori a papa subiecta. tunc per illi ui
sitari debent. et no q' exempta subiecta pape ui
sitantur auctoritate apostolica. Ex predictis
no duas species monasteriorum exemptorum:
quia quedam sunt immediate subiecta pape: que
dam alteri ab ordinario. Item est et tertia spe
cies. s. non exemptorum. Item no hic multa
in quibus uisitantes debent corrigere moniales:
quarum aliqua concernunt ornatum indebitum
circa ipsarum personas: aliqua uagationem ipaz
circa loca et tempora. Et no q' ab omnibus
mondialibus et illicitis delectationibus debet co
erceri: et induci ad seruendum altissimo. No
in v. aliqua priuilegia huic constitutioni contra
ria reuocata. In v. statuimus. No infra qua
tum tempus debent benedici abbatif in mona
sterijs in quibus Benedicti consueuerunt. et nota
penam si id non fiat. In v. illas. Nota p quez
debent uisitari canonici regulares: uel seculares: qd
per ordinarios aucte ordinaria: uel apostolica si
dicantur exempte. Et no q' per hoc non ap
probatur status predictarum. In v. ipsas. No
numerus sociorum uisitantium: et quales esse de
beant. Ultimo ex sine: no penam impediendi
uisitatores monasteriorum monialium: quia ni
si monia resipiscant incurrunt sententiam excois

ipso facto non obstante quocumque statuto: consuetudine / uel privilegio. **Glo.** alia colligit ex ista duas species monasteriorum exemptorum: quia quedam sunt que non recognoscunt superiores: nisi papam: et illa sunt immediate subiecta. quedam uero sunt exemptae: que non subsunt immediate papae: sed sunt ordinis exemptorum. sicut monasteria ordinis Cisterciensis: Camaldulensis. addit **Pau.** et predicatorum: et minorum. et talia monasteria non corriguntur ordinarius loci: nec uisitantur: sed solum abbas prior: uel minister: uel prouincialis ordinis cui subsunt. **Iuxta** hoc querit **glo.** quid si monasterium monialium subsit alteri monasterio monialium: quis habebit uisitare monasterium subiectum: uidetur quod ordinarius loci: nam abbatissa uel priorissa loci superioris non potest exire claustrum super. e. c. i. in vi. et sic non poterit per se uisitare. **Glo.** hic dicit: quod **Arb.** in preall. c. uno tenet quod tal superior prelati non possit per se uisitare ratione predicta. dicit tamen quod cum sit iuste impedita possit uisitare per alium. ar. x. q. i. episcopum de officio. inter. 2. e. ii. si episcopus in vi. et sic secundum hoc ordinarius se intrinsecare non poterit. **Idem** **Pau.** hic **Buil.** dicit quod uix bona correctio sit per mulieres: quia hoc non est officium mulierum: quia una parum apreciat aliam: et quia frequenter sunt socie criminis. ff. de re. iuris. l. femine et de excess. prela. dilecta. per quod uidetur secundum eum quod talia monasteria alteri monasterio monialium subiecta non debeant per abbatissam / uel priorem alterius loci. s. superioris uisitari: sed teneantur cum **glo.** cum qua concor. **Pau.** ut predicti. **Glo.** annis singulis. Querit nunquid sufficiat uisitare in fine primi anni: et in principio secundi remittit ad non super. et in singulis in prin. **Pau.** hic. et idem **zen.** dicit quod non. al. preall. c. in singulis. Item assignat rationem: quia cessat causa uisitationis: que est ut mala corrigantur. inter primam autem uisitationem et secundam posset esse ita breue tempus quod illius modum nihil est corrigendum. Item inter primam et secundam uisitationem non esset annus tantum: sed biennium. Sed nunquid uisitatio poterit iterari: dicit quod sic: ex causa alia non de officio. **Archy.** mandamus et de cen. cum uenerabilis. **Idem** tenet **Pau.** Nec ob. hec littera secundum eum: quia loquitur de consueta et ordinaria. secundum in extraordinaria ex causa secundum **Pau.** et hoc dicit **glo.** indubitatum in non exemptis. **Idem** tamen dicit in exemptis per hanc litteram que illa parificat. **Glo.** debeant. Querit an peccent prelati obmittentes hanc uisitationem. dicit quod sic. quis hic est canon precepti cum loquatur per uerbum debet quod regulariter est necessitatum de appellatione. oblate in si. licet casualiter importet honestatem in certo casu speciali ratione subiecte materie: uel contrarietatis euitande de despon. impube. c. i. facti quod non in simili in cle. in plerisque in **glo.** magna de elec. **Glo.** impendant. Querit super quibus debet fieri uisitatio. et qualiter debent formari capitula remittit ad non per **Buil.** in Spe. de inquisitione. §. nunc tractemus. v. licet autem. **Glo.** moniales. Querit an includantur hic abbatissa et ille obbeat et uisitari. Respondet quod sic. al. de symo. c.

si. de priuile. ex ore. **Idem** **Pau.** dicens hoc procedere quod appellatione monialium contineatur abbatissa ubicumque prouidetur monialibus per manum tertiam. secus si prouisio fieri habeat per manum abbatis: quia tunc ipsa non includitur. Et idem dicit in abbate si queratur an includat sub appellatione monachorum: per quod dicit quod eo casu quo monachus absoluitur ab abbate absoluetur ab alio. ubi autem absoluetur ab episcopo: etiam abbas ab illo absoluetur al. de senten. excomm. religioso. **Glo.** sericis. notanda est qualis obbeat esse uestis monialis. **Glo.** sandalicijs. declarat quid sit ista. **Glo.** et cornutis. querit an sit licitum monialibus habere comam non cornutam uidetur quod sic per hunc tex. qui copulatiue loquitur de comatis et cornutis: et per consequens comas non cornutas uidetur permittere. ar. de prescript. nonne. facit. xxx. di. quandoque. xx. q. ii. c. ii. et ibi hoc tenet **Lau.** Mouetur per illum tex. qui precipit clericos tondere et non moniales. **Glo.** sentit oppositum tenens quod communiter apud nos tondentur mulieres non ob. c. quecumque preall. quia intelligi debet de secularibus feminis: que in sui uelamine et signum subiectionis utuntur criminibus. Ad predicta al. **glo.** quia magis expedit monialibus deformato capite deo conuolueri et illi suire quod polliendo crines seruire hosti humani generis sicut in simili dixit **Uegerius** de re militari de mulieribus romanis qui pro defectu neruorum et funium abscedunt sibi crines et illos tradiderunt maritis ut funes ex eis facerent hostes. **Pau.** hic per hunc tex. a contrario. et per iura pall. vi. sentire de iure procedere oportet. **Lau.** dicens quod mulieres etiam solenniter penitentes non deponunt comas. l. di. penitentes et ibi non dicit tamen quod in quibusdam partibus sicut in Italia aputat crines mulieribus quando profitentur. et sic non **Archy.** in dicto. c. ii. **Idem** **zen.** et hoc **Glo.** festa. notanda est quia moralis purgationis laude secundum **Eyprianum** idem iudicium est. al. de consuet. translatum per quod infert quod si moniales portarent uestes rubeas / uel uirides: uel alia similes expressis quod ordinarij eas coercerent. **Glo.** bene cum hic per mittat coercionem ordinario: etiam contra priuilegia exemptionis: quia in materia fauorabilis sui naturaliter derogetur priuilegio exemptionis licita est extensio: quod non bene: quia prima facie uideretur oppositum. idem tenet **Pau.** **Glo.** q. ad alia. querit an per hoc intendat istas moniales eximere a procuratore. Respondet quod non: quia illa est annexa uisitationi al. de prescript. cum ex officio. et de cen. cum uenerabilis. et ideo uenit uirtute annexionis. ar. de consuet. translatum. **Idem** **Pau.** dicit tamen quod uisitationi ita demum est annexa procuratio si sit ordinaria. secus si sit pactionalis uel consuetudinaria al. dictum. c. cum ex officio. et de cen. procuraciones. hic ergo loquitur rex. de alijs que sunt de lege dyocesana: uel iurisdictionis: de quibus plene de officio. or. conquerente. c. dilectus. **Glo.** compelli. querit an ordinarius moniales exemptas pape immediate subiectas delinquentes in predictis possit destituere: seu remouere. **Glo.** respondet quod non. ar. huius tex. a contrario. nam hic solum permittit compulsionem

per obseruantias predictorum, igitur non intelli-
gitur permittere destitutionem: quia tunc non esset
compulsio: sed esset perpetua destitutio: seu priua-
tio iuxta non post **Inno.** de etat. qua. queris i. si.
et de rescrip. dilectus. i. et sup. e. ea que v. hec eade.
unde concludit glo. in fi. q. quo ad exemptas or-
dinarum solum poterunt exercere curam et censuram
ecclesiasticam et disciplinas regule pro obseruan-
tia predictorum: et hec sunt remedia de quibus hic
loquitur idem **Pau.** **¶** Deinde oppo. glo. de pre-
all. c. ea que sup. e. ubi uidetur q. ista loca monialium
debeat uisitari. **¶** Uisitatores deputatos a capitulis
provincialibus: de quibus ibi: et sic non per ordi-
narium cuius contrarium hic dicitur. **¶** Rndz glo. q.
per utroque poterit uisitari: et per predictos et et
per ordinarios de quibus hic: qd probat glo. ex
eo q. tales uisitatores uisitant etiam non exceptas:
ut ibi patet. tamen constat q. etiam talia possunt
per ordinarios uisitari. Idem tenet **Pau.** **Suil.**
uero hic sentit oppositum. dicit enim q. hec spe-
cialis prouisio uincit illam generalem: pro ea que
habentur in. c. in singulis: et c. se. sup. e. et sic uidet
q. per ordinarium tantum habent uisitari mo-
nasteria monialium pape immediate subiecta: sed
tutius est tenere glo. **¶** Juxta predicta querit hic
Pau. extra casus cle. qd in illa dicitur est sup. an
generalis uisitor possit aliquos amouere ab ad-
ministracione. **Inno.** q. non. in pall. c. dilectus all.
sup. e. in singulis: et c. se. qd intelligit **Hosti.** nisi sit
delegatus de re. iudi. cum. i. et. a. et de accu. qualr.
et c. se. **¶** Pe. uero et **Alb.** dixerunt q. si est datus a
papa potest amouere al. non sup. e. in singulis et c.
se. **Pau.** dicit q. satis potest dici formam manda-
ti inspiciendam: tan dicatur in ea inquiras et cor-
rigas. **An** uero dicatur inquiras et regulam ser-
uari facias: quia secundo casu non poterit amo-
uere perpetuo in primo secus: nam si forte corre-
ctio aliter fieri non potest poterit amouere perpe-
tuo de accu. ad petitionem: nam et uerbum corre-
ctionis interdum depositionem continet all. d. v.
sig. c. querenti. **¶** Conclude ergo: an est datus a pa-
pa: et tunc inspicienda forma mandati: aut al. e.
datus a iure: et tunc non uidetur q. possit amo-
uere secundum **Pe.** certe puto q. et hic hoc casu
sint inspicienda uerba. ar. eius qd glo. dixit i. p.
sui. et c. **¶** In. s. statumimus. **Slo.** solite: qrit qd
si non est mos: uel consuetudo in monasterio
q. abbatissae benedicantur: an tunc debent bene-
dicti. **Rndet** q. non a contrario littere inspiciuntur q.
consuetudo monasterij. facit sup. c. prox. et c. xij. q.
ij. alienationes. Idem **Wath.** dicens q. in hoc ap-
probatur opi. **Arch.** qui hoc dixit in. c. indemni-
tatibus de elec. in vi. Idem **Suil.** dicens sic intel-
ligendum. c. statumimus de supple. neg. prela. f. ubi
non est consuetudo. **¶** Juxta predicta querit
glo. quid si aliqui fuerint benedicti in monasterio
et alique non: quid erit sciendum. **Rndet** glo. q. si
potest constare de more seruato per annos. xl. ille
erit seruandus: licet ante uel postea aliquando con-
trarium fuerit seruatum all. de preben. cum d. be-
neficio in vi. **¶** Si uero non potest constare de ta-
li more per tantum tempus seruato: tunc dicit
glo. q. putat uoluntarium esse: an abbatissa bene-

dicatur: uel non: et per consequens si tunc non be-
nedicitur non haberet locum hec pena hic posita
propter uariam obseruationem all. c. ex parte d.
cen. Idem tenet **Pau.** nec ob. de elec. cum causam
quia ibi loquitur de actu necessario non de uolun-
tario. Idem **Suil.** all. de supp. neg. prela. c. statumimus. Idem **Jen.** et c. **¶** Glo. benedicti querit an
eiusdem potentie et uirtutis sit benedictio ipsius
abbatissae cuius est benedictio abbatis. dicit q. non
sed minoris iuxta non de accu. meminimus: post
Hosti. **¶** Mouetur quia abbas benedictus benedi-
cit suos monachos de supp. neg. prela. c. i. Idem
confert aliquos minores ordines de etat. et qualis
cum contingat cum ibi non: qd non potest facere
abbatissae licet sit benedicta: et hoc propter debili-
tatem sexus iuxta decre. noua quedam de pe. et re.
et ideo concludit glo. q. licet benedictio abbatis non
sit simplex. sed mixta inter simplicem et ordinari-
am iuxta non post **Hosti.** in decre. tuam d. or. cog.
tamen benedictio abbatissae uidetur simplex per
predicta. pro hoc etiam infert glo. q. licet benedi-
ctio abbatis debz impendi his diebus quibus or-
dines possunt conferri. et hoc ideo quia ab illa pe-
det ordinandi potestas ut non **Hosti.** in dicto. c. cu
contingat ubi dicit hoc tutius: tamen secus uide-
tur in benedictione abbatissae cum ab illa potestas
ordinandi non pendeat: quia uidetur posse dari
quolibet die all. de conse. eccle. uel al. c. ij. **¶** Ad hoc
quia non reperitur certum tempus prefixum in
pedendi talem benedictionem: et sic cum tempore o-
bet posse impendi. **¶** Juxta predicta querit glo.
an hec benedictio sit iterabilis: et intelligo si forte ab-
batissa semel benedicta eligatur in abbatissam
alterius monasterij. **Dugutio** dicit q. non. i. q. i. ma-
nus. **¶** Mouetur quia est quasi sacramentum: et ideo
iterari non debet sup. de sacra. non iter. c. i. et per
totum. et quia uidemus in simili in benedictione
nuptiarum que non iteratur de secun. nup. c. ij. et
ij. **¶** Quidam tamen tenent contrarium glo. con-
cludit q. in hoc standum esset ei qd seruat uel t.
curia. **¶** Fatetur tamen q. non debet dari precium:
uel exigi pro istis benedictionibus dandis: uel da-
tis all. de symo. sicut cum glo. concor. **Pau.** et c. **¶**
Idem **Wath.** dicens q. benedictio est quedam ma-
nus impositio all. lx. di. quoniam et dicto. c. cum
contingat: et qd habetur de re. iudi. inter monaste-
rium post **Hosti.** **¶** Sed an benedictio addit aliud
super officium abbatis: uidetur q. non: quia ante
quamlibet benedictionem uocatur abbas: ut dicto
c. statumimus de supp. neg. prela. et de accu. memi-
nimus. dicit **Suil.** q. benedictio potius est solen-
nitatibus: et de bene esse q. d. substantialibus et ideo
etiam ante benedictionem uti poterat baculo pa-
storalis secundum **Suil.** **Jen.** hic sentit idem dicens
q. licet **Hosti.** in. c. tuam de etat. et qua. et clarius i.
c. inter monasterium de re. iudi. dicat q. ante bene-
dictionem non debeat uocari quis abbas: tamen
hoc non est uerum i. dc. c. tua. et c. i. et c. de etat. et qua:
hoc non uidetur uerum per superius dicta: cum
hec benedictio sit mixta: et ab hac pendeat ordinan-
di potestas. Idem tractat hic **Suil.** quedam d. bñ
dictione solenni que fit ad populum: an illa pos-
sint facere abbates: et quando: de quo in decre.

abbates de priuilegiis in vi. Circa intellectus huius
hic tangit aliqua que sunt hic superuacua. Itē
an possint prescribere ius benedicendi solennita
tes per uias publicas: tenet q̄ non. Itē an pos
sit saltem inter ecclesias que ad eos spectant ple
no iure benedicere uestes sacerdotales: uel cruces
altarium: et alias imagines. et sentit q̄ non. dicit
tamen q̄ contrarium seruant aliqui abbates qui
benedicuntur quotidie tales uestes undecumq̄
apportentur: et c. **Glo.** rationalis. querit de
exemplis que possent esse causa rationalis que
habeat excusare a benedictione ista. glo. ponit mul
ta exempla et clara in quibus cessante culpa pōt
contingere q̄ non sint benedicti: inter cetera pōt
duo notanda. s. penultimum et ultimum. Ex pe
nultimo habes q̄ sicut quis non tenetur se facē
promoueri ad sacerdotium quando non hz pos
sessionem pacificam ecclesie: sic nec tenetur abba
tissa se facere benedicti: nisi habeat pacificam pos
sionem abbacie: uel per illam stet. Ex ultimo exē
plo. Nō q̄ abbatissa corrupta etiam promotā p
illum qui potuit eam promoueri non est benedi
cenda: sed solum illa que est uirgo. all. nō per Du
gutionē. xx. q. i. iuuenculas. quāto plus dicit
glo. q̄ de iure non potest eligi corrupta in abba
tissam: ut dicto. c. iuuenculas: et i. q. vii. c. ij. v. no
uimus. xxi. q. i. quomodo uirginibus: pro quo
facit ratio quia non possit corrupta hortari uir
ginitatem. xxi. di. c. pelt in fi. Item non est con
ueniens q̄ prestet uirginibus. dispensatiue autem
per illum qui potestatem habeat potest promo
ueri in abbatissam etiam corrupta. Sed quis ha
bebit potestatem dispensandi. Jo. an. dicit q̄ solus
papa in decre. indemnitatibus de elec. in vi. con
trarium ibi tenet Archy. dicens q̄ etiam episcopo
pus poterit dispensare: sed tamen tunc non con
secrabitur: nec benedicetur: et hoc tenet hic Pau.
all. de eta. et q̄a. tuam. i. q. vii. c. ij. et nō per Du
g. xx. q. i. quomodo uirginibus. Idem zen. et i hac
parte uidetur etiam hic residere La. all. nō p̄ Jo.
an. post hosti. in spe. ti. ij. §. nūquid episcopo
tutius puto tenere glo. per nō de elec. in cle. i. in
glo. non prohibet. et c. **Glo.** cecidisse. querit
an pena hic statuta locum habeat in abbatibus
qui habent benedicti si non fecerint se benedicti
tempus hic prefixum. dicit q̄ non: quia licet ma
sculinum comprehendat femininum in materia
penali: tamē e contra non. ff. de le. ij. si ita scriptū
Idem zen. quia hec constitutio est penalis: et sic re
stringenda. de pe. di. i. §. pelt. et c. **Glo.** appro
querit an status istarū canonicarum sit appro
batus de iure. Respondet q̄ non. per. c. perniciosam.
xviij. q. ij. **Glo.** duobus. querit an possint pau
ciores assumere notarios q̄ duos. dicit q̄ sic. et
hoc innuit littera dum dicit contentus: et sic hec
littera debet exponi negatiue duobus. i. non plu
ribus duobus: unde pauciores assumere potest
uissitor. all. xxi. di. c. i. q̄ nō in simili de testa.
licet et idem dicit intelligendum de alijs personis
hic positis. et c. **Glo.** duabus. Opp. q̄ immo
etiam personas sue ecclesie posset secum ducere
de decre. ut iuxta de officio or. soluit q̄ ibi i mo
nasterijs masculorum: hic seminarum. et c.

Glo. sue ecclesie. declarat an etiam de inferio
ecclesia sue dyocesis intelligitur: et dicit q̄ sic.
Glo. honestis uiris. Querit an isti possent esse
laici. Respondet q̄ sic. ut hic non distinguit. S3 tūc
ob. decre. ut iuxta de offi. or. que precipit secula
res excludit glo. non responderet: sed xxi. colligitur
ex dictis proxime. et explicat hic Pau. q̄ hic loq
tur in monasterijs monialium: sed ibi quando ui
sitantur alia monasteria. Si uero episcopus uisi
taret suam ecclesiam cathedralem regularē: tunc
dicit Pau. q̄ debet seruare extraneam Bo
nifacij. ubi dicitur q̄ duabus: uel tribus perso
is clericali caractere insignitis: quarum una sit no
tarius: et alia sit religiosa persona eiusdem ordi
nis contentus: et hoc etiam dicit glo. hic in uerbo
contentus. An autem per hanc decre. restringat
numerus procurandorum tempore uisitationis:
de quo de cens. cum apostolus. dicit predicta gl.
q̄ non: sed solum hic determinatur numerus in
trouendendorum in capitulo tempore uisitationis
Idem Pau. dicens q̄ iste persone iōdo debent ad
esse tempore inquisitionis: ut per illas possit pro
bari: nam soli uisitanti non creditur de probati.
quoniam contra. Quot autem esse debent perso
ne procurande. dicit Pau. q̄ numerus non expri
mitur in dicto: c. cum apostolus: tamen potest di
ci q̄ erunt tot quot erūt equitatur: uel inter duos
equos unus scutifer per. c. in singulis. §. i. sup. et
uel spectabitur consuetudo loci de quo per Hof.
de excels. prela. cum ad quorundam. Si aut plu
res duceret possent propria auctoritate reici de
quo ibi: et in regula utile de re. iuris in vi. **Glo.**
impedire. querit an ad hoc ut sit locus pene hu
ius finis sit necesse procedere impedimentum: et
sequi monitionem glo. respondet q̄ sic: per hanc lit
teram: q̄ dicit esse notandum contra prelatos q̄
quandoq̄ ante impedimentum faciunt moniti
nem: quia scribunt monialibus: ut certa die se pa
rant ad recipiendam uisitationē: et in litteris eis
faciunt mentionem q̄ nullus debeat impedire si
cut dicit se nidiſſe de facto fieri all. q̄ nō de pcel
preben. cum nostris super glo. ij. Idem zen. quia
non potest quis moueri: ut respiciat ab eo quod
non inchoauit: maxime cum agatur de pena in
currēda. facit de pe. di. i. §. pene. Iuxta predicta
querit glo. an si precedat impedimentum sufficit
monitio generalis: an uero requiratur specialis.
Glo. dicit pro et contra. facit de ui. et ho. de. c. i. de
sen. exco. constitutio: et in vi. zen. hic tenet q̄ suf
ficit generalis: quia iste tex. non requirit q̄
fiat nominatum: quia iura in certis casibus
requirunt q̄ fiat nominatum de sen. exco. constitu
tionem in vi. et sic regula remanet in contrarium.
Glo. ultima. nōt hic casum in quo sententia
non est necessaria. dum modo precedat monitio
et all. concor. An autem ordinarius hoc casu pos
sit absolvere: dicit q̄ sic. ex quo papa nō referuat
absolutionem all. de sen. exco. nuper. et c. Querit
hic Ste. que appellentur hic moniales. Respondet
q̄ professe: uel expresse regulam Benedicti: Basi
li: uel Augustini. xix. q. ij. perniciosam. Idem di
cit in alijs. s. Clare et similibus. **Alterius** hic
ponuntur multa monialibus prohibita expressa

que tamen non sunt nominatim interdicta in re
gula **Benedicti**. **Q**uerit hic **Buil.** an aliquis
et quis ultra id quod uotum / seu religio de natura
sua continet possit per constitutionem suam: uel
per sententiam obligare: uel astringere uouentes
simpliciter religionem / uel certum expresse / uel ta
cite. **Constat** enim quod cum ea libertate qua quis egres
sus est de utero matris sue efficitur frater minor
nam ante non erat astrictus ad paupertatem o
bedientiam / uel continentiam superuenit uotum
professionis stringens ad ista: et sic uoto suo se a
stringit. nunquid ergo tali fratri poterit papa au
ferre illa que sunt de bonis fortune. dicit **Buil.** quod
ex quo uoto suo se subiecit abdicando uelle et nol
le: et disponendo illud in manibus uicarij dei in
terris ille poterit eum priuare bonis temporalibus
reuerentis necessarijs ad uitam. Item potest
usu carniu priuare carnes denegando de p^{se}.
di. v. carnes. Item uestes auferre: hic quia he
solenitates uoti procedunt a constitutione eccle
sie de uoto. c. uno in vi. quas constitutiones papa
ut uult tollere potest de elec. in nouit de consang.
non debet secundum **Buil.** de hoc dic melius ut
not in c. uno. sup. e. in vi. **Sequitur.**

De religiosis domibus: ut ep^o sint subiecte **Rica.**
Um de quibusdam.

Dividitur in partes tres. quia i
prima ponit constitutionis casus
et abolet: et damnat: statum be
ginarum: et excommunicat illas
sectantes / uel de nouo assumen
tes. **I**n secunda parte excommunicat religiofos
dantes circa id consilium: auxilium: uel fauorez.
Tertio protestatur statum penitentie et humi
litas per predicta non prohiberi mulieribus. **I**bi.
ibi. **P**redictis. **T**ertia ibi. **S**ane. **Q**uid autem
dederit causam constitutioni ponit prima glo. quod
forte id quod dixit **Hosti.** de pe. et re. cum ex eo / et
de frigi. fraternitatis: et de iuriz. et si christus v. a
gelus. dicit tamen quod duas declaratorias contra
rias huic constitutioni uidit quas putat editas i
alemaniatubi forte sunt multe de istis beginis. **S**a
cit quod non. xij. q. vlt. c. fi. quedam autem declara
toria circa hanc constitutionem dicitur etiam ema
nasse: sed dicit glo. quod illam non potuit haberi: nec
scit etiam si de curia emanauit. **N**on quod non pro
mittens aliquid de tribus substantialibus profes
sionum non potest dici religiosus: licet al. deferat
certum habitum. et adhereat certis religiosis.
Nota hic statum beginarum reprobatur: et non
que dicuntur beginie. **N**ota quod non est licitum
mulieribus disputare de fide: et predicare. **N**on
quod multa committuntur interdum sub uelamine
sanctitatis: que habent parere periculum anima
rum. **N**on ipso iure excommunicatum mulierem
que sequitur statum beginarum: uel de nouo assu
mit. **E**t non similiter ipso facto excommunicat
tos fauentes ipsis dictis beginis. **N**on quod indu
centes et fauentes in crimine damnato et partici
pantes eandem penam incurrunt: sicut principaliter
agentes secundum **Buil.** all. de sep. exco. q^{to}
de offi. dele. c. i. **N**on quod in propria domo licitum
est penitentiam agere et humiliter deo seruire.

Blo. mulieribus. **Q**uerit an comprehendatur h
casu appellatione mulieris etiam uirgo: **R**ndz quod
sic quia uirgo nupta et corrupta comprehenditur
all. de v. sig. mulieres: hoc uerum in casu istotal
tamen stricto sumpto uocabulo appellatione mu
lieris intelligitur corrupta: ibi notur. **B**lo.
obedientiam. uoluit in sui prin. querere: nunquid
ex sola promissione obedientie solennizetur uotum
Remittit ad non in dicto. c. consuluit: qui de. uel
uo. et in spe. de sta. mo. v. xxxvj. **I**nnocentius. et **Hosti.** in
dicto. c. consuluit: hic refert **Pau.** dicunt quod non
solennizetur uotum tunc nisi promittatur obedi
entia monachalis: quia tunc uidetur uoluntati
sue ex toto renunciare: et in manibus superioris
ex toto committere. xij. q. i. non dicatis. **A**d hoc
quia seculares clerici promittunt obedientiam: et
tamen non profitentur de maio. et obe. c. iij. et liij.
Item quia ut refert **Buil.** dixit obedientiam pro
mitti posse sine alijs substantialibus regulis: p^z
in fratribus militie beate uirginis: qui licet proie
tant obedientiam tamen utuntur matrimonio
proprio. quorum regula est approbata per sedem
apostolicam per predicta. et per hunc tex. a contra
rio concludit quod hec constitutio non includit nec
reprobat sorores tertij ordinis sancti franciscie
quia ille promittunt obedientiam: et habent regu
lam quo ad quendam modum uiuendi approba
tum per sedem apostolicam: ut dicit glo. sibi con
stat: licet non habeant regulam propriam quo ad
tria substantialia: facit quod habetur i. de sen. exco.
cum ex eo in prin. Item tenet **Buil.** dicens tertium
ordinem beati francisci approbatum per **Nico**
laum. iij. ut manifestauit **Jo.** xxij. per suas pate
tes litteras: et de illa regula possunt esse uiri et mu
lieres coniugati: et non coniugati: licet non renun
cient proprio: et abdicent continentiam: nec p^{mit}
tunt aliter obedientiam: nisi quod seruabunt fideliter
mandata dei: et illa que continentur in sua regu
la. Item **St.** et **Gen.** de scdo autem ordine mi
norum: qui est ordo sororis sancte **Clare.** certum
est quod est approbatus: quia profitentur tria sub
stantialia regulis: licet differat a primo ordine mi
norum sancti francisci. quia ille nil proprium habet
potest in communi: secus in hoc scdo sancte **Clare**
et ideo fratres minores multoties procurant illi
relinquunt sic etiam ipsi comodum sentiant per
illas. ubi per se non possunt. **Q**uid autem de
statu illorum qui uocantur fratercelli / uel fratres
de paupere uita / seu beginie. **R**ndz hic **Pau.** quod il
lorum status est reprobatus per quandam extra
uagam. **Jo.** xxij. f. sancta romana. Item idem
tenet hic **Marb.** dicens quod bizocharl continentia
et fratercelli qui sine obedientia sunt: et non profes
si aliquam religionem approbatam non dicuntur
religiose persone all. quod non **Archy.** de uo. c. uno i
vlt. quod non. xxvj. q. i. de uiduis ac puellis. **P**aul.
tamen hic sentit quod etiam si iste beginie promitte
rent obedientiam esset nihilominus eorum status
reprobatus propter id quod faciunt: quia disputant
de fide: et faciunt opiniones contrarias ecclesie: et
inducunt errores in fide: nam hoc non licet etiam
maribus ut dicit glo. in uerbo disputent. et uide
quod dixi in cle. per litteras d. pben. **B**lo. p^{dic}it

querit an sit licitum mulieribus predicare: saltem si sint prelate. Respondet q non al de pe. 7 re: noua quedam. xxiij. di. mulier 7. xxxij. q. ij. mulierem. quinimmo nec maribus laicis d hereti. cu ex inuncto. quinimmo nec etiam clericis: nisi sit curati: super hoc privilegiati de sepul. dudum post prin. in. §. huiusmodi: 7 ibi dixi 7 c. **Et** sanctitatis. alt illud Grego. simulata equitas duplex iniquitas est. **Glo.** ipso facto. 7 glo. dudum. litterales sunt 7 faciles. **Glo.** religiosi. querit an hec constitutio liget seculares fauentes istis. dicit q non: al qd no infra de sen. exco. c. i. qd intelligit Buil. in alijs secularib? q in episcopo **Glo.** incurus. **Opp.** q isti religiosi hac penam excommunicationis incurrere debuissent. etia si hoc hic non fuisset expressum. 7 sic supflue hic exprimitur. vnde oppo. de. c. nuper 7 de. c. si concubine de sen. exco. **Sol.** ibi interuenerunt duo q a communicabatur criminoso. Item communicabatur in crimine. hic autem communicabatur solum criminoso. 7 ideo nisi fuisset facta hic expressio non incurrissent sententiam excommunicationis **Glo.** ultima. ponit multas auctoritates d hu militate. 7 ideo legenda est ad litteram ut iacet 7 notanda. **Querit** hic Buil. an sufficiat profiteri regulam in genere nulla certa expressa: 7 an tenebit talis professio. an uero erit necesse exprimi aliquam de approbatis. uidetur q debet exprimi aliqua de approbatis: ut regula beati Augustiniuel Francisci. sicut dicimus in matrimonio carnali. quia mulier debet esse certa cum qua contrahitur de spon. ex litteris. 7 ibi glo. contrarius tenet per decre. constitutionem. §. penult in vi. p quam uidetur sufficere profiteri religionem in genere. nec ob. q dicitur de matrimonio carnali: q in matrimonio spirituali semper est certus cum quo contrahitur. s. Christus. secus in carnali. ideo ibi necessaria est expressio. Idem tenet zen. **U**terius in v. predictis. querit nunquid episcopi 7 alij seculares si faueant istis beginis incurrat hanc pena. uidetur q non. quia hic loquitur de religiosis tantum in episcopo. dicit contrarium: quia episcopus etiam dicitur religiosus. quinimmo religiosior ceteris de sua dyocesi de elec. ex eo q in fi. li. vi. i. q. i. uilissimus de alijs secularibus: dicit secus: quia non incurrerent hanc penam ex eo potissime quia 7 si de eis uoluisset intelligi expressisset. ar. de deci. ad audientiam: 7 quia constitutio est penalis: ideo restringenda: ut in regula in pef in vi. 7 quia alia est uita religiosorum: alia secularium: etiam clericorum. xvi. q. i. alia. Idem tenuit glo. ut uidistis. Fatetur tamen q punientur alijs penis a iure statutis all. ij. q. vij. negligē. **Iuxta** predicta querit an episcopus sic excommunicatus poterit concedere alteri potestatem cum absolue di uidetur q sic. per. c. duobus de sen. exco. 7 per no de offi. dele. sane. ubi ponitur q papa potest ligare ab eo cui confitetur peccata sua. **Contrarius** tenet Buil. quia excommunicatus quantuncunq occultus non potest per se nec per alium excommunicare: ut no glo. xxiij. q. i. audimus: 7 i summa 7 sup de eo qui renunc. epa. c. ij. **Ad hoc** quia cum sit precisus ab ecclesia. 7 carens exercicio

sue iurisdictionis non poterit in alium transferre de offi. uica. romana i vi. xxxij. di. ad hec. i. q. vij. dyabertum cum similibus. **U**terius querit an episcopus dyocesis poterit absolvere eos qui incurrunt sententiam excommunicationis ex hac constitutione. dicit q sic. cum papa non referuet hoc sibi. idem dicit glo. in uerbo hoc ipso facto. facit de sen. exco. nuper: 7 quia excommunicatio e disciplinans: 7 non eradicans: nec debet excedere terminos contumacie d consti. ex litteris: alt etia Buil. qd epus est dispesator in sua dyocesi: hic est q dispensat etiam cum excommunicatis si ex comunicati recipiant beneficia all glo. de de. ex. mis. postulasitis 7 Inno. de tem. or. dilectus: quod dicit procedere etiam si titulum habuerit a papa cum defectus ibi non interuenit ex parte tituli. nec alia queuis causa que reddat collationem nullam. sed potius ex parte inhabilitatis: cuius dispositio iudicanda seu dispensanda relinquitur epo sup de ma. 7 obe. per tuas: ex quo papa sibi non retinuit. **Quid** autem de excommunicatis recipientibus ordinem an cum illis possit episcopus dispensare habetur de sen. exco. cum illorum. In symoniacis uero 7 alijs q post peractam penitentiam impediunt ordinis executionem. de quibus de renunc nisi dic ut in. c. post traslationem. e. ti. predicta dicit uera collatione facta motu proprio pape uel ordinarij. secus si per litteras impetraret excommunicatus. quia talis taciturnitas uiciat litteras ad lites de rescrip. c. i. in vi. 7 sic fortius litteras ad beneficia. ar. no. e. ti. ad audientiam. **Que** aut sit differentia itez optenta motu proprio 7 optenta per litteras relinquitur disputationi. Jo. de lig. dicit q ratio e quia ubi proprio motu sit collatio non est quid imputetur ex capite taciturnitatis. secus in alio casu. Item quid erit de illo qui tempore litterarum per quas habuit ius ad rem tantum: sed tempore collationis que fit de uacanti est repertus excommunicatus relinquitur disputationi. Jo. de lig. dicit q collatio erit nulla: licet litterarum impetratio ualeat. **U**terius colligit hic Pau. in prin. in v. adherent q adherentes non sunt illius conditionis cuius sunt illi quibus adherent: ut est uidere in istis beginis adherentibus religiosi. **Contra** hoc oppo. de. c. i. de postu. prela. de accu. olim 7 de elec. ut circa in vi. **Soluit** quedam est adherentia assumens ead uel similem conditionem per modum aggregationis: 7 talis est eiusdem conditionis cum illa cui est adherentia: siue sit fauorabilis de sta. mo. re. colentes: siue odiosa de offi. dele. c. i. Idem in adherentia accessoria d conse. eccle. uel al. c. uno i vi 7 de sen. exco. si ciuitas. e. li. 7 in istis procedit contra. **Quedam** est adherentia quo ad partem uel ad tempus. 7 de tali loquitur hic 7 de priuile. tuarum: 7 talis non assumit naturam eius cui adheret: quia ad hoc non intendit affectio ita hic.

Quia contingit interdū. Primo ponit constitutionis cam 7 statutum suum de reformatione hospitalium fienda per collatores: 7 de eorum negligentia supplenda per ordinarios etia

circa exempta. Secundo possit quando hospitalia
possunt concedi in titulum: et quales debent esse
illi quibus confertur administratio hospitalis: et
de ipsorum iuramento et inventario et de ratione
reddenda decretum apponendo. Tercio declar-
at constitutionem non extendi ad hospitalia re-
ligiosorum militarium ordinum. Quarto con-
servat antiquas consuetudines talium locorum
circa divina officia et ecclesiastica sacramenta. Se-
cunda ibi. Ut autem. Tercia ibi. Premissa. Quar-
ta ibi. Ceterum. Nota hic diversa nomina ho-
spitalium: et hoc propter diversa opera pietatis quae
in eis exercentur: de quo super de preben. cle. p. l. i. et
l. de sacro sanc. eccle. l. illud. Nota bene secundo
quod ex ruina et deformacione edificiorum detegitur ma-
la regimine presidentis de quo in glo. Non ter-
tio quod destinata ad certum primum usum ex dispositione si-
delium forte quia subiecta vel oblata non debent in
aliu[m] usum converti sine licentia sedis apostolice quod est
non dignum. Non ad quem spectat collatio hospitalium quod
de iure ad episcopos nisi ad alium pertineat ex pacto ap-
posito in fundacione vel ex consuetudine l. tie prescripta
vel privilegio sedis apostolice et ad huc de iure spectat et
formare hospitalia. Non fin. Sui. quod quilibet in tra-
dicione rei sue potest opponere modum quem voluerit non
tamen a iure reprobatus quia non posset testator fa-
cere quominus iura in suis dispositionibus locum
haberent de testa. requisiti. xvij. q. ij. eleutherius.
Non iuxta quantitatem facultatum et reddituum mi-
nistrandas et fiendas expensas. Non quod defectus
vel negligentiam collatoris hospitalium supplet
dyocesis etiam quo ad exempta et sic non casus spe-
ciales in quo derogatur privilegio exemptionis.
Ex hoc non fin. Mat. contra negligentes recuperat
bona ecclesiarum quia male faciunt. nam et negli-
gentes acquirere tenentur cum primum. xv. q. ij. quicquid
arbitrium tutelae. quicquid hic etiam est quod puniunt
qui tempore iracundiae non opponunt se laicis de novo
occupantibus bona ecclesiastica de elec. i. generali
in. vi. Si autem se opponunt et se opponendo occi-
dant aliquem vel mutilent non erunt irregulares ut
not. Archy. i. dicro. c. in generali alii de resti. spo.
oli. i. et c. In vi. ut autem. Non quod hospitalia
clariter non possunt conferri in titulum clerico seculari
non ob. quacumque consuetudine contraria. fallit in
duobus casibus primo si in fundacione hoc ius fuit
introducitur. Secundo si provideatur per electionem
hospitalis de core et forte ideo hoc casus quia remanet
est iudicium quod plurimorum sententia comprobatur.
Non bene quales debent esse viri preponendi
regnum hospitalis quia viri puidi ydonei et boni
testimonij seu fame que sciant velint possint talia
loca et eorum bona bene gubernare et regere de quibus
non sit aliqua suspitio quod bona in alium usum con-
vertantur quod deputatus. Ex hoc non fin. Zen. quod officium
illud est committendum scienti volenti et potenti illud
fideliter adimplere quia volenti nihil difficile est. l. de execu. acti. l. i. l. x. Ignaro autem non est comiten-
dum. l. de execu. tu. l. si. xix. q. iij. monasterio. xxxv. q.
di. q. de mensa. Non tres cores hospitalium equip-
ari tutoribus et curatoribus et ideo ad instar ipsorum
debent facere inventarium et prestare iuramentum. Item
non quod tenentur singulis annis reddere ordinariis

rationem administrationis. Et non quod si fiat con-
tra premissa collatio provisio et ordinatio est ipso iure
nulla. In vi. premissa. Non quod hec constitutio non ha-
bet locum in hospitalibus ordinum militarium vel re-
ligiosorum aliquorumque debet tamen in eis fieri debita
provisio pauperibus et hospitalitas debita teneri
contraria in hac consuetudine non obstante. In vi. ceterum. Nota quod antiquae consuetudines lo-
corum hospitalium circa divina officia et ecclesiastica
sacra sunt servande et c. Glo. excutere. op. quod ne-
mini licitum est ius sibi dicere. l. i. l. quando licet
sine iudice se vindicare. l. i. l. ne quis in sua causa
sol. quod de facto excutere non debet extra iudicium
seu in iudicio ecclesiastico etiam si illi cores sint
layci ut de fo. compe. cum sit et ideo ex quo usur-
parunt per pall. decre. Glo. deformari colligit
ex littera quod deoficio edificiorum est probatio patens
male administrationis et alii concor. de quo autem
debeat fieri reformatio locorum hospitalium dicitur quod
de redditibus qui supersunt de quo remittit ad de-
cre. l. i. et c. de his de elec. edifi. Glo. usus suos.
op. quod licitum sit in usus suos rectori convertere id
dictus hospitalis quia debet habere alimenta de
eis. Solut. glo. convertere possunt in usus suos. pui-
ctu et vestitu eorum. sed ultra non ut si volebant fore
augere alii patrimonium eorum proprium vel conservare
ita loquitur hic facit de pig. c. iij. Ex hoc infer. glo.
quod isti tales cores non faciunt fructus suos etiam
a solo separatos. An autem idem sit in alijs clericis et p-
latis hanc parte de offi. or. primum in pn. l. vi. Idem
tenet hic Pau. sentiens opi. hosti. de qua i. dicro. c.
primum. Idem Mat. sentiens Idem Ste. dicens quod est
durius verbum contra istos gubernatores quia non possunt
sine periculo damnationis fructus talium locorum
convertere in usus suos primum victum et vestitum. et licet
generaliter bona ecclesiarum sint pauperum. xvi.
q. i. quoniam quod tamen latiore potestate habent prelati
quod isti rectores de quo per Archy. de rescrip. sta-
tutum in. vi. et per Jo. An. de offi. or. primum. c. l. i. et c.
Glo. ad alium querit nunc quid textus procedat
etiam si ad alium primum usum conversio fiat quod in desti-
natus. Respondet quod sic ut sit. maior dubitatio et sic
utendum est actu ad id ad quod est institutus alii de
app. c. iij. cum concor. ibi positum in glo. i. facit. e. ti.
suggerit. ff. de admi. re. ad civitatem pertinen. l. i. et l.
legatum cum concor. i. glo. Contra quod opponit de. c.
quod de pe. in. vi. ubi ad alium usum sit ibi usus car-
ceris quod fuerit institutus. Solut. hoc rursus illud
causale et speciale. Idem Pau. dicens quod solus p-
potest alterare naturam actus et ad alium usum diri-
gere. de cose. di. ij. reuera. et c. de rei ux. ac. l. i. cum
similibus hec inducit contra opinionem illam quod habe-
tur quod si causa suspicionis est notoria potest appellari
ea non expressa quam tenet Ber. ut lite non p- c. i.
ij. et non Archy. ij. q. vi. quoties episcopus. nam talis opinio non
videtur vera ex eo quia licet appellatio sit reme-
dium generalis non tamen est remedium recusationis
preterea licet notorietas releuet a probatione non
tamen a propositione ut vidisti in cle. appellanti de
app. quod quidam dicunt verum in suspicionem primum
non loci quia assignato loco non tuto et suspecto
statim potest appellari de app. ex parte et ibi non.
Ad hoc quia non est necesse quod si iudex gravet ex

mēte sed sufficit q̄ grauet scō de offi. dele. signi-
ficatibus de excep. dilecti. 2. c. significauerūt s; eo
ipso q̄ pōt recusari nō grauat quia pater potest
esse iudex in causa filij si non recusatur ut nō. iij.
q. v. accusatores. Sed predictis obuiare uidetur
decre. dilectōe app. ubi licet precipiendo grauat
re ipsa tamen fuit necesse ab exceptione propo-
sit anon admittā appellare. Solut Pau. q̄ p̄
dici. q̄c. dilectō non loquitur de exceptione noto-
ria 7 sic non grauat mente nec facto exēdo
mādatu; pape ante propositam exceptionē que
per partē potuisset admitti nō ad iustificandum
titulu; de quo ibi nō agitur sed de uiribus appel-
lationis ut ibi patet in. c. autē significatibus 2. c.
dilecto 2. c. significauerunt non grauat iudex
mente erronea iuris sed talis error non excusat
7 ideo perinde est ac si grauaret ut si dicamus q̄
si preceptū in suo effectu grauat nō est necesse ex-
ceptionem proponē sicut est in assignacōe loci n̄
tati q̄ preceptu; per se grauat 7 ideo ex cā ab eo
potest appellari de app. cum cessante. Si uero n̄
appellatur a p̄cepto uel ab interlocutoria sed q̄
a exceptio proposita contra aduersariū uel iudi-
cē non admittitur tunc oportet probare excep-
tione; propositā 7 nō admittam 7 ppter hoc ap-
pellatum fuisse ut in. c. dilectō al. esset necesse poti-
us contra interlocutoria; 7 preceptum exceptiones
proponere q̄ propter ipsaz appellationē quod ē
falsū. ad hec q̄ nō de no. ope. nūc. c. pe. 7 ibi hoc
tenz Inno. Tūc tñ putat exceptionē proponē
fm Pau. **C**ho. apostolice sedis colligit ex līa
solum papā posse alterare usum illoz que donā-
tur uel relinquuntur per fideles ad certū piū usū
7 sic est de casibus soli pape reseruāt 7 p̄ cōsequē
addendus est ad illas de quibus in. c. q̄ trālatio
de offi. lega. Lapis hic limitat illud esse uerū qñ
possent conuerti ad usū deputatum. si uero ad
illum usum non possent conuerti. tunc poterunt
conuerti ad aliū etiam per inferiōrē a p̄ all. de
testa. nos quidem 7 hoc iducit ad questionē 7 c. 1.
Pone testator legauit q̄ in suo fundo per suos ex-
ecutores fieret hospitale 7 q̄ ipsum dotarent ad
usum pauperū 7 q̄ rector ipsius poneretur 7 amo-
ueretur per q̄dam prelatū. eo mortuo exēcutores
auctoritate dioc. uolunt in fundo facere ecclesiā
religiosā an poterunt contradicente dcō plato
ad quē deberet spectare promotio rectoris si ibi
fiat hospitale. Nam uidet q̄ non per hanc litterā
p̄trariū; consuluit Jo. An. cum quibusdam alijs
doc. ut refert hic Lapis. Motiū; predictōrum
fuit quia ille qui facit maius 7 melius nō aliud s; eo
idem facit accedat de uoto. c. non est 2. c. scriptu; 7
de re. iur. i. r̄a plus semp in. vi. sed plus est facē
ecclesiā religiosā q̄ hospitale facit de donac.
apostolica igitur 7 c. **S**ed contra istam deci-
sionem all. Lapis quia ultima uoluntas ē p̄lege
seruanda. xij. q. ij. ultima uoluntas 7 d. testa. tuas
de cele. mis. cñ Marthe. Item quia forma man-
dati diligētē est seruanda etiam in actu inter ui-
uos nec mea; plus cōtinet in se minus de prebenz
cui de non facit q̄ nō per Jo. An. in regula plus
semper ergo multo fortius hoc procedat in ul-
tima uoluntate sic residet Lapis 7 hanc portem

credo ueritatem fac. q̄ nō de rescript. postulasti. p
Jo. An. Iux predicta querit Lapis an hec alte-
ratio poterit fieri per legatum de latere. v. q̄ nō
sed per solū papam ut hic dicit glo. 7 nō Jo. An.
de offi. lega. q̄ translationem. In contrarium all.
q̄ scripsit Jo. An. de elec. si abbatē i. vi. de p̄uile-
auctoritate. c. li. ubi dicit q̄ aliud est dicere sedis
apostolice aliud romani pontificis. quia primo
casu p̄p̄nditur legat⁹ de latere. fo non Lapis hic
dicit q̄ hoc non poterit legatus quia hoc posse p-
cedit a plenitudine potestatis qua caret legatus
ff. de preben. p. litteras 2. c. dilectus. c. ti. 7 q̄a hic
agē de eo cōtra q̄ disponē est disponere contra le-
gem quod soli principi līz nam dispō testat⁹ facta
ad certum usum debet p̄ lege seruari. xij. q. ij. ul-
tima uoluntas. 7 ideo appellatione sedis aposto-
lice non comp̄nditur legatus sed solus p̄p̄ al. sec⁹
hec dicit uera nisi heres consentiret quia tunc pos-
set fieri per legatum 7 etiam per episcopu; all. nō
per Jo. An. post Inno. de testa. c. si. fm eum. hoc
ultimū non credo uerū quia hic non agitur de uti-
litate heredis cui possit renunciare sed de uolun-
tate defuncti seruanda. facit q̄ nō Bar. in. l. lega-
tum. ff. de usu fruct. lega. 2. l. legatu; ff. de admī.
re. ac ciui. pertinē. 7 c. **S**lo appposito Op. q̄ i
hoc statuto debet interuenire auctoritas dyocēsi
7 consensus patroni de consue. cum dilectus 7 q̄
ibi nō. **O**l. hūc tex. supplendum per illum. xviij.
q. i. eleutherius. 7 de iur. pat. p̄terea. **E**t nō bñ
q̄ dicit in fundatiōe appposito per quod dicit hic
Mar. q̄ hic uidetur approbati op̄i. Jo. Bern. de
qua in dcō. c. dilectus uiz q̄ episcopus post funda-
tionem ecclesie non poterit facē statutū quod spe-
ctat ad aliū sed in fundatiōe bene poterit ex cō-
sensu fundatoris 7 p hoc uidetur reprobari op̄i.
Inno. qui tenebat contra. s. q̄ poterat etiam post
fundationem anq̄ ordinarentur clerici. 3m. autē
hic dicit q̄ sepe hec sit q̄ aliquis disponit in uita
uē in morte q̄ aliquis d. genere suo p̄ficiatur lo-
co construendo tanq̄ beneficiatus qui curā pau-
perum habeat all. de preben. significatū 7 d. elec.
significasti 7 ex tunc si est capella sic dotata ep̄s
habetet ius uisitandi 7 procurandi nō Inno. de
cen. c. si. **J**uxta hoc queritur quid si inter ep̄m
7 capellam ecclesie cathedralis est ordinatū; 7 sta-
tutum 7 sic ab antiquo obseruatum q̄ oēs p̄ani
serici qui deferuntur supra corpora mortuorum
sint ipsius ecclesie pro ornamento ipsius altaris
maioris contingit q̄ quidā testator qui ibi quod-
dam altare particulare construxit in suo testō dis-
posuit q̄ omnes panni qui super corpus deferūt
tam serici q̄ ali; sint ipsius specialis altaris an
uoluntas talis testatoris preferretur tali antiquē
consuetudini 7 ordinationi. uidetur q̄ sic p̄ hūc
tex. Item quia ex quo p̄p̄ reseruāt sibi potestates
dispensandi de talibus uidetur inferioribus de-
negare. xxv. di. qualis i contrariū uidetur per. c.
requisiti de testam. ordinatio episcopī est lex
xij. q. ij. uulterane. x. q. ij. unio de ma. 7 obe. Si
quis uenerit primum dicit esse uerius ex eo quia
non potest concedere episcopus legem enēuantē
ius alterius de locata uestra secundum. Eul.
7 idem 3m. **U**terius querit an talia loca po-

terunt taliter fundari q̄ episcopus nullas habeat
iurisdictionē in ea / uel in alia iura episcopalia. di
cit **Suil.** q̄ sic: dummodo non sit fundatum p̄
cipaliter ad missam celebrandam: seu ad alia sa
cramenta ecclesiastica conferenda / nec ibi sit con
stitutus uicarius perpetuus / seu domus assigna
ta pro eo: ibi sit altare: et missa ibi celebretur de
licentia episcopalis: tunc ep̄us q̄dū uiuit fida
tor: nec etiam post potest sibi uendicare: nisi q̄tū
potest in alijs p̄ijs locis de conse. di. i. unicuq̄: et
c. si quis ex parochianis de testa. si heredes: et ibi
nō: quoniam nec talis locus gaudet immunita
te ecclesiastica: cum non sit uere religiosus sed dū
hosti. licet **Boff.** contra nō de cen. aucte. **St.**
indebite. querit an ad recuperationem bonorum
istorum hospitalium debeat admitti quilibet de
loco ipsorum hospitalium. dicit q̄ sicall de re. ec
cle. non alie. si quis presbyterorum. **C** nō bene
glo. q̄ decre. illa locum habet etiam in rebus ho
spitalium. quare aut expresserit de predictis oc
cupatis et alienatis. dicit **Pau.** q̄ ideo hec tria ex
pressit: ut tollatur obiectio illius false opinionis
que habet q̄ si mandatur alicui q̄ ea que de bonis
alicuius ecclesie inueniunt alienata studeat reuoca
re ad ius: et proprietatem ecclesie. q̄ illa sola in qui
bus ecclesia amittit possessionem solum non po
terit reuocare cum illa nō dicuntur alienata: quo
rum dominium est apud ecclesiam. i. alienatum.
ff. de p̄. sig. et nō **Inno.** de re. eccle. non alie. ep̄i / et
ibi nō q̄ hic etiam plus explicat **Pau.** **C** iuxta
hoc queritur quo iure isti ad quos talia lo
ca spectant compellunt istos rectores ad ea que
hic dicuntur. **Rūder** **zen.** q̄ aucte huius constitu
tionis: nam alii non sunt iudices ipsorum recto
rum: q̄ autem hic dicitur tales compellere recto
res exponit. i. compelli faceret alii sequi posset ab
surdum si rector talium locorum esset clericus:
nam sic posset laicus in clericum compulsionem
facere: q̄d est absurdum: cū iste non sit d̄ casibus
in quibus laici habent iurisdictionē super clericos
secundum eum et c. **Slo.** facultates. nōt ha
bendam rationem facultatum in sumptibus fa
ciendis alii concor. **Pau.** hic dicit ponderandum
q̄ copulative non tantum facultates: sed etiam red
ditus considerantur per q̄ uidetur secundum eū
q̄ anno sterilitatis ad minus teneantur q̄ anno
fertilis. inspicuntur ergo facultates et prouen
tus. ut sic plures / uel pauciores teneantur recipē.
hoc tamen non habet locum in leprosanis: q̄ ibi
sunt continui: et ideo anno sterili non possunt eici
ab initio uero debuerunt recipi quot possent cō
mode sustentari omnibus consideratis: sicut sic
in alijs ecclesijs secundum **Pau.** facit de insti. c. l.
de vi. et ho. cle. quoniam secundum **Mat.** **C** lō
tra predicta obicit **Paulus** de. c. aurum. xij. q. ij.
ubi dicitur q̄ immobilia ecclesiarum possunt uē
di propter alimoniam pauperum. **Soluit** q̄ ibi
loquitur de summe egentibus. quos non pascere
est occidere. lxxvi. di. pasce. predicta in alijs non
ita egentibus. **Ex** predictis patet q̄ bona talium
locorum tenentur ad sustentationem pauperum
et sic ad alia non tenentur cū non reperiatur iuris
expressum. per q̄ uidetur q̄ non tenentur ad co

thēdraticum / neq̄ ad procurationem uel similia
quia dos non uidetur pro talibus a principio assi
gnata / secus in ecclesijs. licet ergo dyocessani pos
sent uisitare ecclesias habentes speciales intitula
tas et alias non de cen. c. si. non poterunt tamen
hospitalia uisitare secundum **Pau.** **C** slo. negli
gentiam. querit quomodo poterit patere de ne
gligentia. **Rūder** ex notorietate facti et per lapsū
termini assignati alii de cen. romana. q̄ notoria
et infra. ti. i. c. si. facit q̄ nō **Inno.** de preben. extir
pande. q̄. i. zen. hic dicit q̄ fundator inuitus et he
redes eius ipso mortuo infra annum non possunt
compelli ad hoc. et ideo post lapsum anni demum
apparet de negligentia / uel defectu alii de testa.
nos quidem xvij. q. iij. sunt qui opes. sed ipse di
cit finaliter q̄ frustra de his sit aliqua excitatio
cum loca hic supponantur constructa et ad certos
usus deputata: et ideo lapsus anni non spectabit
sed solum propter defectum / uel negligentiam ta
lia loca spectabunt ad ordinarium per hunc tex.
et c. **Slo.** iniungimus. ponderat litteras que
loquitur per uerbum precepti: et non promissionis
ex quo dicit ordinarios ex precepto teneri ad id
q̄d hic dicitur. facit q̄d nō sup. ti. proxi. c. ij. post
prin. in uerbo debeant eadem compelli. **C** In. q̄
ut autem. **Slo.** secularibus querit an religiosi
possint ista loca conferri et sic an religiosus prefi
ci possit hospitalibus. uidetur q̄ sic a contrario
littere. ar. de presump. nonne. glo. dicit q̄ uidit tā
de facto optineri q̄ leprosanis possunt prefici re
ligiosi. **Motiu** fuit per nō per **Inno.** in. c. cum
dicat de eccle. edifi. ubi dicit collegium leprosanū
esse religiosum et licitum: et a iure approbatū. **Ite**
per. c. quidam. xviij. q. ij. **Archy.** in dicto. c. quidā
tenet contrarium. dicens q̄ ibi loquitur de tripli
ci genere locorum et personarum. i. de hospitali
bus martiris / et monasterijs et de monachis de
ricis et laicis. ergo ibi dicitur in si. de monacho q̄
prefit alicui predictorum locorum intelligi debet
i. martiriorum et monasteriorum. non autem d̄
referri ad hospitalia: quia illis non debet prefici
q̄d patet ex eo quia religiosus extra suum mona
sterium non debet de iure intulari: nec pot. nisi p̄
pter curam animarum de regula. in. c. super eo et
de sta. mo. q̄ dei. cum ergo hospitale careat cura
sumus in regula negatiua et prohibitiua: et per
sequens illi prefici non poterit. et qui contrariū
uult dicere debet exprimere ius expressum cui ha
beat regulam contra se fundatam. nec ob. etiam
dictum **Inno.** in preall. c. cum dicat: quia non ē
uerum proprie et stricte loquendo q̄ collegiū le
prosanū sit religiosum: quia non proficitur ali
quid de tribus substantialibus professionis de q̄
bus de sta. mo. cum ad monasteriū. et sup. de. pr.
sine quibus nulla potest esse religio: prout ibi nō
per **Joan.** an. pro quo facit q̄d nō de exce. plat. i.
c. nimis. ij. in scda glo. et sic residet glo. q̄ religio
sus non possit prefici hospitali. et secundum hoc
non ob. iste tex. a contrario sensu. quia non debet
sumi: quia resularet prauus et absonus intellectus
ut patet ex predictis: facit q̄d nō d̄ elec. publicato
Idem tenet **Pau.** secundum quem non ob. q̄ col
legio leprosanū est concessum priuilegium d̄ decimis

non soluendi: quia id non est ratio religionis cum leprosi non sint uere religiosi ut dixi. et patet quia habent proprium: et contrahunt matrimonium: et contracto utuntur de coniu. lepro. c. i. et ij. et de c. cum dicat. unde tale privilegium de decimis non soluendis conceditur sibi ratione compassionis: et pietatis de cen. licet. Item nec sunt dicendi religiosi: ex eo quia communiter uiuant: quia non omnes communiter uiuentes sunt religiosi: ut patet in. c. quoniam: ut ait de vi. et ho. de. Sed an sufficiat ut religiosus possit prefici quod rector hospitalis habet curam pauperum: uel familie extra tamen potestatem clauium. glo. rñdet quod non: et sic tenet Arch. in dicto. c. i. et quidaz. facit quod non de offi. Arch. cum satis et de pe. et re. omnes. uide La de castellis in suo tractatu de xenodochijs. q. ij. an autem tunc laici poterunt prefici tali loco in quo rector habet dicram curam. Rñdet glo. quod sic quod cum talis cura sit extra clauium potestatem: non habet hoc impedire: quia talis cura congruit et laico: nam et talem curam habet pater et dominus super familiam suam. facit de sen. exco. canonica et quod ibi non per Jo. an. cum glo. cōcor. Guil. Pau. et zen. et Ste. hec procedunt secundum Paul. in hospitalibus subiectis persone ecclesiastice. In alijs autem nullus esset dubius: quin possint suas domos hospitalitati deputare et sub suo dominio retinere et concedere laicis gubernationem: ut non sup. e. ad hec et de dona. inter dilectos. An autem possent hospitalia conferre laicis habentibus filios uel uxorem: ex qua uerissimiliter possent liberos procreare. dicit glo. quod sic: licet olim in prima ordinatione huius consilij hoc esset inhibitorium: sed postea fuit hoc subtractum: et sic per consequens permissum. Ste. hic tenet contrarium per hunc tex. qui dicit quod debent prefici laici tales contra quos non sit presumptio uerissimilis quod bona in alium usum conuertant et deputatum. Sed contra predictos est presumptio uerissimilis quod in alium usum conuertant. In thesaurizationem filiorum xxvij. di. de siracusanis. igitur et c. et hoc et Ste. licet dicat alios tenere contrarium dicere potes quod glo. sit uera nisi ex alijs coniecturis appareat sinistra suspitio: nam licet quis habeat filios et uxorem tamen potest esse tante bonitatis et sanctitatis quod nihil accipiet de rebus hospitalis: ut eis daret. facit quod non in dicto. c. de siracusane et c.

Glo. reprobamus. colligit hic casus in quo expresse reprobatur consuetudo. et alii concor. per quod dicit quod si non fuisset expresse reprobata non fuisset sublatum sicut nec statutum de quo hic dicitur: facit de consil. c. i. in vi. Et idem Matheus dicens quod licet non ualeat consuetudo legitime scripta in collatione talium locorum: tamen secus est in collatione aliorum super de preben. cum de beneficio in vi. Sed contra tex. et predicta op. quia uiolare consuetudinem est peccatum mortale. xx. q. i. uiolatores. Solue illud de approbata: secus de reprobata: nam illa non est dicenda consuetudo: sed potius corruptella de consue. cum inter uniuersas cum si. An autem possit induci consuetudo iuri contraria. uidetur quod non: quia quis inducendo consuetudinem contra ius peccat faciendo

contra iura de maio. et obe. c. ij. **M**atth. hic dicit quod ad hoc ut possit induci consuetudo contra ius requiritur quod introducens ex aliqua causa ratio nabili inducat ita quod non peccet: et inducat illam de conscientia illius qui legem fecit contra quaz ntitur consuetudo: et qui haberet potestatem legem condendi contrariam illam contra quaz inducit consuetudo alii dictum Inno. in Rica de consue. quinimmo uidetur quod requiratur scientia expressa: et hoc uidetur tenere Ber. de consue. c. fi. et Jo. viij. di. frustra et ibi per Arch. secundum Mat. Et cludit ergo Mathe. quod consuetudo non ualet contra ius: nisi introducat ex certa scientia principis. Or de hoc dicendum: ut non plene in. c. fi. de consue. per Jo. an. et Jo. de lig. **I**ntra predicta querit Jo. de lig. an si consuetudo est aliqua in aliquibus ciuitatibus in foris secularibus seruari debet in foro ecclesiastico. uidetur quod sic per. c. cum uenissent de eo qui mit. in pos. Bar. in. l. i. l. 2. de sū. trini. tenet istud dummodo non sit contra libertatem ecclesiasticam et exprimat personam uel res ecclesiasticas. Accur. in. l. ex ea. ff. de posu. p. cise uidetur tenere illam seruandam in foro ecclesiastico. Jo. de lig. tenet contrarium. i. quod non debeat seruari per. c. ecclesia de consil. et ut lit. pen. den. ecclesia. nec ob. c. cum uenisset: quia non loquitur de consuetudine laicorum: sed clericorum. Quid si consuetudo est in aliquibus ecclesijs alicuius dyocesis uel ciuitatis in quibusdam non. nūquid consuetudo illa in alijs ecclesijs in quibus non est nec seruatur porrigat effectum suum. dicit quod de pari ad parem nullum sit preiudicium. ita non. xij. di. illa ubi de hoc. Si uero queritur de inferiori ad superiorem: et tunc debet seruari in inferiori: quod seruatur in superiori de offi. Arch. dilecto et ibi de hoc post Inno. per Jo. de lig. de cen. super eo et c. **G**lo. committatur. Querit an gubernatio istorum locorum possit committi recto-ribus perpetuo. an solum ad tempus quandiu placuerit committenti. Rñdet glo. quod hoc egeret declaratione. quia littera hoc non bene aperit nec declarat. nam potest intelligi quod commissio fiat ad tempus quandiu placuerit committenti. et pro hoc bene facit: quia ista non possunt in titulum concedi clericis. nam ratio uidetur fuisse: quia beneficia debent esse perpetua de sui natura. l. v. di. precepta. unde ideo uidetur ista talia non posse conferri in beneficium: quia ad tempus debeant concedi. et hoc facit similitudo tutorum et curatorum quibus isti tales hic equiparantur: nam tales dantur ad tempus de elec. fundamenta in vi. et similiter presidentium alijs ciuitatibus uel uniuersitatibus qui regulariter sunt temporales iuxta non per Doli. de iudi. c. si facit quod non in de. una de supp. neg. p. l. la. in prin. in v. committere. Alius potest esse intellectus quod fiat commissio perpetua: et pro isto facit littera hic que dicit quod ex tali commissione consequitur regimen: et sic per consequens perpetuo quis istorum intellectum est tenendus. glo. concludit quod consuetudo non recipit primum intellectum seu lecturam: sed secundum: unde de p. ius tudine seruatur quod ita hodie sicut olim instituunt perpetui rectores in talibus locis. Idem Paulus

Fatetur tamen glo. ut in prin. dixi q̄ egeret decla-
ratione iste passus per quem declaratur mens b̄
tex. **S**te. hic dicit q̄ d̄ iuz pmissio d̄ fieri ad tps
ad instar tutorum et curatorum: de quibz hic di-
cit cum illis equiparentur hic patz. contrariū
dicit tamen seruari de facto. dicit etiam q̄ scōm
obseruantiam isti amouentur ex causa leuiori q̄
beneficiari. patet ergo ex predictis q̄ ista loca nō
possunt concedi in beneficium. i. in titulum b̄ficiū
sed debent committi iuris idoneis gubernandi p̄
q̄ uidetur q̄ differentia sit inter concedere et cō-
mittere. **C**ontra q̄d opp. **P**au. quia hec duo eq̄p-
antur in cle. una de supp. neg. prela. **S**ol. q̄ q̄nq̄
ista sumuntur. ut diuersa respectu diuersi finis et
effectus: ut hic. **I**nterdum sumuntur ut idem re-
spectu eiusdem finis et effectus ut in contrariis.
nam quando datur beneficium ecclesiasticum nō
est uis: siue datus utatur v̄bo collationis: siue uē
bo commissionis. et isto modo sumendo non ul-
hic differentiam ponere inter ista: sed uult utriq̄
prohibere: siue conferantur: siue committantur i
titulum ecclesiasticum: sed uult facere differentia
inter collationem / seu cōcessionem in beneficiū
seu in titulum et concessionem gubernationis: nā
si conferantur / uel committantur in titulum ec-
clesiasticum oportet recipientem esse clericum: et
de transac. ex litteris: et fructus faceret suos. vide
La. ubi sup. q. lxxiiij. et tenentur ad horas cano-
nicas. sed si gubernatio simpliciter committere
hec cessant. **I**tem beneficia debent conferri infra
tempus lateranensis concilij de concess. preben. c.
q̄. et in eis habendis necessaria est institutio de re.
iuris. c. i. in vi. sed in hac commissione tempus nō
est limitatum: nec etiam est institutio necessaria.
Item non repellitur respectu bigamie / uel simili
defectus a tali gubernatione: sed a beneficio sic.
Quid autem contineatur hic appellatione b̄ficiū
dum dicit q̄ non possunt in beneficiū ecclesiasticū
concedi et c. dicit **P**au. q̄ licet per beneficium la-
te sumptū significetur omne id q̄d gratis et ḡa
liberaliter confert. tamen stricte sumptum: put
hic sumitur pro beneficio ecclesiastico. quandoq̄
datur pro sustentatione tantum. xxiij. di. presby-
terorum. l. di. studeat. quandoq̄ propter altaris
seruitium de preben. cum secundum. **N**eutro autē
dictorum casuum potest hospitale concedi in b̄-
ficiū: quia hic principaliter inspicitur subuen-
tio pauperum non prouisio gubernationis: uel col-
latio diuinorum et c. **G**lo. tutorum et curato-
rum. querit de forma iuramenti tutorum et cu-
ratorum. **R**ndet ponendo ipsius formam quaz
posuit **S**pe. i. ti. de tuto. in. i. colū. **I**te querit que
differentia sit inter tutorem et curatorem. **R**ndz
q̄ tutor datur pupillo. curator adulto. et interdū
etia3 maiori ut furioso prodigo: et similibus da-
tur etiam interdū bonis: et ad causas: et ad lites
de quibus omnibus in **S**pe. de cura. in prin. for-
mam autem iuramenti istorum rectorum collit
ge ex forma iuramenti tutoris: quia illi similes
dicuntur esse. **G**lo. prestare. **O**pp. quia isti re-
ctores debent satisfacere ad instar tutorum in
sti. de satisfda. tuto. in prin. cuius contrarium hic
innuit nil dicendo de ipsa. ar. de presump. nonne

Soluit glo. tutores et curatores testamentarij si
satisfdant: et similiter dati ex inquisitione alij sicut
ut in contrariis: et c. **L**. de curatore qui satisfdationez
non dedit. l. in dubium et l. non omittit sic solum
legitimis: et dati sine inquisitione satisfdant de quo
in **S**pe. de tutor. **S**i autem v̄. horuz modo. **A**d
propositum cum isti rectores dentur ex inquisi-
tione merito non debuerint onerari onere satisf-
dationis. facit. **L**. de epi. et cle. l. orphanotrophos i
prin. q̄d intelligit glo. verum nisi forte esset suspe-
ctus propter filios quos haberet et uxorem all-
xxviij. di. de siracusane sed certe ut dicit glo. tali
suspecto non debet committi: et sic de satisfdatione
frustra tractaretur: ut patet ex his que hic dicit
tur in tex. et sup. dixi et c. **G**lo. inuentariar
Opp. q̄ dicantur repertoria. ff. de adm. tu. l. tu-
tori qui repertorium. fatetur q̄ etiam dici possunt
repertoria. de forma autem ipsorum remittit ad
nō in **S**pe. de instru. ed. **S**i. in v̄. sunt etiam **C**
Iuxta hoc querit nūq̄d isti tales administratores
poterunt agere et defendere ante hoc iuramentū
prestitum et inuentarium confectum. dicit q̄ non:
sicut nec tutor secundum **P**au. all. **L**. arbitrium
tutele. l. si. et ff. de uentre in spi. l. i. **S**. decretum. **I**de
Lapus ubi sup. q. lxx. **G**lo. annis singulis. q̄
rit an isti etiam non requisiti teneantur singulis
annis rōez reddere. **R**ndet q̄ sic: ex quo huiusmo-
di certum tempus est limitatum in quo debet fi-
eri redditio rationis. secus si certus terminus nō
fuisse statutus: quia tunc sufficeret facere ita de
mum si esset requisitus all. de iuziuz. breui. et q̄d
nō de elec. cupientes. **S**i. si uero in q̄nta glo. facit d̄
locato. **P**otuit idem **Z**en. et **P**au. quia hic ponun-
tur ista simul sub eadem ratione. si inuentariū p̄-
ficere et rationem reddere: sed in primo non requi-
tur monitio: uigetur nec in isto ultimo. facit licz nō
all. ff. de uulgar. et pupillari. l. iam hoc iure iure
q̄ si isti non requisiti non reddant rationem / non
per hoc incurrunt penam periurij. **S**ed nunquid
rector qui semel reddidit rationem teneatur am-
plius super eisdem reddere rationem. ar. post **J**o.
mo. in. c. uno de cle. egro. in fi. in vi. tenet q̄ non
q̄d est uerum quando plenam rationem reddidit
prout debuit ibi nō **J**o. an. secundum **L**apu.
Glo. reddere rationem. **O**pp. de l. orphanotro-
phos. **L**. de ep. et cle. et de eccl. ti. **S**. penlt. coll. ix.
ubi dicitur tales ad rationem reddendam non te-
neri. **S**oluit glo. in contrario q̄ illa iura sunt cor-
recta per. **S**. **H**yconomus de sanctis epi. coll. ix.
glo. hic dicit uerius esse q̄ dicta iura non sunt cō-
recta: quia iurium correctio est uitāda. **Q**uomodo
ergo respondebitur illis. **R**ndet glo. q̄ ibi loq̄-
tur de ratione reddenda orphanis et pauperibus
ad quam non tenentur. et hoc sonat ibi textus
aperte dum dicit q̄ tales non subiacent rationi-
bus tutellaribus / uel curatorijs: quia tutores et
curatores pupillis et adultis tenentur rationē red-
dere: sed. **S**. **H**yconomus et iste tex. debet intelligi
de ratione reddenda episcopo ad quam bene te-
nentur ut hic patet: et tenentur singulis annis ut
hic est expressum q̄ non erat in dicto. **S**. **H**ycono-
mus: et hanc solutionem tenet hic **P**au. dicens q̄
fuit originaliter **P**e. de bel. pertica. ut refert **L**y.

in dicta. l. orphanatropos. **C**olo. attentatum
 quasi secus si nō pferit iūctariū / ul reddiderit
 rationē. uide **L**a. ubi sup. q. xxxij. **I**n. §. pre-
 missa. glo. militarium. 7 glo. se. querunt de exem-
 plis 7 clare exemplificant litteras. Sed querit hic
Lapus: quid si superiores istorum locorum or-
 dinum militarium: uel religiosorum sunt negli-
 gentes ad cogendum rectores dictorum locorū
 dicit q. tunc hoc poterunt supplere locorum or-
 dinarij sup. e. c. i. 7 de supp. neg. prela. c. ii. **I**n.
 §. ceterum. glo. altare. querit an hospitalia pos-
 sunt eligi: seu fieri sine auctoritate epi dyocesanī
Rndet q. non. si fiant cum ecclesiā altari cū mite-
 rio / uel alio iure parochiali: uel si alis esse debeat
 perpetua 7 religiosa: ut quia sit ibi constitutus ul
 carius perpetuus / uel domus pro eo secundum
Suil. secus si non fierent cu3 tali iure: nec essent
 alis religiosa. nam etiam sine auctoritate dyoce-
 sani posset quilibet domum suam / uel eius partē
 deputare ad hospitalitate3 pauperum. posset tamē
 tunc penitere all nō per se supra. e. ad hec super
 prima glo. 7 per **H**osti. in summa de regula. §.
 i. v. quid de rusticis: 7 in dicto casu quando nō fi-
 unt cum tali iure nec cum auctoritate episcopi:
 dicit hic **S**uil. q. episcopus nullam iurisdictionē
 in talib3 locis: nec aliqua iura episcopalia habebit
 qd dicit procederetiam si sit altare in quo mis-
 sa celebratur de licentia episcopi de conse. di. i. uni-
 cuiq3. 7. c. si quis ex parochianis 7 de testa. si here-
 des 7 qd ibi nō. dicit etiam q. talis locus nō gau-
 det immunitate ecclesiastica cum non sit uere reli-
 giosus secundum **H**osti. **L**icet **H**off. contrariuz
 de cen. aucte. 7 uide **L**ap. ubi sup. q. x. 7 se. 7. q.
 lviij. **A**n autem hospitali possunt dicta iura spi-
 ritualia accedere. f. ecclesiā altare: 7 similia. **R**ndz
 glo. q. sic. si sit locus religiosus. alis secus all de.
 per litteras. 7 qd ibi nō sup. de preben. **C**olo. p.
 rochianos. **O**ppo. q. semper sacerdotes parochi-
 ales habeant ministrare ecclesiastica sacramenta
 pauperibus hospitalis siti infra eius parochiam
 vñ oppo. de. c. ex transmissa de prescrip. de resti-
 spo. ad decimas in vi. **S**oluit illud uerum d. iure
 communi cessante consuetudine legitime prescri-
 pta. secus quando consuetudo antiqua aliud ha-
 beretiam per ipsam posset induci q. per ppiuz
 sacerdotem hospitalis ministrantur sacramenta
 pauperibus illius: ut hic dicitur qd dictum ē ces-
 sante consuetudine presbyterum parochialem d.
 bere conferre sacramenta limitat **L**a. esse uerum
 nisi per episcopum / uel alium qui hoc possit pre-
 dicta concedatur hospitali sine presbytero illius
 7 per hoc patet secundum eum. q. longinquitate
 temporis haberi potest: qd sine priuilegio haberi
 non posset: 7 quod potest haberi per priuilegium
 posset etiam per prescriptionem de v. sig. super q.
 busdam. **Q**uando autem dicatur consuetudo ab
 antiquo. dicit **L**ap. quando eius memoria nō ex-
 istat in contrarium: uel saltē est xl. annorū cū
 ti. de prescrip. c. i. in vi. **P**er predicta patet q. licet
 hospitalia sint infra illius parochiam. tamē ual3
 consuetudo q. alius a parochiali sacerdote confe-
 rat ecclesiastica sacramenta ibi degentibus / per
 hoc dicit **S**uil. q. si unus presbyter parochialis p-

suauerit sacramenta ministrare 7 conferre paro-
 chianis alterius ecclesie q. super hoc ualer consu-
 etudo all sup. de paro. c. si. **I**uxta hoc querit
 quid si in parochia cuiusdam ecclesie ruralis in
 qua non consueuerunt esse aliqui degentes / ul fō-
 te tantum erant tres / uel quattuor ignes / seu do-
 mus burgenfium: uel a quodam presbytero alte-
 rius parochie uicine consueuerint recipere ecclesi-
 astica sacramenta ab antiquo 7 de oblationibus
 respondere eisdem. ita q. rectori illius ecclesie nil
 soluebant: sed forte mense abbatis officiarj cui
 est unita illa ecclesia ruralis: episcopo autē nō
 debant de episcopalibus iuribus: puta de synoda-
 tico 7 pcuratioe. **A**rchydiacono / uel archipres-
 bytero pro eodem. **N**unc contingit q. in dicta pa-
 rochia facta est una magna uilla populata pre-
 consensum abbatis officiarj / uel rectoris eiusde3
 nunquid episcopus poterit illos compellere ut sa-
 ciant ostendere sibi de ampliacione per se / uel per
 alios 7 expensas locorū dicte parochie 7 illi uici
 no presbytero auferre 7 dare rectori. f. parochia-
 li qui habebat ministrare ecclesiastica sacramenta
 7 ibi facere residentiam: uel saltem illi tantuz affi-
 gnare q. possit se alere secundum decre. suscepti
 de preben. in vi. uidetur q. si quis cum originali-
 ter esset ordinata ad populū: nunc ipsa altitudo
 proficiens ad actū uidetur redire ad statū suū
 ar. sup. de priuile. si de terra. xxxv. di. ab exordio.
In contrarium uidetur quia antiquus status ec-
 clesie per aliquem mutari non potest: maxime in
 preiudicium alterius cum solus papa possit ius
 suū alteri auferre de pri. pastoralis. xxv. q. ij. §. i.
 sed hoc casu fieret preiudicium percipienti ab a-
 ntiquo decimas pro mensa sua. **I**tem fieret prei-
 udicium rectori uicino: qui prescripserat ecclesiā
 stica sacramenta in tota parochia. relinquit dispu-
 tationi hoc dicit secundum **J**o. de lig. quia si fa-
 cultates monasterij suppetat dispenset episcopus
 cum consensu capituli sui. facit nō de cen. quāto
 adde 7 sup. e. pstitutus 7 de eccle. edifi. ad audien-
 tiam 7 de elec. licet canon in vi. **C**ultimo per
 istum tex. in prima parte ad si. arguit **L**apus
 de iurisdictione inferiorum dyocesanī se nō possit
 intrmittere nisi in casibus negligētis nō **J**o.
 an. in. c. graue infra de cele. mis. q. intelligit esse ue-
 rum ubi inferiores ex priuilegio sedis apostolice
 ut hic / uel alis de consuetudine prescripta ha-
 bent iurisdictionem q. ipsis subditis inferioribus
 est pcessa 7 non dyocesanis: nisi in casu negligentie
 alis cum de iure communi spectaret ad ipsos in-
 feriores: tunc etiam dyocesanus libere exercere
 posset iuxta nō de offi. ordi. pastoralis 7. c. cum e-
 piscopus. e. ti. in vi. facit d. offi. **A**rchy. c. i. 7. c. cū
 satis 7 q. nō per **I**nno. 7 **H**osti. de preben. in. c. in
 lateranensi 7 de capel. mo. in. c. i. 7 per **J**o. an. de
 cens. cum uenerabilis 7 c. **S**equitur.

De iure patronatus. **R**ica.

Ut constitutio que ad.
 In prima parte pōitur exordiu
 In secunda constitutio. **S**cōda
 ibi. dyocesanus. **I**lla secunda
 facit tria: quia primo prouidet
 circa assignationē partis pro

uentum ecclesiasticorum faciendam prelati et
uicariis ipsorum per patronos ecclesiasticos qui
solent ipsarum onera supportare. Secundo quan-
do non solent talia supportare. Tercio circa exe-
cutionem constitutionis dat potestatem dyocesa-
nis et tollit obseruantiam. Secunda ibi. Sane. Tertia
ibi. Ad que. Lex. ibi. Soluere. subaudi et reliqua
incumbentia onera supportare. Nota primo
ex principio tenorem constitutionis. c. i. de preben-
in vi. quia presentatus in rectorem ecclesie etiam
ab exemptis non debet admitti per dyocesanum
nisi presentata fuerit prius congrua portio bono-
rum ecclesie assignata. Et non que dicitur con-
grua portio: quia illa ex qua possunt onera epi-
scopalia supportari et congrua sustentatio haberi.
Nota quod ad assignationem prefate portio-
nis faciendam potest per dyocesanum terminus com-
petens assignari: quo elapso in negligentia pre-
sentatum deuoluitur potestas ad dyocesanum di-
ctam portionem assignandi recepto seu admissio-
presentato: nisi ei aliud canonicum habeat ob-
stare. Et nota quod in moderatione dicte portio-
nis fiende per dyocesanum cessare debet fauor et
odium et c. In v. sane. Nota quid iuris qua-
do patroni consueuerunt onera omnia supporta-
re: que alio incumbere rectoribus perpetuis: an
uicariis ecclesiarum: quod non fiet dicta assignatio per
episcopum etiam pro sustentatione rectoris: sed
debebit presentato dari congrua sustentatio per
patronos: et ad hoc poterunt cogi per dyocesanum
etiam si sint exempti: non ob. consuetudine uel pri-
uilegio contrariis. Et sic non casum in quo sta-
tutum: uel consuetudo non tenet. Ultimo non
dyocesanos executores huiusmodi constitutionis
etiam contra exemptos. et c. Glo. adic. de cla-
rat quomodo in quinq; hec constitutio addit co-
stitutioni Clementis que habetur in c. i. de preben-
in vi. et clara est: quia adicit in quinq; sic patet
quod hec constitutio non est superflua per illam et c.
Glo. dyocesanis. querit an quod hic dicitur de dy-
ocesanis habeat locum in inferioribus ad quos
spectat institutio: quod esse potest ut probatur i. c.
super eo de offi. dele. de de. peregrini. c. si. et de. Si
de beneficio de preben. Rndet glo. quod non. inquit
hec constitutio inducit ius nouum. Mouetur quod
hic non dixit de ordinariis seu de dyocesanis quod
alio fecisset si uoluisset etiam alios ordinarios co-
prehendere sicut fecit in de. una de sequestra. pos.
et fruct. de testa. de. i. cum multis alijs similibus hic
all' in glo. facit in argumentum decre. ad audien-
tiam de deci. Item quia non potest negari quin
cum ministerio hic locutus fuerit de dyocesanis:
quia sepius hic illud uerbum repetit. Ad hoc quod
decre. de monachis super de preben. et c. et c. in vi
ad quorum declarationem uenit hec constitutio
expresse loquebantur de dyoce. ergo et eodez mo-
do debet intelligi: quia constitutio interpretans
debet intelligi iuxta terminos constitutionis in-
pretatur non in de. statutum per glo. de elec. fa-
cit quod uidetur non in de. i. de vi. et ho. de. circa pn.
et de. i. de fo. compe. et in. §. uolumus in de. una de
supp. neg. prela. Juxta predicta glo. querit h.
supposito: quid si inferior prelati habeat institue-

et fiet ei presentatio non assignata congrua portio-
ne presentato: quomodo consueatur. et quod fieri.
Rndet glo. quod talis inferior prelati recurrat ad
episcopum dyocesanum: ut statuatur terminus pre-
sentandi ad assignationem portio-
nis congrue faciendam: et si infra terminum id non fuerit pre-
sentatum instituetur per illum inferiorem prelatum
et portio presentato assignabitur per dyocesanum
iuxta formam hic traditam: est ergo hoc ius epi-
scopale. facit quod non in simili de litteris comendatitijs
in decre. vlt. §. de. peregrinis super glo. ultima. cum
glo. concor. Guil. Pau. et Steph. Nota bene
ex glo. quod ubi in materia stricta fit mentio de dy-
ocetano non comprehenditur inferior ordinario
secus ubi simpliciter fit mentio de ordinario et c.
Glo. inhibentes. querit quid si dyocesanis co-
tra inhibitionem huius decre. admittit presenta-
tum non facta assignatione et ipsum instituit: an
ualebit talis admissio: seu institutio glo. all' pro et
contra. uidetur enim primo dicendum quod sic ex quo
hic non apponitur decretum per decre. dilectus
et de preben. cum alijs similibus allegatis in glo.
facit de despon. impu. ad dissoluendum in fi. Item
secundo quia cuilibet est licitum renunciare fauo-
ri suo de regula ad apostolicam cum si. sed illa que
hic statuuntur uidentur principaliter respicere fa-
uorem episcopi et instituendi ut colligitur ex pri-
ncipio decre. ergo tales possunt renunciare huic po-
tensioni. In contrarium allegat glo. decre.
prouida de elec. in vi. ubi non ualeat confirmatio
non premissa inquisitione que debeat premit-
ti. ergo eodem modo non debet tenere institutio non
premissa assignatione de qua hic: que debuit pre-
mit-
ti: et eodem modo potest induci. c. si. e. ti. et li.
ubi iudicatur confirmatio propter admissionem ci-
tationis: que debuit premit-
ti. Secundo contra hoc
inducit decre. cum dilectus de iure patro. ubi fa-
cit etiam contra inhibitionem legati non ualeat. ergo
eodem modo nec factum contra hanc inhibito-
nem pape: et eodem modo ad idem inducit decre.
si soli v. Aut de concess. preben. ubi inhibito ex-
ecutoris ad compellendum afficit etiam sine de-
creto. Nec ob. contraria preall' huic parti. Non ei
ob. quod primo allegabatur de decre. dilectus: quia
ibi in simplici mandato hic in expressa inhibito-
ne que plus operatur quam mandatum: etiam si non ap-
ponatur decretum: quia sufficit legistatorem ibi
beret etiam si decretum non adiciat. Ad hoc ut non
teneat contrafactum. L. de legi. non dubium. x.
di. uidetur: et de re. iuris que a iure in vi. et dicto. c.
prouida. Item non ob. ultimum: quia non est ue-
rum quod solum uersetur fauor instituentis et insti-
tutum: immo uersatur etiam fauor ecclesiarum et
fauor animarum: ut probatur in decre. i. de pre-
ben. in vi. et ideo huic iuri inducto etiam in fauo-
rem tertij renunciari non potest. facit quod non post
Inno. et alios de rescriptis cum dilecta super. liij.
glo. Ex istis uidetur concludi quod institutio: uel co-
firmatio non ualeat glo. his non ob. et pmā pte. §. quod
ualeat confirmatio: seu institutio facta per prohibitionem
huius decre. Mouetur quia dyocetanus non
recipit potestatem confirmandi ab hac constitu-
tione: solum modo ipsi dyocetano iurisdic-
tionem

habenti datur certus modus sine decreto, et ideo
tenere debet quod sit contra talem modum, et hoc di-
cit esse de mente huius decre. que non simpliciter
inhibuit; sed sub obtestatione diuini iudicii, fate-
re quod contrarietas erit puniendus ut in preall. decre.
dilectus. q. et infra de iudeis. c. l. Nec ob. contra-
ria tenendo istam partem, et primo non ob. decre.
prouidat quia ibi ordinarius recuperat iurisdic-
tionem modificatam, tamen per decre. quis. e. et.
et li. quia demum premissa inquisitio de qua ibi
et ideo si modus non seruetur non ualet quod agi
quia deficit iurisdic. facit. l. cum hi. §. si pretor
ff. de transac. cum similibus. Item non ob. decre.
vlt. de elec. in vi. quia ibi non ualuit confirmatio
propter decretum appositum que alio illo non ap-
posito ualisset, sed hic nullum est appositum de-
cretum. Item non ob. decre. cum dilectus et decre.
si soli preall. quia ibi ex inhibitione erat ius que-
situm alteri pro quo scribebatur, hoc secus. Item
non ob. l. non dubium. l. de legi. cum similibus;
quia locum habent in his que habent perpetuam
causam inhibitionis iuxta non de spon. duo. in. c.
tua, secus in habentibus causam prohibitionis
temporalem ut est hic. **N**on etiam post institu-
tione potest fieri assignatio ut hic patet, facit quod
non super de sequestra. pos. c. uno v. et qua. cum glo.
concor. Guil. Pau. et Steph. **E**x predictis ergo
si queritur si actus factus contra constitutionem
teneat, potest concludere quia aut apponitur de-
cretum et clarum est quod non aut non apponitur
decretum; et tunc aut ille cui fit inhibitio recipit
potestatem ab illa constitutione et non tenet ut in
c. prouida. Aut non recipit potestatem ab illa co-
stitutione; sed ab alia; et tunc aut sumus in habē-
tibus causam perpetuam inhibitionis; et non tenet
ut in. l. non dubium. Aut in alijs et tunc aut per
inhibitionem est quesitum ius tertio et idem ut in
c. si soli. Aut non est quesitum tertio ius; et tunc se-
cus; maxime ubi fit inhibitio sub obtestatione di-
uini iudicii; ut hic ita colligitur ex glo. illa singu-
lari secundum dominum Baldum; ut refert hic
dominus Petrus. Tu potes sic concludere in hac
materia si ius inhibet; an factum contra ualeat;
quia considerandi sunt duo casus principales, natus
aut lex inhibens procedit ultra aut non procedit
ultra; sed simpliciter inhibet. primo casu conside-
ra quattuor casus; quia aut procedit ultra actum
confirmando, aut procedit ultra actum infirmā-
do, aut procedit ultra dando remedium contra
factum, aut procedit ultra apponendo penam.
primo casu ualet. l. i. §. biduum. ff. quando appel-
landum sit. secundo casu non ualet; quia tunc in
effectu apponitur decretum, facit de despo. ipu.
ad dissoluendum in fi. et dixit hic glo. et quod non
in dicto. c. si eo tempore et de preben. si apostolice
in vi. Tertio casu et tunc si est remedium rescisso-
rium actus ualet actus; sed potest rescindi ut in
toto ti. ff. de dolo; et facit quod non per Bar. in. l. non
dubium. l. de legi. Quarto casu considera duos
casus; quia aut apponitur pena inferens necessa-
rio nullitatem actus, aut non inferit necessario
actus nullitatem. Si inferit necessario clarum est
quod actus est nullus, exemplum in. l. i. ff. de no. ope.

nunc et in. c. q. de operi. no. nuncia. nam ius inhi-
bet edificare post nunciationem noui operis; et si contra
fiat precipit destrui opus; et sic necessarium est quod
de iure edificatio fuerit inualida et nulla. Si uero
non inferit necessario nullitatem actus; et tunc aut
si actus esset nullus pena non possit habere locum
et tunc actus remanet ualidus. l. si. ff. de diuor. ubi
lex inhibet libertate nupte patrono ut sine eius con-
sensu diuertat; et si diuertit imponit penam ne al-
teri nubatur; quia si diuortium non teneretur illa
pena non haberet locum; nam ex alio capite pro-
hiberetur alteri nubere; quia habens unum ui-
rum non potest habere alium eodem tempore.
Si uero diuortium teneat tunc sine pena non pos-
set alteri nubere, aut pena potest se compari cum
nullitate actus; et tunc aut esse actum nullum so-
lum tendit ad preiudicium prohibiti; et non ualet
actus ut. l. i. ff. de his que pro non scriptis habent.
Aut tenderet in preiudicium alterius quod prohibiti;
et tunc remanet ualidus. Exemplum in illo qui
uendit rem unam; et postea eandem uendit rem aliam
ignoranti de primo; et ei tradit; quia hoc est pro-
hibitum et incidit in. l. cornel. de fal. l. qui duobus.
ff. de fal. et tamen uenditio secunda tenet. l. quotiens.
l. de rei uen. et fa. quod non glo. i. l. uidetur dolo facere.
ff. de rei iuris; et sic et potest intelligi ista glo. et iste tex.
in quantum dixit sub obtestatione. et c. et sic per
nam ponit inhibito, facit quod non Bar. in. l. pretor i
prin. ff. de no. ope. nunc. Secundo casu principali quoniam
lex inhibet simpliciter, et plus non dicit tunc glo.
hic concludit quod aut ille cui fit inhibitio recipit po-
testatem a constitutione inhibente; et tunc non ua-
let actus; et sic loquatur. l. non dubium de legi. aut
non recipit ab illa potestatem; et tunc aut sumus
in habentibus perpetuam causam prohibitionis
et actus est nullus; et sic loquitur etiam dicta. l. non
dubium; et facit quod non in. c. tua de spon. duorum;
aut sumus in alijs; et tunc aut per inhibitionem
erit quesitum ius tertio; aut non erat quesitum.
Si erat quesitum et actum esse nullum tendit ad
favorem illius tertii cui est ius quesitum; et tunc
actus est nullus ut in. c. si soli de concess. preben.
Si uero actum esse nullum non est fauor illius
tertij; uel non est quesitum ius tertio; et tunc ualet
et ita hic quia in exhibitione non est tertio ius; quod
situm; uel si est quesitum alicui est quesitum pre-
sentato; cui non est fauor actum institutionis pro-
hibiti; esse nullum; sed potius interest quod ualeat.
Sed aduerte quia contra hoc ultimum mem-
brum uidetur casus in. c. si. de elec. et contra non in. c. si eo
tempore de elec. in vi. ubi si fit inhibitio habentibus
eligere ut non eligant sine licentia pape non
ualebit electio; et tunc erat ius tertio quesitum. po-
testis dicere quod glo. loquatur quando fit inhibitio
a lege contraria ab homine; quia mitius agitur
cum lege quam cum homine. ar. l. celsus. ff. de arbi. et
facit quod non in. c. si. de resti. spo. Tamen contra istam
solutionem facit quia glo. etiam uidetur loqui. de
inhibitione hominis; ut patet ex. c. si soli quod alle-
gauit. Potestis dicere licet glo. aliquantulum id
senserit, tamen limitetur eius dictum ultimum in
inhibitione legis; alio oportet dicere quod glo. male de-
derit uel restringendo glo. ad terminos huius elei quoniam

non interest illius in cuius fauorem facta est in
hibito actum esse inualidum sed potius e contra
als sit actus nullus per dictum. c. si. nec uidetur
bona distinctio an prohibitio fiat a lege an ab ho
mine cum quo ad nullitatem actus mirius no a
gatur cum homine q cum lege. l. si libertus. ff. d
iure patro. 7 no in. l. celsus de arbi. 7 in. l. si isula
ff. de v. ob. 7 c. Contra glo. facit qd no in. c.
si eo tempore de elec. in vi. 7 in. c. si. de elec. nisi di
cas ubi de inhibitione hominis. hic de inhibitione
legis: 7 durius agitur cum homine q cum lege.
facit. l. celsus de arbi. 7 qd no de res. spo. c. si. post
Boff. facit ad predicta de concess. preben. c. l. in. vi
Glo. ius presentandi. Oppo. q rectore presen
tato totum debeat habere. 7 sic non sit necessaria
assignatio ista iuxta no de preben. de monachis
super si. ultime glo. Solut ibi quando presentas
habet nudum ius presentandi: hic autem no ha
bebat ius presentandi: sed una cum domino tem
poralium ut patet infra. c. sane. Glo. noceat
inducit tex. qui dicit q facti presentantis non de
bet nocere ipsi presentato ad no in. c. publicatos
de elec. in. x. q. uidelicet q si deferatur per electo
res electio post publicatum scrutinium non debz
nocere nominato in scrutinio de quo dicendum
ut ibi 7 c. ti. cum post peritam. Glo. 7 in pena
querit tex. hic uidetur uelle ex ordine. littere q la
pso termino episcopus debet presentaturz admit
tere: 7 postea assignare congruam portionez: qd
si hic ordo peruerteretur: ut quia primo assignat
portionem: 7 postea presentatur: 7 ipsum inititu
at an ualebit. glo. rñdet q sic: Mouetur quia hic
non posuit aliquam dictionem notantem ordinē
unde non dixit 7 postea in penam: nec etiā dixit:
debeat prius presentatum admittre. ideo cōclu
dit q sicut assignatio patroni debeat precedere in
stitutionem: ita 7 poterit episcopus primo assi
gnare portionem 7 postea instituere post potesta
tem deuolutam ad ipsum ex lapsu termini. facit
qd no de rescrip. cum dilecti super. iij. glo. Nec
ob. dictio ex tuncque hic ponitur quasi illa uide
atur notare ordinem: quia illa determinat vbu
debeat: 7 uerbum deuoluitur: 7 sic deuolutū po
testas q demum ex ordine lapso termino deuol
uitur. non autem determinat q hic dicitur de ad
missionem 7 assignatione portionis fiende per epz
post lapsum termini. Idem Guil. dicens q ordo
scripture non est seruandus. ff. de solut. l. nec eniz.
sed potius mens: ut ibi idem Pau. 7 Ste. Deinde
glo. oppo. q hic nulla pena surgit presentantibus
per lapsum termini: cuius contrarium hic dicitū
nam ex quo modus congruus non debet excedi
non uidetur esse differentia: an episcopus an pre
sentans assignet: 7 per consequens nulla pena. gl.
rñdet q immo est magna pena: quia forte episco
pus ex potestate deuoluta assignabit predictū qd
presentans sibi uoluisset retinere: 7 ideo quia pre
sentans perdit electionem satis dicitur pati penā
facit de preben. si pluribus in vi. 7 de le. g. l. statu.
liberum. q. scitum 7 sup de supp. neg. prela. de. u
na. Item Guil. Pau. 7 Steph. Glo. deuoluat
Oppo. de no in decre. de monachis de preben. 7
per Archy. de preben. c. l. in vi. Solut ibi ponit

opinionēs antiquēque hic deciduntur. ideo non
instandum est. Idem Guil. 7 c. Glo. oneram
in prin. all. concor. deinde querit an presbyter de
medietate portionis: uel patroni de excessu po
terunt referre episcopo questione de eo q fecit
in assignatione portionis in qua sic oneratur epi
conscientia. uidetur q non per istum tex. quia h
relinquit conscientie episcopis: 7 sic nulla sup hoc
debet admitti querela: adeo q si tales appellaret
non uidetur q episcopus tenetur deferre. Ad
hoc q no de rescrip. statutum. q. assessorem i vi
p. Inno. de se. c. si. ad si. 7 d. rescrip. in extrauaga.
presenti. Ad idem all. Guil. q habetur in cle. l. de
fo. compe. 7 de uo. c. si. 7 de iuziuz. molieri. iij. di.
deniq: 7 hoc uidetur tenere glo. Fatetur tamen
q superior ad quem erit appellatum: poterit emē
dare id quod esset malefactum: all. de appe. pasto
ralis in prin. 7 per consequens si immoderatam
taxationem reperiet poterit moderari all. Guil. ff.
pro socio. l. si societatem. q. arbitrariū 7 ff. d. ope
liber. si libertus cum glo. precise per eadem uerba
concor. Guil. Pau. 7 Steph. Nota bene glo.
que uidetur uelle q de eo qd committitur consci
entie alicuius possit questio refricari contraria
glo. dicit dominus Pe. esse in dicto. c. statutum.
q. assessorem: sed hanc dicit uerorem. Tu dic se
cundum dominum An. q hec non contrariatur
illi: sed illam limitat 7 declarat. quia querela
partis de iuris rigore non debet admitti: ita lo
quitur glo. q. assessorem. tamen superior ex suo
officio poterit prouidere. 7 hoc addit hec glo. fa
cit qd no de app. ut debitus: 7 de accu. super his
per glo. uel dic q hic loquitur quando lex dicit
quid fieri debeat 7 aggravat conscientiam: ubi q
do relinquit conscientie. Glo. moderationem
Oppo. q episcopus non facit moderatione: por
tionis debet: quia sic illum minueret cum hoc i
portat uerbum moderari de v. sig. c. si. glo. huius
timore exponit moderationem. i. moderatam ta
xationem 7 all. concor. In q. sane. glo. obser
uentur. querit hic loquitur quando omnia onera
subit patronus: quid si patronus subit aliqua o
nera: puta onera procuratoris 7 reliqua subeat
presbyter: an debeat fieri assignatio portiois suf
ficientis saltem pro oneribus incumbentibus p
sbytero. uidetur q sicut arguendo de toto ad pres.
facit d. offi. del. pastoralis 7 d. rescrip. accedentes.
7 de sta. mo. in singulis 7 d. deci. tua. ij. glo. hic di
cit q putat de mente iuris esse: q autem omnia
onera subeat patronus. aut omnia subeat pres.
ex eo maxime: quia particularis exactio no mini
ma habet incomoda. facit. ff. de admi. tu. l. cuz q
ritur 7 ff. faml. heriscude. l. plane 7 decre. cum i
stantia de cen. 7 hoc innuit tex. hic dum dicit: sed
onera omnia 7 c. 7 sic residet glo. 7 aliter non de
clarat. Guil. hic dicit q per hanc litteram uidetur
dicendum q aut patronus omnia onera subit. aut
curatus: nec erit deferendum patrono si dicat se
uelle aliqua supportare 7 aliqua non all. preall. l.
cum queritur 7 ff. de procutoz. l. in cause 7 de co
se. di. ij. comperimus. Refert q alij dicunt q fm
modum supportationis fiat assignatio portiois
all. preall. decre. accedentes: 7 dictum. c. in singul

sed primam dicit ueriores per hanc litteram qui dixit omnia et plene et c. et hoc forte fuit de mente: licet clarius loquatur **Bul.** et idem **Pau.** et c. **Blo.** sufficiens. Quia que dicitur sufficiens portio remittit de rescrip. cum adeo in glo. q. xxi. q. i. c. i. et habetis non in decre. i. sup. de preb. in vi. q. d. secundum qualitatem personarum et consuetudinem procurantium ut ibi non. **C**irca primam partem querit hic **Pau.** que dicantur onera episcopalia. **R**ndet q. illa de quibus habetur de off. or. conquerente et c. dilectus. Exemplum ponit in procuracione annexa uisitacioni. x. q. iij. cauenduz in cathedratico. e. q. c. illud et in caritativo subsidio de quo de cen. cum apostolus. Quid ac sit cathedraticum dicit q. nihil aliud sit nisi petunia pro onere cathedre debita all. x. q. iij. c. i. et est duorum solidorum seu aureorum ut ibi in tex. et in glo. Sed an in isto iure cathedratico surgere possit prescriptio. Jo. xvi. q. vij. quicunq. dixit q. in eo non currit prescriptio in toto: sed in quantitate sicutdem **Bul.** Naso per decre. pastoralis de dona. contrarium non. **J**oan. fan. et **Bu.** gutio. xij. q. iij. in prin. **S**ed an caritativum subsidium possit remitti. uidetur q. non cum caritas nunquam excedat de pe. di. q. querendu **Ar.** de preben. c. i. in vi. dicit q. in generali remissione iuris episcopalis non intelligitur includi: sed in speciali bene pot. excludi all. qd non **Lau.** **Cl.** et **Ber.** de transla. preterea de materia de cen. cum uenerabilis per Jo. an. et de dona. pastoralis. **A**ntem in petitione iuris episcopalis ueniat id qd debetur nedum de iure communi: sed etiam pacto uel consuetudine **Inno.** et **Ber.** q. sic de reli. domibus constitutus. contrarium non de off. or. conquerente. **Pau.** concor. opi. quia prima opinio procedit quando id qd debetur ex consuetudine uel pacto succedit loco alterius iuris episcopalis remissi. **S**ecundo quando ad alia iura episcopalia aliquid est additum uel accumulatum nullo iure episcopali remisso qd non bene pro concor. prefatorum dictorum. **S**ecundo querit **Pau.** quid si presentatio fiat per procuratorem: an debebit assignari terminus de quo hic dicit q. poterit assignari procuratori infra quem nihilominus notificetur dno et minus assignatus dicit ipse q. pmi sufficit ubi procurator haberet mandatum ad assignandum portionem: quia tunc sufficeret ei soli assignare terminum: et eius negligentia noceret domino ut lit. non contesta. c. i. ad fin. et q. ibi non in ult. glo. facit. e. ti. quoniam frequenter. q. q. si super. et sic si non haberet tale mandatum non pcederet prima opi. **T**ertio quero quid si aliquod impedimentum canonicum obstat presentato. ponit exemplum per cle. generalem de eta. et qua cum ibi non quid tunc faciet ordinarius. **R**ndet q. prouidebit de alio: quia patronus ecclesiasticus scienter talem inhabilem presentando priuatus est ipso iure ea uice potestate presentandi: et sic intelligi debet secundum eum opinio **Inno.** de si. pres. quoniam et **Hos.** de supp. neg. prela. c. ij. et de off. or. cum uos. secus dicit in laico patrono: quia ille presentando scienter indignum non priuatur potestate presentandi nisi perseveret usq. ad quattuor

mensis alium idoneum non presentando: et sic pcedit opinio **Ber.** non in dicto. c. cum uos. **A**d hoc facit: quia si potest uariare quando presentat dignum de iure patro. cum autem. fortius quando presentat indignum: licet **Inno.** sentiat contrarium et eius opi. uidetur tenere **Accur.** in. q. si quis oratorium in auct. de scil. epi. coll. ix. per illum tex. quia ibi non dicitur q. episcopus ordinet ecclesiam sed ordinari procuret. **E**rgo ad presentacionem patroni uel intellige illum tex. cum moderatione et distinctione premissa secundum **Pau.** Idem **Bul.** et **Jo.** de lig. **R**ndet hic tamen tenet opi. **Inno.** de qua in dicto. c. cum uos et **Hos.** in dicto. c. p. posuit. sed male secundum **Jo.** de lig. **S**ed qd si clericus patronus qui uariare non potest presentat aliquem idoneum uicario episcopi: qui non habet ius admittendi presentatum. deinde postea presentat alium episcopo et per eum admittitur preferatur ne primus. aliqui tenent q. sicut quia presentatio clerici habet uim electionis non **Inno.** in c. cum autem sup. e. In contrarium seruatur: q. prima presentatio non tenuit: quia facta illi cui non debuit: et sic ius presentandi iterum non ademit. l. ij. et l. optione. ff. de op. lega. et hec est uior secundum **Ren.** **U**lterius querit hic **Ren.** an si decimis primicijs et similibus fundent intentiones suam de iure communi isti patroni qui assignat congruam portionem: an ipsi uicarij seu presbyteri qui debent certa portione esse contenti. **R**ndet q. ipsi patroni. nam prelati qui sunt taliter patroni sunt domini talium ecclesiarum et non ipsi patroni cum de rebus ecclesiarum habeant assignationem et dispositionem: ut hic patet et de poralibus talibus respondendum de priuile. cum et plantare et de preben. in lateranensi et de excep. cum uenerabilis. q. si. et c. **I**n v. Sane querit **Pau.** ubi solui debeant procuraciones et decime papales: an in dyocesi ubi sita est ecclesia: an uero in dyocesi ubi sunt site possessiones. dicit q. in dyocesi ubi sita est ecclesia. **M**ouetur quia possessiones non sunt obligate ad talia: sed ecclesie. nam talia onera imponuntur ecclesie secundum facultatem et sic non imponuntur nisi subditis. **L.** de incolis. l. uerum et l. cum neq. l. ix. et ff. de muneribus et honoribus. l. scriptum. q. si. et bona tam accessoria sequuntur suum principale: ut in regula accessionum de re. iuris in vi. **U**ltimo querit **Ren.** quia liter fiat ista compulsio. **R**ndet q. sine strepitu et figura iudicij: quia agitur de persona decem tractanda et de suspensione uite. ff. de offi. prefec. ur. l. i. q. cum patronus et ff. de offi. proconsul. l. nec quicquid. q. de plano. ff. de his qui sunt sui uel alieni iuris. l. si iudex. secus dicit si ageretur inter uicarium et patronos super congruitate portionis: quia tunc non agitur de beneficio ut beneficio sed magis de proprietate: quo casu non habet locum de. dispendiosam de iudi. secundum eum.

Dilectus ab uno ex patribus. Tres sunt partes sicut tria sunt dicta. Secunda ibi. Et ut facilius. Tertia ibi. Quibus determinat. Nota per **Hos.** et **Inno.** sup. et super **Rica** et per **Ber.** et **predi**

et os in. e. l. e. ti. secundum Bull. determinat etiam
alia de quibus in glo. i. **N**ota primo qd plures
heredes unius ex duobus patronis habent uocē
unicam in presentatione rectoris: et habent loco
unius, et sic in iure patronatus uidetur fieri succes
sio in stirpes: non per capita. **N**ota qd inter pa
tronos potest conueniri de presentatione fienda
alternis vicibus: et hoc ut facilius pvideatur eccle
sijs. et ut auctē discordia que alis posset infueniri.
Nota qd plures patroni possunt presentare
plures personas sub hac forma: qd electio perso
narum presentatarum sit episcopi. **N**ota qd
ubi est eadem ratio ibi est idem ius concor. de co
sti. translatio. **G**lo. i. **O**ppo. tex. hic uidet uelle
qd in iure patronatus fiat successio per stirpes et
non per capita de nō. xvi. q. si. pie mentis. et c. **S**i
plures. et sup. e. ti. c. i. ubi tenent **D**ug. **J**oan. **L**anz
Tan. **U**in. **B**er. et **H**off. **f**ede. **C**y. qd successio fiat i
capite. et hoc etiam confirmatur: quia patroī suc
cedunt libertis in capita: et non in stirpes insti. de
succes. liberto. §. sed nostra. ergo eodem modo di
cendum in patronis ecclesiarum. **A**d hoc etiam
accedat: quia ius patronatus est quid indiuiduū
et ideo sicut stipulationes continentes indiuiduū
non diuiduntur inter heredes: sed transeunt in so
lidum ad heredes in capita. ff. de v. ob. l. ij. et l. v.
§. catho. et l. stipulationes non diuiduntur. ergo
et c. **H**uius timore facta est hec tota glo. que di
cit qd de casu hic deciso olim trans. opi. **N**ā multi
tenebant qd in iure patronatus ecclesie fieret suc
cessio in capita: et non in stirpes per rationes pall
et hanc opinionem communiter sequebantur an
tiqui: ut patet ex superius all. **A**lij uero ut **I**nno
et **H**offi tenebant opi. que hic approbatur. uidelz
qd in iure patronatus fieret successio in stirpes: et
non in capita: ut patet ex nō per eos sup. e. ti. c. i.
Mouebantur quia sic uidemus quando agitur
de successione fienda per lineam descenditum
ascenditum probatur insti. de here. que ab itesa
in. §. et quia placuit. **I**tem quia et plures succeden
tes uni loco unius debent haberi. ff. de condi. et d
mon. l. cui fundus: et hanc opi. uelut equitati sub
nitam dicebat **I**nno. in dicto. c. i. preferendā sub
tilitati contrarie all. ff. ad. l. acquil. l. ita uulnera
tus in si. et ff. de institoria. l. i. et hanc opinionem se
quebatur **H**offredus. beneuentanus in libell. suis
e. ti. §. nunc de ultimo. **A**rchy. uero in dicto. c. si
plures concordabat opiniones dicens qd opinio p
ma locum habet in successoribus unius patroni
propter principium qd est unum: uel diuersorum
qui sunt ex eadem causa patroni. **S**ecunda opi
nio. s. **I**nno. et **H**offi. locuz habeat in illis qui sunt
patroni ex diuersis causis: ut puta quando unus
ex dotatione: alius ex fundatione: nam tunc oēs
descendentes ex altero predictorum habentur lo
co unius. **A**n autēz hec opi. **A**rchy. reprobetur
per hanc decre. uidetur qd non: quia hec decre. so
lum uidetur loqui quando plures erant patroni
et sic non unus solus. **C**or glo. non placet hec o
pinio **A**rchy. licet uideatur aliquantū demulce
aures. **M**ouetur quia non uidetur posse dari bo
na ratio diuersitatis quare aliud dicamus in di
lis patronis ex eadez causa: qd in patronis ex di

uersa causa. **I**tem quia non est dare rationem di
uersitatis quare magis debeamus inspicere stir
pem in primo gradu considerato qd in tribus con
cordant omnes scribes. **P**rimo uidelicet qd h
ius patronatus est simplex: et indiuisibile. **S**ecdo
quia ius patronatus transit equaliter in heredes
institutos etiam ex inequalibus partibus. licet sō
te posset dici secundum **I**nno. qd pinguior sit illi
uox qui habuit plus in hereditate scdo quia acq
ritur equaliter ius patronatus dotantibus ecclesi
am: et unus plus conferat qd alter: iuxta nō plenē
s. e. ti. c. l. ita qd plus acquireretur ei qui dedit cētū
qđ ei qui dedit quinqz ad instar uidue de qđ **P**ar
xi. secundum **B**ull. ideo cōcludit qd olim placebat
sibi opi. qd fieret in capita successio: et non i stirpes
licet hic aperte reprobetur dicens qd licet opi hic
approbata in aliquo sapiat equitate: prout in se
rius dicitur tamen non erat expediens ecclesijs:
sed potius contraria propter ea que infra dicent
et quia sicut iura alia patronatus: prout est ius a
limentorum: et ius processionis: et ius defensionis
debetur per capita patronorum: ita debuissz dici
de iure presentationis: ut sic per consequens tot
essent suffragia uocum quot essent capita patro
norum: et non plura: et pro hoc bene faciebat. c. ij
sup. e. ti. ubi loquitur etiam de hereditibus funda
torum in pluribus et tamen dicit illum preferē
dum: qui plurimorum approbatur assensu. ideo
autem dixi non plura debere suffragia uocum qđ
sint capita patronorum: quia solus unus esset he
res compatroni deberet habere uocem suā unāz
tantū: et non duas: cuius contrarium uult hic li
tera: que uult qd si duo essent instituti a tribus p
sonis quilibet eorum haberet partem in tribz uo
cibus: similiter si unus solus esset heres triuz pa
tronorum habebit tres uoces. pro quo facit decre.
euz olim de re iudi. et qđ ibi nō. et predicta opinio
que hic reprobat ut predicti: placebat olim gl.
rationibus preall. tamen quicquid olim diceret
tenenda est opinio que hic approbatur. dicit tamē
glo. qd timet ne ex hac opinione approbata in ex
tricabiles questiones oriantur si in primo gra
du scdo et tertio successione: ponamus uarietate
in numero personarum: et in qualitate earum: et
multo fortius si detur in quarto et in quinto et in
successione plurium patronorum: nedum unius
cuius rei gratia. glo. ponit exemplum qđ declara
re esset magis laboriosum qđ subtile: et bonus cō
putator de facili intelligeret. ideo nō insulo: et ma
xime etiam contingeret intricatio circa probatio
nes fiendas: propter quod glo. concludit qd non
modicum terretur de hac approbatione. **F**acetū
tamen qd nō sic terretur de eo qđ scripsit p^o **I**nno.
et **H**offi. in. c. scriptuz de elec. in v. oppositū: ubi nō
qd prelati potest habere tertiam electionis: et ca
pitulum tertiam: et clerus aliam tertiam: quia li
cet ibi posset esse aliqualis intricatio in calculo. nō
tamen posset esse quanta hic propter successiones
stirpes quas ibi considerare non possumus. **P**er
predicta infert glo. ad id quod nō **H**off. sup. e. c. l.
uidelicet nunquid v3 seu possit excusari consuetu
do que in paribus quibusdazut est neopoliz h3
qđ ius patronatus diuidit p uncias. et fiet diuisio

respectu portionum secundū quas heredes suc-
cesserunt patrono / uel patronis: et non respectu
portionum quas contulerunt in edificando / uel
dotando: nec respectu iuris patronatus qđ est in-
diuisibile qđ uidetur qđ sic per predicta. In quo
autem consistere possit utilitas harum diuisionū
ex quo ius patronatus in se est indiuisibile. dicit
glo. qđ potest esse in hoc quia actus presentandi e-
rit communis propter ius patronatus qđ est indi-
uiduum: sed ecclesia in alendo et in oneribus ma-
gis tenetur ei a quo plus recepit. Item si contin-
gat esse locum gratificationi que aliquādo dicitur
est facienda iuxta. c. cum autem sup. e. uox illius
preferri debet que plus contulit. et hoc dictum
olim placebat. glo. tamen ut hic uidetur de iure
communi aliter est dicendum ut hic patet / quia
quo ad actum presentationis sit diuisio: quia nō
cuiuslibet heredi competit in solidum. immo si plu-
res heredes succedant uni patrono. omnes loco
unius habentur ut hic patet. et pro hac opi. hic ap-
probata bene faciunt due decre. de rescrip. pasto-
ralis in prin. et de testi. licet ex quadā ubi habetia
originem ab uno habetur loco unius. Item pro
hac opinione facit equitas: quia alii tenendo cō-
tra uidelicet qđ fieret successio in capita. et non in
stirpes de facili unus patronorum ueniens ad mor-
tem posset alium defraudare instituendo qđ plu-
res heredes et tot essent uoces: sic si essent decem
heredes unius haberent decem uoces: et compa-
tronus unam: et sic prefereretur illi cōpatrono.
Addit Pau. maxime quia plures uoces preferū-
tur in presentatione sup. e. quoniam in tantis qđ
sufficit maior pars comparatione minoris iuxta
nō per vin. et compos. de elec. ecclesia uestra secun-
dum Pau. et quia hoc ita posset contingere i fo-
gradu et ulterioribus sicut in primo ideo non vñ
bona opi. Archy. sed melior fuisse opinio appro-
bata. dicit tñ glo. qđ tenendo opinionem cōtrariā
s. qđ fieret successio in capita etiam quo ad actum
presentationis contra dictam iniquitatem et frau-
dem posset prouideri si statueretur qđ extantibus
descendentibus sanguinis non possunt succedere
extraneis: nam tunc si alter cōpatronorum ha-
beret plus tales heredes non haberet conqueri
de cōpatrono: sed de deo. preterea posset cōtin-
gere econtra qđ ipse plures heredes haberet: et iō
in hoc non dicitur iniquitas: ut lesio. ar. legis fidi
commisiss. l. de transac. quia autem eo casu quo
non essent descēdētes sanguinis posset dicta iniq-
tas augeri uel surgere: dicit glo. qđ bonum esset
statuere qđ nullo casu fieret successio in extraneos
heredes. quia per hoc tolleretur dicta iniquitas
et facilius liberaretur ecclesia ab hoc iure patro-
natus. facit. c. prohibemus. et c. si. de cen. **E**x
predictis patet qđ hic reprobatum opinio antiquorū
et Archy. et approbatur opinio Inno. et Hostiē. et
hoc idem tenet hic Pau. dicens qđ licet secundum
opinionem hic approbatam oporteat nos uēire
ad diuisionem unius uocis quando plures ab eo-
dem instituuntur pro equalibus / uel inequalibz
partibus: et ab illis heredibus aliqđ instituuntur / et
sic per consequens successiue: et post multas suc-
cessionem sit difficile terminare: prout etiam patet

ex exemplo. glo. tamen sufficit ita scriptum ex ar-
gumento. vi. q. iij. scriptum est in lege et ff. qui et
a quibus. l. prospexit: et quasi simile esse dicit
qđ nōtur in. c. scriptum de elec. post Inno. et fate-
tur tamen propter predicta qđ expeditius fuisset
tenere opinionem antiquorum. facit qđ dicit gl.
hic in secunda parte in v. facilius. contra iniqui-
tatem succurrere statuendo: prout glo. Idem di-
cit Laudinus. Idem tenet etiam Steph. dicens qđ
contra difficultates et intricaciones surgentes ex
opinionem hic approbata posset succurrere altero d
duobus modis hic in tex. positus: et si neutra ui-
arum hic positarum sibi placeret: tunc dicit Ste-
posset dici qđ cum istud ius sit indiuisibile: et sit a
pud omnes et singulos simul: et sine alijs ap. nllm
all. sup. e. c. i. qđ unius p. traditio totū impedit. ff.
qui et a quibus. l. si quis hac lege. §. quoties et ff.
de pigno. acci. l. si necessitas. §. si unus ex pluribz
et ex hoc eueniet qđ si infra tempus iuris non po-
tuit concordare episcopus propter eorum negli-
gentiam poterit etiam ordinare sup. e. quoniam
et c. cum propter. Nec ob. qđ preferri debeat elcū
seu presentatus a maiori parte ceteris paribus si
id fieri poterit sine scandalo sup. e. quoniam: nā
alii succederet. c. i. et qđ sup. e. quia rñdet Ste. qđ
illud haberet locū quando sunt plures patroni
originales ex eadem / uel diuersa causa. hic quan-
do non sunt patroni originales et per hoc habes
mōm euadēdi intricatōes pputationū de quibus
in glo. Forte glo. intellexit qđ soluat intrinatio
ut qui plures habet uncias ille preferatur. tamē
quia difficultas est computare non placuit glo.
opi. hic approbata. An autem in episcopis patro-
nis originarijs sufficiat maior pars comparatio-
ne minoris. An uero requiratur maior pars cō-
paratione omnium patronorum. Pau. hic dicit
qđ sufficiat maior pars comparatione minoris: qđ
hoc ius spectat ad eos: non ut corpus: sed ut sin-
gulos all. nō per Vin. et compos. de elec. ecclesia
uestra: et per Jo. xvi. q. viij. si plures et per Archy.
xxi. di. in cena. et c. In heredibus autem unius
patroni ex duobus si forte uni successit unus alii
et. An maior pars comparatione minoris illorū
et. faceret unam uocem: Pau. non tangit. Steph.
ut predicti tenet qđ non immo requiritur qđ omīs
predicti decem concordent: alii unius cōtraditio
impediret totum. Et hec opinio uidetur uerior
tanqđ fauens ecclesijs. saluo eo qđ dicam infra.
Opi. Jo. de lig. non uidetur ualere licet pro ea fa-
cit: quia ex quo agimus de stipite quia representat
personam unius oportet maiorem partem illius
consentire: secus quando sunt patroni originarij
habentes uoces integras: sed salua La. in origi-
narijs. i. quia competit eis uox: ut singulis nō ut
collegio. ideo ex quo ius disposuit sufficere ma-
iorem sufficit maior pars comparatione minoris
et eadē est ratio in uno stipite: quia descēdētes ex
uno stipite sunt ut singuli. si ergo sufficit maior p. s
debet sufficere comparatione minoris ad hñduz
stipitem et c. Lap. hic tenet qđ sufficiat maior pars
comparatione minoris ad faciendum unam uo-
cem: ad qđ si alterius patroni unus heres concor-
det cum tali maiori parte ille debeat admitti: et

dicetur habere duas uoces sicut si a duobus patro-
nis originarijs presentaretur. Si uero omnes. x.
uel maior pars ipsorum presentet unum. et unus
heres alterius patroni alium prefereretur idem
nior. et si erant equales meriti locus erit gratifi-
cationi: ut superior admittat quem uelit iuxta
non per Inno. Hosti. et Hoff. et Hosti. in summa
all de elec. uenerabilem. et sup. e. ti. cum autem Jo.
de leg. hic tenet quod requiratur maior pars omnium
predictorum decem ad faciendum unam uocem
alio se inuicem impediunt. hec procedunt quando
plures sunt patroni quibus succeditur: quo casu
posset dici non loqui Ste. sed in sequenti. Si uero
unicus sit patronus cui plures sint heredes: tunc
hoc casu non loquitur de. secundum Lap. pater
quia dicit plures ab uno ex patronis: unde dum
tex. dicit quod habent uocem unius patroni intelligi-
tur respectu aliorum quos habet ecclesia: quod igitur
erit in casu predicto quando unicum tantum habet
patronum ecclesia: qui plures dimisit heredes: di-
cit La. quod tot uoces habebunt quot erunt heredes
per quod dicit quod locum haberet id quod dicitur sup.
e. c. ij. quia staretur maiori parti comparatione mi-
noris. et similiter locum haberet secundum et tertium
responsum huius decre. ex eadem causa. Et quod
si unum patrono successerunt duo heredes: deinde al-
teri illorum duorum successerunt decem. et alteri
duo: modo pone quod predicti decem uel maior pars
ipsorum presentauerit unum. et unus de duobus
alijs eundem presentat. et minor pars de decem cum
alio ex duobus presentat alium. que presentatio
ualebit. dicit La. ualere presentationem factam
a decem uel a maiore parte ipsorum cum uno ex
duobus. alio quod non Composit. secundum vin. de re
scrip. pastoralis in v. concordare v. Item quid si
tres. Item dicit si decem uel maior pars eorum
presentant unum. et quilibet aliorum duorum unum
alium alium quod preferetur presentatus a decem:
uel maiori parte ipsorum. Ratio quia omnis inter
se habent duas uoces. ita quod decem uel maior pars
ipsorum habent unam uocem. et alij duo aliam
uocem. et ideo cum in patronis laicis maior pars
comparatione minoris preferatur est dicendum.
presentatus a decem uel maiori parte saltem ha-
bet unam uocem. et si etiam esset presentatus ab
uno aliorum duorum haberet unam uocem et di-
midiam. sed presentatus ab uno ex duobus qui
pro uno reputantur habet mediam uocem tantum.
si alius ab alio ex duobus sit presentatus. et ideo
presentatus a decem uel maiori parte optine dicitur
tanquam presentatus a maiori parte comparatione
minoris secundum Lapum. Ex predictis
patet quod si duo heredes unius presentarent unum
et decem heredes alterius patroni: uel maior pars
ipsorum alterum prefereret idoneum. et si equal
essent meriti locus esset gratificationi: ut in simili
superius dictum est. Si uero unus duorum pre-
sentaret unum. et alius alium. et decem nec maior
pars comparatione minoris concordarent in unum
sed forte quilibet duo ex decem eligerent unum de
uersum. Sentit Lapus quod preferri deberet idoneus
or presentatorum a duobus: quia illi haberent di-
midiam uocem quod in presentatis quibuslibet

duobus de decem non contingit. et si essent equal
meriti locus erit gratificationi. Si uero cuilibet
duorum patronorum successissent decem. et quili-
bet duo ex decem presentarent diuersum: uideretur
similiter quia idoneus debet preferri. et si sint equa-
lis meriti locus sit gratificationi. Et idem si omnes
decem heredes unius patroni: uel maior pars ipsorum
unum presentant. et idem si omnes heredes uni-
patroni presentant unum. et maior pars ipsorum
decem alium. cum talis maior pars facit unam
uocem: ut est dictum in pluribus heredibus plu-
rium patronorum. Ex predictis patet quod si u-
nico patrono succedunt plures quod succedunt in ca-
pita secundum Lapum. Credo quod si sunt duo ha-
bebunt duas uoces. Si uero alteri dictorum her-
redum succedunt plures: tunc bene succedunt in
stirpes ut hic dicitur. Et ideo si uni duorum her-
redum succedunt decem uel alteri duo. illi decem
habebunt tantum unam uocem. et alij duo aliam
et si quidem omnes concordant in presentando cla-
rum est. Si uero discordent quis debeat preferri: seu
que presentatio debeat ualere: patet ex supradictis
et secundum hoc de. habet locum quando a plu-
ribus sunt patroni. et unus ex illis moritur reli-
ctis heredibus pluribus uel quando unus ex plu-
ribus heredibus unius patroni decessit pluribus
heredibus relictis. secus quando unius patronus
decessit pluribus relictis heredibus. Ex predi-
ctis patet qualiter dissolui possit intricatio et dif-
ficultas glo. quia alio secundum Ste. qui dixit quod
ubi sit successio in stirpes potest dissolui per alteram
ex duabus uis hic in tex. positum si uelint alteram
illarum eligere. Si uero neutra dictarum uiarum
sibi placet: tunc si non possunt concordare tunc est
uno solo discordante est perinde ac si propter di-
scordiam patronorum non ordinaretur ecclesia
et sic si post lapsum temporis neglexerunt concor-
dare episcopus ordinabit. et hoc siue unico patro-
no succedant plures: siue plures uni ex duobus
patronis. Lapus uero distinguit: ut ex predictis
patet: an plures succedant unico patrono. an uero
plures uni ex pluribus patronis: uel plures uni
ex pluribus heredibus unius patroni. et ille pre-
ferretur qui habebat plures uoces uel uocem in-
tegram alio non habente ipsam integram: uel ma-
iorem partem uocis: nullo habente uocem inte-
gram. et si plures essent tales sic presentari habentes
quolibet unam uocem: uel unam dimidiam partem
idoneus erit preferendus. et si neuter sit idoneus
locus erit gratificationi. Unde concluditur quod debet
inspici quot sunt stipites qui representant unam
uocem. et qui habent maiorem partem stipitum
censetur habere solidam uocem. Item ille dicitur
habere stipitem: qui habebit maiorem partem
ipsius stipitis. et sic si sunt quattuor stipites. qui
habet tres ex eis dicitur habere uocem. et sufficit
at habere maiorem partem cuiuslibet illorum trium.
Si uero essent in pari casu. seu minori idoneus
est instituendus. et si eque idonei sint sit locus gra-
tificationi. et uel forte potest dici quod ubi sunt in pari
numero neuter sit instituendus. et inuicem se im-
pediunt: sed precedens opinio tanquam fauens eccle-
siae uidetur tenenda. Ar. sunt plene. ff. de rebus

et non in. c. q. d. cognā. spirituali: et q. supradicti i. pari
causa: seu numero intellige stipitum. Si uero in
eodem stipite sit paritas quasi in seipso sic diuisio
sio: et discordia uidetur pro nullo computandus
talio stipite: et sic sunt tres stipites: et unus stipes
uel eius pars maior etiam comparatione mino
ris: quia hoc est fauorabile ecclesie. et ideo am
plectendum. pone unus presentat Titium. alius
Seyum tertius stipes qui in duobus consistit est
in diuisione: quia unus illorum consentit in Titio
um. alius in Seyum: uidetur q. neuter debeat
stipitui cum nullus eorum habeat maiorem partem
stipitis. Item et in alio tertio est in se ipso diuisio
et sic expectabitur lapsus temporis. sicut dixit
Steph. cuius opt. hoc casu procedit: uel forte sit
in pari causa: quia quilibet habet stipitem et dimi
dium alterius idoneor erit instituendus: et si sit
eque idonei locus erit gratificationis: et hoc forte
uerius cum magis faueat expeditioni ecclesie. Si
uero ex tribus stipitibus unus presentaret Titium
alter Seyum tertius consistens in duobus esset de
uisus. quia unus ex illo stipite presentaret Titium
alter Seyum: quid esset tunc. uidetur q. procedat
opt. Steph. quia licet Titius et Seyus sint in pa
causa cum non habeant par ius respectu omnium
stipitum: secus in casu precedenti. et ideo cum non
habeant par ius respectu omnium stipitum: nec
habet aliquis eorum maiorem partem stipitum: ne
neuter institui debet: uel forte idoneor ex duobus
primis debet prefici: et si sunt equalis meriti et al
tero eorum poterit gratificari per ea que j. dicen
tur. Si uero essent duo stipites tantum quorum
unus presentaret Titium et media pars al
terius eundem. Alia medietas Seyum s. La. p
ferri debet Titius qui habet stipitem et dimidium
alterius. Sed pro hoc facit quia in alio est dis
sensio in seipso et sic uidetur pro nihilo computa
dus ratione repugnante in seipso ar. Lubi repu
gnantia. ff. de re. iur. et sic expectabitur lapsus te
poris uel forte non debet esse deterioris p. ditionis
Titius q. si totus ille alter stipes p. t. Seyum
quo casu ydoneor debet prefici et sic si Titius sit
idoneor debet prefici et etiam poterit gratificari
si sit equalis meriti et expectetur lapsus temp
Seyus autem tunc nullo casu poterit prefici q.
non habet in se dimidium stipitem et sic si debet
prefici aliquo casu etiam si sit idoneor et ideo v.
dicendum si sunt tantum duo stipites et unus p
sentat Titium et media pars alterius l. titius alia
media Seyum quia Titius si est idoneor potest
prefici et debet et si est equalis poterit ei grati
ficari ne magis noceat ei dissensio alterius stipis
q. si de concordia Seyum elegerit. Quid autem
si sint duo stipites et unus stipes eligit Titium
alter uero nullum eligit dicit q. debet expectare
per tempus datum ad presentandum si forte o
lium presentabit qui forte erit idoneor: secus si
maior pars alterius stipitis presentet unum q.
non expectabitur alia pars cuius presentatio ni
hil potest comparari. Si uero media pars stipis
presentat alia tunc expectabitur quia forte eundem
presentabit et sic erit duo in pari causa uel forte
presentabit alium q. fecerit alia pars eiusdem stipitis

quo casu quid iuris sit. s. quando duo sunt sti
tes et unus presentat Titium et media pars alia
Lucium: alia media Seyum patet ex supradictis
etis. Et p. dicitis etiam p. q. si sunt tres stipites
et duo tantum presentarent: an tertius debet ex
pectari: quia si illi duo sunt in concordia: de uno
certe non expectabatur tertius: cuius presentatio
nihil potest operari. ar. l. aliquando. ff. ad uelleia
num. Si uero quilibet illorum duorum stipitum
de se se presentent unum. puta unus stipes Ti
tium: secundus Lucium expectabitur tertius si
pes: an consentiat in altero eorum: an uero in al
tero diuerso a dictis duobus: et si maior pars ipsius
tertij presentet unum non expectabitur alia mi
nor pars eiusdem stipitis: sed si media pars p. t.
expectabitur alia: ut uideatur utrum concordet
cum alia dimidia: an uero discordet: sic patet ex
predictis q. plus operatur taciturnitas q. uolun
tas declarata contradictoria. Ratio quia constat
de mente quando est declarata. ideo succedit di
spositio iuris in continentis: sed ubi non est decla
rata oportet q. expectemus: quia diuinare non pos
sumus. facit in argumentum de elec. q. sicut et c.
sed quid si sunt tres stipites: et media pars uni
eligit Titium: media pars alia eligit alium. s. Sey
um: et faciunt alie due stipitem. quia media cui
libet eligit Titium: et alia Seyum. uidetur q. neu
ter sit preficiendus: licet sint in pari causa: ex quo
nullus habet integrum stipitem: uel maiorem p
tem illius. et ideo si quilibet media pars eligit di
uersam personam: et sic diuersas sex personas.
Si uero Titius haberet unum stipitem: uel eius
maior partem in dicto casu si idoneor esset
posset prefici si equalis posset gratificari. al. secus
quia non plus debet operari diuisio aliorum du
orum stipitum q. si concordaret quilibet stipes i
diuerso: et hoc quando habetur totus unus stipes
habendo respectum ad primum stipitem: q. q.
habet omnes: uel maiorem partem representan
tium primum stipitem: seu primum gradum. Si
uero essent duo in secundo gradu ut in terminis glo.
in duobus filiis. b. et esset tertius gradus subdi
uisus. quia unus filiorum: b. haberet filium clerici
cum talis viq. si ille clericus eligit Titium: et me
dieta illorum viq. eligit Titium: uel etiam eun
dem: alia medietas Seyum non debet etiam si
stipites similiter faciant. C. glo. scda. querit an
procedat littera etiam quotiens sint instituti he
redes. R. d. q. sic. quia loquitur indistincte: et ad
minus ad sui uerificationem requirit concursum
duorum: ut in regula pluralis in vi. Item proce
dit. siue singulares persone sint institute. siue coli
legium: et multo fortius: quia collegium loco uni
us habetur: ut in. c. ea noscitur de his que su. a. p
la. et c. C. glo. ab uno. querit quid si non plures
ab uno sint instituti heredes: quo casu loquitur
littera: sed plures a pluribus: uel unus a pluribus.
R. d. glo. q. tunc erit secus. quia tunc primo ca
su illi plures: et secundo ille unus habebunt plu
res uoces: et non unam tantum. ut est dictum in
glo. magna. Idem L. apus dicens q. si unus insti
tuitur a pluribus patris habebit tot uoces quot
sunt. Idem dicit si plures a pluribus instituantur

Idem si patrōnus a patrono: quia tunc habebit
duas uoces: unam ex iure proprio: aliam ex suc-
cessionē hereditaria cōpatroni: et ex persona illius
secundum Pau. ut refert La. Item aduertendū
secundum Lap. q. hic loquitur quādo plures ab
uno ex patronis succedūt: quo casu illi plures ha-
bent dītaxat uocem unius: qd̄ intelligit Lap. et
respectu aliorum patronorum: quos habet ecclesia
per qd̄ dicit q. si ecclesia habet tantum unum pa-
tronum: qui dimiserit post se plures heredes q.
tot uoces habebunt quot erunt heredes: et sic h̄z
locum in eis qd̄ dicitur sup. e. c. ij. et finis huius. c.
ex eadem causa. glo. tamen magna ut uidistis re-
nuit contrarium in reprobatione opi. Arch. et sic
aduerte: quia hic Lap. sentit opi. Arch. in hoc n̄
reprobari. et uidetur habere rationem in se: quia
quando unicus tantum est patronus non est cuius
respectu sit necesse dicere q. plures heredes illius
habeant unam uocem tantum: que ratio cessat
quando plures sunt patroni: et ab uno illorum plu-
res sunt patroni: et ab uno illorum plures relin-
quuntur heredes. **C** Glo. relict. querit quid si
ius patronatus unius ex patronis descendat ad
plures per uiam contractus: et non per uiam reli-
cti. Exemplum si uenditur pluribus uniuersitas
in qua est ius patronatus: uel si permutetur cu-
pluribus: uel donetur dummodo in donatiōe sit
enda priuatis intercedat consensus episcopi. iux-
tā nō sup. e. illud. nam predictis modis transferri po-
test ius patronatus. iuxta nō sup. e. cum secundū
an dictis casibus procedat de. glo. rñdet q. sic
quia eadem ratio licet inspecta propria signifi-
catione huius uerbi relict. loqui uideatur solum de
translatione patronatus ex ultima uoluntate. l. i.
ad si. ff. de tabulis exhiben. et de fo. compe. conq̄s-
tus. Idem tenet Pau. dicens etiam litteram pro-
cedere: siue ab intestato relict. sint heredes. Idem
Sic. **C** Nota de isto uerbo relinquo qd̄ ex pro-
pria significatione uerificatur tantum in actu ul-
time uoluntatis tene menti propter statuta.

C Glo. heredes. querit an sit differentia an sint
relict. heredes extranei an sui. Rñdet q. non. per
tex. qui simpliciter loquitur de heredibz all. xvi.
q. vij. considerandum: et nō sup. e. cum secundū.
Idem Lau. et Jo. in c. filijs xvi. q. vij. ad hoc qd̄ e-
adem est ratio igitur idēz ius de conti. translatō.
Idem dicit Pau. litteram procedere: siue sint ma-
res: siue femine heredes: quia iura loquuntur in
distincte et generaliter. ff. de v. sig. l. heredes. Idem
Lap. all. xvi. q. ij. eleutherius de concess. preben.
c. si. et dictum. c. filijs: secus dicit Paul. in iure pa-
tronatus libertorum secundum quosdam: quia
secundum eos non transit in heredem extraneū
all. ff. de iure patro. l. filijs. ff. de operi. liber. l. fabri-
les: et l. operarum: q. dicit ut nō. l. de operi. liber.
liberti et ff. de condi. inde si non sortem. §. liberi.

C Glo. rectoris. Querit quid in presentatione
clerici fienda ultra rectorem. Rñdet glo. q. et re-
spectu illius procedit de. quia eadem est ratio p-
consequens idem ius. fatetur tamen q. in hoc est
opi. an ius presentandi clericū spectat ad patro-
num: an uero ad rectorem: de quo dicit tenendū
q. nō in c. postulasti sup. e. Pau. hic recitat opio

quia Jo. lxiij. di. si principali Hug. xvi. q. ij. dēcer-
nimus. Ber. de offi. uica. ad hec Hof. sup. e. ti. po-
stulasti tenent q. patronus presentet solum recto-
rem: et non clericum. Inno. et Bern. contra. sup. e.
postulasti. ipse hic concordat opiniones: quia si q-
rimus de presentatione ad ordines et tituli ipsius
ecclesie illa spectat ad rectorem excluso patrono.
ratio quia de eius preiudicio agitur cum teneatū
de necessarijs providere de preben. cum secundū
de offi. Arch. ad hec: nec per hoc paratur aliqd̄
preiudicium patrono: quia ille non habet aliqd̄
ius in ecclesia ex aliqua institutione: sed habet pe-
titionem alimentorum ex presentatione acquisi-
tam: et sic intelligitur. c. postulasti: qd̄ dicit uerūz
nisi esset talis patronus: qui faceret fructus suos
et omnia onera supportaret: de quo sup. prox. c.
Si autem querimus de presentatione ad clerica-
tum ipsius ecclesie: que quandoq. sit de ordinato
iam: et quandoq. de ordinando: et tunc presenta-
tio talis clerici spectat ad patronum: sicut et presen-
tatio rectoris: et sic intelligatur secunda opinio:
all. xvi. q. ij. si quis episcoporum: et hec dicit uera
quando optinetur presentatio ex ui iuris patro-
natus: secus si ex iure consuetudinario: quia tūc
prescripta consuetudine presentandi unum non
esset per hoc prescripta presentatio alterius: cu-
prescriptio sit odiosa et restringenda: et non laxā-
da de deci. cum contigat de prescrip. auditis fm
Pau. Idem tenet La. eius dictum recitans in fa-
parte glo. et ut op. de nō sup. e. c. i. et c. querimoni-
am. Sol. q. circa istum secundum casum de. tri-
plex opi. erat oliz: sed hic approbatur opinio que
habebit q. fieri posset qd̄ hic dicitur: facit. l. quoti-
ens. ff. de usufruc. cum si. et c. **C** Glo. patronus
querit an hec conuentio possit fieri inter maiore
partem patronorum uno contradicente. Rñdet
q. non. all. de elec. quia propter et qd̄ ibi nō: et qd̄
habetur in regula iure communi in vi. et c.

C Glo. libere. querit an hec conuentio poterit fieri
sine auctoritate dyocelani. Rñdet q. sic. et ad hoc
inducit uerbum libere. facit q. nō de preben. licet
episcopus in vi. et in de. dudum. §. statuimus sup-
de sepul. et per hoc dicit reprobari opi. Inno. de
qua sup. e. querimoniam: ubi in hoc dicebat con-
trarium: sed an poterit fieri etiam non uacante e-
cclesia talis conuentio. Rñdet glo. q. sic. ex eodez
uerbo all. de donati. consultationibus: et sup. de
re. eccle. non alie. de. si una: et hoc etiam satis pro-
bat hec littera dum dixit alternis uicibus: nam i
eadem uice non potest concurrere duplex uacatiō
Contra predicta Op. glo. de. c. si. de concess. preben.
Soluī q. ibi fiebat donatio: uel concessio presen-
tationis ecclesia non uacante in fraudem uacatu-
re: et non patrono: et ad tollendam discordiam: et
faciliorem prouisionem et expeditionem ecclesie.
Idem tenet Zen. Steph. et Pau. hic quasi ad litte-
ram. per predicta dicit glo. satis posse dici q. si q-
sunt simul patroni plurium ecclesiarum possunt
inter se diuidere: ut unus sit patronus solus i una
ecclesia: et alius in alia. et hoc tenet vin. sup. e. c. i. et
c. ex instimatione. **C** Contra predicta Op. glo. de
l. quedam. ff. fa. herci. ff. de alimentis lega. l. iij. de
iure patro. l. si. In quibus patet ius patronatus

libertorum non posse diuidi inter patronos. I3
prestatio alimentorum diuidi possit. Rñder glo.
q̄ aliud in iure patronatus libertorum: quod est
fortius q̄ ius patronatus ecclesie: q̄ patet quia
illud ius non potest alienari istud / sic sup. e. cum
secundum: 7. xvij. q. vij. pie mentis maxime in 2
patronum sup. e. ex insinuatione. Item illud trā
sit ad suos etiam non heredes. ff. de ope. liber. ut
iureiurandi. §. si liberi. 7. ff. de iure pa. l. filij istud
non iuxta nō post Inno. in dicto. c. cum secundū
7 per glo. in. c. considerandum. xvi. q. ij. 7 hic per
zen. 7 Math. 7 sic per consequens de uno ad ali
ud non legitime inferitur: ad predicta all. glo. q̄
patronatus ecclesie potest in toto cu3 alio patro
nato permutari: nō in dicto. c. cum secundū: 3
igitur eadem ratione poterit pars patronatus
unius ecclesie permutari cum parte patronatus
quam habet compatronus in alia: quia: ideoz iuz
debet esse de toto ad partem de offi. dele. pastora
lis 7. ff. de rei uen. l. que de tota. Idem tenet Pau.
quasi ad litteram: qui etiam conco. cum glo. se. i
uerbo alternis uicibus. 7 c. 2. In tertia parte
glo. permittimus. Oppo. q̄ immo etiam post p
sentationem factam de pluribus liceat aliquos
presentare si patronus sit laicus sup. e. q̄ autem
7. c. cum autem: 7 potior debet esse conditio insti
tuti ab episcopo ut ibi patet. licet teneatur pmo
presentato si eum non instituat causa nō subsiste
te secundum nō sup. e. pastoralis. Rñder glo. q̄
contrarium procedebat olim. hodie uero per
hanc cle. potest fieri presentatio per formam hui
cle. postq̄ non licebat alios presentare: sed de pre
sentatis potest instituere episcopus quem uolet
pro qua facit: q̄a licet si licebat sic oliz accumulare
7 successive satis debet esse honestum q̄ etiā fiat
presentatio de pluribus eodez tempore: 7 sic fiat
accumulatio eodem tempore. Idem zen. dicens
q̄ episcopus in casu huius. c. non tenebitur pro
uidere alicui non admissorum. Ratio quia ex be
neficio presentantium ex auctoritate huius con
stitutionis potest admittere quem uult sup. e. qm̄
7. c. pastoralis: 7 sic talis presentatio habetur pro
nominatione. facit de elec. q̄ sicut. Glo. prese
tare. querit an procedat cle. siue presentatio plu
rium fiat simul: siue successive data optione epo
Rñder q̄ sic: quia licet olim quando laicus patro
nus presentabat fm̄ instaret pro secundo: hodie
potest relinquere optioni episcopi per hanc cle.
Idem zen. cum cle. ista non distinguat. Faterur tñ
q̄ olim secus: quia presentando secundum quan
tum in se erat uidebatur recedere a primo. licet e
piscopus posset idoneorem instituere: hoc dictūz
intellige quando a principio presentantur plures
data optione episcopo: 7 similiter deinde presen
tantur aliq̄ data optione. secus forte si a principio
presentaretur simpliciter unus. 7 deinde plures
data optione episcopo: quia primum sine causa
non deberet episcopus reicere. alio etiam et hodie
teneretur sicut olim cum hoc casu non uideatur
loqui cle. glo. tamen sentit contrarium etia3 hoc
casu ut patet ex ea. Deinde glo. op. ptra hunc
fi. de. c. ij. de elec. in vi. ubi non potest fieri electio
alternativa / uel incerta glo. soluit aliud in electio

nibus in quibus alternatio 7 incertitudo prestat
impedimentū aliud in presentationibus: ut hic
patet. Idem zen. Idem Math. per q̄ dicit q̄ in
presentationibus non est seruanda forma decre
quia propter: de quo per Compos. de elec. ecclesia
nam solennitas que seruatur in electione non ser
uatur hic in presentatione ut patet hic ex p̄dictis
Ide3 Lap. all. nō in. c. q̄ sicut in prin. de elec. post
Vosti. 7 per Archy. lxi. di. Rudq̄. unde dicit q̄ si i
una ecclesia esset ita celebrata electio: ut hic dicit
nō ualeret q̄ una ecclesia non potest simul plures
maritos / uel sponsas habere secundum bigurio
nem. xxxi. q. ij. quomodo uirginibus de diuor.
gaudemus. facit q̄ nō in. c. in scripturis. vij. q. i.
An autem hoc procedat siue loquatur in patro
nis laicis: siue clericis. Rñder glo. q̄ clarum est q̄
in patronis laicis procedit. In patronis autem
clericis si ex patrimonio presentent. Idem facit
q̄ nō de offi. lega. dilectus. Si uero ratione eccie
tunc sentit glo. secus esse: quia tales uariare non
possit. facit s. e. cū aut. Jo. St. q̄ in p̄mis oli erat
in effectu. Idem q̄ hic dicitur quia episcopus ad
mittebat quem uolebat de presentatis per tales.
Steph. hic tenet contrarium dicens q̄ cle. proce
dit etiam in patronis clericis ratione ecclesiarū
propter identitatem rationis. Credo posse saluari
optiones: quia si eodem tempore presententur plu
res procedat opi. secunda. Si uero primo presen
taretur unus: 7 secundo loco alius / uel plures da
ta optione episcopo tenendo q̄ hoc casu locum
habeat cle. in laicis patronis: tunc procedit pma
opi. Ratio quia prima presentatio est talis a qua
nullatenus licebat olim uariare quando fiebat p
patronum ex ratione ecclesiarum. secus in laico
patrono: uel patrono clerico ex patrimonio: quia
locum habebat uariatio: 7 poterat episcopus eli
gere quem uolebat. licet primo presentato tenere
tur si sine causa fuisset non admissus hodie ad nō
hilum tenebitur si detur sibi electio per hanc cle.
Tractat hic Mat. quot modis queratur ius pa
tronatus: 7 que iura competant patrono de quo
sup. e. super Rica 7. c. i. 7. c. cum secundum: 7 per
Jo. de lig. sup. e. nobis. Deinde querit quid si
patronus damnetur ad perditionem / seu publi
cationem bonorum. an ius perdat patrono: 7 sic
an ius patronatus ex condemnatione facta ob
maleficium de bonis amittendis perdat remis
sit ad nō. xvi. q. ij. placuit ut quicunq̄ 7 melius
q. vij. filijs. Idem zen. 7 de hoc etiam. lvi. di. satis
peruersus 7 plene dixi in cle. postoralis de re. iudi.
ubi glo. tangit. Uterius quero an parochiani
ut parochiani sine titulo iuris patronatus possit
presentare. zen. dicit q̄ non per Inno. sup. e. con
sultationibus. Math. hic dicit q̄ si sunt in quasi
possessione presentandi ex dicto iure. quia uidetū
q̄ possint presentare all. c. querelam de elec. 7 s. o.
e. ti. consultationibus. contrarium tamen tenet p
c. sacrosancta 7. c. massana de elec. 7 per nō re. ti.
Gai. in Spe. facit. c. ij. 7. iij. sup. e. nam patronus
habuit de gratia q̄ ius presentandi haberet i ec
clesia. ergo hęc gratia tanq̄ personalis non debet
extendi ad parochianos. vñ. q. i. petiti. 7 sup. de
re. iuris priuilegium in vi. de quo in dicto. c. que

etiam in regula & alicui gratiose de re. iuris in
 viciis mercurialibus ubi et Jo. an. q. ius pntadi
 rectorem potest prescribi per parochianos. **C**
 Quero an indistincte ius patronatus transeat cum
 universitate. Rndet Pau. q. non: quia demum tra
 sit cum universitate cum qua transirent singula
 sine ipsorum expressione: iuxta non per Innocen. 1.
 Hosti. sup. e. ex litteris: per hoc dicit q. non tran
 siet cum universitate cum qua non transiret sin
 gula sine speciali ipsorum expressione. puta si ue
 do hereditatem mihi delataz in qua est ius patro
 natus: quia nisi in hereditate sit castrum / ul' uilla
 cui cederet ius patronatus non transibit. l. que
 tibi. l. de here. uel acci. uendita: qd intelligit nisi
 donaretur hereditas ecclesie cui donari pot ius
 patronatus sine consensu episcopi sup. e. c. uno in
 vi. 7. **C** Ultimo querit hic Pau. quid si plu
 res sint patroni qui nullo modo uolunt concordare
 res: quid erit sciendum. Rndz Pau. q. iura circa h
 uarie loquuntur ut non sup. e. c. q. 7. i. q. 7. c. eam te
 xvi. q. vii. si plures. Et ideo pro concordia dicto
 rum iurium sic distinguit: quia interdum est que
 stio inter patronum 7 episcopum: 7 tunc seruari
 debet: qd habetur de offi. or. cum uosur si dyo
 cesanus ponat iconomum in ecclesia non autem
 ordinet ecclesiaz: quia alio daretur ei materia ha
 bendi discordiam cum patrono si lapsus termino
 posset ecclesiam ordinare. Aut est questio inter ipso
 patronos: 7 tunc interdum est questio inter illos
 quos constat esse patronos: interdum inter illos
 quos constat non esse patronos. Interdum inter
 illos de quibus dubitatur. Primo casu quando
 est questio inter illos quos constat esse patronos
 7 tunc si est questio de presentatione facta statim
 maiori parti sup. e. quoniam. Si uero esset par
 litas in numero: 7 tunc ille presentatus qui e ma
 ioris meriti erit instituendus: 7 si essent parit me
 riti locus erit gratificationi de rescrip. c. penult i
 vi. hec uera si fieri potest sine scandalo / uel peri
 culo mortis. alio remittitur ad remedia de quibz
 in c. q. 7. i. q. sup. e. ti. Secundo casu quando pntas
 eos non esse patronos: tunc statim libere poterit
 ecclesiam ordinare. non ob. conditione sup. e. ti. p
 sultationibus. Tercio casu quando dubitatur
 distinguitur: quia si litigatur de iure / uel possessione
 iuris pa. tunc expectet dyocesanus laicos p quat
 tuor menses: clericos per sex. Si litigant cum
 laicis secundum Hosti. 7 Jo. an. infra quos finire
 debet causas: quibus elapsis ordinabit sine preiud
 icio uincens. Si uero litigatur de electione / res
 tunc si de ea litigatur ex ui iuris presentandi. Jo
 qd proxime dixit quia expectabuntur usque ad
 quattuor / uel sex menses habita distinctione in
 clericos 7 laicos. Si uero litigatur de ea ratione
 prerogativa / uel ratione forme presentationis: 7
 tunc lapsu temporis non paratur eis preiudiciu
 quia sine culpa sua non dz puniri de re. iudi. cum
 Beroldus. Ad hoc quia si aliud diceremus esset
 aperta uia fraudibus: 7 quia statutum est tempus
 ad presentandum: non ad instituendum. **C** Ulti
 mo Jo. de lig. hic ponit duo consilia ad litteram
 in quorum uno tractatur filij fratrum succedat
 ad iuram in stirpem: in capitulum: maxime i fey

alio de quo per legistas in aucta cessante. Ca
 de legi. here. 7 per Dinum 7 Ba. in l. post constan
 guineos in. §. hereditas. ff. de suis 7 legitimis / et
 tenet idem in feudalibus q. in alijs: quia equips
 rantur in successione: inspecta dispositione iuris
 communis 7 liber feudorum: nisi localis consue
 tudo aliud haberet per non per glo. in c. l. de gra
 dibus successionis in feudum in prin. 7 per tex. in
 ti. de succeseu. c. l. 7 de natura successionis feudi. 7
 tenet opi. Accur. 7 sequatium in aucta cessante
 quam intelligit procedere quando filij fratrum
 succedunt auunculis / uel patruis: secus si alijs: l.
 inter se: 7 dicit Accur. forte non sensisse contrari
 um cum loquatur in primo casu: non autem in
 secundo. In secundo consilio tractat an feudum
 possit alienari sine licentia domini in unum ex a
 gnatis: 7 sine consensu aliorum: 7 concludit q. non
 potest alienari sine licentia domini: uel sine licetia
 proximorum agnati / ul' pario / uel parium si sunt
 plures. nam alio non fit preiudicium in predictis
 7 hoc in feudo paterno all in x. coll. de prohibita
 alienatione feudi per Fredericum. l. imperialem
 per totam. l. 7. c. l. §. preterea per quos fiat inue
 stitura: 7 c. preterea de alienatione feudi paterni
 7 quia eadem est ratio prohibitionis: siue fiat in
 extraneos: siue in proximos: 7 per predicta dicit
 q. licet tolleretur seruitus 7 obstaculum concer
 nens dominium non tolleretur per hoc concer
 nens agnatum all de priuileg. pastoralis: 7 l. si ser
 uitus. ff. de seruitut. ur. predi. **C** Sequitur.
 De censibus. Rica.

Quod sit nature consonum.
 Due sunt partes decre. quia pri
 mo ratione premissa ponit statu
 tum suum cum exceptione. Se
 cundo exceptionem limitat 7 de
 clarat sibi secunda. Priuilegia.
C Nota illud uulgatum q. ille debet sentire on
 qui sentit comodum 7 emolumentum: sic econtra
 ille qui sentit onus debet sentire comodum in re
 gula qui sentit de re. iuris in vi. 7. ff. de re. iuris
 secundum naturam: 7 sic non secundum Pau. q. a
 contrariorum est eadem disciplina. **C** Nota q.
 religiosi tenentur supportare onera pro monaste
 rijs 7 ecclesijs sibi subiectis que ante subiectione
 prestare consueuerat: nisi circa hoc se possent tue
 ri per priuilegium. s. exemptionis / uel aliam legi
 timam causam: que autem posset esse illa dice
 tum glo. 7 sic non secundum Jen. 7 Buil. q. quedam
 res transit cum onere suo concor. de pig. ex litte
 ris 7 de decimis pastoralis. **C** Item non secundum
 Pau. q. possidens tuendus est in sua possessione
 donec probetur contrarium. **C** Nota bene q. mo
 nasteria sunt subiecta oneri procurationis legato
 rum sedis apostolice: 7 etiam iurium episcopaliu
 ex quo patet aliud esse ius episcopale aliud ius p
 curationis legatorum. **C** Et sic non unum in alio
 non includit: 7 sic facit ad id qd hic tangit glo. in
 uerbo episcopalia. **C** Nota priuilegia concessa re
 ligiosis non extendi ad ecclesias / uel monasteria
 quesita post hanc cle. **C** Nota secundum Buil. q.
 ille qui percipit maiores fructus ecclesiarum re
 gulatiter tenetur ad omnia onera soluenda.

Item nō q̄ qui particulariter percipit ad nihil tenetur. simile uidemus in uniuersali herede qui onera omnia subit particularia nihil insti obere: quali. 7. differentia. §. illud. **I**tem nō secundū Bull. q̄ emolumenta 7. onera ecclesiarū 7. monasteriorum quocunq; titulo spectantium ad religioſos pertinent ad eos de iure communis: non autē ad eorum uicarios: nisi quantum ad suam cōgruam portionem secundum eum: de hoc puto dicēdum ut habetur de preben. de monachis. 1. 7. per Inno. e. ti. in lateranensi 7. de priuile. cum 7. plan. tare. §. in ecclesijs. facit q̄ dicitur cum glo. in uerbo titulo 7. sup. ti. i. de. i. **I**tem nō secundum euz q̄ aliqui sunt priuilegiati a sede apostolica: aliq̄ exempti de quo de priuile. uolentes in vi. **O**p. Pau. contra tex. in prin. 7. contra primum notabile de. l. si quis negotia. ff. de negotijs gestis: ubi ille qui sentit cōmodum non sentit incōmodum: ad idem all. ff. de procuz. l. qui proprio. §. pcur. ut in ceteris. **S**oluit secundum Binum in regula qui sentit q̄ littera ista procedit quando per oia est eadem 7. par ratio sentiendi cōmodum 7. incōmodum. alio secus ut in contrarijs de quo pleni in dicta regula qui sentit. **S**ecundo op. cōtra secundum notabile: 7. uidetur q̄ contrariorū nō sit eadem disciplina: immo opposita. quia qd̄ de uno oppositorum predicatur affirmatiue: d̄ alio predicatur negatiue. xxxij. di. hospitium. ff. de his qui sunt sui uel alieni iuris. l. i. **I**tem ad positionem unius sequitur destructio alterius. ff. d̄ v. sig. hec uerba. xxxij. q. i. cu 7. renunciatur. **S**oluit Pau. q̄ notabile procedit quando de quolibz r̄i detur affirmando: concedendo: uel negando: 7. p̄hibendo de conse. di. ij. quottidie. xxxvij. q. i. sic c̄. **E**. de procuz. l. exigenda 7. de consue. ex parte 7. q̄ tibi nō de auaricia 7. prodigalitate: facit insti. de p̄traben. emp. §. nunc si auez. de uno respondetur negando: de alio affirmando: tunc procedūt iura in contrarium all. **S**atetur tamen q̄ 7. tunc ē ead̄ disciplina cognitionalis: 7. sic quantum ad cognitionem: quia uno cognito 7. aliud cognoscitur. ff. de preto. stipul. l. i. §. stipulationem. **O**r hec v̄ba modicum habent saporis: de hoc dicit melius 7. sapidius per Bar. in. l. inter stipulantem. §. sat. tram. ff. de v̄. obliga. 7. c̄. **G**lo. religiosi. pond̄rat litteram que expresse loquitur de religioſis p̄ qd̄ concludit q̄ in alijs non habet locuz constituto in quantum inducit ius nouum: all̄ simile qd̄ nō de deci. c. i. 7. de testa. c. i. eadem compit. **G**lo. titulo. **O**ppo. q̄ non omni titulo possunt ecclesie uel monasteria subici religioſis. vnde oppo. de. c. querelam de symo. **R**ndet glo. q̄ quolibet titulo licito possunt subici. puta per donationem: per mutationem: uel prescriptionem legitimam d̄ donati. consultationibus de iure patro. cura. de re. permut. ad questionez. **S**ed titulo illicito 7. symoniacō ut emptionis non ut in contrario. de titlō autem edificationis: uel fundationis non pōt hic loqui secundum glo. **I**dem Steph. qui huius uel timi assignat rationem. licet glo. non assignet: q̄ per tales titulos solum quereretur ius patronatus de iure patro. nobis: 7. sic non essent plene subiecta quo casu loquitur tex. **I**dem Steph. addens

q̄ hic etiam loqui potest de titulo unionis all̄ de reli. do. quia monasteria: nunquid autem ecclesia possit uendi: seu transire cum uniuersitate remittit glo. ad nō sup. e. de iure patro. ex litteris. **S**te. hic dicit q̄ sic all. ff. de fun. dota. l. i. 7. de acqui. re. do. l. quedam: 7. dictum. c. ex litteris: qd̄ est intelligendum quando alienatio sit in personam ecclesiasticam. puta in religioſos: uel clericos: iuxta nō in dicto. c. ex litteris. **G**lo. episcopalia: q̄rit que dicantur iura episcopalia remittit ad tex. de offi. or. **R**rente 7. s̄. ti. c. i. **I**dem **S**te. reitit et ad c. dilect. d̄ off. or. deinde inducit tex. ad questionē an uidelicet ille qui ex pacto tenetur ad soluendū onera episcopalia teneatur ad soluendum procuracionem legatorum se. ap. 7. dicit q̄ non: per hūc tex. qui ista ponit ut diuersa: 7. sic de uno ad aliū non inferitur qui si. sint legi. per uenerabilem. **I**dem **S**te. dicens q̄ si in assignanda congrua portione sit ordinatum uel ab antiquo ita sit obseruatum q̄ uicarij de sua portione soluant iura episcopalia non tenentur soluere procuraciones legatorum: cum non includatur sub iuribus episcopalibus tanq̄ maius sub minori. all̄ de maio. 7. obe. cum inferior de offi. lega. studuisti. **S**ed nunquid sub iuribus episcopalibus continentur procuraciones archiepiscoporum: uidetur q̄ non per rationem p̄tine dictam. **I**n contrarium uidetur quia archiepiscopus quantum ad ea que sunt ordinis non plus habet q̄ episcopus: sicut nec papa iuxta nō in probemio vi. 7. hec pars est uerior secundū Bull. 7. c̄. **G**lo. solita. querit qua de causa ista onera erant solita prestari per ecclesias: uel monasteria subiecta religioſis anteq̄ peruenirent ad religioſos. **R**ndet q̄ triplici de causa esse potuit uel quia ex impositione facta tempore fundationis: uel ex antiquo usu: uel ex ratione prescriptioſis: uel ex eo quia res aliqua habens onus ant̄ nexum peruenit ad ecclesiam: 7. sic cum suo onere all̄. xvij. q. ij. eleutherius sup. e. peruenit. xvij. q. vi. si quis laicus cum si. **R**en. hic dicit q̄ hic posuit istud uerbum solita altero de duobus respectibus. primo quia ubi hec onera non astringerent de iure communi si tamen tanto tempore sint p̄stita q̄ prescriptum est: tunc non sunt in futurum prestanda. alio esset secus sup. e. peruenit. secundo quia ubi sunt onera de iure communi debita. licet talia habens prestare non possit prescribere: tam alius sic. 7. ideo si alteri solita sunt prestari tāto tempore q̄ est prescriptum. prescribuntur. **R**ndet glo. q̄ quo ad iura episcopalia sufficit si plex 7. generalis exemptio. intelligit Pau. facta religioſis cum ecclesijs habitis 7. habendis all̄ de offi. or. dilectus. quo autem ad euitandum onus procuracionis legatorū sedis aplice non prodest exemptio facta simpliciter ab episcopali iurisdicōne: sed demum si sit specialiter facta super non soluendis procuracionibus legatorum sedis apostolice. alio autem etiam exempti tenentur ad tale onus cum nec contra tales procuraciones currat p̄scriptio de prescrip. accedentes. **N**ec ob. p̄dictis decre. cum instantia: quia respondet glo. p̄

ut ibi nō: quia ut dicit hic Pau. debet intelligi per
predicta. s. d. exemptio exemptione speciali: ut hic
innuit littera: dum dicit q non credimus: nā bñ
scit papa q a iurisdictione episcopali multe eccle-
sie sunt exempte: sed a solutione procurationis le-
gatorum non credit aliquam exemptam per pri-
uilegium. Idem Zen. et Steph. **Glo.** legitima.
querit que potest esse alia legitima causa a priuile-
gio: uel exemptione que idem operetur. Rñdet
glo. q mltas. primo compositio facta inter platos
et religiosos all infra. c. prox. v. nec q glo. intelligit
sane. s. in illis in quibus ualere potest compositio
de quibus in decre. cum uenerabilis sup. e. ti. Idē
Suil. dicens q per compositionem possent excu-
sari a tanto: sed non toto. all sup. de offi. or. con-
querente: et quia quattuor sunt iura episcopalia
que episcopus etiam si uelit non potest in totum
a se abdicare. s. uisitatio correctio procuratio et ca-
thedraticum cum ista contineantur sub episcopa-
li imperio: qd non potest episcopus a se abdicare
seu abicere. ff. de offi. pref. l. legatus et ff. de pae-
lius agnationis: facit q nō de dona. pastoralis.
an autem in procuracionibus legatorum sedis a
postolice compositio seu remissio sufficit. Dicit
Suil. q sic si est expressa. secus si tacita: all de ar-
bi. cum tempore. et quia honor qui impenditur le-
gatis se. ap. est honor pape. xcvj. di. nobilissimus
et de offi. dele. cum olim. hec de causa compositio-
nis. Secundo potest esse causa legitima secundū
glo. res iudicata all de re. iudi. cum inter uos
de prescrip. cum ex officij et q ibi nō in ult. glo.
hic intelligit Suil. si sententia sit optenta uirtute
priuilegij papalis. secus si occasione consuetudinis
prescripte: quia prescriptio non potest tollere pro-
curacionis ius: qd intellige ut infra dicam. An
autem possit hic loqui de causa prescriptionis:
uidetur q non: quia hic loquitur in prestari soli-
tis: nisi dicas q post acquisitionem fuerit postea
facta prescriptio. In his tamen que sunt prescri-
ptibilia all de prescrip. c. de quarta. **Iuxta p-**
dicta querit glo. an possit dici causa legitima si
dicatur fuisse indebita solutio. Rñdet glo. q non
nisi aliud probetur: quia de mente huius consti-
tutionis esse uidetur q possidens sit tuendus in
sua possessione: donec probetur indebitum. all. c.
peruenit sup. e. et de elec. querelaz ad fi. et q ibi nō
et de offi. or. duo simul in. ij. glo. Idem Pau. hic
addens q causa legitima potest esse in potentia
propter paupertatem all. x. q. ij. cauendum sup. e.
cum apostolus et c. cum instantia. cum glo. etiaz
hic concor. Steph. all ad ultimum dictum qd
habetur ut li. pen. c. i. et per totum. Idem War.
et c. **Glo.** in posterum. all in prin. concor. idē
hic Warb. colligens q in priuilegijs debet atten-
di tempus date sicut in rescriptis ad beneficia all
de rescrip. tibi qui in vi. facit. c. si eo tempore. et
ti. et li. et per hoc patet ubi dicit hic glo. q exempti-
ones et priuilegia que habent religiosi etiam circa
ecclesias acquirendas non habent locum: nisi in q
sitis ante concilium uenien. Quando autem in-
choauit hoc concilium: et quando finitum fuerit
ut sic sciamus que possessiones ante conciliū
fuerint quesite uel post ponit glo. q in milio. ccc. xl. klas

octobris. et sic prima die: et finitum fuit sexto die
aprilis sequent. et sic durauit per sex menses et vi
dies Idem hic Steph. Quid autem de possessio-
nibus quesitis durante concilio: uel etiam post a-
teq constitutiones huius concilij ligarent remitte-
tit glo. ad nō in probemio huius uoluminis con-
cludens p ibi nō equum esse q de talibz iudicet
ut de quesitis ante concilium inchoatum. Idem te-
net hic Steph. dicens p predicta sopitam esse al-
tercationem antiquam de qua de priuile. cum ca-
pellaz. xvi. q. i. frater. **Glo.** uolumus. ponit
derat q hic ponitur pro ratione uoluntas. quia
als priuilegium deberet esse perpetuum: ut in re-
gula decet in vi. cum concor. dicit tamen q causa
mouens uoluntatem potuerit esse: quia priuilegi-
um nimis tendebat ad noxam: et sic fuit restrin-
gendum all de deci. suggestum. Suil. hic dicit q i
fine hic papa restringit gratiam papalem istis re-
ligiosis factam q potest all de rescrip. c. si. in via
q dicit contingere maxime in his que per impo-
tunitatem optinentur: ut in dicto. c. si. d. deci. sta-
tuto in vi. An autem indistincte si non fieret ista
restrictio talia priuilegia eximerent et iuribus epi-
scopalibus istas ecclesias. dicit Suil. q non: s. ita
demum si episcopi non erant in possessione istorū
iurium als non inuaret priuilegium: nisi facta es-
set mentio de possessione in qua essent episcopi all
de priuile. dudum et de deci. statutum in vi. Idē
dicit fore dicendum de priuilegio impetrato per
sorores minorissas in quo cauetur q de terris si-
ue possessionibus acquisitis: uel acquirendis in
posterum nullas decimas soluāt: quia si magnas
possessiones acquirant in una parochia de quibz
soluebantur decime in quarum possessione est pa-
rochialis ecclesia: et fuit ab antiquo: et sic fit enor-
me preiudicium ecclesie parochiali non uidet ad
hoc priuilegium extendi per iura predicta. Que-
rit Suil. an prescribi possit contra procuracionē
Rñdet q sic si debetur ratione consuetudinis: uel
institutionis all. de prescrip. accedentes: et q ibi nō
in ultima glo. Idem Zen. in. c. prox. in uerbo con-
suetudinem all nō in dicto. c. accedentes et de pre-
scrip. cum ex officij in glo. q si abbas. contra illuz
uero qui de iure communi optineret: an possit p-
scribi concludit q non per illum qui se uellet libe-
rare per prescriptionem: quia procuratio accedit
uisitationi que habet procuracionem annexaz ex
ture publico aucte et utilitate. per alium autem p-
scribi possit ut dicto. c. cum ex officij. **Ultio**
inducit Suil. tex. ad questionem uulgatam. nūqd
uidelicet comittens homicidium existens laicus
factus postea clericus debeat per seculares. an po-
per ecclesiasticum iudicem condemnari: et an sis
iustores qui promiserunt sub pena mille librarū
illum presentare coram iudice seculari in penam
incidant cum modo nequeant eum presentare la-
icum: et sic an teneantur illum nunc clericum sa-
etum presentare in prima questione ex qua sequi-
tur decisio. secundo arguit pro et contra. uidetur
enim primo q debeat eum laicus condemnari: qd
cum onere suo transiit ad clericum igitur et c. ut
in hoc tex. et quia preuentus est a curia seculari d
fo. cope. proposuisti de app. pterea. **In pteritiū**

all quia alteratione status persone mutatur for-
in tantum q nec principaliter nec incidenter per
iudicem secularem amodo distringi potest corpo-
raliter de cle. conu. c. uno in vi. de or. cogni. tuaz
qui si sint legi. lator de sen. exco. si iudex in vi. et
ff. si ex noxali causa agatur. l. i. et penult. et ibi de
hoc per legistas et per Barto. in l. i. ff. de penis et
per Pinum in l. hos accusare. §. hoc beneficio. ff.
de accu. nec ob. secundum eum. l. quotiens. C. de
iudi. ubi iudex cognoscit incidenter de quo prin-
cipaliter non potest quia ibi persona non mutat
statum nec forum et sic residet. Idem hic Zen-
et sic inclinare uidetur in hanc secundam partem
de materia dic per Jo. an. in c. i. de obliga. ad ra-
cioc. et per Bar. in dicta. l. i. ff. de penis.

Ad nostrum quod dō.

Due sunt partes decre. quia p-
mo ponit multa grauaminaq
prelati inferebant exemptis p-
cipue cisterciensibus. Secundo
prouidet. Secunda ibi. Nos

igitur. **N**ota hic multa grauamina que infer-
rebantur per prelatos religiosis precipue ordinis
cisterciensis. **N**ota q non licet aliquid recipere
pro ferris equorum si non indigent a contrariis
secus si indigeant de quo de cen. c. exigit in glo.
secundum Inno. et super ea l. vi. **N**ota q co-
positio super procuratione inter prelatus et sub-
ditos uel religiosos uidetur fore licita et qua cu
glo. **N**o q non licet prelato in uisitatione secus
ducere canes uenaticos et falcones et accipitres
nam tales incidunt in penas de qua de cle. uena.
per totum secundum Buil. **E**tem q pro una
die non possunt recipi plures procuraciones ab
sua priuilegio sedis apostolice. **N**ota onera e
qualiter diuidenda inter soluere debentes et no-
bere unum plus grauari q alius sine causa iusta
qd no contrafacientes extimui uel collectas i-
ponentes et c. **I**n vii. Si nos igitur. et c.

Nota qualiter episcopi se debent habere qua-
do accedunt ad monasteria religiosorum: siue causa
hospitalitatis: siue causa uisitationis. **N**ota
q non debent comedere carnes infra septa mona-
steriorum infra portas que appellantur regularis
Et qui uisitatores possunt facere elemosinas de
fragmentis que supersunt de mensa. **B**lo. in
uitis. **N**ota ex alieno non posse fieri elemosinas.
Idem zen. all. xij. q. i. nolite et c. se. xij. q. v. inui-
olatus. als imolatus. facit. ff. de furtis. si pignore
§. i. **B**lo. compositiones. **O**pp. q compositio
super procuratione non ualeat. quia uisitatio no-
potest per compositionem tolli cum illa sit iuris
publici qd pacto priuatorum non leditur de fo.
compe. Si diligenti. ideo nec per consequens p-
curatio que illi est annexa: sicut in simili dicimus
de prescriptione per quam non potest tolli uisita-
tio debita: et per consequens nec procuratio illi a-
nexa de prescrip. cum ex officio. facit de consti. tra-
nato. **S**oluit glo. compositio per quam tolleret
procuratio debita ratione uisitationis non uale-
ret: ut in contrariis: sed compositio que fieret sup-
modo procurandis uel numero procurandorum
bene teneret all q no. xvi. q. vij. quicunq. Item

quia etiam taliter super decimis potest fieri com-
positio de deci. ex multiplici. hec in procuratione
debita de iure communi in qua concor. Pau. in
procuracione aliter debita. secus quia illa tolli po-
test: et prescribi in totum all no per Inno. in c. cu
ex officio et x. q. iij. relatum: et q no in simili de
ci. cle. si beneficiorum. vij. q. i. quam sit et sic dicit
intelligendum qd no per Jo. Boff. Bern. et Host.
in dicto. c. cum ex officio. predicta intelligunt du-
tamen cesset fraus all. C. de transact. l. preses cu
Pau. concor. Steph. et c. **B**lo. consumit: no-
tabilis est contra pessimos tyrannos qui subdi-
tos grauunt usq ad sanguinem et c. **B**lo. fra-
guntur. **O**ppo. d no per Inno. de immu. ecclie. c.
i. **S**oluit glo. q preterit cause iniuste seu de ne-
gationis indebiti non debent frangi porte ecclie
arum: ut hic. **A**n autem preterit debiti denegati
sic occasione cause iustitiae si possidentis et sibi one-
gatur pensio uel hospitium uel procuratio licet
frangere portas et hostia: dicendum est ut habet
in preall. c. i. ibi dicit Inno. secundum Pau. hic q
non: quia bona ecclesiarum sunt sancta sanctorum
et domino consecrata. xvi. q. i. similiter et xvi. q.
iij. constitutum. x. q. i. nouerunt: et sic qui uiolen-
tiam facit sacrilegium committit. xij. q. ij. nulli
liceat et c. quicunq de fo. compe. conuictus. **I**tem
all quia nulla domus et nulle res sunt ad hoc spe-
cialiter obligate. et ideo talis irruens incidit in pe-
nam. l. si quis in tantam. C. vii. vi. et xvi. q. vi. pla-
cuit: uel edicti diuini macti. ff. q me. ca extat hec illo
qui pretendit aliquod ius debitum ab ecclesia. fa-
teretur tamen q ille qui iurisdictionem habet pos-
sit uiolenter intrare ecclesiam: et expellere eum q
iniqua intrasset: et sic intelligit de reu. spo. oli. cas
Idem dicit de non habente iurisdictionem si als
habet ius in ecclesia ut prelatus. all at de sen. ex-
dilecto in vi. **S**ecus dicit in canonico qui ex iure
canonicali non habet ius in personam ecclesie uel
domorum eius: et sic non licet eius res occuparet
nisi forte esset domus deputata pro eius habita-
tione. quia tunc posset incontinenti egredientem
uiolenter eicere: et suam possessionem defendere.
Qd autem dictum est de canonico q non possit
uiolenter ecclesia intrare. **I**dem dicit de abbate et alio p-
lato in capella sibi subiecta quo ad temporalia ta-
tum all. ff. ad l. acqui. l. sed et quicunq et l. que ad
modum. §. i. et q. et sic non denegabitur abbatibus
uel monachis quin se opponant per uiolentiam uel
expellendo eum qui se opponit et uiolenter resistit
rumpendo portas et hostia: dicendo sibi ius cu
hoc non liceat nisi in casibus qui no. C. quando
liceat unicuiq se sine iudi. uindi. l. i. hec de rebus
ecclesiasticis. **I**dem in prophanis: unde si aliquis
dicat se habere seruitutem in fundo alterius et sit
in possessione si alter facit murum: uel sepem: ut
impediat illum in seruitute illa non poterit fran-
gere murum: uel sepem: sed bene posset impedire
res se uti expellere uiolenter. predictis uidetur ob-
l. iij. ff. de usufruc. ubi pater q legatarius inducit
in possessionem fundi cuius est ei relictus usufru-
ctus: et sic uidetur q sicut dominus posset rum-
pere murum qui fieret in uno solo: sic et usufru-
ctarius. **R**ndz hic Pau. post Inno. in loco post

¶ Aliud in usufructuario aliud in domino: nam cum edificium cedat solo, non dicitur dominus rumpere murum alienum: sed suum insti. de re. diui. §. cum in suo solo. **A.** de rei uendi. l. ij. sed usufructuarius non est dominus soli. ff. de usufructu. l. si cuius. Fatetur tamen qd usufructuarius qd libet habens ius in re posset agere ut murus et aliud impedimentum amoueat. ff. si fm. uendi. l. si eo loco et legi. **In** proposito igitur secundum predicta licet procuratio hic sit debita non potest frangere portas nec hostias sed posset per censuram ecclesiasticam defendere suam possessionem. **all** non per **Inno.** et **Hosti.** sup. e. uenerabili. **Idem** tenet hic **Math.** et **Steph.** et **Blo.** una die. qd rit an qd hic dicitur procedat etiam si plura loca uisitentur una die / quorum quilibet sufficiat ad procurationem. **Rndet** qd si quis tunc nec debet recipi nisi una procuratio **all** sup. e. felicitis in vi. **Blo.** gratiose colligit ex littera prouerbiu ita licorum. **A** caualo donado non guardare al den te. **all** pro cōcor. ff. de edili. edic. l. ad res. **Blo.** speciali. querit quid possit esse illud ius speciale quo procuratio debeatur. **Rndet** qd potest esse pactum / uel onus impositum in fundatione iuxta non sup. c. prox. **Idem** **Buil.** dicens per hoc patere qd interdum procuratio debetur de iure communi. interdum de consuetudine. interdum ex priuilegio. interdum ex compositione / uel pacto **all** s. c. romana in vi. et sup. e. procuraciones. xviij. q. vij. **eleutherius** de immu. eccle. c. si. de iure debetur episcopis secundum eum archiepiscopis. interdum ex consuetudine ex priuilegio nuncijs apostolicis qui quandoqz mittuntur: ut patet ex predictis iuribus. **Blo.** ipsorum. querit an prelati possint procurari a religiosis in domibus aliorum qd ipsorum religiosorum: dicit qd non: ipsis prelati inuitis. etiam si alia domus ille aliorum essent apte ar. a contrario sensu littere et c. **Blo.** regulari in principio colligit ex littera aliquid licere i una parte domus qd in alia non licet. uide de h. **Bar.** ff. de no. ope. nunc. l. non solum. §. sed ut probari et ff. de accu. l. libellorum. **Sed** querit glo: quid si extra portam regularem non est aliquis locus aptus ad procurandum prelatum: an poterit tunc procurari infra talem portam. **Rndet** qd sic ratione necessitatis ad hoc **all** de obserua. ieu. c. consilium ubi propter necessitatem licet carnes comedere: et sic eadem ratione. rōe necessitatis dicit esse licitum illas comedere in loco prohibito. ar. de tempore ad locum. facit. l. uinum. ff. si cer. per. de re. iuris. c. qd non est: et uera in religiosis non priuilegiatis: si autem essent priuilegiati. fatetur tunc posse dici qd cum priuilegium religiosorum non tollatur intra portam. quia tunc prelati secundum formam priuilegij debebunt esse contenti cybis regularibus quando procurabuntur intra talem portam. **Qd** autem primo loco dictum est intra talem portam posse comedi carnes proce dit ubi religiosi non haberent priuilegium qd cōsueuit esse secundum **zen.** qd superuenientes i monasterio non comedant carnes: sed dispositione regule relinquit secundum **Buil.** de iure autē non debent comedi intra refectorium de sta. mo. cu3

ad monasterium cum glo. concor. **Steph.** **all** ad primuz dictum. xliij. di. nulli et xliij. di. clerici. hec uera quando procuratio petitur ut debitum. **Si** uero probetur gratuita in nihilum: tunc tolluntur priuilegia religiosorum per hanc cle. et sic indebit te debet esse contentus cybis regularibus secundum **zen.** dicit tamen hic **Steph.** qd si petatur procuratio causa caritative hospitalitatis est quasi debita. xliij. di. §. i. lxxxv. di. florentinum. **fatendum** est tamen quia tunc dicitur procuratio esse contentus cybis regularibus: ut hic uult **tex.** et etiam statim dicit qd talis etiam appellari potest gratuita: quia non ex speciali iure debita et c. **Blo.** si uoluerit ponderat esse in arbitrio prelati: an uelit de carnibus procurari tempore congruo. dicit tamē qd honestum esset qd declinaret ad monasterium tempore quo non comeduntur. puta die ueneris: uel sabbati. et sic utantur eisdem cybarijs: sicut et monachi: tamen si non uult de tali die declinare et si uult tunc uti cybarijs regularibus non potest cogi: facit. xl. di. non cogantur et c. **Blo.** fragmenta. querit an isti prelati poterunt facere dari pro elemosina panes integros qui tolluntur de mensa religiosorum. dicit qd non inuitis illis per hanc **tex.** a contrario: et idem de caponibus integris et similibus et c. **Blo.** colliguntur. querit an qd hic dicitur posse fieri elemosinam de fragmentis qd tolluntur de mensa procedat etiam si procuratio fiat gratuita. **Rndet** qd si fiat ex debito clarum est qd sic. **Si** uero gratuite idem uidetur quasi illa talia utroqz casu uideantur donata qd non bene. **An** autem posset fieri de talibus elemosina per prelatum alibi qd in monasterio. dicit glo. se. qd in inuitis monachis supposito argumento a contrario **tex.** facit de his que fi. a prela. cum apostolica **Blo.** ultima. ponderat qd hic nulla pena certa apponitur prelati attentanti prohibita contra religiosos: cum tamen constitutiones que sunt contra religiosos per hoc uolumen sint penales: qd religiosi conqueri possunt ut non glo. in de. i. in glo. mendicantes. in fi. infra de sen. ex. **Querit** hic nunquid monachus factus episcopus incurrat penam de. ne in agro habendo canes uenatici eos et accipitres que sunt per illam cle. monachis prohibita. **Buil.** hic arguit pro et contra: et t3 qd si quia loquitur de pena suspensionis quam non incurrun episcopi. **Item** quia in multis liberatus est a regula iuxta non. xvi. q. i. de monachis xviij. q. i. c. i. et dicit in de. i. de elec. **Idem** **zen.** de quo dixi plenius in de. ne in agro. **Ultimo** **Buil.** hic inuehitur contra abbates qui comedunt bonas carnes et non communicant monachis: quia si communicant possessiones castrorum et onerum et actiones. s. carnum. unde tales qui quandoqz assatum comedunt dant exemplum monachis ut quenadmodum faciunt ipsi: sic et alij faciant duo to magne et sic monachi uidentur excusabiles si comedant ipsi: non de conse. di. v. carnes nec sunt excusabiles abbates occulte comedendo. xi. q. iij. audi quia claudicant in hoc priuilegio scindendo in duas partes. xlix. di. c. si. et per hoc dicit magis comendabiles fratres minores qui publice comedunt carnes.

Presenti constitutione. Non recipit comodam diuisione quia unico constructu clauditur. **N**ota primo quod non est licitum recipere pedagium vel guldagium de rebus ecclesiarum et personarum ecclesiasticarum dummodo deferantur gratia proprii usus. secus si causa negotiandi. **N**ota penam quam incurrunt exigentes vel nomine suo vel alieno. **E**t non quod dictam penam non euadunt donec facta sit restitutio exactoribus. **N**ota quod id quod non est licitum suo nomine non est licitum alieno. concord. xlv. di. sicut non suo et regula quod alicui. **N**ota ex uerbo constitit secundum Matheum quod non debet uitari excommunicatus antequam constet de excommunicatione. vide quod non infra de sententia excommunicationis. quod uis. **B**lo. secunda. querit an peccent dyocesi/ni si non faciunt ea que hic dicuntur. Respondet quod sic. quia hic ponitur uerbum scilicet quod est uerbum precepti. xliij. q. i. quod precipitur per quod uidetur quod peccent si id non facient quod male poniderant episcopi. facit quod non in simili in cle. ij. de sta. mona. et de re. do. c. ij. **I**dem Buil. dicens quod peccatum mortale nutrit quilibet transgressor precepti prohibitionis sui superioris. iij. di. denique in fi. **Q**ualis autem pena hoc casu imponitur episcopo hoc non seruanti. dicit quod erit arbitraria cum hec non sit a iure limitata de offi. delega. de causis. **I**dem hic zen. vide quod non de elec. i. generali in vi. per glo. notabilem. **B**lo. personis quere re uoluit que dicantur persone ecclesiastice. dicit etiam habentes primam tonsuram iuxta non super e. q. ij. in vi. **B**lo. rebus. querit an pro personis ecclesiasticis possunt exigi pedagia. dicit quod si sicut nec pro rebus aliis non in dicto. c. q. ij. **B**lo. propriis querit an hic includat exigentes aliquid a religiosis professis pro rebus quas portant. uidetur quod non quia illi non habent proprium. sed hic loquitur de rebus propriis et contrarium tenet glo. quia hic loquitur de rebus propriis tantum vel ecclesiarum. sed ea que habent professi sunt ecclesiarum suarum seu monasteriorum. ergo etiam hic includuntur. et per hoc dicit Buil. etiam hic includi fratres minores quorum bona sunt ordinis vel pape vel uniuersalis ecclesie que una est infra de excessu prelati. frequens. **E**x predictis notat hic Buil. et Paulus et etiam zen. quod eodem privilegio gaudent res clericorum et res ecclesiarum. all. Buil. non super de vi. et honest. de. i. Paulus all. e. ti. c. si. de immu. eccle. aduersus. xij. q. ij. ecclesiarum seruos. xvi. q. i. similiter. **R**atio autem est in dicto. ci. similiter et de pigno. ex literis quia bona clericorum sunt obligata pro mala administratione rerum ecclesie. hec ratio non est sufficiens secundum Paulum. quia deficit in clerico non habente administrationem. ideo dicit quod uerior ratio est: quia bona non habentia onus annexum frequenter sequuntur personam tanquam accessoria et ideo gaudent privilegio persone: quo

ad forum. unde domini temporales pro talibus rebus non possunt imponere collectas de renunc. eccle. c. i. in vi. **I**n bonis autem habentibus onus annexum non gaudent privilegio. ut patet in questis per successionem in quibus tenentur ad collectas. nam in talibus non gaudent priuilegio illo. vide Bar. in l. rescripto. §. si. ff. de mu. et ho. sentit ergo Paulus quod clericus teneatur ad collectas pro bonis patrimonialibus que ad eum peruenerunt ex successione vel alia simili causa. **M**atheus hic dicit quod si ad clericum peruenerint bona patrimonialia pro quibus a laicis soluebantur collecte: quod si collecta predicta imponitur secundum estimationem que sit pro solido vel libra et non est perpetua vel certa: sed mutatur et uariatur pro uariatione negotiorum imminentium quod ad illam non teneretur clericus postquam res uenerit ad eum. **S**i autem bona illa debent certum et perpetuum tributum vel censum: tunc id transeat cum bonis et solui debet per clericum: et ita tenet Spe. in ti. de de. coniu. §. i. ff. **A**d hoc. **S**ed quid si primo casu fratres vel nepotes dicta bona transfulerunt in clericum: ut defendantur ab eo: uidetur quod defendi possint: nisi probetur hoc forte fraudulenter factum. ff. de proba. l. quotiens. §. qui dolum: et l. de dolo. l. doli i. q. i. bene scimus. dolum autem presumitur vel non presumitur attendita causa propter quam sit donatio et attendita et considerata condicione personarum donantium vel donatarum all. de emp. et uendi. ad nostram et de pig. illa uos et c. **Q**uid autem pro talibus rebus que portantur gratia usus proprii laici debent soluere uectigalia. dicit glo. quod non. all. l. de uectigal. et commissis. l. uniuersis et hoc est uerum de iure: sed de consuetudine non seruatur presertim quando sunt res noue. de pluribus autem alijs casibus in quibus de iure communi non debent uectigalia solui. remittit glo. ad non de publica. l. iij. **B**lo. non negotiandi. colligit a contrario quod clerici de rebus quas portant gratia negotiandi debent soluere pedagia: nec gaudent immunitate: et idem tenet Spe. in ti. de immu. eccle. in fi. **I**dem Paulus et inducit glo. contra emptores reddituum clericorum qui uolunt uti immunitate ex persona clericorum. quod non possunt cum nec in his in quibus clerici negotiantur ipsi gaudeant immunitate: et hoc idem tenet Stepha. in loco preall. facit. l. de uectiga. et l. ex prestatione et ff. de publi. l. licitatio. §. si. **I**uxta predicta querit quid si oriatur questio inter leuatorem pedagii et delatorem rei: quia forte leuator negat illum deferentem clericum vel dicit res deferri causa negotiationis vel non esse suas vel ecclesie. delator contradicit. quid fiet. nam graue uidetur dicere quod super hoc delator qui est peregrinus et uiator adire debeat iudicem pro fide huius rei faciendam. glo. respondet quod si sit questio de rebus an sint sue vel ecclesie. et an causa negotiandi deferantur: super hoc stabitur factaramento deferentis vel sui nunciij. **S**i clericus forte misit nuncium pro certa re quod intelligit percedere: nisi qualitas personarum aliud distuabat vel nisi haberetur de opposito fidei in promptu

all de iureiuran. c. fi. 7 q. me. causa super eo. Si
 uero sit questio de personis an sit clericus suffici
 et si erit in habitu 7 tonsura clericali de sen. exc.
 si iudex in vi. Idem **Buil.** Paulus 7 Stephanus.
Sed querit hic **Lapus.** quid si contingat in
 dicem super hoc adiri quis iudex erit aduindus
 dicit q. iudex illius loci ubi talis exiguntur rex
 torquentur. Sed an debeat esse iudex ecclesiasti
 custan etia poterit esse secularis. videtur q. quo
 ad cognitionem: an res ille sint clerici uel alterius
 uel an causa negotiandi deferatur iudex etiam
 laicus esse possit all de iureiuran. cum. c. laicus i
 vi. uerius dicit esse q. sit ecclesiasticus all de iudi.
 quanto de fo. compe. si diligenti 7. c. ij. 7 h. c. in
 principio ibi locorum dyocelani 7 in si. ibi postq.
 episcopo constituitur 7 c. secundum **Lapum.**
Circa predicta quero quis dicatur negotiator
 ut sciamus quando dicatur res deferri causa nego
 tiandi. dicit **Paulus** dicitur ille qui rem emit ut
 illam cum sua forma integra 7 intacta uendat.
 non autem emit ut habeat materiam exinde cau
 sa operandi 7 formam aliam inducendi lxxviij.
 di. c. i. c. xij. q. i. c. i. 7 q. iij. in summa. Ratio di
 uersitatis est secundum eum. quia ubi uenditur
 res mutata lucrum percipitur ex artificio. exem
 plum si ematur carta: ut scribatur liber: sed si e
 mitur res que immutata uenditur lucrum pro
 uenit ex re uendita. Idem hic **Matheus** 7 c.
Glo. pedagia. querit que dicantur pedagia et
 que guidagia. remittit ad no. de uerbo. signi. sup
 quibusdam: quia pedagia que a peditibus datur
 7 guidagia pro guida omnia illa dicuntur porto
 ria: uel uectigalia prout dicitur ibi. An autem pos
 sunt imponi de nouo. dicit **Paulus** q. non: nisi
 per principes 7 reges qd. intelligit **Dostien.** de re
 gibus romanorum: qui sunt domini orbis all. ff.
 ad. l. rodiam de sac. l. de precatio. l. de quadriennij
 prescriptione. l. bene a **Zenone.** Alij autem reges
 hoc non possunt. An uero uectigalia institui no. pos
 se. l. solent. ff. de publi. l. uectigalia: 7 secundu hoc
 uidetur q. ciuitates non possunt hodie tales im
 ponere: qd. dicit **Paulus** esse uerum exceptis illis
 que sunt in pace constantie: quibus est concessu
 merum imperium: 7 hoc prescriptibile. non autem
 q. non subsit pape ut in extrauaganti **Bonifacio**
 unam sanctam. Ratio differentie quia imperato
 habet potestatem a populo uel exercitu. xxiij. di.
 legimus. papa autem a deo. xxi. di. in nouo. Ho
 die uero imperator habet potestatem ab ecclesia
 cui est fidelis sup. de iureiuran. cle. romani secun
 dum **Paulum.** Nos hic uidetur de pedagijs
 7 guidagijs. sed quid de gabellis 7 dacijs que le
 uantur in ciuitatibus lombardie: 7 quasi hodie
 per totam italiam. **Stepha.** hic dicit idem all. q.
 non est fienda uis in nominibus. xiiij. q. iij. putat
 quidam 7. c. pleriq. sup. de priuile. quanto: 7 secun
 dum hoc tota italia est interdicta: 7 sic omis cle
 rici irregulares non seruantes interdictum quod
 est periculosum secundum eum. Idem dicit **glo.**
 in uerbo interdicti. **Or** hoc poterat esse ante
 cle. quoniam de immu. eccle. que hodie reuocat
 decre. clericos. e. ti. 7 c. **Glo.** alieno. all. coor.
 7 concordat **Buil.** Sed querit an ille qui madat

incidat in hanc penam si mandatarius exigat no
 mine eius. dicit q. sic. Idem dicit si scienter exigit
 hoc per suos: 7 sine mandato ex quo potest im
 pedire: 7 non impedit: seu retardat. Idem dicit
 de dante auxilium: uel fauorem: occasionem: uel
 causam: all. de senten. excom. mulieres de homi.
 petiti. **Glo.** constituitur. querit qualiter poterit
 de hoc constare q. talis exactio sit in debite facta
Respondet uocata parte contra quam debet fie
 ri publicatio. facit q. no. in cle. i. de offi. dele. Idem
Stepha. Idem **Buil.** dicens uocandos legitime
 quorum interest: quia alio non posset de hoc legi
 time constare: quia causarum merita 7 c. de restit.
 in inte. cum ex litteris: 7 hoc denotat uerbum co
 stare secundum eum: quia constans: certus: 7 fir
 mus debet esse iudex. insti. de acti. in. §. curare. x
 xx. q. v. iudicantem: 7 hoc dicit procedere etiam
 si per passum damnum diceretur factum noto
 rium: quia adhuc foret pars uocanda cum mul
 ta dicuntur notoria: que non sunt: 7 propter h
 etiam in notorio exigitur citatio: 7 sententie pro
 latio de iureiuran. ad not. tram: 7 ibi no. 7 idem di
 cit in quocunq. casu in quo ordinarius habet ex
 equi sententiam iuris de preben. licet episcopus i
 vi. 7 de here cum secundum. c. li. **Stepha.** dicit
 hoc uerum quando agitur de publicatione fien
 da: seu nominando personas: secus si generaliter
 quia tunc non requireretur uocatio: 7 poterit pro
 cedere ex officio. facit de offi. or. c. si sacerdos. v.
 q. i. quida. Sed quid si ille qui est grauatus uult
 conqueri. an possit ordinarius inquirere de tali
 bus exactioibus illicitis: 7 sic ex officio procede
 re. **Respondet** **glo.** q. sic. **Monetur** quia hoc be
 neficium a iure concessum q. clerici non soluant
 ista talia respicit fauorem ordinis clericalis non
 persone tantum: 7 spectat ad ius publicum de fo.
 compe. Si diligenti. Item respicit periculum ani
 marum: quod uersatur in dicto caluit hic dicit
 in tex. q. dicit **glo.** procedet maxime in facto ma
 nifesto: seu notorio all. de uisui cum in dyoceli: 7 s
 diuor. porro. Idem dicit **Buil.** quia talis iniuria
 uidetur irrogata uenerabili ecclesie: 7 eius sponso
 7 aduersus rem publicam cum ius publicum co
 sistat in sacris. i. di. ius publicum. 7 ideo cum epi
 scopus sit in sua dyocesi defensor rei publice de
 offi. ordi. c. i. tenebitur ad hoc uelut defensor rei
 publice. **In** contrarium all. **Buil.** quia quilibet
 potest iuri suo renunciare s. regula. ad aposto
 licam. **Respondet** q. in quantum offensa est eccle
 sia uniuersalis poterit episcopus providere: per
 predicta maxime si constat notorie exactores ta
 cere in peccato mortalit. iuxta no. ij. q. i. in summa
 secus dicit in quantum tangeretur ius priuatum
 concor. zen. **Stepha.** uidetur sentire ut tetigi q.
 demum procedi possit ex officio quando agitur
 de publicatione generaliter fienda non nominati
 credo uerius qd. tetigi post **glo.** 7 **Buil.** 7 c.
Glo. donec. querit quid si isti restituant an inco
 muni relaxatum erit ex hoc interdictum: uel ex
 comunicatio. dicit q. non nisi sequatur absolutio
 ut probatur in decre. q. in si. de immuni. eccle.
 in vi. 7 c. **Glo.** restituerint. querit an restitutio
 debet fieri plenarie anteq. fiat absolutio. **Respondet**

q̄ sicut probatur in decre. q̄ q̄ hoc satis inu-
 tur hic ex significato huius uerbi restituere. ff.
 de vbo. significati pretor 2. l. uideamus. §. i. fau-
 na. ff. de usuris secundum Stephanū. q. q. vj.
 accusatio. xvij. q. i. q. de presbyterorum. An aut
 sufficeret hoc casu prestare cautionem: dicit glo.
 q̄ non: sed requiritur actualis restitutio. all. q̄ nō
 in simili de elect. quia sepe in vi. facit ad predicta
 q̄ nō per Inno. post Hostien. in. c. sicut de cobi.
 de. 2. mu. 2. de eta. 2. quali. cum bone: 2. qd̄ uidistis
 in de. i. de deci. Per predicta dicit hic **Steph.**
 reprobare opinionem Archid. sup. e. q̄ in vi.
 ubi dicebat q̄ ibi erat de restitutioe intelligi
 debere idem esse de satisfactione. **Querit** hic
Steph. de duabus questionibus prima pone q̄
 universitas tiburtina tenetur quolibet anno i cer-
 ta quantitate romanis. Romani dando cōcedūt
 aliquibus de universitate illa q̄ teneantur cū alijs
 contribuere collectam. Queritur an universitas
 tiburtina tantominus soluere teneatur: an uero
 nihilominus soluet integram quantitatem. et ui-
 detur q̄ ad integram quantitatem teneatur per
 l. ubi privilegium uni concessum non extenditur
 ad universitatem. facit. ff. de re. diu. l. in tantum
 §. universitas. Spe. tenet contrarium in spe. e. ti.
 per. l. creditores. L. de pactis 2. l. si. L. si contra-
 tus / uel utilitatem publicam. ff. de le. i. l. si fundū
 §. si libertas 2. ff. de alimentis lega. l. iij. de quo a-
 liquid per Jo. de lig. de prescrip. accedentes: ubi
 uide. Secunda questio est: pone quedā uicinia
 habet puteum / uel uiam communem que egeret
 refectione aliqui ex uicinia causa uitandi omnes
 expensas uolunt renuntiare usui putei 2. uie. an
 possint uidetur q̄ sic per. l. a reparatione. L. de a-
 que ductu. li. xij. 2. l. ad prioratus. L. de operi.
 publi. Buil. in spe. e. ti. §. nunc dicendum tenzeos
 cogendos etiam si uellent usui renunciare: nisi for-
 te uelint domum unicam pro derelicta habere. ff.
 de le. ij. l. si quis filius. §. ff. 2. l. si heres. §. uias uel
 dici potest: aut corrui propter operis uiciū aut
 alia causa. ar. nō in. l. maritus 2. l. si. in fi. ff. locas
 uide ad predicta Barto. in. l. in concedendo. ff. de
 aqua plu. arcenda 2. l. iij. §. q̄ si actor. ff. de re-
 iudi. 2. c. **Sequitur.**

De Celebratione missarum. Rubrica.

Gradū nimirū turba.
 Due sunt partes principales.
 quia primo ponit tres excessus
 principales. In secunda illos p
 superiores corrigi mandat. Se-
 cunda ibi. Ne igitur. **Prima**
 in tres: sicut tres ponit excessus
Nam primo tractat de excessibus clericorum
 in celebratione diuinorum. **Secundo** de dispo-
 sitione clericorum 2. laicorum: quas in ecclesijs 2

suis cimiterijs faciebant. **Tertio** de indecētia
 uestimentorum: uasorum 2. ornamentorum ec-
 clesiasticorum. **Secunda** ibi. Nonnulli. **Tertia** ibi.
 in multis. **Nota** primo illud uulgatum facit
 litas uenit incensum tribuit delinquendi: con-
 cor. de ut. 2. honesta. de. ut clericorum. **Nota**
 labijs posse deo sacrificium offerri 2. seruire: 2. sic
 uidetur secundum Buil. q̄ in reddendo pensum
 q̄ debetur deo sufficit q̄ labijs reddatur sic ut si
 semper applicetur mens in reddendo. **Nota**
 qualiter dici debeant hore canonicę: 2. psalmi q̄
 cū puritate conscientie 2. animi deuotione 2. mo-
 destia non sincopando uel transcurrando: 2. ma-
 xime non intermiscere uana colloquia: ut di-
 cit hic **Mathe.** toto corde uigilare debent dicen-
 tes diuinū officium 2. incumbere toto corde ad
 preces remota carnali 2. seculari cogitatione. 2. iō
 sacerdos ante prefationem preparat assistentius
 mentes dicendo. sursum corda. de conse. di. i. quā-
 to. **Nō** q̄ sine peccato dicende sūt hore secun-
 dam Zen. Ad hoc quia non est speciosa laus in
 ore peccatoris. **Ecclesiastici.** xxv. secundum **Ste.**
Item nota q̄ clerici debent hora congrua ne-
 mē ad chorum 2. expectare usq̄ ad finem officij
 2. non exire ante sine causa rationabili. **Nota**
 clericos non portare / uel secum facere portare a-
 ues / uel etiam secum ducere canes uenaticos ma-
 xime dum celebratur diuinum officium 2. c.
Nota clericos debere incedere cum congruen-
 tibus uestibus 2. tonsura. Et nota clericum appel-
 lari militem. facit ad nō per glo. in. l. miles in p-
 cipio. ff. de re. iudi. 2. c. **In** vñ. Nonnulli. nota
 contra facientes coreas. 2. dicētes cantilenas in ci-
 miterijs / uel ecclesijs in festis / uel uigilijs eorum p
 ut sepe fit in rure 2. c. **In** vñ. in multis. **Nota**
 utendum esse condecētibz uestibus 2. ornamen-
 tibus 2. uasis in cultu diuino: 2. condecētiā cō-
 siderari secundū quantitatem facultatūz ecclie 2. c.
In vñ. ne igitur. **Nota** ad quem pertinet cor-
 rigere predictos excessus quia ad prelatos ecclie
 siarum: 2. in defectum 2. negligentiam eorum ad
 locorum ordinarios si non sunt exempti. alio ad
 superiores eorum. **Et** nota q̄ predicti debent
 esse diligentes ad scienda 2. inuestiganda. Ad pre-
 dicta facit. l. i. L. de priua. carce. **Nota** hic ex
 fi. secundum **Steph.** ibi que ad diuinum 2. cē.
 que spectant ad officium prelatorum: 2. in quibz
 subditi teneantur obedire secundum **Matheu**
 ad qd̄ all. vñ. q. i. quia frater. **Item** nō secun-
 dum euz q̄ si iudex mandat aliquid spectans ad
 eius officium ad ipsum spectat punire contem-
 nentem adimplere mandatum de quo de temp-
 ordi. Ad aures 2. cet. **Glo.** minister. querit: an
 clerici qui sunt beneficiati tenentur ad horas ca-
 nonicas dicendas. 2. inducit hunc tex. q̄ non / a
 sui contrario in quantum loquitur ad ecclesiā
 ministris de quo remittit ad nōra per se sup. e. c.
 i. super glo. fi. Buil. hic dicit q̄ si queritur quis te-
 neatur ad horas canonicas. ē dicendū q̄ quilibz
 promotus ad sacros tantum etiam si sit subdy-
 econus tantum all. sup. eo. presbyter. Idem **Ste**
 pha. all. xci. di. presbyter: 2. xci. di. c. fi. Idem di-
 cit de quolibet beneficiato de patrimonio Iesu

Christi et si sit in minoribus: quod dicit procedere etiam si beneficium non sit competens. ar. xci. di. clericus uictus. et sic equiparantur in hoc promotus ad sacros et beneficiatus: discrepant tamen in aliquo: quia constitutus in sacris non potest per alium dicere infirmitate cessante: beneficiatus in minoribus sic, de appel. peruenit. Item constitutum in sacris excusat sola infirmitas. xxi. di. si. r. c. sequen. beneficiatus in minoribus multis aliis impedimentis excusatur de ap. pueit. Item excusatur propter consuetudinem: ut non in glo. de consue. cum omnes. Item propter studium de elec. cum ex eo in vi. **S**ed aduerte quia in istis duobus casibus ultimis non phant iura preall. quod excuset ab horis dicendis: sed a residentia ratione consuetudinis: uel dispensationis facte propter studium unde non bene dictum. **B**uil. quod ampliat dicta iura et secundum predicta iura debet intelligi dictum. **I**nnocen. sup. c. i. ubi dicit quod quilibet clericus tenetur ad horas: quia restringendum est ad beneficiatos prout ibi etiam notat **H**ostiensis.

Quid autem si laici uel moniales dicant officium: an possunt dicere dominus uobiscum. **R**esponder quod non similiter nec legere euangelium. **E**x predictis patet quod si clericus in minoribus non beneficiatus non tenetur ad diuinum officium: et hoc tenet **S**tepha. per hunc tex. quia nemo tenetur militare proprijs stipendijs de prescrip. cum ex officio et c. **G**lo. fructuum laborum. inducit hunc tex. ad questionem illam an sufficiat seruare in diuinis horis si cor diuertat ad alia. uidetur quod sic per hunc tex. de quo **I**nnocen. sup. e. doctores. facit quod non in oratione in cle. infra de reli. et uenera. sanctorum in summa de oratione in vii. membro. ibi concludit quod sufficit quod quis bona intentione inceperit: licet in progressu mens capatur ad alia: quia primi motus non sunt in potestate nostrat: per illud quod habetur in psalmo xxxix. **C**or meum derelinquit me. quod intelligit nisi tanta sit euagatio quod omnino attentio pereat quia tunc illud succedit **L**ipriani. **Q**uomodo te exaudiri a deo postulas cum teipsum non exaudias secundum glo. ibi forte etiam peccaret clericus habens dicere officium si mens rapitur ad alia: et in cogitatione illa insitit: licet attentio omnino non pereat: saltem quando rapitur ad uana et saltem uenialiter. ar. q. alias. xxv. di. **B**uil. hic ultra hunc tex. adducit ad predicta. simile de eunte ad sanctum **I**acobum ex uoto: quia uotum adimpleretur non semper gerat in mente sancti **I**acobi et alia immisceat. **I**n contrarium alii: quia plus corde quod uoce est psalendum. xxi. di. c. ii. ad hoc **J**oan. xviij. ibi **M**aledictus homo qui facit opus domini desidiose. posset dici quod si aliquis immisceat sincopas uel omittat uersum uel psalmum uel aliquam partem magnam uel modicam: quod si hoc facit in choro cum alijs non reitetur totus chorus propter scandalum: sed ipse solus per se sub silentio uel ad partem. **S**i uero solus officium dicebat: et tunc si tempore omissionis erat sic infirmus quod non poterat comode dicere: tunc non tenetur iterare secundum **H**ostiensem. **I**nnocentius tamen contra. **S**i autem non

erat sic infirmus: et tunc aut omittit maliciose negligentia: et tunc tenetur iterare uel ad penas dignas et semper punietur de peccato omissionis. **S**i autem hoc facit preter propositum: et tunc non peccat secundum **I**nnocentium et **H**ostien. in dicto. c. dolentes: quod intelligit **B**uil. mortaliter uenialiter autem bene peccat. xxv. di. q. alias quod intelligit si non sit facta magna interpellatio: quia alias peccaret mortaliter. **A**liqui autem theologi secundum eum dicunt aliter: aut ipse dat operam sue omissioni: puta ponendo se circa fabulas et tunc tenetur: aut ab alio rumpitur: et tunc non secundum **I**nnocentium. sup. eo. super rubrica: et hic notat **M**athe. dicit quod si ex negligentia omittitur aliquid uersus: uel instantia quod non peccat: nec tenetur a capite reincipere: etiam si dimitteret psalmum: non debet ad illum redire cum posset aliquid scandalum generare: sed negligentiam suam confiteri tenetur. **N**ec ob. quod maledictus dicitur qui negligenter diuinum officium egit: quia illud intelligitur de maliciose negligentia. non autem de illa que prouenit ex meditatione diuina: sic ex leuius uel leuissima culpa. et pro hoc etiam secundum **P**aulum non ob. ille tex. qui imponit penam censuram: quod non imponitur nisi pro mortali. xi. q. ii. ne mo. et similiter. c. i. et ii. xxi. di. ubi hoc ponitur sub precepto. **P**aulus dicit quod **I**nnocen. et **H**ostien. sup. eo. dolentes dicunt: quod dicendo quis diuina non debet ad alia intendere nisi necessitas uel utilitas que dilationem non capiat cogat eum de alijs cogitare de re. iuris: quia non est licitum. **I**pse autem dicit quod quia secundum **B**ern. **C**or hominis uagum est et mobilibus omnibus mobilius. **N**on enim semper adeo est fortis homo quod semper possit has cogitationes evitare. et ideo non semper in his peccat mortaliter: sed uenialiter. **C**or melius uidetur dicere **B**uil. sed certe **B**uil. loquitur in alio casu: ut patet in suis dictis. **D**einde ponit **P**aul. hic quot requiruntur in oratione que ponit **J**oan. an. in cle. **S**i dominus in glo. magna sub vii. membro. **T**angit etiam an oratio debeat esse uocalis de quo per glo. **J**oan. an. in loco prime all. facit quod non per **A**rchy. de immu. ecclesie. decet in vi. **S**ed querit hic **J**en. an. existens in peccato teneatur ad horas dicendas. uidetur quod non per tex. hic qui dicit quod dicende sunt cum puritate conscientie: sed existentes in peccato taliter dicere non possunt et c. tenet contrarium per id quod dicimus de excommunicato qui ratione excommunicationis non excusatur ab horis iuxta non. xviij. di. presbyterum. ad quid autem profine tunc habetur in. c. cum quidam de pe. et re. **B**uil. hic dicit quod talis illas dicendo nihil agit: quia non dicit eo modo quo debet sicut concubinarij fures predones: et similes ad hoc quod dicitur in psalmo ibi dixit deus peccatori. **Q**uare tu enarras iusticias meas. ii. q. vii. q. tria vbi. item testator. dicit tamen quod debet illas dicere potius quam tacere. quia perderit ut deus illuminet mentem ipsius: sicut si alia bona penitentialia faceret: ut dicto. c. quod i tene ipse reportet comodum ex malicia sua si releuaretur a dicendo diuinas horas omnino ad instar laici uel clerici depositi uel excommunicati dicere

ergo poterit horas suas secundum eum: xxviij.
di. presbyterum. **G**lo. canonicas. querit quot
sunt hore canonice. Respondet q̄ septem: ut ha-
betur sup. eo. c. i. Idem Buil. dans uersus ex qui-
bus colligitur: quare sunt septem. videlicet. In
matutino damnatur tempore Christus. Quan-
do surrexit primaz canit ordo fidelis. Tertia cō-
canitur: tunc est cruciamina passus. Sex qua sūt
tenebre per mundi climata facte. Emissus nona
diuinus spiritus hōa. Uespere clauduntur christi
membra sepulchro. Christo bisseña custodia tra-
ditur hora. Et dicitur bisseña hora quasi ultima
hora ⁊ de hoc per Joannē. andree. in dicto. c. i. ⁊
cetera. **Q**uid autem sit hora canonica. dicit
Buil. q̄ est sacrificium siue hostia laudis quod ul-
quam deo quis offert de labijs suis: uel dicitur
certa pensio deo debita ab his qui in sortem do-
mini sunt assumpti pro qua in sustentatione pro-
pria recipiunt patrimonium Christi sup. eo. c. i. ⁊
de preben. cum secundum. **U**nde autem dica-
tur hora. dicitur ab oro oras ⁊ debent contem-
plando dici. xvi. di. c. fi. **U**nde autem dicantur
canonice. dicit q̄ acanone: q̄ est regula. xi. di. c.
penult. ⁊ fi. **D**iuine autē dicuntur hore ex eo q̄
deo dicuntur. **S**ed querit hic ulterius Buil.
qualiter dicende sunt hore canonice. uidetur q̄
secundum consuetudinem / uel constitutionem ra-
tionabilem. xij. di. nouit. ⁊ c. sequen. cuz dicit hoc
uel illud: seu istum / uel illum psalmum / uel ora-
tionem istam / uel illam non ē sub precepto. p̄
quia diuersi diuersa dicunt de conse. di. vi. in die
Econtra uidetur q̄ sequendus sit modus roma-
nus in sacris: uel officijs. ut hic de temp. ordi. c. i.
⁊ q̄. **C**oncludit q̄ in secularibus clericis quo ad
horas dicendas modus est assumendus / uel ab
ecclesia romana: ut in. c. in die preall: uel a metro-
politana. xij. di. c. fi. **F**atetur tamen q̄ non repro-
batur mos / seu consuetudo: que habz q̄ aliq̄ sūt
contenti tribus psalmis tempore paschali: licz ec-
clesia romana: uel sua metropolitana hoc non ser-
uet. xij. di. de his melius facit q̄ nō in. c. placuit.
e. di. ⁊ q̄ habetur in. c. in die de conse. di. x. **I**n re-
gularibus uero dicit q̄ seruabitur ordo sue regu-
le ⁊ priuatorum statutorum. xij. di. placuit. **R**e-
de ad glo. ⁊ quero an missa sit de horis canon-
icis. ⁊ respondet q̄ non. sed de officio patet: quia
episcopi de honestate inuitantur ad missas dicen-
das / uel audiendas de priuile. c. fi. in vi. cum tamē
ad horas teneantur ex necessitate non ex sola de-
centia. Idem Buil. Paulus Stepha. ⁊ Mathe.
Fatetur tamen glo. q̄ interdum distributiones i
ecclesijs statuuntur per iura promissa: sicut pro
alijs horis canonicis. facit infra ti. ij. c. i. ad fi.
Contra predicta oppo. glo. q̄ solum sunt due
hore: ⁊ nō vij. videlicet. matutinalis ⁊ uespertina
xi. q. ij. episcopus in consilio. Respondet glo. re-
mittēdo ad nō in. c. fi. xij. di. ibi dicit Jo. ⁊ Lau.
q̄ hora matutinalis comprehendit om̄s horas:
que celebrantur a uespere usq̄ ad noctem: ⁊ sic
horam uespertinam ⁊ completoriū. **A**d predi-
cta facit q̄ dicebat Pythagoras. s. q̄ duorum
temporum cura est habenda. s. mane ⁊ uespere.
hoc est eorum que acturi sumus. ⁊ eorum que

gessimus. **J**uxta predicta queritur nunquid
matutina beate marie ⁊ uigilie mortuorum sint
de necessitate dicende cuz dicuntur hore ⁊ officia
adeo q̄ pretermittens illa sine causa sit priuadul
stipendys ⁊ possit excommunicari iuxta. c. cleric.
xci. di. uidetur q̄ sic. quia quicunq̄ se nonicōfor-
mat moribus aliorum desidiosus: aut intempe-
ratus est. xli. di. c. i. ⁊ eque punitur sicut omittēs
xci. di. clericus. **I**n contrarium facit quia sole
hore canonice sunt secundum regulares ⁊ cano-
nicas obseruantias: dicit Buil. q̄ ex quo eodem
modo omnes illius ecclesie seruitores consueue-
runt omnia premissa pro horis ⁊ loco horarum
dicere quilibet ad hoc tenetur de cen. ex parte.
secus si aliqui dicant ⁊ aliqui non: etiam si plures
dicant. **A**lterius querit nunquid omittentis
seu negligenti dicere officium possit imponi cō-
petens satisfactio absq̄ eo q̄ non teneatur iteraz.
uidetur q̄ non: quia est pensum. hoc est census: q̄
sicut seruus ad tributa tenetur. sic clericus ad oia
officia. sup. eo. ti. c. i. xli. di. omnis. dicit q̄ confes-
sor imponere poterit id quod magis uidetur ex
pediēti: ideo dicit q̄ possit alia penitētia ipone-
re q̄ iterare hora si forte magnam multitudinem
dicere omisisset ⁊ c. **S**ed querit Paulus an
sufficiat audire diuina officia: uidetur q̄ sic per
hunc tex. ibi. Aut eis interesse. ⁊ c. **O**r hoc
credo intelligendum in laicis: ⁊ alijs qui non tene-
tur dicere. Hostiensis dicit q̄ si est nimis fatigat
sufficit audire: fortius si est infirmus. **F**atetur
tamen Paulus ⁊ idem Mathens q̄ tam ab au-
diendo q̄ a dicēdo excusatur infirmus si directe
uel occasionaliter posset id sibi obestall de obse-
teiu. consilium: quia infirmis non est lex posita.
Sed an infirmus post conualescentiam tenetur
iterare: seu dicere que omisit in infirmitate. dicit
Innocen. sup. eo. dolentes ⁊ c. q̄ non: sed penitē-
tia erit imponenda de peccato omissionis. **A**lui-
rius dicit hoc non esse uerum. quia si non tenetur
dicere non peccauit omittendo. ⁊ hoc est uerum i
omissione excusabilitquia tunc non est peccatum
omissionis. **S**ed Innocen. non intelligit de tali
secundum Joan. de lig. intellige ut dixi sup. post
Buil. **S**ed an peccet clericus interessens diui-
nis officijs si non intelligit ea que ibi dicuntur.
Innocen. sup. eo. super rubrica dicit q̄ sicquia de-
bet habere cor ad deum ⁊ illi psalere. **G**lo. ra-
tionabili. querit de exemplo que possit esse causa
rationabilis: quare possit exire clericus ante finē
officij ponit exemplum: quando causa re-
creationis ex eo q̄ nimis fatigatus est spiritus
sine scandolo aliquantulum exire de ecclesia iuxta
nō post Innocen. sup. eo. dolentes. Idem si super
ueniret infirmitas: uel iuxta occupatio. vij. q. i. il-
lud ⁊ c. sequen. de cle. nō resi. ex parte. J. ⁊ c. ti. c.
uno in vi. **G**lo. exeundo. nōt ex littera q̄ ante
quam sit dictum diuinum officium clerici non o-
bent exire de choro: nec mirum: quia ut dicit gl.
nec laici missam audientes recedere debent ante
benedictionem sacerdotis: all de conse. di. i. missa
⁊ c. sequen. Idem Stepha. ⁊ Buil. per hoc
dicit hic Buil. q̄ clerici ante dictum officium exi-
euntes carebunt distributionibus quotidianis

all de cle. non resi. c. uno in vi. facit de indi. c. i. cum ibi nō. Idem **Jen.** subde ne q non ualet statum q interessens uni hore habeat integras distributiones. **¶ Glo.** uigilijs. noranda est cōtra communem abusum qui uiget q in uigilijs festiuitatum: in festiuitatibus sunt plures uoluptuositates q alijs diebus. **¶ Glo.** orationez de materia orationis remittit ad nō infra ti. ij. de. i. in glo. magna. **¶ Paulus** hic colligit ex textum dicit. In ecclesijs orationi deberent insistere q in ecclesijs est orandum all de purga. post partum. c. i. vi. di. in platea testamentum. Item uerū orientem all. xi. di. ecclesiarum. **¶** circa hoc allat auctoritatem **Mathei vi.** et beati **Lassiani:** et qd habetur. xli. di. per symoniam. Deinde ponit qd sit oratio: et unde dicatur: et de uirtute impetrandi de quo in de. i. infra titu. ij. **¶ Glo.** coreas. noranda est contra corizantes maxime in cimiterijs: uel ecclesijs. **¶ Glo.** uiolatores. querit quomodo ex coreis dissolutis: et cantilenis in ecclesijs et cimiterijs surgunt uiolationes. Respondet q interdum de ludo deuenitur ad rixas ex quibus solent sequi effusiones sanguinis uulnera et homicidia propter que polluantur talia loca de cōse. eccle. uel alta proposui. **¶ An** autem polluto cimiterio dicitur polluta ecclesia: uel econtra habetur in tex. de conse. eccle. uel alta. c. i. in vi. **¶ Huil** hic dicit q consuevit fieri uiolatio talium locorum propter talia: uel propter emissionem seminis: et propter effusionem sanguinis. Cuius autem expensis debeat tunc fieri reconciliatio. dicit **Huil.** q expensis illius qui dedit damnus all de iniu. et dam. da. c. fi. et hoc si constet: sed si non constet uel non sit soluendo: et tunc tenebuntur illi qui erant in loco delicti. His cessantibus contribuunt parochiani cum rectoribus: sicut ad alia onera parochialia que incumbunt all de eccle. edi. c. i. **¶ Sed** contra hoc quia uidetur q in solidum hoc onus incumbat rectori. x. q. i. regenda. xviij. q. ij. **¶ Non** semel et c. uisitandi: ubi dicitur q totiens episcopus uisitat quotiens necessitas incumbit: et semel procurabitur de cen. cum uenerabilis. **¶ Ioan.** de lig. hic dicit q non credit hoc onus computari inter alia iura episcopalia cum hoc eueniat casu fortuito: nec computatur inter alia que numentur in. c. conquerente de offi. ordi. et c. dilecti. **¶ Quid** autem si predicti non sunt soluendo dicit q episcopus tenebitur facere gratis. x. q. i. placuit. et c. ij. cauendum. **¶ Iuxta** predicta querit **Huil.** quid si episcopus distet a parochiali ecclesia per tres dietas et plus nunqd sibi fient oēs expense quas facit in eundo stando et redeundo. uidetur q sic adinstat testis de rescrip. statutum in fi. in vi. **¶ In** contrariuz facit quia pro uno tali actu. s. pro consecratione non debetur nisi procuratio una per quocunq uadat dietas de sy. monia cum sit romana. x. q. i. decernimus. et c. episcopum et c. placuit. **¶ Ad** hoc quia redditus episcopatus sunt statuti ut cum ipsis discurrat per dyocesi et onera supportet de vi. et ho. cle. cum ab omni et hanc partem dicit uerit de perturbā. **¶ Glo.** perturbatur. remittit de perturbā. tibus diuinum officium ad nō per se de appella.

dilectis. **¶ Glo.** indecentibus. querit quando dicantur uestes indecentes. Respondet q quando sunt uiles respectu estimationis. patet quia in hoc dicit considerari facultates ecclesie. Item dicunt indecentes si sunt immūde. de hac tamen indecentia hic non loquitur propter supradicta. sed habetur de tucha. c. ij. et de conse. di. i. altaris palea. et c. uasa. cum. ij. se. **¶ Aduertendum** tamen quia ut dicit glo. in fratribus minoribus circa ornata reprobatur excessus respectu ualoris pē: seu estimationis in cle. exiuit. q. quāis de vbo. sig. un ibi debent esse mediocres. **¶ Sed** querit hic **Matheus** an ornamenta altaris: seu palea que ponuntur super altari deputata ad usum diuinū licet non sint consecrata possint comodari laicis ad pompam pro nuptijs et alijs usibus secularibz et an de ueste alicuius domine possit fieri planeta uel alius ornatus ecclesie remittit ad nō de cōse. di. i. ad nuptiarum ibi dicitur q non. **¶ Glo.** negligentiam. inducit tex. ad questionem an dyocesi possunt se intromittere de iurisdictione inferiorum: et uidetur q non nisi in casu negligentie per hunc tex. de quo remittit de offi. ordi. cū ab ecclesiarum: et c. pastoralis. **¶ Paulus** dicit hoc esse uerum quando tantum modo ad inferiores spectat iurisditio de iure communit: priuilegio: uel consuetudine de offi. Archy. dilecti et de offi. or. irrefragabili et dicto. c. cum ab ecclesiarum. secus si simul spectaret ad inferiorem et dyocesa. quia tunc locus est preuentioni de app. ut debitus et c. offi. Archy. pres. c. ij. et si dubitare contingit quis preuenit deferendum est superiori. arg. sup de preben. si a sede in vi. **¶ Hec** dicit uera: nisi minor haberet iurisdictionem a maiore: quia tunc maior posset prohibere minori exercitium. ff. de iud. di. i. iudicium soluitur: de quo per **Innocen.** in p. all. c. dilecto secundum **Paulum.** **¶ Glo.** superioris. querit quare hoc casu non dedit hec constitutio contra exemptos delegatam potestatem ordinarijs: sicut fecit in simili de supplen. negli. prelato. cle. unica de sta. mona. cle. ij. de re. do. cle. ij. **¶ Respondet** q cum esset multum usitata nimis fuisset preiudicatum exemptis. ideo uoluit concedere. et c. **¶ Glo.** debitis. arguit pro opinione **Hostien.** in. c. i. sup. eo. ti. ubi dicebat q pulsare et psalere horis debitis seruabatur in cathedralibus et collegiatis ecclesijs: nam hoc uidebatur hic ap. probari per hunc tex. **¶ Que** autem dicantur hore debite dicit hic **Paulus** q hore diei correspondēt officio et non econtra: et has dicit horas debitas etiam si credat q populus non ueniat ad ecclesiā secundum **Hostien.** et hoc probat hec littera secundum **Paulum.** **¶ Psali** autem debent predictae hore a clericis assistantibus in ipsis ecclesijs beneficiat nisi iusta causa excuset: prout arbitrabitur prelati: camerarius: uel administrator temporalium qui ratione officij uacare tenentur de cle. non resi. ex parte et c. eo. ti. ad audientiam. **¶ Ad** predicta uide per **Ioan.** an. sup. eo. c. i. hystoriam de heremita qui interdum habebat uuas maturas. interdum acerbas: interdum marcidas: qui interrogat angelum quare hoc esset. responsum accepit q pmas uuas haberet quando tempore congruo

dicebat horas. secundas quando dicebat nimis cito / uel nimis tarde. tertias quando omisit.

Glo. exercere. querit quibus non competit exercere censuram ecclesiasticam. Respondet qd se / minis. licet prelati facit de pe. noua quedam qd glo. dicit intelligendum prout nō in. c. dilecto de maio. 7. obediē. Quid autem de rectoribus curatis habetur. q. i. nemo ubi per glo. 7. Arch. d. offi. or. c. ij. 7. c. cū ab ecclesiā ubi p glo. 7. doc. plenius per Hostien. in summa de senten. excomu. §. quis possit excommunicari in ultima coll.

Glo. scienda. querit que sunt ista que debent insistere ut sciant prelati. dicit qd tria que colliguntur ex tex. s. concernentia diuinum cultum reformationem morum: 7. ecclesiarum honestatē iura loquentia de primo 7. ultimo sunt satis nō. loquentia uero de me^o sunt multa: que enumerare esset potius laboriosum qd subtile. glo. tamen enumerat aliqua de hoc loquentia 7. ista sufficiant.

Querunt hic Huil. 3en3. 7. Stephanus in v. Ne igitur qui sunt illi ad quos pertinet reformare hic prohibita. Stepha. dicit qd Arch. Archyep. Primicerius: Sacrista: 7. Custos: prout patet in singulis titulis predictorum. Huil. uero 7. 3en3. dicunt qd ubi est ecclesia conuentualis uel collegiata: 7. habet suum prelatum immediatum: tunc ad illum primo loco spectat cura circa ista minora. s. de pulsandis campanis horis dicendis certo loco 7. tempore: 7. de corrigendis circa diuinū officium negligentibus alii de offi. ordi. quanto: 7. si sunt religiosi circa obseruātiā monasticā: hec dicunt procedere postq̄ quis est canonicē confirmatus in prelaturam per superiorem suum. nam tunc habet potestatem exercendi censuram in subditos suorum collegiorum: iuxta nō de offi. or. cum ab ecclesiā de symo. sicut tales etiā possunt absolvere suos subditos canonicos ab interdicione manuum ad inuicem. licet glo. intelligat qd regularibus tantum in. c. quoniam in fi. supra d. vi. 7. hone. de. An autem tales possunt dispensare cum subditis: ut se absentare possint a beneficiis dicunt qd sic 7. ex causa rationabilitatē sup̄ ne de. uel mo. in vi. c. ij. intellige tamen cum conuentu ut ibi. statutum autem generale circa non residentes non posset facere: quia hoc spectat ad episcopum de consti. cum omnes: sed dispensare cum aliquibus sic ex causa rationabilitatē predicta: quod intellige dum tamen ecclesia non destituatur ministris: alii secus de de. non resi. c. penult. nec ob. c. cum non oportet de conse. di. v. c. contumaces. l. di. quia loquitur de clericis qui non habent alium prelatum immediatum qd episcopum. De materia per Joan. an. in decre. licet canon. i. glo. penult. 7. super ea in vi. **U**ltimo querit quis possit habere iurisdictionem temporalem / uel spirituales: dicit qd aut querimus qd spirituali iurisdictione: aut temporali. Primo casu aut in his qui habent curam ex potestate sibi data auctorizabili institutione: aut iuris approbatione: aut confirmatione: aut delegata commissione: aut in alijs. primo casu si queritur de mulieribus: ille nō possunt talia exercere. de maio. 7. obe. dilecta. In oib. bus alijs subdistinguit: quia aut loquimur i. his

que sunt iurisdictionis 7. auctoritatis episcopalis ut anathematizaret 7. non possunt nisi soli epi. xxij. q. ij. corripiantur aut loquimur de alijs: 7. tunc aut loquimur de consuetudine aut de iure primo casu in pluribus locis non possunt nisi soli episcopi: uel ab eis delegati: 7. est ratio quia iam prescripserunt contra inferiores prelatos. qd: quia nemo. exceptis tamen prelati conuentum / uel collegium habentibus: qui ut communiter super his proprijs religionis conuersis / seu clericis exercitium huius iurisdictionis retinuerunt: 7. ea quotidie utuntur ut dictum est: siue talis sit p̄ or de maio. 7. obediē. cu3 in ecclesijs: siue abbas de symo. sicut tuus. siue alius quicunq; collegiat siue etiam secularis de ui. 7. hone. de. quoniam. Si uero querimus de iure: 7. tunc possunt de offi. ordi. cum ab ecclesiā: 7. c. si sacerdos. de quo remittit ad nō per Hostien. in summa de senten. excomu. §. quis posset excommunicare. Si uero querimus de alijs quibus non est commissā cura per episcopum / uel superiorem: nec de mandato eorum: 7. tunc aut loquimur de iurisdictione spirituali: aut temporali: sic ecclesiasticam uel seculari. primo casu non poterunt. Ratio quia tales persone non possunt talia habere nisi per episcopum / uel superiorem / uel nisi forte habentes ab episcopo hoc alijs committunt de no. ope. nunt. c. penult. Secundo casu quando de temporali: 7. tunc aut querimus de eo cui est commissā iurisdictione a domino uero: aut de illo qui creatus est per electionem: primo casu potest ut infra. eo. c. si. secundo casu: 7. tunc si illi qui eligerunt non faciunt unum corpus collegium / uel uniuersitatem 7. non possunt dare iurisdictionem de excess. prela. dilecta. Si uero faciunt unum corpus collegium uel uniuersitatem: ut quia fuerunt approbati p̄ dominum temporalem expresse / uel tacite: ut qd dominus constituit castrum / uel admittit eorum subditum: uel dat eis rectorem / uel episcopum uocat collegium sup̄ de eccle. edi. ad audientiam nostram: 7. tunc electus a talibus super eligentes habet iurisdictionem quam dat sibi lex eo qd est electus. ff. de iurisdic. omni. iudi. l. 2. quia: 7. hoc uerum nisi aliquid faciant in preiudicium domini uel contra rationem / uel iusticiam. **Q**ue de episc. 7. de. conuentualam.

Dignū prorsus et con-
Primo ponit dictum. Secdo
circa illud remouet dubium.
Secunda ibi. Nec adiciendum
Tex. ibi. Religiosi. In his erat
maius dubium secundū Gre-
pha. presertim quia aliqui habent ex regula effe-
ctum ordinis: 7. sic non uidebatur tale posse mo-
tari. **N**ota qd clerici 7. religiosi commensales
domestici cardinalium ratione ecclesie / uel episco-
pum possunt dicere illud idem officium qd predi-
cti cardinales / uel episcopi: nec tenentur ad illud

officium dicendum. Et sic non quod rōe domesticitatis aliquid conceditur quod alias non conceditur. Nota ex hoc uerbo indulgemus scdm. Gen. q. de iure communi esset secus: nec mirum quia in singulis ecclesijs de iure sunt dicenda diuina officia iuxta morem metropolitane ecclesie xij. di. de his de conse. di. i. altaria. per hunc tex. dicit hic Huil. q. uidetur peccare cathelani comedentes carnes in studio tolosano in die sabbatis licet non peccarent in sua patria propter consuetudinem que est ibi. facit de conse. di. v. quia dicitur. et hoc dicit tenendum. s. q. peccent alii. xij. di. illa a sensu contrario. Contra dicit q. non peccat tolosani comedentes carnes in cathelonis nisi restringatur ad alios tantum. s. cathelanos. Scdo per hunc tex. in si. ibi nec ad dicendum / dicit q. papa potest dispensare in horis dicendis arguendo de parte ad totum. et c. Glo. romane ecclesie. querit quid in commensalibus cardinalium ecclesie rauennatis / uel compostellis. dicit secus a contrario. alii de offi. Archipresby. c. ij. et non de consti. cum omnes super. ij. glo. Idem Paulus et est ratio secundum eum q. tales non sunt simpliciter cardinales. xxxij. q. ij. pñdor. Fatetur tamen q. interdum principales sacerdotes uocantur cardinales ut dicto. c. ij. de offi. Archy. In autem assistentes cardinalibus ratione ecclesie intelligantur residere. dicit q. sic alii non per Hostien. de cle. non resi. dilectus. Glo. pontificum. querit an hoc priuilegium habeant electi in episcopos nondum consecratos. Respondet q. non quia tales non appellantur pontifices. Idem Paulus alii de trasla. prela. c. ij. Idem Huil. Stepha. hic tenet contrarium propter rationis identitatem. Item quia priuilegium datum uxori conuenit sponse. ff. de iure dotium. l. si sponso. Joñ. de lig. dicit q. mūm esse uerius. tamen quia hic loquitur de pontificibus q. non congruit electis tantum. tamen quia hoc priuilegium est concessum in reuerentiā ordinis. et c. Glo. possit. querit an teneatur se coaptare cum officio cardinalium / uel episcopo / rum isti commensales: dicit q. non: sed possunt quicquid autem potestati committitur id iuris necessitati non subicitur. ff. de iudi. l. non quicquid Idem Paulus alii de offi. dele. consuluit. Contra q. oppo. de nō. xvi. q. i. de monachis / et per Hoff. in summa de sta. mona. vñ. sed nunquid: et per Hostien. in summa huius ti. vñ. sed nunquid tales: per que uidetur q. etiam teneantur. Solut q. predicta loquuntur in monacho in totum traslato ad ecclesiam secularem qui non debet illi seruire secundum officium monachale et c. Glo. officijs. querit an possunt se coaptare in cybis. Respondet q. sic hic nihil dicit: sed bene fecisset hoc declarare et addere per nō. xvi. q. i. c. iij. Paulus hic dicit q. idem uidetur dicendum alii xli. di. si quis: alii quisquis. facit q. nō in dicto. c. iij. et c. Glo. captare. inducit tex. ad questionē an monachus qui est prefectus ecclesie seculari debet illam regere secundum officium clericale: an uero secundum officium monachale: quia uidetur q. secundum officium clericale per hunc textum et hoc tenet Jo. xvi. q. i. c. iij. et Hoff. et Hostien.

in locis preall in glo. de prescrip. cum olim: Sz aduertet quia ut dicit glo. hec decre. potest induci ad oppositum. nam hec uidetur esse specialis indulgentia. et sic per consequens in contrarium debet esse ius commune. Sol. glo. hic loquitur in his q. non sunt perpetuo translati. secus in tminis questionis predicte. ideo tunc nihil habet commune cum monasterio alii. xvi. q. i. ne pro cuiuslibet. Idem hic Stepha. dicens q. in casu decre. q. indefinite loquitur poterunt in omnibus diuinis officijs coaptare officio cardinalium / uel episcoporum / uel superiorum quorum sunt commensales

De Baptismo et eius effectu. Rubrica

Presenti inhibemus.

Tres sunt partes principales: quia primo ponit regulas. Secundo duos casus excipit ab ea. Tercio punit contrasacientes. Secunda ibi. Nisi. Tercia ibi. Qui autem. Nota q. quis debet baptizari in ecclesijs ubi sunt fontes baptismales: et nō in aulis uel alijs priuatis domibus. Nota q. hoc fallit in liberis regum et principum et generaliter in alijs si necessitas hoc suadet. Ex quo nō q. necessitas legem non habet. Item nota q. est deferendum dignitati regali / seu principali. facit q. habetur de offi. dele. sane et c. postoralis et de preben. de multa in si. Nota puniendos contrasacientes / uel suam presentiam exhibentes in talibus: et sic nō puniri interessentem: sicut facientem. uide Barto. ff. de fur. l. is qui opem et l. qui seruo. q. si duo. Nota talem debere penam imponi per quam uerisimiliter alij terreantur. Glo. nequis. querit quibus competit ex officio baptizare. Rñdet q. presbyteris facit secundum Paulum de cose. di. iij. constat. de dyaconibus autem remittit ad nō. xliij. di. dyaconus. Paulus hic dicit q. absente sacerdote et necessitate imminente potest dyaconus baptizare alii preall. c. dyaconus. Item quia dyaconus in necessitate potest confessionem audire de fur. c. ij. non potest tamen tunc absolueri / ut ibi nō per Hostien. facit q. nō de offi. ordi. pastoralis in glo. quo casu: comprehendit ergo hic per hanc indefinitam locutionem omnes predictos. Idem dicit Paulus in quocunq. alio cum littera hic generaliter loquatur: et quia istud sacramentum potest conferri etiam a quocunq. laico mare et scia in necessitate. xxxij. di. s. uerum de conse. di. iij. a quodam et c. sanctum est et de summa trini. c. i. s. sacrum: facit. i. q. i. q. quidam. Glo. aulis. exponit hoc uerbum. Idem Stephanus. dicens q. aulas regulariter appellamus salas de quibus. x. xvi. di. ecclesie principes alio nomine palatium de appiqua fronte. Sed proprie in hoc differunt q. palatium est imperatoris: regum et principum et magnatum. Aula uero inferiorum. xxx. q. viij.

conuenior. hic tamen unum ponitur pro alio: quia
hic appellatur aula etiam regum. **Glo.** depu-
tati. querit an in omnibus ecclesijs possit quis
baptizare. Respondet q non. ponderat enim hoc
uerbum ad qd all' concor. quasi uelit q etiam in
ecclesijs ubi non sunt deputati fontes non licet ba-
ptizare. et hoc tenet hic Paulus. in pluribus autē
ecclesijs consueuerit esse fontes. xij. q. i. §. i. xvi.
q. i. de decimis et tales ecclesie: ut dicit glo. hic di-
cuntur baptismales. de no. ope. nunc. c. l. in prin-
cipio. cum similibus. dicuntur etiam matrices: quia p
baptismum renascuntur de deci. ex transmissa
de senten. ex comu. de. l. i. facit secundum Paulum
de transla. prelato. c. ij. Idem Jen. all' d' conse. di.
liij. c. uenisti ad fontem et c. sequen. Idem Steph.
quia sicut mater carnalis nos generat sic ecclesia
per baptismum nos in christo regenerat all' sup
eo. debitum. xvij. q. ij. pridem de cog. spiritali si-
uiri et c. Martinus: ideo autem in talibus eccle-
sijs debet quis baptizari secundum Matheum
quia spiritalia maxime baptismatis debent in
ecclesia celebrari. all' xliij. di. in nomine domini.
li. q. ii. preceptum. xliij. q. si. conuenior de elec. cū
terra. An autem dicatur quis habere curam ba-
ptizandi. remittit Paulus ad nō per Hostien. de
de. non resi. c. quia nonnulli. nam uidetur q per
talem actum debeat dici habere curam ex eo quia
baptizans adultum debet ipsum instruere in arti-
culis fidei de conse. di. liij. ante omnia. xxx. q. i.
placuit: hoc autem pertinet ad presbyterum cu-
ratum de vi. et ho. de. c. ut unusquisq. **In** con-
trariū facit quia iste actus baptizandi potest ex-
erceri per laicum. xxx. q. i. ad limina: et ualeat oī
casu si fiat in forma debita cum intentione bap-
tizandi et sic non est de cura penitentiali: uel iudi-
ciali cuius laicus sicut et mulier est incapax d' pe.
et re. noua quedam et c. omnis de maio. et obedi.
dilecta. xvi. di. benequidem: et hoc dicit uerius esse
et cetera. **Glo.** regum. all' concor. in principi. que
tamen ut glo. dicit solum probant de rege. s. q. et
sit deferendū: sed hic additur etiam de principe.
facit de. de testi. **Iuxta** predicta querit glo.
quid contineatur hic nomine et appellatione prin-
cipis: nam uidetur nomen ualde generale. deus
enim appellatur princeps ysaie. ix. ibi princeps
pacis et cetera. Interdum angelus. Interdum papa.
Interdum episcopi: uel alij iudices ecclesiastici. x
xvi. di. Ecce princeps. Interdum imperator. In-
terdum alius principans populo: uel certo loco:
ut patet in autentico et in iuribus all' in glo. Si
ergo sic generaliter sumitur nomen princeps p
omni habente principatum: seu denominationē
uel dominium populi: uel loci sequitur q omnis
habens baroniam aliquam erit princeps. Ad
hoc quia et similiter dici potest large rex quilibet
regens prouintiam: uel dominium certi loci pro-
pter gentes: populum: uel plebem. xxiij. q. iij. duo
istat. **Item** quia apes dicuntur habere principē
xij. q. iij. in apibus et similiter dyabolus dicitur
princeps mundi et uiciorum. Jo. xvij. als. xiiij. de
pe. di. ij. princeps. unde autem dicatur princeps
dicit glo. q componitur ex nomine primus et v-
bo capio: et sic dicitur princeps: quasi primū locū

capiens: uel dignitatem. **Si** autem sic large su-
meretur hoc nomen princeps pro omni habente
principatum: seu dominium: uel dominationē
populi: uel loci in aulis multorum priuatorum
posset celebrari actus baptizandi: quod uidetur
absurdum. ideo glo. concludit q hic sub appella-
tione principis cōphēditur certa dignitas secula-
ris sic uocata: ut patet in principatu achayē et si-
milibus. addit Steph. et olim Bohemie all' de
accu. ueniens: et ad hanc tantam dignitatem dicit
restringendam de. facit de v. sig. c. quāuis. An
autem princeps sit maior marchione: ducem: comi-
tem: et barone. Rūdet q sic arguendo ex ordine li-
tere decre. finita. §. ut autem de elec. in vi. ubi p
imperatorem: regem et principem sumit. de
marchione et predictis et alijs habentibus nota-
bilem potentatū: unde ex p'dictis hic glo. conclu-
dit q hic sumitur principatus pro notabili poten-
tatu merito regi comparando. secus igitur i alijs
potentatibus qui non sunt digni comparari regi
facit d' cre. finita in si. preall. **Suil.** hic dicit q hoc
casu relinquatur arbitrio baptizantis qui dican-
tur principes: quia est nomen ualde generale ma-
xime cum legatur Ecclesiastici. xi. q. pecunia oī-
um est regina prout de facto uidemus: nam prop-
affluentiaz pecunie reges et principes tradunt su-
as filias filijs rusticorum sequentes uerbum Ho-
stien. positum de consang. et affi. tua nos et de p-
ben. in. c. uenerabilis ubi dicit q si disputas de ge-
nere disputas de nobili. sed **Suil.** dicit q salua pa-
ce Hosti. propagatio alicuius clari seminis: pcul-
dubio suam posteritatem nobilitat. xvi. di. agens
angelorum. xviij. di. c. ij. melius in extrauaganti.
Execrabilis Ioan. xxiij. Paulus hic tenet cū glo.
Stepha. hic dicit q quo ad propositum de quo
hic agitur intelligit indistincte sub nomine prin-
cis quolibet presidentem: nec restringit ad digni-
tatem etiam que sit post regem: sed de magnos
et potentibus uiris qui quasi equiparantur regi-
bus: sicut comes flandrie: et dux britanie. **Facit**
tamen q late prelati ecclesie dicuntur principes
ut glo. dixit. sed de istis nō potest hic intelligi: q
non habent liberos. **Item** quandoq papa dicitur
princeps de conse. di. i. corpora. et similiter eadez
ratione non potest de illo intelligi. **Item** impera-
tor et rex ut glo. dicit propter q istud uerbum ali-
quando ponitur ut genus: et tunc sumitur pro oī
eo qui preponitur genti: loco: uel populo. et di-
citur tunc princeps quasi primum locum capiens
Aliquando sumitur in spetie pro certa dignitate
ut achayē et olim bohemiē de accu. ueniens. **Or**
credo glo. ueriores: quia in exorbitantibus stri-
cta est facienda interpretatio ut regula que a iurē
de reg. iuris in vi. **forte** tamen glo. idem uoluit
q **Stepha.** licet non clare appareat. **Iuxta** p-
dicta queritur cum glo. nunquid hic comprehen-
duntur tyranni qui sunt in italia: dicit glo. q nō
Mouetur quia secundum Gregorium tyrannus
proprie est qui in re publica non iure principatur
ad hoc etiam all' dictum philosophi: qui dicit q
sicut regnum est rectus principatus: ita tyranni-
des est peruersum dominium: de quo habetur
quarto et quinto pollyticorum. **Item** q princeps

tendit ad bonum commune: tyrannus ad proprium.
 ideo non est dicendus princeps et per consequens
 tales quantuncumque sint potentatus non includit
 hec constitutio. nec est verisimile tales hanc con-
 stitutionem uelle privilegiare: ad hoc de rescriptis.
 Si graciosè in vi. et ff. de le. i. l. legata inutiliter.
 nec ob. de prescript. c. presidentes in vi. ubi illa co-
 stitutio locum habet etiam in tyranno: quia illud
 speciale fauore fidei: cum glo. concor. Pau. quia
 tales tyranni carent iusto titulo: sic cum a iure
 repellantur non privilegiabuntur ab illo. ar. xvi.
 q. i. legi. et de preben. non potest in vi. et melius in
 eum qui. Idem Stepha. quia tales sunt usur-
 patores et puniendi. ar. l. i. q. i. ff. de dona. inter
 vi. et ux. et ff. q. ui. aut cl. l. seruus. et c. Blo. li-
 ber. querit an hic comprehendantur nepotes ex
 filio et alij descendentes. Rndet q. sic. per. l. libe-
 rorum. ff. de v. sig. contra qd oppo. de. q. si. in fi.
 qui dari tuto. possit. So. appellatione liberorum
 comprehenduntur nepotes et ceteri descendentes: et ita
 loquatur qd dicit proxime: sed appellatione filio-
 rum regulariter non comprehenduntur nepotes. ut i
 contrario. fallit in. l. filij. ff. de v. sig. et ibi de hoc
 quia fallit ubi agitur de dura separatione uitada
 l. possessionum. l. communia utriusque iudicij.
 Sed an hic comprehenduntur nepotes descen-
 dentes ex feminis. Rndet glo. q. non: sed solum
 descendentes ex masculis. all. l. liberos in fi. ff. de sena
 et de penis ubicumque in vi. Hoc puto quando a-
 gitur de privilegio concessio: uel de pena contra
 ius commune. als secus. l. i. l. de condi. infer.
 Sed an comprehendantur nepotes naturales tam-
 tum: et non legitimi descendentes a masculis. uidetur
 q. sic. per. l. liberorum. i. l. superius all. acce-
 dant non de proba. in presentia in prima glo. i. p. n.
 et post Hosti. de sen. excō. Si uero. q. si. glo. dicie
 uerius esse tales non comprehendendi per. l. cum le-
 gitime et q. non ibi. ff. de sta. ho. et in fi. de nup. q. si.
 cum similibus all. in glo. Non ob. contraria et p.
 dicta. l. liberorum: quia dicitur intelligi de legitis
 ut ibi notatur. nec ob. non in decre. in presentia qz
 responderi potest per non in. l. ex facto. q. si quis ro-
 gatus. ff. ad trebell. quia ut hic refert Paulus est
 dicendum q. aut sit mentio de liberis a leges et in-
 telligitur de iusta soboles ut hic ait ab homines
 et tunc intelligantur de naturalibus nisi coniectura
 ta uoluntas sit. in contrarium facit q. non. l. de
 in fi. et substi. l. generaliter. Jacobus de arena
 aliter dicit ut hic refert Pau. et Jo. de lig. quia na-
 turales concepti in facie matrimonij licet matri-
 monium sit nullum comprehenduntur appellati-
 one liberorum. ff. de le. i. cum pater. q. rogo. secus
 si sine uelamine matrimonij: ut dicto. q. Si quis
 rogatus de quo per Jo. de lig. in dicto. c. in prese-
 tia. Quando autem dicantur concepti in uelame-
 ne matrimonij. dic quando contrahitur matri-
 monium seruata forma. c. cum inhibito de clan-
 despon. Item non ob. l. liberos preall. quia intelli-
 gi debet de naturalibus et legitimis: ut ibi notur.
 et sic quo ad honores succedunt tantum legitimi.
 Item non ob. non per Hostien. in. c. si uero: quia
 illud procedit quo ad reuerentiam parentum in
 qua bene habetur ratio naturalium tantum: sed

quo ad commodum liberorum: uel honores: nam
 cum glo. concor. Pau. non ob. q. in actu ubi non
 agitur de paterna successione non est differentia
 inter legitimum et naturalem. quia rndet Paulus
 per. c. liberi. xxxij. q. iij. et quia cum eadem solen-
 nitate formali non baptizantur naturales cum qua
 baptizantur legitimi. de materia plene per Bar.
 i dicto. q. si quis rogatus ut in dea. l. generali et ibi
 per Ly. et Bar. in. l. liberorum preall. et l. tutelae.
 ff. de capi. dimi. et de v. sig. de testatio. q. familie.
 Blo. necessitas notat comparari necessitatem
 nobilitati. alibi autem comparatur litteratura no-
 bilitati de preben. c. penult. Blo. periculo. po-
 nit exempla. Sed circa hoc querit Mathe. an ex-
 istente tali periculo pueri baptizandi possint bap-
 tizari a laico. dicit q. sic. quinimmo et ab heretico
 xxij. q. i. Si quem forte et sup. de sum. trini. c. i. i.
 fi. Requiritur tamen secundum Innocen. ut ipse
 hic refert: ut quis sit baptizatus et baptizans hoc
 intendat de quo per eum sup. eo. Siquis puerus
 Quot autem modis dicatur baptismus. et quot
 sint eius dona non j. q. i. firmissime et xxx. q. i. c. i.
 et c. Blo. presentiam. Oppo. q. prebens pre-
 sentia talibus baptizantibus in locis prohibitis
 non debeat indistincte puniri de sta. mona. de. ne
 in agro. q. porro in fi. et q. se. Soluit hic de pre-
 bentibus presentiam ex proposito ibi extra pro-
 positum et casu. facit de ui. et ho. de. de. clerici cum
 similibus all. in glo. Idem Stepha. all. ne de. uel
 mo. sententiam et de clandesti. despon. c. fi. Idem
 Huil. et Zen. colligentes ex hoc q. presentes in sa-
 cro damnato pro facientibus haberi debent: qd
 dicit Huil. esse uerum si per eorum presentia uidean-
 tur consentire facientibus. et sic dicit intelligendū
 de homici. sicut dignum. Zen. dicit hoc uerum si
 per presentiam impendant fauorem facientibus
 als secus. Paulus hic dicit q. hic non presentia de
 liberata: nedum cooperatiua: sed etiam associati-
 ua: uel uisua all. preall. c. penult. in fi. et de excess.
 prelato. ex litteris: et hoc inducit ad non in de. eos
 qui de sepul. in uerbo sepelire circa quod aliqua
 uerba hic spargit: sed dic plene ut ibi fuit dictum.

De Reliquis et ueneratione sanctorum. Rica.

In dominum in sanctis
 Diuiditur in duas principales
 partes. quia primo ponitur pro-
 hemium Clementis quo expresso
 motu precipit seruari consti-
 tutionem Urbani. In secunda
 ponitur constitutio Urbani. Secunda ibi. Urba-
 nus. Secunda in duas principales. primo ponit
 titulus. Secundo prosa: siue constitutio. Secunda
 ibi. Transitus. Hec secunda iterum subdividitur
 in tres principales. quia primo premitit de cor-
 pore Christi suae et forensium probemium: et
 prolixius exordium ostendens principaliter causas
 institutionis sacramenti corporis Christi et eius

effectum. In secunda parte ponitur narratio in qua premissa multiplici causa celebrationis festi corporis Christi statuit diem qua debeat tale festum celebrari. In tertia parte percludit ponens exorbitationem de festo colendo cum certis indulgentijs: ibi scda huius partis ibi licet igitur. etia ibi. ideoq. **Nota** primo ex prima parte secundum Bui. dominu in laudibus et in expensis famulie commendari. sic et in eius uiruperijs uiruperari: maxime si illi de familia sint uenerabiles et grauitate maturi. **Nota** licitum esse argumentum a minori. de quo hic in glo. iij. et de elec. cum in cunctis. **Item** nota illud philosophicum argumentum. propter quod unumquodq. tale et ipse maius. de quo id tangit glo. iij. preall. **Nota** q. assumptio corporis dominici spiritualiter nos reficit ex principio constitutionis Urbani. **Nota** q. sumpta cena fuit institutum sacramentum corporis Christi: et sic post assumptum cybum. quare autem hoc fuerit: et non ante cybum. et quare hodie sumatur ante uidebitur cum glo. **Item** nota excellentiam huius sacramenti et laudes eius quia inter cetera est super omnia preciosum. **Nota** uirtutem et efficaciam huius sacramenti quia per ipsum retrahimur a malo: et peruenimus in bono: et perficimus in cimento uirtutum. **Nota** illud q. cor persusum ingenti uel magno gaudio stillat per oculos dulces lachrymas. **Nota** omnia temporalia fuisse et esse homini subiecta. **Item** nota q. homo nobilior est etia angelis. facit qd. ff. de uar. et extraordi. cog. l. cognitionem. §. i. **Nota** mirabile: quia interdum datum est idem penitus cum dolore regulariter contra facit de insti. c. si. **Nota** q. per cybum homo fuit damnatus ad mortem. et similiter per cybum est releuatus ad uitam. et sic gustus damnauit et gustus saluauit. Similiter dicimus q. mulier damnauit et mulier saluauit. facit. l. dominum et q. ibi no. l. de iniurijs. **Ex** hoc nota q. ex eodem subiecto in genere surgunt quandoq. contrarij effectus. **Nota** q. corpus domini non reficit corpus nec carnem: sed mentem et animam. **Item** non presumitur nec transmutatur: seu transformatur in edet: sed potius recipit digne recipientis ille conformatur. **Nota** q. eucaristia appellatur uerus cybus et panis angelorum. **Nota** illud cuius dominus frequentius aspicitur huius memoria stricte retinetur. Et hec est ratio quare continue omni die celebratur in ecclesijs. **Nota** illud uenerandum specialiter qd. propter sui excellentiam non esset. alias sufficienter ueneratum: licet uniuersaliter ueneraretur. **Nota** causam quare in cena domini. seu in die iouis sancta non fuit ordinatum festum speciale corporis Christi. **Nota** causam quare inuentus fuit ab ecclesia festum omnium sanctorum: que etia as fuit in institutione huius festi corporis Christi. **Nota** Christum omnium sanctorum gloria et coronam. **Nota** interdum diuinitus reuelari aliquibus futura. et c. **In** vlt. Nos itaque. **Nota** qua die debeat celebrari hoc festum. quia feria quinta post octauam penthecostes: et q. cum alacri animo et bona uoluntate debeat celebrari

Nota q. in dominica prox. precedenti dictam quintam feriam. et sic in octaua penthecostes debent clerici predicare festum: et exortari et monere laicos ut se preparant ad ueram et puram confessionem: et largitionem elemosinarum: et sedulas orationes: et ad alias deuotiones et opera pietatis et sic possunt illa die corpus domini reuerenter suscipere. et eius uirtute consequi augmenta gratiarum. **Ex** hoc nota argumentum q. dicto tempore quilibet fidelis debet confiteri et commuicare. **Nota** indulgentias hic concessas inter essentibus in officijs in dicto festo et per totam octauam. **Nota** q. indulgentia tribuitur solum uere penitentibus et confessis. et ideo pauci participant: ut hic glo. dicit. nam quis est hic taliter uere penitens et confessus: et laudabimus eum. **Ecclesiasticus** xliij. et propter hoc non est decens et expedit ens amare has indulgentias interpretari. facit q. no. Jo. an. de pe. et re. q. autem: et l. si id quod. §. si quis. ff. de donatio. inter uir. et uxor. **Et** nota hic dari indulgentiam pro missa: sicut pro aliquibus horis canonicis de quarum numero non est missa licet sit de officio ut no. sup. titu. §. cle. i. **Item** nota inaequalem distributionem fieri inter essentibus diuinis officijs attenda diuersitate officiorum. **Item** textum in principio inducit Bui. ad distinctionem illam: an familia gaudeat eodem priuilegio quo dominus: quia dicit q. sic. pro quo allat hunc tex. et idem all. l. de epi. et cle. l. omnes et de offi. Archy. c. dilecto et aut. habita. l. ne si. pro patre. **Bertrandus** idem tenet all. de uo. c. magne quod tamen uidetur facere in contrarium: quia ibi impetratum fuit priuilegium pro se et familia sua. et ideo dicit q. melius facit preall. c. dilecto et qd. ibi no. per Hostien. et de offi. custo. c. si. pro contra facit quod no. de loca. c. i. ubi no. de scriptoribus an gaudeant priuilegijs scholarium in quo dicit q. actu scribes gaudeant alij non licet sciant scribere. ad primum all. ff. de testa. m. l. l. si. et de bonorum possessione ex testa. m. l. l. pe. **Ad** secundum all. l. scriuarios. l. de testam. m. l. tu dic de hoc ut no. per Lynum in dicta. l. omnes. et per Baldum in dicta aut. habita. facit q. no. ff. de iudi. l. iij. §. legatis ubi bona glo. per predicta dicit hic Bui. q. non debent grauari familiares episcopi sicut nec episcopus pro rebus uel personis. alioquin dicit q. exactor tenebitur ad duplum: et si militat perdat cingulum: et si clericus est deponetur in aut. de sanctis epi. §. sportularum. **Ratio** est secundum eum quia in molestatione familie dominus molestatur cuius inter est habere subditos locupletes in autentico: ut iudi. sine quoq. suffragio. §. cogitatio coll. ij. **Sed** nunquid competit actio pro iniuria illata familie: uidetur q. sic. per decre. licet in si. de pba. **In** contrarium all. q. habetur de priuile. aucte in vi. **Concludit** q. si ex grauamine illato familia impeditur utilitas domini in seruitio personalis uel realitunc competit actio de dolo cum illa deficiat all. ff. ad municipa. l. de iure primo §. de app. dilectis et ibi per Inno. et Hostien. nec ob. c. aucte: quia illi exempti constituunt se actores

in causa suorum hominum: ut facerent condicio-
nem duriores suorum aduersariorum nolentes
exemptionem suam ad familiares extendere: quod
non licet. **I**uxta predicta querit quid si domi-
nus habens omnimodam iurisdictionem in tali
concessit suis consulis quos ibi creauit & nouo
singulis annis reuocandos: ut cognoscant de cau-
sis primis: uel de omnibus causis hominum om-
ni de castro, exceptis feudilibus. nunquid isti
sules dominum uel eius familiam poterunt pu-
niri si contingat eos delinquere in territorium.
uidetur quod non quia dominus licet uellet non pos-
set a se abdicare dominium: seu iurisdic-
tionem. ff. de offici. proconsulis. l. legatus. ff. de
iuris omnium iudicium. l. 1. quia sic nec episcopus
pus illa que sunt iurisdictionis episcopalis de do-
pastoralis cum ibi non. Item quia in generali ser-
mone non uenit persona loquentis de iureiura.
petitio cum ibi non. Si ergo intelligitur excepta e-
ius persona. ergo & consequenter persona illorum
qui sunt pars corporis eius: sine quibus status e-
ius integre esse non potest de offi. Archy. dilecto
In contrarium uidetur quia ipsi transferendo i-
consules premissa nihil uidetur de suo transferre
immo potius ius superioris: quia & si ipsi non pu-
niant tamen ab illo superiore puniuntur. ergo me-
lius erit per illos puniri & iudicari. Ad hoc quia
tales cum illo mitis sunt habituri iuris presump-
tionem: quia zelantur bonum & salutem eius. ar. &
re. iudi. ad apostolicam in vi. Primum uidetur ueri-
secundum eum: quia per factum suum non po-
tuit preiudicare suo superiori. cuius est congruo
facit de iureiuran. eam te & de prescrip. Si dicit
genti. quod dicit uerum nisi forsan consules con-
tra superiores hoc ius prescripserunt: quod possent
de prescrip. auditis. 7. c. cum ex officio. Glo. iij.
notanda est propter modos arguendi. **G**lo.
precipimus. **O**ppo. quod hic debuisset innouare &
non precipere obseruari sicut fecit in cle. dudum
de sepul. **S**oluit illa constitutio Bonifacii erat
reuocata per constitutionem Benedicti: hic secus e-
constitutione Urbani: & sic hec constitutio non est
per omnia illi similis maxime etiam quia hec co-
nstitutio non fuit conciliata illa sic cum glo. in p-
mo dicto concor. **S**tepha. **G**lo. sumpta cer-
na. querit quare hoc tempore fuit institutum hoc
sacramentum remittit ad ea que habentur de p-
se. di. ij. liquido. **S**uil. hic dicit hoc explicando
hic triplici ratione quod hoc fuit primo deficient
te eius corporali presentia realiter dimitteret no-
bis suum corpus uerum in signum maxime di-
lectionis. Secundo quia hoc sacramentum est
perpetuum memoriale sue passionis: & ideo ipsa
passione imminente debuit fieri de conse. di. ij. se-
mel. Tercio quia hoc fuit factum tanquam ultimum
maiori & recentiiori memorie traderetur ut pro-
batur in dicto. c. liquido: quia post comestione
agni & tipicum pascha completum seruimus
fuit nouum sacramentum institutum ibi non & i. c.
Accipe. ea. di. **E**x predictis & per hunc textum
inferre quod assumere sacramenta uel exercere illa si-
ue dicere diuinum officium post comestione non
est de se malum: ut hic patet. fallit in missa seu i-

assumptione eucaristie propter reuerentiam sacra-
menti: ut dicto. c. liquido & in se. de celeb. miss. ex
parte. Item fallit in matutinis & alijs certis horis
que dici deberent ieiunio stomacho de cele. mis. c.
i. ex hoc sequitur secundum eum quod complexori
um non debet dici a ieiunio stomacho: nec etiam
post ipsum debet seruari ieiunium usque ad missam
Quare autem fuit institutum hoc sacramen-
tum & alia sacramenta ecclesiastica cum sine illis
potuerit deus dare humano generi uitam eter-
nam. Sol. Mathe. sequendo Joan. quod tribus de
causis. Primo propter humilitatem. Secundo
propter eruditionem. Tercio propter exercitati-
onem. Propter primum enim ideo fuerunt in-
uentum dum homo ex dei precepto rebus infe-
rioribus & insensibilibus se subiecit magis apud deum
mereatur ex ista obedientia. Propter eruditionem
sunt inuenta ut erudiant ad cognoscendum inui-
sibilem uirtutem per id quod forte in specie uisibile
cernitur. Propter exercitationem sunt inuenta
quia cum homo ociosus esse non debeat propo-
nitur ei utilis & salubris exercitatio in sacris. de
conse. di. v. c. nunquam & ibi non. **I**uxta predicta
queritur de qua materia debet confici eucaristia.
dicit Paulus quod de farina frumenti in qua non sit
comestio alterius farine. alio non fieret translatio
quia uerum dicit si committeretur tanta quanti-
tas alterius quod absorberet naturam frumenti. alio
secus licet sensus non posset discernere: & sic fari-
na frumenti sola est materia sacramenti. Item non
debet esse panis seu hostia de fermentato: alio non
conficeretur secundum Joan. & Aug. Bar. brix.
et per. quia azimatio & fermentatio non distinguunt
panem substantialiter & specialiter: quia sunt acci-
dentalia: & accidentia panis. & hec fuit opinio An-
selmi. dicebat tamen quod hoc fieri non debet. i. quod fiat de
farina fermentata: sed de azima: & hoc ideo quia
facilius cadit mica de illa quam de azimo: & quod credere
debemus Christum fecisse in azimis cum in do-
mibus iudeorum non esset fermentum. Idem Ma-
the. de quo de conse. di. ij. & iij. Sed querit cum
qua aqua debet confici dicit Paulus. quod cum aqua
naturalis: & non artificialis: sicut rosata. quidam ta-
men dicunt quod cum illa confici potest: quia aqua
non potest manere in pane & sic non est uis de
qua aqua fiat. Alij contrarium: & hoc uerius se-
cundum Tho. quia panis fuit farina & aqua secun-
dum Paulus. Idem Mathe. alio non secundum Jo-
annem de conse. di. ij. c. i. Quare autem eucaristia dicitur
sacramentum. dicit hic Stepha: quod ideo dicitur sa-
cramentum: quia sub tegimento rerum corpora-
lium diuina uirtus secretius ueri corporis & san-
guinis Christi operatur effectum. i. quod i. multi de
conse. di. ij. ego Berengarius. Item dicitur mini-
sterium in. c. liquido preall: & hoc ideo quia se-
cretam: & reconditam habet dispositionem: ut di-
cto. c. multi. facit quod non de vi. & ho. cle. i. p. Jo-
annem. **G**lo. poculum. inducit text. ad questionem
illam an alia sit translatio corporis: alia sanguis
& sic an sit unum sacramentum an duo: quia uis-
tur quod duo per hunc text. de quo remittit ad ea que
habentur de conse. di. ij. cum omnes 7. c. comper-
rimus: ubi glo. 7. c. quia corpus. Idem hic Pau-

Be. hic remittit ad nō per **Thō. iij.** sententiam
di. vij. circa princ. 7. iij. q. ij. **Sed** querit hic
Mathe. an acetū trāsūstātiē. remittit ad nō d
confe. di. ij. c. i. ubi dicit q sic si factum est de uino
arg. lūn uenditionibus. ff. de contrahen. emp. dē
quo per **Joan. an. de cele. mis. cum marthe.** dicit
tamen aduertendum q tempore ueteris testamē
ti signa uisibilia erant: ut patet in manna 7 alijs
similibus. nunc autem sunt inuisibilia: ut patet i
corpore Christi ubi est uera caro sub specie pāis
7 uerus sanguis sub specie uini. 7 c. **Pro de**
claratione predictorū esset hic querendum de
quibus querit hic **Suil.** sed dicaz post glo. **Sg**
quero post ipsum quibus fuerit in cena domini
tributum illud sacramentum. dicit **Suil.** 7 idē
Zen. q apostolis tanq simplicibus laicis: quia ad
huc nullum gradum: siue ordinem receperant
7 propter hoc de ista receptione dicunt canones
hanc constitutionem inter laicos. l. di. accedens.
postea tamen eadem hora dicit q Christus or
dinauit eos in presbyteros cum dixit. hoc. f. me
um corpus conficere facite in meam commemo
rationem supplē. tanq presbyteri de confe. di. ij. q. i.
scriptura 7. c. in Christo: ubi dicit hoc in glo. ultima
7 sequen. hec dicit uera quo ad primum effectus
caritatis. f. constitutionem ueri corporis de quo
hic agitur q nullus facit nisi sacerdos d summa
trinit. c. i. secundum **Zen.** sed quantum ad secundū
effectum. f. quo ad dissoluendum in foro consciē
tie uel penitentie a peccatis ad solos presbyteros
de confe. di. i. multipliciter fecit eos presbyteros
post resurrectionem: cum dixit eis accipite spiri
tum sanctum. 7 quorum remisistis peccata 7 c.
Joannis. xxiij. q. i. §. si. autem. demum ipsemet
ordinauit eos in episcopos in die penthecostes
hora tertiā: 7 tunc immisit in eos spiritum
sanctum. in linguis igneis. lxxv. di. ordinationes
de confe. di. i. nocte secundum **Zen.** 7 tunc aposto
li ceperunt uti ministerio consecrationis. quando
lxxij. apostolos ordinauerunt in episcopos. xxi.
di. in nouis: sed tunc exuberantia etiam spiritus
sancti uigebat in eis: 7 non curabant de aliqua
forma ad instar electionis que eum per spiritus
sanctum fiebat. postea ceperunt formam seruare
f. **Paulum** 7 **Barnabam** ordinando in episcopos
7 manus eis imponendo. lxxv. di. q. die. Itē tūz
apostoli fratrem domini consecrarunt. lxx. di. dicit.
porro. Receperunt ergo ista hora apostoli uerū
corpus Christi. primo ut laici puri. demum fa
cti sunt presbyteri secundum **Suil.** 7 **Zen.** **His**
preciosum. all. concor. sed oppo. hic **Zen.** 7 uidetū
q hoc sacramentum non sit super omnia precio
sum prout dicitur hic: nec summum prout dicit
in prin. unde oppo. de pe. di. vi. nullus ubi dicitur
q sacramentum baptismi sit maius. Respondet
q quo ad essentiam subiecti hoc est preciosius et
summum: ut hic 7 de confe. di. ij. nihil. xcv. q. ecce
Sed quo ad efficaciam sacramenti maius est sa
cramentum baptismi: quia tollit peccata ut dicit
e. nullus. quantum autem ad maioritatem mini
sterij super hoc sacramentum non est maius. im
mo illo est maius sacramentum confirmationis
in fronte: quia ab inferiore episcopo conferri nō

potest de confe. quanto. 7 q ibi nō de cōsue. di. v.
maius 7 ibi de hoc. secus in hoc sacramēto. quā
tum uero ad rationem signati sacramentūz ma
trimoniū est maius quia designat coniunctionem
Christi ad ecclesiam de biga. debitum secundū
Zen. qui etiam dat uersus. Maior in effectu
baptismus corporis esse. Coniugium signo ma
iori crisma ministro. **Glo.** mirabilia. querit q
sunt mirabilia in hoc sacramento. Respondet glo
q de hoc dixit in. c. cum marthe. §. quesuisti de
cele. mis. ultra ea tamen que ibi dixit. dicit q seq
do theologos: dicit potest q. vij. mirabilia inter
alia notantur in hoc sacramento: primum mira
bilis productio. secundū mirabilis multiplicatio. ter
tium ministratio mirabilis. quartum mirabilis
confortatio. quintum mirabilis mundicia. sextū
mirabilis translatio. septimum transmissio mi
rabilis. 7 ista omnia prosequitur glo. declarando
quodlibet per se: 7 allēdo auctes 7 figuras uetis
testamentūz qz clare loqz glo. nō indigz alia rec
tatione qz liali 7 prestuali. id uide illaz 7 nō cū qua
concor. **Pau.** 7 **Be.** **Glo.** forma. uoluit querē
an sub alia forma 7 non propria uisibili carnis 7
sanguinis fuit institutum hoc sacramentum.
Glo. sequacibus. querit qui appellētur hic sequa
ces. Respondet q hic appellat eos qui secuti fue
runt in fide 7 non simpliciter illos qui successerūt
apostolis de quibus. xij. q. i. uidentes. **Glo.** la
chrymamur. all. concor. **Pau.** uero hic colligit q
ex letitia 7 deuotione homo effundit lachrymas
dicit tamen q a lachrymis debet index ab
stinere: all. **E.** de falsis. l. ubi 7. ff. de offi. presidia
l. obseruandum. xxiij. q. iij. est inuisa. Quādoq
autē effunduntur lachryme ex dolore: unde ait
Aug. durus est cuius mentis dolorem oculi ne
queunt declinare de pe. di. ij. sunt plures. Ad h
quia luctus est gratia uehementer dolendi d ma
lo qd accedit 7 de bono qd defertur. Ad predcā
etiam all. glo. super **Mathe. v. c.** ubi dicit q due
sunt species luctus. una pro peccatis proprijs uel
alienis. Alia pro desiderio celestis patrie. Ipse at
dicit q potest generalius dici q quidaz est luctus
malus: ut cupiditatis: de quo dicitur. ploratis la
chrymis amissa pecunia: de quo: xij. q. ij. §. luctus
7. c. se. quidam est luctus bonus: 7 ille est triplex
quia quidam est luctus bonus. de quo in psalmo
ibi. Lauabo per singulas noctes lectum meum
quidam luctus compassionis: ut **Job. xxx.** flebaz
super eum qui afflictus erat. quidam indifferens
qui fit tempore afflictionis: uel gaudiij. vñ **Tobie**
xi. fleuerunt ambo cum gaudio simul 7 lachry
mis leticie secundum **Pau.** **Glo.** sub pedibus
notanda est propter potestatem homini datam.
Glo. seipsum. in prin. inducit tex. pro forma sala
tationis: quando quis salutanda alium offert se
ipsum qua dicit **Jo. an.** se fuisse usum gratia bre
uitatis. deinde glo. inducit tex. ad questionēz the
ologorum qua queritur an idem opus meritorij
az sit laudabilis in uouente uel professo qz i alio
dicunt eniz q sic. **Quod** uentur primo quia uol
nere est opus latrice que est precipua uirtus inter
morales. opus autē nobilioris uirtutis: sine da
bio est magis 7 melius meritorium. igitur. 7 c.

Quid autem si latría habetur de conse. di. iij. c. venerabilis: quia est cultus et seruitus que soli deo debetur: ibi. **S**cdo mouetur quia non solum subicit se deo: ut sic amplius agere non possit nisi solum quo ad actum: sed solum quo ad potestatem igitur plus dat deo sicut ille plus dat qui dat arborem et fructum quam ille qui dat solum fructum et per consequens debet magis mereri: ut dicit Anselmus in li. de similitudinibus: et pro hac secunda opinio optime facit iste tex. **T**ertio ad hoc allatur quia propter uotum uoluntas inmutabiliter firmatur in bonum. Ad perfectionem autem uirtutis pertinet aliquid agere ex uoluntate firmata ut dicit philosophus scdo ethycor. et etiam Aug. felix necessitas que ad meliora compellit. sed ille qui non uouit: uel non proficitur non agit ex uoluntate firmata: quia posset desistere. ideo faciens ex uoto uel professione magis meretur: cum glo. concor. Pau. et Ste. **A**d predicta facit quia magis peccat omittens qui tenetur ex uoto. igitur contra magis debet mereri: et non bene istam glo. quia notabilis est et sepe allatur. et c. **G**lo. confirmatur. querit quomodo fiat ista confirmatio. remittit ad non de conse. di. ij. non iste per glo. et per se de iudeis et si iudei ibi glo. querit quando desinit esse corpus Christi. et dicit dum dentibus atteritur ad celum rapitur. ita non de conse. di. ij. tribus. **S**uul hic dicit quod non est uerum: quia immo primo descendit ad stomachum et quid sunt ibi species panis et uini ibi durat substantia corporis Christi: sic intelligitur. c. cum tribus de conse. di. ij. facit de conse. di. ij. ut quid paras. an hoc proceat etiam si descendat ad stomachum muris qui eucaristiam comedit: dicit quod sic: quia non est absonum quod illud quod quotidie includitur: quicquid sub uili paxidet et sub uisceribus alium includat alii de conse. di. ij. c. qui comederit. **S**ed Suul dicit quod imago mandum est quod deus hunc casum de facili non dimitteret contingere ar. eorum que non in simili dilect. **G**lo. frequenter uoluit querere quare quotidie reiteratur hoc sacramentum. dicit quod quotidie eo egemus: ut quotidie peccemus: et ut quotidie passionis memoriam habeamus et cetera. **G**lo. cofectione notanda est quid fieri debet de trismate ueteri quia debet cocremari. Item an possit fieri tempore interdicti quia certe sic ut in glo. **G**lo. certam diem: querit que sit ista dies statuta pro celebratione festi omnium sanctorum. **R**ndet quod est dies clarus nouembris. Quam autem sic fuit appellatus dictus mensis nouember et similiter de iulio et augusto et quam fiat bisextus glo. declarat de materia quide. ff. de ver. sig. l. c. bisextus cum glo. concor. Pau. **G**lo. omnium sanctorum dicit quomodo et hac festiuitate italici multas deuorant anseres contra quos glo. iuret hitur quia italici et precipue rome potius debent illas honorare ad quam auctoritate et non quod nullus animal uideatur melius pro custodia quam anser quia citius sentit odorem hominis uide glo. **G**lo. reuelatum querit an dicent aliquid sibi diuinitus reuelatum an ostendenti aliquid signum credi debeat. **R**ndet non. alii de hereticis cum ex iuncto. factus de renunc. nisi cum pridem. glo. autem hic di

cit quod sibi reuelatur quod adhuc hoc festum adiungetur ad alia festa de quibus in decre. ult. de sen. ex. in vi. et si contigat hoc fieri petit declarari: tunc notabiliter dubia illius decre. et sine dubio factus esset. **G**lo. feriam quintam. querit que sit ista feria quinta. **R**ndet quod dies iouis post octauam penthecostes. sed oppo. glo. quia fin hoc quilibet dies ebdomode potest dici feria. sed contra immo feria dicitur dies festiuitas ut patet in ti. l. de feriis et ff. et super de feriis per totum. unde dicimus ista dies est feriata. **S**oluit glo. illud uerum proprie loquendo: sed late quilibet dies ebdomode potest dici feria uel a sando: quia qualibet die fabatur hoc et loquebatur deus in principio creationis mundi ut patet gen. primo uel quia singulis diebus fieri possumus in diuinis uel humanis. facit de v. si. feriis. **I**dem Pau. dicens quod feria hic dicitur a fabricando: forte quia singulo die aliquid fabricatur uel deus. non autem a feriendo. **G**lo. proxima Op. et si hoc fuisse dictum tamen intelligebatur ff. de v. ob. l. euz qui kal. **S**ol. fatendo contrarium hoc ergo ad cautelam fuit additum. **G**lo. octauam. Op. de. c. capellanus de feriis ubi uidetur quod penthecostes non habeat octauam. **S**ol. illud procedere quo ad celebrationem diuinorum officiorum. hic quo ad numerum dierum. **I**dem Pau. **G**lo. penthecostes. declarat unde dicatur penthecostes: et quare sic dicitur: et quomodo. **S**im aliquos dicitur penthecostes indeclinabile. **I**dem Pau. dicens quod in dicto numero quicquid dierum non est indictum ieiunium alii de obser. ieiun. consilium in prin. lxxvi. di. §. non autem et c. se. saluo quod in diebus rogationum et uigilia penthecostes de conse. di. ij. rogationes de quo dicendum ut ibi. lxxv di. §. necessario: quia uel illud est ex honestate uel consuetudine abolutum: unde in uulgari dicimus **I**nter duo pascha non est uigilia facta. **G**lo. plaudet. et glo. iubilet. notanda est pro istis uerbis plaudo et iubilo. **G**lo. largiri. querit quod duplex sit elemosina. **R**ndet quod triplex. prout habetur. xl v. di. tria. quia una corporalis: uidelicet dare egenis id quod potest. **S**cda spiritalis dimittere rancorem et a quo lesus fueris. **T**ertia delinquentes corrigere et errantem inducere in uiam ueritatis. **S**ol. uero aliter dicit in summa de penitent. l. §. quis sit effectus v. elemosina et de temp. or. in. §. vij. **S**te. hic dicit si queritur de elemosina facienda: quod aut quis potest facere abundanter illas aut non. primo casu debet facere illam omnibus indifferenter alii. xli. di. quiescamus in prin. et in si. xi. q. ij. quoniam in si. et hoc uerum: nisi sit talis persona per quam iusticia negligatur: quia tunc secundum Aug. tali non est facienda. v. q. v. non omnis saluo nisi fame periret ut non. xli. di. in summa. **S**cdo casu quando non est omnibus quod potens facere tunc dicit quod xi. sunt consideranda per habentem facere elemosinam: primo fides: quia potius debet facere fidei quam infidei. secundo locus: quia potius detentis in carceribus et captiuis quam alijs tercio tempus: quia potius tempore quo quis ducitur ad mortem quam alio. quarto modus: quia non debet dari tantum uni: sed dispensari inter plures. quinto necessitudo: quia potius

consanguineis et propinquis quam alijs extraneis ce-
teris paribus. sexto etas: quia potius senibus quam
iuuenibus. septimo debilitas: quia potius debilibus
quam robustis. octauo nobilitas: quia potius debet
dari nobilibus quam ignobilibus ceteris paribus. hec
probantur. lxxxvi. di. non satis. nono considera-
dum est iustum: et sic de iuste quesito. facit. i. q. i.
non est putanda de deci. ex transmissio de quo dic-
ut ibi. decimo ordo: quia primo debet potius quod
facit sibi quam alteri: et potius proximo quam extraneo
de pe. di. ii. qui uult. undecimo intentio: quia fieri
debet propter deum: et non propter uanam glori-
am. An autem sit peccatum dare meretrici cum
qua quis peccauit. Jo. tenet quod sic. lxxxvi. di. qui
nenatoribus. Sed an sit facienda elemosina his
qui tenent concubinam. Jo. quod non quia tales de-
bent redigi in seruitutem: ut non. xxij. q. iij. §. ex
his. Glo. orationes pulcherime. et plene et per-
modum summe tractat hic materiam orationis
de quo per Arch. de immu. eccle. decet in vi. i. gl.
dicit Aug. ad quem locum remittit hic Steph. et
ad ea que habentur de elec. ele. ne romani. Pau.
aliquid tetigit in cle. ista. de materia etiam per
Host. in summa de pe. §. quis sit effectus v. car-
nis autem maceratio: glo. autem latius de hoc
tractat. et aduerte quia principaliter prosequitur
ix. membra. primo quid sit oratio. secundo unde di-
catur. tertio que sit eius diuisio. quarto ad que
sit porrigenda. quinto per quem sit porrigenda.
sexto quid debeat continere oratio. septimo qua-
liter fieri debeat oratio. octauo ubi sit fienda ora-
tio: hoc est in quo loco. nono et ultimo quis sit ef-
fectus orationis: et quia glo. clarissime prosequit
singula membra non eget alia lectione quam litterali
ideo uide eam et non bene et plenissima et magna est
ideo notanda. Glo. confessio. fuit expedita in
littera et notanda. Glo. in ecclesia. querit an ad
hoc ut habeatur indulgentia de qua hic sufficiat
quod interesse horis hic descriptis si non intersit in
ecclesia: sed extra. glo. rñdet quod non secundum hanc
litteram que requirit quod quis intersit in ecclesia.
dictio ei illa in non intrinsecitatem. l. i. §. in flauie.
ff. de flu. et ideo si extra ecclesiam intersit: et non
in ecclesia non habebit indulgentiam: quod dicit glo.
procedere etiam si iste hore seu officia dicantur in
oratorio priuato: quod fieri potest de licentia episcopi
consec. di. i. concedimus: et c. unico: et c. si quis ex
de cens. c. si. et c. Quantum autem protenda-
tur ecclesia. dicit Pau. quod murorum ambitu ter-
minatur. facit de sen. exco. si ciuitas: et ibi non. ff. de
v. si. l. ij. Quid autem si ista officia celebrentur in
basilica nondum consecrata. dicit quod uidetur quod in-
teressens in illa consequitur indulgentiam: licet
ante consecrationem non sit proprie ecclesia all-
de immu. eccle. c. penlt. Idem uidetur secundum
eum si ex necessitate celebratur sub templo de p-
se. di. i. concedimus: et sic secundum hoc uideretur
quod ubicumque celebratur licite astantes gaudent hac
indulgentia. breuiter concludit Pau. quod tutius est
tenere quod solum interessentes horis in ecclesia gau-
dent hac indulgentia. secus si extra ecclesiam si
in oratorio priuato celebretur de quo in iuribus
super alt. hoc tamen limitat esse uerum: nisi aliqui

starent extra ecclesiam ex eo quod non possent stare
in ecclesia: forte propter nimiam multitudinem
et sic sufficit uoluntas intrandi. facit de conse. di.
§. ut quid paras. Glo. in primis. inducit tex.
ad non de sen. exco. c. si. §. in festiuitatibus in pma
glo. in vi. nunquid uidelicet tempore interdicti in
festiuitatibus ibi positus poterit dici complexio
ritum in die festi: quia uidetur quod non cum officio
uideatur incipere a uesperis uigilie ut hic patet:
et sic consequenter finire in uesperis festi. et ibi
tenet glo. pro qua facit iste tex. sic inducere potest
tamen aliter in contrarium: quia hic datur in
indulgentia etiam pro completorio: sed dicit quod ideo
quia sic uoluit papa. Glo. totidem. inducit tex.
ad distributionem temporalium que sunt in
essentibus in diuinis ut fieri debeat ad instar di-
tributionum spiritualium de quibus hinc de quo
dicendum ut habetis per glo. de eta. et qua. ut hi
qui diuinis ad si. e. compit. quia in hoc seruanda
esset consuetudo et statutum ecclesie: ibi equum
tamen uideretur quod statutum debet fieri ad instar
istarum distributionum spiritualium indulgenti-
arum. Glo. officijs. querit an interessens ali-
quibus horis infra dies octaue si non interessit om-
nibus habeat indulgentiam respectu illarum quod
bus interfuit. dicit glo. quod non quia ponderanda est
littera que dum loquitur de diebus octaue loqui-
tur copulatiue. secus quando loquitur de festis
seu de die festi. et ideo in die festi pro singulis ho-
ris quibus intererit. etiam si non interessit omnibus
habeat certum numerum dierum. in alijs autem
diebus nihil percipiet de indulgentia: nisi interessit
omnibus horis et officijs. et hoc etiam tenet hic
Pau. Glo. de iniunctis. querit quid impor-
tent hec uerba remittit ad non per se de penlt. et re.
cum ex eo de quo etiam per glo. Innoc. e. ti. c. q.
autem et c. Querit hic Laudinus ad declara-
tionem eius quod hic dicitur de conuersione panis
et uini in carnem et sanguinem Christi de quinq.
primo nunquid sit possibilis talis conuersio. scilicet
substantia panis conuertatur in uerum corpus
Christi: ita quod ubi erat panis ueraciter sit corpus
christi. secundo quid fiet de substantia panis que
prius erat. tertio an quanta et qualis fuit in cruce
talis sit in hostia. quarto an sit possibile quod totus
sit in celo: et totus in infinitis hostijs una et eadez
hora. quinto quare non est consumptum corpus
Christi: ex quo quotidie sumitur. Ad primum
dicitur quod sic propter agentem supernaturalem:
sicut ex potestate absoluta potest de nihilo aliquid
inducere: et sic agendo non eget materia. Ita potest
unam rem in aliam transmutare cum id sit mi-
nus. facit de conse. di. ij. reuera et super de sum. trini-
c. i. Secus dicit in agente artificiali qui semper pre-
supponit materiam: et similiter in agente natura-
li: quia licet posset quandoque spoliare materiam
una forma non tamen potest mutare rem unam
in aliam. facit in ista. de re. diu. §. cum ex aliena.
Ex predictis habes triplicem agentem uidelicet
naturalem artificialem et supernaturalem. Ad
secundum dicit quod sunt tres opiniones. una habet quod sub-
stantia panis conuertitur in corpus. alia quod manet
in hostia una cum corpore. alia quod subiectum solu-

conuertitur. Communiter tenetur q̄ sola accidē
tia panis remanent de conse. di. ij. c. i. cum ibi nō
Ad istā dicit q̄ substantia panis nō pueritur
in corporis quantitatem: nec in aliud accidētē
solum in vñ esse. Item q̄ substantia nō est qd di
uisibile. immo omnino indiuisibile nisi mediante
quantitate que sibi adheret. et sic subtracta quā
titate substantia non est diuisibilis. Aduertēduz
etiam q̄ deus ordinauit q̄ in momento vbo ap
posito ad elementum fieret sacramentum. i. q. i.
detrahe. Item uoluit q̄ ubique presbyter dicet
hec uerba presente pane. Hoc est corpus meū pa
nis conuertatur in corpus: per hoc dicit q̄ aliter
est corpus in celo. et aliter in hostia. est tamen ubi
cūqz torum. nam in celo est cum quantitibus
et dimensionibus proprijs. idest talis qualis fuit
in cruce: sed in hostia est eius substantia: non cuz
dimensionibz: sed ipsa quantitas: et alia accidētia
ex naturali concomitātia sunt mediāte substantia
idest q̄ substantia dominatur ibi et accidentia oī
no accidunt: et sic accidentia regulantur per substā
tiam. secus in alijs rebus: quia substantia diuidi
tur per quantitatem uel qualitatem. Circa quar
tum dicit aduertendum: quia diuinitas uerbi re
plet totum orbem: et sic non est mirum si super
naturaliter conuertat substantiam panis in corp
suū. Item in locis ubi uult est: et similiter in lo
cis ubi uoluerit de conse. di. ij. quid si sanguis. ad
h̄ qz diuinitas uerbi una est que totum orbem i
plet. Simile in sole qui unus est et replet orbem
et per hoc sequitur q̄ licet multis modis et innu
merabilibus diebus consecratur corpus Christi
non tamē sunt propterea multa corpora christi
sed unum corpus et unus sanguis quem assump
sit in utero uirginis. deitas ergo que ubiqz est: u
biqz replet illud et coniungit: et facit q̄ sicut est ipsa
una deitas: ita caro Christi: et unum corpus eius
et sic omnia sunt in unitate: ut dicit. c. quid si sa
guis: nec ex multiplici confectione corporis chri
sti ipsum corpus Christi recipit diminutionem:
uel augmentum. Et per hoc patet responsio ad
quintum: quia licet quotidie sumatur: tamen nō
consumitur: nam quotiens panis et uerbum. sa
cerdotis: et intentio concurrunt: totiens fit
corpus Christi. i. q. i. detrahe: nec fit corporis con
sumptio ex assumptione uel diminutio: cessante
enim materia panis cessat corpus. i. id de quo fi
et corpus et c. Item aduertendum circa predicta
q̄ deum esse in loco pōt intelligi tripliciter. vno
modo potentialiter: et sic est ubiqz. Alio modo
gratiositer: et sic est in predestinatis. Tertio modo
corporaliter: et sic hoc est dupliciter. vñomō cum
proprijs dimensionibus: et hoc modo est in celo
tantum: et talis qualis fuit in cruce. Alio modo
est in hostia qualibet: et totus: et integer: sed hostia
est cum suis dimensionibus: et sic ipsas dimensio
nes non excedit substantia corporis. et sic patz q̄
totus est in celo: et totus in hostia: taliter tamen et
aliter et cef. Si ergo queratur dicit q̄ quantus ē
in celo. dicit q̄ quantus erat in cruce. Si quer
ritur quantus est in hostia male querit: quia dicit
tur q̄ quantitas et alia accidentia propriam natu

ram amiserunt. ita q̄ sunt in sacramento tantū.
mediante substantia et non econtra. nam ipm cō
pus al est tale q̄ non occupat locum: propter na
turam substantie duratis q̄ occupat locuz. ex
hoc sequitur q̄ est totus in qualibet parte hostie:
sicut in tota: de hoc patet exemplum in simili in
speculo fracto: quia apparet imago hominis to
ta in qualibet eius parte: sicut apparebat in toto
sic etiam dicimus q̄ anima est tota in toto et in
qualibet parte corporis tota. et ita erit in quolibz
corpore glorificato: unde adeo est totum sub a
cutissimis et diuersis speciebus panis: sicut i ma
iori parte de conse. di. ij. dum frangitur: substan
tia enim est omnino indiuisibilis. nec ob. de con
se. di. ij. ego Berengarius quia ibi loquitur d̄ spe
ciebus que franguntur et a dentibus atteruntur.
non autem de substantia. Or hec sunt dimit
tenda theologis ad quos spectat. ¶ Sequitur.

De immunitate ecclesiarum. Rubrica.

noniam ex constitū.

Tres sunt partes decretal. q̄a
primo premitit causam et re
uocationem constitutionis. i. c.
clericos laicos sup. e. in vi. Se
cundo illam reuocat. Tercio
seruari precipit ius antiquum ante predictam p
stitutionem. Secunda ibi. Nos. Tercia ibi. Uolē
tes. ¶ Que autem fuerit potissima causa reuo
cationis predictę constitutionis ponit glo. i. quia
rex francie qui fuit etiam causa editionis dicte p
stitutionis: sic in simili fuit secundum paul. de
ele. dudum de iudi. et in extrauagā. Bonifacij q̄ i
cipiebat rem non nouam. Item premitte q̄ hec
decre. non fuit edita in concilio: sed ante fuit edi
ta: licet aliter inciperet ut dicit glo. prima. ¶ Nō
primo q̄ ubi ex constitutione edita sequunt scan
dala magna pericula et incōmoda debet reuoca
ri: et sic breuiter loquendo ubi tendit ad noxam sic
dicimus in prin. de deci. suggestum. facit de con
sang. et affi. non debet et de cen. felix in vi. ¶
Nō q̄ ex preterito uel presenti quandoqz presu
mitur in futurum. facit de prescrip. scriba. ¶ Nō
hic reuocatam constitutionem clericis laicos. s.
e. cum suis declarationibus. ¶ Et nō ar. pro ge
nerali allōne. ¶ Nō q̄ ab ecclesia uel etiam eccle
siasticis personis non debent exigī tales seu col
lecte uel alie exactiones. ¶ Nō q̄ prelati debent
subuenire necessitatibus laicorum: non tñ possūt
cogi per laicos sup. e. peruenit. ¶ Nō q̄ quo ad
penā facientiu cōtra p̄dicta uel dantiu auxilium.
consiliū uel fauorem in p̄dictis seruanda sunt an
tiqua iura que erant an. clericis sup. e. in vi. ¶
Op. et uidet q̄ non debet attendi scandalū: nec p
pter illud aliquid fieri: ut probatur. xxij. q. v. cū
hō. xij. di. c. i. facit Math. xv. ubi cum dixissent
apostoli Christo: scis quia pharisei scandalizati
sunt audito hoc uerbo. Respondit sinitē cecī sunt res
duces cecorum. Soluit hic Guil. et zen. ponendo

quattuor conclusiones circa ista materia: qd3
patet solutio. prima est qd pro uitando scádalo
non sunt illa omittenda que sine peccato morta
li non possunt omitti. ut baptizare dicere horas
et accipere penitentia. Secunda conclusio qd pro ui
tando scandalo comitti non possunt illa que sine
peccato comitti non possunt: ut adulterium et filia
crimina: ut in contrariis. Tertia conclusio qd p
uitando scandalo quis pot comittere illa que sin
peccato mortali non possunt comitti: ut portare
habitum suo ordini non conuenientem: portando tamē
aliū habitum religionis de ui. et ho. de. de q. xxiij.
q. v. q. d3. Quarta conclusio qd pro uitando scádalo pot
qd dimitti ea q sine peccato mortali dicitur pos
ut ostēde correctioes pp multitudinē d. de. ex. m. la
tores de p. ang. c. quia circa de materia in decre.
ij. de no. ope. nunc. ubi bonus tex. et de renunc. nisi
cū pde3. q. cū graui. An autē ueritas iustitie que
spectat ad iudicēz debeat omitti propter scádalo
Concludit qd triplex est talis ueritas. quedaz ē ei
ueritas iustitie iuris positui: et hanc pot dimitti
legislator propter scádalo uitandūz sup de uo. c.
sanaz et hanc tollere potest consuetudo: licet non p
cedentē de consue. c. si. Tertia est ueritas discipli
ne: seu correctionis: et hoc pertinet ad prelatūz et
hec omitti potest propter scádalo de renuc. nisi. q.
pro graui: et hoc qm multitudo est in causa: qd in
telligit sane qm multitudo non se defendit aucte
propria. al. secus: ut nō. xliij. di. comensationes:
qd dicitur ibi et de re. iuri. l. qui scandalizauerit. **C**
blo. declaratione. querit qualis fuit ista declara
tio: et a quo emanauerit: dicit qd emanauit a bñ
dicto in sua extrauagā. in qua declarauit dictaz
constitutionē clericis laicos quo ad sui penā solū
habere locū in exigentibus ab inuitis: uel i dā
tibus circa hoc auxiliū et fauorē: et sic in spōte sol
uentibus pene locū non habebūt. Idem hic **ste.**
An autē fuerit una declaratio: an plures non bñ
scitur: et ideo ut dicit glo. se. ad omne dubiū tollen
dum hic uentur plurali nūo. **C** **blo.** pro infectio.
querit an excoicari propter uires dicte constitui
onis ante hanc cle. si non sint absoluti egeant ab
solutione. Rñdet glo. qd nō: qd hec decre. fingit il
lam constitutionē cum sua declaratione nunq fu
isse factā: et uult eā haberi pro infecta: sed si non
esset facta non esset locus alicui absolutioni igit
et. Et si dicatur quō hoc potest facē papa cū fa
cta nō possunt fieri infecta. l. in bello. q. facto. f. de
de captiuis. Rñdet glo. qd hoc potuit quo ad effe
ctum iuris positui in quo lata est papalis pote
tas facit de concess. preb. proposuit: et qd nō qui
si. sint legitimi per uenerabile super glo. ij. Idem
ste. Idē etiā pau. dicens secus esse si hec consti
tutio fuisset simpliciter reuocatoria: quia tūc clēf
egerēt absolutione. hec autem non est simplr re
uocatoria: s3 fingit illā nō factā uolēdo ipaz hñ
pro infecta qd pot quo ad effectū iuris positui.
l3 nō quo ad ueritatis essentia. ut dicto. c. facte fm
pau. facit qd nō in cle. i. de sepul. Per predicta p3
qd tali constitutione nō est utendū in iudicijs: uel
stallis: al. puniret utēs pena falsi. l. de insti. co. p
fir. l. unica. q. huic igit fm zen. **fate** tñ qd ipi scia
est necessaria ut sciatur causa constitutionis sup

de iud. nouit. vij. di. fuerit et utrobiz de hoc. fa.
qd nō in. l. i. ff. de coniungē. cū emā. liberi. et p hoc
p3 quare hodie nō abraditur dicta constitutio sa
cit qd dicā in glo. se. **C** **blo.** dantes qrit an hoc p
cederet siue daretur pñliū publice siue occulte. di
cit qd sicut p3 in decre clericis laicos et ex hoc ar
gnit glo. qd constitutio canonica seu excoicatio ca
nonis pot ligare etiaz delicta occulta de quo ple
per glo. j. de hereti. mltor ad si. de matia autem
qd dicatur fautor et qua pena puniatur hēbitis
glo. plenā j de penā in cle. i. in pñ. **C** **blo.** ultims
qrit qd dicatur pñliū generale et qd lateranense
pñsiderato qd etiaz lateranense fuit generale. Rñdet
qd editū tpi Alexandri. ij. dicim lateranense. edi
tū uero tpi Inno. ij. dicim generale: qd nō. facit
qd hētur de capell. mo. c. si. Reuocat hic **Mat.** i
dubius an indistincte sit uerz qd ecclia non teneatur
ad collectas et munera. Rñdet qd si sunt sordida
munera nūq tenetur. l. placet. l. de sa. sanc. eccle.
et ibi patet exemplū in munē calcis coquende et a
rene fodende. si vō sunt munera honesta et hoc
subdistinguit qd qdaz sunt extraordinaria. qdā
ordinaria. Ad primā. s. qm sunt extraordinaria
nō tenentur: siue sint angarie siue alia personalia: q
consistunt in opibus cum labore et sollicitudine
principis sumptibz et alienis. ff. de mu. et ho. l. i.
Si vō sunt honesta et ordinaria. dicit qd etiaz ab
bis ecclia exēpta intelligit quo ad dotē et domos
claustrales: uel hortū uel manuz. quo ad alia s3
bene tenetur: et ecclia nisi sint indicta. l. de epi. et
cle. l. omis. xi. q. ij. si tributū et ff. de mu. et ho. l.
munera et. l. de professi. mul. l. si. Ab his autēz
sup indictis sunt etiā imunes clerici et etiaz coniu
gati et uxores ipoz et liberi. xvi. q. i. §. nouap et bñ
intelligit nisi necessitas subit sup. e. puenit. Item
hec dicit vā nisi sint extraordinaria munera que
sunt cā pietatis: qd ad illa tenetur ecclia. l. de e
pi. et cle. l. i. et sic dicit posse intelligi sup. e. puenit
Fateatur tñ qd cogi nō possunt per iudicē secularē
ad ea prestanda: s3 per ecclesiasticū d. fo. ppe. si di
ligenti. de materia remittit ad nō per Inno. sup.
e. puenit. S3 aduerte circa intellectū. l. omis et l.
i. l. de epi. et cle. qd Jo. in dicto. §. nouap dicit il
lā. l. nō tenere de iure canonico: et hoc etiā t3 **sub**
et zen. in cle. i. de vi. et ho. cle. ut ibi tetigi qd nō bñ
tangitur in dicto. c. puenit ubi etiā **post.** h. senz
et c. **C** **Deinde** qrit hic **Mat.** pone qd tiburini
miserunt dare certā qritatē pecunie romanis sin
gulis annis ad istā qritatēz contribuit etiaz ecclie
omīs tiburine que soluūt de possessionibus earz
sicut et laici: et hoc de uoluntate et pñsensu episcopi
et clericor eiusde3 ciuitatis. **Wodo** sunt aliquē
ecclesie in urbe que habēt ibi. s. in territorio tibur
tino possessiones nunquid tenebantur de talibus
possessionibus ad contributionē sicut ecclesie tū
burtine. dicit qd non. **Wouetur** quia omīs et sint
guli quos ista collecta tāgebat debebat requiri et
ab eis approbari de offi. Arch. ad hec nec potest
alteri pñdicari in his que cōia sunt pluribus: ut
singulis non ut collegijs de cōsti. cū omīs et ibi nō.
Et ideo qd ab illis et alijs urbis approbata non
fuit collecta illis pñdicare non potuit. **E** **h**
de ista matia sufficiant. **C** **Sequitur.**

De consanguinitate et affinitate. Rubrica.

Hos qui diuino timo.

Primo ponit statutum penale. Secundo illud aggrauat. Tercio protestatur. Secunda ibi. Precipiente. Tertia ibi. Per predicta. Non primo quod scienter contrahens matrimonium in gradu prohibito, scilicet consanguinitatis et affinitatis, uel cum mortali ipso facto incurrat sententiam excommunicationis. Idem si professus uel professa uel clericus in sacris matrimonium contrahant. Et non quod predicti debent continue denunciari excommunicatione donec separentur ab invicem humiliter recognoscendo errorem suum. Item non ar. pro et contra quod constitutio noua imponens nouam penam in dubio non tollit antiquas de quo per Bar. in l. i. ff. vi. bo. rap. et per Ly. in l. qui seipsum pulchra. l. de sepul. uiolato et per Arch. de penis felicitis in vi. Non hic secundum Gen. quod prohibitio ecclesie obligat transgredientem ad mortales etiam in non prohibitis a lege diuina. facit quod non Inno. de regula porrectura. Glo. i. in vi. bo. et non querit quid si contrahat aliquis iure prohibente in alijs tamen casibus quod in altero de sex hic expressis habebit locum de. Exemplum si contrahatur cum al. maritata iudea uel pagana uel cum cognata spirituali uel legali uel contra impedimentum publice honestatis in quibus casibus non est matrimonium. Respondet glo. quod non habebit locum de. que tanquam penalis non est extendenda ultra suos terminos et casus in quibus loquitur ut in regula in penis et regula odia de re. iuris in vi. Idem tenet hic Pau. Guil. et Mat. dicens quod hic loquitur tantum de contrahente cum consanguinea carnali non de spirituali. de qua. xxx. q. iij. per totum et q. iij. ita diligere. nec de legali de qua de cog. leg. per totum. Mouetur per rationem glo. An autem indistincte scienter contrahens in casibus hic prohibitis incidat in hanc penam. dicit glo. quod non quod demum quando sine dispensatione pape contrahit al. cum legitime contraheret cessaret culpa et consequenter pena de cons. c. ij. Quomodo autem et quando possit papa dispensare circa matrimonium habetur in c. litteras de resti. spo. et per Inno. de sta. mo. cum ad monasterium et per Ioan. de uoro. c. i. quia dispensare potest in casibus. l. canonica prohibitis. secus in prohibitis. l. diuina. qui autem sint casus. l. diuina prohibiti habetur in dicto. c. litteras et de diuor. gaudemus per glo. hec in contrahente a principio cum dispensatione et c. Sed quid si impedimentum erat in principio tempore contractus. et postea fuit amotum ex post facto per dispensationem iuxta decre. quia circa super an erit necessaria absolutio. Pau. hic dicit quod ponderari debent uerba dispensationis quod si conderunt penam preteritam illam tollendo non egebit absolute. Si uero trimodo faciat uale matrimonium necessaria erit absolutio hec quando remouetur impedimentum per hominem. Quid autem si remoueat per constitutionem reuocatoriā. quid iuxta tunc sit ut uidistis super. ti. i. de unica. Glo. scilicet querit an hec constitutio liget ignorantes seu ignoranter contrahens in casibus hic prohibitis.

videtur quod non a sensu contrario. glo. concludit quod si interuenit ignorantia facti probabilis et non affectata ex eo quia tales contrahentes ignorant se consanguineos uel affines et tunc tales non ligantur hec constitutio. Si uero interuenit scientia facti sed non iuris quia sciebant gradum sed putabant non esse prohibitum et tunc tales ligantur constitutio. ar. de re. iuris ignorantia cum concor. in vi. Idem Guil. dicens quod ignorantia facti excusat si sit facti probabilis. secus in crassa et supina. facit de resti. cum al. in vi. Item secus in ignorantia iuris quia illa non excusat maxime si sit ignorantia iuris naturalis. xvi. q. i. placuit. Idem si sit iuris positum. fallit tamen in milite muliere et rustico. ff. de iuris et facti ignorantia. l. regula et ibi de hoc et i. q. iij. nundum et ibi similiter de hoc in tempore et glo. licet autem matrimonium sit iuris naturalis. tamen computatio graduum ultra primam et secundam est de iure positum quia inhibito est iuxta positum in c. litteras cum ibi non. de resti. spo. Pau. zen. Ste. et Mat. hec procedunt quoniam uterque scit uel uterque ignorat. Sed quid si alter tantum scit et alter ignorat quid erit. Respondet glo. quod ille solus qui scit ligatur al. xxxij. q. ij. non satis et c. in lectu et de symo. c. de symoniace. l. soluto matrimonio. l. si ignorans cum glo. concor. predicti. Contrarium puto cum hic non loquatur simpliciter dicendo si quis contraxerit. sed dixit si quis scienter contraxerit et sic non comprehendit casum ignorantie etiam si cadat in latam culpam ar. non in l. i. q. i. potest. ff. de liber. et per Bar. in l. i. q. non aut. ff. si quis testis liberi esse uisus fuerit. uidetur enim hoc requirere dolum dicendo si quis scienter. non tamen ex glo. quod est in constitutione puniente scienter actum facientem comprehenditur etiam ignoranter faciens si sit ignorantia iuris uel facti non probabilis. Iuxta predicta querit glo. quid si aliquis contraxit in casibus hic prohibitis et a principio fuit ignorans. demum post tempore scit illam cum qua contraxit sibi esse consanguineam in gradu prohibito et nihilominus illi cohabitauit an incidit in hanc penam. vbi quod sic. per ea quod habentur. i. q. i. eos qui in fi. de symo. sicut tunc et l. de incestis nup. cum ancille. Contrarium et glo. Mouetur quia ponderanda sunt uerba illius constitutionis que non puniunt cohabitationem uel in ceteris sed contractum matrimonium et sic initium. ergo si initio tempore contractus fuit ignorans sufficit ut hac constitutione non ligetur. ar. l. quid ergo in principio. ff. de his qui non in fa. l. de usu trans. l. cum ibi al. in glo. facit de elec. dudum. i. cum pcor. et de rescrip. si eo tempore in vi. pro hoc etiam adducit glo. simile quia sic uidemus in eligente ignorantem indignum quia non per hoc incurrat penam. c. cum in cunctis de elec. licet postea sciatur ratio quia et ibi ponderatur initium ut dicto. c. dudum. Tercio confirmat glo. quia talis non potest diuertere sine iudicio ecclesie de diuor. porro. cum concor. ergo merito non debet ligari hac constitutione. nec ob iura in praeriu al. quia aliud est querere an talis incidat in hanc penam et dicendum quod non per rationes et iura preallata. Aliud est querere an peccet mortaliter cognoscendo illam carnaliter post sciam. et dicendum quod sic. facit de sen. exco. inquisitioni. cum glo. pcor.

Buil. 28. Ste. 7. Math. Paul. hic dicit idem q
glo. si talis cohabitauit ex ui primi consensus si
autem cohabitauit ex nouo consensu tunc uidet
de nouo contrahere: sic incidit in penam all. 8
cre. proposuit de coniu. ser. **U**ltimo querit gl.
quid si contraxit cum illa quam credebatur mon
alem affinem / uel consanguineam: tamen in ue
ritate non erat an incurrat hanc penam: dicit so
lutionem posse colligi ex. c. si uero. q. 7. c. in audie
tia: cum ibi no de sen. exco. cum glo. concor. Ste.
Math. hic dicit talem non ligari. 7 sic uidet no
luisse glo. remittendo ad ea que habentur in deo
c. si uero 7 in. c. in audientia: ubi notur q percuti
ens laicum credens clericum non incidit in exco
municationem: sicut nec percutiens clericum cre
dens laicum: prout ibi uidetur. facit q no p. Jo
an. de re. iuris cum quis li. vi. in mercurialibus.
Sed querit hic Buil. nunquid in casibus in quibus
licet ignorare presumatur scientia / uel ignorantia
uia uidetur q scientia per. l. qui cum alio. ff. de re.
iuris. **E** contra q ignorantia cu presumatur q
factum alienum ignorare. ff. de proba. l. uerius
7 hanc secundam partem dicit uera nisi probet
scientia: uel affectata ignorantia de. exco. mis.
apostolice: de temp. ordi. eos in vi. fallit in illis q
para tenetur scire ex officio de elec. innotuit i de.
una de concess. preben. Idem dicit ubi imminet p
iculum maxime in arduis 7 in matrimonijs qn
dissoluntur sine magna difficultate. 7 ideo con
trahuntur bannis preteritis de cla. despon.
c. si. Hoc dictum intelligo quando clam bannis
non positus est contractum alio presumetur i
gnorantia. ff. de ritu nup. l. si. ubi bono tex. 7 h
nisi ex circumstantijs probetur contrariu. **I**ux
predicta querit Buil. qualr probabitur hec igno
rantia. Rndet q p iuramentum propriu cum a
gatur de his que sunt iutrinseca cordi de elec. uel
circa in vi. 7. c. nulli licere 7 de sen. exco. si uero. in
alijs uero que sunt facti alieni non requireretur
nisi fuerit minus diligens. ff. de iur. 7 facti igno.
l. nec supinat sed quid si timeatur uerisimiliter
de ignorantia an fuerit digna: an uero affectata
hoc tamen probari non possunt. Rndet q pre
sumitur non affectata ex quo iurauit: quia non
presumitur deierare de presump. litteras sepdu
Buil. Idem Ste. **G**lo. matrimonialiter. qris
an coactus contrahere matrimonium in casibz
hic prohibitis incurrat hanc penam. uidetur q
non per hanc litteram que loquitur quando q
matrimonialiter contrahitur: sic sponte. glo. con
cludit hoc esse uerum si interuenit absoluta coa
ctio: qd ibi nullum adest peccatum sup q me. ca
sacris. Si uero fuerit conditionalis: tunc uidet
secus etiam si sit talis que debuerit cadere in co
stantem uiru per preall. decre. sacris. glo. in dicit
q etiam in casu isto non debet ligari saltem de e
quitate: attento q tunc non contraheretur ma
trimonium etiam deficiente impedimento prop
defectu consensus: adeo q non induceret etiam
impedimentu publice honestatis de spon. c. uno i
vi. facit de sen. ex. significauit. Nec ob. decre. sacris
quia non loquitur in casu isto: sed in coicante ex
coicato: quo casu punitur coio etia facta p metu

ut ibi patet. Idem tenet hic Buil. 7 Pau. 7 Mat.
Idem dicit Pau. de furioso 7 infante alio patiente
defectu consensus: quia non incidunt in hanc pe
nam: quia non tenet matrimoniu prop defectu co
sensus. in maiore tamen infante. 7 minore. xij. a
nis sane mentis iuris fictione essent sponsalia: 7
non matrimoniu. dato q fuissent uerba de pres.
ut in. c. unico d. d. spo. impu. in vi. Per predicta
dicit hic Mat. contrahente sub conditione cum
istis interu ante aduentu conditionis no incurrere
hanc penam prop defectu consensus. ar. dicti. c. uni
ci de despon. impu. in vi. **G**lo. contrahere. qrit
quid si contrahatur scienter matrimoniu cu per
sonis prohibitis: tamen non consumatur per co
pula carnale an nihilominus incurrat hac pena.
Rndet q sic per hanc litteram: que no punit icellu
nel coitu: sed solu contractu matrimoniu. facit
qd uidetur sup cu glo. in uerbo scienter. **S**ed
querit ulterius glo. quid si aliquis non cotrahit
matrimoniu in casibus prohibitis: sed contrahit
sponsalia scienter: an ligetur pena huius consti
tutionis: uidetur q sic: quia prohibito matrimo
nio intelliguntur sponsalia prohibita. l. oratio. ff.
de spon. ad idem facit. c. cu haberet d. eo qui duxit
in ma. qua pol. per adul. ubi equiparantur spon
salia et matrimoniu. gl. tenet contrariu. l. q no
ligant. **M**ouetur quia re uera aliud sunt sponsa
lia: 7 aliud matrimoniu. cu glo. hic non loquatur
de sponsalibz non debet trahi ad illa hec constitu
tio cum sit penalis. ar. de penis di. l. pene. **G**lo.
tamen repat hoc uer: nisi secuta fuerit copula car
nalis: quia tunc ligatur ex eo quia ex tunc spola
lia consueuerunt transire in matrimoniu de spo.
c. ueniens 7. c. is qui: 7 sic ex tunc uidetur cotrahe
matrimoniu. Non ob. contra. 7 primo primu: q
fatetur glo. q prohibito matrimonio intelligen
tur prohibita sponsalia ut ibi. non tñ per hoc seq
tur q eade pena imponatur. facit. c. perpetue de
elec. in vi. tra hic. Itē no ob. c. cu haberet: quia fa
tetur q sponsalia cu adulterio inducunt impedi
mentu matrimoniu: sicut 7 inducunt iusticiam pu
blice honestatis de spon. c. uno in vi. non tñ sequi
tur q eade pena imponatur contrahenti sponsa
lia que imponitur contrahenti matrimonio. cum
glo. concor. Buil. Pau. 7 Mat. **G**lo. religiosus
querit de quibus religiosis hic loquatur. Rndet
q religiosis professis tacite / uel expresse aliquam
de religionibus approbatis: qd intelligit 7 decla
rat procedere etia si per ista professionē tacitauit
expressam quis non obligetur alicui religioni in
spetie: sed solu religioni in genere: prout contingit
in casu decre. constitutione 7. c. non solu de regla
in vi. Idē hic Buil. qd talis perfecte matrimoniu
spuale ia cotrahit all. xxvj. q. i. c. i. 7. q. **G**lo. 7
moniales. inducit tex. ad no de sen. ex. ptingit. i.
nunq. v3 coicans in illo actu pro quo quis incur
rit excoicationē sit excoicatus: qd uidetur q non
per hunc tex. a sensu contrario: nam exprimēdo
hic de monialibz contrahentibus matrimoniu ex
quo sup dixerat de contrahente scienter cu mo
nialibus datur intelligi q nisi hoc expressisset ex
tis ex primo dicto non incurrisset excoicationē d
quo dicendū ut in dicto. c. contingit. **A**duertēdū

cū quia ut dicit glo. posset de facili rñderi huic q
nihil facit: quia posset dici q hic loquitur de mo
niali contrahente matrimoniu cū illo qui non in
curreret hanc penā: forte quia ignoraret sup qñ
e contra. Alius contrahit cū ea: 7 hanc rñsionez
etiā sentit hic Pau. tractans etiā hic an masculu
nū concipiat femininu de quo de elec. generali in
vi. in cle. i. de elec. 7 cle. i. de sepul. per Buil. 7 per
Arch. xvij. q. iij. si quis suadente. 7 c. Glo. sat.
Op. qd ordo sacer. comprehendit etiā minores
ut nō. xxxij. di. in summa: 7 sic uidetur uelle lza
q contrahens in minorib' ligetur hac penā: s3 b'
est falsum ut in. c. i. de. cle. coniu. in vi. 7 c. Sol.
glo. q hic sumitur ordo sacer stricte pro subdya
conatu 7 superioribus. Glo. contrahētes. qrit
quare littera hic non repetit vbi scietur qd supra
posuit. Rñdet glo. q supra pōt cadere pñabilis i
gnorantia in eo qui contrahit cū moniali. 7 sñr
in ea que contrahit cū professio nel constituto in
sacris. secus autē in ipsa moniali contrahente 7 i
ipso professio 7 pñtuto in sacris: quia ipi nō pos
sunt regulariter probabiliter factū suū ignorare
Faretur tamen q si quo casu caderet probabilis
ignorantia q tunc non esset locus pene huius
constitucionis. Exemplū ponit in ordinato tēpore
amentie: uel dū dormit qd fieri potest si alio di
spoluerit sic pñmoueri de bap. maiores ad fi. 7 iō
in ordinato ad sacros infra pubertate iuxta nō d
cle. per sal. promo. c. uno. nā tales probabiliter hoc
ignorare possunt. s. se ordinatos ad sacros. Sed
an si tales scienter contrahant peccent. uidetur q
non: quia licet receperit caracterē euz nō debebat
id fieri tali tēpore. quinimo ipubes promor' ad
sacros saltē si non erat doli capax licite cōtrahit
matrimoniu: ut nō in dicto. c. uno 7 per Jñno. d
temp. ordi. c. uel non est pñpos. Sed aduerte q op
ponit hic Buil. contra tex. 7 uidetur q professi
7 constituti in sacris non possunt contrahere ma
trimoniu de cle. coniu. sane. ij. cuius contrarium
hic innuitur. Sol. q de facto possunt contrahere
matrimoniu: ita debet intelligi hic. sed de iure
non possunt in contrario. L. d. incestus nup. cū
ancille: sed dicuntur contubernia ut ibi: 7 ideo pp
affectu cū opere subsecuto puniuntur de biga
c. nuper. 7 ceta. Glo. constiterit. querit quō hoc
poterat constare iudici. Rñdet q ex inquisitione
facta sup hoc ex officio etiā nemie petente prop
pericula animarū citatis tñ citadis iuxta ea q ui
dis in simili de cen. in cle. si. Buil. dicit q pñtare
poterit partibus presentib' / ul' eis per pñtmatia
abñtibz all' de accu. qualiter. §. debet 7 de ap. con
sultat. Faretur tñ q non solū illi ad quos spectat
ratione officij imo 7 omīs alij tenentur denūciare
de clā. despon. c. si. Quo autē plati se debeāt in
talibus habere. dicit q si factū est manifestū pro
edere d3 ad publicationē faciēdā: de filijs. pñby.
qñ: 7 si non sit manifestū: inquire debent sumatē
7 de plano de iudi. cle. dispendiosaz que habebūt
locuz si agatur de federe matrimonij: secus si aga
tur ad penā ut ibi nō. An autē admittatur app'
in talibus. Rñdz q non qd tendit ad correctionē
sup de app. ad nostrā. Glo. obtinere. querit qñ
habebit potestate absolueñdū ab hac excomione.

Rñdet q eps ex quo hic non reservatur potestas
pape. all' de sen. ex. nup. qd intellige post dignam
penitentia: ut hic patet fm Buil. qui limitat di
ctū glo. procedē nisi durate excoicatione talis cō
trahens ingesserit se in diuinis: qd tunc solus pa
pa posset absolue de sen. ex. euz eterni in vi. Et
idē ubi ad bigamia transfertur fm Buil. Or.
credo dictū Buil. procedē in penā irregularitatis
sed in penā excois. credo simplr q eps possit ab
soluere seruata forma huius decre. Ex predictis
patet q non sufficit satisfieri: nisi post satisfactio
nez sequatur absolutio sup de sen. ex. cū dñderes
Aduertendū tñ fm Buil. quia non debet fieri ab
olutio: nisi quis recognouerit errorē ut hic dicit
facit de offi. Arch. significauit. Fallit in. c. uenit s.
ij. de testi. 7 sñr fallit in nuntijs 7 ambasiatoribz
qui uadunt ad papā s3 Buil. 7 ceta. Glo. ultia
querit ubi sunt ista alia iura iponentia penas cō
trahentibus in casibus hic prohibitis 7 clare al
legat non insisto. Querit hic Buil. quid si ali
qua promissit scienter maritu promoueri ad sa
cros remanendo in seculor: deinde moritur mari
tus 7 alius cōtrahit scienter cū ea nūqd incidat i
hanc penā. uidetur sic per nō. xxvij. di. quia sūt
culpe. cum duobz se. ubi uidetur nōri q talis nō
potest postea post mortē mariti contrahē ad hoc
facit ratio quia cū maritus uouerit continentia
postq est effectus una caro cū uxore cōcar ei uo
tū continentie. ar. de cog. spūali. c. martinus. In
trarium facit quia si papa hic uoluisset intelligi
de uouentib' sine mutatione status hic expñsset
ar. c. ad audientia de deci. 7 ideo cū non fecerit n
est trabenda ad talē casum maxime cum hec cō
stitutio sit penalis sup de uo. c. unico in vi. licz al
punitur tanq transgressores per iura 7 rōnes
preall. ar. de conuersi. coniu. qdā 7 c. uxoratus.
Quid dicendū Buil. hic dicit q pro prima parte
facit q hic dicitur d clericis in sacris. vñ cū talibz
idem sit iudiciū de conli. translato. multo fortius
debet esse idē iudiciū in uxore qd est in uiro cum
qñtuz ad hoc reputentur. Idē de conuer. coniu. ex
parte: 7 c. preterea. facit. l. si. L. de indicta uidui.
tollen. 7 sic uidetur q ipsa 7 contrahentes euz ea
incurrant penā istā: sicut maritus incurreret si s3
uixisset uxori. propter hoc dicit tales incurrē hanc
penā. dicit tñ distinguendū quia aut facta fuit p
motio uiro ad sacros ipsa nesciente / ul' sciente: et
reclamāte: tunc non tenetur continē: imo ipsa
eum poterit repetere. xxij. q. ij. agatosa. xxxij. q.
v. mulier. Aut ipsa sciente 7 consentiente ordinā
sed non uoto. imo expresse illi contradicentez 7
tunc non debet ordinari maritus: imo ordinat'
potest repeti: nec uxor in uita nec post mortem cō
tinere tenetur: ut probatur in dicto. c. pretea. Si
autē consentit uterq. s. ordinā 7 uoto continen
tie: tunc tenetur continē: quia presumitur uot
uisse. xxxij. q. v. uxorem. xxij. di. sciatiz ubi de
hoc per Bug. Et idē dicit de uxore conuersa ut
ibi. dicit Bug. alij contra fm eum. pro quib' facit
consuetudo contrarior: quia uxor promouit licet
nullus eorum uoueat continentia: continet post
mortem: sed Bug. dicit q non uidet rationē
talis consuetudinis: nisi quia sic faciunt inf' eos

propter reuerentiam ordinis ut in dicto. c. *seria*
tim: sic sentire uidetur *Suil.* q. eo casu quo d*i*
 xor promoti tenetur continere si non continet
 sed contrahat matrimonium incurrat hanc penam
 al*i*s secus. et id*e*m hic *Jen.* Jo. de lig. hic dicit q*uod* cre*dit*
 d*icit* indistincte in nullo casu predictorum tales in
 currere hanc penam quia hec constitutio est pe*n*
 nalis: et non debet extendi ad casus non exp*re*s*so*s
 de pen*i*. di. i. §. pen*e*t*er*: hoc etiam dicit tenere *Ber*
trandu: et hoc mihi placet. facit q*uod* uidistis in gl*oss*a.
 in uerbo p*er*trahere. Sed q*uod*rit *Suil.* an possit papa
 dispensare cum professio uel promotio ad sacros
 ut possit contrahere. dicit q*uod* sic. quia tales habet
 continentiam annexam ex constitutione ecclesie
 in ecclesia occidentali non in orientali. xxi. di.
 nicena. xxij. di. erubescant. et ideo cum talis con
 tinentia annexa sit et solenniter ex constitutione
 ecclesie. facit de uo. c. i. in vi. per papam poterit
 tolli de elec. significasti: et c. innotuit. fatetur tam*e*n
 q*uod* hoc non concedunt aliqui de religios*i*s: q*uod* illis
 specialiter inest continentia sine qua non sunt re
 ligiosi de sta. mo. cum ad monasterium. sed p*er*tra
 eos facit. c. i. de uoto in vi. ubi dicitur solennitate
 uoti esse ex sola constitutione ecclesie adinuentaz
 et sic residet per q*uod* uidetur simpl*iter* tenere primu*m*
 dictum. Idem *Jen.* ad hoc de de. conlu. cum ol*i*z
 per glo. et sup*er*ea. et per *Inno.* in dicto. c. cum ad
 monasterium facit q*uod* non qui de. uel uo. rursus.
 Credo q*uod* quo ad hoc ut matrimoniu*m* teneat d*i*
 pensare potest in utroq*ue* per rationem preall*eg*at*am*: sed
 non quin peccet contrahens propter uotum ex*pre*s*so*m
 pressum uel tacitum continentie. saluo nisi ex ca
 magna dispensaretur ut dicit *Inno.* in. c. cum ad
 monasterium. et Jo. an. in mercurialibus: et facit
 q*uod* not*at* *Inno.* de renunc. cum inter. p*er*. et glo. de uo
 to non est et c. *Ultio* querit hic *Paul.* quid si
 aliquis dicit illi que est professio uolo contrahere
 tecum. an in hoc incurrat hanc penam. uide
 tur q*uod* non: quia sola uoluntas non inducit fa
 ctum: sed requiritur facti prosecutio d*e* eo q*uod* m*er*it*o*.
 in pos. c. i. In contrarium facit quia matrimoniu*m*
 solo consensu contrahitur de spon. cum locum.
 xxvj. q. ij. sufficiat. sed ubi sufficit solus consen
 sus sufficit uoluntas que presupponit consensum
 in ist*is*. de obli. que ex quasi. delict. nascunt*ur*. per totu*m*
 et hoc tenet in simili *Accur.* l. de contrahen. ep*iscop*o.
 uel in euectis. Idem *Ja.* de arena in l. p*ro*p*ri*o. ff.
 de l*ib*er. *Petrus* in dicta. l. in euectis tenet contrariu*m*
 quia uirtus uerboru*m* hoc non importat quia non
 sequitur uolo uendere. ergo uendo. concludit *Jo*
 de lig. post *Paul.* quia quedam sunt que perfici
 untur non tamen solo consensu: et tunc non suf
 ficat sola uoluntas. quedam perficiuntur solo co
 sensu p*re*facto et talis consensus aliquando ex*pre*s
 sumitur per uerbum uolo: et illud sufficit in le
 gatis et testamentis ut in dicta. l. p*ro*p*ri*o. pall*adius*.
 quandoq*ue* uerbum uolo addicitur i*n* actu seu i*n* p*er*
 tractu inchoando: ut si dico uolo contrahere cu*m*
Ticia: et tunc non sequitur q*uod* contrahat. secus si
 dicit uolo *Ticia* in uxore. q*uod* t*u*c no*n* e*st* matrimoniu*m*
 d*e* sp*iritu* ex p*re*. d*e* mat*er*ia i*n* dea. l. i*n* euectis p*er* gl*oss*a. et *Ly*
 et *Bar.* i. l. fui elect*us*. ff. de l*ib*er. et i*n* l. i. l. d*e* sua. in*st*it*ut*io.
 De Magistris. Rubrica.

Inter solitudines no.
 Due sunt partes principales. q*uod*
 in prima ponitur exordium. in
 quo primo ponit intentione sua
 generalem. Secundo specialem
 ibi. Non ambigimus. In secunda
 parte ibi. Ut igitur. Ponitur constitutio que pri
 mo prouidet circa loca magistrorum. Secundo
 circa expensas ibi in vi. Quibus. *Non* primo of
 ficiu*m* prelati maxime uersari in reuocando et
 rantem a uia erroris: et ipsum inducere ad uiam
 ueritatis. Et no*n* t*em*p*or*al*iter* pulcherrime dicitur. *Non*
 q*uod* predicatio plurimu*m* iuuat ad inducendum ad
 uiam rectam. *Non* illud q*uod* inaniter sermo ad
 aures effunditur si lingua loquentis ignoretur.
Non q*uod* ad utilitatem uniuersalis ecclesie pertinet
 habere uiros peritos in omni genere linguarum
Non q*uod* in romana curia et in alijs studijs generali
 bus hic nominatis debet esse uiri periti in lingua
 hebrayca. arabica: et caldea. duo. s*ed* in qualibet lin
 gua qui teneant scholas ad docendum fideliter
 dictas linguas: et qui habeant transerre linguas
 ex dictis libris in latinum. *Item* no*n* quoru*m* ex
 pensis tales debent saluari in stipendijs congr
 entibus et sumptibus. *Et* no*n* casus in quo sit
 sublata priuilegia. *Non* secundum *Suil.* ex p*ar*te
 ibi cooperante gratia. et c. q*uod* non est aliquis ita
 summus in celo et in terra qui possit aliquid bonu*m*
 facere: nisi diuina gratia cooperante ad hoc al
 de conse. di. iij. placuit et c. se. et ceta. *Glo.* coo
 perante gratia. querit quis sit effectus gratie.
*R*ndet glo. q*uod* effectus gratie est quia per illa co
 gnoscitur quid sit agendum: et quid uitandum et
 adiuuamur etiam ad facien dum de conse. di. iij.
 gratia cum tribus se. vlt. et ceta. *Quotuplex*
 autem sit gratia. *R*ndet q*uod* duplex. s*ed* gratia op*er*ans
 et gratia cooperans: ut hic innuit. Prima est que
 preparat hominis uoluntate: ut uelit bonu*m*. Se
 cunda est que coadiuuat ne frustra uelit. Quidaz
 uero dicunt q*uod* tantum una est gratia: et id*e*m donu*m*
 et eadem uirtus operans: et etia cooperans idest
 que operatur et cooperatur: et sic habens duplicem
 effectum: licet propter diuersos effectus distingu
 atur in uerbo: nam gratia preparat uoluntate ho
 minis ad bonum: ut sic non sit ociosa. sed augea
 tur seu aucta perficiatur coadiuuat etia ne fru
 stra uelit: sed perducatur ad opus. Quancunq*ue*
 autem opinionem teneas quo ad litteram no*n* est
 nis secundum glo. quia secundum utranq*ue* potest
 littera adaptari. ad predicta al*ia* duo similia d*e* no
 in. l. i. in prin. ff. de acqui. pos. et per *Dinum* in re
 gula possessor in vi. ubi in simili sit disputatio sit
 tantum possessio diuersificata per actum: an po
 sint due species differentes. s*ed* ciuili*s* et naturalis. et
 consimiliter alibi disputatur: an sit unicum inter
 esse: an triplex. de quo in. l. i. l. de sen. que pro eo
 q*uod* interest proferuntur et per *Dinum* in regula
 mora. *Non* bene istam glo. de gratia operantes
 et cooperantes: et cum ea concor*dat*. *Paul.* *Suil.* hic d*i*
 cit q*uod* per gratiam sumus coadiutores dei secun
 dum apostolum: et est illa per quam releuatur i*n*
 telligentia nostra mandatorum ut sciamus quid
 appetere et quid euitare et cognoscamus q*uod* fac*e*

debeamus instruit scholasticos ut confiteantur
 et a peccatis caueant si uolunt fundare scientiam.
Quid autem sit gratia, dicitur quod est spiritualis in
 fluencia participem faciens eterne beatitudinis
 rationabilem creaturam de conse. di. liij. ecce ca
 ritas super de sum. trini. de. unica. unde autem di
 catur gratia: dicitur quod dicitur quasi gratia deo fa
 ciens. Quot autem sunt species gratie, dicitur quod tres.
Prima est gratia generalissima sine qua nihil a
 gere possumus: nec in esse nostro subsistere: nec
 durare. **Secunda** est gratia gratis data: que ex
 citat et admonet arbitrium nostrum ad bonum
 et ad suscipiendum donum spiritus sancti. de 2
 se. di. liij. placuit. **Tertia** est gratia faciens gratiam
 que nihil aliud est quam donum ipsius spiritus sancti
 ad merendum de conse. di. liij. quomodo. q. q. i.
 multe. **Has** autem tres gratias ponit **Pau.** secun
 dum eum. prima ad chorynth. xv. cum dicitur gratia
 dei sum id quod sum. ecce prima gratia. et gratia
 dei in me manet ecce. **Secunda** gratia **Christus**
 et donum spiritus sancti gratum me faciens ecce
 tertia. **Ad** habendum autem tertiam gratiam que
 est donum spiritus sancti, dicitur quod multa sunt ne
 cessaria. **Primo** deus efficiens. **Secundo** gratia
 gratis data. **Tertio** liberum arbitrium: seu habi
 litas ad hoc his precedentibus statim infunditur
 donum spiritus sancti: que est gratia gratum fa
 ciens secundum **Basil.** et idem **Ste.** Idem etiam
La. dicens habilitas siue preparatio ad gratiam
 est triplex. scilicet efficiens. materialis. et formalis. pri
 ma est a deo. **Secunda** gratia gratis data. **Ter**
tia est triplex: ut superius est dictum post **Basil.**
Item aduertendum quod triplex est perfectio. **Pri**
ma est gratia et causat esse gratulatum. **Secunda** est vi
 tus et causat bonum actum. **Tertia** est opus uir
 tutis et causat meritum uirtutis. prima perficit
 animam. **Secunda** potentiam. et tertia ipsos a
 ctus. **¶ Glo.** bonon. querit unde dicatur. Respondet
 quod dicitur quasi bona super omnia: uel quasi bo
 norum notitia: et nimis amabilis: et hoc potissime
 apparebat antequam esset destructa. **¶ Sed** querit de
 inde glo. an alterius studiorum de hic nominatis
 fuerit antiquius altero secundum ordinem hic
 descriptum. Respondet glo. quod non: quia studium bo
 nonie fuit antiquius aliquibus hic denominatis
 ante ipsum. unde dicitur quod ordo hic positus proces
 sit hic potius a gratificatione prouinciarum quam
 ab ordine studiorum. patet quia premisit studiū
 romane curie quod solum habuit ortum a tempore
Inno. liij. ut in decre. ij. de priuilegiis. et quo ante
 studium bonon. habuit priuilegium: et quo tem
 pore glo. ponit et quod non: quia ab imperatore **The**
odosio iunioris annis domini milio. cccc. xxij. **¶**
Ste. hic dicit quod studium bononie est in italia: et
 ibi intelligo in italia philosophorum genus habuisse
 ortum a **Pythagora** et floruisse ibi magni phy
 losophi: **Virgilius** et **Tullius** et imperatores stu
 dio uocabant: ut **Julius cesar** qui fuit optimus
 orator. **Quo** autem tempore cepit florere stu
 dium parisiense, dicitur hic **Ste.** quod regnante **Karolo**
magno. **Aluinus** autem fuit qui transtulit stu
 dium de **Roma** **Parisius.** fuerunt autem quatuor
 suorum fundatores. scilicet huius studij parisiensis. **Raban**

Aluinus **Claudius** et **Astorus.** **Quomodo** autem
 franci a principio regnabant et non habebant stu
 dium litterarum et erant in obliuione propter quod
 cultura dei deperierat: et quomodo inceperunt ha
 bere studium litterarum ponit hic **Steph.** ponen
 do hystoriam. **Item** quomodo a principio erat
 castrum et aliter uocabatur: et quomodo **Julius**
cesar ampliavit. non autem fundauit: etiam ponit
 subdens auctoritatem **Boetij** in libro de schola
 stica disciplina. **Ingentis** in ciuitate **Parisius** mul
 tas perspeximus artes medicare. **In** quo autem
 loco sit studium **Conieci.** dicitur quod in anglia et all
 dictum **Alexandri** in libro de natura rerum in
 gentis iuxta uanania inclita uigent studia ad uada
 in anglia tempore suo ad partes **Hybernie** tran
 situra. **¶ Glo.** **Hebraice.** querit an debeat teneri
 studium de lingua greca. Respondet glo. quod olim in o
 riginali erat hebraice: grece et arabice: et secundum
 hoc dicendum esset quod sit uerum illa littera fuit
 postea canzelata et habemus hodie litteram he
 braice: arabice: et caldee. **Hec** autem canzelatio fu
 it propter litteram que hic premiserat de ligulis
 quibus utuntur infideles: et sic non intendit de alijs
 dicere. **greci** olim erant infideles modo autem sunt
 fideles: et sub obedientia ecclesie de bapt. licet. facit
 quod non de sum. trini. c. uno in vi. et ideo de illa hic
 non uoluit dicere uerum: licet olim greci essent
 fideles tamen hodie sunt scismatici. nec recogno
 scunt caput romane ecclesie: et ideo forsan fuisset
 expedientior lingua grecorum quam aliorum de qui
 bus hic. **An** autem iudei habeant in uulgaris alia
 linguam a latinis dicitur quod non: sed solum habent
 aliam litteram: nam euangelijs eorum littera uul
 garis ut reperitur. **Que** autem sit littera arabica
 dicitur quod littera sarracorum. **Caldea** uero he
 caldeorum de qua. xxxvij. di. s. huius etiam fertur
 tamen secundum glo. hec littera non habetur. **La**
 uero hic dicit quod tres sunt lingue sacre. scilicet hebraica
 greca: et latina que totum orbem diuidunt. **Una**
 autem fuit lingua a principio omnium nationum
 et fuit hebraica prout creditur et probabiliter in
 patria erit una. **¶ Glo.** rectores. querit an hic in
 cludantur simplices beneficiati qui non sunt re
 ctores. Respondet quod non. facit in ar. decretalis nonne
 de presump. **Idem** **Pau.** qui querit per quos eli
 gentur isti magistri. uidetur quod per illos qui habent
 prouidere in stipendijs de iure patro. nobis super.
 e. c. l. et si uel per illos qui in studijs istis eligunt
 alios doctores et magistros: ut sic electio non cen
 seatur iuris diuersi. ar. de deci. cum in tda. dicit
Pau. quod utile fuisset prouidere de electore istorum
 quia eorum electio non debet spectare ad illos qui
 de consuetudine: uel statuto eligunt alios in ma
 gistros: uel doctores quia consuetudo: uel statu
 tum non se extendit ad non existentia tempore sta
 tuti promulgati super de rescrip. de. litteras: sicut
 nec prescriptio includit illa in quibus non est facta pre
 scriptio de prescrip. auditis. **Item** quia priuilegium
 in preiudicium tertij non extenditur ad non con
 cessum de priuile. pastoralis. propter hoc dicitur pos
 se dici quod eligi debet per illos qui habent prouide
 re de salario all super. e. c. penult. **Et** quia patronus
 presentat in ecclesia quam de nouo creat ad hoc

ad hoc facit: quia qui sentit onus sentire debet et emolumentum: ut in regula qui sentit de regula iuris in vi. Item quia advocati eliguntur a republica in qua habent salarium. ff. de mu. et ho. l. ut gradatim. §. sed ut reprobant. **Glo.** uolumus querit quare hodie non servatur hec constitutio. Respondet quod non fuit de executore prouisus. et ideo hec uoluntas pape stetit in meritis finibus voluntatis: et non habuit effectum. unde Pau. all. ff. de origine iuris. l. §. post originem: et de elec. ubi periculum. §. preterea in vi. et c. **Quor** autem sint lingue intellige uulgares. dicit quod lxx. all. lxx. vi. di. septuaginta. Querit hic Guil. quid contineatur appellatione diuinorum eloquiorum. Respondet quod sacra pagina que dicitur theologia a theos quod est deus et logos quod est sermo quasi diuinus sermo. et hoc dicuntur tres uirtutes theologicę. scilicet fides spes et caritas: quia solis uerbis diuinis institute sunt de baptismo maiores. Quid autem sit diuina scriptura: dicit quod est speculum rationale in quo anima sue conditionis principium contemplatur secundum Augustinum. Hec autem sacra pagina ut dicit Gregorius. omnem scientiam et doctrinam transcendit: et ad patriam uocat et ad desideria terrenis ad celestia amplectenda cor legentis inuitat et rudibus ac nouellis humili sermone blanditur. facit. xxxvii. di. sed contra ubi uide tex. **Secundo** querit Guil. quare sit necessaria ista instructio de qua hic. Respondet quod anima intellectiua est sicut tabula rasa et ideo oportet in qualibet scientia quod antequam quis sit eruditus superueniat instructio. et ideo saluator noster primo fuit audiens et interrogans in magistro doctorum postea predicare cepit. xxxvi. di. ecce hoc inducit contra quosdam qui ex sui capitis solitate credunt plus a seipsis capere quam a lectoribus: quia hoc est uanum cum sensus auditus sit aprior ad scientiam tradendam et fundandam memorię aliquo sensibus. all. xliij. di. sit rector. Tu allega. xvi. q. i. sic uiue. et c. ut clericatus. ibi dicit Hieronymus multo tempore discere que postmodum doceas: nec ingrediari absque doctore quam nunquam ingressus es. Hec autem instructio habebit efficaciam ex uoto magistri licet in aliquibus quandoque non sequatur effectus: ut dicit Zen. facit quod non de elec. fundamta in glo. in uerbo sancta. ad predicta facit quod not. Ly. in. li. ff. de uen. in spi. **Uero** querit Mar. nuquid scholares studentes in doctrina linguarum de qua hic debeant habere fructus suorum beneficiorum in absentia. dicit quod Hosti. dicit quod solum studentes in theologia debent illos habere. Arch. idem intelligit de studentibus in iure canonico p. c. quod liter de accu. hoc licet sit equum non tamen uidetur uerum cum priuilegia non sint extendenda. Deinde querit quid si scholaris habet uicarium in ecclesia sua an teneatur dicere officium. Pe. et Ab. quod non per. c. presbyter de cele. mis. ubi dicit quod a se uel a scholaribus officium compleatur. Arc. in hoc contra nec ob. c. presbyter: quia loquitur de officio nunciato per presbyterum: qui necessitate detractus complere non potest quod non est inchoatum. ideo non habet locum id in casu proposito. ad hoc quia propter officium datur beneficium de rescrip. c. si. in vi. de cele. mis. c. i. **Non**

bene hanc questionem: quia non memini alibi legi se licet uideatur facile tangi in cle. de cele. mis.

Quum sit nimis absurdum. Tres sunt partes principales: quia in prima ponitur exordium ponens causam constitutionis. In secunda constitutio. In tertia putatio transgressorum. **Secunda** ibi uolentes. Tertia ibi. Sides. **Non** ex primo quod nimis est absconditum et absurdum quod de cum uanitate et iperitis ascendit ad gradum periculi litarum. **Et** non contra scholares qui multas uanas expensas tam in uestibus quam cybis et potibus faciunt in re petitionibus et principibus uanis et eorum conuentibus. **Et** non multos scholares propter tales expensas remanere grauatos debitis: et nihilominus uacuos scientia et bonis. **Non** quod propter multitudinem expensarum multi se trahunt a receptione doctoratus. **Et** non quod sepe quis uerecundatur non facere expensas quas alij faciunt licet uanas. **Non** quod de iure doctoratus debet iurare Arch. et alteri ad quem spectat facere que doctorum quod non expendet ultra quantitatem hic taxatam in solennitate doctoratus: uel magistratus. **Et** non quod ultra non debet expendere sed minus potest expendere et ad hoc debet efficaciter quilibet promouendus exortari nisi qualitas conditionis persone ipsius doctorandi aliud suadeatur quia sit notabilis conditionis. **Non** penam doctorantis: uel magistrantis aliquem non recepto prius dicto iuramento quia est suspensus per sex menses a collatione cuiuscunque magistratus: uel doctoratus: nedum a collatione doctoratus illius scientie quam contulit non recepto iuramento. facit de temp. or. uel non est. **Glo.** doctoratus: uel magistratus. querit que differentia sit inter doctorem et magistrum. Respondet glo. secundum quosdam quod doctores dicuntur qui habent insignia in iure canonico: uel civili. Magister qui in theologia: uel in artibus: et hoc dicit glo. procedere secundum uulgare italicorum: facit problemum huius libri et super. c. penit. et c. si. Sed secundum ultramontanos est secus: quia etiam in iure canonico: uel civili dicunt magistri. Hec autem nominatio magistri nemini debet esse molestia: quia Christus sic uocatus fuit a discipulis suis: et sic etiam accepit. ut patet Jo. ig. et xij. unde autem dicitur magister dicit glo. quia si maior in statione sicut minister quasi minor: ibidem facit et. ij. c. i. §. Sane: dicitur a monacho uel monacho de quo per Host. in sum. e. ii. §. i. et in. §. etio tractat quid si doceat. vij. liberales artes. **Secundo** hic dicit quod predicti aliquando appellantur doctores: aliquando magistri. all. xxxvii. di. de quibusdam. Item quia omnes possunt dici magistri quibus alicuius rei cura committitur. ff. de v. si. l. quibus. aliquando autem appellantur ministri iuris: ut in phemio. ff. Guil. uero hic dicit quod interdum uocantur antecessores in problemio. ff. §. his igitur: et ff. de arbi. l. qualem. §. dicere. Interdum professores. L. ne si. pro pa. aut. habita. Interdum dominis iuri ut in eadem auctoritate in si. Interdum preceptores. ff. de dam. infec. l. si edibus. Interdum sacerdotes. ff. de insti. et iuris periti. L. de p.

fel. qui in urbe constanti. l. i. li. xij. Interdum patre-
turis. **L.** de excu. artificum li. x. l. i. xij. di. in scri-
pturis: et propter hoc etiam interdum doctor di-
citur excellior. **L.** de offi. diuer. iudi. l. i. Interdum doctores. Interdum magistrus: ut supius
dictum est. **Glo.** honorem. querit an aliquis pos-
sit petere honorem doctoratus in quacunque sci-
tia sine peccato. **R.** uidet qd sic si e dignus all. viij.
q. i. in scripturis. **V.** Ecce ego. et sup. e. qto ubi i-
doneus sine molestia docere potest: imperitus no-
Item hic assignat rationem: quia talis id petere
petit per illud sibi dari oportunitatem comuni-
tadi id qd habet qd est laudabile et pertinet ad
caritatem. Si uero sit indignus: tunc talis peccat
peccato presumptionis all. no per. **J.** xlvij. di. **S.**
I. de Ste. qd si examinatur imperitus approbatur
q. punitur. li. di. si seruus science. xlvij. di. si qn-
per predicta patet qd non ob. c. in scripturis: et c.
signum. viij. q. i. et sup. de elec. qualiter et similr. e
sicut his. i. q. i. ubi dicitur turpe esse petere excel-
lentiam dignitatis: et ecclesiastici. vii. noli quere-
re ab homine ducatum nec a rege cathedram ho-
noris: quia debent intelligi secundum predicta di-
stinctionem fm Ste. An autem iste honor doctorat-
sit cu fructu et effectu seu cu utilitate. quida qd n-
sed est honor sine effectu et fructu adinstar illius
qui renuntiavit episcopatu: de eo qui renuc. epa. c. i.
zen. dicit hoc non esse uerum. Pro cuius euiden-
tia dicit. primo uidentum esse quot requirantur
in doctore. scdo qui fructus seu effectus habeat
ex doctoratu hoc est quibus priuilegijs gaudeat
doctor. Ad primu dicit qd requiruntur. ix. pmo
etas ad minus. xvij. annoru. ff. de postu. l. i. scdo
q ad minus quinq. annis audiuerit iura all. in p-
hemio. ff. **S.** sed quia v. quibus hoc intelligo quo
ad iura ciuilia. nam quo ad iura canonica requi-
runtur. viij. iuxta no de elec. cum ex eo in vi. et h-
de iure coi. statuta uero hodie aliter limitant tem-
pora. tertio requiritur qd audiuerit in locis ap-
probatis et non in particularibus de cle. no ressa
ex tue. Quarto qd alios precedat in minoribus.
L. de professis et me. l. magistros. Quinto qd ha-
beat interpretandi subtilitatem. **L.** de profes. qui
in urbe constanti. l. i. li. xij. Sexto qd sit exaltatus:
ut in dicta. l. magistros: qd dicit esse uerum: nisi
euidencia science exaltationem excludat de iustu-
cle. romani. **S.** nos itaq. et sic sentit eum qui est e-
minentis science no exaltandus: contrariu seruati-
et tenet **J.** de arena in. l. nec. ff. d. tuto. et cura. das
ab his. Octauo requiritur qd sint saltem septem
doctores exaltantes. **L.** de profes. et medi. l. si quis
li. x. et l. magistros. Nono requiritur qd ibi periti
deponant exaltatum fore sufficienter. **L.** de aduo.
diuer. iudi. l. nemini: et **L.** de prepo. sacroru scri-
ptoru. l. unicuiq. li. xij. et tunc approbatur oliz p-
decretu decurionu: ut dicta. l. magistros. Ad fm
videt quibus priuilegijs gaudeat doctor: et sic qd
sit effectus et fructus doctoratus honoris. dicit
q multiplex est fructus: quia doctor taliter cres-
tus gaudet multis. Primo quia ab omnibz ma-
neribus excusatur: ut dicta. l. medicos. Secundo
quia ad iudiciu inuitus personaliter trahi: uel
exhiberi non potest in casu ubi alio traheretur:

ut dicta. l. medicos. Tertio quia habet iurisdic-
tionem inter scholares saltim non clericos ut i aut.
habita preall in probemio. ff. in si. Quarto qd cu
p pides eis scribitur non fratres: sed patres ap-
pellantur. **L.** de offi. diuer. iudi. l. i. Quinto quia
ei ingredienti curia principis non debet denega-
ri ingressus: sed admitti etiam ad secreta iudici-
L. de offi. diuer. iudi. l. si. Sexto quia eius solius
testimonio creditur super peritijs discipuli. **L.** de
aduo. diuer. iudi. l. nemini: et etiam super uica. xij.
q. i. c. i. Septimo quia uehiculo potest uti in urbe
in qua est iperator. **L.** de ho. uehil. l. i. li. xi. Octo
notetis illud quia ex quo per. xx. annos legerit e
quiparatur duci et comiti. **L.** de comi. et archa. l. i.
L. d. profes. qui in urbe constanti. l. i. li. xij. Nono
quia contra ludos noxios exercentes sunt execu-
tores in probemio. ff. **S.** penlt. **Glo.** principia:
et sequens querere uoluerunt que sit differentia i-
ter insignia et principia. **R.** uidet quo ad propositu
nulla quia ea que apud italicos appellantur insi-
gnia: apud ultramontanos appellantur principia.
et hoc inducit littera dum dicit qd pleriq. eorum
qui in quauis scientia et c. cum sua. et c. Nos at-
appellamus principia quando aliquis principiat
aliquem librum. Querit deinde glo. que sit ista
insignia doctoratus. **R.** uidet qd cathedra et birre-
tum apud aliquos: apud alios est anulus et osculu
B. uero hic dicit qd insignia doctoratus pstant
primo in assignatione cathedre de qua. xl. di. m-
ti. secundo in traditione libri de quo. xvi. di. ha-
beo. tertio in subarratione anuli de quo. xxx. q. v.
mulierez. xxxvi. di. in. **S.** ecce. quarto in traditioe
birreti de quo. xxx. di. si quis. uirorum. Quinto i-
assignatione osculi de quo de conse. di. ij. pacez: et
hoc seruatur cathedra tam assignat Archy. uel a-
lius habens facere que doctorem. cetera insignia
tradit doctor presentans: ut docet experientia. qd
autem habeat que constituere doctorem. dicit
Math. qd Bonacie. Archy. Parisius canzellarus
et ita etiam hic licet sit episcopus alibi magister
scholaru. **Glo.** excedunt. noranda est quom-
interdum imperfectionem science supplet perfe-
ctio expensarum: et all simile de renunc. **S.** nisi p-
defectu qd procedit de facto ut hic patet. **Glo.**
grauati. Idem **B.** uil. all. x. q. ij. hoc ius **Glo.**
argentorum. querit quantum ualeat ista qritas triu-
miliu turoi: seu argenteoz de moneta bonoi. **R.** u-
det qd qngentas libi ponendo unu turoi pro duo-
bus uenet: uel pro. xl. bol. prout consueuerit ualere
per hoc patet qd si aliq. recipiat doctoratu: uel
magistratu in loco in q non est usus huiusmoi-
monete turoi: qntu debet expendere: quia recu-
rendu est ad estimatione huius monete de cen. o-
lim: et c. cu3 canonicis scdm zen. qd dicit esse uer-
nisi otento regionis facultate et fertilitate fieri d-
beat minor taxatio: quia tunc minus e taxada:
S. nuqd potit taxari maior suma pp caritatis re-
gionis: dicit qd no maxie atteta ca uenitatis. **S.** ed
qd si filius regis francie: uel alicuius baronis i quo
cessant cae hic expse uelit doctorari: nuqd serua-
bi hec pstitutio. dicit zen. qd sic qd hec pstitutio e
generalis: et sic scripta facit vi. q. ij. scriptu e i lege
S. qd si doctor aduocatus uelit alios sub se doctora-

ad pompam suam procedat. hec constitutio dicit q sic propter causas hic expressas qd intel ligit procedere quo ad expensas per eum facien das. secus si alius uelit expendere. **C**lo. docto rati. querit an hic sub expensis doctoratus inclu dat etiam expensa examinis priuati ita q inter ex ame et conuentu non debet excedere summa hic taxata. an uero solu loquatur de expensa couer non computata expensa examinis. Rndet glo. q hic non includit expensam examinis priuati. Idem Pau. quia illa e expensa separata a doctoratu di cens q hic in numero expensarum solu hic taxant expense que fiunt ca solennitatis doctoratus in ci baris et uestibus suis et doctoru suoz et bidelloz et in eo qd datur Archi. et doctoribus collegij si at computantur expense libroz uel alia necessaria pppacoe domus et similia. per predicta patet fm Pau. q licite recipit doctor pecunia pro examie et est roquia datur pro labore suo qd patz quis datur siue approbatur siue improbat subiectus ex ami fm Pau. Sed querit hic Buil. an licite reci piat doctor salariu pro lectura sua. uidetur q si imo peccet cu scia non possit precio numario co parari. ff. d. uar. et extra. cog. l. i. Jo. dicit q potest recipere si facultates non suppetat al secus Bar. brixien indistincte q potest ut no. iij. di. de qbusda Hosti. i. su. huius. ti. q. vtrū dicit q si gratis offers tur potest recipere sed no potest exigere quia ml ta gratis oblata recipiunt licite que no exigunt de symo. et si qoes. xviij. di. et de eulogijs. de aduo tato autē tenet q licite pot recipere salariu all. xliij. q. v. non sane. Buil. hic dicit. q potest dici q si de bonis ecclesie honorifice potest uiuere q ni hil exigere debet sed gratis oblata recipere potest al si non potest honorifice uiuere pot et petere o. c. prox. in fi. et s. e. ti. penlt. Or. quicqd dicatur f uatur de facto opinio Bar. brixien quia indistincte datur salariu illis qui eliguntur per hntes pote / statē eligēdi. alijs at no ut docet expiētia. **C**lo. pontificali. Op. de. c. quia periculosu d sen. exco. et de elec. si compromissarius. q. huiusmodi i vi. ubi epus no iurrit sentētia excommunicatiōis sol uit hic iō: quia sic e expressu ibi in dubio **C**lo. bene q ampliat illas decre. etiā ad oē genus sus / pēisionis nedū ab officio ul bñficio. **C**lo. penlt. tima: querit ad lēe declarationē quid si pendente primo semestri in quo qd e suspensus p hāc de. iterato uiolat hāc dispōez hui? ele. an statū curret fm semestre et sic an fiat duplicatio semestris. **C**lo. Rndet q cōiter tenet q no fiat duplicatio to tius tpius sed potius statū post fm transgressioēz incipiet fm semestre all. l. ita uulneratus. ff. ad. l. acq. et ff. ad turpill. l. in senat. in fi. et ff. ad carbo nianu. l. carbonianuz. q. fi. et l. se. fac. j de priuilez c. i. v. si qui uo de q p Jo. an. in decre. cu in cūct. i fi. de elec. et p Bar. i de cā. l. i senat. Idē tenet hic Pau. et Ste. Iux predicta querit an ualeat col latio doctoratus ul magisterij si fiat per suspēsu durante suspēsiōe. Dicit pro solutione questionis aduertēdu q per colloz magisterij ul doctorat nullus iprimis caracter et silr no datur illd offm potestatis conferēdi doctoratu ex eo q quis hēat impressum caractere sed potius ex potestate of

ficij cum hec collatio sit quedaz anterioris actio et declaratio qua declarat aliquem dignum ad of ficiū doctrine et auctoritatem ut doceat. Per hoc concludit glo. q si suspensio erat occulta cu tunc daret auctoritas et potestas predicta tene bit collatio nec erit necesse iterari: secus si fuisset publicata quia tunc cum taret potestate non rei nebit collatio all quod habetur in simili de iudi ce excommunicato de re. iudi. ad probandum fa cit quod no per Jo. an. de hereti. si aduersus et per Buil. in spe. de instru. edi. q. restat quid si ta bellio. Idem Pau. et all ad primum de dolo ue ritatis et de concess. preben. quia diuersitatem. Ad secundum all de consue. cum dilectus et de elec. cum inter cum glo etiam concor. **C**lo. ultima. querit an celebrans durante hac suspensione seu uiolans illam incurrat irregula ritatem. Dicit q non: quia hec non est suspensio que concernat officium ecclesiasticum seu di uinum: sed aliud temporale facit de sen. excois qui in vi. et q no per Jo. an. et Inno. de excois. pre la. c. si. Idem Buil. et zenze. **C**lo. Juxta predicta querit glo. ad quem spectat potestas conferē di doctoratum durante suspensione secundum formam huius cle. Rndet glo. q hoc debuisset clarari pro ut factuz fuit in ti. de sta. mo. c. i. cle. i. v. abbate. Quid igitur dicendum ex quo hoc non declaratur: Dicit glo. aduertendum q alit qui habent potestatem conferēdi doctoratum uel magisterium ex auctoritate apostolica ut est uidē in Archi. bonon. et etiam in episcopo cu cā cellarijs studi parisi. et etiam ferraz. Alij uēo habent de consuetudine ut erat uidere in studio paduano. Alij uēo de iure comuni. Nam dicit Hosti. in su. e. ti. q. pe. in prin. q de iure comuni ubi aliud non apparet episcopus cum capitulo habet hanc potestatem all. s. e. quia nonnulli v. ue rū q tū parū fac. maxime pōderata decre. ij. c. ti. et eius subscriptioe ubi p3 q loqitur d epō et tū di cit q habz iustitū magistrōs si aliq se negligēs. Itē ibi loqit d iā doctōat et magis eligēdis ad of ficiū legēdi. tū de iur cōi ad ordinē decurionū vī spectat: ut i. l. magistrōs. Et de profess. et medicis li. x. hoc p supposito ad qōez pposita dicit glo. q i studio bonon: cum Archi. hēat hāc pstatem ex pūlio aplico pcesso ab honōio. iij. q. durate hac suspēsiōe duoluet ad ppm ar. de pces. pben. quia diuersitate. et hoc d iur cōi no appnte alio: uēz qd ex pūlio aplco mōtuo uel absēte archy. epus et caplm exēcere hnt offm Archi. suspēso archi. de uoluetū pstat ad epm et caplm ubi at d pstatū ne ul d iur archi. ul alijs hnt hāc pstatē: tūc eo suspēso duoluet pstat ad supiorē q hnt supplē de scm iustioris fac. s. e. ti. c. ij. p. R. Idē Pau. zen. et Mat. **C**lo. Ultimo querit glo. quid si officialis Archi. seu epz uicarius facit cōtra hāc cle. Rndet glo. q ipe ēit suspēso et si dñs suus hoc ē Archi. nisi ratuz habuisset all de elec. si cōpmisarius. q. poro in vi. Idē Pau. qui dicit secus esse e cōuer sorquia suspēso Archi. intelligit suspēsus uicari de offi. vica. romana in fi. vi. **C**lo. Sequitur

C De iudeis et saracenis Rca.

edit quidem

Que sunt partes prin-
cipales: quia in prima p-
te ponit duplicem sarrac-
enorum excessum. In sa-
los corrigi precipit. Pa-
lbi. **Q**um autē. et ibi ad
locum qd dicit mēta fm glo. **N**ō refecādū id
qd tendit in obprium fidei xpiane et in offensā dī
uini nois. **N**ō licitū esse sarracenos hītare cū
xpianis pmixtim et seorsū hoc est in eadē parte ci-
uitatis et diuersa: et hoc dī esse i hispania et in ar-
ragonia: ut hic glo. dic. **N**ō machometū per
sarracenos adorari. **N**ō qd ex honore qui ipen-
dit uidentibus xpianis in ciuitate xpianorum ma-
chometo ul alii ut scō eiusdē: dtrahitur hono-
ri fidei xpiane. **N**ō qd picipes xpiani non de-
bent pati i suis terris iuocari publice nomē Ma-
chometi: ul adorari aliqū sarraceniū. ut scō p sar-
racenos tm. **N**ō tales puniēdos si cōtra fece-
rint. **O**pp. zen. qd isti debēt i suis ritibus tol-
lerari. **U**n oppōit d. c. cōsuluit et c. iudi. s. e. Pen-
det qd ibi loqitur i Iudeis qd colūt deum: uerū hic
i sarracenis qui colūt hominē sceleratū pfidum
Machometum. **I**dē Math. Sed an isti sit tolle-
randi si occulte faciūt suos ritus. dicit zen. qd nō:
qā hac secta nllō iur est appbata. nec ob. iste tex-
cū dicit publice cōsuluit et c. quia uacat hic argu-
mētū a sū cōtrario fm eū: all. simile. L. de epi. et
de. pūctiā et c. **G**lo. Sarraceni qrit a sarrac-
enis sit licitum in terris xpianorū uti eodē habi-
tu quo xpiani. **R**ndet qd nō per decre. in nōllis
s. i. **G**lo zabala. **O**pp. qd sacerdotes sarraceno-
rū non uocātur zabala: s; quia uel albagēs put-
bētur ab his qui fuerūt apō sarracenos. **G**lo. fa-
tetur qd hic erratum ē in noie put habuit a quo-
dam dño Jo. thesaurario qd fuit captiuus sarace-
norū per quadriennū. nam ut ipe dicebat oli erat
duo genera sacerdotum ipsoz. **U**nū genus ē qd
appellat faqui in singulari nūo faqua in plū: et isti
sunt uxorati et manēt i mesquitis: hoc ē i tēplis
eoz. fm genus est qd appellatur albagei: et isti sa-
cerdotes de isto genere cōiter nō sūt uxorati et re-
linquūt mūdum et sic sūt diuersi a sacerdotibus
de primō genez in habitu et in aliis sicut religiosi
apud nos a clericis secularibus. et isti semel acce-
dunt ad sepulturā machometi. **Q**uē aut ritum
seruant sarraceni in eis dē mesqitis. **R**ndet glo. qd q
libet mesqita habet unū sacerdotē de primis seu
de pō genere. **I**tē habet unū mīstrū qui uocatur
moerden qd sonat id qd pco et iste supplet officiū
cāpanaz: quibus nolūt uti sarraceni: quia pus fu-
erūt iuēre a xpianis licz illas multū laudēt. **Q**uale
sit officiū dicti pconis: dicit qd officiū eius
est qd i horis d quibus i patebit ascēdit turri me-
sqite quadratā in qualibet sui pte et hēt magnā fe-
nestrā i qualibet pte: et i qualibz stari fenestraz
obturatis pus auribus cū digitis ut sic uox for-
tis resonet clamat in sua ligua uerba sonātia
nū aliud posse nisi deus et machometus eius nū

cus uenitē ad oīonē faciendā i releuatōne pecca-
toz. postea ē summittit qdā alia pba. s. lagap.
ille halla. qd importat qd nō ē alius uictō nisi dō: et
oēs milites sarraceni portāt in eoz scutis: **D**eind
summittit dō est omps. **I**n qbus aut horis hoc
facit dictus pco. **D**icit glo. qd in qnq horis: et q
sint ille: et quo noie ē uocetur: et qualis orēt glo:
enūat et dicit ex quo patet cā erroris huius nois i
tex. poiti. iud. glo. ut iacet. **G**lo. Mesqitis: q
rit qd appellatur hoc mesqitū **R**ndet qd id quod
nos uocām basilicas ul ecclesias sarraceni uocāt
mesqitas: **I**udi sinagogas. s. e. **I**udi etc. **C**ōsulu-
it. **I**dē hic Pau. dices qd hic alludit ul gari sarrace-
norū. **G**lo. **A**duertit: qrit an seine sarracenoz
conueniant ad mesqitas: dicit qd nō put auduit:
Immo uiri cū intrāt intrāt nudis. i. discalciatis et
lotis pedibus: et cā certa deuotiōe. **I**dē Buil. di-
cēs qd intrāt etiā manibus lotis et pudibundis et
oibus aliis mbris. **G**lo. Machometū querit
qd fuit iste machometus. **R**ndet qd put legitur i
scholastica historia Machometus fuit nūtus
a quodā clerico nobili romano qd tpr Bonifacii
iiii. qdā petita ipetrare nō potuit: ppter qd aposto-
tauit a fidē et nutriuit illum cū quodā columba
alba qd recipiebat grana d aure illius: et i tantū fu-
it sic erudita qd quādo uolebat machometus: di-
cta colūba ponebat i publico rostrū ad aurē ma-
chometi: et sic dicebat qd spūs sanctus eū alloque-
bat et eū instruebat. **U**n ipse postea legē ddit sar-
racenis quā hnt: **E**t hec plēius habētur i historia
scholastica. **B**uil. hic dicit qd iste Machometus fu-
it in arabia istructus per quēdā Monachū noie
Sergium qui fuit expulsus ab aliis monachis p-
pter heresi Sergii: et de consilio dicti mōachi de-
dit legē sarracenis mixtam ex lege ueteri et noua
die ueneris celebrāt festū sicut nos die dñica: ex
eo qd afferūt uenerē deū planetaz. **I**tē afferūt qd
anq createt celū et terra nomē machometi erat
i cōspectu dei: et si machometus nō fuisset futu-
rus: celum et tēra nō fuisset creata s; **B**uil. **Q**ual-
it sit sepultura machometi dicit Pau. qd ipse se-
pultus ē in sepultura q stat i aere uirtute calamī
te q uideri nō pōt: et qn qd fecerit lōgā penitētiā
uidit p qdā foramē: et postea facit sibi oculos
exici quasi nō sit decēs ut postea alia uideat: put
hec habentur plene in historia machometi et c.
Glo. Sarraceniū. qrit quis fuit iste saracenus
q ueneratur ut scūs. **R**ndet qd tenetur coif q sit
Machometus d quo pmissit: ul dic q forte ali-
de quo nescimus. **G**lo. pncipibus: qrit quāz
ad principes seclares spectat cohercere istos sar-
racenos. **R**ndet qd tales nō sūt creature ecclesie: et
idō illos nō cohercet ecclesia d diuor. gaudem? **I**dē
Buil. dices qd i sacrilegiis: et aliis sui natura
spectatibus ad for ecclesiasticū: iudices seculares
exercēt iudiciōem suam rōne qualitatis all. s.
e. postulasti. **N**am isti tales nec quo ad corp? nec
quo ad aiām subūt ecclesie quia non sunt bap-
tizati nō d eis nil ad ecclesiam: quia foris sunt:
ut dicto c. gaudemus. per hoc non ob. c. epi xxvi
q. v. **U**bi uidetur dici qd talia spectant ad iudiciū
ecclesie et contra laicos: quia ibi loquit de xpia-
nis delinquentibus in talibus: secus in infidelibus

¶ Si uil. fatetur tñ q̄ 7 illis ecclesia posset supplē
re negligentiam iudicū seclariū / indirecte pu
niendo ipsos infideles: de usu. q̄to. facit de it.
s̄ de testi. **Q**uerit Si uil. unde dicant sarracēi
Dicit q̄ a Sarra uxore Abrae: 7 dicit exisse
de Agar ancilla: 7 sic deberent potius uocari a
garēni ab Agar ancilla a / qua descenderūt. In
dei autē dicitur a / tribu Iuda que fuit prece
teris honorabilior: 7 seruant Iudēi uetus testa
mentum: 7 non nouum. Sarraceni uero neutz.
Quidam tamē sunt qui recipiunt quicq̄ libros
Moysi ut nō s̄. e. ti. Et si iudeos: 7 super Roca
dic ut ibi. **Q**uerit zentad declaratiōem litte
re ibide terris suis: qd comprehendat appllone
terrarum suarū. Rñdet q̄ comprehendit terras
principum secularium: siue sit sue rōne iurisdici
onis: siue rōe superioritatis: all. in fili q̄ habe
tur de postu. pla: c. 17 de cohabi. de. c. 1. all. ad
hoc quia attēto cōi usu loquendi taliter dicit
terra alicuius. Talis autem usus debet attendi
ff. d. v. sig. l. ut Alfenus 7 l. auunculus: 7 l. pu
pū. **Q**uerit 7 l. ubi p̄tinez. **Q**uerit hīc Ste.
nunquid principes uel seculares possent auferē
pueros iudeorum 7 ipsos baptizare inuitis pa
rentibus. Jo. 13 q̄ nō / quia sic in breui nullus fo
ret iudeus: 7 sic nō posset saluari illa propheti
a q̄ dicit q̄ reliquie isral salue fiet Ita nōt Jo.
xxviii. q. i. Iudeorum. Alii dicunt p̄trariū quia
iudei 7 sarraceni sūt ueri xpianoz sui gen. i. x.
maledictus Saym Cansam seruus sit fratru
suorum xxiii. q. iiii. dispar. s̄. e. ti. 7 si iudeos: q̄
illi quoru serui sunt sicut possēt illos uendere i
uitis parentibus q̄a non habent potestātē i eos
xxiii. q. ii. c. vnicoz: 7 hoc merentur fm eos: dū
tamē non faciunt animo compellendi patrēs e
orum ad fidem. Non ob. p̄all prophetia quia
multi sunt iudei qui non degunt sub p̄cipibz
xpianis: in quibus saluari potest illa prophetia
Et sic nō. obz c̄. **U**ltio q̄rit Math. hic / cui
primo fuit datum sacerdotium. Rñdet q̄ iude
is 7 postea nobis: de consti. translatōz: 7 idō im
proprie hīc dicuntur sacerdotes sarracenoz: et
intelligas p̄dicta d̄ sacerdotio leuitico: 7 sic ces
sat obiectio de Melchisedeh qui fuit natural
sacerdos sumi dī q̄ obtulit panē 7 uinū Abrae
post debellatiōē quinqz regum qui tulerūt spo
lia 7 Loth 7 uxore ei: qd factum fuit i figurā
sacramenti corporis 7 sanguinis xpi quod quot
tidie offertur in altari. **A**n sit licitum cōtra
sarracenos disputare uide Oldradum in opez
suo consilio xxiii. al. lxxii. **A**n sit licitum
xpianis p̄ sui defēsiōē iuocare brachiū 7 auxili
ū isidliū uis p̄siliū xxiii. al. lxxii. **A**n sit licitū
expellere iudeos 7 alios infideles de ciuitatibz: 7
eorum bonis priuare uide Oldra. in consi. 10.
p̄. al. lxxviii. Sequitur 7

De hereticis Roca

Multorum querela
Diuidit i sex partes principa
les: q̄a p̄ pōt cōstōis cā: 2.
pōt p̄stitutiōe. 3. p̄ uidet cō
muros seu carceres hereticorū
ipsoz clauē custodes 7 custodiū muros: **Q**
pōt iuramentū custodiū / ministroz suorū / nota
riorū 7 aliorū officialiū. Quito punit ipsoz inq̄
sitores: 7 ipsoz substitutos qui delinquant in
officio faciēdo uel omittēdo. **S**exto confir
mat antiqua iura huic constitutioni nō contra
ria. fa. ibi. **P**ropter quid. etia ibi. **S**ane: quarta
ibi. **P**orro. q̄nta ibi. **U**erū quia. sexta ibi. **A**lia.
Secūda in q̄nqz: quia primo ponit constituti
ōē de officio inquisitoris exēcēdo per dyocēsi
7 inquisitores. 6. ponit. v. que alter potest sine al
tero. 3. ponit tria que nullus potest sine altero:
q̄ ponit decretū. **Q**uinto ponit q̄nto impedit
uel interesse nolens possit alteri cōmittere uices
suas 7. ibi. **S**ic qd quilibet: 3. ibi. durū. q̄. ibi.
Et si secus. q̄nta ibi. **U**erū si ep̄s: **N**ō pri
q̄ inquisitores multociens exēcēdunt metas sue
potestatis in graue fidelium detrimētū: 7 hoc
bene docet experientia: quia propt cupiditatem
pecunie sepe hoc p̄tingit. **N**ō id agi cautius
7 solemnius q̄ a / p̄sibus agi tur i cōcō. xx. di. d̄
quibus de offi. dele. prudentiam in p̄ia. **N**ō
per quos habeat exerceri officiū i q̄sitiōis 7 here
tice prauitatis: quia p̄ inquisitores a / sed aplica
deputatos 7 per dyocēsanos locorū. **E**t nō
qualit debet exerceri tale officium / quia remo
to omni timore carnali amorē 7 odio / ac cupi
ditate lucri tēporalis. **N**ō quinqz que possūt
exerceri per alium p̄dictorū / sic altero: 7 tria
que non possunt exerceri nisi simul que omnia
sunt hic expressa in littera. **E**t nō in graui
ribus cautius procedendum: 7 hec est ratio di
sitiōis iter dicta tria ex una parte / 7 v. ex alia
parte. **N**ō q̄ capl 3 sed uacant: succedit i hac
potestate inquirendi de heresi. **N**ō carcerē q̄
doqz esse magis ad penam q̄ ad custodiā regu
lariter: cont. ff. de penis. l. aut damnum. s̄. sci
ent. **N**ō quid sciēdū si alter p̄dictorum sit
impeditus uel nolit inesse cum reliquo: q̄a un
requirere d̄bet alterum ut j octo dies significet
sibi uoluntatem suam. **E**t nō fm zen. q̄ hec
uoluntas sicut impotentia dat facultatē com
mittēdi. In v. **S**ane. **N**ō qualis d̄bet esse car
cer ad carcerandos hereticos: et quot custodes
debeat hīc 7 quot clauē. **I**n v. **P**orro. **N**ō
de iuramento corporaliter tactis euangelis p̄
custodes talis carceris: 7 eoz ministros añq̄ ex
erceant tale officium. **E**t nō formā iuramenti
Et nō inter cetera q̄ unus non debet in secreto
loqui quin audiat alter custos. **I**tem q̄ integra
liter cibaria que mittūtur carceratis ministra
bunt nisi eis aliud sit preceptum per ep̄m 7 inq̄
sitorē. **N**ō q̄ carcer hereticorum d̄bet esse
cōis ep̄o 7 inquisitori. **E**t nō q̄ si ep̄s habet

carceres proprios quia respectu tal' criminis car-
ceres et ministri debent iuramentum predictum
prestare episcopo et inquisitori. In v. notarij.
Nō de iuramento notarioz et aliarum psonarū
necessariarum ad offm inquisitionis de heresi et c.
In v. verum. Nota iniquissimū esse imponere i
fontibus eos esse hereticos seu eos de heresi infa-
mare. Nō q' contrarior eadem est disciplina: de
quo in cle. i. de cen. Nō procedendum de heresi.
Demūz cōtra suspectos et diffamatos: Nō penā
inquisitoris procedentis contra aliquem contra
conscientiā ex odio grā uel timore uel preteritu cō-
modi temporal' quia incurrit sententiā ab offi-
per triēnium sicut ep̄s uel superior. Si uero est i-
ferior incurrit sententiā excois a qua non potest
absolui ab alio q' a papa: p̄ter q' in mortis articulo
Et nō bñ fm lapuz singularē casuz in quo nō ab-
solutur excoicatus etiā in mortis articulo ni-
si satisfactioe p̄missa: Et nōquo ad hoc omnia
p̄uilegia sublatā. Ultimo nō iura alia loquentia
de hereticis per hanc cle. esse confirmata. Glo.
metas nōnda est de hoc uerbo quid importet.
Glo. deputatos. Opp. q' deputatio facta de sp̄i-
tuali inquisitore per sedez aplicā deroget pote-
stati ep̄i. de offi. lega. studuist: et in rla generi per
spez d̄rogat d̄ re. iuz. i. vi. Soluit hic i deputatis
gñaliter in aliqua prouincia secus in deputatis
specialiter in certa ciuitate nō in. c. per hoc. e. i. vi
in p̄ma glo. Idē hic ste. Glo. manicis declarat
quid appellat hic manicas ferreas: clara est.
Glo. capere declarat in quo differat a sequētibz:
quia potest quis capi et tamē non incarcerari. Idē
pau. dicens q' non omnis detentus est carcerat':
sz contra sic all. de sen. exco. si iudex: et c. si cleri-
cus in vi. dicit etiā q' hec duo. i. capere et arrestāz
ponuntur p̄ eodē. Ste. uō hic dicit q' arrestāz
est qñ interdicitur alicui ne exeat certū locū sine
manus iniectione. Capere aut cum manib' tenet
all. de sen. exco. ut femine et dcm. c. clericus facit
ad p̄dictā q' notat legisse in l. v. ff. de custo. reor.
et c. Glo. manicis declarat quid sunt manice
ferree et all. auctoritatē p̄sal. Glo. tormentis.
qrit hic tex. loquitur de tormentis rei: sed quid
de tormentis testiu' quali et qñ possūt torqueri
Rūdet glo. remittendo ad nō. xv. q. vi. i. sum-
ma et ibi etiā de tormentis actoris et rei de quo
in reglā de contēplatiōe de reiuiz in vi. et hic per
ste. facit. v. q. v. illi qui. Juxta p̄dicta querit gloz
nūn quid ep̄us sine inquisitore uel ecōtra poterit
iudicare ieiunia ad ueritatez eruendā. Rūdet
glo q' non quia talia sunt tormēta q' patet ex eo
q' da appellatione questionis intelligūt tormēta
corporis dolores et mala māsio. ff. de iuz. l. Itē
ap̄ labeonē. §. questionis et §. questionē et ff. ad si-
lenianuz. l. i. §. questionē. Pro hoc etiā facit ethy-
mologia uocabulū q' dicitur tormentum quasi
torquens mentem. Idē tenet pau. hic addit
tamē q' tex. procedit in tormentis rei. In tormē-
tis aut testis dicit q' quilibet inquisitor per se po-
terit torquere testem pro ueritate eruendā et ip̄z
de falso p̄iire extraordinarie si ex falso testio-
ip̄ius aures offendit iudicio durate. L. de testi-
l' nullum s̄ de pe. super his: et c. dilectus q' est

uex si durāte iudicio notorie falsuz dicentes ex-
traordinarie punire uelit secus si nouā instātiāz
contra euz inchoare uelit fm eum. Sz quid
si inquisitor uellet tradere quē duro carceri siue
arto tamen magis ad custodiam q' ad penam
quia forte alibi custodiri non posset. Dicit pau.
q' tunc posset inquisitor sine ep̄o et ecōtra et sic li-
mitat hunc tex. per ar. a sensu cōtrario all. etiam
de penis. q̄uis in vi. lxxxij. di. p̄sbit. xxvi. q. i.
uiduas. Ex p̄dictis patet qd dicit hic math. q' q'
daz est carcer deputatus ad solā custodiā de quo
hic in p̄n. et c. de custo. reor. l. i. et si. et de sen. ex-
co. Si clericus in vi. lxxxij. di. in memoria vij. q. i. p̄
uenit de crimine falsi ad audiaz. Quidā uō
est carcer deputatus ad penā principalē et de isto
hic in v° duro et s̄ de pe. q̄uis i. vi. s̄. e. ut p̄m. ff.
l. di. si ep̄s et c. si ille vij. q. i. peruenit. xvi. q. vi. s̄
lapis et de pe. tue. propter hoc dicimus q' mona-
sterium est carcer penitentiu'. xxiij. q. viij. clerici
fm math. fatetur tamē q' fm leges nemo debet
deputari ad perpetuos carceres: et sic ad carceres
in penā: sed solum ad custodiāz. ff. de pe. l. aut dā
na: §. solent: secus fm canones: ut hic et d̄cto. c.
q̄uis. de penis in vi. et c. Querit hic step. qd
si alter solus faciat torqueri: pro heresi et crimi-
ne et confiteb': nūqd tenet confessio. dicit q' nō:
quia facta est corā non suo iudice de iudi. at si cle-
rici. dicit tamē q' si perseveret in confessione post
tormenta illa. ualet all. ff. de custo. reor. l. si con-
fessus et ff. de mino. l. auxiliū. §. f. nec ad leges: ad
hoc quia cessat tunc metus tormentorū: et sic id
qd est sequela ad illum: pro hoc etiā facit quia et
confessio facta extra iudiciū p̄iudicat all. ad ex-
cel. pla. c. q̄. sit: facit qñd per Inno. de elec. per i
quisitionem: contra hoc dictum facit. l. penul. et
q' ibi nō. ff. de questioibz. cogita. Glo. ad snā
Opp. q' alter istoz solus possit ferre sententiā si
alter solus processit licet deberent communicare
processus qñ quilibet processit: licet diuim ut in
extrauagā. b̄ndicti ex eo qd soluit glo. illd uex
hodie: olim secus per hunc tex. fatetur tamē q' si
essent in discordia in sententiādo adeundus erit
papa: prout habetur in dec. per hac. s̄. e. in vi.
Glo. contra eos: querit nūqd alter istorum sine
altero poterit ferre absolutoriā pro inquisito.
Rūdet glo. q' sic si alter solus processit q' sic erat
de antiquo iure ut dixi in prox. glo. sed hoc nō re-
peritur hoc casu mutatu: qñ agitur de absoluti-
one: sed solum qñ de condemnatione. itē et c. ar.
de elec. statutum in vi. facit q' nō in simili. xij. di.
preceptū. iij. q. vi. accusatus cum glo. p̄cor. pau.
Ste. hic tenet cōtrariū: ut refert hic Jo. an. i ad
ditione. Mouetur per regulā illam qui potest li-
gare potest et absoluerē. xxi. di. inferiō et qd ibi nō.
facit de pe. di. i. vbum. Item quia nō minus
periculum est in absoluteione iniusta q' in cōdēna-
tione ut probatur hic in. §. uex qñmo uidet ma-
ius propter periculum huius pestis: Non ob-
q' nō per glo. in. c. p̄ceptu: quia non est uera. Itē
non ob. c. accusatus: et q' ibi nō quia imo facit pro
ut patet ex nō. ibi per arch. et sic residet Jo. an. et
hec pars uidetur equior licet forte glo. sit uerior
per nō in simili per glo. ff. de iudi. l. heres absens

2. l. omnem. 7 per glo. in c. i. ne de. uel mo. in vi.
7 in c. licet canon de elec. c. i. **G**lo uacante que
rit quid si sedes episcopalis quasi uacet ut i casu
decre. Si episcopus de sup. negiprela. in vi. puta
quando episcopus est captus a sismaticis ul pa
ganis. **R**espondet idem dicendum: quia eade
est ratio. **S**ecundo querit: quid si prouisum
est de episcopo: sed nundum potest administrare
quia nundum habet litteras iuxta extrauagan.
bonifacii iniunctas. **R**espondet idem dicendum
quo ad hoc ut capitulum habeat iurisdictionem
all. 8 transaction. c. ij. ubi paria sunt quem non
esset inabile esse similem habes tex. in c. fra
nitatis. de frig. 7 malef. cum similibus. 7 c. **G**
Glo. capituli: inducit tex. ad questionem illam nu
quid capitulum sede uacante possit uisitare. 7 co
sequenter debeat procurari. glo. remittit. primo
de ma. ad no. per Jo. mo. de sup. negiprela. c. eccie
7 er arch. c. ti. si episcopus in vi. **S**ecundo all
pro 7 contra. **D**einde recitat opiniones. **A**ltimo
concludit ad partem affirmatiuam q. possit all
quia in iurisdictionibus capitulum succedit e
piscopo sede uacante. de ma. 7 obe. c. 3. olim ca
similibus: sed episcopus habet hanc iurisdic
tionem: igitur 7 c. **S**ecundo quia alias sequeretur
absurdum. s. q. tempore uacationis remanebunt
omnia incorrecta. **T**ertio pro hoc facit dec. quia
eccie pall. ubi uisitor datus a metropolitano
hoc potest: quod patet quia certus casus excipit
tur in quo non potest id quod potest episcopus
facit. ff. de fundo instructo. l. questum. §. de qz
Neratus. xxij. q. iij. dixit ergo eodem modo di
cimus in capitulo sede uacante. tenet argumen
tatio 7 consequentia seu equiparatio quia nil
h3 metropolitano sede episcopali suffraganei
uacante nisi de iure transiit de capitulo in me
tropolitanum ut ibi patet: fa. q. no. de herez
ad abolendam per Inno. in contrarium all. glo
q. non reperitur expressum in iure q. hoc com
petat capitulo. ergo non ei attribuendum: de
translac. c. ij. 2. ad hoc facit quia licet capituli
conferret iura episcopatus: 7 ius reqdat accusa
tibus 7 denunciatis. xij. q. iij. caritatem non
tamen uisitat: sed ille qui datur a papa. lxi. d. i.
obitum. **I**bi hoc uidetur aperte probari q. eccia
uacans destituitur a uisitatione 7 sic capitulu
non habet dictam potestatem. **A**d illud tamen
c. dicit arch. responderi posse q. illud uerbum d
stituere non respicit uisitationem: sed uacationem
ecclesie: sicut in simili de dec. ecclesia. d. i. q. i. pa.
Altimo pro hac parte negatiua facit quia ca
pitulum est necessarius 7 non uoluntarius ad
ministratori: 7 sic per consequens non debz pos
se id quod administrationi necesse non incubit:
7 per consequens no debet posse uisitare. **Q**uid
dicendum est glo. his allegatis dicit q. Jo. mo.
tenet hanc secundam partem. **A**rch. uero non
eligit. expresso tamen uidetur plus concordare
cum prima parte: 7 in illam inclinare q. in secu
dam. 7 pro hac parte prima glo. dicit q. bene fa
cit q. iste non est actus preiudicialis episcopo si
cut esset actus collationis beneficiorum uel ali
enatio personarum 7 reru de quibus de maior

7 obe. l. i. l. xxi. di. fraternitatis. xij. q. ij. **S**i qua
de rebus: ergo debet esse permittus glo. finaliter
dicit q. hic articulus prout 7 multi alij in hac
materia quando succedat caplm in iurisdic. tione
episcopi sede uacante: regeret decisione. tamen co
cordari possunt opti: quia uolens tenere opti. Jo
mo. potest illaz dicere ueram in generali uisita
tione ciuitatis 7 diocesis. **O**pinio contraria ha
bet locum in spetiali uisitatione uel inquisitione
contra certas personas uel loca. hoc idem tenz
pau. dicens q. opti. Jo. mo. procedit in generali
uisitatione. illa arch. in spetiali. **S**te. uero hic
dicit. si queritur quando fiat deuolutio a prela
to ad capitulum est aduertendum q. aliquando
faciebat aliquid prelatus per se tantum: 7 tunc
illo defuncto faciat ille a quo habebatur: ut est si
dere in Archid. qui habet ab episcopo. nam mor
tuo Archidiacono exercet episcopus de maior
7 obe. his que. **S**i autem faciebat per se illa que
ab alio non habebatur: sed faciebat al suo iuri. **E**x
emplum si Archidiaconus fundauit ecclesiam
de bonis archidiaconatus tunc successor succe
dit in iure presentandi non episcopus: 7 hoc in
prelato inferiore episcopo. in episcopo aute di
cit q. iurisdic. alia de episcopo ad capitulum
deferuntur de maior 7 obe. his que. 7 c. cum oli
7 similiter cum beneficioru collatio spectabat
ad utrunq. simul al secus. all. ne se. ua. c. uno i
vi. **N**unquid autem capitulum sede episcopali
uacante possit permutare beneficia: 7 tangit hic
pau. de quo uidistis p. glo. in c. i. de rei pmu.
concludit q. sic si ad episcopum 7 capitulum sit
spectabat collatio utriusq. bnficij uel spectabat
ad tertium: quia talis auctorizatio est iurisdic
tionis: secus si ad epm tm spectaret collatio utrius
q. bnficij uel alterius tantu. **G**lo. requisie
rint in prin. colligit ex littera q. par potest reqre
re parem intelligo extrajudicialiter. al. secus ut
no de offi. dele. c. 3. in pma glo. **E**t q. iurisdic
tionem no habet par in parem de elec. inno. i
tuit: 7 p consequens non potest citare: 7 hoc tenz
hic pau. **P**erinde glo. querit nuquid sufficiet una
requisitio. an uero requirunt plures. **R**espondet
glo. q. sufficit unica: cum hec sit extrajudicial. ut
dixi: facit q. no. glo. xxiij. di. **S**i epus in ultima
glo. 7 q. no. Jo. an. de iur. iur. ego iij. facit qd ut
disti in c. i. de deci. 7 c. An aute in requisitione
sit necesse terminum ex pmi de quo hic dicit q.
non: quia a iure subintelligitur: 7 statim ipso iu
re currit. facit de excep. pia. in vi. 7 s. de deci. de
ij. 7 q. ibi no cu glo. concor. pau. all. de elec. c. i. 7
de. resti. spo. frequens in vi. **I**dem tenet zent
Glo. ipo iure. **O**p. q. id qd est factu non possit
ipo iure fieri infectu: quia facta no pnt fieri in
fecta. ff. de cap. l. i. bello. §. scilicet. soluit hic fieri quo
ad iur. effectum uel efficaciam: ut sic ipo iur. nullu
sit efficacie uel ualoris: sed quo ad substantiam facti
no: quia si quis est semel tortus de seo uel carce
ratus: hoc non potest no fuisse. per hoc dicit glo.
q. si aliquid est atemptatum qd no esset iure fa
ctum: puta aliqua interlocutoria lata quez car
cerari in duro carcere debet: uel torqueri: illa
esset nulla ipo iure. ad hoc quia lex uult a tali

interlocutoria posse appellari ante sententia diffinitiuam. et hoc ideo est quia non posset reparari grauamen per appellationem a diffinitiuam: facit de app. super eo. ij. ff. de app. recipien. l. ij. cum similibus. **Glo.** consensu colligit ex l. a. paria esse committere uices suas uel consentire college ut procedat primum contra quod opponit de no de fo. ompe. significasti super glo. si. d. eccl. edifi ad audientiam. super glo. i. **Solut gl.** hic parificantur quo ad hunc casum in quo sufficit consensus uel consensus finem. **Tu** reuera diuersa sunt committere uices suas alteri: et illi consentire ut procedat: quia per casu procedit etiam uice et nomine mittentis. In secus: hinc est etiam quod in electione primum est licitum absentem non finem de elec. c. si. in vi. et idem zen. **An** autem delegatus episcopi uel capituli sede uacante possit committere et sic delegare uices suas: Respondet quod non. fac. l. a. iudice. **C.** de iudi. et quod habetur de app. cum causa. **Sed** potest bene consentire ut inquisitor procedat et propter hoc forte hic posita fuit hec diffinitio. **Aduertendum** tamen quia ut dicit glo. alterum istorum. scilicet consentire uel committere uices suas eo casu quo fieri potest debet fieri infra octo dies post requisitionem. eis autem elapsis neutrum est necessarium ut patet ex tex. finem glo. Idem zen. **Sed** querit hic pau. nunquid sufficit hic consensus prestare ex post facto intellecto: quando infra viij dies est processum uidetur quod sic. per non per Inno. de consue. cum consuetudinis ubi nobiliter dicit quod ubi requiritur consensus non refert an ante uel post interueniat secus ubi requiritur auctoritas: ad hoc de iure pat. cura. **In** contrarium est ueritas finem pau. monetur quia ab initio sententia talis est ipso iure nulla: et ideo non potest ex post ualidari de elec. audit. de re. iur. non firmatur in vi. **Secus** dicit ubi actus non foret nullus: sed penderet ex solo consensu: et sic debet intelligi dictum Inno. in loco preall. **Iuxta** predicta queritur. nunquid indistincte procedit iste tex. siue episcopus seperatim procedat in negotio heresis sine inquisitore siue similiter procedant episcopus et inquisitor. Respondet hic **Wath.** quod tex. procedit quando uterque predictorum seperatim procedat. Si uero simul procedant uel alter predictorum alio nullo modo procedente. tunc dicit quod si episcopus potest habere copiam inquisitoris: uel inquisitor de episcopo quando uult procedere ad incarcerandum uel sententiandum uel tormentandum: et tunc debet requirere et expectare spatium octo dierum. Lapsa autem termino a die requisitionis poterit per se procedere. Si autem non potest habere copiam: tunc procedere potest etiam nulla facta requisitione: nec etiam requiri debet tunc capitulum uiuente episcopo. **Quid** autem si discordant in tormentando. quia unus dicit tormentandum: alter non tormentandum. Dicit **Wath.** quod si id accidit ratione processus: quia processus sunt uarij et diuersi: tunc est standum his que habentur de testi. in nostra. Si autem id accidit propter iuris imperitiam: quia sunt iuris ignari debent consulere peritiores. sed de vi. et ho. cle. qm et de ipsi. statutum. §. accessorem in vi. facit quod non de. per hoc. et c. ut permissi in vi. in vi. **Sane.**

Glo. duos querit pro intellectu littere. nunquid inquisitor et episcopus possunt concordare in uno custode tantum: ita quod sit unus et non duo. uidetur quod sic quasi hic dictum sit de duobus custodibus in casu in quo de uno discordent: facit de app. cum speciali glo. tenet per arrium v3 quod de uno non possunt concordare: sed necesse sit quod sint duo. **Monetur** quia hic non est prouisum de duobus propter discordiam: sed ut securior sit custodia: que fiet securior per duos quam per unum: et sic satis sonant uerba huius littere. **Pro** hoc optime facit. ff. de custo. reor. l. si. in prin. ubi dicitur quod duobus et non uni est committenda custodia: et per eandem rationem idem dicit glo. de ministris custodum. de quibus hic dicitur quod debeant esse duo et non sufficiat unus. **et c.** **Glo.** prouidebit eidem: querit de quibus bonis prouidebit episcopus custodi per se deputato. Respondet quod de suis redditibus et non de parte puentium deputata officio inquisitionis: ut habetur in ex uagan. benedicti ex eo quod §. ueruz. **Inquisitor** uero prouidebit de prouentibus deputatis officio custodi per se eligendo finem glo. **Wath.** uero hic dicit quod episcopus debet prouidere suo custodi sicut et suo uicario all. xij. q. ij. caritatem s. ne. prela. uices suas. c. i. de ipsi. statutum. §. assessorem in vi. **Ex** hoc patet finem zen. quod carceratus non prouidebit custodibus quod dicit non esse dubium in deputatis perpetuo ad carceres quia tales sunt puati bonis facit. l. cum sepe. **C.** de erogatione militaris annone finem zen. **Idem Wath.** dicens hoc intelligendum de traditis carceribus penilibus cum tales nil habeant. breuiter in causa heresis seruandum est quod hic dicitur. In aliis seruanda est consuetudo: quia cessante habes glo. in dicta. l. cum sepe. q. est. lex finalis quia expens eius qui facit custodiri illas tamen post ea refarcit custodibus: et sic seruatur et c. **An** autem iurisperiti uocati ad consilium possunt aliquid recipere ab inquisitore remittit **Wath.** ad non. s. e. commissi. et c. **Glo.** diuerse querit: quare exigitur quod in hoc carcere sint due diuerse claues. Respondet quod hoc igitur exigitur ne unus custos possit sine alio apire quod aliter fieri posset si essent eedem claues: licet plures respectu unius sere tantum prout quandoque contingit in pluribus conforijs et hic est intentus littere. **Ex** hoc not hic quod si plures sunt domini eiusdem castri tot erunt claues: quot domini. sicut hic dicitur de custodia carceris. et si unus habet plures portas similiter et debet plures claues habere. ar. s. de sepul. dudum. §. statuimus ibi nunc autem personarum et c. **Nec** obde. plures de iur. pat. quia ibi est speciale ratione ibi assignata. **An** autem hic carcer debeat esse communis episcopo et capitulo. Dicit quod sic quia et cognitio causarum criminalium utriusque est communis. xvi. q. ij. per totum. **Glo.** subdelegare. **Op.** quod custos non potest subdelegare uices alteri quia hic demandatur certum ministerium sine iurisdictione in quo uidetur elca industria p sone et per consequens non debet posse subdelegare. de offi. dele. c. si. **Solut** quod hoc procedet ex speciali permissione huius decre. aliter crederetur contrarium. **An** autem possit eligi minister per custodem sine episcopo uel inquisitore. Respondet glo. quod sic

per hanc lram: Sed aduertē querit hic **Math:**
de quo carcere hic loquatur in isto. **S.** sane. **Rñ**
det dici posse q̄ iste. **S.** loquitur d̄ carcere depu-
tato ad penam: quia talis debet esse cōmunis e-
piscopo 7 inquisitori. Non autem loquitur d̄ de-
putato ad custodiam: quia talem quilibet per
se habere pōt: ex quo quilibet pōt p se taliter car-
cerare 7 sic custodire: dicit tamen q̄ licet carcē pe-
nalis debet esse communis episcopo 7 inquisi-
tori, tamen interdum potest esse non p̄munis: s̄
proprius episcopo 7 capitulo in quo p̄dicti epi-
7 capitulum habent deputare ministros: ut pa-
tet hic in **S.** porro: v. 7 quia sepe: tunc tamen de-
bent tales ministri iurare coram inquisitoribus
prout ibi dicitur: Ipse autem inquisitor carcē
penalem proprium habere non potest per hunc
tex. sed custodiam sicut p̄dicti 7 c. **Blo.**
tacta, querit an eo casu quo dicitur prestandū
corporaliter iuramentum sufficiat iurare p̄se-
tibus euuangelis: an uero requiratur tactura p̄
ut nō de elec. ut circas in glo. ij. li. vi. pro qua bñ
facit iste tex. Quidam tamen tenēt p̄tra dicentes
q̄ in corporali iuramento sufficit q̄ interueniat
sensus corporal. puta uisus. all. xxxv. q. vi. epi-
scopo. Item dicit similiter in possessione in qua transfe-
renda dicimus q̄ requiratur actus corporalis 7
tamen sufficit sensus uisus. ff. de acqui. posse. l. 1.
q̄ in eo. **S.** si per uenditorem. 7 l. 1. **S.** penul. 7 nō i-
c. ij. de consue. **Or.** glo. hoc non obstante te-
net quod dixi. s̄ q̄ requiratur tactura nec ob. s̄
de possessione: quia ibi ideo illud contingit quia
tradens 7 accipiens illud intendunt 7 sic p̄p̄
concursum uoluntatis duorum secus si posses-
sio esset uacua prout nō in iuribus preall. In iu-
ramento autem in quo solus iurans intentus ē
satur cessat hec ratio. ex hoc igitur patet q̄ in iu-
ramento requiratur tactura ubi hoc in iure ex p̄-
mitur ut hic uel ubi dicitur q̄ corporaliter p̄ste-
tur. **Math.** dicit hoc esse uerum ubi expresse d̄
de tactura: ut hic 7. ij. q. v. p̄sbyter. 7 de iur. iur.
cle. i. **S.** ceteri. al. tenet q̄ sufficit iurare nō tactis
euuangelis alio huius tex. a contrario nec ob.
de iur. cal. c. si. xi. q. i. nō flagitetur quia dicit spe-
ciale in episcopo q̄ non teneatur tangere licet al.
requiratur tactura: sed tutius est tenere glo: cū
qua concordat hic pau. Sed quid in dubio. **Rñ**
det glo. post **I.** mo: de iur. iur. 7 si xps. v. q̄ autē
q̄ si est iuramenti qd̄ prestatur ex precepto iur.
sicut est uidet in multis in iuramento calumnie:
ueritatis testii: 7 simillim: siue deferantur a iu-
dice siue a parte dum tamen ex necessitate pre-
cepti iur. Idem est dicendum. al. q̄ prestari debe-
ant tactis scripturis. al. autem si ex uoluntate
prestantur possunt prestari sine tactura facit qd̄
nō. xxi. q. i. in summa uidetur tamen q̄ si tunc
prestat corporaliter magis obliget ut patet in
l. iij. **S.** si minor. maior. se dixerit facit. ij. q. v. qñ
patet igitur ex p̄dictis iura uarie loqui i hac
materia: quia quedam iura dicunt simpliciter d̄
bere iurari: quedam dicunt iurandum sup̄ facta
dei euuangelia: quedam uero addunt etiā tactu-
raz de hac ultima specie patet hic 7. i. q. iij. quo-
tiens 7 de. romani de iur. iur. in v. porro 7 d̄ fri:

laudabilem: de prima specie p̄ de iur. iur. p̄ totū
7. e. ti. i. vi. 7 d̄ te. ii. p̄ntiū 7 c. pe. cū alijs siliis. all.
i glo. de fa specie patet d̄ hereti. ad abolendaz. **S.**
statuimus cum concor. all in glo. De etiā specie
patet de pur. ca. quotiens. An autem in omnib⁹
p̄dictis speciebus requiratur tactura patet ex
p̄dictis quia certū ē q̄ sic in fa 7 quarta spe-
cie 7 similiter in etiā: In prima uero idem dicen-
dum. **S.** ex precepto iur. seu ex necessitate preste-
tur. Sed an eo casu quo requiratur tactura p̄st-
ratur etiam q̄ tangantur sacra euuangelia. **Rñ**
det glo: q̄ consuetudo apud italicos interpretatur
q̄ non: sed sufficit tangere quentlibet librum uel
quantlibet scripturam. qd̄ glo satis credit proce-
dere quando non sit mentio de tactura euuange-
liorū: licet fiat mentio de corporali iuramento:
secus ubi fieret mentio de tactura euuangelioz
ut est in casu isto. **Nō** bene istam glo. singularem
in materia prestationis iuramenti. cum qua cō-
cor. pau. 7 adde aliam glo. que est in dicto. c. ut
circa 7 in auct. ius iur. quod prestatur ab his in
prin. **Blo.** ponendorū. **Opp.** q̄ iuramentū nō
trahitur ad futura. s̄ de iur. iur. c. penul. **Sol.**
glo. ideo hoc quia sic exprimitur al. secus ubi ibi
7 c. **Blo.** secreto. all. concor. deinde limitat
tex. procedere nisi alter custos uellet loqui de nō
secretis in absentia alterius custodis: quia tunc
posset: nec sic amare intelligenda est. hec littera
ut in hoc contrariū uelit: facit q̄ habetur in simi-
li. in l. si id quod. **S.** si quis. ff. de dona. inter vi-
7 uxō. Tutius tamen puto q̄ nullo casu loqua-
tur sine altero ne detur materia fraudes excogi-
tandi. **Blo.** diminutione. notanda est contra
ministros infideles: qui super certam partem de
his que obueniunt ad eorū manus subtrahit
facit q̄ nō t. glo. i. q. i. xps. iij. q. i. **S.** ij. 7. **S.** ad hec
v. sed uidete 7 q̄ nō. glo. in l. Julianus. ff. d̄ acci-
emp. 7. **S.** quibus ad libe. proclama. non licet il-
li. **Blo.** p̄dicto crimine: colligit a contrario q̄
custodes carceris episcopalis non iurant inquisi-
toribus de incarcerandis pro alio crimine q̄ he-
resis. **Blo.** deputandi. querit quid si episco-
pus habet carceres episcopales 7 capitulum ē
habet suos carceres. an sede uacante poterit in
carcerare in proprijs captos pro heresi. **Rñ** det
q̄ non: per hunc tex. 7 c. **Blo.** nō r̄ij. querit an
existens in sacris uel religiosus possit esse nota-
rius ad hoc officium notarius inquisitionis.
Rñ det q̄ sic. all. q̄ habetur s̄. c. ut commissi. **S.**
ad scribendas. in vi. **S.** secus uidetur in alio nego-
cio per ibi nō. **S.** ne cle. uel mo. in. c. sicut te. licet
possint perficere: tunc ante stipulata 7 rogata
Blo. iurabunt. **Opp.** q̄ sufficere debet iuramen-
tum prestitum in prin. creationis notarij: cū se-
pius non sit iurandū: de iur. iur. 7 si xps. **Soluit**
hic speciale p̄pter magnitudinē criminis 7 fauore
fidei de p̄scrip. ad audientiam. de forma autē
iuramenti quod prestat in creatiōe notarij ha-
bet s̄ ne cle. uel mo. sicut te 7 c. In uerum q̄a.
Blo. obtentu. querit qd̄ si timore uel propter uitā
re scandalum omittit inquisitor facere q̄ hic
dicuntur. **R.** spondet q̄ non incurrit penam de
qua hic: sed demum quando amore uel odio ul-

causa lucris ut hic dicitur facit de presumptio. nō. nē.
Et nō bene ut dicit glo. sequens: qd ut locus ha
beat hec pena ultra predicta requirit copulatiue
q faciant contra iusticiam: et contra conscientiaz
simile habetur de re. iu. cum eterni in vi. et c. **C**
Blo. eo ipso: querit nunquid constitutio ecclesie
militantis possit ligare crimen occultum ad penā
suspensionis et excommunicationis. Respondet glo. q
sic: per hunc tex. et ad idem all. de sta. mo. cle. l. q.
quia uero: et j. de penis cupientes. §. quia uero:
nec de hoc est iurandum: quia dicit glo. qd et h ec
probanur per multa iura sexti: et per multa iura
antiqua decretalium: q glo. all. vñ nō iusto: ex hoc
glo. dicit fore indubitatum illud quod alibi Archi:
habet pro dubio: et disputationem relinquit: nun
quid enim hereticus omnino occultus est excomi
nicatus. Videtur q sic per predicta: ex hoc tenet
Jo. xxiiij. q. i. i. summa: et i glo. se. et de pe. di. i. i. sua.
et in c. glo. se. et de pe. di. i. cogitationes: et hoc pla
cet etiam Boff. et Rat. in suis summis. in contrari
um tamen all. xxij. dicitur ab eis: et q ibi nō cu
multis alijs similibus allegatis in glo. Item qd
ecclesia non scandalizatur: ex uoluntate que non
procedit in actum. xxiiij. q. iij. deus: propter hoc
quidam dicere uoluerunt q per clauem ecclesie
non possunt ligari omnino occulta nisi sint lege
diuina damnata ut est usurarium qua damnatur e
tiaz species occulta de usu. consuevit. Alij uero di
xerunt q si factum est publicum et notorium: s;
occultum est quis fecerit: bene potest tunc ecclesia
ligare: secus si etiam factum sit occultum. allegant
isti. v. q. i. quidam. de offi. or. si sacerdos. Or. qd
quid dicatur utraq istarum opinionum est con
tra iura superius all. in prin. et ideo glo. concludit de
plano fore fatendum q constitutio ecclesie militā
tis ligat omnino occulta. fatetur tamen q tribu
nal ecclesie nominatim de talibus non iudicat: s;
demum quando iudicat per hominē iudicat ho
minem nominatim: et ideo ecclesia prout est colla
tio fidelium tales omnino occultos ligatos per
ecclesiam militātem: habet pro solutis seu non
ligatis. all. de sen. exco. a uobis. ij. et sic loquuntur
ea que sunt circa hoc. in contrarium all. sed quo
ad deum tales sunt ligati: et etiam respectu eccle
sie militantis: cum glo. concor. pau. et ste. **C** Blo.
excommunicationis sententia: querit de suspensioe
de qua hic premisit. an ab illa possit inferri a pa
pa absolueret. Videtur q sic. hic enim nihil dicit
de ea: sed solum de excommunicatione. ergo et c. et
Ar. de sen. exco. nuper. glo. tenet contrarium: nec
ob qd nihil dicit hic de ea: quia non fuit expediēs
ex eo quia cū haberet tempus determinatum nō
potest superiorem inferri a papa absolueret: de
elec. cupientes. §. ceterum: et ibi nō in glo. est igit
in vi. Si autem tempus hic non fuisset determi
natum in suspensione: tunc dicit glo. q fatendum
esset contrarium. s. qd superiorem inferri a papā
posset absolueret: quo hic non reseruatur papē
absolutio a suspensione. Ar. c. nuper preall. tit. et
infra de priuilegiis. cle. l. facit qd nō regula non solu: in
fi. per Jo. an. secus si reseruatur papē absolutio:
quia tunc indistincte inferri a papa nō absoluet
de testi. cum litteris in fi. **C** Nota bene glo: istā

cum remissionibus suis pro limitatione glo. §.
ceterum dec. cupientes: et declaratione. c. nuper.
Quid autem hic contineatur appellatione roma
ni pontificis. Dicit lopus q persona non dignitas
all. nō per Arch. de ip. si graciosē in vi. per qd
infert qd hec absolutio ab excommunicatione poterit
fieri a papa uiuentē: uel ab eo cui commiserit: si
autem a collatio cardinalium sede uacante in cle
ne romani. de elec. secus dicit in alio collegio: qd
succedit prelato in potestate absoluendi sed uacā
te de maio. et obe. c. uno. i. vi. et c. **C** Blo. articulo
querit quare in mortis articulo potest inferri a
papa absolueret. Respondet qd iste casus semper
excipitur de absoluteione reseruata papē: et hoc p
pter periculum mortis facit. j. c. prox. et de offi.
ordi. pastoralis. et ibi nō an laicus in tali casu pos
sit absolueret dicit ut ibi et c. **C** Blo. et tunc. Op.
qd ex quo ē in mortis articulo qd nō sit necessaria
satisfactio: sed sufficiat cautio qua prestita potest
absolui. j. c. prox. s. de sen. exco. a uobis: et d. sept.
c. si. Solut glo. hoc intelligendum quādo adeit
facultas satisfaciendi. et tempus patitur: alias se
cus ut in contrario. Tractat hic pau. An inquit
sitor possit substitutum dare de quo per glo. j. c.
prox. et j. dicitur. Nam dicit pau. primo p hunc
tex. §. porro. v. quia hic patere: q inquisitor pot
dare substitutum: dicit tamen q si tenemus inq
sitores fore delegatos: prout probatur s. e. per
hoc in vi. quia tales substituti non sunt uicarij:
nec habent ordinariam: sed sunt delegati: et hñt
delegatam. Contra primum dictum. Opp. d. c.
ut commissi. s. e. in vi. ubi permittitur q inq
sitores committant citationes et sententiarū de
nunciationes: et sic per consequens a contrariis:
uidetur q alia committere non possunt. ar. l. d.
procur. l. maritus. et s. de presumptio. non ne. et s.
de translatio. prela. c. ij. Solut qd in decretali ut cō
missi non debet sumi. ar. a contrario sensu: quia
esset prauus: et contra hanc de. Ideo autem affir
matue ibi loquitur concedendo q illa duo pos
sit committere: quia tantum de illis duobus fuit q
sitor: et quia magis dubitabatur maxime de ci
tatione: cum ante illam non sit finita iurisdictio.
Nunquid autem uicarius generalis episcopi uel
capituli sede uacante: habeant hanc potestatem
procedendi super crimine heresis. dicit la. qd non
quia requiritur speciale mandatum: et in hoc erit
tunc delegatus: licet in alijs sit ordinarius. et ideo
si in hoc crimine appelletur a uicario habere spe
ciale mandatum: appellabitur ad delegatū episcopum
uel capitulum sede uacante sū la. facit qd nō in.
c. ij. de offi. uicarij. in vi. ip. Jo. de sancto geor. et la.
In. Si uerum querit Guil. quid debeant in dubio
facere inquisitores et episcopus. Respondet qd l3
in alijs criminibus in dubio tutius sit nocentes
absolueret q innocentem condemnare. ff. de per
l. absentem: tamen in hoc crimine in dubio pre
sumendum est pro heresi propter penitentiam i
ponendam: seu quo ad effectum penitentie ipso
nēde: de presumptio. litteras: sicut et in simili regula
riter et in omnibus casibus tangentibus pericu
lum anime: de homi. significasti. Math. uero
hic dicit qd quo ad procedendum contra diffamatū

sufficit levis probatio: nam quod ad probandum suspicionem uel infamiam sufficit levis probatio: **L.** de here. l. ij. de presump. litteras sed quo ad effectum condemnatorie ferende secus: quoniam plus dixerunt quidam quod quo ad talem effectum non sufficiunt duo testes in causa heresis: alii s. e. excommunicam: **S.** addicimus: et hoc non **D.**osti. in summa. exti. **S.** qualiter ubi dicit quod iniquum uidebatur: quod de tanto crimine damnares ex dicto duorum testimonio. **S.** Sed in contrarium facit s. e. ut officium in vi. Breuiter **Jo.** delig. dicit quod non est dubium quod per unum testem et famam quis non potest damnari de tanto crimine: ut non de testam. l. iis. et idem **Math.** j. c. proxi. all. non de testi. ueniens per glo. et similiter nec ex presumptione de presump. litteras. tamen uidetur quod possit damnari per dicta duorum testimonio: ad hoc quod non **Inno.** de sumo. sicut ubi dicit quod licet in alijs criminibus requirantur probationes luce meridiana clariores: tamen in crimine heresis sufficiunt minores. **L.** de here. l. ij. et quia secundum eam leuia signa sufficiunt ad presumendum quod hereticus de presump. l. ias certe hoc dictum **Inno.** intelligitur secundum non in dicta. l. ij. et secundum dictum **S.**uil. Juxta predicta queritur an suspectus de heresi contra quem probatum est de heresi per unum testem posset tormentari dicit **Math.** quod sic. all. non in l. iij. **L.** ad l. iul. ma. tes. ad hoc: quia hoc crimen equiparatur crimini lese maiestatis. s. re. uergentis. xv. q. vi. in summa: Quid si testis accusatus de falso examinatus a notario dicit aliter dixisse quam sit scriptum: an creditur contra eum scripture tabellionis? **Spe.** t. 3. quod non in. ti. de inf. ed. **S.** restat. v. sed quid: et hoc ideo: quia in criminalibus probationes debent esse luce clariores. ij. q. viij. sciatur cuncti. **fz.** **Math.** non bene hoc dictum secundum **Math.** per quod habes limitationem ad non per. **L.** de fals. l. si quis de curio: et per **Inno.** de proba. qui contra falsas. ubi dicit in dubio standum scripture tabellionis: quia id uidetur habere locum in civilibus: secus in criminalibus. quod non bene. Ultimo quod hic dicitur de hereticis dicit **Math.** procedere in credentibus hereticis: recitatoribus ac defensoribus: ac fautoribus peric. ij. s. re. in vi. ubi quantum ad hoc pro eodem habentur. Querit pau. hic an bona reuer si ad fidem debeant confiscari. Uidetur quod sic quia talia sunt confiscata a die commissi criminis: licet occupatio fieri non posset ante latam sententiam super crimine. s. e. cu. fm in vi. **Jo.** xxij. q. vij. i. summa tenet quod sunt ei restituenda: etiam si sunt occupata: et hoc est misericordia. et sic si non sunt occupata non erunt occupanda secundum pau. quod dictum est de occupantis intelligo uerum nisi sint in alium translata et alienata. ar. auct. Ideo de nestorianis. **L.** de heret. non in l. si. **L.** de sen. pas. per **Lyn.** et bar. et per glo. in l. gallus. **S.** et quid si trans. ff. de liberis et postumis. Sequitur capitulum:

Uolentes splendorem.
Quattuor sunt partes principales: quia primo ponit constitutionis causam: et determinat etatem inquisitoris. In facia ponit inquisitores: qui preestant

officium extorquent pecuniam modis illicitis: uel? fiscant bona ecclesiarum ob delictum clericorum. In etia parte precipit notariis officialibus: et sciatur hoc facientes rependant et superioribus denuncient si probare possunt. In quarta prohibet inquisitoribus abusus armorum et abusus circa quantitatem et qualitatem officialium. fa. ibi: in inquisitoribus. etia ibi. notarij. quarta ibi. porro: Nota iusticiam obfuscar per actus improbos et indiscretos. Nota qualis etatis debeat esse inquisitor heretice prauitatis: quia debet saltem attigisse xl. annos. Nota inquisitores posse committere alteri uices suas. Non quod preteritum officij inquisitionis non debet pecunia indebite extorqueri. Item non quod propter delictum clericorum etia heresis non sunt publicanda bona ecclesiarum. Non penam inquiritis de heresi preteritum officij indebite pecuniam extorquentis uel publicantis bona ipsa ecclesiarum propter delictum clericorum. Et non casum in quo tolluntur privilegia. Item in vi. notarij. Nota quod notarij et officiales officij inquisitoris et fratres et socii suorum commissariorum debent grauiter arguere et corrigere peccantes in predictis in secreto tamen si secrete peccetur: et si probationes habent debent etiam prelati seu superioribus ipsorum taliter in officio delinquentis sollicite denunciare. Et non quid sciendum prelati inquisitoribus negligentibus punire taliter delinquentes. Nota in. **S.** i. quod inquisitores non debent habere officiales portantes arma nisi sibi necessaria. Glo. ex nunc. al. ex tunc querit de intellectu huius lre. Rndet quod duplex potest esse sensus. Unus quod exponatur ex tunc. i. deinceps. et sic nolit comprehendere preteritos inquisitores: sed futuros: et hoc etiam est regulare constitutionis noue: ut in c. si de consti. Alius potest esse sensus quod illa dictio ex tunc mouet extremitatem temporis ut sic sit intentus lre quod statim hec constitutio ligauerit ex tempore editionis eius non expectato termino duorum mensium ab eius publicatione quod al non esset iuxta non de consti. c. ii. et in data. vi. li. tenendo tamen hunc intellectum intellige quod liget ex tempore editionis seu promulgationis: etia ignorantes non quo ad penam culpam sed ut actus non ualeat ar. facit de consti. ii. Nota bene: ex glo. quod constitutio noua potest ligare etiam ignorantes quo ad penam agitat: licet non liget quo ad culpam et penam facientis. facit quod not pau. in probemio huius uoluminis in. **S.** sane. ubi ideo tenet in qua libet constitutione post duos menses lapsos a publicatione si detur iusta et probabilis ignorantia ut quia forte fuit apud sarracenos: et hunc fm in intellectum sequitur zen. et Ste. sequitur etia hic pau. non facta mentione de prima. vii. exponit ex nunc. i. ab ista hora in antea: dicit quod hic est moturium antiquorum: non nouorum: credo quod dici debeat e contra. Glo. quadragesimum: querit quare requiritur maior etas in inquisitore: quia: xl. annorum quod exigatur in episcopo in quo sufficit etas xxx. annorum. de elec. cum in cunctis: cum tamen episcopus etia sit inquisitor. Rndet glo. quod hoc est de arbitrariis de quibus non cogimur reddere rationem de ipso quando cum ibi non pau. hic dicit

q̄ ratio est quia magis est iuri exosum q̄ inquisi-
tor sit minoris etatis: all simile de dolo. c. i. ubi
licet q̄ malus est: non id qd̄ est minus: quia mi-
nus est magis iuri exosum certe hoc nihil est. q̄a
non declarat quare sit magis exosum iuri. zēna
hic dicit q̄ ratio potuit esse quia etas episcop̄e
rat iam statuta tempore huius constitutionis: nō
noluit illam mutare: sed etas inquisitoris nō erat
specialiter statuta: ideo propter arduitatem
negocij limitata fuit: prout hic dicitur q̄ in tali e-
tate presumitur maior maturitas. uel dic fo fm
euz q̄ maior etas ideo requiritur in inquisitore
q̄ in episcopo: quia maior perfectio presumitur
in episcopo q̄ in inquisitore ex eo: quia eps est ue-
rus z pastor perpetuus suarum o. i. m. de offi.
or. i. refragabili non sic autem presumitur i alijs
quia sunt transitorij temporales z reuocabiles.
p. q. iij. qui eps: z hec ratio satis bona est: uel dic
etio fm eum q̄ ideo in epo statuta est etas. xxx.
annorum. quia christus in illa etate fuit baptiza-
tus: z predicare cepit. lxxviij. di. presbiter. christi
autem legatione fungitur episcopus. xxi. di. i no-
uo. ideo z c. que ratio cessat in inquisitore. po t
testis dicere q̄ ratio necessaria dari non potest sic
intelligatis glo. sed persuasiva sic intelligantur
rationes zen. qui dicit q̄ de iure antiquo hec etas
xl. annorum requirebatur in eligenda in dyacomis-
sam. xx. q. i. i. sanctimoniales. Qualis autem etas
olim requirebatur in inquisitore dicit pau. q̄ oli
exigebatur z sufficiebat etas que requiritur i alijs
iudicibus de qua de offi. dele. cum uicesimam.
Glo. p. mitti. querit quis habet committere
officium inquisitionis. Respondet q̄ prelati pro-
uinciales uel ministri eorum ordinum quibus a
sede apostolica concessa est deputatio talium in-
sitorum. Juxta hoc querit glo. quid si eps uel ca-
pitulum sede uacante committit alicui hoc officiu
an exigatur q̄ sit etatis. xl. annor. talis cui com-
mittitur. Rndet q̄ sic: per hanc litterā que indi-
stincte loquitur. sed quid si fiat contra hanc con-
stitutionem in hoc quia committitur hoc officiu
minori. p. i. annis. Respondet glo. q̄ certum est
q̄ puniri debent committentes: quia transgredi-
untur hanc constitutionem que est precepti: facit
q̄ nōt de ab. in p. generali. in vi. §. illos in ultima
glo. Sed dubium esse potest an teneat commissio:
quia hic non apponitur decretu: glo. dicit q̄ ui-
detur dicendum hoc non obstante: qd̄ non tenet
commissio. all. pro q̄ contra qd̄ nō de elec. licet. ca-
non in vi. q̄ i. nō in glo. ij. pau. hic aperte dicit
q̄ non tenet commissio ut pote facta contra legem
p. di. uidet. L. de legi. nō dubium: z nihilominus
puniri debet committens z c. **Glo.** ipsorum
commissarior. reuocat in dubiu: nunquid inquisi-
tores possunt aliter committere uices suas. uis-
tur q̄ non duplici ratione: prima per rex. s. i. ea
ut commissarii solum permittit committere cita-
tiones: z sententiarum denunciatores: z sic alia
uidetur negare. ar. l. de procur. maritus z de p
sump. nō. ne z de transla. prela. c. ij. facit de offi.
dele. c. fi. in vi. ubi conseruatori solum duo dicta
permittuntur committere. fo quia electa uidet i
dustria persone ergo z c. de offi. dele. c. fi. z. c. is

cui. e. ti. in vi. In contrarium facit quia si dicim⁹
q̄ inquisitor habet ordinariam potestatem debz
posse delegare. l. imperium in fi. ff. de iur. omni-
iudi. z similiter si dicimus q̄ habeat delegatam
qd̄ dicit glo. uerius per decre. per hoc s. e. ti. i vi
licet pro z cōtra faciat decre. ne aliqui. e. ti. tamē
adhuc poterit delegare: quia est delegatus prin-
cipis z in actu iurisdictionali: z sic non ad nuduz
ministerium tm: z quia per consequens debz pos-
se committere uices suas. l. de iudi. l. a iudice: z
s. de offi. dele. pastoralis in prin. z quicqd̄ dicere
olim de hoc est hic casus expressus: z s. c. prox.
z ita seruatur: sed glo. quia inquisitores dant cō-
missarios: quos uocamus uicarios uel substitu-
tos. facit s. c. prox. §. porro. z. §. notarij. nec ob.
decre. ut commissi: quia illa non loquitur negatiue
dicendo q̄ non possit nisi illa duo committere: put
loquitur in conseruatore decre. ultima. de offi. s.
le. in vi. Sed loquitur affirmatiue: dicēdo q̄ illa
duo pōt. z sic non debet summi contrarius sen-
sus: ubi q̄ alia non posset: quia resultat prauus i-
tellectus contra hanc constitutionem: z precedē-
tem. Ideo autem forte fuit de illis duobus expi-
sum: quia magis dubitabatur: quia ante citatio-
nem non est fundata iurisditio. z quia post diffi-
nitiam est functus officio: z sic ante citationem
nil uidebatur posse: z similiter nec post sententia:
facit de offi. dele. pastoralis: §. i. z. e. ti. in litteris.
z idem tenet pau. s. c. prox. dicit tamen ibi q̄ si
tenemus inquisitores delegatos: prout probati
in decre. preall. per hoc s. e. in vi. q̄ tales substi-
tuti ab inquisitoribus non sunt uicarij proprie
nec habent ordinariam iurisdictionem. sed dele-
gati z habent delegatam. Nota bene q̄ inquisito-
res habent delegatam iurisdictionem: z non ordi-
nariam: z quid de eorum commissarijs z c. **Glo.**
commissarijs. querit quid si eps delinqret i
his que hic dicuntur. an hanc penam incurreret
dicit q̄ non: quia de eo non exprimit hic: nec in
§. notarij. forte ut in hoc deferret dignitati epali
ar de offi. dele. c. ii. in vi. fatetur tamen q̄ etiā epi
debent a talibus abstinere z c. **Glo.** preteru
ponderat litteram per quam a contrario dicit
q̄ exigens aliquid non preteru officii licet male
faciat non incurrat tamen hanc penam z c. **Glo.**
officij. querit an hoc casu inciderit talis ex-
igens indebite aliquid preteru officii in crimie
concussionis: Respondet q̄ sic. all. q. i. ad fi. q̄
stionis. xxii. q. i. c. ii. i fi. z. c. militare: z de imu. ec-
cle: quia pleriq̄. Sed nunquid hoc casu possit
absolui si non restituit quadruplu: considerato
q̄ committens crimen concussionis tenetur ad
quadruplum. xviii. di. quoniam in fi. Respondet
glo. q̄ sic: quia hic exprimitur q̄ sufficiat restitu-
ere simpliciter tantum quo ad hoc ut possit ab-
solui a sententia excommunicationis de qua hic:
vnde credo q̄ etiā hoc casu poterit exigi qua-
druplu. licet non poterit impediri ex hoc absolu-
tio ista. Ex predictis patet fm sui. q̄ licet alijs
modus de se illicitus sit z damnatus potius ex
constitutione iuris positum: q̄ ex lege ueteris: uel
noui testamenti. tamen poterit adhuc magis dā-
nari: z hoc propter enormitatem criminis uel

ipsius alterationem: Nam al's nemo debet p
eodem crimine multipliciter puniri de iudicac si
clerici in fit q n ob. ut patet ex p'dictis: et ex ibi nō
Slo illicite. querit an inquisitor possit imponere
penas pecuniarias applicandas officio. Rñder
q sic quia hic illas non prohibet: sed solum illi
citas exactiones all. ff. de offi. presid. l. illicitas.
In prin. de sumo. intantū. rñ. audiuimus: rñ. c. se
quens. fm glo. **Math.** uero hic dicit q inquisito
res p crimie heresis nullā penā pecuniariā pnt i
ponere: et est ratio fm eum: quia aut inquisiti p
uincuntur de heresi: et tunc omnia eoz bona sunt
cōfiscata: s. et cum fm leges. aut non conuincū
tur: et tunc nulla est pena imponenda. unde nō est
tale crimen ex quo possit imponi pena pecuniari
a: sed personalis: et honorum confiscatio. s. e. ex
communicamus: rñ. c. ad abolendam: et quasi p to
tum: et similiter non est tale crimen in quo cum
uero heretico uolente redire et relapso possit di
spensari. s. e. accusatus: in vi. rñ. c. excommunica
mus: et ideo non potest fieri commutatio i penā
pecuniariam. s. de pe. l. i. c. rñ. c. dicit uera in her
eticis: secus dicit in defensoribus: et fautoribz
hereticorum non tamen hereticis: quia possunt
talibus imponere pñas ut pauperibus de bo
nis eorum aliquid darent uel aliud opus pīa
tis. Item q dictum est de pena pecuniaria pro
crimine heresis non imponenda dicit procedere
regulariter. fallit tamen regula hec aliquando.
quia interdum aliqui proferunt uerba heretici
que nullam habent excusationem: et proferit lu
dendo uel iracunde. uel ex fatua simplicitate: et
tunc talibus taliter delinquentibus possunt ipo
nere penas pecuniarias: nā has penas ipōit eccl'a
xxij. di. q. q. de iudeis: ad liberandam de rapto.
in archiepiscopatu cum similibus ad hoc quia
inquisitores tales sunt iudices q possunt hereti
cis conuersis penas mitigare et comutare. s. rñ
ut cōmissi in vi. in. q. illorum. g. rñ. c. et hoc etiam
confirmatur: quia si fautores possant sic puniri
s. e. accusatus. q. si uero. g. rñ. c. offendentes fides
fatetur tamen q hanc penam non imburfabūt
sed dabitur pauperibus uel applicabitur officio
fa. q nō per Jo. an. de offi. or. irrefragabilis. q. si
rñ. c. dilectus. nec ob p'dictis iste tex. quia hic u
titur uerbo extorqueri: q sonat in uicium: et sic
non impedit auferri per uia licite condēnatis
Slo pecuniam. querit quid si extorqueret aliā
q pecuniam numeratā. Rñdet q idem. quia hic
latissime accipitur pecunia: prout comprehendit
omnem rem. i. q. iij. per totum. nam omnis res
ōducibilis est ad pecuniā. l. si ita fideiussores. ff.
de fideius. late uero accipitur pro rebus consi
stentibus in pondere numero uel mensura. l. iij.
L. de consti. pecu. Strictē uero pro pecuniā nu
merata ut nō in dicta. l. iij. **Slo.** scienter. pon
derat litteram per quā a contrario concludit i
gnoranter rapientem bona ecclesiarum pro o
cto clerici non incurrere hanc penā all de con
sag. rñ. c. affi. de. una rñ. **Slo.** ecclesiarum. que
rit an propter delictum heresis possint capi bo
na propria clericorum. Respondet q sic: qā hic
non prohibet de eis: sed solum de bonis eccl'az

Ex hoc infert gl' qd si monachus p'sit alicui ec
clesie: et aliqua acquisiuit etiam intentu p'sone
q de talibus bonis non possit fieri occupatio p
pter delictum monachi: quia talia bona sunt que
sita ecclesie in qua intitulus est: ex eo quia im
pediente professione nō potest monachus sibi ac
quirere. et sic si aliquid quesitū statim ad ep'a pos
sessione fuerunt ecclesie: rñ. c. q. i. c. uñ de pūil.
cum olim. q. rñ. per consequens quo ad talia etiā
locus est huic constitutioni tāq de bonis ecclesie
cum glo. concor. pau. dicit tamen glo. q an hac
constitutionem cum hanc questionem haberet s
facto nō potuit tñ clamare q optineret. **Slo.**
delictum. uoluit querere de ratione quare ppter
delictum clericorum non confiscantur bona ec
clesiarum. uoluit respondere per regulā delictuz
de re iur. in vlt. dicitur q delictum p'sone nō
debet in damnum ecclesie redundare. Idem hic
Buil. all. de excep. cum uenerabilis. limitat hanc
regulam procedere in cōmittendo: secus in o
mittendo all. s. de p'scrip. placuit. Itē primus
dicit fallere in feudalibus: quia si prelati com
mittit felloniā contra dominū feudi nocet eccl'e
tale dictū licet in cōmittendo commissū sit: sal
tezi ueniente prelato: ut probatur in li. feudorū
de cōcord. c. si clericus. de materia plenius in
regula delictuz: et de delec. l. maxime per dñm.
Fin. Pau. hic dicit regulā procedē in extrajudi
cialibus. In iudicijs autem aliquando puniuntur
ecclesie ex facto prelati de i. inter. resti. auditis de
cen. cū oliz: dicit ut i locis preall. et per legistas in. l.
iudemus nullam. **L. de sacro. sanc. eccl'e.** rñ. c. uide.
omnino Buil. xi. q. iij. priuilegium. xvi. q. vi. **Si**
episcopum. rñ. q. iij. **Placuit** et Arch. ibi rñ. **Slo.**
ecclesie. querit quid implicet ista dictio eccl'e
siam. Respondet q implicat q multominus po
terunt inquisitores applicare bona ecclesiarū p
pter delicta clericorum sibi uel officio inquisito
nis uel fisco seculari inqz al ipso iure publicant
bona laicorum damnatorum de heresi ut pbat
s. e. cum fm in vi. facit q nō de concess. prebē
quia diuersitatem. et q ibi nō super glo. an penā
Math. hic dicit q bona laicorum propter here
sim applicantur fisco seculari in terris imperij
in terris ecclesie applicantur fisco ecclesie: et ideo
uidetur si sint clerici: vñ q applicantur fisco eccl'e
sic cum de illius foro sunt etiā in terris imperij
facit q nō in dicto: c. quia diuersitatem sup glo.
preall. **Ex** hoc nōt Buil. q ecclesia habet fiscum
qui uocatur thesauraria sine bursa ecclesie cui
applicantur bona alicuius prelati inteliigo delin
quentis sic in simili bona et res imperij dicuntur
fiscus: non autē bona propria imperatoris. Ad
hoc quia ecclesia habet loculos qui processerunt
ex loculis quos habuit dominus: rñ. q. iij. ex p'p'z
rñ. c. habebat. hec uera proprie loquendo. fatetur
tamen q in hoc fisco ecclesie omnes res ecclesie
appellare sunt oblationes fidelium: eo qd a fidei
bus offeruntur: hodie etiam continentur. rñ. q.
iudentes: et intantum ampliatus est fiscus ec
clesie q nlla persona ecclesiastica maxime gerens
uitam cōmunem potest inueniri egens siue paup
q est uerum si bene fieret diuisor: s. prelati nā

temporis male diuiduntur: totus sibi approbata

Glo. applicare. all. concor. et precipue decre. excommunicamus in prin. s. e. ubi hoc probatur olim. **G**lo. in his. declarat littera non referri ad principium dum loquitur de etate: sed ad alios duos casus subsequentes. **G**lo. absoluit quod an poterit hec absolutio fieri per ordinarium. Respondet glo. quod sic cum hoc sibi non referuat. **R**espondet glo. quod sic cum hoc sibi non referuat. **P**apa. all. de sen. exco. nuper. et hoc dicit **W**atthe. uerum post satisfactionem. **I**n articulo autem mortis dicit quod absolui poterit per sacerdotem.

Glo. satisfecerit. querit quid si non habent unde satisfacciant isti inquisiti. **R**espondet quod si pauperes sunt notorie talis paupertas eos excusat et ideo absolui poterit etiam non facta satisfacciones de v. sig. ex parte. **G**lo. corrigere. **O**pp. quia corrigere est mutare animu alterius dispositu ad malum: ut probatur: **x**lvij. di. s. necesse. sed nullus potest alterius animu mutare: cum aio uis inferri non possit. **L**. iij. **E**. de hz. insti. xxxij. q. v. c. ii. ergo isti non possunt istos inquisitores corrigere. **S**oluit glo. corrigere possunt quantum in eis est possibile. ita hic non inuitum aui mutare: ut in contrarium non de isto uerbo corrigere et c. **G**lo. commutare. **Q**uit an platus superior inquisitore hoc e. puincia possit aliare uel mutare uel corrigere facta per inquisitorem uirtute officij. uidetur quod sic: quia potest illum totaliter ab officio amouere contrarius t3 glo. uia: quia licet posset amouere ex concessione huius decre. tamen re uera inquisitor habet imediate iurisdictionem a papa: cuius eius sit delegatus ut s. dixi non a prelato eligente: et sic solus actus committendi et remouendi est concessus prelatis inquisitorum: non autem potestas mutandi gesta per eos. **I**dem tenet hic **S**teph. **I**dem sentit hic **g**ul. dicit enim quod isti inquisitores quantumcumque habeant potestatem in requirendo recipiunt potestatem a provinciali sui ordinis. dicuntur tamen delegati apostolici in hoc: ut in c. per hoc. c. i. in vi. et hoc quo ad officium inquisitionis. **I**n his uero quod sunt regule dicit quod semper subsunt superioribus sui ordinis sicut et iudices delegati subsunt suis ordinariis in alijs quod in officio delegationis finem euz.

Glo. tenentur: querit an sit in potestate istorum prelatorum. an remoueat inquisitores delinquentes: dicit quod non. sed necessitantur quia hic ponitur uerbum necessitatis scz teneatur. **Q**uaz autem hic ordinarij locorum succedunt platis inquisitorum in denunciando sedi apostolice: et non in puniendo: dicit **W**at. hic quod ideo quia ordinarij et hoc sunt pares inquisitoribus. par autem in pares non habet imperium. de elec. innotuit. nec ob. **x**liij. q. ij. c. i. quia ibi loquitur quando papa est hereticus: quo casu per inferiores potest deponi. hic autem inquisitor non erat hereticus: sed alius delinquebat in officio. **G**lo. concessione. querit de qua concessione hic loquitur. **R**espondet de concessione facta officio inquisitoris per privilegia apostolica: ut inquisitores possint habere officiales armatos: quod intelligo quod diu deseruiunt in officio finem pau. **S**ed querit hic pau. quare fuit hic expeditio tale privilegium. **R**espondet quia usus armorum regulariter de iure communi est prohibitus pro

clericis et laicis. all. **E**. ut armorum usus in seculo principe interdictus. **L**. i. li. xi. **x**liij. q. si. et c. clerici. et c. quicumque. et de vi. et ho. de. c. i. **S**uil. uero hic dicit quod isto usu armorum. aliquando utitur prelatus uice sue ecclesie: all. s. ne de. uel mo. c. si. in vi. et de sen. exco. dilectio. aliquando utuntur prelati uice principum de rap. in archiepiscopatu isto autem casu utuntur auctoritate sedis apostolice: cui maxime in facto fidei omnes habent obedire. all. s. excoicamus. ij. et c. inquisitoris i. vi. et

Ad nostrum qui des.

Primo ponit quandaz sectam hereticorum. **E**t fo eius errores damnat. **T**ertio excitat officium dyocesanorum. **S**a ibi euz autem. **E**tia ibi. porro. **N**ota p.

latum potissime papam debere attendere circa augmentum fidei catholice et extirpationem hereticorum. **N**ota reprobata secta beginorum et beginarum. **N**ota hic octo errores damnatos et contra fidem. **E**x primo nota quod homo in hac uita terre stri non potest adipisci perfectum gradum perfectionis. **N**ota ex fo et c. quod homo quantumcumque bonus tenetur ad ieiunia precepta per ecclesiam et simili liter est astrictus preceptis alijs ecclesie. **N**ota ulterius ex quarto quod quis in hac uita non potest consequi beatitudinem que est in patria. **N**ota ex qn to quod quilibet in hoc mundo indiget lumine et gra dei. **N**ota ex vi. quod homo quantumcumque bonus non debet nec dicitur a se licenciare uirtutes. **N**ota ex viij. quod carnalis copula contra traditiones ecclesie e. peccatum mortale. **N**ota ex viij. quod quilibet in eleuatione corporis christi debet ei facere reuerentias. **N**ota ultimo dyocesanos debere sollicitos esse in partibus illis in quibus uigent heretici potissime begini et begine et c. **O**pp. **S**te. contra principiu decre. quia uidetur quod non debeat extirpari heresis duplici ratione. **P**rimo quia id quod est necessarium non debet extirpari. sed heresis est necessaria. ad cor. xi. ubi dicitur necesse est hereses esse. ut qui probati sunt manifesti fiant. facit **x**liij. q. ultima. c. si. **S**ecunda ratio quia nemo debet obligari ad impossibile: nec inuitari: sed impossibile est hereses extirpare: quia dicit glo. ysaie vii. quia diu stabit mundus secularis: et hereticus sermo dominabitur: si sic ergo frustra laborat papa in extirpando. **S**oluit primo primam rationem quia heresis per se non est necessaria: sed per accidens quum. v. ut ex quodam malo deus eliciat aliquod bonum: quia s3 **A**ug. ecclesia utitur hereticis ad probationem sue doctrine: dum eorum falsa dogmata impugnat. **x**lvij. di. qui de mensa. et c. s3 ad ueri. **N**on ob. **S**a ratio: quia fatendum est quod ecclesia non possit facere quicquid sint hereses: potest tamen. et debet in quantum potest illos extirpare et impugnare all. **x**liij. q. vii. per totum et c.

Glo. secta. declarat unde dicatur secta et quid sit et quomodo debet scribi: et in quo difert a septa scripta per: p. glo. primo premitit quod hec matia de. est. theologica: tamen quia expedit in facultate quacumque declarari tex. per glo. declaratur clarius loquendo quod poterit propter canonillas ex doctrina quam preperat a magistro **J**o. de parma

ordinis predicatorum: sub quo licet modicum studeat in sacra pagina. **Glo.** gradum uoluit quod rere an aliquis instanti possit crescere in malicia quantum in bonitate: et uidetur quod sic: per illud c. omnes in fi. xlvij. di. contrarium ibi tenet glo. quia caritas in infinitum potest extendi: sed quis non potest esse summe malus de peidi. ij. s. e. contra: de quo plenius in: s. hoc que de caritate. in glo. ij. et c. **Glo.** impeccabilis: uoluit opponere quod quis possit esse impeccabilis in hac uita: nam patet in prima epistola Jo. c. iij. omnis qui natus est ex deo non peccat. Sol. glo. quia hec auctoritas poterit facere pro istis tamen non ob. quia aduertendum est: quia si queritur an quis possit esse impeccabilis ex dei potencia absoluta: et dicendum quod sicutnam creditur hoc privilegium concessum diuinitus beate gloriose uirgini marie: Si uero queritur an quis possit esse impeccabilis secundum communem cursum uel gratiam: per quam dispensat dona gratie sue suis sanctis. et dicendum quod non ita hic ratio quia nullus potest esse impeccabilis nisi per beatificationem deliquit in hac uita haberi non potest: ut plene prosequitur Thomas in prima parte sui operis. q. centesimae. ij. Ad predicta facit de peni. di. ij. Si enim inquit: ubi Hieronymus plene respondet auctoritati premisse in primo: probans multis auctoritatibus et exemplis. hominem in hac uita non posse esse ita perfectum quousque peccet: et probat maxime exemplo. David Salomonis. et aliorum qui habuerunt magnas perfectionem ultra communem cursum: et tamen peccauerunt: cum glo. concor. Paul. Ste. et Math. Sui. uero hic contrarium: et contra istum primum errorem alii quod legitur in prima dominica quatuoragesime. zen. alii dictum Aug. de peni. di. ij. caritas ubi dicit quod quis non potest habere perfectam caritatem in uita ista: et hoc etiam alii glossae. que etiam ad hoc alii alias auctoritates. **Glo.** perfectio. querit quare hoc sit hereticum quod quis possit esse perfectior christo. Respondet assignando rationem physicam: quia in his quod habent quantitate diuerse rationis minus non potest per augmentum uenire ad quantitate maioris: sicut patet in uirtute ignis: que non potest adequari uirtute solis: faciendo ignem magnum quantum fieri potest: hoc quia sunt quantitates diuerse rationis: sed gratia christi se habet ad gratiam alterius hominis: sicut uirtus singularis ad usum: et sic secundum diuersam rationem igitur et c. Ad hoc quod finitum ad infinitum non est faciendum adequatio: facit de sum. tri. d. anamus. v. cum g. in fi. ad hoc s. Ste. quia creatura non possit assimilari creatori: quia nunquam peccatum fecit: nec est inuentus dolus in ore eius. et est rex regum et dominus dominorum. **Glo.** in v. i. i. in v. bo. ieiunare. querit quare hoc sit hereticum dicere quod possit reperiri homo cui non expedit ieiunare. R. idet glo. quod qualiscumque perfectio in hac uita non subuertit ordinem ecclesie. imo perficit sed quod diu manet ordo ecclesie manet obediencia inferioris ad superiorem: ut sic teneantur eorum preceptis obedire. x. di. i. d. per totum et c. Qui autem teneantur ad ieiunia plenarie non in rubrica de obsequio ieiun. et in c. ij. in fine quo tractat hic Math. ad

predicta facit quia Paulus licet gratia dei plenarie castigabat corpus suum per ieiunia. Sed predictis obuiare uidetur Luc. vi. ubi dicitur quod filii sponsi non habent ieiunare quoadiu sponsum est cum ipsis: sed sponsum est cum perfectis spiritualiter in illis habitas iuxta illud Math. ultimo. Ego uobiscum sum usque ad consumationem seculi ut in cle. si dominus de reli. et ue. sanctorum et c. Responder. glo. tripliciter. primo secundum Griso. quod auctoritas Luce. v. intelligi debet de discipulis qui adhuc erant imbeciles in corporali penitentia: et ideo magis debebant foueri dulcedine quam austeritate ieiunij: facit de pe. et re. deus qui. vel secundo secundum Hieronymum potest dici quod predicta auctoritas potest intelligi de ieiunio uetere obseruanciarum antiquae legis. vel tertio secundum Aug. illud potest intelligi de ieiunio quod pertinet ad humilitatem tribulationis: quia non debet ieiunari cum tribulatione: sed cum gaudio mentis suspense ad spiritum alia. de materia remittit glo. ad beat. Thomam ad predicta alii hic zen. quia quis non ieiunando diebus preceptis peccat mortaliter de obseru. ieiun. c. ij. et sic cadit a perfectione quia qui delinquit in uno factus est reus omnium de re. iur. s. fleat. **Glo.** orare. querit quare hoc sit dicere hereticum quod homo perfectus non teneatur orare. R. idet glo. quod ratio est quia homo quantum perfectus in statu uite semper in hac uita debet orare ut ex uirtute diuina perseueret in uirtute ad quam perseuerandum non sufficit propria uirtus. Hinc est quod quilibet uiator ex precepto dei tenetur dicere. Et ne nos inducas in tentationem: et alia que habentur in oratione dominica. si pater noster. Item s. pro hoc etiam alii auctoritatem beati Aug. in li. de perseuerancia per quam patet quod datur multa gratia et non perseuerancia in gratia. ideo ut etiam perseuerancia habeatur est orandum. Tertio pro hoc alii: quia cuiusque uiatori incumbit orare pro eterna beatitudine: quam nondum habet iuxta illud ps. una petiui a domino hanc requiram et c. Ultimo hoc confirmat exemplo christi. Qui licet perfectus orabat pro corporis gloria iuxta illud pater gloriaifica filium tuum: quomodo tamen talis oratio uenire christo remittit ad Tho. de materia etiam remittit ad non in cle. i. de reli. et ue. sanctorum. **Glo.** sensualitas. declarat quid sit sensualitas quia est anima sensitua est etiam uis anime appetens desiderabilia corpori et noticiam refutans de qua in cle. i. de sum. trini. **Glo.** placet. probat quod non sit licitum dare corpori omne id quod placet: per rex. c. denique. iij. di. et per auctoritatem Ale. ad didimum: et per auctoritatem eiusdem dicentis est uirtus placitis abstinuisse bonis: ad hoc facit. fm. Sui. quod caro quoadiu est in hac uita perignat contra spiritum de consiliis. nam concupiscit. et videtur. sed pensandum ideo non omnia placita corpori sunt danda ei. concor. Mathe. in v. et c. **Glo.** obedie. querit quare hoc sit hereticum dicere quod perfectus non subiaceat obediencie. R. idet quod peccatum paganitatis incurrit qui se asserit christianum et contemnit sedem apostolicam obedire. xix. di. nulli fas quod intelligo: ut ibi x. di. si qui sunt. Item

quia ut dicit glo. sequens: hoc est contra illū arti-
culum fidei. et in unam sanctam ecclesiam et c.
Hoc etiam confirmat glo. per rationem quia ec-
clesia militans est ad exemplum ecclesie trium-
phantis. iuxta illud quod dicitur Jo. in Apoc. Uidi
iherusalem nouam sanctam descendentem de celo
et c. facit Exo. xxx. al. xxi. ubi dictum est quod omnia
faceret secundum exemplar sibi monstratum in monte
ideo sicut in ecclesia triumphante est unum caput
scilicet deus cui omnia obediunt. et sic in ecclesia milit-
tante debet esse princeps. scilicet papa cuius preceptis
omnes tenent obedire. quoniam hoc est de necessi-
tate salutis. ut in extrauagan. Bonifacii. una san-
ctam. Ad hoc etiam glo. adducit auctoritatem
Jobel. i. et Jo. x. fiat unum ouile et unus pastor.
hoc ultimo confirmat ratione naturalis: quia sit-
cut operationes rerum procedunt ex naturalibus
potentiis: et superiora mouent inferiora ad suas
actiones per excellenciam naturalis uirtutis col-
late diuinitus: sic in humanis operationibus que
procedunt ex humana uoluntate: oportet quod infe-
riores moueantur per suam uoluntatem ex ui au-
toritatis diuinitus ordinate. Istorum autem mo-
uentium unus est summus. scilicet deus in celis: et pro-
prie eius uicarius in terris: quod est. Nec ob. predictis
auctoritas alii per istos: quia respondet glo. sequens
quod illa auctoritas ubi spiritus dei ibi libertas et c.
intelligitur de libertate a seruitute peccati. non autem
de libertate a seruitute: qua quilibet existens in
uita tenetur obedire prelati ecclesie uel seculari
bus principibus. nam uirtus qua homo subicitur
homini pertinet ad corpus non ad animam que
est libera: quia licet quandoque deuare ab effecti-
bus corporis: alii quod habetur ad Ro. vii. et glo. su-
per illo ad Ty. vii. ad predicta: alii hic Guil. di-
ctus in epistola Petri et Pauli. populi estote sub-
iecti humane creature propter deum de malo: et
obedi: solum glo. concor. Mat. In v. iij.
Blo. beata. querit de ratione quare hoc est hereti-
cum: quod homo in hac uita posset consequi finale
beatitudinem. Respondet glo. quod perfecta caritas non
potest haberi in uita: sed solum in patria: ut dictum
fuit cum alia glo. Ad hoc etiam alii auctoritate
apostoli. i. ad cor. c. xij. ubi dicitur: Nunc uidemus
in enigmate quasi per speculum. tunc autem
facie ad faciem. alii etiam alias auctoritates que
probant quod non de facili habetur perseverancia ut
legitur. et non de pe. di. i. in sum. et di. iij. si ex bono
circa medium in glo. unde illi allegant uersum
Quidj. Sed ultima semper expectanda dies homi-
nis est dicitur beatus Ante obitum nemo: supremaque
funera debet. Et hoc clarum est ex dei poten-
cia ordinata: sed et secundum legem communem: qua
deus beatificat homines: quia nullus secundum talem
potest leuari a deo ad beatificam uisionem: sue ex-
cellencie: nisi totaliter moriatur. sicut communiter
est uidere in animalibus nunc beatis. Ad hoc exo.
xxiij. non uidebit me homo: et uiuet uel nisi sit
abstractus a sensibus corporis: quod nesciat an sit in
corpore an extra corpus: ut contingit in paulo.
Si uero queritur an ex dei potentia absoluta pos-
sit quis gradum perfectionis beatifice in hac uita
habere. dicit glo. quod si queritur de beatitudine a

ctuali. hoc esse non potest. ratio quia ad perfectio-
nem talis beatitudinis pertinet esse impassibilis:
sed impassibilitas non potest adesse alicui ducere
uitam in humanis igitur et c. Si uero loquimur
de beatitudine essentiali: que consistit in perfecta
uisione diuine essencie: et etiam secundum quosdam in p-
fecta dei dilectione et fruitione: et tunc hoc bene
potest esse: et est catholicum non hereticum: ad hoc
inducit Jo. an. dictum Aug. super gen. xij. et i. li.
de uidendo deum ad Paulinam: ubi dicit quod Moy-
ses ex privilegio speciali mortalem uitam agens
deum per essenciam uidit: tamque futurus doctor
iudeorum: unde et nra. xij. dicitur de ipso palam
et non per enigmata uidit deum: et facit ad faciem
allocutus est deus Exo. xxxij. viij. q. i. Moyses
et ibi de hoc: et idem privilegium dicitur habuisse
Paulus tamque futurus doctor gentium. Ad hoc
ij. ad cor. xij. ubi dicit se fuisse raptum in paradisu
dei. ad hoc etiam quia certum est quod deus potuit
set conferre predictis omnem gradum uisionis
beatifice possibilem pure creature: et eis commu-
nicare per potentiam absolutam prout dicit Tho-
mas. iij. sententiarum: et sic hoc tenere non est he-
reticum: quod tene menti. In v. vi. Blo. non indi-
getur in prin. alii auctoritates per quas pater here-
ticum esse quod hic dicitur. v. quod anima non indiget
lumine gracie eleuantis eam ad deum: Deinde i
v. huius ratio est. Confirmat hoc ratione. quia
illud quod est proprium nature superioris inferior
natura non potest assequi: nisi per actionem super-
ioris nature: cuius id est proprium: sicut uidemus
naturaliter quod aqua non potest fieri calida nisi per
actionem ignis. sed soli deo est proprium habere
perfectam beatitudinem: que consistit in uisione
essencie dei. ergo nulla creatura uel natura intel-
lectualiter potest uidere deum per essenciam: nisi
deo faciente hoc. nec consequenter habere perfectam
beatitudinem. Ad hoc Jo. xlii. qui diligit me di-
ligetur a patre meo et c. facit quod uidetur in de. i. de
magis in prin. ubi patet gratiam dei necessariam
et eius lumen ad beate deo fruendum. Ant. illi
errori alii etiam Ste. hic auctoritatem psalme
dicentis. Ecce enim in iniquitatibus conceptus
sum. Ex quo patet quod natura intellectualis non po-
test esse beata. facit quod non de conse. di. iij. c. ultimo
ubi etiam tangitur de libertate arbitrii. In v.
vi. Blo. imperfecti. reuocat in dubium utrum isti
distinere hoc sit hereticum dicere quod hominis im-
perfecti est exercere se in actibus uirtutum: et quod
perfecti licenciant a se uirtutes. Respondet glo. quod non
sed demum cum distinctione: unde dicit aduertē-
dum: quod prout scribit Macrobius super somnio
Scipionis quod duo sunt genera uirtutum morali-
um: et hoc sequuntur etiam theologi. Primus ge-
nus est quia quedam sunt uirtutes animi nudum
purgati ab insultu passionum: et sic non summe
perfecti: sed ad id toto conatu tendent: ut sunt u-
tutes modificatiue passionum insurgentium in
sensualitate hominis uel actionum occurrentium
homini: sicut est uidere in temperancia: que mo-
dificat delectationes corporis in cibis et aliis acti-
bus: et in fortitudine que temperat timorem et
audaciam circa pericula mortis: et iste dicuntur

uirtutes purgatorie: que sunt nūndū purgatoꝝ
ut predictū ē. sūm est genus uirtutum animi purga
ti, quia sunt tūc hominū totali purgatoꝝ a mo
lestijs passionum, et hoc contingit solum beatis
uel paucis in his perfectis in hac uita et iste sunt
uirtutes non regulantes passiones sensualitatis
sed solum tenentes animam hominis i deo: et in
summa perfectione. Exemplum si detur in hoīe
temperancia que ignorat concupiscencias terre
nas: fortitudo in eo que nescit passiones. Prudē
cia intendat solum diuinis: et iusticia tenet men
tem cum deo perpetuo sedere. Ad predicta all
glo. auctoritatem Aug. xij. de ciuitate dei ad lit
teram quam uidete per uos. hoc supposito dicit
glo. q. si queritur an sit hereticum dicere q. per
fecta anima licenciat a se uirtutes: et sic consequē
ter an hoc sit possibile quantum ad actum. et di
cendum est q. sicut est uidere in anima perfecta
perfectione patrie uel summa perfectione quam
habent pauci in hac uita: quia tales habentes ta
lem animam habent alios actus se differentes
ab alijs. Si uero queritur quo ad habitum: et di
cendum q. non: quia habet caritatem in summo
gradu et persequens omnes habitus uirtutum
moralium iuxta illud apostoli. Caritas ē pacis
benigna et c. facit de peidi. ij. caritas. q. Ex his i
fert aliud: v. nūquid sit hereticum dicere imper
fecti hominis est se exercere in actibus uirtutum
moralium: quia siquidem exercet se reprimendo
impetum passionum per iudicium rationis: et i
perium uoluntatis. tunc hoc est bene dictum: et
non hereticum. Si sumamus imperfectum pro
non habente summam perfectionem. qualē hnt
beati in patria: et qualem habuerunt pauci i hac
uita: ut christus bea vgo: et primi penes in statu
innocentie: et alij etiam forsan ex privilegio spe
ciali. Si uero sumamus imperfectum pro uicio
forz carente perfectione necessaria ad salutē: tūc
hoc est hereticum dicere qd glo. probat per exē
plum Pauli: Jeremie: et Jo. baptiste: qui duo fue
rūt in utero sanctificati sūm theologos: et per ex
emplum beati martini: et beati benedicti. nam d
apostolo patet q. fuit perfectissimus in uia: et
tamen reprobatur insultus carnalium passionum
iuxta illud ad cor. ix. pugno non quasi aere uer
berans: sed castigo corpus meum. Ad q. etia glo.
all. alias duas auctoritates. vnam ad Ro. vi. ali
am. ij. ad cor. xij. de Jeremia et Jo. baptista patz
quia tales habuerunt fomitem inclinātem ad
uenialia non ad mortalia: et contra tales insultus
bellauerunt: ad q. all. id quod sancta mater ca
ritas ecclesia de ipso Jo. baptista per qd patet q.
fugit in deserto ne uitam suam in aliquo etiam
leui macularet. de beato martino patet q. legim
de ipso: q. carnem spiritui seruire cogebat. Et si
militer de beato benedicto: qui se proiciebat in
spinas: ut sic per ulcera corporis sanaret ulcera
mentis contra insultus libidinis. Ex quibz omi
bus concludit glo. q. perfecti perfectione necessa
ria ad salutem non licenciant a se uirtutes etia
quo ad actum: imo in illis se exercent: q. etiam af
firmat auctoritate apostoli ad philipp. iij. Ubi
sic intelligendo hanc opinionem est apte heretica

Est etiam insana hęc opinio: quia quis reperiret
qui sciret se adeo perfectum q. posset licenciare
actualiter uirtutes a se: certe nullus nisi infans
de pe. di. ij. alias fa. Si. n. qd v. nos aut iuxta d
pur. ca. c. vltm. si hoc: et q. ibi nō per Jo. an. Non
cor. Ste. cum glo. et similiter Pau. et Guil. et c.
In v. vij. Glo. osculum. querit glo. et reuocat
in dubium nūquid sit osculum indistincte pec
catum mortale. Rndet glo. aduertendum q. qd
potest dupliciter esse peccatum mortale. vno mo
do sūm suam speciem: Alio modo quia illud proce
dit ex ordinata et mala causa. licet alias de se nō
sit malum. Sumendo primo modo peccatum mō
tale osculum non est peccatum mortale: et simili
ter nec amplexus uel tactus: quia possunt fieri si
ne libidine ex consuetudine regionis: uel propter
pacem uel aliam rationabilem causam: sed i hac
specie est adulterium furtum et similia. de iur. iij.
et si christus v. quedam: Si uero sumatur sō mō
peccatum tunc dicendum est q. osculum tactus
et amplexus si fiant propter libidinem sunt pec
catum mortale: sic et peccat mortaliter dans elēo
sinā pauperi: ut eum inducat ad heresim: licet al
in se sit bona elemosina. Ad hoc facit: quia nō sō
lum est peccatum mortale consensus deliberatus i
actum peccati: sed etiam in delectatione ei annexa
sūm Aug. et theologos. ergo et per consequens ne
duz consensus deliberatus in actū luxurie: et etia
delectationes ei annexę ē peccatum mortale. Nam
oscula tactus: et similia sunt propter delectationē
huiusmodi: et ideo sunt peccatum mortale: sō quo
etiam glo. remittit ad Thomā in prima se. Ex
illo etia habes q. quoties aliquis osculatur me
ritricem siue propter libidinem siue non semper
peccat mortaliter. de quo etiam glo. remittit ad
Tho. in prima se. Ad hoc etia quia libidinosus
aspectus est peccatum mortale. xxij. q. v. nec solo
nec ob. predictis ratio quā faciebant ipsi: et que
ponitur hic in tex. quia non procedit duplici de
causa. primo quia non est uera sed falsa: sō quia
dato q. esset uera: non tamen sequeretur conse
quia quā faciunt q. sit falsa: patet. quia littera pre
supponit q. natura non inclinā ad oscula. qd ē
falsum. quia sicut natura inclinā aliquid in p
um finem. sic etiam inclinā ad omnia ordinata
de se in illum finem: sicut est uidere in grauitate
que sicut naturaliter tendit ad esse deorsum. ita
etiam consequenter ad descensum: qui ordinat
in illum finem. Ex hoc sequitur q. natura inclinā
ad oscula cum illa ordinentur ad actum carna
lem: sicut ad finem. Qd autem rō non cōcludat
dato q. sit uera: patet quia si talis ratio conclu
deret sequeretur q. ieiunare peregrinare credere
in deum trinum et unum. et alia que pertinent ad
fidem essent mortalia cum ad illa non inclinēt
natura. qd est falsum et insanum et c. **G**lo nō
est. querit et reuocat in dubium: nūquid actus
carnalis sit peccatum mortale indistincte. Dicit
q. sic. si fiat cum alia q. uxore. etiam si cadat in si
plicem fornicationem. licet alias non cadat in in
cestum uel adulterium: all. s. alias. xxxv. di. hoc
etiam probat auctoritate apostoli ad gal. v. Ibi
premissa fornicatione: et alijs dicit q. q. talia agūt

regnum dei non possidebunt: sed solum propter peccatum mortale: quis excluditur a regno dei: igitur et c. **E**x qua non quod solum mortale peccatum excludat a regno dei. Item probat per auctoritatem **Tobie**, ubi dicitur. Attende filii ab omni fornicatione: et pretere uxorem tuam ne pactare crimen scientie. **Criminis** autem appellatione continetur mortale. **lxxxi. di. c. i.** Ex quo habes modo quod appellatione criminis intelligitur crimen mortale: hoc etiam confirmat, quia hoc est unum de preceptis decalogi. **xxxij. q. vij.** Non mechaberis, alii etiam alias auctoritates, pro hoc etiam facit ratio: quia uideris in glo. precedenti: de quo etiam remittit glo. ad **Tho.** dum tamen dicitur tenetur resistendum est in actu uirtutis et non ferro ut dicit glo. sequens alii de corpore uiciatis significauit. **An** autem indistincte actus carnalis copule cum uxore sit sine peccato: clarum est quod non est peccatum quia si sit causa sobolis procreande ut non. **xxxij. q. iij.** in summa. et dicit ut ibi. Circa istam partem querit hic **Math.** de duabus questionibus de quibus dicam infra. **v3** quod sit maius peccatum. **v3** an fornicatio: an mendacium quod sit ex libidine: uel alias qualitercunque dum sit mortale. Item an sacerdos cognoscendo solutam committat fornicationem uel adulterium dicam post glo. **In v. viii. glo.** exhibere. querit de ratione quare sit hoc hereticum tenere quod in eleuatione corporis christi non teneatur quis exhibere reuerentiam saltem sicut perfectus. Respondet glo. quia scriptum est. In nomine Jesu omne genu flectatur. et quia hoc aperte reprobatur in. c. sane de cele. mis. patet etiam insania et heresis huius opinionis: quia contradicit doctrine utriusque testamenti. **s. ueteris et noui.** de ueteri patet. **ps. xcvij. ibi.** adorate scabellum pedum tuorum. quoniam factum est quod intelligitur de christi humanitate: et specialiter de carne christi. prout ibi exponit **Aug.** de nouo testamento patet per plures auctoritates quas hic alii glo. et specialiter aplos ad hebre. **i. et ad hoc** quia constat quod quilibet tenetur ad sumendum corpus christi: ex precepto ecclesie et etiam ex precepto christi: etiam si sit summe perfectus. cum dixit aplos. Hoc facite in meam commemorationem: et nisi manducaueritis carnem filii hominis. et c. **s3** qua ratione quis tenetur corpus christi sumere et eum spiritualiter manducare: eadem ratione ipse tenetur ipsum adorare adoratione latrice ut probat **Aug.** super ps. pre alii et **Tho.** in loco alii in glo. de ista adoratione latrice huius in cle. **Si** dominum de reli. et uener sanctorum. **Nec** ob predictis ratio istorum quia est falsa et insana. quia secundum illam sequeretur quod beata uirgo apostoli et alii qui iugiter seu quotidie cogitabant circa humanitatem christi fuisset summe imperfecti: et plus etiam sequeretur. **s. q.** similiter omnes beati qui in diuina essentia uidentur quotidie omnia sacra humanitatis christi: et illa lapidissime contemplantur essent imperfecti quod est absurdum dicere. et c. **Blo.** sanctitatis. alii auctoritates **Tulij** contra hypocritas quas non: **Blo.** propagine. declarat quid sit propago et unde deriuetur. Querit hic **zen.** qualis pena erit

imponenda istis prosequentibus istos errores cum littera hoc non declarat. Respondet quod erunt puniendi tam heretici et sic pena hereticorum. et hoc ideo quia isti errores sunt per ecclesiam damnati. Idem tenet hic **Math.** quod dicit esse uerum et procedere: nisi se corrigant audita ueritate. quia tunc non debent haberi pro hereticis nec aliqua pena imponi. **xxi. di. nunc aut. xvij. di.** non licuit. **xxij. q. i.** hec est de sum. trinitate. fatetur tamen quod aliqua potest esse pena illis imponenda de hereticis accusatis in vi. Sed iuxta hoc querit **Math.** usque ad quantum tempus poterant se corrigere: dicit quod quousque fuerint tracti et conuenti coram inquisitore. Nam si tunc confitentur et re cognoscant errorem suum sponte: et paratus est credere quod sancta mater ecclesia tenet: tunc non puniuntur ut heretici. quia tunc non uidetur pertinaciter persistere de sum. trinitate. damnamus. **s. nos** autem in si. Si uero negaret uel metu probatio num confiteretur: tunc haberetur pro heretico et puniretur ut hereticus: cum pertinaciter uideatur persistere alii non per **Arch.** **s. e.** ut commissi. ut **s. e.** super eo. Juxta predicta querit quid si heretici post abiuratum heresim non implent penitentiam iniunctam quid erit. Respondet **Math.** quod debet haberi pro relapsis: alii hunc tex. in si. **Ibi** et satisfationem habuerint et c. alii etiam **c. e.** ad abolendam. **s. penul.** potest etiam tunc eis imponi pena pecuniaria si bona seruata sunt quod fieri potest **s. e.** uergenter et c. **ti. c.** cum fm in vi. et potest tunc talis pena pecuniaria imponi eroganda in pauperes uel alios pios usus uel in magnam necessitatem officij cum utilitas publica preferenda sit priuate. **vij. q. i.** scientie de postu. c. bone. De materia qualiter procedi debeat contra diffamatos de heresi uidebitis plene cle. i. de usur. ibi omnino uide et c. Alterius **Math.** hic in alio **v3** querit de duabus questionibus. Prima quod sit maius peccatum an fornicatio an mendacium quod sit ex libidine uel alias qualitercunque dum sit mortale. Arguit pro et contra. nam uidetur quod fornicatio sit maius uicium. **xxxij. q. iij. c.** non solum. et **q. iij. c. in eo.** Contra uidetur quod mendacium sit maius quia quanto quis magis facit contra naturam tanto magis dicitur peccare. **xxij. q. vii.** adulterii malum. et c. flagitiosa. et c. abis. et c. ferebat. **s3** in tiri est contra naturam: cum propter hoc uerba sint instituta ut unusquisque proferat ueras cogitationes suas quas habet in corde suo: sed fornicari non est contra naturam: licet sit contra mandatum iuris diuini et positum igitur et c. et hanc partem dicit esse ueram **Math.** pro qua etiam facit fm eum. **xx. q. viii.** qui amiserit. **l. di.** quia ista ad. c. non solum. Respondet quod ibi fornicatio ponitur pro incestu et stupro pro ut ibi non. Refert tamen **Math.** hic quod frater **Aluarius** tenet oppositum. **s. q.** maius peccatum sit fornicatio per quinque rationes. Primo quia maior pena imponitur pro fornicatione igitur est maius peccatum. **xxij. q. i.** non affirmamus. **l. di. c. i. et ii.** **S** quia mendacia quandoque ueteri lege sunt excusata. fornicatio nunquam. **xxij. q. ii.** queritur de diuor. gaudem? **T** quia fornicatio est de principalibus phibitis

in decalogo: sed mendacium non. **Q**uia fornicatio maior est omnibus quia tollit membra christi ut in preall. c. in eo. xxxii. q. iiii. Quid quia fornicator peccat in corpus et animam. Sed predictis omnibus rationibus rident hic Math. singulariter. Et primo ad primam dicit quod dicta anima non est semper uera: nam maius peccatum est occidere matrem quam uxorem: et tamen maior imponitur penitentia pro uxoricidio quam pro matricidio. xxxii. q. v. ammouere: item reperitur quod similis penitentia imponitur adultero homicide et pueri: et fornicatori: et tamen non paria. xxxii. q. i. c. si. Ad secundam dicit quod immo fornicatio fuit etiam lege ueteri excusata: ut patet in dicto. c. gaudemus et xxxii. q. iiii. recurrat. Mendacium uero nunquam excusatur: nec potest excusari. xxxii. q. ii. per totum. nec ob. c. qritur: quia ibi non fuit mendacium. sed fuit ibi tacere ueritatem: quod est aliquando licitum. xxxii. q. ii. ne quis. Ad tertiam dicit quod immo mendacium est etiam de prohibitis in decalogo ibi. non loquaris aduersus proximum tuum falsum testimonium facit quod non. xxxii. q. ii. quid in omnibus. Ad quartam respondet ut dixi. et non per Jo. xxxii. q. vii. non solum. Ad quintam respondet quod etiam per mendacium offenditur anima et corpus: et sic refidet hoc forte procedit ceteris paribus. Nam ex circumstantiis quandoque alterum altero maius esse potest. Deinde querit forsan sacerdos cognoscendo solutam committat fornicationem simplicem: an adulterium. Videtur quod etiam non solum committat adulterium: immo etiam incestus: sicut monachus committit. xvii. q. ii. uirginibus. et est parificatio: quia sicut monachus promittit castitatem expresse. sic sacerdos tacite quando ordinatur. xxxi. di. in cena al. uicena. et c. quoniam et c. al. et de cle. vii. cum olim. Dicit Math. quod mittit simplicem fornicationem: et tamen de simplici fornicatione debet puniri ut non. lxxxi. di. maximianus. lxxxi. di. presbiter. ii. q. vii. Paulus alator. nec ob: quod dicitur de monacho: quia ille expresse proficitur: et promittit castitatem. Sacerdos autem non licet sine communem opinionem ex constitutione ecclesie peccet ueniendo contra statum ecclesie: sicut quis peccat ueniendo contra professionem suam et uotum suum de stat. mon. cum ad monasterium. viii. di. errore. Sequitur. De homicidio uoluntario et casuali. R. c.

Si furiosus aut infans. Due sunt partes principales: sicut duo sunt dicta principalia. Item ibi et idem. In primo determinat tres casus. In secundo unum. Non hic quattuor casus in quibus occidens uel mutilans hominem non incurrit irregularitatem. scilicet quando est infans: dormiens uel furiosus: uel quando aliter non potest quis mortem euitare. Nota quod ex mutilatione et occisione extra dictos casus incurritur irregularitas. Et a contrario non quod ex sola effusione sanguinis si non sequitur occisio uel mutilatio non incurritur irregularitas: facit de cle. pug. i. duello. c. i. et de rap. in archiep. et de homi. is. qui in vi. Glo. fa. in prin. querit quare furiosus non incidit in irre-

gularitatem occidendo uel mutilando alium et similiter infans. Respondet quod furiosus siue sit et tunc furiosus siue per interualla tempore furor non potest inferre iniuriam: sed pati sic: et si militer si damnum tali tempore daret non tenetur sed habetur perinde ac si casu esset datum: et perinde ac si regula cecidisset: uel quadrupes danum dedisset. ff. ad. l. acquil. l. sed et si quacumque. §. ii. Et idem in infante. et ideo dicit lex quod infans uel furiosus facit impunitum est. ff. de rei uen. l. q. in fans. Nam ratio est ut dicit lex loquens de homicidio. ff. ad. l. cornel. de sicca. l. infans. Nec mirum quia alterum imbecillitas consilii. alterum facti imbecillitas excusat: et satis punitus est furiosus suo furore: et sic non est alias puniendus cum non est addenda afflictio afflictio. vii. q. i. cum percussio hec probatur in. l. illud. ff. de iniur. et de rei uen. l. q. infans et ad. l. acquil. l. si et si quacumque. §. ii. et ff. de sicariis. l. infans cum aliis al. in glo. et ff. de offi. presb. l. diuus facit quia furiosus non potest testari nec religionem profiteri nec matrimonium contrahere de succ. ab intesta. c. si. de regula: sicut tenor. de spon. dilectus. Et similiter nec baptizat de quo. l. q. i. ecce. Item nec baptizatur nisi in casu. c. maiores de bap. s. quia do ante furorem disposuerat baptizari: sicut et predicta non potest furiosus: ita nec occidendo uel mutilando incurrit irregularitatem. facit. iii. q. ix. iudicas. cum glo. concor. Buil. Pau. et zen. Juxta predicta querit glo. cui incumbit onus probandi. an dicenti aliquod factum tempore furoris. an dicenti factum tempore sane mentis: sic non tempore furoris. Respondet glo. remittendo ad non in dicto. c. iudicas: et de suc. ab intest. in c. cum dilectus in glo. hoc ideo. Idem hic Pau. Buil. et zen. Ste. hic dicit quod est demente glo. in locis preall. quod si non aparet quod aliquando quis fuerit furiosus: tunc incumbit onus probandi afferenti aliquod factum tempore furoris. quia qui libet presumitur sane mentis: nisi probetur furor facit. l. nec codicillos. l. de codicillis. Si uero constet quod aliquando fuerit furiosus: tunc alleganti tempore sane mentis incumbit onus probandi. al. dictum. c. iudicas humanus. iiii. q. ix. et quod ibi non facit quod non Bar. in. l. i. ff. de bo. pos. delata furioso: et infanti: et ff. de acqui. he. l. mutum: et ff. de condi. insti. l. quidam in suo. Qualiter autem probabitur furor eo casu quo probari debet glo. hic remittit ad non per se in. c. cum dilectus pall. Ste. hic dicit quod furor probabitur ex dictis et gestis seu factis. ff. de condi. insti. l. quid in suo. ff. de tu. et cura. da. ab his. l. is. q. §. si. xvi. di. c. i. vñ si eius dicta et gesta ostendunt eum furiosum: ex hoc probabitur furor. Exemplum si dicit quod uult periculi ossa sua in mari uel similia: et si proicit lapides facit. l. de iude. l. i. et ii. ubi bonus tex. Per predicta concludit hic Ste. quod hic reprobat opinio Jo. et Lau. distinguunt. an quis culpa sua incidit in furorem: an non: ut in primo casu occidendo uel mutilando alium incidit in irregularitatem. Nota quod hec opinio non est uera. sed tenendum est indistincte quod si hoc fiat tempore furoris non incurritur irregularitas: et sic approbatur opinio

graciam qui hoc tenet. xv. q. i. §. si. de quo ibi et
 et in summa. 7. c. aliquos. Glo. infans. querit
 quis dicitur esse infans. Rñdet q. minor. vij. anis
 all. 7. de iur. deli. l. si infanti. 7. de spon. c. uno in
 vi. Quare autem infans non incurrit irregulari
 tatem alium occidendo uel mutilando. dicit glo.
 q. ratio potest esse que dicta est cum prece. glo.
 Item quia etas infantilis quicqd uidet ignorat.
 7. de sal. mod. l. i. §. impuberes hinc ē: q. in tali e
 tate non contrahuntur sponsalia: ut dicto. c. uno
 de spon. in vi. 7. similiter nec publica honestas ut
 ibi 7. de despon. impu. c. litteras: 7. c. accessit per
 predicta dicit glo. reprobari opinionē hosti. quā
 posuit in. c. i. de delictis pueror. ubi dicit q. puer
 non doli capax si prociendo lapidem uel gladiū
 alium occidat uel mutilat incurrit irregularitatē
 licet non habuerit animum occidendi. mouebat
 quia fin eum in lege prouocationis non attendi
 tur uoluntas sed factum. dicebat tamen euz tali
 posse dispensari ratione etatis: non habita distin
 ctione: an dederit causam rei licite prociendo cul
 tellum uel lapidem: an non: ex quo discretionē ca
 rebat secundum eum. Sed certe hec opinio hic
 aperte reprobat: quia infans nullatenus incur
 rit irregularitatem: 7. ratio hosti. non est uera ut
 hic patet. Idem Buil. 7. Pau. hoc in infante: sec
 in pupillo doli capace de delictis. puerorum. c. i. §.
 querit hic zen. quando dicitur impubes doli ca
 pax. Respondet quando est proximus puberta
 ti: all. ff. de doli except. l. apud cessum: §. qui indu
 ctione. proximus autem pubertati dicitur quan
 do magis appropinquat etati puerili q. infantie
 preterite: hoc autem contingit fin euz in mascu
 lo: quando habet. x. annos cum dimidio: 7. aliqd
 ultra. In femina uero: quando habet. ix. annos:
 7. dimidiū 7. aliquantulum ultra: all. nō per glo.
 in l. i. de in iur. stipu. §. pupillus: 7. ff. de re. iur. l. pu
 pillus. An autem impubes possit obligari religi
 onis: dicit q. non: all. de temp. ordi. uel non est. cō
 pos: 7. q. ibi nō. l. j. di. per totum: 7. de regula. is
 qui i. vi. de conuer. p. i. postulat. secus dicit i. ba
 p. i. suscepto etiam in infantia: quia etia: ex illo ob
 ligatur ad fidei obseruationem 7. astringitur: all.
 de here. c. contra christianos. 7. hoc dicit speciale
 in illo sacro in quo quis liberatur per alius 7. obi
 citur de conse. di. iij. c. Julianus: 7. c. cum p. p. i.
 xlv. di. deinde. Glo. dormiens: all. concor. dicens
 q. sicut aliqui loquuntur dormiendo. ita etiam in
 terdum aliqui agunt 7. faciunt aliqua dormiendo
 ut hic colligitur Buil. hic ponebat exemplum de
 quodam socio suo anglico qui dormiendo in ec
 clesia sancti Benedicti de ipsa accessit ad filiam
 cuiusdam alibi existentem 7. ibi puerus interfecit
 7. deinde rediit ad lectum 7. dormiuit. An autem
 hoc casu distingui debeat: an ante dormitionem
 precessit uoluntas occidendi an nō: uidetur q. sic
 ar. s. eo: presbiterus. 7. vi. di. testm. Paul. hic. 7.
 contrarium dicens q. aliud ex facto uoluntario
 scienter perpetrato immediate taliter sequitū ho
 micidium: quia tunc procedit dicta distinctio. Ali
 ud quando sequitur ex facto omnino casuali. et
 sic perinde est ac si lignum uel tegula id fecisset.
 ff. ad l. acquil. l. sed 7. si. §. igitur iniuria. Glo.

Mutiletur: 7. colligit ex littera quo ad irregula
 ritatem equiparari mutilationem homicidio et
 ell' concor. qd nō bene. Mutilatio autem est ab
 scissio uel debilitatio mēbris: ut in. c. i. 7. ij. de cle.
 pug. in duello: 7. nō bene a contrario q. sola san
 guinis effusio etiam iniuriosa non secuto altero
 predictorum non inducit irregularitatem. 7. uid
 precipue. c. is qui: 7. c. clericus: 7. c. in archiepatus
 all. in glo. 7. c. Glo. Nullum. opponit de his q.
 habentur per Gracianum: xv. q. i. in si. ubi dicit
 q. isti tres hic nominati incurrunt irregularitatē
 quo ad ordines suscipiendos: non quo ad susce
 ptos. Soluit q. hic reprobat dicta opinio per
 istam dictionem uniuersalem nullum: 7. similiter
 reprobat opinio hosti. de qua s. dixi per eadē
 rationem. Glo. 7. idem. Opp. de notatis. l. di
 de his. s. re. c. ij. 7. c. sicut digni in si. magne glo.
 Soluit q. circa ultimum casum huius dec. olim
 erat triplex opinio. una q. esset irregularis. Sep
 da q. quo ad susceptos non esset irregularis: sed
 quo ad suscipiendos esset tamen dispensabilis.
 Tertia erat opinio hic approbata: quā tenebat
 Bar. brixien. 7. hosti. in preall. c. sicut dicens sic
 clementem promouisse 7. sic curiam tenere. Glo.
 Glo. non ualens. querit quomodo potuit esse q.
 aliter non potuerit euadere nisi occiderit uel mu
 tilauerit cum saltem uidetur q. potuerit fugē ul
 clamare 7. taliter euadere. Rñdet glo. q. forte et
 rat in angulatus in aliquo angulo uel in loco taz
 alto: 7. adeo oppressus q. fugere non poterat nec
 se iuuare uel alio modo clamare: ex hoc uidetur
 sentire glo. q. sit imputandum illi qui non fugit
 si potest sed expectat inuasorem 7. interficit: ad
 hoc facit fin. zen. ille tex. qui dicit non ualens eui
 tare mortem 7. c. 7. similiter facit. ff. ad l. acquil.
 l. scientiam. §. qui cum aliter: pro hoc etiam
 facit quia 7. dominus ad persecutionem herodis
 fugit in egiptum. xxij. q. ij. §. i. 7. sic ad instar ei
 nos facere debemus. 7. hanc partem etiam tenz.
 Bernar. s. e. suscepimus in glo. sua. zen hic dicit
 q. hec opinio 7. dicta glo. est uera in casu illius de
 ere. suscepimus: 7. in alio consimili arbitrarie cō
 siderato puta si in cludendo hostia domus intra
 domum uel turrin potuit se includere 7. pericū
 uitare: alias aut dicit contrariū dici posse q. qd
 non teneatur fugere quia fugiendo possz cadere
 7. sic prostratus in terra interfici posset per iua
 sorem: 7. ideo tali 7. tanto periculo quis se expo
 nere non tenetur: all. l. i. §. penul. ff. si quis cauci
 onibus s. ut lit non cont. accedens. Item quia
 qualitas loci 7. temporis non patitur plenius de
 liberandi consilium. l. i. ff. de exercito ac. l. i. §. me
 rito. ff. de positi. Et predicta dicit maxime pro
 cedere attenta qualitate persone: quia alicui per
 sone est uituperosa fuga. ff. ex qui caumato. l. et
 an eandem ubi equiparantur nullo modo posse
 excedere: uel posse. sed cum dedecore. ad idem all.
 ff. de manumiss. uindicta. l. qui iusta. Item quia a
 libi equiparantur conseruatio persone 7. fame ut
 dicta. l. qui iusta. 7. ff. ad l. cornel. de sicca. l. lege i
 sti de suspecto. §. suspectus: 7. ff. si quis omis
 sa causa testa. l. iulianus: 7. hoc per legistas in. l.
 i. §. unde ut ubi per Lyn. Jo. buf. 7. Bar. p. clude

Aut consideras de iure civili: aut de iure canonico. **S**o casu tenetur fugere etiam si sit ignominia si potest sine periculo: quia melius est pati lesiones aliqualem fame quam in homines exandescere et dictis. suscepimus: de iure civili uidetur quod non tenetur si est infamia: aliter si est persona notabilis quam agi poterit actione iniuriarum. **n**o in l. furem. ff. de sicca. licet **B**ar. aliter sentiat in l. i. **E**nde uero et tene etiam secure quod pro defensione rerum temporalium secundum canones non est licitum interficere per dictum. c. suscepimus s. e. fm uero leges dicunt ut dicta. l. furem. **U**terius quero cum glo. qualiter probabitur quod aliter non potuerit quis euadere si hoc in dubium reuocetur dicit glo. quod in foro penitentiali credetur hoc asserenti al. c. significasti. ij. et quod ibi non s. e. et de spon. c. **T**ua. **I**n foro autem contencioso non credetur sibi: sed oportebit probare per circumstantias de quibus in prin. glo. ut quia erat in loco tam arto quod aliter non poterat capere partitum nisi occidere uel uulnerare inuasorem. **I**dem **z**en. dicit hic in effectu dicit enim hoc arbitrium sicut dicimus in illo qui rem alterius contrahat dicens dominum permissurum: quia non statuitur sue credulitati nisi ostendatur quod sit ex uerisimilibus causis informata: aliter in l. i. de obli. ex delicto. s. placuit. ff. de furtis. l. inter omnes. s. recte. fatetur tamen quod alij dicunt quod stabitur suo sacro. per. c. significasti. de homi. et de sen. exco. si uero. **I**psa autem dicit quod hec opinio possit esse uera in casu promocionis alteri non preiudicialis: secus ubi agitur de alterius preiudicio. **I**dem hic **S**te. in effectu dicens quod in foro penitentiali stabitur sue confessioni: aliter arbitrium ut s. dictum est et c. **G**lo. suum. querit quid si aliquis occidit illum qui uolebat occidere patrem ipsius uel filium uel coniugem uel personam aliam coniunctam quam alias non poterat defendere nisi occidendo uel mutilando inuasorem: an ex hoc erit irregularis. **U**idetur quod non per **n**o p. **I**nno. de sen. exco. **S**i uero: ubi dicit quod in dicto casu percutiens clericum non est excommunicatus: contrarium tenet glo. per hunc tex. a contrario hic enim loquitur quando ipse occidit inuasorem alterius: licet persone sibi coniuncte facit. xxv. de qualis et de presump. nonne et de his que fi. a prela. cum apostolica. **N**ec ob. dictum **I**nno. in loco preall. quia preiudicium in sententia excommunicationis in qua requiritur quod percussio clerici procedat ex dyabolica suasionem. xvij. q. iij. **S**i quis suadente quod non est in casu premissio. hic autem de irregularitate quam quis incurrit etiam sine culpa ex facto etiam licito: ut patet in iudice iuste occidente aliquem l. di. c. i. facit quod non **I**o. an. de spon. inter opera. **I**dem tenet hic **P**au. **S**ed quid si aliquis uidet alium uolentem ipsum percutere ipse non expectat: sed primo percutit illum: an erit excusatus? **D**icit **B**ull. quod sic si aderat timor occisionis uerus quod dicit esse contra non per **H**ugo. s. e. si perfo diens. **Q**uomodo autem probabitur iste timor: dicit proprio iuramento al. s. significasti. **E**t hoc uidetur uerum in foro penitentiali ut superius est dictum cum alia glo. **E**t intelligo predicta quod aliter euadere non poterat: ut dicit littera

Sufficit ergo terror armorum iustus: nec est necesse quod quis expectet percussiones uel maxillatas licet aliqui contra: ut plene non in l. i. **E**nde uero. et c. **G**lo. ultima querit an procedet lra etiam si ex proposito uibrando gladium occidat inuasorem suum in casu cle. **R**espondet quod sic per litteram que indistincte loquitur: et sic non restringitur tex. ad exemplum quod ponit glo. de homici. sicut dignum. **Q**uerit hic **M**athe. uos habetis hic in principio de furioso infante et dormiente: sed quid de ebrio: an teneatur de homicidio si ex istens ebrius aliquem interficit. quidam quod non: nec ex hoc erit irregularis. **M**athe. tenet contra rium et melius per. c. sane. et c. inebriauerunt. xx. q. i. et uide. ff. de penis. l. respiciendus. s. delinquit et ff. de re militari. l. omnes. s. qui se. **D**einde querit quid si aliquis est uulneratus et febres supueniunt et moritur et multi dicunt eum mortuum propter uulnus. **M**edicus dicit contrarium cui creditur **S**pe. e. ti. s. unico v. pone. tenet quod credendum erit medico: et sic non censetur irregularis: nec tenebitur de homicidio ille qui uulnerauit talem dicto uulnere: facit s. de homici. significasti. ij. et c. **E**t de re. mili. l. fel. li. xij. et ad. l. acquil. qui occidit s. si. **Q**uerit quid si in una domo sunt multi et unus proicit lapidem et interfecit unum et nescitur quis proiecit. an tenebuntur omnes: an uero unus. **S**pe. e. ti. v. pone. tenet quod unus et idem non ff. ad. l. acquil. l. item mella. s. sed si plures: facit quod non. xxij. q. vlt. si quattuor. **Q**uarto quero non quid prelati pro rebus ecclesie defendendis debent subire mortem. **I**o. uidetur sentire quod sic. xxij. q. viij. conuenior al. tamen ibi pro et contra. **A**rchi. hic tenet dictum **I**o. pro rebus spiritualibus secus in temporalibus et c. **U**ltimo distinguit hic an uolentia persone fiat an rebus et qualiter possit quis uim ui repellere de quo de resti. spo. oliz primor. et ibi plene per doc. et per **I**o. de lig. et c. unde uero. l. i. **U**terius quia hic fit mencio de irregularitate. querit hic **B**ull. quid est irregularitas? **D**icit quod est impedimentum siue repulsio executionis diuini officij que ipso iure infligitur occisori s. de temp. or. c. si. dicitur autem irregularis quis si extra regulam aliorum a quo autem iure fuerit inuenta. dicit quod a iure positio: ut non. ij. q. vij. **I**tem cum **D**auid. fatetur quod a lege ueteri fuit ordinata in persona **D**auid. de cose. di. c. i. nec ob. quod habetur i. s. e. contra. l. di. quia illa fuerunt facta antequam esset hec irregularitas per ecclesiam instituta: et sic concor. s. **I**tem cum **D**auid et c. **Q**uerit ulterius **B**ull. quot sunt species irregularitatis? **D**icit quod sunt tres. **N**am quedam prouenit ex deformitate proprii corporis: et de hac habetur s. de cor. uiciis per totum. et de cleregro. **Q**uedam prouenit ex deformitate corporis alieni. **E**t hoc potest tripliciter euenire. quia quandoque prouenit ex morte: quandoque ex membri mutilatione: quandoque ex simplici consilio uel auxilio circa predicta inuentionem cum proposito. de hac tertia de pe. di. iij. p. iculose. **T**ertia est species que prouenit ex culpa ut quando quis celebrat suspensione uel executione durate de re iudi. cum eterni in vi. et s. sen. exco. c. i. l. i. **Q**uare autem fuerit inuenta irregularitas

a iure positio dicitur propter horrorem et scandalum: quia horribile foret uidere quod ille qui in-
tinxisset manum in sanguinem humanum: postea
tingeret in sanguine christi et hostiam immacu-
latam. de materia irregularitatis plene in decre-
tali cum pridem: per Iohannem. et per Speculum. in tra-
ctatu de dispensationibus. et sequitur.

De usuris. Rubrica.

Ex gratia ad nos insinu-
tres sunt partes principales si-
cut tria sunt principalia dicta.
In prima parte permittit abusus
circa usurarum solutionem et re-
petitionem et constitutionem: per quam excomu-
nicat ipso facto fauente usurarius in vicibus
hic positio. In secunda premissa ratione statit librum
seu codicem rationum usurarii debere exhibere.
In tertia parte declarat hereticum esse asserere per-
tinaciter exercere usuras non esse peccatum: et per
suspectos de hoc vel diffamatos de hoc velut de
heresi posse procedere. Ita ibi. Ceterum. Tertia ibi
Sane. Textus ibi firmata per hoc uidebantur tene-
ri ad obseruantiam de iuratu. debitores per Speculum.
sed solue ut glo. Textus ibi locorum ordinarii. et epi-
scopi de hereticis ad abolendum. et c. excommunicam.
et c. et per hoc in vi. Nota primo crimen usure se-
cundum iure diuino et humano: quod intelli-
ge ut dicitur cum glo. Nota non faciendum quod
tendit in offensam dei et proximi. Et nota non te-
nere statuta disponentia id quod tendit in offen-
sam dei et proximitatem si sunt iuramento firma-
ta. Nota non esse impediendam directe vel indi-
recte seu per aliquam repetitionem usurarum.
Nota nil fiendum in fraudem legis concord. de re-
tur. certum in vi. et de priuilegio. quanto et c. In
vi. Nos igitur. Nota quod officiales facientes uel di-
ctantes uel scribentes statuta super usuris solu-
dis uel exigendis uel super eis solutis non plene
restituendis incurrunt ipso facto sententia exco-
municati. et idem in officialibus scienter iudicantibus
seu sententiantibus predicta. Nota fin. Bull. hic
equiparari scribere facere et dictare. Nota eandem
penam imponi officialibus licet predicta statuta
non fecerint nec scripserint uel dictauerint nisi per
posuerint ipsa uel alia edita infra tres menses deleat
de libris communium. Item si seruauerint de-
statuta uel consuetudines idem officium habentes
et c. In vi. Ceterum. Nota quod feneratores ut
plurimum iniunt contractus feneratorios dolose
et fraudulenter quod uix possunt conuinci de usura
ina prauitate. Nota usurarios cogendos ad exhiben-
dum codicem suarum rationum per censuram ecclesia-
sticam. Ex quo nota quod interdum in odium cri-
minis uel persone assumitur probatio de domo
aduersarii. contra regulam. In nimis graue. et de
testi. In vi. Sane. Nota quod asserens pertinaciter
exercere usuras non est peccatum censendus est
hereticus. Nota contra diffamatos uel suspectos
de hoc posse inquiri et debere per inquisitores he-
retice prauitatis sicut de alia specie heresis et c. et
Bla. proximi. querit an ualeant statuta per que
tollitur dominium rei alicuius uel ipsius actio:

sue pronentat de iure gentium uel ciuili. Rudes
remittendo ad non plene positum Inno. et hosti. de co-
sti. que ecclesiarum et per legistas in. li. 9. de pna
prin. quia si tollunt cum causa puta delicti uel si
mili ualent. Si uero sine causa non possunt tolli
lere dominium seu actionem saltem de iure ciuili
lunde quo plenius dicitur habetur in locis preall.
Bla. humana. Opponere uoluit quod usura non sit
prohibita ex lege humana immo permessa. patet
in toto titulo. et c. ff. de usur. per totum. Sol.
glo. aut queris an usura sit prohibita ex lege ca-
nonica que potest dici humana ex eo quia ab ho-
mine introducta. et dicendum quod sic ita loquitur
hic. quod intellige regulariter fallit in casibus nota-
tis in. c. constitutus. et c. salubrit. de usuris. Aut quod
ris an sit prohibita ex lege ciuili que etiam potest
appellari humana lex. et dicendum est quod non: ut
in contrariis quod erat clarum olim. hodie uero
per ius authenticorum uidentur usure prohibite
etiam ex lege ciuili: hoc tenet quidam fin. Pau.
ut non in antea ad hec. et c. de usur. facit quod non. xxiiij.
q. iij. c. quid dicam. et c. re. quia in omnibus et in
aucte. de elec. de ecclesiasticis titulis in prin. coll.
ix. et hoc tenent communiter glo. legistarum et mul-
ti alij. Pro ista opinione facit fin. Pau. et Jo. de
lig. quia ius naturale inhibet usuram. igitur ciuile
non permittit. cum inferior non possit tollere legem
superioris. xxi. di. inferior. Ad idem facit quod
prohibetur lege dei ueteris: et noui testamenti. per
leui. xxv. deut. xxiiij. ps. xxiiij. et c. xvij. et Au.
vi. Alij uero tenent contrarium. scilicet quod de iure ciuili
etiam hodie attento iure nouissimo authentico-
rum non sunt usure prohibite. Mouentur quia
ius authenticorum aperte permittit usuram ut
patet in auct. de nautico fenore posito in corpore
authenticorum: et est quasi et c. ff. Nec obstant rationes
allegate per glo. in auct. ad hec preall. et dictorum
quid dicam. et primo non ob. prima dicit quod
ius ciuile dicit quattuor consilia seruanda: scilicet illa
prohibent usuras ergo et c. quia respondetur per
predictos quod ius ciuile precipit quattuor consilia
seruari in tangentibus articulos fidei. et c. de here-
quicunq; xv. di. c. l. secus quo ad usuras quas ex-
presse permittit. Non ob. secunda dicitur quod ius
positiuum est fundatum super iure naturali: et sic
ex quo ius naturale prohibet intelligitur etiam prohi-
bere ius ciuile: quia respondetur quod licet ius ciuile
sit fundatum super iure naturali. tamen alia est
prohibitio iuris naturalis: alia iuris positui. Pri-
ma enim est per cognitionem et detestationem: Secunda
est per pene temporales adiectiones: et sic per hoc
patet quod aliquid potest esse prohibitum lege naturali
et non ciuili: preterea licet ius ciuile presupponit
ius naturale: hoc est ideo quia conueniunt in fine
scilicet in bono dictando: discordant tamen in modo
dirigendi quia ius ciuile uult dirigere in bonum
quod congruit humane societati ciuilitate inuente per
quam habet conseruari et nutrir. canonicum uero
uult dirigere in bonum non solum ciuile: sed etiam fide-
le finem quod in patria premium expectamus de iure
iust. cum contingat. et ibi non finem predicta patet
quia aliquid potest esse prohibitum iure naturali
et canonico et non ciuili permissione penam non

inligente nec prohibente sicut e uidere i exactione
usurarum: quia per talem exactionem humana
societas non impeditur sed iuuatur. de materia
remitit. Jo. de lig. ad no plenissime i regula pec
cati de re. iur. in vi. hanc opinionem. fam. s. q. de
iure ciuili etiam auctenticoz non sint prohibite
usure tenet Jo. buf. i dicta auct. ad hec. que seq
tur Bar. in. l. i. l. de sum. trini. in prin. Sed que
rit hic Buil: unde surrexit hec prohibitio usura
rie prauitatis. dic q ex multis. quia ex sex princi
paliter. primo ex paupertate. s. iuuanda quia plu
rimuz proximi: 7 maxime pauperes ex usure ex
actione trucidantur. xxiij. q. iij. quid dicam. Jo
ex fame uitanda: nam laboratores 7 rustici pre
dia colentes libenter ponerent pecunias ad usu
ras potius q incultura cum sit lucrum tutius: 7
sic non curarent hoies seminare 7 sic frustraretur
uictualib: 7 surgert fames 7 carilia. 3 ex idolatra
uitanda que alias contingeret q sic plus dilige
retur pecunia q deus 7 eius mandata. xlvj. d. si
cut hi. Quarto fuit inducta prohibitio usuraru
ex dilectione fraterna. nam per usuras charitas
que est dilectio proximi extinguitur: quia qs no
seruiret proximo ex charitate 7 dilectione: s3 pp
usure lucrum. Quinto ex eo quia res aliena non
debet alteri seruire q illi cuius est: 7 ideo cum in
mutuo efficiatur pecunia accipientis debet ipsi
recipiente: 7 non mutuant seruire. xiiij. q. iij. Si
feneraueris: 7 s. e. conuictus. Sexto fuit probi
bita ex abusu rei. nam pecunia non est inuenta seu
instituta ad germinandum: 7 sic pecunia non dz
parere pecuniam secundum Buil. qui de predi
ctis dat uersus in quibus predicte rationes com
prehenduntur. 73 paupertas: fames: idolatria:
dilectio fratrum: uetant usuram res aliena rei ul
abusus: conuictus. 7 in p. Wat. de materia s.
e. in Ricar. 7. c. l. per Inno. 7 plenissime in preall.
regula peccatum. Glo. iuramento: querit an
hoc iuramentum prestitum ad firmandum sta
tuta s3 qd hic teneat. Rndet q no: per regula no
est obligatorium de regu. iur. in vi. 7 quia cum
principale. s. statutum non teneat. 7 per psequens
nec actionum iuramenti: 7 hoc etiam satis ult
iste tex. Contra qd opp. de. c. debitorum de iur. iur.
ubi tenet iuramentum prestitum super usura sol
uenda. licet non teneat principale pactu. Rndet
glo: qd ibi non ualet iuramentum prestitum sup
usura soluenda: quia potest saluari sine interitu
salutis eterne 7 sine periculo anime. nec tendit ad
preiudiciu hominis alterius q iurantis secus
in iuramento de quo hic: quia cum sit prestitum.
super iniquo statuto seruando respectu alterius
tertij preiudici. quia ipsius a quo extorquentur
usure: 7 ideo non potest saluari sine periculo sa
lutis eterne. sicut nec ipsum statutum cum glo.
concor. hic Pau. 7 Ste. Sed querit hic Buil. an
iurantes possunt sibi inuicem remittere licita iuram
ta 7 ab illis absoluer. dicit aduertendum: quia
aliquando aliqui iurant alicui se daturos 7 factu
ros aliquid q concernit cultum dei: ut intrare re
ligionem uel ire ultra mare 7 sepulcruz. christi ui
sitare: uel si iurant canonici de lucro eorum dare
certam porcionem fabricz: 7 tunc non poterunt

se inuicem absoluer a tali iuramento. Aliquan
do iuramentuz seu id quod iuratur concernit spe
ciale commodum. 7 tunc aut ad id tenebantur e
tiam circumscripito iuramento. Exemplum. si iu
rant carnifices non uendere carnes putridas uel
si iurant mercatores no falsificare merces: 7 tunc
non possunt se a iuramento absoluer. aut ad id
non tenentur: nisi ex ui iuramenti. 7 tunc aut id
quod iurant concernit commodum alterius q
iurantis: 7 tunc in preiudiciu aliorum. no pnt
remittere. aut concernit solum comodum iuran
tis: 7 tunc possunt remittere. facit qd no de spon
preterea. i. ubi per Jo. an. 7 de iur. iur. debitorum
fm Buil. 7 idem tenet hic Sen. q no bene. Glo.
onera. querit de exemplo qualia sunt ista onera
que quandoq3 per statuta imponuntur repeten
tibus usuras. Rndet glo. ponendo exemplum et
per id qd fertur de statuto quod est parati: qa
ibi est statutum q repetens usuras in foro eccle
siastico cogatur per potestatem usurario. mutu
are tantam pecuniam 7 pro tanto tempore qto
tenuit pecuniam usurari: 7 si per tale statutuz
inducitur onus quia per ipsuz naturalis oblatio
ad antidora deducitur in ciuilem: q fieri no debz
iuxta no plene. s. e. conuictus per Jo. an. cu3 glo.
concor. Ste. 7 glo. xiiij. q. iij. c. l. 7 hosti. in sum.
e. ti. s. que pena. v. quid si t. Alij contradicentes
ualere pactum per quod naturalis oblatio dedu
citur in ciuilem pro quibus facit. l. deniq. s. l. ff.
madata. sed Sen. 73 Gl. Jo. Querit hic Gl. nuqd
rex arrogonie uel eius officiales qui leuant ma
gnuz tributum a iudeis uel sarracenis regni sui
propter usuras quas permittunt exercere si re
predictas icideret ne rex 7 officiales in penas hic
positas. dicit q sic: quia etiam lege ueteris testa
menti inhibita est usura de quo s. e. qto. 7. c. p.
miserabilem. Nota bene hoc dictum: quia s3 hoc
hodie quasi omnes domini 7 omnes comunica
tes erunt excommunicati: 7 pro hoc dicto Buil. fa
cit q in simili dicit glo. j. in vbo censura. Sentit
igitur Buil. nedum christianis immo 7 iudeis 7
sarracenis prohibitam esse usuram 7 comuni
ter tenetur: licet iudei dicant q non sit peccatum
si ipsi dent ad usuram christianis uel alijs no sue
legis: de quo in locis preall. 7 xiiij. q. iij. ab illo. 7
in regula peccatum. dicam infra cum glo. penul.
que hoc tangit. Iuxta predicta querit ideoz Buil.
nunquid iudei poterunt citari immediate super
restitutione usurarum ad instantiam christianoz
per iudices ecclesiasticos 7 compelli per eorum
curiam ad restituendas uel remittendas usuras
dicit q non. sed soluz per suos iudices seculares
ad requisitionem ecclesie. all. s. e. quato. ad hoc
qa iudei no sunt de foro ecclesie. iuxta illud nil ad
nos de his que foris sunt de diuor. gaudemus. li
q. l. multi. facit. l. iudei. l. de iudeis 7 c. Glo.
de cetero. Opp. q hoc constitutio debeat etiam
comprehendere preterita s. e. cum tu. Sol. quo
ad prohibitionem comprehendit etiam preterita
quia ratio prohibitionis est antiqua: sed quo ad
penam non respicit futura. 7 c. Nota bene
q constitutio penalis etiam in materia al. prohibita

concernit tantum futuram: mirum: quia pena legis est tempore legis. xxxij. q. iij. hoc capitulum et in. c. dixit sarra. de materia per. d. An. de pñe c. fu. et per Jo. de lig. de consti. c. ij. **C**lo. facere Querit ad littere declarationem: quid si fiat statutum q. nullus recipiat ultra duos denarios in mense pro libra an habeat locum dicto casu pena huius decre. videtur q. sic quia negatio d. pñe bus uidetur permittere saltem de duobus uel minori quantitate. ar. de presump. nonne cum pñe contrarium tenet glo. per. c. quato. s. e. de treu. et pa. c. i. quia non debet statutum intelligi taliter q. obuiet iuri et statuentes incidant in penas facit d. elec. publicato cum ibi nō. et. **E**de condi. i. fer. tis. l. i. et ff. de condi. inde. l. si proci. Quz glo. concor. Pau. dicens q. ut habeat locum hec pena requiritur q. statuto caueatur q. usure soluatur etiam in casu non concessio. secus si in casibus concessis: de quibus s. e. c. i. et c. conquestus. et c. salubriter. et d. fideius. c. ii. xij. q. iij. quoniam mlti cum glo. concor. **S**te. etiam Buil. quia cum negatio premitatur q. non recipiatur tantum uel minus all. xxxi. q. i. s. hac ratione. xij. q. i. et hec dicit uera diuino cessat fraus. **C**lo. iudicantem ponderat q. hic non repetit de scribentibus iudicata per quod uidetur q. quicqd sit in casu d. cre. nouerint de sen. exco. tamen saltem in isto casu tales non ligabuntur hac pena. **C**lo. incurrant. Querit an ipso iure et sine alio temporis interuallo hanc sententia excommunicationis incurrerent: Rñdet q. sic all. nō in. c. nouerint. de sen. exco. in uerbo statuarios. Idem Buil. quia hec est pena que procedit a clauē ecclesie. s. censure et peccatum pro quo imponitur est alias prohibitū lege diuina et c. **C**lo. potestatem. Opp. q. in distincte officiales non facientes tolli statuta predicta de libris comunitatū sunt excommunicati de sen. exco. Nouerint. et c. grauem. Solut q. pñe dicta iura debent intelligi fm istam decre. si qñ predicti officiales habent super hoc potestatem qd est intelligendū de iure et de facto copulatiue ar. de pñ. scilicet citatus: alias non inciderent in penam si nō facerent tolli. facit q. nō per Inno. et Host. in dicto. c. nouerint. et c. grauem. ubi etiam sic intelligebat. **C**lo. menses. Opp. q. immo duo dantur ad faciendum deleri ista statuta: ut dicto c. nouerint. de sen. exco. Solut glo. ibi quādo statuta sunt contra libertatem ecclesie. hic quando alias sunt iniqua ex eo quia fauent usurarie prauitati. et sic diuersitas casus tollit contrarium. et sic patet q. ante hanc decre. non erat idem q. hic statuitur ex ui huius decre. Nouerint. fm Buil. **C**lo. obseruare. querit an omnes obseruantes dicta statuta sint excommunicati dicit q. non: sed demum si sint de personis hic expressis: prout nō in simili de sen. exco. nouerint. Sed querit hic Pau. quid si aliquis non officialis scribat statuta an incurrat penam hanc. dicit q. non per tex. a contrario sensu. secus si sit officialis et scribat uel dictet: quia incurret hanc penam. etiam non secuta alia executione statuti. nec ob. c. sententia ne cle. ul. mo. quia ibi requiruntur duo. v. q. scribat ul. q. dictet et q. inde sequatur homicidium: et ideo

qualitercūq. scribat uel dictet ad homicidium potest subsecutum dicitur dare auxilium uel fauorem pronunciant: prout ibi nō poss. Inno. et Host. Hic autem scribendo uel dictando incurrit penam absq. alia executione statuti. **C**lo. s. ceterz Blo. dolose. Querit quomodo de fraude et dolo poterit constare. Respondet remittendo ad nō plene de emp. et ven. ad nām concor. Buil. de q. etiam in. c. illa uos de pig. et de iur. ex litteris. et per Lyn. in. l. ij. **E**. plus ualere q. agitur: q. qñ est peccatum q. teneantur reuendere possessionē de facili presumitur fraus si est uendita minori pretio q. ualeat maxime emptori consueto fenorari: alias si esset simplex contractus emptionis resoluendus precio restituto ad certum tempus est licit. sui natura et fructus lucraretur emptō. **E** de pac. interempto. et uen. l. ij. fm Buil. **C**lo. agatur. querit an hoc casu poterit procedere simpliciter et de plano sine strepitu et figura iudicij secundum formam cle. sepe de v. sig. Respondet q. sic prout probatur in cle. dispendiosam de iudi. Idem tenet hic Buil. dicens q. ex quo papa scis fraudes istas feneratorum debuit providere ut contra eos procederetur non seruata figura iudicij cum uix constare possit de contractibus eorū et ideo dicit q. si nō possunt dare coniuncti iudex procedet contra eos ex perspicuis iudiciis recipiendo in testes prosonetas et mediatores all. d. testi. qui poterit etiam precipere sub pena excommunicationis q. quicumq. scit ueniat et compareat reuelatus rus all. de iur. ad nostram. ii. Sed nūqd pena cle. habeat locum siue agatur de usuris repetendis in foro ecclesiastico siue civili. Respondet Pau. q. si repetitio fiat in foro ecclesie indubitanter locum habet hec pena si isti hic nominati presentent auctoritatem in exigendo: et vim compulsiuam contra uolentes repetere in dicto foro: quia sic impediunt iurisdictionem ecclesiasticam: et p consequens etiam locum habet pena de immu. eccle. qñ. in vi. Si uero fiat repetitio in foro seculari et civili idem dicit: quia hic indistincte loquitur Sed an hoc sit licitum repetere usuras in foro seculari. Lau. dicit q. sic xij. q. iij. quid dicam et hec opt. placet hic Pau. et sic non uidetur esse d. prohibitio et concessio et sic super iure. sed solū super facto: an solum sit an non. Si autem ē dubium super iure: quia dubitaretur an illud qd petitur includatur nomine usurarum: tunc debz litigari in foro ecclesiastico. et sic dicit debere intelligi q. nō in. c. cum sit generale. de fo. compe. Nota bene hoc dictum Pau. facit qd nō Joñ. de fo. compe. c. iij. **C**. laicus in vi. in nouel. et Bar. in. l. ticia. ff. solu. mō. et l. omni nouatione. **E**. d. sa. sanc. eccle. de materia plene uidistis in cle. dispendiosam. de iudi. dic ut ibi et inde Bal. in. l. q. tiens. **E**. de iudicijs. et q. nō de or. cog. c. tuaz et c. **C**lo. codices Opp. q. isti non teneantur ad exhibendum codices suos. quia nemo debet cogi ad impertinentia. **E**. de proba. l. ad probandum et nō. de confes. c. i. et ii. in vi. sed hoc esset impertinens. quia codex est quidā liber specialis iur. civilis: et sic nil facit eius exhibitio ad conuincendū usurarium. ergo et c. Solut glo. q. hoc nomen

codex late sumitur pro libro rationum usurarii
nam late sumendo quilibet liber codex potest di
ci all. de sum. trini. damnamus. v. no enim. 2. ff.
de edendo argētarius. §. i. stricte autem sumendo
codex dicitur liber quidam iuris civilis: de q' hic
non loquitur. **Glo.** rationum. uoluit opponē
q' quis non debet cogi ad edenda iura que faciunt
contra se: ut in decre. i. de proba. unde dicit lex q'
non debet sumi probatio de domo aduersarii. **L.**
de proba. l. nimis graue. **Sol. glo.** remittēdo ad
nō in dicto. c. i. 7 per **Azo.** in summa de edendo.
§. nunc: de editione rationum **Bull.** 7 tenet hic di
cunt q' hoc est speciale propter periculum anime
7 r'az dicti. c. i. de proba. **Idem Pau.** dices hoc
speciale in odium usurariorum. Sed aduerte q'
immo uidetur q' hoc non sit speciale. sed potius
de iure possit peti hec editio rationum siue sit q'
suo cum usurario: siue cum alio non usurario. ff.
de edē. l. argētarius. ad hoc q' licet quilibet adu
sarius non teneatur edere instrumenta sua. tamen
tenetur reddere rationes. l. i. **L.** de procu. 7. l. i. u
suz. 7 q' ibi nō. **L.** de eden. 7. e. ti. l. i. **Soluit hic**
Pau. recitando opi. quia quidam dicunt indisti
cte rationes edendas: 7 sic nū noui inducit hec p
stitutio. nec ob. decre. i. de proba. cum si. quia lo
quitur in instrumentis. **Alij** ut **Pe.** de bel. pertis
alz dicunt: quia aut editio rationum petitur ab il
lo qui illas confecit ratione publici officij ut erat
argētarii olim qui eligebantur de publico. 7 tunc
tenentur reddere ut in contrario: aut petitur ab
eo qui illas confecit ut priuatus. 7 tunc non tene
tur edere: 7 idem est dicendum tunc in rationibz
q' in instrumentis q' probat: quia dicta. l. argē
tarius ponit casuz specialem in argētarijs. 7 sic
in alijs. In contrarijs est ius commune. ff. d. mu
nicip. l. i. per hoc concludit **Pau.** q' si aliquis ut
priuatus scribat rationes suas in libro suo regu
lariter non compellitur edere alteri. fallit in tri
bus casibus. **Unus** est quando quis est illis usur
l. i. §. edenda. ff. de eden. **Es** quando petuntur a
priuilegiato intelligo actiue. hoc est quia priuile
giatus petit editionem. puta fiscus: probatur. ff.
de eden. l. iij. **Tertius** est quando petitur ab usu
rario ut illas edat: ut hic probatur: 7 hic est uer
intellectus huius decre. quem sequitur etiam hic
glo. ut infra patebit. 7 hec uera quando petitur e
ditio per officium iudicis ex ti. de edē. unde. pro
ut hic dicit glo. quicquid scribatur in ista matia
quando agitur de edendis rationibus est aduer
tendum: q' duplex potest peti editio rationum.
Unomodo iuz actionis per speciales actiones. al
tero per officium iudicis ex titulo de eden. iuz a
ctionis potest peti a tutore per actionem tutelē:
a curatore per actionem negotiorum gestorum
7 similiter a gestore a socio per actionem pro so
cio: a procuratore per actionem mandati. **Idez**
Pau. all. l. i. §. de officio. ff. de tute. 7 rationis di
stra. 7. l. quedam. ff. de eden. **Officio** autem iudi
cis per titulum de eden. petitur editio rationis si
petatur ab illo qui illas confecit ratione publici
officij si ut priuatus: tunc idem uidetur dicēduz
in rationibus q' in instrumentis regulariter nō
possit peti. per hoc insert glo. q' si alijs ut p'uat?

7 non ratione publici officij confecit librum. uel
scripturam in quo uel in qua scripsit data 7 acce
pta non cogetur illa edere sine cause cognitione.
In cause autem cognitione uersabitur precipue
an ille a quo editio petitur rationis sit illa usurus
uel an petens sit priuilegiatus. puta. quia sit usu
rarius uel petens editionem sit priuilegiatus co
getur: al' secus: 7 sic debet intelligi. l. i. **L.** de edē.
7. l. iij. ff. de eden. 7 hoc erat de iure antiquo ante
illam constitutionem. quia solum in dictis duo
bus casibus cogebatur reddere. **Hodie** uero per
hanc constitutionem additus est alius casus pri
uilegiatus propter periculum anime in odium
usurariorum: ut illi teneantur reddere suas rati
ones. q' non erat olim ante illam constitutionē:
7 ita dicit glo. determinatum fuisse **Bono.** p. d.
Jo. de battio fratrem **Arch.** qui formabat que
tionem de manifesto usurario: qui satisfecerat
epo de restituē. usuris: de qua questione habet i
mercurialibus de re. iuz. peccatum in vi. Nunqd
autem libro rationuz indistincte stet. dicit glo.
q' sic. contra eos: sed pro eis non. all. **L.** de pba.
l. rationes 7. l. instrumenta. 7. l. exemplo. 7 q' nō
in. l. quedam. §. numularios. ff. de eden. facit q'
nō de si. in lru. c. ij. in si. prime glo. **Idez** tenet hic
Pau. Sed querit nunquid eo casu quo peti pot
editio iure actionis: possit etiam peti officio iu
dicis. **Refert** hic ipse **Pau.** q' **Dy.** in. l. i. §. nunc d
officio. ff. de tutelis: 7 rationibus distrabēdo. di
cit q' si petitur editio rationum secundario uel
incidenter gracia alterius iudicij inchoati: siue p
cesserit contractus cuius occasione sint confecte
siue non. 7 sic etiam si possit peti iuz actionis ex
eo contractu poterit peti editio officio iudicis fa
cit in ar. licet non all. de resti. in lre. suscitata. 7. c.
penult. 7 si. 7. l. quotiens. **L.** de iudicij. cum si. si
uero petitur editio principaliter: tunc si precessit
contractus uel quascunq' occasione sint pfecte
ex quo competit actio ordinaria agef actione de
scendente ex illo contractu. **Si** uero non preces
serit contractus uel quasi. tunc dicit **Dy.** q' pete
tur editio per officium iudicis: 7 si non exhiben
tur fiet condemnatio ad interesse. ff. de eden. l. i. si
quis ex argētarijs. §. ex hoc edicto. 7 hoc iōo da
in talibus rationibus consuevit scribi rota vital
dati 7 recepti: q' secus est in publicis instrumentis.
Or. hoc ultimum dictum **Dy.** quando non pre
cessit contractus uel quasi: intelligo cum tempe
ramine 7 limitatione glo. 7 **Pau.** de quibus sup
dixi. **An** autem eo casu quo fieri debet editio ra
tionum fieri debeat cum die 7 consule. dicit hic
Bull. q' sic quia rationes sunt cōes facit licet nō
all. l. i. §. rationes. ff. de eden. dicit tamen in hac
materia editionis distinguendum. quia aut loq
mur de litteris apostolicis: 7 alijs iudicialibus q'
sunt communia: 7 tunc talia sunt edenda de ip.
Si autem. 7. c. plerunqz q' probatur: 7 nō. **L.** de
eden. is apud. **Aut** loquimur de alijs: 7 tunc si
sunt rationes: tunc quia cōes debent edi cum die
7 consule. q' intelligo quando sunt confecte rōe
publici officij per superius dicta. **Si** uero sint in
strumenta propria: 7 tunc si non uult quis uti: et
tunc non tenetur edere aduersario ad intentionē

fundandam: sed ad fundatam iuuandam: sicut
 nō in. c. i. de probationibus et nō in. l. si. **L. d. edē**
 et. l. i. §. editiones. ff. e. ti. Si uero quis est usurarius
 et tunc sine die et consule debet fieri editio: nisi qd
 uelit redarguere de falso: prout plene nō in dicto
 c. i. de proba. et dicto §. editiones. **¶** Glo. cēsurā
 in prin. querit: quid comprehendatur appellatōe
 censure remittit ad. c. querenti de. v. signi. **¶** De
 inde querit nunquid inuito usurario possit in ei
 domum ingredi: uel eo inuito frangi archa seu
 capsa ipsius propter istas rationes habendas: di
 cit glo. qd non: per hunc tex. a sui contrario dum
 tamen permittit istos cogi ad editionem ratio
 num per censuram publicam facit qd nō Spe. de
 instru. edi. §. uidendum restat v. pone instrumēta
 et qd nō. Inno. de immu. ecclē. c. i. et qd uidistis in
 cle. ij. de cen. facit qd habetur in l. ij. **L. qñ** et quibz
 quarta pars debetur litx. Alterius querit glo. an
 iudei exercentes usuras cogi debeant ad edendū
 rationes suas. et uidetur qd non: quia nō possunt
 excommunicari uel alia censura ecclesiastica d qua
 hic loquitur cōtra eos exerceri: quia sint foris e
 ecclesiam. ij. q. i. multi: et de diuor. gaudemus: et
 sic pena hic expressa non uidetur eos complecti.
 contrarium tenet glo. per. c. quanto. r. c. post m
 serabilem: s. et unde concludit qd iudei cogi debe
 bunt ad editionem per pncipes seculares: et si nō
 coguntur per tales poterit indirecte contra ipso
 exerceri censura ecclesiastica. facit qd dicitur infra
 circa si. cum glo. concor. Pau. tum quia littera
 generaliter loquitur. Tum quia restitutio usura
 rum est de iurisdictione ecclesie: et exercebitur cen
 sura indirecte: ut dicit glo. per iura per es all. ra.
 et. c. **¶** Glo. usurarios querit: quid in heredibus
 usurariorum: an cogentur ad edendum codices
 rationum defuncti: dicit glo. qd sic: Idem dicit i
 extraneis habentibus tales libros all. de usu. tua
 nos: et. c. Michael. et. ff. de edē. d. o. l. si qd ex argē
 tarijs §. i. et. l. quedam. §. nihil ubi in simili idēz
 dicitur de libris argentarij. **¶** Glo. compellent
 dos. querit ad littere declarationem: quid si usu
 rarius uel eius heres dum ab eo petitur editio ra
 tionum dic t se illas non habere: uel forte dicit
 illas non fuisse confectas: uel dicit se amississe:
 quid erit sciendum. uidetur qd credi debeat sacro
 ipsius usurarii uel heredis hoc asserentis. ar. ff.
 de eden. l. p. rector. §. sed si seruus et. l. de si instru.
 l. si et §. qd me. ca. c. si et ar. eius qd legitur: et nō
 de priuile. cum olim. i. contrarium tenet glo. di
 cens qd sibi nō credetur nisi aliter probet. all. ar.
 de pur. ca. c. i. Quid autēz habebit probare dicit
 glo. qd probare habebit amissionem cum cau seu
 casualem. puta propter incendium uel ruinā all.
 ff. de eden. l. si quis ex argentarijs. §. si. Pau. hic
 dicit qd propter fraudes: quas committunt nō cre
 ditur eis dicentibus se libros perdidisse si cōstat
 ipsos antea habuisse: nisi probent amissionē: qd
 hic tractamus de eorum lucro et aliorū pūdicio:
 cum aliter forte non possent usure probari. all.
 de eden. l. argentarius. et sic sentit Pau. qd si non
 constet illos antea habuisse libros qd stetur eorū
 iuramento. hoc credo sane intelligendum prout
 infra dicitur cum glo. al. non procederet cum p

sumptio in dubio sit contra tales: nec ob. p. d. c. i.
 l. si. **L. de si. instru.** et qd nō de priuile. cum olim: qd
 ibi necesse est probare plene tenorem instrumēti
 amissi per illum qui dicit se amississe: et tunc nūm
 rum si super amissione statuit sacramento asse
 rentis ipsum amissum. quia modicum pūdiciū
 est stare tali iuramento. ar. de procur. ex insinua
 tione. hic autem est secus. quia de maiori preiū
 dicio agitur cum non probetur tenor rationum
 contra ipsum usurarium uel heredem: cum glo.
 concor. Pau. et Math. Juxta p. dicta querit glo.
 quid si sit usurarius qui non conficiat librum ra
 tionum. sed solum scribat facta sua in cedulis et
 illas postea dilacerat solutis sibi creditis: et usu
 et talem dicit Guil. se cognouisse qualiter prouis
 bitur heredi eius. Respondet glo. qd si tali usura
 rio succedat heres nō usurarius: sed al. fide dign.
 et de tali modo usurarij sit publica uox et fama et
 stabitur sacramento talis heredis asserentis se nō
 habere rationes. all. de testi. preterea. et de p. sump.
 illud. Qualiter autem succurreretur ipsi petenti e
 ditionem hoc casu. Respondet qd in dicto casu
 uel consumit: quando alias non possit haberi co
 dex rationum poterit recurri ad remediūz d. cre.
 ad nostram. ij. de iuriur. quia poterit poni edēz
 generale sub pena excommunicationis. qd quilibet
 qui super hoc scit ueritatem debet comparere: et
 sic illa testificari. Juxta predicta querit hic La.
 quid si is a quo repetuntur usure: et a quo petit:
 ut edat codices suarum rationum negat se fore
 usurarium: quid erit faciendum: dicit qd anteq
 cogatur edere cognoscetur saltez summarie: an
 sit usurarius facit qd nō post Inno. et Archi. de
 fo. compe. rationa. in nouel. fm. Lapum. **¶** In
 §. Sane glo. si quis. Querit an procedat qd hic
 dicitur etiam si non sit usurarius: sed alius qui
 hoc pertinaciter asserit. Respondet glo. qd sic per
 hanc litteram que indistincte loquitur. ex hoc col
 ligit glo. qd iura non solum puniunt usurarios ut
 patet supra. e. quia in omnibus. et. c. preterea. et. e.
 ti. qd in vi. sed etiam puniunt fauentes illis: ut
 patet s. e. c. i. in vi. et in hac cle. in. i. R. et etiam
 in hoc. §. attende tamen ut dicit glo. quia hic p
 punitur fauens auctorizādo: qd fauens: seu factō
 operis: facit. xxiij. q. iij. qui aliorum. et de mafia
 nō in. c. i. de offi. dele. et per Jo. de lig. de sen. exco:
 m. l. i. facit: xi. q. iij. qui consentit cum glo. cōcō:
 Guil. dicens qd interdum impositur pena cōtra
 auctorizantes tantum usurarijs: licet non exerce
 ant usuras ut hic. Interdum puniuntur produ
 cendo ad effectum. sicut est uidere in illis de qbz
 in prin. cle. Interdum puniuntur: qui non per se
 sed cum eorum domibus fauent. s. e. c. i. in vi.
 Interdū et quarto puniuntur qui p se nō p alios
 exercent usuras: et isti minus peccant qd primi dū
 modo credant esse peccatum exercere usuram: s
 potius uolunt lucrari qd emicare peccatum xv. q.
 i. merito. et isti diuersas penas incurrunt: quia ca
 rent sepultura: et si sunt clerici deponuntur ab of
 ficio et beneficio s. e. quia in omnibus. et. c. qd e.
 ti. in vi. ubi etiam alie pene imponuntur. **¶** Glo
 pertinaciter. querit quid dicatur pertinaciter as
 firmare. Respondet remittēdo ad nō in cle. unica

§. porro. de sum. trinitat. c. l. in fi. in vi. q. a. illi
 qui est obstinatus: nec quoquomodo uult se remo-
 uere de opinione sua. Quid autem si quis non af-
 firmet nec ne: sed taceat: tamen pertinaciter
 credit non esse peccatum committere usuras. Dic-
 §. est hereticus ex mente quam deus respicit: ut
 non in dicto. c. l. in glo. fi. de sum. trinitat. in vi. hanc
 licet occultum ligat constitutio ecclesie: ut non. §.
 c. de hereti. c. l. ad fi. de quo hic tangit **Wath.**
Iuxta predicta querit hic **Lap.** quid si aliquis si
 pertinaciter: sed forte aliter lubrico lingue asserit
 non esse peccatum exercere usuras. dicit q. tunc
 non punietur: nisi saltem ut ex uerbis hereticis
 extraordinarie arbitrio inquisitoris: et imponet
 ei saltem aliqualis penitentia leuis salutaris. xvij
 di. nec licuit. xij. q. i. hec est fides: uel etiam in illo
 punietur. Quid autem si non uerbis sed factis
 hoc asserat. puta inhumaniter tractando eos q.
 bus mutuat uel simile quid agendo. dicit q. tunc
 si ex hoc sit grauata eius opinio ita q. dici possit
 de hoc diffamatus uel suspectus tunc procedi po-
 terit ut hic dicitur. Ad hoc. xi. q. iij. extimant. et
 canon solum ubi non solum uerbis: sed etiam factis
 deum negamus. **Glo.** non est peccatum. Que-
 rit an usurarius teneatur confiteri et penitere de
 usura exorta si illam restituit. **Glo.** respondet
 q. illi qui dicunt usuras non esse peccatum: et co-
 munitur usurarium non teneri ad restitutionem:
 sine dubio dicerent q. non: sed hoc opi. apte e. here-
 tica: ut hic probatur. Quid igitur si dicatur usu-
 rarium obligatum ad restitutionem: prout e. ue-
 ritas an possit dici q. non teneatur post restituti-
 nem confiteri: q. sic ad instar eius qui est obli-
 gatus ex deposito uel mutuo uel commodato q.
 non tenetur confiteri facta restitutione. **Or. glo.**
 dicit hanc opinionem fore falsam. Mouetur q.
 obligatus ad restituendum ex delicto. puta furto
 rapina: usura: et symonia: uel simili delicto etiam
 post restitutionem habet penitere. probatur sup.
 de homi. sicut dignum. §. eos de fur. c. si. de rapt.
 c. ij. cum si. all. in glo. facit q. non. **Hosti.** in sum. §.
 pe. et re. in penul. col. v. Sed nunquid sufficit et se-
 quenti. Idem **Pau.** dicit tamen q. primi magis
 peccant q. secundi: requiritur ergo confessio: pericito
 et satisfactio: quia per prima duo satisfit deo: per
 tertium proximo. facit q. non de rap. c. super eo in
 glo. Sed aduerte hoc procedunt in usura expressa
 de qua proprie loquitur de. Sed quid in mentali
 dicit **Pau.** q. in foro penitentiali quis tenetur ad
 restitutionem eius: et consequenter debet etiam
 de illa penitere in foro contencioso: secus quia li-
 cet creditor in iudicio fateatur suam prauam inte-
 tionem: tamen non potest ab eo repeti ut usura:
 et quasi iniuste receptum facit §. e. consuluir i. fi.
 et q. ibi non. per predicta concludit hic **Pau.** duo
 primum q. hec ele. non habet locum in usura in-
 tali: nec ita loquitur hic: fin q. saltem in foro peni-
 tentiali quis tenetur ad penitendum de usura in-
 tali: et ad eius restitutionem. Idem **Inno.** in d. c.
 consuluir: et **Ray.** in sum. eo. ti. post principium:
 secus dicit in symonia mentali. quia illa non ob-
 ligat ad restitutionem: etiam in foro penitentiali
 de symo. c. fi. Que autem possit esse ratio diuerse

tatis. dicit q. multiplex potest esse ratio. Prima
 quia usura est damnata et prohibita ex utraque le-
 ge. hoc est ueteris testamenti et noui: et ideo non de-
 mittitur peccatum: nisi restituatur ablatum: facit
 xij. q. vi. Si res aliena. secus in symonia: quia e.
 prohibita p. ius canonicum: et in ea potest p. dispo-
 sare. fa. potest esse ratio. quia in restitutione usura
 nulli fit preiudicium: secus in symonia: quia opo-
 teret de bonis ecclesie restituere si aliunde non ha-
 beret: hec fuit ratio abbatibus: et non uera quia con-
 cluderet q. etiam symonia expressa et pactional
 non obligaret ad restitutionem. Ideo alia et tercia
 potest esse ratio: quia usura mentalis ma. is re-
 pugnat bono caritatis q. symonia mentalis. Na
 quis ex caritate tenetur alteri egenti mutuum non
 tamen tenetur donare: et sic in mutuo non debet
 aliquid sperare: sed in dono sic. Hinc est q. dona-
 tarius non tenetur ciuilitur ad aliquid donanti.
 l. Sed si lege. §. consuluir. ff. de peti. heredi. sed re-
 cipiens mutuo sic. et ideo plus obligat ad restitu-
 tionem usura mentalis q. symonia mentalis. quar-
 ta potest esse ratio: quia in symonia est turpitudine
 ex utraque: et ideo ibi est potior conditio possiden-
 tis: ut in regula in parti. de re. iur. in vi. Secus in
 usura ubi uersatur turpitudine solum ex parte mu-
 tuantis tantum. cum **Pau.** in eo q. dixit usuram
 mentalem non posse peti in foro contencioso co-
 cor. hic **Guil.** dicens illam non posse peti iur. fore:
 sed tantum iur. poli. all. §. e. consuluir. et c. in ciui-
 tate. Jo. de lig. hic uidetur dicere q. usura mentalis
 debet restitui in foro contencioso. quando inno-
 scit praua intentio creditoris: et tunc repetit quasi
 usura: l. non ut uera usura all. §. e. consuluir. ff.
 q. me. ca. l. fi. §. si fenerator: de hoc per Jo. an.
 in dicto. c. consuluir: dicit ut ibi: quia hoc pender
 ex intellectu dicti. c. consuluir in fi. de quo ibi et
 am per Jo. de lig. et d. Anto. qui idem tenet q.
 nota bene. Nunquid autem e. contra recipiens pe-
 cuniam ad usuras et illas soluens: peccet tangit
 Ste. et refert opi. quia quidam dicunt q. sic si cau-
 sam dedit feneratori: ut quia alias ille qui mutu-
 abat nolebat dare ad usuras: nec aliquo modo:
 Si uero dedit occasione: ut quia uolebat aliquid da-
 re ad usuram si non dedisset illi qui petijt et rece-
 pit: et tunc non peccat. Alij uero dicunt q. si rece-
 pit ad usuras pro bono et pio opere non peccat. se-
 cus si ex causa uoluptatis: de quo plene §. e. sup.
 eo breuiter: etiam pro bono opere non est recipie-
 dum ad usuras si aliud fieri potest. Unde pote-
 stis concludere q. peccat inducens alias non mu-
 tuaturum ad usuras. Si uero non inducit ad hoc
 quia erat dispositus omnino dare ad usuras:
 et tunc si recepit causa uoluptatis et peccat. Si uero
 ex causa honesta et probabili uel necessaria. et tunc
 si non potest aliunde habere: non uidetur peccare:
 alias sic iuxta non. §. e. super eo. ad casum prece-
 dentem facit quia inducit illum ad faciendum mi-
 nus malum. quia minus est malum egenti mu-
 tuare ad usuras uel in piam causam q. alteri in
 causam uoluptatis. **Glo.** hereticum: Opp. q.
 non sit hereticus qui dicit q. exercere usuras non
 est peccatum: quia hereticus solum uidetur qui
 male sentit de articulis fidei. l. id non e. de articulis

fidei. **igz** et **c**. **S**oluit glo. dicens falsum esse qd ille tantum sit hereticus: qui male sentit de articulis fidei: quia immo non solum ille est hereticus: sed etiam qui male sentit de sacramentis ecclesie uel habet dogma peruersum: uel gignit seu inducit nouas opiniones falsas uel alias iductas falsas sequetur: ut probatur in. c. ad abolendam. in prin. de here. et c. inter heresim. et c. hereticus. xxiiij. q. iij. sed asserere usuras non esse peccatum est contra doctrinam ecclesie. ut patet s. e. c. iij. et c. cum tu. in fi. **igz** et **c**. **B**ul. limitat hoc esse uerum: quando quis credit indistincte pertinaciter: qd exercere usuram non sit peccatum: si tamen credit qd si esset usura esset peccatum. **A**lterius quero an iudei asserentes qd exercere usuras cum christianis non sit peccatum. includatur sub hac constitutione quo ad processum fieri dum contra eos tam contra hereticos. glo. rident qd non: quia in illis non cadit proprie heresis: qd heresis notat diuisionem: sed ipsi nunq fuerunt in unitate de gremio ecclesie: ex quo carent baptismo qd est ianua omnium sacramentorum: de presbi. non bap. peniens. ergo non possunt diuidi ab ecclesia: ad hoc quia iudei peccant in articulis fidei: quia non credunt humanitate christi: et hoc est certum et ecclesia hoc scit: et tamen tollerat et sustinet et non punit: quia nihil ad nos de his que foris sunt de diuor. gaudemus. ij. q. i. multi. **igz** ferendi in hoc errore. **I**dem Pau. all. xlv. di. de inde. l. q. vij. conuenientibus. xxij. q. v. si nos. et c. cum uos. xxij. q. v. alieno. et c. quicunq. et c. heretici. **I**tem quia licet iudeus sit creatura dei non tamen est creatura ecclesie: que eos non regenerat per baptismum: et ideo canonibus non arceantur. ij. q. i. multi. et sic inquisitores non possunt eos ut hereticos punire: hec uera quando iudei licet credant predicta: tam dogmatizant alijs predicant. **S**i uero dogmatizarent inter christianos: tunc dicit glo. qd possunt per ecclesiam compesci et puniri: all. no. post Inno. et Hosti. de vo. qd sup his in uerbo defensione. nec mirum: quia etiam in ceteris alijs casibus. s. quando aliter offendunt fidei ecclesia cohercet et punit iudeos: de quibus legit et no s. de iudeis. c. iudei. ij. **I**dez tenet hic Pau. concludit **igz**. glo. ex predictis. qd iudei non possunt licite fm legem suam christianis dare ad usuras. **I**dem tenet zen. per id qd habetur de utro. xv. ubi dicitur simpliciter qd a nullo recipiuntur usure: ibi dicitur ad litteram. feneraberis gentib' mltis et tu a nullo fenus accipies. **C**ontra illud facit qd habetur de utro. xxij. ibi dicitur. Non fenerabis fratri tuo ad usuram pecuniam tuam: neq fruiges: nec quantlibet aliam rem. sed alieno. fratri at tuo absq usura id quo indiget commodabis: ut benedicat tibi dominus tuus in omni tempore tuo: et uide etiam de utro. xxxij. alias. xxviij. ex quo patet qd alij qui non est frater in eadem fide iuxta. c. ad mensam. xij. q. iij. erit licituz fenerari. **P**ro hoc etiam facit dictum Augu: qd habetur in. c. ab illo. xij. q. iij. ibi dicitur ab illo: exige usuram cui merito desideras nocere. **G**lo. pro responsione. remittit ad no per se in. c. conquestus

s. e. et per Hosti. in sum. s. e. ti. **S**i in aliquo. zen. hic dicit qd prima ratio no ob. quia non est licita argumentatio a sensu contrario: quia resisteret prauus intellectus: et contra id qd habetur de utro. xv. ubi dicitur qd a nullo recipiuntur usure. **n** obstat fa ratio: quia illud capitulum debet intelligi negative: et sicut nulli debes nocere: sic nulli debes fenerari: nec est uera expositio secundum euz que ibi ponitur. s. qd ab hostibus sit licituz usuras recipere: quia est licitum recipere eorum bona uiolenter qd est plus: sed ab alijs quibus non est inditum b' illud cum non liceat eorum bona occupare: iuxta no post Inno. et Hosti. de uoto qd super his non est licitum recipere usuras: facit qd no post Inno. de resti. spo. olim p. **G**lo. ultia. querit ad littere declarationem quomodo et qualiter sit procedendum contra suspectos et diffamatos de heresi. **R**esponder remittendo ad cle. i. s. de here. **M**ath. hic dicit: qd primo talis debet citari et examinari: et si confiteatur benequid. **S**i uero neget debet reponi in carcere custodiali. poterit etiam poni in compedibus: et postea debz inquisitio fieri. s. de here. cle. i. in prin. et hoc pot episcopus sine inquisitore et contra: ut ibi patet facta autem inquisitione et processu: aut repertu plene probatu: aut semiplene: aut nullo modo primo casu. s. quando reperietur plene probatu: tunc omnia eius bona ipso iure sunt confiscata. s. e. ugentis et c. excommunicamus: et e. ti. c. cu fm in vi. **S**i tamen talis uult redire ad sancta m'ez ecclesiam debeat audiri: dum tamen abiuret heresim. de conse. di. iij. c. beringarius. et i. q. vii. q. tiens: qua abiurata poterit inquisitor ei bona restituere. ut dicto. c. ugentis. et debeat poni in carcerem perpetuum penalem per inquisitores euz dyocelano. hodie tamen poterit per inquisitores cum epo illa pena mitigari. s. e. ut commissi. s. et illorum in vi. **S**i autem post abiuratam heresi rediret ad illam: uel a prin' noluit redire ad ecclesiam: sed pertinaciter persistit in heresi: tunc tal' debet ut relapsus tradi curie seculari. all. de hez. ad abolendam. et c. excommunicamus. et hoc de. i. casu. **2**o casu quando reperietur semiplene probatum. puta forte per unum testem uel grauem in famiam et inquisitus inficiatur seu negat: tunc inquisitus captus debet tormentari s. ii. iij. c. i. v. duo. ibi uel tormentis exponere. et hoc ad istar criminis lese maiestatis. **L**ad. l. iul. maiest. l. quis quis. et tunc si quidem confiteatur et persistat tunc punietur ut conuictus. ii. q. i. nos in quenq. **S**i uero non confiteatur: tunc si est diffamatus in dicenda est ei purgatio: et si defecerit in ea puniet. **S**i uero se purgauit. et tunc si adest uehemens suspitio contra eum potest imponi temporalis penitentia. de presump. litteras. **S**i uero est leuiter suspectus: tunc non imponitur pena: sed leuis ei iniungitur penitentia. **A**duertendum est tamen qd nihilominus abiurabit heresim: quia quilibet suspectus de heresi: siue sit leuis: siue uehemens suspicio debet abiurare heresim. facit de hereti. accusatus in vi. p. et ii. **R**. **Q**uid autem si post abiurationem talis suspectus de heresi labatur in heresim: tunc si erat uehementer suspectus

iudicabitur relapsus: et pena relapsi punietur. Si uero erat leuiter suspectus, tunc non iudicabitur relapsus. *all. s. et accusatus. q. si autem. 7 c. Te* tio casu. s. quando nil est probatum non psequitur uelut non dubium, predicta dicitur. notanda contra inquisitores: qui pecunia recepta cancellant processus suos: quia male faciunt nec debent id facere sed procedere ut est premissum. *Aduertendū tñ* est secundum *La. hic* per litteram istam in fi. q. tam dyocesanus q. inquisitor contra nō diffamatum uel suspectum non potest procedere ad inquirendum de ueritate: et super hoc competit exceptio illi contra quem inquitur. hoc intelligo saluo casu. i. 7. q. de accu. in vi. debent igitur p̄s de infamia et suspitione inquirere: qua inuenta tunc debent procedere ad inquisitionem ueritatis. dic secundum formā quam dixi post. *Suū* cuius uerba hic iunge: ad id autem procedetur secundum eum altero de duobus modis. s. ut fin. c. litteras in fi. de presump. exigatur ab eis iuramentum: uel cautio: uel imponatur penitentia eis et indicatur purgatio. de pur. ca. inter. quam si p̄stare noluerint uel in penitendo defecerint procedatur contra eos ut hereticos. de here. excomunicamus. i. s. i. quo ad primum. et dicto. c. inter. i. fi. quo ad 3. *La. Or. i* hoc melius ē magis explicite dicendum ut s. dixi. *Querit hic Suū* pro declaratione materie et decre. quid sit usura. *Rñ* det q. usura est omne lucrum qd̄ sorti accidit in contractu mutui qui consistit in rebus ponderabilibus: mensurabilibus: et numerabilibus: ex hoc dicit q. quis possit consequi damnum ultra sortem: sed non lucrum. *Itē* in contractu alio q. mutui. puta pro socio: potest unus ponere sortem: et alter personam. ff. pro socio. l. i. de hoc p. *Inno. s. e. super Rica. et plenissime in regula peccatorum. in vi. 7 c. Querit in quo foro debet peti usura. Respondet q. triplex potest esse usura. Una* ducta in pactum. et hec potest peti in foro ecclesie per cuius statuta prohibentur usure: et sic potest repeti p̄ditione indebiti: uel officio iudicis. *all. nō s. e. usurarium. 7. c. Michael. Et* est usura metalis: que sola spe committitur non interueniente pacto: et talis non potest peti iur. sortis: sed iur. poliboc est non potest peti in foro contencioso: sed in foro conscientie *all. s. e. consuluir. 7. c. in ciuitate* *Tertia* potest esse usura large sumpta: que p̄prie non est usura: puta augmentum siue accessio ad sortem in contractu societatis. et tunc si reus est laicus petetur in foro seculari. *all. de fo. compet. ex tenore. facit licet non all. q. nō in. l. socium qui in ium. ff. pro socio. per glo. 7. c. de sum. trim. l. i. petitur enim quandoq. usura non ut usura: s. ut interesse ut ibi nō. Quid autem si usur. solute in casibus permissis: de quibus s. e. c. i. 7. c. salubriter repetantur a uero laico. et excipiat licitū illas recipere iur. canonum actor replicet. q. immo non est licitum cuius erit hec cognitio. dicit q. iudicis ecclesiastici ad quem spectat cognoscere: an sua sit iurisdictio. de sen. exco. si iudex. i. vi. 7 c. *Tertio* querit nunquid papa possit indistincte p̄mittere usuram: et statuere q. sit licita uel statuit in dote: et in certis alijs. s. e. c. i. 7. c. salubriter*

et cōquestus. cui ibi nō dicit q. non: quia usura est inibita ex utraq. lege. s. noui et ueteris testamenti. et sic ex lege diuina ne duz canonica et positiua. ad hoc quia aliqua licent in singularibus casibus: que non licet in uniuersali dispositione: naz papa posset aliquibus prohibere ne contra herent in certis casibus siue gradibus: et tam nō posset sacramentum matrimonij in toto tollere uel inibere. ad hoc etiam q. habetur in simili d. decima: que non potest in totum tolli: sed alicui speciali persone remitti sic de deci. c. a nobis. *Uñ* ius querit hic *Wath. quid* si cōmunitas dat pecuniam mutuo: nunquid omnes de cōmunitate peccant: et dicuntur usurarij. et dicit fin. *Ray. q.* sic si loquimur de his quorum iussu et auctoritate fit. secus in ignorantibus. facit. l. i. s. ignorantibus. ff. de mag. conue. 7 c. *Quid autem* si quis mutuatur pecuniam cōmunitati: hoc pacto q. sibi remittat onus collectarum an sit usura. *Spe. te* net q. non: quia aliud est lucrum dare: aliud reit. qd̄ dicit *Jo. an.* procedere si collecte erant in certe. secus si certa dicit s. e. consuluir: et ibi etiam tenet q. mutuare egenti est sub precepto. s. inde querit nunquid usurarius tenetur restituere illa que lucratus est de pecunia feneratoria. *Remittit ad nō per Ray. in sum. huius ti. et Arch. s. e. q. p. in vi. et dic ut ibi:* quia si est lucrum perceptum ex pecunia non quia id potius queritur ex industria. *Uero* est lucrum fructuum perceptorum ex possessionibus: et tunc bene tenetur ad illius lucri restitutionem. *Sed an* uxor et familia usurarij possunt uiuere de illicite acquisito. *Dic q. si* habet licite acquisitum: de quo uiuere potest non debet de illo uiuere si non habet: tunc debet aliunde uictum querere si potest: et si non potest aliunde querere de illis uiuere potest. *Quid* si alius quis dat certos redditus alicui ecclesie tempore uite sue: uel certam pecuniam: et contra ecclesia dat sibi certos annuos redditus pro uita: an sit usura: dicit q. non. de quo per *Inno. s. e. sup eo. 7. c. in ciuitate. 7. c. cum in dyocesi. Querit ultius* hic *Wath. quid* si statutum habet q. omnes de tinentes dotes mulierum post annum teneantur dare alimenta uxoribus: et maxime duos denarios pro libra quolibet mense: an ualeat statutum uidetur q. sic: per id quod nō per *Spe. in ti. q. si.* sint legitimi tenet q. infra annum potest uxor alimenta ab heredibus uiri petere: si non habet aliunde unde uiuere possit. *all. ff. de bonis aucte iudicis possidend. l. quis. ff. de ut in po. ex lega. le. p̄l. 7. ff. ut in pos. mit. l. i. q. si mulier. In p̄trariū* uidetur dicendum: per id quod nō *Ray. in sum. e. ti. et Inno. s. e. salubriter:* ubi dicunt q. si data fuerunt pignora pro dote q. post mortem uiri fructus pignoris debebunt computari in sortē datē pro quo bene facit decre. salubriter: ubi dicitur q. uir tenetur uxorem alere propter onera matrimonij. et ex hoc fructus non computantur in sortem. et sic patet q. si non extat matrimonium non tenetur. et per consequens si mulier nō prestat feruicia matrimonialia non debet habere alimenta ex quo sequitur q. talia statuta: de quibus est premissum non tenet: et per consequens statuentes

incidunt in penam huius constitutionis: et sic re-
sident per quod uidetur approbare hanc partem: fa-
cit quod non Bar. in l. insulam. §. usuras. ff. soluto
mat. **U**terius querit an iudex ex officio possit
procedere contra usurarios: de quo per Inno. §.
de iur. iud. ad nostram. ij. quia certe sic ad finem co-
rectionis peccati: saltem eo casu quo iuratum est
non petere. **U**terius querit hic Joā. de lig. in ad-
ditione que in certis lecturis non habetur: quid
si aliquis usurarius manifestus prestitit cautionem
secundum formam decre. q. p. §. e. in vnde inde
confecit testamentum: et taliter quod testamentum va-
luit: deinde continuat uicium usurarum: sed non
manifeste nec ullam cautionem ulterius d. nouo
prestitit: modo queritur: nunquid tale testamtu-
z irritetur. **E**t arguit pro et contra. uidetur enim quod
non: quia iste modus non reperitur inter alios ex
quibus irritantur testamenta: de quibus. l. sanc-
mus. l. de testamentis. **P**rimo quia fortius impedit
fiendum quod tollatur iam factum de iur. iud. quem
admodum: sed uicium usurarum sine qualitate
non impedit fiendum nec testamenti factionem.
§. e. q. p. in vi. ergo multo minus ante rite facti
irritabit. **T**ertio quia cautio p. lita purgavit ui-
cium precedens: et sic per consequens id quod p.
cessit cautionem in nullo modificat infirmat ul-
quificat actum subsequenter: sed requiritur quod
actus sequens sit circumstantiatus: ita et rati-
ter quod possit inducere illuz effectum: sicut poterat indu-
ci ante cautionem. l. de prescrip. xxx. annorum.
l. si quis emptionis. §. sed et si quis. pro ista pte
all. exempla posita de re. iur. factum legitime in
vi. **U**ltimo hoc confirmat auctoritate Pauli in
cle. l. §. de sepul. ubi dicit quod testamentum legiti-
me factum irritatur: si ille qui fecit postea effici-
tur usurarius manifestus: et sic a contrario uult:
secus esse si non efficiatur manifestus. **I**n contra-
rium uidetur dicendum pluribus rationibus. **P**rimo
ex quo continuauit crimen: et in ipsum reincidit
non requiritur quod omni momento exercitium ul-
actus talis criminis sit manifestus: sed sufficit
quod ex uicio fiat: ut probatur. ff. q. vi. aut clam. l. i.
ij. §. illud cum glo. sus. **Q**uia non uidetur dimi-
sisse primum crimen usurarum: sed in eo continue
perdurare: ex quo rediit ad uomitum: et sic ap-
paret ex subsequenti facto non fuisse rite purga-
tum: nec fuisse animam rite purgatam: sicut enim
presens informat et declarat preteritum. l. de ad-
ul. l. si quis adulterij. sic et preteritum informat
presens. facit de presump. mandata et c. scriba: et
de pe. di. ij. in prin. 3. hoc confirmat: quia ex quo
continuauit delictum fingitur non penitus: sed
simulate conuersus: et esse in errore in quo fuit d.
prehenus de presump. litteras. uidetur eiz hoc
fecisse ex reliquis prioris erroris et uicij. argu. d.
hereti. accusatus. §. ij. in vi. **Q**uia continuata
et adherentia eiusdem nature censentur. ff. de rei
ven. l. que religiosus. de conse. eccle. uel alta. c. i. in
vi. **D**inc est quod possessiones duorum continuat: li-
cet aliquo medio tempore uacauerint: censentur
una possessio. xvi. q. ij. §. q. si ab eo. facit. ff. ex
qui. cau. ma. l. cum miles. facit in ar. ff. de p. cario
l. sed si manente et ff. si certum petatur. l. lecta et

de elec. officij in quibus continuatio facit actum
censeri unum. **Q**uinto quia natura uere recidiue
est defendere et declarare primum morbum boni cu-
raturum non fuisse: et materiam ueteris erroris re-
condita. d. homici. c. ad audiaz. et no. e. ti. presby-
terorum et de here. c. ad abolendam. v. illos po.
et de accu. c. i. in vi. vnde dicit canon: quod si quis uo-
catus fuit in iudicio pro aliquo uicio: et rursum i
hoc ipsum reciderit signat materiam primam: ex
qua uicij oritur in interioribus medullis habere
reconditam de peni. di. ij. c. i. **D**inc est quod absolu-
tus a sententia excommunicationis non satisfaciens
reincidit in sententiam et ligamur: et fingitur non ab-
solutus de offi. ordi. significauit. de appe. qm de
sen. exco. sacro. in fi. et e. t. eos. in fi. in vi. quin
immo magis est damnatus actus reiterationis
quod primus: ut ibi et. l. de epis. et de. l. ij. **S**exto h.
confirmat: quia continuatio delicti non inducit
diuersa delicta: sed censetur unum. ff. de fur. l. bi
qui et l. inficiendo. §. infans: nec ob. ff. de fur. l. uul-
garis. quia immo facit pro secundum intelle-
ctum quem posuit Jo. de peni. di. i. uulgaris in
glo. antepenult. ubi dicit quod ibi agitur ex prima con-
tractatione modificata ex sequenti deprehensione
sicut ergo ibi actus subsequens informat prece-
dentem: sic in casu nostro actus precedens infor-
mat sequentem. interpositio autem modici tem-
poris non inducit diuersitatem iur. ff. de adul. l.
prout in fi. **I**taque parte dicit uideri magis equum
ut tollatur fraus et fictio: quibus est occurrendum
de diuor. quanto. nec ob. contraria. quia loquitur
quando al. est idem: uel simile delictum non incur-
rerat. sed in casu nostro actus precedens informat
subsequentem: nec uidetur a primo actu recessisse
immo simulatam cautionem et conuersionem fe-
cisse: ut probant iura superius all. **N**on ob. etia
l. si quis emptionis. §. sed et si quis: quia casus e-
diuersus non aduersus. ibi enim per cautionem
quam prestat debitor creditori: renunciat credi-
tor iuri inchoate prescriptionis. **I**n casu uero no-
stro prestatio cautionis non inducit purgationem
remissionem uel absolutionem a crimine: sed est
quedam cautela pro debentibus recipere: unde
ex hoc non probatur correctio uel probatio cri-
minis. **S**ubsequens ergo exercitium criminis: et
continuatum cum primo cum censeatur eiusdem na-
ture cum primo et modificetur ex illo debet uici-
ari: ex quo primum uicium non apparet purga-
tum. **A**d predicta confirmanda adducit simile:
quia si plures uulnerauerunt aliquem. uniuscuiusque
uulnus uel actus est contemplandus: ut sciat ex
cuius uulnere mortuus sit. ff. ad l. acquil. l. itez
mela. §. si plures: et tamen in uulneribus uel acti-
bus ab eadem persona illatis hoc non inspicitur.
Hic est quod si fa. p. cussio p. se p. siderata non sufficit ad
mortem si tamen adiuncta prime sufficit: et mortem infert:
illi actus simul coniuncti unum homicidium fa-
ciunt. **I**tem si ego primo et tu ex intervallo percu-
sisti fo. aliquem: licet nulla percussio p. se sit mor-
talis: ex quo ambe iuncte sunt letales uterque est
irregularis. non Inno. de homi. significasti. all. xxij
q. ult. c. fi. **E**x his concluditur: quod licet exercitium
usurarum fo. loco factarum per se non faciat istum

dicti manifestum itamen primi exercitij p[er]tinuat[i]o[n]e
modificat[i] et per consequens uiciat testamentum
facit d[omi]n[u]m super specula et xvij. q. iij. si quis co
tumax. Deo gracias. Additio sic erat in fi. questi
onis huius. hec fuit questio Frederici de qua i su
o opere consilio. vij. Sequitur.

De excessibus prelatorum Balaz

requens et assidua.

Frouidet consilium p[er]tra. xxx. graua[m]ina que inferebatur re
ligiosis a quibus precipit pre
latos cessare et suos subditos
facere cessare. iubens ipsorum
religiosorum p[ri]uilegia et iura seruari. no[n] potest
al[iter] diuidi p[er] mod[u]m uel sumari. vñ diuide in tres: q[ui]a
primo consilium narrat. xxx. graua[m]ina que in
ferebantur religiosis. 2º p[re]missa ratione contra
illa p[ro]uidet: et sic precipit ab illis prelatos cessare
iubens ipsorum religiosorum iura et p[re]uilegia
uari. 3º contra aliud et xxx. graua[m]en p[ro]uidet.
Ibi uerum. Ibi. et quoniam. Prima pars. post
subdiu[m] in tot quot sunt graua[m]ina. Nota frequen
ter occurrentibus p[ro]uidenduz. concor. l. naz ad
ea. ff. de legi. de quo de despo. ipube. per litteras
No. xxx. hic a q[ui]bus prelati abstinere debent: et facit
similiter suos subditos abstinere. Item q[uod] ecclesia
est una et uniuersalis extra qua[m] nullus o[mn]i[u]m pot[est] sal
uari. Nota q[uod] omnes prelati et religiosi dicuntur
fratres: intellige in christo: et similiter o[mn]es chri
stiani. xi. q. iij. ad mensam. et ideo debent esse uni
uoluntatis in licitis et honestis: sim[iliter] debent
adinuicem affici in caritate ex cuius uinculo sunt
astricti. Nota q[uod] quilibet debet esse contentus su
is iuribus: et non occupare iura alterius uel res
iuriose: et si hoc fieret homines bene uiueret. et to
tus mundus esset in pace. cuius oppositum e[st] ad
presens: hoc no[n] est nisi quia quilibet iura alterius
nult occupare. Nota q[uod] prelati debent caritatiue
tractare religiosos in eoru[m] iuribus et p[ri]uilegijs
et etiam eis fauere. Nota illud uulgare q[uod] p[er] solet
timeri q[uod] specialiter prohibetur: id quod gene
raliter. Nota magis specialiter ex tex. in p[ri]mibi
molientes et c. a p[er]trario q[uod] causa rationabili sub
sistente possunt excommunicari participantes cum
religiosis: et sic facit q[uod] si religiosi monachi no[n] ex
hibent quartam rectoribus parochialibus licet
sit ep[iscop]o taliter excommunicare. s. subditos suos par
ticipantes cum eis. Nota ex v. quida[m]. et q[uod] ecclesia
de mensa non dicitur uacare per mortem admi
nistratois illi p[ro]positu[m] et c. Blo. capiut. Que
rit an prelati mittentes manus iniurias in cleri
cos sint excommunicati. dicit q[uod] sic. p. c. si clericos
de sen. exco. i. vi. Blo. a iure. q[ui]rit qui sunt casus
quibus a iure concessum est capere religiosos. rñ
det q[uod] in casu. c. i. de p[ri]uile. in vi. et de hereti. ad a
bolendam: quia in crimine heresis: et quando de
linquunt in loco non exempto: et hoc inspecto iur[e]
q[uod] erat ante compilationem huius libri. post co
pilationem autem huius libri fatetur glo. q[uod] per
multas cle. data est iurisdictio super exemptos p[er]
ut dicitur in. c. ij. j. de penis. Buil. hic ult[er] duos
casus primo allatos ante compilationem ista
addit casum decre. suscepti. de prebe. in vi. Ex p[er]

dictis autem et ex hoc tex. colligit idem Buil. q[uod]
exempti eo ipso q[uod] eximuntur desinunt esse in per
sonis et bonis sub p[ot]estate ordinariu[m]: nisi con
trarium probetur de iur[is] ostenditur autem con
trarium de iure in multis casibus. primo in per
sonis in cle. diocesanis de ui. et ho. de. quo ad bo[n]a
de p[ri]uile. per exemptionem in vi. Blo. inter
minare. querit nunquid interminatio sub pena
excommunicationis uel diuine maledictionis liget
ad penas. Blo. dicit q[uod] non. de quo remittit ad no[n]
de sagit. c. uno cum concor. Buil. hic dicit q[uod] si q[ui]
ratur an tales interminationes inferant t[ame]n co[n]
minationem ante non sententie promulgatione[m]
distingendum est: quia aut erat prius lata sente
tia excommunicationis forte per statutum. et post
ea interuenit talis interminatio: et tunc infert ex
communicationis sententia: ita q[uod] erit duplici sen
tentia excommunicationis ligatus. all[er] de sen. exco. a
nobis. Aut non precessit statutum proferens se
tentiam: et tunc aut talis interminatio est proba
ta a canone: aut ab homine: si a canone nunq[uam] in
fert excommunicatione[m]. xxx. di. per totum. si ab
homine tunc inspiciendus est iudex: et quis est iu
dix animus et eius intentio et eius uerba: quia
si ferat sic: prohibens sub pena excommunicatio
nis ne tale quid facias si potest probari q[uod] animo
excommunicandi protulerit dicta uerba: tunc infert
sententiam. Idem dicit si iudex dicat q[uod] ipse hoc
animo fecit: quia ipsius est interpretari de senten
tia exco. inter alia: et secuta interpretatione declara
bitur retro etiam ante interpretationem ligatus
et ita dicit intelligendum: q[uod] no[n] in. c. uno de sagit
ta. in glo. ult[er] et super ea secundum cum: et sic ult[er]
q[uod] in dubio etiam si ab homine sit prolata talis i
terminatio non inferat excommunicationem: et ideo
uoluit h[ec] glo. et uide de materia de iur[is] patro. p[er]
terea. et de symo. c. sicut tuis. Blo. audiant. q[ui]
rit an licitum sit audire missas religiosorum: di
cit q[uod] sic. sine p[re]iudicio tamen ecclesiarum paro
chialium de paro. c. ij. de quo dicendum ut ibi. fa
tetur tamen glo. q[uod] religiosi non debent aliquem
retrahere ab accessu uel frequentia suaru[m] paro
chialium ecclesiarum: ut probatur. j. ti. i. de. i. s.
Ste. hic dicit q[uod] hoc procedit in missis non publi
cis: quia non possunt prelati prohibere ne subdi
ti illas audiant a religiosis. Si uero intelligatur
de publicis: tunc dicit q[uod] si monasterium habet po
pulum potest illas diceret: secus: et sic tunc non
foret iniusta prohibitio: ut. xvi. q. i. interdicimus
et c. placuit. et c. agabitus. appellat aute[m] missas
non publicas q[uod] populo non uocato celebrantur
et de his in. c. agabitus. preall. Blo. uoluntate
Opp. q[uod] hec decre. in hoc v. superfluat per decret
quoniam de p[ri]uile. Soli: q[uod] ibi p[ro]uidet de exep[er]tis
t[ame]n et p[ri]uilegiatis. hic general[iter] tenet de o[mn]ibus: ut
patet ex fi. Blo. interponit. uoluit opponere
q[uod] ex eo q[uod] occupentur bona seruientium uel ua
sallorum ipsorum religiosorum non possunt p[er]
pter hoc religiosi appellare: nec prosequi interesse
unde oppo. de. c. aucte in fi. de p[ri]uile. li. vi. et de
ap. dilectis per Inno. et Hosti. glo. remittit ad no[n]
i dicto. c. auctoritate i ult[er] glo. et no[n] i dicto. c. dile
ctis. Ste. hic dicit q[uod] si in v. uolentes i fi. ibi d[icit]

dicat bona ipsorum intelligatur. s. religiosorum
tunc littera est plana: et non ob contrariu[m]. si uero
intelligatur generaliter ut sonat de bonis etiam
seruientium et uasallorum monasterij. Tunc uidet
q[uod] hic religiosi non prosequantur interesse pre
dictorum: sed suum propriu[m] q[uod] possunt iuxta
non in locis preall. **C**lo: mancipari. querit an
prelati non deferentes appellationibus interposi
tis ad papam intelligit. **B**uil. si erat rationalis
sint puniendi: dicit q[uod] sic. all. ij. q. vi. decreto et d[omi]ni ap
pel. de priore. Quali autem pena punientur. di
cit **B**uil. q[uod] si est clericus deponetur ut dicto. c. d[omi]ni
creto. Si uero est laicus condemnabitur in xxx
pondus auri. all. l. de appe. l. iudices. Quid at
si quis timet incarcerationi si appellat. Respondet glo:
q[uod] sufficit protestari de appe. si iustus metus fa
cit. q[uod] non Bar. ff. de no. ope. nuncia. l. de pupillo.
§. si quis ipi priori. Reuocat hic in dubium **B**uil.
quid si de iure appellans sit incarcerationis ad que[m]
erit recurrendum pro incarceratione et custodia
videtur q[uod] ad iudicem appellationis siue sit appel
latum ab interlocutoris siue diffinitiuu[m]. **S**l. h[oc]
relinquit disputationi. Jo. de lig. credit q[uod] recurre
dum sit ad iudicem appellationis: quia ad eum
fit deuolutio iurisdictionis ex iur. legitime appella
tionis: all. s. de appe. ut debitus. e. ti. c. cordi. in
vi. et sic per consequens deuoluitur etia[m] facultas
custodie facit q[uod] non. **L**. de appe. l. eos. §. si quis at
et c. **C**lo. pleno iure all[ia] concor. ex quibus col
ligitur qualiter possit ecclesia aliqua spectare ad
religiosos pleno iure: q[uod] explicat hic **B**uil. q[uod] p[er]
p[ri]uilegiu[m] ut not in dicto. c. quoniam uel etia[m] per
consuetudinem legitime prescriptam que in h[oc]
ualet de preben. referente: **J**no. et **H**ost. ibi li
cet **H**ost. non contrarium de offi. Arch. cum sa
vendicabant. ergo sibi religiosi institutionem fm
formam. c. uis. xvi. q. ij. et ex iusta causa al[ia] for
te ep[iscopu]s possit animaduertere in eos ut j. i. c. p[er] f[aci]t
Buil. Quando autem dicatur spectare ecc[lesi]a ad
aliquem pleno iure: dicit **P**au. quando spectat q[uod]
ad temporalia et spiritualia. ut deo. c. uisio: et di
cto. c. quoniam. et c. ti. cum et plantare: §. in eccle
sijs. **C**lo. interdicunt: querit an sententia inf
dicti lata in ecclesijs religiosorum teneat. Respondet
q[uod] non. si constat de exemptione de quo in regula
scienti de re iur. in vi. in mercurialib[us]: et p[er] **J**no.
de v. sig. c. ex parte facit de appe. si duobus et
q[uod] non de accu. ueniens. cu[m] glo. concor. **P**au. in ef
fectu dicens q[uod] de facto emanat interdictum et
tales sententie si sint exempti all[ia] de reli. do. cu[m]
dilectus et de p[ri]uile. cum olim: quod intelligit p[er]
cedere etiam si non compareant: quando p[ri]uile
gium exemptionis est notorium all[ia] no. ij. q. ij.
si ep[iscopu]s et dicto. c. ueniens. Si uero non esset noto
rium tunc dicit q[uod] ualet p[ro]cessus ordinarij si no[n]
allegaretur et probaretur p[ri]uilegium exemptionis
de p[ri]uile. c. i. in vi. fatetur tamen q[uod] **B**uil. n[on] so
tenuit contrarium per no[n] per glo. xxiij. q. viij. co
uenior sed male quia ibi loquitur in alio casu. s. in
clerico citato coram laico qui de tali p[ri]uilegio
clericali non debet cognoscere et per consequens
non debet necesse necesse coram eo allegari nec
omissio etiam talis p[ri]uilegij dat iurisdictionem

laico cum clericus etiam expresse non possit tali
p[ri]uilegio renunciare de fo. compe. si diligenti. et
ideo aliud est in exemptis qui possunt suo p[ri]uile
gio renunciare fm **P**au. et de materia plene in
regula scienti in vi. et dicto. c. ex parte. **C**lo. in
exigendo. inducit tex. ad no[n] de cen. in. c. cu[m] ap[osto]l[us]
in vbo caritatie. nunquid v[er]o ep[iscopu]s possit exigere
caritatu[m] subsidium ab inuitis quia dicit q[uod]
sic per hunc tex. dummodo sit moderamen et h[oc]
tenet **P**au. in non exemptis: hic quia ab illis p[otes]t
ep[iscopu]s exigere si causa substat: puta itineratio[n]is ad
papam iuxta no[n] per **J**no. de sta. mo. c. i. et **H**ost.
de officio or. conquerente. licet **J**o. teneat contra
rium. x. q. iij. unio. Idem dicit si uult ire ad im
peratorem pro factis ecclesie all[ia] ff. depositi bo[n]a
fides. ad hoc quia licet caritatiue tunc habeat pe
tere nichilominus nolentes poterit compellere:
quia ubi non prodest caritas est adhibenda pote
stat. xlv. di. licet et c. qui emendat. x. q. iij. cauendu[m]
Idem tenet **J**no. et **H**ost. fm eum in dicto. c. cu[m]
ap[osto]l[us] solus. Idem tenet hic **B**uil. plus dicens p[er] hunc
tex. q[uod] ep[iscopu]s possunt leuare caritatu[m] subsidium
ne dum a rectoribus immo etiam a prioribus et
alijs prelati religiosi: quauis exemptis q[uod] dicit
esse uerum: si curam per se uel suos uicarios ex
cent: dummodo non sint exempti in capite et in
membris: al[ia] secus all[ia] de offi. or. conquerente: v[er]o
igitur ex predictis posse exigi caritatu[m] subssi
dium. Sed an exigi possit hospitalitas. dicit **S**l.
q[uod] sic. all[ia] de prescrip. cum ex officij. q[uod] immo: et p[er]
curatio annexa uisitationi et cōsecrationi uel re
consolationi: que fit propter pollutionem ecclesi
arum. all[ia] de cen. rōna i vi. d[omi]ni p[er] se. eccle. uel alta. cu[m]
sit. et sic dicit posse intelligi d[omi]ni cen. cu[m] uenerabil. q[uod]
at soluit dicta p[er]curationem: dicit q[uod] ille q[uod] causā
solutioni dedit. all[ia] de offi. or. si canonici. §. p[er] se. in
vi. uel ecclesia. que est reconciliata cum suis paro
chianis. all[ia] de eccle. edi. c. i. et sic patet q[uod] non debz
ep[iscopu]s se de bonis mense sue procurare. ratio quia
propter talia non sunt data bona mense ep[iscopu]s: sed
propter onera ordinaria et officia que sibi incumbunt
Quid autem supredicti non sunt soluendo: dicit
q[uod] tunc ep[iscopu]s suis proprijs expensis p[re]dca
faciet: all[ia] x. q. iij. cauendu[m]. i. q. ij. placuit: facit q[uod]
uidetis de cele. mis. c. i. et c. **C**lo. nouis alle. co
cor. sed querit hic **P**au. an procedit hoc indistin
cte q[uod] ep[iscopu]s non possit imponere nouos census: di
cit q[uod] sic. si uelit imponere pro se: p[er] alios potest.
intelligo causa legitima subsistente: si imponat n[on]
exemptis: alle. s. de cen. cum clericis et quia differe
ntia debet esse inter dantem et recipientem d[omi]ni insti.
c. si. et de re. eccle. no[n] alie si una: facit q[uod] no[n] d[omi]ni cen.
prohibemus. **C**lo. non permittunt: querit an
isti non permittentes publicari p[ro]cessus delega
torum apostolicorum pro exemptis possunt pu
niri. dicit q[uod] sic: p[er] ep[iscopos] delegatos ab eis. et
etiam p[er] subdelegatos ab eis: si habent iuridicti
onem ex eo q[uod] impeditur eius iurisdic[tio]. alle. s. de
offi. dele. c. i. et c. ex litteris. poterunt etiam pu
niri p[er] conseruatores religiosorum: saluo tamē
q[uod] habetur de offi. dele. c. si. in vi. quia debet p[er]
uari forma illius decre. et decre. i. e. ti. et li. et c.
Clo. conficiant: querit an rebelliones teneantur.

conficere in ista religioforum. dicit qd sic quia tenet
ex forma iuramenti: qd pstant in creatione tabel
lionatus cuilibet requirenti conficere instrumentu
prout colligitur ex forma predicti iuramenti de
qua in c. sicut te. ne de. uel mo. 7 in spe. de instru.
edi. §. restat. v. sed quero sub qua. Idem Buil. qd
iudices 7 notarij gerunt publicu officium. xxiij.
q. i. per totum: 7 q. v. administratores. 7 s. de fi.
instru. Si instrumenta: Item quia non est alicui
denegandus aduocatus si petatur: de offi. iudic.
ex litteris: 7 hoc dicit procedere: etiam in facto
heresis siue fidei dum tamen etiam facta per pa
cipales explicentur. ad hoc quia legitima defesio
nemini est deneganda: etiam demoni: de excep.
cum inter: ubi non denegatur etiam excomuni
cato. Sed querit hic Pau. an instrumentum co
fectum a notario phibito ualeat. an ne. Pau. hic
dicit se disputasse questionem. 7 disputando disti
xisse: quia aut prohibitio tollit officium: aut tol
lit probationem. primo casu quando tollit offm
7 tunc phibitio aut causatur a crimine: aut a defe
ctu: si a crimine: tunc dicit qd instrumentum tal
notarij non facit fidem: quia lex 7 iudex pot est
tali officio priuare: adducit simile de exempto qd
propter delictum priuatur priuilegio: de priuile.
c. i. in vi. Ubi de crimine agi oportet: sicut qua
in prouincia: quod dicit procedere: siue crimen i
ducit priuatione ipso iure: ut est uidere in crimie
heresis: all. de hereti. si aduersus: 7 c. excomuni
camus. §. credentes: siue non inducat priuatices
ipso iure per rationem predictaz. nec ob. p. dictis
qd not. Lau. 7 Jo. xvi. q. vij. filijs. ubi dicit laicuz
non posse priuare patronum iure patronatus: qd
illud ideo quia laicus non potest cognoscere de
illo de iudi. qto. secus si esset iudex: qui haberet
potestatem de illo cognoscendi: 7 hoc quando p
hibitio causatur a crimine. Si uero causatur a
defectu: uel ab alia causa citra crimen. puta quia
intendit ad noxam propter multitudinem: 7 tunc
si priuilegium est concessum a principe: 7 probi
bitio fit ab inferiore no v3 prohibitio: quia hoc
spectat ad principem qui priuilegium concessit. ff.
de re. iuz. l. l. Ateratius. Item quia non potest esse i
sufficiens quem princeps elegit. xviij. q. iij. §. que
autem qd intelligit 7 limitat esse uerum ubi ex
citium esset talis officij qd requirit iudicis auctori
tatem: exempli in. c. penult. 7 si. de fi. instru. quia
tunc sufficeret sola prohibitio per dicta iura. Si
uero priuilegium est concessum a prohibente uel
a pari tenendo opi. Dost. in. c. penult. de fi. instru.
que habet qd communitates priuilegiat: 7 uni
uersitates regentes possunt creare notarios i eoz
territorio. tunc si fieret prohibitio ex causa tenet si
ne causa uero non tenet all. de immunitate eccle
siarum. c. decet in vi. 7 qd no de elec. cu3 exco. e. liz
Hoc limitat esse uerum quando est concessu offi
cium perpetuo: secus si temporaliter sicut fit qn
q3 duobus uiris idoneis de proba. quoniam ptra
Nam tunc staretur probationi intelligo lapso te
pore. Item predicta dicit posse intelligi quando
ad prohibitionem iudicis ecclesiastici non acce
dit excommunicatio: quia tunc 7 si non ui probibi
tionis tamen saltem ex ui excommunicatois possz

instrumentum reddi inefficax fm eum qd intelli
go fm no de sen. exco. decernimus in. vi. 7 de ex
cep. pia. e. li. Et hoc de primo casu principali: qn
prohibitio tollit officium. T casu quando probibi
tio tollit probationem: 7 tunc si eam tollit oio n
facit fidem si in prohibitione erat decretum. Si
uero tollit qualificatiue. puta quia inibet ne p
betur per instrumentum nisi sint tres testes iseri
pti: uel nisi sint in memorialibus: uel nisi soluat
gabellam: 7 tunc statuit prohibitioni legis municipa
lis habentis potestatem illam condendi. xi. di. ca
tholica. iij. di. §. legis. ff. de sepul. uiolato. l. iij. §.
quid: tamen fm Pau. uide glo. in auct. de tabel.
§. penult. coll. v. Glo. obedientiam in prin. de
clarat. litterarum. deinde querit quare non cogunt
religiosi ponere in salutatione litterarum obedi
tiam. Respondet glo. quia si sunt exempti non te
nentur ad obedientiam profitendam: de priuile.
cum olim. ii. si non sunt exempti satis est qd a p
cipio promiserint de ma. 7 obe. c. legebatur: 7 de
sympo. ne dei. Glo. litterarum. colligit priuati
onem posse fieri per litteras: 7 all. concord. 7 sic
talis presentatus ex quo est idoneus debet admit
ti cum ei perpetuo sit ius quesitum: ex quo pnta
tio facta est per personam ecclesiasticam de iure
pa. pastoralis fm Buil. facit qd no s. de sepul. cle
dudum in v. presentari per glo. 7 La. 7 d. elec. sci
ant cuncti in vi. 7 per Inno. de iure patro. c. aut
Glo. indignos. querit si essent persone digne
institute per istos prelatos non admissis pntatis
an possunt peti remoueri: uidetur qd non: a con
trario littere. contrarium tenet glo. dicens qd prese
tantes 7 presentati possunt illos petere remoueri
de iure patro. ex litteris: 7 c. ex insinuatione d. re:
uidi. cum bertoldus. 7 fortius si sunt indigne ita
loquitur hic. Glo. ad mensam: querit ad lie
declarationem: quid si ecclesia habet in aliquib3
rebus dominium directum: sed utile dominium
habet aliud: ut est uidere in feudis: an dicuntur d
mensa. Respondet glo. qd non: ex quo alios fruct
percipit: 7 ita dicit tenet Inno. de re. eccle. no alie.
ut super. Ex hoc inferit qd si talium rerum reuer
tatur dominium utile ad ecclesiam poterit fieri
noua infeudatio: all. de feu. c. ii. Juxta predicta
reuocat glo. in dubium pro declaratione littere q
ecclesie dicuntur proprie de mensa prelatorum:
uel capitulorum: uel singularium dignitatu3 ul
prebendarum. Rndet glo. per v. uidetur qd ille ec
clesie dicuntur de mensa: que sunt unite mense
prelatorum: intantum qd non habent rectores ul
uicarium perpetuum alium qd illum cui est facta
annexio: hoc dicit satis probari per hanc litteraz
7 per tex. in cle. l. de Ratis 7 de suppe. neg. prela. c.
i. 7 c. Quomodo autem 7 qualiter esse possit qd
talis unio sic fiat. Respondet qd fieri potest tribus
modis. primo per unionem factam per episcopos
de consensu sui capituli: ut probatur in cle. si una
de re. eccle. non alie: 7 de sta. mo. cle. i. §. ad hec. 2o
pot esse p prescriptione iuxta notata per Inno.
in dicto. c. ut super. 3o potest esse propter priuile
seu papalem concessionem: 7 de hoc 3o non dubi
tatur: ut probatur in. c. pastoralis. de priuile. nu
quid autem eo ipso qd apparet ecclesiam esse

pleno iure subiectam predictis ex hoc dicatur **3** mensa: dicit glo. et bene notabiliter quod non mouet quia licet rector in tali ecclesia pondus recipiat a predictis institutionem et destitutionem: et ab illis ecclesia uisitetur, tamen predicti non possunt fructus et redditus talis ecclesie conuertere in usus suos nisi habeat illam in mensam uel conuertendam in usus suos: prout probatur in iuribus allatis et non per Inno. in dicta decre. pastoralis: et de preben. in lateranensi: facit quod non de dona. pastoralis. Sed aduerte quia predictis in quantum dictum est quod in ecclesia spectante ad mensam ponitur et deponitur temporalis uicarius pro libito uoluntatis: uidetur ob stare decre. extirpato. **3**. qui uero de preben. et cle. i. de iur. patro. per que iura uidetur dicendum quod in ecclesia annexa: quo ad temporalia debet institui rector uel perpetuus uicarius: non autem temporalis. Soluit glo. quod aut ecclesia spectans ad mensam prelati collegij dignitatis uel prebende recipit institutionem superioris: quo ad regimen ecclesie: uel saltem quo ad regimen populi: et sic non est pleno iure subiecta, et tunc procedunt contraria: quia tunc in talibus debet poni perpetuus uicarius: et sic loquitur. **3**. qui non finit. Pau. quia loquitur de presentatis per episcopos illi tatis. Interdum uero talis ecclesia de mensa spectat pleno iure: etiam quo ad spiritualia ad illud de cuius mensa est. et tunc procedit iste textus. et quod dictum est de uicario temporalis: etiam si talis ecclesia sit curata: ut hic aperte probatur: facit quod non per Jo. an. de preben. de monachis: et in dicto c. pastoralis: de priuile. euz glo. concor. Pau. colligens ex predictis: quod ecclesia curata non semper debet habere prelatum proprium. sed potest esse de mensa: et spectabit cura ad abbatem de cuius mensa erit: uel per illum cui commiserit ad tempus finit cum all. cle. i. de sup. neg. prela. Ex predictis colligit etiam Buil. quod religiosi possunt habere ecclesias curatas ad mensam suam: all. s. de iur. patro. cle. i. **3**. sane. Item possunt eas taliter habere quod episcopus in eis nihil habeat agere: nec aliter quid pretendere de his que sunt iurisdictionis dignitatis: siue ordinis episcopalis: quod dicit esse uerum quando illi religiosi rectores suos: et alios instituunt et destituunt: et sub quo episcopo uolunt faciant ordinari: et alia sacramenta episcopalia impendunt: illo modo dicit abbatem clumatem habere multas ecclesias in dyocesi clumateni: de his etiam habetur secundum eum. xvi. q. iij. in sum. et c. p. et de offi. or. graue. Quomodo autem possunt religiosi taliter ecclesias optinere. dicit quod ex priuilegio pape: quod debet ostendi de priuile. recepimus. Item ex consuetudine prescripta: et hoc si uice et nomine superioris teneant possessionem. secus si uice sua: quia non potest inferior prescribere ius superioris contra superiorem. all. de prescrip. auditis: et c. cum ex officio. an autem ex collatione episcoporum possunt taliter ecclesias habere. dicit quod non: quia episcopi non possunt remittere ius cathedralitatis: nec ius uisitandi: all. de dona. pastoralis: et de cen. cum uenerabilis finit eum: finit hoc glo. que super dixit posse ecclesias effici de mensa ex consecratione episcopi debet intelligi: quando

non ex toto: nec penitus remittitur omnia iura episcopalia. **3** Glo. non uacent. Oppo. quod imo per mortem temporalis rectoris dicitur ecclesia uacare: all. de supp. neg. prelati. c. uno. **3**. pmissa et de ep. cle. i. Soluit glo. ubi quando ecclesia habebat rectorem licet manualement et renouabilem ad nutum: hic uero loquitur quando ecclesia non habet rectorem: sed firmatum. Idem sentit hic Buil. dicens ecclesias non uacare per mortem emptoris fructuum: uel habentium ad firmam toto tempore uite sue: uel ad certum tempus: et hoc ideo quia illi non habent ius in ecclesijs: quo ad proprietatem: nec quo ad possessionem: et sic dicit hic aperte colligi cum uerba hic posita sunt uerba pape: et non partis cum hoc decre. sit decisoria. **3** Glo. non existit. querit an in tali prescriptione tanti temporis sit necesse probare titulum. dicit quod non: all. de prescrip. c. i. in vi. Idem Buil. dicens hoc procedere etiam in his in quibus ius commune est in contrarium. s. de v. sig. super quibusdam: et dicto. c. i. Si uero sit prescriptio minoris temporis tunc requiritur titulus in his in quibus ius commune est in contrarium: secus dicit in consuetudine ualida: quia in illa sufficit prescriptio. x. ul. xx. annorum: et sufficit sine titulo: et in hoc differt consuetudo a prescriptione in qua requiritur titulus dicto casu: ut dicto. c. i. de prescrip. in vi. secundum Buil. Nota bene hanc differentiam inter consuetudinem et prescriptionem: que fuit Hosti. de quod plene in. c. si. de consue. per Jo. an. et Jo. de lig. **3** Glo. anni: inducit text. ad questionem an sub priuilegio concessio alicui episcopo super fructibus primi anni beneficiorum uacantium in sua dyocesi includantur beneficia exemptorum: quia uidetur quod sic per hunc text. potest tamen de facili responderi. s. quod hic non loquitur de beneficijs exemptis: in quibus non habet episcopus priuationem seu potestatem priuandi de qua hic dicit: sed loquitur de beneficijs non exemptis. licet sint subiecta exemptis quod dicendum. **3** Glo. concludit quod quod dixerit Archiepiscopus in. c. si propter tua debita de ep. in vi. est dicendum quod si in rescripto seu priuilegio dicitur de fructibus beneficiorum sue dyocesis. tunc comprehenduntur sub priuilegio. Si uero dicatur de fructibus beneficiorum sibi subiectorum. tunc secus quasi uelut quod licet beneficia exempta non sint subiecta dyocessano: tamen sunt in dyocesi: quod bene non. Ad predicta all. glo. quod non de ep. Abbatem per Jo. an. nec ob. decre. graue de offi. or. quia. Rnde ut non in dicto. c. abbatem. per Jo. an. quia ibi in rescripto solum fuerunt apposita uerba excitant: etiam officium ordinarij. **3** Glo. ut per ipsos colligit quod alias de felicitum sit ex animo illicitum: de quo remittitur ad regulam locupletari de re. iur. in vi. et all. simile: unde glo. de collu. de tegeda. c. i. ubi dicit quod deus est remunerator aduocatorum: et non nominum. **3** Glo. indebite colligit a pretario quod non peccat ex iuxta causa diruens ecclesias: all. de conse. di. i. tribus cum similibus. et c. **3** Glo. occupent. querit an ius dicens sibi propria auctoritate aliquam penam incurrat: dicit quod sic: quia perdit ius suum. xvi. q. vi. placuit. d. preben. euz qui in vi. et c. **3** Glo. alie sunt litterales.

De privilegijis, Rubrica.

Religiosi qui clericis.
Diuiditur in tres partes princi-
pales. quia in prima parte ponit
quinq; casus / in quibus excommu-
nicat religiosos / 7 absolutōez pa-
pe referuat / 7 non obstantibus priuilegijs exem-
ptionis per ordinarios locorum illos denuntiari
precepit. In 2a parte ponit vij. culpas religiosoz
a quibus precipit eos abstinere sub certis penis
quas etiam imponit prelati eoruz si non satisfe-
cerint. In 3a parte moderatur duos primos ca-
sus. **I**bi quibus. 3. ibi sane. **Tex.** ibi clericis secu-
laribus ubi regularibus secundum **1a.** **Tex.** ibi
laicis etiam religiosis. xvi. q. i. generaliter fm **1a.**
Nota primo q; religiosi non possunt clericis: uel
laicis ministrare sacramentuz eucharistie: uel extre-
me unctionis: 7 similiter nec solemniter matrimo-
nia benedicere sine licentia speciali parochialis p-
sbyteri. Item nota bene q; religiosi non possunt
absolvere excommunicatos a canone: preterq; in
casibus expressis in iure: 7 similiter a sententijs cō-
fatis promulgatis per prouincialia aut synoda-
lia statuta: uide **Jo.** de lig. de sta. mo. c. i. post scri-
pta doc. Item nota q; non possunt aliquez absol-
uere a pena 7 culpa: Et nō penam si contrafatiāt
in aliquo predictorum: qd i po facto incurrunt sen-
tentiam excommunicationis: a qua non potest ab-
soluti nisi per papam: Et nō bene taliter excommu-
nicatos posse per ordinarios denunciari. non ob-
stans priuilegio exemptionis. Ex quo nō argumentuz
a contrario q; al' extra casum istuz religiosus ex-
emptus excommunicatus nō potest denunciari ex-
communicatus per ordinarium: de quo in de. ad cō-
pescendas de sequestra. pos. 7 fruc. facit de app-
dilectus. **Nota** q; excommunicatus debet denu-
tiari excommunicat: donec f a fides de absolutio-
ne. pro hoc dicit hic **Ste.** q; semel excommunicatus
est semper habendus pro excommunicato: donec f
a fides de absolutione: de quo per **Inno.** 7 glo. i
c. proposuit: de clerico exco. mis. 7 c. **In** v. q.
bus nō vij. a quibus debent abstinere religiosi: 7
nō precipue q; non debent pronuntiare indulgen-
tias indiscretas: uel retrahere testatores a restitu-

tionibus debitis uel allegatis faciendis ecclesie
matrici. ⁊ sic facit secundū ⁊ pau. contra fraudes
mendicantium: qui ut euitent solutiones quartas
faciunt relinqui sororibus sancte clare uel alijs i
preiudicium parochialis ecclesiarum: qd nō. **I**tem
nō q non procurare debent pro conuentu suo ul
q singulari fratri quentus erogent male sub
lata incerta. **I**tem q non possunt absolvere in ca
sibus reservatis pape uel dyocesano. **I**tem nota
q non possunt aliquem retrahere ad loca mltū
remota. **I**n v. si uero nō penam quam incur
runt contrasacientes in predictis vij. **E**t nō q nō
potest circa talem penam absqz causa manifeste
necessaria dispensari. **I**n v. ceterum. nō penā
prelatorum religiosorum delinquentium in pre
missis: ⁊ nō q al regulares prelati de eo qd pueit
ad eos occasione excessuum precessorum tenent
plenarie satisfacere infra mensem computando
a tempore inquisitionis. **I**n v. sane. **N**ō casū
in quo licitum est religiosis ministrare ecclesiasti
ca sacramenta puta quando hoc eis sibi cōcessū
per priuilegium q familiaribus suis domesticis
⁊ pauperibus dependentibus in suis hospitalibz pnt
ecclesiastica sacramenta ministrare. **G**lo. pma
In v. nō: querit an hoc cle. cum suis penis locum
habeat in secularibus clericis intelligendo excedē
tibus in his que hic dicuntur eo casu quo nō de
bent. puta non quo ad suos parochianos. **R**ñōt
q non per hunc tex. a sui contrario: qui loquitur
tantum de religiosis. facit de presump. nonne.
Idem zen. nunquid autem comprehendat religi
osos prefectos ecclesijs parochialibus: quo ad nō
suos parochianos remittit glo. ad nō in cle. i. de
deci. in. i. glo. quia uidetur dicendum q sic ppter
generalitatem huius cle. licet forte non fuerit de
mente: facit q nō de elec. quorundam in vi. i. glo.
ante penult. al penult. **S**ed an hic comprehendā
tur femine delinquentes in his que hic dicitur q
dā q non quia eis interdicta sunt illa que sunt iu
ralis officij. ⁊ sic constitutio ista uelut penalis q
loquitur in masculis non debet extendi ad eas:
zen. hic dicit q cum sit omnimoda similitudo ⁊
grauitas peccent in hoc mulieres q masculi: uide
tur idem censendum: all. ff. de adult. li. si postula
uerit. §. si uero. ⁊ ff. de edendo. l. quedaz. §. num
mularios facit q nō **S**arsias de elec. cupientes in
prin. in vi. ad hoc quia ipse plus peccat q mascu
li: quando in his que suo sexui non cōueniunt se
immisceant. **I**tem quia masculinum a lege pro
latum comprehendit femininum: etiam in pena
libus: de quo de elec. generali in vi. **Q**ui autē ap
pellentur hic religiosi: dicit **L**a. q illi qui sunt de
aliqua ex religionibus per sedem apostolicā ap
probat. al autem non essent religiosi: all. de re
li. do. c. fi. ⁊ e. ti. c. uno. in vi. ⁊ de uoto. c. i. e. li. s. ⁊
an hic comprehendātur alij religiosi. s. religioni
non approbatarum si faciant contra hanc cōsti
tutionem: uidetur q sic. ar de elec. indemnitatibz
§. predicta siquidem in vi. ⁊ de preben. cum qui.
e. li. contrarium tenet **L**apus pro primo loco all
in prox. dicto facit fin eum q nō **J**o. an. in. c. ut
periculosa. **I**n v. quacunqz ne cle. uel mo. i. vi.
In iuxta predicta querit quid in religioso nouicio

et non professio an incurrat penam illius cle. faci-
endo contra illud uidetur q non. cum possit libe-
re ad seculum redire de regular. statuimus: re-
ti. non solum in vi. contrarium credit La. ar. de
sen. exco. religioso in vi. cum eniz tunc temporis
si tempore nouiciatus gaudeat pr uilegio cano-
sis si quis suadente. debet etiam sentire oius ar. cle.
i. de cen. et de sta. mo. recalescentes: et quia Seneca di-
cit in declamationibz illius debet esse damnum
cuius est premium. et c. **C**lo. unctionis. qrit
de sacramento extreme unctionis. et remittit ad
iura allra in ea. Quare autem fuit inuentum h-
sacramentum. dicit hic La. q mediator dei et ho-
minum non solum uocatur Iesus inquantu ha-
bet saluare sed etiam christus inquantum habz
unctionis gratiam in alios effundere. x. di. quo-
niam xvi. di. cum ad uerum. hoc etiam sacramen-
tum fuit figuratum in ueteri testamento ubi pat-
ret q David fuit tribus uicibus inunctus. **C**
Primo in domo patris sui in signum regni futu-
ri. et hoc significat unctionem in baptismo. 2º in
ebon super iudam et postea multa bella habuit
et hoc significat unctionem in confirmatione. 3º
iteru i ebron super Aschabel: et post hac in pace re-
gnauit. et hoc significat illud sacramentum extre-
me unctionis. Quot autem sunt necessaria ad sub-
stantiam huius sacramenti. dicit q quinqz. Pri-
o q hanc unctionem faciens sit sacerdos. Sº q ad sit
intentio. Tertia materia. s. oleum infirmorum. Quarto
forma uerborum. s. per istam sanctam unctionem
et c. quam formam debet scire inungens et dices.
Quinto est considerandus locus inungendus: qd
fit ad oculos nares: et c. An autem hoc sacramen-
tum debeat dari indistincte omnibus: dicit q no
sed soluz adultis: quia peccata uenialia uidentur
hze contra que institutum est hoc sacramentum
Item tantu dari debet infirmis in periculo mor-
tis constitutis. Sanis autem non datur: quia ha-
bent aliud remedium. s. penitentie. Item no debz
dari nisi postulanti qui deuotionem sursum eri-
git. Sed an potest hoc sacramentum iterari. di-
cit q sic: all no de secun. nup. c. vii. et hoc dicit ue-
rum si sepe quis infirmetur ad mortem. In una
eadem infirmitate non debet bis inungi nisi ea-
dem infirmitas ultra annum protrahatur: et
sic in una infirmitate nequaqua bis debet inungi
In hoc autem sacramento sicut et in ceteris sit
tria. Nam est sacramentum tantum. s. unctio ex-
trema. Item res tantu hoc est effectus duplicis
sanitatis. Tertium sacramentum et res: s. que
dam unctio interior spiritalis: idest mentis iu-
ditas uel solatium. Querit autem quid est sacra-
mentum: dicit q est sacre rei signum. Item secun-
dum Augustinum est inuisibilis gratia et inuisi-
bilis forma: facit de cele. miss. c. i. marthe. et q ibi
no: et de sacra. non ite. super Rica: et c. i. fm La.
Sed querit hic Ste. ad quem effectum fiat hec
unctio seu exhibeatur hoc sacramentum extre-
me unctionis. dicit q duabus de causis. seu pro-
pter duplicem effectum. ut patet etia ex pdictis
Prima quia per ipsum tolluntur uenialia que et-
iam tolluntur per alia de quibus in problemio.
vi. in saluatione que ipse hic enumerat: et addit

q etiam tolluntur per aque benedictae aspersioez
de conse. di. iij. aqua. Item per benedictionem e-
piscopalem seu sacerdotalem. de pe. di. i. medici-
nam. Secunda causa est quia ultia unctio pstat au-
gmentum uirtutibus de conse. di. v. c. i. et ij. et c. i.
Cuxta predicta querit si sacerdos habens
inungere non habens oleum infirmorum: sed in-
ungit crismate: nuquid tenet unctio. Io. tenet q
non. xcv. di. s. sed illud. Idem tenet si ungatur
oleo non consecrato: et ibi etia tenet q iterari po-
test hoc sacramentum et remittit ad Ray i lu.
de sa. non ite. s. circa iterationem. hoc ultimum
intellige ut sup dixi post La. **C**lo. eucaristie
declarat unde dicitur eucaristia: quia ab eu quod
est bonum et caris gratia: quasi bona gratia. Re-
mittit de hoc sacramento eucaristie ad cle. si dñz
de reli. et ve. scōp. Sed querit hic pau. an hec pe-
na incurratur siue detur eucaristia sanis siue in-
firmis. Rñdet q sic. per hunc tex: quia dixit d eu-
caristia: et non de uatico. nec. obisti testui. l. di. pe-
nitentes: et de pe. q ite. ubi apparet q in morte da-
tur hoc sacramentum omnibus: quia debet intel-
ligi per habentes potestatem dandi hoc in sacra-
mento eucaristie. Penitentia autem in casu neces-
sitatis a quolibet sacerdote dari potest de offi-
or. pastoralis fm pau. Nota bene quia ult pau-
q etiam in casu necessitatis non licet sumere eu-
caristiam ab alieno sacerdote si posset. ar. de pfe.
di. v. ut quid parus: et sic facit contra illos q lo-
co eucaristie dant modicum terre: facit de pluea
quando. **C**lo. solemnizare. de materia bene-
dictionis solemnitis nuptiarum remittit ad no in
iuribus all in ea: et potissime ad decre. i. et ij. de se-
cun. nup. **C**ul. dicit hic per hunc tex. q licet
bana occasione nuptiarum fm formam decre. cu
inhibitio de cla. despon. edantur in locis qbusqz
etiam tempore interdicti et per excommunicatos i
temporibus a iure deputatis: all de eo que dux
in mzo significasti et de fez capellanus: tam ma-
trimonium solemnizari non poterit nisi certis
temporibus per proprios capellanos: ut hic pa-
ter: et dicto. c. capellanus. concor. Ste **C**lo. no
habita. querit ad littere declarationem: quid si p-
ochianns alicuius dicit se habere licentiam a pre-
bytero parochialis ecclesie q sibi possint mini-
strari ecclesiastica per religiosum an poterit cre-
dere religiosus dicto parochiano: ita q si ei mini-
stret sit excusatus. Uidetur q sic per no de pe. di.
vi. placuit. Ad hoc quia non est presumendu q
qs sit inemor salutis eterne maxie in infirmitate
i. factum. **C**lo. sac. sac. eccle. canonizata. l. q. vii. et
d hoi. significasti. el. ij. In pñariu arguit glo. p p-
id quod habemus in simili de sacramento ordi-
s quia non debet dari a non suo episcopo nisi ha-
beat plena fides de licentia. quinimmo: et qua-
doq de ca. ut in. c. l. et ij. d temp. or. in vi. Secundo
q dicenti se absolutum no creditur nisi ostendat
d offi. or. ex pre. de sen. exco. sicut: s. hic e qda ab-
olutio que dicitur facta per sacerdotes parochi-
alem parochiano suo et c. Tertio quia sic uide-
mus in simili q asserenti se delegatum non credi-
tur nisi ostendat litteras de offi. dele. cum in iure
Blo. his. all pro et contra: dicit q potest responderi

ad hoc loco allegata pro parte negativa / et ad illa
respondet qd sic et sic residet per qd uidetur inclina
re in partem primam quam tenendo non ob. p
ma ratio all in contrarium: quia aliud in sacra
mento ordinis qd non confertur tantum prop
suscipientem / sed etiam propter alios: et ideo dici
tur sacramentum dignitatis it. q. i. §. si ergo. et §.
ecce si clericus. facit qd non de conseruoribus in glo.
ij. non ob. etiam secunda et tertia ratio: quia pro
cedunt in foro contentioso. secus in foro peniten
tiali de quo loquitur: facit qd non in. c. sicut digni
super glo. it. de homi. cum concor. fm. Jo. de lig.
Ste. et non bene illam: quia facit qd non in de. i. de
homicidio: s3 prout habeo hic in apostilla Ste.
tenet hic contra glo. ad. c. placuit §. pe. di. vi. Rñ
det per ibi non. s. qd loquitur de sacramento penite
tie et confessionis que dantur in occulto. Sacramen
ta uero de quibus hic loquimur dantur publice
et ideo maiores probationes requiruntur pro lu
stificatione huius differentie / adducit simile per
ea que habentur de de. pereg. tue. ubi clerici pere
grini admittuntur in occulto / et non in publico
et ideo dicit qd religiosus non debuit in casu de.
esse nimis credulus: all. ff. qd sal. tuto. auc. l. ij. et §.
eo per quem factum erit. l. i. et l. tutor. in prin. ff.
de mino. l. di. si quis preposita. l. q. i. si quis inqt
C Glo. parochialis: querit quis dicatur esse pa
rochialis sacerdos scholarium et mercenariorum
seu familiarium et filium. Respondet glo. qd sacer
dos in cuius parochia morantur / seu habitant:
all qd non de pe. di. vi. placuit. de quo de pe. et re. o
mnes in uerbo sacerdote. et per Hosti. in sum. de
parochianis. §. penul. v. si quis intelligatur paro
chianus: et in sum. de pe. et re. §. cui confitendum
ad si. uide qd dixi post. ad. in de. dudum. §. huius
modi de sepul. **C** Glo. presbyteri. querit ad lre
declarationem quid si alicui est collata ecclesia pa
rochialis: tamen adhuc non est sacerdos uel pre
sbyter. qd esse potest si adhuc nundum sit annus
elapsus a tempore collationis / uel si dispensatus
est cum eo ad septennium secundum formam decre.
cum ex eo de elec. in vi. uel quis sit ecclesia paro
chialis collegiata / ut patet in. c. statutum. e. ti. et
li. an tunc poterit hanc licentiam de qua hic alii
concedere. uidetur qd non: quia per se non potest
ministrare ecclesiastica sacramenta. et per psequer
nec alteri demandare. ar. xlvij. di. sicut non suos
contrarium tenet glo. per decre. suffraganeus: §.
elec. et. c. di. de transla. et qd ibi non: quinimmo plus
dicit glo. qd etiam hanc licentiam dare poterit vi
carius datus ad septennium secundum formam
decre. cum ex eo. all. de. cupientes §. de penis. Idem
Pau. quia parochialis dicitur ille qui ratione of
ficij habeat parochiam regere. Sentit tamen qd
ubi uicario est cura commissa secundum formam
decre. cum ex eo non sufficiat licentia rectoris qd
non. Sed Ste. hic tenet contrarium dicens non re
cedendum a littera que dixit presbyteri et sic non
debet sufficere licentia illius qui non est presby.
ad hoc quia ille presumitur melius scire pscientia
et alia impedimenta qd alius. Quid autem si de
licentia dyocesanij quis ministrat sacramenta
parochia alterius: an erit excusatus a pena hac

dicit glo. qd sic. **D**ouetur per. c. ij. in fi. §. per rez
Itz qd d. ocelis est parochia: et sic appellatur de
dona. c. aplice in prin. et epus etiam appellatur ps
byter. xlv. di. olim de pecu. de. c. ij. et sic per pset
quens satis uerificata sunt hec uerba littere: et ideo
non debet incurrere aliqua pena quod dicit glo. for
tius procedere si uacat parochialis ecclesia tem
pore concessę licentie. facit i. ar. licet n. all. de suc.
ab intel. c. fi. et qd ibi non. Hec dicit uera post factum
ante factum autem quando non uacat ecclesia pa
rochialis consuluit. Buil. abstinere. non ob. dicta
licentia episcopi uel archidiaconi ecclesie cathedra
lis: licet ab illis possint recipi ecclesiastica sa
cramenta: prout nouit Jo. de offi. archipresbyteri
c. ij. et sic facilius conceditur / qd aliquis possit ali
quid facere per se qd alteri concedere. Item facilius
aliquid tolleratur post factum qd concedatur fieri
Ad qd glo. all. concor. ea que non per Jo. an. d.
in iur. uerum de iudeis significauit: et de re iudi.
inter monasterium. super tertia glo. facit qd ipse
idem not in decre. nihil est de elec. super glo. cum
glo. concor. Pau. dicens qd talis habens licentiam
a dyocesanio / uel archipresbytero ciuitatensi ma
xime ecclesia parochiali uacante est excusatus p
rationes preall. et quia est absurdum qd eiusdem
loci et parochie pluribus personis sit cura com
missa. all. non per Inno. de preben. cum non igno
res. et per Hosti. de pe. et re. omnis: dicit tamen qd
licet hec sint uera. tamen tutius est non recedere
a uerbis all. de deci. ad audientiam: et sic tutius e
habere licentiam parochialis sacerdotis. hoc li
mitat Pau. esse uerum / nisi in his qui ex consue
tudine uel priuilegio uel aliquo quouis mo habent
concedere ecclesiastica sacramenta: ut est uidere
in decre. cum contingit. §. fi. et de sta. mo. de ne. i
agro. §. sane: quia in talibus non habet locum hec
constitutio. **C** Glo. speciali. querit ad littere de
clarationem. nunquid sufficiat qd presbyter paro
chialis det licentiam religioso ut possit parochia
nos suos inungere: et eis etiam eucharistiam prebe
re non expressis: seu non specificatis aliter paro
chianis: et sic an sufficiat sola expressio de sacra
mento siue expressione parochianorum. an uero
etiam requireretur expressio parochianorum. Et
similiter querit glo. nunquid sufficiat parochia
no dare licentiam ut possit a quocumq; religio
so recipere predicta sacramenta: an uero exigat
qd specificetur etiam religiosus. glo. respondet qd
hoc non bene declaratur: an hec specialitas: que
hic requiritur respiciat solum expressionem per
sonarum per modum supradictum. tamen ut sa
tisfaciat bene huic littere: dicendum est qd de tri
bus possit fieri specificatio. si de persona habente
conferre: cui debet conferri: et de ipsis sacramentis
ad quod all. de sen. exco. constitutionem in vi. et
de dolo. c. ij. cum similibus. Si tamen non fiat
tanta specificatio dicit glo. qd si fiat specificatio sa
cramentorum et persone recipientis uel conferentis
qd sufficiat ut enitet p ea h. decre. all. de rep. or. c. i.
et de offi. uica. c. fi. in vi. Idem tenet hic Paulus
et Ste. Et ex predictis colligit hic Buil. qd presbyter
parochialis curatus et tunc simplex: ex quo
sibi est commissa in adiutorium ipsius potest

assumere solum ad tempus quemcunque religi-
osum: uel alium sine cuiuscunque superioris licen-
tia qui habeat ipsum iuuare forte i quadragesi-
ma in sacramentis conferendis: et in officio predica-
di dummodo sibi constet de eius sufficientia all. nō
per Inno. de cle. pereg. t. 2. et de hereti. excomu-
nicamus. §. quia uero. Item quia ex quo tales p-
sumuntur in socios sunt rite ordinati: ita possunt
facere isti sicut curati: nec deficit eis nisi materia
si populus. si ergo curatus parat sibi materia po-
terit exercere: all. xvi. q. i. ecce et c. addicim. Juxta
predicta quero cum glo. in v. et nō: nunquid de
licentia presbyteri parochialis possit parochianus
penitentiam recipere a religioso. dicit glo. q. nō
quia illa etiam de licentia proprii sacerdotis nō
potest recipi nisi ab alio curato de pe. et re. in. c. o-
mnis: et q. ibi nō: et cum temperio intellige dictum
Buil. qd. proxime dicit. qd. nō bene. faterur tamē
glo. q. si religiosus sine licentia presbyteri paro-
chialis ministraret parochiano alterius sacramen-
tum penitentie non incurreret hanc penam: quia
de illo hic non exprimitur: et sic in illo non habet
locum hec pena: sicut nec in religioso conferente
baptismum alterius parochiano eadem ratione:
et quia hec constitutio est penalis: et sic restringen-
da de pe. di. i. §. pene cum glo. concor. Pau. in qua-
tum dicit penam huius de. non habere locum an
religioso conferente sacramentum penitentie uel ba-
ptismum parochiano alterius. In quantum uero
dicit q. in penitentia imponenda non sufficit licen-
tia proprii sacerdotis. nisi licentia detur alteri cu-
rato. licet secus in alijs sacramentis. dicit q. Ber-
trandus in. c. omnis preall. hoc tenet: Ipse uero
hoc limitat esse uerum quando proprius sacer-
dos siue confessor non committit: seu delegat ui-
ces suas: sed solum licentiam concedit. secus si p-
mittit uices suas. Assignat rationem diuersita-
tis: quia primo casu uidetur ille qui constituitur
suo iure penitentiam iniungere qd. esse non potest
ex prorogatione iurisdictionis: cum iurisdictione
talem non habeat de offi. dele. p. 2. q. 2. casu fa-
cit ex iure alieno tamq. delegatus: uel gerens ui-
ces alterius: ideo potest all. §. de heret. i. facit q.
nō in decre. decernimus de iudi. de fo. compe. si i-
gnificasti: et hanc opi. dicit ueram: nisi dicatur q.
cura per inferiorem epo. non potest delegari: ut
nōt. Arch. arguendo de elec. cum ex eo in vi. q. nō
Id tamen uerum secundum eum quando delega-
tus est concilij uel canonum specialiter certorum
casuum: uel ad tempus: all. nō per Hosti. de offi.
uica. c. clericos. Glo. a canone: querit nunquid
q. hic dicitur religiosum nō posse absolvere exco-
municatos a canone procedit indistincte a quo:
et q. canone surgat excommunicatio etiam si ab illo
xvi. q. iij. si quis suadente. dicit q. sic: per hunc
tex. qui indistincte loquitur: per quod dicit q. isti
non poterunt absolvere excommunicatos. etiam a
tali canone a quo posset absolvere epus uel sacer-
dos fm. decre. nuper. de sen. exco. et sic sentit glo.
q. etiam excommunicatos a canone minori exco-
municatione propter participationem non pote-
runt absolvere religiosi. cum glo. concor. Pau. et
idem Buil. dicens hoc intelligi de quocunque cano-

ne a papa promulgato: quia ille per excellentiam
dicitur canon: licet aliquando dicatur canon p-
uincialis uel synodalis all. iij. di. §. porro. Quo
autem sunt excommunicati a canone remittit hic
Ste. ad nō de sen. exco. eos qui in vi. et in de. i. d.
sen. exco. Sed quid de excommunicatis per senten-
tiam hominis: an si tales absoluant religiosos in-
currant hanc penam. uidetur q. sic: quia de exco-
municatione hominis certum est q. ab illa non
absoluit nisi ille qui excommunicauit uel eius sup-
or de offi. or. pastoralis. et propter hoc forte de
illa non expressit. hic contrarium tenet glo. q. hec
constitutio uelut penalis non est extendenda de e-
lec. statutum cum concor. in vi. ad hoc etiam ad-
ducit tex. qui solum loquitur de sententia lata p-
uam statuti: et sic in alijs locum non habet. Cui
glo. concor. hic Pau. Idem tenet Buil. per quod
dicit q. si absoluit a sententia lata ab homine:
siue per legatos: siue per alios inferiores non ha-
bebit locum hec pena per rationes glo. et ar. de
cre. ad audientiam de deci. in ratione sui: all. tñ
contrariuz: quia minus agitur cum lege q. mini-
st. canonis. ff. de arbi. l. cellus: et nō de re iudi. cū
eterni in vi. §. hoc non dicit primum uerius: nec
ob. ar. licet non soluat quia non procedit in ma-
teria penali et c. Glo. sententijs. querit hic an
appellatione sententiarum comprehendat omnē
speciem sententie: cuius absolutio sit necessaria.
Ridet q. sic per hunc tex. qui simpliciter loquitur
Sed querit hic Ste. de ratione quare isti religio-
si non possunt absolvere a sententijs promulga-
tis in consilijs prouincialibus uel synodalibus:
Respondet q. isti religiosi de iure communi ab-
soluendo non habent maiorem potestatem q. pa-
rochiales sacerdotes nil aliud probatur de sepl.
cle. dudum. §. per huiusmodi quod intellige in e-
lecto secundum formam huius de. nam alij etiā
non habent tantam potestatem quantam curati.
Sed nunquid religiosi poterunt absolvere a sen-
tentijs latis in statutis legatorum sedis apostoli-
ce. dicit q. nō: sed ordinarij sicut all. de preb. gra-
ue. Buil. autem hic dicit predicta procedere i sen-
tentijs promulgatis per modum statuti: de qbz
de consi. ut animaruz in vi. et ab istis absoluit q.
libet penitentiarius pape: a sententia autem lata
per modum sententie non absoluit regulariter
nisi proferens. faterur tamen q. per uiam senten-
tie non debet inferri nisi pro preterita culpa de
sen. exco. romana. §. caueant in vi. Si autem fiat
per modum statuti potest concernere futura de
consi. c. ij. §. si. fm. eum: et idem zen. Querit hic
Buil. quid si frater predicator est confessus inter-
fectorem clerici: et illum absoluit non a sententia
canonis si quis suadente: sed a peccato: nunquid
incurreret hanc penam huius de. uidetur q. nō. qd.
aliud est absolvere a peccato homicidij: aliud ab
excommunicatione: ad hoc qd. aliquando remanens
in mortali propter qd. semp est excommunicatus
absoluitur ab excommunicatione de testi. ueniens el
ij. Item excommunicatus irregularis absoluitur
ab excommunicatione irregularitate manente: de
sen. exco. cum illorum. cum hic nō dixerit de tali
absolue excommunicatum tantū a pena peccati.

Ideo non debet habere locum pēna quia si illo intellexisset hoc expressisset: ar. de deci. ad audien-
tiam. **C**oncludit q si scienter admittit excommuni-
catur an absolutionem ad sacramentum peni-
tentie tunc si non incurrit hanc excommunicatio-
nem directe: incidit tamen participando crimino-
so in crimine propter quod est excommunicatus &
sententia. nup. Secus si probabiliter ignorabat
factum uel ius speciale: puta constitutionem pro-
uincialem uel synodalem fulminantem sententiam
excommunicationis: quia tunc foret excommunica-
tus de cle. exco. mis. apostolica. **C**lo. quētiq;
querit an si religiosus absoluat alium religiosum
uel socium suum a pena & culpa incidat in hanc
constitutionem. Respondet q sic: per hanc legem
que loquitur uniuersaliter & indistincte. **C**
Clo. iuranti: querit hic loquitur de religiosi
ferentibus sacramenta contra formam huius cle:
Quid ergo de recipientibus ab illis / an ex hoc p-
ticipio erunt excommunicati: uidetur q sic p-
nuper. de sen. exco. in contrarium facit: quia isti re-
ligiosi: demum conferendo incurrunt excommuni-
cationem: & sic recipientes nō communicant sibi
postq incurrunt excommunicationem: sed in ipso
actu ex quo contrahitur excommunicatio iuxta ea
que habentur de sen. exco. contingit el. i. de quo
dicendum: ut ibi & in cle. i. de consang. & affi. 2c.
Clo. absoluendum. **O**ppo. q etiam per alium in-
feriorem a sede apostolica absolutio fieri possit ut
in cle. i. de hereti. & cle. ij. & j de pe. de. i. Sol. ibi
speciale in mortis articulo: quia ille casus semp
intelligit exceptus ratione necessitatis: facit. xvij
q. iij. si quis suadente. **C**lo. suffragante. qn-
quid si aliquis religiosus habeat ex privilegio ut
possit facere hic prohibita: an intelligitur subla-
tum per hanc litteram: uidetur q sic: quia simpli-
citer uidetur tollere privilegia. **C**ontrarium te-
net glo. q hic solum intendit tollere que obstarēt
ne possit fieri denunciatio. **I**deo si absq privile-
gio: hic prohibita attemptarint. non autem intē-
dit tollere privilegia concessa super potestate fa-
ciendi que al' hic de iure communi prohibentur
facit q nō in simili in cle. i. de deci. in fi. **C**lo.
detrabunt. uoluit colligere ex littera q nō est li-
citur alteri detrabere: & ad hoc all' canonem de
teriores. vi. q. i. ibi dicit canon deteriores sunt q
doctorum mores uitamq; corrumpunt his qui
substantias aliorum prediaq; diripiunt. ad hoc e-
tiam all' auctoritatem Hieronymi ad rusticum
monachum: & **I**ulij in inuectiua contra **G**alustu-
m in fi. & sunt auctoritates nobiles. **A**n autem
sit peccatum mortale detrabere alteri. dicit **S**te.
q sic. all' preall. c. deteriores: & c. nimium: xxiij.
q. iij. & quia tales dicuntur homicide de pe. di. i.
homicidiorum. nec ob. secundū eū. ff. de iniur. l.
eum qui nocentem: ubi dicitur q expedit peccata
nocentium esse nō: quia illud locum habet quan-
do agitur criminaliter contra aliquem. & sic di-
cit intelligendum qd habetur. xc. di. sciendum et
per **I**nno. de accu. cu3 p. **I**uxta predicta reuoco
in dubium an procedat indistincte q non sit lici-
tum prelati uel alijs detrabere. glo. respondet
q non. sed demum quando nominatim noiaudo

aliquem nomine proprio uel per circumstantias
fit detractio. secus si in genere tangerentur uicia
prelatorum uel alterius: quia illud esset bene lici-
tum exemplo christi qui sic fecit. **M**atth. xxiij. ubi
dixit. **S**uper cathedras **M**oyfi sedebunt scribe
& pharisei. facit. l. q. i. omnis. ad hoc quia aliquid
licet in genere qd non licet in specie de offi. ordi-
si sacerdos. **L**auat tamen ut glo. dicit p-
dicator q etiam in generali locutione nō loquatur nimis
effrenate: sed potius refrenet linguam: q scriptū
est: q qui inconsulte loquitur sentit mala. v. q. v.
Si alud. xliij. di. scit rector. **I**de tenet hic frater
Alvarius dicens q predicator tunc detrabit qn
nominatim uel per circumstantias corporis defeci-
bentes de conscientia alicuius detrabit diffaman-
do uel grauiter murmurando uel falsum crimen
imponendo uel occultum in predicatione publi-
cando: all' iij. q. vii. c. i. & c. accusatio. & c. sunt nō
nulli. iij. q. iij. detractores. v. q. v. qui ambulat al-
autem in genere tangere uicia prelatorum bene
est licitum secundum eum & c. **C**lo. indiscre-
tas: querit que dicantur indulgentie indiscrete:
Respondet qn pronuntiantur indulgentie que
nō sunt concessę. facit j de pe. & re. c. ii. **I**de **S**te.
q indiscreta dicitur: si pronuntiat populus: et
non appareat bulla uel testes legitimi: & si dicat
episcopalis dicitur indiscreta si non appareat lra
sigillata sigillo episcopi de proba. post cessionem:
& c. quoniam contra. **I**uxta hoc querit hic **S**te.
qui possunt de iure concedere indulgentiam. **R**ñ
det q papa oībus christianis potest concedere:
Item episcopi & superiores suis subditis. **I**nferio-
res autem concedere non possunt de pe. & re. ro/
mana: & c. indulgentie. e. tit. in vi. & de exco. plas
accidentibus. **H**ec dicit uera in generali indulgen-
tia. secus in speciali. nam potest confessor in foro
penitentie indulgendo concedere indulgentiam dū
tamen secreto id faciat. all' de pe. & re. c. i. in vi.
An autem electus in epm confirmatus nundum
consecratus possit dare indulgentias. dicit q nō:
quia non est sacerdos: facit de exco. prela. ex lra
hec ratio parum ualet: quia posset esse q electus
esset presbyter. ideo de hoc dicendum: ut in dicto
c. accedentibus: ubi per **I**o. an. post **H**osti. **A**n autē
capitulum sede uacante possit indulgentias cōce-
dere. dicit q non eadem ratione: all' nō p **A**rch.
de pe. & re. romana in vi. **Q**uid autem si quis cen-
ties uadat ad ecclesiam ubi posita est indulgentia
an totiens gaudeat indulgentie beneficio: dicit q
sic. all' nō per inno. de sen. exco. c. i. & fi. & p **A**rch.
e. ti. c. fi. in vi. & c. **C**lo. in aliorum: querit qui
sunt isti quibus fiebat preiudiciu3 per religiosos
Respondet q illi quibus aliqd debeat / uel illi
forte quibus testator uolebat aliquid legare ul' a
liter dicit glo. & nobilius possumus dicere. q hic
loquatur de episcopis ad quos uidetur expectare
tributio male ablatorum incertorum: de quib3
male ablati incertis hic premiserat: & secundū
istum intellectum esset hic casus pro opt. **H**osti. &
qua de iudi. cum sit: & de usu3 cum tu sc3 q d iur
ad episcopos spectat distributio male ablatoru3
incertorum: & non ad executores testamenti. pos-
set etiam hoc intelligi de executorib3 testamenti

quibus fiebat preiudiciū: et tunc faceret iste tex.
pro contraria opi. quam tenuit Archi. de testat.
c. ij. in vi. Que autem sit uerior opinio, dicam
de pe. et re. de. ij. ubi late agit La. et Stepha. hic
nil approbat: sed remittit ad nō per Hostien.
in. c. cu. sic: et per Archi. in dicto. c. ij. **Blo.** sed
apostolice. et se. uoluit querere qui sunt casus re
seruati soli pape: et qui seruati soli ordinario.
Rūdet q. casus seruatos pape posuit Specu. i.
repertorio suo in ti. de pe. et re. Casus autem re
seruatos ordinario posuit glo. i. c. si epus d. pe. et
re. in vi. et habentur per Hos. in sum. de peni. q.
cui confiteri in fi. ij. coll. **Blo.** absolueret. Ope
q. iste tex. superfluat per prin. Soluit quia ibi nō
superfluit: quia in prin. loquitur de absolutione
ab excommunicatione pape: uel statuti quincialis:
uel synodalis: hic de absolutione a peccato: uel a
culpa in casibus seruatis pape: uel ordinarijs.
Blo. remota. Op. q. nō ēet i. h. necessaria pui
sio h. decre. q. satis erat pui sū p. decre. nōnulli de
ip. et. ti. statuti in vi. **Sol.** glo. q. illa pui sio non
sufficiebat q. istis religiosis interdū dātur pser
uatores q. potestate habent trahendi ultra duas
dietas cum clausula non ob. constitutione de du
abus dietis. facit q. nō de offi. dele. c. fi. in vi. et iō
hoc casu fuit necessaria hec prouisiō: ne traher
ent aliquos tunc ad loca nimis remota ultra ij.
dietas et c. **In.** q. si quis uero glo. uel aliquid
colligit ex littera q. equalis et paris impōit
pro uno actu que imponitur pro pluribus ad q. d.
all. infra. ti. i. q. si ciuitas. et hoc inducit ad questi
onem Sualterij: qui uno ictu percussit tres cle
ricos: an incurrit tres excommunicationes: an u
nam: de qua in regula delictum de re. iuris in vi.
Inducit etiam ad nō vi. q. i. immutare v. an pro
adulterio commisso sepius cum eadem muliere
sufficiat unica penitentia. Veritas est q. nō: ut ibi
nec ob. iste tex. quia hoc ideo ē. q. hic sic placuit
auctori huius decre. in casu isto. Pau. etiā inducit
ad questionem Dyni v. nunquid si statutum q.
si quis interfecit hominē homines loci uel uille de
bent illum capere et ducere euz sub pena mille flo
renoz in manibus rectoris. Modo pone q. decē
interfecerint unum: et homines uille capiunt oēs
et postea dimittunt unum: an tenebuntur ad inte
gram penam mille. dicit Dy. q. sic: pro hoc bene
facit tex. iste et q. nō per Barto. ff. de priua. delicti
nunq. plura. et ff. de sepulcro uiolato. l. ij. q. si pl
res. **Blo.** grauib. Opp. q. immo subiaceat
pene que imponitur pro grauib. culpis: et ma
xime pro grauioribus: necnō pro culpis grauib.
de regula non solum in fi. in vi. **Blo.** soluit q.
hic dicit: dicitur pro grauib. ibi pro grauiorib.
bus: forte uoluit dicere q. ideoz importat utri. q.
quia eadem pena utroq. casu imponitur ex r. a
uel forte uoluit q. aliud in casu isto: aliud in isto.
Or. si in regula imponitur diuersa pena pro
grau delicto: et diuersa pro grauiori procedit hec
q. glo. als. procedit prima. **Iuxta** hoc que
ritur pro declaratione lre quā penā imponit re
gule pro grauioribus culpis. Rūdet hic zen. q.
diuerse sunt pene: prout diuersa sunt statuta iu
ta diuerfos ritus religiosop. Dicit tñ attēdēdū

q. religiosus grauius delinquens non debet de fa
cto eici de monasterio: sed in carceribus recludi:
et sic excludi a consortio aliorum fratrum. all.
xxvij. q. ij. impudicas: et c. si custos: et c. si quis sa
cro: et de symo. quoniam et q. ibi nō per Inno. d.
symo. dilectus: ubi dicit q. depositio monachi est
q. non recipiat prebendam nec habeat uocem ut
ceteri. Aluarius autem hic dicit. q. si monachus
est incorrigibilis potest eici de monasterio. dicit
tamen q. hec erit ultima all. de iudi. cum non ab
homine de ma. et obe. cum in ecclesijs. de sta. mō.
ea que. xij. di. sed illud. Aredit tamen q. si expul
sus uagatur q. ordo teneatur ipsum recipere ne
pereat. salua tamen ordinis disciplina. Mathe.
uero hic conc. or. cu. zen. unde dicit q. p. quolibet
crimine enormi: debet poni in carceribus all. pre
all. c. incupidas. et c. si quis: et c. si custos. et de
symo. quoniam. nec ob. secundum euz iura p. all.
per fratrem Aluarius: quia loquuntur de secu
laribus clericis: et sic dicit intelligendū de iudicijs
cum non ab homine: et c. sed illud: et de maio. et
obe. c. si. quia in quantum in eis dicitur q. eiciatur
a consortio fratrum debet intelligi q. id fiet per
incarcerationem in religiosis: et non per eiectionē
extra monasterium. **Blo.** necessitate: querit d.
exēplo que possit esse necessitas inducens dispen
sationem. Rūdet q. inf. rmitas uel senectus. S.
aduerte: querit hic Buil. generaliter quis habet
potestatem dispensandi contra canones. Rūdet
q. in canonibus imponentibus legem: et penam
episcopis et superioribus solus papa dispensat
nisi als. in facto inferiori dispensatio concedatur
all. de temp. ordi. c. dilectus: et q. ibi nō per Jo.
an. In canonibus autem imponentibus penam. et
legem inferioribus dispensare possunt epi nisi in
eodem canone sit inhibitorium dispensare. xxij. q.
iij. si quis suadente. Inferior autem epo non po
terit dispensare nisi illo canone uel alio hoc sit eis
permisum. que omnia dicit procedere in foro cō
tencioso. In foro autem anime: dicit q. dispensa
re contra canones est licitum cuilibet confessoris
all. lxxvij. di. presbyter. et vi. q. vlt. tempora pleni
tudinis. In criminibus autem licet non tangat
dic ut nō de iudi. at si clerici. q. de adulterijs. et ibi
p. Cal. in additionibus. uide Jo. an. de sup. neg.
prela. c. i. in vi. super glo. et c. **In.** q. ceterum:
glo. peruenerūt querit quid si nil peruenerit ad
ecclesiā de excessu seu delicto religiosi. Rūdet
q. tunc erit locus pene: de qua hic in tex. in v. ce
terum Buil. hinc sumpta occasione tractat: an et
quando ecclesia teneatur ex cōtractu uel delicto
persone ecclesie. **Circa** q. distinguit: quia aut
talis habebat mandatum de contrahendo ab ec
clesia uel maiori parte: usq. ad certam summā:
et tunc usq. ad illam debet executio fieri in bonis
ecclesie de fideius. q. quibusdam. Idem dicit q.
si non hab. bat mandatum ab ecclesia: si tamen
als. de iure uel consuetudine sibi competebar ob
ligare ecclesiam usq. ad certam summā de do
na. apostolice: et c. ceterum. Si uero non habet
mandatum ab ecclesia: nec als. cōpetebat: et tunc
subdistinguit: q. aut probari pōt debiti esse uer
sum in utilitatem ecclesie: aut nō. Primo casu

si durat uersum idem qd supra: quia usq; ad id
potest fieri executio in bonis ecclesie: ut in. c. q. q.
busdam. Si uero non durat uersum: ut quia co
uersum est in cybis monachorum: tunc aliqui
dicunt executionem fieri in bonis ecclesie. alij co
tra. ut Inno. disputat in dicto. c. q. quibusdam.
Ipse aut dicit q. aut illud vsu scdm fuit probabi
liter: ut quia in cybria monachorum necessaria
et tenetur ecclesia de prece. c. ij. et si. Aut no fuit
factum probabiliter: quia forte conuersum in cy
bria non necessaria: et tunc non tenetur ecclesia.
Casu quando non probatur uersum: et tunc
aut agitur ex delicto uel quasi: aut ex contractu
uel quasi. **P**rimo casu quando ex delicto uel
quasi: et tunc aut excessit circa iura feudi: et tunc
fit executio in bonis ecclesie: quia perdit fructus
feudi qd diu manet prelati delinquens et no p^{ro}
pout patet in libro feudi de caplis. **T**orrad. c.
si clericus. aut delinquit circa iura administrati
onis: puta fideiubendo pro alienis debitis uel si
gillando: et tunc est suspectus ab administratione
spiritualium: et temporalium de solu. si quorum
dam: aut delinquit circa alia: et tunc si habet ali
unde. unde soluat punietur in bonis alijs q. eccie
de app. reprehensibilis. **C**asu qm ex contractu
uel quasi: et tunc fiet executio in bonis patrimo
nialibus si habet illa de pig. ex presentibus. **S**i uo
no habet patrimonialia: et tunc si est beneficium ta
le q. eius fructus potest facere suos: puta quia e
simplex beneficium: et tunc i ipsi pot fieri executio
de fideiuf. peruenit: poterit etiam hoc fieri ex co
uentione partium. **S**i uero non sit tale beneficium
et tunc non potest fieri executio partium conuenti
ones: sed poterit fieri iudicis officio: ut no in deo
c. peruenit. **S**i uero nullum habet beneficium
nec habet aliqua bona: tunc sufficit q. cedat boia
all. de sol. c. Odardus. **N**ota bene hanc distin
ctionem: et precipue intellectum. i. peruenit. et c.
Odardus. de materia plene in regula delictum:
per Jo. an. et per dnm An. de dolo. ubi per glo. et
in. c. ij. de or. cong. et per legistas. **Q**uod de sacro. sac.
eccle. i. iubemus nullam: ubi per Syn. et Bar. et vi
de bonam glo. xvi. q. vi. placuit. ix. q. ij. paulm.
Blo. plenaria querit: quando dicatur facta
plenaria restitutio. **R**ndet glo. quando id quod
erat perceptum per ecclesiam erit restitutum. ar.
eius quod est dictum cum precedenti glo. q. non
est necesse ultra restitui si id non sufficit q. no et c.
Blo. requisiti declarat a quibus debeat fieri
restitutio: quia ab illis quorum interst. et c. **C**
Blo. suspensionis: querit hic dicit q. prelati istoz
religiosorum non restituentium q. ad eos puenit
ex excessibus seu delictis eorum contra formas
huius cle. erunt suspensi sed de qua suspensione
ab officio an ab administratione. **R**ndet glo. q.
hoc debuisset hic declarari. putat tamen q. de su
spensione ab officio hoc debeat intelligi: an autem
includat etiam suspensionem beneficii. hoc est q.
rere: an suspensus ab officio uel simpliciter intelli
gatur suspensus a beneficio. remittit glo. ad ea q.
no infra de penis cupientes. ubi de hoc in glo.
no nouam ad si. **P**au. hic de hoc tangit plene ar
guendo pro et contra: et referendo opi. demum?

cludendo opi. suam. **S**ed dicam in dicta cle. cupi
entes ubi est glo. magistra. **S** materia ista tangit
etiam hic **S**re. **I**n. q. lane. glo. apostolica que
rit: an inferior a papa possit concedere hoc priui
legium: q. religiosi possint familiaribus suis do
mesticis uel pauperibus degentibus in suis ho
spitalibus conferre ecclesiastica sacramenta. dicit
q. siquidem concedatur priuilegium concernens
totum orbem: et tunc solus papa concedit. **S**pe
tiale autem priuilegium concernens dyocesis po
test concedi per episcopum in sua dyocesi ex cau
sa all. no de reli. do. constitutus: et de re iudi. inf
et q. in simili dicitur de priuilegio celebrandi cu
altari uaticano: ut in decre. i. his de priuile. ubi i po
testate concedendi tale priuilegium fit similis di
stinctio. **B**lo. ultimatur: querit an qd hic dicitur
induci posse per priuilegium sedis apostolice pos
sit induci per consuetudinem: uidetur dicendum
q. sic: per cle. m. contingit in si. de reli. do. **B**lo.
uidetur tenere contrarium: quia ibi non dicit q.
per consuetudinem possit induci q. religiosi mini
strent ecclesiastica sacramenta personis ibi nomi
natis et hic: sed q. sacerdos hospitali uel pbyter
hospitalis illa ministrat. per qd concludit glo. q.
hoc casu poterit priuilegium qd non poterit con
suetudo: et sic residet glo. posset dici q. consuetu
do tanti temporis: cuius initij memoria incon
trarium non existeret: posset hoc inducere cu illa
equiparetur priuilegio: de v. sig. super quibusdam:
et qd ibi no. ff. de aqua quorti. et est. l. hoc iure. q.
ductus aque. **P**rimo istu tex. ibi. synodalia et c.
Inducit **S**re. pro opi. que habet q. prelati ecclesi
arum collegiarum cum capitulis suis possint
facere statuta sine consensu episcopi. et similiter ca
pitula cathedralium ecclesiarum: ipse dicit q. no
all. de consue. cu consuetudinis: et de his q. sunt
a prelo nouit. et no per Inno. de consti. cu omis.
Episcopus autem cum consensu capituli bñ pot
de consti. ut animati in vi. de ma. et obe. c. ij. xvij.
di. in prin. de conse. di. iij. c. i. **O**r de materia dic
melius ut no in. c. cum omnes preall. et in. c. ij. de
v. sig. in vi. ubi bona glo. et per glo. ij. di. porro. et
in summa. xvij. di. **A**lterius querit hic **B**ul.
quia hic mentio fit de pena et culpa quid e culpa
peccati. **R**ndet q. est illa macula seu sordes reat
uel offuscatio que generatur in anima peccato
ris: qui peccando mortaliter diuertit se scienter
a bono incommutabili: et a suo creatore propter
bonum incommutabile: et propter rem creatam
recedit a do et ex tali culpa commissa ipsa natura
naturans: hoc est ipse deus offenditur per na
turam naturatam in bonis sibi naturaliter col
latis. i. q. i. uentum: per hoc dicit q. cum ista of
fensio sit summa: et rancor generetur in animo
dei: quod ab ipso solo: et non ab alio etiam uita
rio suo non remittitur. **H**inc est q. dicit tex. vbi
dei tollit peccata de conse. di. iij. nemo cum si. q.
diu autem durat dicta offensio in anima rema
net macula. **Q**ualis autem sit pena q. ex ipsa ma
cula et culpa debetur. dicit q. est perpetua: quia of
fensus est perpetuus. faterur tamen q. deus intro
tum est misericors: q. cu uidit offendentem p^{re}
contritum: statim remittit et penam perpetuam

commutat in temporalem hic uel in purgatio
sustinendam all. xvi. q. i. placuit. nam ut dicit ca
no bene agit / qui dimisso rancore agit contra sui
iniuriatorem / ut aliquantulum puniatur in toto
iniusticia frangatur. xlv. di. disciplina. 2. c. 2. q. 2.
mendat / per hoc dicit q. fatue agit religiosus / q.
sine speciali mandato dñi uelit de anima peccatri
ce sumere penam: quia aut manet in peccato / et
tunc pena est irremissibilis cum non possit fieri
uis animo alicuius: nec eius malicia in anima i
mutari circa deum: aut est plene anima contrita
et tunc remissa pena est a deo secundu eū q. intelli
git / si non negligat cōfiteri legitimo cōfessori cū
potest iuxta nō de pe. di. i. in summa. La. uero p
declaratione istorum uerborū a pena et a culpa
remittit ad nō per Jo. et Archi. de pe. di. i. vbu. 3.
xxij. q. v. et remittuntur. et per Inno. et Hosti. de
pe. 2. c. significasti. et per Hosti. in summa. e. ti.
§. quis sit effectus contritionis. et sub Rīca de re
missionibus. §. i. demum dicit q. circa hoc est ad
uertendum / q. triplex est iudicium. **P**rimo
quoddam est iudicium dei: quo mundat animā
in contritione: et hoc precedit duo sequentia tōq.
dignius. **S**cōm est iudicium Petri siue sacer
dotis in ecclesia militante: et hoc probatur in cle
ista. **T**ertium est iudicium approbationis ec
clesie. s. celestis curie approbantis in celis absolu
tionem uel legationem ecclesie factam in terris: et
prout dixit Hosti. in Rīca de remis. §. i. v. sed no
tandum 2. c. **C**irca primum precipue dicit
aduertendum q. peccator peccando deum offen
dit: et ecclesiā: interdum etiam proximu et seip. 3.
Offensa autem deo facta deletur in contritione
peccatorum per gratiam dei que causatur in cō
tritione peccatoris de peccato: et in dolore cōtriti
onis habentis feruorem dilectionis caritatis: ad
deū que per peccatum offendit. Effectus ei gē
dei est multiplex: quia excitat liberum arbitrium
ad bene cogitandum / et sanat ipsum: inducendo
ipsius effectus: et corroborat producendo i actū.
Item gratia reconciliat deo hominem et a pecca
to liberat: et penam eternam in temporalem cō
mutat. Quid autem sufficiat ad hanc gratia? et
sequendam: dicit q. olim ante aduentum christi
sufficiebat sola mentalis confessio: et hoc est d. iūz
naturali. hodie uero requiritur q. fiat sacerdotis
dummodo adsit facultas: et hoc non est de iūz na
turali: sed ex precepto ecclesie: unde dicit q. hodie
propter obiectionem precepti necessaria est con
fessio et satisfactio / non solum propter reconcilia
tionem in ecclesia dei: sed etiam in iudicio ecclesie.
Possumus tamen dicere fm eum q. a reatu libe
ramur per gratia. a sequella autem peccatorū
per penitentiam / et a pena ex misericordia p glo
riam. Et ex hoc patet ex quo iustificatur remis /
sio peccatorum. uel dici potest fm eum q. iustifi
catur ex sex. s. p. duo ex pte dei. s. misericordiam
que reatum indulget. et iusticiam que emendatio
nem aliquantulum exigit / uel hic / uel i purgato
rio. Et per duo ex parte peccatoris. s. dolorem. et
amorem: et per alia duo ex parte ecclesie. primū
est meritum christi / et aliorum sanctorum perfe
ctorum. **S**cōm est indulgentia quam dat ec

clesia per papam et epō. ita tñ q. indulgentia tñ
ualet quantum permittit et exigit auctoritas et
causa. s. cōis: ut uita ex parte dantis / exigitur et
q. sit firmata fide / et obedientia ex parte reci
pientis: hoc est ut soluat illud propter qd datur.
Quis autem habeat potestatem faciendi dca duo
que exiguntur ex parte ecclesie seu dandi indul
gentias. dicit q. libere hoc facere seu libere dare i
dulgēcias solus papa potest: qui solus habz cla
ues thesauri ecclesie. s. tam meritorum christi q.
aliorum sanctorum perfectorum. alij autem ut
epi non habent potestatem generalem et liberam
sed limitatam: ut patet de pe. et re. cūz ex eo 2. e.
ti. indulgentie in vi. Ad hoc quia papa habet ple
nitudine potestatis. ceteri uero prelati sunt assu
pti in partem sollicitudinis de auctoritate / et usu
palli ad honorem. ij. q. vi. decreto 2. c. se. Ex pre
dictis patet q. gratia dicitur que culpa peccatorū
contritione ipsius peccatoris indulget: et reatum
culpe tollit penam eternam in temporale cōmu
tando qua punitur peccator i hac uita: uel in pur
gatorio. fatetur tamen q. interdum etiā quo ad
omnem penam tollit peccatum: quia pōt tanta
esse contritio peccatoris q. etiam sine uerbali cō
fessione id operabitur. xxij. q. v. remittuntur de
pe. di. i. uerbum et in pluribus. c. eiusdē di. ibidez.
qd intellige procedere dūmodo non contemptus
religionis: sed articulus necessitatis uerbalem et
fessionem excludat. Ex predictis etiam patet q.
uicarius dei. s. papa in ecclesia ista militante quo
ad iudicium contentiosum uel nō contentiosum:
ut in foro anime per contritionem et oris confessi
onem per quā contritionem interiorem tollitur
peccatum et pena eterna: quia propter peccatum
mortale peccator erat extra ecclesiam militante
perpetuo damnatus quousq. ecclesie satisfaceret
per confessionem / et penitentie imposita peractio
nem potest penam temporalem commutare: et i
terdum etiam in totum tollere potest etiā quo
ad ecclesiam militante. Epus uo hoc pōt q. ad
ecclesiam militante. s. in casibus in quibus non
est prohibitus. Inferior uero ab epō non potest
penam temporalem in totum tollere / etiā ex cā
presertim religiosus: nisi aliud sit concessum: et h
uult dicere tex. hic iudicio ipsius Lapi. inquit
dixit q. religiosus absolvere non potest a pena: et
a culpa. Est ergo differentia inter papam et alios
religiosos: quod intelligit etiam quo ad iudiciū
ecclesie triumphantis: medum militantis: quia in
utraq. illa intelligenda est auctoritas. Quodq.
ligaueris et c. Ma. xvi. et xxij. q. i. quodcunq. et
dictam auctoritatem intelligit clauē non errante
ut. cā. 2. q. c. manet. Ex his patet q. quicqd hic
agitur totum pendet a iudicio ecclesie triumpha
tis. Ex predictis etiam patet qualiter offensa fa
cta deo et etiam ecclesie remittitur. Qualiter aut
debeat remitti offensa que sit proximo. dicit q. de
bet remitti a proximo: et sibi fieri satisfactio / nec
pōt remitti ab alio. Aduertēdū tñ ē circa pdictas
q. qñ sacerdos dicit absoluo te nō ē aliud dicere
nisi dñcio te absolutū: qd nō est nisi absolutōez
peteres ul absoluo te a pena eterna cōmutata in
tpiale. et hoc nō Hosti. et Inno. in. c. significauit: et

in. c. omnes de pe. 7 re 7 Arch. de pe. di. i. vbum.

Archiepiscopo per que.

A Tres sunt partes principales: si cut sunt tria dicta. 2. ibi. 3. mili 3. ibi. Sic tamen. tex. ibi. Archie piscopo. alibi appellatur princeps xxi. di. c. i. secundum Sull. **N**ota primo hic plura quae pote. t. archiepiscopus in quolibet loco sue prouincie etiam exempto: etiam non ob. quo cunq. privilegio contrario. Et no. q. sunt. quinq. s. facere ante se libere portare crucem: 7 benedicere populo 7 audire publice uel priuatim diuina offi tia: 7 in pontificalibus celebrare 7 coram se facei celebrari sine pontificalibus tamen. Ex hoc ultimo no. q. quandoq. quis potest per se: qd non potest per alium 7 c. **I**n v. Simili. Nota quattuor ultra premissa similiter posse exerceri per episco pum in quolibet loco sue dyocesis etiam exempto. Item nota q. similitudinem idem est iudicium. Item no. similitudinem in archiepiscopo ad episcopu 7 c. **I**n versiculo. sicut tamen. nota non dei o gari privilegii exemptionis nisi quatenus expri mitur. Item q. per exercitium predictorum iuri um in locis exemptis factum per archiepiscopu uel episcopum no. queritur eis aliquod aliud ius 7 c. **B**lo. exemptat: querit quomodo cognos ci poterit an locus sit exemptus. Rndet per ea que habentur in tex. 7 glo. de priuile. si papa i vi qua quando expresse in priuilegio hoc exprimitur: ul dicitur q. est de iure beati Petri uel q. spectat ad ius 7 proprietatem romane ecclesie: uel q. spectat specialiter 7 immediate ad romanam ecclesiam: ul sile. 3. q. rit hic La. an loca exempta sint d dyo cesis. 13. sint i dyocesi: ut hic pbat p huc tex. ibi p ncie sue 7 c. 7 i v. sili. ibi dyocesi sue. Sunt g. 3. eum in dyocesi: sed non de dyocesi. 7 sic dicit te. e hic Sull. de monte lau. per hoc dicit q. aliud e di cere talis est dyocesis talis: uel in tali dyocesi: 7 aliud est dicere de tali dyocesi: nam locus exempti licet sit dyocesis 7 in dyocesi: ut in. c. cum epus de offi. or. in vi. non tñ est de dyocesi. Si fa. ad p dicta 3. q. 2. q. no. Jo. an. s. it. i. de. una adff. i glo. de ip. si pp tua debita: 7 de ip. abbates in glo. g. si pro alio secundum La. **N**ota bene pdictam diff. rentiam in de 7 in: 7 ipsam consuevit tenere dñs p. sed mihi non placet: quia iure non pro batur. nec ob. glo. all. te per La. quia dicunt q. loci exemptus non est de iurisdictione dyocesan. 7 bñ dicunt. non autem dicunt: q. sit de dyocesi. de ma teria tamen istius dictionis de uide Bar. in. l. i. § nunc uideamus. ff. de coniungendis cum eman. libe. 7 per Jo. an. de re. iuz nullus ex cōsilio ad fū in vi. 7 c. **B**lo. crucem allat concor. ex quibz patet q. archiepiscopus potest uti insigniis i locis exemptis. 7 est ratio secūdu Sull. quia licet loca exempta sint extranea archiepiscopo: quo ad ea que sunt contenciose iurisdictionis. sicut est pferre ordines ubi requiritur examinatio. xxiij. di. quā do epus uel sedere p tribunali uel similia de tēp or. cum epus in vi. **N**ota tamen que sunt uolunta rie iurisdictionis potest in eis exercere: ut hic cum similibus. per hoc dicit q. si uoluerit ibi ordines pferre uel crismare no. poterit: nisi fuerit iugatus

ab ipsis exemptis uel de uoluntate eorum proce dat all. vi. q. i. epus 7 c. sicut alicuius. vi. q. ij. c. i. **I**dez zen. dicens q. archiepi in locis exemptis pos sunt facere q. hic dicitur de portatione crucis: et similia que sunt iurisdictionis uoluntarie. Alia at que sunt iurisdictionis contenciose uel officij: ut p ferre ordines non possunt. **S**te. autem hic propi id qd hic dicitur q. archiepiscopus potest facere ante se deferre crucem per totam prouinciam. Querit an alius potest ante se facere deferri crucem. dicit q. sicut quattuor patriarche ubiq. preterq. in urbe ubi est papa uel legatus sedis apostolice u tens insignis de priuile. antiqua. **S**ed aduerte q rit hic La. an archiepiscopus sine licentia exemptor poterit ante se facere crucem deferri. dicit q. sic p hunc tex. 7 hoc inducit uerbum libere hic positu quia significat nullo requisito: 7 sine alicuius licē tia id fieri potest all. simile de cen. romana. §. sa ne in vi. 7 de app. si a iudice. e. li. 7 de fo. compe. cle. quis licet ibi debeat ante omnia requiri licen tia qua non habita libere potest procedere facit infra ti. prox. in de. i. fm. et. **M**elius facit q. habe tis de sepul. de. dudum. §. statim de prebena licet in vi. per Jo. an. 7 c. **B**lo. benedicat q. rit de qua benedictione hic loquitur. Rndz q. de be nedictione solemnī que fit per illa uerba. Sic no men domini benedictum. de qua de cōse. di. i. cū ad celebrandas. xxi. q. vi. ministrare. xcv. di. ecce 7 de priuile. abbates in vi. cu. 3. glo. concor. **P**au. uel potest intelligi secundum eum de benedictioe quam facit epus itinerando: 7 quaz iniungit po pulo cū signo crucis de priuile. abbates in vi. 3. querit **P**au. an benedictionem solemnem possit facere presbyteris: dicit q. non: sed solum epus supi ores all. c. ecce. xcv. di. **Q**uid autem sit benedictio dicit q. operatiue sumpta: prout proprie accipi debet est dei adiecta ministerio benedictis 7 san tificantis infusio. xxv. q. di. presbyterum. i. q. i. dictum 7. q. ij. q. pio. Aliquando autem ponitur optatiue: i. c. si qui. xxiij. q. i. **D**einde q. rit **P**au. an archiepi 7 episcopi possunt benedicere in loco interdicto: dicit q. tutum est abstinere: quia tunc homines ubi populus est interdictus. quia tunc homines non sunt capaces illius gracie. Si tamen fiat con tra. non est irregularis contrafaciens de sen. exi is qui 7 c. se. in vi. **Q**uis autem sit effectus huius benedictionis. dicit zen. quia tollunt uenis lia: que similiter tolluntur per alios modos de q bus per **H**ost. in. c. omnis de pe. 7 re. 7 dixi i cle. prox. facit q. habetur s. e. abbates in vi. 7 dicto c. cum ad celebrandas. **B**lo. pontificalibus querit nunquid archiepiscopus in loco exempto sue prouincie poterit celebrare cum pallio. Rndet q. sic **M**ouetur quia hic permittit archiepiscopus celebrai in pontificalibus: sed inter cetera pontificalia archiepi est palium 7 c. **Q**d limitat esse uerum: si in diebus permissis celebrat. de quibus in. c. ad honorem de usu pallij: 7 intra suam ecclesiam. e. ti. c. i. **S**te. hic dicit q. quidam hoc tenent per ra tiones 7 iura preall. **I**n contrarium tamen all. q. licet archiepiscopus possit uti pallio in ecclesijs sue prouincie. illud debet intelligi in ecclesijs in quibz habet iurisdictionem: ut in. c. ad honorem preall. **S**ed

iurisdictionem non habet in exemptis ergo et
nec ob. q. pontificale archiepiscopi dicitur pallium: quia
licet illud sit uerum / non per hoc debet inferri q.
ubicunque possit uti pontificalibus possit uti pallio
quia sine pallio celebrat in aliena provincia / etiam
in pontificalibus: nec in illa potest uti pallio: ut
non Hosti. de usu pallij. c. i. et melius in. c. ex tuarum
e. ti. et de elec. q. sicut: licet Inno. contra: de usu pal:
c. si et c. et sic residet per qd uidetur tenere con
tra. glo. Tutius puto tenere glo. per illum tex. q.
hic simpliciter et indistincte permittit cum ponti
ficalibus celebrari. ar. xix. di. si romanorum.

Glo. sine pontificalibus: querit an hoc etiam
procedat si archiepiscopus uelit coram se facere cele
brari per episcopum: ut talis episcopus non possit in pontifi
calibus celebrare. Respondet glo. q. sic: et hec fuit re
cte mens littere: quia non esset dubium q. per alium
inferiorem episcopum non posset facere celebrari in pon
tificalibus: hec limitat glo. esse ueram: nisi forte co
ram se faceret celebrari per dyocesanum loci: quia
illi hoc competit iuxta suam facit q. uidebitis in cum
glo. in uerbo etiam celebrare: et hanc litteram di
cit glo. facit pro opi. Inno. de qua infra dicet c.
glo. concor. Pau. dicens q. archiepiscopus in locis ex
emptis sue provincie potest per se in pontificalibus
celebrare: sed alteri episcopo hoc committere q. coram
se in pontificalibus celebret non potest: nisi for
te esset dyocesanus. Ex quo non q. per se poterit q. per
alium non potest: de quo in regula potest quis per
alium de re. iuxta in vi. c. u. glo. et Pau. concor. etiam
Ste. **G**lo. celebrari. colligit ex littera. aliud esse
celebrare / aliud coram se facere celebrari: quia au
ctorizando celebrationi uidetur assistere: et aliud
simpliciter audire diuina. nec mirum / quia in pri
mo et secundo casu excommunicatus incurrit irregula
ritatem: et sic debet intelligi de cle. exco. m. illud
in fi. Secus in tertio casu: de quo per Jo. an. de excessu
prela. in. c. fi. **S**te. hic simpliciter colligit dicta etiam
ut diuersa dicens q. archiepiscopus: ut et quilibet alter
potest audire diuina. **N**ota bene glo. an facies
coram se celebrari uel audiens diuina incurrat ir
regularitatem. **I**n. s. simili. **G**lo. etiam celebra
re: querit an episcopus in locis exemptis sue dyocesis
possit celebrare in pontificalibus. Respondet q. sic: et
hoc uoluit littera / que dixit simili modo: sed ce
lebrari facere coram se in pontificalibus non pote
rit: sed sine eadem ratione. scilicet quia nec hoc potest
archiepiscopus ut dicit glo. se. **D**einde ulterius que
rit glo. hic loquitur rex. quando archiepiscopus uel epi
scopus celebrat in locis exemptis. Sed an epi
scopus poterit in aliena dyocesi celebrare in pon
tificalibus Inno. ut hic refert glo. in. c. ti. de au
toritate et usu pallij. dicit q. non / etiam si de licen
tia dyocesani loci celebraret: q. dicebat procedere
saluo nisi super hoc essent privilegiati all. c. ad
supplicationem de renunc. Hosti. non in dicto. c. fi.
dicit q. in dyocesi aliena episcopus poterit celebrare in
pontificalibus: etiam sine licentia dyocesani loci. et
sic dicit q. seruat generalis consuetudo loci. dicit
q. etiam similiter possunt predicare sine aliqua li
centia in dyocesi aliena nisi prohibeatur specialiter
de quo ultimo remittit ad non de here. cum ex in
iuncto. q. ergo erit uerior opi. dicit glo. q. hec cle.

potest induci pro et contra. **N**on facere uidetur p
Hosti. in quantum hic permittit celebrari in pon
tificalibus in locis exemptis. Locus autem ex
emptus equipatur loco alterius dyocesis iuxta non
in cle. i. de for. compe. et de priuile. c. i. in vi. i. et c.
In contrarium fortiter uidetur facere: et sic p
opi. Inno. in quantum hic dicit q. archiepiscopus facit
coram se celebrari sine pontificalibus. Item quia
hic archiepiscopus. demum intra provinciam: et episco
po intra dyocesis: licet in locis etiam exemptis. cum
uideatur permittere usum pontificalium facit s.
e. abbates: et c. ut apostolice in vi. et per consequens
extra provinciam / uel dyocesim: uti non potest
pontificalibus. quid ergo dicendum. hic breuiter
glo. his aliter pro et contra nititur concordare o
piniones. unde dicitur q. dici potest q. dictum seu
opi. Hosti. procedit quando episcopus uult uti ponti
ficalibus sine iurisdictionis exercitio: puta missa
celebrando: et predicando: ad qd all. s. e. ti. c. vi. et
in vi. et q. non vi. q. iij. c. i. Si uero uult uti pontifi
calibus cum iurisdictione uel officio: puta degra
dando: crismando: uel ordinando: uel alia filia facie
do: et tunc sine licentia dyocesani loci facere non po
terit: all. ix. q. ij. per totum / et sic intelligitur opi.
Inno. nec ob. primo dicto q. hic dicitur / v. q. ar
chiepiscopus non potest etiam coram se facere celebra
ri in pontificalibus: quia aliud est in propria persona
celebrare ut dictum fuit cum glo. prox. nam ut
dicit glo. dici potest q. episcopus non potest committere
alteri usum pontificalium extra suam dyocesis: et
qd intellige ut dictum fuit cum glo. in v. sine. **S**ed
si episcopus per se celebrat bene utitur pontificalibus
iure suo: et sic non ob. hec via quando nulla inter
uenit licentia. Si uero concedatur licentia per dyo
cesanum loci circa usum pontificalium: an illis
poterit uti etiam cum exercitio iurisdictionis: uel
officii. dicit glo. q. putat differentiam esse inter pallium
ex una parte: et alia pontificalia ex alia / quia pon
tificalibus uti potest episcopus uel archiepiscopus
in aliena provincia uel dyocesi: etiam cum exerci
tio iurisdictionis de licentia dyocesani loci. secus
in pallio: quia illo uti non poterit archiepiscopus
cum exercitio iurisdictionis uel officii in aliena
provincia: etiam de licentia dyocesani loci: saluo
nisi super hoc esset privilegiatus ut dicta auctori
tate et usu pallij ex tuarum: et potest saluari opi.
Inno. Ratio diuersitatis potest esse inter pallium
et alia pontificalia. ut patet in dicto. c. ex tuarum: et
c. ad honorem. e. ti. et c. i. et ij. nam pontificalibus
uti potest omni die: non sic in pallio: quia solum
certis diebus uti potest ille: ut ibi patet / et tenigi
s. cum glo. concor. Pau. dicit tamen simpliciter
q. cum iurisdictionis exercitio uel officio uti pot
est episcopus in aliena dyocesi pontificalibus de licen
tia dyocesani. sine illa autem non. et sic nil dicit de
differentia inter pallium et alia pontificalia. s. pu
to glo. bene dixisse. Ex predictis eo iuncto q. dixi
cum glo. in uerbo crucem / patet q. quo ad usum
pontificalium: non est differentia inter locum ex
emptum / etiam sue dyocesis uel provincie: et locum
penitus alienum. quia utrobique sine iurisdictionis
uel officii exercitio illis uti potest sine licentia. cum
exercitio autem iurisdictionis uel officii utrobique

uti non potest sine licentia. cum licentia autē sic.
quo ad usum autem pallij potest esse dubium: an
sit differentia ut sic de licentia exempli: oꝝ possit
illo uti cum iurisdictionis exercitio. sed non in ali
ena dyocesi: etiam cum licentia. glo. hoc non de
clarat. satis uidetur dicendum q̄ sic: quia loc' exē
ptus est in dyocesi ⁊ in prouincia. licet non sit de
iurisdictione prouincie: prout superius dixi ⁊ c.

Glo. alie sunt litterales. querit hic **B**uil. an ar
chiepus habet plus ordinis q̄ epus. dicit q̄ si at
tendimus substantiam ordinis ratioe caracteris
nil plus habet archiepus ep̄o. immo nec papa. si
uero loquimur de ordine inquantum respicit po
testatem ⁊ executionem exercitij. s. iurisdictional'
tunc plus habet sicut ⁊ papa. quia papa habet iu
risdictionem super uniuersum orbem. archiepus
super suam prouinciam. epus super suam dyoce
sim tantum. **A**d hoc quia papa in plenitudine
potestatis uocatus est. ceteri in partem sollicitu
dinis. xxviii. di. §. i. ⁊ c. se. **D**einde querit an in
differenti procedat similitudo de archiepo ad
ep̄m dyocesanum. uidetur q̄ sic p̄ hunc tex. **I**tem
dicit q̄ hoc est uerum regulariter: fallit ut infra
dicitur. nec per hoc minus dicitur esse similitudo
quia aliquando fallit similitudo prout dicitur.
xxviii. q. ii. nuptiarum. ecce fallit hec similitudo:
prout dicit canon. archiepus si aliquid agit in p
rouincia sua sine consilio suorum prouincialium nō
ualz nisi faciat intra propriam dyocesim. ix. q. ii.
si quis. hinc est q̄ i subditos suffraganeorum nullas
habet iurisdictionem: nisi in casibus expressis in
iure: de quibus nō de offi. or. pastoralis. **S**ed cō
tra ep̄m suffraganeum sic: de sen. exco. uenerabi
libus in vi. **D**yocesis autem contra quolibet de
sua dyocesi habet iurisdictionem. **C**irca
archiepus utitur pallio. epus non. **C**irca
predicta tractat quedam que sunt decisa in tex.
in dicto. c. uenerabilibus. ideo non insisto. **Q**uē
ius querit: pone q̄ epus celebrat in ecclesia predi
catorum: que est exempta: ⁊ ibi sunt oblationes.
cui debentur: an ep̄o: an uero exempte ecclesie.
Arguit pro ⁊ cōtra: contra ep̄m pro ecclesia exē
pta arguit quia ep̄us in locis exemptis non hēt
nisi quantum ei fuerit concessum. xviii. q. ii. lumi
nosus: s. h' nō est sibi p̄cessus ergo ⁊ c. **S**cdo
quia in locis religiosiis non habet qd̄ habet in se
cularibus. x. q. iiij. inter cetera ergo multo minus
in religiosiis exemptis. **T**ertio quia ep̄us iuz
stricto non debet habere talem oblationem. x. q.
iiij. placuit: licet olim propter paupertatem habe
ret quartam. x. q. i. de his. xij. q. ii. quattuor.
Quarto quia tales oblationes consueuerunt
dari curato: sed talis est rector parochialis. x. q.
i. decretum: ⁊ c. quicumq. xij. q. ii. precipimus et
c. **U**ltimo pro hoc facit hec littera in fi. duz
dixit nullum aliud ius q̄ hic expressum pōt ep̄s
uendicare in locis exemptis. **I**n contrarium
pro episcopo all. p̄ quia ep̄us est curatus totius
dyocesis: ⁊ omnes de dyocesi dicuntur sui paro
chiani de paro. nullus: de rap. cle. i. xvi. q. iiij. licet
in regulis. **S**cdo quia tota dyocesis ē sub cura
ep̄i. x. q. i. rogenda. xvi. q. i. statuimus. xxxij. di. p̄
ter hoc. **T**ertio quia illi curati non sunt nisi

adiutores ad participationem oneris de offi. ar
chiepresby. c. fi. **Q**uō quia licet ille locus exē
ptus sit quo ad ea que sunt contenciose iurisditio
nis non tamen est exemptus: quo ad ea que sunt
uoluntarie iurisdictionis. ff. de offi. proconsul. l. ij.
⁊ probatur per. c. illud: sed ista sunt huiusmodi
igitur ⁊ c. **Q**uinto quia ep̄us in tali loco po
test celebrare: ut hic ergo ⁊ consequenter oblatio
nes recipere: cum sint accessorie. ar. de re. iuz. cū
accessorium. **S**exto quia quilibet potest do
nare rem suam insti. de re. diu. §. per traditione.
In dubio autem dicendum est q̄ uideat uelle
donare episcopo. duplici de causa. **P**rimo pro
pter quandam cognationem spirituales. ff. d.
ca. i. ren. pe. l. si nullum ⁊ l. si forte: ⁊ l. castrense: ⁊
de testa. requisisti. **I**tem quia alia uidetur da
ri ob meritum. ⁊ per consequens magis merito
ff. pro socio. l. nec adiecit: sed magis meritis est
ep̄us ergo ⁊ c. ⁊ sic residet nil aliud expresse ap
probans: per qd̄ uidetur inclinare in hanc sam
partem qd̄ nō. **U**ltius querit hic **P**au. nū
quid archiepiscopi uel episcopi in locis exemptis
sue dyocesis poterunt indulgentias concedere. di
cit q̄ non per hunc tex. in fi. **I**bi nullum qui exē
pto ⁊ c. **E**t quia concedere indulgentias est iurif
ditionis ⁊ dignitatis episcopalis de pe. ⁊ re. q̄ aut
⁊ c. cum ex eo. **N**ō hosti de exco. prela. acceden
tibus: ⁊ hoc dicit esse notandum contra quosdā
exemptos qui in locis suis ex concessione dyoce
sis dant indulgentias. xl. dierum uenientibus ad
sermonem uel predicationem sui ordinis: q̄a h'
ferri non potest. **N**am sicut ep̄us per se non possit
indulgentiam concedere: sic nec per alium poterit
concedere qd̄ nō. **C**ontra hoc tamen facit q̄a ea
que sunt iurisdictionis possunt exerceri per dyo
cesanos de uoluntate exemptorum: ut superius
dixit glo. **I**deo forte hoc dictum non est uerum:
igitur ⁊ c. **S**equitur.

De penis. **S**ubrica.

Si quis suadente diabo
Diuiditur in tres partes princi
pales. **Q**uia in prima parte pōit
constitutionem suam penalem ⁊
tra percutientes ep̄os. uel man
dantes percuti ⁊ eorum socios fautores ⁊ defen
sores. **I**n fa parte excusat rigorem: dicens q̄
grauiores pene debuissent imponi. **I**n tertia
parte repetit ius antiquum de absolutis in mor
tis articulo: qui reuincunt in excommunicatione
si sanati non satisfaciunt. **S**cda ibi. **N**ec insuper:
Tertia ibi. **S**ane. **N**ota primo unum genus
sacrilegij. s. percutere pontificem: de alijs grauib'
generibus habetur. xvij. q. iiij. §. sacrilegij: ⁊ se
⁊ de insis uarijs penis. e. q. sacrilegium: ⁊ tetigit
hic **W**ath. **N**ota excommunicatum esse illum
qui temere uel iniuriose percutit ep̄m: uel capite
aut bānt: aut similiter hoc mandans: aut ratum
habens. **I**dem si sit socius facientis: uel consiliuz
dederit: aut fauorem: uel scienter ipsum defensa
uerit. **I**tem nō q̄ pari pena puniuntur socij: cō
sulores: ⁊ fautores: qua puniuntur principales
concor. s. e. felicitis in vi. ⁊ de elec. fundamēta. e.
li. §. **W**at. **I**te nō q̄ a p̄dicta excommunicatione

non potest fieri absolutio ab inferiore a papa: nisi
in articulo mortis. **I**tem nota quod predicti ultra exco-
municatioem iurunt etiam alie penas hic positas: quia sunt
privati omnibus feudis locationibus et beneficiis
que optinet ab ipsa ecclesia cuius ipsum episcopo-
pum offenderunt. **I**tem nota quod puniuntur et
posterius predictorum masculi usque ad tertiam genera-
tionem: quia sunt ipso facto inhabiles ad optinen-
da beneficia ecclesiastica in civitate et dyocesi epi-
scopi. **I**tem nota quod terre predictorum subiacent
ecclesiastico interdictioni quod durat captio epi-
scopi: conventionem tamen de qua hic. **I**tem nota quod ta-
to maior est confusio delinquentis: quanto eius
culpa est patentior: et ideo predicti excommunicati
debent excommunicati denunciari in locis hic po-
sitis: donec absolvantur. **E**t nota qualiter fieri
debeat absolutio. **I**tem nota quod puniri civitatem que
in premissis: vel aliquo premissorum deliquerit
contra suum episcopum: et similiter officiales eiusdem in
hoc culpabiles. **E**t nota penam. **E**x hoc nota civi-
tatem posse delinquere: quod videtur mirum cum
sit res inanimata: sed intellige civitatem pro ho-
minibus civitatis secundum Paulum. **E**x hoc nota
universitates posse delinquere: de quo de symo.
discretus. q. 7 de sen. exco. gravem per Innocentium. et per
Bartholomaeum. de penis. l. aut facta. §. si. **N**ota quod ad
maioritatem delicti severior pena debet imponi
et c. **I**n vi. Insuper. non illud vulgatum quod mul-
tis crassantibus opus est exemplo. **I**tem quod pe-
na mensurari debet ex qualitate persone offensa
et offendens. **N**ota hic multas adiectiones e-
piscoporum. **N**ota penas mitigandas contra
rigorem. **I**tem quod ex contumacia et protervia de-
linquentis potest augmentari pena. **I**n vi. sa-
ne: non quid habeat facere absolutio in mortis ar-
ticulo ab excommunicatione premissa. **N**ota quod
interdum ipso facto quis incidit in sententiam
excommunicationis. **N**ota quanto constitutio
est expressior et clarior: tanto eius ignorantia est
improbabilis. **O**pp. hic Paulus. contra tex. in v.
civitas autem. et videtur quod civitas non possit pu-
niri: quia non potest delinquere tamquam res inanima-
ta ratione carens. ut probatur in l. i. §. i. ff. si quis
dru. paupe. fecit. dicatur. **S**olvitur exponendo ci-
vitas id est homines de civitate. dicit tamen quod tunc
demum delinquentibus hominibus civitatis di-
citur civitas delinquere quando homines com-
municato consilio: et tractatu habito hoc faciunt
et sic delinquant ut corpus non ut singuli: secus si
ut singuli nullo consilio communicato: nec aliquo
tractatu previo: all. ff. q. vi. aut clam. l. aut quod aliis
§. si in sepulchro. et ff. q. cuiusque universitatis noie
l. nulli: et quod ibi non est. l. sicut. §. si. et quod non de consiliis
cum omnes. per hoc dicit Paulus. se consiluisse quod
civitas Bononiensis non fuit interdicta propter res
bellionem factam: quia non fuit facta commu-
nicato consilio: et sic dicit se defendisse in curia do-
mini pape: et postea in presentia cardinalium: quod
potest procedere nedum si maior pars fecit res
bellionem: sed etiam si omnes fecissent: dummodo
fecissent ut singuli nullo premissio tractatu vel co-
nsilio: sed non ut corpus: de materia in decre. dile-
ctus de symo. et in alijs iuribus allatis in notabili

bus et c. **G**lo. quis pontificem: querit an ap-
pellatione pontificis comprehendatur episcopus qui
renunciavit episcopatu: licet non ordinem. dicit quod
sic: quia et ille pontifex de ordinem ab episcopo qui renunciat.
episcopo. c. i. fatetur tamen quod tunc non poterit
esse locus pene: de qua hic in vi. a feudis: et in vi.
ipsius filij: quia non poterit privari delinquens per
tra talem feudis vel beneficiis que tenebat ab ec-
clesia episcopi offensis: ex quo nulli ecclesie preest
et similiter nec eius posterius inhabilitari a beneficiis
talis ecclesie. **A**n autem hic includantur electi: et
confirmati in episcopos: sed nundum consecra-
ti: dicit glo. quod non quia talis non dicitur pontifex
hoc est episcopus. facit quod non de elec. transmissam
et de reli. do. c. i. concor. zen. Paulus. Buil. et Ste. et c.
Glo. temere: querit quid si aliquis se defende-
do percussit episcopum an incidit in hanc penam: di-
cit quod non: contra littere. facit infra de pe. fe-
licis in prin. in vi. et quod habetur in cle. si furiosus:
§. de homi. et c. **G**lo. banuerit. **O**ppo. quod hec
decre superfluat per decre. felix preall. §. e. in
vi. Sol. quod immo non superfluit: quia illa loquitur
de offendente cardinalem. ista de offendente episcopum.
Item ista loquitur in hostili prosecutione: de
quo hic non dicit. **I**tem e contra hic banuens
punitur: de quo ibi non fit mentio: et sic se habet
ut excedentia et excessiva et c. **G**lo. mandaverit
querit an ex solo mandato de faciendo fieri que
hic dicuntur: quis incurrat has penas: etiam da-
to quod non fuerit factum: seu assecutum id quod fuit
mandatum et c. **R**espondet glo. quod hic videtur pro-
bati quod sic: et sic erit hic casus in quo ex solo man-
dato maleficium erit perfectum ad quod all. pro con-
cor. de homi. pro humani. ad fi. li. vi. et ex hoc se-
quitur quod penitentia et revocatio in casu isto non
proficeret. quia illa non habet locum post malefi-
cium consummatum. ff. de fur. l. qui ea mentes. l. l.
pe. ff. vi. bo. rap. et non in dicto. c. pro humani. quia
tamen videtur nimis durum dicere quod ex solo ma-
dato maleficium sit consummatum cum regulari-
ter sit contra ut probatur in l. si quis uxori. §. n. 3
verbo. ff. de furtis. et ff. de iniur. l. i. **I**tem apud La-
beonem. §. si curaverit. et de vi. sig. l. sepe in fi. et quod
ibi non est. de ob. ex delicto. §. ope. et quia regula-
riter verba debent accipi cum effectu de cle. non
res. relatum: tunc concor. ideo dicit glo. quod potest
iste tex. intelligi: quando mandatum habuit effectum
et sic non stetit in finibus meri mandati. unde po-
test exponi tex. dum dicit vel hoc fieri mandavit
ut exponatur hec. §. percussiones captiones: vel ba-
na iam facta. non autem loquatur de feudis: ad
quod facit. §. e. felix in vi. in prin. et de sen. exco.
quecumque. e. li. et sic residet glo. per quod videtur sen-
tire quod ex solo mandato de faciendo fieri non incur-
rat hanc penam. cum glo. precise per eadem verba
concor. hic Paulus. et idem Buil. et zen. Ste. hic ap-
tius loquitur. dicit enim quod ex solo mandato si non
effectus secutus est quis non incurrit hanc penam.
Nec ob. decre. parochiani de homi. in vi. quia ibi
est speciale finem cum regulariter contra: et sic etiam
intelligit. c. felix. §. e. in vi. et facit. c. quicumque
preall. de sen. exco. e. li. et hec opi. sapit equitatem
finem Jo. de lig. de materia remittit ad non. l. q. iiij.

quia presulatus per Inno. de de. non residen. ad
audientiam per Arch. xxvj. q. i. §. quid ergo. de
materia latius per Cyn. in. l. non ideo nimis. C.
de acc. 7 plenius per Bar. ff. de iniur. l. non soluz.
§. si mandato: 7 ibi Bar. dicit q. si queritur an
mandans committit maleficium teneatur male
ficio non secuto: est aduertendum quia: aut deli
ctum est atrox: 7 tunc ex solo mandato quis no
tenetur ad penam maleficij qd mandatur com
mitti: ex quo non est secutum: sed ad penam extra
ordinariam: ut in. l. i. ff. de extraor. crimi. hoc in
telligi nisi in iure aliud exprimat expressse: ut
dicto. c. pro humani: aut delictum est leue: 7 tunc
non tenetur aliquo modo ex solo mandato: ut. l. i.
item Labcon. m. §. si curauerit. ff. de iniur. Que
autem dicantur leuia delicta: habetur in. l. leuia.
ff. de accu. 7 per Bar. in dicto. §. no soluz: q. illa
in qd coitredis no exigi dolus: ut i dano dato: ul
si exigi g. nerat modicu pndictu: ut furtu modi
ce rei. Alia sunt graua in quibus requiritur dolus
7 generant magnum preiudiciu. Idez si fiat in
iuria circa personam ar. l. i seruoruz in fi. ff. de pe
nis / grauius sunt ex quibus insequi debet pe
na mortis: facit q. no in. l. auxilij. §. i. ff. de adlt.
7 ff. de re. iur. l. fere in omnibus: 7 l. ad ea: 7
ff. ad. l. acquil. l. liber homo. **C** Item an secuto
delicto teneatur indistincte mandans. dicit q. sic.
Sed an teneatur mandarius indistincte. dicit
q. regulariter tenetur nisi excusetur madarius
quia habuerit necesse parere: 7 sic crimen leue. l.
liber homo. ff. ad. l. acquil. 7 ibi no de quo pleni
us ibi: 7 in dicto. §. si mandato: ex quo autez ori
atur obligatio secuto delicto / an ex mandato: an
ex delicto secuto: dicit ex delicto secuto. l. si quis
uxori. §. neq. uerbo. ff. de fur. 7 ideo in accusatio
ne locus delicti commissi debet poni: non locus
mandati. Ad predicta facit glo. in. l. i. §. persuas
re. ff. de seruo corrupto 7 c. Quid autem si ma
dauit tibi: ut alij mandares delictum committi:
an taliter teneatur dicit q. sic in. l. i. §. incidit. ff.
ad turp. de quo ibi: 7 l. aut qui alr. §. si. cu. l. se.
ff. q. ui. aut clam. Item quid si mandauit tibi: ut
tu delinqueres: 7 tu diu commissu postea an te
neatur. Inno. q. sic: nisi mandatum reuocatum
sit tacite uel expresse: ut quia facit parentela: uel
pacem cum inimico suo. ff. de adimedis leg. l. iij.
7 no in. c. ad audientiam de homi. Quid autez
conductore seu asafino: 7 quid de persuasioe ha
betur per Bar. in dicto. §. non soluz: 7 in dicto. c.
pro humani ubi de asafinis: 7 in dicto. §. no solu
ponitur / que sit differentia inter mandatorem
conductorem: 7 persuasorem. An autem man
dans: 7 mandarius teneantur. e. l. habetur per
Cyn. in. l. non ideo nim s. C. de accu. 7 per Bar. i
l. sed si unus. §. seruus meus. ff. de iniur. quia cer
te sic: si delictum non committitur per alium: ul
uerba sunt in rem scripta. als non tenentur ex
eadem lege / seu occasione 7 c. **G**lo. rata. Op.
q. ratihabitio hic interuenire no possit. unde op.
de. c. cum quis de sen. exco. in vi: 7 s. e. ti. Felicio
in prin. e. li. 7 in regula ratiu quis: de re. iur. e.
li. Solut intelligendo hunc tex. fm iura i contra
rium alia: quia debet intelligi q. ratihabitio pos

operari quando hec tria que hic dicuntur facta
fuerunt nomine ratiu habentis: 7 eius contem
platione: als secus quia non suo nomine gestum
ratiu habere non possit: facit. ff. de neg. g. l. sed
si pupilla. §. sed si ergo. Idem Pau. dicens hunc
tex. intelligi debere / quando hec que hic dicuntur
facta sunt nomine 7 contemplatione ratiu habē
tis: 7 quando talis est qui ab initio potuit man
dare 7 facere. als ratihabitio in talibus non ope
raretur nec equipararetur mandato. **E**. d. cadu.
tollen. l. una. facit. ff. de offi. proconsul. 7 legati:
l. obseruare. §. si. 7 dicto. c. cu. quis desen. exco.
in vi. Ex hoc infer q. ab initio requiritur mada
tum sensus / cooperatio / consiliu: uel fauor ul q.
sit factum eius nomine: 7 sequatur ratihabitio:
7 sic sentit Pau. q. id qd hic dicitur ratihabitio
ne neduz referatur ad prima tria hic expressa. s.
percussione: captionem: 7 banitionem: sed etia
ad alia que postea subnectuntur. glo. tamen alr
sentit 7 bene quo ad uerba littere: sed quo ad ef
fectum per iura preall uidetur Pau. bene dixisse
7 c. **G**lo. scienter querit: quis habebit scienti
am probare. dicit q. ille qui all: quia in dubio p
sumitur ignorantia de re. iur. presumitur in vi.
7 c. **G**lo. defensoris ad littere declaratione
querit: hic facit mentionem de quattuor. s. de so
cio: consiliario: fauore: seu fauorem dante. 7 de
fensante. Circa quodlibet illorum quattuor / q
rit aliqua. Et primo circa primum v. de socio.
quis proprie dicatur socius. Respondet q. scdm
derivationem socius proprie dicitur propter so
cietatem periculi uel operis: uel dicitur a lequor
vn. de fin. eos socius proprie dicitur in periculo:
collega in officio: comes in itinere: consors in pre
mio: sodal: uel i mensa: uel in sede. Secundu iuri
stas autem diuersimode dicitur quis socius i cri
mine. interdum in ecclesia. interdum in ordine.
interdum in uia. interdum in coniugio. interdus
in lucro. ut patet hic: 7. xxij. q. iij. si ad peccatu:
de offi. dele. cum super: de pssis. c. l. in fi. d. voto.
c. ij. xxvj. q. ij. cu. societas d. spo. c. ij. cu. si. all. i glo.
d. p. at. s. socio criminis. pprie loquitur hic. 7 ille qui
doq. uocatur consors: ut probatur de hereti. cu
fm in vi. Quale autem accipietur hic socius cri
minis: 7 quis dicetur esse socius criminis. Rndet
glo. q. late sumendo quis potest tripliciter socia
ri alteri in delicto. s. faciendo: committendo: faue
do: 7 non corripiendo: ut probatur. xxij. q. iij. ita
plane. hinc est q. dicit canon: q. non caret scruplo
societatis occulte: qui manifeste facinori non de
sinit obuiare. lxxxvi. di. facientis. ij. q. vij. negligē
7 de homi. Sicut dignum. Stricto autem sumē
do socius sumitur pro agente: qui aliquid coope
ratur ad delictum: 7 sic sumitur hic socius: vide
licet pro illo qui aliquid agendo cooperatur ad
actum cooperationis: uel bani. unde aduertendu
dicit glo. q. interdum sunt plures qui pariter de
linquunt: 7 pariter in hoc sunt socij: 7 nullus est
principalior altero: 7 tunc omnes isti includuntur
sub committentibus delictum. Interdum autez
unus est principalior ceteris in delinquendo. als
autem est cooperans: 7 tunc ille proprie dicitur
socius: 7 ita sumitur hic ut patet: quia anteq. hic

loquatur de socio premisit de faciente crimine
 Ad predicta proxime inducit glo. simile de unio
 ne ecclesie quia quandoque due ecclesie eque prin
 cipaliter uniantur: quandoque accessorie una uni
 alteri: uelut principaliter non in. c. nouit ne se. us.
 Quali autem pena puniatur hic socius in delicto
 dicit hic Pau. q. puniatur pari pena cum principa
 li: ut hic probatur. Ad q. etiam all. de offi. dele.
 c. i. q. i. Notum. lxxix. di. si quis papa. xvi. q. vi.
 si res aliena. xvij. q. iij. omnes. xij. q. i. de iure. fa
 tetur tamen q. interdum socius mitius puniatur
 q. principalis ut probatur. xij. q. ij. cum deuotissi
 mam. hec procedunt in socio cooperante. Si vo
 quis esset socius presentia tantum: et nihil faceret
 nec cooperaretur: tunc talis non esset in culpa nec
 in pena: de qua hic all. c. ita plane. xxiij. q. iij. fate
 tur tamen q. aliquando sola presentia puniatur: ut
 in. c. i. de bap. sed ibi est speciale regulariter co
 tra. unde et socius alterius qui non est socius in
 crimine non tenetur socium excommunicatum ui
 tare de sen. exco. si ueret: et q. ibi non fm. Pau. et h.
 de primo. f. de socio criminis. Circa fm. uero. f. p.
 siliarium glo. remittit ad non in regula nullus ex
 consilio de re. iur. in vi. r. ff. de v. sig. l. sepe i. ff.
 mandati. l. ij. in fi. In fi. de ob. q. ex delict. nascunt
 s. ope. Pau. hic dicit q. hoc debet intelligi de con
 silio fraudulento et non nudo quod nihil addicit
 ad peccatum: all. non de sen. exco. nuper et de homi
 sicut digni et r. a. preall. nullus pcor. s. e. felicitis
 s. illud ad hoc quia regulariter quis non tenet
 ex nudo consilio in fi. m. a. s. tua gra. Quibus aut
 modis prestari possit consilium. Dicit q. multis
 modis. f. suadendo: rogando: et impendendo: uti
 litatem securam ostendendo: ut non hosti. de homi.
 ad audientiam: et probatur. ff. de fur. l. furti. s. co
 silium fm. Pau. De materia plene in iuribus pre
 all. et per Bar. in. l. non solum. s. si mandatum: et
 ibi dicit Bar. q. consulens in delictis indistincte te
 net: siue piliu pbeatur ei q. al. erat facturum: siue
 non: all. l. i. s. icidit. ff. ad turpil. r. ff. de adul. l. hec
 uerba. ff. de fur. l. qui seruo. s. plus. Si autem co
 suleretur aliqd. qd. non cadit i. delictum: tunc desiguit
 dicit an piliu prebeat dolo: an fm. et an ei q. al. erat
 fecurus an fm. ut non in dicta r. a. nulls pluribus: et
 de re. iur. consilij. r. ff. mandati. l. ij. in fi. Glo. tñ
 in dicta. l. consilij. r. Dicitur ibi tenet contrarium
 etiam in delictis qd. non. sed contra illa glo. Bar.
 all. glo. in contrarij in fi. de obliga. que nascitur
 ex delicto. s. ope. r. ff. de ser. corrupto. l. i. s. per
 suadere: r. ff. de v. sig. l. sepe in fi. Refert tamen
 Bar. i. dicto. s. non solum q. qd. concor. opt. q. a. opt.
 Dini procedit in leuioribus: secus in grauioribus
 alij dicunt q. opt. Dini procedit in maleficijs que
 committuntur circa remittit furtum: et similia. s. 3
 alia opt. procedit in his que in personaz. sed neu
 tram istarum approbat per dictum. s. non solum
 et hoc de fo. Circa tertium. f. de fauore: seu fauē
 te: an de quolibet fauore hic loquitur. dicit glo.
 q. non: unde dicit aduertendum q. duplex potest
 esse fauor. quidam simplex: qui nil addicit ad pec
 candum: quia et sine isto fauore eque bene fuisset
 factum delictum per delinquentem: de quo fauo
 re habetur s. e. felicitis. s. illud in vi. r. de tali fat

uore non loquitur hic: patet quia hic loquitur de
 fauore in his: hoc est in percussione: captione: uel
 bano: facit q. inferius dicitur. Secus est fauor q.
 aliquid addicit ad delictum: et de isto proprie lo
 quitur hic. Tertius est fauor quando quis pot
 obuiare crimini: et non obuiat. xxiij. q. iij. qui po
 test et de isto est dicendum: ut in. c. quanto de sen.
 exco. Juxta hoc querit glo. quid si fauor fuit p.
 situs post delictum commissum: taliter tamen q.
 defendendo: quia de illo hic expresse loquitur: an
 talis ligabitur ista pena. dicit q. non per istu. tex.
 qui loquitur de dante fauorem in delicto: et sic non
 de dante fauorem post delictum: patet quia tex.
 hic dicit in his et s. percussione: captione: uel bā
 no: et sic ipso delicto. Idem dicit Pau. si tempore
 delicti detur consilium: uel fauor in alio q. in de
 licto. non ob. predictis de hereti. excommunicamus
 s. credentes: et e. t. c. q. r. c. contra christianos in
 vi. ubi fauens criminoso: etiam post delictum: et
 etiam post sententiam puniatur: quia ibi loquitur
 in alia materia diuersa. f. hereticorum: de qua p.
 Hostien. in summa de here. s. penult. et p. Joa.
 an. in dicto. s. credentes: facit de hereti. accusat
 s. pe. in vi. Hic autem loquitur in alio crimine: et
 sic diuersitas casuum tollit contrarium. Idem
 Pau. assignat rationem diuersitatis: quia horri
 bilis est crimen heresie: ut dicto. c. accensamus.
 Qualiter aut prestetur fauor delicto. dicit Pau.
 q. quis prestat opem et auxilium ad faciendum:
 in fi. de obliga. que ex maleficio: s. interdum. xij. q.
 q. vi. scires: et hoc de tertio. Circa quartum uide
 licet de defensore querit glo. an hic loquat etiam
 de defensore que prebuit defensionem post delic
 tum. Redit glo. q. sic mouetur quia tex. hic non
 repetit c. defensorem uerbum in his q. premise
 rat hic in alijs tribus hic ergo comprehendit etiam
 defendentem in ipso actu q. post actum. Sed adue
 te quia multis modis potest quis esse defensor al
 terius. primo modo delictum auctorizando. 2.
 defendendo in actu delicti seu i. ipso delicto. Ter
 defendendo post delictum puta impediendo ne de
 linquentes ueniant ad manus iudicis examinandi
 uel puniendi. 4. impediendo ne ueniant ad ma
 nus offensi nel consanguineorum uel alterius p.
 uati uolentis propria auctoritate uindicare deli
 ctum seu facere uindicta delicti. vltio defendendo
 in iudicio puta patrocinando. nuqd. ergo omnes
 tales defensores hic comprehendat et includat. Redit
 glo. q. omnes comprehendat preter penultimum et
 ultimum de primo constat q. talis auctorizator
 delicti grauius puniatur q. faciens delictum. xi. q.
 iij. qui sentit. xxiij. q. iij. sed aliorum et non. q. q.
 i. notum et de offi. dele. c. i. de scdo etiam constat
 ut patet ex premissis et per hunc tex. de 3. et pa
 tet similiter per hunc tex. et in. c. felicitis s. e. post
 principium ibi postea recitauerit uel defensor uerit
 facit de offi. dele. ex litteris r. xxi. q. v. per totum.
 Ad idem allegat Pau. xxiij. q. i. si custos. De
 peni. defensore ne quis incidat in manus offensi
 uel alterius priuati q. hic non includatur patet q.
 uindicta que infereretur esset iniuria ad qua p.
 pullandam pro socio quis tenetur de sen. exco.
 dilecto. in vi. facit. l. si quis i. seruitute. ff. de fur.

De quinto. s. defendente in iudicio patrocinando
7 aduocando remittit glo. ad nō in. c. proposuit
de de. exco. mis. in uerbo fautores. Pau. hic dicit
q. si de iure defendatur per aduocatum q. non p
cedit hec pena. prout nō in dicto. c. proposuit. in
alijs premissis concor. cum glo. 7 c. **Glo. de p**
dictis in prin. declarat: 7 exponit litteram. deinde
colligit ex littera q. in casibus in quibus per anti
qua iura contrahatur excommunicatio non ite
ratur per hanc decre. Sed aduerte: q. hic Pau.
Quare expressit de illis qui participant in crimi
ne criminoso. quia illi sunt excommunicati per ca
nonem nuper de sen. exco. 7. e. ti. si concubine. Re
spondet q. hoc non expressit propter percutiente
7 capientem: sed propter banniente: pro quo im
ponitur hec pena: 7 f. t. extensio ratione participij
Item ideo hic expressit p. relictos: quia hic impo
nuntur alie pene q. excommunicationis in quibus
non operatur participatio / que operatur in ex
communicatione. **Glo. masculinam. Opp. q. nō**
fuit necesse exprimere de linea masculina: quia h
intelligebatur etiam si non fuisset appositum s
e. ti. ubicumq. in vi. Soluit fatendo contrarium:
sed ideo hic fuit expressum propter maiorem de
clarationem 7 dubitationem tollendam. **Glo.**
secundum. **Opp. q. immo puniatur posteritas et**
usq. ad quartam generationem: nedum usq. in
tertiā: unde oppo. de. c. de quibusdam sup. **Glo.**
Soluit glo. illa decre. non habet obstare: quia ista
loquitur in casu diuerso / quia ibi loquitur in oc
cidente uel mutilante. hic in capiente: percutiente
uel banniente. Item illa strictior est quo ad per
sonas delinquentes: quia solum habet locum in
personis ibi nominatis. s. patrono: uicediō: aduo
cato: feudatario: 7 beneficiato: occidentibus uel
mutilantibus prelatum. Ita uero latior est quia
etiam in alijs habet locum. Item ibi priuatur si
pliciter posteritas a collegio clericorum usq. ad
quartam generationem: hic soluz inabilitatur ad
beneficia in dyocesi epi contra quez deliquit: 7 ex
hoc colligit glo. se. q. quis potest esse inabilis ad
beneficia in uno loco: 7 non in alio: 7 all. concor.
sa. q. nō de app. pastoralis in ultima glo. **Glo.**
optinenda. q. uerit an posteritas unius taliter del
inquentis efficietur inabilis: 7 seruatur etia: quo
ad beneficia optenta. dicit q. non a contrario h
littere: que soluz inabilitat quo ad optinenda. ar.
decre. nonne de presump. 7 de re. iuz. in penis i vi
Nunquid autem talia optenta ante delictum po
terit permutare cu: 7 alio beneficio eiusdem dyoce
sis: dicit q. non quia simpliciter hic inabilitatur
ad optinenda in eadem dyocesi: 7 sic etia: ad opti
nenda per uiam permutationis. Idez Ste. fatet
tamen hoc esse uerum quando ageretur de pmu
tatione fienda ad illorum instantiam: secus si ex
officio ipsius uellet beneficiatos transferre: quia
posset de re. permu. quesitum: 7. e. ti. c. uno in vi.
Glo. detinebatur all. pro concor. decre. non ē
nobis de spon. 7 remittit ad ibi nō. **Glo. sua sic**
uoluit querere: quando dicitur terrar uel ciuitas
esse delinquentis remittit ad nō de posu. prela.
c. i. quia quandoq. delinquens ibi habet iurisdic
tionem ut ibi nō 7 c. **Glo. accensis. Op. q. etiā**

debet extingui 7 pedibus conculcari. xi. q. iij. de
bent. Soluit fatendo contrarium: 7 supplendo
istum tex. per illum 7 c. **Glo. sequentes sunt**
litterales: 7 expositiue usq. ad glo. in uerbo com
mode. **Glo. commodet: querit ad littere decla**
rationem: hic dicitur q. absolutus in mortis ar
ticulo si restituitur sanitati debet accedere ad sed
apostolicam quanto cito commodum poterit. quan
tum autem erit illud tempus infra qd dicitur co
mode posse uenire. Rūdet glo. sequendo Hosti. in
decre. de cetero supra. e. quia tempus erit i quod
cessante impedimento: 7 deducto tempore modi
co indulto sibi ad preparandum poterit ire ad se
dem apostolicam all. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hosti
bus. §. i. q. simpliciter. Juxta hoc querit glo. qd
si talis absolutus restituta sibi sanitate coparuit
post certum tempus coram sede apostolica: 7 di
cit se citius nō potuisse uenire: an debet sibi credit
7 eius assertio: 7 uideatur q. sic quia hic agitur
de re occulta 7 mentali: 7 de periculo anime 7 per
sequens est sibi credendum de homi. significasti
q. 7 de sen. exco. si uero. q. 7 q. in eis nō. contrariū
tenet glo. dicens q. in hoc non creditur assertio
absoluti: s. iudex habebit hoc arbitrari all. q. ha
betur de elec. q. sit in prin. 7 q. ibi nō. 7. e. ti. cupie
tes. §. ceterum in vi. Ad hoc etiam all. glo. q. a
de facili posset deludi hec constitutio all. ando fri
uolas excusationes frigoris 7 caloris ul' consimi
les ar. decre. cum delicti de do. 7 cōm. 7 de accu.
ueniens. nec ob. q. nō in dicto. c. significasti: 7 dco
c. si uero: quia fatetur glo. q. in foro penitentiali
seu in foro anime bene debet dari eius assertioni
de spon. tua nos: 7 similiter quo ad uicium exco
municationis occulte contrahendum: quia ex q
habet scientiam de mora debet scire se excommu
nicatum. all. Buil. vi. q. i. cum ibi nō. i. q. viij. qua
propter 7. ff. de manumiss. testamento libertas. se
cus quo ad forum contentiosum. 7 ideo iudex n
debebit eum denunciare excommunicatum: nisi p
ipso uocato uel citato notum fuerit ei ex conie
cturis legitimis ipsum fuisse morosum premissa
super hoc cognitione sumaria all. J. c. prox. in fi.
7 q. nō ē. c. compil. de here. cle. i. ad fi. cum glo.
concor. Buil. dicens q. quancito dicitur sibi puen
tia sua q. sine periculo psonae possit ire si nō uadit
paratis suis sarcinolis statim incidit in sententiā
excommunicationis all. v. q. i. quidam. i. q. viij. qua
propter 7. ff. de manumiss. testa. l. libertas: 7 hoc
relinquitur arbitrio ipsius: tunc autem demum
denunciabitur per iudicem ipsum incidisse: quan
do constabit 7 presumetur uiolenter de fraude
facta prius uocatione 7 premissa sumaria cog
nitione: 7 hoc arbitratz superior: all. de sen. exco.
eos qui in vi. Idem etiam zen. Querit hic Buil.
nunquid capiens equum que equitat clericus ul'
res quas supra se portat clericus sit excommunica
tus. dicit q. aut est talis res quam licitum erat p
pria auctoritate accipere. Exempluz si locauit do
mum clerico 7 debeat pensionem quam non sol
uit: 7 hoc casu non incido excommunicationez ipm
expellendo: dummodo cum moderamine incul
pate tutele fiat de resti. spon. olim causam: 7. c.
vñ ui. l. i. Aut non est talis res: 7 tūc aut iducitur

clericus per metum ad tradendum equum sibi
nisi des equum tali te occidam: et tunc talis incu-
tiens metum uerbalem non incidit in excommuni-
cationem: quia ut quis incidat in canonem si de
suadente requiritur manus infectio. xvij. q. iij. si
de suadente. aut quis subtrahit manualiter res
clericis: et tunc aut res que auferatur adheret persone
clericis: ut est equus et uestis: et tunc incidit auferens
quod intelligit si uiolenter auferatur: secus si fur-
tue. Si uero distet a persona clericis: et illi non ad-
heret: et tunc auferens tale rem non incidit in exco-
municationem: de materia per Inno. de senten-
exco. nuper. **I**n v. ciuitas autem: querit an sta-
tim facta satisfactione per ciuitatem delinquentem
contra formam huius decre. sit abolitum inter-
dictum. uidetur quod sic: quia tex. hic dixit subiaceat
interdicto donec satisfecerit: et sic patet quod facta sa-
tisfactione statim sine alia relaxatione est abolitum
interdictum. contrarium dicit esse uerum. dicens
quod immo est necessaria sententia superioris all. ij.
q. vi. presbyter: et hoc ideo: quia hoc interdum li-
mitatum est ad tempus incertum uel modicum
quia tunc lapso tempore uel mora cessante ipso
iure cessaret interdictum: all. de spon. non est: ratio
diuersitatis finem est quia primo casu posset
dubitari an plene foret satisfactum: secus in secundo
casu: de quo remittit ad non de eta. et qua. cum bo-
ne. de hoc dicitur habuisti in de. i. d. de. in glo. i.
uerbo donec: et sic remittit hoc glo. in v. donec.
Deinde querit hic Mat. de quo debet ciui-
tas satisfacere. Redet quod de iniuria et de damnis et
expensis all. de fo. compe. c. coquestus: et de iniuria
c. olim: et idem dicit debere fieri si clericus iniuri-
atur laico: quia clericus debet illi satisfacere de pre-
dictis all. de sen. exco. contingit. Si autem ad in-
uicem se percutiunt clericus et laicus: tunc dicitur
quod ille qui plus leserit plus satisfaciet all. de adul.
intelleximus: et preall. c. contingit. An autem te-
neatur quis istam satisfactionem remittere: dicitur
quod non: sed rancorem sic intellige. xl. di. et qui. em-
det. xc. di. si quis contristatus. xxij. q. iij. si ille. ij.
q. i. in primis. **I**uxta premissa querit: coram
quo iudice agat clericus contra laicum qui ipsius
offendit. dicitur quod si agit ad penam ratione sacrile-
gij: tunc agatur coram ecclesiastico. Si autem aga-
tur ad interesse et satisfactionem: tunc coram secu-
lari de fo. compe. Cum sit generaliter de iudicis po-
tentiali. Si autem per modum exceptionis con-
trahatur clericus de laico: tunc quia laicus petit se ab-
solutum ab excommunicatione: et tunc coram ecclesia-
stico habebit conqueri. Quid autem si inimicus mo-
riatur ante lit. contestatam. facta super actione iniuri-
arum: an poterunt heredes proseguere. dicitur quod non
quia hec actio iniuriarum non transit ad heredes
insti. de perpe. et tempo. acci. c. est autem: et non de
testibus cogendis peruenit. **U**ltimo querit:
quid si statuto ciuitatis cauetur: quod si aliquis facit
insultum ad domum alicuius puniatur in. xx. li-
bris. Modo pone quod aliquis insultauit alium sub
porticu: an dicatur fecisse insultum ad domum:
refert quod Spe. c. ti. §. i. v. sed pone tenet quod sic per
c. si quis contumax. xvij. q. iij. et c. si quis in atrio
et sup. de iura. eccle. c. ecclesia. Uide. l. qdā ibi us

ff. de ser. urba. predi. et Bar. in. l. i. §. i. ff. de cloac.
Ultimo tractat hic quot modis committitur
sacrilegium. dicitur quod pluribus modis. primo inua-
dendo res ecclesie. secundo uexando iniuste ecclesias.
tertio uastando ecclesiam. quarto uiolando mo-
nasterium. quinto quando clericus audit aruspices
incantatores: et ariolos. sexto indiscrete detrahē-
do alicui. septimo uiolando immunitatem eccle-
sie. octauo in casibus positus. xvi. q. iij. sacrilegiū
et c. se. et §. qui autem: et c. constituit. nono percu-
tiendo clericum. xvij. q. iij. si quis suadente. Ad
primum all. xvij. q. iij. sunt qui opes: et c. sacrile-
gium. ad secundum. xvij. q. ij. predia. xvi. q. i. placuit. ad
tertium. xvij. q. iij. sunt. qd ad quartum. xxvij. q. i.
sciendum. ad quintum. xxij. q. v. si quis episcopos.
ad sextum. xxij. q. ij. non imperpetuum: et hoc sit
mendo sacrilegium quando aliquid sacrum assu-
mitur de sacro. xvij. q. iij. quisquis in si. quando
quod autem sumitur large: et tunc extenditur etiam
ad alia crimina. C. de epi. et cle. si quis in h. genus
et c. de crimi. sacrile. per totum: facit sup. e. feli-
cis in vi. De materia per Inno. de sen. exco. cum
pro causa.

ultorum ad nos gra.

Tres sunt partes decre. In prima
narrat excessum. In secunda prouidet
statuendo penam. In tertia pro-
uidet circa publicationem ipsius
penae: et circa executionem. Secunda
ibi. Considerantes. Tertia ibi. Locorum. Tex.
ibi: aut sufficit ergo alterum istorum fieri ut locum
habeat pena propter naturam disunctiue de ipso
inter ceteras fin. pau. **N**ota hic quod ut pluri-
mum in confinibus districtuum perpetrantur ma-
leficia: patet hoc ibi in exitu suorum districtuum
et c. uide quod non in. l. siue contra. §. i. et ff. de libe-
agnos. l. i. d. tute. et cura. da. ab his. pupillo: et ff.
de exclu. tuto. l. iuris peritus. §. cum oriundus: in
quibus ponitur de maleficijs commissis in confi-
nibus duorum territoriorum quod index sit con-
petens in illis. Sui. uero hic dicitur quod hoc quod hic dicitur
de captione et c. maxime in exitu territorij fuit i-
ductum a paucis temporibus citra: propter ex-
crabilem cupiditatem que populos excecavit ma-
xime in regno francie: cuius exitus siue limites
extraneus uiator et aduena transire non potest
quandoque per pessimos: quinimo deprecatores
et tyrannos qui se dicunt guardiatores portuum
uel exituum coguntur ad alteram. i. ad se redire
iuxta eorum uoluntatem: uel quod alius erit
usque ad ostensionem pudibundorum indagatus:
quod transit ad alia regna in exemplum finem: et
sic propter hoc retrahuntur mercatores a com-
mercio eorum: ex quo sequitur eorum summa
penuria: et consequenter carissima eorum. de quibus
consequitur maximum esse forum. **N**ota secundo
obutandum his que tendunt ad derogandum ho-
nori pape et apostolice sedis: et similiter his que ten-
dunt ad derogandum quieto et prospero statui
detinentium: donec resignent eorum beneficia: et
detinentium citatos ad se. ap. ab homine uel a iu-
re ad illam uadant. **I**tem non penam pro-
curantium se capere citati possunt ire ad se. ap.

Nota q̄ renunciatio beneficij extorta a carcerato non ualet ipso iure. Ex quo nō argumentum generale q̄ actus qui fiunt cum incarcerato non ualet / de quo. ff. q̄ me. ca. l. qui in carcerem 7 c. 2.

C Blo. dominium querit an decre. procedat si optinentes dominium locorum 7 capientes clericos sint uiri ecclesiastici q̄ esse pōt ne de. uel mo. c. fi. in vi. Rñdet q̄ sic quia indistincte loquitur: facit. xix. di. c. 1.

C Blo. ecclesiasticos: querit qd si citatus fuerit laicus ad se. ap. 7 captus 7 detentus ne ad illam uadat. an habebit locū pena de. dicit q̄ non. ar. a contrario sensu littere facit de his que si. a prela. cum apostolica: 7 de pe. di. i. §. sane. Idem tenet Pau. Sed an cōprehendat hic personas ecclesiasticas: que capiuntur licet non sint clerici. zen. q̄ sic. all. xij. q. i. duo sunt de sen. exco. parochianos: intelligo quando capiuntur cum sint citati ad se. apostolicam / uel ad renunciandum beneficio si qd habent: prout hic loquitur.

Juxta hoc querit: quid si illi de quibus hic dicitur capiunt mulieres regulares: nunquid incident in has penas: uidetur q̄ non / quia hec cōstitutio loquitur in capientibus masculos: 7 est penalis: ḡ restringenda 7 non laxanda de re. iuz. odia in vi. Itē quia dicendo de uiris uidetur aliud sensisse de mulieribus: ut de presump. nonne de deci. ad audientiam. xxv. di. qualis. ff. de iud. l. tamen p̄ / tor: contrarium potest dici secundum eum: quia iniiciētes manus in tales sunt excommunicati: sicut iniicientes super masculos de sen. exco. ueniens: 7 c. de monialibus. Item quia eadem est ratio. ḡ idem ius. ar. de consti. traslato. Ad hoc facit qd dicitur in uerbo considerantestibi simpliciter loquitur de personis ecclesiasticis: nec restringit se ad masculos fm Buil. 7 c.

C Blo. captos. q̄rit quid si aliquis procurauerit capere clericum nō in eo animo ut beneficium resignaret: nec ut impediat citationem factam ad papam / an incurreret penas hic positas: dicit q̄ non: sed solum penas excommunicationis. Mouetur per hunc tex. a sensu contrario: 7 quia hic copulatiue requirit capturam factam: 7 captum detineri ad finem resignationis beneficij: aut ad impediendum citatū ire ad se. ap. Idem sentit hic Buil: dicit eiz q̄ ex sola captura clericus quis incurrat excommunicationem de sen. exco. nuper. sed pena priuationis 7 suspensionis a beneficio non habet locum: nisi in tribus casibus hic positis. Primo in cupiente ut captus beneficia resignet. Scdo in illo qui citatum ad sedem apostolicam impediuit. Tercio qui sibi procurauit fieri hanc captionem. 7 c.

C Blo. ad apostolicam: querit si fuerit citatus ad aliū inferiorē a papa: an capiens 7 detinens tales: ut eum impediat comparere incidat in hanc penam: dicit q̄ non: quia a contrario sensu littere hoc innuitur. Idem tenet hic Pau. all. de dilat. c. fi. de do. 7 contu. cū dilecti 7 de accu. ueniens.

C Blo. ecclesiasticos: querit an laici facientes contra hanc de. incurrant hanc penam. dicit q̄ non: per hunc tex. a contrario. 7 quia laici nō sunt capaces pene priuationis uel suspensionis a beneficio de qua hic quia laici non sunt capaces beneficiorum de insti. c. ij. Idē dicit in personis ecclesiasticis nulluz

beneficium habentibus: quia non beneficiati nō possunt priuari beneficijs. xxxij. q. ij. qui als qd nota. Que autem dicuntur persone ecclesiasticæ remittit Sen. ad tex. 7 nō. xij. q. i. duo: 7. xvi. q. i. alia: 7 ex hoc colligit q̄ qualitas persone non inducit augmentum pene de quo. xl. di. homo christi anus 7 de iuz. cum qdādam 7 c.

C Blo. prelati: querit an lra procedat indistincte etiam si prelati capientes clericos non sint prelati ad quos spectat collatio beneficiorum de quorum renunciatione agitur. Rñdet q̄ sic per hanc litteram que indistincte loquitur / 7 fortius hoc procedit in impediēte ire ad se. ap. citatum fore propter causam beneficiale: quia ibi est minus dubiū. Idem Buil. ad hoc quia eadem est ratio utrobiz ergo idem ius: de consti. traslato secundū Buil.

C Blo. suspensio querit nunquid suspensus a perceptione fructuum beneficiorum eligere possit ut conferre remittit ad nō de elec. cum uintoni. n̄ in glo.

C Nota q̄ in si. ubi dicitur q̄ sic. e contra at an ad beneficia possit eligi durante suspensione: dicit Ste. q̄ non: all. de elec. per inquisitionem. factetur tamen q̄ interim debet habere congruā sustentatione: ne egeat: 7 q̄ poterit eligere 7 conferre: 7 alia huiusmodi exercere de quo in preall. c. cum uintoniē.

C Blo. inferiores. in prin. all. concor. dein de colligit ex littera q̄ in penis deferretur dignitati concor. q̄ habetur in. c. ij. de offi. dele. in vi. de quo remittit ad nō de transac. c. vlt. in ult. glo. 7 de iuz. cum quidam cum glo. concor. Math. Idem Ste. colligit magis puniri inferiores q̄ superiores. Contra qd op. de dicto. c. vlt. de transac. 7 de dicto. c. cuz quidam. facit. xl. di. homo christianus. Solut q̄ hoc ideo potest esse hoc casu: quia prelati superiores: qui per electionem assumuntur habent fortius ius q̄ alij: ideo non sic de facili amouentur sicut inferiores: all. de sta. mo. c. ij. §. priores: 7 q̄ ibi nō. Math. uero hic dicit q̄ regulariter propter personam nō receditur a iure communitati. lxi. di. §. sunt fallit in aliquibus casibus. fallit primo in. c. non autez vij. q. i. ubi propter personam receditur a iure communi. Scdo fallit si timeretur scandalum. xxxij. q. iij. non potest. Tercio fallit quia miseratione persone aliquando receditur a iure communi. lxxxvi. di. tanta. Hoc tamen tunc procedit non fauore persone: sed propter utilitatem prouenientem scdm Jo. qui sic nō. lxxxvij. di. in. c. si quis fm Mat. Item fallit in casu isto: ratio potest esse quaz sup all Ste. Buil. uero hic dicit q̄ minor pena magis afficit prelatos q̄ alios de offi. dele. pastoralis in prin. xxxiii. q. iij. qui contra. 7 sic in effectu non vlt magis puniri inferior q̄ superior.

C Blo. optent querit an isti erunt inhabiles ad optinēda beneficia. Rñdet glo. q̄ non. ponderat enim litteram que solum exprimit de optentis: per quā a contrario dicit hos non impediri ad optinēda beneficia: sic e contra uiditis supra. c. proxi. §. fi. Ste. hic tenet contrarium. Mouetur quia si hic priuatur optentis fortius priuatur 7 optinendis: naz magis fauent iura in optento q̄ in optinendo. L. de codic. l. fi. 7 de concess. preben. c. fi. in vi. L. de bo. p̄sp. l. deportati. Tūc puto tenere glo. ar. regule in

penis. **Glo.** seculari qrit si citatus ad se, ap-
procurat se capi per potestatem ecclesiasticam an
incurrat hanc penam: dicit q no a contrario lit-
tere: quia hec constitutio est penalis. Deinde qrit
glo, an secularis potestas ad petitionem clerici ca-
piens et detinens eum ne uadat ad sedem aposto-
licam incurrat sententiam excommunicationis: vñ
q non tex quo clerico procurante hoc fit. contra-
rium tenet glo, nostra. Mouetur quia dato q ta-
lis non intendat clerico iniuriari: tamen non pot-
negari quin manum iniecerit in clericum: et in
iuriosam respectu saltem sedis apostolice: et ordi-
nis clericali: de sen. exco. contingit. i. ideo debet
excommunicatione incurrere. xvij. q. iij. si quis i
dicto. c. contingit. cum glo. concor hic Pau. dices
q ista fraude consueuerunt uti appellantes: ad h-
ut uideantur impediri infra annum: et sic habeat
biennium. **Glo.** procurantes querunt contra
istos procurantes se capi ultra penam hic posita
possit procedi ut contra contumaces. Redit q sic
si de hoc constat: ut uti. non conf. quoniam post
prin. et sup. de iudi. cler. dudum. ff. si quis cau. l. ij.
in si. cum concor. facit de offi. de. pastoralis in si.
Iuxta hoc queritur an capiens talem procuran-
tem, hoc casu incurrat penam quam hic incurrit
procurans. Redit Ben. q non per hunc tex. q so-
lum loquitur de procurante. Ex quo colligit q
plus punitur procurans q faciens: all. ff. de his q
no in fa. atlethas. S. Pomponius iuncta. l. impe-
rator. e. ti. et c. **Glo.** nullius querunt hec re-
nunciatio in casu decre. sit nulla: et quo ad renun-
tiantem: nedum quo ad superiorem beneficiat-
Redit q sic: et hoc uoluit tex. hic dum uniuersali-
dixit: nullius esse omnino firmitatis talem renun-
tiationem: et hoc inducit glo. ad no in. c. q in du-
bijs de renunc. uidelicet: an renunciatio beneficii
facta in manu laici ualeat saltem quo ad renun-
tiantem: quia uidetur q non per predicta de quo
dicendum ut ibi. **Ste.** uero hic dicit esse casum spe-
ciale in quo annullatur omnino actus propter
metum regulariter: sed quia ea que sunt metu
regulariter ualent: sed iuris remedio rescindunt:
sup. q me. cu. abbas. **Quid** autem si in casu
isto interuenisset iuramentum: an ligaret remittit
ad no de iur. i. si uero: et dicit tenendum: qd ha-
betur. e. ti. uerum. **Idem Ste.** dicendum est ut no
in dicto. c. uerum q iuramentum metu extortum
obligat contra uenientem saltem ad ueniale si si
sit petita et data absolutio. ad mortale autem no
obligat ut ibi. **Glo.** constituit querit quando
dicatur iudici constare de incurfione dictarum pe-
narum. Redit quando parte uocata coram eo h-
erat probatum: facit q no sup. de offi. dele. cle. i.
et sup. c. prox. ad si. **Glo.** ultima querit: an re-
quiratur sententia hominis in casu decre. dicit q
non: quia illam incurrat contratiens ipso iure:
nec ob. iste tex. quia non loquitur de sententia se-
renda super delicto: sed de publicatione pene iam
incurse que hoc casu debet fieri ad qd glo. all. co-
cor. **Ultimo** hic Pau. tractat de dictione pre-
hic posita in tex. qualiter hic ponatur: an habeat
includere: an no excludere. dicit q in casu isto in-
cludit. regulariter autem dicendum est q si pcedat

oratio affirmatiua et dicitio preter sequatur: tunc
excludit. Si uero precedit negatiua: et tunc includit
et sic dicit intelligendum. l. ij. c. de transac. Hec
uera quando sub dictione preter sequitur aliquid
qd continebatur in precedenti oratione: talis inclu-
dit. l. i. ff. de pigno. ac. de hoc in regula peccatum
de re. iur. in vi. et per Sp. in l. actione. l. d. transac.
et ibi per Bar. et plenius in l. si eum. §. qui iniuria-
rum. ff. si quis cau. l. i. et ff. de pigno. acti. ubi per
glo.

Quipientes eos quos ad.
Tres sunt partes principales. I
ibi. Illos. §. ibi. Sane. **Nota**
primo q pluribus modis quis i-
ducitur ad obseruantia iuriet qd
interduz ex premio uirtutis. In

terdum ex timore pene: unde consueuerunt da-
ri uerfus. Oderunt peccare boni uirtutis amore.
Oderunt peccare mali formidine pene. facit q no
ff. d. iusti. et iur. l. i. et de preben. eum qui in vi. **C**
Item no q ubi pena antiqua non sufficit prop-
maliciam et propter uitam transgressorum addi-
cienda est noua. **Nota** aliud qd non sufficit ab-
stinere a malo: nisi etiam fiat qd bonum est. et ad
hoc glo. hic all. concor. et auctoritatem: qd nota.
Nota ulterius q pena unius debet esse alijs i-
exemplum. **Deinde** no penam transgressoris
decre. unice de exco. prela. in vi. **Item** no pena
religiosorum qui aliqua dicuntur audientes re-
trahant a solutione decimarum debitarum eccle-
sijs: quia sunt ipso facto excommunicati. **Nota**
hic dies certos in quibus religiosi si requirantur
a rectoribus parochialib. uel uicarijs perpetuis
uel temporalibus debent in predicationibus suis
dicto tempore faciendis informare populum et
solutionem decimarum: et similiter debent facere
conscientiam confitentibus ipsis fratribus. **Et**
no penam religiosi in predicationibus in dictis di-
ebus sciens omittentis facere qd dictum est. **Item**
no penam religiosorum qui scienter omittunt fa-
cere conscientiam confitentibus de decimis sol-
uendis qd procedit in religiosis monasteriorum
et ecclesiarum non participantium decimas.

In v. sane. **Nota** penam uiolantium decre. i.
de sepul. in vi. **Nota** ex eodem delicto interdum
duplicem penam imponit: de quo de iudi. ar. si cle-
rici. §. si. et ut li. non conf. quoniam in si. et c.

Glo. mendicantibus querit: qui dicantur men-
dicantes: remittit ad ea que habentur de reli. do.
c. uno in vi. quia dicuntur illi quibus uictum tri-
buit incerta mendicitas dixi in cle. i. d. regula. an
autem hec pena locum habeat in alijs non men-
dicantibus. dic q non. **Idem** Pau. quia constitu-
tio de qua hic loquitur non habet locum in alijs
ergo nec ista que uenit ad alterius interpretatio-
nem. **Quo** ad hoc colligit glo. unam differentiam
inter mendicantes et alios: et all. concor. ex quibz
alie colliguntur. uidistis in cle. i. preall. de regula.
Idem Pau. all. ultra concor. glo. infra de sen. ex-
cum ex eo: et de v. sig. in cle. exiit. et c. **Glo.** reli-
giosus querit: q hic dicitur in v. illos habeat lo-
cum: siue isti religiosi sint mendicantes: siue alijs
dicit q sic per istum tex. qui in distincte loquitur.

fatetur tamen qd non comprehendit clericos se-
culares / nec laicos cum constitutio illa sit penal:
7 loquatur soluz de religiosi: facit infra de sen-
exco. cle. i. Idem Ste. all. de peni. di. i. §. pene dicit
tamen Pau. aduertendum hic / qd ut locum heat
hec pena requiruntur duo. Primo qd religiosi ta-
lia proferant ne defrauent a solutione decimarum.
Secundo quia talia proferant obligatis ad decimas
soluendas. secus si proferant alia intentione / uel
non obligatis. ar. huius cle. scdm eum **Clo.**
non sufficit ad id qd hic dicitur: qd non sufficit ab-
stinere a malo 7 c. all. concor. Idem Pau. qui ulf
concor. glo. all. de peni. di. i. §. si enim inquit. xi. q.
ii. iustum / 7 ex hoc colligit Pau. hic casum in q
quis compellitur benefacere regulariter contra
xxij. q. i. ad fidez. **Clo.** populo queritur quid si
delinquant religiosi in eo qd hic dicitur. tempoz
quo sermocinantur ad clerum. Rdet qd tunc non
habet locum cle. per hanc litteram a sui contrario
ubi Pau. all. qd clerus est quid diuersum a poplo
de sen. exco. si sententia in vi. Idem Ste. quia cle-
rus non soluit decimas: sed sibi soluuntur / 8 deci.
c. i. 2. §. 7. c. nouum genus 7 c. **Clo.** in prima
querit: quare in octo festiuitatibus hic nume-
ratis non adiecit festum natalis domini / 7 pasce
resurrectionis. Rdet glo. qd hoc est de arbitrarjjs
de quibus non cogimur reddere rationem 8 ipz
si quando. zen. hic dicit de festo natiuitatis no fit
mentio: propter occupationem trium missarum
que celebrantur in illa die: all. de conse. di. i. nocte
sancta: 7 de cele. mis. consuluisti. de festo autez pa-
sce non fit mentio propter occupationem car-
nis als canonis ad que concurrunt. potest tamen
dici fm eum qd etiam hic loquatur de natiuitate
christi si fiat punctus post uerbum natiuitatis ut
dicatur natiuitas. s. christi. **Clo.** requisistia p-
trario tex. colligit qd isti religiosi non requisiti no
tenentur facere. s. informare audientes super so-
lutione decimarum: 7 all. concor. propter hoc di-
cit hic Ste. qd de requisitione expediret fieri publi-
cum instrumentum / uel litteras all. de sen. exco.
cum medicinalis in vi. 7 hoc ut facilius fiat pro-
batio ut ibi 7 c. **Clo.** arguantur colligit qd ad
officium superiorum prelatorum spectat corrigere
7 arguere inferiores. 7 all. concor. Qui autem hic
apellentur superiores: dicit Ste. qd illi qui presunt
provincialibus concilijs singulis terminis de sta-
regula. c. in singulis. Item 7 alij prelati in suis ec-
clesijs de consli. cum omnes: 7 c. accessissent.
Clo. facient colligit qd correctio religiosi pmo
loco spectat ad suum prelatus: de quo remittit
ad no de offi. or. quanto uidistis plene post Jo. 8
lig. in cle. i. de sta. regula. Idem hic zen. Qualia
autem debent esse ista statuta penalisa de quibus
hic loquitur: dicit qd hoc est ipsorum arbitrio reli-
quendum: ex quo hic non exprimitur all. de offi.
dele. 8 causis. **Clo.** Gregorij queritur: ubi sit ista
constitutio Gregorij. Rndet qd in. c. i. de deci. i. vi.
fatetur tamen qd ibi loquitur nedum de debitis
decimarum: sed etiam de alijs rebus debitis ec-
clesie: hic autem solum de debitis decimarum.
Juxta hoc reuoco in dubium: an decime sint de-
bite. dicit Math. qd sic probatur per tex. hic in

illos ibi decimarum ecclesijs debitarum 7 c.
Ad hec etiam all. de deci. Lva 7 est. c. i. in vi. 7
xxxij. di. preter hoc: xvi. q. i. Si monachus. 7 c.
moderatione per hoc dicit hic zen. qd eorum so-
lutio no potest omitti sine peccato all. de no. ope.
nunc. Lum ex iuncto. per hoc etiam dicit Enil.
qd si religiosi confessores reperiant aliquos eis
fitentes esse retentores decimarum non debent
absoluere eos ex quo continue sunt in peccato
mortali sic retinendo decimas: ut probatur de
deci. prohibemus 7 quia scire debent ipsi religio-
si qd non est remissibile peccatum: nisi restituatur
ablatum. xvi. q. vi. sacros. Quoniam autem ml-
ta mala inducuntur contra no soluentes decimas
Tractat hic Math. dicens qd primo inducitur
ex hoc priuatio dñici precepti de deci. a nobis.
2º quia soluentes decimas olim omnibus bonis
abundabant. xxvj. q. vij. maiores: 7 quia hodie
non soluuntur reducuntur ad decimam. xvi. q.
i. decime. 3º quia locuste 7 plage tollunt fructus
7 qd non accipit christus tollit fiscus. xvi. q. vij.
maiores. Et e contra dicit qd soluētes remunera-
tur in quattuor: primo quia datur eis abundan-
tia fructuum. 2º sanitas corporis. 3º remissio
peccatorum. 4º uita eterna. xvi. q. i. decime.
De hac materia decimarum plene in rubrica de
deci. per Inno. 7 Hosti. e. ti. a nobis 7 c. tic. i. in
vi. 7 s. e. compil. cle. i. 2. §. de deci. 7 c. **Clo.** su-
spensi. collit ex principio nonam speciem suspen-
sionis. s. ab officio predicandi non inductum per
iura antiqua: pro cuius euidentia dicit. glo. ad-
tendum plures esse 7 uarias species penarum de
quibus per glo. in. c. ad reprimendaz de offi. or.
7 per Hosti. in sui. de penis. §. quot sunt species.
Inter alias autem species penarum est species sus-
pensionis que subdiuiditur in multas alias speci-
es: quia in. xxxv. de quibus hic glo. plena 7 ma-
gistra prosequitur cum suis subdiuisionibus: qd
quedam est simplex quedam determinata 7 hec
duplex: quia quedam determinata respectu certi
actus: quedam determinata respectu temporis.
Et hec ultima similiter duplex. quia quedam de-
terminata ad tempus certum: quedam ad tem-
pus incertum: puta donec satisfecerit. Item ad-
tendum qd sicut actus hominum sunt diuisi 7 di-
uersi eorum officia: ita diuerse sunt species sus-
pensionum. Et breuiter infinite possunt esse spes
suspensionum: sicut infinita sunt officia 7 actus ho-
minum: a quibus seu a quorum exercitio si pot
suspendi. facit. l. morum per totum. ff. de penis.
Clo. tamen hic ut plurimum prosequitur suspen-
siones concernentes actus personarum ecclesia-
sticarum 7 clarissima est: nec eget alia citatione
q lectore liali usq ad v. 7 qd s. Ibi glo. querit de
questione notabili propter quam sepius fit re-
missio ad hanc glo. nunquid uidelicet suspensus
ab officio ab homine uel a iure eo ipso uidet sus-
pensus a beneficio. uidetur dicendum qd non: qd
diuersa est species suspensionis a beneficio: ut p-
ex iuribus s. all. in glo. 7 potissime ex decre. quia
in omnibus de usuris 7 de offi. dele. c. ij. 7 d. clā.
despon. c. si. 7 de offi. dele. c. i. §. ut autem in vi. 7
de elec. nihil est. 7 de elec. cum in cunctis. In qbz

luribus patet quod quandoque quis suspenditur simpliciter ab officio, quandoque ad tempus: et similiter quandoque quis suspenditur a beneficio simpliciter habito: quandoque ad tempus / ad hoc quia interdum quis suspenditur ab officio et beneficio: ut patet in decre. tam litteris in fine de testi. de secun. nup. c. i. de priuile. tuarum cum si. ergo bene patet quod data suspensione ab officio non sequitur per hoc suspensio a beneficio nisi exprimitur. Nam alias superflue adderetur in dictis iuribus et beneficio si sufficiat suspensio ab officio contra decre. si papa de priuile. in vltima uerba non debent esse superflua ut ibi. In contrarium hic glo. nil all. **S** Pau. i. de i. s. de priuile. ubi h. rangit all. quia beneficium datur propter officium de preben. cum secundum de ip. c. si. in vltimo ergo suspensus est a beneficio. Ad hoc quia ille qui priuatur officio priuatur etiam beneficio. lxxxi. di. si qui sacerdotum: et c. i. de consue. cu dilectus: et xxxij. di. iij. c. propter hec. Ergo eodem modo in suspensione etiam idem est dicendum ut suspensus ab officio etiam sit suspensus a beneficio: quia eadem uidetur esse ratio que in reservatione et per consequens idem debet esse de constitutione translato. cum concordat. Quid dicendum glo. hic recitat quinque opiniones. una fuit Hosti. quam secutus fuit Archi. de re. iur. cum eterni in vi. quia aut loquimur in suspensione iuris aut in suspensione hominis. Primo casu suspensus ab officio non intelligitur suspensus a beneficio: ad hoc ut statui iuris penale restringatur de elec. statutum in vi. cum concordat. facit decre. ad audientiam de deci. Secundo casu. si in suspensione hominis dicitur secus quia suspensus ab homine ab officio: eo ipso intelligitur suspensus a beneficio all. de elec. coniu. diuersis fallacijs: et c. Johannes de preben. cum scdm de eta. et quali. cum bone de op. pastoralis et de app. apostolice. Et fm predicta dicebat Hosti. intelligendum quod ipse non in sum. de v. sig. §. per al. vlt. v. si in fine non se. Pro predicta opi. adducit rationem mitius agitur cum lege quam cum ministro legis: ff. de arbi. l. celsus. nec index debet esse clementior lege in articulo de iudi. Si oportet coll. vi. quare asperior esse possit. Contra istam opi. Hostien. et Archi. facit quod indistincte uidetur etiam in suspensione iuris suspensum ab officio intelligi suspensum a beneficio: quia beneficium: ut dixi super dat propter officium de ip. c. ij. et si. in vi. ergo suspensus ab officio intelligi debet suspensus a beneficio ad hoc. lxxxi. di. si ergo qui sacerdotem: et quod ibi non de consue. cum dilectus in glo. suspensus et de de. exco. mis. Preterea hoc videtur expressum in. c. p. ter hoc. xxxij. di. quapropter. glo. hic recitat aliam opi. que fuit Jo. in dicto. c. preter hoc. v. ut distinguamus e contra ad opi. Hosti. quia aut quis est suspensus ab officio a iure: et tunc eo ipso intelligitur suspensus a beneficio: nisi in sententia exprimitur. contra istam opi. eodem modo faciunt rationes et iura allata per predictam opi. glo. recitat etiam opi. que fuit Tancredi et vin. in decre. cu bone de eta. et quali. prout ibi non per Jo. an. super glo. ij. quia aut suspensus ab officio est in mora petendi ab solutionem: et tunc ei subtrahitur beneficium. et sic etiam suspenditur a beneficio all. de elec. c. si iij. q.

v. super cum facit. c. unum. §. cum uero ne se. var in vi. aut non est in mora: et tunc secus ista opi. eodem morbo laborat quo et precedentes. ideo glo. recitat. Quartam opi. que fuit eiusdem Tancredi et Abini decre. Acrapula de vi. et ho. de. ut ibi non super glo. ij. quia aut quis est suspensus ab officio pro crimine quod constat esse mortale: aut pro infamia que orta est ex eo quia dubitatur an crimen commiserit an non: uel pro facto de quo dubitatur an sit mortale. Primo casu suspensus ab officio erit suspensus a beneficio: In 2º casu secus all. ij. q. v. presb. de pur. ca. c. ij. et c. inter. Quarta fuit opi. Hosti. in decre. pastoralis de app. in vltima glo. que forte uoluit idem quod prox. opi. licet per uerba alia: quia aut quis est suspensus ex leui causa / uel propter infamiam / uel scandalum: ut in dicto. c. presb. / nec contemnit suspensionem et tunc licet quis suspensus sit ab officio: non per hoc subtraheretur sibi beneficium: et per consequens non intelligitur ex hoc suspensus a beneficio: quod non debet subtrahi sine magna causa. xvi. q. vij. inuentum. nec quod alius remedijs est locus seu alijs rationibus satisfieri potest. Certe exequi rei iudic. l. stipendia. Interdum quis est suspensus ex magna causa. uel etiam ex alia sed contemnit suspensionem et tunc subtraheretur beneficium. suspensus ab officio all. de eta. et quali. cum bone de op. pastoralis et de app. opinionum erit uertor glo. dicit quod tres ultime opiniones uidentur coniungende nisi aliud in sententia iuris uel hominis exprimitur quasi uelit glo. quod distinguere debeamus quia aut ex vbi sententia iuris uel hominis apparet an ius uel homo uelit suspensionem ab officio intelligi uel non intelligi suspensum a beneficio: et tunc illud est seruandum. et hoc clarum quia ubi uerba sunt clara et aperta non est opus interpretatione. l. ille aut ille. §. cum uerbis. ff. de leg. iij. aut hoc non apparet et tunc quis est suspensus ab officio pro crimine et extant magna et tunc etiam intelligitur suspensus a beneficio. Aut est suspensus pro infamia uel facto de quo dubitat an sit mortale: uel propter scandalum uel alio ex leui causa et tunc contemnit suspensionem ab officio nec est in mora petendi ab solutionem ab illa: et tunc suspensus ab officio non debet subtrahi beneficium et hoc fuit mens glo. et fm istam distinctionem sunt intelligenda iura superius pro et con allegata. Pau. in dicta de. i. de priuile. alie dicit distinguendo principaliter tres casus: quia aut loquimur de suspensio ab officio et perpetuo aut ad tempus aut simpliciter. Primo casu suspensus ab officio indistincte intelligitur suspensus a beneficio quia talis suspensio habet vltimam priuationis ut non per eum in de. i. de re. eccle. non alie. 2º casu quando ad tempus et tunc aut loquimur de beneficio quod solum datur interesse tibus diuinis officijs et a tali beneficio est suspensus quia non interest diuinis nec interesse potest. Si uero loquimur de alio beneficio quod datur etiam non interessentibus diuinis et tunc ab illo non intelligitur suspensus nisi aliud sit expressum all. de symo. c. pe. et de temp. or. c. non est compos. 3º casu quando quis est simpliciter suspensus ab officio et tunc ex ui uocabuli non est suspensus

a beneficio s; an possit subtrahi per sententiam
7 tunc dicit q; si est suspensus pro graui culpa po-
test subtrahi. Si uero est suspensus pro leui culpa
7 tunc non debet subtrahi scdm eum: hoc intelli-
ge quando non contempsit suspensionem nec est
in mora petendi absolutionem ar eorum que su-
perius dicta sunt. facit de concess. preben. quia di-
uersitate: sic. fi. de elec. 7 de elec. c. i. i vi. Item hoc
intelligo de alio beneficio q; de illo qd datur iter
essentibus diuinis: quia de illis non est dubium ut
patet ex predictis circa secundum casum. Et hec
distinctio Pau. rationabilior uidetur q; illa glo.
7 mihi plus placet: 7 uidetur mihi q; etiam plus
placet domino Gaspari de Calo in c. cum dilectis
de consuet. ubi hec materia reuoluitur. **Glo.** di-
cendi colligit ex no ex littera q; contraria contra-
rijs purgantur: 7 alii cōcor. facit. l. i. de cadu. tol.
E. per hoc etiam colligitur q; peccatum tacendi
purgatur dicendo. xliij. di. sic rector 7 c. **Glo.**
exinde exponit 7 declarat litteram. **Glo.** perci-
piendum querit: quare pena hic posita no habet
locum in religiosis percipientibus decimas. Ridet
glo. q; soli non percipientes consueuerunt in tali-
bus delinquere: 7 ideo de his dixit quia ad ea q;
frequenter accidunt: 7 non ad ea que raro debet
iura adaptari. l. nam ad ea. ff. de legi. Quare aut
hic no exceptit religiosos retinentes ul' no soluētes
decimas: dicit Pau. q; ideo quia frustratoria fuit
set constitutio ista: quia aut loquitur de mendi-
cantibus: 7 isti non soluunt decimas: quia nil ha-
bent: aut de alijs: 7 isti etiam non soluunt saltem
de noualibus quas proprijs manibus 7 sumpti-
bus colluerunt: nec de nutrimentis animalium q;
decimex parte: 7 per consequens nulli religiosi in-
cluderentur in mandato huius constitutionis: 7
sic fuisse frustratoria. **Glo.** hoc extendi q; rat
an ista exceptio respiciat. nedum proxima de o-
mittentibus scienter facere conscientiam confiten-
tibus: sed etiam uersiculis: illos etiam ut sic reli-
giosi percipientes decimas si dicant aliqua q; re-
trahant audientes a solutione decimarum non
sint excommunicati. Ridet glo. q; sic: quia in origi-
nali littera que fuit primo missa est dictio hec in
plurali: 7 non dictio hec in singulari in. s; sane.
Glo. similem sententiam querit que est similis sen-
tentia de qua hic loquitur. Ridet q; loquitur de
sententia excommunicationis quam etiam sup no
tauit: non autem loquitur de alijs que sunt pehe-
7 sic hic non loquitur de sententia suspensionis ab
officio predicandi: 7 hoc tenet hic Pau. per rōnez
glo. qd no bene: 7 per hoc habes q; sententia ex-
communicationis proprie non est pena. Sed qrit
hic Latan hanc sententiam excommunicationis i-
currant etiam inducti: neduz inducentes. dicit q;
sic: si inducentibus consentiant: licet uideatur cō-
tra. s; de. prop. ibi: quia illis penis incursum eadē
ad h' de sen. exco. cōtingit: 7 q; ibi no i nouell: 7 p
Hosti. de loca. c. i. an autem inducentes indistincte
incurrant dictam penam ex sola inductione: dicit
q; non: nisi inductio haberet effectum: ut quia in-
duxerunt: 7 inductus fecit illud ad qd induxerunt.
Mouetur quia uerba debent intelligi cum effectu
ut in decre. relatum de de. non resi. maxime in

casu isto ubi agitur de pena spiritali imponenda
p;stitutione ad qd alii q; not Arch. xvij. q. i. Si
quis in magna glo. 7 penult. colum. in v. in peis
autem spiritalibus: 7 q; no Jo. an. in nouell de
iudi. Mulieres in vi. **Glo.** contenta querit q;
sit pena contenta in decre. de sepul. in vi. de qua
loquitur. Ridet clare ponendo illam ad litteram
Glo. absolueudos querit an ab excommunicatione
onibus alijs huius cle. q; huius. s; possit inferior
a papa absolueret: uidet q; non per hunc tex. con-
trarius tenet glo. quia hic. s; est separatus per se
ab alijs dictis huius constitutionis: 7 ideo de eo
qd hic dicitur ad alia no infertur. ar. no s; postu.
prela. c. i. in vi. fa. l. i. ff. de calum. 7 qui si sint. le-
git. per uenerabilem. per hoc concludit Buil. q; ab
alijs excommunicationibus huius constitutionis q;
huius. s; ordinarij poterint absolueret cum abso-
lutio in eis non referretur pape. ar. de sen. exco.
nuper. **Nota** bene glo. q; dictus in uno. c. legis
uel statuto separato non debet trahi ad aliud. c.
separatum de quo per Bar. in l. pretor. s; docet
vi. bo. rap. 7 l. talis scriptura. ff. s; le. i. facit q; no
de ap. questionem: 7 c. q; requirit 7 per dñz An.
in cle. quia regulares de sup. neg. prela. per hunc
tex. ibi: 7 quia nisi fiat qd bonum est 7 c; dicit ei
Buil. hic q; licet baptizato de nouo sine gemitu
7 placenti remittantur peccata de cose. di. iij. sine
penitentia: saluari tamen non poterit nisi faciat
bonum cum possit licet abstineat a malo: q; pec-
catum negligentie 7 omissionis est grauissimum
all' sup de cele. mis. cle. grauis. Ultimo Pau. per
tex. hic de nouo 7 c. tractat quomodo multis
modis dicitur aliquod nouum: 7 quandoq; dicit
aliquod nouum respectu principij: ut quia nunq;
fuit. vij. q. i. non autem. vij. q. i. nec nouum de v.
fig. quid per nouales: 7 xxij. q. i. hactenus: 7 sic fu-
mitur hic. Quandoq; dicitur nouum id qd fuit
7 postea desit: 7 iterum renouatur. xvij. q. ij. de
monachis: 7 sic non intelligitur hic. na si domus
religiosorum corrui: 7 super eodem solo redifi-
catur non est locus huic prohibitionis: sed solum
quando de nouo locum querunt: secus si locus
desineret esse suus: 7 ipsi quererent nouo titlo
quia tunc locus esset huic constitutioni de consti-
tum accessissent. Quandoq; dicitur nouum etia
qd aliquando fuit: fa. q; no. xij. di. preceptis: 7 s;
de ip. cle. litteras: dicitur etiam nouum respectu
finis id qd nouiter habuit terminum. xxxv. q. vij.
de gradibus: fa. q; no de elec. generali in vi per
glo.

Sequitur.
De penitentia 7 remissionibus: Rica.

Qum secundū statuta.
Primo ponit constitutionē suā.
Scō ad illam exequendam ex-
citāt suos ordinarios. Scōa ibi
Locorū. **Nota** primo q; dā
natus ad ultimam supplicium non debet denega-
ri sacramentum penitentie: nec in hoc seruari dñ
abusus contrarius. **Nota** scōm Pau. q; iudex
ecclesiasticus potest compellere iudicem secularē
ad obseruantiam iuris canonici in foro suo. facit
de fo. compe. ij. in vi. s; re. iuz. licet. c. li. xxiij. q;
v. administratores ibi cogit etiam ad iusticiam

seruandam. **G**lo: si petat all' pro concor. de
cre. significasti. qd ibi nō de eo q duxit in mō.
ubi dicitur in simili q excommunicato debet mu-
nus absolutionis impendi si petat. an autem qd
inuitus possit absolui tangit ibi glo. et communis
tenetur q a uinculo censure potest inuit' absolui
non a peccato uel culpa propter quam est excom-
municatus: per hoc patet q sacramentum peni-
tentie nō debet dari inuito: et hoc tenet Pau. hic.
dicit enim q hoc sacramentum penitentie dari dē
petentia: nō debet dari all'. xxiij. q. v. pauli. xx
iiij. q. ij. legatur: fatetur q quandoq quis cōpelli-
tur ad penitentiam: et all' de spon. ad audientiam
et q nō. xxiij. q. ij. quicunq: facit. xxxv. q. viij. in
cessu: si autem possit recipi hoc sacramentum
penitentie a quocunq sacerdote: etiam nō pprio.
dicit q sic cum mortis periculum imminet all'
de offi. or. pastoralis. **Q**uid de sacramento euca-
ristie dixi in cle. i. de priuile. et c. **G**lo. peniten-
tie querit: quid de sacramento eucharistie: an sibi
debeat dari si petat: dicit q sic all' ē. et q i te.
de quo de cele. mis. sane. sed querit de sepultura:
p3 an corpus damnati ad mortem tradi debeat
ecclesiastice sepulture: dicit q sic: per. c. vlt. xij. q.
vlt. hoc in decapitato uel simili. **Q**uid autem de
supenso ad furcas: dicit glo. post Hosti. qui de hō
nō in decre. ex parte. ij. de sepul. q talis non debz
deponi de furcis sine licentia iudicis: ipsa autem
petita et optenta quam de facili debet iudex con-
cedere. ff. de cadaueribus punitorum. l. i. q. i. et ij. et
tunc si penitens fuerit tradi potest sepulture: ut
dicto. c. vlt. **I**dem Pau. idem etia3 Ste. limitat
tamen hec uerba / si suspensus fuit in patibulo
consueto / et deputato: secus si alibi: quia tūc sine
licentia tolli possit: quia hoc a iure intelligitur
cessum. l. obnoxios. **E**t de religiosis et sumptu. in
ne. et ff. de condi. insti. l. que sub conditione. §. si.
Item qd hic dicitur sacramentum penitentie nō
denegandum dicit procedere: nisi negauerit male
ablata restituere / uel prestare securitatem cum po-
terit all' de rap. in. c. super eo. uidistis multa sacra-
menta concessa ipsis damnatis ad mortem. uidi
de facto dubitari: quid de sacramento unctionis
extreme: an debeat dari talibus si petant: uidetur
q non: quia hoc nō reperitur iure cautum ergo
et c. ar. de transla. epi. c. ij. idem quia fit in pedibz
cum quibus habet itinerari ad locum iusticie. **I**te
debet dari tantum infirmis de sacramento uncti-
onis. c. uno: ibi infirmatur quis ex uobis et c. **I**n
contrarium: quia iura dicunt tale sacramentum
dandum cuilibet existenti in periculo mortis: cu3
de eius morte desperetur: facit q nō per La. s.
de priuile. in cle. i. cogita. **G**lo. sequentes sunt
literales: querit hic Guil: quis locus tribuat im-
munitatem talibus damnatis uel alijs crimino-
sis: dicit q locus ecclesie ad diuinum cultum de
cōsensu epi uel superioris edificatus: quous nundū
consecratus: et licet nundum in ea sint diuina offi-
cia celebrata. **I**tem cimiterium ecclesie: all'. c. de
his qui ad eccle. confu. l. i. s. de immu. eccle. inter
alia et c. penlt ad fi. qd dicit procedere etiam si p
dicta loca sint interdicta / quia de eius in cuius ho-
norem data est libertas ecclesie non deliquit et sic

non debet ex delicto ministrorum perdi tale pri-
uilegium. all' de his que fi. a ma. par. ca. quesuit
Ita etiam nō Inno. in dicto. c. penult. scdm eum
licet glo. ibi teneat q ut locus sit dicto priuilegio
sit necesse q in loco predicto sint diuina officia ce-
lebrata. secus dicit in simplicibus: et priuatis ora-
torijs: quia licet ibi sint celebrata diuina: quia nō
habent dare priuilegium: et sic nō Hosti. scdm euz
de cen. c. fi. **D**e palatio epi. licet non sit ita sepat j
septa ecclesie: dicunt quidam idem qd necessaria
all'. xvij. q. iij. statuimus. **I**dem dicunt de statua
prefecti urbis all' insti. de his que sunt sui uel alie.
iuz. §. si. sed dicit ipse q in hoc attendi debet con-
suetudo prout nō Inno. in. c. inter alia: s. immu.
ecclesiarum. **N**unquid autem corpus christi libe-
rabit. Hosti. q sic in. c. fi. de cele. mis. **A**lij cōtra.
all' de insti. c. si dicere potes q sumēs corp' christi
nō liberatur: ut patet ex his q dicta sunt ex glo.
Sed an fugiens ad illud dum forte presbye por-
tet ad aliquem infirmum dici potest q sic de quo
in dicto. c. sanet dic ut ibi nō. et xij. q. vlt. c. fi. per
Jo. ubi tenet q etiā hoc casu non prodest. **S**cdō
principaliter querit: quis gaudeat hoc priuilegio
Respondet q quilibet cuiuscunq conditionis existat:
qui uelit gaudere: si autem nolit / sed sponte se in-
sticie offert nulla sit molestia ecclesie: ut in regla
scienti s. re. iuz. in vi. per hoc dicit q etiā qlibet
seruus gaudeat hoc priuilegio: iuxta distinctionē
c. si superius all'. quoniam nō et iudeus / qui nō fi-
cte uel simulate confugiat. quoniam etiam ex
cōmunicatus. **R**atio quia non inspicitur delictū
sed potius fauor ecclesie. **A**b isto autem priuilegio
exciipiuntur tres persone qui illo non gaudent. s.
publicus latro: depopulator agrorum. et delictū
committens in ecclesia: et in hoc statuit canon / q
corrigit legem que est in auct' de mā. pri. §. q si s
linquentem. Jo. de lig. hic dicit q ille. §. non con-
tradicit canonibus: immo concordat / quia omis
casus positi in dicto. §. exceptis duobus primis:
intelliguntur quando delictum fuit commissum
uel intra ecclesiam: uel i cimiterium: uel de pprio
insidioso. unde si aliquis occidit hominem in ec-
clesia: et illud non fecerit insidiosē / ecclesia etiam
habet ipsum defendere / maxime si sit cōsuetudo
sic iuxta nō per Inno. in. c. inter alia. **S**i autēz cō-
mittitur furtum in ecclesia non tuebitur: sed di-
stinguitur de intentione furantis: quia furtū nōq
fit bona intentione: nisi in casu. c. i. de fur. secūdu
Hosti. in. c. fi. de immu. eccle. licet Hosti. ibi ptra.
Tertio querit: que seu qualis immunitas cōceda-
tur fugienti ad ecclesiam: dic quia fugientibz ui-
cinalia: uestes non uectant. l. fi. **E**t de his que ad
eccle. confu. **Q**uarto qua pena puniuntur frangē-
tes hanc immunitatem. puta uictum: uestitum:
uel quietem talibus subtrahendo: uel eos totalr
extrahendo. dicit q puniuntur sicut pro crimine le-
se maiestatis: ut dicta. l. fi. **Q**uinto nunquid epi
uel officialis poterit talem confugientem extrahē
de ecclesia et ponere ad monasteriū ad penitentiā p-
agendam Inno. q sic all'. l. di. si epus. **E**t ad adul-
auct. sed nouo iure. **I**te3 dicit uerum. xvij. q. iij.
uerum: quia a sola sanguinis pena defendit eccle-
sia: et alio eos compellit de immu. eccle. inter alia:

qđ dicit esse ueruz: nisi monasterium esset nimis
arctuz: sicut carcer qui possz reputari perpetuus
ubi panis angustie ⁊ aqua doloris dari possit de
v. sig. nouimus: ⁊ specialiter in aliquibus locis i
quibus tales incarcerati non uiuūt ultra vi. dies
propter arctationez carceris. An autez officiales
deputantes clericos tali carcere sint irregulares.
dicit qđ sicut quia est magis afflictua illa mors qđ
longiori lagore affligat: ⁊ hoc nō bene rogo te. ⁊
sic uidetur mihi qđ al. audiuerim a dño Bual. de
Cal. in decre. in archiepiscopatu de rapto. Sed
aduerte quia Jen. hic i uno qđ dixi post Inno. ⁊
Buil. episcopum posse extrahere damnatum fu
gientem ad ecclesiam de illaz illuz ponere i mo
nasterium ad penitentiam peragendam tenet cō
trarium: quia nullo iure hoc cauetur scđm eum.
Item quia episcopus habet fugientes ad ecclesiā
intra ecclesiam defendere: ergo non poterit extra
here. Jo. de lig. dicit qđ opi. Inno. est uerior: qđ ec
clesia solum defendit a pena sanguinis: ut super
rius est dictum. facit. xxiij. q. v. reos sanguinuz.
Ultimo querit Buil. Quid fiet principibus tota
die uolantibus hanc immunitatem. dicit qđ con
siliū bene fecisset imponere penas grauiore: al.
nō per Inno. sup. e. inter alia.

Abusionibus quas nō.
Tres sunt partes principales de
cre. quia in prima parte repetit
dispositionem concilij generalis
de questoribus non admitten
dis sine litteris apostolicis: uel dyocesanoꝝ:
uel addicit per dyocesanos prebere prius qđ ad
mittantur litteras apostolicas ⁊ examinari.
In fa parte ponit viij. reprehensibiles actus questō
rum quos fieri prohibet ⁊ contraria priuilegia
reuocat. In etiā delinquentes precipit puniri
per episcopum non ob. priuilegijs. Scđa ibi. Ad
hoc. Tertia ibi. Questores. Lex. ibi. Examinet.
hoc addicitur concilio generali scđz Ste. C. Nō
primo qđ questores plerunqz in suis predicationi
bus decipiunt simplices ut pecuniā fallaci ⁊ sub
tili ingenio ab eis extorqueant: ⁊ hoc putabāt isti
sibi licere scđm Buil. forte ex eo quia lex dicit qđ
aurum subtili ingenio est a barbaris extorquēdu
E. de conui. ⁊ merca. l. iij. Reputabant eiz forte
quosdam diuites barbaros: uel forte putabant
sibi licere ex precepto domini: qui iussit israel fur
tum recedere. cum auro egyptiorum. Exo. c. iij.
facit. xxiij. q. v. dixit dominus. Nota scđo qđ
non est licitum per falsam predicationez aliquid
extorquere. uide qđ habetur in. c. l. v. q. iij. per
Pau. s. de sepul. cle. dudum. Nota qđ nō debet
admitti questores: seu elemosinarij: nisi ostendāt
litteras apostolicas uel dycesanorum. Nota
qđ ex sola cōcessionē litterarum apostolicaruz nō
conceditur eis: nisi ut possint indulgentias in lit
tera pcessas insinuare: ⁊ caritatis subsidia sup
pliciter postulare: non autem licet eis propi illas
populo predicare: nec aliud exponere qđ illud qđ
in litteris continetur. unde dicebat Hosti. i. decre.
cum ex eo s. e. qđ ad litteram uelut alphabetum
habent exponere: qđ in eorum litteris continetur
⁊ non ultra. Nō litteras quas questores dicūt

apostolicas prius fore per dyocesanoꝝ exami
nandas: anteqđ ipsi questores admittantur: ⁊ b
ne aliqua fraus sit commissā in eisdem. In vi.
ad hec. Nota octo excessus in quibus delinquit
isti questores. Et nō priuilegia concessa perso
nis uel ordini ipsorum quo ad hoc reuocata: et
sic nō scđm Ste. qđ propter abusum perditur pri
uilegium. Item qđ abusus clauium est damnatus
facit. xxiij. q. iij. priuilegium: ⁊ c. plerunqz. Nō qđ
tales questores delinquentes in predictis debent
per epim puniri: non obstante quocunqz priuilegio.
Nota qđ formidine pene quis a delinquendo rei
bitur. uide glo. de preben. cum qui in vi. Glo.
questores querit: de quibus questoribus loquitur
hec littera: dum inhibet ne questores aliqui sine
litteris apostolicis uel dycesanorum de quibus
loquitur principium huius decre. ⁊ de priuile. tu
arum ⁊ s. e. cum ex eo. Est autem alia species qđ
storum. s. iudiciorum: ⁊ de hoc non loquitur hic.
sed s. de v. sig. forus. Idem Pau. dicens qđ que
stores elemosinarum dicuntur a questu. Questō
res uero iudiciorum a querendo: ⁊ tales sunt in
dices. all. dictum. c. forus. v. iudicium. ⁊ quia dñ
iudex cuncta rimari. xxx. q. v. iudicantem. Alij
autem scđm Pau. sunt questores a genere quere
di: de quibus inrl. una. ff. de offi. questorum: ⁊ ibi
de questoribus pecuniarum ⁊ denariorum scđm
glo. In v. ad hec. Glo. de facto querit: quare
isti questores non possunt motu proprio concedē
indulgentiam. Rñdet qđ hoc est eorum ⁊ superi
orum: non autem inferiorum. ut patet in. c. acce
dentibus de excess. prela. quāto nec tales poss
sunt concedere: nisi proprijs subditis ⁊ non ex
neis s. e. qđ autem ⁊ infra certas metas s. e. cu
ex eo. s. i. Ex predictis patet qđ indulgentias dā
spectat ad papam: ⁊ eius legatos: ⁊ archiepōs: ⁊
epōs: probatur in dicto. c. accedentibus: ⁊ s. e. cu
ex eo ⁊ c. iust. ⁊ e. ti. romanaz. c. fia. vi. delegato
patet de offi. lega. l. nemini fm. La. ⁊ hoc est uer
fm eum de publicis ⁊ generalibus indulgentijs:
quia ille sunt dignitatis episcopalis: ⁊ sic inferiōes
prelati illa concedere non possunt. An autem ele
cti confirmati in episcopos possunt concedere in
dulgentias: uel ap. sede uacante. dicit Ste. qđ nō.
⁊ sic dicit nō Archi. s. e. c. in vi. facit tamē qđ
quantum ad electum confirmatum. b. Thomas
sup. iij. sniaz ⁊ ⁊ dñe p. Jo. an. i. c. accedentibus.
Lap. hic dicit Hosti. tenere qđ electus confirmat: si
non est sacerdos non potest indulgentias cōcedē
prout nō ipse Hosti. in. c. accedentibus: hec vā in
publicis ⁊ generalibus indulgentijs: ut predicti.
In priuato autem ⁊ in foro penitentiez dicit La.
qđ quilibet sacerdos sibi legitime confitenti pōt
eas cōcedere. ⁊ sic dicit tenere Hosti. in summa
de remis. s. quis possit: ⁊ Archi. s. e. ti. c. fi. in vi.
Est tamen aduertendum secundum eum qđ put
dicit magister Buil. al. i. dorenf ad hoc ut ille i
dulgentie ualeant requiruntur septem. Primum
est potestas ligandi ⁊ soluendi: que est apud prela
tum: ⁊ non apud alium. Secundū necessitas lo
ci ⁊ penitentis: quia loco indiget. penitens non
potest ieiunare: uel aliam penitentia facere. Ter
tium est deuotio fidei: quia credit apud ecclesiā

esse tantam potestatem. Quartum favor penitentie. i. q. sit contritus. Quintum discretio eiusdem. i. q. pro tanto se redimat pro quanto nollet sibi iniunctam penitentiam sustinere. Sextum iusta eius estimatio. i. ut fin q. ei dimittitur recompenset. Septimum q. sit subditus illius qui indulgentias facit. all. s. e. q. autem. i. Hosti. s. e. q. ex eo. Quid operetur indulgentia legitime concessa habetur in. c. q. autem. s. e. r. c. cum ex eo. i. retigi de reli. i. re. sanctorum de. unica ad si. Sed an si quis pluries uadat ad locum pro quo est concessa indulgentia totiens habebit indulgentiam. dicit Math. q. sic. Glo. uotis q. rit quare non possunt isti questores dispensare super uotis. Rdet q. h. est episcoporum i. superiorum: ut i. precedens de quo plene in. c. i. de uoto. Pau. dicit hic q. regula riter hoc spectat ad episcopos i. superiores: i. cu ea demutur in. c. i. fallit in uoto ultramarino: in quo solus papa dispensat: ut probatur in decre. ex multa de uoto. Quid autem de uoto continet an in illo possit pp dispensare remittit ad no i. c. cum ad moin de sta. re. ubi per Inno. q. ibi dicit q. pp contra tale uotum non debet dispensare nisi ex maxima causa facit de cler. i. u. cum oli i. qui de. uel uo. in. c. rursus. Mat. uero hic dicit speciale esse in uoto continentie i. quo nullus dispensat. all. pall. c. cum ad monasterium. xxi. q. i. nuptie. i. q. v. ille. xxi. q. ultima. c. i. in omni autem alio uoto etiam solemniter siue consistat in faciendo siue in non faciendo dicit dispensari posse de auctoritate superioris: dummodo compensatio sit melior all. no per Inno. s. de uoto scripture. Or tene qd proxime dixi. An autem papa peccet sine causa dispensando: dicit q. non si dispenset ptra ius posituum: al peccat: all. sup. i. e. non est i. qd ibi no per Inno. i. c. Glo. incerta: uoluit qre ad que spectat distributio male ablatoz i. ceteroz an ad episcopum: an ad executores datum in testamento: de quo remittit ad no in de. i. de pille. in v. nec Legata. La. hic recitat opi. quia Hosti. in decre. cum sit de iudeis: tenuit q. spectaret ad episcopum. Idem tenet in decre. cum tu. de usu i. i. in summa de pe. i. re. s. cui confitendum sit v. Tu dic i. s. vlt. sub. s. sed que forma v. ubi uo. Idem Jo. an. fm eum in. c. i. s. e. r. i. de re. luriis peccatum all. predicti ad hoc. c. cum sit. Archi. uero tenuit contrarium in. c. non sane. xii. q. v. i. in. c. religiosus de testa. in vi. Nec ob. c. cum sit fm eum: quia ibi loquitur in iudeo cuius bona erant distribuenda qui est suspectus circa distributionem faciendam pauperibus christi. Aliud autem est quando christianus est qui tenetur ad male ablata restituenda: quia si executores dimisit ille e qui poterit distributionem facere inter pauperes christi: quia cessat predicta ratio suspicionis. Si uero nullum executores dedit in testamento tunc ad episcopum pertinebit ad hoc all. preall. c. cu i. de usu i. de testa. in. c. i. u. a. crimi. ibi no. Archi. tenuit Pau. in de. duduz. s. statuimus ad si. de sepul. i. in de. i. de priuile. Idem tenuit Jo. Sol. consulendo prout reperisse se dicit. La. hic aut ipse La. concordare nititur opi. i. eligit mediam uiam: quia in his male ablati incertis in quibus

est translatum dominium: nec competit repetitio Exemplum patet. xii. q. v. non sane habeat locum dictum Arch. i. eius opi. i. sequatui In his autem in quibus dominium non transfertur uel si transfertur competit repetitio Exemplum in. c. transmissa de deci. locum habet opi. Hosti. i. Jo. an. fa. q. no Arch. i. q. i. non est putanda. Ratio diuersitatis potest esse fm eum: quia in primo casu ille q. habet male ablata potest ex eis facere elemosinas: i. dat ius dominum licet illicite. i. ideo ut de suo d. i. posse per se uel per aliu facere distribuendo pauperibus presertim sicut placet in dicto. c. non sane. In scdo uero casu non potest exinde facere elemosinam: nec habet ius dominum: uel si habet non perfecte: quia ei competit repetitio: uel et he redibunt: cuius fuerunt male ablata: in cuius locum si non sunt alij heredes uolunt iura in fauorem anime illius cui facienda erat restitutio fieri distributionem: i. erogationem ipsorum male ablatorum pauperibus: tanq. heredibus illius non per illum qui tenetur ad restitutionem cum sit suspectus: i. quia in hoc est extraneus ab eo cui facienda est restitutio: i. pauperibus quibus etiam est fienda: i. etiam ab ipsis male ablati in quibus nil ius habet: sed uoluerunt iura dictam distributionem fieri per episcopum qui est pater pauperum sue dyocesis: i. ordinarius iudex in illa de excep. cum uenerabilis de re. do. c. nunc autem: i. c. d. 3e nodochijs. Sed aduerte quia predicta defensionem i. concordie uidetur obitare dictum. c. cum sic: q. ibi loquitur in casu in quo transfertur dominium. i. in officiali: i. tamen ibi episcopo dispensatio seu distributio permittit. dicit La. q. solutio potest esse duplex ad dictum contrarium: una q. ibi loquatur de suspecto. i. infideli: s. dicta autem loqr de fidelis: non de suspecto. ideo secus. Scda solutio potest esse q. in casu. c. cum sic non fuit translatum dominium: secus si translatum fuisset: ut superius dixi. Ad predicta facit q. no Jo. an. in dicto. c. religiosus de testa. in vi. Et Pau. in de. de. dudum: dicit ut dixi in dicto. c. religiosus. Glo. mendaciter querit: quare isti non habet potestatem extrahendi animas de purgatorio. Respondet q. anima ex quo est separata a corpore e reseruata dei in iudicio. xxi. di. qualis. Huil. hic dicit q. isti uolebant eorum potestates extendere uel q. se extendant clauis Petri cui dictum fuit. Qd cumq. ligaueris super terram i. c. Non autem dictum fuit sub terra. sed forte propter hoc isti q. flores non mittebant corpora subterranea: sed faciebant poni super terram in feretro uel arca. l. diu. ff. de reli. fa. q. no. xxi. q. i. s. i. in si. Sz an aliquis suffragia possunt prodesse talibus existentibus in purgatorio. dicit glo. q. sic: quia suffragia de quibus habetur i. no. xii. q. i. anime d. functorum. Sen. hic dicit q. quattuor modis potest quis liberari a purgatorio: uel a pena purgatorij de quibus in dicto. c. anime: quos hic explicat Mathe. Quia primo potest quis liberari ab solutionibus sacerdotum uel oblationibus seu sacrificijs sacerdotum. Scdo orationibus scorum uiuorum. Tertio elemosinis amicorum. Quarto ieiunijs cognatorum ut dicto. c. anime. p. talibus

autem existentibus in purgatorio est orandum: quia ibi sicut **3en.** habent complere penitentiam in hoc seculo non completam per contritionem de mortalibus peccatis: secus si decessisset non contritus de mortalibus: quia tales damnati sunt eternali pena: et infernali: de peni. di. vij. nullus expectet et. di. si peccatum et ideo pro tali non est orandum. xij. q. ij. tempus. Et similiter nec pro beatis seu sanctis de cele. mis. cum marte. scdm **Sen.** et **math.** ex predictis patet quod prout dicit **Pau.** pius est pro defunctis orare ut a peccatis solvantur secundum **3en.** An autem possit indulgentia concedi in purgatorio existenti. glo. remittit ad no. s. e. q. autem per **Hosii.** i. su. de re. mis. s. quibus profunt et. s. vlt. uidetur quod non quia clauis petri ad tales uidentur se non extendere quia ei dictum est. **Quicumque ligaueris super terram ut proxime tetigi de hoc tangit glo. xxiij. q. ij. legebatur et de sen. exco. A nobis. ij. xxiij. q. ij. quos deus. Guil.** hic dicit quod quidam dicunt quod non quia tales sunt uocati ad maius tribunal et relictis sunt diuino iudicio: all. xxiij. di. quorundam. **Alij** uero dicunt contra. inter quos est frater **Thomas** dicens quod si hoc intendit ille qui potest dare indulgentias: ualeat indulgentia: dummodo expresse cedat etiam pro mortuis: nisi adiciatur aliquid sciendum quod fieri non possit per mortuos: et hoc non **Inno.** s. e. q. autem. **Hosii.** tamen hic tenet contrarium. **Lapus** dicit hic quod licet elemosina quaz uiuens facit pro fit defuncto per modum elemosine. tamen non prodest per modum indulgentie que potest fieri: seu concedi mortuis. etiam postquam sunt mortui licet profuerit mortuis: quibus dum uiuerent facta fuit remissio. **Extrahere** autem et liberare animam de purgatorio spectat ad solum deum de cuius foro est: et cuius est relicta iudicio de quo dicit **dicendum** put non **Hosii.** in sum. de re. mis. s. quibus profunt et. s. se. usque ad fi. et c. **Glo.** a pena et culpa queritur: qualis sit ista indulgentia: que conceditur a pena et culpa. **Ridet** quod est plenissima indulgentia seu remissio peccatorum: quod conceditur cruce signati. pro ultramarino subsidio: de quo post **Hosii.** de iudi. ad liberandum: et hec etiam datur in anno centenarii: hoc est de centum annis in centum annis. prout habetur in extrauagan. **Bonifacii** antiquorum. **Quis** autem possit hanc indulgentiam concedere. dicit glo. quod solus papa. **Idem** tenet hic **La.** quod dicit procedere in generali et uniuersali remissione: quas papa facit: per quam omnis satisfactio remittitur. **In** particulari uero et speciali remissione quam facit papa uel inferiores prelati in qua dicunt tantum de inuncta penitentia relaxamus non fit plena remissio: de quo remittit ad no. per **Hosii.** in sum. de remis. s. item per crucis assignationem uel assumptionem v. illud etiam. dicit tamen **La.** hic unus precipue sciendum quod sacerdos non potest totum tempus penitentie peragende remittere penitentie: prout habetur: xxiij. q. v. et c. si is qui prelatus et ibi de hoc per **Jo.** ij. q. vij. hic sit positum et c. **Glo.** in personis. **Oppo.** quod immo differentia debet esse inter privilegium concessum personis. et privilegium concessum ordini de priuile. ne aliquis

li. vi. **Soluit** quod quo ad casum istum non est differentia. secus in casu decre. illius: de quo dicitur ut ibi. **Iuxta** hoc querit hic **Pau.** an hic reuocentur privilegia concessa officiis: dicit **Pau.** sicut quosdam quod non: quia hic loquitur de privilegiis concessis personis: et ordinibus que sunt diuersa et distincta a privilegio concessio officiis s. de deci. ad audientiam: cum concor. quia rex. hic in prin. dicit quod isti questores decipiebant simplices. **Querit** hic **La.** quoduplex sit simplicitas. dicit quod est multiplex. quia quedam est simplicitas contraria dolo sita: et hec est bona de qua. ij. q. vij. sancta quippe simplicitas i. simplicitas: de hac etiam dicitur homo simplicitate columbe: et astutiam serpentis: ne unquam machine ris dolum: ne dolo alterius supplanteris. xvi. q. i. si cupis ubi de hoc. **Alia** est simplicitas que prouenit ex ignorantia: et est contraria discretionis: et hec reprobat. xxiij. di. **Petrus** ubi electio fuit cassata: quia erat simplex et sciens: et sic repellat promouendum. **Jam** autem promotum hodie etiam remouet de eta. et qua. c. si. sed olim dabatur coadiutor iam promotus. vij. q. i. petisti et c. quia frater: de quo dicitur dicendum ut non per **Hosii.** de sum. trini. c. i. in uerbo simplex domino. **Deinde** queritur: quare istis questoribus non est permittum predicare: sed solum insinuare indulgentiam populo: et ab eo petere caritativum subsidium. **Ridet** quod isti questores non sunt sacerdotes: quia ad hoc officium uocati sunt: et quibus hoc officium committitur s. de hereticis: cum ex iniuncto: et c. excommunicamus. s. qui uero. uidistis in de. dudum s. de sepul. facit. xvi. q. i. adiciamus. **Alterius** quoque in v. litteras. quare exigitur quod iste littere apostolice questorum prius debeant examinari per episcopum quam ipsi admittantur. **Ridet** **Ste.** quia multas falsitates committere consueverunt circa hec privilegia que per simplices curatos non possunt esse facili prouideri. **De** ista autem examinatione dicitur prius constare sicut eum antequam admittantur. **Idem** tenet hic **La.** dicens quod de examinatione ipsarum litterarum papalium quas ostendunt questores debet constare inferioribus prelatibus ab episcopo antequam eos admittant. **Constare** autem poterit per litteras episcopi. **Iuxta** hoc querit hic **La.** hic dicitur quod episcopi habent examinare has litteras papales. **Sed** an poterunt de eis iudicare: dicit quod non: aliter de iudicio cum uenissent. unde dicit quod si dubitetur de ipsis debet romani pontifex consuli cuius interest estimare quem modum sui privilegii esse uelit de offi. or. c. ordinarij. s. si uero. li. vi. **Si** autem appareant uere: et sine defectu dabit episcopus ipsis questoribus litteras testimoniales. **Si** autem appareat ipsas esse defectuosas repellit episcopus eos: et poterit dicere quod iste littere non faciunt pro eis in iudicio non in dicto. c. cum uenissent: et dicto. c. ordinarij. **Ex** predictis patet quod interdum quis potest cognoscere de re de qua non potest iudicare. **Item** quod minor potest cognoscere de facto maior simile aliter. s. p. cum contingat in fi. et de priuile. cum persone. **Alterius** in v. ad hec per hunc rex. dicit **Pau.** quod cum hic non permittatur remittere male ablata pro quantitate minori quod sit pecunia restituenda pro male ablati: quod non ualeat in casibus istis et positio

ad hoc quia receptio talis pecunie debet fieri no-
mine pauperum: et in eorum utilitatem conuerti
et ideo recipiens quicquid sit ille non poterit transigere
de offi. uicaria. c. si. in vi. Saluo nisi super hoc foret
privilegiatus a papa secundum eius. Lapis hic refert
quod Hosti. dicebat quod in his in quibus est peccatum
mortale secundum legem diuinam: ut in furto et rapi-
na. xiiij. q. v. penale non poterit episcopus dispen-
sare. nec etiam papa: prout aliqui dicunt: quod in mi-
nimis peccator penitentiam agat: et in minimis
restitutio fiat: de usu cum tu. xiiij. q. x. siquid
et multum. et c. q. vi. c. i. In his uero in quibus est
peccatum mortale secundum ius positum: tunc siue
est episcopus: siue inferioribus interdicta dispensatio
nulla dispensare potest: uel penitentiam prestare: nisi
solus papa uel is cui specialiter commisit. Si uero
est interdicta: tunc dispensare poterit episcopus secundum
Basil. in spe. de legato. §. Nunc de episcoporum
v. dominus meus dixit. et Arch. xiiij. q. v. non sane fin-
Lapum. Nota bene hoc dictum Pauli. et La.
contra ipsum componentem cum heredibus uel
surariorum super usuris: et male ablati: quia non
uidetur ualere aliquid talis compositio: nec pa-
trocinari quantum ad deum eis quibus fit de-
remissio. facit regula peccati de re. iuz. in vi. xviij.
q. vi. Sed res aliena quod non bene. quia sit p[er]trahit.
Uterius querit: quis habeat potestatem relaxan-
di seu remittendi seu commutandi penitentiam.
Respondet quod fieri debet talis relaxatio seu remissio: uel
commutatio in foro penitentie ab eo cui facta est
confessio: uel superiore suo: per hoc dicit quod peni-
tentiam impositam per episcopos sacerdotes commu-
tare: uel relaxare non potest: sed impositam per
sacerdotem bene potest commutare episcopus uel re-
laxare. xxi. di. Inferior. debet tamen commuta-
tio talis: uel relaxatio fieri ex causa Basil. prout non
Arch. s. e. ti. c. vlt. in vi. secundum Lapum. Querit
hic Basil. An alius a papa possit dari litteras quod
storibus dicit quod sicut quia archiepiscopus in provincia
sua: et etiam per dyocesis suffraganeorum et sine
litteris episcoporum: alii s. e. romana in vi. in v.
super benigni. Fatetur tamen quod licet questores habent
ab archiepiscopo litteras tamen debent illas monstra-
re dyocesano qui habebit illas examinare put-
hic dicitur. quo facto debent facere incorporari in
litteris episcopis: sicut in litteris pape hic dicitur. Tres
autem littere archiepiscopi et episcopi concessae questoribus
erunt exortatorie: non autem compulsorie: put-
dicitur in dicto. c. romana. Juxta hoc querit hic
nunquid archiepiscopus poterit punire suffraganeum:
uel eius officialem super hoc delinquentem: uel
negligentem sibi concedere litteras in hoc casu: v[er]o
quod sic maxime si sine causa publice et palam hoc
faciat cum in hoc uideatur ipsum et eius iurisdic-
tionem offendere: et sic per consequens poterit in
eos anaduerrere de pe. et re. romana li. vi. Ad hoc
quia licet archiepiscopus in hoc casu non habeat iurisdic-
tionem: quia natura facti de qua agitur. hoc non
requiritur. sed tantum caritativam exortationem
iuxta formam capituli cum exco. s. e. Tamen
illa facultas exortandi esset frustratoria: si non
haberetur coercionem de offi. del. ex litteris. de quod
per Joan. in dicto. c. romana in uerbo tribuente

Uterius querit nunquid archiepiscopus poterit con-
cedere questorem pro fabrica tantum matricis
ecclesie: an uero etiam pro alio opere pio: uidetur
quod solum pro fabrica ecclesie matricis ut dicto. c.
romana. Contrarium tenet quod etiam pro alio pio
opere: cum eadem sit ratio: et per consequens idem
ius: de consti. translatio. gratia ergo exempli intel-
ligitur positum de fabrica matricis ecclesie in deo
c. romana. et sic non restringit dicta. l. damini infe-
ci stipulatio pertinet. ff. de dam. infec.

Ex frequentibus pre.
Diuiditur in tres partes prin-
cipales: quia in prima parte po-
nit excessum religiosorum qui
fuit causa constitutionis. In 2^a
parte ponit prouisionem circa
obseruationem interdictorum / et cessationum cum
sua pena: 3^a prorogat constitutionem ad penden-
tiam et tollit obstantia. Secunda ibi. Nos igitur. Tertia
ibi porro. Et aduertendum quia ut dicit glo. i.
in si. hec decre. precessit concilium: et sic non fuit
concilij / sed extrauagans ante concilium: et incep-
ligare quando fuit publicata ante hanc compil-
lationem sicut cle. dudum de iudi. et de immuni-
eccle. quoniam. Nota ex prin^o duos modos per
quos consuevit uiolari interdictum maxime per
religiosos. Nota in v. Nos igitur: quod unus est
deus. una ecclesia. et una fides: concord. de excess. p[er]
la. cle. unica ad si. Nota quod uniformes in unita-
te fidei debent esse in alijs ab illa descendentes
uniformes concord. dicta cle. unica ad si. et de sta-
mo. c. recalescentes. Nota ulterius quod religiosi et
exempti cuiuscunque conditionis uel ordinis debent
seruare interdictum positum in loco auctoritate
sedis apostolice uel ordinariorum quod uident uel
sciunt ecclesiam cathedralem uel matricem loci
obseruare: non obstante aliqua appellatione uel
traditione ipsorum: alii incurrunt ipso facto sen-
tentiam excommunicationis: et idem in interdictis
et cessationibus indictis per statuta conciliorum
provincialium. et idem in cessationibus generali-
bus aliorum quibus hoc de consuetudine: uel alio
iure competat. et sic non generalem cessationem equi-
parari interdicto: quod non. quia facit ad ea que uis-
bitis cum glo. Item non illud uulgatum: inter-
dictum est iudicium quod plurimorum sententijs
probatur: concord. de offi. dele prudentiam in prin-
xi. di. de quibus. Nota constitutionem non
uam trahi ad pendentiam: si hoc exprimitur
hoc de elec. l. canon in vi. Nota hic tolli con-
suetudinem: conuentiones: statuta: et privilegia
huius constitutioni contraria. facit de elec. quod sepe
in vi. Glo. sedis apostolice querit: quid de in-
dicto iuratum si uiolent religiosi illud incurrant hanc
penam. Exemplum in cle. i. §. ciuitas de penis di-
cit glo. quod sic. Nam licet hec constitutio sit penalis
et restringenda: et non laxanda tamen satis de illo
etiam hic loquitur: cum loquatur hic de interdi-
cto sedis apostolice. Nam et interdictum iuratum dicitur
interdictum sedis apostolice cuius auctoritate ius
emanat. facit decre. proposuit de concess. preb[en]da.
et l. i. §. omnia enim. et de ueteri. iur. enucle. Ad-
uertendum tamen secundum Pauli. et Mathei

q̄ hec pena non habet locum ubi per priuatum
uigore consuetudinis positum esset interdictum
intelligendo de consuetudine non tribuente ordi-
nariam iurisdictionem de fo. compe. c. 3. contigat.
Ide si p̄ delegatū ordinariū sit positū: q̄a si h̄c
locū hec pena: q̄a nō ē idē auditoriū ordinariū ⁊
delegati sui de ap. dilectis. ff. q̄s ⁊ a quo appellat̄
l. i. de consuetudine non putamus in vi. **M**oue-
tur quia ad hoc ut hec constitutio locum habeat
requiritur q̄ interdictum sit positum per papā
uel eius delegatū uel p̄ statutum concilij prouin-
cialis loci uel q̄ sit cessatum a diuinis per illum
cuius auctoritate h̄ fieri pot̄: prout aperte hic p̄-
batur. **G**lo. religiosi querit an hec cler. locum
habeat: siue isti religiosi sint mendicantes siue nō.
dicit q̄ sic. quia tex. uniuersaliter dicit̄ religiosi q̄
cunq̄ ⁊ c. **J**uxta hoc querit glo. an hic comp̄-
hendat clericos seculares uiolantes interdictū:
uel cessationem que seruat matrī ecclesia. dicit
q̄ non: quia hic solum loquitur de religiosis: ⁊ sic
a contrario locum non habet in clericis seculari-
bus. **I**dez **S**uil. dicit q̄ seculares clerici incurrūt
alias penas statutas in iure: de quibus de excels.
prela. tanta: ⁊ de priuile. episcoporum in vi. que
tamen iura loquuntur simul de religiosis ⁊ secu-
laribus fm̄ eum. **Q**ue autem poterit esse ratio
q̄ hic solum punierit religiosos. dicit **S**uil. q̄ rō
esse potuit: quia religiosi in hoc plus delinquebāt
⁊ ideo magis contra eos fuit prouidendum. ff. de
penis. l. aut facta: uel forte hoc euenit fm̄ eum p̄-
pter potentiam ⁊ iniuriositatem clericorum se-
cularium existentium in concilio: qui potius uo-
luerunt extrahere festucam de oculis religiosorū
q̄ trabem de oculis eorum. ij. q. vij. porro. **Q**uo
autem multi sunt alij similes casus contra reli-
giosos: in quibus per has cle. ligantur tantum re-
ligiosi ⁊ nō seculares clerici. prosequitur hic glo.
⁊ enumerat hic. x. tales casus. deinde enumerat
duos casus in quibus religiosi mendicantes pu-
niuntur. demum alium in quo puniuntur tantū
minores ⁊ predicatores. ⁊ ulterius alium in q̄
puniuntur tantum minores. deinde ponit duos
casus qui emanarunt pro religiosiū ultimata con-
cludens q̄ religiosi conqueruntur q̄ constitutōes
edite contra eos sunt penales. quare autem hoc
contingerit patere potest ex his que dixi supra
post **S**uil. **G**lo. exempti ponderat q̄ hec cōsti-
tutio derogat priuilegio exemptionis q̄ sit etiā
in multis casibus huius compilationis per quod
dicit glo. non expedire exemptis q̄ fiant concilia
generalia: de quo per glo. in cle. dudum in prin.
de sepulturis. **J**uxta hoc querit **P**au. nunqd
tales exempti poterunt per ordinariū puniri.
Refert q̄ **J**o. mo. tenet q̄ sic in. c. episcoporum de
priuile. in vi. **M**ouetur quia delinquit in rez nō
exemptam: quo casu non possunt habere priuileg.
de priuile. tuarum. hec opi. fm̄ **P**au. non est uera
quia tunc demum ordinariū punit aliquem qn̄
super eo non puniendo nullus est priuilegiatus i.
auct. de man. prin. §. q̄ si delinquentes. **E**ubi se-
natores uel claris. l. i. c. ⁊ ubi de crimine agi opz
auct. qua in prouincia. **A**d hoc q̄ ubi papa uult
exemptos puniri per ordinarios: hoc exprimit

c. tuarum ⁊ c. licet. e. ti. in vi. ergo in alijs casibz
non expressis hoc non intendit: de hoc per **J**o.
an. in dicto. c. episcoporum de priuile. in vi. ⁊ c.
ti. ⁊ licet. i. **G**lo. matrīcem querit: que appella-
tur hec ecclesia matrīx. **R**espondet q̄ tenet maior lo-
ci uel baptisimalis: naz talis dicitur matrīx. quia
sicut carnalis mater generat nos: sic illa generat
per baptismum: ⁊ sic etiam sumitur ecclesia ma-
trīx in. c. de prescrip. ⁊ c. ex transmissa: ⁊ de trā-
lac. preterea. ij. **Z**en. uero hic dicit q̄ matrīx eccia
hic appellatur parochialis sic dicta hoc casu pro-
pter populi numerositatem: alr̄ autem sumitur
fm̄ eum matrīx ecclesia in. c. ut officium de offi.
archypres. ⁊ aliter de prescrip. transmissa. **O**r-
credo glo. ueriores. **Q**uare autem hic expressit
de matrīce. dicit glo. q̄ ideo quia quandoq̄ in
dicuntur loca non habentia intra se ecclesia ⁊ ca-
thedralem. sed solum matrīcem: ideo ut talia cō-
prehenderet expressit de matrīce ecclesia. **S**ed an
procedit hec constitutio si ecclesia matrīx sit sub-
iecta quo ad presentationem uel collationem re-
ligionis non seruantibus interdictum: uel alio sit
subiecta: ut quia sit eorum uicaria / an tunc religi-
osi tales non seruantes interdictū incurrūt hac
penam. dicit glo. q̄ sic per hūc tex. qui generaliter
⁊ indistincte loquitur: facit de conu. lepro. c. ij.
Juxta predicta querit glo. quid contineatur hic
appellatione ecclesie: an episcopus uel prelatus tā-
tum: an caplm̄: an utrunq̄ simul ut sic sciamus:
quid si epus uel prelatus tantū ponit interdictū
in ecclesia ⁊ mandat illud seruari capitulum con-
tradicit: uel e contra: an tunc locum habebit hec
constitutio. an uero tunc demum cum uterq̄. **E**-
piscopus uel prelatus ⁊ capitulum ponunt in
dictum: ⁊ similiter anteq̄ glo. respondeat. **Q**ue-
rit quid si uacet ecclesia cathedralis: ⁊ pars capli
seruat interdictum / ⁊ pars non: an habebit locū
hec constitutio. si forte partes sint equales. **G**lo.
respondet ambabus questionibz. ⁊ dicit q̄ putat
hic summi ecclesia pro ipsa ecclesia materiali: ⁊ p̄-
partibus ipsius: licet alio multis modis sumat̄
de quibus per glo. ne prelati uices suas. c. si cum
concor. per hoc inferit q̄ si in ipsa ecclesia materia
li celebratur continue ianuā apertis. ⁊ alta uoce
pulsatis campanis siue celebretur per platū solū
siue tantum per capitulum totum: siue per partiē
capituli: siue etiam tantum per alios clericos ec-
clesie: q̄ non erit locus pene huius decre. **F**atetur
tamen q̄ pene irregulariter: ⁊ alijs penis de q̄bz
dicitur: poterit esse locus: ⁊ sic erit suspensus: ⁊ ē
mens litteret q̄ quando in matrīce ecclesia seruaf̄
interdictum seruatur etiam in alijs: alr̄ religiosi nō
seruantes incurrunt hanc penam: ⁊ si ibi non ser-
uatur: alij non incurrunt penam decre. huius: ad
hoc quia sepius uidemus q̄ in cathedralibus
⁊ matrīcibus ecclesijs inferiores clerici māiona-
rij: ⁊ capellani ut plurimum sine prelato ⁊ ca-
nonicis officiant ecclesiam: ⁊ ideo non esset conue-
niens inspicere an prelati ibi officiant: an canonici.
cum glo. concor. **P**au. **I**dem etia in effectu **P**re-
dicit enim q̄ tunc demum locus ē his penis qn̄
tota ecclesia seruatur interdictum: ⁊ nullus ibi pu-
blice celebrat alr̄ non erit locus istis penis. **G**en.

hic tenet contrarium dicens / quod sit locus huius
pene sufficit interdictum seruari per episcopum.
licet per ipsam ecclesiam cathedralem: seu cleri /
cos de ipsa ecclesia non seruentur. **Mouetur** quia
non quod sit: sed quod fieri debet attenditur de elec-
cum causam. **Idem** **Math.** dicens quod obediendum
est episcopo: quia hoc ad ipsum spectat illi. **ixi. q.**
ij. care: in cle. i. licet **Aluarius** contrarium tene-
at secundum eum. **Or** tene glo. per quam concordat
opi. quia pena huius de. tunc non habet locum:
sed irregulariter: uel alia posset habere locum.
Uterius quero cum glo. in v. nunquid: an quod ad
interdictum prouintie dicitur metropolitana ma-
trix: adeo quod ipsa seruante interdictum si religio-
si totius prouintie hoc scientes non seruant illud
incurrunt hanc penam: videtur quod sic per. c. i. v. s.
uide de postu. prela. r. xij. di. de his. **Contrarium**
tenet glo. uestra: quia hic loquitur de cathedrali
uel matrice loci: ubi religiosi non seruant: s. cer-
tum quod ecclesia **Rauennensis** non est cathedralis: uel
matrix huius ciuitatis **Ferrariensis** ciuitatis **Mu-**
tinen. facit de offi. or. pastoralis. **ixi. q. ij. si** autem
r. c. nullus. r. ideo concludit quod ecclesia **Rauennate**
seruante interdictum sole dyocesis **Rauennatis**
non seruantes illud incurrunt hanc penam. **Ad**
glo. per. hic **Ste. zen.** hic sentit contrarium. di-
cit enim quod si metropolitana seruat interdictum
debet etiam seruare ecclesia episcopalis alii dictum
de his. **ixi. di. r. dictum. c. i. de postu. prela. nec**
debet attendi quod sit sed quod fieri debuit de elec-
cum causam. puto glo. uerorem tenendam salte
post factum. **Uterius** glo. in v. **Item** querit: quod
si est interdicta uilla: uel castrum: non habet in se
inclusam certam ecclesiam cathedralem: uel matri-
cem quod esse potest de facto. puta si forte ecclesia ma-
trix est in alia terra non interdicta: uel si forte plu-
res sint ecclesie baptismales in uilla: uel castro: et
nulla principalior: quia quilibet baptizat. suos p-
rochianos: nunquid poterit esse tunc locus pene
huius decre. si forte aliqui seruant interdictum: r.
aliqui non. glo. tenet quod non: quia tunc deficiunt r.
mens r. uerba huius constitutionis: ergo r. per
consequens eius dispositio. ar. l. quod constitutum:
de testa. **multis** hic enim loquitur quando in loco
est aliqua certa matrix ecclesia: r. sic unica: secus
si nulla uel plures: licet sint ibi alie ecclesie: r. for-
tius si sole ecclesie religiosorum sint in loco non
seruantes interdictum non habebit locum hec pe-
na. fatetur tamen quod in dictis casibus erit locus pe-
ne iuxta antiquitatem de qua dicitur. cum glo. **concor.**
hic **Ste. r. Paulus** dicit tamen **Paul.** quod quando omnes
ecclesie loci matricis seruant interdictum: quod lo-
cus erit huius pene: quia ille habentur loco unius
principalis: sicut plures delegati sine clausula alii
de offi. dele. prudentiam. r. hoc idem forte sentit
glo. dum dicit: r. forte ex illis aliqui seruant in-
dictum: alique non. facit quod non de rescriptis: statutu-
r. cum uero li. vi. r. de elec. quorundam. e. li. r. c.
Blo. sciuerint querit: an hec constitutio liget p-
babilitate ignorantes. dicit quod non per hunc tex. a
sensu contrario. **Blo.** obseruare: querit ad lre
declarationem dicitur hic quod religiosi in obserua-
do interdictum ecclesie cathedralis: uel matricis

debeant se illi conformare: r. seruare illud quod ser-
uat ecclesia cathedralis: uel matrix: s. an e contra
religiosi non debeant obseruare id quod non ser-
uat ecclesia cathedralis: uel matrix: r. sic etiam in
non obseruantia debeant illi se conformare: u. r.
quod sic a contrario litteret: quia sicut tenetur se con-
formare in obseruando: ita e contra in non obser-
uando si illa non seruat. **Item** quia contrarior
eadem debet esse disciplina. **Blo.** hoc non ob-
tenet contrarium. **Mouetur** quia hec constitutio
non intendit diminuire obseruantiam: interdictum
sed illam augere ut patet ex prin. decre. ergo cum
ueniat ad augmentum non debet operari dimi-
nutionem. ar. cle. i. de preben. ad hoc quia cum
istud statutum sit editum ad penam non debet
trahi ad gratiam de transla. prela. c. ij. ultra me-
dium. nec ob ar. a contrario sensu: quia illud non
debet sumi ubi in iuxta reperitur cautum: contrarium
iuxta non plene de elec. publicato super vlt. glo. **C**
Item non ob. quod contrarium debet esse eadem
disciplina: quia illud uerum preter quod ubi mens
r. uerba resistent: illi de v. sig. c. si. de offi. lega. stu-
diuitur per hoc concludit glo. quod si in cathedrali ec-
clesia: uel matrice de facto non seruatur interdictum
quod de iure deberet seruari: quod excessus clericorum
talis ecclesie non dabit per hoc materiam alijs ob-
linquendum. sic sint excusati: si etiam ipsi non ser-
uarent interdictum loci: facit de priuile. petitis:
cum glo. **concor.** **Paul.** dicens quod hic non est eadez
disciplina contrariorum: quod non de quo uidisse. in
cle. i. de cens. cum glo. **concor.** etiam **Ste.** dicens
quod religiosi tenentur seruare interdictum: ubi sciunt
esse seruandum. licet ecclesia matrix non seruat.
Quando autem dicatur ecclesia matrix: obserua-
re interdictum. dicit hic glo. quod abstinere a celebra-
tione diuinorum officiorum animo seruandi in-
dictum: quasi secus si alia de causa abstinere: fa-
cit quod non in decre. petitis de priuile. in v. non uiolante
ritu: sic si tunc quando alia de causa abstinere
religiosi non seruarent interdictum non incurrere
rent hanc penam: quod non. r. non in glo. de ar. a con-
trario sensu: cui etiam **concor.** glo. de eta. r. qua.
c. uno in vi. **Iuxta** predicta queritur: quid si quis
sciat interdictum latum: an tenebitur illud seruare:
re: licet non sit publicatum. dicit **Math.** quod sic: r.
sic dicit **notasse** **Arch.** de sen. exco. is qui li. vi. de
quo etiam glo. j. c. prox. **Blo.** appellationibus
Oppo. hic uidetur innuere tex. quod si appellatio p-
cedit interdictum: quod ex hoc non uideatur interdi-
ctum. **Sed** contra de. c. ad hoc. r. c. dilectus de
appel. **Soluit** quod hic non intendit dicere quod inter-
dictum sit aliquod. licet appellatio precedat: sed
solum intendit dicere: quod quis precedat appella-
tione: uel alia causa. tamen si ecclesia matrix seruat
interdictum: religiosi etiam debent seruare: etiam
si interdictum sit nullum: r. sic si uiolant: r. tunc
erunt excommunicati: r. forte hoc ideo: quia in du-
bio presumendum est pro ecclesia matrice: quod non
sine causa seruat interdictum: r. hoc etiam forte
uoluit **Bull.** hic **item:** qui ex hoc tex. colligunt quod
ubi iudex de quo constat mandat denunciare a
liquem excommunicatum: uel suspensum: uel lo-
cum interdictum: licet ex aduerso proponatur

antea em. in appellatione per ecclesias et loca pu-
blicate: tñ semper ad mandatum iudicis est utra-
dum: quia presumendum est pro iudice de reu-
in presentia: cum glo. concor. hic Ste. et Matb.
Idem Pau. dicens religiosos debere interdictum
seruare. qd seruat matricem ecclesiam si inter-
dictum sit de iure nullum. Fatetur tamen qd tñc
non erunt irregulares propter uiolationem int-
dicti: sed erunt excommunicati per hanc cle. quia
celebrat all de cle. exco. mis. c. illud: et hoc etiā sen-
tit glo. in uerbo subiacere. **Glo.** quibusqz
querere uoluit de ratione quare hoc casu nō attē-
ditur aliqua contradictio. Rñdet quia al pōt
allegari nullitas sententię interdii que pōt cau-
sari ex multis causis iuxta nō in c. presenti sup-
e. in vi. et sic de facili enervari uirtus interdicti et
c. **Glo.** excommunicationis nōt ex littera casu
in quo quis ipso iure incurrit sententiā excom-
municationis: et hinc sumpta occasione enūmēat
et alios casus similes expresse inductos per. xxiij
questiones huius uoluminis. quorum tamen ali-
qui sunt reseruari soli pape: et in fine adicit duos
tacite: et non expresse inductos. **Quot** autem
sint tales casus inducti per ius uetus decreti: p-
et decretalium dicit Hosti. in summa. e. ti. §. iij. i
prin. colligit. xxx. **Quot** autem sint inducti per
iura secti. dicit glo. q. xxxij. prout nō glo. in de-
cre. eos qui sup. i. e. ti. in vi. uide glo. et nō eaz tñqz
magistrum. uide etiā de hoc per Buil. in reper-
torio suo super hoc titulo. **Glo.** subiacere op-
po. qd immo uiolans interdictum incurrit aliam
penam qd excommunicationis. ut probatur in. c. si.
de exco. prela. de priuile. auct. et c. episcoporum
in vi. et c. i. is qui. e. li. Soluit gl. qd ultra pēas
illas incurrit etiā istam que ibi adicitur et accu-
mulatur. et sic non ob. contra. Fatetur tamē glo.
qd pōt contingere casus qd ista pena ligaret sine
illis et contra. **Exemplum** ponit quia si sententiā
interdicti uere non ligat: quia est nulla propter p-
ambulam appellationem legitimam uel propter
aliam causam nullitatis. tamen si tunc ecclesia
matricem illam seruet si religiosi non seruent incur-
runt hanc penam: et non illas. similiter e contra:
si sententiā interdicti uere ligat et est aliqua et
sed ecclesia matricem illam non seruatur: tunc ser-
uantes non incurrunt hanc penam: sed penas iuz
antiqui. tunc aut ligantur religiosi utraqz pena b-
constitutionis: et est pena iuris antiqui: quando
ecclesia matricem seruat interdictum de iure ualidū.
neuter autem ligatur quando interdictum latū
est nullum: et non seruatur per matricem ecclesiam.
Que autem sunt pene uiolantis interdictum: et
quot explicat hic Buil. **Primo** quia talis tam
religiosus qd clericus est suspensus ipso iure de c.
c. tanta de exco. prela. **Item** ei est interdictus in-
gressus ecclesie de priuile. episcoporum in vi. **Itē**
est excommunicatus si non seruat interdictum in
sepeliendo contra interdictum de sepul. in cle. eos
Item est irregularis et ineligibilis actiue et passiue
sup. e. is cui in vi. **Item** si est religiosus incurrit
excommunicationem: ut patet in hac cle. **Quare**
autem hic plus puniatur uiolans interdictum qd
si uiolaret suspensionem uel excommunicationem

dicit Buil. qd ideo hoc euenit. qd aliqui credebant
interdictum uilius alijs censuris ecclesiasticis. et
ideo uiolabant et propter hoc tanqz sceleratius: et
grauius uindicatur et grauior pena imponitur.
xxij. q. i. non afferamus. **Qualiter** autem sumi-
tur hic interdictum. dicit idem Buil. qd hic sumit
interdictum: prout est pena auferens ea que sunt
diuini ministerij personis et locis interdictis. **Al-**
autem sumitur interdictum in Rica. ff. de inter-
dic. et. **De** quo per Jo. de lig. in tractatu de eccle-
siastico interdicto seu de censura ecclesiastica.
Glo. comprobatur all concor. et auctoritates
ex quibus patet nil agendi fore saltem alicuius
ponderis sine consilio. qd bene nota. **Glo.** ge-
neralibus querit: quid si cessationes essent specta-
les. Rñdet qd tunc non haberet locum cle. quia
ille sunt seruande tantum in ecclesijs in quibus
sunt introducte all d app. dilectus. **Qualiter** aut
poterit constare d cessationibus generalibus a di-
uinis qd fiant per statuta conciliorum prouincie:
dicit Buil. qd quia illa sunt facti oportet recurrere
ad libros conciliorum prouinciarum quorum mtra
expressit Berengarius in tractatu quodam de
excommunicationis et interdictis a iure. **Et** nota bene
istum tex. cum glo. quia facit qd uiolans cessatio-
nem a diuinis incurrit irregularitatem: si est ces-
satio generalis: sicut uiolans interdictum et cū illi
comparatur: ut hic patet secus in cessatione spe-
ciali: de quo de offi. or. si canonici in vi. in nouell.
Glo. alie sunt litterales. **Ultimo** Si. hic tractat
de collegijs id quod habetur de exco. prela. dile-
cta. ideo omittendū: et dicendum est: prout ibi
habetur. et per Bar. in. l. si. ff. de coll. illicitis.

Orauis ad nos prela.
Primo narrat quendam abusu
nobiliū et dominorum tempo-
ralium circa uiolationem inter-
dicti ecclesiastici. **Secundo** penā
imponit. scda ibi. **Ne** igitur. **Nota** primo qd li-
citum est dimittere officium propter superueniē-
tiā excommunicationis uel interdicti publice. **Et** sic
nō casus i qd pōt remanere offm misse et aliud offm
diuinū in expletum: qd intellige ut dicitur cum
glo. **Nota** qd propter impunitatem delinque-
tium delictum de facili trahitur in exemplum: et
ideo dicit canon qd si ea que male usurpantur nō
corrigantur excessus uia alijs aperitur. xxij. di. p-
uenit. ij. et. xxij. q. i. paratus in si. **Nota** penā
nobiliū et dominorum temporalium faciendiā
uiolari interdictum ecclesiasticum: et cogentium
ad id aliquos qui sunt excommunicati ipso facto:
et non possunt per aliu absolui nisi per ipsu pa-
pam: et procedit hoc etiam in excommunicationis pu-
blice: et interdictis: qui moniti noluerunt exire ec-
clesiam: quia eandem penam incurrunt. **Ex** qd
nō qd excommunicatus iterum potest excommunica-
ri: de quo tagit glo. si. hic et habetur. ij. q. iij. **En-**
geltrudam: et de iudeis ita quorundam. **Item** nō
fm Buil. hic qd aliud est celebrare tempore inter-
dicti. et aliud est ubi excommunicatus existit audire
diuinam: et aliud facere auctorizabiliter celebrari:
all de cle. exco. mis. illud de quo ibi et in cle. archi-
episcopo: de priuile. **Item** nō secundū Ste. qd

excommunicati publice et interdicti moniti ut ex-
ant ecclesiam debent exire cum celebrantur diui-
na alia sunt excommunicati alia excoione a qua so-
lus pp absoluat. **Glo.** tpales qrit ad littere de
clarationem quid si isti domini tpales sint episco-
pi uel ecclesiarum prelati quod esse potest ne cle.
ul mo. c. si. in vi. et faciunt contra hanc constitui-
onem. An locum habebit pena huius decre. **Pendet**
q sic qz tex. idistincte loqr et sic idistincte intelligo
ar. xix. di. si romaoz. facit d excess. pla. rata: et qd
no in cle. multorum sup de hereti. **Item.** hic tenet
contrariuz. **Quod** tenetur quia hec constitutio est pe-
nalis: et per psequens no extendenda de elec. statu-
tum in vi. et maxime contra illos contra quos p-
iura alia est sufficienter prouisum de excess. pla.
tanta: prout est uidere in ipsis: et alijs prelatiuit
dicto. c. tanta. **Item** ad hoc quia hec constitutio
emanauit ad instantiam prelatorum contra do-
minos. s. temporales: et sic non est uerisimile qz
tra se supplicauerit. **Or** credo glo. tutiorem ex
ui uerborum: licet forte mens specificata ad hoc
se non extendat. **Glo.** suppositis queritur hec
decre. procedat: siue emanauerit a iur: siue ab ho-
mine. **Rndet** q sic quia indistincte loquitur: facit
decre. ij. de coniug. lepro. **Item** tenet **Pau.** **Deu**
inducit ad questionem illam: nunquid ille q scit
locum interdictum ab homine: uel a iure si nunt-
dum est facta denunciatio illius: teneatur illud
seruare: quia uidetur q sic per hunc tex. qui ap-
te uult satis esse locum interdictum: et interdicto
suppositum: licet non sit publicatum: ut hic patz
quia nihil addidit de publicatione: sed solum dixit
de suppositione: seu de ipso interdicto. **Ad** idem
facit sup se. cum desideres. primo **Rnsio** in si. et
c. cum non ab homine. et qd ibi no: **Ad** hoc etia
accedat: quia ille qui scit cerciorari non debet de
re. iur. eum qui in vi. all. glo. conor. hec opi. ut
refert glo. placuit **Arch.** s. e. is qui in vi. **Ad** h
etia allegabatur quia celebrare pendet a uolun-
tate agentis: seu celebrantis: et ideo si quis sciens
celebrat in loco interdicto est in culpa: quia agit
rem illicitam propter prohibitionem superiorum
et propter inabilitatem loci all. de conse. di. i. sicut
predicta intelligit esse uera nisi factum esset oc-
cultum all. vi. q. ij. si tantum: et sup. e. cum non
ab homine. facit qd uidebitis. **Item.** cum glo. occultum
in v. publice. **In** contrariu all. glo. duo iura pmo
s. euidenter: xi. q. ij. **Remittit** glo. pro solutione
ad ibi no: quia ibi oponitur opi. **Graciani** et **Jo.**
Fauentini que reprobatur communiter. **Secundo**
all. glo. s. de. prox. **Soluit** simpliciter remittendo
ad ibi no. dic ut ibi. non debet sumi ar. a p-
trario sensu: prout ibi fuit dictum. **Nam** ut hic dicit
Pau. ibi non intendit diminuere de obseruatis
interdictorum: sed adicere quo ad religiosos: et
hanc opi. et sententiam uidetur amplecti glo. et si
militer hic **Pau.** dicit. hec littera facit pro opini.
Arch. in dicto. c. is qui ubi tenet q sciens locum
interdictum: licet non sit publicatum illud serua-
re tenetur. nec ob. sap. de. prox. quia respondet
ut proxime dixi. **Item** tenet **Math.** sup. de. pr.
Dicit tamen glo. q expediens foret prouideri p
nouam constitutionem q clerici non tenerentur

ad obseruantiam interdictorum prelatorum a
iure: nisi prius fiat illorum declaratio: seu denu-
ciatio. ar. decre. cum scdm de hereti. in vi. et decre.
qz decre. et sup. e. ti. cle. presenti. **Quia** littera sa-
tis congruit huic dicto. **Glo.** capellis: reuocat
in dubium: nunquid domini temporales in capel-
lis suis possunt facere celebrari tempore interdi-
cti generalis. uidetur q sic per hunc tex. **Glo.**
tenet contrarium dicens q mens huius littere n
est dicere q in talibus capellis suis in loco inter-
dicto sit licitum celebrare: sed fuit intentus licet
aggravare contemptum: quasi uoluerit dicere
malum est hoc facere in capellis: sed grauius in
ecclesijs. **Item** **Huil.** all. de priuile. cum capella.
Item quia capelle tanq accessorie: licet ex se sint
nobiliores dependent a locis: et cum eis transiret
sisteret locorum uenditio iuxta no de iur. patro.
ex litteris et in illis abstinendum est tempore int-
dicti. sicut in alijs locis: maxime si fuerint dedica-
te per pontificem de conse. di. i. in ecclesia: sup. de
reli. do. ad hec. secus dicit de quibusdam simpli-
cibus oratorijs que ex speciali licetia inanis. glie
causa: potius q deuotionis faciunt in aliquo an-
gulo sue domus: quia licet celebratio in nullo te-
pore interdicti fieri debeat: et sic nec etiam in illo
tamen locus non debet dici religiosus all. s. de
pe. et re. cle. cum secundum. et qd ibi fuit dictum
post **Huil.** **Glo.** uocantes ponderat litteram:
quia licet hic loquitur de uocatione facta ad cele-
brandum. tamen postea solum coactione punit
per quam cogunt aliquos celebrare. de uocatione
autem ad audiendum diuina bene ponit infra.
Glo. campanarum querit de diuersis officijs
campanarum: quia quandoqz pullantur propter
diuina: quandoqz propter aliam causam remittit
ad no in. c. i. de offi. custo. **Sed** querit hic **Huil.**
nunquid tempore interdicti poterunt pulsari ca-
pane ad predicationem uel capitulum congrega-
dum. dicit q sic all. s. e. h. et de elec. in causis qd
intelligit procedere: dummodo hoc non fiat in
fraudem. **Glo.** preconia querit que sit fortior
uocatio an uocatio per campanam an uocatio per
preconem. **Respondit** q diuerso respectu uocatio
per campanam uidetur fortior. et diuerso aspectu
uocatio per preconem non. attento q uox pre-
conis innotescit ut dicit tex. i. alit. de litigiosis.
omnem collatione viij. secus in sono campanarum
quia multis innotescit. **Item** hoc respectu uocatio
per sonum campanarum dicitur fortior. **Atre-**
to q etiam preco loquitur quod no facit campana
fortior est uocatio preconis et ideo ibi maior est
contemptus et similiter quando uocatio fit pedi-
ctu quia id expresse proponitur ex parte madatis
et scribitur quod non contingit i campana et hoc
aperte ponit hec littera. s. q sit maior cotemptus
quando fit uocatio per preconem uel edicta q qua-
do per sonum campanarum cum glo. conor. hic **Pau.**
Colligit eniz **Arch.** ex hac littera q uocatio pre-
conia plus arctat q pulsatio campanarum ad hoc all.
q est dictum s. s. quia preco cum loquitur pro-
fert et exprimit uerba: secus contingit in campana
per hoc dicit q licet in minoribus negocijs suffi-
ciat pulsatio campanarum. **In** grauioribus tamen

requiritur per preconem seu nuncium prode nō
Inno: de elec. in causis quod nō. **Glo.** publice
querit quid si quis occulte esset excommunicatus: an
incidat in hanc penam precipiens q̄ non exeat &
ecclesia dñi celebrantur solemnia missarū. Rñdet
q̄ non a contrario littere & quia occultum exco-
municatus non debemus uitare i publico all vi.
.q. ij. c. ij. e. ti. cum non ab homine. **Ocul**te autē
potest uitari unde per hoc dicit. **Raymundus** in
summa huius tñs. queritur q̄ ille qui scit exco-
municatum occultum esse in ecclesia caute de ea
exibit si poterit ut sic nullus perpēdat de causa.
Si autem non possit fieri sine scandalo & quādo
alij perpenderent tunc non debet exire per iura
preall & ne sit proditor peccatoris occulti. ij. q. i.
si peccauerit. **Idem** **Matz** all ultra predicta
xvi. di. si clericos. **Idem** tenet hic **Pau.** **Qñ** at
dicatur quis scire quem excommunicatum. dicit
hic **Gre.** quando uidit uerberare clericum ul' au-
diuit ferri contra eum sententiam ul' qñ episcop⁹
sibi dixit q̄ excommunicat⁹ erat: xxi. q. v. hoc uide-
tur. ij. q. i. primo. xi. q. ij. non solum i. c. cure. lx
xxv. di. siquid. **Glo.** in expleta. **Oppo.** q̄ imo
non debent missarum solemnia remanere in ex-
pleta propter presentiam excommunicati. unde
op. de nō. in c. nuper s. e. xi. q. ij. sicut apli. vj. q.
i. illud: & c. nihil. **Soluit** q̄ aut sacerdos nunduz
inceperat canonem misse. i. qui pridie & c. & tñc
debet remanere in expleta: ita hic interdum iam
inceperat canonē misse tēpore quo excommunicat⁹
superuenit: & tunc non debet missa remanere in ex-
pleta: sed compleretur dicto. c. i. illud: & c. nihil. **Idē**
tenet **Paulus** qui dicit hoc procedere in officio
missae: secus dicit in uesperis: & idem intelligo in
alijs officijs: quia statim debet exire: & alibi com-
plere: all nō per **Inno.** sup. e. nuper. **Idem** tenet
hic **Suil.** dicens q̄ ingredientibus excommunica-
tis celebrantes debent cessare ab officio etiam iāz
inchoato: & se sacris uestibus exuere: all. ix. q. ij.
excommunicatus. xxiij. q. i. omnes: nisi forte canonē
misae incepisset: ut dictum est. **Qua** autem pena
puniuntur sic conturbantes diuinum officium:
dicit q̄ inter cetera pena capitali puniuntur: all.
l. de epi. & clei. si quis in hoc genus puniuntur ē
pena de qua hic. **Idem** tenet hic **Beni.** & **Mathe.**
Sed querit hic **Gre.** quid si excommunicatus acce-
dit ad ecclesiam non ad orandum: sed ad aliam
cāntan orantes in ecclesia dicantur sibi commu-
nicare. dicit q̄ non: & per consequens non tenebun-
tur exire all nō per **Arch.** s. e. statuiamus. deinde
querit nunquid communicans excommunicato
maiori communicando simplici communione &
non in crimine incurrat mortale peccatum. dicit
q̄ non: qd̄ intelligo uerum regulariter: prout nō
supra q̄ metus causa sacris per **Jo.** an. & sup. e. c.
statuiamus li. vi. per **Arch.** **Uterius** querit an ce-
lebrans coram excommunicato maioris sit irregu-
laris. dicit q̄ non: all sup. e. ti. is qui in vi. secus
dicit in suspenso ab ingressu ecclesie: quia si durā
te illo interdicto: seu dicta suspensione celebrat ir-
regularis efficitur. sup. e. is cui in vi. & c. **Glo.**
quolibet declarat litteram. quare sic uniuersalit̄
dixit: quia ut comprehendere omnem modum

compulsionis realem: & personalem: directum: &
indirectum: si res occupent uel grauent cōsan-
guineos in personis uel rebus ad quod all d̄ elec.
sciant cuncti in vi. **Glo.** missarum querit: an
sit locus huic pene si publice excommunicatus
uel interdictus interest in alijs diuinis officijs q̄
misae. dicit q̄ non per hunc tex. a contrario tamē
credo q̄ aliter puniri poterunt tanq̄ turbantes
diuinum officium. ar. eorū que sup̄ dixi. **Glo.**
moniti querit: an sufficiat generalis monitio. **Re-**
spondet **glo.** q̄ sic: quo ad prohibentes: ex q̄ hic
non adicitur q̄ nominatim fiat. facit in ar. de
deci. ad audientiam: & per hoc dicit sufficere q̄ e-
manauerit generalis monitio. s. q̄ omnes excom-
municati & interdicti exeat ecclesiam: quia si do-
minus temporalis precipiat q̄ non exeat erit lo-
cus huic pene. q̄tum autem ad remanētes dicit
glo. sequēs q̄ requiritur monitio nominatim ut
hic patet quia. s. nominatim moniti remanētes
ligabuntur. ex generali autem monitione nullus
ligabitur all sup. e. ti. constitutionem in vi. & sup̄
de vi. & ho. cle. i. **An** autēz compellens interdictos
a iudice audire diuina in loco non interdicto inci-
dat in hanc penam. dicit **Pau.** q̄ non. hic ei solū
loquitur quando quis compellit nō interdictos:
uel etiam interdictos audire diuina in loco inter-
dicto: ut hic in v. is qui non contenti. dicit tamē
q̄ ultimo casu duplex est excessus. s. ratione psona-
rum & loci. **Glo.** penultima est litteralis.
Glo. ultima colligit ex littera q̄ excommunicatus
iterum excommunicatur de quo remittit ad nō in
c. ita quorundaz de iudeis: & ij. q. iij. **Engeltrudā.**
Idem colligit hic **Suil.** **Sed** querit qualem esse
ctum operetur iterata excommunicatio. **Respon-**
det q̄ effectum retentionis extra ecclesiam: licet ab-
soluatur a prima excommunicatione: non autem
operatur effectum expulsionis extra ecclesiam: cū
iam per primam excommunicationem sit eiec-
tus: all dictum. c. ita quorundam. **Ex** hoc patet q̄ p̄
excommunicat⁹ a suo ordinario. primo erit ab illo
absolueudus: naz si primo uellet absolui a papa
a secunda excommunicatione non posset. nam aut
supprimat primum uinculum & nihil agit de offi-
ordi. ex parte. **Aut** hoc exprimit: & tunc superio
hoc audiens nō absoluat. de sen. exco. offici. **Iu-**
xta predicta reuocat in dubium: an ligato pluri-
bus sententijs sufficiat una absolutio. pro cuius
declaratione distinguit duos casus principales:
quia interdum quis est excommunicatus ab uno
iudice: & interdictum a pluribus. primo casu quā-
do ab uno iudice. & tunc aut fuit ligatus una sen-
tentia: aut pluribus. primo casu quādo una: tñc
si propter unam causam sufficit unica absolutio
Si uero propter plures causas. & tunc aut p̄stat
q̄ propter quamlibet causam intendebat singlas
ferre sententias: & tñc erūt necessarie tot absoluti-
ones quot fuerunt sententie / seu cause: facti. l. sci-
re debemus. ff. de v. ob. licet non all. **Aut** constat
q̄ propter plures causas / una uoluit proferre sē-
tentiam: & tunc unica sufficit absolutio. **Erūt** autē
exprimende omnes cause: als non sufficeret im-
mo recurrendum esset ad iudicem sup. e. cum p̄
causa. **Secō** casu cum quis fuit ligatus ab uno

iudice pluribus sententijs: et tunc erit necessarie
plures absolutioes. ff. de no. ope. n[un]ci. l. d. pupillo
Secus dicit si dicendo exco. et anathematizo te
intendebat unam ferre sententiam: quia et tunc suf-
ficit una absolutio. all. de iudi. ad liberandam: et
ff. de acceptil. l. pluribus. Et hoc de primo casu
principalis. Secundo casu principalis: quando a plu-
ribus iudicibus excommunicatus fuit distinguit
quia si omnes habent unam iurisdictionem / ual3
absolutio una ab uno eorum / dum tamen heat
potestatem ab alijs: all. de offi. dele. causam: et c.
uno delegatorum: aut habent distinctas iurisdic-
tiones: et tunc tot requiruntur absolutiones / quot
sunt iudices et excommunicatores. s. e. officij. v[er]o
debet dicere ordinario sum excommunicatus
a uobis: et ab alijs absolutis me a uestro: postea
petam ab alijs: facit q[ui]d no[n] in dicto. c. officij. et sup[er]
e. cum pro causa de offi. or. ex parte. **U**ltimo
querit hic **La.** An per legatum de latere absolui
potuerunt isti qui incurrunt excommunicationem
de qua hic in fi. et facit s. e. de priuile. cle. i. p[ri]mo
R. uidetur q[ui]d non: quia hic dicit per sedem apo-
stolicam durat poterunt absolui: et sic apponi-
tur dictio taxatiua auferens alijs potestatem: uel
forte potest dici secundum eum: q[ui]d licet excludat a
lijs / non tamen excludit legatum ad hoc: all. s.
e. ad eminentiam de elec. si abbates in vi. et quod
ibi no[n] per Jo. an. de scisma: et uno. et de sen. exco.
quia periculosus. e. li. et per Inno. et Hosti. de cle.
non resi. c. i. et sic residet per q[ui]d uidetur inclinare
in ha[n]c partem: q[ui]d nota bene. facit q[ui]d dicam. J
de. proxima:

Qum ex eo quod religi.
Primo premissa ratione ponit
statutum suum. Secundo contra-
fientes punit. Secunda ibi. Qd si.
Nota q[ui]d ordo tertius beati
francisci. s. fratrum et sororum de penitentia et
penitentia uidetur approbatus: facit q[ui]d uidistis in
cle. i. de reli. do. **E**t nota tollendam uiam sca-
dalis maxime illis per q[ui]d censura ecclesiastica uile
scit: et minor reputatur auctoritatis: q[ui]d quo d. no.
ope. nunci. c. ij. **N**o q[ui]d tempore interdicti fies
minores no[n] debent in suis ecclesijs ad diuina ad-
mittere istos fratres et sorores de tertio ordine
sancti francisci quocunq[ue] priuilegio non obstate
Et no[n] penam si contrasit: quia incurrunt sen-
tentiam excommunicationis ipso facto a qua sa-
tisfactione non premissa absolui non potest ab a-
lio q[ui]d a papa. Satisfactione autem premissa ab-
solui possunt ab ordinarijs locorum auctoritate
tamen apostolica. Et sic no[n] q[ui]d facilius concedit
absolutio premissa satisfactione q[ui]d ea non premissa
Slo. scda. Opponit q[ui]d iste ordo istarum sor-
orum sit reprobatus de reli. do. cle. i. Soluit ibi lo-
quitur in beghinis: hic in sororibus de tertio ordi-
ne beati francisci que non sunt beghine: sed ap-
pellantur fratres et sorores de penitentia: ut hic
patet: et sic non appellatur fm Lapuz in extraua-
gan. Jo. xxij. **S**lo. tertio ordine ad littere scda
ratione querit hic innuitur q[ui]d triplex fuit ordo
beati francisci: qui sunt isti tres ordines. R[ati]o[n]et
q[ui]d primus ordo fuit fratrum minorum: et iste fuit

arctissimus in arctissima paupertate fundatus:
et caret proprio in particulari: et etiam in comuni
de quo satis J de v. sig. cle. exiit de paradiso. Se-
cundus fuit ordo sancte Clare: qui in hoc differt
a primo: quia licet iste ordo sit arctissimus in se-
minis: tamen habet proprium in comuni. et iste
fuit inuentus solum pro feminis. Tertius ordo
continentium. seu fratrum de penitentia fuit in-
uentus pro maribus et feminis etiam uiuentibus in
conugio: et isti qui profitentur hunc ordinem ha-
bent proprium etiam in singulari. Et potius est
quidam modus uiuendi q[ui]d dicatur regula. est t[ame]n
approbatus per Nicolaum tertium: et hoc p[ro]bat
scdm glo. cum glo. concor. Pau. et zen. Idem te-
net hic **Buill.** dicens q[ui]d isti de tertio ordine beati fra-
ncisci non sunt uere clerici: nec uere religiosi: quia
non habent potestatem sui corporis: sed uxores
eorum: et sunt etiam quandoq[ue] bigami: facit q[ui]d co-
uer conu. quidam: et c. i. de bigam. vi. Per p[ro]p[ri]a
refert hic **Buill.** q[ui]d isti nec in personis: nec i rebus
gaudent beneficio uel priuilegio clericali: et sunt
sine lege: ut locustae: et ideo iudicat eos ut nudos
omni priuilegio clericali: quasi de nouo egressos
de u[er]o matris. zen. hic tenet contrarium. dicens q[ui]d
tales gaudent priuilegio clericali. et hoc tenet hic
Jo. de lig. et sic dicit se consuluisse extense in qua-
da[m] questione. perusina: et hoc per Bar. in l. semp[er]
s. quibusdam. ff. de iur. immunitatis. ubi uidetur
tenere. idem q[ui]d Ben. et Jo. de lig. na[m] ibi dicit Bar.
aduertendum q[ui]d licet isti fratres de penitentia. et
idem dicit de fratribus militum gaudentiuz no[n]
sunt religiosi: quia nemo renunciat proprio: et q[ui]
q[ui]d habent uxores: item non sunt clerici: quia nul-
lum habent ordinem clericalem. habent tamen
quendam modum uiuendi ab ecclesia approbatum
ut hic patet et sup[er] de re. do. cle. i. licet ibi non po-
natur nisi de tertio ordine sancti francisci. Item
sunt persone ecclesiastice qui uocantur deo duo
et xij. q. ij. duo sunt genera. et per hoc dicit q[ui]d s[un]t
exempti a iurisdictione seculari: et sic dicit hic no[n]
in dicta cle. i. de reli. do. Sed male in hoc ut uidet[ur]
et de hoc habent milites gaudentes expressum p[ri]uilegium
secundum eum. per hoc infert q[ui]d isti fra-
tres de penitentia et milites gaudentes sunt ex-
empti a maneribus secularibus et collectis: et ab
illis a quibus clerici sunt exempti: et ita dicit q[ui]d co-
sulerunt multi aduocati de curia. Et **Buill.** de
barsio: Arch. de Bonon: et **Dinus** quorum tamen
consilia erant in fratribus gaudentibus tantum
tamen idem in fratribus de penitentia scdm eu[m].
fatetur tamen q[ui]d contrarium seruatur. Perusij
quia conueniuntur sub iudice seculari: et soluunt
collectas q[ui]d procedere posset de iure secundum
eum: quando apparere posset q[ui]d illum habitum
seu ordinem admiserunt in fraudem oneris: q[ui]a
tunc hoc eis non prodest: etiam de iure. l. semper
s. **Dinus** q[ui]d pius. ff. de iur. immunitatis: et l. cura.
s. si. ff. de mu. et ho. ubi glo. tangit de fratribus de
penitentia: et facit. s. d. sa. sanc. eccle. sub p[re]textu
et hoc habetur in c. i. d. obligat. ad ratioc. q[ui]d dicit
dum: puto q[ui]d si constat de fraude illa no[n] prodest
ar. decre. sedes de rescrip. cum concor. et eorum
que prius dicta sunt: si de illa non constat: tunc

si apparet privilegium exemptionis hoc est clau-
 dummodo illi non sit per consuetudinem / seu p-
 scriptionem derogatum de privilegio si de terra: et
 c. accedentibus. Si vero de privilegio non appa-
 ret: tunc Bull. tenet qd non sunt exempti a secu-
 lari iudice / nec a muneribus. **Jen.** et **Jo.** de lig. et
Bar. contra. ut uidetur: forte uerior est opi. **Bar.**
 per rationes all. facit qd nō **Inno.** in c. cū ad mo-
 nasterium de pelicia de elec. **Glo.** continentes
Opp. qd immo isti fratres de tertio ordine nō s-
 bent dici continentes. patet qd habent uxores ut
 dixi cum glo. precedentibus promittunt conti-
 nentiam. **Rūdet** gl. qd ideo nō dicuntur continē-
 tes: quia promittunt continentiam. sed ex eo qd
 secundum modum uiuendi eis datur certis diebus
 in qualibet septimana abstinent a thoro uxoris sue
 sicut sacerdotes ueteris testamenti abstinebant i
 septimana a uicibus suis: all. **lx. xij.** plurimos cum
 glo. **cor.** Bull. **Glo.** minoribus: querit an hec p-
 stitutio liget alios religiosos qd fratres minores
 admittentes istos de tertio ordine sancti franci-
 sci ad diuina tempore interdicti. **Rūdet** qd nō p-
 hunc tex. a sui contrario. facit de presump. nōne.
 Quare autem magis specialiter prohibuit istos
 fratres minores qd alios. **Rūdet** Bull. qd fies mi-
 nores afficiuntur ad istos qui sunt sui ordinis ma-
 gis qd alij. et ideo magis delinquebant in hoc: et ideo
 contra eos potius prouidendum. ar. ff. de legi. l.
 nam ad ea et c. **Glo.** uel illi querit. an hic de-
 rogetur privilegio quo ad alias ecclesias qd fra-
 trum minorum: si sit generaliter concessus istis
 fratribus tertij ordinis: qd in qualibet ecclesia tē-
 pore interdicti admitti possunt ad diuina / uel intē-
 esse diuinis. **Rūdet** qd nō: sed soluz quo ad ipsas
 ecclesias istorum fratrum: ut hic patet. per hoc et
 dicit glo. se. qd si etiam fratres minores admitte-
 rent istos in alijs ecclesijs qd proprijs: qd cessaret
 pena huius decre. fateretur tamen qd locum habere
 posset alia pena communis: si in hoc non essent p-
 uilegiati: all. qd nō in simili. sup. e. ti. cle. uin glo. a
 dicitur in uerbo subiacere. cum glo. concor. hic
Padri **Ste.** qui tamen adicit qd si fratres mino-
 res reciperent istos in ecclesia ad diuina contra
 uoluntatem rectorum assumptes sibi hanc au-
 ctoritatem qd inciderent in hanc penam: qd nō: 13
 forte hoc esset uerum quo ad aliam penam qd h-
 de. per superius dicta. **Glo.** admittant. **Opp.**
 qd immo possunt admittere per decre. alia d. se-
 exco. Solut admittere possunt in casibus in qbz
 ibi. in alijs autem non ut hic. **Glo.** subiaceret
 querit: quid si isti fratres delinquant in eo qd hic
 dicitur tamen al. bene seruant interdictum quod
 seruat matris ecclesie: an incurrunt penam decre.
 i. sup. e. dicit qd nō: sed solū penam huius decre.
 Ex hoc quia non debet quis duplici pena ex eod-
 facto puniri de iudi. at si clerici. Idem tenet hic
Ste. **Paulus** hic uidetur tenere oppositum. dicit
 enim qd ex quo per hoc uiolant interdictum in-
 currunt illam penam: et etiam alias si teneant in-
 terdictum: de quo dictum fuit in cle. i. sup. e. in v-
 bo subiacere. tutius uidetur tenere glo. **Glo.**
 si. querit quare fuit expediens qd eo casu quo or-
 dinarius absoluit absoluat auctoritate apostoli:

ca. **Rūdet** qd propter privilegium exemptionis qd
 habent fratres minores: quia delinquerunt in
 locis exemptis. Sed aduerte: querit hic **Lap.** an le-
 gatus de latere poterit absolvere ab ista excom-
 municatione: dicit qd in primo casu. s. non premissa
 satisfactione clarum est qd nō: quia illa reseruat
 romano pontifici sicut et in simili i. cle. si quis sua-
 dente de penis: et de here. multorum in fi. Sub
 appellatione autem romani pontificis nō conti-
 netur legatus etiam de latere in decre. i. et ii. cum
 ibi nō de feudis: et de elec. si abbatem post **Lap.**
 in vi. igitur et c. Sed dubium est quid in secundo
 casu. s. quando uult absolvere premissa satisfacti-
 one. uidetur tunc qd possit quia illa nō reseruat
 romano pontifici: uel dici potest secundum eum:
 qd etiam in hoc casu nō poterit per legatum ab-
 solui: licet posset absolui per episcopum: quia epi-
 scopus in hoc est delegatus papa: et sic in hoc ma-
 ior est qd legatus de offi. le. studuit: et fm hoc ali-
 quid poterit episcopus: qd nō poterit legatus.
 Simile all. de offi. lega. c. penul. et vlt. Qd autē
 dictum est de episcopo idem dicit de archiepisco-
 po: et sic sue dyocesis. secus si sue prouincie. et nō
 de dyocesi: quia absolui nō poterunt per eum
 nisi forte in mortis articulo de offi. or. pastoral.
 Ratio quia tali tempore etiam simplex sacerdos
 absolvere potest. xviij. q. iij. si quis suadente cum
 si. et sic residet **Lap.** potestis dicere qd hic appel-
 latione ordinarij comprehenditur etiam legatus
 cum et ille sit ordinarius de offi. lega. c. ij. in vi. et
 sic ex hoc capite absolue potest. certe h- nō dicit
 de locorum ordinarijs. sed de epis locorum. et sic
 uidetur qd nō comprehendatur legatus.

Si summus pontifex.
 Primo ponit unum dictū. Se-
 cundo aliud illi simile. Secunda
 ibi Similiter. **Tex.** hic tractat
 exemplica ut in glo. Nota qd
 papa appellatur summus pon-
 tifex. De multis autem nominibus pape tractat
 hic **Math.** uide de consti. c. i. in vi. per **Arch.** et p-
 Jo. an. **Nota** qd licet papa scienter quomodo
 participat cum excommunicato nō per hoc intel-
 ligitur ipsum absolvere: nisi hoc exprimat qd ue-
 lit ex hoc illum haberi pro absoluto. **Qd** quo nō
 multis modis posse communicari excommuni-
 cato. precipue nota qd communicari potest exco-
 municato per litteras: et sic facit qd scribens exco-
 municato incurrat minorem de quo in c. consti-
 tutionem in. iij. gl. sup. e. in vi. nō intelligas in
 hoc procedere in papa: quia ille est canonibus so-
 lutus de concess. preben. proposuit. et nō sup. e. ti.
 c. nulli in v. simili. **Nota** qd uerba enunciativa
 propter aliud emissa etiam scienter nō inducunt
 dispositionem. ideo papa scribendo alicui sub di-
 gnitatis titulo uel aliter eum nominando sub di-
 cto titulo etiam ex certa scientia: nō intelligitur
 per hoc cum in dicta dignitate approbare uel ali-
 quem noui iur. tribuere facit qd nō in cle. litteras
 de proba: et in. l. ex hac scriptura. ff. de dona. et c.
Glo. prima in v. creditur. declarat quid dede-
 runt causam constitutioni: quia creditur qd hec p-
 stitutio emanauit propter dominū **Fre.** de cecilia

Deinde in v. pars declarat quid determinat p[ri]ma
pars huius decre. Uterius inducit tex. ad n[on] p[er]
Inno. et Hosti. de p[ri]uilegiis cum olim el. i. nunquid
v[er]o papa uitando aliquem uidetur ipsum excom-
municare: uidetur q[uod] non: sicut nec communica-
do uidetur absolueret: ut hic patet: ut sic sit c[on]tra-
riorum disciplina: per hoc infert q[uod] ille qui partici-
pat illi quem papa uitat non incurrit excommuni-
cationem minorem quam al[ia] consuevit incurre-
re communicans excommunicato maiori: non ob. c. si
inimicus: c. iij. di. quia loquitur de eo quez papa
uitat: et etiam precepit uitari: secus si solui uetat:
facit q[uod] n[on] supra. e. i. si aliquando: et per Hosti. in
prohemio Greg. cum glo. concor. Pau. **Glo.**
scilicet. **Opp.** q[uod] ideo si ignoraret. sup. e. si aliquis.
Glo. fatetur contrarium: et ideo hic subaudit
etiam et ideo expressit de sciente: quia de ignora-
te non erat dubium. Idem hic Ste. dicens hic de
cidi altercationez antiquorum: de qua in locis all[atis]
in prima glo. **Glo.** participat: querit an papa
ex hoc participio ligetur minori excommunicatio-
ne dicit q[uod] non. all[atis] n[on] in. c. nulli. s. e. et in iuribus all[atis]
in. i. glo. In contrarium facit quia hec uidetur se-
ntentia dei. Math. xviij. c. i. si peccauerit in te fr[ater]
tuus. ij. q. i. si peccauerit: et c. multi: et in hac parte
residet Hosti. s. q[uod] si non dicitur absolvere ligare
minoris ipse tamen timebat q[uod] scienter communi-
cando dicebatur absolueret: sed in hoc eius opinio
corrigitur. et etiam in primo dicto communiter
tenetur glo. ut hic dicit Huil. et Mathe. fatetur
tamen q[uod] papa male facit. et ideo dicit esse o[mn]i-
curie q[uod] quando aliqui habent aliquid tractare cu[m]
papa: primo absoluuntur ad cautelam: et tracta-
tu finito rediguntur in eandem excommunicationis
sententiam ad instar testium recipientorum i[n] cu-
ria de testi. ueniens in fi. nec ob. predictis q[uod] est s[ententia]
sententia dei: quia immo excommunicatio minor indu-
cta est ab ecclesia et a constitutione ecclesie: ut in
decre. nuper de sen. exco. cum c[on]cor. et ideo o[mn]i illa
non loquitur hic papa. **Glo.** litteras colligit ex
communicato possit participari mittendo litteras:
q[uod] inducit ad n[on] in. c. constitutionem s. e. in vi.
de quo dixi in n[on]. **Glo.** osculo. notanda est p[er]
pter orthographiam. **Glo.** quouismodo: quis
qualiter possit communicari excommunicato a
liter q[uod] litteris: uerbo: uel osculo. Respondet q[uod] in
conuiuio: oratione: uel sedendo. uel itinorando: p[er]
pter hoc patet q[uod] si nutu communicetur excom-
municato: sicut faciunt muti: et aliqui religiosi qui
loquuntur nutu cum excommunicato: q[uod] incidit
in excommunicationem: et hoc tenet hic Huil. all[atis]
de sepul. cum animarum de spon. cum apud: et
quia non refert qualitercunq[ue] quis exprimat me-
tis conceptum: cum in hoc etiam uideatur ei fa-
uere all[atis] xi. q. iij. excommunicatorum. xxiij. q. iij. et
Ad predicta all[atis] Ste. quia non refert an per nu-
cium: an per litteras quis suum exprimat con-
sensum. ff. de consti. pecunia. l. qui autem. §. si. cu[m]
l. se. xxvj. q. ij. lex diuina. **Glo.** uelle. querit an
hoc haberet locum in inferioribus a papa: v[er]o q[uod]
scienter communicando excommunicato uoluit
haberi illum pro absoluto: habebatur pro abso-
luto. Respondet q[uod] non: nam ideo hoc est cu[m] papa

quia sibi est pro ratione uoluntas: all[atis] §. sed q[uod] p[ri]u-
cipi insti. de iur. na. gen. et ciuili: et sic uideamus i[n]
simili: q[uod] princeps sola uoluntate manumittit. ff.
de manumiss. l. apud eum. **L.** de fideius. l. si a uo-
luntate: que rationes cessant in inferioribus: quia
illi sunt subiecti iuri: iuxta n[on] de heredi. statutum
in vi. et de offi. archyep[iscop]i. c. iij. ad hoc. c. cum desi-
deres. sup. e. ti. Idem Pau. all[atis] ultra predicta de
preben. si motu proprio in vi. Idem Huil. dicens
q[uod] sola uerbali expressio pape sine alia solemnitate
ipsam excommunicatum absoluit: cum sit le-
gibus solutus. ff. de legibus. l. princeps. **L.** e. ti. l.
digna uox: et n[on] Hosti. sup. e. si alii. Idem Ste. s. q[uod]
etia[m] si non exprimat se uelle pro absoluto ha-
bere. tamen habetur pro absoluto. unde oppo-
de n[on] per Inno. de offi. ordi. cum ab ecclesiarum.
Solut q[uod] ibi iudicialiter cognouit animo appro-
bandi: uel reprobandi aliquid: ut ibi n[on]. hic secus
hec procedunt quando constat q[uod] uere est excom-
municatus. Si autem esset dubium et super nulli-
tate excommunicationis sciscitaretur inter partes:
tunc si papa certificatus de hoc dubio admisit e-
um ad osculum uidetur declarare eum non liga-
tum secundum Huil. all[atis] de p[ri]uilegiis cum olim el. i.
in fi. **In.** §. similiter Glo. nominet. **Opp.** con-
tra istum v. de n[on] in. c. si inimicus. xxiij. di. et xi.
q. i. sacerdotibus qui si sint legit. per tuas. R[ati]o-
net glo. q[uod] illa faciebant dubium in decretali. tamen
hodie tenendum est q[uod] hic dicitur. Ex quo patet
secundum Pau. q[uod] ex nominatione non querit
ius all[atis] dictum. c. sacerdotibus. xxxij. q. iij. dicat.
nec ob. insti. de adop. in fi. ubi patet q[uod] si quis seruum
suum nominat filium efficitur liber. quia illud e[st]
fauore libertatis. et similiter non ob. de proba. p[er]
tuas. ubi dicitur q[uod] si quis illum quem in domo
fecit nutrire nominet filium presumitur filius nisi
si contrarium probetur: quia illud est fauorabile
et fauore filiationis. et ideo ibi nominatio tribuit
ius: secus in casu nostro. quia dignitates et benefi-
cia ecclesiastica ambiciose petuntur. et quandoq[ue]
etiam sine titulo detinentur. Idcirco est statutum
q[uod] de titulo fiat fides de offi. or. c. ordinarij in vi.
et l. cogi. **L.** de peti. here. simile adducit de matri-
monio carnali: quia licet se aliqui n[on] o[mn]inent con-
iuges non probatur ex hac nominatione matri-
monium: nisi aliter probetur. xxx. q. i. c. i. Secus
tamen secundum leges. ff. de ri. nup. l. in libero:
facit q[uod] n[on] de presump. in. c. illud de resti. spo. ex
parte. **Glo.** tractet: declarat litteram. **Glo.**
approbare: inducit tex. ad n[on] per Inno. et Hosti.
de fi. presby. ueniens: nunquid v[er]o si episcopus au-
diat missam: uel recipiat procuratorem a male
ordinato: uel a male instituto: per hoc intelligat
cum illo dispensare: et tenent q[uod] etia[m] dato q[uod] esset
talis casus in quo episcopus possit dispensare. p[er]
quibus bene facit iste tex. et quia recipiendo pro-
curatorem recipit q[uod] est suum secundum Pau.
qui concor. cu[m] glo. Per predicta colligit hic Pau.
q[uod] ipso facto non dicitur quis dispensare. et hoc v[er]o
Ber. de concess. preben. c. p[er] de scisma. fraternita-
tis. vii. Hosti. Inno. et Hosti. in dicto. c. ueniens:
scdm eum: q[uod] limitat esse uerum: si cause cogni-
tio super causa dispensandi non precedat factum

alio uidetur dispensare alio quod dicimus in simili
 quia si papa premissa cognitione cause admittat
 illam cuius excommunicatio nulla dicebatur unde
 tur illam declarare nullam de priuile. cum olim
 de quo tamen non est mirandum: quia in tali de
 claratione non est forma statuta: sed in absoluti
 one sic: sup. et cum desideres secundum Pau. **C**
 Glo. non intelligitur. **Opp.** q. immo intelligatur
 approbare de proba. in de. litteris. **Solut.** glo. q.
 ibi loquitur quando papa narrat factum proprium
 et super eo fundatur ipsius intentio. hic secus pro
 ut non in glo. quid si talia. Idem uolunt hic **Ben.**
 et **Math.** dicentes q. ratio decre. est. quia per ea
 que hic dicuntur papa non intendit aliquid disponere
 cum non dispositiue sed denunciatiue hoc faceret
 alio de priuile. si papa in vi. et de proba. l. rones
 et de sen. et interlo. omni. iudicium. l. ex stipulatio
 ne. facit q. non Inno. de proba. quoniam contra
 facit de. i. sup. de preben. potest etiam esse ratio huius
 v. sicut p. i. in intrusionis uitandis alio de iust. ex fre
 quentibus de re iudi. c. i. in vi. hinc est q. de titulo
 beneficii quis tenetur facere fidem alio de offi. or.
 c. ordinarij in vi. nec ob. l. cogit. et de peti. heredi.
 ubi quis non cogitur docere de titulo quia illud
 procedit in rebus prophanis: secus in beneficiis
 bus secundum zen. de quo plene in regula. l. d. re.
 iuz. in vi. et in decre. licet heli. de symo. et p. hostia
 et de procuratoz ex insinuatione per Inno. et Jo.
 an. in. c. ordinarij. facit q. dixi post Guil. cu. glo.
 in uerbo nominent. **C** Glo. si. **Opp.** de prin. i. v.
 nisi forsan. **Solut.** hunc tex. intelligendum fm
 illuz. nisi papa aliud exprimat: quia tunc illud
 esset seruandum in hoc casu scdo. sicut in pmo.
 Juxta hoc querit hic **Lap.** an saltem quo ad
 presumptionem: uel possessionem asserat preiu.
 dictuz illud factum pape de quo hic hoc v. **Sil.**
 dicit q. non per hunc tex. qui dicit q. quicq. iuris
 non tribuitur per ea q. hic dicunt: et sic nec q. ad p.
 etate nec q. ad possessionem uel p. s. p. tione: sed dicit
 in alio inferiore: quia et quo ad proprietatem iuz.
 et quo ad possessionem quereretur ex talibus ma
 xime ubi ageretur de preiudicio alicui generatio
 uel de iure suo renunciando: secus si ageretur de
 preiudicando iuri publico: uel d. dispensando alio
 de si. p. s. by. ueniens: et d. his que si. a. ma. par. cas.
 ex ore. xxiij. di. nullus et c. ecce. cum adrianus et q.
 ibi no. et per Inno. de rescrip. ad aures et per Lo.
 pos. in. c. super litteris. et per Arch. de offi. ordi. i.
 vi. et per Inno. et Hosti. in dicto. c. ueniens: et in di
 cto. c. dilecta secundum **Lapum.** **C** Sequitur.
 De uerborum significatione. Rubrica.

Sepe contingit quod.
 famosi: uilis et quotidiana est
 hec de. et eius materia: ideo di
 ligenter aduertenda. Juxta do
 ctrinam Pau. iuriconsulti i. l.
 legam. ff. de libe. lega. Eget aut
 hec de. glo. et realibus expositionibus: et non sup
 uacuis uerborum solemnitatibus: uel blanditijs
 ut glo. i. hic dicit. Quid autem dederit causam p.
 titutioni: et quid determinet ponit eadem glo. i.
Dividitur autem decre. in quattuor partes p.
 cipales. In pria parte ponitur questio. In secunda

solutio. In tertia prorogatio. In quarta quedam
 instruens protestatio. **Secda** ibi. Nos aut. Tertia
 ibi. Que omnia. Quarta ibi. Si tamen. **Secda**
 subdiuiditur in partes tres: quia prima p. oit. no
 uem spalia: uel etiam. xi. diuidendo octauum in
 tria que potest iudex datus secundum formam
 cle. **Secdo** ponit. v. uel etiam. vij. subdiuidendo quar
 tum in tria per formam huius ibi. non exclusas.
Tertio ponit sex que talis iudex datus secunduz
 formam cle. potest. inferens quattuor que non pot.
Secda ibi. Non sic. Tertia ibi. Sed quia. Breuit
 autem propter multitudinem dictorum sumari
 non potest: ut hic dicit glo. Loco autem sumarij
 potest dici q. determinat concilium quid impor
 tant hec uerba de plano sine strepitu et figura iudicij
 dicij: quando taliter alicui causa cognoscenda p.
 mittitur decidens que possint uirtute dictorum
 uerborum: et que non possit. **Nota** prouident
 dum primo his que sepe occurrunt. **Concor.** hic
 alio in prima glo. facit. l. nam ad ea. ff. de legi. i. p.
 trario. **Nota** non prouidendum his que raro
 accidunt: qd est uerum regulariter: sed accidenta
 liter et raro: seu quandoq. bene prouidetur. Jux
 ta no. de despon. impube. litteras in glo. iij. de q.
 hic in glo. q. et cum ea concor. **Ste.** **Nota** certa
 formam commissionis causarum. et hoc multuz
 utuntur hodie domini et principales locorum. **C**
Nota de significato istorum uerborum simplici
 et de plano sine strepitu et figura iudicij: et que pos
 sit iudex cui causa taliter committitur: et que non
 possit. **Et** nota q. per dictam formam releua
 tur ut non teneatur seruare ea que sunt de soleni
 tate iudicij: et non tendunt ad ueritatis indaginem
 uel conseruationem indagate. **Ea** autem que ten
 dunt ad ueritatis indaginem: uel ad conseruatio
 nem indagate pretermittere non potest: et sic no.
 q. circa acta litis: seu instantie uidetur facta re
 missio: sed non circa acta cause et negocij. **Ex** pre
 dictis collige que dicuntur acta tendentia ad ue
 ritatis indaginem: et que dicuntur tendere ad ue
 ritatis indaginem: et sic que dicuntur acta litis
 seu instantie: et que acta cause: q. illa que ut pluri
 mum hic dicitur in tex. iudicem posse pretermit
 tere sunt acta litis et instantie: seu solemnitate
 iudicij illa dicuntur acta cause et tendentia ad ue
 ritatis indaginem et conseruationem. **In** v.
 uerum. **Nota** illud uulgatum qd iuxta formam
 libelli: seu petitionis formanda est sententia. **Con**
 cor. ff. coi. diu. ut fundus de accu. qualiter: et qua
 do. q. et de symo. licet heli. Item no. q. reconuictio
 facienda est in exordio litis: et sic uidetur q. non
 possit fieri post litis contestata. de quo dicitur cu.
 glo. et c. **In** v. et quia. **Nota** quare inuente su
 erunt positiones et articuli: quia propter facil orez
 expeditionem litium. **Et** nota super quibus de
 beant fieri: quia super narratis et deductis in pe
 titione seu libello. Item no. secundum Guil. et Jo.
 posse allegari usuz longeuum: siue tendat ad cau
 sam ordinandam: seu ad decidendam: qd d. cunct
 procedere. dum tamen sit rationalis de elec. cu.
 causam. **Nota** q. commissa causa secundum
 formam cle. potest iudex cogere partes ad dan
 dum sibi positiones et articulos. **Item** no. q.

potest post dationem articulorum prefigere die
utrique parti ad producendum omnia eorum iura. et
munimenta a contrario: ergo secus uidetur ex
casum cle. **I**tem nota quod pendente dilatio ad
testes producendos possunt produci instrumenta.
Nota quod iudex potest interrogare partes ubi
cunque equitas id suadet. **I**tem nota quod si parti-
bus non contradicentibus: etiam in sumarijs ser-
uetur sollemnis ordo iuris non per hoc uiciatur
processus. **U**ltimo nota quod illud quod dicitur hic
facta commissione ab homine habet locum etiam
si a iure fiat huiusmodi commissio sub hac for-
ma. **U**ltimo nota secundum **M**ath. quod in summa-
rijs non exigitur libelli oblatio. hoc tamen nota-
bile non bene hic colligitur: ut apparebit ex infra
dicendis: et an sit in se uerum infra dicitur. **I**tem
nota secundum **S**uil. casum in quo potius recur-
ritur ad extraordinarium auxilium quam ad ordina-
rium regulariter contra: in. l. in cause el. g. in pñ.
S. **P**omponius. ff. de mino. et per **B**ar. ff. de no-
ope. nunc. l. in provincialibus et per **I**nno. de prescrip-
ex transmissa. **C**lo. causas: querit quid si ne-
gotium extrajudiciale committatur expediendum
in forma de qua hic: an habebit locum hec cle.
Rüder glo. de hoc non esse dubium: all. de accu-
sicut olim: quasi ex quo negotium est extrajudi-
ciale sine dubio non exigit solemnitates iudiciales
Clo. simpliciter uoluit querere quid importet di-
ctio simpliciter. **R**üder quod tantum quantum sine
pliciter uel inuolutione. **A**ddit **J**o. de lig. uel distin-
ctione all. glo. de sum. trini. et si. c. firmiter in pñ.
et ff. de leg. g. codicill. **S**. **I**nstituto. **J**o. de lig. all. ff.
pro socio. l. coiri. et ff. de uulga. et pupil. l. i. ff. d. v.
ob. l. i. **S**. **S**iquis simpliciter. **Q**ualiter autem sit p-
cedendum commissi causa alicui soli cum hac di-
ctione simpliciter. glo. non declarat. **J**o. de lig. di-
cit quod eodem modo procedi poterit quo potest p-
cedi appositae dictione summarie. quo casu qualiter
procedi possit dicitur inferius. quod bene nota. **S**um-
marie dicitur breuiter: sicut et simpliciter dicitur:
quasi sit dicere pure sine conditione et distinc-
tione: et per consequens est breuiter dicere. **I**tem sim-
pliciter id est facilliter: ut in. l. i. ff. de pactis et i. **S**.
sed quia in ista de fideic. here. et sic facilliter quasi
plane. nam uia plana facillior est alta: ut de se est
notorium: et sic patet quod potest etiam dici idem quod
in v. de plano. **J**o. de **J**mo. **D**icitur fieri simpliciter
quod non sit secundum rigorosam subtilitatem: ut
in. c. dilecti de iudi. **S**re. uero hic occasione istius
dictionis tractat quod triplex sit simplicitas: et dicit
quod triplex est: quia quedam est simplicitas colum-
bina: que caret dolo: et hec laudanda est: all. vi. q.
i. si caput de iur. iur. ueritatis de presump. ex stu-
dijs. **Q**uedam est simplicitas inata: et talis aliquando
excusat: et si non a toto adminus excusat a tato.
xlvi. di. de **P**etro sup. de sortile. ex tuarum de co-
se. di. g. scriptura et lxxvi. di. tanta. **I**mpedit tamen
promouendum. xxxvii. di. **P**etrus. facit etiam
dari coadiutorem prelo seculari. lxxxi. di. epi-
scoporum. vii. q. i. quia. **R**egularis autem prela-
tus propter simplicitatem deponitur. xviij. q.
i. si quis abbas. **Q**uedam uero est alia simplicitas
que est quedam singularitas. et rusticitas quam

habent uacantes contemplationi. de hac dicitur
quod sibi soli prodest: et ex merito uite edificat: et de
ista etiam dicitur quod dum simplicitati tantum stu-
detur: disciplina negligitur. i. q. i. factis. **C**lo. si
gura iudicij: querit quid si aliquod istorum quat-
tuor hic positorum deficiat in forma commissi-
onis: uel uerbum simpliciter: uel uerbum de pla-
no et c. **A**n erit locus huic constitutioni: uidetur
quod non: quia tex. hic loquitur quando copulatiue
ista quattuor inferuntur. s. simpliciter: et de plano
et c. ac sine strepitu et figura iudicij. **A**d ueritatez
autem copulatiue requiritur concursus omnium
copulatiuum. ff. de pñ. insti. l. si heredi. plures: et
de rescrip. olim: et c. inter ceteras: et quod ibi nota. **A**d
quod etiam facit secundum glo. quia constat quod quod
quod in commissione solum ponitur uerbum de pla-
no. **I**nterdu[m] ponitur simpliciter et de plano. **I**n-
terdu[m] absque strepitu. **I**nterdu[m] sine strepitu et
figura iudicij. **I**nterdu[m] hec quattuor coniunguntur.
s. simpliciter: et de plano: et sine strepitu: et si
figura iudicij: prout patet hic et in iuribus all. in
glo. **I**nterdu[m] dicit sine strepitu aduocatorum:
all. de here. c. si. in prin. in vi. **C**um ergo predicta
ponuntur diuersa: diuersus debet esse effectus. ar.
l. si idem. **C**. de codicillis. **Q**uid ergo dicendum gl.
concludit quod satis uidetur dicendum quod tunc omnia
locum habet hec constitutio: quando in forma p-
missionis copulatiue quattuor predicta ponun-
tur ar. huius tex. in pñ. et infra. **S**. **p**el. ubi repetit
eadem uerba: et sup. de iudi. cle. dispendiosam. se-
cus si aliquod predictorum deficiat. **M**ouetur
quia modus procedendi inductus per hanc cle.
sine dubio est a iure exorbitans: prout patet ex
c. i. de liti. cõtesta. et c. i. de libel. ob. cum ibi nota: et
de offi. dele. de causis: et g. q. i. in summa: et c. in p-
mis et de proba. quoniam contra. ergo per conse-
quens dispositio huius cle. non est abilitanda: nec
extendenda. de re. iur. que a iur. in vi. cum cõcor.
hec uidetur glo. dicere fore uera quando deficit
ultimum uerbum: si adsit solum ultimum. s. sine
figura iudicij: uel multo fortius si adsit cum alio.
dicit gl. quod olim etiam ante cle. tenebatur quod p-
id tollebantur substantialia iudiciorum: prout patet
ex glo. et all. in prima glo. et ex his que dicuntur
cum glo. et mens in uerbo non exigit: et cum glo.
facit ad hoc in uerbo defensionis legitime: et ideo
sub dubio forte dicit hodie dicendum absque ab-
surditate: et per hoc infert quod forte in casu decre. i.
demitatibus. **S**. si vo de elec. in vi. ubi manda-
tur procedi sine strepitu et figura iudicij: habebit
locum hec constitutio: etiam dato quod casus ille non
concludetur sub decre. all. cle. dispendiosam: et da-
to etiam quod ibi non ponatur copulatiue illa quat-
tuor que ibi ponuntur. uerum tamen quia certum
est quod casus ille non includitur sub cle. dispendio-
sam. **C**ertum est quod in illo casu haberet locus hec
constitutio per. **S**. **p**el. et **J**. e. **C**oncludit ergo glo.
quod solum in alijs casibus non inclusis sub dicta p-
stitutione dispendiosam: remanet dubium primo
formatum. nunquid v3 deficiente: seu supresso a
liquo illorum quattuor locum habeat constitu-
tio ista: quod dubium dicit glo. se procurasse decla-
rari si adhesisset ppilatoribus tempore editionis huius

constitutionis. Fatetur quod licet sit dubium / an
totalis modus procedendi traditus per hanc
cl. habeat locum aliquo dictorum quattuor de
ficiet; tamen certum est quod aliqua que hic dicuntur
satis possunt adaptari alteri istorum uerborum
prout patebit ex inferius dicendis: et sic residet
glo. cum qua concordat Ste. Jo. de lig. hic dicit
quod si incipias a primis uerbis illa: quod illa ponantur
sine ultimo: uel omnia tria: uel duo: uel unum ex
dictis tribus non habet locum cl. Si uero inci-
pias ab ultimo: ita quod illud ultimum. si quando
sine figura iudicii sit positum cum alio: et multo
fortius habebit locum cl. quia hoc ultimum to-
tum operatur: quia tollit substantialia iudicioz
ex iure positio inducta: et sic per consequens ieo
includuntur omnia significata aliorum sigillatim
et forte hoc idem uoluit glo. licet sub dubio forte
ut patet ex superius dictis: Uterius quero cum
glo. in v. sed quid: si quid si ista quattuor de quibus
hic ponuntur in litteris commissionis: sed sine co-
pula. an habebit locum cl. Respondet glo. quod si
dicatur simpliciter de plano sine strepitu et figu-
ra iudicii: et sic solum inter penult. et ultimum po-
nitur copula locum habebit cl. quia copula ulti-
mo loco posita intelligitur in precedentibus repe-
tita: ar. de app. scdo requirit. et ff. de heredi. insti. l.
cum in testamento. §. i. Si uero penitus nulla co-
pula sit adiecta. glo. adhuc dicit idem dicendum
ar. l. triplici. ff. de v. sig. Ad hoc quia punctus ha-
betur loco copulatiue: ut non per glo. in. l. si duo /
bus. §. incoen. do. ff. pro socio: et ff. ad. l. falc. l. pre-
cia rerum: et forte hoc sensit glo. licet non expisset
quod non. Quid autem si disiunctiue dicta uerba po-
nantur: ut quia mandatur procedi simpliciter uel
de plano: uel sine strepitu: uel sine figura iudicii. an
habebit locum cl. uidetur quod non a sensu contra-
rio: quia loquitur quando copulatiue ponuntur
dicta uerba: et sic secus si disiunctiue. Contrarius
tenet glo. quia disiunctiue ponitur pro coniuncti-
ua. ar. l. sepe. ff. de v. sig. et sic eadez est ratio: ergo
idez ius. ar. de costi. translat. dicit hec uera qua-
do ab homine proferuntur dicta uerba disiu-
ctiue. Si uero fuissent prolata disiunctiue ab
ista constitutione: tunc dicit glo. quod soluta fuisset
questio in prin. formata: quia fuisset tunc sen-
sus quod quodcumque predictorum apponeretur in co-
missione idem esset effectus. hoc potest procedere
si iudex uult procedere secundum formam iudicii
secus si uellet eligere procedere secundum alterum
dictorum modorum. uidetur eiz data electio per
alternatiuam: que non uidetur data per copulati-
uam: et in dubio disiunctiua debet intelligi in sua
natura: nisi mens disponentis aliter se habeat: fa-
cit quod dicit gl. i. in v. non contradicentibus. **C**
Blo. mandamus: querit an alius inferior a papa
possit committere causam alicui in forma: de qua
hic dicit quod non etiam si sit legatus de latere alii
non de heredi. cisi. in vi. et per Buil. in Spe. ti. ij. §.
superest. Ad hoc text. qui dicit mandamus: et sic
loquitur solum quando papa mandat. Idem et
hic Jen. quia alij inferiores a principe iuxta benefi-
cium auferre non possunt: ut in regula indultum
de re. iaz in vi. et in auct. de nup. §. si vo coll. iij.

Adducit simile de. l. i. in si. ff. quibus app. non licet
ubi inferior a principe non potest committere cau-
sam cum clausula appellatione remota: Idem et
hic Ste. Sed aduerte. quero an sit differentia: an
causa committatur per uerbum mando: uel per
uerbum precipio. Blo. singularis est et non est ali-
bi in. l. sepe. ff. de offi. presidis que dicit: quod aliqui
committitur per uerbum mando. et tunc potest
delegatus subdelegare: secus si per uerbum preci-
pio. et sic dicit quod seruant curiales domini pape: et
domini imperatoris. facit quod non in. c. dudum. xviij.
q. ij. et ff. de iurisdic. om. iudi. l. et quia: sed forte de
iure non uidetur uerum per non in. l. i. §. i. ff. quod ius
su. et uide etiam Pau. in cl. procuratorem de pro-
curatoz. et Bar. in. l. fundi. §. item si amicus. ff. de
acqui. pos. **C** Blo. significatione: uoluit oppone-
re quod hec decremale sit hic situata: quia debuit si-
tuari in titulo de iudiciis cum tractat de materia
iudiciali. Soluit glo. quod hic auctor decre. principa-
liter intendit tractare de significatione certorum
uerborum de quibus hic. et ideo merito fuit hoc
titulo collocata: licet expositio congruat materie
iudiciali. Quomodo autem dupliciter accipitur
uerbum: tractat hic Buil. dicens quod interdum uer-
bum accipitur pro reuelatione mentis: que alias
nisi per uerba: uel equipolentiam uerborum. sicut
sunt nutus et signa scribi non potest de spon. tue. §. i.
de sen. exco. cl. si summus. Et isto modo proprie
significat illud quod geritur in mente hominis. Quia
autem hoc nomen uerbum auget et significat
ut in sacramento altaris. §. quando uice dei ab e-
ius ministro profertur: dum dicitur. Hoc est cor-
pus meum. alii de sacra. unc. c. unico. et similiter in
baptismo. cum dicitur. Ego baptizo te. Idem i.
q. i. detrahe uerbum. similiter in coniuratione: ut
quando uerba salutifera alicui infirmati applica-
tur: uel similiter super egros dicuntur quod est lici-
tum sine incantatione tamen: sicut petras et her-
bas. xvi. q. ultima demonum. Et propter hoc fuit
inuentum officium exorcistarum. xxiij. di. exorci-
sta. xxi. di. §. i. Et ideo dicit quod licet interdum po-
nuntur isti uersus super febrientes: super uulne-
ribus. queso me subtrahere christe per manus. Uul-
nera quandoque dei sunt medicina mei. Adde glo.
in Reica. ff. de v. sig. ubi dicit: quod stricte uerbum est
pars orationis per se: sed late poni potest pro
qualibet parte orationis. unde etiam nomen ap-
pellamus quandoque uerbum. ff. de v. sig. l. nomi-
nis et rei. §. uerbum ex legibus. **C** Blo. cupientes
querit quare papa hanc declarationem fecit. Respondet
quod ad istud hoc spectabat interpretari et declarare cum
et ad eum spectet promulgare talia rescripta: uel
iura. ar. de sen. exco. inter alia. cum concor. et ma-
xime quod ad hanc interpretationem non sufficerent
glo. considerato quod glo. debent niti probabili ratione.
nullus autem potuisset bene probare: quia plus
fuisse necessaria prestatio iuramenti: uel in scrip-
tis ferre sententiam: quam contestari litem. et ideo ne-
cessaria fuit declaratio per constitutionem. Or l.
glo. in se satis bene dicat: tamen ut uidebitis ex i-
ferioribus satis potuisset dari bona et persuasiva
ratio predictorum: tamen ut declaratio sit unius
salis: et omnes astringat utilior fuit declaratio p-

nam constitutionis. ar. nō. in. l. i. 7. l. de fono. **C** de legi. **C** Glo. due sequentes sunt litterales / et faciles. i. in uerbo perpetuo / 7 in uerbo factimus **C** Glo. necessario querit an in alijs casibus in quibus proceditur ordinariē / 7 non simplicitē / 7 de plano / 7 sine strepitu / 7 figura iudicij sit libellus necessario offerendus uidetur qd sic ar. huius rex a contrario sensu. naz sic necessario nō exigat ex casibus istis in quibus extraordinarie procedi fm formam huius de. g. in alijs ordinarijs erit secus 7 hoc tenet Bar. Inno. 7 Hosti. in decre. i. de libel. obla. ubi dicunt predicti libellum esse de substantia iudiciorum all. p. all. decre. i. 7 auctica offeratur. iij. q. iij. all. etiam Inno. in auct. de tpz non soluta pecu. supra dote. 7 constitutione coll. iij. allegabat etiam Inno. q. illud in auct. de exhiben. 7 introducendis reis coll. v. ubi dicebat expf sum esse pro hac parte etia facit auct. offerat qd dicit libellum esse offerendum. Offerri autem p prie dicitur non petenti. ff. de lega. in. l. fideicom. missa. §. si rem de resti. spo. litteras circa si. de app. interposita in prin. 7 c. Nec ob. huius opi. §. als. c. si quis cu3 clerico. xi. q. i. quia prout ibi nō est ibi speciale in. c. illo. Item non ob. decre. put d dolo 7 contumacia prout ibi nō secundum ueruz intellectum fuit libellus oblatu 7 lis contestata. Et hec fuit una opi. tam vin. 7 pby. qui dixerūt qd de iure canonico indistincte libellus nō erat necessario offerendus. Mouebatur per preall. c. si quis cum clerico / 7 per dictaz decre. prout. Buil. in spe. de libel. concep. §. utrum libellus recitat opi. 7 nil approbat. Tertia fuit opi. accur. in auct. offeratur. **C** de litis contesta. i. q. tacite possit omitti: sed nō expresse remitti ad instar eius qd dicimus de iuramento calumnie 7 l. ij. §. sed qd ue remur. **C** de iura. ca. Quarta fuit opi. eiusdem Accur. in. §. illud: seu in. §. se. ultra medium magne glo. in auct. de exhib. reis coll. v. ubi tenet qd nedum tacite possit omitti: sed etiam expresse reit. ti. Quinta fuit opi. Martini sūmāni domini in legibus Jo. an. qui in effectu dixit qd potest remitti: sed non omitti: all. ad fm. **C** de sen. l. platam. **C** de epi. 7 de auctica generaliter in si. **C** de priuile. do. l. quoties in si. l. xij. p. hoc inferebat qd si libellus non petitur nec offeratur uel etiam petit: sed non offeretur qd non tenet iudicij: quia hic nulla est remissio. Si uero petitur 7 offertur uel econtra non petitur sed offertur: tenet iudiciū. Si uero offertur / sed non petitur / nec etiam recipitur tenebit processu / anteq. reus renunciet 7 omitter oblationem quā facere potest: quia qdlibus potest renunciare fauori suo / 7 iuri pro se introducto. **C** de pac. l. si quis in conscribendo. hie eiz oblatio libelli uidetur fuisse inuenta fauore rei / 7 gitor 7 c. Ad hoc quia inuito non confertur bñficiū. ff. de re. iuz. l. inuito. Item quia satis expf se uidetur renunciare non recipiendo oblatum. Sexta fuit opi. aliorum dicentium qd renunciari potest ne libellus tradatur in scriptis / 7 etiam tacite remitti: sed qd libellus nullomodo tradatur nō potest renunciari nec expresse nec tacite. ar. l. ut fundus. ff. coi. diuiden. 7 decre. licet bel. de symo. cum si. Que autem dictarum opinionum est va

glo. uidetur inclinare in istam ultimam hic a si militer in dicto. c. i. de libel. obla. unde concludit qd necesse est qd petitio auctoris appareat in actis non tamen est necesse qd sit oblata per modum solennis libelli sed sufficit qd uerbo sit facta. 7 per modum postea appareat redacta in scriptis ap acta 7 super ea lis contestata. nam tenebit tunc processus. Ratio quia tunc satis est prouisum menti iuz uolentis libellum offerri: patet qd cessant tūc omnes rationes per quas a iuz fuit statutum li bellum offerri de quibus j dicitur. **C** uer. hec procedunt quando pars non petit libellum offerri. parte uero petente debet libellus offerri p dictā auctica offeratur cum si. quasi si non offeratur processus sit nullus / qd uidetur uerum si nulla / tenus offeratur: sed si offeratur 7 non recipit tunc uidetur ualere processus dummodo de petitione appareat per modum poste. ar. eius qd di xi post. **C** ar. de fano. Sed aduerte contra istam opi. fortiter oppo. glo. de hac de. nam hic uidetur dici qd speciale sit in istis causis in quibus proceditur secundum formam de. qd non sit necesse libellum offerri: sed sufficit petitionem apud acta fieri per modum poste. ergo in alijs causis uidet dicenda qd libellus necessario sit offerendus. Sol. hic glo. qd hec de. non habet ob. predictę opi. im mo potius illam confirmat salte3 quatenus fuit dictum / petitionem per modum poste. fore necessariam: quia si istis causis hoc est fortius in alijs. in quantum vō hic uidetur innui qd hic sit speciale qd libellus non sit offerendus. 7 sic secus in alijs. Glo. respondet qd est speciale in istis causis / qd etia parte petente nō sit necessario libellus offerendus In alijs autem est secus: quia parte petente debet sibi offerri: ut est dictum: 7 sic debet intelligi hec de. Qd autem dictum est libellum esse necessario offerendum petenti. In alijs causis dicit glo. p cedere regulariter. fallit in casibus in quibus est speciale ut sine libello procedatur de quibus in preall. decre. i. de libel. ob. per Hosti. 7 per Accur. in auct. de exhib. reis. §. illud in glo. magna coll. v. 7 plenius per Spe. in ti. de libel. concep. §. nunc dicendum. Nota bene singularem glo. que pōit an 7 quando libellus sit de substantia: an teneat iudiciū si non sit oblatu. an autem in omni bus casibus in quibus procedi potest sine libello procedi possit secundum formam huius de. di / cit glo. qd non: quia hoc non est de iure cautum: 7 patet etiam per multa exempla posita in locis p all. in quibus / ut hic dicit Buil. de monte lan. non exigitur libellus 7 tamē exigitur litis contestatio. ut nō Spe. in loco preall. In contrariam facit fm Buil. predictū / qd si qd est iudamētū iudicij pot omitti multo magis litis contestatio / 7 alia substantia iudicij. **C** hic p. dicit h. arbitrarū 7 arbitrio iudicis reliquū. 7 hoc ē satis fuit d m te glo. Credo tamen qd non debeat arbitrari qd procedi debeat secundum hanc de. ex hoc solo qd reperiat qd non sit libelli oblatio necessaria: 7 hoc uoluit dicere glo. Item aduertendum qd inter ceteros casus in quibus non exigitur libellus / ē qd episcopus cognoscit de causa ciuili iter subditos clericos. xij. q. i. si quis cū clerico 7 i auct. ut clerici

apud proprios episcopos in prin. coll. vij. qd in /
telligit Spe. in minoribus et parvis causis i dicto
c. nunc uidentur secundum Buil. et Math. qui
etiam dicit qd cum proceditur uigore litterarum
sedis apostolice littere habetur loco libelli hoc ui
detur uerum quando proceditur secundum for
mam cle. facit qd no Inno. sup de elec. dudum. ij.
in uerbo contestationem: secus si ordinarie p no
per Inno. et Jo. an. post euz de dila. preterea circa
prin. Juxta predicta reuocat hic in dubiis Buil.
nunquid in alijs causis qd hic declaratis poterit
iudex procedere de consensu partium secundum
formam huius cle. dicit qd non: quia ordo iudici
orum est introductus propter publicam utilita
tem / cui partes non possunt renunciare: all no d
offi. dele. causis. hec uera quando in omnibus a
ctibus et in toto processu uellet iudex procedere di
cta forma. parcialibus autem seu particularibz
actibus: puta testium productione et instrumentoz
positionibus et articulis poterunt partes renun
ciare: hec etiam dicit uera quando ut iudex pro
cedere haberet: si uero partes consentirent ut pro
cedit ut arbitrator: tunc hoc potest facere / et tunc
omittit solennitates iuris: all de presump. litte
ras de arbi. cum tempore in aucto ut differentes
iudices. §. si uero contingerit et hoc fuit dictum
Inno. licet non all in c. de causis d offi. dele. et no
per Jo. de re iudi. in vi. c. si. Cum Buil. conor.
Zen. qui querit nunquid solennitates iudicioruz
possint omitti uirtute consuetudinis et legis mu
nicipalis: et dicit qd sic all de eo qui mit. in pos. c.
cum uenissent. **C** Blo. no exigit: qrit an sponte
possit offerri et recipi libellus in istis causis in q
bus procedit secundum formam cle. Rndet glo
qd sic et hoc uoluit littera hic dum dixit necessa
rio non exigit: quia mens littere est qd iudex non
habet exigere / nec etiam actor necessario habet
offerre: et sic non intendit prohibere: quominus
sponte possit offerri et recipi: hoc etiam probatur
aperte in fi. huius decre. Idem tenet hic zen. dicit
qd si iudex uult ordinem seruare de uoluntate p
tium potest: unius autem partis uoluntas non
sufficeret ut dicitur ifra. e. §. si et facit de rescrip.
statutum. §. in nullo. Juxta hoc querit glo. quaz
per ista uerba simpliciter et de plano: et sine strepi
tu: et figura iudicij intelligatur remissa necessitas
oblationis libelli et contesta. litis. Rndet glo. qd p
formam predictam tollitur figura iudicij et c.
Quot autem sint de figura iudicij. patet quia fi
gura cuiuscunqz rei est ipsius apparens forma / et
facies in qua rei substantia figitur. ff. de acti. et
ob. l. non figura. facit de cele. miss. cum marte. §.
ex eo. Iudicium autem est actus trium persona
ru et iudicis actoris et rei sup. e. ff. c. forus. facit
lex. i. in fi. §. de ass. tollen. Cuius substantia prin
cipaliter consistit et figitur in predictis qd appa
ret: quia altero predictorum deficiente non dicit
proprie tunc adesse figura iudicij: ut patet in l. u
nica. §. similiqz modo. §. de lat. liberta. toll. ubi
ex eo quia solum erant due persone. s. iudicis / et
domini nominantis seruum filium non erat p
prie figura iudicij: sed quasi figura. Ex predictis
concludit glo. qd sublata figura iudiciorum per

commissionem superioris: uel per constitutione
non uidetur iudex omnino esse strictus ad ali
quas formas friuolas uel figuras iudiciorum:
nisi in quantum hic exprimitur. **A**duertendum
tamen: quia ut dicit gla. hic expresse in tex. plus
respicunt figuraz facti negotij: uel ecclesie qd iudi
cij figuram: ut inferius dicitur. et ideo merito p
dictam formam non tolluntur ea que sunt me
de figura iudicij. hec procedunt quando pcedit
mandatum secundum formam cle. Quid autem
si mandatur procedi de plano non adiectis alijs
uerbis: an intelligatur remitti libelli oblatio per
dictum uerbum de plano: quidaz dixerunt qd sic
all. §. de naufr. l. sub diuersis manibus li. xi.
Alij tenent contrarium: de quo glo. remittit ad
no in l. leuia. ff. de accu. et ff. de offi. proconsul. l.
nec quicqz. §. ubi decretum: et per Jo. Fazioli in
tractatu suo de quo glo. facit mentionem in statu
in uerbo non posulet: que est glo. qd post istam. na
ut ibi dicit glo. Jo. fazioli fuit pissanus leguz do
ctor et composuit quendam tractatum de sum
maria cognitione: et ipsum posuit Spe. in ti. de
offi. iudi. §. i. al. s. fi. et ibi inter alia tractat: an in si
maris requiratur libellus uel litis contestatio d
quo in preall. §. si. v. v. et v. se. Quid importetur
per istam dictionem de plano: et etiam per dictio
nem sumarie alijs uerbis non adiectis dicitaz post
glo. **C** Blo. litis contestatio: querit ad littere de
clarationem certuz est qd petitio ista in casu e scri
benda in actis prout hic dicitur: et superius est di
ctum cum alia glo. Item certuz e in alijs iudicijs
ordinarijs qd deliberatorie sunt de substantia si
petantur prout no. ij. q. i. in summa. ij. q. ij. cum
accusatus: et est glo. Jo. xxij. q. iij. uxoris felicitas:
licet glo. hic non all et probatur in dicta autenti
ca oferatur canonizata. ij. q. iij. et sic debet intel
ligi dictum Hosti. et Inno. de libel. obla. c. i. prout
ibi no super glo. per Jo. an. ubi dicunt deliberato
rias posse arctari: sed no penitus denegari intelli
ge si petantur: licet expresse et tacite possent illis re
nunciari: all. l. i. ff. de feriis et. **E** de epi. et cle. au
generaliter de quo etiam de dila. in c. i. et ii. Sed
quid erit in istis iudicijs extraordinarijs in qbus
proceditur secundum formam cle. nunquid de
bebunt dari reo alique deliberatorie saltem si pe
tat: uidetur qd non: quia ex quo in istis casibz no
est necessaria contesta. non uidetur etiam necessa
ria deliberatio. ad hoc etiam all glo. quia uidet
mus in simili qd interdum in his que requirunt
sumariam cognitionem simul petitur et iuratur.
ff. de eden. l. quedam. §. si. In contrariuz all glo.
quia in his casibus exigitur etiam iuramentum
de calumnia. Item potest reus reconuenire acto
rem: ut hic patet: sed in deliberatus quis non pot
congrue iurare: nec reconuenire: ergo adhuc cogi
no debet nisi prius habitis deliberatorijs petitis
Secdo ad b^o facit: quia per hanc formaz non tolli
tur recusatio iudicis: qd patet quia hic referant
tur exceptiones et defensiones legitime. Ergo ut
circa hoc possit deliberare debet habere delibera
torias: hoc confirmat glo. quia absurdus et iniq
us esset hunc iudicem qui haberet procedere scdz
hanc formam non possz recusari si eet suspectus

q̄ illuz qui procedit in figura iudicij: q̄ iste plus
posset ledere. ergo per consequens saltem super
hoc debet habere deliberatorias: et permitti deli
berari: nec arctari suscipere iudicium tam preci
piti festinatione. ar. l. tutor. qui reperiuntur. §. l.
in si. ff. de admis. tuto. 2. ff. d. iuz. si. l. edicto. §. cu
autem: et sic residet glo. per q̄ uidetur inclinare
q̄ etiam in casibus istis deliberatorie sint dandes
et sint de substantia si petantur. Et hoc dicit hic
Ste. esse uerius: et ita dicit seruare curiam. Nec
ob. secundum eum. l. quedam quia non loquitur
de iuramento calunie: sed de iuramento ne calu
niose petatur editio prout ibi nō gl. et hoc credo
uerum. Credo tamen q̄ breuiores deliberatorias
dare poterit quā consueuerunt dare iu. ordinaris
Et nō bonam glo. per quam habestian et quādo
deliberatorie sint de substantia: siue loquamur d
ordinariis iudicibus: siue de alijs. Sed querit hic
Math. quid si in libello fiat sola narratio: nll
fiet conclusio: an fiet litis contestatio per responsio
nem: dicit q̄ sic all. nō per Inno. de litis contesta
tione. c. uno. sed nunquid sequi poterit condem
natio dicit q̄ sic all. nō p. Arch. ij. q. i. notuz 2. c.
in primis. hec maxime procedunt quando nar
ratio fit coram papa: prout loquuntur iura pre
all. all. de consti. cum uenissent secundum Mat.
C. glo. non postulet litteralis est et fuit supra ex
pedita. C. glo. feriarum: querit an istud q̄ pos
sit procedi tempore feriarum inductarum ob ne
cessitates hominum operetur uerbum de plano:
si tantummodo in litteris commissionis id sit ap
positum sine alijs. Rndet glo. sub dubio forte q̄
sic quia de plano idem uidetur dicere ac si dicere
tur q̄ plane in domo: et etiam non sededo pro tri
bunali possit causa expediri: et per consequens etiā
tali tēpore feriato all. ff. de sez. l. ij. 2. ff. de adul. l.
miles. §. sexaginta. concordat cum glo. hic Ste.
de significato huius dictionis de plano dicam la
tius post glo. C. glo. ob necessitates: in prin. de
clarat que sint iste ferie inducte ob necessitates
hominum: quia ferie messium: et uindemiarum.
Deinde querit: an talibus ferijs possit renunciari
per partes. dicit q̄ sic all. de sez. c. fi. in si. Eis aut
inuitis procedere non potest iudex: adeo q̄ si pro
cedat sententia lata parte inuita: uel absente est
ipso iure nulla preter appellationem aliquam all.
l. i. ff. de sez. q̄ dicit esse uerum in alijs causis q̄
in istis de quibus hic dicitur: quia in eis etiam in
uitis partibus iudex potest procedere tēpore hazz
feriarum: ut hic patet. Juxta predicta querit hic
C. glo. an iudex in causis istis poterit procedere tē
pore feriarum inductarum in honorem dei et san
ctorum. Rndet q̄ non et hoc uoluit iste tex. a con
trario sensu per hoc infert glo. ad nō. xv. q. iij. i
summa: et per Buil. in spe. de ferijs. §. ij. ad si. nū
quid v3 in causis matrimonialibus: beneficialibus
usurarum: et decimarum possit procedi tempore
feriarum inductarum in honorem dei: quia uide
tur q̄ non per predicta: licet procedi possit tem
pore feriarum inductarum ob necessitatem ho
minum: q̄ patet quia in talibus casibus potest
procedi simpliciter et de plano sine strepitu et si
gura iudicij: ut probatur in de dispendiosam de

iudicij: et sic probantur predicta iuncta dicta de
cretali cum ista. Alteri? qrit glo. quid d. ferijs re
pentinis que inducuntur repente propter princi
pis coronationem: uel uictoriam prospere gesta
uel propter aliam similem causam de quibus ha
betur in l. sed si per pretorem. §. si ferie. ff. ex q̄
cau. ma. 2. l. de dila: siue pars 2. l. de sez. l. i. in
si. an tempore istarum feriarum poterit procedē
iudex in causis de quibus hic loquitur. Rndet
glo. q̄ non. Mouetur quia hic non permittitur
tali tempore procedi. ergo intelligitur prohibitū
ar. de presump. nonne. 2. decre. ij. de transla. pla.
ad hoc etiam all. quia tales ferie a solo principe
inducuntur: nec possunt induci ab inferiore. l. de
sez. l. a nullo: ergo inducte seruabuntur: prout ab
eo indistincte inducuntur. hoc ultimo confirmat
glo. quia talibus sez non potest renunciari sedum
ueram opi. de qua in Spe de ferijs. §. si. in prin.
ergo eodem modo tali tēpore nō poterit et i cau
sis istis. pro hoc facit quia tales ferie non sunt in
ducte in fauorem hominum: sed in principis re
uerentiam. Nō bonam glo. ex qua habes triplicē
spetiem feriarum: et quibus ferijs possit renuci
ari: et in quibus causis procedi. C. glo. a iure.
Oppo. q̄ ferie ob necessitates hominum nō sunt
inducte a iure: immo induci debeāt per presidem
seu iudicem loci inspecta uarietate locorum. ff. de
sez. l. presides. Solut a iure est statutum q̄ indu
cantur ferie ob necessitates hominum: ita intelli
gitur hic: sed tempus non est determinatū i iure:
ex eo quia secundum diuersitatem locorum expe
dit illas quādoq̄ citi' iduci: quādoq̄ tardius: ut
in Tuscia ubi sunt uindemie post festum sancti
Michaelis: et sic in si. septembris. et ideo ministe
rio presidentis: uel iudicantis inducuntur: cuius
erit arbitrari dictum tempus: quando sit cōgru
um ita concluditur. C. glo. ualeat. querit nūqd
iudex cogatur in causis de quibus hic procedere
tempore feriato ob necessitates hominum scdm
formam huius de. dicit q̄ non: sed potest si uult.
et hoc uoluit littera hic inquantuz dixit q̄ ualeat
seu possit procedi ista forma: quasi sit mēs q̄ n
per hoc cogitur: quia non quicquid iudicis pote
stati committitur id iuris necessitatis subicitur:
ff. de iudi. l. non quicquid. 2. ff. de offi. presidis. l.
sepe: et de offi. dele. consuluit. per hoc infert glo. et
dat consilium q̄ si uiderit aliquam partium ledi
grauiter ex tali processu tali tempore fiendo q̄
debebit supersedere: etiam hoc facere possit ut est
dictum: et quia iudex habet quidē utilitati cau
se et partium all. ut lit. non contesta. accedens. iuz
de rescrip. statutum. §. insuper in vi. cum filiabus
all. in glo. ad hoc q̄ nō in Spe. de arbi. in si. v.
sed nunquid tunc sedere. ubi dicit Speculator q̄
arbitr in cuius compromisso renunciatum est
huiusmodi feriis non tenetur tali tempore proce
dere si non uult. C. glo. amputet. Oppo. q̄ i eo
q̄ hic dicitur non sit speciale in his causis de q̄
bus hicnam idem est etiam in alijs: quia iudex d
bet amputare materiam dilationum: et facere licē
breuiorem q̄ potuit. l. de dila. l. i. 2. l. prophan
dum in prin. 2. §. i. de iudi. facit de do. et contu.
finem litibus. Solut q̄ speciale ē in istis causis

¶ fortius poterit hoc facere in istis causis q̄ in alijs. Facetur tamen q̄ etiam in alijs facere poteritque hic dicuntur ab isto v. usq; ad v. non sic sed fortius facere poterit in istis. et hoc est specialitas. melius dic ut colligitur ex nō in Spe. de offe iudi. §. si. vñ. i. als. vñ. et c. **Blo.** poterit. **Op.** q̄ immo non poterit facere litem breuiorem in tanto in quanto poterit ut i. e. vñ. non sic. Soluit q̄ illud dicitur iudex posse qd̄ honeste potest. xxij. q. ij. faciat homo. ff. de condi. insti. filius. et l. ne pos. ff. de v. sig. et ideo si potest litem facere breuiorem sed non honeste propter partis preiudicium non dicitur posse. sic intelligi debet iste tex. et c. **Blo.** exceptiones querit an istud qd̄ hic dicitur de exceptionibus frustratorijs repellendis. et alia que sequuntur usq; ad v. non sic tolleretur per uerbum absq; strepitum sed id solum esset i. l. i. commissionis appositum. Respondet q̄ sic. **Do.** uetur quia talia semper multum clamorem et tumultum solent obstrere seu strepitum facere et p̄bere obstaculum ueritati habēdē patet ex exp̄sentia et probatur. v. q. iij. in loco benedictionis ubi dicit canon q̄ cultum suum iusticia p̄dit qñ silentio iudici obstrēpitum turba perfundit. Ad hoc. l. si quis in suo. l. de inoffi. testa. et de sindaco. uno cum alijs si allegatis in glo. **Blo.** dilaciones. querit ad littere declarationem nunquid iudex datus scdm̄ formā huius cle. poterit repellere exceptionem surreptionis oppositam contra rescriptum uel exceptionem recusationis contra iudicem uel exceptionem dilatoriam solutionis uel similes. Respondet q̄ non et ponderanda est enim lra que dixit q̄ potest repellere exceptiones appellationes et dilaciones frustratorias. non autem dixit q̄ potest repellere dilatorias exceptiones et sic intentus et mens littere est q̄ solum possit repellere exceptiones frustratorias et oppositas maliciose ad differendum iudicij et non alias legitimas. Juxta hoc querit glo. que est ista exceptio uel appellatio quam intendit hec cle. repellere per hec vñ. barnam per eam nō est dicendum q̄ iudex datus scdm̄ hanc formam posset repellere exceptiones uel appellationes quas alius iudex deberet admittere. Respondet glo. q̄ hoc non clare hic apperitur et ideo in hoc non petit doceri. Huic dicit q̄ hic solum intendit repellere exceptiones frustratorias que dicerentur scdm̄ eum si exceptio recusationis proponitur contra iudicem ex eo quia aduocatus alterius partis est familiaris iudicis al. de offi. iudic. l. i. uel si opponatur exceptio excommunicatiōis contra eum qui se defendit uel appellationē prosequitur uel petit se absolui al. de excep. cñ inter. et c. dilecti. et c. significauerunt. et generaliter ubicunq; lex repellit exceptiones uel iudici uisus sit q̄ causa subterfugij proponatur. repellit iudex tales exceptiones scdm̄ Huic et per hoc non bene apparet responsum ad quesitam glo. ideo potest dici q̄ solum debeat iudex datus scdm̄ formam istam repellere exceptiones quas alius potest et potius quas ille facit qd̄ dictum fuit cum glo. in uerbo amputet. et qd̄ in simili dicit glo. infra p̄. in vñ. multitudinez uel dic q̄ excludit exceptiones requirētes altiores indagine que in alio iudicio

possunt reservari ut infra dicam post glo. uel dic q̄ excludit exceptiones omnes si iudex suspicabit de malicia quia non retractabitur processus etiam si oblata fuerit p̄batio nisi ueritas probetur. ar. nō per Inno. de concess. p̄ben. post electiones. se cus in alijs causis de app. interposita uel dic q̄ excludit exceptiones q̄ magis frustrantur et differt iudicij seu processus q̄ respiciat ueritatē quia ille nō sunt de iur. naturali imo repugnat. Exempli po ni p̄t forte in exceptione nō potes esse pcurator quia miles uel femina ar. qd̄ nō Bar. in extra uaga. ad reprimendā in uerbo sine figura iudicij facit qd̄ iudicā post glo. facit. l. si fideiussor. §. qdā ff. mādari. Juxta predicta queritur quis iudicabit cāz istaz in appellatione appellas nō quia iudicaret q̄tūp̄q; iusta. et similr nec appellatus q̄ iudicaret q̄tūp̄q; iniusta. dicit hic **Mat.** q̄ appellans hō iudicabit q̄tū ad reprimendā iudex a quo ad deferrendū q̄tū habz uidere sine cause cognitione an sit iusta uel iniusta ut sic diferat et cognoscat hoc ex forma seu figura iudicij subaudi et iudex appellationis quo ad appellationē recipiendā. ff. de app. reci. l. sciendū. facit qd̄ nō in cle. si an de do. et p̄tū. Quo autē possit esse notū iudici q̄ sit deferrendū appellationē uel nō deferrendū. dicit q̄ poterit p̄stare nō p̄ cause cognitionē q̄ illa nō d̄z faceret per euidentiā facti sup̄ quo est indicatū uel ex eo qd̄ in appellatione an sententiā cā nō est exp̄ressatū minus legitima de quo p̄ Inno. s. de app. pasto ralis. §. p̄tea. et p̄ Arch. de app. si a iudice. in vi. **Blo.** iurgia. al. con cor. **Sz** q̄tū hic **Mat.** quor requantur in aduocato. **Rñd.** iij. §. p̄sona causa mōus et salariū. persona iij attenditur q̄ nō d̄z esse hereticus uel excoicatus. iij. q. i. c. l. de hereti. vñ. gētis. et c. excoicamus. Itē q̄ nō debz esse monachus de postu. ex p̄te. et similr nec clericus in sa cris uel etiā in minoribz bñficiatīs de postu. p̄la. c. i. Attendz sc̄do causat qd̄ nō debet assumere causam iniustā. l. de iudi. l. rē non nouā. Tertio d̄z attendi modus ut sic nō p̄ducatur instrumenta falsa uel falsos testes nec dicat p̄uicia. vñ. q. iij. in loco iij. q̄vñ. si quis a deo. Quarto d̄z attendi salariū si q̄ nō petat salariū a q̄ non debz nec ultra quaz debet facit. l. i. §. in honorarijs. et q̄ ibi nō. ff. de uar. et extraor. cog. et ff. de pac. l. sumptus. **Blo.** defensiones legitime al. in prin. con cor. **Sz** etiā hic pro iustificatiōe tex. al. qd̄ legitima defensio est de iure naturali et sic nemini est auferenda al. liquoties. l. de preci. ipe. offe. et in cle. pastoralis de res. iudi. m. **Sz** cet̄z deinde inducit glo. tex. d̄z in ra predicta ad q̄stionē notabilē legistaz. nunquid v̄z potestas cui datū est arbitriū in procedendo forte ex forma statuti uel per specialē concessiōē principantis in loco teneatur seruare iusticiā p̄tis an uero uirtute talis arbitrij possit illam ledere et condēnare p̄tra iura et p̄tra iusticiā et sic uti p̄p̄a et mera uoluntate et tenent p̄munē legiste q̄ nō qd̄ iusticia et legitima defensio p̄tis non intelligit sublatā p̄r dationē arbitrij al. l. de inoffi. testa. l. si qñ. et c. de condi. inde. l. si procurator in p̄. cñ alijs similibz allegatis in glo. pro eis bñ facit hec cle. et cle. pastoralis de res. iudi. et §. p̄nt in si. cñ glo. p̄cor. **Stē.** dices q̄ si p̄mittit alicui d̄ p̄tis

noluntate uel a pncipe: qz pnt arbitriū suū proce-
dat qd nō ppter hoc poterit tollere iusticiāz pns
uel eius legitimā defensionē all' iura all' per gloz
7 vlt' illa all' ff. de op. liber. l. si libertus: 7 ff. p so-
cio. l. si societate. §. arbitroz ubi arbitramentuz
iniquū reducitur ad arbitriū boni iuri. Sz aduer-
te qd instat glo. in v. sed si dicas: qd fm hoc arbi-
trii pcessuz ab illo q potuit nil operabitur. Cuius
ptractū d3 esse. ar. decre. si papa de pule. in vi. et
decre. ad audientiam de decimis: 7 ff. dele. l. si qñ
Rūdet glo. qz imo multū opabitur: qz pp illud nō
tenebitur ad obseruandas solēnitates q respiciūt
figurā iudiciū: ut in simili in hac cle. vñ dicit glo.
aduertendū q eoz q in iudicio agūtur. qdā sunt
acta cause uel litis. qdā sunt acta iudiciū. acta cau-
se seu litis proprie sunt pfectiones attestatiōes 7
ea q respiciūt factū de q agitur. acta vō iudiciū p-
prie sunt citatiōes satisfactiōes 7 similia. 7 hec
fuit nō Hosti. 7 Inno. ut dicit gl. 7 etiā refert hic
Math. in. c. causā qz el. pncolo de testi. mō prout
hic patet. lz ista vba sine figura iudiciū tollāt ali-
qua rex his q ordināt iudiciā: nō tñ tollūt aliqua
de his q instruit 7 decidūt cām. 7 ideo nō ē mīz
si iudex talr datus d3 admittē legitimas pbatōes:
7 defēsiōes: 7 hoc pcludit q iudex taliter datus
nil poterit omittē: ppter qd ipēdēretur / uel occul-
taretur cognitio ueritatis: ut patet ex tex. diligēt
ponderando singula hic prohibita. Illa aut q re-
spiciūt iudiciū: siue utraqz pte siue alterā tñ pnt
bñ poterit omittē: 7 hec est mens lē ut patet.
hic discutiendo singula permissa tali iudici. Ad
hoc. l. si seruus uetit. ff. dele. l. i. Nō bñ glo. ex qua
habes decisiōē qstionis pdictę quottidiana 7 ue-
rā rationē lē licet glo. in v. cupientes ad pñ. cle.
dixerit q nō potuisset bona rō diuersitatis assi-
gnari inter hec prohibita 7 pmissa: de masia p
Bar. in. l. i. ff. de testa. mili. 7 in. l. si filius familias
ff. de dona. 7 in extrauagā. ad reprimēdā. in vbo
sine figura: 7 v. uidebitur. Itēz nō q sentit glo. q
idē importat dare alicui arbitriū in pcedēdo 7 cō-
mittere cām sine strepitu 7 figura iudiciū. Itē nō
q dicantur acta cause: 7 q acta litis. Querit hic
Math. pone q egi ptra te rei tēdicationē p re-
depositat: 7 tu pferis q pmodauit tibi: nunquid
fiet pdenatiō: dicit q sic. 7 sic dicit tenere Guil. in
spe. in ti. de actz p. §. i. 7 melius. §. j. v. hoc qz 7
v. pone egi ptra te ex mutuo produco testes qui
nihil dicūt de numeratiōe: dicit q d3 pstitutione
mutui. an fiat pdenatiō. dicit q non: prout nō. in
Spe. in ti. de testi. §. i. v. lz pone qd nō. uis qd nō.
Bar. in. l. j. §. si. ff. si cer. petat: 7 in. l. si debitorem
ff. de noua. 7 de v. ob. l. si ita stipulatus. §. Briso-
gonus. Glo. citatiōe. qrit an sufficiat unica
citatiō: licet nō sit pemptoria. an vō requiratur
tertia citatiō: uel saltē una pemptoria. In causis
istis de qbus hic loqitur: Rūdet glo. q sufficit u-
nicatetiā nō pemptoria. 7 hoc satis probatur per
istū tex. qui simplr dixit in singulari citatiōē re-
qri: fatetur tñ glo. q in alijs causis est secus: qdā
in illis saltē in pñ. 7 in si. cause reqritur tna / uel
una pemptoria: ut probatur s. ut lē. nō pē. qm. §.
porro 7 nō. xxiiij. q. iij. de illicitat: 7 in. c. pfuluit de
offi. dele. 7 p Bar. in. l. pstanteū 7 in auctica qñ

semel. Et qñ 7 qñ iudex: in. l. si finita. §. Iulianus.
ff. de dam. infec. cum glo. concor. hic Ste.
all' ad fm dictum glo. ff. de iudi. l. ad pemptoriū
cū. l. se. 7. E. de iudi: properandū. dicit tñ q nō ne-
gat qñ pluries nō possit citari. pōt tñ b3 eū iudex
in pma citatiōe in causis istis ponē pemptoriū
sine cause expressionē: qd in alijs non liceret: ut i
his iurib' supius allatis p3. Glo. nō excludi. q
rit. quid si in istis causis de qb' hic omittitur in-
ramentū calūnię tacite: qdā non sit petitiū: an uici-
ablitur processus: uidetur q sic: per hūc tex. ptra.
tenet glo. qdā intentus 7 mēs lē est quo ad iuramē-
tū calūnię in istis causis: non plus excluditur q
in alijs 7 si omittitur eo casu quo in alijs potest
omitti d3 tenere processus. facit de iura. calū. c. l.
in vi. In v. dierum. Glo. pronūciatio. colligit
ex tex. unā rōem: quare petitiō actoris in actis sit
redigenda: qdā ad hoc ut iudex possit pfirmare p-
nūciatiōē petitiōē: ut patet hic 7 in. l. ut fundus
ff. coi. diui. 7 in concor. glo. prece. facit. l. iij. ff. ex
qbus ad liber. procla. non licet: 7 hec rō concernit
iudicem. Alia fuit ratio / que concernit actorez.
videlicet ne frustra se fatigēt: 7 ut possit uidē sup
quo positiones 7 articulos habet formare prout
patet in v. 7 q. Itē ut sibi agēt ex alia cā. nō ob-
rei. iudicare exceptionall' de re. iudi. abbate in vi.
Et has duas dicit Ste. hic reddi. Tertia fuit rō
q pcernit rei. s. ut possit deliberare an uelit credē
an contēdē: qd als congrue nō posset all. iij. q. iij.
offeratur. Itē ut sciat sup q seu ptra qd hēat for-
mare suas exceptiones 7 defēsiōes. Itē etiā ut
si petitiō sit iēpta absoluat ab istātia 7 in casu
in q sit apta absoluat a pncipali uel possit itera-
to sup eodē conueniri: 7 ex hoc vñ q libelli obla-
tio concernit fauorē iudiciū actoris 7 rei. Quidā
tñ ut glo. hic refert dixerit q oblatio libelli solum
respicit fauorē rei: qd glo. dicit posse procedē: si
loqmur de oblatione petitiōis q sit reo expensis
actoris. Si vō consideramus cui fauorē respiciat
petitiōem i actis describi dicendū est q respicit
triplicē fauorem. s. iudiciū actoris 7 rei: ut predicti
Nō bñ rōnes 7 cās p quas petitiō debet esse apd
acta. Et ex h' p3 q ptes non possūt renūciare q
ad hoc ut dixit glo. in v. necessario. Item nota q
oblatio libelli / seu petitiōis debet fieri reo expē-
sis actoris: de quo p glo. 7 doc. in cle. cām d' elec.
7 in cle. l. de app. prop' pdicta dicit glo. in vbo sō-
mari q cauti aduocati faciūt triplicem libellū 7
unū dat notario quē scribit ap acta: alitū reo ter-
tiū seruāt sibi ad finez ut melius 7 citius possint
formare positiones 7 articulos. Glo. uoluerit
uoluit opponē contra tex: qdā vñ q in causis istis
sic sūmaris 7 extraordinarijs de qbz loqitur cle.
nō sit locus reconuētiōis. vñ oppo. de nō p Inno.
7 Hosti. de mu. pe. c. i. ubi dicit q conuentus sup
causa sūmaria non pōt reconuēire: nisi super cā
q sit similis conditionis. Soluit glo. q aut reus
uult reconuēire actorē super simili cā q similiter
debeat tractari simplr 7 de plano 7 fm formā h'
cle. 7 sic in simili cās: tñc potest. 7 ita intelligitur
hic. Interdū reus uult actorē reconuēire in alia
causa ordinaria 7 tunc non possit ex quo causa p
qua actor agit est sūmaria: 7 ita intelligitur con-

trariū. Rationem diuersitatis assignat Inno. 7
Hostiā conuentio 7 reconuentio sunt siml tra
ctande de or. cog. c. ij. S3 ibi una cā est sumaria
alia plenaria: certū est qd siml tractari nō possūt
sine iudicio alius eaz: ex eo qd una eaz exigit
acceleratōez. alia ūo exposcit dilatiōes longiores
l. iudices: 7 auctica iubem. L. de iudi. 7 iō nō d3
posse accumulari. facit. l. l. L. de depo. 7 de pēfaz
l. fi. 7 s. 8 depo. c. bona fides in fi. adde. ff. ad ex
hiben. l. ij. q. ibi d. 7 hec rō multū facit fm glo. 7
dictū Inno. 7 pro opi. quā glo. 7 tenebit. s. in glo.
se. S3 aduerte qd ut hic refert glo. aliqui legiste
tenent ptra dictū Inno. 7 Hosti. in hō scō dicto
dicentes: qd etiā si quis sit puentus pro cā ordina
ria. Mouetur per. l. 3 7 he. q. non soluz. ff. de p
cu. ubi patet fm unū intellectū quē glo. ibi ap
probat qd si per procuratōrē actoris petitur cau
sa dāni infecti quā pstat celeritatē desiderare. ff.
de dam. infect. l. i. 7 in. q. pelt. ff. de ferijs. l. ij. reus
si unlt actorem reconuenire aliqua actione pro
curator actoris tenetur illū defendere. Pe. 8 bel
p nō. in. l. ij. L. ubi cā status tenet dictū Hosti. et
Inno. per dictā. l. 7 idē t3 in auctica 7 cōsequēter.
L. de sen. 7 interlo omi. iudi. 7 idē ibi L. yn. p rā
tionez superius assignata. ad. q. nō solū. Rndz qd
ille. q. hē potest multos intellectū ad quos est uo
lubilis. 7 iō dicit illū. q. debē intelligi qn pcuratō
reconuenitur pro simili cā. l. pro causa dāni infecti
7 ita ibi intelligit glo. 7 fm intellectū. 7 istā opi. se
quitur coiter legiste: 7 maxie Bar. i dicta auctica
7 consequenter: 7 in. l. i. q. fi. ff. de uari. 7 extraor.
cogni. Cōtra istā opi. Inno. 7 sequatū obicit gl.
in v. p dicit decre. ij. de mutu. peti. ubi p3 qm o
dus datus pter: ul cōtra ius in cā cōuentionis in
telligitur etiā dat in causa reconuentionis 7 per
consequēs v3 qd rōne reconuentionis: 7 ipsius bñ
ficio cā qd al sui natura est ordinaria efficitur sū
maria: 7 fm modū sumariū d3 tracturi si ipa re
conuentio sit sumaria: 7 per consequēs simul po
terūt tractari: 7 sic cessabit rō Inno. 7 Hosti. Rñ
det glo. qd si uolum tenē opi. Inno. possum dicē
qd dicta decre. ij. nō h3 ob stare qd pōt dici qd aliud
est qn per rescriptū tollitur id qd respicit fauorez
ptiū ut appellaret: tunc sicut id non licebit reo
in reconuentione pp rescriptū. Ita nec licebit actōi
in conuentione: 7 ita loqitur illa decre. ij. aliud ac
est qn substantia iudicij tollunt per rescriptū:
qā tūc restringitur tñmodo ad casuz expsuz pue
tionis all in ar. decre. iuz. qd a iure in vi. cū pcor.
7 ita intelligi dictū Inno. Rñ diuersitatis potest
assignari: qā in pmo casu ualeret renunciatio im
petrantis. l. i. in fi. L. de temp. appel. s3 non i scō
ut inferius dicitur: 7 nō de offi. dele. de cāis 8 re.
iudi. c. fi. in vi. 7 dixi cu3 alia glo. 8 in vbo neces
sario ad fi. Aduerte qd contra dictū Inno. mltū
facit hec l3a simplr 7 indistincte ipaz intelligēdo.
Itē cōtra ip3 facit dicta decre. ij. in rōne sui cui n
v3 sufficienter rñsum: naz ratio illius decre. non
fuit ex eo qd posset renunciari: s3 fuit ut seruetur
equalitas inter pres in iudicio: ut ibi p3. Quid g
dicendū huius timore. glo. hic finaliter in v. que
cludit qd satis eque potest distinguī: qd interdū
delegatus uel ordinarius cognoscit de cā: 7 qd sui

natura est sumaria: 7 in qā de sui natura sūma
rie proceditur: 7 tūc procedat opi. Inno. 7 sequa
tūz: 7 tunc qualitas cause impediāt reconuentionē
sicut in simili nō i. c. i. de mutu. peti. i fi. pelt glo.
7 de arbi. cu3 dilect? i glo. i. ubi patet qd qualitas
cause criminalis qd ad ciuile 7 arbitrat qd ad alia
ipedit reconuentionē. Interdū ptingit qd delegat
vute cōmissionis cognoscit sumarie in causa q
al de sui natura reqrit plenā cognitionem: 7 tunc
aut motu proprio fuerūt sublata ad petitionem
ipetrantis: 7 tunc v3 etiā remissa plena cognitio
i reconuentione ar. pall. decre. ij. de mu. peti. 7 l. vlt
L. de fruc. 7 lit. expensis. Pro hoc bñ facit hec lit
tera qd generaliter loqitur dicendo quid petē uo
luerit non distinguēdo: an cā pro qua sit reconuē
tio sumaria sit an ordinaria. Ratio autē diuersi
tatis inter casuz qn pprio motu tolluntur substa
cialia: 7 casuz qn ad ipetrationē collz ex decre. si
motu pprio de pben. in vi. 7 ex nō in dicto. c. ij. in
fi. in vlt glo. 7 tenendo istā distinctionē cessant cō
traria. Nō bñ singularē glo. qd determinat 7 dclā
rat an 7 qn si causa conuentio. nis sit sumaria pos
sit fieri reconuentio de causa plenaria. cū glo. cō
cor. Ste. 7 Pau. de l3a. Arch. in. c. cuius i agēdo
ij. q. viij. ut consueuit dicē d. An. in. c. fi. de mu
peti. tenz qd etiā si motu pprio tollantur substan
cialia intelligant etiā sublata i causa reconuenti
onis. Mouetur per dictaz decre. ij. de mu. peti. 7
ratione sui qd uniformiter locū habet siue motu
proprio sit facta cōcessio siue nō. v3 ut equalitas
seruetur in iudicij. idē dicit ead ratiōe si coram
ordinario fiat reconuentio: etiā de causa plenaria
licet causa conuentionis sit sumaria. Or credo
tutius tenē glo. 7 credo qd seruaretur in practica
prop? aucte 7 alioz tantoz uiroz ar. l. minime.
ff. de legi. Blo. exordio: qrit 7 iducit tex. ad q
stionem illā nunqd. s. cōuentio posset fieri ex iter
uallo post liticōtesta. Bern. vin. Inno. Bul. 7 Ar
chi. tenuerūt qd sic. dicentes qd fieri poterit usque
ad conclusionē i causa. Aluarius. Tancre. Hosti.
Hosti. Jo. Mo. contradicētes qd reconuentio d3
fieri an litis contesta. ul statū post. 7 ita tenet Ac
cur. in aucti. 7 consequēter. L. de sen. 7 iterlo. oia
iudi. et in aucti. de executoribus: et his qui recon
ueniunt in. q. sanctim? i pma glo. prout plene de
hoc nō per Jo. an. in. c. i. super pma glo. de mu. pe
ti. Que aut dictaz opi. sit vior: dicit glo. qd plac3
sibi opi. scōa: qd fuit Alla. et sequatū. relecta opi.
Ber. Inno. et sequatū. Pro hac opi. bñ facit istē
tex. qui dixit in exordio et c. quasi a sensu cōf
rio uelit reconuentionē non posse fieri ex interual
lo. facit etiā pro hoc qd dictū fuit cū glo. pceden
ti. Nec ob. pdictis qd reus conuenire pōt actorem
quādoqz durate iudicio de or. cog. c. ij. qd aliud
est querēan possit puenire ipm actorē talr qd di
cta conuentio vim hēat reconuentionis: ut sic sit
tractent: 7 finiatur prout fieri debet cā conuenti
onis de or. cog. c. ij. 7 tunc dicendū est qd hoc fieri
nō pōt: nisi in exordio litis: hoc est ante litē. p. uel
statū post: u hic pbat. Aliud est querēan posset
reus reconuenire actorem puiā simplicis conuen
tionis: qd nō hēt v3 reconuentionis. 7 dicendū est
qd per hoc potest quādoqz durate pmo iudicio

Cū glo. 2. cor. Ste. hic. Aduertē glo. pōt intelligi qd quicūq; durante pmo iudicio posset reconuere actorē corā iudice quasi iudice utusq; hoc esset claruz qd etiā post finitū iudiciū posset pōt scdo i telligi qd reus potest continere actorē durante pmo iudicio corā illo iudice licet al non suo ipius actoris. 7 hoc ideo qd actor illū in iudicē approbavit pro setz sic debet eodē mō 7 contra se ipm nō designari ut in l. cū Papinianus. l. de sen. 7 tunc ex isto habebis qdū reconuētio habeat duplex pūlegiū unū v3 qd non suū iudicē facit competerē ut dicta. l. cū Papinian. Aliud ē sil teneri processus. l. q. simul cognoscatur decidantur et determinatur ut dicto. c. ij. de or. cog. cū ibi nōr qd pūlegiū pmi poterit separari a scdo. 7 hic intellectus est magis notabilis qd pmi non heret dubiū 7 hūc f3 intellectū āplectitur Bar. i auctica 7 psequet pall. Jo. cal. tenuit oppositū in decre. i. de mu. peti. in additione: qd hoc non repitur iure cautū. Or credo viorē opt. huius glo. quā seqtū Bar. qd licet non sit rex. expressus saltē hoc sua det ratio uigētissima: 7 sic credo qd seruaretur i practica: 7 hanc opt. seqtur. d. An. 7 Pe. **G**lo. clarior: qrit in quo fiet clarior diffinitio si petitiō redigitur in scriptis ap acta. Rūdet qd cū memoria nostra sit labilis. xxiij. di. pterea. l. q. res. fa. pos. l. hac consultissima. q. at cū humana si non scriberetur posset vitas occultari: sic ipeditur. Itē qd ex quo petitiō reperietur scripta i actis potest exprimi in sentētia prout est moris. Ex his hēs verā rationē quāz exigi scriptura in petitiōe 7 in snia qd per hanc de. non intelliguntur pbit bita ea qd concernūt heritatis indagatiōē uel pser uationē idagatiōē s fuit dictū in simili cūz glo. in vbo defensionē legitime. **I**n v. 7 qd remittit de materia positionū ad nō in. c. l. de pfe. i. vi. 7 ibi de hoc. r. c. ti. 7 li. c. ij. 7 de testi. pntiū. e. li. p Spe. in ti. de positionib. p legistas in. l. ij. q. ob seruari. l. de iura. calū. ubi per glo. Lym. Butri. 7 Bar. 7 c. **G**lo. confessiones. Opp. uoluit q nulla sit utilitas facē poiones: qd ille fuit post negatā petitiōē: s3 si ps semel negauit id qd petif uerisimile est qd etiā poiones negabit. ar. regule semel malus 7 c. de re. iuz. in v3 de psump. scri bā. Solut glo. qd imo semel ptingit magnā utilitātē surgē ex usu poionū: qd sepe p illas reuelatū i multis pbare hñs: 7 resistatur sibi i eo qd petif. Exēplū p3 si peto a te cētū q mutuauit Titio. cui tu es heres: tu resistis negādo: nā pbare hñs: quia mutuauit Titio cētū. Itē qd illa pmissit restituere tali die. Itē qd Titius instituit te heredē intelligo si non es eius heres ab intestato. Itē qd mortuus est. Itē qd tu hereditatē eius admisisti. mō si ponā oia pdicta forte negabis pmas duas poiones: re liquas alias confiteberis: 7 sic i illis releuabor ab onere probādi: 7 sic multū iuuat facē dictas posi tiones. Itē dicit glo. possibile erit qd tu oīs posi tiōes pteberis: 7 resistas petitiōi. Si vō resistis dicēs te hñe exceptionē pacti de nō petendo solu tiōē: ul silēm exceptionē forte pscriptiōis. Ex pdictis pcludit glo. qd sepe multū iuuat 7 expet dit facē poiones sup pncipali negotio: l3 aduerfa rius sibi in illo resistat: cū glo. 2. cor. hic zen. 7 uis

hic duas qñtiones postas ad finē glo. in vbo defē sionis. **G**lo. articulos: remittit de materia ar ticulor ad decre p tuas de testi. ibi etiā de mafia terrogatoriōz rie. ti. pntiū in vi. deide opposit qd non debeat appellari articuli: s3 itentio: uel al fertio. ar. l. p hanc. l. de temp. ap. 7 de cā pos. cū ecclia. Solut qd fm diuersitatē fori alr 7 alr ap pellatur: qd i aliq foro dicitur articuli: hic in aliqb itentio: pñ etiā dicit articulas: intendit tal pbare interdū assertio: quia dicit talis asseret se uelle pbare 7 c. **G**lo. longeu: qrit a quo tpz inceps iste usus. Rūdet qd a tpz Breg. ix. qd an nō hēbam expssuz: s3 p ipm habem expsse in. c. du / dū. ij. de elec. 7 de liti ptesta. c. uno. Querit hic Guil. 7 Zen. cuius loci usus 7 puetudo attēdi d3 Rūdet qd si usus tendit ad cām ordinādā ispicit locus ubi iudiciū uentilatur. Si at tendit ad cau sū decidendā: tūc si agitur psonali ex ptractu attē ditur loc ptract. Si agz reali ispicitur usus loci rei all de fo. cōpe. romana. q. ptabentes i vi. Si vō agz criminali ex delicto: tūc ispicitur usus lo ci ubi delictū est pmissum all de fo. cōpe. postula / si 7. c. licet. xij. di. illud. Cuius aut loci usus ispi ciatur in testis. dicit qd loci ubi testm ē cōditum: facit. l. ij. Aqad mōm testā appiantur de qd plene p Bar. in. l. i. l. de sum. tri. 7 ibi etiā p Ly. 7 Jo. de lig. in. c. ut aiap de consti. in vi. 7 de sen. exco / a nobis 7 c. **G**lo. obfuaruolentes: declarat lit terā in qb causis hic uelit fuare usū poionū: qd i oib: 7 dato qd solū loqtur in his in qb specialiter loqtur de. tñ multo fortius in alijs. **G**lo. de p tiū qrit an resistente sola una ptiū posset iudex dare terminū siml ad ponend 7 articulan. dicit qd sic sed ambab ptiū resistantib non: 7 b uoluit hic littera dū dixit in plurali: nisi de ptiū uolunta re aliud pcedat. p hoc infert glo. qd si iutis amba b ptiū iudex etiā in caus iutis de qb loqtur de. n pot dare terminū siml ad ponendū 7 articulan multominus in alijs caus ordinarijs. uidetur tñ in istis de qb hic speciale q iuita altera ptiū dare posset dictū terminū: secus uidetur in ordinarijs Et hoc tenz glo. seqs: dicit tñ qd ps si uult pōt sil dare poiones 7 articulos: 7 sic sepe sit in causis p aliquos: qd dicitur tal pōt sic: 7 si negetur itēdit pbare: nō possz tñ ad hoc cogis: sed posset pmo po nere: deide negata deducē in articulos: an aut po sitiones: 7 articuli possint omitti de ptiū uolunta tetuidetur qd sic p hunc tex. 7 hoc tenet hic Ma the. all nō p Doiti. i sum. de testi. q. sup qb ubi di cit qd poiones 7 articuli omitti pnt de uoluntate p tiū tacita 7 expssa: etiam in causis in qb iuris or do fuatur. In ptrariū tñ pōt induci ille tex. quia si speciale est in istis causis i qb non fuatur ordo iuris: qd ibi fieri posset: qd in alijs erit ius cōe. in contrariū ar. ff. ad municip. l. i. dic pnam opi. p cedē 7 fore ueram. nec ob. ille tex. qd hic uacat ar a contrario sensu fm Math. 7 Jo. de lig. **G**lo. ptes: qrit an iudex possit dare actori 7 reo simul terminū ad probandum. glo. rūdet qd in causis istis in qb proceditur sine figura iudicij: clarum est qd sic ut hic probatur. In alijs aut causis in q bus proceditur ordinariē non posset hoc facere i uito reo: sed eo uolente sic: fatuus tñ esset reus

consentire: q̄a sic gravaret se onēre probandi de
fensiones suas. anteq̄ intentio actoris sit finitaz
q̄d non erat ei necessariū all nō in. c. de testib. 3.
de testi. Spe. tñ in ti. de instru. edi. §. nunc dicam?
dicit sepe se optinuisse: ut post factam contestat
z p̄suto iuramento in cā possit iudex statuē ter
minū pemptoriū p̄ibus ad exhibenda oīa q̄bus
in cā sunt usure partes all. ff. de eden. l. i. §. edēda
sunt oīa z q̄d ibi nō. Refert tñ ibi q̄ q̄busdā id p̄z
durū cū id sit licitū facē usq̄ ad cōclusionē in cā
all de fi. instru. cū dilectus. vñ dicit q̄ licet iudex
id possit non tñ debet id facē all. ff. de iudi. l. non
quicq̄d. xi. q. i. aliud: facit q̄d statū seq̄tur cū gloz
se. Or. dictū Spe. p̄t procedē in cāis istis in q̄b?
procedi sine figura iudiciū. in alijs non uidetur q̄
id fieri possit inuito reo per p̄dicta. z hoc uidetur
hic tenē Buil. de mon. lau. dicit ei q̄ instāz possit
produci etiā transactis oībus dilationib⁹ usq̄ ad
cōclusionē seu renūciationē in causa ubi suat
ordo iuris de fi. instru. cū dilectus. nec credit q̄
possit iudex arctare p̄tes ad producendū oīa iura
sua z instrum̄ta j̄certū diē an renūciationē cum
hoc non sit iure cautū: sicut est in. c. pastoral. 3. ex
cep. z 3. testi. significauit. nec sit piculū d̄ subor
natione: all de do. z contu. si vō z de testi. fraterni
tatis. **C** Glo. post dationē. q̄rit an iudex possit
siml dare terminū ad ponendū z articulandū: pu
ta decē dies: z ex tunc terminū alioz decē diez ul
mensis ad producendū oīa iuram̄ta instrum̄ta q̄
bus sunt p̄tes usure in cā. Rñdet glo. q̄ b̄ p̄ndet
ex intellectu huius littere. nā duplex p̄t esse eius
intellectus. unus q̄ vñ post dationē cōstruatur
cū vbo assignare: z tunc hic esset casus q̄ non: s̄z
demū post dationē articuloz: z nō p̄us possit sta
tuē hunc terminū. Alius p̄t esse intellectus q̄ vñ
bū post dationē coniungatur z cōstruatur cum
vbo exhibendū: ul exhibēda: z tūc hic esset casus
in oppositū. s̄z q̄ possit siml dictos duos t̄minos
dare all simile de testi. cog. c. ij. z pro isto intellectu
facit littera q̄ dicit q̄nq̄ sibi uidetur. Or t̄z glo.
p̄mū intellectu z p̄mā expositionē. Mouet ex eo
maxime: q̄a datis poīonibus in termino est illis
rñdendū: z s̄l r̄ articuli exatandi. Istud aut̄ t̄ps d̄
q̄ ul in q̄ instatur sup his non d̄z currere in termi
no productionis. Itē nō est p̄gruū statui parti ter
minū ad probandū p̄us q̄ sciat in q̄bus releuetū
z quos articulos teneatur probare. idō primus i
tellectus melior uidetur. z sic residet glo. credo
posse dici q̄ si iudex eūdē terminū ult dare ad ar
ticulandū z ponendū z producendū iura z instru
menta non possit hoc facē ut dixit glo. per rōes
suas: s̄z si daret diuersū terminū incipiendū post
lapsū terminū productionis articuloz: nō uido
quare hoc fieri non possit: nec contra hoc faciūt
rōes glo. q̄ non currūt t̄ps nisi lapsō termino pri
mo ad hoc q̄d nō. **L.** de dila. siue pars: z in. l. si. q̄
admit. ad bonoz pos. p̄nt z. ff. de acqui. her. l. q̄
diu in v. eo tñ. **C** Glo. remissionē: emittit de sō
ma remissionis. q̄ sit pro testib⁹ ad. c. presentūz
de testi. in vi. Itē Ste. dices q̄ regulariter sit liē.
p̄t. datis articulis q̄n de istis nō p̄t constare in cu
ria seu in loco iudiciū all de fideius constitutus.
ij. q. ij. c. ij. de quo etiā per Jo. cal. all al Jo. mo. d̄

here. c. si. in vi. vñ dicit Ste. regulariter non sit?
missio super p̄ptoris uel dilatoris q̄ p̄ponitur
ante liē. p̄t. Itē nō sit nisi semel ex stilo curie z t̄z
Glo. pro testib⁹. q̄rit an procedat liē: siue fiat re
missio pro testib⁹ p̄batoris. dicit q̄ sic q̄ regulr
loquitur hic: q̄ etiā in illis sit remissio de testi.
p̄sentū in vi. facit decre. ij. de testi. **C** Glo. p̄du
cendis: q̄rit an semper in dilatione data ad p̄duce
dū instrum̄ta liceat producē testes. hic vñ q̄ sic cū
loquitur i cāis in quib⁹ proceditur sine figura iu
diciū: z q̄n datus fuit terminus ad producendū
oīa acta z munimenta quib⁹ uti uolūt partes.
Or glo. t̄z hic q̄ nō semper in dilatione data ad p̄
ducendū instrum̄ta liceat producē testes de quo
remitit ad nō per se post Ste. z Buil. in. c. perue
nit. i. de testi. cogē. **C** Glo. nō obstat. iducit tex.
ad q̄stionē illā legistaz nunquid v̄z post t̄minūz
datū ad producendū instrum̄ta audiatuolens p̄
ducē illa q̄ uidetur q̄ nō per hunc tex. ubi patz a
sensu p̄trario q̄ si nō sit remissio pro testib⁹ pro
ducendis lapsus terminū bñ ob. ne possit produci
ulterius instrum̄ta. z hoc t̄z **Q** dof. z Buil. in spe. d̄
dila. §. uidendū vñ. quid si datus all Buil. ff. de o
p̄ti. lega. l. mācipioz. z. **C** d̄ igēnis z manū. l. dif
famari. pro istoz opi. all etiā glo. q̄ accu. nō pos.
l. si ea z de remis. p̄t. l. si eo t̄pe z decre. licet cām
d̄ de proba. in p̄n. illius decre. z q̄ ibi nō in. l. glo.
Itē q̄ bñ iudicis est liē durimē all de dolo sinez
litib⁹: z. c. si. Alij fuerunt in opi. cōtraria dicētes
q̄ etiā post terminū lapsū p̄nt produci. Mouet
q̄ quis nō est cogēdus edē sua instrum̄ta: nisi cū
eis utitur all. l. i. §. edēda. ff. de eden. scdo all. de
fi. instru. cū dilectus ubi hoc vñ exp̄ssūz. ibi ei dicit
q̄ usq̄ ad cōclusionēz in cā lz producē instrum̄ta
Tertio ad idēz all. l. iudicēs z aucticā iubemus.
z q̄d ibi nō. **L.** de iudi. l. nec omīssa. **L.** de libe
cā. ff. de q̄stio. l. unius. §. si. Ad hoc etiā q̄ forte?
fitebatur aduersarius uidendo instrum̄ta: z sic ap
perietur uia v̄tati. Ultio pro z p̄tra facit fm glo.
de. excois de excep. tertia fuit opi. alioz distingu
entū an ius aduersarij fuerit lesūz terio lapsō
ut q̄ forte p̄erunt testes per quos poterat repro
bare instrum̄ta: si fuisset productūz terminū
z tunc nō posset produci post lapsū terminū.
Aut ius aduersarij est illesūz: z illo casu produci
posset instrum̄ta z all. p̄dicti. l. mācipioz. pall. ff. d̄
op. legatis. Et hec opi. uidetur satis equa s̄z glo.
pro qua all. q̄d habetur in. c. de do. z p̄tu. z d̄ pre
ben. si tibi absentū in vi. z q̄ nō in. l. si rem. §. iquo
libet t̄pe. ff. de euict. z q̄ nō de empt. z uen. c. si. su
per prima glo. z sic residet glo. per q̄d uidetur ap
probare hāc tertiā opi. cum glo. cōcor. hic Ste.
z hāc tertiā opi. sequitur Jo. de Are. z Ey. in di
cta. l. si eo. **L.** qui accu. nō pos. de hoc per Bar. in
dicta. l. mācipioz. ff. de op̄. lega. Ibi Bar. nōtur
dicere q̄ hoc procedat si post terminū lapsū non
est processum ulterius ad aliquid in iudicio. Si
vō esset processum ad ulteriora: tunc nō posset p̄
ducē instrum̄ta nisi iuret de nouo ad se perueisse
ar. decre. pastoralis de excep. iuncta dicta. l. manci
pioz: q̄ apperte uidetur probare dictā limitatio
nem ad dictum Jo. de are. Nō bene istā glo. ex
tenē menti p̄dicta: q̄ quortidiana sunt: z eadem

qñtio sit an post terminū datū ad testes producē
dos posset quis testes producere: ut nō per Bar.
in l. mācipioz. De materia per dñm in regula in
dultū: p dños de rota i nonis pñsioib' pñsioe
cētesima. xxviii. **B**lo. interrogabat. **O**ppo. q
hoc nō sit spāle in cāis istis in qbz proceditur sic
figura iudiciū q iudex interroget pñ ubiqz eq
tas suadet: qz imo id uidetur in alijs de fi. iñstru.
cū Jobēs ad fi. 2. ff. de interro. acci. l. ubiqz qz d
luz. cal. c. ij. in fi. i vi. **B**lo. fatetur contra. nisi forte
dicam' q hoc sit spāle: q etiā post cōclusionem in
cā ad petitionē pñs debet iudex interrogare qd n
esset in alijs: ut probatur i dicto. c. cū Jobēs. **N**ō
bonū dictū 7 singulare limitās dictū. c. cū Jobēs
Nō potui tñ tñ clamare corā uno iudice q opti
nerē. **B**lo. ad id: qrit an in istis casib' de qbus
hic sufficiat pñs citāz ut cōpareat corā iudice ut
sic pñte huius citationis possz procedi ad sniaz.
dicit q non 7 s3 est necesse q ps citetur ad sententiā
audiendā per hūc tex. al. nō teneret snia etiā i sum
marijs: 7 multo fortius in alijs: ad hoc all. l. i. **S**
itē cū ex eo dicto. ff. q snie sine app. resc. de testi.
cuz olī in fi. 2. de do. 7 cō. eū q in vi. **N**ō bñ istam
glo. ut scias praticare. **B**lo. non peremptorie
inducit tex. in ar. a cōtrario sensu q in casib' in q
bus suatar figura iudicioz sit necesse exprimi v
bñ perēptorie i citatione: qñ nō sit terna citatio
ad sniaz audiendā. 7 hoc tenet Jo. in. c. de illicita.
xxiiij. q. iij. Ber. de offi. dele. cōsultis Inno. d. ac
cū. ad petitionē: 7 in Spe. d. cita. §. uiso de tpe v.
al. aut: 7 v. qd si lata: de hoc in l. ad pemptoriuz
cū se. ff. de iudi. 7 p Bar. in l. si finita. §. Julianus
ff. de dam. infec. **A**dde tñ hoc uerz: nisi monitio
sit facta p iudicē: ut nō glo. in. c. cōsultis: 7 ē tex.
fm unā lecturā in l. ij. **E**. quō 7 qñ iudex. **I**tē add
hoc uerz: nisi snia feratur pñb' pñentib' per nō per
Jo. an. in. c. fi. de elec. in vi. facit. l. etiā. §. fi. ff. de
mīno. **I**uxta pñdicta qritur qd si aliqz sit citat'
pemptorie ad sniaz audiendā nō pparuit die sta
tutorie iudex illa die pronūciat: uult pñciare
post lapsuz duoz uel triū diez. an erit opus no
ua citatōe: an uero sufficiat prima citatio: uidetur
q requiratur noua citatio per tex. q vi aut clam. l.
i. §. fi. **I**n cōtrariū facit qd ex quo est pñmax in
pñmo pemptorio āplius nō dz citari. **E**. de iudi. l.
properadiū. §. sin aut 7. §. 7 si qdē: 7 ff. de iudi. l.
post edictū. **A**d hoc q pñsumitur durare in eadez
cōmunita ar ff. de le. ij. l. Lutus. §. fi. 7 ff. de p
ba. l. eū q 7 s de bap. maiores 7 de offi. dele. cōsu
luit. **H**ac partē dicit Ste. fore uerā ubi pñmatia
est manifestā: secus si posset i dubiū reuocari: qd
tunc iterato est citandus fm Ste. uide Bar in l.
aut qui alr in. §. i. ff. q vi aut clā. **B**lo. in scri
ptis. **O**p. de nō per Egidū indecre. nouit de iu
di. ubi dicit q nedi per oīa vba copulatiue hic po
sita de qbz in pñ. cle. sed etiā per solū vbu de pla
no intelligitur remissū iudici q possit sine strepi
tu fētētiare: s3 eius opi. reprobatur per hunc tex.
Ex qd colligit glo. duo in quib' he cāe de quibus
hic pñent cū alijs. pñū est q necesse est diffiniti
uam sniam de scripti recitatōe proferre. **S**cōo
q iudex sicut in alijs: ita 7 in istis habet sententiā
per se proferre de utroqz pñdictoz nō satis d sē.

7 re. iudi. c. fi. in vi. **Q**uare aut etiā in istis causis
de qbus hic requiruntur pñdicta duo sicut 7 i alijs
dicit glo: q ideo ne al si pñmitteretur cōtingeret
occurrari ueritatē prolata in iudicio 7 diffinitiuā
7 p cōsequēs uictorē frustratorie 7 ridiculose la
borasse in tali processu qd esset absurdū. pp pñcā
alibi **S**oluit Spe. ut refert hic **M**ath. q iudex qñ
pnūciat dicat in his scriptis: ita nō Spe. in ti. de
sen. prola. §. iuxta: 7 in ti. de app. §. ij. nō tñ uide
tur hoc necessariū iuxta nō i dicto. c. fi. d re. iudi.
in vi per Bar. in l. fi. **E**. de sen. expic. recitandis
7 ff. de v. obil. sciendū. pñdicta vā regulariter. **F**al
lit in aliquib' casib' in quib' nō requiritur scriptura
de quib' p spe. in loco pall. 7 p glo. in dicto. c. fi.
an aut sit necesse exprimi cām in snia dicit **M**a
q nō all de re. iudi. c. sicut. fallit in quibusdā ca
sib' in qbz dz exprime fm eū. pñmo si pp ineptā pe
titionē absoluit reū de iudi. exaiata. **S**cōo qñ a
iure cōi recedunt qñ nō pñnat uictū in expēlis
de penis calūniā. **T**ertio qñ absoluit reū ab actōe
realitex eo q nō possidet de except. aduersarior
Quarto quādo absoluit ab instācia iudiciū. **E**. de
iudi. properandiū. §. illo pculdubio. **Q**uinto i snia
excois de sen. exco. cū medicinal in vi. **S**exto in
cā appellatiois de fi. iñstru. cū Jobēs d testa. **R**ai.
nūcius fm **M**ath. de hoc p Jo. in dicto. c. sicut
7 p **A**y. 7 Bar. in dicto. §. illo pculdubio. **B**lo.
factas. **O**p. q snia debeat pñferri p iudicē sedendo
7 nō stando: ut in l. fi. **E**. de sen. expicu. reci. 7 de
re. iudi. c. fi. in vi. **S**oluit hoc spāle in cāis in qbz
proceditur sine figura iudiciū: ubi in alijs in quo i
dicto. c. fi. in glo. pñt. an aut hoc induceretur per
solū vbu de plāo: qdā q sic in quos fuit **E**gi. de
iudi. nouit de quo i dicitur. **B**lo. pñsione. q
rit an in casib' in quib' pñcē i figura iudiciū sit
necessaria pño uidetur q sic: p hūc tex. a pñario
sensu: facit de procuz auditis de cā possēssiois pa
storalis cū alijs similib' all. in glo. i quib' sit mēto
de pñsione in cā. glo. cōcludit q cōiter seruatur
apud nos q in foris secularib' nō sit cōclusio. s3
in foris ecclesiasticis bene sit cōclusio p pñes. **I**tē
fit etiā per iudicē etiā pñb' inuitis: uel alia eaz
qdo sufficētes dilationes date sūt elapse si iudex
pronūciat cōclusū esse in causa de quo in Spe. de
renūc. 7 conclu. in pñ. **N**ō bñ qñ fm h' uidetur q
in foro ciuili possunt produci instrumta usqz ad
sniam ex quo in eo non sit conclusio: qd bene nō
7 signa istam glo. **B**lo. faciēde 7 seqtes sunt
līales usqz ad glo. in vbo non contradicentib' in
v. q oīa: seu in v. si tam. **B**lo. non contradicē
ribus: qrit an contradicētib' pñb' posset in causis
de quib' hic loquitur suari per iudicē figura 7 so
lētitas iudicioz ultra illa q hic sūt expñsa. **R**espo
det q non per hūc tex: a contrario sensu. qd intel
ligit 7 limitat esse uerz qd oqz procedē fm formā
huius cle. non est in potestate iudicis: sed ad id
necessitatur: ut q papa sic mādauit procedi: put
in pñ. cle. dicitur. secus dicit fore si taliter procedē
relinquitur uolūtati iudicis: ut est uidere in casu
cle. dispendiosam de iudi. prout ibi nō in uerbo
ualeat. **S**i aut partes non contradicunt certum
est q in causis de quib' hic poterat iudex obfua
solēnitatem iudicioz per hunc tex. 7 ex hoc nota

glorificatum in quo sufficit tacitus consensus non reclamando ad quod concor. de accu. c. ij. in vi. **I**tem dicitur tamen alibi requiritur expressus consensus nec sufficit non contradicere ut patet in c. statu. §. in nullo de rescrip. in vi. **A**n autem indistincte non contradicens dicatur consentire. dicitur glo. q. non: quia sapit medium inter consentire et dissentire de quo plene per glo. in regula: is qui tacet et re. l. i. in vi. et per legistas maxime **L**. in l. inuitus. **E**. de procu. per glo. et **B**ut. ff. de procu. in l. fili. uffa. §. inuitus et per **B**ar. in l. que dote. ff. sol. lu. ma. **Q**uare autem partibus non contradicentibus posset seruari solennitas iudiciorum: etiam in causis in quibus loquitur de. dicitur hic **B**ut. et idem **J**en. q. ratio esse potest quod quilibet potest renunciare iuri suo introducto in suum fauorem de fo. cope. si diligenti. et c. dilecti de regula ad apostolicam cum concor. sed illud est huiusmodi: quia hec forma in fauorem partium est introducta ergo et c. **A**d hoc quia res de facili redit ad naturam suam. xxxv. di. ab exordio. ergo de uia extraordinaria de facili debet posse redire ad ordinariam: que est uia naturalis. facit. l. si unus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. pro hoc etiam alii: quia in quantum hic recurritur potius ad extraordinarium auxilium quam ordinarium est casus specialis cum regulariter debeat esse contra. ff. de mino. l. in cause. §. in prin. et l. si minor. §. si. de q. p. **B**ar. in l. in provinciali. ff. de no. ope. nunc. et per glo. in l. i. §. per hanc. ff. de rei. uen. et l. si. et si adp. rem. iudic. et c. si minor. se. ma. dixit. l. si. et per **J**nn. de prescrip. ex transmissa. **C**lo. partibus: querit ad littere declarationem quid si in causis de quibus hic loquitur de. una parte tantummodo contradicente seruata sit solennitas iudiciorum: tamen tenebit processus uidetur q. sic. q. hic loquitur in plurali dicendo partibus non contradicentibus: et sic uidetur q. in contradicendo requiratur contradictio ambaz partium: et per consequens si altera tantum contradicat non uiciabit processum. **A**d hoc q. si tex. uoluisset sufficere contradictionem alterius partis tantum dixisset processum non uiciari si factus esset non contradicentibus partibus uel altera eaz. cum ergo id non ad dederit uidetur q. processus tenere debeat. ad hoc quia de facili res redit ad naturam suam. xxxv. di. ab exordio: facit q. dixit cum glo. p. et q. dicitur cum glo. si. **C**lo. sub dubio: forte tenet contrarium dicens q. forte de mente littere est q. subaudiatur ad tex. ibi non contradicentibus partibus: uel eoz altera: q. dicit satis patere si resoluamus non contradictionem in consensu: et sic exponamus non contradicentibus partibus. et consensu: quas si tunc claret esset q. contradictio alterius uiciaret: quia partes non consentiunt quando una contradicit. facit q. non in simili in cle. in plerisq. de elec. cum glo. concor. hic **S**te. **U**lterius quero cum glo. quid si iudex in casu de. de consensu partium. **P**rimo incipit seruare solennia iudiciorum: seu ordinis iudiciorum. deinde postea penitet partes: et uolunt q. iudex procedat sine solennitate iudiciorum. nunquid deinceps inter illas partes poterit seruare solennia iudiciorum. uidetur q. sic ex quo partes semel consenserunt per regulam q. semel placuit et

re. i. i. cum concor. in vi. **I**tem quia unco actu quis renunciat et consentit de consti. cum accessissent: ubi de hoc de offi. dele. grati et de app. sollicitudine. **T**ertio quia sufficit semel aliquid factum esse: qui ma. accu. pos. c. in super. **Q**uarto quia iste iudex preiudicialis ad inuicem. ergo quia una electa non potest ad aliam redire. et de dec. ut quis duas in vi. **Q**uinto quia uniformis debet esse finis. et prin. de bap. maiores an medium de app. scdo requiritur similibus igitur et c. **E**x quo in prin. seruata sunt solennia iuristis postea erunt seruanda. **Q**uid dicendum glo. ponderatis rationibus predictis concludit q. si partes consenserunt expresse q. iudex seruaret ordinem iudiciorum in tota lite uel etiam simpliciter: q. tunc partes non poterunt penitere inuito iudice q. sic inchoauit procedere per rationes preall. **S**i autem non consenserunt expresse sed tacite non contradicendo. **T**unc dicit q. in his que postea occurrerent poterunt partes contradicere. ad hoc alii tex. hic dum dixit non contradicentibus partibus in toto uel in parte. ad hoc etiam alii quia singulares actus iudiciorum sunt de se perfecti. hinc est q. habemus titulos singulares et separatos de actibus iudiciorum: ut patet in ti. de libel. obla. l. i. et sequentibus: ergo per consequens licet in uno actu partes non contradixerunt in alio poterunt contradicere cum separatim separata sit ratio. **E**. de dona. iter vi. et xpo. l. si maritus: cum concor. ibi positum de sy mo. licet belli. ad su. **A**d predicta etiam alii glo. que non post vi. et compo. de rescrip. dilectus in prin. et q. non in spe. de ap. §. restat vi. et non fin. vi. et de cita. §. i. v. quid si reus. cum glo. concor. **B**ut. et **S**te. **J**en. hic tenet contrarium: dicens q. si partes consenserunt procedi iuris forma seruata et postea peiter altera partium q. poterit contradicere licet aliqui contra. **M**ouetur quia licet partes consenserint certis actibus non tamen omnibus consenserunt: quia diuersa sunt acta et diuersorum effectuum. ergo licet in aliquibus consenserint non debet posse ad alia inferri. alii. xvij. q. ij. quia cognomin. et ff. de operi. liber. l. operis. **J**o. de lig. cocor. opi. et satis uidetur fuisse de mente glo. et etiam **J**en. q. aut partes consenserunt q. super tota lite procedatur seruata forma iuris: uel simpliciter consenserunt et tunc procedit opi. **J**oh. et **B**ut. et **S**te. aut consenserunt super certis actibus: uel usq. ad certum actum: causerunt tunc procedit opi. **J**en. **N**on bene istas glo. singulariter: quia facit ad questionem illam an si i. alii quos est compromissus: tam in arbitros et arbitratores et amicabile compositores: et elegerunt uia arbitrum: an possint postea redire ad uia arbitrorum: de quo per **P**y. et **B**ar. ff. de sur. l. si do minum et ff. de testa. mili. l. iij. et per **J**o. an. de iur. iur. q. antea uallis post hosti. facit q. non **J**nn. **D**o st. et **J**o. an. post eos in decre. cum ex officio de prescrip. et per **B**ar. ff. de condi. et de l. mltia. **C**lo. per hoc est litteral poterat littera. **C**lo. penit et final. uoluerunt querere: que sit differentia inter irritum et irritandum. **R**esponderet q. per irritum ipso iure est irritandum dicitur id q. uenit cassandum per sniaz alii concor. et hoc uer. per loquendo: facit q. non in c. q. sit de offi. dele. ad si in vi. et l. in criminali. **E**. de iurisdic. oi. iudic. q. doq. tamen improprie unum

ponitur pro alio iuxta nō de elec. auditis. q̄d oq̄
etiam id q̄d est nullus dicitur irritari: et reuocari
quatenus de facto processit: ut l. i. q̄d ibi nō. ff.
de feriis et de. pastoralis ad fi. de re. iudi. **¶** De id
quero cum glo. in v. Et scias. quid erit e contra si
in causis ordinariis que requirunt solēnitates et
figuras iudicij procedat iudex sine figura et solē
nitate iudicij partibus non contradicentibus: an
tenebit processus uidetur q̄ sic. ar. huius tex. tē
net glo. dicens q̄ non tenebit tunc processus. ne
dū si fiat partibus non contradicentibus. sed etiā
si fieret partibus expresse contradicentibus all nō
de offi. dele. de causis in glo. ij. q. i. in primis in
fi. z. l. se. et in Spe. de sen. prola. §. iuxta v. quid si
de partium: q̄d tamē glo. intelligit et limitat fm
nō de. sen. et re. iudi. c. fi. in vi. in v. glo. quia hoc ē
ueq̄ quando consentiunt ut procedat ut iudex. Si
uero consentiunt q̄ procedere possent ut arbitra
tor: tūc secus put ibi nō. nā poterit tūc omittēre
solēnitates iuris. Idē tenet hic Buil. de mō. lau.
all de p̄sump. litteras de arbi. cū tpe in auct. iur
differentes iudices. §. si uero contingeret. Itē limi
tat Buil. precedēs dictū q̄n ut iudex in ciuilibus
actibus et in toto processu uellet procedere omis
sa solēnitates iuris de consensu partium: q̄d nō po
test. partialibus autē seu particularibus actibus
puta testiu productione: et instrumētorū positioib⁹
et articulis bene poterit partes renunciare. Que
aut sit ratio diuersitatis inter casum istū. et casū
de quo loquitur littera. Rūdet glo. q̄ ratio ē q̄a
in casu cle. processus sit contra ius cōnē et ideo
de facili redit ad ius cōmune et naturaz suaz. ara
xxxv. di. ab exordio. ff. de pac. si unus. §. pactus
v. q̄ si non ut totum: que ratio cessat in casu pre
dicto. **¶** Ultimo glo. sinez operi suo imponēdo
adaptando se ad proxime dicta: inuocat diuinū
auxiliū dicens: q̄ natura naturans. hoc est ipse
deus cū ad illam redibimus per intercessionem
uirginis gloriose nos collocet cum electis. Amē.
Deo gratias.

Habetis expeditam
cle. cum apparatu suo ex his
que cōmuniter scribūt doc. cū
clariōri tamen intellectu tex. et
eorum que dicta sunt reassu
mit hic Jo. de lig. questionem
principalem tex. seu illi similē. querit enī et reuo
cat in dubiū si causa cōmittitur sūmarie de plāo
sine strepitu et figura iudicij: que solēnia iudiciorū
intelligatur exclusa: et distinguendo latius q̄ tex.
per singulas ptes iudicij. Primo querit de citati
one que est initium iudicij. ut insti. de pena temē
liti. §. si. nunquid illa intelligatur remissa: an uo
requiratur. et dicit q̄ requiritur citatio inec uidef
remissa. Mouet quia illa est de iure naturalis: et di
uino: ut patet ex eo quia deus citauit Adam cū
dixit. Adaz Adaz ubi es. Hoc etiā probatur in
cle. pastoral. de re. iudi. ergo et per consequēs non
intelligitur remissa: quia defensio que est de iure
naturali nemini est deneganda: ut pbatur in dicta

cle. pastoralis. ff. de insti. et iuz. l. ut vi. z. l. i. **¶** vñ
vi. de resti. spo. olim el. ad hoc etiā extrauagās
Henrici imperatoris. que incipit. ad reprimēdā.
quā Bar. glossauit. ex dictis Bar. hic sumpsit Jo.
de lig. que hic scribit. ad hoc ē facti cle. **¶** Secūdo
querit an in dicto casu necessaria sit legitimatio
personaz. dicit q̄ sicut in pall. extrauagantē. Ad
hoc etiā affligat rationē quia al sequeretur q̄ fa
ctum non habentis mandatū. alteri p̄iudicaret
q̄d esset absurdū: et repugnat iuri naturali. **¶** de
inoffi. testa. l. si quis in suo et ff. de re. iuz. l. factuz
et regula non debet eodem ti. in vi. **¶** Ius aut natu
rale tollē nō pōt: principis cōstitutio nō. Inno. d.
consti. que in ecclesiārum et nō in l. fi. **¶** Si cōtra
ius: ut utilitatē publicam. Ad hoc tex. ibi et pro
curatorū contentionēs et c. et sic requiritur q̄ habe
at mādātū **¶** Tercio querit an requiratur libellus
uel petitio. et concludit prout hic dicitur in tex. et
uidistis cum glo. in vbo necessariū: q̄ non est ne
cesse q̄ libellus offeratur in scriptis. Tamen quia
sententia debet formari fm formā petitionis. ff.
coi. diuisi. ut fundus: et de symo. licet heli. debet
apparere in actis de intentione et conclusionē a
ctoris: ut appareat quid petat: et quare: et satis est
q̄ uerbo petat: et i actis redigatur in exordio lit.
Unde corā Salomone facta fuit petitio: quia di
xit mulier corā eo. Filius meus uiuit. istius autē
est mortuus. Et aduerte quia illa petitio cōtinet
solū facti narrationē: et non conclusionē. Ex hoc
infert Bar. an sufficiat sola narratio: licet non p̄
cludatur. dicit q̄ sic: et idē dicit si fiat conclusio:
licet minus bene concludat: licet al sit secus. l. i.
ff. si mel. sal. mo. dixerit. Ad hoc quia si p̄cedit
libellus sine conclusione fortius cū ea: licet minus
legitima **¶** Itē queritur an sufficiat q̄ sit general
petitio: licet non habeat oia solēnia: de quibus in
l. i. in prin. ff. de eden. **¶** de an. excep. l. fi. et de lib.
obla. c. ij. dicit q̄ sic. et sūl dicit q̄ in casu predicto
procedat petitio: si actor non petijt reū cōdēnari:
sz cogi liz al sec. l. i. **¶** de execu. rei iudi. Hoc dī
cit procedere ubi ex uariatione potest apparē q̄d
actō uelit: facit. l. i. §. i. **¶** de re. ux. acci. pro l. all
istū tex. ibi iuxta petitionis formā et c. quasi ue
lit q̄ licet non pronuncietur iuxta illud q̄d est pe
titio: aliud si est petitio: prout probat tex. in simili
in l. iā tamen. §. in hoc. ff. iudi. sol. facit q̄ nō per
glo. s. de offi. dele. cū olim abbas. **¶** Predicta iqtū
dictū ē petitionē etiā ineptā procedē in casu isto.
dicit procedē dūmodo non sit tanta ineptitudo:
q̄ tollat defēsiō reo: sed an aū citationē sit iudici
exprimenda petitio et cā. dicit q̄ sicut al reus citari
non debet. **¶** de exhi. reis. l. neminē. Ad hoc quia
corā Salomone dixit mulier: filius meus uiuit et
tuus mortuus est itio Regū. de p̄sump. affe. et
no. experi. recti. l. ij. facit q̄d nō per **¶** Ex. et Bar. **¶** de
litis contesta. auctica offeratur et in l. i. et c. de
p̄scrip. xxx. annor. l. sicut **¶** Quarto uō querit
an in dicto casu iurādū sit de calūniat dicit q̄ sic
et hoc ē hic satis aperte pbatur. Itē probat ra
tione quia etiā iure diuino ueritas est probanda.
cū deus sit ueritas. Jo. i. et omnia cedant ueritati.
Exodi. c. i. vij. di. uitate: et ff. de offi. p̄li. l. illicitas
§. uitas: et ideo ne uitas occultetur iurandū est de

calumnia. Nec ob, si dicat qd hęc solennitas sit i
ducta a iure ciuili. l. ij. **A** de iur. calu. quia uerz
est qd inducta est de iure ciuili qd iuratur semel in
tota car: sed non simpliciter qd iuratur. nā 7 de iur
diuino iurabitur propter incredulitatē de iuriz.
7 si christus **E**xo. xxij. **Q**uinto querit an ad
mittat exceptio rei iudicate: uel rei: finitē de qua
de lris contesta. c. i. in vi. dicit qd sic. **M**ouetur qd
etiā ex iure diuino non iudicat deus bis in id ipz:
de accu. de his. 7 hoc siue apponatur ad impediē
diū processuz: siue in uim peremptorie: secus di
cit in exceptionibz que magis differunt frustrat
iudiciū / seu processuz qd respiciant ueritatē: qz illas
repellere potest iudex: ut hic patet. **E**xemplū po
test forte poni in exceptione non pōt esse pcuratō
quia miles uel femina. ratio potest esse: quia ille
nō sūt de iure naturali. imo repugnāt. **S**exto
querit an procedi possit die feriata: dicit qd nō: ut
hic patet. ratio potest esse quia in hoc processu le
gitimatis personis post porrectā petitionē procu
ratorz proponuntur exceptiones peremptorie: 7
illa propositio habet uiz lris contesta. quo ad fa
cienduz procuratōrē dñm lris. 7 quo ad certos
effectus lris cōfesta. **L**. de procu. l. nullā ibi post
cām in iudicio agitatā. 7 ibi post causaz inchoatā
7 non dicit post litem. **S**eptimo querit an da
ri debeant dilationes. hic dicit tex. amputet iudex
dilationū materiā 7 lites quātuqz poterit faciet
breuiores. dicit dilationes. s. necessarias fore dan
das: qd patet quia talis iudex debet recipere pro
bationes: ut hic patet. ergo per consequens debz
dare dilationes: quia probationes fiunt i tēpore
L. de dila. l. i. q. ij. offeratur. **I**tem probationes
fiunt etiā quādoqz sine dilatione. ff. de questio. l.
unius. §. cognituruz. 7 ff. de adul. l. in crimine. et
ideo est equū certam dilationē dari cā abrenūciāde
lris. nō tamen debet esse nimis breuis: ut hic dē
7 hoc congruit naturali equitatē: qd nimis abre
uiando aufertur actori ius quesitū: 7 reo sua de
fensio que surgit ex equitate naturali. ff. de iusti.
7 iur. l. ut vi 7 de pastoral. de re. iudi. **I**uxta p
dicta querit ad quid dabitur dilatio. **T**ex. hic di
cit qd primo dabitur terminus ad faciendū posi
tiones 7 articulos simul. postea dabitur terminus
ad producendū omnia que partes uoluerint. **D**i
cit tamen tex. hic fm eum in hoc seruari usum. d
iure aut dicit qd sufficit unam dilationē dari ad
probandum all. ff. de ferijs. l. si. unde dicit **B**ar.
qd hoc est ex expresse statuto huius decre. q uult
in hoc seruari usū. nō aut hoc ē de iure naturali:
uel ciuili: cum sufficit dari in causa ad probādū
unam dilationem. ut dicta. l. si. unde dicit in hoc
hec decre. non esset seruanda in foro ciuili. **T**u
dic tutius qd seruatur per nō in. c. licet de fo. ppe.
7 c. **O**ctauo querit an 7 quādo producatur
testes in causa in qua proceditur iuxta formam
ssam habeant iurare. dicit qd sic. **M**ouetur quia
licet nō sit cautū iur: **D**igestorū i simili. ar. l. teopo
pus. ff. de do. prell. tñ iur. **L**odiciis hoc ē claz p
l. iurisiurandi. **L**. de testi. canonizata. l. ij. q. ij. **E**t
ideo iurari debet ar. illoz eoz que dicta sunt de
iuramento calūniat: quia hoc tendit ad ueritatis
indaginē: 7 de iure diuino: 7 per ibi dicta: 7 per

nō de testi. uenerabili: 7 **L**. de testi. l. testiu: iurare
etiā debent testes parte presente: ne ei auferat
facultas defensionis contra equitatem naturālē:
facit qd nō. **L**. de testi. 7 l. testiu 7 s. de testi. cum
causaz. **C**ontrariū uidetur nō in. l. filiussa. ff. de
dona. sed hoc uidetur uerissimē ob. c. tua de co
hi. cler. 7 mī. quia loquitur in notorio. **S**ed an te
stes debebunt in secreto examinari: 7 postea fieri
publicatio. dicit qd sic. **M**ouetur quia p **D**anielez
7 sic de iure diuino hoc fuit inductuz qd examina
retur in secreto: **D**an. xij. 7 ideo hoc suari debz
7 similiter etiā fieri publicatio al tolleretur defen
sionis facultas: quia nō posset opponere contra
eorum dicta. debent etiā dicta testiu concludere
necessario ut in alijs causis ordinarijs ar. eius qd
ē dictū de **D**aniele 7 **S**usana 7 qd nō. in. l. testiu
7 **L**. de testi. p **B**ar. **A**n aut ualeat iudiciū 7 scēti
tia si publicatio nō sit facta nec petita uide glo.
d here. c. si. in. vi. ad fi. 7 glo. in. l. pbatā. **L**. d sen.
7 iterlo. om. iudi. 7 **B**uf. 7 **B**er. ibi 7 **I**nno. d re.
iudi. cū. §. 7. **A**. 7 ibi bon' tex. 7 glo. q. ij. i sum
ma. **N**ono querit an i hac cā post publicatiōez
testiu recipiatur aliq testes p didicita testificata.
Dicit qd nō propter timorē subornationis testiu
7 quia hoc esset contra naturālē equitatē: p quā
ali alteri nō debz insidiari. ff. de iusti. 7 iure. l. ut
ui 7 c. **D**ecimo querit an in hac cā possit actō
petere a reo qd sibi edat instrumta. **D**icit qd nō qd
hoc est prohibiti nō solū de iur poitiuo de pbat
c. i. 7 **L**. de eden. l. qui accusaret: etiam ex na
turali eqtate ut dicta. l. q accusare 7 **L**. de testi.
nimis graue. **U**ndecio qrit an i cā ista reqrat
conclō tex. hic dicit qd nō quia hec ē solennitas iur
poitiui quia statū cū liquet de cā pōt iudex pronū
ciare de iure naturali ut p3 i sentētia **S**alomōis
ij. **R**eguz. de presump. asserere. 7 ex illo ex p3 q
nō ē necesse dare dilationē ad allegādū. **D**uo
decimo querit an sit citatio necessaria ad scētiā
audiēdam. **D**icit qd sic ut hic aperte dicit tex. qd
intelle ut uiditū cū glo. 7 inferius dicitur. **A**n in
hoc casu pronūciari debeat iudice sedēte p tribu
nali. tex. hic dicit qd hoc non est necessariū ad hoc
qd hec ē solennitas iur poitiui. **L**. d sen. ex pi. recta
l. i. 7 de re. iudi. c. pe. in vi. debet enī esse sentētia
deliberata. l. ij. **L**. de sen. ex periculo recitan. **S**ed
an sit necesse qd feratur in scriptis. **D**icit qd nō ut
hic patet: sed satis est qd redigatur i scripturā ut
possit probari. naz asserciōi iudicis non creditur
de proba. qm contramissi esset asserciō principal
ut in cle. una de probat. hoc ē cōtra istū tex. qui
aperte uult qd iudex proferat in scriptis. unde p
dici aliud de iure ciuili aliud de iure canonico ut
hic. **Q**uid si nō feraretur. l. i. **L**. de sen. 7 iterlo.
om. iudi. ut quia presente procuratore qd fuisset
lit p condemnaretur dñs abis an propterea ui
ciaretur sententia. **D**icit qd nō quia illa sententia
est iuris poitiui tñt patet qd de iure ciuili nō qri
tur actio absentī tamen queritur obligatio natu
ralis. i. stipulatio ista. §. alteri. ff. de v^o ob. melius
facit qd nō per glo. i. q. vj. quoties cōdis oculus.
per hoc dicit eadē ratione quia si ferretur scia
pro abnēte non citato qd ualeret hoc casu licet al n
tenet. ff. de re. iudi. l. furioso. 7 qd ibi nō. 7 **L**. qd

et quoniam iudex. l. ea q. et ibi non in prima glo. Idem dicitur si iudex precedente causa cognitione quod requiritur per debito nulla alia lata sententia iuberet res capi. et distrabi pro debito licet illa uerba magis sapient naturam actus executiui quam pronuntiationis. l. i. de execu. rei. iudi. et hoc exemplo sententie Salomonis cuius uerba fuerunt actus executiui de presumptis. Ad hoc, quia ante legem civilem talia expediebantur manu regis. ff. de orig. iur. l. iij. et sic uis executiua. **H**is uisibus nunc dicendum est quod importent de per se singula uerba predicta. s. summarie et de plano sine strepitu et figura iudicij. et primo de dictione summarie quid importet. Circa quod dicitur aduertendum quod dictio summarie quandoque adicitur toti cause et ut. s. tota summarie cognoscatur quandoque uni articulo cause. **Q**uo ad primum sciendum est quod summa idem est quod breuis uel idem quod prima prout non. ff. de sta. ho. l. in summa et sic summa summarie idem est quod breuiter uel primarie. ita tamen quod non diminutiuum sed totam substantiam comprehendat effectuale. ff. de re. iur. l. i. **H**inc est quod qui aliquid dicit in summa principalia membra comprehendit. ff. de condi. iude. l. in summa et nihil debet de substantiis omitteri. **E**x his infertur quod libellus debet esse formatus sicut cum proceditur ordinarie et similiter lis contestari. ff. ad exhibend. l. i. et gni. §. quis non possideat. et §. Item quis ex his al. §. si quis cum faciat. l. Julianus. §. preter. c. ti. et l. iij. §. est autem. c. ti. ubi iuncta glo. probatur de libello in precedentibus positionibus de contestatione. ex hoc etiam sequitur quod sententia ferenda erit diffinitiva: licet quidam et male dixerunt quod sit interlocutoria. ff. de libe. agnosce. l. si quis a liberis. §. si quis ex his per hoc etiam infertur quod gl. que est in. l. i. de conationes uel epistolas que inuit quod in summaris non requiritur ordo iuris non est uera: et si dicas quid ergo operabitur dictio summarie. **R**espondeo quod prout ex predictis apparet operabitur quod processus expedietur summarie. l. breuiter ut est dictum. **E**x hoc infertur quod licet aliter non possent dilationes abbreviari nisi causa cognita: in hoc casu in abbreviando illa sola causa erit sufficiens: qui debet agitari summarie. ff. de re. iudi. l. ij. in si non poterunt taliter tamen abbreviari quod excludatur legitima defensio et probatio: quia sic excluderetur causa cognitionem que est de substantia cause ut. l. comi. uel epi. l. iudex. et l. si. et non in. l. prolatam. l. de sen. sed ea que sunt de substantia causae non tolluntur per processum summarium: patet ex predictis et in hac cle. igitur et c. **I**uxta predicta queritur que exceptiones poterunt admitti in hoc processu summario. **R**espondeo quod si sunt exceptiones que non requirunt altiore indaginem ille admittentur. **S**i uero requirunt altiore indaginem et tunc si possunt in alio iudicio reservari non admittentur per iudices: sed in alio iudicio reservabuntur. ff. ad trebel. l. ille a quo. §. Si de test. et l. ff. ad exhiben. l. iij. §. ibidem. **S**i autem in alio iudicio non habet examinari sed reservari tunc in hoc iudicio summario examinabuntur ut sentit glo. in dicto. §. ibidem. **A**d hoc quia aliter auferretur ius partis et tolleretur cognitio: quod non potest fieri per processum summarium: ut supius dictum est. **I**uxta

predicta queritur que exceptiones dicantur habere altiore indaginem: et que non. **R**espondeo quod ille exceptiones non dicuntur habere altiore indaginem que possunt examinari in tantum tempus in quantum processus principalis expeditur. l. si is a quo. ff. ut in possessione lega. **A**lterius queritur an in istis summaris exigatur solennitas peremptoria sicut in ordinariis. dicitur quod sic: quod patet ex eo. quia interpositio primi et si decreti sit summam. et tamen oportet quod precedat peremptorium. **L**. de his qui ad ecclesias consu. l. present. §. sed si hic. et l. consentaneum. **L**. quomodo et quando iudex. et non per Jo. de lig. de eo qui mittitur in possessionem. et ff. de dam. in fec. l. si finita. §. Julianus. **D**einde queritur an in istis summaris procedi poterit tempore feriato. dicitur quod non nisi in casibus expressis. ff. de fer. l. i. et l. iij. **N**ec ob hoc de. quia loquitur quando omnia simul iunguntur. **S**. summarie de plano et c. **Q**ualiter fiant probationes in hoc summario processu. dicitur quod fiant plene. **L**. de eden. l. procurator. ff. de p. diob. tu r. causam. l. i. facit quod non. ff. de proba. l. quinquaginta. quod erit intelligendum in causis magis gni preiudicij. **U**nde aduertendum est quod plena probatio est que facit iudici plenam fidem. ut probatur et non in dictis iuribus. **E**t sciendum quod probatio habet suos gradus: quia aliquando iudex incipit suspicari hoc est leui argumento inclinari in unam partem. **A**liquando incipit opinari hoc est inclinare animum suum in unam partem ratione fortis: non tamen sic quin credat partem contradictoria fore possibile. **A**liquando credit ratione fortis in tantum quod nullo dubitat de contrario: et ista est plena probatio et naturalis: et ut dicunt articuli iste gradus est habitus conclusionis demonstrate in specie calculatus: et scribitur primo posteriorum: et probatur hec. ff. de questio. l. i. in prin. ibi cum suspectus est reus. ecce primus gradus: et alijs argumentis: ecce secundus. ita probatione admonetur ut sola confessio seruorum deesse uideatur ecce tertius. probatur etiam dicti tres gradus in. l. iij. §. eiusdem. ff. de testi. **H**oc supposito est attendendum quod quedam sunt cause summarie modici aut nullius preiudicij: et in illis sufficit probatio per iuramentum. ff. ad exhiben. l. thesauri. **Q**uid ei nocet si patitur me cauente de damno infecto querere meum thesaurum in fundo suo. **I**dem ubique petitur sola exhibitio: sed in actu exhibendi ueniret possessiois translatio. ut. ff. ad exhiben. l. celsus. §. Julianus. **M**elius idem Julianus: uel si forte aliter per exhibitionem damnificaretur reus: quia tunc alia probatio requiritur: ut statim dicam. ff. ad le. acquil. l. i. et ff. ad exhib. l. celsus. §. Julianus. et sic ubi nullum uel modicum sit preiudicium iudex ex sola iuratiōe inducitur in suspicionem. **Q**uidam autem sunt casus in quibus aliquod preiudicium sit reo: tamen potest reparari per aliud iudicium: et tunc requiritur probatio alia quam per iuramentum: puta per unum testem uel per alia iudicia. ita quod iudex educatur in opinionem uel suspicionem. ff. ad le. acquil. l. i. in lege acquilia. ff. de carbo. edic. l. iij. §. crimen. ff. de uen. i. pos. mit. l. i. §. si ea: et hec probatio dicitur facta summarie: hoc est primarie quasi ad primum gradum probationis uenerit. s. suspicionem

uel opinionem: et hoc est quod dicimus prima facie
videtur sic seu prima fronte. **Ad** edic. diu. adri.
tollen. l. si uel dicitur facta summarie id est breui-
ter. nam ad plenam probationem sunt positiones:
et articuli: et probationes: et distincte probatur secundum
consuetudinem hodie approbata per decre. hic
uero sufficit quod summarie narretur negotium et sum-
matim probetur: et hoc habet locum in causis sum-
marie ualde favorabilibus: ut alimentorum est uel
tuz ne. s. pereant probationes. Si autem non essent
sic favorabiles: licet possint per aliud iudicium re-
parari tunc quod sint summarie in eis requiritur
plena probatio ex parte agentis. dicitur tamen
summaria respectu defendentis: quia si iudex ui-
derit reum per calumniam postulare dilationem
uel aliquam exceptionem opponere: que requi-
reret altiore indaginem differetur exceptionis pro-
batio: nec impedietur actoris intentio. ff. ut i. pos.
lega. l. si is a quo. s. i. ff. de preto. stipu. l. i. s. penul.
ff. ad trebel. l. ille a quo. s. si de testis. Idem est di-
cendum in omnibus iudiciis possessionis: quia sum-
marie examinatur. Unde vi. l. momentanee: et
hoc quia per petitorium potest reparari si quod
preiudicium parti inferretur. unde in istis req-
ritur pro parte agentis plena probatio. **Quorum**
bo. l. i. Circa exceptiones aduersarij uero. et circa
dandas dilationes debet summarie procedi. et hoc
casu dicitur summarie: quasi prima facie hoc ui-
detur: cum iura partium perfecte non discutiantur.
Quedam uero sunt cause in quibus uersatur pre-
iudicium partis: nec potest reparari per aliud iudicium:
nisi per appellationem: uel alijs modis legitimis.
et in istis si dicatur procedi summarie intelligitur
solum quo ad ordinem: sed ab utraque parte exi-
guntur plenissime probationes et defensiones le-
gitime. **De** naufragis. l. de submersis: licet ibi di-
catur plus quam summarie agi. Ad hoc hec de. quia
si hoc procedit ubi omnia quattuor predicta po-
nuntur fortius ubi unum tantum: et hoc cum pro-
ceditur contra presentem. **Si** uero procedi-
tur contra absentem: ut quando interponitur de-
cretum: uel fertur sententia diffinitiva semper di-
citur procedi summarie illa ratione: quia cum cau-
sarum merita partium assertionem pandantur: et
res. in inter. cum ex litteris. **Et** si per vim: uel alio
modo. l. si. non potest dici in absentia partis plene
liquere. forte enim si pars fuisset presens aliud
ostendisset: et ideo totum quod agitur debet agita-
ri summarie. Hinc est quod gesta parte absente non
ita porrigunt effectus suos ad extraneos: sicut ge-
sta parte presente. ff. de inoffi. testa. l. qui repudiat
et l. Papinianus. s. meminisse: et hoc non glo. in
auctica. et qui iurat. **De** bo. auctica iudi. posside-
dis: ubi dicit glo. quod secundum decretum procedit
summaria cognitio: et tamen in eo requiritur pro-
batio per instrumenta uel etiam testes idoneos.
l. si. **De** bo. auc. iudi. possi. Hec ubi de magno
preiudicio agitur: Si uero agitur de modico: ut
in primo decreto ubi generatur modicum preiu-
diciu: sufficit probari per iuramentum: quia re-
parari potest de facili per aliud iudicium: si quod
preiudicium inferatur: aliter quod non in auctico de ex-
hiben. reis. s. suscepto coll. v. per glo. et d. offi. hor.

pastoralis in glo. penult. et sic etiam summarie
sentit Spe. in. s. porrecta circa fi. et c. **Iuxta**
predicta queritur: que cause dici debeant summa-
rie. glo. dicit quod quilibet causa regulariter requirit
plenam cause cognitionem: ut probatur in. c. **In**
dicant. xxx. q. v. s. de iudi. l. iudices. Fallit in
casibus qui non in. l. iij. s. sciendum. ff. de exhiben-
reis de. dispendiosam de iudi. et sic regulariter o-
mnis causa est ordinaria: et non summaria. nisi re-
paratur contrarium: et sic tenet glo. in dicto. s. sci-
endum. **Hec** est doctrina satis pusa et general. **Id**
Dynus in. l. i. s. penult. ff. de preto. stipu. dat. ali-
quas regulas circa hec. Prima est quod ubicumque agi-
tatur causa super qua sententia lata tribuit ius
finale: et aufert ius plenum unius: et tradit alteri ibi
desideratur plenissime cause cognitio. Secunda
quod ubi hoc non occurrit sufficit summaria et semi-
plena. ff. quis ordo in bo. pos. seruatur. l. iij. dies et
de bonorum possessione. l. iij. s. si causa co-
gnita secundum Dy. **Sed** aduertendum quia ut
hic dicit Jo. de lig. l. all per Dynum non uidetur
probare regulas Dyni. quia ille. l. distinguit an
agatur de preiudicio magni: an de paruo ad ef-
fectum: an bonorum possessio de plano: an indi-
ce sedente pro tribunali debeat agnosci: non autem
ad effectum: an dicatur agi ordinarie uel summa-
rie quod patet quia nulla bonorum possessio dicitur
dari in forma seu figura iudicii: quia non ordina-
rie: facit quod non glo. parua in. l. i. s. sciendum. ff. ad ex-
hiben. etiam si ius tribuat: licet tunc detur iudice
sedente pro tribunali: et non de plano: ut non in di-
cta. l. iij. s. si causa cognita: et sic patet quod regule
Dyni non procedunt. Possunt tamen modificari:
ut dicamus quod prima regula sit ista: quod ubicumque se-
tentia lata tribuit ius finale: nec potest reparari
per aliud iudicium nisi per appellationem: uel ali-
ud remedium: tunc requiritur plena cause cogni-
tio. **De** iudi. l. iudices. Fallit in casu. l. de subme-
sis. **De** naufra. l. xi. Item in casu constitutionis:
ad reprimendam imperatoris Henrici. Item in
casibus enumeratis in de. dispendiosa de iudicijs.
Item in casibus in quibus contra absentem pro-
ceditur ad diffinitiuam: et potest negotium liqui-
dari in absentia partis de do. et contu. causaz. **Et**
ubi de crimi. agi oportet autentica qua in pro-
uincia. **Et** quomodo et quando iudex autentica
qui semel. Item ubi peruenitur ad secundum de-
cretum: ut est dictum. **Secunda** regula sit talis:
quod ubi agitur causa super qua sententia lata non
parit magnum preiudicium potest reparari: uel pa-
rit tale quod per aliud iudicium potest reparari absque
appellatione: uel restitutio: uel simili remedio: tunc
proceditur summarie. hec regula probatur in o-
mnibus casibus enumeratis in. s. sciendum: et in
eo quod dixi supra de iudi. possessionis: sed hoc
quod dico summarie diuersimode accipitur: ut
superius est dictum. Sed dices hec procedunt quod
dictio summarie concernit processum totius cause
sed iura supra aliter uidentur loqui quando dictio
summarie concernit solum unum articulum
cause: ut probatur in. l. iij. s. sciendum. ff. ad ex-
hiben. ubi summarie debet examinari: an inter sit
et talis articulus sic solum est examinandus: et sic

est etiam uidere in causa alimentorum: et carbo t
 niana: quia summam examinatur: an quis sit
 filius. ff. de libet. exhi. l. si quis a liberis. §. si uel pa
 rens. de carbo. edic. l. iij. **S**ed dic ubi id quod est pri
 cipalis causa intentionis uenit examinandum summarie tunc
 merito tota causa dicitur summaria, et ideo sa
 tis reperitur in legibus antiquis quod causa agite
 tur summarie. **A**lterius quero de secundo ut
 delictet quando hec dictio summarie adicitur uni
 articulo cause qualiter intelligatur: dic quod si cau
 sa principalis est summaria omnes eius articuli
 sunt summarii: ratione proxime dicta. **S**i uero
 principalis causa requirit plenam cause cognitio
 nem. tunc est uidendum de incidentibus et emer
 gentibus. **A**ntea quod dicit attendendum quod
 dam primo sunt emergentes in quibus siue uin
 catur causa principalis: siue non propter quod
 non perditur ius in eis: et in eis est semper sum
 marie cognoscendum. ff. de peti. here. l. si quis. §.
 plane. et ff. de interro. acci. l. si defensor. **I**llud in
 his autem incidentibus et emergentibus non di
 co agi summarie respectu ordinis: quia in his at
 tenditur ordo principalis cause: sed dico procedi
 summarie respectu probationum: cum non sint
 modici preiudicii: sufficit quod ostendatur iudici sic
 esse prima facie: ut in iuribus statim alii. **Q**ue
 dam uero secundo sunt emergentes in quibus il
 le qui proponit si uincat: non propterea uincit cau
 sam principalem. **E**xemplum si actor in prima
 dilatione nil probauit: uel reus contra intentionem
 actoris fundatam nil probauit in prima dilatio
 ne. **S**i petitur secunda dilatio si optinet: non per
 hoc uincit causam principalem: sed remanet sub
 dubio probationis. **S**i uero perdit in isto emer
 genti: quia denegatur secunda dilatio perdit cau
 sam principalem: cum nil probauit in prima. **M**o
 do dico quod si consideramus hanc emergentem ex
 parte petentis: ut si queritur de probatione im
 pedimenti faciendi ab eo qui petit secundam dila
 tionem: dico quod sufficit summaria et semiplena pro
 batio: puta per iuramentum de excep. pastoralis
 ff. de excu. tu. l. scire oportet. §. sufficit. et ita refert
 Spe. in ti. de ap. §. nunc breuiter v. quid ergo
 papam pronunciauerit etiam non. **S**uul. de cu. ff.
 si quis cau. l. ij. §. si quis. **I**ta tamen de arena dicit
 in hoc debere considerari qualiter persone pro
 auctenticam hodie. **L**. de repu. et hoc ideo quia ex
 hoc sequitur modicum commodum quod detur se
 cunda dilatio. **S**i uero tractaretur de probationi
 bus impediti ob alium effectum: dicit quod non
 sufficeret per solum iuramentum. **S**i uero consi
 deramus hanc emergentem ex parte resistentis:
 qui ex denegatione huiusmodi dilationis conse
 quitur magnum commodum si uult impedire:
 tunc requiritur cause cognitio: quia si denegaret
 procederetur super negocio principali: et ideo cum
 agitur questio de danda: uel deneganda dilati
 one requiritur plena cause cognitio: quia aliquo
 casu requirit plenam cause cognitionem. ff. cu. §. o
 negaretur. ideo in dubio dicitur plenaria esse. ar.
 ff. de condi. inde. l. sufficit. **Q**uedam tertio sunt e
 mergentes et contra in quibus ex parte proponen
 tis si uinceret totam causam principalem uinceret.

et si perderet non perderet causam principalem:
 nec uinceret aduersarius. **E**xemplum de excep
 rei. iudi. iuziudi et transactionis: que opponunt
 ante litem contestatam ad impediendum processum.
 nam si opponens uincat uincit totum processum:
 sed si perderet non propterea totum perderet:
 nec aduersarius uinceret. et tunc in hoc emergenti
 est dicendum quod ex parte proponentis requiritur
 plena cause cognitio ut uincat: potest tamen co
 gnitio certo respectu dici summaria. §. propter bre
 uitatem dilationis: quia si requireret altiores in
 daginem differeretur illa dilatio quantum ad
 impediendum processum et fieret litis contesta.
 et postea opponeretur in modum perempti de litis
 contesta. c. l. et ij. in vi. et l. nam et postea in prin. in
 tex. et glo. ff. de iuziudi: et ex hoc sequitur quod si op
 ponens in illa exceptione succumbit nec plene pro
 bavit ante litis contestationem. posito quod super hoc sint ex
 aminati testes post litis contestationem iterum poterunt
 examinari super eodem capitulo: quia prima ex
 aminatio summaria non impediret secundam ple
 nam. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuris. l. penul
 ti. §. de re. iudi. l. a diuo pio. §. si super rebus. **I**tem quod
 testes super prima instantia sunt examinati ad
 unum finem: nunc ad alium de testi. constitutus
 et c. significauerunt. ff. de eden. l. argentarius. §.
 penul. ff. de fur. l. qui tabulas. §. si. sed in casu isto
 ante litis contestationem producantur ad unum finem
 sine procedatur: postea uero producantur ad ali
 um finem. s. ut diffinitive absoluantur. et ideo cum
 instantia incipiat a contestatione non potest dici
 quod producantur in eadem instantia. et de hoc est
 casus in dicto. c. ueniens de testi. **H**ec de emer
 gentibus que concernunt processum. **Q**uedam
 uero sunt emergentes uel uerius incidentes que
 stiones: ut quando proponuntur aliquae perem
 ptorie. et hic aduertendum est: quod quedam sunt per
 emptorie que non possunt separari a principali
 causa: sicut quelibet exceptio intentionis. **E**xem
 plum si dico testamentum nullum: uel ruptum a
 gnatione postumi: uel si dicam actori non compe
 tere ius agendi quia est meus seruus: et in talibus
 incidentibus est plene cognoscendum: quia senten
 tia lata super principali parit exceptionem rei iudi
 cate in incidenti. l. i. **L**. de or. iudi. et ff. de excep
 rei iudi. l. si inter me et te: quod est intelligendum
 si principalis causa requireret plenam cause co
 gnitionem: secus si summariam. ff. de his qui sunt
 sui uel alie. iuris. l. penul. ff. de libet. agnoscend. l. si
 quis a libet. §. si. uel parens. **Q**uedam uero sunt
 peremptorie que possunt separari a causa princi
 pali: prout est uidere in qualibet exceptione: que
 est actionis exclusio. nam utrumque simul potest
 esse: et potest cognosci de uno et aliud omitti. ut
 patet in exceptione pacti prescriptionis et similiu.
Et harum triplex est species: quia quedam sunt
 que non possunt principaliter in alio iudicio agi
 tari: ut exceptio pacti: alia que sit mera exceptio
 et de istis debet plene cognosci: cum ex utraque pre
 parent plenum preiudicium. et sic debeant plene di
 scuti. **L**. de iudi. l. iudices. xxx. q. vlt. iudicantem.
Quedam uero sunt que per se possunt in alio iu
 dicio agitari: non facti ad eum finem ad quem

sunt examinate in primo iudicio: Exemplum i. la uendicantem 7. l. se. ff. de iur. 7. tunc debet plene examinari eadem ratione: tamen si quis succumbit i modum exceptionis illa poterit deducere i iudicium in modum actionis: ut dicta. l. uendicantem nō de or. cogn. c. i. post Inno. de causa posse. 7. proprie. cum ecclesia 7. nō Syn. in. l. peremptorias. A. sententiam rescindi non posse 7. nō in. l. q. Rome. §. duo fratres. ff. de v. ob. Quedam sunt exceptiones que possunt examinari in alio iudicio per modum agendi ad eum finem ad quem examinate sunt in modum exceptionis. ut est uidere exemplum in exceptione compensationis: quia si excipio intendo q. mihi satisfaciatur compensando si ego intendo. similiter ut mihi satisfaciatur. s. soluendo in ista exceptione. est dicendum q. quia in alto iudicio reparari habet aliquid summarie cognitionis: quia non admittitur si habet altio rem indaginem: sed demum si non habet altio rem indaginem: ut. l. si. A. de compen. debet tamen plene examinari sicut alie. Si tamen opponere exceptionem compensationis debiti naturalis: q. nō potest in aliud iudicium deduci principaliter: tunc debet plene examinari sicut alie exceptiones tales. Si ergo disputatur de hac exceptione compensationis ad effectum: ut opponens uincatur ut reprobetur compensatio tunc requiritur plena cause cognitio: quia faceret plenum preiudicium. ff. de compen. l. q. in diem. §. si rationem. Si uero disputatur de exceptione ista non omittenda non bene reprobando eam. 7. tunc non facit iudicium: ut dicto. §. si rationem. 7. sic non requireretur ita plena cause cognitio per prius dicta. Predicta uendicant sibi locum in his que procedunt seu contingunt ante sententiam. Si autem post sententiam occurrunt alique emergentes: ut incidentes prout aliquando contingit. 7. hic ē aduertendum q. harum etiam triplex est species. quia aliquando post sententiam opponuntur alique exceptiones que concernunt merita cause: ut est uidere in exceptionibus de quibus nō in. l. i. A. de iur. 7. facti. igno. 7. in his dicendum est idē quod supra. in alijs que ante sententiam occurrunt: aliquando opponuntur exceptiones que concernunt executionem: ut quia dicitur q. executio non debet fieri: ut quia sententia nulla: uel lata preteritis falsorum instrumentorum: 7. hec requirunt summariam cognitionem: quo ad breuitatem dilationum: quia non requirit altiore indaginem: nec impeditur executio: si requiratur altiores indaginem: sed reseruat exceptio prestita cautione de reddendo. l. ij. A. de fal. 7. l. ff. A. de or. cog. 7. de re. in. in. i. scilicet. Si autem probationes essent in promptu: tunc executio impediretur: 7. fierent probationes plene. C. si ex fal. instru. l. si. Idē dicit si opponitur exceptio q. non debet fieri executio in totum: sed solum in quantum conueniens facere potest. ff. solu. ma. l. ex diuerso. §. si. Que dam sunt exceptiones que opponuntur non ptra executionem simpliciter: sed contra rem in qua fit executio: 7. iste requirunt summariam cognitionem: 7. quo ad breuitatem dilationum: 7. q. ad semiplenam probationem. ff. de excep. rei iud. l.

a diuo pio. §. si super rebu: 7. hoc quia non agitur de magno preiudicio: quia si non mandatur executio super re illa mandabitur super alia. Itē de illa re poterit cognosci in alio iudicio ordinario. C. Alterius circa predicta queritur quid si causa summaria iudex in sententia dixerit se habuisse plenam cause cognitionem: an per hoc facit preiudicium in alia causa. dic. q. non quia intelligitur habuisse plenam secundā q. materia cause requirit de iur. ad nostram: l. ij. ff. loca. l. si uno in prin. ff. de usu. l. si stipulatus. ff. de dam. infec. l. damni quidem. Ad hoc quia cognoscere summarie non est solum in iudice: sed etiam in pte: quia forte non curat procedere: uel producere probationes: quia scit causam posse reparari in alio iudicio: 7. hoc maxime si pars contradixerit sententie: ut hic in si. huius de. licet reuera loquatur hic in casu in quo paratur plenum preiudicium quomodocumq. agatur. Si uero in causa in qua requiritur plena cause cognitio: 7. plena probatio iudex diceret se habuisse summariam cognitionem sententia non ualere: quia plena cause cognitio est de substantialibus. C. de sen. l. ex stipulatione: 7. ideo si omittatur uiciatur sententia: nō. A. d. se. l. platā. ij. q. vi. canonicar. hec d. dictioe sūaria. S. q. d. d. dictioe simplr. i. sine plica. h. ē sine distinctione: 7. inolutione. ff. p. socio. l. coiri. ff. de uulga. 7. pupil. l. i. ff. d. v. ob. l. i. §. si quis simpliciter: 7. de isto uerbo simpliciter fit mēto in hac de. C. Modo uidendum est de hac dictione de plano: quid per illam importetur. Circa q. aduertendum q. planum opponitur alto. unde cognitio quid dicatur altum quo ad propositum cognoscetur: quid dicatur de plano. unde cognitio uno contrariorū cognoscetur 7. reliquum de. l. de sen. cum ibi nō 7. l. i. ff. d. his q. sunt sui uel alieni iuris. C. Aliud aut dicitur in proposito: uel ratione loci: uel ratione stili. unde dicimus q. d. q. que uti alto stilo. Itē aduertendum: quia aliquid de plano fieri opponitur ei q. d. fit ex arripito: 7. uelociter. hoc supposito sciendum q. quedam est causa uilis: ut puta de uili 7. leui materia. uel leuium personarum: 7. tunc debet agi de plano. C. de sen. autentica nisi breuiores: 7. ff. de offi. procōsul. 7. lega. l. nec q. q. §. ubi d. plano. ff. de accu. l. leuiar. 7. tunc dictio de plano importat. l. iudice nō sedente pro tribunali: 7. sic nō in loco alto. Item q. non seruatur stilius iudiciorum. sed sine libello 7. alijs solennitatibus cognoscatur ueritas: ut dicto. §. de plano. ad hoc quod dixit glo. supra in uerbo stans: 7. in uerbo in scriptis. Quedam uero est causa grauioris ponderis: 7. tunc regula est q. causa debet agitari plene 7. solenniter. l. iudices. C. de iudi. xxx. q. v. iudicatem. Fallit in quibusdam que agitantur d. plano de quibus. ff. de questio. l. unius. §. si. de iudi. nō 7. ut in si. de accu. c. olim. 7. in istis non intelligitur exclusus iudiciarius ordo: ut dicto. c. olim. 7. ibi nō Inno. allat rationem. s. quia in casibus grauius procedere ita repente sine solennitate ē stili nimis altus q. d. solum faciunt reges 7. principes. Procedere autem de his ordinarie est procedere de plano. 7. hoc est non nimis uelociter: uel stilo alto. Ex hoc patz q. ex diuersitate cause stilius d.

diuersimodē alius putat q̄ semper in istis non sit
necesse sedere aī tribunal: sed poterit etia3 in ca
mera fieri aliquid. 7 tempore feriato: de quo hic
i glo. in uerbo feriarum. Item poterit ea que po
test per uerbum sine strepitu. 7 hec dicit uera si q̄
ratur de tota causa agitando de plano. Si uero
queratur de articulo aliquo unius cause: que de
bet agitari ordinarie: an articulus aliquis possit
agitari de plano. hic dicit aduertendum q̄ quedā
facit quis in iudicio coram iudice solum exhiben
te presentiam suam: ut producere libellum corā
iudice: 7 id semper fieri potest de plano: 7 iudice
non sedente pro tribunali: 7 die feriato ob necessi
tates hominum. l. miles. §. sexaginta. ff. de adul.
Idem in appellatione que soluz a iudice interpo
nitur. l. de sez. l. i. Similiter 7 relationes nuncio
rum sunt de plano. Item si quis habet terminū
ad aliquid producendum coram iudice: secus si
ad probandum: quia per hoc solum q̄ exhibean
tur testes coram iudice non fit probatio: nisi par
ti detur copia 7 terminus ad opponendum qd̄
productum est approbabitur: uel reprobabitur:
uel dabitur ei fides: uel denegabitur. l. de fi. in
stru. l. fi. Quidam uero sunt articuli in quibus
iudicem oportet aliquid facere: 7 tunc si illud est
modici preiudicij: ita q̄ requirat summariam co
gnitionem secundum q̄ dicitur. ff. de inter. acci. l.
si fideiussori. §. illud tunc poterit de plano exami
nari facere testes diebus feriatis ob necessitatem
hominum. ff. de inter. acci. l. uoluit. §. si. Si uero
illud potest ex aliqua parte esse magni preiudicij
tunc non debet agitari de plano: sed causa plene
cognita: 7 iudice sedente pro tribunali. l. de dila.
la procedente. 7 predicta sunt uera in causis in
quibus uenit ferenda sententia diffinitua. Si āc
contingit q̄ sit causa in qua nō speretur sequi dif
finitua: sed aliquod decretum iudicis: tunc i his
est dicendum q̄ aliquando tale decretum inter
ponitur in his que sunt mere uoluntarie iurisdic
tionis: 7 nulla alia causa requiritur: nisi uoluntas
partium: 7 ista de plano interponitur. i. iudice nō
sedente pro tribunali. insti. de liberti. §. si. 7. ff. de
manumissis uindic. l. non omnino. Quedam uo
sunt que requirunt causę cognitionem: 7 tunc si
causę cognitio est leuis 7 summaria: ut in dādo
tutorem 7 curatorem: qui dantur interdum sine
inquisitione: 7 istam similiter expediuntur de pla
no. ff. de tutel. l. qui habet. §. quolibet loco. ff. de
tu 7 cura. da. ab his. l. nec mandare. §. dari. ff. qd̄
ordo in bonorū possessione seruetur. l. ij. §. dies.
Quedam sunt que requirunt ueram 7 plenam
causę cognitionem: ut datio tutoris cum inquisi
tione: 7 bonorum possessio que ius tribuit: 7 tūc
nō potest fieri de plano: sed iudice sedente pro
tribunali. ff. de confirmando tut. l. naturali. §. si. 7
ff. quis ordo in bo. pos. seruetur. l. ij. §. dies. Ad
uertendum tamen q̄ in his casibus: licet requira
tur plena probatio: non tamen est causa ordina
ria: immo non fit probatio in forma iudicij:
Quinimo nec ulla parte citata: ut nō in dicto.
§. si cognita: 7 dicta. l. ij. §. dies: 7 isto respectu nō
potest dici non plena secundum ea que dicta sūt
circa dictionem summarie. Ex his patet q̄no

intelligentur iura 7 lēges que dicunt causam de
plano agitari. Ex hoc inferitur q̄ ex dicta. l. ij. §.
dies: 7. l. ij. §. si causa cognita non debuit Synus
sumere regulas in materia summarie cognitōis
prout dixi circa dictionem summarie. Et hec de
dictione d̄ plano. Nūc uidendū est de dictōe
sine strepitu: si causa mandetur agi sine strepitu:
quid importet ista dictio. Hic est aduertendum
q̄ de hac dictione sit mentio in tex. de accu. olim
de sta. mo. ea3 de elec. indēnitatibus. §. si uero in
vi. 7 de. dispendiosam de iudi. quid ergo impor
tabunt hec uerba Inno. in dicto. c. olim recitat o
pini. quorundam qui dicunt q̄ hec uerba exclu
dunt omnem solennitatem iudicij que magis spe
ctat ad ordinem q̄ ad ueritatis indaginem: seu i
uestigationem. Istaz opi. non sequitur Inno. ibi
7 benesed dicit q̄ strepitus idem est q̄ rumor: nā
descendit a strepo strepis. qd̄ est facere rumorem
secundum Hug. unde dicit q̄ sic per uerbū de pla
no remouentur loci 7 stili altitudo. sic per uerbū
sine strepitu remouetur altitudo uocum 7 clama
tio: 7 ideo aliquando addicitur sine aduocatoꝝ
strepitu 7 iudiciorum de here. c. fi. in vi. per hoc
dicit q̄ si in casibus in quibus debet procedi sine
strepitu pars diceret iudici: q̄ se preberet ei quia
uelleret ei dicere in secreto: uel occulte q̄ iudex tūc
deberet hoc facere: 7 hoc deberet se ei exhibere: 7
illum audire. al̄s grauaret eum per dicta iura. in
alijs autem causis ordinarijs iudex non cogitur
audire eum nisi palam ante tribunal. l. de epi. 7
de. l. iubemus in fi. Item per predicta dicit q̄ licz
in alijs causis detur dilatio propter aduocatos
querendos. ff. ex qui. cau. in pos. eatur. l. ab hosti
bus. §. si. 7. l. ait pretor. tamen in istis non dabit:
quia intelligitur remotus strepitus aduocatoꝝ:
facit q̄ nō glo. in uerbo exceptiones quam uide
putat tamen Bar. q̄ satis predicta importentur
per uerbū de plano. 7 sic illud uerbum importz
respectum altitudinis loci stili: uel uocis. Et hec
de dictione sine strepitu 7 c. Nunc superest ui
dere de dictione sine figura iudicij quid impor
tent hec uerba ubi est aduertendum q̄ prout di
xit glo. in uerbo non exigit q̄ figura est apparēs
species sub forma cuiuscunq̄ rei sub qua figura
tur. ff. de ac. 7 ob. l. non figura: de figura rerum
corporaliū probatur. ff. de v. sig. l. quot. aliq̄s:
7 ibi melius probatur q̄ alibi. ff. de edic. diu. a
drian. tollen. l. si. de fi. instru. inter dilectos de cri
mi. fal. licet. Figura autem rei incorporalis dicit
ipsius natura. unde figura actionis dicitur eius
natura. l. de rei ux. acti. l. unica. §. cum autem
ibi uiden. figuram 7 c. Quedam uero sunt facta
que considerantur: prout sunt in fieri: seu in actu
fiendi: 7 ipsorum figura est ipse ordo faciendi:
unde in grammatica dicimus figure simplicis. qz
simpliciter profertur: 7 sic quia actus proferēdi
est simplex. ideo dicitur figure simplicis. In pro
posito autem agimus de figura iudicij. 7 licet iu
dicium habeat multas significationes de quibus
habemus in regula in iudicij de re. iuz. in vi. 7 in
§. preterea insti. quibus non est permīssum facere
testamentum. Tamen in proposito hic accipitū
pro actu examinationis: 7 decisionis cāc. figura

ergo iudicij erit. s. q. p. res sue. s. exaatio 7 decisio
sint facte secundum ordinem suum 7 debitam p
portionem. 7 ex hac figura iudicium recipit sui
esse: 7 suam substantiam: quod patet ex eo: quia
si ordo non seruatur iudicium est nullum. **L.** de
sen. l. platā. ij. q. vi. §. diffinitua. p. hec g. vba sine
figura iudicij significatur ut ipsum uerbu sonat
seu importat. 7 sic etiam tenet **Johan.** an in hac
cle. in glo. in uerbo figurat: in uerbo non exigit:
7 in uerbo defensiones legitime. **Sed** aduerte q
contra predicta facit: quia si tolluntur substantia
alia iudicij. ergo nullo modo erit iudicium: quia
res non est perempta eius substantia. l. oblatio /
num substantia. ff. de acc. 7 ob. i. q. i. detrahē: dic
q. in ueritate hoc est iudicium. s. extraordinariuz
7 tolluntur substantia iudicij a iure ciuili 7 posi
tuo inducta. non autem ea que sunt de iure na
turali / seu gentium inducta: ut patet ex his que
dicta sunt superius. **Aduertendum** est tamen q
glo. in uerbo non exigit: dicit q. iudex non astring
gitur hoc casu ad aliquas formas iudicioz: nisi
quatenus exprimitur in hac cle. 7 hic expressa
magis respiciunt figuram negocij uel cause q. iu
dicij secundum eum: dicit potest secundum **Bar.**
q. iudex per hoc uerbum releuatur ab omni figu
ra 7 forma iudicij inducta ab omni iure posituo
7 tenetur seruare formam inductam de iure gen
tium: seu naturali ratione: 7 de ista ut plurimum
loquitur cle. licet aliqua addatur: patet ex supe
rius dictis cum glo. **Ultimo** querit hic **Jo. de**
lig. quid si a papa committatur alicui causa
ut procedat in ea prout sibi uidebitur / uel sicut
iult: quid importent hec uerba: 7 quid poterit fa
cere uirtute dicte commissionis. dicit aduertēdū
q. hec inter se differunt sicut uidebitur: 7 sic uult
quia hoc uerbum uidebitur notat arbitrium ui
ri boni. ff. de fideico. liber. l. fideicommissaria li
bertas. **Sed** uerbum uoluerit notat liberam uo
luntatem. ff. de le. ij. l. cum quidam. vnde primo
casu necessitatur ut faciat sicut bonus uir: 7 sic
necesse est ut utatur ratione regulata recto dicta
mine rationis: sicut dicimus in arbitrio. ff. iudi.
sol. l. uir bonus. **Si** uero committatur per vbu
uoluerit: tunc uti potest ratione regulata: 7 nō re
gulata. **Item** aduertendū q. natura uoluntatis
est q. sit libera. nec potest cogi necessitate precisa.
l. cum pponas. **L.** de here. insti. xxxij. q. iij. uas.
xv. q. i. in prin. de peni. di. ij. **Si** enim. **Necessitate**
autem quadam consequentie bene cogitur quan
doq. **Exemplum** si aliquis fugere uult tormen
ta: hoc uult libere. potest enim hoc uelle. hec aut
uolendo in consequentiam / uult illud sine quo tō
menta effugi non possunt. ista est necessitas con
sequentie: per hoc patet q. uere dicitur q. coacta
uoluntas est uoluntas. ff. q. me. causa. l. similiter.
§. si metu. **Uoluntas** enim est ex eo q. libere uult
antecedens. 7 ex illo deducitur ad uolendum con
sequens. **De** uarijs autem modis libertatis remit
tit **Jo. de lig.** ad ea que scripsit plene in tractatu
de pace ad arborē super articulo uoluntatis. **Qd**
autem sit obiectum uoluntatis. dicit **Bar.** in ex
trauaganti ad reprimendam in uerbo uidetur q.
secundum philosophos 7 theolagos. **Idem** dicit

Jo. de lig. q. est bonum existens: uel apparens: 7
sic quandoq. uoluntas rationis recto dictamine
non regulata. sed damnata feratur in malum:
tunc fertur sub ratione apparentis boni: 7 com
placētis sibi ratione etia non regulata: ut 7 hic
dicitur uoluntas libera. **Aliomodo** dicitur uo
luntas: prout uult littera regulata ratione: 7 hoc
dicitur arbitrium boni uiri: quia bonus uir sic
arbitraretur. ff. iudi. sol. l. uir bonus. ff. pro socio.
l. si societatem. §. arbitroz: 7 de iuziuz quintauall
lis. **Que** autem dicantur uerba importantia li
beram uoluntatez: 7 que arbitrium boni uiri. di
cit **Bar.** ubi supra q. uerbum uolo. uerbum libet
seu libuerit: quod est idem dicere q. libere uolue
rit important liberam uoluntatem. ff. de le. ij. l.
cum quidam. 7 ff. de fideico. liber. l. fideicommiss
aria libertas. **Idem** dicit ubicunq. uerbum arbi
trium / uel simile reperitur cum hac adiectione
plenum / seu liberum. ar. ff. de procu. l. procura
tor cui libera: **Omnia** autem alia uerba exceptis
predictis important arbitrium boni uiri: ut uer
bum uidebitur apparebit: placebit 7 similia: de
quibus in dicta. l. fideicommissaria libertas: 7 e.
ti. l. **Thais.** §. sorore. ff. de le. i. l. si. sic p. **Bar.** **Idē**
de uerbo iudicio tuo: quia idem est dicere q. scā
disputatione inter te postea iudices: 7 sic ad boni
uiri arbitrium sine dubio refertur. licet glo. 7 ma
le dixerit contrariuz in preall. l. **Thais.** §. lucius
ij. secundum **Bar.** **Nec** ob. predictis. ff. de le. i. l. 7
si equo. 7 ff. de fideius. l. greceubi equiparatur v
bum uolo: 7 uerbum equo. quia utrunq. impor
tat uoluntatem: sed unum liberam aliud regula
tam. **His** pro euidentia premissis. dic q. quā
doq. sub predictis uerbis committitur: quando
q. facultas contrahendi: quandoq. largiendi ex
causa lucratiua / seu donandi. quandoq. commit
titur facultas iudicandi. **Primo** casu quando cō
mittitur per uerba significantia arbitrium boni
uiri / uel facultatem arbitrandi circa contractum
7 tunc sine dubio debet arbitrari suo arbitrio rē
gulato ratione: prout bonus uir / 7 pater famili
as diligens facturus esset. 7 sic debet contrahere
ff. de contraben. emp. l. hec uendicio. 7 ff. pro so
cio. l. si societatem. §. arbitrorum. 7 ff. de operi.
liber. l. si libertus 7 de iuziuz quintauallis. **Si** uo
committitur dicta facultas per uerba significan
cia liberam uoluntatem: puta sicut nultitunc oīa
potest qualitercūq. uoluerit: duobus exceptis. nā
donare non poterit: quia hoc non uenit in con
tessione libere uoluntatis. l. filiussa. §. i. ff. de dōa.
Secundo non poterit dolum committere. omnia
illa que dolo carent potest facere. ff. mandati l. cre
ditor. §. lucius. **Hoc** enim non repugnat regul
iuris gentium / quo licet contrahentibus se deci
dere sine dolo. ff. de mino. l. in cause. ij. §. si. 7 ff.
loca. l. **Item** si precij. **Et** per hoc patet q. quantū
cunq. in libera uoluntate ponantur intelligitur li
bera a regulis iuris ciuilib: seu remanet limitata
regulis iuris gentium: prout etiam ex sequentibz
apparebit. **Secundo** casu quando conceditur fa
cultas largiendi ex causa lucratiua / seu donadi.
7 tunc aut per uerba significantia arbitrium / et
debet eligere cui donat: 7 ut bonus uir. ff. de le.

237
iij. l. fideicommissa aut committitur per uerba li-
bere uoluntatis: et tunc potest omnia facere etiam
contra regulas iuris ciuilibus: seruatis tamen regu-
lis iuris gentium de testa. mili. l. i. ubi permittit
militi testari quomodo uult: et per hoc potest reli-
quere de portato cuius status est nullus de iur. ci-
uili. Non autem in damnato in metallum qui est
seruus penes nec seruo proprio: quia eius status
est nullus: etiam de iure gentium: cum seruitus
sit constitutio iuris gentium. ff. de testa. mili. l. n. 3.
§. si de presenti et §. seruum proprium: et h. uult
l. cum quidam. ff. de le. ij. Nam ei qui est indignus
propter offensam non potest dari: quia a tali do-
natum reuocatur. L. de reuocand. dona. l. si. sup.
de dona. c. si. et ideo bonus uir non arbitretur
secundum regulas ciuiles ei largiendum. sed se-
cundum naturalem equitatem declaratam per
ius diuinum meritorium est tribuere offensori: et
maioris perfectionis. et ideo ille cui committitur
libere facultas donandi potest eligere indignum
propter offensam contra regulas iuris ciuilibus: quod
potest ille cui committitur facultas per uerbum
uidebitur uel simile. Tertio casu quando com-
mittitur facultas iudicandi: et tunc aut commit-
titur per uerba importantia arbitrium boni uiri
et tunc debet sequi omnes regulas: etiam iuris po-
sitiui: patet in eo qui assumitur arbiter. ff. de
arbi. l. i. Hoc uerum in eo qui recipit potestatem
a partibus. sed ubi pars recipit potestatem a su-
periore tantum: ubi nil operantur intelliguntur
de arbitrio libero. Aut committitur per uer-
ba significantia liberam uoluntatem. et tunc est li-
ber a regulis iuris positiui. debet tamen seruare
regulas iuris gentium: et naturalem equitatem:
ut in de. pastoralis de re. iudi. ubi licet imperator
sit solutus legibus. tamen quia ex uigore sue po-
testatis tulit sententiam faciendo in quibusdam
secundum naturalem equitatem non cassatur.
Hoc etiam apparet in hac de. et hoc etiam uoluit
Inno. in. c. que in ecclesiarum de consti. ubi non quod
licet princeps possit tollere actionem mihi com-
petentem: que est iuris ciuilibus. non tamen potest
mihi denegare iusticiam: et iam sublata actione.
Ex hoc apparet soluta questio de qua uidistis in
glo. in uerbo defensiones legitime. Nunquid uis
licet si potestati alicuius ciuitatis detur arbitrium
an propter hoc poterit facere iniusticiam: puta
auferre uni et tribuere alteri. dicendum quod non: quod
hoc est contra naturalem equitatem: sed bene po-
test omittere solennitatem iuris ciuilibus: seu iuris
positiui. de hoc per Bar. in. l. si filiusfamilias. ff.
de dona. et l. i. ff. de mili. testa. Idem dicit si detur
potestas procedendi de facto: quia tunc intellige-
dum est quod procedere poterit uia regia. l. ij. in p. n.
ff. de origi. iuris. et sic intelligitur exclusa omnis
solennitas iuris positiui. Non autem habebit po-
testatem ledendi: uel iniusticiam faciendi. quia
hoc est contra naturalem equitatem: Idem dicit
per quecumque uerba concedatur potestas: quia non
potest quis esse magis solutus legibus quam impe-
rator: cuius potestas dicto modo restringitur:
ut dicta de. pastoralis ut superius dixi. Quid si
dicatur sola facti ueritate inspecta uide in decisi-

onibus rote conclusionem. xxxi. Item si dicatur
habere potest liberum arbitrium: uel quod possit fa-
cere ad sui uoluntatem: uel quod sine omni solenni-
tate: uel quod nullam solennitatem teneatur serua-
re: uel quod non ob. solennitatem iuris: dum modo de
maleficio constet legitime. uide per Bar. in dicta.
l. si filiusfamilias: et in dicta. l. i. et an possit reicere
defensionem partis. Item an possit recipere te-
stes parte absente. Item an sine iuramento: uel
diebus feriatis in honorem deitan personas alio
prohibitas. Sic ut dicta. l. si filiusfamilias. Sed
quid si apponantur in concessione simul uerba
importantia arbitrium: et uerba importantia libe-
ram uoluntatem: puta prout arbitratus fuerit et
uoluerit. Sic secundum Bar. quod importabunt ar-
bitrium boni uiri. Mouetur quia prout pa-
tet ex supradictis unum inest alteri. quia non po-
test esse arbitrium sine uoluntate. Modo re-
gula est quod quando duo ponuntur copulatiue: quo-
rum unum inest alteri resoluitur in adiectiuum:
l. i. ff. de pac. ibi placitus: et consensus idest placi-
tus consensus. Sic ergo in proposito exponet-
ur idest uoluntarie arbitratus: sic et importabit
arbitrium boni uiri. facit. ff. pro socio. l. nec adie-
cit. quod intellige nisi adderetur uerbum liberet:
ut superius dictum est. Ultimo querit. nunquid
in dictis casibus iudex potest reicere exceptiones
prescriptionis: uel aliam procedentem ex mero
rigore iuris ciuilibus. dic quod non: quia in his que iu-
dex habet facere non tenetur sequi regulas iuris
ciuilibus: sed in his que sunt facta: ubi propter di-
spositionem iuris ciuilibus sit iam ius quesitum al-
teri non habet potestatem aliquid immutandi.
Nam licet ius sit inductum dispositione iuris ci-
uilibus: tamen ex quo est alteri quesitum ius: illud
tollere sine causa esset contra rationem natura-
lem: et equitatem. casus est. ff. de positi. l. bona fides.

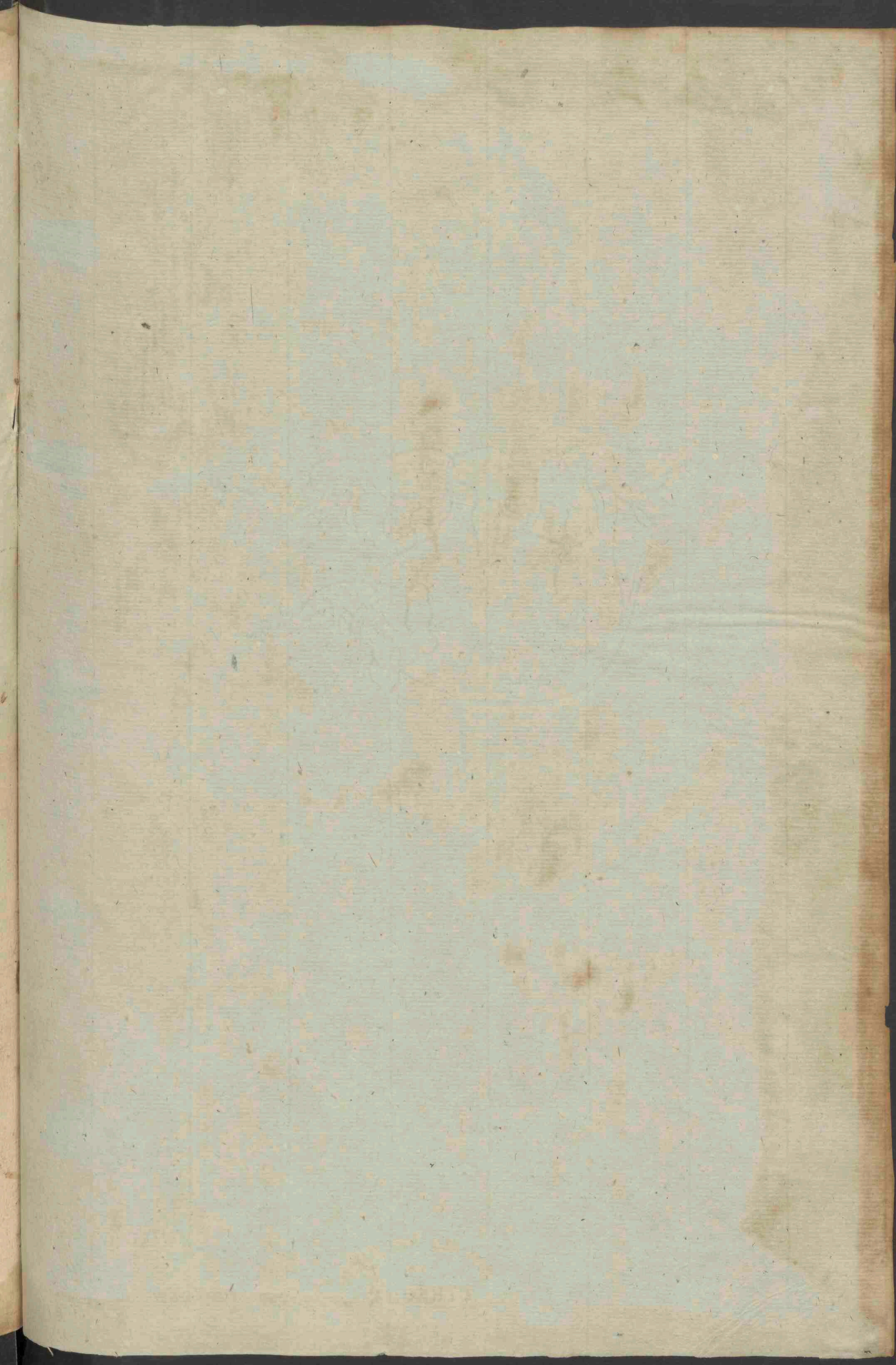
.finis.

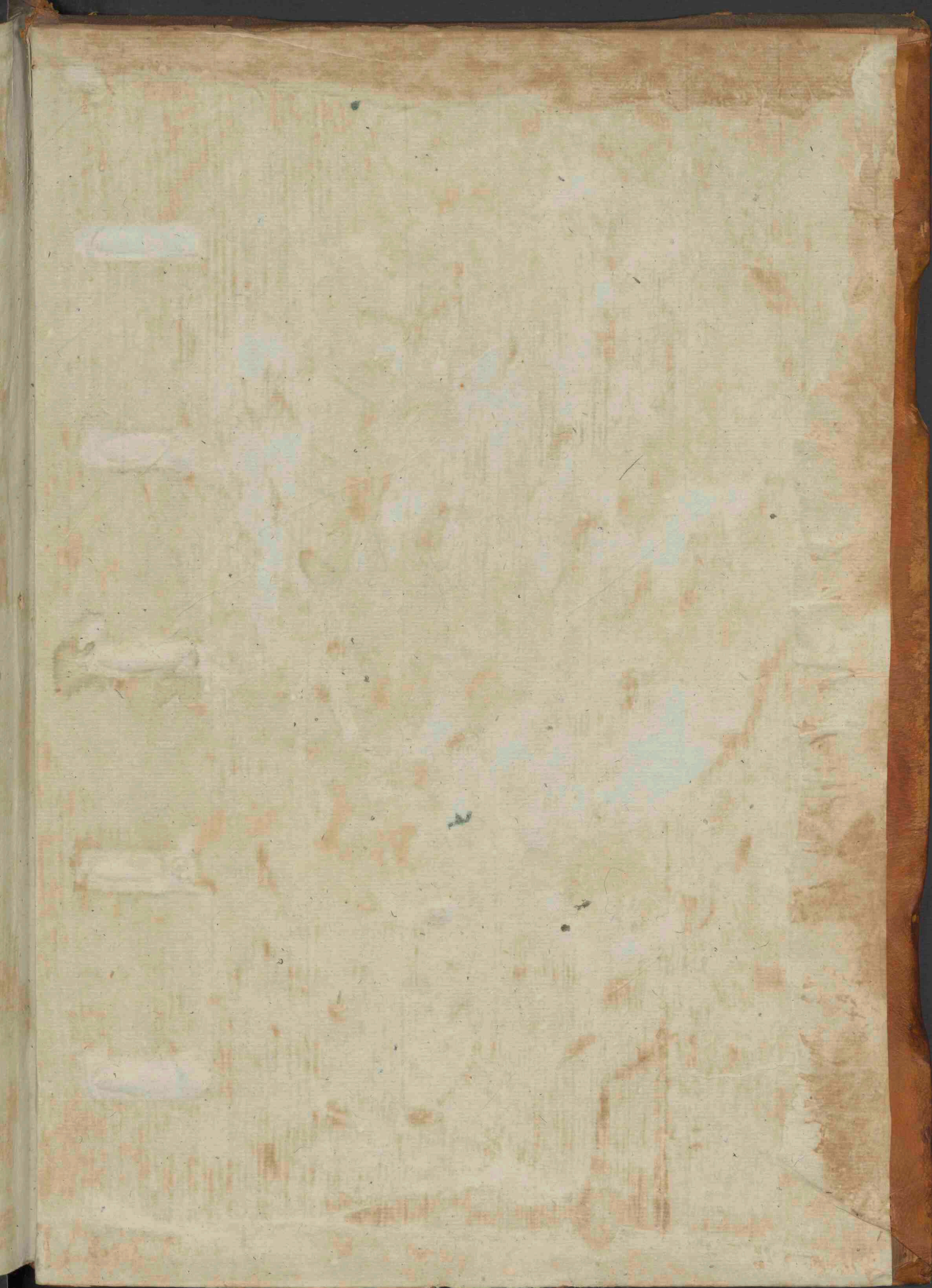
Clarissimi ac utriusque iuris interpretis famulissimi
mi Johannis de Imola opus preclarum et clemē-
tinis. Venetijs impressum: summo artificio: ac in-
dustria ingeniosissimi uiri Jacobi de Rubens na-
tione Ballici. Anno domini. M. cccclxxv. Indly
to Venetiarum Duce Petro mocenico.

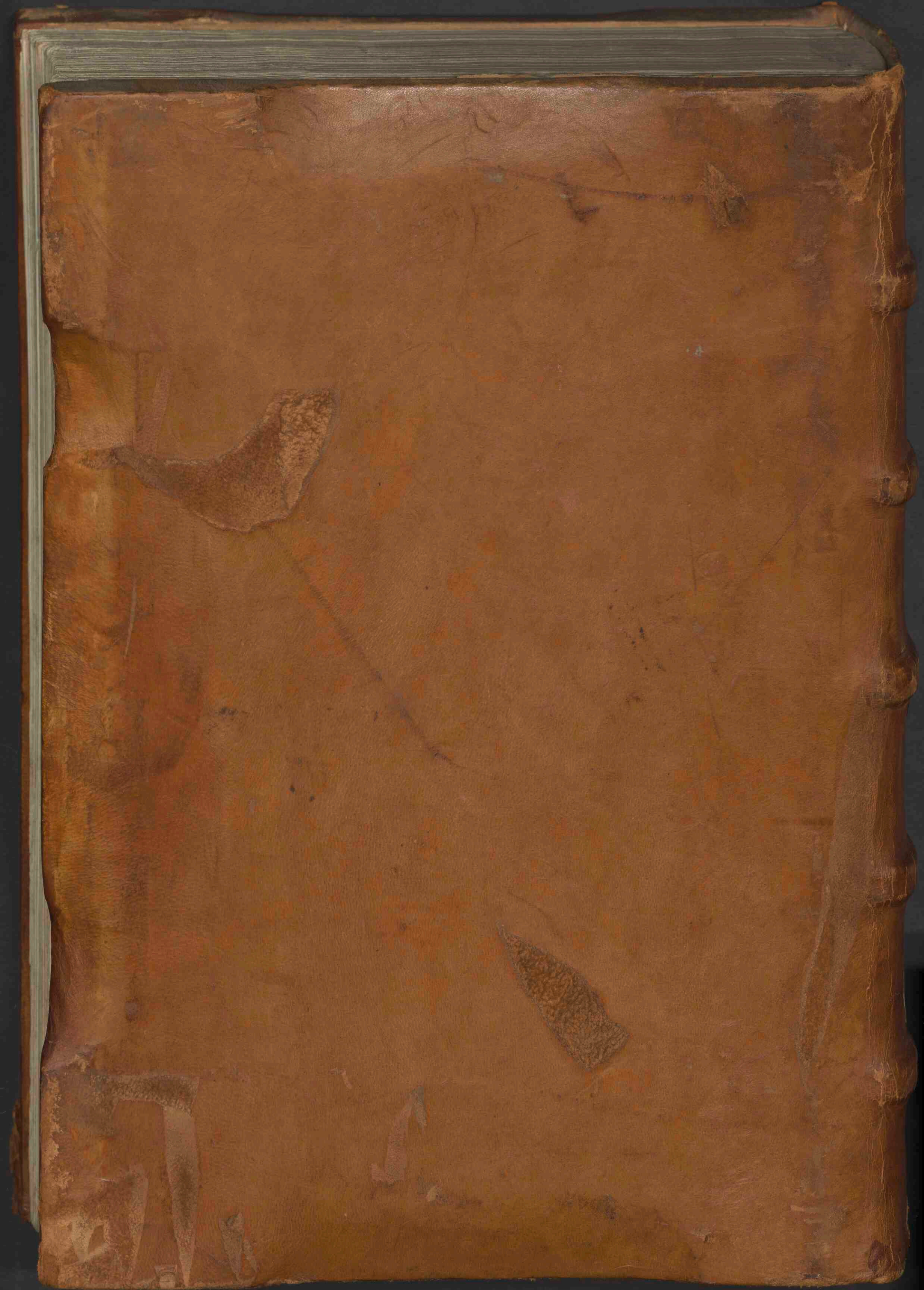
Deo gracias. Amen.

Handwritten text in Dutch, likely a legal document or a letter. The text is written in a cursive script and is mostly illegible due to fading and the condition of the paper. It appears to be a formal document, possibly a deed or a contract, given the context of the stamp at the bottom.

Handwritten text in Dutch, continuing from the left page. It is also written in a cursive script and is mostly illegible. The text seems to be a continuation of the same document or a related one, possibly a second page of a letter or a continuation of a legal document.

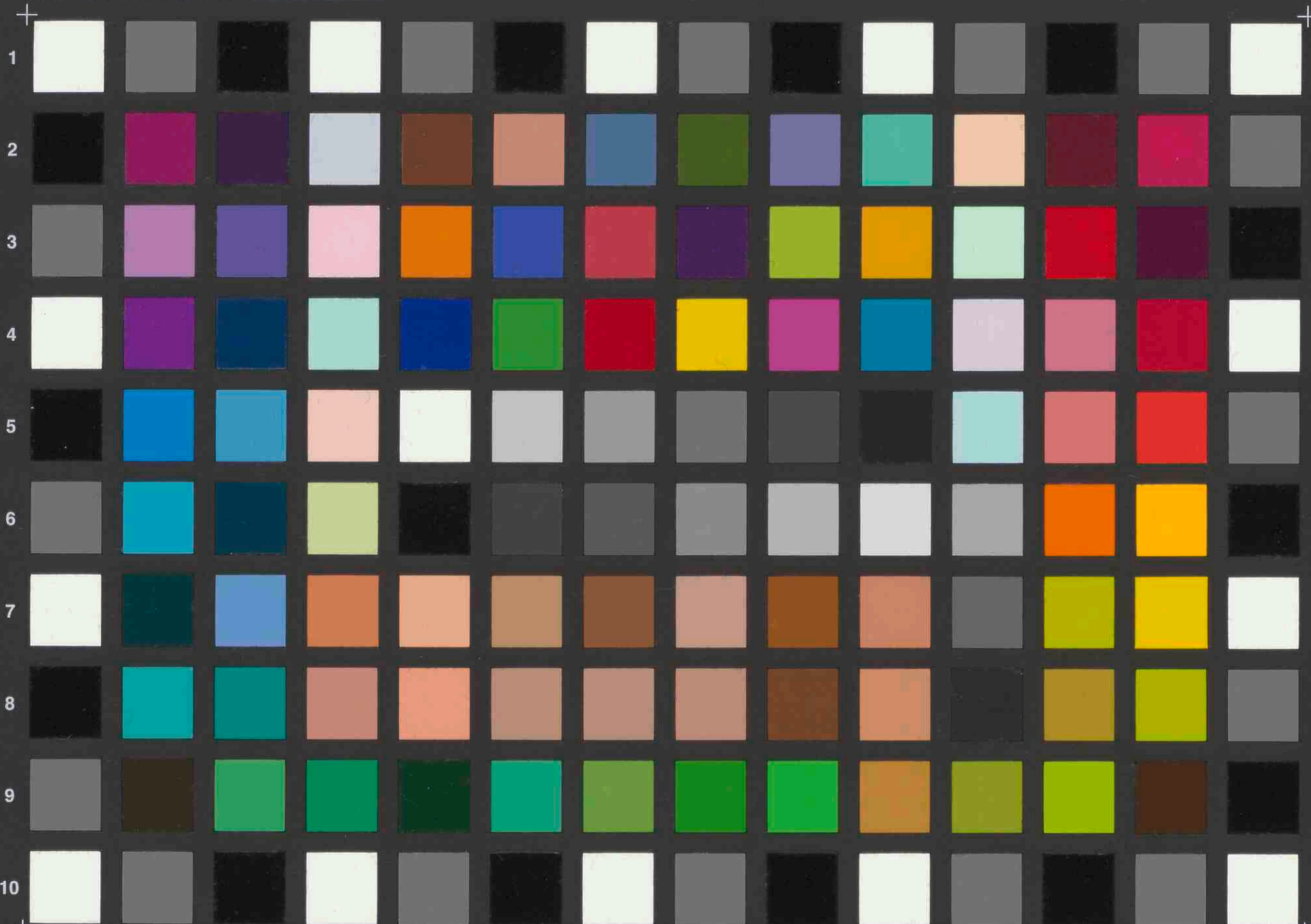

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

x-rite

0 1 2 3 4 5 6 mm